ਕਿਤਾਬ ਹਸਬ ਜ਼ਾਬਤਾ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕੋਈ ਸਾਹਿਬ ਛਾਪਣੇ ਕਾ ਇਰਾਦਾ ਨਾ ਕਰੇ ॥

ਪੁਸਤਕ

ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਸਟੀਕ

ਜਿਸਕੋ

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਵਿ ਪੰਡਿਤ ਤਾਰਾਸਿੰਘ ਜੀ ਨਰੋਤਮ
ਸੁਰਗਬਾਸ਼ੀ ਸ੍ਰੀ ਮਹੰਤ ਅਖਾੜਾ ਪੰਚੈਤੀ ਪਟਿਆਲਾ
ਨੇ ਗੁਰ ਘਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀਓਂ ਕੇ ਲਾਭਾਰਥ ਸਪਸ਼ਟ
ਔਰ ਸਾਧਾਰਨ ਬੋਲੀ ਮੇ ਰਚਾ॥

———:———

ਔਰ

ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਮੁਨਸ਼ੀ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸਨਜ਼

ਨੇ

ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨੋਂ ਕੇ ਅਰਥ ਬਿਚਾਰ ਨਮਿਤ
ਅਪਨੇ ਮੁਫੀਦਆਮ ਪ੍ਰੇਸ ਲਾਹੌਰ ਮੇਂ ਛਾਪਾ ॥

ਸੰ: ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ੪੨੯

Bani Bhagtan Satik.

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਕਬੀਰਜੀ

ਪੂਰਬ ਚਾਰ ਗੁਰੋਂਕੇ ਬਚਨੋ ਸਹਿਤ ਅਪਨੇ ਬਚਨੋਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਬ
ਜੀਨੇਂ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋਕੇ ਗਯਾਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਜੋ ਉਪ
ਦੇਸ ਕੀਆ ॥ ਅਬ ਪੁਨਾ ਉਸੀ ਉਪਦੇਸਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਭਕਤੋਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਉਪ
ਦੇਸ ਕਰੇਹੈ ॥ "ਏਕ ਸੁਆਨਕੇ ਘਰ ਗਾਵਨਾ" ਇਸ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਅਰਥਹੈ ॥ ਪੀਛੇਸ੍ਰੀ
ਰਾਗਮੈਂ "ਏਕ ਸੁਆਨ ਦੁਇ ਸੁਆਨੀ ਨਾਲ" ਯਹ ਪਹਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ਕੇ ਸਬਦਮੇ ਪਾਠਹੈ
॥ ਤਿਸੁ ਸਬਦ ਕਾ ਗਯਾਨ ਚੌਥੇ ਘਰਮੇਹੈ ਉਸ ਚੌਥੇ ਘਰ ਮੇਹੀ ਇਸ ਸਬਦ ਕੌ ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀ
ਲੋਕ ਗਾਵੇਂ ॥ ਯਹ ਗਾਯਕੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ॥ ਐਸੇਹੀ ਆਗੇ ਬੇਣੀਕੇ ਸਬਦਮੈ ਪਹ
ਰਿਆਕੇ ਘਰ ਗਾਵਨਾ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਅਰ ਪਹਰਿਆ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗਕੇ ਸਬਦ ਮੇ ਘਰ
ਪਹਲਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਉਸੀ ਘਰਮੇ ਇਸਕੋ ਗਾਵਨਾ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ॥ ਔਰ ਅਨੰਤ ਸਬਦੋਂਕਾ
ਔਰ ਘਰੋਂਮੇ ਉਪਦੇਸਨਾ ਕਰਨੇਮੇ ਅਰ ਇਨਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇਮੈ ਉਨਕੀ ਇਛਾ ਬੀਜਹੈ
॥ ਯਾਤੇ ਇਨਹੀਮੇ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ਔਰੋ ਮੇ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਇਸ ਉਪਦੇਸਸੇ ਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ ॥
ਭਕਤੋਂਕਾ ਭਾਵ ਹਰਦੇ ਮੈ ਰਖਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀਨੇ ਆਪਹੀ ਭਕ
ਤੋਂਕੇ ਨਾਮਸੇ ਬਾਣੀ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਭਕਤੋਨੇ ਨਹੀ ਰਚੀ ॥ ਅਰ ਮੀਰਾਂਬਾਈ ਸੂਰਦਾ-
ਸ ਬਿਨਾ ਔਰ ਭਕਤੋਕੇ ਰਚੇ ਜੁਦੇ ਗ੍ਰੰਥਭੀ ਨਹੀ ॥ ਕੇਵਲ ਕਬੀਰਕਾ ਬਨਾਇਆ
ਕਬੀਰ ਸਾਹ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ ਤਿਸਮੈਭੀ ਏਕ ਸੁਆਨਕੇ ਘਰ ਗਾਵਨਾ ਯਹ ਪਾਠ ਨਹੀ
॥ ਪੁਨਾ ਔਰ ਸੰਗਰ ਕੇ ਸਬਦੋ ਸਾਬ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀਕੇ ਸਬਦੋਂਕਾ ਪਾਠ ਨਹੀ
ਮਿਲੇ ਔਰ ਮਿਲੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਕੇਵਲ ਉਨਕੀ ਸਾਖੀ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਉਨਕੇ ਭਾਵਸੇ
ਰਚਨਾ ॥ ਜੈਸੇ ਪੁਰਾਣੋ ਇਤਿਹਾਸੋ ਮੇ ਸਭਕੇ ਭਾਵਸੇ ਸਭਕੀ ਬਾਣੀ ਕੀ
ਬਯਾਸ ਬਾਲਮੀਕੀ ਆਦਿਕੋਂਕੇ ਮੁਖਸੇ ਰਚਨਾਂ ਹੈ ॥ ਜੇਕਰ ਜਿਨਕੇ ਨਾਮਸੇ ਬਾਣੀਲਿ
ਖੀਹੈ ॥ ਉਨਕੀ ਹੋਵੇ ਤਬ ਗੋਪੀਆਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਨਹੀ ਪੜ ਜਾਨਤੀਂ ਥੀ ਉਨ
ਕੀ ਕਹਾਸੇ ਹੋਵੇ ॥ ਜੋ ਭਾਗਵਤਮੈ ਗੋਪੀਯੋਂਕੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀਹੈ ॥ ਐਸੇਹੀ ਗਜ ਗੀਧਾ-
ਦਿਕੋਂ ਕੀ ਬਾਣੀਕੀ ਭਾਵਸੇ ਰਚਨਾ ਜਾਨ ਲੇਨੀ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾ ਭਕਤੋਕੇ ਭਾਵਸੇ ਰਚ
ਨਾਹੈ ॥ ਭਾਵਸੇ ਰਚਨਾ ਨਾਹੋਵੇ ॥ ਤਬ "ਜਾਕੇ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਢੇਢ ਸਭ ਢੋਰ ਢੋਵੰਤ ਫਿਰਹਿ"

ਝਾਹਾ ਅਪਨੀ ਰਚਨਾਮੈ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਕਾ ਜਾਕੇ, ਕਹਨਾ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਾਕੇ, ਕਹਨਾ ਅਪਨੇ ਕੋ ਅਰ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਤੀਸਰੇਕੋ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਸੋ ਅਪਨੇ ਮੈ ਕਹਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀ ॥ਯਾਤੇ ਸਿਧ ਹੁਯਾ ਉਨਕੇ ਭਾਵਸੇ ਰਚਨਾ ਹੈ॥ ਜਹਾਂ ਕਹੀ ਪ੍ਰਿਥਕ ਚਿਤਵੇ ਅਪਨੇ ਨਾਮ ਸੇ ਰਚਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਸਬਦ ਕੀ॥ ਅਰ ਭਕਤੋਕੇ ਭਾਵਸੇ ਰਚਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਸਬਦ ਕੀ ਅਰਥਪਾਠਕੀ ਤੁਲ੍ਯਤਾ ਦੇਖੀ ਤਹਾ ਵਹੁ ਏਕਹੀ ਕਰਦੀਆ ॥ ਯਾਤੇ ਮਿਲਾਇ ਲਿਖਨੇਸੇ ਭੀ ਭਗਤੋਕੀ ਰਚੀ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਗਉੜੀ ਰਾਗਮੈ ਕਬੀਰਕੀ ਬਾਣੀ ਮੈ ਚੌਧਵੇ ਸਬਦਕੇ ਆਦਿਮੈ 'ਰਲਾਇ' ਲਿਖਿਆ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਕਿੰਚ ਬਾਣੀ ਰਚਨ ਕਾਲ ਮੈ ਭਕਤੋਂਕਾ ਤੰਬੂ ਮੈ ਆਵਨਾ ਗੋਸਟ ਹੇਤ ਰਹੋ ਬਾਣੀ ਰਚਨਾ ਹੇਤ ਨਹੀ॥ ਬਾਣੀ ਰਚਨਾ ਹੇਤ ਹੋਤੀ ਤਬ ਕਈ ਭਕਤੋ ਕੀ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਰਚੀ ਬਾਨੀ ਨਾ ਭੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਤੀ ਜੈਸੇ ਲਾਹੌਰ ਸੇ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਆਏ ਚਾਰੋਂ ਕੀ ਨਹੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਗਈ ਥੀ ॥ ਕਿੰਚ ਮੁਕਤ ਹੂਯੇ ਭਗਤੋਕਾ ਆਵਨਾ ਕਠਨਭੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜੇਕਰ ਭਗਤ ਮੁਕਤ ਨਹੀ ਹੂਏ ਤਬ ਭਕਤੀ ਕਰਨੀ ਨਿਸਫਲ ॥ ਔ ਭਕਤੀਕੋ ਨਿਸਫਲ ਮਾਨੇ ਭਕਤੀਸੇ ਮੁਕਤੀ ਕਹਤੇ ਗ੍ਰੰਥ ਅਪ੍ਰਮਾਣ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਯਾਤੇ ਜਾਣੇ ਭਕਤੋਕੇ ਭਾਵਸੇ ਰਚਨਾ ਹੈ ॥ ਭਾਟੋਂਕੀ ਅਰ ਡੂਮੋਂਕੀ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਰਚਨਾ ਹੈ ॥ ਕਿੰਚ ਭਾਟੋਂ ਡੂਮੋਂਕੇ ਸਮਾਨ ਭਕਤਭੀ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਆਇਕਰ ਬਾਣੀ ਬਨਾਵਤੇ ਤਬ ਜਿਨਕੇ ਪਾਸ ਆਏ ਥੇ ਉਨਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤੇ ॥ ਅਥਵਾ ਜੈਸੇ ਕਾਨ੍ਹੇਨੇ ਕਹਿਆ ਥਾ ॥ ਓਹੀਰੇ ਮੈ ਓਹੀਰੋ ॥ ਤਥਾ ਸਾਹ ਹੁਸੈਨਨੇ ਕਹ੍ਯਾ ਥਾ ॥ ਚੁਪਵੇ ਅੜਿਆ ॥ ਐਸੇ ਗੁਰੂਕੇ ਕੋ ਸਨਮੁਖ ਮਾਨ ਕੁਛ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਤੇ ॥ ਕਹਿਆ ਕੁਛ ਨਹੀ ਇਸਤੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਬਾਣੀ ਹੈ ਭਕਤੋ ਕੀ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਚ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕਹਨਾ ਛੋਡਕੇ ਸਿਖੋਂ ਕੋ ਭਕਤੋਕੀ ਮਾਨਨੇ ਮੈ ਲਾਭ ਭੀ ਕਿਆ ॥ ਭਕਤਭੀ ਗੁਰੂ ਜੀਨੇ ਭਕਤੀ ਕਾ ਅਤੀ ਮਹਾਤਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬਹੁਤ ਹੀਨ ਜਾਤੀ ਵਾਲੇ ਲਿਖੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨ ਸਭਮੈ ਮੁਖ੍ਯ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਬਾਣੀਮੈ ਭਕਤੀਕਾ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਕੋ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ "ਕਿਆ ਕਾਸੀ ਕਿਆ ਊਖਰ ਮਗਹਰ ਰਾਮ ਰਿਦੈ ਜਉ ਹੋਈ" ॥ ਮੁਖ੍ਯ ਭਕਤ ਜਾਨਕਰ ਹੀ ਸਭ ਭਗਤੋਕੇ ਆਦਿਮੈ ਕਬੀਰ ਭਗਤਕੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀ ॥ ਅਰ ਭਕਤੋ ਸਦਾ ਸਤਕਾਰ ਸੈਂ ਬੋਲਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਯਹ ਸਿਖਾਵਨੇ ਹੇਤ ਜੀਉ ਸਬਦ ਲਿਖਾ ॥ ਸਰਬਤ੍ਰ ਐਸੇ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਜਿਸ ਜਾਤੀਕਾ ਭਕਤ ਜਿਨ ਵਸਤੂਯੋਂਸੇ ਜਿਸ ਕਾਮਕੋ ਕਰਤਾ ਥਾ ॥ ਉਨਹੀ ਵਸਤੂਯੋਂਕੇ ਨਾਮਸੇ ਬਹੁਤ ਆਗੇ ਰਚਨਾ ਹੈ ॥

ਜੈਸੇ "ਸੁਇਨੇਕੀ ਸੂਈ ਰੁਪੇਕਾ ਤਾਗਾ ॥ ਧਰਨ ਅਕਾਸਕੀ ਕਰ ਗਹ ਬਨਾਈ॥ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਦੁਇ ਸਾਥ ਚਲਾਈ ॥ ਆਰ ਨਹੀ ਜਿਹ ਤੋਪਉ॥ਨਹੀ ਰਾਬੀ ਠਾਉ ਰੋਪਉ ॥"ਇਸ ਕਹਨੇਕਾ ਭਾਵ ਯਹਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਾਮਕੋ ਕੋਈ ਕਰਤਾ ਹੋਵੈ ॥ ਦੂਸਰੇਕੋ ਸਮਝਾਵਨੇ ਵਾਸਤੇ ਉਸਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹ ਸਕਤਾ ਹੈ ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਉਨਕੇ ਸਾਪਨੇਕੇ ਰਚਨਾ ਮੈ ਨਾਮ ਲੀਯੇ ॥ ਰਹੇ ਯਹ ਬਿਚਾਰ॥ ਅਬ ਮੂਲਕੀ ਉਥਾਨਕਾ ਸੁਨੋ ॥ ਕਿਸ ਸੰਗਤਿ ਸੇ ਜੀਵੋਂਕੋ ਮਰਨਾ ਹੋਵੈ ॥ ਕਿਸ ਸੰਗਤਿਸੇ ਨਾਮਰਨਾ ਹੋਵੈਹੈ। ਯਹ ਪੂਛਤੇ ਸਿਖਜਨ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਜਿਨਕੋ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਔਝੜ ਪਾਵੈਹੈ॥ ਸੋ ਜੀਵ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਸੰਗਸੇ ਸੰਸਾਰਮੇ ਮਰੇਂਹੈ ॥ ਜਿਨਕੋ ਰਾਹ ਵੇਖਾਲੇ ਹੈ ਸੋ ਜੀਵ ਨਾਮ ਜਪ ਕਰ ਨਹੀ ਮਰੇਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾਮ ਜਪੋ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਮੇ ਉਤਰ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਦੋ ਰਾਗਜਾਰਥ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਭਰਮਮੇ ਲਾਇ ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਮਾਯਾਕੇ ਮੋਹੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤਸੈ ਦਸਾ ਕਹੇਂ ਜਨਨੀਇਤਿ ਕਲਿ ਜੁਗਮੇ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਸੌਬਰਸਕੀ ਮਰਯਾਦਾਹੈ ॥ ਜਨਮ ਪੀਛੇ ਏਕ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ਏਕ ਦਿਨਕਮ ਸੌ ਕੀ ਰਹੇਹੈ ॥ਦੋ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ਦੋ ਕਮ ਸੌਕੀ ਰਹੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਔਰਜਾਨ ਲੇਨੀ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ॥ ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਕਬੀਰ ਜੀਉਕਾ ॥ ਏਕ ਸੁਆਨਕੈ ਘਰਿ ਗਾਵਣਾ ॥ ਜਨਨੀ ਜਾਨਤ ਸੁਤ ਬਡਾ ਹੋਤਹੈ ॥ ਇਤਨਾਕੁ ਨ ਜਾਨੈ ਜਿ ਦਿਨ ਦਿਨ ਅਵਧ ਘਟਤੁ ਹੈ॥ ਮੋਰ ਮੋਰ ਕਰਿ ਅਧਿਕ ਲਾਡੁ ਧਰਿ ਪੇਖਤ ਹੀ ਜਮ ਰਾਉ ਹਸੈ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਤੈਂ ਜਗ ਭਰਮ ਭੁਲਾਇਆ॥ ਕੈਸੇ ਬੂਝੈ ਜਬ ਮੋਹਿਆ ਹੈ ਮਾਇਆ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਛੋਡਿ ਬਿਖਿਆ ਰਸ ਇਤੁ ਸੰਗਤਿ ਨਿਹਚਉ ਮਰਣਾ॥ ਰਮਈਆ ਜਪਹੁ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਨਤ ਜੀਵਣ ਬਾਣੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਤਰਣਾ॥੨॥ ਜਾਂ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਾਗੈ ਭਾਉ॥ ਭਰਮ ਭੁਲਾਵਾ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ॥ ਉਪਜੈ ਸਹਜੁ ਗਿਆਨੁ ਮਤਿ ਜਾਗੈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਅੰਤਰਿ ਲਿਵਲਾਗੈ ॥ ੩ ॥ ਇਤੁ ਸੰਗਤ ਨਾਹੀ ਮਰਣਾ ॥ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਿ ਤਉ ਖਸਮੈ ਮਿਲਣਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ਦੂਜਾ ॥

ਜਨਨੀ ਮਾਤਾ ਜਾਨਤੀ ਹੈ ਮੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਪੱਖ ਵਾ ਮਹੀਨੇ ਵਾ ਬਰਸ ਕਾ ਹੋਕਰ ਬਡਾ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਯਹ ਜਾਨਨਾ ਉਸਕਾ ਅਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਤਨਾਕੁ ਨ ਜਾਨੇ, ਕਹੀਯੇ ਏ ਤਾ ਨਹੀ ਜਾਨਤੀ ॥ ਜੋ ਜੇਤੇ ਦਿਨਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਉਤਨੇਹੀ ਪਖ ਮਾਸ ਬਰਸਕੀ ਸੋ ਬਰਸਮੇ ਸੇਂ ਔਧਿ ਕਮ ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਧ ਕਮ ਹੋਤੀ ਨਾ ਜਾਨ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸੈਂ ਬਾਲਕ ਸਾਥ ਲਾਡ ਕਰਤੀ ਕੋ ਦੇਖਕਰ ਜਮਭੀ ਹਸੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਮੋਰ ਇਤਿ ਜਬ ਮਾ ਤਾ ਮੇਰਾ ਚੰਦ ਜੈਸਾ ਮੇਰਾ ਕਾਂਨ ਜੈਸਾ ਐਸੇ ਮੇਰਾ ਮੇਰਾ ਕਰ ॥ ਵਾ ਮੋਰ ਮੋਰ, ਮੋੜਮੋੜ ਭਾਵ ਪੁਨਾ ੨ ਚੰਦ ਜੈਸਾ ਕਿਸਨ ਜੈਸਾ ਐਸੇ ਅਧਿਕ ਲਾਡ ਧਰ, ਨਾਮ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮਕੋ ਧਰ ਕਰ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਕਹਨੇਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਜਮਰਾਜ ਹਸੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਮੇਰੇ ਭੋ ਜਨ ਕਾ ਕੈਸਾ ਸਤਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸਕੋ ਈਸ ਨਰਕ ਪਾਵਨਾ ਚਾਹੇ ਤਿਸਸੇ ਅਸੁਭ ਕਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਬੇਦ ਬਚਨ ਓਰ ਦੇਖੇ ਯਹ ਦਸਾ ਜੀਵੋਂਕੀ ਹੇ ਈਸ ਤੇਰੇ ਕਰਨੇਸੇ ਅਰ ਤੇਰੀ ਮਾਯਾਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਨਹੀਯਹਕਹੇ॥ ਐਸਾ ਇਤਿ ਹੇ ਈਸ਼ਵਰ ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਏਕ ਜਨਨੀਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਨਾਮ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤਕੇ ਸਮਾਨ ਔਰ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਾਤਾ ਭਗਨੀ ਸੁਸੁਰਜਾ ਮਾਤਾ ਪੀਰ ਮੁਰੀ ਦਾਦਿਕ ਸੰਪੂਰਣ ਜਗਤ ਨਾਮ ਜੀਵ ਸਮੁਦਾਯ ਤੈਨੇ ਭਰਮ ਲਾਯਾ, ਨਾਮ ਦੇਹਾਦਿ ਅਨਾਤਮਾਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਮਾਨਨ ਰੂਪ ਬਿਪਰਯ ਗ੍ਯਾਨ ਮੇ ਮੇਲ ਰਖਾਹੇ ॥ ਭਾਵ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੇ ਪੂਰਬ ਜਨਮੋਕੇ ਕਰਮੋਕੇ ਸੰ ਸਕਾਰੋਂਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਕਾਮੋਕੇ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ॥ ਤੈ, ਈਸਵਰਨੇ ਯਹ ਸੰਪੂਰਣ ਜੀਵੋਂਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਮੇ ਦੇਹ ਹੌਂ ਯਹ ਮੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਯਹ ਧਨ ਹੈ ਯਹ ਖੇਤ੍ਰਹੈ ॥ ਇਨ ਕੇ ਜੀਵਨਸੇ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨ ਹੈ ਮਰਨਸੇ ਮਰਨਹੈ ॥ ਐਸੇ ਬਿਪਰਯ ਗ੍ਯਾਨਕੇ ਸੰਯੁ ਤ ਕਰ ਰਖਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਭਰਮਮੇ ਯੁਕ੍ਤ ਕਰ ਯਥਾਰਥ ਗ੍ਯਾਨਸੇ ਰਹਿਤ ਕਰਨੇ ਸੇ ॥ ਯਹ ਜੀਵ ਸਮੁਦਾਯ ਅਪਨੇ ਵਾਸਤਵ ਰੂਪਕੋ ਕੈਸੇ ਬੂਝੈ, ਨਾਮ ॥ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਨੇ॥ "ਭਾਵਕਿਆਵੇਚਾਰਾਜੰਤ ਜਾ ਆਪ ਭੁਲਾਯਾ" ਇਤ੍ਯਾਦਿ ॥ ਸੁਨਨੇਸੇ ਕਾਹੂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਨਹੀ ਜਾਨਸਕੇ ॥ ਕਾਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰਸੇ ਨਾ ਜਾਨ ਸਕਨੇ ਮੈ ਦੂਸਰਾ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ॥ ਜਬ ਇਤਿ ਹੇ ਈਸ ਤੇਰੇ ਭਰਮ ਮੇ ਲਾਵਨੇ ਸਮ ਜਬ ਯਹ ਜੀਵ ਸਮੁਦਾਯ ॥ ਤੇ

ਰੀ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਮਾਯਾਨੇ ਮੋਹਿਆ ਕਹੀਯੇ ਗਯਾਨਸੇ ਹੀਨ ਕਰ ਰਖਿਆਹੈ ॥ ਤਬ ਕੈਸੇ ਬੂਝੇ, ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਉਪਾਯਸੇ ਨਹੀ ਬੂਝ ਸਕੇ ॥ ੧ ॥

ਐਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤਸੇ ਈਸਕੇ ਭਰਮਮੇ ਲਾਇ ਅਰ ਮਾਯਾਕੇ ਮੋਹੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹਕਰ ਅਬ ਤਿਨਕੋ ਮੁਕ੍ਤੀ ਹੇਤ ਮਰਨੇਕੇ ਹੇਤੁ ਵਿਖਯੋਕੇ ਸੰਗਕੇ ਤਯਾਗਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤ ॥ ਭਗਤ ਬਾਣੀਮੇ ਜਹਾਂ ਕਹਿਤ ਕਬੀਰਾਦਿਕ ਪਦ ਆ ਵੇਂਗੇ ਤਹਾ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਬੀਰ ਮੁਖਸੇ ਗੁਰੂ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਰੰਤੁ ਬਿ ਸਤਾਰਕੇ ਡਰਸੇ ਜਿਸਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖਾ ਹੋਗਾ ਉਸੀਕੀ ਤਰਫਸੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਹੇਂਗੇ ਯ ਹ ਜਾਨ ਰਖਨਾ ॥ ਯਾਤੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਭਕਤ ਹੇ ਜੀਵ ਤੂੰ ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਬਿਖਯੋਂ ਕੇ ਰਸ ਨਾਮ ਆਨੰਦਕੋ ਤਯਾਗ ਦੇਹ ॥ ਇਤ ਸੰਗਤ, ਨਾਮ ਇਨ ਵਿਖਯੋਕੇ ਸੰਗਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਮੀਨਾਦਿਕੋ ਵਤ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਤੇਰਾ ਮਰਨਾਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਮੁਕਤੀ ਨ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਯਾਤੇ ਵਿਖਯੋਕਾ ਸੰਗ ਤਯਾਗੋ ਔ ਤਯਾਗ ਕਰ ਜਿਸਸੇ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਮਰਨਾ ਦੂਰ ਹੋਕਰ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਹੇਤੂ ਜਾਪ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਰਮਈ ਆ ਇਤਿ, ਰਮਈਆ ਨਾਮ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕੋ ਜਪੋ ਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ॥ ਅਨਤ ਜੀਵਣ ਬਾ ਣੀ, ਨਾਮ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਬਿਨਾ ਅਨਤ ਕਯਾ ਔਰਜੋ ਜੀਵਣਾਹੈ ॥ ਸੋ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਯਹ ਜੀਵਤਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਮਾਤ੍ਰਹੈ ॥ ਵਾਸਤਵਸੇ ਵਹੁ ਜੀਵਨਾ ਨਿਸਫ ਲ ਹੈ ॥ ਵਾ ਅਨਤ ਜੀਵਨ ਬਾਨੀ ਕਹੀਯੇ ॥ ਯਹ ਰਾਮਕਾ ਜਾਪ ਜਿਸਸੇ ਫੇਰ ਕਬੀ ਮਰਨਾ ਨਹੀ ਹੋਗਾ ॥ ਐਸੇ ਅਨਤ ਨਾਮ ਅੰਤ ਰਹਿਤ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਜੀਵਨਕੀ ਹੇ ਤੁ ਬਾਨੀ ਹੈ ॥ ਅਨਤ ਪਦ ਅਨੰਤਕਾ ਅਰ ਔਰਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਨਾ ਮ ਵਿਸ਼ੇ ਤਯਾਗ ਕਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਸੇਹੀ ਤੇਰੇਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਭਵ ਸਾਗ ਰ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਕਾ ਤਰਨਾ ॥ ੨ ॥ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੈਂ ਸੰਸਾਰ ਤਰਨਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕ ਰ ਅਬ ਪਰਮੇਸ਼ੂਰ ਹੀ ਉਸਸੇ ਭਲੇ ਕਰਮ ਕਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੋ ਤਾਰਨਾ ਚਾਹੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਜਾਂਤਿਸੁ ਇਤਿ, ਜਾ ਨਾਮ ਜਬ ਤਿਸ ਈਸਵਰਕੋ ਯਹ ਜੀਵ ਤਾਰਨਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਚਿਤਮੇ ਭਾਵੇ ਨਾਮ ਰੁਚੇ ਤਾਂ ਨਾਮ ਤਬ ਇਸ ਜੀਵਕਾਭੀ ਈਸਵਰ ਮੈ ਲਾਗੇ ਭਾਉ, ਨਾਮ ਹੋਵੇ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਔ ਤਿਸ ਪ੍ਰੇਮਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਪ੍ਰਸਨ ਹੂਏ ਈ-ਸ਼੍ਵਰਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੈਂ ਭਰਮ ਦ੍ਵਾਰਾ ਹੋ ਰਹਯਾ ਜੋ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਭੁਲਾਵਾ ਸੋ ਇ ਸ ਜੀਵਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਵਿਚੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਬ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਬ ਉਪਜੈ ਸਹਜੁ, ਨਾਮ ਗਯਾਨਕੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਗਯਾਨ ਕੇ ਮਤੀ ਬੁਧੀ

ਮੈ ਜਾਗੀ, ਜਾਗਨੇ ਕਰ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ॥ ਅੰਤਰ ਨਾਮ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਮੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਲਿਵ, ਨਾਮ ਧਯਾਨ ਰੂਪ ਤਾਰ ਲਗੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਇਤਿ ਸੰਗਤ ਨਾਮ ਇਸ ਅੰਤ੍ਰ ਲਗੀ ਲਿਵ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਨਾਹੀ ਮਰਣਾ, ਨਾਮ ਮੁਕਤ ਹੂਯੇ ਜੀਵ ਕੋ ਪੁਨਾ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਸਰੀਰ ਸੈ ਪ੍ਰਾਣਾ ਕਾ ਵਿਯੋਗ ਹੋਣਾ ਰੂਪ ਮਰਨ॥ ਪੁਨਾ ਹੁਕਮ ਪਛਾਨ, ਕਜਾ ਜੋ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਆ ਗ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਉ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਨ ਕੈ ਉਸਕੇ ਤਾਤ ਪਰਜ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸਰਬ ਕੇ ਪਤੀ ਈਸਰ ਕਾ ਮੇਲ॥ ੧॥ ਇਸ ਸਬਦ ਮੇ ਰਹਾਉ ਦੋ ਹੈਂ॥ ੨॥

ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਕਾ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਮਨਿ ਆਗਲੜਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਰਾ ਮਰਣੁ ਭਉ ਵਿਸਰਿ ਗਇਆ॥ ਕੁਟੰਬੁ ਦੇਖਿ ਬਿਗਸਹਿ ਕਮਲਾ ਜਿਉ ਪਰ ਘਰ ਜੋਹਹਿ ਕਪਟ ਨਰਾ॥੧॥ ਦੂੜਾ ਆਇਓਹਿ ਜਮਹਿ ਤਣਾ॥ ਤਿਨ ਆਗਲੜੈ ਮੈ ਰਹਣੁ ਨ ਜਾਇ॥ ਕੋਈ ਕੋਈ ਸਾਜਣੁ ਆਇ ਕਹੈ ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਬੀਠੁਲਾ ਲੈ ਬਾਹੁੜੀ ਵਲਾਇ॥ ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਰਮਈਆ ਮੈ ਲੇਹਿ ਛਡਾਇ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ ਭੋਗ ਰਾਜ ਬਿਸਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਪੈ ਅਮਰੁ ਭਇਆ॥ ਮਾਇਆ ਮੂਠਾ ਚੇਤਸਿ ਨਾਹੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਓ ਆਲਸੀਆ॥੨॥ ਬਿਖਮ ਘੋਰ ਪੰਥਿ ਚਾਲਣਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਰਵਿ ਸਸਿ ਤਹ ਨ ਪ੍ਰਵੇਸੰ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਤਬ ਬਿਸਰਿ ਗਇਆ ਜਾਂ ਤਜੀਅਲੇ ਸੰਸਾਰੰ॥ ੩॥ ਆਜੁ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਪ੍ਰਗਟੁ ਭਇਆ ਹੈ ਪੇਖੀਅਲੇ ਧਰਮਰਾਓ॥ ਤਹ ਕਰ ਦਲ ਕਰਨਿ ਮਹਾਬਲੀ ਤਿਨ ਆਗਲੜੈ ਮੈ ਰਹਣੁ ਨ ਜਾਇ॥ ੪॥ ਜੇ ਕੋ ਮੂੰ ਉਪਦੇਸੁ ਕਰਤੁ ਹੈ ਤਾ ਵਣਿ ਤ੍ਰਿਣਿ ਰਤੜਾ ਨਾਰਾਇਣਾ॥ ਐ ਜੀ ਤੂੰ ਆਪੇ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਬਦਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ ਰਾਮਈਆ॥ ੫॥ ੧॥੨॥

ਪੂਰਬ ਕਬੀਰ ਕੇ ਸਬਦ ਮੇ ਪਹਿਲੇ ਈਸ ਕੇ ਭਰਮਾਏ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਾ ਨ ਬੂਝਨਾ ਕਹਯਾ॥ ਪੀਛੇ ਸੇ ਜਬ ਈਸ੍ਵਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਤਬ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮਿਲਾਇ

ਲੇਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹਿਆ ॥ ਅਬ ਬੂਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਯਸੇ ਉਸੀ ਉਪਦੇਸਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ॥ ਕਬੀਰਕੇ ਸਬਦੋਂਕੇ ਮਧਮੈ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਮਾਇਆ ਇਤਿ ਈਹਾ ਯਹ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਪੀਛੇ ਜੋ ਕਬੀਰਕੇ ਸਬਦ ਮੇ ਅਰਥ ਕਹਿਆ ਤਿਸੀ ਅਰਥ ਕੇ ਊਪਰ ਗੁਰੂਜੀਨੇ ॥ ਕਬੀਰਕੀ ਬਾਣੀ ਆਗੇ ਛੋਡ ਕਰ॥ ਬੀਚਮੇ ਤਿਰਲੋਚਨਕੀ ਸਾਖੀ ਲਿਖੀ ॥ ਜੋ ਜਿਸ ਅਰਥਕੋ ਕਬੀਰ ਜੀਨੇ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਉਸੀ ਅਰਥਕੋ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨਬੀ ਕਹੇਹੈ ॥ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਗੇ ਜਿਸਕੇ ਸਬਦ ਸਲੋਕ ਕਾ ਅਰਥ ਬਰਾਬਰ ਹੋਗਾ ॥ ਉਸਕਾ ਸਬਦ ਸਲੋਕ ਉਸਕੇ ਸਮੀਪ ਲਿਖ੍ਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਇਸੀ ਭਾਵਸੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀਨੇ ਵਾਰਾਂਕੀ ਪੌੜੀਆਂ ਸਾਥ ਸਲੋਕ ਮਿਲਾਏ ॥ ਪੌੜੀਆਂਭੀ ਜਿਨਕੀ ਰਚੀ ਹੈਂ ਜਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਲੋਕ ਉਨਹੀ ਕੇ ਰਚੇ ਮਿਲਾਏ ॥ ਤਹਾਂ ਪਤਾ ਲਿਖ ਦੀਆ ਜੈਸੇ ਆਸਾਕੀ ਵਾਰਮੈ ਸਲੋਕਭੀ ਮਹਲੇ ਪਹਲੇ ਕੇ ਐਸੇ ਲਿਖਾ॥ਜਹਾਂ ਥੋੜੇ ਮਿਲਾਏ ਤਹਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀ ਲਿਖ੍ਯਾ॥ ਜੋ ਯੇ ਸਲੋਕ ਗੁਰੋਂਨੇ ਲਿਖੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਭਗਤੋਂਕੇ ਲਿਖੇ ਹੈ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਰਣੇ ਸਾਗਰਮੈ ਲਿਖ੍ਯਾ ਹੈ ਭਗਤ ਔ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਕਾ ਸੰਕਰ ਸਮ ਪ੍ਰਮਾਨਤਾ ਹੇਤ ਹੈ॥ਭਾਵ ਤਿਸ ਕਾ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਕੋ ਗੁਰੁਕੀ ਰਚਨਾ ਕਹਨੇ ਮੇਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੀਛੇ ਈਹਾਂ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਰਹੋ ਅਧਕ ਵਿਚਾਰ ॥ ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ਆਗਲੜਾ, ਅਗਲੇਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ਅਗਲਾ ਦੇਸ ਭਾ-ਸਾਮੈ ਪਹਲੇਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੈਸੇ ਅਗਲਾ ਕਾਮਕਰ ਲੇਵੇ ਤਬ ਦੂਸਰਾਬਤਾਵੇਂਗੇ॥ ਇਹ ਅਗਲਾ ਸਬਦ ਪਹਲੇਕਾ ਵਾਚਕ ਪ੍ਰਸਿਧਹੈ॥ਇਸ ਸਬਦਮੈ ਅਗਲਾਸਬਦ ਸਨਮੁਖ ਕਾ ਵਾਚਕ ਭੀ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਤਿਨ ਆਗਲੜੇ, ਕਿਆ ਤਿਸ ਜਮਦੂਤਕੇ ਸਨਮੁਖ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਆਗਲੜਾ ਅਗ੍ਰ ਸਬਦ ਸੇ ਹੈ ਅਗ੍ਰ ਪ੍ਰਥਮਕਾ,ਅਧਿਕ ਕਾ, ਪ੍ਰਧਾਨਕਾ,ਅਲੰਬ-ਨਕਾ,ਸਮਹ ਕਾ,ਸਨਮੁਖਕਾ,ਉਤਮਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਇਸਕਾ ਚਿੰਤਨ ਈਹਾ ਇਸਵਾਸਤੇ ਕੀਯਾ ਹੈ ॥ ਗ੍ਯਾਨੀ ਲੋਗ ਆਗਲੜਾਕਾ ਅਰਥ ॥ ਆਗਕੀ ਤਰਹ ਲੜ ਗਿਯਾ ਭੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਲੋਕਮੈ ਲੜਾ ਬਿਖਵਾਲੇ ਜੀਵਕੇ ਕਾਟਨੇ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹਾਂ ॥ ਆਗਕੇ ਦਾਹਮੈ ਲੜਾ ਕਹਨਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨਹੀ ॥ ਇਸਤੇ ਐਸੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀ ਕਰਨੀ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨ ਹੋਵੇ ॥ ਆਗਲੜਾ ਵਤ ਇਸੀ ਸਬਦਕੇ ਕਮਲਾ ਪਦਮੈ ਭੀ ਕਹੇ ਲੋਕ ॥ ਦੇਸ ਭਾਸਾ ਸੈਂ ਕਮਲਾਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਸੁਦਾਈ ॥ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸੈ ਕਮਲਾ ਪਦ ਕਾ ਲਛਮੀ ਅਰ ਪੰਕਜ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਖਿੜਨੇ ਕੇ ਵਾਚਕ ਵਿਗਸੇ ਪਦਕੀ ਸਮੀਪਤਾ ਸੈਂ ॥ ਕਮਲਾ ਪਦਸੈਂ ਕਮਲੋਂ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣਹੀ

ਈਹਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਜਲ ਵਿਲੋਣੇ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਕਮਲਾ ਨਾਮ ਸੁਦਾਈ ਹ-
ਸੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮੋਹ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਕੁਟੰਬਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਜੈਸੇ ਲ
ਛਮੀ ਅਪਨੇ ਪਤੀਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਏਹ ਜੀਵ ਅਪਨੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁ
ਤ੍ਰਆਦਿਕੋਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਕਲਪਨਾ ਕਾ ਬੀ ਸ੍ਰੋਤਾ ਕੀ ਬੁਧੀ
ਬਢਾਵਨੇ ਬਿਨਾ ਕੁਛ ਕਾਮ ਨਹੀ॥ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਐਸੇ ਅਰਥੋਂ ਕੇ ਚਿੰਤਨਸੇ ਬਹੁਤ
ਕਰ ਸੰਕੋਚ ਰਹੇਗਾ॥ ਰਹੋ ਅਧਿਕ ਬੀਚਾਰ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਨਾ ਬਣਤੀ ਪ੍ਰ
ਤੀਤ ਹੋਤੀ ਵਸਤੁਕੋ ਬਣਾਇ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਜੋ ਮਾਯਾ ਨਾਮ ਅਗਜਾਨ ਤਿਸ ਅਗਜਾ
ਨਕਾ ਕਾਰਜ॥ ਮੋਹ ਨਾਮ ਅਵਰਣ ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਾਣੀਕੇ ਮਨ ਨਾਮ ਅੰਤਾ ਕਰਣਮੇ
॥ ਆਗਲੜਾ ਸਨਮੁਖ ਹੂਆ ਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਯਾ॥ ਤਬ ਉਸ ਅਵਰਣਕੇ ਪ੍ਰਤਾ
ਪਸੇ ਇਸ ਜੀਵਕੋ ਅਤਯੰਤ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਵਾਲੀ॥ ਜਰਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਔ ਤਿ
ਸ ਜੈਸੇ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਵਾਲੀ ਬਾਲ ਜੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਡਰ ਭੂਲ ਗਯਾ॥ ਅਵਸਥਾਯੋਂ
ਕੇ ਦੁਖ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਜੀਮੇ ਸਪਸ੍ਟ ਹੈਂ॥ ਬਾਲਾਵਸਥਾਮੇ ਦੁਖ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾਕੀ ਪਰਾਧੀ-
ਨਤਾਦਿਕ ਹੈ॥ ਜੁਵਾ ਅਵਸਥਾਮੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭਾਦਿਕ ਹੈ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਬਾ
ਈ ਕਫਕੇ ਰੋਗ ਔ ਸੰਬੰਧੀਯੋਕੇ ਦੂਰ ਬਚਨਾਦਿਕ ਹੈਂ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਡਰ ਭੂਲਨੇ
ਵਤ ਮਰਣਕਾ ਭੀ ਡਰ ਭੂਲ ਗਯਾ॥ ਮਰਣ ਨਾਮ ਸਰੀਰਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋਕੇ ਵਿਛੜਨੇ ਕਾ
ਹੈ॥ ਤਿਸ ਵਿਛੁੜਣੇ ਸਮੇ ਜੀਵਕੋ ਐਸਾ ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਹਜਾਰੋ ਬਿਛੂਯੋਂਕੇ ਏ
ਕ ਕਾਲਮੇ ਲੜਨੇਸੇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਮਰਣ ਸਮੇ ਵਤ ਜਨਮ ਕਾਲਮੇ ਭੀ ਜੰਤ੍ਰੀਕੀ ਤਾ
ਰਵਤ ਮਾਤਾਕੀ ਭਗਸੇ ਨਿਕਸਨੇ ਕਾਲਮੇ॥ ਜੀਵਕੋ ਅਤਯੰਤ ਭੈ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਮੋਹਕੇ
ਵਸ ਹੋਕਰ ਜੀਵ ਇਨ ਸਭਕੋ ਭੂਲ ਗਯਾ॥ ਜੇਕਰ ਨਾ ਭੂਲਤਾ ਤਬ ਇਨਕੇ ਨਾ-
ਸ ਕਰਨਕਾ ਉਪਾਯ ਅਵੱਸ ਕਰਲੇਤਾ॥ ਭੂਲ ਜਾਣੇਸੈਂ ਉਪਾਯ ਕਰਨਾ ਤੋ ਕਹੀ
ਰਹਿਆ॥ ਉਲਟਾ ਜਿਸਸੈਂ ਔਰ ਦੁਖ ਵਧੇ ਉਸ ਕਾਮਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥
ਕੁਟੰਬ ਇਤਿ ਕੁਟੰਬ, ਕੁਟੰਬ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦਿ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਕੋ
ਦੇਖਕਰ ਯਹ ਜੀਵ ਵਿਗਸੇ ਨਾਮ ਐਸੇ ਖਿੜ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕਮਲ ਸੂਰਜ ਕੋ
ਦੇਖਕਰ ਖਿੜਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਮੋਹਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਵਾਰਕੋ ਦੇਖਕਰ ਖੁਸ਼ ਹੋਣੇ
ਰੂਪ ਫਾਹੀ ਮੇ ਫਸੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਕਾਮਕੇ ਵਸ ਹੋਕਰ ਪਰ, ਨਾਮ ਪਰਾਈ ਘਰ, ਨਾਮ ਇ
ਸਤ੍ਰੀਕੋ ਜੋਹਹਿ, ਭੋਗਣੇ ਹੇਤ ਦੇਖਤਾ ਹੈ॥ ਘਰ ਨਾਮ ਇਸਤ੍ਰੀ ਔ ਗ੍ਰਹ ਦੋਨੋਕਾ ਹੈ॥
ਯਾਂਤੇ ਇਸਕਾ ਯਹਭੀ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਲੋਭਕੇ ਵਸ ਹੋਕਰ ਚੋਰੀ ਰੂਪ ਕੁਕਰਮਮੇ ਲਗਾ

॥ ਪਰਾਏ ਗ੍ਰਹੋਕੋ ਧਨ ਚੁਰਾਣੇ ਹੇਤ ਦੇਖੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਲੋਭਕੇ ਵਸ ਹੋਕਰ ਨਰਾ, ਨਾਮ ਯਹ ਜੀਵ ਕਪਟ ਨਾਮ ਛਲ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੧॥

ਐਸੇ ਕਰਤੇ ਪੁਰਖਕੋ ਜਮਰਾਜਕਾ ਦੂਤੜਾ, ਨਾਮ ਦੂਤ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਆਇਓਹਿ, ਆ ਪ੍ਰਾਪ ਹੂਯਾ॥ ਗੁਰਜ ਫਾਹੀ ਪਕੜਕੇ ਭਣਾ, ਨਾਮ ਵਡੇ ਬਲਸੇ॥ ਦੂਤੜਾ ਦੂਤਸੇ ਅਰ ਦੌੜ ਪਦਸੇ ਬਨੇਹੈ॥ ਦੌੜ ਧਾੜਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਧਾੜ ਜੋਰਾਵਰੀ ਚੀਜ ਛੀਨ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋ ਕੇ ਸਮੁਦਾਯਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਦੂਤੜਾ ਨਾਮ ਧਾੜ ਜਮੋ ਕੀ ਆਇਓ,ਆਵੇ ਹੈ ਭਣਾ,ਬਡੇ ਬਲ ਸੇ॥ ਤਿਨ ਆਗਲੜੇ, ਨਾਮ ਤਿਨਕੇ ਆਗੇ ਮੈ,ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਹੇਜੀਵ ਤੂ ਐਸੇ ਮਨਮੇ ਸਮਝ ਵਾ ਆਗ ਲੜੇਮੈ ਏਤਾ ਏਕ ਪਦਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨਾਕੇ ਆਗਲੜੇ ਮੈ ਨਾਮ ਅਗ੍ਰ ਭਾਗ ਵਿਖੇ ਤੇ ਰੇਸੈ ਰਹਜਾ ਨਹੀ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਬਲਸੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋ ਨਰਕੋ ਮੈ ਲੇ ਜਾਵੈਂਗੇ॥ ਪੂਰਬਕਹਜਾਭੈ ਦਾਤਾਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਕਰਈਸ੍ਵਰ ਓਰਚਿਤਹੋਨੇਸੇ ਸੀਘ੍ਰ ਪ੍ਰਸਿਨ ਹੋਏ ਈਸਰਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੈ ਜੀਵ ਜੋ ਚਾਹੇ ਹੈ ਸੋ ਕਹੇ॥ ਕੋਈ ਇਤਿਕੋਈਕੋਈਸਾਜਨ ਆਇ ਕੋਈ ਕਹੇ,ਯਹ ਅਨ੍ਵਯਕਰ ਈਸਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾਸੇ ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਤਾ ਸੱਜਨ ਗੁਰੁ ਆ ਇ ਕਰ ਮੇਰੇਕੋ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪਦੇਸਕਾ ਬਚਨ ਕਹੇ ਨਾਮ ਕਥਨ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਉਨਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੈ ਮੈ ਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਅਤਜੰਤ ਡਰ ਕਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋਂਗਾ॥ ਜੋ ਹੇ ਮੇਰੇ ਬੀਠਲ ਨਾਮ ਪੁੰਡਰੀਕ ਭਗਤਕੀ ਦਈ ਈਟ ਕੋ ਬੈਠਨੇ ਹੇ ਤ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਭਗਵਾਨ॥ ਲੈ ਨਾਮ ਲੇਵੋ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਸਾਥ॥ ਮੇਰੀ ਬਾਹੜੀ,ਨਾਮ ਬਾਹੋਕੋ ਵਲਾਇ,ਨਾਮ ਵੇਸਨ ਕਰਵਾਇ ਅਰਥਾਤ ਬਾਹੋਂਕੀ ਗਲਫ ੜੀ ਪਵਾਇ॥ ਅਤਜੰਤ ਡਰਜਾ ਜੀਵ ਅਪਨੇ ਰਛਕ ਪੁਰਖਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈ ਗਲਫੜੀ ਪਾਇ ਲੇਵੇ ਹੈ ਯਹ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ॥ ਬਿਠ ਈਟਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਲ,ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਹੈ॥ ਬਿੱਠ ਈਟਕਾ ਨਾਮ ਪੂਨਾ ਸਤਾਰਾ ਸਹਰੋਂਕੇ ਸਮੀਪ ਮਰਹਟਾ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਦਖਣਮੋਂ ਕਹਤੇਹੈਂ॥ ਪੁੰਡਰੀਕ ਭਗਤ ਉਸਦੇਸਮੇ ਰਹਿਤਾਥਾ॥ ਉਸਕੀ ਭਕਤੀਕੇ ਬਸ ਹੋਕ ਰ ਸਗੁਣ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਉਸਕੇ ਸਮੀਪ ਆਯਾ॥ ਭਕਤੋ ਕੇ ਪਾਸ ਧਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਨਾਮਹੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਔਰ ਆਸਨਕੇ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ॥ ਪੁੰਡ ਰੀਕ ਭਗਤਨੇ ਇਟ ਲੇਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਆਸਨਕੀ ਜਗਾ ਦਈ॥ ਪ੍ਰੇਮੀਕੇ ਪ੍ਰੇਮਕੇ ਭੂਖੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਵਹੁ ਬਿਠ ਕਿਆ ਇਟ ਆਸਨ ਹੇਤ ਲ,ਨਾਮ ਲਈ॥ ਅਰ ਲੇਕ-ਰ ਉਸ ਪਰ ਠਾਂਢਾ ਹੂਆ॥ ਇਸ ਨਿਮਿਤਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਬਿਠਲ ਪੜਾ॥

ਅਰ ਵੈਸਾਹੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਅਬ ਉਸ ਅਸਥਾਨ ਬਸੇ ॥ ਪੰਡਰ ਪੁਰ ਨਗ ਰਮੈ ਅਸਥਾਪਨ ਕੀਆ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਊਹਾਂ ਬਡਾ ਭਾਰੀ ਮੇਲਾ ਹੋਤਾਹੈ ॥ ਦਖਣਕੇ ਵਾਸੀ ਅਰ ਦਖਣ ਮੈ ਯਾਤ੍ਰਾ ਹੇਤ ਗਏ ਲੋਗ ਸਭੀ ਇਸਬਾਤਕੋ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣੋਮੈ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ॥ ਕੇਵਲ ਦਖਣਕੀ ਬੋਲੀ ਮੈ ਹੈਂ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਦਖਣ ਦੇਸਕੇ ਵਾਸੀ ਨਾਮਦੇਵ ਭਗਤਕੀ ਬਾਨੀ ਮੇ ਬਹੁਤ ਵੇਰ ਹੈ ॥ ਬਿਠਲਕੋ ਬੀਠਲ ਅਰ ਟੁੱਬਾਭੀ ਉਸਦੇਸ ਮੈ ਕਹਤੇਹੈਂ॥ਇਸਸੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰੰਥਜੀਮੈ ਬੀ-ਠਲ ਹੀ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਬੀਠਲ ਨਾਮਕੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਠਾਕੁਰ ਨਾਮਭੀ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣਮੈ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇਸਮੇ ਰਜਪੂਤੋਂਕੋ ਠਾਕੁਰ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੋਨੋ ਅਵਤਾਰ ਰਜਪੂਤ ਥੇ ॥ ਉਨਕੇ ਨਿਮਿਤਸੈ ਠਾਕੁਰ ਨਾਮਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਪੜੇ ਅਨ ਪੜੇ ਸਭ ਲੋਕੋ ਮੈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੂਆ॥ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਨਾਮਭੀ ਗੁਰੂਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬਜੀ ਮੈ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲਿਖਯਾ ਹੈ ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਅਤਜੈਤ ਭੈ ਯੁਤ ਹੂਯਾ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ॥ ਮਿਲ ਇਤਿ ਥੰਮਸੈ ਨਿਕਸਕੈ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਕੋ ਪਿਤਾਸੇ ਛੁਡਾਇਆ ॥ ਤੈਸੇ ਮੇਰੇਕੋ ਮਿਲਕੇ ਜਰਾਮਰਣਆਦਿਸੰਸਾਰ ਕੇ ਭੈਸੇਛੁਡਾਇ ਲੇਵੋ, ਹੇਰਾਮ॥੧॥ ਇਸ ਰੀਤਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮ ਦਯਾਲੂ ਗੁਰੂ ॥ ਦ੍ਰਿੜਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਸਨਮੁਖ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਉਲਾਮਾ ਦੇਕਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਅਨਿਕ ਇਤਿ ਇਸ ਤੁਕ ਮੇ ਅਨਕ ਪਦ ਦੋ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਭੋਗ ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਥ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਾਨੀ ਸਾਥ ਹੈ ॥ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਾਨੀ ਅਨਿਕ ਭੋਗ ਰਾਜ ਬਿਸਰੇ, ਐਸਾ ਤੁਕ ਕਾ ਅਨ੍ਵਯਹੈ ॥ ਭੋਗ ਰਾਜ ਬਡੇ ਭੋਗੋਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਕ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਹੇ ਪੁਰਖ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਬਡੇ ਭੋਗੋਮੇ ਲਗਕਰ ਬਿਸਰੇ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਾਮਕੋ ਭੂਲ ਗਏ ॥ ਜਿਨਕੇ ਬੀਚਮੇ ਔਰੋ ਵਤ ਤੈ ਭੂਲੇ ਹੂਯੇ ਨੇ ਭੀ ਆਪਕੋ ਮਾਨ ਲੀਯਾ ॥ ਜੋ ਮੈ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗ੍ਰਕੇ ਊਪਰ ਅਮਰ ਹੂਆ ॥ ਔਰ ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੂਠਾ, ਨਾਮ ਠਗਯਾ ਹੋਯਾ ਤੂੰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਚੇਤਸਿ ਨਾਹੀ, ਯਾਦ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਯਾਤੇ ਹੇਆਲਸੀਆ ਨਾਮ ਦਰਿ-ਦ੍ਰੀ ਤੂੰਅਤਜੈਤ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਬਜਰਥਹੀ ਭੋਗੋਮੇ ਫਸ ਕਰ ਖੋ ਦੀਆ ॥੨॥ ਆਲਸੀਆ ਪਦਸੇ ਉਪਾਲੰਭ ਦੇਕਰ ਸੀਘ੍ਰ ਚਿੰਤਨ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ਜਮ ਮਾਰਗਕੀ ਦਸਾ ਕਹੈਂ ॥ ਬਿਖਮ ਇਤਿ ਬਿਖਮ, ਕਠਨ ਘੋਰ, ਭਯਾਨਕ ਰਸਤਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਰਸਤੇ ਮੈਂ ਤੁਝਕੋ ਚਲਨਾ ਹੋਗਾ ਹੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ॥ ਤਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨਹੀ ॥ ਭਾਵ ਜਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜਕਾ ਉਜਾਲਾ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਅੰਧੇਰੇ ਮਹਾ ਭਯੰਕਰ ਕਰੜੇ ਮਾਰਗ

ਮੈ ਜਾਣਾ ਹੋਗਾ ॥ ਤਿਸ ਸਮੇ ਮਾਇਆ ਕਾ ਕੀਆ ਹੂਆ ਜੋ ਤੇਰੇ ਚਿਤਮੇ ਮੋਹ ਨਾਮ ਭੋਗੋਕਾ ਸਨੇਹ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਭਜਨਕੀ ਓਰਸੇ ਆਵਰਣ ਸੋ ਸਭਿ ਬਿਸਰ ਗਇਆ, ਨਾਮ ਬਿਸਰ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਅਰਥਾਤ ਭੂਲ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਜਬ ਤਜੀਅਲੇ, ਨਾਮ ਤਜੇਗਾ ਹੇ ਜੀਵ ਜਮੋਕੇ ਵਸ ਪੜਕੇ ॥ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਸੰਸਾਰਿ, ਨਾਮ ਇਸਲੋਕਕੋ॥੩॥ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਕਰ ਜੀਵ ਨਿਸਚੇ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਅਵੱਸ ਮੇਰੇਕੋ ਕਠਨ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇ ਧਰਮਰਾਜ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਨਾ ਪੜੇਗਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਆਜ ਇਤਿ ਹੇਗੁਰੋ ਆਪ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਆਜਮੇਰੇ ਮਨਮੇ ਪ੍ਰਗਟ ਭਇਆ, ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨਿਸਚੇ ਹੂਆ ਹੈ॥ਜੋ ਸੁਭ ਕਾਮ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਅਸੁਭੋਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਅਵਸਜ ਪੇਖੀਅਲੇ, ਦੇਖਨਾ ਹੋਗਾ ਕਠਨ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਧਰਮ ਰਾਜ॥ ਧਰਮ ਰਾਜਕੀ ਸਭਾ ਕੀ ਕਠਨਤਾ ਕਹੇ ॥ਤਹ ਇਤਿ ਤਹ, ਨਾਮ ਤਿਸ ਧਰਮਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਮੈ ਕਰ, ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਦਲ, ਦਲਨਾ ਕਰਨ ਨਾਮ ਕਰਣ ਸਰੀਖੇ ਮਹਾ ਬਲੀਯੋਂ ਕਾ ॥ ਵਾ ਕਰੋਸੇ ਦਲੇ ਹੈਂ ਕਰਨ ਸਰੀਖੇ ਯਮਰਾਜਕੇ ਮਹਾਬਲੀ ਦੂਤ ਜੀਵੋਕੋ ॥ਵਾਕਰ ਹਾਥੋਸੇ ਦਲਕਰ ਕਰਨ ਨਾਮ ਦਲਣਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਮਹਾਬਲ ਵਾਲੇ ਯਮਕੇ ਦੂਤ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ॥ ਯਾਤੇ ਤੂ ਸਮਝ ਹੇ ਜੀਵਤਿਨ ਜਮਦੂਤਾ ਕੇ॥ਆਗਲੜੇ, ਨਾਮ ਸਨਮੁਖ ਮੈ, ਮੇਰੇਸੈਰਹਜਾਨਹੀ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਅਵਸਜ ਉਨ ਸਾਥ ਜਾਨਾ ਪੜੇਗਾ॥ ੪ ॥ਉਨ ਸਾਥ ਜਾਣੇਸੇ ਬਚਾਵਨ ਹੇਤ ਹੇ ਗੁਰੋ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਝਕੋ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ॥ ਜੋ ਕਾਹੂ ਦੇਵਤਾਕੀ ਸਰਨ ਪੜ ਵਹੁ ਤੈਨੂੰ ਰਖ ਲੇਵੇਗਾ॥ ਤਬ ਤੁਮਾਰੇਅਨੇਕ ਵਾਰਕਰੇ ਉਪਦੇਸਸੈ ਮੁਝਕੋ ਅਨਜ ਦੇਵਤਾ ਪੈ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਜੇਕੋ ਇਤਿ ਹੇ ਗੁਰੋ ਜੇਕਰ ਕੋਈਮੂੰ, ਮੇਰੇ ਕੋ ਅਨਜ ਦੇਵਤਾਕੀ ਉਪਾਸਨਾਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਚਾਹੇ ॥ ਤੋ ਮੇਰੀ ਔਰਮੇ ਭਾਵਨਾਨਜਾਨਕੇ ਯਹੀ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ॥ਜੋਬਣ ਤ੍ਰਿਣ, ਮੈ ਨਾਰਾਇਣ ਹੀ ਸਰਬ ਬਜਾਪੀ ਰਤੜਾ, ਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਜੁਗਤ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ॥ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਪੁਨਾ ਯਹਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਿਖਾਵੇ ॥ ਐਜੀ ਇਤਿ ਐਜੀ ਕਾ ਅਰਥ ਕੋਮਲ ਬਚਨ ਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸਕਾ ਅਨ੍ਵਯ ਅੰਤਕੇ ਰਮਈਆ ਸਾਥਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਐਜੀ ਰਮਈਆ ਨਾਮ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਰਾਮ ਤੂੰ ਆਪਹੀ ਸਰਬਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖਕਾ ਗਜਾਤਾ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਆਪਹੀ ਦੁਖੋਸੇ ਛੁਡਾਵਨਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰੇਕੋਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ॥ ਨਰਕ ਭਯਸੇ ਛੁਡਾਇ ਲੇਵੇ ॥ ਯਹਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਹਿਤ ਉਪਦੇਸਗੁਰੂ ਬਦਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ, ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਭਗਤ ਕੇ ਮੁਖ ਸੈਂ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ॥ ੫ ॥ ੧॥੨॥

ਸ੍ਰੀ ਰਾਗੁ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕਾ ॥ ਅਚਰਜ ਏਕ ਸੁਨ ਹੁਰੇ ਪੰਡੀਆ ਅਬ ਕਿਛੁ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਿਨ ਮੋਹੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮੇਖੁਲੀ ਲਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਅਨਹਦ ਕਿੰਗੁਰੀ ਬਾਜੈ ॥ ਜਾਕੀ ਦਿਸਟਿ ਨਾਦ ਲਿਵਲਾਗ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਭਾਠੀ ਗਗਨੁ ਸਿੰਙਿਆ ਅਰੁ ਚੁੰਙਿਆ ਕਨਕ ਕਲਸ ਇਕ ਪਾਇਆ ॥ ਤਿਸੁ ਮਹਿ ਧਾਰ ਚੁਐ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਰਸ ਮਹਿ ਰਸਨ ਚੁਆਇਆ ॥ ੨ ॥ ਏਕ ਜੁ ਬਾਤ ਅਨੂਪ ਬਨੀ ਹੈ ਪਵਨ ਪਿਆਲਾ ਸਾਜਿਆ ॥ ਤੀਨਭਵਨਮਹਿ ਏਕੋ ਜੋਗੀ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਹੈ ਰਾਜਾ ॥ ੩ ॥ ਐਸੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਪੁਰਖੋਤਮ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥ ਅਉਰ ਦੁਨੀ ਸਭ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਨੀ ਮਨ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨ ਮਾਤਾ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਪੂਰਬਸਬਦਮੇ ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਕੇ ਮੋਹ ਸੇ ਜੀਵੋਂਕੋ ਨਰਕ ਦੁਖ ਕਹਿਆ ॥ ਤਿਸ ਮਾਯਾਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਿਰਣੇ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ॥ ਕਬੀਰ ਜੀ ਪਾਸ ਕਾਹੂ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਯਾ ॥ ਜੋ ਜਿਸਸੇ ਜੀਵੋ ਕੋ ਮੋਹ ਕਹਤਾ ॥ ਤਿਸਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਸੱਤ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸਸ ਸ੍ਰਿੰਗੋ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਸੱਤ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸੱਤ ਅਸੱਤ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਜੀ ਉਤਰ ਕਹੇਂ ॥ ਅਚਰਜ ਇਤਿ ਪੰਡਿਤ ਕਬੀਰ ਕੋ ਹੀਨ ਜਾਤਿ ਵਾਲਾ ਸਮਝ ਕੇ ਹੁੱਜਤ ਸੇ ਪੂਛਤਾ ਥਾ ॥ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਬੀਰ ਨੇ ਉਸਕੋ ਤਿਰਸਕਾਰਸੇ ਉਤਰਕਹਨੇ ਹੇਤ ਰੇ ਪੰਡੀਆ ਸਬਦ ਸੇ ਕਹਾ ॥ ਰੇ ਪੰਡੀਆ ਕਹੀਏ ਰੇ ਪੰਡਤ ਮਾਯਾ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਸੁਨੋ, ਨਾਮ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ॥ ਜੋ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਕੈਸਾ ਹੈ ॥ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਗਰਭ ਮੇ ਸਰੀਰ ਕੈਸੇ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਪਾਨੀ ਮੈ ਬਿਜਲੀ ਕੀ ਆਗ ਕੈਸੇ ਬਨਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਬਨਤੇ ਭਾਨ ਹੋਤ ਕਾਮੋਕੋ ਬਨਾ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਯਹ ਮਾਯਾ ਇੰਦ੍ਰਜਾਲ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਅਦਭੁਤ ਔਖਦੀ ਵਤ ॥ ਅਚਰਜ ਨਾਮ ਮਹਾ ਅਦਭੁਤ ਰੂਪਹੈ ॥ ਪੁਨਾਵੇਦਮੈਏਕਲਿਖਨੇਸੇਯਹਏਕਵਸਤੁਹੈ॥ ਅਨੇਕਰੂਪਨਹੀ॥ਪੁਨਾਪੂਰਬ ਜੈਸੇ ਸਤ ਆਦਿਕ ਰੂਪਸੇਕਿਸੇ ਨਹੀ ਕਹੀ॥ ਤੈਸੇ ਅਬ ਨਾਮ ਇਸ ਕਾਲਮੇ ਭੀ ਯਹ ਮਾਯਾ॥ ਕਿਛ

ਨਾਮ ਕਾਹੂ ਸਤਜਾਦਿ ਰੂਪ ਸੇ ਕਹਨ ਨ ਜਾਈ ਨਾਮ ਕਹੀ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਪਿਛਲੇ ਅਦ੍ਵੈਤ ਵਾਦੀਯੋਨੇ ਇਸਕੋ ਅਨਿਰ ਬਚਨੀਯ ਕਹਿਆ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹਮਾਰੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਭੀ ਇਸਕੋ ਅਨਿਰ ਬਚਨੀਯ ਜਾਣੋ ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਕਾ ਭਾਵ ਯਹ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪੂਰਾ ਸੱਤ ਰੂਪ ਸੇ ਨਿਰਣੇ ਕੀਆ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮਾਯਾ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਿਰਣੇ ਨਹੀ ਕੀਯਾ ਜਾਵੇ ॥ ਜੇਕਰ ਕੀਆ ਜਾਵੇ ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਕਬੀ ਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਇਸਕਾ ਭੀ ਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਨਾਸ ਗਯਾਨ ਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਯਹ ਸਤ ਰੂਪ ਭੀ ਨਹੀ ਕਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਸੱਤ ਵਤ ਅਸੱਤ ਰੂਪ ਸੇ ਭੀ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕੇ ॥ ਕਹ ਸਕੇ ਤਬ ਜੈਸੇ ਸਹੇ ਕੇ ਸਿੰਗੋਂ ਕਾ ਕਾਹੂ ਦੇਸ ਸੇ ਕਾਹੂ ਕਾਲ ਮੈ ਭਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਇਸਕਾ ਭੀ ਭਾਨ ਨਾ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਔ ਭਾਨ ਮੈ ਅਗਯਾਨੀ ਹੋ ਐਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅਸਤ ਰੂਪ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਸਤ ਅਸਤ ਉਭੇ ਰੂਪ ਨਹੀ ॥ ਉਭੇ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਤਬ ਸਤ ਅਸਤ ਕਾ ਬਿਰੋਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ਔ ਬਿਰੋਧ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦੇਖੀਯੇ ਹੈ ਜਹਾ ਸਤ ਹੈ ਤਹਾ ਅਸਤ ਨਹੀ ॥ ਜਹਾ ਅਸਤ ਹੈ ਤਹਾ ਸਤ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਸੱਤ ਅਸੱਤ ਦੋਨੋ ਕੋ ਤੇਜ ਤਿਮਰ ਵਤ ਏਕ ਥਾਨ ਮਿਲਕੇ ਨਾ ਰਹਨੇ ਤੇ ਮਾਯਾ ਉਭੇ ਰੂਪ ਨਹੀ ॥ ਇਸਤੇ ਕਹੋ ਅਨਿਰਬਚਨੀਯ ਹੈ ॥ ਅਨਿਰ ਬਚਨੀਯ ਨਾਮ ਕਾ ਯਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਸਤਜਾਦੀ ਤੀਨੋ ਮੈ ਕਾਹੂ ਰੂਪ ਸੇ ਨਾ ਕਹਯਾ ਜਾਨਾ ॥ ਸਰਬਥਾ ਨਾਂ ਕਹਯਾ ਜਾਨਾ ਅਰਥ ਨਹੀ ॥ ਸਰਬ ਥਾ ਨਾ ਕਹਯਾ ਜਾਨਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਅਨਿਰਬਚਨੀਯ ਨਾਮ ਸੇ ਭੀ ਨਾਂ ਕਹ ਸਕੇਂ ਕਹੋ ਸਪਸ੍ਟ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਸੋਈ ਮਾਯਾ ਕਾ ਸ੍ਵ-ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰ ਯਹ ਮਾਯਾ ਬਡੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁਣ ਸੁਰ ਇਤਿ ਮੇ ਖਲੀ ਪਦ ਕੇ ਚਾਰ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਬੋਧਕ ਗਣ ਪਦ ਕਾ ਸਭ ਸੁਰਾਦਿਕੋਂ ਸਾਥ ਸੰਬੰਧ ਕਰਲੇਨਾ ॥ ਯਾਤੇ ਸੁਰਗਣ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧਰਬਗਣ ਜਿਨ ਮਾਯਾ ਨੇ ਮੋਹੇ, ਕਹੀਏ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦਿ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਯੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੀ ਹੈ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮੇਖਲੀ ਲਾਈ, ਨਾਮ ਜੈਸੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਹੁਈ ਮੇਖਲੀ ਨਾਮ ਮੇਖ ਅਰਥਾਤ ਕੀਲ ਠੋਕ ਕਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਇਸਨੇ ਅਨੇਕ ਕਾਮਕਰੋ-ਧਾਦਿ ਮੇਖੋਸੇ ਤੀਨੋਂ ਭਵਨ ਬਸ ਕਰ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਵਾ ਮੇਖਲੀ ਨਾਮ ਤੜਾਗੀ ਕਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਤੜਾਗੀ ਕੀ ਤਰਾ ਇਸਨੇ ਤੀਨੋਂ ਭਵਨ ਮੋਹ ਸੋ ਬਾਂਧੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਮੇਖਲੀ ਨਾਮ ਪੈਖੜਕਾ ਹੈ ਜੋ ਖਰ ਔ ਖਚਰੋਂ ਕੇ ਪੈਰੋਂ ਮੇ ਰੱਸੀ ਬਾਂਧੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਸਮਾਨ ਇਸਨੇ ਅਪਨੀ ਅਵਰਣ ਸਕਤੀ ਸੇ ਜੀਵ ਦੇਹਾਧਯਾਸਰੂਪ ਪੈਖੜ ਮੈ ਬਾਂਧੇ ਹੈ॥ ਵਾ

ਮੇਖਲੀ ਨਾਮ ਗਲਕੇ ਸੀਧੇ ਕਪੜੇ ਕਾ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੋ ਖਫਨੀ ਕਹੇ ਹੈ ਤਿਸਕੇ ਸਮਾਨ ਇਸ ਮਾਯਾ ਨੇ ਅਵਰਨ ਸਕਤੀ ਰੂਪ ਮੇਖਲੀ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋ ਕੋ ਪਹਰਾਯ ਰਖੀ ਹੈ॥ ਯਹ ਤਿਸ ਮਾਯਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ਅਰ ਪੀਛੇ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਤਿਸ ਮਾਯਾ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਕੇ ਮੋਹ ਸੇ ਜੀਵ ਨਰਕੋਂ ਕੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਇਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿੱਤੀ ਥਿਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਅਰ ਆਨੰਦ ਕੋ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਏਤਾ ਉਤਰ ਲੇ ਪ੍ਰਸ੍ਨ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁਯਾ॥ ੧॥ਉਸੀ ਸਮੇ ਕੋਈ ਕਿੰਗੁਰੀ ਬਜਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਅਰ ਮਦ ਪੀਨੇ ਵਾਲਾ ਕਨਪਾਟਾ ਜੋਗੀ ਆਇ ਕਰ ਕਹਤਾ ਹੁਯਾ॥ ਹੇ ਕਬੀਰ ਜੇਕਰ ਤੁਮਕੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਹੈ॥ ਤਬ ਮਾਯਾ ਕੋ ਮਿਥਯਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰਣਾਦਿ ਕਠਨ ਉਪਾਯ ਛੋਡ ਕੇ ਯਹ ਸੁਗਮ ਉਪਾਯ ਸੁਨੋ॥ ਇਕਤਾਰੀ ਕਿੰਗੁਰੀ ਬਜਾਯਾ ਕਰੋ॥ ਇਸਕੀ ਧੁਨੀ ਸੇ ਸਰਬ ਓਰ ਸੇ ਹਟ ਕਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਥਿਰ ਹੋਜਾਵੇਗੀ॥ ਪੁਨਾ ਕੁਛ ਮਦਯ ਪਾਨ ਕਰਿਆ ਕਰੋ ਇਸਕੀ ਮਸਤੀ ਸੇ ਬਡਾ ਆਨੰਦ ਹੋਗਾ॥ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਤਿਸਕੋ ਕਹੇ ੈ॥ ਹੇ ਜੋਗੀ ਯਹ ਤੋ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿੰਗੁਰੀ ਚੰਡਾਲ ਬੀਣਾ ਐਸੇ ਨਿਖਿਧ ਨਾਮ ਵਾਲੀ ਮਹਾ ਤੁਛ ਹੈ॥ ਹਮ ਬਡੀ ਦਿਬਯ ਿਗੁਰੀ ਬਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰੋ ਨੇ ਜੋ ਹਮ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਰਾਮ ਕਾ ਰਾਮ ਏਤਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਕਰੋ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਅਰ ਉਸ ਉਪਦੇਸ ਕੋ ਸੁਨ ਕੇ ਹਮ ਰਾਮ ਐਸਾ ਅਨਹਦ ਨਾਮ ਏਕ ਰਸ ਉਚਾਰਣ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਹੀ ਹਮਾਰੀ ਕਿੰਗੁਰੀ ਬਾਜੇ ਹੈ॥ ਜਾਕੀ ਨਾਮ,ਜਿਸ ਕਿੰਗੁਰੀ ਕੇ ਜਨੇ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰ ਨਾਮ ਸੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਭਾਵ ਜਿਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਪਦ ਕੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਸਰਬ ਯੋਗੀਯੋ ਕੇ ਰਮਣ ਥਾਨ ਰੂਪ ਅਰਥ ਕੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਇਸ ਰਾਜਾਰਾਮ ਰੂਪ ਨਾਦ ਮੇ ਚਿਤ ਕੀ ਲਿਵ ਸਮਾਧੀ ਲਗੇ ਹੈ॥ ਐਸੀ ਯਹ ਹਮਾਰੀ ਕਿੰਗੁਰੀ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਕਿੰਗੁਰੀ ਕਾ ਉਤਰ ਲੇਕਰ॥ ਸੇਖ ਰਹੇ ਮਦਯ ਪੀਨੇ ਕੇ ਉਪਦੇਸਕਾ ਉਤਰ ਸੁਣ॥ਤੇਰਾ ਮਦਯ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮਰਯਾਦਾ ਸੇ ਨਿੰਦਿਤ ਹੈ॥ਯਾਤੇ ਨਰਕਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਮਹਾ ਪ੍ਰਮਾਦ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾਹੈ॥ ਅਰਜੋ ਹਮ ਪੀਵਤੇ ਹੈ॥ ਸੋਸਾਸਤ੍ਰ ਵਿਹਿਤਹੈ॥ ਸਰਬ ਗੁਣੋ ਕਰ ਯੁਕਤ ਹੈ ਅਰ ਪਰਮਾਨੰਦਰੂਪ ਹੈ॥ ਪਾਨਕਰਤਾਕੋ ਪਰਮਾਨੰਦੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਸਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਨੇ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨ॥ਜੈਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਤੁਛਮਦਕੋ ਤੁਮ ਲੋਕ ਬਡੇ ਚੂਲੇ ਪੈ ਏਕ ਬਡਾ ਮਾਟ ਰਖ ਕਰ ਤਿਸ ਭਠੀ ਸੇ ਮਦ ਨਿਕਾਸਤੇ ਹੋ॥ ਤੈਸੇ ਹਮਨੇ ਅਪਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਮਦ ਨਿਕਾਸਤੇਹੇਤ ਭਾਠੀ ਗਗਨ ਕਹੀਯੇਗਗਨ ਵਤ ਸਰਬਕੋ ਅਵਕਾਸ ਦੇਨੇਵਾਲਾ

ਬ੍ਰਹਮਹੀ ਇਸ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮਦਕੇ ਨਿਕਾਸਨੇਹੇਤ ਭਠੀਬਨਾਈਹੈ॥ ਗਗਨ ਔ ਆਕਾਸ ਪਦ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬੋਧਕ ਗੁਰੂਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੇ ਬਹੁਤ ਥਾਨੋ ਮੇ ਆਵੇਂਗੇ॥ ਯਾਤੇ ਗਗਨ ਈਹਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਭਠੀ ਸੇ ਮਦਯ ਤੁਮ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਮੇਲ ਕੇ ਬਨਾਈ ਏਕ ਨਾਲ ਸੇ ਚੁਆਵਤੇ ਹੋ॥ ਵਹੁ ਨਾਲ ਹਮਨੇ ਆਸੁਰ ਸੰਪਦਾਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਸਹਿਤ ਸੁਰਸੰਪਦਾ ਮੈ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਬਨਾਈ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੇ ਸਿੰਙਿਆ ਚੁੰਙਿਆ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਹੈ॥ ਸਿੰਙਿਆ ਨਾਮ ਸੰਗਣਾ ਅਰਥਾਤ ਸਬਦਾਦਿ ਮੰਦ ਵਿਖਯੋਂ ਓਰ ਤੇ ਲੱਜਾ ਕਰਨੀ ਯਹ ਏਕ ਟੁਕੜਾ ਹੈ॥ ਸੰਗਣਾ ਪੰਜਾਬ ਮੈ ਲੱਜਾ ਕਰਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਸੇ ਸੰਭਵ ਕੇ ਸੰਭਵਤ ਸਿੰਙਿਆ ਬਨਾ ਹੈ॥ ਚੁੰਙਿਆ ਨਾਮ ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਵੈਰਾਗਯ ਬਿਬੇਕਾਦਿ ਗੁਣੋ ਕੇ ਚੁਨਨੇ ਕਾ ਅਰਥਾਤ ਬੀਨਨੇ ਕਾ ਹੈ ਯਹ ਦੂਸਰਾ ਟੁਕੜਾ ਹੈ॥ ਸੰਙਣ ਸੇ ਸਿੰਙਿਆ ਤ ਚੁਨਨ ਸੇ ਚੁੰਙਿਆ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪਾਠ ਕਾ ਯਹ ਹੈ॥ ਆਸੁਰਸੰਪਦਾਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਸਹਿਤ ਸੁਰ ਸੰਪਦਾਕੀ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਨਾਲਕਾ ਏਕ ਟੁਕੜਾ ਹਮਨੇ ॥ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋਨਾ ਬਨਾਇਆ ਹੈ॥ ਦੂਸਰਾ ਸੁਰ ਸੰਪਦ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰ ਤਿਸ ਮਹਿ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤ ਹੋਨਾ ਬਨਾਇਆ ਹੈ॥ ਅਥਵਾ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਕੇ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸਿੰਙਿਆ ਸਬਦਸੇ ਈਹਾ ਨਿਖੇਧਕ ਸ੍ਰੁਤੀਯੋਂਕਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਹੈ॥ ਅਰ ਸੁਰ ਸੰਪਤਕੀ ਬਿਦੀ ਸੂਚਕ ਚੁੰਙਿਆ ਸਬਦਸੇ ਈਹਾ ਬਿਧੀ ਸ੍ਰੁਤੀਯੋ ਕਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਧਿ ਨਿਖੇਧ ਰੂਪ ਸ੍ਰੁਤੀਆ ਸਿੰਙਿਆ ਚੁੰਙਿਆ ਸਬੱਦੋਸੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਨਾਲਕੇ ਜਾਨ ਲੇਨੇ॥ ਨਿਖੇਧਕ ਸ੍ਰੁਤੀਆਂ ਸਹਿਤ ਬਿਧੀ ਸ੍ਰੁਤੀਆ ਰੂਪ ਉਪਨਿਖਧ ਭਾਗ ਲੰਬੀ ਨਾਲ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਕੋਈ ਮਹਾਤਮਾ ਇਨ ਪਦੋਂਕੋ ਗੁਰੁ ਸੰਕੇਤ ਮਾਨਕੇ ਇਨਸੇ ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਨਾੜੀਆਂਕੋ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਕਹਤੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਅਸੰਗਤ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗਯਾਨ ਯੋਗਕੇ ਬਰਨਨਮੈ ਹਠ ਯੋਗ ਕੇ ਮੇਲਕੀ ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਨਾੜੀਯੋਂ ਕੇ ਗ੍ਰਹਣਕਾ ਕੁਛ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁਦੋਉ ਟੁਕੜੇਨਹੀ ਲੇਨੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਲੇਨੇ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਨਾਲੋਂ ਸੇ ਚੁਆਇਆ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਰੂਪ ਮਦ ਪਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਨਕ ਕਲਸ ਨਾਮ ਸੁਵਰਣ ਕੇ ਸੁਧ ਘਟਵਤ ਹਮ ਨੇ ਸੁਧ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਰੂਪ ਏਕ ਸੁੰਦਰਘਟਿ ਪਾਇਆ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਸੁਧ ਅੰਤਾਕਰਣ ਰੂਪ ਘਟਮੇ ਧਾਰ ਚੁਏ ਸਜਾਤੀ ਪ੍ਰਤਯਯੋਂਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲੇ ਹੈ ਨਿਰੰਤਰ॥ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕਹੀਏ ਵਿਜਾਤੀ ਪ੍ਰਤਯਯ ਰੂਪ ਮਲਸੇ ਰਹਿਤ ਅਤਯੰਤ ਸੁਧ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਆਨ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਹੀਨ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀਯੋ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੂਪ ਦਿਬਯ ਧਾਰਾ ਹਮਾਰੇ ਸੁਧ ਅੰਤਾ ਕਰਣਮੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਨਾਲੋਂ ਸੇ ਚਲੇ ਹੈ॥ ਜਿਸਧਾਰਾ

ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਹਮਨੇ ਰਸਮੈ ਰਸਨ ਚੁਆਇਆ ਹੈ॥ ਰਸਨ ਮੈ ਰਸ ਚੁਆਇਆ ਯਹ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪਾਠਕਾ ਅਨੁਯ ਹੈ॥ ਰਸਨਮੈ ਨਾਮ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿਖਯਾਨੰਦ ਭਜਨਾਨੰਦਾਦਿਕ ਆਨੰਦੋਂਕੇ ਮਧਜਮੈ ਸੇ ਯਹ ਅਲੌਕਿਕ ਰਸ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਚੁਆਇਆ, ਨਾਮ ਨਿਦਿਧਜਾਸਨ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਾਧਨ ਕਰ ਦੋਹਨ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਮੈ ਸਰਬ ਦੁਖੋਂਕੇ ਲੇਸਸੇ ਹੀਨ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਂ॥ ਐਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਨਾਲੋ ਸੇ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿ ਜਲਕਾ ਸੰਚਨ ਕਰ ਆਨ ਵਸਤੁਯੋਂਕੇ ਗਜਾਨੋ ਕੇ ਬਜਵਧਾਨਸੇ ਰਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਗਜਾਨੋਂਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੂਪ ਨਿਦਿਧਜਾਸਨ ਸੇ ਮੈ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੋਂ ਐਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਸਾਖਜਾਤ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਯਹ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦਹੀ ਹਮਾਰਾ ਮਦਹੈ॥ ਇਸਕਾ ਪਾਨ ਕਰ ਹਮ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਮਸਤੀਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਹੈਂ॥ ਕਿੰਚ ਜੈਸਾ ਹਮਾਰਾ ਮਦ ਹੈ ਤੈਸਾ ਹੀ ਤਿਸਕੇ ਪਾਨ ਹੇਤ ਉਪਮਾ ਰਹਿਤ ਪਿਆਲਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੀ ਮਸਤੀਕੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਪਿਆਲਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਏਕ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੋਗੀ ਏਕ ਜੋ ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮਦਕੇ ਸਾਖਜਾਤਕਾਰ ਰੂਪ ਪੀਨੇ ਹੇਤ ਬਡੀ ਉਪਮਾ ਰਹਿਤ ਬਾਰਤਾ ਬਨੀ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ॥ ਪਵਨ ਹਮਨੇ ਤਿਸਕੇ ਪਾਨ ਹੇਤ ਪਿਆਲਾ ਸਾਜਿਆ ਹੈ॥ ਪਵਨ ਪਦਕਾ ਅਰਥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਥਾਨਮੈ ਬਿਚਰ ਕਰ ਤਿਨਕੇ ਗੁਣ ਦੋਖੋਂਕਾ ਨਾ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪਵਨ ਸੁਧ ਪਦਾਰਥ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਰਾਗ ਦ੍ਵੇਖਾਦਿ ਮਲਸੇ ਹੀਨ ਕੀਆ ਸੁਧ ਮਨਹੀ ਹਮਨੇ ਤਿਸਕੇ ਪਾਨ ਹੇਤ ਪਿਆਲਾ ਸਾਜਿਆ ਨਾਮ ਬਨਾਇਆ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜਿਸ ਸੁਧ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਰੂਪ ਘਟਮੈ ਹਮਨੇ ਉਸਕਾ ਅਵਰ ਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ॥ ਉਸੀ ਸੁਧ ਮਨ ਕੋ ਹਮਨੈ ਉਸਕੇ ਪੀਨੇਕਾ ਸਾਧਨ ਜਾਨਿਆ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਪੀਨੇ ਕੇ ਸਾਧਨ ਸੇ ਹਮਾਰੇ ਸਮਾਨ ਜਿਸ ਔਰ ਨੇ ਭੀ ਵਹੁ ਰਸ ਪਾਨ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਤੀਨੋਂ ਭਵਨੋ ਵਿਖੇ ਏਕੋ ਨਾਮ ਨਿਰੰਕੁਸ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਯੋਗੀ ਨਾਮ ਗਜਾਨ ਯੋਗ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਹੈ ਬਹੁਤੇ ਨਹੀ॥ ਉਕਤੰਚ "ਹੈਨ ਵਿਰਲੇ ਨਾਹੀ ਘਣੇ" ਇਤਜਾਦਿ॥ ਯਾਤੇ ਐਸੇ ਗਜਾਨੀ ਮਹਾਤਮਾ ਸੇ ਬਿਨਾ॥ ਤੂੰਹੀ ਕਹੁ ਹੇ ਜੋਗੀ ਕਵਨ ਹੈ ਰਾਜਾ ਨਾਮ ਕਉਨ ਹੈ ਸਰਬਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ਅਥਵਾ ਰਾਜਾ ਭਾਖਾ ਮੈ ਰੱਜੇਕਾ ਭਾਵ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੁਏ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤੂਹੀ ਕਹੁ ਹੇ ਜੋਗੀ॥ ਕਵਨ ਤਿਸਕੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰੰਕੁਸ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਵਾਲਾ ਹੂਆ ਹੈ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੂਆ॥ ੩॥ ਰਾਜਾ ਸਬਦ ਸੇ ਏਕ ਬਿਸੇਖਤਾ ਕਹ ਕਰ॥ ਅਬ ਸਰਬਦਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰਖਨ ਰੂਪ ਦੂਸਰੀ ਬਿਸ਼ੇਖਤਾ ਕਹੇ॥ ਅਸੇ ਇਤਿ ਐਸੇ ਨਾਮ ਪੂਰਬ

ਭਾਠੀ ਗਗਨ ਸੇ ਲੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ॥ ਜਿਸ ਪਰਖੋਤਮ ਨਾਮ ਸਰਬ ਪੁਰਖੋ ਮੈ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਯੋਗੀ ਕੋ ਗਯਾਨ ਪ੍ਰਗਟਿਆ, ਸਾਖਯਾਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਵਾ ਐਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਜਿਸ ਮਹਾਤਮਾ ਯੋਗੀ ਕੋ ॥ ਪੁਰਖੋਤਮ ਨਾਮ ਸਰਬ ਸੇ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤ-ਮਾ ਕਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ॥ ਗਯਾਨ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਜੀਕਹੇ ਹੈ ਵਹੁ ਯੋਗੀ ਸਦਾ ਤਿਸ ਸਰੂਪ ਕੇ ਰੰਗਿ ਨਾਮ ਆਨੰਦ ਮੈ ਰਤਾ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਸਦਾ ਤਿਸਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸਰੂਪਾ ਕਾਰ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਐਸੇ ਗਯਾਨੀ ਮਹਾਤ ਮਾ ਸੇ ਬਿਨਾ ॥ ਔਰ ਦੂਨੀ ਨਾਮ ਔਰ ਸਮਗ੍ਰ ਜੀਵ ਭਰਮ ਮੈ ਲਗ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੈ ਭੂਲਕੇ ਤ੍ਰਿਛ ਮਦਾਦਿਕ ਵਿਕਾਰੋ ਮੈ ਖੁਆਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਤਿਸ ਮਹਾਤਮਾ ਯੋਗੀ ਕਾ ਮਨ ਰਾਮ ਜੋ ਰਸਾਇਨ ਨਾਮ ਸਰਬ ਰਸੋ ਕਾ ਘਰ ਭਾਵ ਅਧਿਸ੍ਟਾਨ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਮੈ ਮਾਤਾ ਮਸਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਤਿਸਕੇ ਧਯਾਨ ਰੂਪ ਸਮਾਧੀ ਮੇ ਸਦਾ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਤੂੰ ਭੀ ਐਸਾ ਮਦਪਾਨ ਕਰ ॥ ਜਿਸਸੈ ਨਿਰਬੰਧ ਹੋਵੇ ॥ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਜੋਗੀ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਹੋ ਆਦੇਸ ਕਹਿਕੇ ਚਲਾ ਗਇਆ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਸ੍ਰੀਰਾਗੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਬੇਣੀ ਜੀਉ ਕੀ। ਪਹਰਿਆ ਕੈ ਘਰਿ ਗਾਵਣਾ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

॥ ਰੇ ਨਰ ਗਰਭ ਕੁੰਡਲ ਜਬ ਆਛਤ ਉਰਧ ਧਿਆਨ ਲਿਵ ਲਾਗਾ ॥ ਮਿਰਤਕ ਪਿੰਡਿ ਪਦਮਦਨਾ ਅਹਿਨਿਸਿ ਏਕ ਅਗਿਆਨ ਸੁਨਾਗਾ ॥ ਤੇ ਦਿਨ ਸੰਮਲੁ ਕਸਟ ਮਹਾ ਦੁਖ ਅਬ ਚਿਤੁ ਅਧਿਕ ਪਸਾਰਿਆ ॥ ਗਰਭ ਛੋਡਿ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਆਇਆ ਤਉ ਨਰਹਰਿ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰਿਆ ॥੧॥ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਵਹਿਗਾ ਮੂੜਿਆ ਤੂ ਕਵਨ ਕੁਮਤਿ ਭ੍ਰਮ ਲਾਗਾ ॥ ਚੇਤਿ ਰਾਮ ਨਹੀ ਜਮਪੁਰਿ ਜਾਹਿਗਾ ਜਨੁ ਬਿਚਰੈ ਅਨਰਾਧਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਲ ਬਿਨੋਦ ਚਿੰਦ ਰਸ ਲਾਗਾ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਮੋਹਿ ਬਿਆਪੈ ॥ ਰਸੁ ਮਿਸੁ ਮੇਧੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬਿਖੁ ਚਾਖੀ ਤਉ ਪੰਚ ਪ੍ਰਗਟ ਸੰਤਾਪੈ ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਛੋਡਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮਤਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਨ ਅਰਾਧਿਆ ॥ ਉਛਲਿਆ ਕਾਮੁ ਕਾਲ ਮਤਿ ਲਾਗੀ

ਤਉ ਆਨਿ ਸਕਤਿ ਗਲ ਬਾਂਧਿਆ ॥੨॥ ਤਰੁਣਤੇਜ ਪਰਤ੍ਰਿਅ ਮੁਖ ਜੋਹਹਿ ਸਰੁ ਅਪਸਰੁ ਨ ਪਛਾਣਿਆ ॥ ਉਨਮਤ ਕਾਮ ਮਹਾ ਬਿਖੁ ਭੂਲੈ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਨ ਪਛਾਨਿਆ ॥ ਸੁਤ ਸੰਪਤ ਦੇਖਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਗਰਬਿਆ ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤੇ ਖੋਇਆ ॥ ਅਵਰ ਮਰਤ ਮਾਇਆ ਮਨੁ ਤੋਲੇ ਭਉ ਭਗ ਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਵਿਗੋਇਆ ॥੩॥ ਪੁੰਡਰ ਕੇਸ ਕੁਸਮ ਤੇ ਧਉਲੇ ਸਪਤ ਪਾਤਾਲ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰਮਹਿ ਬੁਧਿ ਬਲ ਨਾਠੀ ਤਾ ਕਾਮੁ ਪਵਸਿ ਮਾਧਾਣੀ ॥ ਤਾਤੇ ਬਿਖੈ ਭਈ ਮਤਿ ਪਾਵਸਿ ਕਾਇਆ ਕਮਲ ਕੁਮਲਾਣਾ ॥ ਅਵਗਤਿ ਬਾਣਿ ਛੋਡਿ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲਿ ਤਉ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਣਾ ॥੪॥ ਨਿਕੁਟੀ ਦੇਹ ਦੇਖਿ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ ਮਾਨ ਕਰਤ ਨਹੀ ਬੂਝੈ ॥ ਲਾਲਚੁ ਕਰੈ ਜੀਵਨ ਪਦ ਕਾਰਨ ਲੋਚਨ ਕਛੂ ਨ ਸੂਝੈ ॥ ਥਾਕਾ ਤੇਜੁ ਉਡਿਆ ਮਨੁ ਪੰਖੀ ਘਰਿ ਆਂਗਨਿ ਨ ਸੁਖਾਈ ॥ ਬੇਣੀ ਕਹੈ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਭਗਤਹੁ ਮਰਨ ਮੁਕਤਿ ਕਿਨਿ ਪਾਈ ॥੫॥੧॥੪॥

ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਯੋਗੀ ਕੋ ਦੁਰਲਭਤਾ ਕਹੀ ॥ ਅਬ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਮੇ ਸੀਘ੍ਰ ਯਾਦ ਕਰ ਨਹੀ ਤੋ ਤੁਝਕੋ ਨਰਕ ਮੈ ਜਾਨਾ ਪੜੇਗਾ ॥ ਯਹ ਮਾਯਾ ਮੋਹਿਤ ਜੀਵ ਕੋ ਬੇਣੀ ਮੁਖ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਹੇ ॥ ਰੇ ਇਤਿ ਰੇ ਨੀਚ ਸੰਬੋਧਨ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਸਿਮਰਣ ਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੇ ਨੀਚ ਪੁਰਖ ॥ ਤੂੰ ਕੁੰਡਲ ਕੀ ਤਰਾ ਸਭ ਓਰ ਤੇ ਬਲਨੇ ਵਾਲੇ ਮਾਤਾ ਕੇ ਗਰਭ ਰੂਪ ਕੁੰਡਲ ਮੈ- ॥ ਜਬ ਆਛਤ ਨਾਮ ਥਾ ॥ ਤਬ ਤੇਰਾ ॥ ਸਰਬ ਸੇ ਊਰਧ ਨਾਮ ਊਪਰ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਧਿਆਨ ਮੈ ਲਿਵ ਲਾਗਾ, ਨਾਮ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗ ਰਹੀ ਥੀ ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਸਮੇ ਤੂੰ ਐਸਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤਾ ਥਾ ॥ ਜੋ ਹੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇਰੇ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਨਾ ਮੇਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਔਰ ਕਾਹੂ ਵਸਤੂ ਮੈ ਨ ਲਗੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇ ਮਿਰਤਕ ਪਿੰਡ ਨਾਮ ਇਸ ਮਟੀ ਕੇ ਪਿੰਡ ਰੂਪ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸਨੇਹ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ॥ ਏਕ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪਦ ਨਾਮ ਚਰਨੋ ਮੇ ਮਦਨਾ ਨਾਮ ਹੁਰਖਵਾਨ ॥ ਭਾਵ ਤੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਵਾਲਾ ਥਾ ਔਰ ਕਾਹੂ

ਵਸਤ ਮੇ ਨਹੀ ਥਾ॥ ਅਥਵਾ ਪਦ ਨਾਮ ਥਾਨ ਕਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਮਿਰਤਕਾ ਕੇ ਪਿੰਨੇ ਰੂਪ ਦੇਹ ਥਾਨ ਮੇ ਤੇਰੇ ਕੋ॥ ਮਦਨਾ ਕਹੀਯੇ ਮਦ ਨਾਹੀਂ ਥਾ॥ ਕਿੰਤੁ ਅਹਿਨਿਸ, ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਏਕ ਕਾ ਅਰਾਧਨ ਕਰਤਾ ਥਾ॥ ਐ ਅਗਜਾਨ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਦ ਕਾ ਉਹਾ ਤੇਰੇ ਕੋ ਸੁਨਾਗਾ, ਨਾਮ ਅਛੀ ਤਰਾ ਅਭਾਵ ਥਾ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਇਸ ਪਾਂਚ ਭੌਤਕ ਸਰੀਰ ਕਾ ਮਦ ਛੋਡਕਰ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮਾਦ ਰਹਿਤ ਹੂਯਾ॥ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਏਕ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰਤਾਥਾ॥ ਉਕ੍ਤਿੰਚ "ਗਰਭ ਕੁੰਟ ਮਹਿ ਉਰਧ ਤਪ ਕਰਤੇ॥ ਸਾਸ ਸਾਸ ਸਿਮਰਤ ਪ੍ਰਭ ਰਹਿਤੇ" ਅਬ ਤੂੰ ਉਸ ਦਸ਼ਾ ਕੋ ਭੂਲ ਗਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਯੋਗ ਜਹੈ॥ ਯਹ ਭਜਨ ਹੀਨ ਕੋ ਝਿੜਕਨੇ ਹੇਤ ਪਿਛਲੀ ਦਸਾ ਯਾਦ ਕਰਾਵੇਂ॥ ਤੇਇਤਿ ਹੇ ਜੀਵ ਤੂੰ ਤੇ ਨਾਮ ਵਹੁ ਗਰਭ ਵਾਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੰਮਲ, ਯਾਦ ਕਰ॥ ਜਬ ਤੇਰੇ ਕੋ ਗਰਭ ਥਾਨ ਕੋ ਕਸਟ ਰੂਪ ਸਮਝ ਕੇ॥ ਮਹਾ ਦੂਖ ਨਾਮ ਅਤਜੰਤ ਦੁਖ ਹੋਰਹਾ ਥਾ॥ ਅਬ ਨਾਮ ਇਸ ਕਾਲ ਮੇ ਉਸ ਦੂਖ ਕੋ ਭੂਲ ਕੇ ਤੈਨੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਗ੍ਰਹ ਛੇਤ੍ਰਾਦਿ ਪਦਾਰਥੋ ਵਿਖੇ ਚਿਤ ਕੋ ਬਹੁਤ ਪਸਾਰ ਰਖਾ ਹੈ॥ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇ ਕੀ ਕਜਾ ਕਹੇਂ॥ ਜਬ ਸੇ ਤੂੰ ਵਹਾਂ ਸੇ ਨਿਕਸਾ ਤਬੀ ਭੂਲ ਗਯਾ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਗਰਭ ਇਤਿ, ਮਾਤਾ ਕੇ ਗਰਭ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਤਾਂਸੇ ਬਾਹਰ॥ ਜਬ ਤੂੰ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ, ਇਸ ਮਨੁਖ ਲੋਗ ਮੇ ਆਇਆ॥ ਤਿਸੀ ਸਮੇ ਨਰ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੁਛ ਨਰ ਮਨੁਖ ਰੂਪ ਔ ਕੁਛ ਹਰਿ ਸ਼ੇਰ ਰੂਪ ਪਰਮੇਸਵਰ॥ ਅਰਥਾਤ ਮਹਾ ਸੰਕਟ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਮੇ॥ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕੀ ਰਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਨਰਸਿੰਘ ਰੂਪ ਵਿਸ਼ਨ ਤੈ ਮਨ ਸੈ ਭੁਲਾਇਆ॥ ੧॥ ਪਿਛਲੀ ਦਸਾ ਯਾਦ ਕਰਾਯ ਕਰ ਸੀਘ੍ਰ ਭਜਨ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ਝਿੜਕੇ ਹੈਂ॥ ਫਿਰਿ ਇਤਿ, ਫਿਰਿ ਨਾਮ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਜਮੋਂ ਕੇ ਹਾਥ ਚੜਿਆ॥ ਹੇ ਮੂਰਖਾ ਤੂ ਪਛ ਤਾਵਹਿਗਾ॥ ਜੋ ਮੈਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਕਿਉ ਵਿਸਾਰਿਆ॥ ਅਬ ਤੂੰ ਕਵਨ ਕੁਮਤਿ, ਨਾਮ ਕੌਨਸੀ ਖੋਟੀ ਮਤਿ ਸੈ ਤਿਸ ਭਰਮ ਮੇ ਲਗ ਰਹਿਆ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਮੇ ਮਤ ਲਗ॥ ਚੇਤ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰ॥ ਨਹੀ ਕਹੀਏ ਜੇ ਕਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਾ ਚੇਤੇਗਾ॥ ਤਬ ਜਮਪੁਰ ਜਾਹਿਗਾ, ਨਾਮ ਨਰਕ ਵਿਖੇ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਯਾਤੇ ਜਨ ਬਿਚਰੇ, ਨਾਮ ਨਾ ਬਿਚਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਅਨ, ਨਾਮ ਅਨਜ ਅਰਥਾਤ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਰਾਧਾ ਸਾਧਨ ਮੇ ਅਰਥਾਤ ਜਪ ਪੂਜਾਦਿ ਕਰਮ ਅਨਜ ਦੇਵਨ ਕੇ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਮੇ ਮਤ ਫਿਰਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸਾਧਨ ਮੇ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਹ॥ ਅਥਵਾ ਅਨਾਰਾਧਜ ਆਸਾਧਜ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਕਾਹੂ ਉਪਾਯ ਸੇ ਸਮਝਾਯਨਾ ਸਕੀਯੇ ਅਨਾਰਾਧਜ ਸੇ ਅਨਰਾਧਾ ਬਨਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਯਹ ਅਸਾਧਜ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਬਾ-

ਣੀਮੇ ਵੇਮੁਖ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਨ ਬਿਚਰੇ ਅਨਰਾਧਾ, ਨਾਮ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੇ ਵੇਮੁਖ ਹੁਯਾ॥ ਮਤ ਬਿਚਰ ਜੇਕਰ ਯਹ ਭਰੋਸਾ ਹੋਵੇ ਚੇਤਨੇ ਹੇਤ ਬਹੁਤ ਅਵਸਥਾ ਹੈ॥ ਕਾਹੂ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਚੇਤ ਲੇਵੇਂਗੇ॥ ਤਬ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕੋਈ ਅਵਸਥਾ ਐਸੀ ਨਿਰਦੋਖ ਨਹੀ ਜਿਸਮੇ ਆਪਹੀ ਚਿੰਤਨ ਬਨ ਜਾਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨੇ ਤਬੀ ਚਿੰਤਨ ਕਰ॥ ਯਹ ਦਯਾਕਰ ਚਿੰਤਨ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਸਭ ਅਵਸਥਾਯੋਂਮੇ ਦੋਖ ਦਿਖਾਵੇ॥ ਬਾਲ ਇਤਿ ਹੇ ਜੀਵ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਤੂੰ ਤਿਸ ਅਵਸਥਾਕੀ ਬਿਨੋਦ ਨਾਮ ਖੇਲੋਂਕੇ ਜੋ ਰਸ ਨਾਮ ਅਨੰਦ ਹੈ ਤਿਨਕੀ ਚਿੰਦ, ਨਾਮ ਚਿਤਵਨੀਮੇ ਲਗਾ ਰਹਤਾਹੈ॥ ਅਰ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਵਿਖੇ ਮੋਹ, ਨਾਮ ਅਵਰਣ ਕਰ ਬਜਾਪੈ ਅਬ੍ਰਿਤ ਹੂਆ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਸਰਬ ਖਿਣੋਮੇ ਆਵਰਣਸੇ ਆਬ੍ਰਿਤਹੀ ਰਹੇਹੈ ਕਾਹੂ ਖਿਣਮੇ ਖਾਨੇ ਔ ਖੇਲਨੇ ਬਿਨਾ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਾ ਤੇਰੇਕੋ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾਮੇ ਨਹੀ ਚੇਤ ਸਕੇਗਾ॥ ਬਾਲਵਤ ਕਿਸੋਰ ਅਵਸਥਾ ਮੇਭੀ ਚੇਤ ਨਹੀ ਸਕੇਗਾ ਯਹ ਕਹੇ ਰਸ ਇਤਿ ਰਸ ਪਾਰੇ ਆਦਿਕ ਧਾਤੁਯੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਮਿਸ ਬਹਾਨੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਵਾ ਰਸ ਮਿਸ ਏਤਾ ਪੰਜਾਬੀਮੇ ਮਿਲ ਜਾਨੇਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਮੇਧ ਪਦ ਮੇਧਾ ਸੇ ਅਰ ਮੇਧਜ ਸੇ ਬਨਾਹੈ॥ ਮੇਧਾ ਬੁਧੀਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਮੇਧਜ ਪਵਿਤ੍ਰਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਕਿਸੋਰ ਅਵਸਥਾਮੇ ਅਧਿਕ ਬਲ ਬਢਾਵਨੇ ਹੇਤ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾਸੇ ਵੈਦਜਸੇ ਰਸ, ਨਾਮ ਪਾਰੇ ਆਦਿਕ ਧਾਤੂਯੋਕੇ ਖਾਨੇਕੇ ਸਮੇ ਮੇਧਜ ਨਾਮ ਪਵਿਤ੍ਰਔ ਜੀਵਨੇਕੇ ਸਾਧਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਦਧਿ ਦੁਗਧ ਤੰਡਲ ਗੋਧੂਮਾਦਿ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰਮੇ ਭੋਜਨ ਹੇਤ ਬਿਧਾਨਕੀਯੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਸਾਥ ਮੇਲਕੇ॥ ਬਿਖ ਚਾਖੀ ਨਾਮ ਵੈਦਕੇ ਬਤਾਯੇ ਵਿਖਵਤ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਕਰ ਮਾਰਣੇਕੇ ਸਾਧਨ ਮਾਸਾਦਿ ਪੱਥਕੇ ਮਿਸ, ਬਹਾਨੇ ਸੇ ਖਾਏ॥ ਭਾਵ ਵੈਦਜਨੇ ਅਮੁਕ ਧਾਤ ਸਾਥ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾਸਾਦਿ ਖਾਨਾ ਪੱਥ ਬਤਾਯਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਔਖਧੀਮੇ ਖਾਨੇਮੇਂ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਦੋਖ ਨਹੀ ਲਿਖਾ ਐਸੇ ਬਹਾਨੇਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਦਾਰਥੋਂ ਵਤ ਅਵਿਹਿਤ ਪਦਾਰਥਭੀ ਖਾਏ॥ ਤਬ ਯੁਵਾਕੇ ਆਗਮਨ ਕਾਲਮੇ ਕਿਸੋਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਚੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਸੰਤਾਪ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਅਥਵਾ ਮੇਧਜ ਪਵਿਤ੍ਰ ਔ ਅਮ੍ਰਿਤ ਕਹੀਯੇ ਜੀਅਨਕੇ ਸਾਧਨ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰਮੇ ਵਿਧਾਨ ਕੀਯੇ ਪਦਾਰਥ ਤਿਨਕੇ ਸਾਥ ਰਸ ਮਿਸ ਨਾਮ ਮਿਲਾ ਕਰ॥ ਜਬ ਬਿਖ ਚਾਖੀ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਕਰ ਬਿਖ ਤੁਲਯ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਵਿਹਿਤ ਪਦਾਰਥ ਖਾਏ॥ ਤਬ ਕਿਸੋਰਅਵਸਥਾਮੇ ਮੁਕਤੀ ਮਾਰਗਕੇ ਪਰਮ ਬਿਰੋਧੀ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਂਚੋ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸੰਤਾਪ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਤਿਨਕੇ ਸੰਤਾਪ ਵਾਲੇਕਾ ਮੁਕਤੀ ਮਾ

ਰਗ ਮੇ ਗਮਨ ਕਹਾਂ ॥ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਸਾਤ ਬਰਸ ਪ੍ਰਯੰਤ ਹੈ ॥ ਤਾਸੇ ਆਗੇ ਆਠ ਸੋਲੇ ਖੋੜਸ ਪਰਯੰਤ ਕਿਸੋਰ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕਿਸੋਰ ਬਾਲਕਾ ਭੇਦ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਯੁਵਾਕਾ ਭੇਦ ਪ੍ਰੌਢ ਹੈ॥ ਸੋਭੀ ਆਗੇ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਕਿਸੋਰਮੈ ਚਿੰਤਨ ਨਾ ਹੋਨਾ ਸਿਧ ਕਰ ਅਬ ਯੁਵਾਮੈ ਸਰਬ ਥਾ ਚਿੰਤਨ ਹੋਨੇਕਾ ਅਭਾਵ ਕਹੇ ਜਪ ਇਤਿ, ਬਾਣੀਕਾ ਸੂਖਮ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਜਪ ਔਬ੍ਰਤ ਰਖਨੇ ਆਦਿ ਤਪ ॥ ਪੁਨਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕਾ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਰੂਪ ਸੰਯਮ ਵਾ ਯੋਗ ਸਾਸਤ੍ਰਮੇ ਕਹਜਾ ਯਮਾਦਿ ਰੂਪ ਸੰਯਮ ॥ ਯੇ ਜੋ ਸੰਪੂਰਨ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਤਿਨਕੇ ਕਰਨੇ ਕੀ ਮਤਿਕੋ ਛੋਡ ਨਾਮ ਛੋਡੇ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਸਰਬ ਸੁਕ੍ਰਿਤੋਮੈ ਮੁਖਜ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮਭੀ ਨਹੀ ਆਰਾਧੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਂਚੋਮੈ ਕਾਮਕੇ ਵਸ ਹੋਕਰ ਯਹ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋਈਕਹੇ॥ਉਛਲਿਆ ਇਤਿ,ਬੀਜਮੈ ਸੂਖਮ ਰੂਪਹੋਕਰ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਵਤ ਜੋ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਸੂਖਮ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਰਹਾ॥ ਕਾਮ ਯੁਵਾਕੇ ਆਗਮਨ ਸਮੇ ਉਛਲਿਆ ਨਾਮ ਅਪਨੀ ਸੂਖਮ ਮਰਯਾਦਾ ਸੇ ਅਧਿਕ ਹੂਯਾ॥ ਵਹੀ ਕਾਲ ਨਾਮ ਕਾਲਖ ਬੁਧੀਕੋ ਜਬ ਲਗ ਗਈ॥ ਤਉ ਨਾਮ ਤਬ ਆਯ ਕਰ ਸਕਤਿ ਗਲ ਬਾਧਿਆ,ਨਾਮ ਇਸਤਰੀਕੇ ਗਲ ਸਾਥ ਮਿਲੇ ਹੈ ਪੁਰਖ॥ ੨ ॥ ਨਿਜ ਇਸਤਰੀ ਸਾਥ ਮਿਲਨੈ ਮੈ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰਕੀ ਰੀਤਿਸੇ ਦੋਖ ਨਾ ਦੇਖ ਕਰ ਕਾਮੀਕੋ ਪਰਾਈ ਸਾਥ ਮਿਲਨੇਮੈ ਦੋਖ ਕਹੇ॥ਤਰਣ ਇਤਿ ਸਰਕਾ ਮੂਲ ਸਾਰਯ ਹੈ ਅਪਸਰ ਕਾ ਅਪਸਾਰਯ ਹੈ॥ ਸਾਰਯ ਗਮਨ ਯੋਗਜਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਅਪਸਾਰਯ ਗਮਨ ਕੇ ਆਯੋਗਜ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਭਰਣ ਯੁਵਾ ਅਵਸਥਾਕੇ ਤੇਜ ਨਾਮ ਬਲਕਰ ਪਰ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਮੁਖਕੋ ਕਾਮੀ ਪੁਰਖ ਦੇਖੇ ਹੈ ॥ ਔ ਅਪਨੀ ਇਸਤਰੀ ਹੀ ਸਰ ਨਾਮ ਗਮਨਕੇ ਯੋਗਜ ਹੈ ॥ ਪਰਾਈ ਇਸਤਰੀ ਅਪਸਰ ਕਹੀਯੇ ਗਮਨਕੇ ਯੋਗਜ ਨਹੀ ਐਸੇ ਨਹੀ ਪਛਾਨੇ॥ ਗਮਜ ਅਗਮਜ ਕਾ ਨਾਪਛਾਨਨਾਹੀ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ॥ਉਨਮਤ ਇਤਿ ਉਨਮਤ,ਬਾਉਲਾ ਹੋਕੇ ਕਾਮ ਰੂਪ ਮਹਾ ਬਿਖਸੇ ਭੂਲੇ, ਭੂਲ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਪਾਪ ਨਾਮ ਪਰਾਈ ਇਸਤਰੀ ਪਰਾਯਾ ਧਨ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਨਾ ਅਧਰਮ ਹੈ॥ ਔ ਪੁੰਨ ਨਾਮ ਨਿਜ ਇਸਤਰੀ ਨਿਜ ਧਨ ਕਾ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਨਾ ਧਰਮ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਕਾਮ ਕੇ ਸੰਤਾਪ ਸਾਥ ਹੀ ਕਾਮੀ ਕੋ ਮੋਹ ਕਾ ਸੰਤਾਪ ਭੀ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਜਾਨਨਾ ॥ ਮੋਹ ਕਾ ਸੰਤਾਪ ਸੂਚਨ ਕਰ ਪੌਢ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਗਰਬ ਕਾ ਸੰਤਾਪ ਕਹੇ ॥ ਸੁਤ ਇਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤਰੀ ਧਨਾਦਿਕੋ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਯਹ ਜੀਵ ਚਿਤ ਮੈ ਐਸਾ ਗਰਬ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਅਬ ਮੇਰੇ ੁਲਜ ਕੋਈ ਨਹੀ ਮੈ ਬਡਾ ਭਾਗਜ ਵਾਨਹੋਂ॥ ਔ ਲੋਕਪਰਲੋਕ

ਮੈ ਸਹਾਯਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਰਾਮ ਏਸ ਨਾਮ ਕੋ ਖੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਗਰਬ ਕਾ ਫਲ ਪਾਵੇ ਹੈ ਗਰਬ ਕੇ ਸੰਤਾਪ ਸੇ ਪੀਛੇ ਲੋਭ ਕਾ ਸੰਤਾਪ ਕਹੇ॥ ਅਵਰ ਇਤਿ,ਅਵਰ ਮਰਤ ਨਾਮ ਔਰ ਕੋਈ ਸਮੀਪੀ ਸੰਬੰਧੀ ਮਰੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਤਿਸਕੇ ਮਾਇਆ ਨਾਮ ਧਨ ਕੋ ਮਨ ਮੇ ਯਹ ਲੇਨ ਹੇਤ ਤੋਲੇ ਨਾਮ ਅਬ ਏਤਾ ਧਨ ਮੇਰੇ ਕੋ ਔਰ ਮਿਲੇਗਾ॥ ਐਸੇ ਲੋਭ ਕੇ ਵਸ ਹੁਯਾ ਵਜਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਇਸੀ ਸੈ ਜੀਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਸੇ ਭਗ ਨਾਮ ਭਾਗ ਕਰ ਮੁਖ ਨਾਮ ਸਰਬ ਜੂਨੋ ਮੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਕੋ ਵਿਗੋਯਾ ਵਿਗੋਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਨਿੰਦਾ ਲਾਯਕ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੩॥

ਪੌਢ ਅਵਸਥਾਕੀ ਦਸਾ ਕਹ ਕਰ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ॥ ਪੁੰਡਰ ਇਤਿ ਪੁੰਡਰ ਸੁਪੇਦ ਕਮਲਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਪੁੰਡਰ ਕੁਸਮਤੇ ਧਉਲੇ ਕੇਸ ਯਹ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ॥ ਪੁੰਡਰ ਕੁਸਮਤੇ ਨਾਮ ਕਮਲ ਕੇਸੁਕਲ ਫੂਲਸੇਭੀ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਧੌਲੇ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ ਕੇਸ॥ ਸਪਤ ਪਾਤਾਲਕੀ ਕਹੀਏ ਬਾਣੀਭੀ ਐਸੀ ਸੂਖਮ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ ਜਾਨੋ ਸਾਤਮੇ ਪਤਾਲ ਸੇਹੀ ਅਵਾਜ ਆਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਬਾਣੀ ਅਤਿ ਸੂਖਮ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਲੋਚਨੋਮੇ ਭੀ ਸ੍ਰਮਹਿ ਨਾਮ ਦੇਖਨੇਸੇ ਕਸਟ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਮੰਦ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਹੋਨੇਸੇਬਡੇ ਯਤਨਸੇ ਵਸਤੁਕੋ ਦੇਖੇ ਹੈ॥ ਔ ਬੁਧੀਭੀ ਗਜਾਨੇਂਦ੍ਰਿਯੋਂਕੀ ਸ਼ਕਤੀਦੂਰ ਹੋਜਾਨੇ ਸੇ ਵਸਤੂਯੋਂ ਕੇ ਨਿਸਚੇਕਰਨੇਕੇ ਬਲਸੇਨਾਠੀ ਨਾਮ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਬੁਧੀਕਾਹੂ ਵਸਤੁਕਾ ਪੂਰਾਨਿਸਚਾ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ॥ ਤਉ ਨਾਮ ਤਬਬ੍ਰਿਧਕੇਮਨਮੇਕਾਮ ਜੋ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ॥ ਤਿਨਕੀ ਤਿਸਕੇ ਸਰੀਰਕੋ ਬਿਲੋਨੇ ਹੇਤ ਮਧਾਣੀ ਨਾਮ ਮਥਨੀ ਪੜੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜਬ ਗਯਾਨੇਂਦ੍ਰਿਯੋਂਕੇ ਸਹਿਤ ਬੁਧਿਕੀ ਸਮਰਥ ਦੂਰਹੋਨੇ ਸੇ ਬੁਧੀ ਠਿਕਾਨੇ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਦਧੀਕੋ ਮਥਨੇ ਵਾਲੀ ਮਧਾਣੀ ਵਤ ਬ੍ਰਿਧ ਕੇ ਸਰੀਰਕੋ ਬਿਗਾੜਨੇ ਵਾਲੀ ਇਛਾ ਬਹੁਤ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਰਖਾਰਥ ਕਿਸੇ ਕਾਮਕੇ ਕਰਨੇ ਕਾ ਕੁਛ ਰਹੇ ਨਹੀ॥ ਔ ਤਿਸ ਕਾਮਨਾ ਸੇ ਬ੍ਰਿਧਕੀ ਬੁਧੀ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋਂਕੀ ਰਿਤੁ ਸਰੀਖੀ ਅੰਧੇਰੀ ਬਨ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤਾਤੇ ਇਤਿ ਤਾਤੇਮਤਿ ਬਿਖੇ ਪਾਵਸ ਭਈ ਯਹ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ॥ ਤਾਤੇ ਨਾਮ ਕਾਮਨਾ ਰੂਪ ਮਧਾਣੀਤੇ ਮਤਿ ਬਿਖੇ ਕਹੀਯੇ ਬ੍ਰਿਧ ਪੁਰਖਕੀ ਬੁਧੀ ਵਿਖੇ ਪਾਵਸ ਰਿਤੁ ਵਤ ਜੜਤਾ ਰੂਪ ਅੰਧਕਾਰ ਵਰਤ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ਕਹੂ ਸੁਭਾ ਸੁਭਵਸਤੁਕਾ ਯਥਾਰਥ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਰਹੇ ਅਰ ਯੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਕਮਲ ਵਤ ਫੂਲੀ ਹੂਈ ਜੋ ਦੇਹਥੀ ਵਹੁ ਬਾਂਛਿਤ ਵਿਖਯੋਂਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪ ਜਲ ਬਿਨ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਰੂਪ ਸੂਰਜ ਕੇ ਤੇਜਤੇ ਜੁਰੜੀ ਪੜਕੇ ਕੁਮਲਾਯ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਤਾਸੇ ਪੀਛੇ ਸਮਾ

ਪਹੁਚਾ ਜਾਨ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੀ ਆਗਯਾਸੇ ਆਏ ਦੂਤੋਂ ਸਾਥ ਜਾਨੇ ਸਮੇ ਪਛਤਾਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਅਵਗਤਿ ਇਤਿ ਅਵਗਤਿ ਗ੍ਯਾਨਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਸੋ ਗਯਾਨ ਈਹਾ ਧਰਮ ਰਾਜਕਾ ਲੇਨਾ ॥ ਯਾਤੇ ਅਵਗਤਿ ਨਾਮ ਧਰਮ ਰਾਜਨੇ ਸਮਾ ਪਹੁਚਾ ਜਾਨਕੇ ॥ ਜਬ ਬਾਨਿ ਨਾਮ ਅਪਨੇ ਦੂਤੋਂਕੋ ਆਗਯਾ ਦਈ ਅਮੁਕ ਬ੍ਰਿਧ ਪੁਰਖਕੋ ਲੇ ਆਵੋ । ਉਸ ਆਗਯਾਸੇ ਆਏ ਜਮੋਕੇ ਵਸ ਹੋਕਰ ॥ ਜੀਵ ਜਬ ਛੋਡਿ ਨਾਮ ਛੋਡੇ ਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਨਾਮ ਇਸ ਲੋਕਕੋ ॥ ਤਉ ਨਾਮ ਤਿਸ ਛੋਡਨੇਸੇ ਪੀਛੇ ਪਛਤਾਵੇਹੈ ॥ ਜੋ ਮੈਨੇ ਭਜਨ ਕਿਉ ਨਾ ਕੀਆ ॥ ੪ ॥

ਅਬ ਜਿਸ ਦਸਾਕੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਜੀਵ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਡਲ ਛੋਡੇ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਦਸ਼ਾ ਕਹੇ ॥ ਨਿਕੁਟੀ ਇਤਿ ਨਿਕੁਟੀ ਨਾਮ ਨਿਕਟ ਆਏ ਅਪਨੇ ਪਿਆਰੇ ਸੰਬੰਧੀਯੋਂ ਕੀ ਦੇਹਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਧੁਨਿ ਉਪਜੇ ॥ ਜਿਸਮੇ ਅੱਖਰ ਸਪਸ੍ਰ ਨਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ਐਸੀ ਸੂਖਮ ਸੀ ਬਾਨੀ ਮੁਖਸੇ ਨਿਕਸੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸਮੇ ਵਹੁ ਬ੍ਰਿਧ ਮੈਨੇ ਤੁਮਾਰੇਕੋ ਬਡੇ ਯਤਨੋਸੇ ਪਾਲਿਆ ॥ ਅਰ ਕੋਈ ਦਿਨ ਬਨਿਆ ਰਹੂ ਤੁਮਾਰੇ ਸਿਰਕਾ ਛਤ੍ਰ ਹੂੰ ਐਸੇ ਮਾਨ ਕਰਤ ਨਾਮ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਆਓ ਮੇਰਿਓ ਸਰਵਣ ਸਰੀਖੇ ਬੇਟਿਓ ਅਰ ਲਛਮਨ ਸਰੀਖੇ ਭਾਈਓ ਐਸੇ ਉਨਕਾ ਮਾਨਨਾਮ ਸਤਕਾਰਕਰੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸਕੀ ਬਾਂਣੀਮੇ ਸਪਸ਼੍ਰ ਅੱਖਰ ਨਾ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਨਹੀ ਬੂਝੇ ਨਾਮ ਨਹੀ ਸਮਝ ਸਕੇ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਬੁੱਢਾ ਕਿਆ ਕਹਤਾ ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਨਹੀ ਬੂਝੇ ਕਹੀਯੇ ਉਸਕੀ ਬਾਤਾਂ ਕਾ ਖਿਆਲ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ਜੋ ਕਿਆ ਬਕ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਅਨਾਦਰ ਕੇ ਸਮੇ ਭੀ ਵਹੁ ਬ੍ਰਿਧ ਲੋਭ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੀਵਨ ਪਦ ਕਾਰਨ, ਕਹੀਯੇ ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਰਹਨੇ ਹੇਤ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਮੇ ਜੋ ਸੁਖਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਨੇਤ੍ਰਾਦਿ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਹੈਂ ਉਨਸੇ ਉਨਕੋ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਗਯਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਲੋਚਨ ਇਤਿ, ਲੋਚਨ ਪਦ ਔਰ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕਾ ਉਪਲੱਖਣ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਹੇ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਹੈ ॥ ਅੰਧਾ ਬੋਲਾ ਹੁਆਭੀ ਬ੍ਰਿਧ ਜੀਵਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜੀਵਨ ਕਾ ਸੁਖ ਉਸਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਐਸੇ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਮਰਣ ਕੀ ਕਹੇ ॥ ਥਾਕਾ ਇਤਿ ਜਬ ਤੇਲ ਵੱਤੀਕੋ ਜਲਾ ਕਰ ਆਸ੍ਰਯ ਬਿਨਾ ਅਗਨਿ ਤੇਜ ਕੇ ਥਕਜਾਨੇ ਵਤ ॥ ਈਹਾ ਪਰਾਰਬਧ ਰੂਪ ਤੇਲ ਔ ਦੇਹਿ ਮੈ ਪ੍ਰਾਣ ਕਾ ਮੇਲ ਰੂਪ ਬੱਤੀ ਜਲ ਕਰ ਪ੍ਰਾਣਸੇ ਮਿਲ ਕਰ ਸਰਬ ਸਰੀਰ ਮੇ ਫੈਲਾ ਹੂਯਾ ਜਠਰਾਗਨਿ ਕਾ ਤੇਜ ਥਾਕਾ, ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਣੋਕੇ ਨਿਕਸਨੇਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋਕੇ ਸਾਥ ਦੂਰ ਹੂਆ॥ਔਰ ਮਨ ਰੂਪ

ਪੰਖੀ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪਾਚੋਂ ਪ੍ਰਾਣੋਂਕੋ ਸਾਥ ਲੇਕਰ ॥ ਇਸ ਨਿਕੰਮੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਜਬ ਪ੍ਰਲੋਕਕੋ ਵਾ ਅਨਜ ਦੇਹ ਕੋ ਵਾਸਨਾਨੁਸਾਰ ਉਡਿਆ ॥ ਤਬ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੀ ਦੇਹ ਕਾਹੂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੇ ਘਰਿ ਆਂਛਨਿ ਨਾਮ ਘਰਕੇ ਚੌਂਕਮੇ ਪੜੀ ਨਹੀ ਸੁਖਾਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਜੀਵ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਭਜਨਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਐਸੀ ਦਸਾ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ਇਧਰ ਉਧਰ ਮਤ ਬਿਚਰ ॥ ਬਿਚਰੇਗਾ ਤਬ ਤੇਰੀ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਦਾ ਸੰਸਾਰ ਚਕ੍ਰ ਮੇ ਹੀ ਫਿਰੇਗਾ ॥ ਜਬ ਬੇਣੀ ਭਗਤ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਥੇ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਲੋਕੋਂਕੇ ਸੁਭ ਮਾਰਗਸੇ ਹਟਾਵਣੇ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਵਾਕੋਂਕੇ ਮਤਕਾ ਖੰਡਨ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ॥ ਔਰ ਭਗਤੋਨੇ ਆਸੰਕਾ ਕਰੀ ॥ ਚਾਰ ਵਾਕ ਲੋਕ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਵਸਤੁ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖਨੇ ਦੇਖੀ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਮਾਨਣੀ ਯੋਗ ਹੈ ॥ ਜੋ ਵਸਤ ਕਭੀ ਕਿਸੇ ਪੁਰਖਨੇ ਨਹੀ ਦੇਖੀ ਵਹੁ ਕੇਵਲ ਸੁਣੀ ਬਾਤ ਮਾਨਨੇ ਯੋਗ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਪੁੰਨਵਾਨ ਲੋਕੋਂ ਹੇਤ ਸ੍ਵਰਗ ਹੈ ॥ ਮੁਕਤੋਂ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਘਰ ਬੈਕੁੰਠ ਹੈ ॥ ਜੀਵ ਦੇਹਸੇ ਜੁਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਭਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਅਰਥ ਕਾਮ ਵਤ ਧਰਮ ਮੋਖਭੀ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ ॥ ਵੇਦ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਦੇਖੀ ਯੇ ਸਭੀ ਵਸਤੁ ਝੂਠੀ ਹੈ ॥ ਕੇਵਲ ਯਹੀ ਸਚ ਹੈ ਆਤਮਾ ਚਾਰ ਤਤੋਂਕੇ ਮੇਲਸੇ ਬਨੀ ਦੇਹ ਹੈ ॥ ਤਤ ਆਪਹੀ ਮਿਲਕੇ ਦੇਹਬਨੇ ਹੈ ਮੇਲ ਕੇ ਬਨਾਨੇ ਵਾਲਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅੱਗ ਤੱਤੀ ਨਹੀ ਕਰੀ ਜਲ ਠੰਢਾ ਨਹੀ ਕੀਆ ਠੰਢਾ ਤੱਤਾ ਹੋਣਾ ਉਨਕਾ ਸ੍ਵਭਾਵ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਆਪਹੀ ਸਭ ਕਿਛ ਬਨ ਜਾਣਾ ਤਤੋਂਕਾ ਸ੍ਵਭਾਵ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਸਭ ਚੀਜੋਂਕੋ ਜਾਣੇ ਹੈ ਯਾਤੇ ਚਾਰ ਤਤੋਂਕੇ ਮੇਲਸੇ ਬਨੀ ਦੇਹ ਆਤਮਾ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਰਗ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ॥ ਨਰਕ ਰਾਜਾਕਾ ਬੰਦੀ ਖਾਨਾ ਹੈ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਰਾਜਾ ਹੈ ॥ ਪਦਾਰਥ ਅਰਥ ਕਾਮ ਦੋਨੋ ਹੈਂ ॥ ਧਰਮ ਕਿਛ ਵਸਤ ਨਹੀ॥ ਕੇਵਲ ਅਨਜਾਨ ਲੋਕੋਂਕਾ ਪਦਾਰਥ ਠਗਨੇ ਹੇਤ ਅਗਨੀ ਹੋਤ੍ਰਾਦਿ ਧਰਮ ਪਖੰਡੀ ਲੋਕੋਂਕੀ ਬਨਾਵਟ ਹੈ ॥ ਜੇਕਰ ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰਾਦਿ ਧਰਮਸੇ ਕੁਛ ਫਲ ਮਿਲਤਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਦਾਵਾ ਅਗਨਿਸੇ ਜਲੇ ਬ੍ਰਿਛਭੀ ਉਤਮ ਫਲ ਪਾਵੇਂ॥ ਪਾਵੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਆਗਮੇ ਘ੍ਰਿਤਾਦਿ ਵਸਤੁਯੋਂਕੇ ਜਲਾਵਨੇ ਸੇ ਭੀ ਕੁਛ ਫਲ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਕੇਵਲ ਪਾਖੰਡ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਧਰਮ ਕੁਛ ਵਸਤ ਨਹੀ ॥ ਮੁਕ੍ਤੀ ਭੀ ਮਰਨ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਮਰ ਗਯਾ ਤਬ ਨਰਕ ਸ੍ਵਰਗ ਬੈਕੁੰਠਮੇ ਕਿਸਨੇ ਜਾਨਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਪਾਖੰਡੀਯੋਂ ਕੇ ਮਾਨੇ ਹੂਯੇ ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕ ਹੈਂ ਭੀ ਕਹਾਂ ॥ ਅਨ ਹੂਯੇ ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕ ਕਹਕੇ ਕੇਵਲ ਬਾਲਕੋਂ ਕੋ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਰ ਡਰਾਵਨਾ ਹੈ ॥ ਨਾ ਦੇਖੀ ਬਾਤੋਂਕੇ ਕਹਿਣੇ ਵਾਲੇ ਬੇਦ

ਪੁਰਾਣ ਬੁਧੀ ਹੀਨ ਦਰਿਦ੍ਰੀਯੋਂਕੀ ਆਜੀਵਕਾ ਕਾ ਉਪਾਯ ਹੈ॥ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਬੇਦਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਰਾਖਸ ਅਰ ਭਾਂਡ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵੇਦ ਮੈ ਪਸੂ ਮਾਰਨੇ ਲਿਖੇ ਸੋ ਰਾਖਸੋਂ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ॥ ਅਰ ਵੇਦਮੈ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਯੱਗ ਵਿਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੋਂਕੇ ਸਾਮਨੇ ਯੱਗ ਕ-ਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਨੇ ਹਾਥਮੈ ਅਸੁ ਕਾ ਸਿਸ਼ਨ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਨਾ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਯਹ ਭਾਂਡੋਕਾ ਕਾਮ ਹੈ॥ ਯਹ ਸਰਬ ਬਾਰਤਾ ਬ੍ਰਹਸਪਤੀ ਲਿਖੇ ਹੈ॥ ਅਗਨੀ ਹੋਤ੍ਰ ਕਰਨਾ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਮਥੇ ਮੈ ਤਿਲਕ ਲਗਾਵਨਾ ਯਹ ਸਭ ਪਾਖੰਡੀ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਆਜੀਵਕਾ ਕੇ ਉਪਾਯ ਹੈਂ॥ ਰਾਖਸ਼ੋਂ ਭੰਡੋਂਕੇ ਬਨਾਯੇ ਵੇਦਾਦਿ ਕੋਈ ਸਚੀ ਚੀਜ ਨਹੀਂ॥ਤਿਸਤੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਚਾਹੀਯੇ ਜਬ ਤਕ ਜੀਵੇ ਸੁਖਸੇ ਜੀਵੇ ਕਰਜਾ ਕਰਭੀ ਘੀ ਖੰਡ ਪੀਵੇ॥ ਦੇਹਾਤਮਾ ਕੇ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਕਿਸਨੇ ਦੇਣਾ ਕਿਸਨੇ ਲੇਣਾ॥ ਯਾਤੇ ਕਿਉ ਭਗਤ ਲੋਕ ਜੀਵੋਂਕੋ ਡਰਾ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ਜੈਸਾ ਹਾਊ ਮਾਊ ਕਹਿਕਰ ਮਾਤਾ ਬਾਲਕੋਂ ਕੋ ਡਰਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਹਿ ਭਗਤੋਸੇ ਚਾਰ ਵਾਕ ਮਤਕੀ ਆਸੰਕਾ ਸੁਨ ਕਰ ਬੇਣੀ ਭਗਤ ਉਨਕੋ ਉਤਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ॥ ਬੇਣੀ ਕਹੈ ਇਤਿ ਬੇਣੀ ਭਗਤ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਭਕਤ ਜਨੋ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਗਯਾਨ ਭਕਤੀ ਰੂਪ ਉਪਾਯੋਂਸੇ ਬਿਨਾ ਮਰਣ ਮੁਕਤਿ,ਨਾਮ ਮਰਣ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਛੁਟੀ ਕਿਸਨੇ ਪਾਈ ਹੈ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਨਹੀਨੇ ਪਾਈ॥ ਤਾਤ ਪਰਯ ਇਸ ਕਹਨੇਕਾ ਯਹ ਹੈ॥ ਹੇ ਭਕਤ ਜਨੋ ਤੁਮਨੇ ਜੋ ਕਹਿਆ ਚਾਰ ਵਾਕ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਜੋ ਵਸਤੂ ਕਿਸੇਨੇ ਨੇਤ੍ਰੀਂ ਦੇਖੀ ਹੋਵੇ ਵਹੀ ਮਾਨਣੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਸੁਣੀ ਮਾਨਣੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਨਰਕ ਸ੍ਵਰਗ ਬੈਕੁੰਠ ਦੇਹ ਸੇ ਜੁਦਾ ਆਤਮਾ ਧਰਮ ਮੁਕਤੀ ਜਗਤ ਕਰਤਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਹੈ॥ਯੇ ਸਭ ਨਾ ਦੇਖੀ ਚੀਜਾਂ ਮਾਨਣੀ ਯੋਗਯ ਨਹੀ ਸੋ ਸਭ ਤਿਨਕਾ ਕਹਨਾ ਅਸੰਗਤਿ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਕਰ ਬਿਨਾ ਦੇਖੀ ਵਸਤੁ ਨਹੀ ਮਾਨਨੀ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਤਬ ਧੂਯੇਂਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਜੈਸੇ ਅਗਨਿ ਮਾਨੇ ਐਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀਯੋਂ ਸੇ ਸਿਧ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵਸਤ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ਜਾਵੇ ਗੀ॥ ਪੁਨਾ ਗਊ ਜੈਸਾ ਰੋਝ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਬਚਨਸੇ ਸੁਣੀ ਸਮਾਨਤਾਸੇ ਜੈਸੇ ਰੋਝਕੋ ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇਖ ਕੋਊ ਵਸਤੁ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।' ਏਵੇਂ ਬਿਦੇਸੀ ਪੁਰਖਕੇ ਬਚਨਸੇ ਜੋ ਨਾ ਦੇਖੀ ਬਿਦੇਸੀ ਵਸਤੁ ਮਾਨੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ਸੋ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ਜਾਵੇ ਗੀ॥ ਔ ਮਾਨਨੀ ਸਭੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਯਹ ਕਹੋ ਜੈਸੇ ਅਖੀਂ ਦੇਖਕਰ ਵਸਤੂ ਮਾਨਨੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਚਿੰਨਸੇ ,ਸਮਾਨਤਾਸੇ, ਬਚਨਸੇ ਭੀ ਮਾਨਨੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਭਏ ਜਗਤ ਰਚਨਾ ਰੂਪ ਚਿੰਨ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਜਗਤ ਕਰਤਾ ਈਸ਼੍ਵਰਭੀ ਅਵ-ਸ਼ਯ ਮਾਨਨਾ ਹੋਗਾ॥ ਈਸ਼੍ਵਰ ਸਿਧ ਹੂਯੇ ਵਹੀ ਤਤੋਂਕੋ ਮੇਲਕੇ ਸਰੀਰ ਬਨਾਵੇ ਹੈ

ਤਤ੍ਵ ਆਪ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਕਬੀ ਕਿਸੇਨੇ ਬਿਨਾ ਪਾਨਵਾਈਸੇ ਕੱਥ ਚੂਨਾ ਪਾਨ ਆਪ ਮਿਲਤੇ ਨਹੀ ਦੇਖੇ ॥ ਯਾਤੇ ਤਤ੍ਵਭੀ ਆਪ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਅੱਗ ਪਾਨੀਭੀ ਆਪ ਠੰਢੇ ਤੱਤੇ ਨਹੀ ਈਸ਼੍ਵਰਕੇ ਕੀਯੇ ਹੂਏਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਚਾਰ ਤਤੋਂਕੇ ਸ੍ਵਭਾਵਕ ਮੇਲਸੇ ਬਨੀ ਦੇਹ ਆਤਮਾ ਨਹੀ ਆਤਮਾ ਦੇਹਸੇ ਜੁਦਾ ਹੈ॥ ਦੇਹ ਕੋਹੀ ਆਤਮਾ ਮਾਨੀਯੇ ਤਬ ਦੇਹ ਮਰਣ ਕਾਲਮੇ ਭੀ ਵੈਸੀ ਬਨੀ ਹੂਯੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਉਸ ਸਮੇਭੀ ਉਸਸੇ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿ ਕਾਮ ਹੋਨੇ ਚਾਹੀਯੇ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸ ਬਿਨਾ ਵਹੁ ਕਾਮ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਦੇਹ ਸੇ ਜੁਦਾ ਆਤਮਾ ਹੈ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਅੰਸ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੇ ਉਪਦੇਸ ਹੇਤ ਈਸ੍ਵਰ ਨੇ ਬੇਦ ਬਨਾਯੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਰਾਖਸੋਂ ਅਰਭਾਡੋਂ ਕੇ ਬਨਾਏ ਨਹੀ॥ ਵੇਦ ਮੇ ਪਸੁਯੋਂ ਕਾ ਬਧ ਯੱਗ ਬਿਨਾ ਹਿੰਸਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਲਜਿਤ ਕਰ ਹਿੰਸਾ ਹਟਾਵਨੇ ਹੇਤ ਅਸ੍ਵਕਾ ਸਿਸਨ ਗ੍ਰਹਣ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਕਰੀਰੀ ਯਗ ਕਰਨੇ ਸੇ ਲੋਕ ਮੇ ਵਰਖਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਵੇਦ ਕੀ ਰੀਤੀ ਸੇ ਜਲਾਏ ਘ੍ਰਿਤਾਦਿਕੋ ਸੇ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਸੂਰਗ ਮਿਲੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਵੇਦ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਬਨਾਯਾ ਸਚਾ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ਤਿਸ ਵੇਦ ਸੇ ਪੁੰਨੀਯੋ ਹੇਤ ਸ੍ਵਰਗ ਪਾਪੀਯੋਂ ਹੇਤ ਨਰਕ ਮੁਕਤੋਂ ਹੇਤ ਬੈਕੁੰਠ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਫਲੋਂ ਹੇਤ ਧਰਮ ਦੇਹ ਸੇ ਜੁਦਾ ਆਤਮਾ ਯੇ ਸਭੀ ਬਾਰਤਾ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਦੇਹ ਸੇ ਭਿੰਨ ਸਿਧ ਹੂਯਾ ਆਤਮਾ ਕਬੀ ਮਰਤਾ ਨਹੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਮਰਨਾ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇ ਕਿੰਤੁ ਜੈਸੇ ਉਸਕੋ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਮੇਲ ਬੰਧ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਅਲਗ ਹੋਨਾ ਉਸਕੀ ਮੁਕਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਮਰਨ ਮੁਕਤੀ ਨਾਮ ਕਾ ਅਰਥ ਉਨਹੀ ਕੇ ਮਤ ਮੇਂ ਛਬ ਦੇਵੇ ਹੈ ਜਿਨਕੇ ਮਤ ਮੇ ਆਤਮਾ ਦੇਹ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ। ਜਿਨਕੇ ਮਤਮੇ ਦੇਹ ਸੇ ਭਿੰਨ ਹੈ॥ ਉਨ ਕੇ ਮਤ ਮੇਂ ਆਤਮਾ ਕਾ ਦੂਰ ਹੋਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਉਨਕੇ ਮਤ ਮੇਮਰਨਾ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ॥ ਕਿੰਤੁ ਸ੍ਵਰਗ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾ ਬੈਕੁੰਠ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾ ਕੈਵਲਜ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਕਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕਾਦਿ ਲੋਕ ਭੀ ਵੇਦ ਕੇ ਕਹੇ ਸਚੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਮਰਨ ਮਾਤ੍ਰ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ॥ ਗਜਾਨ ਭਕਤੀ ਉਪਾਯਨ ਸੇ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੂਟ ਜਾਨਾ ਮੁਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੀ ਯਹ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸ ਪਰਾਯਾ ਰਿਣ ਸਿਰਪੈ ਰਾਖ ਘੀ ਖਾਂਡ ਪੀਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਨਰਕ ਅਵਸਜ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਅੱਖੀ ਮੀਟਕੇ ਕਪੋਤ ਬਿੱਲੀ ਸੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਬਚੇਗਾ॥ ਗੰਗਾ ਮੇ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਚਮਾਰ ਰਾਜਾ ਕੀ ਬਿਗਾਰ ਸੇ ਨਹੀ ਛੂਟੇਗਾ॥ ਯਾਤੇ ਚਾਰ ਵਾਕੋਂ ਕਾ ਕਥਨ ਕੇਵਲ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਨਰਕ ਪਾਵਨੇ ਹੇਤ ਹੈ ਔਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ॥ ਚਾਰ ਵਾਕ ਨਾਮ ਮੈ

ਚਾਰੁ ਪਦ ਸੁੰਦਰ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਆਕ ਗਮਨ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ਔਂਕੜ ਕੋ ਵਵਾ ਹੋਕਰ ਵਾਕ ਬਨੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਲੋਕਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੈ ਯਤਨ ਸੇ ਗਮਨ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕਾ ਨਾਮ ਚਾਰਵਾਕ ਹੈ॥ ਅਰ ਲੋਕਾਯਤ ਹੈ॥ ਲੋਕ ਕੀ ਚੀਜੋਂ ਹੇਤ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਇਨ ਕਾ ਨਾਮ ਲੋਕਾਯਤ ਹੈ॥ ਲੋਕ ਕੀ ਚੀਜਾਂ ਅਰਥ ਕਾਮ ਹੈ॥ ਅਰਥ ਧਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਕਾਮ ਭੋਗੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਧਰਮ ਮੁਕਤੀ ਪਰਲੋਕ ਕੀ ਵਸਤੂ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਇਸ ਬਿਚਾਰ ਮੇ ਮਰਨ ਮੁਕਤੀ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ਕਬੀਮਰਤਾ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਈਸੂਰ ਸਾਥ ਅਭਿੰਨ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਏਕ ਵਾਰ ਆਤਮਾ ਇਸ ਰੀਤ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਕਰ ਇਸਕੇ ਬਿਨਾਸ ਹੋਨੇ ਕੇ ਸਮੇ ਮੁਕਤ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜਲ ਮੇ ਪਵਨ ਕੇ ਨਿਮਿਤਿ ਸੇ ਉਠੇ ਤਰੰਗ ਬੁਲਬੁਲੇ ਪਵਨ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਲ ਮੇ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਫੇਰ ਪਾਨੀ ਸੇ ਜੁਦੇ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਨਾ ਬਦਲ ਕੇ ਓਹੀ ਤਰੰਗ ਬੁਲਬੁਲੇ ਫੇਰ ਜਨਮ ਧਾਰੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਕੇ ਬਿਨਸੇ ਪੀਛੇ ਕੋਈ ਗਯਾਨੀ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵਜਨਮ ਨਹੀ ਧਾਰੇ॥ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਦਲ ਕੇ ਖਬਰ ਨਹੀ ਦਈ॥ ਨਾ ਕੋਈਆਗੇ ਦੇਵੇਗਾ॥ ਇਸ ਸੇ ਜਾਨੋ ਦੇਹ ਛੂਟੀ ਅਰ ਮੁਕਤ ਹੂਯਾ। ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਾਮੋਂ ਕੇ ਫਲ ਜਸ ਅਪਜਸ ਇਸ ਲੋਕ ਮੈ ਹੀ ਹੈਂ॥ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਨ ਜਾਨੇ ਸੇ ਸੂਰਗ ਨਰਕ ਨਹੀ॥ ਅਨਦੇਖੀ ਵਸਤੁ ਮਾਨਨੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਦੇਹ ਛੂਟੇ ਪੀਛੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਜਾਨੇ ਹੇਤ ਨਰਕ ਸੂਰਗ ਬੈਕੁੰਠ ਮਾਨਨੇ ਭੀ ਬਾਲਕੋਂ ਕੇ ਖੁਸ ਕਰਾਵਨਾ ਡਰਾਵਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ਸਚ ਨਹੀ॥ ਦੇਹ ਕਾਲ ਕਾ ਸੁਖ ਸੂਰਗ ਹੈ॥ ਦੁਖ ਨਰਕ ਹੈ ਯਾਤੇ ਯੇ ਜਾਨੋ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੇ ਨਰਕ ਬਤਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਭਯਾਨਕ ਬਚਨ॥ ਔ ਸੂਰਗ ਬਤਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਰੋਚਕ ਬਚਨ ਸਭ ਹਾਊਂ ਮਾਂਊ ਸਰੀਖੀ ਕਹਾਣੀਹੈ॥ ਕੋਈ ਆਤਮਾ ਕੌ ਅਬਿਨਾਸੀ ਅਰ ਈਸੂਰ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪ ਮਾਨਕੇ ਭੀ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਸੋਭੀ ਮਨ ਮਾਨੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ਸ੍ਰੁਤੀ ਸੇ ਨਹੀ ਕਹਤੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਕਰ ਵਹੁ ਲੋਕ ਵੇਦ ਮੇ ਲਿਖੇ ਅੰਡੇ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੋ ਕੁਰੇ ਬੈਜਾਵੀ ਨਾਮ ਸੇ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ॥ ਤਬ ਜੋ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸੂਰਗ ਨਰਕਾਦਿ ਵੇਦਮੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਉਨਕੇ ਮਾਨਨੇ ਮੈ ਕਿਆ ਕਠਨਤਾ ਹੈ॥ ਯੇ ਲੋਕਭੀ ਸਤਯ ਹੈ॥ ਅਰ ਸਚੇ ਠਿਕਾਨਯੋਂ ਮੇ ਜਾਨਾ ਕਹਨਾ ਭੀ ਬਾਲਕੋਂ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਡਰਾਵਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਨਹੀ॥ ਪਰਮ ਭਾਵ ਸੇ ਸੱਚੀ ਬਾਤਕਾ ਉ-ਪਦੇਸ ਹੈ॥ ਅਰ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਮੇ ਅਨ ਦੇਖੀ ਬਾਤ ਨਹੀ ਲਿਖੀ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਬਨਾ-ਵਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਦੇਖੀ ਲਿਖੀ ਹੈ॥ ਅਰ ਪਰਮ ਭਾਵਸੇ ਲਿਖੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਯਥਾਰਥ

ਬਚਨ ਲਵਣ ਸਮਾਨ ਹੈ ॥ ਰੋਚਕ ਭਯਾਨਕ ਆਟੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਇਨਕੇ ਲਿਖਨੇ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂ ਵਸਤੁਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰੇ ਕੋਈ ਉਸ ਕਾਮ ਮੇ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੇ ਨਹੀ ॥ ਬਿਨਾ ਡਰਾਏ ਅਰ ਨਿੰਦੇ ਕੋਈ ਹਟੇ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕੋਈ ਬਾਲਕ ਐਸਾ ਨਹੀ ਜੋ ਅਪਨੇ ਰੋਗ ਨਾਸ ਹੇਤ ਭੀ ਦੋ ਤੀਨ ਤੋਲੇ ਕਾ ਲੱਡੂ ਦਿਖਾਏ ਬਿਨਾ ਮਾਸਾ ਦੋ ਮਾਸੇ ਨੀਮ ਪੀਵੇ ॥ ਤਥਾ ਹਾਊ ਮਾਂਊ ਕਹਕੇ ਡਰਾਏ ਬਿਨਾ ਮਨ ਆਈ ਖੇਲੋਂ ਸੇ ਹਟੇ ॥ ਜੋ ਪੀਵੇਗਾ ਸੋ ਲੱਡੂਸੇ ॥ ਜੋ ਹਟੇਗਾ ਸੋ ਡਰਾਵੇ ਸੇ॥ ਇਸਤੇ ਪੂਰਾ ਜਾਨੋ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵੋਂ ਹੇਤ ਵੇਦ ਉਨ ਬਾਤੋਂ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਗਯਾਨੀਯੋਂ ਹੇਤ ਨਹੀ॥ ਜੋ ਅਗਯਨੀਓਂ ਹੇਤ ਭੀ ਨਾ ਮਾਨੇ ਉਸਕੀ ਇਛਾ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਅਗਯਾਨੀ ਰੂਪ ਬਾਲਕ ਤੋ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪ ਬੀਸ ਪਚੀਸ ਬਰਸ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਹੀ ਲਡੂਯੋਂ ਬਿਨਾ ਨੀਮ ਪੀਵੇਂਗੇ ਅਰ ਅੰਧਕਾਰਮੇ ਹਾਊਯੋਂ ਕਾ ਡਰ ਛੋਡੇਂਗੇ ਪਹਲੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਛੋਡੇਂਗੇ ॥ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਕੇਤਾ ਬਕੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਬਿਨਾ ਰੋਚਕ ਭਯਾਨਕ ਬਚਨੋਂ ਮੈ ਕਹੇ ਕਰਮ ਕੀ ਸ੍ਰਧਾਸੇ ਅਗਯਾਨੀਯੋਂ ਕੋ ਨਾ ਚਲਾਵੇ॥ ਯਹਿ ਗੀਤਾਮੇ ਬੰਦੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਅਵਸਥਾ ਗਯਾਨ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਗਯਾਨ ਭਕਤੀਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਬੰਧਨਸੇ ਛੂਟਨਾ ਰੂਪ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਮਰਨ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਮੁਕਤੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਪਵਨਨੇ ਜਲਕੋ ਤਰੰਗਾਦਿ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਵਹੁ ਪਵਨ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਕਬੀ ਜਲ ਤਰੰਗਾਦਿ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਮੁਕਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤਰੰਗਾਦਿ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਤਬੀ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਬ ਵਹੁ ਪਵਨ ਦੂਰ ਹੋਵੇ-ਗੀ ॥ ਤੈਸੇ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਉਪਾਧੀ ਹੈ ਕਬੀ ਮੁਕਤ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਚਾਹੇ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਮਰੇ ॥ ਬਰਮੀ ਗਿਰੇ ਸਰਪ ਨਹੀ ਮਰੇ ਔਰ ਵਰਮੀ ਮੇ ਜਾਯ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਏਕ ਥੂਲ ਸਰੀਰ ਮਰੇ ਜੀਵ ਔਰ ਦੇਹ ਮੇ ਜਾਇ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਥੂਲ ਸਰੀਰਕੇ ਮਰਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਗਯਾਨੀ ਅਗਯਾਨੀ ਕੀ ਸਮ ਮੁਕਤੀ ਕਹਨੀ ਭੀ ਕੇਵਲ ਅਪਨਾ ਅਗਯਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕਬੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰਜੁ ਗਯਾਨੀ ਸਮ ਰਜੁ ਕੇ ਅਗਯਾਨੀਕੋ ਸਰਪ ਭਯ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਨਹੀ ਦੇਖੀ ॥ ਯਾਤੇ ਬਦਲ ਕੇ ਖਬਰ ਨਾ ਦੇਨੇਸੇ ਮੁਕਤ ਹੂਯੇ ਮਾਨ ਲੇਨੇ ਭੀ ਗਿੱਦੜ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਲਯ ਹੈ ॥ ਸੱਚੀ ਬਾਤ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਾਗਤੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਖਬਰ ਤੋ ਸਯਨ ਕਾਲਮੇ ਸੋਯੇ ਭੀ ਨਹੀ ਦੇਤੇ ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਇਸ ਸਰੀਰਕੇ ਭੀਤਰ ਹੋਤੇਹੀ ਨਿਦ੍ਰਾਸੇ ਗੁਮ ਹੂਯੇ ਖਬਰ ਨਹੀ ਦੇਤੇ ॥ ਤਬ ਮਰ ਕਰ ਸਰੀਰਸੇ ਨਿਕਸਾ ਤੁਮਕੋ ਬਦਲਕੇ

ਖਬਰ ਕੌਨ ਦੇਵੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਦੇਸਕੇ ॥ ਖਬਰ ਲੇਨੇਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਸੋਏ ਭੀ ਜੈਸੇ ਸੈਨਸੇ ਉਠ ਜਾਗਤੇ ਬਨਜਾਗਤੇਪੁਰਖੋਂ ਕੋਖਬਰ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮਰਿਯੋ ਸੇ ਖਬਰ ਤੁਮਭੀ ਮਰਕੇ ਲੇਵੋ ॥ ਨਾਦੇਵੇ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਸ ਫਰਿਯਾਦ ਕਰੋ॥ ਵਹੁ ਤੁਮਕੋ ਉਨਕੀ ਖਬਰ ਦਿਵਾ ਦੇਵੇਗਾ॥ ਉਨਸੇ ਨਾ ਦਿਵਾਵੇਗਾ ਆਪਹੀ ਤੁਮਕੋ ਬਤਾਯ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਜੋ ਅਮੁਕਾ ਅਗਜ੍ਯਾਨੀ ਉਸ ਸਰੀਰ ਮੈ ਬੈਠਾ ਹੈ॥ ਉਨਕੋ ਮਿਲ ਲੇਵੋ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਕਹੇ ਪੈ ਭੀ ਤੁਮਕੇ ਮੇਲ ਨਾਹੋਗਾ ਤੁਮਾਰਾ ਭਾਗ ॥ ਮੁਕਤ ਤੁਮ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਿ ਨਾਸ ਹੂਯੇ ਬਿਨਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਵੋਗੇ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਨਾਸ ਹੂਯੇ ਸ੍ਵਯੰ ਮੁਕਤ ਹੋਵੋਗੇ ॥ ਕਬੀ ਤੁਮਾਰੀ ਮੁਕਤੀ ਮੈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ ॥ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਗ੍ਯਾਨ ਭਕ੍ਤੀ ਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਯਾਤੇ ਅਸਥੂਲ ਸਰੀਰਕੇ ਮਰਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਛੁਟਨੇਕੀ ਆਸਾ ਕੋਈ ਨਾ ਰਖੇ॥ ਗ੍ਯਾਨ ਭਗਤੀ ਉਪਾਯਨ ਸੇ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਨਾਸ ਕਰ ਸਭੀ ਰਖੇ ॥ ਯਹਿ ਬੇਣੀ ਜੀਕਾ ਤਾਤ ਪਰਯਹੈ॥੫॥੧॥੪॥

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ॥ ਤੋਹੀ ਮੋਹੀ ਮੋਹੀ ਤੋਹੀ ਅੰਤਰੁ ਕੈਸਾ॥ ਕਨਕ ਕਟਿਕ ਜਲ ਤਰੰਗ ਜੈਸਾ ॥ ੧ ॥ ਜਉਪੈ ਹਮ ਨ ਪਾਪ ਕਰੰਤਾ ਅਹੇ ਅਨੰਤਾ ॥ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਨਾਮ ਕੈਸੇ ਹੁੰਤਾ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੁਮ ਜੁ ਨਾਇਕ ਆਛਹੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਜਨੁ ਜਾਨੀਜੈ ਜਨ ਤੇ ਸੁਆਮੀ ॥ ੨ ॥ ਸਰੀਰੁ ਆਰਾਧੈ ਮੋਕਉ ਬੀਚਾਰੁ ਦੇਹੂ ॥ ਰਵਿਦਾਸ ਸਮ ਦਲ ਸਮਝਾਵੈ ਕੋਊ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੫ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਮਰਣ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਇਸ ਕਹਣੇ ਸੇ ਦੇਹ ਸੇ ਭਿੰਨ ਆਤਮਾ ਸਿਧ ਕੀਆ ॥ ਸੋ ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਸੇ ਭਿੰਨ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ਈਸ੍ਵਰ ਸੇ ਤਿਸਕਾ ਪਤਤ ਪਤਤ ਪਾਵਨ ਨਾਮ ਸੇ ਔ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸੇਵਕ ਭਾਵ ਸੇ ਭੇਦ ਭੀ ਸਰੀਰ ਭੇਦ ਸੇ ਬਨੇ ਹੈ ॥ ਸਰੀਰ ਉਪਾਧੀ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਹ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਰਵਿਦਾਸ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਤੋਹੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੋਹੀ ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਸਰਬੱਗ ਕਾ ਅਰ ਮੋਹੀ, ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਅਲਪੱਗ ਕਾ ਤਥਾ ਮੋਹੀ ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਪਰਾਧੀਨ ਕਾ ਔ ਤੋਹੀ ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਕਾ ਹੂਆ ਜੋ ਅੰਤਰ ਨਾਮ ਉਪਾਧੀ ਦ੍ਵਾਰਾ ਭੇਦ ਸੋ ਕੈਸਾ, ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ॥ ਜੈਸਾ ਕਨਕ ਸੁਵਰਣ ਕਾ ਔ ਤਿਸਕੇ ਕਾਰਯ ਕੰਕਨ ਕਾ ਹੈ॥ ਔ ਕਾਰਯ ਰੂਪ ਕੰਕਨ ਤਿਸਕੇ ਕਾਰਨ

ਸੁਵਰਨ ਕਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜਲਕਾ ਔ ਤਿਸ ਕੇ ਕਾਰਯ ਤਰੰਗ ਕਾ ਹੈ ॥ ਔ ਕਾਰਯ ਰਪ ਤਰੰਗ ਸੇ ਤਿਸ ਕੇਕਾਰਨ ਜਲ ਕਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੈਸੇ ਕਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤੋਂ ਮੈ ਕਾਰਯ ਕਾਰਣੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਭੇਦ ਹੂਯੇ ਭੀ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਕਿੰਚਿਤ ਭੇਦ ਨਹੀ ॥ ਤੈਸੇ ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ ਭੀ ਭੇਦ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰੋਂ ਬਿਨਾ ਕੁਛ ਭੇਦ ਨਹੀ ਯਾਤੇ ਏਕਰੂਪ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਸਰੀਰ ਭੇਦ ਸੇ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰ ਪਤਤ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਮੈ ਅਰ ਪਤਤਪਾਵਨ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਤੂੰ ਹੂਯਾ ਤਿਸ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ਯਹ ਕਹੇ ਜਉ ਇਤਿ ਜੇਕਰਪੈਨਾਮ ਬਹੁੜੇ ਹਮ ਨਾਮ ਮੈ ਨਾ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਅਹੇ, ਨਾਮ ਹੇ ਅਨੰਤਾ, ਅੰਤ ਹੀਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ॥ ਤਬ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰ ਮੇਰੇ ਪਤਤ ਹੋਨੇ ਬਿਨਾ ਤੇਰਾ ਪਤਤ ਨਾਮ ਧਰਮ ਸੇ ਗਿਰੇ ਹੂਯੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਵਨ ਨਾਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਪਤਤ ਪਾਵਨ ਨਾਮ ਕੈਸੇ ਹੋਤਾ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਾਂ ਹੋ ਸਕਤਾ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਭੀ ਸਰੀਰ ਭੇਦ ਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤੁਮ ਇਤਿ,ਤੁਮ ਜੁ ਨਾਇਕ,ਨਾਮ ਸਰਬ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਆਛਉ ਹੋ॥ ਹੇ ਸਰਬ ਕੇ ਅੰਤਰ ਨਾਮ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਮੇ ਬੈਠ ਕੇ ਯਾਮੀ ਪ੍ਰੇਰਨੇ ਵਾਲੇ ਈਸਰ॥ਸੋ ਸਰੀਰ ਉਪਾਧੀ ਕੇ ਭੇਦ ਸੇ ਹੀ ਬਨੇ ਹੋ ॥ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਨਾਮ ਸਮਰਥ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤੇ ਦਾਸ ਜਾਣੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਯਹ ਅਮੁਕ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਾ ਦਾਸ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਦਾਸ ਤੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਜਾਣੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਯਹ ਅਮੁਕ ਦਾਸ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਯਹ ਜਾਨਣਾ ਸਰੀਰ ਭੇਦ ਸੇ ਬਨੇ ਹੈ ॥ ਸਰੀਰ ਭੇਦ ਬਿਨਾ ਸੇਵਕ ਸ੍ਵਾਮੀ ਭਾਵ ਹੀਨ ਸਿਧ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਾਨਨਾ ਕੈਸੇ ਬਨੇ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਸਰੀਰ ਭੇਦ ਕਾਲ ਮੇ ਹੀ ਮੇਰੇ ਤੇਰੇ ਆਗੇ ਤਥਾ ਔਰ ਗਯਾਨੀ ਜਨੋਂ ਪੈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਮ ਮੁਝਕੋ ਬਿਚਾਰ ਦੇਵੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਸਰੀਰ ਇਤਿ,ਅਰਾਧੇ ਕੇ ਮੇਲਸੇ ਸਰੀਰ ਪਦ ਈਹਾਂ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਕੇ ਅਵਯਵ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਪੈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸਰੀਰ ਅਰਾਧੇ ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਅੰਤਹਕਰਣ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਅਭੇਦ ਨਿਸਚੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਬਿਚਾਰ ਦੇਵੋ ॥ ਸੋ ਯੇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭੀ ਸਰੀਰ ਭੇਦ ਸੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਮੁਖ ਸੇ ਗੁਰੁ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਮ, ਨਾਮ ਏਕ ਰਸ ਹੈ ਦਲ, ਨਾਮ ਸਰਬ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸਮੁਦਾਯ ਮੇ ਜੋ ਕੋਈ ਮਹਾਤਮਾ ਆਪਕੋ ਗੁਰੁਮਾਨ ਸਿਖ ਕੋ ਸਿਖਯਾ ਦੇਨੇ ਯੋਗਯ ਮਾਨ ਕੇ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਭੀ ਸਰੀਰ ਭੇਦ ਸੇ ਹੈ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਨਹੀ ਕਹੇ ॥ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਸਬਦ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਅਭੇਦ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਹੈ ਭੇਦ ਉਪਾਧੀ ਸੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸਦਾ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਅਭਿੰਨ ਜਾਨ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਰੂਪ ਅਨਨਯ

ਭਕ੍ਤਿ ਕਰੇ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੫ ॥

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਕੇ ਚਿੰਨ ਵਾਲੀ ਸਿਲਾ ਪੈ ਰਵਿਦਾਸ ਜੂਤੀ ਬਨਾਇਆ ਕਰਤਾ ਥਾ॥ ਏਕ ਦਿਨਕਿਸੀ ਬੈਸਨੋ ਨੇ ਦੇਖਕੇ ਕਹਿਆ ਤੂ ਭਗਵਤ ਕਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸਿਲਾ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੇਹ ਮੈ ਇਸਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰੂੰ ॥ ਰਵਿਦਾਸ ਨੇ ਦਈ ॥ ਉਸਨੇ ਨੁਵਾਇ ਕਰ ਪੂਜੀ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੇ ਰਾਤ੍ਰੀ ਕੋ ਉਸੇ ਸ੍ਵਪਨ ਦੀਆ ॥ ਵਹੁ ਮੇਰਾ ਅਨਨਜ ਭਕ੍ਤ ਹੈ ਮੇਰੇ ਕੋ ਉਸੀ ਪਾਸ ਛੋਡ ਮੈ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀ ॥ ਜਬ ਵਹੁਵਹਾਂਲੇਕਰ ਆਇਆ॥ ਉਸਸਮੇਰਵਿਦਾਸਨੇਪੀਛੇਕਹਿਆ ਬਰਨਨਕੀਆ॥ ਯਹ ਗਜਾਨੀਇਸਕੀਉਥਾਨਕਾ ਕਹਤੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਇਸਕਾਉਸੀ ਮੋ ਹੈਜੋ ਪਹਲੇ ਕਹੀ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਿਜਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰੁਭਾਵਦੀਪਕਾਯਾਂ ਸਿਰੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥ ੧ ॥

॥ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਭਗਤਾਂਕੀ ਬਾਣੀ ॥

ੴਸਤਿਨਾਮੁਕਰਤਾਪੁਰਖੁਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉਕੇ ਚਉਪਦੇ ॥ ੧੪ ॥

ਅਬ ਮੋਹਿ ਜਲਤ ਰਾਮ ਜਲੁ ਪਾਇਆ ॥ ਰਾਮ ਉਦਕਿ ਤਨੁ ਜਲਤ ਬੁਝਾਇਆ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਨੁ ਮਾਰਣ ਕਾਰਣਿ ਬਨ ਜਾਈਐ ॥ ਸੋ ਜਲੁ ਬਿਨੁ ਭਗਵੰਤ ਨ ਪਾਈਐ ॥ ੧ ॥ ਜਿਹ ਪਾਵਕ ਸੁਰ ਨਰ ਹੈ ਜਾਰੇ ॥ ਰਾਮ ਉਦਕਿ ਜਨ ਜਲਤ ਉਬਾਰੇ ॥ ੨ ॥ ਭਵ ਸਾਗਰ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਮਾਹੀ ॥ ਪੀਵਿ ਰਹੇ ਜਲੁ ਨਿਖੁਟਤ ਨਾਹੀ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਭਜੁ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਨੀ ॥ ਰਾਮ ਉਦਕਿ ਮੇਰੀ ਤਿਖਾ ਬੁਝਾਨੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਅਤਜੰਤ ਤਪਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਤ੍ਰਿਸ਼੍ਨਾ ਅਗਨੀਕੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋਨੇਕਾ ਉਪਾਇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹੇ ॥ ਅਬ ਇਤਿ ਅਬ ਨਾਮ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮਮੇ ਮੋਹਿ ਨਾਮ ਮੈਨੇ ਤ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਅਗਨੀ ਕਰ ਜਲਤੇ ਹੂਏਨੇ ਗੁਰੋਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਲ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਉਸ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਉਦਕ ਨਾਮ ਜਲਨੇ ਤਨ ਜਲਤ, ਨਾਮਮੇਰੇ

ਅੰਤੇ ਕਰਣ ਜਲਤੇ ਹੂਏ ਕੋ ਸੀਤਲ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਜਲਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਨੋ ਮੈ ਜਾਕਰ ਤਪ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕੇਵਲ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਮਨੁ ਇਤਿ, ਮਨੁ ਮਾਰਣ ਕਾਰਨ, ਨਾਮ ਮਨਕੇ ਜਯ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬਨਮੇ ਜਾਇ ਕਰ ਤਪਾਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰੀਏ ॥ ਤੋਭੀ ਸੋ, ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਲੁ, ਬਿਨ ਭਗਵੰਤ ਨਾਮ ਭਗਵਾਨਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਕਿੰਤੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇਹੀ ਪਾਈਏ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਹੇ ਜਲਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਹੇ ॥ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਨੇ ਸੁਰ ਨਰਾਦਿ ਜੀਵ ਸਬਹੀ ਜਾਰੇ, ਕਹੀਯੇ ਦਗਧ ਕੀਏ ਹੈਂ ॥ ਉਸ ਅਗਨੀਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜਲ ਨੇ ਭਗਤ ਜਨ ਜਲਤੇ ਹੂਏ ਉਬਾਰੇ, ਕਹੀਏ ਰਾਖ ਲੀਏ ਹੈਂ ॥੨॥ ਐਸਾ ਜਲ ਬਹੁਤ ਭਗਤੋ ਕੇ ਪਾਨ ਕਰਨੇਸੇ ਨਿਖੁਟ ਜਾਤਾ ਹੋਗਾ ਯਹ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹੇ ॥ ਭਵ ਇਤਿ, ਭਵ ਸਾਗਰ ਮਾਹੀ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਜਲ ਪੀਵਿ ਰਹੇ ਨਿਖੁਟਤ ਨਾਹੀ ਐਸੇ ਅ-ਨ੍ਵੈ ਕਰਲੇਨਾ ਅਰਥ ਸਪਸ੍ਟ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਵਹੁ ਰਾਮ ਰੂਪ ਜਲ ਅਪਨੇ ਨਾਮੀ ਰਾਮ ਵਤ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸਰਬ ਦੇਸੋਂ ਕਾਲੋ ਮੇ ਭਕਤੋਂ ਕੇ ਪੀਵਿਰਹੇ, ਨਾਮ ਜਪਨੇਸੇ ਵਹੁ ਕਬੀ ਨਿਖੂਟਤਾ ਨਹੀ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਤਾਂਹੀਕਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਵਾਨੇ ਹੇਤ ਸ੍ਰੋਤਨ ਕੋ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹਿ ਇਤਿ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਭਜੁ ਨਾਮ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਰੋ ਹੇ ਜੀਵ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਨੀ, ਨਾਮ ਧਨਖ ਧਾਰੀਕੀ ਜਿਸ ਧਨਖ ਧਾਰੀ ਕੇ ਰਾਮ ਉਦਕ ਨਾਮ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਰੂਪ ਜਲਸੇ ਮੇਰੀ ਭੀ ਤ੍ਰਿਸ਼੍ਨਾ ਅਗਨੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੂਈ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਈਸ਼੍ਵਰਕੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਸੇ ਤ੍ਰਿ੍ਨਾ ਅਗਨਿ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅਨਜਥਾ ਨਹੀ ਯਾਤੇ ਤਾਕਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰੋ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਮਾਧਉ ਜਲਕੀ ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜਲ ਮਹਿ ਅਗਨਿ ਉਠੀ ਅਧਿਕਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੂੰ ਜਲ ਨਿਧ ਹਉ ਜਲਕਾ ਮੀਨੁ ॥ ਜਲ ਮਹਿ ਰਹਉ ਜਲਹਿ ਬਿਨੁ ਖੀਨੁ ॥ ੧॥ ਤੂੰ ਪਿੰਜਰੁ ਹਉ ਸੂਅਟਾ ਤੋਰੁ ॥ ਜਮ ਮੰਜਾਰੁ ਕਹਾ ਕਰੈ ਮੋਰ ॥੨॥ ਤੂੰ ਤਰਵਰੁ ਹਉ ਪੰਖੀਆਹਿ ॥ ਮੰਦ ਭਾਗੀ ਤੇਰੋ ਦਰਸਨੁ ਨਾਹਿ ॥ ੩ ॥ ਤੂੰ ਸਤਿ ਗੁਰੁ ਹਉ ਨਉਤਨੁ ਚੇਲਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮਿਲੁ ਅੰਤਕੀ ਬੇਲਾ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੋ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਬ੍ਹੁਨੀ ਖਨਨ ਨਯ਼ਾਯਸੇ ਪੁਨਾ ਤਿਸੀ ਜਲਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹੇ ॥ ਮਾਧਉ ਇਤਿ, ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਰਾਮ ਨਾਮਕੋ ਉਦਕ ਕਹਨੇ ਵਤ ਈਹਾਮਾਧੋ ਨਾਮਕੋ ਜਲ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮਾਧਉ ਜਲਕੀ ਕਹੀਏ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਮਾਧਉ ਇਸ ਨਾਉ ਰੂਪ ਪਾਨੀਕੀ ਪਯਾਸ ਨਾਮ ਇੱਛਾ ਮੇਰੇ ਚਿਤਸੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਮਾਧਉ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਲਕੋ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਜਾਨਕੇ ਮਾਧੋ ਇਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਲ ਮਹਿ ਮੇਰੇਕੋ ਅਗਨਿ ਨਾਮ ਜਪਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਉਠੀ ਨਾਮ ਉਪਜੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ॥ ਜਲਮੇ ਆਗਕਾ ਉਪਜਨ ਕਹਨਾ ਬਿਰੋਧਾ ਭਾਸ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਯਾਮ ਨਾਮ ਮੇ ਰੰਗ ਹੋਕਰ ਭਕ੍ਤਕੇ ਮਨ ਕਾ ਲਾਲ ਹੋਨਾ ਬਿਰੋਧਾ ਭਾਸ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤੋਸੇ ਇੱਛਾ ਅਗਨਿਕੀ ਅਧਿਕਤਾਸੇ ਮਨਮੇ ਉਪਜੇ ਤੀਨ ਭਾਵ ਕਹੇ ॥ ਤੂੰ ਇਤਿ, ਜਲ ਨਿਧਿ, ਜਲਕਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਖੀਨ, ਖੈ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਸੁਅਟਾ, ਤੋਤਾ ॥ ਮੰਜਾਰ, ਬਿੱਲਾ ॥ ੨ ॥ ਤਰੁਵਰ, ਬ੍ਰਿਛ ॥ ਪਹਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਅਪਨਾ ਬਿਯੋਗ ਨਾ ਹੋਨਾ ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਜਮ ਕਾ ਭੈ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਤੀਸਰੇ ਸੇ ਛਾਯਾ ਫਲ ਰੂਪ ਭੋਗ ਮੋਖ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੂਚਨ ਕਰ ਭਕਤੀ ਹੀਨੋ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹੇ ॥ ਮੰਦ ਇਤਿ ॥ ੩ ॥ ਉਪਦੇਸ ਸਹਿਤ ਵਿਸੇਖ ਰੱਖਯਾ ਕਰਾਵਨ ਹਿਤ ਕਹੇ ॥ ਤੂੰ ਇਤਿ ਨਉਤਨ, ਨਵੀਨ। ਨਉਤਨ ਕਹਿਨੇ ਕਾ ਯਹ ਭਾਵ ਹੈ ਜੈਸੇ ਨਵੀਨ ਚੇਲੇ ਕੀ ਗੁਰੁ ਵਿਸੇਸ ਕਰ ਰਖਯਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਸਰਬ ਤਰਾਂ ਸੇ ਰਖਯਾ ਕਰਕੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਮਿਲੁ, ਮੇਲ ਲੈ ਅਰਥਾਤ ਅਭੇਦ ਕਰਲੈ ਆਪਣੇ ਸਾਥ ਏਹੀ ਹਮਾਰੇ ਮੇਲਣੇ ਕਾ ਅੰਤ ਕਾ ਸਮਾ ਮਨੁਖਯ ਦੇਹ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਤਤ੍ਵ ਬੇਤਾ ਗੁਰੂ ਮੂਰਤੀ ਦ੍ਵਾਰਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥ ਅਭੇਦ ਕਰਲੇਹ ॥ ੪ ॥੨॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥ ਜਬ ਹਮ ਏਕੋ ਏਕੁ ਕਰਿ ਜਾਨਿਆ ॥ ਤਬ ਲੋਗਹਿ ਕਾਹੇ ਦੁਖੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ੧ ॥ ਹਮ ਅਪਤਹ ਅਪੁਨੀ ਪਤਿ ਖੋਈ ॥ ਹਮਰੈ ਖੋਜਿ ਪਰਹੁ ਮਤਿ ਕੋਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਮ ਮੰਦੇ ਮੰਦੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਸਾਝ ਪਾਤਿ ਕਾਹੂਸਿਉ ਨਾਹੀ ॥ ੨ ॥ ਪਤਿ ਅਪਤਿ ਤਾਕੀ ਨਹੀ ਲਾਜ॥ ਤਬ ਜਾਨਹੁਗੇ ਜਬ ਉਘਰੈ ਗੋ ਪਾਜ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਪਤਿ ਹਰਿ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ਸਰਬ ਤਿਆਗਿ ਭਜੁ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਕਹੀ ਏਕਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੋ ਸੁਨਕਰ ਤੂ ਤੋ ਆਗੇ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਸਾਥ ਚੋਰ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਅਰ ਬਨੀਯੇ ਪਾਸ ਇਸਤਰੀ ਲੇਜਾਨੇ ਸੇ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਵਾਲਾ ਬਨ ਰਹਯਾ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਹੈ ਅਪੱਤਾ ਯਹ ਕਾਹੂ ਕਾ ਉਪਹਾਸ ਸੁਨ ਕਹੇ ॥ ਜਬ ਇਤਿ ਜਬ, ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਨੇ ਸਮੇਮੇ ਹਮਨੇਏਕੋ,ਏਕਕੋ ਭਾਵ ਅਦੁਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋਏਕਕਰ ਨਾਮ ਅਦੁਤੀ ਰੂਪ ਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ ਔ ਜੀਵਨ ਕੀ ਰਖਯਾ ਕੋ ਪਰਮ ਧਰਮ ਸਮਝ ਕੇਪੁਤ੍ਰੀ ਸਾਥ ਰਖਯਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਚੋਰ ਪਾਯਾ॥ ਅਰ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਹੇਤ ਇਸਤਰੀ ਲੇਗਯਾ ਤਬ ਮੂਰਖ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਹਮਾਰੇ ਏਕ ਜਾਨਨੇ ਮੇ ਕਿਉਂ ਖੇਦ ਮਾਨਿਆ ॥ ਕਿਆ ਏਕ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਬਯਾਸਨੇ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬੀਰਯ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਮੈ ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਹੇਤ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀ ਉਤਪੰਨ ਕਰੀ॥ ਵਾ ਦਧੀਚੀਨੇ ਅਪਨਾ ਸਰੀਰ ਨਹੀ ਦੀਆ ਵਾ ਬਿਸਨੁ ਨੇ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਕਾ ਸਤ ਨਹੀ ਤੋੜਿਆ॥ ਭਾਵ ਸਭ ਨੇ ਸਭ ਕਾਮ ਕੀਯੇ ਤੈਸੇ ਹਮਨੇ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਭੋਜਨ ਹੇਤ ਇਸਤਰੀ ਕਾ ਲੇ ਜਾਨਾ ਜੀਵ ਰਖਯਾ ਚੋਰ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰੀ ਸੇ ਪਾਵਨਾ ਕੀਆ ਤਬ ਕਿਆ ਦੋਖ ਹੈ॥ ੧॥ ਜੇਕਰ ਏਤਾ ਸੁਨਕਰ ਭੀ ਕਹੋ ਤੁਮਕੋ ਏਕ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਧਾਰਨਾ ਹੀਨ ਅਪੱਤੇ ਸਮਝ ਕੇ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਤਹਾ ਕਹੇ ਹਮ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਹਮ ਅਪਤਹ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਤਿਸ੍ਟਾ ਹੀਨ ਹੈਂ ॥ ਅਪਨੀ ਪਤਿਖੋਈ, ਪੂਰਬਲੇ ਦੋਨੋ ਕਾਮ ਕਰ ਤਬ ਹਮਾਰੇ ਖੋਜ ਨਾਮ ਜੀਵ ਰਖਿਯਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਰਸਤੇ ਔ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੇ ਰਸਤੇ ਮਤ ਕੋਈ ਪੜੇ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਜੇਕਰ ਕਹੀ ਬਾਤ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹਮ ਮੰਦੇ ਹੈਂ॥ ਤਬ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੇ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਸੇ ਆਪਕੋ ਮੰਦੇਸਮਝ ਕੇ ਸਾਝ ਨਾਮ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿਬਯਵਹਾਰੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਕਾ ਪਾਤ,ਪਾਵਨਾ ਭੀ ਕਿਸੇ ਸੇ ਨਹੀ ਰਖਤੇ॥ ਸਭ ਸੇ ਉਦਾਸ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ॥ ਪਹਲੇ ਐਸੇ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਅਬ ਤਾੜਨਾਸੇ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ॥ ਪਤਿ ਇਤਿ ਸਰਬ ਬਯਾਪੀ ਈਸੁਰ ਸੇ ਲੁਕ ਛਿਪ ਕੇ ਪਾਪ ਕਰਨੇਕਾ ਕੋਈ ਠਿਕਾਨਾ ਨਹੀਐਸੇਈਸੁਰ ਕੇ ਭਯ ਸੇ ਪਾਪ ਨ ਕਰਨੇ ਔ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੇਤ ਸੁਭ ਕਰਨੇ ਪਤਿ ਹੈ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਅਰ ਕੁਲ ਕੇ ਡਰ ਸੇ ਜਾਹਰ ਪਾਪ ਨ ਕਰਨੇ ਲੁਕ ਛਿਪ ਕੇ ਕਰਨੇ ਈਸੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੇਤ ਕਰਮ ਨ ਕਰਨਾ ਅਪਤਿ ਹੈ॥ਤੁਮ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਤਾਕੀ ਨਾਮ ਤਿਨ ਪਤਿ ਅਪਤਿ ਕੀ ਕੁਛ ਲਾਜ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀ॥ ਅਰਥਾਤ ਬਿਚਾਰ ਨਹੀ ਜੋ ਹਮ ਲੋਗ ਉਸ ਪਤਿ ਕੋ ਕੈਸੇ ਪਾਵੇ ਔ ਅਪਤਿ ਸੇ ਕੈਸੇ ਬਚੇਂ॥ ਕੇਵਲ ਭਕ੍ਤੋਂ ਸੇ ਹਾਸੀ ਕਰਨੀ ਜਾਨਤੇ ਹੋ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮ ਲੋਕ ਪਤ ਅਪਤਿ ਕੀ ਸਾਰ ਕੋ ਤਬ ਜਾਨੋਗੇ॥ ਜਬ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਤੁਮਾਰੇਕਰਮੋ ਕੋ

ਧਰਮ ਰਾਜ ਆਗੇ ਸੁਨਾਵੇਂਗੇ ॥ ਅਰ ਤੁਮਾਰਾ ਉਘਰੈ ਗੋ ਖੁਲੇਗਾ ਪਾਜ, ਪੜਦਾ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਧਰਮਰਾਜ ਪਾਸ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋ ਕਾ ਪੜਦਾ ਖੁਲਨੇ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਕਰੋਗੇ ॥ ਜੋ ਕਬੀਰ ਬਿਪਛਾ ਥਾ ਕਿ ਹਮ ਬਿਪਤੇ ਥੇ ॥ ੩ ॥ ਐਸੇ ਤਾੜਨ ਕਰ ਕਟਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਸੁਗੰਧ ਦਾਤਾ ਚੰਦਨ ਵਤ ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰਕਹੇ ਹੈ ਜਿਸ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ ਯੋਗ ਜਾਣਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਪਤ ਦੇਵੇ॥ ਵਹੁ ਹਰਿ ਕੀ ਦਈ ਪਤਿ ਸੈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ । ਲੋਕੋਂ ਮੈ ਇਜਤ ਵਾਲਾ ਬਨ ਬੈਠਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸੇ ਪਤ ਲੇਣੀ ਚਾਹੋ ਤਬ ਦੁਨੀਆ ਮੈ ਜੋ ਪਤਿ ਕੇ ਉਪਾਇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਸਭ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ॥ ਕੇਵਲ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਭਜੋ ॥ ਜੀਵ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰੋ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ॥ ਤੁਮ ਭੀ ਬਿਪੱਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੋਗੇ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਨਗਨ ਫਿਰਤ ਜੌ ਪਾਈਐ ਜੋਗੁ ॥ ਬਨਕਾ ਮਿਰਗੁ ਮੁਕਤਿ ਸਭ ਹੋਗੁ ॥ ੧ ॥ ਕਿਆ ਨਾਗੇ ਕਿਆ ਬਾਧੇ ਚਾਮ ॥ ਜਬ ਨਹੀ ਚੀਨਸਿ ਆਤਮ ਰਾਮ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੂਡ ਮੁੰਡਾਏ ਜੋ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਮੁਕਤੀ ਭੇਡ ਨ ਗਈਆ ਕਾਈ ॥ ੨ ॥ ਬਿੰਦੁ ਰਾਖਿ ਜੌ ਤਰੀਐ ਭਾਈ ॥ ਖੁਸਰੈ ਕਿਉ ਨ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਨਰ ਭਾਈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕਿਨ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਹਾਸੀ ਕਰਤੇ ਗ੍ਰਹਸਤੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਾ ॥ ਅਬ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਹੋਣੇ ਹੇਤ ਬਿਚਾਰ ਬਿਨਾ ਆਨ ਉਪਾਇ ਛੋਡੋ ਯਹਿ ਕ੍ਰਮਸੈ ਬਾਣਪ੍ਰਸਥੋਂ ਕੋ ਸਿਨਜਾਸੀਯੋਂ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਚਾਰੀਯੋਂਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ॥ ਨਗਨ ਇਤਿ ਨਗਨ ਫਿਰਤ, ਬਸਤ੍ਰ ਤਜਾਗ ਨਾਗੇ ਫਿਰਨੇਸੇ ਜੇਕਰ ਜੋਗ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੇ ਮਿਲਨਾ ਪਾਈਏ ਤਬ ਸਦਾ ਨਾਗੇ ਫਿਰ ਨੇ ਸੇ ॥ ਬਨਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸਭੀ ਮੁਕ੍ਤ ਹੂਯੇ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਐ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਯਾਤੇ ਬਿਚਾਰ ਬਿਨਾ ਕੇਵਲ ਨਾਗੇ ਫਿਰਨੇਸੇ ਕੋਈ ਮੁਕ੍ਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਯਹ ਭਾਵ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਕਿਆ ਇਤਿ ਚਾਮ, ਮ੍ਰਿਗਾਨ ਭਾਵ ਮ੍ਰਿਗਾਨ ਤਥਾ ਬਲਕਲਾਦਿ ਬਾਧਨੇਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਨਹੀ ਚੀਨਸਿ, ਜਾਨਿਆ ਆਤਮਾਂ, ਅਪਨੇ ਕੋ ਰਾਮ ਰੂਪ ਕਰ ॥ ੧ ॥ ਬਾਣ ਪ੍ਰਸਥੋਂਕੋ

ਚਿੰਨ ਨਿੰਦਕੇ ਸਨਜਾਸਕੇ ਨਿੰਦੇ ਮੂੰਡ ਇਤਿ, ਗਜਾਨ ਬਿਨਾ ਮੂਡ ਮੁੰਡਾਏ, ਸਿਰ ਮੁਨਾ ਕਰ ਸੰਨਜਾਸੀ ਬਨ ਜਾਣੇਸੇ ਜੇਕਰ ਸਿਧੀ, ਕਲਜਾਣਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਤੋ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਮੁਨਾਵਨੇਸੇ ਭੇਡੋਂਕੀ ਸਭਸੇ ਅਧਿਕ ਮੁਕ੍ਤੀ ਹੋਨੀ ਚਾਹੀਯੇ ਔ ਹੋਵੇ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਚਾਰ ਹੀਨੋਂਕਾ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵਨਾਭੀ ਨਿਸਫਲ ॥ ੨ ॥ਸੰ ਜਾਸ ਕੀਨਿੰਦਾ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਯਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ॥ ਬਿੰਦ ਇਤਿ, ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਬਿਨਾ ਬਿੰਦ ਰਾਖ, ਮੈਥਨ ਤਜਾਗ ਕੇ ਜੇ ਕਰ ਹੇ ਭਾਈ ਤਰੀਯੇ, ਮੁਕਤ ਹੋਈਏ ॥ ਤੌ ਸਦਾ ਬਿੰਦ ਕੇ ਰਖਨੇ ਸੇ ਖੁਸਰੇ, ਨਪੁੰਸਕ ਸਭਸੇ ਬਢ ਕਰ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇਂ ਔ ਪਾਵੇ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਭਕਤੀ ਹੀਨੋ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਯ ਭੀ ਨਿਸਫਲ ਹੈ॥ ੩ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪਹੀ ਸਾਰ ਹੈ॥ ਤਿਸਕੇ ਜਾਪ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂਕੀ ਮੁਕਤੀ ਨਾ ਪੀਛੇ ਹੂਈ ਨਾ ਆਗੇ ਹੋਵੇਗੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਰੂਪ ਸਾਧਨ ਬਿਨਾ ਕਿਸਨੇ ਮੁਕਤੀ ਪਾਈ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਭਕਤੀ ਰੂਪ ਉਪਾਯ ਬਿਨਾ ਕੇ ਵਲ ਨਗਨਾਦਿ ਬਿਚਰਨੇ ਸੇ ਕਾਹੂ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥ ਯਾਤੇ ਉਨ ਸਭ ਉਪਾਯਨ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪੋ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ॥ ਸੰਧਿਆ ਪ੍ਰਾਤ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰਾਹੀ ॥ ਜਿਉ ਭਏ ਦਾਦਰੁ ਪਾਨੀ ਮਾਹੀ॥ ੧ ॥ ਜਉਪੈ ਰਾਮ ਰਾਮਰਤਿ ਨਾਹੀ॥ ਤੇ ਸਭਿ ਧਰਮ ਰਾਇਕੇ ਜਾਹੀ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਇਆ ਰਤਿ ਬਹੁ ਰੂਪ ਰਚਾਹੀ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਦਇਆ ਸੁਪਨੈ ਭੀ ਨਾਹੀ॥ ੨ ॥ ਚਾਰਿ ਚਰਨ ਕਹਹਿ ਬਹੁ ਆਗਰ॥ ਸਾਧੂ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਕਲਿ ਸਾਗਰ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਬਹੁ ਕਾਇ ਕਰੀਜੈ॥ ਸਰਬ ਰਸ ਛੋਡਿ ਮਹਾ ਰਸੁ ਪੀਜੈ॥ ੪॥੫॥

ਪੂਰਬ ਭਕਤੀ ਹੀਨੋਕੇ ਆਸ਼੍ਰਮ ਧਾਰਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਅਬ ਬਰਣਾਸ਼੍ਰਮੇ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਸਨਾਨਾਦਿ ਧਰਮੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਸੰਧਜਾ ਇਤਿ,ਸੰਧਜਾ ਪਦ ਈਹਾਂ ਸਾਂਝ ਪਰ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਦਿਸਾ ਜੰਗਲ ਜਾਕਰ ਸਰੀਰਕੇ ਸੁੱਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ॥ ਸੰਧਜਾ ਸਾਂਝ ਸਮੇ ਔ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਬਿਖੇ ਤਥਾ ਮਧਜਾਨ ਕਾਲਮੇ ਅਸਨਾਨ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਵਹੁ ਸਰਪ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਵਰਮੀ ਕੂਟਨੇਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਐਸੇ ਹੈਂਜਿਉ

ਨਾਮ ਜੈਸੇ ਭਏ, ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਦਾਦਰ, ਮੇਡਕ ਜਲ ਵਿਖੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੈਸੇ ਸਰਬਦਾ ਚਲਮੇ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਮੇਂਡਕ ਬਡੀ ਸਰੀਰਕੀ ਸੁੱਧੀਸੇ ਮੰਦ ਜਨਮ ਪਾਵਨੇ ਤੇ ਰਹਿਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੀਨਭੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਉਪੈ ਇਤਿ ਜਉਪੈ, ਜੇਕਰ ਬਹੁੜੇ ਸਨਾਨਾਦਿ ਕ੍ਰਿਯਾਮੇ ਚਿਤ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਐਸੇ ਨਾਮ ਜਪ ਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਕਬੀ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਪਾਵੇਂਗੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਧਰਮ ਰਾਯਕੇ ਪਾਸ ਨਰਕ ਮੇ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥੧॥ ਨਰਕ ਜਾਨੇਮੇ ਬੀਜ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ॥ ਕਾਂਇਆ ਇਤਿ,ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡ ਕਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਕਾਯਾ ਰਤਿ, ਨਿਜ ਸਰੀਰ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਨਾਯ ਧੋਯ ਤਿਲਕ ਛਾਪਾ ਲਗਾਯ ॥ ਸਰਟ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਬੀ ਪੀਤਾਂਬਰ ਓਢ ਕਬੀ ਸੁਕਲ ਬਸਤਰ ਪਹਰ ॥ ਬਹੁ ਰੂਪ ਰਚਾਹੀ, ਬਹੁਤ ਵੇਸੋਂਕੋ ਬਨਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਰਾਮ ਨਾਮਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੇਤ ॥ ਚਿਤਕੀ ਨਿਰ ਦਯਾ ਪਨਾਦਿ ਮਲ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਯਾ ਆਦਿਕ ਸਾਧਨੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਉਪਾਯ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਤਬ ਉਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਜਾਗ੍ਰਤ ਮੇ ਤੋ ਦਯਾ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਲਾਭ ਕਿਆ ਹੋਨਾ ਹੈ ॥ ਸੁਪਨ ਮੇ ਭੀ ਦਯਾਦਿ ਕਾ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਬਡੇ ਬੁੱਧੀ ਮਾਨ ਲੋਕ ਤਿਨਕੋ ਸਿੰਗ ਪੁੰਛ ਹੀਨ ਪਸੁ ਕਹੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਚਾਰਿ ਇਤਿ, ਸਭਮੈ ਮੁੱਖ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਆਗਰ ਹੈ ॥ ਚਾਰ ਚਰਨ ਪਸੁਯੋਂ ਕੇ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਚਾਰ ਚਰਨ ਕਹੇ ॥ ਪਸੁ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ॥ ਬਹੁ ਆਗਰ, ਸਭ ਮੇ ਮੁਖ ਹੋਨੇ ਵਾਲ ਗਜਾਨੀ ਲੋਕ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਕਥਨ ਹੈ॥"ਆਵਨ ਆਇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਬਿਨ ਬੂਝੇ ਪਸੁ ਢੋਰ॥" ਦਯਾਦਿ ਗੁਣ ਹੀਨੋਕੋ ਲੋਕ ਮੈ ਪਸੁਪਨਾ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਨਰਕ ਜਾਨਾ ਕਹ ਕਰ॥ ਅਬ ਜੋ ਸੁਭ ਗੁਣੋਸੇ ਚਿਤ ਕੀ ਮਲ ਦੂਰ ਕਰ ਨਾਮ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਹੈਂ ॥ ਲੋਕਮੇ ਤਿਨਕੋ ਦੇਵ ਸਮਾਨਤਾ ਅਰ ਪਰਲੋਕਮੇ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ॥ ਸਾਧੂ ਇਤਿ ਸੁਭ ਗੁਣ ਧਾਰ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਰੂਪ ਹੁਯੇ ॥ ਸਾਧੂ, ਮਹਾਤਮਾ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕਮੇ ਸੁਖ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਲਿ ਨਾਮਕਲੇਸੋਕੇ ਸਾਗਰ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਭਾਵਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਕੋ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰ ਆਨੰਦਕੋ ਪਾਵੇਹੈ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸ ਭਕਤੀਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਸਾਧੂ ਸੁਖ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਜਿਗਜਾਸੂ ਲੋਕੋਂਕੋ ਭੀ ਵਹੀ ਉਪਾਯ ਕਰਨਾ ਸਾਰ ਹੈ ॥ ਔਰ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਸੁਖ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਉਤਮ ਪੁਰਖੋ ॥ ਔਰ ਬਹੁਤੇ ਯਤਨ ਕਾਇ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਕਰਨੇ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਏਕ ਮੁੱਖ ਯਤਨ ਹੈ ॥ ਜੋ ਸਰਬ ਰਸ ਛੋਡ ਸੰਪੂਰਨ ਸਬਦਾਦਿਕ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ

ਆਨੰਦੋਂ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਏਕ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਸ ਪੀਜੇ, ਮਹਾ ਰਸਕੇ ਸਾਧਨ ਨਾਮਕੋ ਪਾਨ ਕਰੋ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਔਰ ਸਭ ਇਸਨਾਨ ਤਿਲਕਾਦਿਕ ਵੇਸੋਂਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ਯਹੀ ਪਰਮ ਸੁਖਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਮੁੱਖ ਉਪਾਯ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥ ਕਿਆ ਜਪ ਕਿਆ ਤਪ ਕਿਆ ਬ੍ਰਤ ਪੂਜਾ ॥ ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ ਭਾਉ ਹੈ ਦੂਜਾ ॥੧॥ ਰੇ ਜਨ ਮਨ ਮਾਧਉ ਸਿਉ ਲਾਈਐ ॥ ਚਤੁਰਾਈ ਨ ਚਤੁਰ ਭੁਜ ਪਾਈਐ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪਰ ਹਰੁ ਲੋਭੁ ਅਰੁ ਲੋਕਾ ਚਾਰੁ ॥ ਪਰ ਹਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਹੰਕਾਰ ॥ ਕਰਮ ਕਰਤ ਬਧੇ ਅਹੰਮੇਵ ॥ ਮਿਲ ਪਾਥਰ ਕੀਕਰਹੀ ਸੇਵ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਕਰਿ ਪਾਇਆ ॥ ਭੋਲੇ ਭਾਇ ਮਿਲੇ ਰਘੁ ਰਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥

ਕਹੇ ਅਰਥ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਬਰਨਾਸ੍ਰਮੋ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਧਰਮੋਂ ਕੋ ਪੁਨਾ ਨਿੰਦੇ ਹੈ ॥ ਕਿਆ ਇਤਿ ਉਸਪੁਰਖ ਕਾ ਜਪ ਤਪ ਬ੍ਰਤ ਪੂਜਾਯੇ ਸਭੀ ਸਾਧਨ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਜਿਸਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਭਾਉ ਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਦੂਜਾ, ਔਰ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਹੇਤ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਜਪਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ॥ ੧॥ ਦੂਜੇ ਭਾਉ ਕੇ ਤਿਆਗ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ॥ ਰੇ ਇਤਿ ਹੇ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਜਪਾਦਿਕੋਂ ਬਿਨਾ ਆਨ ਓਰ ਸੇ ਹਟਾਯ ਕਰ ਮਨਕੋ ਮਾਧਉ ਸਾਥ ਲਗਾਵੋ ॥ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਜਪਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਸੇ ਤੁਮ ਚਤੁਰ ਭੁਜ ਬਿਸਨੁ ਕੋ ਕਬੀ ਨਹੀ ਪਾ-ਵੋਗੇ॥੧॥ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਹੀ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰੇ ॥ ਪਰ ਹਰਿ ਇਤਿ ਜਿਸ ਧਨਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਲੋਭ ਕੇ ਬਸ੍ ਹੋਕਰ ਤੁਮ ਆਨਕੇ ਜਪਾਦਿ ਕਰਨੇ ਚਾਹਤੇ ਹੋ ਉਸ ਲੋਭ ਕੋ ਤਿਆਗੋ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੇਤ ਤਪਾਦਿ ਆਚਾਰ, ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਤੇ ਹੋ ਤਿਨ ਕੋ ਤਿਆਗੋ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਕਾਮਨਾ ਸੇ ਜਪਤੇ ਹੋ ਉਸਕੋ ਤਿਆਗੋ ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਕੋਪਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਸਤ੍ਰ ਮਾਰਨਾਦਿ ਕਾਮ ਹੇਤ ਜਪਤੇ ਹੋ ਉਸਕੋ ਤਿਆਗੋ ॥ ਪੁਨਾ ਮੇਰੇ ਸਮਾਨ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਜਪੀ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਜਿਸ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਜਪਤੇ ਹੋ ਉਸ ਕੋ ਤਿਆਗੋ ॥ ੨ ॥ ਪਰ ਹਰਿ ਪਾਠ ਕਾ ਆਗੇ ਭੀ ਸੰਬੰਧ ਕਰਿ ਲੇਨਾ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਨ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪੂਰਬ ਅਹੰਕਾਰ ਸਬਦ ਸੇ ਕਹਤਾ ਅਹੰਮੇਵ ਅਹੰਕਾਰ ਬਧੇ ਤਿਨ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਤਿਆਗੋ ॥ ਤਥਾ

ਜੋ ਪਾਖਾਣ ਸੇਵੀ ਲੋਗ ਸਚੇ ਮੂਰਤੀ ਮਾਨ ਓਰ ਸੇ ਹਟਾ ਕਰ ਮਿਲਕੇ ਤਿਨਕੀ ਪਾਖਾਣ ਮੂਰਤੀ ਸੇਵਤੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕਾ ਮੇਲ ਤਿਆਗੋ ॥ ੩ ॥ ਕਹੀ ਚਤੁਰਾਈਯੋਂ ਸੇ ਚਤੁਰ ਭੁਜ ਨਹੀ ਪਾਈਯੇ ਤਬ ਪਾਈਏ ਕੌਨ ਸਾਧਨ ਸੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਹੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਚਾਹਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਜਿਨ ਜਿਨ ਭਗਤੋਂ ਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ਭਗਤਿ ਸੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਜਪਾ-ਦਿਕੋਂ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਸੇ ਨਹੀ ਪਾਇਆ॥ ਯਾਤੇ ਭੋਲੇ ਭਾਇ, ਸੂਧਾਪਨ ਸੇ ਭਾਵ ਕਪਟ ਤਯਾਗ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮਿਲੇ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਰਘੁ ਕੁਲ ਕਾ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਾਰੇ ਸਬਦ ਕਾ ਭਾਵ ਯਹ ਹੈ ॥ ਆਨ ਦੇਵਨਕੇ ਆਰਾਧਨ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਾ ਮਿਲਨਾ ਤੋ ਅਤੀ ਕਠਨ ਹੈ ਪਰੰਤੁ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਾਦਿਕ ਭੀ ਤੁਮ ਚੁਰਿਸ੍ਥੋਂ ਮੇ ॥ ਵਾ ਤੀਰਥੋਂ ਕੇ ਘਾਟੋਂ ਮੈ ਬੈਠ ਕੇ ਕਰੋਗੇ ॥ ਤਬ ਉਸ ਜਾਪ ਕਾ ਫਲ ਭੀ ਤੁਮ ਕੋ ॥ ਲੋਕ ਮੇ ਯਹ ਬਡਾ ਜਪੀ ਤਪੀ ਹੈ ॥ਇਸ ਬਡਿਆਈ ਸੇ ਅਰ ਭੇਟ ਪੂਜਾ ਸੇਬਿਨਾ ਪਰਲੋਕਮੇਔਰਕੁਛ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗਾ ॥ਯਾਤੇ ਸੁਧਚਿਤਸੇਏਕਾਂਤ ੈਠਕੇਭਜਨਕਰੋਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੀਪ੍ਰਾਪਤੀਰੂਪਪੂਰਾਫਲਪਾਵੋਗੇ॥੪॥੬॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥ ਗਰਭ ਵਾਸ ਮਹਿ ਕੁਲੁ ਨਹੀਜਾਤੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦੁ ਤੇ ਸਭ ਉਤਪਾਤੀ ॥ ੧ ॥ ਕਹੁਰੇ ਪੰਡਿਤਬਾਮਨ ਕਬਕੇ ਹੁਏ ॥ ਬਾਮਨ ਕਹਿ ਕਹਿ ਜਨਮ ਮਤ ਖੋਏ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੋ ਤੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਜਾਇਆ ॥ ਤਉ ਆਨ ਬਾਟ ਕਾਹੇ ਨਹੀ ਆਇਆ ॥ ੨ ॥ ਤੁਮ ਕਤ ਬ੍ਰਹਮਣ ਹਮਕਤ ਸੂਦ ॥ ਹਮ ਕਤ ਲੋਹੂ ਤੁਮ ਕਤ ਦੂਧ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈ ਹਮਾਰੈ ॥ ੪ ॥ ੭ ॥

ਜੈਸੇ ਭਕ੍ਤੀ ਮੈ ਸਾਂਝੇ ਵਾ ਜੁਦੇ ੨ ਵਰਣੋ ਆਸ੍ਰਮੋ ਕੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਨਹੀ॥ਤੈਸੇ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਭੀ ਭਕਤੀ ਮੈ ਹੇਤੁ ਨਹੀ ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲ ਜੀਤਨੇ ਸੇ ਸਭ ਕਾ ਜਯ ਕਰਨਾ ਜਾਨਕੇ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸਭ ਮੇ ਬਡੇ ਮਾਨੇ ਹੂਯੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਪਨੇ ਕੋ ਯੁਕ੍ਤੀਯੋਂ ਸੇ ਖੰਡਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਗਰਭ ਇਤਿ ਗਰਭ ਵਾਸਮੇ, ਗਰਭ ਮੈ ਵਸ ਨੇ ਕੇ ਸਮੇ ਮਨੁਖਯ ਪਨੇ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਕਾ ਕੁਲ, ਗੋਤ ਔ ਜਾਤਿ ਨਹੀ

ਹੋਵੇ॥ ਕੇਵਲ ਮਨੁਖ ਪਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜੰਗਲ ਕੇ ਸੂਯਾ ਮੈਨਾ ਮੀਆਮਿਠੂ ਪਨਾ ਨਾ ਰੰਗਾਰਾਮਪਨਾ ਕੇਵਲ ਸੂਆਪਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਮਾਨੇ ਬਸਿਸ੍ਰ ਕੀ ਗਰਭ ਮੈ ਕੰਚਨ ਜਾਤਿ, ਪਰਾਸਰ ਕੀ ਚੰਡਾਲ ਜਾਤਿ॥ ਬ੍ਯਾਸ ਦੇਵ ਕੀ ਝੀਵਰ ਜਾਤਿ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਨਮ ਸੇ ਅਨੰਤਰਤਪ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਉਨਮੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤਾਨਾਹੋਨੀ ਕਾ ਈਯੇ॥ਔ ਹੁਈ ਐਸੀ ਜਿਸ ਕੋ ਜਗਤ ਜਾਨਤਾਹੈ॥ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਯੇਹ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਜੋ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਜਾਤਿ ਕਾ ਸਾਧਕ ਗਰਭਾ ਧਾਨ ਸੰਸਕਾਰ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਤਿਸਕਾ ਭਰੋਸਾ ਦੂਰ ਕੀਆ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੇਕਰ ਗਰਭਾਧਾਨ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਨੇ ਕਾ ਸਾਧਕ ਹੋਤਾ॥ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾ ਹੋਸਕਤੇ॥ ਔ ਹੂਯੇ॥ ਯਾਤੇ ਗਰਭਾ ਧਾਨ ਜਾਤਿ ਕਾ ਸਾਧਕ ਨਹੀ॥ ਅਖੰਡ ਗਰਭਕੀ ਸਿੱਧੀ ਹੇਤ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਕੇ ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਖ ਨੇ ਸੁਭ ਮਹੂਰਤ ਮੇ ਮੈਥਨ ਕਰਨਾ ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਗਰਭਾ ਧਾਨ ਸੰਸਕਾਰ ਹੈ॥ ਗਰਭ ਮੇ ਜਾਤਿ ਗੋਤ ਕੀ ਹੀਨਤਾ ਰੂਪ ਏਕ ਸਮਾਨਤਾ ਕਹ ਕਰ॥ ਦੂਜੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਰਯ ਸੇ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਸਮਾਨਤਾ ਕਹੇ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਇਤਿ ਮਨੁ ਕੀ ਬਿੰਦ ਸੇ ਮਨੁਖਜਨ ਭੀ ਉਤਪਤੀ ਵਤ ਨਿਖਲ ਜੀਵਨ ਕੀ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਕਾਲ ਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਬਿੰਦ ਸੇ ਉਤਪਤੀ ਹੈ॥ ਅਥਵਾ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦ ਜਲ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬਹੁਤ ਥਾਨੋ ਮੇ ਜਲ ਕੋ ਬਿਰਾਟ ਕਾ ਬੀਰਯ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦ ਰਕਤ ਰੇਤ ਹੂਯੇ॥ ਬਿਰਾਟ ਕੇ ਬੀਰਯ ਰੂਪ ਜਲ ਤੇ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਯਹ ਸਿਧ ਹੂਆ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦ ਰੂਪ ਕਾਰਣ ਭੀ ਸਭਕਾ ਤੁਲ੍ਯ ਹੈ॥ ਅਰ ਗਰਭ ਥਾਨ ਮੇ ਜਾਤਿ ਗੋਤ ਸੇ ਹੀਨ ਹੋਨਾ ਭੀ ਸਭ ਕਾ ਤੁਲੱ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬਹੁਤ ਪੁਰਖ ਔਰ ਜਾਤਿ ਰਹੇ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋ ਜਾਵੇ ਯਹ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇ॥੧॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਕਬੀਰ ਪੂਛੇ ਕਹੁ ਰੇ ਇਤਿ, ਆਪ ਕੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਪੰਡਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦ ਰੂਪ ਕਾਰਣ ਕੋ ਔ ਗਰਭਾ ਧਾਨ ਰੂਪ ਠਿਕਾਨੇ ਕੋ॥ ਸਭ ਕਾ ਤੁਲ੍ਯ ਹੋਨੇ ਤੇ ਤੁਮ ਬਤਾਵੋ ਔਰੋਂ ਸੇ ਅਲਗ ਹੋਕਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਬ ਸੇ ਬਨੇ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਅਲਗ ਹੋਨੇ ਮੇ ਕੋਈ ਬਿਸੇਖ ਨਾ ਬਤਾਵਨੇ ਸੇ॥ ਤੁਮ ਜੁਦੇ ਹੋਕਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਬੀ ਨਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਸਕਤੇ॥ ਯਾਤੇ ਹਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ਹਮਕੋ ਕੁਛ ਕਰਤਬ੍ਯ ਨਹੀ॥ ਹਮਾਰੇ ਵਾਸਤੇ ਭਗਵਾਨ ਲਿਖਤੇ ਹੈਂ॥ ਵਿੱਦ੍ਯਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਵਾ ਵਿੱਦ੍ਯਾ ਹੀਨ ਹੋਵੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਭੀ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਬਚਨੋ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਕੋ ਮਤਖੋਵੋ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਦੇਹ ਬਨਨੇ ਪੈ ਭੀ ਤੁਮਕੋ ਭੂਖ, ਤ੍ਰਿਖਾ, ਆਲਸਾਦਿ

ਸਭ ਜੀਵਨ ਕੇ ਤੁਲਜ ਹੈ ॥ ਕਿੰਚਿਤ ਨਜੂਨ ਨਹੀ ॥ ਤਬ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਰਮੋ ਸੇ ਨਰਕ ਸੁਰਗਾਦਿ ਭੀ ਤੁਲਜ ਹੀ ਹੋਵੈਂਗੇ ਨਜੂਨ ਨਹੀ ਹੋਵੈਂਗੇ॥ ਯਾਤੇ ਦੇਹ ਬਨਨੇ ਪੈ ਭੀ ਇਤਰੋਂ ਸੇ ਕੁਛ ਬਿਸੇਖ ਨ ਨਿਕਸਨੇ ਸੇ ॥ ਉਨ ਬਚਨੋਂ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਛੋਡਕੇ ਯਤਨ ਸੇ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ੧ ॥ ਜੇਕਰ ਹਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈਂ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈਂ ਯਹ ।ਇਤਰੋਂ ਸੇ ਅਪਨੇ ਮੈ ਬਿਸੇਖ ਬਤਾਵੋ॥ ਤਥਾ ਦੇਹ ਬਨਨੇ ਵਤ ਹਮ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈਂ ਔਰ ਸਭ ਲੋਗ ਆਨ ਅੰਗੋਂ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈਂ॥ ਐਸੇ ਕਹੋ ਤਬ ਅਬ ਭੀ ਤੁਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਕਜੋਂ ਨਹੀ ਉਪਜੇ ॥ ਭਗ ਸੇ ਕਿਉ ਉਪਜੇ ਯਹ ਕਹੇ ਜੋ ਤੂੰ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਤੂ ਆਪ ਕੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕਾ ਜਾਯਾ, ਪੈਦਾ ਕੀਆ ਹੋਨੇ ਸੇ ॥ ਤਥਾ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਹੋਨੇ ਸੇ ॥ ਤਬ ਔਰ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਬ੍ਰਾਹ-ਮਣੀ ਕੀ ਭਗ ਸੇ ਕਿਉ ਜਨਮਿਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਪਹਲੇ ਤੁਮਾਰੇ ਬਡੇ ਮੁਖ ਸੇ ਹੂਯੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੂ ਭੀ ਆਨ ਬਾਟ, ਔਰ ਰਸਤੇ ਭਾਵ ਮੁਖ ਕੇ ਰਸਤੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਯਾ ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਭੀ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ॥ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦ ਸੇ ਉਪਜਨਾ ਸਭ ਕਾ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਭਗ ਸੇ ਉਪਜਨਾ ਬੀ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਯਾਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੇ ਜਨਮ ਲੇਨੇ ਸੇ ਬੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਕਿੰਚਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੇ ਜਨਮ ਲੇਨੇ ਸੇ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹ-ਮਣ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਬਜਾਸ, ਬਸਿਸ੍ਰ, ਬਿਸ੍ਵਾ ਮਿਤ੍ਰ, ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਰਿਖਾਦਿ ਕੋਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾ ਹੋਸਕਤੇ ॥ ਔ ਹੂਯੇ ਸਭੀ ਯਾਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੇ ਜਨਮ ਲੇਨਾ ਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਨੇ ਕਾ ਹੇਤੁ ਨਹੀ॥ ਕਿੰਚ ਗੀਤਾਦਿਕੋਂ ਮੈ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਦਿ ਵਰਣ ਵਿਭਾਗ ਗੁਣ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਉਨ ਗੁਣੋਂ ਬਿਨਾ ਤੁਮ ਕਤ ਬ੍ਰਹਮਣ, ਤੁਮ ਆਪ ਕੋ ਕੈਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਨਤੇ ਹੋ ਅਰ ਹਮ ਕਤ ਸੂਦ, ਹਮ ਉਨ ਗੁਣੋਂ ਵਾਲੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਕੈਸੇ ਸੂਦ੍ਰ ਜਾਨੇ ॥ ਈਹਾਂ ਸੂਦ ਕਹਨਾ ਚੰਡਾਲ ਔ ਯਵਨ ਕਾ ਉਪਲਖਣ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਮਾਨੇ ਯਵਨ ਕੋ ਸੂਦ ਕਹਨਾ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਵਨ ਪਨ ਕਬੀਰ ਕੋ "ਜਾਕੇ ਈਦ ਬਕਰੀਦ ਕੁਲ ਗਊਰੇ ਬਧ ਕਰੇ" ਐਸੇ ਬਚਨ ਮੇ ਸਪਸਟ ਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਬੰਸੀ ਕਬੀਰ ਕੋ ਹਿੰਦੂ ਜੁਲਾਹ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਕਬੀਰ ਕਮਲਾਦਿ ਨਾਮੋਂ ਸੇ ਅਰ ਅਲੀ ਜੁਲਾਹੇ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਾ ਲੜਕਾ ਪਾਲਾ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਸੇ ਕਹਨਾ ਤੋ ਉਨਕਾ ਅਸੰਗਤ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਕਿਸੇ ਰੀਤਿ ਸੇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਹਿੰਦੂ ਭਾਵ ਸਿਧ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਰਹੇ ਕਬੀਰ ਜੁਲਾਹਾ ਜਾਤੀ ਸੇ ਸੂਦ੍ਰ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੇ ਉਸਕੋ ਯਵਨ ਕਹਨਾ ਬਾਪ ਕੇ ਬੰਸ ਸੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਹਿਰਣ ਕਸਪ ਕੇ ਥਾਨ ਮੈ ਹਰਨਾਖਸ ਲਿਖਨੇ ਵਤ ਲੋਗੋਂ ਮੈ ਯਵਨ ਸੁਨਨੇ ਸੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ ਬਚਨ ਸੇ ਉਸਕਾ ਬਿਰੋਧ

ਨਹੀ॥ ਰਹੋ ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੇ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਕਿੰਚਿ ਤੁਮਾਰੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਆਹਾਰ ਕਾ ਪਰਿਣਾਮ ਦੂਧ ਹੋਤਾ ਹਮਾਰੇ ਮੈ ਰੁਧਿਰ ਹੋਤਾ ਤਬ ਭੀ ਬਿਸੇਖ ਸਿੱਧ ਹੋਜਾਤਾ॥ ਸੋ ਸਭਕੇ ਸਰੀਰ ਸੇ ਰੁਧਿਰ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਬਨੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਹਮ ਔਰ ਜਾਤ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਤੁਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋ ਯਹ ਕਹਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ੩॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਜਬ ਆਪ ਕੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਸੇ ਇਤਰੋਂ ਸੇ ਭਿੰਨ ਕਰ ਅਪਨੇ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਨਾ ਨਾ ਸਿੱਧ ਹੂਯਾ॥ ਤਬ ਕਬੀਰ ਸੇ ਪੂਛਤਾ ਹੂਯਾ॥ ਤੁਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇਹੋ। ਸੁਨ ਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਹੇ ਪੁਰਖ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਧਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਹਮਾਰੇ, ਬ੍ਰਹਮਗਯਾਨੀਯੋ ਕੇ ਮਤ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹੀਯੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਚਿਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਜਾਤਿ ਕਾ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਿਰਣੇ ਨਾ ਹੋਸਕਨੇ ਸੇ ਔਰ ਕੋਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀ ਕਹੀਯੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਚਿੰਨ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਨ ਥਾਨ ਮੇ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਇਸ ਚਿੰਨ ਬਿਨਾ ਜਨਮ ਭੀ ਨਿਸਫਲ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਹੀ "ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹੀਐ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦੇ ਤਿਸਦਾ ਬ੍ਰਾਹਮ ਤ ਰਹੈ॥ ਨਿਹਫਲੰ ਤਸ੍ਯ ਜਨਮਸ੍ਯ ਯਾਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਨ ਬਿੰਦਤੇ॥" ਪੰਚਮ ਵੇਦ ਰੂਪ ਸੇ ਕਹੇ ਪੁਰਾਣੋਂ ਇਤਿਹਾਸੋਂ ਮੇ ਭੀ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਵਾਨੋਂ ਕੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣਤਾ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਅਰ ਈਸੁਰ ਭਕ੍ਤੀ ਵਾਲੇ ਚੰਡਾਲ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਭੀ ਅਤਿ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟਤਾ ਕਹਨੇ ਸੇ ਮੁਖ ਬ੍ਰਾਹਮਣਤਾ ਸੂਚਨ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਬਡੇ ਨਾਰਦ ਪੁਰਾਣ ਮੇ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਜਨ ਬਿਸਨੁ ਭਕ੍ਤੀ ਵਾਲਾ ਚੰਡਾਲ ਭੀ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੇ ਅਧਿਕ ਹੈ॥ ਪਦਮ ਮੇ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਖਤ੍ਰੀ ਬੈਸ੍ਯ ਸੂਦ੍ਰ ਹੋਵੇ । ਚੰਡਾਲ ਹੋਵੇ॥ ਜੋ ਬਿਸਨੁ ਭਕਤੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਵਹੁ ਉਤਮੋਂ ਸੇ ਉਤਮ ਹੈ॥ ਭਾਗਵਤ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸਕੰਧ ਕੇ ਅਠਾਰਵੇ ਅਧ੍ਯਾਯ ਮੇ ਸੂਤ ਬਚਨ ਹੈ ਭਗਤੀ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਮੰਦ ਕੁਲ ਨਾਸ ਹੋਗਯਾ॥ ਦੂਸਰੇ ਸਕੰਧ ਕੇ ਚੌਥੇ ਅਧ੍ਯਾਯ ਮੇ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਕਿਰਾਤ ਯਵਨਾਦਿ ਜਿਸਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਸੁੱਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ॥ ਤੀਸਰੇ ਸਕੰਧਕੇ ਸੋਲਵੇਂ ਅਧ੍ਯਾਯਮੇ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਨਿਰਮਲ ਜਸ ਸ੍ਵਪਚ ਪ੍ਰਯੰਤੋ ਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਇਸੀ ਕੇ ਤੇਤੀਸਵੇਂ ਮੇ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਸੇ ਸ੍ਵਪਚ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੀ ਜਿਹਵਾ ਪੈ ਪਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਵਹੁ ਸ੍ਵਪਚ ਭੀ ਇਤਰੋਂ ਸੇ ਬਡਾ ਹੈ ਐਸੇ ਹੀ ਛਠੇ ਕੇ ਤੇਰਵੇ ਅਧ੍ਯਾਯਮੇ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਸ੍ਵਪਚ ਭੀ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਸੇ ਸੁਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਸਾਤਵੇ ਸਕੰਧਮੇ ਭੀ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦ੍ਵਾਦਸ ਗੁਣੋ ਵਾਲਾ ਭੀ ਪਰਮੇ

ਸੂਰਕੇ ਚਰਣੋਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿਸੇ ਹੀਨ ਹੈ ਤਿਸਸੇ ਚੰਡਾਲ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੈ॥ ਮਹਾ ਭਾਰਤ ਇਤਿ ਹਾਸਮੇਂ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋ ਵਾਲੇ ਕੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣਤਾ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਆਗੇ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇਂਗੇ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੇ ਬਚਨ ਹੈ॥ "ਚਰਨਾਰ ਬਿੰਦ ਨ ਕਥਾ ਭਾਵੇ ਸੁਪਚ ਤੁਲਜ ਸਮਾਨ॥ ਤਾਤੇ ਉਤਮ ਗਨਉ ਚੰਡਾਲਾ॥ ਨਾ ਨਕ ਜਿਹ ਮਨ ਬਸੈ ਗੋਪਾਲਾ"॥ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਸਹਿਤ ਗਜਾਨ ਭਕ੍ਰੀ ਸੇ ਧ-ਰਮ ਬਜਾਧ ਬਿਦੁਰ ਸੂਤ ਵਤ॥ ਸਭ ਕੋ ਉਤਮ ਵਰਣਤਾ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਜੀ ਨੇ ਭੀਲਨੀ ਕੇ ਚਰਣੋਂਕਾ ਜਲ ਸਰੋਵਰਕੀ ਸੁੱਧੀ ਹੇਤ ਰਿਖੀਯੋਂਸੇ ਸਰੋਵਰ ਮੇ ਪੁਆ ਇਆ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਪਾਂਡਵੋਂ ਕੇ ਯਗਮੇ ਬਾਲਮੀਕੀ ਸੁਪਚ ਕਾ ਪਾਂਡਵੋਂ ਸੇ ਭੋਜਨ ਪੂਜ ਕਰਾਯਾ॥ ਇਨ ਕਾਮੋਂ ਸੇਹੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣਕੋ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਅੰਗਕੀ ਤੁਲਜਤਾ ਵੇਦਮੇ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਐਸੇ ਭਕਤੋਂ ਕੋ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਇਤਰੋਂ ਕੋ ਨਹੀ ਕਹੀ॥ ਵੇਦ ਕਾ ਯਹੀ ਭਾਵ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜਾਤਿ ਵਾਲੇ ਭੀ ਮੁਖ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਸਬਦਕਾ ਅਰਥ ਵਹੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂ ਵਾਲੇ ਸਤੋ ਗੁਣੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਔਰ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜਾਤਿਮੈ ਉਪਜ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਕੈਮੁਤਿ-ਕ ਨਜਾਯਸੇ ਬਡੇ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਬ ਆਨ ਜਾਤੀਯੋਂ ਮੇ ਉਪਜੇ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਨਾਮਸੇ ਕਹੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਣ ਨਾਮਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜਾਤੀ ਮੇ ਉ ਪਜੇ ਤੋ ਸਭਸੇ ਅਧਿਕ ਕਹੇ ਜਾਵੇਂਗੇ॥ ਯਦ ਪਿ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪੁਰਾਣ ਇਤਿਹਾਸ ਬ-ਚਨ ਅਰ "ਤਾਤੇ ਊਤਮ ਗਨੋ ਚੰਡਾਲਾ" ਇਤਜਾਦ ਗੁਰ ਬਚਨ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਦਿ ਵਰ ਣੋਂ ਕੋ ਚੰਡਾਲੋਂਸੇ ਨਜੂਨਤਾ ਵੈਰਾਗਜਕੀ ਉਤਪਤੀ ਹੇਤ ਕਹੇ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਣੋ ਸੇ ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੋ ਅਧਿਕਤਾ ਬਿਧਾਨ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਮਾਨੇ ਸੂਦ੍ਰੋਂ ਕੇ ਚਲਾਏ ਧਰਮ ਗ੍ਰ-ਹਣ ਕਰਨੇ ਯੋਗਜ ਨਹੀ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾਕੇ ਸਿੱਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕ ਬਚਨ ਬਜ-ਰਥ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ਪਦਮ ਪੁਰਾਣਮੇ ਬਚਨ ਹੈ ਸੂਦ੍ਰਕੋ ਮਤਿ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਧਰਮਕਾ ਉਪਦੇ ਸ ਨਾ ਕਰੇ॥ ਬ੍ਰਤ ਕਾ ਉਪਦੇਸ । ਕਰੇ॥ ਮਤਿ ਈਹਾਂ ਵੇਦਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਪਦਮ ਮੇਹੀ ਔਰ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਵੇਦੋਂਮੇ ਕਹੀਂ ਸੂਦ੍ਰਕੋ ਪੜਨੇਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀ ਕਹਿਆ॥ ਪੁਰਾਣੋ ਮੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣ ਮੇ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਸ੍ਵਾਹਾ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰ ਓਂ ਪਦਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮੰਤ੍ਰਕਾ ਸੂਦ੍ਰਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਹੂਯਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੂਦ੍ਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਸੂਦ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਲੇਨੇ ਵਾਲਾ ਨਰਕ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਪਰਾਸਰ ਪੁਰਾਣਮੇ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਸੂਦ੍ਰਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਵੇਦ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਨਾ ਦੇਵੇ॥

ਤੈਸੇ ਪੁਰਾਣਕਾ ਭੀ ਨਾ ਦੇਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪੁਰਾਣ ਭੀ ਵੇਦੋਮੇ ਪਾਂਚਵਾਂ ਵੇਦ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਪੁਰਖਕੀ ਗਰਭਾ ਧਾਨ ਸੇ ਲੇ॥ ਸਮਸਾਨ ਭੂਮੀਮੇ ਜਾਨੇ ਤਕ ਕ੍ਰਿਯਾ ਵੇਦ ਮੰਤ੍ਰਸੇ ਕਰਨੀ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਉਨਹੀ ਤੀਨ ਵਰਨੋਂ ਕਾ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਕੇ ਪੜਨੇਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਆਨ ਕਾ ਨਹੀ॥ਯਾਹੀਤੇ ਵਾਯੁ ਪੁਰਾਣਮੇ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਸਰਬ ਵਰਣੋਕੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਕਾ ਸੂਦ੍ਰੋਂ ਕਾ ਬਰਣ ਸੰਕਰੋਂ ਕਾ ਤੰਤ੍ਰ ਗ੍ਰੰਥੋ ਮੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ॥ ਚੰਡਾਲੋ ਕਾ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਮੈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ॥ ਮਨੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਮੇ ਮਨੁ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਮੇਰੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਸੂਦ੍ਰਕੇ ਸਮੀਪ ਨਾ ਪੜਨੀ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਜੋ ਪੜੇਗਾ ਸੋ ਨਰਕਮੇ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਪੜੇ ਇਸਕੋ ਤੀਨ ਬਰਣ ਸੁਨੇ ਸੂਦ੍ਰ ਭੀ॥ ਪਰੰਤੁ ਸੁਨੇ ਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਕੇ ਮੁਖ ਸ੍ਰੋਤਾ ਬਨਾਇ ਕਰ ਕੇਵਲ ਨਾਸੁਨੇ॥ ਪਰਾਸਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਮੇ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਬੇਦਕੇ ਅਖਰੋਂਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰਨੇਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸਾਥ ਮੈਥਨ ਕਰਨੇਸੇ, ਕਪਲਾ ਗਊਕਾ ਦੂਧ ਪੀਨੇਸੇ ਸੂਦ੍ਰ ਚੰਡਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਸੰਖ ਰਿਖੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਸ੍ਵਾਨਕੇ ਚਰਮ ਮੈ ਪਾਇਆ ਦੂਧ ਜੈਸੇ ਪੀਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਨਹੀ॥ ਤੈਸੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰਕੇ ਮੁਖਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਨਹੀ॥ ਐਸੇਹੀ ਯਮਕੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਮੈ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਸੂਤ੍ਰੋਮੈ ਬ੍ਯਾਸ ਲਿਖੇ ਹੈ॥ ਸ਼ੂਦ੍ਰਕੋ ਅਧ੍ਯਯਨ ਅਧ੍ਯਾਪਨਕਾ ਨਿਖੇਧ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਦ੍ਯੋਗ ਪਰਬਮੇ ਧ੍ਰਿਤ ਰਾਸਟ੍ਰ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਦੁਰ ਲਿਖੇ ਹੈ॥ ਹੇ ਰਾਜਨ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਯੋਨੀ ਮੈ ਹੂਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਤੇਰੇ ਤਾਈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗ੍ਯਾਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਐਸੇ ਬਹੁਤ ਬਚਨੋ ਮੇ ਸੂਦ੍ਰੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਕੀ ਅਯੋਗ੍ਯਤਾ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਪਦੇਸ ਹੂਯੇ ਬਿਨਾ ਤਿਨਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ॥ ਪੂਰਬ ਕਹ੍ਯਾ "ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੈ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਕਹੀਅਤ ਹੈ ਹਮਾਰੈ॥" ਯਹ ਕਬੀਰ ਕਾ ਕਥਨ ਅਸੰਗਤ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਹਾਂ ਪੁਰਾਣਾਦਿ ਬਚਨੋ ਮੇ ਚੰਡਾਲੋਂਕੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਤਹਾਂ ਸਰਬਤ੍ਰ ਵੈਰਾਗ੍ਯ ਹੇਤ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਪਰਮ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁਖ੍ਯ ਜਨਮ ਮੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਦਿ ਉਤਮ ਜਾਤਿਮੇ ਜਨਮ ਲੇਕਰਭੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਯਤਨ ਨਾ ਕਰੇ॥ ਵਹੁ ਆਤਮ ਘਾਤੀ ਮਹਾ ਹੱਤ੍ਯਾਰਾ ਹੈ॥ ਇਤਨੀ ਅੰਸਕੋ ਲੇਕਰ ਚੰਡਾਲੋਂ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਕੋ ਅਧਮਤਾ ਔ ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂ ਸੇ ਵਿਸੇਖਤਾ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਵਾਸਤਵਸੇ ਚੰਡਾਲਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਬਿਸੇਖਤਾ ਕਾ ਬਿਧਾਨ ਨਹੀ ਕੀਆ॥ ਜੇ ਪੁਰਖ ਬਿਸੇਖਤਾ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਹੇਤ ਵਹੁ ਬਚਨ ਮਾਨੇ ਵਹੁ ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੋ ਪੂਜੇ॥ ਅਰ ਅਪਨੇ ਬਡਿਯੋਂਕੀ ਭਲਾਈ ਹੇਤ ਉਨਕੋ ਖੁਲਾਵੇ ਪਿਲਾਵੇ॥ ਪੂਰਬ ਯੁਕਤੀ ਸੇ ਜਾਤੀਕੇ ਖੰਡਨ ਕੀਯੇ

ਭੀ ਜਾਤੀ ਮੇ ਹਠ ਵਾਲੇ ਐਸੇ ਅਸੰਕਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤੋ ਭੀ ਉਨਕਾ ਕਹਨਾ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸਭ ਸੇ ਅੰਤ ਮੋ ਕਹਜਾ ਖੁਲਾਵਨਾ ਪਿਲਾਵਨਾ ਪੂਜਨ ਅਵਤਾਰੋਂ ਨੇ ਕਰਾਯਾ ॥ ਰਾਮਨੇ ਸਰੋਵਰ ਮੇ ਸਵਰੀ ਕੇ ਚਰਨ ਕਾ ਜਲ ਪੁਆਵਨੇ ਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰਾਯਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਬਾਲਮੀਕੀ ਕੋ ਖੁਲਾਯਾ ਪਿਲਾਯਾ ॥ ਅਬ ਉਨ ਅਵਤਾਰੋਂ ਕਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੌਨ ਪੁਰਖ ਛਾਤੀ ਮੇ ਜੋਰ ਰਖਤਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇ ੍ਰ ਰ ਕੇ ਭਕਤ ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੋ ਨਾ ਪੂਜੇ॥ ਜੋ ਨਾ ਪੂਜੇ ਵਹੁ ਉਨਕਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਨਹੀ ॥ ਸੇਖ ਰਹਿਆ ਸੂਦ੍ਰੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨਾ ਵਹੁ ਵੇਦ ਮੇ ਅਤਿਪ੍ਰਸਿਧ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ਜਾਨ ਸ੍ਰਤੀ ਸੂਦ੍ਰੋਂ ਕੋ ਰੈਕ ਰਿਖਿਨੇ ਬ੍ਰਹਮਬਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ॥ ਸਭ ਸੇ ਬਡੀ ਸੂਦ੍ਰ ਜਾਤੀ ਭੀਲ ਕੋ ਵੇਦ ਮੇ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਾਵਨਾ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨਾ ਵੇਦ ਮੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ॥ ਲੇਨਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਰਾਣ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਯੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਹੀ ਮਹਾਭਾਰਤ ਮੈ ਧਰਮ ਬ੍ਯਾਧ ਸੇ ਅਰ ਬਿਦਰ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਨਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ॥ ਸੂਤਸੇ ਸੌਨਕਾਦਿ ਰਿਖਿਯੋਂ ਨੇ ਉਪਦੇਸ ਲੀਆ ਯਹ ਪੁਰਾਣੋਂ ਮੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ॥ ਮਨੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਮੇ ਮਨੁ ਲਿਖਤੇ ਹੈਂ॥ ਸੁਭ ਵਿਦ੍ਯਾ ਕੋ ਸਰਧਾ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਸੇ ਨੀਚਿ ਜਾਤਿ ਸੇ ਭੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ॥ ਅਰ ਪਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਅੰਤ ਕ ਸੇ ਭੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ॥ ਇਸ ਬਚਨ ਪੈ ਮੁਕਤਾਵਲੀ ਟੀਕਾ ਵਾਲਾ ਲਿਖੇ ਹੈ ॥ ਅਤ੍ਯ ਚੰਡਾਲ ਸੇ ਭੀ ਪਰਮ ਧਰਮ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਉਪਾਯ ਆਤਮਉਪਦੇਸ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ॥ ਜੇਕਰਮੇਰੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਕੇ ਸਮੀਪ ਨਾ ਪੜ੍ਹੇ ਇਸ ਮਨੁ ਬਚਨ ਸੇ॥ ਅੰਤ੍ਯਜ ਸੇ ਪਰਮ ਧਰਮ ਨਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇਗੇ ਤਬ ਯਹ ਮਨੁ ਬਚਨ ਬ੍ਯਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਕਿੰਚ ਸੰਖ ਰਿਖਿਕੇ ਬਚਨ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟ ਕਰਨਾ ਸੁਨਨਾ ਮਾਨੇ ਸੌਨਕਾਦਿਕ ਰਿਖੀਯੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਸੂਤ ਪੌਰਾਣਿਕਸੇ ਅਰਥਪਾਠ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਲਿਖਨੇਵਾਲੇ ਪੁਰਾਣ ਬਚਨ ਬ੍ਯਰਥ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਅਰ ਕੌਸਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪ੍ਰਤਿ ਧਰਮ ਬ੍ਯਾਧਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਨਾ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤ ਇਤਿਹਾਸ ਕੇ ਬਚਨ ਬ੍ਯਰਥ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ਤਥਾ ਬਿਦੁਰਸੇ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸ੍ਟ ਪ੍ਰਤਿ ਉਪਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਬਚਨ ਬ੍ਯਰਥ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ਔ ਬ੍ਯਰਥ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸੰਖਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਬਚਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਕ ਹੈ ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਮੇ ਤਾਤ ਪਰਯ ਵਾਲੇ ਨਹੀ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਮਾਨੇ ਸੂਤਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਕ ਬ੍ਯਾਸ ਬਚਨੋ ਸੇ ਬਿਰੁਧ ਅਰਥ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਖਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਬਚਨ ਸਰਬਥਾ ਤ੍ਯਾਗਣੇ ਯੋਗ੍ਯ ਸਿਧ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਵਾਸਤਵਸੇ ਸੰਖ ਯਮਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਉਨਹੀ ਕੇ ਕਾਮਕੀ ਹੈਂ ॥ ਮੰਦ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋਂ ਕਾ ਦੇਨਾ ਕੇਵਲ ਉਨਕੀ ਅਪੰਡਤਾ-

ਈ ਕਾ ਸਾਧਕ ਹੈ ਪੰਡਤਾਈ ਕਾ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਗੀਤਾ ਮੈ ਲੇਖ ਹੈ ਸ੍ਵਾਨ ਸ੍ਵਪਾਕ ਮੈ ਪੰਡਿਤ ਸਮ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰ ਸੇ ਦੇਖੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਸਮ ਦਰਸੀ ਹੋਵੇਗਾ ਵਹੁ ਅਭਦ੍ਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਭ ਕਜੋਂ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਉਨਹੁਨੇ ਦੀਯੇ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਬਿਸ੍ਵਕੇ ਪਰਮ ਦ੍ਰੋਹੀ ਹੈਂ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੰਧੁ ਹੈ ਮਹਾ ਆਤਤਾਈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅਸ੍ਵਥਾਮਾਨੇ ਪਾਂਡਵੋਂ ਕੇ ਪਾਂਚ ਬੇਟੇ ਮਾਰੇ ਵਹੁ ਆਤਤਾਈ ਕਹਾਯਾ ॥ ਇਨ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਆਧੇ ਲੋਕੋਂ ਸੇ ਬੈਰ ਕੀਯਾ ਯੇ ਮਹਾ ਆਤਤਾਈ ਹੈਂ ॥ ਇਨਕੇ ਬਚਨੋਂ ਵਤ ਬੇਦ ਮੇ ਭੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਉਪਦੇ ਸ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਪੈ ਹੈ ॥ ਸੂਦ੍ਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਪੈ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੂਦ੍ਰ ਨਾਮੋਕੇ ਸਚੇ ਅਰਥੋਂ ਕਾ ਨਿਰਣੇ ਲਖਣੋ ਸੇਂ ਹੈ ॥ ਜਾਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸਮੇ ਬ੍ਰਹਮਨ ਕੇ ਲਖਣ ਹੈਂ ਵਹੁ ਸੂਦ੍ਰ ਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮੇ ਸੂਦ੍ਰ ਕੇ ਲਖਣ ਹੈਂ ਵਹੁ ਬ੍ਰਹਮਣ ਭੀ ਸੂਦ੍ਰ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਭਾਗਵਤ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸਕੰਧ ਕੇ ਅਠਾਰਵੇਂ ਅਧਯਾਯ ਮੈ ਸੂਤਨੇ ਕਹਜਾ ਹੈ ॥ ਭਗਵਤ ਭਕਤੀ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਬਰਣ ਸੰ-ਕਰ ਕੁਲ ਨਾਸ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇਹੀ ਜਾਨੋ ਕਬੀਰ ਕਾ ਅਰ ਕਬੀਰ ਕੇ ਬਡੇ ਸਠ ਕੋਪਸੂਰਪਕਾਰ ਭਗਤਕਾ ਮੰਦ ਕੁਲ ਨਾਸ ਹੋਗਯਾ ॥ ਤਥਾ ਬਿਸਨੁ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੇ ਗੁਰੁ ਨਾਮ ਦੇਵ ਛੀਪੇ ਕਾ ਮੰਦ ਕੁਲ ਨਾਸ ਹੋਗਯਾ ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਸੂਤਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਯਸ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸੌਨਕਾਦਿਕ ਹੀਨ ਵਰਣਕੇ ਸਿਖਜ ਨਹੀ ਹੂਏ ॥ ਤੈਸੇ ਐ ਰੌਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਭੀ ਹੀਨ ਵਰਣਕੇ ਸਿਖਜ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇਂ ॥ ਇਤਨਾ ਹੀ ਅਰਥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਗੁਰੁ ਅਰਜਨ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਸਾਹਬਜੀਮੇ ਕਬੀਰ ਕੇ ਬਚਨੋਂਕਾ ॥ਤਥਾ ਸੈਨ, ਸਧਨ, ਰਮਦਾਸ, ਨਾਮ ਦੇਵਕੇ ਬਚਨਕਾਅਨੁਵਾਦ ਲਿਖਜਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਉਤਮ ਵਰਣੋਂਕੇ ਇਨਕੇ ਸਿਖਜਨ ਕੋ ਉਨਕੇ ਪੂਜਨੇ ਮੇ ਭੀ ਦੋਖ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਸਮੇ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਗੁਰੁਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਨੀ ਭਾਗਵਤ ਏਕਾਦਸ ਕੇ ਸਤਾਈਸਵੇ ਅਧਜਾਯ ਮੇ ਸਪਸ੍ਟ ਲਿਖੀ ਹੈ ॥ਔਗਜਾਨਸੇ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਬਰਣ ਸੰਕਰਤਾਨਸ੍ਟ ਹੋਜਾਤੀਹੈ॥ਯਹਪੂਰਬ ਸੂਤਕੇ ਬਚਨਮੇ ਸਪਸ੍ਟ ਲਿਖਾਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮਹਾਭਾਰਤ ਮੈ ਲਿਖਾਹੈ ਧਰਮ ਬਜਾਧਕਾ ਕੌਸਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣਨੇ ਪ੍ਰਦਖਣਾ ਕਰ ਪੂਜਨ ਕੀਆਬਨਪਰਬਮੇਲਿਖਾਧਰਮਬਜਾਧ ਕੌਸਕ ਕਾ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਯਹ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਹੈ ॥ ਕੌਸਕ ਨਾਮੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਨੇ ਬਨਮੇ ਤਪ ਕੀਆ ਏਕ ਦਿਨ ਉਸ ਪੈ ਚਿੜੀਨੇ ਬੀਠ ਕਰੀ ॥ ਕੋਪ ਕਰ ਕੌਸਕ ਨੇ ਊਪਰ ਕੋ ਦੇਖਾ ਚਿੜੀ ਗਿਰਕੇ ਮਰ ਗਈ॥ਕੌਸਕਨੇ ਜਾਨਾ ਮੇਰਾ ਤਪ ਪੂਰਾ ਹੂਆ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹਕੋ ਚਲ ਪੜਾ ॥ ਮਾਰਗਮੇ ਆਵਤਾ ਏਕ ਗ੍ਰਾਮ ਮੇ ਭੀਖ ਲੇਨੇ ਗਯਾ

॥ ਏਕ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਕਹਾ ਠਹਰੋ ਭੀਖ ਲਜਾਵਤੀ ਹੂੰ ॥ ਉਸੀ ਸਮੇ ਉਸਕਾ ਪਤਿ ਆਯਾ॥ ਵਹੁ ਉਸਕੀ ਸੇਵਾ ਮੈ ਲਗੀ॥ ਬ੍ਰਹਮਣ ਖੜਾ ਰਹਯਾ॥ ਦੇਰ ਪੀਛੇ ਭੀਖ ਲੇਕਰ ਆਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣਨੇ ਕੋਪ ਕਰ ਦੇਖਾ ॥ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਕਹਜਾ ਮੈ ਚਿੜੀ ਨਹੀ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋਪ ਸੇ ਮਰ ਜਾਊਂ॥ ਤੁਮ ਭੀਖਲੇ ਲੇਵੋ ॥ ਤਪਸੀ ਨੇ ਲੇਉਸਕਾ ਯਹਆਸ-ਚਰਯ ਕਰਮ ਦੇਖਕੇ ਕਹਜਾ ॥ ਮੇਰੇਕੋ ਇਸ ਭਿਖਜਾਕੀ ਚਾਹ ਨਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰ॥ ਉਸਨੇ ਕਹਜਾ ਮੇਰੇਕੋ ਅਵਕਾਸ ਨਹੀ॥ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਨਾ ਹੈ ਤਬ ਮਿਥਲਾਮੇ ਜਾਯ ਕਰ ਧਰਮ ਬਜਾਧਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਜਾਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਵੋ ਸੁਨ ਕਰ ਵਹੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਧਰਮ ਬਜਾਧਕੇ ਪਾਸ ਗਯਾ॥ ਜਾਯ ਕਰ ਦੇਖਾ ਤੋ ਮ੍ਰਿਗੋਂਕਾ ਅਰ ਮੈਸਜੋਂ ਕਾ ਮਾਸ ਬੇਚ ਰਹਜਾ ਹੈ॥ ਕੁਛ ਕਾਲ ਉਸ ਪਾਸ ਰਹ ਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੀਆ॥ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਪ੍ਰਦਖਣਾ ਕਰ ਪੂਜਨ ਕੀਆ ॥ ਏਵੰ ਯਹ ਭੀ ਜਾਨੋ ਜੈਸੇ ਭਗਤ ਹੀਨ ਜਾਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਤੈਸੇ ਭਗਵਾਨਭੀ ਹੀਨਜਾਤਿ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਅਨਜਥਾ ਖਤ੍ਰੀ ਜਾਤੀ ਕੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿ ਅਵਤਾਰੋਂਕੇ ਪੂਜਨ ਸੇ ਸਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਾਪੀ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ਅਰ ਮਛ ਕਛ ਬਰਾਹ ਨ੍ਰਸਿੰਘਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪੂਜਨਸੇ ਸਭੀ ਵਰਣ ਪਾਪੀ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਕਿੰਚ ਪੂਰਬ ਜੇਤੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰੋਂਕੀ ਨਿੰਦਾ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਕ ਮਨੁ ਆਦਿਕੋਂ ਕੇ ਬਚਨ ਕਹੇ ਸੋ ਸਭ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਰਣਕੀ ਉਸਤਤੀ ਹੇਤ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਵਰਣ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਹੇਤ ਨਹੀ ॥ ॥ ਯਾਤੇ ਉਸਤਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਕ ਅਰਥ ਵਾਦਿ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਰਣ ਮੇ ਉਪਜਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ॥ ਜੇ ਕਰ ਅਸੇ ਨਾ-ਮਾਨੀਯੇ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਣ ਵਰਣਮੇ ਉਤਪਤੀ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਸਭਕੋ ਤੁੱਲਜ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੋਨੇਸੇ ॥ ਜੋ ਮਨੁ ਸਿਮ੍ਰਤੀਮੇ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂਮੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਹੈ ॥ ਜੋ ਸਰਬ ਕਰਮੋਂਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪੋਂਕੋ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ॥ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਮੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਮੇ ਕਹੇ ਕਰਮੋ ਮੇ ਕਰਣੇ ਕੀ ਬੁਧੀ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਤ ਬੁਧੀ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਹੈਂ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਬੁਧੀਯੋ ਮੇ ਕਰਮ ਕੇ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੈਂ॥ ਕਰਤਾ ਲੋਗਨ ਮੇ ਮੋਖਕੇ ਪਾਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਤਾ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੈਂ॥ ਐਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਮੈ ਨਜੂਨਤਾ ਅਧਿਕਤਾ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਮਨੁ ਬਚਨ ਕਾ ਬਿਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਪੁਨਾ ਸਭਕੋ ਤੁੱਲਜਮਾਨੇ ਅਬ ਕੇ ਖੁਦ੍ਰ ਲੋਗੋਂਸੇ ਬਸਿਸਟਾਦਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂਮੇਕੁਛ ਬਿਸੇਖਤਾ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਯਾਤੇ ਯਹੀ ਕਹੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਮੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟਤਾ ਸਾਧਕ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਤਾ ਪਨ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਤਾ ਪਨ ਸੂਤ ਬਿਦਰ ਧਰਮ ਬਜਾਧ ਕੋ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟਤਾ ਸੁਣਨੇਸੇ ਇਤਰੋਂਮੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟਤਾ ਸਾਧਕ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਉਨਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਿਖੇਧਕ ਬਚਨੋਂਕਾ ਨਿੰਦਾਮੇ ਤਾਤਪਰਯ ਨਹੀ ਬ੍ਰਹਮਣ

ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਮੇ ਹੈ॥ ਉਪਦੇਸ਼ ਭੀ ਸੂਤਾਦਿਕੋਂ ਨੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਹੀ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਬਿਨਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੀਯੇ ਨਹੀ ਕੀਆ ॥ ਯਾਤੇ ਸੂਦ੍ਰ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾ ਦੇਵੇ ਇਨ ਬਚਨੋ ਕਾ ਤਾਤ ਪਰਯ ਭੀ ਜਾਤੀ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਪੈ ਨਹੀ॥ ਗੁਣ ਕ੍ਰਮ ਸੇ ਜੋ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਹੈ ਤਿਸ ਪੈ ਹੈ॥ ਅਨਜਥਾ ਇਨਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਬਜਾਸਾਦੀ ਨਾਰਕੀ ਹੂਯੇ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਐ ਹੂਯੇ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਉਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਾ ਯਹੀ ਤਾਤ ਪਰਯ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਦਿ ਕੁਲਮੇ ਜਨਮ ਕਰ ਕਰਮ ਹੀਨ ਹੈ ਵਹੁ ਕਰਮਸੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਹੈ॥ ਉਸ ਅਨਧਿਕਾਰੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾ ਦੇਵੇ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਜੀਵਤਾ ਮਸਾਨ ਤੁੱਲਜ ਹੈ॥ ਉਸਕੇ ਪਾਸ ਨਾ ਬੈਠੇ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਾਤਿਸੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰ, ਕਰਮਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ॥ ਉਨਕੋ ਸੂਤਾਦਿਕੋ ਵਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਵਸਜ ਦੇਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਕਰਮ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੂਯੇ ਪੁਰਖੋ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੂਯਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੂਈ॥ ਤਬ ਕਬੀਰ ਸਬਦ ਮੇ "ਕਹੁ ਕਬੀਰਜੋਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੈ॥ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹੀਅਤਹੈ ਹਮਾਰੈ" ॥ ਯਹ ਕਹਨਾ ਭੀ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀ॥ਯਾਤੇ ਪੂਰਬ ਜੋ ਇਸ ਕਥਨਕੋ ਅਸੰਗਤ ਕਹਯਾ ਥਾ ਵਹੁ ਕਥਨਹੀ ਅਸੰਗਤ ਹੈ॥ ਏਤੀ ਬਾਰਤਾ ਯਥਾਰਥ ਹੈ॥ਜਿਸਗਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਅਤੀ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਚਲੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੇ ਯਹ ਭੀ ਜਾਨ ਲੇਵੇ॥ ਜੋ ਕੁਕਰਮ ਮੇ ਥਿਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੋ ਪੂਜਜਤਾ ਲਿਖੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਕੇਵਲ ਦੰਡਕੀ ਨਜੂਨਤਾ ਬੋਧਨ ਹੇਤ ਉਸਤਤੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਔਰ ਲੋਗੋਂਕੀ ਅਪੇਖਜਾ ਕਰਬ੍ਰਾਹਮਣਕੋ ਦੰਡ ਥੋਰਾ ਦੇਨਾ॥ ਆਜ ਕਲ ਯਵਨ ਰਾਜਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਯਹ ਸਤਕਾਰ ਭੀ ਜਾਤਾ ਰਹਜਾ॥ ਖੂਨੀ ਕੋ ਫਾਸੀ ਬਰਾਬਰ ਹੈ॥ ਵਾਸਤਵ ਮੇ ਕੁਕਰਮੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੋ ਪੂਜਜਤਾ ਮਨੂਭੀ ਨਹੀ ਕਹੇ॥ ਅਨੱਜਥਾ ਦੂਸਰੇ ਅਧਜਾਯਮੇ ਜੋ ਮਨੂ ਲਿਖੇ ਹੈ॥ਜੈਸੇ ਕਾਠਕਾ ਹਾਥੀ ਚਮੜੇਕਾ ਮ੍ਰਿਗ ॥ ਤੈਸੇ ਅਨ ਪੜ੍ਹਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਭੀ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਲੇਨੇ ਕੋ ਹੈ ਕਾਮਕੋ ਨਹੀ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਵਹੁ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਹੈ॥ਯਾਹੀਤੇ ਦੂਸਰੇਅਧਜਾਯਮੇਮਨੂਲਿਖੇ ਹੈ॥ ਜੋਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਛੋਡ ਕੇ ਆਨ ਵਿਦਜਾ ਪੜ੍ਹਨੇ ਮੈ॥ ਵਾ ਆਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਆਜੀਵਕਾ ਕਰਨੇ ਮੈ ਸ਼੍ਰਮਕਰੇ ਹੈ॥ ਵੁਹ ਜੀਵਤਾਹੀ ਬੰਸ ਸਹਿਤ ਸੂਦ੍ਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਮਨੁ ਬਚਨ ਸੇ ਸਮਝੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣਤਾ ਕਰਮ ਸੇਹੈ ਜਾਤਿਸੇ ਨਹੀ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਬਨ ਪਰਬ ਮੇ ਨਹੁਖ ਯੁਧਿ-ਸਟਰ ਕੇ ਸੰਬਾਦ ਮੇ ਸਪਸ੍ਟ ਹੈ॥ ਗੁਰਮਤ ਨਿਰਣੇ ਮੈ ਯਹ ਬਾਰਤਾ ਬਿਸਤਾਰ ਸੇ ਲਿਖੀ ਹੈ॥ ਕਿੰਚਿਤ ਈਹਾਂ ਭੀ ਲਿਖਤੇਹੈਂ॥ ਵੇਦ ਬਚਨੋਮੇ ਗਜਾਨ ਕਾਅਧਕਾਰੀ ਬਹੁਤ

ਬਚਨੋ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਊਹਾ ਜਾਤਿ ਕਾ ਹੀ ਗ੍ਰਹਣ ਹੈ ਤਬ ਖਤ੍ਰਿਆਦਿ ਜਾਤਿ ਸਭੀ ਅਨਧਿਕਾਰੀ ਰਹੇਂਗੇ॥ ਇਸ ਭਾਵ ਤੇ ਉਨ ਥਾਨੋਂ ਮੇ ਲਿਖੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਦ ਕਾ ਨਿਰਣੇ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬਨ ਮੇ ਸਰਪ ਯੋਨੀ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਯੇ ਨਹੁਖ ਨੇ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਸੇ ਪੂਛਾ॥ ਹੇ ਰਾਜਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੌਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਨਹੁਖ ਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੁਨ ॥ ਜਿਸ ਮੇ ਸਤਜ ਭਾਖਨ ਦਾਨ ਖਜਮਾ ਸੀਲ ਤਪ ਦਯਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਹੇ ਨਹੁਖ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਸੇ ਉਤਰ ਸੁਨ ਨਹੁਖ ਨੇ ਸੂਦ੍ਰ ਮੇ ਭੀ ਇਸ ਲਖਣ ਕੀ ਅਤੀ ਬਜਾਪਤੀ ਕਹੀ॥ ਯੁਧਿਸਟਰ ਨੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਕੋ ਭੀ ਇਸ ਲਖਣ ਕਾ ਲਖ ਮਾਨ ਕੇ ਅਤੀ ਬਜਾਪਤੀ ਪਰਿਹਾਰ ਕੀਆ॥ ਜੋ ਜੇਕਰ ਕਹਿਆ ਲਖਣ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਮੇ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਸੂਦ੍ਰ ਨਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੈ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਵਹੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਮੇ ਲਖਣ ਹੋਵੇ ਵਹੀ ਵੇਦ ਬਚਨੋ ਮੇ ਕਹਜਾ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯੁਧਿਸ੍ਰਰ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਨਹੁਖ ਨੇ ਪੁਨਾ ਆਸਿਕਾ ਕਰੀ॥ ਜੇ ਕਰ ਕਹੇ ਲਖਣੋ ਸੇ ਹੀ ਸਚੇ ਬ੍ਰਾ-ਹਮਣ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਕਾ ਨਿਰਣੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਜਾਤੀ ਬਜਰਥ ਹੂਈ॥ ਯੁਧਿਸ੍ਰਰ ਨੇ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਜਾ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਰਯ ਕੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕੇ ਉਦਰ ਮੇ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕੇ ਬੀਰਯ ਕੋ ਸ਼ੂਦ੍ਰੀ ਕੇ ਉਦਰ ਮੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਨਨ ਕੋ ਸਮਰਥ ਹੋਨੇ ਸੇ॥ ਇਨ ਲਖਣੋਂ ਬਿਨਾ ਬਰਣ ਸੰਕਰੋਂ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਪਰਖਨਾ ਅਤਿ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਲਖਣੋਂ ਸੇ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਣ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਕਾ ਨਿਰਣਯ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕੌਸਿਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪ੍ਰਤਿ ਧਰਮ ਬਜਾਧ ਨੇ ਗੁਣੋਂ ਸੇ ਜਾਤਿ ਕੀ ਬਦਲ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਜਾਤੀ ਮੇ ਉਪਜਜਾ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਗੁਣੋ ਵਾਲਾ ਗੁਣੋਂ ਕੀ ਅਧਿ-ਕਤਾ ਸੇ ਬੈਸਜ਼ ਖਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਨੇ ਹੈ॥ ਨੀਲ ਕੰਠ ਟੀਕਾ ਕਾਰਨੇ ਇਸ ਕਹਨੇ ਕਾ ਭਾਵ ਲਿਖਜਾ ਹੈ॥ ਬਰਣੋਂ ਕਾ ਬਿਭਾਗ ਗੁਣ ਕਰਮੋਂ ਸੇ ਹੈ ਜਾਤਿ ਸੇ ਨਹੀ॥ ਭਾਰਤ ਕੇ ਬਨ ਪਰਬ ਮੇਹੀ ਧਰਮ ਬਜਾਧ ਪ੍ਰਤਿ ਕੌਸਕ ਨੇ ਕਹਜਾ ਹੈ॥ ਮੈ ਅਬ ਆਪ ਕੋ ਪੂਰਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ਇਸ ਮੇ ਕੁਛ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਤਿ ਵਾਲਾ ਦੁਸ੍ਰ ਕਾਮੋਂ ਮੇ ਵਰਤਮਾਨ ਹੈ ਵਹੁ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਹੈ॥ ਜੋ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਜਾਤਿ ਵਾਲਾ ਸੁਭ ਕਰਮੋਂ ਮੇ ਵ-ਰਤਮਾਨ ਹੈ ਵੁਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ਯਹ ਮੇਰਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ॥ ਮਹਾ ਭਾਰਤ ਕੇ ਮੋਖ ਧਰਮ ਮੇ ਭ੍ਰਿਗੁ ਭਾਰ ਦ੍ਵਾਜ ਕੇ ਸੰਬਾਦ ਮੈ ਕਹਜਾ ਹੈ॥ ਸਭੀ ਵਰਣੋ ਕਾ ਸੰਕਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਾਤਿ ਸੇ ਬਰਣ ਬਿਭਾਗ ਕਹਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀ॥ ਗੁਣੋਂ ਸੇ ਹੀ ਬਰਣ ਬਿਭਾਗ ਕਹਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਅੰਤ ਕੋ ਕਹਜਾ ਬਰਣੋਂ ਕਾ ਕੁਛ ਭੇਦ ਨਹੀ॥ ਸੰਪੂਰਣ ਜਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਪਹਲੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਪਜੇ॥ ਪੀਛੇ ਖਜਤ੍ਰਯਾਦਿ

ਨਾਮੋ ਕੋ ਗੁਣ ਕਰਮੋ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਾਮਣ ਭੋਗੋਂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਕ੍ਰੋਧੀ ਸੂਰਬੀਰ ਹੂਯੇ ॥ ਵੁਹ ਖਤ੍ਰੀ ਕਹਾਏ॥ ਜੋ ਖੇਤੀ ਬਨਜ ਕਰਨੇ ਲਗੇ ਵੁਹ ਬੈਸਯ ਨਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਿੰਸਾ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਲੋਭੀ ਅਸੁਧ ਰਹਨੇ ਲਗੇ ਵੁਹ ਸੂਦ੍ਰ ਕਹਾਏ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੀ ਖਤ੍ਰੀ ਬੈਸਯ ਸੂਦ੍ਰ ਬਨ ਗਏ ॥ ਇਸ ਨਿਰੂਪਣ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਅਗਲੇ ਅਧ੍ਯਾਯ ਮੇ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੁਧ ਕ੍ਰਿਯਾ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁ ਕੇ ਸੇਵਕ ਸਤ੍ਯ ਵਾਦੀ ਸੁਧ ਅੰਨ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਵੁਹ ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ॥ ਐਸੇ ਆਰੰਭ ਕਰ ਅੰਤ ਕੋ ਨਿਰਣੇ ਕੀਆ ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਮੇ ਯਹ ਲਖਣ ਹੋਵੇ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਵੁਹ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਨਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਭਵਿਖ੍ਯਤ ਪੁਰਾਣ ਮੇ ਭੀਖਸ੍ਰੀ ਤਿਥ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਮੇ ਲੇਖ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਾਹਮ-ਣਾਦਿ ਬਰਣੋਂ ਕਾ ਬਿਭਾਗ ਜੀਵ ਸੇ ਨਹੀ। ਜੀਵ ਕਲਾ ਸਭ ਮੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਕੇ ਗੋਰੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗੋਂ ਸੇ ਨਹੀ ਰੰਗ ਸਭ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਨ ਸੇ ਨਹੀ ਯੇਭੀ ਸਭ ਕੇ ਤੁੱਲ ਹੈ ॥ ਆਕਾਸਾਦੀ ਭੂਤੋਂ ਕੀ ਅੰਸੋ ਸੇ ਨਹੀ ਯੇ ਭੀ ਸਭ ਸਰੀਰੋ ਮੇ ਤੁਲ੍ਯ ਹੈਂ ॥ ਕੇਵਲ ਬਰਣ ਬਿਭਾਗ ਗੁਣੋਂ ਸੇ ਹੈ ॥ ਗੁਣੋਂ ਬਿਨਾ ਏਤੇ ਮਹਾ-ਤਮਾ ਕਬੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾ ਹੋ ਸਕਤੇ ਜੋ ਸਭ ਮੇ ਮੁਖ੍ਯ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਹਰਣੀ ਕੇ ਉਦਰ ਸੇ ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਰਿਖ ਹੂਯੇ ॥ ਚੰਡਾਲੀ ਕੇ ਗਰਭ ਸੇ ਪਰਾਸਰ ਰਿਖਿ ਹੂਏ ॥ ਧੀਵਰੀ ਕੇ ਉਦਰ ਸੇ ਬ੍ਯਾਸ ਦੇਵ ਹੂਏ ॥ ਬੇਸ੍ਯਾ ਕੇ ਉਦਰ ਸੇ ਬਸ਼ਿਸ੍ਟ ਮਹਾ ਮੁਨੀ ਹੂਯੇ ॥ ਖਤ੍ਰਾਣੀ ਸੇ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਹੂਯੇ ॥ ਸੁਕੀ ਕੇ ਗਰਭ ਸੇ ਸੁਕਦੇਵ ਜੀ ਹੂਯੇ ॥ ਤਪ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਯੇ ਸਭੀ ਮਹਾਤਮਾ ਮੁਖ੍ਯ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੂਯੇ ॥ ਗਰਭਾਧਾਨਾ-ਦਿ ਸੰਸਕਾਰੋਂ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਸੇ ॥ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੇ ਜਨਮ ਲੇਨੇ ਸੇ ਨਹੀ ਹੂਯੇ ॥ ਯਾਤੇ ਗਰਭਾਧਾਨਾਦਿ ਸੰਸਕਾਰੋਂ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੇ ਜਨਮ ਲੇਨਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਨੇ ਮੇ ਹੇਤੁ ਨਹੀ ॥ ਯਹ ਕਹ ਕਰ ਆਗੇ ਯਹ ਕਹ੍ਯਾ ॥ ਨਾ ਬਰਣੋਂ ਕਾ ਬਾਹਰ ਦੇਹ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ॥ ਨਾ ਭੀਤਰ ਆਤਮਾ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ॥ ਨਾ ਸੁਖਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ਨਾ ਐਸ਼੍ਵਰਯ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ॥ ਨਾ ਭਾਰਯਾ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ॥ ਨਾ ਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ਨਾ ਭਯ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ॥ ਨਾ ਬੀਰਯ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ॥ ਨਾ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ॥ ਨਾ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ॥ ਨਾ ਅਵਸ੍ਥਾ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ॥ ਨਾ ਪੁਸ਼੍ਟਿ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ॥ ਨਾ ਦੁਰਬਲਤਾ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ॥ ਨਾ ਥਿਰਤਾ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ਨਾ ਚੰਚਲਤਾ ਸੇ ਭੇਦ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਪੀਛੇ ਸੇ ਯਹ ਕਹ੍ਯਾ ॥ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਕਾ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਾ ਭੇਦ ਯਤਨ ਸੇ ਖੋਜ ਕਰ ਭੀ ਕੁਛ ਨਹੀ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਆਵੇ

॥ ਯਾਤੇ ਯਹੀ ਕਹੋ ਜੋ ਪੁਰਖ ਦਯਾ, ਦਾਨ, ਖ੍ਯਮਾ, ਸਤ੍ਯ, ਸੌਚ, ਧੀਰਯ ਧ੍ਯਾਨ, ਵੈਰਾਗਯਾਦਿ ਕਰਮੋਂ ਵਾਲੇ ਹੈਂ॥ ਵਹੀ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਕਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਦ ਕੇ ਮੁਖ ਅਰਥ ਹੈਂ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਮਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਲੋਕ ਨਹੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਣ ਨਾਮ ਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਦਕਾ ਵਾਸਤਵ ਅਰਥ ਵੋਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਹੇ ਲਖਣੋਂ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾਕਾ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ਦੇਖਨਾ ਹੋ ਤੋ ਭਵਿਸ਼੍ਯਤ ਪੁਰਾਣ ਦੇਖੋ॥ ਪੁਰਾਣਮੇ ਕਹੇ ਅਰਥ ਕਾ ਅਨੁਵਾਦ ਸੰਕਰਾਚਾਰਯ ਕ੍ਰਿਤ ਬਜ੍ਰ ਸੂਚੀਮੇ ਸਪਸ਼੍ਟ ਹੈ ਉਸਮੇ ਦੇਖੋ॥ ਮੈਨੇ ਅਬ ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਯਾ॥ ੪॥ ੭॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਅੰਧਕਾਰ ਸੁਖ ਕਬਹਿ ਨ ਸੋਈ ਹੈ ॥ ਰਾਜਾ ਰੰਕੁ ਦੋਊ ਮਿਲ ਰੋਈਹੈ॥ ੧॥ ਜਉਪੈ ਰਸਨਾ ਰਾਮੁ ਨ ਕਹਿਬੋ ॥ ਉਪਜਤ ਬਿਨਸਤ ਰੋਵਤ ਰਹਿਬੋ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਜਸ ਦੇਖੀਐ ਤਰਵਰ ਕੀ ਛਾਇਆ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਕਹੁ ਕਾਂਕੀ ਮਾਇਆ॥ ੨॥ ਜਸ ਜੰਤੀ ਮਹਿ ਜੀਉ ਸਮਾਨਾ ॥ ਮੂਏ ਮਰਮੁ ਕੋ ਕਾ ਕਰਿ ਜਾਨਾ॥ ੩ ॥ ਹੰਸਾ ਸਰਵਰ ਕਾਲੁ ਸਰੀਰ॥ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨ ਪੀਉਰੇ ਕਬੀਰ॥ ੪॥ ੮॥

ਪਰਬ ਭਕ੍ਰਿਮੇ ਜਾਤੀ ਕਾਰਣ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹਿ ਕਰ ਅਬ ਭਕ੍ਰਿਮੇ ਧਨੀ ਹੋਨਾ ਭੀ ਕਾਰਣ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਅੰਧ ਕਾਰ ਇਤਿ, ਅੰਧ ਕਾਰ ਨਾਮ ਸੇ ਈਹਾਂ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਦਸਾ ਲੇਨੀ॥ ਯਾਤੇ ਅੰਧਕਾਰ ਨਾਮ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨ ਦਸਾ ਮੈ ਸੁਖਸੇ ਕਬੀ ਕੋਈ ਧਨੀ ਪੁਰਖਭੀ ਨਹੀ ਸੋ ਸਕੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਰਾਜਾ ਰੰਕ, ਧਨੀ ਨਿਰਧਨ ਦੋਨੋ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਦਸਾਮੇ ਚੌਰਾਸੀ ਚੱਕ੍ਰਮੈ ਬਿਚਰਤੇ ਰੁਦਨ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ੧ ॥ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਦਸਾਮੈ ਦੋਨੋ ਕਾ ਰੁਦਨ ਕਰਨਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਜਉਪੈ ਇਤਿ, ਜੋ ਧਨੀ ਨਿਰਧਨ ਰਸਨਾ ਸੇ ਰਾਮ ਨਹੀ ਜਪੇਂਗੇ॥ ਸੋ ਉਪਜਤ ਬਿਨਸਤ, ਜਨਮਤੇ ਮਰਤੇ ਚੌਰਾਸੀ ਚਕ੍ਰਮੇ ਬਿਚਰਤੇ ਰੋਤੇ ਹੀ ਰਹੇਂਗੇ॥ ੧ ॥ ਧਨੀ ਯੋਂ ਕੋ ਭੀ ਨਿਰਧਨੋਂ ਵਤ ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਦੋਨੋਂ ਕਾਲੋਂ ਮੇ ਰੋਨਾ ਪੜੇਗਾ ਯਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਜਸ ਇਤਿ, ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਮੇ ਭੀ ਧਨ ਐਸਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਤਰਵਰਕੀ ਛਾਯਾ ਅਲਪ ਕਾਲ ਠਹਰਨੇ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਕਾਹੂ ਪੁੰਨਸੇ ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਬਨੀ ਰਹੇ ਤਬ ਪ੍ਰਾਣ ਗਏ, ਸਰੀਰ ਤ੍ਯਾਗ ਕਰਨੇ ਪੀਛੇ ਤੋ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਧਨ ਕਿਸਕਾ ਸੰਗੀ

ਹੈ ਭਾਵ ਕਾਹੂਕਾ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਜੀਵਕਾ ਜਾਨਾਭੀ ਸਰਬਥਾ ਜੀਵਕਾ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਨਾ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤ ਸਰੀਰ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਜੀਵ ਕਾ ਅਪਨੇ ਉਪਾਦਾਨ ਮੇ ਜਾਨਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਜਸ ਜੰਤੀ ਇਤਿ, ਜੰਤੀ ਵਾਜੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਈਹਾਂ ਵਾਜੇ ਪੈ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਜੀਵ ਵਾਜੇਕੀ ਧੁਨੀ ਪੈ ਹੈ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਜੰਤੀ ਮਹਿ, ਵਾਜੇ ਮੈ ਜੀ ਉ ਨਾਮ ਸਬਦ ਸਮਾਇ ਜਾਵੇ ਹੈ ਭਾਵ ਬੇਦਾਂਤ ਮਤ ਮੇ ਪਾਂਚੋ ਤਤੋਮੇ ਸਬਦ ਮਾਨ ਨੇ ਸੇ ॥ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰੂਪ ਬਾਜੇ ਉਪਾ ਦਾਨਮੇ ਅਪਨੇ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲਮੇ ਸਬਦ ਮੱਟੀ ਮੇ ਘਟ ਔ ਕਨਕ ਮੇ ਕੁੰਡਲ ਵਤ ਲਯ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲਮੇ ਸੁਖੁਪਤੀ ਸਮੇ ਵਤ ਅਪਨੇ ਬਿੰਬ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਲੈ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪੀ ਛੇ ਸੇ ਵਾਸਨਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਨ ਦੇਹੋ ਮੇ ਰਮ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਮਰੇ ਨਹੀ ਅ ਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਮੂਏ, ਮਰਨੇ ਸੇ ਜੀਵਕੇ ਮਰਨਕਾ ਮਰਮ, ਗੁਪਤ ਬਾਤ ਕਿਸ ਜੀਵਨੇ ਕਿਸ ਹੇਤੁ ਸੇ ਜਾਨਿਆ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਕਿਸੇ ਪੁਰਖਨੇ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੀਵਕੇ ਮਰਨੇਕਾ ਕਾਹੂ ਹੇਤੁਸੇ ਨਿਸਚੇ ਨਹੀਕੀਆ ਯਾਤੇ ਜੀਵ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ॥੩॥ ਜੀਵ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ਤਬ ਮਰਨ ਕਿਸਕਾ ਹੋਵੇ ਯਹ ਸੁਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਸਰੀਰਕੇ ਮਰ ਨੇਕਾ ਨੇਮ ਕਹੇ ਹੰਸਾ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਹੰਸੋ ਕੋ ਸਰੋਵਰਮੇ ਰਹਨੇਕਾ ਨੇਮ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਕਾ ਲ ਸਰੀਰ, ਸਰੀਰੋਂ ਕੋ ਕਾਲਕੇ ਵੱਸ ਹੋਨੇ ਕਾ ਨੇਮ ਹੈ ਜੀਵਕਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਜੀਵਮੇ ਮਰਨਾ ਜਮਨਾ ਕਹਨੇ ਮੈ ਸਰੀਰਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਮੇਲ ਹੀ ਰੋਗ ਹੈ ॥ ਇਸ ਰੋਗਕੇ ਨਾਸਕੀ ਜਿਨਕੋ ਚਾਹ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਰੂਪ ਮਹਾ ਔਖਧੀ ਪੀਵੇ ॥ ਭਾਵ ਕਹੇ ਰੋਗਕੀ ਅਤਯੰਤ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲੇ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ੪ ॥ ੮ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥ ਜੋਤਿਕੀ ਜਾਤਿ ਜਾਤਿਕੀ ਜੋਤੀ ॥ ਤਿਤੁ ਲਾਗੇ ਕੰਚੂਆ ਫਲ ਮੋਤੀ ॥ ੧ ॥ ਕਵਨ ਸੁ ਘਰੁ ਜੋ ਨਿ ਰਭਉ ਕਹੀਐ ॥ ਭਉ ਭਜਿ ਜਾਇ ਅਭੈ ਹੋਇ ਰਹੀਐ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਟਿ ਤੀਰਥ ਨਹੀ ਮਨੁ ਪਤੀਆਇ ॥ ਚਾਰ ਅ ਚਾਰ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇ ॥ ੨ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਦੁਇ ਏਕ ਸਮਾਨ ॥ ਨਿਜ ਘਰਿ ਪਾਰਸੁ ਤਜਹੁ ਗੁਨ ਆਨ ॥ ੩ ॥ ਕਬੀਰ ਨਿਰਗੁ ਣ ਨਾਮ ਨਰੋਸੁ ॥ ਇਸੁ ਪਰਚਾਇ ਪਰਚਿ ਰਹੁ ਏਸ ॥ ੪ ॥੯॥

ਰੋਗ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਰਾਮ ਰਸਾਯਣ ਪੀਵੈ ਯਹ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸਿਖ ਪੂਛੇ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਰਚਨਾ ਮੈ ਵਹੁ ਕੌਨ ਥਾਨ ਹੈ ਜੋ ਡਰ ਹੀਨ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤੀਰਥੋਂ ਕਿਨਾਰੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨੇ ਆਦਿ ਸਾਧਨ ਛੋਡਕੇ ਜਿਸ ਸਾਧਨ ਮੇ ਮਿਲੇ ਸੋ ਸਾਧਨ ਬਤਾਵੋ ॥ ਜੋਤਿ ਇਤਿ ਜੋਤਿਕੀ ਜਾਤਿ, ਜੋਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇ ਜਾਤਿ ਨਾਮ ਉਪਜੀਜੋਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤਿਸ ਜਾਤਿ, ਉਪਜੀ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਮੇ ਜੋ ਜੋਤੀ,ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਜੀਵੋਂਕੀ ਬੁਧੀ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਲਤਾਮੈ ਕਹੀਂ ਤੋ ਅਸੁਰ ਸੰਪਦਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਮੇ ਮੰਦ ਕਰਮ ਰੂਪ ਕੰਚੂਆ, ਕੰਢ ਤੁਲਜ ਨਿਕੰਮੇ ਫਲ ਲਗ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਕਿਨੋ ਦੈਵ ਸੰਪਦ ਵਾਲੇ ਜੀਵੋਂਕੀ ਬੁਧੀ ਮੈ ਮੋਤੀ, ਬਡੇ ਉਤਮ ਮੋਤੀਯੋਂ ਵਤ ਸੁਭ ਕਰਮ ਫਲ ਲਗ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵੋਂਕੀ ਬੁਧੀ ਮੇ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਰਮ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਇਨਸੇ ਜੋ ਥਾਨ ਮਿਲੇ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਭਯ ਸਹਿਤ ਹੈ ॥ ਔ ਹਮ ਨਿਰ ਭਉ ਥਾਨ ਖੋਜਿਆ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਵਨ ਇਤਿ ਕੌਨ ਵਹੁ ਥਾਨ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਕਾਹੂਕਾ ਭਯ ਨਹੀ ਔ ਜਿਸਕੋ ਪਾਯ ਕਰ ਹਮਾਰਾ ਭਯ ਭਾਗ ਜਾਵੈ ਔ ਨਿ ਰ ਭਉ ਹੋਕਰ ਬਿਚਰੇ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਪੂਛਤਾ ਸਿਖ ਬਹੁਤ ਵਸਤੂਓਂਕੋ ਨਿਰਭਉ ਥਾ ਨਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨਪਨਾ ਆਪ ਹੀ ਦੂਰ ਕਰੇ ਤਟ ਇਤਿ, ਹੇ ਗੁਰੋ ਤੀਰਥੋਂ ਕਿ ਨਾਰੇ ਅਨੇਕ ਠਗ ਲੋਕ ਵਸੇ ਹੈ ॥ ਔ ਉਨਕੇ ਚਿੱਤੋਂ ਮੇ ਤੀਰਥ ਕਿਨਾਰੇ ਵਸਨੇ ਕਾ ਕੁਛ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀ ਦੇਖੀਯੇ ॥ ਯਾਤੇ ਤੀਰਥ ਕਿਨਾਰੇ ਵਸਨੇਸੇ ਹਮ ਕਉ ਨਿਰਭਉ ਥਾਨ ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਇਸ ਬਾਤ ਮਹਿ ਹਮਾਰਾ ਚਿਤਨਹੀ ਪਤੀਆਇਨਿਸਚਾ ਕਰੇ।।ਪੁ ਨਾ ਚਾਰੋਂ ਵੇਦੋਂ ਮੇ ਕਹੇ ਯਗਜਾਦਿ ਆਚਾਰ ਮੈ ਭੀ ਮਨ ਨਹੀ ਨਿਸਚਾ ਕਰੇ ॥ ਕਾਹੇਂ ਤੇ ਜੋਪੁਰਖ ਵੇਦਕੇ ਕਹੇ ਆਚਾਰ ਮੇ ਲਗੇ ਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਉਸੀਮੇ ਉਰਝੇ ਰਹਤੇ ਹੈਂ॥ਔ ਯੱਗਜਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਨਿਰਭਉ ਥਾਨ ਮਿਲੇ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਯਹ ਸਿੱਧ ਹੂ ਆ ਜੈਸੇ ਪਾਪ ਨਰਕ ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੀਰਥ ਵਾਸਾਦਿ ਸ੍ਵਰਗਕੇ ਸਾਧਨ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਲੋਹੇ ਸੁਇਨੇ ਕੀ ਬੇੜੀ ਕੋ ਬੰਧਨ ਕਰਨੇ ਮੈ ਤੁਲਜ ਹੋਨੇ ਸੇ ਦੋਨੋ ਸਮਾਨ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪਾਪ ਇਤਿ,ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਆਨ ਸਾਧਨੋ ਕੋ ਨਿਖੇਧ ਕਰਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਖਜ ਪ੍ਰਤਿ ਗੁਰੂ ਨਿਰਭਉ ਥਾਨ ਬਤਾਵਤੇ ਹੁਯੇ ਸਾਥਹੀ ਤਾਕੇ ਗਜਾਨਕਾ ਸਾਧ ਨ ਕਹੇ ਨਿਜ ਇਤਿ, ਹੇ ਸਿਖਜ ਨਿਜ ਘਰਿ ਨਾਮ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪਹੀ ਪਾਰਸ ਵਤ ਅਪਨੇ ਮੇਲਸੇ ਨਿਖਿਧ ਧਾਤੁ ਕੋ ਉਤਮ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪਾਰਸ ਪਾਖਾਣ ਵਤ ॥ ਸਭਕੋ ਸਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਦੇਕਰ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਬਜਵਹਾਰੋਂ ਮੇ ਸਮਰਥ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਾਰਸ

ਹੈ॥ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਹੇਤ ਤਜਹੁ ਗੁਨ ਆਨ, ਦੰਭ ਧਾਰ ਤੀਰਥ ਕਿਨਾਰੇ ਵਾਸ ਕਰਨਾਦਿ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਕੋ ਤਿਆਗੋ॥ ਅਰ ਸੁਭ ਗੁਣੋ ਕੋ ਚਿਤਮੈ ਵਸਾਓ॥ ੩ ॥ ਔ ਸੁਭ ਗੁਣੋਂ ਮੇਭੀ ਸਰਬ ਸਾਧਨੋਂ ਮੇ ਸਿਰੋਮਣੀ ਜੋ ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਅਦਭੁਤ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਚਦਾ ਨੰਦ ਅਖੰਡ ਜੋਤੀ ਐਸੇ ਨਾਮ ਤਿਨੋਮੈ ਚਿਤਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਓ॥ ਕਬੀ ਇਨਮੇ ਚਿਤਕਾ ਰੋਸ ਨਾ ਰਖੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਨਿਰਗੁਣ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਨਾਮੋ ਸੇ ਕਬੀ ਰੋਸ ਨਾ ਰਖੋ॥ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਜਪੋ ਬੇਮੁਖ ਮਤ ਹੋਵੋ॥ ਸਦਾ ਤਿਨਕੇ ਜਾਪਕੇ ਸਨਮੁਖ ਰਹੋ॥ ਇਸ ਪਰਚਾਇ ਪਰਚ ਰਹੁ, ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਨਾਮੋਕੋ ਜਾਪ ਰੂਪ ਪਰਚਾਇ ਸਾਧਨਮੇ ਪਰਚ ਰਹੁ ਲਗੇ ਰਹੁ॥ ਤਾਕਾ ਫਲ ਤੁਮਕੋ ਈਸ ਰੂਪ ਹੋਨਾ ਮਿਲੇਗਾ ਸੋਈ ਕਹੇ॥ ਇਸੁ ਇਤਿ ਕਹੇ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਿੰਗੀ ਕੀਟ ਵਤ ਏਸ ਨਾਮ ਈਸ ਰੂਪਹੀ ਹੋਵੋਗੇ॥ ਸੋ ਯਹ ਈਸ ਰੂਪ ਹੋਨਾਹੀ ਨਿਰਭਉ ਥਾਨ ਹੈ॥ ਔ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਿਸਕੀ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਗੁਰ ਮੁਖ ਸੇ ਪਾਏ ਨਾਮੋ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਆਨ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਸਬਦ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾ ਭਾਵ ਹੈ॥ ੪॥ ੯॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ॥ ਜੋ ਜਨ ਪਰ ਮਿਤਿ ਪਰਮਨ ਜਾਨਾ॥ ਬਾਤਨਹੀ ਬੈਕੁੰਠ ਸਮਾਨਾ॥੧॥ ਨਾ ਜਾਨਾ ਬੈਕੁੰਠ ਕਹਾਹੀ॥ ਜਾਨੁ ਜਾਨੁ ਸਭ ਕਹਹਿ ਤਹਾਹੀ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਕਹਨ ਕਹਾਵਨ ਨਹ ਪਤੀਅਈ ਹੈ॥ ਤਉ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ਜਾਤੇ ਹਉਮੈ ਜਈ ਹੈ॥ ੨॥ ਜਬ ਲਗ ਮਨ ਬੈਕੁੰਠ ਕੀ ਆਸ॥ ਤਬ ਲਗ ਹੋਇ ਨਹੀ ਚਰਨ ਨਿਵਾਸ॥ ੩। ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਹ ਕਹੀਐ ਕਾਹਿ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬੈਕੁੰਠੈ ਆਹਿ॥ ੪॥ ੧੦॥

ਨਿਰ ਭਉ ਥਾਨ ਔ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਉਪਾਯ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਉਸ ਉਪਾਯ ਕੇ ਮੂਲ ਸਾਧੁ ਸੰਗਤਿ ਕੋ ਬੈਕੁੰਠ ਪਨਾ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਇਤਿ ਜੋ ਜਨ, ਜਿਸ ਜਨਨੇ ਪਰਮਿਤ, ਮਾਪ ਵਾਲੀ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਵਸਤੁਯੋਂ ਸੇ ਪਰੇ ਜੋ ਅਮਾਪ ਵਸਤੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਪਰਮ ਨਾਮ ਬਡੀ ਵਸਤੁ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ ਔ ਬਾਤਨਹੀ, ਬਾਤਾਂਕਰ ਹੀ ਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਸਮਾਨਾ, ਪਹੁਚਾ ਦਸਤੇ ਹੈਂ॥ ੧॥ ਕਬੀਰ ਐਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਹਾਸੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਨ ਜਾਨਾ ਇਤਿ, ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਵੁਹ ਵਕੇ ਸੇਰ ਵਾਲਾ ਬ_ਤ ਸਸਤਾ

ਬੈਕੁੰਠ ਕਹਾਂ ਹੈ॥ ਜਿਸਮੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਜਾਨੁ ਜਾਨੁ, ਸਦਾ ਜਾਣਾ ਜਾਣਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਹੇ ਜਹਾਂ ਸਭੀ ਜਾਣਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਤੂ ਤਿਸਮੇ ਤਿਨ ਕੇ ਜਾਨੇ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਕਜੋਂ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ਤਹਾਂ ਕਹੇ॥ ਕਹਨ ਇਤਿ, ਜੋ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਜਾਨਾ ਚਾਹਤੇ ਹੈ ਤਿਨਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਅਰ ਅਪਨੇ ਸਰੀਖੇ ਔਰੋਂ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਾਵਨੇਸੇ ਹਮਕੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਹਾ ਜਾਨੇ ਕਾ ਨਿਸਚੇ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ॥ ਜੋ ਯੇ ਲੋਕ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਪਹੁਚੇਂਗੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਤੋ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਤਿਸਕੇ ਜਾਨੇ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਜਾਤੇ, ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਰਿਦੇ ਤੇ ਮੈਨੇ ਭਜਨ ਕੀਆ॥ ਮੈ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਵੋਂਗਾ ਔਰਸਭ ਲੋਗ ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕ ਮੈ ਬਿਚਰੇਂਗੇ॥ ਐਸੀ ਹਉਮੈ, ਅਹੰਕਾਰ ਦੂਰ ਹੂਆ ਹੋ॥ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਜਾਨਾ ਚਿਤ ਮੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈ॥ ੨॥ ਕਿੰਚਿ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਜਾਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਿਸਕਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਚਰਨੋ ਮੇ ਚਿਤ ਭੀ ਨਹੀ ਲਗੇ ਯਹ ਕਹੇ ਜਬਇਤਿ, ਜਬ ਪ੍ਰਥੰਤ ਲੋਗਕੇ ਧਨ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕੋ ਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਨਹੀ ਪਰਲੋਕ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਨਹੀ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਤਬ ਪ੍ਰਥੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਚਰਨੋ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਂ॥ ਔ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਭਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹਾਂ॥ ਯਾ ਤੇ ਚਰਨੋ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨਾ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਥੋਥੇ ਹੈਂ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਜਾਨਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਗਾ॥ ਅਰ ਵੁਹ ਸਚੇ ਬੈਕੁੰਠ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਸਦਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਕਬੀਰ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਾਹੂ ਨੇ ਪੂਛਾ ਤੁਮ ਹੀ ਬਤਾਵੋ ਬੈਕੁੰਠ ਕਹਾ ਹੈ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰਕਹੇ ਕਹੁਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਬੈਕੁੰਠ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਹਮ ਤੁਮਾਰੇ ਕੋ ਬਹੁਤ ਕਿਆ ਕਹੇਂ॥ ਬੈਕੁੰਠ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਕੁੰਠਿਤ ਹੋਨੇ ਸੇ ਰਹਿਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ਵਸਤੁ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਅਬਿਨਾਸੀ ਵਸਤੁ ਕਾ ਲਾਭ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ, ਸਤ ਪੁਰਖ ਕੀ ਸਭਾ ਹੀ ਬੈਕੁੰਠ ਹੈ॥ ਸਾਤਵਾਂ ਆਕਾਸ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਵਾ ਔਰ ਕੋਈ ਬੈਕੁੰਠ ਨਹੀ ਯਹ ਹਮਾਰਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਔਰ ਬਚਨ ਹੈ "ਬੈਕੁੰਠ ਨਗਰ ਜਹਾਂ ਸੰਤ ਵਾਸ"॥ ੪॥ ੧੦॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ॥ ਉਪਜੈ ਨਿਪਜੈ ਨਿਪਜਿ ਸਮਾਈ॥ ਨੈਨਹੁ ਦੇਖਤ ਇਹੁ ਜਗੁ ਜਾਈ॥ ੧॥ ਲਾਜ ਨ ਮਰਹੁ ਕਹਹੁ ਘਰੁ ਮੇਰਾ॥ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤੇਰਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥

ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਾਂਇਆ ਪਾਲੀ ॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਅਗਨਿ ਸੰਗਿ ਜਾਲੀ ॥ ੨ ॥ ਚੋਆ ਚੰਦਨ ਮਰਦਨ ਅੰਗਾ ॥ ਸੋ ਤਨੁ ਜਲੈ ਕਾਠ ਕੈ ਸੰਗਾ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਗੁਨੀਆ ॥ ਬਿਨਸੈ ਗੋ ਰੂਪ ਦੇਖੈ ਸਭ ਦੁਨੀਆ ॥ ੪ ॥ ੧੧ ॥

ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪੀ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਸੀਘ੍ਰ ਜਾਨੇ ਹੇਤ ਸਰੀਰਾਦਿ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂ ਆਗਮਾ ਧਾਈ ਪਨਾ ਕਹੇ ਉਪਜੇ ਇਤਿ, ਜੇਤੀ ਸਰੀਰਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰਥਮ ਯਹ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਕਾਰਨੋ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈ ॥ ਔ ਉਪਜ ਕੇ ਨਿਪਜੇ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਵੈ ਹੈ ਔ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਕਰ ਪੀਛੇ ਸੇ ਜਾਇ ਸਮਾਈ, ਬਿਨਾਸਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸਰੀਰਾਦਿ ਵਿਕਾਰ ਵਾਨ ਪਦਾਰਥ ਉਤਪਤੀ ਬਿਨਾਸ ਕੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਪਹਲੇ ਇਨ ਮੇ ਖਚਿਤ ਮਤ ਹੋਵੋ ਅਰ ਜੇਕਰ ਖਚਿਤ ਹੋਗਏ ਹੋ ਤਬ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਛੋਡਨੇ ਮੈ ਲਜਾ ਨ ਕਰੋ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਲਾਜ ਇਤਿ, ਮੈ ਗ੍ਰਿਹਾਦਿ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਬਿਨਾਸੀ ਜਾਨ ਤਜਾਗੋਂਗਾ ॥ ਤਬ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਕੋ ਨਾਲਾਯਕ ਕਹੇਂਗੇ ॥ ਐਸੀ ਲੱਜਾ ਮੇ ਫਸ ਕਰ ਮਤ ਅਪਨਾ ਅਪਨਾ ਕਹ ਕਰ ਮਕੜੀ ਵਤ ਇਸਮੇ ਫਸ ਕੇ ਮਰੋ ॥ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੋ ਤੋ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਆਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਮਝਤੇ ਹੋ ॥ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ, ਮਰਨ ਸਮੇ ਵਹੁ ਭੀ ਤੁਮਾਰਾ ਨਹੀ ਔਰ ਤੋ ਕਿਆ ਤੁਮਾਰੇ ਸੰਗੀ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਬਚਨ ਹੈ ॥ "ਜੋ ਤਨ ਉਪਜਿਆ ਸੰਗ ਹੀ ਸੋ ਭੀ ਸੰਗ ਨ ਹੋਇਆ ॥" ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹਿਆ ਅਰਥ ਪੁਨਾ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ॥ ਅਨਿਕ ਇਤਿ, ਪੀਰ ਫਕੀਰੋਂ ਕੀ ਸੁਖਨਾ ਸੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤਲਾ ਕੀ ਸੁਖਨਾ ਸੇ ਸੀਤਲਾ ਹਟਾਈ ॥ ਵੈਦਿਨ ਕੀ ਖੁਸਾਮਦ ਕਰ ਰੋਗ ਹਟਾਏ ॥ ਖੇਤੀ ਬਨਜ ਕਰ ਇਸ ਕਾ ਤੋਖਣ ਕੀਆ ॥ ਅਧਰਮ ਕਾ ਮਾਲ ਖੁਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਚੋਰੀ ਠਗੀ ਕਰੀ ਐਸੇ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਯਤਨ ਕਰ ਜੋ ਸਰੀਰ ਪਾਲਿਆ ਥਾ ॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ, ਮਰਨਿ ਸਮੇ ਅਗਨਿ ਸਾਥ ਉਸਕੋ ਜਲਾ ਦੀਆ ॥ ੨ ॥ ਕਹੀ ਬਾਰਤਾ ਬੂਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਯ ਸੇ ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰੇ ॥ ਚੋਆ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਤਨਕੇ ਸਿਰਾਦਿਕ ਅੰਗੋਂ ਮੇ ਅਤੀ ਸੀਤਲ ਚੋਆ ਚੰਦਨ, ਚੰਦਨ ਕੇ ਚੋਆ ਅਤਰ ਕਾ ਮਰਦਨ ਕਰਤੇ ਥੇ ॥ ਵੁਹ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਯੋਗ ਸਮੇ ਅਤੀ ਗਰਮ ਆਗ ਵਾਲੇ ਕਾਠ ਸੰਗ ਜਾਲੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਬਾਰਤਾ ਕਹੇ ਕਹ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਗੁਣੀ ਜਨੋ ਤੁਮਾਰਾ ਵੁਹ

ਸੁੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਵਾਲਾ ਦੇਹ ਨਾਸ ਹੋਇ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਦੇਖਤਜਾਂ ਹੀ ਸਰਬ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਸੋਈ ਆਨ ਬਚਨ ਮੇ ਸਪਸ਼੍ਟ ਹੈ "ਸੰਗ ਕੀ ਦੇਹ ਨ ਸੰਗ ਸਿਧੈ ਹੈ"॥ ਭਾਵ ਸਬਦ ਕਾ ਯਹ ਹੈ॥ ਸਰਬ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਬਿਨਾਸੀ ਜਾਨਕੇ ਨਿਤ੍ਯ ਵਸਤੂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਤਿਨਸੇ ਉਪਰਾਮ ਹੋਕਰ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰੋ ਜਿਸਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਜਨਮਾਦਿ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋਵੇਂ॥੪॥੧੧॥

ਗਉੜੀਕਬੀਰਜੀ॥ ਅਵਰ ਮੂਏ ਕਿਆ ਸੋਗੁ ਕਰੀਜੈ॥ ਤਉ ਕੀਜੈ ਜਉ ਆਪਨ ਜੀਜੈ॥ ੧॥ ਮੈ ਨ ਮਰਉ ਮਰਿਬੋ ਸੰਸਾਰਾ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਮਿਲਿਓ ਹੈ ਜੀਆਵਨ ਹਾਰਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਇਆ ਦੇਹੀ ਪਰਮਲ ਮਹਕੰਦਾ॥ ਤਾ ਸੁਖ ਬਿਸਰੇ ਪਰਮਾਨੰਦਾ॥ ੨॥ ਕੂਅਟਾ ਏਕੁ ਪੰਚ ਪਨਿਹਾਰੀ॥ ਟੂਟੀ ਲਾਜ ਭਰੈ ਮਤਿ ਹਾਰੀ॥ ੩॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਕਬੁਧਿ ਬੀਚਾਰੀ॥ ਨਾਓਹੁ ਕੂਅਟਾ ਨਾ ਪਨਿਹਾਰੀ॥ ੪॥ ੧੨॥

ਜੋ ਸਰੀਰ ਸਰਬਕੇ ਦੇਖਤੇ ਨਸ਼੍ਟ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਅਗ੍ਯਾਨੀ ਲੋਕ ਤਿਨਕੇ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਸੇ ਸ਼ੋਕ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਗ੍ਯਾਨੀ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰਕੋ ਭੀ ਨਾਸੀ ਸਮਝਕੇ ਸ਼ੋਕ ਨਹੀ ਕਰੇ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਅਵਰ ਇਤਿ, ਅਵਰ ਮੂਏ, ਆਨਕੇ ਸਰੀਰਕੇ ਬਿਨਸੇ ਸੇ ਕਿਆ ਸੋਗ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ਸ਼ੋਕ ਤੋ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਬਿਨਸਨੇ ਕਾ ਤਬ ਕਰੀਯੇ ਜਉ ਆਪਨ ਜੀਜੈ, ਜੇਕਰ ਅਪਨਾ ਸਰੀਰ ਸਦਾ ਜੀਵਤਾ ਰਹੇ ਸਰੀਰ ਤੌ ਅਪਨਾ ਭੀ ਬਿਨਾਸੀ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਦੂਸਰੇ ` ਮਰਨੇ ਸੇ ਸ਼ੋਕ ਕ੍ਯੋਂ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ਆਤਮਾਕੇ ਨਾਸ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੇ ਕਰਨਾ ਸਮਝੇ ਸੋ ਕਬੀ ਮਰੇ ਨਹੀ ਔ ਗ੍ਯਾਨੀ ਆਪ ਕੇ ਆਤਮਾ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸ਼ੋਗ ਕਾ ਕਹੀਂ ਅਵਸਰ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਮੈ ਨ ਇਤਿ ਮੈ ਨ ਮਰਉ, ਮੈ ਅਜ ਅਬਿ ਨਾਸੀ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਰੂਪ ਨਹੀ ਮਰੋਂਗਾ ਮਰਬੋ, ਮਰਨਾ ਦੇਹਾਦਿਕ ਸੰਸਾਰਕੋ ਹੈ॥ ਸ੍ਰੂਪਕੋ ਨਹੀਂ ਅਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਵੋਹ ਸਰੂਪ ਬਿਸਮ੍ਰਿਤ ਕਰ ਕੰਕਣਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਤ ਗ੍ਯਾਨਸੇ ਮਿਲਿਓ, ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਯਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਸਰਬ ਕੋ ਅਪਨੀ ਸਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਦੇ ਕਰ ਜੀਵਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ॥੧॥ ਅਗ੍ਯਾਨੀ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਮਰਨਾ ਸ੍ਰੂਪਸੇ ਬੇ ਮੁਖ ਹੋਕਰ ਭੋਗੋਂ ਮੇ ਲਗਨੇ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਇਆ ਇਤਿ ਇਆ ਦੇਹੀ, ਇਸ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਮੇ ਜੋ ਪਰਮਲ ਮਹਕੰਦਾ, ਚੰਦਨ ਕੀ ਉਤਮ ਸੁਗੰਧੀ ਮਹਕਾਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਸਰੀਰ ਮੇ ਚੰਦਨ ਕਾ ਲੇਪਕਰ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਕਰੇ ਹੈ

ਵਹੁ ਜੀਵ ॥ ਤਾ ਸੁਖ, ਤਿਸ ਤਨਕੇ ਸੁਖਮੇ ਲਗ ਕਰ ਬਿਸਰੇ, ਬਿਸਮ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪਰਮਾਨੰਦਾ, ਪਰਮਾਤਮ ਸੁਖ ਸੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਮੇ ਪੜੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਜੋ ਹਮ ਨਹੀ ਭੂਲੇ ਸੋ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਮੈ ਨਹੀ ਪੜੇ ॥ ਯਹ ਸੁਣਨਕਰੇ ਕੂਅਟਾ ਇਤਿ, ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਏਕ ਕੂਯੇਮੇ ਸੇ ਵਿਖੇ ਜਲਕੋ ਭਰਨ ਵਾਲੀ ਜੋ ਪਾਂਚ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਪਨਿਹਾਰੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਫੂਟੀਆਂ ॥ ਔ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਜੋ ਲਾਜ, ਰਜੂ ਥੀ ਸੋ ਭੀ ਟੂਟੀ ॥ ਤਥਾ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਜਲਕੋ ਜਿਸ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਪਾਤ੍ਰਮੇ ਭ[illegible], ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਪਨਹਾਰੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਥੀਂ ਸੋ ਮਤਿ ਨਾਮ ਬੁਧੀ ਭੀਹਾਰੀ, ਥਕਤ ਹੋਗਈ ਹੈ॥ ੩ ॥ ਸਭਕੇ ਨਸ਼੍ਰ ਹੋਨੇਮੈ ਅਦ੍ਵੈਤ ਗਯਾਨਕੋ ਬੀਜ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਤਿ, ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ਜਬਸੇ ਹਮਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਇਕ ਬੁਧਿ, ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਗਯਾਨ ਬੀਚਾਰੀ, ਬਿਚਾਰਸੇ ਪਾਇਆ ॥ ਤਬਸੇ ਨਾ ਵਹੁ ਕੂਆ ਰਹਾ ਨਾ ਪਨਿਹਾਰੀ ਵਿਖਯ ਜਲਕੋ ਭਰਨੇ ਵਾਲੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯਾਂ ਰਹੀਆਂ ॥ ਭਾਵ ਸੁਖੁਪਤੀ ਮੈ ਨ੍ਰਿਦਾ ਸੇ ਜੈਸੇ ਸਭ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਗਯਾਨ ਦਸਾ ਮੈ ਤੈਸੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੧੨ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਅਸਥਾਵਰ ਜੰਗਮ ਕੀਟ ਪਤੰਗਾ ॥ ਅਨਿਕ ਜਨਮ ਕੀਏ ਬਹੁ ਰੰਗਾ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਘਰ ਹਮ ਬਹੁਤ ਬਸਾਏ ॥ ਜਬ ਹਮ ਰਾਮ ਗਰਭ ਹੋਇ ਆਏ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮ ਚਾਰੀ ॥ ਕਬਹੂ ਰਾਜਾ ਛਤ੍ਰ ਪਤਿ ਕਬਹੂ ਭੇਖਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਸਾਕਤ ਮਰਹਿ ਸੰਤ ਸਭ ਜੀਵਹਿ ॥ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨੁ ਰਸਨਾ ਪੀਵਹਿ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਅਬ ਪੂਰਾ ਦੀਜੈ ॥ ੪ ॥ ੧੩ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਕੇ ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬ ਜੇਤੇ ਜਨਮ ਪਾਏ ਹੈਂ ਤਿਨਕੋ ਬਤਾਵੇ ਅਸਥਾ-ਵਰ ਇਤਿ, ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬਲਤਾ, ਬ੍ਰਿਛਾਦਿਕ, ਅਸਥਾਵਰ, ਥਿਤ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ॥ ਔ ਜੰਗਮ ਚਲਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀਟ ਪਤੰਗਾਦਿ ਕੇ ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਹਮਨੇ ਧਾਰਨ ਕੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ਬਹੁ ਰੰਗਾ, ਬਹੁਤ ਭਾਤੋਂ ਕੇ ॥ ੧ ॥ ਸੋ ਯੇ ਐਸੇ ਘਰ, ਲਤਾ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀਟ ਪਤੰਗਾਦਿ ਥਾਨ ਹਮਨੇ ਤਬਸੇ ਬਹੁਤ ਬਸਾਯੇ, ਬਸਤੇ ਕੀਯੇ ॥ ਜਬਸੇ ਹਮ ਅਪਨੇ ਸੁੱਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਰਾਮਸੇ ਭੂਲ ਕੇ ਗਰਭ ਹੋਇ, ਅਵਿਦਯਾਕੇ ਗਰਭ ਵਿਖੇ

ਆਏ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਜਬਸੇ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਰ ਆਬ੍ਰਿਤ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਉਸ ਦਿਨਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਰੀਰ ਹਮਨੇ ਬਹੁਤ ਧਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਨੀਚਘਰੋਂਕਾ ਬਸਾਵਨਾ ਕਹਿਕੇ ਅਬ ਓਚ ਘਰੋਂਕਾ ਕਹੇ ॥ ਜੋਗੀ ਇਤਿ, ਕਬੀ ਜੋਗੀ, ਹਠ ਯੋਗ ਵਾਲੇ ਹੂਏ ॥ ਕਬੀ ਯਤੀ, ਬਿਚਾਰ ਹੀਨ ਤ੍ਯਾਗ ਵਾਲੇ ਹੂਯੇ ॥ ਕਬੀ ਚਾਂਦ੍ਰਾਯਣਾਦਿ ਤਪੋਂ ਵਾਲੇ ਤਪੀ ਹੂਯੇ ॥ ਕਬੀ ਬ੍ਰਹਮ ਚਾਰੀ, ਬਿਚਾਰ ਹੀਨ ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਯ ਵਾਲੇ ਹੂਯੇ ॥ ਕਬੀ ਛਤ੍ਰ ਪਤੀ ਰਾਜਾ ਹੂਏ ਕਬੀ ਰਾਜਾ ਕੇ ਮੇਲਸੇ ਭੇਖਾਰੀ, ਭਿਖਾ ਮਾਂਗਨੇ ਵਾਲੇ ਰੰਕ ਹੂਯੇ ॥ ੨ ॥ ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬ ਸਮੇਕੀ ਦਸਾ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਸਮੇ ਕੀ ਕਹੇ ਸਾਕਤ ਇਤਿ, ਬਿਚਾਰ ਹੀਨ ਸਾਕਤ ਜਨ ਸਦਾ ਸੰਸਾਰ ਚਕ੍ਰਮੇ ਮਰੇ ਜੰਮੇ ਹੈ ॥ ਔ ਸੰਤ, ਬਿਚਾਰ ਵਾਲੇ ਸਭੀ ਮਰਨਕੇ ਹੇਤੁ ਪ੍ਰਮਾਦਸੇ ਰਹਿਤ ਹੂਯੇ ਜੀਵੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਅਪਨੇ ਕੋ ਅਜ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਔ ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਰੂਪ ਮਹਾ ਰੋਗ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਔਖਧੀ ਅਪਨੀ ਜਿਹਬਾ ਸੇ ਸਦਾ ਪੀਵੇ, ਪਾਨ ਕਰੇ ਭਾਵ ਜਪੇ ਹੈਂ ॥ ਚਿਕਿਤਸਾ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਮੇ ਜਰਾ ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਆਦਿ ਮਹਾ ਰੋਗੋਂਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਖਧੀ ਕਾ ਨਾਮ ਰਸਾਯਣ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਠਰਕੀ ਲੋਗ ਚਾਂਦੀ ਸੋਨੇਕੇ ਬਨਾਨੇ ਕੋ ਰਸਾਯਣ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਝੂਠੇ ਹੈਂ ॥ ਕਿਸੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਵੋ ਭੀ ਸੱਚੇ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ ਭੀ ਉਸੀ ਔਖਧੀਸੇ ਬਨਤਾ ਹੋਗਾ ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਕੁਸ਼੍ਟਾਦਿ ਮਹਾ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਰੋਗੋਂਕਾ ਨਾਸ ਭੀ ਔਰ ਔਖਧੀਯੋ ਸੇ ਕੁਛਕ ਕਾਲ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸਰੀਰ ਹੋਤੇ ਫੇਰ ਰੋਗ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇ ਆਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਔਖਧੀਆ ਗੌਣ ਰਸਾਯਣ ਹੈ ॥ ਔ ਰਾਮ ਨਾਮਕੇ ਦੂਰ ਕੀਯੇ ਰੋਗ ਫੇਰ ਕਬੀ ਮੁਕਤ ਪੁਰਖ ਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਾਤੇ ਯਹ ਮੁਖ ਰਸਾਯਣ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਸੰਤ ਮਰੇ ਜੰਮੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਥਮ ਐਸਾ ਪਰਮ ਲਾਭ ਦਾਤਾ ਗ੍ਯਾਨ ਈਸ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਪਾਛੇਸੇ ਤਾਕੀ ਥਿਰਤਾਭੀ ਈਸ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਜਾਨ ਕਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਹਾਰ ਪਰੇ, ਚੌਰਾਸੀ ਚਕ੍ਰਮੇ ਬਿਚਰਤੇ ਹੂਏ ਥਕਤ ਹੋਗਏ ਹੈਂ ਯਾਤੇ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੇ ਹਮਕੋ ਅਪਨਾ ਪੂਰਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਥਿਤੀ ਹੇਤ ਦੇਵੋ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਆਪਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਹੀ ਹਮਾਰੀ ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀ ਥਿਤ ਰਹੇ ਇਸ ਲਾਭ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੧੩ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ਕੀ ਨਾਲਿ ਰਲਾਇ ਲਿਖਿਆ ਮਹਲਾ੫ ॥ ਐਸੋ ਅਚਰਜੁ ਦੇਖਿਓ ਕਬੀਰ ॥ ਦਧਿਕੈ ਭੋਲੈ ਬਿਰੋਲੈ

ਨੀਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰੀ ਅੰਗੂਰੀ ਗਦਹਾ ਚਰੈ ॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਹਾਸ ਹੀਗੈ ਮਰੈ॥ ੧॥ ਮਾਤਾ ਭੈਸਾ ਅੰਮੁਹਾ ਜਾਇ॥ ਕੁਦਿ ਕੁਦਿ ਚਰੈ ਰਸਾਤਲਿ ਪਾਇ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਪਰਗਟੁ ਭਈ ਖੇਡ ॥ ਲੇਲੇ ਕਉ ਚੂੰਘੈ ਨਿਤ ਭੇਡ ॥ ੩ ॥ ਰਾਮ ਰਮਤ ਮਤਿ ਪਰਗਟੀ ਆਈ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਗੁਰ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੪ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਾਕਤ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਜਨਮ ਮਰਨਾਦਿ ਦੁਖ ਪਾਵਨੇ ਮੇ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਐਸੋ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸਾ ਆਸਚਰਯ ਬ੍ਯਵਹਾਰ ਦੇਖਾ ਹੈ ॥ ਸਾਕਤ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਜੋ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਮੱਖਨ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮ ਦਧੀਕੇ ਭੁਲਾਵੇ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਰੂਪ ਜਲਕਾ ਬਿਲੋਵਣਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਨ ਸਕਾਮ ਕਰਮੋਂਕੇ ਫਲਕੋ ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਗਦਹਾ ਖਾਇ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰੀ ਇਤਿ, ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਰੂਪ ਅੰਗੂਰੀਕੋ ਆਸੁਰ ਸੰਪਦ ਮੇ ॥ ਮਹਾ ਮੰਦ ਗਧੇ ਪਸੁ ਤੁਲ੍ਯ ਜੋ ਅਹੰਕਾਰ ਹੈ ਸੋ ਚਰ ਜਾਵੇ ਹ ॥ ਕਾਹੇਤੇ "ਤੀਰਥ ਬ੍ਰਤ ਅਰ ਦਾਨ ਕਰਮਨ ਮੈ ਧਰੈ ਗੁਮਾਨ ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਹਫਲ ਜਾਤ ਤਿਹ ਜਿਉ ਕੁੰਚਰ ਇਸਨਾਨ" ॥ ਯਾ ਵਾਕ੍ਯ ਸੇ ਅਹੰਕਾਰ ਸਭ ਕਰਮ ਕੇ ਫਲਕਾ ਅਭਾਵ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਔ ਐਸੇ ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਗਧੇਕੇ ਬਸ ਹੂਯੇ ਜੀਵ ਨਿਤ ਉਠ, ਸਦਾ ਪ੍ਰਾਤਾ ਕਾਲਮੇ ਉਠਕੇ ਜੈਸੇ ਗਧਾ ਹੀਂਗਤਾ ਹੂਯਾ ਹਸਤੇ ਕੇ ਸਮਾਨ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਸੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸ ਅਮੁਕ ਕਰਮ ਕਰ ਮੈ ਉਸਕਾ ਯਹ ਫਲ ਪਾਵੋਂਗਾ ॥ ਐਸੇ ਉਸਕੇ ਫਲਕੀ ਆਸਾਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੀਯੇ ਕਰਮਕਾ ਅਪਨੇ ਸੰਕਲਪ ਸੇ ਉਲਟਾ ਫਲ ਦੇਖ ਮਰੇ, ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪਰੰਤੁ ਐਸੇ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਭੀ ਅਭਿਨਿਵੇਸ ਕਲੇਸ਼ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਮਸਤ ਮੈਂ ਸੇਵਤ ਬਿਹਤ ਕੋ ਉਲੰਘ ਕਰ ਨਿਖਿਧ ਹੀ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਮਾਤਾ ਇਤਿ, ਮਾਤਾ ਭੈਸਾ ਮਸਤ ਭੈਸਾ ਜੈਸੇ ਰੋਕਤੇ ਹੁਏ ਭੀ ਅਮੁਹਾ, ਅਮੋੜ ਭਾਵ ਜਿਸ ਓਰਸੇ ਹਟਾਵੇ ਉਧਰ ਹੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸਾਕਤ ਜੀਵ ਭੀ ਲੋਕ ਵੇਦ ਕੀ ਮਰਯਾਦਾ ਕੋ ਤੋੜਕੇ ਨਿਖਿਧ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਜ੍ਯੋਂ ਜ੍ਯੋਂ ਕੁਦ ਕੁਦ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਹੋ ਕਰ ਵਿਖ੍ਯਨ ਕੋ ਭੋਗੇ ਹੈ ॥ ਤ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਰਸਾਤਲ ਪਾਇ, ਨਰਕੋਂ ਮੇ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਔ ਨਰਕੋਂ ਮੇ ਪੜਨੇ ਮੈ ਹਮਕੋ ਯਹੀ ਖੇਲ ਹੇਤੁ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸੁਨੋ ਹੇ ਸੰਤੋ ਹਮਕੋ ਜੀਵੋਂਕੇ ਨਰਕੋਂ ਮੇ ਜਾਨੇਮੇ ਯਹੀ ਖੇਲ ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁਈ ॥ ਜੋ ਜੀਵੋਂਕੀ ਮੰਦ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਭੇਡ ਸਦਾ

ਪਦਾਰਥ ਰੂਪ ਲੇਲੇ ਅਪਨੇ ਬਚਨੋਂਕੋ ਭੁੰਘੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਬੁਧੀ ਅਪਨੇ ਕਲਪੇ ਪਦਾ-ਰਥੋਂਕੋ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਭੋਗੇ ਹੈ॥ ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪਕੀ ਓਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਹੀਸੇ ਜੀਵ ਨਰਕੋਂ ਮੇ ਪੜੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਔ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਗੁਰੋਨੇ ਸੋਝੀ ਪਾਈ,ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀਆ ਹੈ॥ ਤਿਨਕੋ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਰਾਮ ਮੇ ਰਮਤਾ ਰਮਣ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮਤਿ ਨਾਮ ਗਯਾਨ ਚਿਤਮੇ ਆਇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਆਪ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਔ ਆਨ ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂ ਸੇ ਭੀ ਨਿਖਿਧ ਔ ਸੁਭ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਛੁਡਵਾਇ ਕਰ ਨਿਸ ਕਾਮ ਕਰਾਵਤੇ ਮੁਕਤ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੪॥ ੧॥ ੧੪॥

ਇਸ ਸਬਦ ਕਾ ਦੂਸਰਾ ਬਿਵਰਣ ਭੀ ਔਰ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਤਿਸਮੇ ਏਕ ਥਾਨ ਮੇ ਅੰਗਉਰੀ ਛੇਦ ਕੀਆ ਸੋ ਅਸੰਗਤ ਹੈ॥ ਤੌਭੀ ਅਰਥ ਮੇ ਚਮਤਕਾ ਰੀ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸੋਭੀ ਈਹਾ ਲਿਖਤੇ ਹੈਂ॥ ਨਾਲਿ ਰਲਾਇ ਲਿਖਯਾ ਲਿਖਨੇ ਕਾ ਭਾਵ ਯਹ ਹੈ॥ ਅਰਥ ਪਾਠ ਦੋਨੋਕੀ ਤੁਲਯਤਾ ਵਾਲਾ ਸਬਦ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਲਿਖਯਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਈਹਾਂ ਤਾਤ ਪਰਯ ਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਭੀ ਸੂਚਨ ਕਰੀ ਜਾਨ ਲੇਨੀ॥ ਕਬੀਰ ਪਦ ਇਸ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਮੇ ਬਡੇਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਭਗਤ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ॥ਯਾਤੇ ਕਬੀਰ, ਮਹਾਨੋਸੇ ਮਹਾਨ ਕਹਨੇ ਸੇ ਸਰਬ ਸੇ ਬਡਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੈਸਾ ਵੇਦ ਮੋ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਔ ਅਚਰਜ, ਏਕ ਹੋਕਰ ਅਨੇਕੋਂ ਕੀ ਸਤ ਹੋਕਰ ਅਸਤੋਂ ਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਅਸਚਰਜ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੈਸਾ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਮੇ ਨਿਰਣੇ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਐਸੋ ਨਾਮ ਐਸਾ ਉਸਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹਮਨੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਪਾਈ, ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਸੇ ਦੇਖਿਓ॥ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਵਾਮ ਦੇਵ ਵਤ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਜੋ ਮੈਹੀ ਮਹਾਨ ਹੂ ਅਰ ਅਸਚਰਯ ਰੂਪ ਹੂ॥ ਵਾਮਦੇਵ ਕੋ ਗਰਭ ਮੇ ਹੀ ਅਨੁਭਾਵ ਹੂਆ ਥਾ ਮੈ ਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੂ॥ ਔ ਇਸ ਅਨੁਭਵ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇ ਹਮਕੋ ਸਾਧਨ ਭੀ ਨਾ ਮਿਲੇ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਦਧਿ ਇਤਿ ਦਧਿਕੈ, ਦਧਿ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕਰ ਹਮ ਨੀਰ ਨਾਮ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਜਲਕੋ॥ ਪਰਮ ਸੁਖ ਰੂਪੀ ਮੱਖਣ ਕੇ ਲੀਯੇ॥ ਭੋਲੈ, ਭ੍ਰਮਸੇ ਖ਼ਿਰੋਲੇ, ਬਿਲੋਵਤੇ ਅਰਥਾਤ ਰਿੜਕਤੇ ਭਏ॥ ਅਰ ਤਿਨੋਕੇ ਮਥਨ ਸੈ ਹਮਕੋ ਕਿੰਚਿਤ ਭੀ ਸੁਖਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਭਈ॥ ਉਲਟਾ ਜੋ ਉਨ ਕਰਮੋ ਸੇ ਧਨ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਪਾਏ ਉਨਸੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਦੁਖ ਹੀ ਮਿਲੇ ਸੁਖ ਨਾ ਹੂਯਾ॥ ੧॥ ਅਬ ਹੇ ਸੰਤੋ ਗਯਾਨ ਅਵਸਥਾ ਐਸੀ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਭਯੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇਹੀ ਰਹਾਉ, ਮੈ ਰਹਤਾ ਹੂ॥ ਹਰੀਕੋ ਦੂਰ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ

॥ ਯਹ ਏਕ ਰਹਾਉਕਾ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਇਸਕੇ ਮੇਲਸੇ ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਮੇ ਐਂ ਗੁਰੀ ਪਾਠਮੇ ਐਂਗਉਰੀ ਐਸਾ ਛੇਦਹੈ ॥ ਐ ਐਸਾ ਛੇਦ ਕਰ ਮੂਲ ਕਾ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠਕਾ ਮੇਲੀ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਹੇ ਅੰਗ ਪਿਆਰੇ ਉਰੀ ਰਿਦੇ ਦੇਸ ਵਿਖੇ ਹੀ ਹਮ ਹਰੀ ਸਰਬ ਦੁਖੋਕੇ ਹਰਣੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਚਰੇ ਬਿਚਰੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਉਸਕੇ ਸਾ ਖਜਾਤਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏਹੈਂ॥ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਹਰੀ ਹੈ ਗਦਹਾ ਹੈ॥ ਗਦਾ ਨਾਮ ਰੋਗਜਕਾ ਹੈ ਸੋ ਰੋਗ ਈਹਾ ਅਧਜਾਤਮਾਦਿ ਨਿਖਲ ਲੇਣੇ॥ ਤਿਨ ਨਿਖਲ ਰੋਗੋਂਕੋ ਹਾ ਨਾ ਮ ਗੁਰੁਕੇ ਉਪਦੇਸ ਜਨਜ ਬ੍ਰਿਤੀਮੇ ਬੈਠ ਕਰ ਅਗਜਾਨਕੇ ਸਹਿਤ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾ ਲਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸ ਹਰੀਕੇ ਸਾਖਜਾਤਸੇ ਹਮਕੋ ਅਗਜਾਨ ਸਹਿਤ ਸਰਬ ਦੁਖੋਂ ਕਾ ਨਾਸ॥ ਭਾਵ ਦੁਖੋਂਕੀ ਹਾਨੀ ਸਹਿਤ ਪਰਮਾਨੰਦਕਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਲਾਭਸੇ ਹਮਕੋ ਬੀਚਮੇ ਯਹ ਫਲ ਮਿਲਜਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਨਿਤ, ਕਹੀਯੇ ਸੰਸਾਰ ਸਦਾ ਰਹਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਐਸੀ ਸੰਸਾਰਮੈ ਜੋ ਮੇਰੀ ਨਿਤ ਬੁਧੀ ਹੋਰਹੀ ਥੀ॥ ਸੋ ਅਬ ਉਠ, ਉਠ ਗਈ ਭਾਵਦੂਰਹੂਈ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹਮ ਹਾਸੇ, ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਲਾਭ ਲੇਕਰ ਹਾਸੇ ਹਸਤੇਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਬਾਰੰਬਾਰ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਹੀਗੇ, ਜੋ ਹੰਕਾਰ ਥਾ ਪਰਮ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਸੋਭੀ ਮਰੇ,ਮਰਗਯਾ ਭਾਵ ਦੂਰ ਹੂਯਾਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਅਬ ਨਿਰ ਅਹੰਕਾਰ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਭੀ ਹਮ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇਹੈਂ॥ ੧॥ ਐਸੇ ਆਨੰਦ ਹੋਤੇਕੋ ਸੁਨਕੇ ਕਾਹੂ ਅਧਿਕਾਰੀਨੇ ਕਹਾ॥ ਹੇ ਮਹਾਨ ਐਸੀ ਅਵਸਥਾ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿ ਸ ਸਾਧਨਸੇ ਭਈ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਕਹੇਹੈ ਮਾਤਾ ਇਤਿ, ਭੈਸਾ ਪਦਮੇਭੈ ਔਰ ਸਾ ਛੇਦ ਹੈ॥ ਭੈਕਾ ਅਰਥ ਡਰ ਸਾ ਕਾ ਅਰਥ ਸਹਿਤਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਪਹਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਭਯ ਸਹਿਤ ਹੋਕੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮਾਤਾ, ਵੈਰਾਗਜ ਮੇ ਮਸਤ ਹੂਆ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਪ੍ਰਥਮ ਈਸ੍ਰਕੇ ਭਯ ਯੁਕਤਹੋ ਸੰਸਾਰਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਵਾਨ ਹੋਕਰ ਜਬ ਹਰੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇ ਮਸਤ ਹੂਯਾ॥ ਤਾਸੇ ਪੀਛੇ ਜਾਇ, ਸਰਬ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਬਿਨਾਸੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰ॥ ਅਮੁਹਾ, ਸਰਬਕੇ ਮੋਹਤੇ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੂਯਾ॥ ਅਥਵਾ ਅਮੁਹਾ ਜਾਇ, ਮੋਹ ਤੇ ਅਰਥਾਤ ਅਗਜਾਨ ਤੇ ਹੀਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੋ ਜਾਇ ਜਾਤਾ ਭਯਾ॥ ਕਿਆ ਕਰ ਐਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੋ ਗਯਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਨ ਕੇ ਉਤਰ ਹਿਤ ਕਹੇ ਕੂਦ ਕੂਦ ਇਤਿ, ਰਸਾ, ਸੰਪੂਰਨ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕੇ ਵਿਖਯੋਂਕੋ ਤਲਪਾਇ, ਵੈਰਾਗਜ ਉਪਰਤੀ ਆਦਿ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਚਰਨੋਂ ਕੇ ਤਲੇ ਕਰ ਸ੍ਵੈ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਲੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇ ਕੂਦ ਕੂਦ,ਉਛਲ ਉਛਲ ਬਾਰੰਬਾਰ ਆਨੰਦ ਹੋਹੋ ਕਰ

ਚਰੇ,ਬਿਚਰੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਾਮ ਰੂਪਕੀ ਓਰ ਸੇ ਉਪਰਾਮ ਹੋਕੇ ਸਰਬਦਾ ਸ੍ਵਰੂਪਾ ਕਾਰ ਰਹੇ ਹੈ ਜਗਤ ਕੀ ਓਰ ਕਬੀ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ੨ ॥ ਨਾ ਆਵਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਕਹ ਇਤਿ ਕਹਤੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਹੇ ਸੰਤੋ ਅਬ ਤੋ ਹਮਾਰੇ ਰਿਦੇ ਮੈ ਕਬੀ ਸੰਸਾਰ ਫੁਰੇ॥ ਤੋ ਭੀ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਗਤ ਪ੍ਰਗਟ, ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਕੀ ਖੇਡ, ਖੇਲਕੀ ਨਜਾਈ ਭਈ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਬੁਧੀ ਦੁਖ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ॥ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੋ ਲੇਲੇਕਰ ਭੂੰਘੇ ਹੈ ॥ ਆਨ ਓਰ ਨਹੀ ਜਾਵੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਲੇਲੇ ਇਤਿ,ਲੇਲੇ ਆਗੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਾ ਅਧਜਾਹਾਰ ਕਰ ॥ ਅਰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੋ ਲੇਲੇ ਕਰ ਐਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਅਰਥ ਯਹ ਹੈ ॥ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਅਭਜਾਸ ਸੇ ਅਪਨੇ ਮੈ ਥਿਤ ਕਰ ਬੁੱਧੀ ਭੂੰਘੇ ਆਸ੍ਵਾਦਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸਪਰਮਾਨੰਦ ਕਾ ਸਭਕੋ ਆਨੰਦੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸਭਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਨਿਤ, ਸਦਾ ਭੇਡ, ਭੇਟ ਭਾਵ ਮੇਲਹੈ ॥ ੩ ॥ ਅਬ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਾਭ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਾ ਫਲ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਰਾਮ ਇਤਿ ਰਾਮ ਰਮਤ, ਮੈ ਹੀ ਸਭ ਕੇ ਰਮਣ ਕਾ ਥਾਨ ਰਾਮ ਹੂੰ ਐਸੀ ਮਤਿ, ਹਮਾਰੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਤਬਆਇਕੇ ਪ੍ਰਗਟੀਹੈ ਜਬਕਬੀਰ ਕਹੇ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਸੋਝੀ ਹਮਾਰੇ ਕਾਨ ਮੇਪਾਈਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸਸੈ ਪੂਰਬਯਹਬੁਧੀ ਨਹੀ ਥੀ॥ਯਾਤੇ ਯਹ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਫਲ ਹੈ॥੪॥੧॥੧੪॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀਪੰਚ ਪਦੇ ॥ ਜਿਉ ਜਲ ਛੋਡਿ ਬਾਹਰਿ ਭਇਓ ਮੀਨਾ ॥ ਪੂਰਬ ਜੰਨਮ ਹਉ ਤਪ ਕਾ ਹੀਨਾ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਕਹੁ ਰਾਮ ਕਵਨਿ ਗਤਿ ਮੋਰੀ ॥ ਤਜੀਲੇ ਬਨਾਰਸ ਮਤਿ ਭਈ ਥੋਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਗਲ ਜਨਮ ਸਿਵ ਪੁਰੀ ਗਵਾ-ਇਆ ॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਮਗਹਰਿ ਉਠ ਆਇਆ ॥ ੨ ॥ ਬਹੁਤ ਬਰਸ ਤਪੁ ਕੀਆ ਕਾਸੀ ॥ ਮਰਨੁ ਭਇਆ ਮਗਹਰਿਕੀ ਬਾਸੀ ॥ ੩ ॥ ਕਾਸੀ ਮਗਹਰ ਸਮ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਓਛੀ ਭਗਤਿ ਕੈਸੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ਕਹੁ ਗੁਰ ਗਜਿ ਸਿਵ ਸਭੁ ਕੋ ਜਾਨੈ ॥ਮੁਆ ਕਬੀਰੁ ਰਮਤ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮੈ ॥ ੫ ॥ ੧੫ ॥

ਪੂਰਨ ਗਜਾਨ ਲੇ ਕਾਂਸੀ ਕੀ ਮੁਕ੍ਰੀ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਛੋਡ ॥ ਮਗਹਰ ਮੈ ਜਾਕਰ ਭਕ੍ਰੀ ਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਦਿਖਾਵੇ ਜਿਉ

ਇਤਿ,ਜੈਸੇ ਜਲ ਕੋ ਛੋਡ ਕੈ ਮੀਨ ਬਾਹਰ ਹੋਕਰ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮੈਂਭੀ ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਕੇ ਤਪ ਕੀ ਹੀਨਤਾ ਕਰ ਕਾਂਸੀ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੋਕਰਦੁਖੀ ਹੂਆ ਹੋ॥ ੧॥ ਦੁਖੀ ਹੂਆ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਸਨਮੁਖ ਮਾਨ ਕਹੇ ਅਬ ਇਤਿ,ਹੇ ਰਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਅਬ ਕਾਸੀ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੋਨੇ ਮੇ ਮੇਰੀ ਕਿਆ ਗਤਿ,ਦਸਾ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਜੋਮੈ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਥਾਨ ਬਨਾਰਸ ਤਜਾਗ ਦੀਆ ਹੈ॥ ਔ ਤਜਾਗਨੇਸੇ ਹੀ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ਮੇਰੀ ਮਤਿ ਥੋਰੀ,ਤੁਛ ਹੋਗਈ ਹੈ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰੇ ਸਗਲ ਇਤਿ,ਮਗਹਰ ਕਾਂਸੀ ਸੇ ਸਾਠ ਸੱਤਰ ਕੋਸ ਉਤਰ ਪਾਸੇ ਨੈਪਾਲ ਕੀ ਓਰ ਜਿਲੇ ਗੋਰਖ ਪੁਰ ਮੈ ਏਕ ਸ਼ਹਰ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਮੇ ਗਣੇਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਗਧਾ ਹੋਨੇ ਕਾ ਸਰਾਫ ਦੀਆ ਹੈ ਵੁਹ ਮਘਾ ਭੂਮੀ ਨਹੀ॥ ਮਗਹਰ ਕਾ ਮਘਾ ਭੂਮੀ ਅਰਥ ਬਜਾਖਜਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਾ ਜਾਨਕੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਕਬੀਰਪੰਥੀ ਲੋਗੋਂ ਪਾਸ ਕਬੀਰ ਕੇ ਜਨਮ ਵਾ ਸਮਾਪਤੀ ਕੇ ਸਾਲ ਕਾ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋ ਹੈ ਨਹੀ॥ ਪਰੰਤੁ ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਦੀ ਨੇ ਕਬੀਰਜੀਕੋ ਜੇਰੀਗਾਮੈ ਫੈਂਕਵਾਯਾ ਥਾਇਸਸੇ ਜਾਨਪੜਤਾ ਹੈ॥ ਬਿਕ੍ਰਮਾਦਿਤ ਕੇ ਪੰਦ੍ਰਾ ਸੈ ਪਚਾਸ ਸੰਬਤ ਕੇ ਸਮੀਪ ਕਬੀਰ ਇਸ ਸਹਰ ਸੇ ਜਾ ਕਰ ਗੁਜਰ ਗਏ ਥਾਨ ਦੋ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਸਮਾਧ ਦੂਜੀ ਕਬਰ ਇਸੀ ਸੇ ਉਸਕੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਮੇ ਸੇ ਏਕ ਪਾਸੇ ਮੈ ਪੈਦਾ ਹੋਨੇ ਕਾ ਪੂਰਾ ਨਿਸਚੇ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ਜੋ ਕੌਨ ਮੇ ਹੂਆ। ਰਹੋ ਯਹ ਬਿਚਾਰ॥ ੨॥ ਪੁਨਾ ਭੀ ਪਸਚਾ ਤਾਪ ਕਰੇ ਬਹੁਤ ਇਤਿ, ਤਪ ਇੰਦ੍ਰਯ ਸੰਯਮ ਸਹਿਤ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾਦਿਕ ਮਰਨ ਭਯਾ, ਅਬ ਮੇਰੇ ਮਰਨੇਕਾਸਮਾ ਭੁਯਾ ਹੈ॥ ਮਗਹਰ ਸਹਰ ਕੇ ਬਸਨੇ ਮੈ॥ ੩॥ ਦਿਖਾਵਾ ਮਾਤ੍ਰ ਪਸਚਾ ਤਾਪ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਭਕ੍ਤੀ ਕਾ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਕਾਂਸੀ ਇਤਿ, ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਕਾਂਸੀ ਔਰ ਮਗਹਰ॥ ਭਾਵ ਕਾਂਸੀ ਔ ਕਾਂਸ਼ੀ ਤੇ ਆਨ ਥਾਨ ਤੁੱਲਜ ਹੀ ਜਾਨੇ ਹੈਂ॥ ਜਿਸਕੋ ਬਿਚਾਰ ਨਹੀ ਵੁਹ ਓਛੀ ਭਗਤ,ਤੁਛ ਭਕਤੀ ਵਾਲਾ ਭਾਵਭਕਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖ॥"ਮਨਹੁ ਕਠੋਰ ਮਰੇ ਬਨਾਰਸ ਨਰਕ ਨ ਬਾਂਚਿਆ ਜਾਈ" ਐਸੇ ਸੁਨਨੇ ਸੇ ਕਾਂਸੀ ਮੇ ਮਰ ਕਰ ਭੀ ਪ੍ਰੇਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਪਾਵੇਗਾ॥ ੪॥ ਅਰਮੈ ਉਤਮ ਭਕਤੀ ਵਾਲਾ ਹੋਂ ਮੇਰੀ ਮੁਕਤੀ ਮੇ ਕੁਛ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਮੇਰੀ ਉਤਮ ਭਕਤੀ ਕੋ ਮੇਰੇ ਗੁਰੁ ਅਰ ਕਾਸੀ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹ ਕਹੁ ਇਤਿ,ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰ, ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਔ ਗਜ, ਗਜ ਮੁਖ ਵਾਲੇ ਗਣੇਸ ਜੀ॥ ਜੋ ਏਕ ਵਾਰ ਕਾਂਸੀ ਮੈ ਆਏ ਪੁਰਖ ਕੋ ਫੇਰ ਖੋਜਕੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਮੈ ਲਿਆਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਗਣੇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਢੂੰਢੀ ਰਾਜ ਹੈ॥ ਔ ਸਿਵ, ਮਹਾ ਦੇਵ ਜਿਨੋ ਨੇ

ਕਾਂਸੀ ਮੈ ਮੁ ਤੀ ਕਾ ਸਦਾਵਰਤ ਲਗਾਯਾ ਹੈ ਯਹ ਸਭੀ ਸਰਬੱਗ ਹੋਨੇ ਸੇ ਸਭ ਕੋ ਜਾਨੈ, ਜੈਸੀ ਜਿਸਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹੈ ਸਰਬ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਭੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ॥ ਜੋ ਕਬੀਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ, ਇਸ ਨਾਮ ਮੇਂ ਰਮਣ ਕਰਤਾ ਹੂਆ॥ ਮੂਆ, ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਇਆ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਯੇ ਸਭੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਐਸਾ ਭਕਤ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਮੇਰੀ ਬਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀ ਮੇ ਭੀ ਕਿਆ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਭਾਵ ਕੁਛ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ॥ ਈਹਾਂ ਏਤਾ ਔਰ ਭੀ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਇਸ ਸਬਦ ਮੇ ਪਹਲੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰਨੇ ਸੇ ਔ ਪੀਛੇ ਸੇ ਅਪਨੀ ਨਿਸੰਕ ਮੁਕਤੀ ਕਹਨੇ ਸੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਜੋ ਜੇਕਰ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਸੇ ਕਿਸੇ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਸੁਭ ਥਾਨ ਛੂਟ ਜਾਵੇ॥ ਤਬ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ॥ ਔ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰ ਪੀਛੇ ਸੇ ਭੀ ਜੇ ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਸੁਭ ਥਾਨ ਕੇ ਤੁਲਯ ਵਾ ਉਸ ਸੇ ਅਧਿਕ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਹੋਵੇ ਤਬ ਨਿਧੜਕ ਆਨ ਥਾਨ ਮੇ ਰਹੇ॥ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਫੇਰ ਭੀ ਉਸੀ ਥਾਨ ਮੇ ਚਲਾ ਆਵੇ॥ ੫॥ ੧੫॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ॥ ਚੋਆ ਚੰਦਨ ਮਰਦਨ ਅੰਗਾ॥ ਸੋ ਤਨੁ ਜਲੈ ਕਾਠ ਕੈ ਸੰਗਾ॥ ੧॥ ਇਸੁ ਤਨ ਧਨ ਕੀ ਕਵਨ ਬਡਾਈ॥ ਧਰਨਿ ਪਰੈ ਉਰ ਵਾਰਿ ਨ ਜਾਈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਰਾਤਿ ਜਿ ਸੋਵਹਿ ਦਿਨ ਕਰਹਿ ਕਾਮ॥ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਲੇਹਿ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ॥ ੨॥ ਹਾਥਿ ਤ ਡੋਰ ਮੁਖਿ ਖਾਇਓ ਤੰਬੋਰ॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਕਸਿ ਬਾਂਧਿਓ ਚੋਰ॥ ੩॥ ਗੁਰਮਤਿ ਰਸਿ ਰਸਿ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵੈ॥ ਰਾਮੈ ਰਾਮ ਰਮਤ ਸੁਖ ਪਾਵੈ॥ ੪॥ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਈ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬਾਸੁ ਸੁਗੰਧ ਬਸਾਈ॥ ੫॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਚੇਤਿ ਰੇ ਅੰਧ॥ ਸਤਿ ਰਾਮ ਝੂਠਾ ਸਭੁ ਧੰਧਾ॥੬॥ ੧੬॥

ਕਾਂਸੀ ਮਗਹਰ ਮੇ ਤੁਲਯ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਭਕਤੀ ਕੀ ਸੀਘ੍ਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਸਰੀਰਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਵੈਰਾਗਯ ਨਿਰੂਪਣ ਕਰੇ ਹੈ ਚੋਆ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਤਨ ਕੇ ਉਤਮ ਅੰਗੋਂ ਮੇ ਚੋਆ ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਕਾ ਅਤਰ ਮਰਦਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਤਨ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਕਾਠ ਕੇ ਸੰਗ ਜਲੇ ਹੈ॥ ਔ ਇਸ ਤਨ ਕਾ ਸੰਚਿਆ ਧਨ ਭੀ ਜੀਵ ਕੇ ਸਾਥ ਨਹੀ ਜਾਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਇਨ ਦੋਨੋ ਕੀ ਬਡਾਈ ਮੇ ਚਿਤ ਨਾਲ ਗਾਵਨਾ ਚਾਹੀਯੇ॥ ੧॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਇਸ ਇਤਿ,

ਇਸੁ ਤਨ ਧਨ ਕੀ, ਜਿਨਕੋ ਸਭ ਲੋਕ ਮੇਰਾ ਤਨ ਹੈ ਮੇਰਾ ਧਨ ਹੈ ਐਸੇ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਇਨ ਦੋਨੋ ਕੀ ਜੀਵ ਕੋ ਕਿਆ ਬਡਾਈ ਹੈ॥ ਜੋ ਦੋਨੋ ਚੀਜਾਂ ਉਰਵਾਰ, ਇਸੀ ਲੋਕ ਮੇ ਧਰਨ ਪਰੈ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੈ ਪੜੀ ਰਹੇ ਨਸਾਈ, ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਆਗੇ ਨਹੀ ਜਾਵੇ॥੧॥ ਔ ਇਸ ਲੋਕ ਮੇ ਭੀ ਈਸ੍ਵਰ ਨੇ ਦਾਨ ਹੇਤ ਧਨ ਦੀਆ ਔ ਅਪਨੇ ਭਜਨ ਹੇਤ ਤਨ ਦੀਆ॥ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਲੇਕਰ ਔਰ ਹੀ ਕਾਮੋ ਮੇ ਖੋਏ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਰਾਤਿ ਇਤਿ॥ ੨॥ ਜਿਨ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਆਨ ਕਾਮੋ ਮੇ ਲਗ ਯੇ ਬਜਰਬ ਖੋਯੇ ਤਿਨਕੀ ਜਮ ਤਸਕਰਵਤ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਹਾਥ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋ ਕੇ ਹਾਥਿਤ, ਹਾਥੋਂ ਵਿਖੇ ਬਈ ਯੇ ਬੁਲ ਬੁਲ ਆਦਿਕ ਪੰਛੀਯੋਂ ਕੀ ਡੋਰਾਂ ਪਕੜੀਆ ਹੈਂ ਔ ਮੁਖ ਖਾਇਓ ਤੰਬੋਰ, ਮੁਖ ਮੇ ਪਾਨ ਚਬਾਤੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਅਨੇਕ ਪਰਕਾਰ ਕੀ ਖੇਲੋਂ ਮੇ ਲਗ ਕੇ ਅਨੇਕ ਪਰਕਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਭੋਗੇ ਹੈਂ॥ ਤਿਨਕੋ ਅੰਤ ਸਮੇ ਜਮ ਐਸੇ ਲੇਕਰ ਬਾਧੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਕਸਕੇ ਚੋਰ ਬਾਂਧੀਏ ਹੈਂ॥ ਵਾ ਮਰਨ ਸਮੇ ਐਸੇ ਚੋਰੋਂ ਕੋ ਜਮ ਕਸਕੇ ਬਾਂਧੇ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਚੋਰੋਂ ਨੇ ਆਨ ਵਸਤੁਯੋਂ ਮੇ ਲਗਕੇ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹਰ ਲੀਆ॥ ੩॥ ਜੋ ਆਨ ਵਸ_ਯੋਂ ਮੇ ਨਹੀ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਜਮ ਨਹੀ ਬਾਧੇ॥ ਵੁਹ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪ ਸੁਖ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਗੁਰਮਤ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਗੁਰਮਤ, ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਰਸਿ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਰਸਿ, ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤਿ ਕਰ ਵਾ ਰਸਿ ਰਸਿ ਬਾਰੰਬਾਰ ਆਨੰਦ ਹੋ ਹੋ ਕਰ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣੋਂ ਕੋ ਗਾਯਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਭ੍ਰਿੰਗੀ ਕੀਟਵਤ ਰਾਮੈ ਰਾਮ ਰਮਤ, ਰਾਮ ਮੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਰਾਮ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਰਮਣ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਖ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ੪॥ ਕਹੇ ਲਾਭ ਕੇ ਗੁਰੁ ਕਿਰਪਾ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਕਿਰਪਾ ਇਤਿ, ਉਪਦੇਸ੍ਾ ਗੁਰੁ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਦ੍ਰਿੜਾਈ, ਨਾਮ ਕਾ ਦ੍ਰਿਢ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਹਰਿ ਹਰਿ ਐਸੇ ਬਾਸੁ, ਸਭ ਮੈ ਬਸਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀਰਤਨ ਕੀ ਸੁਗੰਧੀ ਅਪਨੀ ਜਿਹ੍ਵਾ ਪੈ ਬਸਾਇ ਲੇਵੈ॥੫॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਨ ਕਾਮੋ ਮੇ ਲਗ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋ ਨਹੀ ਚੇਤੇ ਵਹੁ ਡਾਟਨੇ ਲਾਯਕ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨਕੋ ਡਾਟਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ ਚੇਤ, ਜਾਨ ਅੰਧਾ, ਬਿਚਾਰ ਨੇਤ੍ਰ ਹੀਨ॥ ਕਿਆ ਚੇਤੋਂ ਪੂਛਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇ ਸਤਿ ਇਤਿ ਸਤਰਾਮ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਤ ਰੂਪ ਹੈ ਔ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇ ਆਨ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਮਿਥਯਾ ਹੈ॥੬॥੧੬॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ਤਿਪਦੇ ਚਾਰ ਤੁਕੇ॥ ਜਮਤੇ ਉਲਟਿ ਭਏ ਹੈ ਰਾਮ॥ ਦੁਖ ਬਿਨਸੇ ਸੁਖ ਕੀਓ ਬਿਸਰਾਮ॥ ਬੈਰੀ ਉਲ

ਟਿ ਭਏ ਹੈ ਮੀਤਾ ॥ ਸਾਕਤ ਉਲਟਿ ਸੁਜਨ ਭਏ ਚੀਤਾ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਸਰਬ ਕੁਸਲ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ ॥ ਸਾਂਤਿ ਭਈ ਜਬ ਗੋਬਿਦ ਜਾਨਿਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਨ ਮਹਿ ਹੋਤੀ ਕੋਟਿ ਉਪਾਧਿ ॥ ਉਲਟਿ ਭਈ ਸੁਖ ਸਹਿਜ ਸਮਾਧਿ ॥ ਆਪੁ ਪਛਾਨੈ ਆਪੈ ਆਪ ॥ ਰੋਗੁ ਨ ਬਿਆਪੈ ਤੀਨੋ ਤਾਪ ॥ ੨ ॥ ਅਬ ਮਨੁ ਉਲਟਿ ਸਨਾਤਨ ਹੂਆ ॥ ਤਬ ਜਾਨਿਆ ਜਬ ਜੀਵਤ ਮੂਆ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੁਖਿ ਸਹਿਜ ਸਮਾਵਉ ॥ ਆਪ ਨ ਡਰਉ ਨ ਅਵਰ ਡਰਾਵਉ ॥ ੩ ॥ ੧੭ ॥

ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਈਸ੍ਵਰ ਭਕਤੀ ਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਸਤਹੈ ਜਗਤ ਝੂਠਾ ਹ ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਪਾਯਾ ਤਿਨਕੋ ਜੋ ਲਾਭ ਹੂਯਾ ਸੋ ਸੁਨਾਵੇ ਜਮਤੇ ਇਤਿ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਵੈਸੇ ਚੇਤਜਾ ਤਿਨੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਜਮਤੇ, ਜਮਕੇ ਗਣੋਸੇ ਬਦਲਕੇ ਰਾਮਕੇ ਗਣ ਹੋਗਏਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਜਮਕੇ ਗਣੋਂਕੀ ਜਗਾ ਉਨਕੋ ਬਿਸਨੁ ਗਣ ਲੇਨੇ ਕੋ ਆਵੇਹੈ ॥ ਔ ਦੁਖ ਅਧਯਾਤਮਾਦਿਕ ਉਨਕੇ ਬਿਨਸ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਵਹੁ ਸੁਖਮੇ ਬਿਸਰਾਮ,ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਜੋ ਅੰਤਾ ਕਰਣਕੀ ਆਸੁਰ ਬ੍ਰਿਤੀਆ ਬਿਰੋਧੀ ਨਰਕ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਥੀਂ ਵਹੀ ਦੈਵ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਕਾਰਯ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮਿਤ੍ਰ ਬਨ ਗਈਆਂ ॥ ਅਰਜੋ ਸਾਕਤ ਪੁਰਖ ਪੂਰਬ ਵੈਰੀ ਬਨ ਰਹੇਥੇ ਵਹੁਭੀ ਅਪਨੇਸੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਤਾ ਨਾ ਦੇਖ ਕੇ ਚਿਤਸੇ ਸਜਨ ਬਨਗਏਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਚਿਤਕੀ ਦੇਖਕੇ ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਪੁਰਖ ਜੋ ਕਹੇ ਹੈਂ ਵਹੁ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੇਂ ਅਬ ਇਤਿ, ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਮੇ ਮੈਨੇ ਸਰਬ, ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਮਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਗਣੋਸੇ ਕੁਸਲ, ਆਨੰਦ ਕਰ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਕੁਛ ਮੇਰੇ ਚਿਤਮੈ ਕਿਸੇ ਸੇਂ ਭੇਧਾਦਿ ਨਹੀ ਰਹਾ ॥ ਪੁਨਾ ਜਬਸੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋ ਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ਤਬਸੇ ਚਿਤਮੇ ਸਾਂਤਿ, ਸੀਤਲਤਾ ਹੋਗਈਹੈ ॥ ਕੋਈ ਅਧਯਾਤਮਾਦਿ ਤਾਪ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ॥੧॥ ਗੋਬਿੰਦਕੇ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਹੂਈ ਸਾਂਤ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ॥ ਤਨਇਤਿ,ਤਨ ਮਹਿ, ਸਰੀਰਕੇ ਵਿਖੇ ਹੋਤੀ, ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬ ਥੀ ਕੋਟਿ ਉਪਾਧਿ, ਅਨੇਕ ਪਰਕਾਰਕੇ ਜਾਤਿ ਗੋਤ ਬਰਣ ਆਸ੍ਰਮੋਂ ਕੇ ਬਖੇੜੇ ॥ ਤਿਨ ਸੰਪੂਰਣੋਂ ਕੀ ਓਰਸੇ ਉਲਟਿ ਕੇ ਮੇਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੁਖ ਸਹਜ, ਸ੍ਵਾਭਾਵਕ ਸੁਖਮੇ ਸਮਾਧਿ, ਏਕ ਰਸਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਈ

॥ ਔ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਆਪ ਪਛਾਨੇ, ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਮੇ ਜਾਣੇ ਆਪੈ, ਸਟਬਕੇ ਅੰਤਰ ਯਾ ਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ॥ ਆਪ, ਅਪਨਾ ਰੂਪ ਕਰ॥ ਤਿਸਕਾ ਫਲ ਹੂਯਾ ਨਿਖਲ ਰੋਗੋਂ ਔ ਤਾ ਪੋ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਨਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰੋਗ ਇਤਿ, ਰੋਗ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇ ਆਗੰਤੁਕ ਦੋਖਜ ਸਹ-ਜਾਦਿ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਹੋਵੇਹੈਂ॥ ਔ ਤਾਪ ਅਧਯਾਤਮਾਦਿਕ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੋਵੇਹੈਂ ਬਿਚਾਰਸੇ ਯੇ ਸਭੀ ਬਿਆਪੇ ਨਹੀ॥ ਬਕਨੇ ਆਦਿਕੋਂ ਸੈ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਜੁਰਾਦਿ ਆਗੰ-ਤੁਕ ਕਹੀਏਹੈ॥ ਬਾਤ ਪਿਤ ਕਫਸੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਰੋਗ ਦੋਖਜ ਕਹੀਏਹੈ॥ ਭੂਖ ਤ੍ਰਿਖਾ ਸਰੀਰਕੇ ਸਾਥ ਜਨਮ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਰੋਗ ਸਹਜ ਕਹੀਯੇ ਹੈ॥ ਅਧਯਾਤਮਾਦਿ ਤੀਨੋ ਸਪਸ੍ਰ ਹੈ॥ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਆਤਮਾਕੋ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਸੈਂ ਅਸੰਗ ਜਾਨਨੇ ਸੇਂ ਯਹ ਬਾਧਾ ਨਹੀ ਕਰੇਂ॥ ਯਹ ਨਾ ਬਯਾਪੇ ਕਥਨਕਾ ਭਾਵਹੈ॥ ੨॥ ਆਪ ਪਛਾਨੇ ਪਾਠਸੇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਅਬ ਇਤਿ, ਬਿਚਾਰ ਸੈਂ ਪੂਰਬ ਜੋ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਰੂਪ ਕੋ ਜਨਮਤਾ ਮਰਤਾ ਮਾਨਣੇ ਸੇ ਨਯਾ ਮਾਨਤਾ ਥਾ ਸੋਈ ਅਬ, ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੇ ਅਪ ਨੀ ਉਸ ਸਮਝਸੇ ਉਲਟਕੇ ਸਨਾਤਨ ਹੂਆ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤਵ ਸਨਾਤਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਓਰ ਹੂਆ॥ ਪਰੰਤੁ ਐਸਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮਨਨੇ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵਕੇ ਜਾਨਨੇ ਸਮੇ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ ਕਿੰਤੂ ਤਬ ਜਾਨਿਆਹੈ ਜਬ ਮਨਮੇ ਮਾਨਾ ਹੂਯਾ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ ਮਰ ਗਯਾ ॥ ਅਥਵਾ ਅਬ, ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੇ ਮਨ ਸੰਸਾਰ ਓਰਸੇ ਉਲਟਕੇ ਮੇਰੇ ਸਨਾਤਨ ਰੂਪ ਕੀ ਓਰ ਹੂਆਹੈ॥ ਔ ਇਸ ਸਨਾਤਨ ਓਰ ਹੋਨਾ ਮਨਕਾ ਮੈਨੇ ਤਬ ਦ੍ਰਿਢ ਜਾ ਨਿਆ ਹੈ ਜਬਮੈ ਜੀਵਤ ਮੂਆ, ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਗਯਾ॥ ਅਪਨਾ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਨਾ ਲਖਣ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਸੰਤੋ ਮੈ ਅਬ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਦਸਾਮੇ ਸੁਖ ਸਹਜ ੭ ਸ੍ਵਭਾਵਕ ਸੁਖਮੇ ਭਾਵ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਖਮੈ ਮਗਨ ਰਹਤਾ ਹੂੰ ਔ ਮਗਨ ਭਯਾ"ਭਯ ਕਾਹੂਕੋ ਦੇਤ ਨਹ ਨਹ ਭੈ ਮਾਨਤ ਆਨ"ਬਚਨ ਮੈ ਕਹੀ ਰੀ ਤਿਸੇ ਸਰਬਕੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਕਾਹੂ ਸੇ ਆਪ ਡਰਤਾ ਨਹੀ॥ ਔ ਸਰਬ ਕਉ ਅ ਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨਕੇ ਔਰੋਂ ਕਉ ਡਰਾਵਤਾ ਨਹੀ॥ ਭਾਵ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੁਯਾ ਆਨੰ ਦ ਸੇ ਬਿਚਰਤਾ ਹੋਂ॥ ੩॥ ੧੭॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ॥ ਪਿੰਡਿ ਮੂਐ ਜੀਉ ਕਿਹ ਘਰਿ ਜਾਤਾ॥ ਸਬਦ ਅਤੀਤਿ ਅਨਾਹਦਿ ਰਾਤਾ॥ ਜਿਨਿ ਰਾਮੁ ਜਾਨਿਆ ਤਿਨਹਿ ਪਛਾਂਨਿਆ॥ ਜਿਉ ਗੂੰਗੇ ਸਾਕਰੁ ਮਨ ਮਾਨਿਆ॥ ੧

॥ ਐਸਾ ਗਿਆਨੁ ਕਥੈ ਬਨਵਾਰੀ ॥ ਮਨਰੇ ਪਵਨ ਦ੍ਰਿੜ ਸੁਖ ਮਨ ਨਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੋ ਗੁਰੁ ਕਰਹੁ ਜਿ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਰਨਾ ॥ ਸੋ ਪਦ ਰਵਹੁ ਜਿ ਬਹੁਰ ਨ ਰਵਨਾ ॥ ਸੋ ਧਿ- ਆਨ ਧਰਹੁ ਜਿ ਬਹੁਰਿ ਨ ਧਰਨਾ ॥ ਐਸੇ ਮਰਹੁ ਜਿ ਬਹੁਰਿ ਨ ਮਰਨਾ ॥ ੨ ॥ ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ ਜਮੁਨ ਮਿਲਾਵਉ ॥ ਬਿਨ ਜਲ ਸੰਗਮ ਮਨ ਮਹਿ ਨਾਵਉ ॥ ਲੋਚਾ ਸਮ ਸਰਿ ਇਹ ਬਿਉਹਾਰਾ ॥ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਿ ਕਿਆ ਅਵਰਿ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਅਪ ਤੇਜ ਬਾਇ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਆਕਾਸਾ ॥ ਐਸੀ ਰਹਤ ਰਹਉ ਹਰਿ ਪਾਸਾ ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰ ਨਿਰੰਜਨ ਧਿਆਵਉ ॥ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਜਾਉ ਜਿ ਬ- ਹੁਰਿ ਨ ਆਵਉ ॥ ੪ ॥ ੧੯ ॥

ਸਰੀਰ ਕਾਲਮੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਬਿਦ੍ਵਾਨਕੀ ਐਸੀ ਦਸਾ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨ ਸਰੀਰਕੇ ਨਾ ਰਹਨੇ ਕਾਲਕੀ ਦਸਾ ਪੂਛੇਹੈ ॥ ਪਿੰਡਿਇਤਿ ਪਿੰਡਿ ਮੂਐ, ਗਜ਼ਾਨ ਵਾਨ ਕਾ ਸਰੀਰ ਛੂਟੇ ਪੀਛੇ ਦੇਹਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜੀਵ ਕਿਸ ਥਾਨਮੇ ਸਮਾਵੇਹੈ ॥ਭਾਵ ਯਹ ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵੋਂਵਤ ਦੇਹਾਂਤਰ ਪਾਵੇਹੈ ਵਾ ਨਹੀ ॥ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਸਬਦਇਤਿ, ਹੇਪ੍ਰਿਯ ਸ਼ਬਦ ਅਤੀਤ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੰਪੂਰਣ ਸ਼ਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈ ॥ ਅਰ ਅਨਾਹਦਿ ਉਤਪਤੀ ਨਾਸਾਦਿ ਵਿਕਾਰੋਂ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਰਾਤਾ ਰੰਗਜਾ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮਿਲ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਤਾਮੇ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਜੋਸੁਖ ਹੋਵੇਹੈ ਤਿਸਕੋ ਮਿਲਨੇ ਵਾਲਾ ਵਿਦ੍ਵਾਨਹੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਨਇਤਿ, ਜਿਸ ਗਜ਼ਾਨ ਵਾਨ ਨੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਰਾਮ ਰੂਪ ਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ਤਿਸੀਨੇ ਉਸ ਰਾਮ ਰੂਪ ਹੋਨੇਕੇ ਆਨੰਦਕੋ ਪਛਾਨਿਆ, ਅਨੁਭਵਕੀਆ ਹੈ ॥ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਪਾਸ ਵਹੁ ਸੂਸੰ ਬੇਦਯ ਵਸਤੁ ਕਹਨੇ ਮੈ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਇਸ ਪੈ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੂੰਗੇ ਪੁਰਖਕਾ ਸਾਕਰ, ਸੱਕਰ ਕੇ ਮੀਠੇ ਰਸ ਮੈ ਮਨ ਮਾਨਿਆ, ਆਨੰਦ ਹੁਯਾਹੈ ॥ ਤਿਸ ਆਨੰਦਕੋ ਵਹੁ ਆਪਹੀ ਜਾਨੇਹੈ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸ ਕਹ ਨਹੀ ਸਕੇ ॥ ਦੂਸਰਾ ਪੁਰਖ ਉਸਕੇ ਸ੍ਵਾਦ ਕੋ

ਕੇਵਲ ਉਸਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਭੀ ਵਿਦ੍ਵਾਨਕੇ ਆਨੰਦ ਕੋ ਇਤਰ ਪੁਰਖ ਤਿਸਕੇ ਸਤਜ ਸੰਤੋਖ ਧੀਰਜ ਦਯਾਦਿ ਲਖਣੋਂਸੇ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਲਖਣੋ ਬਿਨਾ ਸ੍ਵਯੰ ਬੇਦਯ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ਐਸਾਹੀ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋ ਕਾ ਜਾਨਨਾਂ ਗੀਤਾਮੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਐਸਾਇਤਿ,ਤੁਲਸੀ ਕੁੰਦ ਮੰਦਾਰ ਪਾਰਜਾਤ ਕਮਲ ਇਨ ਪਾਂਚੋ ਸੇ ਬਨੀਮਾਲਾ ਬਨਮਾਲਾ ਕਹਾਵੇਹੈ॥ਵਾ ਪਾਓਂ ਪ੍ਰਯੰਤ ਲੰਬੀ ਮਾਲਾ ਬਨਮਾਲਾ ਕਹੀਯੇਹੈ ॥ ਬਨ ਮਾਲਾ ਵਾਲੇਕੋ ਬਨ ਮਾਲੀ ਕਹੇਹੈ ॥ ਬਨਮਾਲੀ ਕੀ ਬਦਲ ਬਨਵਾਰੀਹੈ ॥ਯਹ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਜੀ ਭੀ ਅਪਨੇ ਗੀਤਾ ਗ੍ਰੰਥਮੈ ਅਰਜਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਗਯਾਨਕਾ ਹੀ ਕਥਨ ਕਰੇਹੈ ॥ ਔ ਐਸੇ ਗਯਾਨਕੇ ਸਾਧਨ ਭੀ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਹਠ ਯੋਗ ਅਰ ਰਾਜ ਯੋਗ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਤਿਨਮੇ ਸੰਖੇਪ ਸੇ ਹਠ ਕਹੇ ਹੈ ਮਨਇਤਿ, ਹਠ ਯੋਗ ਕਾਲਮੇ ਹਠ ਯੋਗ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਪਨੇ ਮਨਕੋ ਐਸੀ ਸਿਖਯਾ ਕਰੇ ਜੋ ਮਨਰੇ,ਹੇਮਨ ਐਸਾ ਗਯਾਨ ਪਾਵਨ ਹੇਤ ਯਮ ਨਿਯਮ ਆਸਨ ਸਾਧਨੋਂਸੇਪੀਛੇ ਪ੍ਰਾਣਾ ਯਾਮ ਕਾਲਮੈ ਪਵਨ,ਪ੍ਰਾਣ ਵਾਯੁਕੋ ਸੁਖਮਨ ਨਾੜੀਕੇ ਥਾਨਮੇ ਦ੍ਰਿੜਕਰੋ ॥ ਜਿਸਸੇ ਤੁਮਾਰੀ ਥਿਤੀਹੋਵੇ ॥ ਔ ਥਿਤਹੂਯੇ ਮੈ ਆਤਮ ਤਤ੍ਵਕਾ ਸਾਖਯਾਤ ਹੋਵੇ॥ ੧ ॥ ਆਤਮ ਤਤ੍ਵਕਾ ਸਾਖਯਾਤ ਗੁਰੁਸੇ ਹੋਨਾਹੈ ਔ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੇਤ ਪੂਰਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਯਾਤੇ ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਸੋਇਤਿ,ਸੋਗੁਰੁ ਕਰੋ,ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਐਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਸ਼੍ਟ ਗੁਰੁ ਪਰੀਖਯਾ ਕਰ ਧਾਰਨ ਕਰੋ ॥ ਜਿਸਕੇ ਧਾਰਨ ਕਰੇ ਪੀਛੇ ਔਰ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾ ਲੇਨਾ ਪੜੇ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਗੁਰੁਸੇ ਯਥਾਰਥ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨੋ॥ ਔ ਯਥਾਰਥ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਕੇ ਤਿਸ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਪੀਛੇ ਸੋ ਪਦ ਰਵਹੁ, ਐਸੀ ਵਸਤੁ ਮੇ ਚਿਤਕੀ ਮਨਨ ਰੂਪ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰਹੁ ॥ ਜਿਸ ਪਦਕੇ ਮਨਨਸੇ ਪਰੇ ਤੁਮਕੋ ਔਰ ਵਸਤੁਕੇ ਮਨਨਮੇ ਨਾ ਰਮਣਾ ਰਹੇ ॥ ਮਨਨ ਪੀਛੇ ਨਿਦਿਧ੍ਯਾਸਨ ਭੀ ਵੈਸਾ ਕਰੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸੋ ਧਿਆਨ ਇਤਿ, ਸੋ ਧਿਆਨ ਧਰਹੁ ਐਸਾ ਨਿਦਿਧ੍ਯਾਸਨ ਧਾਰਨਕਰੋ ਜਿਸਸੇ ਪੂਰਾਬਿਪਰਯ ਦੂਰ ਹੋਵੇ। ਤਾਸੇ ਪੀਛੇ ਫੇਰ ਤੁਮਕੋ ਤਾਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਧ੍ਯਾਨ ਨਾ ਧਾਰਨਾ ਪੜੇ॥ ਔ ਨਿਦਿਧ੍ਯਾਸਨ ਪੀਛੇਸਾਖਯਾਤ ਲੇ ਪੂਰਾ ਸੰਸਾਰਕਾ ਨਾਸ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਐਸੇ ਮਰਹੁ, ਅਗਯਾਨ ਤਤ ਕਾਰਯ ਸੰਸਾਰਮੇ ਮਿਲਕੇ ਮਾਨੇ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ ਸੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਸਾਖਯਾਤ ਦ੍ਵਾਰਾ ॥ ਐਸੇ ਮਰਹੁ ਜੋ ਫੇਰ ਤੁਮਕੋ ਜਨਮ ਔ ਮਰਨਾ ਨਾ ਰਹੇ ॥ ੨ ॥ ਔ ਐਸੇ ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਸੀਘ੍ਰ ਹਠ ਯੋਗ ਰੂਪ ਉਪਾਯ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਉਲਟੀ ਇਤਿ ਜਬ ਬਿਚਾਰਾਰਥਮਨਕੀ ਬਿਰਤਾ

ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰਤੇ ਜਮਨਾ ਓਰ ਸ੍ਵਾਸ ਚਲਤੇ ਸਰੀਰਮੇ ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ॥ ਉਸ ਕਾਲਮੇ ਜਮਨਾ ਨਾੜੀਮੇ ਆਵਤੇ ਸੂਰਜਕੇ ਸ੍ਵਰਕੇ ਸੀਤਲ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਉਲ-ਟੀ ਕਰ ਜਮਨ ਗੰਗਾ ਮਿਲਾਵਉ, ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੇ ਸ੍ਵਰ ਗੰਗਾ ਮੈ ਮੇਲੋ ਤਿਸਮ ਮਿਲਾਯ ਕਰ ਪੀਛਿਸੇ ਬਿਨੁਜਲ, ਵਿਨਜਲ ॥ ਭਾਵ ਉਨ ਜਲੋਂਕੇ ਸੰਗਮਕੀ ਜਗਾ ਸੁਖਮਨਾ ਨਾੜੀ ਮੇ ਗਯੇ ਸ੍ਵਾਸੋਂ ਸੇਥਿਤਹੂਆ ਜੋ ਮਨ ਤਿਸ ਮਨ ਮਹਿ ਨਾਵਉ, ਸਨਾਨ ਕਰੋ ॥ ਭਾਵ ਥਿਰ ਹੂਯੇ ਮਨਮੇ ਉਪਜੇ ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰ ਗਯਾਨਮੇ ਅਸ੍ਨਾਨ ਕਰੋ ॥ ਐ ਲੋਚਾ-ਸਮ, ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਕਾਲਮੇ ਤੁਮਨੇ ਗਯਾਨ ਤੀਰਥਮੇ ਸਾਧਨ ਧਾਰ ਸ਼੍ਨਾਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਕਰੀਥੀ ॥ ਤਿਸ ਤੁਮਾਰੀ ਚਾਹਕੇ ਤੁਲਜ ਭਾਵ ਉਸਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਯਾਹੈ ॥ ਤੁਮਕੋ ਇਹੁ ਬਿਉਹਾਰਾ, ਯਹ ਸ੍ਨਾਨ ਰੂਪ ਕਾਮ ॥ ਅਰ ਜਿਸਮੇ ਤੁਮਕੋ ਯਹ ਸ੍ਨਾਨ ਹੁਯਾਹੈ ॥ ਇਸ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਿ, ਸਾਖਯਾਤ ਰੂਪ ਗਯਾਨ ਸੇ ਪਰੇ ਕਿਆ ਸਨਾਨ ਹੇਤ ਰਹਯਾਹੈ ਕੋਈ ਅਵਰਿ ਬੀਚਾਰਾ, ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪੋਂ ਕਾ ਗਯਾਨ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀ ਰਹਯਾ ਯਹੀ ਮੁਖ ਤੀਰਥ ਹੈ ॥ ਕਿੰਚ ਕਹੇ ਤਤ੍ਵ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਹੇਤ ਇਨਤਤ੍ਵੋਂ ਕੇ ਸ੍ਵਭਾਵੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮੈ ਧਾਰੋ ਤਬ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹਰਿ, ਅਤੀ ਸਮੀਪਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਅਪ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਅਪ, ਜਲ ਆਪ ਨਿਰਮਲ ਹੈ ਔਰੋਂ ਕੋ ਨਿਰਮਲ ਕਰੇਹੈ ॥ ਆਪ ਸੀਤਲਹੈ ਔਰੋਂ ਕੋ ਸੀਤਲ ਕਰੇਹੈ ਯਾਤੇ ਸਭ ਕਾ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਸੁਭਾਵ ਰਖੋ ॥ ਤਥਾ ਤੇਜ ਅਗਨਿ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਔ ਤੇਜ ਵਾਲੀ ਹੈ ਸ੍ਵਾਦ ਕੁਸ੍ਵਾਦ ਕੁਛ ਨਹੀ ਦੇਖੇ ਸਭਕੋ ਖਾਵੇ ਹੈ ਕਾਹੂਸੇ ਲਿਪਾਇਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸਾ ਸ੍ਵਭਾਵ ਰਖੋ ॥ ਤਥਾ ਬਾਇ, ਪਵਨ ਜੈਸੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਥਾਨੋ ਮੇ ਚਲਤੀ ਹੂਈ ਅਪਨੇਮੇ ਕਾਹੂਕੇ ਸ੍ਵਭਾਵਕੋ ਨਹੀ ਲੇਵੇ ॥ ਐਸਾ ਸ੍ਵਭਾਵ ਰਖੋ ॥ ਤਥਾ ਪ੍ਰਿਥਮੀ, ਭੂਮੀ ਜੈਸੇ ਸਭਕੋ ਅਪਨੇ ਪੈ ਵਾਸਦੇਵੇ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਲੇਪਨ ਖੋਦਨ ਸੇ ਸੁਖੀ ਦੁਖੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਸੁਭਾਵ ਰਖੋ ॥ ਤਥਾ ਆਕਾਸ, ਗਗਨ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇਮੇ ਚਲਤੇ ਮੇਘ ਅੰਧੇਰੀਕੇ ਸ੍ਵਭਾਵੋਂ ਕੋ ਨਹੀ ਧਾਰੇ ਤੈਸੇ ਤੁਮਭੀ ਐਸੀ ਰਹਤ ਰਹਉ, ਇਨ ਤਤੋਂ ਕੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸ੍ਵਭਾਵੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮੇ ਰਖੋ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਪਾਸਾ, ਤੁਮਾਰਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਹਰੀ ਤੁਮਾਰੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪਹੈ ॥ ਫਲ ਸਹਿਤ ਵੈਸੇ ਧਿਆਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਤੇ ਸਮਾ ਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੈ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਪੁਰਖੋਤੁਮ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤਤ੍ਵੋਂ ਕੇ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੋ ਧਾਰਕੇ ਨਿਰੰਜਨ, ਨਿਰ ਦੁਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਧਯਾਨ ਕਰੋ ॥ ਜਿਸਕੋ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਤੁਮ ਸਾਖਯਾਤ ਗਯਾਨਲੇ ਤਿਤੁ ਘਰਿਜਾਉ, ਉਸੀ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਧਾਮਮੇ ਜਾਓ-

ਗੇ ਜਹਾਂ ਗਏ ਤੁਮ ਬਹੁਰਿ,ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹਮੇ ਨਹੀਂ ਆਵੋਗੇ॥੪॥੧੮॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ਤਿਪਦੇ॥ ਕੰਚਨ ਸਿਉ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਤੋਲਿ ॥ ਮਨੁ ਦੇ ਰਾਮੁ ਲੀਆ ਹੈ ਮੋਲਿ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਰਾਮੁ ਅਪਨਾ ਕਰਿ ਜਾਨਿਆ ॥ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬ੍ਰਹਮੈ ਕਥਿ ਕਥਿ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬੈਠੇ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਚੰਚਲਮਤਿ ਤਿਆਗੀ ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਨਿਜ ਭਾਗੀ ॥ ੩ ॥ ੧੯ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਘਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਤ੍ਵ ਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਧਨਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕੰਚਨ ਇਤਿ, ਕੰਚਨ ਸਿਉ, ਸੁਵਰਣਾਦਿ ਧਨ ਸਾਥ ਭਾਵ ਸੁਵਰਣਾਦਿ ਧਨ ਦੇਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਹੀ ਮਿਲੇ॥ ਮੈਨੇ ਅਪਨਾ ਮਨ ਤਿਸਮੈ ਦੇਕਰ ਭਾਵ ਮਨ ਮੈ ਤਿਸਕੀ ਅਨਨ੍ਯ ਭਕਤੀ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ ਮੋਲਿ, ਮੋਲ ਸੇ ਲੀਯੇ ਸਰੀਖਾ ਅਪਨਾ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਸਫੁਟ ਕਰੇ ਅਬ ਇਤਿ ਅਬ, ਤਿਸ ਮੇ ਮਨ ਦੇਨੇ ਕਾਲ ਮੇ ਮੈਨੇ ਰਾਮ ਕੋ ਅਪਨਾ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਜਾਨਿਆ॥ ਔ ਅਪਨਾ ਕਰ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਹੀ ਤਿਸਮੇ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ, ਬਿਨਾ ਮੋਲਾਦਿ ਯਤਨ ਮੇਰਾ ਮਨ ਅਪਨੇ ਆਪ ਰਾਮ ਮੇ ਮਾਨਿਆ ਹੈ॥ ੧॥ ਧਨ ਸੇ ਨਾ ਮਿਲਨੇ ਵਤ ਵਿਦ੍ਯਾ ਸੇ ਭੀ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਭਕਤੀ ਸੇ ਮਿਲੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਇਤਿ, ਬਿਦ੍ਯਾ ਰੂਪ ਯਤਨਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੇ ਰਿਗਾਦਿ ਵੇਦ ਦ੍ਵਾਰਾ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ॥ ਬਰਣਨ ਕਰ ਕਰ ਭੀ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਦੇਸ ਕਾਲਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਇਆ॥ ਜੋ ਬਿਅੰਤ ਰਾਮ ਅਪਨੀ ਭਗਤਿ ਸੇ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਬਿਦਰ ਕੇ ਪਾਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਆਇਆ ॥ ੨ ॥ ਇਸੀ ਭਗਤੀ ਓਰ ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ॥ ਜਬ ਹਮਨੇ ਬਿਦ੍ਯਾ ਧਨਾਦਿ ਯਤਨੋਂ ਸੇ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਵਨੇ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਚੰਚਲ ਬੁਧੀ ਤਿਆਗ ਦਈ ਹੈ ॥ ਉਸਦਿਨ ਸੇ ਕੇਵਲ, ਨਾਮ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਰਾਮ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕੇ ਨਿਜ ਨਾਮ ਹਮ ਭੀ ਭਾਗੀ, ਹਿੱਸੇ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਗਏ ਹੈਂ॥੩ ॥ ੧੯ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥ ਜਿਹ ਮਰਨੈ ਸਭ ਜਗਤ ਤਰਾਸਿਆ ॥ ਸੋ ਮਰਨਾ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਪ੍ਰਗਾਸਿਆ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਕੈਸੇ ਮਰਉ

ਮਰਨਿ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ॥ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਾਤੇ ਜਿਨ ਰਾਮੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਰਨੋ ਮਰਨ ਕਹੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਸਹਜੇ ਮਰੈ ਅਮਰ ਹੋਇ ਸੋਈ ॥ ੨ ॥ਕਹੁ ਕਬੀਰਮਨਭਇਆ ਅਨੰਦਾ ॥ ਗਇਆ ਭਰਮੁ ਰਹਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦਾ ॥ ੩ ॥ ੨੦ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੈ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਸਭ ਯਤਨ ਤਿਆਗ ਭਕਤੀ ਕਰਨੀ ਤੋ ਮਰਨਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਾਹੂੰ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਸੁਨ ਕਰਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਈਹਾਂ ਏਤਾ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਮਰਨਾ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹੈ ਏਕ ਕੂਛ ਕਾਲ ਸਰੀਰ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕਾ ਬਿਯੋਗ ਹੋਨਾ ਹੈ ॥ ਦੂਸਰਾ ਏਕ ਵਾਰ ਬਿਯੋਗ ਹੋਕਰ ਫੇਰ ਕਬੀ ਸਰੀਰ ਕਾ ਮੇਲ ਨਾ ਹੋਨਾ ॥ ਲੋਕ ਪਹਲੇ ਮਰਨੇ ਸੇ ਡਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਭਕਤ ਜਨ ਦੂਸਰੇ ਮਰਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਇਸ ਸਬਦ ਮੈ ਕਹੀ ਜਾਵੇਗੀ ॥ਅਬ ਅਖਰਾਰਥ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਜਿਹ ਮਰਨੈ, ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੇ ਬਿਛੜਨੇ ਰੂਪ ਮਰਨੇ ਸੇ ਸਭ ਜਗਤ, ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਤਰਾਸਿਆ, ਡਰੇ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਕਤੀ ਕੇ ਭਾਗੀ ਹੋਨੇ ਕਰ ਗੁਰੁ ਸਬਦ, ਨਾਮ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਵੁਹ ਸਰੀਰ ਸੇ ਬਿਛੜਨਾ ਰੂਪ ਮਰਨਾ ਹਮ ਕੋ ਭਲਾ ਹੋਕਰ ਪ੍ਰਗਾਸਿਆ, ਭਾਨ ਹੋਯਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅਛਾ ਭਾਨ ਹੋਨਾ ਸਫੁਟ ਕਰੇ ਅਬ ਇਤਿ ਅਬ, ਗੁਰੁ ਕੇ ਸਬਦ ਸੇ ਅਛਾ ਭਾਨ ਹੋਨੇ ਕਾਲ ਮੇ ॥ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈ ਸੀਘ੍ਰ ਇਸ ਮੈਲੇ ਸਰੀਰ ਸੇ ਵਿਜੋਗ ਪਾਵੋਂ ॥ ਜੋ ਵਿਜੋਗ ਰੂਪ ਮਰਨ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੈ ਮਾਨਿਆ, ਭਲਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਪ੍ਰਤਿ ਬੰਧਕ ਬਨਾ ਹੈ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਰਨੇ ਕਾ ਨਿਵਾਰਕ ਮਹਾ ਮਰਨਾ ਮੁਝੇ ਸੀਘ੍ਰ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਖਯ ਹੂਯੇ ਪੀਛੇ ਬਿਨਾ ਚਾਹੇ ਭੀ ਮਿਲੇਗਾ ਅਰ ਜਿਨ ਕੋ ਇਸ ਮਰਨੇ ਕੇ ਹੇਤੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਭਯਾ ਸੋ ਅੱਗ ਜੀਵ ਤੋ ਅਲਪ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸੇ ਸਦਾ ਮਰੇਂਗੇ ਯਹ ਕਹੇ ਮਰ ਇਤਿ ਵਹੁ ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵ ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਾਤੇ, ਬਾਰੰਬਾਰ ਜਨਮ ਕੇ ਮਰੇਂਗੇ ਜਿਨੋਨੇ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਰਾਮ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ੧ ॥ ਮਰਨ ਮਨ ਮਾਨਿਆ ਸੇ ਕਹੇ ਮਰਨ ਕੋ ਹੀ ਅਮਰ ਹੋਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਕਹੇ ਮਰਨੋ ਇਤਿ, ਚਿਤਮੈ ਅਤਯੰਤ ਤ੍ਰਾਸ ਪਾਇ ਕੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਰਜਾਨਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ਪਰੰਤੁ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਸਦਾਸਰੀਰ ਸੇ ਬਿਛੁੜਿਆ ਸਮਝ ਕੇ ਸਹਜੇਮਰੇ, ਸੁਭਾਵਕ ਸਰੀਰ ਸੇ ਬਿਯੋਗੀ ਹੋਇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਰਨੇ ਸੇ ਛੂਟ ਕੇ ਅਮਰ

ਹੋਵੇ ਹੈ॥ਔਰ ਕੋਈ ਅਮਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥੨॥ਐਸੇ ਮਰਨ ਕੀ ਖੁਸੀ ਕਬੀਰ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ॥ ਕਬੀਰ ਇਤਿ,ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸੇ ਮਰਨੇ ਸੇ ਹਮਾਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਯੰਤ ਆਨੰਦ ਹੂਆ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਮਰਨੇ ਸੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮਾਨ ਕੇ ਮੈ ਈਸ੍ਵਰ ਸੇ ਭਿੰਨ ਹੋਂ ਮੈ ਕਰਤਾ ਭੋਕਤਾ ਹੂ ਮੈ ਸਰੀਰ ਕਾ ਸੰਗੀ ਹੂੰ॥ ਐਸੇ ਸੰਪੂਰਨ ਭਰਮ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਸੇ ਜਾਤੇ ਰਹੇ ਔ ਸਭਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਤਿਨ ਸਭ ਕਾ ਅਧਿਸ੍ਟਾਨ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੇਵਲ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਮੇ ਰਹਿਆ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਿਖਲ ਦੁਖੋਂ ਕੇ ਅਭਾਵ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਹਮਕੋ ਲਾਭ ਹੂਆ ਯਾਤੇ ਹਮਾਰੇ ਮਨ ਮੇ ਅਤਯੰਤ ਆਨੰਦ ਹੂਆ॥ ੩॥ ੨॥ ।

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ॥ ਕਤ ਨਹੀ ਠਉਰ ਮੂਲ ਕਤ ਲਾਵਉ॥ ਖੋਜਤ ਤਨ ਮਹਿ ਠਉਰ ਨ ਪਾਵਉ॥ ੧॥ ਲਾਗੀ ਹੋਇ ਸੁਜਾਨੈ ਪੀਰ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਅਨੀਆਲੇ ਤੀਰ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਏਕ ਭਾਇ ਦੇਖਉ ਸਭ ਨਾਰੀ॥ ਕਿਆ ਜਾਨਉ ਸਹ ਕਉਨਿ ਪਿਆਰੀ॥ ੨॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਾਕੈ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ॥ ਸਭ ਪਰ ਹਰਿ ਤਾਕਉ ਮਿਲੈ ਸੁਹਾਗੁ॥ ੩॥ ੨੧॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਤਯਾਗ ਕਰ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਹੂਯੇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਰੋਗੀ ਜਾਨ ਕਰ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋਕ ਵੈਦ ਕੋ ਔਖਧੀ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਲਿਆਏ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਵੈਦ ਕਬੀਰ ਕੀ ਨਾੜੀ ਦੇਖ ਕਰ ਕਹੇ ਹੈ ਕਤ ਇਤਿ, ਕਤ ਨਹੀ ਠਉਰ, ਇਸਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈ ਰੋਗ ਕੀ ਕਹੀਂ ਠਉਰ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਮੂਲ,ਬੂਟੀ ਕਹਾ ਲਗਾਵੋਂ॥ ਖੋਜਤਾ ਹੋਂ ਮੈ ਇਸਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਠਉਰ ਬੀਮਾਰੀ ਕੀ ਸੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਇਸਸੇ ਮੈ ਮਲੂਮ ਕੀਆ ਇਸਕੋ ਕੋਈ ਰੋਗ ਨਹੀ ਯਹ ਮਸਤੇਵੇਂ ਸੇ ਪੜਾ ਹੈ॥ ੧॥ ਜਬ ਵੈਦ ਨੇ ਐਸੀ ਬਾਣੀ ਕਹੀ ਤਿਸਕੋ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਲਾਗੀ ਇਤਿ,ਹੇ ਵੈਦ ਹਮਤੋ ਲਗਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਹੈਂ॥ ਪਰੰਤੂ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਲਾਗੀ ਹੋਵੇ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਜੋ ਉਸਕੀ ਲਗਨ ਸੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਦਰਸਨ ਬਿਨਾ ਪੀੜਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜਾਨੇ ਹੈ ਨਾੜੀ ਦੇਖ ਰੋਗੋਂ ਕੇ ਖੋਜਨੇ ਵਾਲੇ ਤੁਮਾਰੇ ਸਰੀਖੇ ਔਰ ਨਹੀ ਜਾਨੈ॥ ਔ ਰਾਮ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਏਕ ਰਿਦਾ ਬੇਧਨ ਕੋ ਤੀਰ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਾਮ ਇਤਿ,ਰਾਮ ਭਗਤਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਕਤੀ ਤੋ ਪੁਰਖ ਕਾ ਰਿਦਾ ਬੇਧਨੇ

ਹੇਤ ਅਣੀਆਲੇ ਤੀਰ, ਬਾਗੜਾਂ ਵਾਲੇ ਤੀਰਹੈ॥ ਅਣੀਆਲੇ ਤੀਰ ਬਿਛੂਕੀਪੂੰਛ ਵਤ ਪੀਛੇਕੋ ਫਿਰੀ ਮੁਖੀ ਵਾਲੇ ਹੋਨੇਤੇ ਪੁਰਖਕੇ ਸਰੀਰਸੈ ਬਾਹਰਨਹੀ ਨਿਕਸਤੇ ॥ ਤੈਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਭੀ ਜਿਸਕੇ ਰਿਦੇ ਮੈ ਲਗੀਹੈ॥ ਤਿਸਕੇ ਰਿਦੇਸੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਾਤੇ ਵਹੀ ਨ ਜਬਪ੍ਰਯੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਾ ਦਰਸਨ ਨਾਹੋਵੇ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਤਿਸਕੇ ਦੁਖਕੋ ਜਾਨੇਹੈ ਵਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ੧॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਸਿਧ ਕਰੈ ਏਕ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖਕੀ ਬਹੁਤ ਇਸਤਰੀਆਂ ਹੋਵੈਂ॥ ਤਿਨ ਸਭ ਕਉ ਹੇ ਵੈਦ ਤੁਮ ਏਕ ਭਾਇ ਦੇਖੋ, ਯਹ ਸਭ ਇਸ ਪੁਰਖ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਪ ਨੇ ਸੇ ਸਭਕੋ ਦੇਖਤੇ ਹੋ॥ ਪਰੰਤੂ ਐਸੇ ਦੇਖਤੇ ਭੀ ਤੁਮ ਕਿਆ ਜਾਨਤੇ ਹੋ ॥ ਜੋ ਪਤਿਕੋ ਕੌਨ ਪਿਆਰੀਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਤੁਮ ਕਭੀ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ਜੋ ਪਤਿਕੋ ਯਹ ਪਿਆਰੀਹੈ ਵਾ ਯਹ ਪਿਆਰੀ ਹੈ॥ ਇਸ ਬਾਤਕੋ ਪਤੀ ਹੀ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੇ ਚਿਤਮੈ ਉਨਕਾ ਨਜੂਨ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੇਮਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਚਿਤਕੀ ਪੀੜਾਕੋ ਭੀ ਰਾਮਹੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸਨੈ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗਜਕਾ ਹਮਕੋ ਫਲ ਦੇਨਾਹੈ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤਸੇ ਸਪਸਟ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਵੈਦਜ ਜਿਸ ਇਸਤਰੀ ਕੇ ਮਥੇ ਮੈ ਭਾਗ ਹੈ ॥ ਸਭ ਪਰ ਹਰਿ, ਸਰਬਕੋ ਤਿਆਗਕੇ ਜੈਸੇ ਤਿਸੀਕੋ ਮਿਲੇ ਹੈ॥ ਪਤਿਕਾ ਮੇਲ ਰੂਪ ਸੁਹਾਗ ਔਰਕੋ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਤੈਸੇ ਜੋ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਮੇਲਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਸਾਮਗ੍ਰੀਹੈ ਸੋ ਮੇਰੇਹੀ ਚਿਤਮੈਹੈ ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਮੈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ ਕਾ ਫਲ ਮੇਰੇ ਕੋਹੀ ਹੋਗਾ ਤੁਮਕੋ ਨਹੀ॥ ੩ ॥ ੨੧ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਜਾਕੈ ਹਰਿ ਸਾ ਠਾਕੁਰ ਭਾਈ॥ ਮੁਕਤਿ ਅਨੰਤਿ ਪੁਕਾਰਣਿ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਕਹੁ ਰਾਮ ਭਰੋਸਾ ਤੋਰਾ ॥ ਤਬ ਕਾਹੂ ਕਾ ਕਵਨੁ ਨਿਹੋਰਾ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਾਕੈ ਹਹਿ ਭਾਰ॥ ਸੋ ਕਾਹੇ ਨ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਕ ਬੁਧਿ ਬੀਚਾਰੀ॥ ਕਿਆ ਬਸੁ ਜਉ ਬਿਖੁ ਦੇ ਮਹਤਾਰੀ॥ ੩ ॥ ੨੨ ॥

ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਪ੍ਰੀਤੀਮੇ ਪੜੇ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਕਾਹੂ ਅਗ੍ਯਾਨੀਪੁਰਖਨੇ ਕਹਾ ਕਬੀਰ ਤੂ ਕਾਮ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਤੇਰਾ ਨਿਰਬਾਹ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਤਿਸਕੋ ਸੁਨਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ

ਜਾਂਕੇ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜਿਸਕੇ ਥੋੜੇ ਸੇ ਐਸ੍ਵਰਯ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਪੈ ਅਪਨੀ ਪਾਲਨ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਅਪਨੀ ਪਾਲਨਾ ਹੇਤ ਆਨ ਪੁਰਖੋਂ ਸਮ ਯਤਨ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਮੇਰਾ ਤੋ ਵਹੁ ਹਰਿ ਠਾਕੁਰ ਸ੍ਵਾਮੀਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਸੇਵਕਾ ਕੋ ਸਾਲੋਕਯਾਦਿਕ ਮੁਕਤੀਆਂ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਸਫਲਤਾ ਹੇਤ ਪੁਕਾਰੇ ਹੈ ॥ ਸਾਲੋਕ ਕਹੇਹੈ ਮੇਰੇ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਮੈ ਸਫਲ ਹੋਵੋਂ ॥ ਸਾਰੂਪਯ ਕਹੇਹੈ ਮੇਰੇਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਮੈ ਸਫਲ ਹੋਵੋਂ ॥ ਏਵੰ ਸਾਮੀਪਯ ਸਾਯੁਜਯ ਕਹੇਹੈ ਹਮਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਹਮ ਸਫਲ ਹੋਵੇਂ ॥ ੧ ॥ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਐਸੇ ਕਹਤਾ ਹੀ ਮਧ੍ਯਮੇ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਲਗਨ ਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਸੇ ਬਾਤ ਕਰਤਾ ਹੋ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰੋਂ ਓਰ ਮੁਖ ਕਰ ਕਹੇਹੈ ॥ ਵੈਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਕਹੇ ਅਬਇਤਿ, ਅਬ ਆਪਹੀ ਕਹੋ ਹੇ ਰਾਮ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜਬ ਮੇਰੇਕੋ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਪਾਲਨ ਹੇਤ ਆਪ ਕਾ ਭਰੋਸਾਹੈ ॥ ਤਬ,ਐਸੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਾਲਮੇ ਕਾਹੂ ਕਾਕਵਨ ਨਿਹੋਰਾ, ਕਿਸੇ ਪੁਰਖ ਕਾ ਮੇਰੇ ਜ਼ੁੰਮੇਤੂ ਕਾਮ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਐਸੇ ਕਿਆ ਉਲਾਂਭਾਹੈ ਭਾਵ ਯਹ ਕਿਸੇ ਕਾ ਕੁਛ ਉਲਾਂਭਾ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਕੈਮੁਤਿਕ ਨਜਾਯਸੇ ਪੁਨਾ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੀ ਬਤਾਵੇ ॥ ਤੀਨ ਇਤਿ,ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਭਾਰ, ਬੋਝਕੇ ਭਾਵ ਬਲਕੇ ਆਸ਼੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀਕੇ ਏਕ ਸਰੀਰਕੀ ਕਿਉ ਨਹੀ ਕਰੇਗਾ ਪਾਲਨਾ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸਰਬਕਾ ਪਾਲਕ ਆਪਹੀ ਕਰੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਅਪਨੇ ਰਿਦੇਕਾ ਨਿਸਚਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਕੇ ਅਬ ਵੈਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇਕੀ ਬੁੱਧੀਕਾ ਐਸਾ ਹੋਨਾ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਫੈਕਨੇ ਵਾਲੇ ਈਸਕੇ ਅਧੀਨ ਕਹੇ ਕਹੁਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਹੇ ਹਮਕੋ ਉਪਾਲੰਭ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕਿਆ ਤੇਰੇ ਅਧੀਨਹੈ ॥ ਜਬ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਫੈਕਨੇਕੀ ਇਛਾ ਕਰ ਈਸ਼੍ਵਰ ਨੇ ਹੀ ਤੇਰੀ ਐਸੀ ਮਤਿ ਕਰ ਰਖੀਹੈ ਭਾਵ ਯਹ ਤੇਰੇ ਕੁਛ ਅਧੀਨ ਨਹੀ ॥ ਯਹੀ ਹਮ ਨੇ ਏਕ ਅਪਨੀ ਬੁਧਿਮੈ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ਹੈ ਬਾਲਕਕੇ ਕਿਆ ਬਸਹੈ ਕਿਆ ਅਧੀਨਹੈ ॥ ਜਬ ਸਰੀਰਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਤਾ ਹੀ ਉਸ ਸਰੀਰਕੇ ਬਿਨਾਸ ਹੇਤ ਖਾਨੇਕੋ ਬਿਖ ਦੇਵੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੈਸੇ ਬਾਲਕ ਕੇ ਕੁਛ ਅਧੀਨ ਨਹੀ ਤੈਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਭੀ ਕੁਛ ਅਧੀਨ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਨਿਸੰਕ ਹਮ ਕੋ ਵੈਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੋ ॥ ੩ ॥ ੨੨ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਬਿਨੁ ਸਤ ਸਤੀ ਹੋਇ ਕੈਸੇ ਨਾਰਿ ॥ ਪੰਡਿਤ ਦੇਖਹੁ ਰਿਦੈ ਬੀਚਾਰ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ

ਬਧੈ ਸਨੇਹੁ ॥ ਜਬ ਲਗ ਰਸ ਤਬ ਲਗ ਨਹੀ ਨੇਹੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਹਨਿ ਸਤੁ ਕਰੈ ਜੀਅ ਅਪਨੈ ॥ ਸੋ ਰਮਯੇ ਕਉ ਮਿਲੈ ਨ ਸੁਪਨੈ ॥ ੨ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਗ੍ਰਿਹੁ ਸਉਪ ਸਰੀਰੁ ॥ ਸੋਈ ਸੁਹਾਗਨਿ ਕਹੈ ਕਬੀਰੁ ॥ ੩ ॥ ੨੩ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਅਪਨਾ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਸਰੀਖਾ ਯਤਨੋਂ ਕਾ ਤਜਾਗੀ ਹੋਨਾ ਬਿਨਾ ਭਰੋਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਬਿਨ ਇਤਿ, ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਵ ਯਹ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਪਤਿਸੇ ਬਿਨਾ ਆਨ ਪੁਰਖਸੇ ਨਾ ਮਿਲਨੇ ਕੇ ਸਤ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਬਯਵਹਾਰ ਬਿਨਾ ਨਾਰੀਸਤੀ, ਪ੍ਰਤਿਬ੍ਰਤਾ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇ ॥ ਯਹ ਸਭੀ ਪੰਡਿਤ ਜਨ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬਿਚਾਰਕੇ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਸਕੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਮੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਹੀ ਤਿਸਕਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਸਨੇਹ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਕ੍ਤੀ ਰੂਪਕੈਸੇ ਬਧੇ ॥ ਭਾਵ ਬਿਨਾਪ੍ਰੀਤੀ ਰੂਪ ਥਾਈ ਭਾਵਸੇ ਭਕਤੀ ਰਸ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਨਹੀ ਬਨਸਕੇ॥ਔਜਬਲਗ, ਜਬਪ੍ਰਯੰਤ ਪੁਰਖਕੋ ਰਸ, ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਮੈ ਆਨੰਦ ਭਾਨਹੋਵੇਹੈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਨਹੀ ਨੇਹ,ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਮੈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਮਾਯਾਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਾਹਨਿ ਇਤਿ,ਈਸ਼ਰ ਸਾਹ ਕੀ ਸਾਹਨਿ ਜੋ ਮਾਯਾ ਤਾਕੂ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਤਕਰ ਅਪਨੇ ਜੀਅਮੇ ਮਾਨੇਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਰਮਯੇ ਕਉ, ਰਾਮ ਕਉ ਸੁਪਨੇ ਮੈਭੀ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਜਾਗ੍ਰਤ ਮੈ ਮਿਲੇਹੈ ॥ ਯਹ ਤੋ ਕਿਆ ਕਹੇ ॥ ਸ੍ਵਪਨੇ ਮੈ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਕਹਨੇ ਕਾ ਭਾਵ ਯਹ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਵਸਤੁਕਾ ਜਾਗ੍ਰਤਮੇ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਤਾਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਸੇ ਤਿਸੀ ਕਾ ਸ੍ਵਪਨਮੇ ਭਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਔਰ ਕਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸਨੇ ਮਾਯਾਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਓਰ ਜਾਗ੍ਰਤ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਕਰੀ ॥ ਤਿਸਕੋ ਸ੍ਵਪਨਮੇ ਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਮੇਲ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸ ਕਉ ਮੇਲਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਇਸ ਉਪਾਯਸੇ ਮਿਲੇ ਯਹ ਉਪਾਇ ਬਤਾਵੇ ॥ ਤਨਇਤਿ,ਜੋ ਪੁਰਖ ਤਨਾਦਿ ਸੰਪੂਰਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਸਉਪ, ਨਾਮ ਈਸ਼੍ਵਰਕੋ ਅਰਪਣ ਕਰੇਗਾ ਸੋਈ ਸੁਹਾਗਨਿ, ਵਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪਤਿਕੇ ਮੇਲ ਰੂਪ ਸੁਹਾਗਕੋ ਪਾਵੇਗਾ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ਯਹ ਕਬੀਰਨੇ ਕਹਯਾਹੈ ॥ਯਾਤੇ ਸੁਹਾਗ ਕੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲਾ ਅਵੱਸਜ ਤਨਾਦਿਕ ਅਰਪੈ ॥ ੩ ॥ ੨੩ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਬਿਖਿਆ ਬਿਆਪਿਆ ਸਗਲ ਸੰ

ਸਾਰੁ ॥ ਬਿਖਿਆ ਲੈ ਬੂਡੀ ਪਰ ਵਾਰੁ ॥੧॥ ਰੇ ਨਰ ਨਾਵ ਚਉੜਿ ਕਤ ਬੋੜੀ ॥ ਹਰਿ ਸਿਉ ਤੋੜਿ ਬਿਖਿਆ ਸੰਗ ਜੋੜੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੁਰਿ ਨਰਿ ਦਾਧੇ ਲਾਗੀ ਆਗਿ ॥ ਨਿਕਟਿ ਨੀਰੁ ਪਸੁ ਪੀਵਸਿ ਨ ਝਾਗ ॥ ੨ ॥ ਚੇਤਤ ਚੇਤਤ ਨਿਕਸਿਓ ਨੀਰ ॥ ਸੋ ਜਲੁ ਨਿਰਮਲੁ ਕਥਤ ਕਬੀਰੁ ॥ ੩ ॥ ੨੪ ॥

ਵਿਖਯੋਂਮੇ ਲਗ ਕਰ ਸੰਸਾਰਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਰਹੇ ਜੀਵਨ ਕੋ ਡਾਟਕੇ ਪਤਿ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਬਿਖਿਆ ਇਤਿ,ਬਿਖਿਆ ਪਦ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਰਬਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਪੈ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਯਾਤੇ ਸਪਰਸਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇ ਬਿਆਪਿਆ, ਫੈਲਕੇ ਲੈ ਹੋਰਹੇਹੈ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰ,ਨਿਖਲ ਸੁਰ ਨਰਾਦਿਕ ਜੀਵ ਯਾਹੀਤੇ ਬਿਖਿਆ ਲੈ, ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਮੈ ਲੀਨ ਹੋਕਰ॥ ਬੂਡੀ ਪਰ ਵਾਰੁ, ਡੂਬੇਹੈ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਬਰਨਹੈ॥"ਮ੍ਰਿਗ ਮੀਨ ਭ੍ਰਿੰਗ ਪਤੰਗ ਕੁੰਚਰ ਏਕ ਦੋਖ ਬਿਨਾਸ॥ ਪੰਚ ਦੋਖ ਅਸਾਧ ਜਾਮੇ ਤਾਕੀ ਕੇਤਕ ਆਸ"॥੧॥ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇ ਡੂਬੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਤਾੜਨਾ ਕਰੇ ਰੇਇਤਿ ਚਉੜ ਪੰਜਾਬਮੈ ਮੈਦਾਨਕੋ ਕਹੇਹੈ॥ ਅਰ ਚੰਚਲਤਾਈ ਕੋ ਕਹੇਹੈ॥ ਈਹਾਂ ਦੋਨੋ ਅਰਥ ਲੇਨੇ॥ ਭਾਵ ਇਸ ਕਹਨੇਕਾ ਯਹਹੈ॥ ਬੰਦ ਥਾਨ ਮੈ ਪੁਰਖਕੋ ਕੁਛ ਸਮਜਕ ਭਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰ ਮੈਦਾਨਮੇ ਸਭ ਕੁਛ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਭਾਸੇਹੈ॥ ਸੋ ਮੈਦਾਨ ਈਹਾਂ ਸਭ ਬਸਤੂਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਨੁਖਜ ਦੇਹ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਹੇਨੀਚ ਪੁਰਖ ਤੈ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਲਖਾਵਨ ਵਾਲੀ ਯਹ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਰੂਪ ਨੌਕਾ ਕਹਾ ਵਿਖਯੋਂਕੀ ਚੰਚਲ ਤਾਈ ਮੈ ਡੋਬ ਲਈ॥ ਜੋ ਸਰਬ ਬੰਧਨ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹਰਿਕੀਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤਿ ਹਟਾਯ ਕਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ॥ ਸਬਦਾਦਿਕ ਵਿਖਯੋਂ ਵਿਖੇ ਜੋੜ ਰਖੀਹੈ॥ ੧ ॥ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਕੀ ਨੌਕਾ ਕਾ ਡੂਬਨਾ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਸੁਰ ਇਤਿ, ਸੁਰ ਦੇਵਤਾ ਨਰ ਮਨੁਖ॥ ਏਵੰ ਔਰ ਭੀ ਸਭੀ ਜੀਵ ਚਿਤਸੇ ਦਗਧਹੋ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਲਾਗੀ ਆਗ ਇਨ ਨਿਖਲੋਂ ਕੇ ਚਿਤਮੈ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ਲਗ ਰਹੀਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਅਗਨਿਕੇ ਬੁਝਾਵਨ ਵਾਲਾ॥ ਜੋ ਅਪਨਾ ਸਰੂਪ ਅਤਿ ਸੀਤਲ ਜਲਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਝਾਗ, ਝਾਕ ਭਾਵ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਅਪਨੇ ਭੀਤਰ ਦੇਖਕੇ ਪੀਵਤੇ ਨਹੀ॥ ਭਾਵ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ੨ ॥ ਜਿਸ ਜਲ ਕੋ ਸਮੀਪ ਦੇਖ ਕਰ ਨਹੀ ਪੀਵਤੇ॥ ਤਾਕੇ ਨਿਕਸਨਕੇ ਉਪਾਯ ਸਹਿਤ ਤਾਕਾ ਨਿਕਸਨਾ ਕਹੇ ॥

ਚੇਤਤ ਇਤਿ,ਚੇਤਤ ਚੇਤਤ, ਨਾਮ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਤਿਸਕਾ ਸ੍ਰਵਣ ਮਨਨਾਦਿ ਅਭਜਾਸ ਕਰਤੇ ॥ ਜੋ ਨਿਦਿਧਜਾਸਨ ਸੇ ਪੀਛੇ ਸਾਖਜਾਤ ਦ੍ਵਾਰਾ ਵਹੁ ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਜਲ ਨਿਕਸੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਜਲ ਨਿਰਮਲ,ਨਾਮ ਵਹੀ ਜਲ ਅਤਜੰਤ ਸੁਧਹੈ ॥ ਐਸੇ ਵੇਦ ਸਾ ਸਤ੍ਰਸੇ ਅਰ ਅਪਨੇ ਅਨੁਭਵ ਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਕਬੀਰ ਭਕਤ ਕਹੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਉਸ ਸੁਖ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਲ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਵਿਖਯੋਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ਕੇ ਦਾਹ ਰੂਪ ਦੁਖਸੇ ਉਬਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ਕੇਵਲ ਵਹੀਹੈ ॥ ੩ ॥ ੨੪ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ॥ ਜਿਹ ਕੁਲ ਪੂਤੁ ਨ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ॥ ਬਿਧਵਾ ਕਸ ਨ ਭਈ ਮਹਤਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਜਿਹ ਨਰ ਰਾਮ ਭਗਤ ਨਹਿ ਸਾਧੀ ॥ ਜਨਮਤ ਕਸ ਨ ਮੁਓ ਅਪਰਾਧੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੁਚ ਮੁਚ ਗਰਭ ਗਏ ਕੀ ਨ ਬਚਿਆ ॥ ਬੁਡਭੁਜ ਰੂਪ ਜੀਵੇ ਜਗ ਮਝਿਆ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜੈਸੇ ਸੁੰਦਰਸਰੂਪ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜੈਸੇ ਕੁਬਜ ਕੁਰੂਪ ॥ ੩ ॥ ੨੫॥

ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਨੇ ਪੂਰਬਸਬਦਮੇਕਹਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਲ ਨਹੀਪਾਇਆ ਤਿਸਕੀ ਮਾਤਾ ਬਿਧਵਾ ਕਿਉਂ ਨ ਹੂਈ ਅਰ ਮਾਤਾ ਕੇ ਸਦਵਾ ਰਹੇ ਭੀ ਭਗਤੀਹੀਨ ਵਾਲਾ ਗਰਭ ਕਿਉ ਨਾ ਸ੍ਰਵ ਗਿਆ ॥ ਅਰ ਨਾ ਸ੍ਰਵੇ ਭੀ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਕੁਸ਼੍ਰੀ ਕਿਉ ਨ ਹੋਗਯਾ ॥ ਐਸੇ ਅਤਜੰਤ ਕੋਪਸੇ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨੋਂ ਕੋ ਨਿੰਦੇ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਕੁਲ ਮੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਨਮਜਾ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਕੇ ਗਜਾਨ ਉਪਜਨੇ ਯੋਗ ਬਿਬੇਕ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ਤਿਸ ਕੁਲ ਕੇ ਜਨਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਤਾ ਬਿਧਵਾ ਕਸਨ ਭਈ,ਧਵ ਜੋ ਪਤਿਤਾਸੇ ਹੀਨ ਬਾਲ ਰੰਡ ਕਿਉ ਨਾ ਹੋਗਈ ॥ ਸਧਵਾ ਕਿਉ ਰਹੀ ॥ ਬਾਲ ਰੰਡ ਹੋਜਾਭੀ ਤੋ ਪਿਤਾ ਬਿਨਾ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਕਾ ਸੁਧ ਕੁਲਮੇ ਜਨਮ ਨਾ ਹੋਸਕਤਾ ॥ ਬਿਚਾਰ ਹੀਨ ਕੇ ਜਨਮ ਕੋ ਨਿਸਫਲਤਾ ਸੂਚਕ ਲੋਕੋਕਤੀਭੀ ਹੈ ॥ "ਜਨਨੀ ਜਨੇ ਤੋ ਭਕਤ ਜਨ ਕੈ ਦਾਤਾ ਵਾ ਸੂਰ॥ਨਹੀ ਤੋ ਜਨਨੀ ਬਾਂਝ ਰਹ ਕਾਹ ਗਵਾਵੇ ਨੂਰ" ॥ ੧ ॥ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਜਨਮ ਸੇ ਪੀਛੇ ਤਤਕਾਲ ਕਿਉ ਨ ਮਰਗਯਾ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਪੁਰਖਨੇ ਰਾਮ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਕੋਈ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿ ਭਕਤੀ ਨਹੀ ਸਿਧ ਕਰੀ ॥ਕੇਵਲ ਅਪਰਾਧ ਹੀਕੀ-

ਯੇ ਹੈਂ ਵਹੁ ਅਪਰਾਧੀ ਜਨਮਤ, ਜਨਮਤਾ ਹੀ ਕਿਉ ਨਾ ਮਰਗਯਾ॥ ਅਧਿਕ ਕਾਲ ਕਿਉ ਰਹਿਆ॥੧॥ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਵਾਲਾ ਗਰਭ ਹੀ ਕਿਉ ਨਾ ਸ੍ਵ ਗਯਾ॥ ਯਹ ਪੁਨਾ ਕਹੇ॥ ਮੁਚਇਤਿ,ਮੁਚ ਪਦ ਦੋ ਹੈਂ ਤਿਨ ਮੈ ਏਕ ਬਹੁਤੇ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਦੂਸਰਾ ਗਿਰਨੇ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਚ, ਬਹੁਤੇ ਹੀ ਇਸਤਰੀਯੋਂ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚ ਗਏ, ਸ੍ਵ ਗਏ॥ ਤਿਨ ਮੇ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਜੀਵ ਵਾਲਾ ਗਰਭ ਬਿਰਥਾ ਮਾਤਾ ਕੀ ਯੁਵਾਨੀ ਖੋਨੇ ਵਾਲਾ ਕੀ ਨ ਬਚਜਾ,ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਬਚਰਹਜਾ ਸ੍ਵ ਕਿਉ ਨਾ ਗਯਾ॥ ਐਸੇਤਾਕੇ ਜਨਮ ਕੋ ਅਰ ਗਰਭ ਕੋ ਨਿਸਫਲ ਕਹਕਰ॥ ਅਬ ਤਾਕੇ ਜੀਵਨ ਕੋ ਨਿਸਫਲ ਕਹੇ॥ਬੁਡ ਇਤਿ,ਬੁਡ ਭੁਜ, ਨਾਮ ਭੁਜਾਤਕ ਡੂਬਨੇ ਕਾ॥ ਅਰ ਬਡ ਰੂਪਵਤ ਪੰਜਾਬ ਮੇ ਕੁਸ੍ਰੀ ਕਾ ਹੈ॥ ਈਹਾਂ ਕੁਸ੍ਰੀ ਲੇਨਾ ਯਾਤੇ ਵ੍ਹ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖ॥ ਬਡ ਭੁਜ ਰੂਪ ਜੀਵੇ, ਕੁਸ੍ਰੀਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਤੁਲਜ ਜੀਵੇ ਹੈ॥ ਜਗ ਕੇ ਮਝਿਆ, ਬੀਚ॥ ਜਿਸਕਾਰਣ ਸੇ ਤਿਸ ਪਾਮਰ ਵਿਖਯੀ ਪੁਰਖ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ॥ ਕਿਸੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਮ ਕਾ ਅਰ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ਜੈਸੇ ਕੁਸ੍ਰੀ ਸੇ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖਕੋ ਕਿਸੇ ਸੁਭ ਵਸਤੁ ਕਾ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥੨॥ਯਾਹੀਤੇ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਕਾ ਕੋਈ ਕਾਮ ਸੋਭਾ ਯੋਗਯ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ,ਈਹਾ ਅਗਲੀ ਤੁਕ ਕਾ ਜੈਸੇ ਪਦ ਤੈਸੇ ਅਰਥ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ॥ ਜੈਸੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਹੈ ਵਹੁ ਕੁੱਬਾ ਤੇ ਜਾਨੋ ਕੁਬਜਪਨੇ ਦੋਖ ਸੇ ਕੁਰੂਪ ਹੈ॥ ਨਾਮ ਸੇ ਬਿਨਾ ਤੈਸੇ ਸਭ ਗੁਣ ਸਪੰਨ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਕੁਰੂਪ ਹੈ॥ ੩॥ ੨੫॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ॥ ਜੋ ਜਨ ਲੇਹਿ ਖਸਮ ਕਾ ਨਾਉ॥ ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ॥੧॥ ਸੋ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵੈ॥ ਸੋਭਾਈ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ॥ ਰਹਾਉ॥ ਜਿਹ ਘਟਿ ਰਾਮ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਪਗ ਪੰਕਜ ਹਮ ਧੂਰਿ॥ ੨॥ ਜਾਤਿ ਜੁਲਾਹਾ ਮਤਿਕਾ ਧੀਰੁ॥ ਸਹਜਿ ਸਹਜਿ ਗੁਣ ਰਮੈ ਕਬੀਰ॥ ੩॥ ੨੬॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਈਸਵਰ ਭਕ੍ਤੀ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰ॥ ਅਬਈਸ੍ਵਰ ਭਕਤੋਂ ਪੈ ਅਪਨਾ ਆਪ ਅਰਪਨ ਕਰਨਾ ਕਹੇ ਜੋ ਇਤਿ ਖਸਮਕਾ, ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ

ਕਾ ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ, ਤਿਨ ਪਤਿ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਊਪਰ ਮੈ ਸੌ ਵਾਰ ਅਪਨਾ ਆਪ ਅਰਪਨ ਕਰਤਾ ਹੌਂ॥ ਬਲ ਜਾਨੇ ਮੇ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਸੋ ਇਤਿ, ਸੋ ਨਿਰਮਲ, ਵਹੁ ਖਸਮ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਪਾਪ ਮੈਲ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈਂ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਵਹੁ ਨਿਰਮਲ, ਅਗਯਾਨ ਤਤ ਕਾਰਯ ਮਲ ਸੇ ਹੀਨ ਜੋ ਹਰਿ ॥ ਤਾਕੇ ਗੁਣੋ ਕੋ ਗਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਇਸ ਲੋਕ ਮੇ ਭਜਨ ਮੇ ਸਹਾਯਤਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵੇ ਪੁਰਖ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੇ ਭਾਵੇ, ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰਿਯ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈਂ॥ ੧॥ ਗੁਣੋ ਵਤ ਜਿਨਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਗੁਣੀ ਹਰਿ ਬਿਰਾਜਿਆ ਹੈ॥ ਤਿਨਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਹਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਧੂਰ ਚਾਹੇ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਭਕਤੋਂ ਕੇ ਘਟ, ਚਿਤ ਮੇ ਸਭ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਏਕ ਰਾਮ ਹੀ ਭਰ-ਪੂਰ, ਪਰਿ ਪੂਰਣ ਹੋ ਰਹਯਾ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਨਿਵਾਸ ਸੇ ਜਿਨਕੇ ਚਿਤ ਸੇ ਸਭ ਵਸਤੁਯੋਂ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਉਠ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਤਿਨਕੀ, ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਪਗ ਪੰਕਜ, ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਕੀ ਹਮ ਪਾਵਨ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਧੂਲੀ ਚਾਹੇ ਹੈਂ॥ ਵਾ ਔਰੋਂ ਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਹਮ ਤਿਨਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਧੂਲੀ ਬਨਜਾ ਚਾਹੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਸੁਧ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਨੇ ਸੇ ਵਹੁ ਸੁੱਧ ਭਯੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਹਮਕੋ ਭਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਅ ਭਾਵਨੇ ਤੇ ਹਮ ਤਿਨਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਧੂਲੀ ਲੇਨੀ ਚਾਹੇ ਹੈਂ ਵਾ ਧੂਲੀ ਬਨਜਾ ਚਾਹੇ ਹੈਂ॥੨॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਉਨਕੀ ਮਹਾਨਤਾ ਕਹ ਕਰ ਅਬ "ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨੀਕੀ ਗਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨੀ ਜਾਨੇ" ਬਚਨ ਸੇ॥ ਜਿਸਸੇ ਮੈ ਉਨਕੀ ਭਕਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੋ ਜਾਨਤਾ ਹੂ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਭੀ ਪਰਮ ਭਕਤ ਹੂ ਯਹ ਕਹਤਾ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਜਾਤਿ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਕਤੋ ਯਦਯਪਿ ਮੈ ਸਭ ਸੇ ਹੀਨ ਜਾਤਿ ਵਾਲਾ ਜੁਲਾਹਾ ਹੂ॥ ਤੌ ਭੀ ਮੈਂ ਭਕਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪਾਵਨਵਾਲੀ ਮਤਿ ਨਾਮ ਬੁਧੀ ਕਾ ਧੀਰ, ਬਡਾ ਪੰਡਿਤਹੂ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਹਜ, ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਔ ਸਹਜਿ, ਧੀਰਜ ਸੇ ਵਾ ਸਹਜਿਸਹਜਿ, ਚਿਤ ਕੀ ਚੰਚਲਤਾ ਛੋਡਕੇ ਅਤਯੰਤ ਧੀਰਜ਼ ਸੇ ਮੈਕਬੀਰ, ਈਸਕੇ ਗੁਣੋ ਮੈ ਰਮੈ, ਰਮਤਾਹੂ॥੩॥੨੬॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ॥ ਗਗਨਿ ਰਸਾਲ ਚੁਐ ਮੇਰੀ ਭਾਠੀ॥ ਸੰਚਿ ਮਹਾਂ ਰਸੁ ਤਨੁ ਭਇਆ ਕਾਠੀ॥॥ ੧॥ ਉਆ ਕਉ ਕਹੀਐ ਸਹਜ ਮਤਵਾਰਾ॥ ਪੀਵਤ ਰਾਮ ਰਸ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸਹਜ ਕਲਾਲਨਿ ਜਉ ਮਿਲਿਆ-

ਈ ॥ ਆਨੰਦਿ ਮਾਤੇ ਅਨ ਦਿਨੁ ਜਾਈ ॥ ੨ ॥ ਚੀਨਤ ਚੀਤੁ ਨਿ-ਰੰਜਨ ਲਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤੌ ਅਨਭਉ ਪਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ੨੭ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਭਕਤੀਕੀ ਮਹਮਾ ਸੁਨਕੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਮੈ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵਨ ਹੇਤ ਕੁਛ ਮਦ ਪਾਨ ਕੀਆ ਕਰੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਗੋਰਖਮਤੀਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਤਿ-ਸਕੇ ਮਦਕੇ ਤੁੱਛਤਾ ਬੋਧਨ ਹੇਤ ਅਪਨੀ ਪਰਮਾਰਥਮੇ ਮਦ ਪਾਨਕੀ ਰੀਤੀ ਕਹੇ ਗਗਨ ਇਤਿ, ਗਗਨ ਰਸਾਲ, ਚਿਦਾਕਾਸ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਰਸਕਾ ਆਲਯ ਥਾਨ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਸੁਰਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਹਮਾਰੀ ਸਿੱਖ੍ਯਾ ਰੂਪ੍ਯਾ ਨਾਲੋਂ ਵਾਲੀ ਭਠੀ ਚੋ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਔ ਐਸੀ ਭਠੀਸੇ ਚੋਯਾ ਮਹਾ ਰਸ, ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਹਮਨੇ ਰਿਦੇ ਪਾਤ੍ਰਮੈ ਸੰਚ ਨਾਮ ਇਕਤ੍ਰ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਰਸਕੇ ਚੁਆਵਨੇਮੈ ਹਮਾਰਾ ਥੂਲ ਤਨਹੀ ਕਾਠੀ ਨਾਮ ਲਕੜੀ ਹੁਯਾ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਥੂਲ ਤਨਸੇ ਗੁਰੁ ਸੇਵਾਦਿ ਕਰਕੇ ॥ ਹਮਨੇ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਭਠੀਸੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕਾ ਲਾਭ ਪਾਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਥੂਲ ਤਨਹੀ ਹਮਨੇ ਇਸ ਭਠੀ ਮੇ ਜਲਾਨੇ ਕੀ ਲਕੜੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਉਸਕੀ ਸੁਰਾਸੇ ਅਪਨੀ ਸੁਰਾਕੀ ਵਿਸੇਖਿਤਾ ਕਹ ਕਰ ॥ ਅਬ ਇਸਕੇ ਪੀਨੇ ਵਾਲੇਕੀ ਭੀ ਕਹੇ ਉਆ ਕਉ ਇਤਿ, ਉਆ ਕਉ, ਉਸ ਮਦਰਾਕੋ ਪੀਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਸਭੀ ਲੋਕ ਸਹਜ, ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਮਤਵਾਰਾ, ਬਾਉਲਾ ਮਸਤ ਐਸੇ ਬੋਲੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਇਸ ਰਾਮ ਰਸ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਆਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪੀ ਮਦਰਾਕੋ ਪੀਵਤ, ਪੀਵੇ ਹੈਂ ॥ ਉਨਕੋ ਸਭੀ ਲੋਕ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਅਰ ਵਿਚਾਰਾ, ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਭਾਵ ਬਿਬੇ-ਕਾਦਿ ਸਾਧਨੋ ਵਾਲਾ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ੧॥ ਏਕ ਬਿਸੇਖਤਾ ਕਹ ਕਰ ਇਸ ਮਦ ਪੀਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਔਰ ਬਿਸੇਖਤਾ ਕਹੇ ਸਹਜ ਇਤਿ, ਐਸਾ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਮਦ ਪਾਨ ਵਾਲੇ ਕਉ ਕ੍ਰੀੜਾ ਹੇਤ ਇਸਤਰੀਕੀ ਚਾਹ ਹੂਯੇ ॥ ਜਬ ਸਭ ਵਿਖਯੋਂ ਓਰਤੇ ਉਪਰਾਮ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਸਹਜ ਕਲਾਲਨਿ, ਸਾਂਤੀ ਰੂਪ ਕਲਾਲਨੀ ਇਸਤਰੀ ਆਇ ਕਰ ਮਿਲੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਸਾਂਤਿ ਬਧੂਸੇ ਮਿਲ ਸ੍ਵਰੂਪਾਨੰਦ ਸੁਰਾਮੈ ਮਸਤ ਹੂਯੇ ਪੁਰਖਕੋ ਸਰਬ ਦਿਨ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਬਾਹਰਲੀ ਸੁਰਾਕੇ ਪਾਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕਲਾਲ-ਨੀ ਆਦਿਕ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ॥ ਕਾਮਕੇ ਤਾਪਸੇ ਦੁਖ ਸਹਿਤ ਦਿਨ ਬਿਤਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਇਸ ਮਦਕੇ ਪਾਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਨਿਜਾਨੰਦ ਮੇ ਮਗਨ ਹੂਏ ਅਵਸਥਾ ਬਿਤਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕੇ ਪਾਵਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹੇ

ਚੀਨ ਇਤਿ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਜਬ ਸਤ ਸੰਗਮੈ ਮਿਲ ਕਰ ਚੀਨਤ, ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਗਯਾਨ ਪਾਯਕੇ ਅਪਨਾ ਚਿਤ ਨਿਰੰਜਨ, ਨਿਰ ਦੁਖ ਵਸਤੁ ਮੈ ਲਾਇਆ ਕਬੀਰਕਹੇ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਅਨਭਉ, ਸ੍ਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਉਨ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਪਾ ਇ ਲੀਆ ॥ ਭਾਵ ਸਮਗ੍ਰ ਸਬਦਕਾ ਯਹ ਹੈ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਸੁਖਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਕੁਸੰਗੀ ਲੋਗੋਂਕੇ ਸੰਗਸੇ ਮਦਾਦਿ ਵਿਕਾਰ ਸੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਦੁਖੋਂਕੋ ਭੋਗੇਂਗੇ ॥ ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਨਿਜਾਨੰਦ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆ ਹੈ॥ਵਹੁ ਸਦਾ ਅਨੰਦਮੇ ਮਗਨ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਕਬੀ ਦੁਖ ਨਾ ਪਾਵੇਂਗੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹਮ ਇਸਮੇ ਮਗਨ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ੨੭ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਮਨਕਾ ਸੁਭਾਉ ਮਨਹਿ ਬਿਆਪੀ ॥ ਮਨਹਿ ਮਾਰਿ ਕਵਨ ਸਿਧਿ ਥਾਪੀ ॥ ੧ ॥ ਕਵਨੁ ਸੁ ਮੁਨਿ ਜੋ ਮਨੁ ਮਾਰੈ ॥ ਮਨ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਹਹੁ ਕਿਸੁਤਾਰੈ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਬੋਲੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ॥ ਮਨੁ ਮਾਰੇ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜੋ ਜਾਨੈ ਭੇਉ ॥ ਮਨੁ ਮਧੁ ਸੂਦਨੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ ਦੇਉ ॥ ੩ ॥ ੨੮ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੋ ਕਹਯਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਜਬ ਤਿਸਮੇ ਚਿਤ ਲਾਇਆ॥ ਤਬੀ ਤਿਸ ਸ੍ਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪੂਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੂਈ ॥ ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਸੁਨਕੇ ਕੋਈ ਹਠ ਯੋਗ ਵਾਲਾ ਆਸੰਕਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਸ਼ੰਤ ਮਨ ਕੋ ਪੁਰਖ ਨੇ ਨਹੀ ਮਾਰਯਾ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਸ਼ੰਤ ਤਿਸਕੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੈਸੇ ਹੋਈ ਜਾਨੇ ॥ ਤਿਸਕੇ ਕਥਨ ਕੋ ਸੁਨਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਮਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖ ਮਨਕਾ ਸੁਭਾਉ ਨਾਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜੋ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ॥ ਸੋ ਅਗਨਿਮੈ ਉਸਨ ਸੁਭਾਉ ਵਤ ਮਨ ਹਿ ਬਿਆਪੀ, ਮਨ ਸੇ ਫੈਲ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਕਬੀ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਦੂਰਕਰੋਗੇ ਤਬ ਉਸਨ ਕੇ ਨਾਸ ਕੀਯੇ ਆਗ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਵਤ ਮਨ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਔਮਨ ਕੇ ਦੂਰ ਹੂਯੇ ਪੀਛੇ ਸਰੀਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੁਲਯ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਮਨਕਾ ਸੁ-ਭਾਉ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਔ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਹੂਯੇ ਮਨ ਮੇ ਆਨ ਵਸਤੁ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਸ੍ਵਰਪ ਸੇ ਮਨ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਕੀ ਹਮਕੋ ਕੁਛ ਚਾਹ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਜੋ ਤੁਮ ਲਾਭ ਹੇਤ ਮਾਰਨਾ ਕਹਤੇ ਹੋ ਸੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਰ ਕੀਯੇ ਬਿਨਾ ॥

ਕੇਵਲ ਹਠ ਯੋਗ ਸੇ ਮਨ ਕੋ ਮਾਰਕੇ ਕਵਨ ਸਿਧਿ ਥਾਪੀ, ਲਾਭ ਕਿਸ ਬਾਤ ਕਾ ਥਾਪਤੇ ਹੋ ਭਾਵ ਮਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਕੋਈ ਬਡੀ ਵਸਤੁ ਕਾ ਅਲੰਬ ਦੀਯੇ ਬਿਨਾ ਕੇਵਲ ਮਨ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਸੇ ਲਾਭ ਭੀ ਕਾਹੂ ਵਸਤੁ ਕਾ ਨਹੀ ਥਾਪ ਸਕਤੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇਜੇਕਰ ਤੁਮ ਕਹੋ ਮੁਨਿ ਲੋਕ ਮਨਕੋ ਮਾਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਵਹੀ ਉਸਕੇ ਲਾਭ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ਉਨ ਸੇ ਪੂਛੋ ਤਿਸ ਪੈ ਕਹੇ ਕਵਨ ਇਤਿ, ਕੌਨ ਵਹੁ ਐਸਾ ਮਨਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮੁਨੀ ਲੋਕ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਮਨਨ ਬਿਨਾ ਆਨ ਕੇ ਮਨਨ ਸੇ ਮਨ ਕੋ ਮਾਰ ਲੇਵੇ ॥ ਅਰ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਮਨਨ ਬਿਨਾ ਕਿੰਚਿਤ ਕਾਲ ਰੋਗੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਸੰਯਮ ਵਤ ਮਨਕੋ ਰੋਕ ਭੀ ਲੇਵੇਗਾ ॥ ਤਬ ਇਸ ਰੋਕਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਮਾਰਨੇ ਸੇ ਕਹੋ ਤੋ ਸਹੀ ਵਹੁ ਪੁਰਖਐਸੇ ਮਨ ਕੇ ਜਯ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕਿਸ ਸਿਖ੍ਯ ਸੇ ਕ ਕੋ॥ ਬਿਨਾ ਏਤੀ ਬਾਤ ਸਿਖਾਵਨੇ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਬੰਧਨੋ ਸੇ ਤਾਰੈ, ਮੁਕ੍ਤ ਕਰਦੇਵੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਕਾਹੂ ਕੋ ਮੁਕਤਨਹੀ ਕਰਸਕੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਕਿੰਚ ਹਠਯੋਗ ਵਾਲਾ ਭੀ ਮਨਕੇ ਸੁਭਾਵ ਕੋ ਦੂਰ ਨਾ ਕਰਸਕਨੇ ਸੇ ਮਨਕੋ ਨਹੀ ਮਾਰ ਸਕੇ ॥ ਯਹ ਪਹਲੀ ਤੁਕੋ ਮੈ ਕਹ੍ਯਾ ਅਰਥ ਪੁਨਾ ਸਪਸਟਕਰੇ ॥ ਮਨਇਤਿ, ਮਨਕੋ ਮਾਰੋ ਐਸਾ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਸਮਝਾਵਨ ਹੇਤ ਜੇਤਾਕੋਈਬੋਲੇ ਹੈ॥ਸੋਸਭ ਮਨਕੇ ਭੀਤਰ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮਨਕੇ ਸੁਭਾਵਕੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਾਰੀ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਮਨਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਮਾਰਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਯਹਤੋ ਅਵਸ੍ਯ ਬਨੇਹੈ ਮਨ ਮਾਰੇ ਬਿਨ, ਆਨ ਵਸਤੂਓਂਕੇ ਚਿੰਤਨਕੀ ਓਰਸੇ ਮਨਕੇ ਹਟਾਯੇ ਬਿਨਾਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ, ਈਸ਼੍ਵਰਕੇ ਨਾਮੋਕਾ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿਕ ਅਪਰਾ ਭਕਤਿ ॥ ਔ ਤਿਸਮੇ ਚਿਤਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਵਨਾ ਰੂਪ ਪਰਾ ਭਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਆਨ ਓਰਸੇ ਹਟਾਯ ਕਰ ਕੇਵਲ ਉਸੀ ਓਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਾਤੇ ਯਜੇਯ ਵਸਤੁਕਾ ਧ੍ਯਾਨ ਕਰ ਮਨਕ ਭ੍ਰਿੰਗੀ ਕੀਟ ਵਤ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਕਰ ਲੇਨਾਹੀ ਮਨਕਾ ਮਾਰਨਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਮਨਕੋ ਯਜੇਯਾ ਕਾਰ ਕਰਨੇਕਾ ਭੇਉ, ਭੇਤ ਭਾਵ ਮਰਮ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਯਹ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਮਧੁ ਸੂਦਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮਨਭੀ ਮਧੁ ਸੂਦਨ ਬਿਸ਼ਨੁ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਰ ਮਧੁ ਸੂਦਨੁ ਰੂਪ ਹੋਨੇਤੇਹੀ ਤੀਨੋ ਭੁਵਨੋਕਾ ਦੇਵ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੨੯ ॥

ਇਸ ਸਬਦਕਾ ਅਰਥ ਕੋਈ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾਕੁਕਤਿਸੇ ਭੀ ਕਰੇਹੈ ॥ ਜੋ ਮਨਕਾ ਸੁਭਾਉ ਮਨਮੈ ਫੈਲ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਮਨਕੇ ਸੁਭਾਉਕੋ ਮਾਰਕੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਕਉਨ ਸੀ ਸਿਧੀ ਥਾਪੀ ਹੈ॥ ਅਰਥਾਤ ਕਉਨ ਸਿਧੀ ਥਾਪਨੀ ਰਹੀਹੈ ॥

ਏਵੰ ਕਉਨ ਉਨ ਮੁਨੀਯੋਂਕੇ ਤੁਲਜ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁਕੋ ਮਾਰੇਹੈ ਅਰ ਜਿਸਨੇ ਮਨਕੋਮਾਰਿਆ ਹੈ ਕਹੋ ਵਹੁ ਕੌਨ ਕੋ ਤਾਰੇ ਹੈ ਭਾਵ ਸਭਕੋ ਤਾਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਮਨਕੇ ਅੰਤਰਕੀ ਵਾਰਤਾਕੋ ਸਭ ਕੋਈ ਜਿਹਬਾਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਮਨਕੇ ਮਾਰਨੇ ਸੇਹੀ ਭਗਤੀ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਕਬੀਰ ਕਹੈਹੈ ਇਸ ਬਾਤਕਾ ਭੇਦ ਕਿਸੇ ਨੇਹੀਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ਜੋ ਜਿਨਾਨੇ ਮਨੁ ਰੂਪ ਮਧੁ ਦੈਤ ਕੋ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਤੀਨ ਭਵਨੋਕੇ ਦੇਵ-ਤਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇਹੀ ਔਰ ਅਨੇਕ ਪਾਠੋਂਕੇ ਅਰਥ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਅਨਜਾਨੋਂਕੋ ਬਡੇ ਬਿਬੇਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨਕੋ ਅਖਰੋਂਕੇ ਲਗਾਵਨੇਕੀ ਬੁਧੀ ਹੈ॥ ਉਨਕੀ ਐਸੇ ਅਰਥੋਂਮੈ ਰੁਚੀ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈਨੇ ਨਹੀ ਲਿਖੇ ਐਸੇਹੀ ਜੋ ਜੋ ਛੋਡੇ ਜਾਵੇਂਗੇ॥ ਊਹਾਂ ਊਹਾਂ ਅਰੁਚੀ ਜਾਨ ਲੇਨੀ॥ ਇਸੀਸੇ ਬੁਡ ਭੁਜ ਰੂਪ ਪਾਠਕਾ ਭੁਜਾ ਤਕ ਡੂਬ ਰਹਜਾ ਹੈ॥ ਫੇਰ ਜਗਤਮੈ ਅਪਨੇਕੋ ਜੀਵਤਾ ਮਾਨਤਾ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਅਰਥ ਮੈਨੇ ਨਹੀ ਲਿਖਾ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਉਸ ਪਾਠਮੈ ਬੁਡਭੁਜ ਕੇ ਆਗੇ ਰੂਪ ਲਿਖਾਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬਡ ਰੂਪ ਵਤ ਬਡ ਭੁਜ ਰੂਪਭੀ ਕੁਸ਼੍ਰੀਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਪੂਰਬ ਵਹੀ ਅਰਥ ਕੀਆ ਰਹੋ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ॥ ੩ ॥ ੨੮ ॥

॥ ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ॥ ਓਇ ਜੁ ਦੀਸਹਿ ਅੰਬਰ ਤਾਰੇ॥ ਕਿਨ ਓਇਚੀਤੇਚੀਤਨ ਹਾਰੇ॥ ੧ ॥ ਕਹੁਰੇ ਪੰਡਿਤ ਅੰਬਰੁ ਕਾਸਿਉ ਲਾਗਾ॥ ਬੂਝੈ ਬੂਝਨ ਹਾਰ ਸਭਾਗਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਕਰਹਿ ਉਜੀਆਰਾ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਪਸਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਪਸਾਰਾ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਾਨੈਗਾ ਸੋਇ॥ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮ ਮੁਖਿ ਰਾਮੈ ਹੋਇ॥ ੩ ॥ ੨੯॥

ਮਨਹੀ ਤੀਨ ਭੁਵਨੋਕੇ ਰਚਨੇ ਵਾਲਾ ਦੇਵਹੈ ॥ ਯਹ ਕਥਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਾਹੂ ਪੰਡਿਤਨੇ ਨਾਸਤਿਕ ਮਤਸੇ ਆਸੰਕਾ ਕਰੀ ॥ ਜੋ ਤੀਨ ਭਵਨ ਸੁਭਾਵਸੇ ਬਨੇਹੈ॥ ਤਿਨਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਦੇਵ ਨਹੀ ॥ ਤਿਸਕੀ ਆਸੰਕਾ ਸੁਨ ਕਰ ਤੀਨ ਭੁਵਨੋ ਕੇ ਰਚਨੇ ਵਾਲੇ ਦੇਵਕੋ ਸਿਧ ਕਰੇ॥ ਓਇ ਇਤਿ, ਅੰਬਰ ਆਕਾਸ਼ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਆਕਾਸ਼ ਪੋਲਕਾ ਅਰ ਊਪਰਕੇ ਸਾਤ ਲੋਕੋਂਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਪਹਲੇ ਅੰਬਰ ਸਬਦ ਸੈ ਪੋਲ ਲੇਨਾ॥ ਦੂਜੇ ਅੰਬਰ ਸਬਦਸੇ ਊਪਰਕੇ ਲੋਕ ਲੇਨੇ ॥ ਮੂਲਕਾ ਯਹ

ਅਰਥ ਹੈ॥ ਓਇ ਜੁ ਦੀਸਹ, ਵਹੁ ਜੋ ਅਪਨੇ ਊਪਰ ਸਾਮਨੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੇ ਹੈ॥ ਭੀਤਮੇ ਲਗੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇਓਂਵਤ ਪੋਲਮੇ ਚਮਕਤੇ ਤਾਰੇ॥ ਕਿਨਓਇ ਚੀਤੇ, ਕਿਸ ਚੀਤਨ ਹਾਰੇਨੇ ਵਹੁ ਚੀਤੇਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਕੋਈਕ ਉਨਕੇ ਚੀਤਨੇ ਵਾਲਾ ਭੀ ਹੈ ਆਪਸੇ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਵਾ ਕਿਨ ਓਇ ਚੀਤੇ, ਭੀਤਮੈ ਮੂਰਤੋਂ ਵਤ ਕਿਨ ਨਾਮ ਕਿਸੇ ਚੀਤਨ ਹਾਰੇ ਕਾਰੀਗਰ ਨੇ ਹੀ ਵਹੁ ਚੀਤੇ ਬਨਾਏ ਹੈ ਆਪਸੇ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਯਾਤੇ ਅੰਬਰਮੈ ਭਾਨ ਹੋਤੀ ਤਾਰਿਯੋਂਕੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕਾਹੂ ਚਿਤੇਰੇ ਕੀ ਬਨਾਈ ਹੈ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਹੋਨੇਤੇ ਮੰਦਰ ਮੈ ਮੂਰਤੋਂਕੇ ਚਿਤ੍ਰਵਤ ਜੈਸੇ ਮੰਦਰਕੀ ਮੂਰਤਾਂ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੋਂਕੀ ਬਨਾਈ ਹੋਵੈਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਅੰਬਰਕੇ ਤਾਰੇਭੀ ਕਾਹੂ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰਕੇ ਬਨਾਏ ਕਹਿਣੇ॥ ਔ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ ਭੀ ਇਨਕਾ ਕੋਈ ਅਲਪਗ ਜੀਵਤੋ ਬਨੇ ਨਹੀ ਯਾਤੇ ਸਰਬਗਹੀ ਕਹਿਣਾ ਇਸ ਰੀਤਿਸੇ ਜੋ ਸਰਬਗ ਸਿਧ ਹੋਵੈਹੈ ਵਹੀ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋਕੇ ਰਚਨੇ ਵਾਲਾ ਦੇਵਹੈ॥ ੧॥ ਕਿੰਚ ਪੋ-ਲਮੈ ਤਾਰਿਯੋਂ ਵਤ ਉਪਰਲਾ ਆਕਾਸ਼ ਲੋਗਭੀ ਹੈ ਕੁਤਰਕੀ ਪੰਡਿਤ ਤੂ ਬੋਲ ਕੌਨ ਆਸਰੇ ਸਾਥ ਲਗਾ ਹੂਯਾ ਹੈ॥ ਬਿਨਾ ਆਧਾਰਸੇ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਕਹੀਂ ਠਹਰੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਊਪਰਲੇ ਲੋਗੋਂਕਾ ਆਸਰਾਭੀ ਕੋਈ ਅਵਸਜ ਮਾਨਨਾ ਹੋਗਾ॥ ਔ ਜੋ ਤਿਨਕਾ ਆਸਰਾ ਮਾਨੋਗੇ ਸੋਈ ਵਹੁ ਦੇਵਹੈ॥ ਪਰਮ ਭਾਵ ਇਸ ਕਹਨੇਕਾ ਯਹਹੈ॥ ਨਿਰਾ ਧਾਰ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਕਹੀਂ ਰਹੇ ਨਹੀ ਯਾਤੇ ਤਾਰੇ ਆਕਾਸ਼ਮੇ ਠਹਰੇ ਕਹਨੇ॥ ਔ ਆਕਾਸ਼ ਕਹੀਂ ਔਰ ਆਸਰੇ ਮੈ ਠਹਰਿਆ ਕਹਨਾ॥ ਆਗੇ ਆਕਾਸ਼ ਕਾ ਆਸਰਾਭੀ ਵਸਤੁਹੈ॥ ਸੋਭੀ ਕਾਹੂਕੇ ਆਸਰੇ ਕਹਨਾ ਹੋਗਾ॥ ਐਸੇ ਆਗੇ ਆਗੇ ਆਸਰਾ ਖੋਜੇ॥ ਕਹੀ ਠਹਰਨੇਕੀ ਅਵਧੀ ਨਾ ਮਿਲਨੇਸੇ ਅਨਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਯਾਤੇਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਮਾਨਨੀ ਚਾਹੀਯੇ ਤਾਰੇ ਆਕਾਸ਼ਮੇ ਹੈ ਆਕਾਸ਼ ਈਸ਼੍ਵਰ ਮੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਆਕਾਸ਼ੋਂਕਾ ਆਸਰਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਹੈ ਤਾਂਕਾ ਆਸਰਾ ਆਗੇ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਜੈਸੇ ਆਗ ਸਭਕੋ ਗਰਮ ਕਰੇਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਗਰਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁ ਕੋਈ ਨਹੀ ਵਹੁ ਆਪਹੀ ਗਰਮ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਠਹਰਨੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨਿਰਾ-ਧਾਰ ਕਹਾਵੈਹੈ॥ ਔ ਇਸ ਵਾਰਤਾਕੋ ਬੂਝੈ ਨਾਮ ਜਾਣੇ ਕੋਈ॥ ਸਭਾਗਾ ਨਾਮ ਭਾਗ ਵਾਨ ਬੂਝਨੇ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ ਸਭੀ ਨਹੀ ਜਾਣੇ॥ ੧॥ ਕਿੰਚ ਜਿਸਕੀ ਆਗਯਾਮੇ ਅਰ ਜਿਸਕੇ ਭਯਮੇ ਰਹਕਰ ਸਦਾ ਫਿਰ ਫਿਰਕੇ ਸੂਰਜ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਜਗਤਮੇ ਉਜਾਲਾ ਕਰੇਹੈ॥ ਵਹੁ ਦੇਵਹੈ॥ ਔ ਐਸੇ ਦੇਵਕਾਹੀ ਸਭ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇ ਪਸਾਰਾ,ਫੈਲਾਵ ਪਸਰਿਆ, ਫੈਲ ਰਹਿਆ ਹੈ॥ ਆਨ ਕਾ ਨਹੀ॥੨॥ ਪਰੰਤੁ ਇਸ

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤੀਸੇਭੀ ਉਸ ਦੇਵਕੋ ਨਾਸ੍ਤਿਕ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਜਾਨੇਂਗੇ॥ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੋ ਉਲੂ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਜਾਨੇਗਾ ਵਹੀ ਭਕਤ ਜਨ ਜਿਸਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਸਰਬ ਬਯਾਪੀ ਰਾਮਕੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਹੈ॥ ਅਰ ਮੁਖਮੇ ਭੀ ਨਾਮ ਜਾਪ ਹੇਤ ਰਾਮਕਾਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਆਸ੍ਤਿਕ ਭਕਤਹੀ ਜਾਨੇਗੇ॥ ਨਾਸ੍ਤਿਕ ਨਹੀ ਜਾਨੇਗੇ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਜਾਨਨੇਕੇ ਕਠਨਤਾ ਕਹੀਹੈ॥ ੩॥ ੨੯॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ॥ ਬੇਦਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਭਾਈ॥ ਸਾ ਕਲ ਜੇਵਰੀ ਲੈਹੈ ਆਈ॥ ੧॥ ਆਪਨਨਗਰੁ ਆਪਤੇ ਬਾਧਿ ਆ॥ ਮੋਹ ਕੈ ਫਾਧਿ ਕਾਲ ਸਰੁ ਸਾਂਧਿਆ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਕਟੀ ਨ ਕਟੈ ਤੂਟਿ ਨਹ ਜਾਈ॥ ਸਾ ਸਾਪਨਿ ਹੋਇ ਜਗ ਕਉ ਖਾਈ॥ ੨॥ ਹਮ ਦੇਖਤ ਜਿਨਿ ਸਭੁ ਜਗ ਲੂਟਿਆ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੈ ਰਾਮ ਕਹਿ ਛੂਟਿਆ॥ ੩॥ ੩੦॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਕਹਯਾ ਭਕਤਹੀ ਉਸਕੋ ਜਾਨੇਹੈ ਔਰ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ਅਬ ਉਸੀ ਬਾਤਕੇ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਰਮੀ ਲੋਕਭੀ ਈਸ੍ਵਰਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਬੇਦ ਕੀ ਇਤਿ,ਜੋ ਅਰਥ ਵੇਦ ਮੈ ਕਹੇਹੈਂ ਤਿਸਕੇ ਸਿਮਰਣ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ॥ ਰਿਖੀਯੋਂਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵੇਦਸੇ ਬਣੀ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਵੇਦ ਉਨਕਾ ਬਾਪਹੈ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵੇਦਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀਆਂ ਹੈਂ॥ ਵੇਦ ਕਾਲੱਖਪਾਠਹੈ॥ ਤਿਸਮੇਂ ਅੱਸੀ ਹਜਾਰ ਮੈ ਜਨਮਸੇ ਲੇਕਰ ਮਰਨਕੇ ਦਾਹ ਸ੍ਰਾਧ ਪ੍ਰਯੋਤ ਕਰਮੋਂਕਾ ਨਿਰਣੇਹੈ॥ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਹਜਾਰ ਮੈ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਨਿਰਣੇ ਹੈ॥ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰਮੈ ਗਯਾਨ ਕਾ ਨਿਰਣੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਮੇ ਕਰਮ ਕਾ ਨਿਰਣੇ ਬਹੁਤਹੈ॥ ਗਯਾਨ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਥੋੜਾ ਹੈ॥ ਕਰਮ ਪੁਰਖੋਂਕੋਬੰਧਨਕਰੇਹੈਅਰਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂਬਹੁਤਕਰਕਰਮੋਂਕੋਹੀ ਕਹੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਬਾਧਨੇ ਹੇਤ ਛੋਟੇ ਕਰਮ ਰੂਪ ਸਾਕਲ, ਨਾਮ ਬੇੜੀਆਂ॥ ਔ ਬਡੇ ਕਰਮ ਰੂਪ ਜੇਵਰੀ,ਨਾਮ ਫਾਹੀ ਲੇਕਰ ਆਈਆਂ ਹੈ॥ ਅਰ ਤਿਨਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਰਿਖਿ ਜੀਵੋਂਕੇ ਫਾਹਨੇ ਵਾਲੇ ਅਹੇੜੀਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੋ ਰਿਖਿ ਬਿਸਨੁਕੇਉਪਾਸਕ ਥੇ ਉਨਹੁਨੇ ਅਪਨੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਮੇ ਸੀਧੇ ਟਿੱਕੇਕੇ ਅਰ ਤੁਲਸੀਕੀ ਮਾਲਾਕੇ ਝਗੜੇ ਲਿਖੇ ਜੋ ਰਿਖੀਸ਼ਿਵਕੇਉਪਾਸਕ ਥੇਉਨੋਂਨੇ ਰੁਦ੍ਰਾਖਕੀਮਾਲਾਅਰਟੇਢੇਤਿਲਕੋਂਕੇ ਬਹੁਤੇ

ਝਗੜੇ ਲਿਖੇ ॥ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਕਤੀ ਕਾ ਅਰ ਗਯਾਨਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਿੰਚਿਤ ਨਹੀ ਲਿ-ਖਿਆ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕਮੈ ਬਚਨ ਹੈਂ"ਜਿਨ ਮਨ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਠਹਰਾਯੋ॥ ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਯੋ॥"ਸੰਸਾਰਮੈ ਫਸਾਵਨੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਨਕੇਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਚਰਨੋਂਮੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਵਾਲੇ ਭਕਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਯੋਂਕੇ ਕਹੇ ਕਰਮੋਂਕੇ ਰਸਤੇ ਨਹੀ ਚਲਤੇ ॥ ਅਰ ਇਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਯੋਂਕੇ ਮੂਲ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਵੇਦਕੇ ਰਸਤੇਭੀ ਨਹੀ ਚਲਤੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਗੀਤਾਮੇ ਅਰਜਨਕੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਜੀਨੇ ਕਹਯਾਹੈ ॥ ਵੇਦ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਸੰਸਾਰਕੋਹੀ ਕਹੇਹੈ॥ ਤੂ ਤਿਸਕਾ ਕਹਨਾ ਛੋਡਕੇ ਗੁਣਾਤੀਤਸਥਾਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਹ ॥ ਰਹੋ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾ ਰ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਗੁਣਾਤੀਤ ਥਾਨਕੋ ਨਹੀ ਪਾਵੈਂਗੇ ਵਹੁ ਉਨ ਸੰਸਾਰਮੇ ਫਸਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ॥ ਕਾਲ ਅਹੇੜੀਕੇ ਹਾਥ ਚੜੇਂਗੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਆਪਨ ਇਤਿ,ਆਪਨ ਨਗਰ, ਇਸ ਅਪਨੇ ਤਨ ਰੂਪ ਨਗਰਮੈ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ॥ ਆਪਤੇਹੀ ਜਾਲੇਮੈ ਮਕੜੀ ਵਤ ਮੋਹ ਰੂਪ ਫਾਸੀਮੇ ਫਸੇਹੈ॥ ਔ ਤਿਨ ਮੋਹਕੀ ਫਾਸੀਮੇ ਫਸੇ ਜੀਵੋਂਕੋ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਕਾਲਰੂਪ ਅਹੇੜੀਨੇ ਏਕ ਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਸਰ ਨਾਮ ਬਾਣ ਸਾਂਧਿਆ,ਤਿਆਰ ਕਰ ਰੱਖਾਹੈ ॥ ੧ ॥ ਮੋਹ ਰੂਪ ਫਾਸੀਭੀ ਬਡੀ ਅਛੇ-ਦਯਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਟੀ ਇਤਿ, ਮੋਹ ਰੂਪ ਫਾਸੀ ਕਾਹੂ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਕਰ ਕਟੀ ਚਾਹੇ ਤਬ ਕਟੇ ਨਹੀ ॥ ਔ ਦਿਨ ਦਿਨਮੇ ਨਈ ਹੋਨੇਤੇ ਪੁਰਾਨੀ ਹੋਕਰ ਆਪਤੇਭੀ ਤੂਟ ਨਹ ਜਾਈ, ਟੂਟੇ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਸਾ ਨਾਮ ਵਹੁ ਮੋਹ ਫਾਸੀ ਹੀ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਖਾਨੇ ਵਾਲੀ ਸਰਪਨੀਵਤ ॥ ਅਪਨੇਮੈ ਫਸੇ ਹੁਏਜੀਵੋਂਕੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸੰਸਾਰਮੈ ਫੇਰਨੇਸੇਪੁਨਾਪੁਨਾ ਖਾਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮੋਹ ਕਾਮਾਦਿਕ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜੀਵੋਂਕੋ ਸੰਸਾਰਮੈ ਫੇਰੇਹੈ ॥ ਕਬੀ ਮੁਕਤ ਨਹੀ ਹੋਨੇ ਦੇਵੇ ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਮੋਹਾਦਿਕ ਸਭਕੇ ਸਾਮਨੇ ਸਭ ਜੀਵੋਂਕੋ ਲੂਟੇਹੈ॥ ਚੋਰੀ ਨਹੀ ਲੂਟੇ ਯਹ ਕਹੇ ਹਮ ਇਤਿ,ਪਾਰਸੀ ਮੇ ਹਮ ਪਦ ਤਮਾਮਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਹਮ ਦੇਖਤ, ਤਮਾਮ ਜੀਵੋਂਕੇ ਦੇਖਤੇਹੀ ਜਿਨਿ ਮੋਹਾਦਿਕ ਦੂਤੋਂਨੇ ਸਭੁ ਜਗ, ਨਿਖਲ ਸੁਰਨਰਾਦਿਕਲੂਟਲੀਯੇਹੈਂ॥ ਤਿਨਐਸੇਪ੍ਰਸਿਧਧਾੜਵੀਯੋਂਸੇਕਬੀਰ ਕਹੇਰਾਮ ਕਹ, ਮੈਂਤੋ ਈਸ੍ਵਰਕੀਭਕਤੀਕੇਪ੍ਰਤਾਪਸੇਇਨਕੋ ਦੂਰਕਰਛੂਟਿਆ, ਬਚਿਆਹੋਂ॥੩॥੩੦॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਦੇਇ ਮੁਹਾਰ ਲਗਾਮੁ ਪਹਿਰਾਵਉ ॥ ਸਗਲ ਤਜੀਨੁ ਗਗਨ ਦਉਰਾਵਉ ॥ ੧॥ ਅਪਨੈ ਬੀਚਾਰਿ ਅਸਵਾਰੀ ਕੀਜੈ॥ ਸਹਜ ਕੈ ਪਾਵੜੈ ਪਗੁ ਧਰਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧ ॥

ਰਹਾਉ ॥ ਚਲੁਰੇ ਬੈਕੁੰਠ ਤੁਝਹਿ ਲੇਤਾਰਉ ॥ ਹਿਚਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮਕੈ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਉ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਭਲੇ ਅਸਵਾਰਾ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਤੇ ਰਹਹਿ ਨਿਰਾਰਾ॥ ੩ ॥ ੩੧ ॥

ਨਿਖਲ ਮੋਹਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਛੁਡਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਭਕਤਮੇ ਲਗੇ ਕਬੀਰਕੋਂ ਕਾਹੂ ਸੇਵਕਨੇ ਕਹਜਾ ॥ ਆਪ ਚੜੇ ਤਬਮੈ ਆਪ ਵਾਸਤੇ ਘੋੜਾ ਖਰੀਦ ਦੇਵੋਂ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨਕੇ ਕਬੀਰ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਅਪਨਾ ਮਨ ਰੂਪੀ ਘੋੜੇ ਪੈ ਸਵਾਰ ਹੋਨਾ ਬਤਾਵੇ ॥ ਦੇਇ ਇਤਿ,ਧਰਮ ਰਾਜ ਕਿਆ ਬੋਲੇ ਹੈ ਧਰਮ ॥ ਕਾਲ ਕਿਆ ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈ ਕਾਲ ॥ ਇਨ ਅੰਤਰ ਲਾਪਕ ਪਾਠੋਂਮੇ ਭੀਤਰ ਕੇ ਪਦੋਂਸੇ ਉਤਰੋਂ ਵਤ ॥ ਇਸ ਸਬਦਮੇ ਅਸਵਾਰੀਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਵਾਚਕ ਮੁਹਾਰਾਦਿਕ ਪਦੋਂਸੇ ਬਦਲ ਕਰ ਪਰਮਾਰਥਮੇ ਅਰਥ ਸਿਧ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਕਹੀਂ ਕਹੀਂ ਥੋੜਾਸਾ ਊਪਰ ਸੇਭੀ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਹੋਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਹਾਰ ਪਦਮੇ ਮੋ ਜੁਦਾ ਨਿਕਾਸਕੇ ਆਗੇ ਹਾਰ ਕਹਨਾ ਹੋਗਾ ॥ ਵਾ ਮੁਹਜੁਦਾ ਕਰ ਆਗੇ ਅਰ ਕਹਨਾ ਹੋਗਾ ॥ ਮੁਹਾਰ ਫਾਰਸੀਮੇ ਊਟ ਕੀ ਨਿਕੇਲਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਘੋੜੇ ਕੀ ਪੂਜੀ ਕਾ ਵਾ ਲਗਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਮਨਮੇ ਘੋੜੇ ਵਤ ਊਟ ਪਨੇ ਕੀਭੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਲੇਨੀ ॥ ਯਦਵਾ ਮੁਹਾਰ ਪਦਕੀ ਪੂਜੀਮੇ ਲਖਣਾ ਜਾਨ ਲੇਨੀ ਵਾ ਢਿੱਲੀ ਲਗਾਮਮੇ ਕਰ ਲੇਣੀ ॥ ਲਗਾਮ ਪਦ ਕੱਸੀ ਲਗਾਮਕਾ ਬੋਧਕ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਲਗਾਮ ਪਦਕਾ ਲਗਨ ਬਦਲ ਕੇ ਲਗਨਹੀ ਲਗਾਮ ਕਹਨੀ ਹੋਗੀ ॥ ਸਗਲਤ ਪਦਕੇ ਅੰਤਕਾ ਤਤਾ ਅਖਰ ਜੀਨਕੇ ਆਦਿ ਰਖ ਕਰ ॥ ਤਜੀਨਸੇ ਤਜਾਗ ਅਰਥ ਬਨਾ ਕਰ ਵਹੀ ਜੀਨ ਕਹਨੀ ਹੋਗੀ ॥ ਯਾਤੇ ਮੂਲ ਸਬਦਕਾ ਅਰਥ ਐਸੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਮੋਹਕੋ ਹਾਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਿਬੇਕ ਸੇ ਮੋਹ ਛੋਡਜਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਮੋਹਕਾ ਅਰਿ ਬਿਬੇਕ ਚਿਤਮੇ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਹਮਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇਕੇ ਮੁਖਮੇ ਢਿਲੀ ਲਗਾਮ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਔਰ ਜੋ ਲਗਾਮ ਹਰਿਮੇ ਲਗਨ ਲਗਾਈ ਹੈ ਵਹੀ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇਕੇ ਮੁਖਮੇ ਕਸੀ ਹੁਈ ਲਗਾਮ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਫਾਰਸੀ ਮੇ ਸਹੀ ਨਾਮ ਲਯਾਨ ਹੈ ਉਸਕਾ ਬਦਲਕੇ ਲਗਾਮ ਬਨਾ ਹੈ ਉਸਸੇ ਈਹਾਂਲਗਨ ਅਰਥ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਸਗਲ ਤਜੀਨ, ਚਿਤਸੇ ਨਿਖਲ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕੀ ਬਾਸਨਾ ਤਜਾਗੀ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਹਮਨੇ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇਪੈ ਕਾਠੀ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ਗਗਨ ਦਉੜਾਵਉ, ਚਿਦਾਕਾਸ ਮੈ ਉਸਕੋ ਸਰਬ ਓਰਸੇ ਹਟਾਯ ਕਰ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹੀ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇਕੋ ਭ

ਗਾਧ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਉਸਕੀ ਅਸ੍ਵਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ਅ ਪਨੈ ਇਤਿ, ਸੰਪੂਰਣ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਸਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਚੇਤਨ ਮੈ ਹੋਂ ॥ ਐਸਾ ਜੋ ਅਪਨੇਕੋ ਚਿਦਾ ਕਾਸ ਰੂਪ ਬੀਚਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਵਹੀ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇ ਕਾ ਅਪਨੇ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਜਾਨ ਅਸਵਾਰੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਅਸਵਾਰ ਹੋਕਰ ਪੁਰਖ ਪਾਵੜਜੋਂ ਮੈ ਪਾਵ ਟਿਕਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਨਕਾ ਨਾਮ ਰਕਾਬਾਂ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਹਮਨੇ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇਪੈ ਸਵਾਰ ਹੋਨੇ ਸਮੇ ਏਕ ਪਾਉਂ ਸਾਂਤੀ ਮੈ ਟਿਕਾਯਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੰਪੂਰਨ ਚੰ- ਚਲਤਾ ਅਰ ਵਿਖਯੋਂਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦੂਰ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਦੂਸਰਾ ਪਾਉ ਧੀਰਜ ਮੈ ਟਿਕਾਯਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿ ਬਯਵਹਾਰੋਂ ਮੇ ਦੀਨ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਕਾਯਰਪਨਾ ਛੋਡਨਾ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਸਹਜਕੇ ਪਾਵੜੇ ਨਾਮ ਸਾਂਤੀ ਔ ਧੈਰਯ ਰੂਪ ਰਕਾਬੋਂ ਮੈ ਅਪਨੇ ਪਾਉਂ ਰਖ ਲੀਯੇਹੈਂ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇਪੈ ਸਵਾਰ ਹੋਕਰ ਤਿਸਕੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਵਤੇ ਹੂਏ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ॥ ਚਲਰੇ ਇਤਿ, ਚਲੁਰੇ ਤੁਝਹਿ ਬੈਕੁੰਠ ਲੇ ਤਾ ਰਉ ॥ ਐਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਇਸ ਪਾਠਕਾ ਅਰਥ ਯਹ ਕਰਨਾ ॥"ਬੈਕੁੰਠਨਗਰ ਜਹਾ ਸੰਤ ਵਾਸਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗ ਬੈਕੁੰਠੇ ਆਹ" ਇਤਯਾਦਿ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ॥ ਕਬੀਰ ਮਨ ਰੂਪਘੋ ੜੇਕੋ ਸਤਕਾਰ ਸੇ ਕਹੇਹੈ ॥ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇ ਤੂ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੀਛੈ ਭੀ ਸ ਦਾ ਮਹਾਤਮਾਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪ ਬੈਕੁੰਠ ਥਾਨਮੈ ਚਲ ॥ ਵਹਾ ਲੇਜਾਕਰ ਤੇਰੇਕੋ ਮੈ ਸੰ ਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ਪਾਰ ਕਰਉਂਗਾ॥ ਸੰਸਾਰਮੈ ਨਹੀ ਤੇਰੇਕੋ ਡੁਬਨੇ ਦੇਵੋਂਗਾ॥ ਅਰ ਜੇ ਕਰਤੂ ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪ ਬੈਕੁੰਠਕੀ ਓਰ ਜਾਤਾ ॥ ਹਿਚਹਿ, ਅੜੀ ਪੜੇਂਗਾਭਾਵ ਪੀਛੇ ਕੁਸੰਗਕੀ ਓਰ ਹਟੇਗਾ ॥ ਤਬ ਤੇਰੇਕੋ ਮੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਅਤਯੰਤ ਚਿਤਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾ ਵਨਾ ਰੂਪ ਚਾਬਕ, ਕੋਰੜਾ ਮਾਰੋਂਗਾ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਯਕੇ ਕੁਸੰਗ ਓ ਰ ਸੇ ਆਗੇ ਤੋਰੋਂਗਾ ॥ ੨ ॥ ਚੜਨੇ ਹੇਤ ਘੋੜਾ ਲਜਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਕਹੇ ਕਹਿਤ ਇ ਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨ ਐਸੇ ਮਨ ਰੂਪ ਘੋੜੇਪੈ ਭਲੇ, ਬਹੁਤ ਅਛੀ ਤਰਾਂ ਅਸਵਾਰ ਹੋਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਗੋਮੇਧਾਦਿ ਯੱਗਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਨਸੇ ਬ ਹੁਤ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਸੰਸਾਰਕੋ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬੇਦਸੇ ॥ ਅਰ ਕਾਫਰੋਂ ਕਾ ਮਾ- ਲ ਲੂਟੋ ਉਨਕੋ ਮਾਰੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬੋਂਸੇ ਹਮ ਅਬ ਨਿਰਾਰੇ ਰਹਤੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਉਨਕੇ ਕਹੇ ਆਰੰਭੋਂਕੋ ਨਹੀ ਉਠਾਤੇ ॥ ੩ ॥ ੨੧ ॥

ਗਉੜੀਕਬੀਰਜੀ॥ਜਿਹ ਮੁਖਿਪਾਂਚਉਅੰਮ੍ਰਿਤਖਾਏ॥ ਤਿਹਮੁਖਿ

ਦੇਖਤ ਲੂਕਟ ਲਾਇ॥੧॥ ਇਕ ਦੂਖ ਰਾਮ ਰਾਇ ਇਕ ਕਾਟਹੁ ਮੇਰਾ॥ ਅਗਨਿ ਦਹੈ ਅਰੁ ਗਰਭ ਬਸੇਰਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਇਆ ਬਿਗੂਤੀ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਤੀ ॥ ਕੋ ਜਾਰੇ ਕੋ ਗਡਿ ਲੇ ਮਾਟੀ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਹਰਿ ਚਰਣ ਦਿਖਾਵਹੁ ॥ ਪਾਛੈ ਤੇ ਜਮੁ ਕਿਉ ਨ ਪਠਾਵਹੁ ॥ ੩ ॥ ੩੨ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਘੋੜੇ ਪੈ ਸਵਾਰ ਕਰਾਕੇ ਸਭ ਕੋ ਬੈਕੁੰਠ ਪਹੁਚਾਨੇ ਹੇਤ ਸਰੀਰੋਂ ਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਕਰਾਵੇ ॥ਜਿਹ ਇਤਿ, ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਮੈ॥ਅੰਨ ੧॥ਪਾਣੀ ੨॥ ਬੈਸੰਤਰ ੩॥ ਲੂਨ ੪ ॥ ਘੀ ੫ ॥ ਯਹ ਭੋਜਨ ਮੇ ਪਾਂਚ ਵਸਤ ਗਿਣੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਯਹ ਪਾਂਚੋ ਪੁਰਖ ਕੋ ਜੀਵਾਨੇ ਵਾਲੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਭੋਜਨ ਮੈ ਪਾਚੋਂ ਕਾ ਮੇਲ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਭੋਜਨ ਕੋ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ॥ ਜਿਸ ਮੁਖ ਸੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਅੰਨ ਜਲਾਦਿ ਪਾਂਚਉ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਸਤੁਯੋਂ ਕੋ ਖਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਉਸੀ ਸੁੰਦਰ ਮੁਖ ਕੋ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋਕ ਸਭ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਹੀ ਲੂਕਟ, ਅਗਨਿ ਕਾ ਕੂਚਾ ਜਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਲਗਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਮਾਨ ਕਰ ਜੀਵ ਭਲੀ ਤਰਾਂ ਪਾਲੇ ਪੋਖੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਅਪਨੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਨੋਂ ਮੇ ਖਚਤ ਹੋਕਰ ਕਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਚਿਤ ਨਹੀ ਲਗਾਵੇ॥ ਉਸੀ ਸਰੀਰ ਕੀ ਯਹ ਦਸਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਾਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ॥ ਪੁਰਖ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਮੇ ਹੀ ਇਸਕੀ ਪਾਲਨਾ ਸੇ ਚਿਤ-ਕੋ ਹਟਾਯ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਲਗਾਵੇ॥ ਨ ਲਾਵੇਗੇਂ ਤਬ ਬਾਰੰਬਾਰ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਇਨ ਕੇ ਸਰੀਰੋਂ ਕੀ ਯਹੀ ਦਸਾ ਹੋਵੇਗੀ॥੧॥ਆਨ ਜੀਵੋਂ ਵਤ ਹਮਾਰੀ ਭੀ ਵਹੁ ਦਸਾ ਮਤ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੈ ਕਬੀਰ ਇਕ ਇਤਿ, ਹੇ ਰਾਮ ਰਾਇ, ਸਰਬ ਕੇ ਪਤਿ ਰਾਮ ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਸੰਗ ਦੁਆਰਾ ॥ ਮੇਰਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਵਨਾ ਰੂਪ ਜੋ ਇਕ ਮਹਾ ਦੁਖ ਹੈ ਸੋ ਕਾਟਹੁ, ਦੂਰ ਕਰੋ॥ ਇਕ ਦੁਖ ਪਾਠ ਸੇ ਕਹਜਾ ਦੁਖ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ਅਗਨਿ ਇਤਿ, ਜੋ ਇਨ ਸਰੀਰੋਂ ਕੋ ਅਗਨਿ ਦਾਹ ਕਰੇ ਹੈ ਭਾਵ ਯਹ ਸਰੀਰ ਮਰੇ ਹੈ ਅਰੁ ਗਰਭ ਬਸੇਰਾ, ਗਰਭ ਮੇ ਬਸੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਗਰਭ ਸੇ ਜਨਮ ਧਾਰੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਯਹ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪ ਦੁਖ ਹਮਾਰਾ ਦੂਰ ਕਰੋ ॥ ੧ ॥ ਮਰਨ ਸੇ ਪੀਛੇ ਜੋ ਸਰੀਰ ਕੀ ਔਰ ਦੁਰਦਸਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਕਾਇਆ ਇਤਿ, ਕਾਇਆ ਬਿਗੂਤੀ, ਖਰਾਬ ਹੋਵੇ ਹੈ ਬਹੁ, ਬਹੁਤੇ ਮਤੋਂ ਕੇ ਬਿਧਿ, ਹੁਕਮੋਂ ਕੀ ਭਾਤੀ, ਤਰਹ ਸੇ ਹੁਕਮੋਂ ਕੀ ਤਰਹ ਦਿਖਾਵੇ ॥ਕੋ ਇਤਿ, ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕ

ਅਪਨੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਅਗਨ ਮੇ ਦਾਹ ਕਰਨੇ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰ ਕਾ ਦਾਹ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਯਵਨ ਅਪਨੇ ਮਤ ਕੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਟੀ ਮੇ ਗਡ ਲੇ, ਨਾਮ ਗਡੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਔਰ ਭੀ ਕੋਈ ਜਲਮੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਸਾਥਲਟਕਾਵੇ ਹੈ॥ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਪਵਨਦਾਗਹੈ॥ਕੋਈ ਕਾਟ ਕਾਟ ਕੇ ਜਾਨਵਰੋਂ ਕੋ ਖੁਲਾਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਬੰਬਈਕੇ ਪਾਰਸੀ ਲੋਕ॥ ਐਸੇ ਔਰਭੀ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਦਸਾ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ਅਰ ਗਾਡਨ ਜਲਾਵਨਾਦਿਕ ਹੁਕਮੋਂ ਕੇ ਨਾ ਹੋਨੇ ਮੇ ਯੇ ਬੀਜ ਹੈ॥ ਔਰ ਮਤੋਂ ਮੇ ਜੀਵਕੋ ਏਕ ਸਰੀਰ ਏਕ ਵਾਰ ਮਿਲੇ ਹੈ॥ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਫੇਰ ਔਰ ਮਿਲੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਹਿੰਦੂ ਆਦਿਕ ਲੋਕ ਅਗਨਿ ਜਲਾਦਿਕੋਂਮੈ ਦੇਹ ਕੋ ਜਲਾਯ ਗਲਾਯ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਕੇ ਮਤ ਮੇ ਪ੍ਰਲਯ ਕਾਲ ਮੇਂ ਵਹੀ ਹਡੀਆਂ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਓਹੀ ਦੇਹ ਫੇਰ ਇਨਜੀਵੋਂ ਕੋ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਫਲ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਦਈ ਜਾਵੇਗੀ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਵਹੁ ਦੇਹ ਕੋ ਮਟੀ ਮੇ ਗਾਡ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਜੀਵ ਕੋ ਉਸੀ ਮੈ ਬੈਠਾ ਮਾਨੇਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬਰੋਂ ਮੇ ਦੀਵੇ ਬਤੀ ਜਗਾਵੇ ਹੈਂ ਅਰ ਰੋਟੀ ਮਿਠਾਈ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਆਨ ਮਤੋਂ ਮੇਜੀਵਕਾ ਊਹਾ ਰਹਨਾ ਨਹੀ ਮਾਨੇ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹਿੰਦੂਯੋਂ ਕੇ ਮਤ ਮੇਂ ਕਿਸੇ ਰਿਖਿ ਅਵਤਾਰ ਕਾ ਕਹੀ ਮੜ੍ਹੀ ਮਠ ਨਹੀ ਬਨਾਯਾ॥ ਨਾ ਕਹੀ ਮਰਨੇ ਕੇ ਥਾਨ ਭੋਗ ਲਗਾਵੇ ਹੈ॥ ਕੁਛ ਦਿਨ ਸੇ ਜੋ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਕਈ ਦੇਸੋ ਮੇ ਮੜ੍ਹੀ ਮਠ ਬਨਾਏ ਹੈਂ॥ਸੋ ਯਵਨੋ ਕੀਚਾਲ ਸੇ ਬਨਾਇ ਲੀਯੇ ਹੈਂ॥ਮੜ੍ਹੀ ਮਠ ਬਨਾਵਨੇਕੀ ਕਹੀ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਮੇ ਆਗਯਾਨਹੀ॥ ਯਾਹੀ ਤੇਗੁਰੂਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੇਨਿਖੇਧਲਿਖਾਹੈ"ਨਿਰਜੀਉਪੂਜੇਮੜ੍ਹਾਸਰੇਵਹਿਸਭਬਿਰਥੀ ਘਾਲ ਗਵਾਵੇ"॥ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਵਨ ਕੇ ਥਾਨੋਂ ਮੇ ਜੋ ਪੂਜਾ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ਭੋਗ ਲਗਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਮੜ੍ਹੀ ਮਾਨਕੇ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਜੋਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਥਾਨ ਜਾਨ ਕੇ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਊਹਾਂ ਭੀ ਪੂਜਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਰਹੋ ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੇ ਚਲੇ ਦੁਖ ਕਾਟਨ ਹੇਤ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੇ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਹੈ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੈ ਹੇ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅਪਨੇ ਚਰਨੋਂ ਕਾ ਮੁਝ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕਰਾਵੇ॥ ਅਰ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਛੂਟਨੇ ਸੇ ਪੀਛੇ ਜਮ ਕੋ ਕਿਉਨ, ਨਾਮ ਕਬੀ ਨ ਭਾਵ ਮਤ ਪਠਾਵੇ॥ ਅਰਥਾਤ ਅਪਨੇ ਚਰਨੋਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਾਯ ਕੇ ਜਮੋਂ ਕਾ ਭਯ ਦੂਰ ਕਰੋ॥ ੩॥ ੩੨॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ॥ ਆਪੇ ਪਾਵਕੁ ਆਪੇ ਪਵਨਾ॥ ਜਾਰੈ ਖਸ ਮੁਤ ਰਾਖੈਕਵਨਾ॥ ੧॥ ਰਾਮ ਜਪਤ ਤਨੁ ਜਰਿਕੀਨਜਾਇ॥ਰਾਮ

ਨਾਮ ਚਿਤ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਕੋ ਜਰੈ ਕਾਹਿ ਹੋਇ ਹਾਨਿ ॥ ਨਟ ਵਟ ਖੇਲੈ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨਿ ॥੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਅਖਰ ਦੁਇ ਭਾਖ॥ ਹੋਇਗਾ ਖਸਮੁ ਤ ਲੇਇਗਾ ਰਾਖਿ॥੩॥੩੩॥

ਬਿਰੋਧਸੇ ਕਾਹੂਨੇ ਕਬੀਰ ਕੇ ਘਰਕੋ ਅਗਨੀ ਲਗਾਈ ॥ ਜਲਤਾ ਦੇਖਕੇ ਕਾਹੂ ਭਲੇ ਪੁਰਖਨੇ ਆਇ ਕਰ ਕਹਾ ਜਲਤੇ ਘਰਕੋ ਬੁਝਾਵੋ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪਤਾ ਕਹੇ ਹੈ ਆਪੇ ਇਤਿ,ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੂ ਆਪਹੀ ਪਾਵਕ, ਗ੍ਰਹਕੋ ਜਲਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਰ ਆਪਹੀ ਤਿਸ ਅਗਨਿਕੋ ਪ੍ਰਜੁਲਿਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਪਵਨ ਰੂਪਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਐਸੇ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੂਆ ਤੂ ਸਰਬਕਾ ਖਸਮ, ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਹੀ ਗ੍ਰਹਕੋ ਜਲਾਵੇ ਹੈ॥ ਤ ਨਾਮ ਤਬ ਤਿਸ ਗ੍ਰਹਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਔਰ ਕੌਨ ਹੈ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਜੋ ਹਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪੂਛੋ ਤੋ ਘਰ ਛੋਡ ਹਮਾਰਾ ਸਰੀਰਭੀ ਜਲ ਜਾਵੇ ॥ ਤਬਭੀ ਹਮ ਨਾਮ ਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤਿ ਹਟਾਯ ਕਰ ਤਿਸਕੀ ਰਖਯਾ ਕਰਨੀ ਨਹੀ ਚਾਹੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਾਮ ਇਤਿ, ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕਾ ਜਾਪ ਕਰਤੇ ਤਨੁ ਜਰਿਕੀ ਨ ਜਾਇ,ਹਮਾਰੀ ਦੇਹਭੀ ਕਿਉਨਾ ਜਲ ਜਾਵੇ॥ ਹਮ ਬੁਝਾਵਨੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਜਿਸਤੇ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਮੇ ਹਮਾਰਾ ਚਿਤ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ, ਲਗ ਰਹਜਾਹੇ ॥ ਅਰ ਜਿਸਕੋ ਹਮ ਜਪੇਹੈਂ ॥ ਵਹੀ ਆਪ ਆਗ ਹੋਇ ਕਰ ਅਪਨੇ ਆਪ ਗ੍ਰਹਕੋ ਜਲਾਯ ਰਹਜਾਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸਕੋ ਆਨ ਵਸਤੁ ਨਾ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਹਮ ਕੁਛ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪਤਾ ਹੀ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰੇ ਕਾਕੋ ਇਤਿ, ਜਬ ਰਾਮਹੀ ਸਰਬ ਰੁਪ ਹੈ ਤਬ ਕਾਕੋ ਜਲੇ ਕਿਸ ਔਰਕਾ ਕਿਛ ਜਲੇਹੈ ॥ ਅਰ ਕਿਸ ਆਨਕੀ ਕੁਛ ਹਾਨਿ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਆਨਕਾ ਕੁਛ ਜਲੇ ਨਹੀ ਅਰ ਕਿਸੇ ਆਨਕੀ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿਛ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨੀ ਕਾ ਖੇਲ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਟ ਇਤਿ,ਨਟ ਪਦ ਈਹਾਂ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਪੈ ਹੈ॥ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਆਨ ਥਾਨਮੇ"ਬਾਜੀਗਰ ਜੈਸੇ ਬਾਜੀ ਪਾਈ"ਇਤਯਾਦਿ ਪਾਠਸੇ ਬਾਜੀ ਗਰ ਭੀ ਲਿਖਾਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਨਟ ਵਤ, ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਵਤ ਕਬੀ ਕਾਹੂ ਵਸਤੁਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਮੇ ਅਰ ਕਬੀ ਕਾਹੂ ਬਸਤੁਕੇ ਬਿਗਾੜਨੇ ਮੇ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨੀ ਆਪਹੀ ਅਪਨੀ ਲੀਲਾ ਕਰੇਹੈ॥ ੨ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਅਬ ਖਬਰ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਹੈ॥

ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੂਭੀ ਹਮਾਰੇ ਸਮਾਨ ਆਖਰ ਦੁਇ ਭਾਖ, ਰਾਮਾਯਣਕਾ ਬਿਭਾਗ ਕਰਨੇ ਕਾਲਮੇ ਮਹਾ ਦੇਵਕੇ ਮੁਖ ਨਿਕਾਸੇ ਹੂਏ ਰਾਮਕੇ ਵਾਚਕ ਰਾਰਾ ਮਮਾ ਦੋ ਅੱਖਰ ਮੁਖਸੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰ ॥ ਅਰ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਜੇ ਕਰ ਰਾਮ ਹਮਾਰੀ ਭਕ੍ਤਿਸੇ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਕਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਹਮਾਰਾ ਪਤਿ ਜਾਨਤਾ ਹੋਗਾ ॥ ਤਬ ਆਪਹੀ ਹਮਾਰੇ ਸਭ ਸਮਾਜਕੀ ਰਖਯਾ ਕਰੇਗਾ ॥ ਹਮਾਰੀ ਭਕਤੀ ਕੀ ਨੂਨਤਾ ਸੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਪਤਿ ਨਹੀ ਮਾਨਤਾ ਹੋਗਾ ॥ ਤਬ ਉਸਕੀ ਇਛਾਸੇ ਘਰ ਜਲਤਾ ਹੈ ਇਸਕੀ ਰਛਾ ਕਾਹੂਸੇ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤੇਹੀ ਅਕਸ ਮਾਤ ਬਰਖਾ ਹੋਇ ਅਗਨਿ ਸਾਂਤ ਹੂਈ ॥ ੩ ॥ ੩੩ ॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਦੁਪਦੇ॥ ਨਾਮੈ ਜੋਗ ਧਿਆਨ ਚਿਤ ਲਾਇਆ ॥ ਬਿਨੁ ਬੈਰਾਗ ਨ ਛੂਟਸਿ ਮਾਇਆ ॥ ਕੈਸੇ ਜੀਵਨ ਹੋਇ ਹਮਾਰਾ ॥ ਜਬ ਨ ਹੋਇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਅਧਾਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਖੋਜਉ ਅਸਮਾਨ॥ ਰਾਮ ਸਮਾਨ ਨ ਦੇਖਉ ਆਨ ॥ ੨॥੩੪॥

ਕਬੀਰ ਕਾ ਹੋਇਗਾ ਖਸਮ ਐਸਾ ਬਚਨ ਸਾਧਨੋ ਕੀ ਨਯੂਨਤਾ ਸੇ ਜ੍ਞਾਨ ਪੜਤਾ ਥਾ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਇਸ ਸਬਦ ਮੈ ਸਾਧਨੋ ਕਾ ਘਾਟਾ ਕਹੇ ॥ ਨਾਮੈ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਭ ਸਾਧਨੋ ਮੇ ਬਡਾ ਸਾਧਨ ਜੋਗ ਨਾਮ ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਰੋਕਨਾ ਹੈ ॥ ਮੈਨੇ ਆਜ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤਿਸਕੇ ਸਾਧਨ ਨਿਯਮ ਸੇ ਲੇ ਧਯਾਨ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਾਧਕੇ ਧਯਾਨਸੇ ਪੀਛੇ ਤਿਸ ਹਠ ਯੋਗ ਮੇਭੀ ਚਿਤ ਨਹੀ ਲਾਇਆ ॥ ਅਰ ਗਯਾਨ ਯੋਗਮੇ ਮੁਖ ਸਾਧਨ ਬੈਰਾਗ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਮਾਯਾਕਾ ਤ੍ਯਾਗ ਬਨੇਹੈ ॥ ਸੋਬੈਰਾਗ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਕੇ ਤਿਆਗਕੀਇਛਾ ਰੂਪਹੈ ॥ ਅਰ ਮੇਰੇ ਚਿਤਮੈ ਤ੍ਯਾਗਕੀ ਇਛਾ ਕਬੀ ਹੂਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਨ ਬੈਰਾਗ ਕਹੀਯੇ ਤਿਸ ਬੈਰਾਗਸੇ ਬਿਨਾ ਮਾਇਆ, ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕਾ ਪ੍ਰੇਮਭੀ ਨਹੀਛੂਟੇ ॥ ਯਾਤੇ ਹਠ ਯੋਗ ਰਾਜ ਯੋਗ ਦੋਨੋਕੇ ਸਾਧਨਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਬਚਨਾ ਕੈਸੇਹੋਗਾ ॥੧॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕੈਸੇ ਇਤਿ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਾਧਨੋਂ ਬਿਨਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨ, ਬਚਨਾ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਬ ਤਕ ਦੋਨੋਕੇ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਮਹਾ ਮੁਖ ਤੀਸਰੇ ਸਾਧਨ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕਾ ਜਪਨ ਰੂਪ ਭਕਤੀ ਕਾ ਅਧਾਰਾ, ਨਾਮ ਆਸਰਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ

ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਤਿਸ ਨਾਮੀ ਕੇ ਸਮਾਨ ਔਰ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਕਹੀਂ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ॥ ਮੈਨੇ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰ ਅਪ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜੇਹੈਂ ॥ ਸਾਤਵੇਂ ਆਕਾਸ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਪ੍ਰਯੰਤ ਅਸਮਾਨ ਸਾਤੋ ਆਕਾਸ ਪਰੰਤੂ ਤਿਨ ਸਭਮੈ ਖੋਜਕੇ ॥ ਰਾਮ ਸਮਾਨ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਤੁਲਯ ਕੋਈ ਆ ਨ ਦੇਵਤਾ ਰੱਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ਦੇਖਾ॥ ਕੇਵਲ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਹੀ ਸਭਕੀ ਰਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾਦੇਖਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇਸਭਕਾਆਸਰਾ ਤ੍ਯਾਗਕੇਤਿਸੀਕੇਆਸ੍ਰਿਤਹੋਨਾ ਚਾਹੀਯੇ॥੨॥੩੪॥

ਗਉੜੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਜਿਹ ਸਿਰਿ ਰਚਿ ਰਚਿ ਬਾਧਤ ਪਾਗ ॥ ਸੋ ਸਿਰ ਚੁੰਚ ਸਵਾਰਹਿ ਕਾਗ ॥ ੧ ॥ ਇਸੁ ਤਨ ਧਨ ਕੋ ਕਿਆ ਗਰਬਈਆ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾਹੇ ਨ ਦ੍ਰਿੜਈਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਇਹੀ ਹਵਾਲ ਹੋਹਿਗੇ ਤੇਰੇ ॥ ੨ ॥ ੩੫ ॥

ਜਿਸਕੇ ਸਮਾਨ ਆਨ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਤਾਕੇ ਨਾਮਕਾ ਸੀਘ੍ਰ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਾਹੂ ਸ਼ਵਕੀ ਖੋਪ੍ਰੀਪੈਚੁੰਚ ਸਵਾਰਤੇ ਕਾਕੋਂ ਦੇਖਕੇ ਕਹੇਜਿਹ ਸਿਰ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਸਿਰਕੇ ਊਪਰ ਇਸ ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਰਚਿ ਰਚਿ, ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਇ ਬਨਾ ਇਕੇ ਬਾਂਧਤਾ ਥਾ ਪਗੜੀਕੋ ॥ ਸੋ ਸਿਰ, ਤਿਸ ਸਿਰਕੇ ਸਾਥ ਅਬ ਬਿਸ੍ਰਾਵਾਲੀ ਚੁੰਚਕੋ ਪੋਂਛ ਰਹੇ ਹੈਂ ਕਊਏ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ ਅਪਨੇ ਤਨਕਾ ਤਥਾ ਧਨਕਾ ਭੀ ਕਿਆ ਗਰਬਈਆ, ਕਿਆ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਤੇ ਹੋ ਜੋ ਯੇ ਹਮਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਕਾਹੇ ਨ ਦ੍ਰਿੜਈਆ, ਕਿਉ ਨਹੀ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰਤੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਇਸ ਜੀਵਕੇ ਸਿਰਕੀ ਦਸਾ ਦੇਖਕੇ ਤਨ ਧਨ ਕਾ ਗਰਬ ਛੋਡੋ॥ ਅਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰ ਜਪੋ ਐਸੇ ਨਾਂ ਕਰੋਗੇ ਤਬ ਤੁਮਾਰੀ ਭੀ ਯਹੀ ਦਸਾ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹਤੇ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇਮਨ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਜਨੋ ਜੋ ਇਸ ਸਿਰਕਾ ਹਵਾਲ ਦੇਖਾ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਹੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਤੁਮਾਰਾ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ੩੫ ॥ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਕੇ ਪਦੇ ਪੈਂਤੀਸ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਅਸਟਪਦੀ ਕਬੀਰਜੀਕੀ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸੁਖ ਮਾਗਤ ਦੁਖ ਆਗੈ ਆਵੈ ॥

ਸੋ ਸੁਖ ਹਮਹੁ ਨ ਮਾਗਿਆ ਭਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਬਿਖਿਆ ਅਜਹੁ ਸੁ-ਰਤਿ ਸੁਖ ਆਸਾ ॥ ਕੈਸੇ ਹੋਈਹੈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਸ ਸੁਖ ਤੇ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਡਰਾਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਖ ਹਮ-ਹੁ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ਸਨਕਾਦਿਕ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸੇਖਾ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਤਨ ਮਹਿ ਮਨੁ ਨਹੀ ਪੇਖਾ ॥ ੩ ॥ ਇਸ ਮਨ ਕਉ ਕੋਈ ਖੋਜਹੁ ਭਾਈ ॥ ਤਨੁ ਛੂਟੈ ਮਨੁ ਕਹਾ ਸਮਾਈ ॥ ੪ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜੈ ਦੇਉ ਨਾਮਾ ॥ ਭਗਤਿਕੈ ਪ੍ਰੇਮੁ ਇਨਹੀ ਹੈ ਜਾਨਾ ॥ ੫ ॥ ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਨਹੀ ਆਵਨ ਜਾਨਾ ॥ ਜਿਸਕਾ ਭਰਮੁ ਗਇਆ ਤਿਨ ਸਾਚੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ੬ ॥ ਇਸ ਮਨ ਕਉ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖਿਆ ਕਾਈ ॥ ਹੁਕਮੇ ਹੋਇਆ ਹੁਕਮੁ ਬੂਝਿ ਸਮਾਈ ॥ ੭ ॥ ਇਸ ਮਨਕਾ ਕੋਈ ਜਾਨੈ ਭੇਉ ॥ ਇਹ ਮਨ ਲੀਣ ਭਏ ਸੁਖ ਦੇਉ ॥ ੮ ॥ ਜੀਉ ਏਕ ਅਰ ਸਗਲ ਸਰੀਰਾ ॥ ਇਸ ਮਨ ਕਉ ਰਵਿ ਰਹੇ ਕਬੀਰਾ ॥ ੯ ॥ ੧ ॥ ੩੬ ॥

ਵਿਖਯ ਸੁਖੋਂ ਕੀ ਇਛਾ ਦੂਰ ਕਰਾਇਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਨਾਵਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਸੁਖ ਇਤਿ,ਜਿਸ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿਕ ਸੁਖਕੇ ਮਾਗਤ, ਚਾਹਤੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਪਹਲੇ ਉਨਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਧਨਕੇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਨੇਮੈ ॥ ਰਾਜਾਕਾ ਨੌਕਰ ਹੋਕਰ ਰਣਮੇ ਮਰਨਾ ਅਰ ਬਣਜ ਬਾਪਾਰਮੈ ਬਿਦੇਸੋਂਮੈ ਜਾਨਾ ਇਤਯਾਦਿ ਦੁਖ ਆਵੈਹੈ ॥ ਵਾ ਆਗੇ ਪਦਕਾ ਪੀਛੇ ਭੀ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸੁਖਕੇ ਉਪਾਯਨਸੇ ਸੁਖਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਸੁਖਕੇ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਪੀਛੇ ॥ ਸ੍ਵਰਗ ਭੋਗਕੇ ਤਹਾਂਸੇ ਗਿਰਨੇ ਕਾਲਮੇ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਬਿਨਾ ਮਾਂਗੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਖ, ਵਹੁ ਐਸੇ ਦੁਖੋਂਕਾ ਬੀਜ ਰੂਪ ਸੁਖ ਹਮਹੁ, ਹਮਕੋ ਨ ਮਾਗਿਆ ਭਾਵੈ, ਨਹੀ ਮਾਂਗਨਾ ਰੁਚੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਐਸੇ ਸੁਖਕੀ ਇਛਾ ਹਮ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ੧ ॥ ਵਿਖਯ ਸੁਖਕੀ ਇਛਾ ਰਖੇ ਰਾਮਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇ ਯਹ ਕਹੇ ਬਿਖਿਆ ਇਤਿ,ਬਿਖਯ ਸੁਖਕੀ ਸੁਰਤਿ,ਨਾਮ ਪ੍ਰੀਤਿਸੇ ਅਜਹੁ, ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਬਿਚਾਰਸੇ ਅਨੰਤਰਭੀ ਜੇਕਰ ਆਂਸਾ ਕਰੇ ਜੋ ਹਮਕੋ ਵਿਖਯੋਂਕਾ ਸੁਖ ਮਿਲੇ ॥

ਤਬ ਚੰਡਾਲ ਵਾਲੇ ਥਾਨਮੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਕਾ ਨਿਵਾਸ ਨਾ ਦੇਖਨੇ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਮੈਲੇ ਚਿਤ ਮੇ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇਗਾ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਵਸਨਾ ਭਾਵ ਯਹ ਵਿਖਯਾਨੰਦਸੇ ਅਵਰੇ ਚਿਤਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕਾ ਭਾਨ ਕਾਹੂ ਰੀਤਸੇ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇਗਾ॥ ੧॥ ਕਿੰਚ ਯਹ ਵਿਖਯ ਸੁਖ ਹੈ ਭੀ ਤੁਛ ਜਿਸਕੀ ਹਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਚਾਹੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਇਸ ਇਤਿ,ਇਸ ਸੁਖਤੇ, ਵਿਖਯ ਸੁਖਤੇ ਸਭਮੇ ਬਡੇ ਬਿਬੇਕੀ ਸ਼ਿਵ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾਭੀ ਇਸਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਡਰੇਹੈਂ॥ ਸੋ ਸੁਖ ਨਾਮ ਵਹੀ ਸੁਖ ਜਿਸਸੇ ਸ਼ਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਡਰੇਹੈਂ॥ ਹਮਨੇ ਪ੍ਰਿਯ ਅਰ ਬਡਾ ਸਚਾਕਰਕੇ ਜਾਨਿਆ ਹੈ॥ ਇਸਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹਮ ਬਡੇ ਅਗਜਾਨੀਹੈਂ॥ ੨॥ ਕਿੰਚ ਇਸ ਸੁਖਮੇ ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀਕੇ ਲਗਨ ਕਾਲਮੇ ਕਾਹੂ ਬਡੇ ਪੁਰਖ ਨੇਭੀ ਨਿਜਾਨੰਦ ਕਾ ਅਨੁ ਭਵ ਨਹੀ ਕੀਆ ਔਰਤੋ ਕਿਆ ਕਰੇਂਗੇ ਯਹ ਕਹੇ ਸਨਕਾਦਿਕ ਇਤਿ,ਸਨਕ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾ ਪੁਤ੍ਰਹੈ ਆਦਿ ਸਬਦਸੇ ਸਨੰਦਨ ਸਨਤ ਸੁਜਾਤ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਯੇ ਤੀਨ ਔਰ ਜਾਨ ਲੇਨੇ॥ ਯੇ ਸਨਕਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਡੇ ਬਿਬੇਕੀ ਹੈਂ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤਨਮੈਅਧਜਾਸ ਕਰ ਵਿਖਯੋਂਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰਹਜਾ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਇਸ ਸਰੀਰਕੇ ਅੰਤਰ ਮਨ ਜੋ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਵਪੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਇਨਹੁ ਨੇਭੀ ਨਹੀ ਦੇਖਿਆ॥ ਕਿੰਤੁ ਵਿਖਯੋਂਸੇ ਉਪਰਾਮ ਹੋਕਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਔਰਭੀ ਜੋ ਦੇਖਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋ ਉਪਰਾਮ ਹੋਯ ਕੇ ਦੇਖੇ॥ ੩॥ ਸੋਈ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਇਸ ਮਨ ਕਉ ਇਤਿ, ਇਸ ਮਨ ਕਉ, ਮੈ ਅਹੀ ਐਸੇ ਪ੍ਰਤਖ ਭਾਨ ਹੋਤੇ ਅਪਨੇ ਗਜਾਨ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਵਿਖਯੋਂਕਾ ਤਜਾਗ ਕਰ॥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਕੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਕੇ ਮਨਨ ਨਿਦਿਧਜਾਸਨ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸਾਖਜਾਤ ਕਾਰ ਹੇਤ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਖੋਜਹੁ, ਸੱਤ ਅਸੱਤ ਵਸਤੁਯੋਂਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਤਜਾਗ ਹੇਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਿਚਾਰੋ॥ ਜੋ ਤਨ ਛੂਟੈ, ਬਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰੀਰੋਸੇਂ ਪ੍ਰਿਥਕ ਕੀਯੇ ਪੰਚਕੋਸਾਤੀਤ ਮਨ, ਅਪਨਾ ਆਪ ਕਹਾ ਸਮਾਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕਿਸੇਕੇ ਆਸ੍ਰਿਤ ਰਹੇਹੈ ਵਾ ਆਨ ਆਸਰਾ ਕੋਈ ਨਾ ਸਿਧ ਹੋਨੇਤੇ ਆਪਹੀ ਵਹੁ ਸ੍ਰਬਕਾ ਆਸਰਾ ਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ॥ ੪॥ ਕਹੀਰੀਤਿਸੇਆਨ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਖੋਜਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਕੇ॥ ਜਿਨੋਨੇ ਭਕਤੀ ਭਾਵਸੇ ਖੋਜਿਆਹੈ॥ ਤਿਨਕੋ ਅਬ ਭੀ ਵਹੁ ਸਨਕਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਅਪਰੋਖ ਹੂਯਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਸਾਦੀ, ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਵਾਲੇ ਜੋ ਜੈਦੇਵ ਅਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਹੈਂ ਭਗਤਿ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮ,ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ ਇਨਹੀ ਹੈ ਜਾਨਾ, ਇਨਹੁਨੇ ਭੀ ਪੂਰਬ ਕਾਲਕੇ ਸਨਕਾਦਿਕ ਬਿਬੇਕੀਯੋਂ ਵਤ ਜਾਨਿਆਹੈ॥ ੫॥ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਜੈਸਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਉ-

ਨਹੁਨੇ ਜਾਨਿਆ ਹ ਤੈਸਾ ਤੀਨ ਪੌੜੀਯੋਂਸੇ ਕਹੇ ਇਸ ਇਤਿ,ਆਵਨ ਜਾਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਦੇਸ ਭੇਦ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁ ਮੈ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਅਰ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਅਪਨਾ ਆਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਰਬ ਬਯਾਪੀ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ ਮਨ ਕਉ, ਗਯਾਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਸਰਬ ਬਯਾਪੀ ਹੋਨੇਤੇ ਦੇਸ ਭੇਦ ਵਾਲੇ ਘਟਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਆਵਨਾ ਜਾਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਯਥਾਰਥ ਉਸ ਪੁਰਖਨੇ ਜਾਨੀ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਪੁਰਖਕੀ ਚਿਤਸੇ ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਰੂਪ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਦੂਰ ਹੋਗਈ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੀ ਨਹੀ ਹੁਈ ਤਿਸਨੇ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ॥ ੬ ॥ ਜਿਨਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਨਾਸ ਹੂਈ ਤਿਨੋਨੇ ਜੈਸਾ ਪਛਾਨਿਆ ਹੈ ਸੋ ਕਹੇ ਇਸ ਮਨ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਚਿਤਸੇ ਅਗਯਾਨ ਔ ਤਾਕਾ ਕਾਰਯ ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਦੂਰ ਹੂਯੇਹੈਂ ਤਿਨੋਨੇ ਐਸਾ ਜਾਨਿਆ ਹੈ॥ ਇਸ ਮਨ ਕਉ, ਇਸ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਪਰਮਾ-ਤਮਾ ਮੇ ਰੂਪ ਨੀਲ ਪੀਤਾਦਿ॥ ਔ ਰੇਖ ਹਾਥ ਪਾਦਾਦਿਕੋਂ ਮੈ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਛਤ੍ਰ ਚਾਮਰ ਧੁਜਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਚਿੰਨ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਭਾਵ ਸਵਯਵ ਵਸਤੁਮੈ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਸਭ ਚਿਹਨੋ ਸੇ ਰਹਿਤਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਐਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਮਾਯਾ ਮੇਲਸੇ ਹੂਯੇ ਏਕਮੈ ਬਹੁਤ ਹੋਵੈ॥ ਐਸੇ ਹੁਕਮਸੇ ਸਭੀ ਸੂਖਮ ਥੂਲ ਪ੍ਰਪੰਚ ਹੋਇਆ ਨਾਮ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਔ ਹੁਕਮ ਬੂਝ ਸਮਾਈ, ਪ੍ਰਲਯਕੀ ਇਛਾਸੇ ਤਿਸੀ ਮੈ ਸਭ ਸਮੁਦ੍ਰਮੈ ਲਹਰੋਂ ਵਤ ਸਮਾਇ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ੭ ॥ ਅਧਯਾਰੋਪ ਕਾਲਮੇ ਸਭ ਉਸੀਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਅਪਵਾਦ ਕਾਲਮੈ ਸਭ ਵਾਹੀਮੇ ਲਯ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਐਸੇ ਅਧਯਾਰੋਪ ਅਪਵਾਦ ਦ੍ਵਾਰਾ ਇਸ ਮਨਕਾ, ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਕਾ ਭੇਉ, ਮਰਮ ਭਾਵ ਵਾਸਤਵ ਰੂਪ ਕੋਈ ਬਿਬੇਕੀ ਪੁਰਖਹੀ ਜਾਨੈਹੈ ॥ ਜੋ ਜਾਨੇ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸੀਮੈ ਲੈਹੋਵੈ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜਾਨਕੇ ਇਸ ਮਨਮੇ ਪਰਮ ਬਿਬੇਕੀ ਸੁਖਦੇਉ ਲੀਨ ਹੂਏ॥ ੮ ॥ ਜਿਸਮੇ ਸੁਕਦੇਵਾਦਿ ਲੀਨ ਭਏਹੈਂ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਨਾ ਸਰੀਰ ਉਪਾਧੀਯੋਸੇ ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜੀਉ ਇਤਿ,ਅਰ ਨਾਮ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਗਲ ਸਰੀਰੋਂਮੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੁਆ ਏਕਹੀ ਹੈ ਨਾਨਾ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਐਸਾ ਏਕ ਰੂਪ ਜਾਨ ਇਸ ਮਨ ਕਉ, ਨਾਮ ਇਸ ਮਨਮੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਭੀ ਰਵਿ ਰਹੇ, ਏਕ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ੯ ॥ ੧ ॥ ੩੬ ॥

॥ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ॥ ਅਹਿ ਨਿਸਿ ਏਕ ਨਾਮ ਜੋ ਜਾਗੇ ॥ ਕੇਤਕ ਸਿਧ ਭਏ ਲਿਵ ਲਾਗੇ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸਾਧਕ ਸਿਧ ਸਗਲ ਮੁਨਿ ਹਾਰੇ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਕਲਿਪਤਰੁ ਤਾਰੇ॥ ੧॥ ਜੋ ਹਰਿ ਹਰੇ

ਸੁ ਹੋਹਿ ਨ ਆਨਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਨਾਮਪਛਾਨਾ ॥੨॥ ੩੭ ॥

ਜਿਸਮੇ ਹਮਾਰੀ ਕ੍ਰੀੜਾ ਹੈ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇਮੇ ਲਗ ਕਰ ਅਨੇਕ ਪੁਰਖ ਮੋਖ ਸਿਧੀਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਅਹਿਨਿਸਿ, ਇਤਿ ਅਹਿ ਨਿਸਿ, ਰਾਤ੍ਰਿ ਦਿਨੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ॥ ਨਾਮ ਜਾਪਮੇ ਜਾਗੇ ਆਲਸ ਰੂਪ ਨੀਦਕੋ ਛੋਡਕੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੁਯੇ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਕੇਤਕ ਨਾਮ ਅਨੇਕਹੀ ਸਿਧ ਭਏ,ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਕਰ ਬਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਏ ॥ ਨਾਮ ਮੇ ਲਿਵ ਲਾਗੇ, ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਨੇ ਸੇ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਜਿਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾਮਮੇ ਨਹੀ ਲਗੀ ਵਹੁ ਸਾਧਨ ਕਰਤੇਭੀ ਸੰਸਾਰਮੇ ਜਯਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ॥ ਹਾਰਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਸਾਧਕ ਇਤਿ,ਸਾਧਕ ਬ੍ਰਤ ਤਪਾਦਿ ਸਾਧਨੇ ਵਾਲੇ ਸਿਧ, ਅਣਿਮਾਦਿਕ ਸਿਧੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੁਨਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਔ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਬਿਨਾ ॥ ਔਰ ਦੇਵਨ ਕਾ ਮਨਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਯੇ ਸਗਲੇ ਹਾਰੇ, ਆਨ ਸਾਧਨੋ ਕੋ ਕਰਤੇ ਥਕਤ ਹੋਗਏਹੈਂ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂਕੋ ਮੁਕਤੀ ਵਾ ਔਰਭੀ ਕੋਈ ਧਰਮ ਅਰਥ ਰੂਪ ਬਾਂਛਿਤ ਫਲ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਕੇਵਲ ਨਾਮਸੇਹੀ ਮਿਲੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਏਕ ਇਤਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਨਾਮਹੀ ਏਕ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਸਰਬ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰਣ ਕਰਣੇਕੋ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਹੈ ॥ ਔ ਨਾਮ ਨੇ ਹੀ ਜਹਾਜ ਰੂਪ ਹੋਕੇ ਅਨੰਤ ਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਸੇ ਪਾਰ ਕੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹਰਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਸੰਸਾਰਸੇ ਛੁਰਾਇ ਲੀਯੇ ਭਾਵ ਮੁਕਤ ਕੀਏ ਹੈਂ॥ ਸੁਹੋਹਿ ਨ ਆਨਾ, ਵਹੁ ਔਰ ਜਨਮ ਕੋ ਨਹੀ ਪਾਵੈਹੈ ॥ ਵਾ ਜੋ ਸਦਾ ਹਰਿ ਹਰੇਹਰਿ ਹਰੇ ਬਾਰਿ ਬਾਰ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੋ ਜਪੇਹੈਂ॥ ਵਹੁ ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਨੇ ਕਲਯਾਣ ਕਾ ਮੁਖ ਸਾਧਨ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਪਛਾਨਯਾ ਹੈ॥੨॥੩੭॥

ਗਉੜੀ ਭੀ ਸੋਰਠਿ ਭੀ ॥ ਰੇ ਜੀਅ ਨਿਲਜ ਲਾਜ ਤੁਹਿ ਨਾਹੀ ॥ ਹਰਿ ਤਜ ਕਤ ਕਾਹੂ ਕੇ ਜਾਹੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਊਚਾ ਹੋਈ ॥ ਸੋ ਜਨੁ ਪਰ ਘਰ ਜਾਤ ਨ ਸੋਹੀ ॥ ੧ ॥ ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ਸਦਾ ਸੰਗਿ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਦੂਰਿ ॥ ੨ ॥ ਕਵਲਾ ਚਰਨ ਸਰਨ ਹੈ ਜਾਕੇ ॥ ਕਹੁ ਜਨ ਕਾ ਨਾਹੀ ਘਰਿ ਤਾਕੇ ॥ ੩ ॥ ਸਭੁ ਕੋਊ ਕਹੈ ਜਾਸੁਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਸੋ ਸਮਰਥੁ

ਨਿਜ ਪਤਿ ਹੈ ਦਾਤਾ ॥ ੪ ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰ ਪੂਰਨ ਜਗ ਸੋਈ ॥ ਜਾਕੈ ਹਿਰਦੈ ਅਵਰੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ੫ ॥ ੩੯ ॥

ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਣੇ ਕਰ ਕਲਜ਼ਾਣ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਨਾਮੀ ਪ੍ਰਾਧਣ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਕਰਣੇ ਹਿਤ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ॥ ਰੇ ਜੀਅ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੀਵ ਨਿਲਜ ਤੇਰੇ ਕੋ ਲੱਜਾ ਨਹੀ ॥ ਜੋ ਬਡੇ ਸਮਰਥ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹਰਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਔਰ ਦੇਵਨ ਕੇ ਵਾ ਮਨੁਖਨ ਕੇ ਪੰਛੇ ਧਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜੇਕਰ ਤੇਰੇ ਕੋ ਲੱਜਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਹਰਿ ਤਜ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਕਤ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਕਾਹੂ ਕੇ ਜਾਹੀ, ਕਿਸੇ ਦੇਵ ਵਾ ਮਨੁਖ ਕੀ ਓਰ ਕੁਛ ਫਲ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਜਾਵੇ ॥ ੧ ॥ ਲੱਜਾ ਵਾਲੇ ਕੇ ਨਾ ਜਾਨੇ ਮੇ ਜੁਗਤੀ ਕਹੇ ਜਾਕੋ ਇਤਿ ਜਾਕੋ ਠਾਕੁਰੁ, ਜਿਸ ਸੇਵਕ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਊਚਾ, ਬਡਾ ਹੋਵੇ ॥ ਸੋ ਜਨੁ, ਵਹੁ ਸੇਵਕ ਪਰ ਘਰ, ਔਰ ਨੀਚ ਛੋਟੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਘਰੋਂ ਮੇ ਜਾਤਾ ਹੂਆ ਸੋਭਾ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ੧ ॥ ਜੇ ਕਰ ਕਹੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਹੀਂ ਦੂਰ ਹੈ ॥ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਵਾ ਮਨੁਖਨ ਕੋ ਸਮੀਪ ਜਾਨ ਕੇ ਉਨ ਪਾਸ ਜਾਵੇ ਹੈ ਤਿਸ ਪੈ ਕਹੇ ਸੋ ਇਤਿ ਸੋ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਕੋ ਤੁਮ ਦੂਰ ਕਹਤੇ ਹੋ ਵਹੁ ਸ੍ਵਾਮੀ ॥ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ, ਸਰਬ ਥਾਨੋਂ ਮੇ ਪੂਰਣ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਆਨ ਦੇਵ ਮਨੁਖੋਂ ਸੇ ਭੀ ਵਹੁ ਤੁਮਾਰੇ ਸਦਾ ਸਾਥ ਹੈ ਕਬੀ ਤੁਮ ਸੇ ਦੂਰ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਦੂਰ ਜਾਨ ਕੇ ਆਨ ਕੋ ਮਤ ਸੇਵੋ ॥ ੨ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਘਰ ਕੋ ਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਆਨ ਕੋ ਸੇਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੋ ਸੋ ਭੀ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਵਲਾ ਇਤਿ ਧਰਮ, ਅਰਥ ਕਾਮ ਇਨ ਤੀਨੋ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਮੂਲ ਕਵਲਾ, ਲਛਮੀ ਚਰਨੋ ਕੇ ਸਰਨ, ਆਸਰੇ ਰਹੇ ਹੈ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ॥ ਤੁਮ ਹੀ ਕਹੋ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਘਰ ਮੇ ਕੌਨ ਵਸਤੁ ਨਹੀ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਭੀ ਤਿਸ ਕੇ ਘਰ ਮੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਕੋਊ ਜਾਨਤਾ ਨਹੀ ਹੋਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸ ਅਸ-ਮਰਥ ਸੇ ਕਿਆ ਮਾਂਗੇ ਯਹ ਕਹੋ ਸੋਭੀ ਨਹੀ ਬਨੇ ਯਹ ਕਹੇ ਸਭ ਇਤਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੀ ਸਭ ਕੋ ਉਤਪਤ ਕਰੇ ਹੈ ਅਰ ਵਹੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੇ ਹੈ ਵਹੀ ਨਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਸਭੀ ਜਾਸੁਕੀ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਵਹੀ ਸਮਰਥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਿਜ, ਆਪ ਸਭ ਕਾ ਪਤਿ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾ ਆਗੇ ਔਰ ਕੋਈ ਪਤਿ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਦਾਤਾ ਸਭ ਕੋ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ਐਸੇ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤ ਸੇ ਸਮਝਾਯ ਕੇ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ਹੋਨੇ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹੇ ॥ ਕਹੈ

ਇਤਿ,ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਪੂਰਨ ਜਗ ਸੋਈ, ਸਰਬ ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਜਗਤ ਮੇ ਵਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੈ ਆਨ ਦੇਵਤਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ॥ਜਿਸ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਔਰੋਂ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਕਬੀ ਮਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਪਰਮ ਭਾਵ ਯਹ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਰਬ ਸਕਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਕੋ ਕਾਹੂ ਵਸਤੂ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਉਸ ਕੋ ਸੇਵੇਂਗੇ ਵਹੀ ਨਿਖਲ ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਵਾਲੇ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ਔਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ੫ ॥ ੨ ॥ ੩੮ ॥

ਕਉਨਕੋ ਪੂਤ ਪਿਤਾਕੋ ਕਾਕੋ ॥ ਕਉਨ ਮਰੈ ਕੋ ਦੇਇ ਸੰਤਾਪੋ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਠਗ ਜਗ ਕਉ ਠਗਉਰੀ ਲਾਈ ॥ ਹਰਿਕੇ ਬਿਓਗ ਕੈਸੇ ਜੀਅਉ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਉਨ ਕੋ ਪੁਰਖੁ ਕਉਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਇਆ ਤਤ ਲੇਹੁ ਸਰੀਰ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਠਗ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ਗਈ ਠਗਉਰੀ ਠਗ ਪਹਿਚਾਨਿਆ ॥ ੩ ॥ ੩੯॥

ਆਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਛੋਡ ਕੇ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਭਕਤੀ ਸੇ ਸਰਬ ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਵਾਲੇ ਭਏ ਹੈਂ॥ਵਹੁ ਕਾਹੂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੇ ਮਰਨ ਜਨਮ ਸੇ ਸੋਕ ਹਰਖ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਂ॥ ਯਹ ਸੰਤੋਂ ਸੇ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਖਬਰ ਸੁਨ ਕੇ ਤਿਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੀ ਨਿਸ਼ਟਾ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਕਉਨ ਇਤਿ, ਕਉਨ ਕੋ ਪੂਤ, ਕਿਸਕਾ ਕਉਨ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਾਕੋ, ਕਿਸਕਾ ਕਉਨ ਪਿਤਾ ਹੈ ॥ਕਉਨਮਰੇ ਹੈ ਅਰ ਕਉਨ ਮਰਕੇ ਕਿਸੇਕੋ ਸੰਤਾਪੋ, ਖੇਦ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਸਭੀ ਜੀਵ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੇ ਸੰਗੀ ਹੈਂ॥ ਪ੍ਰਯੋਜਨਬਿਨਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਾ ਸੰਗੀ ਨਹੀ ॥੧॥ ਆਸੰਕਾ॥ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਾ ਨਹੀ ਤਬ ਜੀਵ ਅਪਣੀ ਮੇਰ ਕਯੋਂ ਕਰਤੇ ਹੈਂ॥ਯਹ ਸੁਨ ਮੇਰ ਮੈ ਕਾਰਨਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, "ਆਪੇ ਔਝੜ ਪਾਇਦਾ ਪਿਆਰਾ" ਇਤਯਾਦਿ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ਹਰਿ ਠਗ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਠੱਗਨੇ ਅਪਣੀ ਓਰ ਸੇਜੀਵੋਂ ਕੋ ਭੁਲਾਵਨੇ ਹੇਤ॥ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਠਗੌਰੀ, ਠਗ ਮੂਰੀ ਭਾਵ ਠੱਗ ਵਾਲੀ ਬੂਟੀ ਲਾਈ, ਪਿਲਾਈ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੀਵ ਮੇਰ ਮਾਨ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਜੇ ਕਰ ਕਹੇ ਤੂ ਕਯੋਂ ਨਹੀ ਮੇਰ ਮਾਨਤਾ ਆਪੈ ਕਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਮੈ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕ

ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਅਪਨੀ ਮੇਰ ਮਾਨ ਲੇਵੋਂ ॥ ਜੋ ਯੇ ਮੇਰੇ ਹੈਂ ॥ਤਬ ਇਨਕੀ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋਨੇ ਸੇ ਹਰਿ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਯੋਗ ਹੋਜਾਵੇਗਾ॥ ਐ ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਯੋਗ ਹੂਯੇ ਜਲ ਕੇ ਬਿਯੋਗ ਵਾਲੀ ਮਛੀ ਵਤ ਤਾਕੇ ਬਿਯੋਗ ਸੇ॥ ਮੇਰੀ ਮਾਈ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਿਤ੍ਰ ਗੁਰੋ ਮੈ ਕੈਸੇ ਜੀਵੋਂਗਾ ਭਾਵ ਕਬੀ ਨਹੀ ਜੀਵੋਂਗਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਆਨ ਥਾਨ ਮੇ ਕਥਨ ਹੈ॥ "ਰਾਂਮ ਬਿਯੋਗੀ ਨਾ ਜੀਯੇ" ਇਤਯਾਦਿ ਪਹਲੇ ਪਾਠ ਸੇ ਕਹੀ ਬਾਰਤਾ ਪੁਨਾ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ॥ ਕਉਨ ਇਤਿ ਕਉਨ ਕੋ ਪੁਰਖ, ਕਿਸਕਾ ਕਉਨ ਪੁਰਖ ਨਾਮ ਪਤਿ ਹੈ ਅਰ ਕਉਨ ਕੀ, ਕਿਸ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕੌਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਾ ਪਤਿ ਹੈ ॥ ਨਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕੀ ਨਾਰੀ ਹੈ॥ ਸਭੀ ਜੀਵ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਰਥ ਕੇ ਸਨਬੰਧੀ ਹੈਂ ਜਿਸਸੇ ਸ੍ਵਾਰਥ ਨਾ ਨਿਕਸੇ ਉਸਕੋ ਕੋਈ ਅਪਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ॥ ਇਸੀ ਤੇ ਕਥਨ ਹੈ "ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ॥ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਸਿਉ ਸਭ ਜਗ ਫਾਧਿਓ ਕੋ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਾਹੀ"॥ਜੈਸੇ ਯਹ ਆਨ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇ ਦਸਾ ਕਹੀ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਕੋ ਅਪਨਾ ਮਾਨ ਰਖਾ ਹੈ ਤਿਸਕੀ ਦਸਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਇਆ ਇਤਿ, ਤਤ ਈਹਾਂ ਤਤ੍ਵ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਤਤ੍ਵ ਨਾਮ ਯਥਾਰਥ ਕਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਵਾਰਤਾ ਆਨ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇ ਕਹੀ ਹੈ॥ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਾ ਨਹੀ ਵਹੀ ਤਤ, ਨਾਮ ਯਥਾਰਤ ਵਾਰਤਾ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਭੀ ਬਿਚਾਰ ਲੇਵੇ ॥ ਜੋ ਵਾਸਤਵ ਤੇਯਹ ਭੀ ਮਰ ਸਮੇ ਜੀਵ ਕੇ ਸੰਗ ਨਾ ਜਾਨੇ ਸੇ ਅਪਨਾ ਨਹੀ ਔਰ ਤੋ ਕੌਨ ਕਿਸੇਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕਾ ਫਲ ਹੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹਟਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਮੈ ਹੋਨਾ ਔ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਫਲ ਹੈ ॥ ਤਾਕੀ ਪਹਚਾਨ ਹੋਨੀ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਹੂਯਾ ਯਹ ਕਹਤਾ ਕਬੀਰ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤੋ ਜਿਸ ਠੱਗ ਹਰੀ ਨੇ ਜਗਤ ਮੇ ਮੋਹ ਰੂਪ ਠਗਉਰੀ ਲਾਇ ਰਖੀ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਮੇ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਮਾਨਿਆ, ਬਡੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲਾ ਹੂਯਾ ਹੈ॥ਯਾਤੇ ਤਿਸਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਸੇ ਤਿਸ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ॥ਵੁਹ ਠੱਗ ਬੂਟੀ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਉਸਨੇ ਉਠਾਇ ਲਈ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਹਮ ਨੇ ਠਗ ਰੂਪ ਜੈਸਾ ਹੈ ਤੈਸਾ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਰੂਪ ਕਰ ਜਾਨਲੀਆ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੩੯ ॥

ਅਬ ਮੋਕਉ ਭਏ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਸਹਾਈ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਟਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ ਦੀਓ ਰਲਾਇ ॥ ਪੰਚ ਦੂਤ ਤੇ ਲੀਓ ਛੁਡਾਇ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਜਪਉ ਜਪੁ ਰਸਨਾ॥

ਅਮੋਲ ਦਾਸ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਅਪਨਾ ॥ ੧ ॥ ਸਤਿ ਗੁਰ ਕੀਨੋ ਪ ਰ ਉਪਕਾਰੁ ॥ ਕਾਢਿ ਲੀਨ ਸਾਗਰਸੰਸਾਰ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿ ਉ ਲਾਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਗੋਬਿੰਦੁ ਬਸੈ ਨਿਤਾ ਨਿਤ ਚੀਤ ॥ ੨ ॥ ਮਾ ਇਆ ਤਪਤਿ ਬੁਝਿਆ ਅੰਗਿਆਰੁ ॥ ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ ਨਾਮ ਆਧਾ ਰੁ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਪੂਰਿ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ ॥ ਜਤ ਪੇਖਉ ਤਤ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ॥ ੩ ॥ ਅਪਨੀ ਭਗਤਿ ਆਪਹੀ ਦ੍ਰਿੜਾਈ ॥ ਪੂ ਰਬ ਲਿਖਤੁ ਲਿਖਿਆ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥ ਜਿਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਿਸ ਪੂਰਨ ਕਾਜ ॥ ਕਬੀਰਕੋ ਸੁਆਮੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ॥ ੪ ॥੪੦॥

ਕਹੀ ਰੀਤਸੇ ਮਾਯਾਠਗੌਰੀਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਅਰਈਸ੍ਵਰ ਠਗਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੇ ਅਪਨੀ ਧਨਯ ਭਾਗਯਤਾ ਕਹੇ ਅਬ ਇਤਿਅਬ, ਇਸਜਨਮ ਮੇ ਮੋਕਉ, ਮੇਰੇਕੋ ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪੂਰਨ ਸਹਾਈ ਹੋਇਆ ਹੈ॥ ਜੋ ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਗਯਾਨਸੇ ਅਗਯਾਨਕੋ ਕਾਟਕੇ ਅਰ ਤਿਸਕੇ ਕਾਰਯ ਜਨਮ ਮਰਨਕੋ ਕਾਟਕੇ ॥ ਪਰਮ ਗਤਿ, ਮਹਾ ਮੁਕਤੀ ਕੈਵਲ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਉਪਕਾਰ ਕਹ ਕਰ ਗੁਰੋਂਕਾ ਉਪਕਾਰ ਕਹੇ॥ ਸਾਧੂ ਇਤਿ ਸਾਧੂ, ਜੋ ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ ਗੁਰੁਹੈਂ ॥ ਤਿਨੋਨੇ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਮੇਰੇਕੋ ਮਿਲਾਇ ਲੀਆ ॥ ਔ ਮਿਲਾਇ ਕਰ ਪਾਂਚ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਫੈਕਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕ ਦੂਤ ਨਾਮ ਵੈਰੀਹੈਂ ॥ ਤਿਨਸੇ ਮੇਰੇਕੋ ਛੁਡਾਇ ਲੀਆਹੈ॥ ਅਬ ਮੈ ਉਨਸੇ ਛੂਟਕੇ ਅਮ੍ਰਿਤ, ਮ੍ਰਿਤ ਕਉ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮਕਾ ਜਪ, ਕਿਆ ਪਾਠਹੈ॥ ਤਿਸਕਉ ਜਪਉ, ਪੜਤਾ ਹੋਂ ਅਪਨੀ ਜਿਹਬਾਸੇ ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਗੁਰੋਂਨੇ ਮੈ ਅਪਨੋ ਦਾਸ ਬੇਕੀਮਤਾ ਕੀਆਹੋਂ॥ ਭਾਵ ਕੌਡੀਯੋਂਸੇ ਬਿਕਣੇ ਵਾਲੇਕੋ ਅਬ ਲਾਖੋ ਸੇ ਨਾਮਿਲਨੇ ਵਾ ਲਾ ਕਰ ਲੀਆਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਬਚਨਹੈ "ਆਢਦਾਮਕੋ ਛੀਪਰੋ ਹੋਯੋ ਲਾਖੀਣਾ॥" ਵਾ ਧਨਯ ਵੋ ਗੁਰੁਹੈਂ ॥ ਜਿਨੋਨੇ ਨਾਮ ਜਾਪਕਾ ਆਸਰਾ ਦੇਕਰ ਅਪਨੇ ਦਾਸ ਐਸੇ ਕਰਲੀਯੇ ॥ ਜਿਨਕੋ ਅਬ ਕੋਈ ਮੋਲ ਨਹੀ ਲੇ ਸਕਤਾ ॥ ਭਾਵ ਜਿਨਕੇ ਚਿਤਕੋ ਅਬ ਕੋਈ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਲੁਭਾਇ ਨਹੀ ਸਕਤਾ ॥ ੧ ॥ ਨਾਮਕੀ ਪੂਜੀ ਦੇ ਨੇ ਵਾਲੇ ਸਤਗੁਰੋਂਨੇ ਮੇਰੇ ਊਪਰ॥ ਪਰ ਨਾਮ ਪਰਮ ਅਰਥਾਤ ਬਡੀ ਉਪਕਾਰੁ, ਸ ਹਾਯਤਾ ਕਰੀਹੈ ॥ ਜੋ ਮੁਝ ਅਨੰਤ ਕਾਲਕੇ ਡੂਬੇ ਹੂਯੇ ਕੋ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਨਿਕਾਸ

ਲੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੇਰੀ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਗੁਰੋਂਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂਮੇ ਅਤਜੰਤ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗ ਰਹੀਹੈ॥ ਜਿਸ ਪ੍ਰੇਮਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਗੋਬਿੰਦ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਿਤਾ ਨਿਤ, ਦਿਨਦਿਨ ਮੈ ਭਾਵ ਸਰਬਦਾ ਹਮਾਰੇ ਮਨਮੇ ਵਾਸ ਕਰੇਹੈ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਤਿਸ ਗੋਬਿੰਦਕੇ ਵਾਸਸੇ ਪੂਰਬ ਕਾਲਮੇ ਜੋਮੇਰੇ ਚਿਤਮੇ ਮਨਕੋ ਜਲਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਅੰਗਾਰ ਵਸ ਰਹਿਆ ਥਾ ਸੋ ਅਬ ਬੁਝਿਆ, ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਗਯਾ॥ ਭਾਵ ਅਬ ਮੇਰੇ ਚਿਤਮੈ ਕਾਹੂ ਛਲ ਰੂਪ ਵਿਖਯਕੀ ਵਾਸਨਾ ਨਹੀ ਰਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਆਸਰਾ ਲੇਨੇਸੇ ਚਿਤਮੈ ਸੰਤੋਖ ਹੋਗਯਾਹੈ॥ ਕਾਹੂ ਪਦਾਰਥਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਨਹੀ ਰਹੀ॥ ਅਰ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਜੈਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਹੂਈ ਹੈ ਸੋ ਕਹੇ ਜਲ ਇਤਿ, ਜਲੋਂ ਥਲੋਂ ਮੇ ਭਾਵ ਚੌਦਾਂ ਭਵਨੋਂਕੇ ਸੁੱਕੇ ਗੀਲੇ ਸੂਬ ਥਾਨੋਂਮੇ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ ਸਮਰਥ ਸ੍ਵਾਮੀ ਐਸੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਹੂਈ ਹੈ॥ ਐਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਹੋਨੇਸੇ॥ ਅਬ ਜਤ ਪੇਖਉ, ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਮੈ ਦੇਖਤਾ ਹੋਂ ਤਿਸੀਮੇ ਘਟਾਦਿਕੋ ਮੈ ਮਟੀ ਵਤ ਅੰਤਰਯਾਮੀਹੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟ ਆਵੈਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਰਬਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਦਰਸਨ ਹੋਵੈਹੈ॥ ੩ ॥ ਕਿੰਚ ਪੂਰਬ ਕਾਲਕੇ ਸੁਭ ਕਰਮੋਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ਈਸਨੇ॥ ਆਪਹੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਮਾਰਗ ਭਕਤੀ ਮੇਰੇ ਚਿਤਮੇ ਦਈ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਿਤ੍ਰੋ ਮੈਨੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਯਾ ਜੋ ਕੋਈ ਪੂਰਬ ਮੇਰੀ ਸੁਭਾ ਲਿਖਤ ਲਿਖੀ ਹੁਈ ਥੀ॥ ਪਰੰਤੁ ਸੁਭ ਲਿਖਤੋਂਕਾ ਭੀ ਕੁਛ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀ ॥ ਈਸਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਹੀ ਜੀਵਕੇ ਉਧਾਰਮੈ ਮੁਖ ਕਾਰਣਹੈ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਜਿਸੁ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਪੈ ਤਾਰਣ ਹੇਤ ਈਸ੍ਵਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ॥ ਤਿਸੀ ਪੁਰਖਕੇ ਭੋਗ ਮੋਖ ਰੂਪ ਸਭ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ ਹੋਵੈਹੈਂ ਔਰ ਕੇ ਨਹੀ ਹੋਤੇ॥ ਕਾਹੂਭੀ ਸਾਧਨ ਸਾਮਗ੍ਰੀਕੇ ਆਸਰੇ ਬਿਨਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਭੀਲਨੀ ਗਜੇਂਦ੍ਰਾਦਿਕੋਂਕੇ ਤਾਰਨਸੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਾਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ, ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕਹਾਵੈਹੈ॥ ੪ ॥ ੪੦ ॥

ਜਲਿ ਹੈ ਸੂਤਕੁ ਥਲਹੈ ਸੂਤਕੁ ਸੂਤਕੁ ਓਪਤਿ ਹੋਈ॥ ਜਨਮੇ ਸੂਤਕੁ ਮੂਏ ਫੁਨਿ ਸੂਤਕੁ ਸੂਤਕ ਪਰਜ ਬਿਗੋਈ॥ ੧॥ ਕਹੁ ਰੇ ਪੰਡੀਆ ਕਵਨ ਪਵੀਤਾ॥ ਐਸਾ ਗਿਆਨ ਜਪਹੁ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨੈਨਹੁ ਸੂਤਕੁ ਬੈਨਹੁ ਸੂਤਕੁ ਸੂਤਕੁ ਸ੍ਰਵਨੀ ਹੋਈ॥ ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੂਤਕੁ ਲਾਗੈ ਸੂਤਕੁ ਪਰੈ ਰਸੋਈ॥ ੨॥

ਛੂਟਨਕੀ ਬਿਧਿ ਸਭ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ਛੂਟਨਕੀ ਇਕ ਕੋਈ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਬੀਚਾਰੈ ਸੂਤਕੁ ਤਿਨੈ ਨ ਹੋਈ॥ ੩॥ ੪੧॥

ਜਿਸਪੈ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਿਸੀਕੇ ਸਾਜ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਿਸੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡੀ ਪੰਡਿਤਨੇ ਕਹਜਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਭੀ ਤੋ ਉਸੀਪੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਗਾ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੂਤਕਾਦਿਕੋਸੇ ਸੁਧ ਹੋਕਰ ਉਸਕੋ ਜਪੇਗਾ॥ ਮਰਨ ਕਾਲਮੈ ਭਕਤ ਕਰਨੇਸੇ ਕਬੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ॥ ਜਲ ਇਤਿ,ਵਾ ਕਾਹੂ ਭਕਤ ਜਨਨੇ ਪੁਤ੍ਰਕੇ ਜਨਮਸੇ ਏਕ ਦੋ ਦਿਨ ਪੀਛੇ ਮਹਾਤਮਾ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਭੋਜਨ ਖੁਲਾਯਾ॥ ਪੰਡਿਤ ਉਨ ਸੰਤੋਂ ਸਾਥ ਸੂਤਕ ਸਮੇ ਭੋਜਨ ਕਰਨੇ ਪੈ ਬਿਵਾਦ ਕਰਨੇ ਲਗੇ॥ ਤਿਸ ਸਮੇ ਕਬੀਰਨੇ ਤਿਨ ਪੰਡਿਤੋਂ ਕੋ ਕਹਯਾ॥ ਜਲ ਇਤਿ,ਸੂਤਕ ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਈਹਾਂ ਜਨਮ ਸਮੇ ਕੀ ਅਸੁੱਧੀ ਵਤ ਮਰਨ ਸਮੇ ਕੀ ਅਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਭੀ ਲੇਨੀ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਏ ਪੁਨ ਸੂਤਕ, ਈਹਾਂ ਪਾਤਕ ਮੈ ਸੂਤਕ ਕਹਿਣੇ ਕਾ ਬਿਰੋਧ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਮਾਨੇ ਸੂਤਕ ਜਨਮ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਤਾਸੈ ਮਰਨ ਸਮੇਕੀ ਅਸੁੱਧੀ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਯਾਤੇ ਦੋਨੋ ਲੇਨੀ॥ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਚੁਮਾਸੇਮੈ ਨਦੀਆਂ ਰਜਸ੍ਵਲਾ ਲਿਖੀਆਹੈਂ॥ ਅਰ ਜਲਮੈ ਅਨੇਕ ਜੀਵੋਂਕੇ ਜਨਮ ਹੋਤੇ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਜਲਮੈ ਸਦਾ ਸੂਤਕ ਹੈ॥ ਅਰ ਥਲਮੈ ਸਦਾ ਕੀਟ ਪਤੰਗਾਦਿ ਜੀਵ ਜਨਮਤੇ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਤਹਾਂਭੀ ਸੂਤਕ ਹੈ॥ ਅਰ ਥਲ ਮੈਸਦਾ ਕੀਟਪਤੰਗਆਦਿ ਜੀਵਜਨਮਤੇਰਹੇ ਹੈਂ ਯਾਤੇ ਤਹਾਂ ਬੀ ਸੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਉਪਤਿ,ਖੇਤੀਮੈ ਬੀਜਕੇ ਬੀਜਨੇ ਸਮੇਭੀ ਸੂਤਕ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਅਰ ਜਬ ਕੋਈ ਅੰਡਜਾਦਿ ਖਾਣ ਮੈ ਜੀਵ ਜਨਮੇ ਹੈ ਤਬਭੀ ਸੂਤਕ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਅਰ ਜਬ ਕੋਈ ਜੀਵ ਮਰੇ ਹੈ ਤਬਭੀ ਤਿਸ ਸਮੇ ਗ੍ਰਹਮੈ ਅਸੁੱਧੀਸੇ ਸੂਤਕ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸੂਤਕ ਬਤਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਸੂਤਕਸੇ ਸਭੀ ਪਰਜ,ਨਾਮ ਪ੍ਰਜਾ ਬਿਗੋਈ, ਬਿਗਾੜ ਰਖੀ ਹੈ॥ ਈਹਾਂ ਬਿਗਾੜ ਰਖੀ ਕਹਨਕਾ ਭਾਵ ਯਹਹੈ॥ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂਮੈ ਦੇਹਮੈ ਸੂਤਕ ਪਾਤਕ ਕਹੇਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਹਜਾ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਬਾਰਿ ਬਾਰ ਸੂਤਕ ਪਾਤਕ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਨੇ ਸੇ॥ ਮੈ ਸੂਤਕੀ ਪਾਤਕੀਹੋਂ ਐਸੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਜਾਨੇਹੈਂ॥ ਅਰ ਮੈ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪਹੋਂ ਐਸੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ਯਾਤੇ ਸੂਤਕ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂਨੇ ਦੇਹਮੈ ਆਤਮ ਭਾਵਨਾਂ ਕਰਾਵਨੇਸੇ ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਜਾ ਬਿਗਾੜ ਰਖੀਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਯੇ ਪਰਜਾਕੇ ਪਰਮ ਸਤ੍ਰੂ ਹੈਂ॥ਇਨਸੇ ਪਰੇ ਔਰ ਕੋਈ ਸਤ੍ਰੂ ਨਹੀ॥ ੧॥ ਐਸੇ ਸਤ੍ਰੂ ਜਾਨਕੇ ਕਬੀਰ ਕੋਪ ਸੇ ਪੂਛੇ ਕਹੁਰੇ ਇਤਿ ਹੇ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਉਰਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ

ਗੇਰ ਕਰ ਸਦਾ ਸੂਤਕ ਕੀ ਸੁਧੀ ਕਾ ਹੀ॥ ਬਹੁਤੇ ਨੇਉਤੇ ਖਾਨੇ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇਕੋ ਬਤਾਵੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਵਸਤੁਯੋਂਮੇ ਸੂਤਕਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਕਰ ਕੌਨ ਵਸਤੂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਗਿਆਨ, ਵੀਚਾਰ ਜਪਹੁ, ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੋ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੇ ਬਾਣੀਸੇ ਰੋਖਕਾ ਬਚਨ ਕਹਤੇਭੀ ਮਹਾਤਮਾ ਚਿਤਸੇ ਨਿਰਵੈਰ ਹੋਵੈ॥ ਯਹ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਮੀਤਾ ਕਹਣਾ ਹੈ॥ ਵਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਅੰਸ ਹੋਨੇਤੇ ਸਭੀ ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈਂ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹਣਾ ਹੈ॥ ੧॥ ਪੂਰਬ ਪਾਠਸੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕੀਆ॥ ਜਲਾਦਿ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਸਿੱਧ ਹੂਈ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨਕਾ ਤੁਮਕੋ ਪਾਨਾਦਿ ਕਰਨਾਭੀ ਅਨੁਚਿਤ ਹੈ॥ ਔ ਬਿਨਾ ਪਾਨ ਕੀਯੇ ਦੇਹ ਨਹੀ ਰਹੇ ਯਾਤੇ ਮਰੋ॥ ਕਿੰਚ ਬਾਹਰ ਬਾਨੋ ਵਤ ਸ਼ਰੀਰਮੇ ਸਦਾ ਸੂਤਕ ਬਨਾ ਰਹੇਹੈ ਯਾਂਤੇ ਭੀ ਮਰੋ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਨੈਨਹੁ ਇਤਿ, ਨੈਨਹੁ ਸੂਤਕ, ਨੇਤ੍ਰੋਂਸੇ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀਕਾ ਰੂਪ ਦੇਖਨਾ ਯਹ ਨੇਤ੍ਰੋਂਮੇ ਸੂਤਕ ਹੈ॥ ਬਾਣੀਸੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਖਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੀ ਯਹ ਬੈਨਹੁ, ਬਾਣੀਮੇ ਸੂਤਕਹੈ॥ ਕਾਨਹੁਸੇ ਕਿਸੇਕੀ ਨਿੰਦਾ ਸੁਣਨੀ ਯਹ ਸੂਤਕ ਸ੍ਰਵਨੋਮੇ ਹੈ॥ ਏਵੰ ਨਾਕਸੇ ਬਿਕਾਰੋਂਸੇ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਗੰਧ ਸੂੰਘਨੀ ਯਹ ਨਾਸਿਕਾਮੇ ਸੂਤਕ ਹੈ॥ ਤ੍ਵਚਾਸੇ ਪਰ ਦਾਰਾ ਕਾ ਆਲਿੰਗ ਕਰਨਾ ਯਹ ਤ੍ਵਚਾ ਮੇ ਸੂਤਕ ਹੈ॥ ਮਨਮੇ ਖੋਟੇ ਸੰਕਲਪ ਕਰਨੇ ਮਨਕਾ ਸੂਤਕ ਹੈ॥ ਏਵੰ ਔਰਭੀ ਹੈ ਕਿੰਚ ਜੈਨ ਮਤ ਕੀ ਰੀਤਸੇ ਉਠਨੇ ਕਾਲ ਮੇਭੀ ਸੂਖਮ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਬਧ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਊਠਤ, ਉਠਤੇ ਭੀ ਸੂਤਕਹੈ ਤਥਾ ਬੈਠਨ ਕਾਲਮੇਭੀ ਕਈ ਸੂਖਮ ਜੀਵੋ ਕਾ ਬਧ ਹੋਨੇ ਸੇ ਬੈਠਤ, ਬੈਠਤੇਭੀ ਸੂਤਕ ਲਗੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਰਸੋਈਮੇ ਲਕੜੀ ਗੋਹੇਮੇ ਜੋ ਜੀਵ ਜਲੇਹੈ॥ ਸੋ ਸੋਈ ਮੇ ਭੀ ਸੂਤਕ ਪਰੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਾਂਨਕੇ ਕਾਹੂ ਜੀਵਕੀ ਹਿੰਸਾ ਨਾ ਕਰਨੀ॥ ਅਰ ਬਹੁਤ ਮੈਲੀ ਵਸਤੁਯੋਂਸੇ ਗਿਲਾਨੀ ਕਰਨੀ॥ ਏਤਾਹੀ ਸੂਤਕ ਸੈ ਛੂਟਨੇ ਕਾ ਮਾਰਗ ਹੈ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕੇਵਲ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਫਾਸੀਯੋਂਮੇ ਪਾਵਨਾ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਇਸ ਛੂਟਨ ਫਸਨੇਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰਕੋ ਕੋਈ ਮਹਾਤਮਾਹੀ ਜਾਨੇਹੈ ਸਭੀ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਫਾਸਨ ਕੀ ਇਤਿ, ਅੰਨ ਧੋਕੇ ਖਾਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਲਕੜੀ ਧੋਕੇ ਜਲਾਨੀ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਜਿਸਕੇ ਘਰਮੈ ਕੋਈ ਮਰੇ ਜੰਮੇ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤਕ ਉਸਕਾ ਅੰਨ ਨਾ ਖਾਨਾ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਐਸੇ ਫਾਸਨਕੀ, ਕਰਮ ਜਾਲ ਮੇ ਫਸਨੇ ਕੀ ਬਿਧਿ, ਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਰਤੇ ਸੁਨੇ ਸੁਨਾਏ ਸਭੀ ਜੀਵ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਇਸ ਕਰਮ ਜਾਲਕੋ ਛੋਡਕੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਕਤੀ ਕਰਨੀ॥ ਸਤ ਸੰਗਮੇ ਬੈਠਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰਨਾ॥ ਐਸੇ ਛੂਟਨ ਕੀ, ਮੁਕਤਹੋਨੇ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੋ ਇਸ ਬਿਧਿਕੋਜਾਨੇਹੈ॥ਕਰਮ ਬੋਧਕ ਬੇਦਕੇ ਕਹੇ ਪੂਰੇਸੂਤਕਸੇ ਰਹਿਤ ਭੀ ਵਹੀ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਕੇਵਲ ਕਰਮੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਰਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕਾ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੈ ਸੁਰੂਪ ਬਿਚਾਰੇਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਤਿਨਕੀ ਸਰਬ ਅਸੁੱਧੀਆਂ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨਕੇ ਕਬੀ ਸੂਤਕ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਸਦਾ ਸੁਧਹੈ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਮਿਤਾਖਜਰਾ ਕੇ ਮੂਲਮੇ ਯਾਗਜ ਬਲਕ ਰਿਖੀਨੇ ਪ੍ਰਾਯਸਚਿਤਾ ਧਜਾਯਕ ਅਠਾਈਸਵੇ ਸ਼ਲੋਕਮੇ ਸਪਸ਼੍ਰ ਲਿਖੀਹੈ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਤਾ ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਿਨਕੋ ਕਬੀ ਅਸੁਧੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਮਨੁਭੀ ਐਸੇਹੀ ਲਿਖੇ ਹੈ ॥ ਪੈਠੀਨਸੀ ਰਿਖੀਭੀ ਲਿਖੇਹੈ॥ਬਿਵਾਹ ਮੈ ਦੁਰਗ ਮੈ ਯੱਗਮੈ ਤੀਰਥਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾਮੈ ਸੂਤਕਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ ਤਹਾ ਸੂਤਕ ਕਾਲਮੇਭੀ ਸੂਤਕ ਸੇ ਹੀਨ ਕਾਲਕੇ ਤੁਲਜਹੀ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਯਾਗਜ ਵਲਕ ਰਿਖਿਨੇ ਸਤਾਈਸਵੇਂ ਸ਼ਲੋਕਸੇ ਲੇ ਉਨਤੀਸਵੇਂ ਸ਼ਲੋਕ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪਾਠਸੇ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਰਾਜਾ ਲੋਕਨ ਕੋ ਸੂਤਕ ਨਹੀ ॥ ਬਿਜਲੀਕੇ ਮਾਰੇਕੀ ਅਸੁਧੀ ਨਹੀ ॥ ਗਊ ਬ੍ਰਾਹਮਣਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਲੜ ਮਰੇ ਕੀ ਅਸੁੱਧੀ ਨਹੀ॥ ਜਿਸਕੋ ਰਾਜਾ ਅਪਨੇ ਕਾਮਹੇਤ ਚਾਹੇ ਉਸਕੋ ਸੂਤਕ ਨਹੀ ॥ ਸਦਾ ਵਰਤੀ ਕੋ ਸੂਤਕ ਨਹੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕੋ ਸੂਤਕ ਨਹੀ ॥ ਦਾਨਮੇ ਬਿਵਾਹ ਮੇ ਯੱਗ ਮੇ ਸੂਤਕ ਨਹੀ ॥ ਜੋ ਕਿੰਚਿਤ ਹੈਭੀ ਤੋ ਕਾਹੂਕੋ ਇਕ ਦਿਨਕਾ ਹੈ॥ ਕਾਹੂਕੋ ਤੀਨ ਦਿਨਕਾ ਹੈ ਅਧਿਕ ਨਹੀ ॥ ਜਬ ਜਿਨਸੇ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਸੂਤਕੀ ਪਾਤਕੀ ਹਨਾ ਹੈ ਉਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਯੋਂ ਮੇਹੀ ਐਸੇ ਬਨਤੀ ਦੇਖ ਬਨਾ ਵਨਕੀ ਬਜਵਸਥਾ ਹੈ ਤਬ ਅਪਨੇ ਭੋਜਨ ਕੇ ਲੋਭ ਸੇ ਵਾ ਸਪਰਧਾਸੇ॥ਮਹਾਤਮਾ ਹੇਤ ਅੰਨ ਦੇਨਾ ਰੂਪ ਬਡਾ ਯੱਗ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੋ ਵਾ ਭਕਤੀ ਕਰਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੋ ਸੂਤਕਕਾ ਦੋਖ ਲਗਾਵਨਾ ਸਰਬਥਾ ਅਗਜਾਨ ਹੈ ਵਾਸਤਵਸੇ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਭਾਵਕੋ ਭੀ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ॥ ਪਰਮ ਧਾਰ ਸਾਰੇ ਸਬਦ ਕਾ ਯਹਹੈ ॥ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਮੈ ਕਹੇ ਸੁਧੀਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣਸੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰਨ ਹੇਤ ਹੈ ॥ ਸਦਾ ਕਰਮ ਜਾਲਮੇ ਫਸਾਵਨ ਹੇਤ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਉਪਾਸਨਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਸੁੱਧ ਹੂਏ ਚਿਤਕੀ ਥਿਰਤਾ ਹੇਤ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹਿਯੇ॥ ਉਪਾਸਨਾ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਕਰਮ ਮੇ ਹੀ ਨਾ ਫਸਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਅਰ ਐਸੇ ਉਪਾਸਕੋਂ ਪੈ ਜੋ ਤਰਕ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਲੋਕ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਰੀਤਸੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਕੇ ਭਾਵਸੇ ਅਗਜਾਤਹੈਂ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਕਾ ਯਹ ਭਾਵ ਨਹੀ ਸਦਾ ਪੁਰਖ ਰੋਟੀਕੇ ਪਕਾਵਨੇ ਮੇ ਹੀ ਲਗਾ ਰਹੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਯਹ ਭਾਵਹੈ ਜਬ ਰੋਟੀ ਬਨ ਜਾਵੇਤਬ ਜਿਸ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਕੀ ਇੱਛਾਸੇ ਪਕਾਵਨ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕੀਆਥਾ

ਤਿਸਕੀ ਸਿਧੀ ਕਰੇ ॥ ਐਸੇਹੀ ਤੀਨੋ ਕਾਂਡ ਵੇਦਨ ਕਾ ਪਰਮ ਤਾਤ ਪਰਯ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਮੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗ ਜਾਵੇ ਫੇਰ ਕਰਮ ਕੀ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਥੋੜੀ ਕਰੇ ॥ ਯਾਤੇ ਅਪਨੇ ਨੇਉਤੇਕੇ ਲੋਭ ਕਰ ਸਭਕੋ ਸੂਤਕ ਪਾਤਕ ਕੇ ਰਸਤੇ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਲੋਭੀ ਭੂਸੁਰੋਂ ਕੋ ਭੀ ਜੇਤਾ ਬਣੇ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਦੇਕਰ ਬਿਦਾ ਕਰੇ ॥ ਉਪਦੇਸ਼ ਥੋੜਾ ਸੁਣੇ ॥ ਯੇ ਲੋਕ ਅਨਜਾਂਨੋ ਕੋ ਝੂਠਾ ਸੂਤਕ ਪਾਤਕ ਭੀ ਲਗਾ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗੋਤਮ ਰਿਖੀਕੋ ਗੋ ਹੱਤਯਾ ਲਗਾਈ ਥੀ ਗੌਤਮ ਰਿਖੀ ਨੈ ਦੁਰਭਿਖ ਸਮੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਟਿਕਾਏ ॥ ਦੁਰ ਭਿੱਖ ਹਟੇ ਵਹੁ ਚਲਨੇ ਲਗੇ ॥ ਗੋਤਮ ਨੈ ਕਹਯਾ ਅਬੀ ਔਰ ਰਹੋ ॥ ਕੁਛ ਦਿਨ ਰਹਕੇ ਫੇਰ ਚਲਨੇ ਲਗੇ ਤਬ ਭੀ ਕਹਿਆ ਔਰ ਰਹੋ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂ ਨੇ ਜਾਨਾ ਐਸੇ ਜਾਨੇ ਨਹੀ ਦੇਤਾ ਇਸਕੋ ਪਾਤਕੀ ਬਨਾਕੇ ਚਲੋ ॥ ਐਸੇ ਚਿਤਵਕੇ ਏਕ ਬਨਾਵਟ ਕੀ ਬਡੀ ਬੂਢੀ ਸੀ ਗਊ ਬਨਾਈ ॥ ਗੋਤਮ ਦਯਾ ਕਰ ਉਸ ਕੋ ਘਾਸ ਪਾਵਨੇ ਲਗਾ ਵਹੁ ਹਾਥ ਛੁਹਾਤੇ ਹੀ ਮਰ ਗਈ ॥ ਦੇਵਤਾ ਉਸਕੋ ਪਾਤਕੀ ਠਹਿਰਾਇਕੇ ਚਲ ਦੀਏ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਇਨਕੇ ਕਹੇ ਕੀ ਪਰੀਖਯਾ ਕਰ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ ਸੋ ਮਾਨਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਅਨੁਚਿਤ ਨਹੀ ਮਾਨਨਾ ॥ ੩ ॥ ੪੧ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਝਗਰਾ ਏਕੁ ਨਿਬੇਰਹੁ ਰਾਮ ॥ ਜਉ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਜਨਸੌ ਕਾਮ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਬਡਾ ਕਿ ਜਾਸਉ ਮਨਿ ਮਾਨਿਆ ॥ ਰਾਮੁ ਬਡਾ ਕੈ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨਿਆ ॥ ੧ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਡਾ ਕਿ ਜਾਸ ਉਪਾਇਆ ॥ ਬੇਦੁ ਬਡਾ ਕਿ ਜਹਾਂ ਤੇ ਆਇਆ ॥ ੨ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਹਉ ਭਇਆ ਉਦਾਸੁ ॥ ਤੀਰਥ ਬਡਾ ਕਿ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸ ॥ ੩ ॥ ੪੨ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਕਰਮ ਸੇ ਉਪਾਸਨਾ ਬਡੀ ਹੈ ਯਹ ਨਿਰਣੇ ਕੀਆ ॥ ਤਿਸਕੇ ਮੇਲ ਕੀ ਔਰ ਭੀ ਕਈ ਬਾਰਤਾ ਨਿਰਣੇ ਕਰਣ ਕੀ ਨਕੇ॥ ਤਿਨਕੇ ਨਿਰਣੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾ ਲੰਕਾਰ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਝਗਰਾ ਇਤਿ "ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਏਕੋ ਜਾਨ" ਬਚਨ ਸੇ ਈਹਾਂ ਰਾਮ ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਪੈ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਰਾਮ, ਹੇ ਗੁਰੋ ਏਕ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਵਤ ਔਰ ਭੀ ਬਿਵਾਦ ਦੂਰ ਕਰੀਯੇ ॥ ਜੇਕਰ ਆਪਕੋ ਅਪਨੇ ਜਨ ਸਿਉ ਕਾਮ, ਅਪਨੇ ਦਾਸੋਂ ਸਾਥ ਉਧਾਰ ਕਰਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਆ-

੫ ਅਪਣੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਲਜ਼ਾਨ ਕਰੀ ਚਾਹਤੇਹੋ ॥ ਤੌ ਹਮਾਰਾ ਸੰਦੇਹ ਦੂਰ ਕਰੋ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਦੂਰ ਕਰਾਯਾ ਚਾਹਤੇ ਹੋ ਸੋ ਸੰਸਾ ਕਹੋ॥ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਗੁਰੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਸੰ-ਸਾ ਕਹੇ ॥ ਇਹ ਇਤਿ, ਇਹੁ ਮਨੁ ਬਡਾ, ਯਹ ਪਾਂਚ ਭੂਤੋਂ ਕਾ ਕਾਰਯ ਰੂਪ ਮਨ ਬਡਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਜਿਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਮਨ ਮਾਨਿਆ, ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਫਸ ਜਾਵੇਹੈ ਸੋ ਬਡੇਹੈਂ ॥ ਉਤ੍ਰ॥ ਜਿਸਨੇ ਮਨਕੋ ਅਪਨੀ ਓਰ ਖੈਂਚ ਲੀਆ ਵਹੀ ਬਡੇਹੈਂ॥ ਜੋ ਖੈਂਚਾ ਗਯਾ ਵਹੁ ਬਡਾ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਏਕਕਾ ਉਤਰ ਸੁਨ ਦੂਜਾ ਕਹੇ ॥ ਰਾਮ ਇਤਿ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ॥ ਰਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਬਡਾਹੈ ਕਿ ਜਿਨਾਨੇ ਉਸਕੋ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ਵਹੁ ਭਗਤ ਬਡੇਹੈ ॥ ਉਤ੍ਰ॥ "ਮੇਰੀ ਬਾਧੀ ਭਗਤ ਛੁਡਾਵੇ ਬਾਧੈ ਭਗਤ ਨ ਛੂਟੇ ਮੋਹ" ਇਤਜ਼ਾਦਿ ਬਚਨ ਸੇ ॥ ਰਾਮਕੋ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਭਗਤ ਉਸਸੇ ਪ੍ਰਬਲਹੈਂ ॥੧॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ॥ ਹੇਗੁਰੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਡਾਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਬਿਸਨੁਨੇ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨੇ ਨਾਭੀ ਕਮਲਸੇ ਰਚਿਆਹੈ ਵਹੁ ਬਡਾਹੈ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥ "ਸਾਥ ਕੁਟੰਬ ਨਾਲ ਵਰ ਦਾਤਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਭਾਲਣ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਗਯਾ" ਬਚਨਸੇ ਜਿਸਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾਕੋ ਰਚਿਆ ਵਹੁ ਬਿਸ਼ਨੁ ਬਡਾਹੈ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ॥ ਸਭਕੋ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਗਜ਼ਾਨਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਵੇਦ ਬਡਾਹੈ ॥ ਕਿ ਜਹਾਸੇ ਯਹ ਵੇਦ ਆਯਾਹੈ ਭਾਵ ਉਪਜਿਆਹੈ ਵਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਬਡਾ ਹੈ ॥ ਉਤ੍ਰ॥ "ਹਰਿ ਆਗਜ਼ਾ ਹੋਏ ਵੇਦ" ਇਤਜ਼ਾਦਿ ਬਚਨਸੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰਸੇ ਯੇ ਤਿਸਕਾ ਹੁਕਮ ਰੂਪ ਵੇਦ ਉਪਜੇ ਹੈ ਵਹੀ ਬਡਾ ਹੈ ਵੇਦ ਨਹੀ ਬਡੇ ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਉਤਰ ਦੇਤੇ ਗੁਰੋਨੇ ਕਬੀਰਕੋ ਕਹਜ਼ਾ ॥ ਹੇ ਕਬੀਰ ਜੇਤੀ ਤੇਰੇ ਚਿਤਮੈ ਪੂਛਨੇਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਸੋ ਪੂਛਲੇ ਸੁਨਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਹੇਗੁਰੋ ਮੈ ਔਰ ਸਭ ਕੁਛ ਪੂਛਨਸੇ ਉਦਾਸ ਹੂ ॥ ਕੇਵਲ ਇਸੀਕਾ ਉਤਰ ਦੇਵੋ ॥ ਤੀਰਥ ਬਡੇ ਹੈਂ ਜਿਨਮੈ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਲੋਕ ਜਾਵੇਹੈਂ॥ ਕਿ ਹਰਿਕੇ ਭਗਤ ਵਡੇਹੈਂ॥ਉਤਰ॥ "ਅਠ ਸਠ ਤੀਰਥ ਸਾਧਕੀ ਚਰਨੀ" ਇਤਜ਼ਾਦਿ ਬਚਨੋਸੇ ਤੀਰਥੋਂ ਕੋ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਭਕਤ ਜਨ ਬਡੇਹੈਂ ॥ ਤੀਰਥ ਨਹੀ ॥ ਭਾਵ ਸਬਦ ਮਾਤ੍ਰਕਾ ਯਹਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਕਰਮਸੇ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਬਡੀਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਕੇ ਉਤਰੋਂ ਮੇ ਕਹੇ ਪਦਾਰਥਭੀ ਬਡੇਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ੪੨ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਚੇਤੀ ॥ ਦੇਖੌ ਭਾਈ ਗਜ਼ਾਨਕੀ ਆਈ ਆਂਧੀ ॥ ਸਭੈ ਉਡਾਨੀ ਭ੍ਰਮਕੀ ਟਾਟੀ ਰਹੈ ਨ ਮਾਇਆ ਬਾਂਧੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੁਚਿਤੇਕੀ ਦੁਇ ਥੂਨਿ ਗਿਰਾਨੀ ਮੋਹਿ ਬਲੇਂਡਾ ਟੂਟਾ ॥ ਤਿਸਨਾ ਛਾਨਿ ਪਰੀ ਧਰ ਊਪਰ ਦੁਰਮਤਿ ਭਾਂਡਾ ਫੂਟਾ॥

੧ ॥ ਆਂਧੀ ਪਾਛੇ ਜੋ ਜਲ ਬਰਖੈ ਤਿਹ ਤੇਰਾ ਜਨ ਭੀਨਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮਨ ਭਇਆ ਪ੍ਰਗਾਸਾ ਉਦੈ ਭਾਨੁ ਜਬ ਚੀਨਾ ॥੨॥੪੩॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦੋਂਮੇ ਕਰਮਸੇ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਸੇ ਗਜਾਨਕੀ ਬਡਾਈ ਦਿਖਾਵਨ ਹੇਤ ਏਕ ਰੂਪਕ ਬਾਧੇ ॥ ਦੇਖੋ ਇਤਿ,ਇਸ ਸਬਦ ਮੇ ਮੋਹਕੋ ਬਲੇਡਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾਕੋ ਛਾਨ ਦੁਰਮਤਿਕੋ ਭਾਂਡਾ ਕਹਨੇਸੇ ॥ ਜੈਸੇ ਮੋਹ ਹੀ ਬ ਡਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਛਾਨ ਦੁਰਮਤਿ ਰੂਪ ਭਾਂਡਾ ਲੀਯੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਗਜਾਨਕੀ ਆਂਧੀ,ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਟਾਟੀ, ਦੁਚਿਤੇ ਕੀ ਥੂਨੀਆ, ਈਹਾਂਭੀ ਗੁਰੂਕਾ ਸੇਵਕ ਬਚਨਮੇ ਗੁਰੂਸੇ ਜੈਸੇ ਸੇ ਵਕ ਜੁਦਾ ਲੇਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਗਜਾਨਸੇ ਆਂਧੀ,ਭ੍ਰਮਸੇ ਟਾਟੀ,ਦੁਚਿਤੇ ਸੇ ਥੂਨੀਆ, ਜੁਦੀ ਆਂ ਨਹੀ ਲੇਨੀ ॥ ਕਿੰਤੂ ਸਿਲਾਕੀ ਮੂਰਤ ਰਾਹੁਕਾ ਸਿਰ ਇਨ ਬਚਨੋਂਮੇ ਸਿਲਾਹੀ ਮੂਰਤ ॥ ਰਾਹੂ ਹੀ ਸਿਰ ਅਰਥੋਂ ਵਤ ਗਜਾਨਹੀ ਆਂਧੀ ॥ ਭ੍ਰਮਹੀ ਟਾਟੀ, ਦੁਚਿਤਾਹੀ ਥੂਨੀਆ ਐਸੇ ਅਰਥ ਕਰਨੇ ॥ ਯਾਤੇ ਮੂਲਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਜੋ ਗੁ ਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸਕੇ ਸ੍ਰਵਣ ਮਨਨਸੇ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਮੇ ਏਕ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਆਂਧੀ ਆਈਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਤੁਮ ਦੇਖੋ ਭਾਵ ਤਿਸਕਾ ਤੁਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁਨੋ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਿਆ ਕਾਮ ਕੀਯੇਹੈਂ ॥ ਆਂਧੀਕੇ ਆਵਨੇ ਸੇ ਬਹੁਤ ਕਰ ਛੱਪਰਹੀ ਉਡੇਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਛੱਪਰਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਾ ਦੂਰ ਹੋਨਾ ਬਤਾਵੇ ॥ ਸਭੈ ਇਤਿ,ਸਭੈ ਉਡਾਨੀ ਭ੍ਰਮਕੀ ਟਾਟੀ, ਯਥਾਰਥ ਗਜਾ ਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਕੋ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਭ੍ਰਮਹੀ ਛਪਰਕੇ ਤਲੇ ਟਟੀਆਂ ਲਗ ਰਹੀਂ ਥੀਂ ॥ ਸੋ ਸਭ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਆਂਧੀਕੇ ਆਵਨੇ ਸੇ ਉਡ ਗਈਆਂ ਭਾਵ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਭ੍ਰਮਜੋ ਟਟੀਆਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਪੜਦਾ ਬਨ ਰਹਾਥਾ ॥ ਸੋਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਗਯਾ ॥ ਭ੍ਰਮ ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਦੋਨੋਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਦੋਨੋਮੇ ਸੇ ਬਿਪਰਯ ਲੇਨਾ ॥ ਬਿਪਰਯ ਉਲਟਾ ਜਾਨ ਲੈਨੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਸੋ ਈਹਾਂ ਪਾਂਚ ਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨਮੇ ਪਹਿਲਾ ਜੀਵ ਈਸ੍ਵਰਸੇ ਭਿੰਨਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜੀਵਮੇ ਭੇਦਕਾ ਭਾਨ ਹੋਨਾ। ਦੂਸਰਾ ਭਿੰਨ ਹੋਕਰ ਜੀਵ ਕਰਤਾਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜੀਵਮੇ ਕਰਤਾ ਪਨ ਕਾ ਭ੍ਰਮਹੈ ॥ ਤੀਸਰਾ ਜੀਵ ਤੀਨ ਅਵਸਥਾਕਾ ਸੰਗੀਹੈ॥ਐਸੇਜੀਵਮੇ ਅਵਸਥਾਕੇ ਸੰਗਕਾ ਭ੍ਰਮਹੈ॥ਚੌਥਾ ਜੈਸੇ ਘੜਾਮੱਟੀਕਾ ਕਾਰਯਹੈ ਤੈਸੇ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਵਿਕਾਰਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜੀਵਮੇ ਵਿਕਾਰ ਪਨੇਕਾ ਭ੍ਰਮਹੈ ॥ ਪਾਂਚਵਾਂ ਜੈਸੇ ਬਾਪਸੇ ਬੇਟੇ ਇਤਰਹੈ ॥ ਐਸੇ ਨਿਖਲ ਜਗਤਭੀ ਬ੍ਰਹਮਸੇ ਇਤਰਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਗਤਮੇ ਬ੍ਰਹਮਸੇ ਇਤਰ ਪਨੇਕਾ ਭ੍ਰਮਹੈ ॥ ਇਨ ਪਾਂਚੋਂ ਭ੍ਰਮੋਂਕਾ ਨਾਸ ਪਾਂਚ

ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤੋਂਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਪਾਂਚ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤੋਮੈ ਭੇਦ ਭ੍ਰਮਕਾ ਨਾਸ ਬਿੰਬ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬਕੇ ਦ੍ਰਿ-
ਸ਼੍ਰਾਂਤਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਬਿੰਬ ਸੂਰਯਸੇ ਜਲਮੈ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤਾ ਤਿਸਕਾ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬ
ਜੁਦਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਬਿੰਬ ਈਸ੍ਵਰਸੇ ਭਾਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਜੀਵਭੀ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ॥
॥ ਐਸੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤਸੇ ਭੇਦ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਕਰਤਾ ਪਨ ਭ੍ਰਮਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਲੋ
ਹਤ ਸਫਟਕ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪੁਸ਼ਪਕੇ ਸੰਬੰਧਸੇ ਸਫਟਕ ਮੈ ਲਾਲੀ ਭਾਨ
ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਅੰਤਾ ਕਰਣਕੇ ਮੇਲਸੇ ਜੀਵਮੇ ਕਰਤਾ ਪਨ ਭਾਸੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਇਸਦ੍ਰਿ-
ਸ੍ਰਾਂਤਸੇ ਜੀਵਮੇ ਸਚੇ ਕਰਤਾ ਪਨਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਦੂਰ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਸੰਗ ਭ੍ਰਮਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ
ਘਟਾਕਾਸ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਘਟਕੇ ਬੀਚ ਆਵਨੇਸੇ ਆਕਾਸਕਾ ਘਟ ਸਾਥ
ਸੰਗ ਭਾਨ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੀਨ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਉਪਾਧੀਕੇ ਮੇਲਸੇ ਜੀਵਮੇ ਇਨਕਾ ਸੰ
ਗ ਭਾਸੇਹੈ ॥ ਵਾਸਤਵਸੇ ਆਕਾਸ ਵਤ ਅਸੰਗਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤਸੇ ਸੰਗਕਾ
ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਵਿਕਾਰ ਭ੍ਰਮਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਰਜੁ ਸਰਪਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਜੈ
ਸੇ ਰਜੁਮੈ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤਾ ਸਰਪ ਰਜੁਕਾ ਕਾਰਯ ਨਹੀ ॥ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਜੀਵ ਵਿਕਾ
ਰ ਕਹੀਯੇ ਕਾਰਯ ਨਹੀ ॥ ਜੇਕਰ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਕਾਰਯ ਹੋਵੇ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਸੇ ਇਸਕੀਉ-
ਤਪਤੀ ਮਾਨਨੀ ਹੋਵੈਗੀ ॥ ਔ ਉਤਪਤੀ ਮਾਨੇ ਜਿਸਕੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਵੈਹੈ ਉਸਕਾ
ਨਾਸਭੀ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੀਵਕਾ ਨਾਸਭੀ ਦੇਹ ਸਾਥ ਅਵੱਸਜ ਕਹਨਾ ਹੋਵੈਗਾ ॥
ਔ ਨਾਸੀ ਹੂਯੇ ਇਸਕੀ ਮੁਕਤੀ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਝੂਠੇ ਹੋਵੈਂਗੇ॥ਕਾਹੇਤੇ ਜਬ ਜੀਵ
ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਮਰ ਗਯਾ ਤਬ ਬੰਧਨੋਂ ਕੇ ਸਾਥਹੀ ਦੂਰ ਹੋਜਾਨੇਸੇ ਬੰਧਨੋਂ ਸੇ ਛੂਟਨਾ ਰੂਪ
ਮੁਕਤੀ ਭੀ ਕੋਈ ਆਸਰਾ ਨਾ ਰਹਨੇਸੇ ਕਾਹੂਕੀ ਨਹੀ ਹੋਵੈਗੀ ॥ ਔ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਹੇ
ਹੈ ਸਾਧਨੋਂਸੇ ਜੀਵਕੀ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਕਤੀ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸਰਬਥਾ
ਝੂਠੇ ਬਨ ਜਾਵੈਂਗੇ ॥ ਔ ਮੁਕਤੀਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਤਿਨਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ
ਭੀ ਵੈਸੇਹੀ ਬਨ ਜਾਵੈਗੇ ॥ ਔ ਦੇਹਕੇ ਸਾਥ ਆਤਮਾਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇਸੇ ਦੇਹਸੇ ਭਿੰਨ ਆ
ਤਮਾਭੀ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਐਸੇ ਭਏ ਸਭਕੇ ਮਤੋਂ ਕਾ ਚਾਰ ਵਾਕ ਮਤਮੇ
ਅੰਤਰ ਭਾਵ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਵਿਕਾਰ ਮਾਨਨੇਮੈ ਐਸੇ ਦੋਖ ਆਵਨੇਸੇ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ
ਕਾ ਕਾਰਯ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਜੈਸੇ ਸਰਪ ਰਜੁਕਾ ਕਾਰਯ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਐਸੇ ਰਜੁ
ਸਰਪਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤਸੇ ਵਿਕਾਰ ਭ੍ਰਮਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋਵੈਹੈ ਈਹਾਂ ਯਹਭੀ ਜਾਨ ਲੇਨਾ
॥ ਯਵਨ ਲੋਕ ਅਰ ਚਾਰੋਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯਕੇ ਵੈਸ਼ਨਵ ਲੋਕ ਪਰਮਾਤਮਾਸੇ ਜੀਵਕੀ
ਉਤਪਤੀ ਮਾਨੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਉਤਪਤੀ ਮਾਨਨੇ ਮੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭੀ ਦੋਖ ਆਵੇ ਹੈਂ॥ ਯਾ

ਤੇ ਏਤੀ ਐਸ ਮੇ ਉਨ ਦੋਨੋ ਕੇ ਮਤ ਅਸੰਗਤ ਹੈਂ॥ ਕਨਕ ਕੁੰਡਲ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਜਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਭਿੰਨ ਹੈ॥ ਇਸ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕਨਕ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੁੰਡਲ ਕਨਕ ਸੇ ਜੁਦੇ ਨਹੀ॥ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਜੁਦਾ ਨਹੀ॥ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਬਚਨ ਹੈ "॥ ਇਹ ਜਗਤ ਹਰਿਕਾ ਰੂਪ ਹੈ ਤਥਾ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਪਰਬਤ ਹੈ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ" ਇਤਯਾਦਿ ਯਾਤੇ ਕਨਕ ਕੁੰਡਲ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਜਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਭਿੰਨ ਹੈ ਇਸ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਇਨ ਸੰਪੂਰਨ ਭ੍ਰਮੋਂ ਕਾ ਮੂਲ ਅਗਯਾਨ ਹੈ॥ ਗਯਾਨ ਸੇ ਤਿਸ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਸਭੀ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਭ੍ਰਮ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਮੂਲ ਮੇ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਸਭ ਟਟੀਯੋਂ ਕਾ ਉਡਨਾ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ਸਭ ਕੇ ਉਡਣੇ ਮੇ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਰਹੇਨ ਇਤਿ,ਰਹੇ ਨ ਪਾਠਕਾ ਰਹੀ ਨ ਬਦਲ ਲੇਨਾ ਬਾਂਧੀ ਬੰਧਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਅਰਥ ਯਹ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਉਨ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਟਟੀਯੋਂ ਕੋ ਚਿਤ ਮੇ ਬੰਧਨ ਵਾਲੀ ਰਜੂ ਰੂਪ ਤਿਨਕਾਮੂਲ ਮਾਯਾ ਨਾਮ ਅਗਯਾਨ ਨਹੀ ਰਹਯਾ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋਗਈਯਾਂ॥ ਪੁਨਾਮਾਯਾ ਕੇ ਦੂਰ, ਹੋਨੇ ਸੇ ਬਿਪਰਜਯ ਵਤ ਮਾਯਾ ਕਾ ਕਾਰਯ ਸੰਸਯ ਰੂਪ ਦ੍ਵੈਤ ਭੀ ਦੂਰ ਹੂਈ ਯਹ ਕਹੇ॥ਦੁਚਿਤੇ ਇਤਿ ਦੁਚਿਤੇ ਕੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਸੰਸਯੋਂ ਕੀ ਜੋ ਇਸਵਿਖਯ ਤ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਰੂਪ ਛਾਨ ਕੇ ਤਲੇ ਇਸ ਕੋ ਬਨਾਈ ਰਖਨੇ ਵਾਲੀ ਥੂਨੀਆ ਲਗ ਰਹੀ ਥੀ॥ ਵਹੁ ਗਯਾਨ ਸੇ ਅਗਯਾਨ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਬਿਪਰਜਯ ਵਤ ਦੂਰ ਹੁਈਆਂ ।ਅਰ ਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪ ਥੂਨੀਆ ਕੇ ਗਿਰਨੇ ਸੇ ਹੀ ਤਿਨਕੇ ਆਸ੍ਰਿਤ ਹੋਕਰ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਜੋ ਕਰਤੱਬਯ ਅਕਰਤੱਬਯ ਕਾ ਨਾ ਜਾਨਨਾ ਰੂਪ ਮੋਹ ਥਾ ਵਹੁ ਭੀ ਦ੍ਵੈਤ ਕੇ ਗਿਰਨੇ ਸੇ ਆਸਰੇ ਹੀਨ ਹੂਆ ਗਿਰ ਗਯਾ॥ ਤਿਸ ਮੋਹ ਕੇ ਗਿਰਨੇ ਸੇ॥ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੋਚਿਤ ਮੇ ਅਤਯੰਤ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਛਪਰੀ॥ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਤੋਖਾਦਿ ਉਤਮ ਗੁਣੋਂ ਕੋ ਆਬ੍ਰਿਤ ਕਰ ਫੈਲ ਰਹੀ ਥੀ ਵਹੁ ਮੋਹ ਰੂਪ ਬਲੇ ਕੇ ਟੂਟਨੇ ਸੇ॥ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੈ ਗਿਰ ਪੜੀ॥ ਭਾਵ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਮੇ ਹੀ ਲ ਹੋਗਈ॥ ਔ ਤਿਸ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਸੇ॥ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੋ ਚਿਤਮੇ ਅਮੁਕ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਐਸੇ ਠਗੋਂ॥ਅਮੁਕ ਕਾ ਐਸੇ ਚੁਰਾਵੇਂ ਐਸੀ ਖੋਟੀ ਮਤਿ ਛਾਨ ਕੇ ਸਿਖਰਪੈ ਬਰਤਨ ਚੜ ਰਹਯਾ ਥਾ॥ ਸੋ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੇ ਗਿਰਨੇ ਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋਗਯਾ॥੧॥ ਗਯਾਨ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ॥ ਅਗਯਾਨ ਤਤ ਕਾਰਯ ਕੇ ਨਾਸ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਕਰ ਪਰਮ ਸ਼ਾਂਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਜਲ ਕੀ ਬਰਖਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਆਂਧੀ ਇਤਿ, ਮੈ· ਸੁਧ

ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਹੋਂ ਮੇਰੇ ਮੈ ਕੋਈ ਤ੍ਰਿਸਨਾਦਿ ਵਿਕਾਰ ਨਹੀ॥ ਐਸੀ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਆਂਧੀ ਸੇ ਪੀਛੇ ਜੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਨਿਹ ਸੰਕਲਪਤਾ ਰੂਪ ਜਲ ਬਰਖੇ ਤਿਹ ਤੇਰਾ ਜਨ ਭੀਨਾ, ਉਸ ਜਲ ਮੈ ਆਪਕਾ ਦਾਸ ਭੀਗਾਹੈ॥ਭਾਵ ਮੈਂ ਸਰਬ ਸੰਕਲਪੋ ਸੇ ਰਹਿਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੋਂ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਔ ਛਪ੍ਰ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਸੂਰਜ ਕੇ ਦਰਸਨ ਵਤ ਈਹਾਂ ਭੀ ਗਯਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਚਿਤ ਸੇ ਨਾਨਾ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਕਰ॥ ਚਿਤ ਭੀ ਖਿੜ ਆਯਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਜਬ ਮੇਰੇ ਮਨ ਰੂਪ ਕਮਲ ਨੇ ਉਦੇ ਹੂਯੇ ਸੂਰਜ ਵਤ ਅਪਨੇ ਨਿਜਾ ਨੰਦ ਕੋ ਸਪਸਟ ਉਦੇ ਹੂਆ ਦੇਖਾ॥ ਤਬ ਮੇਰਾ ਮਨ ਭੀ ਪਰਮ ਵਿਕਾਸ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਯਾ॥ ਜੋ ਕਬੀ ਨਾ ਹੂਆ ਥਾ॥ ੨॥ ੪੩॥

ਗਉੜੀ ਚੇਤੀ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਹਰਿ ਜਸੁ ਸੁਨਹਿ ਨ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵਹਿ ॥ ਬਾਤਨਹੀ ਅਸਮਾਨੁ ਗਿਰਾਵਹਿ॥ ੧॥ ਐਸੇ ਲੋਗਨ ਸਿਉ ਕਿਆ ਕਹੀਐ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀਏ ਭਗਤਿ ਤੇ ਬਾਹਜਿ ਤਿਨਤੇ ਸਦਾ ਡਰਾਨੇ ਰਹੀਐ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਆਪਿ ਨ ਦੇਹਿ ਚੁਰੂ ਭਰਿ ਪਾਨੀ॥ ਤਿਹ ਨਿੰਦਹਿ ਜਿਹ ਗੰਗਾ ਆਨੀ॥ ੨॥ ਬੈਠਤ ਊਠਤ ਕੁਟਿਲਤਾ ਚਾਲਹਿ॥ ਆਪਿ ਗਏ ਅਉਰਨਹੂ ਘਾ-ਲਹਿ॥ ੩॥ ਛਾਡਿ ਕੁ ਚਰਚਾ ਆਨ ਨ ਜਾਨਹਿ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਹੂ ਕੋ ਕਹਿਓ ਨ ਮਾਨਹਿ॥੪॥ ਆਪੁ ਗਏ ਅਉਰਨਹੂ ਖੋਵਹਿ॥ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਮੰਦਰ ਮੈ ਸੋਵਹਿ॥ ੫॥ ਅਵਰਨ ਹਸਤ ਆਪ ਹਹਿ ਕਾਨੇ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖਿ ਕਬੀਰ ਲਜਾਨੇ॥ ੬॥ ੧॥ ੪੪॥

ਚਾਰ ਵਾਕਾਦਿ ਮੰਦ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਜਿਗਯਾਸੂ ਕੋ ਹਟਾਵਨੇ ਹੇਤ ਤਿਨਕਾ ਸੁਭਾਵ ਸੁਨਾਵੇ॥ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਜੋ ਚਾਰ ਵਾਕਾਦਿਕ ਮੰਦ ਪੁਰਖ ਨਾ ਕਬੀ ਸਤਸੰਗ ਮੈ ਬੈਠ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜਸ ਕੋ ਅਪਨੇ ਕਾਨੋਂ ਸੇ ਸੁਨੇ ਹੈ ॥ ਨਾ ਵਹੁ ਅਪਨੀ ਰਸਨਾ ਸੇ ਔਰੋਂ ਕੋ ਸੁਨਾਵਨ ਹੇਤ ਗਾਵਹਿ, ਕਥਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕੇਵਲ ਬਾਤਨਹੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਜਗ ਕਰਤਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਹੈ॥ ਨਾ ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕਾਦਿ ਊਪਰਲੇ ਆਕਾਸ਼ ਹੈਂ॥ ਐਸੇ ਈਸ਼੍ਵਰ

ਸਹਿਤ ਊਪਰਕੇ ਆਸਮਾਨੋਂਕੋ ਗਿਰਾਵਹਿ, ਦੂਰ ਕਰੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਪੁਰਖੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਨਾ ਤੋ ਕਹੀਂ ਰਹੇ ਪਰੰਤੂ ਤਿਨਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨੇਕੀ ਭੀ ਇਛਾ ਨਾ ਰਖੀਏ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਐਸੇ ਇਤਿ, ਐਸੇ ਲੋਗਨ ਸਿਉ, ਜੋ ਹਰਿ ਜਸਕੋ ਕਹਤੇ ਸੁਣਤੇ ਨਹੀਂ ਐਸੇ ਪੁਰਖਨਕੋ ਕਿਆ ਕਹੀਐ, ਕਿਆ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੀਏ ॥ ਭਾਵ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਚਟਕਾਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਗਿਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਬਨਚਰ ਵਤ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹਿਕੋ ਗਿਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਜਾਨਕੇ ਕੁਛ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾ ਕਰੀਏ ॥ ਉਲਟਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਸੇ ਨਰਕੋਂ ਮੈ ਗੇਰ-ਨ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਅਪਨੀ ਪਰਾਪਰ ਭਕਤੀਯੋਂਸੇ ਬਾਹਜਿ, ਰਹਿਤ ਕੀਏਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੇ ਮੇਲਸੇ ਹਮਭੀ ਕਬੀ ਵੈਸੇ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਨਾ ਹੋਜਾਵੇਂ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਸਦਾ ਡਰਤੇ ਰਹੀਯੇ॥ ਨਿਸੰਕ ਹੋਕੇ ਉਨਕੇ ਸਾਥ ਮੇਲ ਨਾ ਕਰੀਯੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਪਤਤੋਂ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਆਪਭੀ ਪਤਤ ਹੋਜਾਈਏਹੈ ॥ ਇਸਤੇ ਤਿਨਸੇ ਸਦਾ ਦੂਰ ਰਹੀਏ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਃ॥ ਸਦਾ ਡਰਨੇ ਹੇਤ ਉਨਕਾ ਸੁਭਾਵ ਕਹੇ ਆਪਨ ਇਤਿ, ਆਪ ਨਹੀ ਦੇਤੇ ਕਾਹੂ ਦੀਨ ਪੁਰਖਕੋ ਚੁਲੀ ਮਾਤ੍ਰ ਜਲ ॥ ਔ ਤਿਹ ਨਿੰਦਹਿ, ਤਿਨ ਭਗੀਰਥਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਜੋ ਕਿਆ ਉਪਕਾਰੀਥਾ ਭਗੀਰਥ ॥ ਜਿਸਨੇ ਅਪਨੇ ਪਿਤਰੋਂਕੇ ਉਧਾਰ ਹੇਤ ਗੰਗਾ ਆਨੀ ॥ ਕੁਛ ਜਗਤ ਕੇ ਉਧਾਰ ਹੇਤ ਤੋ ਨਹੀ ਆਣੀ ॥ ਭਾਵ ਆਪ ਉਪਕਾਰ ਕਰਤੇ ਨਹੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਛਲ ਕਪਟਮੇ ਵਰਤੇਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਬੈਠਤ ਇਤਿ, ਬੈਠੇ ਹੈ ਤੋ ਕਾਹੂਕੀ ਨਿੰਦਾ ਹੇਤ ਚਲੇਹੈਂ ਤੋ ਕਾਹੂਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਧਨ ਦੇਖਨ ਹੇਤ ॥ ਯਾਤੇ ਸਰਬਥਾ ਕੁਟਲਤਾ, ਟੇਢ ਪਨੇਮੇਹੀ ਚਲੇਹੈਂ ॥ ਸੀਧੇ ਹੋਕਰ ਕਬੀ ਨਹੀ ਚਲੇਂ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪ ਗਏ, ਆਪਤੋ ਐਸੇ ਖੋਟੇ ਮਾਰਗਮੇ ਜਾਵੇ ਹੀ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਜੋ ਅਪਨੇ ਸਮੀਪ ਔਰ ਆਵੇ ਉਸਕੋਭੀ ਉਸੀਮੇ ਘਾਲੇ, ਪਾਵੇਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ਛਾਡ ਕੁ ਚਰਚਾ, ਛੋਡਕੇ ਖੋਟੀ ਬਾਤੋਂਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਆਨ ਨ ਜਾਨਹਿ, ਸੁਭ ਵਾਰਤਾਕਾ ਕਹਨਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ॥ ਸਦਾ ਅਸੁਭੋਂ ਕੋਹੀ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ੋਂਕੋ ਭੀ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ਸਦਾ ਅਸੁਭੋਂ ਕੋ ਹੀ ਮਾਨੇਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕੈਮੁਤਕਨਯਾਯਸੇ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਬ੍ਰਹਮ ਇਤਿ, ਔਰੋਂਕਾ ਕਹਨਾ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੋ ਉਨੋਂਨੇ ਕਿਆ ਮਾਨਨਾ ਥਾ ॥ ਸਭਸੇ ਬਡੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਭੀ ਕਹਿਓ, ਕਥਨ ਕੀਆਵੇਦ ਰੂਪ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਹੀ ਮਾਨੇ॥ ੪ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਆਪਤੋ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਸੁਭ ਮਾਰਗਸੇ ਖੋਏ ਗਏਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਜੋ ਕੋਈ ਔਰਭੀ ਉਨਕੀ ਬਾਤੋਂਕੋ ਸੁਨ ਲੇਵੇ ਤਿਸ ਕੋਭੀ ਲੋਕ ਪਰ-ਲੋਕਸੇ ਖੋ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਬਾਤੋਂਸੇ ਹੀ ਨਹੀ ਖੋਵੇ ਹਾਥੋਂਸੇਭੀ ਦੂਸਰੇਕੇ ਸਮਾਜ ਕੋ

ਅਗਨੀ ਲਗਾਵਨੇ ਤਕ ਪਹੁਚੇਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਆਗ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਲਾਖਕੇ ਮੰਦਰ ਮੈ ਪਾਂਡਵੋਂਕੇ ਜਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਦੁਰਜੋਧਨਨੇ ਅਗਨਿ ਲਗਵਾਈ ਥੀ ॥ ਤੈਸੇ ਆਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਅਤਯੰਤ ਦੁਖੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤਿਨਕੇ ਮੰਦਰੋਂਮੇ ਆਗ ਲਗਾਯਕੇ ਆਪ ਆਨੰਦਸੇ ਸੋਵੇਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਮਹਾ ਆਤਤਾਈ ਹੈਂ ॥ ਅਗਨਿ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਆਤਤਾਈ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜਿਸਕਾ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਮੈ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਬਧ ਕਰਨਾ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ੫ ॥ ਕਿੰਚ ਆਪ ਦੋਖੋਂ ਵਾਲੇ ਹੋਕਰ ਨਿਰਦੋਖੋਂ ਕੋ ਹਸੇਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਔਰਨ ਇਤਿ, ਦੋ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਵਤ ਜੋ ਨਿਰ ਦੋਖ ਪੁਰਖਹੈ ਤਿਨਮੇ ਦੋਖ ਥਾਪਕੇ ਹਸੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਆਪ ਹਹਿਕਾਨੇ, ਨਾਮ ਏਕ ਨੇਤ੍ਰਵਾਲੇਹੈਂ ਭਾਵਮਹਾ ਦੋਖੋਂਵਾਲੇਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਦੇਖਕੇ ਹਮ ਉਨਸੇ ਅਤਯੰਤ ਲਜਾ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਜੋ ਇਨਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੂਯੇ ਹਮਕੋ ਭੀ ਦੋਖੀ ਠਹਰਾਏਂਗੇ ॥ ਭਾਵ ਸਮਗ੍ਰ ਸਬਦਕਾ ਯਹਹੈ ਕੁਸੰਗ ਸੇ ਬਚੋ ॥੬॥ ੧ ॥ ੪੪

ਦੂਸਰਾ ਇਸ ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਕੀ ਦਸਾ ਬਰਨਨ ਪੈ ਭੀ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਤਿਸ ਮੇ ਏਕ ਤੁਕ ਕਾ ਅਰਥ ਕਾਕੁਕਤੀ ਸੇ ਹੈ ਔਰੋਂ ਕਾ ਸੀਧਾ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਹੀ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਹਰਿ ਜਸ ਸੁਨਹਨ, ਕਿਆ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕੇ ਜਸਕੋ ਨਹੀ ਸੁਨਤੇ ॥ ਯਹ ਨਹੀ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਸੁਨੇ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਗਾਵੇਹੈ॥ਯਾਹੀ ਤੇ ਭਾਗਵਤ ਮੇ ਕਹਿਯਾ ਹੈ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਸਰਬ ਫਲੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਭੀ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਈਸੂਰ ਕੀ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰੇ ਹੈ ॥ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੇਂ ਭੀ ਬਚਨ ਹੈ॥"ਰਸ ਗੀਧੇ ਹਰਸਿਉ ਬੀਧੇ ਭਗਤ ਰਚੇ ਭਗਵੰਤ"ਪੁਨਾ ਬਾਤ ਨਾਮ ਇਛਾਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕੁਛ ਨਹੀ ਤੌ ਭੀਹੀ ਅਸ, ਹੀਯੇ ਸੇ ਅਰਥਾਤ ਸੇਵਕੋਂ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਸੇ ਮਾਨਾਦਿ ਆਸਰ ਸੰਪਤ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਲੋਗਨ ਸਿਉ, ਐਸੇ ਗਯਾਨ ਵਾਨੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਸੰਭਾਖਣਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਮਹਾਤਮ ਕਾ ਤੋ ਕਿਆ ਕਹੈ॥ਪਰੰਤੂ ਜੋ ਗਯਾਨੀ ਜਨ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨੇ ਭਗਤਿਤੇ, ਨਾਮ ਭਗਤਿਰੂਪ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ॥ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਬਾਹਜਿ, ਨਿਰਲੇਪ ਕੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਸੇ ਸਦਾ ਭਯ ਰਖਨਾਂ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਗਯਾਨਵਾਨ ਮੈਨੇ ਯਹ ਦੀਆ ਐਸਾ ਅਭਿ ਮਾਨ ਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਸੰਕਲਪ ਕੀ ਚੁਲੀ ਕਾ ਜਲ ਨਹੀ ਦੇਤੇ ਅਰ ਤਿਨ ਦੇਹਾਭਿਮਾਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਿਨਾ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਹੀ ਆਤਮ ਭਾਵਨਾ ਕਰਨ ਰੂਪ ॥ ਗੰਗਾ ਨਾਮ ਬਡੀ ਗ ਤ ਆਨੀ ਹੈ ॥੨॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਜਿਨਕੇ ਸਾਥ ਬੈਠਤੇ ਉਠਤੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੇ ਸਭੀ ਕੁਟਲਤਾ ਆਦਿ ਦੋਖ॥ ਚਾਲਹ, ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਆਪ ਮਹਾਤਮਾ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮੇ ਗਏ ॥ ਪੁਨਾ ਔਰ ਜੋਉਨ

ਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਵੇ ਤਿਸਕੋ ਭੀ ਉਸੀ ਮਾਰਗ ਮੈ ਭੇਜੇ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਛਾਡ ਦਈ ਹੈ ਜਿਨੋਂ ਕੁਚਰਚਾ, ਖੋਟੀ ਬਾਤੋਂ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਰ ਆਨ ਨ ਜਾਨਹਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬਿਨਾ ਆਨ ਕਾਹੂ ਵਸਤੁ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਗਜਾਨ ਉਪਾਸਨ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੈ ਦ੍ਰਿਢ ਹੋਕਰ ਲਗੇ ਹੂਯੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਕਹਜਾ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਭੀ ਆਦਰ ਸੇ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ॥ ਤਿਸਕੋ ਭੀ ਤਿਆਗੇਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪ ਭੀ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਗਏ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖਅਪਨਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਵੇ ਤਿਨਕੋ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰਸੇ ਦੂਰ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਆਗ ਲਗਾਇ, ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਖਯੋਂ ਕੋ ਸੰਯਮ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਲਗਾਇ ਕੇ ਆਪ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਭੂਤ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮੰਦਰਮੈ ਬਿਰਾਜੇ ਹੈਂ॥੫॥ ਪੁਨਾ ਅਵਰ ਨ ਹਸਤ, ਆਪ ਕਾਹੂ ਜੀਵ ਕੋ ਮੰਦ ਜਾਨਕੇ ਹਾਸੀ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਅਰ ਆਪ ਸਭ ਸੇ ਕਾਨੇਨਾਮ ਕਿਨਾਰੇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਹਿਰ ਮੁਖ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਸੰਗ ਨਹੀ ਕਰੇਂ॥ ਤਿਨ ਐਸੇਮਹਾ ਤਮਾ ਓਰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ॥ ਹਮ ਅਪਨੇ ਮੇ ਤਿਨ ਸਰੀਖਾ ਬਿਚਾਰ ਨ ਦੇਖਕੇ ਲਜਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ੬ ॥ ੧ ॥ ੪੪ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਕਬੀਰਜੀ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਜੀਵਤ ਪਿਤਰ ਨ ਮਾਨੈ ਕੋਊ ਮੂਏ ਸਰਾਧ ਕਰਾਹੀ॥ ਪਿਤਰ ਭੀ ਬਪੁਰੇ ਕਹੁ ਕਿਉ ਪਾਵਹਿ ਕਊਆ ਕੂਕਰ ਖਾਹੀ ॥ ੧ ॥ ਮੋਕਉ ਕੁਸਲੁ ਬਤਾਵਹੁ ਕੋਈ ॥ ਕੁਸਲੁ ਕੁਸਲੁ ਕਰਤੇ ਜਗੁ ਬਿਨਸੈ ਕੁਸਲੁ ਭੀ ਕੈਸੇ ਹੋਈ ॥੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਕਰਿ ਦੇਵੀ ਦੇਵਾ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਜੀਉ ਦੇਹੀ ॥ ਐਸੇ ਪਿਤਰ ਤੁਮਾਰੇ ਕਹੀਅਹਿ ਆਪ ਨ ਕਹਿਆ ਲੇਹੀ ॥ ੨ ॥ ਸਰ ਜੀਉ ਕਾਟਹਿ ਨਿਰ ਜੀਉ ਪੂਜਹਿ ਅੰਤ ਕਾਲ ਕਉ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀ ਗਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਭੈ ਡੂਬੇ ਸੰਸਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ਦੇਵੀ ਦੇਵਾ ਪੂਜਹਿ ਡੋਲਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨਹੀ ਜਾਨਾ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਅਕੁਲੁ ਨਹੀ ਚੇਤਿਆ ਬਿਖਿਆ ਸਿਉ ਲਪਟਾਨਾ ॥ ੪॥ ੪੫ ॥

ਜੋ ਪੁਰਖ ਜੀਵਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਛੋਡ ਮਰੇ ਕੇ ਨਾਮਸੇ ਸ੍ਰਾਧ ਕਰੇਹੈ ॥ ਅਰ

ਸਰਬਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਛੋਡਕੇ ਮੱਟੀ ਪਥਰੋਂਕੇਦੇਵਨਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਸਚੇ ਧਰਮਕੋ ਨਾ ਪਛਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ॥ ਜੀਵਤ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਜਿਸ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾਕੇ ਰਕਤ ਬੀਰਯਸੇ ਜਨਮ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਮੇ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਤਿਨਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਕਹੀਹੈ॥ ਤਿਨ ਬਚਨੋਂਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਤੇ ਪਿਤਰੋਂਕੋ ਤੋ ਕੋਊ ਮਾਨੇ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਜਬ ਵਹੁ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਕਰ ਅਤਯੰਤ ਦੁਖ ਪਾਵਤੇ ਭੂਖੇ ਪਿਆਸੇ ਮਰ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਪੀਛੇਸੇ ਤਿਨਕੋ ਤ੍ਰਿਪਤਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸ੍ਰਾਧ ਕਰਾਵੇ ਹੈ॥ਸੋ ਤਿਨਕੇ ਸ੍ਰਾਧਕੇ ਅੰਨਕੋ ਪਿਤਰਬਪੁਰੇ,ਬਿਚਾਰੇ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀ ਛੰਦਕੇ ਬਾਪ ਵਤ ਕਾਹੂ ਕਾਹੂ ਜੂਨਮੇ ਬਿਚਰਤੇ ਹੂਯੇ ਕਹੋ ਕੈਸੇ ਪਾਵਹਿ, ਖਾਯਸਕੇ ॥ ਕੇਵਲ ਉਨਕੇ ਨਾਮ ਕਰਗੇਰੇ ਅੰਨਕੋ ਕਾਉਂ ਅਰ ਕੁਤੇਹੀ ਖਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਸ੍ਰਾਧ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਖਾਵੇਹੈਂ ॥ ਜੋ ਖਾਯ ਪੀਕੇ ਪੀਛੇਸੇ ਜਜਮਾਨ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਜਜਮਾਨ ਤੇਰੇ ਆਜ ਬੜਾ ਕੁਸ਼ਲ ਕਾਰਜ ਹੂਆ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਜਜਮਾਨ ਲੋਗਭੀ ਉਨਕੇ ਕਹੇ ਕੋ ਸੁਨਕੇ ਬਡਾ ਕੁਸਲ ਮਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਹਮ ਕਉ ਕੁਛ ਕੁਸਲ ਨਹੀ ਭਾਂਨ ਹੋਵੇ॥ ਸੋਈ ਪੂਛੇ ਮੋਕਉ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਾਧ ਆਦਿਕ ਕਾਮੋਂਕੋ ਕਰਤੇ ਲੋਗ ਕੁਸਲ ਮਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਜਿਨਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕੀਆ ਉਨਕੋ ਨਾ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਉਸ ਕਾਮਸੇ ਕੁਛ ਕੁਸਲ ਹੋਵੇ ਨਹੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਪੂਛਤਾ ਹੋਂ ਕੋਈ ਮੁਝਕੋ ਬਤਾਵਹੁ॥ ਯਹ ਉਨਕੋ ਨਾ ਮਿਲਨੇਸੇ ਕੁਸਲ ਕੈਸੇ ਹੂਆ ॥ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ਹੁਯਾ ॥ ਉਲਟਾ ਲਾਯਾ ਲਗਾਯਾ ਬਜਰਥ ਜਾਨੇਸੇ ਖੇਦ ਹੂਯਾ ਯਹ ਕਹੇ ਕੁਸਲ ਇਤਿ, ਆਜ ਮੈਨੇ ਸ੍ਰਾਧ ਕੀਆ ਆਜ ਬਛਿਯੋਂਕੇ ਨਿਮਿਤ ਦੇਵੀਕੋ ਬੱਕਰਾ ਦੀਆ॥ ਉਸਸੇ ਹਮਕੋ ਬਡਾ ਆਨੰਦ ਹੁਯਾ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤਾ ਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਨਾਸ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਅਰ ਯਹ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਜੋ ਭੀ, ਨਾਮ ਬਹੁੜੇ ਐਸੇ ਬਜਰਥ ਕਾਮੋ ਸੇ ਕੁਸਲ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਕੁਸਲ ਕਾ ਨਾ ਹੋਨਾ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ਮਾਟੀ ਕੇ ਇਤਿ,ਅਪਨੇ ਹਾਥੋਂਸੇ ਮਟੀਕੋ ਕੂਟ ਫਾਟਕੇ ਤਿਸਕੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਬਨਾਯਕੇ ॥ ਤਿਨ ਨਿਰ ਜੀਵੋਂਕੇ ਆਗੇ ਖੜੇ ਹੋਕਰ ਜੋ ਪਿਤਰੋਂ ਕੀ ਭਲਾਈ ਹੇਤ ਬਲਿ ਦਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਸਸੇ ਕੁਛ ਕੁਸਲ ਹੋਨਾ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੈ॥ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਪਿਤਰ ਹਮਕੋ ਸੁਪਨੇਮੇ ਵਾ ਕਾਹੂ ਪੁਜਾਰੀਕੇ ਮੁਖਸੇ ਚੜ ਕਰ ਕਹਤੇ ਹੈ ॥ ਦੇਵੀ ਦੇਵਨਕੋ ਭੇਟਾ ਦੇਵੋ ਤਬ ਹਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇਂਗੇ ਤਿਸਪੈ ਕਹੇ ॥ ਐਸੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਜੇਕਰ ਤੁਮਾਰੇ ਪਿਤਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪੂਜੇ ਤਬ ਹਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇਂਗੇ

। ਤੁਮਕੋ ਸੁਪਨਮੇ ਐਸੇ ਕਹੀਅਹਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਦੇਵੀ ਦੇਵਨਕੇ ਰਸਤੇ ਕਿਉ ਲੇਤੇਹੈਂ ਅਪਨੇ ਹੇਤ ਆਪਹੀ ਹਮਕੋ ਦੇਵੇ ਐਸੇ ਨ ਕਹਿਆ ਲੇਹੀ, ਕਹਿ ਕਰ ਕਿਉ ਨਹੀ ਲੇਤੇ ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਹਮਕੋ ਦੇਵੇ ਐਸੇ ਕਹਿਕੇ ਤੁਮਸੇ ਨਹੀ ਲੇਤੇ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਾਰਾ ਹੀ ਸੰਕਲਪ ਤੁਮਸੇ ਕਰਾਵੈਹੈ ॥ ਪਿਤਰ ਗਏ ਗੁਜਰੇ ਤੁਮਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਮਾਂਗਤੇ ॥ ਵਾ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਜੇਕਰ ਤੁਮਾਰੇ ਪਿਤਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਨਕੋ ਪੂਜੇ ਤਬ ਹਮ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ਤੁਮਕੋ ਪੁਜਾਰੀਯੋਂਕੇ ਮੁਖਸੇ ਐਸੇ ਕਹੀਅਹਿ, ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਤਬ ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਸਤੇ ਆਪਨ, ਆਪਹੀ ਅਪਨੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਹੇਤ ਕਹਿਆ ਲੇਹੀ, ਕਹ ਕਰ ਲੇਵੇਂ॥ ਦੇਵਨਕੇ ਪੁਜਾਰੀਯੋਂ ਕੇ ਮੁਖਸੇ ਨਾ ਮਾਂਗੇਂ ॥ ਅਰ ਮਾਂਗਤੇ ਉਨਕੇ ਮੁਖਸੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਜਾਨੋ ਵਹੁ ਭੋਜਨਾਰ ਥੀ ਪੁਜਾਰੀਯੋਂਕੀ ਬਨਾਵਟ ਹੈ ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਪਿਤਰ ਤੁਮਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਮਾਂਗਤੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤੁਮ ਦੇਵਨਕੇ ਪੁਜਾਰੀਯੋਂ ਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਜੋ ਸਰ ਜੀਉ, ਜੀਵ ਸਹਿਤ ਭਾਵ ਜੀਵਤੇ ਪਸੂਯੋਂਕੋ ਕਾਟਕੇ ਨਿਰਜੀਉ, ਜੀਵਹੀਨ ਦੇਵੀ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮੂਰਤੀਯੋਂ ਕੋ ਪੂਜ ਤੇ ਹੋ ॥ ਸੋ ਇਸ ਪੂਜਾਸੇ ਅੰਤ ਕਾਲਕੇ ਮਰਨੇ ਸਮੇ ਤੁਮਕੋ ਭਾਰੀ, ਮਹਾ ਕਸ੍ਟ ਹੋ ਵੇ ਗਾ॥ ਅਰਥਾਤ ਜਿਨ ਜੀਵੋਂਕੋ ਤੁਮਨੇ ਕਾਟਿਆਹੈ ਵਹੁ ਜੀਵ ਤੁਮਕੋ ਸੰਤਾਵੇਂਗੇ॥ ਅਰ ਯਮਭੀ ਤੁਮਕੋ ਕਸ੍ਟ ਦੇਵੇਂਗੇ॥ ਅਰ ਦੁਖੋਂਸੇ ਛੂਟਨੇ ਕਾ ਉਪਾਯ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕੀ ਗਤਿਕਾ ਜਾਨਨਾ ਥਾ ਸੋ ਤੁਮਨੇ ਜਾਨੀ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਮਹਾ ਭੈ ਦਾਯਕ ਜੋ ਯਹ ਸੰਸਾ ਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਬਡਾ ਡਰਹੈ ॥ ਤਿਸਮੇਹੀ ਤੁਮ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵ ਡੂਬੋਗੇ ॥ ੩ ॥ ਕਿੰਚ ਦੇਵਨਕੇ ਪੂਜਕੋਂ ਕੇ ਕਹਨੇਸੇ ਪਿਤਰੋਂਕੀ ਗਤਿ ਕਰਾਵਨ ਵਤ ਤੁਮ ਔਰ ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤਭੀ ਦੇਵੀਕੋ॥ ਅਰ ਭੈਰਵਾਦਿ ਦੇਵਨ ਕੋ ਹੀ ਪੂਜਹਿ ਡੋਲਹਿ, ਪੂਜਤੇ ਫਿਰਤੇ ਹੋ॥ ਅਰ ਜੋ ਇਨ ਦੇਵੀ ਦੇਵਨਕੋ ਭੀ ਬਡੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ, ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਤੁਮਨੇ ਕਬੀ ਸੁਪਨੇਭੀ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਸੁਨੋ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮਨੇ ਅਕੁਲੁ ਨਹੀ ਚੇਤਿਆ, ਜਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ ਰ ਕੀ ਕੋਈ ਕੁਲ ਨਹੀ ਅਰ ਜਾਤਿ ਗੋਤ ਨਹੀ ਤਿਸਕੋ ਤੁਮਨੇ ਕਬੀ ਯਾਦ ਨਹੀ ਕੀਯਾ॥ ਕੇਵਲ ਅਪਨੇ ਮਨੋਰਥੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਕੁਲ ਗੋਤਾਂ ਵਾਲੇ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੋ ਹੀ ਪੂਜਤੇ ਰਹੇਹੋ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮ ਬਿਖਿਆ ਸਿਉ ਲਪਟਾਨਾ, ਕੇਵਲ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਸੇਹੀ ਲਪਟੇ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀ ਕੀਆ ॥ ਭਾਵ ਤੁਛ ਧਰਮੋਂ ਕੋ ਮੁਖਸਮਝਕੇ ॥ ਤੁਮ ਤਿਨੋ ਮੇਹੀ ਲਗੇ ਰਹੇਹੋ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੀ ਪਹਚਾਨ ਰੂਪ ਮਹਾ ਧਰਮਮੇ ਨਹੀ ਲਗੇ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋ ॥

ਦੁਨੀਚੰਦ ਲਹੌਰਕਾ ਖਤ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀਕਾ ਸੇਵਕ ਥਾ॥ਉਸਨੇ ਅਪਨੇ ਬਾਪਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸ੍ਰਾਧ ਕੀਆ॥ ਗੁਰੂ ਜੀਨੇ ਕਹਿਆ ਪਿਤਾ ਤੇਰਾ ਬਘਿਆੜ ਜੂਨੀਮੇ ਈਹਾਂਸੇ ਦੋ ਕੋਸ ਪਰ ਭੂਖਾ ਬੈਠਾ ਹੈ॥ਉਸਕੋ ਜਾਕਰ ਭੋਜਨ ਦੇ ॥ ਬਚਨ ਮਾਨ ਕਰ ਦੀਆ॥ ਉਸਨੇ ਲੇ ਸੁਭ ਗਤਿ ਪਾਈ॥ਯਹਿ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਦੁਨੀਚੰਦ ਕੇ ਬਾਪ ਵਤ ਪਾਠਕੀ ਸਾਖੀ ਹੈ॥ਈਹਾ ਯਹਿਭੀ ਬਾ-ਰਤਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨੇ ਯੋਗ ਹੈ ॥ ਯਦਯਪਿ ਯੇ ਸਬਦ ਕਬੀਰਕੇ ਨਾਮਸੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵਜੀ ਕੇ ਰਚੇ ਹੂਯੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵਜੀਨੇ ਸਮਗ੍ਰ ਬਾਣੀ ਅਪਨੇ ਪੂ-ਰਬ ਗੁਰੋਂਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਚੀ ਹੈ ਬਿਰੁਧ ਨਹੀ ਰਚੀ ॥ਅਰ ਪੂਰਬ ਗੁਰੋਂਮੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦੇਵਜੀ ਨੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਵਨ ਸਮੇ ਆਗਜਾ ਦਈ ਹੈ ॥ ਕੇਸੋ ਗੁਪਾਲਕੋ ਬੁਲਵਾਯਕੇ ਹਮਾਰੇ ਪੀਛੇ ਕਥਾ ਬਚਵਾਵਨੀ॥ ਫੁੱਲ ਹਰੀਸਰ ਪਾਵਨੇ ॥ ਪਿੰਡ ਪਤਲ ਦੀਵਾ ਸਭੀ ਕਰਨੇ ॥ ਇਸ ਕਹਨੇਸੇ ਸ੍ਰਾਧਸੇ ਆਦਿਲੇ ਨਿਖਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਬਿਧਾਨ ਜਾਨ ਪੜੇਹੈ ॥ ਅਰ ਈਹਾਂ ਸ੍ਰਾਧਕਾ ਅੰਨ ਪਿਤਰੋਂਕੋ ਨਹੀ ਪਹੁਚੇ ॥ ਤਿਸਕੋ ਕਾਉਂ ਕੁੱਤੇ ਹੀ ਖਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਨੇਸੇ ਸ੍ਰਾਧ ਆਦਿ ਕਰਨੇਕਾ ਨਿਖੇਧ ਜਾਨ ਪੜੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਆਪਸ ਮੈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਜੀਕੇ ਬਚਨੋਂਕਾ ਬਿਰੋਧ ਹੈ ਈਹਾਂ ਐਸੀ ਬਚਨੋਂਕੇ ਬਿਰੋਧਕੀ ਆਸੰਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾਪਿ ਸ੍ਰਧਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀਨਕਾ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵੇ ਹੇਤ ਬਨਾਵਟੀ ਕਰਮ ਬਾਂਛਿਤ ਫਲ ਦਾਤਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਸ੍ਰਧਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੇਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਇਸ ਸਬਦਮੇ ਸ੍ਰਧਾ ਰਹਿਤ ਕਰਮ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਲਿਖੀ ਹੈ ॥ ਊਹਾਂ ਸ੍ਰਧਾ ਸਹਿਤਕਾ ਕਰਨਾ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅਰਥ ਕਹਨੇਸੇ ਬਚਨੋਂਕਾ ਬਿਰੋਧ ਨਹੀ ॥ ਬਿਰੋਧ ਏਕ ਵਸਤੁ ਮੇ ਕਰਨਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਬਚਨੋ ਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਈਹਾਂ ਗੁਰੁ ਜੀਨੇ ਜੀਵਤ ਪਿਤਰ ਨ ਮਾਨੈ ਕਹਨੇਸੇ ਬਨਾਵਟੀ ਕਰਮਕਾ ਨਿਖੇਧ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਊਹਾਂ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਕੀ ਮਰਯਾਦਾਕੀ ਰਖਜਾ ਹੇਤ ਸ੍ਰਧਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤਿ ਕਰਮਕਾ ਬਿਧਾਨ ਕਹਜਾ ਹੈ ਯਾਤੇ ਦੋਨੋ ਬਚਨੋਂਕਾ ਬਿਰੋਧ ਨਹੀ॥ਅਰ ਯਹਿਭੀ ਨਿਸਚਯ ਹੈ ॥ ਜਬ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਮੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਉਸਤਤੀ ਰੂਪ ਫਲ ਹੇਤ ਕਹੇ ਸੁਭ ਕਰਮੋਂਸੇ ਕਰਤਾ ਕੋ ਉਸਤਤ ਹੋਨਾ ਫਲ ਮਿਲੇ ਹੈ ॥ ਔ ਪ੍ਰ-ਤਖ ਨਿੰਦਾ ਯੋਗ ਲਿਖੇ ਅਸੁਭ ਕਰਮੋਂਸੇ ਪ੍ਰਤਖ ਨਿੰਦਾ ਰੂਪ ਫਲ ਮਿਲੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਮੇ ਪਰੋਖ ਪਿਤਰ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਫਲ ਹੇਤ ਕਹੇ ਕਰਮੋਂ ਸੇ ਪਿਤਰੋਂਕੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਆ-ਦਿਕ ਪਰੋਖਜ ਫਲਭੀ ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਤ ਅਵਸਜ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਇਸਮੇ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ ॥ ਸ੍ਰਧਾਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਅਵਸਜ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਸ੍ਰਧਾ ਹੀਨਕਾ ਤੋ ਰੋਗ ਨਿ-ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤਖ ਫਲ ਹੇਤ ਦਈ ਵੈਦਕੀ ਔਖਧੀ ਭੀ ਰੋਗ ਨਹੀ ਹਟਾਵੇ ॥ ਮਰੇਕੇ

ਨਾਮਸੇ ਕਰੇ ਕਰਮਕੇ ਫਲਕੀ ਤੋ ਕਜਾ ਕਹੇਂ ॥ ਰਹੇ ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਇਸਮੇ ਆਸਤਕੋਂ ਨਾਸਤਕੋਂ ਕੇ ਝਗੜੇ ਭਾਰੀਹੈਂ ੪ ॥ ੧ ॥ ੪੫ ॥

ਗਉੜੀ॥ ਜੀਵਤਮਰੈ ਮਰੈ ਫੁਨਿ ਜੀਵੈ ਐਸੇਸੁੰਨ ਸਮਾਇਆ ॥ ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਹੀਐ ਬਹੁੜਿ ਨ ਭਵਜਲਪਾਇਆ॥ ੧॥ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਐਸਾ ਖੀਰੁ ਬਿਲੋਈਐ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਮਨੂਆ ਅਸ-ਥਿਰੁ ਰਾਖਹੁ ਇਨ ਬਿਧਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਿਓਈਐ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰਕੈ ਬਾਣਿ ਬਜਰ ਕਲਿ ਛੇਦੀਪ੍ਰਗਟਿਆ ਪਦੁ ਪਰਗਾਸਾ ॥ ਸਕਤਿ ਅਧੇਰ ਜੇਵੜੀ ਭ੍ਰਮੁ ਚੂਕਾ ਨਿਹਚਲੁ ਸਿਵ ਘਰਬਾਸਾ ॥ ੨ ॥ ਤਿਨਿ ਬਿਨੁ ਬਾਣੈ ਧਨੁਖ ਚਢਾਈਐ ਇਹੁ ਜਗ ਬੇਧਿ-ਆ ਭਾਈ ॥ ਦਹ ਦਿਸ ਬੂਡੀ ਪਵਨੁ ਝੁਲਾਵੈ ਡੋਰਿਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ੩ ॥ ਉਨ ਮਨਿ ਮਨੂਆ ਸੁੰਨ ਸਮਾਨਾ ਦੁਬਿਧਾ ਦੁਰ-ਮਤਿ ਭਾਗੀ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਅਨਭਉ ਇਕੁ ਦੇਖਿਆ ਰਾਮਨਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੪੬ ॥

ਪਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਤੁਛ ਧਰਮੋ ਸੇ ਲਗਨੇ ਵਾਲੇ ਉਤਮ ਫਲ ਨਹੀ ਪਾਵੇਂ ॥ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕਰਕੇ ਅਬ ਉਤਮ ਧਰਮ ਪਰਾਯਣੋਂ ਕੋ ਉਤਮ ਫਲ ਕਾ ਲਾਭ ਕਹੇ॥ ਜੀਵਤ ਇਤਿ,ਜੋ ਪੁਰਖ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਪ੍ਰਥਮ ਜੀਵਤ੍ਰ ਭਾਵਤੇ ਮਰੇਂ ਹੈਂ ਔ ਮਰੈ ਫੁਨਿ ਜੀਵੈ, ਮਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਜੀਵੇ ਹੈਂ ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਐਸੇ, ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਸੁੰਨ ਸਮਾਇਆ, ਅਫੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈ ਭਾਵ ਸਰਬ ਕਲਪਨਾ ਸੇ ਹੀਨ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇ ਲੀਨ ਹੁਏ ਹੈਂ ॥ ਔ ਲੀਨ ਹੋ ਕਰ ਬਜਵਹਾਰ ਕਾਲ ਮੇ ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ, ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਉਪਾਧਿਕੇ ਸੰਗ ਕਾਲ ਮੇ ਹੀ ॥ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਨਿਰੰਜ-ਨਿ ਰਹੀਐ, ਜੋ ਅਸੰਗ ਜਾਨ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਵਾਨੋਂ ਨੇ॥ ਬਹੁੜਿ ਨ ਭਵਜਲ ਪਾਇਆ, ਫੇਰ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਨਹੀ ਪਾਵਨਾ॥ ਭਾਵ ਵਹੁ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਮੁਕਤ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ॥੧॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਵਾਨ ਜਿਗਜਾ ਸੂਯੋਂ ਕੋ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰੇ ॥ ਮੇਰੇ ਇਤਿ,ਰਾਮ ਈਹਾਂ ਸੰਬੋਧਨ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਰਾਮ

ਕਹੀਯੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਭਾਈਯੋ ਐਸਾ ਖੀਰ ਬਿਲੋਈਐ, ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਰਪ ਮਖਨ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਪੂਰਬ ਅੰਜਨ ਮੈ ਨਿਰੰਜਨ ਸਮਝਨਾ ਰੂਪ ਦੂਧ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਤਿਸੀ ਕੋ ਬਿਲੋਈਐ, ਬਾਰੰਬਾਰ ਬਿਚਾਰੀਏ॥ ਔ ਬਿਚਾਰਤੇ ਹੂਏ ਗੁਰ ਮਤਿ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੇ ਮਨਨਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਮਨ ਕੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇ ਥਿਰ ਰਖੀਏ॥ ਚਲਾਯਮਾਨ ਨਾ ਹੋਨੇ ਦੇਈਏ॥ ਇਸ ਬਿਧਿ ਨਾਮ ਇਸ ਕਹੇ ਮਨ ਕੋ ਥਿਰਰਖਨੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਓਈਐ, ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕੇ ਸਾ-ਖਯਾਤ ਕਾਰ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰੀਏ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਸਪਸਟ ਕਰੇ॥ ਗੁਰੁ ਕੇ ਇਤਿ,ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਗੁਰ ਕੈ ਬਾਨਿ ਬਜਰ ਨਾਮ, ਗੁਰੁ ਕੀ ਬਾਣੀ ਭਾਵ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪਬੱਜ੍ਰ ਸੇ ਕਲਿ ਛੇਦੀ, ਅਵਿਦਯਾਦਿ ਪਾਂਚ ਕਲੇਸੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਵਾ ਬਜਰ ਪਦ ਕਾ ਕਲਿ ਸਾਥ ਮੇਲ ਕਰ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਜਿਨੋਂਨੇ ਬਜ੍ਰ ਵਤ ਮਹਾ ਅਛੇਦਯ ਅਵਿ-ਦਯਾ ਰੂਪ ਕਲਿ ਨਾਸ ਕਰੀ ਹੈ॥ਉਨਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਆ, ਸਾਖਯਾਤ ਹੂਆ ਪਦੁਪਰਗਾਸਾ, ਸ੍ਵਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਥਾਨ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਨੇ ਤੇਤਿਨ ਕਾ ਅਪਨੀਅਵਰਣਵਿਖੇਪ ਦੋਨੋ ਸਕਤੀਯੋਂ ਸਹਿਤ ਅਗਯਾਨ ਅੰਧਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਜੇਵੜੀ ਕਾ ਭਾਨ ਹੋਨੇ ਤੇ ਤਿਸ ਮੈ ਸਰਪ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਦੂਰਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਕਤੀ ਸਹਤ ਅਗਯਾ-ਨ ਕੇ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਤੇ ਨਿਹਚਲੁ ਸਿਵ ਘਰਿ ਵਾਸਾ, ਕਬੀ ਚਲਾਯਮਾਨ ਨਾ ਹੋਨੇਵਾਲੇ ਕਲਯਾਣ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਘਰ ਮੇ ਤਿਨਕਾ ਨਿਵਾਸਹੋਵੇ ਹੈ॥੨॥ ਔ ਤਾਮੈ ਵਾਸ ਪਾਯ ਕੇ ਵਹੁ ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਕੋ ਬੇਧੈ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ॥ ਤਿਨ ਇਤਿ,ਤਿਨ ਐਸੇ ਮਹਾਤਮਾ ਜਨੋਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੇ ਧਨੁਖ ਬਾਣਾਦਿ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਚੜਾਵਨੇ ਸੈ॥ਯਹ ਮਾਯਾਕਾ ਕਾਰਯ ਰੂਪ ਜਗਤ ਬੇਧਿਆ, ਨਾਸ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਸੰਕਾ॥ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਸ ਕੀਯੇ ਤਿਨ ਕਾ ਸਰੀਰ ਕੈਸੇ ਰਹਯਾ ਯਹ ਸੁਨਪ੍ਰਾਰਬਧ ਰੂਪ ਲੇਸਾਵਦਯ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਗੁਡੀਕੋ ਰਖੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਦਹ ਦਿਸ ਇਤਿ,ਦਹ ਦਿਸ, ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਮੈ ਜੈਸੇ ਬੂਡੀ,ਕਾਗਜ ਕੀ ਗੁੱਡੀ ਭਾਵ ਪਤੰਗੀ ਕੋ ਪਵਨ ਝੁਲਾਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਰੂਪ ਪਵਨ ਕੇਆਸਰੇ ਗਯਾਨੀ ਕੀ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਗੁੱਡੀ ਚੇਸਟਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਗੁੱਡੀ ਸਾਥ ਲਗੀ ਡੋਰਵਤ ॥ ਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਡੋਰ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ਏਕ ਰਸ ਲਗੀ ਰਹੇ ਹੈ॥ ੪॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਨ ਮਨ ਮਨੂਆ, ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਉਲਟ ਕਰ ਤਿਨ ਕੀ ਮਨ ਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੁੰਨਿ ਸਮਾਨਾ, ਸਰਬ ਕਲਪਨਾ ਹੀਨ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਿਖੇ ਸਮਾਇ ਗਈ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸਕੇ ਤਹਾ ਸਮਾਵਨੇ ਸੇ ਦੁਬਿਧਾ ਨਾਮ ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀ ਜੋ

ਦੁਰਮਤਿ, ਖੋਟੀ ਬੁੱਧੀ ਥੀ ਸੋ ਭਾਗੀ, ਸਰਬਥਾ ਦੂਰ ਹੂਈ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਐਸੇ ਥਾਨ ਕਾ ਭਾਨ ਭਕਤੀ ਸਾਧਨਸੇ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਆਨਸੇ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹੁ ਇਤਿ,ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾਸੇ ਪਾਏ ਅਨੁਭਵ, ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰਸੇ ਗਯਾਨਵਾਨੋਨੇ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਖਿਆ, ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨਕੇ ਅਪਰੋਖ ਕੀਯਾਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਤਬ ਕੀਆਹੈ॥ ਜਬ ਪਹਲੇ ਉਨਕੀ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਮੇ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਭਕਤੀਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗੀ॥ ਬਿਨਾ ਭਕਤੀਸੇ ਐਸਾ ਗਯਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੈ ਭਾਵ ਯਹਹੈ॥ ੪॥ ੨॥ ੪੬॥

ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਤ੍ਰਿਪਦੇ॥ ਉਲਟਤ ਪਵਨ ਚਕ੍ਰ ਖਟੁ ਭੇਦੇ ਸੁਰਤਿ ਸੁੰਨਿ ਅਨਰਾਗੀ॥ ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ ਮਰੈ ਨ ਜੀਵੈ ਤਾਸੁ ਖੋਜ ਬੈਰਾਗੀ॥ ੧॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮਨ ਹੀ ਉਲਟਿ ਸਮਾਨਾ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਕਲਿ ਭਈ ਅਵਰੈ ਨਾਤਰੁ ਥਾ ਬੇਗਾਨਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਿਵਰੈ ਦੂਰਿ ਦੂਰਿ ਫੁਨਿ ਨਿਵਰੈ ਜਿਨਿ ਜੈਸਾ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ॥ ਅਲਉਤੀਕਾ ਜੈਸੇ ਭਇਆ ਬਰੇਡਾ ਜਿਨਿ ਪੀਆ ਤਿਨ ਜਾਨਿਆ॥ ੨॥ ਤੇਰੀ ਨਿਰਗੁਨ ਕਥਾ ਕਾਇ ਸਿਉ ਕਹੀਐ ਐਸਾ ਕੋਇ ਬਿਬੇਕੀ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਿਨਿ ਦੀਆ ਪਲੀਤਾ ਤਿਨਿ ਤੈਸੀ ਝਲ ਦੇਖੀ॥ ੩॥੩॥੪੭॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਲਿਵ ਲਾਗਣ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ॥ ਉਲਟਤ ਇਤਿ, ਕੋਕੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗੁਰੋਸੇ ਭਕਤੀ ਸਹਿਤ ਗਯਾਨਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ॥ ਪਰਮਾਤਮਾਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀਕੀ ਥਿਰਤਾ ਯਮ ਨਿਯਮ ਆਸਨ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਪ੍ਰਤਯਾਹਾਰ ਧਾਰਣ ਧਯਾਨ ਸਾਧਨ ਕਰ॥ ਸਮਾਧਿ ਕਾਲਮੇ ਹਠ ਯੋਗਸੇ ਭੀ ਕਰੇਹੈ॥ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਸਕੇ ਹਠ ਯੋਗਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂਮੇ ਸਪਸ਼੍ਟ ਹੈ॥ ਥੋੜਾ ਸਾ ਈਹਾਂ ਲਿਖੇਹੈਂ॥ ਜਬ ਸਮਾਧਿ ਕਰਨਕੀ ਇਛਾ ਕਰ ਬੈਠੇਹੈ ਪਹਲੇ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਸਾਧਨ ਕਰ ਸੁਧ ਕਰੀ ਹੂਈ ਪਵਨਕੋ ਗੁਦਾਕੇ ਸਮੀਪ ਏਕ ਕੁੰਡਲਨੀ ਨਾੜੀਹੈ ਤਿਸਮੈ ਝੜਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਨਾੜੀ ਗੁਦਾਕੇ ਚਕ੍ਰਮੇ ਸੇ ਲੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੇ ਲਗੀ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬੀਚਕੇ ਔਰ ਚਕ੍ਰੋਂਮੇਭੀ ਤਿਸਕਾ ਮੇਲ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤਲੇਕੋ ਜਾਤੀ ਪਵਨ ਰੋਕਕੇ ਕੁੰਡਲਨੀਮੇ ਝੜਾਈ ਹੂਈ ਸਭੀ ਚਕ੍ਰੋਮੇ ਹੋਕਰ ਦਸਮ ਦੁਆਰਕੋ ਜਾਵੈਹੈ॥ ਐ

ਤਹਾਂ ਗਈ ਪਵਨਕੋ ਜੋਗੀ ਜਨ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੈ ਰੋਕ ਲੇਵੇਹੈਂ॥ ਜੇਤਾ ਕਾਲ ਸਮਾਧੀ ਰਖਨੀ ਹੋਵੇ ਓਤਾ ਕਾਲ ਉਤਰਨੇ ਨਹੀ ਦੇਵੇਂ॥ ਔ ਜਹਾਂ ਸਰੀਰਮੈ ਪਵਨ ਰਹੇਹੈ ਉਹਾਂਹੀ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਰਹੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੈ ਪਵਨਕੇ ਹੋਤੇ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਭੀ ਤਹਾਂਹੀ ਰਹੇਹੈ॥ ਔ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਮੇਹੀ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸੇ ਪਰਮਾਤਮ ਤਤ੍ਵਕੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਰਹੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀਸੇ ਵਹਾ ਯਥਾ-ਰਥ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਾਸੇਹੈ॥ ਏਤਾ ਅਰਥ ਪਹਲੀ ਤੁਕਮੈ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਅੱਖਰ ਯੋਜਨਾ ਐਸੇਹੈ ਸਮਾਧੀਕੀ ਇਛਾ ਕਰ ਜੋਗੀ ਜਨ ਜਬ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ ਕੋ ਉਲਟਾਵੇਹੈ ਤਬ ਉਲਟਤ, ਕਿਆ ਤਲੇ ਜਾਨੇਸੇ ਊਪਰ ਕੋ ਉਲਟੀ ਹੂਈ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ॥ ਚਕ੍ਰ ਖਟ ਭੇਦੇ, ਅਧਾਰਾਦਿ ਖਟ ਚਕ੍ਰੋਂਕੋ ਬੇਧਕੇ ਊਪਰ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੈ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਔ ਤਹਾਂ ਜਾਤੀ ਹੂਈਕੇ ਭੀਤਰ ਗਈਜੋ ਸੁਰਤਿ, ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਉ-ਪਜੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਹੁ ਸੁਨ ਕਿਆ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪਮੈ ਅਨੁਰਾਗੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਆਕਾਰ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਅਧਾਰਾਦਿ ਖਟੋਂਮੈ ਗੁਦਾ ਲਿੰਗਕੇ ਮੱਧਮੈ ਆਧਾਰ ਚਕ੍ਰਹੈ॥ ਇਸਕੇ ਨੀਚੇ ਕੁੰਡਲਨੀ ਨਾੜੀਹੈ॥ ਸਰਪ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕੁੰਡਲ ਲਗਾਏ ਰਹਤੀਹੈ॥ ਇਸਤੇ ਤਿਸਕਾ ਨਾਮ ਕੁੰਡਲਨੀ ਹੈ॥ ਲਿੰਗਕੇ ਮਲਮੈ ਸ੍ਵਾਧਿਸ੍ਟਾਨ ਚੱਕ੍ਰਹੈ॥ ਨਾਭਿਮੈ ਮਣਿ ਪੂਰਕ ਚੱਕ੍ਰਹੈ॥ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਅਨਾਹਤ ਚੱਕ੍ਰ ਹੈ॥ ਕੰਠਮੈ ਬਿਸੁਧ ਚਕ੍ਰਹੈ॥ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀਮੈ ਆਗਜਾ ਚੱਕ੍ਰਹੈ॥ ਯੇ ਆਧਾਰਾਦਿ ਖਟ ਚੱਕ੍ਰਹੈਂ॥ਮਾਸਕੀ ਬੋਟੀਕਾ ਨਾਮ ਚਕ੍ਰਹੈ॥ਤਿਸਕੇ ਊਪਰ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਕਣਕੇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਉਨਕਾ ਨਾਮ ਦਲਹੈ। ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ॥ਪ੍ਰਕਰਣਮੈ ਚਲੇਹੈ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਹੀ ਰੀਤਸੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੈ ਜਾਯ ਕਰ ਵਾ ਬਿਨਾ ਤਹਾ ਜਾਨੇਸੇ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਸਮਾਧਿਮੈ ਲਗ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਹੂਈਹੈ॥ ਵਹੁ ਵੈਸੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੈ ਐਸੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰੇਹੈ॥ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪੂਰਨਹੈ॥ਯਾਤੇ ਪਰਿਛਿਨਵਸਤੁਯੋਂ ਵਤ॥ ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ, ਆਵੇ ਜਾਵੇ ਨਹੀ ਪੁਨਾ ਮਰੈ ਨ ਜੀਵੈ, ਸਦਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੋਨੇਤੇ ਮਰੇ ਨਹੀਂ ਔ ਸਦਾ ਹੀ ਜੀਵਤ ਹੋਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਸਰੀਰਕੇ ਮੇਲਸੇ ਵਹੁ ਜੀਵੇ ਨਹੀ॥ ਜੋ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾਹੈਂ॥ ਤਾਸੁ ਖੋਜ ਬੈਰਾਗੀ, ਹੇ ਕਲਜਾਣ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਵੈਰਾਗਜ ਵਾਨ ਤਿਨਕੋ ਖੋਜੋ॥ ੧॥ ਜੋ ਜਿਗਜਾਸੂ ਐਸੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੋ ਮਿਲੇ ਹੈਂ ਵਹੁਭੀ ਵੈਸੇਹੀ ਹੋਗਏਹੈਂ॥ ਯਹ ਤਿਨਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਇਤਿ, ਪਹਿਲਾ ਮਨ ਸਬਦ ਈਹਾਂ ਪਿਆਰੇਕਾ ਵਾਚਕਹੈ॥ ਦੂਸਰਾ ਮਨ ਪਰਮਾਤਮਾ

ਕਾ ਬੋਧਕ ਹੈ॥ ਤੁਕ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥਹੈ॥ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਜੋ ਜਿਗਯਾਸੂ ਮਨਹੀ ਉਲਟ ਸਮਾਨਾ, ਸੰਸਾਰ ਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹਟਾਯ ਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾਮੇ ਹੀ ਸਮਾਏ ਹੈਂ॥ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਜਗਤ ਓਰਸੇ ਹਟ ਕਰ ਅਕਲਿ, ਬੁੱਧੀ ਭਈ ਅਵਰੈ, ਹੋਈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਨਾਤਰੁ, ਜੇਕਰ ਐਸੀ ਬੁਧੀਨਾ ਹੋਤੀ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਵਹੁ ਜੀਵ ਬੇਗਾਨਾ, ਕਾਹੂ ਆਨਕਾ ਥਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਸੰਤ ਨਹੀਥਾ॥ਉਕ੍ਤੰਚ॥ਓਇ ਹਰਿਕੇ ਸੰਤ ਨ ਆਖੀਐ, ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਵਾ ਨਾਤਰੁਥਾ ਬੇਗਾਨਾ, ਭੇਦ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਆਨਕਾ ਪਸੂਥਾ ਉਕ੍ਤੰਚ॥ ਜਾਕੇ ਭੀਤਰਹੈ ਅੰਤਰਾ, ਜੈਸੇ ਪਸੁ ਤੈਸੇ ਓਇ ਨਰਾ॥ ੧॥ ਪੁਨਾਭੀ ਉਨਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਨਿਵਰੈ ਇਤਿ, ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬ ਜੋ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਕੇ ਸੁਭਾਵ ਅਤਿ ਸਮੀਪ ਹੋ ਰਹੇਥੇ॥ ਵਹੁਤੋ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੇ ਸਭੀ ਦੂਰ ਹੋਗਏ॥ ਅਰ ਜੋ ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬ ਦੈਵ ਸੰਪਤਕੇ ਗੁਣ ਦੂਰਥੇ ਵਹੁ ਪੁਨਾ ਨਿਵਰੇ, ਸਮੀਪ ਹੋਗਏਹੈਂ॥ ਅਥਵਾ ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਅਤਿ ਦੂਰ ਜਾਨਤੇਥੇ॥ ਵਹੁ ਨਿਵਰੈ ਨਾਮ ਹਾਥਪੈ ਧਰੇ ਬਿੱਲ ਵਤ ਅਪਰੋਖ ਹੁਯਾਹੈ॥ਅਰ ਜੋ ਦੇਹਾਦਿ ਅਨਾਤਮਾ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਨ ਕਰ ਨਿਵਰੈ, ਅਤਿ ਸਮੀਪ ਹੋਰਹਿਆ ਥਾ॥ ਵਹੁ ਬਿਚਾਰਸੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਅਤਿ ਦੂਰ ਹੋਕਰ ਭਾਸਜਾਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰਭੀ ਸਰਬਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ ਕਿੰਤੁ ਅਧਕਾਰੀਯੋਂ ਕੋ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਨਿ ਇਤਿ, ਜੈਸਾ ਸਾਥ ਤੈਸਾਕਾ ਮੇਲਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਨ, ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਨੇ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੈਸਾ ਹੈ ਤੈਸਾ ਅਦ੍ਵਤੀ ਰੂਪ ਕਰ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਪੀਛੇ ਮਾਨਿਆ, ਮਨਨ ਕੀਆਹੈ॥ ਤਿਸੀਕੋ ਉਸਕਾ ਵਾਸਤਵ ਰੂਪ ਭਾਸਿਆ ਹੈ ਔਰੋਂਕੋ ਨਹੀ ਭਾਸੇ॥ ਆਨ ਥਾਨੋਂਮੇ ਇਸ ਵਾਰਤਾਪੈ "ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਗੂੰਗੇ ਗੁੜ ਖਾਇਆ" ਐਸੇ ਗੂੰਗੇਕੇ ਗੁੜ ਕਾ॥ਅਰ "ਜਿਉ ਗੂੰਗੇ ਸਾਕਰਮਨ ਮਾਨਿਆ"॥ ਐਸੇ ਗੂੰਗੇਕੀ ਸੱਕਰਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਹੈ॥ ਈਹਾਂ ਉਨਕੇ ਮੇਲਸੇ ਗੂੰਗੇਕੇ ਮਿਸਰੀਕੇ ਸ਼ਰਬਤਕਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਲਉਤੀ ਇਤਿ, ਅਲਉਤੀ ਗਯਾਨੀ ਸੰਕੇਤਮੇ ਮਿਸਰੀਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਜੈਸਾ ਯਖ ਤੈਸਾ ਬਲੀਕੇ ਮੇਲਸੇ ਬਰੇਡਾ, ਉਸ ਕੇ ਸ਼ ਬਤ ਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਅਲਉਤੀਕਾ ਨਾਮ ਮਿਸਰੀਕਾ ਜੈਸਾ ਮੀਠਾ ਭਇਆ ਬਰੇਡਾ, ਹੁਆ ਹੈ ਸ਼ਰਬਤ ਸੋ ਜਿਨ ਨਾਮ ਜਿਸ ਗੂੰਗੇਨੇ ਪੀਆਹੈ ਤਿਸਕਾ ਰਸ ਤਿਸੀਨੇ ਜਾਨਿਆ ਹੈ॥ ਦੂਸਰੇਸੋ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕੇ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਸ ਵਿਦ੍ਵਾਨਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆਹੈ ਵਹੀ ਉਸ ਸ੍ਵੰਸੰਬੇਦਯਕੋ ਜਾਨੇਹੈਂ॥ ਔਰ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ੨॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਤੇਰੀ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਜਿਗਯਾਸੂਕੋ ਕਬੀਰ ਬੋਧਨ ਕਰੇ ਹੈ ਤਿਸੀਕੋ ਯਹ ਕਹੇਹੈ॥

ਹੇ ਜਿਗਜਾਸੂ ਤੇਰੀ, ਨਾਮ ਤੇਰੇ ਨਿਰਗੁਣ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਕਥਾ, ਕਥਨ ਕਾਇ ਸਿਉ ਕਹੀਏ, ਕਿਸਸੇ ਕਰੀਯੇ ॥ ਐਸਾ ਕੋਇ ਬਿਬੇਕੀ, ਐਸਾ ਕੌਨ ਬਿਚਾਰ ਵਾਨ ਹੈ ਜਿਸਕੇ ਸਾਥ ਸ੍ਵਸੰਬੇਦਕੀ ਕਥਾ ਕਹੇ ਅਰਥਾਤ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾਪੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਹੈਂ ਕਹ ਕਬੀਰ ਇਤਿ, ਕਹਤੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜਿਸ ਪੁਰਖਨੈ ਤੋਪਕੋ ਪਲੀਤਾ ਦੀਆਹੈ ॥ ਉਸਕੇ ਦੇਨੇਸੇ ਜੈਸਾ ਚਮਤਕਾਰ ਹੋਵੈਹੈ ਸੋ ਤਿਨ, ਤਿਸੀ ਪੁਰਖਨੈ ਤੈਸੀ ਝਲ ਦੇਖੀ, ਤੈਸਾ ਚਮਤ ਕਾਰ ਦੇਖਿਆਹੈ ॥ ਭਾਵ ਵਹੀ ਦੇਖੇਹੈ ਆਨ ਕੋ ਵੈਸਾ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂਭੀ ਜਿਸਕੋ ਨਿਰਤਸਯ ਆਨੰਦਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੂਯੀਹੈ ਵਹੀ ਉਸਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇਹੈ ॥ ਔਰ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥ ੪੭ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਤਹ ਪਾਵਸ ਸਿੰਧੁ ਧੂਪ ਨਹੀ ਛਹੀਆ ਤਹ ਉਤਪਤਿ ਪਰਲਉ ਨਾਹੀ ॥ ਜੀਵਨ ਮਿਰਤੁ ਨ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਬਿਆਪੈ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧ ਦੋਉ ਤਹ ਨਾਹੀ ॥ ੧ ॥ ਸਹਜ ਕੀ ਅਕਥ ਕਥਾ ਹੈ ਨਿਰਾਰੀ ॥ ਤੁਲਿ ਨਹੀ ਚਢੈ ਜਾਇ ਨ ਮੁਕਾਤੀ ਹਲੁਕੀ ਲਗੈ ਨ ਭਾਰੀ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਰਧ ਉਰਧ ਦੋਊ ਤਹ ਨਾਹੀ ਰਾਤ ਦਿਨਸੁ ਤਹ ਨਾਹੀ ॥ ਜਲੁ ਨਹੀ ਪਵਨੁ ਪਾਵਕੁ ਫੁਨਿ ਨਾਹੀ ਸਤਿ ਗੁਰ ਤਹਾ ਸਮਾਹੀ ॥ ੨ ॥ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਰਹੈ ਨਿਰੰਤਰਿ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਲਹੀਐ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਬਲਿ ਜਾਉ ਗੁਰ ਅਪੁਨੇ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥ ੪੮ ॥

ਬਿਧਿ ਮੁਖ ਸੇ ਜਿਸ ਨਿਰਗੁਨ ਵਸਤੁ ਕੇ ਕਥਨ ਕੋ ਕਠਨਤਾ ਕਹੀ ਅਬ ਨਿਖੇਧ ਮੁਖ ਸੇ ਕੁਛ ਤਿਸ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਹੈ॥ਤਿਹ ਇਤਿ ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ "ਤੇਰੀ ਨਿਰ ਗੁਣ ਕਥਾ ਕਾਇਸਿਉਕਹੀਏ" ਪਾਠਸੇਜਿਸਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਕਹਨਾ ਕਠਨਕਹਜਾ ॥ਅਬਨਿਖੇਧ ਦ੍ਵਾਰਾ ਉਸਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਤਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵੇਦ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਦੋ ਰੂਪ ਸੇ ਕਥਨ ਹੈ ॥ ਏਕ ਬਿਧਿ ਸੇ ਦੂਸਰਾ ਨਿਖੇਧ ਸੇ ਜੋ ਬਚਨ ਸ੍ਰਿੰਗ ਗ੍ਰਾਹਕ ਨਜਾਯ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ਸੋ ਬਿਧਿ ਸੇ ਬੋਧਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਗਊਆਂ ਕੇ ਵਾੜੇ ਮੈ ਜਾਯ ਕੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਗੁਆਲੇ ਕੋ ਕਹੇ ਇਨ ਮੇ ਮੇਰੀ ਗਊ ਕੌਨਸੀ ਹੈ ॥ ਤਬ ਉਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨਕੇ ਗੁਆਲਾ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੇ ਪਕੜ ਕੇ ਕਹੇ ਹੈ ਯਹ ਤੇਰੀ ਗਊ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਕੌਨ

ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ॥ ਪੂਛਤੇ ਕੋ ਜੋ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ ਵਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਬਚਨ ਬੋਧਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਇਸਤੇ ਇਨਕਾ ਨਾਮ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਜੋ ਬਚਨ ਸਭ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰ ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਵਸਤੁ ਕੋ ਬੋਧਨ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋ ਨਿਖੇਧ ਸੇ ਬੋਧਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਅਨੇਕ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਰਾਜਾ ਸਰੀਖੇ ਦੇਖਕੇ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਕਾਹੂ ਸੇ ਪੂਛੇ ਇਨ ਸਭ ਪੁਰਖੋ ਮੇ ਰਾਜਾ ਕੌਨ ਹੈ॥ ਤਬ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕੇ ਬਤਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਜਿਨਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਚਾਂਦੀ ਸੋਇਨੇ ਕੀ ਛਟੀ-ਆਂ ਹੈ ਵੁਹ ਨਹੀ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਛਤ੍ਰ ਚਮਰ ਹੈ ਵੁਹ ਨਹੀ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਊਪਰ ਛਤ੍ਰ ਚਮਰ ਨਹੀ ਵਹੁ ਨਹੀ॥ ਜਿਨਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਮੁਕਟ ਨਹੀ ਵਹੁ ਨਹੀ॥ ਜੋ ਇਨ ਸਭ ਸੇ ਬਾਕੀ ਰਹਜਾ ਵਹੁ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਸੁਨ ਜਿਸਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਮੁਕਟ ਹੋਵੇ ਅਰ ਜਿਸ ਪੈ ਛਤ੍ਰ ਚਮਰ ਹੋਵੇ ਤਿਸਕੋ ਰਾਜਾ ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਭੀ ਕੌਨ ਬ੍ਰਹਮ ਪੂਛੇ ਜਿਸ ਮੈ ਰੂਪ ਨਹੀ ਰੰਗ ਨਹੀ ਰੇਖ ਨਹੀ ਭੇਖ ਨਹੀ ਬਰਣ ਨਹੀ ਆਸ੍ਰਮ ਨਹੀ ਗੁਣ ਨਹੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨਹੀ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਬਚਨ ਬੋਧਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਇਸਤੇ ਇਨਕਾ ਨਾਮ ਨਿਖੇਧਕ ਬਚਨ ਹੈ ਐਸੇ ਬਚਨੋਂ ਕੋ ਸੁਨ ਕੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਜੋ ਸਭ ਕੇ ਨਿਖੇਧੋਂ ਕੋ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਸੇਖ ਰਹਿਆ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਐਸੇ ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਦੋਨੋ ਰੀਤੀ ਕਾ ਸੰਖੇਪ ਸੇ ਯਹ ਸਾਰ ਹੈ॥ ਬਹੁਤ ਵਸਤੂਯੋਂ ਮੇ ਸੇ ਏਕ ਵਸਤੁ ਭਿੰਨ ਕਰ ਕਾਹੂ ਕੋ ਬਤਾਵਨੀ ਹੋਵੇ ਤਬ ਲੋਕ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਬਤਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਇਕ ਤੋ ਅਨੇਕੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਸੇ ਤਿਸ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰ ਕਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਯਹ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਗੁਆਲੇ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਮੇ ਗਊ॥ ਦੂਸਰਾ ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਕੋ ਬਤਾਯਾ ਚਾਹੇ ਉਸ ਬਿ-ਨਾ ਔਰ ਸਭ ਕੋ ਨਹੀ ਨਹੀ ਕਹਿਕੇ ਉਸਕੋ ਬਾਕੀ ਰਖ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਮੇ ਰਾਜਾ॥ ਯਾਤੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬੋਧਕ ਬਚਨੋਂ ਮੇ ਯਹੀ ਦੋ ਰੀਤੀ ਹੈਂ॥ ਤਿਨ ਦੋਨੋ ਮੈ ਈਹਾਂ ਨਿਸ਼ੇਧ ਮੁਖ ਸੇ ਨਿਰਗੁਣ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਬੋਧਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਮੂਲ ਪਾਠ ਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਤਹ ਨਾਮ ਤਿਸ ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈ ਪਾਵਸਿ, ਸ੍ਰਾਵਣ ਭਾਦ੍ਰੋਂ ਕੀ ਰੁਤਿ ਸੇ ਲੇਕਰ ਖਟ ਰੁਤੋਂ ਮੈ ਕੋਈ ਰੁਤ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਨਿਖਲ ਨਦੀਯੋਂ ਸਹਿਤ ਤਿਨਕਾ ਪਤੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਭੀ ਤਿਸਮੇ ਨਹੀ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸਮੇ ਧੂਪ ਨਹਿ ਛਹੀਆ, ਛਾਯਾ ਧੂਪ ਕਾ ਦੁੰਦ ਨਹੀ॥ ਔਰ ਛਾਯਾ ਧੂਪ ਕੇ ਦੁੰਦਵਤ ਤਾ ਮੈ ਔਰ ਭੀ ਸੀਤ ਉਸਨਾਦਿ ਕੋਈ ਦੁੰਦ ਨਹੀ॥ ਤਥਾ ਆਨ ਦੁੰਦੋਂ ਵਤ ਸਰਬ ਸੇ ਬਡਾ ਦੁੰਦ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਅਰ ਪ੍ਰਲਯ ਭੀ ਤਿਸਮੇ ਨਹੀ॥ ਏਵੰ ਦੋਹੋ ਕਾ

ਜੀਵਨਾ ਮਰਨਾ ਔ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਕੇ ਧਰਮ ਸੁਖ ਦੁਖ ਭੀ ਨਹੀ ਤਿਸ ਮੈ ਬਿਆਪਤੇ। ਤੈਸੇ ਸੁੰਨ ਕਿਆ ਸਮਾਧੀ ਹੀਨ ਸਮਾ ਜਾਗ੍ਰਦਾਦਿਕ ਅਵਸਥਾ ਔ ਸਮਾਧੀ ਅਵਸਥਾ ਯੇ ਦੋਨੋ ਭੀ ਤਿਸਮੇ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸ ਸਹਜ ਕੀ, ਸਰਬ ਕੇ ਨਿਸੇਧੋਂ ਕੇ ਜਾਨ ਨੇ ਵਾਲੇ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਅਕਥ, ਸਕਤੀ ਸੇ ਅਕਹਿ ਹੋਕਰ ਲਖਯਣਾ ਸੇ ਕਹਯਾ ਜਾਨਾ ਰੂਪ ਕਥਾ ਸਰਬ ਸੇ ਜੁਦੀ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਿਸ ਐਸੀ ਕਥਾਵਾਲੇ ਕਾ ਸਰੂਪ ਕਾਹੂ ਸੇ ਤੋਲਨੇ ਹੇਤ ਤੁਲ ਪੈ ਨਹੀ ਚਢ ਸਕੇ ॥ ਔ ਤੁਲ ਪੈ ਨਾ ਚਢ ਸਕਨੇ ਸੇ ਤੋਲੇ ਹੁਏ ਅੰਨਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਨਾ ਮੁਕਾਤੀ, ਨਿਖੁੱਟ ਨਹੀ ਜਾਵੇ । ਪੁਨਾ ਤੁਲ ਪੈ ਚਢਨੇ ਕੇ ਹੇਤੂ ਨਯੂਨ ਅਧਿਕ ਬੋਝ ਕੇ ਨਾਹੋਨੇ ਸੇ ਹਲੁਕੀ ਲਗੈ ਨ ਭਾਰੀ, ਹਲਕਾ ਭਾਰਾ ਪਨ ਭੀ ਤਿਸਕੀ ਬਿਜਕ੍ਰੀ ਮੈ ਕੋਈ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ੧ ॥ ਤਥਾ ਅਰਧ ਉਰਧ, ਤਲੇ ਉਪਰ ਕੇ ਚੌਦਾ ਲੋਕ ਭੀ ਤਿਸਮੇ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਇਨ ਲੋਕੋਮੇਂ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਮਨੁਖਯਨ ਕੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਰਾਤਿ ਦਿਨ ਭੀ ਤਿਸਮੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਜਲਾਦਿਕ ਤਤ੍ਵ ਭੀ ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਸੇਵਕ ਸਤਿ ਗੁਰ ਭੀ ਤਹਾ ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਸਮਾਹੀ, ਸਮਾਇ ਗਏ ਹੈਂ ਭਾਵ ਯੇ ਭੀ ਨਹੀ॥ ੨ ॥ਸਰਬ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕੀਯੇ ਪੀਛੇ ਕੁਛ ਸੇਖਭੀ ਰਹਿਆ ਯਹਿ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਅਗਮਇਤਿ, ਜਿਸਮੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕੀ ਗੱਮਯ ਨਹੀ ਅਰ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕਾ ਗੋਚਰ ਵਿਖਯ ਨਹੀ॥ ਵਹੁ ਸਰਬ ਕਾ ਸਾਖੀ ਨਿਰੰਤਰਿ, ਏਕ ਰਸ ਸਰਬ ਕਾ ਬਾਧ ਕਰ ਸੇਖ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਆਪ ਸੈ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਪਾਈਏ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸੀ ਉਤਮ ਵਸਤੁ ਕੋ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰੋਂ ਪੈ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਈਏ ॥ ਔ ਸਦਾ ਤਿਨ ਕੇ ਸ੍ਰੇਸਟ ਸੰਗ ਮੇ ਮਿਲੇ ਰਹੀਏ॥ ਕਬੀ ਤਿਨਕਾ ਮੇਲ ਨ ਛੋਡੀਏ॥ ਭਾਵਯਹਿ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜੌਹਰੀ ਲੋਗਨ ਕੇ ਮੇਲ ਬਿਨਾ ਰਤਨੋਂ ਕੀ ਪਰੀਖਯਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਤੈਸੇ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਬਿਨਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਧਿ ਮੁਖ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕੈਸੇ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਨਿਖੇਧ ਮੁਖ ਸੈ ਕੈਸੇ ਕਰੇ ਹੈ ਇਨ ਪ੍ਰਕਾਰੋਂ ਕਾ ਗਯਾਨਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਗਯਾਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸਤ ਸੰਗ ਅਵਸਯ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਯੇ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥ ੪੮ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਦੁਇ ਬੈਲ ਬਿਸਾਹੇ ਪਵਨੁ ਪੂੰਜੀ ਪਰਗਾਸਿਓ॥ਤ੍ਰਿਸਨਾਗੂਣਿ ਭਰੀਘਟਭੀਤਰਿਇਨਿ ਬਿਧਿ ਟਾਂਡ ਬਿਸਾਹਿਓ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਨਾਇਕੁ ਰਾਮੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ਸਗਲ ਸੰਸਾ

ਰ ਕੀਓ ਬਨਜਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਦੁਇ ਭਏ ਜਗਾਤੀ ਮਨੁ ਤਰੰਗ ਬਟਵਾਰਾ ॥ ਪੰਚ ਤਤੁ ਮਿਲਿ ਦਾਨੁ ਨਿਬੇਰਹਿ ਟਾਂਡਾ ਉਤਰਿਓ ਪਾਰਾ ॥ ੨ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁਰੇ ਸੰਤਹੁ ਅਬ ਐਸੀ ਬਨਿਆਈ ॥ ਘਾਟੀ ਚਢਤ ਬੈਲੁ ਇਕੁ ਥਾਕਾ ਚਲੋ ਗੋਨਿ ਛਿਟਕਾਈ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥ ੪੯ ॥

ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋ ਸੈ ਜਿਗਯਾਸੂਕੀ ਬੁੱਧੀਮੇ ਆਤਮਾਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਯਾ ਭਾਵਸੈ ਅਬ ਬਣਜਾਰੇਕੇ ਰੂਪਕਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਪਾਪ ਇਤਿ, ਇਸ ਸਬਦ ਮੇ ਪਾਠ ਕ੍ਰਮਸੇ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਬੈਲ ਭਾਸੇਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਗੂਣ ਭਾਸੇਹੈ ॥ ਔ ਤ੍ਰਿਸਨਾਕੇ ਮੇਲੀ ਆਸੁਰ ਗੁਣ ਟਾਂਡਾ ਭਾਸੇਹੈ ਸੋ ਬਨੇ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਆਗੇ ਚਲ ਕਰ ਟਾਂਡਾ ਉਤਰਿਓ ਪਾਰਾ ਕਹਿਣਾਹੈ ॥ ਔ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਟਾਂਡਾ ਮਹਾਤਮਾਕੇ ਮੇਲਸੇ ਬੀਚਮੇ ਡੁਬੇਹੈ ਪਾਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤਥਾ ਪਾਪ ਰੂਪ ਬੈਲਕੇ ਥਕੇਭੀ ਪੁੰਨ ਰੂਪ ਬੈਲ ਕੇ ਰਹੇ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਗੂਣ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸ ਰੀਤਸੇ ਇਸਕਾ ਅਰਥ ਆਗੇ ਲਿਖਣਾਹੈ ਸੋ ਯਥਾਰਥ ਜਾਨਣਾ ॥ ਅਰ ਪਹਿਲੇ ਟਾਂਡਾ ਪਦਸੇ ਆਸੁਰਸੰਪਤਿ ਲੇਨੀ ॥ ਦੂਸਰੇ 'ਟਾਂਡਾ ਉਤਰਿਯੋ'' ਵਾਲੇ ਟਾਂਡਾ ਪਦਸੇ ਦੈਵ ਸੰਪਤ ਲੇਨੀ ॥ ਯਾਤੇ ਮੂਲਕੇ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਦੁਇ,ਪਾਠਕੇ ਆਗੇ ਥੂਲ ਸਰੀਰ ਸੇਖ ਕਰ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਇਨ ਦੋਨੋਸੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਬਣ ਜਾਰਿਯੋਨੇਂ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਜੂਨੋਕੇ ਥੂਲ ਸਰੀਰ ਬੈਲ ਖਰੀਦੇਹੈਂ॥ ਅਰ ਇਨ ਬੈਲੋਂਪੇ ਲਦਣੇ ਯੋਗ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਅਰ ਦੈਵੀ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਮਾਲਕੀ ਖਰੀਦ ਹੇਤ ਪਵਨ ਪੂੰਜੀ ਪਰਗਾਸਿਓ, ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਪੂੰਜੀ ਸਾਥ ਲਈਹੈ ॥ ਔ ਐਸੀ ਪੂੰਜੀ ਲੇਕਰ ਦੈਵ ਸੰਪਤ ਤੋ ਕੋਈ ਹੀ ਖਰੀਦੇਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨਾਦਿ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਸਭਨੇ ਖਰੀਦੀਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਇਤਿ, ਘਟ ਗੂੰਣ ਭੀਤਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭਰੀ ਐਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਅਰਥ ਯਹਿ ਕਰਨਾ ਘਟ ਗੂੰਣ ਭੀਤਰ, ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਗੁਣਮੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾਦਿ ਆਸੁਰ ਗੁਣੋਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਭਰੀਹੈ ॥ ਇਨ ਬਿਧਿ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਟਾਂਡਾ, ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਿ ਰੂਪ ਮਾਲ ਜੀਵੋਂਨੇ ਬਿਸਾਹਿਓ, ਖਰੀਦਿਆਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋ ਯੇ ਜੀਵ ਬਨਜਾਰੇ ਕਿਸਨੇ ਬਨਾਏਹੈਂ ਇਸ ਇਛਾਮੇ ਕਹੇ ਐਸਾ ਇਤਿ,ਬਣਜਾਰੇ ਲੋਕਨਮੈ ਜੋ ਬਡਾ ਸਾਹੂਕਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਨਾਯਕ ਕਹਤੇਹੈਂ ॥ ਵਹੀ ਅਪਨੇ ਪਾਸਤੇ ਪੂਜੀ ਦੇਕਰ ਬਹੁਤੇ ਨਿਰਧਨੋਂਕੋ ਬਨਜ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਨਜਾਰੇ ਬਨਾਵੇਹੈ ॥ ਈਹਾਂ

ਉਸਕੇ ਥਾਨਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹਮਾਰਾ ਐਸਾ ਨਾਯਕਹੈ ॥ ਜਿਸਨੇ ਅਪਨੇ ਪਾਸਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਪੂੰਜੀ ਦੇਕਰ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰ, ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰਮੇ ਬਨਜਾਰੇ ਬਨਾਇ ਰਖੇਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਬਨਜਾਰਿਯੋਂਕੇ ਮਾਲਪੈ ਜਗਾਤਭੀ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਅਰ ਕਬੀ ਤਿਨਕੇ ਮਾਲਕੋ ਬਟਵਾਰੇ ਖੋਸੇ ਹੈਂ ਸੋ ਈਹਾਂ ਯੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਕਾਮ ਇਤਿ, ਜਗਾਤੀ ਲੋਕ ਬਨਜਾਰਿਯੋਂਸੇ ਰਾਜਾਕੇ ਹਿੱਸੇਕਾ ਮਹਸੂਲ ਲੇਵੈਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਕਾਮ ਜੋ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਭੋਗੋਂਕੀ ਇਛਾਹੈ ॥ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋ ਬਾਂਛਿਤ ਵਸਤੁ ਬਿਗਾੜਨੇ ਵਾਲੇ ਪੈ ਕੋਪਹੈ ॥ ਯੇ ਦੋਨੋ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਯੇ ਪਦਾਰਥਕੋ ਲੇਵੈਹੈਂ ਯਾਤੇ ਯੇ ਜਗਾਤੀ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਮਨ ਜੋ ਤਰੰਗ, ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਸੰਕਲਪੋਂ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਸੋ ਬਟਵਾਰਾ, ਬਨਜਾਰਿਯੋਂਕੇ ਮਾਲਕੋ ਬਾਟ ਰਸਤੇਮੈ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਧਾੜਵੀਹੈ ॥ ਧਾੜਵੀ ਬਨਜਾਰਿਓਂ ਕੇ ਮਾਲ ਕੋ ਰਸਤੇਮੈ ਲੂਟ ਲੇਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨਭੀ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੇ ਮਾਲ ਕੋ ਲੂਟਨੇ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬਟਵਾਰਾ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਕਬੀ ਕਬੀ ਰਾਜਾ ਲੋਕ ਸੌਦਾਂਗਰ ਲੋਕਨ ਪੈ ਮਾਲਕੀ ਜਗਾਤਸੈ ਅਧਿਕ ਔਰ ਭੀ ਦੰਡ ਲਗਾਇ ਦੇਵੈਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਤਾਮ੍ਰਮੁਖੋਂ ਨੇ ਟਿਕਟ ਲਗਾਏਹੈਂ ॥ ਅਰ ਉਨਕੇ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇਭੀ ਜਗਾਤੀਯੋਂਸੇ ਜੁਦੇ ਲੋਗ ਹੋਵੈਹੈਂ ॥ ਉਨਕੇ ਲੀਯੇ ਪੀਛੇ ਪੁਨਾ ਟਾਂਡੇਮੈ ਰੋਕ ਨਹੀ ਰਹੇ ਸੋ ਈਹਾਂ ਸੰਤ ਜਨ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਪੰਚ ਇਤਿ, ਪੰਚ ਸੰਤੋਂਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਪੰਚ ਤਤ੍ਵ ਕਹਨੇਸੇ ਤਤ੍ਵ ਵੇਤਾ ਸੰਤ ਲੇਨੇ ॥ ਤਿਨ ਸੰਤੋਂਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਜੋ ਜਿਗਯਾਸੂ ਰੂਪ ਬਨਜਾਰੇ ਦਾਨੁ ਨਿਬੇਰਹਿ, ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਕੋ ਅਰਪਨ ਕਰ ਦਾਨ, ਆਗੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਧਰਮਰਾਜ ਕਾ ਦੰਡ ਨਿਬੇੜ ਦੇਵੈਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਜੀਵੋਂਕਾ ਟਾਂਡਾ ਨਾਮ ਦੈਵ ਸੰਪਦਾ ਰੂਪ ਮਾਲ ਪਾਰ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਤਿਸ ਮਾਲਕੋ ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਰੋਕੇ ਔ ਤਿਸਕੇ ਪਰਤਾਪਸੇ ਉਸ ਮਾਲ ਵਾਲੇਭੀ ਸੰਸਾਰਸੇ ਪਾਰ ਹੋਵੈਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਜੈਸੇ ਵਹੁ ਪਾਰ ਹੋਵੈਹੈਂ ਸੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਤਾਵਤੇ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇਹੈ ॥ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਅਬ ਸੰਤੋਂਕੇ ਮੇਲਸੇ ਦੰਡ ਨਿਬੇੜਨੇ ਕਾਲਮੈ ਐਸੀ ਬਾਤ ਬਨ ਆਈਹੈ ॥ ਜੋ ਘਾਟੀ ਚਢਤ, ਗਯਾਨ ਰੂਪੀ ਘਾਟੀਪੈ ਚੜਤੇ ਹੂਏ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਬੈਲ ਉਨਕਾ ਥਾਕਾ, ਨਾਮ ਦੂਰ ਹੂਯਾਹੈ ॥ ਔ ਆਪ ਦੂਰ ਹੋਤਾ ਹੂਯਾ ਚਲੋ ਗੋਨਿ ਛਿਟ ਕਾਈ, ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਗੁਨਕੋ ਭੀ ਛੋਡ ਗਯਾ ॥ ਭਾਵ ਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖਕੀ ਦੋਨੋ ਦੇਹੋਂ ਕਾ ਬਿਦੇਹ ਕਾਲ ਮੈ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਦੋਨੋ ਦੇਹੋਂਕੋ ਤਯਾਗਕੇ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਯਾ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥ ੪੯ ॥

ਗਉੜੀ ਪੰਚਪਦਾ ॥ ਪੇਵਕੜੈ ਦਿਨ ਚਾਰਿਹੇ ਸਾਹੁਰੜੈ ਜਾਣਾ ॥ ਅੰਧਾ ਲੋਕ ਨ ਜਾਣਈ ਮੂਰਖੁ ਏਆਣਾ ॥ ੧ ॥ ਕਹੁ ਡਡੀਆ ਬਾਧੇ ਧਨ ਖੜੀ ॥ ਪਾਹੂ ਘਰਿ ਆਏ ਮੁਕਲਾਊ ਆਏ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਓਹ ਜਿ ਦਿਸੈ ਖੂਹੜੀ ਕਉਨ ਲਾਜੁ ਵਹਾਰੀ ॥ ਲਾਜੁ ਘੜੀ ਸਿਉ ਤੂਟਿ ਪੜੀ ਉਠਿ ਚਲੀ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਅਪੁਨਾ ਕਾਰਜੁ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾਣੀਐ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ ॥ ੩ ॥ ਕਿਰਤ ਕੀ ਬਾਂਧੀ ਸਭ ਫਿਰੈ ਦੇਖਹੁ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਏਸਨੋ ਕਿਆ ਆਖੀਐ ਕਿਆ ਕਰੇ ਵਿਚਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ਭਈ ਨਿਰਾਸੀ ਉਠਿ ਚਲੀ ਚਿਤ ਬੰਧਿ ਨ ਧੀਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਚਰਣੀ ਲਾਗਿ ਰਹੁ ਭਜੁ ਸਰਣਿ ਕਬੀਰਾ ॥ ੫ ॥ ੬ ॥ ੫੦ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵਕੀ ਸੀਘ੍ਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਯਤਨ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ਰੁਦਨ ਕਰਤੀ ਸਾਹੁਰੇ ਜਾਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਸਮਾਨ ॥ ਏਕ ਦਿਨ ਜਮੋਂਕੇ ਸਾਥ ਸਭ ਜੀਵ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂਨੇ ਜਾਨਾ ਹੋਗਾ ਯਹ ਕਹੇ ਪੇਵਕੜੇ ਇਤਿ, ਚਾਰ ਦਿਨ ਕਥਨ ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਕਾ ਸੂਚਕ ਹੈ ॥ ਪੇਵਕੜਾ ਬਾਪਕਾ ਘਰ ਸੋ ਯਹ ਲੋਕ ਹੈ ॥ ਸਾਹੁਰਾ ਸ੍ਵਸੁਰਕਾ ਘਰ ਸੋ ਪਰਲੋਕ ਲੇਨਾ ਯਾਤੇ ਪੇਵਕੜੈ, ਇਸ ਲੋਕਮੈਂ ਹੇ ਜੀਵੋ ਤੁਮਨੇ ਜੀਵਣਾ ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਹੈ ॥ ਅੰਤਕੋ ਸਾਹੁਰੜੈ ਜਾਣਾ, ਨਰਕ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਰੂਪ ਪਰਲੋਕਮੇ ਅਵਸ਼ ਜਾਣਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਬਾਤਕੋ ਅੰਧਾ ਲੋਕ ਨ ਜਾਣਈ, ਵੈਰਾਗ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪ ਦੋ ਨੇਤ੍ਰੋਂਸੇ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਜਾਣਤੇ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਸੇਂ ਵਹੁ ਲੋਕ ਮੂਰਖੁ, ਮੋਹਕੇ ਮੋਹੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ॥ ਔਏਆਣਾ, ਅਗਯਾਨੀ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਅਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਤਬੀ ਖਬਰ ਹੋਵੈਹੈ ਜਬ ਇਨਕੋ ਜਮ ਪਕੜਨੇਕੋ ਆਵੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂਕੀ ਜਰੀ ਦਾਰ ਰੇਸ਼ਮੀ ਧੋਤੀਕਾ ਅਰ ਡੰਡੇ ਵਾਲੇਕਾ ਨਾਮ ਡੰਡੀਆ ਹੈ ॥ ਥਿਰ ਹੁਈਕਾ ਅਰ ਲੇਜਾਣੇਕਾ ਨਾਮ ਖੜੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਯੇ ਦੋਨੋ ਪਦ ਈਹਾਂ ਸਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਧਨ ਕਹੁ ਡੰਡੀਆ ਬਾਧੇ ਖੜੀ, ਐਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਮੁਕਲਾਵੇ ਜਾਨੇ ਹੇਤ ਡੰਡੀਆ,

ਰੇਸ਼ਮੀ ਧੋਤੀ ਬਾਂਧਕੇ ਖੜੀ, ਥਿਰ ਹੂਈ ਧਨਕਹ, ਦੱਖਣ ਪੂਰਬਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਕੋ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾਕੇ ਬਿਯੋਗਸੇ ਰੁਦਨ ਕਰਨ ਕਾਲਮੇਹੀ ਮੁਕਲਾਵੇ ਵਾਲੇ ਪਰਾਹੁਣੇ ਸੀਘ੍ਰ ਬਾਪਕੇ ਘਰਸੇ ਸਾਹੁਰੇਕੋ ਲੇ ਜਾਵੇਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਜਬ ਇਸ ਜੀਵ ਰੂਪ ਧਨ ਕਹੁ,ਨਾਮ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਡੰਡੀਆ, ਡੰਡਿਯੋਂ ਵਾਲੇ ਜਮਕੇ ਦੂਤ ਬਾਧੇਖੜੀ, ਬਾਂਧਕੇ ਲੇਜਾਵੇਂਗੇ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਇਸਕਾ ਉਨਕੇ ਆਗੇ ਕੋਈ ਉਜਰ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਯੋਗਸੇ ਪਹਿਲੇਹੀ ਯੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੀ ਓਰ ਹੋਵੇ॥ਪੀਛੇਕੇ ਪਛਤਾਏ ਸੇ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਗਾ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਪਰਬਸ ਹੋਇ ਪਰਲੋਕਕੋ ਚਲਨਾ ਸਿਧ ਕਰ ਅਬ ਦੂਸਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਅਵਸ੍ਯ ਚਲਨਾ ਸਿਧ ਕਰੇ ਓਇ ਇਤਿ,ਕਉਨ ਪਦ ਇਸ ਤੁਕਮੇ ਕੇਤੇਕਾ ਵਾਚਕਹੈ॥ ਓਇ ਪਦ ਈਹਾਂ ਯਹਿਕੇ ਅਰਥਮੈਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਯਹਿ ਅਰਥਹੈ ਜੈਸੇ ਕੂਈਕੇ ਊਪਰ ਬਹੁਤ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਆਇਕੇ ਜਲ ਭਰਨੇ ਹੇਤ ਲਾਜੁ ਵਹਾਵੇਹੈਂ॥ ਤਿਨਮੇਸੇ ਜਿਨਕੀ ਲਾਜੁ ਸਾਬਤ ਰਹੇਹੈ ਵਹੁ ਜਲਕੋ ਭਰਤੀ ਰਹੇਹੈ ॥ ਜਿਸ ਪਨਿਹਾਰੀਕੀ ਲਾਜ ਟੂਟ ਜਾਵੇਹੈ ਵਹੁ ਕੂਈਕੋ ਛੋਡਕੇ ਘਰ ਕੋ ਚਲੀ ਜਾਵੇਹੈ ਤੈਸੇ ਓਇ ਜਿ ਦਿਸੈ ਖੂਹੜੀ, ਯਹ ਜੋ ਅਪਨੇ ਸਨਮੁਖ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੀਹੈ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਕੂਈ ਤਿਸਮੇ ਵਿਖੇ ਰੂਪ ਜਲਕੇ ਭਰਨੇ ਹੇਤ ਕਉਨ ਲਾਜ ਵਹਾਰੀ, ਕੇਤੇਕ ਜੀਵ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਅਪਨੇ ਸੁਵਾਸ ਰੂਪ ਲੱਜਕੋ ਬਹਾਇ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਪਰੰਤੁ ਪਰਮ-ਰਬਧ ਭੋਗਕੇ ਜਿਸਕੀ ਸ੍ਵਾਸ ਰੂਪ ਲਾਜ ਘੜੀ ਸਿਉ, ਇਸ ਸਰੀਰਕੇ ਸੰਗਸੇ ਤੂਟਿ ਪੜੀ, ਟੂਟ ਗਈਹੈ॥ ਵਹੀ ਪਨਿਹਾਰੀ, ਬਿਖੇ ਜਲਕੋ ਭਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਪਰ-ਲੋਕਕੋ ਚਲ ਪੜੇਹੈ ਦੇਰ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਦੋ ਪੌੜੀਯੋਂਸੇ ਵੈਰਾਗ੍ਯਕਾ ਉਪ-ਦੇਸ ਕਰਕੇ ਅਬ ਜੈਸੇ ਜਿਸ ਇਸਤ੍ਰੀਕੋ ਉਸਕਾ ਪਤੀ ਸੁਭ ਸਿਖ੍ਯਾ ਦੇਵੇਹੈ॥ ਵਹੁ ਸੋਹਾਗਣ ਬਣੀ ਸਾਹੁਰੇਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਸ ਜੀਵਪੈ ਤਾਰਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪਤਿ ਦਯਾਲ ਹੋਵੇ ਵਹੁਭੀ ਸੁਭ ਗੁਣੋਂਕੋ ਧਾਰਕੇ ਅਪਨਾ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰ ਲੇਵੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਾਹਬ ਇਤਿ, ਸਾਹਬ, ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜਿਸ ਜੀਵਪੈ ਦਯਾ ਕਰੇ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਵੈਰਾਗ੍ਯ ਕੋ ਧਾਰਕੇ ਅਪਨਾ ਬੰਧਸੇ ਛੂਟਨਾ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰ ਲੇਵੇਹੈ॥ਤਾ ਸੋਹਾਗਣ ਜਾਣੀਏ, ਤਬੀ ਯੇ ਜੀਵ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟਭਾਗੋਂ ਵਾਲੇ ਜਾਣੇ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੀ ਕਿਰਪਾਸੇ ਪਾਇ ਗੁਰੋਸੇਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਅਪਣੀ ਕਲ੍ਯਾਣ ਹੇਤ ਯੇ ਤਿਨਕੇ ਕਹੇ ਸਬਦ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਂ॥ ਬਿਨਾ ਸਬਦਕੇ ਬਿਚਾਰਸੇ ਇਨਕਾ ਸੁਹਾਗ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗਾ॥੩ ॥ਕਿੰਤੁ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਬਾਧੇ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕਮੇ ਫਿਰੇਂਗੇ॥ ਸੋਈ

ਕਹੇ ਕਿਰਤਕੀ ਇਤਿ, ਕਿਰਤਕੀ ਬਾਧੀ, ਅਪਨੇ ਕੀਯੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਰਮੋਂਕੇ ਬਾਧੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕਮੈ ਬਿਚਰੇਹੈਂ ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਸੇ ਅਰ ਅਪਨੇ ਅਨੁਭਵ ਸੇ ਬੀਚਾਰਕੇ ਸਭ ਕੋਈ ਦੇਖ ਲੇਵਹੁ ॥ ਜਬ ਐਸੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਭ ਜੀਵੋਂਕੇ ਬਯਵਹਾਰ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਏਸਨੋ ਕਿਆ ਆਖੀਐ, ਇਨਕੋ ਕਿਆ ਉਲਾਂਭਾ ਦੇਈਏ ॥ ਜੋ ਤੁਮਨੇ ਯਹ ਕਿਆ ਕੀਆ ॥ ਅਰ ਅਪਨੇ ਕਰਮਸੇ ਬਧਕੇ ਯੇ ਬਿਚਾਰੇ ਜੀਵ ਕਰਭੀ ਕਿਆ ਸਕੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ॥ ਕੇਵਲ ਚਿਤਕਾ ਧੀਰਜ ਦੂਰ ਕਰ ਨਿਰਾਸ ਹੋਕੇ ਦੇਹ ਤਯਾਗ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਭਈ ਇਤਿ, ਬੰਧਨੋਂਸੇ ਮੁਕਤ ਹੋਨੇਕੀ ਆਸਸੇ ਨਿਰਾਸੇ ਹੋਕਰ ਯੇ ਜੀਵ ਚਲੇ ਜਾਵੇਹੈਂ ਚਿਤ ਬੰਧਿਨ ਧੀਰਾ, ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਧੀਰਜਕੋ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ਪੀਛੇ ਤੀਸਰੀ ਪੌੜੀਮੇ ਕਹਯਾਥਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਜੀਵਪੈ ਸਾਹਬ ਦਯਾਲ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਯਹ ਅਪਨਾ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ਪਰੰਤੁ ਤਹਾ ਸਾਹਬਕੇ ਦਿਆਲ ਹੋਨੇਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਹੀ ਕਹਯਾ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਅਬ ਸਿੰਘਾਵਲੋਕਨ ਨਯਾਯਸੇ ਦਯਾਲ ਹੋਨੇਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿਕੀ ਇਤਿ, ਸਰਬਕਾ ਆਸਰਾ ਛੋਡਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਚਰਣੋਮੇ ਲਗੇ ਰਹੋ ॥ ਭਾਵ ਚਰਣੋਂ ਕਾ ਆਸਰਾ ਪਕੜੋ ॥ ਅਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੁਖਸੇ ਤਿਸਕੇ ਨਾਮੋਕੋ ਭਜੋ ॥ ਯਹੀ ਸਾਹਬਕੋ ਦਯਾਲ ਕਰਨੇਕਾ ਉਪਾਯਹੈ ॥ ਸਬਦ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾ ਯਹ ਭਾਵਹੈ ਲੋਕਮੇ ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਜੀਵਨਾਹੈ ਅੰਤਕੋ ਮਰਕੇ ਪਰਲੋਕਜਾਨਾਹੈ॥ਇਸਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਆਸਰਾ ਲੇਵੇ ਜਿਸਸੇ ਕਲਯਾਣ ਪਾਵੋ॥੫॥੬॥੫੦॥

ਗਉੜੀ ॥ ਜੋਗੀ ਕਹਹਿ ਜੋਗੁ ਭਲ ਮੀਠਾ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ਭਾਈ ॥ ਰੁੰਡਿਤ ਮੁੰਡਿਤ ਏਕੈ ਸਬਦੀ ਏਇ ਕਹਹਿ ਸਿਧ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਨੇ ਅੰਧਾ ॥ ਜਾ ਪਹਿ ਜਾਉ ਆਪੁ ਛੁਟਕਾਵਨਿ ਤੇ ਬਾਧੇ ਬਹੁ ਫੰਧਾ॥੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਹ ਤੇ ਉਪਜੀ ਤਹੀ ਸਮਾਨੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਸਰੀ ਤਬਹੀ ॥ ਪੰਡਿਤ ਗੁਣੀ ਸੂਰ ਹਮ ਦਾਤੇ ਏਹਿ ਕਹਹਿ ਬਡ ਹਮਹੀ ॥੨॥ ਜਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਕਿਉ ਰਹੀਐ ॥ ਸਤਿ ਗੁਰ ਮਿਲੈ ਅੰਧੇਰਾ ਚੂਕੈ ਇਨ ਬਿਧਿ ਮਾਣਕੁ ਲਹੀਐ ॥੩॥ ਤਜਿ ਬਾਵੇ ਦਾਹਨੇ ਬਿਕਾਰਾ

ਹਰਿ ਪਦੁ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਰਹੀਐ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਗੂੰਗੈ ਗੁੜੁ ਖਾਇਆ ਪੂਛੈਤੇ ਕਿਆ ਕਹੀਐ॥ ੪॥ ੭॥ ੫੧॥

ਪੂਰਬ ਯਹ ਕਹਣਾ ਬੰਧ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਭਕ੍ਤੀ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਇਤਰਉਪਾਯ ਨ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ ਸੋਈ ਵਾਰਤਾ ਸਫੁਟ ਕਰੇ ਜੋਗੀ ਇਤਿ ਜੋਗੀ, ਹਠ ਯੋਗ ਵਾਲੇ ਗੋਰਖ ਮਤ ਕੇ ਵਾਮੀ ਲੋਕ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਯਹ ਹਮਾਰਾ ਭੇਖਹੀ ਮੀਠਾ, ਅਤਿ ਸੈ ਉਤਮ ਹੈ॥ਇਸ ਸੇ ਦੂਜਾ ਔਰ ਕੋਈ ਭੇਖ ਉਤਮ ਨਹੀ॥ਔ ਰੁੰਡਿਤ,ਰੁੰਡਾ ਵਾਲੇ ਭੈਰੋਂ ਮਤ ਕੇ ਕਾਪਾਲਿਕ ਲੋਕ॥ ਪੁਨਾ ਮੁੰਡਿਤ, ਗਲ੍ਲ ਪ੍ਰਯੰਤ ਦਾੜੀ ਮੂਛ ਮੁਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਕਰਾ ਚਾਰਯ ਕੇ ਮਤ ਕੇ ਲੋਕ॥ ਔ ਏਕੈ ਸਬਦੀ, ਅਲਖ ਅਲਖ ਅਵਾਜ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਵਧੂਤ ਗੁਸਾਂਈ ਦੱਤ ਮਤ ਕੇ ਲੋਗ ਜੋ ਕਟੋਂ ਮੈ ਊਨ ਕੇ ਰਸੜੇ ਹਾਥੋਂ ਮੈ ਚਿੱਪੀ ਕੇ ਖੱਪਰ ਰਖਤੇ ਹੈਂ॥ ਏਇ, ਯੇ ਤੀਨੋਂ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹਮਨੇ ਹੀ ਇਨ ਰੁੰਡਤਾਦੀ ਵੇਸੋਂ ਸੇ ਸਿਧਿ ਪਾਈ, ਕਲਜਾਣ ਪਾਈ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਯੇ ਲੋਕ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹਮਾਰੇ ਮਤਉਤਮ ਹੈਂ॥ ੧॥ ਪਰੰਤੁ ਹੈ ਯੇ ਸਭੀ ਲੋਕ ਭੂਲੇ ਹੂਯੇਹੈਂ॥ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਹਰਿਬਿਨ, ਹਰਿ ਇਸ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਬਿਨਾ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਭੇਖੋਂ ਕੇ ਆਵੇਸ ਮੈ ਪੜੇ ਸਭੀ ਯੇ ਬਿਚਾਰ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਲੋਗ ਭਰਮ ਮੇਂ ਲਗਕੇ ਭੂਲੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਿਸਜਿਸ ਭੇਖ ਵਾਲੇ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਉ ਆ_ ਛੁਟਕਾਵਨਿ, ਗਯਾ ਮੈ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਕ ਹੇਤ ਤੇ ਬਾਧੇ ਬਹੁ ਫੰਧਾ, ਵਹੁ ਆਗੇ ਹੀਤਿਲਕ ਐਸਾ ਕਰਨਾ ਮਾਲਾ ਇਸ ਚੀਜਕੀ ਰਖਨੀ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਇਸ ਅਵਾਜ ਸੇ ਕਰਨੀ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਇਸ ਰੰਗ ਕੇ ਪਹਰਨੇ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਯਹ ਜਪਨਾ ਇਤਜਾਦਿ ਬੰਧਨੋਂ ਮੇ ਫਸੇ ਦੇਖੇ ਛੂਟਾ ਕੋਈ ਨਾ ਦੇਖਜਾ॥ ਜਿਸਸੇ ਅਪਨੇ ਛੁਡਾਵਨੇ ਕੀ ਆਸ ਕਰੇ॥੨॥ ਕਿੰਚ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਭੇਖ ਧਾਰੀਯੋਂ ਵਤ ਜਬ ਮੈਪੰਡਿਤਾ-ਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪਾਸ ਗਯਾ ਵੋ ਭੀ ਵੈਸੇ ਹੀ ਦੇਖੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਹ ਇਤਿ,"ਪੰਡਿਤ ਗੁਣੀ ਸੂਰ ਹਮ ਦਾਤੇ ਏਹਿ ਕਹਹਿ ਬਡ ਹਮਹੀ॥ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਸਰੀ ਜਬ ਹੀ। ਜਹਤੇ ਉਪਜੀ ਤਹੀ ਸਮਾਨੀ ਤਬ ਹੀ॥" ਐਸਾਅਨ੍ਵਯ ਕਰਇਸ ਪਾਠ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥਹੈ॥ ਜਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਗੁਰੁ ਖੋਜਤਾ ਹੂਆ ਇਨ ਲੋਕੋਂ ਪਾਸ ਗਯਾ॥ ਤਬ ਪੰਡਿਤ ਅਪਨੀ ਪੰਡਤਾਈ ਸੇ ਅਰ ਕਵਿਤਾਦਿ ਗੁਣੋਂ ਵਾਲੇ ਅਪਨੇ ਗੁਣੋਂ ਸੇ॥ਸੂਰਮੇ ਲੋਕ ਅਪਨੀ ਬੀਰਤਾ ਸੇ ਦਾਤਾ ਲੋਕ ਅਪਨੇ ਦਾਤਾ ਪਨ ਸੇ ਏ ਕਹਤੇ ਹੁਏ ਹਮ ਹੀ ਬਡੇ ਹੈਂ ਹਮਾਰੇ ਸਰੀਖਾ ਔਰ ਕੌਨ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਮੈ ਚਿਤ ਸੇ ਨਿਸਰੇ ਕਰਤਾ ਹੂ ਜਿਸ

ਪੁਰਖ ਕੇ ਰਿਦੇ ਸੇ ਮੈਂ ਜੋਗੀ ਹੋਂ ਮੈਂ ਅਮੁਕਾਹੋਂ ਇਨ ਬਿਧਿ, ਯਹ ਅਭਿਮਾਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਬ ਬਿਸਰੇਗਾ॥ ਤਬ ਹੀ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਜਿਹ ਤੇ ਉਪਜੀ, ਨਾਮ ਜਿਸ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਸਰੀਰ ਉਪਾਧੀ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈ॥ ਤਹੀ ਸਮਾਨੀ, ਉਸੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਸਮਾਵੇਂਗੇ॥ ਵੈਸੇ ਅਭਿਮਾਨ ਤਿਆਗੇ ਬਿਨਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਸਮਾਵੇਂਗੇ॥ ੨॥ ਪਰੰਤੁ ਐਸੇ ਅਭਿਮਾਨੋਂ ਕਾ ਤਯਾਗਣਾ ਭੀ ਈਸ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਮਿਲੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਬਿਨਾ ਗਯਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਸਹਿ ਇਤਿ,ਜਿਸਕੋ ਵੁਹ ਅਪਨਾ ਸੁਵਾਮੀ ਈਸ੍ਵਰ ਗੁਰੂ ਮੂਰਤੀ ਧਾਰਕੇ ਬੁਝਾਇ, ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਗਯਾਨ ਯੁਕਤ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਵਹੀ ਅਭਿਮਾਨ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੋ ਨਾ ਬੁਝਾਇ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਕਿਉ ਰਹੀਯੇ, ਕੈਸੇ ਉਨ ਹੰਕਾਰੋਂ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ਯਾਤੇ ਯਹੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਜਿਸਕੋ ਈਸ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਸਤਿ ਗੁਰ ਮਿਲੈ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਯਥਾਰਥ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁ ਮਿਲੇਂ॥ ਤਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕਾ ਉਨ ਕੇ ਉਪ ਦੇਸ ਸੇ ਅਗਯਾਨ ਰੂਪ ਅੰਧੇਰਾ, ਅੰਧਕਾਰ ਚੂਕੈ, ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਔਰੋਂ ਕਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਇਨ ਬਿਧ, ਨਾਮ ਇਸ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਹੀ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭੂਤ ਮਾਣਕ, ਪਰਮ ਅਮੋਲਕ ਰਤਨ ਮਿਲੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਤਿਸ ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਉਪਾਇ ਕਹੇ ਤਜ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਬਡੀ ਵਸਤੁ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸੰਪੂਰਨ ਛੋਟੀ ਵਸਤੂਓਂ ਕੋ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਛੋਡਕੇ ਉਸੀ ਕੋ ਸੀਧਾ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਭੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪ ਤੀ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਰੋਂ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ॥ ਤਥਾ ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿਖਯ ਵਿਕਾਰੋਂ ਕੋ ਇਧਰ ਉਧਰ ਛੋਡਕੇ ॥ ਕੇਵਲ ਸੀਧਾ ਹੋਕਰ ਹਰਿ ਪਦ, ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਰੂਪ ਬਡੇ ਥਾਨ ਮੇਂ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਰਹਨਾ ਕਰੇ॥ ਵਾ ਬਾਵੇਂ ਪਾਸੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਪਾਪ ਰਹੇ ਹੈ ਦਾਹਨੇ ਪੁੰਨ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਯੇ ਦੋਨੋ ਨਰਕ ਸ੍ਵਰਗ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਹੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਇਨਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ ॥ ਕੇਵਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਹੀਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹਰੀ ਮੇਂਹੀ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਰਹੇ ॥ ਵਾ ਬਾਵਾਂ ਅਧਮ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਦਾਹਨਾ ਉਤਮ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤਜ, ਤਯਾਗ ਕੇ ਇਨ ਅਧਮ ਰੂਪ ਬਿਕਾਰੋਂ ਕੇ ਪਾਸੋਂ ਕੋ ਬਡਾ ਉਤਮ ਜੋ ਹਰਿ ਕਾ ਪਾਸਾ ਹੈ ਤਿਸਮੇ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਨਿ ਵਾਸ ਕਰੀਯੇ॥ ਵੁਹ ਹਰਿ ਪਦ ਸ੍ਵਸੰਬੇਦਯ ਵਸਤੁ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਪਾਸ ਉਸ ਕੇ ਆਨੰਦ ਕਾ ਬਰਨਨ ਨਹੀ ਕੀਆ ਜਾਵੇ॥ ਇਸ ਮੇ ਗੁੰਗੇ ਕੇ ਗੁੜ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਕਹਤੇ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕੇ ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਗੁੰਗੇ ਪੁਰਖ

ਨੇ ਗੁੜ ਖਾਇਆ ਹੋਇ ॥ ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਪੁਰਖ ਉਸਕੋ ਪੂਛੇ ਬਤਾਵੇ ਯਹ ਕੈਸਾ ਮੀਠਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਉਸਕੇ ਪੂਛਨੇ ਤੇ ਕਿਆ ਕਹੀਐ, ਵੁਹ ਗੂੰਗਾ ਕਿਆ ਕਹੇ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕੇ ॥ ਕੇਵਲ ਗੂੰਗੇ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸੇ ੁੜ ਕੀ ਮਿਠਾਈ ਕਾ ਆਨੰਦ ਪੂਛਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਦਸਾ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਹੈ ਇਸ ਕਾ ਆਨੰਦ ਭੀ ਗਯਾਨੀ ਕੇ ਸਮ ਸੰਤੋਖਾਦਿ ਪਰਸੰਬੇਦਯ ਲਖਣਾ ਸੇ ਸੇਵਕ ਜਾਨਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕੀ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਤਿਸਕਾ ਆਨੰਦ ਆਨ ਕੋ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਹਯਾ ਜਾਵੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਸ੍ਵਸੰਬੇਦਯ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਕੋ ਦੂਸਰਾ ਨਾ ਜਾਨ ਸਕੇ ਉਸਕੋ ਸ੍ਵਸੰਬੇਦਯ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੋ ਦੂਸਰਾ ਜਾਨਲੇਵੇ ਤਿਸਕੋ ਪਰ ਸੰਬੇਦਯ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਸੰਬੇਦਯ ਪਦਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਕ੍ਤੀ ਕਾ ਫਲ ਹੈ ॥ ਭੇਖੋਂ ਕਾ ਨਹੀ ਯਹ ਸਬਦ ਕਾ ਭਾਵ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੭ ॥ ੫੧ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰ੍ਬੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥
ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜਹ ਕਛੁ ਅਹਾ ਤਹਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਪੰਚ ਤਤੁ ਤਹ ਨਾਹੀ॥ ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨ ਬੰਦੇ ਏ ਅਵਗਨ ਕਤ ਜਾਹੀ ॥੧॥ ਤਾਗਾ ਤੂਟਾ ਗਗਨੁ ਬਿਨਸਿ ਗਇਆ ਤੇਰਾ ਬੋਲਤੁ ਕਹਾ ਸਮਾਈ॥ ਇਹ ਸੰਸਾ ਮੋਕਉ ਅਨਦਿਨੁ ਬਿਆਪੈ ਮੋਕਉ ਕੋਨ ਕਹੈ ਸਮਝਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਹ ਬਰ ਭੰਡ ਪਿੰਡੁ ਤਹ ਨਾਹੀ ਰਚਨ ਹਾਰੁ ਤਹ ਨਾਹੀ ॥ ਜੋੜਨ ਹਾਰੋ ਸਦਾ ਅਤੀਤਾ ਇਹ ਕਹੀਐ ਕਿਸ ਮਾਹੀ ॥ ੨ ॥ ਜੋੜੀ ਜੁੜੈ ਨ ਤੋੜੀ ਤੂਟੈ ਜਬ ਲਗ ਹੋਇ ਬਿਨਾਸੀ ॥ ਕਾਕੋ ਠਾਕੁਰ ਕਾਕੋ ਸੇਵਕ ਕੋ ਕਾਹੂ ਕੈ ਜਾਸੀ ॥ ੩॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਲਿਵ ਲਾਗਿ ਰਹੀ ਹੈ ਜਹਾ ਬਸੇ ਦਿਨ ਰਾਤੀ॥ ਉਆ ਕਾ ਮਰਮੁ ਓਹੀ ਪਰੁ ਜਾਨੈ ਓਹ ਤਉ ਸਦਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥੫੨॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪਦਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਮਹਾ ਜੋਗੀ ਜਨ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਤਾ ਲੋਗਨਕੀ ਦ੍ਰਿ ਸ੍ਟੀ ਕਹੇ ॥ ਜਹ ਇਤਿ, ਤਤ੍ਵ ਵੇਤਾ ਜਨ ਗਯਾਨ ਕਾਲ ਸੇ ਐਸੇ ਜਾਨੇ ਹੈ ਜਹ ਕੁਛ

ਅਹਾ, ਜਿਸ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ਅਗਜਾਨ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਮੈ ਅਗਜਾਨੀ ਹੋਂ ਐਸੇ ਸਚਾ ਅ ਗਜਾਨ ਜਾਨ ਰੱਖਾਥਾ॥ ਅਰ ਜਿਗਜਾਸਾ ਕਾਲਮੈ ਮਿੱਥਜਾ ਅਗਜਾਨ ਜਾਨ ਰਖਾਥਾ ॥ ਅਬ ਪੂਰਨ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੇ ਤਹਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ, ਤਿਸ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪਮੈ ਅਗਜਾਨ ਕਾ ਲੇਸਭੀ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ਯਾਹੀਤੇ ਅਪਨੇ ਕਾਰਣ ਮਹਤਤ੍ਵ ਔ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੰਕਾਰਕੇ ਸ ਹਿਤ ਪੰਚ ਤਤੁ ਤਹ ਨਾਹੀ, ਕਾਰਯ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਸੂਖਮ ਥੂਲ ਪਾਚੋਂ ਤੱਤ ਭੀ ਤਿ ਸ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਭਾਵ ਇਨਕਾਭੀ ਅਤਜੰਤ ਅਭਾਵ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆਹੈ॥ ਅ ਰ ਜਿਸ ਹਠ ਯੋਗਾਦਿਕੋਂਕੋ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਉਪਾਯ ਜਾਨਤੇਥੇ॥ ਵਹੁਭੀ ਤਿਸ ਮੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਗਿਣੇ ਜਾਤੇ ਯਹ ਕਹੇ ਇੜਾ ਇਤਿ, ਬੰਦੇ ਪਦ ਈਹਾਂ ਬੰਧਨ ਪੈਹੈ ਅਵ, ਅਬਪੈ ਗਨ, ਗਿਨਤੀ ਪੈ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਪੂਰਬ ਯਮ ਨਿ-ਯਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਾਲਮੇ ਅਮੁਕ ਸਮੇ ਇੜਾ ਸੂਰਯਕੀ ਨਾੜੀਮੇ ਸ੍ਵਾਸਕਾ ਬੰਧਨ ਕਰਨਾ॥ ਅਮੁਕ ਕਾਲਮੇ ਪਿੰਗਲਾ ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀ ਨਾੜੀਮੇ ਬੰਧਨ ਕਰ ਨਾ॥ ਅਮੁਕ ਕਾਲਮੈ ਸੁਖਮਨਾਮੇ ਕਰਨਾ॥ ਯੇ ਜੋ ਨਾੜੀਯੋਂਮੇ ਸ੍ਵਾਸਕੇ ਬੰਧਨਥੇ ਅ ਬ ਯੇ ਬੰਧਨ ਕਹਾਂ ਗਿਨੇ ਜਾਵੇਂ ਭਾਵ ਕਹੀ ਨਹੀ ਗਿਨੇ ਜਾਤੇ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਨਿ ਖਲ ਦੈਵ ਸੰਪਤਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਅਭਾਵ ਸੂਚਨ ਕੀਆ॥ ੧॥ ਦੈਵ ਸੰਪਦਕੇ ਸਮਾਨ ਸ੍ਵਰੂਪਮੈ ਆਸਰ ਸੰਪਦਕਾ ਭੀ ਅਬ ਅਤਜੰਤ ਨਾਸ ਹੋਗਯਾਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਤਾਗਾ ਇਤਿ, ਕਰਤਬਜ ਅਕਰਤਬਜ ਕਾ ਨਾ ਜਾਨਨਾ ਰੂਪ ਮੋਹ ਈਹਾਂ ਤਾਗਾ ਲੇਨਾ ਜਿਸ ਕੇ ਆਸ੍ਰਿਤ ਜੜਤਾ ਪ੍ਰਮਾਦਾਦਿ ਅਨੇਕ ਵਸਤੂਹੈ॥ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਹੋਨੇਸੇ ਹਮਾਰਾ ਤੂ ਟਾ, ਦੂਰ ਹੂਆਹੈ॥ ਅਰ ਮੋਹ ਰੂਪ ਤਾਗੇਕੇ ਟੂਟਨੇ ਸੇ ਤੀਨ ਲੋਕਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਸੇ ਨਾ ਪੂਰਨ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ॥ ਗਗਨ, ਨਾਮ ਆਕਾਸ ਤੁੱਲ ਲੋਭ ਥਾ ਵਹੁਭੀ ਬਿਚਾਰਸੇ ਨਾਸ ਹੋਗਯਾਹੈ॥ ਇਸ ਕਹਨੇਸੇ ਨਿਖਲ ਆਸੁਰ ਸੰਪਦਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਅਭਾਵ ਸੂਚ ਨ ਕੀਆ ਜਾਨਨਾ॥ ਐਸੇ ਦੈਵ ਅਸੁਰ ਦੋਨੋਂਕਾ ਅਭਾਵ ਕਹਕਰ ਅਬ ਦੋਨੋਮੈ ਸਾਂਝੇ ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ ਕਥਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕਹੇ॥ ਤੇਰਾ ਇਤਿ, ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬ ਜੋ ਬੋਲਤਾ ਥਾ॥ ਯਹਿ ਤੇਰਾ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਯਹਿ ਮੇਰਾਹੈ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੈ ਮੇਰਤੇਰਕੇ ਮਿਟਨੇ ਸੇ ਯਹਿ ਕਹਿਨਾ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੈ ਕੈਸੇ ਸਮਾਵੇ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਨਹੀ ਸਮਾਇ ਸਕੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਅਬ ਹਮਾਰੇਕੂੰ ਸਰੂਪ ਮੈ ਪੂਰਬ ਭਾਨ ਹੋਤਾ ਸੰਸਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਬਿਆਪੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਇਹ ਇਤਿ, ਬਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬ ਜੋ ਮੇਰੇਕੋ ਸਭ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈ ਹੈ ਵਾ ਕਾਹੂ ਆਨਮੇ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਮੈ ਪਰਮਾਤਮਾਸੇ ਜੁਦਾਹੋਂ ਵਾ ਉਸ

ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਯਾ ਹੋਂ ਇਹ ਸੰਸਾ, ਐਸੇ ਸੰਸੇ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਬਿਆਪਤੇਥੇ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੇ ਮੋਕਉ ਕੋਨ, ਮੇਰੇਕੋ ਕੋਈ ਸੰਸੇ ਨਹੀ ਰਹਯਾ ਨਾ ਰਹਿਨੇ ਮੈ ਹੇਤੂ ਬਤਾਵੇ ॥ ਕਹੇ ਇਤਿ, ਸਮਝਾਈ ਪਾਠਕਾ ਸਮਝ ਆਈ ਐਸਾ ਛੇਦ ਕਰ ਲੇਨਾ ॥ ਯਾਤੇਜਿਸ ਦਿਨਸੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਕਹੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਸਮਝ ਆਈ, ਮੇਰੇਕੋ ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਹੂਆ ॥ ਜੋ ਯਹ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸੰਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮਮੇ ਕਲਪਿਤਹੈ ਅਰ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੂੰ ਉਸ ਦਿਨਸੇ ਸਭ ਸੰਸੇ ਦੂਰ ਹੁਯੇਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰੇ ਜਹਇਤਿ, ਅਗਯਾਨ ਕਾਲਮੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਮੇ ਨਾਨਾ ਰਚਨੇ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡਕੋ ਮਾਨਤੇਥੇ ਤਹਾਂ ਅਬ ਪਿੰਡ, ਅਪਨਾਸਰੀਰਭੀ ਰਹਯਾ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ॥ ਭਾਵ ਸਮਸ੍ਟੀ ਬਯਸ਼੍ਟੀ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਰਚਨਾਕਾ ਅਭਾਵ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆਹੈ ॥ ਅਰ ਮਨ ਮਹਤਤਸੇ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਈਸ ਭਾਵਕਾ ਭੀ ਤਾਮੇ ਅਭਾਵ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਰਚਨਹਾਰ ਇਤਿ, ਮਨਕੋ ਅਰ ਮਹ ਤਤਕੋ ਜੋੜਕੇ ਜੋ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ਅਬ ਵਹੁ ਜੀਵ ਈਸਭੀ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ॥ ਕੇਵਲ ਸੁੱਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੀ ਭਾਸੇਹੈ ॥ ਮਾਯਾ ਅਵਿਦਯਾਮੈ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬਤ ਹੋਕਰਸੁਧਹੀ ਜੀਵ ਈਸ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਮਨ ਮਹਤਤੁਕੋ ਰਚਨਾਮੇ ਜੋੜੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸਭ ਕੁਛ ਉਸਮੇਹੈ ਯਹ ਅਸੰਕਾ ਸੁਨ ਤਿਸਕੋ ਅਸੰਗਤਾ ਕਹੇ ॥ ਜੋੜਨ ਇਤਿ, ਜਿਸਕੋ ਤੁਮ ਜੀਵ ਈਸ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਮਨ ਮਹਤਤ ਕੋ ਰਚਨਾਮੈ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਮਾਨਤੇਹੋ ॥ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟੀਸੇ ਮਾਯਾ ਅਵਿਦਯਾਤੇ ਪ੍ਰਥਕ ਕੀਏ ਵਹੁ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸਦਾ ਅਤੀਤਾ, ਤੀਨੋ ਕਾਲੋਂਮੇ ਉਪਾਧੀਕਾ ਸੰਗੀ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਇਹ ਕਹੀਐ ਕਿਸ ਮਾਹੀ, ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਪਿੰਡਾਦਿ ਉਪਾਧੀ ਕਿਸਮੈ ਕਹੇ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਮੈ ਨਹੀ ਕਹਿ ਸਕੇ ॥ ਯਾਤੇ ਨਿਖਲ ਦ੍ਰਿਸਯਕਾ ਕਹੀਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ॥ ਜਿਨਕੋ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰ ਹੂਆਹੈ ਤਿਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ॥ ਜੋੜੀ ਇਤਿ, ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪਮੈ ਐਸੀ ਉਨ ਬਿਚਾਰ ਵਾਨੋਂਕੀ ਅਖੰਡਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਅਭ੍ਯਾਸਕੇ ਬਲਸੇ ਜੋੜੀ ਹੂਈ ਜੁੜੇਹੈ ॥ ਜੋ ਕਾਹੂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਸੇ ਤੋੜੀ ਹੁਈ ਨਹੀ ਟੂਟਤੀ ॥ ਪਰੰਤੂ ਐਸੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਬ ਤਕ ਰਹੇ ਹੈ ਯਾ ਅਕਾਖ੍ਯਾਮੇ ਅਵਧਿ ਕਹੇ ॥ ਜਬ ਲਗ ਇਤਿ, ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਦੇਹਾਦਿ ਸਰਬ ਪਦਾਰਥ ਬਿਨਾਸੀ, ਨਾਸ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪਤਨ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਦਾ ਵੈਸੀ ਬਨੀ ਰਹੇਹੈ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿ ਬਯਵਹਾਰਮੇ ਕਿੰਚਿਤ ਦੂਰ ਹੋਤੀ ਹੂਈ ਭੀ ਸਰਬ ਥਾ ਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰ ਐਸੀ ਸ੍ਵਰੂਪਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀਸੈ ਉਨਕੀ ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਭੇਦ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਕਾਕੋ ਇਤਿ, ਕਾਕੇ ਠਾਕੁਰ, ਕਉਨ ਕਿਸਕਾ

ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੈ ਅਰ ਕਾਕੋ ਸੇਵਕ, ਕਉਨ ਕਿਸਕਾ ਸੇਵਕਹੈ ਅਰ ਕਉਨ ਕਿਸਕੇ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਅਰ ਕਉਨ ਜਾਣੇ ਯੋਗ ਥਾਨਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸੇਵਕਾਦਿ ਭੇਦ ਨਹੀ ॥ ਸਭ ਏਕ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਹੈ ॥ ੩ ॥ ਸੋਈ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇਹੈ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ,ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਿਵ, ਏਕ ਰਸ ਉਸ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਲਗ ਰਹੀਹੈ ॥ ਜਿਸਮੇ ਨਿਖਲ ਦਿਨ ਰਾਤਾਦਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਲਪਤ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਐਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵਨਕੇ ਆਨੰਦ ਕੋ ਵਹੁ ਆਪਹੀ ਜਾਨੇਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਉਆਕਾ ਇਤਿ,ਉਆ ਕਾ, ਉਸ ਅਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਤਾਕਾ"ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਗਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨੀ ਜਾਨੈ"ਬਚਨਸੇ ਮਰਮ,ਭਾਵ ਅਰਥਾਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਹੁ ਆਪਹੀ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਜਿਸਤੇ ਓਹੁ, ਵਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨੀ ਜਨ ਤਉ, ਪੁਨਾ ਆਪਕੋ ਆਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਤ ਬਿਨਾਸ ਹੀਨ ਸਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭੀ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮਨ ਬਾਣੀਕਾ ਅਵਿਖਯ ਹੋਨੇਤੇ ਉਨਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾਹੂਸੇ ਨਹੀ ਕਹਜਾ ਜਾਵੇ ॥ ਸਬਦ ਮਾਤ੍ਰਕਾ ਯਹ ਭਾਵਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਨਿਖਲ ਦ੍ਰਿਸਜਕੋ ਤੁਛ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਐ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਉਨਕੇ ਮਰਮਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ੪॥੧॥੫੨॥

॥ ਗਉੜੀ ॥ ਸੁਰਤਿ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਦੁਇ ਕੰਨੀ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਪਰਮਿਤਿ ਬਾਹਰਿ ਖਿੰਥਾ॥ਸੁੰਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਆਸਣੁ ਬੈਸਣੁ ਕਲਪ ਬਿਬਰਜਿਤ ਪੰਥਾ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੇ ਰਾਜਨ ਮੈ ਬੈਰਾਗੀ ਜੋਗੀ ॥ ਮਰਤ ਨ ਸੋਗ ਬਿਓਗੀ ॥ ੧ ਰਹਾਉ ॥ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮਹਿ ਸਿੰਙੀ ਮੇਰਾ ਬਟੂਆ ਸਭ ਜਗੁ ਭਸਮਾ ਧਾਰੀ ॥ ਤਾੜੀ ਲਾਗੀ ਤ੍ਰਿਪਲੁ ਪਲਟੀਐ ਛੂਟੈ ਹੋਇ ਪਸਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਮਨੁ ਪਵਨੁ ਦੁਇ ਤੂੰਬਾ ਕਰੀ ਹੈ ਜੁਗ ਜੁਗ ਸਾਰਦ ਸਾਜੀ ॥ ਥਿਰੁ ਭਈ ਤੰਤੀ ਤੂਟਸਿ ਨਾਹੀ ਅਨਹਦ ਕਿੰਗੁਰੀ ਬਾਜੀ ॥ ੩॥ ਸੁਨਿ ਮਨ ਮਗਨ ਭਏ ਹੈ ਪੂਰੇ ਮਾਇਆ ਡੋਲਨ ਲਾਗੀ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤਾਕਉ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨਹੀ ਖੇਲਿ ਗਇਓ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ੪ ॥ ੨॥ ੫੩ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਮਰਮਕੋ ਜੋਗੀ ਜਨ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ

ਕਹਿਤੇ ਗੋਰਖ ਮਤੀਸੇ ਨਕੇ ॥ ਗੋਰਖ ਮਤਕੇ ਛਿੰਨੋਂਸੇ ਨਹੀਂ ਜਾਨੇ ॥ ਜਿਨ ਛਿੰਨੋ ਸੇ ਜਾਨੇਹੈ ਵਹੁ ਛਿੰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨੀਯੋਂ ਮੇ ਹੀ ਪਾਈਏ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨੀ ਆਪਹੀ ਆਪਨੇ ਮਰਮਕੋ ਜਾਨੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਛਿੰਨ ਕਹੇ ॥ ਸੁਰਤਿ ਇਤਿ,ਗੋਰਖ ਮਤਕੇ ਜੋਗੀ ਕੰਨੋਂਮੇ ਕੰਚਕੀ ਦੋ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਰਖੇ ਹੈਂ ਜਿਨਸੇ ਲੋਗੋਂਕਾ ਕੁਛ ਕਾਜ ਨਹੀਂ ਸਵਰੇ ॥ ਅਰ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰੁਤੀ, ਬੇਦ ਔ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ, ਧਰਮਕੇ ਬੋਧਕ ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰੋਂਸੇ ਯੇ ਦੋਨੋਂ ਕਾਨੋਂ ਮੇ ਦੋ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਧਾਰਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਿਨਸੇਸੰਪੂਰਨ ਲੋਕੋਂਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਗੋਰਖ ਮਤੀਬਡਾਬੋਝਲ ਗਧੇਕਾ ਲੱਦ ਏਕ ਗੋਦੜਾ ਉਠਾਈ ਫਿਰੇ ਹੈ ॥ ਗਜਾਨੀ ਜਨ ਪਰਮਿਤਿ, ਬਾਹਰ, ਮਾਪਸੇ ਬਾਹਰ ਜੋ ਅਪਨਾ ਬਜਾਪਕ ਸਰੂਪਹੈ ਉਸੀ ਕੋ ਤਾਕੇ ਭੀਤਰ ਮਗਨ ਹੋਨੇਸੇ ਕੰਥਾ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਅਰ ਗੋਰਖ ਮਤਕੇ ਜੋਗੀ ਪਰਬਤੋਂਕੀ ਸੁੰਨੀ ਗੁਫ਼ਾਮੇਆਸਣ ਲਗਾ ਕਰ ਬੈਠੇਹੈਂ ਜਿਨਮੈ ਸਰਪਾ-ਦਿਕੋਂ ਕਾ ਭਯ ਰਹੇਹੈ ॥ ਅਰ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਸੁੰਨ ਗੁਫਾਮਹਿ, ਪਰਮ ਅਫੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਗੁਫਾਮੇ ਆਸਣੁ ਬੈਸਣੁ, ਬ੍ਰਿਤੀਰੂਪ ਬਿਛੌਨਾ ਬਿਛਾਕਰ ਥਿਤ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋਗੀ ਜਨ ਜਿਸਮੇ ਭੇਖ ਪਖ ਕੇ ਨਾਨਾ ਝਗੜੇ ਹੈਂ ਐਸੇ ਜੋਗ ਪੰਥ ਮੇ ਆਏ ਹੈਂ ॥ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਜਿਸਮੇ ਕਲਪ ਬਿਬਰਜਿਤ, ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਸੰਪੂਰਣ ਕਲਪਨਾ ਕਾ ਬਰਜਨ ਹੈ ਵਹੀ ਕਲਪਨਾ ਹੀਨ ਅਪਨਾ ਮਾਰਗ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਿੰਚ ਗੋਰਖ ਮਤੀ ਜੋਗੀ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੈ ਰਾਗ ਵਾਲੇ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਹਮ ਮੇਰੇ ਰਾਜਨ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਗ ਾਨੀ ਜੋਗੀ ਬੈਰਾਗੀ, ਬੈਰਾਗ ਵਾਨਹੈ ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਜੋਗੀ ਵਿਖੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੈ ਲਗ ਕਰ ਮਰੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸੋਗ ਵਿਜੋਗ ਪਾਵੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਹਮ ਗਜਾਨੀ ਜੋਗੀਮਰਣਾ ਦਿ ਏਕ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਮਰਤ ਇਤਿ, ਗੋਰਖ ਮਤੀ ਜਿਸਕਾ ਨਾਮ ਨਾਦ ਹੈ ਛੋਟੀ ਸੀ ਸਿੰਗੀ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਹਮ ਜੰਬੂ ਦੀਪਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਭਾਰਤਾਦਿ ਖੰਡੋਂਮੈਪੂਨਾ ਨਿਖਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡੋਂ ਮੈ ਮਣਿ ਗਣੋਂਮੈਸੂਤ੍ਰਵਤਬਜਾਪਕ ਜੋ ਚੇਤਨ ਸੱਤਾਹੈ ਵਹੀ ਸਿੰਗੀ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਗੋਰਖ ਮਤੀ ਯੋਗੀਯੋ ਪਾਸ ਬਿਭੂਤ ਕਾ ਗੋਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਵੁਹ ਬਟੂਆ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਸਰਬ ਜਗਤਕੋ ਜੋ ਭਸਮ,ਨਾਮ ਭਸਮਤੁਲ ਅਸਾਰ ਜਾਨਨਾ ਹੈ ਵਹੀ ਬਟੂਆ ਹੈ ॥ ਗੋਰਖ ਮਤੀ ਜੋਗੀਯੋਂ ਪਾਸ ਆਧਾਰੀ ਝੋਲੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਿਸਮੇ ਬਟੂਆ ਅਰ ਔਰ ਵਸਤੂ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਗਜਾਨਵਾਨੋ ਪਾਸ ਵਹੁ ਆਧਾਰੀ ਬ੍ਰਹਮਹੈਜਿਸ ਮੇ ਸੰਪੂਰਣ ਜਗਤਕੋ ਭਸਮ ਤੁਲ ਜਾਨ ਕੇ ਰਖੇਹੈਂ ॥ ਗੋਰਖ ਮਤਕੇ ਜੋਗੀ ਸਿਧੀਯੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਤਾੜੀ ਲਗਾਵੇ ਹੈਂ ਜਿਸਕਾ ਨਾਮ ਸਮਾਧੀ ਹੈ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਯਹੀ

ਸਮਾਧੀ ਲਗਾਵੇਹੈ ਜੋ ਤ੍ਰਿਪਲ, ਤ੍ਰਿਪਦ ਭਾਵ ਜਾਗਤਾਦਿ ਤੀਨੋਂ ਬਾਨਕੀ ਓਰ ਸੈ
ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਪਲਟੀਐ, ਉਲਟੀ ਕਰ ਤੁਰੀਆ ਸਰੂਪਕੀ ਓਰ ਕਰੇਹੈ ॥ ਐ ਤਿਸ ਐਸੀ
ਸਮਾਧੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇਹੀ ਗ੍ਯਾਨ ਵਾਨ ਛੂਟੈ, ਰਹਿਤ ਹੂਏ ਹੈ ਹੋਇ, ਹੋਨੇਸੈਪਸਾਰੀ,
ਨਾਨਾ ਪਸਾਰੇ ਵਾਲੇ ॥ ੨ ॥ ਜੋਗੀ ਲੋਕ ਬ੍ਰਿਤੀ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਦੋ ਤੂੰਬੇ ਵਾਲੀ
ਕਿੰਗੁਰੀ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਗ੍ਯਾਨ ਵਾਨ ਅਪਨੀ ਕਿੰਗੁਰੀ ਮੈ ਮਨ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣ ਦੋਨੋ ਤੂੰਬੇ
ਧਾਰਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਿਨਸੈ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਨਿਖਲ ਬ੍ਯਵਹਾਰ ਰੂਪ ਬਡੀ ਅਵਾਜ ਹੋਵੇਹੈ
॥ ਅਰ ਜੁਗ ਨਾਮ ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਤੂੰਬਯੋਕੇ ਜੁਗ, ਯੁਗਤਿ ਜੋ ਇਨਕਾ ਆਸ੍ਰਯ ਚੇਤਨ ਕਲਾ ਹੈ
॥ ਵਹੀ ਸਾਰਦਸਾਜੀ, ਕਿੰਗੁਰੀ ਕੀ ਡੰਡੀ ਬਨੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਜੋਗੀ ਜਨ ਕਿੰਗੁਰੀ
ਕੀ ਡੰਡੀ ਪੈ ਤੰਤ ਥਿਰ ਕਰੇ ਹੈ ਜੋ ਸੀਘ੍ਰ ਨਾ ਟੂਟੇ ॥ ਗ੍ਯਾਨੀ ਜਨੋਨੇ ਚੇਤਨ ਕਲਾ ਰੂਪ
ਡੰਡੀਪੈ ॥ ਅਖੰਡਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਤੰਤ ਚੜਾਈ ਹੈ ਜੋ ਥਿਰੁ ਭਈ ਤੰਤੀ ਤੂਟਸਿ
ਨਾਹੀਂ, ਅਖੰਡਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਤੰਤ ਗ੍ਯਾਨੀਕੇ ਚਿਤ ਮੈਂ ਥਿਰੁ ਹੂਈ ਪੁਨਾ ਕਾਹੂ
ਬਿਘਨਸੈ ਟੂਟਤੀ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਜੋਗੀ ਜਨੋਕੀ ਕਿੰਗੁਰੀਤੋ ਅਲਪ ਕਾਲ ਹੀ ਬਜੇ ਹੈ
॥ ਪਰੰਤੁ ਗ੍ਯਾਨੀ ਜਨ ਵੈਸੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਏਕਰਸ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ
ਗ੍ਯਾਨੀ ਜਨੋ ਕੀ ਵਹੁ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਕਿੰਗੁਰੀ ਅਨਹਦ ਬਾਜੀ, ਏਕ ਰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ
ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਉਸ ਕਿੰਗੁਰੀ ਕੀ ਅਵਾਜਕੋ ਸੁਨਕੇ ਉਨਕਾ ਮਨ ਮਗਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਈਹਾਂ
ਐਸੀ ਕਿੰਗੁਰੀ ਸੁਨਕੇ ਭਾਵ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ ਹਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੇ ਪੂਰਨ ਮਗਨ
ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਜਿਸ ਮਗਨ ਹੋਨੇਸੇ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਮੇ ਮਾਇਆ, ਛਲ ਰੂਪ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਡੋਲ, ਹਲ ਚਾਲ ਨਹੀ ਲਗੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਵਿਖਯ ਤ੍ਰਿਸ਼੍ਨਾ ਚਿਤਕੋ ਚੰਚਲ
ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ॥ ਐਸਾ ਚਿਤ ਮਗਨ ਹੁਯਾ ਹੈ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਗੋਰਖ ਮਤਕੇ ਜੋਗਸੇ
ਅਪਨੇ ਵੈਰਾਗ [illegible] ਗ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥਕ ਦਿਖਾਈ ॥ ਅਬ ਉਸ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਵਾਲੇ
ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਜਨਮ ਹਵ ਹ ॥ ਇਸ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਵਾਲੇ ਕੋ ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹਤੇ
ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਐਸੇ ਬੈਰਾਗ੍ਯ ਵਾਨ ਗ੍ਯਾਨੀ
ਜੋਗੀ ਕੋ ਪੁਨਾ ਸਰੀਰ ਛੁਟੇ ਪੀਛੇ ਆਪਿ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੈ ॥ ਜਿਸ
ਕਾਰਣ ਸੇ ਤਿਸ ਬੈਰਾਗੀ ਜੋਗੀਕਾ ਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਅਗ੍ਯਾਨ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤਾਕਾ ਕਾਰਯ
ਰੂਪ ਪ੍ਰਪੰਚ ਖੇਲ ਭੀ ਗਇਓ, ਜਾਤਾ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਮੂਲ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਸਹਿਤ
ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੂਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸ ਗ੍ਯਾਨੀ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾ ਪੁਨਾ ਜਨਮ
ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਸਬਦ ਮਾਤ੍ਰਕਾ ਯਹ ਭਾਵ ਹੈ॥ ਉਸ ਜੋਗ ਵਾਲੇ ਜਨਮ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ਇਸ ਵਾਲੇ

ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੈਹੈਂ ਯਾਤੇ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਯਹ ਯੋਗ ਕਰੇ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੫੩ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਗਜ ਨਵ ਗਜ ਦਸ ਗਜ ਇਕੀਸ ਪੁਰੀਆ ਏਕ ਤਨਾਈ ॥ ਸਾਠ ਸੂਤ ਨਵ ਖੰਡ ਬਹਤਰਿ ਪਾਟੁ ਲਗੋ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ੧ ॥ ਗਈ ਬੁਨਾਵਨ ਮਾਹੋ ॥ ਘਰਿ ਛੋਡਿਐ ਜਾਇ ਜੁਲਾਹੋ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗਜੀ ਨ ਮਿਨੀਐ ਤੋਲਿ ਨ ਤੁਲੀਐ ਪਾਚਨੁ ਸੇਰ ਅਢਾਈ ॥ ਜੌ ਕਰਿ ਪਾਚਨ ਬੇਗਿ ਨ ਪਾਵੈ ਝਗਰੁ ਕਰੈ ਘਰ ਹਾਈ ॥ ੨ ॥ ਦਿਨ ਕੀ ਬੈਠ ਖਸਮ ਕੀ ਬਰਕਸ ਇਹ ਬੇਲਾ ਕਤ ਆਈ ॥ ਛੂਟੇ ਕੂੰਡੇ ਭੀਗੈ ਪੁਰੀਆ ਚਲਿਓ ਜੁਲਾਹੋ ਰੀਸਾਈ ॥ ੩ ॥ ਛੋਛੀ ਨਲੀ ਤੰਤੁ ਨਹੀ ਨਿਕਸੈ ਨਤਰ ਰਹੀ ਉਰਝਾਈ ॥ ਛੋਡਿ ਪਸਾਰੁ ਈਹਾ ਰਹੁ ਬਪੁਰੀ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸਮਝਾਈ ॥੪॥੩॥੫੪॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਗਜਾਨ ਸੇ ਜਨਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਹਿ ਉਪਦੇਸ ਕਹਿਤੇ ਕਬੀਰ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਨੇ ਤ੍ਰਕ ਕਰੀ ॥ ਤੂੰ ਨੀਚ ਜਾਤੀ ਵਾਲਾ ਜੁਲਾਹਾ ਹੈਂ ਤੇਰਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਣਨੇ ਯੋਗ ਨਹੀ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਮੇਰਾ ਸੁਣਣੇ ਯੋਗ ਨਹੀ ਤਬ ਸਭੀ ਜੀਵ ਜੁਲਾਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਰਿਖੀਯੋਂ ਕਾ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਔ ਈਸ ਜੁਲਾਹਾ ਹੈ ਤਿਸਕਾ ਸ੍ਰੁਤੀ ਰੂਪ ਉਪਦੇਸ ਭੀ ਮਤ ਸੁਨੋ ॥ ਯਾ ਭਾਵ ਸੇ ਜੀਵ ਈਸ ਦੋਨੋ ਕੋ ਜਗਤ ਕੇ ਆਰੋਪ ਮੈ ਜੁਲਾਹਾ ਪਨ ਦਿਖਾਵੇ॥ ਗਜ ਇਤਿ, ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਂਵਨੇ ਹੇਤ ਸੂਤ ਨਲੀਆਂ ਤੁਰ ਨਾਲ ਕੂੰਡੇ ਕਾਨੇ ਪਾਣ ਮਾਪ ਕਾ ਗਜ ਕੁਚ ਇਤਜਾਦਿਕ ਬਹੁਤ ਸੀ ਜੁਲਾਹੇ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਜੀਵ ਕੇ ਪਿੰਡ ਮੇ ਔ ਈਸ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੈ ॥ ਇਸ ਸਬਦ ਮੇ ਕਛੁਕ ਸਿਧ ਕਰੇਂਗੇ ਨਾਮ ਸੇ ਕਬੀਰ ਨੈ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅਮਕ ਵਸਤੂ ਗਜ ਹੈ ਅਮਕੀ ਸੂਤ ਹੈ ਅਮਕੀ ਤੁਰ ਹੈ ਅਮਕੀ ਨਾਲ ਹੈ॥ ਇਸ-ਲੀਯੇ ਅਰਥ ਕੇ ਵਕਤਾ ਮਹਾਤਮਾ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ ਵਸਤੂਯੋਂ ਕੇ ਨਾਮੋਂ ਕੋ ਪਿੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਦੋਨੋਂ ਮੈ ਕਲਪਨਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਕੋਈ ਉਨ ਨਾਮੋਂ ਸੈ ਔਰ ਕਹੇ ਹੈ ਕੋਈ ਔਰ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਤਾਤ ਪਰਯ ਸਭ ਕਾ ਕਾਹੂ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੈਂ ਜਗਤ ਕਾ ਅਧਜਾਰੋਪ ਅਪਵਾਦ ਦਿਖਲਾਵਨੇ ਮੈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਨਾਨਾ ਰੀਤਿ ਸੈ ਕਹਨੇ ਮੈ ਕੋਈ ਦੋਸ ਨਹੀਂ ॥ ਸਭੀ ਸਮਜਕ ਹੈ ॥ ਏਤਾ ਬਿਸੇਖ ਹੈ॥ ਕਹੀਂ ਕਹੀਂ ਬਡੇ ਬੁਧਿਮਾਨ ਸੇ

ਭੀ ਅਲਪ ਬੁਧਿ ਵਾਲੇਕੀ ਕਲਪਨਾ ਅਕਸਮਾਤ ਚਮਤ ਕਾਰੀ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਦੇਖੇ ਵਹੁ ਉਸਕੀ ਬੁਧੀਕਾ ਬਲ ਨਹੀਂ ॥ ਘੁਨਾਖਰ ਨਜਾਯਸੇ ਬਨ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਲਕੜੀਕੋ ਕਾਟਤਾ ਹੂਆ ਘੁਣ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਕਹੀਂ ੨ ਕਾਟਕੇ ਅਕਸਮਾਤ ਸੁੰਦਰ ਅਖਰਭੀ ਬਨਾਇ ਦੇਵੈਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਅਲਪ ਬੁਧਿ ਵਾਲੇਕੀ ਕਲਪਨਾ ਮੈ ਚਮਤ ਕਾਰ ਬਨ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸਰਬਾਂਸਮੈ ਉਸਕੀ ਕਲਪਨਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਣੇ ਯੋਗਯ ਨਹੀ ਹੋਵੈ ॥ ਜੇਤੀ ਅੰਸਮੈ ਅਕਸਮਾਤ ਚਮਤ ਕਾਰੀ ਬਨ ਜਾਵੇ ਓਤੀ ਅੰਸ ਮੈ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲੇਵੈ॥ ਬਡੇ ਬਿਦ੍ਵਾਨ ਕੀ ਸਰਬਾਂਸਮੈ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੀ। ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬਾਨੀਕੇ ਬਹੁਤੇ ਅਰਥ ਭੀ ਕਹੀਂ ਬਚਨੋਂਕੇ ਬਲਸੇਂ ਹੋਵੈ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗੁਰਮਤ ਨਿਰਣੇ ਮੈ ਕਹੇ ਸਰਬਗ੍ਯ ਪਦਕੇ ਕਹੀ ਪਦੋਂਕੇ ਅਨੇਕਾਰਥੋਂ ਸੇਂ ਹੋਵੈਂਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਇਸ ਸਬਦਮੇ ਇਸ ਲੀਯੇ ਪਹਿਲੇ ਸੁਗਮ ਬੋਧ ਹੇਤ ਪਦੋਂਕੇ ਅਰਥ ਲਿਖਤੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਪਦੋਂਕੇ ਅਨੇਕਾਰਥਵੀ ਬਹੁਤ ਕਰ ਪਦੋਂਕੋ ਏਕ ਰਖਕੇ ਹੋਵੈਂਗੇ ॥ ਕਹੀਂ ਕਹੀਂ ਏਕਕੇ ਦੋ ਪਦ ਮਾਨਕੇ ਹੋਵੈਂਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਗਜ ਪਦਕੇ ਭਾਖਾਮੈ ਮਾਪਕਾ ਗਜ ਔ ਮਾਪਕਾ ਠਿਕਾਨਾਦੋ ਅਰਥ ਹੈਂ ॥ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਮੈ ਗੱਗਾ ਜੱਜਾ ਦੋਨੋ ਅਖਰ ਜੁਦੇ ਕਰ ਗਜਾਨ ਸ੍ਵਰੂਪਸੈ ਜਨਮੀ ਵਸਤੁ ਅਰਥਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਈਹਾਂ ਇਸਕੇ ਦੋ ਅਰਥ ਹੋਵੈਂਗੇ॥ ਇਕੀਸ ਪਦਕੇ ਸੰਖਯਾ ਅਰ ਏਕ ਈਸ ਛੇਦ ਕਰ ਦੋ ਅਰਥ ਹੋਂਗੇ ॥ ਤਨਾਈ ਪਦਕਾ ਤਾਣੀ ਦੂਸਰਾ ਬਿਸ-ਥਾਰੀ ਅਰਥ ਹੋਗਾ ॥ ਸਾਠ ਪਦਕਾ ਸੰਖਯਾ ਦੂਸਰਾ ਸਾਠਯ ਭਾਵ ਸਠਤਾਈ ਅਰਥ ਹੋਗਾ ॥ ਸੂਤਕਾ ਸੂਤ੍ਰ ਔ ਖੈਂਚਕਾ ਵਾਚਕ ਸੂਤਨਾ ਅਰਥ ਹੋਵੈਂਗੇ ॥ ਖੰਡਕਾ ਟੁਕੜੇ ਔ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਰਥ ਹੋਂਗੇ ॥ ਬਹੱਤਰ ਕਾ ਗਿਣਤੀ ਦੂਸਰਾ ਅਤਸੈ ਬਹੁਤ ਅਰਥ ਹੋਗਾ ॥ ਪਾਟਕਾ ਪੇਟਾ ਅਰ ਪਟੁ ਚਤਰ ਦੋ ਅਰਥ ਹੋਂਗੇ ॥ ਗਈਪਦ ਅਵਸਥਾ ਬੁਧਿ ਮਾਯਾ ਤੀਨ ਓਰ ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਬੁਨਾਵਨਕਾ ਏਕ ਨਾਨਾ ਆਵਨਾ ਦੂਸਰਾ ਬਨਾਵਨਾ ਤੀਸਰਾ ਬਸਤ੍ਰਕਾ ਬੁਨਵਾਨਾ ਚੌਥਾ ਬੁਨ ਜੜਸੈ ਦੂਰ ਹੂਈਕਾ ਨਾ ਆਵਨਾ ਐਸੇ ਚਾਰ ਅਰਥ ਹੋਂਗੇ ॥ ਮਾਹੋ ਕਾ ਮਾਹ ਚੰਦ ਵਤ ਆਨੰਦ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਔ ਮਾਨਹੀ ਹੋ ਹੋਵੇ ਔ ਮਾਹੋਕਾ ਮਾ ਅਹੋ ਛੇਦ ਕਰ ਮਾਮਤ ਅਹੋ ਆਸਚਰਜ ਐਸੇ ਤੀਨ ਅਰਥ ਹੋਂਗੇ ॥ ਜੁਲਾਹੋਂ ਕਾ ਏਕ ਜੁਲਾਹਾ ਦੂਸਰਾ ਜੋ ਲਾਭ ਵਾਲਾ ਥਾਨ ਦੋ ਹੋਵੈਂਗੇ ॥ ਪਾਚਕਾ ਪਾਣ ਅਰ ਪਕਾਵਨਾ ਅਰ ਪੰਚ ਸੰਖਯਾ ਐਸੇ ਤੀਨ ਹੋਂਗੇ ॥ ਸੇਰਕੇ ਸਿਰ ਔ ਸੇਰ ਮਾਪ ਦੋ ਹੋਵੈਂਗੇ ॥ ਬੈਠਕੇ ਬੈਠਨਾ ਅਰ ਸਮਾਪਤੀ ਦੋ ਹੋਵੈਂਗੇ ॥ ਅਰ ਬਰਕਸਕਾ ਦੋ ਪਦ ਮਾਨੇ ਬਰਬਡੀ ਕਸਖੈਂਚ ॥ ਔ ਫਾਰਸੀਕਾ ਬਰਕਸ ਏਕ ਪਦ ਮਾਨੇ ਬਰਕਸ ਉਲਟਾ ਐਸੇ

ਦੋ ਅਰਥ ਹੋਂਗ॥ ਬੋਲਾਕੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੈ ਸਮਾ ਭਾਸਾ ਮੈ ਜੰਗਲ ਦੋ ਹੋਂਗੇ॥ ਪੁਰੀਆ ਕਾ ਨਲੀਆਂ ਔ ਨਗਰ ਦੋ ਅਰਥ ਹੋਂਗੇ॥ ਏਤਾ ਜਾਨਕੇ ਅਬ ਮੂਲ ਪਾਠ ਕਾ ਅਰਥ ਸੁਨੋ॥ ਜੀਵ ਈਸ ਦੋਨੋਕੋ ਜਗਤ ਕੀ ਅਧਯਾਰੋਪ ਅਪਵਾਦ ਕਾ ਕਰਤਾ ਪਨਾਂ ਐਸੇ ਹੈ॥ ਜੀਵਸੈ ਜਗਤਕੀ ਰਚਨਾ ਬਿਨਾਸ ਦੋਨੋ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋਂਕੇ ਕਰਤਾਪਨਸੇਂ ਫਲ ਭੋਗ ਹੇਤ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਈਸੁਰਸੈ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਦੋਨੋ ਜਗਤ ਬਸਤ੍ਰਕੇ ਰਚਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਤਿਨਮੇਪ੍ਰਥਮ ਜੀਵਸੈ ਪਿੰਡਕੀ ਰਚਨਾ ਦਿਖਾਵੈਹੈ॥ ਗਜ ਨਵ,ਪ੍ਰਗਟ ਪਿੰਡਮੈ ਨੌ ਦੁਆਰੇ ਗਜ ਦਸ, ਦਸੋਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਗਜ ਇਕੀਸ, ਪੰਜ ਸੂਖਮ ਭੂਤ ਪੰਜ ਸਥੂਲ ਭੂਤ ਦਸੋ ਪ੍ਰਾਨ ਏਕ ਮਨ॥ਯਹ ਪੁਰੀਆ,ਪੂਰੀ ਏਕ ਚਾਲੀਸ ਗਜਕੀ ਤਨਾਈ, ਨਾਮ ਤਾਣੀ ਹੈ॥ਜੁਲਾਹੇ ਕਾ ਮਾਪ ਕਾ ਗਜ ਏਕ ਹੋਵੈਹੈ॥ਜਹਾਂ ਜਮੀਨਪੈ ਉਸਕਾ ਸਿਰਾ ਲਗਾਇ ੨ ਮਾਪੇ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਠਿਕਾਨੇ ਬਹੁਤ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਅਰ ਉਨ ਠਿਕਾਨਯੋਂਸੇ ਹੀ ਗਜੋਂ ਕੀ ਏਕ ਦੋ ਆਦਿ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਗਜ ਨਾਮਸੇ ਪੂਰਬ ਚਾਲੀ ਵਸਤੂ ਰੂਪ ਠਿਕਾਨੇ ਕਹੇਹੈਂ॥ ਅਰ ਤਾਣੀ ਸੂਤਸੇ ਬਨੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸਰੀਰ ਮੈ ਮੋਟੀਆਂ ਸਾਠ ਨਾ-ੜੀਆਂ ਤਾਣੇਕਾ ਸੂਤ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਪੇਟੇਕਾ ਆਗੇ ਕਹੈਂਗੇ॥ ਤਾਣੀ ਤਣਨੇ ਸਮੇ ਜੁਲਾਹੇ ਕਾਨੇ ਗਾਡ ਲੇਵੇ ਹੈ ਤਿਨਕਾ ਨਾਮ ਖੰਡਹੈ॥ ਸੋ ਉਨਕੀ ਤਾਣੀਮੇ ਤੋ ਜੇਤੇ ਚਾਹੇ ਓਤੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਇਸ ਤਾਣੀਮੇ ਦੋ ਦੋ ਦੋਨੋਂ ਬਾਹੋਂਕੇ ਟੁਕੜੇ ਦੋ ਦੋ ਦੋਨੋ ਲੱਤੋਂ ਕੇ ਟੁਕੜੇ॥ ਏਕ ਸਿਰ ਸਹਿਤ ਸਾਰੇ ਧੜਕਾ ਟੁਕੜਾ ਯਹ ਨੌ ਹੈ॥ਪੇਟਾ ਤਾਣੇਸੇ ਅਧਿਕ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਾਠ ਨਾੜੀਆਂ ਰੂਪ ਤਾਣੇਮੈ ਬਹਤਰਿ ਪਾਟਲਗੋ, ਬਹੱਤਰ ਜੋ ਸੂਖਮ ਨਾੜੀਆਂ ਹੈਂ ਵਹ ਪਾਟ, ਪੇਟਾ ਲਗਾਹੈ॥ ਅਧਿਕਾਈ, ਅਧਿਕ ਵਜਨਕਾ॥ ੧॥ ਬਾਹਰਕਾ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰਨੇ ਵਾਲੇਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾਸੇ ਬਨੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਯਹ ਪਿੰਡ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਜੀਵ ਕੋ ਅੰਤਹ ਕਰਣਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾਸੇ ਬਨੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਸਰਬ ਸਰੀਰਾਦਿ ਸਮਗ੍ਰੀ ਹੀਨ ਅਪਨੇ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਚਿੰਤਨਕੀ ਓਰਸੇ ਹਟ ਕਰ॥ ਮਾਹ ਜੋ ਚੰਦ ਤਿਸਕੇ ਸਮਾਨ ਜੀਵਕੋ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇ ਅਨੰਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਹੋ, ਬੁਧੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੇਵ ਸਰੀਰ ਵਾ ਨਰ ਸਰੀਰ ਮਿਲੇ॥ ਐਸਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਜੀਵਸੇ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਬੁਨਾਵਨੇ ਹੇਤ ਤਾਕੋ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਰਮੋਮੇ ਪ੍ਰੇਰਤੀ ਹੁਈ॥ ਤਿਸ ਜੀਵਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਚਿੰਤਨਕੀ ਓਰ ਗਈ॥ ਤਬ ਬੁਧੀਕੇ ਪੀਛੇ ਲਗ ਕਰ ਜੁਲਾਹੇ, ਜੁਲਾਹਾ ਰੂਪ ਜੀਵਭੀ ਘਰ ਛੋਡਿਐ, ਅਪਨੇ ਅਕਰਤਾ ਅਭੋਕਤਾ ਅਸੰਗ ਰੂਪਕੋ ਕਰ ਕੰਕਨ ਵਤ ਭੂਲਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਛੋਡਕੇ ਜਾਇ, ਤਿਸ ਬੁਧੀਕੇ ਪੀਛੇ ਮੈ ਕਰਤਾ ਭੋਗਤਾ ਹੋਂ ਐਸਾ ਚਿੰ

ਤਨ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਜਾਵੈਹੈ॥ ਜਿਸ ਚਿੰਤਨ ਸੇ ਇਸਕੋ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਰਿਬਾਰ ਮਿਲੈਹੈ॥ ੧॥ ਜੁਲਾਹੇਕਾ ਬਸਤ੍ਰ ਮਾਪ ਤੋਲ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਅਰ ਤਿਸਕੋ ਅੰਨਕੀ ਪਾਣ ਲਗੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਯਹ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰਭੀ ਮਾਪ ਅਰ ਤੋਲ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਆ-ਹਾਰ ਰੂਪ ਪਾਣਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਾਕੂ ਉਕਤਿਸੇ ਕਹੇਹੈ॥ ਗਜੀ ਇਤਿ, ਗਜੋਂ ਸੇ ਯਹ ਬਸਤ੍ਰ ਨਹੀ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੈ॥ ਕਿੰਤੂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੈ ਹੈ॥ ਇਸੀਸੇ ਸਰੀਰ ਕਾ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਹਾਥ ਮਾਪ ਲੋਕ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਜੀਮੇ ਭੀ ਬਚਨਹੈ "ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਹਾਥ ਤੇਰੀ ਸੀਵਾ॥ ਤਥਾ ਸਮੇ ਰੂਪ ਗਜੋਸੇ ਮਾਪ ਲਿਖਿਆ ਹੈ॥ ਦਸ ਬਾਲਤਣ ਬੀਸ ਰਮਣ ਤੀਸਾਕਾ ਸੁੰਦਰਕਹਾਵੈ, ਇਤਯਾਦਿ॥ ਪਹਲੇ ਪਿਆਰ ਲਗਾ ਥਨ ਦੁਧ, ਇਤਯਾਦਿ ਪੁਨਾ ਤੋਲਿ ਨ ਤੁਲੀਐ, ਤੁਲਾਸੇ ਨਹੀ ਤੋਲਿਆ ਜਾਵੈ॥ ਕਿੰਤੂ ਤੋਲਿਆ ਜਾਵੈ ਹੈ॥ ਇਸੀ ਸੇ ਸਾਢੇ ਤ੍ਰੈ ਮਣ ਦੇਹਰੀ" ਐਸੇ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਮਣਕੀ ਦੇਹ ਕਹੀਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਯਹਭੀ ਇਸਕਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਜੇਤੀ ਹਲਕੀ ਭਾਰੀ ਹੋਨਾ ਹੋਵੈ ਉਤੀਹੀ ਹੋਵੈਹੈ ਨਜੂਨ ਅਧਿਕ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ ਯਾਤੇ ਤੋਲੀ ਹੂਈਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਖਾਣੇ ਹੇਤ ਇਸਕਾ ਪਾਚ, ਪਾਕ ਨ ਸੇਰ ਅਢਾਈ ਕਿਆ ਢਾਈ ਸੇਰ ਨਹੀ ਕਿੰਤੂ ਢਾਈ ਸੇਰਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੁਇ ਸੇਰ ਮਾਗੋ ਚੂਨਾ॥ ਅਧ ਸੇਰ ਮਾਗੋ ਦਾਲੇ॥ ਐਸੇ ਦੋ ਸੇਰ ਚੂਨ ਅਰ ਅਧ ਸੇਰ ਦਾਲ ਔਰ ਥਾਨਮੇ ਕਬੀਰਕੇ ਸ਼ਬਦਮੇ ਲਿਖੀਹੈ॥ ਤਥਾ ਪਾਕੇ ਤੋਲਕੇ ਭਾਵਸੇ ਸਵਾ ਸੇਰ ਕਾ ਦਿਹਾੜੀ ਮਿਹਮਾਨ ਐਸਾ ਅਹਾਰ ਲਿਖਾਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਰੀਰ ਬਸਤ੍ਰ ਮੈ ਪਾਚਨ, ਅੰਨਕੇ ਪਾਕ ਰੂਪ ਪਾਣਕੋ ਬੇਗਿ ਨ ਪਾਵੈ, ਸੀਘ੍ਰ ਨ ਪਾਵੈ॥ ਤਬ ਜੀਵ ਰੂਪ ਜੁਲਾਹੇ ਕੇ ਸਰੀਰ ਘਰਕੋ ਝਗਰੁ, ਜਠਰਾਗਨੀ ਕੇ ਤੇਜਸੇ ਬਢਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਾਨੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਨ ਜਾਵੈਹੈਂ ਦੇਰ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ੨॥ ਤਾਤੇ ਐਸੇ ਸੀਘ੍ਰ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਬਸਤ੍ਰਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਸਫਲ ਕਰ ਲੇਨਾ ਚਾਹੀਏ॥ ਸੰਸਾਰਕੇ ਸੁਖੋਂ ਮੇ ਲਗ ਕਰ ਸਿਥਿਲ ਹੋਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਦਿਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੀਵੋ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀਵਨ ਕੇ ਦਿਨ ਕਿਆ ਹੈਂ ਜੋ ਤੁਮ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਹੋਕਰ ਬੈਠ ਰਹੇ ਹੋ॥ ਭਾਵ ਬੇ ਫਿਕਰ ਹੋਕਰ ਮਤ ਬੈਠੋ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀਵਾਵਨੇ ਕੀ ਇਛਾਸੇ ਖਸਮਕੀ, ਈਸ੍ਵਰ ਪਤੀ ਕੀ ਬਰਕਸ, ਉਲਟੀ ਤੁਮਾਰੇ ਮਾਰਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੁਮ ਕੋ ਫੇਰ ਯਹ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਕੀ ਯੁਵਾ ਵਸਥਾ ਰੂਪ ਬੇਲਾ ਕਹਾਂ ਸੇ ਹਾਥ ਆਵੇਗੀ॥ ਭਾਵ ਲਖ ਚਉਰਾਸੀ ਭਉਦਿਆਂ ਫੇਰ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਹਾਥ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ॥ ਵਾ ਬੈਠ ਪਦ ਸਮਾਪਤੀ ਕਾ ਵਾਚਕਹੈ॥ ਤੁਕ ਕਾ ਅਰਥ ਐਸੇ ਹੈ॥ ਜਬ

ਅਵਸਤਾ ਕੋ ਭੋਗ ਕੇ ਦਿਨੋ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਮਾਪਤੀ ਐ ਖਸਮ ਕੀ, ਸਰਬ ਕੇ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ॥ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਭੋਗ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਾਲ ਮੇਂ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਸਰੀਰ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋਕੇ ਵਿਯੋਗ ਕਰਨੇ ਕੀ ਬਰ, ਬਡੀ ਕਸ, ਖੈਂਚ ॥ ਵਾ ਸਰੀਰ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਸੇ ਬਰਕਸ ਨਾਮ ਬਿਰੁਧ ਹੋਵੇਗਾ ਬਿਨਾਸ ਕਰਨੇ ਕਾ ਸਮਾ ॥ ਤਬ ਏਹ ਮਾਨੁਖ ਜਨਮ ਰੂਪ ਬੇਲਾ ਨਾਮ ਮੁਕਤ ਹੋਨੇ ਕਾ ਅਵਸਰ ਤੁਮਕੋ ਕਤ ਆਈ, ਫੇਰ ਕੈਸੇ ਆਵੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਦੁਲੰਭ, ਹੈ ਇਤਯਾਦਿ ਬਚਨੋ ਸੇ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਕਿੰਤੁ ਜੈਸੇ ਜੁਲਾਹੇ ਕੇ ਕਹੀਂ ਜਾਨੇ ਸੇ ਭੀਗੀ ਹੂਈ ਨਲੀਆਂ ਸਹਿਤ ਉਸਕੇ ਕੂੰਡੇ ਪੜੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਭੀ ਯੇ ਪਦਾਰਥ ਰੂਪ ਕੂੰਡੇ ਭੀਗੇ ਪੁਰੀਆਂ, ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਭੀਗੀ ਨਲੀਆਂਕੇ ਸਹਿਤ ਛੂਟੇ, ਛੂਟ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਅਰਥਾਤ ਮਰਣ ਸਮੇਂ ਚਿਤ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਇਨ ਮੈਂ ਖਚਤ ਰਹੇਗੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋਂ ਦ੍ਵਾਰਾ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਕੀ ਰਚਨਾ ਕਾ ਕਾਰਨ ਜੋ ਜੀਵ ਰੂਪ ਜੁਲਾਹਾ ਵਹੁ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਸਰੀਰ ਸੇ ਰੀਸਾਈ ਸੋਕਾਤਰ ਹੋਕੇ ਕੋਪ ਯੁਕਤ ਹੂਯਾ ॥ ੩ ॥ ਤਿਸ ਸਮੇਂ ਛੋਛੀ ਨਲੀ, ਖਾਲੀ ਹੋਜਾਵੇਗੀ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਰੂਪ ਤੰਤ ਆਵਨੇ ਕੀ ਜਗਾ ਨਾਭੀ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਿਸ ਮੈਂ ਸੇ ਸ੍ਵਾਸ ਰੂਪ ਤੰਤ ਨਹੀਂ ਨਿਕਸੇਗੀ ॥ ਨਾ ਪੁਨਾ ਨਾਭੀ ਰੂਪ ਤੁਰਸੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂ ਰੂਪ ਤੰਤ ਭੀ ਉਰਝੀ ਰਹੇਗੀ ॥ ਯਾਤੇ ਛੋਡ ਦੇ ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਈਹਾ, ਇਛਾਕੋ ਹੇ ਬਪੁਰੀ ਨਾਮ ਬਪਰੇ ਅਰਥਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ਜੁਲਾਹਾ ਜਾਨਕੇ ਉਪਦੇਸ ਮੇਂ ਤਰਕ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦੇਹਾ ਧ੍ਯਾਸੀ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਸਮਝਾਈ, ਕਹਤਾ ਹੈ ਕਬੀਰਨੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਅਪਨਾ ਭਾਈ ਜੁਲਾਹਾ ਸਿਧ ਕਰ ਸਮਝਾਯਕੇ ॥ ਅਥਵਾ ਰਹਾਉ ਵਾਲੀ ਤੁਕੋਂਸੇ ਲੇ ਆਗੇ ਰਹੀ ਸਭ ਤੁਕੋਂ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਮਹਾ ਅਧਮ ਵਸਤੁਯੋਂਕੇ ਤਾਨੇ ਪੇਟੇ ਸੇ ਯਹ ਸਰੀਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਂ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਸਵਾਰਨੇ ਮੇਂ ਲਗੇ ਜੀਵ ਕਬੀ ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਓਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ॥ ਇਸੀ ਕੇ ਸਵਾਰਨੇ ਮੇਂ ਅਮੋਲਕ ਅਵਸਥਾ ਬਿਤੀਤ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਦਲ ਕੇ ਕਬੀ ਇਨ ਕੋ ਹਾਥ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਗਈ ਇਤ, ਅਹੋ, ਬਡਾ ਅਸਚਰਯ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੀਛੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਬੀਤ ਗਈ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਤੋ ਬੁਨਆਵਨਮਾ, ਪੁਨਾ ਆਵੇ ਨਹੀਂ ॥ ਅਰ ਆਗੇ ਕੋ ਭੀ ਯਹ ਜੀਵ ਰੂਪ ਜੁਲਾਹੇ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਕੇ ਠਿਕਾਨੇ ਸਤ ਸੰਗ ਘਰ ਕੋ ਛੋਡਿਐ ਜਾਇ, ਛੋਡੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਬੀ ਸਤ ਸੰਗ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਬਸਤ੍ਰ ਕੇ ਪਾਲਨ ਮੇਂ ਲਗਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਛੋਡੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੀ ਬਿਨਾਸਤਾ ਗਜੀ ਨ ਮਿਣੀਐ, ਪ੍ਰਮੇਯਕੀ ਬਿਨਾਸਤਾ ਅਬਿ-

ਨਾਸਿਤਾ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੱਖਾਦਿ ਪ੍ਰਮਾਣੋ ਸੇ ਨਹੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰਤੇ॥ ਜੋ ਪਹਲੇ ਹਮਾਰੇ ਬਡੇ ਹੀ ਕਹਾਂ ਹੈਂ ਜਿਨੋ ਨੇ ਹਮ ਕੋ ਜਨਿਆ ਥਾ॥ ਪੁਨਾ ਤੋਲ ਨ ਤੁਲੀ ਐ, ਅਪਨੇ ਅਨੁਭਵ ਰੂਪ ਤੁਲਾ ਮੇਂ ਧਰਕੇ ਨਹੀ ਤੋਲਤੇ ॥ ਜੋ ਜਨਮੀ ਵਸਤੁ ਸਭ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ॥ ਐ ਐਸੇ ਮਾਪ ਤੋਲ ਬਿਨਾ ਹੀ ਯੇਹ ਜੀਵ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਪਾਂਚ, ਸਗੁਣ ਈਸਕੇ ਬਿਰਾਟ ਰੂਪ ਮੇਂ ਮੁਖ ਬਿਸ਼ਨੁ ਆਦਿ ਪਾਂਚ ਦੇਵਨ ਮੇਂ ਅਪਨੀ ਰੁਚੀਸੇ ਕਾਹੂ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਨ, ਨਹੀਂ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾਂ ਨੰਨੇਕਾ ਆਗੇ ਭੀ ਮੇ-ਲ ਕਰ ਨ ਸੇਰ ਅਵਾਈ, ਸਭ ਉਪਾਸਨਾ ਮੇਂ ਮੁਖ ਕਹੀ ਸੇਰ, ਵੇਦਕੇ ਸਿਰ ਰੂਪ ਅਢਾਈ ਮਾਤ੍ਰਾ ਵਾਲਿਓਂ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇ॥ ਅਰ ਜੇਕਰ ਵੈਸਾ ਮਾਪ ਤੋਲ ਕਰਕੇ ਯੇਹ ਜੀਵ ਪਾਚਨ ਪਾਂਚ ਦੇਵਨ, ਮੇਂ ਕਾਹੂ ਮੁਖ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਬੇਗ-ਨ, ਪ੍ਰਵਾਹੋਂ ਕੋ ਭਾਵ ਪ੍ਰਕਾਰੋਂ ਕੋ ਪਾਵੇ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਹੈ ਯੇਹ ਜੀਵ ਅਵਸਜ ਝਗਰ ਕਰੈ, ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕਰੇ।ਘਰ ਹਾਈ, ਪਰਮਾਤਮ ਘਰ ਸੇਹਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਸਾਥ॥ ਅਰ ਵੈਸੇ ਕਰਤੇ ਹੁਯੇ ਦਿਨਕੀ ਬੈਠ, ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬਿ ਬੇਕ ਕੀ ਥਿਤੀ ਕਰ ਲੇਵੇ॥ ਜੋ ਬਿਬੇਕ ਖਸਮਕੀ ਬਰਕਸ, ਈਸ਼੍ਵਰ ਪਤੀਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਬਿਰੋਧੀ ਮੋਹਸੇ ਬਿਰੁਧ ਹੈ॥ ਅਰ ਐਸੇ ਬਿਬੇਕਕੇ ਹੋਨੇਸੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੋ ਪੁਨਾ ਬਿਚਰਨੇ ਹੇਤ॥ ਯਹ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਕੀ ਬੇਲਾ, ਸੀਮਾ ਕਹਾ ਮਿਲੇ ਭਾਵ ਕਬੀ ਨਾ ਮਿਲੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਸੀਮਾ ਛੁਟਨੇਸੇ ॥ ਜਿਨ ਨਰਕ ਕੁੰਡੋਂਮੇ ਦੁਖ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਪੁਨਾ ਜਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਡੋਮੇ ਸ੍ਵਰਗ ਸੁਖ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਜੀਵ ਜਾਵੇਹੈਂ॥ ਵਹੁ ਸ-ਭੀ ਛੂਟ ਜਾਵੇ ਅਰ ਜਿਨ ਆਠ ਪੁਰੀਆਂਮੇ ਯੇ ਜੀਵ ਸਯਨ ਕਰਤੇਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਸਭੀ ਭੀਗੇ, ਡੂਬ ਜਾਵੇ ਭਾਵ ਨਾਸ ਹੋਜਾਵੇ॥ ਪਰੰਤੁ ਕੁੰਡੋਂਕਾ ਛੂਟਨ ਅਰ ਪੁਰੀਯੋਂਕਾ ਨਾ ਸ ਤਬ ਹੋਵੇ ਜਬ ਚਲਿਓ, ਚਲੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇ ਚਿਤਮੈਜੁ, ਜੋ ਲਾਹੋ, ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਲਾਭ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਆਤਮ ਗਜਾਨ ਰੀਸਾਈ, ਬਡਾ ਤੀਛਨ ਹੋਕਰ॥ ਬਿਨਾ ਤੀਛਨ ਗਜਾਨਸੇ ਕੁੰਡ ਪੁਰੀਆਂਕਾ ਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ਐ ਤੀਛਨ ਗਜਾਨਸੇ ਪੁਰੀਆਂਕਾ ਨਾਸ ਹੂਯੇ ਪੀਛੇ ਸਰਬਪ੍ਰਪੰਚਕੇ ਮੂਲ ਅਵਿਦਜਾਕੋਹੀ॥ਛੋਛੀ, ਤੁਛ ਹੋਜਾਨੇਸੇ ਤਾਸੇਵਿਦ੍ਵਾਨਕੋ ਦੇਹਇੰਦ੍ਰਿ ਯੋਂਕਾ ਅਧਜਾਸ ਰੂਪ ਤੰਤ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇ॥ਤਥਾ ਨ, ਨਹੀ ਅਧਿਸਟਾਨ ਰੂਪ ਤੁਰਸਾਥ ਸਰਬ ਅਧਜਾਸੋਂਕਾ ਮੂਲ ਮੂਲਾਵਿਦਜਾਕਾ ਭੀ ਤਾਦਾਤਮ ਉਰਝਿਆ ਰਹੇ॥ ਅਰ ਛੋਡ ਦੇਵੇ ਹੈ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਪਸਾਰ, ਪ੍ਰਬਿਤੀਕੋ ਅਰ ਈਹਾਂ ਰਹਿ ਬਪੁਰੀ, ਲੋਕ ਵੇਦ ਦੇਹਕੀ ਤੁਛ ਰੂਪ ਵਾਸਨਾਸੇਭੀ ਰਹਿਤ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ

ਵਾਸਨਾਭੀ ਚਿਤਮੈ ਨਹੀ ਰਖੇ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਕੁਤਰਕੀ ਤੇਰੇ ਉੱਤਮ ਭਾਗਹੈ ਤਬ ਤੂੰਭੀ ਗੁਰੋਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਐਸਾ ਬਨ ॥ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈ ਕਬੀਰਨੇ ਤੇਰੇਕੋ ਸਮਝਾਯਕੇ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਰਹਾਉ ਵਾਲੀ ਤੁਕੋਂਸੇ ਲੇ ਦੂਜੀ ਬ੍ਯਾਖਯਾ ਭਿੰਨ ਕਹੀਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਉਨਹੀ ਤੁਕੋਸੇ ਲੇ ਤੀਜੀ ਭਿੰਨ ਕਹੇਹੈ ॥ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇਸੇ ਬਨੇ ਸਰੀਰ ਬਸਤ੍ਰਕੇ ਬੁਨ ਮੂਲ ਕਾਮਜ ਨਿਖਿਧੋਂਮੇ ਲਗੇ ਜੀਵੋਂਕੀ ਪੂਰਬ ਗਈ ਅਵਸਥਾਤੇ ਆਵਨਮਾ, ਹਾਥ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਔਰ ਆਗੇ ਕੋ ਭੀ ਅਹੋ, ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੈ ॥ ਜੁ, ਜੋ ਲਾਹੇ, ਬਡੇ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਲਾਭ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਸਤਸੰਗ ਘਰਕੋ ਛੋਡਿਐ, ਛੋਡਕੇ ਯੇ ਜੀਵ ਜਿਨ ਸਬਦਾਦੀ ਵਿਖੇ ਸੁਖੋਂਕੇ ਪੀਛੇ ਜਾਇ, ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਵੇ ਸੁਖ ਗਜੀ ਨ ਮਿਣੀਐ, ਪ੍ਰਮਾਣ ਰੂਪ ਗਜੋਂਸੇ ਗਜ ਨਾ ਦੋ ਗਜ ਕੁਛ ਮਾਪੇ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਅਰ ਤੋਲਿ ਨ ਤੁਲੀਐ, ਅਪਨੇ ਯੁਕਤੀ ਸਹਿਤ ਅਨਭਵ ਰੂਪ ਤਰਾਜੂਸੇਭੀ ਇਨਕਾ ਪਾਂਚ ਸੇਰ ਵਾ ਪਾਂਚਕਾ ਆਧ ਅਢਾਈ ਸੇਰ.ਤੋਲ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰਥਾਤ ਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਹਿਤ ਅਨਭਵਸੈ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੇ ਕੁਛਭੀ ਇਨਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇ ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੇ ਕੇਲੇਕੇ ਥੰਭੇ ਵਤ ਸੰਸਾਰਕਾ ਕੁਛ ਸਾਰ ਨਾ ਨਿਕਸਨੇਸੇ ਸਭ ਅਸਾਰਹੈ ॥ ਯਦਵਾਹੇ, ਹੇ ਭਾਈ ਜਿਨ ਪੁਰਸੋਂਕੀ ਅਵਸਥਾ ਗਈ, ਗਤ ਹੂਈ ਹੈ ਬੁਨਾਵਨਮਾ, ਤਨਾਵਨੇ ਬੁਨਾਵਨੇ ਛਲ ਰੂਪ ਵਿਸਯੋਂ ਕੇਮੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਲਾਭ ਵਾਲੇ ਸਤਸੰਗ ਘਰਕੋ ਜੀਵ ਛੋਡੀ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਉਨਕੇ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਚਉਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੂਨੋਮੇ ਬਿਚਰਨੇਸੈ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਕਸਟਹੈ ॥ ਵਹੁ ਗਜੀ ਨ ਮਿਨੀਐ, ਗਜੋਸੈ ਮਾਪਿਆ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ਤੋਲਿ ਨ ਤੁਲੀਐ, ਤਕੜੀਸੈ ਤੋਲਿਆ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ਭਾਵ ਅਮਾਪ ਅਤੋਲ ਕਸਟ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ ॥ ਪੂਰਬ ਅਰਥਮੇ ਕਹੇ ਅਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਸੈ ਅਰ ਇਸ ਅਰਥਮੇ ਕਹੇ ਵੈਸੇ ਕਸ੍ਰਸੇ ਜੀਵ ਕੈਸੇ ਛੂਟੇ ॥ ਉੱਤ੍ਰ ਜੇਕਰ ਪਾਚਨੁ ਬੇਗਿ ਨ ਪਾਵੈ, ਪਾਚ ਕਾਮਾਦਿਕੋ ਕੇ ਬੇਗ, ਪ੍ਰਵਾਹਕੋ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਜੈ ਕਰਣੇ ਹੇਤ ਝਗਰਾ ਕਰੇ ਇਨ ਪਰਮਾਤਮ ਘਰਸੈਂ ਹਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਸਾਥ ਤਬ ਯੇ ਜੀਵ ਛੂਟ ਜਾਵੇ ॥ ਔ ਛੂਟਕੇ ਇਨਕੇ ਚਿਤਮੇ ਹੋਵੇ ਦਿਨਕੀ ਬਠ, ਆਤਮ ਗ੍ਯਾਨਕੀ ਸਥਿਤੀ ਖਸਮਕੀ, ਤਰਨ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਵਾਲੇ ਪਤੀ ਈਸ਼੍ਵਰਕੀ ਬਰ, ਬਡੀ ਕਸ, ਪ੍ਰੇਰਨਾਸੇ ਤਬ ਫੇਰ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੋ ਇਹ ਬੇਲਾ; ਸਬਦ ਸ਼ਪਰਸਾਦੀ ਫੂਲੋਂ ਵਾਲਾ ਰਵੇਲਕਾ ਬੂਟਾ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਸਬਦਾਦੀ ਫੂਲ ਸੂੰਘਨੇ ਹੇਤ ਕਤ ਆਈ, ਕਹਾਸੇ ਆਵੇ ਭਾਵ ਮੁਕਤ ਭਯੋਂਕੋ ਕਬੀ ਨਹੀ ਆਵੇਗਾ ॥ਔ ਛੂਟ ਜਾਵੇਂ ਗੇ ਇਨਸੇ ਕੂੰਡੇ, ਨਰਕ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਕੁੰਡ ਔ ਭੀਗੇ,

ਡੂਬ ਜਾਏਗੀਉਨ ਕੁੰਡੋਂ ਵਾਲੀ ਇੰਦ੍ਰ ਧਮਾਦਿਕੋਕੀ ਪੁਰੀਆਂ॥ ਅਰ ਚਲਿਓ ਜੁਲਾਹੋ ਜਾਤਾ ਰਹੇਗਾ ਸੰਕਲਪਸੇ ਸੰਸਾਰ ਬਸਤ੍ਰਕੋ ਫੈਲਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਜੁਲਾਹਾ ਮਨਭੀ॥ ਮਨ ਕਾ ਜਾਨਾ ਕਹਨੇਕਾ ਯਹ ਭਾਵਹੈ॥ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰਮੈ ਮੁਖ ਮਨਹੈ॥ ਅਰ ਵਹੀ ਵਿਖਯੋਂਮੈ ਆਸ਼ਕ੍ਤ ਹੂਆ ਜੀਵਕੋ ਬੰਧਕਾ ਕਾਰਣਹੈ॥ ਬਿਨਾ ਗਯਾਨਤੇ ਤਾਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰਕਾ ਗਯਾਨਸੇ ਨਾਸ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮਨਕੀ ਮੁਖਤਾ ਵਾਲੇ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰਕਾ ਭੀ ਗਯਾਨਸੇ ਨਾਸ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਤਿਨ ਦੋਨੋਕੇ ਨਾਸ ਹੋਨੇਸੇ ਗਯਾਨ ਵਾਨੋਕੋ ਬਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਪ੍ਰਸਨ॥ ਕਾਹੂ ਔਰਕੋਭੀ ਐਸੀ ਬਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਉਤਰ॥ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਿਨਕੋ ਤੁੱਲ ਹੋਨੇਕੀ ਇਛਾਆਵੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰੀਸਾਈ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਤਤ੍ਵ ਵੇਤਾ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਤੁਲਯ ਹੋਨੇਕੀ ਚਿਤਮੇ ਰੀਸ, ਇਛਾ ਆਈਹੈ॥ ਅਰ ਬਿਬੇਕਾਦਿਕ ਸਾਧਨੋਂਕੇ ਬਲਸੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਨਲੀ ਜਿਨਕੀ ਐਸੀ ਨਿਖਲ ਕਾਮਯ ਨਿਖਿਧੋਸੇ ਅਰ ਆਸਰ ਸੰਪਤਸੇ ਛੋਛੀ, ਖਾਲੀ ਹੋਗਈ ਹੈ॥ ਜਿਸਮੇ ਕੋਈ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਤੰਤ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇ, ਨਾ ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਤੰਤੁ ਤਰ ਅਤਿਸੈ ਕਰ ਕਾਲਾਂਤਰਮੈ ਨਿਕਸਨੇ ਹੇਤ ਚਿਤਮੇ ਉਰਝੀ ਰਹੀਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਅਪਨੀ ਚਿਤਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਐਸਾ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਜੋ ਹੇ ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀ ਤੂ ਨਿਖਲ ਪਸਾਰ, ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਛੋਡਕੇ ਈਹਾਂ, ਅਪਨੇ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਹੀ ਲਗੀ ਰਹੁ॥ ਤਿਨ ਐਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਸੰਸਾਰਸੇ ਛੂਟਕੇ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਹ ਕਹਿਆਹੈ ਕਬੀਰਨੇ ਏਕ ਕੁਤਰਕੀਕੇ ਪਰਥਾਇਸੇ ਸਭਕੋ ਸਮਝਾਯਕੇ॥ ਐਸੀ ਜੀਵਕੇ ਜੁਲਾਹਾ ਪਨ ਪਖਮੈ ਮਹਾਤਮਾ ਲੋਗਨ ਕੀ ਚਿੰਤਨ ਕਰੀ ਕਈ ਰੀਤਿਕੀ ਬਯਾਖਯਾ ਦੇਖਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਬਿਨੋਦ ਹੇਤ॥ ਲਿਖ ਕਰ ਆਗੇ ਈਸਕੇ ਜੁਲਾਹਾ ਪਨ ਪਖਮੈ ਚਿੰਤਨ ਕਰੀ ਲਿਖੇਹੈ॥ ਜੀਵ ਪਖਮੈ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਜਿਨ ਵਸਤੁਯੋਂਕੀ ਤਾਣੀ ਕਹੀ॥ ਈਸ ਪਖਮੈ ਕਈ ਵਸਤੁ ਉਨਮੇ ਛੋਡਕੇ ਨਈ ਔਰ ਮਿਲਾਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡਮੇ ਕਹੇਹੈਂ॥ ਗਜ ਨਵ, ਪੁਰਖ ੧ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ੨ ਮਹਤਤ੍ਵ ੩ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੰਕਾਰ ੪ ਪੰਚ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ੯ ਗਜ ਦਸ, ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਗਜ ਇਕੀਸ, ਚੌਦਾ ਲੋਕ ਸਾਤ ਦੀਪ ਯੇ ਪੂਰੀ ਇਕ ਤਾਣੀ ਬਣੀਹੈ॥ ਜਿਸਮੇ ਸਾਠ ਸੂਤ, ਬਿਸਨੁ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾਕੀ ਬੀਸੀਆਂ ਜਿਨਕਾ ਨਾਮ ਜੋਤਸ ਗ੍ਰੰਥੋਂਮੇ ਸਠ ਸੰਬਤੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਸੋ ਸੂਤਹੈ॥ ਔ ਨੌਖੰਡ, ਭਾਰਤਾਦਿਕ ਨਵੇ ਖੰਡ ਕਾਨਜੋਂ ਕੇ ਠਿਕਾਨੇਹੈਂ॥ਔ ਬਹਤਰ ਪਾਟ ਲਗੋ ਅਧਿਕਾਈ, ਇੰਦ੍ਰ ਮਨੁਕੀ ਬਹਤਰ ਚੌਕੜੀਆਂ॥ ਪਾਟ ਨਾਮ ਪੂਰਬ ਕਹੇ

ਭਾਣੇਮੈ ਪੇਟਾ ਲਗਾਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਵਜਨਕਾ ॥ ਚਾਰ ਜੁਗੋਂਕੀ ਹਜਾਰ ਚੌਕੜੀਕਾ ਬ੍ਰਹ-ਮਾਕਾ ਏਕ ਦਿਨ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਕੇ ਏਕ ਦਿਨਮੇ ਚੌਦਾ ਮਨੁ ਅਰ ਚੌਦਾ ਇੰਦ੍ਰ ਹੋਵੈ ਹੈ ਸੋ ਬਹੱਤਰ ਬਹੱਤਰ ਚੌਕੜੀਆਂ ਰਾਜ ਕਰੈਹੈਂ ॥ ਵਹੀ ਬਹੱਤਰ ਚੌਕੜੀਆਂ ਪੇਟਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੀਹੈ॥ ਅਰ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਭਾਣੀ ਕੋ ਈਸ੍ਵਰਸੇ ਬੁਨਾਵਨ,ਰਚਾਵਨਹੇਤ ਤਿਸਕੇ ਸਮੀਪ ਹੋਭਾਈਮਾ,ਮਾਯਾ ਗਈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਮੇਲਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਵਸਤੂਯੋਂਕਾ ਤਾਨਾਬਾ ਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਈਸਵਰ ਜੁਲਾਹਾਭੀ ਘਰ ਛੋਡਿਐ ਜਾਇ, ਅਪਨੇ ਮਹਾ ਨਿਰ ਵਿਖੇਪ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਛੋਡੇ ਸਰੀਖਾ ਹੋਗਯਾ ॥ ਛੋਡੇ ਸਰੀਖਾ ਕਹਨਕਾਯਹ ਭਾ ਵ ਹੈ॥ ਜੀਵਮੇ ਅਵਿਦਜਾਕੇ ੇਲਸੇ ਅਵਰਣ ਵਿਖੇਜਪ ਦੋਨੋ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਜਿਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੀਵ ਅਪਨੇ ਨਿਰਾ ਵਰਣ ਨਿਰ ਵਿਖੇਜਪ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਛੋਡੇ ਸਮ ਬਨ ਰਹੇਹੈ ॥ ਈ ਸਮੇ ਅਗਜਾਨਕੇ ਮੇਲਸੇ ਏਕ ਵਿਖਜੇਪਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੈਂ ਮਹਾ ਨਿਰ ਵਿਖਜੇਪ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਛੋਡੇ ਸਮ ਬਨ ਰਹਜਾਹੈ ॥ ਏਤੀ ਈਸਮੈਭੀ ਨੂਨਤਾਹੈ॥ ਸੋ ਯਹ ਮਾਯਾਕੇ ਮੇਲਸੇ ਏਕਮੈ ਬਹੁਤ ਹੋਵੈ॥ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਬਨਾਯਾ ਈਸ੍ਵਰਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਬਡਾਹੈ ॥ਯਾਤੇ ਗਜੋਂਸੇ ਇਸਕਾ ਮਾਪ ਔ ਤੋਲਕੀ ਵਸਤੂਯੋਸੈਂ ਇਸਕਾ ਤੋਲ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਕੇਵਲ ਬਿਚਾਰਸੇ ਇਸਕਾ ਅੰਤ ਮਿਲੈਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਮਿਥਜਾ ਹੈ ਇਸਕੇ ਮਿੱਥਜਾ ਪਨਕਾ ਚਿਤ ਮੈ ਪਾਚਨ, ਪਕਾਉਣਾ ਭਾਵ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰਨਾ ਸੇਰ, ਵੇਦਕਾ ਸਿਰ ਰੂਪ ਜੋ ਪੂਰਨ ਅਕਾਰ ਉਕਾਰ ਔ ਆਧੀ ਮਕਾਰ ਇਨ ਢਾਈ ਮਾਤ੍ਰਾਵਾਲਾ ਓ ਹੈ॥ ਤਾਕੀ ਉਪਾਸਨਾਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ਅਨਜਥਾ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ ਯਾਤੇ ਜੇਕਰ ਪਾਚਨ, ਉਪਾਸਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਿਥਜਤ੍ਵ ਭਾਵਕੇ ਭਾਵਕੇ ਪਰਿ ਪਾਕਕੋ ਚਿਤ ਮੇ ਮੁਮੁਖੁ ਬੇਗ ਨ ਪਾਵੈ, ਸੀਘ੍ਰ ਨਾ ਇਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ॥ ਤਬ ਆਸਰ ਸੰਪਤ ਕੇ ਕਾਮਾਦਿ ਪਦਾਰਥ ਝਗੜ ਨਾਮ ਪਰਸਪਰ ਬਿਵਾਦ ਕਰਕੇ ਇਸ ਜੀਵਕੀ ਪਰਮਾਤਮ ਘਰ ਸੇ ਹਾਨੀ ਕਰ ਦੇਵੈਂਗੇ ॥ ਔ ਦਿਨ ਕੀ ਬੈਠ, ਦਿਵ-ਸਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਜਬ ਪ੍ਰਲਯ ਕਾਲ ਮੇ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਖਸਮ ਕੀ ਬਰਕਸ, ਨਾਮ ਸਰਬ ਕੇ ਪਤੀ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਲਯ ਕਰਨ ਕੀ ਇਛਾ ਸੇ ॥ ਤਬ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਅਵਸਰ ਕਹਾਂ ਮਿਲੇਗਾ ਭਾਵ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਛੂਟੇ ਕੂੰਡੇ, ਈਸ੍ਵਰ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੇ ਜਲ ਕੇ ਕੁੰਡ ਰੂਪ ਸਮੁਦ੍ਰ ਉਛਲੇਂਗੇ ॥ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਕੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਪ੍ਰਲਯ ਕੇ ਜਲ ਸੇ ਭੀਗ ਜਾਵੈਂਗੀ ॥ ਬਿਰਾਟ ਰੂਪ ਜੁਲਾਹਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ਸੇ ਸਤਜ ਲੋਕ ਮੇ ਥਿਰ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਨਲੀਆਂ ਸੇ ਕਿਰਣ ਰੂਪ ਤੰਤ ਨਹੀ ਿਕਸੇਗੀ ॥ ਅਰ ਨਤ੍ਰ ਰਹੀ ਉਰਝਾਈ, ਸਿਸੁ ਮਾਰ ਚਕ੍ਰ ਰੂਪ

ਤੁਰਕੇ ਸਾਥ ਕੋਈ ਤਾਰਾ ਰੂਪ ਕਿਰਣ ਨਹੀ ਉਰਝੀ ਰਹੇਗੀ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਲਯ ਕੇ ਸਮੇ ਓਰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਿਖਲ ਪਸਾਰ ਕੀ ਇਛਾ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋ ਹੇ ਬਿਚਾਰੇ ਜੁਲਾਹਾ ਜਾਨ ਕੇ ਤਰਕ ਕਰਣੇਵਾਲੇ॥ ਕਬੀਰਨੇ ਯਹ ਤੁਝੇ ਈਸੂਰਕੋ ਅਪਨਾ ਸੰਗੀ ਜੁਲਾਹਾ ਸਿਧ ਕਰ ਸਮਝਾਯਾ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ਜੈਸਾ ਜੁਲਾਹਾ ਪਨ ਜੀਵ ਈਸ ਮੈ ਕਹਜਾ ਹੈ ਵੈਸਾ ਸੁਧ ਮੇ ਭੀ ਬਨੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਮੂਲ ਮੇ ਕਹੇ ਨੌ ਗਜ, ਪੁਰਖ ੧ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ੨ ਮਹ ਤਤ੍ਵ ੩ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੰਕਾਰ ੪ ॥ ਪੰਚ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ੯ ਯੇ ਲੇਨੇ ਦਸਗਜ, ਪੰਚੀ ਕਰਣ ਹੇਤ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੇ ਤਾਮਸ ਭਾਗੋਂ ਕੇ ਦੁਧਾ ਕੀਯੇ ਦਸੋਂ ਟੁਕੜੇ ਲੇਨੇ ॥ ਗਜਇਕੀਸ, ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੀ ਦਸ ਪ੍ਰਾਣ ਏਕ ਮਨ ਯੇ ਲੇਨੇ ॥ ਏਤੀ ਪੂਰੀ ਏਕ ਚਾਲੀਸ ਗਜ ਕੀ ਤਾਨੀ ਜਾਨਨੀ ॥ ਆਕਾਸ ਵਾਯੂ ਕੇ ਅੰਸ ਸਰੀਰੋਂ ਮੈ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇਂ ਨਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ਅਗਨਿ ਜਲ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਇਨ ਤੀਨੋਂ ਕੇ ਸਾਠ ਅੰਸ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾ ਤੇ ਪਚੀਸ ਅੰਸ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਬੀਸ ਅੰਸ ਜਲ ਕੇ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਅੰਸ ਤੇਜ ਕੇ ਯੇ ਸਾਠ ਅੰਸ ਤਣਨੇ ਕਾ ਸੂਤਰ ਲੇਨਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੈ ਪਾਂਚ ਅਪਨੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਚਾਰੋਂ ਕੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਪਚੀਸ ਹੈਂ ॥ ਜਲ ਮੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕੇ ਨਹੀ ਰਹੇ ਯਾਤੇ ਬੀਸ ਹੈਂ॥ ਤੇਜਮੇਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਜਲ ਦੋਨੋਂ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਯਾਤੇਪੰਦ੍ਰਾਂ ਹੈਂ ਤੀਨੋਂ ਕੇ ਮੇਲਕੇ ਸਾਠ ਹੈਂ॥ ਸੋਤਣਨੇ ਕਾ ਸੂਤ ਹੈ॥ ਭੋਗਤਾ ਭੋਗ ਭੋਗਜ ੩ ਕਰਤਾ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਮ ੩ ਗਜਾਤਾ ਗਜਾਨ ਗੇਯ ੩ ਯਹ ਤੀਨੋਂ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀਆਂ ਉਸ ਤਾਣੀ ਮੇ ਨਵ ਖੰਡ ਲੇਨੇ ਜਨਮਾਦਿ ਖਟ ਵਿਕਾਰ॥ ਜਰਾ ੧ ਮਰਣ ੨ ਖੁਧਾ ੩ ਪਿਪਾਸਾ ੪ ਸੋਕ ੫ ਮੋਹ ੬ ਯੇ ਖਟ ਉਰਮੀਆ ॥ ਤ੍ਵਚਾ ੧ ਮਾਸ ੨ ਰੁਧਿਰ ੩ ਮੇਦ ੪ ਮੱਜਾ ੫ ਅਸਿਥ ੬ ਯੇ ਖਟ ਕੋਸਿਕ॥ ਕਾਮ ੧ ਕ੍ਰੋਧ ੨ ਲੋਭ ੩ ਮੋਹ ੪ ਮਦ ੫ ਮਤਸਰ ੬ ਯੇ ਖਟ ਅਰਿ ਵਰਗ ॥ ਥੂਲ ੧ ਸੂਖਮ ੨ ਕਾਰਣ ੩ ਯੇ ਤੀਨੋਂ ਜਗਤ ॥ ਰਜ ਸਤ ਤਮ ਯੇ ਤੀਨੋਂ ਗੁਣ ॥ ਸੰਚਿਤ ਕ੍ਰਿਯਮਾਣ ਪਰਾਰਬਧ ਯੇ ਤੀਨੋਂ ਕਰਮ ॥ ਵਚਨ ੧ ਆਦਾਨ ੨ ਗਮਨ ੩ ਬਿਸਰਗ ੪ ਆਨੰਦ ੫ ਯੇ ਪਾਂਚ ਬਚਨਾਦਿ ॥ ਸੰਕਲਪ ੧ ਅਧਜਵਸਾਯ ੨ ਅਭਿਮਾਨ ੩ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ੪ ਯੇ ਚਾਰੋਂ ਵਿਕਲਪਾਦਿ॥ ਮੈਤ੍ਰੀ ੧ ਕਰਣਾ ੨ ਮੁਦਿਤਾ ੩ ਉਪੇਖਿਜਾ ੪ ਯੇ ਚਾਰੋਂ ਮੈਤ੍ਰਜਾਦਿ ॥ ਚੌਦਾਂ ਦੇਵਤਾ ਤੀਨ ਸਰੀਰ ਤੀਨ ਅਵਸਥਾ ਪਾਂਚ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਯੇ ਬਹੱਤਰ ਅਤਿਸੈ ਬਹੁਤ ਪਦਾਰਥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤਾਣੇ ਮੈ ਪੇਟਾ ਲਗਾ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਮਾਯਾ ਸਕਤੀ ਇਸ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਮੇ ਪਿੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਰੂਪ ਬਸਤਰ ਕੇ ਬੁਨਾਵਨ, ਰਚਾਵਨ ਹੇਤ ਸੁਧ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਪਾਸ ਗਈ ਭਾਵ ਜੀਵ ਈਸ ਵਿ

ਭਾਗ ਹੀਨ ਚੇਤਨ ਕੇ ਆਸ੍ਰਿਤ ਜਬ ਹੁਈ ਉਸੀ ਸਮੇ ਵੁਹ ਜਗਤ ਬਸਤ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾ-ਵਨੇ ਵਾਲਾ ਜੁਲਾਹਾ ਸੁਧ ਚੇਤਨ ਘਰ ਛੋਡਿਐ ਜਾਇ, ਮਾਯਾ ਮੈ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬ ਕੇ ਜੀਵ ਈਸ ਰੂਪ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਮਾਨੋ ਅਪਨੇ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਛੋਡ ਗਏ ਜੈਸਾ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਬਸਤ੍ਰ ਕੇ ਬੁਨਾਵਨਾ ਹੇਤ ਮਾਯਾ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਜੈਸੇ ਮਾਯਾ ਮਿਥ੍ਯਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤਿਸਕਾ ਕਾਰਯ ਵੁਹ ਭੀ ਮਿਥ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਸ ਬਸਤਰ ਕਾ ਮਾਪ ਗਜ਼ ਦੋ ਗਜ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਤੋਲ ਪਾਂਚ ਸੇਰ ਵਾ ਪਾਂਚ ਕਾ ਆਧ ਅਢਾਈ ਸੇਰ ਨਹੀ ਭਾਵ ਅਨਿਰ ਵਚ ਨੀਯ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰ ਇਸ ਅਨਿਰ ਵਚਨੀਯ ਜਗਤ ਸੇ ਜੀਵ ਛੂਟੇ ਤਬ ਜਬ ਪਾਚੋਂ ਕੇ ਬੇਗ ਕੋ ਨ ਪਾਵੇ ॥ ਐਸੇ ਸੇਖ ਰਹੀ ਸਭ ਤੁਕੋਂ ਕੀ ਬ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਜੀਵ ਕੋ ਜੁਲਾਹਾ ਪਨ ਪਖ ਮੇ ਕਹੀ ਤੀਸਰੀ ਬ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਕਰ ਲੇਨੀ ॥ ਅਬ ਇਸਕਾ ਨਿਚੋੜ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਬੇਦਾਂਤ ਰੀਤਿ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਮਾਨ ਕੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇ ਮੈ ਤਤ੍ਵ ੯੬ ਛਿਯਾਨਵੇ ਦਿਖਾਯੇ ॥ ਇਨਹੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਤੀਨ ਸਰੀਰ ਹੈਂ ॥ ਯਥਾ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰ ਮੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰ-ਕ੍ਰਿਤਿ ਤਤ੍ਵ ਹੈ॥ ਸੂਖਮ ਮੇ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪੰਜ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਸਾਥ ਏਕ ਮਨ ਮਿਲਾਏ ਸੋਲਾਂ ਹੈ ॥ ਏਕ ਬੁਧੀ ਕੋ ਮਿਲਾਏ ਸਤਾਰਾਂ ਹੈ ॥ ਚਿਤ ਅਹੰਕਾਰ ਦੋ ਮਿਲਾਏ ਉਨੀਸ ਹੈ॥ ਸ਼ਬ੍ਦ-ਾਦਿ ਪਾਂਚ ਮਿਲਾਏ ਚੌਬੀਸ ਹੈ ॥ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਮੇ ਚੌਬੀਸ ਪੂਰਬਲੇ ਤੀਨ ਸਰੀਰ ॥ ਪਾਂਚ ਸਥੂਲ ਭੂਤ ਤੀਨ ਅਵਸਥਾ ਏਕ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਯੇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਔਰ ਮਿਲਾਏ ਛਤੀਸ ਹੈ॥ ਅਰ ਖਟ ਊਰਮੀਆ ਖਟ ਵਿਕਾਰ ਖਟ ਕੋਸ਼ਿਕ ਖਟ ਅਰਿ ਵਰਗ ਤੀਨ ਜਗਤ ਤੀਨ ਗੁਣ ਤੀਨ ਕਰਮ ਵਚਨਾਦਿ ਪਾਂਚ ਸੰਕਲਪਾਦਿ ਚਾਰ ਮੈਤ੍ਰ੍ਯਾਦਿ ਚਾਰ ਚੌਦਾ ਦੇਵਤਾ ਯੇ ਸਾਠ ਔਰ ਮਿਲਾਨੇ ਸੇ ਸਭੀ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਮੇ ਤਤ੍ਵ ਛਯਾਨਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹੀ ਤਤ੍ਵ ਪਿੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੇ ਓਤ ਪੋਤ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਪਿੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੈ ਇਨਹੀ ਕਾ ਤਾਣਾ ਬਾਣਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇ ਕੋ ਮੇਲ਼ ਕੇ ਪਿੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਈਸ ਹੈ॥ ਜੀਵ ਕੇ ਕਰਮੋ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਬਨੇ ਹੈ ਯਾਤੇ ਜੀਵ ਅਪਨੇ ਕਰਮ ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਵੇ ਹੈ ॥ ਈਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਸੇ ਬਨੇ ਹੈ ਯਾਤੇ ਈਸ੍ਵਰ ਇਸ ਕੋ ਸੰਕਲਪ ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਵੇ ਹੈ ॥ ਇਸੀ ਲੀਯੇ ਇਨ ਮੇ ਜੁਲਾਹੇ ਭਾਵਨਾ ਅਰ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਬਸਤ੍ਰ ਭਾਵਨਾ ਕਰੀ ਗਈ ਹੈ॥ ੪ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭੀ ਅਰਥ ਜੁਲਾਹਾ ਪਨ ਕੀ ਉਥਾਨਕਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਏ ॥ ਅਬ ਇਸ ਸਬਦ ਕੀ ਨਈ ਉਥਾਨਕਾ ਸੇ ਭੀ ਏਕ ਅਰਥ ਕਹੇ ਹੈ ਪੀਛੇ ਤਿਵੰਜਾ ਕੇ ਪਤ ਸ਼ਬਦ ਮੇ ਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਜਨਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕਹ੍ਯਾ ॥ ਅਬ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਮੇ ਉਸ ਜਨਮਾ ਭਾਵ ਕੇ ਪੂਰਾ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਜਨਮਾਦਿ ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਅਧ੍ਯਾ

ਰੋਪ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈ ॥ ਗਜ ਇਤਿ, ਸੰਸ ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀਮੇ ਗਜ ਅਖਰ ਜੁਦਾਹੈ ਗੱਗਾ ਜੁਦਾ ਹੈ ॥ ਈਹਾ ਵਹੁ ਅਖਰ ਗੱਗੇ ਮੇਹੀ ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਇਸੀ ਲੀਯੇ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਮੈ ਦੂਜਾ ਗੱਗਾ ਲਿਖਯਾ ਹੈ ॥ ਅਰਥ ਤਿਸਕਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਚੇਤਨ ਹੋਵੇਹੈ ਯਾਤੇ ਈਹਾ ਗਜ ਕਾ ਅਰਥ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨਹੈ ਜੱਜੇ ਕਾ ਅਰਥ ਜਨਮੀ ਵਸਤੁ ਮਾਤ੍ਰਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਸੇ ਵੇਦ ਅਰ ਜਗਤ ਦੋਨੋ ਜਨਮੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਦੋਨੋਕਾ ਨਾਮ ਗਜ ਹੈ ॥ ਏਤੀ ਵਾਰਤਾ ਜਾਨਕੇ ਆਗੇ ਅਰਥ ਸੁਨੋ ਸਿਖਯ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਗੁਰੋ ਸੁਭਾਵ ਕਾਲ ਕਰਮ ਪਰਮਾਣੁ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਇਤਯਾਦਿ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਸੁਨਨੇ ਮੇ ਆਵੇਹੈ ॥ ਆਪ ਜਿਸਕੋ ਕਾਰਨ ਮਾਨਤੇ ਹੋ ਸੋ ਦਯਾ ਕਰ ਕਹੋ ॥ ਐਸੀ ਸਿਖਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੁਨਕੇ ਗੁਰੂ ਉਤਰ ਕਹੇਹੈ ॥ ਹੇ ਸਿਖਯ ਸਰਬ ਜਗਤ ਕਾ ਹੇਤੂ ਗਜ, ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਕਾਰਯ ਰੂਪ ਵੇਦਨੇ ਇਕੀਸ, ਏਕ ਈਸ ਭਾਵ ਮਾਯਾ ਸਬਲ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਕੋਈ ਜੜ ਨਹੀ ਕਹਯਾ ॥ ਯਾਤੇ ਯਹ ਜਾਣ ਜੋ ਗਜ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨਸੇ ਜ, ਜਨਮੇ ਹੈ ਨਵ, ਏਕ ਮਹ ਤਤ੍ਰ ਤੀਨੋ ਗੁਣ ਪਾਚੋਂ ਸੂਖਮ ਭੂਤ ਯਦਯਪਿ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੰਕਾਰ ਏਕ ਤਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਤੀਨ ਨਹੀ ॥ ਤੌਭੀ ਗੁਣੋਂਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਗੁਣ ਤੀਨ ਹੈਂ ਯਾਤੇ ਤੀਨ ਗਣਨੇ ਮੈ ਦੋਖ ਨਹੀ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਨਵੋਂਸੈ ਗਜ, ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬਿਵਰਤ ਰੂਪ ਸੂਖਮ ਭੂਤੋਂ ਕੀ ਤਾਮਸ ਅੰਸੋਂ ਸੇ ਜਨਮੇ ਹੈ ਭੂਤੋਂਕੇ ਦਸ ਬਿਭਾਗ॥ ਜਿਨਸੇ ਆਗੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਭੀ ਵਸਤੂ ਥੂਲ ਭੂਤੋਂਕੇ ਅੰਸ ਮੇਲਨ ਦ੍ਵਾਰਾ ਜਨਮੇ ਹੈ॥ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਚੇਤਨ ਕੇਵਲ ਜਗਤ ਕਾ ਨਿਮਿਤ ਕਾਰਣ ਹੈ ਵਾ ਉਪਾਦਾਨਭੀ ਹੈ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ॥ ਪੁਰੀਆ ਇਤਿ, ਪੁਰੀਆ, ਪੂਰਣ ਹੈ ਪੁਨਾ ਏਕ, ਸਜਾਤੀ ਭੇਦਸੇ ਹੀਨ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਉਪਾ ਦਾਨ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਵਹੁ ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਕਾ ਉਪਾਦਾਨਭੀ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਘਟਾਦਿ ਕਾਰਯੋਂ ਕਾ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਹੈ ॥ ਏਤਾ ਬਿਸ਼ੇਖ ਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਘਟਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਉਪਾ ਦਾਨ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ॥ਯਾਤੇ ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ਚੇਤਨ ਉਪਾ ਦਾਨ ਨਿਮਿਤ ਦੋਨੋ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਊਰਣ ਨਾਭੀਕੇ ਸਮਾਨ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ॥ ਕੁਲਾਲ ਵਤ ਕੇਵਲਨਿਮਿਤ ਮਾਤ੍ਰ ਨਹੀ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਉਭੇ ਵਿਧ ਕਾਰਣ ਪੂਰਣ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਨੇ ਮਾਯਾ ਸਾਥ ਮਿਲਕਰ ਅਪਨੇ ਬੀਚ ਸੇ ਨਿਖਲ ਰਚਨਾਇਨ ਮਹ ਤਤ੍ਰ ਆਦਿਕ ਨਵੋਂ ਦੁਆਰਾ ਤਨਾਈ, ਬਿਸਤਾਰੀ ਹੈ ॥ਪ੍ਰਸ਼ਨ॥ ਐਸੇ ਪੂਰਣ ਪਰਮਾਤ-ਮਾ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋ ਅਪਰੋਖ ਗਯਾਨ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ॥ ਉਤਰ॥ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਕੇ ਅਪਰੋਖਯ

ਗਜਾਨ ਹੇਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਥਮ ਅਪਨੀ ਸਠਤਾ ਕੇ ਸਹਤ ਨਵੇਂ ਕਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਸਾਧਨ ਕਰੇ ਯਹ ਉਪਾਇ ਬਤਾਵੇ ਸਾਠ ਇਤਿ ਸਾਠ, ਸਾਠਜ ਕੋ ਭਾਵ ਸਠ ਪਨੇ ਆਦਿ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਕੋ ਯਤਨ ਸੇ ਖੈਂਚ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰੇ॥ ਤਥਾ ਨਵ, ਚਾਰੋਂ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਕੀ ਅਰ ਪਾਂਚੋ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕੀ ਨਿਖਿਧ ਵਿਖਯੋਂਮੇਂ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਇਨ ਨਵੋਂ ਕੋ ਖੰਡ, ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਦੂਰ ਕਰੇ ਜਿਸ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਬਹਤਰ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅਤਿਸੈ ਕਰ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕੋ॥ ਜੋ ਪਾਟ, ਪਟੂ ਭਾਵ ਚਤੁਰ ਲਗੇ, ਲਗਾ ਹੈ ਨਿਖਲ ਅਸਤ ਜੜ ਦੁਖ ਰੂਪ ਅਗਜਾਨ ਤਤ ਕਾਰਯਸੇ ਅਪਨੇ ਸਤਚਿਤ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਕੀ ਅਧਿਕਾਈ, ਦੇਸਾਦੀ ਭੇਦ ਹੀਨਤਾ ਰੂਪ ਅਧਿਕਤਾ ਚਿੰਤਨਮੇਂ ਭਾਵ ਯਹ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਸਰ ਸੰਪਤ ਕੌ ਤਜਾਗ ਕੇ ਸਾਧਨਸੰਪੰਨ ਹੋਕਰ ਬਿਚਾ-ਰ ਮੇਂ ਲਗੇ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਰੂਪ ਕਾ ਸਮਜਕ ਅਪਰੋਖਜ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਅਗਜਾਨ ਰੂਪ ਅੰਧਕਾਰ ਪੂਰਾ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ੧॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ॥ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਨਾਸ ਕੀਯਾ ਅੰਧ ਕਾਰ ਪੁਨਾਭੀ ਜੈਸੇ ਮੰਦਰ ਮੈਂ ਆਇ ਆਵਰਣ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਨਾਸ ਕਰੀ ਮਾਯਾ ਪੁਨਾਭੀ ਆਇ ਆਵਰਣ ਕਰੇਗੀ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਗਈ ਇਤਿ,ਹੇ ਸਿਖਜ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕੇ ਬਿਚਾਰਸੇ ਗਈ, ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰੀ ਹੈ ਜਿਸਕੀ ਬੁਨ, ਜੜ ਤਿਸਕਾ ਫੇਰ ਕਬੀ ਅੰਧਕਾਰ ਵਤ ਆਵਨ,ਗਜਾਨਵਾਨ ਕੇ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨਾ ਮਾ, ਨਹੀਂ ਹੋ, ਹੋਵੇ॥ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕੀਆ ਅੰਧਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਆਵੇ॥ ਤੈਸੇ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖਨੈ ਮੂਲ ਸੇ ਨਾਸ ਕਰੀ ਮਾਯਾ ਗਜਾਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਅੰਤੈ ਕਰਣ ਮੇਂ ਪਰਵੇਸਨਹੀਂ ਕਰੇ॥ਪ੍ਰਸ਼ਨ॥ਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਗ੍ਰਿਹਾਦਿਕੋਂ ਮੇਂ ਰਾਗ ਦੇਖੀਯੇ ਹੈ॥ ਔ ਰਾਗ ਚਿਤ ਭੂਮੀਮੇਂ ਅਗਜਾਨ ਕੇ ਹੋਨੇ ਕਾ ਚਿੰਨ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਅਗਜਾਨ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ਉਤਰ॥ ਜੁ,ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਕੇ ਲਾਹੋ, ਲਾਭ ਵਾਲੇ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਹੈਂ॥ ਵਹੁ ਨਿਖਲ ਕਾਰਣ ਸੂਖਮ ਥੂਲ ਦੇਹ ਰੂਪ ਘਰੋਂਕਾ ਭੀ ਅਭਿਮਾਨ ਛੋਡਿਐ ਜਾਇ, ਬਿਚਾਰਸੇ ਛੋਡ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬਾਹਜ ਗ੍ਰਿਹਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਰਾਗ ਕਹਨਾ ਤੋ ਤਿਨ ਮੈਂ ਕੈਮੁਤਿਕ ਨਜਾਯ ਸੇ ਦੂਰਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਚਿਤਮੇਂ ਸਚਾ ਰਾਗ ਹੈ ਵੈ ਗਜਾਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ॥ ੧॥ ਹੇ ਗੁਰੋ ਜਿਸ ਆਨੰਦ ਕੇ ਲਾਭ ਸੇ ਗਜਾਨੀ ਸਰਬ ਕੋ ਤਜਾਗੇ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਆਨੰਦ ਕਾ ਕੁਛ ਮਾਪ ਤੋਲ ਕਹੋ ਜੋ ਕੇਤਾ ਹੈ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਉਤਰ ਕਹੇ ਗਜੀ ਇਤਿ,ਹੇ ਸਿਖਜ ਵਹੁ ਆਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਸ੍ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਜਾਪਕ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਆਨੰਦ ਬਸਤਰਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਗਜ

ਰੂਪ ਮਾਪ ਸੇ ਨ ਮਿਣੀਐ, ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਗੁਣਾ ਤੀਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਸਤੁ ਮੈਂ ਬੋਝ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ॥ ਤੋਲ ਨ ਤੁਲੀਐ, ਕਹੀਯੇ ਸੇਰ ਮਣ ਆਦਿਕ ਤੋਲ ਕੇ ਪਖਾਣਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਤੋਲਿਆ ਜਾਵੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵਹੁ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਪਾਂਚ ਸੇਰ ਹੈ ਵਾ ਪਾਂਚ ਕਾ ਆਧ ਅਢਾਈ ਸੇਰ ਹੈ ॥ ਇਤਯਾਇਕ ਤੋਲਸੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾਵੇ ॥ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ॥ਐਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਨੰਦ ਕਾ ਲਾਭ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਉਤਰ ॥ਹੇਸਿਖਯ ਜੇਕਰ ਯਾਚਨ ਨਾਮ ਸਬਦਾਦਿ ਪੰਜਾਂ ਵਿਖਯਾਂਕੇ ਬੇਗ, ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਂ ॥ ਅਰਥ ਯਹ ਇਨਕੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਤੂ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕਾ ਲਾਭ ਪਾਵੇਗਾ ਕੈਸੇ ਪਾਂਚੋ ਵਿਖਯ ਹੈਂ ਝਗਰ ਕਰੇ ਘਰ ਹਾਈ ਕਹੀਯੇ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਓਰ ਚਿਤਨੂੰ ਖੈਂਚਤੇ ਹੂਏ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਰੂਪ ਘਰ ਮੈਂ ਦੈਵ ਗੁਣੋ ਕੀ ਹਾਨੀ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਸਿਖਯ ਦਮ ਸਾਧਨਸੇ ਇਨ ਪਾਂਚੋਂ ਕੋ ਜੀਤ ਇਨਕੇ ਜਯ ਕਰਨੇ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੇ ਲਾਭ ਕੋ ਤੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਗਯਾਨ ਸੇ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦਿਨ ਕੀ ਇਤਿ, ਜਬ ਦਿਨਕੀ ਬੈਠ, ਅਗਯਾਨ ਤਤ ਕਾਰਯ ਰੂਪ ਰਾਤ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਕੀ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਹੋਵੇਗੀ॥ਤੇਰੇ ਚਿਤਮੇਂ ਥਿਤੀਐ ਉਸ ਥਿਤੀਸੇ ਅਸਤ ਜੜ ਦੁਖ ਰੂਪ ਮਾਯਾਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਉਲਟੀ ਖਸਮ ਕੀ ਬਰਕਸ, ਮਾਯਾ ਪਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸਤਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਪ ਸਾਥ ਅਭੇਦ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਤਬ ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੇ ਲਾਭਕੋ ਪਾਵੇਗਾ॥ ਔ ਤਿਸਕਾ ਲਾਭ ਪਾਇਕੇ ਕਰਮ ਫਲੋਂ ਕੇ ਭੋਗੋਂ ਸੇ ਛੂਟਕੇ ਪੂਰਬ ਗਯਾਨੀਯੋਂ ਸਮ ਕੇਵਲ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ॥ਬਿਨਾ ਫਲਦੀਯੇ ਕਰਮੋਕਾ ਕ੍ਰੋੜ ਕਲਪੋਂ ਸੇ ਭੀ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਸੰਚਿਤ ਕ੍ਰਿਯਮਾਣ ਕਰਮੋਕੇ ਫਲ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਗਯਾਨੀਕੋ ਪੁਨਾਭੀ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਜੰਗਲਮੇ ਬਿਚਰਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਨੇਸੇ ਕੇਵਲ ਕਾ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਯਹ ਅਸ਼ੰਕਾ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਕਹੇ ਇਹ ਇਤਿ, ਹੇ ਸਿਖਯ ਪਰਾਰਬਧ ਕਾ ਭੋਗਸੇ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਸੰਚਿਤਕਾ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ਸੇ ਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕ੍ਰਿਯਮਾਣ ਮੈ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਾ ਫਲ ਸੇਵਕ ਭੋਗੇ ਹੈ॥ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਕਾ ਫਲ ਦ੍ਵੈਖੀ ਭੋਗੇ ਹੈ ॥ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਪਦਮ ਪਤ੍ਰਵਤ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਗਯਾਨਵਾਨ ਕੇ ਕਰਮੋ ਕੀ ਸਮਾਪਤ ਵੇਦਮੈ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਪੁਨਾ ਭ੍ਰਮਣ ਹੇਤ ਇਹ ਬੇਲਾ, ਯਹ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਮਹਾ ਜੰਗਲ ਕਹੋਕਤ, ਕਿਸ ਕਾਰਨਸੇ ਆਈ, ਆਵੇ ॥ ਭਾਵ ਜਨਮਾਂਤਰੋਕੋ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕਰਮੋਕਾ ॥ ਤਥਾ ਅਵਿਦਯਾ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਨੇ ਸੇ ਕਾਹੂ ਕਾਰਨ ਸੇ ਨਹੀ ਆ ਸਕੇ ॥ ਇਸੀ ਅਰਥਕੋ ਪੁਸ਼੍ਟ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਛੂਟੇ ਇਤਿ, ਛੂਟੇ ਪਦਕਾ ਨਿਬ੍ਰਿਤ

ਕਰੇ ਅਰਥਹੈ॥ਕੂੰਡੇਕਾ ਕੂੜੇ ਬੰਧ ਅਰਥਹੈ ਚਲਿਓ ਜੁਲਾਹੋ ਰੀਸਾਈ, ਪਾਠਕਾਰੀਸਾਈ ਜੁ ਚਲਿਓ ਲਾਹੋਐਸਾਭੀ ਅਨ੍ਵਯਹੈ ਸੀਧਾਭੀਹੈ ॥ਯਾਤੇ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਅਰਥਹੈ॥ ਜਿਸ ਹੇਤੁਸੇ ਗਯਾਨਵਾਨ ਨੇ ਛੂਟੇ, ਗਯਾਨ ਸੇਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ਹੈਂ ਅਵਿਦਯਾਕਾਮ ਕਰਮ ਰੂਪ ਕੂੜੇ ਬੰਧਐ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰ ਭੀਗੇ, ਸਨਿਗਧ ਭਯਾ ਹੈ ਪੁਰੀਆ, ਪੂਰਣ ਪਰਮਾ-ਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ॥ ਯਾਤੇ ਗਯਾਨਵਾਨ ਕੋ ਜਨਮ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ਔ ਐਸੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨਕੇ ਸਮੀਪ ਰੀਸਾਈ,ਧਿਕਹੈਸੰਸਾਰਕੋ ਐਸੀ ਰਿਸਵਾਲੀ ਭਾਵਤੀ ਬਰ ਵਾ ਤਰਤੀਬਰ ਵੈਰਾਗਯ ਵਾਲੀ ਮਤੀ ਕਰ ਜੁ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਚਲਿਓ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯਾ ਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਲਾਹੋ,ਅਪਨੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਮਹਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਲਾਭਸੇ ਪਰੇ ਔਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਅਥਵਾ ਰੀਸ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਮੈ ਬਰਾਬਰੀ ਕੀ ਇਛਾ ਕਾ ਹੈ॥ਯਾਤੇ ਐਸੇ ਵਿਦ੍ਵਾਂਨਕੇ ਸਮੀਪ ਵਹੁ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚਲਿਓ, ਚਲੇ ਹੈ ਜੁ, ਜੋਲਾਹੋ,ਆਤਮ ਲਾਭਕੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਸਾਥ ਰੀਸਾਈ, ਬਰਾਬਰੀ ਕੀ ਇਛਾ ਰਖੈਹੈ ॥ ਭਾਵ ਜਿਸਕੋ ਉਤਮ ਭਾਗੋਂਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਯਹ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ॥ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਆਨੰਦ ਇਨਕੋ ਹੋਯਾ ਹੈ ॥ ਵੈਸਾਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਚਲੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖਕੋ ਜਨਮਕੇ ਅਭਾਵ ਮੈ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਛੋਛੀ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਛੋਛੀ, ਖਾਲੀ ਨਲੀਸੇ ਬਸਤਰ ਕਾ ਹੇਤੁ ਰੂਪ ਤੰਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਨਿਕਸੇਤੈਸੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨਕੇਅੰਤਾਕਰਣ ਰੂਪ ਨਲੀਸੇ ਅਵਿਦਯਾ ਕਾਮ ਕਰਮ ਵਾਸਨਾਦਿ ਰੂਪ ਜਨਮਕਾ ਹੇਤੁ ਤੰਤ ਕੋਈਨਹੀ ਨਿਕਸੇ॥ਨਾਨਿਕਸਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਨਤਰ ਇਤਿ, ਨ, ਨਹੀ ਤਰ, ਅਤਿਸਯ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਬਾਸਨਾ ਰੂਪ ਤੰਤ ਮੂਲ ਗਯਾਨ ਸਹਿਤ ਨਿਖਲ ਅਧਯਾਸੋਂ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਨੇਸੇ ॥ ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੈ ਅਧਯਾਸਸੇ ਫਸੀ ਰਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਅਵਿਦਯਾਦੀ ਕੋਈ ਤੰਤੁ ਨਾ ਨਿਕਸੇ॥ ਬਸ ਤਰ ਰੂਪ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੈ ॥ ਅਬ ਵਿਦ੍ਵਾਨਕੋ ਕ੍ਰਿਤਯ ਕ੍ਰਿਤਯ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਸਬਦ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਸਰਬ ਇਛਾਕਾ ਅਭਾਵ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਛੋਡ ਇਤਿ, ਜਬ ਸਤਿ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ॥ ਤਬ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕੇ ਸੁਖ ਹੇਤ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋ ਨੇ ਛੋਡ ਦਈਹੈ ॥ ਨਿਖਲ ਪਸਾਰ, ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਅਰ ਈਹਾਂ ਇਛਾ ਭੀ ਬਪੁਰੀ ਨਾਮ ਵਿਚਾਰੀ ਛੋਡ ਦਈ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸਸੇ ਭੀ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਰਹੁ, ਰਹਿਤ ਹੁਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸਕੋ ਜਨਮਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ॥ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹੇ ਸਿਖਯ ਐਸੇ ਕਹਯਾ ਹੈ ਹਮਨੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਸਮਝਾਈ, ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰਸੇ ਸਮਝਾਯਕਰ ਇਸਕੋ ਚਿਤਮੈ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਤੂੰ ਭੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤਯਹੋ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੫੪ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਏਕ ਜੋਤਿ ਏਕਾ ਮਿਲੀ ਕਿੰਬਾ ਹੋਇ ਮਹੋਇ ॥ ਜਿਤੁ ਘਟਿ ਨਾਮੁ ਨ ਊਪਜੈ ਫੂਟਿ ਮਰੈ ਜਨ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥ ਸਾ- ਵਲ ਸੁੰਦਰ ਰਾਮਈਆ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਲਾਗਾ ਤੋਹਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਧੁ ਮਿਲੈ ਸਿਧਿ ਪਾਈਐ ਕਿ ਏਹੁ ਜੋਗੁ ਕਿ ਭੋਗੁ ॥ ॥ ਦੁਹੁ ਮਿਲਿ ਕਾਰਜੁ ਊਪਜੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੰਜੋਗੁ ॥ ੨ ॥ ਲੋਗੁ ਜਾਨੈ ਇਹੁ ਗੀਤੁ ਹੈ ਇਹੁ ਤਉ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਜਿਉ ਕਾਸੀ ਉਪਦੇਸੁ ਹੋਇ ਮਾਨਸ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ॥ ੩ ॥ ਕੋਈ ਗਾਵੈ ਕੋ ਸੁਣੈ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੰਸਾ ਨਹੀ ਅੰਤਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੪ ॥ ੫੫ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੈ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਗਜ਼ਾਨੀ ਜਨਮ ਕੋ ਛੋਡ ਬਿਦੇਹ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤਿਸ ਕਥਨਕੋ ਪੂਰਾ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰਨ ਹੇਤ ਯਹ ਸਬਦ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ਏਕ ਇਤਿ,ਏਕਜੋਤਿ,ਸਜਾਤੀ ਭੇਦ ਹੀਨ ਜੋਤੀਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਜਿਸਗਜ਼ਾਨਵਾਨਕੀਏਕਾਮਿਲੀ, ਅਦ੍ਵਿਤੀ ਜੋਤਿ ਅਭਿੰਨ ਹੁਈ ਹੈ ਕਿੰਬਾ ਹੋਇ, ਕਿਆ ਤਿਸਕਾ ਭੀ ਅਗਜ਼ਾਨੀ ਲੋਗ- ਨ ਵਤ ਜਨਮ ਹੋਵੇਹੈ ਵਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹ ਵਿਕਲਪ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਮ ਇਤਿ, ਮ ਹੋਇ ਪਾਠਮੇ ਮੰਮਾ ਅਖਰ ਨਿਖੇਧ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਲਮੈ ਜਲਵਤ ਮਿਲ ਜਾਨੇਸੇ ਮ ਹੋਇ, ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਜਨਮ ਉਨਕੋ ਹੋਵੇਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਨਮਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਿਚਾਰਕੀ ਮੂਲ ਭਕਤੀਸੇ ਹੀਨ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਤ ਇਤਿ, ਜਿਤ ਘਟ, ਜਿਸ ਪੁਰਖਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਪ੍ਰਿਥਵੀਮੇ ਨਾਮੁ ਨ ਊਪਜੈ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪਨਕਾ ਸੰਕਲਪ ਰੂਪ ਅੰਕਰ ਨਹੀ ਊਪਜੈ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਪੁਰਖ ਕੀਰਤਨਾਦਿ ਭਕਤੀਕੇ ਸੰਕਲਪ ਸੇ ਭੀ ਹੀਨਹੈ॥ ਫੂਟ, ਜਨਮ ਲੇਕਰ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਮਰੇ, ਸਰੀਰ- ਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂਕੇ ਬਿਯੋਗ ਕੋ ਪਾਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਨਮੇ ਮਰੇਹੈ॥ ਅਥਵਾ ਜਿਤ ਘਟ, ਜਿਸਕੇ ਮੁਖਮੇ ਨਾਮੁ ਨ ਉਪਜੇ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਨਾਮੋਂਕਾ ਉਚਾਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਫੂਟ ਮਰੇ, ਕੁਸ਼੍ਟੀ ਹੋਕੇ ਮਰ ਜਾਵੇ ॥ ਯਹ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨਕੋ ਪੂਰਬ'ਬਿਧਵਾ ਕ- ਸ ਨ ਭਈ ਮਹਤਾਰੀ' ਕਥਨ ਵਤ ਸ੍ਰਾਪ ਦੀਆਹੈ॥ ਜਿਸ ਨਾਮਸੇ ਬਿਨਾ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਜਨਮ ਪਾਵੇਹੈ ਵਾ ਜਿਸਕੇ ਜਾਪ ਹੀਨੋਂਕੋ ਸ੍ਰਾਫ ਦੀਆ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਤਿਸ

ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਨਾਮੀਮੇ ਅਪਨੀ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰੀਤੀ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰੇਹੈ॥ ਸਾਵਲਿ ਇਤਿ, ਆਗੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾ ਭਕਤੀ ਹੇਤ ਅਵਤਾਰ ਲੀਆ ਕਹਨਾਹੈ॥ ਵਹੀ ਰੀਤ ਰਾਮਮੇ ਜਾਨ ਲੇਨੀ ਯਾਤੇ ਸਾਵਲਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਮਈਆ, ਹੇ ਭਕਤੀਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋਕਰ ਦਸਰਥਕੇ ਘਰਮੇ ਪ੍ਰਕਟ ਹੂਯੇ ਸਯਾਮ ਸੁੰਦਰ ਰਾਮ ਮੇਰਾ ਮਨ ਤੇਰੇ ਮੈ ਅਤਯੰਤ ਲਗ ਰਹਿਆਹੈ॥ਯਾਤੇ ਨਿਸਚੇਹੈ ਮੇਰਾ ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ੧॥ ਅਰ ਯਹ ਜਨਮ ਕਾ ਨਾ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਸਿਧੀ ਗੁਰੋਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਹੈ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਸਾਧੁ ਇਤਿ, ਸਾਧੁ ਮਿਲੈ, ਤਤ੍ਵ ਵੇਤਾ ਗੁਰੂਕੇ ਮਿਲਨੇਸੇ ਗਯਾਨ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸਿਧਿ, ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਅਧਿਕਾਰੀਕੇ ਆਸ਼੍ਰਮਕਾ ਨੇਮ ਨਹੀ ਕਿ ਏਹੁ ਜੋਗੁ, ਅਥਵਾ ਯਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਗ੍ਰਿਹਸਤਕੋ ਤਯਾਗਕੇ ਵਿਰਕ੍ਤ ਹੋਵੇ॥ ਕਿਭੋਗੁ, ਅਥਵਾ ਜਨਕ ਯਾਗਯਵਲਕ ਕੇ ਸਮਾਨ ਭੋਗ ਗ੍ਰਿਹਸਤਮੇ ਹੋਵੇ॥ ਏਤਾ ਅਵਸਯ ਚਾਹੀਯੇ ਸਿਖਯ ਸਾਧਨ ਸੰਪੰਨ ਹੋਵੇ ਗੁਰ ਤਤ੍ਵ ਵੇਤਾ ਹੋਵੇ॥ ਤਬਇਨ ਦੁਹੁ ਮਿਲਿ, ਗੁਰੂ ਸਿਖਯ ਦੋਨੋਕੇ ਮਿਲਨੇਸੇ॥ ਗੁਰੁਕੇ ਉਪ-ਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸਿਖਯਕਾ ਪਰੰਪਰਾ ਕਰ ਮੁਕਤੀਕੇ ਸਾਧਨ ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮ ਸਾਥ ਮੇਲ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਕਾਰਜੁ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਉਪਜੈ, ਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਵਾ ਗੁਰੂ ਸਿਖਯ ਦੋਨੋਕੇ ਮਿਲ-ਨੇਸੇ ਗੁਰੁਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦ੍ਵਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ਨਾਮਸੇ ਨਾਮੀ ਰਾਮ ਸਾਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾ ਪਰਮ ਅਭੇਦ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਕਾਰਜ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਉਪਜੇ, ਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈਬਿਨਾਮੇਲਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ੨॥ ਅਰ ਜੋ ਯਹ ਪੀਛੇ ਗੌੜੀ ਰਾਗਮੈ ਮੈਨੇ ਆਦਿਸੇ ਲੇ ਬੀਚਾਰ ਕਹਿਆ॥ ਥੋੜੀ ਸਮਝ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਸਕੋ ਅਪਨੇ ਪਰਾਏ ਕਾਨੋਂਕੋ ਖੁਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਗਾਵਨੇ ਕਾ ਗੀਤ ਸਮਝੇਂਗੇ॥ ਜੈਸੇ ਪੂਰਬਕੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਹੋਰੀਕੇਦਿਨੋਂਮੈ ਬਕਬਾਦ ਕੀਆ ਕਰਤੇਹੈਂ॥ ਪਰੰਤੁ ਮੈਨੇ ਯਹ ਕਾਨੋਂਕਾ ਖੁਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਮਾਤ੍ਰ ਨਹੀ ਕਹਯਾ॥ ਮੈਨੇਤੋ ਏਕ ਜੋਤਿ ਏਕਾ ਮਿਲੀ ਪਾਠਸੇ ਜੀਵ ਈਸਕਾ ਅਭੇਦ ਬੋਧਨਸੇ ਮੁਕਤੀਕਾ ਸਾਧਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਕਹਿਆਹੈ॥ ਜਿਹਕੇ ਥਾਨ ਜਿਉ ਪਾਠਹੈ ਯਾਤੇ ਜਿਉ, ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰਕਾ ਸ਼ਿਵਜੀਸੇ ਕਾਸੀ ਪੁਰੀਮੇ ਮਾਨਸ, ਮਨੁਖਯਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਹੈ ਮਰਤੀ ਬਾਰ, ਦੇਹ ਪਾਤ ਹੋਨੇਕੇ ਸਮੇਮੇ॥ ਯਦਵਾ ਮੈਨੇ ਜਿਸਮੁਕਤੀ ਕੇ ਸਾਧਨ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕਾ ਦੋਨੋਕੇ ਮੇਲਸੇ ਲਾਭ ਕਹਯਾਹੈ॥ ਲੋਗ ਤਿਸ ਮੇਰੇਕਹਨੇ ਕੋ ਗੁਰੁਕੇ ਰਬਾਬੀਯੋਂ ਵਤ ਗਾਵਨੇਕੀ ਚੀਜ ਰਾਗਮਾਤ੍ਰ ਸਮਝੇਂਗੇ॥ਪਰੰਤੁਮੈਨੇ ਕੇਵਲ ਰਾਗ ਮਾਤ੍ਰ ਨਹੀ ਕਹਯਾ॥ ਕਿੰਤੁ ਗੁਰੋਂਸੇ ਸਿਖਯਕੋ ਲਾਭ ਹੋਨੇ ਯੋਗਯ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਕ-ਹਯਾਹੈ॥ ਜਿਉ, ਨਾਮ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰਕਾ ਲਾਭ ਰਾਮ ਨਾਮਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ

ਸ਼ਿਵੋਂਕੇ ਮੁਖਸੇ ਕਾਸੀਮੇ ਹੋਵੈਹੈ ਮਨੁਖਕੋ ਮਰਨ ਸਮੇ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਐਸੇ ਹਰਿ ਕੇ ਰਾਮਾਦਿਕ ਨਾਮੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਗਾਵੈ ਕੀਰਤਨ ਕਰੇ ॥ ਅਰ ਕੋਈ ਸੁਣੈ, ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਉਸ ਪੁਰਖਕੀ ਗਤਿ ਹੋਨੇਮੈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ ਜੋ ਹੋਗੀ ਵਾ ਨਹੀ॥ ਕਿੰਤੂ ਨਿਸਚੇ ਹੈ ਵਹੁ ਅਵਸਯ ਅੰਤ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਇ,ਮਰਨ ਕਾਲਮੇ ਬਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇਗਾ ਫੇਰ ਨਹੀ ਜਨਮੇਗਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੪ ॥ ੫੫ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਜੇਤੇ ਜਤਨ ਕਰਤ ਤੇ ਡੂਬੇ ਭਵ ਸਾਗਰ ਨਹੀ ਤਾਰਿਓਰੇ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਰਤੇ ਬਹੁ ਸੰਜਮ ਅਹੰ ਬੁਧਿ ਮਨ ਜਾਰਿਓ ਰੇ ॥ ੧ ॥ ਸਾਸ ਗ੍ਰਾਸ ਕੋ ਦਾਤੋ ਠਾਕੁਰੁ ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰਿਓਰੇ॥ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਅਮੋਲੁ ਜਨਮੁ ਹੈ ਕਉਡੀ ਬਦਲੈ ਹਾਰਿਓ ਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤ੍ਰਿਖਾ ਭੂਖ ਭ੍ਰਮਿ ਲਾਗੀ ਹਿਰਦੈ ਨਾਹਿ ਬੀਚਾਰਿਓਰੇ ॥ ਉਨ ਮਤ ਮਾਨ ਹਿਰਿਓ ਮਨਮਾਹੀ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਨ ਧਾਰਿਓਰੇ ॥ ੨ ॥ ਸੁਆਦ ਲੁਭਤ ਇੰਦ੍ਰੀ ਰਸ ਪ੍ਰੇਰਿਓ ਮਦ ਰਸ ਲੈਤ ਬਿਕਾਰਿਓਰੇ॥ ਕਰਮ ਭਾਗ ਸੰਤਨ ਸੰਗਾਨੇ ਕਾਸਟ ਲੋਹ ਉਧਾਰਿਓਰੇ ॥ ੩ ॥ ਧਾਵਤ ਜੋਨਿ ਜਨਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਥਾਕੇ ਅਬ ਦੁਖ ਕਰਿ ਹਮ ਹਾਰਿਓਰੇ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਗੁਰ ਮਿਲਤ ਮਹਾ ਰਸੁ ਪ੍ਰੇਮਿ ਭਗਤਿ ਨਿਸਤਾਰਿਓਰੇ॥੪॥੧॥੫॥੫੬॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਹੇਤੁ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਔਰ ਸੰਪੂਰਣ ਯਗ ਤਪਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੈ ਯਹ ਕਹੇ ਜੇਤੇ ਇਤਿ,ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਹੇਤੁ ਨਾਮ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਜੇਤੇ ਯੇ ਜੀਵ ਔਰ ਯਗ ਤਪਾਦਿਕ ਯਤਨੋਂ ਕੋ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਸਭੀ ਪੁਰਖ ਤਿਨ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਫਲ ਕੇ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੇ ਡੂਬੇ ਹੈਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕਬੀ ਭੀ ਕਾਹੂ ਸਕਾਮ ਯਗ ਤਪਾਦਿ ਸਾਧਨ ਨੇ ਕਾਹੂ ਜੀਵਕੋ ਆਜ ਪ੍ਰਯੰਤ ਭਵ ਸਾਗਰ, ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸੇ ਤਾਰਿਆ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਆਗੇ ਭੀ ਨਹੀ ਤਾਰੇਂਗੇ ॥ ਉਲਟਾ ਕਰਮੋ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਚਿਤ ਅਹੰਕਾਰ ਮੇ ਦਗਧ ਹੋਤਾ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਆਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਰਮ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ

ਯੱਗ ਤਪਾਦਿ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਧਰਮ,ਪੁੰਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਬਹੁਤ ਕਰ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਕੇ ਸੰਜਮ ਸੇ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਮਾਰੇ ਸਰੀਖਾ ਕੋਊ ਧਰਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ॥ ਐਸੇ ਅਹੰ ਬੁਧਿ, ਅਹੰਕਾਰਨੇਹੀ ਜਲਾਇ ਰਖਿਆ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਜਲੇ ਚਿਤ ਮੇ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਫਲ ਕੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੈਰਾਗਜਾਦਿ ਅੰਕੁਰ ਨਹੀ ਉਪਜੇ॥੧॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮ ਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਆਗ ਮੇ ਜਲਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਯਗ ਤਪਾਦਿਕੋਂ ਮੇ ਲਗਾਯ ਕਰ॥ ਪਰਮ ਉਪਕਾਰੀ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋ ਕਿਉਂ ਭੁਲਾਇ ਰਖਿਆ ਹੈ॥ ਸਭਕੋ ਪਰੇ ਪਟਕ ਕੇ ਉਸਕੋ ਯਾਦ ਕ੍ਯੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਾਸ ਇਤਿ ਸਾਸ, ਸ਼ਰੀਰੋਂ ਮੇਂ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕਾ ਅਰ ਗ੍ਰਾਸ, ਮੁਖ ਮੇ ਅਹਾਰ ਕਾ ਦਾਤਾ, ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਪਰਮ ਉਪਕਾਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈ॥ ਅਰ ਫੇਰ ਏਤੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਦੇਕਰ ਤੁਮਕੋ ਕਹਤਾ ਹੈ ਸਰਬ ਧਰਮੋਂ ਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਮੇਰੀ ਸਰਣ ਪਕੜੋ ਮੈ ਤੁਮਕੋ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ਪਾਰ ਕਰੋਂਗਾ॥ ਵੁਹ ਈਸ੍ਵਰ ਤੁਮਨੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰਿਓਰੇ, ਕਿਉ ਚਿਤ ਸੇ ਭੁਲਾਇਆ॥ ਤਿਸਕਾ ਉਪਕਾਰ ਯਾਦ ਕਰ ਕਿਉ ਨਹੀ ਤਿਸਕਾ ਸਿਮਰਣ ਕਰਤੇ॥ ਅਰ ਬਡਾ ਲਾਭ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਭਕਤੀ ਹੇਤ ਜੋ ਈਸ੍ਵਰ ਨੇ ਤੁਮ ਕੋ ਹੀਰੇ ਲਾਲੋਂ ਵਤ ਬਡਾ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਦੀਆ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਜਨਮ ਕੋ ਲੇ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਪਰਮ ਲਾਭ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਕਿਉਂ ਇਸ ਅਮੋਲਕ ਜਨਮ ਕੋ ਕਉਡੀ ਬਦਲੇ, ਤੁਛ ਰੂਪ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਭੋਗੋਂ ਕੇ ਹੇਤ ਖੋਵਤੇ ਹੋ॥੧॥ ਕਉਡੀ ਬਦਲੇ ਹਾਰਨਾ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਇਤਿ,ਲਾਗੀ ਪਦਕਾ ਸੰਪੂਰਣ ਤ੍ਰਿਸਨਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਮੇਲੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸੁਵਰਨਾਦਿ ਧਨ ਕੇ ਸੰਚਨ ਕੀ ਜਬ ਤ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਲਗੀ॥ ਅਰ ਮਦਿਰਾ ਪਾਨਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਖਾ ਲਗੀ॥ ਤਥਾ ਖਟ ਰਸ ਭੋਜਨੋਂ ਕੀ ਭੂਖ ਲਗੀ॥ ਅਰ ਦੁਖ ਰੂਪ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇ ਸੁਖ ਰੂਪਤਾਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਲਗੀ॥ ਤਬ ਤਾਂਕੇ ਲਗਨੇ ਸੇ ਹੇ ਜੀਵੋ ਤੁਮਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੇ ਕਬੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਬੀਚਾਰ ਨਹੀ ਕੀਆ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਨੇ ਕਉਡੀ ਬਦਲੇ ਹਾਰਿਆ। ਔ ਕੌਡੀ ਬਦਲੇ ਹਾਰਨ ਸੇ ਹੀ ਤੁਮ ਉਨ ਮਤੋਂ ਕੋ ਜਾਤੀ ਬਰਣਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨੋ ਨੇ ਠਗ ਲੀਆ॥ ਭਾਵ ਜਬ ਤੁਮਾਰੇ ਕਾਨੋਂ ਮੇਂ ਵਿਦ੍ਯਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ ਵਾ ਵਿਦ੍ਯਾ ਹੀਨ ਹੋਵੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੇਰਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ੈ॥ ਅਰ ਜੋ ਫਲ ਕਪਲਾ ਗਊ ਕੇ ਦਾਨਮੇ ਹੈ ਵਹੁ ਫਲ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕੇ ਚਰਨ ਧੋਨੇ ਮੇ ਹੈ॥ ਐ ਬਚਨ ਸੁਨੇ ਉਨਸੇ ਤੁਮਕੋ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੂ॥ ਅਰ ਮੈ ਐਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂ ਕੇ ਚਰਨ ਧੋਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਕਪਲਾ ਗੋ ਦਾਨ ਕਰਤਾ ਖਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਹੂ ਐਸਾ ਅਭਿਮਾਨ ਹੂਆ॥ ਤਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ

ਸੇ ਭ੍ਰਮਨੇ ਕਬੀ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ॥ ਤਿਨ ਸੇ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮੇ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਮਨ ਮਾਹੀ, ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਨਹੀ ਧਾਰਣ ਕੀਆ ॥ ੨ ॥ ਪੀਛੇ ਉਨ ਮਤੋਂ ਕੋ ਮਾਨ ਨੇ ਠਗ ਲੀਆ ਕਹਜਾ ॥ ਤਹਾ ਉਨਮਤਤਾ ਨਹੀ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੀ ਸੋ ਅਬ ਕਰੇ॥ ਸੁਆਦ ਇਤਿ, ਸੁਆਦ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਆਨੰਦਕੇ ਲੁਭਤ, ਲੋਭੀ ਹੂਯੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਜਬ ਇੰਦ੍ਰੀਰਸ ਪ੍ਰੇਰਿਓ, ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ੨ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਓਰ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਤਬ ਯੇ ਜੀਵ ਮਦ, ਅਭਿਮਾਨ ਯੁਤ ਭਾਵ ਉਨਮਤ ਹੋਕਰ ਰਸ ਲੈਤ ਬਿਕਾਰਿਓ, ਆਨੰਦ ਲੇਵੇ ਹੈ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ॥ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਆਨੰਦਕੋ ਕਬੀ ਅਨਭਵ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਈਹਾਂ ਪ੍ਰਯੰਤ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਆਨ ਯਤਨੋਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹ ਕਰ॥ ਅਬ ਜਿਨਕੋ ਉਤਮ ਭਾਗੋਂ ਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ॥ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਹੇਤੁ ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪ ਯਤਨ ਮਿਲਜਾ ਹੈ ਤਿਨਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ॥ ਕਰਮ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਕਰਮੋਂ ਕੀ ਓਰਸੇ ਭਾਗਕੇ ਭਾਵ ਉਨ ਯਤਨੋਂ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਸੰਤਨ ਸੰਗਾਨੇ, ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸੰਗਮੇ ਆਏ ਹੈਂ॥ ਤਿਨਕੋ ਸੰਤੋਨੇ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਪਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਕਾਸ੍ਰ ਲੋਹੇਕੋ ਪਾਰ ਕਰੇਹੈ ॥ ॥ ਯਦਵਾ ਕਰਮ ਭਾਗ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਕਰਮੋਂ ਨੇ ਜੋ ਜੀਵ ਸੰਤਨ ਸੰਗਾਨੇ, ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸੰਗਮੇ ਆਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਯੇ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਤ ਐਸੇ ਤਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਲੋਹੇਕੋ ਕਾਠ ਤਾਰੇਹੈ ॥੩॥ ਸੰਤਭੀ ਤਿਨਕੋ ਕਬ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਿਨਕੇ ਸਮੀਪ ਆਇ ਕਰ ਐਸੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਧਾਵਤ ਇਤਿ, ਭ੍ਰਮਿ ਥਾਕੇ ਜੋਨਿ ਜਨਮ ਧਾਵਤ ਅਬ ਦੁਖ ਕਰ ਹਮ ਹਾਰਿਓਰੇ ਅਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਹੇ ਗੁਰੋ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕ ਨਾ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਮੈ ਭ੍ਰਮਿ ਥਾਕੇ, ਭ੍ਰਮਮੇ ਖਿੰਤ ਹੋਕਰ ਪਸੁਆਦਿ ਨਾ ਨਾ ਜੂਨੋਂ ਕੇ ਜਨਮੋਂ ਮੇ ਧਾਵਤਾ ਹੂਆ ਅਬ ਇਸ ਮਨੁਖ੍ਯ ਜਨਮ ਮੇਂ ॥ ਪੂਰਬ ਜਨਮੋਂ ਕੇ ਆਧ ਬਜਾਧਿ ਆਦਿਕ ਮਹਾ ਦੁਖੋਂ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰ ਹਾਰ ਗਯਾਹੋਂ ॥ ਯਾਤੇ ਅਬ ਆਪ ਮੇਰੇ ਕੋ ਇਸ ਦੁਖਸੇ ਛੁਡਾਵਨੇ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸ ਕਰੀਯੇ ॥ ਐਸੀ ਸਿਖ੍ਯਕੀ ਪ੍ਰਾਰ-ਥਨਾ ਸੁਨਕੇ ਜਬ ਗੁਰ ਤਿਸਕੋ "ਦੇਂਦਾ ਦੇਹ ਲੈਦੇ ਥਕ ਪਾਹ" ਵਾਕ੍ਯਮੈ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਤਬ ਸਿਖ੍ਯ ਤਿਸ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਤਾ ਮੁਖਸੇ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਉਤਮ ਕਰਮਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾਸੇ ਜਬ ਸਿਖ੍ਯ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਮਿਲੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਨਕੇ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਪਸਚਾਤ ਉਪਦੇਸਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਸੇ ਮਹਾ ਰਸ, ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਤਾ ਹੂਯਾ ਕਹੇਹੈ ॥ ਧਨਜਹੈਂ ਵੇ ਮੇਰੇ ਗੁਰੁ

ਜਿਨੋਨੇ ਮੇਰੇਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕੇ ਲਾਭ ਕਾ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਦੇਕਰ ਨਿਸਤਾਰਿਓ ਰੇ, ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਸੇ ਪੂਰਾ ਪਾਰ ਕੀਯਾਹੋਂ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੫ ॥ ੫੬ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਕਾਲਬੂਤਕੀ ਹਸਤਨੀ ਮਨ ਬਉਰਾਰੇ ਚਲਤੁ ਰਚਿਓ ਜਗਦੀਸਾ ॥ ਕਾਮ ਸੁਆਇ ਗਜ ਬਸਿ ਪਰੇ ਮਨ ਬਉਰਾਰੇ ਅੰਕਸੁ ਸਹਿਓ ਸੀਸ ॥ ੧ ॥ ਬਿਖੈ ਬਾਚੁ ਹਰਿ ਰਾਚੁ ਸਮਝ ਮਨ ਬਉਰਾਰੇ ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਨ ਹਰਿ ਭਜੇ ਮਨਬਉਰਾਰੇ ਗਹਿਓ ਨ ਰਾਮ ਜਹਾਜੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਰਕਟਮੁਸਟੀ ਅਨਾਜਕੀ ਮਨ ਬਉਰਾਰੇ ਲੀਨੀ ਹਾਥ ਪਸਾਰਿ ॥ ਛੂਟਨਕੋ ਸਹਸਾ ਪਰਿਆ ਮਨ ਬਉਰਾਰੇ ਨਾਚਿਓ ਘਰ ਘਰਿ ਬਾਰ ॥ ੨ ॥ ਜਿਉ ਨਲਨੀ ਸੂਅਟਾ ਗਹਿਓ ਮਨੁ ਬਉਰਾਰੇਮਾਯਾ ਇਹੁਬਿਉਹਾਰੁ ॥ ਜੈਸਾ ਰੰਗੁ ਕਸੁੰਭਕਾ ਮਨ ਬਉਰਾਰੇ ਤਿਉ ਪਸਰਿਓ ਪਾਸਾਰੁ ॥ ੩ ॥ ਨਾਵਨ ਕਉ ਤੀਰਥ ਘਨੇ ਮਨ ਬਉਰਾਰੇ ਪੂਜਨ ਕਉ ਬਹੁ ਦੇਵ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਛੂਟਨ ਨਹੀ ਮਨ ਬਉਰਾਰੇ ਛੂਟਨੁ ਹਰਿਕੀ ਸੇਵ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੬ ॥ ੫੭ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਕੀ ਤੀਜੀ ਪਉੜੀਮੈ ਕਹੇ 'ਸੁਆਦ ਲੁਭਤ ਇੰਦ੍ਰੀ ਰਸ ਪ੍ਰੇਰਿਓ ਮਦ ਰਸ ਲੈਤ ਬਿਕਾਰਿਓਰੇ' ਪਾਠਮੈ ਕਹੇ ਅਰਥਕੋ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਆਨ ਯਤਨ ਛੋਡ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕਾਲਬੂਤ ਇਤਿ, ਕਾਗਜ ਤ੍ਰਿਣਾਦਿਕੋਂਸੇ ਬਨਾਈ ਮੂਰਤੀਕਾ ਨਾਮ ਕਾਲਬੂਤ ਹੈ ਹਾਥੀ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਬਨਮ ਕਾਲਬੂਤਕੀ ਹਥਨੀ ਬਨਾਇਕੇ ਮਾਰਗਮੈ ਥਿਰ ਕਰ ਜਿਸ ਓਰਸੇ ਹਸਤੀਯੋਂ ਕੇ ਆਵਨੇਕਾ ਮਾਰਗ ਹੋਵੇ ॥ ਉਸ ਓਰ ਬਡਾ ਗਹਰਾ ਗੜਾ ਖੋਦਕੇ ਉਸਕੋ ਪਤਲੀ ਪਤਲੀ ਲਕੜੀਯੋਂ ਸੇ ਛੱਤ ਦੇਵੇ ਹੈਂ ਤਿਸਕੇ ਊਪਰ ਕੁਛ ਹਰਾ ਘਾਸ ਲਗਾਯ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਹਸਤੀਕਾਮਕੇ ਬੇਗਸੇ ਆਵਤਾ ਉਸ ਗੜੇਮੈ ਗਿਰ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਉਸਕੋ ਕੁਛ ਦਿਨ ਭੁਖਾ ਪਿਆਸਾ ਰਖਕੇ ਪਕੜ ਲੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਪੀਛੇ ਅੰਕੁਸੋਂ ਕੀ ਮਾਰ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗਜੋਂ ਕੇ ਫਸਾਵ

ਨੇ ਹੇਤ ਕਾਲਬੂਤਕੀ ਹਸਤਨੀ ਏਕ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਨੇ ਚਲਤ੍ਰ, ਆਸ ਚਰਧ ਵਸਤੁ ਬਨਾਈਹੈ॥ ਜਿਸਕੋ ਦੇਖਕੇ ਕਾਮਕੇ ਸੁਆਇ, ਸ੍ਵਾਰਥਸੇ ਗਜ, ਹਸਤੀ ਮਹਾਵਤੋਂਕੇ ਬ ਸ ਪਰੇ ਸਿਰਮੇ ਅੰਕਸ ਸਹਾਰੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰਭੀ ਸਹਾਰੇਂਗਾ॥ ੧॥ਯਾਤੇਂ ਇਨ ਸਬਦਾਦਿਕ ਵਿਖਯੋਂਕੀਓਰਸੇ ਹਟ ਕਰ ਹਰੀ ਓਰਹੋ॥ ਯਹ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰੇ ਬਿਖੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਬਾਵਲੇ ਤੂ ਮੇਰਾ ਕਹਯਾ ਸਮਝਕੇ ਸੰਸਾਰਮੇ ਹਸਤੀਕੋ ਮਹਾਵਤੋਂ ਵਤ ਮਹਾ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਵਿਖਯੋਂਸੇ ਬਚ॥ ਔ ਇਨਸੇ ਬਚਕੇ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕੇ ਸੰਯਮ ਦੁਆ ਰਾ ਹਰਿ ਨਾਮਕੇ ਜਪਨੇਮੇ ਰਚੋ॥ 'ਪੁਨਾ ਸੈਲ ਪਥਰ ਮਹਿ ਜੰਤ ਉਪਾਏ' ਕਥਨ ਸੁ ਨ ਭਗਤੀਮੇ ਲਗੇਕਾ ਭੋਜਨਾਦਿ ਬਯਵਹਾਰ ਕੈਸੇ ਚਲੇਗਾ॥ ਇਸ ਡਰਸੈ ਨਿਰਭ ਉ ਹੋਯਕੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮਕੋ ਭਜਤਾ ਹੇ ਮਨ ਬਾਵਲੇ॥ ਪੁਨਾ ਤੂ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਕਿਉ ਨਹੀ ਪਕੜਤਾ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਹਾਜਿ॥ ੧॥ ਕਾ ਮ ਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਫਸਨੇ ਮੈ ਗਜਕਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਕਹ ਕਰ॥ ਅਬਲੋਭ ਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰਫ ਸਨੇਮੈ ਬਨਚਰਕਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਮਰਕਟ ਇਤਿ, ਮਰਕਟ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਿ ਸ ਮੇ ਬਨ ਚਰਕਾ ਖਾਲੀ ਹਾਥ ਪੜ ਜਾਵੇ॥ ਅਰ ਭਰਿਯਾ ਹੂਯਾ ਨਾ ਨਿਕਸੇ॥ ਐਸਾ ਏਕ ਛੋਟੇ ਮੁਖਕਾ ਬਰਤਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀਮੇ ਗਾਡਕੇ ਉਸਕੇ ਸਮੀਪ ਮਰਕਟੋਂਕੇ ਖਾਨੇਕੀ ਵ ਸਤੁ ਗੇਰ ਦੇਵੇਹੈਂ॥ ਮਰਕਟ ਉਸਕੋ ਚੁਨਤੇ ਚੁਨਤੇ ਲੋਭਕੇ ਵਸ ਹੋਕਰ॥ ਬਹੁਤਾ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਬਰਤਨਮੇ ਹਾਥ ਪਾਵੇਹੈ॥ ਹਾਥਕੀ ਮੁਠੀ ਭਰੀ ਨਿਕਸੇ ਨਹੀ॥ ਹਾਥਕੋ ਖਾਲੀ ਕਰ ਮਰਕਟ ਨਹੀ ਨਿਕਾਲੇ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਆਯ ਕਰ ਪਕੜ ਲੇਵੇ ਹੈਂ॥ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਓਰ ਦਰਿਸਟੀ ਕਰ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਹੇ ਮਨ ਬਾਵਲੇ ਮਰਕਟ, ਬਾਨਰਨੇ ਹਾਥ ਪਸਾਰ ਕਰ ਬਰਤਨਮੇ ਪਾਇਕੇ ਅੰਨਕੀ ਮੁਠੀਲ ਈ॥ ਅਰ ਉਸ ਮੁਠੀਕੋ ਲੇਤੇਹੀ ਉਸਕੋ ਅਪਨੇ ਛੂਟਨੇਕਾ ਸਹਸਾ ਪਰਿਆ, ਚਿਤ ਮੇ ਚਿੰਤਾ ਹੋਵੇਹੈ ਜੋ ਮੈ ਇਸਸੇ ਕੈਸੇ ਛੂਟੋਂ ਪਰੰਤੁ ਛੂਟਨੇਕਾ ਉਪਾਇ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸ ਕੇ॥ ਯਾਤੇ ਬਨਚਰੋਂਕੋ ਨਚਾਇਕੇ ਭੀਖ ਮਾਂਗਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਹਾਥਮੈਆਇਆ॥ ਨਿਖਲ ਲੋਕੋਂਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਦਰਵਜੇ ਮੈ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਏਕਏਕ ਯੋਨੀਮੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਨਾਚਨਾ ਪੜੇਗਾ॥ ੨॥ ਲੋਭਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਫਸਨੇ ਮੈ ਦੂਜਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਕਹੇ ਜਉ ਇਤਿ, ਸੂਏ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਏਕ ਕੁੰਭਮੈ ਜਲ ਭਰਕੇ ਉਸਕੇ ਦੋਨੋ ਓਰ ਦੋ ਲੰਬੀ ਸੀਖ ਗਾਡ ਦੇਵੇਹੈਂ॥ ਏਕ ਉਨਮੇ ਨੜਾ ਪਾਇ ਕਰ ਟੇਢੀ ਲਗਾਯ ਦੇਵੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਉਸਕੇ ਊਪਰ ਕੋਈ ਸੂਯੇਕੇ ਖਾਨੇਕੀ ਵਸਤੁ ਰਖਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਸੂਯਾ ਉਸਕੇਖਾਨੇ

ਕੋ ਆਧਾ ਨੜੇਕੀ ਨਲਕੀਪੈ ਜਬ ਪਾਂਉ ਰਖੇਹੈ ਉਸੀ ਸਮੇ ਵਹੁ ਫਿਰ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਊਪਰ ਬੈਠਾ ਸੂਆ ਤਲੇਕੀ ਓਰ ਲਟਕ ਪੜੇਹੈ ॥ ਬਰਤਨਮੈ ਪੜੇ ਪਾਨੀਕੋ ਦੇਖਕੇ ਡੂਬਨੇ ਕੇ ਡਰਸੇ ਪਾਂਉ ਨਹੀ ਛੋਡੇ ॥ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਆਧ ਕਰ ਪਕੜ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਤ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸਟਕਰ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਨਲਨੀ ਉਸ ਨੜੇਕੀ ਨਲਕੀ ਕਾ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਸੂਅਟਾ, ਤੋਤਾ ਗਹਿਓ, ਪਕੜਿਆ ਹੂਆ ਛੂਟ ਨਹੀ ਸਕੇ ਹੇ ਮਨ ਬਾਵਲੇ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਆਧ ਕਰ ਪਕੜ ਲੇਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਮਾਯਾ, ਛਲ ਰੂਪ ਸਬਦਾਦਿਕ ਵਿਖਯੋਂਕਾ ਇਹੁ ਬਿਉਹਾਰ, ਯਹ ਸੁਭਾਵਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯੇ ਭੀ ਨਲਨੀ ਵਤ ਅਪਨੇਮੇ ਲਗੇ ਜੀਵੋਂਕੋ ਛੋਡੇ ਨਹੀ ਅਰਹੈਂ ਯੇ ਵਿਖੇਅਤੀ ਅਲਪ ਕਾਲ ਠਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜੈਸਾ ਇਤਿ,ਹੇ ਮਨ ਬਾਵਲੇ ਜੈਸੇ ਕਸੁੰਭੇਕਾ ਰੰਗ ਬਹੁਤ ਕੱਚਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜਲ ਆਗੇ ਕੁਛ ਠਹਰੇ ਨਹੀ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਸੰਪੂਰਣ ਪਸਾਰਾਹੈ ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਜਲ ਆਗੇ ਨਹੀ ਠਹਰੇ ॥ ੩ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਛੂਟਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੂਯੇਭੀ ॥ ਜਲ ਰੂਪ ਤੀਰਥੋਂਕੇ ਸਨਾਨਮੇ ਅਰ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਪਾਖਾਣ ਰੂਪ ਦੇਵਨ ਕੇ ਪੂਜਨਮੇ ਮਤ ਲਗੋ ਉਨਸੇ ਛੂਟਨਾ ਨਹੀ ਹੋਗਾ ॥ ਕਿੰਤੁ ਹਰੀਕੀ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਨਾਵਨ ਇਤਿ ਨਾਵਨ ਕਉ, ਸਨਾਨ ਕਰਨੇਕੋ ਤੀਰਥ ਘਨੇ, ਬਹੁਤ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਕਰੋੜਹੈ ॥ ਅਰ ਪੂਜਨ ਕਉ ਪੱਤ੍ਰ ਪੁਸਪਾਦਿ ਚੜ੍ਹਾਵ ਨੇ ਕੋ ਬਹੁਦੇਵ, ਅਨੇਕ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਪਾਖਾਣਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਨਿਰ ਜੀਵ ਮੂਰਤੀਆਂਹੈਂ॥ ਪਰੰਤੁ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤਿਨ ਸਭਕੇ ਸਨਾਨ ਪੂਜਨਸੇ ਹੇ ਮਨ ਬਾਵਲੇ ਛੂਟਨ ਨਹੀ, ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਉਲਟਾ ਅਭਿਮਾਨ ਬਢਨੇਸੇ ਔਰ ਅਧਿਕ ਸੰਸਾਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਛੂਟਨ, ਮੁਕਤੀਤੋ ਕੇਵਲ ਹਰਿਕੀ ਸੇਵ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਕੀ ਭਕਤੀਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਆਨ ਉਪਾਯਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਆਨ ਛੋਡਕੇ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੬ ॥ ੫੭ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਅਗਨਿ ਨ ਦਹੈ ਪਵਨੁ ਨਹੀ ਮਗਨੈ ਤਸਕਰੁ ਨੇਰਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਧਨੁ ਕਰਿ ਸੰਚਉਨੀ ਸੋ ਧਨੁ ਕਤਹੀ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਹਮਰਾ ਧਨ ਮਾਧਉ ਗੋਬਿੰਦੁ ਧਰਨੀ ਧਰੁ ਇਹੈ ਸਾਰ ਧਨੁ ਕਹੀਐ ॥ ਜੋ ਸੁਖ ਪ੍ਰਭ ਗੋਬਿੰਦਕੀ ਸੇਵਾ ਸੋ ਸੁਖ ਰਾਜਿ ਨ ਲਹੀਐ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਸ ਧਨ ਕਾਰਣ ਸਿਵ

ਸਨਕਾਦਿਕ ਖੋਜਤ ਭਏ ਉਦਾਸੀ ॥ ਮਨਿ ਮੁਕੰਦੁ ਜਿਹਬਾ ਨਾਰਾਇਨੁ ਪਰੈ ਨ ਜਮਕੀ ਫਾਸੀ ॥ ੨ ॥ ਨਿਜ ਧਨੁ ਗਿਆਨ ਭਗਤ ਗੁਰ ਦੀਨੀ ਤਾਸੁ ਸੁਮਤਿ ਮਨੁ ਲਾਗਾ ॥ ਜਲਤ ਅੰਭ ਥੰਭਿ ਮਨੁ ਧਾਵਤ ਭਰਮ ਬੰਧਨ ਭਉ ਭਾਗਾ ॥ ੩ ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰੁ ਮਦਨਕੇ ਮਾਤੇ ਹਿਰਦੈ ਦੇਖੁ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਘਰਿ ਲਾਖ ਕੋਟਿ ਅਸ੍ਵ ਹਸਤੀ ਹਮ ਘਰਿ ਏਕ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੭ ॥ ੫੮ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਮਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੈਰਾਗਜਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਣਾ ਸੁਨ ਕਰ ਕਾਹੂ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਬੀਰ ਕਾ ਵੈਰਾਗਜ ਪਰਖਨ ਹੇਤ ਕਹਜਾ ਆਪ ਮੇਰਾ ਰਾਜ ਲੇਵੋ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਰਾਜਕੇ ਧਨਸੇ ਨਾਮ ਧਨਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਕਹੇ ਅਗਨਿ ਇਤਿ, ਗ੍ਰਿਹ ਕ੍ਰਿਖੀ ਬ੍ਰਿਖਜ ਬਸਤ੍ਰਾਦਿ ਰੂਪ ਬਾਹਰਕੇ ਧਨਕੋ ਅਗਨਿ ਦਗਧ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਪਵਨ ਉਡਾਇ ਲੇਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਚਾਂਦੀ ਸੁਵਰਣਾਦਿ ਧਨਕੋ ਚੋਰ ਚੁਰਾਇ ਲੇਜਾਵੇਹੈ ॥ ਨਾਮ ਧਨਕੋ ਅਗਨਿ ਦਗਧ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ਅਰ ਪਵਨ ਨਹੀ ਮਗਨੇ, ਵਾਯੂ ਅਪਨੇ ਮੈ ਡੁਬਾਇ ਨਹੀ ਸਕੇ ਭਾਵ ਉਡਾਇ ਨਹੀ ਸਕੇ ॥ ਅਰ ਤਸਕਰ, ਚੋਰ ਚੁਰਾਂਵਨੇ ਹੇਤ ਇਸਕੇ ਸਮੀਪ ਭੀ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਰੂਪ ਧਨਕੋ ਹਮ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੰਚਉਨੀ, ਸੰਚਨ ਸੋ ਹਮਾਰਾ ਸੰਚਨ ਕੀਆ ਹੂਯਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪ ਧਨ ਕਾਹੂ ਨਿਮਿਤਸੇ ਕਹੀ ਜਾਵੇ ਨਹੀ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਰਹੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਯਹ ਏਕ ਨਾਮਹੀ ਧਨ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰਮਸ੍ਵਰਕੇ ਸਭੀ ਨਾਮ ਹਮਾਰਾ ਧਨ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਹਮਰਾ ਇਤਿ, ਹਮਰਾ, ਭਗਤੋਂਕਾ ਧਨ ਮਾਧਉ ਯਹ ਨਾਮਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਗੋਬਿੰਦ ਯਹ ਨਾਮਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਧਰਣੀ ਧਰ ਯਹ ਨਾਮਹੈ ॥ ਅਰ ਇਹੈ ਸਾਰ ਧਨ, ਮਾਧਉ ਆਦਿਕ ਨਾਮਹੀ ਅਗਨਿ ਆਦਿਕੋਂਸੇ ਦਾਹਾਦਿ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਧਨਹੈ ॥ ਐਸੇ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਮਹਾਤਮਾ ਜਨ ਕਹੇਹੈ॥ ਜਿਸ ਈਸ੍ਵਰਕਾ ਨਾਮ ਧਨ ਐਸਾਹੈ॥ ਤਿਸ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਨਾਮੀਕੀ ਸੇਵਾਭੀ ਵੈਸੀਹੀ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਜੋ ਇਤਿ, ਜੋ ਬੰਧਨ ਦੂਰ ਕਰ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਸੁਖ ਪ੍ਰਭੂ, ਸਮਰਥ ਗੋਬਿੰਦ, ਵੇਦ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਜ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਸੇਵਾ, ਭਕਤੀਸੇ ਹੋਵੇਹੈ ਸੋ, ਵਹੁ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਸੁਖ ਕੇਵਲ ਭੋਗਕਾ ਸੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਸੇ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਇਸ ਧਨਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸ਼ਿਵਾਦਿਕ ਸਭ ਸਮਾਜ

ਤਜਾਗਕੇ ਬਿਰਕਤ ਹੂਯੇਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਇਸ ਇਤ੍ਰਿ, ਇਸ ਧਨ ਕਾਰਣ, ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਭਕਤੀ ਰੂਪ ਧਨਕੇ ਵਾਸਤੇ ਸਰਬ ਸਮਾਜਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਬਿਭੂਤਿ ਮਲਨੀ ਸਮਸਾਨੋ ਮੇ ਰਹਨਾ ਐਸੇ ਵੇਸ ਰਖਤੇ ਸਿਵ, ਮਹਾ ਦੇਵ ਔਰ ਸਨਕਾਦਿ, ਸਨਕਸੇ ਆਦਿ ਲੇਕਰ ਚਾਰੋਂ ਬ੍ਰਹਮਾਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਿਨਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾਨੇ ਕਹਜਾ ਤੁਮ ਸਮਗ੍ਰ ਸੰਸਾਰਕਾ ਰਾਜਜ ਲੇਵੋ ॥ ਮੈ ਇਸ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਤਜ਼ਾਗਕੇ ਆਤਮ ਪਦਮੇ ਥਿਤ ਹੋਵੋਂਗਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਸੁਨਕੇ ਉਨਹੁਨੇ ਕਹਜਾ ਆਤਮ ਪਦਸੇ ਬਿਮੁਖ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕੀ ਹਮੇ ਕੁਛ ਇਛਾ ਨਹੀ ਇਸਕੋ ਆਪਹੀ ਸਮਾਲੇਂ ॥ ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਸੰਸਾਰਕੇ ਧਨ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਨਾਮਹੀ ਬਡਾ ਧਨਹੈ ਐਸੇ ਖੋਜਤ, ਬਿਚਾਰਤੇ ਹੂਯੇ ਭਏ ਉਦਾਸੀ, ਹੂਏ ਮਹਾ ਵਿਰਕਤ ॥ ਅਰ ਵਿਰਕ੍ਤ ਹੋਕੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਉਨਹੁ ਨੇ ਜਿਸਕੇ ਮਨਮੇ ਸਿਮਰਨ ਭਕਤੀ ਹੈ ਮੁਕੰਦ, ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਅਰ ਜਿਹਬਾਮੇ ਕੀਰ-ਤਨ ਭਕਤੀਹੈ ਨਾਰਾਯਣ ਇਸ ਨਾਮਕੀ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਪਰੇ ਨ ਜਮਕੀ ਫਾਸੀ, 'ਜਹ ਸਾਧੂ ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਨਾਨਕ ਨੀਤ' ਇਤਜਾਦਿ ਬਚਨਸੇ ਕਬੀ ਜਮਕੀ ਫਾਹੀਮੇ ਨਹੀ ਪੜੇ ਕਿੰਤੁ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਹੀ ਜਾਨਕੇ ਹਮਾਰੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲੂ ਗੁਰੋਂਨੇ ਅਪਨਾ ਪਰਮ ਧਨ ਜੋ ਗਿਆਨ ਸਹਿਤ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਗਤਿ ਹੈ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਦਈਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਨਿਜ ਇਤਿ, ਨਿਜ ਧਨ, ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕੋਂ ਸਮ ਅਪਨਾ ਪਰਮ ਧਨ ਜੋ ਗਿਆਨ ਭਗਤਿ, ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਸਹਿਤ ਤਿਸਕੀ ਪਰਾ ਪਰ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਭਗਤੀਹੈ ਸੋ ਹਮਕੋਭੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦ੍ਵਾਰਾ ਗੁਰੋਂਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਦੀਨੀ, ਦਈ ਔ ਤਾਸ,ਤਿਸ ਦਈ ਸੁਮਤਿ, ਗਜਾਨ ਭਕਤੀ ਕੇ ਉਪਦੇਸਮੇ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਲਗ ਗਯਾਹੈ ॥ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਮੇ ਮਨ ਲਾਗਾ ਹੈ ਯਹ ਸੁਨ ਤਾਕਾ ਪ੍ਰਤਖ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੇ ਜਲਤ ਇਤਿ, ਵਿਖਯੋਂਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿ ਆਸਰ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਅਗ ਨਿਸੇ ਜਲਤੇ ਮਨਕੇ ਸਾਂਤ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮਾਨੋ ਵਹੁ ਅੰਭ, ਸੀਤਲ ਜਲਹੈ ਔ ਦਸੋਂ ਦਿਸਾਮੇ ਧਾਵਤੇ ਮਨਕੋ ਬਾਂਧ ਕਰ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮਾਨੋ ਬਡਾ ਭਾਰੀ ਥੰਭ, ਖੰਭਾ ਹੈ ॥ ਔ ਉਸੀਕੇ ਬਲਸੇ ਹਮਾਰਾ ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਬੰਧਨ ਦੂਰ ਹੂਯਾ ਹੈ ॥ ਔ ਭਉ ਜੋ ਚਿਤਮੇ ਜਨਮ ਮਰਨਕਾ ਅਰ ਜਮਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਡਰ ਰਹ ਤਾ ਥਾ ਸੋ ਸਭ ਦੂਰ ਹੂਯਾ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਾ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਿਖਾਯਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਨਾਮੀ ਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹਟਾਯ ਕਰ ਹਮ ਇਸ ਦੁਖ ਰੂਪ ਧਨਕੋ ਨਹੀ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੇਂ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ॥ ਕਹੈ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ

ਧਨ ਵਿੱਦਜਾ ਰੂਪ ਯੌਵਨ ਮਦੋਂਕੇ ਮਤੇ ਹੂਯੇ ਰਾਜਨ ਤੂ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਦੇਖ॥ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਘਰਮੇ ਲਾਖ ਹਸਤੀ ਅਰ ਕ੍ਰੋੜ ਅਸ੍ਵਹੈਂ॥ ਵਾ ਲਾਖੋਂ ਕ੍ਰੋੜੋਂ ਰੁਪਜੋਂ ਕੇ ਖਜਾਨੇ ਅਰ ਅਸ੍ਵ ਹਸਤੀ ਵਾਲੀ ਜੋ ਸੈਨਾਹੈ ਵਹੁ ਬਿਭੂਤੀ ਬਡੀਹੈ ਕਿ ਜਿਸਕੀ ਯਹ ਸਭ ਰਚਨਾ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਮੂਰਕਾ ਸਤ੍ਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹਮਾਰੀ ਬਿਭੂਤੀ ਬਡੀਹੈ॥ ਭਾਵ ਬਨੀ ਵਸਤੂਯੋਂਸੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਬਡਾ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇਸੇ ਬਨੀ ਵਸਤੂ ਬਡੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਹਮਾਰੀ ਬਿਭੂਤੀਕੋ ਵਿਦਜ ਹੋਨੇਤੇ॥ ਹਮ ਤੇਰੀ ਤੁਛ ਬਿਭੂਤੀ ਨਹੀ ਚਾਹਤੇ॥ ਤੁਮ ਅਪਨੀ ਬਲਾਇ ਹਮਾਰੇ ਗਲ ਮਤ ਪਾਓ॥ ਅਪਨੀ ਉਲਟੀ ਸਮਝ ਅਪਨੇ ਪਾਸਹੀ ਰਖ॥ ਜੋ ਹਮ ਤਜਾਗ ਕਰਾਵੇਂ ਤੇਰੇਸੇ ਤੂ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਾਵੇਂ ਹਮਕੋ॥ ੪॥ ੧॥ ੭॥ ੫੮॥

ਗਉੜੀ ॥ ਜਿਉ ਕਪਿਕੇ ਕਰ ਮੁਸਟਿ ਚਨਨਕੀ ਲੁਬਧਿ ਨ ਤਿਆਗ ਦਇਓ॥ ਜੋ ਜੋ ਕਰਮ ਕੀਏ ਲਾਲਚ ਸਿਉ ਤੇ ਫਿਰਿ ਗਰਹਿ ਪਰਿਓ॥ ੧॥ ਭਗਤਿ ਬਿਨੁ ਬਿਰਥੇ ਜਨਮੁ ਗਇਓ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਭਗਵਾਨ ਭਜਨ ਬਿਨੁ ਕਹੀਨ ਸਾਚ ਰਹਿਓ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ਜਿਉ ਉਦਿਆਨ ਕੁਸਮ ਪਰ ਫੁਲਿਤ ਕਿਨਹਿ ਨ ਘ੍ਰਾਉ ਲਇਓ॥ ਤੈਸੇ ਭ੍ਰਮਤ ਅਨੇਕ ਜੋਨਿ ਮਹਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਕਾਲ ਹਇਓ॥ ੨॥ ਇਆ ਧਨ ਜੋਬਨ ਅਰ ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਪੇਖਨ ਕਉ ਜੁ ਦਇਓ॥ ਤਿਨਹੀ ਮਾਹਿ ਅਟਿਕ ਜੋ ਉਰਝੇ ਇੰਦ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਰਿ ਲਇਓ॥ ੩॥ ਅਉਧ ਅਨਲ ਤਨੁ ਤਿਨਕੋ ਮੰਦਰੁ ਚਹੁ ਦਿਸ ਠਾਟ ਠਇਓ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਭੈ ਸਾਗਰ ਤਰਨ ਕਉ ਮੈ ਸਤਿਗੁਰ ਓਟ ਲਹਿਓ॥ ੪॥ ੧॥ ੮॥ ੫੯॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਹਸਤੀ ਘੋੜੇ ਆਦਿਕ ਬਿਭੂਤੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਐਸੇ ਬੰਧਨੋਮੇ ਗੇਰੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਮਰਕਟ ਕੋ ਭੂਮੀ ਮੇ ਗਾਡੇ ਬਰਤਨ ਕੇ ਚਨੇ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕਪਿ, ਬਨਚਰਕੇ ਹਾਥ ਮੇਂ ਆਈ ਜੋ ਮੁਠੀ ਚਨੇ ਔਨਕੀ ਵਹੁ ਲੋਭੀ ਅੱਗਜਾਨ ਕੇ ਬਸ ਹੂਯਾ ਤਜਾਗ ਨਹੀ ਦੇਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਭਿਖਾਰੀਯੋਂ ਕਾ ਪਕੜਿਆ ਬਡੇ ਕਸ਼੍ਟਕੋ ਪਾਵੈਹੈ

॥ ਐਸੇਹੀ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਛਨਿਯੋਂ ਵਤ ਫੈਲੇ ਹੂਯੇ ਨਾਨਾ ਭੋਗ ਰੂਪ ਫਲ ਦੇਖਕੇ ਤਿਨਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਜੋ ਜੋ ਯਗਾਦਿ ਕਰਮ ਕੀਯੇ ਲਾਲਚ ਸਿਉ, ਕਾਮਨਾ ਕਰ ਫਲ ਕੇ ਲੋਭ ਸੇ ਤੇ, ਵਹੀ ਵਹੀ ਕਰਮ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਇਨਕੇ ਗਲ ਮੇਂ ਪੜ ਗਏ ॥ ਭਾਵ ਤਿਨਕੇ ਫਲ ਅਵਸਯ ਭੋਗਨੇ ਪੜੇ ਯਾਂਤੇ ਮਨੁਖਯ ਦੇਹ ਲੇਕਰ ਭੀ ਭਗਤਿ ਨਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਇਨ ਕਾ ਜਨਮ ਬਯਰਥ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੈ ਭਗਤਿ ਇਤਿ, ਭਗਤਿ ਬਿਨ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪਰਾਪਰ ਦੋ ਰੂਪ ਭਗਤਿ ਕੀਯੇ ਬਿਨਾ ਸਕਾਂਮ ਕਰਮੋਂ ਮੇ ਲਗੇ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਬਿਰਥੇ, ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੇ ਬਿਨਾ ਨਿਸਫਲ ਹੀ ਜਨਮ ਬਿਤੀਤ ਹੁਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਯਹ ਆਦਿ ਕਾਲ ਸੇ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰੋਂ ਕਾ ਮੁਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ॥ ਜੋ ਜਗਤਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੇ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਤੋ ਕੇ ਸੰਗ ਸੇ ਬਿਨਾ॥ ਔ ਤਿਨਕੇ ਸੰਗ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਭਜਨ ਸੇ ਬਿਨਾ ਕਹੀ ਨ ਸਾਚ ਰਹਿਓ, ਕਾਹੂ ਔਰ ਕਰਮ ਮੇ ਸਚਾ ਫਲ ਦੇਨ ਆਦਿ ਸੇ ਰਹਿਆ ਹੀ ਨਹੀ ॥ ਸਭੀ ਔਰ ਝੂਠੇ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਸਭੀ ਬਯਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਸਫਲ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਆਨ ਕਰਮੋ ਕੀ ਬਯਰਥਤਾ ਮੇ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ, ਜਿਉ ਉਦਿਆਨ ਕੁਸਮ, ਜੈਸੇ ਨਿਰਜਨ ਬਨ ਮੇ ਸੁਗੰਧ ਵਾਲੇ ਫੂਲ ਖਿੜਤੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਤਿਨ ਪਰ ਫੁਲਿਤ, ਖਿੜੇ ਫੂਲੋਂ ਕੀ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਨੇ ਘ੍ਰਾਉ, ਸੁਗੰਧੀ ਨਹੀ ਲਈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਵਹੁ ਬਯਰਥ ਹੈ ਤੈਸੇ, ਉਨ ਬਨ ਕੇ ਫੂਲੋ ਵਤ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਕਾ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਬਯਰਥ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਸੇ ਚੂਕੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਅਨੇਕ ਜੂਨੋ ਮੇ ਭ੍ਰਮਤੇ ਹੂਯੇ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ, ਏਕ ਏਕ ਯੋਨੀ ਮੇ ਕਾਲ ਹਇਓ, ਮ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਵਾ ਏਕ ਏਕ ਯੋਨੀ ਮੇ ਕਾਲ ਹਤੇ ਹੈ॥ ੨ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗ ਔ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਕਹੀ ਸਚਾ ਫਲ ਦੇਨਾ ਨਾ ਰਖਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਜੋ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁੱਤ੍ਰਾਦਿ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀਏ ॥ ਸੋ ਕੇਵਲ ਇਨਕੋ ਚਿਤ ਪਰਚਾਵਨੇ ਹੇਤ ਦੀਏ ਥੇ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਲਕ ਕੋ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਖੇਲਨੇ ਦੇਵੇ ਹੈ ਅਰ ਯੇ ਮੂੜ ਜੀਵ ਉਨ ਮੇ ਹੀ ਰਮ ਗਏ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਇਆ ਇਤਿ ਇਆ, ਯੇ ਪ੍ਰਤਖ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੇ ਸੁਵਰਣ ਆਦਿ ਧਨ ਅਰ ਜੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੇਖਨ ਕਉ, ਚਿਤ ਪਰਚਾਵਨੇ ਹੇਤ ਦੀਯੇ ਥੇ ਤਿਨਹੀ ਮਹ, ਤਿਨ ਚਿਤ ਪਰਚਾਵਨੇ ਹੇਤ ਦੀਏ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਅਟਕਿ, ਲਗਕਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਉਰਝੇ, ਦਾਤਾ ਕੋ ਬਿਸਾਰ ਕਰ ਦਾਤ ਮੇ ਫਸ ਗਇਆ ਹੈ ॥ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਇਸਕਾ ਨਿਜ ਧਨ ਹਰਨੇ ਵਾਲੀ ਇੰਦ੍ਰੀਯਾਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇ ਖਿਚਕਰ ਅਪਨੀ ਓਰ ਪ੍ਰੇਰਿ ਲਇਓ, ਲਗਾ ਇਲੀਆ ਹੈ ॥ ਯਦਵਾ ਪੇਖਨ ਕਾ ਅਰਥ ਈਹਾ ਪਰੀਖਯਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸਚਾ ਫਲ ਦੇਨੇ

ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਬਿਨਾ ਥੇ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਈਯੇਥੇ ਸੋ ਕੇਵਲ ਪੇਖਨ ਕਉ, ਪਰਖਨਕੋ ਦੀਏਥੇ॥ ਜੋ ਦੇਖੇਂਯੇ ਮੇਰੀ ਦਈਵਸਤੁਓਂਕੋ ਛੋਡਕੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਓਰ ਭੀ ਆਵੇਹੈਂ ਵਾ ਨਹੀ ਆਵੇਂ॥ਸੋ ਇਨ ਜੀਵੋਂਮੇ ਜੋਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂਨੇ ਪ੍ਰੇਰ ਲੀਯੇ॥ ਸੋ ਤਿਨਹੀਧਨਾਦਿ ਕੋਮੇ ਅਟਕ ਕਰ ਉਰਝ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਨਹੀਹੋਵੇਂ ॥੩॥ ਅਰ ਉਰਝਨੇ ਸੇ ਹੀ ਭਗਤੀ ਸਤ ਸੰਗ ਬਿਨਾ ਕਬੀ ਇਨਕੋ ਯਹ ਦਸਾ ਦੇਖ ਵੈਰਾਗਜ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ ਯਹ ਕਹੇਅਉਧ ਇਤਿ, ਅਉਧ ਕਾਲਕਾ ਸੀਮਾਕਾ ਬਿੱਲਕਾ ਸਾਵਧਾਨਤਾ ਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਕਾਲਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਅਉਧ ਅਨਲ, ਕਾਲਤੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਅਗਨਿ ਹੈ॥ ਅਰ ਤਨ, ਸਰੀਰ ਸੂਕੇ ਤ੍ਰਿਣਾਕੇ ਮੰਦਰ, ਛੱਪਰ ਤੁਲਜ ਹੈ॥ ਅਰ ਸਰੀਰ ਕੇ ਚਹੁ ਦਿਸ, ਸਰਬਓਰਯਹੀ ਠਾਟਠਟਿਆ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਨੇਤ੍ਰ ਦੇਖਨੇ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਥਕ ਜਾਵੇਹੈਂ ਕਾਨ ਸੁਨਣੇ ਕੀ ਓਰਸੇ ਨਾਸਕਾ ਸੁਗੰਧ ਕੀ ਓਰਸੇ ਤੁਚਾ ਸਪਰਸਕੀ ਓਰਸੇ॥ ਐਸੇ ਔਰ ਇੰਦ੍ਰਯ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਅਰਥੋਂਕੀ ਓਰਸੇ ਥਕ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਸਰਬ ਓਰ ਸੇ ਕਾਲ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ਇਸਕੋ ਲਗ ਰਹੀਹੈ॥ ਇਸ ਅਗਨੀ ਸੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬਿਨਾ ਜੀਵੋਕਾ ਕਹੀਂ ਉਬਰਣਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾਚਿਤਮੇ ਸਮਝਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਂਭੈਸਾਗਰ ਤਰਨਕਉ,ਮਹਾ ਭਯ ਦੇਨੇਵਾਲੇਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਕੇ ਤਰਨੇ ਕੋ ਸਤਿਗੁਰ, ਸਤ ਪੁਰਖਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਚਿਤ ਮੇ ਓਟ ਲਈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਹਮਕੋ ਉਸ ਅਗਨਿਕਾ ਕੁਛ ਭਯ ਨਹੀਂ॥੪॥੧॥੮॥੫੯॥

॥ ਗਉੜੀ ॥ ਪਾਨੀ ਮੈਲਾ ਮਾਟੀ ਗੋਰੀ॥ ਇਸ ਮਾਟੀ ਕੀ ਪੁਤਰੀ ਜੋਰੀ॥ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕਛੁ ਆਹਿ ਨ ਮੋਰਾ॥ ਤਨੁ ਧਨੁ ਸਭੁ ਰਸੁ ਗੋਬਿੰਦ ਤੋਰਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ਇਸ ਮਾਟੀ ਮਹਿ ਪਵਨੁ ਸਮਾਇਆ॥ ਝੂਠਾ ਪਰਪੰਚੁ ਜੋਰਿ ਚਲਾਇਆ॥੨॥ ਕਿਨਹੂ ਲਾਖ ਪਾਂਚ ਕੀ ਜੋਰੀ॥ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਗਗਰੀਆ ਫੋਰੀ॥੩॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਇਕ ਨੀਵ ਉਸਾਰੀ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਅਹੰਕਾਰੀ॥੪॥੧॥੯॥੬੦॥

॥ ਅਉਧ ਅਨਲ ਤਨ ਤਿਨਕੋ ਮੰਦਰ ਕਹਨੇ ਸੇ ਤਨਕੀ ਅਲਪ ਕਾਲ ਥਿਤੀ ਬਤਾਯਕੇ ਅਬ ਵੈਰਾਗਜ ਹੇਤ ਅਧਮ ਵਸਤੁਯੋਂਸੇ ਤਿਨ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਬਤਾਵੇ ਹੈ॥

ਪਾਨੀ ਇਤਿ,ਆਨ ਥਾਨਮੇਂ ਰਕਤ ਬੂੰਦ ਕਾ ਗਾਰਾ ਕਹਜਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਬਿੰਦ ਤੇ ਜਿਨ ਪਿੰਡ ਕੀਆ ਅਗਨਿ ਉਦਰ ਮਝਾਰ ਐਸੇ ਬਹੁਤ ਥਾਨੋਂ ਮੇਂ ਬੀਰਜ ਕੋ ਬਿੰਦ ਕਹਜਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਬਿੰਦ ਜਲ ਕੇ ਕਣਕੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਇਸਤੇ ਪਾਨੀ ਮੈਲਾ ਪਾਠਸੇ ਈਹਾ ਮਹਾਂ ਮਲਨ ਵਸਤੁ ਪਿਤਾ ਕਾ ਬੀਰਯ ਲੇਨਾ॥ ਅਰ ਮਾਟੀ ਗੋਰੀਪਾਠਸੇ ਲਾ-ਲ ਮਟੀ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਅਧਮ ਵਸਤੁ ਮਾਤਾ ਕੀ ਰਕਤ ਲੇਨੀ॥ ਯਾਤੇ ਪਾਨੀ ਮੈਲਾ, ਪਿਤਾਕਾ ਬੀਰਯ ਜੋ ਮਹਾਂ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਬਸਤੁ ਵਹੁ ਮਾਟੀ ਗੋਰੀ, ਮਾਤਾ ਕੀ ਰਕਤ ਜੋ ਲਾਲ ਅਤੀ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਤਾਮੇਂ ਮੇਲ ਕੇ ਤਿਸ ਮਿਲੀ ਹੂਈ ਮਾਟੀ ਕੀ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਈਸਵਰ ਨੇ ਦੇਹ ਰੂਪ ਪੁਤਰੀ, ਮੂਰਤ ਜੋਰੀ, ਬਨਾਈ ਹੈ॥ ੧॥ ਯਾਤੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਉਚਿਤ ਹੈ ਇਸ ਮੇਂ ਸ੍ਵਤ੍ਵ ਨਾ ਕਰੇ ਸਭ ਕਛੁ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਅਰਪਣ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ॥ ਮੈਂ ਇਤਿ ਮੈਂ ਨਾਹੀ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪਸੇ ਬਿਨਾਂ ਮੈਂ ਭੀ ਕੁਛ ਵਸਤੁ ਨਹੀਂ ਭਾਵ ਆਪ ਕਾ ਹੀ ਹੋਂ॥ ਅਰ ਕਛੁ ਆਹਿ ਨ ਮੋਰਾ, ਔਰ ਦੇਹ ਅਰ ਤਿਸਕੇ ਸਿਧ ਕਰੇ ਧਨਾਦਿਕ ਭੀ ਮੇਰੇ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਆਪਕੇ ਹੈਂ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤਨ ਇਤਿ, ਤਨ, ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਔ ਧਨ, ਸੁਵਰਣ ਚਾਂਦੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਖੇਤ੍ਰ ਦਾਸ ਦਾਸੀ ਆਦਿਕ ਸਭ ਥੋਕ ਰਸ ਗੋਬਿੰਦ ਤੋਰਾ, ਹੇ ਆਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਗੋਬਿੰਦ ਆਪਕੇ ਹੈਂ ਔਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਆਪਨੇ ਹੀ ਰਕਤ ਬੀਰਯ ਸੇ ਮੂਰਤੀ ਸਾਜ ਕੇ ਇਸ ਮੇਂ ਇੰਦ੍ਰਯ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਣ ਮਿਲਾਏ॥ ਜਿਨਕੇ ਮਿਲਾਵਨੇ ਸੈ ਸਮਰਥ ਹੁਯੇ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਆਪ ਓਰ ਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹਟਾਯਕੇ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਨੇ ਓਰ ਕਰ ਲਈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਇਸ ਇਤਿ, ਮੈਲੇ ਪਾਨੀ ਸਾਥ ਮਿਲੀ ਇਸ ਮਿਟੀ ਮੈਂ ਜਬ ਇੰਦ੍ਰਯ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਸਹਿਤ ਪਵਨ ਸਮਾਈ, ਹੇ ਈਸ੍ਵਰ ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾਸੈ ਪ੍ਰਾਣ ਮਿਲੇ ਤਬ ਸਮਰਥ ਹੋ ਕਰ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਆਪ ਕੀ ਓਰ ਬੁਧੀ ਕਰਨੀ ਛੋਡਕੇ॥ ਝੂਠ ਜੋ ਯਹ ਮਾਯਾ ਕਾ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਪੰਚ, ਸੰਸਾਰ ਇਸ ਮੇਂ ਜੋਰ, ਜੋੜਕੇ ਖਜਾਨਾ ਰਲਾਇਆ, ਮੇਲਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਆ॥ ੨॥ ਸੋਈ ਮੇਲਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਨਾ ਕਹੇ ਕਿਨਹੂ ਇਤਿ ਕਿਨਹੂ, ਕਾਹੂ ਜੀਵ ਨੇ ਬਡੇ ਯਤਨ ਸੇ ਲਾਖ ਪਾਂਚ ਕੀ, ਪਾਂਚ ਲਾਖ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਬਜਾਪਾਰਾਦਿ ਯਤਨੋਂ ਸੇ ਜੋੜੀ॥ ਕਾਹੂਨੇ ਦਸਕੀ ਕਾਹੂਨੇ ਅਧਿਕ ਕਾਹੂਨੇ ਨੂਨ ਜੋੜੀ॥ ਪਰੰਤੁ ਦੇਹ ਤਜਾਗ ਕੇ ਚਲਤੇ ਹੂਏ ਕਿਸੇ ਸਾਥ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ॥ ਕੇਵਲ ਏਕ ਮਾਰਗ ਕੇ ਆਧ ਮੇਂ ਜਿਸ ਕੋ ਅਧਮਾਰਗ ਕਹੇ ਵਹੁ ਕੋਰੀ ਘੜੀ ਜਲ ਕੀ ਭਰੀ ਫੂਟੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅੰਤਕੀ ਇਤਿ, ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ, ਦੇਹ ਕਾ ਅੰਤ ਹੋਨੇ ਪੀਛੇ ਉਸ ਜੋੜਨੇ ਵਾਲੇਕੇ

ਹੇਤ ਏਕ ਗਗਰੀਆ, ਕੋਰੀ ਘੜੀ ਜਲ ਕੀ ਫੇਰੀ, ਫੋੜੇ ਹੈ ਔਰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇ ॥ ੩ ॥ ਯਾਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸਮਝੋ ਹੇ ਜੀਵੋ ਜੋ ਤੁਮਨੇ ਬਹੁਤ ਪਦਾਰਥ ਖੁਵਾਲਨੇ ਰੂਪ ਕੀਚਸੇ ਏਕ ਦੇਹ ਰੂਪ ਅਪਨੀ ਨੀਵ ਉਸਾਰੀ, ਪਾਲ ਪੋਸਕੇ ਬਨਾਈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸ ਜਾਇ, ਥੋੜੇ ਕਾਲ ਮੇਂ ਤੁਮਾਰੀ ਅਹੰਕਾਰੀ, ਦੇਹਾਭਿਮਾਨੀ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਨਸਟ ਹੋਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸ ਕੇ ਕਾਰਣ ਭੀ ਅਛੇ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਤੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸਭ ਕੁਛ ਅਰਪਣ ਕਰ ਤਿਸਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੯ ॥ ੬੦ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਰਾਮ ਜਪਉ ਜੀਅ ਐਸੇ ਐਸੇ ॥ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜਪਿਓ ਹਰਿ ਜੈਸੇ ॥ ੧ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਭਰੋਸੇ ਤੇਰੇ ॥ ਸਭੁ ਪਰਵਾਰ ਚੜਾਇਆ ਬੇੜੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਵੈ ॥ ਇਸ ਬੇੜੇ ਕਉ ਪਾਰ ਲੰਘਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਚੂਕਿ ਗਈ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਜਾਨੀ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਭਜੁ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨੀ ॥ ਉਰਵਾਰਿ ਪਾਰਿ ਸਭ ਏਕੋ ਦਾਨੀ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੧੦ ॥ ੬੧ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹਯਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਜਪਨਕੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹੂਯੇ ਜੀਵੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਜਪਨ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਰੀਤਿ ਬਤਾਵੇ ਹੈਂ ਇਤਿ, ਰਾਮ ਜਪਉ ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮ ਕੋ ਹੀ ਜੀਵੋਂ ਤੁਮ ਇਸ ਰੀਤਿ ਸੇ ਜਪੋ ਜੈਸੇ, ਜਿਸ ਰੀਤਿਸੇ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸੰਕਟ ਸਹਾਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਉਤਾਨ ਪਾਦਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਧ੍ਰੂਵ ਭਗਤਨੇ ਨਾਰਦ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਜਪਿਆ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਹਿਰਨ ਕਸਿਪ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੇ ਜਪਿਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਤਿਸ ਰਾਮ ਕੋ ਜਪਤੇ ਹੂਯੇ ਈਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੇ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਦੀਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਦੀਨ ਜੀਵੋਂ ਪੈ ਦਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪਕੇ ਭਰੋਸੇ, ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹਮਕੋ ਅਵਸਯ ਤਾਰੇਂਗੇ ॥ ਇਸ ਨਿਸਚੇ ਸੇ ਸਭ ਪਰਿਵਾਰ, ਸੰਪੂਰਣ ਇੰਦ੍ਰਯ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਪ੍ਰਾਣ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਆਪਕੇ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਹਾਜ ਪੈ ॥ ਵਾ ਨਾਮ ਜਪਨਕੇ ਸੰਕਲਪ ਰੂਪ ਜਹਾਜ ਪੈ ਚੜਾਇਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਾਨੋਂ ਸੇ ਜਸ ਸੁਣਨਾ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਜਿਹਬਾ ਸੇ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ॥ ਹਾਥ ਸੇ ਟਹਲ ਕਰਨੀ ਪਾਂਉਂ ਸੇ ਚਲ ਸਤ ਸੰਗ ਮੇ ਜਾਨਾ ਐਸੇ ਇੰਦ੍ਰਯ ਚੜਾਏ ॥ ਮਨ ਮੇ ਨਾਮ ਜਾਪ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਨਾ ॥ ਬੁਧਿ ਸੇ ਜਪਨ

ਕਾ ਨਿਸ ਕਰਨਾ ॥ ਚਿਤਸੇ ਜਪਕੇ ਚਿਤਵਨਾ ਅਹੰਕਾਰਸੇ ਮੈ ਜਾਪਕੋ ਕਰੋਂਗਾ ਐਸੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਚੜਾਏਹੈ ॥ ਪੂਰਕ ਕੁੰਭਕ ਰੇਚਕ ਕਰ ਜਾਪ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕਾ ਸੰਯਮ ਕਰਨੇਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਚੜਾਏ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਮੈਨੇ ਸਭ ਪਰਿ ਵਾਰ ਚੜਾਇਆ ਹੈ॥ ਵਾ ਬਾਹਰ ਜੇਤਾ ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਸੋਭੀ ਮੈਨੇਐਸੀਸਿਖਜਾਸੇ ਚੜਾਇਆ ਹੈ॥੧॥ ਪਰੰਤੂ ਮੇਰੇ ਚੜਾਵਨੇ ਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਬੇੜੇਕਾ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਤਾਰਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਈਸ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਾ ਇਤਿ ਜਾ, ਜਬ ਤਿਸ ਤੁਝ ਈਸ ਕੋ ਭਾਵੇ ਯਹ ਜੀਵ ਤਾਰਨਾ ਹੈ ਐਸੇ ਰੁਚੇ ਤਬ ਤੂ ਈਸੂਰ ਉਸ ਜੀਵ ਕੋ ਆਪਨਾ ਵੇਦਾਦਿ ਆਗਯਾ ਰੂਪ ਹੁਕਮ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐ ਹੁਕਮ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਾਇ ਕਰ ਜਿਸ ਬੇੜੇਪੈ ਯੇ ਜੀਵ ਚੜੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਬੇੜੇ ਕੋ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰੋਂਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਣਾ ਦਿਕ ਨਾਮ ਜਾਪਕੇ ਅਪਰਾਧੋਂ ਸੇ ਬਚਾਯ ਕਰ ਪਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਇਨਕੇ ਸੁਧ ਸੰ ਕਲਪ ਕੋ ਪੂਰਣ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਇਨਕੋ ਪਾਰ ਕਰਨੇ ਮੈ ਦੇਰ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥੨॥ ਪਰੰਤੂ ਵੈਸਾ ਬੇੜੇਕਾ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਕਾਰਯ ਈਸੂਰ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੀਨੋਂ ਕਾ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਅਪ ਨੇ ਮੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਵਾਲਿਯੋਂਕਾ ਕਰੇਹੈ॥ ਉਸਸੇ ਉਨਕਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਮਿਟੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਗੁਰ ਇਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਉਪਦੇਸ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਈਸੂਰ ਹਮਕੋ ਨਾਮ ਜਾਪਸੇ ਅਵਸਜ ਤਾਰੇਗਾ ਐਸੀ ਬੁਧੀ ਚਿਤਮੈ ਸਮਾ ਇ ਗਈ, ਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਈ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕਾ ਨਾਮ ਜਾਪਸੇ ਗਿਆਨ ਹੋਕਰ ਆਵਨ ਜਾਨੀ, ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਆਵਾ ਗਵਨ ਚੂਕ ਗਈ, ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇਹੈ ॥੩॥ ਜਿਸ ਗਯਾਨਸੇ ਆਵਨ ਜਾਨੀ ਚੂਕੇਹੈਵਹੁ ਗਯਾਨ ਕੈਸਾ ਹੈ॥ਯਹਸੁਨ ਭਕਤੀ ਸਹਤ ਗਯਾਨ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਹੇ ਜੀਵ ਭਜ ਸੇਵਨ ਕਰੋ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨੀ, ਧਨੁਖ ਧਾਰੀ ਬਿਸਨੁ ਕਾ॥ ਜੋ ਬਿਸਨੁ ਉਰਵਾਰ ਪਾਰ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਸਰ ਬਤ੍ਰ ਇਕਹੀ ਦਾਨੀ, ਨਿਖਲਕੇ ਚਿਤਕੀ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਭਾਵ ਜਿਸਕੋ ਵੇਦ ਅਦ੍ਵਿਤੀਯ ਕਹੇਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨ ਕਰ ਸੇਵ॥ ਇਸ ਸੇ ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ॥੪॥੨॥੧੦॥੬੧॥

ਗਉੜੀ ॥ ਜੋਨਿ ਛਾਡਿ ਜਉ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਓ॥ ਲਾਗਤ ਪਵਨ ਖਸਮੁ ਬਿਸਰਾਇਓ ॥੧॥ ਜੀਅਰਾ ਹਰਿਕੇ ਗੁਨ ਗਾਉ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਮਹਿ ਉਰਧ ਤਪੁ ਕਰਤਾ॥ ਤਉ

ਜਠਰ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਰਹਤਾ ॥ ੨ ॥ ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਿ ਆਇਓ ॥ ਅਬਕੇ ਛੁਟਕੇ ਠਉਰ ਨ ਠਾਇਓ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਭਜ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨੀ ॥ ਆਵਤ ਦੀਸੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੧ ॥ ੬੨ ॥

ਪੀਛੇ ਜੋ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਸਾਵਧਾਨ ਹੁਏ ਤਿਨਹੁ ਪ੍ਰਤਿ ਜਪ ਕਾ ਜਪਕੀ ਰੀਤਿ ਸਹਿਤ ਫਲ ਦਿਖਾਯਾ ॥ ਅਬ ਜਿਨਕੋ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਕੇ ਭੀ ਜਪਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀ ਉਪਜੇ ਤਿਨਕੋ ਉਪਾਲੰਭ ਦੇਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇਂ ਜੋਨਿ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੀਅ ਜਬਤੂ ਜੋਨਿ ਛਾਡਿ, ਮਾਤਾ ਕੀ ਭਗ ਕੋ ਛੋਡ ਭਾਵ ਤਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਲੇ ਕਰ ਜਗਤ ਮੇ ਆਇਓ, ਬਾਹਰ ਨਿਕਸਿਆ ॥ ਤਬ ਬਾਹਰ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕੀ ਬਾਸਨਾ ਰੂਪ ਪਵਨ ਲਗਤੇ ਹੀ ਅਪਨਾ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਚਿਤਸੇ ਭੁਲਾਇ ਦੀਆ ॥ ੧ ॥ ਭੂਲੇ ਚਿਤ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰਾਵੇ ਜੀਅਰਾ ਇਤਿ ਜੀਅਰਾ, ਹੇ ਚਿਤ ਤੂ ਹਰਿਕੇ ਗੁਨੋ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿਸਿਮਰਨ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਿਖਾਵੇ ਗਰਭ ਇਤਿ ਗਰਭ ਜੋਨਿ, ਗਰਭ ਥਾਨ ਮੈਂ ਉਰਧ ਤਪ ਕਰਤਾ, ਸਿਰ ਤਲੇ ਪੈਰ ਊਪਰ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਰੂਪ ਤਪ ਕਰਤਾ ਥਾ ॥ ਤਉ, ਤਬ ਤਿਸ ਤਪ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸਭ ਅੰਨ ਜਲ ਕੋ ਪਕਾਵਨੇਵਾਲੀ ਅਗਨਿ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਨਾ ਦਗਧ ਹੋਨੇ ਸੇ ਰਹਿਤਾ ਥਾ ॥ ੨ ॥ ਸੀਘ੍ਰ ਸਮਰਣ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ਆਗੇ ਪੀਛੇ ਕਾ ਮਹਾਨ ਭਯ ਦਿਖਾਵੇ ਲਖ ਇਤਿ ਲਖ ਚਉਰਾਸੀ, ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਜੂਨੋਂ ਮੇਂ ਪੀਛੇ ਭ੍ਰਮਿ, ਬਿਚਰ ਕੇ ਹੇ ਜੀਵਤੂ ਇਸ ਤਰਨਕੇ ਦਰਵਜੇ ਮਨੁਖ ਸਰੀਰ ਮੇ ਆਇਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਭਕਤੀ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਅਬਕੇ, ਇਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਸੇ ਛੂਟਨੇ ਪੀਛੇ ਕਹੀਂ ਠਉਰ, ਠਿਕਾਨਾ ਨਹੀ ਹੋਗਾ ਠਾਇਓ, ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਚਾਹ ਕਰ ਠਹਰਨੇ ਕਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਆਨ ਥਾਨ ਮੇਂ ਕਹੇਂਗੇ ॥ "ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਦੁਲੰਭ ਹੈ ਹੋਇਨ ਬਾਰੰਬਾਰ" ਇਤਆਦਿ ॥ ੩ ॥ ਉਪਾਲੰਭ ਸਹਿਤ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਉਪਾਯ ਪੂਛਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਕੋ ਪਰਮ ਉਪਾਇ ਬਤਾਵੇ ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਹੇ ਜੀਵਤੂੰ ਤਿਸ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨੀ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਭਜ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨਦੀਸੇ ਮੂਲ ਕਾ ਐਸਾ ਅਨੂਯ ਕਰ ਆਵਤ, ਜਨਮਤਾ ਜਾਤ, ਮਰਤਾ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੇ ਰਹਿਤ ਅਜ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜਾਨੀ, ਸਭ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਸਰਬੱਗ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਭਜਨ ਕਰੋ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੧ ॥ ੬੨ ॥

ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ॥ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਨ ਬਾਛੀਐ ਡਰੀਐ ਨ ਨਰਕ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਹੋਨਾ ਹੈ ਸੋ ਹੋਈਹੈ ਮਨਹਿ ਨ ਕੀਜੈ ਆਸ ॥ ੧ ॥ ਰਮਈਆ ਗੁਨ ਗਾਈਐ ਜਾਤੇ ਪਾਈਐ ਪਰਮ ਨਿਧਾ-ਨੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਿਆ ਜਪੁ ਕਿਆ ਤਪੁ ਸੰਜਮੋ ਕਿਆ ਬਰਤ ਕਿਆ ਇਸਨਾਨੁ ॥ ਜਬ ਲਗੁ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਨੀਐ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਭਗਵਾਨ ॥ ੨ ॥ ਸੰਪੈ ਦੇਖਿ ਨ ਹਰਖੀਐ ਬਿਪਤਿ ਦੇਖਿ ਨ ਰੋਇ ॥ ਜਿਉ ਸੰਪੈ ਤਿਉ ਬਿਪਤਿਹੈ ਬਿਧਨੇ ਰਚਿਆ ਸੋਹੋਇ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਅਬ ਜਾਨਿਆ ਸੰਤਨ ਰਿਦੈ ਮ-ਝਾਰਿ ॥ ਸੇਵਕ ਸੋ ਸੇਵਾ ਭਲੇ ਜਿਹ ਘਟਿ ਬਸੈ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੨ ॥ ੬੩ ॥

ਭਜਨ ਹੇਤ ਕਹਯਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਕੇਭੀ ਇਸ ਲੋਕਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਸੇ ਉਦਾਸ ਹੋ ਸੁਰਗ ਬਸਨੇ ਹੇਤ ਯਗਯਾਦਿਕੋਂਕਾ ॥ ਔ ਨਰਕ ਭੈਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਤਪਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਆਰੰਭ ਨਾ ਕਰੀਯੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਫਲ ਹੇਤ ਲਗਾਏ ਬ੍ਰਿਛਕੀ ਬਿਨਾ ਚਾਹੇ ਛਾਯਾ ਮਿ-ਲਨੇਵਤ ਯੇ ਫਲ ਆਪਹੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਯਹ ਜਾਨਕੇ ਭਗਤੀ ਕਰੀਏ ਯਹ ਪੁਨਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਸੁਰਗ ਇਤਿ, ਮਹਾਤਮਾਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨ ਈਸ ਭਕ੍ਤੀਕੋ ਛੋਡਕੇ ਸੁਰਗਕੇ ਸਾਧਨ ਯਗਾਦਿਕੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਨ ਬਾਛੀਐ, ਸ੍ਵਰਗਮੇ ਬਸਨੇਕੀ ਇਛਾ ਨਾ ਕਰੀਯੇ ॥ ਪੁਨਾ ਡਰੀਐ ਨ ਨਰਕ ਨਿਵਾਸ, ਮਹਾ ਮੰਦ ਥਾਨ ਨਰਕਮੈ ਹਮਾਰਾ ਵਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਉਤਮਹੈ ॥ ਐਸਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਨਰਕਮੈ ਵਸਨੇਸੇ ਭੀ ਨਾ ਡਰੀਯੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਪਨੇ ਪੂਰਬ ਕੀਯੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਰਮਕੇ ਬਲਸੇ ਜੋ ਸ੍ਵਰਗ ਬਾਸਾਦਿ ਹੋਨਾਹੈ ॥ ਸੋ ਅਵਸ੍ਯ ਬਿਨਾ ਚਾਹੇਹੀ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਮਨਮੈ ਤਿਨਕੀ ਆਸ, ਇਛਾ ਨਾ ਕਰੀਯੇ ॥ ਜੋ ਹਮਕੋ ਯਹ ਹੋਵੇ ਯਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਅਪਨੇ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਰਮੋਨੇ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਫਲ ਦੇਨੇਹੈਂ ॥ ਉਨ ਫਲੋਮੇ ਉਨਕੋ ਸਮਰਥ ਜਾਨਕੇ ਸੁਰਗਮੈ ਵਸਨੇਕੀ ਔ ਨਰਕਮੈ ਨਾ ਵਸਨੇਕੀ ਇਛਾਕੋ ਤਯਾਗਕੇ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਗੁਣ ਕਥਨ ਕਰੀਯੇ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਮਈਆ ਇਤਿ, ਰਾਮਕੇ

ਗੁਣ ਗਾਈਐ, ਕਥਨ ਕਰੀਯੇ ਜਾਤੇ, ਜਿਨ ਰਾਮਕੇ ਗੁਣੋਂਕੇ ਗਾਵਨੇਸੇ ਪਾਈਐ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਪਰਮ ਨਿਧਾਨੁ, ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਮਹਾ ਨਿਧਿ ॥ ੧ ॥ ਸਬਦਕੇ ਆਰੰਭ ਮੈਂ ਜਿਨ ਕਰਮੋਂਕੇ ਸ੍ਵਰਗ ਬਾਸਾਦਿ ਫਲੋਂਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕੀਆ ॥ਈਹਾਂ ਤਿਨ ਕਰਮੋਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰੇਹੈ ਕਿਆ ਇਤਿ, ਈਹਾਂ ਕਿਆ ਸਬਦ ਨਿਖੇਧ ਅਰਥ ਮੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਕਿਆ ਜਪੁ,ਕੁਛ ਨਹੀ ਮੁਖਮੇ ਸੂਖਮ ਮੰਤ੍ਰੋਂਕਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਣਾ॥ਤੈਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਚਾਂਦ੍ਰਾਯਣ ਬ੍ਰਤਾਦਿ ਏਵੰ ਕੁਛ ਨਹੀ ਸੰਜਮੋ, ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕਾ ਰੋਕਣਾ॥ ਤਥਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਬਰਤ, ਏਕਾਦਸੀ ਆਦਿ ਤਿਥੀਯੋਮੇ ਭੂਖਾ ਰਹਣਾ॥ ਅਰ ਕਿਆ ਇਸਨਾਨ, ਕੁਛ ਨਹੀ ਬਹੁਤੇ ਤੀਰਥੋਮੇ ਦੇਹ ਪਖਾਲਨੀ ਜਬਲਗ, ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਨੀਐ, ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਰੀਤੀ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਭਾਇ ਭਗਤ ਭਗਵਾਨ, ਭਗਵਾਨਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀਕੀ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਵਹੁ ਸਭੀ ਤੁਛਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੂਰਬ ਪਹਲੇ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਫਲੋਕਾ ਪਸਚਾਤ ਤਿਨਕੇ ਜਪਾਦਿ ਉਪਾਯਨਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰ ਅਬ ਭਕਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇਕੋ ਪਰਲੋਕਕੇ ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕਾਦਿ ਫਲੋਂਵਤ ਇਸ ਲੋਕਕੇ ਫਲੋਮੇਂਭੀ ਸਮ ਚਿਤ ਰਹਨਾ ਚਾਹੀਏ ਯਹ ਕਹੇ ਸੰਪੈ ਇਤਿ, ਸੰਪੈ, ਧਨ ਧਾਨਜ ਗ੍ਰਿਹ ਖੇਤ੍ਰ ਦਾਸ ਦਾਸੀ ਆਦਿਕ ਸੰਪਦਾਕੋ ਦੇਖਕੇ ਨ ਹਰਖੀਐ, ਚਿਤਮੈ ਹਮਾਰੇ ਸਮਾਨ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹਮ ਬਡੇ ਸੁਖੀਹੈ ਐਸੇ ਖੁਸ ਨਾ ਹੋਈਐ ਅਰ ਬਿਪਤਦੇਖ, ਫਟੇ ਬਸਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ਫੂਟੇ ਘਰ ਸਮੇ ਕੁ ਸਮੇ ਰੁੱਖਾ ਮਿੱਸਾ ਅੰਨ ਮਿਲਨਾ ਜਹਾਂ ਜਾਨਾ ਅਨਾਦਰ ਪਾਨਾ ॥ ਐਸੀ ਬਿਪਤਾਕੋ ਦੇਖਕੇ ਹਾਇ ਹਮ ਬਡੇ ਦੁਰ ਭਾਗਜਹੈਂ ॥ ਹਮਕੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀਵੀ ਬੀਚ ਧਸਨੇ ਹੇਤ ਛਿਦ੍ਰ ਨਹੀ ਦੇਤੀ ॥ ਐਸੇ ਰੋਨਾ ਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਉ ਸੰਪੈ, ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਕੀਯੇ ਸੁਭ ਕਰਮੋਕੀ ਰਚੀ ਅਪਨੇ ਹੇਤ ਸੰਪਤਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਅਪਨੇ ਅਸੁਭ ਕਰਮੋਕੀ ਰਚੀ ਅਪਨੇ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਬਿਪਤਾਭੀਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਕਰਮੋਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਬਿਧਨੇ, ਬਿਧਾਤਾ ਈਸ਼੍ਵਰਨੇ ਰਚਿਆਹੈ ਸੋ ਹੋਵੈ ॥ ਉਸਕੇ ਹਟਾਵਨੇਸੇ ਕਿਆ ਲਾਭਹੈ ॥ ਔ ਹਟਾਏ ਹਟੇਭੀ ਨਹੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬਚਨਹੈ ॥ ਦੋ: ॥ ਹੋਨ ਹਾਰ ਸੋ ਹੋਇਹੈ ਅਨ ਹੋਨੀ ਨਹਿ ਹੋਇ ॥ ਯਹ ਚਿੰਤਾ ਬਿਖ ਨਾਸਨੀ ਪੀਵੈ ਔਖਧ ਜੋਇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾਔਰ ਕਥਨ ਹੈ ॥ ਦੋ: ॥ ਹਨ ਹਾਰਕੋ ਜਗਤਮੈ ਜੋ ਕਰ ਹੁਤੋ ਇਲਾਜ ॥ ਤਬ ਕਾਹੇ ਦੁਖ ਹੋਤ ਨਲ ਰਾਮ ਯੁਧਿਸਟਰ ਰਾਜ ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨੋਸੇ ਕਰਮ ਫਲ ਅਮੇਟਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅਵਸਜ ਅਪਨਾ ਭੋਗ ਜਾਨਕੇ ਸਹਾਰੇ ॥ ਚਿਤ ਭਗਤੀਮੇ ਰੱਖੇ ਜੋ ਆਗੇਕੋ ਫੇਰ ਐਸੀ ਦਸਾ ਨਾ ਹੋਵੈ ॥ ੩ ॥ ਐਸੇ ਦ੍ਵੰਦ ਭਾਵੋਂਮੇ ਸਮ ਚਿਤ ਸੰਤ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਸੇਵਕ

ਬਨਕੇ ਤਿਨਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀਏ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇਭਾਈ॥ ਅਬ ਇਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮਮੇ ਜਾਨਿਆ, ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੈ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆਹੈ ਸੰਤੋਂਨੇ ਜੋ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰਸੈ ਸੰਪਤ ਬਿਪਤਮੇ ਸਮ ਚਿਤ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ਜਾਵੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਰਹਿਆ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਸੰਤੋਂਕੇ ਪਾਸਹੈ ॥ ਇਸਤੇ ਵਹੀ ਸਮਚਿਤ ਹੈਂ ॥ ਸੇਵਕੋਂਕੋ ਐਸਾ ਹੋਨਾ ਤਿਨਕੀ ਸੇਵਾ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਸੇਵਕ ਸੋ, ਵਹੀ ਸਮ ਚਿਤ ਹੋਵੇਂਗੇ ਜਿਨਕਾ ਚਿਤ ਉਨਕੀ ਸੇਵਾ ਟਹਿਲ ਮੈ ਭਲੀ ਤਰਹ ਲਗੇ ਹੈ ਜਿਹ ਘਟ, ਜਿਨ ਸੰਤੋਂਕੇ ਚਿਤਮੇ ਸਰਬਦਾ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੂਆ ਮੁਰਾਰੀ ਵਾਸ ਕਰੇਹੈ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੨ ॥ ੬੩ ॥

ਗਉੜੀ॥ ਰੇ ਮਨ ਤੇਰੋ ਕੋ ਨਹੀ ਖਿੰਚਿ ਲੇਇ ਜਿਨਿ ਭਾਰੁ॥ ਬਿਰਖ ਬਸੇਰੋ ਪੰਖਿਕੋ ਤੈਸੋ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮ ਰਸ ਪੀਆ ਰੇ ॥ ਜਿਹ ਰਸ ਬਿਸਰ ਗਏ ਰਸ ਅਉਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਉਰ ਮੁਏ ਕਿਆ ਰੋਈਐ ਜਉ ਆਪਾ ਥਿਰੁ ਨ ਰਹਾਇ ॥ ਜੋ ਉਪਜੈ ਸੋ ਬਿਨਸਿ ਹੈ ਦੁਖੁ ਕਰਿ ਰੋਵੈ ਬਲਾਇ ॥ ੨ ॥ ਜਹ ਕੀ ਉਪਜੀ ਤਹ ਰਚੀ ਪੀਵਤ ਮਰਦਨ ਲਾਗ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਚਿਤ ਚੇਤਿਆ ਰਾਮ ਸਿਮਰਿ ਬੈਰਾਗ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥ ੧੩ ॥ ੬੪ ॥

ਜਿਨਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਸੇਵਕ ਕੋ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਮਤਾ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਮੈ ਨਿਵਾਸਾਰਥ ਨਿਖਲ ਜਨੋਂ ਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਦਿਖਾਵੇ॥ ਰੇ ਮਨ ਇਤਿ, ਰੇਮਨ, ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਜਿਨ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੇ ਤਬ ਤੇਰਾ ਇਨ ਮੇਂ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਜਿਸ ਕੋ ਅਪਨਾ ਸਰੀਰ ਸਮਝਤਾ ਹੈ॥ ਵਹੀ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਨਾ ਜਾਨੇ ਸੇ ਤੇਰਾ ਨਹੀ॥ ਤਬ ਜੋ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਸੇ ਅਤਯੰਤ ਜੁਦੇ ॥ ਕੇਵਲ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਰਥ ਕੇ ਸੰਗੀ ਹੈਂ ਸ੍ਵਾਰਥ ਬਿਨਾ ਤੇਰੇ ਸਮੀਪ ਆਵਨਾ ਭੀ ਬਜਰਥ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਤੇਰੇ ਕੈਸੇ ਹੋਸਕੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਤੇਰੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਯਾ ਤੇ ਯੇ ਮੇਰੇ ਹੈਂ ਇਨਕੀ ਪਾਲਨਾ ਮੈ ਨਾ ਕਰੂੰ॥ ਤਬ ਕੌਨ ਕਰੇ ॥ ਐਸਾ ਜਾਨਕੇ ਅਪਨੇ ਸਿਰ ਪੈ ਇਨਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕੇ ਭਾਰ, ਬੋਝ ਕੋ ਜਿਨ, ਮਤ ਖਿੰਚਿ ਲੇਇ, ਉਠਾਇ ਲੇ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਇਸ ਪਾਲਕ ਪਨੇ ਕੇ ਸੰਕਲਪਕੋ ਛੋਡ ਦੇਹ॥ ਅਰ ਐਸਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ॥

ਜੋ ਹਮ ਸਭਨੋ ਕਾ ਏਕ ਥਾਨ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨਾ ਐਸਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸਾ ਰਾਤ੍ਰੀ ਕੋ ਬ੍ਰਿਛ ਪੈ ਪੰਖੀਓਂ ਕਾ ਹੋਵੈ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੈ ਬਿਰਖ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੈ ਬਿਰਛ ਪੈ ਬਸਨਾ ਹੋਵੈ ਹੈ ਜਹਾ ਤਹਾ ਸੇ ਆਏ ਪੰਖੀਓਂ ਕਾ॥ ਤੈਸਾਹੀ ਇਹੁ ਨਿਵਾਸ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਏਕ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੇ ਚੜ੍ਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸੇ ਪੰਖੀ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਮਾਰਗੋਂ ਮੇ ਜੁਦੇ ਜੁਦੇ ਉਡ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਕਾਲ ਰੂਪ ਸੂਰਯ ਕੇ ਉਦੇ ਹੋਨੇ ਸੈ॥ ਔਅਵਸਥਾ ਰੂਪ ਰਾਤ੍ਰੀ ਕੇ ਬਿਤੀਤ ਭਏ॥ ਅਪਨੇ੨ ਸੰਕਲਪੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਗਮਨ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਤਾਤੇ ਇਨ ਕਾ ਮੋਹ ਛੋਡੋ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਇਨਕਾ ਮੋਹ ਛੋਡ ਉਪਰਾਮ ਹੂਏ ਹੈਂ॥ ਤਿਨ ਕੋਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਰਸ ਆਵੈ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਾਮ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਾਈ ਹਮਨੇ ਗੁਰੁ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਰਾਮ ਰਸ ਪੀਆ, ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਆਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਜਿਹ ਰਸ, ਜਿਸ ਰਸ ਕੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੇ ਸੇ ਬਿਸਰ ਗਏ ਰਸ ਅਉਰ, ਛੂਟ ਗਏ ਆਨੰਦ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੇ ਸਬ-ਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਰਾਮ ਰਸ ਕੇ ਅਨੁਭਵ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ॥ ਕੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਜਾਯ ਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਕਹੇ॥ ਅਉਰ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਨੇ ਹੀ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਣਾ ਜਿਸ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਔਰੋਂ ਕੇ ਬਿਯੋਗ ਸੇ ਰੁਦਨ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਆਨਕੇ ਮਰਨੇ ਸੇ ਕਿਆ ਰੁਦਨ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਸੰਗ ਕੀ ਉਪਜੀ ਦੇਹ ਕੋ ਹੀ ਸਾਥ ਨਾ ਜਾਨੇ ਸੇ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮਰਨ ਕਾ ਸੋਕ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ॥ ਥਿਰ ਨਾ ਰਹਣੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੈ ਜੋ ਇਤਿ, ਜੋ ਜੋ ਵਸਤੁ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਉਪਜੇ, ਜਨਮ ਲੇਵੇ ਹੈ ਸੋ ਸੋ ਬਿਨਸੇ ਹੈ, ਮਰੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨ ਜਨਮ ਕਰ ਮਰਨੇ ਵਾਲੀ ਦੇਹੋਂ ਕੇ ਬਿਯੋਗ ਕਰ ਹਮਾਰੀ ਬਲਾਇ ਰੋਵੈਂ॥ ਹਮਾਰੀ ਬਲਾਇ ਰੋਵੈ ਯਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ ਮੇ ਜੋ ਕਾਮ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੈ ਉਹਾ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਯਹ ਕਾਮ ਹਮਾਰੀ ਬਲਾਇ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਚਾਰ ਵਾਨੋਂ ਕੀ ਬਲਾਇ ਰੋਵੈ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਬਿਨਾਸੀ ਵਸਤੁਯੋਂ ਕੇ ਬਿਯੋਗ ਸੇ ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਨਹੀ ਰੋਵੈਂ॥ ਬਿਚਾਰ ਹੀਨ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਰੋਵੈ ਹੈ॥ ਜੋ ਜੀਵ ਸ੍ਰਿਸਟੀ॥ ਜਹ ਕੀ ਉਪਜੀ, ਜਿਸ ਭਗ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈ ਤਿਸੀ ਕੇ ਭੋਗਨੇ ਮੈ ਰਚ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨ ਕੁਚੋਂ ਕੋ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਪਾਨ ਕਰਤੇ ਥੇ ਜੁਵਾ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਰਦਨ, ਮਲਨੇ ਮੈ ਲਗੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਰੋਵੈਂ ਹੈ॥ ਬਿਚਾਰ ਵਾਨ ਨਹੀ ਰੋਵੈਂ॥ ਬਿਚਾਰ ਵਾਨੋਂ ਕੇ ਨਾ ਰੋਣੇ ਮੈ ਬਿਚਾਰਹੀ ਕਹੇ ਪਾਠ ਸੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਜਿਹਕੀ ਇਤਿ, ਮਰਦ ਪਾਰਸੀ ਮੈ ਗਜਾਨਵਾਨੋਂ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ਮਰਦਨ ਤਿਨਕਾ ਬਹੁ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਪੀਵਤ ਮਰਦਨ

ਲਾਗ ਜਹ ਕੀ ਉਪਜੀ ਤਹ ਰਚੀ ਐਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪੀਵਤ ਪਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ਰਾਮ ਰਸਕੋ ਮਰਦਨ ਲਾਗ,ਬ੍ਰਹਮ ਗਜ੍ਯਾਨੀ ਮਹਾਤਮਾ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕਰ ਤਿਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜਹਕੀ ਉਪਜੀ,ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਆਰੋਪ ਕਾਲ ਮੇਂ ਯਹ ਨਿਖਲ ਵ੍ਰਿਸਜ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਈ ਹੈ॥ ਤਹ ਰਚੀ,ਤਿਸ ਸਰਬ ਕੇ ਅਧਿ-ਸ੍ਟਾਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਹੀ ਸਰਬ ਕਾ ਅਪਵਾਦਕਰ ਰਚੀ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਤਦਾ ਕਾਰ ਭਈ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਜਿਨ ਮਹਾ-ਤਮਾ ਨੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਚਿਤ ਮੇ ਚਿੰਤਨ ਕੀਯਾ ਹੈ ਸਰਬ ਕੇ ਪਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ॥ ਤੁਮ ਭੀ ਤਿਨ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਰਾਂਮ ਕੋ ਸਿਮਰੋ॥ਨਿਖਲ ਵਿਖਯੋਂ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਮੈਵੈਰਾਗ੍ਯ ਕੋ ਧਾਰਕੇ ਤਬ ਤੁਮ ਕਲਜ੍ਯਾਣ ਕੋ ਪਾਵੋਗੇ॥੩॥੨॥੧੩॥੬੪॥

ਰਾਗੁਗਉੜੀ॥ ਪੰਥੁ ਨਿਹਾਰੈ ਕਾਮਨੀ ਲੋਚਨ ਭਰੀ ਲੇ ਉਸਾਸਾ॥ ਉਰ ਨ ਭੀਜੈ ਪਗੁ ਨਾ ਖਿਸੈ ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕੀ ਆਸਾ॥੧॥ ਉਡਹੁ ਨ ਕਾਗਾ ਕਾਰੇ॥ ਬੇਗਿ ਮਿਲੀਜੈ ਅਪਨੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਜੀਵਨ ਪਦ ਕਾਰਨ ਹਰਿਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰੀਜੈ॥ ਏਕੁ ਆਧਾਰੁਨਾਮੁ ਨਾਰਾਇਨੁ ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਰਵੀਜੈ॥੨॥੧॥੧੪॥੬੫॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਚਿਤਮੇ ਵੈਰਾਗਜ੍ਯ ਹੁਏ ਪੀਛੇ ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮੋਕਾ ਅਭਜ੍ਯਾਸ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਐਸੀ ਤਿਸਮੈ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵੇ॥ ਯਹ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤਸੇ ਕਹੇ ਪੰਥ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿਕੇ ਪਰਦੇਸ ਗਏ ਪੀਛੇ ਤਾਕਾ ਆਗਮਨ ਚਾਹਤੀ ਹੂਈ ਤਿਸਕੇ ਮਾਰਗਕੀ ਓਰ ਦੇਖੇਹੈ॥ ਔ ਲੋਚਨ ਭਰੀ, ਬਜੋਗ ਕੇ ਦੁਖਸੇ ਅਸ੍ਰੂ ਰੂਪ ਜਲਸੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਪੂਰਣਕਰਲੇ ਉਸਾਸਾ,ਲੇਤੀ ਹੈਲੰਬੇ ਸ੍ਵਾਸ॥ ਲੰਬੇ ਸ੍ਵਾਸ ਲੇਨੇ ਸੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਉਰ ਇਤਿ, ਉਰ, ਰਿਦਾ ਤਿਸਕਾ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥਮੈ ਨ ਭੀਜੈ, ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਤਿਕੇ ਮਾਰਗਸੇ ਪੀਛੇ ਪਗੁਨਾ ਖਿਸੈ, ਪਾਉਂ ਨਹੀ ਹਟੇ॥ ਔਰ ਹਰਿ ਦਰਸ਼ਨਕੀਪਿਆਸਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨੇ ਪਤਿ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਹੀ ਚਿਤਮੇ ਇਛਾ ਰਖੇ ਹੈ॥ ਵਾ ਹਰਿ ਪਦ ਭਾਖਾਮੇ ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਹਰਿ, ਅੰਗ ਫਰਕਨ ਸੁਭ ਸਗਨਾਦਿ ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰੋਂਸੇ ਪਤਿਕੇ

ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਹੀ ਇਛਾ ਰਖੇ ਹੈ ॥੧॥ ਜਿਨਸੇ ਇਛਾ ਰਖੇ ਹੈ ਤਿਨਮੇਸੇ ਏਕ ਸਗਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿਖਾਵੇ ਉਡਹੁ ਇਤਿ, ਉਡਹੁ ਨ, ਉਡਤੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਹੇ ਕਾਲੇ ਕਾਗੇ ਭਾਵ ਸੀਘ੍ਰ ਉਡੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮਾਰੇ ਸੀਘ੍ਰ ਉਡਨੇ ਕੇ ਸਗਨਸੇ ਬੇਗ, ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਮਿਲੋ ਅਪਨੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ, ਅਪਨੇ ਰਮਣ ਯੋਗਯ ਪ੍ਰਿਯਪਤਿਕੋ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤਮੇ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਿਖਾ ਕਰ ਅਬ ਦ੍ਰਾਸ਼ਾਂਤ ਮੇ ਕਹੇ ॥ ਕਹ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਬਾਰਬਾਰਜਨਮ ਲੇ ਲੇ ਨਏ ਨਏ ਜੀਵਨੇਕੀ ਅਪੇਖਯਾ ਕਰ ਏਕ ਰਸ ਜੀਵਨ ਪਦ ਕਾਰਨ, ਮ੍ਰਿਤ ਹੀਨ ਥਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਚਿਤਕੋ ਅਤਯੰਤ ਉਤਸਾਹ ਯੁਤ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਹਰਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਪਰਾ ਪਰ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ਔਰ ਚਿਤਮੇ ਤਿਸ ਪਦਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਆਧਾਰ, ਆਸਰਾ ਨਾਰਾਯਣ ਇਸ ਨਾਮਕਾਹੀ ਰਖੋ ॥ ਔ ਰਸਨਾ ਸੇ ਰਾਮ ਰਵੀਜੈ, ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮਕਾਹੀ ਸਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰੋ ॥ ਅਰਥਾਤ ਚਿਤਮੈ ਆਸਰਾ ਜਾਨਕੇ ਨਾਮਕਾ ਚਿੰਤਨ ਔ ਰਸਨਾ ਸੇ ਨਾਮ ਕਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰੋ ॥ ਮੋਖ ਹੋਨੇ ਮੇ ਦੇਰ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੧੪ ॥ ੬੫ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ॥ ਆਸ ਪਾਸ ਘਨ ਤੁਰਸੀਕਾ ਬਿਰਵਾ ਮਾਝ ਬਨਾਰਸਿ ਗਾਊਰੇ ॥ ਉਆਕਾ ਸਰੂਪ ਦੇਖਿ ਮੋਹੀ ਗੁਆਰਨਿ ਮੋ ਕਉ ਛੋਡਿ ਨ ਆਉਨ ਜਾਹੂਰੇ॥੧॥ਤੋਹਿਚਰਨ ਮਨੁਲਾਗੋ ਸਾਰਿੰਗਧਰ ॥ ਸੋ ਮਿਲੈ ਜੋ ਬਡ ਭਾਗੋ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ ਮਨ ਹਰਨ ਮਨੋਹਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਰਾਵਤ ਗਾਊਰੇ ॥ ਜਾਕਾ ਠਾਕੁਰ ਤੁਹੀ ਸਾਰਿੰਗ ਧਰ ਮੋਹਿ ਕਬੀਰਾ ਨਾਊਰੇ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥ ੧੫ ॥ ੬੬ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਪਰਮ ਭਕਤੀ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹੀ ਕੋਈਕ ਤਿਸ ਕੀ ਲੀਲਾ ਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਥਾਨਭੀ ਕਹੋ ॥ ਯਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੁਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੂਪਮੇ ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਆਸ ਇਤਿ, ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਨਾਮ ਤੁਲਸੀਕਾ ਹੈ ॥ ਬਨ ਨਾਮ ਸਮੁਦਾਯਕਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ ਤੁਲਸੀਕੇ ਬਨਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਆਸ ਪਾਸ ਘਨ ਤੁਲਸੀ ਕਾ ਬਿਰਵਾ ਮੂਲਮੇ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਦੇਵੀਕੇ ਸੰਬੰਧਸੇਭੀ ਕਹ੍ਯਾ ਜਾਵੈਹੈ ਪਰੰਤੁ ਉਸ ਅਰਥਕੇ ਭਾਵਸੇ ਈਹਾ ਨਹੀ ਕਹ੍ਯਾ ॥ ਰਸ ਗਾਊ, ਈਹਾ ਆਨੰਦਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਆਗੇ ਗਾਊ ਪਦ ਗਊਯੋਂਕਾ ਵਾਚਕਹੈ ॥

ਯਾਂਤੇ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਜਹਾਂ ਆਸ ਪਾਸ, ਇਧਰ ਉਧਰ ਚਾਰੋਂ ਓਰ ਘਨ ਤੁਰਸੀਕਾ ਬਿਰਵਾ, ਬਹੁਤ ਸਘਨ ਤੁਲਸੀਕੇ ਬੂਟੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਤੁਲਸੀਕਾ ਬਨ ਹੈ ॥ ਔਰ ਮਾਝ, ਬੀਚ ਉਸ ਬਨਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੂਪਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਬਨਾਹਿ ਰਸਿ ਗਾਊ, ਆਨੰਦ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ਔ ਉਆਕਾ, ਉਸ ਆਨੰਦ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾ ਰੂਪ, ਮਨੋਹਰ ਸ੍ਰੂਪ ਦੇਖਕੇ ਮੋਹੀ ਗੁਆਰਨਿ, ਮੋਹਿਤ ਹੋਗਈ ਹੈਂ ਰਾਧਾਸੇ ਲੇ ਸਭੀ ਲਲਿਤਾ ਬਿਸਾਖਾ ਆਦਿਕ ਅਹੀਰਨੀਆਂ ॥ ਅਰ ਮੋਹਤ ਹੂਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕੋ ਕਹਤੀ ਭਈਂ ਮੋਕਉ ਛੋਡਿ, ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਮਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਅਬ ਤੁਮ ਆਉ ਨ ਜਾਹੂਰੇ, ਕਹੀਂ ਆਨ ਥਾਨਮੇ ਆਵਨਾ ਜਾਨਾ ਮਤ ਕਰੋ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਰਾਸ ਲੀਲਾ ਕਰੋ ॥ ਜਿਸ ਲੀਲਾਕੀ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦਕੇ ਆਦਿਮੈ ਜੈ ਦੇਵ ਭਗਤਨੇ ਜੈ ਮਨਾਈ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਮੁਖਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨਕੇ ਆਗੇ ਔਰ ਥਾਨਮੇ ਨਾ ਆਵਨੇ ਜਾਨੇਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੀ ਹੂਈਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੇ ਮਿਲਾਪਸੇ ਅਪਨੇ ਧਨਜਭਾਗ ਭੀ ਸੂਚਨ ਕਰਤੀ ਹੈਂ ॥ ਤੋਹਿ ਇਤਿ, ਗੋਪੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੋ ਕਹੇਹੈਂ ਹੇ ਧਨੁਖਕੇ ਧਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇਰੇ ਚਰਨੋ ਮੈ ਸੰਪੂਰਣ ਪਤੀ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਲਗਾਹੈ ॥ ਅਰ ਤੁਝ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਕੋ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਰਬਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਮਿਲੇਹੈਂ ॥ ਜੋ ਬਡੇ ਉਤਮ ਭਾਗੋਂ ਵਾਲੇਹੈਂ॥ ਅਲਪ ਭਾਗੋਂ ਵਾਲੇ ਆਪਕੋ ਮਿਲ ਨਹੀ ਸਕੇਂ ॥ ਐਸੀ ਗੋਪੀਯੋਂਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੁਨਕੇ ਬਿੰਦ੍ਰਾ ਬਨ ਮਨ ਹਰਨ, ਸੁਗੰਧੀ ਸਬਜੀ ਸੀਤਲਤਾ ਸੇ ਗੋਪੀਆਂਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਬਨ ਮੇ ਮਨੋਹਰ ਕ੍ਰਿਸਨ, ਸੁੰਦਰ ਗੀਤੋਂਸੇ ਗੋਪੀਯੋਂ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਗੁਆਲਾ ਬਨਕੇ ਗਊਆਂ ਚਾਰਤਾ ਰਹਾ ॥ ਵਹਾਂਸੇ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਥਾਨਮੇ ਨਾ ਗਿਆ ॥ ਐਸੇ ਲੀਲਾ ਕਾ ਥਾਨ ਪੂਛਤੇ ਸੇਵਕਕੋ ਸੁਨਾਵਤੇਹੀ ਕਬੀਰ ਅੰਤਰ ਯਾਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰ ਅਪਨੇ ਨਾਮਕੇ ਅਰਥ ਕਾ ਪੂਰਾ ਹੋਨਾ ਬਤਾਵੇਹੈਂ ॥ ਜਾਕਾ ਇਤਿ, ਜਿਸਕੇ ਸੁਆਮੀ, ਸਰਬਕੀ ਆਸ ਛੋਡਨੇ ਸੈਂ ਤੁਮਹੀ ਰਹੇਹੋ ਹੇ ਸਾਰਿੰਗ ਧਰ, ਧਨਖ ਧਾਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਤਿਸ ਮੇਰਾ ਜੁਲਾਹੇ ਕਾਭੀ ਬਿਨਾ ਅਰਥ ਜਾਨੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾਕਾ ਧਰਾ ਹੂਆ ਕਬੀਰ ਯਹ ਨਾਮ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਹੋਗਯਾਹੈ ਇਸ ਕਹਨੇਕਾ ਯਹ ਭਾਵਹੈ ॥ ਪਾਰਸੀਮੈ ਕਬੀਰ ਬਡੇਕੋ ਕਹਤੇਹੈ ॥ ਸੰਬੋਧਨ ਕਾਲਮੈ ਕਬੀਰਕਾ ਕਬੀਰਾ ਕਹਜਾ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਰੱਬਕਾ ਹੇ ਰੱਬਾ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਈਹਾਂ ਕਬੀਰਾਕਾ ਅਰਥ ਕਬੀਰਹੀਹੈ ॥ ਹੇ ਕਬੀਰਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਪਹਲੇ ਜੋ ਮੇਰਾ ਛੋਟੇ ਜੈਸੇ ਪੁਰਸਕਾ ਨਾਮ ਮਾਂ

ਬਾਪਨੇ ਕਬੀਰ ਰਖ ਦੀਆ ਥਾ ਸੋ ਬਜਰਥਥਾ ॥ ਅਬ ਆਪਕੇ ਸੇਵਕ ਭਾਵਸੇ ਬਡੇਕੇ ਸਮੀਪ ਆਇਕੇ ਬਡਾ ਹੋਜਾਨੇਸੇ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਹੋਗਯਾਹੈ ॥ ਇਸ ਭਾਵਸੇ ਮੂਲ ਮੇ ਸੇ ਮਿਲੈ ਜੋ ਬਡ ਭਾਗੋ ॥ ਐਸੇ ਗੋਪੀਯੋਂਕੇ ਕਥਨ ਵਤ ਕਬੀਰਨੇ ਸਗੁਣ ਕਾ ਮੁਖ ਥਾਨ ਪੂਛਤੇਕੋ ਥਾਨ ਸੁਨਾਵਤੇ ਹੂਏ ਮੋਹਿ ਕਬੀਰਾ ਨਾਊਰੇ,ਐਸੇ ਭਗਤੀ ਕਾ ਮ-ਹਾਤਮ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਵਾਸਤਵਸੇ ਆਗੇ ਚਲ ਕਰ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਨਾਮਕੇ ਜਪਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇਕੋ ਈਸਕੀ ਅਲਪਤਾ ਕਹਿਤਾ ਜਾਨਕੇ ਨਿੰਦਨ ਕਰਨਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਘਨ ਤੁਰਸੀਕਾ ਬਿਰਵਾ ਇਤਜਾਦਿ ਪਾਠਸੇ ਤੁਲਸੀਕੇ ਬਨਮੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਨੰਦਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵਤਾਥਾ ਗਵਾਰਨੀਯਾਂ ਤਿਸਕੇ ਰੂਪਕੋ ਦੇਖਕੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋਗਈਆਂ ਕ੍ਰਿਸਨਨੇ ਬਿੰਦ੍ਰਾ ਬਨਮੈ ਗਊਆਂ ਚਰਾਈਆਂ ਇਤਜਾਦਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਉਸਤਤੀਭੀ ਬਿਚਾਰਵਾਨੋਂਕੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟੀਮੇ ਨਿੰਦਾਕੀ ਬਡੀ ਭਗਤੀਕੇ ਤੁਲਜਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ ਸਬਦ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਵਾਨ ਅੰਤਰ ਪਖਮੇ ਅਰਥ ਐਸੇ ਕਹੇਹੈ ॥ ਤੁਲਸੀਕੇ ਬਿਰਵੇ ਦੈਵ ਗੁਨ ਲੇਨੇ ਰਸ ਗਾਊ ਆਨੰਦਕਾ ਗ੍ਰਾਮ ਸਾਖੀ ਲੇਨਾ ॥ ਗਵਾਰਨੀਆਂ ਅੰਤਾ ਕਰਣਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਲੇਨੀ ॥ ਸਾਰਿਗ ਧਰ ਸ੍ਰਿੰਗਕੇ ਧਨਖ ਤੁਲਜ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰਯ ਪ੍ਰਾਣਾਦਿਕ ਅਨਾਤਮ ਵਰਗ ਤਾਕੇ ਧਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸਾਖੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲੇਨਾ॥ ਗਊਆਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਲੇਨੀ ਮੋਹਿ ਕਬੀਰਾ ਨਾਊ ਯਹਿ ਚਿਦਾਭਾਸਕਾ ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਤਿ ਕਥਨ ਲੇਨਾ ॥ ਐਸੇ ਭਏ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥਹੈ ਜਿਸ ਸਾਖੀਕੀ ਪ੍ਰਗਟਤਾਕੇ ਥਾਨ ਸੁਧ ਅੰਤਾ ਕਰਣਕੇ ਸ ਸਮੀਪ ਸਭ ਓਰ ਬਡੇ ਸਘਨ ਤੁਲਸੀਕੇ ਬਿਰਵਨ ਤੁਲਜ ਦੇਵ ਸੰਪਤਕੇ ਗੁਣ ਹੈਂ ਅਰ ਉਨ ਗੁਣਾ ਵਾਲੀ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਭੂਮੀਕੇ ਮਾਝ, ਬੀਚਮੇ ਬਨਾ, ਪ੍ਰਗਟ ਥਿਤਹੈ ਰਸ ਗਾਊ, ਅਨੰਦਕਾ ਪੁੰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਤਾਕਾ ਰੂਪ ਦੇਖਿ, ਤਿਸ ਸਾਖੀਕਾ ਸੁਧ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਦੇਖਕੇ ਮੋਹੀ, ਤਦਾਕਾਰ ਹੁਈਹੈ ਅੰਤਾ ਕਰਣਕੀ ਅਖੰਡਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ॥ ਸੋਈ ਸਾਖੀ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਆਨੰਦ ਹੂਈ ਕਹੇਹੈ॥ ਮੇਰੇ ਬਿਖਯ ਭਾਵਕੋ ਛੋਡਕੇ ਮਤ ਆਨ ਦ੍ਰਿਸਜਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥ ਅਰ ਤੁਮਾਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਵਹੁ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਿਸੇ ਕਰੇ ਹੈ ਜੋ ਸੁਧ ਅੰਤਾ ਕਰਣਕੀ ਉਤਮ ਬ੍ਰਿਤੀਹੈ ਰਜ ਤਮ ਵਾਲੇ ਮੈਲੇ ਨਹੀ ਅਨੁ ਭਵ ਕਰਸਕੇ॥ ਬਿੰਦ੍ਰਾ ਬਨ ਮਨ ਹਰਨ,ਵਹੁ ਦੈਵ ਸੰਪਤ ਗੁਣੋਂਕਾ ਬਨ ਬਡਾ ਮਨੋਹਰਹੈ॥ ਜਿਸ ਬਨ ਵਾਲੀ ਭੂਮੀ ਰੂਪ ਅੰਤਾ ਕਰਣਮੈ ਥਿਤ ਹੂਆ ਤੂ ਸਰਬਕੇ ਚਿਤਕੋ ਅਪਨੀ ਓਰ ਹਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਾਖੀ ਸੰਪੂਰਣ ਇੰਦ੍ਰੀਯਾਂਕੋ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਅਰਥੋਂਮੇ ਬਿਚਰਾਵੇਹੈਂ ॥ ਤਿਸ ਅਸੇ ਸਾਖੀ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਅਨਭਵ ਕਰਕੇ ਚਿਦਾ ਭਾਸ ਕਹੇਹੈ ਹੇ ਸਾਰਿੰਗਧਰ ਸਰਬ

ਅਨਾਤਮ ਵਰਗਕੇ ਧਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਿਸਕਾ ਤੂ ਮੇਰਾ ਸੁਾਮੀ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰਾ ਕਬੀਰਾ ਨਾਉ ਚਿਦਾ ਭਾਸ ਨਿਖਲ ਵਿਵਹਾਰੋਂ ਕੇ ਸਿਧ ਕਰਨੇਸੇ ਬਡਾਹੈ ॥ ਐਸੇ ਬਡਾ ਨਾਮ ਹੋ ਰਹਜਾਹੈ ॥੨ ॥ ੨ ॥ ੧੫ ॥ ੬੬ ॥

॥ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ॥ ਬਿਪਲ ਬਸਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਹੈ ਪਹਿਰੇ ਕਿਆ ਬਨ ਮਧੇ ਬਾਸਾ ॥ ਕਹਾ ਭਇਓ ਨਰ ਦੇਵਾ ਧੋਖੇ ਕਿਆ ਜਲ ਬੋਰਿਓ ਗਿਆਤਾ ॥੧॥ ਜੀਅਰੇ ਜਾਹਿਗਾ ਮੈ ਜਾਨਾ ॥ ਅਬਿਗਤ ਸਮਝੁ ਇਆਨਾ ॥ ਜਤ ਜਤ ਦੇਖਉ ਬਹੁਰਿ ਨ ਪੇਖਉ ਸੰਗਿ ਮਾਇਆ ਲਪਟਾਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਬਹੁ ਉਪਦੇਸੀ ਇਹ ਜਗ ਸਗਲੋ ਧੰਧਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਇਕ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਇਆ ਜਗੁ ਮਾਇਆ ਅੰਧਾ ॥ ੨ ॥ ੧॥ ੧੬ ॥ ੬੭ ॥

॥ ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇਂ ਜਿਸ ਕੇ ਸੇਵਕਪਨੇ ਸੇ ਅਪਨੇ ਨਾਮ ਕਾ ਬਡਾ ਅਰਥ ਕਹਆ ਹੈ ॥ ਅਬ ਤਿਸ ਕੀ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਨਿਖਲ ਆਨ ਸਾਧਨੋ ਮੈਂ ਲਗੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਅਧਮ ਗਤੀ ਦਿਖਾਵਤੇ ਨਾਮ ਜਾਪ ਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨਤਾ ਹੇਤ ਕਹੇ ॥ ਬਿਪਲ ਇਤਿ, ਬਿਪਲ ਬਸਤ੍ਰ, ਮਾਸ ਹੀਨ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮਕਾ ਔ ਤਿਸ ਕੇ ਮੇਲੀ ਬਲਕਲੋਂ ਕੇ ਬਸਤਰੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਕੇ ਤਥਾ ਬਲਕਲੋਂਕੇ ਬਸਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਲਾਭ ਬਨਬਾਸ ਸੇ ਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਪਲ ਪਦ ਈਹਾਂ ਬਿਪੁਲਕੇ ਥਾਨ ਮੈਂ ਰੇਸ਼ਮ ਪਸ਼ਮੀਨੇ ਕੇ ਬਹੁਤ ਬਸਤ੍ਰੋਂ ਪੈ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਔ ਅਗਲੇ ਪਾਠੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਪਲ ਬਸਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਹੈ ਪਹਿਰੇ, ਇਸ ਪਾਠਕਾ ਬਿਪਲ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰੇਤੇਕੇਹੈ ਐਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਬਡੀ ਸੁਧੀ ਹੇਤ ਬਿਪਲ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰੇਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਪਸ਼ਮੀਨੇ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰਨੇ ਸੇ ਕੇਹੈ, ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਵੈਸੇ ਪਹਿਰਨ ਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਕਾ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮਾਦਿ ਪਹਿਰਕੇ ਬਨਮੇਂ ਬਾਸ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖਨੇ ਕੰਧੇਪੈ ਕਾਵੜ ਉਠਾ ਕਰ ਸੇਤ ਬੰਧਾਦਿ ਥਾਨੋਂ ਮੇਂ ਪਹੁਚ ਕਰ ਸਿਵਾ ਦਕ ਦੇਵਤਾ ਧੋਖੇ, ਪੂਜ ਲੀਏ ਤੋ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਭਗਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖਨੇ ਜੇਕਰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸੇ ਪ੍ਰਯਾਗ ਮੇਂ ਡੂਬ ਮਰਨੇ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਸੁਨ ਕੇ ਗਿਆਤਾ, ਜਾਨ ਬੂਝਕੇ ਅਪਨਾ ਸਰੀਰ ਜਲਮੇਂ ਬੋਰਿਓ, ਡੋਬ ਲੀਆ ਤੋ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਹੇ ਪਾਠਕਾ

ਯਹ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਪੁਰਸ ਜਗਤ ਮੈਂ ਰੇਸ਼ਮ ਪਸ਼ਮੀਨੇ ਕੇ ਸੁਧ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਅਛੀ ਮਾਨੇ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਵੈਸੇ ਬਸਤ੍ਰ ਤਜਾਗ ਬਲਕਲ ਪਹਿਰ ਬਨਮੈ ਬਸਨਾ ਅਛਾ ਮਾਨੇ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਦੇਵ ਪੂਜਨੇ ਅਛਾ ਮਾਨੇ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਜਲ ਮੈਂ ਡੂਬਨਾ ਅਛਾ ਮਾਨੇ ਹੈ॥ ਭਕਤੋਂ ਕਾ ਯਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ॥ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਮਗ੍ਰ ਯਤਨੋਂ ਸੇ ਜੀਵ ਕੀ ਜਨਮ ਮਰਨ ਪਾਵਨਾ ਰੂਪ ਅਧਮ ਗਤੀ ਨ ਮਿਟਨੇ ਸੇਸਭੀ ਤੁਛਹੈਂ॥੧॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਭਕਤੀ ਛੋਡ ਪੂਰਬ ਸਾਧਨੋ ਮੇਂ ਚਿਤ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਅਧਮ ਗਤੀ ਪਾਵਨੀ ਫਲ ਕਹੇ॥ ਜੀਅ ਰੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਗਤੀ ਛੋਡ ਆਨ ਸਾਧਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਅਵਸਜ ਜਾਹਿਗਾ, ਜਾਵੋਂਗੇ॥ ਮੈਂਨੇ ਯਹ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਬਿਨਾਂ ਗਜਾਨ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂਸੇ ਜਾਨਾ,ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਹਮਾਰਾ ਕਹਾਂ ਜਾਨਾ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆਹੈ ਸੋ ਸਮਝਾਵੋ॥ ਯਹਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇਅਬ ਗਤਇਤਿ, ਤੁਮ ਅਬਗਤ,ਨਰਕਾਦਿ ਰੂਪ ਅਧਮ ਥਾਨੋਂਮੇ ਜਾਵੋਗੇ॥ ਐਸੇ ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਕੋ ਸਮਝੋ ਹੇ ਇਆਨਾ, ਅਗਿਆਨੀਓ॥ ਆਨ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਨਾ ਪਾਵਨੀ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਜਿਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤਤੁਮ ਆਨ ਸਾਧਨ ਕਰਤੇ ਹੋ ਵਹੁ ਭੀ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਦੇਖਤੇ ਹੋ ਊਹਾਂ ਊਹਾਂ ਸਦਾ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ॥ ਯਹਿ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂ ਬਿਨਾਸੀਪਨਾ ਕਹੇ॥ ਜਤ ਇਤਿ, ਜਤਜਤ,ਜਿਸ ਜਿਸ ਥਾਨਮੇ ਤੁਮ ਇਨਵਸਤੁਯੋਂ ਕੋ ਥਿਤ ਦੇਖਤੇਹੋ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਪੇਖਉ, ਕਾਲਾਂਤਰਮੈ ਊਹਾਂ ਉਨਕੋ ਕਬੀ ਨਹੀਪੇਖਤੇ॥ ਯਾਤੇ ਯਥਾਰਥ ਸਮਝੋ ਜਿਸ ਮਾਇਆ, ਛਲ ਰੂਪ ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂਮੇਂ ਤੁਮ ਲਪਟ ਰਹੇਹੋ॥ ਯੇ ਸਭੀ ਸੂਰਯਕੀ ਧੂਪਸੇ ਬਿਰਛਕੀ ਛਾਯਾ ਵਤ ਕਾਲਪ੍ਰਭਾਵਤੇ ਛਲ ਰੂਪਹੈਂ ਅਰ ਬਿਨਾਸੀਹੈਂ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾਕੋ ਕੇਵਲ ਮੈਹੀ ਨਹੀ ਕਹਤਾ ਕਿੰਤੁ ਔਰ ਭੀ ਸਿਆਣੇ ਕਹੇਹੈਂ॥ ਯਹਕਹੇ ਗਿਆਨੀ ਇਤਿ, ਗਿਆਨੀ, ਸਾਂਖਜ ਸਾਸਤ੍ਰਕੇ ਵੇਤਾ ਕਪਲਾਦਿਕ। ਧਿਆਨੀ,ਪਾਤੰਜਲਕੇ ਗਜਾਤਾ ਸੇਖ ਨਾਗਾਦਿਕ। ਬਹੁ ਉਪਦੇਸੀ, ਪੁਰਾਣ ਗਾਥਾਸੇ ਬਹੁਤ ਭਾਤਕੇ ਧਰਮ ਅਰਥਾਦਿਕੋਂਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਜਾਸਾਦਿ ਯੇ ਸਭੀ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈ॥ ਜੋ ਹੇ ਜੀਵੋ ਜਿਨ ਸੰਸਾਰਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਮੇ ਲਗ ਕਰ ਤੁਮ ਪਚ ਰਹੇਹੋ॥ ਯੇ ਸਭੀ ਪਦਾਰਥ ਧੰਧਾ ਧਾਇ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇਹੈਂ ਕੋਈ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਨੇ ਵਾਲਾ॥ ਜੈਸੇ ਵਹੁ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜੀਵੋ ਮੈਂਭੀ ਤੁਮਕੋ॥ ਪੁਨਾ ਕਹਤਾਹੂੰ ਏਕ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਕੀਰਤਨ ਰੂਪ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ॥ ਜੇਤਾ ਯਹ ਜਗਤ ਮਾਇਆ,ਛਲ ਰੂਪ ਸਬਦਾ-

ਵਿਕੋਂ ਮੇ ਲਗਾ ਦੇਖਤੇਹੋ ॥ ਸੋ ਸਭ ਬਿਕਾਰ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇਹੀਨ ਅੰਧਾਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮ ਅੰਧ ਪਨਾ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋ ਤਬ ਭਕਤੀਕਰੋ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੧੬ ॥ ੬੭ ॥

ਮਨਰੇ ਛਾਡਹੁ ਭਰਮੁ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇ ਨਾਚਹੁ ਇਆ ਮਾਇਆ ਕੇ ਡਾਂਡੇ ॥ ਸੂਰ ਕਿ ਸਨਮੁਖ ਰਨਤੇ ਡਰਪੈ ਸਤੀ ਕਿ ਸਾਂਚੈ ਭਾਂਡੇ ॥ ੧ ॥ ਡਗ ਮਗ ਛਾਡਿਰੇ ਮਨ ਬਉਰਾ ॥ ਅਬਤਉ ਜਰੇ ਮਰੇ ਸਿਧਿ ਪਾਈਐ ਲੀਨੋ ਹਾਥਿ ਸਿਧਉਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਇਆ ਕੇ ਲੀਨੇ ਇਆ ਬਿਧ ਜਗਤ ਬਿਗੂਤਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨ ਛੋਡਉ ਸਗਲ ਊਚਤੇ ਊਚਾ ॥ ੨ ॥ ੧੭ ॥੬੮॥

ਪੂਰਬ ਕਹਿਯਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨ ਕਿੰਚਿਤ ਕਾਲ ਭਕਤੀ ਮੇ ਲਗਕੇ ਪੁਨਾ ਸਿਥਲ ਹੋਤੇ ਚਿਤ ਕੋ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤੋਂਸੇ ਦ੍ਰਿੜ ਬੰਧਾਵਨੇ ਹੇਤ ਉਤਸਾਹ ਦੇਵੇ ॥ ਮਨ ਰੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਇਆ ਮਾਇਆ ਕੇ, ਇਨ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਡਾਂਡੇ, ਲੂਟੇ ਹੂਏ ਮਨ ॥ ਤੁਮ ਪ੍ਰਮੇ-ਸ੍ਵਰ ਹਮਕੋ ਮਿਲੇਗਾ ਯਾ ਨਹੀ ॥ ਵਾ ਹਮਕੋ ਥੋੜੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਐਸੇ ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਰੂਪ ਭ੍ਰਾਂਤੀਕੋ ਛੋਡੋ ॥ ਵਾ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਭ੍ਰਮ ਬਿਚਰਨਾ ਛੋਡੋ ਐ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਰੂਪ ਭਰਮਕੋ ਵਾ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਬਿਚਰਨੇ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ॥ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਲੇਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਮਸਤ ਹੂਯੇ ॥ ਲੋਕਲਾਜ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗਕੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨਿਰਤ ਕਾਰੀ ਕਰੋ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੁਮਾਰੇ ਪੈ ਅਤ੍ਯੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨਹੋ ਵੇਗਾ ਯਹ ਨਿਸਚੇ ਰਖੋ ॥ ਅਰ ਯਹ ਪਰਮ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਸਰੀਰ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਤੁਮਕੋ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਮਾਰਗ ਭਕਤੀ ਹੇਤ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ ਕੋ ਲੇਕਰ ਤੁਮ ਰਣ ਅਗਨਿਕੋ ਸਨਮੁਖ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਸੂਰ ਬੀਰ ਅਰ ਸਤੀ ਵਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਵੋ ਪੀਛੇ ਮਤ ਹਟੋ ਯਹ ਕਹੈ॥ ਸੂਰ ਇਤਿ ਸੂਰ ਕਿ ਸਨਮੁਖ ਰਣਤੇ ਡਰਪੈ, ਵਹੁ ਸੂਰਮਾ ਕਿਆਹੈ ਜੋ ਸਨਮੁਖ ਹੋਕੇ ਯੁਧਸੇ ਡਰੇ ਅਰ ਵੁਹ ਸਤੀ ਕਿ, ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਿਆਹੈ ॥ ਜੋ ਪਤੀਕੇ ਮ੍ਰਿਤ ਹੂਯੇ ਪੀਛੇ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਜਲਾਵਨਕੇ ਅਵਸਰ ਮੇ ਘਰਕੇ ਬਰਤਨੋਂ ਕਾ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੈਸੇ ਰਣਸੇ ਡਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਸੂਰਮਾ ਨਹੀ ਕਾਯਰ ਹੈ ॥ ਅਰ ਪਤੀ ਸਾਥ ਦਗਧ ਹੋਨੇਕੇ ਸਮੇ ਘਰਕੇ ਬਰਤਨੋਂ ਕੀ ਰਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਤੀ ਨਹੀ ਛਿਨਾਰ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਭਗਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡ

ਆਨਕਾਮੋਮੇ ਲਗਨੇ ਵਾਲਾ ਭਗਤ ਨਹੀਂ ਅਭਗਤ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਅਪਨਾਅਭਗਤ ਪਨਾ ਮਿਟਾਵਨਾਹੈ॥ ਤਬ ਰਣਕੇ ਸਨਮੁਖ ਜਾਤੇਸੂਰਮੇ ਵਤ ਅਰ ਚਿਖਾਕੇ ਸਨਮੁਖ ਜਾਤੀ ਸਤੀ ਵਤ ਅਪਨੇ ਕੋ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰੋ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਡਗ ਇਤਿ, ਮੂਲਮੇ ਸੰਧ-ਉਰਾ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਕਰਨ ਯੋਗਜ ਕਾਮਕੇਆਦਿਮੇ ਤਿਸਕਾ ਪੱਕਾ ਚਿਹਨ ਧਾਰਨਾ ਮਾਤ੍ਰਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਆਗੇ ਸੰਧਉਰਾਕੇ ਖੰਡਾ ਨਾਲੀਯੇਰ ਅਰਥਕਰੈਂਗੇ॥ ਯਹ ਯਾਵ ਰਹੇ ॥ਡਗਮਗ,ਅਤਜੰਤ ਡੋਲਨਾ ਛੋਡਵਾਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਸੰਬੰਧੀਮਗ,ਭਗਤੀ ਮਾਰਗਸੇਡਗ, ਡੋਲ ਨਾ ਛੋਡ ਹੇਮਨ ਬਾਵਲੇ॥ਅਰ ਡੋਲਨਾ ਛੋਡਕੇ ਸਚੇਸੂਰਮੇ ਅਰ ਸਚੀ ਸਤੀ ਵਤਅਪਨੇ ਆਪ ਕਉ ਸਮਝਾਉ॥ ਜੈਸੇ ਉਨ ਦੋਨੋਮੇ ਸੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤਕੋ ਸਮਝਾਵੈਹੈ॥ਹੇ ਮਨ ਅਬ-ਪਤੀਕੇ ਮਰਨ ਸਮੇ ਤਿਸਕੇ ਸਾਥ ਚਲਨੇ ਸੇ ਹੀ ਸਿਧਿ ਪਾਈਐ, ਸੰਖ ਰਿਖੀ ਅਰ ਅੰਗਰਾ ਰਿਖੀ ਕੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਯੋਂ ਮੇ ਕਹਜਾ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਕ੍ਰੋੜ ਬਰਖ ਸ੍ਵਰਗਕਾ ਬਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਗਾ॥ ਯਾਤੇ ਅਬ ਕਾਹੂ ਬਰਤਨ ਕੋ ਸੰਚਨਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮਤ ਲਗਾਉ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਸਤੀ ਹੋਨੇਕੀ ਨਿਸਾਨੀ ਤੈਨੇ ਹਾਥਮੇ ਸੰਧਉਰਾ, ਨਾਲੀਯੇਰ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਅਰਸੂਰਮਾ ਮਨਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈ ਹੇ ਮਨ ਅਬ ਰਣ ਮੈ ਸਨਮੁਖ ਹੋਇ ਕਰ ਮਰੇ ਦੇਹ ਤਜਾਗਨੇ ਸੇਹੀ ਸਿਧਿ ਪਾਈਐ, ਬਡੀ ਦਿਬਜ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਵਾਲਾ ਸ੍ਵਰਗ ਮਿਲੇਗਾ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਸਭ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਤੈਨੇ ਸੂਰਬੀਰੋਂ ਕਾ ਚਿੰਨ ਹਾਥਮੇ ਸੰਧਉਰਾ, ਖੰਡਾ ਲੀਆ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਹੇ ਮਨ ਤੈ ਭੀ ਭਕਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਪਾਯਕੇ ਭਕਤ ਨਾਮ ਧਰਾਯਾਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਇਸਨਾਮ ਕੋ ਸਚਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਨਿਸੰਗ ਹੋਕੇ ਭਕਤੀ ਕਰ॥ਪੁਨਾ ਜੀਵਤ੍ਰ ਭਾਵਤੇ ਮਰਣੇ ਹੇਤ ਔ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਅਗਨਿਮੇ ਜਲਨੇ ਹੇਤ॥ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪ ਨਾਰੀਏਲ ਔ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪ ਖੰਡਾ ਤੈਨੇ ਸਤੀ ਸੂਰਮੇਕੇ ਚਿੰਨ ਭੀ ਧਾਰਨ ਕਰ ਰਖੇਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਭਗਤੀ ਓਰ ਸੇ ਹਟ ਕਰ ਅਬ ਤੇਰੀ ਜਗਤ ਕੋ ਖੁਆਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਮੈ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾ ਹੋਨੀ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਾਮ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਮੋਹਕੀ ਸੇਨਾਕੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਔ ਮਾਇਆ, ਛਲਜੋਜੀਵੋਂਨੇਲੀਨੇ, ਅਪਨੇਮੈ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਰਖੇਂ ਹੈਂ॥ ਇਆਬਿਧ, ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਭਾਵ ਇਨਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜਗਤ ਬਿਗੂਤਾ, ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਜਨਮ ਮਰਨਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹਮੇ ਪੜੇ ਖਰਾਬ ਹੋਰਹੇਹੈਂ॥ ਔ ਇਸ ਖਰਾਬੀਸੇ ਵਹੁ ਬਚੇਹੈਂ॥ ਜਿਨਹੁਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਨਹੀ ਛੋਡਿਆ ਤਿਸਕਾਤਰਨੇ ਹੇਤ ਆਸਰਾ ਲੀਆਹੈ॥ ਯਹਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਹੇ ਮਨ ਰਾਜਾ ਰਾਮਕਾ ਆਸਰਾ ਨਾ ਛੋਡੋ॥ ਜੋ ਸਗਲ ਜਗਤ ਸੇ ਉਚੇ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਭੀਉਚਾ, ਬਡਾਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਸਾਂਗ ਕੋ ਸਫਲਕਰਨੇ

ਹੇਤ ਤਿਸਕੀ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ੨ ॥ ੧੭ ॥ ੬੮ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਫੁਰਮਾਨ ਤੇਰਾ ਸਿਰੈ ਊਪਰ ਫਿਰਿ ਨ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰ ॥ ਤੂਹੀ ਦਰੀਆ ਤੂਹੀ ਕਰੀਆ ਤੁਝੈ ਤੇ ਨਿਸਤਾਰ ॥੧॥ ਬੰਦੇ ਬੰਦਗੀ ਇਕਤੀਆਰ॥ਸਾਹਿਬੁ ਰੋਸੁ ਧਰਉ ਕਿ ਪਿਆਰੁ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਆਧਾਰੁ ਮੇਰਾ ਜਿਉ ਫੂਲੁ ਜਈ ਹੈ ਨਾਰੁ॥ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਗੁਲਾਮੁ ਘਰ ਕਾ ਜੀਆਇ ਭਾਵੈ ਮਾਰਿ॥੨॥੧੮ ॥ ੬੯ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਸਰਬਸੇ ਬਡੇ ਕਹੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਹੇਤ ਬੇਨਤੀ ਕਹੇ ਫੁਰਮਾਨ ਇਤਿ ਫੁਰਮਾਨ ਤੇਰਾ, ਹੁਕਮ ਤੇਰਾ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹਮਾਰੇ ਸਿਰੈ ਊਪਰ, ਸਿਰ ਕੇ ਊਪਰ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਆਪਕੇ ਹੁਕਮ ਕੋ ਹਮ ਬਡੇ ਸਤਕਾਰ ਸੈ ਮਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਾਨਨੇ ਮੈ ਫਿਰ ਨ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰ,ਹੁਕਮ ਸੁਣਨੇ ਪੀਛੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਐਸਾ ਹੁਕਮ ਕਿਉ ਦੀਆ ਐਸਾ ਕਿਉ ਨਾ ਦੀਆ ਐਸੀ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਅਰ ਤਰਕ ਤੋ ਤਬ ਕਰੇ ਜਬ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰੇ ਕਾਹੂਕੋ ਕੁਛ ਕਰਨੇ ਯੋਗ ਸਮਝੇ ॥ ਸੋ ਦੂਸਰਾ ਕੋਊ ਹੈ ਨਹੀ ਡੁਬਾਵਨੇ ਤਰਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਸਰਬ ਰੂਪ ਤੂਹੀ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤੂਹੀ ਇਤਿ,ਪ੍ਰਸਿਧ ਨਦੀ ਸਮੁਦ੍ਰ ਰੂਪ ਡੋਬਨੇ ਵਾਲਾ ਦਰੀਆ ਭੀ ਤੂਹੀ ਬਨ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤਿਨਸੇ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਨਾਵਿਕ ਜਹਾਜੀ ਰੂਪ ਕਰੀਆ, ਮਲਾਹ ਭੀ ਤੂਹੀ ਬਨ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਪਰਮਾਰਥ ਮੇ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਮਹਾ ਸਾਗਰ ਭੀ ਜੀਵੋਂਕੇ ਡੋਬਨੇ ਹੇਤ ਤੂਹੀ ਬਨ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤਾਸੇ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਗੁਰੂਭੀ ਤੂਹੀ ਬਨ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹਮਕੋ ਨਿਸਚੇ ਹੈ ਹਮਾਰਾ ਤੁਝੈਤੇ ਨਿਸਤਾਰ, ਤੇਰੇ ਸੇਹੀ ਤਰਨਾ ਹੋਵੇਹੈ ਤੇਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨਾ ਤਰਨਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥੧॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਜੀਵੋ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਬੰਦੇ ਇਤਿ, ਬੰਦੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਦਾਸੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਹੇਤ ਬੰਦਗੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਇਕਤੀਆਰ, ਇਖਤਿਆਰ ਭਾਵ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ॥ ਸਾਹਿਬ, ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਚਾਹੋ ਕੁਛ ਨਯੂਨਤਾ ਦੇਖਕੇ ਤੁਮਾਰੇ ਊਪਰ ਰੋਸ ਧਰਉ, ਕੋਪ ਕਰੇ ਇਤਰ ਜਨਮ ਦੇਵੇ ਚਾਹੇ ਪਿਆਰ, ਪੂਰਨ ਭਕਤੀ ਦੇਖਕੇ ਤਤਕਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਤੁਮਾਰੀ ਮੁਕਤੀ ਕਰਦੇਵੇ ॥ ਤੁਮ ਕੇਵਲ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਤੁਮਕੋ ਦੁਰਲਭ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਦਈ ਹੈ ਵਹੁ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ॥੧॥ ਅਰ ਭਕਤੀ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਆਪਕੀ ਭਕਤੀ ਹੀ ਹਮਕੋ ਤਰਨੇ ਹਿਤ ਪੂਰਾ ਆਸਰਾ ਹੈ॥ ਹਮ ਇਸੀ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥

ਐਸੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭੀ ਕਰੋ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾਮ ਇਤਿ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਜੈਸੇ ਅੰਧੇਕੋ ਛਟੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ਐਸੇ ਆਪਕਾ ਨਾਮਹੀ ਹਮਕੋ ਆਸਰਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਹਮ ਆਪ ਕੀਭਗਤੀ ਸੇ ਐਸੇ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕਮਲ ਫੂਲ ਜਾਵੇ ਹੈ ਨਾਰਿ, ਜਲਕੋ ਪਾਇਕਰ॥ ਵਾ ਜੈਸੇ ਫੂਲ ਜਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਸਿੰਨਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ਨਾਰਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਮਿਲਕੇ ਭਾਵ ਯਹ ਜੈਸੇ ਕਮਲੋਂ ਕਾ ਜੀਵਨ ਜਲਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਕਾਜੀਵਨ ਪਤਿਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨਾ ਆਪਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਆਨ ਕੇ ਨਹੀਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੋਲ ਲੀਏ ਦਾਸ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜਾਨਕੇ ਮੇਰੇ ਸੇ ਵਰਤੋ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਭਗਵਨ ਜੈਸੇ ਬਾਹਰ ਮੋਲ ਲੀਏ ਘਰਕੇ ਦਾਸ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੋ ਪੂਰਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਵਹੁ ਉਸਕੋ ਭਲਾ ਜਾਨੇ ਹੈ ਤਬ ਪੂਰੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਬੁਰਾ ਜਾਨੇ ਹੈ ਘਰ ਸੇ ਨਿਕਾਲ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮੈਂਭੀ ਆਪਕੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪ ਘਰ ਕਾ ਗੁਲਾਮ, ਮੋਲ ਲੀਆ ਦਾਸ ਹੋਂ॥ ਆਗੇ ਭਕਤੀ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਦੇਖਕੇ ਆਪ ਮੇਰੇਕੋ ਜੀਆਇ, ਜੀ ਆਵੋ॥ ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਛੁਡਾਇ ਲੇਵੇ ॥ ਚਾਹੇ ਨਯੂਨਤਾ ਦੇਖਕੇ ਮਾਰਿ, ਆਨ ਜੂਨੀਆ ਮੈ ਫੇਰੋ ॥ ਹਮਾਰਾ ਇਸਮੇ ਕੁਛ ਉਜਰ ਨਹੀ॥ ਐਸੇ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧੮ ॥ ੬੯ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਜੀਅ ਜੋਨਿ ਮਹਿ ਭ੍ਰਮਤ ਨੰਦ ਬਹੁ ਥਾਕੋਰੇ ॥ ਭਗਤਿ ਹੇਤਿ ਅਵਤਾਰੁ ਲੀਓ ਹੈ ਭਾਗੁ ਬਡੋ ਬਪੁਰਾ ਕੋਰੇ ॥ ੧ ॥ ਤੁਮ ਜੁ ਕਹਤ ਹਉ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦਨ ਨੰਦ ਸੁਨੰਦਨ ਕਾਕੋਰੇ ॥ ਧਰਨਿ ਅਕਾਸ ਦਸੋ ਦਿਸ ਨਾਹੀ ਤਬ ਇਹੁ ਨੰਦੁ ਕਹਾਥੋ ਰੇ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੰਕਟਿ ਨਹੀ ਪਰੈ ਜੋਨਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨ ਜਾਕੋਰੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕੋ ਸੁਆਮੀ ਐਸੋ ਠਾਕੁਰੁ ਜਾਕੈ ਮਾਈ ਨ ਬਾਪੋਰੇ ॥ ੨ ॥ ੧੯ ॥ ੭੦ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਕਹੀ ਭਕਤੀ ਕਰਨੀ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ॥ ਇਸਵਾਰਤਾਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ॥ ਜੋ ਨਿੰਦਾਕੀ ਪਰਨਾਲੀ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੀ ਉਸਤਤੀ ਮੇ ਪ੍ਰਸਿੰਨਹੈ॥ ਤਿਨਮੇਸੇ ਏਕਨੇ ਕਹ੍ਯਾ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਨਾਮਕਾ ਜਾਪ ਕਰੋ॥ ਤਿਸਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕਬੀਰ ਨਿਰ ਗੁਣਕੇ ਬੋਧਕ ਨਾਮੋਕੇ ਜਪਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਇਸ ਨਾਮਕੋ ਨਿੰਦਾ ਬੋਧਕਤਾ ਸਿਧ

ਕਰੇ ॥ ਲਖ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਜਿਸ ਜੀਵਕੇ ਗ੍ਰਹਮੇ ਈਸ਼੍ਵਰਨੇ ਅਪਨੇ ਅਵਤਾਰ ਲੀਯੇ ਉਨ ਉਨ ਜੀਵੋਂਨੇ ਪੂਰਬ ਕਾਹੂ ਕਾਹੂ ਜਨਮਮੇ ਅਤਜੇਤ ਈਸ਼੍ਵਰਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ ਵਾਤਸਲਜ ਭਕਤੀ ਹੇਤ ਪੁਤ੍ਰ ਰੂਪਤਾ ਕੇ ਬਰ ਮਾਗੇ ॥ ਈਸ਼੍ਵਰਨੇ ਉਨਕੇ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕਰਨ ਹੇਤ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕੀਏ ॥ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕਾਹੂਕੇ ਗ੍ਰਹਮੇ ਅੰਸ ਰੂਪ ਸੇ ਕਾਹੂਕੇ ਗ੍ਰਹਮੇ ਕਲਾ ਰੂਪਸੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰੇ ॥ ਪੂਰਨ ਰੂਪਸੇ ਈਸ਼੍ਵਰਨੇ ਕਹੀਂ ਅਵ ਤਾਰ ਨਹੀ ਧਾਰਯਾ ॥ ਪੂਰਾਹੀ ਈਸ਼੍ਵਰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਜਿਨ ਬੈਕੁੰਠ ਖੀਰ ਸਾਗਰਆਦਿ ਥਾਨੋਂਸੇ ਆਵੇਹੈ ਵਹੁ ਸਰਬਥਾ ਖਾਲੀ ਹੋਜਾਨੇ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਪੂਰਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨਾ ਕਹੇ ਸੋ ਉਸਤਤੀ ਹੇਤ ਕਹੇਹੈ ॥ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀ ॥ ਯਥਾਰਥ ਵਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅੰਸ ਵਾ ਕਲਾ ਸੇ ਕਹੇਹੈ॥ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ ॥ਨੰਦਨੇ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇ ਚੌਰਾਸੀ ਚਕ੍ਰਸੇ ਆਇਕੇ ਬਸੁਕੇ ਘਰਮੇ ਜਨਮਲੇ ਬਿਸ਼ਨੁ ਭਕਤੀ ਕਰੀ ॥ ਬਿਸ ਨੁ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਕਹਯਾ ਬਰ ਮਾਂਗ ॥ ਨੰਦਨੇ ਕਹਯਾ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਹਮੋਂ ਬਾਲ ਰੂਪਸੇ ਆਓ ॥ ਬਿਸ਼ਨੁ ਕ੍ਰਿਸ਼੍ਨ ਨਾਮਸੇ ਉਸਕੇ ਘਰਮੇ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ॥ ਏਤੀ ਬਾਰਤਾ ਕੋ ਲੇਕਰ ਜੋ ਤੁਮ ਉਸਕੋ ਪਿਤਾ ਠਹਰਾਵਤੇਹੋ ਸੋ ਅਨੁਚਿਤਹੈ ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਮੂਲਮੇ ਇਸਕਾ ਖੰਡਨ ਕਰੇ ॥ ਮੂਲਕੇ ਲਖ ਚੌਰਾਸੀ ਪਾਠਕਾ ਚਉਰਾਸੀ ਲਖ ਜੀਅ ਜੋਨਿ ਮਹ, ਐਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੋ ਜੀਵੋਂਕੀ ਜੋਨੀਆਹੈਂ ॥ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋਂਕਾ ਫਲ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਜਬ ਤਿਨਮੇ ਭਰਮਤ, ਬਿਚਰਤਾ ਹੂਆ ਜਿਸਕੋ ਤੁਮ ਈਸ਼੍ਵਰਕਾ ਬਾਪ ਕਹਤੇਹੋ ਵਹੁ ਨੰਦ ਅਹੀਰ ਥਕ ਗਯਾ ॥ ਤਬ ਉਸਨੇ ਆਇ ਕਰ ਏਕ ਜਨਮ ਬਸੂਦੇਵਕੇ ਘਰਮੇ ਪਾਇਆ ॥ ਅਰ ਉਹਾਂ ਈਸ਼੍ਵਰਕੀ ਬਹੁਤ ਭਕਤੀ ਕਰੀ ॥ ਈਸ਼੍ਵਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ ॥ ਤਬ ਕਹਯਾ ਮੁਝੇ ਬਾਲ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਵੋ ॥ ਬਿਸ਼ਨੁਨੇ ਤਿਸਕੀ ਭਗਤਿ ਹੇਤ, ਭਗਤਿਕੇ ਨਿਮਿਤਸੇ ॥ ਤਿਸਕੇ ਗ੍ਰਹਮੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੂਪਸੇ ਆਇ ਅਵਤਾਰ ਲੀਆ ॥ ਇਸ ਨਿਮਿਤਸੇ ਭਾਗ ਬਡੋ ਬਪੁਰਾਕੋ ਰੇ, ਬਡਾ ਭਾਗ ਹੋਤਾਭਯਾ ਤਿਸ ਨੰਦ ਬਿਚਾਰੇਕਾ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਏਤੇ ਨੰਦਕੇ ਗ੍ਰਹਮੇ ਆਵਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਜੋਤੁਮ ਈ-ਸ਼੍ਵਰਕੋ ਨੰਦ ਕਾ ਨੰਦਨ ਕਹਤੇਹੋ ਤਿਸਮੇ ਤੁਮਾਰਾ ਅਗਜਾਨ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਹਮ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਪੂਛਤੇਹੈਂ ਨੰਦ ਸੁਨੰਦਨ ਕਾਕੋਰੇ, ਵਹੁ ਨੰਦ ਕਿਸਕਾ ਪੁਤ੍ਰਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਿਸੇਕਾ ਪੁਤ੍ਰਹੈ ਵਾਸ੍ਵਤੇ ਹੈ॥ਇਨ ਵਿਕਲਪੋਂਮੇ ਜੇਕਰ ਤੁਮ ਕਹੋ ਵਹੁ ਅਪਨੇ ਪਿਤਾਕਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਉਸਕਾ ਪਿਤਾ ਅਪਨੇ ਪਿਤਾਕਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਾਤੇ ਜਾਤੇ ਸਭਕਾ ਆਦਿ ਪਿਤਾ ਮਨੁਹੈ ਵਾ ਬ੍ਰਹਮਾਹੈ ॥ ਤਿਸਕਾ ਪਿਤਾ ਈਸ਼੍ਵਰਹੈ ॥ ਤਾਕਾ ਪਿਤਾ ਕੋਈ ਨਹੀ

ਵਹੁ ਅਨਾਦਿ ਸੁਤੇ ਸਿਧਹੈ ਸੋਈ ਯਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ੍ਹੈ॥ ਜੇ ਕਰ ਤੁਮ ਐਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸਰਬ ਕਾ ਪਿਤਾ ਮਾਨੋ॥ ਤਬ ਨੰਦਕਾ ਨੰਦਨ ਕਿਉ ਬੋਲਤੇਹੋ ਨੰਦਕਾ ਬਾਪ ਬੋਲੋ॥ ਐਸਾ ਬੋਲਨੇਮੇ ਲੱਜਾਹੈ॥ ਤਬ ਨੰਦਕੋ ਕਿਸੇਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾ ਕਹੋ ਸੁਤੇ ਸਿਧ ਮਾਨੋਂ ਸੋ ਸੁਤੇ ਸਿਧ ਹੋਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਧਰਨਿ ਇਤਿ, ਜਿਸਕੋ ਤੁਮ ਸੁਤੇ ਸਿਧਕਹਤੇਹੋ॥ ਜਬ ਮਹਾ ਪ੍ਰਲਯਕੇ ਸਮਯਮੇ ਧਰਨਿ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਔ ਅਕਾਸ, ਗਗਨ॥ ਅਰਥਾਤ ਆਕਾਸਾਦਿ ਮਹਾਂ ਭੂਤੋਂ ਵਤ ਪਛਮ,ਪੂਰਬ, ਉੱਤਰ,ਦਖਣ, ਈਸਾਨ, ਵਾਯਵ,ਨੈਰਤ, ਆਗਨੇਯ, ਉਰਧ ਅਧਯੇਦਸੋ ਦਿਸਾ ਨਹੀਥੀ ਕੇਵਲ ਜੁਗ ਛਤੀਹ ਵਰਤਿਯਾ ਧੁੰਧੂਕਾਰਾ ਬਰਨਸੇ ਅੰਧਕਾਰ ਮਾਤ੍ਰਥਾ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਜਿਸਕੋ ਤੁਮ ਸੁਤੇ ਕਹਤੇਹੋ ਯਹਨੰਦ ਕਹਾਂ ਥਾ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਮਾਤ੍ਰ ਨਾ ਹੋਨੇਤੇ ਕਹੀਂ ਨਹੀ ਥਾ॥ ਅਰ ਸਰਬਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਉਸ ਸਮੇਭੀ ਐਸਾਹੀਥਾ॥ ੧॥ ਤਾਤੇ ਈਸ਼੍ਵਰਕੋ ਕਾਹੂਕਾ ਬੇਟਾ ਬਾਪਕੇ ਉਸ ਨਾਮਸੇ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਯੋਗ ਨਹੀ॥ ਕਿੰਤੁ ਨਿਰੰਜਨ ਜਾਨ ਕੇ ਕਰਨੀ ਯੋਗਹੈ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਨਿਰੰਜਨ ਨਾਮਕਾ ਅਰਥ ਕਹੇਸੰਕਟ ਇਤਿ, ਸੋ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕਾਹੂ ਗਰਭਾਦਿ ਸੰਕਟ, ਦੁਖਮੇ ਨਹੀ ਪੜੇ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਹੂ ਪਸੂ ਮਨੁਖਜਾਦਿ ਯੋਨੀਮੇ ਵਾ ਮਾਤਾਕੀ ਭਗ ਰੂਪ ਮਾਰਗਮੇ ਨਹੀ ਆਵੇ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨ ਜਾਕੋਰੇ, ਜਿਸ ਈਸ਼੍ਵਰਕਾ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਨਿਰੰਜਨ ਯਹ ਨਾਮਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਅਜਨਮਾ ਪੁਰਖਹੈ ਸੋਈ ਹਮਾਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀਹੈ॥ ਯਹ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤੁਮਤੋ ਨਾਮ ਲੇਨੇਮੈ ਹੀ ਈਸ਼੍ਵਰਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇਨੰਦਕੇ ਘਰਮੈ ਨਾਨਾ ਲੀਲਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮਾਨਕੇ ਉਸਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਤੇਹੋ॥ ਅਰ ਹਮਾਰਾ ਵਹੁ ਠਾਕੁਰੁ,ਸ੍ਵਾਮੀਹੈ ਜਿਸਕੇ ਮਾਤਾ ਨਾ ਪਿਤਾ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਅਜਨਮਾ ਪੁਰਖਹੈ ਹਮ ਉਸਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਤੇਹੈਂ॥ ਜਿਸਕੇ ਕੋਈ ਮਾਈ ਬਾਪਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਕਾਹੂਕਾ ਬੇਟਾਹੈ ਉਸਕੀਉਪਾਸਨਾ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ਇਸ ਕਹਨੇਸੇ ਯਹਿ ਸਿਧ ਹੂਆ ਦੇਵਕੀਪੁੱਤ੍ਰ ਵਾਸੁਦੇਵ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਕੰਸਾਰਾਤਿ ਮਧੁ ਸੂਦਨ ਮੁਰਾਰਿ ਦਸਰਥ ਨੰਦ ਰਾਵਣਾਰਿ ਐਸੇ ਐਸੇ ਨਾਮੋਂਸੇ ਕਾਹੂਕਾ ਬੇਟਾ ਕਾਹੂਕਾ ਵੈਰੀ ਕਾਹੂਕਾ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨੀ ਤੁਛਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬੇਟਾ ਬਨਨਾ ਵੈਰੀ ਹੋਨਾ ਇਤਜਾਦਿਕ ਜੀਵੋਂਕੇ ਸੁਭਾਵਹੈਂ॥ ਜਬ ਈਸ਼੍ਵਰ ਭੀ ਇਨ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਇਸਕੀ ਈਸ੍ਵਰਤਾ ਕਿਆ ਰਹੇ ਅਰ ਜੀਵੋਂਸੇ ਅਧਿਕਤਾ ਕਿਆ ਰਹੇ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਨਮੇ ਕਾਹੂ ਵੈਰੀ ਮਿਤ੍ਰਾਦਿ ਜੀਵ ਸੁਭਾਵੋਂਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤੀ ਹੋਵੇ॥ ਐਸੇ ਨਾਮੋਂਸੇ ਈਸ੍ਵਰਕਾ ਜਾਪ ਕਰਨਾ॥ ਅਰ ਉਸਨੇ

ਕੰਸ ਮਾਰਿਆ ॥ ਰਾਵਣ ਮਾਰਿਯਾ॥ ਸਮੁਦ੍ਰਪੈ ਪੁਲ ਬਾਧਯਾ ॥ ਹਾਥ ਪੈ ਗੋਵਰਧਨ ਉਠਾਯਾ॥ ਗੋਪੀਆਂ ਸੰਗ ਰਾਸ ਬਿਲਾਸ ਕੀਏ ॥ ਐਸੀ ਨਿੰਦਾਕੀ ਬਡੀ ਭੈਣ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰਨੀ ਉਨ ਲੋਗੋਂ ਹੇਤ ਭਲੀ ਰਹੇ॥ ਜਿਨਕੋ ਇਨਹੀ ਬਾਤੋਂਕੇ ਸ੍ਰਵਣ ਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਬਡਾ ਸਮਰਥਹੈ ਐਸਾ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਈਸ੍ਵਰ ਹੀ ਨਿਖਲ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਕਰੇਹੈ॥ ਈਸ੍ਵਰਹੀ ਨਿਖਲਕੋ ਪਾਲੇਹੈ ॥ ਵਹੀ ਨਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਅਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਉਸਕਾ ਸਤਹੈ ਚਿਤਹੈ ਆਨੰਦਹੈ ਅਜਹੈ ਅਬਿਨਾਸੀਹੈ ਐਸੇ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਉਨਕੋ ਇਨ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿ ਭਾਵਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਾਮੋ ਸੇ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨੀ ਸਾਰ ਨਹੀ॥ ਵਹੁ ਉਨ ਨਾਮੋਸੇ ਉਪਾਸਨਾ ਨਾ ਕਰੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਗੁਰੂਜੀਨੇ ਸੱਤਨਾਮਸੇ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨੀ ਕਹੀਹੈ॥ ਅਰ ਗੀਤਾਦਿਕੋਂਮੇ ਭੀ ਓਂ ਤਤ ਸਤ ਐਸੇਹੀ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਨੇ ਕਹੇਹੈਂ॥ ਨਿੰਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਨਾਮ ਨਹੀ ਕਹੇ॥ ਯਦਯਪਿ ਸਹਸ੍ਰ ਨਾਮਕੇ ਆਦਿਮੇ ਬਯਾਸਜੀਨੇ ਲਿਖਯਾਹੈ॥ ਜੋ ਮਹਾਤਮਾ ਲੋਗੋਨੇ ਗੁਣ ਕਰਮਸੇ ਨਾਮ ਕਹੇਹੈ॥ ਅਰ ਜੋ ਰਿਖੀ ਲੋਗੋਂਨੇ ਵੇਦ ਸੇ ਸਦਾਦਿ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਾਮ ਕਹੇਹੈ॥ ਮੈ ਤਿਨਕੋ ਕਲਯਾਣ ਹੇਤ ਕਹਤਾਹੋਂ॥ ਜੇਕਰ ਗੁਣ ਕਰਮ ਵਾਲੇਨਾਮ ਨਿੰਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕਹੈਂ॥ ਤਬ ਬਯਾਸਜੀਨੇ ਸਹਸ੍ਰ ਨਾਮਮੇ ਕਿਉ ਕਹੇ॥ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀਨੇ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰਾਦਿ ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇਮੇ ਕਿਉਂ ਕਹੇ॥ ਅਰ ਕਹੇ ਤੋ ਈਹਾਂ ਉਨ ਨਾਮੋਕੇ ਲੇਨੇਮੈ ਐਸੀ ਤਰਕ ਕਿਉਂ ਉਠਾਈ॥ ਜਿਸਕੋ ਸੁਣਤੇ ਥੋੜਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਨਾਸਤਿਕ ਬਤਾਵੇ॥ ਈਹਾਂ ਯਹ ਅਸੰਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਤਥਾਪਿ ਉਤਰ ਇਸਕਾ ਪਹਲੇਹੀ ਉਥਾਨਮੇ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਪੁਨਾ ਕਹੈਹੈ॥ ਜਿਨਕੋ ਅਲਪ ਸਮਝਹੈ ਤਿਨ ਹੇਤ ਵਹੁਨਾਮਹੈ॥ ਜਿਨਕੋ ਅਧਿਕਹੈ ਉਨ ਹੇਤ ਦੂਸਰੇ ਨਾਮਹੈ॥ ਪਹਿਲੇ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਈਹਾਂ ਅਧਿਕ ਗਯਾਨ ਵਾਲੇ ਕਬੀਰਕੋ ਨ੍ਯੂਨ ਗਯਾਨ ਵਾਲੇਨੈ॥ ਅਲਪ ਗਯਾਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਜਪਨੇ ਯੋਗ ਨਾਮਕਾ ਕਥਨ ਕੀਆ॥ ਤਿਸਪੈ ਉਸਕੋ ਅਧਿਕ ਸਮਝ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯਾ॥ ਯਾਤੇ ਕੁਛ ਅਸੰਕਾ ਨਹੀ॥ ਐਸੇਹੀ ਇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮੈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭੇਦਸੇ ਪਾਂਡੇ ਤੁਮਰਾ ਰਾਮ ਚੰਦ ਇਤਯਾਦਿਔਰਥਾਨੋਮੇ ਬਿਵਸਥਾ ਜਾਨ ਲੇਨੀ॥ ੨ ॥ ੧੯ ॥ ੭੦ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਨਿੰਦਉ ਨਿੰਦਉ ਮੋਕਉ ਲੋਗ ਨਿੰਦਉ ॥ਨਿੰਦਾ ਜਨ ਕਉ ਖਰੀ ਪਿਆਰੀ॥ ਨਿੰਦਾ ਬਾਪ ਨਿੰਦਾ ਮਹਤਾਰੀ॥੧॥

ਰਹਾਉ॥ ਨਿੰਦਾ ਹੋਇ ਤ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਈਐ ॥ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਮਨਹਿ ਬਸਾਈਐ ॥ ਰਿਦੈ ਸੁਧ ਜਉ ਨਿੰਦਾ ਹੋਇ ॥ ਹਮਰੇ ਕਪਰੇ ਨਿੰਦਕੁ ਧੋਇ ॥ ੧ ॥ ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ ਸੁ ਹਮਰਾ ਮੀਤੁ ॥ ਨਿੰਦਕ ਮਾਹਿ ਹਮਾਰਾ ਚੀਤੁ ॥ ਨਿੰਦਕੁ ਸੋ ਜੋ ਨਿੰਦਾ ਹੋਰੈ ॥ ਹਮਰਾ ਜੀਵਨੁ ਨਿੰਦਕੁ ਲੋਰੈ ॥ ੨ ॥ ਨਿੰਦਾ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰੁ॥ ਨਿੰਦਾ ਹਮਰਾ ਕਰੈ ਉਧਾਰ ॥ ਜਨ ਕਬੀਰ ਕਉ ਨਿੰਦਾ ਸਾਰ ॥ ਨਿੰਦਕ ਡੂਬਾ ਹਮ ਉਤਰੇ ਪਾਰ ॥ ੩ ॥ ੨੦ ॥੭੧ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਜਾਕੇ ਮਾਈ ਨ ਬਾਪੋ ਰੇ ਈਹਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪਾਠਸੇ ਸਾਕਾਰਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸੇ ਨਿਰਾਕਾਰ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕੋ ਮੁਖ ਕਹਿਤੇ ਕਬੀਰ ਕੀ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਸਾਕਾਰ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸੇ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਭੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਮੈ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤ ਹੂਏ ॥ ਜੋ ਕੈਸਾ ਨਾਸਤਕ ਹੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਕੇ ਨਾਮ ਮੇ ਤਰਕ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਸੇ ਨਿੰਦਾ ਕੋ ਸੁਨ ਕੇ ਕਬੀਰ ਅਪਨੇ ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਚਿਤ ਕਰਮ ਕਾ ਹਿੱਸਾ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਜਾਨ ਕੇ ਅਤਯੰਤ ਉਤਸਾਹ ਸੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਹੇ॥ ਨਿੰਦਉ ਇਤਿ ਹੇ ਸਗੁਣ ਕੋ ਭੀ ਸਮਜਕ ਨਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋ ਮੇਰੀ ਨਾਸ੍ਤਿਕ ਨਾਮ ਲੇ ਲੇ ਕਰ ਤੁਮ ਬਾਰਮ ਬਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰੋ ਨਿੰਦਾ ਜਨ ਕਉ ਖਰੀ ਪਿਆਰੀ, ਮੁਝ ਜਨ ਕੋ ਤੁਮਾਰੀ ਕਰੀ ਨਿੰਦਾ ਅਤਯੰਤ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇਵੇਦਮੇਂ ਗਜਾਨ ਵਾਨਕੇ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਹਿੱਸੇ ਲਿਖੇ ਹੈਂ॥ ਜੋ ਸੇਵਕ ਪੁਰਖ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਚਿਤ ਲੇ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਦ੍ਵੈਖੀ ਜਨ ਨਿੰਦਾਦਿ ਅਪਰਾਧੋਂ ਦ੍ਵਾਰਾਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਚਿਤ ਲੇ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ਯਾਹੀ ਤੇ ਤੁਮਾਰੀ ਕਰੀ ਨਿੰਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪਾਪ ਕਰਮ ਦੂਰਕਰ ਰਛਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਨਿੰਦਾ ਬਾਪ, ਨਿੰਦਾ ਹਮ ਕੋ ਪਿਤਾ ਤੁਲਜ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇਬਾਲਕ ਕੇ ਮਲ ਮੂਤ੍ਰ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਮਾਤਾ ਬਾਲਕ ਕੋ ਸੁਧ ਰਖੇ ਹੈ ਤੈਸੇਅਪਨੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਪ ਮਲ ਦੂਰ ਕਰ ਸੁਧ ਰਖਨੇ ਸੇਨਿੰਦਾ ਮਹਤਾਰੀ, ਨਿੰਦਾਹਮ ਕੋ ਮਾਤਾ ਤੁਲਜ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਕਾਹੂ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਕਹਿਯਾਹੈ॥ ਮੈ ਅਪਨੇ ਨਿੰਦਕੋਂਕੋ ਮਾਤਾ ਸੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਸਮਝਤਾ ਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਾਤਾ ਹਾਥ ਸੇ ਮਲ ਉਠਾਵੇਹੈ ॥ ਨਿੰਦਕ ਜਿਹਬਾਸੇ ਮਲ ਉਠਾਵੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਐਸਾ ਉਪਕਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜਾਨ ਕੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਮਹਾਤਮਾ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕੇ ਆਦਿ ਮੇ ਨਿੰਦਕੋਂ ਕੋ ਸਜਨੋਂ ਸੇ ਪਹਲੇ ਬੰਦਨਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਪਹਲੇ ਬੰਦਨ

ਕਰਨੇ ਮੇ ਸੁਧੀ ਸਮੇ ਗੁਦਾ ਮੁਖ ਸੇ ਪਹਲੇ ਧੋਈ ਜਾਵੇ ਹੈ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥੧॥ ਕਿੰਚ ਲੋਕ ਮੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰ ਸੁਧ ਕਰਨੇ ਵਤ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਨਿੰਦਾ ਬੈਕੁੰਠ ਪਹੁਚਾਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਭੀਰ ਹਟਾਇ ਕਰ ਸਰਬਦਾ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਚਿਤ ਮੇ ਬਸਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਔਰ ਉਪਕਾਰ ਕਹੇ ਨਿੰਦਾ ਇਤਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਗਜ਼ਾਤਾ ਜਨੋਂ ਕੇ ਪਰਾਰਬਧ ਕਰਮ ਭੋਗ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਕ੍ਰਿਯ ਮਾਣ ਕਰਮੋਂ ਕਾ ਗਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਉਨਕੋ ਲੇਪ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਚਿਤ ਸੇਵਕ ਲੇ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਕੇਵਲ ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਚਿਤ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨੇ ਸੇ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲਾ ਰਹ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਨਿੰਦਾ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨਿੰਦਕ ਲੇ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਬੀ ਵਹੁ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨੇ ਸੇ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲੇ ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਚਿਤ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪਾਪ ਕਰਮ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਚਿਤ ਮੇ ਨਹੀ ਬਸੇ॥ ਜਬ ਨਿੰਦਾ ਸੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਤਬ ਭਲੀ ਭਾਤ ਬਸੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਉਸਤੁਤਿ ਹੀ ਹੋਵੇ ਨਿੰਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਭੀੜ ਸਮੀਪ ਮੈ ਬਹੁਤ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਨਾਮ ਜਪਨ ਮੈ ਪ੍ਰਤਿ ਬੰਧ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਨਿੰਦਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਵਹੁ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਭਗਤ ਜਨ ਏਕਾਂਤ ਬੈਠੇ ਨਾਮ ਜਪੇ ਹੈ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਏਕ ਵਾਰ ਏਕ ਹਾਥ ਮੇ ਸ਼ਰਾਬ ਕੀ ਬੋਤਲ ਦੂਸਰੇ ਹਾਥ ਮੇ ਬੇਸਜਾ ਕਾ ਹਾਥ ਪਕੜ ਕੇ ਕਬੀਰ ਕਾਸ਼ੀ ਮੇ ਫਿਰੇ ਥੇ॥ ਯਦਯਪਿ ਨਿੰਦਾ ਸੇ ਹੀ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਈਏ ਤਬ ਬੇਸਜਾ ਗਾਮੀ ਕਾਮੀ ਸੁਰਾਪੀ ਪਾਪੀ ਜੁਆਰੀ ਦੁਰਾ ਚਾਰੀ ਆਦਿਕ ਸਭੀ ਲੋਗ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨੇ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਅਰ ਜਬ ਯੇ ਭੀ ਬੈਕੁੰਠ ਗਏ ਤਬ ਮੰਦ ਕਰਮ ਨਿਸ਼ੇਧਕ ਬੇਦ ਵਾਕਜ ਭੀ ਬਜਰਥ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ਐਸੀ ਅਸੰਕਾ ਬਾਰਣ ਹੇਤ ਨਿੰਦਾ ਮੈ ਬਿਸੇਖ ਕਹੇ॥ ਰਿਦੈ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਸੇ ਕੋਈ ਨਿੰਦਾ ਯੋਗ ਕਰਮ ਨਾ ਹੂਯਾ ਹੋਵੇ ਤਿਸ ਰਿਦੈ ਸੁਧ, ਸੁਧ ਰਿਦੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਭਾਵ ਵਰਤਮਾਨ ਪਾਪ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਕੀ॥ ਜਬ ਜਗਤ ਮੈ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਨਿੰਦਾ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਚਿਤ ਮੈ ਐਸਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰੇ॥ ਜੋ ਹਮਰੇ ਕਪਰੇ, ਹਮਾਰੇ ਅੰਤਰ ਕੋ ਪਾਪ ਮਲ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਨਿੰਦਕ ਪੁਰਖ ਸੁਧ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੧॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹਮਾਰੀ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਹਮਾਰੇ ਪਾਪ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਹਮਕੋ ਸੁਧ ਕਰਨੇ ਰੂਪ ਉਪਕਾਰ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਪਿਆਰਾ ਹੈ॥ ਔ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਿਸ ਨਿੰਦਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮੇ ਹਮਾਰਾ ਚੀਤ, ਚਿਤ ਲਗਾ ਰਹਿਆ ਹੈ॥ ਕਿੰਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾ ਥਾਨ ਸੁਧ ਕਰਤੇ ਕੋ ਰੋਕ ਕੇ ਉਸਕੇ ਥਾਨ ਕੋ ਮੈਲਾ ਰਖਾਵੇ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਜਿਸ ਕਾ ਥਾਨ ਮੈਲਾ ਰਖਾਇਆ ਹੈ ਉਸ ਕਾ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਤੈਸੇ

ਹਮਾਰੇ ਛਿਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਸੇ ਸੁਧੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿੰਦਕ ਕੋ ਜੋ ਹੋਰੈ, ਨਿੰਦਾ ਸੇ ਰੋਕੇ ਸੋ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ॥ ਯਦਜਪਿ ਲੋਕੋਂ ਮੈ ਵਹੁ ਭਲਾ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਤੌਭੀ ਹਮ ਉਸ ਕੋ ਨਿੰਦਕ ਸੇ ਭਲਾ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ॥ ਯਾਤੇ ਸੋ, ਵਹੁ ਭੀ ਹਮਕੋ ਨਿੰਦਕ, ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਤੁਲਜਹੀ ਹੈ ॥ ਏਤੀ ਵਾਰਤਾ ਨਿੰਦਾ ਸੇ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿ ਕਰ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੈ ਚਲੇ ਹੈ ॥ ਹਮਰਾ ਇਤਿ ਪਾਪੋਂ ਸੇ ਪੁਰਖ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਤੁਲਜ ਅਸੁਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਨਿੰਦਕ ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੀਵਤੇ ਪੁਰਖ ਵਤ ਸੁਧ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਤੇ ਹਮਨੇ ਨਿਸਚੈ ਜਾਨਣਾ ॥ ਚਿਤ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨਾ ਨਿੰਦਕ ਹੀ ਚਾਹੇ ਹੈ ਔਰ ਨਹੀ ਚਾਹੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਨਿੰਦਾ ਹਮਾਰੀ ਮੇ ਜਿਸਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਤਿਸਮੇਹੀ ਹਮਾਰਾ ਪਿਆਰ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰਤੀ ਹੂਈ ਨਿੰਦਾ ਮਾਨੋਂ ਹਮਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਉਧਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਇਨ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਕਾਰਣੋਂ ਸੇ ਨਿੰਦਾ ਸੁੱਧ ਚਿੱਤ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਹੇਤ ਪਰਮ ਸ੍ਰੇਸਟ ਵਸਤੁ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸਕੀ ਹੋਵੇ ਵੁਹ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਤਰ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬੀਚ ਡੂਬੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਜਨ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮ ਭਕਤ ਜਨੋਂ ਕੋ ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਚਿਤ ਕਰਮ ਬਾਟਨੇਹੇਤ ਨਿੰਦਾ ਬਡੀ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਤਿਸ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਨਿੰਦਕ ਤੋ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਡੂਬਾ, ਡੂਬੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਹਮ, ਭਕਤ ਜਨ ਉਤਰੇ ਪਾਰ, ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਚਿਤ ਕਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇਕਰ ਬਿਦੇਹ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਸਬਦ ਮੇ ਯਹ ਭੀ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ਭਕਤੀ ਸੇ ਗਜਾਨ ਪਾਇ ਕਰ ਭੀ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪੁਰਖ ਮਨ ਕੇ ਨਾਸ ਸਹਿਤ ਵਾਸਨਾ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਭਗਤ ਗਜਾਨੀ ਕੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਤਬੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਇਨਕੇ ਲਾਭ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਇਨ ਮੇ ਮਨ ਕੇ ਨਾਸ ਮੈ ਹਠਯੋਗ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ਵਾਸ਼ਨਾ ਕੇ ਨਾਸ ਮੇਂ ਬਿਚਾਰ ਕਾਰਣ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਭਗਤ ਨੇ ਜਾਨਿਆ ਮਹਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਸੇ ਉਪਜੇ ਦੇਹ ਕੋ ਮੈ ਕਹਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬਡੀ ਉਤਮ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁਯੋਂ ਸੇ ਸੁੱਧ ਕਰੂੰ ॥ ਤਬ ਦੇਹ ਵਾਸਨਾ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜਬ ਭਗਤ ਨੇ ਜਾਨਿਆ ਲੋਗ ਤੋ ਸਭ ਸੇ ਬਡੇ ਮਨੁ ਕੀ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਭੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਵੁਹ ਬਡੇ ਕਾਮੀ ਥੇ ॥ ਇਸਤੇ ਮੈ ਸਭ ਸੇ ਅਪਨੀ ਉਸਤਤੀ ਕੀ ਕੈਸੇ ਇਛਾ ਕਰੂੰ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨ ਕੇ ਉਸਤਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਰੂਪ ਲੋਕ ਵਾਸਨਾ ਦੂਰ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਗਜਾਨ ਸਿਧ ਹੂਯੇ ਪੀਛੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਪੜਨੇ ਸੇ ਨਯਾ ਲਾਭ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਵਾਸਨਾ ਭੀ

ਦੂਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਸਭ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਵਨੇ ਮੇ ਮੁਖ ਕਾਰਣ ਲੋਕ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਤਯਾਗ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤਯਾਗ ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਮੇ ਸਮ ਰਹਨਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਵਾ ਨਿੰਦਾ ਮੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਅਪਨੀ ਨਿੰਦਾ ਭਾਹੀ ਇਤਯਲੰ ॥ ੩ ॥ ੨੦ ॥ ੭੧ ॥

ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਤੂ ਐਸਾ ਨਿਰਭਉ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਰਾਮ ਰਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬ ਹਮ ਹੋਤੇ ਤਬ ਤੁਮ ਨਾਹੀ ਅਬ ਤੁਮ ਹਹੁ ਹਮ ਨਾਹੀ ॥ ਅਬ ਹਮ ਤੁਮ ਏਕ ਭਏ ਹਹਿ ਏਕੈ ਦੇਖਤ ਮਨੁ ਪਤੀਆਹੀ ॥ ੧ ॥ ਜਬ ਬੁਧਿ ਹੋਤੀ ਤਬ ਬਲੁ ਕੈਸਾ ਅਬ ਬੁਧਿ ਬਲੁ ਨ ਖਟਾਈ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਬੁਧਿ ਹਰਿ ਲਈ ਮੇਰੀ ਬੁਧਿ ਬਦਲੀ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ੨ ॥ ੨੧ ॥ ੭੨ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਹਮ ਉਤਰੇ ਪਾਰ ਪਾਠ ਸੇ ਕਹਯਾ ਪਾਰ ਹੋਨਾ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ॥ ਰਾਜਾਇਤਿ,ਪਹਲਾ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਪਾਠ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਅਨਹਦ ਕਿੰਗੁਰੀ ਬਾਜੇ ਪਾਠ ਮੇ ਕਹੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਇਸ ਅਰਥ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਤੂ ਐਸਾ ਨਿਰਭਉ, ਬਿਨਾ ਡਰ ਸੇ ਹ ॥ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕਾਹੂ ਕਾ ਭਯ ਨਹੀ ॥ ਉਲਟਾ ਅਪਨੇ ਭਯ ਮੇ ਸੰਪੂਰਣ ਚੰਦ ਸੂਰਯਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਚਲਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਭਗਤੀ ਸੇ ਮਿਲੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਭੀ ਤੂ ਵੈਸੇ ਹੀ ਨਿਰਭਉ ਕਰ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ਜਨੋਂ ਕੋ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਤੂ ਤਰਨ, ਮਹਾ ਜਹਾਜ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤੇਰੇ ਆਸ੍ਰਿਤ ਹੂਏ ਕੀ ਹੀ ਕਲਯਾਣ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ਰਾਇਆ, ਸਰਬ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਰਾਮ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਉਸਤਤਿ ਕਰ ਅਪਨਾ ਪਾਰ ਹੋਨਾ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ਜਬ ਇਤਿ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜਬ ਹਮ ਹੋਤੇ, ਪੂਰਬ ਜਿਸ ਸਮੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਨਾ ਜਾਨ ਕੇ ਮੈ ਜੀਵਭਾਵ ਕੇ ਅਹੰਕਾਰ ਯੁਤ ਥਾ ਤਬ ਤੁਮ ਨਾਹੀ, ਉਸ ਸਮੇ ਅਪਨਾ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕੇ ਮ ਮੇਰੇ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਅਬ ਤੁਮ ਹਹੁ, ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲ ਮੇ ਜਿਸ ਘੜੀ ਮਹੂਰਤ ਸੇ ਤੁਮ ਹੀ ਅਪਨਾ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ ਸਿਧ ਹੂਏ ਹੋ ॥ ਤਬ ਸੇ ਹਮ ਨਾਹੀ, ਆਪ ਸੇ ਭਿੰਨ ਜੋ ਅਪਨਾ ਕਰਤਾ ਭੋਕਤਾ ਰੂਪ ਜਾਨਤੇ ਥੇ ਸੋ ਨਹੀ ਰਹਯਾ ॥ ਨਾ ਰਹਨੇ ਮੇ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਅਬ ਇਤਿ, ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲ ਮੈ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਦੀ ਸਾਗਰ ਕੇ ਜਲ ਵਤ ਹਮ ਤੁਮ ਏ

ਕ ਰੂਪ ਹੂਏ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਅਬ ਏਕੈ ਦੇਖਤ, ਭੇਦ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤਯਾਗ ਕਰ ਮੈਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ॥ ਐਸੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਤਨੇਂ ਕਾ ਹੀ ਮਨੁ ਪਤੀਆਹੀ ਅਦ੍ਵੈਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਚਿਤ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਦ੍ਵੈਤ ਮੇਂ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਅਬ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ ਕਾ ਅਹੰਕਾਰ ਸਰਬਥਾ ਨਾਸ ਹੁਯਾ ਹੈ ॥ ਯੇਹ ਕਹੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਜਬ ਬੁਧਿ ਹੋਤੀ, ਜਬਸੇ ਏਕ ਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਬੁਧੀ ਹੋਤੀ ਭਈ ਹੈ ॥ ਤਬ ਬਲ ਕੈਸਾ, ਤਬ ਸੇ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ ਕਾ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਬਲ ਕੈਸਾ ਰਹੇ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰਹਿਆ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕਹੇ ਅਬ ਇਤਿ, ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲ ਮੇਂ ਬੁਧਿ, ਏਕ ਰੂਪਤਾ ਕਾ ਗਯਾਨ ਹੂਏ ਬਲ ਨ ਖਟਾਈ, ਮੈਂ ਕਰਤਾ ਭੋਕਤਾ ਹੂੰ ਐਸਾ ਪਰਮਾਤਮਾਸੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਭਿੰਨ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਬਲ ਨਹੀਂ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੈਂ ਥਿਤ ਹੋਸਕੇ ਮਤ ਰਹੇ ਵੈਸਾ ਅਹੰਕਾਰ ਮੈਂ ਏਕ ਰੂਪਹੂੰ ਐਸੇ ਬੁਧੀ ਤੋ ਸਦਾ ਬਨੀ ਰਹੇਗੀ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਜਿਸ ਗਯਾਨਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ਦ੍ਵੈਤ ਨਾਸ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਦ੍ਵੈਤ ਕੇ ਨਾਸ ਹੋਤੇ ਹੂਯੇ ਦ੍ਵੈਤ ਨੇ ਵਹੁ ਬੁਧਿ ਭੀ ਸਾਥ ਹੀ ਹਰ ਲਈ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਮੈਲ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮਸਾਲੇ ਕੋ ਮੈਲ ਬਸਤ੍ਰ ਮੇਂ ਸੇ ਸਾਥ ਹੀ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਬੁਧਿ ਬਦਲੀ, ਜਬਸੇ ਵਹੁ ਬੁਧੀ ਗਯਾਨ ਵਾਨੋਂ ਕੀ ਬਦਲੀ ਤਬ ਸੇ ਹੀ ਪੂਰਨ ਏਕ ਰੂਪਤਾ ਕੀ ਸਿਧਿ, ਨਾਮ ਲਾਭ ਪਾਯਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਕਾ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ਦੇਖਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਤੀਸਰੇ ਅਧਯਾਯ ਮੇਂ ਮੋਖ ਪੰਥਕੀ ਟੀਕਾ ਮੇਂ ਗਯਾਨ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਮੈਂ ਦੇਖ ਲੇਨਾ ॥ ਯਦਵਾ ਅਬ ਬਲੁ ਬੁਧਿ ਨਖਟਾਈ, ਐਸੇ ਚੌਥੀ ਤੁਕ ਕੇ ਅੰਤ ਕਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਜਬ ਬੁਧਿ ਹੋਤੀਸੇ ਲੇ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਜਬ ਬੁਧਿ ਹੋਤੀ, ਮੈਂ ਜੀਵ ਹੋਂ ਐਸੇ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ ਕੀ ਬੁਧੀ ਹੋਤੀ ਥੀ ਤਬ ਬਲ ਕੈਸਾ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਏਕ ਰੂਪ ਕਰ ਜਾਨਨੇ ਕਾ ਬਲ ਕਹਾਂਸੇ ਹੋਤਾ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਸਕੇਥਾ ॥ ਅਰ ਅਬ, ਗੁਰੋ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਜਬ ਸੇ ਯਹ ਬਲ ਹੂਆ ਤਬ ਸੇ ਵਹੁ ਬੁਧੀ ਨਖਟਾਈ ਨਹੀਂ ਥਿਤ ਰਹੀ ॥ ਤਿਸਕਾ ਥਿਰ ਨਾ ਰਹਨਾਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ॥ ਕਹ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜਬਸੇ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਏਕ ਰੂਪ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਮੇਰੀ ਵਹੁ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ ਕੀ ਬੁਧੀ ਚੁਰਾਇ ਲਈ ॥ ਭਾਵ ਵਹੁ ਬੁਧਿ ਬਦਲ ਲਈ ॥ ਤਬ ਸੇ ਉਸ ਬੁਧੀ ਕੀ ਬਦਲੀ ਸੇ ਹਮਨੇ ਅਭੇਦ ਗਯਾਨ ਕੀ ਸਿਧੀ ਲਾਭ ਪਾਇਆ ॥ ਜਿਸਸੇ ਹਮ ਪਾਰ ਉਤਰੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੨੧ ॥ ੭੨ ॥

ਗਉੜੀ॥ ਖਟ ਨੇਮ ਕਰ ਕੋਠੜੀ ਬਾਂਧੀ ਬਸਤੁ ਅਨੂਪ ਬੀਚ ਪਾਈ॥ ਕੁੰਜੀ ਕੁਲਫੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਿ ਰਾਖੇ ਕਰਤੇ ਬਾਰ ਨ ਲਾਈ ॥੧॥ ਅਬ ਮਨ ਜਾਗਤ ਰਹੁ ਰੇ ਭਾਈ॥ ਗਾਫਲੁ ਹੋਇਕੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਚੋਰ ਮੁਸੈ ਘਰੁ ਜਾਈ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਪੰਚ ਪਹਰੂਆ ਦਰ ਮਹਿ ਰਹਤੇ ਤਿਨ ਕਾ ਨਹੀ ਪਤੀਆਰਾ॥ ਚੇਤਿ ਸੁਚੇਤਿ ਚਿਤ ਹੋਇ ਰਹੁ ਤਉ ਲੈ ਪਰਗਾਸੁ ਉਜਾਰਾ॥੨॥ ਨਉ ਘਰ ਦੇਖਿ ਜੁ ਕਾਮਨਿ ਭੂਲੀ ਬਸਤੁ ਅਨੂਪ ਨ ਪਾਈ॥ ਕਹਤੁ ਕਬੀਰ ਨਵੈ ਘਰ ਮੂਸੇ ਦਸਵੈ ਤਤੁ ਸਮਾਈ॥੩॥੨੨॥੭੩॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇਂ ਕਹੀ ਸਿੱਧੀਕੇ ਲਾਭ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ॥ ਖਟ ਇਤਿ, ਨੇਮ ਨਾਮ ਚਕ੍ਰ ਕਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਖਟ ਨੇਮ ਕਰ, ਅਧਾਰਾਦਿ ਖਟ ਚਕ੍ਰੋਂ ਕਰ ਯਹ ਤਨ ਰੂਪ ਕੋਠੜੀ ਬਾਂਧੀ, ਬਨਾਈ ਹੈ ਔ ਬਸਤੁ ਅਨੂਪ ਬੀਚ ਪਾਈ,ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਬਸਤੁ ਇਸ ਦੇਹਮੇਂ ਜੀਵ ਰੂਪ ਸੇਂ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਅਰ ਔਰ ਥਾਨ ਮੇਂ ਕਹੇ ਆਸਾ ਅੰਦੇਸਾ ਰੂਪ ਦੋ ਕਿਵਾੜ ਕੋਠੜੀ ਮੇਂ ਲਗਾਏ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਅਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਕੁਲਫ ਜੰਦਾ ਉਨ ਕਿਵਾੜੋਂ ਕੋ ਲਗਾਯਾ ਹੈ॥ ਔ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦ੍ਯਾ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ ਇਸ ਕੁਲਫ ਕੇ ਖੋਲਨੇ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂ ਪਾਸ ਸੌਂਪੀ ਹੈ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਿ ਰਾਖੇ, ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੋ ਇਸ ਕੋਠੜੀਕੇ ਦਰਵੱਜੇ ਮੈਂ ਰਖਵਾਲੇ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਕਰਤੇ ਬਾਰ ਨ ਲਾਈ, ਯਹ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਨਿਖਲ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਰਚਤੇ ਹੂਏ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਬਿਲੰਬ ਨਹੀ ਲਗਾਇਆ॥ ਸੀਘ੍ਰਹੀ ਮਹਦਾਦਿ ਕਰਮ ਸੇ ਦੇਹ ਰਚਕੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਭੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਰਚ ਦਈ ਹੈ॥ ੧॥ ਐਸੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦ੍ਯਾ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ ਮੇਂ ਅਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਕੁਲਫ ਖੋਲਕੇ॥ ਜੇ ਕਰ ਤ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਸੰਦੇਹ ਰੂਪ ਦੋਨੋ ਕਿਵਾੜ ਉਘਾੜ ਕਰ॥ ਅਪਨੀ ਆਤਮ ਵਸਤੁਕੇ ਪਾਵਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਹੈ॥ ਤੌ ਅਬ, ਇਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਮੇਂ ਮਨ ਜਾਗਤ ਰਹੁ, ਮਨਕੋ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਮੇ ਲਗਾ ਕਰ ਮੋਹ ਰੂਪ ਨਿੰਦ੍ਰਾਸੇ ਹੇ ਭਾਈ ਜਾਗਤੇ ਰਹੋ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾਮੇ ਮਤ ਸੋਵੋ ॥ ਸੋਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਆਤਮ ਲਾਭ ਕੋ ਚੋਰ ਚੁਰਾ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਗਾਫਲ ਇਤਿ, ਪੂਰਬ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਗਾਫਲ ਹੋਇ ਕੈ, ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਯਕੇ ਤੁਮਨੇ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ

ਗਵਾਇਆ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਚੋਰੁ ਮੁਸੈ ਘਰਜਾਈ, ਕਾਮਾਦਿਕ ਚੋਰ ਤੁਮਾਰੇ ਐਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਘਰ ਥਾਨਸੇ ਆਤਮ ਧਨਕੋ ਚੁਰਾਇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਹਮਨੇ ਇਸ ਧਨ ਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਾਦਿ ਪਾਂਚ ਪਹਿਰੇ ਬਠਾ ਰਖੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਹਮਾਰੇ ਧਨ ਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਚੁਰਾਇ ਸਕੇ ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਪੰਚ ਇਤਿ ਜੇਕਰ ਤੁਮ ਕਹੋ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਾਦਿ ਪਾਂਚੋ ਗਾਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਕੋਠੜੀ ਕੀ ਵਸਤੁ ਕੀ ਰਾਖੀ ਹੇਤ ਕਰਣ ਛਿਦ੍ਰਾਦਿ ਦਰੋਮੈ ਪਹਿਰੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਉਨਕੇ ਹੋਤੇ ਹਮਾਰੇ ਆਤਮ ਧਨ ਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਚੁਰਾਇ ਸਕੇ ॥ ਤਬ ਸੁਨੋ ਯਦ੍ਯਪਿ ਦਮ ਸਾਧਨ ਸੇ ਸਾਧੇ ਹੂਯੇ ਵਹੁ ਚੋਰੋਂਸੇ ਆਤਮ ਧਨਕੇ ਰਛਕ ਹੋਵੈਹੈਂ ॥ ਚੋਰੋਂਕੇ ਸੰਗੀ ਨਹੀ ਹੋਵੈਂ ਤੌਭੀ ਬਿਨਾ ਦਮ ਸਾਧਨਸੇ ਤਿਨਕਾ ਨਾ ਚੁਰਾਵਨੇਕਾ ਕੁਛ ਵਿਸਾਹ ਨਹੀ ॥ ਔ ਤੁਮਨੇ ਦਮ ਸਾਧਨਸੇ ਸਾਧੇ ਇੰਦ੍ਰੇ ਨਹੀ ਬੈਠਾਇ ॥ ਬਿਨਾ ਸਾਧੇ ਬੈਠਾਏ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਇੰਦ੍ਰੇ ਉਨ ਚੋਰੋਂਕੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮੀਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨਕਾ ਆਤਮਧਨਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਨਹੀ ਪਤੀਆਰਾ, ਕੁਛ ਵਿਸ੍ਵਾਸ ਮਤ ਕਰੋ ॥ ਉਨਹੁਨੇ ਤੁਮਕੋ ਬਿਸਯੋਂ ਓਰ ਪਰਬ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਤੁਮਾਰੀ ਆਤਮਾ ਓਰ ਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਤੁਮ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਚੇਤਿ ਇਤਿ ਚੇਤਿ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਸੁਚੇਤਿ ਚਿਤ, ਅਤਿਸੈ ਕਰ ਸਾਵਧਾਨ ਚਿਤ ਹੂਯੇ ਚਿੰਤਨ ਮੇ ਲਗੇ ਰਹੋਗੇ ਤਉ, ਤਬ ਤੁਮ ਤਿਸ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਕਰ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨੇ ਕਾ ਫਲ ਲੈ, ਲੇਵੋਗੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਉਜਾਰਾ, ਸਰਬ ਜੋਤੀ ਯੋਂਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਉਜਾਲਾ ਜਿਸ ਉਜਾਲੇ ਸੇ ਤੁਮਕੋ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਕੋਠੜੀ ਮੇ ਪਾਈ ਅਨੂਪ ਵਸਤੁਕਾ ਨਿਜ ਰੂਪਸੇ ਭਾਨ ਹੋਵੈਗਾ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ॥ ਐਸੀ ਨਿਜ ਰੂਪ ਵਸਤੁਕੀ ਸਦਾਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਉ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਾਰਣ ਕਹੇ ਨਉ ਇਤਿ,ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਬਡੇ ਮੰਦਰਕੇ ਆਨ ਥਾਨੋਂਕੋ ਖੋਜੇ ਜਿਨ ਮੇਖਜਾਨਾ ਨਹੀ ਤਬ ਉਸ ਪੁਰਖਕੋ ਖਜਾਨੇ ਕਾ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਖਜਾਨੇ ਕਾ ਲਾਭ ਤਬ ਹੋਵੈਹੈ ਜਬ, ਜਾ ਥਾਨ ਮੋ ਰਖਿਆ ਹੋਵੇ ਉਸੀ ਥਾਨਕੋ ਖੋਜੇ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਭੀ ਆਤਮ ਵਸਤੁ ਦਸਮੇ ਥਾਨ ਮੇ ਰਖੀਹੈ ॥ ਨਉ ਦੁਵਾਰੋਂ ਮੇ ਥਿਤਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕੀਸਹਾਯਤਾਹੇਤ ਦੇਵਤਾ ਬਿਰਾਜੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਵਹੁ ਨਉ ਦੁਆਰ ਖੁਲੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਸੇ ਸਬਦਾਦਿਕ ਵਿਖਯੋਂਕਾ ਬੁਧੀਕੋ ਸਪਸਟ ਗਯਾਨ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨ ਨਉ ਦੁਆਰੇ ਰੂਪ ਨਉ ਘਰੋਂਕੋ ਦੇਖਕੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕੋ ਪੀਛੇ ਲਗੀ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਕਾਮਨਿ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੂਲ ਗਈਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਕੋਠੜੀ ਕੇ

ਦਸਮੇ ਦੁਆਰਮੇ ਥਿਤ ਅਨੂਪਮ ਵਸਤੂ ਨਹੀ ਪਾਈ॥ ਇਸਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਜਿਨਮੇ ਆਤਮ ਵਸਤੂ ਕਾ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਵਹੁ ਨਵੇ ਘਰ, ਨਉਹੀ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਾਦਿ ਥਾਨ ਸਬਦਾਦਿਕ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਚੋਰੋਂਨੇ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਓਰ ਲਗਾਯਕੇ ਮੂਸੇ, ਆਤਮ ਵਸਤੂਕੀ ਓਰਸੇ ਚੁਰਾਇ ਲੀਏ॥ ਭਾਵ ਆਤਮ ਵਸਤੂਕੀ ਓਰਸੇ ਬਿਮੁਖ ਕਰ ਦੀਯੇਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦਸਵੇਂ ਤਤ ਸਮਾਈ, ਤਾਲੂਕੇ ਬੀਚ ਜੋ ਗੁਪਤ ਰੰਧ੍ਰਹੈ॥ ਜਿਸ ਮਾਰਗਸੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸਰੀਰ ਕੀ ਚੇਸਟਾ ਹੇਤ ਜੀਵ ਰੂਪਸੇ ਪਰਮਾਤਮਾਨੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਆ ਉਸੀ ਥਾਨਮੇ ਵਹੁ ਤਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਅਪਨਾ ਆਪ ਅਨੂਪ ਵਸਤੂ ਬਿਰਾਜੇ ਹੈ ਆਨ ਦੁਆਰੋਂ ਮੈ ਨਹੀਬਿਰਾਜੇ॥ਯਾਤੇ ਤਾਕੋ ਤਹਾ ਬ੍ਰਿਤੀਇਕਤ੍ਰਕਰ ਖੋਜੇ॥ ਸਮਗ੍ਰ ਸਬਦਕਾਯਹਭਾਵ ਹੈ ਜਗਤਕੀ ਰਚਨਾਕਾਲ ਮੈਪਰਮਾਤਮਾਨੈਮਹਤਤ੍ਰਿਧਾਹੰਕਾਰਪੰਚ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ਸਥੂਲ ਭੂਤ ਰਚਕੇ ਤਿਨਕੇ ਮੇਲਸੇ ਪੁਨਾ ਔਰ ਸੰਪੂਰਨ ਬ੍ਰਿਖ ਲਤਾ ਪੁਸਪਾਦਿ ਵਸਤੂਯੋਂਕੋ ਰਚਕੇ ਸੰਕਲਪ ਕੀਆ॥ ਅਬ ਕੋਈ ਇਨਕੋ ਦੇਖਨੇ ਵਾਲਾ ਬਨਾਵੇ॥ ਤਬ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਦ੍ਵਾਰਾ ਖਟ ਚਕ੍ਰੋਂ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰੀ॥ ਉਸ ਗੋਲ ਮੋਲ ਸਰੀਰਸੈ ਕਾਹੂ ਵਸਤੂਕਾ ਗਜਾਨ ਨਾ ਹੋਤਾ ਜਾਨਕੇ ਤਿਸਮੇ ਹਸਤਾਦਿ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕੇ ਗੋਲਕ ਰਚ ਇੰਦ੍ਰਯ ਰਚੇ॥ ਤਿਨਸੇ ਬਜਵਹਾਰ ਨਾ ਹੋਤਾ ਦੇਖਕੇ ਚੇਸ਼੍ਟਾ ਹੇਤ ਦੇਹਮੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪਾਏ॥ ਉਨਸੇਭੀ ਕਾਹੂ ਵਸਤੂਕਾ ਗਜਾਨ ਨਾ ਹੋਨਾ ਦੇਖਕੇ ਬੀਚਮੇ ਮਨ ਆਦਿਕ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਪਾਏ॥ ਤਿਨਸੇਭੀ ਅਪਨੇ ਬਿਨਾ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕੋ ਸਹਾਯਤਾ ਦੇਨੀ ਨਾ ਜਾਨਕੇ ਸੰਪੂਰਣ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕੇ ਮਾਰਗਕੋ ਛੋਡਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾਨੇ ਸਭਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਹੇਤ ਤਾਲੂਕੇ ਮਾਰਗਸੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਕਰ ਮੂਰਧਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਆ॥ ਵਹੁ ਦਰਵਾਜਾ ਸਦਾ ਬੰਦ ਰਹਤਾ ਹੈ॥ ਸਮਾਧੀ ਕਾਲਮੇ ਜੋਗੀ ਜਨ ਉਹਾਂਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਚਢਾਇ ਕੇ ਬੁਧੀ ਸੇ ਤਾਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਦੇਹ ਤਜਾਗ ਸਮੇ ਤਾਹੀ ਮਾਰਗਸੇ ਗਮਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਰੀਤਿ ਸੇਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਾ ਮਾਰਗ ਜਾਨਕੇ॥ ਅਰ ਸਮਾਧੀ ਕਾਲਮੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੇ ਕਾ ਥਾਨ ਜਾਨਕੇ॥ ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਤਜਾਗ ਸਮੇ ਜੋਗੀ ਜਨੋਂਕਾਤਾਹੀਂ ਮਾਰਗਸੇ ਗਮਨ ਜਾਨਕੇ ਦਸਮ ਥਾਨਮੇ ਤਤ੍ਵਕਾ ਸਮਾਵਨਾ ਕਹਜਾਹੈ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਵਹੁ ਤਤ੍ਵ ਸਰਬ ਬਜਾਪੀਹੈ॥ ਐਸਾ ਸਰਬ ਬਜਾਪੀ ਜਾਨਕੇ ਉਸ ਕਾ ਦਸਮ ਦੁਆਰਸੇ ਲਾਭ ਪਾਵਨੇਸੇ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਕੇਵਲ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮਾਤ੍ਰ ਮੇ ਰਹਿਨੇ ਵਾਲਾਂ ਜਾਨਕੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਸੈ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਜ ਰੂਪਕੋ ਸਰਬ ਬਜਾਪੀ ਜਾਨਕੇ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਸਰੂਪਮੈ ਬਿਰਾਜੋ॥ ਯਹਿ

ਸਬਦਮੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ॥ ਇਸ ਸਬਦ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਠਕੀ ਕੋਈ ਮਹਾਤਮਾ ਹਠ ਯੋਗ ਕੇ ਭਾਵ ਸੇ ਬਯਾਖਯਾ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਸੋ ਐਸੇ ਹੈ ਖਟ ਨੇਮ ਕਰ, ਅਧਰਾਦਿ ਖਟ ਚਕ੍ਰ ਰੂਪ ਕੁਲਫੋਂ ਕਰ ਦੇਹ ਰੂਪ ਕੋਠੜੀ ਬਾਂਧੀ, ਬੰਦ ਕਰੀ ਹੂਈਹੈ ॥ ਜਿਸਮੇ ਉਪਮਾਸੇਂ ਰਹਤ ਆਤਮ ਵਸਤੂ ਈਸ੍ਵਰ ਨੈ ਅਪਨੀ ਅੰਸ ਰੂਪਸੈ ਬੀਚ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ਔ ਤਿਨ ਕੁਲਫੋਂਕੋ ਖੋਲ ਕਰ ਅਨੂਪਮ ਵਸਤੂ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤ ਕੁੰਜੀ ਪ੍ਰਾਣ ਕਰ ਰਾਖੇ, ਕੁੰਜੀ ਹਠ ਯੋਗਸੇ ਸਾਧੇ ਹੂਏ ਪ੍ਰਾਣ ਬਨਾਇ ਰਖੇਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਦੇਖਨੇ ਕੇ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੋ ਬਨਾਵਤੇ ਹੂਏ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਦੇਰ ਨਹੀ ਕਰੀ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਬ ਕਾਲਮੇ ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂ ਹੇਤ ਸੀਘ੍ਰ ਯਹ ਕੁੰਜੀ ਦਈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸ ਕੁੰਜੀ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਅਬ ਇਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਮੈ ਹਠ ਯੋਗਕੋ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਜਾਗਤ ਰਹੁਰੇ ਭਾਈ, ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ ਹੇ ਭਾਈਓ ॥ ਪੂਰਬ ਤੁਮ ਸਾਵਧਾਨ ਨਹੀ ਰਹੇ ਯਾਹੀਤੇ ਗਾਫਲ ਹੋਇਕੇ, ਹਠ ਯੋਗਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਕਰ ਤੁਮਨੇ ਜਨਮ ਖੋਇਆ ਜਿਸਸੇ ਕਾਮਾਦਿ ਚੋਰੋਨੈ ਤੁਮਾਰੇ ਘਰ ਮੁਸਲੀਏ॥ ਸੇਖ ਰਹੀ ਸਭ ਤੁਕੋਂ ਕਾ ਅਰਥ ਪੂਰਬ ਵਤ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ੩ ॥ ੨੨ ॥ ੭੩ ॥

ਗਉੜੀ ॥ ਮਾਈ ਮੋਹਿ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨਿਓ ਆਨਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿ ਜਾਸੁ ਗੁਨ ਗਾਵਹਿ ਤਾਸੁ ਬਸੈ ਮੋਰੇ ਪ੍ਰਾਨਾਨਾਂ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਿਰਦੇ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਗਿਆਨ ਗੁਰ ਗੰਮਿਤਿ ਗਗਨ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਧਿਆਨਾਨਾ ॥ ਬਿਖੈ ਰੋਗ ਭੈ ਬੰਧਨ ਭਾਗੇ ਮਨ ਨਿਜ ਘਰਿ ਸੁਖੁ ਜਾਨਾਨਾ ॥ ੧ ॥ ਏਕ ਸੁ ਮਤਿ ਰਤਿ ਜਾਨਿ ਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭ ਦੂਸਰ ਮਨਹਿ ਨ ਆਨਾਨਾ ॥ ਚੰਦਨ ਬਾਸ ਭਏ ਮਨ ਬਾਸਨ ਤਿਆਗਿ ਘਟਿਓ ਅਭਿਮਾਨਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ਜੋ ਜਨ ਗਾਇ ਧਿਆਇ ਜਸੁ ਠਾਕੁਰ ਤਾਸ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ਥਾਨਾਨਾ ॥ ॥ ਤਿਹ ਬਡ ਭਾਗ ਬਸਿਓ ਮਨਿ ਜਾਕੈ ਕਰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਥਾਨਾਨਾ ॥ ੩ ॥ ਕਾਟਿ ਸਕਤਿ ਸਿਵ ਸਹਿਜ ਪ੍ਰਗਾਸਿਓ ਏਕੈ ਏਕ ਸਮਾਨਾਨਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਗੁਰ ਭੇਟਿ ਮਹਾ ਸੁਖ ਭ੍ਰਮਤ ਰਹੇ ਮਨੁ ਮਾਨਾਨਾ ॥ ੪ ॥ ੨੩ ॥ ੭੪ ॥

ਜਿਸੁ ਅਦੁਤੀ ਸਰੂਪਮੇ ਪੂਰਬ ਔਰੋਂਕੋ ਬਿਰਾਜਨੇ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ॥ ਅਬ ਤਿਸ ਤਤਮੇ ਕਬੀਰ ਅਪਨੀ ਪੂਰਨ ਨਿਸਚਾ ਕਹੇ ॥ ਮਾਈ ਇਤਿ, ਅਵਰੁ ਉਰਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅਰ ਅਸ੍ਰੇਸਟ ਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਨਾ ਪਦ ਤੁਕੋਂਕੇ ਅੰਤਮੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੂਰਖਕਾ ਵਾਚਕਹੈ ॥ ਵਾ ਸੋਭਾ ਹੇਤ ਤੁਕਾਂਤਹੈ ॥ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਅਰਥਹੈ ॥ ਮਾਈ, ਹੇ ਗੁਰੋ ਮੈਨੇ ਅਵਰੁ,ਸੁਧ ਪਰਮਾਤਮਾਸੇ ਉਰਲੇ ਜੋ ਉਪਾਧਿ ਭੇਦਸੇ ਤਾਸੇ ਆਨਾ, ਦੂਸਰੇ ਸਮ ਸਭਕੋ ਭਾਨਹੋ ਰਹੇਹੈ ਨਾ, ਹਿਰੰਨਯ ਗਰਭਾਦਿ ਪੁਰਖ ਸੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਕਰ ਨਾ ਜਾਨਿਓ, ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਕਿੰਤੂ ਉਸਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਜਾਸ, ਜਿਸ ਸੁਧ ਸ੍ਰੂਪ ਕੇ ਪਰਮ ਤਤਵੇਤਾਸ਼ਿਵਜੀ ਔ ਬ੍ਰਹਮਾਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਨਕਾਦਕ ਗੁਨ,ਸਰੂਪਕੋ ਜਿਗਯਾਸੂ ਜਨੋਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਗਾਵਹਿ, ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਤਾਸੁ, ਤਿਸ ਅਦੁਤੀ ਨਾਂ ਪੁਰਖਮੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨਾ,ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਤਕ ਸ੍ਵਰੂਪ ਆਤਮਾ ਏਕ ਰੂਪਸੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਐਸਾ ਗਯਾਨ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹੂਯਾਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਹਿਰਦੇ ਇਤਿ, ਹਿਰਦੇ, ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਮੈ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਅਦੁਤੀ ਸਰੂਪਕਾ ਆਵਰ ਭਾਵ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਗੰਮਤਿ, ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਯੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਯਾਹੀਤੇ ਪੀਛੇ ਕਹੇਗਗਨ ਮੰਡਲ, ਦਸਮਦੁਆਰਮੇ ਥਿਤ ਆਤਮ ਵਸਤੂ ਰੂਪਨਾ ਪੁਰਖ ਵਿਖੇ ਹਮਾਰਾ ਧਯਾਨ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਰਬਦਾ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਮੇਹਮਾਰੀਸਮਾਧੀ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕਾ ਫਲ ਹਮਕੋ ਬਿਖਯਾ ਦਿਕੋਂਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੂਯਾਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬਿਖੈ ਇਤਿ, ਬਿਖੈ ਸਬਦਾਦਿ ਰੋਗ ਅਧਯਾਤ-ਮਾਦਿਭੈ ਜਨਮਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਡਰ ਬੰਧਨ, ਕਰਤਾ ਭੋਕਤਾ ਪਨੇਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਯੇ ਸਭੀ ਤਿਸ ਗਯਾਨਸੇ ਨਿਜ ਸ੍ਰੂਪਕੋ ਸਬਦਾਦਿ ਹੀਨ ਅਧਯਾਤਮਾਦਿ ਸੁਨਯ ਜਨਮਾਦਿ ਰਹਿਤਕਰ ਤ੍ਰਿਤ੍ਵਾਦਿਕੇ ਅਭਾਵ ਵਾਲਾ ਜਾਨਨੇਸੇ ਭਾਗੇ, ਦੂਰ ਹੂਏਹੈ ॥ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਕਾ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਹੇਤੁ ਕਹੇਮਨ ਇਤਿ, ਜਬਸੇ ਮਨ, ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੇ ਨਿਜ, ਅਪਨੇਸਰੂਪ ਕੋ ਨਿਖਲ ਸੁਖੋਂਕਾ ਘਰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪੁਰਖ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਤਬਸੇ ਵਹੁਸਭ ਦੂਰਹੂਏ ਹੈਂ ॥ ਔ ਤਿਨ ਸਭਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ॥ ਏਕ, ਅਦੁਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਸੁਮਤਿ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਬੁਧੀ ਕੀ ਰਤਿ, ਪ੍ਰੀਤਿ ਯੋਗਯ ਜਾਨਿ, ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਮਾਨਿ, ਬਡੇ ਸਤਕਾਰ ਸੇ ਤਿਸ ਪ੍ਰਭ, ਸਮਰਥ ਬਿਨਾ ਹਮਨੇ ਦੂਸਰ,ਤਾਸੇ ਭਿੰਨਔਰ ਕੋਈਗੇਯ ਵਾ ਧਯੇਯਨਾ,ਪੁਰਖ ਮਨਹੁ ਨ ਆਨਾ, ਚਿਤਮੇ ਨਹੀ ਬਸਾਯਾ ॥ ਭਾਵ ਔਰ ਕਾਹੂ ਕੋ ਜਾਨਨੇ ਜੋਗ ਵਾ ਧਯਾਨ ਯੋਗਯ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ਪੂਰਬ ਅਪਨੀਨਿਸਚਾ ਕਹ ਕਰ ਔਰ ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂ ਕੋ ਭੀਤਿਸ ਨਿਸ੍ਠਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤੀ ਮੈ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਚੰਦਨ ਇਤਿ ਬਾਹਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਮੇ ਜਿਸ ਬ੍ਰਿਛ

ਕੇ ਪੁਰਾਨੇ ਪਤ੍ਰ ਟੂਟ ਗਏ ਹੋਵੇਂ ਅਰ ਨਏ ਪਤ੍ਰ ਨਿਕਸਤੇਹੋਵੇਂ॥ਵਾ ਮਨ ਚੰਦਨਓਰ ਕੀ ਅਨਕੂਲ ਪਵਨ ਆਵੇ ਵਹੁ ਬ੍ਰਿਛ ਵਾ ਮਨ ਚੰਦਨ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਸੇ ਤਿਸਕੇ ਸਮਾਂ ਨਹੀਬਾਸਨਾ ਵਾਲਾ ਚੰਦਨ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ਤੈਸੇਈਹਾਂਭੀ ਜਿਸਕੇ ਆਸੁਰਸੁਭਾਵ ਰੂਪ ਪਤੇ ਟੂਟ ਗਏ ਹੋਵੇਂ ॥ ਦੈਵ ਗੁਣ ਰੂਪ ਨਯੇ ਪਤੇ ਨਿਕਸ ਆਏ ਹੋਵੇਂ॥ ਔ ਈਸਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਗੁਰੋਂਕਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਉਤਮ ਪਵਨ ਲਗੇ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਚੰਦਨ ਬਾਸ, ਅਦੁਤੀ ਸਰੂਪਕੇ ਗਜਾਨ ਕੇ ਮਨਮੇ ਬਾਸ ਕਰਨੇ ਸੇ ਅਦੁਤੀ ਸ੍ਰੂਪਹੀ ਹੋਵੇਹੈ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਪਰੰਤੁ ਬਾਹਜ ਬ੍ਰਿਖੋਂ ਮੇਭੀ ਉਚਪਨੇਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਾਲੇ ਬਾਂਸ ਮੇ ਵਹੁ ਸੁਗੰਧੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੇ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਭੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ਪੁਰਖਕੇ ਚਿਤਮੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਵਹੁ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਉਨਨ, ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਹੋਵੇਹੈ ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਤਿਆਗਿ, ਛੋਡਿਆ ਘਟਿਓ, ਅੰਤਹ ਕਰਣਸੇ ਅਭਿਮਾਨਾ, ਦੇਹਾਦਿਕੋਂਕਾ ਅਹੰਕਾਰ ॥੨॥ ਕਿੰਚ ਜੋ ਅਭਿਮਾਨ ਛੋਡ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਕੋ ਗਾਵੇ ਧਜਾਵੇਹੈਂ ਤਿਨਕੋ ਚਿਤੋਂ ਮੇ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜੋਜਨ ਇਤਿ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਪਨੀ ਜਿਹਬਾਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵੇਹੈ॥ ਔ ਮਨ ਕਰ ਤਿਸਕਾ ਧਜਾਨਕਰੇ ਹੈ ਤਾਸ ਤਿਨ, ਨਾ, ਪੁਰਖੋਂਕਾ ਰਿਦਾ ਪ੍ਰਭੁਕਾ ਥਾਨਹੈ॥ ਅਰਥਾਤ ਤਿਨਕੇ ਚਿਤੋਂ ਮੇਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵੈਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਧਨਜ ਭਾਗਤਾ ਕਹੇ ਤਿਹ ਇਤਿ,ਤਿਸ ਪੁਰਖਕੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹੈਂ ਜਿਸਕੇਮਨਮੈ ਬਸਿਓ, ਪਰਮਾਤਮਾਨੇ ਸਾਖਜਾਤ ਨਿਵਾਸ ਕੀਆਹੈ॥ ॥ ਅਰ ਤਿਸਨਾ,ਪੁਰਖਕੇ ਹੀ ਕਰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਥਾਨਾ ਮਥੇਕੇ ਕਰਮ ਮੁਖ ਗਿਨੇ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਜਿਨੋਂਨੇਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰਕਾਟਿਸਕਤਿ,ਅਗਜਾਨ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇਸਿਵ, ਕਲਜਾਣ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਹਜ ਪ੍ਰਗਾਸਿਓ ਗਜਾਨ, ਸੇ ਆਦਰ ਭਾਵਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਏਕੈ,ਅਦੁਤੀ ਸ੍ਰੂਪ ਮੈ ਏਕ,ਅਦੁਤੀ ਰੂਪ ਆਪਕੋ ਜਾਨ-ਕਰਵਹੁਨਾ,ਪੁਰਖਸਮਾਏਹੈ॥ਐਸਾ ਪਰਮ ਲਾਭ ਗੁਰੋਂਕੇ ਮੇਲਸੇ ਹੂਆ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹਿਇਤਿ ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰ ਗੁਰ ਭੇਟਿ ਗੁਰੋਂਕੋ ਮਿਲ ਤਿਨਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਯਹਮਹਾ ਸੁਖ, ਪਰਮ ਸੁਖਕਾ ਲਾਭ ਹੁਯਾਹੈ॥ ਐਸੇ ਸਤਿਗੁਰੋਂਕੈ ਮੇਲ ਸੇ ਪੂਰਬ ਹਮ ਅਨੇਕ ਨੂਨ ਪੁਰਖੋਂ ਪਾਸ ਭ੍ਰਮਤ ਰਹੇ, ਬਿਚਰਤੇ ਰਹੇ॥ ਪਰੰਤੁ ਤਿਨ ਭ੍ਰਮੀ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਮੈ ਮਨ ਮਾਨਾਨਾ,ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਕਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨਾ ਹੂਆ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਪੂਰਨ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇਏਕਮੈਹੂਆਹੈ॥ਯਾਤੇ ਹਮ ਏਕ ਸ੍ਰੂਪਮੈ ਬਿਰਾਜੇਹੈਂ॥ ਔਰਭੀਜਿਸਕੋ ਬਿਰਾਜਨਕੀ ਇਛਾਹੋਵੈਸੋਪੂਰਨ ਗੁਰੋਂਸੇ ਤਿਸਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਬਿਰਾਜੇ॥ ੪॥ ੨੩॥ ੭੪॥

ਰਾਗੁਗਉੜੀ ੴ ਪੂਰਬੀ ਬਾਵਨਅਖਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉਕੀ॥
੧ ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥
ਬਾਵਨ ਅਛਰ ਲੋਕਤ੍ਰੈ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਇਨਹੀ ਮਾਹਿ॥ ਏ ਅਖਰ ਖਿਰਿ ਜਾਹਿਗੇ ਓਇ ਅਖਰ ਇਨਮਹਿ ਨਾਹਿ॥ ੧॥

ਪੂਰਬ ਨਾਨਾ ਰੀਤਿਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੇ ਅਬ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬਾਵਨ ਅਖ੍ਯਰੋਂ ਮੈ ਲਿਖੀ ਚੌਹਟਕਲਾਦਿਕ ਨਾਨਾ ਵਸਤੁਯੋਂ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਹੂਯੇਭੀ ਇਨਖ੍ਯਰ ਰੂਪ ਅਖ੍ਯਰੋ ਸੈ ਏਕ ਨਾ ਖਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ਤਿਨੋ ਪ੍ਰਤਿ ਸਿਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਪੀਛੇ ਜੈਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਬੋਧਕ ਪਦੋਂਸੈ ਅਰ ਤਿਨਕੇ ਸਮਦਾਯ ਰੂਪ ਵਾਕ੍ਯਨ ਸੈ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ॥ ਤੈਸੇ ਅਖ੍ਯਰੋਂ ਸੇਭੀ ਕਰੋਂਹੈ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੈ ਸਾਂਝੀਸਤਰਕੇ ਸੋਲਾਂ ਅਖ੍ਯਰ ਹੈਂ॥ ਆਗੇ ਕਕੇਸੇ ਲੇ ਵਾਵੇ ਤਕ ਉਣਤੀਸ ਅਖ੍ਯਰ ਹੈਂ॥ ਉਨਸੇ ਆਗੇ ਸ਼ ਖ ਸ ਹ ਖ੍ਯਗ੍ਯਗੁਯੇ ਯੇ ਸਾਤਹੈਂ॥ ਸਭੀ ਮੇਲਕੇ ਗਿਨੇ ਬਾਵਨ ਹੈਂ॥ ਗੁਰਮੁਖੀ ਮੇ ਸਾਂਝੀ ਸਤਰਕੇ ਬਾਰਾਂ ਹੈ॥ ਆਗੇ ਸੱਸੇ ਸੇ ਲੇ ੜਾੜੇ ਤਕ ਬਤੀਸਹੈਂ॥ ਦੋਨੋ ਮੇਲਕੇ ਗਿਨੇ ੪੪ ਚੁਤਾਲੀਹੈਂ॥ਵਾਸਤਵਸੇ(ੜ)ਕਾ ਕਾਰਜ(ਡ) ਸੇਹੀਸਿਧ ਹੋਨੇਸੇ੪੩ ਤਿਤਾਲੀ ਹੈਂ॥ਯਾਂਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸੇ ਨੌ ਕਮਹੈਂ॥ ਜੇਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸੇ ਨ੍ਯੂਨਹੈਂ ਵਹੀ ਕੇਵਲ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜੇ ਲੋਕੋਂਨੈ ਦੇਖੇ ਨਹੀ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਪਿਛਲੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀਮੇ ਉਨਕੇਸਰੂਪ ਲਿਖੇਹੈਂ॥ ਅਰ ਉਸੀਮੈ ਗੁਰੂਜੀਕੀ ਲਿਖੀ ਰੀਤਿਸੇ ਬਾਵਨ ਪੂਰੇ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਏ ਹੈ॥ ਇਸ ਮੇ ਓਂ ਲਿਖਕੇ ਆਗੇ ਸਾਂਝੀ ਸਤਰਕੇ ਸਬੀ ਨਹੀ ਲਿਖੇ॥ ਕੱਕੇ ਸੇ ਲੇ ਵਾਵੇ ਪ੍ਰਯੰਤ ਉਣਤੀਸ ਲਿਖਕੇ ਪੀਛੇ ਸੱਸੇ ਸੇ ਲੇ ਖੱਖੇ ਪ੍ਰਯੰਤ ਖਟ ਔਰ ਲਿਖੇ ਹੈਂ॥ ਓਂ ਸੇ ਲੇ ਸਭੀ ਮੇਲਕੇ ਗਿਨੇ ਤਬ ਛੱਤੀ ਪੂਰੇ ਹੋਵੇਹੈਂ ਬਾਵਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਛੱਤੀ ਲਿਖਕੇ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਬਾਨੀਕਾ ਨਾਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬਾਵਨ ਪੂਰੇ ਜਾਨਕੇ ਲਿਖਾਹੈ॥ ਰਹੋ ਯਹ ਬਿਚਾਰ॥ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਅਰਥ ਸੁਨੋ॥ ਬਾਵਨ ਅਛਰ, ਯੇ ਜੋ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀਕੇ ਬਵੰਜਾ ਅਖਰਹੈਂ ਲੋਕਤ੍ਰੈ,ਤੀਨੋ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਸਭੁ ਕਿਛੁ, ਸਭੀ ਚਰਾਚਰ ਪਦਾਰਥ ਇਨਹੀ ਮਾਹਿ, ਵਾਚ੍ਯ ਰੂਪਸੇ ਈਸ੍ਵਰਨੇ ਇਨਮੇਹੀ ਥਾਪਨ ਕੀਯੇਹੈਂ॥ ਜੋ ਨਿਖਲ ਵਸਤੁਯੋਂ ਕਾ ਗ੍ਯਾਨ ਇਨਸੇ ਹੋਵੇ ਇਨਹੁ ਬਿਨਾ ਨਾ ਹੋਂ॥ ਅਰ ਹੈਂ ਯੇ ਬਾਵਨਅਖਰ ਬਿਨਸਨੇ ਵਾਲੇ ਯਹ ਕਹੇ ਏ ਇਤਿ,ਏ ਅਖਰ ਖਿਰਜਾਹਿਗੇ,ਯੇ ਅਕਾਰ ਸੇ ਲੇ ਖ੍ਯਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਜੇਤੇ ਅਖਰ ਹੈਂ॥ ਸਭੀ ਪ੍ਰਲਯ ਕਾਲਮੈ ਭੂਤ ਭੌਤਕ ਰਚਨਾਕੇ

ਨਾਸ ਵਤ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗੇ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਔਰ ਬਿਨਾਸ਼ੀ ਪਦਾ-ਰਥ ਵਾਚਜ ਰੂਪਸੇ ਈਸ੍ਵਰਨੇ ਇਨਮੇ ਰਖੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਓਇ ਅਖਰ, ਵਹੁ ਕਾਹੂ ਕਾਲਮੇ ਨਾ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਇਨ ਮਹਿ ਨਾਹਿ, ਵਾਚਜ ਰੂਪਸੇ ਇਨ ਅਖਰੋਂਮੇ ਆਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਵਤ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਹੈ ॥ ਨਾਮੋਕੇ ਅਰਥ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜੇਤੇ ਤੀਨੋ ਲੋਕਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਸਭੀ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਾਚਕ ਨਾਮੋਸੇ ਜਾਨੇ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਨਾਮੋਸੇ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂ ਵਸਤੁਕਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਔ ਨਾਮਭੀ ਅਪਨੇ ਅਰਥੋਂ ਕੋ ਤਬ ਜਨਾਵੇਹੈ। ਜਬ ਨਾਮੋ ਸਾਥ ਅਰਥੋਂ ਕਾ ਕੁਛ ਸੰਬੰਧਹੈ ਬਿਨਾਸੰਬੰਧ ਨਹੀ ਜਨਾਯਸਕੇ॥ ਸੋ ਨਾਮੋ ਸਾਥ ਅਰਥੋਂ ਕਾ ਵਾਚਜ ਵਾਚਕ ਭਾਵ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ॥ ਨਾਮ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਅਰਥ ਵਾਚਜਹੈ ॥ ਜੋ ਕਹਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਤਿਸਕਾ ਨਾਮ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਜੋ ਵਸਤੁ ਕਹੀ ਜਾਵੇ ਤਿਸਕੋ ਵਾਚਜ ਕਹੇਹੈ ॥ ਵਾਚਕ ਬਿਨਾ ਵਾਚਜਕਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਇਸਸੇ ਜਾਨੋ ਵਾਚਜ ਵਸਤੁ ਵਾਚਕ ਮੇ ਰਖੀ ਹੂਯੀ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੂਲਮੇ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਇਨਹੀ ਮਾਹਿ ਕਹਜਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਨਾਸ਼ੀ ਪੂਰਣ ਵਾਚਜ ਵਾਚਕ ਵਸਤੁ ਬਿਨਾਸ਼ੀ ਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਇਨ ਅਖਰੋਂਕਾ ਖਿਰ ਜਾਨਾ ਕਹਜਾ ਹੈ ॥ ਪਰਮ ਭਾਵ ਇਨਕੋ ਖਿਰ ਜਾਨਾ ਕਹਨੇ ਕਾ ਯਹਹੈ ॥ ਨਾਮ ਇਨ ਕਾਭੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਤ ਅਖਰ ਕਹਨੇਮੈ ਆਵੇਹੈ ॥ ਅਰਥ ਅਖਰ ਨਾਮਕਾ ਨਾ ਖਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਹੈ ॥ ਅਰ ਯੇ ਅਖਰ ਭੂਤ ਭੌਤਕ ਨਿਖਲ ਰਚਨਾ ਵਤ ਖਰ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੈਸੇ ਘਟ ਪਟਾਦਿ ਪਦਾਰਥ ਸੁਖ਼ ਪਤੀ ਪ੍ਰਲਯਮੇ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਤੈਸੇ ਤਿਨਕੇ ਵਾਚਕ ਘਟ ਪਟਾਦਿ ਨਾਮਭੀ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਯੇ ਖਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਹੂ ਕਾਲਮੇ ਭੀ ਨਾ ਬਿਨਸਨੇ ਸੇ ਨਹੀ ਖਰਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ਯਾਤੇ ਇਨ ਬਾਵਨੋਕਾ ਨਾਮ ਅਖਰ ਕਹਨ ਮਾਤ੍ਰਹੈ ॥ ਸੱਚਾ ਨਹੀ ॥ ਸੱਚਾ ਅਖਰ ਨਾਮਕਾ ਅਰਥ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਬੇਦਾਂਤ ਗ੍ਰੰਥੋਂਮੇ ਜਗਤਕੇ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅੰਸ ਦੋਨੋ ਮਿ-ਥਜਾ ਕਹ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਤੀਨੋ ਅੰਸ ਸਚੇ ਕਹੇਹੈਂ ਤਿਨ ਸਚੇ ਅੰਸੋਂ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਬਾਣੀਕੀ ਗਮਜ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੀਨ ਲੋਕਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਵਤ ਵਾਚਜ ਰੂਪਸੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਨ ਅਖਰੋਂਮੇ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਹ ਮੂਲਮੇ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਕਹੀ ਬਾਤਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਨਾ ਰਹਨੇ ਮੈ ਪੁਨਾ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ॥ ੧ ॥

ਜਹਾ ਬੋਲ ਤਹ ਅਛਰ ਆਵਾ॥ਜਹ ਅਬੋਲਤਹ ਮਨੁਨ ਰਹਾਵਾ

॥ਬੋਲ ਅਬੋਲ ਮਧਿਹੈ ਸੋਈ॥ਜਸਓਹੁਹੈ ਤਸ ਲਖੈਨ ਕੋਈ॥੨॥

ਜਹਾ ਇਤਿ, ਜਹਾ, ਜਿਸ ਹਿਰਦੇ ਆਦਿਕ ਦੇਸਮੇ ਪਰਾ ਆਦਿ ਪਦ ਵਾਕਜ ਰੂਪ ਬੋਲ ਨਾਮ ਬਾਣੀਹੈ॥ ਤਹ, ਤਿਸ ਦੇਸਮੇ ਅਛਰ ਨੇਮਸੇ ਆਵੇਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵਰਣੋਕਾ ਸਮੂਹ ਪਦ ਪਦੋਂਕਾ ਸਮੂਹ ਵਾਕਜ ਕਹਾਵੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਹਾਂਪਦਵਾਕਜ ਰੂਪ ਬਾਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਹਾ ਅਛਰ ਰੂਪ ਬਾਣੀ ਨੇਮਸੇ ਆਵੇਗੀ॥ ਔ ਵਰਣ ਪਦ ਵਾਕਜ ਬਾਣੀਕੇ ਯੇ ਭੇਦ ਪਰਾ ਅਵਸਥਾਮੇਭੀ ਬਨੇ ਰਹੇਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਬੀਜਮੇ ਬ੍ਰਿਛਕੇ ਪਤੇ ਫੂਲੋਂ ਵਤ ਗੁਪਤ ਰਹੇਹੈ ਸਪਸਟ ਨਹੀ ਭਾਸੇ ਸਪਸਟ ਬੈਖਰੀ ਅਵਸਥਾਮੈ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਿਖਜ ਗ੍ਰੰਥਮੈ ਪਾਣਿਨੀ ਰਿਖੀ ਲਿਖੇਹੈ ॥ ਜਬ ਪੁਰਖਕੇ ਮਨਮੇ ਸੰਕਲਪ ਹੋਵੇਹੈ ਮੈ ਅਮੁਕ ਵਸਤੁਕਾ ਨਾਮ ਲੇਵੋਂ॥ ਤਬ ਪਹਲੇ ਮਨ ਅਪਨੇ ਸੰਕਲਪ ਦੁਆਰਾ ਨਾਭੀ ਦੇਸ ਮੇ ਥਿਤ ਜਠਰਾਗਨਿਕੋ ਤੇਜ ਕਰੇਹੈ ॥ ਤੇਜ ਹੂਈ ਅਗਨਿਸੇ ਨਾਭੀ ਦੇਸਮੇ ਪਵਨ ਜਗੇਹੈ॥ ਵਹੁ ਪਵਨ ਊਹਾਂਸੇ ਚਲਤੀ ਹੂਈ ਉਰਮੇ ਕੰਠਮੇ ਸਿਰਮੇ ਜਿਹ੍ਵਾਕੇ ਮੂਲਮੇ ਤਾਲੂਮੇਦਾਂਤੋਂਮੇ ਓਸ੍ਰੋਂਮੇ ਨਾਸਿਕਾਮੇ ਲਗਕੇ ਜੋ ਜੋ ਉਨ ਥਾਨੋਮੇ ਬੋਲਨੇ ਯੋਗਜ ਅਖਰਹੈ ਤਿਨਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਹਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਰਿਦੇ ਆਦਿ ਦੇਸਮੇ ਪਰਾਦਿਕ ਪਦ ਵਾਕਜ ਰੂਪ ਬਾਣੀਹੈ ॥ ਤਹਾ ਅਛਰ ਰੂਪ ਬਾਣੀ ਨੇਮਸੇ ਆਵੇਹੈ॥ਔ ਜਹ ਅਬੋਲ, ਸੁਖੁਪਤੀ ਕਾਲਮੇ ਜਿਸ ਰਿਦਯਾਦਿ ਦੇਸਮੇ ਵਰਣ ਪਦ ਵਾਕਜ ਰੂਪ ਬਾਣੀਕਾ ਅਭਾਵਹੈ॥ ਤਹਾ ਰਿਦਯਾਦਿ ਦੇਸਮੇ ਉਸ ਕਾਲਮੇ ਮਨਭੀ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਐਸੇ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਅਰਥ ਕੋਈ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹੇਹੈ॥ ਸੋ ਅਰਥ ਪ੍ਰਕਰਣਕਾ ਮੇਲੀ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪ੍ਰਕਰਣਮੇ ਅਖਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਨਮੇ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਸਪਸਟ ਕਰਨੀਹੈ॥ ਸੋ ਸਰਬਥਾ ਇਸ ਅਰਥਮੇ ਭਾਸੀ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਬੋਲ ਪਦ ਈਹਾਂ ਬਾਣੀਕੀ ਗੰਮ ਵਸਤੁ ਪਰਹੈ॥ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਅਰਥਹੈ॥ਜਿਨ ਅਨਾਤਮ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਕਹਨੇਮੇ ਪਦ ਵਾਕਜ ਰੂਪ ਬਾਣੀਕੀ ਗਮਜਤਾਹੈ॥ ਤਹ ਅਛਰ ਆਵਾ, ਊਹਾ ਉਸ ਵਸਤੁਕੇ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਪਦ ਬਾਣੀਕੇ ਮੂਲ ਅਛਰਭੀ ਨੇਮਸੇ ਆਵੇਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਪਦਾਰਥ ਵਾਚਜ ਰੂਪਸੇ ਅਛਰੋਂਮੇ ਰਹੇਹੈ ॥ ਔ ਜਹ ਅਬੋਲ, ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਮੇ ਵਰਣ ਪਦ ਵਾਕਜ ਰੂਪ ਨਿਖਲ ਬਾਣੀ ਕੀ ਗਮਜ ਨਹੀ॥ ਤਹਾਂ ਮਨਕਾ ਭੀ ਸਾਥਹੀ ਨਿਖੇਧ ਸੁਣਨੇਸੇ ਤਿਸ ਸਰੂਪਮੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮਨਭੀ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਇਸਤੇ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬਾਣੀ ਵਤ ਮਨਕਾਭੀ ਅਵਿਖਯ

ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜਾਨਨੇਕੇ ਸਾਧਨ ਮਨ ਬਾਣੀ ਦੋਨੋ ਤਿਸਮੇ ਨਾ ਰਹਨੇਸੇ ਯਦ੍ਯਪਿ ਤਿਸ ਕਾ ਜਾਨਨਾਭੀ ਕਠਨਹੈ ॥ ਤੌਭੀ ਕਾਹੂ ਕਾਲਮੇ ਮੇਰੀ ਬਾਣੀ ਮੇਰਾ ਮਨ ਟਿਕਾਨੇਹੈ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ਕਾਹੂ ਕਾਲਮੇ ਠਿਕਾਨੇ ਨਹੀ ਐਸੇ ਕਹੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਕੋਈ ਇਨਕੇ ਭਾਵਾ ਭਾਵਕੋ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਦੂਸ੍ਰਾਹੈ ॥ ਐਸੇ ਤਾਕਾ ਜਾਨਨਾ ਹੋਵੇਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬੋਲ ਇਤਿ, ਬੋਲ ਈਹਾ ਮਨਕਾ ਉਪ ਲਖਣਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬੋਲ ਮਨ ਬਾਣੀਕੇ ਭਾਵ ਔ ਅਬੋਲ ਤਿ ਨਕੇ ਅਭਾਵ ਇਨ ਦੋਨੋ ਅਵਸਥਾਕੇ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਖੀ ਰੂਪਤਾਸੇ ਮਧਿਹੈ,ਬੀਚ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਦੋਨੋ ਅਵਸਤਾਮੇ ਤਾਕਾ ਅਨ੍ਵਯਹੈ ॥ ਅਰ ਇਨਕਾ ਆਪਸਮੇ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸਾ ਵਹੁ ਮਨ ਬਾਣੀਕੇ ਭਾਵਾਭਾਵ ਕੋ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਮਣਿ ਗਣੋਮੇ ਸੂਤ੍ਰ ਵਤ ਇਨ ਪਰਸ ਪਰ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰੀਯੋਂਮੇ ਏਕ ਰਸਹੈ ॥ ਤੈਸਾ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਮਨ ਬਾਣੀਕੀ ਤਹਾ ਗਮ੍ਯ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ॥ ਅਰ ਇਨਸੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਤਿਸਕੇ ਜਾਨਨੇਕਾ ਸਾਧਨ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਲਖੈ ਨ ਕੋਈ, ਮਨ ਬਾਣੀਸੇ ਤਿਸਕੇ ਜਾਨਨੇ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਤਾਕੋ ਜਾਨ ਨਹੀ ਸਕੇ ॥ ੨ ॥

ਅਲਹ ਲਹਉ ਤਉ ਕਿਆ ਕਹਉ ਕਹਉ ਤ ਕੋ ਉਪਕਾਰ ॥ ਬਟਕਬੀਜਮਹਿਰਵਿਰਹਿਓ ਜਾਕੋਤੀਨ ਲੋਕਬਿਸਥਾਰ॥ ੩ ॥

ਯਾਹੀਤੇ ਜੇਕਰਮੈ ਅਲਹ, ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਹੂਕੀ ਮਨ ਬਾਣੀਕਾ ਲਖ ਨਹੀ ॥ ਭਾਵ ਨਿਸਾਨਾ ਨਹੀ ਤਿਸਕੋ ਲਹਉ, ਲਖੋ ਭਾਵ ਜਿਸਕੋ ਕੋਈ ਅਸੁਧ ਮਨਸੇ ਅਰ ਸਕਤੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰ ਬਾਣੀ ਸੇ ਨਹੀ ਲਖ ਸਕੇ ॥ ਤਿਸਕੋ ਮੈ ਜਾਨ ਲੀਆ ॥ ਤਬਮੈ ਆਪਹੀ ਗੂੰਗੇਕੇ ਗੁੜ ਵਤ ਤਿਸਕਾ ਰਸ ਜਾਨਨੇਸੇ ਕਿਆ ਕਹਉ, ਆਨ ਕਾਹੂਕੋ ਬਾ ਣੀਕੀ ਤਾਮੈ ਗਮ੍ਯ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਕੈਸੇ ਕਥਨ ਕਰਉਂ ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ਅ ਰ ਜੋ ਮੈ ਬਾਣੀਸੇ ਅਗਮ੍ਯ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਕਹਉ, ਕਥਨ ਕੀਆ ਚਾਹੋਂ ॥ ਤਬ ਜਿਸਮੇ ਸ ਕਤੀਸੇ ਸਭਕੀ ਬਾਣੀ ਨਹੀ ਪਹੁਚੇ ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਕਹਨੇਮੇ ਮੈ ਜਿਸਕੋ ਕਹ੍ਯਾ ਚਾਹੋ ਕੋ ਉਪਕਾਰ, ਮੇਰੀ ਸਹਾਯਤਾਭੀ ਔਰੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਆ ਹੋ ਸਕਤੀਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਸਹਾ ਯਤਾ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਜੇਕਰ ਕਹਨੇਮੈ ਕੁਛ ਸਹਾਯਤਾ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ਤਬ ਕਹਨੇਕੇ ਸਾ ਧਨ ਗੁਰੁ ਔ ਗ੍ਰੰਥ ਬ੍ਯਰਥ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ਯਹ ਅਸੰਕਾ ਸੁਨ ਤਿਸਕਾ ਵਾਚ੍ਯ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸਮਝ ਕ ਕਹ ਸਕੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬ੍ਯਰਥ ਨਹੀ ਯਹ ਉਤਰ ਕਹੇ ਬਟਕ ਇਤਿ,ਜੈਸੇ ਬੀਜਮੇ ਅਪਨੇ ਜਨਮਸੇ ਪੂਰਬ ਬਟਕ, ਬਟ ਰਹੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਕਾ ਨਾਮ ਔ

ਰੂਪ ਦੋ ਅੰਸ ਰੂਪ ਤੀਨੋ ਲੋਕੋਂਮੈ ਬਿਸਤਾਰ ਦੇਖਤੇਹੋ॥ ਵਹੀ ਅਤੀ ਸੂਖਮ ਵਸਤੁ ਸਰਬਤ੍ਰ ਨਾਮ ਰੂਪਮੈ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪਸੇ ਬਜਾਪ ਰਹੀਹੈ॥ ਹੇ ਸਿਖਜ ਤੁਮ ਤਿਸ ਕੋ ਐਸਾ ਜਾਨੋ॥ ਏਤੇ ਕਹਨੇਮੈ ਦੋਨੋਕੀ ਸਫਲਤਾਹੈ॥ ੩॥

ਅਲਹ ਲਹੰਤਾ ਭੇਦਛੈ ਕਛੁ ਕਛੁ ਪਾਇਓ ਭੇਦ॥ ਉਲਟਿ ਭੇਦ ਮਨੁ ਬੇਧਿਓ ਪਾਇਓ ਅਭੰਗ ਅਛੇਦ॥ ੪॥

ਅਰ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਕਰਹੀ ਜਿਗਜਾਸੂਯੋਂਕੀ ਭੇਦ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਦੂਰ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਲਹ ਇਤਿ ਅਲਹ, ਅਸੁਧ ਮਨ ਔ ਸਕਤੀ ਬ੍ਰਿਤੀਸੇ ਸਰਬਕੀ ਬਾਣੀ ਕੇ ਅਲਖ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਲਹੰਤਾ, ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਸਿਖਕਾ ਚਿਤਸੇ ਜੀਵ ਈਸ ਕਾ ਭੇਦ ਛੈ, ਭੇਦ ਦੂਰ ਹੋਵੈਹੈ ਜਬ ਕਛੁ, ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸਕੇ ਸ੍ਰਵਣਸੇ ਔ ਕਛੁ, ਸਾਸਤ੍ਰਕੇ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਮਨਨਸੇ ਪਾਇਓ ਭੇਦ, ਪਾਵੈਹੈ ਅਪਨੇ ਅਦੁਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਮਰਮ॥ ਔ ਅਦੁਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਮਰਮ ਪਾਇ ਕਰ ਉਲਟਿ ਭੇਦ, ਜੀਵ ਈਸਕੇ ਭੇਦਕੀ ਓਰਸੇ ਹਟਕੇ ਮਨੁ ਬੇਧਿਓ, ਚਿਤ ਉਨਕਾ ਅਦੁਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾਮੇ ਤਦਾਕਾਰ ਹੋ ਜਾਵੈਹੈ॥ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮ ਪਦ ਸਿਖਨੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਅਭੰਗ, ਅਬਿਨਾਸੀ ਰੂਪ ਔ ਅਛੇਦ, ਕਾਹੂ ਸਸਤ੍ਰਸੇ ਨਾ ਕਟਿਆ ਜਾਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨਕੇ ਪਾਇਆਹੈ॥ ੪॥

ਤੁਰਕ ਤਰੀਕਤਿ ਜਾਨੀਐ ਹਿੰਦੂ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ॥ ਮਨ ਸਮਝਾਵਨ ਕਾਰਨੇ ਕਛੂਅਕ ਪੜੀਐ ਗਿਆਨ॥ ੫॥

ਐਸੇ ਅਭੰਗ ਅਛੇਦ ਪਦਕੇ ਪਾਵਨ ਹੇਤ ਅਖਰ ਪੜਨੇਕੋਭੀ ਸਫਲਤਾ ਕਹੇ॥ ਤੁਰਕ ਇਤਿ,ਤਰੀਕਤ ਪਦ ਔਰੋਂ ਕਾ ਭੀ ਉਪਲਖਣਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸਰੀਅਤ,ਤਰੀਕਤਿ, ਮਾਰਫਤ,ਹਕੀਕਤ ਚਾਰੋ ਲੇਨੀ ਸਰੀਅਤ ਕਰਮ ਕਾਂਡਕਾ ਨਾਮਹੈ ਤਰੀਕਤ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾਂਡਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਮਾਰਫਤ ਗਜਾਨ ਕਾਂਡਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਹਕੀਕਤ ਅਨੁਭਵਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਰਕ, ਯਵਨ ਲੋਗੋਂਕੀ ਜੋ ਸਰੀਅਤਿ ਆਦਿਕੋਂਕੀ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਿਕ ਕੁਰਾਨਾਦਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਗਤਮੈ ਜਾਣੀਯੇਹੈਂ॥ ਔ ਹਿੰਦੂਯੋਂਕੇ ਜੋ ਕਰਮਾਦਿਕੋਂਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਿਕ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਜਾਣੀਯੇਹੈ॥ ਤਿਨ ਦੋਨੋ ਮਤੋਂਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂਸੇ ਮਨ ਸਮਝਾਵਨ ਕਾਰਨੇ, ਮੁਕਤੀਕੇ ਮਾਰਗ ਗਜਾਨਮੈ ਪ੍ਰਵੇਸਾਰਥ ਹੇਮਨ ਯਹੀ ਤੇਰੇ ਕੋ ਹਿਤ ਵਸਤੁਹੈ॥ ਇਸ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਹਿਤਕਾਰੀ ਨਹੀਂ॥ ਐਸੇ ਸਮਝਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਛੂਅਕ, ਜੇਤੇ ਪੜਨੇ ਸੇ ਅਪਨਾ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਪਰਯੋਜਨ ਸਿਧਹੋ ਜਾਵੇ ਏਤੀ

ਪੜੀਐ ਗਿਆਨ, ਅਖਰਾਂ ਦੁਆਰੇ ਬੇਦਾਂਤ ਔ ਮਾਰਫਤ ਰੂਪ ਵਿਦ੍ਯਾ ਸੰਖੇਪ ਸੇ ਕਹੇ ਪੜਨ ਕੋ ਬਿਸਤਾਰਸੇ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਓਂ ਅਖਰਸੇ ਓਂਕੇ ਅਰਥ ਕਾ ਜਾਨਨਾ ਕਹੇ ॥ ਓਅੰਕਾਰ ਇਤਿ, ਓਂਅੰਕਾਰ, ਓਂਅਖਰ ਔ ਤਿਸਕੇ ਅਰਥ ਦੋਨੋਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਔ ਅਖਰ ਰੂਪਓਂਕਾਰ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਕਾਰਯ ਹੋਨੇਸੇ ਮੂਲ ਮੇਂ ਆਦਿਪਦਸੇ ਕਹ੍ਯਾ ਸਰਬ ਕਾ ਕਾਰਣਪਨਾ ਬਨੇ ਨਹੀਂ ॥ ਪੁਨਾ ਲਿਖਨ ਮੇਟਨ ਮੇਂ ਆਵਨੇ ਵਾਲੇ ਓਂਕੇ ਮਾਨਨੇਸੇ ਭਾਕਾ ਨਾ ਮਾਨਨਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਬਨੇ ॥ ਯਾਤੇ ਓਅੰਕਾਰ ਪਦਸੇ ਈਹਾ ਓਂਕਾ ਅਰਥ ਬ੍ਰਹਮ ਲੇਨਾ ॥ ਤਾਂ ਕਾ ਵਾਚਕ ਓਂਕਾਰ ਅਖਰ ਨਹੀਂ ਲੇਨਾ ॥ ਸਬਦਤੇ ਨਾਮ ਔ ਅਰਥ ਮੇਂ ਭੁੱਲਹੀ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਨਾਮ ਨਾਮੀ ਦੋਨੋ ਸੇ ਪਦ ਏਕ ਸਾ ਵਰਤੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਨਾਮ ਭੀ ਰਾਮ ਹੈ ॥ ਅਰਥ ਭੀ ਰਾਮ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਰਾਮ ਜਪ ਕ੍ਰੋੜੋਂ ਤਰੇ ਈ-ਹਾ ਰਾਮ ਸਬਦਨਾਮ ਪੈ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਨੇ ਰਾਵਣ ਮਾਰਿਆ ਈਹਾਂ ਰਾਮ ਸਬਦ ਨਾਮੀ ਪੈਹੈ ॥ ਐਸੇ ਈਹਾਂ ਓਅੰਕਾਰ ਪਦ ਨਾਮੀ ਅਖਰ ਬ੍ਰਹਮ ਪੈਹੈ ਨਾਮਪੈ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਤੇ ਮੂਲ ਪਾਠ ਕਾ ਯੇਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਓਅੰਕਾਰ ਓਂਕਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਆਦਿ, ਸਰਬ ਨਾਮ ਰੂਪ ਕਾ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਕਰਕੇ ਮੈਂਨੇ ਜਾਨਾ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਸੇ ਨਿਸਚੈ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਓਂ ਪਦਕੇ ਸਚੇ ਅਰਥ ਅਖਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਜਾਨਕੇ ਮੈਨੇ ਜਿਸ ਓਂ ਅਖਰ ਕਾਲਿਖਨਾ ਅਰ ਮੇਟਨਾ ਹੋਵੈਹੈਤਿਸ ਬਿਨਾਸੀ ਅਖਰਕੋ ਬਜਾਕਰਣੀ ਲੋਗੋਂ ਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰ ਨਹੀਂ ਮਾਨ੍ਯਾ ॥ ਅਰ ਔਰੋਂ ਕੋ ਭੀ ਨਾ ਮਾਨਨੇ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਯਹ ਕਹੇ॥

॥ ਓਂਕਾਰ ਆਦਿ ਮੈ ਜਾਨਾ॥ ਲਿਖਿ ਅਰੁ ਮੇਟੈ ਤਾਹਿ ਨਮਾਨਾ॥
॥ ਓਅੰਕਾਰ ਲਖੈ ਜਉ ਕੋਈ॥ ਸੋਈ ਲਖਿ ਮੇਟਣਾ ਨ ਹੋਈ॥੬॥

ਓਅੰਕਾਰ ਇਤਿ, ਜੋ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਓਂ ਅਖਰ ਸੇ ਓਂਕਾਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਲਖੇ, ਲਖਨਾ ਚਾਹੇ ਤਬ ਤਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਭੀ ਮੇਰਾ ਯਹੀ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ਜੋ ਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੂੰ ਸੋਈ ਲਖਿ, ਵਹੁ ਓਂ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਅਖਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਆਪ ਕੋ ਲਖ ਜਿਸ ਅਖਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਮੇਟਨਾ ਨ ਹੋਈ; ਕਬੀ ਬਿਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਜਿਸ ਓਂਅਖਰ ਕਾ ਬਿਨਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਤੂ ਮਤ ਲਖ ॥ ਯਦਯਪਿ ਮੰਡੂਕ ਉਪਨਿਖਦ ਵਿਖੇ ਓਂਅਖਰ ਕੋ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਤਾ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਈਹਾਂ ਤਾਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਨੇ ਯਹ ਅਸੰਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੋ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਵਾਚਕ ਓਂ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਸਾਥ ਅਭੇਦ ਮਾਨਕੇ ਤਾ ਕੋ

ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਤਾ ਕਹੀ ਹੈ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਨਹੀ ਕਹੀ ॥ ਔ ਈਹਾ ਤਿਸੀ ਕੋ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਅਬਿਨਾਸੀ ਰੂਪ ਕਰ ਮਤ ਮਾਨ ॥ ਐਸੇ ਕਹਣਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਭਾਵ ਮੇਂ ਭੇਦ ਨ ਰਹਨੇਸੇ ਕਿੰਚਿਤ ਬਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ॥ ਪੀਛੇ ਕਹਯਾ ਮੈਂ ਬਸਾਕਰਣੀ ਲੋਗੋਂ ਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰ ਨਹੀਂ ਮਾਨਤਾ ॥ ਤਿਸ ਕਥਨ ਕਾ ਯਹ ਭਾਵ ਹੈ ਬਸਾਕਰਣੀ ਲੋਗ ਪਰ ਅਪਰ ਭੇਦ ਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਮਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਅਪਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਬਦ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਪਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਅਪਰ ਬ੍ਰਹਮ ਮੈਂ ਨਿਪੁਣ ਹੁਯਾ ਪੁਰਖ ਪਰਮ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ਸੋ ਯਦਯਪਿ ਸਭਕੇ ਮਤੋਂਮੇ ਗੁਰੁ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਸਬਦ ਸੇ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਨੇ ਤੇ ਤਿਸਕਾ ਕਹਨਾ ਯਥਾਰਥ ਹੈ ਤੌ ਭੀ ਆਨ ਸਾਧਨ ਛੋਡਕੇ ਕੇਵਲ ਘਟ ਪਦਾਦਿ ਸਬਦੋਂ ਕੀ ਨਿਪੁਨਤਾ ਮੇਂ ਕਮਰ ਬਾਂਧਨੀ ਸਮਜਕ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਲਿਖਨ ਮੇਟਨ ਮੇਂ ਆਵਨੇ ਵਾਲੇ ਅਖਰੋਂ ਓਰ ਸ੍ਰਮ ਥੋੜਾ ਕਰੋ ॥ ਅਰਥ ਕੋ ਯਤਨ ਸੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਹੈ ਰਹੋ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ॥ ੬ ॥

ਕਕਾ ਕਿਰਣਿ ਕਮਲ ਮਹਿ ਪਾਵਾ ॥ ਸਸਿ ਬਿਗਾਸ ਸੰਪਟ ਨਹੀ ਆਵਾ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਤਹਾ ਕੁਸਮ ਰਸ ਪਾਵਾ ॥ ਅਕਹ ਕਹਾ ਕਹਿਕਾ ਸਮਝਾਵਾ ॥ ੭ ॥

ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਜਾਨਨੇਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ॥ ਅਬ ਕੱਕੇ ਅਖਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਤਾਕੇ ਜਾਨਨੇ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਕਕਾ ਇਤਿ, ਕਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇਹੈ ਜਿਸਨੇ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਸੂਰਜਕੇ ਵਾਕਜ ਰੂਪ ਕਿਰਣੋਂਕੋ ਰਿਦੇ ਕਮਲ ਮੇਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਿਨੋਂਕਾ ਰਿਦਾ ਕਮਲ ਬਿਗਸ ਆਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਹੂ ਸਮੇਭੀ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਸਸਿ ਬਿਗਾਸ, ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਸੇ ਸੰਪਟ, ਮਿਲਨੇ ਮੈ ਨਹੀ ਆਵੇਹੈ॥ਅਰ,ਪੁਨਾ ਜੇ,ਜਿਨ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨੋਨੇ ਤਹਾ ਕੁਸਮ, ਰਿਦੇ ਕਮਲ ਵਿਖੇ ਰਸ, ਆਤਮਾ ਨੰਦ ਪਾਇਆਹੈ ॥ ਤਿਸ ਆਨੰਦ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕੋ ਵਹੁ ਬਾਣੀਸੇ ਬਰਨਣ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਕਹ ਇਤਿ, ਸੇ ਸੁਖ ਅਕਹਿਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਕਹਾ ਕਹਿ, ਕੈਸੇ ਕਹਿਕਰ ਕਾ, ਸਮਝਾਵਾ ਕਾਹੂ ਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਭਾਵਕਾਹੂ ਬਾਹਜਮੁਖ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਨਹੀ ਸਕੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਵਹੁ ਆਪਹੀ ਤਿਸ ਸੁਖਮੇ ਮਗਨ ਭਏਹੈਂ ॥ ੭ ॥

ਖਖਾ ਇਹੈ ਖੋੜ ਮਨ ਆਵਾ ॥ ਖੋੜੇ ਛਾਡਿ ਨ ਦਹ ਦਿਸ ਧਾਵਾ ॥ ਖਸਮਹਿ

ਜਾਨਿ ਖਿਮਾ ਕਰ ਰਹੈ॥ ਤਉ ਹੋਇ ਨਿਖਿਅਉ ਅਖੈ ਪਦੁ ਲਹੈ॥ ੮॥

ਸੋਈ ਕਹੇ ਖਖਾ ਇਤਿ ਖਖੇ ਦੁਵਾਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮਾਤਮ ਰੂਪ ਖੋੜ, ਗੁਫਾਮੇ ਜਿਸ ਕਾ ਮਨ ਆਇਆ ਹੈ॥ ਫੇਰ ਇਸ ਗੁਫਾਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਨ ਦਹਦਿਸ ਧਾਵਾ, ਨਹੀ ਦਸੋ ਦਿਸਾਮੇ ਧਾਵੇ॥ ਬ੍ਰਹਮਕੋ ਗੁਫਾ ਰੂਪਤਾ ਵੇਦਮੇ ਸਪਸਟ ਹੈ ਗੁਹਾ ਨਾਮਸੇ॥ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਖਸਮਹ ਜਾਨਿ, ਜਬ ਨਿਖਲ ਦ੍ਰਿਸਜ ਬਰਗਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀਕੇ ਸਰੂਪਕੋ ਜਾਨਕਰ ਤਿਸ ਗਜਾਨ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਖਿਮਾ ਕਰ ਰਹੈ, ਖਿਮਾ ਆਦਿਕ ਗੁਣੋਂਕੋ ਧਾਰਕੇ ਸੰਸਾਰਮੇ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਤਉ ਹੋਇ, ਤਬ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਬਿਦੇਹ ਕਾਲਮੇ ਹੋਵੈ ਹੈ ਵਹੁ ਨਿਖਿਅਉ, ਅਖੈ ਭਾਵ ਅਬਿਨਾਸੀ, ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੋਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਅਖੈ ਇਤਿ ਅਖੈ ਪਦੁ ਲਹੈ, ਜਿਸਤੇ ਅਖੈ ਪਦੁ ਲਹੈ ਹੈ ਤਾਹੀਤੇ ਵਹੁ ਅਖੈ ਹੋਵੈ ਹੈ॥ ੮॥

ਗਗਾ ਗੁਰ ਕੇ ਬਚਨ ਪਛਾਨਾ॥ ਦੂਜੀ ਬਾਤ ਨ ਧਰਈ ਕਾਨਾ॥ ਰਹੈ ਬਿਹੰਗਮ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਈ॥ ਅਗਹ ਗਹੈ ਗਹਿ ਗਗਨ ਰਹਾਈ॥ ੯॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਅਖੈ ਪਦਕੇ ਲੇਨੇ ਮੈ ਆਨ ਸ੍ਰਵਣਕੋ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਾ ਸੁਣਨਾ ਹੇਤੁ ਕਹੇ॥ ਗਗਾ ਇਤਿ, ਗਗੇ ਦੁਵਾਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ਤਿਸ ਪੁਰਖਨੇ ਅਦ੍ਵੈਤ ਵਾਦੀ ਗੁਰੂਕੇ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ਅਖੈ ਪਦਕੋ ਜਾਨਿਆ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਦੂਜੀ ਬਾਤ, ਦ੍ਵੈਤਕੇ ਉਪਦੇਸਕੋ ਨਹੀ ਵਹੁ ਧਾਰਨ ਕਰੇ ਅਪਨੇ ਕਾਨੋਂਮੇ॥ ਔ ਰਹੈ ਬਿਹੰਗਮ, ਰਹਤੇ ਹੈਂ ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਪੰਚਸੇ ਉਦਾਸੀ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਈ, ਪ੍ਰਪੰਚਕੇ ਕਾਹੂ ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਵਿਖਯ ਓਰ ਅਪਨੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਅਗਹ, ਜੋ ਅਸੁਧ ਮਨਸੇ ਔ ਸਕਤੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰ ਬਾਣੀਸੇ ਅਗ੍ਰਾਹਯ ਵਸਤੂ ਹੈ ਗਹੈ, ਸੁਧ ਮਨਸੇ ਤਿਸਕੋ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਔ ਗਹਿ, ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤੇ ਤੁਛ ਵਿਖੈ ਸੁਖੋਂ ਕੀ ਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਨਿਵਿਰਤ ਕਰਕੇ ਗਗਨ ਰਹਾਈ, ਤਾਹੀ ਚਿਦਾ ਕਾਸਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਤਾਹੀ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰੈ ਹੈ॥ ੯॥

ਘਘਾ ਘਟਿ ਘਟਿ ਨਿਮਸੈ ਸੋਈ॥ ਘਟਿ ਫੂਟੈ ਘਟਿ ਕਬਹਿ ਨ ਹੋਈ॥ ਤਾ ਘਟ ਮਾਹਿ ਘਾਟ ਜਉ ਪਾਵਾ॥ ਸੋ ਘਟੁ ਛਾਡਿ ਅਵਘਟ ਕਤ ਧਾਵਾ॥ ੧੦॥

ਤਿਸ ਚਿੰਤਨ ਕਾ ਫਲ ਕਹਿਨੇ ਹੇਤ ਐਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾਂ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਅਸੰਕਾ ਕਰ ਕਹੇ ਘਘਾ ਇਤਿ, ਘਘੇ ਦੁਵਾਰਾ ਕਹੇ ਹੈਂ ਘਟਿ ਘਟਿ, ਸਰੀਰ ਸਰੀਰ ਵਿਖੇ

ਨਿਮਸੈ, ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ਸੋਈ, ਪਰਮਾਤਮਾ॥ ਘਟਿ ਫੂਟੈ, ਸਰੀਰੋਂ ਕੇ ਨਾਸ ਹੂਯੇ ਪੀਛੇ ਭੀ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਘਟਿ, ਨਯੂਨ ਅਰਥਾਤ ਬਿਨਾਸੀ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ਰਹੇਹੈ॥ ਔ ਐਸੇ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸਰੂਪਕਾ ਤਾ ਘਟਿ, ਤਿਸਬਰਤਮਾਨ ਸਰੀਰ ਮੇ ਘਾਟ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਰਸਤਾ ਜਉ ਪਾਵਾ, ਜਿਨੋ ਨੇ ਜਬ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਬ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਸੋ ਘਟੁ ਛਾਡਿ, ਤਿਸ ਰਸਤੇ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਅਵਘਟ ਕਤਧਾਵਾ, ਆਨ ਕਰਮਾਦਿ ਮਾਰਗੋਂ ਮੇਂ ਕਹਾਂ ਧਾਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਧਾਵੇਂ॥ ਵਾ ਤਾ ਘਟ ਮਾਹਿ, ਤਿਸ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰੀਰ ਮੇ ਘਾਟ, ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਰਸਤਾ ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਜਬ ਪਾਇਆਤਬ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਸੋ ਘਟੁ ਛਾਡਿ ਤਿਸ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰੀਰ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ ਅਵਘਟ ਕਤ ਧਾਵਾ, ਆਨ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇਂ ਕਹਾਂ ਧਾਵੇਂ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਮੁਕਤ ਹੂਯੇ ਕਹੀ ਨਹੀ ਧਾਵੇ॥ ਕੇਵਲ ਜਨਮ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕੋ ਲੇਵੇ ਹੈਂ॥ ੧੦॥

ਙੰਙਾ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਸਨੇਹੁ ਕਰਿ ਨਿਰਵਾਰੋ ਸੰਦੇਹ॥ ਨਾਹੀ ਦੇਖਿ ਨ ਭਾਜੀਐ ਪਰਮ ਸਿਆਨਪ ਏਹ॥ ੧੧॥

ਜਿਸ ਜਨਮਾ ਭਾਵ ਕੋ ਲੇਵੇ ਹੈਂ ਸਥੂਲੀ ਖਨਨ ਨਯਾਯ ਸੇ ਤਾਕਾ ਪੁਨਾ ਉਪਾਯ ਕਹੇ ਙੰਙਾ ਇਤਿ, ਙੰਙੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਹੈਂ ਹੇ ਜਨਮਾ ਭਾਵ ਕੀਇਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਕਰੋ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕਾ ਔ ਸਨੇਹ ਕਰੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਮੇ ਔ ਗੁਰੂ ਤੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਨਿਰਵਾਰੋ ਸੰਦੇਹ, ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪ੍ਰਮੇਯ ਕੇਸੰਸਯੋਂ ਕੋ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰੋ॥ ਔਪੂਰਬਕਹੇ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਆਦੀ ਹਮ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇਂ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਮਤ ਭਾਗੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਵੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਨਾਹੀ ਇਤਿ, ਨਾਹੀ ਦੇਖਿ ਨ ਭਾਜੀਐ, ਇੰਦ੍ਰਯ ਵਸ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਐਸੇ ਜਾਨ ਕਰ ਤਿਨ ਕੇ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਕੀ ਓਰ ਸੇਨ ਭਾਗੀਐ, ਭਾਵਮਨ ਆਦਿਕਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕੇ ਦਮਨ ਕਰਨੇਂ ਮੇ ਕਾਯਰ ਨ ਹੋਈਏ॥ ਏਹੀ ਪਰਮ ਸਿਆਨਪ ਹੈ॥ ੧੧॥

ਚਚਾ ਰਚਤਿ ਚਿਤ੍ਰ ਹੈ ਭਾਰੀ॥ ਤਜਿ ਚਿਤ੍ਰੈ ਚੇਤਹੁ ਚਿਤਕਾਰੀ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਇਹੈ ਅਵਝੇਰਾ॥ ਤਜਿ ਚਿਤ੍ਰੈ ਚਿਤੁ ਰਾਖਿ ਚਿਤੇਰਾ॥੧੨॥

ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕਾ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਪਰਮੇਸਰਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਸਯੋਂ ਕਾ ਨਾਸ ਇਨ ਤੀਨੋ ਬਾਤੋਂਕੇ ਲਾਭਾਰਥ ਦ੍ਰਿਸਯਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹਟਾ ਕਰ ਦ੍ਰਸ੍ਰਾ ਓਰ ਕਰਾਵਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਹੇ॥ ਚਚਾ ਇਤਿ, ਚੱਚੇ ਅਖਰ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇਹੈਂ ਜੋ ਯਹ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਬਡਾ ਭਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰ ਈਸੁਰ ਚਿਤੇਰੇ ਕਰ ਰਚਤਿ, ਰਚਾ ਹੂਆਹੈ॥ ਅਪਨੇ ਚਿਤਸੇ ਇਸ ਚਿਤ੍ਰਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ ਭਾਵ

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਚਿਤ੍ਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮਕੋ ਤਯਾਗਕੇ ਚੇਤਹੁ,ਯਾਦ ਕਰੋ ਚਿਤ ਕਾਰੀ, ਸੰਸਾਰ ਚਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਈਸੂਰ ਚਿਤੇਰੇਕੋ॥ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪੁਨਾ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ਚਿਤ੍ਰ ਇਤਿ, ਏਹ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਚਿਤ੍ਰਹੈ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਏਹੀ ਬਿਸੇਖ ਕਰਕੇ ਅਵਝੇਰਾ, ਝ ਗੜਾਹੇ ਵਾ ਗਰਤਹੈ॥ ਜਿਸਮੇ ਪੜਾ ਹੂਆ ਜੀਵ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਤਾਂ ਦੁਖਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਤਜਾਗਕੇ ਚਿਤ੍ਰਕੋ ਚਿਤਮੈ ਚਿਤੇਰੇਕੋ ਰਾਖੇ॥ ਅਰਥਾਤ ਇਸ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਮੂਰਤੀਕੇ ਕਾਰਨ ਈਸ੍ਵਰਕਾ ਚਿਤਮੈ ਧਿਆਨ ਕਰੋ॥ ੧੨ ॥

ਛਛਾ ਇਹੈ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਪਾਸਾ॥ ਛਕਿ ਕਿਨ ਰਹਹੁ ਛਾਡਿ ਕਿਨ ਆਸਾ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੈ ਤਉ ਛਿਨ ਛਿਨ ਸਮਝਾਵਾ॥ ਤਾਹਿ ਛਾਡਿ ਕਤ ਆਪੁ ਬੰਧਾਵਾ॥ ੧੩॥ ਜੈਸੇ ਵਹੁ ਈਸ੍ਵਰ ਸੰਸਾਰ ਚਿਤ੍ਰਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਚਿਤੇਰਾ ਹੈ ਐਸੇ ਇਸ ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਜਾਕਾ ਵਹੁ ਪਾਤਸਾਹ ਹੈ ਅਰ ਪਾਸ ਹੈ ਯਾਤੇ ਤਾਮੇ ਲਗੋ ਯਹ ਕਹੇ ਛਛਾ ਇਤਿ, ਛਛੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੈਹੈ ਹੇ ਜਨੋ ਛਤ੍ਰ ਪਤਿ, ਪਾਤਿਸਾਹ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਸਾ, ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤਾਹੀਮੇ ਛਕ ਕਿਨ ਰਹਹੁ, ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਕਿਉ ਨਹੀ ਰਹਤੇ ਔ ਛਾਡਿ ਕਿਨ ਆਸਾ, ਛੋਡਤੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਸਾਕੋ ਭਾਵ ਯਹ ਆਸਾਕੋ ਛੋਡਕੇ ਅਪਨੇ ਸਮੀ- ਪ ਵਰਤੀ ਅਪ` ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾਮੇ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਵੋ॥ ਯਹ ਹੇ ਮਨ ਮੈ ਤੁਝੇ ਸਦਾ ਸਮਝਾਵਤਾ ਹੋਂ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰੇ ਇਤਿ, ਰੇ ਮਨ, ਮੈਤੋ ਤੇਰੇਕੋ ਪੂਰਬ ਕਹਜਾ ਉਪਦੇਸ ਛਿਨ ਛਿਨ ਸਮਝਾਵਤਾ ਹੋਂ ਜੋ ਤਿਸੀ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋ॥ ਯਾਤੇ ਤਾਹਿ ਛਾਡ, ਵੈਸੇ ਛਤ੍ਰ ਪਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਕਤ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਸੰਸਾਰਮੈ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਬੰਧਾਯ ਮਾਨ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਮਤ ਕਰ ॥ ੧੩ ॥

ਜਜਾ ਜਉ ਤਨ ਜੀਵਤ ਜਰਾਵੈ॥ ਜੋਬਨ ਜਾਰਿ ਜੁਗਤਿ ਸੋ ਪਾਵੈ॥ ਅਸ ਜਰਿ ਪਰ ਜਰਿ ਜਰਿ ਜਬ ਰਹੈ॥ ਤਬ ਜਾਇ ਜੋਤਿ ਉਜਾਰਉ ਲਹੈ॥ ੧੪ ॥ ਮੈ ਬੰਧਨੋਂ ਸੇ ਛੂਟਨੇਕੀ ਯੁਕਤੀ ਕੈਸੇ ਪਾਵੋਂ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਹੇ ਜਜਾ ਇਤਿ, ਜਜੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੈਹੈ ਜੇ ਕਰ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੂੰ ਤਨ ਜੀਵਤ, ਸਰੀਰਕੇ ਮੇਲਸੇ ਅਪਨੇਮੇ ਮਾਨੇ ਜੀਵਪਨੇ ਕੋ ਅਪਨੇਕੋ ਦੇਹ ਭਿੰਨ ਜਾਨਕੇ ਜਰਾਵੇ, ਦੂਰ ਕਰੇ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਝਕੋ ਅਪਨੇ ਮੈ ਡਾਲ ਕਰ ਮਹਾ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਬਨ, ਜੰਗਲ ਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਬਿਚਾਰਸੇ ਜਾਰਿ, ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇ॥ ਤਬ ਜੁਗਤਿ ਸੋ ਪਾਵੈ, ਵਹੁ ਬੰਧਨੋਸੇ ਛੂਟਨੇਕੀ

ਯੁਕਤੀ ਤੂ ਪਾਇ ਲੇਵੇ ॥ ਵਾ ਆਗੇ ਧਨਕਾ ਤ ਾਗ ਕਹਨਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤਾਕੇ ਮੈਲੀ ਮਹਾ ਅਨਰਥ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਜੋਬਨ ਜਾਰਿ, ਜੁਵਾਨੀ ਅਵਸਥਾਕੇ ਅਭਿਮਾਨਕੋ ਜਬ ਤੂੰ ਚਿਤਸੇ ਜਲਾਯ ਦੇਵੇਂ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਨਾ ਰਖੇਂ ॥ ਤਬ ਜੁਗਤਿਸੋਪਾ ਵੈ, ਵਹੁ ਬੰਧਨੋਂਸੇ ਛੂਟਨੇਕੀ ਯੁਕਤੀ ਪਾਵੇ ॥ ਕਿੰਵ ਅਪਨੀ ਪਰਾਈ ਬਿਭੂਤੀਕੇ ਸੰ ਗ੍ਰਹਕਾ ਸੰਕਲਪਭੀ ਤਜਾਗੇ ਤਬ ਵਹੁ ਲੇਵੇ ॥ ਅਸ ਇਤਿ, ਅਸ, ਅਪਨੀ ਜਰ, ਬਿਭੂਤੀ ਔ ਪਰਜਰ, ਆਨ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਜੋ ਬਿਭੂਤੀ ਜਬ ਇਨ ਦੋਨੋਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹਕੇ ਸੰਕ ਲਪਕੋ ਜਰ, ਜਲਾਯਕੇ ਤੁਮ ਥਿਤ ਰਹੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮਕੋ ਜਾਇ, ਉਤਪਨ ਹੋਵੇਗੀ ਇ ਨ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਤਜਾਗ ਰੂਪ ਸਾਧਨਸੇ ਜੋਤਿ, ਗਜਾਨ ਤਾਕੇ ਬਲਸੇ ਤੁਮ ਉਜਿਆਰੋ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਪਰਮਾਨੰਦਕੋ ਲੇਵੋਗੇ ॥ ਵਾ ਐਸੇ ਸਾਧਨੋਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਜਾ ਇ, ਅਪਨੇ ਰਿਦੇ ਥਾਨਮੇ ਤਿਸ ਜੋਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾਕਾ ਉਜਿਆਰੋ ਲਹੈ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਗਜਾਨਲੇਵੋਗੇ ॥ ਦੂਰ ਨਹੀ ਜਾਨੋਗੇ ॥ ਯਹੀ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਬੰਧਨੋਸੇ ਛੂਟਨੇਕੀ ਯੁਕਤੀ ਹੈ ॥ ੧੪ ॥

ਝਝਾ ਉਰਝਿ ਸੁਰਝਿ ਨਹੀ ਜਾਨਾ ॥ ਰਹਿਓ ਝਝਕਿ ਨਾਹੀ ਪਰਵਾਨਾ ॥ ਕਤ ਝਖਿ ਝਖਿ ਅਉਰਨ ਸਮਝਾਵਾ ॥ ਝਗਰੁ ਕੀਏ ਝਗਰਓ ਹੀਪਾਵਾ॥ ੧੫ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਾਧਨੋਂ ਬਿਨਾ ਗਜਾਨ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਕਰਮ ਜਾਲਮੇ ਫੰਧੇ ਜੀਵੋਂਕਾ ਛੂਟਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਝਝਾ ਇਤਿ, ਝਝੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਜਾਲਮੇ ਜੋ ਉਰਝ ਰਹੇਹੈਂ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵ ਤਿਨੋਨੇ ਸੁਰਝਿ ਨਹੀ ਜਾਨਾ, ਤਿਸ ਜਾਲ ਸੇ ਛੂਟਨਾ ਨਹੀ ਜਾਨਜਾ ਕਾਹੇਤੇ ਰਹਿਓ ਝਝਕਿ, ਤਾਹੀ ਜਾਲਮੇ ਅਟਕ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਹੀ ਪਰਵਾਨਾ,ਨਹੀ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਪਰਵਾਨ ਹੁਏ ਗਜਾਨੀ ਜਨੋਮੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਵਹੁ ਆਪਹੀ ਨਹੀ ਪਰਵਾਨ ਹੂਯੇ ਤੌ ਕਤ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਝਖਿ ਝਖਿ, ਬਕ ਬਕ ਕਰਕੇ ਔਰ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਸਮਝਾਵਤੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਆਪ ਨਾ ਸਮਝੇ ਪੁਰਖ ਔਰੋਂ ਕੋ ਮਤ ਸਮਝਾਵੇਂ ॥ ਨਾ ਸਮਝਾਵਨੇ ਮੈ ਬੀਜ ਕਹੇ ਝਗਰ ਇਤਿ, ਝਗਰ ਕੀਏ, ਇਸ ਕਰਮ ਜਾਲਕੇ ਕਰਨੇਸੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਪੀਛੇ ਝਗਰਉਹੀ ਪਾਵਾ, ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕਾਦਿ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬਭੀ ਤਿ- ਨ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਵਹੁ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗੀ ॥ ੧੫ ॥

ਙੰਙਾ ਨਿਕਟਿ ਜੁ ਘਟ ਰਹਿਓ ਦੂਰਿ ਕਹਾ ਤਜ ਜਾਇ ॥ ਜਾ ਕਾਰਨਿ ਜਗ ਢੂਢਿਅਉ ਨੇਰਉ ਪਾਇਅਉ ਤਾਹਿ ॥ ੧੬ ॥

ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪੂਰਨ ਗਜਾਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਙੰਙਾ ਇਤਿ, ਙੰਙੇ ਅਛਰ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇਹੈ ਨਿਕਟਿਜੁ, ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪੁਸ਼ਪਮੇ ਬਾਸ਼ਨਾ ਔ ਮੁਕਰਮੇ ਝਾਈ ਵਤ ਘਟ, ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਮੇਂਹੀ ਸਮੀਪ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਖੋਜਨੇ ਹੇਤ ਦੂਰਿ ਕਹਾ ਤਜ ਜਾਇ, ਇਸ ਦੇਹ ਰੂਪ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਮੱਕੇ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਬਾਹਰ ਕਹਾਂ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਮਕੇ ਆਦਿ ਥਾਨਮੇ ਖੋਜਤੇ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਖੋਜੋ ॥ ਕਿੰਤੂ ਗੁਰੋਂਸੇ ਸਥਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਭੀਤਰ ਦੇਖੋ ॥ ਭੀਤਰ ਦੇਖੋ ਜਬ ਤੁਮਕੋ ਸਮੀਪਹੀ ਮਿਲਜਾਵੇਗਾ ਤਬ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਐਸੇ ਕਹੋਂਗੇ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਾ ਇਤਿ, ਜਾ ਕਾਰਣ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਮੱਕੇ ਆਦਿ ਜਗਤ ਮੈਨੇ ਢੂਢਿਅਉ, ਖੋਜਿਆ ਨੇਰਉ ਪਾਇਅਉ ਤਾਹਿ, ਤਿਸਕੋ ਮੈ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕਿਰਪਾਸੇ ਰਿਦੇ ਦੇਸ ਮੇਂਹੀ ਪਾਇ ਲੀਆ ਹੈ ॥ ੧੬ ॥

ਟਟਾ ਬਿਕਟ ਘਾਟ ਘਟ ਮਾਹੀ ॥ ਖੋਲਿ ਕਪਾਟ ਮਹਲ ਕਿ ਨ ਜਾਹੀ ॥ ਦੇਖਿ ਅਟਲ ਟਲ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਵਾ ॥ ਰਹੈ ਲਪਟਿ ਘਟ ਪਰਚਉ ਪਾਵਾ ॥ ੧੭ ॥ ਔ ਜਿਸਕੋ ਰਿਦੇ ਦੇਸਮੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਪੂਰਬ ਤਿਸਕਾ ਤਨਮੇ ਪਾਵਨਾ ਅਤੀ ਕਠਨ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਟਟਾ ਇਤ, ਟਟੇ ਅਖਰਸੇ ਕਹੇਹੈ ਬਿਕਟ ਘਾਟ, ਕਠਨ ਮਾਰਗ ਹੈ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਘਟਮੇ ਪਾਵਣੇਕਾ ॥ ਅਰਥਾਤ ਪਾਂਚ ਕੋਸ ਰੂਪ ਤਾਂ ਮਾਰਗਮੇ ਕਿਵਾੜ ਲਗ ਰਹੇਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਹੇਜਨ ਗੁਰੋਂਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਯਾ ਕੁੰਜੀ ਲੇ ਖੋਲਕੇ ਕਪਾਟ, ਕਿਵਾੜਮਹਲ, ਸਰੂਪਮੇ ਕਿਨ ਜਾਹੀ, ਕਯੋਂ ਨਹੀ ਜਾਤੇ ॥ ਭਾਵ ਨਿਸੰਕ ਜਾਵੋ ਜਬ ਤੁਮ ਤਹਾਂ ਜਾਵੋਗੇ ॥ ਤਬ ਦੇਖਕੇ ਤਿਸ ਅਟੱਲ ਰੂਪ ਕੌ ਤਾਂਸੇ ਟਲ, ਹਟਕੇ ਫੇਰ ਕਹੀਭੀ ਨਹੀ ਜਾਵੋਗੇ ॥ ਰਹੈ ਲਪਟਿ, ਤਾਹੀਮੈ ਲਪਟਰਹੋਗੇ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਘਟ ਅੰਤਹ ਕਰਨਮੇਂਹੀ ਪਰਚਉ ਪਾਵਾ, ਗਜਾਨ ਪਾਵੋਗੇ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸਕਾ ਅਨਭਵ ਪਾਵੇਂਗੇ ॥ ੧੭ ॥ **ਠਠਾ ਇਹੈ ਦੂਰਿ ਠਗ ਨੀਰਾ ॥ ਨੀਠਿ ਨੀਠਿ ਮਨੁ ਕੀਆ ਧੀਰਾ ॥ ਜਿਨਿ ਠਗਿ ਠਗਿਆ ਸਗਲ ਜਗੁ ਖਾਵਾ ॥ ਸੋ ਠਗੁ ਠਗਿਆ ਠਉਰ ਮਨੁ ਆਵਾ ॥ ੧੯ ॥**

ਤਾਂਕਾ ਪਰਚਯ ਪਾਵਨ ਹਿਤ ਠਠੇ ਅਛਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇ ਠੱਠਾ ਇਤਿ, ਠਠੇ ਅਖਰ

ਸੇ ਕਹੇਹੈ ਜਿਨਹੁਨੇ ਇਹੈ ਦੂਰਿ, ਦੂਰਿ ਕੀਏਹੈਂ ਧੇ ਠਗਨੀਰਾ, ਠਗੀਕੇ ਜਲ ਰੂਪ ਭਾਵ ਮ੍ਰਿਗਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੇ ਜਲ ਰੂਪਸ਼ਬਦਾਦਿ ਵਿਖਧਐ ਦੂਰ ਕਰ ਇਨਕੀ ਓਰਸੇ ਨੀਠਿ ਨੀਠਿ ਸਨੇ ਸਨੇ ਰੋਕਕੇ ਮਨਕੋ ਧੀਰਾ, ਇਸਿਤ੍ਰਤ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਔ ਇਸਥਿਤ ਕਰਕੇ ਜਿਨਿ, ਸ਼ਬਦਾ ਦਿ ਵਿਖਧਰੂਪ ਠਗੋਂਨੇ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਸਾਧਨੋਂ ਓਰਸੇ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੋ ਠਗਿਆ, ਬੰਚਨ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਔ ਬੰਚਨ ਕਰ ਅਚੇਤ ਕਰਨੇਸੇ ਖਾਵਾ, ਭਖਣ ਕਰ ਲੀਏਕੀ ਤੁਲ ਕਰਦੀਏ ਹੈਂ॥ ਜਬ ਪੂਰਬੋਕ੍ਤ ਮਨ ਰੋਕਨਾਦੀ ਸਾਧਨੋਕੇ ਬਲਸੇ ਤਿਨ ਠੱਗੋਂਕੋ ਠੱਗਜਾ ॥ ਅਰਥਾਤ ਤਿਨਕੋ ਜੈ ਕੀਆ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ॥ ਠਉਰ ਮਨ ਆਵਾ, ਮੁਕਤੀਕੇ ਮਾਰਗ ਦੈਵ ਸੰਪਦ ਰੂਪ ਠਿਕਾਨੇਮੇ ਮਨ ਆਵੇਹੈ ॥ ਔ ਠਿਕਾਨੇ ਆਇ ਮਨਮੇ ਈਸ਼੍ਵਰਕਾ ਭਉ ਉਪਜਕੇ ਜਮੋਕੇ ਭਧਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰੇਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ੧੮ ॥

ਡਡਾ ਡਰ ਉਪਜੇ ਡਰੁ ਜਾਈ ॥ ਤਾ ਡਰ ਮਹਿ ਡਰ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ॥ਜਉ ਡਰੁ ਡਰੈ ਤ ਫਿਰਿ ਡਰੁ ਲਾਗੈ ॥ ਨਿਡਰ ਹੂਆ ਡਰ ਉਰ ਹੋਇ ਭਾਗੈ ॥ ੧੯॥ ਡਡਾ ਇਤਿ ਡਡੇ ਦੁਵਾਰਾ ਕਹੇਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਡਰ ਜੀਵਕੇ ਰਿਦੇਮੈ ਉਪਜੇਹੈ ਤਬ ਡਰੁ ਜਾਈ, ਜਮੋਕਾ ਡਰ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਦੂਰ ਹੋਕੇ ਕਹਾਂ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਜਾਕੇ ਹੋਨੇਸੇ ਜੋਨਾ ਰਹੇ ਉਸੀਮੇ ਉਸਕਾ ਲਧ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤਾ ਇਤਿ, ਤਾ ਡਰ ਮਹਿ, ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਭਧ ਬੀਚ ਡਰ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ, ਵਹੁ ਜਮੋਕਾ ਡਰ ਲੀਨ ਹੋਇ ਰਹੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਭਧ ਉਪਜਨੇਸੇ ਜਾਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਜਮੋਕਾ ਡਰ ਜਾਤਾ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਡਰ ਹੂਏ ਜਮੋਕਾ ਡਰ ਨਾ ਰਹਨੇਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਡਰਮੇ ਜਮੋਕਾ ਡਰ ਲੀਨ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਤਬ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜਬ ਧੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਭਧ ਧਾਰਨ ਕਰਤੇ ਭਧ ਨਾ ਕਰੇ ॥ ਔ ਜਉ ਡਰ ਡਰੈ, ਜੇਕਰ ਖੋਟੇ ਕਰਮੋਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਡਰਕੋ ਧਾਰਤੇ ਹੂਧੇ ਧੇ ਜੀਵ ਡਰ ਜਾਵੇ ॥ ਭਾਵ ਨਾ ਧਾਰਨਕਰੇ ਤ ਫਿਰਿ ਡਰੁ ਲਾਗੈ, ਤਬ ਫੇਰ ਇਨਕੋ ਜਮੋਕਾ ਡਰ ਲਗੇਹੈ ॥ ਔ ਜਬ ਸਤ ਸੰਗਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਭਧ ਧਾਰਨੇਮੈ ਧੇ ਨਿਡਰ ਹੂਆ, ਬਿਨਾ ਭਧਸੇ ਹੋਜਾਵੇ॥ ਤਬ ਡਰ ਉਰ ਹੋਇ ਭਾਗੈ, ਜੋ ਇਨਕੇ ਚਿਤਮੇ ਡਰ ਹੋਰਹਜਾਹੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ੧੯ ॥

ਢਢਾ ਢਿਗ ਢੂਢਹਿ ਕਤ ਆਨਾ ॥ ਢੂਢਤਹੀ ਢਹਿ

ਗਏ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਚੜਿ ਸੁਮੇਰ ਢੂਢਿ ਜਬ ਆਵਾ ॥ ਜਿਹ ਗੜੁ ਗੜਿਓ ਸੁ ਗੜ ਮਹਿ ਪਾਵਾ ॥ ੨੦ ॥ ਜਿਸਕਾ ਡਰ ਧਾਰਨ ਕਾ ਯਹ ਪ੍ਰਤਾਪਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਅਪਨੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਢਢਾ ਇਤਿ,ਢਢੇ ਅਖਰ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇਹੈ ਵਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਅਪਨੇ ਢਿਗ,ਰਿਦੇ ਦੇਸਮੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪਹੈ ॥ਤਾਤੇ ਹੇਜੀਵੋ ਤੁਮ ਤਿਸਕੋ ਢੂੰਢਹਿ ਕਤ ਆਨਾ, ਨਿਜ ਨਾਭੀ ਗਤ ਕਸਤੂਰੀਕੋ ਨਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਮ੍ਰਿਗ ਵਤ ਕਹਾਂ ਔਰ ਥਾਨੋਮੇ ਖੋਜਤੇ ਫਿਰਤੇਹੋ ॥ ਭਾਵਯਹ ਔਰਥਾਨੋਮੇ ਖੋਜਨਾ ਛੋਡਕੇ ਰਿਦੇ ਮੈਹੀ ਖੋਜੋ ॥ ਅਰਜੋ ਔਰ ਥਾਨੋਮੇ ਖੋਜਤੇਹੈ ਤਿਨ ਅਗਜਾਨੀਯੋਂਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਜਾਨੇਸੇਭੀ ਮਿਲਜਾ ਨਹੀ॥ਯਹੀ ਕੈਮੁਤਿਕ ਨਜਾਯਸੇ ਕਹੇਹੈ ॥ ਚੜਿ ਇਤਿ,ਹੋਰ ਥਾਨੋਂਕੀ ਤੋ ਕਜਾ ਕਹੇ ਜੋ ਐਸੇ ਬੀ ਸਮਰਥ ਹੁਏਹੈ॥ ਬਿਪ੍ਰਸਰਤੋ ਵਤ ਚੜਕੇ ਸੁਮੇਰ ਪੈਭੀ ਢੂੰਢ ਆਏਹੈ ਤਿਨਕੋਭੀ ਨਹੀ ਮਿਲਜਾ॥ਅਰ ਜਬ ਮਿਲਜਾਹੈ ਤਬ ਸਮੀਪਹੀ ਮਿਲਜਾਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਹ ਇਤਿਜਿਹ ਗੜੁ, ਜਿਸਨੇ ਯਹ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਦੁਗ ਗੜਿਓ, ਘੜਿਆਹੈ ਸੁ ਗੜਿ ਮਹਿਪਾਵਾ,ਵੋਹ ਈਸ਼੍ਵਰ ਇਸ ਸਰੀਰਕੇ ਬੀਚਮੇਂ ਹੀ ਪਾਇਆਹੈ॥ਅਰਥਾਤ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਹੋਨੇਸੈ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂਕੇ ਜੀਤਨੇ ਸੇਭੀਤ ਰਹੀ ਮਿਲਜਾਹੈ ॥ ਬਾਹਰ ਢੂੰਢੇ ਕਿਛ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ੨੦ ॥

ਣਾਣਾ ਰਣਿ ਰੂਤਉ ਨਰ ਨੇਹੀ ਕਰੈ ॥ ਨਾ ਨਿਵੈ ਨਾ ਫੁਨਿ ਸੰਚਰੈ ॥ ਧੰਨ ਜਨਮ ਤਾਹੀਕੋ ਗਣੈ ॥ ਮਾਰੈ ਏਕਹਿ ਤਜਿ ਜਾਇਘਣੈ ॥ ੨੧ ॥ ਸੋਈ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੇ ਹਿਤ ਕਹੇ ਣਾਣਾ ਇਤਿ,ਣਾਣੇ ਅਛਰ ਦਵਾਰਾ ਕਹੇਹੈ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂਕੇ ਸਾਥ ਰਣਿ, ਜੁਧ ਕਰਨੇਮੈ ਰੂਤਉ, ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਲਗਾ ਹੂਆ ਤਿਨਕੇ ਜੀਤਣੇ ਹੇਤ ਨੇਹੀ, ਨਿਸਚਾ ਕਰੇ ਭਾਵ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਰਖੇ ॥ ਨਾ ਨਿਵੈ, ਤਿਨਕੇ ਜੀਤਣੇ ਕਾ ਉਪਾਧ ਛੋਡਕੇ ਨਾ ਤਿਨਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋਕਰ ਦਬੇ ਨਾ ਫੁਨਿ ਸੰਚਰੈ, ਨਾ ਪੁਨਾ ਤਿਨਮੈ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇ ॥ ਧੰਨ ਜਨਮ ਤਾਹੀਕੋ, ਐਸੇ ਪੁਰਸ਼ੋਂ ਕਾ ਹੀ ਮਹਾਤਮਾ ਲੋਗ ਉਪਜਣਾ ਉੱਤਮ ਜਾਣਤੇਹੈ॥ ਜੋ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਮਾਰੈ ਏਕ-ਹਿ, ਰਿਦੇਸੇਯਤਨ ਕਰਏਕ ਮੋਹਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇਹੈਂ ਜਿਸ ਏਕਕੇ ਮਾਰਨੇਸੇ ਤਜਿ ਜਾਇ ਘਣੇ, ਸਭੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਰਿਦੇਕੋ ਤਜਾਗ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ੨੧ ॥

ਤਤਾਅਤਰਤਰਿਓਨਹਜਾਈ ॥ਤਨਤ੍ਰਿਭਵਣਮਹਿਰਹਿਓਸਮਾ-

ਈ॥ਜਉ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਤਨ ਮਾਹਿ ਸਮਾਵਾ॥ਤਉ ਤਤਹਿ ਤਤੁ ਮਿਲਿਆ ਸਚੁ ਪਾਵਾ॥੨੨॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਬਿਨਾ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਕਾ ਤਰਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਤਤਾ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਕਾਰਣਸੇ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਅਤਰ ਤਰਨੇ ਕੋ ਬਡਾ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਰ ਜਾ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ॥ਨਾ ਤਰਿਆ ਜਾਨੇ ਮੈ ਪ੍ਰਬਲ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਤਨ ਇਤਿ, ਤਨ ਅਤਿ ਸੂਖਮ ਵਸਤੁ ਮਨ ਜੋ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹਿ, ਤੀਨ ਭਵਨਾ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਰਹਿਓ ਸਮਾਈ, ਲੈ ਹੋਇ ਰਹਿਆ ਹੈ ਯਾਤੇ ਤਰਣਾ ਕਠਨ ਹੈ॥ਐਸੇ ਕਠਨ ਕਾ ਤਰਣਾ ਕਬ ਹੋਵੈ ਹੈ॥ ਯਾ ਆਕਾਖਜਾ ਮੈ ਕਹੇ॥ ਜਉ ਇਤਿ, ਜਬ ਇਸ ਪੁਰਖਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾ ਸਤਸੰਗ ਕਰ ਤ੍ਰਿਭਵਨ, ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਤਨ ਮਾਹਿ, ਮਨਮੇਹੀ ਬਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਵਾ, ਲੈ ਕੀਆ ਤਬ ਲੈ ਕਰਨੇ ਕਾਲਮੇ ਤਿਸ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਕਾ ਤਤਹਿ, ਈਸ ਕੇ ਲਖ ਸਾਥ ਤਤ ਮਿਲਜਾ ਅਪਨਾ ਲਖ ਰੂਪ ਏਕ ਹੂਆ॥ ਐ ਏਕ ਹੋਨੇਸੇ ਤਿਸ ਪੁਰਖਨੇ ਸਚੁ ਪਾਵਾ, ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਯਾ॥੨੨॥

ਥਥਾ ਅਥਾਹ ਥਾਹ ਨਹੀ ਪਾਵਾ॥ਓਹੁ ਅਥਾਹ ਇਹੁ ਥਿਰ ਨ ਰਹਾਵਾ॥ਥੋੜੇ ਥਲ ਥਾਨਕ ਆਰੰਭੈ॥ਬਿਨੁ ਹੀ ਥਾਭਹ ਮੰਦਿਰੁ ਥਾਭੈ॥੨੩॥ ਪੂਰਬ ਕਹਯਾ ਤਤਸੇ ਤਤਕਾ ਮੇਲ ਮਨਕੇ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹੋਵੈ ਹੈ॥ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਥਥਾ ਇਤਿ, ਥਥੇਸੇ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਬਹਿਰ ਮੁਖ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਮਨ ਅਥਾਹ, ਅਤਯੰਤ ਗੰਭੀਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਥਾਹ, ਥਿਤੀ ਨਹੀ ਪਾਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਓਹ ਅਥਾਹ, ਓਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪਤੇ ਅਤੀ ਗੰਭੀਰ ਵਸਤੁ ਹੈ॥ ਅਰ ਇਹ ਥਿਰ ਨ ਰਹਾ ਵਾ, ਮਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਅਤਿ ਚੰਚਲ ਹੋਨੇਸੇ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਥੋੜੇ ਥਲਿ, ਥੋੜੇ ਥਾਨਮੇ ਭਾਵ ਅਲਪ ਜੀਵਨ ਮੇ ਥਾਨਕ ਆਰੰਭੈ, ਅਨੇਕ ਥਾਨੋਂਕੇ ਭਾਵ ਅਨੇਕ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਬਨਾਵਨੇਕੇ ਆਰੰਭ ਕਰੇ ਹੈ॥ਪੁਨਾ ਯਾਹੀਤੇ ਬਿਨੁਹੀ ਥਾਭਹ, ਬਿਨਾਹੀ ਸਚੇ ਥੰਮੋਸੇ ਸੰਕਲਪਕੇ ਥੰਮੋਸੇ ਮੰਦਿਰੁ ਥਾਭੈ, ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਥਿਰ ਰਖੇ ਚਾਹੇ ਹੈ॥ ੨੩॥

ਦਦਾ ਦੇਖਿ ਜੁ ਬਿਨਸਨਹਾਰਾ॥ਜਸ ਅਦੇਖਿ ਤਸ ਰਾਖਿ ਬਿਚਾਰਾ॥ਦਸ ਵੈ ਦੁਆਰਿ ਕੁੰਜੀ ਜਬ ਦੀਜੈ॥ਤਉ ਦਇਆਲ ਕੋ ਦਰਸਨੁ ਕੀਜੈ॥੨੪॥

ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਅਭ੍ਰ ਛਾਯਾ ਵਤ ਬਿਨਾਸੀ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦਦਾ ਇਤਿ ਦਦੇਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ਦੇਖਿਜੁ, ਜੋ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਆਵੇ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਬਿਨਸਨ ਹਾਰਾ"ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਾਨ ਹੈ ਸਗਲ

ਮਿਥੇਨਾ" ਬਚਨ ਸੇ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੀ ਥਿਰਤਾ ਚਾਹਤਾ ਮਨ ਅਪਨੇ ਅਥਾਹ ਸਰੂਪਮੈ ਨਹੀ ਥਿਰ ਹੋਵੇ ॥ ਅਥਾਹ ਮੈ ਥਿਰ ਹੋਨਾ ਚਾਹੇ ਤਬ ਐਸਾ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਸ ਇਤਿ,ਜਸ,ਜੋ ਅਦੇਖਿ,ਦੇਖਨੇ ਮੈ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਭਾਵ ਅਸੁਧ ਮਨਕੇ ਔ ਸਕਤੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੇ ਬਾਣੀਕੇ ਅਗੋਚਰ ਵਸਤੁ ਹੈ ॥ ਤਸ,ਤਿਸਕਾ ਸਰਬ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਜਾਨਕੇ ਚਿਤਮੈ ਬਿਚਾਰ ਰਖੇ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ਰਖਨੇਮੈ ਸਪਸ੍ਟ ਰੀਤੀ ਕਹੇ ॥ ਦਸਵੈ ਇਤਿ,ਜੋਗੀ ਗੁਰੂ ਸੇ ਸਮਗ੍ਰ ਹਠ ਯੋਗਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸੀਖ ਕਰ ਤਾਂਕੇ ਬਲਸੇਂ ਜਬ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ ਦਈਏ ॥ ਅਥਵਾ ਦੇਵਨ ਕੀ ਥਿਰਤਾ ਹੇਤ ਗੋਲਕ ਰੂਪ ਨੌਥਾਨੋ ਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਥਿਰਤਾ ਕਾ ਥਾਨ ਜੋ ਦਸਮਾ ਦੁਆਰ ਰਿਦਾ ਤਾ ਮੈ ਜਬ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਸ੍ਰੋਤ੍ਰੀਗੁਰੂਕੇ ਮੁਖਸੇਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਵਿਦ੍ਯਾ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ ਦੇਈਏ ॥ ਤਉ,ਤਬ ਦਿਆਲੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਦਰਸਨ ਕਰੀਏ ਹੈ ॥ ੨੪ ॥ **ਧਧਾ ਅਰਧਹਿ ਉਰਧਨਿਬੇਰਾ॥ ਅਰਧਹਿ ਉਰਧਹਿ ਮੰਝਿ ਬਸੇਰਾ ਅਰਧਹਿ ਛਾਡਿ ਉਰਧ ਜਉ ਆਵਾ ॥ ਤਉ ਅਰਧਹਿ ਉਰਧ ਮਿਲਿਆ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ॥ ੨੫ ॥**

ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦ੍ਯਾ ਰੂਪ ਕੁੰਜੀ ਕਾ ਦੇਨਾ ਸਪਸਟ ਕਰੇ ਧਧਾ ਇਤਿ,ਧਧੇਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ਅਰਧਹਿ,ਨੀਵੀ ਉਪਾਧੀ ਵਾਲੇ ਨੀਵੇਕਾ ਭਾਵ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਉਪਾਧੀ ਵਾਲੇ ਜੀਵਕਾ ਉਰਧ ਨਿਬੇਰਾ,ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਉਚੀ ਉਪਾਧੀ ਵਾਲੇ ਉਚੇ ਈਸ੍ਵਰਸੇਹੀ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਤਬ ਨਿਬੇੜਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜਬ ਅਰਧਹਿ,ਇਸ ਜੀਵਕਾ ਉਰਧਹਿ ਮੰਝ ਬਸੇਰਾ, ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਚਿੰਤਨਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਮੇਹੀ ਬਸਨਾ ਹੋਵੇਹੈਔ ਤਿਸਮੇ ਬਸ ਕਰ ਗੁਰੂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੈ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਜੀਵ ਅਰਧਹ ਛਾਡ,ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਉਰਧ ਜੋ ਆਵਾ,ਜਬ ਆਪ ਕੋ ਈਸਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਈਸ ਭਾਵ ਮੇ ਆਵੇਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਲਖ ਣਾ ਕਰ ਅਰਧਹ ਉਰਧ ਮਿਲਿਆ,ਜੀਵਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਈਸਕੇ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਭਾਵ ਏਕ ਰੂਪਤਾਕੇ ਹੋਨੇਸੇ ਜੀਵ ਸੁਖ ਪਾਵਾ,ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਖ ਕੋ ਪਾਵੇਹੈ ਅਰਥਾਤ ਨੀਰਮੇ ਮਿਲੇ ਨੀਰ ਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇ ਮਿਲ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੂਏ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ੨੫॥

ਨੰਨਾ ਨਿਸ ਦਿਨੁ ਨਿਰਖਤ ਜਾਈ ॥ ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ ਰਹੇ ਰਤਵਾਈ ॥ ਨਿਰਖਤ ਨਿਰਖਤ ਜਬ ਜਾਇ ਪਾਵਾ ॥ ਤਬ ਲੇ

ਨਿਰਖਹਿ ਨਿਰਖ ਮਿਲਾਵਾ ॥ ੨੬ ॥ ਐਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੇ ਪਾਵਨੇ ਹੇਤ ਉਦਿਤ ਹੂਏ ਉਤਮ ਸੇਵਕੋਂ ਕੀ ਉਤਕੰਠਾ ਕਹੇ ਨੰਨਾ ਇਤਿ, ਨੰਨੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਔ ਦਿਨ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਸਰੂਪਕੋ ਨਿਰਖਤ, ਦੇਖ-ਤਿਉਂਕਾਹੀ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਕੋਈ ਕਾਲ ਧਿਆਨ ਰੂਪ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਪਿਆਰੇ ਕਾ ਸਰੂਪ ਦੇਖਤੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਮੇਂ ਲਾਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤੋਂਕੇ ਭੀ ਨਿਰਖਤ, ਦੇਖਤੇ ਨੈਨ ਰਹੇ ਰਤਵਾਈ, ਨੇਤ੍ਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਲਾਲ ਹੂਏ ॥ ਭਾਵ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਨੇਤ੍ਰ ਪਰਮੇਸੂਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਂ ਮਗਨ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਸੈ ਨਿਰਖਤ ਨਿਰਖਤ, ਦੇਖਤੇ ਦੇਖਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤੋਂ ਨੇ ਜਬ ਜਾਇ ਪਾਵਾ, ਰਿਦੇ ਦੇਸ ਮੇਂ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕੋ ਪਾਇਆ ਭਾਵ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਤਖ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੀਆ ॥ ਤਬ ਲੇ ਨਿਰਖਹਿ, ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਐਸੇ ਧਗ੍ਯਾਨੀ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਧਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਭਾਵ ਨਿਧਗ੍ਯਾਸਨ ਰੂਪ ਸਾਧਨ ਸੇ ਨਿਰਖਹਿ, ਈਸਕੀ ਲਖ ਅੰਸ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਤਿਸ ਨਿਖਲ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾ ਸਰੂਪ ਬਜੈਤਮੇਂ ਅਪਨਾ ਨਿਰਖ, ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਨੇ ਵਾਲਾ ਸਰੂਪ ਅਭਿੰਨ ਕੀਯਾ ॥ ੨੬ ॥

ਪਪਾ ਅਪਰ ਪਾਰ ਨਹੀ ਪਾਵਾ ॥ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਸਿਉ ਪਰਚਉ ਲਾਵਾ ॥
ਪਾਂਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰਈ ॥ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨ ਦੋਊ ਨਿਰਵਰਈ ॥ ੨੭ ॥

ਐਸੇ ਬਜੈਤ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇਹੀ ਸੰਤ ਸਦਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪਪਾ ਇਤਿ, ਪਪੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ਜਿਸ ਸਰੂਪ ਕਾ ਅਪਰ, ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕੋਂ ਨੇ ਭੀ ਪਾਰ, ਅਵਧੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ॥ ਐਸੇ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਸਿਉ, ਸੂਰਯਾਦਿ ਜੋਤੀਯੋਂਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਿਕ ਜੋਤਿ ਸਾਥ ਵਹੁ ਏਕ ਰੂਪ ਕਰ ਪਰਚਉ ਲਾਵਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਇਕੇ ਪਾਂਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਾਦਿ ਪਾਚੋਂ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕਾ ਸਬਦਾਦਿਕ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਜੋ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰਈ, ਰੋਕਨਾ ਕਰੇ ਹੈ ਔ ਰੋਕਨਾ ਕਰਕੇ ਗਗ੍ਯਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸੰਚਿਤ ਕ੍ਰਿ-ਯ ਮਾਣ ਰੂਪ ਦੋਨੋ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਨਿਰਵਰਈ, ਨਿਵਾਰੇ ਹੈ ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਓਰਸੈ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕਾ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰ ਸਰੂਪਮੇਂ ਚਿਤ ਕੋ ਜੋੜਕੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਫਲੋਂਕੇ ਦੇਣੇ ਵਾਲੇ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਰੂਪ ਸੰਚਿਤ ਕ੍ਰਿਯਮਾਨ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਕੇ ਪਰਚੇਸੇ ਵਹੁ ਨਿਵਰਤ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੨੭ ॥

ਫਫਾ ਬਿਨੁ ਫੂਲਹ ਫਲੁ ਹੋਈ ॥ ਤਾ ਫਲ ਫੰਕ ਲਖੈ ਜਉ ਕੋਈ ॥ ਦੂਣਿ

ਨ ਪਰਈ ਫੰਕ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਤਾਫਲ ਫੰਕ ਸਭੈ ਤਨਫਾਰੈ॥੨੮॥

ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਕੇ ਪਰਚੇ ਸੇ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕੀ ਨਿਵਰਤੀ ਕਰਨੀ ਬਿਸਤਾਰ ਸੇ ਸਪਸਟ ਕਰੇਂ ਫਫਾ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਫਲ ਲਗਨੇ ਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਫੂਲ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਬ੍ਰਿਖ ਫੂਲੋਂ ਸੈ ਬਿਨਾ ਫਲ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਗਗਾਨ ਰੂਪ ਫਲ ਕੀ ਸਿਧੀ ਹੋਨੇ ਸੇ ਅਧਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਕਰਮ ਰੂਪ ਫੂਲ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਫਫੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਬਿਨੁ ਫੂਲਹ, ਕਰਮ ਰੂਪ ਫੂਲੋਂ ਸੇ ਬਿਨਾ ਫਲੁ ਹੋਈ, ਗਗਾਨ ਰੂਪ ਫਲ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਫੂਲ ਸੇ ਬਿਨਾ ਹੋਕਰ ਫਲ ਵਾਲਾ ਕਬ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਚੌਥੀ ਪੰਚਮੀ ਖਸ੍ਰੀ ਸਪਤਮੀ ਭੂਮੀ ਰੂਪ ਚਾਰ ਫਾਂਕੋਂ ਵਾਲੇ ਗਗਾਨ ਫਲ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਫਾਂਕ ਕੋ ਹੀ ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤਾਂ ਇਤਿ, ਜੋ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਾ ਫਲ ਫੰਕ, ਤਿਸ ਗਗਾਨ ਰੂਪ ਫਲ ਕੀ ਚੌਥੀ ਭੂਮੀ ਰੂਪ ਪਹਿਲੀ ਫਾਂਕ ਕੋ ਲਖੈ, ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਗਗਾਨ ਭਇਆ ਤੌ ਕਰ ਮਹਿ ਨਾਸ' ਬਚਨ ਸੇ ਬਿਨਾ ਫੂਲੋਂ ਸੇ ਫਲ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਔ ਗਗਾਨ ਫਲ ਸੇ ਇਸ ਫਲ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦੂਨ ਇਤਿ, ਦੋ ਪਰਬਤੋਂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਕੇ ਸਾਫ ਦੇਸ ਕੋ ਦੂਨ ਕਹੇ ਹੈ ਵਾ ਦੂਣ ਜੂਨ ਕੇ ਥਾਨ ਮੇਂ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੂਲ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਉਤਪਤੀ ਪ੍ਰਲੈ ਰੂਪ ਦੋ ਪਰਬਤੋਂ ਕੇ ਅੰਤਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਚੌਰਾਸੀ ਰੂਪ ਦੂਨ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਪੜੇ ॥ ਵਾ ਜੂਨੋਮੇਂ ਨਹੀਂ ਪੜੇ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਤਿਸ ਫਲ ਕੀ ਏਕ ਚੌਥੀ ਭੂਮੀ ਰੂਪ ਫਾਂਕ ਕੋ ਭੀ ਬਿਚਾਰੇ, ਜਾਨੇ ਹੈ ਭਾਵ ਯਹ ਜੋ ਪੁਰਖ ਤਿਸ ਫਲ ਕੀ ਚੌਥੀ ਭੂਮੀ ਮਾਤ੍ਰ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਜੂਨੋਂ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਪੜੇ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤਾਫਲ ਫੰਕ, ਤਿਸ ਗਗਾਨ ਰੂਪ ਫਲ ਕੀ ਫਾਂਕ ਚੌਥੀ ਭੂਮਕਾ ਨੇਹੀ ॥ ਆਗੇ ਕੋ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਸਭੈ ਤਨ, ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਸਰੀਰ ਦੂਰ ਕੀਯੇ ॥ ਵਾ ਕਾਰਣ ਸੂਖਮ ਸਥੂਲ ਤੀਨੋ ਸਰੀਰ ਦੂਰ ਕੀਯੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਗਗਾਨੀ ਜੂਨੋ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਪੜੇ॥ ੨੮ ॥

ਬਬਾ ਬਿੰਦਹਿ ਬਿੰਦ ਮਿਲਾਵਾ॥ਬਿੰਦਹਿ ਬਿੰਦਨ ਬਿਛੁਰਨ ਪਾਵਾ ॥ ਬੰਦਉ ਹੋਇ ਬੰਦਗੀ ਗਹੈ॥ਬੰਦਕ ਹੋਇ ਬੰਧ ਸੁਧਿ ਲਹੈ ॥੨੯॥

ਜਿਸ ਗਗਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਚੌਥੀ ਨੇ ਸਭ ਸਰੀਰ ਦੂਰ ਕੀਯੇ ਤਿਸ ਗਗਾਨ ਕਾ ਉਪਾਯ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਤਾਂ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਬਬਾ ਇਤਿ, ਬਿੰਦ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਈਸ ਦੋਨੋ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਬਿੰਦ ਹੈ ॥ ਮੂਲ ਪਾਠ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ॥ਜਬ

ਏਕ ਰੂਪਤਾ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਕਰ ਬਿੰਦਹਿ, ਸਰਬ ਕੇ ਗਜਾਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸਾਥਬਿੰਦਹਿ ਦੇਹਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕੇਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਅਪਨੇਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਮਿਲਾਵਾ,ਅਭਿੰਨਕੀਆ ਤਬਮਿਲਨੇ ਪੀਛੇ ਬਿੰਦਹਿ,ਸੂਬਗਜ ਈਸ੍ਵਰ ਸੇ ਬਿੰਦ ਜੀਵਨ ਬਿਛੁਰ ਨ ਪਾਵਾ,ਨਹੀਭਿੰਨਹੋਸਕੇ ਸਰਬਦਾ ਏਕ ਰੂਪ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਗਜਾਨ ਕਾ ਫਲ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਐਸਾ ਅਭੇਦਗਜਾਨ ਭਕਤੀ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸਕੋ ਐਸੇ ਗਜਾਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਸ ਪੁਰਖ ਦਾਸ ਬਨ ਭਕਤੀ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬੰਦਉ ਇਤਿ,ਬੰਦਉ ਹੋਇ, ਦਾਸ ਹੋਕਰ ਬੰਦਗੀ, ਭਕਤੀ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ॥ ਭਕਤੀ ਕਰਤਾ ਯੋਗ ਖੇਮ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਨ ਕਰੇ ॥ ਉਨ ਕੋ ਈਸ੍ਵਰ ਬੰਧੁ,ਬਨ ਆਪ ਸਿਧ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬੰਦਕ ਇਤਿ,ਹੋਇ ਪਦ ਦੇਹਲੀ ਦੀਪ ਵਤ ਦੋਊ ਓਰ ਮੇਲਨਾ ॥ ਅਰਥ ਯਹ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬੰਦਕ ਹੋਇ,ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ॥ਤਿਸ ਕੀ ਈਸ੍ਵਰ ਹੋਇ ਬੰਧ ਸੁਧਿ ਲਹੇ,ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਵਤ ਪਰਮ ਹਿਤਕਾਰੀ ਬਨਕੇ ਖਬਰ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ੨੯ ॥ **ਭਭਾ ਭੇਦਹਿ ਭੇਦ ਮਿਲਾਵਾ ॥ ਅਬ ਭਉ ਭਾਨ ਭਰੋਸਉ ਆਵਾ ॥ ਜੋ ਬਾਹਰਿ ਸੋ ਭੀਤਰਿ ਜਾਨਿਆ॥ਭਇਆ ਭੇਦੁ ਭੂਪਤਿ ਪਹਿਚਾਨਿਆ॥ ੩੦ ॥**

ਐਸੇ ਜਿਗਜਾਸੂਯੋਂ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਬੰਧਾਵਤਾ ਹੂਆ ਅਪਨੀ ਬੰਦਗੀ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ॥ ਭਭਾ ਇਤਿ,ਭਭੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ਜਬ ਅਭੇਦ ਗਜਾਨ ਸੇ ਭੇਦਹਿ,ਜੀਵ ਈਸਕੀਜੁਦਾ ਈ ਕੋ ਭੇਦ ਦੂਰ ਕਰ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਮਿਲਾਵਾ,ਅਭੇਦ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਤਬ ਮੇਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਭਉ ਭਾਨ,ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਡਰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਮੈ ਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੋ ਯਹ ਨਿਸਚਾ ਆਯਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜੋ ਇਤਿ,ਜੋ ਬਾਹਰ,ਅਪਨੇ ਸੇ ਭਿੰਨ ਸਤਜਲੋਕ ਮੇ ਵਸਤਾ ਜਾਨਤੇ ਥੇ ਸੋ ਅਪਨੇ ਅੰਤਰ ਜਾਨਿਆ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਬ ਸੇ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਹੂਆ ਭੇਦੁ ਏਕ ਰੂਪਤਾ ਕਾ ਮਰਮ ਤਬ ਸੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਪਹਿਚਾਨਿਆ,ਮੈ ਹੀ ਛਤ੍ਰ ਪਤੀ ਹੂ ਐਸੇ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ੩੦ ॥

ਮੰਮਾ ਮੂਲ ਗਹਿਆ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ॥ ਮਰਮੀ ਹੋਇ ਸੁ ਮਨਕਉ ਜਾਨੈ ॥ ਮਤ ਕੋਈ ਮਨ ਮਿਲਤਾ ਬਿਲਮਾਵੈ ॥ ਮਗਨ ਭਇਆ ਤੇ ਸੋ ਸਚੁ ਪਾਵੈ ॥ ੩੧ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਨੇ ਮੇ ਸੁਧ ਮਨ ਬੀਜਹੈ ਔ ਸੁਧੀਮੇ ਮਨਕਾ ਸੰਯਮ ਬੀਜਹੈ ॥ ਸੰਯਮ ਵਾਲੇ ਮਨਸੇ ਸਰਬ ਵਸਤੂ ਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਹ

ਵਾਰਤਾ ਤੇਤੀਸ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤੀਨ ਪੌੜੀ ਸੇ ਮੰਮੇ ਅਖਰਾ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇ ॥ ਮੰਮਾ ਇਤਿ, ਮੰਮਾ ਅਖਰ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਮੈਂਹੀ ਛਤ੍ਰ ਪਤੀ ਹੋਂ ॥ ਐਸੇ ਸਰਬ ਜਗਤਕੇ ਮੂਲ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋ ਨੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਸੁਧ ਮਨਕੇ ਮਾਨ, ਨਿਸਚੇ ਸੇ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਐ ਸੁਧ ਮਨਕੋ ਸੰਯਮ ਦ੍ਵਾਰਾ ਮਨਕਾ ਭੇਦੀ ਹੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ਯਹ ਕਰੇ ਮਰਮੀ ਇਤਿ, ਸੁਧ ਮਨਕੋ ਵਹੁ ਪੁਰਖੁ ਜਾਨੈਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੰਯਮ ਦ੍ਵਾਰਾ ਮਨਕਾ ਮਰਮੀ, ਭੇਦੀ ਹੋਵੇ ॥ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮਨ ਕੇ ਭੇਦੀ ਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਜਾਨਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਮਤ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਜਬ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਮੇਲ ਯੋਗਜ ਹੈ ॥ ਤਬ ਮਤ ਕੋਈ ਪ ਰਮਤਮਾ ਮੇ ਮਿਲਤੇ, ਮਨਮੇ ਦੇਰ ਕਰੋ ॥ ਭਾਵ ਸੀਘ੍ਰ ਮੇਲੋ ਸੀਘ੍ਰ ਮੇਲਨੇ ਸੇ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਮਗਨ ਭਇਆ ਤੇ, ਏਕਰੂਪ ਹੋਨੇਤੇ ਸੋ; ਵਹੁ ਤੁਮਾਰਾ ਮਨ ਸਚੁ, ਜਿਸਕਾ ਕਬੀ ਬਿਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਐਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਪਾਵੇਗਾ ਭਾਵ ਯਹ ਆਸਰਸੰਪਤ ਬਡੀ ਪ੍ਰਬਲਹੈ ਮਨਕੀ ਸੁਧੀ ਦੂਰਕਰਨੇ ਵਾਲੀਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਮੇਲ ਯੋਗਜ ਹੈ ਤਬ ਤਤ ਕਾਲਹੀ ਮੇਲੋ ਬਿਲੰਬ ਮਤ ਕਰੋ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧੀ ਰਹਨੀ ਕਠਨ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪੁਨਾ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੩੧ ॥

ਮੰਮਾ ਮਨ ਸਿਉ ਕਾਜੁ ਹੈ ਮਨ ਸਾਧੇ ਸਿਧ ਹੋਇ ॥ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸਿਉ ਕਹੈ ਕਬੀਰਾ ਮਨਸਾ ਮਿਲਿਆ ਨ ਕੋਇ ॥ ੩੨ ॥

ਮੰਮਾ ਇਤਿ ਪੁਨਾ ਮਮੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮਾਰਾ ਪਰਮਾਤਮ ਗਜਾਨ ਲੇਣਾ ਰੂਪ ਮਨਕੇ ਸਾਥ ਕਾਜ ਹੈ॥ਬਡਾ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਯੋਜਨਹੈ ॥ ਯਾਤੇਮਨ ਸਾਧੇ, ਮਨਕੀ ਸੁਧੀ ਕਰਨੇਸੇ ਹੀ ਸਿਧਿਹੋਇ, ਗਜਾਨਕਾ ਲਾਭ ਤੁਮਕੋ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਪੁਨਾ ਮਨਹੀ, ਸੁਧ ਕੀਆ ਮਨਹੀ ਮਨ ਸਿਉ, ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਨੇਸੇ ਕਹੈ ਕਬੀਰਾ, ਕਹਜਾ ਜਾਵੇਹੈ ਬਡਾ ਪਰੰਤੁ ਐਸਾ ਮੇਲਭੀ ਮਨਕੇ ਸੁਧ ਕਰਨੇਸੇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਸੁਧ ਕੀਯੇ ਬਿਨਾ ਤੋ ਮਨਸਾ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਹੋਵੇ ਐਸੇ ਸੰਕਲਪ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ੩੨ ॥

ਇਹੁ ਮਨੁ ਸਕਤੀ ਇਹੁ ਮਨੁ ਸੀਉ ॥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਪੰਚ ਤਤੁ ਕੋ ਜੀਉ ॥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲੇ ਜਉ ਉਨਮਨਿ ਰਹੈ ॥ ਤਉ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਕੀ ਬਾਤੈ ਕਹੈ ॥ ੩੩ ॥

ਜਿਸ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਸਾਥ ਮਿਲਕਰ ਮਨ ਬਡਾ ਹੋਵੇਹੈ ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਗਜਾਨ ਕਾ ਫਲ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਤਾਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪਤਾ ਕਹੇ ਇਹ ਇਤਿ, ਇਹ ਮਨ, ਯਹ ਗਜਾਨ

ਸ੍ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਕਲਪਤ ਵਸਤੂ ਕੋ ਅਪਨੇਸੇ ਭਿੰਨ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਸਕਤੀ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਰ ਯਹ ਗਜਾਨਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀਸੀਉ,ਆਪ ਸਿਵ ਭਾਵ ਕਲਜਾਣ ਸ੍ਰੂਪ ਪੁਰਖ ਰੂਪਹੈ ਪੁਨਾ ਇਹ ਮਨੁ, ਯਹ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਹੀ ਮਾਯਾ ਵਤ ਮਾਯਾਕੇ ਕਾਰਯ ਪਾਂਚ ਭੂਤੋਂ ਕਾ ਭੀ ਜੀਉ, ਆਸਰਾ ਰੂਪਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਯਿਹ ਮਨਲੇ, ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਇਸ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਕੋ ਅਪਨੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਕੇ ਜਉ, ਜੇ ਉਨ ਮਨਿ ਰਹੈ, ਨਿਹ ਸੰਕਲਪ ਹੋਰਹੇ॥ ਤਬ ਛਾਂਦੋਗਉਪਨਿਖਦਮੋ ਏਕਕੇ ਵਿਗਜਾਨਸੇ ਸਰਬ ਕੇ ਵਿਗਜਾਨ ਮੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਤੀਨਲੋਕੋਂ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈਂ॥ ਐਸੇ ਤੀਨੋਂ ਲੋਕੋਕੀ ਬਾਤਕੋਂ ਕਹੇ॥ ੩੩॥

ਵਾ ਕਬੀਰਾ ਪਦਸੇ ਸੰਖੇਪਸੇ ਕਹੇ ਬਡਾਈ ਵਾਲੇ ਮਨਕਾ ਬਿਸਤਾਰ ਸੇ ਬਡਾ ਹੋਨਾ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਅਬ ਤਿਸ ਤਿਸ ਧੇਯਕੇ ਧਜਾਨ ਸੇ ਮਨਕੋ ਤਿਸ ਤਿਸ ਧੇਯਕੇ ਅਕਾਰ ਹੋਨਾ ਕਹੇ ਇਹ ਇਤਿ, ਸਕਤੀ ਕਾ ਧਜਾਨ ਕਰਨੇਸੇ ਯਹ ਮਨ ਸਕਤੀ ਰੂਪ ਹੋਵੈ ਹੈ॥ ਸਿਵਕਾ ਕਰਨੇ ਸੇਸਿਵਰੂਪ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਪਾਂਚ ਤਤੋਂਕਾ ਧਜਾਨਕਰਨੇਸੇ ਪਾਂਚ ਤਤੋਂ ਕਾ ਜੀਵ ਬਨ ਜਾਵੈਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਜਿਸਕਾ ਧਜਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ਵਹੀ ਰੂਪ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਪਰਮਾਤਮ ਧਜਾਨਸੇ ਪਰਮਾਤਮਾਵਤ ਮਨ ਸਰਬਗਜ ਭੀ ਅਵਸਜ ਹੋਵੈਗਾ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਇਹ ਮਨ ਇਤਿ, ਇਸ ਮਨ ਕੋ ਲੇਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਧਿਯਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜਬ ਉਨਮਨਿ ਰਹੈ, ਉਰਧ ਮਨ ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਅਕਾਰ ਮਨਕੋ ਕਰਕੇ ਥਿਰ ਰਹੇ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਿਖਲ ਕੋ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮਨਭੀ ਸਭਕੇ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਮਨ ਤ੍ਰੀ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤਕੀ ਸਭਕੋ ਖਬਰ ਦੇਵੈਹੈ॥ ਭਾਵ ਸਰਬਗਜ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸੇ ਸਰਬੱਗ ਹੋਜਾਵੈਹੈ॥ਔ ਜਬ ਮਨ ਵੈਸਾ ਹੋਗਯਾ ਤਬ ਜੀਵਕੀ ਮੁਕਤੀ ਮੇਂ ਦੇਰ ਨਹੀ॥ ਜੀਵਕੋ ਬੰਧ ਕੇਵਲ ਜਗਤ ਓਰ ਹੋਨੇਸੇ ਹੂਆਹੈ॥ ਜਬ ਮਨਹੀ ਜਗਤ ਕੀ ਓਰਸੇ ਹਟ ਗਿਆ ਤਬ ਜੀਵ ਕੇ ਬੰਧ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬੰਧ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਪੀਛੇ ਮਨਕਾ ਸਾਧਨ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਦੁਰਮਤ ਕੇ ਹਨਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇ ਸੇ ਅਗਲੀ ਪਉੜੀ ਮੇ ਸਪਸਟ ਕਰੇਂਗੇ॥ ੩੩॥

ਯਯਾ ਜਉ ਜਾਨਹਿ ਤਉ ਦੁਰਮਤਿ ਹਨਿ ਕਰਿ ਬਸਿ ਕਾਇਆ ਗਾਉ॥ ਰਣਿ ਰੂਤਉ ਭਾਜੈ ਨਹੀ ਸੂਰਉ ਥਾਰਉ ਨਾਉ॥ ੩੪॥

ਯਯੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇਹੈਂ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜਉ ਜਾਨਹਿ, ਜਬ ਤੂੰ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ,

ਮਨਕੇ ਨਿਗ੍ਰਹਿ ਕੋ ਉਤਮ ਲਾਭ ਦਾਤਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈ॥ਤਬ ਪਹਿਲੇ ਸਤਸੰਗ ਮੇਬੈਠਕੇ ਦੁਰਮਤਿ ਹਨਿ, ਖੋਟੀ ਬੁਧੀ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਕਰ ਬਸਿ ਕਾਇਆ ਗਾਉ ਅਪਨੇ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਗਾਉਕੋ ਦੈਵੀ ਗੁਣੋਂ ਯੁਕਤ ਕਰ ਬਸਤਾ ਕਰੋ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਆਸੁਰ ਗੁਣੋਂਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਦੈਵ ਸੰਪਦਾਕੇ ਮਨਮੈ ਨਿਵਾਸ ਹੇਤ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵਕੇ ਜਯ ਕਰਨੇਮੈ ਦ੍ਰਿੜ ਕਮਰ ਬਾਂਧੋ। ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਣਿ ਇਤਿ,ਜੇਕਰ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਜੀਤਨੇ ਹੇਤ ਤਿਨ ਸਾਥ ਰਣ, ਯੁਧਮੈ ਰੂਤਉ, ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਲਗਾਵਾ ਰੁਕਿਆ ਤਾਸੇ ਉਲਟਾ ਨਾ ਭਾਗੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਕਰ ਯੁਧ ਕਰ ਤਿਨਕੋ ਜੀਤੇਗਾ ਤੌਭੁਮਾਰਾ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੩੪ ॥

ਰਾਰਾ ਰਸੁ ਨਿਰਸ ਕਰਿ ਜਾਨਿਆ ॥ ਹੋਇ ਨਿਰਸ ਸੁਰ ਸੁ ਪਹਿਚਾਨਿਆ ॥ ਇਹ ਰਸ ਛਾਡੇ ਉਹ ਰਸੁ ਆਵਾ ॥ ਉਹ ਰਸੁ ਪੀਆ ਇਹ ਰਸੁ ਨਹੀ ਭਾਵਾ ॥ ੩੫ ॥

ਇਨਕੇ ਜੀਤਣੇਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੇ ਰਾਰਾ ਇਤਿ, ਰਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇਹੈ ॥ ਜਿਨੋਨੇ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਰਸੋਂਕੋ ਨਿਰਸ, ਤੁਛ ਕਰਕੇ ਜਾਨਜਾਹੈ॥ਐ ਹੋਇ ਨਿਰਸ, ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਆਨੰਦ ਕੀ ਓਰਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਕਰ ਸੁਰਸੁਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਕੋ ਪਹਚਾਨਜਾਹੈ ਉਨ ਕੋ ਇਹ ਰਸ ਛਾਡੇ, ਇਨ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਅਨੰਦਕੋ ਤਜਾਗਨੇਸੇ ਉਹ ਰਸੁ ਆਵਾ, ਵਹੁ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦਕਾ ਲਾਭ ਹੁਯਾਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਿਨਹੁਨੇ ਉਹ ਰਸੁ ਪੀਆ, ਵਹੁ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆਹੈ ॥ ਉਨਕੋ ਅਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਵਾਲੇਕੋ ਵਿਖ ਨਾ ਰੁਚਨੇ ਵਤ ਵਹੁ ਮਹਾ ਦੁਖ ਰੂਪ ਅਲਪ ਕਾਲ ਰਹਨੇ ਵਾਲਾ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਅਨੰਦ ਨਹੀਂ ਰੁਚੇ ॥ ੩੫ ॥

ਲਲਾ ਐਸੇ ਲਿਵ ਮਨੁ ਲਾਵੈ ॥ ਅਨਤ ਨ ਜਾਇ ਪਰਮ ਸਚੁ ਪਾਵੈ ॥ ਅਰ ਜਉ ਤਹਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਿਵਲਾਵੈ ॥ ਤਉ ਅਲਹ ਲਹੈ ਲਹਿ ਚਰਨ ਸਮਾਵੈ ॥ ੩੬ ॥

ਲਲੇ ਅਛਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹੇਹੈ ॥ ਲਲਾ ਇਤਿ, ਐਸੇ ਲਿਵ ਮਨੁ ਲਾਵੈ, ਜੈਸੇ ਆਗੇ ਕਹਨੀਹੈ ਤਿਸ ਰੀਤਿਕੀ ਲਿਵ, ਬ੍ਰਿਤੀ ਜੇਕਰ ਮਨਕੀ ਬ੍ਰਹਮਸੇ ਲਗਾਵੈ ਜੋ ਅਨਤ ਨ ਜਾਇ, ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਰਸਕੋ ਛੋਡਕੇ ਔਰ ਕਾਹੂ ਵਸਤ ਕੀ ਓਰ ਨਾ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਪਰਮ ਸਚ ਪਾਵੈ, ਪਰਮ

ਸੁਖਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਯਹੀਵਾਰਤਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੇ ਅਰ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਬਹੁੜੋ ਭਹਾਂਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਯੁਗਤਿ ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਏਕ ਰਸ ਲਗਾਵੈ ਤਬ ਤਿਸਕਾ ਫਲ ਯਹ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤਉ ਇਤਿ, ਤਉ, ਤਬ ਅਲਹ ਲਹੈ, ਅਲਖ ਬ੍ਰਹਮਕੋ ਲਖੈ ਹੈ ਐ ਲਹਿ,ਲਖਕੇ ਤਾਕੇ ਚਰਨ, ਵੇਦਮੈ ਕਹੇ ਤੁਰੀਆਪਦ ਸਰੂਪ ਮੈ ਸਮਾਇ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ੩੬॥

ਵਵਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਿਸਨ ਸਮਾਰਿ॥ ਬਿਸਨ ਸਮਾਰਿ ਨ ਆਵੈ ਹਾਰਿ॥ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜੇ ਬਿਸਨ ਤਨਾ ਜਸੁ ਗਾਵੈ॥ ਵਿਸਨ ਮਿਲੇ ਸਭਹੀ ਸਚੁ ਪਾਵੈ॥ ੩੭॥

ਐਸੇ ਸਰੂਪਮੈ ਸਮਾਵਨੇਕਾ ਪਰਮ ਸਾਧਨ ਭਕਤੀਹੈ ਤਿਸਕੋ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਕਰੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਵਵਾ ਇਤਿ, ਵਵੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇਹੈ ਬਾਰ ਬਾਰ, ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਯਾਦ ਕਰੋ ਤਿਸ ਯਾਦ ਕਰਨੇਕਾ ਫਲ ਸੰਸਾਰਮੈ ਜਯ ਹੋਨਾ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਿਸਨ ਇਤਿ, ਬਿਸਨਕੋ ਸਮਾਰਿ, ਯਾਦ ਕਰਨੇਸੇ ਤੁਮਕੋ ਹੇ ਜੀਵੋ ਕਬੀ ਨਹੀ ਆਵੇਗੀ ਸੰਸਾਰ ਜੂਏਮੈ ਹਾਰ॥ ਕਿੰਤੁ ਸਦਾ ਜੀਤੋਗੇ॥ ਅਰ ਮੈ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾਹੋਂ ਉਨ ਕੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਪਕੋ ਬਿਸਨਕਾ ਤਨਾ, ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਵ ਦਾਸ ਜਾਨਕੇ ਤਿਸਕੇ ਜਸਕੋ ਗਾਵੈਹੈ॥ ਵਾ ਬਿਸਨੁਕੇ ਤਨਾ, ਰਾਮਾਦਿ ਅਵਤਾਰੋਂਕਾ ਜਸ ਗਾਵੈਹੈ॥ ਅਰ ਜਸ ਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਸਰਬ ਸੁਖੋਂਕਾ ਲਾਭ ਹੋਨਾ ਫਲ ਮਿਲੇਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਵਿਸਨ ਇਤਿ, ਵਿਸ਼ਨੁਕਾ ਜਸ ਗਾਇਕੇ ਵਿਸਨੁ ਸਾਥ ਮਿਲੇ ਹੂਏ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਨਿਖਲ ਸੁਖੋਂਕੇ ਮੂਲ ਸਚੇ ਸੁਖ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕੋ ਪਾਵੈਹੈਂ॥ ੩੭॥

ਵਵਾ ਵਾਹੀ ਜਾਨੀਐ ਵਾ ਜਾਨੇ ਇਹੁ ਹੋਇ॥ ਇਹੁ ਅਰੁ ਓਹੁ ਜਬ ਮਿਲੈ ਤਬ ਮਿਲਤ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ॥ ੩੮॥

ਯਾਤੇ ਯਤਨਸੇ ਤਿਸਕੇ ਗਯਾਨ ਹੇਤ ਉਦਮ ਕਰੀਏ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਵਵਾ ਇਤਿ ਵਵੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇਹੈ॥ ਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਾਹੀ ਜਾਨੀਐ, ਤਿਸ ਵਿਸਨੁਕੋ ਯਤਨਸੇ ਜਾਨੋ॥ ਵਾਜਾਨੇ, ਤਿਸ ਵਿਸਨੁਕੇ ਜਾਨਨੇਸੇ ਤੁਮਕੋ ਯਹਿ ਪਰਮ ਸੁਖਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਅਰ ਤੁਮਾਰਾ ਉਸਕਾ ਮਿਲਨਾ ਪਰਮ ਗੋਪ ਵਸਤੁਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਉਸਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕੋ ਭੀ ਕੋਈ ਅਗਯਾਨੀ ਨਹੀ ਜਾਨੇਗਾ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਇਹੁ ਇਤਿ, ਇਹੁ, ਤੁਮਾਰਾਸਰੂਪ ਅਰੁ ਓਹੁ, ਬਿਸਨੁਕਾ ਸਰੂਪ ਜਬ ਮਿਲੈ, ਗਯਾਨ ਦਸਾਮੈ ਮਿਲੇਂਗੇ॥ ਅਰਥਾਤ ਅਭਿਨ ਹੋਵੈਂਗੇ॥ ਤਬ ਤਿਨਕੇ ਅਭੇਦਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਨੇਗਾ॥ ਵਾ ਜਿਸ

ਆਨੰਦਕੋ ਵਹੁ ਪਾਵੈਹੈ ॥ ਉਸਕੋ ਉਨੋ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਣ ਸਕੇਹੈ ਏਕ ਓਹੀ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਵਵਾ ਇਤਿ, ਵਵੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਵਾਹੀ ਜਾਨੀਐ, ਉਸ ਸੁਖਕੋ ਯਤਨਸੇ ਜਾਨੀਐ ॥ ਜਿਸ ਸੁਖਕੋ ਵਾ ਜਾਨੇ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਵੇਤਾ ਬਚਨ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨੀ ਹੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਜਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨੀਯੋਂਕੋ ਇਹੁ ਹੋਇ, ਯਹ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਆਨਕੇ ਨਾ ਜਾਨਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਇਹੁ ਇਤਿ, ਇਹ ਜੀਵ ਅਰ ਓਹੁ, ਈਸ੍ਵਰ ਜਬ ਗਯਾਨ ਕਾਲਮੇ ਮਿਲੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਵੈਹੈ॥ਤਬ ਕੋਈ ਅਗਯਾ-ਨੀ ਜੀਵ ਤਿਨਕੇ ਮਿਲਤ, ਮੇਲਕੋ ਹੀ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ਯਾਤੇ ਇਨਕੇ ਮਿਲਾਪ ਕੇ ਅਨੰਦਕੋ ਕੋਈ ਕੈਸੇ ਜਾਨ ਸਕੇ ਭਾਵ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ੩੮ ॥

ਸਸਾ ਸੋਨੀਕਾ ਕਰਿ ਸੋਧਹੁ॥ ਘਟ ਪਰਚਾ ਕੀ ਬਾਤ ਨਿਰੋਧਹੁ ॥ ਘਟ ਪਰਚੈ ਜਉ ਉਪਜੈ ਭਾਉ॥ ਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ਤਹ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਰਾਉ॥੩੯॥

ਐਸੇ ਦੂਰ ਵਿਗੇਧ ਸੁਖਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਉਪਾਯ ਕਹੇ ਸਸਾ ਇਤਿ, ਸਸੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇਹੈ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਸੋ, ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੇ ਮਿਲਣੇ ਕਾ ਮਾਰਗ ਹੈ ਉਸਕੋ ਭਲੀ ਰੀਤਿਸੇ ਸੋਧਹੁ, ਬੀਚਾਰ ਕਰਹੁ ॥ ਔ ਬਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਘਟ, ਸਰੀਰ ਮੇਹੀ ਜੋ ਪਰਚਾ ਕੀ, ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਬਾਤਹੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਮਨਕੋ ਔ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕੋ ਨਿਰੋਧਹੁ, ਰੋਕਣਾ ਕਰੋ ॥ ਇਸ ਰੀਤਿਸੇ ਮਨਕੋ ਔ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਕੋ ਰੋਕਤੇ ਹੂਏ ਘਟ ਪਰਚੈ, ਸਰੀਰ ਮੇਹੀ ਤਿਸਕੇ ਗਯਾਨਸੇ ਜਬ ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਤੁਮਕੋ ਉਪਜੇ ਭਾਉ, ਹਮਕੋ ਯਹ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਬੀ ਨਾ ਵਿਛੜੇ ਐਸੇ ਉਪਜੇਗਾ ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਪ੍ਰੇਮਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਤੁਮ ਤਹ, ਅਪਨੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇਹੀ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋਂਕਾ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪੂਰਣ ਹੋ ਰਹਿਆਹੈ ਐਸੇ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਲੇਵੋ ਗੇ ॥ ੩੯ ॥

ਖਖਾ ਖੋਜਿ ਪਰੈ ਜਉ ਕੋਈ॥ ਜੋ ਖੋਜੈ ਸੋ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਈ॥ ਖੋਜ ਬੂਝਿ ਜਉ ਕਰੈ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਤਉ ਭਵਜਲ ਤਰਤ ਨ ਲਾਗੈ ਬਾਰਾ॥੪੦॥

ਐਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵੀਚਾਰ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਖਖਾ ਇਤਿ, ਖਖੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਖੋਜਿ, ਬ੍ਰਹਮ ਵੀ-ਚਾਰ ਰੂਪ ਮਾਰਗਮੈ ਪੜੇ ॥ ਤਬ ਤਿਸਕੋ ਤੁਮ ਮੁਕਤੀ ਫਲਕਾ ਲਾਭ ਜਾਨੋ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜੋ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਗਯਾਨ ਮਾਰਗਸੇ ਖੋਜੈ, ਢੂੰਢੇ ਸੋ ਬਹੁਰ ਨ ਹੋਈ, ਫੇਰ ਵਹੁ ਜਨਮ ਨਹੀ ਪਾਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਰਭੀ ਇਸ ਮਾਰਗਮੇ ਆਵੈਹੈ

ਤਾਂ ਕੋ ਭੀ ਵੈਸਾਹੀ ਫਲ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਖੋਜ ਇਤਿ,ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਾਧਨ ਸੰਪਤੀ ਵਾਲਾ ਬਨ ਕਰ ਪੂਰਨ ਗੁਰੁਕੋ ਖੋਜ, ਢੂੰਢਕੇ ਤਾਸੇ ਬੂਝਿ, ਪੂਛਕੇ ਭਾਵ ਹੇ ਗੁਰੋ ਮੇਰਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰ ਜਬ ਗੁਰੁਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਏ ਅਰਥ ਕਾ ਕਰੇਹੈ ਬੀਚਾਰਾ, ਚਿੰਤਨ ਤਉ ਬੀਚਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭਵਜਲ ਤਰਤ, ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਸੇ ਤਰਤੇ ਹੂਏ ਨ ਲਾਗੈ ਬਾਰਾ, ਨਹੀ ਲਗੇ ਦੇਰ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਤਰ ਜਾਵੈਹੈ॥ ੪੦ ॥

ਸਸਾਸੋਸਹਸੇਜਸਵਾਰੈ॥ਸੋਈਸਹੀਸੰਦੇਹਨਿਵਾਰੈ ॥ ਅਲਪ ਸੁਖ ਛਾਡਿਪਰਮਸੁਖਪਾਵਾ॥ਤਬਇਹਤ੍ਰੀਆਓਹੁਕੰਤੁਕਹਾਵਾ ॥ ੪੧ ॥

ਐਸੇ ਸੀਘ੍ਰ ਤਰਨੇਕੀ ਜਿਸ ਜਨਕੋ ਚਾਹ ਹੋਵੇ ਸੋ ਪੁਰਖ ਯਤਨਸੇ ਪਤਿਕੇ ਨਿਵਾਸ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਕੋ ਸੁਧ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਸਾ ਇਤਿ, ਸਸੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇਹੈ ਸੋ, ਵਹੁ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਥਮ ਪਤਿਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਸਿਹਜਾ ਕੋ ਸਵਾਰੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਜੈਸੇ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਿਹਜਾ ਕੋ ਪੁਸਪਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਸਵਾਰੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਜੋ ਜਿਗ੍ਯਾਸੀ ਬਿਬੇਕਾਦਿ ਸਾਧਨ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਸਿਹਜਾ ਸਵਾਰੇ ਹੈ ਸੋਈ ਸਹੀ, ਵਹੀ ਜਿਗ੍ਯਾਸ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਤਿਸੇ ਅਭੇਦਲੋ ਸਮਗ੍ਰ ਸੰਦੇਹ ਦੂਰ ਕਰੇਹੈਔ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਯਗ੍ਯਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਅਲਪ ਸੁਖੋਂਕੋ ਛੋਡਕੇ ਜਬ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ਮੁਕ੍ਤੀ ਰੂਪ ਪਰਮ ਸੁਖਕੋ ਪਾਵੈਹੈ ਤਬ, ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਇਹ ਤ੍ਰੀਆ, ਯਹ ਜੀਵ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਕੰਤੁ, ਵਹ ਈਸ਼੍ਵਰ ਪਤਿਹੈ ॥ ਐਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੰਤਪਨਕਾ ਦੋਨੋਮੇ ਕਹਾਵਾ, ਕਹਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਰਹ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖਾਦਿ ਰੂਪ ਭੇਦ ਨਹੀ ਰਹੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ੪੧ ॥

ਹਾਹਾ ਹੋਤਹੋਇਨਹੀਜਾਨਾ॥ਜਬਹੀ ਹੋਇ ਤਬਹਿ ਮਨੁ ਮਾਨਾ ॥ ਹੈ ਤਉ ਸਹੀ ਲਖੈਜਉ ਕੋਈ॥ਤਬਓਹੀਉਹੁ ਏਹੁ ਨਹੋਈ॥੪੨॥

ਸੋ ਯਹ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਨਾਹੀ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇਂ ਲਗ ਕਰ ਬਨ ਨਹੀ ਜਾਨਾ ਯਹ ਕਹੇ ਹਾਹਾ ਇਤਿ,ਹਾਹੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਹੈ ਜੋ ਕੁਛ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਗੁਰ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਹੋਤ, ਹੋਨਾ ਥਾ ਸੋ ਹੋਇ ਨਹੀ ਜਾਨਾ, ਵੁਹ ਬਨ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਹੋਇ,ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਯੇ ਜੀਵ ਬਨ ਜਾਨੇਗੇ ਤਬਹਿ ਮਨੁ ਮਾਨਾ, ਉਸੀ ਸਮੇ ਇਨਕਾ ਚਿਤ ਉਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਲੇਵੇਗਾ ॥ ਜੋ ਮੈਹੀ ਈਸ ਰੂਪ ਹੌਂ

ਕਬੀ ਤਿਸ ਸੇ ਮੇਰਾ ਭੇਦ ਨਹੀ ਹੋਯਾ ਨਾ ਹੈ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਆਸ਼ੰਕਾ ਜੇਕਰ ਕਾਹੂ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਇਨੋਂ ਨੇ ਬਨ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਤੋ ਭੀ ਤੌ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਯੇਹ ਵਹੀ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਇਤਿ, ਹ ਤਉ ਸਹੀ ਹੈ ਤਉ ਨਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਭੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਵਹੀ ਰੂਪ ਤੌ ਭੀ ਅਗ੍ਯਾਤ ਨਿਧਿ ਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਸੁਖਨਾ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਅਗ੍ਯਾਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਸੁਖ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਸੁਖ ਗ੍ਯਾਤ ਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਲਖੈ ਜਉ ਕੋਈ, ਜਬ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹੋਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਲਖੈ, ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਤਬ, ਤਿਸ ਲਖਨੇ ਕਾਲ ਮੇ ਓਹੀ ਉਹ ਪਾਠ ਕਾ ਉਹ ਓਹੀ ਅਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਵੁਹ ਲਖਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਏਹੁ ਨ ਹੋਈ, ਲਖਨੇ ਸੇ ਪੀਛੇ ਲਖਨੇ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਰੂਪ ਨਹੀ ਰਹੇ ਯਹ ਉਸਕੋ ਲਖਨੇ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਆਨ ਥਾਨ ਮੇ ਬਚਨ ਹੈ ਤੂੰਤੂੰ ਕਰਤਾ ਤੂੰ ਹੂਆ ਇਤ੍ਯਾਦਿ। ਤਥਾ ਜਾਕੋ ਖੋਜਤੇ ਪਾਯਾ ਸੋਈ ਠੌਰ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ॥੪੨॥

ਲਿਉ ਲਿਉ ਕਰਤ ਫਿਰੈ ਸਭ ਲੋਗ ॥ ਤਾ ਕਾਰਣਿ ਬਿਆਪੈ ਬਹੁ ਸੋਗੁ ॥ ਲਖਿਮੀ ਬਰ ਸਿਉ ਜਉ ਲਿਉ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋਗੁ ਮਿਟੈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ੪੩ ॥ ਜੇ ਕਰ ਯਹ ਜੀਵ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ ਤੌ ਦ੍ਵੰਦੋਂ ਕੋ ਕਯੋਂ ਪਾਵੇ ਹੈ ਯਹ ਸੁਨ ਕਹੇ ਲਿੰਉ ਇਤਿ, ਲਿੰਉ ਲਿੰਉ, ਯਹ ਲੇਵੋਂ ਯਹ ਲੇਵੋਂ ਐਸੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੂਏ ਸਭ ਹੀ ਜੀਵ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ਤਾ ਕਾਰਣਿ, ਤਿਸ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਕੇ ਵਸ ਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਹਰਖ ਸੋਗਾਦਿ ਬਹੁਤੇ ਦ੍ਵੰਦ ਭਾਵ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਬ੍ਯਾਪੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਉਪਾਯ ਕਹ ਲਖਿਮੀ ਇਤਿ, ਸੋ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤਬ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਬ ਲਛਮੀ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸੋ ਲਿਉ ਲਾਵੈ, ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਣੇ ਕਾ ਹੋਰ ਭੀ ਫਲ ਕਹੇ ਸੋਗ ਇਤਿ, ਸੋਗਾਦੀ ਦ੍ਵੰਦ ਭਾਵ ਭੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਸੁਖ ਭੀ ਸ੍ਰਬ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁਖ ਸੇ ਅਧਿਕ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥੪੩॥

ਖਖਾ ਖਿਰਤ ਖਪਤ ਗਏ ਕੇਤੇ ॥ ਖਿਰਤ ਖਪਤ ਅਜਹੂ ਨਹ ਚੇਤੇ ॥ ਅਬ ਜਗੁ ਜਾਨਿ ਜਉ ਮਨਾ ਰਹੈ ॥ ਜਹ ਕਾ ਬਿਛੁਰਾ ਤਹ ਥਿਰੁ ਲਹੈ ॥ ੪੪ ॥ ਐਸੇ ਲਖਮੀ ਬਰ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੇ ਬਿਨਾ ਜੀਵ ਜਨਮਾਦੀ ਦੁਖੋਂ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇ ਖਖਾ ਇਤਿ, ਖਖੇ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ਖਿਰਤ, ਬਿਨਾਸੀ ਸੰਸਾਰ ਮੋ ਖਪਤ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੇ ਲੈਹੀ ਹੋਤੇ ਗਏ ਕੇਤੇ, ਨਿਖਲ

ਅਬਿਬੇਕੀ ਜੀਵ ॥ ਤਿਸ ਖਿਰਤ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਖਪਤ ਲੈ ਹੋਤੇ ਹੋਯੇ ਅਜ ਹੂੰ, ਅਬ ਭੀ ਭਰਨੇ ਕੇ ਪਰਮ ਸਾਧਨ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਕੋ ਲੇਕਰ ਨਹਿ ਚੇਤੇ, ਨਹੀ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ॥ ਯਾਤੇ ਆਗੇ ਭੀ ਵਹੀਦਸਾ ਪਾਵੈਂਗੇ ॥ ਔ ਕੋਈਉਤਮ ਭਾਗੋਂ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਅਬ,ਮੇਰਾ ਕਹਿਦਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਣੇ ਕਾਲ ਮੇਂ ਭੀ ਜਗਤ ਕੋ ਨਾਸ ਹੋਤਾ ਜਾਨਕੇ ਜਉ,ਜੇਕਰ ਪੁਰਸ ਮਨਾ ਰਹੈ,ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਪਰਾਇਣ ਚਿਤ ਕੀਏ ਰਹੇ॥ ਤਉ ਜਹ ਕਾ ਬਿਛੁਰਾ,ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਵਿਛੜ ਕਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੇ ਵਸਤੇ ਜਨ-ਮਾਦੀ ਦੂਖੋਂ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਃ ਭਜਨ ਕੇ ਬਲ ਸੇ ਤਹ ਥਿਰੁ ਲਹੈ,ਤਹਾਹੀਇਸਤ-ਤੀ ਕੋ ਲੇ ਲੇਵੈ॥ ਭਾਵ ਨੀਰ ਮੈ ਨੀਰ ਵਤ ਦੁਖ ਹੀਨ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪਰ-ਮਾਤਮਾ ਮੇ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ॥ ੪੪ ॥

ਬਾਵਨ ਅਖਰ ਜੋਰੇ ਆਨਿ ॥ ਸਕਿਆ ਨ ਅਖਰੁ ਏਕੁ ਪਛਾਨਿ ॥ ਸਤਕਾ ਸਬਦੁ ਕਬੀਰਾ ਕਹੈ ॥ ਪੰਡਿਤ ਹੋਇ ਸੁ ਅਨਭੈ ਰਹੈ ॥ਪੰਡਿਤ ਲੋਗਹਕਉ ਬਿਉਹਾਰ॥ਗਿਆਨਵੰਤ ਕਉਤਤੁਬੀਚਾਰੁ ॥ਜਾਕੈਜੀਅਨੈਸੀਬੁਧਿਹੋਈ॥ਕਹਿ ਕਬੀਰਜਾਨੈਗਾਸੋਈ ॥ ੪੫ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਅਖਰੋਂਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੌ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਹੁਏਉਪਕ੍ਰਮ ਮੇਹੀਉਪਸੰਹਾਰ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈ ਬਾਵਨ ਇਤਿ,ਪੀਛੇ ਲਿਖੇ ਅਖਰੋਂਕੇ ਅਰਥ ਬਿਨਾ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਬਾ-ਵਨ ਅਖਰ ਜੋਰੇ,ਯਹ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਅਖਰ ਪੜਨੇ ਹੇਤ ਮੇਲੇਹੈਂ ਆਨ,ਔਰ ਅਰਥ ਕਾਮ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਜਾਨਨੇ ਹੇਤ ॥ ਔ ਇਨ ਅਖਰੋਂਸੇ ਇਨਕੇ ਸੱਚੇ ਅਰਥ ਏਕ ਅਖਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਨਹੀ ਪਛਾਨ ਸਕਿਆ ॥ ਤੌ ਅਖਰ ਪੜਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਜਨਮਾਦਿ ਵਿਕਾਰੋਂਸੇ ਰਹਿਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹੀ ਪ੍ਰਤਗਜਾ ਕਰ ਕਹੇ ਸਤ ਇਤਿ,ਏਹ ਸਤਕਾ ਸਬਦੁ, ਯਥਾਰਥ ਬਚਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਕੇਵਲ ਅੱਖਰ ਪੜਨੇਸੇ ਕਲਯਾਣ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕਲਯਾਣ ਅਨਭੈ ਮੇ ਥਿਰ ਹੋਨੇਸੇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਕਲਯਾਣਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾਜੋ ਪੁਰਖ ਪੰਡਿਤ ਹੋਇ, ਤਤ੍ਵ ਬਿਚਾਰ ਵਾਲੀ ਬੁਧੀ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ॥ ਭਾਵ ਇਨ ਅਖਰੋਂਸੇ ਏਕ ਅਖਰ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਅਨਭੈ ਰਹੇ ਪਰਮਾਤਮ ਗਯਾਨ ਵਿਖੇਹੀ ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਜੋੜੇ ਰਹੇ ਬਯਵਹਾਰੋਂ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾ ਜੋੜੇ ॥ ਭਾਵ ਹਮਾਰੇ ਮਤਮੈ ਸੋ ਪੰਡਤਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂਕੇ ਪੜ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਯੁਕ੍ਤ ਹੋਵੇ॥ ਐਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਬਿਉਹਾਰੀ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪੰਡਿਤ ਇਤਿ,ਜੋ ਇਨ ਅਖਰੋਂਕੋ ਪੜ ਕਰ

ਅਖਰ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਅਨ ਭੌ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ॥ ਉਸ ਪੰਡਿਤਕੋ ਇਨ ਅਖਰੋਂਸੇ ਲੋਗੋਂਕਾ ਬਿਵਹਾਰਹੀ ਗ੍ਯਾਤ ਹੋਵੈਹੈ ਪਰਮਾਰਥ ਨਹੀ ਭਾਵ ਵਹੁ ਨਾਮਕਾ ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਰੂਪੀ ਮਸਾਲ ਲੇਕਰ ਲੋਗਾਂਕੇ ਬਿਵਹਾਰ ਬਤਾਵਨੇ ਸੇ ਤਿਨਕੋਹੀ ਉਜਾਲਾ ਕਰੈਹੈ॥ ਆਪ ਅਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਅੰਧਕਾਰ ਮੈਂਹੀ ਰਹੈਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਚਨਹੈ॥"ਜੋ ਜਾਨੈ ਮੈ ਕਥਨੀ ਕਰਤਾ॥ਬਿਆਪਾਰੀ ਬਸੁਧਾ ਜਿਉ ਫਿਰਤਾ॥"ਏਹੀ ਅਖਰ ਬਿਵ ਹਾਰਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਕੋ ਬਿਵਹਾਰ ਦੇਨੇ ਵਤ ਪਰਮਾਰਥੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਸਿਧ ਕਰੈਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਗਿਆਨ ਇਤਿ ਗਿਆਨ ਵੇਤਕੋ, ਗ੍ਯਾਨਕੀ ਇਛ੍ਯਾ ਵਾਲੇ ਕੋ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੁ, ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰੈਹੈ॥ ਜਾਂਕੇ ਬਲਸੇ ਜਨਮਾਦਿ ਵਿਕਾਰਦੂਰ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਅਖਰ ਕਾਮ ਧੇਨੂਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਾਕੈ ਇਤਿ, ਜਾਕੈ ਜੀਅ,ਜਿਸ ਪੁਰਖਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੇ ਜੈਸੀ ਬੁਧਿ ਹੋਈ, ਜੈਸਾ ਬ੍ਯਵਹਾਰ ਕਾ ਵਾ ਪਰਮਾਰਥ ਕਾ ਗ੍ਯਾਨਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੋਈ,ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਇਨ ਅਖਰੋਂਸੇ ਉਸੀ ਵਸਤੁ ਕੋ ਜਾਨ ਲੇਵੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਬਿਵਹਾਰੀ ਬਿਵਹਾਰ ਜਾਨ ਲੇਵੈਹੈ॥ ਪਰਮਾਰਥੀ ਪਰਮਾਰਥ ਜਾਨ ਲੇਵੈਹੈਯਾਤੇ ਅਖਰ ਕਾਮ ਧੇਨੁ ਤੁਲ੍ਯਹੈਉੱਤਮਵਿਦ੍ਵਾਨੋਕਾਸਿਧਾਂਤਪੂਛੇ ਤਬਅਖ੍ਯਰ ਪੜਕੇ ਮਨੁਖਨਕੋ ਪਰਮਾਰਥ ਅਵਸ੍ਯ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਬ੍ਯਵਹਾਰ ਪਰਾਰਬ-ਧ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਇਤਿ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ॥ ੪੫॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਥਿਤੀ ਕਬੀਰਜੀਕੀ॥ ਸਲੋਕ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਥਿਤੀ ਤੈ ਸਤ ਵਾਰ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਉਰਵਾਰ ਨ ਪਾਰ॥ ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ ਲਖੈ ਜਉ ਭੇਉ॥ ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਦੇਉ॥੧॥ਥਿਤੀ॥ ਅੰਮਾਵਸ ਮਹਿ ਆਸ ਨਿਵਾਰਹੁ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਰਾਮੁ ਸਮਾਰਹੁ॥ ਜੀਵਤ ਪਾਵਹੁ ਮੋਖ ਦੁਆਰ॥ ਅਨਭਉ ਸਬਦੁ ਤਤੁ ਨਿਜੁ ਸਾਰ॥੧॥ ਚਰਨਕਮਲ ਗੋਬਿੰਦਰੰਗੁ ਲਾਗਾ॥ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭਏ ਮਨੁਨਿਰਮਲ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਮਹਿ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਪੂਰਬ ਅਖਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਤ ਅਬ ਤਿਥੀਯੋਂ ਸੇਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੈਹੈ॥ਜੈਸੇਆਨਲੋਕਅਪਨੇਬ੍ਯਾਵਹਾਰੋਂਕੀ ਸਿਧੀ ਹੇਤ ਸੋਲਾਤਿਥੀਯੋਂਮੇ

ਨਾਨਾ ਦੇਵਨ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਯਾਨਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਇਨ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਪੂਜਨ ਛੋਡਕੇ ਆਨਕਾ ਪੂਜਨ ਨਾ ਕਰੇ ਆਨਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਨਾ ਕੈਵਲਯ ਪਾਵੇਹੈ ਕੇਵਲ ਸੰਸਾਰ ਮੇਹੀ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਪੰਦ੍ਰਾ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਪੂਜਨ ਛੋਡਕੇ ਦੋਨੋ ਮੇ ਕਾਹੂ ਏਕ ਪਖਕੀ ਪੰਦ੍ਰਾ ਤਿਥੀਯੋਂਮੇ ਔ ਸਾਤਵਾਰੋਂ ਮੇ ਅਪਨੇ ਮਨੋਰਥੋਂਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਆਨ ਦੇਵ ਪੂਜੇ ਹੈ ਸੋ ਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮੇਹੀ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤ ਪਾਵਨਾ ਰੂਪ ਗੋਤੇ ਖਾਵੇਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਨਾ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਉੱਤਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀਯੇ ਬਿਨਾ ਉਰਵਾਰ, ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕਮੇ ਜਾਵੇਹੈ ਨ ਪਾਰ, ਮੁਕਤ ਹੋਕਰ ਪਰ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੈਸੇ ਪੰਦਰਾਂ ਤਿਥੀਆਂ ਔ ਸਾਤ ਵਾਰੋਂਕਾ ਚਕ੍ਰ ਸਦਾ ਕਾਲ ਭ੍ਰਮਤਾ ਰਹੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਪੂਜਨ ਛੋਡਕੇ ਇਨਮੇ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਕਾਮੀ ਪੁਰਖ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਕਾਮਨਾਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟੀ ਯੰਤ੍ਰ ਵਤ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਹੀ ਭਰਮੇ ਹੈਂ॥ ਮੁਕਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇਂ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਇਸ ਭੇਦਕੋ ਜਾਣਤੇਹੈਂ ਸੋ ਨਹੀ ਭ੍ਰਮਤੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਾਧਿਕ ਇਤਿ, ਜੋ ਸਾਧਿਕ, ਸਾਧਨੋਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਧ, ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਹੂਏ ਗਯਾਨੀ ਸੰਤੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਇਸ ਭੇਦਕੋ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਵਹੁ ਅਪਨੇ ਕੋ ਐਸਾ ਜਾਣੇਹੈਂ॥ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਆਪੇ ਇਤਿ, ਹਮ ਆਪਹੀ ਈਸ ਰੂਪਸੇ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਔ ਆਪੇ ਦੇਉ, ਆਪਹੀ ਤਿਸਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਹੈਂ॥ ਅਰਥਾਤ ਵਹੁ ਸਰਬਾਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਹੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨਕਾ ਸੰਸਾਰ ਚਕ੍ਰਮੇ ਪੜਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਔਰਭੀ ਜੋ ਕੋਈ ਤਿਨਕੇ ਸਮਾਨ ਸੰਸਾਰਸੇ ਛੂਟਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋਪੁਰਖ ਸੋਲਾ ਤਿਥੀਯੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅਮਾਵਸਮੇ ਯਹ ਸਾਧਨ ਕਰੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਅੰਮਾਵਸ ਇਤਿ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪੱਖਕੇ ਅੰਤਮੇ ਅਮਾਵਸ ਆਵੇਹੈ ਸੁਕਲ ਕੇ ਅੰਤਮੈ ਪੂਰਨਮਾ ਆਵੇਹੈ॥ ਏਕ ਪਖਯਮੇ ਦੋਨੋਂ ਨਹੀ ਆਵੇਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਮਾਵਸਿਸੇ ਪੁੰਨਿਯਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਵਾ ਪੁੰਨਿਯਾਸੇ ਅਮਾ-ਵਸ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸੋਲਾਂ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਇਨ ਸੋਲਾਂਕੇ ਮੱਧਮੇ ਗਯਾਨਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅਮਾਵਸ ਮੈ ਯਹ ਪੂਜਨ ਕਰੋ ਜੋ ਤੀਬਰ ਵਾ ਤਰ ਤੀਬਰ ਵੈਰਾਗਯ ਧਾਰਕੇ ਇਸ ਲੋਕਸੇ ਲੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਪ੍ਰਯੰਤ ਕੇ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂਕੀ ਆਸਾ ਤਯਾਗੋ॥ ਔ ਆਸਾ ਤਯਾਗਕੇ ਈਸਕੀ ਸਿਮ੍ਰਣ ਭਕਤੀ ਕਰੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਅੰਤਰ ਇਤਿ, ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ, ਜੋ ਸਰਬਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯੋਂਕੇ ਪ੍ਰੇਰਣੇ ਵਾਲਾ ਰਾਮਹੈ ਤਿਸਕਾ ਸਿਮਰਣ ਕਰੋ॥ ਐਸੇ ਵੈਰਾਗ ਸਹਿਤ ਸਿਮਰਣ ਸੇ ਤੁਮ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਫਲ ਪਾਵੋਗੇ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜੀਵਤ ਇਤਿ,

ਜੀਵਤ, ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਯੋਗ ਸੇ ਪਹਿਲੇਹੀ ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਪਾਵੇਗੇ ਮੋਖ ਦੁਆਰ, ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦਰਵਾਜਾ ਅਪਰੋਖ ਅਨਭਉ ਜਿਸ ਅਨਭਵ ਸੇ ਤੁਮਕੋ ਮਿਲੇਗਾ ਸਬਦੁ ਤਤੁ, ਬ੍ਰਹਮ ਤਤੁ ਨਿਜੁ,ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨਕੇ ਸਾਰ,ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਅਨਭਵ ਕਿਸ ਕੋ ਹੋਵੇਹੈ ਯਹ ਆਸਿਕਾ ਕਰ ਕਹੇ ਚਰਨ ਇਤਿ, ਜਿਨਕਾ ਗੋਬਿੰਦਕੇ ਚਰਨ ਕਵਲੋਮੈ ਰੰਗ,ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਗਾਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਮਹਾਤਮਾਕੀ ਦਯਾਸੇ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਸੁਧ ਹੋ ਗਯਾਹੈ ਔ ਸੁਧ ਚਿਤ ਕਰ ਹਰਿ ਕੀਰਤ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਕੀਰ ਤਨ ਭਕਤੀਮੇ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਾ, ਦਿਨ ਦਿਨ ਮੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੇ ਹੈ ਤਿਨਕੋ ਉਕ੍ਤ ਰੀਤਿਕਾ ਅਨਭਵ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੧ ॥

ਪਰਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਘਟ ਮਹਿ ਖੇਲੈ ਅਘਟ ਅਪਾਰ ॥ ਕਾਲ ਕਲਪਨਾ ਕਦੇ ਨ ਖਾਇ॥ ਆਦਿ ਪੁਰ ਖ ਮੈ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ॥ ੨ ॥ ਤਾਤੇ ਐਸੇ ਅਨਭਵਕੇ ਹੇਤ ਹੇ ਜਿਗਜਾਸੂਯੋ ਤੁਮਭੀ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਪਰਵਾਮੇ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ ਬਤਾਵੇ ਪਰਵਾ ਇਤਿ, ਪਰਵਾ ਤਿਥਿਮੇ ਯਹ ਪੂਜਨ ਕਰੋ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਅਪਨੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਬੀਚਾਰੁ, ਚਿੰਤਨ ਕਰੋ ਯਹੀ ਏਕਮਮੇ ਪੂਜਨ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੈ॥ ਪ੍ਰੀਤਮਕੇ ਬਿਚਾਰਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਹੇ ਘਟ ਇਤਿ, ਘਟ ਮਹਿ ਖੇਲੈ,ਨਿਖਲ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇ ਵਹੀ ਚੇਸ਼੍ਟਾ ਕਰੇ ॥ ਔ ਵਾਸਤਵਸੇ ਵਹ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸਦਾ ਅਘਟ, ਨਿਖਲ ਕ੍ਰਿਯਾਸੇ ਹੀਨ ਅਕ੍ਰਿਯ ਹੈ ॥ ਔ ਅਪਾਰ, ਦੇਸ ਕਾਲੋਂ ਕੇ ਭੇਦਸੇ ਰਹਿਤ ਬਿਭੁ ਔ ਨਿਤ੍ਯ ਰੂਪਹੈ॥ ਯਹ ਤਿਸਕੇ ਬਿਚਾਰਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ॥ ਔ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇਹੈ ਸੋ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਾਲਇਤਿ, ਤਿਨਕੋ ਕਾਲ ਕਲਪਨਾ, ਕਾਲਕੀ ਰਚਨਾਂ ਕਬੀ ਨਹੀ ਮਾਰੇਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵਹ ਪੁਰਖ ਜੀਵੱਤ ਭਾਵਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਤਨਕੇ ਹੋਤੇਹੀਂ ਆਪਕੋ ਅਦੇਹ ਜਾਨਕੇ ਆਦ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰ ਮਾਤਮਾ ਮੈ ਸਮਾਧ ਰਹੇਹੈ ਯਾਹੀਤੇ ਕਾਲ ਨਹੀ ਮਾਰੇ ਹੈ॥ ੨ ॥

ਦੁਤੀਆ ਦੁਹ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਅੰਗ ॥ ਮਾਇਆ ਬ੍ਰਹਮ ਰਮੈ ਸਭ ਸੰਗ ॥ ਨਾ ਓਹੁ ਬਢੈ ਨ ਘਟਤਾ ਜਾਇ ॥ ਅਕੁਲ ਨਿਰੰਜਨ ਏਕੈ ਭਾਇ ॥ ੩ ॥ ਦੁਤੀਯਾ ਤਿਥੀ ਸੇ ਪੂਜਨ ਯਹੀਹੈ ਜੋ ਦੁਹ ਕਰਿ ਜਾਨੈ, ਜਾਨਨੇ ਕੋ ਕਠਨ ਵਸਤ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨੇ ਅੰਗ,ਸਰੀਰ ਮੇ ਬਿਬੇਕ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਕਰ

ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ॥ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਕਠਨਤਾ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਮਾਇਆ ਇਤਿ, ਮਾਇਆ ਅਗਯਾਨ ਔ ਤਿਸਕਾ ਆਸ੍ਰਯ ਬ੍ਰਹਮ ਯੇ ਦੋਨੋ ਅਪਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕਾਰਯੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਰਮੇ ਹੂਏਹੈਂ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਰਮੀ ਹੂਈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮਾਯਾ ਔ ਮਾਯਾਕੇ ਕਾਰਯੋਂਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਪ੍ਰਿਥਕ ਕਰ ਜਾਨਨਾ ਕਠਨ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਐਸੇ ਬਿਬੇਕ ਕਰਨੇ ਸੇ ਤਿਸ ਜਾਨਨੇ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾ ਓਹ ਇਤਿ,ਨਾ ਓਹੁ ਬਢੈ,ਨਾ ਵਹੁ ਅਪਨਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬਢੇ ਬ੍ਰਿਧੀ ਰੂਪ ਬਿਕਾਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਨ ਘਟਤਾ ਜਾਇ, ਨਾ ਖੀਣਤਾਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਭਾਵ ਜਨਮਾਦਿ ਖਟ ਬਿਕਾਰੋਂ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ॥ ਅਰ ਅਕੁਲ, ਕਲੇਸੋਂਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਨਿਰੰਜਨ, ਨਿਰ ਦੁਖ ਹੈ ਯਾਹੀਤੇ ਵਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਏਕੈ ਭਾਇ, ਸੈਂਧਵ ਵਤ ਤੀਨੋਂ ਕਾਲੋਂਮੇ ਏਕ ਰਸ ਹੈ ॥ ੩ ॥

ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਤੀਨੇ ਸਮ ਕਰਿ ਲਿਆਵੈ॥ ਆਨੰਦ ਮੂਲ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਉਪਜੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸ॥ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥੪ ॥

ਪੁਨਾ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਦ੍ਵਾਰੇ ਕਹੇ ਹੈ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਇਤਿ, ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਮੇ ਯਹ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਜੋ ਜਾਗ੍ਰਤਾਦਿ ਤੀਨੋਂ ਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਸਮ ਕਰਿ, ਹਟਾਇ ਕਰ ਤੁਰੀਆ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਓਰ ਲਿਆਵੇ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਓਰ ਲਿਆਵਨੇ ਸੇ ਆਨੰਦ ਮੂਲ, ਸੰਪੂਰਣ ਆਨੰਦੋਂ ਕਾ ਮੂਲ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਪਰਮ ਪਦੁ, ਪਰਮ ਥਾਨ ਕੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਪਰੰਤੁ ਐਸੇ ਥਾਨਮੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ,ਸੰਤੋਂਕੇ ਸੰਗਸੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸ, ਭਰੋਸਾ ਉਪਜੇ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਭਰੋਸੇਸੇਂ ਬਾਹਰਿ, ਬ੍ਰਹਮਾਂਡਮੇ ਔ ਭੀਤਰਿ,ਪਿੰਡ ਮੈ ਸਦਾ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਪ੍ਰਗਾਸ, ਗਯਾਨ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ੪ ॥

ਚਉਥਹ ਚੰਚਲ ਮਨ ਕਉ ਗਹਹੁ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਸੰਗਿ ਕਬਹੁ ਨ ਬਹਹੁ ॥ ਜਲ ਥਲ ਮਾਹੇ ਆਪਹਿ ਆਪ॥ ਆਪੈ ਜਪਹੁ ਆਪਨਾ ਜਾਪ ॥ ੫ ॥

ਚੌਥਮੇ ਯਹ ਪੂਜਨ ਕਰੋ ਜੋ ਚੰਚਲ ਮਨ ਵਿਖਯੋਂ ਮੈ ਚਲਾਇ ਮਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਤਿਸਕਾ ਸੰਜਮਸੇ ਰੋਕਣਾ ਕਰੋ ॥ ਔ ਰੋਕਕੇ ਕਾਮ ਕਰੋਧਾਦਿ ਆਸੁਰ ਸੰਪਦਾ ਸੰਗ ਕਬੀ ਨਾ ਬੈਠਨਾ ਕਰੋ॥ ਭਾਵ ਕਬੀ ਚਿਤਮੇ ਇਨਕਾ ਨਿਵਾਸ ਮਤ ਹੋਨੇ ਦੇਵੋ॥ ਜਲੋ ਥਲੋਂ ਮੇਂ ਸਾਰੇ ਜੋ ਪੂਰਣ ਹੈ ਆਪਹਿ, ਈਸ੍ਵਰ ਤਿਸਕੋ ਆਪ, ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨੋ॥ ਔਰ ਐਸੇ ਏਕ ਜਾਨਕੇ ਆਪੇ ਜਪਹੁ, ਆਪ ਈਸ੍ਵਰ ਰੂਪ ਭਏ ਜਪੋ ਅਪਨੇ ਨਾਮੋਂਕੇ ਜਾਪਕੋ ॥ ੫ ॥

ਪਾਚੈ ਪੰਚ ਤਤ ਬਿਸਥਾਰ॥ ਕਨਿਕ ਕਾਮਨੀ ਜੁਗ ਬਿਉਹਾਰ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਰਸੁ ਪੀਵੈ ਕੋਇ॥ ਜਰਾ ਮਰਣੁ ਦੁਖ ਫੇਰਿ ਨ ਹੋਇ॥ ੬ ॥

ਪੰਚਮੀ ਮੇ ਐਸੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਾ ਪੂਜਨ ਕਰੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪਾਚੈ ਇਤਿ, ਪੰਜ ਤਤੋਂ ਕਰ ਰਚਿਤ ਜਿਤਨਾ ਏਹੁ ਪ੍ਰਪੰਚਕਾ ਬਿਸਥਾਰ ਹੈ ਇਸਕੇ ਬੀਚਮੈ ਕਨਿਕ ਕਾਮਨੀ, ਸੁਵਰਣ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਨ ਦੋਨੋਂਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਹੇਤ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਿਉਹਾਰ, ਚੇਸ੍ਟਾ ਹੋਰਹੀ ਹੈ ॥ ਇਨਕੀ ਓਰਸੇ ਚਿਤ ਕੋ ਹਟਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਰਸੁ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਜੋ ਏਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਹੈ ਇਸਕੋ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾਹੀ ਪੀਵੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੀਵੇ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਜਰਾ, ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਦੁਖ ਪੁਨਾ ਮਰਣ ਕਾਲ ਕਾ ਜੋ ਅਤਯੰਤ ਦੁਖ ਹੈ ਜਿਸ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਤੀ ਹੇਤ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ "ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰੀਐ" ਐਸੇ ਚੌਪਈ ਮੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਦੇਹ ਤਯਾਗਨੇ ਸੇ ਪੀਛੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੬ ॥

॥ ਛਠਿ ਖਟੁ ਚਕ੍ਰ ਛਹੂ ਦਿਸ ਧਾਇ॥ ਬਿਨੁ ਪਰਚੈ ਨਹੀ ਥਿਰਾ ਰਹਾਇ॥ ਦੁਬਿਧਾ ਮੇਟਿ ਖਿਮਾ ਗਹਿ ਰਹਹੁ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਸੂਲ ਨ ਸਹਹੁ॥੭॥

ਛਠ ਮੈਂ ਐਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਛਠ ਇਤਿ, ਚਕ੍ਰ ਸਮੁਦਾਯ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਖਟੁ ਚਕ੍ਰ ਪਾਂਚ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਏਕ ਮਨ ਕਾ ਜੋ ਸਮੁਦਾਯ ਹੈ ਸੋ ਜੀਵੋਂਕੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇਂ ਪੜੇ ਦੌੜਤੇ ਹੈਂ ॥ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸ ਕੇ ਪਰਚੇ ਬਿਨਾਂ ਥਿਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਤੇ ਯਾਤੇ ਇਨ ਕੋ ਰੋਕਨੇ ਹੇਤ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਦੁਬਿਧਾ, ਦ੍ਵੰਦ ਭਾਵਾਦਿਕ ਆਸਰ ਸੰਪਦ ਕੋ ਮੇਟ ਕਰ ਖਿਮਾਦਿਕ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਫਲ ਤੁਮ ਕੋ ਕਰਮਾਦਿ ਦੁਆਰੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਰਮ ਇਤਿ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਵਿਹਿਤ ਨਿਖਿਧ ਕਰਮ ਜਨਜ ਧਰਮਾ ਧਰਮ ਸੇ ਦੇਹ ਧਾਰਕੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਅਧਯਾਤਮਾਦਿ ਦੁਖੋਂ ਕੀ ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੀ ਸੂਲ ਨ ਸਹਹੁ ਪੀੜਾ ਨਹੀਂ ਸਹਾਰਹੁਗੇ ॥ ੭ ॥

ਸਾਤੈ ਸਤਿ ਕਰਿ ਬਾਚਾ ਜਾਣਿ ॥ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਲੇਹੁ ਪਰਵਾਣਿ ॥ ਛੂਟੈ ਸੰਸਾ ਮਿਟਿ ਜਾਹਿ ਦੁਖ॥ ਸੁੰਨ ਸਰੋਵਰਿ ਪਾਵਹੁ ਸੁਖ॥੮॥

ਸਪ੍ਤਮੀ ਮੇ ਯਹ ਪੂਜਨ ਕਰੋ ਜੋ ਸਤਿ ਕਰਿ ਬਾਚਾ ਜਾਣਿ, ਸਤ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਬਚਨੋਂ ਕੋ ਸੱਚੇ ਕਰਕੇ ਜਾਣੋ॥ ਐ ਸਚੇ ਜਾਣ ਕੇ ਤਿਨੋਂ ਕੇ ਬਚਨੋਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਤਮ, ਆਪਨੇ

ਆਪਕੋ ਰਾਮ ਰੂਪ ਹੀ ਪਰਵਾਣਿ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਲੇਵੇ ॥ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਾ ਫਲ ਤੁਮ ਕੋ ਸੰਸਯਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਛੂਟੈ ਇਤਿ,ਛੂਟੈ ਸੰਸਾ, ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ਚਿਤ ਸੇ ਸਭ ਸੰਦੇਹ ॥ ਔ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਕਰ ਮਿਟ ਜਾਵੇਂਗੇ ਸੰਪੂਰਣ ਅਧਜਾਤਿਮਾਦਿਕ ਖੇਦ ਔ ਸੰਸੇ ਖੇਦੋਂ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਕੇ ਸੁੰਨ ਸਰੋਵਰਿ, ਅਫੁਰ ਮਹਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇ ਮਿਲ ਪਾਵਹੁਗੇ ਸੁਖੁ,ਪਰਮਾਨੰਦਕੋ ॥ ੮ ॥

ਅਸਟਮੀ ਅਸਟ ਧਾਤ ਕੀ ਕਾਇਆ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਅਕੁਲ ਮਹਾ ਨਿਧ ਰਾਇਆ॥ਗੁਰ ਗਮ ਗਿਆਨ ਬਤਾਵ ਭੇਦ॥ ਉਲਟਾ ਰਹੈ ਅਭੰਗ ਅਛੇਦ ॥ ੯॥ ਅਸ੍ਰਮੀ ਮੇ ਆਤਮ ਪੂਜਨ ਕਾ ਫਲਕਹੇ ਅਸਟਮੀ ਇਤਿ ਅਸਟ ਧਾਤੁ ਕੀ,ਰਸ,ਰੁਧਿਰ,ਮਾਸ,ਮੇਦ,ਅਸਥਿ,ਮੱਜਾ, ਸੁਕ੍ਰ,ਓਜ ਇਨ ਆਠ ਧਾਤੁਯੋਂ ਕਾ ਵਾ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਮਹਤਤ੍ਵ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੰਕਾਰ ਪੰਚ ਤਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ਇਨ ਆਠ ਧਾਤੁਯੋਂ ਕਾ ਸਰੀਰ ਹੈ ॥ ਤਾਮਹਿ, ਤਿਸ ਅਸ੍ਰ ਧਾਤੁਯੋਂ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈ ਇੰਦ੍ਰਯ ਪ੍ਰਾਣ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਸਭ ਕੋ ਚੇਸਟਾ ਕਰਾਵਨੇਵਾਲਾ ਅਕੁਲ,ਕੁਲ ਜਾਤੀ ਹੀਨ ਮਹਾ ਨਿਧਿ, ਪਰਮ ਬਿਭੂਤੀ ਰੂਪ ਸਰਬ ਕਾ ਰਾਜਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਮਾਰਗ ਗੁਰੁ ਬਤਾਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਗੁਰ ਇਤਿ, ਗੁਰ ਗਮਜ ਕੇ ਥਾਨ ਮੇ ਗੁਰਗਮ ਪਦ ਗੁਰੂ ਸੇ ਮਿਲਨੇ ਯੋਗਜ ਗਜਾਨ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅਪਨੇ ਸੇ ਗਮਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇ ਯੋਗਜ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਭੇਦ,ਭੇਤ ਭਾਵਮਰਮ ਕੋ ਜਬ ਗੁਰੁ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਬਤਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਉਲਟਾ, ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਹਟਾਯ ਕੇ ਅਭੰਗ, ਅਗਨਿ ਜਲ ਪਵਨ ਸੇ ਨਾ ਜਲਨੇ ਗਲਨੇ ਉਡਨੇ ਵਾਲੇ ਔ ਅਛੇਦ, ਸਸਤ੍ਰ ਸੇ ਨ ਕਟਿਆ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਰੂਪ ਹੂਆ ਤਾਮੇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ੯ ॥

ਨਉਮੀ ਨਵੈ ਦੁਆਰ ਕਉ ਸਾਧਿ॥ ਬਹਤੀ ਮਨਸਾ ਰਾਖਹੁ ਬਾਂਧਿ ॥ ਲੋਭ ਮੋਹ ਸਭ ਬੀਸਰਿ ਜਾਹੁ ॥ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਜੀਵਹੁ ਅਮਰ ਫਲ ਖਾਹੁ ॥ ੧੦ ॥ ਗੁਰੁ ਭੀ ਐਸਾ ਭੇਤ ਉਸਕੋ ਬਤਾਵੇ ਹੈਂ ਜੋਪੁਰਖ ਸਾਧਨੋਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਨਉਮੀ ਇਤਿ, ਨਉਮੀ ਮੇ ਯਹ ਪੂਜਨ ਕਰੋ ਜੋ ਦਮ ਸਾਧਨ ਹੇਤ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕੇ ਠਿਕਾਨੇ ਨਵੋ ਦੁਆਰਿਔਂ ਕੋ ਸਾਧਿ, ਸੰਯਮ ਸੇ ਰੋਕੋ ॥ ਔ ਸਮਸਾਧਨ ਹੇਤ ਬਹਤੀ ਮਨਸਾ, ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੂਪ ਸੇ ਪਾਚੋਂ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕੇ ਮਾਰਗੋਂ ਸੇ ਚਲਤੀ

ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀਯੋਂ ਕੋ ਭੀ ਰੋਕ ਰਖੇ ॥ ਔ ਮਨ ਮੇਂ ਮੁਕਤੀ ਮਾਰਗ ਕੇ ਬਿਰੋਧੀ ਜੇਤੇ ਆਸਰ ਸੁਭਾਵ ਲੋਭ ਮੋਹਾਦਿ ਹੈਂ ਤਿਨ ਸਭ ਕੋ ਸੰਤੋਖਾਦਿ ਦੈਵ ਗੁਣ ਧਾਰ ਕੇ ਭੂਲ ਜਾਵੋ ॥ ਜਬ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕੇ ਇੰਦ੍ਰਯ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਕੇ ਨਿਰੋਧ ਔ ਆਸਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੇ ਤ੍ਯਾਗ ਸੇ ਆਤਮ ਗ੍ਯਾਨ ਪਾਵੋਗੇ ॥ ਤਬ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਤੁਮ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਮਰੋਗੇ ॥ ਸੋਈ ਕਰ ਜੁਗੁ ਇਤਿ, ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਜੀਵਹੁ, ਗ੍ਯਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦਿ ਰੂਪ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਤੁਮ ਸਦਾ ਹੀ ਜੀਵੋਗੇ ॥ ਅਰ ਬਿਖ ਰੂਪਬਿਬਿਖਯੋਂ ਕੇ ਤ੍ਯਾਗ ਸੇ ਬੰਧਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਅਮਰ ਫਲ ਖਾਹੁ, ਜਿਸਕਾ ਨਾਸ ਨਹੀ ਐਸਾ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਫਲ ਖਾਵੋਗੇ ॥ ੧੦ ॥

॥ ਦਸਮੀ ਦਹ ਦਿਸ ਹੋਇ ਅਨੰਦ ॥ ਛੂਟੈ ਭਰਮੁ ਮਿਲੈ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੀ ਤਤੁ ਅਨੂਪ ॥ ਅਮਲ ਨ ਮਲ ਨ ਛਾਹ ਨਹੀ ਧੂਪ ॥ ॥ ੧੧ ॥ ਦਸਮੀ ਮੇਂ ਆਤਮ ਪੂਜਨ ਕਾ ਲਾਭ ਕਹੇ ਦਸਮੀ ਇਤਿ ਦਸਮੀ ਮੇਂ ਆਤਮ ਪੂਜਨ ਕਾ ਯਹ ਫਲ ਜਾਨੋ ਜੋ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਨੇ ਸੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕੋ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਹੋਵੈ ਹੈ ॥ ਆਨੰਦ ਹੋਨੇ ਮੇਂ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਛੂਟੈ ਇਤਿ, ਛੂਟੈ ਭਰਮੁ, ਗ੍ਯਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਛੂਟੈ, ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਪੰਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭਰਮ ॥ ਔ ਮਿਲੇ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ, ਵੇਦ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦ੍ਯ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਹੇ ਜੋਤਿ ਇਤਿ, ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੀ, ਵਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ, ਤਤੁ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਔ ਗੁਣ ਕਰਮ ਜਾਤੀ ਅਵਯਵੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਨ ਧਰਮੋਂ ਸੇ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਅਨੁਪਮਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਅਮਲ, ਨਿਰਮਲ ਹੈ ਜਿਸਤੇ ਤਿਸਮੇ ਨ ਮਲਨ, ਨਹੀ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਰੂਪ ਮਲ ਪੁਨਾ ਛਾਹ, ਸੀਤਲ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜਿਸਤੇ ਤਿਸ ਮੇਂ ਨ ਧੂਪ, ਨਹੀਂ ਅਧ੍ਯਾਤਮਾਦਿ ਤੀਨੋਂ ਤਾਪ ॥ ਅਥਵਾ ਅਮਲਤਾ ਔ ਮਲਨਤਾ ਆਦਿਕ ਦ੍ਵੰਦ ਭਾਵੋਂ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ॥ ੧੧ ॥

ਏਕਾਦਸੀ ਏਕ ਦਿਸ ਧਾਵੈ ॥ ਤਉ ਜੋਨੀ ਸੰਕਟ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸੀਤਲ ਨਿਰਮਲ ਭਇਆ ਸਰੀਰਾ ॥ ਦੂਰਿ ਬਤਾਵਤ ਪਾਇਆ ਨੀਰਾ ॥ ੧੨ ॥ ਏਕਾਦਸ਼ੀ ਮੇਂ ਯਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਜੋ ਏਕ ਦਿਸ ਧਾਵੇ, ਦ੍ਵੰਦਾਤੀਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰੇ ਤਿਸ ਕਾ ਫਲ ਯੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ॥

ਸੋਈ ਕਹੇ ਤਉ ਇਤਿ,ਤਉ, ਤਬ ਅਰਥਾਤ ਇਨਕੀ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜੋਨੀ ਸੰਕਟ, ਨਾਨਾ ਜੂਨੋਮੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਮਹਾਂ ਖੇਦ ਮੇਂ ਬਹੁਰਿ, ਤਿਸ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪੀਛੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਪੁਨਾ ਨਹੀਂ ਆਵੇ ਔ ਏਕ ਦਿਸ ਧਾਵਨੇ ਸੇ ਸੀਤਲ, ਪਰ-ਮਸਾਂਤ ਔ ਨਿਰਮਲ, ਅਗਜਾਨ ਮਲਸੇ ਰਹਤ ਆਤਮ ਰੂਪ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਜਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਅਗਜਾਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਊਪਰ ਅੰਗਲੀ ਕਰ ਦੂਰ ਬਤਾਵਤੇ ਥੇ ਵਾਊਪਰ ਲਾਜਾਨੇ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਿਤੇ ਥੇਸੋ ਗਜਾਂਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਪਾਇਆ ਨੀਰਾ, ਅਪਨੇ ਰਿਦੇ ਦੇਸ ਮੇਂ ਅੰਤਰ ਯਾਮੀ ਰੂਪ ਸੇ ਥਿਤ ਹੂਆ ਦੇਖਕੇ ਅਪਨਾ ਆਪ ਕਰ ਪਾਇਆ ਹੈ॥੧੨॥

॥ ਬਾਰਸਿ ਬਾਰਹ ਉਗਵੈ ਸੂਰ ॥ ਅਹਿ ਨਿਸ ਬਾਜੇ ਅਨਹਦ ਤੂਰ ॥ ਦੇਖਿਆ ਤਿਹੂ ਲੋਕ ਕਾ ਪੀਉ॥ਅਚਰਜੁ ਭਇਆ ਜੀਵ ਤੇ ਸੀਉ ॥ ੧੩ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਪਾਵਣੇ ਕਰ ਜੋ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋ ਦ੍ਵਾਦਸੀ ਮੇਂ ਆਤਮ ਪੂਜਨ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਬਾਰਸ ਇਤਿ ਬਾਰਸਿ, ਦੁਆਦਸੀ ਮੇਂ ਆਤਮ ਪੂਜਨ ਸੇ ਐਸੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਆਤਮਾਂ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਾਨੋ ਬਾਰਹ ਉਗਵੈ ਸੂਰ, ਦੁਆਦਸ ਸੂਰਜ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਕਰ ਚੜੇ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾਹੀ ਸਰ-ਬਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟੀ ਆਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਅਹਿਨਿਸ ਬਾਜੇ, ਰਾਤ੍ਰਿ ਦਿਨੇ ਬਜਤੇ ਹੈਂ ਬਿਨਾਂ ਬਜਾਏ ਤੂਰ, ਬਾਜੇ ਅਰਥਾਤ ਸਬ ਓਰ ਤੇ ਤਿਸ ਕੋ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੀ ਧੁਨਿ ਆਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸੇ ਉਸਨੇ ਅਪਨਾ ਆਪ ਕਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤਿਹੂ ਲੋਕ ਕਾ ਪੀਉ, ਤੀਨੋ ਲੋਕੋਂ ਕਾ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਔ ਸੋਭੀ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਆਪ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕਰ ਦੇਖੇ ਹੈ ਐਸੇ ਅਪਨੇਕੋਪਤੀਰੂਪ ਕਰਦੇਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ॥ਕਿੰਤੁ ਅਚਰਜੁ ਭਇਆ,ਅਦਭੁਤ ਵਸਤੁ ਹੂਏਹੈ ਜੀਵ ਭਾਵਕੋ ਦੂਰ ਕਰਣੇ ਸੇ ਸੀਉ, ਨਿਤ ਮੁਕਤ ਪੂਰਣਪਰਮਾਤਮਾ॥੧੩॥

ਤੇਰਸਿ ਤੇਰਹ ਅਗਮ ਬਖਾਣਿ ॥ ਅਰਧ ਉਰਧ ਬਿਚਿ ਸਮ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ਨੀਚ ਊਚ ਨਹੀ ਮਾਨ ਅਮਾਨ ॥ ਬਿਆਪਿਕ ਰਾਮ ਸਗਲ ਸਾਮਾਨ ॥ ੧੪ ॥ ਤੇਰਸ ਮੇਂ ਪੂਜਨ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਹੈ ਤੇਰਸ ਇਤਿ, ਤੇਰਸ ਮੇਂ ਪੂਜਨ ਕਾ ਯਹ ਫਲ ਹ ॥ ਤੇਰਹ, ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਰਹਿਤ ਭਏ ਹੈਂ ਜਨਮ ਮਰਣ ਤੇ ਜੋ ਅਗਮ ਰੂਪ ਕਾ ਹੀ ਵਖਯਾਣ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔ ਕੇਵਲ ਵਖਯਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਧਾਰਨਾਂ ਭੀ ਤਿਨਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਐਸੀ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਰਧ ਇਤਿ, ਅਰਧ

ਉਰਧ ਬਿਚਿ, ਤਲੇ ਊਪਰ ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂ ਸਮ ਪਹਿਚਾਨ, ਏਕ ਰਸ ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਪਹਿਚਾਨਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਐਸੇ ਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਨੀਚ ਇਤਿ, ਨੀਚਾ ਊਚਾ ਔ ਮਾਨ ਅਮਾਨ ਯੇ ਦ੍ਵੰਦ ਤਿਨਕੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥ ਜਿਸਤੇ ਬਿਆਪਿਆ ਹੂਆ ਰਾਮ ਸਗਲ ਮੇਂ ਸਮਾਨ, ਏਕ ਰਸ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵੈਸੇ ਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਦ੍ਵੰਦੋਂ ਮੈਂ ਸਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲੇ ਹੁਏ ਹੈਂ ॥ ੧੪ ॥

ਚਉਦਸਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਮਝਾਰਿ॥ ਰੋਮ ਰੋਮ ਮਹਿ ਬਸਹਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਕਾ ਧਰਹੁ ਧਿਆਨ॥ ਕਥਨੀ ਕਥੀਐ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ॥੧੫ ॥ ਔ ਆਪ ਵੈਸੇ ਹੂਯੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਭੀ ਦ੍ਵੰਦਾਤੀਤ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪੂਰਨ ਕਾ ਹੀ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਚਉਦਸਿ ਇਤਿ, ਚੌਦਸਮੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਯਹ ਆਤਮ ਪੂਜਨ ਬਤਾਵੇਂ ਹੈ ਜੋ ਚੌਦਹ ਲੋਕੋਮੇ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਏਕ ਏਕ ਰੋਮਮੇ ਮੁਰਾਰੀ ਬਸੇ ਹੈ ॥ ਕੋਈ ਥਾਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਸੇ ਨਜੂਨ ਨਹੀ ॥ ਐਸਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਲਖਣਾ ਹੈ ਤਬ ਸਾਧਨ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਸਤ ਇਤਿ, ਸਤ, ਸਚ ਬੋਲਨਾ ਔ ਸੰਤੋਖ, ਜੈਸਾ ਪਰਾਰਬਧ ਸੇ ਮਿਲੇ ਉਸ ਮੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਨਾ ॥ ਐਸੇ ਔਰ ਜੇਤੇ ਦਯਾ ਖਜਮਾ ਆਦਿਕ ਉਤਮ ਗੁਣ ਹੈ ਤਿਨਕਾ ਤੁਮ ਪੂਰਨ ਜਾਨਨੇ ਹੇਤ ਚਿਤਮੇ ਧ੍ਯਾਨ ਕਰੋ ਔ ਮੁਖਸੇ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਅਭ੍ਯਾਸ ਹੇਤ ਕਥਨੀ, ਦੂਸਰੇ ਸਾਥ ਬਚਨ ਕਹਨੇ ਸਮੇ ਕਥੀਐ, ਕਥਨ ਕਰੋ ਬ੍ਰਹਮ ਗ੍ਯਾਨ ਕੇ ਹੇਤੁ ਬਚਨ ਬਜਰਥ ਬਾਣੀ ਮਤ ਬੋਲੋ ॥ ੧੫ ॥

ਪੂਨਿਉ ਪੂਰਾ ਚੰਦ ਅਕਾਸ ॥ ਪਸਰਹਿ ਕਲਾ ਸਹਜ ਪਰਗਾਸ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਮਧਿ ਹੋਇ ਰਹਿਆ ਥੀਰ ॥ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਮਹਿ ਰਮਹਿ ਕਬੀਰ ॥ ੧੬ ॥ ਔ ਕਹੇ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਰਿਦੇ ਅਕਾਸਮੇ ਪੂਰਨਮਾ ਕੇ ਪੂਰਣ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਵਤ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਗਟੇਗਾ ॥ ਔ ਤਿਸ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੁਏ ਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀ ਪੰਚਮੀ ਛਠੀ ਸਪਤਮੀ ਭੂਮੀ ਰੂਪ ਕਲਾ ਤੁਮਾਰੇ ਚਿਤਮੇ ਸਹਜ ਪਰਗਾਸ, ਸਾਂਤੀਕੋ ਔ ਆਨੰਦ ਬਿਸੇਖਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੋ ਕਰੇਗੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੋ ਆਦਿ, ਰਚਨਾ ਸੇ ਪੂਰਬ ਕਾਲਮੇ ਔਰ ਧਿ, ਰਚਨਾਕੇ ਸਮੇਮੇ ਔ ਅੰਤ, ਰਚਨਾਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਾਲਮੇ ਹਾਹੋਰਹੇ ਥੀਰ, ਅਚਲ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਤ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਥਿਰ ॥ ਤਿਸ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਪਰਮਾਤਮਾਮੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤੁਮ ਰ-

ਮਹਿ ਗਯਾਨ ਯੁਕਤ ਭਏ ਜੀਵਨ ਕਾਲਮੈ ਔ ਬਿਦੇਹ ਕਾਲਮੈਂ ਰਮੋਗੇ ॥ ਯਹ ਤੁਮਕੋ ਪੂਰਣਮਾ ਥਿਤੀਮੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪੂਜਨ ਕਾ ਫਲ ਹੋਗਾ ॥ ਵਾ ਜੋ ਨਿਖਲ ਜਗਤਕੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮਧਮੇ ਲਹਰੋ ਮੈ ਸਮੁਦ੍ਰ ਵਤ ਹੋ ਰਹਿਯਾ ਹੈ ਥੀਰ, ਬਿਸਤੀਰਣ ਤਿਸਮੇ ਤੁਮ ਮੁਕਤ ਹੂਯੇ ਰਮੋਗੇ ॥ ਇਤਿ ॥ ੧੬ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਵਾਰ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ॥ ੭ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹਰਿਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਉ ॥ ਗੁਰ ਗਮਿ ਭੇਦੁ ਸੁ ਹਰਿਕਾ ਪਾਵਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਦਿਤ ਕਰੈ ਭਗਤਿ ਅਰੰਭ ॥ ਕਾਇਆ ਮੰਦਰ ਮਨਸਾ ਥੰਭ॥ਅਹਿਨਿਸਿ ਅਖੰਡ ਸੁਰਹੀਜਾਇ ॥ ਤਉ ਅਨਹਦਬੇਣੁ ਸਹਜ ਮਹਿ ਬਾਇ ॥ ੧॥

ਪੂਰਬ ਖੋੜਸ ਥਿਤੀਯੋਂਮੇ ਆਤਮ ਪੂਜਨ ਵਤ ਸਾਤ ਵਾਰੋਂਮੇ ਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬਾਰ ਬਾਰ,ਇਤਿ ਬਾਰ ਬਾਰ, ਆਦਿਤਯਾਦਿ ਸਾਤੋਂਮੇ ਏਕ ਏਕ ਦਿਨ ਵਿਖੇ ਹਰੀਕੇ ਗੁਣਾਕੋ ਗਾਵੋ ॥ ਯਦਯਪਿ ਈਹਾਂ ਬਾਰੋਂਕੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਸੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਦਸੇ ਆਦਿਤਯਾਦਿ ਸਾਤੋਂ ਵਾਰੋਂਮੇ ਹੀ ਏਕ ਏਕ ਵਾਰ ਵਿਖੇ ਹਰਿਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਨੇ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਤੌ ਭੀ ਅਰਥ ਇਸਕੇ ਔਰਭੀ ਬਨੇਹੈਂ ਯਾਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ,ਅਪਨਾ ਆਪ ਹਰਿਪੈ ਅਰਪ ਅਰਪ ਭਾਵ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਕਰ ਬਾਰ ਬਾਰ, ਨਿਖਲ ਆਸਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੋ ਰੋਕ ਰੋਕਕੇ ਵਾ ਬਾਰ ਬਾਰ, ਏਕ ਏਕ ਮਹਾਤਮਾਕੇ ਦਰਵਜੇ ਦਰਵਜੇਮੈ ਵਾ ਬਾਰ ਬਾਰ, ਰਾਜਸ ਸਾਂਤਕ ਸੁਭਾਵੋਂਕੋ ਜਲਾਯ ਜਲਾਯਕੇ ਹਰਿਕੇ ਗੁਣੋਂਕੋ ਗਾਵੋ ॥ ਐਸੇ ਗੁਨ ਗਾਵਨੇਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ ਹਰਿਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਮੇਲਸੇ ਹਰਿਕੇ ਵਾਸਤਵ ਰੂਪਕਾ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਪਾਵੋਗੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਗੁਰ ਇਤਿ, ਗੁਰ ਗਮਿ ਭੇਦੁ, ਗੁਰੁ ਦੁਆਰਾ ਗਮਯ ਪਾਵਨੇ ਯੋਗਯ ਜੋ ਹਰਿਕਾ ਭੇਦੁ, ਬਿਵੇਕ ਤਿਸਕੋ ਦਿਨ ਦਿਨਮੇ ਗੁਣ ਗਾਵਨੇਸੇ ਸੀਘ੍ਰ ਪਾਵੋਗੇ ॥ ੧ ॥

ਸੋਈ ਸੀਘ੍ਰ ਪਾਵਨੇਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੇਹੈ ਆਦਿਤ ਇਤਿ, ਸਾਤ ਵਾਰੋਮੇ ਪ੍ਰਥਮ ਆਦਿਤ ਆਯਤ ਵਾਰ ਮੇ ਏਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਜੋਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇਕਾ ਆਰੰਭ ਕਰੇ ॥ ਔ ਆਰੰਭ ਕਰਕੇ ਕਾਇਆ ਮੰਦਰ, ਸਰੀਰ ਮੰਦਰਮੇ

ਹੀ ਮਨ ਕੀਆਂ ਵਾਸਨਾ ਕੋ ਥੰਭ, ਰੋਕੇ ॥ ਔ ਰੋਕ ਕਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪਰਮੇਸਵਰਕੀ ਤਰਫ ਲਗਾਵੇਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਹਿ ਨਿਸਿ ਇਤ, ਅਹਿ ਨਿਸਿ, ਦਿਨ ਰਾਤਿਮੇ ਭਾਵ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਅਖੰਡ, ਬਜਵਧਾਨ ਬਿਨਾ ਏਕ ਰਸ ਸੁ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਰਹੀ ਜਾਇ, ਬ੍ਰਹ ਮ ਮੇ ਹੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜਬ ਲਗੀ ਰਹੇ ਤਬ ਅਨਹਦ, ਏਕ ਰਸ ਬੇਣ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਐਸੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪ ਬਾਂਸਰੀ, ਸਹਜ ਮਹਿ, ਸੁਭਾਵਕ ਬ੍ਰਿਤੀਮੇ ਬਜਾਵੇਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸੁਭਾਵਕ ਕੀ ਰਤਨ ਕਰੇਹੈ ॥ ੧ ॥

ਸੋਮਵਾਰਿ ਸਸਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਝਰੈ ॥ ਚਾਖਤ ਬੇਗਿ ਸਗਲ ਬਿਖ ਹਰੈ ॥ ਬਾਣੀ ਰੋਕਿਆ ਰਹੈ ਦੁਆਰ ॥ ਤਉ ਮਨ ਮਤਵਾਰੋ ਪੀਵਨਹਾਰ ॥ ੨ ॥ ਸੋਮਵਾਰ ਮੇ ਯਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਜੋ ਸਸਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਗੁਰੂ ਰੂਪੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਅਪਨੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪ ਕਿਰਣੋਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਝਰੈ ਬਰਸੈਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਚਾਖਤ, ਪਾਨ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਸਿਖ ਬੇਗਿ ਸੀਘ੍ਰ ਸਗਲ ਬਿਖਹਰੈ, ਬਿਖਵਤ ਮਾਰਣੇ ਵਾਲੇ ਸੰਪੂਰਣ ਬਿਖਯੋਂਕੇ ਤਜਾਗੇ ॥ ਔਤਜਾਗਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਣੇਕਾ ਸਾਧਨ ਯਹਕਰੇ ॥ ਸੋਈਕਹੇ ਬਾਣੀ ਇਤਿ, ਬਾਣੀਕਾ ਦੁਆਰ ਜੋ ਮੁਖਹੈ ਤਿਸਕੋ ਬਜ-ਰਥ ਬੋਲਨ ਕੀ ਓਰਸੈ ਰੋਕਿਆ ਰਹੈ, ਬੰਦ ਕਰ ਰਖੈ ਤਿਸਸੇ ਬਜਰਥ ਬਾਣੀਨਾ ਬੋਲੇ ॥ ਤਬ ਮਨ ਮਤਵਾਰੋ, ਉਤਮ ਸਿੱਖਜਾ ਕੇ ਅਮਲ ਮੇਂ ਮਸਤ ਹੋਕਰ ਮਤਵਾਲਾ ਹੂਆ ਜੋ ਮਨ ਵਹੁ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਕੋ ਪਾਨ ਕਰਣੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੨ ॥

ਮੰਗਲਵਾਰੇ ਲੇ ਮਾਹੀਤ ॥ ਪੰਚ ਚੋਰ ਕੀ ਜਾਣੈ ਰੀਤਿ ॥ ਘਰ ਛੋਡੇ ਬਾਹਰਿ ਜਿਨ ਜਾਇ॥ ਨਾਤਰੁ ਖਰਾ ਰਿਸੈਹੈ ਰਾਇ॥੩॥

ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਕੇ ਪਾਨਾਰਥ ਔਰ ਸਾਧਨ ਕਹੇ ਮੰਗਲ ਇਤਿ ਮੰਗਲਵਾਰਮੇ ਏਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰੇਜੋ ਮੰਦ ਸੁਭਾਵੋਂਕੇ ਦੂਰਕਰਨੇ ਹੇਤਦੈਵ ਗੁਣੋਂਕਾ ਚਿਤਕੇ ਚਾਰੋਂ ਓਰ ਲੇ-ਮਾਹੀਤਿ, ਲੇਵੇ ਘੇਰਾ ਕਰ ਮੁਹੀਤਿ ਅਰਬੀਮੇ ਘੇਰੇਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਔਘੇਰਾਕਰ ਪੰਚ ਜੋ ਕਾਮਾਦਿਕ ਤਸਕਰ ਹੈਂ ਤਿਨਕੇ ਬਸ ਕਰਣੇ ਕੀ ਰੀਤਕੋ ਜਾਨੇ॥ ਭਾਵ ਤਿਨਕੋ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਕੜੇ ॥ ਪੁਨਾ ਘਰ ਛੋਡੇ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਰ ਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਹਟਾਇ ਕਰ ਬਾਹਰਿ ਜਿਨਿ ਜਾਇ, ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂਕੀ ਓਰ ਮਤ ਜਾਵੈ॥ ਨਾਤਰ, ਨਹੀਤੋ ਘਰ ਛੋਡ ਬਾਹਰ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇਪੈ ਖਰਾ, ਅਛੀਤਰਹਿ ਰਿਸੈਹੈ, ਕੋਪ ਕਰੇਹੈ ਰਾਇ, ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਮੇ ਸ਼੍ਵਰ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਾਧਨੋਂਸੇ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇ ਸਾਧਨੋ ਬਿਨਾ

ਨਾ ਹੋਵੇ ਐਸੀ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਆਗਯਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਇਸ ਆਗਯਾ ਕੋ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ਤਿਸ ਪੈ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾਕੋਪਹੋਵੇਹੈ॥ ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਕੋਪਸੇ ਵਹੁਪੁਰਖ ਨਰਕਾਦਿਕ ਦੁਖ ਭੋਗੇਹੈ॥ ੩॥

ਬੁਧਵਾਰਿ ਬੁਧਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ॥ ਹਿਰਦੈ ਕਮਲ ਮਹਿ ਹਰਿ ਕਾ ਬਾਸ॥ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਦੋਊ ਏਕ ਸਮ ਧਰੈ॥ ਉਰਧ ਪੰਕ ਲੈ ਸੂਧਾ ਕਰੈ॥ ੪॥ ਤਾਂਤੇ ਪੁਰਖ ਕੌ ਐਸੇ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬੁਧ ਇਤਿ, ਬੁਧਵਾਰਮੇ ਯਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਜੋ ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਆਤਮ ਵਿਸੈਣੀ ਬੁਧੀਕਾ ਪ੍ਰਗਾਸ ਕਰੇ॥ ਔ ਤਿਸ ਬੁਧਿ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਸੇ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰੇ ਜੋ ਹਰਿ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਕਮਲਮੈਇਸਿਥਤਹੈ॥ਔਐਸੇਨਿਸਚੇ ਕਰ ਪੁਨਃ,ਗੁਰਮਿਲਿ, ਤਤ੍ਵ ਬੇਤਾ ਗੁਰੋਂਕੋਮਿਲ ਤਿਨਕੇਉਪਦੇਸਸੇਦੋਊ,ਜੀਵਈਸ ਦੋਨੋਕੋਏਕਸਮ, ਏਕ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਰਿਦੇਮੇ ਧਾਰਨ ਕਰੇਔ ਧਾਰਨ ਕਰਤਾ ਹੂਯਾਉਰਧ,ਉਲਟੇ ਹੁਯੇ ਭਾਵ ਬਿਮੁਖ ਹੁਯੇ ਪੰਕ,ਪੰਕਜਅਰ ਥਾਤ ਰਿਦੇ ਕਮਲ ਕੋ ਸੂਧਾ ਕਰੈ, ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਓਰ ਸਨਮੁਖ ਕਰੇ॥ ੪॥

ਬ੍ਰਹਸਪਤਿਬਿਖਿਆਦੇਇਬਹਾਇ॥ਤੀਨਦੇਵਏਕਸੰਗਿਲਾਇ॥ਤੀਨਿਨਦੀਤਹਤ੍ਰਿਕੁਟੀਮਾਹਿ॥ਅਹਿਨਿਸਿਕਸਮਲਧੋਵਹਿਨਾਹਿ॥੫॥

ਬ੍ਰਿਹਸਪਤ ਵਾਰਮੇ ਯਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰੇ॥ ਜੋ ਬਿਖਿਆ ਦੇਇ ਬਹਾਇ, ਚਿਤ ਸੈ ਨਿਖਲ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕਕੇ ਵਿਖਯੋਂਕੋ ਤਯਾਗਦੇਵੇ॥ ਔ ਤਯਾਗਕੇ ਸੁਧਹੁਯੇ ਚਿਤਮੇ ਤੀਨ ਦੇਵ, ਈਸਰ ਹਿਰਣ ਗਰਭਬਿਰਾਟਕੋ ਏਕ ਸੰਗਿਲਾਇ, ਨਿਖਲ ਦ੍ਵੈਤ ਸੇ ਹੀਨ ਅਪਨੇ ਏਕ ਸਾਖੀ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਓਂ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਮੈ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਮੇਲੇ॥ ਔਏਕ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਮੇਲਨੇ ਹੇਤ ਹਠਯੋਗ ਭੀ ਕਰੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤੀਨਿ ਇਤਿ, ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਤ੍ਰਿ_ਟੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਔ ਗੁਰੁ ਸੰਕੇਤ ਮੇ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨਾ ਰੂਪ ਜੋ ਤੀਨ ਨਦੀਆਹੈ॥ ਤਹ, ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਮਾਹ,ਤਿਨਕੀਇਕਤ੍ਰਤਾਕੇ ਥਾਨ ਦਸਮਦ੍ਵਾਰ ਮੈਂ ਸ੍ਵਾਸੋਂਕੋ ਰੋਕਕੇ॥ ਅਹਿਨਿਸ, ਰਾਤਿ ਦਿਨੇ ਅਰਥਾਤ ਸਰਬਦਾਕਾਲਏਕ ਮੇ ਲਗਾ ਕਸਮਲ ਧੋਵਹਿ ਨਾਹਿ, ਪਾਪ ਰੂਪ ਮੈਲਕੋ ਕਿਉ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕਰੇ॥ ਭਾਵ ਸੀਘ੍ਰ ਦੂਰ ਕਰ ਜਿਸਤੇ ਤੇਰਾ ਚਿਤਏਕਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇ॥ ਅਥਵਾ ਜਹਾਂਭਗਤੀ ਰੂਪ ਗੰਗਾ,ਕਰਮ ਕਥਾ ਰੂਪ ਜਮਨਾ ਬ੍ਰਹਮਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਸਰਸ੍ਵਤੀ ਏਹ ਤੀਨ ਨਦੀ ਇਕਤ੍ਰ ਹੈਂ॥ ਤਹ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਮਾਹ, ਤਿਸ ਸੰਤੋਂਕੇ ਸੰਗ ਰੂਪ ਪ੍ਰਯਾਗਮੇ ਥਿਤ ਹੋਕਰ ਹੇ ਪੁਰਸ ਰਾਤਿ ਦਿਨਮੇ ਭਾਵ ਸਦਾਹੀ ਕਸਮਲ ਧੋਵਹਿ ਨਾਹਿ, ਅਪਨੇ ਨਿਖਲਪਾਪੋਂਕੋ

ਦੂਰ ਕਜੋਂ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਭਾਵ ਤਹਾਂ ਅਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਸੀਘ੍ਰ ਦੂਰ ਕਰ॥ ੫॥

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਹਾਰੈ ਸੁ ਇਹ ਬ੍ਰਿਤਿ ਚੜੈ॥ ਅਨ ਦਿਨ ਆਪੁ ਆਪ ਸਿਉਲੜੈ॥ ਸੁਰਖੀ ਪਾਂਚਉ ਰਾਖੈ ਸਬੈ॥ ਤਉ ਦੂਜੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਪੈਸੈ ਕਬੈ॥ ੬॥ ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਸਨਾਨ ਬਡੇ ਪੁੰਨਿਵਾਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਆਨ ਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਇਤਿ, ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਯਹਿ ਪਾਠ ਸਲੇਖਸੇ ਦਿਨ ਅਰ ਸੁਭ ਕਰਮ ਦੋਨੋਕੋ ਕਹੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੁਕ੍ਰਵਾਰ ਮੇ ਹਰਿਪੂਜਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖਹੀ ਸੁਕ੍ਰਿਤ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਕਰਮੋਂਕੇ ਸਹਾਰੈ, ਬਲਸੇ ਇਹ ਬ੍ਰਿਤਿਚੜੈ, ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਸੰਗ-ਮ ਮੇ ਸਨਾਨ ਕਰੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਪੁੰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵਹੀ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰੇਹੈ॥ ਔਰ ਲੋਕ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਔ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਪੁੰਨ ਵਾਨ ਤਹਾਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋ ਊਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀ ਛੋਡੇਂ॥ ਕਿੰਤੁ ਅਨ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਦਿਨ ਮੇ ਆਪ, ਵਹੁ ਪੁੰਨ ਵਾਨ ਪੁਰਖ ਅਪਨੀ ਕਲਜਾਣ ਹੇਤ ਆਪਸਿਉ ਲੜੈ, ਅੰਤਹ ਕਰਣਸੇ ਯੁਧ ਕਰੇ॥ ਭਾਵ ਮਨਕੇ ਜਯ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮਨਕਾ ਨਿਰੋਧ ਕਰੇਹੈ॥ ਔ ਮਨਕਾ ਨਿਰੋਧ ਕਰ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕਾ ਦਮਨ ਕਰੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸੁਰਖੀ ਇਤਿ ਸੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਰਖੀ, ਸਿਖੀਕ ਭਾਵ ਸੋਤ੍ਰਾਦਿ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਜੋ ਪਾਂਚਹੈਂ ਤਿਨਕੋ॥ ਰਾਖੈ ਸਬੈ, ਸੰਪੂਰਣ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂਕੀ ਓਰਸੇ ਰੋਕਰਖੇ॥ ਵਾ ਸਬੈ, ਸਬੋਂਕੇ ਸਮਾਨ ਕਰਕੇ ਰਖੇ॥ ਔ ਐਸੇ ਰੋਕਤਾ ਹੂਆ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਗਜਾਨਲੇ ਗਜਾਨੀ॥ ਦਜੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ, ਦ੍ਵੈਤ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀਮੇ ਨ ਪੈਸੈ ਕਬੈ, ਕਬੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇ॥ ਭਾਵ ਸਦਾ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਦੇਖੇਹੈ॥ ਦ੍ਵੈਤ ਨਹੀ ਦੇਖੇ॥ ੬॥

ਥਾਵਰ ਥਿਰੁ ਕਰਿ ਰਾਖੈ ਸੋਇ॥ ਜੋਤਿ ਦੀ ਵਟੀ ਘਟ ਮਹਿ ਜੋਇ॥ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਭਇਆ ਪ੍ਰਗਾਸੁ॥ ਤਬ ਹੂਆ ਸਗਲ ਕਰਮਕਾ ਨਾਸੁ॥ ੭॥ ਐਸੇ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦਰਸੀਕੇ ਕਰਮੋਂਕਾ ਨਾਸ ਹੋਨਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹੇਂ॥ ਥਾਵਰ ਇਤਿ ਥਾਵਰ, ਛਨਿਛਰ ਵਾਰਮੈ ਸੋਇ, ਵਹੁ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖ ਯਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰੇਹੈ॥ ਜੋਅਪਨੇਚਿਤਕੋ ਏਕ ਵਸਤੁਮੇ ਥਿਰ ਕਰ ਰਖੇਹੈ॥ ਜੋਤਿਦੀ ਵਟੀ, ਗਜਾਨ ਰੂਪੀ ਵੱਤੀ ਅਪਨੇ ਘਟ ਮਹਿ, ਸਰੀਰ ਮੇ ਹੀ ਜੋਇ, ਜੋੜਕੇ ਭਾਵ ਗਜਾਨ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪਮੇ ਚਿਤਕੋ ਜੋੜਕੇ ਥਿਰ ਰਖੇਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਵੱਤੀਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ, ਸਰੀਰਕੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਏਕ ਕਾ ਹੀ ਜਬਹੋਵੇ

ਹੈ ਪ੍ਰਗਾਸੁ, ਭਾਨ ਤਬ, ਤਿਸੀ ਕਾਲਮੇ "ਫਲ ਪਾਕੇ ਤੇ ਫੂਲ ਬਿਲਾਇ" ਬਚਨਸੇਂ ਸਰਬ ਸੰਚਿਤ ਕਰਮੋਂਕਾ ਨਾਸ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਕੋਈ ਸੰਚਿਤ ਕਰਮ ਆਗੇ ਕੋ ਜਨਮ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥੭॥ ਜਬ ਲਗੁ ਘਟ ਮਹਿ ਦੂਜੀ ਆਨ ॥ ਤਉ ਲਉ ਮਹਲਿ ਨ ਲਾਭੈ ਜਾਨ ॥ ਰਮਤ ਰਾਮ ਸਿਉ ਲਾਗੋ ਰੰਗ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਤਬ ਨਿਰਮਲ ਅੰਗ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹਆ ਲਾਭ ਦ੍ਵੈਤਕੀ ਵਾਸਨਾ ਵਾਲੇਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪੁਰਸ਼ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੇਮੈ ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵਕੀ ਆਨ, ਸਪਥ ਅਰਥਾਤ ਪਖ੍ਯ ਹੋਵੇ ॥ ਤਉ ਲਉ, ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਮਹਲਿ ਨ ਲਾਭੈ, ਅਦੁਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ॥ ਔ ਅਦੁਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਲਾਭ ਬਿਨਾ ਜਨਮਾ ਭਾਵ ਨਹੀ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਦ੍ਵੈਤ ਪਖ ਕਾ ਬਿਗਾੜਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਦ੍ਵੈਤਕੋ ਤਯਾਗ ਕਰ ਜਿਨ ਕਾ ਜਬ ਸਰਬ ਮੈਂ ਰਮੇ ਹੂਏ ਰਾਮਸੋਂ ਲਾਗੋ ਰੰਗ, ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤਬੀ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਸੰਪੂਰਨ ਦ੍ਵੈਤ ਬਾਸਨਾਕੋ ਤਯਾਗਕੇ ਨਿਰਮਲ ਅੰਗ, ਅਦ੍ਵੈਤ ਬਾਸਨਾਸੇ ਸੁਧ ਚਿਤ ਵਾਲੇ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥ ੭੭ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਚੇਤੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੇਵਾ ਪਾਹਨ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥ ਰਾਮ ਕਹਤ ਜਨ ਕਸ ਨ ਤਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਾਰੀ ਲੇ ਗਨਿਕਾ ਬਿਨੁ ਰੂਪ ਕੁਬਿਜਾ ਬਿਆਧਿ ਅਜਾ ਮਲੁ ਤਾਰੀਅਲੇ॥ਚਰਨ ਬਧਿਕ ਜਨ ਤੇਊ ਮੁਕਤਿ ਭਏ॥ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਿਨ ਰਾਮ ਕਹੇ ॥੧॥ ਦਾਸੀ ਸੁਤ ਜਨੁ ਬਿਦਰ ਸੁਦਾਮਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਰਾਜ ਦੀਏ ॥ ਜਪ ਹੀਨ ਤਪ ਹੀਨ ਕੁਲ ਹੀਨ ਕ੍ਰਮ ਹੀਨ ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਊ ਤਰੇ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਕਬੀਰ ਮੁਖ ਸੇ ਕਰਮ ਤੇ ਭਗਤੀ ਕੀ ਮੁਖਤਾ ਦਿਖਾਵਤੇ ਹੂਏ ਗੁਰੂ ਅਬ ਨਾਮ ਦੇਵ ਮੁਖ ਸੇ ਕੈਮੁਤ੍ਯ ਨ੍ਯਾਯ ਕਰ ਕਰਮੋਂ ਸੇ ਭਗਤੀ ਕੀ ਮੁਖਤਾ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈ ॥ ਦੇਵਾ ਇਤਿ, ਦੇਵਾ, ਦੇਵਨੇ ਅਰਥਾਤ ਪਰਮੇਸੁਰ ਰਾਮ ਨੈ ਸੇਤ ਬਾਧਨ ਸਮੇ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਲਿਖ ਕਰ ਮਹਾ ਜੜ ਪੱਥਰ ਤਾਰ ਦੀਏ ਹੈਂ ॥

ਯਾਤੇ ਜੜ੍ਹੋਂ ਕੇ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਰਾਮ, ਇਸ ਨਾਮ ਕੋ ਕਹਤੇ ਜਨ ਪੁਰਖ ਕਸ ਨ ਤਰੇ, ਕੈਸੇ ਨ ਤਰੇ ॥ ਭਾਵ ਪੱਥਰ ਉਡਾਨੇ ਵਾਲੀ ਪਵਨ ਸੇ ਰੂੰਈ ਉਡਨੇ ਮੇਂ ਆਸਿਕਾ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਅਵਸ ਹੀ ਤਰੇਂਗੇ ॥ ਸੇਤੁ ਸਮੇ ਜੜ ਪਥਰ ਹੀ ਤਰੇ ਹੈਂ ਵਾ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇ ਕੋਈ ਚੇਤਨ ਭੀ ਤਰਿਆ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਸੀਲ ਹੀਨ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕਾ ਤਰਨਾ ਕਹੇ ॥ ਤਾਰੀ ਲੇ ਇਤਿ, ਤਾਰੀ ਹੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਸੂਆ ਪੜ੍ਹਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਬੇਸਜਾ ਵੁਹ ਸੁੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਦੇਖ ਕਰ ਤਾਰੀ ਹੋਗੀ ॥ ਸੰਦੇਹ ਮੇਟਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਬਿਨ ਇਤਿ, ਨਾਸਕਾ ਮੁਖਾ-ਦਿ ਔਰ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਵਾਲਾ ਭੀ ਕੁੱਬਾ ਸੋਭਾ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਕੁੱਬਾਪਨ ਦੋਖ ਵਾਲੀ ਕੰਸ ਕੀ ਮਾਲਨੀ ਕੁੱਬੀ ਤਾਰੀ॥ ਉਸਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਮਾਲਾ ਪਹਿ-ਰਾਈ ਥੀ ਇਸ ਤੇ ਤਾਰੀ ਹੋਗੀ ॥ ਸੰਕਾ ਸੁਨ ਕੁਛ ਨਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਬਯਾਧ ਕਾ ਤਾਰ-ਨਾ ਕਹੇ ਬਿਆਧ ਇਤਿ, ਬਿਆਧਿ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਹੇੜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਏਕ ਅਹੇੜੀ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਲੋਦੀਆ ਥਾ ॥ ਉਸ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਅਪਨੀ ਖੋਜ ਮੇਂ ਫਿਰ-ਤੇ ਕੋ ਸਾਤਵੇਂ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਕਰ ਤਾਰਿਆ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਵੈਸਾ ਪਰਿਸ੍ਰਮ ਦੇਖ ਕਰ ਤਾਰਿਆ ਹੋਗਾ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਬਿਨਾ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂ ਪਾਪੀ ਕਾ ਤਰਨਾ ਕਹੇ ਅਜਾਮਲ ਇਤਿ, ਅਜਾਮਲ ਮਹਾਂ ਪਾਪੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਤਾਰੀਅਲੇ, ਤਾਰਿਆ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਰਾਯਣ ਕਹਤਾ ਹੂਆ ਵੁਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਤਾਰਿਆ ਹੋਗਾ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਮ ਜਾਤੀ ਹੀਨ ਕਾ ਤਾਰਨਾ ਕਹੇ ਚਰਨ ਇਤਿ, ਚਰਨ ਬਧਕ, ਜਿਸਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ ਮੇਂ ਬਾਣ ਲਗਾਇ ਬੈਕੁੰਠ ਭੇਜੇ ॥ ਤਿਸ ਸਰੀਖੇ ਅਪਰਾਧੀ ਭੀ ਕਲਜਾਣ ਕੀਏ ਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਆਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਤਾਰਨੇ ਮੇਂ ਕਿਆ ਆਸ ਚਰਯ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਅਸਚਰਯ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ, ਮੈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਅਪਨਾ ਆਪ ਅਰਪਨ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਉਨ ਕੋ ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਰਾਮ ਜਪਿਯਾ॥ ੧ ॥ ਰਾਮ ਜਪ ਹੋਰ ਭੀ ਜੋ ਕਲਜਾਣ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਕਹੇ ਦਾਸੀ ਇਤਿ ਦਾਸੀ ਸੁਤ, ਨਾ-ਰਦ ਜਨ ਬਿਦਰ, ਦਾਸ ਬਿਦਰ ਸੁਦਾਮਾ, ਬ੍ਰਹਮਣ ਮਹਾਂ ਦਰਿਦ੍ਰੀ ਉਗ੍ਰਸੈਨ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ ਕਾ ਨਾਨਾ॥ ਐਸੇ ਐਸੇ ਔਰ ਭੀ ਤਰਨੇ ਕੇ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਹੀਨੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇ-ਸ੍ਵਰ ਨੇ ਤਾਰਿਆ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਪ ਇਤਿ, ਜਪ ਹੀਨ ਬੇਸਜਾ ਕੁਬਜਾਦਿਕ ਤਪ ਹੀਨ ਅਜਾਮਲਾਦਿਕ ਕੁਲਹੀਨ ਬਿਦਰਾਦਿਕ ਕ੍ਰਮ ਹੀਨ ਬਧਕਾਦਿਕ ਸੋ ਭੀ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਣੇ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਸੇ ਤਰ ਗਏ ਹੈਂ ਤਾਤੇ ਔਰ ਭੀ ਜੋ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਰੇਂਗੇ ਸੋ ਅਵਸਜ ਹੀ ਤਰੇਂਗੇ ॥ ੨॥੧ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਕੇ ਪਦੇ
੧ ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਮੇਰੀ ਸੰਗਤਿ ਪੋਚ ਸੋਚ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ॥ ਮੇਰਾ ਕਰਮੁ ਕੁਟਿਲਤਾ ਜਨਮੁ ਕੁਭਾਂਤੀ ॥੧॥ ਰਾਮ ਗੁਸਈਆਂ ਜੀਅਕੇ ਜੀਵਨਾ ॥ ਮੋਹਿ ਨ ਬਿਸਾਰਹੁ ਮੈ ਜਨੁ ਤੇਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੇਰੀ ਹਰਹੁ ਬਿਪਤਿ ਜਨ ਕਰਹੁ ਸੁਭਾਈ ॥ ਚਰਣ ਨ ਛਾਡਉ ਸਰੀਰ ਕਲ ਜਾਈ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਰਵਿਦਾਸ ਪਰਉ ਤੇਰੀ ਸਾਭਾ ॥ ਬੇਗਿ ਮਿਲਹੁ ਜਨ ਕਰ ਨ ਬਿਲਾਂਬਾ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ਜਾਤਿ ਕੁਲ ਕਰਮਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਦੂਰ ਕਰਾਇਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਨਾਵਨ ਹੇਤ ਰਵਿਦਾਸ ਅਪਨੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਮੇਰੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਈਸੂਰ ਮੇਰੀ ਸੰਗਤਿ ਪੋਚ, ਨੀਚਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੇਰੇਕੋ ਸੋਚ, ਚਿੰਤਾ ਰਹੇਹੈ ਦਿਨ ਰਾਤਿ ਜੋ ਮੇਰੀ ਕਲ੍ਯਾਣਕੈਸੇ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਪੁਨਾਮੇਰਾ ਕਰਮੁ ਕੁਟਿਲਤਾ, ਮੇਰੇ ਕਾਮਭੀ ਪਸੂਯੋਂਕਾ ਚਾਮ ਉਤਾਰਨਾਦਿ ਟੇਢਪਨੇਕੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਮਹਾਂਮੰਦ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਕਰਮੋ ਵਤਮੇਰਾ ਜਨਮਕੁਭਾਂਤੀ, ਜਨਮਭੀ ਬਨਿਆਣੀਮੇ ਸੂਦ੍ਰਕਾ ਬੇਟਾ ਬੈਦੇਹਕ ਬੈਦੇਹਕ ਸੇਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕਾ ਬੇਟਾ ਚਮਾਰ ਐਸੇ ਬਰਣ ਸੰਕਰ ਕਾ ਸੰਕਰ ਰੂਪ ਖੋਟੀ ਤਰਹਿਕਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰੇਕੋ ਸੁਭਸੰਗਤ ਕਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਾ ਸੁਭ ਜਨਮ ਕਾ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀ ॥ ਕੇਵਲ ਆਪਕਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਾਮ ਇਤਿ, ਹੇ ਰਾਮ ਗੁਸਈਆ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਹੇ ਜੀਅਕੇ ਜੀਵਨਾ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ॥ ਮੇਰੇਕੋ ਮਤਬਿਸਾਰ ਮੈ ਤੇਰਾਦਾਸਹੋਂ॥੧॥ ਐਸੇ ਦੀਨਤਾ ਯੁਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਣੇਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਇਤਿ, ਮੇਰੀ ਹਰਹੁ ਬਿਪਤਿ, ਬਾਰੰਬਾਰ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੂ ਪਾਵਨਾ ਰੂਪ ਮੇਰੀ ਬਿਪਤਾ ਦੂਰ ਕਰੋ॥ ਔ ਬਿਪਤਾ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਮੁਝ ਜਨਕੇ ਤਾਈ ਕਰਹੁ ਸੁਭਾਈ, ਅਪਨੇ ਚਰਣੋਂਮੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲਾ ਕਰੋ॥ ਜਿਸ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਮੈ ਆਪਕੇ ਚਰਨੋ ਕੋ ਕਬੀ ਨਾ ਛੋਡੋਂਗਾ ॥ ਚਾਹੇ ਅਨੇਕ ਦਿਨ ਰਹਿਤਾ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਕਾਹੂ ਨਿਮਿਤਸੇ ਕਲ ਰੋਜਹੀ ਜਾਤਾ ਰਹੇ ॥ ਉਕ੍ਤੰਚ ॥ ਿਡ ਪੜੇ ਪਰਤੀਤਿ ਨ ਤੋਰਉ ॥ ਵਾ ਚਰਣ ਨਹੀਂ ਛੋਡਉਂਗਾ ਚਾਹੇ ਮੇਰਾ ਕਲ, ਸੁੰਦਰ ਸਰੀਰਭੀ ਜਾਤਾ ਰਹੇ ॥੨॥ ਪੂਰਬ ਵਤਪੁਨਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ

ਕਹੁ ਇਤਿ, ਰਵਿਦਾਸ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਪਰਉ, ਪੜਾ ਹੂੰ ਤੇਰੀ ਸਾਭਾ, ਸਰਣ ॥ ॥ ਯਾਤੇ ਅਪਨੀ ਸਰਨ ਪੜਾ ਜਾਨਕੇ ਆਪ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਵਤ ਮੁਝ ਜਨ, ਦਾਸਕੋ ਬੇਗ, ਸੀਘ੍ਰ ਮਿਲੋ ਕਰ ਨ ਬਿਲਾਂਬਾ, ਦੇਰ ਮਤ ਕਰੋ ॥ ਐਸੇ ਸਭੀ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਬਡੀ ਉਤਕੰਠਾਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਂ ॥ ਯਹ ਨਿਖਲ ਜਗਜਾਸੂ ਜਨੋਂਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਸਹਰਕੋ ਨਾਉ ॥ ਦੂਖੁ ਅੰਦੋਹੁ ਨਹੀ ਤਿਹਿ ਠਾਉ ॥ ਨਾਂ ਤਸਵੀਸ ਖਿਰਾਜੁ ਨ ਮਾਲੁ ॥ ਖਉਫੁ ਨ ਖਤਾ ਨ ਤਰਸੁ ਜਵਾਲੁ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਖੂਬ ਵਤਨ ਗਹ ਪਾਈ ॥ ਊਹਾਂ ਖੈਰਿ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਇਮੁ ਦਾਇਮੁ ਸਦਾ ਪਾਤਸਾਹੀ ॥ ਦੋਮ ਨ ਸੇਮ ਏਕ ਸੋ ਆਹੀ ॥ ਆਬਾਦਾਨੁ ਸਦਾ ਮਸਹੂਰ ॥ ਊਹਾ ਗਨੀ ਬਸਹਿ ਮਾਮੂਰ ॥ ੨ ॥ ਤਿਉ ਤਿਉ ਸੈਲ ਕਰਹਿ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ॥ ਮਹਰਮ ਮਹਲ ਨ ਕੋ ਅਟਕਾਵੈ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਖਲਾਸ ਚਮਾਰਾ ॥ ਜੋ ਹਮ ਸਹਰੀ ਸੁ ਮੀਤੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਅਪਨੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਔਰੋਂਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਦੇਕਰ ਅਬ ਅਪਨੇਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ਥਾਨਕਾ ਨਾਮਸੇ ਔ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਬਰਨਨ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਬੇਗਮ ਇਤਿ ਗਮ ਸੋਕ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਬੇਗਮ ਸੋਕ ਰਹਿਤ ਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਅਰਥ ਯਹ ਜਿਸ ਅਪਨੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸਹਰਮੇ ਹਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏਹੈ ॥ ਤਹਾ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਕਾ ਸੋਕ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਬੇਗਮਪੁਰਾ, ਅਸੋਕ ਨਗਰ ਤਿਸ ਸਹਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਸਹਰਹੈ ਦੂਖ, ਅਧਜਾਤ ਮਾਦਿ ਤੀਨੋ ਤਾਪੋਂ ਕਾ ਔ ਅੰਦੋਹ, ਨਾ ਖੁਸੀ ਭਾਵ ਆਨੰਦਕੇ ਅਭਾਵਕਾ ਨਹੀਹੈ ਤਿਹ, ਤਿਸ ਸਹਰਮੈ ਠਾਉ, ਠਹਰਨੇਕਾ ਥਾਨ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਾ ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਕੋਈ ਦੁਖ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਨਾ ਪੁਨਾ ਆਨੰਦਕਾ ਅਭਾਵ ਰਹੇਹੈ॥ ਕਿੰਤੁ ਵੁਹ ਸਰੂਪ ਦੁਖੋ ਸੇ ਹੀਨ ਸੁਖ ਸਰੂਪਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵੁਹ ਸਹਰਹੈ॥ ਜਿਸਮੇ ਸਰਬ ਦੁਖੋਂਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇਸੇ॥ ਅਰ ਸਰਬ ਸੁਖੋਂਕਾ ਮੂਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਾਵਨੇਸੇ ॥ ਨਾ ਤਸਵੀਸ, ਦੁਖਦਾਈ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕੀ ਅਰ ਸੁਖਦਾਈ ਕੇ ਪਾਵਨੇਕੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ॥ ਐਸਾ ਚਿੰਤਾ ਸੇ ਹੀਨ ਬਿਚਿੰਤ ਥਾਨਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵੁਹ ਸਹਰਹੈ ॥ ਜਹਾਂ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਨੇਸੇ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਭਾਵ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਕਰ ॥ ਪ੍ਰਜਾਕੇ

ਮਾਲ ਪੈ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਰਾਜਾ ਕਾ ਕਰ ਲੇ ਨਾ ਰੂਪ ਖਿਰਾਜ, ਦੰਡ ਨਹੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵੁਹ ਦੰਡ ਹੀਨ ਥਾਨ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵੁਹ ਸ਼ਹਰ ਹੈ ਜਿਸਮੇ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਨਾ ਰਹਨੇਸੇ ਦੂਸਰੇਸੇ ਹੋਨੇਵਾਲਾ ਖਉਫ ਭਯ ਨਹੀ ਭਾਵ ਨਿਰਭਉ ਥਾਨ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾਕੈਸਾਵੁਹ ਸ ਹਿਰ ਹੈ ॥ ਨ ਖਤਾ, ਜਿਸਮੇ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀ ਹੈ ਭਾਵ ਪਾਪਸੇ ਹੀਨ ਥਾਨ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਮਾਦ ਸੇ ਹੀਨ ਥਾਨ ਹੈ ਉਸਮੇ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਕੀ ਭੂਲ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਥਾਨ ਹੈ ਕੋਈ ਵਹਾਂ ਦੁਖੀ ਪੁਰਖ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਤਿਸਪੈ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਦਯਾ ਸੇ ਹੀਨ ਥਾਨ ਹੈ॥ ਵਾਭਾਖਾ ਮੈਂ ਤਰਸ ਚਾਹ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਕਾਹੂ ਵਸਤ ਕੀ ਤਹਾ ਚਾਹ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਵਹੁ ਚਾਹਸੇ ਹੀਨ ਥਾਨ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਥਾਨ ਹੈ ਜਿਸਮੇ ਸਦਾ ਅਖੰਡ ਜੋਤੀ ਰਹਨੇ ਸੇ ਤੇਜਕੀ ਹਾਨ ਹੋਨੀ ਰੂਪ ਜਵਾਲ ਨਹੀ ॥ ਐਸਾ ਤੇਜਕੀ ਹਾਨੀਸੇ ਹੀਨ ਥਾਨ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸਕਾ ਪੂਰਬ ਵਰਨਨ ਕੀਆ ਰਵਦਾਸ ਕਹੈ ਅਬ, ਇਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਮੇ ਮੈਨੇ ਗਯਾਨਸੇ ਉਸ ਖੂਬ, ਉਤਮ ਵਤਨ, ਵੇਸਮੇ ਗਹ, ਥਿਤੀ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ਜਿਸਮੇ ਮੈਨੇ ਥਿਤੀ ਪਾਈ ॥ ਊਹਾਂ, ਉਸ ਸ੍ਰੂਪਮੇ ਖੈਰਿ, ਭਲਿਆਈ ਔ ਸੁਖ ਭਾਵ ਉਤਮਤਾ ਔ ਆਨੰਦ ਸਦਾ ਰਹੈਹੈ ਹੇ ਮੇਰੇ ਭਾਈਓ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਕੈਸਾ ਸਹਰ ਹੈ ਕਾਇਮੁ ਅਟਲ ਔ ਦਾਇਮੁ, ਨਿਤ ਐਸਾਹੈ ਜਹਾਂਕਾ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਪਾਤਸਾਹੀ ਰਾਜਾਪਨ॥ਭਾਵ ਯਹ ਉਸ ਸਰੂਪ ਭੂਤ ਰਾਜ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਕਬੀ ਵਹਾਂਸੇ ਟਲੇ ਨਹੀ॥ਸਦਾ ਤਿਸ ਸ੍ਰੂਪਮੇ ਬਨਿਆ ਰਹੈਹੈ॥ਔ ਤਹਾਂ ਤਿਸੀ ਕੀ ਆਗਯਾਹੈ ਦੂਸਰੇ ਕੀ ਆਗਯਾ ਨਹੀ॥ਸੋਈ ਕਹੈ ਦੋਮ ਨ ਇਤਿ, ਦੋਮ ਦੂਸਰੇ ਦਰਜੇ ਵਾਲਾ ਤਿਸਕਾ ਮੁਖ ਵਜ਼ੀਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸੇਮ, ਤੀਸਰੇ ਦਰਜੇ ਵਾਲਾ ਤਿਸਕਾ ਦੀਵਾਨਾਦਿ ਭੀ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ਅਰਥਾਤ ਮੁਖ ਗੌਣ ਦੂਸਰਾ ਤਿਸਕੋ ਪ੍ਰੇਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਊ ਨਹੀ ਏਕ ਸੋਆਹੀ, ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਏਕ ਹੀ ਵਹੁ ਪਾਤਸਾਹ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਹੈ॥ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਸਹਰ ਹੈ ਆਬਾਦਾਨ, ਜਿਸਮੇ ਕਿੰਚਿਤ ਨਿਵਾਸ ਸੇਹੀਨ ਥਾਨ ਨਹੀ॥ਭਾਵ ਏਕ ਰਸ ਬਸ ਰਹਿਆ ਹੈ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਸਹਰ ਧਾਮ ਸਬਦ ਸੇ ਗੀਤਾਮੇ ਅਰ ਅਧਨ ਸਬਦਸੇ ਵੇਦ ਮੇ ਮਸ਼ਹੂਰ, ਬਿਖਜਾਤ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਸਹਰ ਹੈ ਊਹਾ, ਤਿਸ ਸਹਰ ਮੇ ਗਨੀ, ਹਰਿ ਨਾਮ ਧਨ ਔ ਗਯਾਨ ਧਨ ਵਾਲੇ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਬਸਤੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਮੂਰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪਰਿਪੂਰਣ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਵਹੁ ਗਨੀ ਹੈਂ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ, ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਉਸ ਸ੍ਰੂਪ ਮੈਂ ਸੈਲ ਕਰਹਿ, ਇਛਾਨੁਸਾਰ ਬਿਚਰੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਉਨੋਨੇ ਪੂਰਬ ਕਾਲਮੇ ਉਸਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਜੈਸਾ ਅਖੰਡ ਸਚਿਦਾ ਨੰਦ ਏਕ ਰਸ ਜਾਨਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕੀਆ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮੈਂ ਹੀ ਰਮੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਚਿੰਤਨ ਸੇਹੀ ਵਹੁ

ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਭੇਦੀ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਤਹਾ ਤਿਨਕੋ ਕੋਈ ਰੋਕੇ ਨਹੀ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਮਹਰਮ, ਇਤਿ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੇ ਵਹੁ ਗਜ਼ਾਨੀ ਪੁਰਖ ਮਹਰਮ,ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਮਰਮ ਕੋ ਜਾਨ ਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਿਨਕੋ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀ ਸਕੇ ॥ ਐ ਐਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਭੀ ਵੈਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ॥ ਕਹਿ ਇਤਿ,ਕਹੇ ਹੈ ਰਮਦਾਸ ਖਲਾਸ,ਨਿਰਬੰਦ ਭਾਵ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਚਮਾਰ ॥ ਜੋ ਹਮਸਹਰੀ,ਜੋ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਸਹਰ ਮੈ ਏਕਤ੍ਰ ਵਸਨੇ ਵਾਲੇ ਗਜ਼ਾਨੀ ਪੁਰਖ ਹੈ ਸੁਮੀਤ ਹਮਾਰਾ,ਵਹੀ ਹਮਾਰੇ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਆਨ ਜਨੋ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਬਜਾਖਜਾਹੀ ਸਗੁਣ ਪੱਖਮੇ ਜਾਨ ਲੇਨੀ ਤਿਉਂਤਿਉਂ ਸੈਲ ਕਰਹਿ ਪਾਠ ਕਾ ਅਰਥ ਐਸੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਜਿਸ ਸਾਲੋ-ਕਜ ਸਾਮੀਪ ਸਾਰੂਪ ਸਾਯੁਜਜ ਮੇਂ ਉਨਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤਿਸ ਤਿਸ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇਂ ਬਿਚਰੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

੧ ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਰਵਿਦਾਸ-ਜੀਉ ॥ ਘਟ ਅਵ ਘਟ ਡੂਗਰ ਘਣਾ ਇਕ ਨਿਰਗੁਣੁ ਬੈਲੁ ਹਮਾਰ ॥ ਰਮਈਏ ਸਿਉ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮੇਰੀ ਪੂੰਜੀ ਰਾਖੁ ਮੁ-ਰਾਰਿ ॥ ੧ ॥ ਕੋ ਬਨਜਾਰੋ ਰਾਮਕੋ ਮੇਰਾ ਟਾਂਡਾ ਲਾਦਿਆ ਜਾ-ਇਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਉ ਬਨਜਾਰੋ ਰਾਮਕੋ ਸਹਜ ਕਰਉ ਬਾਪਾਰੁ ॥ ਮੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਧਨੁ ਲਾਦਿਆ ਬਿਖ ਲਾਦੀ ਸੰਸਾਰਿ ॥ ੨ ॥ ਉਰ ਵਾਰਿ ਪਾਰਿਕੇ ਦਾਨੀਆ ਲਿਖਿ ਲੇਹੁ ਆਲ ਪਤਾਲਿ ॥ ਮੋਹਿ ਜਮ ਡੰਡੁ ਨ ਲਾਗਈ ਤਜੀਲੇ ਸਰਬ ਜੰਜਾ-ਲ॥ ੩ ॥ਜੈਸਾ ਰੰਗੁ ਕਸੁੰਭਕਾ ਤੈਸਾ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ॥ਮੇਰੇ ਰਮਈਏ ਰੰਗੁ ਮਜੀਠਕਾ ਕਹੁ ਰਵਿ ਦਾਸ ਚਮਾਰ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੩ ॥

॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਥਾਨਕੇ ਖਰੀਦ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਤਿਨਕੋ ਤਿਸੀ ਦੇਸ ਮੇ ਪਹੁਚਾਵਨ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਸਕੇ ਮਾਰਗ ਕੀ ਕਠਨਤਾ ਸੁਨਾਵੇ ਘਟ ਇਤਿ,ਘਟ, ਦੇਹਰੂਪੀ ਘਾਟ ਅਵਘਟ, ਔਖਾ ਹੈ ਲਖਣਾ ਜਿਸ ਤੇ ਤਿਸ ਮੇਂ ਡੂਗਰ

ਘਣਾ, ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਪਰਬਤ ਬਹੁਤ ਹੈਂ ॥ ਔ ਹਮਾਰਾ ਜੋ ਏਕ ਮਨ ਰੂਪੀ ਬੈਲ ਹੈ ॥ ਸੋਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਲੰਘਨ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਰੂਪ ਗੁਣ ਸੇ ਹੀਨ ਨਿਰਗੁਣ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮਨਰੂਪ ਬੈਲ ਪੈ ਲਦਣੇ ਯੋਗ ਹਮਾਰੀ ਪੂੰਜੀ ਕੋ ॥ ਮਾਰਗ ਮੇ ਕਾਮਾਦਿ ਚੋਰ ਲੂਟ ਲੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜੋ ਹੇਰਾਮ ਆਪ ਪਾਸ ਏਕ ਮੇਰੀ ਯਹ ਬੇਨਤੀਹੈ ॥ ਉਸਕੋ ਸੁਨ ਕਰ ਹੇ ਮੁਰਾਰੀ ਮੇਰੀ ਦੈਵ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਪੂੰਜੀਕੀ ਰਛਾ ਕਰ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਚੋਰੋਂਕੀ ਓਰਸੇ ਨਿਸ ਚਿੰਤ ਹੂਆ ਸੇਵਕੋਂਕੋ ਖਬਰ ਕਰੇ ॥ ਕੋ ਇਤਿ ਕੋ ਬਨਜਾਰੋ ਰਾਮਕੋ, ਕੋਈ ਰਾਮ ਨਾਮਕੇ ਬਨਜ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਸੋ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਹੋਇ ਲੇਵੇ ॥ ਅਬ ਮੇਰਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਟਾਂਡਾ ਲਦਿਆ ਜਾਤਾਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮੈਂ ਰਾਮ ਨਾਮਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕੇ ਤਿਆਰਹੂੰ ਜੋ ਲੇਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋ ਸਾਥੀ ਹੋਜਾਵੇ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਉ ਇਤਿ ਹਉ ਬਨਜਾਰੋ ਰਾਮਕੋ, ਮੈ ਖਰੀਦਨੇ ਬੇਚਨੇ ਵਾਲਾ ਹੂੰ ਰਾਮ ਨਾਮਕਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਹਜ ਕਰਉ ਬੁਪਾਰੁ, ਸਹਜ ਹੇਤ ਭਕ੍ਤੀਕਾ ਬਨਜ ਕਰਤਾਹੂੰ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਯਾਨ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਭਗਤੀਮੈ ਮਨ ਪੈ ਲੱਦੀਹੈ ॥ ਸੋਈ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਮੈ ਇਤਿ,ਮੈਨੇ ਸੇਵਕੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਮਨ ਰੂਪੀ ਬੈਲਪੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪ ਧਨ, ਮਾਲ ਲਦਿਆਹੈ ॥ ਔ ਬਿਖ, ਵਿਖਯ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਬਿਖ ਲੱਦੀਹੈ ਆਨ ਜੀਵੋਂਨੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਉਨਕੋ ਜਗਾਤੀਯੇ ਪਕੜੇਂਗੇ ਮੇਰੇਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਬੁਲਾਵੇਗਾ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹੀਸੇ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਕੋ ਕਹੇ ॥ ਉਰਵਾਰ ਇਤਿ ਉਰਵਾਰ, ਇਸ ਲੋਕਕੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਾਮੋਂਕੇ ਔ ਪਾਰ, ਪਰਲੋਕਮੇ ਤਿਨਕੇ ਫਲੋਂਕੋ ਦਾਨੀਆ, ਜਾਨਣੇ ਵਾਲੇ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਮੇਰਾ ਭੀ ਕਿਛੁ ਲਿਖਿ ਲੇਹੁ, ਲਿਖ ਲੇਵੋ ਅਪਨੀ ਵਹੀਮੇ ਆਲ ਪਤਾਲੁ, ਅੱਲ ਪੱਲ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਝੂਠਾ ਹਿਸਾਬ ॥ ਪੰਜਾਬ ਮੇ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਕੀਯੇ ਕਾਮਕੋ ਆਲ ਪਤਾਲ, ਅਲਪਲ ਕਹਤੇਹੈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤਕੋ ਐਸਾ ਹਾਸੀ ਕਾ ਬਚਨ ਕਹਨੇ ਮੇ ਅਪਨਾ ਬਲ ਕਹੇ ਮੋਹਿ ਇਤਿ,ਭਕਤੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮੇਰੇਕੋ ਮਾਲਕੀ ਜਕਾਤ ਪੈ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਦੰਡ ਨਹੀ ਲਗੇਗਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਦੰਡ ਉਨਕੋ ਹੋਵੈਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਜੰਜਾਲੋਂਮੇ ਫਸੇਹੈ ॥ ਔ ਮੈਨੇ ਸੰ-ਸਾਰ ਸੁਖੋਂਕੋ ਖਿਣ ਭੰਗਰ ਜਾਨ ਤਜੀਲੇ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲ, ਸਭੀ ਬੰਧਨ ਤਯਾਗ ਦੀਯੇਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਜੈਸਾ ਇਤਿ,ਜੈਸੇ ਕਸੁੰਭੇਕਾ ਰੰਗ ਸੀਘ੍ਰ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈਹੈ ਤੈਸਾ ਏਹੁ ਸੰਸਾਰ, ਤੈਸੇਹੀ ਸੰਸਾਰਕੇ ਆਨੰਦ ਸੀਘ੍ਰ ਨਾਸ ਹੋਨੇ

ਵਾਲੇਹੈ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਨਹੀ ॥ ਔ ਮੇਰੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਰਾਮਕਾ ਰੰਗੁ, ਆਨੰਦ ਐਸਾਹੈ ॥ ਜੈਸਾ ਬਸਤ੍ਰਮੈ ਮਜੀਠਕਾ ਰੰਗ ਬਸਤ੍ਰਕੀ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ॥ ਯਾਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਕਹੇਹੈ ॥ ਮੈਂ ਐਸਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜਾਨ ਉਸਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਯਕੇ ਸਭੀ ਝੂਠ ਰੂਪ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਆਨੰਦ ਤਜਾਗੇਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਝ ਭਕਤੀ ਧਨਕੇ ਲੱਦਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਹੀ ਪਰਮ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਬਿਖ ਲਦਨੇ ਵਾਲੇ ਚੌਰਾਸੀ ਮੇ ਫਿਰੇਂਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਛੂਟਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋਇਸ ਮਾਲਕੋ ਲੱਦੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੩ ॥

॥ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕੂਪੁ ਭਰਿਓ ਜੈਸੇ ਦਾਦਿਰਾ ਕਛੁ ਦੇਸੁ ਬਦੇਸੁ ਨ ਬੂਝ ॥ ਐਸੇ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਬਿਖਿਆ ਬਿਮੋਹਿਆ ਕਛੁ ਆਰਾ ਪਾਰੁ ਨ ਸੂਝ ॥ ੧ ॥ ਸਗਲ ਭਵਨ ਕੇ ਨਾਇਕਾ ਇਕੁ ਛਿਨੁ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਇ ਜੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਲਿਨ ਭਈ ਮਤਿ ਮਾਧਵਾ ਤੇਰੀ ਗਤ ਲਖੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭ੍ਰਮੁ ਚੂਕਈ ਮੈ ਸੁਮਤਿ ਦੇਹੁ ਸਮਝਾਇ ॥ ੨ ॥ ਜੋਗੀਸਰ ਪਾਵਹਿ ਨਹੀ ਤੁਅ ਗੁਣ ਕਥਨੁ ਅਪਾਰ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਕੈ ਕਾਰਣੈ ਕਹੁ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥ ੪ ॥

॥ ਮੋਹ ਜਮ ਡੰਡ ਨ ਲਾਗਈ ਤਜੀ ਲੇ, ਇਸ ਪਾਠ ਮੈਂ ਕਹੇ ਅਰਥ ਸੇ ਬਿਰੁਧ ਰੀਤਿ ਸੇ ਅਗਲੇ ਮੈਂ ਬਰਨਨ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਬਰਨ ਇਸਸੇ ਪੂਰਬ ਦਸਾ ਕਾ ਸੂਚਕ ਹੈ ॥ ਵਾ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਓਕਾਰ ਲਿਖ ਕੇ ਲਿਖਤੇ ਹੈਂ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਿਛਲੇ ਸੇ ਜੁਦੀ ਉਥਾਨਕਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਈਹਾਂ ਜੁਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ॥ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੈਸੇ ਕੂਪ ਮੇਂ ਭਰਿਓ, ਪਰਿਓ ਜੋ ਹੋਵੇ ਹੈ ਦਾਦਿਰਾ, ਮੇਂਡਕ ਤਿਸ ਕੋ ਕਛੁ, ਕਿੰਚਤ ਭੀ ਅਪਣੇ ਦੇਸ ਬਿਨਾਂ ਆਨ ਦੇਸ ਰੂਪ ਨਦੀ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੀ ਗਜਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰਥਾਤ ਜੈਸੇ ਵਹੁ ਨਦੀ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਸੁਖ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਉਸੀ ਮੇਂ ਆਨੰਦ ਮਾਨੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ, ਤਿਸ ਮੇਂਡਕ ਕੇ ਸਮਾਨ ਮੇਰਾ ਮਨ ਭੀ ਬਿਖਿਆ ਬਿਮੋਹਿਆ, ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਆਨੰਦ ਮੇਂ ਲਗਾਯਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਓਰਸੇ ਅਚੇਤ ਕਰ ਦੀਆ

ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਕਛੁ,ਕਿੰਚਿਤ ਭੀ ਆਗ,ਇਨ ਉਰਲੇ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇਆਨੰਦਸੇ ਪਾਰ, ਪਰੇਪਰਮਾਤਮ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਭਾਨ ਹੋਵੈ॥ ੧॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਆਪਆਗੇ ਆਪਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਗਲ ਇਤਿ,ਹੇ ਨਿਖਲ ਭਵਨੋ ਕੇ ਨਾਇਕਾ, ਪ੍ਰੇਰਕ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਓਰਸੇ ਹਟਾਵਨੇ ਹੇਤ ॥ ਅਪਨਾ ਏਕ ਛਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਦੇਰ,ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਖਾਵੋ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਥਨਾ ਕਰੇ ਮਲਨ ਇਤਿ,ਹੇ ਮਾਧਵ ਮੇਰੀ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਓਰ ਲਗਕੇ ਮਤਿ, ਬੁਧੀ ਮਲਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨ ਮੇਰੇ ਸੇ ਤੁਮਾਰੀ ਗਤਿ, ਆਪਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਲ-ਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਲਖਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜੋ ਆਪ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ, ਮੇਰੇ ਪੈ ਦਯਾ ਕਰਉ ॥ ਜਿਸ ਆਪਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਭ੍ਰਮੁ ਚੂਕਈ, ਮੇਰੇ ਚਿਤਸੇਂ ਪੰਚਧਾ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਐਸੀ ਦਯਾ ਕਰੋ ॥ ਪੁਨਾ ਦਯਾ ਕਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਸੁਮਤਿ, ਗੁਰੂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਬੁਧੀ ਦੇਵਹੁ ਸਮਝਾਇ, ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਮੇਰੇ ਗੁਣ ਕਥਨ ਕਰ ਉਨ ਸੇ ਤੇਰੀ ਸੁਮਤਿ ਮੇਂ ਉਪਦੇਸ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਤਬ ਹੇ ਭਗਵਨ ਆਪਕੇ ਗੁਣੋਂ ਕਾ ਅੰਤ ਤੋ ਮਹਾਂ ਦੇਵ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਸਕੇ ॥ ਮੈਂ ਕਿਆ ਪਾਵੋਂਗਾ ਔ ਅੰਤ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਆਪ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੋਂਗੇ ॥ ਔ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁਏ ਬਿਨਾਂ ਸੁਮਤਿ ਮੇਂ ਉਪਦੇਸ ਕਹਾਂ ਹੋਗ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਮਾਧਵ ਅਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਕੈਕਾਰਣੈ, ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਸੈਂ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦੂਰ ਕਰ॥ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨਾ ਏਕ ਛਿਨ ਦਰਸ ਦਿਖਾਵੋ ॥ ਯਹ ਰਮਦਾਸ ਚਮਾਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥੩॥ ੨ ॥ ੪॥

ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ

੧ ੳ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਤਿਜੁਗਸਤੁਤੇਤਾਜਗੀ ਦੁਆਪੁਰਿਪੂਜਾ ਚਾਰਿ॥ਤੀਨੌਜੁਗਤੀਨੌ ਦਿੜੇ ਕਲਿ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਅਧਾਰ॥ ਪਾਰੁ ਕੈਸੇ ਪਾਇਬੋ ਰੇ ॥ਮੋ ਸਉ ਕੋਊ ਨ ਕਹੈ ਸਮਝਾਇ ॥ ਜਾਤੇ ਆਵਾ ਗਵਨੁ ਬਿਲਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਧਰਮ ਨਿਰੂਪੀਐ ਕਰਤਾ ਦੀਸੈ ਸਭ ਲੋਇ॥ ਕਵਨ ਕਰਮ ਤੇ ਛੂਟੀਐ ਜਿਹ ਸਾਧੇ ਸਭ ਸਿਧ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥ ਕਰਮ ਅਕਰਮ ਬੀਚਾਰੀਐ ਸੰਕਾ ਸੁਨਿ ਬੇਦਪੁਰਾ-

ਨ ॥ ਸੰਸਾ ਸਦ ਹਿਰਦੈ ਬਸੈ ਕਉਨ ਹਿਰੈ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ੩ ॥ ਬਾਹਰਿ ਉਦਕਿ ਪਖਾਰੀਐ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਕਾਰਿ ॥ ਸੁਧ ਕਵਨ ਪਰ ਹੋਇਬੋ ਸੁਚ ਕੁੰਚਰ ਬਿਧਿ ਬਿਉਹਾਰ ॥ ੪ ॥ ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਰਜਨੀ ਜਥਾ ਗਤਿ ਜਾਨਤ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ॥ ਪਾਰਸ ਮਾਨੋ ਤਾਬੋ ਛੁਏ ਕਨਕ ਹੋਤ ਨਹੀ ਬਾਰ ॥ ੫ ॥ ਪਰਮ ਪਰਸ ਗੁਰ ਭੇਟੀਐ ਪੂਰਬ ਲਿਖਤ ਲਿਲਾਟ ॥ ਉਨ ਮਨ ਮਨ ਮਨ ਹੀ ਮਿਲੇ ਛੁਟਕਤ ਬਜਰ ਕਪਾਟ ॥ ੬ ॥ ਭਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਮਤਿ ਸਤਿ ਕਰੀ ਭ੍ਰਮ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਬਿਕਾਰ ॥ ਸੋਈ ਬਸਿ ਰਸਿ ਮਨ ਮਿਲੇ ਗੁਨ ਨਿਰਗੁਨ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ੭ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕੀਏ ਟਾਰੀ ਨ ਟਰੈ ਭ੍ਰਮ ਫਾਸ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਨਹੀ ਊਪਜੈ ਤਾਂਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਉਦਾਸ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥ ੫ ॥

ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਕਲਿਮੇ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਕੋਈ ਨਹੀ ਯਹ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਮੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਦਰਸਨ ਦੇਕਰ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਦੇਵੋ ਯਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਮੇ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕਹੇ ਸਤ ਇਤਿ, ਸਤਜੁਗ ਮੈ ਕੇਵਲ ਸਤੁ ਨਾਮ ਸੇਸ੍ਰ ਧਯਾਨਸੇ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੈਥੀ ਔਤ੍ਰੇਤੇ ਮੈ ਜਗੀ ਜੱਗਯ ਕਰਨੇਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੈਥਾ ॥ ਦੁਆਪਰ ਮੈ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਪੂਜਨ ਸੇ ਹੋਵੈਥਾ ॥ ਐਸੇ ਤੀਨੋਂ ਯੁਗੋਂ ਮੇ ਧਯਾਨਾਦਿਕ ਤੀਨੋਂ ਮੁਕਤੀਕੇ ਸਾਧਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਮੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਪਕੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰਾਏਹੈਂ ॥ ਔ ਕਲਿ, ਕਲਯੁਗ ਕੇਵਲ, ਏਕ ਨਾਮ ਆਧਾਰ, ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਕੀਰਤਨ ਭਕਤੀ ਕਾਹੀ ਆਸਰਾ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕੀਰਤਨ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਕਲਿਮੇਂ ਪਾਰਕੈਸੇ ਪਾਇਬੋਰੇ ਮੁਕਤੀ ਕੈਸੇ ਮਿਲੇਗੀ ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਮੋਸਉ, ਮੇਰੋਕੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਕਹੈ ਸਮਝਾਇ, ਕਾਹੂ ਔਰ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਹੇਤ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਸਮਝਾਯਕੇ ਕਹਤਾ ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਆਵਾਗੌਨ ਮਿਟੇ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇ ਜਾਤੇ ਇਤਿ ਜਾਤੇ, ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਜਿਸ ਆਨ ਸਾਧਨ ਸੇ ਆਵਾਗਵਨ ਬਿਲਾਇ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੂਰ ਕਰ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇ ਐਸਾ ਸਾਧਨ ਕੋਈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾਰ ਨਹੀ ਕਹੇ ॥ ੧ ॥ ਕਰਮ ਸਾਧਨ ਹੈ ਐਸੇ ਕਰਮ

ਵਾਦੀ ਮੀਂਮਾਂਸਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵਾਲੇ ਕਹੇਹੈ॥ ਯਹ ਆਸਿਕਾ ਸੁਨ ਕਰ ਅਨੇਕ ਕਰਮੋਂ ਮੇ ਵੁਹ ਕਉਨ ਕਰਮ ਹੈ ਜਿਸਸੇ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇ ॥ ਯਹ ਪੂਛਨੇ ਹਿਤ ਕਹਿ ਬੌਹ ਇਤਿ, ਬਹੁ ਬਿਧ ਧਰਮ ਨਿਰੂਪੀਐ, ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਰੂਪ ਵੇਦ ਮੈਂ ਔ ਤਿਸਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀਯੋਂਮੇ ਵਰਣ ਆਸ੍ਰਮੋਂ ਕੇ ਭੇਦ ਸੈ ਯਥਾ "ਜੋਗ ਸਬਦੰ ਗਯਾਨ ਸਬਦੰ ਵੇਦ ਸਬਦੰ ਬ੍ਰਹਮਣਹ ॥ ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ ਸੂਰ ਸਬਦੰ ਸੂਦਰ ਸਬਦੰ ਪਰਾਕ੍ਰਿਤਹ"॥ ਐਸੇ ਵਰਣੋਕੇ ਧਰਮ ਨਿਰਣੇ ਕੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ਤਥਾ ਦੇਸ ਕਾਲ ਅਵਸਥਾਕੇ ਭੇਦਮੈ ਨਿਤ ਨੈ ਮਿਤਕ ਪ੍ਰਾਯਸਚਿਤ ਕਾਮ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਧਰਮ ਨਿਰਣੇ ਕੀਯੇਹੈ॥ ਔਕਰਤਾ ਦੀਸੈ ਸਭ ਲੋਇ, ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤਿਨ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਨਿਰਣੇ ਕੀਯੇ ਧਰਮੋਕੋਂ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਕਰਤੇ ਭੀ ਸਭੀ ਜੀਵ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ਤੌਭੀ ਸੰਸਾਰਮੇ ਹੀ ਫਿਰੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਯਹ ਨਿਰਣੇ ਕਰਕੇ ਹਮਕੋ ਸੁਨਾਵੇ ॥ ਜੋ ਵਰਣਾਸ੍ਰਮੋ ਕੇ ਭੇਦਸੇ ਔਦੇਸ ਕਾਲ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਭੇਦਸੇ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਕਹੇ ਕਵਨ ਕਰਮਤੇ ਛੁਟੀਐ, ਕਉਨ ਨਿੱਤਜਾਦਿ ਕਰਮਕੇ ਕਰਨੇਸੇ ਮੁਕਤ ਹੋਈਯੇ ॥ ਸੋਈ ਵਾਰਤਾ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇ ॥ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਜਿਹ ਸਾਧੇ ਨਿਸ ਨਿਤਜਾਦਿ ਕਰਮਕੇ ਸਿੱਧ ਕਰਨੇਸੇ ਸਿਧ ਹੋਇ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕਰਮ ਤੁਮ ਸੁਨਾਵੋ ॥॥ ਪਰੰਤੂ ਐਸਾ ਕਰਮ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਉਲਟਾ ਤਿਨਕੇ ਨਿਰਣੇ ਕਰਤੇ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੋ ਕਾ ਹੀ ਆਪਸ ਮੈ ਬਿਵਾਦ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਬੁਧਿਮੈ ਸੰਦੇਹ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਰਮ ਇਤਿ ਜੇਕਰ ਪੰਡਤੋਂਸੇ ਸੁਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਵੇਦ ਔ ਪੁਰਾਣੋ ਕੋਂ ਤਿਨ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੋਮੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਕਰਮ, ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਵਿਧਾਨ ਕੀਏ ॥ ਔ ਅਕਰਮ,ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਨਾ ਵਿਧਾਨ ਕੀਏ ਏਵੰ ਵਿਕਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਮੇ ਨਿਖੇਧ ਕੀਏ ਕਾਮ ਕੌਨਕੌਨ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਤਿਨਕੇ ਸਰੂਪੋਂ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਤਥ ਏਕ ਸ੍ਰੁਤੀ ਮੈਂ ਕਹੇ ਕਰਮਕੇ ਸ੍ਰੂਪਕੇ ਦੂਸਰੀਮੇਂ ਕਹੇ ਕਰਮਕੇ ਸਰੂਪਸੇ ਆਨ ਰੀਤਿਕਾ ਹੋਨੇਤੇ ਸਦਾ ਚਿਤਮੇ ਸੰਦੇਹਹੀ ਰਹੇਹੈ ਸੰਸੇ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਭਾਰਤਕੇ ਬਨ ਪਰਬ ਮੇ ਯੁਧਿਸਟਰਨੇ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੋ ਸੁਨਾਯਾਹੈ॥ ਸ੍ਰੁਤੀਆ ਪਰਸਪਰ ਵਿਰੁਧ ਅਰਥ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂਭੀ ਤੈਸੇ ਵਿਰੁਧ ਅਰਥਹੀ ਕੋਹੇਹੈ ॥ਪੁਨਾ ਤਿਨਕੀ ਬਯਾਖਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਰਿਖੀ ਭੀ ਤੈਸੇ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਬਯਾਖਯਾ ਕਰੇਹੈਂ । ਯਾਤੇ ਕਾਹੂ ਕਰਮਸੇ ਚਿਤਕਾ ਸੰਸਾ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਕਰਮੋਂਕੇ ਕਰਨੇਸੇ ਚਿਤਮੇਂ ਅਭਿਮਾਨਭੀ ਬਹੁਤ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਚਿਤਮੇ ਅਧਿਕ ਬਢੇ ਹੂਯੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕੋ ਭੀ ਕਉਨ ਹਿਰੇ, ਕਉਨ ਦੂਰ ਕਰੇ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਬਨਜਾਹੀ ਰਹੇਹੈ ॥ ਸੋ

ਅਭਿਮਾਨ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਮਾਰਗ ਗਯਾਨ ਭਕ੍ਤੀਕਾ ਪਰਮ ਬਿਰੋਧੀ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਭਕ੍ਤੀ ਬੋਧਕ ਗ੍ਰੰਥੋਂਮੇਂ ਅਭਿਮਾਨ ਕੇ ਮੂਲ ਕਰਮੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਦੂਰ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਕ ਗ੍ਰੰਥੋ ਮੇਂ ਕਹੇ ਤਪ ਤੀਰਥ ਸਨਾਨਾਦਿ ਕਰਮੋਂ ਸੇ ਸੁ-ਧੀ ਨਹੀਂ ਬਨ ਸਕੇ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਾਹਰਿ ਇਤਿ ਬਾਹਰ ਸੇ ਜੇਕਰ ਸਰੀਰ ਕੋ ਤੀਰਥੋਂ ਕੇ ਜਲ ਸੇ ਪਖਾਰੀਐ ਸੁਧ ਕਰੀਯੇ ॥ ਔ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇਂ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਕਾਰਿ, ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਦੋਖ ਰਹੇ ॥ ਤਬ ਸੁਧ ਕਵਨ ਪਰ ਹੋਇਬੋ, ਭਗਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸੁਧੀ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਕੌਨਸੇ ਜਲ ਮੇਂ ਪੜਕੇ ਸੁਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਮੇਂ ਪੜ ਕਰ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅੰਤਰ ਕੇ ਸੋਧਮ ਬਿਨਾ ਜੇਤਾ ਜੀਵ ਕੋ ਸੁਚ, ਸੁਧ ਹੋਨੇ ਕਾ ਬਿਉਹਾਰ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਕੁੰਚਰ. ਹਾਥੀ ਕੇ ਸੁਚ ਹੋਨੇ ਜੈਸਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਹਾਥੀਨਾਇਕੇ ਸਿਰ ਮੇਂ ਖਾਕ ਗੇਰ ਲੇਵੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਪਖਾਲ ਕੇ ਹਮ ਸੁਧਿ ਹੁਇ ਗਏ ॥ ਐਸੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਰੋਂ ਸੇ ਭਰੇ ਜੀਵ ਭੀ ਉਲਟੀ ਅਭਿਮਾਨ ਰੂਪੀ ਦੂਣੀ ਖੇਹ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈਂ ਪਾਇ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇ ਸਕੇ ॥ ੧ ॥ ਸੁਧ ਹੋਨਾ ਈਸ੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਸੇ ਹੋਵੇਹੈ ਜੈਸੇ ਅੰਧੇਰੇ ਕਾ ਨਾਸ ਸੂਰਜ ਕੇ ਤੇਜਸੇ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਰਵਿ ਇਤਿ, ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਰਜਨੀ ਜਥਾ, ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੇ ਉਦੇ ਹੋਨੇ ਕਰ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗਤਿ, ਨਾਸ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਇਸ ਬਾਤਕੋ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਜਾਣੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਨਾ ਬਿਕਾਰ ਰੂਪਰਾਤ੍ਰੀਭਕਤੀ ਦਿਵਾਕਰਸੇ ਨਾਸ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਵਹੁ ਭਕ੍ਤੀਭੀ ਗੁਰੂ ਅਧੀਨਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਗੁਰੁ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਪਾਰਸ ਇਤਿ ਮਾਨੋ, ਜਾਨੋ ਪਾਰਸਕੇ ਛੂਹਨੇਸੇ ਤਾਂਬਾ ਕਨਕ, ਸ੍ਵਰਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਸ੍ਵਰਨ ਹੋਤੇ ਬਾਰ, ਦੇਰ ਨਹੀ ਲਗੇ ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਸਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਭਗਤ ਹੋਨੇ ਮੈ ਦੇਰ ਨਾ ਲਗੇ ॥ ਐਸਾ ਪਾਰਸ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਵਾਸਤਵਸੇ ਪਾਰਸ ਤਾਂਬੇਕੋ ਕਨਕ ਕਰੇਹੈ ॥ ਪਾਰਸ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਔ ਗੁਰੁ ਸਿਖਕੋ ਅਪਨੇ ਤੁਲਜ ਕਰ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਪਰਮ ਪਾਰਸਹੈ ॥ ੫ ॥

ਔ ਐਸੇ ਪਰਮ ਪਾਰਸ ਗੁਰੁਕੋ ਭੇਟਤਾ ਹੁਯਾ ਸਿਖ ਬੰਧਨੋਂਸੇ ਛੂਟੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਪਰਮ ਇਤਿ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਕਰ ਅਪਨੇ ਤੁਲਜ ਭਗਤ ਗਯਾਨੀ ਕਰ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁ ਕੋ ਜਬ ਸਿਖ ਭੇਟੀਐ, ਭੇਟੇ ਭਾਵ ਪਾਵੇ ਲਿਖਤ ਲਿਲਾਟ, ਪੂਰਬ ਜਨਮੋਂਕੇ ਉਤਮ ਕਰਮੋਂਕੀ ਮਸਤਕਮੇ ਲਿਖੀ ਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਤਬ ਤਾਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਉਨਮਨ, ਸੰਸਾਰਕੀ ਓਰਸੇ ਨਿਹ ਸੰਕਲਪ ਹੋਇਕੇ ਭਾਵ ਸੰਸਾਰਕੀ ਓਰਸੇ ਉਲਟਕੇ ਮਨ,

ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਮਨਹੀ ਮਿਲੇ ਆਤਮਾਕੇ ਸਾਥ ਜਾਂਸਮੇ ਮਿਲੇ ਤਿਸੀ ਕਾਲਮੈ ਛੂਟ ਜਾਵੇਹੈ ਬੱਜਰ ਵਤ ਦ੍ਰਿੜ ਜੋ ਪੰਚ ਕੋਸ ਅਨਾਤਮ ਰੂਪ ਕਿਵਾੜ ਲਗੇ ਹੁਏਹੈਂ ॥ ੬ ॥

ਯਾਤੇ ਜਿਸ ਜਿਗਯਾਸੂ ਜਨਨੇ ਪਰਮ ਪਾਰਸ ਰੂਪ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਭਗਤੀ ਕੀ ਜੁਗਤਿ, ਕਰਨੇਕੀ ਰੀਤਿ ਮਤਿਮੇ ਸਤਿ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਥਿਤ ਕਰੀਹੈ ॥ ਤਿਨਕੇ ਵਹੁ ਭਕ੍ਤੀ ਭ੍ਰਮ ਔ ਬੰਧਨ ਔ ਕਾਮਾਦਿ ਬਿਕਾਰ ਸਭਹੀ ਕਾਟ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਅਰ ਸੋਈ, ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਬਸਿ ਰਸਿ, ਬਸੀ ਕਾਰ ਕਰਕੇ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਰਸੋਂਕੀ ਓਰਸੇ ਮਨਕੋ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਮਿਲੇ ਹੂਯੇ ਗੁਨ ਨਿਰਗੁਨ, ਸਗੁਣ ਨਿਰ ਗੁਣ ਕੋ ਏਕ ਰੂਪ ਕਰ ਬਿਚਾਰੇਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ॥ ੭ ॥

ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪਾਰਸ ਰੂਪ ਗੁਰਕੋ ਨਹੀ ਭੇਟੇ ॥ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂਮੇ ਕਹੇ ਕਰਮ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ਜਤਨੋਂਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਅਰ ਯੋਗ ਮਾਰਗ ਕਰ ॥ ਬਿਚਾਰ ਬਿਨਾ ਕੇਵਲ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰਨੇਸੇ ਟਾਰੀ ਨ ਟਰੈ ਭ੍ਰਮ ਫਾਸ, ਹਟਾਈ ਹਟਤੀ ਨਹੀ ਸੰਸਾਰਮੇ ਰਖਨੇ ਵਾਲੀ ਭ੍ਰਮਕੀ ਫਾਹੀ ॥ ਅਰ ਤਿਨਕੋ ਉਪਜਤੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਯਾਹੀ ਤੇ ਰਵਿ ਦਾਸ ਕਹੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਕਰ ਤਿਨ ਕਰਮਕੀ ਓਰਸੇ ਉਦਾਸ ਹੂ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥ ੫ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਿਜਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂ ਗਉੜੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

੧ ਓ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰ ਵੈਰੁ ਅਕਾ ਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀਸੈ ਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀਉ ਰਵਿ ਦਾਸ ਜੀਉ ॥ ਆਸਾ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ॥ ਗੁਰ ਚਰਣ ਲਾਗਿ ਹਮ ਬਿਨਵਤਾ ਪੂਛਤ ਕਹਜੀਉ ਪਾਇਆ ॥ ਕਵਨ ਕਾਜਿ ਜਗੁ ਉਪਜੈ ਬਿਨਸੈ ਕਹਹੁ ਮੋਹਿ ਸਮਝਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਦੇਵ ਕਰਹੁ ਦਇਆ ਮੋਹਿ ਮਾਰਗਿ ਲਾਵਹੁ ਜਿਤੁ ਭੈ ਬੰਧਨ ਤੂਟੈ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੁਖ ਫੇੜ ਕਰਮ ਸੁਖ ਜੀਅ ਜਨਮਤੇ ਛੂਟੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਾਇ-

ਆ ਫਾਸ ਬੰਧ ਨਹੀ ਫਾਰੈ ਅਰੁ ਮਨ ਸੁੰਨਿ ਨ ਲੂਕੇ॥ ਆਪਾ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਣੁ ਨ ਚੀਨਿਆ ਇਨ ਬਿਧਿ ਅਭਿਉਨ ਚੂਕੇ॥ ੨॥ ਕਹੀ ਨ ਉਪਜੈ ਉਪਜੀ ਜਾਣੈ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਬਿਹੂਣਾ। ਉਦੇ ਅਸਤਕੀ ਮਨ ਬੁਧਿ ਨਾਸੀ ਤਉ ਸਦਾ ਸਹਜਿਲਿਵ ਲੀਣਾ॥ ੩॥ ਜਿਉ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬੁ ਬਿੰਬ ਕਉ ਮਿਲੀਹੈ ਉਦਕ ਕੁੰਭੁ ਬਿਗਰਾਨਾ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਗੁਣ ਭ੍ਰਮੁ ਭਾਗਾ ਤਉ ਮਨੁ ਸੁੰਨਿ ਸਮਾਨਾ॥ ੪॥ ੧॥

ਤਤ੍ਵ ਗਯਾਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਸਿਖਯ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਗੁਰੋਂ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ॥ ਗੁਰੁ ਇਤਿ ਹੇ ਗੁਰੋਂ ਆਪਕੇ ਚਰਣੋਂਮੇ ਲਗ ਭਾਵ ਆਪਕੇ ਚਰਣੋਂਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਮੈ ਬਿਨਵਤਾ ਪੂਛਉ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤਾਹੋਂ ॥ ਜੋ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਨੇ ਦੁਖ ਨਿਦਾਨ ਸੰਸਾਰਮੈ ਕਹ, ਕੌਨਸੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਜੀ ਉਪਾਇਆ, ਮੁਝ ਜੀਵਕੋ ਰਚਿਆ ॥ਪੁਨਾ ਕਵਨ ਕਾਜਜਗੁ ਉਪਜੈ ਬਿਨਸੈ, ਕੌਨਸੇ ਭੋਗ ਮੋਖ ਰੂਪ ਪ੍ਰਯੋਜਨਕੀ ਸਿਧੀ ਹੇਤਮੈ ਜਗਤਕੇ ਬੀਚ ਉਤਪਤੀ ਔ ਬਿਨਾਸਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੂੰ॥ ਯਹ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੋ ॥ ਸਮਝਾਇਆ, ਯਥਾਰਥ ਨਿਰਣਯ ਕਰਕੇ ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਗੁਰੋ ਮੁਝਕੋ ਭ੍ਰਯ ਔ ਬੰਧਨ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮਾਰਗ ਕਾ ਭੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੋ ਯਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ॥ ਦੇਵ ਇਤਿ, ਹੇ ਦੇਵ, ਸੰਸੇ ਰੂਪ ਅੰਧੇਰੇਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਗੁਰੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲਾਵਹੁ ਨਾਮ ਐਸੇ ਉਤਮ ਮਾਰਗਮੇ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤ ਕਰੋ॥ ਜਿਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਜਨਮਾਦਿਕੋ ਕਾ ਦੁਖ ॥ ਔ ਕਰ ਤ੍ਰਿਭ੍ਵਾਦਿ ਰੂਪ ਬੰਧ ਦੂਰ ਹੋਵੇ। ਪੁਨਾ ਤਿਸਮੇ ਲਗਾਵਹੁ ਜਿਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਜੀ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਰੂਪ ਦੁਖੋਂਕੇ ਹੇਤੁਜੋ ਫੇਰ ਨਾਮ ਪੂਰਬ ਕ੍ਰਿਤ|ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਕਰਮ ਤਿਨ-ਹੁਤੇ ॥ ਤਥਾ ਚਤੁਰ ਬਿਧ ਖਾਣੀਯੋਂਮੇ ਜਨਮ ਤੇ ਸੁਖ ਪੂਰਬਕ ਛੂਟ ਜਾਵੇ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਗੁਰੋ ਤਿਸ ਮਾਰਗਮੇ ਲਗਾਵਹੁ ਜਿਸ ਬਿਨਾ ਮਾਇਆ ਫਾਸ ਬੰਧ ਨਹੀ ਫਾਰੇ, ਮ੍ਰਿਗ ਪਖੀਯੋਂਕੋ ਫਾਹੀ ਵਤ ਜੀਵੋਂਕੋ ਅਨੰਤ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਮਾਯਾ ਫਾਹੀ ਰੂਪ ਬੰਧਨ ਨਹੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਸ ਬਿਨਾ ਮਨ ਗਯਾਤਾ ਗਯਾਨ ਗੇਯ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਸੂਨਯ ਵਸਤੁਮੈ ਨਹੀ ਲੂਕੇ, ਲਯਹੋਵੇ ਸੋ ਕਹੋ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਮਾਰਗ ਬਿਨਾ

ਆਪਾਪਦ, ਨਿਜਸ੍ਵਰੂਪ ਨਿਰਬਾਨੁ, ਦੁਖੋਂਸੇ ਰਹਿਤ ਨਹੀ ਜਾਣੇ॥ ਤਥਾ ਇਨ ਬਿਧਿ ਨਾਮ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਜਿਸ ਬਿਨਾ ਅਭਿਉ, ਸਤ੍ਰੂ ਆਦਿਕੋਂਕਾ ਭਯ ਨਹੀ ਚੂਕੇ, ਦੂਰ ਹੋਵੇ॥ ਸੋ ਮਾਰਗ ਕਹੋ॥ ੨॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕ੍ਰਮਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂਕੇ ਉਤਰ ਕਹੇ ਕਹੀ ਇਤਿ ਜੀਵ ਵਸਤੁ ਨ ਉਪਜੇਹੈ ਨ ਮਰੇਹੈ॥ ਐਸੇ ਵੇਦਮੇ ਸੁਣਨੇਸੇ ਕਾਹੂ ਦੇਸ ਕਾਲਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਕਾਹੂ ਉਪਾਦਾਨ ਮੇ ਜੀਵ ਨਹੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਬੈਸਨੋਂ ਲੋਕ ਇਸਕੋ ਵਾਸਦੇਵ ਉਪਾਦਾਨ ਸੇ ਉਪਜੀ ਜਾਣੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਬਿਹੂਣਾ, ਸਤ ਔ ਅਸਤ ਵਸਤੁਯੋਂਕੇ ਸੁਭਾਵਕੇ ਗਜਾਨਸੇਹੀਨ ਹੈ॥ ਉਨਕੋ ਇਨਕੇ ਸੁਭਾਵੋਂਕਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀ॥ ਇਸ ਕਹਿਨੇਕਾ ਯਹ ਭਾਵਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਅਤਜੰਤ ਅਸਤ ਰੂਪ ਸਸੇਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗੋਂਕੀ ਕਾਹੂ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਉਤਪਤੀ ਹੋਤੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਅਤਜੰਤ ਅਸਤ ਰੂਪ ਜੀਵਕੀ ਭੀ ਕਾਹੂ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਉਤਪਤੀ ਜਾਣੀ ਜਾਵੇ॥ ਸਸ ਸ੍ਰਿੰਗੋਂਕੀ ਕਾਹੂ ਕਾਰਣਸੇ ਸਿਧਿ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਜੀਵਕੀ ਭੀ ਕੈਸੇ ਜਾਣੀ ਜਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਜਾਣੀ ਜਾਤੀ॥ ਅਰ ਬੈਸ਼ਨੋ ਲੋਗ ਉਤਪਤੀ ਕਹੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਭਾਵਕੇ ਔ ਅਭਾਵਕੇ ਵਾਸਤਵ ਸੁਭਾਵਕਾ ਉਨਕੋ ਗਜਾਨ ਨਹੀ॥ ਜੇਕਰ ਵਾਸਤਵ ਸੁਭਾਵਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ ਤਬ ਜੈਸੇ ਵਹੁ ਅਗਨੀਕੋ ਸੀਤ ਨਹੀ ਕਹੇ ਜਲਕੋ ਉਸਨ ਨਹੀ ਕਹੇ ਤੈਸੇ ਵਾਸ ਦੇਵਕੇ ਸਮਾਨ ਅਤਜੰਤ ਸਤ ਰੂਪ ਜੀਵਕੀ ਵਾਸਦੇਵ ਸੇ ਉਤਪਤੀ ਭੀ ਨਾ ਕਹੇ ਔ ਵਹੁ ਕਹੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਭਾਵਾਭਾਵ ਕੇ ਗਜਾਨਸੇ ਹੀਨਹੈ॥ਅਥਵਾ ਕਹੀ ਨ ਉਪਜੇ ਉਪਜੀ ਜਾਣੈ ਪਾਠਕੇ ਆਗੇ ਗਜਾਨ ਸੂਨਜ ਸੇਖ ਕਰ ਲੇਣਾ॥ ਅਰਥ ਯਹਿ ਜੋ ਵਾਦੀ ਕਾਹੂ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਨਾ ਉਪਜੀ ਨਿੱਤ ਰੂਪ ਜੀਵ ਵਸਤੁਕੋਉਪਜੀ ਜਾਣੇਹੈ॥ਵਹੁ ਵਾਸਤਵਸੇ ਗਜਾਨ ਸੂਨਜਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਵੇਦਮੇ ਅਜਅਬਿਨਾਸੀ ਸੁਣਨੇਸੇ ਜੀਵਅਭਾਵ ਭਾਵ ਬਿਹੁਣਾ, ਜਨਮ ਨਾਸਾਦਿ ਵਿਕਾਰੋਂਸੇ ਰਹਿਤਹੈ ਪੁਨਾ ਜੋ ਜੋ ਵਸਤੂ ਜਨਹੈ ਸੋ ਨਾਸੀਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਘੜਾ ਇਤਜਾਦਿ ਯੁਗਤੀਯੋਂ ਸੇਭੀ ਜੀਵ ਜਨਮਾਦਿ ਵਿਕਾਰੋਂਸੇ ਰਹਿਤਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕੋਨ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੀ ਸਿਧੀ ਹੇਤ ਜੀਵ ਉਪਜੇ ਬਿਨਸੇਹੈ॥ਇਸ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਭੀ ਜੀ-ਵਕੇ ਉਪਾਧੀਕੇ ਜਨਮ ਨਾਸ ਬਿਨਾ ਸਚੇ ਨਿਰਉਪਾਧਿਕ ਜਨਮ ਨਾਸ ਮਾਨੇ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਘਟ ਉਪਾਧੀ ਬਿਨਾ ਘਟਾਕਾਸ ਕੇ ਜਨਮ ਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਐਸੇ ਜੀਵ ਕੇ ਭੀ ਸਰੀਰ ਉਪਾਧਿ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਐਸਾ ਖੰਡਨ ਰੂਪਹੀ ਉਤਰ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ਸਰੀਰ ਉਪਾਧਿਸੇ ਜੀਵਕੇ ਸੋਪਾਧਿਕ ਜਨਮ ਨਾਸ ਮਾਨੋ॥ ਤਬ ਸੰਸਾਰਮੇ ਬੈਰਾ

ਗਜ ਦ੍ਵਾਰਾ ਮੋਖਹੀ ਤਿਨਕਾ ਜੀਵਕੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨਹੈ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਪੂਰਬ ਪੂਛੇ ਮਾਰਗਕੇ ਉਤਰਮੇ ਸਪਸ਼੍ਟ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਨਨੁ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਜੀਵ ਰਹੋ ਜਨਮ ਨਾਸ ਸੂਨਜ ਪਰੰਤੁ ਏਤੀ ਬਾਤ ਮਨਮੇ ਜਾਣੇ ਕਿਆ ਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਤਹਾ ਕਹੇ ਉਦੇ ਇਤਿ ਉਦੇ ਅਸਤਕੀ ਨਾਮ ਜਬ ਸ੍ਰਤਿ ਯੁਕ੍ਤਿਸੇ ਜੀਵਕੋ ਅਜ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜਾਣਕੇ॥ ਉਤਪਤਿ ਬਿਨਾਸਕੀ ਮਨਸੇ ਬੁਧਿ ਨਾਮ ਗਜਾਨ ਦੂਰ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਸਦਾ ਨਾਮ ਸਰਬਦਾ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮ ਵਸਤੁ ਵਿਖੇ॥ ਯਹ ਜੀਵ ਸਹਜ ਲਿਵ ਉਕਤ ਏਕ ਰੂਪਤਾਕੋ ਗਜਾਨ ਸੇ ਉਪਾਧੀਯੋਕੇ ਨਾਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸੁਭਾਵਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਹੈ॥ ੩॥ ਯਾਹੀਤੇ ਗਜਾਨਸੇ ਉਪਾਧੀਯੋਂਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਹੁਯੇ ਉਪਧੇਯੋਂਕਾ ਅਭੇਦ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤਸੇ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ,ਉਦਕ ਕੁੰਭ, ਜੈਸੇ ਜਲ ਵਾਲੇ ਘਟਕੇ ਬਿਗਰਾਨਾ, ਫੂਟਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿੰਬਕੀ ਸਾਧਕ ਉਦਕ ਉਪਾਧਿਕੇ ਦੂਰ ਭਯਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਕਾ ਬਿੰਬਸੇ ਅਭੇਦ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਐਸੇ ਅਵਿਦਜਾ ਅੰਤਾਕਰਣ ਰੂਪ ਉਪਾਧਿ ਦੂਰ ਭਯੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਅਪਨੇ ਬਿੰਬ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਵਸਤੁਮੇ ਲੀਨ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਕਹੈਹੈਂ ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਗੁਨ ਨਾਮ ਬਿਬੇਕ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜਬਅਗਜਾਨਕੇ ਸਹਿਤ ਤਾਕਾ ਕਾਰਯ ਪੰਚ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਭਯਾ॥ ਤਉ,ਤਿਸੀ ਕਾਲਮੇ ਮਨ ਮਾਯਾ ਤਤ ਕਾਰਯਮੈ ਮਿਥਜਾਪਨ ਕਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਤਿਨਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਸੁੰਨਿ ਅਫੁਰ ਪਰਮਾਤਮ ਵਸਤੁ ਵਿਖੇ ਸਮਾਵੇ ਹੈ॥ਯਾਤੇ ਭਯਦਾਯਕ ਬੰਧਨੋਕੇ ਤੋੜਨੇਕਾ ਔ ਜਨਮਾਦਿ ਦੁਖੋਂਕੇ ਮੂਲ ਕਰਮੋਸੇ ਛੂਟਨੇਕਾ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਫਾਹੀਕੇ ਨਾਸਕਾ ਔ ਮਨਕੋ ਸੁੰਨਜਮੇ ਲਯ ਕਰਨੇਕਾ ਤਥਾ ਆਪਾ ਪਦ ਚੀਨਨੇਕਾ ਅਭਯੋ ਚੁਕਾਵਨੇ ਕਾ ਯਹ ਗਜਾਨਹੀ ਉਤਮ ਮਾਰਗ ਹੈ॥ ਇਸਸੇ ਆਨ ਕੋਈ ਉਤਮ ਮਾਰਗ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਇਸ ਮਾਰਗਮੇ ਲਗੋ॥ ੪॥ ੧॥

ਆਸਾ॥ ਗਜ ਸਾਢੇ ਤੈ ਤੈ ਧੋਤੀਆਂ ਤਿਹਰੇ ਪਾਇਨਿ ਤਗ॥ ਗਲੀ ਜਿਨਾ ਜਪ ਮਾਲੀਆ ਲੋਟੇ ਹਥਿ ਨ ਬਗ॥ ਓਇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਬਾਨਾਰਸ ਕੇ ਠਗ॥ ੧॥ ਐਸੇ ਸੰਤ ਨ ਮੋਕਉ ਭਾਵਹਿ॥ ਡਾਲਾ ਸਿਉ ਪੇਡਾ ਗਟਕਾਵਹਿ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਬਾਸਨ ਮਾਂਜਿ ਚਰਾਵਹਿ ਊਪਰਿ ਕਾਠੀ ਧੋਇਜਲਾਵਹਿ। ਬਸੁਧਾ ਖੋਦਿ ਕਰਹਿ ਦੁਇ ਚੂਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਣਸ ਖਾਵਹਿ॥੨

॥ ਓਇ ਪਾਪੀ ਸਦਾ ਫਿਰਹਿ ਅਪਰਾਧੀ ਮੁਖਹੁ ਅਪਰਸ ਕਹਾਵਹਿ ਸਦਾ ਸਦਾ ਫਿਰਹਿ ਅਭਮਾਨੀ ਸਗਲ ਕੁਟੰਬ ਡੁਬਾਵਹਿ ॥ ੩ ॥ ਜਿਤ ਕੋ ਲਾਇਆ ਤਿਤ ਹੀ ਲਾਗਾ ਤੈਸੇ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੈ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ਗੁਰੂ ਭੀ ਪਰੀਖਜਾ ਕਰ ਕਰਣਾ ਚਾਹੀਏ ਭਗਤੋਂ ਕਾ ਵੇਸ ਧਾਰ ਕੇ ਮਨੁਖੋਂ ਕੇ ਬਧ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਸੱਜਨ ਠਗ ਜੈਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਮੈ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਬਤਾਵਨ ਹੇਤ ਠਗੋਂ ਕੇ ਲਛਨ ਕਹੇ ਗਜ ਇਤਿ ਸਾਢੇ ਤ੍ਰੈ ਗਜ ਚਾਰਕਾ ਉਪਲਖਣ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪੀਛੇ ਸੇ ਲਾਂਗ ਨਹੀ ਬਾਂਧਤੇ ਵੁਹ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਗਜ ਕੀ ਧੋਤੀ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਤੀਨ ਗਜ ਕੀ ਦੋ ਧੋਤੀ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਦੋ ਅਗ੍ਰੋ ਮੈ ਏਕ ਅਗ੍ਰ ਟੂਟਨੇ ਕਰ ਜਨੇਊ ਖੰਡਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਇਸ ਡਰ ਸੇ ਜੋ ਸਾਥ ਤੀਸਰਾ ਅਗ੍ਰ ਰਖਨੇ ਕਰ ਤਿਹਰੇ ਪਾਇਨ ਤਗ, ਤੀਨ ਅਗ੍ਰੋਂ ਵਾਲਾ ਗਲ ਮੇ ਜਨੇਊ ਰਖਤੇ ਹੈ॥ ਵਟੀ ਹੂਈ ਤੀਨ ਡੋਰ ਕਾ ਏਕ ਅਗ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਡੋਰ ਮੇ ਕਚੀ ਨੌਨੌ ਤੰਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਵੁਹ ਲੋਕ ਹੈਂ ਗਲੀ, ਗਲੇ ਮੈ ਜਿਨਾ ਕੇ ਤੁਲਸੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕੀ ਮਾਲਾ ਜਪ ਕੀ ਨਿਸਾਨੀ ਪਹਿਰੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਲੋਟੇ ਹਥਿਨ, ਗਡਵੇ ਹੈ ਹਾਥੋਂ ਮੇਬਗ, ਸੁਪੇਦ ਭਾਵ ਮਾਂਜ ਕੇ ਚਿਲਕਾਏ ਹੁਏ ਐਸੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਾਲੇ ਭੀ ਵੁਹ ਹਰੀ ਕੇ ਸੰਤ ਨਹੀ ਕਹੀਏ ਹੈ ॥ ਕਿੰਤੁ ਬਾਨਾਰਸ ਕੇ ਠਗ, ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਠਗ ਹੀ ਕਹਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਠਗਣੇ ਹੇਤ ਸ੍ਵਾਂਗ ਧਾਰੀ ਵੈਸੇ ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਨ ਮੋ ਕਉ ਭਾਵਹਿ, ਮੇਰੇ ਕੋ ਨਹੀ ਰੁਚੇ ॥ ਨਾ ਰੁਚਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਡਾਲਾ ਇਤਿ ਜਿਸ ਤੇ ਡਾਲਾ ਸਿਉ, ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਸੰਯੁਗਤ ਹੀ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਭੀ ਮਾਰਕੇ ਅਪਨੇ ਮੰਦਰ ਮੇਂ ਦਬਾਇ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਨਹੀ ਰੁਚੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਉਨਕੀ ਬਿਸਤਾਰ ਸੇ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਹੇ ਬਾਸਨ ਇਤਿ, ਬਾਸਨ ਮਾਂਜਿ, ਬਰਤਨੋਂ ਕੋ ਬਹੁਤ ਸੁਧ ਕਰ ਕੇ ਚੜਾਵੇ ਹੈਂ ਚੁਲੇ ਪੈ ॥ ਔ ਚੁੱਲੇ ਕੇ ਬੀਚ ਕਾਠੀ ਧੋਇ ਜਲਾਵਹਿ, ਲਕੜੀਯੋਂ ਕੋ ਪੰਖੀਯੋਂ ਕੀ ਬਿਠਾਦਿਕ ਅਸੁਧੀ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂਯੋਂ ਸੇ ਸੁਧ ਕਰ ਜਲ ਸੇ ਧੋਇ ਕੇ ਜਲਾਵੇਂ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਬਸੁਧਾ ਖੋਦਿ ਕਰਹਿ ਦੁਇ ਚੂਲੇ, ਅਸੁਧ ਵਸਤੂ ਕੇ ਲੇਪਵਾਲੀ ਮੱਟੀ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ॥ ਸੁਧ ਥਾਨ ਮੇਂ ਬੈਠਕੇ ਰਸੋਈ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਗਲਿਸਤ ਮਾਤ੍ਰ ਖੋਦ ਕੇ ਏਕ ਰੋਟੀ ਵਾਸਤੇ ਦੂਸਰਾ ਦਾਲਭਾਤ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਸਤੇ ਦੋ ਚੁਲੇ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਪਨਾ

ਭੋਜਨ ਭੀ ਵੁਹ ਸਾਰੇ ਮਾਣਸ, ਸਭੀ ਠਗ ਮਨੁਖ ਚੌਕੋਂ ਮੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹੀ ਖਾਵੇ ਹ॥ ਬਾਹਰ ਉਠਾਯਾ ਨਹੀ ਖਾਵੇ॥ ਐਸੇ ਆਚਾਰੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਬਾਹਰਲੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਤਾਇ ਕੇ ਅਬ ਭੀਤਰ ਕਾ ਹਾਲ ਬਤਾਵੇ ਓਇ ਇਤਿ ਓਇ ਪਾਪੀ, ਵੁਹ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਲਛਣੋਂ ਵਾਲੇ ਭਗਤ ਵੇਸ ਧਾਰਕੇ ਲੋਕੋਂ ਕਾ ਮਾਲ ਠਗਣੇ ਸੇ ਪਾਪੀ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਉਤਮ ਪੁਰਖੋਂ ਸਾਥ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸਦਾ ਪਾਪੀ ਅਪਰਾਧੀ ਬਨੇ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਬਿਚਰਤੇ ਹੁਯੇ ਹਮ ਬਡੇ ਸੁਧ ਹੈਂ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਕੋਈ ਮਤਛੂਹੇ॥ ਅਸੇ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਸੇ ਦਖਣੀ ਲੋਕੋਂ ਵਤ ਆਪਕੋ ਅਪਰਸ, ਕਾਹੂ ਸਾਥ ਨਾ ਛੋਹਨੇ ਵਾਲਾ ਬਤਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਚਿਤ ਮੇ ਤੋ ਪਾਪੀ ਅਪਰਾਧੀ ਹੁਏ ਭੀ ਹਮ ਬਡੇ ਬਿਬੇਕੀ ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਅਚਾਰ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਰਖੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਪੀ ਹੋਕਰ ਐਸੇ ਅਭਿ-ਮਾਨੀ ਬਨੇ ਅਪਨਾ ਨਿਖਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਰਕ ਮੈ ਡੋਬੇ ਹੈ॥ ੩ ॥ ਠਗੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹਿਤ ਨਰਕ ਪੜਨਾ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਵੁਹ ਐਸੇ ਕਜੋਂ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਹੇ ਜਿਤਇਤਿ,ਯਦਯਪਿ ਵੁਹ ਠਗ ਲੋਕ ਗਰੜ ਪੁਰਾਣਾਦਿ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੈ ਠਗੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਨਰਕ ਮੇ ਪੜਨਾ ਸੁਣੇ ਹੈ ਤੌ ਭੀ ਠਗੀ ਨਹੀ ਛੋਡੇ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸ ਓਰ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਪੂਰਬਲੇ ਕਰਮੋਂ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਹੁਆ ਹੈ ਤਿਸੀ ਓਰ ਲਗੇ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਓਰ ਲਗਾ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈ ਹਟ ਨਹੀ ਸਕੇ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸੇ ਸਤਿ ਗੁਰ ਭੇਟੈ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਗੁਰੂ ਮਿਲੇਂ ਸੋ ਪੁਰਖ ਪੁਨਾ, ਬਹੁੜੇ ਆਪਿ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਮੰਦ ਕਰਮ ਨਾ ਕਰਨੇਸੇ ਆਗੇਕੋ ਜਨਮੋਂਮੇ ਨਹੀ ਆਵੇ॥ ਜਨਮੋਂਸੇ ਛੂਟਕੇ ਮੁਕਤ ਹੋਵੈਹੈ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਇਸ ਸਬਦਕੇ ਪਹਿਲੇ ਅਰਥ ਮੈ ਠਗੋਂਕੇ ਲਛਨ ਕਹਿ ਕਰ ਅਬ ਇਸੀ ਸਬਦ ਕੀ ਦੂਸਰੀ ਬਜਾਖਯਾਮੇ ਮੇਲ ਯੋਗ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਲਛਨ ਕਹੇਹੈ ਗਜ ਇਤਿ, ਗਜ ਉਚਾਰਣ ਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਤਗ ਜਨੇਊ ਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਗਲੀ ਬਾਰਤਾ ਕਾ ਨਾਮਹੈ ਲੋਟੇ ਪਾਤ੍ਰਕਾ ਅਰ ਫੇਰ ਲੇਨੇਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਬਗ ਉਜਲਕਾ ਅਰ ਚਲਤੇ ਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਗਟਕਾਵਨਾ ਪੀਨੇਕਾ ਅਰ ਖਾਨੇਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਅਪਰਸ ਨਾਛੋਹਨੇਕਾ ਨਾਮਹੈ॥ ਯਹ ਪਦੋਂਕੇ ਅਰਥਹ॥ ਸਮਗ੍ਰ ਸਬੱਦਕਾ ਯਹ ਅਰਥਹੈ॥ ਕਲਯਾਣ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਐਸੇ ਉਤਮੋਕਾ ਸੰਗ ਕਰੇ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਗਜ, ਉਚਾਰਤੇਹੈ ਸਾਢੇਤ੍ਰੈ, ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਮਾਤ੍ਰਾਓਂਕੀ ਭਾਵਜੋ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਮਾਤ੍ਰਾ

ਵਾਲੇ ਓਂਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨਹੁਨੇ ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ ਸੁਖੁਪਤੀ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪ ਤ੍ਰੈ, ਤੀਨੋਂ ਮਾਤ੍ਰਾ ਧੋਤੀਆਂ ਬਿਵੇਕ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਕਰ ਨਿਖੇਧ ਕਰੀਹੈਂ॥ ਐ ਨਿਖੇਧ ਕਰ ਤੁਰੀਆਮੇ ਇਸਥਿਤ ਭਏਹੈ॥ ਵਾ ਤ੍ਰੈ ਧੋਤੀਆ, ਜਿਨੋਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਤ ਲੋਕ ਧਹ ਤੀਨ ਵਾਸਨਾ ਦੂਰ ਕਰੀਆਹੈ॥ ਭਾਵ ਨਿਰਬਾਸਨ ਭਏਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਹੁਰੇ ਪਾਇਨਿ ਤਗ, ਕਾਯਾ ਮਨ ਬਾਣੀ ਤੀਨੋਮੇ ਜਿਨੋਨੇ ਪਾਏਹੈ॥ ਸੁਭ ਕ੍ਰਮ ਰੂਪ ਤਗ, ਤਾਗੇ ਭਾਵ ਬੰਧਨ॥ ਵਾ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕਾਂਯਾਕੋ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀਕੀ ਤ੍ਰਫਸੇ ਪਾਏਹੈਂ ਤਿਹਰੀ ਰਜੁ ਵਤ ਪਰਮ ਦ੍ਰਿਢ ਸਮ ਦਮ ਸ੍ਵਲਪ ਅਹਾਰਾਦਿ ਬੰਧਨ॥ ਪੁਨਾ ਗਲੀ, ਬਾਤਾਹੀ ਜਿਨਹੁਕੀ ਜਪ ਮਾਲੀਆ, ਜਪਨੇਕੇ ਉਪਦੇਸ ਹੇਤ ਮਾਲਾਹੈ॥ ਭਾਵ ਸਰਬਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੰਬੰਧੀ ਵਾਰਤਾ ਕਰੇਹੈ॥ ਜਿਨਸੇ ਸੁਭਾਵਕ ਲੋਕੋਂਕੋ ਉਪਦੇਸ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਲੋਟੇ ਹਥ, ਜਿਨਾਕੇ ਹਥਹੀ ਲੋਟੇ ਅਸਥਾਨੀ ਪਾਤ੍ਰਹੈ ਭਾਵ ਅਤੀ ਵਿਰਕਤਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਨਿਬਗ, ਨਿਰੰਤ੍ਰ ਬਗ ਸੁਧ ਉਜਲ ਵਾਸਨਾ ਮਲਸੇ ਰਹਿਤਹੈਂ॥ ਵਾ ਜਿਨਕੇ ਯਾਚਨਾ ਕੀ ਓਰਸੇ ਹਾਥ ਲੋਟੇਹੈ॥ ਕਿਸੀਕੇ ਆਗੇ ਦੇਹ ਸਬਦ ਕਹਿ ਕਰ ਹਾਥ ਨਹੀ ਪਸਾਰਤੇ॥ ਪੁਨਾ ਔਰ ਭੀ ਇੰਦ੍ਰਯ ਜਿਨਕੇ ਨਿਬਗ, ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂਕੀ ਓਰਨਹੀ ਚਲਤੇ॥ ਭਾਵ ਇੰਦ੍ਰਯ ਨਿਰੋਧ ਕਰ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਤੋਖ ਵਾਨ ਹੈ॥ ੧॥ ਯਾਹੀਤੇ ਓਇ, ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਛਨੋ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾ ਹਰਿਕੇ ਸੰਤਨ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਸੰਤ ਆਖੀਅਹਿ, ਕਹੀਏਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਵਹੁ ਬਾਨਾ, ਬਨੇ ਹੁਏ ਰਸਕੇ, ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰਕੇ ਠਗ, ਮਿਥਯਾ ਜਾਨਨੇਸੇ ਠਗਨੇ ਵਾਲੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਪੰਚਕੋ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਥਿਤੀ ਵਾਲੇਹੈਂ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਐਸੇ ਸੰਤ ਮੁਝਕੋ ਭਾਵੇਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਾਕੁਕਤੀ ਸੇ ਕਹੇ॥ ਐਸੇ ਇਤਿ ਐਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਖਣੋ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਮੇਰੇਕੋ ਨਹੀ ਭਾਵੇ ਕਿੰਤੁ ਭਾਵੇਹੈ॥ ਜਿਸ ਹੇਤਤੇ ਵਹੁ ਸੰਤ ਭਾਲਾ ਸਿਉ, ਸੂਖਮ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰੋਂਕੇ ਸਹਿਤਹੀ ਅਗਯਾਨ ਰੂਪ ਪੇਡੇਨੂ ਗਟਕਾਵਹਿ, ਭਖਣ ਕਰੇਹੈ॥ ਅਰਥਾਤ ਨਿਖਲ ਕਾਰਯਕਾਰਣ ਪ੍ਰਪੰਚਕਾ ਅਪਵਾਦ ਕਰੇਹੈ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇਹੈ ਜਿਨੋਨੇ ਬਾਸਨਮਾਂਜ, ਬਾਸਨਾ ਰੂਪੀ ਮਲਕੋ ਮਾਂਜਕੇ ਲਾਹਿਆਹੈ॥ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਰੂਪ ਪਾਤ੍ਰਤੇ॥ ਭਾਵ ਅਭਯਾਸ ਕਰ ਅੰਤਹ ਕਰਨਕੀ ਸੁਧੀ ਵਾਲੇਹੈ॥ ਔਚਰਾਵਹ ਊਪਰ, ਜਾਗ੍ਰਤਾਦਿ ਤੀਨੋਥਾਨੋਂ ਸੇ ਹਟਾਯ ਕੇ ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਸਦਾ ਤੁਰੀਆਮੇ ਰਾਖਤੇਹੈ॥ ਕਾਠੀ, ਲਕਰੀ ਵਤ ਦੇਹਾਦਿ ਅਨਾਤਮ ਵਰਗਕੋ ਧੋਇ ਨਾਮ ਵਿਚਾਰਕੇ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਆਗਸੇ ਜਲਾਵਹ, ਜਲਾਵਤੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇਹੈ ਬਸੁਧਾ ਖੋਦ, ਪ੍ਰਥਮਾਦਿ ਗਯਾਨ ਭੂਮੀਯੋਕੋ ਖੋਦਤੇ ਖੋਦਤੇ॥ ਭਾਵ ਪਹਲੀ

ਦੂਜੀ ਤੀਜੀ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰਤੇ ਕਰਤੇ ਚੌਥੀਮੇ ਪਹੁਚਕੇ ਕਹੇਹੈ ਦੂਇ, ਦ੍ਵੈਤਕੋ ਚੂਲੇ, ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਆਗਕੇ ਵਿਕਾਨੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੇ ਭਸਮ ਰੂਪ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਦ੍ਵੈਤਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਸਾਰੇ ਮਾਨਸ, ਸਮਗ੍ਰ ਜੋ ਮਾਨੁਸੀ ਸੰਕਲਪਹੈ ਤਿਨਕੋ ਖਾਵੈਹੈ॥ ਭਾਵ ਤਿਨਕੋ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰ ਨਿਹਸੰਕ ਲਪ ਰਹੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇਹੈ ਓਇ ਪਾਪੀ, ਵਹੁ ਪੂਰਬੋਕ੍ਤ ਗੁਣੋ ਵਾਲੇ ਪਾ, ਪਾਇਆਹੈ ਪੀ, ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਵਾ ਪਾਇਆਹੈ ਨਿਖਲ ਦੇਹਾਦਿ ਵ ਰਗਕਾ ਪਤਿਪ੍ਰਤਜਕ ਜਿਨਹੁਨੇ ਐਸੇਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਦਾ ਫਿਰਹਿ ਅਪਰਾਧੀ, ਗਜਾ ਨ ਦਸਾਮੇ ਸ੍ਰਬਦਾ ਅਪਰਾ ਜੋ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂਮੇ ਅਨਾਤਮ ਬੁਧੀ ਹੋਨੀਹੈ ਤਾਸੇ ਫਿਰੇ ਹਯੇ ਹੈ॥ ਕਬੀ ਦੇਹਾਦਿਕੋ ਮੇ ਆਤਮ ਬੁਧੀ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੁਖਸੇ ਆਪ ਦੇਹਾ ਦਿਕੋ ਸੇ ਅਸੰਗ ਕਹਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਮੁਖਹੁ ਇਤਿ, ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਦੇਹਾਦਿਕੋ ਸੇ ਅਸੰਗ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਅਰੁ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨੋਂਸੇ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਅਪਰਸ ਕਹਾਵਹਿ,ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸਪਰਸ ਰਹਿਤ ਕਹਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਆਪਭੀ ਆਸੰਗ ਕਹੇ ਹੈਂ ਔਰੋਂ ਸੇ ਭੀ ਕਹਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਸਦਾ, ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਸਦਾ, ਅਪਨੇ ਨਿਤਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਗਜਾਨ ਸੇ ਮੈ ਨਿੱਤਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੂੰ॥ ਤਥਾ ਚਿਦਾਨੰਦ ਰੂਪ ਹੂੰ॥ ਐਸੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ਸੁਧ ਅਹੰਕੋ ਧਾਰਕੇ ਤਾਹੀਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਮੇ ਬਿਚਰੇਹੈ॥ ਅਰ ਤਾਹੀ ਅਭਿਮਾਨ ਮੇਂ ਸਗਲ ਕੁਟੰਬ, ਨਿਖਲ ਸੇਵਕ ਜਨੋ ਕੋ ਮਗਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ਅਨਾਤਮ ਅਭਿਮਾਨ ਕਬੀ ਨਹੀ ਤਿਨਕੋ ਹੋਨੇ ਦੇਵੇ॥ ੩॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇਹੈ ਜਿਤ ਇਤਿ,ਜਿਤਕੇ ਲਾਇਆ,ਜਿਸ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਚਿੰਤਨ ਓਰ ਕੋਈ ਸੇਵਕ ਜਨ ਉਨੋਨੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਲਗਾਇਆਹੈ ਉਸੀ ਓਰ ਵਹੁ ਲਗਾ ਰਹੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਤੈ ਸੇ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ, ਬਾਣੀ ਰੂਪ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇਸੇ ਭੀ ਮੈ ਸੁਧ ਰੂਪ ਹੂੰ ਐਸਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਰੂਪਹੀ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈਹੈ॥ ਮੈ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰਯ ਰੂਪ ਹੂੰ ਐਸਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਕਹੇ ਯਾਹੀਤੇ ਸਤਗੁਰੋਂ ਕੇ ਮੇਲਸੇ ਉਨਕੋ ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਜਿਸ ਸੇਵਕ ਕੋ ਯਥਾਰਥ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਤਿ ਗੁਰ ਭੇਟੈ, ਮਿਲੇਹੈ॥ਸੋ ਪੁਰਖ ਪੁਨਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਜਨਮੋਂਮੇ ਨਹੀ ਆਵੈ॥ਮੁਕਤ ਹੋਵੈਹੈ॥੪॥੨॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਬਾਪਿ ਦਿਲਾਸਾ ਮੇਰੋ ਕੀਨਾ ॥ ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ ਮੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀਨਾ ॥ ਤਿਸੁ ਬਾਪ ਕਉ ਕਿਉਂ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀ ॥ ਆਗੈ ਗਇਆ ਨ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਮੁਈ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਹਉ

ਖਰਾ ਸੁਖਾਲਾ ॥ ਪਹਿਰਉ ਨਹੀ ਦਗਲੀ ਲਗੈ ਨ ਪਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਲਿ ਤਿਸੁ ਬਾਪੈ ਜਿਨਿ ਹਉ ਜਾਇਆ ॥ ਪੰਚਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਸੰਗੁ ਚੁਕਾਇਆ ॥ ਪੰਚ ਮਾਰਿ ਪਾਵਾ ਤਲਿ ਦੀਨੇ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਭੀਨੇ ॥ ੨ ॥ ਪਿਤਾ ਹਮਾਰੋ ਵਡ ਗੋਸਾਂਈ ॥ ਤਿਸੁ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਹਉ ਕਿਉਂ ਕਰਿ ਜਾਈ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮਾਰਗੁ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ਹਉ ਪੂਤੁ ਤੇਰਾ ਤੂੰ ਬਾਪੁ ਮੇਰਾ ॥ ਏਕੈ ਠਾਹਰ ਦੁਹਾ ਬਸੇਰਾ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਿਨ ਏਕੋ ਬੂਝਿਆ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈਂ ਸਭੁ ਕਛੁ ਸੂਝਿਆ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

॥ ਅਪਨੇ ਅੰਸੀ ਪਰਮ ਉਪਕਾਰੀ ਈਸ੍ਵਰ ਸਾਥ ਅਪਨਾ ਅਭੇਦ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਮੋਖ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਬੋਧਨ ਹੇਤ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਉਪਕਾਰ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਬਾਪ ਇਤਿ, ਅਪਨੇ ਅੰਸੀ ਰੂਪ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨੇ ਦਿਲਾਸਾ ਨਾਮ ਲਡਾਵਨਾ ਮੇਰਾ ਕੀਆ ॥ ਸੋਈ ਸਫੁਟ ਕਰੇ ਸੇਜ ਇਤਿ ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ, ਸੁਖਦਾਈ ਸਿਹਜਾ ਔ ਭੂਖਣ ਬਸ ਤ੍ਰਾਦਿ ਸੁਖਮਨੀ ਮੇਂ "ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖ ਸੇਜ ਸੋਈਜੈ" ਆਦਿ ਪਾਠ ਸੇ ਕਹੇ ਮੁਝ ਬਾਲਕ ਕੋ ਦੀਯੇ ॥ ਪੁਨਾ ਮੁਖ ਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਭੋਜਨ ਤਿਸ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਈਸ੍ਵਰ ਨੇ ਦੀਯਾ ॥ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਪਿਤਾ ਕੀ ਬਿਸਮ੍ਰਿਤਿ ਨਾ ਕਰੀਯੇ ਯਹ ਕਾਕੂ ਕਤਿ ਸੇ ਕਹੇ ਤਿਸ ਇਤਿ ਤਿਸੁ ਬਾਪ ਕਉ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਈਸ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਨ ਸੇ ਬਿਸਾਰੀਯੇ ॥ ਭਾਵ ਨਾ ਵਿਸਾਰੀਯੇ ॥ ਸਰਬਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰੀਯੇ ॥ ਜਿਸ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਤਾਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰ ਗਜ੍ਯਾਨ ਲੇ ਦੇਹ ਤਜ੍ਯਾਗਕੇ ਆਗੇ ਗਇਆ, ਬਿਦੇਹਾਵਸਥਾ ਮੇਂ ਗਯੇ ਨ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀ, ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਗਿਰ ਕਰ ਨਾ ਜਨਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈਯੇ ॥ ਚਿੰਤਨ ਸੇ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਯੇ ਪੁਨਾ ਗਿਰਨੇ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੀ ਸਪਸਟ ਕਰੇ ਹੈ ਮੁਈ ਇਤਿ ਮਾਯਾ ਜੀਵ ਈਸ ਕੋ ਆਭਾਸ ਸੇ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਕਾਮ ਧੇਨੁਕੇ ਜੀਵ ਈਸ ਦੋ ਬਛਸ ਹੈ ॥ ਇਤਜ੍ਯਾਦਿ ਸ੍ਰੁਤੀਯੋ ਮੇਂ ਮੇਰੀ ਜਨਨੀ ਰੂਪ ਕਰ ਕਹੀ ਜੋ ਮਾਯਾ ਸੋ ਜਬ ਗਜ੍ਯਾਨ ਹੋਕਰ ਮਰੀ ਤਬ ਤਿਸਕੇ ਮਰਨੇ ਸੇ ਮੈਂ ਖਰਾ ਸੁਖਾਲਾ ਨਾਮ ਪਰਮਾਨੰਦ

ਸੁਖ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯਾ ਹੈ ॥ ਔ ਤਿਸ ਸੁਖ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਅਬ ਤਿਸਕੇ ਕਾਰਯ ਭੂਤ ਸਥੂਲ ਸੂਖਮ ਦੋ ਸਰੀਰ ਦਗਲੀ, ਚੋਲਾ ਨਹੀਂ ਪਹਰੋਂਗਾ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਜੜ ਭਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਾਲਾ ਨਹੀਂ ਲਗੇਗਾ॥ ਯਹ ਮੈਂ ਹੋ ਪੁਨਾ ਯਹ ਮੇਰੀ ਵਸਤੂ ਹੈ ਐਸੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਸੀਤ ਈਸਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸੇ ਬੰਧ ਨਿ-ਵਾਰਕ ਗਯਾਨ ਲੇ ਤਾਸੇ ਜਨਮਾ ਭਾਵ ਕਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ॥ ਤਿਸਕੇ ਬਲ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੇ ਹੈ ਬਲਿ ਇਤਿ ਬਲਿ, ਬਲਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੂ ਮੈਂ ਤਿਸ ਪਿਤਾ ਪੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਰਮ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖਯ ਦੇਹ ਮੈਂ ਮੇਰੇ ਕੋ ਜਨਮ ਦੀਆ ਔ ਜਨਮ ਦੇਕਰ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਡੋਬਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਂਚੋਂ ਸੇ ਮੇਰਾ ਸੰਬੰਧ ਦੂਰ ਕੀਆ॥ ਵਾ ਸਥੂਲ ਸੂਖਮ ਦੇਹੋਂ ਕੇ ਹੇਤੁ ਸਥੂਲ ਸੂਖਮ ਪਾਂਚ ਤਤ੍ਵੋਂ ਸੇ ਮੇਰਾ ਸੰਗ ਦੂਰ ਕੀਆ ॥ ਵਾ ਅਵਿਦਯਾਦਿ ਪਾਂਚ ਕਲੇਸੋ ਸੇ ਮੇਰਾ ਸੰਗ ਦੂਰ ਕੀਆ ਹੈ ਜਿਨਸੇ ਸੰਗ ਛੁਡਾਇਆ ਹੈ॥ ਕਬੀਕ ਉਨ ਕੇ ਪੁਨ ਉਦੇ ਹੋਨੇਸੇ ਉਸਸੇ ਪੁਨਾ ਤੁਮਾਰਾ ਸੰਗ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਤਹਾਂ ਕਹੇ ਪੰਚ ਇਤਿ ਪੰਚ ਮਾਰਿ, ਪੰਚ ਕਾਮਾਦਿ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਜੀਤ ਕਰ ਵਾ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਆਦਿ ਤਤ੍ਵ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨਕੇ ਵਾ ਪਾਂਚ ਕਲੇਸ ਗਯਾਨ ਸੇ ਨਾਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਪਾਵਾਤਲਿ ਦੀਨੇ,ਪਾਵਾਂ ਤਲੇ ਦਬਾਈ ਵਸਤੁ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਰ ਲੀਏ ਹੈ॥ ਔ ਚਿਤ ਵੀ ਮੇਰਾ ਅਭਿਯਾਸ ਕੀ ਚਤੁਰਤਾ ਸੇ ਅਨਾ ਚਰਣ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋਵੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਹਰਿਕੇ ਸਿਮਰਨ ਮੇਹੀ ਗੀਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਨਨੁ। ਜਿਸ ਪਿਤਾ ਨੇ ਤੁਮਾਰਾ ਪਾਲਨ ਕੀਆ ਵਹੁ ਕੈਸਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਪਿਤਾ ਇਤਿ ਪਿਤਾ ਹਮਾਰੇ ਕਹੀਯੇ ਮੇਰਾ ਅੰਸੀ ਰੂਪ ਈਸ੍ਵਰ ਵਡ ਨਾਮ ਸਰਬ ਕੀ ਅਪੇਖਯਾ ਕਰ ਬਯਾਪਕ ਹੈ ਪੁਨਾ ਗੋਸਾਂਈ,ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੈ ॥(ਸੰਕਾ) ਜੇਕਰ ਤੁਮਾਰਾ ਪਿਤਾ ਐਸਾ ਹੈ ਤਬ ਤੁਮ ਭੀ ਵੈਸੇ ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਤਿਸਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਵੋ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਪੂਰਬ ਅਗਯਾਨ ਦਸਾ ਮੇਂ ਐਸੀ ਭਾਵਨਾ ਰਖਤਾ ਭੀ ਅਬ ਨਿਜ ਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਕਾਲ ਮੇਂ ਕੈਸੇ ਜਾਉਂ॥ ਯਹ ਉਤਰ ਕਹੇ ਤਿਸ ਇਤਿ ਤਿਸਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਗਯਾਨ ਤੇ ਮੈਨੇ ਸਾਖਯਾਤ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ਜੁਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਿਆ॥ ਯਾਤੇ ਅਬ ਤਿਸ ਅਪਨੇ ਆਪਕੇ ਸਮੀਪ ਕੈਸੇ ਗਮਨ ਕਰੋਂ ॥ ਈਹਾਂ ਯਹ ਭਾਵ ਹੈ ਪੂਰਬ ਅਗਯਾਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਕੋ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇਂ ਰਹਿਤਾ ਜਾਨਤੇ ਥੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਇਸ ਲੋਕ ਮੇਂ ਸਮਝਤੇ ਥੇ ਉਸ ਸਮੇ ਹਮ ਉਸ ਪਾਸ ਜਾਵੇਂਗੇ ਯਹਿ ਭੀ ਭਾਵਨਾ ਥੀ॥ ਅਬ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ

ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਐ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਤਿਸ ਕਾ ਰੂਪ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅਪਨੇ ਸੇ ਜੁਦਾ ਨਾ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਤਿਸਕੇ ਸਮੀਪ ਹਮਾਰਾ ਜਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਨੇ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ "ਕਤ ਜਾਈਐ ਰੇ ਘਰ ਲਾਗੋ ਰੰਗ" ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਬਚਨੋ ਸੇ ਆਨ ਥਾਨ ਮੇਂ ਜਾਨੇ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਹੈ॥ (ਨਨੁ, ਮਤ ਹੋਵੇ ਤੁਮਾਰਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਸੇ ਸਾਖਯਾਤ ਕੀਏ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਕੇ ਸਮੀਪ ਗਵਨਾ ॥ ਪਰੰਤੂ ਪਹਿਲੇ ਤਿਸ ਕਾ ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ਸੇ ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰ ਹੀ ਕੈਸੇ ਹੁਯਾ ॥ ਤਹਾਂ ਕਹੇਸਤਿਗੁਰ ਇਤਿ ਸਤਿਗੁਰ, ਸਤ ਪੁਰਖ ਕੇ ਸਮਯਕ ਗਯਾਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਈਸਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਮੁਝ ਕੋ ਮਿਲੇ ॥ ਤਬ ਤਿਨੋਂ ਨੇ ਮੁਝ ਕੋ ਉ-ਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਗਯਾਨ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਯਾ ॥ ਤਿਸ ਦਿਖਾਯੇ ਮਾਰਗ ਸੇ ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਕਾ ਜਨਕ ਈਸ੍ਵਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੇਂ ਨਿਜ ਰੂਪਸੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਵਿਖਯਹੋਕਰਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁਯਾ ॥ ੩ ॥ ਯਾਤੇ ਅਬ ਯਹ ਭੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਹੁਈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਉ ਇਤਿ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂੰ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਪੂਰਬ ਯਹ ਗਯਾਨ ਜੋ ਥਾ ਪੁਨਾ ਏਕ ਬ੍ਰਿਖ ਮੇਂ ਦੋ ਪਖਯੀ ਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਸੁਤੀਯੋਂ ਸੇ ਹਮ ਦੋ ਮਿਤ੍ਰੋਂ ਕਾਏਕ ਸਥਾਨ ਮੇਂ ਵਾਸ ਹੈ ਯਹ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਗਯਾਨ ਥਾ ॥ ਸੋ ਗੁਰ ਕੇ ਕਹੇ ਮਾਰਗ ਸੇ ਸਭ ਦੂਰ ਹੁਯਾ ॥ ਯਹੀ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ॥ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜਬ ਇਸ ਜਗਯਾ ਸੂ ਜਨ ਨੇ ਗੁਰੂਉਪਦੇਸ਼ਸੇਮੈਂਪਿਤਾਰੂਪਹੂੰ॥ਐਸਾਅਪਨਾਪਿਤਾ ਸੇ ਏਕੋ ਨਾਮ ਅਭੇਦ, ਬੂਝਿਆ ਨਾਮ ਜਾਨਿਆ ॥ ਤਬ ਇਸ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁਯਾ ਜੋ ਮੈਂ ਹੀ ਸਭ ਕਿਛ, ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੂੰ ਮੇਰੇ ਸੇ ਭਿੰਨ ਕਾਹੂ ਵਸਤੁ ਕੀ ਸਤਾ ਨਹੀਂ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਕਾ ਨਿਜ ਜਨਕ ਸੇ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਜਨਕ ਕਾ ਮੇਰੇ ਸੇ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈਂ ਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੋਂ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਆਸਾ ॥ ਇਕਤੁ ਪਤਰਿ ਭਰਿ ਉਰਕਟ ਕੁਰਕਟ ਇਕਤੁ ਪਤਰਿ ਭਰਿ ਪਾਨੀ ॥ ਆਸਿ ਪਾਸਿ ਪੰਚ ਜੋਗੀਆ ਬੈਠੇ ਬੀਚਿ ਨਕਟ ਦੇ ਰਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਨਕਟੀ ਕੋ ਠਨਗਨੁ ਬਾਡਾ ਡੂੰ ॥ ਕਿਨਹਿ ਬਿਬੇਕੀ ਕਾਟੀਤੂੰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਗਲ ਮਾਹਿ ਨਕਟੀਕਾ ਵਾਸਾ ਸਗਲ ਮਾਰਿ ਅਉਹੇਰੀ ॥ ਸਗਲਿਆ ਕੀ ਹਉ ਬਹਿਨ ਭਾਨਜੀ ਜਿਨਹਿ ਬਰੀ ਤਿਸੁ ਚੇਰੀ ॥ ੨ ॥ ਹਮਰੋ

ਭਰਤਾ ਬਡੋ ਬਿਬੇਕੀ ਆਪੇ ਸੰਤ ਕਹਾਵੈ ॥ ਓਹੁ ਹਮਾਰੈ ਮਾਥੈ
ਕਾਇਮੁ ਔਰ ਹਮਾਰੈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ੩ ॥ ਨਾਕਹੁ ਕਾਟੀ
ਕਾਨਹੁ ਕਾਟੀ ਕਾਟਿ ਕੂਟਿਕੈ ਡਾਰੀ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੰਤਨਕੀ
ਬੈਰਨਿ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੀ ਪਿਆਰੀ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਕਹੇ
ਅਭੇਦ ਗਯਾਨਮੇ ਬਿਘਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਏਕ ਸਮੇ ਆਪਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀਯੋਂ ਸੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀ
ਪ੍ਰਬਲਹੈ ਐਸੇ ਬਿਸ਼ਨੁਸੇ ਬਿਵਾਦ ਕਰ ਕਬੀਰਪੈ ਲਛਮੀਆਈ ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀ-
ਰ ਜੀ ਕਹੇਹੈਂ ਇਕ ਇਤਿ ਇਕਤੁ ਪਤਰਿ ਭਰਿ, ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਵਿਖੇ ਜਿਨ ਵਾਮਮਤਕੇ
ਲੋਕੋਂਨੇ ਭਰੇਹੈਂ ਉਰਕਟ, ਹਿਦੇ ਆਦਿਕ ਅੰਗ ਕਾਟਕੇ ਕੁਰਕਟ, ਕੁਕੜਾਦਿਕ ਜੀਵੋਂ
ਕੇ ਪੁਨਾ ਇਕਤੁ ਪਤਰ ਭਰਿ, ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਵਿਖੇ ਜਿਨੋਨੇ ਪਰ ਰਖੀਹੈ ਪਾਨੀ, ਸ਼ਰਾਬ
॥ ਤਥਾ ਆਸਿ ਪਾਸਿ, ਚਕ੍ਰ ਰਚ ਕਰ ਇਧਰ ਉਧਰ ਸਮੀਪ ਜਹਾਂ ਪਾਂਚ ਤੇਰੇਮੇ
ਬ੍ਰਿਤੀ ਜੋੜ ਕਰ ਜੋਗੀ ਜਨ ਆ ਬੈਠੇਹੈਂ ॥ ਔਰ ਬੀਚਮੈ ਤੂੰ ਨਕਟ, ਨਿਜ ਰੂਪਕੇ
ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਹੂਏ ਬਿਨਾ ਕਬੀਭੀ ਨਾ ਕੱਟੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਦੇ, ਦੇਵੀਪਰਮਾਤਮਾ
ਰਾਜਾਕੀ ਰਾਣੀ ਬਿਤ ਕਰ ਰਖੀਹੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸਮੇ ਧਿਆਨ ਹੇਤ ਚੱਕ੍ਰਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਗੁਰੁ
ਮਤ ਨਿਰਣਯਮੇ ਚਿਤ੍ਰ ਸਹਿਤ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਕਿੰਚਤ ਈਹਾਭੀ ਲਿਖਤੇਹੈ
ਪਾਂਚ ਦੇਵਨਕੀ ਉਪਾਸਨਾਮੇ ਸਕਤੀਕੀ ਉਪਾਸਨਾਮੇ ਦੋ ਮਤਹੈਂ ਏਕ ਦਖਯਣ ਮਤ
ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਵਾਮਮਤਹੈ ਪੁਸਪ ਪਤ੍ਰ ਜਲਾਦਿਕ ਸੁਧ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਦੱਖਣ
ਮਤਹੈ ॥ ਸਰਾਬ ਮਾਸਸੇ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਵਾਮ ਮਤਹੈ ॥ ਵਾਮ ਮਤਕੇ ਲੋਗ ਚੱਕ੍ਰ ਬ-
ਨਾਇਕੇ ਪੂਜਤੇਹੈ ਚੱਕ੍ਰ ਸਮੇ ਚੌਕੂਨਾ ਥੜਾ ਬਨਾਇਕੇ ਤਿਸਪੈ ਚੰਦ੍ਰ ਮੰਡਲ ਬਨਾਵੇਹੈਂ
॥ ਤਾਂਕੇ ਬੀਚ ਦੇਵੀਕੀ ਜੋਤ ਜਗਾਵੇਹੈਂ ॥ ਤਿਸ ਥੜੇਕੇ ਤਲੇ ਗੋਲ ਪੰਕਤੀ ਰਚ ਕਰ ਏਕ
ਪਾਸੇ ਸਭੀ ਉਪਾਸਿਕ ਬੈਠੇਹੈਂ ॥ ਚੱਕ੍ਰਮੈ ਦਾਹਿਨੇ ਪਾਸੇ ਸਭਸੇ ਪਹਿਲੇ ਗੱਦੀਪੈ ਗੁਰੂ ਬੈਠੇ ਹੈਤਾਂ
ਸੇ ਤਲੇ ਸਾਖੀ ਗਦੀਪੈ ਸਾਖੀ ਬੈਠੇਹੈ ॥ ਤਿਨਕੇ ਸਨਮੁਖ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਜੋਗਨ ਗੱਦੀਪੈ ਜੋਗੀ
ਬੈਠੇਹੈਂ ॥ ਤਾਸੇ ਤਲੇ ਬੀਰ ਗੱਦੀਪੈ ਬੀਰ ਬੈਠੇਹੈ ॥ ਬੀਰਸੈ ਅਨੰਤਰ ਸੰਤੋਂਕੀ ਪੰਕਤੀ ॥
ਤਿਸ ਪੰਕਤੀਮੈ ਚੰਦ੍ਰ ਮੰਡਲਕੇ ਸਨਮੁਖ ਭੰਡਾਰੇਕੇ ਅਸਥਾਨਮੇ ਭੰਡਾਰੀ ਬੈਠੇਹੈ ॥ ਫੇਰ
ਸੰਤੋਂਕੀ ਪੰਕਤੀ ਬੈਠੇਹੈ ॥ ਸਭਕੇ ਅੰਤਮੇ ਸਾਖੀ ਗੱਦੀ ਕੇ ਤਲੇ ਅਨੰਤ ਗਦੀ ਵਾਲਾ
ਬੈਠੇਹੈ ॥ ਪੂਜਨ ਕਾਲਮੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰੇਹੈ ॥ ਪੀਛੇਸੇ ਜੋਗੀ
ਤਾਸੇ ਪੀਛੇ ਸਾਖੀ ਫੇਰ ਔਰ ਸੰਤ ਸਭ ਕੇ ਅੰਤਮੇ ਅਨੰਤ ਗੱਦੀ ਵਾਲਾ ਪੂਜੇਹੈ ॥ ਯਹੀ

ਪਾਂਚ ਗੱਦੀ ਵਾਲੇ ਪਾਂਚ ਜੋਗੀ ਮਾਨ ਕਰ ਆਸ ਪਾਸ ਪੰਚ ਜੋਗੀਆ ਬੈਠੇ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਪੂਜਨ ਕਨਫਟੇ ਜੋਗੀ ਅਵਧੂਤ ਗੁਸਾਂਈ ਕਨੌਜੀਏ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਹੁਤ ਕਰ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਰਹੋ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ॥ ਪ੍ਰਕਰਣਮੇ ਚਲੇਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈ ਹੇ ਲਛਮੀ ਤੇਰਾ ਨਕਟੀਕੋ, ਗਯਾਨ ਬਿਨਾ ਅਛੇਦ ਸਕਤੀ ਕਾ ਠਨਗਨੁ, ਚਮਤਕਾਰ ਬਾਡਾ, ਬਡਾ ਏਕ ਇਸੀ ਲੋਕਮੇ ਨਹੀ ਕਿੰਤੂ ਭੂ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੋਨੋ ਮੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਅਵਿ ਵੇਕੀ ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਤੇਰੇਮੇ ਫਸ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਕਿਨਹਿ, ਕਾਹੂ ਬਿਬੇਕੀ, ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਗਯਾਨ ਵਾਲੇ ਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖ ਨੇ ਹੀ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨ ਕਰ ਕਾਟੀਤੂੰ,ਗਯਾਨਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰੀ ਹੈਂ ਤੂੰ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਤੂੰ ਕੈਸੀ ਹੈ ਹੇ ਦੇਵੀ ਸਗਲ ਮਾਹਿ, ਸੰਪੂਰਨ ਸੁਰ ਨਰ ਤਿਰ ਯਗਾਦਿ ਜੀਵੋਂਕੇ ਰਿਦੇ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਨਿਵਾਸਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਗਲ ਮਾਰਿ, ਸੰਪੂ-ਰਣੋਂਕੋ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਕਰ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੀ ਤੂੰ ਅਉਹੇਰੀ, ਦੇਖੀਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਦੇਵੀ ਤੂੰ ਐਸੇ ਜਾਨੇਹੈ ਜੋ ਏਕਹੀ ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਣ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਯਕ੍ਰੀ ਰੂਪ ਹੋਨੇਤੇ ਸੰਪੂਰਣ ਜੀਵੋਂ-ਕੀ ਬਹਨ ਭਾਨਜੀ ਰੂਪਹੋ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸਨੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਿਵਾਹੀਹੈਂ॥ ਤਿਸਕੀ ਚੇਰੀ, ਭਾਰਜਾ ਰੂਪ ਭੀ ਮੈਂ ਹੋ॥ ੨॥ ਔਰ ਯਹ ਬੀ ਤੂੰ ਜਾਨੇਹੈ ਜੋ ਵਾਸਤਵਸੇ ਲਖਮੀ ਰੂਪ ਬਯਕ੍ਰੀਕਾ ਜੋ ਮੇਰਾ ਬਿਸ਼ਨੁ ਰੂਪ ਪਤਿਹੈ॥ ਵਹੁ ਸੰਪੂਰਣ ਬੇਦਾਦੀ ਬਾਣੀਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ॥ਸਰਬਕੀਅਪੇਖਯਾ ਨਿਖਲਕੋ ਗਯਾਨ ਦੇਨੇਸੇ ਬਡਾ ਗਯਾਨੀਹੈ ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਗਿਆਨੀ ਔ ਲਖਮੀ ਪਤੀ ਹੋਨੇ ਸੇ ਵੁਹ ਆਪਹੀ ਸੰਤ, ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਕਹਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਵੁਹ ਮੇਰੇ ਮਾਥੈ,ਸਿਰ ਪੈ ਕਾਇਮੁ,ਪਤਿ ਭਾਵ ਸੇ ਸਦਾ ਵਿਦਯਮਾਨ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਧਵਾ ਪਨ ਕੇ ਅਭਾਵ ਸੇ ਔਰ ਮੇਰੇ ਸਮੀਪ ਮੁਝ ਕੋ ਬਰਣੇ ਹੇਤ ਕੋਈ ਨਹੀ ਆਸਕੇ॥ ੩॥ ਯਹ ਪੂਰਬ ਕਹਿਆ ਤੇਰੇਕੋ ਅਪਨੀ ਵਡਿਆਈ ਕਾਅਭਿਮਾਨ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਯਹਿ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਔਰ ਸਭ ਥਾਨੋਂ ਮੇ ਬਣੇ ਹੈ ਏਕ ਥਾਨ ਮੇਨਹੀ ਬਣੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਨਾਕਹੁ ਇਤਿ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਤਤ੍ਰ ਗਯਾਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮਾਦ ਕਰਣੇ ਵਾਲੀ ਸੁਗੰਧਿ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ ਤਯਾਗ ਕੇ ਨਾਸਕਾ ਸੇ॥ ਪੁਨਾ ਵੈਸੇ ਸਬਦੋਂ ਕਾ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਣਾ ਤਯਾਗਕੇ ਕਾਨੋਂ ਸੇ ਕਾਟੀ, ਨਿਵਿਰਤ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਹੀ ਔਰ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕੇ ਵਿਖਯ ਤਯਾਗਨੇ ਸੇ ਔਰ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਸੇ ਕਾਟ ਕੈ ਡਾਰੀ ਹੈਂ॥ ਤਥਾ ਬਾਹਯ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕਾ ਦਮਨ ਕਰ ਤਿਨ ਸੇ ਕਾਟਨੇ ਵਤ ਮਨਕੋ ਸਮ ਕਰ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਮਨ ਸੈ ਕੂਟਿ ਕੈ ਡਾਰੀ, ਨਿਵਿਰਤ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਲਛਮੀ ਤੂ ਐਸੇ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮੇ ਬਿਘਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਵੈਰਨ ਹੈ॥ ਸੰਤੋਂ

ਬਿਨਾ ਔਰ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੀ, ਤੀਨ ਲੋਕ ਵਾਸੀ ਸੁਰ ਨਰਾਦਿ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਤੂੰ ਪਰਮ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਦੂਸਰਾ ਅਰਥ ॥ ਪੂਰਬ ਵਾਮ ਮਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂ ਪੈ ਗੱਛ ਕਹ ਕੇ ਅਬ ਦਖਣ ਰੀਤਿ ਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂ ਪੈ ਗਮਨ ਕਰ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਇਕਤੁ ਇਤਿ ਗਯਾਨੀ ਸੰਕੇਤ ਮੈ ਉਰਕਟ ਫੂਲੋਂ ਕਾ ਕੁਰਕਟ ਫਲੋਂ ਕਾ ਪਾਨੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜਲ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਲਛਮੀ ਜੋ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਮੇਂ ਪੁਸਪ ਫਲ ਦੂਸਰੇ ਪਾਤ੍ਰ ਮੈ ਸੁੱਦ੍ਰ ਜਲ ਭਰ ਆਸਿ ਪਾਸਿ, ਤੇਰੇ ਚਾਰੋਂ ਓਰ ਬੈਸਨੋ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਪਾਂਚ ਜੋਗੀ ਆ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ॥ ਐ ਬੀਚ ਮੈ ਪੂਜਨਹੇਤ ਤੂੰ ਨ ਕਟ ਦੇ, ਆਛੇਦ ਦੇਵ ਬਿਸਨੁ ਕੀ ਰਾਨੀ, ਲਛਮੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਨਕਟ ਦੇ ਲਛਮੀ ਕਾਹੀ ਬਿਸੇਖਣ ਹੈ ਅਰਥ ਯਹਿ ਹੇ ਨਕਟ ਦੇ, ਗਯਾਨ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੇ ਨਾ ਕਟੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਦੇਵੀ ਬਿਸਨੁ ਕੀ ਰਾਨੀ ਲਛਮੀ ਬੀਚ ਮੈ ਜਹਾਂ ਤੂੰ ਹੋਵੇ ਤੂੰ ਤਹਾਂ ਗਮਨ ਕਰ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਗਯਾਨ ਬਿਨਾ ਦੂਰ ਨਾ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਦੇਵੀ ਤੇਰਾ ਚਮਤਕਾਰ ਦੋਨੋਂ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਬਡਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਨਕਟੀ ਇਤਿ ਨਕਟੀ ਕੋ, ਹੇ ਗਯਾਨ ਬਿਨਾ ਦੂਰ ਨਾ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਲਛਮੀ ਤੇਰਾ ਠਨਗਨੁ, ਚਮਤਕਾਰ ਬਾਡਾ, ਬਡਾ ਹੈ ਡੂ,ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਦੋਨੋ ਮੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੋਨੋਂ ਲੋਕ ਕੇ ਨਿਖਲ ਸੁਰਨਰਾਦਿ ਜੀਵ ਤੈਨੇ ਬਸਕਰ ਰਖੇ ਹੈਂ॥ ਕੋਈ ਬਿਬੇਕੀ ਹੀ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕਾਟੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਿਨਹਿ ਇਤਿ ਕਿਨਹਿ ਬਿਬੇਕੀ,ਕਾਹੂ ਬਡੇ ਬਿਵੇਕ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਤੂੰ ਗਯਾਨ ਸੇ ਕਾਟੀ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਬਚਨ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਬਿਨ ਤੇ ਕੋਇ ਨ ਛਾਡਿਆ ਸੰਤਪਰੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਪਾਖੀ ॥ ੧॥ ਠਨਗਨ ਬਾਡਾ ਡੂ ਸੇ ,ਕਹੀ ਬਾਤ ਕੋ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ਸਗਲ ਇਤਿ ਸਗਲ ਮਾਹਿ, ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਅੰਤਰ ਵਰਤੀ ਨਿਖਲ ਥਾਨੋਂ ਮੇ ਨਕਟੀ ਕਾ ਵਾਸਾ, ਗਯਾਨ ਬਿਨਾ ਸਸਤ੍ਰਾਦਿ ਉਪਾਯਨ ਸੇ ਨਾ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਯਾ ਕਾ ਨਿਵਾਸ ਹੈ॥ਐ ਸਭ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮੋਹਸੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮਾਦਿ ਰੂਪ ਮ੍ਰਿਤ ਮੇ ਫਸਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਦੇਖੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਸਗਲਿਆ ਕੀ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋ ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਸੇ ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਤਿਨ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਹਉ,ਹੈਤੂ ਨਾ ਛੁਹਨੇ ਯੋਗ ਬਹਨ ਭਾਨਜੀ ਵਤ ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਤੁਝੇ ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਸੇ ਭੋਗ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਤੂੰ ਦਾਸੀ ਸਮ ਹੈ॥ਭਾਵ ਉਨਾਂਕੀ ਤੂੰ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ਯਾਤੇ ਤੂੰ ਹਮਾਰੀ ਭੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ਤੌ ਭੀ ਹਮ ਤੇਰੇ ਸਮ ਅਪਨੇ

ਕੋਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਸਖੀ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ॥੨॥ ਯਾਤੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਸਰਬਥਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀ ਚਾਹੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਹਮਰੋ ਇਤਿ ਹਮਰੇ ਭਰਤਾ ਬਡੇ ਬਿਬੇਕੀ, ਹਮਾਰਾ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਪੂਰਣ ਗਯਾਨ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਆਪੇ ਸੰਤ ਕਹਾਵੈ, ਨਿਖਲ ਖਜਰ ਅਖਜਰ ਸੇ ਪਰੇ ਵੁਹ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਕਹਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਵਹੀ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਹਮਾਰੇ ਮਾਥੇ ਕਾਇਮ, ਹਮਾਰੇ ਸਿਰਪੈ ਪਤੀ ਭਾਵਸੇ ਵਿਦਮਾਨ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਔਰ ਕੋਈ ਪਤੀ ਭਾਵਹੇਤ ਵਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਵਹੇਤ ਹਮਾਰੇ ਸਮੀਪ ਨਹੀ ਆਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਤੂੰ ਭੀ ਹਮਾਰੇ ਸਮੀਪ ਆਵਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਮਤ ਰਖ॥ ੩॥ ਅਰ ਹੇ ਲਛਮੀ ਯਹ ਤੇਰੇ ਮੇ ਬਿਗਾੜ ਹੈ॥ ਨਾਕਹੁ ਇਤਿ ਬੌਹਤ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਤੈਨੇ ਨਾਕਹ, ਸੁਰਗ ਤੇ ਬਿਗਾੜੀ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੈਨੇ ਕਾਨੋਹ, ਕਾਨਨ ਸੇ ਭਾਵ ਬਣ ਸੇ ਬਿਗਾੜੀ ਹੈ॥ ਅਰ ਬੌਹਤ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਤੈਨੇ ਕੂਟਕੈ, ਕੂਟੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਸੈ ਕਾਟਕੇ ਤਲੇ ਫੈਕੀ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਪਰਬਤੋ ਮੇ ਤਪ ਹੇਤ ਗਈ ਗੇਰੀ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈ ਹੈ ਸੰਤਨ ਕੀ ਬੈਰਨਿ, ਜਪ ਤਪਾਦਿਕ ਕਰਮੋ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਬੈਰਨ ਲਛਮੀ ਤੂੰ ਤੀਨ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ॥ ੪॥ ੪॥

ਤੀਸਰੀ ਬਯਾਖਯਾ॥ ਜਬ ਕਬੀਰ ਕੇ ਮੋਹਿਨ ਹੇਤ ਲਛਮੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਕਬੀਰ ਤੂ ਮੇਰੇ ਕੋ ਅਪਨੀ ਦਾਸੀ ਬਨਾਇਕੇ ਘਰ ਮੈ ਰਖ ਉਸ ਸਮੇ ਕਬੀਰ ਨੇ ਕੋਪ ਕਰ ਲਛਮੀ ਕੋ ਕਹਿਆ ਹੇ ਨਕਵਢੀ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਦਾਸੋਂ ਕੇ ਪਾਸ ਗਮਨ ਕਰ ਜੋ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਫਲ ਫੂਲੋਂ ਸੇ ਵਾ ਮਾਸ ਸ਼ਰਾਬ ਸੇ ਪੂਜਾ ਕਰਤੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਇਕਤੁ ਇਤਿ ਬੀਚ ਨਕਟ ਦੇ ਰਾਨੀ ਪਾਠ ਸੇ ਪੂਰਬ ਪਾਠਕ ਅਰਥ ਪੂਰਬ ਦੋ ਬਯਾਖਯਾ ਮੇ ਕੀਆ ਹੀ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਨਕਟ ਦੇ ਰਾਨੀ ਪਾਠਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਹੇ ਨਕਟੀ ਦੇਵੀ ਬਿਸ੍ਵਕੀ ਰਾਣੀ ਤੇਰਾ ਨਕਟੀਕਾ ਠਨਗਨੁ, ਚਮਤਕਾਰ ਬਡਾ ਹੈ॥ ਅਵਿਵੇਕੀਯੋਂ ਕੇ ਚਿਤੋ ਮੇ ਦੋਨੋ ਲੋਕੋ ਮੇ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤੂੰ ਐਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਵਾਲੀ ਕਾਹੂ ਵਿਵੇਕੀ ਨੇ ਹੀ ਕਾਟੀ, ਦੂਰ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਦੋਨੋ ਲੋਕੋ ਮੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦਿਖਾਵੇ ਸਗਲ ਇਤਿ ਸਗਲ ਮਾਹ, ਸੰਪੂਰਨ ਚਰਾਚਰ ਮੇ ਤੇਰਾ ਵਾਸ ਹੈ ਔ ਵਾਸ ਕਰ ਸਬ ਕੋ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮਾਦ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੀ ਦੇਖੀ ਹੈ॥ ਯਹ ਤੇਰਾ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਪਰਮ ਦੋਖ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਿਨ ਮੈ ਬਸਣਾ ਉਨਹੀ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰਣਾ॥ ਇਸ ਸੇ ਪਰੇ ਔਰ ਦੋਖ ਕਿਆ ਹੋਗਾ॥ ਏਤਾ ਕਬੀਰ ਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਆਗੇ ਸੇ ਲਛਮੀ ਅਪਨਾ ਗੁਣ ਸੁਨਾਵੇ ਸਗਲਿਆਂ ਇਤਿ, ਹੇ ਕਬੀਰ ਜੋ ਮੁਝ ਕੋ ਪਾਇਕਰ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਕਾਮੋ ਮੇ ਨਹੀ ਵਰਤੇ ਭਾਵ ਨਹੀ ਭੋਗੇ॥ ਪਰਾਈ ਅਮਾਨਤ ਵਤ ਸੰਭਾਲਕੇ ਰਖੇ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਮੈ ਨਾ ਭੋਗਨੇ ਅੰਸ ਮੋ ਬਹਿਣ ਭਾਣਜੀ ਤੁਲ ਜਹੋਂ॥ ਔ

ਜਿਨਹਿ ਬਰੀ, ਜਿਨੋਨੇ ਮੇਰੇਕੋ ਸੁਭ ਕਾਮੋਮੇ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਤਿਨਕੀ ਮੈ ਚੇਰੀ, ਦਾਸੀ ਭਾਵ ਪਤਨੀ ਤੁਲ ਜਹੋਂ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਬਚਨ ਹੈ "ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਹੁਇ ਬਰਤੀ ਦਾਸ॥ ਕਰ ਜੋਰੇ ਖੜੀ ਕਰੇ ਅਰਦਾਸ॥ ਜੋ ਤੂ ਕਹੇ ਸੁ ਕਾਰ ਕਮਾਵਾ" ਇਤਿ ਜਿਨਕੋ ਆਗੇ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ॥ ਵਹੀ ਵਿਸ੍ਰੂਪ ਬਡੇ ਬਿਬੇਕੀ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਭਰਤਾ ਇਤਿ ਪਤੀ ਮੇਰਾ ਵਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਸ ਬਡੋ ਬਿਬੇਕੀ, ਬਡਾ ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਹੈ॥ ਔ ਆਪੇ ਸੰਤੁ ਕਹਾਵੈ, ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਸਰਬ ਸੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਬਿਸਨੁ ਰੂਪ ਕਹਾਵੇ ਹੈ॥ ਵਹੀ ਮਹਾਤਮਾ ਹਮਾਰੇ ਮਾਥੇ, ਸਿਰ ਪੈ ਪਤੀ ਰੂਪ ਸੇ ਕਾਇਮ, ਵਿੱਦਮਾਨ ਹੈ॥ ਵੁਹ ਚਾਹੇ ਮੇਰਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਭੀ ਕਰੇ॥ ਅਰ ਅਉਰ ਐਸੇ ਬਿਬੇਕੀਯੋਂ ਬਿਨਾ ਇਤਰ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵ ਪਤਨੀ ਭਾਵ ਹੇਤ ਮੇਰੇ ਸਮੀਪ ਭੀ ਨਹੀ ਆਇ ਸਕੇ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਗਾਥਾ ਹੈ॥ ਕਾਹੂ ਬਿਬੇਕੀ ਕੇ ਮੈ ਪਤਨੀ ਭਾਵ ਹੇਤ ਸਮੀਪ ਗਈ॥ ਉਸਨੇ ਮੁਝਕੋ ਪੂਛਿਆ ਤੂੰ ਆਜ ਪਰਯੰਤ ਕੁਆਰੀ ਕਿਉ ਰਹੀ॥ ਮੈਨੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ ਉਨ ਕੋ ਮੈ ਨਹੀ ਚਾਹਤੀ ਜਿਨਕੋ ਮੈ ਚਾਹਤੀ ਹੂੰ ਵੁਹ ਮੁਝਕੋ ਨਹੀ ਚਾਹਤੇ ਯਾਤੇ ਕੁਆਰੀ ਰਹੀ ॥ ੩ ॥ ਸੋ ਹੇ ਕਬੀਰ ਅਬ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਬਨਕੇ ਜੋ ਕੁਛ ਆਗਿਆ ਕਰੋ ਸੋ ਆਪਕਾ ਮੰਦਰ ਬਾਗ ਤੜਾਗਾਦਿ ਕਾਮ ਕਰੋਗੀ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਭਗਤੀ ਕੀ ਪਰਮ ਬੈਰਨ ਸਮਝਕੇ ਕਬੀਰ ਨੇ ਪਕੜ ਕੇ ਨਾਕਹੁ ਕਾਟੀ, ਨਕਸੇ ਨਕਟੀ ਕਰੀ ਪੁਨਾ ਕਾਨਹੁ ਕਾਟੀ, ਕਾਨੋਸੇ ਬੁਚੀ ਕਰੀ॥ ਔ ਦੋਨੋ ਚੀਜਾ ਕਾਂਟਕੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਕੂਟ ਡਾਰੀ, ਸੋਟੇ ਸੇ ਮਾਰੀ॥ ਔ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਿਆ ਈਹਾਂ ਸੇ ਭਾਗ ਹੇ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਬੈਰਨ ਤ੍ਰਿਗੁਨੀ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਪਿਆਰੀ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਵਤ ਜਬ ਐਸੀ ਦਸ਼ਾ ਕਰਾ ਕਰ ਲਛਮੀ ਬਿਸ੍ਨ ਕੇ ਪਾਸ ਪੌਂਹਚੀ॥ ਤਬ ਬਿਸ੍ਨ ਨੇ ਕਹਿਆ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀਯੋਂ ਕੇ ਪਾਸ ਫੇਰ ਕਬੀ ਮਤ ਜਾਨਾ॥੪॥੪

॥ ਚੌਥੀ ਬਯਾਖਯਾ॥ ਅਭੇਦ ਗਯਾਨ ਕੇ ਫਲ ਸੰਸਾਰ ਬੰਧ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਉਪਾਯ ਪੂਛਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਸਤ ਸੰਗ ਕਹਿਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਲਛਨ ਕਹੇ॥ ਇਕਤੁ ਇਤਿ, ਇਕਤੁ ਪਤਰ ਭਰਿ, ਏਕ ਚਿਤ ਰੂਪੀ ਪਾਤ੍ਰ ਮੇ ਪੂਰਣ ਕਰਕੇ ਉਰ, ਬਡੇ ਸਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਜਿਨਹੁਨੇ ਤਿਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਕਟ, ਕਾਟ ਦੀਏ ਹੈਂ ਕੁਰ, ਕੂਰ ਭਾਵ ਵਿਖਿਯੋਂ ਕੇ ਕੂੜੇ ਸੰਕਲਪ ਕਟ, ਕਟੂ ਜਾਣਕੇ ਪੁਨਾ ਇਕਤੁ ਪਤਰ ਭਰਿ ਪਾਨੀ, ਉਸੀ ਚਿਤ ਰੂਪੀ ਪਾਤ੍ਰ ਮੈਂ ਪੂਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂਕੋ ਸਾਂਤ ਕਰਣੇ ਵਾਲਾ "ਰਾਮ ਉਦਕ ਤਨ ਜਲਤ ਬੁਝਾਇਆ" ਵਾਕਯ ਮੇ ਕਹਿਆ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਜਲ ਐਸੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਆਸਿ ਪਾਸਿ, ਆਸਾਸੇ ਪਾਸੇ ਕਿਨਾਰੇ ਭਏ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਜਿਨ

ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਬਿਤਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਰਹੀ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ਪੰਚ ਜੋਗੀਆ ਬੈਠੇ, ਸਰਬ ਕੇ ਬਿਸਤਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜੋੜ ਕਰ ਬੈਠੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਸਰਬ ਦਾ ਸ੍ਵਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਸਮਾਧਿ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬੀਚ ਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪ ਪਟਲ ਨ, ਨਹੀ ਕਟ, ਕਾਟਨੇਸੇ ਦੇਰਾਨੀ, ਦੇਰ ਲਿਆਵੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਸਰਬਤ੍ਰ ਅਛੇਦ ਰੂਪ ਆਤਮ ਸਤਾ ਕਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਸੀਘ੍ਰ ਕਾਟ ਦੇਵੇਹੈ॥ ੧ ॥ ਤਾਕੇ ਨਿਸਚੇ ਕਾ ਫਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਆਤਮ ਸਤਾਕੀ ਬਯਾਪਕਤਾ ਕਹੇ ਨਕਟੀ ਇਤਿ, ਨਕਟੀਕੋ, ਕਾਹੂੰ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਸੇ ਨਾ ਛੇਦਨ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਆਤਮ ਸਤਾਕੋ ਠਨਗਨੁ, ਚਮਤਕਾਰ ਬਾਡਾ, ਬਡਾਹੈ ਭੂ, ਕਾਰਜ ਕਾਰਨ ਦੋਨੋ ਉਪਾਧੀਯੋਂ ਮੇ॥ ਜਿਸਕਾ ਐਸਾ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਜਾਨਕੇ ਅਨੰਤ ਜਨੋਮੇ॥ ਕਾਹੂ ਬਿਬੇਕੀ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਹੀ ਚਿਤਸੇ ਕਾਟੀ, ਨਿਵਿਰਤ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਤੂ ਤੂੰਤਾ ਔ ਮਮਤਾ॥ ਭਾਵ ਜਿਨੋਨੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਆਤਮਸਤਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਅਹੰਤਾ ਮਮਤਾ ਤਯਾਗੀਹੈ ਐਸੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਬਿਧੀ ਨਿਖੇਧਸੇ ਜਿਨੋ ਨੇ ਅਦ੍ਵਤੀ ਆਤਮਾ ਜਾਨਿਆ ਐਸੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਗਲ ਇਤਿ, "ਬਣ ਤ੍ਰਿਣ ਪਰਬਤ ਹੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ" ਇਤਯਾਦਿ ਬਚਨੋਂਸੇ ਸਗਲ ਮਾਹ, ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਯ ਮੇ ਜਿਨੋਨੇ ਨਕਟੀ ਕਾ ਵਾਸਾ, ਨਾ ਕਟੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਆਤਮਸਤਾ ਕਾ ਨਿਵਾਸ ਜਾਨਿਆ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਤਾਹੀਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪ ਜਾਨਿਆ ਹੈ॥ਪੁਨਾ"ਇਹ ਜਗ ਧੂਏ ਕਾ ਪਹਾਰ"ਇਤਯਾਦਿ ਬਚਨੋਸੇ ਜਿਨੋਨੇ ਸਗਲ ਮਾਰਿ ਅਉ ਹੇਰੀ, ਨਿਖਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰਕੇ ਵਹੀ ਆਤਮਸਤਾ ਦੇਖੀ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਬਿਧਿ ਨਿਖੇਧ ਦ੍ਵਾਰਾ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦਰਸੀ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇਹੈ ਸਗਲਿਆ ਕੀ, ਨਿਖਲ ਬਰਣਆਸ੍ਰਮ ਆਦਿਕੋਂ ਕੀਜੋ ਹਉ,ਅਹੰਤਾਹੈ॥ਤਿਸਮੇ ਬਹਿਨ, ਬਹਿਤੇ ਨਹੀ ॥ ਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਭਾਨ ਜੀ,ਭਾਨ ਦੀਆਹੈ॥ ਅਰਥਾਤ ਤੋੜ ਦੀਆ ਹੈ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ॥ ਇਸਤੇ ਅਹੰਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਨਹੀ ਬਹਿਤੇ ਐਸੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਨ ਹਿ, ਜਿਨ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਐਸੇ ਬਰੀ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਲਖਯਣ ਹੈਂ॥ ਤਿਸਚੇਰੀ, ਤਿਨ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਦਾਸੀ ਕਰੀਯੇ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀਕੋ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈ ਹਮ ਤਮਾਮ ਜੀਵੋ ਕੇਰੋ, ਭਾਂਈ ਭਾਰਤਾ, ਪੂਰਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ਅਰਥਾਤ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਦੇਕਰ ਕਾਹੂ ਬਾਤ ਕੀ ਨਯੂਨਤਾ ਨਹੀ ਰਹਨੇ ਦੇਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਬਡੇ ਬਿਬੇਕੀ,ਮਹਾਨਗਯਾਨੀ ਹੈਪੁਨਾ ਆਪੇ,ਅਪਨੇਆਪਕੋ ਵਹੁ ਸੰਤ ਕਹਾਵੈ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਹਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਓਹ, ਵਹੁ ਤਤ੍ਵ ਬੇਤਾ ਸੰਤ ਹਮਾਰੇ ਮਾਥੈ ਕਾਇਮੁ, ਹਮਾਰੇ ਭੀ ਸਿਰਪੈ ਗੁਰੂ ਰੂਪਸੇਂ ਵਿਦਯਮਾਨ ਹੈ ਯਾਹੀਤੇ ਅਉਰ ਹਮਾਰੇ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਅਬਿਬੇਕੀਜੀਵ ਮਿਤ੍ਰਭਾਈ

ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਹਮਾਰੇ ਸਮੀਪ ਨਹੀ ਆਸਕੇ ॥ ੩ ॥ (ਪ੍ਰਸਨ) ਜਿਨਕੇ ਆਪਨੇ ਪੂਰਬ ਲਖਸ਼ਨ ਕਹੇ ਤਿਨ ਸੰਤੋਨੇ ਅਦ੍ਵੈਤ ਵਸਤਕੇ ਗ੍ਯਾਨ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਕੌਨ ਸਾਧਨ ਕੀਏਥੇ ਯਹ ਸੁਨ ਸਾਧਨ ਬਤਾਵੇ॥ਨਾਕਹੁ ਇਤਿ ਨਾਕਸੇ ਉਨਹੁਨੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਸੁਗੰਧੀ ਕਾ ਸੂੰਘਨਾ ਦੂਰ ਕੀਆਹੈ॥ਕਾਨਹੁਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਗੀਤਰਾਗਾਦਿਕੋਂਕਾ ਸੁਣਨਾ ਛੋਡ ਦੀਆ ਹੈ॥ਏਵੰ ਔਰ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕੇ ਵਿਖਯ ਛੋਡ ਦੀਏ ਹੈਂ ਤਥਾ ਮਨ ਕਾ ਨਿਰੋਧ ਕਰ ਮਨਕੇ ਵਿਖਯ ਛੋਡ ਦੀਏ ਹੈਂ॥ਯਾਤੇ ਮਨਸੇ ਭੀ ਮਾਯਕ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਕੂਟ, ਸਮੁਦਾਯ ਵਸਤੁ ਕਾਟ ਡਾਰੀ ਹੈ॥ਯਾਹੀਤੇ ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਖਯ ਐਸੇ ਹੈਂ ਤਿਸ ਮਾਯਾਕੋ ਪਰਮ ਵੈਰਨ ਜਾਨਕੇ ਸੰਤ ਤਜਾਗੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਕੇ ਕਾਰਜ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈ ॥ ਉਸ ਮਾਯਾਕੋ ਸੰਤ ਪਰਮ ਵੈਰਨ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਔ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀਕੇ ਜੀਵ ਮਾਯਾਕੋ ਨਾਨਾ ਭੋਗ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਜਾਨਕੇ ਪਰਮ ਪਿਆਰੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਇਸਕੋ ਵੈਰਨ ਜਾਨੇ ਹੈ ਤਿਨ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਖਸ਼ਣੋ ਵਾਲੇ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸੰਗ ਕਰੇ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਆਸਾ ॥ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਤਪੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਹੁ ਤੀਰਥ ਭ੍ਰਮਨਾ ॥ ਲੁੰਜਿਤ ਮੁੰਜਿਤ ਮੋਨਿ ਜਟਾ ਧਰ ਅੰਤਿ ਤਊ ਮਰਨਾ ॥ ੧ ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੇਵੀਅਲੇ ਰਾਮਨਾ ॥ ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹਿਤੁ ਜਾਕੈ ਕਹਾ ਕਰੈ ਜਮਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਜੋਤਿਕ ਜਾਨਹਿ ਬਹੁ ਬਹੁ ਬਿਆ ਕਰਨਾ ॥ ਤੰਤ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭ ਅਉਖਧ ਜਾਨਹਿ ਅੰਤਿ ਤਊ ਮਰਨਾ ॥ ੨ ॥ ਰਾਜ ਭੋਗ ਅਰੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਰਮਨਾ ॥ ਪਾਨ ਕਪੂਰ ਸੁਬਾਸਕ ਚੰਦਨ ਅੰਤਿ ਤਊ ਮਰਨਾ ॥ ੩ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਭ ਖੋਜੇ ਕਹੂ ਨ ਊਬਰਨਾ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਉ ਰਾਮਹਿ ਜੰਪਉ ਮੇਟਿ ਜਨਮ ਮਰਨਾ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਖਸ਼ਣੋਂ ਵਾਲੇ ਭਗਤ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਂ ਬਿਨਾ ਔਰ ਸਭ ਸਾਧਨੋਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਨਮ ਮਰਨ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਵੈਸੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰੋ ॥ ਇਸ ਭਾਵ ਸੇ ਕਹੇ ਜੋਗੀ ਇਤਿ ਜੋਗੀ,

ਅਸ੍ਹਾਂਗ ਜੋਗ ਕੇ ਸਾਧਨੇ ਵਾਲੇ ਜਤੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਜ ਧਾਰੀ ਤਪੀ, ਧੂਣੀ ਤਪਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਭੇਖ ਮਾਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰ ਕਰਮ ਤਜਾਗੀ ਬਹੁ ਤੀਰਥ ਭ੍ਰਮਨਾ, ਚਾਰ ਧਾਮ ਫਿਰਨੇ ਵਾਲੇ ਲੁੰਜਿਤ, ਮੋਚਨੇ ਸੇ ਸਿਰਕੋ ਰੋਮ ਲੁਣਨ ਵਾਲੇ ਸਰੇਵੜੇ ਮੁੰਜਤ, ਮੂੰਜਕੀ ਤੜਾਗੀ ਵਾਲੇ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਵਾ ਮੁੰਜਿਤ ਕਾ ਮੂਲ ਮੁੰਡਿਤ ਮਾਂਜ ਕੇ ਸਿਰ ਮੁੰਡਾਵਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਆਪ ਕੋ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਰਯ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ । ਮੋਨਿ, ਚੁਪ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਜਟਾ ਧਰ, ਜਟਾ ਧਾਰੀ ਇਨ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭਨੋਂ ਨੇ ਜੋਗਾਦਿ ਉਪਾਯ ਕੀਯੇ ॥ ਤਉ ਭੀ ਅੰਤ ਕੋ ਇਨ ਸਾਧਨੋਂ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਮਰਨਾ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਰਾਮ ਕੋ ਸੇਵੋ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤਾਂਤੇ ਇਤਿ ਤਾਂਤੇ, ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭ ਸਾਧਨੋਂ ਕੋ ਮਰਨ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੋਨੇ ਤੇ ॥ਹੇਮੁਕਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਸੇਵੀਅਲੇ, ਸੇਵੋ ਭਾਵ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੋ ॥ ਰਾਮਨਾ, ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪੁਰਖ ਕੀ ਔ ਤਿਸਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਕਾਹਿ ਤੇ ਰਸਨਾ, ਜਿਹਬਾ ਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹਿਤੁ, ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ॥ ਜਾਕੈ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ॥ ਤਿਸਕੋ ਜਹ ਸਾਧੂ ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਨ ਇਤਯਾਦਿ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਕਿਆ ਕਰ ਸਕੇ ਹੈ ਜਮ ਇਸ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਭਾਵ ਜਮ ਦੂਤ ਉਨ ਕਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ।ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਤਤ ਚਿੰਤਨ ਤਤ ਕਥਨਾਦਿ ਅਭਯਾਸ ਰੂਪ ਉਪਾਸਨਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਇਸ ਉਪਾਸਨਾ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਆਨ ਸਾਧਨ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਹੀ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਆਗਮ ਇਤਿ ਬਹੁਪਦਕਾ ਸਭ ਸਾਥ ਮੇਲ ਕਰ ਬਹੁਤ ਆਗਮ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਜਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ਪੁਨਾ ਬਹੁਤ ਚਾਰੋਂ ਵਾ ਆਠੋਂ ਵੇਦ ਜਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤਥਾ ਜਾਤਕ ਤਾਜਕ ਪ੍ਰਸ੍ਨ ਗਣਿਤ ਐਸੇ ਬਹੁਤ ਜੋਤਸ ਜਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਬਹੁ ਬਿਆ ਕਰਨਾ, ਨੌ ਬਯਾਕਰਣ ਭੀ ਜਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਭਾਵ ਇਨ ਸਰਬ ਕਾ ਬਕਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤਥਾ ਤੰਤ੍ਰ, ਮੋਹਨ ਮਾਰਨ ਬਸੀ ਕਰਨ ਉਚਾਟਨ ਹੇਤ ਔਖਧੀਆਂ ਕਾ ਮੇਲ ਕਰਨ ਰੂਪ ਤੰਤ੍ਰ ਜਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਇਤਯਾਦਿ ਕਾਰਯੋਂ ਹੇਤ ਦੇਵਤਾ ਸਿਧੀ ਕੇ ਪਾਠ ਅਖਰੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਰੂਪ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰ ਨਾਨਾ ਰੋਗੋਂ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸਭ ਅਉਖਧ ਜਾਨਹਿ, ਨਿਖਲ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤੌ ਭੀ ਇਸ ਉਪਾਸਨਾ ਦ੍ਵਾਰਾ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਹੁਏ ਬਿਨਾ ਮ੍ਰਿਤੁ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੋ ਪਾਵੇਗਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹੈ ਔਤਿ ਤਉ ਮਰਨਾ, ਅੰਤ ਕੋ ਤੌਭੀ ਮਰਨ ਜਨਮ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ,॥ ੨ ॥ ਪੂਰਬ ਹਠ ਯੋਗਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਔ ਨਾਨਾ ਬਿਦਯਾ ਕੀ

ਚਤੁਰਾਈ ਕਾ ਪੀਛੇ ਨਿਖੇਧ ਕਰ ਅਬ ਉਨ ਪ੍ਰਕਾਰੋਂ ਸੇ ਮਿਲਨੇ ਯੋਗ ਭੋਗੋਂ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰੇ ॥ ਰਾਜ ਇਤਿ ਰਾਜ ਭੋਗ, ਨਾਨਾ ਦੇਸ ਕੋਸ ਸੈਨਾ ਦੁਰਗਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪਤਿ ਪਨੇ ਕਾ ਸੁਖ ਔ ਪਤਿਪਨ ਕੇ ਚਿੰਨ ਛਤ੍ਰ ਔ ਸਿੰਘਾਸਨ ਔ ਪਦਮਨੀ ਆਦਿਕ ਅਨੇਕ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਮੇ ਰਮਣ ਕਰਨਾ ॥ ਔ ਮੁਖ ਮੇ ਸੁਗੰਧੀ ਪ੍ਰਸ੍ਰੀ ਹੇਤ ਪਾਨ ਔ ਭੀਮਸੈਨੀ ਕਪੂਰ ਖਾਣੇ ਅਰ ਸਰੀਰ ਸੁਗੰਧੀ ਹੇਤ ਸੁਬਾਸਕ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਬਾਸਨਾਵਾਲਾ ਚੰਦਨ ਲਗਾਵਨਾ ॥ ਅਰ ਅਤਰ ਲਗਾਵਨਾ ਤੋ ਭੀ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਅੰਤ ਕੋ ਪੁਰਖ ਕੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ੩॥ ਮੁਕਤੀ ਕੇਵਲ ਭਕਤੀ ਸੇ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਯਹ ਨਿਖਲ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਵੇਦ ਇਤਿ ਵੇਦ ਚਾਰ ਪੁਰਾਣ ਅਠਾਰਾਂ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਸਤਾਈ ਯਹ ਸਭ ਖੋਜੇ, ਵੀਚਾਰੇ ਹੈ ਸ੍ਰਬ ਯੇਹੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਕਿ ਕਹੂ ਨ ਊਬਰਨਾ, ਪੂਰਬੋਕ੍ਤ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਭੀ ਕਾਲ ਸੇ ਉਬਰਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਉਬਰਨਾ ਭਕਤੀ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਾਤੇ ਵੁਹ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਹੇ ਅਧਕਾਰੀ, ਇਉ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਰਬ ਸਾਧਨਾ ਕੋ ਤਿਆਗਕੇ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਹੇਤ ਕੇਵਲ ਰਾਮਹਿ ਜੰਪਉ, ਸਰਬ ਮੈ ਰਮਣ ਸੀਲ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪੋ ਜਿਸਕੇ ਜਪ ਸੇ ਤੁਮਾਰਾ ਮੇਟਿ, ਮਿਟ ਜਾਏਗਾ ਜਨਮ ਮਰਨਾ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਔਰ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਜਨਮ ਮਰਨਾਦਿ ਦੁਖੋਂ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਸਹਿਤ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੂਪ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਕੇਵਲ ਉਪਾਸਨਾ ਦ੍ਵਾਰਾ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਆਨ ਸਾਧਨੋਂ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕੇ ਭਗਤੀ ਕਰੇ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਫੀਲੁ ਰਬਾਬੀ ਬਲਦੁ ਪਖਾਵਜ ਕਊਆ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਹਿਰਿ ਚੋਲਨਾ ਗਦਹਾ ਨਾਚੈ ਭੈਸਾ ਭਗਤਿ ਕਰਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕਕਰੀਆ ਬਰੇ ਪਕਾਏ ॥ ਕਿਨੈ ਬੂਝਨਹਾਰੇ ਖਾਏ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬੈਠਿ ਸਿੰਘੁ ਘਰਿ ਪਾਨ ਲਗਾਵੈ ਘੀਸ ਗਲਉਰੇ ਲਿਆਵੈ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮੁਸਰੀ ਮੰਗਲੁ ਗਾਵਹਿ ਕਛੂਆ ਸੰਖ ਬਜਾਵੈ॥੨॥ਬੰਸ ਕੋ ਪੂਤੁ ਬਿਆਹਨ ਚਲਿਆ ਸੁਇਨੇ ਮੰਡਪ ਛਾਏ ॥ ਰੂਪ ਕੰਨਿਆ ਸੁੰਦਰ ਬੇਧੀ ਸਸੈ

ਸਿੰਘ ਗੁਨ ਗਾਏ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ ਚੀਟੀ ਪਰਬਤੁ ਖਾਇਆ ॥ ਕਛੂਆ ਕਹੈ ਅੰਗਾਰ ਭਿਲੋਰਉ ਲੂਕੀ ਸਬਦ ਸੁਨਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਜਨਮਾਦਿ ਸੰਸਾਰ ਮੇਟਨ ਹੇਤ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਕਹਤਾ ਸੋ ਮੇਟਨੇ ਯੋਗਜ ਜਨਮਾਦਿ ਸੰਸਾਰ ਜਿਗਜਾਸੂਓਂ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਮੇ ਅਨਿਰਬਚਨੀਯ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸਿਪੀਮੇ ਰੁਪਾ ਰਸੀਮੇ ਸਰਪ ਬਿੱਦ੍ਵਾਨੋਕੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਮੇ ਬਾਸਿਸ੍ਰ ਪੁਰਾਣ ਮੈ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੈ ਅਤਯੰਤ ਅਸਤਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਫੀਲਕਾ ਰਬਾਬੀ ਹੋਨਾ ਬਲਦਕਾ ਪਖਾਵਜੀ ਹੋਨਾ ਅਸਤਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਫੀਲ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਫੀਲ ਹਸਤੀ ਰਬਾਬ ਬਜਾਵੈਹੈ ਔ ਬੈਲ ਪਖਾਵਜ, ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਵੈਹੈ ॥ ਅਰ ਕਊਆ, ਕਾਗ ਤਾਲ, ਕੈਂਸੀ ਮਦੀਰੇ ਬਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਔਰ ਗਲਮੈ ਬਡਾ ਜਾਮਾ ਪਹਰਕੇ ਗਧਾ ਨਿਰਤ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਭੈਂਸਾ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਹੈ ਭਾਵ ਬਿਸਨ ਪਦੇ ਗਾਵੈਹੈ॥ ੧ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਹਲਵਾਈਨੇ ਕਕਰੀਆ, ਅੱਕਕੇ ਫਲੋਂਕੇ ਬਰੇ, ਬੜੇ ਭਾਵ ਪਕੌੜੇ ਪਕਾਏ ॥ ਵੁਹ ਪਕੌੜੇ ਕਿਸੇ ਬੂਝਨ ਹਾਰੇ, ਬਡੀ ਸਮਝ ਵਾਲੇ ਪੰਡਿਤ ਪੁਰਖਨੇ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹਤਾ ਹੇਤ ਖਾਏ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਣੇ ਘਰਿ, ਪਰਬਤ ਕੀ ਕੰਦਰਾ ਵਾ ਬਨਕੀ ਗਲੀਮੇ ਬੈਠ ਕਰ ਸਿੰਘ ਵੇਚਨੇ ਹੇਤ ਪਾਂਨ ਲਗਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਖਾਣੇ ਹੇਤ ਘੀਸ ਜਿਸਕਾ ਨਾਮ ਪੂਰਬ ਮੇ ਘੂਸ ਹੈ ਵੁਹ ਗਲ ਉਰੇ, ਪਾਨੋ ਕੇ ਬੀੜੇ ਖਰੀਦਕੇ ਲਜਾਵੈਹੈ ॥ ਅਰ ਘਰਿ ਘਰਿ, ਗ੍ਰਹ ਗ੍ਰਹ ਵਿਖੇ ਜੋ ਮੁਸ ਰੀ, ਮੂਸੀ ਰਹਿਤੀਹੈ ॥ ਵੁਹ ਅਨੰਦਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਕਛੂਆ, ਕਛਪ ਜੋ ਮਨੁਖ ਕੋ ਦੇਖਕਰ ਅਪਨਾ ਮੁਖ ਬਾਹਰ ਨਹੀ ਨਿਕਾਸੇ॥ ਵੁਹ ਸੰਖਧੁਨੀ ਕਰੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਬੰਸਕੋ ਪੂਤੁ, ਬਾਝ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਕਬੀ ਜਨਮਜਾਹੀ ਨਹੀਂ ਵੁਹ ਬਿਦੇਸ ਮੇ ਅਪਨਾ ਬਿਵਾਹ ਕਰਨੇ ਚਲਿਆ ॥ ਜਿਸਕੇ ਬਿਵਾਹਕੇ ਜਨੇਤੀਓਂ ਨੇ ਰਸਤੇ ਮੈਂ ਸੁਇਨੇ, ਸੂਨੇ ਭਾਵ ਜਹਾਂ ਕਛ ਟਿਕਨਹੀ ਸਕੇ ਤਹਾਂ ਖਾਲੀ ਆਕਾਸਮੈ ਮੰਡਪ, ਬੜੇ ਬਨਾਇਕੇ ਵੁਹ ਤੰਬੂ ਕਨਾਤਾ ਕਰ ਛਾਏਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਕੰਨਿਆ ਬੰਧੀ ਯਹ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਕੰਨਜਾ ਤਿਸ ਬੰਧਜਾਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੇ ਬੰਧੀ, ਬਿਵਾਹੀ ਜਿਸਕੇ ਬਿਵਾਹ ਮੇ ਸਸੇ ਔ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਭਾਟ ਮਰਾਸੀਯੋਂ ਕੀ ਜਗਾ ਗੋਤ੍ਰ ਕਾ ਉਚਾਰ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਗੁਨ ਕਥਨ ਕੀਯੇ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਸੁਨੋਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਕੀੜੀ ਨੇ ਆਪਨੀ ਭੂਖ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਚੋਗੇ ਕੀ ਜਗਾ ਪਰਬਤ ਖਾਇ

ਲੀਆ ॥ ਅਰ ਸਰਬਦਾ ਜਲਮੇ ਬਸਨੇ ਵਾਲਾ ਜਿਸਕੋ ਕਬੀ ਅਗਨੀਕੇ ਸਮੀ-
ਪਤਾ ਕੀ ਲੋੜ ਨਹੀ ਹੂਈ ॥ ਵੁਹ ਕਛਪ ਕਹਤਾਹੈ ॥ ਮੈ ਸੇਕਨੇ ਹੇਤ ਅੰਗਾਰ ਭੀ
ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ ॥ ਅਰ ਲੂਕੀ ਜੋ ਅਤਜੰਤ ਬਰੀਕ ਜੀਵ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਅਵਾਜ ਕਾਨ ਕੇ
ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਬੋਲਨੇਸੇਭੀ ਨਹੀ ਸੁਨਾਈਪੜਤੀ ਪੰਜਾਬਮੈ ਜਿਸਕਾ ਨਾਮ ਕੁਤੜੀ ਹੈ
॥ ਤਿਸਨੇ ਬਡਾ ਊਚਾ ਸਬਦ ਸੁਨਾਇਆ ॥ ਸਬਦ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾ ਭਾਵ ਯਹ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ
ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਭ ਵਾਰਤਾ ਅਸਤਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਬਿੱਦ੍ਵਾਨੋਕੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਮੇ ਜਨਮਾਦਿ ਸੰਸਾਰ
ਅਤਜੰਤ ਅਸਤ ਹੈ ॥ ਜਿਗਜਾਸੂ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਭਜਨ ਸੇ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ
ਦ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜਾਨਕਰ ਭਜਨ ਆਵੱਸ ਕਰੇ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥

ਦੂਸਰੀ ਬਜਾਖਜਾ ॥ ਅਥਵਾ ॥ ਬੂਢਾ ਬੈਲ ਕੰਬਲ ਓਢ ਖੜਾਵਾਂ ਪਹਰ ਦ੍ਵਾਰ ਮੇ
ਥਿਤ ਹੋਕਰ ਭਦ੍ਰ ਗੀਤ ਗਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸਨੂੰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਪੂਛ
ਤੀ ਹੈ ॥ ਹੇ ਰਾਜਨ ਲਵਣ ਕੀ ਖਾਣ ਮੈ ਲਸਨ ਕਾ ਕਿਆ ਦਾਮ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਇਸ
ਬਸਿਸ੍ਰ ਕੀ ਟੀਕਾ ਕੇ ਬਚਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਗ੍ਯਾਨ ਹੋਤੇ ਅਰਥ ਸੇ ਔਰ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ
ਗੰਭੀਰ ਭਾਵ ਸੇ ਬੋਲੇ ਇਸ ਸਬਦ ਕਾ ਭੀ ਅਰਥ ਔਰ ਹੈ ਔ ਬਸਿਸ੍ਰ ਕੀ ਟੀਕਾ
ਕੇ ਬਚਨ ਕਾ ਨਿਰਬਾਣ ਪ੍ਰਕਰਣ ਕੇ ਸੈਂਤੀਸਵੇ ਅਧਜਾਯ ਕੀ ਟੀਕਾਮੈ ਟੀਕਾ ਕਾਰ
ਨੇ ਅਰਥ ਐਸੇ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਕੰਬਲ ਸਮ ਜੀਵ ਕੋ ਆਵਰਣ ਕਰਣੇ ਸੈ ਕਾਰਣ ਦੇਹ
ਕੰਬਲ ਹੈ ॥ ਖੜਾਵਾਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਲਿੰਗ ਦੇਹ ਕੋ ਪਹਿਰ ਕੇ ਜੀਵ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਮੇ
ਬਿਚਰੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇਹ ਖੜਾਂਵ ਹੈ ਕ੍ਰਮ ਸੇ ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਦੇਹਕੋ ਓਢ ਪਹਿਰਕੇ
ਜੀਵ ਰੂਪ ਬੂਢਾ ਬੈਲ ਬਹਿਰ ਮੁਖ ਹੂਆ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਚਖੁਰਾਦਿ ਦ੍ਵਾਰਿ
ਯੋ ਮੇਂ ਥਿਤ ਹੋਕਰ ਇਸਤਰੀ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਭਦ੍ਰ ਆਨੰਦ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵੇ
ਹੈ ॥ ਬਹਿਰ ਮੁਖ ਹੋਨੇ ਕਰ ਥੋੜੀ ਸੀ ਭੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਨਹੀ ਕਰੇ
॥ ਤਿਸ ਐਸੇ ਬਹਿਰ ਮੁਖ ਜੀਵ ਨੂੰ ਦੇਖਕਰ ਤਾਕੋ ਜੀਵ ਈਸਕਾ ਅਭੇਦ ਗਜਾਨ ਰੂਪ
ਅਪਨਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਨੇ ਕੀ ਇਛਾਵਾਲੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋ ਵੇਦ ਤਾਕੀ ਸ੍ਰੁਤੀ ਪੂਛਤੀ ਹੈ॥ਹੇ
ਰਾਜਨ ਸ੍ਵਯੰਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਸੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ॥ਪੁਨਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸਸੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਗਤਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਤਮ ਜਿਸ ਮੇ ਸੰਪੂਰਣ ਅਵਿਦਜਾ ਕਾਮ ਕਰਮ ਰੂਪ ਬੀਜੋਂ ਕੇ ਅੰਕੁਰ
ਨਹੀ ਜਮ ਸਕੇ ॥ ਐਸਾ ਲਵਣ ਕੀ ਖਾਣ ਵਤ ਜੋ ਤੇਰਾ ਸੁਧ ਅਸੰਗ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ॥
ਤਿਸ ਮੇ ਅਤਜੰਤ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਲਸਣ ਵਸਤੂ ਕੇ ਤੁਲਜ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਭੋਗੋਂ ਕੇ
ਦਮਕਾ ਭਾਵ ਮੋਲਕਾ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਅਸੰਗ ਮੇਂ ਭੋਗੋਂ ਕਾ ਸੰਬੰਧ

ਨਾ ਹੋਣੇ ਸੇ ਕੁਛ ਬਿਚਾਰ ਨਹੀ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੰਪੂਰਣ ਬਾਹਰ ਮੁਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਤੂੰ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਹੋਕਰ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਆਨੰਦਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਕਉਨ ਆਤਮਾਹੈ ਕੌਨ ਬ੍ਰਹਮਹੈ ਜਿਸਕੀ ਹਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇਂ ॥ ਐਸੇ ਸ੍ਰੁਤੀ ਸ੍ਵਯੰ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰੇਹੈ॥ ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ॥ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਅਨ ਮਿਲਤੇ ਭਾਨ ਹੋਤੇ ਔਰ ਥੇਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਬਚਨਕੇ ਮਿਲਤੇ ਅਰਥ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਇਸ ਸਬਦਕੇ ਅਰਥ ਲਿਖੇ ਹੈ ॥"ਮਨਤੋ ਮੈਗਲ ਹੋਰਹਿਓ" ਇਸ ਤੁਕਮੇ ਮਨ ਹਾਥੀ ਰੂਪ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਖਯੋਂਮੇ ਲਗ ਕਰ ਬੂਲ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇਤੇ ਹਾਥੀ ਤੁਲ ਹੋਰਹਾ ਜੋ ਮਨ ਵੁਹ ਭਕਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਤੇ ਰਬਾਬੀ ਸਰਬਦਾ ਪਰਮੇਸਰਕਾ ਜਸ ਕਹਨੇ ਵਾਲਾ ਭਯਾ ॥ ਅਰ ਜੋ ਮਹਾ ਜੜ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਆਲਸੀ ਚਿਤ ਰੂਪ ਬੈਲਥਾ॥ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਓਰ ਉਦਮ ਕਰਨ ਰੂਪ ਜੋੜੀਕੋ ਬਜਾਵਨੇ ਲਗਾ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਕ੍ਰੋਧਸੇ ਕਾਲਾ ਹੂਆ ਉਤਮੋਂਕੀ ਸੇਵਾ ਛੋਡ ਤਿਨਕਾ ਨਿਰਾਦ੍ਰ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਮਲ ਖਾਣੇ ਵਾਲਾ ਮਨ ਕਊਆ ਥਾ॥ ਸੋ ਉਤਮੋਂਕੀ ਸੇਵਾਮੇ ਪ੍ਰਬਿਤ ਹੋਣੇ ਰੂਪ ਤਾਲੋਂਕੋ ਬਜਾਵੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਆਗੇ ਕਾਮਸੇ ਵਿਲਜਪਨੇ ਵਾਲਾ ਚਿੱਤ ਨਾਚਤਾ ਥਾ॥ ਵਹੁ ਲੱਜਾ ਰੂਪ ਚੋਲਨਾ ਪਹਰਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਨਿਰਤ ਕਰੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਆਗੇ ਲੋਭ ਜੁਗਤ ਮਹਾ ਵਿਸਮਝ ॥ ਨਾ ਰੁਕਨੇ ਵਾਲਾ ਚਿਤ ਰੂਪ ਭੈਂਸਾਥਾ॥ ਸੋ ਅਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਭੈ ਸਹਤ ਭਕਤੀ ਕਰੇਹੈ॥ ੧॥ ਜਬ ਭੈ ਸਹਤ ਭਕਤੀ ਕਰਤਾ ਦੇਖਾ ਤਬ ਰਾਜਾ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਨੇ ਪਹਲੇ ਜੋ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਕੌੜੇ ਰਸ ਸੇ ਆਕਕੀ ਕਕੜੀ ਤੁਲ ਕੌੜਾ ਜੀਵ ਥਾ ਸੋ ਅਬ ਆਬਰੇ ਨਾਮ ਮਿੱਠੇ ਰਸ ਵਾਲੇ ਆਂਬ ਵਤ ਦੈਵ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਮਿੱਠੇ ਰਸ ਵਾਲਾ ਪਕਾਇਏ, ਪੱਕਾ ਕੀਆ॥ ਤਿਨ ਮਿਠੇ ਰਸ ਵਾਲਜੋਂਕੋ ਮਿਠੇ ਵਾਲੇਹੀ ਜਾਨੇਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਿਨੈ ਇਤਿ, "ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਜਾਨੈ"ਇਤਜਾਦਿ ਬਚਨੋਸੇਕਿਨੈ ਬੂਝ ਨ ਹਾਰੇ, ਕੋਟੋਂਮੇ ਕਾਹੂ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖ ਨੇ ਹੀ ਵਹੁ ਖਾਇਏ, ਤਿਨਕਾ ਸ੍ਵਾਦ ਲੀਆ॥ ਭਾਵ ਤਿਨਕਾ ਮਰਮ ਜਾਨਿਆ॥ ੧ ॥ ਵਿਚਾਰਸੇ ਪੂਰਬ ਜੋ ਸਿੰਘ ਤੁਲ ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲਾ ਅੰਤਾ ਕਰਨ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂਕੋ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤਾਥਾ ॥ ਸੋ ਅਬ ਸਾਤਕ ਹੰਕਾਰ ਜੁਤ ਹੂਯਾ॥ ਬਿਬੇਕਾਦਿ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਪਾਨੋਂਕੋ ਲਗਾਵੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਮਹਾਤਮਾਕੀ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਘੀਸ ਉਨ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਪਾਨਾਕੇ ਗਲਉਰੇ, ਬੀੜਜੋਂ ਕੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤੀਕੀ ਸਿਧੀ ਹੇਤ ਆਪਨੇ ਸਮੀਪ ਲਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਘਰਿ ਘਰਿ, ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਗੋਲਕੋਮੇ ਥਿਤ ਹੁਏ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਬਿਬੇਕੀਕੇ ਮੂਸਰੀ, ਸੰਪੂਰਨ

ਇੰਦ੍ਰੇ ਮੰਗਲ ਗਾਵੇ, ਆਨੰਦਕੋ ਗਾਯਨ ਕਰੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਦਮ ਸਾਧਨਸੇ ਸਾਧੇ ਹੁਏ ਸ ਭੀ ਇੰਦ੍ਰੇ ਆਨੰਦ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਥਾ ਕੰਨ ਹਰਿਜਸ ਸੁਨੇਹੈ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਜਗਤਕੋ ਹਰੀਕਾ ਰੂਪ ਦੇਖੇਹੈ ॥ ਜਿਹਵਾ ਹਰਿਜਸਕਹੇਹੈ ॥ ਪਾਂਉ ਸਤ ਸੰਗਮੇ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਹਾਥ ਟਹਲ ਕਰੇਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਜੋ ਕਬੀ ਸੁਭ ਸੰਗ ਓਰ ਆਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਹਟਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਣੇਸੇ ਕੱਛੂ ਕੇ ਤੁਲਜ ਸੰਕੋਚੀ ਚਿਤਥਾ ॥ ਸੋ ਅਬ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਮੰਗਲ ਸਮੈਮੇ ਨਿ ਸੰਗ ਤਿਸਕੇ ਜਸ ਰੂਪ ਸੰਖਕੋ ਬਜਾਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਪ੍ਰੇਮੇਸੁ ਰ ਭਕਤੀਸੇ ਪਹਲੇ ਜੋ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਸੁਭ ਬੰਸਤੇ ਹੀਨ ਜੀਵ ਥਾ ॥ ਸੋ ਸੁਭ ਗੁਣੋਤੇ ਬੰਸ, ਸ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਕੁਲਕਾ ਹੋਕਰ ਥੀਆ, ਜੋ ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ ਥਾ ਤਿਸਕੋ ਹਨ, ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਨਿਜ ਰੂਪਕੀ ਓਰ ਚਲਿਆ, ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤ ਹੂਆ ॥ ਐ ਚਲ ਕਰ ਸੁਇਨੇ, ਸੁੰਨ ਭਾਵ ਸਰਬ ਫੁਰਨਜੋਂਸੇ ਰਹਿਤ ਅਫੁਰ ਸਰੂਪਮੇ ਮੰਡਪ ਛਾਇ, ਤਿਸਨੇ ਅਭਜਾਸ ਰੂਪ ਛਪਰ ਪਾਯਾ ॥ ਐ ਪਾਯ ਕਰ ਤਿਸ ਅਭਜਾਸਸੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਜਾ ਰੂਪ ਕੰਨਿਆ ਬੇਧੀ, ਬਿਵਾਹੀ ਭਾਵ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੀ ॥ ਜਿਸਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੇਸੇ ਇਸ ਜੀਵ ਰੂਪਸਸੇਨੇ ਆਪਨੇਮੈ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਗੁਨੋਕੋ ਕਥਨ ਕੀਆ ॥ ਜੋ ਸਰਬੱਗ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਨਿਤ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਮੈਹੂੰ ॥੩॥ ਕਬੀਰਜੀ ਕਹੇਹੈਂ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰੋ ਹੇਸੰਤੋ ਜਬ ਕੀੜੀ ਤੁਲਜ ਅਤੀ ਸੂਖਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀਨੇ ਪਰਬਤੁ, ਸਦ੍ਰਿਸ ਵਿਸਤਾਰ ਵਾਲਾ ਅਗਜਾਨ ਔ ਤਿਸਕਾ ਕਾਰਯ ਸੰਸਾਰ ਖਾਇਆ, ਨਿਬ੍ਰਤ ਕੀਆ ॥ ਤਿਸਸਮੇ ਚੌਥੀ ਭੂਮੀ ਵਾਲਾ ਗਜਾਨੀ ਕਛੂਆ ਕਹੇ, ਕੁਛਕ ਮੁਖਸੇ ਭੀ ਅਪਨੇ ਗੁਰੋਂਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹੇ ਗੁਰੋਂ ਮੈ ਜੀਵ ਨ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਸਿਧੀ ਹੇਤ ਆਪਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਮਨੋ ਨਾਸ ਵਾਸਨਾ ਖੈ ਰੂਪ ਅੰਗਾਰ, ਨਿਰ ਧੂੰਮ ਅਗਨੀ ਕੋ ਭੀ ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ॥ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਆਸੀਰ ਬਾਦ ਕਰੋ ਜੋ ਮੁਝਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ਪੁਨਾਗੁਰੋਂਸੇ ਵੈਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਮਾਜਕੋ ਪਾਯਕੇ॥ਪੀਛੇਸੇ ਜਬ ਤਿਸ ਗਜਾਨ ਵਾਨਕੋ ਔਰ ਉਸਕੇ ਸੇਵਕ ਪੂਛੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਨਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ॥ਹੇ ਜਨੋਂ ਇਸ ਕੋਪੱਕਾ ਕਰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨਾ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਮੈਨੇ ਤੁਮ ਕੋ ਗੁਰੋ ਸੇ ਲੇਕਰ ਲੁਕੀ ਨਾਮ ਲੁਕਜਾ ਹੂਆ ਭਾਵ ਗੁਹਜ ਸੁਨਾਇਆਹੈ॥ ੪ ॥ ੬ ॥

ਤੀਸਰੀ ਬਜਾਖਜਾ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ॥ ਆਤਮ ਗਜਾਨਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਮੈਂ ਮੁਖ ਉਪਾਸਨਾ ਕੌ-ਨਸੀਹੈ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥ ਓਕਾਰਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਮੁਖਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਊ ਇਤਿ ਕਊ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਈਹਾ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਭੂਮੀ ਲੇਣੀ ਕਊ, ਅੰਤ੍ਰ ਮੁਖੀ ਬੁਧੀਮੈ ਆ, ਸਰਬ ਓਰ ਤਾਲ, ਤਾਰ ਭਾਵ ਪ੍ਰਣਵ ਰੂਪ ਮਹਾ ਮੰਤ੍ਰਕੋ ਬਜਾਵੇ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ

ਕੀਰਤਨ ਔ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ ॥ (ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ) ਐਸੇਓਂਕੇ ਕੀਰਤਨ ਚਿੰਤਨਸੇ ਕਯਾ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥ ਮਨਕਾ ਨਿਰੋਧ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਫੀਲਰ ਇਤਿ ਫੀਲਰ, ਫੈਲਯਾ ਹੂਆ ਜੋ ਮਨ ਬਹੁਤ ਪਦਾਰਥੋਂਕੀ ਬਾਸਨਾ ਕਰਤਾਥਾ ਸੋ ਥਾ, ਬਿਸੇਸ ਕਰਕੇ ਅਬੀ, ਕਯਾ ਇਸ ਕਾਲਮੇਂ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂਕੋ ਸਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਰੂਪ ਬਲਕੋ ਦ, ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਤਿਸਕਾ ਰੂਪਹੀ ਭਯਾ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਮਨ ਸੰਪੂਰਣ ਦ੍ਵੈਤ ਪਖੋਂਕੋ ਛੋਡਕੇ ਏਕ ਅਦ੍ਵੈਤ ਪਖਮੇਂ ਆ, ਸਰਬ ਓਰਤੇ ਬਜ, ਬਜਿਆ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯਾ ॥ ਭਾਵ ਤਤ ਪਰ ਭਯਾਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਅਭਯਾਸ ਕਰ ਭ੍ਰਿੰਗੀ ਕੀਟ ਵਤ ਮਨਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੋਨੇਸੇ ਅਗਾਮੀ ਦੇਹੋਂਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪਹਿਰ ਇਤਿ ਚੋਲ, ਚੋਲੇਕਾ ਨਾ, ਨਹੀਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਉਪਾਸਕ ਪੁਰਖ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਚੋਲੇ ਕੋ ਨਹੀ ਪਹਿਰੇ ਜਿਸਤੇ ਗਦ, ਜੋ ਜਨਮਾਦਿ ਦੁਖ ਤਿਨਕੇ ਹਾ, ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਸਾਖਯਾ ਤ ਕਾਰ ਤਿਸ ਉਪਾਸਕ ਕੋ ਹੂਆ (ਆਸੰਕਾ) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਚ ਕਰ ਬਿਖ ਅਚਤਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ਔ ਈਹਾਂ ਉਪਾਸਿਕ ਵੈਸੀ ਉਪਾਸਨਾਸੇ ਗਯਾਨਲੇ ਗਯਾਨੀ ਬਨ ਗਯਾਨ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਆਨੰਦਕੋ ਅਚ ਕਰਭੀ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿਕੋਂਕੇ ਸੁਖੋਕੋਂ ਅਚਤੇ ਦੇਖੀਯੇਹੈ ॥ ਸੋ ਕੈਸੇ ਸੰਭਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਨਿਖੇਧ ਕਰੇ ਨਾਚੈ ਇਤਿ ਗਯਾਨ ਵਾਨ ਪਰਮਾਨੰਦਕੇ ਲਾਭਕੋ ਪਾਯਕੇ ਅਪਨੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀਸੈ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸੁਖਕੋ ਨ, ਨਹੀ ਅਚੈ, ਪਾਨ ਕਰੇਂ ਜੋ ਪਰਾਰਬਧ ਸੇ ਪਾਨ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇਹੈ ਸੋ ਅਗਯਾਨੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੇਹੈ ਅਪਨੀਸੇ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ (ਆਸੰਕਾ) ਮਤ ਪਾਨ ਕਰੋ ਅਪਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਸੇ ਤੌਭੀ ਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮੈਂ ਮਗਨਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਤਾਦਿ ਇਛਾ ਸੈਂ ਰਹਿਤ ਹੋਨੇਤੇ ਸਿਖ ਬਨਾਵਨੇਕੀ ਇਛਾ ਸੇ ਭੀ ਰਹਿਤਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਸੇਵਕੋਂਕੋ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਉਪਦੇਸ ਨਹੀ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਔ ਉਪਦੇਸ ਲੀਏ ਬਿਨਾ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯਕੀ ਹਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਕਰ ਆਨ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿ ਬਯਵਹਾਰ ਵਤ ਉਪਦੇਸ ਭੀ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਭੈਸਾ ਇਤਿ ਸਾਕਾ ਅਰਥ ਸਹਿਤ ਹੈ ਯਾਤੇ ਭੈ ਸਹਿਤ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਰ ਅਧਿ ਕਾਰੀਯੋਂ ਸੇ ਭਗਤੀ ਕਰਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਸੰਪੂਰਣ ਚੰਦ ਸੂਰਯਾਦਿ ਜਿਸਕੇ ਡਰ ਮੇ ਹੈ ॥ ਤੇਰੇ ਕੋ ਭੀ ਉਸਕਾ ਭਯ ਅਵਸ ਰਖਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਾਵਨੀ ਰੂਪ ਭਗਤੀ ਕਰਾਵੇ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪ ਕੈਸੇਹੈ ਵੁਹ ਗਯਾਨੀ ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਰਾਜਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਔ ਰਾਮ, ਰਮਣ ਸੀਲ ਹੈਂ ਪੁਨਾਕ, ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਕਰੀ ਜਗਤ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈ ਵਾਮ ਦੇਵ ਵਤ ਆ,

ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਬਰੇ,ਬਡੇ ਅਰਥਾਤ ਬਿਭੂ ਰੂਪ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈਂ॥ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ) ਐਸੀ ਨਿਸਠਾ ਉਨਕੀ ਕੈਸੇ ਭਈ ਹੈ॥ਉਤ੍ਰ ਪਕਾਏ ਤਿਸ ਮਹਾਤਮਾ ਨੈ ਸੰਪੂਰਨ ਵਾਸਨਾਦਿ ਦੋਖ ਪਕਾਏ, ਪਚਾਏ ਭਾਵ ਨਿਵਿਰਤ ਕੀਏ ਹੈ ਇਸਤੇ ਉਨ ਕੋ ਐਸੀ ਨਿਸਠਾ ਭਈ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ, ਤਿਸ ਐਸੀ ਨਿਸਠਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂ ਕੇ ਬਚਨ ਕਿਨੈ ਬੂਝਨ ਹਾਰੇ, ਕਾਹੂੰ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਹੀ ਖਾਏ, ਖਾਧੇ ਭਾਵ ਧਾਰਣ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੧॥ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਵਹੁ ਗਜਾਨੀ ਹੈ ਬੈਠ, ਇਸਥਿਤ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਪਨੇ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਕਾਰ ਸੇ ਕਾਰਜ ਸਹਿਤ ਅਗਜਾਨ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਕੇ ਘਰਿ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਭਾਵ ਯਹ ਵਹੁ ਸਦਾ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਮੇਂ ਅਖੰਡ ਸਮਾਧਿ ਯੁਕਤ ਹੈਂ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਉਨਹੁਨੇ ਪਾਨ,ਪੀਏ ਅਰਥਾਤ ਨਿਵਿਰਤ ਕੀਏ ਹੈਂ ਲਗਾਵੈ, ਲਾਗੂ ਠਗ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਮਾਰਗ ਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਠਗਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਅਖੰਡ ਸਮਾਧੀ ਯੁਕਤ ਹੈ॥ ਔ ਇਸੀ ਸਮਾਧੀ ਯੁਕਤ ਹੂਏ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੋ ਐਸੇ ਮਿਥ੍ਯਾ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਘੀਸ ਨਾਮਾ ਜੀਵ ਗਲਉ, ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੋ ਆਕਾਸ ਸੇ ਪਕੜ ਕੇ ਅਪਨੇ ਬਚੋਂ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤ ਰੇ ਭਾਈ ਲਿਆਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਯਹ ਉਸ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਅਤਜੰਤ ਮਿਥਿਆ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤਿਨ ਵਿਦਵਾਨੋਂ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਮੇਂ ਨਾਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਪੰਚ ਅਤਜੰਤ ਅਸਤ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਕੈਸੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਹੈਂ ਤਿਨਕਾ ਨਿਸਚੇ ਸੁਨੋ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਵਾਸ ਹੇਤ ਘਰ, ਜੋ ਦੇਹਾਦਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਭੀ ਘਰ, ਵਹੁ ਆਪਕੋ ਸਮਝੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਵਾਮ ਦੇਵ ਨੇ ਕਹਜਾ ਹੈ ਮੈਂ ਹੀਂ ਮਨੂ ਔ ਮੈਂ ਹੀ ਸੂਰਜ ਹੂੰ ਐਸੀ ਵਹੁ ਗਜਾਨੀ ਮੁਸਰੀ, ਮੁਸਲ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਬਲਦੇਵ ਰੂਪ ਭੀ ਮੈਂ ਹੌਂ ਐਸੇ ਆਪਕੋ ਜਾਨੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਮੇਂ ਭੀ ਐਸਾ ਤਿਨਕਾ ਨਿਸਚਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸਭੀ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਤਿਸ ਗਜਾਨੀ ਕੇ ਮੰਗਲ, ਰੂਪ ਕੇ ਆਨੰਦ ਕੋ ਗਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਥਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋ ਪਾਸ ਗਜਾਨ ਵਾਨ ਆਪਹੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਮੰਗਲ, ਆਨੰਦ ਕੋ ਗਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਕਛੂਆ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮੰਡਲ ਕੇ ਕੱਛਨੇ ਵਾਲਾ ਵਾਮਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈਂ ਹੌਂ॥ ਵਾਮੰਦ੍ਰਾਲ ਕੇ ਉਠਾਨੇ ਵਾਲਾ ਕਛਪ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈਂ ਹੌਂ॥ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਪੰਚ ਜਨ ਸੰਖ ਕੋ ਬਜਾਵੇ ਥਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੋ ਮੈਂ ਹੌਂ॥ ਐਸੇ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ ਅਦ੍ਵਤੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਹਿ ਤਿਨ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪੁਨਾ ਭੀ ਬੀਆ, ਦ੍ਵੈਤ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕੋ ਬੰਸ ਕੋ ਪੂਤੁ, ਬੰਧਜਾ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨਕੇ ਭਾਵ ਅਤਜੰਤ ਅਸਤ ਜਾਨ ਗਜਾਨ ਸੇ ਨਿਖਲ ਦ੍ਵੈਤ ਕੋ ਹਨ, ਦੂਰ

ਕਰਕੇ ਚਲਿਆ, ਜੋਤੀ ਰੂਪਮੇਂ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਸੁਇਨੇ, ਸ੍ਵਰਨ ਧਾਤੂ ਵਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਮੇਂ ਮੰਡਪ ਛਾਏ, ਪੂਰਬ ਮੁਕਤ ਹੂਏ ਗਜਾਨੀ ਜਨੋਂ ਨੇ ਜਹਾਂ ਅਪਨੀ ਥਿਤੀ ਕਰੀਹੈ॥ ਤਹਾਂ ਯਹਿ ਬੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੂਆ ਬਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਲੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰੂਪ ਇਤਿ, ਰੂਪ, ਸਰੂਪ ਭੂਤਜੋ ਸੁੰਦਰ ਅਗਜਾਨ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਸਹਿਤ ਪਰ ਮਾਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪ ਮੁਕਤੀ ਕੰਨਿਆ ਸੋ ਗਜਾਨਵਾਨ ਨੇ ਪਾਈਹੈ॥(ਪ੍ਰਸ਼ਨ)ਐਸੀ ਮੁਕਤੀਕੇ ਪਾਵਨੇਮੇ ਗੁਰੋਂਨੇ ਉਨਕੋ ਉਪਾਯ ਕਿਆ ਦੀਆ॥ ਤਹਾ ਕਹੇ ਸਸੈ ਇਤਿ, ਸਸੈ, ਜੀਵਮੈ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਪੁਨਾ ਪਰਮਾਤਮਾਮੈ ਸਸੇ ਜੀਵਕੇ ਗੁਨ, ਸਤ ਸ ਰੂਪਤਾ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪਤਾ ਚਿਤ ਸਰੂਪਤਾ ਜਬ ਗੁਰੋਂਨੇ ਗਾਏ॥ਤਬੀ ਤਿਨਕੇ ਗਾਯਨ ਸੇ ਗਜਾਨਲੇ ਸਿਖਜਨੈ ਅਗਜਾਨ ਭਤ ਕਾਰਯਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਮੁਕਤੀ ਪਾਈ॥ ੩॥ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ)ਜਿਸ ਗਜਾਨ ਕੋ ਲੇ ਸਿਖਨੇ ਅਗਜਾਨ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰੀ ਵਹੁ ਗਜਾਨ ਅਲਪ ਕਾਲਕਾਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਥੋੜੇ ਬਲ ਵਾਲਾ ਜਾਨਕੇ ਤਿਸਕੋ ਚਿਰੰਕਾਲ ਕਾ ਬਲੀ ਅਗਜਾਨ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ॥ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹੇ-ਹੈ ਕਬੀਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਕਬੀ ਕੀੜੀ ਨੇ ਭੀ ਪਰਬਤ ਖਾਯਾਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੇ ਕਰ ਕਬੀ ਕੀੜੀਨੇ ਪਰਬਤ ਖਾਯਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਤੋ ਚਿਰੰਕਾਲਕਾ ਅਗਜਾਨ ਭੀ ਗਜਾਨਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇ॥ ਸੋ ਕੀੜੀਨੇ ਤੋ ਕਬੀ ਪਰਬਤ ਨਹੀ ਖਾਯਾ॥ ਯਾਤੇ ਅਗਜਾਨਭੀ ਗਜਾਨਕੋ ਦੂਰ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ॥ ਜੇ ਕਰ ਪੁਨਾਭੀ ਤੂ ਅਪਨੀ ਸਮਝ ਕੀ ਨਯੂਨਤਾਸੇ ਕਹੂਆ ਕਹੇ ਜੋ ਏਕ ਵਾਰ ਦੀਪਸੇ ਅੰਧੇਰਾਦੂਰ ਹੂਯਾਭੀ॥ਪੁਨਾ ਦੀਪਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾਲਮੇ ਜੈਸੇ ਮੰਦਰਮੇ ਅੰਧੇਰਾ ਆਵੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਏਕ ਵਾਰ ਗਜਾਨਸੈ ਅਗਜਾਨ ਨਾਸ ਹੂਯਾਭੀ ਜਬ ਮਰਣ ਮੂਰਛਾ ਕਾਲਮੇ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਰਹੇਗਾ॥ਫੇਰਭੀਅਗਜਾਨਆਇ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਯਾਤੇ ਤਾਕਾ ਅਭਾਵ ਰੂਪ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤਬ ਅੰਗ ਹੇ ਅੰਗ, ਪਿਆਰੇ ਅਰ, ਪੁਨਾਭੀ ਸੁਨ॥ ਐ ਸੁਨਕੇ ਲੋਰਉ, ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਏਕ ਵਾਰ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਮਰੀ ਵਸਤੁ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਕਾਲ ਮੇ ਭੀ ਪੁਨਾ ਜਨਮ ਨਹੀ ਲੇ ਸਕੇ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਵਾਰ ਤਲਵਾਰਸੇ ਕਟੀ ਕਾਹੂੰ ਜੀਵਕੀ ਦੇਹ ਕਾਟਨੇ ਵਾਲੇ ਖੜਗਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇਸੇ ਪੀਛੇ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇ॥ ਜੇ ਕਰ ਖੜਗਕੇ ਦੂਰ ਹੂਯੇ ਵਹੁ ਬਨ ਜਾਵੇ ਤਬ ਅਗਜਾਨ ਭੀ ਜੀ ਉਠੇ ਸੋ ਸਰੂਪ ਸੇ ਮਰੀ ਵਸਤੂ ਜੀਵੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਅਗਜਾਨਭੀ ਗਜਾਨਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾਲਮੇ ਆਵੇ ਨਹੀ॥ਯਹ ਤੇਰੇ ਕੋ ਹਮਨੇ ਲੂਕੀ, ਅਤਯੰਤ ਗੁਪਤ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਾਇਆਹੈ॥ ੪॥

ਇਸ ਸਬਦਕਾ ਅਰਥ ਬਿਸਕੋ ਪੂਤ ਬੀਆਹਨ ਚਲਿਆ ਈਹਾਂ ਸੇ ਲੇਕਰ ਬਿ ਆਹਕਾ ਰੂਪ ਬਾਂਧ ਕਰਭੀ ਕੀਆ ਜਾਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜਬ ਬਾਂਝਕਾ ਪੁਤ ਬਿਆਹਨੇ ਚਲਿਆ ਸਾਥ ਨ੍ਰਿਤ ਬਾਜੇ ਵਾਲੇ ਯੇ ਫੀਲਾਦਿਕ ਚਲੇ ਸੋ ਪਹਲੀ ਬਯਾਖਯਾ ਵਤ ਹੀ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਸ੍ਤਾਰ ਭਯਸੇ ਲਿਖਤੇ ਨਹੀ ॥ ੬ ॥

ਆਸਾ ॥ ਬਟੂਆ ਏਕੁ ਬਹਤਰਿ ਆਧਾਰੀ ਏਕੋ ਜਿਸਹਿ ਦੁਆਰਾ॥ ਨਵੈ ਖੰਡਕੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਮਾਗੈ ਸੋ ਜੋਗੀ ਜਗ ਸਾਰਾ॥ ੧॥ ਐਸਾ ਜੋਗੀ ਨਉਨਿਧ ਪਾਵੈ॥ ਤਲਕਾ ਬ੍ਰਹਮੁ ਲੇ ਗਗਨਿ ਚਰਾਵੈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਖਿੰਥਾ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਕਰਿ ਸੂਈ ਸਬਦੁ ਤਾਗਾ ਮਥਿ ਘਾਲੈ॥ ਪੰਚ ਤਤੁ ਕੀ ਕਰਿ ਮਿਰਗਾਣੀ ਗੁਰਕੈ ਮਾਰਗਿ ਚਾਲੈ॥ ੨॥ ਦਇਆ ਫਾਹੁਰੀ ਕਾਇਆ ਕਰਿ ਧੂਈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਅਗਨਿ ਜਲਾਵੈ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਭਾਉ ਲਏ ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਚਹੁ ਜੁਗ ਤਾੜੀ ਲਾਵੈ ॥ ੩॥ ਸਭ ਜੋਗਤਣ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ ਜਿਸਕਾ ਪਿੰਡਪਰਾਨਾ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜੇ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੈ ਦੇਇ ਸਚਾ ਨੀਸਾਨਾ॥ ੪॥ ੭॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰ ਪਾਇ ਗਯਾਨਸੇ ਮੁਕ੍ਤੀ ਹੋਵੇਹੈ ਯਹ ਕਹਯਾ॥ ਤਿਸਕੋ ਸੁਨ ਕਰ ਕੋਈ ਗੋਰਖ ਮਤਕਾ ਜੋਗੀ ਕਹਤਾ ਹੁਯਾ ਹਮਾਰੇ ਮਤਕੇ ਚਿੰਨ ਹੀ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕਾ ਹੇਤੁਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮ ਭੀ ਧਾਰੋ॥ ਤਾਕਾ ਕਹਨਾਸੁਨ ਬਾਹਰ ਚਿੰਨੋਕੇ ਥਾਨਅੰਤਰ ਚਿੰਨ ਹਮਨੇ ਧਾਰੇਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬਟੂਆਇਤਿ ਬਟੂਆ,ਬਿਭੂਤਿ ਕਾ ਗੋਲਾ ਹਮਨੇ ਧਿਆਨਕੀਕਰਹ ਬਿਭੂਤਿ ਪਾਠਸੇ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਧਯਾਨਹੀ ਜਾਨਿਆਹੈ॥ ਐਸੇ ਬਟੂਯੇਕੇ ਰਖਨੇ ਕੀ ਝੋਲੀ ਹਮਨੇ ਬਹਤਰ ਨਾੜੀ ਵਾਲੀ ਦੇਹ ਕਰੀਹੈ ॥ ਕੈਸੀ ਵੁਹ ਝੋਲੀਹੈਏਕੋ ਜਿਸਹਿਦੁਆਰਾ,ਆਨਵੇਵਨਕੇਪ੍ਰਵੇਸਵਾਲੇ ਨੌ ਦੁਆਰੇਛੋਡਕਰ ਪਰਮਾ- ਤਮਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਯੋਗ ਏਕ ਦਸਮਾ ਸੀਮੰਤਹੀ ਜਿਸਮੇ ਮੁਖ ਦਰਵਾਜਾਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਨੌ ਖੰਡ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀਮੇ ਭੀਖ ਮਾਗਨੇ ਵਾਲੇ ਅਸ੍ਰੇਸਟ ਜੋਗੀ ਵਤ ਜੋ ਨਵੈ ਖੰਡਕੀ, ਨੌ ਖੰਡਾ ਵਾਲੀ ਦੇਹ ਰੂਪ ਪ੍ਰਿਥਵੀਮੇ ਅਦੁਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਪਾਵਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਨੀ ਭਿਖਯਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇਹੈ॥ ਸੋ ਜੋਗੀ ਜਗਸਾਰਾ, ਵਹੀ ਗਯਾਨੀ ਜੋਗੀਜਗਤ

ਮੈ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸੀਕੋ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਮਿਲੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਐਸਾ ਇਤਿਐਸਾ ਜੋਗੀ, ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਵਾਲਾ ਜੋਗੀ ਨਉਨਿਧ, ਸਰਬ ਨਿਧੀਯੋਂ ਕੀ ਅਪੇਖਯਾ ਕਰ ਬਡੀ ਨੂਤਨ ਨਿਧੀਜੋ ਅਦ੍ਵਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਤਾਕੋ ਪਾਵੇਹੈ॥ ਜੋਜੋਗੀ ਤਲੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣੋਕੋ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰਮੈ ਚੜ੍ਹਾਵਨੇ ਵਤ ਤਲਕਾ ਬ੍ਰਹਮੁਲੇ, ਨੀਚੀ ਅਵਿਦਯਾ ਉਪਾਧਿ ਵਾਲੇ ਜੀਵਕੇ ਲਖਯ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਗਗਨਿ, ਆਕਾਸ ਵਤ ਪੂਰਣ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਮੇ ਵਾ ਵੇਦਮੇ ਆਕਾਸ ਨਾਮਸੇ ਕਹੇ ਈਸਕੇ ਲਖਯ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ਚਰਾਵੈ, ਅਭੇਦ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਜੀਵ ਈਸਕੀ ਏਕਤਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਵਹੀ ਅਦ੍ਵਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਧੀ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਬਟੂਆ ਆਦਿਕੋਕੇ ਧਾਰਨੇਸੈ ਜੋਗੀ ਨਵਨਿਧ ਪਾਵਨੇ ਵਤ ਆਗੇਕਹਿਣੇ ਯੋਗ ਚਿੰਨੋ ਸੇ ਭੀ ਉਸੀ ਨਿਧੀ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹਿ ਕਹਣੇ ਹੇਤ ਤਲ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਗਗਨ ਮੇ ਚਰਾਵਨੇ ਕਾ ਉਪਾਯ ਕਹੇ ਖਿੰਥਾਇਤਿ ਜਨਮਾਦਿ ਸੀਤ ਦੂਰ ਕਰਨੇਹੇਤ ਜਿਸਕੀ ਖਿੰਥਾ, ਗੋਦੜੀ ਜੀਵ ਈਸਕੀ ਏਕਤਾਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤਾ ਅਭੇਦ ਗਯਾਨ ਹੈ ॥ ਔ ਧਿਆਨ ਕਰਿ ਸੂਈ, ਐਸੀ ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਗੋਦੜੀ ਕੋ ਸੀਵਨੇ ਹੇਤ ਧਿਆਨ ਨਿਧਿਧ੍ਯਾਸਨ ਜਿਸਨੇ ਸੂਈ ਕਰੀਹੈ ॥ ਔ ਤਿਸ ਸੂਈ ਮੇ ਸਬਦੁ ਤਾਗਾ, ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸਕਾ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਨਾ ਤਾਗਾ ਜਿਸਨੇ ਮਥ ਘਾਲੈ, ਮਨਨਸਾਧਨ ਸੇ ਬਿਚਾਰਕੈ ਘਾਲੈ, ਪਾਇਆਹੈ ॥ਭਾਵ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਤਾਕੇ ਮਨਨ ਪਸਚਾਤ ਨਿਦ ਧ੍ਯਾਸਨ ਕੀਆਹੈ॥ਔ ਨਿਧਿਧ੍ਯਾਸਨਰੂਪਧ੍ਯਾਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤਲੇਕਾ ਮ੍ਰਿਗਾਨੀ ਰੂਪ ਆਸਨ ਜਿਸਨੇ ਪੰਚ ਤਤੁਕੀ, ਪੰਚ ਤਤੋਂਕੇ ਦੇਹ ਕੋ ਜਾਨਯਾ ਹੈ॥ਔਰ ਜੈਸੇ ਜੋਗੀ ਪੰਥ ਧਾਰੇਹੈਂ ॥ਤੈਸੇ ਪੰਥ ਜਿਸਨੇ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸਕੀਏਮਾਰਗਮੇਹੀ ਚਲਨਾ ਧਾਰਿਆਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋਗੀਯੋਂਕੀ ਫਾਹੁੜੀ ਆਦਿਕੋਂਕੇ ਥਾਨਮੇ ਜਿਨੋਨੇ ਦਇਆ ਆਦਿਕ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦਇਆ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਜੋਗੀ ਅਪਣੀ ਫਾਹੜੀਸੇਂ ਲਕੜੀ ਗੋਹਾ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਅਗਨੀ ਜਲਾਇਕੇ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਾੜੀ ਲਗਾਇ ਕਰ ਤਿਸ ਕਾ ਸੇਕ ਲੇਵੇਹੈ॥ਤੈਸੇ ਦਇਆ ਰੂਪ ਫਾਹੁੜੀ ਸੇ ਕ੍ਰੂਰਤਾ ਹਿੰਸਾਦਿ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੇ ਦਾਹਿ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਾਇਆ ਕਰਿ ਧੂਈ, ਦੇਹਕੋ ਧੂੰਣੀ ਕਰੱਕੇ ਤਿਸਮੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿਕੀ ਅਗਨਿ ਜਲਾਵੈ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਪ੍ਰਜ੍ਵਲਤ ਕਰੇਹੈ ॥ ਔ ਅਗਨੀ ਪ੍ਰਜ੍ਵਲਤ ਕਰਕੇ ਤਾਕਾ ਭਾਉ, ਏਕ ਅਦ੍ਵੈਤ ਕਾ ਲਾਭ ਰੂਪ ਲਏਹੈ ਰਿਦੇ ਮੈ॥ ਜਿਸਕੋ ਲੇਕਰ ਚਹੁ ਜੁਗ, ਚਾਰੋਂ ਜੁਗ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਸੀ ਆਨੰਦਕੇ ਆਨੰਦਮੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ ਤਾੜੀ ਲਾਵੈ, ਸਮਾਧੀ ਲਗਾਵੇ ਹੈ ॥੩॥ਵਾਸਤਵਤੇ ਜਿਸ ਗੋਰਖ ਮਤਕੇ ਯੋਗਕੇ ਚਿੰਨ ਹਮਣੇ ਅੰਤਰਬਟੂਆ

ਮੇਲੇਕਰਤਾੜੀ ਪ੍ਰਯੰਤ ਕਹੇ॥ਵੁਹ ਉਨਕਾ ਅਤਿ ਤੁਛ ਜੋਗਹੈ॥ਸਾਸਤ੍ਰ ਰੀਤਿਸੇ ਜਿਸਮੇ ਜੁੜਨੇ ਕਰ ਜੋਗੀ ਨਾਮ ਕਹਣਾ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ਵੁਹ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਸਭਸੇ ਸਚਾ ਜੋਗ ਪਨਾਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਭ ਇਤਿ ਸਭ ਜੋਗਤਨ, ਜੋਗੀ ਨਾਮ ਕਹਾਵਨੇ ਕੇ ਨਿਖਲ ਚਿੰਨੋਮੇ ਜੋਗਪਣੇਕਾ ਪਕਾ ਚਿੰਨ ਰਾਮਕਾਨਾਮਹੀਹੈ॥ਜਿਸ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮਕਾ ਪਿੰਡਮੇ ਤਥਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡਮੇ ਅਪਨੇ ਧਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨਕੇ ਪਰਾਨਾ,ਆਸਰਾਹੈ ॥ ਐਸੇ ਰਾਮਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੈਸੇ ਹੋਵੈ ਯਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨਕਾ ਉਤਰ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇਹੈ ॥ ਕ੍ਰ ਇਤਿ, ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਪੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੈ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਦੇਵੈ ਹੈ ਸ੍ਵ ਸਰੂਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਦਾਤਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪ ਏਕ ਸਚਾ ਨੀਸਾਨਾ, ਚਿੰਨ ॥ ਜਿਸ ਚਿੰਨਵਾਲੇਕੀ ਮੁਕਤੀਮੈਂ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਕਰਮਕਾਭੋਗਹੀ ਬਿਲੰਬ ਹੈ ਔਰ ਨਹੀ ॥੪॥੭॥

ਆਸਾ ॥ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕਹਾਤੇ ਆਏ ਕਿਨਿ ਏਹ ਰਾਹ ਚਲਾਈ ॥ ਦਿਲ ਮਹਿ ਸੋਚ ਬਿਚਾਰਿ ਕਵਾਦੇ ਭਿਸਤ ਦੋਜਕ ਕਿਨਿ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਕਾਜੀ ਤੈ ਕਵਨ ਕਤੇਬ ਬਖਾਨੀ ॥ ਪੜ੍ਹਤ ਗੁਨਤ ਐਸੇ ਸਭਿ ਮਾਰੇ ਕਿਨਹੂ ਖਬਰਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਕਤਿ ਸਨੇਹੁ ਕਰਿ ਸੁੰਨਤਿ ਕਰੀਐ ਮੈ ਨ ਬਦਉਗਾ ਭਾਈ ॥ ਜਉਰੇ ਖੁਦਾਇ ਮੋਹਿ ਤੁਰਕੁ ਕਰੈਗਾ ਆਪਨਹੀ ਕਟਿ ਜਾਈ ॥ ੨ ॥ ਸੁੰਨਤਿ ਕੀਏ ਤੁਰਕੁ ਜੇ ਹੋਇਗਾ ਅਉਰਤ ਕਾ ਕਿਆ ਕਰੀਐ ॥ ਅਰਧ ਸਰੀਰੀ ਨਾਰਿ ਨ ਛੋਡੈ ਤਾਂਤੇ ਹਿੰਦੂਹੀ ਰਹੀਐ ॥ ੩ ॥ ਛਾਡਿ ਕਤੇਬ ਰਾਮ ਭਜੁ ਬਉਰੇ ਜੁਲਮ ਕਰਤ ਹੈ ਭਾਰੀ ॥ ਕਬੀਰੈ ਪਕਰੀ ਟੇਕ ਰਾਮਕੀ ਤੁਰਕ ਰਹੇ ਪਚਿ ਹਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ੮ ॥ਗੋਰਖ ਮਤਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਚਿੰਨੋਕੇ ਠਿਕਾਨੇ ਅੰਤਰੰਗ ਚਿੰਨੋਕੇ ਕਥਨ ਕਾਲਮੇ ਹੀ ਕਾਹੂ ਕਾਜੀਨੈ ਕਹਿਆ ਹੇ ਕਬੀਰ ਤੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਖੁਦਾਕੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ॥ ਅਰ ਜੋ ਕਿਤਾਬਮੇ ਖੁਦਾਨੇ ਰੋਜ਼ਾ ਰਖਣਾ ਨਿਵਾਜ ਪੜ੍ਹਨੀ ਕਾਫਰ ਮਾਰਨੇ ਐਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀਏਹੈਂ ਸੋ ਸਭੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਇਕੇ ਕਰ ॥ ਅਰ ਹਿੰਦੂ ਮਤਕੋ ਛੋਡ ॥ ਤਿਸਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਿੰਦੂ ਇਤਿ ਹੇ ਕਾਜੀ ਜਿਨ-

ਕਾ ਨਾਮ ਤੁਮਨੇ ਹਿੰਦੂ ਰਖਯਾ ਵੇ ਠਗ ਚੋਰ ਹਿੰਦਕੇ ਵਾਸੀ ਲੋਕ ॥ ਅਰ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਪੈਕੰਬਰਕੀ ਕਿਤਾਬ ਪੈ ਚਲਨੇ ਵਾਲੇ ਤੁਰਕ ਲੋਕਹੈ ॥ ਯੇ ਦੋਨੋਂ ਦੀਨੋਕੇ ਲੋਕ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਸੇ ਔਰ ਕਿਸਸੇ ਆਏਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਆਨ ਕਾਹੂੰਸੇ ਨਹੀ ਆਏ ॥ ਉਸੀਸੇ ਆਏ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਕਿਨ ਏਹ ਰਾਹ ਚਲਾਈ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਬਿਨਾ ਕਿਸ ਔਰਨੇ ਏਹ ਜੁਦੇ ਜੁਦੇ ਇਨਕੇ ਮਤ ਚਲਾਏਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਯੇ ਭੀ ਔਰ ਕਾਹੂਨੇ ਨਹੀ ਚਲਾਏ ਉਸੀਨੇ ਚਲਾਏ ਹੈਂ ॥ ਜਬ ਉਸੀਸੇ ਆਏ ਅਰ ਉਸੀਨੇ ਰਾਹ ਚਲਾਏ ਤਬ ਹਿੰਦੂ ਦੋਜਕ ਜਾਵੇ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਹਿਸ਼ਤ ਜਾਵੇ॥ ਯਹ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਦਿਲ ਇਤਿ, ਕਵਾਦੇ ਅਰਬੀ ਮੈ ਰਿਦੇਕੇ ਦੁਖਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਫਾਰਸੀਮੇ ਜਿਸਸੇ ਤੀਰ ਚਲਾਵਨੇ ਸਿਖੇ ਉਸ ਛੋਟੀ ਕਮਾਨਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਕਵਾਦੇ, ਰਿਦੇਮੇ ਮਤਵਾਦ ਕੇ ਦੁਖ ਵਾਲੇ ਕਾਜੀ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਸੋਚ ਕਰ ਅਰ ਕਿਤਾਬਕੋ ਅਛੀ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਦੋਨੋਂ ਦੀਨੋਂਮੇ ਬਿਨਾ ਸੁਭ ਕਰਮੋਂਸੇ ਭਿਸਤ, ਸ੍ਵਰਗ ਕਿਨ ਪਾਇਆਹੈ॥ ਅਰ ਬਿਨਾ ਅਸੁਭ ਕ੍ਰਮੋਂਸੇ ਦੋਜ਼ਕ, ਨ੍ਰਕ ਕਿਸਨੇ ਪਾਯਾਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜਿਸਨੇ ਪਾਏਹੈਂ ਸੁਭੋਂ ਅਰ ਅਸੁਭੋਂਸੇ ਹੀ ਪਾਏਹੈਂ ॥ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਸ੍ਵਰਗ ਅਰ ਹਿੰਦੂ ਰਹਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਨਰਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ॥ ੧ ॥ ਏਕਸੇ ਆਵਨਾ ਅਰ ਦੋਨੋਂਕੇ ਰਾਹੋਂਕਾ ਚਲਾਵਨਾ ਸਿਧ ਕਰ ਅਬ ਜਿਸ ਕਿਤਾਬਮੇ ਸੁੰਨਤਕਾ ਹੁਕਮਹੈ ਤਿਸਕੀ ਬਯਵਸਤ੍ਹਾ ਪੂਛੇ ਕਾਜੀ ਇਤਿ ਹੇ ਤੁਰਕ ਲੋਗੋਂਕੇ ਧਰਮਕੀ ਬਯਵਸਤ੍ਹਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ॥ ਤੁਮਨੇ ਮੁਝਕੋ ਪੜਨੇ ਹੇਤ ਕੌਨਸੀ ਕਿਤਾਬ ਕਹੀਹੈ ॥ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਕਹੁ ॥ ਜੇ ਕਰ ਵਹੁ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਕੁਰਾਨ ਕਹੀ ਤਿਸਪੈ ਕਹੇ ॥ ਪੜਤ ਇਤਿ ਜਿਸ ਕੁਰਾਨ ਕਿਤਾਬਕੋ ਪੜਨੇ ਵਾਲੇ ਔ ਗੁਨਤ, ਬਿਚਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੈਯੰਬਰ ਔ ਪੈਯੰਬਰਕੇ ਖਲੀਫਾ ਐਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਝਗੜਿਯੋਂਮੇ ਹੀ ਸਭ ਮਾਰੇ, ਨਸਟ ਹੂਯੇਹੈਂ ॥ ਕਿਨਹੂ ਖਬਰਿ ਨ ਜਾਨੀ, ਸਭੀ ਲੋਗ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਅੰਗਹੈ ਅਰ ਸਭੀ ਮਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਮਾਰਗਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਕਾਹੂ ਨੇ ਖਬਰ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥ ਯਾਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੋ ਦੋਜ਼ਕ ਪਾਵੇਗਾ ਔ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂਕੋ ਬਹਿਸ਼੍ਤ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ਯਹ ਕਹਨਾ ਅਸਿਗਤਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬਹਿਸ਼੍ਤ ਦੋਜਕ ਤੌ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਰਮੋਂਸੇ ਮਿਲਤੇਹੈਂ ॥ ਕਾਹੂ ਮਤਕੇ ਚਿੰਨ ਧਾਰਨੇਸੇ ਨਹੀ ਮਿਲਤੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਪੀਛੇ ਜੋ ਤੁਮਨੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਯਕੇ ਮੁਲਸਮਾਨ ਹੋਕਰ ਨਮਾਜ਼ ਰੋਜ਼ਾ ਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ॥ ਤਹਾ ਤਿਨ ਸਭਮੇ ਪਹਲੇ ਕਹੀ ਸੁੰਨਤਹੀ ਕਾਮਕੇ ਆਤੁਰ ਹੂਯੇ ਇਬਰਾਹੀਮਨੇ ਚਲਾਈਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਝਕੇ ਉਸੀਕਾ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇਹੈ ॥ ਸਕਤਿ ਇਤਿ ਸਕਤਿ ਸਨੇਹੁ

ਕਰਿ, ਇਸਤਰੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਤਿਸਕੇ ਕਹੇ ਪਯੰਬਰਨੇ ਸੁੰਨਤ ਚਲਾਈਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈਂ ਨ ਬਦਊਗਾ,ਮੈਂ ਨਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰੋਂਗਾ॥ ਈਹਾਂ ਯਹ ਗਾਥਾਹੈ॥ ਇਬਰਾਹੀਮ ਪਯੰਬਰਕੀ ਦੋ ਔਰਤਾਂਥੀ॥ ਏਕਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਧਿਕ ਥਾ॥ ਦੂਜੀਸੇ ਕਮ ਥਾ ਇਸ ਲੀਯੇ ਵਹੁ ਰੁੱਸਕੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਜਾ ਰਹੀ॥ ਇਬਰਾਹੀਮ ਉਸਕੋ ਨਾ ਲਿਆਇਆ॥ ਏਕ ਸਮੇ ਇਬਰਾਹੀਮਕੇ ਮੁਰੀਦੋਂ ਮੇ ਸੇ ਏਕ ਲੜਕੇਨੇ ਅਪਨੀ ਔਰਤ ਵੈਰਾਗਸੇ ਛੋਡ ਦਈ॥ ਮਾ ਬਾਪ ਉਸ ਲੜਕੇ ਕੋ ਪੈਯੰਬਰਕੇ ਪਾਸ ਸਮਝਾਵਨ ਹੇਤ ਲਿਆਏ॥ ਪੈਯੰਬਰਨੇ ਉਸਕੋ ਸਮਝਾਯਾ॥ ਔਰਤ ਕਾ ਤਜਾਗਨਾ ਧਰਮ ਨਹੀ॥ਉਸਨੇ ਕਹਜਾ ਜੇ ਧਰਮ ਨਹੀ ਤਬ ਆਪ ਨੇ ਕਿਉ ਛੋਡ ਰਖੀ॥ ਪੈਯੰਬਰਕੇ ਚਿਤਮੇ ਤਰਕ ਹੂਈ॥ ਉਸ ਔਰਤਕੇ ਲਿਆਵਨੇ ਹੇਤ ਤਿਆਰੀ ਕਰੀ॥ ਤਬ ਜਿਸਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਥਾ ਉਸਨੇ ਕਹਾ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਉਸ ਸਾਥ ਅੰਗ ਛੁਹਾਓਗੇ ਸੋ ਮੈ ਕਾਟ ਦੇਊਂਗੀ॥ ਇਬਰਾਹੀਮਨੇ ਮਨ ਜ਼ੂਰ ਕੀਆ॥ ਜਬ ਊਹਾਂ ਗਯਾ ਉਸਨੇ ਕਹਜਾ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਔਰਤੋਂਵਾਲਾ ਬਜਵਹਾਰ ਕਰੋ ਤਬ ਜਾਵੋਂਗੀ॥ ਨਹੀਤੋ ਮੇਰਾ ਜਾਨੇਕਾ ਕੁਛ ਕਾਮ ਨਹੀ॥ ਇਬ-ਰਾਹੀਮਕੋ ਲਾਚਾਰ ਹੋਕੇ ਕਰਨਾ ਪੜਾ॥ ਜਬ ਘਰਮੇ ਆਏ॥ ਜਿਸਸੇ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੇਮ-ਥਾ ਉਸਨੇ ਹਾਲ ਪੂਛਾ ਉਸਕੋ ਸਚ ਸੁਨਾਯਾ॥ ਸਚ ਸੁਨਕੇ ਕਾਟਨੇ ਲਗੀ॥ ਤਬ ਪਯੰਬਰਨੇ ਕਹਜਾ ਅੰਗ ਮਤ ਕਾਟ॥ ਕੋਈ ਅਪਨਾ ਸਨ ਭਲਾ ਦੇ॥ਉਸਨੇ ਕਹਿਆ ਸਿਰਕੀ ਜਗਾ ਚੋਟੀ ਹੋਠੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਮੁਛੇਂ ਛਾਤੀਕੇ ਥਾਨ ਰੋਮ ਲਿੰਗਕੇ ਥਾਨ ਅਗਲਾ ਮਾਸ ਪਾਉਂਕੇ ਥਾਨ ਪਜਾਮੇਕੇ ਪਾਉਂਚੇ ਕਟਵਾਓ॥ ਪੈਗੰਬਰਨੇ ਸਭੀ ਕਟਵਾਯੇ॥ ਉਸ ਦਿਨਸੇ ਯੇਹ ਰੀਤ ਚਲੀਹੈ॥ ਜਿਸਕਾ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਚਾਰਹੈ॥ ਸੋ ਯਹ ਔਰਤੋਂਕੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਚਲੀਹੈ॥ ਕੁਛ ਧਰਮਸੇ ਨਹੀ ਚਲੀ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰੇ ਕੂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀ॥ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਬੇਟੇਕੀ ਔਰਤਕੇ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮਹੰਮਦ ਪੈਯੰਬਰਕਾ ਕਹਜਾ ਮਾਤਾ ਭਗਨੀ ਛੋਡਕੇ ਔਰ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੁਮਾਰਾ ਖੇਤਹੈ॥ ਯਹ ਮੇਰੇਕੋ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨੀਇਸਤ੍ਰੀ ਆਇਸ਼ਾਂ ਕੋ ਸ਼ੁਤਰ ਵਾਨੋਕਾ ਗੀਤ ਸੁਨਾਵਤੇ ਭੀ ਔਰੋਂਕੋ ਰਾਗ ਕਾ ਸੁਨਨਾ ਹਰਾਮਹੈ॥ ਯਹ ਮਹੰਮਦ ਪੈਯੰਬਰਕਾ ਕਹਿਨਾ ਮੇਰੇਕੋ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀ॥ ਜੇਕਰ ਤੁਮ ਕਹੋ ਜੋ ਕੁਛ ਪੈਯੰਬਰੋਂ ਨੇ ਕੀਯਾ ਸੋ ਖੁਦਾਕੇ ਹੁਕਮਸੇ ਕੀਯਾ॥ ਬਿਨਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀ ਕੀਯਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਸਚਾ ਦੀਨਹੈ॥ ਉਸਕੋ ਖੁਦਾਕਾ ਹੁਕਮ ਸਮਝਕੇ ਤਿਸਮੇ ਹੁੱਜਤ ਮਤ ਕਰੋ॥ ਯਹਿ ਕਹੋ ਤਾਂ ਏਕ ਬਾਤ ਮੇਰੀਭੀ ਸੁਨੋ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਉਰੇ ਇਤਿ ਜਉਰੇ, ਜੇਕਰਹੇ ਕਾਜੀ ਖੁਦਾ ਮੇਰੇਕੋ ਤੁਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗ॥ਤਬਮੈਨੇ

ਕਿਉਂ ਕਟਵਾਨਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਕਾਨ ਮੇਂ ਨਾਕ ਮੇਂ ਆਖ ਮੇਂ ਮੁਖ ਮੇਂ ਲਿੰਗ ਮੇਂ ਗੁਦਾ ਮੇ ਉਸਨੇ ਆਪ ਹੀ ਛਿਦ੍ਰ ਕਰ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਉਸਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਅਗਲਾ ਮਾਸ ਭੀ ਆਪ ਹੀ ਕਟਜਾ ਜਾਵੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੇਕਰ ਖੁਦਾਇ ਕੀ ਆਗਜਾ ਸੇ ਸੁੰਨਤ ਹੋਇ ਤੋ ਆਪ ਹੀ ਕਟ ਜਾਯਾ ਕਰੇ ॥ ਅਥਵਾ ਕਟੇ ਕਟਾਯ ਜੀਵ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਯਾ ਕਰੇਂ ॥ ਹੋਤੀ ਯੇ ਦੋਨੋਂ ਬਾਤੇਂ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਪੈਯੰਬਰੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਦ ਹੈ ॥ ਹਕੀਮੀ ਕੀ ਰਾਹ ਸੇ ਗਰਮ ਦੇਸ ਮੇ ਅਗਲਾ ਮਾਸ ਕਟਨਾ ਕੀਆ ਹੋ ॥ ਤਬ ਉਸਕੋ ਖੁਦਾ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਕੀਆ ਕਹਨਾ ਪ੍ਰਮਾਦ ਹੈ ॥ ਕਿੰਚ ਯਹ ਉਪਾਯ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕਾ ਮੁਸਲਮਾਨਬਨਾ ਵਨੇ ਹੇਤ ਪੁਰਖੋਂ ਮੇ ਬਨੇ ਹੈ ਔਰਤੋਂ ਮੇਂ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨ ਹਿੰਦੂ ਰਹੀ ਔਰਤੋਂ ਸਾਥ ਵਰਤਨੇ ਹੇਤ ਆਪ ਭੀ ਵੈਸੇ ਰਹੀਯੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸੁੰਨਤਿ ਇਤਿ ੁਨਤਿ ਕੀਏ, ਲਿੰਗ ਕਾ ਅਗਲਾ ਪੜਦਾ ਕਟਾਵਨੇ ਸੇ ਜੇ ਕਰ ਤੁਰਕ ਬਨੀਏ ਹੈ ॥ ਤਬ ਔਰਤ ਕਾ ਕੁਛ ਨਾ ਕਟਿਆਜਾਨੇ ਸੇ ਤਿਸਕਾ ਤੁਰਕਨੀ ਬਨਾਵਨ ਕਾ ਕਿਆ ਉਪਾਯ ਕਰੀਯੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਤਿਸਕਾ ਕੋਈ ਉਪਾਯ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਵੁਹ ਹਿੰਦਨੀ ਰਹੀ ॥ ਅਰ ਔਰਤ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਧਰਮ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇਂ ਪੁਰਖ ਕਾ ਆਧਾ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮ ਤਿਸਕੋ ਛੋਡ ਭੀ ਨਹੀ ਸਕਤੇ ॥ ਔ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਭੀ ਵੁਹ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕਤੀ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਭੀ ਮੇਰੇ ਮਤ ਸੇ ਸੁੰਨਤ ਛੋਡ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਰਹੀ ਐ, ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਰਹੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਤ ਬਨੋ ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਕਰੋਗੇ ਤਬ ਤੁਮ ਨਾ ਸਾਬਤ ਤੁਰਕ ਹੂਏ ਨਾ ਹਿੰਦੂ ਰਹੇ ॥ ਤੁਮ ਤੋ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਦੀਨੋਂ ਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ॥ ਯਾਤੇ ਖੁਦਾਇ ਤੁਮਾਰੇ ਕੂ ਦੋਜ਼ਕ ਮੇ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ਕਯੋਂਕਿ ਤਿਸ ਕੇ ਸਾਬਤ ਅੰਗ ਪੈਦਾ ਕੀਏ ਤੁਮਨੇ ਕਾਟੇ ॥ ਯਹ ਖੁਦਾ ਕੀ ਆਗਯਾ ਭੰਗ ਕਰਨੀ ਤੁਮਾਰੇ ਮਤ ਮੈ ਬਡਾ ਦੋਖ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਦੋਸੋਂ ਵਾਲਾ ਮਤ ਤਯਾਗਨੇ ਯੋਗਯ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਤਯਾਗੋ ॥ ਆਪ ਕੋ ਭੂਲੇ ਨਾ ਜਾਨੋ ॥ ਜੇਕਰ ਅਬ ਭੀ ਰਾਹ ਪੜ ਜਾਵੇ ॥ ਤਾਂਤੇ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਰਹੀਏ ਸੇਏਤੀ ਬਾਰਤਾ ਸੂਚਨ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਕਿਤਾਬ ਮੇ ਕਹੇ ਧਰਮੋਂ ਵਤ ਤਿਨ ਮੰਦ ਧਰਮੋਂ ਕੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਭੀ ਛੋਡ ਔ ਤਿਸ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪ ਯਹ ਕਹੇ ਛਾਡਿ ਇਤਿ ਜਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਭੇਜੀ ਜਾਨਕੇ ਤਿਸ ਕੇ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੂੰ ਪਿਛਲੀ ਬਾਤੋਂ ਕੋ ਸਚਾ ਦੀਨ ਮਾਨ ਰਹਯਾ ਹੈ ॥ ਪਹਿਲੇ ਨਿਖਲ ਬਖੇੜੇ ਕੇ ਮੂਲ ਤਿਸ ਕਿਤਾਬ ਕੋ ਹੀ ਛੋਡ ॥ ਔ ਛੋਡ ਕੇ ਤਿਸ ਕੋ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪ ॥ ਹੇ ਸ਼ਰਾਕੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸੇ ਬਾਵਲੇ ਹੋਰਹੇ ਕਾਜ਼ੀ ॥ ਕਿਤਾਬ

ਮੈ ਕਿਉ ਛੋਡੋ ਕਹਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਤਯਾਗਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਜੁਲਮ ਇਤਿ ਕਾਫਰੋਂ ਕਾ ਮਾਲ ਲੂਟ ਕੇ ਤਿਨ ਕੋ ਦਾਸ ਦਾਸੀ ਬਨਾਓ॥ ਐਸੇ ਤੁਮ ਤਿਸ ਕਿਤਾਬ ਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਹੀ ਭਾਰੀ, ਬਡੇ ਜੁਲਮ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਤੇ ਹੋ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਮੈ ਕਹੇ ਧਰਮੋਂ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਤੋ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਟੇਕ,ਆਸਰਾ ਏਕ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਪਕੜਿਆ ਹੈ॥ ਔ ਤੁਰਕ ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਦੀ ਜੈਸੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਹਾਥੀ ਅਗੇ ਗੇਰਨ ਗੰਗਾ ਮੇਂ ਫੈਕਨਾ ਆਦਿਕ ਯਤਨੋਂ ਮੇਂ ਪਚ, ਖਚਤ ਹੋਕੇ ਹਾਰ ਗਏ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਾਰਾ ਉਪਦੇਸ ਮੈ ਨਹੀ ਸੁਨਤਾ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ਓਰ ਸੇ ਸੰਤੋਖ ਕਰੋ ਅਰ ਨਿਰਵੈਰ ਹੋਕੇ ਬੰਦਗੀ ਕਰੋ॥ ੪॥ ੮॥

ਆਸਾ॥ ਜਬ ਲਗੁ ਤੇਲੁ ਦੀਵੇ ਮੁਖਿ ਬਾਤੀ ਤਬ ਸੂਝੈ ਸਭੁ ਕੋਈ॥ ਤੇਲ ਜਲੇ ਬਾਤੀ ਠਹਰਾਨੀ ਸੂੰਨਾ ਮੰਦਰੁ ਹੋਈ॥ ੧॥ ਰੇ ਬਉਰੇ ਤੁਹਿ ਘਰੀ ਨ ਰਾਖੈ ਕੋਈ॥ ਤੂੰ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਸੋਈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਕਾਕੀ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕਾਕੋ ਕਵਨ ਪੁਰਖ ਕੀ ਜੋਈ॥ ਘਟ ਫੂਟੈ ਕੋਊ ਬਾਤ ਨ ਪੂਛੈ ਕਾਢਹੁ ਕਾਢਹੁ ਹੋਈ॥ ੨॥ ਦੇਹੁਰੀ ਬੈਠੀ ਮਾਤਾ ਰੋਵੈ ਖਟੀਆ ਲੇਗਏ ਭਾਈ॥ ਲਟ ਛਿਟਕਾਏ ਤਿਰੀਆ ਰੋਵੈ ਹੰਸੁ ਅਕੇਲਾ ਜਾਈ॥ ੩॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁਰੇ ਸੰਤਹੁ ਭੈ ਸਾਗਰ ਕੈ ਤਾਈ॥ ਇਸੁ ਬੰਦੇ ਸਿਰਿ ਜੁਲਮ ਹੋਤਹੈ ਜਮੁ ਨਹੀ ਹਟੈ ਗੁਸਾਈ॥ ੪॥੯॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਉਪਾਸਨਾ ਹੇਤੁ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੁਡਾਵਨੇ ਕੋ ਵੈਰਾਗ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤੇਲ ਹੈ ਦੀਵੇ ਕੇ ਭੀਤਰ ਔ ਮੁਖਮੇ ਬਾਤੀ ਕਾਇਮ ਹੈ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਸੂਝੈ ਸਭੁ ਕੋਈ, ਭਾਨ ਹੋਵੈਹੈ ਮੰਦਰ ਮੇ ਸਭੀ ਪਦਾਰਥ॥ ਜਬ ਤੇਲਕੇ ਜਲ ਜਾਨੇ ਸੇ ਬਾਤੀ ਠਹਰਾਨੀ, ਪ੍ਰਕਾਸਣੇਤੇ ਰਹਿਤ ਭਈ॥ ਤਬ ਸੂੰਨਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਹੀਨ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂ ਵਾਲਾ ਮੰਦਰ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹਜਾ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਜਬ ਲਗ ਇਸਥੂਲ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਮੰਦਰਮੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪੀ ਦੀਪਕ ਔ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਵਤੀ ਪਰਾਰਬਧ ਰੂਪ ਤੇਲਸੇ ਚਿਦਾ ਭਾਸ ਰੂਪ ਅਗਨਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰਹੀਹੈ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਾਦਿਕ

ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਕੇ ਮਾਰਗੋਂਸੇ ਨਿਖਲ ਸਬਦਾਦਿ ਪਦਾਰਥੋਂਕਾ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਔ ਜਬ ਪਰਾਰਬਧ ਰੂਪੀ ਤੇਲਕੇ ਜਲ ਜਾਨੇਸੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਵਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸਨੇਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਤਿਸ ਸਮੇ ਥੂਲ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਮੰਦਰ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ॥ਐਸੇਨਿਜ ਦੇਹਕੀ ਓਰਸੇ ਵੈਰਾਗਯ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਸੰਬੰਧੀਓਂ ਓਰਸੇ ਵੈਰਾਗ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਰੇ ਇਤਿ,ਹੇ ਮੋਹ ਰੂਪ ਮਦ੍ਰਾ ਕਰ ਬਉਰੇ ਪੁਰਖੋ ਜਿਨ ਸੰਬੰਧੀਯੋਂਮੇ ਤੁਮ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰਖਤੇਹੋ ਵ ਹੁ ਸੰਬੰਧੀ ਤੁਮਕੋ ਦੇਹ ਛੂਟੇ ਪੀਛੇ ਏਕ ਘੜੀ ਨਹੀ ਰਹਨੇ ਦੇਵੇਂਗੇ॥ ਤਾਤੇ ਇਨ ਕਾ ਮੋਹ ਛੋਡਕੇ ਤੁਮ ਸੋਈ, ਵਹੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪੋ॥ ਜਿਸਕੇ ਜਪਨੇਸੇ ਅਨੇਕ ਪੁਰ ਖ ਤਰੇਹੈ॥ ੧॥ ਐਸੇ ਸਾਮਾਨਯ ਸੰਬੰਧੀਓਂਕੀ ਦਸਾ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਬਿਸੇਖ ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਂ ਕੀ ਕਹੇ॥ ਕਾਕੀ ਇਤਿ, ਕਿਸਕੀ ਕੌਨ ਮਾਤਾਹੈ ਅਰ ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕਾਕੋ, ਕੌਨ ਕਿਸੀਕਾ ਪਿਤਾ ਅਰ ਕਵਨ ਪੁਰਖ, ਕੌਨ ਕਿਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾ ਪਤਿਹੈ॥ ਅਰ ਕੀਜੋਈ, ਕੌਨ ਕਿਸ ਪੁਰਖਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਹੈ॥ਭਾਵ ਯਹ ਸਭ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਰਥਕੇਹੈ॥ ਸ੍ਵਾਰਥ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇਕਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਹੀ॥ ਕਿੰਤੂ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਸ੍ਵਾਰਥ ਨਾ ਦੇਤਾ ਦੇਖਕੇ॥ ਕੋਈ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀਕੇ ਸਰੀਰਕੀ ਬਾਤ ਨਹੀ ਪੂਛੇਹੈ॥ ਸਭੀ ਮੁਖਸੇ ਇਸ ਮੁਰਦੇਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਨਿਕਾਲੋ ਨਿਕਾਲੋ ਕਹੇਹੈ॥ ੨॥ ਜਿਨਮੇ ਮਾਤਾਤੋ ਘਰਕੇ ਦਰਵਜੇਕੀ ਦੇਹਲੀ ਪੈਹੀ ਬੈਠੀ ਰੋਵੇਹੈ॥ਅਰ ਭ੍ਰਾਤਾ ਲੋਕ ਖਟੀਆ ਲੇਗਏ,ਸੀਢੀਕੋ ਉਠਾ ਕਰ ਮਰਘਟੋਂ ਮੇ ਲੇਜਾਵੇਹੈਂ॥ ਅਰ ਜਿਸਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕਹਤਾਥਾ ਵਹੁ ਨਾਰੀ ਮਾਰਗਮੇ ਲਟ ਛਿਟਕਾਇ ਸਿਰ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਰੋਤੀ ਚਲੀ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਇਨ ਸਭਕੀ ਇਸ ਦਸਾਸੇ ਜੀਵਕੋ ਕੁਛ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਵਹੁ ਹੰਸ ਜੀਵਤੋ ਸਰੀਰ ਤਯਾਗਕੇ ਇਕੇਲਾਹੀ ਜਾਵੇਹੈ॥੩॥ਯਾਹੀਤੇ ਪੂਛਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਤੋਂਕੋ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਕਹੇ ਕਹਤ ਇਤਿ,ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਪੀਛੇ ਜਿਨ ਸੰਬੰਧੀਯੋਂਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਈ ਉਨਕੇ ਸੰਗ ਲਗ ਭੈ ਸਾਗਰਕੇ ਤਾਈ,ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਕੇ ਬੀਚ ਇਸੁ ਬੰਦੇ ਸਿਰ ਜੁਲਮ ਹੋਤ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਮਨੁਖਕੇ ਸਿਰਮੇ ਜਮੋਂਕੀ ਮਾਰਕਾ ਅਤਿ ਖੇਦ ਹੋਵੇਹੈ॥ਕਾਹੇਤੇ ਇਸ ਕੇ ਬਯਾਕੁਲ ਹੂਏਭੀ ਜਮ ਮਾਰ ਕਰਨੇਸੇ ਨਹੀ ਹਟੇ॥ਯਾਤੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੋ ਮਹਾ ਖੇਦ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਗੁ ਾਈ, ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ॥ ਯਾਹੀਪੈ ਬਚਨਹੈ॥ ਕਊਏ ਮਾਰਨ ਸੀਸ ਚੜ ਬਰਖਨ ਜਿਉ ਅੰਗਿਆਰ॥ ਕੋਪਰਉਤੇ ਢਾਡਰੀ ਜਲਤੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ਇਤਯਾਦਿ॥ ਭਾਵਸਬਦ ਕਾਯਹ ਹੈਨਿਖਲਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਤਯਾਗ ਕੇ ਈਸ ਕੀਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ॥੪॥੯॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਸਾ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ਚਉਪਦੇ ਇਕ ਤੁਕੇ ॥ ਦੁਤੁ ਕੇ ॥ ਸਨਕ ਸਨੰਦ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ॥ ਬੇਦ ਪੜੇ ਪੜਿ ਬ੍ਰਹਮੇ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਲੋਵਨਾ ਬਿਲੋਵਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥ ਸਹਜਿ ਬਿਲੋਵਹੁ ਜੈਸੇ ਤਤੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਨੁ ਕਰਿ ਮਟੁਕੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਲੋਈ ॥ ਇਸੁ ਮਟਕੀ ਮਹਿ ਸਬਦੁ ਸੰਜੋਈ ॥ ੨ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਲੋਵਨਾ ਮਨ ਕਾ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਵੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰਾ ॥੩॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਜੇ ਮੀਰਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਗਿ ਉਤਰੇ ਤੀਰਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੦ ॥ ਕੈ ਮੁਤਕ ਨਜਾਯਸੇ

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੇਤ ਕਹੈ ॥ ਸਨਕ ਇਤਿ ਸਰਬ ਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰ ਮਹਾ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਨਕਾਦਿਕੋਂ ਨੇ ਜਿਸ ਹਰਿ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ॥ ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਮਹਾ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਭੀ ਜਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਬੇਦ ਪੜੇ ਪੜਿ, ਵੇਦੋਂ ਕੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੜਤੇ ਹੂਏ ਜਨਮ ਗਵਾਇਆ, ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਬਿਤੀਤ ਕੀਆ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਤਿਸ ਸਰਬ ਦੁਖੋਂ ਕੇ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਲੋਵਨਾ, ਰਿੜਕਨਾ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰਨਾ ਬਿਲੋਵਹੁ, ਰਿੜਕੋ ਅਰਥਾਤ ਕਰੋ ॥ ਵਹੁ ਬਿਚਾਰ ਭੀ ਪਰਮ ਧੀਰਜ ਸੇ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਹਜਿ ਇਤਿ ਸਹਜਿ ਬਿਲੋਵਹੁ, ਚਿਤ ਕੀ ਅਤੀ ਧੀਰਜਤਾ ਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ॥ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਤਤੁ ਨ ਜਾਈ, ਸਭੀ ਪਰਮਾਤਮ ਵਸਤੁ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਮਖਣ ਨਾ ਜਾਤਾ ਰਹੇ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸਕਾ ਲਾਭ ਅਵੱਸ ਹੋਜਾਵੇ ॥ ੧ ॥ ਮੱਖਣ ਕਾ ਲਾਭ ਭੀ ਮਟਕੀ ਮਥਨੀ ਦੂਧ ਦਧੀ ਇਤਯਾਦਿ ਕਾਰਨੋਂ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸਾਖਯਾਤ ਰੂਪ ਮਖਣ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸਰੀਰਾਦਿਕੋਂ ਮੇਂ ਮਟਕੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰੇ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਤਨੁ ਇਤਿ ਤਨੁ, ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਕੋ ਅਲਪ ਅਹਾਰਾਦਿ ਯਤਨ ਸੇ ਕਰਿ ਮਟੁਕੀ, ਮਥਨੇ ਯੋਗ ਪਾਤ੍ਰ ਬਨਾਵੋ ਔ ਸਮ ਉਪਾਇ ਸੇ ਸੁਧ ਕੀਆ ਮਨ ਤਿਸਕੇ ਮਾਹਿ,

ਬੀਚ ਹਰਿ ਮਖਣ ਵਾਲਾ ਦਧੀ ਪਾਵੇ ਪਾਇਕੇ ਬਿਲੋਈ, ਮਥਨੀ ਇਸੁ ਮਟਕੀ ਮਾਹਿ, ਅਲਪ ਅਹਾਰਾਦਿ ਯਤਨ ਸੇ ਸੁਧ ਕਰੀ ਸਰੀਰ ਮਟਕੀ ਮਹਿ ॥ ਭਾਵ ਮਟਕੀ ਕੇ ਕਾਨ ਰੂਪ ਛਿਦ੍ਰ ਮੇ ਸਬਦੁ, ਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੰਜੋਈ, ਸੰਯੁਗਤ ਕਰੋ ॥ ੨ ॥ਐਸੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਪੂਰਬ ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਲੋਵਨਾ ਬਿਲੋਵਹੁ ਪਾਠ ਸੇ ਕਹਯਾ ਹਰੀ ਕਾ ਬਿਲੋਵ ਨਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦਧੀ ਵਤ ਰਿੜਕਨਾ ਰੂਪ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤੂ ਯਹ ਹੈ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਕਹੀ ਮਨਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਮਨਕਾ ਮਨਆਦਿ ਪਾਂਚ ਕੋਸ਼ ਅਨਾਤਮਾਸੇ ਭਿੰਨ ਕਰ ਹਰਿਕਾ ਬਿਚਾ- ਰਨਾ ਹੈ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਦੂਧ ਮਟਕੀ ਆਦਿਕ ਸਰਬ ਸਾਧਨੋਂ ਕੇ ਹੋਤੇ ਭੀ ਮਖਣ ਕਾ ਲਾਭ ਮੰਥਨੀ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾ ਭੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਲਾਭ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਗੁਰਇਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਸਿਖ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਮਖਣ ਸਥਾਨੀ ਨਿਜ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਧਾਰਾ ਕੋ ॥ ੩ ॥ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭੀ ਸਿਖ ਪੈ ਤਬ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰਥਮ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨਦਰਿ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਕਰੇ ਜੇ ਮੀਰਾ, ਪਾਤ- ਸਾਹ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਤਬ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਸਮੀਪ ਪਹੁਚਕੇ ਤਿਨ ਸੈ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਸਿਖ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਮੇ ਲਗ ਕੇ ਉਤਰੇ ਹੈ ਤੀਰਾ, ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸੇ ਪਾਰ ॥ ਯਹਿ ਈਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੦ ॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਬਾਤੀ ਸੂਕੀ ਤੇਲੁ ਨਿਖੂਟਾ ॥ ਮੰਦਲੁ ਨ ਬਾਜੈ ਨਟੁ ਪੈ ਸੂਤਾ ॥ ੧ ॥ ਬੁਝਿ ਗਈ ਅਗਨਿ ਨ ਨਿਕ- ਸਿਓ ਧੂਆ ॥ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਏਕੁ ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਦੂਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਟੂਟੀ ਤੰਤੁ ਨ ਬਜੈ ਰਬਾਬੁ ॥ ਭੂਲ ਬਿਗਾਰਿਓ ਅਪਨਾ ਕਾਜ ॥ ੨ ॥ ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ ਕਹਨੁ ਕਹਾਵਨੁ ॥ ਸਮਝ ਪਰੀ ਤਉ ਬਿਸਰਿਓ ਗਾਵਨ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਪੰਚ ਜੋ ਚੂਰੇ ॥ ਤਿਨਤੇ ਨਾਹਿ ਪਰਮ ਪਦੁ ਦੂਰੇ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੧੧ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾਕਾ ਫਲ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਰੇ॥ਬਾਤੀ ਇਤਿ ਬਾਤੀ ਸੂਕੀ, ਤਿਨ ਮਹਾਤਮਾਕੀ ਸੰਸਾਰਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀਰੂਪ

ਬਾਤੀ ਖੁਸਕ ਹੋਗਈਹੈ॥ ਜਿਸਤੇ ਤੇਲ ਨਿਖੂਟਾ, ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਤੇਲ ਸਮਾਪਤ ਭਯਾਹੈ॥ ਔ ਇਸ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਮਕਾਨ ਮੇ ਮੰਦਲੁ ਨ ਬਾਜੈ, ਹਰਖ ਸੋਕਾਦਿ ਦ੍ਵੰਦੋਂ ਕੀ ਜੋੜੀ ਨਹੀ ਬਜੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਿਨਕੇ ਬਜਾਵਨੇ ਭਾਵ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਨਟ, ਮਨ ਪੈ ਸੂਤਾ, ਦੁੰਦ੍ਵਾਤੀਤ ਤੁਰੀਆ ਪਦ ਮੈ ਬਿਰਾਜ ਗਇਆਹੈ॥ ੧॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਬਤੀਕੇ ਪੁਨਾ ਜਗਾਵਨ ਹੇਤ ਨਹੀ ਰਹੀ ਅਗਨਿ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬੁਝਿ ਇਤਿ ਬੁਝ ਗਈਹੈ ਗਯਾਨਵਾਨੋਂ ਕੀ ਸੰਤੋਖ ਬ੍ਰਿਤੀਸੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਯਾਹੀਤੇ ਤਿਨਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਧੂਮ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇ॥ ਨਾ ਨਿਕਸਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਰਵਿ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਬਿਚਾਰਵਾਨੋਂ ਨੈ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰਵਿਰਹਿਆ, ਬਯਾਪਕ ਜਾਨ ਤਿਸ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਬਯਾਪਕ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸਕੀ ਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹਟਾਇਕੇ ਆਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਕਰੀ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਤਿਨਕੀ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਧੂਆਂ ਨਿਕਸੇ ॥ ੧ ॥ ਜੈਸੈ ਧੂਏ ਸਹਿਤ ਅਗਨਿ ਦੂਰ ਹੂਈਹੈ ਤੈਸੇ ਮੰਦਲ ਕੇ ਸਮਾਨ ਮਨ ਰੂਪੀ ਨਟਕੇ ਦੇਹਾਧਯਾਸ ਰੂਪ ਰਬਾਬਕੀ ਤਾਰਾਂ ਭੀ ਟੂਟ ਗਈ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਟੂਟੀ ਇਤਿ ਤੂਟੀ ਤੰਤ, ਗਯਾਨਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਟੂਟ ਗਈ ਹੈ ਨਿਖਲ ਦੇਹ ਅਧਯਾਸ ਰੂਪ ਰਬਾਬਕੀ ਤਾਰਾਂ ਰੂਪ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਯਾਹੀਤੇ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇਸੇ ਨ ਬਜੇ ਰਬਾਬ ਨਹੀ ਗਯਾਨ ਵਾਨਕੇ ਮੁਖਸੇ ਦੇਹੋਹੰ ਐਸਾ ਵਾਜਾ ਵਜੇ ॥ ਭਾਵ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਨਿਖਲ ਅਧਯਾਸ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਜਿਨ ਅਧਯਾਸੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਜੀਵੋਨੇਂ ਅਪਨੇ ਵਾਸਤਵ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਰਸੇ ਭੂਲਕੇ ਅਪਨੇ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਕਾਰਜ ਕੋ ਬਿਗਾੜ ਲੀਆਹੈ ॥ ੨ ॥ ਅਧਯਾਸ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਵਤ ਅਧਯਾਸ ਦੂਰ ਹੋਨੇਸੇ ਯੇ ਅਧਯਾਸ ਕੇ ਕਾਰਯਭੀ ਸਭੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਥਨੀ ਇਤਿ ਕਥਨੀ, ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕਥਨ ॥ ਬਦਨੀ, ਸਪਸ੍ਰ ਕਥਨ ਕਹਨ, ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਆਪ ਕਹਿਨਾ ਔ ਕਹਾਵਨ, ਇਨ ਦੋਨੋ ਕਾ ਔਰੋਸੇ ਕਹਾਵਨਾ ਸੋ ਅਬ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ਕਿੰਤੁ ਜਬ ਸਮਝ ਪਰੀ, ਆਪਕੋ ਸਤਚਿਤ ਆਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਤਉ ਯਹ ਦੇਹਾਧਯਾਸ ਸੇ ਜੇਤਾ ਕਹਨ ਕਹਾਵਨਾਦਿ ਹਾਰ ਜੀਤ ਹੇਤ ਗਾਵਨ ਕਹਨਾਥਾ ॥ ਸੋ ਸਭ ਬਿਸਰਿਓ, ਭੂਲ ਗਯਾ ॥ ਭਾਵ ਅਪਨੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ਥਿਤ ਹੂਯੇ ਤਬ ਸਭੀ ਬਿਵਾਦ ਮਿਟ ਗਏ ॥ ੩ ॥ (ਪ੍ਰਸ੍ਨ) ਜਿਸ ਪਰਮਾਨੰਦ ਮੇ ਆਪ ਥਿਰ ਹੂਏਹੈ ਵੁਹ ਕੌਨ ਸਾਧਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਸਮੀਪ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਹੇ ਕਹਤ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਂਚ ਤਸਕਰੋਂ ਕੋ ਚੂਰੇ, ਦੈਵ ਗੁਣ ਧਾਰ ਕਰ ਦੂਰ ਕਰੇਹੈ ॥ ਤਿਨ ਐਸੇ ਬਿਬੇਕੀ ਪੁਰਖੋਂ ਸੇ ਪਰਮ ਪਦ, ਤੁਰੀਆ ਸਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮ ਥਾਨ ਨਹਿ ਦੂਰੇ, ਦੂਰ ਨਹੀ ਅਪਨਾ ਆਪ ਹੋਨੇ

ਸੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪਹੈ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੧੧ ॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਸੁਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਤ ਹੈ ਜੇਤੇ ॥ ਜਨਨੀ ਚੀਤਿ ਨ ਰਾਖਸਿ ਤੇਤੇ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮਈਆ ਹਉ ਬਾਰਿਕੁ ਤੇਰਾ ॥ ਕਾਹੇ ਨ ਖੰਡਸਿ ਅਵਗੁਨ ਮੇਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਪ ਕਰੇ ਕਰਿ ਧਾਇਆ ॥ ਤਾਂ ਭੀ ਚੀਤਿ ਨ ਰਾਖਸਿ ਮਾਇਆ ॥ ਚਿੰਤ ਭਵਨਿ ਮਨੁ ਪਰਿਓ ਹਮਾਰਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ਦੇਹਿ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ਸਦਾ ਸਰੀਰਾ ॥ ਸਹਿਜ ਸਹਿਜ ਗੁਨ ਰਵੈ ਕਬੀਰਾ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੧੨ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪਦਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮਤਿਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਬਨ ਈਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਸੁਤ ਇਤਿ, ਸੇਵਕ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹੇ ਭਗਵਨ ਪੁਤ੍ਰ ਜੇਤੇ ਮਾਤਾਕੋ ਦੁਰਬਚਨ ਕਹਨੇ ਆਦਿਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇਹੈ ਜਨਨੀ, ਮਾਤਾ ਤਿਨ ਮੇ ਸੇ ਏਕ ਕੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਨਹੀ ਰਖਤੀ ॥ ਉਨ ਸਭਕੋ ਭੁਲਾਯਕੇ ਕੇਵਲ ਬਾਲਕ ਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰਨੇਮੈ ਚਿਤ ਰਖੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਤੈਸੇ ਹੇ ਰਾਮ ਮੈ ਭੀ ਆਪਕਾ ਬਾਲਕ ਹੌਂ ॥ ਯਾਤੇ ਆਪ ਕਾਹੇ ਨ ਖੰਡਸਿ, ਕਿਉ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਕਰਤੇ ਅਵਗੁਨ ਮੇਰਾ, ਆਪਕੋ ਬਿਸਾਰ ਕਰ ਆਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਵਿ ਅਪਰਾਧ ਮੇਰੇ॥ਭਾਵ ਯਹ ਮੇਰੇ ਅਪਰਾਧੋਂਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਰਛਾ ਕਰੋ॥ ੧ ॥ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਮੇ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕਾ ਚਿਤਮੇ ਨਾ ਰਖਨਾ ਸਫੁਟ ਕਰੇ॥ਜੇ ਇਤਿ,ਜੇਕਰ ਅਤਿ ਸੈ ਕੋਪ ਕਰਕੇ ਬਾਲਕ ਕੋ ਈਟ ਛਟੀ ਮਾਰਨੇ ਆਦਿਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਕੋ ਭੀ ਧਾਵੈ ਹੈ ਤਉ ਭੀ ਦਯਾਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਮਾਯਾ,ਮਾਤਾ ਬਾਰਕ ਕੇ ਅਪ੍ਰਾਧੋਂਕੋ ਚਿਤਮੈ ਨਹੀਂ ਰਖੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਉਸਕੇ ਔਗੁਨ ਬਖਸਕੇ ਰੱਛਾਹੀ ਕਰੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਤੈਸੇ ਆਪਕੇ ਉਪਕਾਰ ਬਿਸਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀਯੋਂ ਕਾ ਹਮਾਰਾ ਨਿਸਤਾਰਾ ਕੈਸਾ ਹੋਵੇਗ॥ਐਸੇ ਚਿੰਤਾ ਰੂਪ ਭਵਨਿ,ਘਰਮੇ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸ ਚਿੰਤਾ ਮੈ ਪੜੇ ਚਿਤ ਵਾਲੇ ਹਮ ਨਾਮ ਬਿਨਾ, ਆਪ ਕੀ ਕੀਰਤਨ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਾ, ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਾਰ ਉਤਰਹਿਗੇ ॥ ਭਾਵ ਮਹਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਨੇਸੇ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਪਾਰ ਨ ਉਤਰ ਸਕੇਂਗੇ ॥ ਯਾਤੇ ਹਮਕੋ ਪਾਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਆਪ ਹਮਾਰੀ ਐਸੀ ਰਛਾ ਕਰੋ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦੇਹਿ ਇਤਿ

ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਸਰੀਰ, ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੇ ਨਿਰਮਲ ਬੁਧੀ ਦੇਵੋ ॥ ਜਿਸ ਬੁਧੀਸੇ ਸਹਿਜ ਸਹਿਜ, ਸਨੇ ਸਨੇ ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਦੀਰਘ ਕਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਆਪਕੇ ਗੁਣੋਂਕੇ ਕਹਿਨੇਮੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਰਮੇ ॥ ਐਸੇ ਭਗਤ ਜਨਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ॥ ਯਹਿਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੧੨ ॥

ਆਸਾ ॥ ਹਜ ਹਮਾਰੀ ਗੋਮਤੀ ਤੀਰ ॥ ਜਹਾ ਬਸਹਿ ਪੀਤੰਬਰ ਪੀਰ ॥ ੧ ॥ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਿਆ ਖੂਬੁ ਗਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਕਰਹਿ ਖਵਾਸੀ ॥ ਪਾਸ ਬੈਠੀ ਬੀਬੀ ਕਵਲਾ ਦਾਸੀ ॥ ੨ ॥ ਕੰਠੇ ਮਾਲਾ ਜਿਹਵਾ ਰਾਮੁ ॥ ਸਹੰਸ ਨਾਮੁ ਲੈ ਲੈ ਕਰਉ ਸਲਾਮੁ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਵਉ ॥ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੋਊ ਸਮਝਾਵਉ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ੧੩ ॥ ਅਪਨੀ ਕਮਾਈ ਸੇ ਕੁਛ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਮਿਤ ਦੇਨਾ ਨਿਵਾਜ ਪੜਨੀ ਰੋਜ਼ਾ ਰਖਣਾ ਮੱਕੇ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਨੀ ਇਨ ਸੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਮਤਸ ਪੁਰਾਣਮੇ ਲਿਖਯਾ ਹੈ॥ ਬਿਨਾ ਜੂਪ ਤਪ ਭਗਤੀ ਸੇ ਕੇਵਲ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਹੀ ਪੁਰਖ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਹਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਯਾਤ੍ਰਾ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੈ ਯਹਿ ਹਿੰਦੂ ਕਹੇ ਹੈ ਤਿਨ ਦੋਨੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕਬੀਰ ਗੁਣੋਂ ਮੇ ਰਮਣ ਹੇਤ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂਆ ਅਪਨਾ ਮੁਖ ਸਿਧਾਂਤ ਕਹੇ ਹਜ ਇਤਿ ਹੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਹਮਾਰੀ ਹਜ, ਉਤਮ ਤੀਰਥੋਂ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਗੋ, ਵੇਦ ਮਤੀ, ਵਾਲੀ ਵਜਕਤੀਯੋ ਕਾਂ ਤੀਰ, ਸਮੀਪ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਹਮ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰੀ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਨਾ ਯਹੀ ਤੀਰਥੋਂ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਕੈਸੇ ਵੁਹ ਸੰਤ ਹੈਂ ਜਹਾ ਬਸਹਿ, ਜਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰੀ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਬਸਤਾ ਹੈ ਹਮਾਰਾ ਪੀਤੰਬਰ, ਪੀਤ ਬਸਤਰੋਂ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ॥ ਪੀਰ, ਨਿਖਲ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਿਕੋਂ ਕਾ ਗੁਰੂ ॥ ਵੁਹ ਸਤਸੰਗ ਥਾਨ ਹੀ ਹਮਾਰੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਾ ਠਿਕਾਣਾ ਹੈ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਨਾਰਦ ਪ੍ਰਤਿ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ ਨਹੀ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਬੈਕੁੰਠ ਮੈ ॥ ਪੁਨਾ ਨਹੀ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਯੋਗੀਯੋਂ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ॥ ਕਿੰਤੁ ਮੈ ਊਹਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਹੂ ਜਹਾਂ ਮੇਰੇ ਭਗਤ ਮੇਰਾ ਜਸ ਗਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਆਨ

ਥਾਨ ਮੇ ਕਬੀਰ ਬਰਨਨ ਹੈ॥ "ਕਹ ਕਬੀਰ ਬਹੁ ਕਹੀਐ ਕਾਹ॥ਸਾਧ ਸੰਗ ਬੈਕੁੰਠੈ ਆਹ॥" "ਤਹਾ ਬੈਕੁੰਠ ਨਗਰ ਜਹਾ ਸੰਤ ਵਾਸਾ"॥੧॥ ਕਹੀ ਮਹਮਾ ਵਾਲੇ ਸਤ ਸੰਗ ਕੋ ਆ-ਸਚਰਯਤਾ ਕਹੇ ॥ ਵਾਹ ਇਤਿ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਜੋਗ ਜਪਾਦਿ ਸ੍ਵਰਗ ਪਹੁਚਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਵਾਹੁ, ਅਦਭੁਤ ਬਿਭੂਤੀ ਹੈ॥ ਸਤਸੰਗ ਤਾਸੇ ਭੀ ਵਾਹ, ਆਸਚਰਯ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਹੇਤੁ ਭਗਵਤ ਕੇ ਨਾਮੋਂ ਕੋ ਸਤ ਸੰਗ ਕਿਆ ਖੂਬ ਉਤਮ ਰੀਤਿ ਸੇ ਗਾਵੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ, ਸੰਸਾਰ ਬੰਧ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਭਾਵਤਾ, ਰੁਚਤਾ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਨਾਮੋਂ ਕੋ ਸਤ ਸੰਗ ਗਾਵੇ ਹੈ॥ ਵੁਹ ਨਾਮੋਂ ਵਾਲਾ ਹਰਿ ਐਸਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇਨਾਰਦ ਇਤਿ ਨਾਰਦ, ਬੀਨਾ ਬਜਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ਰ ਔ ਸਾਰਦ, ਸਰਸ੍ਵਤੀ ਯੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਬੀਨਾ ਸੁਨਾਵਨਰੂਪ ਟਹਲ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਖਵਾਸ ਨਾਮ ਚਵਰ ਬਜੰਜਨਾਦਿ ਟਹਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯੇ ਬੀਨਾ ਸੁਨਾਵੇ ਹੈ॥ਪੁਨਾ ਜਿਸਕੇ ਮਰਦਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪਾਸ ਬੈਠੀ ਰਹੇ ਹੈ ਬੀਬੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਕਵਲਾ, ਲਖਮੀ ਦਾਸੀ, ਦਾਸ ਭਾਵ ਸੇ ਜਿਸ ਲਖਮੀ ਕੇਨਿਖ ਲ ਜੀਵ ਬਸ ਮੇਂ ਵਰਤੇ ਹੈਂ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਕੰਠ ਮੇ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਬੈਜਯੰਤੀ ਮਾਲਾ॥ ਏਵੰ ਔਰ ਭੀ ਗਦਾ ਪਦਮਾਦੀ ਧਾਰਨ ਕੀਏ ਹੁਏ ਹੈਂ॥ ਐਸਾ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਪੀਰ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਪੀਰ ਕਾ ਅਪਨੀ ਜਿਹਵਾ ਸੇ ਰਾਮ, ਰਾਮਾਦਿ ਸਹਸ੍ਰ ਨਾਮ ਲੇ ਲੇ ਤਿਸ ਕੋ ਮੈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸਲਾਮ, ਪਰਣਾਮ ਕਰਤਾ ਹੋਂ॥ ਭਾਵ ਤਿਸ ਕੀ ਕੀਰਤਨ ਭਕਤੀ ਸਹਤ ਬੰਦਨ ਭਕਤੀ ਕਰਤਾ ਹੋਂ॥ ਕਿਸ ਲੀਏ ਐਸੀ ਭਕਤੀ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਬਤਾਵਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ॥ ਕਹਤ ਇਤਿ ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਭਕਤੀ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਮੈ ਹੇ ਲੋਕੋ ਤੁਮ ਭੀ ਚਿਤ ਕੋ ਤਮੋ ਗੁਣੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਧਾਤ੍ਰ ਛੋਡ ਕੇ ਰਾਮ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੋ॥ ਐਸੇ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੋਨੋਂ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤਾ ਹੂ॥ ਯਹ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਸਮਝਾਵਨਾ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ॥ ੪ ॥ ੪ ॥੧੩

ਅਥਵਾ ਧਾਤ੍ਰਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਹਮਾਰੀ ਹਜ, ਧਾਤ੍ਰ ਗੋਮਤੀ ਤੀਰ, ਦ੍ਵਾਰਕਾਕੇ ਤਲੇ ਬਹਿਨੇ ਵਾਲੀ ਨਦੀਕੇ ਤੀਰਪੈਹੈ ਜਿਸਕੇ ਤੀਰਪੈ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇਵ ਐਸੇਹੀ ਔਰ ਸਭ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥

ਆਸਾ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰਜੀਕੇ ਪੰਚ ਪਦੇ ਦੁਤੁਕੇ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਤੀ ਤੋਰੈ ਮਾਲਨੀ ਪਾਤੀ ਪਾ

ਤੀ ਜੀਉ ॥ ਜਿਸੁ ਪਾਹਨ ਕਉ ਪਾਤੀ ਤੋਰੈ ਸੋ ਪਾਹਨ ਨਿਰ ਜੀਉ ੧ ॥ ਭੂਲੀ ਮਾਲਨੀ ਹੈ ਏਉ ॥ ਸਤਿ ਗੁਰ ਜਾਗਤਾ ਹੈ ਦੇਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਾਤੀ ਬਿਸਨ ਡਾਰੀ ਫੂਲ ਸੰਕਰ ਦੇਉ ॥ ਤੀਨ ਦੇਵ ਪ੍ਰਤਖਿ ਤੋਰਹਿ ਕਰਹਿ ਕਿਸਕੀ ਸੇਉ ॥ ੨ ॥ ਪਖਾਨ ਗਢਕੈ ਮੂਰਤ ਕੀਨੀ ਦੇਕੈ ਛਾਤੀ ਪਾਉ ॥ ਜੇ ਏਹ ਮੂਰਤਿ ਸਾਚੀਹੈ ਤਉ ਗੜ੍ਹਨ ਹਾਰੇ ਖਾਉ ॥ ੩ ॥ ਭਾਤੁ ਪਹਿਤਿ ਅਰੁ ਲਾਪਸੀ ਕਰ ਕਰਾ ਕਾਸਾਰੁ ॥ ਭੋਗਨ ਹਾਰੈ ਭੋਗਿਆ ਇਸੁ ਮੂਰਤਿ ਕੇ ਮੁਖ ਛਾਰੁ ॥ ੪ ॥ ਮਾਲਨਿ ਭੂਲੀ ਜਗੁ ਭੁਲਾਨਾ ਹਮ ਭੁਲਾਨੇ ਨਾਹਿ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਹਮ ਰਾਮ ਰਾਖੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹਰਿ ਰਾਇ॥ ੫ ॥ ੧ ॥ ੧੪ ॥ ਪੂਰਬ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੋਊ ਸਮਝਾਵਉ ਐਸੇ ਦੋਨੋਂਕੋ ਸਮਝਾਵਣਕੀ ਪ੍ਰਤਗਯਾ ਕਰਕੇ ਅਬ ਦੋਨੋਂਮੇ ਪ੍ਰਥਮ ਦੇਵਤਾ ਮਨੁਖ ਜਲ ਪਖਾਣ ਬ੍ਰਿਛਾਦਿਕੋਂਕੇ ਪੂਜਣੇ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕੋਂਕੋ ਅਨਜੋਕ੍ਰਿਸੇ ਸਮਝਾਵੇ ॥ ਪਾਤੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਾਲਨੀ ਜਿਨ ਪਤ੍ਰੋਂਕੋ ਤੂੰ ਤੋੜਤੇਹੈ ॥ ਤਿਨ ਏਕ ਏਕ ਪਾਤਮੇ ਏਕ ਜੀਵ ਬਯਾਪਕ ਹੂਆਹੈ ॥ ਉਨਮੇ ਨਿਰ ਜੀਵ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸਭੀ ਸਜੀਵਹੈਂ ॥ ਔ ਜਿਸ ਪਾਹਨਕੇ ਪੂਜਨਾਰਥ ਤੂੰ ਪਤ੍ਰ ਪੁਸ਼ਪ ਡਾਰੀ ਤੋੜ ਕਰ ਲਿਯਾਵੇਹੈਂ॥ਸੋ ਨਿਰ ਜੀਵ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ "ਸਰਜੀਉ ਕਾਟਹਿ ਨਿਰ ਜੀਉ ਪੂਜਹਿ ਅੰਤ ਕਾਲਕੋ ਭਾਰੀ" ਇਸ ਵਾਕਸੇ ਤੇਰੇਕੋ ਇਸ ਕਰਮਸੇ ਖੇਦ ਮਿਲੇਗਾ ਸੁਖ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗਾ ਯਾਤੇ ਸੁਖਕੀ ਇਛਾਹੈ ਤਬ ਗੁਰੋਂਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਭੂਲੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਭੂਲੀ ਮਾਲਨਿ ਸਾਚਤੇ ਯਹ ਬਾਤਹੈ ॥ ਜੋ ਫਲਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇ ਯੋਗ ਗੁਰੋਂਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵਹੁ ਗੁਰੂ ਜਾਗਤਾ ਹੈ ਦੇਉ, ਪ੍ਰਗਟ ਚੇਤਨ ਦੇਵਹੈ ਜੜ ਨਹੀ ॥ ਉਨਕੀ ਪੂਜਾਸੇ ਤੇਰੇਕੋ ਬਡੇ ਫਲਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਜੜੋਂਕੀ ਪੂਜਾਸੇ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ੧ ॥ ਉਲਟਾ ਨਿਰਜੀਵੋਂਕੀ ਪੂਜਾ ਹੇਤ ਸਜੀਵੋਂਕੇ ਅੰਗ ਕਾਟਤੇਕੋ ਮਹਾ ਦੋਖ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਨਿਖਲ ਵਸਤੁਯੋਂਕੇ ਅਵਯਵੋਂ ਮੇ ਤੀਨ ਦੇਵਨਕਾ ਨਿਵਾਸ ਬਤਾਵੇ ॥ਬ੍ਰਹਮ ਇਤਿ, ਯਾਵਤ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟੀ ਈਸ੍ਵਰਨੇ ਰਚੀਹੈ ॥ ਔ ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਬਿਰਾਟ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਤੀਨ ਮੂਰਤੀ ਪ੍ਰ

ਸਿਧਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਇਨ ਤੀਨ ਮੇ ਭੀ ਬਿਸਨੁਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਔ ਬ੍ਰਹਮਾਸੇਮ ਹਾ ਦੇਵ ਬਨੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਪੁਰਾਣਮੇ ਕਹਤਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸਰਬ ਕਾਰਯੋਂਮੇ ਯਹੀ ਰੀਤਿ ਜਾਨ ਲੇਨੀ ॥ ਪਹਲੀ ਵਸਤੁ ਬਿਸਨ ਰੂਪਹੈ ॥ ਦੂਜੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪਹੈ ॥ ਤੀਜੀ ਸੰਕਰ ਰੂਪਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੂਲਮੇ ਬਿਸਨ ਡਾਲੀ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਤ੍ਰ ਕਹੇ ਸੰਕਰ ਫੂਲ ਰੂਪ ਕਹੇ ॥ ਸੋ ਤਿਨ ਸਜੀਵ ਲਤਾ ਬ੍ਰਿਛਾਦਿ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਅਵਯਵ ਰੂਪ ਤੀਨ ਦੇਵਨ ਕੋ ॥ ਅਪਨੇ ਥਾਨਮੇ ਥਿਤੋਂਕੋ ਕਾਟਕੇ ॥ ਤੂੰ ਔਰ ਕਿਸਕੀ ਇਨਕੋ ਚੜ੍ਹਾਇਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਚਾਹਤੀਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਇਨ ਪ੍ਰਤਖੋਂਕੋ ਤੋੜਕੇ ਮਤ ਔਰ ਕਾਹੂ ਅਨਹੋਤੇ ਪਰੋਖਕੀ ਸੇਵਾਮੇ ਚਿਤ ਲਗਾਉ ॥ ੨ ॥ ਜੇ ਕਰ ਕਹੋ ਇਨਹੀਕੇ ਪ੍ਰਤਖ ਸ੍ਵਰੂਪੋਂਕੀ ਸੇਵਾ ਹੇਤ ਹਮ ਡਾਲੀ ਪਤ੍ਰ ਪੁਸਪੋਂਕੋ ਤੋੜਤੇਹੈਂ ॥ ਤਹਾ ਕਹੇ ਪਖਾਨ ਇਤਿ, ਜਿਨਕੋ ਤੁਮ ਇਨਕੇ ਸਚੇ ਪ੍ਰਤਖ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਹਿਤੇ ਵੋਹ ਸਰੂਪ ਨਿਰਜੀਵ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਪੂਜਨੇਂ ਵਾਲੇਕੋ ਵਹ ਮੂਰਤੀ ਕੁਛ ਫਲ ਨਹੀ ਦੇਸਕੇ ॥ ਐਸਾ ਨਾ ਮਾਨੋ ਤਬ ਜਿਸ ਪੁਰਖਨੇ ਪਖਾਨ ਗਢਕੈ, ਉਸ ਕੀ ਛਾਤੀਪੈ ਪੈਰ ਰਖ ਘੜਕੇ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਈ ਹੈ ॥ ਜੇ ਕਰ ਤੁਮਾਰੇ ਨਿਸਚੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਹੁ ਮੂਰਤਿ ਸਾਚੀਹੈ ॥ ਭਾਵ ਨਿਸਚੇ ਬਿਸਨੁ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਸਚੇ ਬਿਸਨੁ ਸ਼ਿਵਾਦਿਕ ਅਪਨੀ ਅਵਗਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇਕੋ ਮਾਰ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਸ ਪੁਰਖਨੇ ਉਨਕੀ ਛਾਤੀਪੈ ਪੈਰ ਰਖਨਾ ਰੂਪ ਅਵਗਤਾ ਕਰੀਹੈ ॥ ਉਸਕੋ ਵਹੁ ਬਿਸ਼ਨੁਕੀ ਨਰਸਿੰਘਾਦਿ ਮੂਰਤੀਸੀਘ੍ਰ ਖਾਉ, ਭਖਣ ਕਰ ਲੇਵੇ ॥ ਐ ਕਰਤੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ॥ ਵਹੁ ਜੜ ਮੂਰਤੀ ਫਲ ਦੇਨੇਕੋ ਸਮਰਥ ਨਹੀ ॥ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਘੜਨ ਕਾਲਮੇ ਮਤ ਹੋਵੇ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਟਾਸੇਪੀਛੇ ਸਮਰਥ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇਕੋ ਮੰਦ ਫਲ ਔ ਪੂਜਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇਕੋ ਸੁਭ ਫਲ ਪੀਛੇਸੇ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਸੋ ਯਹ ਭੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀਕੀ ਫੌਜਸੇ ਗੜ ਜੀਤਨੇਕੀ ਆਸਾ ਵਤ ਮਿਥਯਾ ਨਿਸਚਾਹੈ ਵਾਸਤਵ ਨਹੀਂ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਟਾਸੇ ਪੀਛੇਭੀ ਮੂਰਤੀ ਮੇ ਚੇਤਨ ਈਸ਼੍ਵਰਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਕੌਨ ਪੁਰਖਹੈ ਜੋ ਨਰਸਿੰਘਕੇ ਸਮੀਪ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਹਲਾਦਸੇ ਜਾਯ ਸਕੇ ਜਾਨੋ ਸੇ ਕੋਈ ਡਰੇ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਟਾਸੇ ਪੀਛੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਹਨਾਭੀ ਦਰਿਦ੍ਰੀਨੇ ਅਪਨੇਕੋ ਸਾਹੂਕਾਰ ਮਾਨ ਲੇਨਾਹੈ ॥ ਹਾਥ ਪਲੇ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਆਵੇ ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਹੋਤਾ ਤਬ ਜੈਸੇ ਸਚੇ ਬਿਸ਼ਨੁ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਰਾਖਸੋਂਪੈ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਤੇ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਭੰਗ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਯਵਨੋਂਪੈ ਮੂਰਤੀਆਂਭੀ ਕੁਛ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਤਾਪ

ਦਿਖਾਵਤੀ ਸੋ ਦਿਖਾਇਆ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਨਿਸਚੇ ਨਿਰਜੀਵ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ਔ ਤਿਨ ਨਿਰਜੀਵੋਂਕੋ ਭੋਗ ਲਗਾਵਨੇ ਹੇਤ ਜੋ ਨਾਨਾ ਸਾਮਗ੍ਰੀਆਂ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਸਭ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਕਾ ਪਖੰਡ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਭਾਤੁ ਇਤਿ ਭਾਤੁ, ਚਾਵਲ ਪਹਿਤ, ਦਾਲ ਲਾਪਸੀ, ਸੀਰਾ ਮਿਠੀ ਕੜੀ ਕਰਕਰਾ, ਗੋਲੇ ਲਡੂ ਪੇੜੇ ਕਾਸਾਰੁ, ਪੰਜੀਰੀ ਇਤਯਾਦਿ ਸਮਾਜ ॥ ਭੋਗਨ ਹਾਰੇ ਭੋਗਿਆ, ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਜਾਰੀਯੋਂ ਨੇ ਖਾਇਆ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਬਨਾਇਆ ਥਾ ਤਿਸ ਇਸ ਮੂਰਤਿ ਕੇ, ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੀ ਜੜ ਮੂਰਤ ਕੇ ਮੁਖ ਮੇਂ ਕਿਆ ਛਾਰੁ, ਖਾਕ ਪੜੀ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਭੀ ਨਾ ਪੜਾ ॥ ਮੂਰਤਿ ਕੇ ਮੁਖ ਛਾਰ ਕਥਨ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਹਾਂ ਸੇ ਕਾਹੂ ਕੋ ਕੁਛ ਨ ਮਿਲੇ ਊਹਾਂ ਕਹੇ ਹੈ ਈਹਾਂ ਸੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕਿਆ ਖਾਕ ਮਿਲੀ ॥ ਭਾਵ ਕਛੁ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਕਹਿਆ ਹੈ ॥ ਯਦਵਾ ਜੋ ਭਾਤਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰੀ ਥੀ ॥ ਵਹੁ ਤੋ ਸਭ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਜਾਰੀਯੋਂ ਨੇ ਖਾਈ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਤਖ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੀ ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਮੁਖ ਮੇਂ ਤੋ ਕੇਵਲ ਅਤੀ ਬਰੀਕ ਖਾਕ ਹੀ ਪਵਨ ਸੇ ਉਡਕੇ ਪੜ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਪੜੇ ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਯਹ ਕਥਨ ਮਿਥ੍ਯਾ ਭਾਸੇ ॥ ਵਹੁ ਚਾਰ ਦਿਨ ਮੂਰਤੀ ਕਾ ਮੁਖ ਨੰਗਾ ਰਖਕੇ ਦੇਖ ਲੇਵੇ ਪਾਂਚਵੇਂ ਦਿਨ ਜੇਠ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੇਂ ਬਿਭੂਤੀ ਧਾਰੀ ਨਾਗੇ ਸੈਤੇ ਜੈਸੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ॥ ਯਾਤੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਮੁਖ ਮੇਂ ਛਾਰ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਪੁਸ਼ਪੋਂ ਕੀ ਸੁਗੰਧੀ ਨਾਕ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਪੜੇ ਭੋਗ ਹੇਤ ਬਨਾਏ ਭਾਤਾਦਿ ਮੁਖ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਪੜੇਂ ॥ ੪ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਮਾਲਨ ਤਿਨ ਕੇ ਉਪਰ ਚੜਾਵਨੇ ਹੇਤ ਪੁਸਪ ਪੱਤ੍ਰ ਤੋੜੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਪੁਜਾਰੀ ਭੋਗ ਲਗਾਵਨੇ ਹੇਤ ਭਾਤਾਦਿ ਬਨਾਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਭੂਲੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ॥ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਉਨ ਮੇਂ ਏਕ ਨਹੀਂ ॥ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇਵਲ ਹਮ ਹੀ ਹੈਂ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਕਾ ਆਨ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਸਮਝਾਵਨੇ ਹੇਤ ਨਿਰਣੇ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ਯਿਹ ਕਹਤੇ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ॥ਮਾਲਨਿ ਇਤਿ ਮਾਲਨਿ ਭੂਲੀ, ਜਿਸਨੇ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਰਜੀਵ ਮੂਰਤੀਯੋਂ ਹੇਤ ਵਹੁ ਸਜੀਵ ਤੋੜੇ ॥ ਪੁਨਾ ਪੂਜਨੇ ਪੂਜਾਨੇ ਵਾਲੇ ਔਰ ਲੋਕ ਭੂਲੇ ॥ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਨਿਰਜੀਵੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਤਿਨ ਕੋ ਭੋਜਨ ਹੇਤ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਬਨਾਏ ॥ ਅਰ ਸਭ ਲੋਕੋਂ ਸੇ ਉਨ ਕੇ ਆਗੇ ਡੰਡੌਤ ਕਰਾਈ ॥ ਅਰ ਹਮਨੇ ਇਨ ਦੋਨੋ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੀਨ ਜਾਨਿਆ ॥ ਅਰ ਪੂਜਨ ਯੋਗਯ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਾਨਿਆ ॥ ਇਸ ਤੇ ਹਮ ਨਹੀਂ ਭੂਲੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਹਮ ਇਸ ਗੁਡੀਯੋਂ ਕੀ ਖੇਲ ਸੇ ਬਚ ਗਏ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣਕਰੋ ਹੇ ਭੂਲੇ

ਲੋਕੋ ਹਮ ਤੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਤਾਮਸ ਕਰਮ ਸੇ ਰਖ ਲੀਯੇ ॥ ਇਸੀ ਤੇ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਬਡੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ॥ ਤੁਮਕੋ ਬਚਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਹੈ ॥ ਤਬ ਇਨ ਗੁਡੀਯੋਂ ਕੀ ਖੇਲ ਮੈਂ ਕਾਲ ਬਿਤਾਵਨਾ ਛੋਡ ਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰੋ ॥ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਵੋ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥ ੧੪ ॥

ਆਸਾ ॥ ਬਾਰਹ ਬਰਸ ਬਾਲਪਨ ਬੀਤੇ ਬੀਸ ਬਰਸ ਕਛੁ ਤਪੁ ਨ ਕੀਓ ॥ ਤੀਸ ਬਰਸ ਕਛੁ ਦੇਵ ਨ ਪੂਜਾ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਨਾ ਬਿਰਧਿ ਭਇਓ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਤੇ ਜਨਮੁ ਗਇਓ ॥ ਸਾਇਰੁ ਸੋਖਿ ਭੁਜੰਬ ਲਇਓ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੂਕੇ ਸਰਵਰਿ ਪਾਲਿ ਬੰਧਾਵੈ ਲੂਣੈ ਖੇਤ ਹਥਵਾਰਿ ਕਰੈ ॥ ਆਇਓ ਚੋਰ ਤੁਰੰਤਹ ਲੇ ਗਇਓ ਮੇਰੀ ਰਾਖਤ ਮੁਗਧੁ ਫਿਰੈ ॥ ੨ ॥ ਚਰਨੁ ਸੀਸੁ ਕਰ ਕੰਪਨ ਲਾਗੈ ਨੈਨੀ ਨੀਰੁ ਅਸਾਰ ਬਹੈ ॥ ਜਿਹਵਾ ਬਚਨੁ ਸੁਧੁ ਨਹੀ ਨਿਕਸੈ ਤਬਰੇ ਧਰਮਕੀ ਆਸ ਕਰੈ ॥ ੩ ॥ ਹਰਿ ਜੀਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੈ ਲਿਵਲਾਵੈ ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਲੀਓ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਹਰਿ ਧਨੁ ਪਾਇਓ ਅੰਤੇ ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ਚਲਿਓ ॥ ੪ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁਰੇ ਸੰਤਹੁ ਅਨੁ ਧਨੁ ਕਛੂਐ ਲੈ ਨ ਗਇਓ ॥ ਆਈ ਤਲਬ ਗੁਪਾਲ ਰਾਇਕੀ ਮਾਇਆ ਮੰਦਰਿ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ॥ ੫ ॥ ੨ ॥ ੧੫ ॥

ਕਹੀ ਉਪਾਸਨਾਮੇ ਸੀਘ੍ਰ ਲਗਾਵਨੇ ਹੇਤ ਉਪਾਸਨਾ ਹੀਨ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਨਿਸਫਲ ਜਾਨਾ ਸੁਨਾਵੇ ॥ ਬਾਰਹ ਇਤਿ ਬਾਰਹ ਬਰਸ ਤੋ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਅਵਸਤਾ ਕੇਵਲ ਖਾਨੇ ਖੇਲਨੇ ਮੇ ਹੀ ਬੀਤੇਹੈ ॥ ਬਾਰਾਂਸੇ ਊਪਰ ਤੇਰਵੇਂ ਸੇ ਲੇਕਰ ਬਤੀਸ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬੀਸ ਬਰਸੋਂਮੇ ਬਿਖਯੋਂਕੇ ਰਸੋਂਮੇ ਖੋਵੇਹੈ॥ਕੁਛ ਤਪ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਬਤੀਸ ਸੇ ਊਪਰ ਤੇਤੀਸਸੇਲੇਬਾਹਟਪ੍ਰਯੰਤ ਤੀਸ ਬਰਸੋਂਮੇ ਕਿੰਚਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਆਦਿਕ ਦੇਵਨਕੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਯਾਤੇ ਨਿਸਫਲ ਅਵਸਤਾ ਬਿਤੀਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਯੇ ਜੀਵ ਏਤੀ ਅਵਸਤਾ ਬਿਤਾਯ ਕਰ ਪੀਛੇ ਪਛਤਾਵੇਂਗੇ ॥ ਜਬ ਸਭ ਅਵਸਤਾ ਬਿਤਾਯ

ਕੇ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਜਾਵੇਂਗੇ॥ ੧ ॥ ਪਛਤਾਵਨੇ ਮੇ ਬੀਜ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਇਤਿ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਤੇ, ਮੇਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮੇਰੀ ਭੂਮੀ ਐਸੇ ਈਸ਼੍ਵਰਕੇ ਦੀਯੇ ਪਦਾਰਥੋਂਮੇ ਮਮਤਾ ਕਰਤੇ ਹੀ ਜੀਵੋਂਕਾ॥ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਬੀਤ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਔਰ ਜਿਸ ਭੁਜਾਕੇ ਬਲ ਰੂਪੀ ਸਮੁਦ੍ਰਕਾ ਇਨਕੋ ਬਡਾ ਭਰੋਸਾ ਥਾ॥ ਸੋ ਭੁਜੰਬ ਲਇਓ, ਵਹੁ ਭੁਜਾਕਾ ਬਲ ਰੂਪੀ ਸਾਇਰੁ, ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਧਪਨੇ ਰੂਪ ਅਗਸਤਿ ਰਿਖਿਨੇ ਸੋਖਿ, ਸੁਕਾਇ ਦੀਆ॥ ੧॥ ਯਾਤੇ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਕਰ ਜੋ ਲੋਕ ਸਰੀਰਕੀ ਪੁਸ਼੍ਟਿ ਹੇਤ ਔਖਧੀ ਖਾਵੇਹੈਂ॥ ਵਾ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਸਾਧਨ ਕਰੇਹੈਂ ਸੋ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਕੇ ਭੁਲਜਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹ ਸੂਕੇ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸੂਕੇ ਹੂਏ ਸਰੋਵਰਿਪੈ ਸੁਖਸੇ ਲਖਨੇ ਹੇਤ ਪਾਲਿ ਬੰ- ਧਾਵੇ, ਪੁਲ ਲਗਵਾਵੇ॥ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਿਧਕੀ ਪੁਸ਼੍ਟੀ ਹੇਤ ਔਖਧਿਹੈ॥ ਵਾ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਸਾ ਧਨਹੈ॥ ਐਸੇ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਕਹਿ ਕਰ ਦੂਸਰਾ ਕਹੇ ਲੂਣੇ ਇਤਿ ਲੂਣੇ, ਕਟੇ ਹੂਏ ਖੇਤ੍ਰਕੀ ਹਥਾਂ ਕਰ ਵਾੜ ਕਰੇ ਵਾ ਲੂਣੇ, ਊਖਰ ਭੂਮੀਕੇ ਖੇਤ੍ਰਕੀ ਜਹਾ ਕੁਛ ਉਪਜੇ ਨਹੀ ਹਾਥੋਂ ਕਰ ਵਾੜ ਕਰੇ, ਜੈਸੇ ਯਹਿ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਬਜਰਥਹੈ ਤੈਸੇਹੀ ਦ੍ਰਾਸ਼ਟਾਂਤਮੈ ਸਮਝ ਲੇਨਾ॥ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇਹੈਂ॥ ਆਇਓ ਇਤਿ ਆਇਓ ਜਬ ਬ੍ਰਿਧਪਨਾ ਰੂਪ ਚੋਰ ਤਬ ਜੁਆਨੀ ਰੂਪ ਧਨਕੋ ਤੁਰਤਹੀ ਲੇ ਗਇਓ॥ ਜਿਸਕੋ ਮੇਰੀ ਜਵਾਨੀ ਐਸੇ ਮਾਨ ਕਰ ਮੁਗਧ ਜੀਵ ਰਾਖਤਾ ਫਿਰੇਥਾ॥ ੨॥ ਜੁਆਨੀਕੇ ਚੁਰਾਵਨ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਿਧਤਾਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਹੇ ਚਰਨੁ ਇਤਿ ਚਰਨ ਸੀਸ ਹਾਥ ਯੇ ਤੀਨੋਂ ਜਬ ਕਾਂਪਨੇ ਲਗੇਂਗੇ ਔ ਨੇਤ੍ਰੋਂਸੈ ਜਲ ਅਸਾਰ, ਬਿਨਾ ਸੰਭਾਰਹੀ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਔ ਜਿਹਵਾ ਸੇ ਭੀ ਬਚਨ ਸੁਧ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇਗਾ॥ ਤਬ, ਐਸੇ ਬ੍ਰਿਧਪਣੇਕੇ ਸਮੇ ਯੇ ਜੀਵ ਸੁਖ ਪਾਵਣੇ ਹੇਤ ਧਰਮ ਕਰਨੇਕੀ ਆਸਾ ਕਰੇਗਾ ਸੋ ਉਸ ਸਮੇਕੀ ਆਸਾ ਨਿਸਫਲਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਰਤੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕਾਰਣ ਕੂਪ ਖਨਨਕੇ ਉਦਮ ਵਤ ਤਾਕੋ ਨਿਸਫਲ ਜਾਨਕੇ ਜੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਮੇਹੀ ਧਰਮ ਕਰਨੇਕੀ ਆਸਾ ਕਰੋ॥ ੩॥ ਧਰਮੋਮੇ ਮੁਖ ਧਰਮ ਹਰੀਕਾ ਨਾਮਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਿਸਕੀ ਹਰੀ ਔ ਗੁਰੂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨੋਂ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ॥ ਯਹਿ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਹਰਿ ਇਤਿ ਜੇਕਰ ਹਰਿ ਜੀਉ, ਪ੍ਰਮੇ- ਸ਼੍ਵਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਬ ਯਹ ਜੀਵ ਲਿਵ ਲਾਵੈ, ਭਗਵਤਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ॥ ਔ ਜਿ- ਨਹੁਨੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰੀ ਹੈ ਉਨਹੁ ਨੇ ਹੀ ਸਰਬ ਲਾਭੋਂਕਾ ਮੂਲ ਹਰਿ ਹਰਿ ਐਸੇ ਨਾਮਕਾ ਜਾਪ ਰੂਪ ਲਾਹਾ ਲੀਆਹੈ॥ ਔ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਲੇਣੇ ਵਤ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਹਰਿ ਧਨ ਪਾਇਓ, ਹਰਿ ਇਸ ਨਾਮ ਧਨਕਾ ਲਾਭ ਪਾਇ

ਆ ਹੈ ॥ ਤਿਨਕੇ ਅੰਤੇ, ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਯੋਗ ਕਾਲਮੇ ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ਚਲਿਓ, ਜਾਤਿਆਂ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਵੁਹ ਸਾਥਜਾਵੇਹੈ ॥ ੪ ॥ ਯਾਤੇ ਯਹਿ ਧਨ ਸਚਾਹੈ ॥ ਔਰਧਨ ਝੂਠਾਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹਤ ਇਤਿ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਸੁਨੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਅਨੁਧਨੁ, ਆਨ ਧਨ ਭਾਵ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਸ੍ਵਰਨਾਦਿ ਧਨ ਜੀਵ ਸਾਥਲੇ ਨਹੀ ਚਲੇ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਯੋਗ ਕਾਲ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਬੁਲਾਵਨੇ ਸੇ ਅਕੇਲਾ ਹੀ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਆਈ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਸਮੇ ਆਈ ਤਲਬ, ਆਇਆ ਬੁਲਾਵਾ ਭਾਵ ਆਈ ਆਗਯਾ ਗੁਪਾਲਰਾਇਕੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਰਾਜਾਕੀ ॥ ਉਸੀਸਮੇ ਯੇ ਜੀਵ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਮਾਇਆ, ਸ੍ਵਰਣ ਚਾਂਦੀ ਆਦਿਕ ਧਨ ਔ ਮੰਦਰੋਂ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ॥ ਸਬਦ ਮਾਤ੍ਰਕਾ ਯਹਿ ਭਾਵਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਖਜਨ ਭੰਗਰ ਸਰੀਰਕੋਲੇ ਕਰ ਭਜਨ ਬਿਨਾ ਆਨ ਕਾਮੋਂਮੇ ਲਗ ਅਵਸਥਾ ਬਿਤੀਤ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੋ ਮਹਾ ਮੂੜਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਆਨ ਕਾ ਉਦਮ ਤਯਾਗਕੇ ਭਗਵਤ ਭਜਨ ਕਾ ਉਦਮ ਅਵਸਯ ਕਰਣਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ੫ ॥ ੨ ॥ ੧੫ ॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਕਾਹੂ ਦੀਨੇ ਪਾਟ ਪਟੰਬਰ ਕਾਹੂ ਪਲਘ ਨਿਵਾਰਾ॥ ਕਾਹੂ ਗਰੀ ਗੋਦਰੀ ਨਾਹੀ ਕਾਹੂ ਖਾਨ ਪਰਾਰਾ॥ ੧ ॥ ਅਹਿਰਖ ਵਾਦੁ ਨ ਕੀਜੈ ਰੇ ਮਨ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਕਰਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ਰੇ ਮਨ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕੁਮਾਰੈ ਏਕ ਜੁ ਮਾਟੀ ਗੂੰਧੀ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਾਨੀ ਲਾਈ ॥ ਕਾਹੂ ਮੈ ਮੋਤੀ ਮੁਕਤਾਹਲ ਕਾਹੂ ਬਿਆਧਿ ਲਗਾਈ ॥ ੨ ॥ ਸੂਮਹਿ ਧਨ ਰਾਖਨ ਕਉ ਦੀਆ ਮੁਗਧੁ ਕਹੈ ਧਨੁ ਮੇਰਾ॥ ਜਮਕਾ ਡੰਡੁ ਮੂੰਡ ਮਹਿ ਲਾਗੈ ਖਿਨ ਮਹਿ ਕਰਹਿ ਨਿਬੇਰਾ ॥੩॥ ਹਰਿ ਜਨੁ ਊਤਮੁ ਭਗਤੁ ਸਦਾਵੈ ਆਗਿਆ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਪਾਈ ॥ ਜੋ ਤਿਸਭਾਵੈ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ॥ ੪ ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਝੂਠੀ ॥ ਚਿਰਗਟ ਫਾਰਿ ਚਟਾਰਾ ਲੈ ਗਇਓ ਤਰੀ ਤਾਗਰੀ ਛੂਟੀ॥ ੫ ॥ ੧੬ ॥ ਪੂਰਬ

ਸਬਦਮੇਆਨ ਕਰਮ ਛੁਡਾਕਰ ਜਿਸਕੇ ਭਜਨਕਾਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਤਿਸਈਸਸੇ ਸੁਭ ਫਲ

ਲੇਨੇਕੀ ਇਛਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਈਰਖਾ ਬਿਖਾਦ ਛੋਡਕੇ ਸੁਭ ਭਕਤੀਵਤ ਭੀ ਕਰੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਾਹੂ ਇਤਿ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖਕੋ ਈਸਰ ਨੇ ਸੁਭ ਕਰਮਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਟ, ਕਪਾਸਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਤਥਾ ਪਟੰਬਰ, ਰੇਸ਼ਮੀ ਬਸਤ੍ਰ ਦੀਏ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਨਕੋ ਐਸੇ ਬਸਤ੍ਰ ਦੀਏ ਹੈਂ ਕਾਹੂ, ਉਨਕੋ ਹੀ ਸੋਨੇ ਹੇਤ ਸੁੰਦਰ ਮੰਦਰੋਂ ਮੇ ਪਲੰਘ ਨਿਵਾਰਕੇ ਦੀਏਂ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਭ ਅਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੋਂ ਸੈ ਈ- ਸ੍ਵਰ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਦੇਵੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਅਸੁਭੋਂ ਸੇ ਕਿਨਹੁ ਕੋ ਦਰਿਦ੍ਰ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਾਹੂ ਇਤਿ ਕਿਨਹੁ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਈਸ੍ਵਰ ਮੰਦਕਰਮੋਂ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਥਾਨਮੇ ਗਰੀ ਗੋਦਰੀ, ਫਟੀ ਹੂਈ ਗੋਦਰੀ ਭੀ ਨਹੀ ਦੇਵੇ॥ ਨਗਨ ਹੀ ਰਖੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕਿਨੋ ਕੋ ਈਸਰ ਨਿਵਾਰਕੇ ਪਲੰਘੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਮੇ ਖਾਨ, ਘਰਮੇ ਸੋਨੇ ਹੇਤ ਬਿਛਾਵਨੇ ਕੋ ਪਰਾਰਾ, ਪਰਾਲੀ ਹੀ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ੧॥ ਯਾਤੇ ਇਨ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਫਲੋਂ ਕੇ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਹੇਤੁ ਜਾਨਕੇ ਸੁਭ ਫਲੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਪੁੰਨ ਕਰਮ ਕਰੋ॥ ਕਾਹੂ ਕਾ ਸੁਖ ਦੇਖ ਅਹਰਖ ਔ ਵਾਦ ਨਾ ਕਰੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਅਹਿਰਖ ਇਤਿ, ਅਹਿਰਖਕਾ ਮੂਲ ਅਹਰਖ ਹੈ॥ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ॥ ਵਾਦ ਝਗੜੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਮੂਲਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਅਹਿਰਖ, ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਉਤਮ ਫਲਕਾ ਲਾਭ ਦੇਖ ਕਰ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਅਹਰਖ॥ ਭਾਵ ਅਪ੍ਰਸਿੰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ॥ ਤਥਾ ਮੁਖਸੇ ਇਸਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਐਸਾ ਕਿਉਂ ਦੀਆ॥ ਐਸਾ ਵਾਦੁ, ਝਗੜਾ ਨਾ ਕਰੋ ਰੇ ਮਨ, ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ॥ ਕਿੰਤੁ ਉਤਮ ਫਲੋਂ ਕੇ ਲੇਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਕਰਿ ਕਰਿ, ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਤਮ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਕਰਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਫਲੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਕੋ ਲੇਵੋ ਹੇ ਸਜਨੋ॥ ੧॥ ਅਪ੍ਰਸਿੰਨਤਾ ਵਾਦ ਛੋਡ ਉਤਮ ਫਲੋਂ ਕਾ ਲਾਭ ਉਤਮ ਕਰਮ ਕਰ ਲੇਵੋ॥ ਯਹ ਕਥਨ ਸੁਨ ਕੋਈ ਸ੍ਵਭਾਵਵਾਦੀ ਆਸੰਕਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕੁਮਾਰੈ ਇਤਿ ਕੁਮਾਰੈ ਕੁਲਾਲਨੇ ਜੋ ਨਾਨਾ ਪਾਤ੍ਰ ਰਚਨੇ ਹੇਤ ਏਕ ਮਟੀ ਗੁੰਧੀ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸਕੋ ਗੁੰਧਕੇ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਾਨੀ ਲਾਈ, ਕਾਲੀ ਗੋਰੀ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਕੀ ਰੰਗਤ ਲਗਾਈ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਏਕ ਮਟੀ ਸੇ ਬਨੇ ਸੋ ਏਕ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਪਾਤ੍ਰੋਂ ਮੇ ਬਿਨਾ ਕਰਮ ਕੇ ਭੇਦ ਸੇ ਕਾਹੁ ਪਾਤ੍ਰ ਮੇ ਮੋਤੀਯੋਂ ਕੀ ਮੁਕਤਾਹਲ, ਮੁਕਤਾਵਲੀ ਭਾਵ ਮੋਤੀਯੋਂ ਕੀ ਮਾਲਾ ਭਰੀ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਔਰ ਅਨੰਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦੂਧ ਘ੍ਰਿਤਾਦਿ ਉਤਮ ਪਦਾਰਥ ਭਰੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਕਾਹੂ ਪਾਤ੍ਰਮੇ ਘੋਗੇ ਸਿੱਪੀਆਂ ਸਜੀ ਸਾਬਨ ਗੋਬਰ ਮੂਤ੍ਰਾਦਿਕ ਬਿਆਧਿ ਲਗਾਈ, ਅਸੁਧ ਵਸ੍ਰ ਰੋਗ ਰੂਪ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਹਾ ਜੈਸੇ ਪਾਤ੍ਰਮੇ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਵਸਤੁਯੋਂ ਕੇ ਪੜਨੇ ਮੇ॥ ਪਾਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਾਰਣ ਨਹੀ॥ ਸੁਭਾਵਸੇ ਵਹੁ ਵਸਤ ਤਿਨਮੇ ਪੜੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਭੀ ਉਤਮ ਅਨੁਤਮ ਚੀਜੋਂ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਮੇ ਕਰਮ ਕਾਰਣ ਨਹੀ॥ ਭਲੇ

ਬੁਰੇ ਫਲੋਂਕਾ ਲਾਭ ਜੀਵੋਂਕੇ ਸੁਭਾਵਸੇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਉਤਮ ਫਲੋਂਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸੁ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨੇਕਾ ਉਪਦੇਸ ਅਨੁਚਿਤਹੈ॥ ਯਦਜਪਿ ਈਹਾਂ ਯਹ ਅਸੰਕਾ ਸੁਭਾਵ ਵਾ ਦੀ ਕੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਤੌਭੀ ਦੀਪਤੇ ਉਪਜੇ ਦੀਪਾਤਰਮੇ॥ ਔ ਬੀਜਸੇ ਅੰਕੁਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪਜੇ ਬੀਜਾਤਰਮੇ॥ ਦਹਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਫਲ ਫੂਲਾਦਿਕੋਂਕੀ ਤੁਲਜਤਾ ਤੇਲ ਬਤੀ ਔ ਧਰਣੀ ਸਲਲਾਦਿ ਹੇਤੂਯੋਂਕੀ ਤੁਲਜਤਾ ਸੇ ਦੇਖੀਹੈ॥ ਔ ਬਿਖਮਤਾ ਬਿਖਮਤਾਸੇ ਦੇਖੀਹੈ॥ ਸੁਭਾਵਸੇ ਸਮਤਾ ਬਿਖਮਤਾ ਨਹੀ ਦੇਖੀ ॥ ਯਾਤੇ ਅਦ੍ਰਿਸ੍ਟੋਂ ਬਿਨਾ ਸੁਭਾਵ ਤੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕੀ ਸਮਤਾ ਬਿਖਮਤਾ ਮਾਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਸਤੁਯੋਂਮੇ ਅਤਜੰਤ ਬਿਖਮਤਾ ਵਾ ਅਤਜੰਤ ਸਮਾਨਤਾਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਬੀਜਸੇ ਅੰਕੁਰ॥ਤਾਸੇ ਡਾਲਆਦੀ ਐਸੀ ਬਿਖਮਤਾ॥ ਔ ਅੰਕੁਰਾਦਿ ਦ੍ਵਾਰਾ ਬੀਜਸੇ ਬੀਜ ਹੋਨਾ ਸਮਤਾ ਦੂਰ ਹੋਨੇਸੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੇ ਸਭ ਬਜਵਹਾਰੋਂਕਾ ਲੋਪ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਾਤੇ ਅਵਸਜ ਮਾਨੋ ਕਾਰਯੋਂਕੀ ਸਮਤਾ ਬਿਖਮਤਾਮੇ ਕਾਰਣੋਂਕੀ ਸਮਤਾ ਬਿਖਮਤਾ ਹੇਤੁਹੈ॥ ਐਸੇ ਭਏ ਸੈ ਏਕ ਕੁਲਾ ਲ ਕੇ ਰਚੇ ਘਟੋਂ ਵਿਖੇਭੀ ਮੋਤੀ ਦੁਗਧਾਦਿਕੋਂਕੇ ਸੰਬੰਧਕੀ ਬਿਖਮਤਾਮੈ ਭੋਗਤਾ ਪੁਰ ਖੋਂ ਕੇ ਅਦ੍ਰਿਸ੍ਟੋਂਕੀ ਬਿਖਮਤਾਹੀ ਹੇਤੁ ਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸੁਭਾਵਸੇ ਬਿਖਮਤਾ ਨ ਹੀ ਬਨੇ॥ ਐਸੇ ਭਏ ਉਤਮ ਫਲੋਂਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਅਵਸਜ ਕਰਨੇ ਚਾ ਹੀਏ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਧਨਕੋ ਲੇਕਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ਤਿਨਕੋ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਧਨ ਰੱਛਾ ਕਰਣੇ ਹੇਤ ਦੀਆਹੈ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਕਰ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਨਹੀ ਦੀਆ ॥ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸੂਮਹਿ ਇਤਿ, ਸੂਮਹਿ, ਕ੍ਰਿਪਣ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਧਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਕੇਵਲ ਰਾ ਖੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਦੀਆਹੈ॥ ਤਰਨੇ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਭ ਕਰਮੋ ਹੇਤ ਨਹੀ ਦੀਆ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਧਨਕਾ ਪਤਿ ਨਹੀ ਸਮਝੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਵਹੁ ਮੁਗਧ, ਮੂਰਖ ਪੁਰਖ ਮੁਖਸੇ ਅਪਨਾ ਕਹੇਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਤਿਸਕੀ ਮਾਲਕੀਕਾ ਨਿਬੇਰਾ, ਸਮਾਪਤੀ ਸੀਘ੍ਰ ਤਬ ਹੋਵੇਹੈ ਜਬ ਉਸ ਪੁਰਖਕੇ ਸਿਰਮੇ ਆਇ ਕਰ ਜਮੋਂਕਾ ਡੰਡ ਲਗੇਹੈ॥ ੩ ॥ ਸੋ ਯਹ ਜਿਨਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੰਸਾਰਸੇ ਡੋਬਨਾ ਚਾਹੇ ਉਨਕੀ ਦਸਾ ਕਹੀ॥ ਜਿਨਕੋ ਤਾਰਨਾ ਚਾ ਹੇ॥ ਵਹੁ ਹਰਿਕੇ ਭਗਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਆਗਜਾ ਮਾਨਕੇ ਸੁਖ ਪਾਵੇਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਹ- ਰਿ ਇਤਿ, ਹਰਿ ਜਨੁ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਦਾਸ ਉਤਮ ਭਗਤ ਕਹਾਵੇਹੈਂ॥ ਅਰ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇ ਸ੍ਵਰਨੇ ਅਪਨੀ ਵੇਦ ਰੂਪ ਆਗਜਾ ਮੇ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੋ॥ ਐਸੇ ਕਹਜਾ ਹੂਆਹੈ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਆਗਜਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕੇ ਸੁਖ ਕੋ ਪਾਵੇਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ, ॥ ਜੈਸਾ ਤਿਸ ਪਰਮੇਸਰ ਕੋ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਸੁਭ

ਕਰਮੋਂ ਕਾ ਕਰਾਵਨਾ ਰੁਚੇ ਹੈ॥ ਵਹੀ ਵਹੁ ਭਗਤ ਸਤਿ, ਸੂੇਸ੍ਰ ਕਰ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੇਹੈ॥ ਤਿਸਮੇ ਅਪਨੀ ਤਰਕ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਆਨ ਥਾਨਮੇ ਸਪਸ੍ਰ ਹੈ"ਸੁਖ ਦੁਖ ਤੇਰੀ ਆਗਿਆ ਪਿਆਰੇ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ"ਸੋਈ ਪੁਨਾਮੂਲਮੇ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇਹੈ ਭਾਣਾ ਇਤਿ, ਭਾਣਾ, ਈਸ੍ਰਕੀ ਇਛਾ ਕੋ ਹੀ ਅਪਨੇ ਨਿਖਲ ਬਰਵਹਾਰੋਂ ਕੇ ਕਰਾਵਨ ਵਾਲੀ ਜਾਨਕੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬਸਾਵੇਹੈ॥੪॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਿਖਲ ਵਸਤੂਯੋਂ ਕੋ ਈਸ੍ਰਕੀ ਬਿਭੂਤੀ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਤਿਸਮੇ ਅਪਨਾ ਪਤਿਪਨਾ ਨਹੀ ਮਾਨੇ॥ ਐਸੇ ਮਾਨ ੇ ਵਹੁ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇਹੈ॥ ਜੋ ਐਸੇ ਨਹੀ ਵਰਤੇ ਮੇਰ ਮਾਨੇ ਹੈ ਵਹੁ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਜਨਮੇ ਮਰੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੈ ਇਤਿ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋਂ ਜੋ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ, ਇਸ ਤਨ ਧਨਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕੋ ਮੇਰੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੇ ਹੈ। ਈਸ੍ਰਰ ਕੀ ਨਹੀ ਮਾਨੇ॥ ਤਿਨਕੀ ਮੇਰੀ ਯਹ ਕਹਵਤ ਝੂਠੀ ਹੈ॥ ਐਝੂਠ ਕਹਵਤ ਕਰਨੇਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇਹੀ॥ ਜਬ ਤਿਨਕੇ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਚਿਰਗਟ, ਪਿੰਜਰੇਕੋ ਫਾਰਕੇ ਚਟਾਰਾ, ਚਿੜੇ ਰੂਪੀ ਜੀਵਕੋ ਜਮ ਰੂਪੀ ਬਿੱਲਾ ਲੈ ਗਇਓ, ਲੇ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਤਬ ਤਿਨਕੀ ਤਰੀ ਤਾਗਰੀ, ਨਿਖਲ ਤਨ ਧਨਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਈਹਾਂ ਛੂਟੀ ਹੂਈ ਪੜੀ ਰਹੇਗੀ॥ ਸਾਥ ਕੁਛ ਨਹੀ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਤਰੀ ਤਾਗਰੀ ਤੜੀ ਤੰਗੜੀ ਤੜੀ ਤਪੜੀ ਐਸੇ ਸਬਦ ਪੰਜਾਬਮੇਂ ਪੁਰਖਕੀ ਨਿਖਲ ਬਿਭੂਤੀਕੇ ਬੋਧਕਹੈਂ॥ ੫ ॥ ੩ ॥ ੨੬ ॥

ਆਸਾ ॥ ਹਮ ਮਸਕੀਨ ਖੁਦਾਈ ਬੰਦੇ ਤੁਮ ਰਾਜਸੁ ਮਨਿ ਭਾਵੈ॥ ਅਲਹਿ ਅਵਲਿ ਦੀਨ ਕੋ ਸਾਹਿਬੁ ਜੋਰੁ ਨਹੀ ਫੁਰਮਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਕਾਜੀ ਬੋਲਿਆ ਬਨਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰੋਜਾ ਧਰੈ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰੈ ਕਲਮਾ ਭਿਸਤ ਨ ਹੋਈ ॥ ਸਤਰਿ ਕਾਬਾ ਘਟ ਹੀ ਭੀਤਰ ਜੇ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਕੋਈ ॥੨॥ ਨਿਵਾਜ ਸੋਈ ਜੋ ਨਿਆਉ ਬੀਚਾਰੈ ਕਲਮਾ ਅਕਲਹਿ ਜਾਨੈ ॥ ਪਾਚਹੁ ਮੁਸਿ ਮੁਸਲਾ ਬਿਛਾਵੈ ਤਬ ਤਉ ਦੀਨੁ ਪਛਾਨੈ ॥ ੩ ॥ ਖਸਮੁ ਪਛਾਨਿ ਤਰਸ ਕਰਿ ਜੀਅ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਮਣੀ ਕਰਿ ਫੀਕੀ॥ ਆਪੁ ਜਨਾਇ ਅਵਰ ਕਉ ਜਾਨੈ ਤਬ ਹੋਇ ਭਿਸਤ ਸਰੀਕੀ ॥ ੪ ॥

ਮਾਟੀ ਏਕ ਭੇਖ ਧਰਿ ਨਾਨਾ ਤਾ ਮਹਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਛਾਨਾ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰਾ ਭਿਸਤ ਛੋਡ ਕਰਿ ਦੋਜਕ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਾਨਾ ॥੫॥੪॥੧੭

ਪੂਰਬ ਤੇਰਵੇਂ ਸਬਦ ਕੇ ਅੰਤ ਮੇ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੋਨੋਂ ਕੋ ਸਮਝਾਵਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਗਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ॥ ਤੀਨ ਸਬਦੋਂ ਮੇਂ ਹਿੰਦੂਓਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ॥ ਅਬ ਇਸ ਸਬਦ ਮੇਂ ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਦੀ ਕੇ ਕਾਜ਼ੀ ਕੋ ਸਚੇ ਦੀਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਾਵਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ਹਮ ਇਤਿ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੇ ਸਮਝਾਵਨ ਹੇਤ ਕਾਜ਼ੀ ਕੋ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨ ਹੇ ਕਾਜ਼ੀ ਹਮ ਤੋ ਮਸਕੀਨ,ਗਰੀਬ ਅਰਥਾਤ ਸਰਬ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤਯਾਗ ਕੇ ਖ਼ੁਦਾਈ ਬੰਦੇ, ਖ਼ੁਦਾ ਕੇ ਦਾਸ ਭਾਵ ਖ਼ੁਦਾ ਕੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਤੁਮ, ਤੁਮਾਰੇ ਕੋ ਕਾਹੂ ਕਾ ਧਨ ਲੂਟ ਲੇਨਾ ਕਾਹੂ ਕੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਾ ਲੇਨਾ ਐਸਾ ਰਾਜਸ ਰਜੋ ਗੁਣੀ ਬਿਵਹਾਰ ਮਨਿ ਭਾਵੈ, ਚਿਤ ਮੇ ਰੁਚੇ ਹੈ ॥ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਹਮ ਕੋ ਅਪਨੀ ਕਲਾਮ ਕੁਰਾਨ ਮੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਆਗਜ਼ਾ ਦਈ ਹੈ॥ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹਮ ਕਾਫਰੋਂ ਕਾ ਮਾਲ ਖੋਸਨਾ ਅਰ ਸਰਾਮੇ ਲਿਆਵਨਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ਤਬ ਸੁਨੋ ਵੁਹ ਸਚੇ ਧਰਮ ਕੋ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰਮ ਦਯਾਲੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੁਮ ਕੋ ਐਸੀ ਆਗਜ਼ਾ ਨਹੀ ਦੇਵੇ ॥ ਕੋਈ ਔਰ ਕੂਰ ਜਨ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨਾ ਕਹਿਤਾ ਹੋਗਾ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਲਹਿ ਇਤਿ ਅਲਹਿ,ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੋ ਅਵਲਿ, ਸਬ ਧਰਮ ਵੇਤਾ ਲੋਗਨ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਦੀਨ ਕੋ ਸਾਹਿਬੁ,ਧਰਮ ਕਾ ਪਤੀ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਣ ਧਰਮੋਂ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਔ ਪਰਮ ਦਯਾਲੂ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਾਫਰੋਂ ਕਾ ਮਾਲ ਖੋਸ ਲੇਵੋ ॥ ਉਨ ਕੋ ਜਾਨ ਸੇ ਮਾਰ ਦੇਵੋ ॥ ਉਨਕੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਦਾਸ ਬਨਾ ਲੇਵੋ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਦੂਸਰੇ ਮਤ ਕੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਦੀਨ ਮੈ ਲੇ ਆਵੋ ॥ ਨਿਰਪਰਾਧ ਪਸੂ ਪੰਖੀਯੋਂ ਕੇ ਗਲ ਕਾਟ ਦੇਵੋ ॥ ਐਸੇ ਜੋਰੁ ਨਹੀ ਫੁਰਮਾਵੈ, ਅਪਨੀ ਬਾਨੀ ਸੇ ਕਬੀ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਣੇ ਨਹੀ ਕਹੇ॥ਜੋ ਕਹੇ ਹੈ ਸੋ ਅਲਾ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤੁ ਨਿਖਲ ਯਵਨੋਂ ਕੇ ਬਡੇ ਆਦਮ ਕੋ ਬਹਕਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੋਗਾ ॥ ਯਹ ਸਤ੍ਰੂਓਂ ਸਾਥ ਯੁਧ ਕਰ ਥਕੇ ਪੈਯੰਬਰ ਧੀਰਜ ਦੇਕਰ ਪੁਨਾ ਜੋ ਇਨ ਕਾਫਰੋਂ ਕੋ ਮਾਰੋ ਇਨ ਕਾ ਮਾਲ ਖੋਸੋ ਐਸੇ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਜੰਗ ਕਰਾਵਤਾ ਥਾ ॥ ਵੁਹ ਪੈਯੰਬਰ ਕੀ ਬਡੀ ਪਤਨੀ ਖਦੀਜਾ ਕਾ ਭਾਈ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕਾ ਚੇਲਾ ਬਰਕ ਹੋਗਾ ॥ਯਾ ਮਹੰਮਦ ਪਾਸ ਆਇਤ ਭੇਜਨੇ ਸਮੇ ਅਪਨੀ ਬਾਨੀ ਬੀਚ ਨਾ ਮਿਲਾ ਦੇਵੇ ॥ ਇਸ ਭੈ ਸੇ ਜਿਸ ਜਬਰਾਈਲ ਸਾਥ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇਵਤੇ

ਚੌਕੀ ਦਾਰ ਬਨਾ ਕਰ ਭੇਜਤਾ ਥਾ ॥ ਕਬੀ ਚੋਰੀ ਸੇ ਉਸਕਾ ਕਾਰ ਹੋਗਾ ॥ ਜੇ ਕਰ ਐਸੀ ਬਾਰਤਾ ਨਾ ਹੋਤੀ ਤਬ ਪਰਮ ਧਰਮੀ ਪਰਮ ਦਯਾਲੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੁਰਾਨ ਮੇ ਐਸੀ ਐਸੀ ਆਗਯਾ ਕਿਉ ਲਿਖਤਾ ॥ ਜੋ ਅਮੁਕ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਖੋਸੋ ॥ ਅਰ ਉਨਕੋ ਕੁਟ ਪੀਟ ਕੇ ਸਚੇ ਦੀਨ ਮੇ ਲਿਆਵੋ ॥ ਭਾਵ ਕਬੀ ਨਾ ਲਿਖਤਾ ॥ ਅਰ ਲਿਖੀ ਯੇਹੀ ਬਾਤੇਂ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਕੁਰਾਨ ਕਿਤਾਬ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਚ ਜੋ ਸਚੇ ਦੀਨ ਮੈ ਰਖਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਥੀ ॥ ਤਬ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸੈ ਪੁਰਖ ਰਚੇ ਉਸੀ ਦਿਨ ਸੇ ਸਾਥ ਸਚੇ ਦੀਨ ਕੀ ਕਿਤਾਬ ਕਿਉ ਨ ਭੇਜੀ ਪੀਛੇ ਕਿਉਂ ਭੇਜੀ ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਅਪਨਾ ਅਗਯਾਨ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਰਾਜਾ ਲੋਕ ਤੋ ਅਪਨੀ ਸੇਨਾ ਹੇਤ ਮਰ-ਯਾਦਾ ਕੀ ਪੁਸਤਕ ਪਹਿਲੇ ਬਨਾਲੇਵੇ ਹੈਂ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਉਨਸੇ ਭੀ ਅਗਯਾਨੀ ਠਹਰਾ ॥ ਜਿਸਨੇ ਕਈ ਹਜਾਰ ਬਰਸ ਪੀਛੇ ਕੁਰਾਨ ਰਚ ਸਚਾ ਦੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੀਆ ॥ ਪਹਿਲੇ ਸਭ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਮਿਥਯਾ ਮਾਰਗੋਂ ਕਾ ਹੀ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਰਹਿਆ ॥ ਇਸੀ ਕਹਿਨੇ ਸੇ ਯੇ ਭੀ ਜਾਨੋ ਜੋ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲੇ ਭੇਜੀ ਆਇਤੋ ਮੇਂ ਕੁਰਾਨ ਮੇਂ ਲਿਖੇ ਹੈਂ॥ ਵਹੁ ਪੀਛੇ ਭੇਜੀ ਆਇਤੋ ਮੇਂ ਰਦ ਕੀਏ ਹੈਂ ॥ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਭੇਜਤਾ ਤਬ ਐਸਾ ਕਿਉਂ ਕਰਤਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਭੂਲਕੇ ਲਿਖ ਦੇਨਾ ॥ ਪੀਛੇ ਸਮਝ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਲਿਖੇ ਕੋ ਖੰਡਨ ਕਰ ਨਈ ਆਗਿਆ ਦੇਨੀ ਯਹ ਥੋੜਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ ॥ ਜੋ ਸਰਬੱਗ ਸਭ ਬਾਤੋਂ ਕੋ ਸਦਾ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ॥ ਉਸ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਰਚਨਾ ਮੇਂ ਯੇ ਅਲਪੱਗ ਮਨੁਖਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਨਹੀਂ ਕਹਿਨੀ ਬਨੇ ॥ ਯਾਤੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮਾਨ ਰਹੇ ਹੋ ਯੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ॥ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਪਹਿਲੇ ਕੁਛ ਭਲਾ ਭਾਨ ਹੁਆ ਪੀਛੇ ਸੇ ਉਸ ਕੋ ਬੁਰਾ ਜਾਨਕੇ ਔਰ ਲਿਖ ਦੀਆ ॥ ਅਧਿਕ ਇਸ ਬਾਰਤਾ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਤਾਮ੍ਰ ਮੁਖ ਯਵਨੋਂ ਕੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਦੇਖ ਲੇਨਾ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਖੰਡਨ ਕੇ ਭਾਵ ਸੇ ਹੀ ਮੂਲ ਮੇਂ ਕਹਯਾ ਹੈ ਕਾਜੀ ਇਤਿ ਹੇ ਕਾਜੀ ਜਿਸ ਕੇ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਮ ਐਸਾ ਜੁਲਮ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਜੋ ਉਸ ਕੋ ਬਿਚਾਰਕੇ ਦੇਖੋ ਤਬ ਤੁਮਸੇ ਕੁਛ ਬੋਲਿਆ, ਬੋਲਨੇ ਸੇ ਬਨ ਨਹੀਂ ਆਵੈ, ਉਤਰ ਨਹੀਂ ਦੀਆ ਜਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਤੁਮ ਸੇ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਦੋਖੋਂ ਕੇ ਉਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਜਿਸ ਕਿਤਾਬ ਨੇ ਤੁਮਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰਮਾਰਗ ਕੇ ਬਿਰੋਧੀ ਮਹਾਂ ਅਨੁਚਤ ਕਰਮੋਂ ਕੀ ਆਗਯਾ ਦਈ ਹੈ ॥ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਮੇਂ ਬ੍ਰਤ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਰ

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਕਾਹੂੰ ਨਾਮ ਕੇ ਵਾਚਕ ਮੰਤ੍ਰ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਭੀ ਕੇਵਲ ਭੀਤਰ ਬਿਖ ਮੇਲਕੇ ਊਪਰ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਖੰਡ ਕੇ ਲਡੂ ਹੀ ਦਿਖਾਏ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਉਨ ਲਡੂਓਂ ਕੇ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਬਿਖਹੀ ਅਪਨਾ ਸੁਭਾਵ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਘ੍ਰਿਤ ਖਾਂਡ ਅਪਨਾ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰੇਂ॥ ਤੈਸੇ ਕੁਰਾਨ ਮੇਂ ਕਹੇ ਰੋਜ਼ਾ ਧਰੈਂ, ਰੋਜੇ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਔ ਤਾਕੀ ਕਹੀ ਨਿਵਾਜ ਕੇ ਗੁ-ਜਾਰੈ, ਕਰਨੇ ਸੇ॥ ਔ ਕਲਮਾ, ਕਲਮੇ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਸੇ ਤੁਮ ਕੋ ਭਿਸਤ ਨ ਹੋਈ, ਸੁਰਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ॥ ਨਰਕ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ॥ ਜੇਕਰ ਸੁਰਗ ਲੇਨਾ ਚਾਹੇ ਤਬ ਗੁਪਤ ਕਾਬੇ ਕਾ ਹਜ ਕਰੋ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਤਿਰਿ ਇਤਿ ਸਤਰ ਪੜਦੇ ਕੇ ਥਾਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਕਾਬਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਘਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਪੜਦੇ ਕਾ ਥਾਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਘਰ ਮਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਂ ਪਥਰ ਕਾ ਕੋਠਾ ਨਹੀਂ॥ ਕਿੰਤੁ ਘਟ ਹੀ ਭੀਤਰਿ, ਇਸਥੂਲ ਦੇਹ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸੁਧ ਚਿਤ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਮੇਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕਾ ਵਾਸ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਖੁਦਾ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤ ਤਿਸ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰੋ॥ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਤੁਮਾਰੇ ਮੇਂ ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਜਾਨ ਸਕੇ ਹੈ ਨਾ ਜਾਨੇ ਤਬ ਬਾਹਰ ਭਟਕੇ॥ ੨ ॥ ਜੈਸੇ ਯੇਹ ਕਾਬਾ ਵਾਸਤੇ ਹਜ ਕੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਨਵਾਜਾਦਿਕ ਭੀ ਯਹ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਿਵਾਜ ਇਤਿ ਨਿਵਾਜ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਪਾਂਚ ਵਕਤ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕਲਮਾ ਉਨਕੇ ਇਸਟ ਮੰਤ੍ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਮੁਸਲਾ ਨਿਵਾਜ ਸਮੇ ਕੇ ਆਸਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਯਾਤੇ ਮੂਲ ਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਨਿਵਾਜ ਵਹੁ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮ੍ਰਿਗ ਹੰਤਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਝੁਕਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਹੈ॥ ਕਿੰਤੁ ਨਿਵਾਜ ਯਹੀ ਹੈ ਜੋ ਉਚਿਤ ਅਨੁਚਿਤ ਕਾਮ ਕੀ ਪਰੀਖਯਾ ਕਰ ਅਨੁਚਿਤ ਕਾਮੋਂ ਕੋ ਛੋਡ਼ਕੇ ਨਿਆਉਂ ਬੀਚਾਰੈ ਉਚਿਤ ਕਾਮੋਂ ਕੋ ਕਰਣੇ ਯੋਗ ਜਾਣੇ॥ ਅਰ ਕਲਮਾ ਵਹੁ ਨਹੀਂ ਜੋ ਲਾ ਇਲਾਹਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਆਪਕੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਿਆ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਕਿੰਤੁ ਕਲਮਾ ਵੋਹ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਉਪਦੇਸ ਬਚਨ ਸੇ ਪੁਰਖ ਅਕਲਹਿ ਕਲੇਸੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋ ਜਾਣੇ ॥ ਅਰ ਮੁਸਲਾ, ਨਿਵਾਜੁ ਕਾ ਆਸਣ ਵਹੁ ਸਮਜਕ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਦਾ ਸਰੀਰ ਪੈ ਰਹਿਣੇ ਵਾਲਾ ਮਲੀਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਲੇ ਬਿਛਾਵੇ ਹੈ॥ ਕਿੰਤੁ ਮੁਸਲਾ ਸਚਾ ਵਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪਾਂਚਹੁ ਮੁਸਿ, ਪਾਚੋਂ ਕਾਮਾਦਿ ਦੂਤੋਂ ਕੋ ਮੋਸਣਾ ਰੂਪ ਆਸਣ ਬਿਛਾਵੇ॥ ਵਾ ਪਾਂਚੋ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕੇ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਚੁਰਾਵਨਾ ਰੂਪ ਆਸਣ ਬਿਛਾਵੇ॥ ਜਬ ਕੋਈ ਐਸੇ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਹਜ ਨਿਵਾਜ ਕਲਮਾ ਮੁਸੱਲਾ ਰੂਪ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਸਾਧਨੋਂ ਯੁਕ੍ਤ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ, ਤਬੀ ਤਉ, ਤੂ ਪੁਨਾ ਦੀਨ ਪਛਾਨੈ, ਸਚੇ ਅਹਿੰਸਾਦਿ ਧਰਮਕੋ ਜਾਣੇ॥ ਬਿਨਾ ਇਨ ਸਾਧਨੋਂ ਸੈ ਸਚੇ ਦੀਨਕੋ ਨਹੀ ਪਛਾਨ ਸਕੇ॥ ੩ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਕਾਜੀ ਤੇਰੇ ਕੋ ਸਚੇ

ਦੀਨਕੇ ਪਛਾਨਨੇਕੀ ਇਛਾਹੈ ਤਬ ਤੂੰਭੀ ਐਸੇ ਮਾਰਗਕੋ ਧਾਰ ਕੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀਕਾ ਗਯਾਨ ਲੈ ॥ ਔਰ ਬੁਰੇ ਸੁਭਾਵੋਂਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਖਸਮੁ ਇਤਿ, ਖਸਮੁ ਪਛਾਨ, ਜੈਸੇ ਸਮਦਰਸੀਜੋ ਦਯਾਲੂ ਤੇਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀਹੈ ਤੈਸਾ ਤੂੰ ਤਿਸਕੋ ਜਾਣ॥ ਔ ਜਾਨਕੇ ਤਰਸ ਕਰ ਜੀਅ ਮਹਿ, ਪਾਤਸ਼ਾਹਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਲੋਗੋਂਕੋ ਦੁਖ ਦਿਵਾਵਨੇਕੀ ਓਰਸੇ ਦਯਾ ਕਰ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਸ਼ਰਾਕੇ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਬੁਰੇ ਕਾਮੋਂਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਰਹਿਆਹੈਂ ਉਸ ਮਣੀ ਹੰਕਾਰਕੋ ਮਾਰਿ, ਦੂਰ ਕਰ ॥ ਕਰਿ ਫੀਕੀ, ਫੀਕਾ ਜਾਣਕੇ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪੁ ਜਾਨੈ ਅਵਰ ਕਉ ਜਨਾਇ ਐਸਾ ਮੂਲਕਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ॥ ਜਬ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਦਯਾ ਧਾਰਕੇ ਪਹਿਲੇ ਖਸਮਕੋ ਤੂ ਦਯਾਲੂ ਸਮ ਦਰਸੀ ਆਪ ਜਾਨੇ ਪੁਨਾ ਅਪਨੇ ਸਮਾਨਹੀ ਔਰ ਅਪਨ ਅਨੁਸਾਰੀ ਲੋਕੋਂਕੋ ਜਨਾਵੇ ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ਤੂੰ ਭੀ ਔਰ ਉਤਮੋ ਵਤ ਹੋਵੇਗਾ ਭਿਸਤ ਸ਼ਰੀਕੀ, ਸ੍ਵਰਗਕਾ ਹਿੱਸਾ ਲੇਨੇ ਵਾਲਾ॥ ਨਾ ਕਰੇਗਾ ਤਬ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੪ ॥ ਪਰੰਤੁ ਮੇਰੇਕੋ ਨਿਸਚੇ ਹੈ ਤੂੰ ਮੰਦ ਭਾਗੀ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਾਰਾ ਚਿਤ ਸ੍ਵਰਗ ਛੋਡ ਦੋਜਕ ਸੇ ਮਾਨਿਆਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਿਨੇ ਹੇਤ ਸ੍ਵਰਗੀਯੋਂਕੀ ਦਿਸਟੀ ਕਹ ਮਾਟੀ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਨਾਨਾ ਭੇਖ ਧਰਿ ਭਾ ਮਹਿ ਮਾਟੀ ਏਕ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਨਾ ਭੇਖ ਧਰ ਤਾਮਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਏਕ ॥ ਐਸੇ ਜਿਨ ਮਹਾਤਮਾਨੇ ਪਛਾਨਾ, ਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਨਤੇ ਹੋਏ ਜੀਵ ਮਾਤ੍ਰਕੋ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਦੁਖ ਦੀਏ ਨਹੀ ਚਾਹਤੇ ਵਹੀ ਸ੍ਵਰਗ ਪਾਵੇਂਗੇ ॥ ਜਿਨਹੁਨੇ ਐਸੇ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ਕਾਹੂਕੋ ਕਾਫਰ ਔ ਕਾਹੂਕੋ ਮੋਮਨ ਜਾਨਿਆ॥ ਤਿਨਕਾ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਭਿਸਤ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਦੋਜਕ ਜਾਨੇਮੇਹੀ ਮਨੁ ਮਾਨਾ, ਮਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸੀ ਹੂਆਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵਹੁ ਦੋਜਕ ਹੀ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ੫ ॥ ੪ ॥ ੧੭ ॥

ਆਸਾ ॥ ਗਗਨਿ ਨਗਰਿ ਇਕ ਬੂੰਦ ਨ ਬਰਖੈ ਨਾਦੁ ਕਹਾ ਜੁ ਸਮਾਨਾ ॥ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਮਾਧੋ ਪਰਮ ਹੰਸੁਲੇ ਸਿਧਾਨਾ ॥ ੧ ॥ ਬਾਬਾ ਬੋਲਤੇ ਤੇ ਕਹਾ ਗਏ ॥ ਦੇਹੀਕੇ ਸੰਗਿ ਰਹਤੇ ॥ ਸੁਰਤਿ ਮਾਹਿ ਜੋ ਨਿਰਤੇ ਕਰਤੇ ਕਥਾ ਬਾਰਤਾ ਕਹਤੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਜਾਵਨ ਹਾਰੋ ਕਹਾ ਗਇਓ ਜਿਨਿ ਇਹੁ ਮੰਦਰੁ ਕੀਨਾ ॥ ਸਾਖੀ ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਨਹੀ ਉਪਜੈ ਖਿੰਚਿ ਤੇਜੁ

ਸਭ ਲੀਨਾ ॥ ੨ ॥ ਸ੍ਰਵਨਨ ਬਿਕਲ ਭਏ ਸੰਗਿ ਤੇਰੇ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾ ਬਲੁ ਥਾਕਾ ॥ ਚਰਨ ਰਹੇ ਕਰਿ ਢਰਕਿ ਪਰੇਹੈ ਮੁਖਹੁ ਨ ਨਿਕਸੈ ਬਾਤਾ ॥ ੩ ॥ ਥਾਕੇ ਪੰਚ ਦੂਤ ਸਭ ਤਸਕਰ ਆਪ ਆਪਣੈ ਭ੍ਰਮਤੇ ॥ ਥਾਕਾ ਮਨ ਕੁੰਚਰ ਉਰ ਥਾਕਾ ਤੇਜੁ ਸੂਤੁ ਧਰਿ ਰਮਤੇ ॥ ੪ ॥ ਮਿਰਤਕ ਭਏ ਦਸੈ ਬੰਦ ਛੂਟੈ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਈ ਸਭ ਛੋਰੇ॥ਕਹਤਕਬੀਰਾਜੋਹਰਿਧਿਆਵੈਜੀਵਤਬੰਧਨਤੋਰੇ॥੫॥੫॥੧੯॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਦੋਨੋਂਕੋ ਸਮਝਾਯਕੇ ਅਬ ਹਠ ਯੋਗਸੇ ਮਰਕੇ ਤਰਨੇਕੀ ਆਸਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਜੀਵਤੇ ਬੰਧਨ ਤੋੜਨੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਤ ਹੁਏ ਜੋਗੀਕੇ ਦੇਹ ਪਾਸ ਬਿਰ ਹੋਕਰ ਤਿਸਕੋ ਕਹੇ ਗਗਨ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਮਟੀ ਮੇ ਸੇ ਔਖਧੀਯੋਂ ਕਾ ਅਰਕ ਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਜਠਰਾਗਨ ਕੇ ਤਾਪਸੇ ਭੁਗਤ ਅੰਨਕਾ ਸਾਰ ਨਿਕਸਕੇ ਮੂਰਧਮੇ ਚਢੇਹੈ ॥ ਤਹਾਸੇ ਉਤਰ ਕਰ ਨਾੜੀਯੋਂਮੇਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਰਬ ਸਰੀਰਕੀ ਬ੍ਰਿਧੀ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੁਆਦ ਉਸਕਾ ਮੀਠਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਵਹੁ ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਕਫਹੈ ॥ ਇਸੀ ਕਫਕੋ ਜੋਗੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹੇਹੈ ॥ ਅਰ ਸਮਾਧੀ ਕਾਲਮੇ ਤਾਲੂਮੇ ਜਿਹਵਾ ਲਗਾਇਕੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਸੇ ਆਵਤੀ ਤਿਸਕੀ ਬੂੰਦਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇਹੈ ॥ ਚਿਕਿਤਸਾ ਗ੍ਰੰਥੋਂਮੇ ਯਹ ਫਕਾ ਪਾਂਚਵਾਂ ਭੇਦ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ ਮੂਲਕਾ ਅਰਥ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਜੀਵਨ ਕਾਲਮੇ ਜਿਸ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰਸੇ ਅਮ੍ਰਿਤਕੀ ਬਰਖਾ ਹੋਕਰ ਮੇਰੇਕੋ ਜੀਵਤਾ ਰਖੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਤੂ ਝੂਠ ਬੋਲਤਾ ਥਾ ਅਬ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਸਨੇ ਪੀਛੇ ਉਸ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਰੂਪ ਗਗਨ ਨਗਰਸੇ ਮੀਠੇ ਸ੍ਵਾਦ ਵਾਲੇ ਕਫਕੀ ਏਕ ਬੂੰਦਭੀ ਨਹੀ ਬਰਖਤੀ ਜੋ ਤੇਰੇਕੋ ਜੀਵਤਾ ਕਰੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਕਹਤਾ ਥਾ ਮੇਰੇਕੋ ਅਨਹਦ ਨਾਦਕਾ ਸ੍ਰਵਣ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਸੋ ਤੇਰਾ ਨਾਦ ਭੀ ਕਹਾ ਸਮਾਨਾ, ਅਬ ਕਹਾ ਗਇਆ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜਿਸਕੋ ਤੂ ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਕਹਿਤਾ ਥਾ ਸੋਭੀ ਜਠਰਾਗਿਨਸੇ ਉਪਜ ਕਰ ਸਿਰਮੇ ਗਈ ਪਵਨਕੀ ਧੁਨੀਸੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੁਛ ਵਸਤ ਨਹੀਥੀ ॥ ਕੇਵਲ ਪਵਨਕੀ ਧੁਨੀਥੀ ॥ ਸੋ ਅਬ ਨਹੀ ਰਹੀ ਜਿਸਕੋ ਤੂ ਸੁਣੇ ॥ ਪੁਨਾ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸੁਰਕੀ ਮੂਰਤੀ ਮੇਰੇ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰਿਮੇ ਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਉਸਕਾ ਮੈ ਧਿਆਨ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ॥ ਐਸੇ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹਿਤਾਥਾ ਸੋ ਹੇ ਪਰਮਹੰਸ ਜੋਗੀ ਅਬ ਉਸਕੋ ਲੇਕਰ ਤੂ ਕਹਾਂ ਸਿਧਾਨਾ, ਗਇਆ, ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਕਫ

ਕੋ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਬਦਕੋ ਅਨਾਹਿਤ ਦਸਮ ਦੁਆਰਾ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਕੀ ਮੂਰਤੀਕਾ ਵਾਸ ਜੋ ਤੂ ਕਹਿਤਾਥਾ ਸੋ ਕੇਵਲ ਤੇਰੀ ਭਾਵਨਾਥੀ ॥ ਜਬ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲਾ ਤੂ ਗਇਆ ਸਾਥਹੀ ਵਹੁ ਸਭੀ ਵਸਤੂ ਜਾਤੀ ਰਹੀ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਜਿਨਸੇ ਸ ਬਦਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਬੋਲਤਾ ਦੇਖਤਾ ਥਾ ਵਹੁ ਇੰਦ੍ਰਿਯਭੀ ਗਏ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਾਬਾ ਇਤਿ, ਬਾਬਾ, ਹੇ ਭਾਈ ਜੋਗੀ ਜੋ ਤੇਰੇ ਵਾਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਆਦਿਕ ਸਬਦਾਦਿਕੋਂਕੋ ਬੋਲਤੇ ਥੇ ਸੋ ਕਹਾਂ ਗਏ ॥ ਕੈਸੇਬੀ ਇੰਦ੍ਰਿਯਥੇ ਦੇਹੀਕੇ ਸੰਗ ਰਹਿਤੇ,ਜੋ ਜਾਗ੍ਰਤ ਕਾਲਮੈ ਤੁਝ ਜੀਵਕੇ ਸਾਥ ਰਹਿਤੇਥੇ ਸੁਪਨ ਸੁਖੁਪਤੀਮੇ ਜਾਤਾ ਤਬ ਮਨਮੇ ਲੈ ਹੋਜਾਤੇ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯਥੇ ਸੁਰਤਿ ਮਾਹਿ, ਬੁਧੀਮੇ ਥਿਰ ਹੋਕਰ ਜੋ ਨਾਨਾ ਸਬਦਾਦਿਕੋਂਮੇ ਨਿਰਤੇ ਕਰਤੇ, ਨਾਚਨਾ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ਵਾ ਗਜਾਤਮੇ ਥਿਤ ਹੂਏ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂਕਾ ਨਿਰਣੇ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ਵਹੁ ਨਿਰਣੇ ਕਰਣਾਹੀ ਕਹੇ ਕਥਾ ਇਥਿ, ਕਥਾ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਕ੍ਤ ਵਾਰਤਾ ਲੋਕੋ ਕ੍ਤ ਇਨ ਦੋਨੋ ਕੇ ਜੋ ਨਿਰਣੇ ਕਰ ਕਹਿਤੇ ਥੇ ਸੋ ਨਹੀ ਜਾਣੀਤੇ ਅਬ ਕਹਾਂ ਗਏ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਇਨਕੇ ਜਾਨੇ ਵਤ ਇਨਕੋ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਅਰਥੋਂਮੇ ਪ੍ਰੇਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮਨ ਭੀ ਨਹੀ ਜਾਨ ਪੜੇ ਕਹਾਂ ਗਯਾ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬਜਾਵਨ ਇਤਿ, ਬਜਾਵਨ ਹਾਰੇ ਕ ਹਾ ਗਇਓ, ਜੋ ਮਨ ਰੂਪ ਨਟ ਇਨਕਾ ਪ੍ਰੇਰਨੇ ਵਾਲਾ ਥਾ ਵਹੁ ਨਹੀ ਜਾਣੀਤਾ ਕ ਹਾ ਚਲਾ ਗਯਾ ॥ ਜਿਸਨੇ ਨਿਜ ਸੰਕਲਪਸੇ ਏਹੁ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਮੰਦਰੁ, ਮੰਦਲਾ। ਭਾਵ ਬਜਾਵਨੇ ਹੇਤ ਬਾਜਾ ਕੀਆਥਾ ॥ ਅਬ ਤਿਸ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਬਿਨਾ ਯਹ ਮੰਦਲਭੀ ਅਵਾਜ ਨਹੀ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇਹੈ ਸਾਖੀ ਇਤਿ, ਜੋ ਸਾਖੀ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਰ ਸਬਦ, ਨਾਨਾ ਤਰਾਂਕੀ ਔਰ ਬਾਣੀਕੀ ਸੁਰਤਿ ਗਜਾਤ ਉਪਜਤੀ ਥੀ ਸੋ ਅਬ ਮ-ਨਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਬਿਨਾ ਸਰੀਰਮੈ ਕੋਈ ਨਹੀ ਉਪਜੇ ॥ ਅਰ ਜੋ ਸਰੀਰਮੈ ਮਨਕੇ ਹੋਣੇ ਕਾਲਮੇ ਤੇਜੁ, ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਸੇ ਅਪਨੇ ਅਰਥੋਂਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਤਾਥਾ ॥ ਵਹੁ ਭੀ ਸਭ ਮ੍ਰਿਤੁਨੇ ਖੈਂਚ ਲੀਆ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸ੍ਰਵਨਭੀ ਬਿਕਲ ਭਏ,ਸੁਨਨੇਸੇ ਰਹਿਤ ਭਏਹੈਂ ॥ ਸੰਗਿ ਤੇਰੇ, ਸਾਥੀ ਤੇਰੇ ॥ ਪੁਨਾ ਔਰਭੀ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਕਾ ਬਲ ਥਕਤ ਭਯਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਚਰਨ ਇਤਿ, ਅਰਥ ਸਪਸ਼੍ਟ ॥ ੩ ॥ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਗਣਕੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਹੂਏ ਕਾਮਾਦਿਭੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਭਏਹੈਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਥਾਕੇ ਇਤਿ, ਥਾਕੇ ਪੰਚ ਦੂਤ, ਥਕ ਤ ਭਏਹੈਂ ਕਾਮਾਦੀ ਪਾਂਚੋ ਵੈਰੀ॥ ਜੋ ਜੀਵੋਂਕੀ ਦੇਵੀ ਸੰਪਦਾ ਚੁਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਸ ਭੀ ਤਸਕਰ ਆਪ ਆਪਣੇ ਭ੍ਰਮਤੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਹੇਤ ਸਭੀ ਵਿਚਰਤੇਥੇ ਇਨਕੇ ਥਕਤ ਹੋਨੇਮ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਥਾਕਾ ਇਤਿ, ਥਾਕਾਹੇ ਅਬ ਮਨ ਰੂਪ ਕੁੰਚਰ, ਹ-

ਸਤੀ ॥ ਜੋ ਮਨਉਰ ਰਿਦੇਮੇ ਥਾਕਾ, ਰਹਿਨੇ ਵਾਲਾਥਾ ॥ ਜਿਸਕੇ ਤੇਜੁ, ਬਲਕੀ ਸੂਤ, ਪ੍ਰੇਰਣਾਸੇ ਕਾਮਾਦਿ ਚੋਰ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਬਾਂਛਤ ਪਦਾਰਥੋਂਮੇ ਰਮਤੇ, ਬਿਚਰਤੇਥੇ ॥ ੪ ॥ ਮਨਕੇ ਥਕਣੇ ਵਤ ਪ੍ਰਾਣਭੀ ਰਹਿ ਗਏਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਤਿ ਹੇ ਜੋਗੀ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਏ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੋਣੇਸੇ ਦਸੈ ਬੰਦ ਛੂਟੇ, ਪ੍ਰਾਣੋਂਕੇ ਦਸੋਂ ਥਾਨ ਦੂਰ ਹੋਗਏ ॥ ਵਾ ਦਸੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਦੂਰ ਹੋਗਈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਈ ਆਦਿਕ ਸੰਬੰਧੀਭੀ ਸਭ ਛੋਰੇ, ਛੋਡੇਹੈ ਤੈਨੇ ॥ ਤੌਭੀ ਏਤੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਛੋਡਨੇ ਸੇ ॥ ਹਠ ਯੋਗ ਕਰ ਜੀਵਨ ਕਾਲਮੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਿਆ ॥ ਜੀਵਨ ਕਾਲਮੇ ਬੰਧਨ ਦੂਰ ਹਰਿ ਭਕ੍ਤੀਸੇ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇਂ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹਰਿ ਧਿਆਵੈਂ, ਪਰਮੇਸੁਰਕੀ ਸਿਮਰਣ ਭਕਤੀ ਕਰੇ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਜੀਵਤਾਹੀ ਬੰਧਨੋਂਕੋ ਤੋੜ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੇਵਲ ਹਠ ਯੋਗਕਾ ਹਠ ਛੋਡ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਨੀ ਉਚਿਤਹੈ ॥ ੫ ॥ ੫ ॥ ੧੯ ॥

॥ ਦੂਸਰਾ ਅਰਥ ॥ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਨੋਂਕੋ ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ ਸਮਝਾਯਕੇ ਅਬ ਜਿਨੋਨੇ ਪੂਰਬ ਸਮਝਜਾਹੇ ॥ ਅਰ ਸਮਝਕੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੂਯੇਹੈਂ ਤਿਨਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ॥ ਗਗਨ ਇਤਿ ਗਗਨ ਈਹਾ ਗੌਣੀ ਬ੍ਰਿਤੀਸੇ ਲੋਭਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਮੂਲਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥਹੈ ॥ ਨਗਰਿ, ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਨਗਰਮੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਮਨਮੇ ਗਗਨ, ਲੋਭਕੀ ਕਬੀ ਕੋਈ ਬੂੰਦ ਨਹੀ ਬਰਖੇ ਬ੍ਰਿਤੀਨਹੀ ਫੁਰੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਦੁ ਕਹਾ, ਦੇਹ ਸਬਦ ਕਹਾ ਹੋਵੇ ਜੁ ਲੋਭਹੀ ਸਮਾਨਾ, ਅਭਾਵ ਭਯਾਹੈ ॥ ਅਰਥ ਯਹ ਲੋਭਕੇ ਅਭਾਵਤੇ ਸੰਤਾਕ ਮਖਤੇ ਦੇਹ ਸਬਦ ਨਹੀਹੋਵੇ॥ ਨਾ ਹੋਨੇ ਮੇ ਹੇਤੁ ਕਹੇਪਾਰ ਇਤਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮਾਧੋਕੇ ਬਿਖੇ ਆਤਮਾਅਨਾਤਮਾਕਾ ਬਿਬੇਕ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਪਰਮਹੰਸ, ਸੰਤੋਂਕਾ ਚਿਤ ਨਿਖਲ ਅਪਨੇ ਸੁਭਾਵੋਂਕੋ ਲੇਕਰਗਯਾ॥ਭਾਵਲੈ ਹੁਯਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪੂਰਬ ਅਗਜਾਨ ਕਾਲਮੇ ਜੋ ਆਪਨੇ ਕੋ ਛੋਟਾ ਔ ਈਸਰਕੋ ਬਾਬਾ ਬੋਲਨਾ ਹੋਤਾਥਾ ਤੇ, ਵੁਹ ਬਚਨ ਅਬ ਏਕ ਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਕਾਲਮੇ ਕਹਾਂ ਗਏ ॥ ਜੋ ਪੂਰਬ ਦੇਹੀਕੇ ਸੰਗਿ ਰਹਤੇ, ਅਪਨੇ ਕੋ ਜੀਵ ਮਾਨਨੇ ਸਮੇ ਮੈ ਅਲਪਗਹੂ ਇਤਜਾਦਿਕ ਹੋਤੇਥੇ ॥ ਭਾਵ ਜੀਵ ਦਸਾਮੈ ਕਹੇ ਜਾਤੇਥੇ ॥ ਕਿੰਚ ਪੰਚਮੀ ਛਠੀਮੇ ਚੌਥੀ ਕੇ ਬਚਨ ਭੀ ਨਹੀਹੋਵੇ॥ਯਹ ਕਹੇ ਸੁਰਤਿਇਤਿਸੁਰਤਿ ਮਾਹਿ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਗਜਾਨਮੈ ਥਿਤ ਹੋਕੇ ਜੋਨਿਰਤੇ ਕਰਤੇ, ਨਿਰਣਾ ਕਰਤੇਥੇ ਪ੍ਰਮਾਰਥਕਾ ਔਰ ਬਿਵਹਾਰਕੀ ਵਾਰਤਾ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ਸੋਸਬ ਦੂਰ ਹੋਏ ॥ ੨॥ ਅਰ ਇਸ ਅਵਸਥਾਮੇ ਨਿਗ੍ਰਿਹਿ ਕਰਨੇਸੇ ਮਨਭੀ ਨਹੀ

ਜਾਨ ਪੜੇ ਜੋ ਕਹਾਂ ਗਯਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਜਾਵਨ ਇਤਿ ਜਿਸ ਮਨ ਨੈ ਬੇਦ ਰੂਪੀ ਮੰ-ਦਰੁ, ਮੰਦਲ ਭਾਵ ਢੋਲਕੀਨ ਰਚਿਆਹੇ ॥ ਮਨਕੋ ਵੇਦਕੇ ਰਚਨੇ ਮੇ ਇਹ ਮਨ ਸਕਤੀ ਇਹ ਮਨ ਸੀਉ। ਮਨਮਧ ਸੂਦਨ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਦੇਉ ਇਤਜਾਦਿ ਵਾਕ ਪਰਮਾਣ ਹੈਂ ॥ ਵੇਦਕੋ ਢੋਲਪਣੇਮੇ ਮਾਦਲ ਬੇਦਸਿ ਬਾਜਣੋ ਪੁਨਾ ਮਾਦਲ ਕੰਧ ਚਢਾਇ ਇ-ਤਜਾਦਿਕ ਵਾਕ ਪਰਿਮਾਣਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਵੇਦ ਰੂਪ ਢੋਲਕੋਬਜਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਮਨਹੀਨਹੀ ਜਾਨ ਪੜੇਜੋ ਕਹਾਂ ਗਯਾ॥ਤੌਬਜਾਵੇ ਕੌਨ ਯਾਹੀਤੇ ਬਾਨੀ ਆਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਮੈ ਅਸਮ੍ਰ ਥਤਾਦਿਖਾਵੈਸਾਖੀ ਇਤਿ ਸਾਖੀਔਸਾਖਰੂਪਕੀਸੁਰਤਿ,ਗਜਾਤਕਾਸਬਦ ਨਹੀਉਪਜੇ ਬਾਣੀਤੇ॥ਅਰਥਾਤ ਦ੍ਵੈਤਕਾ ਕਥਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸਤੇ ਖਿੰਚਿ ਤੇਜੁ ਸਭ ਲੀਨਾ,ਦ੍ਵੈਤ ਕਾ ਕਥਨ ਰੂਪ ਬਾਣੀਕਾ ਬਲ ਸਭ ਮਨਕੇ ਨਿਰੋਧ ਨੇ ਖੈਂਚ ਲੀਆ ॥੨ ॥ਔਬਾਣੀਕੇ ਬਲ ਵਤ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿਕੋਂਕਾ ਬਲ ਭੀ ਖੈਂਚ ਲੀਆਹੈ॥ਯਹ ਕਹੇਸ੍ਰਵਨ ਇਤਿ,ਸ੍ਰਵਨ ਭੀ ਬਿ,ਰਹਿਤ ਭਏਹੈਕਲ,ਕਲਹਿਤੇ ਅਰਥਾਤ ਕਲਹਿਕੇ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਣਕਰਨੇਕੇ ਸੰਗਤੇ ਸ੍ਰਵਣਭੀ ਰਹਿਤ ਭਏ ਹੈ ਰੇਭਾਈ॥ਪੁਨਾ ਨੇਤ੍ਰਤ੍ਵਚਾ ਰਸਨਾਦਿਕ ਔਰ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਯ ਯੋਂਕਾਭੀ ਬਲ ਥਾਕਾ, ਥਕਤ ਭਯਾਹੈ॥ਜੈਸੇ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰੈ ਬਲਹੀਨ ਭਏਹੈ॥ਤੈਸੇਕਰਮ ਇਦ੍ਰਯ ਭੀ ਸਕਤ ਹੀਨ ਹੂਏਹੈਂ॥ਸੋਈ ਕਹੇ ਚਰਨ ਇਤਿ ਚਰਨ ਰਹੇ,ਚਰਨ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੋਂਕੇ ਯਾਤ੍ਰਾਸੇ ਰਹੇ ਔ ਕਰਿ, ਹਾਥ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀ ਓਰਸੇ ਢਰਕਿ ਪਰੇ ਹੈਂ, ਸਿਥਲ ਹੂਏਹੈ॥ ਔਮੁਖਸੇ ਭੀ ਕਾਹੂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਹੇਤ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇ ਬਾਰਤਾ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਾਮਾਦਿ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਭਏਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਥਾਕੇ ਇਤਿ, ਥਾਕੇ, ਥਿਰ ਭਏਹੈ ਪੰਜ ਕਾਮਾਦਿ ਦੂਤ ਦੂਸ੍ਰ ਸਭ ਤਸਕਰ, ਸਰਬ ਦੈਵ ਗੁਣੋਕੇ ਚੋਰ ਜੋ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯ ਹੇਤ ਪੜੇ ਭ੍ਰਮਤੇਥੇ ॥ਤਿਨਕੇ ਨਾਸ ਮੇ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਥਾਕਾ ਇਤਿ ਹਸਤੀ ਵਸਤ ਜੋ ਉਰ ਸਥਾਨ ਜੰਗਲਮੇ ਥਾਕਾ, ਰਹਿਨੇ ਵਾਲਾ ਮਨਥਾ ॥ ਜਿਸਕੇ ਤੇਜ ਬਲਕੀ ਸੂਤ, ਸਤਾ ਕੋ ਧਾਰਕੇ ਕਾਮਾਦਿ ਰਮਤੇ, ਰਮਣ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ਜਬ ਵਹੀ ਥਕਤ ਹੋ ਗਯਾ ਤਬ ਵਹੁ ਕਹਾਂ ਰਮਣ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਕਹੀ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ॥ ਯਾਤੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਜਬ ਸਭੀ ਮਨ ਆਦਿਕ ਤਿਨਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਏ, ਨਾਸ ਹੂਏ ਉਸ ਸਮੇ ਤਿਨ ਸੰਤੋਂਕੇ ਦਸੈ ਬੰਦ ਛੂਟੇ, ਦਸੋ ਦਿਸਾਤੇ ਬੰਧਨ ਦੂਰ ਹੂਏ ॥ ਪੁਨਾ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਈ ਆਦਿਕ ਸੰਬੰਧੀਭੀ ਤਿਨਹੁਨੇ ਸਭ ਛੋਡ ਦੀਏ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੋ ਐਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੋਂਕੋਂ ਮਿਲ ਕਰ ਹਰਿ ਧਿਆਵੈ, ਅਪਨੇ ਸਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰੇ ਹਾਂ ॥ ਵਹੀ ਸਭੀ ਜੀਵਤੇ ਹੀ ਬੰਧਨੋਕੋ ਤੋਰੇ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਜੀਵਨ

ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੈਹੈ ॥ ੫ ॥ ੫ ॥ ੧੮ ॥

ਆਸਾ ॥ ਇਕਤੁਕੇ ੪ ॥ ਸਰਪਨੀ ਤੇ ਊਪਰਿ ਨਹੀ ਬਲੀਆ ॥ ਜਿਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾ ਦੇਉ ਛਲੀਆ ॥ ੧ ॥ ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ ਸ੍ਰਪਨੀ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਪੈਠੀ ॥ ਜਿਨਿ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਡਸੀਅਲੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਡੀਠੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸ੍ਰਪਨੀ ਸ੍ਰਪਨੀ ਕਿਆ ਕਹਹੁ ਭਾਈ ॥ ਜਿਨਿ ਸਾਚੁ ਪਛਾਨਿਆ ਤਿਨਿ ਸ੍ਰਪਨੀ ਖਾਈ ॥ ੨ ॥ ਸ੍ਰਪਨੀ ਤੇ ਆਨ ਛੂਛ ਨਹੀ ਅਵਰਾ ॥ ਸ੍ਰਪਨੀ ਜੀਤੀ ਕਹਾ ਕਰੈ ਜਮਰਾ ॥ ੩ ॥ ਇਹ ਸ੍ਰਪਨੀ ਤਾਕੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ॥ ਬਲੁ ਅਬਲੁ ਕਿਆ ਇਸ ਤੇ ਹੋਈ ॥ ੪ ॥ ਇਹ ਬਸਤੀ ਤਾ ਬਸਤ ਸਰੀਰਾ ॥ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਹਜਿ ਤਰੇ ਕਬੀਰਾ ॥੫॥ ੬ ॥ ੧੯ ॥ ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਕਹਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੋਂ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕੇ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਧਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਾਯਕ ਬੰਧਨੋਂ ਕੋ ਤੋੜਕੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਯਹ ਅਸੰਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਬੰਧਨੋਂ ਕਾ ਮੂਲ ਮਾਯਾ ਸ੍ਰਪਨੀ ਮਹਾਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ॥ ਜਿਸਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਭੀ ਅਪਨੇ ਬਸਕੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਬੰਧਨੋਂ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਰਪਨੀ ਤੇ ਇਤਿ ਸਰਪਨੀ ਤੇ ਊਪਰਿ, ਮਾਯਾ ਸੇ ਊਪਰ ਕੋਈ ਬਡਾ ਬਲਵਾਨ ਨਹੀ ॥ ਸਭ ਸੇ ਊਪਰ ਵਹੀ ਬਲਵਾਨ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵੋਂ ਸੇ ਬਡੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾਦੇਵ ਕੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਚਮਤ ਕਾਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਛਲੀਆ, ਠਗ ਲੀਆ ਹੈ ॥ ਇਨਕਾ ਠਗ ਲੇਨਾ ਪੁਰਾਣੋਂ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਇਨ ਕੋ ਠਗ ਲੇਨੇ ਵਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵਕਤਾ ਭੀ ਠਗ ਲੀਯੇ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਮਾਰੁਇਤਿ ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ, ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਸਰਪਨੀ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਦਬਾਇ ਦਬਾਇ ਕੇ ਜਹਾਂ ਨਿਰਮਲ ਜਲਿ, ਬਿਬੇਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਮੋਹ ਰੂਪ ਕੀਚ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਕਥਾ ਰੂਪ ਜਲ ਹੈ ॥ ਤਹਾ ਭੀ ਪੈਠੀ, ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਗਈ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ "ਪੰਡਿਤ ਪੜ ਪੜ ਵੇਖਦੇ ਦਿਖਾ ਕਿਨੇ ਕਿਹ ਆਣ ਚੜਾਇਆ" ਇਤਯਾਦਿ ਗੁਰ ਬਚਨ ਸੇ ਮਾਯਾਨੇ ਵਕਤਾ ਸ੍ਰੋਤਾ ਸਰਬ ਹੀ ਅਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾਹਮਨੇ ਗੁਰ

ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਦੇਖੀ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੈ ਜਿਨਿ ਇਤਿ ਜਿਨਿ, ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਸਰਪਨੀ ਨੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ, ਤੀਨੋਂ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਵਾਸੀ ਜੀਵ ਡਸੀਅਲੇ, ਡਸੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਮਾਯਾ ਸਕਤੀ ਮਹਾ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਮੈਨੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਡੀਠੀ,ਜਾਣੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਐਸਾ ਬਲ ਮਾਯਾ ਮੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੋਂ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰ ਪਾਈ ਭਕਤੀ ਸੇ ਮਾਯਕ ਬੰਧਨ ਕੈਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂੰ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਯਾ ਅਸੰਕਾ ਪੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ਉਪਹਾਸ ਯੁਤ ਉਤਰ ਕਹੇ ॥ ਸਰਪਨੀ ਇਤਿ ਬਾਹਰ ਕੀ ਸਰਪਨੀ ਵਤ ਅਪਨੀ ਮੋਹ ਰੂਪ ਬਿਖ ਸੇ ਮੂਰਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਯਾ ੍ਰਪਨੀ ਮਹਾ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਯਹ ਬਾਰੰਬਾਰ ਸ੍ਵਪਨਮੇ ਬਰੜਾਵਤੇ ਪੁਰਖੋਂ ਵਤ ਕਥਾ ਕਹਤੇ ਹੋ ਹੇ ਭਾਈ ਐਸੇ ਮਤ ਕਹੋ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਯਹ ਮਾਯਾ ਤੋ ਅਗਯਾਨੀਯੋਂ ਕੋ ਬੰਧਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਗਯਾਨੀਯੋਂ ਕੋ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਨਿ ਇਤਿ ਜਿਨਿ ਸਾਚੁ ਪਛਾਨਿਆ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਗੁਣਾਤੀਤ ਮਾਯਾ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਹੀਨ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਬਿਬੇਕੀਯੋਂ ਨੇ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਮਹਾ ਗਾਰੜ ਸੇ ॥ ਯਹ ਸ੍ਰਪਨੀ, ਮਾਯਾ ਹੀ ਖਾਈ, ਅਭਾਵ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਰਜੂ ਕਾ ਗਯਾਨੀ ਰ੍ਰ ਕੀ ਸ੍ਰਪਨੀ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਅਧਿਸ੍ਟਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੇ ਨਿਖੇਧ ਬੋਧਕ ਸ੍ਰਤੀਯੋਂ ਸੇ ॥ ਔ ਫੀਲ ਰਬਾਬੀ ਆਦਿਕ ਵਾਕਜਨ ਤੇ ਮਾਯਾ ਤਤ ਕਾਰਯ ਤੁਛ ਹੈ॥ ਯਹ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਸਰਪਨੀ ਤੇ ਇਤਿ ਸਰਪਨੀ ਤੇ ਆਨ, ਇਸ ਮਾਯਾ ਸਕਤੀ ਸੇ ਆਨ, ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਛੂਛ, ਤੁਛ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀ ਯਹੀ ਤੁਛਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਯਹੀ ਸਰਪਨੀ ਅਵਰਾ, ਸਚਦਾਨੰਦ ਸੇ ਅਸਤ ਜੜ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਤੇ ਮਹਾ ਅਸ੍ਰੇਸਟ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਬ ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਸੇ ਅਤੀ ਤੁਛ ਜਾਨਕੇ ਸ੍ਰਪਨੀ ਜੀਤੀ, ਅਭਾਵ ਕਰੀ ਤਬ ਤਿਨ ਮਹਾਤਮਾ ਕੋ ਕਯਾ ਕਰੈਗਾ ਜਮਰਾ, ਜਮਰਾਜ ਭਾਵ ਯਹ ਤਿਨਕਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰਸਕੇ ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਵੁਹ ਅਧਿ-ਸ੍ਟਾਨ ਰੂਪ ਭਏ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਕੈਸਾ ਵੁਹ ਅਧਿਸਟਾਨ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਸਫੁਰਨਤਾ ਦੇਕਰ ਮਾਯਾ ਸਫੁਰਤੀ ਯੋਗ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਇਹਿ ਇਤ ਯਹਿ ਮਾਯਾ ਸ੍ਰਪਨੀ ਤਾਕੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ, ਤਿਸ ਅਧਿਸ੍ਟਾਨ ਕੀ ਸਫੁਰਨਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀ ਹੋਈ ਸਫੁਰਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਸੁਤੇ ਜੜ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਇਸ ਅਬਲਤੇ ਬਲ, ਵਿਦਵਾਨੋ ਕੋ ਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਕਿਆ ਹੋਸਕੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੪ ॥ ਕਿੰਤੂ ਇਸਕੇ ਰਹਿਨੇ ਸੇ ਅਗਯਾਨੀਯੋਂ ਕਾ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇਂ ਵਸਣਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ਸੋਈ ਕਹੇ ਇਹਇਤਿ ਇਹ ਬਸਤੀ,

ਜਬ ਪ੍ਰਪੰਚ ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਹੂਏ ਬਿਨਾ ਯਹਿ ਮਾਯਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਪੰਚ ਗਯਾਨ ਹੀਨ ਜੀਵ ਭੀ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਔ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਲੇਕਰ ਜਬ ਇਸਕਾ ਅਭਾਵ ਕਰ ਦੇਵੇਂਗੇ ਤਬ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਵੁਹ ਜਾਨਣੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਸਹਜਿ ਤਰੇ, ਬਿਨਾ ਆਨ ਯਤਨੋਂ ਸੇ ਗਯਾਨ ਕਰ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ੫॥ ੬॥ ੧੯॥

ਆਸਾ॥ ਕਹਾ ਸੁਆਨ ਕਉ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਨਾਏ॥ ਕਹਾ ਸਾਕਤਪੈ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਏ॥ ੧॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਮੇ ਰਮਿ ਰਹੀਐ॥ ਸਾਕਤ ਸਿਉ ਭੂਲਿ ਨਹੀ ਕਹੀਐ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਕਊਆ ਕਹਾ ਕਪੂਰ ਚਰਾਏ॥ ਕਹ ਬਿਸੀਅਰ ਕਉ ਦੂਧੁ ਪੀਆਏ॥ ੨॥ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ ਹੋਈ॥ ਪਾਰਸੁ ਪਰਸਿ ਲੋਹਾ ਕੰਚਨੁ ਹੋਈ॥ ੩॥ ਸਾਕਤੁ ਸੁਆਨੁ ਸਭੁ ਕਰੇ ਕਰਾਇਆ॥ ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ॥ ੪॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਲੈਲੈ ਨੀਮੁ ਸਿੰਚਾਈ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਉਆਕੋ ਸਹਜੁ ਨ ਜਾਈ॥ ੫॥ ੭॥ ੨੦॥ ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਕਹਯਾ ਮਾਯਾਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਵਿਵੇਕੀ ਜਨ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਸਾਕਤ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ਯਹ ਕਹ ਕਹਾ ਇਤਿ ਕਹਾ, ਕਿਆ ਫਲ ਹੈ ਕੁੱਤੇ ਕੋ ਸੁਧੀਕੇ ਸਾਧਨ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀਓਂ ਕੇ ਸੁਨਾਵਨੇ ਸੇ ਔ ਕਿਆ ਫਲ ਹੈ ਸਾਕਤ ਪੈ, ਦੁਸਟ ਪੁਰਖ ਪਾਸ ਹਰੀ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਨੇ ਸੇ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੈਸੇ ਮਲਨ ਵਸਤੂਓਂ ਕੇ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਕੂਕਰ ਕੋ ਸੁਧੀ ਕੇ ਸਾਧਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਨਾਵਨ ਸੇ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ॥ ਤੈਸੇ ਭਗਤੀ ਗ੍ਰੰਥ ਲੇਕਰ ਦੁਸ਼ਟ ਪੁਰਖੋਂ ਪਾਸ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਨੇ ਸੇ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਸਾਕਤ ਕੋ ਅਨਧਿਕਾਰੀ ਜਾਣ ਕੇ ਨਿਜ ਮਨ ਮੇਹੀ ਹਰੀ ਕਾ ਸਿਮ੍ਰਣ ਕਰਨਾ ਯੋਗਯ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹੈ ਰਾਮ ਇਤਿ ਰਾਮ, ਜਿਸਮੇ ਕਰਮ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਹੇਤ ਕਰਮੀ ਰਮੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਰਾਮ ਮੇ॥ ਪੁਨਾ ਰਾਮ, ਜਿਸਮੇ ਭਗਤੀ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਭਗਤ ਯੋਗੀ ਰਮੇ ਹੈ ਐਸੇ ਰਾਮ ਮੇ॥ ਪੁਨਾ ਰਾਮ, ਜਿਸ ਮੇ ਗਯਾਨ

ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਜਿਗਯਾਸੂ ਰਮੇ ਹੈ ਐਸੇ ਰਾਮ ਮੇ॥ ਜੈਸੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਾਨ ਕਰ ਰਮੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਰਮ ਰਹੀਯੇ॥ ਔ ਅਪਨਾ ਰਮਣਾ ਛੋਡ ਕੇ ਅਪਾਤ੍ਰ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਨ ਕਰੀਯੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਾਕਤ ਇਤਿ ਸਾਕਤ ਸਿਉ, ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਕਬੀ ਭੂਲ ਕੇ ਭੀ ਭਕਤੀ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਨ ਕਹੀਏ॥੧॥ਕਹੇਂਗੇ ਤੋ ਇਨ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤੋਂ ਵਤ ਕਹਨਾ ਨਿਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਊਆ ਇਤਿ ਕਊ-ਆ ਕੋ ਕਹਾ, ਕਿਆ ਫਲ ਹੈ ਮੁਸਕ ਕਪੂਰ ਖੁਲਾਵਨੇ ਸੇ॥ ਅਰ ਬਿਸੀਅਰ, ਸਰਪਾ ਦਿ ਬਿਖਧਰ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਕਿਆ ਫਲ ਹੈ ਦੂਧ ਪਿਲਾਨੇ ਸੇ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੈਸੇਦੁਰਗੰਧ ਕੋ ਨਾਤਯਾਗਨੇ ਵਾਲੇਕਾਗ ਕੋਮੁਸ਼ਕ ਕਪੂਰਖੁਲਾਵਨੇ ਕਾ ਫਲ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਬਿਖ ਕੋ ਨਾ ਤਯਾਗਨੇ ਵਾਲੇ ਬਿਖਧਰ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਦੂਧ ਪਿਲਾਵਨੇ ਕਾ ਕੁਛ ਫਲ ਨਹੀ ॥ ਤੈਸੇ ਸਤ ਸੰਗ ਹੀਨ ਦੁਸਟ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇਕਾ ਕੁਛ ਫਲ ਨਹੀ॥ ੨॥ ਅਰ ਜਿਸ ਸਾਕਤ ਕੋ ਭੀ ਉਤਮਭਾਗਕੀਪ੍ਰੇਰਨਾਸੇਸਤਸੰਗ ਹੁਯਾ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਬਾਲਮੀਕੀ ਵਤਉਪਦੇਸਕਰਨਾਸਫਲਹੈ॥ ਯਹਕਹੇਸਤ ਇਤਿਜਿਸਕੋ ਸਤਸੰਗਤਿਮਿਲਿ,ਉਤਮ ਭਾਗੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸੇਸੁਭ ਸੰਗਮੈਮਿਲਕਰਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ,ਬਿਚਾਰ ਕੀ ਬੁਧੀ ਹੋਵੇ॥ ਵੁਹ ਸਾਕਤ ਭੀ ਸਤ ਸੰਗ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇਐਸਾਗੁਰਮੁਖਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਪਾਰਸੁ, ਪਥਰ ਕੋ ਪਰਸਿ ਮਿਲ ਕੇ ਲੋਹਾ ਸੁਵਰਣ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਹਿਨੇ ਸੇ ਈਹਾ ਯਹਿ ਬੀ ਜਾਨ ਲੇਨਾ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੁਭ ਸੰਗਮੇ ਮਿਲ ਕਰ ਕਾਗ ਸਰਪਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਨਿਜ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀ ਤਯਾਗੇ॥ ਤਿਨਕਾ ਪੂਰਬਲਾ ਕਰਮ ਅਤੀ ਖੋਟਾਹੈ॥ ਜਿਸਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਈਸ੍ਵਰ ਤਿਨਕੀ ਸੁਭ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਹੋਨੇ ਦੇਵੇ॥ ਜੋ ਵੈਸਾ ਸੁਭਾਵ ਤਯਾਗ ਦੇਵੇਹੈ॥ ਤਿਨਕਾ ਕਰਮ ਖੋਟਾ ਨਹੀ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਸਾਕਤੁ ਇਤਿ, ਪੂਰਬ ਸੁਆਨ ਸਰਪ ਵਤ ਕਹੇ ਜੋ ਸਾਕਤ ਜੀਵ ਸੋ ਸਭੀ ਤਿਨਕੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ਈਸ੍ਵਰਕਾ ਕਰਾਇਆ ਕਰਮ ਕਰੇਹੈ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਨਹੀ ਕਰੇਂ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ, ਜੋ ਤਿਨਕੇ ਪੂਰਬ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਥਮਹੀ ਈਸ੍ਵਰਨੇ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਅਸੁਭ ਕਰਨਾ ਲਿਖਿਆਹੈ॥ ਵਹੀ ਤਿਨਹੁਨੈ ਫਲ ਦਾਤਾ ਈਸਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾਸੇਂ ਮੰਦ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ, ਕੀਆ॥ ੪॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਕੇ ਬਨਾਏ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਤਿਨਕਾ ਦੂਸਰਾ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀ ਉਲਟੇ ਯਹਿ ਵਾਰਤਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਸਿਧ ਕਰੇਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਇਤਿ, ਜੈਸਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲੈ ਲੈ ਕਰ ਨੀਂਮਕੋ ਸੀਚਨ ਕਰੀਏ ਤੌਭੀ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤਿਸਕਾ ਸਹਜੁ ਨ ਜਾਈ, ਕੜਵਾ ਪਨ ਕਾ ਸੁਭਾਵ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਸੁਭਾਵ

ਕਵਫ਼ਾਹੀ ਰਹੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਨਕੇ ਮੰਦ ਅਦ੍ਰਿਸ੍ਟ ਹੋਵੇ ਤਿਨਕੇ ਭਗਵਤ ਗੁਣੋਂ ਕਾ ਸ੍ਰਵਣ ਨਹੀ ਭਾਵੇ ਔਰ ਜਿਨਕੇ ਸੁਭ ਅਦ੍ਰਸ੍ਟ ਹੈਂ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਸਤ ਸੰਗਮੇ ਮਿਲਕੇ ਬਿਬੇਕ ਬੁਧੀ ਹੋਕਰ ਭਗਵਤ ਗੁਣੋਂਕਾ ਸ੍ਰਵਣ ਭਾਵੇਹੈ ॥ ੫ ॥ ੭ ॥ ੨੦ ॥

ਆਸਾ ॥ ਲੰਕਾ ਸਾ ਕੋਟ ਸਮੁੰਦਸੀ ਖਾਈ ॥ ਤਿਹ ਰਾਵਨ ਘਰ ਖਬਰਿ ਨ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਕਿਆ ਮਾਗਉ ਕਛੁ ਥਿਰੁ ਨ ਰਹਾਈ ॥ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਚਲਿਓ ਜਗੁ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਕੁ ਲਖੁ ਪੂਤੁ ਸਵਾ ਲਖੁ ਨਾਤੀ ॥ ਤਿਹ ਰਾਵਨ ਘਰ ਦੀਆ ਨ ਬਾਤੀ ॥ ੨ ॥ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਜਾਕੇ ਤਪਤ ਰਸੋਈ ॥ ਬੈਸੰਤਰੁ ਜਾਕੇ ਕਪਰੇ ਧੋਈ ॥ ੩ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮੈ ਨਾਮਿ ਬਸਾਈ ॥ ਅਸਥਿਰੁ ਰਹੈ ਨ ਕਤਹੂੰ ਜਾਈ ॥ ੪ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਲੋਈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਬਿਨੁ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ੫॥੮ ॥੨੧ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਕਹਯਾ ਬਿਬੇਕ ਵੈਰਾਗਯ ਦ੍ਵਾਰਾ ਭਗਵਤ ਭਗਤੀਕਾ ਹੇਤੂਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵੈਰਾਗਯ ਹੇਤ ਕੈਮੁਤਕਨਯਾਯ ਸੇ ਰਾਵਣਕੇ ਸਮਾਜਕਾ ਬਿਨਾਸ ਕਹੇ ਲੰਕਾ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਭਗਤੀ ਕੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਸੇ ਬੇਮੁਖ ਹੂਆ ਬਡੇ ਖਾਈ ਕੋਟਸੇ ਅਪਨੇ ਪਦਾਰਥਕੋ ਥਿਰ ਰਖਨਾ ਚਾਹੇ ਤਬ ਵਹੁ ਰਾਵਨ ਓਰ ਦੇਖ ਲੇਵੇ ॥ ਜਿਸਕਾ ਸਾਤਸੈ ਕੋਸਕੀ ਪਰਧੀ ਵਾਲਾ ਲੰਕਾ ਸਾ, ਥਾ ਕਿਲਾ ਔ ਤਿਸਕੇ ਚਾਰੋਂ ਓਰ ਸਮੁਦ੍ਰਸੀ, ਥੀ ਖਾਈ ॥ ਤਿਸ ਰਾਵਨਕੇ ਘਰਕੀ ਰਾਮਕੇ ਲੰਕਾ ਮਾਰਨੇ ਪੀਛੇ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖਨੇ ਬਿਨਾ ਰਾਮਾਯਣ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਕਬੀ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀ ਪਾਈ ਜੋ ਕਹਾਂਥਾ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਔਰ ਕਿਸਕੇ ਗ੍ਰਹ ਖੇਤ੍ਰਾਦਿ ਪਦਾਰਥ ਬਨੇ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂਕੇ ਨਹੀ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਯਾਤੇ ਭਗਤੀ ਛੋਡ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇ ਕੁਛ ਨਾ ਮਾਗਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਿਆ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਆਪਕੀ ਭਗਤੀ ਛੋਡਕੇ ਸੰਸਾਰਕੀ ਕੌਨ ਵਸਤੁ ਮਾਂਗੋ ਕੋਈ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹੇ ਅਪਨੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂਕੇ ਸਾਥ ਦੇਖਤੇ ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਨਦੀਕੇ ਬੇਗ ਵਤ ਚਲਾ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜਗਤਕੇ ਜਾਨੇਮੇ ਪ੍ਰਬਲ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਕਹੇ ਇਕੁ ਇਤਿ, ਜਿਸਕੇ ਘਰਮੇ ਏਕ ਲਾਖ ਮੇਘ ਨਾਦ

ਦੇਵਾਂਤਕ ਨਰਾਂਤਕਾਦਿ ਪੁਤ੍ਰਥੇ॥ ਆਗੇ ਤਿਨ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਘਰ ਮੇ ਸਵਾ ਲਖ ਨਾਤੀ, ਪੋਤੇ ਪੜੋਤੇ ਨਤੇਥੇ ॥ ਜਬ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਨੇ ਲੰਕਾ ਜਯ ਕਰੀ ਤਬ ਤਿਸ ਰਾਵਨਕੇ ਘਰੋ ਮੇ ਪੀਛੇ ਜਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਬਿਨਾ ਦੀਵਾ ਬਤੀਭੀ ਨਾ ਰਹੇ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਰਾਵਨ ਥਾ ਜਿਸਕੇ ਘਰਮੇ ਚੰਦ ਅਰ ਸੂਰਜ ਕੇ ਮੰਡਲਕੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਰਸੋਈ ਕਰ ਤੇਥੇ ॥ ਬੈਸੰਤਰਕਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜਿਸਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਧੋਵਤਾਥ॥ਤਿਸ ਰਾਵਣਕੀ ਅਬ ਕਿੰਚਿਤ ਬਿਭੂਤਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਔਰੋਂਕੀ ਕਿਆ ਰਹੇਗੀ ॥ ੩ ॥ ਐਸੇ ਚਿਤ ਮੇ ਬਿਚਾਰਕੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਧਾਰਕੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮਕੇ ਜਾਪਮੈ ਅਪਨੀ ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਬਸਾਈ, ਬਸਾਵੇ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਅਸਥਿਰੁ ਰਹੈ, ਥਿਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਕੀ ਭਕਤੀ ਕਰ ਤਾਮੇ ਰਹੇਗੇ ਫੇਰ ਕਬੀ ਵਹਾਂਸੇ ਹਟਕੇ ਜਨਮ ਨਹੀ ਧਾਰੇਂਗੇ ਭਾਵ "ਸੂਰਜ ਕਿਰਣ ਮਿਲੀ ਜਲਕਾ ਜਲਹੂਆ ਰਾਮਾ॥ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਰਲੀ ਸੰਪੂਰਣ ਥੀਆ ਰਾਮਾ"॥ਮਿਟ ਗਏ ਗਵਨ ਪਾਏ ਬਿਸਰਾਮ" ਇਤਜਾਦਿਕ ਵਾਕਜਨਸੇ ਵਹੁ ਉਪਾਸਕ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਹੀ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ੪ ॥ ਐਸੀ ਉਪਾਸਨਾ ਬਿਨਾ ਇਤਰ ਸਾਧਨੋਸੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹਿਤੇਹੈਂ ਕਬੀਰਜੀ ਸੁਨੋ ਰੇ ਲੋਈ, ਲੋਕੋ॥ ਰਾਮਨਾਮਕੇ ਜਾਪ ਬਿਨਾ ਪੂਰਬ ਆਨ ਸਾਧਨੋਂਸੇ ਕਾਹੂ ਕੀ ਭੀ ਕੈਵਲਜ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੁਈ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਯਾਤੇ ਵੈਰਾਗਜ ਧਾਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪੋ ॥ ਤਬ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੋਗੇ ॥ ੫ ॥ ੮ ॥ ੨੧ ॥

ਆਸਾ ॥ ਪਹਿਲਾ ਪੂਤੁ ਪਿਛੈਰੀ ਮਾਈ ॥ ਗੁਰੁ ਲਾਗੋ ਚੇਲੇ ਕੀ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਏਕ ਅਚੰਭਉ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮ ਭਾਈ ॥ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘੁ ਚਰਾਵਤ ਗਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਲਕੀ ਮਛੁਲੀ ਤਰਵਰਿ ਬਿਆਈ ॥ ਦੇਖਤ ਕੁਤਰਾ ਲੈਗਈ ਬਿਲਾਈ ॥ ੨ ॥ ਤਲੈਰੇ ਬੈਸਾ ਊਪਰਿ ਸੂਲਾ ॥ ਤਿਸਕੇ ਪੇਡਿ ਲਗੇ ਫਲ ਫੂਲਾ ॥ ੩ ॥ ਘੋਰੈ ਚਰਿ ਭੈਸ ਚਰਾਵਨ ਜਾਈ ॥ ਬਾਹਰਿ ਬੈਲੁ ਗੋਨਿ ਘਰਿ ਆਈ ॥ ੪ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਜੁ ਇਸ ਪਦ ਬੂਝੈ ॥ ਰਾਮ ਰਮਤ ਤਿਸੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸੂਝੈ ॥ ੫ ॥ ੯ ॥ ੨੨ ॥ ਪੂਰਬ ਮੰਦ ਮਧਜਮ

ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ॥ ਅਬ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਹੇਤ ਅਜਾਤ ਬਾਦਕੀ ਰੀਤ ਕਹੇਹੈ॥ ਪਹਿਲਾ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਾ ਜਨਮ ਹੂਆ॥ ਪਿਛੈਰੀ, ਪੀਛੇਤੇ ਮਾਈਕਾ ਜਨਮ ਹੂਆਹੈ॥ ਔ ਮੰਤ੍ਰ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਗੁਰੂ ਚੇਲੇਕੀ ਚਰਨੀ ਲਗਾਹੈ॥ ੧॥ ਜੈਸੀ ਯੇ ਅਸਚਰਜ ਬਾਤਹੈ ॥ ਤੈਸੀ ਏਕ ਔਰ ਭੀ ਅਚੰਭਉ, ਅਸਚਰਯਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ॥ ਕਾਹੂਨੇ ਕਹਤਾ ਹਮਾਰੇ ਦੇਖਤਜਾਹੀ ਬਨਮੈ ਸਿੰਘ ਗਊਓਂਕੋ ਗੋਪਾਲੋਂ ਵਤ ਚਰਾਵਤਾਥਾ॥ ੧॥ ਔ ਜੋ ਜਲਸੇ ਬਿਨਾ ਸ੍ਵਾਸ ਮਾਤ੍ਰ ਨਾ ਜੀਵਨੇ ਵਾਲੀ ਜਲਕੀ ਮਛੀਥੀਸੋ ਤਰਵਰਿ, ਬ੍ਰਿਛਪੈ ਚਢਕੇ ਬਿਆਈ, ਪ੍ਰਸੂਤ ਹੁਈ॥ ਔ ਅਪਨੇ ਬਚੋਂਕੇ ਭੋਜਨ ਹੇਤ ਏਕ ਰਿਸ਼੍ਟ ਪੁਸ਼੍ਟ ਬਲੀ ਕੂਕਰ ਕੋ ਉਠਾ ਕਰ ਬਿਲਾਈ ਲੈ ਗਈ॥ ੨॥ ਪੁਨਃ ਏਕ ਬ੍ਰਿਛਕੀ ਤਲੇ ਓਰ ਬੈਸਾ, ਸਾਖ ਦੇਖੀ ਜੋ ਸਭ ਬ੍ਰਿਛਕੀ ਊਪਰ ਹੋਤੀਹੈ॥ ਔ ਊਪਰਿ ਸੂਲਾ, ਊਪਰਕੇ ਪਾਸੇ ਸੂਲਾ, ਮੂਲ ਦੇਖਾ ਜੋਨੇਮ ਸੇ ਸਭਕੇ ਤਲੇ ਹੋਤਾਹੈ॥ ਸੂਲਾ, ਅਸੂਲ ਫਾਰਸੀਸੇਹੈ॥ ਪੁਨਃ ਤਿਸ ਬ੍ਰਿਛਕੇ ਪੇਡਿ, ਪੇਟਮੈ ਲਗੇ ਫਲ ਫੂਲ ਦੇਖੇ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਛੋਂਕੇ ਸਿਖਰਪੈ ਹੋਵੇਹੈ॥ ੩॥ ਏਵੰ ਔਰ ਆਸਚਰਯ ਦੇਖਾ ਜੋ ਘੋਰੈ ਚਰਿ ਭੈਸ, ਘੋੜੇਪੈ ਸਵਾਰ ਹੋਕਰ ਭੈਂਸ ਘੋੜਿਯੋਂਕੋ ਚੁਗਾਵਤੀ ਦੇਖੀ॥ ਜਿਨਕਾ ਕਾਕ ਉਲੂਓਂ ਸਮ ਜਾਤਿਕਾ ਵੈਰਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਹਰਿ ਬੈਲੁ, ਬਨਜਾਰੇ ਕਾ ਬੈਲਤੋ ਬਾਹਰ ਦੇਸਾਵਰ ਮੈ ਰਹਿਆ ਜਿਸ ਪੈ ਗੂਣ ਲਦੀ ਹੋਈਥੀ ॥ ਅਰ ਗੂਣ ਬੈਲਸੇ ਬਿਨਾਹੀ ਘਰਮੈ ਹਮਾਰੇ ਦੇਖਤੇ ਚਲੀ ਆਈ॥ ਜੋ ਏਕ ਪਾਉਭੀ ਉਠਾਏ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਪਹੁਚ ਸਕੇ॥ ਜੈਸੇ ਯੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਬਾਰਤਾ ਸਭੀ ਅਸੰਭਵਹੈ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਮੈ ਜਗਤ ਅਸੰਭਵਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੋ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਇਸ ਪਦ, ਜਗਤਸੈ ਹੀਨ ਬ੍ਰਹਮਸਤ੍ਰਾਨਕੋ ਬੂਝੈ, ਜਾਣੇਹੈ॥ ਔ ਐਸਾ ਜਾਣਤਾ ਹੂਆ ਰਾਮ ਰਮਤ, ਈਸੂਰ ਭਕਤੀ ਕਰੇਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸੂਝੈ, ਜਾਣਨੇ ਯੋਗ ਸਭ ਕਿਛ ਭਾਨ ਹੋਜਾਵੇਹੈ॥ ਕੁਛ ਜਾਨਣਾ ਸੇਖ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ੫॥ ੯॥ ੨੨॥

ਦੂਸਰੀ ਬਯਾਖਯਾ॥ ਮੁਕਤੀਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਵੈਰਾਗਯ ਧਾਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪੋ ॥ ਯਹਿ ਪੂਰਬ ਕਹਯਾ ਸੁਨ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਸਨੈ ਬੰਧ ਨਾਸ ਰੂਪ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵਨੀਹੈ ਵਹੁ ਕੈਸਾਥਾ ਔ ਤਿਸਕੋ ਬੰਧਨ ਕੈਸੇ ਹੂਆ ਯਹਿ ਪੂਛਨੇਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇਕੋ ਸੁਨਾਵੇਹੈ ਪਹਲਾ ਇਤਿ, ਪਹਿਲਾ ਪੂਤੁ, ਜਿਸਕੋ ਬੰਧ ਹੁਯਾਹੈ ਪ੍ਰਥਮ ਵਹੁ ਸੁਧ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮਾਯਾ ਮਲਸੇ ਹੀਨ ਪਵਿਤ੍ਰਥਾ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਮਾਯਾ ਮੇਲਸੇ ਪਿਛੈਰੀ, ਪੀਛੇਤੇ ਮਾਯਾ ਉਪਾਧੀ ਵਾਲਾ ਹੁਯਾ॥ ਔ ਵੈਸਾ ਹੁਯਾਹੀ ਮਲਨ ਮਾਯਾਮੈ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਅਪਨਾ ਆਪ

ਭੂਲਕੇ ਵਹੁ ਗੁਰੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਾਗੋ ਚੇਲੇਕੀ ਪਾਈ, ਅਪਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਜ ਰੂਪ ਮਨਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋਗਯਾ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਕੇਵਲ ਮਨਕੇ ਅਧੀਨਹੀ ਨਹੀ ਹੂਯਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਕੇ ਭੀ ਅਧੀਨ ਹੋਰਹਜਾਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਏਕ ਇਤਿ, ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਚੇਲੇਕੇ ਪਾਉਮੇ ਲਗਣੇ ਵਤ ਏਕ ਅਚੰਭਉ ਸੁਨਹੁ, ਏਕ ਔਰਭੀ ਆਸਚਰਯ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਹੇ ਭਾਈ॥ ਜੋ ਪਰ ਮਾਤਮਾ ਅਪਨੇ ਸਾਖਯਾਤਸੇ ਸਭ ਦ੍ਰਿਸਜਕਾ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਰੂਪਹੈ ਵਹੀ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋਕਰ ਤਿਨਮੇ ਚਰਾਵੇਹੈ ਗਾਈ, ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਕੋ॥ ੧॥ ਯਾਹੀਤੇ ਇਸ ਜੀਵਕੀ ਬੁਧੀ ਵਿਪਰੀਤ ਹੁਈਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਲਕੀ ਇਤਿ, ਸੁਖਕੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਲਮੇ ਬਿਚਰਨੇ ਵਾਲੀ ਜੋ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਮਛਲੀਥੀ॥ ਸੋ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂਮੇ ਆਤਮ ਬੁਧੀ ਕਰ ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਛੋਡਕੇ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਛਪੈ ਆਇਕੇ ਬਿਆਈ, ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵਕੋ ਉਤਪੰਨ ਕਰਤੀ ਭਈ॥ ਜਿਨ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂਕੇ ਸੰਬੰਧਸੇ ਇਸ ਪਰਮਾਤਮਾਕੀ ਦੁਰ ਦਸਾ ਹੋਰਹੀਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦੇਖਤ ਇਤਿ ਗੌਣੀ ਬ੍ਰਿਤੀਸੇ ਸੰ ਤੋਖੀ ਸੁਭਾਵ ਈਹਾਂ ਕੁੱਤਾ ਔ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਵ ਬਿੱਲੀ ਲੇਨਾ॥ ਯਾਤੇ ਦੇਖਤ ਕੁਤਰਾ, ਦੇਖਤੇਹੀ ਸੰਤੋਖੀ ਸੁਭਾਵ ਰੂਪ ਕੂਕਰ ਕੋ ਚਿਤਸੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਵ ਰੂਪ ਬਿਲੀ ਲੇਜਾਵੇਹੈ॥ ਵਾ ਉਨ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂਕੇ ਬਲਸੇ ਦੇਖਤ, ਦੇਖੀਤੀਹੈ ਇਸ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੁਯੇ ਪਰਮਾਤਮਾਕੀ ਕੁਤਰਾ, ਖੋਟੀ ਤਰਹ ਜਿਸਤੇ ਇਸਕੀ ਨਿਜ ਰੂਪਕੋ ਵਿਖਯ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਲੈ,ਬ੍ਰਿਤੀ ਗਈ ਬਿਲਾਈ, ਦੂਰ ਹੋਗਈਹੈ॥ ੨॥ ਜਿਸ ਬ੍ਰਿ ਤੀਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇਸੇ ਸੰਸਾਰ ਬ੍ਰਿਛਕੀ ਦੇਵੀ ਸੰਪਦਾ ਰੂਪ ਸਾਖਾਮੇ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਕੰਡੇ ਪ੍ਰਬਲ ਭਏਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤਲੈ ਇਤਿ, ਬ੍ਰਿਛਕੀ ਕੋਮਲ ਸਾਖਾ ਵਤ ਜੋ ਦੇਵੀ ਸੰਪਦ ਰੂਪ ਬੈਸਾ, ਸੰਸਾਰ ਬ੍ਰਿਛਕੀ ਸਾਖਾਹੈ ਜਿਨਸੇ ਮੁਕਤੀ ਫਲ ਲੇਨਾਹੈ॥ ਸੋ ਤਲੇ, ਦਬ ਗਈਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨਸੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਐਸੇ ਤਿਨ ਸਾਖਾਕੇ ਊਪਰ ਬਢ ਗਏ ਹੈ ਸੂਲਾ, ਕੰਟਕੋ ਸਮ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਜੋ ਨਾਨਾ ਜੂਨੋਂਮੇ ਚਲਤੇ ਪੁਰ ਖੋਂਕੋ ਚੁਭਕੇ ਦੁਖ ਦੇਵੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਐਸੀ ਸਾਖਾ ਕੰਟਕੋ ਵਾਲੇ ਤਿਸ ਸੰਸਾਰ ਪੈਡੇਕੋ ਲ ਗੇ ਹੈ ਸਕਾਮ ਕ੍ਰਮ ਫੂਲ ਜਿਨਸੇ ਆਗੇ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤਾਦਿ ਸੰਸਾਰ ਫਲ ਉਪਜੇਹੈ॥ ੩॥ ਜਿਸ ਜਨਮ ਮਰਨ ਫਲਕੋ ਜੀਵ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕਮੇ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਘੋੜੇਪੈ ਚੜਕੇ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਘੋਰੈ ਇਤਿ, ਘੋਰ ਚਰਿ, ਦੇਹ ਛੂਟਨੇ ਕਾਲਮੇ ਪ੍ਰਾ ਣ ਰੂਪ ਘੋੜੇਪੈ ਚੜਕੇ ਭੈ ਸਹਿਤ ਚਰ, ਬਿਚਰੇਹੈ ਆਵਨ ਜਾਈ, ਆਵਨੇ ਜਾਨੇਮੇ ਜਿਸ ਬਿਚਰਨੇਸੇ ਥਕੇ ਜੀਵੋਂਕਾ ਨਿਸਕਾਮ ਧਰਮ ਰੂਪ ਬੈਲ ਘਰਸੇ ਬਾਹਰ ਰਹਜਾ

॥ ਔ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਗੁਣ ਇਨਕੇ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਰੂਪ ਘਰਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਈ ॥ ੪ ॥ ਸੋ ਐਸਾ ਸੰਸਾਰ ਬੰਧ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਮਾਯੀ ਬਨਨੇ ਸੇ ਭਯਾ ॥ ਔ ਮਾਯਾ ਮੇਲ ਸੁਧ ਕੋ ਹੂਆ ॥ ਯਾਤੇ ਬੰਧ ਨਾਸ ਕਰਨੇਸੇ ਯਹ ਵਹੀ ਸੁਧ ਰੂਪਹੈ ਆਨ ਨਹੀ ॥ ਜੋ ਪੁਰ ਖ ਐਸੇ ਕੋ ਜਾਨੇਹੈ ਤਿਸੀਕੋ ਜੋ ਕੁਛ ਜਾਨਨ ਯੋਗਯ ਥਾ ਸੋ ਭਾਨ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਪੀਛੇ ਜਾ ਨਨਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਇਸ ਪਦ, ਪੂਰਬ ਪ੍ਰੋਤ ਪਦਸੇ ਕਹੇ ਸੁਧ ਪਰਮਾਤਮ ਥਾਨਕੋ ਬੂਝੈ, ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਯਥਾਵਤ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਤਿਸ ਐਸੇ ਰਾਮਮੇ ਰਮਤੇ ਹੂਏ ਉਤਮ ਭ ਕਤ ਜਨਕੇ ਭਕ੍ਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਸੁਧ ਕਾ ਗਯਾਨ ਹੋਕਰ ਜੋ ਕੁਛ ਇਸਕੋ ਭਾਨ ਹੋਨਾਥਾ ਸੋ ਸਭ ਇਸਕੋ ਸੂਝੈ, ਭਾਨ ਹੋਜਾਵੈਹੈ ॥ ਵੈਸੇ ਜਾਨਨੇ ਪੀਛੇ ਔਰ ਕੁਛ ਜਾਨਨਾ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ੫ ॥ ੯ ॥ ੨੨ ॥

ਤੀਸਰੀ ਬਯਾਖਯਾ । ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਵੈਰਾਗਯ ਧਾਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪੇ ॥ ਐਸਾ ਉਪਦੇ ਸ ਸੁਨ ਨਾਮ ਜਪਨ ਵਾਲਾ ਕੈਸਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਯਹ ਪੂਛਤੇ ਕੋ ਉਤਰ ਕਹੇ ਪ ਹਿਲਾ ਇਤਿ, ਪਹਿਲਾ ਪੁਤੁ, ਮੁਕਤੀਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਥਮ ਨਿਸ ਕਾਮ ਕਰ ਮ ਕਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ॥ ਔ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਕਰ ਪਿਛੈਰੀ ਮਾਈ ਮਾਯਾਸੇ ਭਾਵ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਸੇ ਪੀਛੇ ਹਟੇ ਅਰਥਾਤ ਚਿਤਮੈ ਤਰ ਤੀਬ੍ਰ ਵੈਰਾ- ਗਯ ਧਾਰੇ ॥ ਔ ਵੈਰਾਗ ਧਾਰ ਕੇ ਗੁਰੁ ਲਾਗੇ, ਗੁਰ ਕੇ ਲਗੇ ਚੇਲੇ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਪਾਈ, ਚਰਣੀ॥ ੧ ॥ ਔ ਚਰਣੀ ਲਗ ਕੇ ਜਬ ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਅਨਿਰ ਵਚਨੀ ਔ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਅਦੁਤੀ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਤਿਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੋ ਸੁਨੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਏਕ ਇਤਿ ਜੋ ਵਾਕਯ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਕ ਹੈ ॥ ਔ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਅਚੰਭਉ, ਸਤ ਅਸਤ ਸੇ ਵਿਲਖਣ ਅਨਿਰਵਚਨੀਯ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕੋ ਸੁਨੋ, ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਤੁਮ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਸ੍ਰਵਣ ਸੇ ਆਗੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇਖਤ, ਦੇਖਤੇ ਹੈ ਅਪਨੇ ਕੋ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਬ੍ਰਿਜ ਮੇ ਚਰਾਵਤਾ ਰਹਤਾ ਹੈ ਗਊਆਂ ਕੋ ॥ ੧ ॥ ਭਾਵ ਆਪ ਕੋ ਸੁਧ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਦੇਖੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਜਲਕੀ ਮਛੁਲੀ, ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਜਲਕੀ ਮਛੀ ਬਨ ਰਹੀ ਜੋ ਬੁਧੀ ਥੀ ਸੋ ਤਰਵਰਿ, ਬ੍ਰਹਮ ਤਰੋਵਰਪੈ ਚੜ੍ਹ ਕਰ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਹੇਤੁ ਗੁਣੋਂ ਕੋ ਬਿਆਈ, ਉਤਪੰਨ ਕਰਤੀ ਭਈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵੈਸੀਬੁਧੀ ਕਾ ਔਰਹੀ ਸੁਭਾਵ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦੇਖਤ ਇਤਿ ਜੋ ਪੂਰਬ ਦੇਖਤੇ ਥੇ

ਕੂਤਰਾ, ਖੋਟੀ ਤਰਹ ਕੀ ਬੁਧੀ ਥੀ ਲਗਨ ਸੋ ਲੈ,ਲਗਨ ਗਈ ਬਿਲਾਈ, ਦੂਰ ਹੋਗਈ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਬੁਧੀ ਕੀ ਸੰਸਾਰਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਥੀ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਤਰੋਵਰ ਪੈ ਚੜਨੇ ਕਰ ਨਸ੍ਰ ਹੋਗਈ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਤਰੋਵਰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਤਲੈ ਇਤਿ ਤਲੈਰੇ ਬੈਸਾ, ਤਲੇਕੇ ਲੋਕ ਹੈ ਜਿਸਕੀ ਸਾਖਾ ਔ ਊਪਰ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਹੈ ਜਿਸਕਾ ਸੂਲਾ, ਮੂਲ ॥ ਔ ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਪੇਡ ਕੋ ਲਗੇ ਹੈ ਦੈਵ ਗੁਣ ਪੁਸ਼ਪ ਔ ਸਾਖਜਾਤ ਕਾਰ ਰੂਪ ਫਲ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸ ਫਲ ਕੇ ਲਾਭ ਸੇ ਪੂਰਬ ਜੋ ਦੇਹ ਪਾਤਕਾਲ ਮੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਘੋੜੇ ਪੈ ਚਰ ਅਸਵਾਰ ਹੋਕੇ ਭੈਸਾ, ਭੈ ਕੇ ਸਹਿਤ ਚਰ, ਬਿਚਰਤੇ ਥੇ ਆਵਨ ਜਾਈ, ਆਵਨੇ ਜਾਨੇ ਮੇ ਸੋਂ ਅਬ ਨਹੀ ਬਿਚਰੇ ॥ ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਬੰਧਨੋਂ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਧਾਹੀ ਤੇ ਜੋ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਗੋਨ ਕੇ ਉਠਾਨੇ ਵਾਲਾ ਗਜਾਨ ਰੂਪੀ ਬੈਲ ਥਾ ਸੋ ਬੀ ਨਿਖਲ ਪਰਪੰਚ ਕੇ ਸਾਥ ਬਾਹਰ ਹੀ ਰਹ ਗਯਾ ॥ ਕੇਵਲ ਗੋਨ, ਮੁਕਤੀ ਹੀ ਆਈ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਅਗਜਾਨ ਤਤ ਕਾਰਯ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪਹੀ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਔਰਕੋਈ ਵਸਤੁ ਨਹੀਰਹੀ ॥੪॥ਏਤੀਵਾਰਤਾ ਕੋ ਜੋਪੁਰਖ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੂਆ ਸੇਵਕ ਬੂਝੇ, ਜਾਣੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਰਾਮ ਰਮਤ, ਰਾਮ ਰਮਜਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮੈ ਐਸਾ ਨਿਖਲ ਪਰਪੰਚ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਸੂਝੈ, ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਭਾਸੇ ॥ ੫ ॥ ੯ ॥ ੨੨ ॥

ਆਸਾ ਸ੍ਰੀਕਬੀਰਜੀਉਕੇਤਿਪਦੇ੮ਦੁਤੁਕੇ੭ਇਕਤੁਕਾ੧ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬਿੰਦੁ ਤੇ ਜਿਨਿ ਪਿੰਡੁ ਕੀਆ ਅਗਨਿ ਕੁੰਡ ਰਹਾਇਆ ॥ ਦਸ ਮਾਸ ਮਾਤਾ ਉਦਰਿ ਰਾਖਿਆ ਬਹੁਰਿ ਲਾਗੀ ਮਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕਾਹੇ ਕਉ ਲੋਭਿ ਲਾਗੇ ਰਤਨ ਜਨਮੁ ਖੋਇਆ ॥ ਪੂਰਬ ਜਨਮਿ ਕਰਮ ਭੂਮਿ ਬੀਜੁ ਨਾਹੀ ਬੋਇਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਰਿਕ ਤੇ ਬਿਰਧਿ ਭਇਆ ਹੋਨਾ ਸੋ ਹੋਇਆ ॥ ਜਾ ਜਮੁ ਆਇ ਝੋਟ ਪਕਰੈ ਤਬਹਿ ਕਾਹੇ ਰੋਇਆ ॥ ੨ ॥ ਜੀਵਨੈਕੀ ਆਸ ਕਰਹਿ ਜਮੁ ਨਿਹਾਰੈ ਸਾਸਾ ॥ ਬਾਜੀਗਰੀ ਸੰਸਾਰੁ ਕਬੀਰਾਚੇਤਿ ਢਾਲਿ ਪਾਸਾ॥੩ ॥ ੧॥੨੩ ॥

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਮੈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਤਾਕੇ ਉਪਕਾਰ ਬਤਾਵਤੇ ਹੂਏ ਨਾ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਕੋ ਉਪਾਲੰਭ ਦੇਵੇ ॥ ਬਿੰਦੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੀਵ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਬਿੰਦਤੇ, ਜਲਕੀ ਬੂੰਦਸੇ ਤੇਰਾ ਪਿੰਡੁ, ਸਰੀਰ ਰਚਿਆ ॥ ਔ ਰਚਕੇ ਅਗਨਿ ਕੁੰਡ, ਜਠਰਾਗਨਿਕੇ ਥਾਨ ਮਾਤਾਕੇ ਗਰਭਮੇ ਦਗਧ ਹੋਨੇਸੈ ਰਹਾਇਆ, ਅਪਨੀ ਸਕਤੀਸੇ ਰਖਿਆ ॥ ਵਹੁ ਭੀ ਏਕ ਦੋ ਦਿਨ ਨਹੀ ਰਖਿਆ ਕਿੰਤੁ ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਮਾਤਾਕੇ ਉਦਰਮੇ ਰਖਿਆ ॥ ਐਸਾ ਉਪਕਾਰ ਕੀਆ ॥ ਅਰ ਤੂੰਭੀ ਉਸ ਸਮੇ ਉਸਕੋ ਯਾਦ ਕਰਤਾ ਰਹਿਆ ॥ ਭੂਲਿਆ ਨਹੀਥਾ ॥ ਅਬ ਬਹੁਰਿ, ਜਨਮ ਲੇਨੇ ਪੀਛੇ ਵੈਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਈਸ੍ਵਰਕੋ ਭੁਲਾਕਰ ਤੇਰੇ ਚਿਤਮੇ ਲਾਗੀ, ਭਲੀ ਭਾਸੀ ਮਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਲਗ ਤੈਨੇ ਅਮੋਲਕ ਜਨਮ ਖੋਇਆ ॥ ਯਹੀ ਉਪਾਲੰਭ ਦੇਤੇ ਕਹੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਇਤਿ ਹੇ ਜੀਵ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਤੁਮਨੇ ਲੋਭ ਰੂਪ ਸਮੁਦ੍ਰਕੀ ਲਹਿਰਮੇ ਲਾਗੇ, ਮਿਲਕੇ ਭਾਵ ਪੜਕੇ ਅਪਨਾ ਰਤਨ ਵਤ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਬਿਅਰਥ ਬਿਤੀਤ ਕੀਆ ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਕਰਨਾਥਾ ਔ ਤੁਮ ਕਰ ਚੁਕੇ ॥ ਤਾਮੇ ਹਮਨੇ ਯਹੀ ਕਾਰਣ ਜਾਨਿਆ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪੂਰਬ ਇਤਿ, ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਭੂਮਿ ਕਰਮ ਬੀਜੁ ਨਾਹੀ ਬੋਇਆ ਐਸੇ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਇਸ ਪਾਠਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥਹੈ ॥ ਵਰਤ ਮਾਨ ਜਨਮਸੇ ਪਿਛਲੀ ਜਨਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮੈ ਸੁਭ ਕਰਮ ਰੂਪ ਬੀਜ ਤੁਮਨੇ ਨਹੀ ਬੀਜਿਆ ॥ ਬੀਜਿਆ ਹੋਤਾ ਤਬ ਅਵਸਜ ਜਨਮ ਸਫਲਤਾ ਕਰਤੇ ਸੋ ਨਾ ਕਰਾ ॥ ੧ ॥ ਅਬਭੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੁਮਤਿ ਦੇਵੇ ਤਬ ਚੇਤੋ ਯਹ ਕਹੇ ਬਾਰਿਕ ਇਤਿ, ਕਿਸੋਰ ਕੁਮਾਰ ਜੁਵਾ ਪ੍ਰੌਢ ਐਸੇ ਮਧਮੇ ਬਹੁਤਸੀ ਅਵਸਥਾ ਬਿਅਰਥ ਖੋਵਤੇ ਬਾਲਕਸੇ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਗਏਹੋ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਹੋਨਾ, ਹੋਨਹਾਰਥੀ ਸੋ ਹੋਗਈ ॥ ਬਨੇ ਤੋ ਇਸ ਸਮੇਹੀ ਈਸ੍ਵਰਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ ਨਹੀਤੋ ਇਸ ਸਮੇਕੋ ਭੀ ਮਰਨ ਕਾਲਮੇ ਪਛਤਾਵੋਗੇ ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਪਛਤਾਵਨਾ ਨਿਸਫਲ ਹੋਗਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਾ ਜਮੁ ਇਤਿ ਜਾਂ ਸਮੇ ਜਮਕਾ ਦੂਤ ਆਇਕੇ ਝੋਟ ਪਕਰੈ ਨਰਕਮੇ ਗੇਰਨੇ ਹੇਤ ਚੋਟੀਸੇ ਪਕੜੇਗਾ ਤਬ ਤੂੰ ਦੁਖੀ ਹੂਆ ਰੋਵੇਗਾ ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਦੂਤ ਕਹੇਗਾ ਕਾਹੇ ਰੋਇਆ, ਕਿਉ ਰੋਵਤਾਹੈ ॥ ਪਹਿਲੇ ਕਿਆ ਤੇਰੇ ਕੋ ਖਬਰ ਨਹੀਥੀ ਜੋ ਈਸ੍ਵਰ ਤੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋਨੇ ਕਰ ਰੋਨਾ ਪੜੇਗਾ ॥ ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ "ਨਰਕ ਘੋਰ ਦੁਖ ਖੂਹਹੈ ਓਥੈ ਪਕੜਿ ਓਹ ਢੋਇਆ" ਇਸ ਗੁਰੂ ਬਚਨਮੇ ਕਹੇ ਨਰਕ ਕੂਪਮੈ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਜੋ ਤੂੰ ਐਸੀ ਸਿਖਯਾ ਸੁਨਤਾ ਭੀ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾਮੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜੀਵਨਾ ਚਾਹੇਹੈ ਸੋ ਤੇਰੀ ਭੂਲ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਕਹੇ ਜੀਵਨੈ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੀਵ ਤੂੰ ਜੋ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਕਰ

ਭੀ ਔਰ ਕੁਛ ਕਾਲ ਜੀਵਨੇਕੀ ਆਸਾ ਕਰੇਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਦਿਨ ਜੀਵਤਾ ਰਹੂੰ ਸੋਈ ਨਫੇਕਾ ਹੈ ਔ ਜਮ ਸਦਾ ਤੇਰੇ ਸ੍ਵਾਸੋਂਕੋਂ ਨਿਹਾਰੈ, ਦੇਖੇਹੈ ॥ ਜੋ ਕਬ ਪੂਰੇ ਹੋਵੇ ਤਬ ਇਸਕੋ ਨਰਕਮੇ ਪਹੁਚਾਵੈ॥ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ "ਹਰੀ ਨਾਹੀ ਨਹਿ ਭਰੀ ਪਕੀ ਵਢਣ ਹਾਰ" ਕਾਲ ਬਿਆਲ ਜਿਉ ਪਰਿਓਂ ਡੋਲੇ ਮੁਖ ਪਸਾਰੇ ਨੀਤ" ਇਤਯਾਦਿ ਔਰ ਬਚਨ ਦੇਹਕਾ ਕਾਲਕੇ ਬਸ ਹੋਨਾ ਕਹੇਹੈ ਯਾਤੇ ਕਾਲ ਬਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨਕੇ ਹਰੀਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਾਜੀ ਇਤਿ, ਬਾਜੀ ਗਰਕੀ ਬਾਜੀ ਵਤ ਸੰਸਾਰ ਅਤਜੀਤ ਸੋਚਕੇ ਖੇਲਨੇ ਕਾ ਅਸਥਾਨਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਜੀਵ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਗੁਰੂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰਕੋ ਚੇਤਿ, ਯਾਦ ਕਰ ਅਰਥਾਤ ਮਨ ਤਨ ਬਾਨੀਸੇ ਤਿਸਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਯਹੀ ਢਾਲਿ ਪਾਸਾ, ਤੀਨ ਡਾਲਣੇ ਗੇਰ ॥ ਯਹ ਤੇਰੇਕੋ ਜਨਮ ਜੀਤਣੇ ਹੇਤ ਉਲਾਂਭਾ ਦੇ ਕਰ ਕਬੀਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੨੩ ॥

ਆਸਾ ॥ ਤਨੁ ਰੈਨੀ ਮਨੁ ਪੁਨਰਪਿ ਕਰਿ ਹਉ ਪਾਚਉ ਤਤੁ ਬਰਾਤੀ ॥ ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਿਉ ਭਾਵਰਿ ਲੈ ਹਉ ਆਤਮ ਤਿਹ ਰੰਗ ਰਾਤੀ ॥ ੧ ॥ ਗਾਉ ਗਾਉ ਰੀ ਦੁਲਹਨੀ ਮੰਗਲ ਚਾਰਾ ॥ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਭਤਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਭਿ ਕਮਲ ਮਹਿ ਬੇਦੀ ਰਚਿਲੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਰਾਇ ਸੋ ਦੂਲਹੁ ਪਾਇਓ ਅਸ ਬਡ ਭਾਗ ਹਮਾਰਾ ॥ ੨ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਕਉਤਕ ਆਏ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਉਜਾਨਾਂ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੋਹਿ ਬਿਆਹਿ ਚਲੇ ਹੈ ਪੁਰਖ ਏਕ ਭਗਵਾਨਾ॥੩॥੨॥੨੪

ਕਹਜਾ ਉਪਾਲੰਭ ਸੁਨ ਸਖੀ ਭਾਵਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਪਰਾਯਣ ਹੂਆ ਭਗਤ ਅਪਨੇ ਬਿਆਹਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੇ ਤਨੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਸੰਤੋ ਮੈਂ ਭਗਵਤ ਸਾਥ ਅਪਨੇ ਬਿਵਾਹ ਕਾਲਮੇ ਥੂਲ ਤਨਕੋ ਅਰਚਾ ਬੰਦਨ ਆਦਿ ਰੰਗ ਦੇਣੇਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਕਰਿ ਹਉ, ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਔ ਤਿਸ ਪਾਤ੍ਰਮੇ ਨਾਮ ਰੰਗ ਵਿਖੇ ਮਨਕਾਹੀ ਪੁਨ,ਬਹੁੜੇ ਰਪਿ, ਰੰਗਣਾ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਔ ਐਸੇ ਰੰਗੇ ਮਨ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰਕੋ ਪਹਿਰਕੇ ਅਪਨੇ ਬਿਵਾਹਮੇ ਪਾਚਉ ਤਤ, ਪੰਚ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਰੀਖੇ ਔਰ ਤਤੁ, ਯਥਾਰਥ ਵਸਤੁਕੇ ਜਿਗਯਾਸੂ ਜਨਹੈ ॥ ਤਿਨਕੋ ਬਰਾਤੀ, ਮੇਲੀ ਬਨਾਯਾਹੈ ॥ ਔ ਐਸੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸਾਜਕੇਮੈ ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਿਉ, ਈਸ੍ਵਰ ਪ-

ਤੀ ਸਾਥ ਭਾਵਰਿ ਲੈ ਹਉ, ਫੇਰੇ ਲੇਵੋਂਗੀ ਭਾਵ ਤਿਸੀਪੈ ਅਪਣਾ ਮਨ ਤਨ ਧਨ ਵਾਂਰਣ ਕਰ ਤਿਸ ਸਾਥ ਮਿਲ ਜਾਵੋਂਗੀ ॥ ਆਤਮ ਤਿਹ ਰੰਗ ਰਾਤੀ, ਅਪਣੇ ਅੰਤਾਕਰਣਮੇ ਤਿਸੀਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਰੰਗੀ ਹੁਈ ॥ ੧ ॥ ਭਾਵ ਰਸਮੇ "ਹਰਿ ਪਹਿਲੜੀ ਲਾਵ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ" ਇਤਜਾਦਿ ਗੀਤ ਗਾਵੇ ॥ ਯਹਿ ਮੇਲੀ ਮੁਮੁਖਜ ਜਨੋਂਕੋ ਕਹੇ ਗਾਉ ਇਤਿ ਦੁਲਹਨੀ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਮੈ ਪਤੀ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨੋਂ ਤੁਮ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੰਗਲ ਚਾਰਾ,ਪਤੀਕੇ ਆਨੰਦਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵੋ ॥ ਜਿਸਤੇ ਅਬ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ, ਹਮਾਰੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਘਰਮੇ ਆਏ, ਪ੍ਰਗਟੇਹੈਂ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਭਤਾਰਾ, ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਪਤਿ॥ ਪਤੀ ਸਾਥ ਭਾਵਰ ਲੇਨੇ ਕਾਲਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੇ ਨਾਭਿ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਬਿਵਾਹ ਸਮੇ ਬਾਹਰ ਬੇਦੀ ਬਨਾਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾ ਨਾਭਿ ਕਮਲ ਮਹਿ, ਰਿਦੇ ਦੇਸਮੇ ਬੇਦੀ ਰਚਿਲੇ, ਬਿਵੇਕਾਦਿ ਚਾਰੋਂ ਸਾਧਨ ਥੂਨੀ ਖੜੀ ਕਰ ਔਰ ਸਾਧਨ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਥਾਨ ਬਨਾਇਆਹੈ ॥ ਅਰ ਵੈਸੇ ਥਾਨ ਕੋ ਦੇਖ ਗੁਰੂ ਰੂਪੀ ਪਾਧੇਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਉਚਾਰਾ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨਕਾ ਹੇਤੂ ਉਪਦੇਸ ਮੰਤ੍ਰ ਕਥਨ ਕੀਆਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮੰਤ੍ਰਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਸੋਵਹੁ ਰਾਮ ਰਾਇ ਜਾਕੇ ਸਾਥ ਭਾਵਰ ਲੈਹੋ ਕਹਾ ਦੂਲਹ, ਪਤਿ ਮੈਨੇ ਪਾਇਆ ਐਸਾ ਮੇਰਾ ਬਡਾ ਭਾਗ ਉਦੇ ਹੂਆਹੈ ॥ ੨ ॥ ਬਿਵਾਹ ਸਮੇ ਮੇਰੇ ਦੂਲਹੁ ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਾਥ ਏਤੇ ਜਨੇਤੀ ਆਏਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸੁਰ ਇਤਿ, ਸੁਰ, ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਭਗਤ ਦੇਵਤਾ ਔ ਨਰ, ਵੈਸੇ ਭਗਤ ਜਨ ॥ ਔ ਮੁਨਿ ਜਨ, ਮਨਨ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਬਜਾਸਾਦਿਕ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਉਜਾਨਾ, ਤੇਤੀ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਦੇਵਤਾ ਸਹਿਤ ਅਪਨੇ ਬਾਹਿਣੋਂਕੇ ਆਏ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਪਤੀਕੇ ਆਵਨ ਸਮੇ ਪਤੀਕੀ ਆਗਜਾ ਬ੍ਰਤੀ ਯਹਿ ਸੰਪੂਰਣ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਬਿਵਾਹਮੇ ਆਏ ॥ ਐਸੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਆਇ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੈ ਮੇਰੇਕੋ ਬਿਵਾਹਿਕੇ ਅਪਨੀ ਪਤਨੀ ਬਨਾਯ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਲੇ ਚਲੇਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ "ਠਾਕੁਰ ਏਕ ਸਬਾਈ ਨਾਰਿ" ਬਚਨਮੈਕਹੇਪੁਰਖਏਕ, ਨਿਖਲਕੇਏਕਹੀਪਤੀਹੈ॥੩ ॥ ੨ ॥੨੪॥

ਆਸਾ ॥ ਸਾਸੁ ਕੀ ਦੁਖੀ ਸਸੁਰ ਕੀ ਪਿਆਰੀ ਜੇਠ ਕੇ ਨਾਮਿ ਡਰਉਰੇ ॥ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ ਨਨਦ ਗਹੇਲੀ ਦੇਵਰ ਕੈ ਬਿਰਹਿ ਜਰਉਰੇ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੀ ਮਤਿ ਬਉਰੀ ਮੈ ਰਾਮੁ ਬਿਸਾਰਿਓ ॥ ਕਿਨ ਬਿਧਿ ਰਹਿਨ ਰਹਉਰੇ ॥ ਸੇਜੈ ਰਮਤੁ ਨੈਨ ਨਹੀ ਪੇਖਉ ਇਹੁ ਦੁਖੁ ਕਾਸਿਉ ਕਹਉਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਪੁ ਸਾਵਕਾ

ਕਰੈ ਲਰਾਈ ਮਾਇਆ ਸਦ ਮਤਵਾਰੀ ॥ ਬਡੇ ਭਾਈ ਕੈ ਜਬ ਸੰਗਿ ਹੋਤੀ ਤਬ ਹਉ ਨਾਹਿ ਪਿਆਰੀ ॥ ੨ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਪੰਚ ਕੋ ਝਗਰਾ ਝਗਰਤ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਝੂਠੀ ਮਾਇਆ ਸਭੁ ਜਗੁ ਬਾਧਿਆ ਮੈ ਰਾਮ ਰਮਤ ਸੁਖ ਪਾਇਆ॥੩॥੩॥੨੫॥

ਭਗਵਾਨ ਪਤੀ ਸਾਥ ਬਿਵਾਹ ਹੂਏ ਪੀਛੇ ਕਾਹੂ ਮਹਾਤਮਾ ਸਖੀ ਨੇ ਸਾਹੁਰੇ ਘਰ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਪੂਛਾ ਤਿਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ॥ ਸੁਧ ਈਸ ਸਾਖੀ ਚਿਦਾ ਭਾਸ ਰੂਪ ਸੇ ਜਿਨ ਬੇਦਾਂਤੀਯੋਂ ਨੇ ਚੇਤਨ ਕੇ ਚਾਰ ਭੇਦ ਮਾਨੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਮਤ ਸੇ ਇਸ ਸਬਦ ਮੇ ਅਪਨੀ ਪੂਰਬਲੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ਅਬਕਾ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸਾਸੁ ਕੀ ਇਤਿ ਇਸ ਸਬਦ ਮੇ ਕਹੀ ਕਹੀ ਏਕ ਵਸਤ ਮੇ ਏਕ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਸੇ ਅਨੇਕ ਰੂਪੋਂ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੈਸੇ ਗੁਰ ਦੇਵ ਮਾਤਾ ਗੁਰੁ ਦੇਵ ਪਿਤਾ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਪਾਠ ਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇ ਗੁਰੂ ਮੇਂ ਅਨੇਕ ਰੂਪੋਂ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਵੇਦ ਮੇਂ ਮਾਯਾ ਈਸ ਕੀ ਮਾਤਾ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਸੁਧ ਪਿਤਾ ਬਤਾਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਈਸ ਕੀ ਮਾਤਾ ਮਾਯਾ ਜੀਵ ਕੀ ਸਾਸ ਲੇਨੀ ॥ ਸੁਧ ਪਿਤਾ ਸਸੁਰ ਲੇਨਾ ॥ ਈਸ਼ਰ ਕੇ ਦੀਯੇ ਬੰਧ ਕੋ ਕਾਟਨੇ ਕਰ ਤਾਸੇ ਬਡੇ ਗੁਰੁ ਜੇਠ ਲੇਨੇ ॥ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਔ ਜਿਗ੍ਯਾਸੂ ਜਨਮੁਖ ਗੌਣ ਸਖੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਲੇਨੀ ॥ ਮਾਯਾ ਚੇਤਨ ਕੀ ਸੰਨਿਧਿਅਨਾਦਿ ਪਨ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਈਸ ਕੀ ਭਗਨੀ ਨਨਦ ਲੇਨੀ ਈਸ ਬਡੀ ਮਾਯਾ ਮੇ ਹੈ ਕੂਟਸਥ ਛੋਟੀ ਅਵਿ-ਦ੍ਯਾ ਮੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਈਸਕਾ ਛੋਟਾ ਭਾਈ ਕੂਟਸਥ ਈਹਾਂ ਦੇਵਰ ਲੇਨਾ ॥ ਈਸ੍ਵਰ ਸਰਬ ਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਬਸੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਿਹਜਾ ਅੰਤਹਕਰਣ ਲੇਨੀ ॥ ਬਾਪ ਈਹਾਂ ਹਿਤ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਈਸ ਲੇਨਾ ॥ ਮਾਤਾ ਮਤਵਾਲੀ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਲੇਨੀ ॥ ਚਿਦਾਭਾਸ ਕਾ ਬੜਾ ਭਾਈ ਕੂਟਸਥ ਲੇਨਾ ॥ ਨਾਹ ਪਤਿ ਈਸ ਲੇਨਾ ॥ ਪੰਚ ਕਲੇਸ ਝਗੜਾ-ਲੂ ਲੇਨੇ ॥ ਐਸੇ ਭਯੇ ਮੂਲ ਪਾਠ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ਸਾਸੁ ਕੀ ਦੁਖੀ, ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਜਨਨੀ ਮਾਯਾ ਕੀ ਮੈ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਦੁਖੋਂ ਕਰ ਦੁਖੀ ਕਰੀ ਹੁਈ ਥੀ ॥ ਔ ਸਸੁਰ ਕੀ ਪਿਆਰੀ, ਅਪਨੇ ਪਤੀ ਈਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪਿਤਾ ਸੁਧ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਤਾਕੋ ਸਰਬ ਕਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਮੈ ਅਤਿ ਪਿਆਰੀ ਥੀ ॥ ਪੁਨਾ ਈਸਕੇ ਬੰਧ ਮੇ ਪਾਏ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਗੁਰੂ ਬੰਧਨੋਂ ਸੇ ਛੁਡਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬੰਧਨੋਂ ਸੇ ਛੁਡਾਵਨੇ ਤੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸੇ ਜੇਠ, ਬਡੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਮਤ ਮੇਰਾ ਪਦਾਰਥ ਲੇਣੇ ਹੇਤ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕੁਛ ਠਗੀ ਕਾ ਉਪ-

ਦੇਸ ਦੇਤੇ ਹੋਂ॥ਐਸੇ ਜਾਨਕਰ ਤਿਨ ਕਾ ਨਾਮ ਸੁਨਨੇ ਸੇ ਭੀ ਭੀਤਿ ਯੁਕਤ ਹੋਤੀ ਥੀ ॥ ਤਾਤੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਸਮੀਪ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ,ਗਜਾਨੀ ਔ ਜਿਗਜਾਸੁ ਰਪ ਪ੍ਰਿਯ ਸਖੀਯੋ ਮੈ ਤੋ ਨਨਦ ਗਹੇਲੀ, ਜੈਸੇ ਮਾਯਾ ਸੇ ਈਸ ਹੈ ਤੈਸੇ ਉਨ ਹੀ ਮੈ ਹੋਨੇ ਸੇ ਈਸ ਕੀ ਭਗਨੀ ਜੋ ਮਾਯਾ ਚੇਤਨ ਕੀ ਕਲਪਤ ਤਦਾਤ-ਮ ਸੰਨਿਧਿ ਤਿਸਨੇ ਅਤਯੰਤ ਪਕੜ ਰਖੀ ਥੀ॥ ਭਾਵ ਮੇਰੇ ਕੋ ਤਿਸ ਸੰਬੰਧ ਕ੍ਰਿਤ ਸੰਸਾਰ ਥਾ ॥ ਔ ਐਸੇ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਛੋਟੀ ਉਪਾਧੀ ਮੈ ਹੋਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਛੋਟਾ ਭ੍ਰਾਤਾ ਜੋ ਮੇਰਾ ਦੇਵਰ ਕੂਟਸਥ ਤਾਕੇ ਗਜਾਨ ਬਿਨਾ ਮੈ ਤਿਸਕੇ ਬਿਰਹ, ਬਿਯੋਗ ਸੇ ਅਤਯੰਤ ਜਲ ਰਹੀ ਥੀ॥ ਭਾਵ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਕੂਟਸਥ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਥਾ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਅਤਯੰਤ ਤਾਪ ਯੁਕਤ ਥੀ ॥ ਪੂਰਬੋਕ੍ਰ ਸਭੀ ਦੁਖ ਪਤਿ ਕੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋ ਪਤਿ ਮੁਝ ਬਾਵਰੀ ਬੁਧੀ ਵਾਲੀ ਕੋ ਯਾਦ ਨਹੀ ਥਾ ॥ ਇਸ ਦੁਖ ਕੋ ਮੈ ਕਿਸ ਪਾਸ ਕਹਤੀ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਮੇਰੀ ਇਤਿ ਮੇਰੀ ਮਤਿ ਬਉਰੀ, ਮੇਰੀ ਬੁਧਿ ਅਤਿਸਯ ਕਰ ਪ੍ਰਮਾਦ ਯੁਕਤ ਹੋਰਹੀ ਥੀ ॥ ਜੋ ਮੈਨੇ ਜਿਸਮੇ ਸਭੀਯੋਗੀ ਜਨਰਮਣ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਪਤਿ ਰਾਮ ਕਾ ਬਿਸਮਰਣ ਕਰ ਰਖਾ ਥਾ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਪੂਛਤੀ ਥੀ ਜੋ ਮਹਾਤਮਾ ਜਨੋਂ ਮੈ ਕੌਨ ਰੀਤਿ ਕੀ ਰਹਣੀ ਰਹਉ ਜਿਸਸੇ ਯਾਦ ਆਵੇ ॥ ਭਾਵ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਾਧਨ ਧਾਰਣ ਕਰੋਂ ਜਿਸ ਸੇ ਈਸਰ ਕੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਕਿੰਚ ਔਰ ਆਸਚਰਯ ਥਾ ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਵੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਏਕ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਸਿਹਜਾ ਮੈ ਰਮਣ ਕਰਤਾ ਬਤਾਵਤੇ ਥੇ॥ ਉਸਕੇ ਸਾਥ ਮੈ ਰਮਣ ਕਰਤੀ ਹੂਈ ਭੀ ਸਾਧਨ ਸੰਪਤਿ ਹੀਨਤਾ ਕਰ ਮੈ ਅਪਨੀ ਸੁਧ ਬੁਧਿ ਰੂਪ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਨਹੀ ਦੇਖਸਕਤੀ ਥੀ ॥ ਯਹ ਜੋ ਏਕ ਸਥਾਨ ਹੋਕਰ ਨਾ ਭਾਨ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਪਰਮ ਦੁਖ ਥਾ ਸੋ ਮੈਂ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਭਯ ਕਰਨੇ ਤੇ ਔ ਔਰ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਆਪ ਹੀ ਦੁਖੀ ਦੇਖਨੇ ਤੇ ਕਾ ਸਿਉ ਕਹਉਰੇ, ਕਿਸ ਪਾਸ ਕਹਤੀ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਪਾਸ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕਤੀ ਥੀ ॥ ਕਿੰਚ ਜਿਸਕੋ ਮੈ ਸਖੀ ਭਾਵ ਸੇ ਪਤਿ ਰੂਪ ਕਰ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਵੁਹ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੈ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾਤੂਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ ਇਤਯਾਦਿ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ਪਿਤਾਰੂਪ ਕਰ ਕਹਯਾ ਬਾਪ ਈਸ੍ਵਰ ਸਾਵਕਾ, ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਭਕਤੋਂ ਕੋ ਤਾੜ ਕਰ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨ ਵਤ ਕਰੈ ਲਰਾਈ, ਮਨੁਖ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਜਹਾਜ ਕੋ ਲੇ ਔ ਮੇਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰੂਪ ਅਨੁਕੂਲ ਪੌਨ ਕੋ ਪਾਯ ਕਰ ਭੀ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੋ ਨਹੀ ਤਰੇਗਾ ॥ ਸੋ ਪੁਰਖਆਤਮ ਘਾਤੀ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਭਾਗਵਤਾਦਿਕੋਂ ਮੈ ਸਿਖਯਾ ਹੇਤ ਕਰੜੇ ਬਚਨ ਕਹੇ ਥਾ ॥ ਪੁਨਾ

ਮੇਰੀ ਜੋ ਮਾਇਆ, ਅਵਿਦਯਾ ਰੂਪ ਮਾਤਾ ਹੈ॥ ਵੁਹ ਮਲਿਨ ਅੰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇਸਦ ਮਤਵਾਰੀ, ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਗਯਾਨ ਹੀਨ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਪੂਰਬ ਮੈ ਭੀ ਵੈਸਾ ਹੋਰਹਿਆ ਥਾ॥ ਔ ਅਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਈਸ ਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਯ ਭਯਾ ਹੋਂ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਡੇ ਇਤਿ ਪੀਛੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤਾ ਮਾਨ ਕਰ ਅਪਨਾ ਦੇਵਰ ਕਹਯਾ ਜੋ ਕੂਟਸਥ ਸੋ ਪਰਮਾਰਥ ਸਤ ਹੋਨੇ ਸੇ ਮੇਰੇ ਸੇ ਬਡਾ ਹੈ॥ ਔ ਅਵਿਦਯਾ ਉਪਾਧੀ ਮੈ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਹੋਨੇ ਸੇ ਮੇਰਾ ਭਾਈ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬਡੇ ਭਾਈ ਕੇ ਜਬ ਸੰਗਿ ਹੋਤੀ, ਮੈ ਕੂਟਸਤ ਰੂਪ ਹੋ ਐਸੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੀ ਤਿਸ ਕੂਟਸਤ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਤੀ॥ ਤਬ ਹਉ ਨਾਹ ਪਿਆਰੀ, ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੈ ਕੂਟਸਥ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪ ਜੋ ਮੇਰਾ ਪਤਿ ਈਸ ਤਿਸਕੋ ਭੀ ਪ੍ਰਿਯ ਹੋਤੀ॥ਜੈਸੇ ਵੈਸਾ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਅਬ ਪ੍ਰਿਯ ਭਈਹੋਂ॥ ੨ ॥(ਪ੍ਰਸ਼ਨ) ॥ ਪੂਰਬ ਕਹਯਾ ਸਾਸ ਕਾ ਦੁਖ ਔ ਦੇਵਰ ਕਾ ਬਿਰਹ ਤੁਮਕੋ ਕੈਸੇ ਹੁਯਾ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ ਕਹਤ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਯਹ ਦੁਖ ਸੰਪੂਰਣ ਆਨੰਦ ਮਾਯਾਦਿ ਪਾਂਚ ਕੋਸੋਂ ਕਾ ਵਾ ਅਵਿਦਯਾਦਿ ਪਾਂਚ ਕਲੇਸੋਂ ਕਾ ਬਿਵਾਦ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਝਗਰਤ, ਮੈ ਦੇਹ ਹੋ ਮੈ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਹੋਂ ਐਸੇਬਿਵਾਦ ਕਰਤੇ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਜਨਮ ਬਿਤੀਤ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਯਹਿ ਝੂਠੀ ਮਾਇਆ, ਮਿਥਯਾ ਰੂਪ ਮਾਯਾਨੇ ਅਪਨੀ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਅਵਰਣ ਸਕਤੀ ਮੈ ਸੰਪੂਰਣ ਜਗਤ ਬਾਂਧ ਰਖਿਆ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਮੈ ਬੰਧੇ ਜੀਵ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਣਤੇ॥ ਔ ਮੈਨੇ ਤੋ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮੇ ਰਮਤੇ ਹੂਏ ਨੇ ਮਾਯਾ ਕ੍ਰਿਤ ਬੰਧਨੋਂ ਕੋ ਤੋੜ ਕੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਦੂਲੋ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਅਖੈ ਸੁਖ ਪਾਯਾ ਹੈ॥ ੩ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

॥ ਦੂਸਰੀ ਬਯਾਖਾ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਦੂਲੋਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏਨਿਬ੍ਰਿਤ ਪੁਰਖਕੀ ਬ੍ਰਿਨੀ ਖਨਨ ਨਯਾਯਸੇ ਆਨੰਦ ਕੀ ਦਸਾ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀਅਪਨੀ ਪੂਰਬ ਦਸਾ ਕਾ ਦੁਖ ਸੁਨਾਵੇ॥ ਸਾਸੁ ਕੀ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਿਸ੍ਰਨੇ ਰਜੋ ਗੁਣੀ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਸਿਖਾਵਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਬੋਧ ਚੰਦ੍ਰ ਨਾਟਕ ਮੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਿਤਾ ਔ ਤਾਕੀ ਸਕਤੀ ਮਾਯਾ ਮਾਤਾ ਸੇ ਮਨ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹਯਾ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਦੋ ਮਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕਹੀ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਪਖਯਮੈ ਮੋਹ ਰਾਜਾ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਪਖਯ ਮੈ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਯੇ ਦੋ ਮਨਕੇ ਬਡੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹੇ ਕ੍ਰਮਸੇ ਕੁਬੁਧ ਸੁਬੁਧ ਮੋਹ ਬਿਬੇਕਕੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਹੇ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭਾਦਿ ਮੋਹ ਕੀ ਸੈਨਾ ਔ ਵਸਤੂ ਬਿਚਾਰ ਖਯਮਾ ਸੰਤੋਖਾਦਿ ਬਵੇਕ ਕੀ ਸੈਨਾ ਕਹੀ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਭੀ ਚਿੰਤਨ ਹੈ॥ ਏਕ ਵਸਤੁਮੈ ਅਨੇਕ ਰੂਪੋ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਹੀ

ਕਹੀ ਇਸ ਪਖਜਮੈ ਭੀ ਹੋਗੀ ॥ ਪਹਿਲੇ ਈਹਾਂ ਯਹਿ ਗਾਥਾ ਹੈ ॥ ਮਨਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਪੁਰਖਨੇ ਈਸ੍ਵਰ ਪਤੀ ਪਾਯਾਹੈ ॥ ਤਿਸ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਪੈ ਤਾਕੀ ਸਖੀ ਸ੍ਰਧਾ ਔ ਬਿਸਨੁ ਭਕਤੀਨੇ ਪ੍ਰਸ੍ਨ ਕੀਆ ॥ ਕਹੁ ਸਖੀ ਤੇਰੀ ਕਿਆ ਦਸਾਹੈ ॥ ਤਿਨਕਾ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ ਸੁਨਕਰ ਵੁਹ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਉਤਰ ਦੇਵੈਹੈ ॥ ਹੇ ਸਖੀਮੈ ਅਪਨੇ ਪਤੀ ਮਨਕੀ ਮਾਤਾ ਜੋ ਮਾਯਾ ਮੇਰੀ ਸਾਸ ਤਿਸਕੀ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਿਬ੍ਰਿਤੀ ਓਰ ਚਿਤ ਰਖਨੇ ਸੇ ਅਤੀ ਦੁਖੀ ਕਰੀ ਹੋਈਥੀ ॥ ਔ ਸੁਸਰਕੀ ਪਿਆਰੀ, ਪਰਮਾਤਮਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਉਪਾਯ ਹੋਣੇ ਸੈ ਮੈ ਤਿਸਕੀ ਅਤੀ ਪਿਆਰੀਥੀ ॥ ਅਰ ਮੇਰੇ ਪਤਿ ਮਨਸੇ ਉਤਪ ਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਬਡਾ ਹੋਨੇ ਤੇ ਮੇਰਾ ਜੇਠ, ਜੋ ਅਹੰਕਾਰ ਤਿਸਕੇ ਮੈ ਨਾਮ ਸੁਨਣੇ ਸੇ ਭੀ ਡਰਤੀਥੀ ॥ ਮਤ ਕਹੀ ਅਹੰਕਾਰ ਆਇਕਰ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰ ਦੇਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਸਖੀ ਸਰਧਾ ਅਰ ਬਿਸਨ ਸਕਤੀਮੈ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਪੂਰਬ ਕਾਲਮੈ ਨਨਦ ਗਹੇਲੀ, ਮਨਕੀ ਭਗਨੀ ਕੁਬੁਧੀਨੇ ਪਕੜ ਰਖੀਥੀ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸਨੇ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਤਿ ਬੰਧ ਕਰ ਰਖਿਆਥਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇਮੈ ਤਿਸਕੀ ਰੋਕੀ ਹੂਈ ਦੇਵਰਕੇ, ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਮਨਕੇ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਸੁਧ ਚਿਤਕੇ ਬਿਰਹਿ, ਬਿਯੋਗ ਕਰ ਜਲ ਰਹੀਥੀ ॥ ਔ ਐਸੇ ਜਲਨੇ ਕਰ ਮੇਰੀ ਮਤ ਬਾਵਲੀ ਹੋਰਹੀਥੀ ॥ ਜੋ ਮੈ ਜਿਸਕੋ ਅਤੀ ਪਿਆਰੀਥੀ ॥ ਵੁਹ ਅਪਨਾਂ ਸੁਸਰ ਰਾਮ ਭੁਲਾਯ ਰਖਾਥਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਤੁਮਕੋ ਪੂਛਤੀਥੀ ਜੋਮੇਰੇ ਕੋ ਤਿਸਕੇ ਯਾਦ ਰਖਨੇਹੇਤ ਬਤਾਵੋ ॥ ਕਿਹਬਿਧ ਰਹਨ ਰਹਉਰੇ, ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕਰੋ ਜਿਸਸੇ ਰਾਮਕੋ ਪਾਵੋ ॥ ਕਿੰਚ ਜੋ ਮੇਰਾ ਸੁਸਰ ਹੁਯਾ ਭੀ ਪਤਿ ਰਾਮ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੇਜੈ ਰਮਤੁ, ਮੁਝ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਮੈ ਹੀ ਦਰਸਨ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਥਾ ॥ਤਿਸਕੋ ਮੈ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਅਪਨਾ ਯਥਾਰਥਸ੍ਵਰੂਪ ਨਾ ਰਖਨੇਸੇ ਨੇਤ੍ਰੀ ਨਹੀ ਦੇਖਸਕਤੀ ਥੀ ॥ ਯਾਤੇ ਪਾਸ ਹੋਕਰ ਦਿਖਾਈ ਨਾ ਦੇਨੇਕਾ ਜੋ ਦੁਖਥਾ ਸੋ ਮੈ ਕਿਸ ਸਖੀ ਪਾਸ ਕਹਤੀ ॥ ਭਾਵਯਹ ਹੇ ਸ੍ਰਧਾ ਭਕਤੀ ਤੁਮਸੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕਿਸੇਪਾਸ ਨਹੀਕਹਿਸਕਤੀ ਥੀ ॥ ਕਿੰਚ ਜਿਸ ਮਹਾਤਮਾਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਹੂਆ ਵੁਹ ਬਾਪ, ਮੇਰਾਪਿਤਾ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸਾਵਕਾ, ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਔਰੋਂਕੇ ਸਦ ਗਤੀ ਹੇਤ ਤਾੜਨਾਕਰਤਾ ਥਾ ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਭੀ ਸਦਾ ਵੁਹ ਲੜਾਈ ਕਰੇਥਾ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਬੁਧੀਮੈ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਤੀਹੈ ॥ ਵੁਹ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਮਾਤਾ ਸਦਾਹੀ ਮੇਰੀ ਸਉਕਨ ਪ੍ਰਿਬ੍ਰਿਤੀਓਰ ਲਗਕੇ ਬਾਵਲੀ ਹੋਰਹੀਥੀ ॥ ਪੁਨਾ ਬਡੇਭਾਈਕੇ ਜਬ ਸੰਗਿ ਹੋਤੀ, ਮਨ ਮੈ ਸੁਧਸੰਕਲਪ ਹੋਕਰ ਮੇਰੀ ਉਤਪਤੀਹੋਵੈਹੈ॥ਯਾਤੇਮੇਰੇਸੈ ਬਡਾ ਜੋਸੁਧ ਸੰਕਲਪ ਜਬਮੈ

ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਤਿਸਕੇ ਸੰਗ ਹੋਤੀ ॥ ਤਬ ਨਾਹਿ ਜੋ ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਸੁਧ ਸੰਕਲਪ ਵਾਲਾ ਮਨ ਤਿਸਕੇ ਅਤਜੰਤ ਪ੍ਰਿਯ ਹੋਤੀ ॥ ਜੈਸੇ ਅਬ ਸੁਧ ਸੰਕਲਪਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਸੇ ਗਜਾਨ ਕੋ ਉਤਪੰਨ ਕਰ ਪ੍ਰਿਯ ਭਈ ਹੋਂ ॥ ੨ ॥ ਪੂਰਬ ਤੇਰੇ ਹੋਨੇਮੇ ਕਿਆ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਥਾਜੋ ਜੈਸੇ ਤੂੰ ਅਬ ਭਈ ਵੈਸੇ ਪੂਰਬ ਨਾ ਹੁਈ ॥ ਯਾਹਿ ਸੁਨ ਜੋ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀਨੈ ਉਤਰ ਕਹਜਾਤਿਸ ਕੋ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਪੁਰਖਮੇ ਸੂਚਨ ਕਰਤੇ ਕਬੀਰ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਵੁਹ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਹਤੀ ਹੂਈ ਹੇ ਸਖੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਪੁਰਖਕੇ ਚਿਤਮੋ ਇਸ ਸਮੇ ਵਤ ਪੂਰਬ ਮੇਰੇ ਨਾ ਹੋਨੇਮੈ ਪਾਂਚ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਝਗੜਾ ਕਾਰਨ ਰਹਿਆ ॥ ਜੋ ਝਗੜਾ ਝਗੜਤੇ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਨੇ ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਬਜਰਥ ਬਿਤੀਤ ਕੀਆ॥ ਅਰ ਉਨ ਪਾਂਚੋਕਾ ਝਗੜਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹੀ ਝੂਠੀ ਮਾਇਆ, ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਮੇ ਆਤਮ ਦ੍ਰਿਸੀ ਰੂਪ ਮਿਥਜਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਨੇ ਯਹਿ ਜਗਤ ਬਾਂਧ ਰਖਜਾਹੈ ॥ ਅਰ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਹੇ ਹੇ ਸਖੀ ਤੁਮਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹੂਯੇ ਯਥਾਰਥ ਬਿਵੇਕਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮੈ ਰਾਮ ਰਮਤ, ਅਪਨੇ ਫਲ ਸਸੁਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਮੇ ਰਮਤੀ ਹੂਈਨੇ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇਆ ॥ ਭਾਵ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੈਂ ਜੋ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੋ ਝੂਠੀ ਮਾਯਾ ਨੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇ ਦੀਆ॥ ਸੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਖ ਹਮ ਨਿਬ੍ਰਿਤੋਂ ਨੈ ਪਾਯਾਹੈ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥ ੨੫ ॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਹਮ ਘਰਿ ਸੂਤੁ ਤਨਹਿ ਨਿਤ ਤਾਨਾ ਕੰਠਿ ਜਨੇਊ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਤਉ ਬੇਦ ਪੜਹੁ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦੁ ਰਿਦੈ ਹਮਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੀ ਜਿਹਬਾ ਬਿਸਨੁ ਨੈਨ ਨਾਰਾਇਨ ਹਿਰਦੈ ਬਸਹਿ ਗੋਬਿੰਦਾ ॥ ਜਮ ਦੁਆਰ ਜਬ ਪੂਛਸਿ ਬਵਰੇ ਤਬ ਕਿਆ ਕਹਸਿ ਮੁਕੰਦਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਮ ਗੋਰੂ ਤੁਮ ਗੁਆਰ ਗੁਸਾਂਈ ਜਨਮ ਜਨਮ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿ ਚਰਾਇਹੁ ਕੈਸੇ ਖਸਮ ਹਮਾਰੇ ॥ ੨ ॥ ਤੂ ਬਾਮਨ ਮੈ ਕਾਸੀ ਕਾ ਜੁਲਹਾ ਬੂਝਹੁ ਮੋਰ ਗਿਆਨਾ ॥ ਤੁਮ ਤਉ ਜਾਚੇ ਭੂਪਤਿ ਰਾਜੇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਮੋਰ ਧਿਆਨਾ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥ ੨੬ ॥

ਜੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਖ ਹਮਨੇ ਪਾਯਾਹੈ ਐਸਾ ਕਬੀਰ ਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨਕਰ ਕੋਈ

ਮੁਕੰਦ ਨਾਮਾ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਹਤਾ ਹੁਯਾ ਹਮ ਬ੍ਰਹਮਣਬਡੇਸ੍ਰੇਸ੍ਰਹੈਂ ਹਮਾਰੇ ਗਲਮੇਜਨੇਊ ਹੈ ਪੁਨਾ ਹਮ ਨਿਖਲ ਵੇਦ ਮੇ ਮੁਖ ਕਹਯਾ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਜਪਤੇ ਹੈਂ॥ਯਾਤੇ ਹਮ ਸਭਕੋ ਛੋਡ ਤੈਨੇਹੀ ਕੈਸੇ ਸੁਖ ਪਾਯਾਹੈ॥ ਯਹ ਤਿਸਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨਕੇ ਕਬੀਰ ਤਿਸਕੇ ਕਹੇ ਜਨੇਊ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਸੇ ਅਪਨੀ ਅਧਿਕਤਾ ਦਿਖਾਵੇ॥ ਹਮ ਘਰਿ ਇਤਿ, ਜੇ ਕਰ ਸੂਤਹੀ ਬਡਿਆਈਕਾ ਹੇਤੁ ਹੋਵੇ ਤਬ ਤੁਮਸੇ ਹਮ ਬਡੇਹੈਂ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਹਮਾਰੇ ਘਰ ਮੇ ਸੂਤਕਾ ਤਾਨਾ ਹਰਰੋਜ ਕਈ ਕਈ ਗਜਕਾ ਲੰਬਾ ਤਨੇਹੈ॥ਔ ਤੁਮਾਰੇ ਕੰਠਿ,ਗਲ ਮੇ ਕੇਵਲ ਦੋ ਤੀਨ ਮਾਸੇ ਸੂਤਕਾ ਜਨੇਊ ਹੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਸੇ ਵਡਿਆਈ ਕਹੋ ਸੋ ਭੀ ਨਹੀ ਬਨੇ ਕਾਹੇਤੇ ਤੁਮ ਕੇਵਲ ਬੇਦ ਔ ਬੇਦ ਮੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਕਹਯਾ ਗਾਇਤ੍ਰੀ, ਮੰਤ੍ਰਹੀ ਜਪਤੇਹੋ॥ ਈਸ੍ਵਰਕੋ ਅਪਨੇ ਰਿਦੇਮੇ ਨਹੀ ਬਸਾਵਤੇ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨਸੇ ਗਾਯਤ੍ਰੀਕਾ ਮਹਾਤਮਹੈ॥ ਅਰ ਹਮਾਰੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਸਦਾ ਵ੍ਰਹਗੋ, ਬੇਦੋਂਕੇ ਬਿੰਦ, ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਵਾਸਕਰੇ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੀ ਵੇਦ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਬਨਾਈ ਹੂਈ ਹੈ॥ ੧॥ ਕਿੰਚ ਅਰਾਧਨੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਹਮਾਰਾ ਰਿਦਾ ਮਾਤ੍ਰਹੀ ਨਹੀ॥ ਕਿੰਤੂ ਔਰ ਨਿਖਲ ਇੰਦ੍ਰੇ ਭੀ ਉਸੀਓਰਹੈ॥ ਅਰ ਤੁਮਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰੇ ਮਨ ਜਗਤ ਕੇਪਦਾਰਥੋਂ ਓਰਹੈ॥ ਯਹ ਅਪਨਾ ਔਰ ਬਿਸੇਖ ਬਤਾਵੇ ਮੇਰੀ ਇਤਿ, ਮੇਰੀ ਜਿਹਬਾਮੇ ਬਿਸਨਕੇ ਨਾਮ ਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ॥ਭਾਵ ਜਿਹਬਾਸੇਕੀਰਤਨਭਕਤੀਕਰਤਾਹੋ॥ ਅਰ ਨੈਨਨਰਾਇਨ ਨੇਤ੍ਰੋਂਸੇ ਨਿਖਲਕੋ ਨਾਰਾਯਣ ਰੂਪਸੇ ਦੇਖਤਾਹੋਂ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂਮੇ ਨਾਰਾਯਣ ਕਾ ਵਾਸ ਹੈ ॥ ਔਰ ਹਿਰਦੇਮੇ ਪੀਛੇਕਹਯਾ ਗੋਬਿੰਦਕਾ ਵਾਸਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਮੈਤੋ ਈਸ੍ਵਰ ਭਕਤੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਜਮੋਕੇ ਡਰਸੇ ਰਹਿਤਹੌ ਹੇਮੁਕੰਦ ਪਰੰਤੁ ਜਬਤੇਰੇਕੋ ਜਮਦੁਆਰ, ਧਰਮ ਰਾਜਕੇ ਦਰਵਜੇ ਮੈ॥ ਅਰਥਾਤ ਸਭਾਮੇਪੂਛੇਂਗੇ ਹੇ ਬਾਵਲੇ ਜੋ ਤੈਨੇ ਬਿਨਾ ਗਲਮੇ ਜਨੇਊਕਾ ਤਾਗਾ ਮੇਲਨੇਸੇ ਅਰ ਅਰਥ ਹੀਨ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕਾ ਪਾਠ ਪੜਨੇਸੇ ਕਿਆ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕੀਆ॥ ਹੇ ਭਗਤੋ ਸਾਥ ਝਗੜਾਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ॥ ਤਬਹੇਮੁਕੰ-ਦਾ,ਤੂ ਕਿਆ ਕਹੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕੇਗਾ॥ ੧॥ ਯਾਤੇ ਜਨੇਊ ਤਿਲਕਾ ਦਿ ਬਾਹਰਕੇ ਚਿੰਨੋਕੇ ਅਭਿਮਾਨਕੋ ਛੋਡਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਕਤੀਕਰ ॥ ਜਿਸਤੇ ਤੇਰਾ ਭੀ ਹਮਾਰੇ ਸਮਾਨ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਵੇ॥ ਏਤੀ ਵਾਰਤਾ ਸੁਨ ਉਸਨੇ ਕਹਯਾ ਹੇ ਕਬੀਰ ਹਮ ਅਨੰਤ ਜਨਮੋਮੇ ਤੁਮਾਰੀ ਰੱਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਆਲਹੈਂ॥ ਤੁਮ ਹਮਾਰੀ ਗਊਆਂਹੋ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮਾਰੀ ਗਊਆਂ ਬਨ ਕੈਸੇ ਅਪਨੇ ਸਮਾਨ ਹਮਾਰਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਹਤੇ ਹੋ ॥ ਯਹ ਮੁਕੰਦ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਤਿਸ ਕੋ ਉਪਾਲੰਭ ਦੇ ਕਰ ਸਮਝਾਵੇ, ਹਮ

ਇਤਿ, ਜੇ ਕਰ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਅਪਨੀ ਗੋਰੂ, ਗਊਆਂ ਮਾਨਤੇ ਹੋ ॥ ਅਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਗੁਆਰ, ਗਊ ਚਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਸਾਈ ਗਊਆਂ ਕੇ ਪਾਲਕ ਮਾਨਤੇ ਹੋ ॥ ਜੋ ਹਮ ਤੁਮਾਰੀ ਜਨਮ ਜਨਮ ਮੇ ਰਛਾ ਕਰਤੇ ਰਹੇਹੈਂ ਤਬ ਅਪਨੀ ਸੁਨਾ ਕਰ ਹਮਾਰੀ ਭੀ ਸੁਨੋ ॥ ਜੇ ਗੁਆਲ ਗਊਆਂ ਕੋ ਖਾਲੀ ਤੀਰੇ ਉਪਰ ਘੇਰ ਰਖੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰਕੇ ਉਨਕੋ ਘਾਸ ਨਾ ਚਰਾਵੇ ॥ ਤਬ ਗਊਆਂ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀ ਜਾਨਤੀ ॥ ਉਲਟਾ ਅਪਨਾ ਵੈਰੀ ਸਮਝਤੀਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮਨੇ ਭੀ ਹਮਕੋ ਕਬੀ ਅਵਿਦਜਾ ਰੂਪ ਨਦੀਸੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰਕੇ ਚਰਾਇਹੁ,ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਾਵਨਾ ਰੂਪ ਘਾਸ ਨਹੀਂ ਚਰਾਇਆ,॥ਜੇ ਕਰ ਚਰਾਵਤੇ ਤਬ ਹਮ ਭੀ ਆਪਕੋ ਪੂਰਾ ਮਾਲਕ ਸਮਝਤੇ॥ ਤੁਮਨੇ ਕਬੀ ਅਵਿਦਜਾ ਨਦੀਸੇ ਪਾਰ ਕਰ ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀ ਕਰਾਯਾ ॥ ਉਲਟਾ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਕਰਾਯ ਕਰਾਯ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਮਹਾ ਊਖਰ ਮੇਹੀ ਘੇਰ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਕੈਸੇ ਖਸਮ ਹਮਾਰੇ, ਤੁਮ ਹਮਾਰੇ ਗੁਆਲੇ ਕੈਸੇ ਤੁਮਤੋ ਹਮਾਰੇ ਵੈਰੀਹੋ ॥ ੨ ॥ ਯਾਤੇ ਆਗੇਕੋ ਅਪਨੇਕੋ ਗੁਆਲਾ ਹਮਕੋ ਗਊਆਂ ਤੁਮ ਮਤ ਸਮਝੋ ॥ ਉਲਟਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬੁਧੀਦੇਵੇ ॥ ਤਬ ਹਮਕੋਹੀ ਅਪਨਾ ਗੁਆਲਾ ਮਾਨੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਮੈ ਜਾਤੀ ਬ੍ਰਿਧ ਸੇ ਗਯਾਨ ਬ੍ਰਿਧਕੀ ਪਰਮ ਅਧਿਕਤਾ ਕਹੀਹੈ ॥ ਸੋ ਮੇਰੇ ਮੈ ਸੰਭਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਤੂ ਇਤਿ,ਹੇ ਮੁਕੰਦ ਤੂੰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਕਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈਮੈਂ ਕਾਂਸ਼ੀਕਾ ਜੁਲਾਹਾਹੋਂ ॥ ਯਹ ਕਾਸ਼ੀਮੇ ਬਸਨੇਕੀ ਹਮਾਰੀ ਦੋਨੋਂਕੀ ਤੁਲਜਤਾਹੈ ॥ ਔਰ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮੇ ਅਧਿਕਤਾ ਹੈ ਸੋ ਬੂਝਹੁ, ਜਾਣੋ ਵੁਹ ਮੇਰੇ ਮੇ ਗਯਾਨ ਹੈ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਮੇ ਨਹੀ ॥ ਸੋਈ ਗਯਾਨਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰੇ ਤੁਮ ਇਤਿ, ਤੁਮ ਹਮਾਰੇ ਮਾਲਕ ਕਹਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇਤੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਛੋਡਕੇ॥"ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਹੇ ਨਾਰਾਇਣ ਜੈਕਰੇ"॥ਐਸੀ ਬਾਣੀਕਹ ਕਰ ਜਾਚੇ, ਮਾਂਗੇਕੇਵਲ ਭੂਮੀ ਮਾਤ੍ਰਕੇ ਪਤਿ ਤੁਛ ਰਾਜੇ ॥ ਅਰ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਹਰੀ ਓਰ ਹੈ ਜਿਸਕੇ ਘਰਕੇ ਤੁਮਾਰੇ ਦਾਤਾ ਰਾਜਾ ਭੀ ਭਿਖਾਰੀਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਤੋਉਸ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮਿਲੇ ਗਯਾਨ ਕਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਵਹੀ ਰੂਪ ਜਾਣਤਾ ਆਪਕਾ ਗੁਆਲਹੂ ॥ ਆਪ ਗਊਆਂ ਬਨੋ ਨਾਂ ਬਨੋ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥ ੨੬ ॥

ਆਸਾ ॥ ਜਗਿ ਜੀਵਨੁ ਐਸਾ ਸੁਪਨੇ ਜੈਸਾ ਜੀਵਨੁ ਸੁਪਨ ਸਮਾਨੰ ॥ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਹਮ ਗਾਠਿ ਦੀਨੀ ਛੋਡਿ ਪਰਮ ਨਿਧਾਨੰ॥੧॥ ਬਾਬਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਹਿਤੁ ਕੀਨ ॥ ਜਿਨਿ ਗਿਆਨੁ ਰਤਨੁ ਹਿਰਿ ਲੀਨ

॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨੈਨ ਦੇਖਿ ਪਤੰਗੁ ਉਰਝੈ ਪਸੁ ਨ ਦੇਖੈ ਆਗਿ ॥ ਕਾਲ ਫਾਸ ਨ ਮੁਗਧੁ ਚੇਤੈ ਕਨਿਕ ਕਾਮਿਨਿ ਲਾਗਿ ॥੨॥ ਕਰਿ ਬਿਚਾਰੁ ਬਿਕਾਰ ਪਰ ਹਰਿ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸੋਇ॥ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਜਗੁ ਜੀਵਨੁ ਐਸਾ ਦੁਤੀਆ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥ ੨੭ ॥

ਵਧਯਾ ਕਰ ਬੁਰੇਕਾ ਭਲਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪੁਨਾ ਤਿਸਕੇ ਬਿਚਾਰਕਾ ਹੇਤੁ ਸੈਸਾਰਸੇ ਵੈਰਾਗਯ ਕਰਾਵੇ ਜਗਿ ਇਤਿ, ਮਰਣ ਜੀਵਨ ਪਦੋਂਕੇ ਅਰਥ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀਮੇ ਏਕ ਸੰਕੇਤੀਹੈ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧਹੈ ॥ ਸੰਕੇਤੀ ਯਹਿਹੈ ਮਰਣੰ ਬਿਸਮਰਣੰ ਗੋਬਿੰਦਹਿ ਜੀਵਨੰ ਹਰਿ ਨਾਮ ਧਿਆਵਣਹ ਗ,ੑ ਵਾੑ, ਮੑ ੫ ਨਾਨਕ ਸੋਈ ਜੀਵਿਆ ਜਿਨ ਇਕ ਪਛਾਤਾ ॥ ਮੂਲਮੇ ਪਹਿਲਾ ਜੀਵਨ ਪਦ ਸੰਕੇਤੀ ਅਰਥ ਨਾਮ ਚਿੰਤਨਪੈ ਔ ਏਕ ਪ ਛਾਨਨ ਪੈਹੈ ॥ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜੀਵਨ ਪੈ ਹੈ ਜਗ ਜੀਵਨ ਇਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਭੀ ਨਾਮਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੂਲਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥਹੈ ॥ ਮਾਯਾ ਮੋਹੇ ਜੀਵੋਂਨੇ ਜਗਤਮੇ ਨਾਮ ਚਿੰਤਨ ਰੂਪ ਜੀਵਨ ਐਸਾ ਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨੇਕੇ ਪਦਾਰਥ ਨਿਕੰਮੇ ਜਾਣੀਯੇਹੈਂ ਵਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜਗਤਕੇ ਜੀਵਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਜਗ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਐਸਾ ਜਾਨ ਰਖਿਆਹੈ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨੇਕੇ ਪਦਾਰਥ ਤੁਛ ਜਾਣੀਯੇਹੈ॥ ਔ ਜੋ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜੀਵਨਾ ਸੁਪਨ ਸਮਾਨੰ, ਸੁਪਨੇਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਸਮਾਨ ਤੁਛਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਕਬੀ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨਾ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ਸਦਾ ਰਹੇਗਾ॥ ਐਸੇ ਸਾਚੁ ਕਰਿ, ਸਚਾ ਜਾਨਕੇ ਹਮ, ਤਮਾਮ ਜੀਵੋਂਨੇ ਚਿਤਮੇ ਗਾਂਠ ਦੇ ਰਖੀਹੈ ॥ ਛੋਡਿ, ਚਿਤਸੇ ਭੁਲਾਯਕੇ ਪਰਮ ਨਿਧਾਨੰ, ਪਰਮ ਖਜਾਨੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ॥ ੧ ॥ ਔ ਤਾਂਕੇ ਭੁਲਾਵਨੇਸੇਹੀ ਬਾਬਾ, ਹੇਭਾਈ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਨੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹ, ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਹਿਤੁ ਕੀਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਯਾਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਚੋਰੋਂਮੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰੀਹੈ ॥ ਜਿਨ ਤਸਕਰੋਂਨੈ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਰਤਨ ਸਭ ਪੁਰਖੋਂਕਾ ਹਿਰ ਲੀਨੁ, ਚੁਰਾਇ ਲੀਆਹੈ ॥ ੧ ॥ ਔ ਐਸੇ ਤਸਕਰੋਂਕੇ ਬਸ ਹੁਏਹੀ ਜੀਵ ਦੀਪਮੇ ਪਤੰਗ ਵਤ ਕਨਕ ਕਾਮਨੀ ਮੈ ਲਗੇਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਨੈਨ ਇਤਿ, ਨੈਨ ਦੇਖਿ, ਨੇਤ੍ਰੋਂਸੇ ਦੀਪਕੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪਕੋ ਦੇਖਕੇ ਤਾਮੇ ਪਤੰਗ ਉਰਝੈ, ਫਸ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪਸੁ, ਗਯਾਨ ਹੀਨ ਯਹਿ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਜੋ ਯਹਿ ਮੇਰਾ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਅਗਨਿਹੈ ॥ ਤਾਹੀਕੇ ਸਮਾਨ ਮੇਰੇ ਗਲਮੇ ਕਾਲਕੀ ਫਾਹੀ ਪੜੇਗੀ ਐਸੇ ਮੂਰਖ ਜੀਵਭੀ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮਾਰਗਕੇ ਪਰਮ ਬਿਰੋਧੀ ਕਨਿਕ ਕਾ

ਮਿਨਿ ਲਾਗਿ, ਸ੍ਰਵਣ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਲਗੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਪੁਰਖ ਉਪਦੇਸ ਸੁ ਨ ਮੁਕਤੀਕੀ ਇਛਾਹੈ ॥ ਤਬ ਐਸਾ ਕਰੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਰਿ ਇਤਿ, ਕੌਨ ਵਸਤੁ ਬੰਧਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀਹੈ ਕੌਨਮੁਕਤੀਕਾ ਉਪਾਯਹੈ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਬਿਕਾਰ, ਜੋ ਮੋਹਾਦਿਕਹੈਂ ਤਿਨਕੋ ਤਜਾਗੋ॥ ਔ ਤਿਨਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਅਪਨੇ ਤਾਰਨ ਹੇਤ ਤਰਨਿ, ਨੌਕਾ ਰੂਪ ਸੋਇ, ਵਹੁ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜਗ ਜੀਵਨੁ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਨਾਮ ਵ ਇਸ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਐਸਾ ਜਾਨੋ ॥ ਜਿਸਕੇ ਸਮਾਨ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਦੂਸਰਾ ਯਗ ਤਪਾਦਿ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀ॥ ਕੇਵਲ ਅਪਨੇ ਸਮਾਨ ਵਹੁ ਆਪਹੀ ਹੈ॥ ੩ ॥ ੫ ॥ ੨੭ ॥

ਆਸਾ ॥ ਜਉ ਮੈ ਰਪ ਕੀਏ ਬਹੁਤੇਰੇ ਅਬ ਫੁਨਿ ਰੂਪੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤਾਗਾ ਤੰਤੁ ਸਾਜੁ ਸਭੁ ਥਾਕਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਸਿ ਹੋਈ ॥ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਨਾਚਨੋ ਨ ਆਵੈ ॥ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਮੰਦਰੀਆ ਨ ਬਜਾਵੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਾਇਆ ਲੈ ਜਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਗਾਗਰਿ ਫੂਟੀ ॥ ਕਾਮ ਚੋਲਨਾ ਭਇਆ ਹੈ ਪੁਰਾਨਾ ਗਇਆ ਭਰਮੁ ਸਭੁ ਛੂਟੀ ॥ ੨ ॥ ਸਰਬ ਭੂਤ ਏਕੈ ਕਰਿ ਜਾਨਿਆ ਚੂਕੇ ਬਾਦ ਬਿਬਾਦਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੈ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ਭਏ ਰਾਮ ਪਰਸਾਦਾ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥ ੨੮ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਬਾਹਰ ਚਿੰਨੋ ਸੇ ਅਪਨੀ ਬਡਾਈ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਮੁਕਤੀ ਯੋਗਜ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਅਬ ਅਪਨੇ ਕੋ ਰਾਮ ਰਮਣ ਸੇ ਜੋ ਸੁਖ ਹੂਆ ਤਿਸ ਸੁਖ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਹੁਯੇ ਦੁਖੋਂ ਕੇ ਅਭਾਵ ਸੁਨਾਵੇ ਜਉ ਇਤਿ ਹੇ ਬਾਹਰਲੇ ਚਿੰਨੋਂ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ॥ ਮੈਨੇ ਭੀ ਬਾਹਰਲੇ ਚਿੰਨੋਂ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜਉ, ਜੋ ਬਹੁਤੇਰੇ, ਸੁਰ ਨਰਾਦਿ ਅਨੇਕ ਰੂਪ, ਸ੍ਵਾਂਗ ਧਾਰੇ ਥੇ ਸੋ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਆਗੇ ਸਰੀਰ ਨਾ ਧਾਰਣੇ ਕਰ ਕੋਈ ਸ੍ਵਾਂਗ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇਗਾ ॥ ਨਾ ਬਨਨੇ ਮੇ ਨਾਜਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਾ ਦੂਰ ਹੋਨਾ ਹੇਤੂ ਬਤਾਵੇ ਤਾਗਾ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਤਾਗੇ ਕੇ ਆਸਰੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨਾਚ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਅਧਜਾਸ ਰੂਪ ਤਾਗੇ ਕੇ ਆਸ੍ਰੇ ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਔ ਮੇਰਾ ਅਧਜਾਸ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰਾ ਤਾਗਾ ਥਾਕਾ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਤੰਤ ਕੋ ਲੇਕਰ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਸਾਰਿੰਗੀ ਕੋ ਬਜਾਵਤਾ ਥਾ ਵਹੁ ਭੀ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਨਿਖਲ ਸਾਜ

ਮੇਰਾ ਥਾਕਾ, ਦੂਰ ਹੋਗਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਨਾਚਣਾ ਬਜਾਵਣਾ ਦੂਰ ਕਰਕੇ॥ ਕੇਵਲ ਈਸ਼੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਪਰਾਯਣ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੂ॥ ੧॥ ਸੋਈ ਕਹੈ ਅਬਇਤਿ ਅਬ ਮੋਹਿ, ਬਿਚਾਰ ਕਾਲ ਮੈ ਮੇਰੇ ਕੋ ਨਾਚਨੋ ਨ ਆਵੈ, ਨਾਨਾ ਰੀਤਿ ਕੇ ਸਕਾਮ ਕਰਮੋਂ ਮੈ ਬਿਚਰਨਾ ਨਹੀ ਆਵਤਾ॥ ਔ ਮੇਰਾ ਮਨ ਰੂਪ ਨਟ ਅਬ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਨਾਨਾ ਸਬਦ ਕਰਨ ਰੂਪ ਮੰਦਰੀਆ, ਜੋੜੀ ਨ ਬਜਾਵੈ, ਨਹੀ ਬਜਾਵਤਾ॥ ੧॥ ਨਾ ਨਾਚਨਾ ਆਵਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਦਿਖਾਵੈ॥ ਕਾਮੁ ਇਤਿ ਨਟ ਲੋਗਨ੍ਰਿਤ ਸਮੇ ਗੋਰਾ ਕਾਲਾ ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਲਾਗਲਗਾਵੈ ਹੈ॥ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਮਾਯਾ ਹੈ॥ ਈਹਾਂ ਜੀਵ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਲਾਗ ਸੇ ਨਾਚੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਯਹੀ ਮਾਯਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਮੈਨੇ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਯਹਿ ਲਾਗਹੀ ਜਾਰੀ, ਦੂਰ ਕਰ ਦਈ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਨਟੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜਿਸ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਗਾਗਰ ਕੋ ਸਿਰ ਪੈ ਉਠਾ ਕਰ ਨਾਚਤਾ ਥਾ॥ ਵੁਹ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੀ ਦੂਰ ਹੋਗਈ॥ ਔ ਨਟੋਂ ਕੇ ਚੋਲੇ ਸਮਾਨ ਜਿਸ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਰੂਪ ਚੋਲੇ ਕੋ ਪਹਿਰ ਕਰ ਸਕਾਮ ਕਰਮੋਂ ਮੇਂ ਨਾਚਤਾ ਥਾ॥ ਵੁਹ ਕਾਮ ਚੋਲਨਾ, ਕਾਮਨਾ ਰੂਪ ਚੋਲਾ ਭੀ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਪੁਰਾਨਾ, ਜੀਰਣ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ਪਹਿਰਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਨਹੀ ਰਹ੍ਯਾ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਜਿਸ ਅਜੀਵਕਾ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਸੇ ਨਾਚਤਾ ਥਾ ਜੋ ਇਸ ਸ੍ਵਾਂਗ ਬਿਨਾ ਮੇਰਾ ਨਿਰਬਾਹ ਨਹੀ ਹੋਣਾ॥ ਸੋ ਭਰਮ ਸਭ ਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋਗਯਾ ਕਿੰਚਤ ਨਹੀ ਰਹ੍ਯਾ॥ ੨॥ ਜਿਸ ਗ੍ਯਾਨ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਭਯਾ ਫਲ ਸਹਿਤ ਤਿਸ ਗ੍ਯਾਨ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ॥ ਸਰਬ ਇਤਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੇ ਨਿਖਲ ਪਾਤ੍ਰੋਂ ਮੈ ਏਕ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਵਤ ਸਰਬ ਭੂਤ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਮੈ ਏਕ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਨਸੂਤ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਮੈਨੇ ਏਕੈ ਕਰਿ, ਅਦੁਤੀ ਰੂਪ ਕਰ ਜਾਨਿਆ, ਅਪਰੋਖ੍ਯ ਕੀਆ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੈ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਸੇ ਚੂਕੇ ਬਾਦ ਬਿਬਾਦਾ, ਤਿਸ ਗ੍ਯਾਨ ਕਾ ਫਲ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਬਿਸੇਖ ਸਭ ਝਗੜੇ ਦੂਰਹੂਏ॥ ਔ ਤਿਨਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੈ ਮੈਨੇ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ, ਨਿਖਲ ਭੇਦੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਾਯਾ॥ ਪਰੰਤੁ ਵੁਹ ਤਬ ਪਾਯਾ ਜਬ ਭਏ ਰਾਮ ਪਰਸਾਦਾ, ਤਿਸੀ ਈਸ਼ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂਈ॥ ੩॥ ੬॥ ੨੮॥

ਆਸਾ॥ ਰੋਜਾ ਧਰੈ ਮਨਾਵੈ ਅਲਹੁ ਸੁਆਦਤਿ ਜੀਅ ਸੰਘਾਰੈ॥ ਆਪਾ ਦੇਖਿ ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਦੇਖੈ ਕਾਹੇ ਕਉ ਝਖਿ ਮਾਰੈ॥ ੧॥ ਕਾਜੀ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਤੋਹੀ ਮਹਿ ਤੇਰਾ ਸੋਚਿ ਬਿਚਾਰਿ ਨ

ਦੇਖੈ ॥ ਖਬਰਿ ਨ ਕਰਹਿ ਦੀਨਕੇ ਬਉਰੇ ਤਾਤੇ ਜਨਮੁ ਅਲੇਖੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਚੁ ਕਤੇਬ ਬਖਾਨੈ ਅਲਹੁ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਨ ਹੀ ਕੋਈ ॥ ਪਢੇ ਗੁਨੇ ਨਾਹੀ ਕਛੁ ਬਉਰੇ ਜਉ ਦਿਲਮਹਿ ਖ ਬਰਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ੨ ॥ ਅਲਹੁ ਗੈਬੁ ਸਗਲ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਹਿਰ ਦੈ ਲੇਹੁ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੁਹੂੰ ਮਹਿ ਏਕੈ ਕਹੈ ਕ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥ ੨੯ ॥

ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੋਊ ਸਮਝਾਵਉ ਪਾਠ ਸੇ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਯਾਦ ਕਰ ਹਿੰਦੂਓਂ ਕੋ ਬਾਹਰ ਚਿਹਨੋਂ ਓਰ ਸੇ ਸਮਝਾ ਕਰ ਅਬ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਭੀ ਹਿਸਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਸਮ- ਝਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਰੋਜਾ ਇਤਿ ਹੇ ਕਾਜੀ ਯਦਜਪਿ ਤੂੰ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਰਮ ਜਾਨ ਕੇ ਮਹੀਨੇ ਮੇ ਦਿਨਕੋ ਭੂਖੇ ਤਿਹਾਏ ਰਹਨਾ ਰੂਪ ਰੋਜਾ, ਬ੍ਰਤ ਰਖਤਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਦਿਨ ਦਿਨ ਮੇ ਪਾਂਚ ਵਕਤ ਨਮਾਜ ਪੜ੍ਹਤਾ ਹੂਆ ਅਲਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਜਾਨੇ ਮਨਾਵੈ, ਪੂਜਤਾ ਹੈ ਤੋ ਭੀ ਯੇਹ ਤੇਰੀ ਨਿਮਾਜ਼ ਰੋਜ਼ਾ ਸਬ ਪਾਖੰਡ ਮਲੂਮ ਦੇਵੇ ਹੈ ਕਾਹੇ ਤੇ ਦਿਨ ਕੋ ਭੂਖਾ ਰਹ ਕਰ ਅਰ ਨਕ ਮੂੰਹ ਜਿਮੀਨ ਪੈ ਰਗੜ ਕਰ ਰਾਤ੍ਰੀ ਕੋ ਅਪਨੀ ਜਿਹ੍ਵਾ ਕੇ ਸੁਆਦਤਿ, ਸੁਵਾਦ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਰਚੇ ਅਪਨੇ ਬਰਾਬਰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕੋ ਲਖਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਰਪਰਾਧ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਸੰਘਾਰੈ, ਮਾਰਤਾ ਹੈ ਦਯਾ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਕਹੇ ਹਮ ਸਭੀ ਕੁਛ ਅਲਹ ਕੋ ਹੀ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਖਾਣੇ ਵਾਲਾ ਭੀ ਅਰ ਜਿਸਕੋ ਖਾਤਾ ਹੈ ਸਭ ਵਹੀ ਹੈ ਹਮਕੋ ਦੋਖ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਪੈ ਕਹੇ ਆਪਾ ਇਤਿ ਹੇ ਪਖੰਡੀ ਜੇਕਰ ਆਪਾ ਦੇਖਿ, ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਓਹੀ ਰੂਪ ਸਮਝ ਕੇ ਜਿਨਕੋ ਮਾਰਤਾ ਹ ॥ ਉਨ ਕੋ ਭੀ ਸੁਨੇ ਸੁਨਾਏ ਕਹੇ ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਦੇਖੈ, ਹਮ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਅੰਗੋਂ ਕੋ ਨਹੀ ਤੂੰ ਖਾਤਾ ॥ ਤੈਸੇ ਕਾਹੇ ਕਉ ਝਖਿ ਮਾਰੈ, ਉਨ ਮਛੀ ਆਦਿਕ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਭੀ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਸੰਤਾਪ ਦੇਤਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਜਬ ਐਸੇ ਸਰਬ ਰੂਪ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਤਬ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰਨੀ ਛੋਡ ਕੇ ਜਾਨਸੇ ਮਾਰ ਦੇਨਾ ਰੂਪ ਕਿਉਂ ਝਖਿਮਾਰੈ, ਖਰਾਬੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੇ ਕਾਜੀ ਇਤਿ ਹੇ ਕਾਜੀ ਜੇਕਰ ਤੋਹੀ ਮਹਿ, ਤੇਰੇ ਮੇ ਤੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਏਕ ਹੈ ॥ ਜੋ ਸਭ ਮੇ ਹੈ ॥ ਇਸਮੇ ਸੋਚਿ, ਸੰਦੇਹ ਕੀ ਬਾਤ ਨਹੀ ॥ ਤਬ ਤੂੰਹੀ ਮੁਰਗੀਆ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਿਚਾਰਕੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਦੇਖਤਾ॥ ਜੋਅਪਨੇ ਹੇਤਅਪਨੇ

ਆਪਕੀ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀ ॥ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਕਹੇ ਕੁਰਾਨਮੇ ਖੁਦਾ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ॥ ਯੇ ਸਭ ਤੁਮਾਰੇ ਵਾਸਤੇ ਬਨਾਈ ॥ ਤੁਮ ਇਨਕੋ ਛੋਡ ਦੇਵੋਗੇ॥ ਤਬ ਯੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਫਰਿਆਦ ਕਰੇਗੀ ॥ ਜੋ ਹੇ ਖੁਦਾ ਜਿਨਕੇ ਲੀਏ ਹਮ ਕੋ ਪੈਦਾ ਕੀਆ ਉਨਹੁ ਨੇ ਹਮ ਕੋ ਨਹੀ ਖਾਯਾ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਨਾ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਦੰਡ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਗਾਜਰ ਮੂਲੀ ਵਤ ਸਭਕੋ ਖਾਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਤਬ ਸੁਨੋ ਜਿਸਨੇ ਯਹ ਹੁਕਮ ਦੀਆ ਵਹੁ ਖੁਦਾ ਨਹੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੋਗਾ॥ਖੁਦਾ ਰਹਮ ਵਾਲਾ ਐਸਾ ਹੁਕਮ ਕਬ ਦੇਸਕਤਾਹੈ॥ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਸਕੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੇਤ ਮਾਰਤੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਨਾਭੀ ਦੂਰ ਹੂਆ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਪਨੀ ਬੰਦਗੀ ਛੋਡ ਮੁਰਗੀ ਬਕਰੀਕੀ ਜਾਨ ਲੇਕਰ ਖੁਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾਭੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਹੀ ਕੋਈ ਔਰਹੀ ਹੋਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਰਗੀਕਾ ਮਾਰਨਾ ਕੇਵਲ ਜਿਹ੍ਵਾਕੇ ਸੁਆਦ ਹੇਤ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕਿਸੀ ਬਾਤਕੇ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀ ॥ ਔਰ ਜੋ ਕੁਰਾਨਮੇ ਮਾਸ ਖਾਨਾ ਲਿਖਯਾਹੈ ॥ ਸੋ ਅਪਨਾ ਮਾਸ ਖਾਣਾ ਲਿਖਯਾਹੈ ॥ ਜੋ ਤਪ ਕਰ ਸਰੀਰਕਾ ਮਾਸ ਸੁਕਾਇ ਦੇਣਾ ॥ ਇਸ ਬਾਤਕੀ ਤੂੰ ਕਿਸੇਕੋ ਖਬਰਿ ਨ ਕਰਹਿ, ਖਬਰ ਨਹੀ ਦੇਤਾ ਦੀਨਕੇ ਬਉਰੇ, ਹੇ ਸਚੇ ਧਰਮਕੀ ਓਰਸੇ ਬਾਂਵਲੇ ਕਾਜੀ ਤਾਂਤੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ਜੋ ਹਿੰਸਾਦਿ ਕਰਮੋਂਮੇ ਲਗਾਯ ਕਰ ਲੋਗੋਂਕੋ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਕਰ ਰਹਿਆਹੈ ॥ ਸੋ ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਭਲਿਆਈਕੇ ਹਿਸਾਬਮੇ ਗਿਨਨੇ ਯੋਗਜ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤੁ ਅਲੇਖੇ, ਬਜਰਥਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਸਾਦਿ ਕਰਮ ਤਜਾਗਕੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਕਤੀ ਕਰਨੀ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਪਾਵਨੇ ਕਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਥਾ ॥ ਸੋ ਤੈਨੇ ਨਹੀ ਸਿਧ ਕੀਆ ॥ ਉਲਟੇ ਜੀਵ ਹਿੰਸਾਦਿਕ ਪਰਮ ਪਾਪ ਕੀਏ ਹੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਬਜਰਥਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਬਜਰਥ ਨਹੀ ਮੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਹੀਨ ਏਕ ਵਹੀ ਸਚਾਹੈ ॥ ਯਹ ਕਿਤਾਬਕੀ ਕਹੀ ਸਭਕੋ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਤਾਹੂੰ ਤਿਸਪੈ ਕਹੇ ਸਚੁ ਇਤਿ, ਸਚਾ ਕਤੇਬ, ਕੁਰਾਨ ਏਕ ਅਲਾਕੋ ਕਹੇਹੈ ॥ ਜਿਸਮੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਆਦੀ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀ॥ਸਭ ਰੂਪ ਵਹੀਹੈ ॥ ਯਹਿਤੂੰ ਮੁਖਸੇ ਕਹਿਤਾਹੈਂ ॥ਪਰੰਤੁ ਲੋਕੋਂਕੇ ਸੁਨਾਵਨੇ ਹੇਤ ਏਤੇ ਪੜੇਗੁਨੇ, ਪੜਨੇ ਬਿਚਾਰਨੇ ਸੇ ਭਾਵ ਮਾਯਨੇ ਸਹਿਤ ਕੁਰਾਨਕਾ ਪਾਠ ਸੁਨਾਵਨੇ ਸੇ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਜਬਪਹਿਲੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਇਸਕੇ ਮਰਮਕੀ ਪੂਰੀ ਖਬਰ ਨਾ ਹੋਈ ॥ ਜੇ ਕਰ ਹੋਤੀ ਤਬ ਨਿਖਲਕੋ ਅਪਨੇ ਅੰਗੋਂ ਤੁਲ ਸਮਝਕੇ ਕਬੀ ਕਾਹੂੰ ਜੀਵਕੋ ਸੰਤਾਪ ਨਾ ਦੇਤਾ ॥ ਅਰ ਤੂੰ ਇਤਰ ਜੀਵੋਂਕੋ ਦੁਖ ਦੇਨਾ ਛੋਡ ਕਾਫਰ ਕਹਿ ਕਰ ਆਨ ਮਤਕੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਭੀ ਦੇਤਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਾਰ ਹੀਨ ਹੈ ॥ ਯਹਿ ਚਿਤਮੇ ਬਿਚਾਰ ਲੇਵੇ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਲਹੁ

ਇਤਿ, ਅਲਹੁ ਗੈਬੁ, ਏਕ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਹੀ ਛਿਪਿਆ ਹੂਆਹੈ ॥ ਮੁਕਰਮੇ ਝਾਈ ਵਤ ਸਰਬ ਜੀਵੋਂਕੇ ਘਟ ਭੀਤਰਿ, ਅੰਤਾ ਕਰਣੋਂਮੇ ਯਹਿ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬਿਚਾਰ ਲੇ ॥ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮਟੀਕੇ ਸਿਆਰ ਸਿੰਘ ਮੈ ਏਕ ਮਟੀ ਵਤ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੋਨੋਂਮੇ ਏਕਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰਹੈ ਯਹਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈ ਤੇਰੇਕੋ ਊਚੇ ਸੁਨਾਵਤਾਹੋਂ ॥ ਯਾਤੇ ਏਕ ਜਾਣਕੇ ਤੂੰ ਕਾਹੂੰਸੇ ਵੈਰ ਮਤ ਰਖ ਸਭਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ੩ ॥ ੭ ॥ ੨੯ ॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਤਿਪਦਾ ॥ ਇਕਤੁਕਾ ॥ ਕੀਓ ਸਿੰਗਾਰ ਮਿਲਨ ਕੇ ਤਾਈ ॥ ਹਰਿ ਨ ਮਿਲੇ ਜਗ ਜੀਵਨ ਗੁਸਾਂਈ ॥ ੧ ॥ਹਰਿ ਮੇਰੋ ਪਿਰ ਹਉ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁਰੀਆ ॥ ਰਾਮ ਬਡੇ ਮੈ ਤਨਕ ਲਹੁਰੀਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਧਨ ਪਿਰ ਏਕੈ ਸੰਗਿ ਬਸੇਰਾ॥ ਸੇਜ ਏਕ ਪੈ ਮਿਲਨੁ ਦੁਹੇਰਾ ॥ ੨ ॥ ਧੰਨਿ ਸੁਹਾਗਨਿ ਜੋ ਪੀਅ ਭਾਵੈ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਫਿਰਿ ਜਨਮਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ੩ ॥ ੮ ॥੩੦॥

ਜਿਨ ਚਿੰਨੋ ਸੇ ਪਤੀ ਨਹੀ ਮਿਲਜਾ ਵੁਹ ਦੋਨੋਂ ਮਤੋਂਕੇ ਚਿੰਨ ਬਜਰਥਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕੀਓ ਇਤਿ, ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਆਚਾਰਯੋਂ ਕੇ ਰਚੇ ਸਭ ਜੀਵ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂਨੇ ਕੀਓ ਸਿੰਗਾਰੁ, ਕਰੇ ਹੈ ਸਰੀਰੋਂਮੇ ਜਟਾ ਬਲ ਕਲ ਤਿਲਕ ਛਾਪੇ ਧਾਰਨਾਦਿਕ ਭੇਖ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਮਿਲਨਕੇ ਤਾਈ, ਮਿਲਨੇਕੇ ਵਾਸਤੇ ॥ ਤੋ ਭੀ ਬਾਹਰਲੇ ਭੇਖੋਂਸਾਥ ਹਰੀਕਾ ਕੁਛ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾ ਹੋਣੇਸੇ ਬਿਨਾ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਸੇਂ ਹਰਿ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਤੀ ਕਾਹੂਕੋ ਭੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਗ ਜੀਵਨ, ਨਿਖਲ ਜਗਤਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਰੂਪਹੈ ॥ ਔਰ ਸਬਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਿੰਤੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਨਕੋ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਜੋਨਿਰ ਅਭਿਮਾਨ ਹੂਏ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨਾ ਪਤੀ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਭੇਖ਼ ਕਰਨੇ ਛੋਡਕੇ ਐਸੇ ਜਾਨੇਹੈ ਜੋ ਹਰੀ ਹੀ ਹਮਾਰਾ ਪਤੀਹੈ ॥ ਔ ਹਮ ਸਭੀ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁਰੀਆ,ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਹੈ ॥ ਔਰ ਰਾਮ ਬਡੇ, ਪਤੀ ਹਮਾਰਾ ਸਰਬ ਸਕਤੀ ਮਾਨ ਅਤਿ ਬਡਾਹੈ ॥ ਅਰ ਹਮ ਤਿਸਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਮਿਲਨੇ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਹੀਨ ਤਨਕ, ਛੋਟੀਸੇ ਭੀ ਲਹੁਰੀਆ, ਛੋਟੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਮਿਲਨੇ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਹੀਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਧਨ ਇਤਿ, ਧਨ ਪਿਰ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਦੋਨੋਂਕਾ ਏਕੈ ਸੰਗਿ, ਏਕਹੀ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਮੈ ਬਸਣਾਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਦੋਨੋ ਸੇਜ ਏਕਪੈ, ਏਕਹੀ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਮੈ

ਹੈ ਪਰੰਤੁ ਪਤੀਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜੋ ਤਾਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਔ ਭਗਤੀ ਤਿਨੋਂ ਬਿਨਾ ਬਾਹਰਲੇ ਭੇਖ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂਕੋ ਮਿਲਨੁ ਦੁਹੇਰਾ, ਪਤੀ ਸਾਥ ਮਿਲਨਾ ਅਤਿ ਕਠਨ ਹੈ ॥ ਮਿਲੇ ਵਹੀ ਉਤਮ ਭਾਗੋਂ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਯਹਿ ਮੈ ਅਵਸ੍ਯ ਤਾਰਨੀ ਹੈ ਐਸੇ ਤਿਸਕੋ ਰੁਚੇ ਹੈ ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਧੰਨਿ ਇਤਿ, ਧੰਨ ਹੈ ਵੁਹ ਸੁਹਾਗ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜੋ ਤਾਰਨੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਪੀਅ ਭਾਵੈ, ਈਸ੍ਵਰ ਪਤੀਕੋ ਰੁਚੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਰੁਚਨੇਸੇ ਹੀ ਭਗਤੀ ਗ੍ਯਾਨ ਲੇ ਪਤੀ ਸਾਥ ਮਿਲਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਵੁਹ ਪੁਨਾ ਜਨਮੋ ਮੇ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਕੈਵਲ੍ਯ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੮ ॥ ੩੦ ॥

ਆਸਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ ਦੁਪਦੇ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਹੀਰੈ ਹੀਰਾ ਬੇਧ ਪਵਨ ਮਨੁ ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥ ਸਗਲ ਜੋਤਿ ਇਨ ਹੀਰੈ ਬੇਧੀ ਸਤ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਮੈ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਕਥਾ ਅਨਾਹਦ ਬਾਨੀ ॥ ਹੰਸੁ ਹੁਇ ਹੀਰਾ ਲੇਇ ਪਛਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀ ਰ ਹੀਰਾ ਅਸ ਦੇਖਿਓ ਜਗ ਮਹਿ ਰਹਾ ਸਮਾਈ ॥ ਗੁਪਤਾ ਹੀਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਭਇਓ ਜਬ ਗੁਰ ਗਮ ਦੀਆ ਦਿਖਾਈ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੩੧ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਕਹੇ ਪਤਿ ਸਾਥ ਮਿਲਨੇ ਕੇ ਹੇਤ ਭਗਤੀ ਗ੍ਯਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਗੁਰੂ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਅਨ੍ਯਥਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਹੀਰੈ ਇਤਿ, ਹੀਰੇ, ਈਸ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇ ਹੀਰਾ, ਜੀਵ ਕਾ ਰੂਪ ਬੇਧਿ, ਤਬ ਅਭਿੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਪਵ ਨ ਵਤ ਚੰਚਲ ਮਨ ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ, ਸੁਭਾਵਕ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕੇ ਧ੍ਯਾਨ ਮੇ ਲੈ ਹੋਵੇ ॥ ਭਾਵ ਮਨ ਕੇ ਨਿਰੋਧ ਸੇ ਹੀ ਵੈਸਾ ਗ੍ਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਨਿਰੋਧ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਜਿਸ ਈਸ ਕੇ ਰੂਪ ਸੇ ਅਭਿੰਨ ਹੂਯਾ ਹੈ ॥ ਨਿਖਲ ਚੰਦ ਸੂਰਯਾਦਿਕੋਂ ਮੈ ਉਸੀ ਕਾ ਉ ਜਾਲਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਤਾਕੋ ਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਸਿਧ ਕਰੇ ਸਗਲ ਇਤਿ, ਸਗਲ ਜੋਤਿ, ਨਿਖਲ ਚੰਦ੍ਰਾਦਿ ਜੋਤੀ ਪਦਾਰਥ ਇਨ ਹੀਰੈ ਬੇਧੀ, ਇਸ ਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਤਤ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਸਟ ਗੁਰੂ ਕੇ ਉਪ-ਦੇਸ ਸੇ ਮੈਨੇ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਦ੍ਯਪਿ ਸਤਗੁਰੋਂ ਕੇ ਬਚਨੋਂ ਕੋ ਬਹੁਤ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤੌ ਭੀ ਗ੍ਯਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿ ਕੀ ਇਤਿ, ਹਰੀ ਕੇ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇਕੀ ਜੋ ਅਨਾਹਦ ਬਾਨੀ, ਬੇਦਾਂਤ ਬਾਣੀ ਰੂਪ ਕਥਾਹੈ॥ ਉਸ ਬਾਣੀਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ॥ ਆਤਮਾ ਅਨਾਤਮਾ ਕਾ ਨਿਰਣੇ ਕਰਤਾ ਜੋ ਹੰਸ ਰੂਪ ਜਿਗਯਾਸੂ ਹੋਵੇ॥ ਸੋਈ ਕਾਚ ਪਥਰਕੇ ਮਣਕਯੋਂਮੇ ਮਿਲੇ ਮੋਤੀ ਹੀਰੇ ਵਤ ਹੀਰਾ ਲੇਇ ਪਛਾਨੀ, ਅਪਨੇ ਵਾਸਤਵ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੀਰੇਕੋ ਪਛਾਨ ਲੇਵੇਹੈ॥ ਔਰ ਬਕ ਰੂਪ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਪਛਾਨੇ ਅਰਥਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋਹੀ ਗੁਰੋਂਕੇ ਵਾਕਯ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ਅਨਧਿਕਾਰੀਯੋਂਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ੧॥ ਔ ਮੇਰੇਕੋ ਗਯਾਨ ਹੂਆ ਹੈ ਯਾਤੇ ਮੈ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੂੰ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕਰ ਪੁਨਾ ਅਪਨਾ ਅਨੁਭਵ ਕਹੇ ਕਹੇ ਇਤਿ, ਕਹਿਤੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮੈਨੇ ਐਸਾ ਹੀਰਾ, ਹਰੀ ਅਪਰੋਖਯ ਕੀਆਹੈ॥ ਜੋ ਜਗਤਮੇ ਸਮਾਈ, ਗੁਪਤ ਹੋਰਹਿਆਹੈ॥ ਔ ਮੇਰੇ ਕੋ ਭੀ ਯਹਿ ਗੁਪਤਾ ਹੀਰਾ ਪ੍ਰਗਟਭਇਓ,ਤਬ ਪ੍ਰਤਖਯ ਹੂਆ ਜਬ ਗੁਰ ਗਮ, ਗੁਰੋਂਨੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਦਿਖਾਇ ਦੀਆ॥ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਆਤਮ ਮਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈਹੈ॥ ੨॥ ੧॥ ੩੧॥

ਆਸਾ॥ ਪਹਿਲੀ ਕੁਰੂਪਿ ਕੁਜਾਤਿ ਕੁਲਖਨੀ ਸਾਹੁਰੈ ਪੇਈਐ ਬੁਰੀ॥ ਅਬਕੀ ਸਰੂਪਿ ਸੁਜਾਨਿ ਸੁਲਖਨੀ ਸਹਜੇ ਉਦਰਿ ਧਰੀ॥ ੧॥ ਭਲੀ ਸਰੀ ਮੁਈ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰੀ॥ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਜੀਵਉ ਮੇਰੀ ਅਬਕੀ ਧਰੀ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਬ ਲਹੁਰੀ ਆਈ ਬਡੀਕਾ ਸੁਹਾਗੁ ਟਰਿਓ॥ ਲਹੁਰੀ ਸੰਗਿ ਭਈ ਅਬ ਮੇਰੈ ਜੇਠੀ ਅਉਰ ਧਰਿਓ॥ ੨॥ ੨॥ ੩੨॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇਂ ਆਤਮ ਮਤੀਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਤਾਂਕੀ ਉਸਤਤ ਔ ਤਾਸੇ ਪੂਰਬ ਰਹੀ ਕੁਮਤੀਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਹੈ ਪਹਿਲੀ ਇਤਿ, ਇਸਮੇ ਦੋ ਕਬੀਰਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂਕੀ ਗਾਥਾ ਅਗਲੇਮੇ ਕਬੀਰਕੀ ਮਾਤਾਕਾ ਉਪਾਲੰਭ ਉਸਸੇ ਅਗਲੇਮੇ ਕਮਾਲਕੀ ਦੋ ਇਸਤ੍ਰੀਓਂਕੀ ਚਰਚਾ ਉਸਸੇ ਆਗੇ ਲੋਈਸੇ ਰੁਸਣੇਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਯਹਿ ਅਪਨੇ ਗਯਾਨੀ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹੇਹੈਂ॥ ਕਬੀਰ ਪੰਥੀ ਕਹਿਤੇਹੈਂ ਕਬੀਰਜੀ ਮਹਾ ਵਿਰਕਤ ਪੁਰਖਥੇ ਉਨ ਕਾ ਬਿਵਾਹ ਨਹੀ ਹੂਆ ਲੋਈ ਨਾਮ ਲੋਕੋਂਕਾਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਬੰਸੀ ਕਹਿਤੇਹੈਂ ਜੇਕਰ ਕਬੀਰਕੇ ਬੇਟੀ ਨਾ ਹੋਤੀ ਤੌ ਹਮਾਰਾ ਬੰਸ ਕਹਾਂਸੇ ਚਲਤਾ ਐਸੇ ਕਈ ਝਗੜੇਹੈਂ॥ ਅਪਨੀ ਕਹੀ ਬਾਤਕੋ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਨਹੀ ਜਾਣੇ ਸਭੀ ਸਚੀ ਮਾਨੇਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਇ

ਨਕੇ ਰਸਤੇ ਜੁਦੇਹੈਂ ਤਬ ਅਪਨਾਭੀ ਜੁਦਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਪਹਿਲੇਮੈ ਸੁਮਤੀ ਕੁਮਤੀ ਦੋ ਇਸਤ੍ਰੀਓਂਕੀ ਗਾਥਾਹੈ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਪਹਿਲੀ ਜੋ ਮੇਰੀ ਅਨਾਤਮਾ ਕਾਰ ਕੁਮਤੀਥੀ ਵਹੁ ਕੁਰੂਪਿ, ਖੋਟੇ ਅਕਾਰ ਵਾਲੀ ਥੀ ॥ ਅਰ ਆਸੁਰ ਸੁ ਭਾਵਮੈ ਉਪਜਨੇਸੇ ਕੁਜਾਤਿ, ਖੋਟੀ ਜਾਤ ਵਾਲੀ ਥੀ ॥ ਔ ਕੁਲਖਨੀ, ਖੋਟੇ ਲਖਣੋਂ ਵਾਲੀ ਥੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਾਹੁਰੇ, ਪ੍ਰਲੋਕਮੈ ਔ ਪੇਈਐ, ਇਸ ਲੋਕਮੈ ਬੁਰੀਥੀ ॥ ਅਰ ਥਾਤ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕਤੇ ਭ੍ਰਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀਥੀ ॥ ਉਸਕੇ ਅਭਾਵ ਹੋਣੇਸੈ ਅਬਕੀ, ਇਸ ਕਾਲਕੀ ਜੋ ਸੁਮਤੀ ਹੈ ਸੋ ਸਰੂਪ, ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਕੇ ਅਕਾਰ ਵਾਲੀਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸੁਜਾਨਿ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਚਤੁਰਾਈ ਵਾਲੀ ਚਤੁਰਹੈ ॥ ਔ ਸੁਲਖਨੀ, ਬਿ ਵੇਕਾਦਿ ਸੁਭ ਲਖਯਣੋ ਵਾਲੀਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਹਜੇ, ਐਸੀ ਜਾਣ ਕਰ ਮੈਨੇ ਉਦਰਿ ਧਰੀ, ਰਿਦੇ ਅਸਥਾਨਮੈ ਧਾਰੀਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੀਹੈ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਕੁਮਤੀ ਸੁਮਤੀਕੀ ਨਿੰਦਾ ਉਸਤਤ ਕਰਕੇ ਅਬ ਕੁਮਤੀਕੇ ਦੂਰ ਹੋਣੇ ਅਰ ਸੁਮਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੇਸੇ ਕੁਸਲ ਮਨਾਵੇ ॥ ਭਲੀ ਇਤਿ, ਭਲੀ ਸਰੀ, ਭਲੀ ਬਾਤ ਹੂਈ ਮੁਈ, ਮੇਰੇ ਚਿਤਸੇ ਨਾਸ ਹੂਈ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰੀ, ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਥਮ ਬਿਵਾਹੀ ਹੂਈ ਭਾਵ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੀ ਹੂਈ ਕੁਮਤੀ ॥ ਐਸੇ ਕੁਮਤਿਕੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇਕਾ ਕੁਸਲ ਮਨਾ ਇਕੇ ਸੁਮਤਿਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਨੇਕਾ ਕੁਸਲ ਮਨਾਵੇ ਜੁਗੁ ਇਤਿ, ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ, ਸਦਾ ਸਦਾ ਜੀਵਉ ਮੇਰੀ ਅਬਕੀ ਧਰੀ, ਮੇਰੀ ਇਸ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਕੀ ਧਾਰਨ ਕਰੀ ਹੂਈ ਸੁਮ ਤਿ ਰੂਪਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾਕੋ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰਤੇ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ,ਕਹਤੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜਬ ਮਹਾਤਮਾਕੇ ਸੰਗ ਸੇ ਲਹੁਰੀ ਆਈ,ਉਪਦੇਸ ਦੁਆਹਾ ਸੁਮਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਈ ਤਬ ਬਡੀਕਾ, ਪੂਰਬ ਕਾਲਕੀ ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੈ ਠਹਰੀ ਕੁਮ ਤੀ ਕਾ ਸੁਹਾਗ ਦੂਰ ਹੂਆ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਲਹੁਰੀ,ਸੁਮਤੀ ਸਾਥ ਹੂਈਹੈ ਇਸ ਕਾਲਮੈ ਮੇ ਰੇ ਪੁਨਾ ਜੇਠੀ, ਕੁਮਤੀਨੈ ਅਉਰ ਧਰਿਓ, ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇ ਔਰ ਪੁਰਖ ਅਪ ਨੇ ਪਤੀ ਬਨਾਏ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥ ੩੨ ॥

ਆਸਾ ॥ ਮੇਰੀ ਬਹੁਰੀਆ ਕੋ ਧਨੀਆ ਨਾਉ ॥ ਲੇ ਰਾਖਿਓ ਰਾਮ ਜਨੀਆ ਨਾਉ ॥ ੧ ॥ ਇਨ ਮੁੰਡੀਅਨ ਮੇਰਾ ਘਰ ਧੁੰਧ ਰਾਵਾ॥ ਬਿਟਵਹਿ ਰਾਮ ਰਮਊਆ ਲਾਵਾ॥੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਮੇਰੀ ਮਾਈ॥ ਇਨ ਮੁੰਡੀਅਨਮੇਰੀਜਾਤਿਗਵਾਈ

॥ ੨ ॥ ੩ ॥ ੩੩ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਜਿਸ ਕੇ ਦੋ ਰੂਪ ਕਹੇ ॥ ਬੁਧੀ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਦੋ ਬੁਧੀਆਂ ਨਹੀ ਕੇਵਲ ਤਿਸ ਮੇ ਸ੍ਰੇਸਟ ਅਸ੍ਰੇਸਟ ਪਨੇ ਕਾਹੀ ਭੇਦ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅਸ੍ਰੇਸਟ ਬੁਧੀ ਹੀ ਸ੍ਰੇਸਟ ਭਈ ਹੈ ॥ ਯਹਿ ਬਿਚਾਰ ਸਮੇ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਪੂਰਬ ਸਮੇ ਕੀਅਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਬੁਧੀ ਕਾ ਧਨੀਆ, ਧਨਵੰਤੀ ਅਰਥਾਤ ਮਾਯਕ ਵਿਕਾਰੋਂ ਕੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਨਾਮ ਥਾ ॥ ਔ ਅਬ ਸੰਤੋਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਤਿਸੀ ਕਾ ਬਦਲ ਕੇ ਰਾਂਮ ਜਨੀਆ, ਰਾਮ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੀ ਨਾਮ ਲੇ ਰਖਿਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਇਨ ਸੰਤੋਂ ਨੇ ਮੇਰਾ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲ ਮੇ ਦੂਰ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਇਨ ਇਤਿ ਮੁੰਡੀਆ ਅਰ ਮੋਡਾ ਪੂਰਬ ਦੇਸੋਂ ਮੇਂ ਸਾਧੂ ਲੋਕੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਨ ਮੁੰਡੀਅਨ, ਇਨ ਸੰਤੋਂ ਨੇ ਮੇਰਾ ਘਰ, ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਧੁੰਧਰਾਵਾ,ਧੂੜ ਮੈ ਮੇਲਿਆ ॥ ਭਾਵ ਮਟੀ ਮੇ ਮੇਲਿਆ ਹੈ ॥ ਔ ਮੇਲ ਕੇ ਮੇਰੇ ਬਿਟਵਹਿ,ਮਨਰੂਪ ਬੇਟੇ ਕੋ ਰਾਮ ਰਮੂਆ,ਰਾਮ ਕੇ ਰਮਣ ਮੇ ਭਾਵ ਚਿੰਤਨ ਮੇ ਲਾਵਾ, ਲਾਇਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੀਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀਓਂ ਕੋ ਕਹੇ ਕਹਤ ਇਤਿ ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪੁਰਖੋ ਇਨ ਮੁੰਡੀਅਨ, ਇਨ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਅਦੇਹ ਅਜਾਤਿ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੇਮੇਰਾ ਜੁਲਾਹਾ ਭਾਵ ਦੂਰ ਕੀਆਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਧੰਨਭਗਤ ਕਬੀਰ ਹੈ ਐਸੇ ਸਰਬ ਲੋਕ ਕਹੇ ਹੈ ਜੁਲਾਹਾ ਨਾਮ ਕੋਈ ਨਹੀਲੇਵੇ ॥ ੨ ॥੩॥੩੩॥

ਆਸਾ ॥ ਰਹੁ ਰਹੁਰੀ ਬਹੁਰੀਆ ਘੂੰਘਟੁ ਜਿਨ ਕਾਢੈ ॥ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਲਹੈਗੀ ਨ ਆਢੈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਘੂੰਘਟੁ ਕਾਢਿ ਗਈ ਤੇਰੀ ਆਗੈ ॥ ਉਨਕੀ ਗੈਲਿ ਤੋਹਿ ਜਿਨਿ ਲਾਗੈ ॥ ੧ ॥ ਘੂੰਘਟ ਕਾਢੇ ਕੀ ਇਹੈ ਬਡਾਈ ॥ ਦਿਨ ਦਸ ਪਾਂਚ ਬਹੂ ਭਲੇ ਆਈ ॥ ੨ ॥ ਘੂੰਘਟੁ ਤੇਰੋ ਤਉ ਪਰਿ ਸਾਚੈ ॥ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੂਦਹਿ ਅਰੁ ਨਾਚੈ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਬਹੂ ਤਬ ਜੀਤੈ ॥ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਜਨਮ ਬਿਤੀਤੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੩੪ ॥

ਨਈ ਉਪਜੀ ਸੁਮਤੀ ਕੋ ਕੁੰਠਿਤ ਹੋਣੇ ਸੇ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ਰਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮੇਰੀ ਸੁਮਤੀ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਘੂੰਘਟੁ ਜਿਨ ਕਾਢੈ, ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਪੈ ਕੁਸੰਗ

ਕਾ ਪੜਦਾ ਮਤ ਪਾਉ ॥ ਕੁਸੰਗ ਕਾ ਪੜਦਾ ਪਾਵਤੀ ਹੂਈ ਤੂੰ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ, ਅਪਨੇ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲ ਮੇ ਲਹੈਗੀ ਨ ਆਵੈ, ਨਹੀ ਲੇਵੇਗੀ ਅਪਨਾ ਦੋ ਕੌਡੀ ਮੋਲ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਜਬ ਕੁਸੰਗ ਕਾ ਪੜਦਾ ਪਾਇਕਰ ਤੂੰ ਸਤ ਸੰਗ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਤਬ ਤੂੰ ਅਪਨਾ ਆਪ ਭੀ ਨਹੀ ਰਖ ਸਕੇਂਗੀ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਘੂੰਘਟੁ ਕਾਢਿ,ਸਤ ਸੰਗ ਕਾ ਪੜਦਾ ਪੁਵਾਇ ਕਰ ਗਈ, ਦੂਰ ਹੂਈ ਹੈ ਤੇਰੀ ਬਡੀ ਭਗਨੀ ਕੁਮਤੀ ਪਹਿਲੇ ॥ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਅਬ ਕੁਸੰਗ ਕਾ ਪੜਦਾ ਲੇ ਕਰ ਉਨਕੀ ਗੈਲਿ, ਤਿਸ ਕੁਮਤੀਕੇ ਸਾਥ ਤੂੰ ਮਤ ਲਗ ਜਾਵੇ ॥ ਜੇਕਰ ਤੂ ਲਗਜਾਵੇਗੀ ਤਬ ਘੂੰਘਟ ਕਾਢੇ ਕੀ, ਕੁਸੰਗ ਕਾ ਪੜਦਾ ਪੁਆਵਨ ਕੀ ਸੰਸਾਰੀ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਤੇਰੀ ਯਹੀ ਬਡਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਦਸ ਪਾਂਚ ਦਿਨ ॥ ਭਾਵ ਥੋੜੇ ਸੇ ਦਿਨ ॥ ਜੋ ਅਮੁਕ ਪੁਰਖ ਕੀ ਅਕਲ ਬਹੁਤ ਅਛੀ ਹੈ ॥ ਖੂਬ ਘਰ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਖਟਤਾ ਕਮਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਮੁੰਡੀਅਨ ਮੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬਜਰਥ ਦਿਨ ਨਹੀ ਖੋਵਤਾ ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਸੁਮਤੀ ਜਬ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੁਨੇਗੀ ਤਬ ਤੇਰਾ ਘੂੰਘਟ ਸਚਾ ਹੋਗਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਘੂੰਘਟੁ ਇਤਿ ਹੇ ਸੁਮਤੀ ਕੁਸੰਗ ਕਾ ਪੜਦਾ ਅਪਨੇ ਮੇ ਪਾਇ ਲੇਨਾ ਯਹਿ ਸਚਾ ਘੂੰਘਟ ਨਹੀ ॥ ਘੂੰਘਟ ਸਚਾ ਯਹਿ ਹੈ ॥ ਜਬ ਤੂੰ ਸਤ ਸੰਗ ਮੇ ਮਿਲ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣਾਨੁਵਾਦਕੋ ਕਰਤੀ ਹੂਈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਕੇ ਆਗੇ ਕੂਦਹਿ, ਉਛਲ ਉਛਲ ਕੇ ਚਲੇ ॥ ਭਾਵ ਬਡੇ ਉਤਸਾਹ ਸੇ ਚਲੇ ॥ ਅਰ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਆਗੇ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ॥ ੩ ॥ ਕਿੰਚ ਤੇਰੀ ਜੈ ਭੀ ਕਹੇ ਕਾਮ ਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਕਹਤ ਇਤਿ ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਹੇ ਸੁਮਤੀ ਰੂਪ ਬਹੂ ਤੂੰ ਤਬੀ ਜੀਤੈ, ਜੈ ਕੋ ਪਾਵੇਗੀ ॥ ਜਬ ਕੁਸੰਗ ਕਾ ਪੜਦਾ ਛੋਡ ਕੇ ਸਤਸੰਗ ਮੈ ਮਿਲ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵਤ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਤੀ ਹੂਈ ਕਾ ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਜਬ ਇਸ ਸੇ ਬਿਨਾ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵੇਗਾ ਤਬ ਨਹੀ ਜੈ ਪਾਵੇਗੀ ॥ਅਰ ਹਮ ਤੁਝ ਕੁਮ-ਤੀ ਤੁਲ ਭਈ ਸੁਮਤੀ ਸੇ ਮਿਲਨਾ ਨਹੀ ਚਾਹੇਂਗੇ ॥ ਤੇਰੀ ਓਰ ਸੇ ਅਪਨਾ ਮੁਖ ਬਦਲ ਲੇਵੇਂਗੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੩੪ ॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਕਰਵਤ ਭਲਾ ਨ ਕਰਵਟ ਤੇਰੀ ॥ ਲਾਗੁ ਗਲੇ ਸੁਨ ਬਿਨਤੀ ਮੇਰੀ ॥੧॥ ਹਉ ਵਾਰੀ ਮੁਖ ਫੇਰਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਕਰਵਟੁ ਦੇ ਮੋਕਉ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਉਤਨੁ ਚੀਰਹਿ ਅੰਗੁ ਨ ਮੋਰਉ ॥ ਪਿੰਡ ਪਰੈ ਤਉ ਪ੍ਰੀਤਿਨ

ਤੋਰਉ ॥ ੨ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਬੀਚੁ ਭਇਓ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਤੁਮਹਿ ਸੁਕੰਤ ਨਾਰ ਹਮ ਸੋਈ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਲੋਈ ॥ ਅਬ ਤੁਮਰੀ ਪਰਤੀਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੩੫ ॥

ਐਸਾ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸੁਮਤੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਕਰਵਤੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਰਵਤੁ ਭਲਾ, ਅਪਨੇ ਬਿਨਾਸ ਹੇਤ ਦੇਹ ਪੈ ਅੰਗ ਚੀਰਨੇ ਵਾਲਾ ਆਰਾ ਚਲਵਾ ਲੇਨਾ ਤੋ ਭਲਾਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮਰਣਾ ।ਔ ਮੋਖ ਦਸਾਮੇ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਤੋ ਭਲਾ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਨ ਕਰਵਟ ਤੇਰੀ, ਮੇਰੇਕੋ ਕੁਮਤੀ ਤੁਲ ਜਾਣਕੇ ਮੇਰੀ ਓਰਸੈ ਆਪਕਾ ਮੁਖ ਬਦਲ ਜਾਨਾ ਭਲਾ ਨਹੀ ॥ ਇਸਲੀਏ ਮੈ ਕੁਸੰਗਕੇ ਪੜਦੇਸੇ ਹੀਨ ਭਈ ਹੂ ॥ ਯਾਤੇ ਲਾਗ ਗਲੇ, ਮੇਰੇਮੈ ਆਪ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਯਥਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾ ਅਰਪਣ ਕਰੋ ਸੁਨ ਕੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੋ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾਪੁਨਾ ਕਹੇ ਹਉ ਇਤਿ ਹੇ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮੈਂ ਤੇਰੇਪੈ ਵਾਰੀ, ਅਪਨਾ ਆਪ ਅਰਪਣ ਕਰਤੀਹੂੰ ॥ ਮੁਖ ਫੇਰਿ, ਮੇਰੀ ਓਰ ਮੁਖ ਕਰ ਮੈ ਤੋ ਤੇਰੀ ਦ੍ਰਿਸਜ ਹੂੰ ॥ ਯਾਤੇ ਕਰਵਟੁ ਦੇ, ਮੇਰੀ ਓਰਸੈ ਅਪਨਾ ਮੁਖ ਦੂਸਰੀ ਓਰ ਕਰ ਮੇਰੇਕੋ ਕਿਉ ਅਭਾਵ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤੇਹੋ ॥ ੧ ॥ ਅਭਾਵ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋ ਤਬ ਐਸੇ ਕਰੋ ਮੈ ਉਸਮੈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀ ਕਰੋਂਗੀ ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਜਉ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਤੂ ਮੁਝਕੋ ਆਨ ਦ੍ਰਿਸਜਵਤ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨਕੇ ਚੀਰਹਿ, ਮੇਰਾ ਅਭਾਵ ਕਰੇ ॥ ਤਬਮੈ ਅੰਗ ਨ ਮੋਰਉ, ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਤੇਰੀ ਓਰਸੈ ਨਹੀ ਹਟਾਵੋਂਗੀ॥ ਉਲਟਾ ਪਿੰਡੁਪਰੈ, ਤੇਰੇ ਮਿਥਯਾ ਜਾਂਣਨੇਸੈ ਮੇਰਾ ਸਰਬਥਾ ਅਭਾਵ ਨਿਸਚੇ ਹੋਵੇ ॥ ਤੌਭੀ ਮੈ ਮਿਥਯਾਹੋਤੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਤੋਰਉ, ਤੇਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਵਿਖੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਨਹੀ ਹਟੋਂਗੀ ॥ਉਸੀ ਕੋ ਵਿਖੇ ਕਰੋਂਗੀ॥ ੨॥ਕਿਸਵਾਸਤੇ ਐਸਾ ਕਰੋਂਗੀ ਹਮ ਤੁਮ ਬੀਚ, ਤੂਮੇਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੈ ਮੈ ਤੇਰੀਦ੍ਰਿਸਜ ਸੁਮਤੀਹੋ ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਮੈ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ ਹੁਯਾ ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਹਿ ਸੁਕੰਤ, ਆਪ ਵਹੀ ਮੁਝ ਸੁਮਤੀਕੇ ਭੀ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਦ੍ਰਸ੍ਟਾਹੋ ॥ਔ ਨਾਰਿ ਹਮ ਸੋਈ, ਮੈ ਵਹੀ ਆਪਕੀ ਦ੍ਰਿਸਜ ਸੁਮਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀਹੂੰ ॥ ਐਸਾ ਸੁਮਤੀਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਉਤਰ ਕਹੇ ਕਹਤੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਹੇ ਲੋਈ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਸੁਮਤੀ। ਅਬ, ਪੂਰਣ ਬਿਚਾਰਕੇ ਫਲਕੀ ਦਸ਼ਾਮੈ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਤੁਮਰੀ ਪਰਤੀਤਿ ਨ ਹੋਈ,ਤੇਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਥਿਰਤਾਕਾ ਭੀ ਨਿਸਚੇ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਭੀ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸਜ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕਰ ਕਿੰਚਿਤ ਕਾਲ ਪੀਛੇਰਹੈਗੀ॥ਭਾਵ ਯਹਿ ਬਸਤੁਕਾ ਮੇਲ ਦੂਰ ਕਰਮੈਲ

ਸਾਥ ਦੂਰ ਹੋਤੀ ਖਾਰਵਤ ਤੂੰਬੀ ਦ੍ਰਿਸਟਕੇ ਸਾਥਹੀ ਦੂਰਹੋਵੇਗੀ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੩੫॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਕੋਰੀ ਕੋ ਕਾਹੂ ਮਰਮੁ ਨ ਜਾਨਾ॥ ਸਭੁ ਜਗੁ ਆਨਿ ਤਨਾਇਓ ਤਾਨਾਂ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਸੁਨਿ ਲੇ ਬੇਦ ਪਰਾਨਾ ॥ ਤਬ ਹਮ ਇਤਨਕੁ ਪਸਰਿਓ ਤਾਨਾਂ॥ ੧ ॥ ਧਰਨਿ ਅਕਾਸ ਕੀ ਕਰਗਹ ਬਨਾਈ ॥ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਦੁਇ ਸਾਥ ਚਲਾਈ ॥ ੨॥ ਪਾਈ ਜੋਰਿ ਬਾਤ ਇਕ ਕੀਨੀ ਤਹ ਤਾਂਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਾ ॥ ਜੋਲਾਹੇ ਘਰੁ ਅਪਨਾ ਚੀਨਾਂ ਘਟਹੀ ਰਾਮ ਪਛਾਨਾ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰੁ ਕਾਰਗਹਿ ਤੋਰੀ ॥ ਸੂਤੈ ਸੂਤ ਮਿਲਾਏ ਕੋਰੀ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੩੬ ॥

ਪਹਿਲੀ ਕੁਰੂਪਸੇ ਲੇ ਪਰਤੀਤਿ ਨ ਹੋਈਪ੍ਰਥੱਤ ਚਾਰ ਸਬਦੋਂਮੇ ਪਹਿਲਾਤੋ ਕੇਵਲ ਕੁਮਤੀਸੁਮਤੀ ਪੈਹੀਹੈ ਦੂਸਰੇ ਮੈ ਸਾਧੂਲੋਗਨਕੇਖਰਚਕੀ ਦੁਖੀ ਕਰੀਹੁਈ ਕਬੀਰਕੀ ਮਾਤਾ ਕਾ ਬਚਨਹੈ॥ ਜੋ ਮੇਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਲੋਈਕਾ ਨਾਮ ਘਰਮੇ ਧਨੀਆਥਾ ਜੋ ਭਲੇ ਲੋਗੋਂਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂਕਾ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਅਰ ਮੂੰਡੀਯੋਂ ਨੇ ਉਸਕਾ ਰਾਮ ਜਨੀਆ ਰਖ ਦੀਆ ਹੈ ਜੋ ਬੇਸਯਾਕਾ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਅਰ ਮੇਰਾ ਘਰ ਬਿਗਾੜ ਦੀਆਹੈ॥ ਅਰ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇਕੋਰਾਮ ਭਗਤੀ ਕਾ ਚੇਟਕ ਲਗਾ ਦੀਆਹੈ॥ ਏਤਾ ਮਾਤਾ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਨੇ ਉਤਰ ਕਹਯਾ ਹੈ ਮਾਤਾ ਯੇ ਸੰਤ ਬਹੁਤ ਭਲੇ ਹੈਂ॥ ਇਨਹੁ ਨੇ ਮੇਰਾ ਜੁਲਾਹਾ ਪਣ ਦੂਰ ਕੀਯਾ ਹੈ॥ ਤੀਸਰੇ ਸਬਦ ਮੈ ਸਾਧੂ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਮੁਖ ਪੈ ਪੜਦਾ ਲੇਤੀ ਕਮਾਲ ਕੀ ਬਧੂ ਕੋ ਕਬੀਰ ਨੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਜੋ ਰਹੁ ਰਹੁ ਰੀ, ਹੇ ਬਹੂ ਚਿਤ ਮੈ ਬਿਕਾਰ ਰਖ ਕੇ ਊਪਰ ਸੇ ਮੁਖਪੈ ਪੜਦਾ ਮਤ ਕਰ॥ ਅੰਤ ਕੋ ਇਸ ਪੜਦੇਕਾ ਮੋਲ ਦੋ ਕੌਡੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ॥ਯਾਤੇ ਜੋ ਘੂੰਘਟ ਕਾਢਕੇ ਸੰਸਾਰਮੈ ਔਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਗੁਜਰੀ ਤਿਨਕਾ ਸਾਥ ਤੂੰ ਮਤ ਕਰ ਚਿਤ ਸੈਂ ਬਿਕਾਰ ਛੋਡ॥ਬਾਹਰਕੇ ਘੂੰਘਟ ਕੀ ਕੁਛ ਦਿਨ ਯਹੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਹੋਗੀ ਜੋ ਬਹ ਬਡੀ ਲਜਯਾ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਮੇਰੇ ਮਤਸੈ ਯਹਿ ਭਲਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਸਤ ਸੰਗ ਮੈ ਮਿਲਕੇ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਜੈ ਪਾਵੇਗੀ॥ ਚੌਥੇ ਸਬਦ ਮੈ ਲੋਈ ਕੀ ਸੰਤੋਂ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾ ਦੇਖ ਕਰ ਤਿਸਕੀ ਓਰਸੇ ਕਬੀਰ ਮੁਖ ਫੇਰ ਬੈਠੇ ॥ ਤਬ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤੀ ਲੋਈ ਨੈ ਕਹਿਆ ਹੇ ਕਬੀਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕਰਵਤ ਲੇਨਾ ਭਲਾ ਹੈ॥

ਪਰੰਤੂ ਤੇਰਾ ਮੁਖ ਫੇਰਨਾ ਭਲਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਮੁਖ ਸਨਮੁਖ ਕਰੋ ਜੋ ਆਗਯਾ ਕਰੋਂਗੇ ਸੋਈਕਰੋਂਗੀ॥ ਤਿਸਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਗ੍ਰਿਹ ਕੁਟੰਬਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਨ ਸੇਵਾ ਕਰੇਂਗੀ ਇਸ ਬਾਤ ਕਾ ਨਿਸਚੇ ਨਹੀ ॥ ਇਤ੍ਯਲੰ ॥

ਕਬੀਰ ਕੇ ਮੁਖਸੇ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰ ਸੁਨ ਕਾਹੂ ਨੇ ਕਹ੍ਯਾ ਤੇਰਾ ਕੋਰੀਕਾ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਮੈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ॥ ਤਿਸਕੀ ਸੰਕਾ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਸਭਸੈ ਅਧਿਕ ਅਪਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਈਸ਼ਕੋ ਕੋਰੀਪਨਾ ਕਹੇ ਕੋਰੀ ਇਤਿ, ਕੋਰੀਕੋ, ਈਸ੍ਵਰ ਜੁਲਾਹੇ ਕਾ ਕਾਹੂ, ਕਿਸੇ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵਨੇ ਜੁਲਾਹਾ ਰੂਪ ਕਰ ਮਰਮੁ, ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਜਿਸ ਈਸ ਰੂਪ ਕੋਰੀਨੈ ਸਭੁ ਜਗੁ, ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਪਾਂਚ ਤਤਕੀ ਪਚੀਸਅੰਸੋਂਕੋ ਆਨਿ, ਲੇਕਰ ਤਨਾਇਓ, ਫੈਲਾਇਆਹੈ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰੂਪ ਤਾਨਾ ॥ ੧ ॥ ਤੁਮਨੇ ਕਬਸੇ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ਯੇ ਈਸ੍ਵਰ ਨੇ ਤਾਣਾ ਫੈਲਾਇਆਹੈ ਤਿਸਪੈ ਕਹੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਮਕੜੀ ਅਪਨੀ ਤੰਤੁ ਕੋ ਫੈਲਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਅਪਨੇ ਬੀਚ ਸੈ ਜਗਤ ਬਸਤ੍ਰ ਕੋ ਰਚੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਬ ਤੁਮ, ਤੁਮਾਰੇ ਸੈਂ ਸੁਨਿਲੇ, ਸੁਣਲੀਏ ਹੈ ਹਮਨੇ ਇਸ ਬਾਤਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਿਕ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ॥ ਤਬਸੇ ਹਮਨੇ ਜਾਨਿਆਹੈ ਜੋ ਈਸ੍ਵਰਨੇ ਇਤਨ ਕੁ, ਏਤਾਕ ਭਾਵ ਚੌਦਾਂ ਭਵਨ ਰੂਪ ਤਾਨਾ ਪਸਾਰਿਆਹੈ ਕਾਹੂ ਔਰਨੈ ਨਹੀ ਪਸਾਰਿਆ ॥੧॥ ਈਸ੍ਵਰਕੋਰੀ ਕਾ ਤਾਣਾ ਕਹਿ ਕਰ ਅਬ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਨੇਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਦਿਖਾਵੈਹੈ ॥ ਧਰਨਿ ਇਤਿ, ਧਰਤੀ ਅਰ ਆਕਾਸ ਜੋ ਆਦਿ ਅੰਤਕੇ ਤਤਹੈਂ ॥ ਇਨਕੀ ਕਰਗਹ, ਕੰਘੀ ਬਨਾਈ ਹੈ ਜੈਸੇ ਕੰਘੀ ਕੇ ਅਵਾਂਤਰ ਤੰਤੁ ਹੋਵੈਹੈ ਤੈਸੇ ਸਰਬ ਚਰਾਚਰ ਜੀਵ ਇਨਕੇ ਅਵਾਂਤਰ ਬਰਤੇਹੈ ॥ ਐ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਸੂਰਜ ਦੋਨੋ ਉਸ ਤਾਣੀ ਮੈ ਸਾਥ ਚਲਾਈ, ਨਾਲਾਂ ਚਲਾਇ ਰਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਪੰਜਾਬਮੇ ਨਾਲ ਸਾਥ ਦੋਨੋ ਏਕ ਅਰਥਕੇ ਬੋਧਕਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾਲਕੇ ਸਥਾਨਮੇ ਸਾਥ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾਂ ਪਾਈ, ਪਊਆਂ ਕੀ ਜੋਰਿ, ਜੋੜੀ ਯਹਿ ਹੈ ॥ ਜੋ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੀ ਬਾਤ, ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਈਸਨੈ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕੀਆਹੈ ॥ ਐਸਾ ਜੋ ਸਮਰਥ ਤਾਂਤੀ, ਈਸ੍ਵਰ ਜੁਲਾਹਾਹੈ ॥ ਤਿਸ ਜੁਲਾਹੇ ਮੈ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਜੁਲਾਹੇ ਨੈ ਘਰੁ, ਸ੍ਵਰੂਪ ਆਪਣਾ ਚੀਨਾਂ, ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਘਟਹੀ, ਅਪਣੇ ਅੰਤਾਕਰਣਮੇ ਹੀ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਉਸ ਅਪਨੇ ਬਡੇ ਕੋਰੀਰਾਮ ਕੋ ਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ੩ ॥ ਕੋਰੀਸੇ ਐਸੇ ਸੰਸਾਰਕੀ ਉਤਪਤੀ ਕਹਿ ਕਰ ਤਾਹੀਸੇ ਤਾਂਕੀ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਖਾਵੇ ਕਹਤੁ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਜਬ ਉਸ ਕੋਰੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਨੈ ਲੈ ਕਰਨਕੀ ਇਛਾਕਰ ਧਰਨ ਆਕਾਸਾਦਿ ਪਾਂਚ ਤਤੋਂ ਕੀ ਕਾਰਗਹ, ਕੰਘੀ ਅਰਥਾਤ ਪਰਸਪਰ ਮਿਲਾਵਟ ਤੋਰੀ, ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰੀ॥ ਉਸੀਸਮੇ

ਜਿਸ ਸੂਤੇ, ਸ੍ਰੂਪ ਸਤਾਸੈ ਯਹਿ ਨਿਖਲ ਪਸਾਰਾ ਕੀਆ ਥਾ ਉਸੀ ਸੂਤ, ਸ੍ਰੂਪ ਸਤਾਮੈ ਸਭਕੋ ਮਿਲਾਇ, ਲੈਕਰ ਲੇਵੈ ਹੈ ਕੋਰੀ, ਈਸਰ ਜੁਲਾਹਾ ॥ ੪ ॥੩ ॥ ੩੬ ॥

ਆਸਾ ॥ ਅੰਤਰਿ ਮੈਲੁ ਜੇ ਤੀਰਥ ਨਾਵੈ ਤਿਸੁ ਬੈਕੁੰਠ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਲੋਕ ਪਤੀਣੈ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵੈ ਨਾਹੀ ਰਾਮ ਅਯਾਨਾ ॥੧॥ ਪੂਜਹੁ ਰਾਮੁ ਏਕ ਹੀ ਦੇਵਾ ॥ ਸਾਚਾ ਨਾਵਣੁ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਲਕੈ ਮਜਨਿ ਜੇਗਤਿ ਹੋਵੈ ਨਿਤ ਨਿਤ ਮੇਡੁਕ ਨਾਵਹਿ॥ਜੈਸੇ ਮੇਂਡੁਕ ਤੈਸੇ ਓਇ ਨਰ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਆਵਹਿ॥ ੨ ॥ ਮਨਹੁ ਕਠੋਰੁ ਮਰੈ ਬਾਨਾਰਸਿ ਨਰਕੁ ਨ ਬਾਚਿਆ ਜਾਈ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਸੰਤੁ ਮਰੈ ਹਾੜੰਬੈ ਤ ਸਗਲੀ ਸੈਨ ਤਰਾਈ ॥ ੩ ॥ ਦਿਨਸੁ ਰੈਨਿ ਬੇਦੁ ਨਹੀ ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਤਹਾ ਬਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਨਰ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਵਹੁ ਬਾਵਰਿਆ ਸੰਸਾਰਾ॥੪॥੪॥੩੭॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਕੋਰੀ ਈਸ ਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਥਾਨ ਮੇ ਜਾਨੇ ਹੇਤ ਔ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਭਲਾਕਹਾਵਨੇ ਹੇਤ ਆਪ ਤੀਰਥੋਂ ਮੈ ਸਨਾਨ ਕਰੋ ॥ ਕਾਹੂ ਕਾ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਅੰਤਰਿ ਇਤਿ ਅੰਤਰਿ, ਚਿਤ ਮੇ ਪਾਪ ਰੂਪ ਮੈਲ ਕੇ ਹੋਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਤੀਰਥ ਨਾਵੈ, ਦੇਹ ਕੋ ਤੀਰਥੋਂ ਕੇ ਜਲ ਮੇ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨੇ ਔ ਭਲਾ ਕਹਾਵਨੇ ਹੇਤ ਧੋਵੈ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋਂ ਕਬੀ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਜਾਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਉਸਨੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕਾ ਉਪਾਯ ਨਹੀ ਕੀਆ ਕੇਵਲ ਲੋਕ ਪਤੀਆਵਨ ਹੇਤ ਤੀਰਥ ਇਸ ਨਾਨ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਲੋਕ ਪਤੀਣੈ, ਤੀਰਥੋਂ ਮੈ ਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਪਤੀ ਆਵਣੇ ਸੈ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਬੈਕੁੰਠ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਰਾਮ ਇਆਣਾ, ਅਗਯਾਨੀ ਨਹੀ ਜੋ ਐਸੇ ਦੰਭੀ ਕੋ ਬੈਕੁੰਠ ਦੇਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬੈਕੁੰਠ ਹੇਤ ਯਹਿ ਕਰੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪੂਜਹੁ ਇਤਿ ਪੂਜਨ ਕਰੋ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਏਕ ਰਾਮ ਦੇਵਤਾ ਕਾ ॥ ਔ ਸਚਾ ਅਸ ਨਾਨ ਕਰੋ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਤੀਰਥ ਮੇ॥੧॥ ਇਸ ਪੂਜਨ ਸਨਾਨ ਬਿਨਾ ਬਾਹਰਲੇ ਤੀਰਥੋਂ ਕੇ ਅਸਨਾਨ ਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਲ ਕੈ ਇਤਿ ਜਲ ਕੇ ਅਸਨਾਨ ਸੇ ਜੇਕਰ ਗਤਿ ਹੋਵੈ, ਬੈਕੁੰਠ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੈ॥ਤਬ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਮੇਂਡਕ ਅਸ ਨਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ਵੁਹ ਸਭੀ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨੇ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਔ ਜਾਵੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ

ਮੇਂਡਕ ਸਦਗਤੀ ਬਿਨਾ ਤੈਸਾ ਹੀ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ, ਬਾਰ ਬਾਰ ਜੂਨੋਂ ਮੇਂ ਆਵੇ ਹੈ ਮੁਕਤੀ ਕਬੀ ਨਹੀ ਪਾਵੇ॥ ੨ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕੋਮੁ-ਤਕ ਨਜਾਯ ਸੇ ਕਹੇ ਮਨਹੁ ਇਤਿ ਜੋ ਪੁਰਖ ਮਨਹੁ ਕਠੋਰੁ, ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕਰ ਚਿਤ ਕਾ ਕਠਨ ਹੋਵੇ ਸੰਧਮੀ ਨਾ ਹੋਵੇ॥ ਔ ਮਰੇ ਜਾਯਕੇ ਕਾਸੀ ਮੇ ਜਹਾ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਸਦਾ ਵਰਤ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਉਸੀ ਕਾਂਸੀ ਮਹਾਤਮ ਮੇ ਅਸੰਧਮੀ ਕੋ ਪ੍ਰੇਤ ਕਾਜਨਮ ਹੋਣਾ ਲਿਖਨੇ ਸੇ ਤਾਕਾ ਨਰਕੁ ਨ ਬਾਚਿਆ ਜਾਈ, ਮਹਾ ਦੁਖ ਹੋਨਾ ਕਹਿਆ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕੇਤਾ ਦੁਖ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਔ ਰਾਮ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਜੇਕਰ ਹਾੜੰਬੈ, ਮਘਾ ਧਰਤੀ ਮੇਂ ਮਰੈ ਜਿਸ ਮੇ ਗਧਾ ਹੋਜਾਨੇਕਾ ਗਣੇਸ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ॥ਤਬ ਭੀ ਜਾਨੋ ਵਹੁ ਉਸ ਪੂਜਨ ਕੇ ਪਰਤਾਪ ਤੇ ਸਗਲੀ ਸੈਨ ਤਰਾਈ, ਆਪ ਤਰੇ ਹੈ ਯਹ ਤੋ ਕਿਆ ਕਹੇ ਅਪਨੇ ਨਿਖਲ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਭੀ ਤਰਾਵੇ ਹੈ॥ ੩ ॥ ਯਾਤੇ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਐਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਧਯਾਨ ਕਰੋ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦਿਨ ਸੁ ਇਤਿ ਜਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਦਿਨ ਰਾਤ੍ਰੀ ਔ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਦਿ ਕੋਈ ਦ੍ਵੰਦ ਨਹੀ॥ ਤਹਾਂ,ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਕੇਵਲ ਵਹੁ ਆਕਾਰ ਹੀਨ ਆਪ ਹੀ ਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਤਿਸਕਾ ਧਯਾਨ ਕਰੋ॥ ਹੇ ਬਾਹਰ ਤੀਰਥੋਂ ਮੇ ਭਟਕਣੇ ਵਾਲੇ ਬਾਵਰੇ ਜੀਵੋ॥੪॥ ੪ ॥ ੩੭ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ਆਸਾ ਬਾਣੀਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀਕੀ॥ ਏਕ ਅਨੇਕ ਬਿਆਪਕ ਪੂਰਕ ਜਤ ਦੇਖਉ ਤਤ ਸੋਈ॥ ਮਾਇਆ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਿਮੋਹਤ ਬਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ॥ ੧ ॥ ਸਭੁ ਗੋਬਿੰਦੁਹੈ ਸਭੁ ਗੋਬਿੰਦੁ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਕੋਈ॥ ਸੂਤੁ ਏਕੁ ਮਣਿ ਸਤ ਸਹੰਸ ਜੈਸੇ ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ॥ ੧ ॥ਰਹਾਉ॥ਜਲ ਤਰੰਗ ਅਰੁ ਫੇਨ ਬੁਦਬੁਦਾ ਜਲਤੇ ਭਿੰਨ ਨ ਹੋਈ॥ਇਹੁਪਰਪੰਚੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਲੀਲਾ ਬਿਚਰਤ ਆਨਨ ਹੋਈ॥੨॥ ਮਿਥਿਆ ਭਰਮੁ ਅਰੁ ਸੁਪਨ ਮਨੋਰਥ ਸਤਿ ਪਦਾਰਥ ਜਾਨਿਆ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮਨਸਾ ਗੁਰਉਪ ਦੇਸੀ ਜਾਗਤ

ਹੀ ਮਨ ਮਾਨਿਆ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਨਾਮ ਦੇਉ ਹਰਿਕੀ ਰਚਨਾ ਦੇਖਹੁ ਰਿਦੈ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਕੇਵਲ ਏਕ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਆਸਾ ਨਾਮ ਦੇਵਜੀ ॥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋਂਕੇ ਮੁਕਤੀਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਬਿਧਿ ਮੁਖ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਏਕ ਇਤਿ ਏਕਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਅਨੇਕ ਬ੍ਯਕ੍ਤੀਯੋਂਮੇ ਬਿਆਪਕ ਹੋਕਰ ਸਰਬਕਾ ਪੂਰਕ, ਪਾਲਨ ਕਰਤਾਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਤ ਦੇਖਉ, ਜਿਸ ਸੁਰ ਨਰਾਦਿ ਰੂਪਮੇ ਦੇਖਤਾਹੋਂ ॥ ਤਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਕੇ ਪਾਤ੍ਰੋਂਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਵਤਹੀ ਸਰਬਤ੍ਰ ਬ੍ਯਾਪਕ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਆਵੈਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਇਸ ਵਾਰਤਾਕੋ ਸਭੀ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ਕੋਈ ਜਾਨੈਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਮਾਇਆ ਇਤਿ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਜੋ ਏਕ ਚਿਤ੍ਰ ਤਸਬੀਰਹੈ ਬਚਿਤ੍ਰ, ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ ਸਾਤਕ ਸੁਭਾਵੋਂ ਵਾਲੀ ਤਿਸਕੇ ਮੋਹੇ ਜੀਵੋਂਮੇ ਬਿਰਲਾਹੀ ਕੋਈ ਸਾਧਨੋ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਵੈਸੇ ਰੂਪਕੋ ਲਖੈਹੈ ਸਭੀ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ॥ ੧ ॥ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤਸੇ ਨਿਖਲ ਸੂਖਮ ਥੂਲਕੇ ਗੋਬਿੰਦ ਰੂਪਤਾ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਸਭੁ ਇਤਿ, ਸਭੀ ਸੂਖਮ ਕਾਰਯ ਗੋਬਿੰਦ ਰੂਪ ਹੈਂ ਸਭੀ ਥੂਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰੂਪਹੈਂ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਕਾਰਯ ਕਾਰਣ ਸਭੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰੂਪ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂਕੀ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਸਤਾ ਨਾ ਸਿਧ ਹੋਨੇਸੇ ਤਿਸ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਨਿਖਲ ਵਸਤੂਓਂਮੇ ਗੋਬਿੰਦ ਐਸਾ ਬ੍ਯਾਪਕਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਸੂਤ੍ਰ ਸਤ, ਸਉ ਅਰ ਸਹਿਸ ਹਜਾਰ ਮਣਕਯੋਂਮੇ ਬ੍ਯਾਪਤ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸਭ ਕਾਰਯੋਂਮੇ ਓਤਿ, ਤਾਣਾ ਰੂਪ ॥ ਅਰ ਪੋਤਿ, ਬਾਨਾ ਰੂਪ ਵਹੁ ਪ੍ਰਭੂਹੀਹੈ ਔਰਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਥੂਨੀਖਨਨ ਨ੍ਯਾਯਸੇ ਕਹੇ ਅਰਥ ਕੋ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਅਨ੍ਯ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਜਲ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਜਲਕੇ ਤਰੰਗ, ਲਹਿਰਾਂ ॥ ਅਰੁ ਜਲਕੀ ਫੇਨ, ਝਾਗ ਪੁਨਾ ਬੁਦਬੁਦਾ, ਜਲਕੇ ਬੁਲ ਬੁਲੇ ਕਬੀ ਜਲਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਜਲ ਰੂਪਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਲੀਲਾ, ਖੇਲ ਰੂਪ ਯਹਿ ਪ੍ਰਪੰਚਭੀ ਬਿਚਰਤ, ਬਿਚਾਰ ਕਰਨੇਸੇ ਵਹੀ ਰੂਪਹੈ ਆਨ ਨ ਹੋਈ, ਤਾਸੇ ਭਿੰਨ ਨ ਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ॥ ਜਿਸਨੇ ਇਸਕੋ ਆਨ ਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ਉਸਨੇ ਅਗ੍ਯਾਨ ਨੀਂਦਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਐਸੇ ਮਿਥ੍ਯਾ ਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਭ੍ਰਮੀਨੇ ਭ੍ਰਮਸੇ ਰਜੁਮੇ ਸਰਪਕੋ ਸਤ ਪਦਾਰਥ ਜਾਨਿਆ ॥ ਅਰ ਪੁਨਾ ਕਾਹੂ ਸ੍ਵਪਨ ਦਰਸੀਨੇ ਸ੍ਵਪਨੇਮੇ ਸੁਪਨੇ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕੋ ਸਚੇ ਜਾਨਿਆ ॥ ਤਥਾ ਕਾਹੂਨੇ ਸੇਖ ਚਿੱਲੀ ਯਵਨ ਵਤ ਮਨੋਰਥ ਮਨੋਰਾਜ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਸਤ ਜਾਨਿਆ ॥ ਤੈਸੇ ਤਿਸਨੇ ਜਾਣਿਆਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਭ੍ਰਮਸੇ ਭਾਸੇ ਪ-

ਦਾਰਥੋਂਕੋ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਸੇ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨੈਹੈ ॥ ਤਥਾ ਜਾਗਕੇ ਸ੍ਵਪਨਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨੈਹੈ ॥ ਸਾਵਧਾਨ ਹੁਯਾ ਮਨੋਰਾਜਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂਕੋ ਮਿਥਯਾ ਜਾਨੈਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਅਗਯਾਨ ਨੀਦਸੇ ਜਗਾਵਨ ਹੇਤ ਜਬ ਈਸਕੀ ਦਯਾਸੇ ਕ੍ਰਿਤੀ, ਜੀਵਕੇ ਪੁੰਨੋ ਕੇ ਵਸ ਹੋਕਰ ਮਨਸਾ, ਯਥਾਰਥ ਬੁਧੀ ਗੁਰੋਂਨੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੀ ॥ ਤਾਹੀਸਮੇ ਜਾਗ੍ਰਤ ਹੀ, ਉਪਦੇਸਲੇ ਅਗਯਾਨ ਨੀਂਦਸੇ ਉਠਤੇਹੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ, ਚਿਤਨੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਲੀਆ ॥ ਜੋ ਸਭੀ ਵਸਤੂ ਹਰੀ ਰੂਪ ਹੈ ਕੋਈ ਆਨ ਨਹੀ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਜੇਤੀ ਏਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੈਹੈ ਸੋ ਸਭ ਮਕੜੀਕੇ ਜਾਲੇ ਵਤ ਅਪਨੀ ਬੀਰਸੇਂ ਕਰੀ ਹੂਈ ਹਰੀ ਕੀ ਰਚਨਾਹੈ ॥ ਯ ਹਿ ਬਾਤ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੈ ਬਿਚਾਰ ਦੇਖੋ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਲਕੇ ਕਾਰਯੋਂਕੇ ਅੰਤ੍ਰ ਬਾਹਰ ਜਲਵਤ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ, ਸੂਖਮ ਥੂਲ ਸਰੀਰੋਂਕੇ ਭੀਤਰ ਪੁਨਾ ਸਰਬਨਿਰੰਤਰਿ, ਕਾਰਯ ਕਾਰਣ ਨਿਖਲਕੇ ਭੀਤਰਿ ਕੇਵਲ, ਨਿਰਣੇ ਕਰ ਏਕ ਮੁਰਾਰੀ ਹੀਹੈ ॥ ਔਰ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਪਹਿਚਾਨ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਕੋ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ੪ ॥੧॥

ਆਸਾ ॥ ਆਨੀਲੇ ਕੁੰਭ ਭਰਾਈਲੇ ਊਦਕ ਠਾਕੁਰ ਕਉ ਇ ਸਨਾਨੁ ਕਰਉ ॥ ਬਇਆਲੀਸ ਲਖਿ ਜੀ ਜਲ ਮਹਿ ਹੋਤੇ ਬੀ ਠਲੁ ਭੈਲਾ ਕਾਇ ਕਰਉ ॥ ੧ ॥ ਜਤ੍ਰ ਜਾਉ ਤਤ ਬੀਠਲ ਭੈ ਲਾ ॥ ਮਹਾ ਅਨੰਦ ਕਰੇ ਸਦ ਕੇਲਾ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਨੀ ਲੇ ਫੂਲ ਪਰੋਈਲੇ ਮਾਲਾ ਠਾਕੁਰਕੀ ਹਉ ਪੂਜ ਕਰਉ ॥ ਪਹਿ ਲੇ ਬਾਸੁ ਲਈਹੈ ਭਵਰਹ ਬੀਠਲ ਭੈਲਾ ਕਾਇ ਕਰਉ ॥ ੨ ॥ ਆਨੀਲੇ ਦੂਧੁ ਰੀਧਾਈਲੇ ਖੀਰੰ ਠਾਕੁਰ ਕਉ ਨੈਵੇਦੁ ਕਰਉ ॥ ਪਹਿਲੇ ਦੂਧੁ ਬਿਟਾਰਿਓ ਬਛਰੈ ਬੀਠਲੁ ਭੈਲਾ ਕਾਇ ਕਰਉ ॥ ੩ ॥ ਈਭੈ ਬੀਠਲੁ ਊਭੈ ਬੀਠਲੁ ਬੀਠਲ ਬਿਨ ਸੰਸਾਰ ਨ ਹੀ॥ਥਾਨਥਨੰਤਰਿਨਾਮਾਪ੍ਰਣਵੈਪੂਰਿਰਹਿਓਤੂੰਸਰਬਮਹੀ॥੪॥੨॥

ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੁਰਾਰੀ ਜਾਨਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਕਹੇ ਪੈ ਕਾਹੂਨੇ ਐਸੇ ਗਯਾਨਸੇ ਅਰਚਨ ਭ ਕ੍ਤੀ ਕੀ ਮੁਖਯਤਾ ਕਹੀ ॥ ਤਿਸਕਾ ਕਹਯਾ ਸੁਨ ਕਰ ਉਛਿਸ੍ਟ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਪੂਜਨ ਉਚਿਤ

ਨਹੀ ॥ ਯਾਤੇ ਵੈਸਾ ਜਾਨਨਾਹੀ ਸਾਰਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਆਨੀਲੇ ਇਤਿ, ਭੈਲਾ ਭੈਵਾ ਵਤ ਭਾਈਕੀ ਔ ਭੈਲਾਕੀ ਬਦਲਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਭੈਲਾਕੇ ਈਹਾਂ ਭਾਈ ਔ ਮਿਲਜਾ ਦੋ ਅਰਥਹੈਂ॥ ਭਾਈਪਨੇ ਮੇ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਬੰਧਪ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਭ੍ਰਾਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਆਨੀਲੇ ਕੁੰਭ, ਲਿਆ ਕਰ ਘਟ ਤਿਸਮੇ ਭਰਾਈਲੇ ਉਦਕ, ਭਰ ਕਰ ਜਲ ਠਾਕੁ ਕਉ, ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਬਿਸਨੁਕਾ ਮੈ ਅਸਨਾਨ ਤੋ ਕਰਾਵਉ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜਲ ਜੂਠਾਹੈ ਯਾਤੇ ਕਜਾ ਕਰਾਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬਜਾਲੀ ਇਤਿ, ਚੌਰਾਸੀਮੇ ਬਜਾਲੀ ਲਾਖ ਥਲਕੀ ਜੂਨਹੈ ਬਜਾ ਲੀ ਲਾਖ ਜਲਕੀਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਲਕੋ ਜੂਠਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਜਾਲੀ ਲਾਖ ਜੀਵੋਂਕੇ ਜ-ਲ ਮੈ ਹੋਤੇਮੇ ਬੀਠਲ ਭੈਲਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਾਈਕਾ ਪੂਜਨ ਕਾਇ ਕਰਉ, ਜੂਠੇ ਪਾਨੀਸੇ ਕਿਆ ਕਰਉ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕਿਨਾਰੇਸੇ ਪੂਜਨ ਯੋਗ ਵ-ਸਤੁ ਲਜਾਕਰ ਪੂਜਨ ਪਰਿਛਿਨ ਕਾ ਬਨੇਹੈ ਬਜਾਪਕ ਕਾ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਤ੍ਰ ਇਤਿ, ਜਤ੍ਰ ਜਾਉ, ਪੂਜਨ ਹੇਤ ਜਿਸ ਜਲਾਦਿ ਵਸਤੁਕੋ ਲੇਣੇ ਜਾਵੇਂ ਤਹਾਂਹੀ ਬੀਠਲੁ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਭੈਲਾ, ਹਮਾਰਾ ਭਾਈ ਤਿਸਕਾ ਰੂਪ ਹੂਆ ਮਹਾ ਅਨੰਦਕੇ ਸਦਾ ਕੇਲ ਕਰੇਹੈ ॥ ਕੁਛ ਪੂਜਨੇ ਪੁਜਾਵਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਨਹੀ ਰਖੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਤਿਸ ਪਰਮ ਸੁਧ ਕਾ ਤਾਕੇ ਅਸੁਧ ਰੂਪੋਂਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀ ਚਾਹੋਂ ॥ ਯਹੀ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਆਨੀਲੇ ਇਤਿ ਲਿਆਕਰ ਫੂਲ ਤਿਨੋਕੀ ਗੁੰਦ ਕਰ ਮਾਲਾ ਠਾਕੁਰਕੀ ਮੈ ਪੂਜਾ ਕਰੋਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਪਹਿਲੇ ਉਨ ਫੂਲੋਂਕੀ ਬਾਸਨਾ ਭਵਰਨੈ ਲੇਕਰ ਜੂਠੇ ਕੀਏ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਾਈਕਾ ਪੂਜਨ ਕਿਆ ਕਰਉ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਤਥਾ ਨੈਵੇਦਭੀ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਆਨੀਲੇ ਇਤਿ, ਲਿਆ ਕਰ ਦੂਧ ਰਿੰਨ ਕਰ ਖੀਰ ਠਾਕੁਰ ਕੋ ਨੈਵੇਦੁ ਕਰਉ, ਮੈ ਭੋਗ ਲਗਾਵੇਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਕਿਆ ਲਗਾਵੇਂ ਪਹਿਲੇਹੀ ਦੂਧਤੋ ਬਿਟਾਰਿਓ, ਜੂਠਾ ਕੀਆਹੈ ਬਛਰੇਨੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਠਾਕੁਰ ਭਾਈਕਾ ਪੂਜਨ ਕਿਆ ਕਰੋਂ ਭਾਵਕੁਛਨਹੀਕਰਤਾ॥੩॥ ਕਿੰਤੂ ਵੈਸਾ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ ਛੋਡ ਤਿਸਕੋ ਸਰਬਬਜਾਪੀਜਾਨਨਾਹੀ ਕਰਤਾਹੋਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇਈਭੈ ਇਤਿ ਈਭੈ, ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਊਭੈ, ਪਰਲੋਕਮੇ ਬਜਾਪਕ ਬੀਠਲਹੈ॥ ਬੀਠਲ ਬਿਨਾ ਖਾਲੀ ਕਹੀ ਸੰਸਾਰ ਨਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਥਾਨ, ਏਕ ਥਾਨਮੇ ॥ ਔਥਾਨੰਤਰਿ, ਦੂਸਰੇ ਥਾਨਮੇ ਨਾਮਾ ਪ੍ਰਣਵੈ, ਚਿਤਮੈ ਅਪਰੋਖਜ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੈਂ ॥ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਪੂਰ ਰਹਿਓ, ਬਜਾਪਕ ਹੋਰਹਿਆਹੈਂ ਤੂੰ ਸਰਬ ਮਹੀ, ਸਰਬਕੇ ਬੀਚ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੇਰੇ ਐਸੇ ਜਾਨਣੇ ਬਿਨਾ ਤੇਰਾ ਜੂਠੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀਓਸੇਂ ਪੂਜਨ ਕੁਛਨਹੀਕਰਤਾ ॥

ਦੂਸਰੀ ਬਜਾਖਜਾ॥ ਜਲਮੈ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਤੂੰ ਨ੍ਹਾਇ ਰਹਿਆਹੈਂ ॥ ਭੌਰ ਬਨ

ਫੂਲੋਂਮੇ ਵਾਸ ਲੇ ਰਹਿਆਹੈਂ ॥ ਬਛਰਾ ਬਨ ਤੂਹੀ ਦੂਧ ਚੂਘ ਰਹਿਆਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਕਹੀਂਸੇ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਲਯਾ ਕਰ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀ ਚਾਹਤਾ ॥ ਸਰਬ ਰੂਪ ਜਾਨ-ਣਾਹੀ ਸਾਰ ਮਾਨਤਾਹੋਂ ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਆਨੀਲੇ ਇਤਿ, ਲਿਆ ਕਰ ਘਟ ਭਰ ਕਰ ਜਲ ਠਾਕੁਰ ਕਉ, ਸਾਲਗ੍ਰਾਮਕਾ ਇਸਨਾਨ ਤੋ ਮੈ ਤਬ ਕਰਉ, ਕਰਾਵੋਂ ਜਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਪਾਖਾਣ ਰੂਪਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ॥ ਔਰ ਰੂਪ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ਮੇਰੇ ਨਿਸਚੇ ਮੇ ਤੋ ਜੇਤੇ ਜਲਮੇ ਜੀਵਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਸਭਮੇ ਬੀਠਲੁ,ਪ੍ਰਮੇ੍ਰਹੀ ਭੈਲਾ, ਮਿਲ ਰਹਿਆਹੈ ॥ ਭਾਵ ਵਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੋਰਹਿਆਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਏਕ ਸਾਲਗ੍ਰਾਮਕੇ ਇਸਨਾਨ ਹੇਤ ਉਦਮ ਕਿਆ ਕਰੋਂ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ਕਿੰਤੂ ਜਲ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਤਿਸੀਕੋ ਨ੍ਹਾਇਆ ਜਾਣਤਾਹੋਂ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਸੂਰਨ ਕਰੇ ਜਤ੍ਰ ਇਤਿ ਜਤ੍ਰ ਜਾਉ, ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਲਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਹੇਤ ਜਾਵੋਂ ਊਹਾਂਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭੈਲਾ, ਮਿਲ ਰਹਿਆਹੈ ॥ ਕਹੀਂ ਊਨ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋਂਮੇ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਜੋ ਫੂਲਕੀ ਬਾਸਨਾ ਭੌਰ ਹੋਕਰ ਲੇ ਰਹਿਆਹੈ ॥ ੨ ॥ ਦੂਧਕੋ ਬਛਰਾ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਪਾਨ ਕਰ ਰਹਯਾਹੈ ॥ ੩ ॥ ਕਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪਤਾਹੀ ਸਫੁਟ ਕਰੋਂ ਈਠੇ ਇਤਿ, ਪਹਿਲੀ ਬਯਾਖਯਾਮੈ ਝੂਠੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਪੂਜਨ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਦੂਸਰੀ ਬਯਾਖਯਾਮੈ ਤੂਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਪੂਜਨ ਕਰਾ ਰਹਿਆਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਏਕ ਜੜ੍ਹ ਮੂਰਤੀ ਹੇਤ ਕਯਾ ਪੂਜਨ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕਰਾਂ ॥ ਯਹਿ ਸਬਦ ਮਾਤ੍ਰਕਾ ਭਾਵ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

॥ ਆਸਾ ॥ ਮਨ ਮੇਰੋ ਗਜ ਜਿਹਬਾ ਮੇਰੀ ਕਾਤੀ॥ਮਪਿ ਮਪਿ ਕਾਟਉ ਜਮਕੀ ਫਾਸੀ ॥ ੧ ॥ ਕਹਾ ਕਰਉ ਜਾਤੀ ਕਹਾ ਕਰਉ ਪਾਤੀ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਜਪਉ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਾਂਗਨਿ ਰਾਂਗਉ ਸੀਵਨ ਸੀਵਉ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨ ਘਰੀਅ ਨ ਜੀਵਉ ॥੨॥ ਭਗਤਿ ਕਰਉ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਉ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਅਪਨਾ ਖਸਮੁ ਧਿਆਵਉ ॥ ੩ ॥ ਸੁਇਨੇ ਕੀ ਸੂਈ ਰੁਪੇ ਕਾ ਧਾਗਾ ॥ ਨਾਮੇ ਕਾ ਚਿਤੁ ਹਰਿ ਸਉ ਲਾਗਾ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਨਸੇ ਉਦਾਸਹੈ ॥ ਤਬ ਆਪਨੇ ਗਜ ਕੈਂਚੀ ਸੂਈ ਤਾਗੇ ਕਿਉਂ ਰਖੇ ਹੈਂ ਉਨਕੋ ਭੀ ਛੋਡ ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਵੁਹ ਭੀ ਮੈ ਬਾਹਰ ਵਤ ਅੰਤਰ

ਔਰ ਧਾਰੇਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੈ ਮਨ ਇਤਿ, ਬਾਹਰਕੇ ਗਜ ਵਤ ਸੂਧਾਪਣੇਆਦਿ ਗੁਣੋ ਸੈ ਮੇਰਾ ਮਨਹੀ ਮਾਪ ਕਾ ਗਜਹੈ ॥ ਔ ਕਾਟਣੇਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਸੇ ਜਿਹਬਾ ਮੇਰੀ ਕਾਤੀ, ਕੈਂਚੀਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਟੇਢਪਣਾ ਛੋਡ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਨੇ ਰੂਪ ਸੂਧਾਪਨ ਵਾਲੇ ਔਰ ਬਰਣ ਆਸ੍ਰਮਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਰੂਪ ਗਾਂਠਕੇ ਅਭਾਵ ਵਾਲੇ ॥ ਔ ਨਿੰਦਾਦਿ ਛਿਦ੍ਰੋਂਕੇ ਅਭਾਵ ਵਾਲੇ ਮਨ ਰੂਪ ਗਜਸੋਂ ਮਪਿ ਮਪਿ,ਮਾਪ ਮਾਪਕੇ ਪੀਛੇਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰਕੇ ਨਾਮੋਂ ਕੇ ਜਪ ਰੂਪ ਧਾਰ ਵਾਲੀ ਜਿਹ੍ਵਾ ਕੈਂਚੀ ਸੇ ਕਾਟਤਾ ਹੋਂ ਜਮਕੀ ਫਾਸੀ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਕੋ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਇਸ ਕਾਮਮੇ ਜਾਤੀ ਪਾਤੀਕੀ ਕੁਛ ਬਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਤਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹਾ ਇਤਿ, ਕਹਾ ਕਰਉ ਜਾਤੀ, ਕਿਆ ਕਰੇਗੀ ਇਸਮੇ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ॥ ਔ ਕਿਆ ਕਰੇਗੀ ਪਾਤੀ ॥ ਜਾਤ ਭਾਈਯੋਂਕੀ ਪੰਤਿ ਵਾ ਪੰਗਤੀ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰੇਗੀ ॥ ਯਾਤੇ ਫਾਹੀ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋਹੀ ਜਪਤਾ ਹੋਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ॥ ੧ ॥ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਗਜ ਕੈਂਚੀ ਵਾਲਾ ਮੈ ਰਾਂਗਨਿ,ਕਾਇਆ ਰੰਗਣਮੈ ਰਾਂਗਉ, ਮਨ ਬਸਤ੍ਰਕੋ ਨਾਮ ਰੰਗਮੇ ਰੰਗਤਾਹੋ ॥ ਜੋ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਏਕ ਘੜੀ ਨਹੀ ਜੀਵਤਾ ॥ ਔ ਸੀਵਨ, ਜੀਵ ਈਸਕੀ ਏਕਤਾ ਰੂਪ ਸੀਵਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਸੂਈ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਤਾਗਾ ਲੇਕਰ ਸੀਵਉ, ਸੀਵਤਾਹੋਂ ॥ ੨॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਆਗੇ ਸੁਇਨੇ ਕੀ ਸੂਈ ਈਹਾ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਅਬ ਬੂਨੀ ਖਨਨਨਯਾਯਸੇ ਮਨਕੇ ਰੰਗਨੇ ਯੋਗ ਕੀਰਤਨ ਚਿੰਤਨ ਭਗਤੀ ਕਰਤਾਹੋਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਭਗਤਿ ਇਤਿ, ਸੰਖੇਪਸੇਕਹੇਭਗਤ ਕਰਉਕਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਹਰੀ ਕੀ ਗੁਨ ਗਾਵਉ, ਕੀਰਤਨ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਆਠ ਪਹਰ ਅਪਨੇ ਖਸਮੁ,ਪਤੀਹਰੀਕਾ ਧਯਾਨ ਕਰਤਾਹੋਂ॥੩॥ ਗਜ ਕੈਂਚੀ ਵਤ ਪੀਛੇਕਹੇਸੂਈ ਤਾਗਾ ਬਤਾਵੇ॥ਸੁਇਨੇ ਕੀਇਤਿ,ਸੁਇਨੇਵਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਾਥ ਆਤਮਾ ਕੀ ਏਕਤਾ ਰੂਪ ਸੀਉਨਕੇ ਸੀਵਨੇ ਹੇਤਸੂਈਹੈ॥ਅਰ ਤਿਸ ਸੂਈਮੇ ਰੁਪੇ ਸਮਾਨ ਉਜਲਾ ਗੁਰੋਂਕਾਉਪਦੇਸ ਮਾਨੋ ਰੁੱਪੇਕਾ ਤਾਗਾ ਪਾਇਆਹੈ ॥ ਐਸੇ ਸੂਈ ਤਾਗੇ ਸੇ ਸੀਵਨਾ ਯਹਿ ਹੂਆ ਜੋ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕੇ ਸਾਥ ਲਾਗਾ, ਜੁੜਿਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਨਿਜ ਰੂਪ ਜਾਨ ਤਦਾਕਾ-ਰ ਭਇਆਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਮੇਰੀ ਯਹ ਦਸਾਹੈ ਤਬ ਸਦਾ ਕਾਲ ਸ੍ਵਰੂਪਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰਖਨੀ ਉਤਮ ਪਦਾਰਥ ਕੋ ਹਾਥਸੇ ਫੈਂਕਕੇ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਪੂਜਾਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਾ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਹਾਥ ਚਾਟਨਾ ਕਿਉਂ ਕਰੋਂ ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਆਸਾ ॥ ਸਾਪੁ ਕੁੰਚ ਛੋਡੈ ਬਿਖੁ ਨਹੀ ਛਾਡੈ ॥ ਉਦਕ ਮਾਹਿ ਜੈਸੇ ਬਗੁ ਧਿਆਨੁ ਮਾਡੈ ॥੧॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕੀਜੈ ਧਿਆਨੁ ਜਪੰਨਾ ॥ ਜਬ ਤੇ ਸੁਧੁ ਨਾਹੀ ਮਨੁ ਅਪਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਿੰਘਚ ਭੋਜਨੁ ਜੋ ਨਰੁ ਜਾਨੈ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਠਗ ਦੇਉ ਬਖਾਨੈ ॥ ੨ ॥ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਲਾਹਿਲੇ ਝਗਰਾ ॥ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨ ਪੀਉਰੇ ਦਗਰਾ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥ ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਛੋੜ ਜੋ ਤਿਸਕੀ ਪੂਜਨ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਮੈ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਕੈ ਹੀਨਤਾ ਸੂਚਨ ਕਰ ॥ ਅਬ ਜੋ ਚਿਤ ਕੀ ਸੁਧੀ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਛੋੜ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਠਗਣੇ ਹੇਤ ਧਯਾਨਾਦਿ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਂ ਸਾਪੁ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਸਾਂਪ ਕੁੰਚ, ਕੈਂਚਲੀ ਬਾਹਰ ਸੇ ਤਯਾਗੇ ਹੈ ॥ ਔ ਅੰਤਰ ਸੇ ਬਿਖ ਨਹੀ ਤਯਾਗੇ ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਚਾਰ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਭੇਖ ਧਾਰ ਬਾਹਰ ਸੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਕੋ ਤਯਾਗੇ ਹੈ ॥ ਅੰਤਰ ਸੇ ਵਿਖਯ ਵਾਸਨਾ ਨਹੀ ਛੋਡੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਨਕਾ ਤਯਾਗ ਨਿਸਫਲ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਉਨਕਾ ਧਯਾਨ ਭੀ ਹਿੰਸਾਦਿਕੋਂ ਹੇਤ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਉਦਕ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਉਦਕ, ਜਲ ਮੇ ਖੜਾ ਹੋਕਰ ਬਗੁਲਾ ਮਛੀ ਹੇਤ ਧਯਾਨ ਧਾਰੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਜੋ ਕਾਹੂ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਹੇਤ ਧਯਾਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤਿਨਕਾ ਧਯਾਨ ਨਿਸਫਲ ਹੈ ॥੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਾਹੇ ਇਤਿ ਕਾਹੇ ਕਉ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਠਗੀ ਹੇਤ ਕਰਤੇ ਹੋ ਧਿਆਨ ਔ ਜਪੰਨਾ, ਜਪ॥ ਜਬਤੇਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ, ਤੁਮਨੇ ਸੁਧ ਨਹੀ ਕੀਆ ਚਿਤ ਅਪਨਾ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਚਿਤ ਸੁਧ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਧਯਾਨਾਦਿ ਮਤ ਕਰੋ ॥੧॥ ਚਿਤ ਸੁਧ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਤੁਮਾਰਾ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਪੜਨਾ ਅਰ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਕਹਿਣੇ ਭੀ ਐਸੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਦੀਮਕ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਲੇ ਤਿਤੂ ਕਾ ਸੁਭਾਨ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤ ਕਹਨਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਜੈਸੇ ਬਨ ਮੇ ਕਾਹਲੀ ਮਤ ਕਰੋ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਏਕ ਜੀਵ ਕਾ ਕਥਨ ਹੈ ॥ ਜੋ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਜੰਭਾਈ ਲੇਨੇ ਲਗੇ ਸ਼ੇਰ ਕੀ ਦਾੜ੍ਹੋਂ ਮੇ ਫਸੇ ਮਾਸ ਕੋ ਅਤੀ ਬੇਗ ਸੇ ਲੇਕਰ ਸਦਾ ਖਾਤਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸਿੰਘਚ ਇਤਿ ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਕੀ ਰੂੜੀ ਤੋ ਸ਼ੇਰ ਮੇ ਅਰ ਸਿੰਘਰਾਸੀ ਮੇ ਹੈ ॥ ਜੋਗ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੇ ਹਿੰਸਕ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਸਿੰਘਚ ਨਾਮ ਹਿੰਸਕ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਕਹਿਤਾ ਹੂਆ ਹਿੰਸਾ ਕਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਭੋਜਨ ਕਰਣਾ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਐਸੇ ਹੀ ਪੁਰਖ ਤੋ ਠਗੋਂ ਕੇ ਦੇਉ, ਗੁਰੂ ਕਹੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬਾਹਰ ਸੁਭ ਦਿਖਾ ਕਰ ਭੀਤਰ ਸੇ ਅਸੁਭ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਚੋਰ ਰਾਮ ਕੀ ਦਰਗਾਹ ਮੇ ਬੰਧੇ

ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਬਚਨ ਹੈ ॥ ਕਰੇ ਦੁਹਿ ਕਰਮ ਦਿਖਾਵੈ ਹੋਰ॥ ਰਾਮ ਕੀਦਰਗਹਿ ਬਾਧਾ ਚੋਰ ॥ ਸੋ ਯਹਿ ਗਤਾਨੁਗਤੀ ਸੇ ਅਰਥ ਕਹਿਆ ॥ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥(ਚ)ਕਾ ਅਰਥ ਦਖਣੀ ਬੋਲੀ ਮੇ ਕਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸਕੀ ਯਹਿ ਉਥਾਨ ਕਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਅਪਨਾ ਮਨ ਸੁਧ ਨਹੀ ਹਿੰਸਾਦਿਕੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰੀਤ ਰਖਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬਪ੍ਰਯੰਤ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਿੰਘਚ, ਸਿੰਘ ਕਾ ਭੋਜਨ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸ਼ੇਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹਿੰਸਾ ਕਰ ਖਾਣਾ ਭਲਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਠਗ ਦੇਉ, ਠਗੋਂ ਕਾ ਗੁਰੂ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਪੂਰਾ ਠਗ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸਕੀ ਸਦ ਗਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਜੋ ਸਦਗਤੀ ਚਾਹੇ ਸੋ ਐਸੇ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ ਨਾਮੇ ਇਤਿਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਸੁਾਮੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪਕੇ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਕੇ ਲਾਹਿਲੇ ਝਗਰਾ, ਦੂਰ ਕਰ ਲੇਵੇ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕਾ ਬਿਵਾਦ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਇਸ ਬਿਵਾਦ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਣੇ ਹੇਤ ਰਾਮਕੇਨਾਮ ਰੂਪਰਸਾਇਣ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰੋ ॥ ਜੋ ਪਿਛਲਾ ਬਿਵਾਦ ਦੂਰ ਕਰਣੇ ਹੇਤ ਦਗਰਾ, ਖੁਲਾ ਰਸਤਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਪਾਨ ਕਰ ਰੇ ਦਗਰਾ, ਦਗੇਬਾਜ॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ਆਸਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਿ ਚੀਨਸੀ ਆਸਾ ਤੇ ਨ ਭਾਵਸੀ ॥ ਰਾਮਾ ਭਗਤਹ ਚੇਤੀਅਲੇ ਅਚਿੰਤ ਮਨ ਰਾਖਸੀ ॥ ੧ ॥ ਕੈਸੇ ਮਨ ਤਰਹਿਗਾ ਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ਸਾਗਰੁ ਬਿਖੈ ਕੋ ਬਨਾ ॥ ਝੂਠੀ ਮਾਇਆ ਦੇਖਿ ਕੈ ਭੂਲਾ ਰੇ ਮਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਛੀਪੇ ਕੇ ਘਰਿ ਜਨਮੁ ਦੈਲਾ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ ਭੈਲਾ ॥ ਸੰਤਹ ਕੈ ਪਰਸਾਦਿ ਨਾਮਾ ਹਰਿ ਭੇਟੁਲਾ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਕਪਟ ਕੇ ਧਜਾਨਾਦਿ ਛੋਡ ਕੇ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣ ਪੀਵਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਕੇ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਤਿਨਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਹੇਪਾਰ ਇਤਿ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਿ, ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਚੀਨਸੀ,ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਆਸਾ, ਵਿਖਯ ਸੁਖੋਂ ਕੀ ਇਛਾ ਤੇ ਤਿਨੋਂ ਕੋ ਨ ਭਾਵਸੀ, ਨਹੀ ਰੁਚੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਰਾਮਾ ਭਗਤਹ, ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕੋ ਚੇਤੀਅਲੇ, ਚਿਤ ਸੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਿਸ ਚਿੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਵਿਖਯ ਸੁਖੋਂ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਅਚਿੰਤ ਮਨੁ ਰਾਖਸੀ,ਮਨ ਕੋ ਚਿੰਤਾ ਸੇ ਹੀਨ ਕਰਕੇ ਰਖੇ ਹ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਐਸੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਮੇਲ ਬਿਨਾ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਕੋਈ

ਨਹੀ ਤਰੇਗਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕੈਸੇ ਇਤਿ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੇ ਮਨ ਬਿਨਾ ਵੈਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਤੂੰ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੋ ਤਰਹਿਗਾ ॥ ਪੁਨਾ ਬਿਖੈ ਕੇ ਬਨਾ, ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਮਹਾ ਜੰਗਲ ਕੋ ਲਖੇਗਾ ॥ ਜਿਸ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮੈ ਔ ਜੰਗਲ ਮੈ ਪੜਾ ਹੂਆ ਤੂੰ ਝੂਠੀ ਮਾਇਆ ਮਿਥਯਾ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਤੁਲ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਭੂਲ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਉਨ ਕੇ ਮੇਲ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਤਰੇਂਗਾ ਮੇਲ ਸੇ ਤਰੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਉਤਮ ਜਾਤੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਕੈਮੁਤਕ ਨਜਾਯ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵੇ ॥ ਛੀਪੇ ਕੇ ਇਤਿ ਮੰਦ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦਾਤਾ ਈਸ਼ਵਰ ਨੈ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਛੀਪੇ ਕੇ ਘਰ ਮੇ ਦੈਲਾ, ਦੀਆ ਥਾ ॥ ਪਰੰਤੂ ਤਹਾ ਭੀ ਉਤਮ ਕਰਮ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਣੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੋਂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਭੇਲਾ, ਹੂਆ ॥ ਜਿਸ ਉਪਦੇਸ ਕੋ ਲੇ ਸੰਤਹ ਕੈ ਪਰਸਾਦਿ, ਔਰ ਮਹਾਤਮਾ ਜਨੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੈ ॥ ਨਾਮਾ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਉਪ ਦੇਸ ਸੇ ਹਰਿ ਭੇਟੁਲਾ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਯਾਂਤੇ ਔਰ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਪਾਵਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਗਯਾਤਾ ਜਨੋਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਕਰੇ ॥ ਪਖੰਡੀਯੋਂ ਕਾ ਸੰਗ ਨਾ ਕਰੇ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਆਸਾ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮਿਰਗ ਮੀਨ ਭ੍ਰਿੰਗ ਪਤੰਗ ਕੁੰਚਰ ਏਕ ਦੋਖ ਬਿਨਾਸ ॥ ਪੰਚ ਦੋਖ ਅਸਾਧ ਜਾਮਹਿ ਤਾਕੀ ਕੇਤਕ ਆਸ ॥ ੧ ॥ ਮਾਧੋ ਅਬਿਦਿਆ ਹਿਤ ਕੀਨ ॥ ਬਿਬੇਕ ਦੀਪ ਮਲੀਨ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤ੍ਰਿਗਦ ਜੋਨਿ ਅਚੇਤ ਸੰਭਵ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਅਸੋਚ ॥ ਮਾਨੁਖਾ ਅਵਤਾਰ ਦੁਲਭ ਤਿਹੀ ਸੰਗਤ ਪੋਚ ॥ ੨ ॥ ਜੀਅ ਜੰਤ ਜਹਾ ਜਹਾ ਲਗੁ ਕਰਮ ਕੇ ਬਸਿ ਜਾਇ ॥ ਕਾਲ ਫਾਸ ਅਬਧ ਲਾਗੇ ਕਛੁ ਨ ਚਲੈ ਉਪਾਇ ॥ ੩ ॥ ਰਵਿ ਦਾਸ ਦਾਸ ਉਦਾਸ ਤਜ ਭ੍ਰਮੁ ਤਪਨ ਤਪੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ॥ ਭਗਤ ਜਨ ਭੈ ਹਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਰਹੁ ਨਿਦਾਨ॥ ੪ ॥੧॥

॥ ਆਸਾ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ॥ ਆਨ ਜੂਨੋਂਮੇ ਤਰਨੇ ਕਾ ਗਯਾਨ ਹੀ ਨਹੀ ਅਰ

ਮਨੁਖ ਜੂਨਮੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੇ ਸਬਦਾਦਿ ਪਾਂਚ ਵਿਖਯ ਮਹਾ ਦੁਰਜਨ ਲਗੇਹੈਂ॥ ਜਿਨ ਮੇ ਏਕ ਏਕ ਨੇ ਮ੍ਰਿਗਾਦਿਕ ਨਾਸਕਰੇਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੇ ਉਦਮਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਕੇਵਲ ਆਪਹੀ ਦਯਾ ਕਰੋਗੇ॥ ਤਬ ਤਰਨਾਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਨਿਖਲ ਕੀਮੁਕਤੀਹੇਤ ਰਵਦਾਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਇਤਿ, ਮ੍ਰਿਗਕੋ ਸਬਦ ਸੁਨਨੇਕਾ ਪ੍ਰੇਮਹੈ ॥ਉਸਕੋ ਸਿਕਾਰੀ ਸੁੰਦਰ ਵਾਜੇ ਵਜਾਯਕੇ ਪਕੜ ਲੇਵੇਹੈ॥ ਮੀਨ ਮਛੀਕੋ ਜਿਹਵਾ ਕਾ ਰਸ ਹੈ॥ ਉਸਕੋ ਕੁੰਡੀ ਸਾਥ ਆਟਾ ਲਗਾਯਕੇ ਪਕੜ ਲੇਵੇਹੈਂ॥ ਭ੍ਰਿੰਗ, ਭੌਰੇਕੋ ਸੁਗੰਧਕਾ ਪ੍ਰੇਮਹੈ॥ ਵੁਹ ਆਪਹੀ ਫੂਲੋਂਪੈ ਬੈਠ ਫੂਲੋਂਕੇ ਸੁਕਚਨੇ ਸੇ ਬੀਚ ਮੇ ਬੰਦ ਹੋਕਰ ਮਰੇ ਹੈ॥ ਪਤੰਗਕੋ ਰੂਪ ਦੇਖਨੇਕਾ ਪ੍ਰੇਮਹੈ ਵੁਹ ਦੀਵੇਕਾ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਦੇਖ ਤਾਮੇ ਜਲ ਮਰੇਹੈ॥ ਕੁੰਚਰ, ਹਾਥੀਕੋ ਕਾਮਕਾ ਦੋਖ ਹੈ॥ ਵੁਹ ਕਲਬੂਤ ਕੀ ਹਥਨੀ ਓਰ ਜਾਤਾ ਗੜੇਮੇ ਗਿਰ ਕਰ ਮਹਾਵਤੋਂਸੇ ਅੰਕਸੋਂਕੀ ਮਾਰ ਸਹਾਰੇਹੈ॥ ਐਸੇ ਯੇਪੂਰਬ ਕਹੇ ਏਕ ਏਕ ਸਬਦਾਦਿਕੋਂਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਦੋਖ ਸੇ ਬਿਨਾਸਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਜਿਸ ਜੀਵ ਮੈ ਯੇ ਜਿਨਕੀ ਕੁਛ ਔਖਦੀ ਨਹੀ॥ ਐਸੇ ਅਸਾਧ, ਪਾਂਚੋ ਦੋਖ ਇਕਠੇਹੈਂ॥ ਤਿਸ ਜੀਵਕੀ ਇਨਸੇ ਬਚ ਕਰ ਤਰਨੇਕੀ ਕਿਤਨੀਕ ਆਸਾ ਕਰੇ॥ ਭਾਵ ਅਵਿਦਯਾਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਬਿਬੇਕ ਹੀਨ ਹੂਏ ਤਿਸ ਜੀਵਕੀ ਕੁਛ ਆਸ ਨਹੀਂ॥ ੧॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਮਾਧੋ ਇਤਿ, ਹੇ ਹਰੇ ਇਨ ਦੋਖੋਂਕੇ ਅਧੀਨ ਹੂਏ ਜੀਵੋਂਨੇ ਦੁਖਮੈ ਸੁਖ ਅਨਿਤ ਮੈ ਨਿੱਤ ਅਸੁਚ ਮੈਂ ਸੁਚ ਅਨਾਤਮਾਮੇ ਆਤਮਾ ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ ਅਵਿਦਯਾ ਮੈ ਹਿਤ ਕੀਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਇਨਕਾ ਆਤਮਾ ਔ ਅਨਾਤਮਾਕੋ ਨਿਤ ਔ ਅਨਿਤ ਰੂਪ ਕਰ ਭਿੰਨਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪ ਦੀਪ ਮਲੀਨ, ਮੈਲਾ ਹੋ ਰਹਿਆਹੈ॥ ਭਾਵ ਮੋਹਸੇ ਦਬ ਰਹਿਆ ਹੈ॥ ੧॥ ਮੈਲਾ ਹੋਨੇਮੇ ਨੀਚੋਂਕੀ ਸੰਗਤ ਹੇਤੁਹੈ॥ ਯਹ ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਰਸੇ ਕਹੇ ਤ੍ਰਿਗਦ ਇਤਿ, ਪਸੂ ਪੰਖੀ ਲਤਾ ਬ੍ਰਿਛਾਦਿ ਜੇਤੀ ਅੰਡਜਾਦਿ ਖਾਣੋਂਮੇਹੈ ਸੋ ਸਭੀ ਅਚੇਤਿ ਸੰਭਵ, ਬਿਚਾਰਸੇ ਹੀਨ ਜੂਨਾਹੈ॥ ਕੋਈ ਜੂਨ ਧਰਮ ਔ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਹੇਤੂ ਰੂਪ ਬਿਚਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵੁਹ ਪੁੰਨ ਔ ਪਾਪਕੀ ਜੋ ਸੋਚ, ਬਿਚਾਰਹੈ ਤਾਸੇ ਹੀਨ ਅਸੋਚ ਹੈ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰਹੀਨ ਹੈ॥ ਔ ਚਾਰੋ ਖਾਣੋ ਮੇ ਏਕ ਜੇਰਜ ਖਾਣ ਮੈ ਮਾਨੁਖਾ ਅਵਤਾਰ, ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਹੀ ਅਤਯੰਤ ਦੁਰਲਭ ਵਸਤੂਹੈ॥ ਜਿਸਕੀ ਸ੍ਵਰਗ ਕੇ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਮੁਕਤੀਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਇਛਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ਪੁਨਾ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯਹੈ ਤਿਹੀ ਸੰਗਤਿ ਪੋਚ, ਤਿਸੀ ਸਰੀਰਮੈ ਅਤਯੰਤ ਨੀਚ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂਕੀ ਜੀਵੋਂਕੋ ਸੰਗਤ ਹੋ ਰਹੀਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਇਨਕਾ ਅਪਨੇ ਯਤਨਸੇ ਤਰਨੇਕਾ ਕੁਛ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀ ॥੨॥ ਅਰ ਇਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮਸੇ ਬਿਨਾ ਆਨ ਜਨਮੋਂਮੇ ਕੁਛ ਉਪਾਉ ਨਹੀਂ ਬਨੇ

॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਜੀਅ ਇਤਿ, ਜੀਅ, ਬਡੀ। ਜੰਤ, ਛੋਟੀ ਜੂਨੋਂਮੇ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਪ੍ਰਯਤ ਕਰਮਕੇ ਬਸਹੋਕਰ ਯੇ ਜੀਵ ਜਾਵੈਹੈ ॥ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਹੀਇਨਕੋ ਕਾਲਕੀ ਫਾਹੀ ਅਬਧ, ਨਾ ਕਟੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਲਾਗੇ,ਪੜੇਹੈ ਜਿਸਕਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਚਲੇ, ਬਨੇ ਕਟਣੇਕਾ ਉਪਾਇ, ਸਾਧਨ ॥ ੨ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਅਬੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ॥ ਯਹਿ ਬਤਾਵੇ ਰਵਿਦਾਸ ਇਤਿ, ਕਬੀਰਦਾਸ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਕੀਨੀ ਪਾਠਮੈ ਕਬੀਰਦਾਸ ਵਤ ॥ਈਹਾ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾਸ ਏਤਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾਸਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਵਿਖਿਓਂ ਤੇ ਉਦਾਸਹੋ ਭਜ,ਤਜਾਗਕੇ ਭ੍ਰਮੁ, ਸੰਸੇਕੋ ਅਰ ਤਪਨ ਤਪੁ, ਐਸੇਹੀ ਤਪੋਂਕੇ ਤਪੋ ਜੋ ਸੇਵਾ ਕਰ ਗੁਰੂਸੇ ਗਜਾਨ ਲੇਵੋ॥ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ॥ ਜੋ ਹੇ ਭਗਤ ਜਨੋਂਕੇ ਭੈਕੋ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਨੰਦ, ਆਪ ਮੇਰੇਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਰਹੁ ਨਿਦਾਨ,ਕਰੋ ਅਪਨਾ ਬਾਲਕ ਵਾ ਆਪ ਮੇਰੇ ਪੈ ਕਰਹੁ ਨਿਦਾਨ, ਕਰੋ ਸਰਬ ਸਾਧਨੋ ਕਾ ਆਦਿ ਕਾਰਣ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ॥ ਵਾ ਕਰੋਮੇਰੇ ਚਿਤਮੈ ਕਾਮਾਦਿ ਨੀਚੋਂਕਾ ਨਿਦਾਨ, ਛੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਆਸਾ ॥ ਸੰਤਤੁਝੀ ਤਨੁ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਗਿਆਨ ਜਾਨੈ ਸੰਤ ਦੇਵਾ ਦੇਵ ॥ ੧ ॥ ਸੰਤਚੀ ਸੰਗਤਿ ਸੰਤ ਕਥਾ ਰਸੁ ॥ ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਮਾਝੈ ਦੀਜੈ ਦੇਵਾ ਦੇਵ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੰਤ ਆਚਰਣ ਸੰਤਚੋ ਮਾਰਗੁ ਸੰਤਚ ਓਲਗ ਓਲਗਣੀ ॥ ੨ ॥ ਅਉਰ ਇਕ ਮਾਗਉ ਭਗਤਿ ਚਿੰਤਾ ਮਣਿ ॥ ਜਣੀ ਲਖਾਵਹੁ ਅਸੰਤ ਪਾਪੀ ਸਣਿ ॥ ੩ ॥ ਰਵਿ ਦਾਸੁ ਭਣੈ ਜੋ ਜਾਣੈ ਸੋ ਜਾਣੁ ॥ ਸੰਤ ਅਨੰਤਹਿ ਅੰਤਰੁ ਨਾਹੀ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਸਾਮਾਨਸੇ ਕਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਹੀ ਬਿਸੇਖ ਕਰ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ॥ ਸੰਤ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੰਤ ਤੁਝੀ ਤਨੁ, ਜੋ ਸੰਤ ਆਪਕੀ ਦੇਹਹੈ ॥ ਭਾਵ ਆਪਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪਹੈ ॥ ਤਿਨਾਕੀ ਸੰਗਤਿ, ਮੇਲਹੀ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਾਨ, ਜੀਵਨਹੈ ॥ ਵਾ ਪ੍ਰਾਨ, ਪ੍ਰਾਣੋ ਤੁਲਜ ਪ੍ਰਿਯਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਸਤਗੁਰ ਗਿਆਨ, ਸਤਗੁਰੋਂਕੇ ਦੀਏ ਗਜਾਨ ਦ੍ਵਾਰਾ ਮੈਨੇ ਜਾਣੇਹੈ ਸੰਤ ਦੇਵਾ ਦੇਵ, ਦੇਵਤੋਂਕੇ ਦੇਵਤ॥ਯਾਹੀਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਤਿਨਕੀ ਸੰਗਤਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ॥ ਸੰਤ ਇਤਿ ਸੰਤਚੀ ਸੰਗਤਿ, ਸੰਤੋਂਕਾ ਸਤ ਸੰਗ ਔ ਸੰਤੋਂਕੀ ਕਥਾ ਕਾ ਰਸੁ, ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਔ ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ, ਸੰਤੋਮੇ ਹੀ ਮਾਝੈ, ਮੁਝੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਜੈ ਹੇ ਦੇਵਨਕੇ ਦੇਵ

॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਆਚਰਣ, ਸੰਤੋਂਕੇ ਹੀਖਜਮਾ ਦਯਾ ਸਤ ਸੰਤੋਖਾਦਿ ਮੇਰੇਕੋ ਕਰਤਬ ਦੇਵੋ ਔ ਸੰਤਚੋ ਮਾਰਗੁ, ਸੰਤੋਂਕਾਹੀ ਮੁਝੇ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਮਾਰਗ ਦੇਵੋ ॥ ਪੁਨਾ ਸ਼ੰਤੋਂਕੇਹੀ ਮੁਝ ਸੇਵਕ ਕੋ ਓਲਗ, ਦਾਸੋਂਕਾ ਓਲਗਣੀ, ਦਾਸ ਕਰੋ ॥ ੨ ॥ ਇਸ ਰੀਤਿਸੇ ਸਰਬਥਾ ਸਤ ਸੰਗ ਮਾਂਗਤੇ ਹੂਏ ਅਬ ਏਕ ਸੰਖ ਇਕ ਖੀਰ ਭਰਿਓ ਨਯਾਯ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਕਾ ਭੀ ਮਾਗਨਾ ਕਰੇਂ ਅਉਰ ਇਤਿ ਹੇ ਦੇਵ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਤ ਸੰਗ ਆਦਿਕੋਂ ਵਤ ਆਪਸੇ ਚਿੰਤਾ ਮਣਿ ਤੁਲਜ ਭਗਤਕੀ ਸਰਬ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰਣ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਮਾਗਤਾਹੋਂ ॥ ਔ ਸਤ ਸੰਗ ਭਗਤੀਕੋ ਮਾਂਗਕੇ ਤਿਨਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਦੁਸ੍ਰੰਕੇ ਸੰਗਕਾ ਤਯਾਗਭੀ ਮਾਂਗਤਾਹੋਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਣੀ ਇਤਿ, ਜਣੀ, ਮਤ ਲਖਾਵਹੁ, ਦਿਖਾਵੋ ॥ ਅਸਿਤਜੋ ਪਾਪੀਸਣਿ, ਪਾਪੀ ਹੈਂ ॥ ਅਰਥਾਤ ਕੁਸੰਗ ਹਮਾਰੇ ਕੂਮਤ ਹੋਵੇ ॥ ੩ ॥ ਧਾਹੀਤੇ ਪੁਨਃ, ਸਤ ਸੰਗ ਸਿਧੀ ਹੇਤ ਸੰਤੋਂਕਾ ਹਰਿਸੇ ਅਭੇਦ ਕਹੇ ਰਵਿਦਾਸ ਇਤਿ, ਰਵਿਦਾਸ ਭਣੈ, ਕਹੇਹੈ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਸੰਤ ਈਸ੍ਰਰਕੇ ਭਗਤ ਹੈਂ ॥ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰਕੇ ਪਾਰਖਦਹੈਂ ॥ ਵਾ ਸੰਤ ਕਾਲੇ ਨਾਗਹੈਂ ॥ ਸੰਤ ਦੀਨ ਦੁਨੀਕੇ ਥੰਭਹੈਂ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੈਸੇ ਸੰਤਾਂਕੋ ਜਾਣੇਹੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਜਾਣੋ ॥ ਹਮਾਰੇ ਨਿਸਚੇਮੇ ਤੋ ਐਸੇ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤੋਮੇ ॥ ਅਰ ਅਨੰਤਹਿ, ਦੇਸ ਕਾਲਾਦਿ ਭੇਦ ਹੀਨ ਹਰਿ ਮੇ ਅੰਤਰਿ, ਭੇਦ ਨਹੀ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਰੂਪਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਆਸਾ ॥ ਤੁਮ ਚੰਦਨ ਹਮ ਇਰੰਡ ਬਾਪੁਰੇ ਸੰਗ ਤੁਮਾਰੇ ਬਾਸਾ ॥ ਨੀਚ ਰੂਖਤੇ ਊਚ ਭਏ ਹੈ ਗੰਧ ਸੁਗੰਧ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ੧ ॥ ਮਾਧਉ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਸਰਨਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਹਮ ਅਉਗਨ ਤੁਮ ਉਪਕਾਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੁਮ ਮਖਤੂਲ ਸੁਪੇਦ ਸਪੀਅਲ ਹਮ ਬਪੁਰੇ ਜਸ ਕੀਰਾ ॥ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲ ਰਹੀਐ ਮਾਧਉ ਜੈਸੇ ਮਧੁਪ ਮਖੀਰਾ ॥੨ ॥ ਜਾਤੀ ਓਛਾ ਪਾਤੀ ਓਛਾ ਓਛਾ ਜਨਮੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਸੰਤੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰਰੂਪ ਕਹ ਕਰ ॥ ਅਬ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕਾ ਅਪਪੈ ਉਪਕਾਰ ਦਿਖਾਵਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨੀ ਨਯੂਨਤਾ ਕਹੇ ਤੁਮ ਇਤਿ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਆਪ ਸਰਬ ਕੋ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੂਪ ਸੁਗੰਧੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਚੰਦਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਤੁਲਜ ਹੋ ॥

ਔ ਹਮ ਬ੍ਰਿਛੋ ਮੈ ਮਹਾ ਨਿਕੰਮੇ ਇਰੰਡ ਤੁਲਜ ਹੈਂ॥ ਪਰੰਤੂ ਆਪਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਜੋ ਆਪ ਕੇ ਰੂਪ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇ ਮੇਰਾ ਬਸਨਾ ਹੁਯਾਹੈ ਤਾਂ ਸੰਗ ਸੇ ਹਮ ਭੀ ਨੀਚ ਰੁਖੜੇ, ਸੁਗੰਧੀ ਹੀਨ ਮਹਾ ਅਧਮ ਇਰੰਡ॥ ਭਾਵ ਪਾਂਮਰਪਨੇ ਸੇ ਰਹਤ ਹੋਕਰ ਊਚ ਭਏ ਹੈਂ, ਆਪ ਕੇ ਮਹਾਨ ਭਗਤ ਬਨ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਗੰਧ, ਹਮਾਰੇ ਮੇ ਪੂਰਬ ਇਰੰਡ ਪਨੇ ਕੀ ਜੋ ਗੰਧ ਥੀ ਅਰਥਾਤ ਪਾਮਰ ਪਨੇ ਕਾ ਜੋ ਸੁ ਭਾਵ ਥਾ ਤਾਕੀ ਜਗਾ ਸੁਗੰਧ, ਸ੍ਰੇਸਟ ਗੰਧ ਭਗਤ ਪਨ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਕਾ ਵਸਨਾ ਹੂਯਾ ਹੈ॥ ੧॥ ਸੋ ਤੁਮਾਰੇ ਸੰਗ ਕਾ ਫਲ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤੁਮਾਰੀ ਸੰਗਤਿ ਹੀ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਆਸਰਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਮਾਧਉ ਇਤਿ ਮਾਧਉ, ਹੇ ਲਖਮੀ ਕੇ ਪਤਿ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਆਪ ਕੀ ਸੰਤ ਰੂਪ ਸੇ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸਟ ਸੰਗਤ ਹੈ ਵਹੀ ਹਮ ਕੋ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਸਰਨਿ, ਆਸ ਰਾ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹਮ ਇਰੰਡ ਵਤ ਔਗਨ ਸੁਭ ਗੁਣ ਰੂਪ ਸੁਗੰਧੀ ਗੁਣ ਸੇ ਹੀਨ ਹੈਂ॥ ਔ ਤੁਮ ਚੰਦਨ ਵਤ ਨਿਖਲ ਗੁਣ ਰੂਪ ਸੁਗੰਧੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮ ਉਪਕਾਰੀ ਹੋ॥ ੧॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਚੰਦਨ ਇਰੰਡ ਪਨੇ ਸੇ ਉਤਮਤਾ ਅਧਮਤਾ ਕਹਿ ਕਰ ਅਬ ਰੇਸ਼ਮ ਔ ਰੇਸ਼ਮ ਕੇ ਕੀਟਵਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਉਤਮਤਾ ਔ ਅਪਨੀ ਨਜੂਨਤਾ ਕਹੇ ਤੁਮ ਇਤਿ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਪ ਤੋ ਮਖਤੂਲ, ਕਾਲੇ ਰੇਸ਼ਮ ਔ ਸੁਪੇਦ, ਚਿਟੇ ਰੇਸ਼ਮ ਔ ਸਪੀਅਲ, ਪੀਲਤਣ ਵਾਲੇ ਬਸੰਤੀ ਰੇਸ਼ਮ ਤੁਲਜ ਅਤਿਸੈ ਸੁੰਦਰ ਹੋਂ॥ ਔ ਹਮ ਬਪੁਰੇ, ਬਿਚਾਰੇ ਐਸੇ ਹੈਂ ਜਸ, ਜੈਸੇ ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਭੀ ਗਿਲਾਨੀ ਆਵੇ ਐਸੇ ਰੇਸ਼ਮ ਕੇ ਕੀੜੇ ਤੁਲਜ ਹੈਂ॥ ਪਰੰਤੂ ਆਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹਮ ਭੀ ਇਰੰਡ ਸੇ ਚੰਦਨ ਬਨਨੇ ਵਤ ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪ ਕੜਾਹੀ ਮੇ ਪੜ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਕੇ ਤਾਉ ਸੇ ਰੇਸ਼ਮ ਹੀ ਬਨ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਸਦਾ ਆਪ ਪੈ ਆਪ ਕੇ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਸੋ ਦੇਵੋ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਸਤ ਇਤਿ ਹੇ ਲਖਮੀ ਪਤਿ ਆਪ ਕੇ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸ੍ਰੇਸਟ ਸੰਗਤ ਮੈ ਹਮ ਸਦਾ ਐਸੇ ਮਿਲੇ ਰਹੈਂ ਜੈਸੇ ਮਧੁਪ, ਸਹਿਤ ਕੀ ਰਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮਖੀਰਾ, ਮਖੀਆਂ ਸਹਿਤ ਸਾਥ ਮਿਲੀ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ੨॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਯਦਜਪਿ ਬਾਹਰ ਕੇ ਜਾਤੀ ਆਦਿਕ ਹਮਾਰੇ ਸਭੀ ਨਜੂਨ ਹੈਂ॥ ਤੌ ਭੀ ਆਪ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੇ ਹਮ ਅਪਨੇ ਕੋ ਪਰਮ ਊਚ ਮਾਨੇ ਹੈਂ॥ ਯਹਿ ਸੂਚਨ ਕਰਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ ਜਾਤੀ ਇਤਿ ਚਮਾਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਾਤਿ ਸੇ ਭੀ ਓਛਾ, ਨੀਚ ਹੂ ਔ ਪਾਤੀ, ਪਤ ਸੇ ਵਾ ਪੰਗਤੀ ਸੇ ਭੀ ਨੀਚ ਹੂ॥ ਔ ਨੀਚ ਕੁਲ ਮੇ ਹੀ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਹੈ॥ ਤੌਭੀ ਮੈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਸੇਵਨ ਕੀਨੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਊਚ ਹੋ॥ ਯਹਿ

ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਇਸੀ ਭਾਵ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਨੀਚ ਰੂਖਤੇ ਊਚ ਭਏ ਕਹਿ ਆਏ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਆਸਾ ॥ ਕਹਾ ਭਇਓ ਜਉ ਤਨੁ ਭਇਓ ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ॥ ਪ੍ਰੇਮੁ ਜਾਇ ਤਉ ਡਰਪੈ ਤੇਰੋ ਜਨੁ ॥ ੧ ॥ ਤੁਝਹਿ ਚਰਣ ਅਰਬਿੰਦ ਭਵਨ ਮਨੁ ॥ ਪਾਨ ਕਰਤ ਪਾਇਓ ਪਾਇਓ ਰਾਮਈਆ ਧਨੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੰਪਤਿ ਬਿਪਤਿ ਪਟਲ ਮਾਇਆ ਧਨੁ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਮਗਨ ਹੋਤਨ ਤੇਰੋ ਜਨੁ ॥ ੨ ॥ ਪ੍ਰੇਮਕੀ ਜੇਵਰੀ ਬਾਧਿਓ ਤੇਰੋ ਜਨੁ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਛੂਟਿਬੋ ਕਵਨ ਗੁਨ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੈ ਅਪਨੀ ਉਤਮਤਾ ਕਹਿਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਸੇ ਕੋਪ ਕਰ ਮਾਰ ਪੀਟ ਕੇ ਬਿਸਨੁ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲੇ ਗਏ॥ ਤਿਸ ਸਮੇ ਰਵਿਦਾਸ ਨੇ ਕਹਯਾ ॥ ਕਹਾ ਇਤਿ ਕਹਾ ਭਇਓ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਿਆ ਹੂਆ ਜੋ ਇਨ ਕੀ ਮਾਰ ਸੇ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ, ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ॥ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਜਖਮੋਂ ਵਾਲਾ ਹੋਗਯਾ॥ ਮੈ ਤੇਰਾ ਜਨ ਇਸ ਸੈ ਭੈ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਭੈ ਤੋ ਤਬ ਕਰੋਂ ਜਬ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਸੈ ਆਪ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਵੇ ਸੋ ਗਯਾ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਕੁਛ ਭੈ ਨਹੀ॥੧॥ਕਿੰਤੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇਆਪ ਕਾ ਅਧਿਕ ਸਾਖਜਾਤ ਹੂਆ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤੁਝਹਿ ਇਤਿ ਤੁਝਹਿ, ਆਪ ਕੇ ਚਰਣ ਅਰਬਿੰਦ ਭਵਨ, ਚਰਣ ਕਵਲ ਰੂਪ ਘਰ ਮੇ ਬੈਠਕੇ ਮਨ, ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਰੂਪ ਭਵਰਨੇ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਮਕਰੰਦ॥ ਪਾਨ ਕਰਤ ਪਾਇਓ, ਪੀਵਤੇ ਹੂਏ ਨੇ ਪਾਯਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੀਛੇ ਭਗਤੋਂ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਪਾਇਓ, ਪਾਇਆ ਹੈ ਰਾਮਈਆ ਧਨ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮਹਾ ਦ੍ਰਬਜ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸੰਪਤ ਕੋ ਬਿਪਤ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕੇ ਔ ਮਾਇਕ ਧਨ ਕੋ ਪਟਲ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕੇ ਤਾਮੈ ਮਗਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇਂ ਤੇਰੇ ਦਾਸ॥ ਵਾ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਤਿਸ ਆਨੰਦ ਕੇ ਲਾਭ ਤੇ ਸਦਾ ਡੂਬੇ ਮੈ ਆਨੰਦ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਕਬੀ ਤਿਨ ਮੈ ਮਗਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਤੇਰੇ ਦਾਸ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸੰਪਤ ਇਤਿ ਸੰਪਦਾ ਔ ਬਿਪਤਾ ਰੂਪ ਜੋ ਹਰਖ ਸੋਗਕੇ ਜਨਕ ਦੋ ਪਟਲ, ਪੜਦੇ ਮਾਇਆ ਧਨੁ, ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੇ ਕੀਏ ਤਾ ਮਹਿ, ਤਿਨ ਪਟਲੋਂ ਮੇ ਕਬੀ ਮਗਨ ਹੋਤ ਨ, ਡੂਬਤਾ ਨਹੀ ਤੇਰਾ ਭਗਤ॥ ਭਾਵ ਸੰਪਤ ਬਿਪਤ ਮੇ ਸਮ ਰਹੇ ਹੈ॥ ੨ ॥ ਔ ਸਮ ਰਹਿਨੇ ਮੇ ਆਪ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ ਬੀਜ

ਹੈ॥ ਯਹਿ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਇਤਿ ਆਪ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਜੇਵਰੀ ਮੈ ਬਾਂਧੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਆਪ ਕੇ ਭਗਤ ਜਨ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਨਕਾ ਚਿਤ ਕਹੀ ਨਹੀ ਜਾਵੇ॥ ਨਾ ਊਹਾਂ ਸੇ ਜਾਨੇ ਮੇ ਕੋਈ ਗੁਣ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ ਕਹੇ ਹੈ ਰਵਦਾਸ ਆਪ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੇਵਰੀ ਸੈ ਛੂਟਨਾ ਕਵਨ ਗੁਨ, ਕਿਆ ਲਾਭ ਦਾਤਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ ਦੇਵੈ॥ ਯਾਤੇ ਉਸੀ ਮੇ ਰਹਨਾ ਸਾਰ ਹੈ॥ ੩॥ ੪॥

ਇਸ ਸਬਦਕੀ ਦੂਸਰੀ ਉਥਾਨਕਾ॥ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਊਚਤਾ ਚਿੰਤਨ ਕਾਲ ਮੇ ਸਰੀਰ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟ ਗਈ ਤਬ ਸਰੀਰਕੀ ਛਿਨ ਛਿਨਮੇ ਦਸਾ ਬਦਲਤੀ ਦੇਖਕੇ ਅਰ ਚਿਤਮੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਧਿਕ ਹੋਤੀ ਦੇਖਕੇ ਅਨੰਦਸੇ ਕਹੇ॥ ਕਹਾ ਇਤਿ, ਕਹਾ ਭਇਓ, ਕਿਆ ਹੂਆ ਜੋ ਫੂਟੇ ਘਟਕੇ ਪਾਨੀ ਵਤ ਤਨ ਭਇਓ ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ, ਸਰੀਰਕੀ ਅਵਸਥਾ ਖਜਣ ਖਜਣਮੇ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਤੇਰਾ ਜਨ ਇਸ ਬਾਤਸੇ ਨਹੀ ਡਰੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਚਿਤਸੈ ਆਪਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਵੇ ਤਬ ਡਰਪੈ, ਡਰੇਹੈਂ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਜਨ॥ ਸੋ ਜਾਵੇ ਨਹੀ॥ ਉਲਟਾ ਸਰੀਰਕੀ ਵੈਸੀ ਦਸਾ ਦੇਖ ਅਧਿਕ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੈਂ ਆ ਪਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਤੁਝਹਿ ਇਤਿ, ਈਹਾਂ ਸੇ ਲੇ ਔਰ ਅਰਥ ਪੂਰਬ ਵਤ ਜਾਣ ਲੇਨਾ॥

ਆਸਾ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਜਨ ਗਏ ਨਿਸਤਰ ਤਰੇ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਹਰਿਕੇ ਨਾਮ ਕਬੀਰ ਉਜਾਗਰ॥ ਜਨਮ ਜਨਮਕੇ ਕਾਟੇ ਕਾਗਰ॥ ੧॥ ਨਿਮਤ ਨਾਮ ਦੇਉ ਦੂਧੁ ਪੀਆਇਆ॥ ਤਉ ਜਗ ਜਨਮ ਸੰਕ ਟ ਨਹੀ ਆਇਆ॥ ੨॥ ਜਨ ਰਵਿਦਾਸ ਰਾਮ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ॥ ਇਉ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਰਕ ਨਹੀ ਜਾਤਾ॥ ੩॥ ੫॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਕੇ ਅੰਤਮੈ ਕਹਜਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਰਹਿਨਾਹੀ ਸਾਰ ਹੈ॥ ਅਬ ਇਸਮੇ ਤਾਹੀਮੇ ਰਹਿਣੇਸੇ ਸਿਸਾਰਮੇ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਔ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਹਰਿ ਪਦ ਆਠ ਬਾਰ ਈਹਾਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਾਮ ਜਪੋ ਇਸ ਉਪਦੇਸ ਹੇਤ ਔ ਆਠੋਂਕੇ ਅਰਥਭੀ ਜੁਦੇ ਲਿਖੇਹੈਂ ਸੋ ਦਿਖਾਵੇਂਹੈ॥ ਹਰਿ, ਦੁਖ ਹਾਰਕ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਹਰਿ, ਦੁਖੋਂਕੇ ਮੂਲ ਪਾਪੋਂਕੇ ਦੂਰ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਹਰਿ, ਪਾਪੋਂ

ਕੇ ਮੂਲ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖਕੇ ਬਿਨਾਸ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਹਰਿ, ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖਕੇ ਮੂਲ ਵਾਸਨਾ ਕੇ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਹਰਿ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਰਵਣਮੇ ਅਸ੍ਰਧਾ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਹਰਿ, ਅਪਨੇ ਮਨਨਮੇ ਸੰਦੇਹ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸਵਰਕੋ ਹਰੇ, ਨਿਦਿਧ੍ਯਾਸਨਮੇ ਬਿਪਰਯੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ॥ ਹਰਿ, ਤਤ ਗਜਾਨਸੇ ਅਗਜਾਨਕੋ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਸਿਮਰਤ, ਯਾਦ ਕਰਤੇ ਭਗਤ ਜਨ ਗਏ ਨਿਸਤਰ, ਦੁਸਤਰ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰਸੇ ਤਰੇ, ਪਾਰਹੋ ॥ ਭਾਵ ਮਹਾ ਕਠਨ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰਸੇ ਤਰ ਗਏਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਜਿਨਕਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਪਕੇ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਸੇ ਤਰਣਾ ਹੂਆਹੈ ॥ ਤਿਨਮੇ ਦੋ ਕੇ ਨਾਮ ਲੇਵੇ ਹਰਿਕੇ ਇਤਿ ਹਰੀਕੇ ਨਾਮਕੋ ਜਪਕੇ ਕਬੀਰਨੇ ਉਜਾਗਰ, ਪ੍ਰਗਟਹੀ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮਕੇ, ਅਨੇਕ ਜਨਮੋਂਕੇ ਕਾਟੇਹੈਂ ਕਾਗਰ, ਕਲੰਕ ਰੂਪ ਬੰਧਨ ॥ ਕਾਗਰ ਕਾਲਿਗਾਸੇ ਵਾ ਕਾਰਾਗਾਰ ਸੇ ਬਨਾਹੈ ॥ ਕਾਰਾਗਾਰ ਕੈਦ ਖਾਨੇਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹੂਏ ਨਾਮ ਦੇਵਨੈ ਪ੍ਰਤਮਾ ਪੂਜਨਕੇ ਨਿਮਿਤ, ਬਹਾਨੇ ਸੈ ਹਰੀਕੋ ਜਬ ਦੂਧ ਪਿਆਇਆ ॥ ਤਉ, ਤਬ ਵਹੁ ਜਗਤਮੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਸੰਕਟ, ਖੇਦਮੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ॥ ੨ ॥ ਉਨਕੇ ਸਮਾਨ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਕਹੇ ਮੈ ਭੀ ਰਾਮ ਨਾਮਕੇ ਰੰਗ, ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਰਤਾ ਹੂੰ ॥ ਇਉ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਾਵ ਰਾਮਕੇ ਰੰਗਮੇ ਰਤਾ ਜਾਣੇਸੇ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਨਰਕ ਨਹੀ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਗੁਰੂਕੇ ਉਪਦੇਸੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਕੋ ਜਪਤਾ ਹੂਆ ਪੀਛੇ ਕੋਈ ਸੰਸਾਰਕੇ ਬੰਧਨਮੇ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈਭੀ ਮੁਕ੍ਤ ਹੋਵੋਂਗਾ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥

ਮਾਟੀਕੋ ਪੁਤਰਾ ਕੈਸੇ ਨਚਤੁ ਹੈ ॥ ਦੇਖੈ ਦੇਖੈ ਸੁਨੈ ਬੋਲੈ ਦਉਰਿਓ ਫਿਰਤੁ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬ ਕਛੁ ਪਾਵੈ ਤਬ ਗਰਬੁ ਕਰਤੁ ਹੈ ॥ ਮਾਇਆ ਗਈ ਤਬ ਰੋਵਨੁ ਲਗਤੁ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਰਸ ਕਸਹਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਬਿਨਸਿ ਗਇਆ ਜਾਇ ਕਹੂ ਸਮਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਜੀ ਜਗੁ ਭਾਈ ॥ ਬਾਜੀਗਰ ਸਉ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨਿਆਈ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਰਾਮਰੰਗ ਮੇ ਰਤਾ ਜਾਨੇ ਸੇ ਅਪਨਾ ਨਰਕਮੇ ਨਾ ਜਾਨਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਅਬ ਨਰਕ ਜਾਨੇਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ਮਾਟੀ ਇਤਿ, ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਵਾਲੇ

ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਮਾਟੀਕਾ, ਅਧਿਕ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਵਾਲੇ ਪਾਂਚ ਤਤੋਂ ਕਾ ਪੁਤਰਾ, ਸਰੀਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋਕਰ ਕੈਸੇ ਨਚਤੁਹੈ, ਕਿਸ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੂਪਾਦਿਕ ਵਿਖਯੋਂਮੇ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇਹੈ ਕੁਛ ਕਹਿਨੇਮੇ ਨਹੀ ਆਵੇ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇ ਦੇਖੈ ਇਤਿ, ਪਹਿਲਾ ਦੇਖੈ ਪਦ ਨਿਖਲ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਪ੍ਰਤੱਛ ਪਰ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਪ੍ਰਤੱਛ ਨੇਤ੍ਰੋਂਸੇ ਰੂਪਕੋ ਦੇਖੈਹੈ॥ ਐ ਸੁਨੈ, ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਾਨੋਂਸੇ ਸਬਦ ਸੁਨੇਹੈ॥ ਏਵੰ ਪ੍ਰਤਖਜ ਨਾਕਸੈ ਸੁਗੰਧਿ ਲੇਵੈਹੈ॥ ਤੁਚਾ ਸੈ ਸਪਰਸ਼ ਕਰੇਹੈ॥ ਰਸਨਾਸੇ ਰਸ ਲੇਵੈਹੈ॥ ਐਸੇ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਸੇ ਨਾਚ ਕਰੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਇਨਸੇ ਕਰੇਹੈ ਤੈਸੇਹੀ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਸੇ ਕਰੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੈ ਬੋਲੈ ਇਤਿ, ਦੂਸਰੇਪੈ ਦੇਖੀ ਸੁਣੀ ਵਸਤੁਕੋ ਮੁਖਸੇ ਬੋਲੇਹੈ ਯਹ ਬਾਕ ਇੰਦ੍ਰਯਸੇ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇਹੈ॥ ਕਹੀ ਸੁਣੀ ਵਸਤੁਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਦਉੜਿਯੋ ਫਿਰੇਹੈ॥ ਯਹ ਚਰਨੋਂਸੇ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇਹੈ॥ ਏਵੰ ਔਰ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਸੈ ਪਕੜਨਾਦਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇਹੈ॥੧॥ ਐਸੀ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰਤਾ ਮਹਾ ਯਤਨ ਸੇ ਜਬ ਕੁਛ ਪਾਵੇ ਹੈ ਤਬ ਮੇਰੇ ਸਰੀਖਾ ਕੌਨ ਮੇਰੀ ਬੁਧੀ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਸਰੀਖੀ ਮੇਰਾ ਬਲ ਇੰਦ੍ਰ ਸਰੀਖਾ ਐਸੇ ਬਡਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਮੰਦ ਅ ੍ਰਿਕੀ ਦਸਾਸੇ ਉਸੀ ਪੁਰਖਕੀ ਮਾਇਆ ਗਈ, ਨਾਸ ਹੋਜਾਵੇ ਤਬ ਵਹੀ ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਮੇਰੇ ਜੈਸਾ ਕੋਈ ਕਰਮ ਹੀਣ ਨਹੀ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰਤਾ ਹੂਆ ਰੋਣੇ ਲਗੇਹੈ॥੧॥ ਪੀਛੇ ਹਟਕਰ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਓਰ ਨਹੀ ਦੇਖੈ॥ ਜੋ ਜਿਸ ਹੇਤ ਮੈ ਰੋਤਾਹੋਂ ਯਹਿ ਸਰੀਰ ਭੀ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਨਹੀ ਰਹਿਣੇ ਵਾਲਾ॥ ਕਿੰਤੂ ਇਸ ਬਿਚਾਰਕੋ ਭੂਲਕੇ ਸਦਾ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ, ਮਨ ਬਾਣੀ ਸਰੀਰਸੈ ਬਿਖਜੋਂਕੇ ਰਸੋਂਕੀ ਕਸਹਿ, ਖੈਂਚਮੇ ਲੁਭਾਨਾ, ਲੋਭੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਜਬ ਐਸੇ ਲੋਭੀ ਕਾ ਸਰੀਰ ਬਿਨਸ ਗਇਆ॥ ਤਬ ਜਹਾਂ ਕਹੀ ਉਸਕੇ ਮੰਦ ਅਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰੋਂਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਈਸ ਪ੍ਰੇਰੇਹੈ॥ ਤਹਾਂ ਬੁਰੀ ਭਲੀ ਜੋਨੀ ਮੇ ਜਾਇ ਸਮਾਵੇ ਹੈ॥ ਥਿਰ ਕਹੀਂ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਯਹਿ ਜਗਤ ਬਾਜੀਹੈ॥ ੨॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਰਵਦਾਸ ਕਹੇਂ ਸੁਨੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਈਸ ਬਾਜੀਗਰ ਕਾ ਬਨਾਯਾ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਫਸਨੇ ਹੇਤ ਯਹਿ ਜਗਤ ਬਾਜੀ ਹੈ॥ ਮੇਰੀ ਤੋ ਇਸ ਬਾਜੀਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡ ਤਾਕੇ ਕਰਤਾ ਸੋ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬਨੀ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਆਨ ਜਨ ਬਾਜੀਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਨਮੇ ਮਰੇਹੈਂ॥ ਮ ਬਾਜੀਗਰ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਆਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਕ੍ਰੀ ਪਾਵੋਂਗਾ ॥੩॥੬॥

ਆਸਾ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਧੰਨੇ ਜੀ ਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ॥ ਭ੍ਰਮਤ ਫਿਰਤ ਬਹੁ

ਜਨਮ ਬਿਲਾਨੇ ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਨਹੀ ਧੀਰੇ ॥ ਲਾਲਚ ਬਿਖੁ ਕਾ
ਮ ਲੁਬਧ ਰਾਤਾ ਮਨਿ ਬਿਸਰੇ ਪ੍ਰਭ ਹੀਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ
॥ ਬਿਖੁ ਫਲ ਮੀਠ ਲਗੇ ਮਨ ਬਉਰੇ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਨ ਜਾਨਿਆ
॥ ਗੁਨ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਅਨ ਭਾਂਤੀ ਜਨਮ ਮਰਨ ਫਿਰ ਤਾਨਿਆ
॥ ੧ ॥ ਜੁਗਤਿ ਜਾਨਿ ਨਹੀ ਰਿਦੈ ਨਿਵਾਸੀ ਜਲਤ ਜਾਲ ਜਮ
ਫੰਧ ਪਰੇ ॥ ਬਿਖੁ ਫਲ ਸੰਚਿ ਭਰੇ ਮਨ ਐਸੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ
ਪ੍ਰਭ ਮਨ ਬਿਸਰੇ ॥ ੨ ॥ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਗੁਰਹਿ ਧਨੁ ਦੀਆ
ਧਿਆਨੁ ਮਾਨੁ ਮਨ ਏਕ ਮਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਮਾਨੀ ਸੁਖੁ
ਜਾਨਿਆ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਨੇ ਮੁਕਤਿ ਭਏ ॥ ੩ ॥ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ
ਸਮਾਨੀ ਜਾਕੈ ਅਛਲੀ ਪ੍ਰਭ ਪਹਿਚਾਨਿਆ ॥ ਧੰਨੈ ਧਨੁ ਪਾਇ-
ਆ ਧਰਣੀ ਧਰੁ ਮਿਲਿ ਜਨ ਸੰਤ ਸਮਾਨਿਆ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਆਸਾ ਧੰਨਾਜੀ ॥ ਪੂਰਬ ਰਵਦਾਸਕੇ ਸਬਦਮੈ ਕਹੀ ਬਾਜੀਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀਕਾ ਬਿ-ਸੇਖ ਕਰ ਧੰਨਾ ਬਰਨਨ ਕਰੇਹੈ ਭ੍ਰਮਤ ਇਤਿ, ਬਾਜੀਮੈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਭ੍ਰਮਤ ਫਿਰਤ, ਸੰਸਾਰ ਚਕ੍ਰ ਮੈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਿਚਰਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਨਮ ਬਿਲਾਨੇ, ਬਿਤੀਤ ਹੂਏਹੈਂ ॥ ਕਬੀ ਇਨਕਾ ਤਨੁ ਸਰੀਰਔ ਮਨੁ, ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਧਨ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਨਹੀਂ ਧੀਰੇ, ਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਭਾਵ ਵਿਖਯੋਂਕੀ ਓਰਸੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਸੰਤੋਖਕੋ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਲਾਲਚਸੇ ਬਿਖ ਰੂਪ ਬਿਖਯੋਂਕੀ ਕਾਮ, ਇਛਾਮੇ ਯੇ ਲੁਬਧ, ਲੋਭੀ ਜੀਵ ਰਾਤਾ, ਰੰਗੇ ਗਏਹੈ ॥ ਜਿਸਪੈ ਹੀਰੇ ਵਤ ਅਮੋਲਕ ਪ੍ਰਭੂ ਇਨਕੇ ਮਨਤੇ ਬਿਸਰ ਗਯਾਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬਿਸਰਨੇ ਸੇਹੀ ਬਿਖਯੀ ਜੀਵੋਂਕੇ ਜਨਮਾਦਿ ਦੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਿਖੁ ਇਤਿ, ਬਿਖੁ ਫਲ, ਬਿਖ ਵਾਲੇ ਫਲੋਂਕੇ ਤੁਲਜ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਿਖਯ ਰੂਪ ਬਿਖ ਫਲ, ਮੀਠ ਲਗੇ, ਪਿਆਰੇ ਲਗੇ ਹੈ ਮਨ ਬਾਵਲੇ ਕੋ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਿਖੇ ਰਸੋਂ ਕੋ ਮੀਠਾ ਲਗਨੇ ਸੇਂ ਮਨ ਬਾਵਲੇ ਨੈ ਚਾਰ, ਸੁੰਦਰ ਬਿਚਾਰ, ਆਤਮ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਕਿੰਤੁ ਗੁਨਤੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ, ਬਿ-ਖਯੋਂਮੇ ਸੁੰਦਰ ਭਾਵਨਾ ਕਰਨੇਸੇ ਮਨਕੀ ਬਿਖਿਯੋਂਮੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬ੍ਰਿਧ ਹੂਈ ਅਨਭਾਤੀ,

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੇ ਔਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ॥ ਜਿਸ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੀਵਕੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਫਿਰ, ਮਰਨੇ ਸੇ ਪੀਛੇਭੀ ਤਾਨਿਆ, ਫੈਲਿਆ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਆਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰਸੇਂ ਛੂਟਨੇ ਕੀ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਜੁਗਤ ਜਾਨਿ, ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਪਹਿਚਾਨਕੇ ਨਹੀ ਰਿਦੈ ਨਿਵਾਸੀ, ਚਿਤਮੈ ਥਿਰ ਕਰੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੀਵ ਵਿਖਿਯੋਂਕੀ ਤ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਰੂਪ ਜਾਲ, ਜ੍ਵਾਲਾ ਮੇਂ ਜਲਤ, ਜਲਤੇ ਹੂਏ ਪੀਛੇਸੇ ਦੇਹ ਤਯਾਗਕੇ ਜਮੋਂਕੀ ਫਾਹੀਮੇ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸ ਫਾਹੀ ਮੈ ਫਸਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਬਿਖ ਫਲ ਸੰਚਨ ਕਰ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਭਰੇਹੈ ਅਪਨੇ ਮਨਮੈਂ ਐਸੇ, ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਜੋ ਵਸਤੁ ਜਮਾ ਕਰਨੀਥੀ ਸੋ ਪਰਮ ਪੁਰਖ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਸੇ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮਨਸੇ ਬਿਸਰ ਰਹਿਆਹੈ ॥ ਯਾਂਹੀਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਨਮੇ ਮਰੇਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਸੋ ਯਹ ਪੀਛੇ ਭਾਗਹੀਨੋ ਕੀ ਦਸਾਕਹੀ ॥ ਅਬ ਉਤਮ ਭਾਗਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਗਿਆਨ ਇਤਿ, ਗਿਆਨਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੇਤ ਜਿਨਕੋ ਗੁਰੋਂਨੇ ਨਾਮਕਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਧਨ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਤਿਸ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਧਿਆਨਕੇ ਮਾਨੁ, ਆਦਰਸੇ ਮਨਮੇ ਏਕ ਮਏ, ਧਯੇਯਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਏ ॥ ਔ ਧਯੇਯ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੋਕਰ ਜਬ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਉਨਕੇ ਚਿਤਮੇ ਮਾਨੀ, ਰੁਚੀ ਤਬਤਿਸ ਭਗਤੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਗਯਾਨਲੇਅਪਨੇ ਕੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਜਾਨਿਆ ॥ ਔ ਜਾਨ ਕੇ ਇਸ ਲੋਕ ਕੇ ਸੁਖੋਂ ਸੇ ਤ੍ਰਿਪਤਿ, ਰਜ ਗਏ ਔ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੇ ਸੁਖੋਂਸੇ ਭੀ ਅਘਾਨੇ, ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਗਏ॥ਔ ਦੇਹ ਕਾਲਮੈ ਐਸੇ ਹੋਕਰ ਬਿਦੇਹ ਕਾਲਮੈ ਬੰਧਨੋ ਸੇ ਛੂਟਗਏ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਨਹੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਹੇ ਜੋਤਿ ਇਤਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ, ਜੋ ਜੋਤਿ ਸਰਬਮੇ ਬਿਆਪ ਰਹੀਹੈ ਵੁਹ ਸਮਾਨੀ ਜਾਵੈ, ਜਿਸ ਮਹਾਤਮਾਕੇ ਰਿਦੇਮੈ ਸਾਖਯਾਤ ਹੋਕਰ ਥਿਰ ਹੂਈਹੈ ॥ ਤਿਸੀਨੇ ਉਸਕਾ ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ ਪਛਾਨਨੇ ਸੇ ਅਛਲੀ ਪ੍ਰਭ, ਛਲ ਰੂਪ ਮਾਯਾਸੇ ਹੀਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਹਿਚਾਨਿਆ, ਜਾਨਿਆਹੈ ॥ ਔ ਐਸੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਤੋਸੇ ਮਿਲ ਕਰ ਹੀ ਮੇਰੇਕੋ ਤਿਸਕਾ ਲਾਭ ਭਯਾਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਧੰਨੈ ਇਤਿ, ਧੰਨੈ ਧਨੁ ਪਾਇਆ, ਧੰਨਾ ਕਹੈ ਮੈਨੇ ਧਨਪਾਇਆ ਧਰਣੀਧਰ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮਿਲਕੇ ਸੰਤ ਜਨੋਸੇ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਮਾਨਿਆ, ਸਰਬਮੇ ਪੂਰਣ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਭੀ ਵੈਸਾ ਭਯਾਹੋਂ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਸੰਗਿ ਨਾਮ ਦੇਉ ਮਨੁ ਲੀਣਾ ॥ ਆਢ ਦਾਮ ਕੋ ਛੀਪਰੋ ਹੋਇਓ ਲਾਖੀਣਾ ॥ ੧

॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬੁਨਨਾ ਤਨਨਾ ਤਿਆਗਿ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਚਰਨ ਕਬੀਰਾ ॥ ਨੀਚ ਕੁਲਾ ਜੋਲਾਹਰਾ ਭਇਓ ਗੁਨੀਯ ਗਹੀਰਾ ॥੧॥ ਰਵਿਦਾਸੁ ਢੁਵੰਤਾ ਢੋਰ ਨੀਤਿ ਤਿਨਿ ਤਿਆਗੀ ਮਾਇਆ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਆ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ ॥੨॥ ਸੈਨੁ ਨਾਈ ਬੁਤ ਕਾਰੀਆ ਓਹੁ ਘਰਿ ਘਰਿ ਸੁਨਿਆ ॥ ਹਿਰਦੇ ਵਸਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਭਗਤਾ ਮਹਿ ਗਨਿਆ ॥੩॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਕੈ ਜਾਟਰੋ ਉਠਿ ਭਗਤੀ ਲਾਗਾ ॥ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਤਖ ਗੁਸਾਈਆ ਧੰਨਾ ਵਡਭਾਗਾ॥ ੪ ॥੨॥

ਧਰਨੀ ਧਰ ਧਨ ਭੀ ਇਨ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਓਰ ਦੇਖਕੇ ਭਗਤੀ ਕਰ ਧੰਨੇ ਨੇ ਪਾਯਾ ਯਹ ਕਹੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਇਤਿ, ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹੁਏ ਨਾਮ ਦੇਵਕਾ ਮਨ ਗੋਬਿੰਦ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸਾਥਹੀ ਲੀਣਾ, ਲੈ ਹੂਆ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਆਧ ਦਾਮਕੋ, ਦੋ ਕੌਡੀ ਕਾ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਪ੍ਰਤਿਸ੍ਰਾ ਵਾਲਾ ਛੀਪਰੋ, ਛੀਪਾ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਹੋਇਓ ਲਾਖੀਣਾ, ਭਯਾ ਲਾਖ ਦਾਮਕਾ॥ ਭਾਵ ਬਡੀ ਪ੍ਰਤਿਸਠਾ ਵਾਲਾ ਹੋਗਯਾ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਬੁਨਨਾ ਤਨਨਾ ਤਿਆਗਕੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਚਰਣੋਂਮੇ ਕਬੀਰਾ, ਕਬੀਰ ॥ ਮਹਾ ਨੀਚ ਕੁਲ ਵਾਲਾ ਜੋਲਾਹਰਾ, ਜੁਲਾਹਾ ਹੂਆ ਗੁਨੀ ਗਹੀਰਾ, ਅਪਨੇਮੇ ਮਹਾ-ਤਮਾ ਕੇ ਗੁਣੋਂਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਏਵੰ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾ ਅਧਮ ਚੁਮਾਰ ਜਾਤੀ ਵਾਲਾ ਢੁਵੰਤਾ, ਬਾਹਰਲੇ ਜਾਤਾਥਾ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਘਰੋਂ ਸੇ ਢੋਰ, ਮਰੇ ਪਸੂਓਂ ਕੋ॥ ਨੀਤਿ, ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ॥ ਜਬ ਤਿਸਨੇ ਤਿਆਗੀ ਮਾਇਆ, ਧਨਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ॥ ਔ ਪ੍ਰਗਟੁ ਹੋਆ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੂਆ ਤਿਸਕੋ ਸੰਤਾਂਕਾ ਸੰਗ ਤਬ ਤਿਸਨੇਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਸਾਖਯਾਤ ਦਰਸਨ ਪਾਯਾ ॥ ੨ ॥ ਏਵੰ ਸੈਣ ਨਾਈ ਜੋ ਦੂਸਰੇਕੀ ਆਗਯਾਸੈ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਮੇ ਜਾਕਰ ਕਾਮ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਬੁਤ, ਬੁੱਤੀ ਤਿਸਕੇ ਕਾਰੀਆ, ਕਰਨੇ ਵਾਲਾਥਾ ਓਹੁ ਸੋ ਈਸ੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇਂ ਨਿਖਲ ਦੇਸੋਂਮੇ ਸਭਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿਖੇ ਸੁਣਿਆ॥ ਕਬ ਸੁਣਿਆ ਤਹਾਂ ਕਹੇ ਹਿਰਦੇ ਇਤਿ, ਜਬ ਉਸਕੇ ਚਿਤਮੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਕਾ ਵਾਸ ਹੂਆ ॥ ਔ ਵਾਸ ਹੋਣੇਸੇ ਭਗਤੋਂਮੈ ਗਿਣਿਆ ਗਯਾ ॥ ਤਬ ਸੁਣਿਆ ॥ ੩ ॥ ਜਬ ਐਸੇ ਮਹਾ ਹੀਨ ਜਾਤੀਵਾਲੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੂਏ ਸੁਣੇ ਤਬ ਧੰਨਾਭੀ ਸੁਧ ਹੋਣੇ ਹੇਤ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਲਗਾ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਇਹ ਇਤਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਗਤੀਸੇ ਕਲਯਾਣ ਹੋਤੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ

ਜਾਵਰੋ, ਜਟ ਧੰਨਾਭੀ ਉਠ, ਉਦਮ ਕਰਕੇ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਲਗਾ ॥ ਜਿਸ ਭਗਤੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮਿਲੇਹੈ ਪਾਖਾਨਸੇ ਨਿਕਸਕੇ ਧੰਨੇਕੋ ਪ੍ਰਤਖ੍ਯ ਹੀ ਗੁਸਾਈਆ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨਜੀ ਕਹੈ ਧੰਨਾ ਵਡਭਾਗਾ ਭਯਾ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਰੇ ਚਿਤ ਚੇਤਸਿ ਕੀ ਨ ਦਯਾਲ ਦਮੋਦਰ ਬਿਬਹਿ ਨ ਜਾਨਸਿ ਕੋਈ ॥ ਜੇ ਧਾਵਹਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਖੰਡ ਕਉ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਨਨੀ ਕੇਰੇ ਉਦਰ ਉਦਕ ਮਹਿ ਪਿੰਡੁ ਕੀਆ ਦਸ ਦੁਆਰਾ ॥ ਦੇਇ ਅਹਾਰੁ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਰਾਖੈ ਐਸਾ ਖਸਮੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਕੁੰਮੀ ਜਲ ਮਹਿ ਤਨ ਤਿਸੁ ਬਾਹਰਿ ਪੰਖ ਖੀਰੁ ਤਿਨ ਨਾਹੀ ॥ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦ ਮਨੋਹਰ ਸਮਝਿ ਦੇਖ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ੨ ॥ ਪਾਖਣਿ ਕੀਟ ਗੁਪਤੁ ਹੋਇ ਰਹਤਾ ਤਾਚੋ ਮਾਰਗੁ ਨਾਹੀ ॥ ਕਹੈ ਧੰਨਾ ਪੂਰਨ ਤਾਹੂ ਕੋ ਮਤਰੇ ਜੀਅ ਡਰਾਹੀ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥ ਆਪ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪਾਇ ਕੇ ਇਤਰੋਂ ਕੋ ਤਿਸ ਉਪਕਾਰੀ ਕੇ ਦਿਖਾਵਨ ਹੇਤ ਸਮਝਾਵੇ ਰੇ ਇਤਿ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਚੇਤਸਿ ਕੀਨ, ਕਿੰਤਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਪਰਮ ਦਯਾਲੂ ਦਾਮੋਦਰ, ਈਸ੍ਵਰ ਕੋ ਜਿਸ ਬਿਨਾ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਦੇਨਾ ਬਿਬਹਿ, ਦੂਸਰਾ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਕੋਈ ਭੀ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਜੇ ਕਰ ਤਿਸ ਬਿਨਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੇ ਭਾਰਤਾਦਿ ਖੰਡੋ ਮੇ ਧਾਵੇਗਾ ॥ ਤੌ ਭੀ ਤੇਰੇ ਕੀਏ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਹੋਵੇਗਾ ਵਹੀ ਜੋ ਵਹੁ ਕਰੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੂੰ ਤਿਸਉਪਕਾਰੀ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰ ਯਹ ਕਹੇ ਜਨਨੀ ਇਤਿ ਜਨਨੀ ਕੇਰੇ, ਮਾਤਾ ਕੇ ਉਦਕ ਉਦਕ ਮਹਿ, ਪੇਟ ਕੇ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਰੂਪ ਪਾਨੀ ਮੇ ਸੇ ਜਿਸ ਨੇ ਪਿੰਡ, ਸਰੀਰ ਕੀਆ ਹੈ ਦਸ ਦੁਵਾਰਿਓਂ ਵਾਲਾ ॥ ਵਾ ਉਦਕਾ ਕੇ ਥਾਨ ਉਦਕ ਪਾਠ ਹੈ ਯਾਤੇ ਮਾਤਾ ਕੇ ਉਦਰ ਉਦਕ ਮਹਿ, ਗਰਭ ਕੇ ਅੰਤਰ ਜੇਵਰ ਮਹਿ ਜਿਸਨੇ ਸਰੀਰ ਕੀਆ ਦਸ ਦੁਆਰਿਓਂ ਵਾਲਾ ॥ ਔ ਐਸਾ ਸਰੀਰ ਰਚਕੇ ਨਾਭੀ ਸਾਥ ਲਗੀ ਨਾਲ ਦੁਆਰਾ ॥ ਬਚੇ ਕੋ ਅਹਾਰ ਦੇਕਰ ਅਗਨੀ ਮਹਿ ਰਛਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਸਮਰਥ ਹਮਾਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੈ ॥੧॥ ਨਾਭੀ ਸਾਥ ਲਗੀ ਨਾੜੀ ਕੇ ਮਾਰਗ ਸੇ ਬਾਲਕ ਕੋ ਅਹਾਰ ਕੈਸੇ ਪਹੁਚਤਾ ਹੋਗਾ ਯਾ ਅਸਿਕਾ ਕਾ ਕੈਮੁਤਕ ਨਜਾਯ ਸੇ ਬਾਰਨ ਕਰੇ ਕੁੰਮੀ ਇਤਿ ਕੁੰਮੀ ਜਲ ਮਹਿ,

ਕਛੂ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਲ ਮਹਿ ਰਹਤੀ ਹੈ॥ ਔ ਤਨ, ਬਚਾ ਤਿਸਕਾ ਬਾਹਰ ਕਿਨਾਰੇ ਪੈ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਬਚੇ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈ ਪੰਖ ਨਹੀ ਜੋ ਕਹੀ ਉਡ ਕੇ ਚੁਗ ਆਵੇ॥ ਕੂੰਮੀ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੈ ਖੀਰ, ਦੂਧ ਨਹੀ ਜੋ ਤਿਸ ਬੈਠੇ ਕੋਹੀ ਚੁੰਘਾਇ ਦੇਵੇ॥ ਤੌ ਭੀ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦ ਤਾਂਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਨਕੀ ਪਾਲਨਾ ਹੋਨੀ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀ ਮੈ ਨਹੀ ਆਵੇ॥ ਤਿਨਕੀ ਭੀ ਮਨੋਹਰ, ਮਨ ਕੋ ਹਰਨੇ ਵਾਲਾ ਈਸ਼ਵਰ ਅਵਸਜ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਹਿ ਅਪਨੇ ਮਨਮੈ ਸਮਝਿ, ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਦੇਖੋ ਹੇ ਜੀਵੋ॥ ੨॥ ਕਿੰਚ ਕੂਰਮ ਕੇ ਬਚੇ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਤੋ ਤਿਸਕੇਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੇ ਭੀ ਬਨ ਪੜੇ ਹੈ॥ ਪਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਐਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਭੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਹੋਨੀ ਸਰਬਥਾ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀ ਮੈ ਨਹੀ ਆਵੇ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪਾਖਾਣਿ ਇਤਿ ਪਾਖਾਣਿ ਕੀਟ, ਪਥਰ ਕਾ ਕੀੜਾ ਸਭ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਸੇ ਗੁਪਤੁ, ਛਿਪ ਕੇ ਪਾਖਾਣ ਮੇ ਹੀ ਰਹੇ ਹੈ ਔ ਬਾਹਰ ਨਿਕਸ ਕੇ ਖਾਣੇ ਹੇਤ ਤਾਂਚੋ, ਤਿਸ ਕਾ ਮਾਰਗ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਨਿਕਸ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰ ਆਵੇ॥ ਤੌ ਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਪੂਰਨ, ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰੇ ਹੈ ਤਾਹੂ ਕੋ, ਤਿਸ ਜੀਵ ਕੋ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਜੀਅ, ਹੇ ਚਿਤ ਤੂੰ ਅਪਨੀ ਪਾਲਨਾ ਸੇ ਮਤ ਡਰ॥ ਕਿੰਤੂ ਡਰ ਕੋ ਡਾਰ ਕੇ ਭਕਤੀ ਕਰਪਾਲਨਾ ਆਪਹੀਕਰੇਗਾ॥੩॥੩॥

ਆਸਾ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀਉਕੀ ਬਾਣੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿਨ ਸੇਈ ਸਚਿਆ॥ ਜਿਨ ਮਨਿ ਹੋਰੁ ਮੁਖਿ ਹੋਰੁਸਿ ਕਾਂਢੇ ਕਚਿਆ॥ ੧॥ ਰਤੇ ਇਸਕ ਖੁਦਾਇ ਰੰਗਿ ਦੀਦਾਰਕੇ॥ ਵਿਸਰਿਆ ਜਿਨ ਨਾਮੁ ਤੇ ਭੁਇ ਭਾਰਥੀਏ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਆਪਿ ਲੀਏ ਲੜਿ ਲਾਇ ਦਰਿ ਦਰਵੇਸਸੇ॥ ਤਿਨ ਧੰਨੁ ਜਣੇਂਦੀ ਮਾਉ ਆਏ ਸਫਲੁਸੇ॥ ੨॥ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ਅਪਾਰ ਅਗੰਮ ਬੇਅੰਤੁ ਤੂ॥ ਜਿਨਾ ਪਛਾਤਾ ਸਚ ਚੁੰਮਾ ਪੈਰਮੂੰ॥ ੩॥ ਤੇਰੀ ਪਨਹਿ ਖੁਦਾਇਤੂੰ ਬਖਸਿੰਦਗੀ॥ ਸੇਖ ਫਰੀਦੈਖੈਰੁ ਦੀਜੈਬੰਦਗੀ॥੪॥ ੧॥

ਆਸਾ ਫਰੀਦਜੀ॥ ਪਰਮੇਸ਼੍ਰਰਮੈ ਮਨਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿਕੀ ਬਡਿਆਈ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬਾਣੀਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀਕੋ ਨਿੰਦਨ ਕਰੇਹੈ॥ ਦਿਲਹੁ ਇਤਿ ਦਿਲਹੁਮੁਹਬਤਿ ਜਿਨ,

ਭਿਤਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿਹੈ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਸੇਈ, ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਸਚੇਹੈਂ ॥ ਔ ਜਿਨ ਮਨਿ ਹੋਰੁ, ਜਿਨੋਕੇ ਮਨਮੇ ਕਪਟਹੈ ਮੁਖਿ ਹੋਰੁ, ਮੁਖਸੈ ਹਮਾਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿਹੈ ਐਸੇ ਕਹੇਹੈਂ ਸਿ, ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਕਾਂਵੇ, ਨਿਕਾਸੀਦੇਹੈਂ ਵਾ ਕਹੀਦੇਹੈਂ ਕਾਚਿਆ, ਕਚੇ ॥ ਭਾਵ ਅਪ੍ਰਮਾਣਕ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਮਹਾਤਮਾ ਰਤੇਹੈਂ ਇਸ਼ਕ, ਪ੍ਰੇਮ ਖੁਦਾਇਕੇਮੈ ॥ ਵਾਸਤੇ ਉਸਕੇ ਰੰਗਿ, ਆਨੰਦਦੀਦਾਰਕੇ, ਦਰਸਨਕੇ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਦਰਸਨ ਕੇ ਆਨੰਦਕੇ ਲਾਭ ਵਾਸਤੇ ਉਸਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਰਤੇਹੈਂ ॥ ਵਹੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀਕੋ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨ ਆਏਹੈਂ ॥ ਔ ਜਿਨਹੁਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਨਾਮ ਵਿਸਰਿਆਹੈ ਤੇ, ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਭੁਇ ਭਾਰ ਥੀਏ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਮੈ ਕੇਵਲ ਬੋਝ ਰੂਪ ਹੀ ਹੁਏਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਤਿਨਕਾ ਹੋਣਾ ਬਜਰਥਹੈ ॥ ਸਫਲ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਉਨਕਾਹੈ ਜਿਨਕੀ ਚਿਤਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੇਖ ਅਪਨੀ ਸਰਣ ਕਰ ਲੀਏਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਆਪਿ ਇਤਿ, ਜੋ ਚਿਤਕੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇਂ ਤਾਰਨੇ ਯੋਗਯ ਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੈ ਆਪਿ ਲੀਏ ਲੜਿ ਲਾਇ, ਅਪਨੇ ਆਸ੍ਰਿਤ ਕਰ ਲੀਏਹੈਂ ਦਰਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਦਰਵਜੇਕੇ ਦਰਵੇਸ, ਫਕੀਰ ਸੇ, ਵਹੀਹੈ ॥ ਔਰ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਹੀਤੇ ਉਨਕਾ ਜਨਮ ਸਫਲਹੈ ॥ ਤਿਨਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਧੰਨਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇਂ ਤਿਨ ਇਤਿ ਤਿਨ, ਐਸੇ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਧੰਨਹੈ ਜਣੇਦੀ, ਜਨਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਤਾ ॥ ਅਰ ਜਗਤਮੈ ਜਨਮ ਲੇਕਰ ਆਏ ਸਫਲਹੈ ਸੇ, ਵਹੀ ॥ ਔਰ ਸਭ ਨਿਸਫਲਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਸਫਲ ਜਨਮ ਵਾਲੇ ਸੰਤੋਂਕੀ ਸੇਵਾ ਕਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਸੇਂ ਬਰ ਮਾਗੇ ਪਰਵਦ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਵਦਗਾਰ, ਪਾਲਨਾਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਪਾਰ, ਅਵਧੀਸੇ ਰਹਿਤ ਅਗੰਮ, ਮਨ ਬਾਣੀਸੈਂ ਅਤੀਤ ਬਿਅੰਤ, ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤੂ ਭੇਦ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਤੂੰ ॥ ਜਿਨਾ, ਜਿਨ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਪਛਾਤਾ, ਜਾਣਿਆਹੈ ਸਚ, ਸਤ ਰੂਪ ਕਰਕੇ ਤਿਨਾਕੇ ਚੁੰਮਾ ਪੈਰ, ਚੁਮਨ ਕਰੋਂ ਚਰਣ ਮੂੰ, ਮੈ ॥ ਯਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੁਝਕੋ ਬਰ ਦੇਹੁ ॥ ਅਪਨੇ ਚਰਨ ਧੂੜ ਲੇਨੇ ਵਤ ਯਵਨੋਕੇ ਕਦਮ ਬੋਸੀਕਾ ਭਾਵ ਚਰਣ ਚੁੰਬਨਕਾ ਮਹਾਤਮਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਫਰੀਦਕੇ ਬਚਨਮੇ ਚੁੰਮਾ ਪੈਰ ਮੂੰ ਲਿਖਯਾਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਮੈ ਤੇਰੀ ਸਰਣ ਲਈਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਦਾਤਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਝਕੋ ਅਪਨੀ ਭਕਤੀ ਰੂਪ ਭਿਖਯਾਦੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤੇਰੀ ਇਤਿ, ਤੇਰੀ ਪਨਹਿ ਖੁਦਾਇ, ਮੁਝ ਸੇਵਕ ਕੋ ਤੇਰੀ ਓਟਹੈ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ॥ ਔ ਤੂੰ ਬਖਸਿੰਦਗੀ, ਸਰਬ ਜੀਵੋਂਕੇ ਮਨ ਬਾਂਛਿਤ ਵਸਤੂਓਂਕੇ ਬਖਸਨੇ ਵਾਲਾਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੇਖ ਫਰੀਦੈ, ਮੁਝ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦਕੋ ਖੈਰੁ, ਭੀਖ ਦੇਵੇ ਬੰਦਗੀ, ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਆਸਾ ॥ ਬੋਲੇ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਪਿਆਰੇ ਅਲਹ ਲਗੇ ॥ ਇਹੁ ਤਨੁ ਹੋਸੀ ਖਾਕੁ ਨਿਮਾਣੀ ਗੋਰ ਘਰੇ ॥ ੧ ॥ ਆਜ ਮਿਲਾਵਾ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਟਾਕਿਮਕੂੰਜੜੀਆ ਮਨਹੁ ਮਚਿੰਦੜੀਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੇ ਜਾਣਾ ਮਰਿ ਜਾਈਐ ਘੁਮਿ ਨ ਆਈਐ ॥ ਝੂਠੀ ਦੁਨੀਆ ਲਗਿ ਨ ਆਪ ਵਞਾਈਐ ॥੨॥ ਬੋਲੀਐ ਸਚੁ ਧਰਮੁ ਝੂਠੁ ਨ ਬੋਲੀਐ ॥ ਜੋ ਗੁਰੁ ਦਸੈ ਵਾਟ ਮੁਰੀਦਾ ਜੋਲੀਐ ॥ ੩ ॥ ਛੈਲ ਲਘੰਦੇ ਪਾਰਿ ਗੋਰੀ ਮਨੁ ਧੀਰਿਆ ॥ ਕੰਚਨ ਵੰਨੇ ਪਾਸੇ ਕਲਵਤਿ ਚੀਰਿਆ ॥ ੪ ॥ ਸੇਖ ਹੈਯਾਤੀ ਜਗਿ ਨ ਕੋਈ ਥਿਰੁ ਰਹਿਆ ॥ ਜਿਸੁ ਆਸਣਿ ਹਮ ਬੈਠੇ ਕੇਤੇ ਬੈਸਿ ਗਇਆ ॥ ੫ ॥ ਕਤਕਿਕੂੰਜਾ ਚੇਤਿ ਡਉ ਸਾਵਣਿ ਬਿਜੁਲੀਆ ॥ ਸੀਆ-ਲੇ ਸੋਹੰਦੀਆ ਪਿਰ ਗਲਿ ਬਾਹੜੀਆਂ ॥ ੬ ॥ ਚਲੇ ਚਲਣਹਾਰ ਵਿਚਾਰਾ ਲੇਇ ਮਨੋ ॥ ਗੰਢੇਦਿਆਂ ਛਿਅਮਾਹ ਤੁੜੰਦਿਆ-ਹਿਕੁਖਿਨੋ ॥ ੭ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਪੁਛੈ ਅਸਮਾਨ ਫਰੀਦਾ ਖੇਵਟ ਕਿੰਨਿ ਗਏ ॥ ਜਾਲਣ ਗੋਰਾਂ ਨਾਲਿ ਉਲਾਮੇ ਜੀਅ ਸਹੇ॥ ੮ ॥ ੧॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਮਾਂਗੀ ਬੰਦਗੀਮੈਂ ਲਗਾਵਨ ਹੇਤ ਦੇਹਾਦਿ ਸਮਦਾਯਕੋ ਬਿਨਾਸੀ ਪਨ ਕਹੇ ਬੋਲੈ ਇਤਿ, ਕਹਿਤੇਹੈਂ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਅਲਹ ਲਗੇ, ਅੱਲਾਕੇ ਸਾਥ ਲਗੋ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਤਿਸਕੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰੋ ॥ ਬਿਨਾ ਬੰਦਗੀਸੇਂ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਨਿਸਫਲ ਜਾਵੇਗੀ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਇਹੁ ਇਤਿ, ਹਿੰਦੂਕਾ ਇਹ ਤਨ ਖਾਕ, ਭਸਮ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਔ ਮੁਸਲਮਾਨਕੀ ਦੇਹ ਨਿਮਾਣੀ ਹੁਈ ਗੋਰ ਰੂਪ ਘਰਮੈ ਪੜੇਗੀ ॥ ੨ ॥ ਤਾਂਤੇ ਯਾਂਕੇ ਸਫਲ ਕਰਨੇਕਾ ਉਪਾਇ ਸੁਨੋ ਆਜ ਇਤਿ, ਆਜ, ਇਸ ਮਨੁਖ ਦੇਹਮੇ ਤੁਮਾਰਾ ਹਰੀਸੇ ਮਿਲਾਵਾ, ਮੇਲ ਹੋਵੈਹੈ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਟਾਕਿਮ, ਟਕੇ ਭਾਵ ਕਾਟੇ ਕੂੰਜੜੀਆਂ, ਵਿਖਜੋਮੇ ਕੁਰਲਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਵਾਸਨਾਕੇ ਜੋ ਵਾਸਨਾ ਮਨਹੁ, ਮਨਸੇ ਮਚਿੰਦੜੀਆ, ਮਚੇਹੈ ਭਾਵ ਜਗੇਹੈਂ ॥ ਵਾ ਆਜ, ਇਸ ਦੇਹਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਸਾਥ ਮੇਲ

ਹੋਵੈਹੈ ਸਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰ ਟਾਂਕਿਮ ਟਿਕਾਵਣੇਤੇ ਕੂੰਜੜੀਆਂ ਵਿਖੇ ਰੂਪ ਬਜੋਮ ਮੇ ਕੁਰਲਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਸਬਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਕੇ ਜੋ ਮਨਹੂ, ਮਨਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਚਿੰਦੜੀਆ, ਜਗੇਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਮਨ ਸਹਿਤ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਕੇ ਜੀਤਨੇਸੈਂ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਸਾਥ ਮੇਲ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਬਿਨਾ ਜੀਤੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ੧॥ ਯਾਂਹੀਤੇ ਦੋਨੋਂਕੇ ਜੋ ਹੇਤ ਵੈਰਾਗ ਨਿਰੂਪਣ ਕਰੇ ਹੈ ਇਤਿ, ਜੇ ਕਰ ਉਤਮ ਭਾਗਕੇ ਵਸ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਚਿਤਮੇ ਨਿਸਚੇ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਰੀਰ ਸਦਾ ਨਹੀ ਰਹੇ ਮਰ ਜਾਵੈਹੈ॥ ਔ ਮਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਸਰੀਰ ਘੁਮਿ ਨ ਆਈਐ, ਹਟਕੇ ਫਿਰ ਨਹੀ ਮਿਲੇ॥ ਤਬ ਹੇ ਭਾਈ ਨਿਸਚੇ ਸੁਨੋ ਝੂਠੀ ਦੁਨੀਆ ਲਗਿ, ਮਿਥਯਾ ਸੰਸਾਰਮੇ ਖਚਤਹੋਨ ਆਪੁ ਵਞਾਈਐ, ਨਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਖੋਈਐ ਕਿੰਤੂ ਅਪਨੇ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂਕੋ ਸਫਲੇ ਕਰ ਲਈਏ॥ ੨॥ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂਕੋ ਸਫਲ ਕਰਨੇਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹੇ ਬੋਲੀਐ ਇਤਿ, ਬੋਲੀਐ ਸਚੁ, ਬਚਨ ਕਹੀਏ ਸੱਚਾ॥ ਪਰੰਤੂ ਸਚਭੀ ਐਸਾ ਜਿਸਸੇ ਧਰਮ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਅਹੇੜੀਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਬਤਾਵਨਾਦਿਕ ਸੇ ਧਰਮ ਨਾ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਸੋ ਨਾ ਬੋਲੀਐ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸਸੇ ਸਰਬ ਥਾ ਅਧਰਮਹੀ ਉਪਜੇ ਅਸਾ ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲੀਐ॥ ਇਸ ਕਹਿਨੇਸੇ ਸੱਤਕੇ ਸਾਥੀ ਅਚੋਰੀ ਅਹਿੰਸਾਦਿਕਭੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨੇ ਕਹੇ॥ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਸਾਧਨ ਧਾਰਕੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦਸੈ, ਉਪਦੇਸੇ ਵਾਟ, ਮਾਰਗ ਤਿਸਮੇ ਮੁਰੀਦਾ, ਪੂਰਨ ਸਿਖੀਕੇ ਚਿੰਨ ਧਾਰਕੇ ਜੋਲੀਐ, ਚਲੀਏ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੋ ਤਿਸ ਮਾਰਗਮੈ ਚਲੇਹੈ ਸੋ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਸੈ ਪਾਰ ਭਏਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਛੈਲ ਇਤਿ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਮਾਰਗਮੈ ਚਲਤੇ ਹੂਏ ਛੈਲ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਅਰਥਾਤ ਗਯਾਨੀ ਸੰਤ ਹੋਕਰ ਲਘੰਦੇ ਪਾਰਿ, ਲੰਘੇਹੈ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਪਾਰ॥ ਤਿਨੋਂਕੋ ਦੇਖਕੇ ਜਿਗਯਾਸੂ ਜਨੋਂਕਾ ਮਨਭੀ ਧੀਰਿਆ, ਇਸਥਿਤ ਭਯਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਤਿਨਕੋਭੀ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਸੇ ਪਾਰ ਹੋਣੇ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਹੂਯਾਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵਹੁ ਤਰਣੇਕੇ ਜਤਨਮੇ ਲਗ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਪੁਰਸ ਤਿਸ ਮਾਰਗਕੋ ਛੋਡਕੇ ਕੰਚਨ ਵੰਨੇ ਪਾਸੇ ਕਹੀਯੇ ਮਾਯਾ ਵੰਨੀਕੇ ਪਾਸੇ ਹੂਯੇਹੈਂ॥ ਤਿਨਕੇ ਅੰਗਕੋ ਕਲਵਤਿ ਚੀਰਿਆ, ਕਰਵਤ ਸੋ ਚੀਰੀਐਗਾ ਪਰਲੋਕਮੈ॥ ੪॥ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਜਾਨਾ ਸਫੁਟ ਕਰੇਂ ਸੇਖ ਇਤਿ, ਸੇਖਜੀ ਕਹੇ ਦੇਹਕੋ ਧਾਰਕੇ ਹੈਯਾਤੀ, ਅਮਰ ਹੋਕਰ ਕੋਈਭੀ ਜੀਵ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਿਆ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸੁ ਆਸਣਿ, ਜਿਨ ਥਾਨੋਂਮੈ ਹਮ ਇਸ ਕਾਲਮੈ ਬੈਠੇਹੈਂ॥ ਕੇਤੇਹੀ ਹਮਾਰੇ ਬਡੇ ਬਡੇਰੇ ਜੀਵੋਂਕਾ ਸਮਦਾਯ ਬੈਠ ਬੈਠਕੇ ਗਯਾ ਪਰਲੋਕਮੈ॥੧॥ ਸਦਾ ਥਿਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਰਹਿਆ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾਮੈ ਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਕਹੇਂ ਕਤਕਿ ਇਤਿ, ਜੈਸਾ ਕਾਤਕਮੈ ਕੂੰਜਾ ਪੰਛੀ ਆਂਵੈਹੈਂ ਸਦਾ ਨ

ਹੀ ਆਵੇ ॥ ਔ ਚੇਤਮੇ ਬਹੁਤ ਕਰ ਦਾਵਾ ਅਗਨੀ ਲਗੇਹੈ ॥ ਸਦਾ ਨਹੀ ਲਗੇ ॥ ਤਥਾ ਸਾਵਣ ਮੈ ਬਹੁਤ ਕਰ ਬਿਜਲੀਆਂ ਲਸਕੇਹੈਂ ॥ ਸਦਾ ਨਹੀ ਲਸਕੇਂ ॥ ਏਵੰ ਪਤੀ ਸਾਥ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸੀਆਲੇ, ਸੀਤਕਾਲਮੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਮਿਲੇਹੈ ॥ ਉਸਨ ਕਾਲਮੇ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ੬ ॥ ਤੈਸੇ ਸਭ ਜੀਵ ਭੀ ਸਦਾ ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇਂ ਚਲੇ ਇਤਿ, ਚਲੇ ਜਾਵੇਂਹੈਂ ਕਰਮ ਫਲਕੋ ਭੋਗਕੇ ਚਲਨ ਹਾਰ, ਚਲਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ॥ ਵਿਚਾਰਾ ਲੇਇ ਮਨੋ, ਯਹਿ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੈ ਬਿਚਾਰ ਲੇਵੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗੰਢੇਦਿਆ ਛਿਮਾਹ, ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਸਰੀਰਕੀ ਰਚਨਾ ਕਾਲਮੇ ਛੈ ਮਹੀਨੇ ਪੀਛੇ ਸਰੀਰਮੇ ਜੀਵਕਾ ਮੇਲ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਗੰਢੇਦਿਆਂ, ਸਰੀਰ ਜੀਵਕਾ ਮੇਲ ਕਰਤਿਆਂ ਖਟ ਮਾਸ ਲਗੇਹੈਂ ॥ ਔ ਤੁੜੰਦਿਆ, ਸਰੀਰ ਪਰਲੋਕਮੇ ਲੇਜਾਨੇ ਹੇਤ ਜਮੋਂਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਵਿਯੋਗ ਕਰਤਿਆਂ ਹਿਕੁ ਖਿਨੋ, ਏਕ ਖਿਨ ਲਗੇਹੈ ॥ ੭ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਜਿਮੀ ਅਸਮਾਨਕੇ ਸੰਬਾਦ ਮੇ ਕੁਰਾਨਮੇ ਲਿਖੀਹੈ ॥ ਸੋਈ ਈਹਾਂ ਫਰੀਦ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਵੇ ਜਿਮੀ ਇਤਿ, ਏਕ ਸਮੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇ ਜਿਮੀਨੇ ਪੁਛਿਆ ਆਸਮਾਨਸੇ ਜੋ ਖੇਵਟ, ਮਲਾਹ ਰੂਪ ਬਡੇ ਰਾਜਾ ਥੇ ਸੋ ਕਿੰਨਿ ਗਏ, ਕਹਾਂ ਗਏ ॥ ਆਸਮਾਨਨੇ ਉਤ੍ਰ ਕਹਿਆ ਵਹੁ ਜਾਲਣੁ, ਸਮਾ ਬਿਤਾਵੇਹੈਂ ਗੋਰਾਂ ਨਾਲਿ, ਗੋਰੋਂਮੇ ਪੜੇ ॥ ਔ ਉਲਾਮੇ ਜੀਅ ਸਹੇ, ਅਪਨੇ ਬੁਰੇ ਕਰਮੋਂਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨਕੇ ਖੇਵਟ ਥੇ ਉਨਕੇ ਉਲਾਮੇ ਚਿਤਮੇ ਸਹੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸਨੇ ਨਾ ਸਹਾਰਨੇ ਹੋਵੇਂ ਸੋ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਬੰਦਗੀ ਕਰੋ ॥ ਯਹਿ ਭਾਵਹੈ ॥ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਜਿਮੀ ਪਦਸੇ ਸਿਸ ਔ ਅਸਮਾਨ ਪਦਸੇ ਗੁਰੂ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਿਜਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂ ਆਸਾ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਰਾਗ ਗੂਜਰੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਬਾਣੀ

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕਾ ਚਉਪਦਾ ॥ ਘਰੁ ੨ ਦੂਜਾ ॥

ਚਾਰਿ ਪਾਵ ਦੁਇ ਸਿੰਗ ਗੁੰਗ ਮੁਖਿ ਤਬ ਕੈਸੇ ਗੁਨ ਗਈਹੈ ॥ ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਠੇਂਗਾ ਪਰਿਹੈ ਤਬ ਕਤ ਮੂੰਡ ਲੁਕਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਬੈਲ ਬਿਰਾਨੇ ਹੁਈ ਹੈ ॥ ਫਾਟੇ ਨਾਕਨ ਟੂਟੇ ਕਾ

ਧਨ ਕੋਦਉ ਕੋ ਭੁਸ ਖਈਹੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਡੋਲਤ ਬਨ ਮਹੀਆ ਅਜਹੁ ਨ ਪੇਟ ਅਘਈ ਹੈ ॥ ਜਨ ਭਗਤ ਨ ਕੋ ਕਹੋ ਨ ਮਾਨੋ ਕੀਓ ਅਪਨੋ ਪਈ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਰਤ ਮਹਾ ਭ੍ਰਮਿ ਬੂਡੋ ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਭਰਮਈ ਹੈ ॥ ਰਤਨੁ ਜਨਮ ਖੋਇਓ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਸਰਿਓ ਇਹੁ ਅਉਸਰ ਕਤ ਪਈਹੈ ॥ ੩ ॥ ਭ੍ਰਮਤ ਫਿਰਤ ਤੇਲਕ ਕੇ ਕਪਿ ਜਿਉ ਗਤਿ ਬਿਨੁ ਰੈਨਿ ਬਿਹਈਹੈ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਮੂੰਡ ਧੁਨੇ ਪਛੁਤਈਹੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਗੂਜਰੀ ਕਬੀਰਜੀ ॥ ਕਾਹੂ ਪਰਾਯਾ ਅੰਨ ਭੋਜਨ ਕਰ ਅਪਨਾ ਸਰੀਰ ਪਾਲਤੇ ਭਜਨ ਹੀਨ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਆਗੇ ਕੋ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਦੁਖ ਸੇ ਪਹਲੇ ਭਜਨ ਹੇਤ ਸਮਝਾਵੇ ॥ ਚਾਰਿ ਇਤਿ ਹੇ ਭੇਖੀ ਜੀਵ ਸਿਰਮੂੰਹ ਮੁੰਡਨ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਰਯ ਮਾਨ ਕਰ ਜੋ ਤੂੰ ਈਸ੍ਵਰ ਸਿਮ੍ਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇ॥ ਔ ਪਖੰਡ ਦਿਖਾਕਰ ਪਰਾਇਆ ਅੰਨ ਖਾਵੇਹੈ ॥ ਇਸਕਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਜਬ ਤੂ ਚਾਰ ਪੈਰ ਦੋ ਸੀਂਗ ॥ ਔ ਗੂੰਗਾ ਮੁਖਿ, ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਾ ਸਮਝਾ ਸਕਨੇ ਵਾਲਾ ਬੈਲ ਬਨਾਇਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ॥ ਤਬ ਤੂੰ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਕੈਸੇ ਹਰੀਕੇ ਗੁਨਗਈਹੈ, ਗਾਵੇਂਗਾ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਨਹੀ ਗਾਇ ਸਕੇਂਗਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੂ ਅਬੀ ਸਿਮ੍ਰਣ ਕਰ ॥ ਨਾ ਕਰੇਂਗਾ ਤਬ ਬੈਲ ਬਨੇ ਕੀ ਤੇਰੀ ਦੁਰ ਦਸਾ ਹੋਗੀ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਊਠਤ ਇਤਿ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸੇ ਚੋਰੀ ਪਰਾਈ ਖੇਤੀ ਖਾਨੇ ਹੇਤ ਉਠਤੇ ਔ ਬੋਝ ਲਦਣੇ ਹੇਤ ਜੋਤਣੇ ਸਮੇ ਬੈਠਤੇ ਜਬ ਤੇਰੇ ਪੈ ਠੇਂਗਾ ਪਰਿਹੈ, ਸੋਟੇਕੀ ਮਾਰਪੜੇਗੀ ਉਸ ਸਮੇ ਤੂੰਕਤ, ਕਹਾਂ ਅਪਨਾ ਮੂੰਡਲੁਕਈ ਹੈ, ਛਿਪਾਵੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਕਹੀ ਨਹੀ ਛਪਾਇ ਸਕੇਗਾ॥ ੧ ॥ ਔ ਬੈਲੇ ਮੈਭੀ ਤੂੰ ਜਿਸਕੋ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮੰਗੇ ਪੈ ਦੇਵੇਹੈ ਐਸਾ ਪਰਾਇਆ ਬੈਲ ਹੋਗਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿਇਤਿ, ਹਰਿ ਬਿਨ, ਹਰੀ ਇਸ ਨਾਮਕੇ ਜਪੇ ਬਿਨਾ ਤੂੰ ਬੈਲ ਬਿਰਾਨੇ, ਬਿਗਾਨਾ ਭਾਵ ਦੂਸਰੇਕਾ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਾਂਕੇ ਮਾਲਕ ਚਲਾਵੇਹੈ॥ ਉਸਕੋ ਏਤੀਮਾਰ ਔ ਭੂਖ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਜੇਤੀਮਾਰ ਭੂਖ ਮਾਗਨੇ ਵਾਲੇਸੇ ਪਰਾਏਕੋ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇ ਫਾਟੇ ਇਤਿ ਫਾਟੇ ਨਾਕਨ, ਜਬ ਪਰ ਪੁਰਖ ਚਲਾਵੇਗਾ ਨਾਥਕੀ ਖੈਂਚ ਸੇ ਫਟ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇਰਾ ਨਾਕ॥ ਔ ਟੂਟੇ ਕਾਧਨ,

ਬਹੁਤ ਬੋਝ ਦੇਣੇ ਸੇ ਟੂਟ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇਰਾ ਕੰਧਾ॥ ਪੀਛੇਸੇ ਏਤੀ ਖੇਚਲ ਕਰ ਖਾਣੇਂ ਸਮੇ ਤੂੰ ਉਸ ਪਰ ਪੁਰਖਸੇ ਕੋਦਉ ਕੋ ਭੁਸ ਖਾਈ ਹੈ, ਮਹਾਂ ਨਖਿਧ ਕੋਦੇ ਕਾ ਭੁਸ ਥੋੜਾ ਸਾ ਖਾਵੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸ ਭੁਸ ਸੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਾ ਹੁਆ ਦੇਖ ਕਰ ਜਬ ਤੇਰੇਕੋ ਵੁਹ ਸੁਕੇ ਸੜੇ ਤ੍ਰਿਣੇ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲਮੇ ਛੋਡੇਗਾ॥ ਤਬ ਤੂੰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਡੋਲੇਂਗਾ ਬਨ ਮਹੀਆ, ਉਸ ਬਨਮੇਂ ਔ ਅਜਹੁ, ਐਸੇ ਡੋਲਤਾ ਹੂਆ ਭੀ ਨ ਪੇਟ ਅਘਈਹੈ, ਨਹੀ ਪੇਟ ਭਰ ਸਕੇਗਾ॥ ਐਸੀ ਦੁਰਦਸਾ ਭਗਤੋਂਕਾ ਉਪਦੇਸ ਨਾ ਮਾਨਣੇ ਸੈ ਹੁਈ ਯਹ ਕਹੇ ਜਨਇਤਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪਿਆਰੇ ਭਗਤਜਨੋਂ ਕਾਕਹਯਾ ਮਨੁਖਦੇਹ ਲੇਕਰਨਾਮ ਜਪੋ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਨਹੀਮਾਨੋ, ਮਾਨਿਆ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕੀਓ ਆਪਨੋਪਈ ਹੈ, ਭਜਨਛੋਡ ਪਰਾਯਾ ਅੰਨ ਖਾਣ ਰੂਪ ਅਪਨੇਕੀਏ ਕਰਮੋਂਕਾ ਫਲਵੈਸਾ ਬੈਲਬਨਕੇ ਪਾਵੇਹੈ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਅਨੇਕ ਜਨਮੋਮੇਂ ਉਸੀਕਾ ਫਲਭੋਗੇਹੈ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਦੁਖਇਤਿ, ਦੁਖੋਂਮੇ ਸੁਖਕੀ ਭਵਨਾ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਜੀਵ ਪੰਚ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਮਹਾਂ ਭ੍ਰਾਂਤੀਮੈ ਬੂਡੇ, ਡੂਬ ਕਰ ਅਪਨੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸੁਰ ਨਰਾਦਿ ਅਨੇਕ ਜੂਨੋਂਮੇ ਦੇਹ ਧਾਰ ਧਾਰ ਭਰ ਮਈਹੈ, ਬਿਚਰੇ ਹੈ॥ ਔ ਬਿਚਰਤੇ ਹੁਏ ਪੁਰਖਨੇ ਰਤਨ ਵਤ ਮਹਾਂ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁਖ ਜਨਮਭੀ ਆਨ ਜਨਮੋ ਵਤ ਖੋਇਲੀਆ॥ ਜਿਸਤੇ ਇਸਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਸਰਿਓ, ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭੂਲ ਗਯਾ॥ ਔ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਭੁਲਾ ਕਰ ਆਨ ਜਨਮੋਂਮੇ ਚੇਤਨੇਕਾ ਅਵਸਰ ਛਾਹੇਗਾ॥ ਤਬ ਇਹ ਅਉਸਰ ਕਤ ਪਈਹੈ, ਯਹ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦਰਵਾਜਾ ਕਹਾਂ ਮਿਲੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗਾ॥ ੩ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਵਸਰਸੈ ਚੂਕੇ ਪੁਰਖ ਓਸ ਕਣੋਕੋ ਪਕੜਤੇ ਮਰਕਟੋਂ ਵਤ ਬਜਰਥ ਭ੍ਰਮੇਗੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਭ੍ਰਮਤਇਤਿ ਭ੍ਰਮਤ ਫਿਰਤ, ਭੌਂਦੇ ਫਿਰੇਹੈ ਯੇ ਜੀਵ ਵਿਖਯ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮੈ ਲਗੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਪੀਛੇ ਤੇ ਲਕ ਕੇ ਕਪਿ ਜਿਉ, ਓਸਕੇ ਕਣਕਜੋਂ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਫਲ ਜਾਨਕੇ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤ੍ਰੀ ਮੈ ਪਕੜਨੇ ਹੇਤ ਬਿਚਰਤੇ ਮਰਕਟੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਜੈਸੇ ਗਤਿ ਬਿਨੁ, ਉਨ ਓਸਕੇ ਕਣਕਜੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਿਨਾ ਮਰਕਟੋਂ ਕੀ ਰੈਨ ਬਿਹਈ ਹੈ, ਰਾਤ੍ਰੀ ਬੀਤ ਜਾਵੇ ਹੈ ਹਾਥ ਕੁਛਨਹੀ ਆਵੇ॥ ਸੂਰਜ ਚੜੇ ਖਾਲੀ ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੋ ਭੀ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪ ਰਾਤ੍ਰੀ ਬਜਰਥ ਬੀਤੇ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਸੂਰਜਕੇ ਉਦੇ ਹੁਏ ਖਾਲੀ ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹਿਤੇਹੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ਭਗਤਜਨੋ ਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਯੇ ਜੀਵ ਮੁਕ੍ਤੀ ਲਾਭ ਪਾਏ ਬਿਨਾ ਮੂੰਡ ਧੁਨੇ,

ਸਿਰ ਹਲਾਵਤੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਵੈਸੀ ਦਸਾਕੇ ਭੈਸੇ ਚੇਤੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਗੂਜਰੀ ਘਰੁ ੩ ॥ ਮੁਸਿ ਮੁਸਿ ਰੋਵੈ ਕਬੀਰ ਕੀ ਮਾਈ ॥ ਏ ਬਾਰਿਕ ਕੈਸੇ ਜੀਵਹਿ ਰਘੁਰਾਈ॥੧॥ ਤਨਨਾ ਬੁਨਨਾ ਸਭੁ ਤਜਿਓ ਹੈ ਕਬੀਰ।।ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਲਿਖਿ ਲੀਓ ਸਰੀਰ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬ ਲਗੁ ਤਾਗਾ ਬਾਹਉ ਬੇਹੀ ॥ ਤਬ ਲਗੁ ਬਿਸਰੈ ਰਾਮੁ ਸਨੇਹੀ॥ ੨॥ ਓਛੀ ਮਤਿ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਜੁਲਾਹਾ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਲਹਿਓ ਮੈ ਲਾਹਾ॥ ੩॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਮੇਰੀ ਮਾਈ॥ ਹਮਰਾ ਇਨਕਾ ਦਾਤਾ ਏਕ ਰਘੁਰਾਈ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਵੈਸੀ ਦਸਾਕੇ ਭੈਸੇ ਨਿਖਲ ਬਿਵਹਾਰ ਛੋਡਕੇ ਕਬੀਰ ਅਪਨਾ ਚੇਤਨਾ ਮਾਤਾਕੇ ਸੰਬਾਦਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਂ ਮੁਸਿ ਇਤਿ ਆਂਖੋਸੇ ਆਂਸੂ ਨਿਕਾਲਕੇ ਮੁਖ ਮਲੀਨ ਕਰ ਹਲ ਕੇ ਰੋਵਨੇ ਕੋ ਮੁਸਮੁਸ ਰੋਵਣਾ ਕਹੇਹੈ॥ ਜਿਸਕਾ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬਮੈ ਬੁਸਬੁਸਹੈ॥ ਐਸਾ ਰੋਣਾ ਪੋਤੀ ਪੋਤਾ ਭੂਖੇ ਦੇਖ ਕਬੀਰਕੀ ਮਾਈ ਰੋਵੈਹੈ॥ ਜੋ ਏਬਾਰਿਕ, ਕਮਾਲੀ ਕਮਾਲਾ ਕੈਸੇ ਜੀਵਹਿਗੇ ਹੇਰਾਮ ॥ ੧ ॥ ਨਾ ਜੀਵਨੈ ਮੈਹੇਤੁ ਕਹੇ ਤਨਨਾ ਇਤਿ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਕਬੀਰਨੇ ਤਨਣਾ ਬੁਨਣਾ ਸਭ ਤਯਾਗ ਦੀਆਹੈ॥ ਔ ਤਯਾਗਕੇ ਸਰੀਰ, ਮਨਮੇ ਏਕ ਹਰੀਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖਲੀਆਹੈ॥ ਜਿਸਕੋ ਸਰਬ ਸਮੇ ਪੜ੍ਹੇਹੈ॥੧॥ ਔ ਤਣਨ ਬੁਣਨ ਕੀ ਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਹਮਾਰੀ ਕੋਈ ਔਰ ਆਜੀਵਕਾ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਇਨ ਭੂਖੇ ਬਾਲਕੋਂਕਾ ਬਚਣਾ ਨਹੀਹੋਵੇਗਾ॥ ਮਾਤਾਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨਕੇ ਹਮ ਅਪਨੇ ਸਭ ਕਾਮੋਂਕਾ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਜਾਣਕੇ ਖਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਤਿਸਕੀ ਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਹਟਾਵੇ।' ਯਹਿ ਮਾਤਾ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਜਬ ਲਗੁ, ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਨਾਲਕੇ ਬੇਹੀ, ਛਿਦ੍ਰੋਂ ਵਿਖੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਸਸੇ ਤਾਗਾ ਬਾਹਉ, ਪਾਵੋਂਗਾ ਤਬ ਲਗੁ, ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤਿਸ ਸ੍ਵਾਸਸੇ ਮੁਝਕੋ ਭੂਲੇਗਾ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਸਨੇਹੀ, ਪਿਆਰਾ॥ ੨॥ ਯਾਂਤੇ ਔਰ ਬਿਵਹਾਰਤੇ ਹਮਨੇ ਕਿਆ ਕਰਨੇਹੈ॥ ਬੁਣਨੇਕੀ ਨਾਲ ਕੇ ਛਿਦ੍ਰਮੇਸੇ ਤਾਗਾ ਖੈਂਚਨਾ ਭੀ ਨਹੀ ਚਾਹਤੇ॥ ਇਸ ਦਸਾਮੈ ਹਮਕੋ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹੈ ਮਾਤਾ ਕੁਟੰਬਕੀ ਪਾਲਨਾ ਔ ਕੁਲਕੀ ਰੀਤ ਛੋਡਨੀ॥ ਤੁਛ ਬੁਧੀਓਂਕਾ ਕਾਰ ਕਹੇ ਹਮ ਉਸਕਾ ਕਹਿਨਾ ਇਸਟ

ਮਾਨੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਓਛੀ ਇਤਿ, ਜਿਸਤੇ ਮੇਰੀ ਜੁਲਾਹਾ ਜਾਤੀਹੈ॥ ਇਸੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਸੰਸਾਰਕੇ ਬਿਵਹਾਰੋਂਕੀ ਓਰਤੇ ਬੁਧੀ ਓਛੀ, ਤੁਛਹੈ॥ ਔ ਮੇਰੇਕੋ ਯਹਿ ਬੁਧੀ ਬਹੁਤ ਭਲੀਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਿਸ ਬੁਧੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮੈਨੇ ਹਰੀਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਲਹਿਓ, ਪਾਯਾਹੈ ਲਾਹਾ, ਲਾਭ॥ ੩॥ ਤੈਨੇ ਲਾਭ ਲੀਆ ਸੋ ਰਹੋ ਪਰੰਤੁ ਤੁਝ ਐਸੀ ਬੁਧੀ ਵਾਲੇ ਕੇ ਬੇਟੀ ਬੇਟੇਕਾ ਨਿਰਬਾਹ ਕੌਨ ਕਰੇਗਾ॥ ਯਹਿ ਮਾਤਾ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹਤੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਸੁਨ ਹੇ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਹਮਾਰਾ ਅਰ ਇਨ ਹਮਾਰੇ ਲੜਕੀ ਲੜਕੇਕਾ ਦਾਤਾ, ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਏਕ ਰਾਮ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਯੋਗ ਖੇਮ ਕਾ ਠੇਕਾ ਲੇ ਰਖਾਹੈ॥੪॥੨॥

ਗੂਜਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਦੇਵਜੀਕੇ ਪਦੇਘਰੁ ੧॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਜੌ ਰਾਜੁ ਦੇਹਿ ਤ ਕਵਨ ਬਡਾਈ॥ ਜੌ ਭੀਖ ਮੰਗਾਵਹਿ ਤ ਕਿਆ ਘਟਿ ਜਾਈ॥ ੧॥ ਤੂੰ ਹਰਿ ਭਜੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਨੁ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇ ਤੇਰਾ ਆਵਨੁ ਜਾਨੁ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸਭਤੈ ਉਪਾਈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ॥ ਜਿਸ ਤੂੰ ਦੇਵਹਿ ਤਿਸਹਿ ਬੁਝਾਈ॥ ੨॥ ਸਤਿ ਗੁਰ ਮਿਲੈ ਤ ਸਹਸਾ ਜਾਈ॥ ਕਿਸ ਹਉ ਪੂਜਉ ਦੂਜਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਈ॥ ੩॥ ਏਕੈ ਪਾਥਰ ਕੀਜੈ ਭਾਉ॥ ਦੂਜੈ ਪਾਥਰ ਧਰੀਐ ਪਾਉ॥ ਜੇ ਓਹ ਦੇਉ ਤ ਓਹੁਭੀ ਦੇਵਾ॥ ਕਹਿ ਨਾਮ ਦੇਉ ਹਮ ਹਰਿਕੀ ਸੇਵਾ॥ ੪॥ ੧॥

ਗੂਜਰੀ ਨਾਮ ਦੇਵਜੀ॥ ਆਨ ਬਿਭੂਤੀਓਂਕੀ ਓਰਸੇਂ ਹਟਾਯ ਕਰ ਨਾਮਕੀ ਓਰ ਮਨ ਰਖਨੇ ਹੇਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਨਿਜ ਮਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇਹੈ॥ ਜੌ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਜਬ ਬਡੇ ਯੱਗ ਤਪ ਆਦਿਕ ਯਤਨ ਕਰ ਤੂੰ ਮੇਰੇਕੋ ਰਾਜ ਦੇਵੇਗਾ॥ ਤਬ ਵਾਂਕੇ ਸਦਾ ਨਾ ਰਹਿਨੇਸੇ ਨਾ ਰਹਿਣੇ ਕਾਲਮੇ ਤਿਸਸੇ ਮੇਰੀ ਕਯਾ ਬਡਾਈਹੈ॥ ਅਰ ਜਬ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕਰਮ ਨਾ ਕਰਨੇਸੇ ਤੁਛ ਕਰਮਕਾ ਫਲ ਭੀਖ ਮੰਗਾਵਹਿ, ਯਾਚਨਾ ਕਰਾਵੇਂ॥ ਤਬ ਉਸ ਕੋਭੀ ਸਦਾ ਨਾ ਰਹਿਨੇਸੇ ਮੇਰੀ ਕਿਆ ਹਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਬ੍ਰਿਧੀ ਨ

ਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਨ ਜਤਨੋਕੋ ਛੋਡਕੇ ਤੂੰਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰੀਕਾ ਭਜਨ ਕਰ ਤਿ ਸਕਾ ਫਲ ਤੇਰੇ ਕੂੰ ਨਿਰਬਾਨੁ, ਨਿਰ ਦੁਖ ॥ ਭਾਵ ਸਾਂਤ ਪਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਐਸੇ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਆਤਮ ਪਦਕੋ ਪਾਯ ਕਰ ਬਹੁਰਿ, ਫੇਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇਰਾ ਆਵਨੁ ਜਾਨੁ, ਜਨਮ ਮਰਨਾ ॥ ਕਿੰਤੂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਵਸਜ ਭਜਨ ਕਰ ਅਪਨੀ ਰਚੀ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰਮੇ ਲਗਾਯਕੇ ਭਰਮਮੇ ਮਤ ਗੇਰ ॥ ਕਿੰਤੂ ਗਜਾਨ ਮੇ ਲਗਾਉ ਯਹ ਕਹੇ ਸਭ ਤੇ ਇਤਿ ਹੇ ਮਨ ਮੇਰੇਸਭ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰੀਤੈਂ ਉਪਾਯਕਰ ਭਰਮਮੇ ਭੁਲਾਇ ਛੋਡੀਹੈ ॥ ਜਿਸਨੂੰ ਤੂੰ ਸਮਸਾਧਨ ਯੁਕਤ ਹੋਕਰ ਦੇਵਹਿ, ਬੁਝਾਇ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਤਿਸਹਿ ਬੁਝਾਈ, ਤਿਸੀਕੋ ਬੂਝ ਆਵੇਹੈ ਔਰਕੋ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਤੇਰੀ ਦਯਾਸੇਹੀ ਜਿਸਕੋ ਜਬ ਸਤਗੁਰੂ ਮਿਲੇ ਹੈਤ, ਤਬ ਤਿਸਕਾ ਸਹਸਾ ਦੂਰ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਤੇਰੀ ਦਯਾਸੇ ਹਮਾਰਾ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਮਿਲ ਕਰ ਦੂਰ ਹੂਆਹੈ ॥ ਯਾਂਹੀਤੇ ਹਮਕੋ ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ॥ ਸੋਈ ਕਹੈਂ ਕਿਸ ਇਤਿ, ਕਿਸ ਪਾਖਾਣਾਦਿ ਮੂਰਤੀਕੋ ਮੈ ਵਿਸਨੁ ਮਾਨਕੇ ਪੂਜੋਂ ਮੇਰੇਕੋ ਤੋ ਕੋਈ ਅਪਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਥਕ ਪੂਜਨੇ ਯੋਗ ਭਾਸੇ ਨਹੀ॥ ੩ ॥ ਸਭੀ ਘੜੇ ਨਾਘੜੇ ਪਾਖਾਣ ਪਾਖਾਣਹੀ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਬਿਸਨੁ ਜਾਣੋ ਤੋ ਬਿਸ਼ਨੂਹੀ ਭਾਸੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਏਕੈ ਇਤਿ, ਏਕੈ ਪਾਥਰ, ਏਕ ਪਾਖਾਣਮੇ ਤੋ ਲੋਗ ਬਿਸਨੁ ਜਾਣਕੇ ਭਾਵਨਾਂ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਔ ਤਿਸੀਕੇ ਸਾਥਕੇ ਦੂਜੇ ਪਾਖਾਣਪੈ ਪੈਰ ਧਰੇਹੈਂ ॥ ਇਸ ਬਾਤਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਮੇਰੇਕੋ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਕਰ ਮੁਖ ਨਾਸਕਾਦਿ ਅੰਗ ਬਨਾਯ ਕਰ ਜਿਸਮੇ ਬਿਸਨੁਕਾ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਆਹੈ ॥ ਵਹੁ ਦੇਉ, ਬਿਸਨੁ ਹੈ ॥ ਤਬ ਜਿਸਮੇ ਅਬੀ ਖੋਦਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀ ਕੀਆ ਗੁਪਤ ਬੈਠਾਹੈ ॥ ਓਹੁਭੀ ਦੇਵਾ, ਵਹੁਭੀ ਬਿਸਨੁਹੈ ॥ ਜੇਕਰ ਜਿਸਮੇ ਗੁਪਤਹੈ ਵਹੁ ਬਿਸਨੁ ਨਹੀ ਪਾਖਾਣਹੈ ॥ ਤਬ ਜਿਸਮੇ ਪ੍ਰਗਟਹੈ ਵਹੁਭੀ ਬਿਸਨੁ ਨਹੀ ਉਸਕਾ ਭਾਈ ਪਾਖਾਣਹੈ ॥ ਯਹੀ ਜਾਣਕੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹਮ ਪਾਖਾਣ ਭਾਵਨਾ ਛੋਡਕੇ ਸਭ ਮੈ ਹਰੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇਭੀ ਚਿਤਸੇ ਉਸਕੋ ਜੜ ਪਥਰਹੀ ਸਮਝੇਹੈ ॥ ਵੈਸਾ ਨਾ ਸਮਝੇ ਤਬ ਚੋਰੋਂਸੇ ਉਸਕੀ ਰਛਾ ਕਿਉ ਕਰੇਂ ॥ ਉਸੀਕੋ ਸਰਬਕਾ ਰਛਕ ਸਮਝਕੇ ਨਿਸੰਗ ਬਿਚਿੰਤਿ ਰਹੇ ॥ ਰਹੈਂ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਹਰੀ ਜਾਨਕੇ ਨਹੀ ਸੇਂਵੇ ॥ ਅਪਨੀ ਆਜੀਵਕਾ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜਾਨਕੇ ਸੇਂਵੇ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਗੂਜਰੀ ਘਰੁ ੧ ਮਲੈ ਨ ਲਾਛੈ ਪਾਰਮਲੋ ਪਰਮਲੀਓ ਬੈਠੋਰੀ ਆਈ ॥ ਆਵਤ ਕਿਨੈ ਨ ਪੇਖਿਓ ਕਵਨੈ ਜਾਣੈ ਰੀ

ਬਾਈ ॥੧॥ ਕਉਨੁ ਕਹੈ ਕਿਨਿ ਬੂਝੀਐ ਰਾਮਈਆ ਆਕੁਲਰੀ ਬਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਉ ਆਕਾਸੈ ਪੰਖੀਅਲੋ ਖੋਜੁ ਨਿਰ ਖਿਓ ਨ ਜਾਈ ॥ ਜਿਉ ਜਲ ਮਾਝੈ ਮਾਛਲੋ ਮਾਰਗੁ ਪੇਖਣੋ ਨ ਜਾਈ ॥ ੨ ॥ ਜਿਉ ਆਕਾਸੈ ਘੜੂਅਲੋ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭਰਿ ਆ ॥ ਨਾਮੇਚੇ ਸੁਆਮੀ ਬੀਠਲੋ ਜਿਨਿ ਤੀਨੈ ਜਰਿਆ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਪਾਖਾਣ ਪੂਜਨਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਸਾਖਯਾਤ ਪੂਜਨ ਕਰ ਨਾ ਸਿਧ ਕਰਕੇ ਅਬ ਤਿਸ ਪੂਜਨ ਯੋਗ ਈਸ੍ਵਰਕੋ ਸੁਧਤਾ ਨਿਰ ਬਿਕਾਰਤਾ ਦਿਖਾ ਵੇਂ ਮਲੈ ਇਤਿ, ਮਲੈ ਨ, ਅਵਿਦਯਾ ਮਲਕਾ ਨਹੀਹੈ ਜਿਸਮੇ ਲਾਛੈ, ਚਿੰਨ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਪਾਰ, ਪਰੇ ਭਾਵ ਰਹਿਤਹੈ ਨਿਖਲ ਮਲੋਂਸੇ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾਹੈ ਪਰਮਲੀਓ, ਚੰਦ ਨਾਂਦਿਕੋਮੇ ਪਰਮ ਸੁਗੰਧੀ ਵਤ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬੈਠੋਰੀ ਆਈ, ਸਭਕੇ ਰਿਦੇ ਦੇਸ ਮੇ ਥਿਤ ਹੋਰਹਜਾਹੈ ॥ ਔ ਥਿਤ ਹੂਆਭੀ ਆਵਤਾ ਕਿਸੇ ਨਹੀ ਦੇਖਯਾ ਯਹ ਕਹੇ ਆਵਤ ਇਤਿ, ਆਵਤ ਕਿਨੈ ਨ ਪੇਖਿਓ, ਚੰਦਨਮੈ ਪਰਿਮਲ ਵਤ ਸਭਕੇ ਰਿਦੇ ਦੇਸ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਹੂ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਨਾਸਕਾਸੇ ਹੀਨ ਪੁਰਖਨੇ ਨਹੀ ਦੇਖਯਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤਿਨ ਅਗਯਾਨੀਓਂਕੇ ਸੰਗਸੇ ਕਵਨੈ ਜਾਨੈ ਰੀਬਾਈ, ਕੌਨ ਉਸ ਕੋ ਜਾਨ ਸਕੇਹੈ ਹੇ ਸੰਤੋ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ਜੋ ਕੈਸੇ ਸਭਕੇ ਰਿਦੇਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਹਜਾਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕੋਈ ਬਿਚਾਰ ਸੀਲ ਗੁਰੂ ਸਿਖਹੀ ਜਾਨੇਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਉਨੁ ਇਤਿ ਕਉਨ ਕਹੈ, ਕੋਈਹੀ ਕਹੇਹੈ ॥ ਔ ਕਿਨਿ ਬੂਝੀਐ, ਕੋਈ ਬਿਚਾਰ ਵਾਨ ਜਿਗਯਾਸੂਹੀ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਸੇ ਰਮਈਆ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਕੁਲ, ਜਾਤਿ ਕੁਲ ਆਦਿਨਿਮਿਤੋਂਸੇ ਹੀਨਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜਾਤੀ ਕੁਲਾਦਿ ਹੀਨ ਹੋਨਾ ਤੀਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਤੋਂ ਸੇ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਆਕਾਸਮੇ ਪੰਖੀਕਾ ਖੋਜ, ਮਾਰਗ ਨਿਰਖਿਓ ਨ ਜਾਈ, ਦੇਖਿਆ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਜੈਸੇ ਜਲਮੇ ਮਾਛਲੋ, ਮਛੀਕਾ ਮਾਰਗ ਪੇਖਣੋ, ਦੇਖਿਆ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਔ ਜੋ ਕੋਈ ਕਹੈ ਮੈ ਇਨਕੇ ਮਾਰਗ ਦੇਖੇਹੈ ਸੋ ਕਹਨਾ ਮਿਥਯਾਹੈ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਆਕਾਸਮੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾਕੇ ਜਲਸੇ ਭਰਿਆ ਘੜੂਅਲੋ, ਘੜਾ ਥਿਰਹੈ ॥ ਸੋ ਮਿਥਿਆਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀਨੇ ਅਕੁਲ ਹੋਨੇ ਮੇ ਯੇ ਤੀਨੋ ਦਰਿਸਟਾਂਤ ਸਹਾਰੇਹੈਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾਮੇਚੇ ਇਤਿ, ਨਾਮ ਦੇਵ ਕ ਹਮਾਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਬੀਠਲ ਐਸਾਹੈ ॥ ਜਿਸਨੇ ਅਪਨੇ ਆਕੁਲ ਹੋਨੇਮੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤੀਨੋ

ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਜਰਿਆ, ਸਹਾਰੇਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਇਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋਂ ਵਤ ਵਹੁ ਜਾਤਜਾਦਿ ਹੀਨਹੈ ॥੩॥੨॥

ੴ ਗੂਜਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਪਦੇ ਘਰੁ ੩
ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ॥ ਦੂਧ ਤ ਬਛਰੈ ਥਨਹੁ ਬਿਟਾਰਿਓ ॥ ਫੂਲੁ ਭਵਰਿ ਜਲੁ ਮੀਨਿ ਬਿਗਾਰਿਓ ॥ ੧ ॥ ਮਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਪੂਜਾ ਕਹਾ ਲੈ ਚਰਾਵਉ ॥ ਅਵਰੁ ਨ ਫੂਲੁ ਅਨੂਪ ਨ ਪਾਵਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੈਲਾਗਰ ਬੇਰ੍ਹੇ ਹੈ ਭੁਇਅੰਗਾ ॥ ਬਿਖੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬਸਹਿ ਇਕ ਸੰਗਾ॥ ੨ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਨਈਬੇਦਹਿ ਬਾਸਾ ॥ ਕੈਸੇ ਪੂਜ ਕਰਹਿ ਤੇਰੀ ਦਾਸਾ ॥ ੩ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਅਰਪਉ ਪੂਜ ਚਰਾਵਉ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਾਵਉ ॥ ੪ ॥ ਪੂਜਾ ਅਰਚਾ ਆਹਿ ਨ ਤੋਰੀ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਕਵਨ ਗਤਿ ਮੋਰੀ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥

ਗੂਜਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਆਕੁਲ ਸ੍ਵਰੂਪਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮਾਨਸੀਪੂਜਨ ਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਬਾਹਰਕੀ ਜੂਠੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇਤਿਸਕੀ ਪਾਖਾਣ ਮੂਰਤਿਕੇ ਪੂਜਨਸੇ ਨਹੀਹੋਵੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇਦੂਧੁ ਇਤਿ, ਦੂਧਕਾ ਭੋਗ ਲਗਾਵਨਾ ਚਾਹੇਤ, ਤਬਦੂਧ ਬਛਰੇਕਾ ਥਨੋਮੇ ਹੀਬਿਟਾਰਿਓ, ਬਿਗਾੜਿਆ ਹੂਆਹੈ ॥ ਔਫੂਲੋਂਸੇ ਚਾਹੇਸੋ ਪਹਲੇਸੁਗੰਧੀ ਲੇਤੇ ਭਵਰੋਂ ਕੇਬਿਗਾੜੇ ਹੂਯੇਹੈਂ ॥ ਔਜਲਸੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਾਵੈਸੋ ਬੀਚਹੀ ਜਨਮਤੀ ਮਰਤੀਮੀਨ, ਮਛੀਓਂਨੇ ਬਿਗਾੜਿਆ ਹੂਆਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਪੂਜਨਕੀ ਅ-ਯੋਗਜਤਾਸੇ ਹੇ ਭਾਈ ਤੁਮਹੀ ਕਹੋ ਮੈਗੋਬਿੰਦਕੀ ਪੂਜਾਮੇ ਕੌਨਸਾਮਗ੍ਰੀ ਚੜ੍ਹਾਵੈਂ ॥ ਫੂਲ ਆਦਿਕ ਕਹੇਤਬ ਭਵਰਾਦਿਕ ਕੇ ਜੂਠੇਕੀਯੇ ਫੂਲਾਦਿਕੋਂ ਬਿਨਾਮੈ ਔਰ ਅਨੁਪਮ ਭਾਵ ਪਵਿਤ੍ਰ ਫੂਲਾਦਿਕ ਪਾਯਹੀ ਨਹੀ ਸਕਤਾ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈਲਾਗਰ ਸੇ ਚਰਚਨ ਕਹੋ ਤਬ ਮੈਲਾਗਰ ਚੰਦਨ ਬੇਰੇਹੈ, ਬਲ ਰਖਜਾਹੈ ਭੁਇ ਅੰਗਾ, ਸਰਪੋਂਨੇ ਭਾਵ ਮੈਲਾਗਰ ਮਹਾ ਬਿਖਧਰ ਸਰਪੋਂਨੇ ਅਪਨੇਸਪਰਸਸੇ ਜੂਠਾਕੀਆਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੇ ਕਹੋ॥ ਤਬ ਵੁਹਭੀ ਸਮੁਦ੍ਰਮੇ ਬਿਖਕੇ ਸਾਥ ਬਸਹਿ, ਬਸਰਹਜਾਹੈ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਚੰਦਨ ਕੋ ਸਰਪੋਂਕੇ ਸਪਰਸ ਕਰਜੂਠਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤਾਕੇ ਧੂਪਸੇ ਔ ਘ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦੂਧਕੇ ਬਿਗੜਨੇ ਕਰ

ਬਿਗੜਾ ਹੋਨੇਸੇ ਤਾਕੇ ਦੀਪਸੇ ਔ ਦੂਧ ਕੇ ਨੈ ਵੇਦਜ ਸੇ ਔ ਫੂਲੋਂ ਕੇ ਬਿਗੜੇ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤਿਨਕੀ ਬਾਸਾ, ਅਤਰਸੇ ਮੈਦਾਸ ਤੇਰੀ ਪੂਜਾ ਕੈਸੇ ਕਰੋਂ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ੩ ॥ ਤਾਂਤੇ ਈਸੂਰ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੇਤ ਤਨਾਦਿ ਅਰਪਣ ਕਰਤਾਹੋਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤਨ ਇਤਿ, ਈਸੂਰਕੇ ਪੂਜਨਮੇ ਮੈ ਔਰ ਅਸੁਧ ਸਾਮਗ੍ਰੀਯੋਂ ਕੀ ਅਪੇਖ੍ਯਾ ਕਰ ਅਪਨੇ ਤਨਾਦਿਕਹੀ ਅਰਪਣ ਕਰਤਾਹੋ ॥ ਅਰਪਣਕਾ ਅਰਥਕਹੇਪੂਜ ਚਰਾਵੈ, ਅਪਨੀ ਪੂਜਾਮੇ ਤਨਾਦਿਕ ਚੜ੍ਹਾਵਤਾਹੂ ॥ ਜਿਨਕੇ ਚੜ੍ਹਾਵਨੇਸੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵਉ; ਦੁਖੋਂਕੇ ਮੂਲਤਨਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਦੂਰਕਰ ਨਿਰਦੁਖ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਪਾਵੋਂਗਾ ॥ ੪ ॥ ਐਸੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤੇਭੀ ਅਭਿਮਾਨ ਨ ਕਰੀਯੇ ਯਹ ਸਿਖ੍ਯਾ ਦੇਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਪੂਜਾ ਇਤਿ,ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੇਰੇਸੇ ਆਪਕੀ ਕੁਛ ਅਤਿਸੇ ਕਰ ਪੂਜਨਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇਕੋ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੀ ਕ੍ਯਾ ਗਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਐਸੇਨਿਮ੍ਰਤਾਯੁਕਤ ਤਨਾਦਿਕੋਂ ਕਾਅਰਪਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਤਬ ਨਿਰੰਜਨ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ੫ ॥ ੧ ॥

ਗੂਜਰੀ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਜੀਉਕੇ ਪਦੇ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅੰਤਰਿ ਮਲੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਹੀ ਕੀਨਾ ਬਾਹਰਿ ਭੇਖ ਉਦਾਸੀ ॥ ਹਿਰਦੈ ਕਮਲੁ ਘਟਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਨ ਚੀਨਾ ਕਾਹੇ ਭਇਆ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥ ੧ ॥ ਭਰਮੇ ਭੂਲੀ ਰੇ ਜੈਚੰਦਾ ॥ ਨਹੀ ਨਹੀ ਚੀਨਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਖਾਇਆ ਪਿੰਡੁ ਬਧਾਇਆ ਖਿੰਥਾ ਮੁੰਦਾ ਮਾਇਆ ॥ ਭੂਮਿ ਮਸਾਣ ਕੀ ਭਸਮ ਲਗਾਈ ਗੁਰ ਬਿਨ ਤਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਕਾਇ ਜਪਹੁਰੇ ਕਾਇ ਤਪਹੁਰੇ ਕਾਇ ਬਿਲੋਵਹੁ ਪਾਣੀ ॥ ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਸੋ ਸਿਮਰਹੁ ਨਿਰਬਾਣੀ ॥ ੩ ॥ ਕਾਇ ਕਮੰਡਲ ਕਾਪੜੀਆਰੇ ਅਠਸਠਿ ਕਾਇ ਫਿਰਾ-ਹੀ ॥ ਬਦਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁ ਸੁਨੁਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਣ ਬਿਨੁ ਗਾਹੁ ਕਿਪਾਹੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਗੂਜਰੀ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨਜੀ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਜੋ ਕੇਵਲ ਭੇਖ ਧਾਰਨਔ

ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾਦਿਕੋਂਸੇ ਆਪਕੋ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤਜ ਮਾਨੇਹੈ ॥ ਤਿਨਕੀ ਜੈਚੰਦ ਪੰਡਿਤਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਅੰਤਰਿ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਅੰਤਰਿ ਮਲੁ, ਚਿਤ ਮੇ ਅਵਿਦਯਾ ਰੂਪ ਮੈਲਹੈ ॥ ਤਾਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਚਿਤ ਨਿਰਮਲੁ ਨਹੀ ਕੀਨਾ, ਸੁਧ ਨਹੀ ਕੀਆ ॥ ਔਰ ਬਾਹਰਸੇ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਕਾ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਕੀਆਹੈ ॥ਤਿਨਕਾ ਉਦਾਸੀ ਹੋਣਾ ਬਯਰਥਹੈ ॥ ਤਥਾ ਜਿਨਹੁਨੇ ਹਿਰਦੇ ਕਮਲਕੇ ਘਟਿ, ਬੀਚ ਮੇ ਥਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਨ ਚੀਨਾ, ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਤੌ ਕਰਮ ਤਯਾਗਕੇ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਇਕਰ ਕਾਹੇ ਭਇਆ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੂਯਾ ਸੰਨਯਾਸੀ ਭਾਵ ਤਿਨ ਭ੍ਰਮ ਭੂਲੇ ਲੋਕੋਂ ਕਾਸੰਨਯਾਸੀ ਹੋਣਾ ਬਯਰਥ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਭਰਮੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੈਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਤਿਨਕੀ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰੀ ਭਰਮਮੇ ਭੂਲੀ ਹੂਈਹੈ ॥ ਜਿਨ ਉਦਾਸੀਓਨੇਂ ਨਹੀ ਚੀਨਿਆ ਔ ਸੰਨਯਾਸੀ ਓਨੇਂ ਨਹੀ ਚੀਨਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੋ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਰ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਨਕੇ ਸਮਾਨ ਔਰ ਭੀ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ਭੂਲੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਘਰਿ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਖਿੰਥਾ ਅਰ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਰੂਪ ਮਾਇਆ, ਛਲ ਵਿਖਲਾ ਕਰ ਪਿੰਡ, ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਪਾਲਨੇ ਹੇਤ ਨਿਖਲ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਘਰੋਂ ਮੇ ਅੰਨ ਖਾਇਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਭੂਮਿ ਮਸਾਣ ਕੀ ਭਸਮ ਲਗਾਈ, ਮਸਾਣ ਭੂਮੀ ਕੀ ਸਰੀਰ ਮੇ ਮਹਾ ਅਸੁਧ ਖਾਕ ਲਗਾਈ ਹੈ ॥ ਉਨ ਗੋਰਖ ਮਤ ਕੇ ਭੇਖ ਧਾਰੀਯੋਂ ਨੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਬਿਨਾ ਤਤੁ, ਵਾਸਤਵ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨ ਕਾ ਜੋਗੀ ਹੋਨਾ ਬਯਰਥ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਐਸੇ ਦੰਭੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਨਿਖਲ ਜਪਤਪਾਦਿ ਕਰਮ ਨਿਸਫਲ ਹੈਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਕਾਇ ਇਤਿ ਕਿਆ ਹੈ ਤੁਮਾਰਾ ਚੁਰਸ੍ਰਿਯੋਂ ਮੇ ਬੈਠ ਕੇ ਮੁਖ ਹਲਾਵਨਾ ਰੂਪ ਜਪ ॥ ਔ ਕਿਆ ਤੁਮਾਰਾ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਸਾਥ ਲਟਕਨਾ ਔ ਧੂੰਈਆਂ ਤਪਨਾ ਰੂਪ ਤਪ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਲੋਕ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਵਾ ਸ੍ਵਰਗ ਪਾਵਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰ ਐਸਾ ਜਪ ਤਪ ਰੂਪ ਪਾਣੀ ਕਿਉ ਬਿਲੋਵਤੇ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਬਿਲੋਵਹੁ ॥ ਇਸ ਸੇ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਮਖਣ ਕਬੀ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇਗਾ ॥ ਮੱਖਣ ਨਿਕਾਸਨੇਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਸਰਬ ਦੁਖ ਹੀਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਕੀ ਸਿਮਰਣ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਲਖ ਇਤਿ ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੂਨਿ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨੇ ਰਚੀ ਹੈ ਸੋ, ਵਹੁ ਭਾਵ ਤਿਸਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਸਿਮਰਹੁ, ਯਾਦ ਕਰੋ ਜੋ ਨਿਰਬਾਣੀ, ਸਰਬ ਅਧਯਾਤਮਾਦਿ ਦੁਖੋਂਸੇ ਹੀਨਹੈ ॥ ੩ ॥ ਬਿਨਾ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਸਿਮਰਣਸੇ ਇਤਰ ਸਾਧਨੋਸੇ ਕਲੇਸ਼ਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਾਇ ਇਤਿ, ਕਾਇ ਕਮੰਡਲ, ਕਿਆਹੈ ਭਗਤੀ ਹੀਨੋਕੇ ਦੰਡ ਕਮੰਡਲ

ਸਹਤ ਕਾਪੜੀਆ, ਭਗਵਾ ਵੇਸ ਧਾਰਨਸੇ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਅਠ ਸਠ ਤੀਰਥੋਂਮੇ ਬਿਚਰਨਾਭੀ ਕਿਆਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਫਲ ਨਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਕਰਮੋਂਕੇ ਪਰਿਸ੍ਰਮਕੋ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤਸੇ ਬਯਰਥਤਾ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ ॥ ਬਦਤਿ ਇਤਿ, ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਭਗਤ ਕਹੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਜੀਵੋ ॥ ਤੁਮ ਕਣ ਬਿਨੁ, ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਅੰਨਸੇ ਹੀਨ ਖਾਲੀ ਭੁਸ ਪਰਾਲੀ ਰੂਪ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਜਪ ਤਪਾਦਿਕੋਂਮੇ ਮੁਕਤੀ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਗਾਹੁਕਿ ਪਾਹੀ, ਬਹੁਤ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਰੂਪ ਬੈਲ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਕਿਉਂ ਫੇਰ ਰਹੇਹੋ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਫੇਰੋ ॥ ਉਨ ਜਪਾਦਿਕੋਂਸੇ ਕਬੀ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗੀ॥ਮੁਕਤੀਕੀਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਭਗਤੀਕਰੋ॥੪॥੧॥

ਗੂਜਰੀ ॥ ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਜੋ ਲਛਮੀ ਸਿਮਰੈ ॥ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਮਹਿ ਜੇ ਮਰੈ ॥ ਸਰਪ ਜੋਨਿ ਵਲਿ ਵਲਿ ਅਉਤਰੈ ॥ ੧ ॥ ਅਰੀ ਬਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮੁ ਮਤਿ ਬੀਸਰੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਿਮਰੈ ॥ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਮਹਿ ਜੇ ਮਰੈ ॥ ਬੇਸਵਾ ਜੋਨਿ ਵਲਿ ਵਲਿ ਅਉਤਰੈ ॥ ੨ ॥ ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਜੋ ਲੜਿਕੇ ਸਿਮਰੈ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਮਹਿ ਜੇ ਮਰੈ ॥ ਸੂਕਰ ਜੋਨਿ ਵਲਿ ਵਲਿ ਅਉਤਰੈ ॥ ੩ ॥ ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਜੋ ਮੰਦਰ ਸਿਮਰੈ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਮਹਿ ਜੇ ਮਰੈ ॥ ਪ੍ਰੇਤਿ ਜੋਨਿ ਵਲਿ ਵਲਿ ਅਉਤਰੈ ॥ ੪ ॥ ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਨਾਰਾਇਣੁ ਸਿਮਰੈ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਮਹਿ ਜੇ ਮਰੈ ॥ਬਦਤਿਤ੍ਰਿਲੋਚਨੁਤੇਨਰਮੁਕਤਾਪੀਤੰਬਰੁਵਾਕੇਰਿਦੈਬਸੈ॥੫॥੨॥

ਪੂਰਬ ਜਿਸ ਭਗਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਅਬ ਜਹਾਂ ਆਸਾ ਤਹਾਂ ਵਾਸਾ ਇਸ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀਸੇ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਜਿਸ ਵਸਤੁਕੋ ਸਿਮਰਣ ਕਰਤਾ ਹੁਯਾ ਪੁਰਖ ਕਲੇਵਰ ਤਯਾਗੇਹੈ ॥ ਉਸੀ ਵਸਤੁਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੇਹੈ ॥ ਇਸਗੀਤਾ ਬਚਨਸੇ ਜੋ ਪੁਰਖਸਦਾ ਤਿਸਸਿਮਰਨਕੇ ਅਭਯਾਸਸੇ ਅੰਤ ਕਾਲਮੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਤੇ ਦੇਹ ਤਯਾਗੇਂਗੇ ਸੋ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇਂਗੇ॥ ਜੋ ਆਨ ਵਸਤੁਯੋਂ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵੇਂਗੇਸੋ ਉਨਕੋ ਪਾਵੇਂ ਗੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਅੰਤਿ ਇਤਿ ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਸਦਾ ਉਸੀਕੇ ਚਿੰਤਨਕੇ ਅਭਯਾਸਸੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ, ਮਰਨ ਸਮੇ ਮੇ ਲਛ

ਮੀ ਸਿਮਰੈ, ਧਨਕੋ ਯਾਦ ਕਰੇ॥ ਔ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਮਹਿ ਜੇ ਮਰੈ, ਧਨਕੇ ਯਾਦ ਕਰ ਨੇਕੀ ਚਿੰਤਾਮੇ ਹੀ ਜੇ ਕਰ ਦੇਹ ਤਯਾਗੇ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਵਹੁ ਤਾਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਸਰਪ ਜੋਨਿ ਮੇ ਵਲਿ ਵਲਿ, ਫਿਰ ਫਿਰ ਭਾਵ ਬਾਰ ਬਾਰ ਅਉਤਰੈ, ਉਤਰੇਂਗੇ॥ ੧ ॥ ਯਾਹਿਤੇ ਸਭਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸੰਤੋਂ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਏ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਰੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਸੰਤੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਯਹਿ ਬਰ ਦੇਵੋ ਜੋ ਹਮਾਰੇਕੋ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਨਾਮ ਮਤਿਬੀਸਰੈ,ਕਬੀਨਾਬੀਸਰੇਸਦਾਯਾਦਰਹੇ॥ ਨਾਰਹੇਗਾਤੋਮੰਦਵਸਤੁਓਂਕੇਸਿਮਰਣ ਸੇ ਮੰਦ ਯੋਨੀ ਪਾਵੇਂਗੇ॥ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਅੰਤਿ ਇਤਿ, ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ, ਮਰਨ ਸਮੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਸਨਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰੀਕੋ ਯਾਦ ਕਰੇ॥ ਔ ਯਾਦ ਕਰਨੇ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਮਹਿ ਜੇਕਰ ਮਰੇ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਕਾਮ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਇਸਤ੍ਰੀਕੋ ਯਾਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਹੁਤ ਪੁਰਖੋਂ ਸਾਥ ਰਮਣ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਬੇਸਯਾ ਕੀ ਦੇਹਮੇ ਉਤ ਰੇਗਾ॥ ਪੁਰਖ ਮਰ ਕਰ ਪੁਰਖਹੀ ਔ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀਹੀ ਰਹੇਹੈ ਯਹ ਕਥਨ ਸਾਧਾ ਰਨਹੈ॥ ਤਥਾ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂਕੋ ਭਯ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਹੈ॥ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਹੋਨਾ ਥੂਲ ਦੇਹਕੇ ਸੁਭਾਵਹੈ ਸੂਖਮਕੇ ਨਹੀ॥ ਔ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਥੂਲ ਦੇਹ ਰਹੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਗੀਤਾਮੇ ਜਿਸ ਜਿਸਕੋ ਸਿਮ੍ਰਣ ਕਰਤਾ ਦੇਹ ਤਯਾਗੇ ਉਸੀ ਯੋਨੀਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨਾ ਕਹਯਾਹੈ॥ ਇਸਤ੍ਰੀਕਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਔ ਪੁਰਖਕਾ ਪੁਰਖ ਰਹਨੇ ਕਾ ਨੇਮ ਨਹੀ ਕੀਆ॥੨॥ ਕਿੰਚ ਜੋ ਲੜਕੇ ਸਿਮਰਤਾ ਮਰੇ ਵਹੁ ਬਹੁਤੇ ਬਚਗੋਂ ਵਾਲਾ ਸੂਰ ਬਨੇਹੈ॥੩॥ ਮੰਦਰ ਸਿਮਰਤਾ ਮਰੇ ਸੋ ਪ੍ਰੇਤ ਜੂਨੀ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਅੰਤਿ ਇਤਿ, ਪ੍ਰੇਤਿ ਜੋਨਿ, ਮੰਦਰਮੇ ਰਹਨੇ ਵਾਲੀ ਭੂਤਿਕੀ ਜੂਨਿਮੇ ਫਿਰ ਫਿਰ ਜਨਮੇ॥ ੪ ॥ ਕਹੇ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋਂ ਵਤ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਸਿਮਰਤਾ ਗੁਜਰੇਗਾ ਸੋ ਮੁਕਤ ਹੋਗਾ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਇਤਿ, ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ, ਮਰਨ ਸਮੇ ਮੇਂ ਜੋ ਪੁਰਖ ਨਾਰਾਯਣ ਇਸ ਨਾਮਕੋ ਸਿਮਰੇ॥ ਔ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਮਹਿ ਜੇ ਮਰੈ, ਨਾਰਾਯਣ ਨਾਮਕੇ ਯਾਦ ਕਰਨਕੀ ਚਿੰਤਾਮੇ ਹੀ ਜੇ ਕਰ ਦੇਹ ਤਯਾਗੇ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਭਗਤ ਕਹੇਂ ਵਹੁ ਮੁਕਤਾ, ਬੰਧਨੋਸੇ ਛੂਟ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸਕਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤੇ ਦੇਹ ਤਯਾਗੀਹੈ॥ ਸੋ ਪੀਤਾਂਬਰੁ, ਪੀਤ ਬ ਸਤ੍ਰੋਂ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਉਸਕੇ ਰਿਦੇਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ॥ ਔ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੀ ਉਸਕੇ ਹਾਥਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਵੈਸਾ ਜਨ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਹੈ ਬੰਧਨੋਮੇ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ੫ ॥ ੨ ॥

ਗੂਜਰੀ ਸ੍ਰੀ ਜੈਦੇਵ ਜੀਉਕਾ ਪਦਾ ਘਰੁ ੪

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਰਮਾਦਿ ਪੁਰਖ ਮਨੋਪਿਮੰ ਸ ਤਿਆਦਿ ਭਾਵ ਰਤੰ ॥ ਪਰਮਦ ਭੁਤੰ ਪਰ ਕ੍ਰਿਤਿ ਪਰੰ ਜਦਿ ਚਿੰਤ ਸਰਬ ਗਤੰ ॥ ੧ ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਨੋ ਰਮੰ ॥ ਬਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਤ ਮਇਅੰ ॥ ਨਦਨੋਤਿ ਜਸਿ ਮਰਣੇ ਨ ਜਨਮ ਜ ਰਾਧਿ ਮਰਣ ਭਇਅੰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਛਸਿ ਜਮਾਦਿ ਪਰਾ ਭਯੰ ਜਸੁ ਸ੍ਵਸਤਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਾਵ ਸਮਬ੍ਯਿਅੰ ਪ ਰਮੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਿਦੰ ॥ ੨ ॥ ਲੋਭਾਦਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰਗ੍ਰਿਹੰ ਜਦਿ ਬਿਦਿਆ ਚਰਣੰ ॥ ਤਜਿ ਸਕਲ ਦੁਹਕ੍ਰਿਤ ਦੁਰਮਤੀ ਭਜੁ ਚਕ੍ਰ ਧਰ ਸਰਣੰ ॥ ੩ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤ ਨਿਜ ਨਿਹਕੇਵਲਾ ਰਿਦ ਕ ਰਮਣਾ ਬਚਸਾ ॥ ਜੋਗੇਨ ਕਿੰ ਜਗੇਨ ਕਿੰ ਦਾਨੇਨ ਕਿੰ ਤਪਸਾ ॥ ॥ ੪ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦੇਤਿ ਜਪਿ ਨਰ ਸਕਲ ਸਿਧਿ ਪਦੰ ॥ ਜੈ ਦੇਵ ਆਇਓ ਤਸ ਸਫੁਟੰ ਭਵ ਭੂਤ ਸਰਬ ਗਤੰ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਕਹੀ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨਕੀ ਬਾਰਤਾ ਕੋ ਜੈਦੇਵ ਕੀ ਸੰਮਤੀ ਸੈ ਸਪਸ੍ਟ ਕਰੈਂ ਪਰਮਾਦਿ ਇਤਿ, ਸਥਾਨ ਕੋ ਨਾਮਕੋ ਬਹੁਤ ਤੁਕੋਂਕੇ ਸਮੁਦਾਯਕੋ ਪਦ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਯਹਿ ਬਹੁਤ ਤੁਕੋਂਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਰੂਪ ਜੈਦੇਵ ਭਗਤਕਾ ਪਦਹੈ ਭਾਖਾ ਕੀ ਰੀਤਿਸੇ ਪਦਕਾ ਪਦਾ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਇਸ ਪਦਮੈ ਮਨੋਪਿਮੰ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮਨੁਪਮੰ ਸਤਿਕੇ ਸਤ੍ਯ ਜਦਿ ਚਿੰਤਕੇ ਯਦ ਚਿੰਤ੍ਯ ਬਦਿਕੇ ਬਦ ਜਸਿਕੇ ਯਸ੍ਯ ਪਰਾਭਯੰ ਕੇ ਪਰਾਭਵੰ ਜਸੁ ਕੇ ਯਸ੍ਯ ਜਦਿ ਬਿਦਿਆਕੇ ਯਦ ਵਿਦ੍ਯਾ ਤਜਿਕੇ ਤ੍ਯਜ੍ਯ ਐਸੇ ਪਾਠੋਂਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕ ਰ ਲੇਨੀ ॥ ਪੁਨਾ ਇਛਸਿ ਕੇ ਆਦਿ ਯਦਿਕਾ ਔ ਲੋਭਾਦਿਕੇ ਆਦਿ ਤਦਾਕਾ ਅਧ੍ਯਾ ਹਾਰ ਕਰ ਲੇਨਾ ॥ ਔ ਗ੍ਰਹਣ ਤ੍ਯਾਗ ਯੋਗ ਸਭਕੇ ਸਾਥ ਕ੍ਰਮਸੇ ਉਨ ਦੋਨੋਕਾ ਮੇਲ ਕਰ ਲੇਣਾ ॥ ਔ ਮਿਲਾ ਕਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਮੇ ਕਰਤਾ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਮਕੋ ਮਿਲਾ ਕਰ ਅਰਥ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਸਬਦਕੇ ਯਦਿ ਇਛਸਜਮਾਦਿ ਪਰਾ ਭਯੰ ਈਹਾਂਸੇ ਆਰੰਭ ਕਰ ਲਗਾਵਨਾਤਥਾਹੀ ਹੇਜੀਵ ਯਦਿਇਛਸਿ ਜਮਾਦਿ ਪਰਾਭਯੰ,ਤਦਾਲੋਭਾਦਿਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ

ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਜ ਪੁਨਾ ਭਜ ਚਕ੍ਰ ਧਰ ਸਰਣੰ ਚਕ੍ਰ ਧਰ ਸਰਣਕੇ ਹੀ ਪਰਮਾਦਿ ਪੁਰਖ ਸੇ ਸਰਬ ਗਤੰ ਪਰਯੰਤ ਬਿਸੇਖਣ ਜਾਨ ਲੇਨੇ ॥ ਪੁਨਾ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਨੋਰਮੰ ਬਦਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਨੋਰਮੰ ਬਿਸੇਖਣ ਹੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਤ ਮਯੰ ਪੁਨਾ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦੇਤਿ ਜਪਿ ਐਸਾ ਪਾਠਕਾ ਅਨਵਯ ਕਰ ਅਰਥ ਐਸੇ ਕਰਨਾ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜੇਕਰ ਤੂ ਇਛਸਿ; ਇਛਾ ਕਰਤਾਹੈ ਜਮਾਦਿ, ਜਮਕੇ ਅਰ ਔਰ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਤ੍ਰੂਯੋਂਕੇ ਪਰਾਭਯੰ,ਪਰਾਭਵਕੀ ਭਾਵ ਅਨਾਦਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਜੋਮੈ ਜਮਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅਨਾਦਰੱਕਰੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਇਛਾ ਕਰਤਾਹੈ ਅਪਨੇ ਜਸੁ, ਕੀਰਤਿਕੀ ਜੋ ਲੋਕੋਂਮੈ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਉਸਤਤਿ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਇਛਾਕਰਤਾ ਹੈ ਸ੍ਰਸਤਿ, ਕਲਜਾਣ ਕੀ ਜੋ ਨਿਖਲ ਬੰਧਨੋਸੇ ਛੂਟ ਜਾਵੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਇਛਾ ਕਰਤਾਹੈ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ, ਸੁਭ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਕਰਣੇਕੀ ਜੋ ਮੈ ਸਰਬਦਾ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮੋਕੇ ਕਰਣੇਵਾਲਾ ਹੋਵੋਂ ਅਸੁਭ ਕਬੀਨਾ ਕਰੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਇਛਾ ਕਰਤਾਹੈ ਭਵ ਭੂਤ,ਕਲਜਾਣਰੂਪ ਭਾਵ,ਭਵਨ ਕੀ ਅਰਥਾਤ ਹੋਣੇਕੀ ਜੋ ਨਿਤਜ ਮੁਕਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਰੂਪ ਹੋਜਾਵੋਂ ਕੈਸਾ ਵੁਹ ਭਵ ਭੂਤ ਭਾਵਹੈ ॥ ਸਮ-ਬਿਅੰ, ਸੰ, ਸਮਜਕ ਅਬਜਯੰ, ਅਬਿਨਾਸੀ ਰੂਪਹੈ ਅਰ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾਹੈ ਪਰਮੰ, ਅਤਿਸੈ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਿਰਮਲਹੈ ਇਦੰ, ਯਹਪਰਮਾਨੰਦਪਰਮਾਤਮਵਸਤੂ॥੨॥ ਜਬਤੂੰ ਤਿਸਕਾ ਰੂਪ ਹੋਨਾ ਚਾਹੇਹੈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਯਹ ਸਾਧਨ ਕਰ ਜੋ ਲੋਭਾਦਿ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਪਰਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਜ, ਲੋਭ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਕਾ ਆਦਿ ਸਬਦਸੇ ਕਾਮ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਮੋਹ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਅਹੰਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿਕਾ ਭਾਵ ਚਿਤਸੇ ਇਨ ਮਹਾ ਵੈਰੀ ਲੋਭਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਨਿਗਾਹ ਕਾ ਤਜਾਗਕਰੋ ॥ ਪੁਨਾ ਜਦਿ, ਯਦ ਭਾਵਜੋ ਅਬਿਦਜਾ ਚਰਣੰ, ਅਗਜਾਨ ਸੇ ਤੁਮਾਰਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਾਮਕਾ ਕਰਨਾਹੈ ਤਿਸਕੋ ਤਜਾਗੋ ਪੁਨਾ ਤਜ ਨਾਮ ਤਜਾਗ ਕਰੋ ਸਕਲ ਦੁਹ ਕ੍ਰਿਤ ਸੰਪੂਰਣ ਮਿਥਜਾ ਭਾਖਣ ਜੀਵ ਹਿੰਸਾਦਿਕ ਨਿਖਿਧ ਕਰਮੋਂਕਾ ਪੁਨਾ ਤਿਆਗ ਕਰੋ ਦੁਰਮਤੀ, ਇਨ ਖੋਟੇ ਕਰਮੋਂ ਸੇ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਬੁਧੀ ਕਾ ਔ ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਪੀਛੇਸੇ ਭਜੁ, ਸੇਵਨ ਕਰੋ ਚਕ੍ਰਧਰ, ਸੁਦ੍ਰਸਨ ਚਕ੍ਰਧਾਰੀ ਸਰਣੰ, ਬਿਸਨੁ ਰੂਪ ਆਸ੍ਰੇ ਕੋ ਜਿਸ ਆਸ੍ਰੇਕਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਅਰਜੁਨ ਪ੍ਰਤਿ ਗੀਤਾਮੈ ਕਹਜਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹੇ ਅਰਜੁਨ ਤੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਬਰਣੋ ਆਸ੍ਰਮੋ ਕੇ ਧਰਮੋਂ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਛੋਡਕੇ ਤਰਣੇ ਹੇਤ ਮੇਰੇਕੋ ਆ-ਸਰਾ ਪਕੜ ॥ ਮੈਤੇਰੀ ਸੰਪੂਰਣਪਾਪੋਂਸੇਰਛਾਕਰੂੰਗਾ ॥ ੩ ॥ ਇਸੀ ਸਰਣਕੇ ਬਿਸੇਖਣ ਆਦਮੇ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਜੋ ਹੇ ਜੀਵ ਤੂੰ ਐਸੇ ਆਸ੍ਰੇ ਕੇ ਸੇਵਨ ਕਰ ॥ ਜੋ ਪਰਮਾਦਿ ਪੁਰਖ, ਸਰਬ ਕਾ ਮੂਲ ਪੁਰਖਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਅਨੋਪਿਮੰ, ਅਨੁਪਮੰ ਉਪਮਾ ਯੋਗ ਅਵੈਵ ਕ੍ਰਿਯਾ

ਗੁਣ ਰੂਪ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਣੇਤੇ ਸਰਬਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਸੇਹੀਨ ਪੁਰਖਹੈ॥ ਸਮਾਨਤਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇਹੋਵੇਹੈ ਏਕ ਅਵਯਵੋਂ ਸੇ ਜੈਸੇ ਗਊ ਕੇ ਅਵਯਵੋਂ ਕੀ ਤੁਲਯਤਾ ਸੇ ਗਊ ਸਾ ਗਵਯ ਕਹਯਾ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਦੂਸਰੀ ਕ੍ਰਿਯਾਸੇ ਜੈਸੇ ਬੇਗਕੀ ਸਮਾਨਤਾਸੇ ਪਵਨਸਾ ਕੁਰੰਗ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਤੀਸਰੀ ਗੁਨਸੇ ਜੈਸੇ ਸਯਾਮਤਾਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਸੇ ਕਾਕ ਜੈਸੀ ਕੋਕਲ ਕਹੀ ਜਾਵੇਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਇਨ ਤੀਨੋਂ ਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਸੇ ਹੀਨ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਨੁਪਮ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਹੈ ਸਤਿਆਦ, ਸਤ ਔ ਆਦਿ ਸਬਦਸੇ ਚਿਤਔ ਅਨੰਦ ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਭਾਵ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇ ਰਤੰ ਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਯੁਗਤ ਹੈ ਆਪਨੇ ਆਪ ਮੈ ਸਭ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਯਦਵਾ ਸਤਕਾ ਯੋਗ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੋ ਯਮੋਂਮੇ ਗ੍ਰਹਣ ਹੈ ਸੋ ਯਮ ਪਾਂਚ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਸਤ ਆਦਿ ਪਾਠ ਸੇ ਯਮ ਨਿਯਮ ਸਾਧਨ ਜਾਨ ਲੇਣੇ॥ ਭਾਵ ਸਬਦ ਈਹਾਂ ਸਾਧਨੋ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ਤਿਨ ਸਾਧਨੋ ਮੈ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਉਪਾਯਜਾਨਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾਕਾ ਦੈਵ ਗੁਣੋ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਤਿਣ ਗੁਨੋਂ ਸੇ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਔ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨ ਮੇ ਤਿਸ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਪਰਮਾ-ਤਮਾ ਹੈ॥ ਅਦਭੁਤੰ, ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਰੂਪਹੈ ਆਸਚਰਯ ਰੂਪਤਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਗੀਤਾਦਿਕੋ ਮੇ ਅਤਿ ਸਪਸ੍ਰ ਹੈ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਆਸਚਰਯ ਰੂਪ ਕਰ ਦੇਖੇਹੈ॥ ਕੋਈ ਆਸਚਰਯ ਰੂਪ ਕਰ ਸੁਨੇਹੈ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਹੈ ਪਰ ਕ੍ਰਿਤਿ ਪਰੰ, ਅਸਤ ਜੜ ਦੁਖ ਰੂਪ ਮਾਯਾਸੇ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੋਨੇਸੇ ਪਰੰ ਨਾਮ ਭਿੰਨ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਹੈ ਜਦਿ ਚਿੰਤਯ, ਜੋ ਅਚਿੰਤਯਇਦੰ ਰੂਪਕਰ ਚਿੰਤਨ ਨਾ ਕੀਆ ਜਾਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾਹੈ ਸਰਬ, ਸੰਪੂਰਣ ਮਾਯਾ ਤਤਕਾਰਯ ਮੈ ਗਤੰ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਤਿਸ ਸਰਣ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਸ੍ਰਰੂਪਹੈ॥ ੧॥ ਐਸੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਆਸਰਾ ਪਕੜਤਾ ਹੂਯਾ ਤਿਸਕੀ ਕੀਰਤਨ ਭਕਤੀ ਕਰਯਹ ਕਹੇ ਕੇਵਲ ਇਤਿ, ਕੇਵਲ, ਏਕ ਰਾਮ ਯਹ ਨਾਮ ਸਹਸ੍ਰ ਨਾਮੋ ਕੇਤੁਲਯ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨਕੇ॥ ਹੇ ਜੀਵ ਮਨ ਕੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਰਮਣ ਕਰਵਾਵਨੇ ਸੇ ਮਨੋਰਮੰ, ਜੋ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮਹੈ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨੀ ਰਸਨਾਸੇ ਬਦਿ, ਕਹੁ ਕੈਸਾ ਯਹ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਤ ਮਯੰ, ਯਥਾਰਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਨ, ਨਹੀ ਦੁਨੋਤਿ, ਖੇਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤੇ ਜਸਿ ਸਮਰਣੇ ਨ; ਜਿਸ ਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜਨਮਕਾ ਅਰ ਜਰਾਕਾ ਅਰ ਆਦਿ ਸਬਦਸੇ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਹੋਨੇਵਾਲੇ ਰੋਗੋਂਕਾ ਔ ਮਰਣਕਾ ਭਯੰ, ਡਰ ਭਾਵ ਜਿਸਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨੇਸੇ ਤੁਝਕੋ

ਕੋਈ ਦੁਖ ਭਯਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ॥ ਐਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਹੇ ਜੀਵ ਤੂੰ ਅਪਨੀ ਰਸਨਾਸੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਕਹੁ॥ ਰਹਾਉ ਸੇ ਪਰੇਕੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਮਗ੍ਰ ਪਾਠਕੇ ਅਰਥਕਾ ਪਰਮ ਭਾਵ ਯਹਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਹੇ ਜੀਵ ਤੇਰੇਕੋ ਅਤਯੰਤ ਦੁਖ ਦੇਨੇਵਾਲੇ ਜਮਾਦਿਕੋਂਕੇ ਅਨਾਦਰਕੀ ਚਾਹਹੈ॥ ਤਬ ਆਸਰਸੰਪਦਾ ਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਆਸਰਾ ਜਾਨ ਕਰਸੇਵਨਕਰ॥ ਵੁਹ ਤੇਰੇ ਸਕਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕਰੇਗਾ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਗੁਰੂਜੀ ਕਾਕਥਨਹੈ"ਕੀਤਾ ਲੋੜੀਐਕੰਮਸੁ ਹਰਿਪੈ ਆਖੀਐ" ਇਤਯਾਦਿ॥੧॥ਪੀਛੇਸੰਪੂਰਣ ਮਨੋਰਥੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਲੋਭਾਦਿ ਵ੍ਰਿਤਿ ਤਯਾਗਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੋ ਆਸਰਾ ਜਾਨਕੇ ਤਾਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਕਹੋ ਯਹ ਕਹਯਾ ਅਬ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸਰੀਰ ਸੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਤਿਸਕੀ ਭਕਤੀਕੇ ਸਨਮੁਖ ਜੋਗ ਜਗਯਾਦਿ ਸਭੀ ਸਾਧਨ ਤੁਛ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਭਕਤ ਜਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਨਿਜ, ਆਪ ਨਿਹਕੇਵਲਾ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਏਕਲੀ ਭਗਤੀ ਹੋਵੇ ਰਿਦ, ਚਿਤਸੇ ਚਿੰਤਨ ਰੂਪ ਔ ਕਰਮਣਾ, ਸਰੀਰਸੇ ਦਾਸ ਭਾਵ ਬੰਦ ਨ ਅਰਚਨ ਰੂਪ॥ ਔ ਬਚਸਾ, ਬਾਣੀਸੇ ਕੀਰਤਨ ਰੂਪ ਤਿਸ ਪੁਰਖਕੋ ਜੋਗੇਨ ਕਿੰ, ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀਕੇ ਨਿਰੋਧ ਕਰਨੇ ਰੂਪ ਯੋਗਸੇ ਕਿਆ ਪ੍ਰਯੋਜਨਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਗੇਨ ਕਿੰ, ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਗੋ ਮੇਧਾਦਿ ਯਗਨਸੇ ਕਿਆ ਪ੍ਰਯੋਜਨਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਦਾਨੇਨ ਕਿੰ, ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਤ੍ਵ ਛੋਡਕੇ ਦੂਸਰੇਕਾ ਸ੍ਵਤ੍ਵ ਕਰਾਵਨ ਰੂਪ ਦਾਨ ਦੇਨੇਸੇ ਕਿਆਹੈ॥ ਪੁਨਾ, ਕਿੰਤਪਸਾ, ਚੰਦ੍ਰਾਯਣਾਦਿ ਬ੍ਰਤੋਂਸੇ ਅਰ ਜਲ ਧਾਰਾ ਅਗਨੀ ਤਾਪਨਾਦਿ ਤਪੋਸੇਂ ਕਿਆ ਕਾਮਹੈ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਯੋਗਾਦਿਕੋਂਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਭਕਤੀ ਸੇ ਹੀ ਪੂਰਾ ਸਿਧ ਹੋਨੇਸੇ ਇਨਸੇ ਉਸਕਾ ਕੁਛ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀ॥੪॥ ਬੂਨੀ ਖਨਨ ਨਯਾਯਸੇ ਕੀਰਤਨ ਭਕਤੀਕੋ ਸਕਲ ਮਨੋਰਥੋਂਕੇ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਬਤਾਵਤੇ ਜੈਦੇਵ ਭਕਤ ਸਬਦ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰੇ ਗੋਬਿੰਦ ਇਤਿ, ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਇਤਿ, ਐਸੇ ਹੇ ਨਰ, ਭਕਤ ਜਨ ਤੂੰ ਜਪ॥ ਵਹੁ ਗੋਬਿੰਦਕੇ ਨਾਮਕਾ ਜਾਪ ਕੈਸਾਹੈ ਸਕਲ ਸਿਧਿ ਪਦੰ, ਸੰਪੂਰਣ ਪਦਾਰਥੋਂਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਥਾਨਹੈ॥ ਭਾਵ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੋਖ ਇਸੀਕੇ ਜਾਪਸੇ ਮਿਲੇ ਹੈ ਔਰ ਜਾਪਸੇ ਨਹੀ ਮਿਲੇ॥ ਜੈਦੇਵ ਭਕਤ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਮੈਂਭੀ ਗੋਬਿੰਦਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਐਸਾ ਜਾਨਕੇ ਆਇਓ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯਾਹੋਂ ਤਸ, ਤਿਸੀਕੇ ਜਪਨੇਸੇ ਸਫੁਟੰ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਜੋਗੋਬਿੰਦ ਭਵਭੂਤ, ਕਲਯਾਣ ਰੂਪਹੈ॥ਅਰ ਸਰਬਗਤੰ ਸਰਬਮੇ ਬਯਾਪਕਹੈ।੫॥੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਿਯਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂ ਗੂਜਰੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ॥

ਅਥ ਟੀਕਾ ਬਾਨੀ ਭਗਤਾਂ ਕ੍ਰਿਤ ਪੰਡਿਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਯਤੇ

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਬੁਤ ਪੂਜਿ ਪੂਜਿ ਹਿੰਦੂ ਮੂਏ ਤੁਰਕ ਮੂਏ ਸਿਰੁ ਨਾਈ॥ ਓਇ ਲੇ ਜਾਰੇ ਓਇ ਲੇ ਗਾਡੇ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਦੁਹੂ ਨ ਪਾਈ॥ ੧ ॥ ਮਨ ਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ਅੰਧ ਗਹੇਰਾ॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਪਸਰਿਓ ਹੈ ਜਮ ਜੇਵਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਬਿਤ ਪੜੇ ਪੜਿ ਕਬਿਤਾ ਮੂਏ ਕਪੜ ਕੇਦਾਰੈ ਜਾਈ ॥ ਜਟਾ ਧਾਰਿ ਧਾਰਿ ਜੋਗੀ ਮੂਏ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਇਨਹਿ ਨ ਪਾਈ। ੨ ॥ ਦਰਬ ਸੰਚਿ ਸੰਚਿ ਰਾਜੇ ਮੂਏ ਗਡਿ ਲੇ ਕੰਚਨ ਭਾਰੀ॥ ਬੇਦ ਪੜੇ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਮੂਏ ਰੂਪ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਨਾਰੀ॥ ੩ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨ ਸਭੈ ਬਿਗੂਤੇ ਦੇਖਹੁ ਨਿਰਖ ਸਰੀਰਾ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕਿਨਿ ਗਤਿ ਪਾਈ ਕਹਿ ਉਪਦੇਸੁ ਕਬੀਰਾ॥ ੪॥ ੧॥

॥ ਹੇ ਮਨ ਤੇਰੀ ਸੁੱਧੀ ਬਿਨਾਂ ਅਗਯਾਨ ਕੇ ਗ੍ਰਸੇ ਹੂਏ ਨਿਖਲ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜੀਵ ਤੁਛ ਕਾਮੋ ਮੇ ਲਗ ਕਰ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਜਨਮ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬੁਤ ਇਤਿ, ਬੁਤ ਪੂਜਿ ਪੂਜਿ, ਬਿਸ਼ਨੁ ਸ਼ਿਵਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਨਿਰਜੀਵ ਮੂਰਤੀਓਂ ਕੋ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਪੂਜਤੇ ਹੂਏ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕ ਮਰੇ॥ ਔਰ ਮੱਕੇ ਕੀ ਓਰ ਮੁਖ ਕਰ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਥੇ ਟੇਕਤੇ ਤੁਰਕ ਮਰੇ॥ ਜੋ ਰਹੇ ਵੋਹ ਉਨ ਮਰਿਯੋਂ ਕੋ ਗਾਡ ਜਲਾ ਕਰ ਪੂਜਤੇ ਹੂਏ

ਸਮਾ ਬਿਤਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋਈ ਕਹੈਂ ਉਇ ਲੇ ਇਤਿ, ਉਇਲੇ ਜਾਰੇ, ਬੁਤ ਪੂਜਨੇ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਜੀਵ ਕਲਾ ਨਿਕਸ ਗਈ ਜਾਨ ਕੇ ਦੇਹ ਕੋ ਜਲਾ ਦੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਭੀ ਜੀਵ ਕਲਾ ਕੋ ਦੇਹ ਮੇਂ ਰਹੀ ਜਾਨਕੇ ਦੇਹ ਕੋ ਗਾਡ ਦੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਜੀਵਕਾ ਆਗੇ ਕੋ ਔਰ ਦੇਹ ਮੇਂ ਜਾਨਾ ਨਹੀਂ ਮਾਨੇ ॥ ਹਿੰਦੂ ਔਰ ਦੇਹੋਂ ਮੇ ਜਾਨਾ ਮਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਇਸ ਰੀਤ ਕੇ ਬਹੁਤ ਝਗੜੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਹੇ ਮਨ ਤੇਰੀ ਗਤਿ, ਤੇਰੇ ਜੈ ਕਰਨੇ ਕੀ ਅਰਥਿਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਰੀਤਿ ਦੋਨੋਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਮਨ ਤੇਰੇ ਸੰਯਮ ਬਿਨਾ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਅੰਧ ਗਹੇਰਾ, ਅਗਜ਼ਾਨ ਕਾ ਗ੍ਰਸਜਾ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਗ੍ਰਸਣੇ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਚਾਰੋਂ ਓਰ ਸੇ ਜਮੋਂ ਕਾ ਜੇਵਰਾ, ਬੰਧਨ ਫੈਲ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਜਿਸਕੇ ਅਧੀਨ ਹੂਏ ਜਮ ਕੇ ਜਾਲ ਮੇ ਪੜੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਜਮਜਾਲ ਕੇ ਪਸਰਨੇ ਕਾ ਮੂਲ ਅੰਧਕਾਰ ਕਾ ਫੈਲਨਾ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਕਬਿਤਇਤਿ, ਕਬਿੱਤ, ਭਾਖਾ ਮੈ ਬੱਤੀ ਅਖਰ ਕੇ ਛੰਦ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੈ ਕਵੀ ਕੀ ਰਚਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਸੋ ਈਹਾਂ ਕਵੀ ਕੀ ਰਚਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਲੇਨੀ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੈ ਕਬਿਤ ਜਸ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਧਨ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਉਠਨ ਬੈਠਨ ਬੋਲਨ ਚਾਲਨ ਆਦਿ ਬਿਵਹਾਰ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਔ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਤਮ ਕੇ ਸੁਣਕਰ ਕਵਿ ਲੋਕ ਸਦਾ ਅਪਨੀ ਪਰਾਈ ਕਵਿਤਾ ਕੇ ਪੜਨੇ ਕਾ ਅਭ੍ਯਾਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਰ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਕੇ ਬਸ ਕਰਨ ਕਾ ਉਪਾਯ ਨਹੀਂ ਕਰੇਂ ॥ ਔਕਪੜ, ਗੇਰੂਏ ਕਪੜੇ ਕਰ ਤੀਰਥੋਂ ਕੇ ਨਾਵਨ ਮੈ ਸਰਧਾ ਵਾਲੇ ਕੇਦਾਰਾ-ਦਿ, ਤੀਰਥੋਂ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਨੀ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ਮਨ ਕੇ ਜਯ ਕੀ ਰੀਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਨੇ ॥ ਪੁਨਾ, ਗੋਰਖ ਮਤੀ ਜੋਗੀ ਲੋਗ ਬਾਨ ਪ੍ਰਸਤੋਂ ਕਾ ਚਿੰਨ ਸਿਰ ਪੈ ਜਟਾ ਧਾਰ ਲੇਨੀ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਤਰਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਹੇ ਮਨ ਤੇਰੇ ਬਸ ਕਰਣ ਕਾ ਰਸਤਾ ਇਨਹੁ ਨੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪਾਯਾ ॥ ੨ ॥ ਇਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਔਰੋਂ ਨੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪਾਯਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦਰਬ ਇਤਿ, ਧਨ ਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਤੇ ੨ ਰਾਵਣਾਦਿ ਰਾਜੇ ਮਰੇ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਗਡਿਲੇ, ਲੰਕਾਦਿ ਕੰਚਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਗਢ ਲੀਏ ਥੇ ॥ ਵਾ ਜਿਨ ਕਾਰੂ ਆਦਿਕੋਂ ਨੇ ਗਡਿਲੇ, ਗਾਡ ਲੀਏ ਥੇ ਭਾਰੀ ਖਜਾਨੇ ਸ੍ਵਰਣ ਕੇ ॥ ਸੋ ਭੀ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਜਾਨੀ ਬਿਨਾ ਮਰੇ ॥ ਤਥਾ ਜਿਸ ਮੈ ਤੇਰੇ ਬਸ ਕਰਣ ਕੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਉਸ ਬੇਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਪੜਿ ਮੂਏ, ਉਸਕੇ ਪੜ੍ਹਤੇ ਮਰੇ ॥ ਤਥਾ ਉਤਮ ਜਨਮ ਲੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਭਾਗ ਹੀਣ ਅਪਨੇ ਰੂਪ ਕੋ ਦੇਖਤੀ ਦੇਖਤੀ ਹੀ ਨਾਸ ਹੁਈਂ ॥ ਤੇਰੇ ਜਯ ਕਾ ਉਪਾਯ

ਨ ਪਾਯਾ ॥ ੩ ॥ ਬਿਸ਼ੇਖ ਕਰ ਪਾਂਚ ਸਾਤ ਕੇ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਅਬ ਸਭ ਮਨ ਕੀ ਜਪ ਹੀਨੋਂ ਕੇ ਜਨਮ ਕੋ ਨਿਸਫਲਤਾ ਕਹੇਂ ਰਾਮ ਇਤਿ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਜਪੇ ਬਿਨਾ ਸਭ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਬਿਗੂਤੇ, ਖਰਾਬ ਹੂਏ ਭਾਵਬਿਅਰਥ ਮਰ ਗਏ ॥ ਇਸ ਬਾਤ ਕੇ ਨਿਸਚੇ ਹੇਤ ਦੇਖੋ ਅਪਨੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਨਿਰਖ, ਪਰੀਛਯਾ ਕਰ ਸਭ ਕੇ ਸ਼ਰੀਰੋਂ ਕੋ ਜੋ ਕਿਸਕਾ ਸਰੀਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਕਾ ਨਹੀਂ ਰਹਯਾ ॥ ਅਰ ਹਰਿ ਇਸ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਬਿਨਾ ਗਤਿ, ਮੁਕਤੀ ਭੀ ਕਿਸਨੇ ਪਾਈ ਹੈ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ॥ ਕਿੰਤੂ ਏਕ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਕੇ ਔਰ ਦੇਹ ਲੇ ਆਨ ਜੂਨੋ ਮੇ ਧੱਕੇ ਖਾਤੇ ਫਿਰੇ ਹੈਂ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ਤੂੰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪ॥ ਯਹਿ ਕਬੀਰ ਨੇ ਔਰੋਂ ਕੋ ਸਮਝਾਵਨ ਹੇਤ ਮਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ੪ ॥ ੧॥

ਜਬ ਜਰੀਐ ਤਬ ਹੋਇ ਭਸਮ ਤਨ ਰਹੈ ਕਿਰਮ ਦਲ ਖਾਈ ॥ ਕਾਚੀ ਗਾਗਰ ਨੀਰੁ ਪਰਤੁ ਹੈ ਇਆ ਤਨ ਕੀ ਇਹੈ ਬਡਾਈ॥ ੧॥ ਕਾਹੇ ਭਈਆ ਫਿਰਤੌ ਫੂਲਿਆ ਫੂਲਿਆ॥ ਜਬ ਦਸ ਮਾਸ ਉਰਧਮੁਖ ਰਹਤਾ ਸੋ ਦਿਨ ਕੈਸੇ ਭੂਲਿਆ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁ ਮਾਖੀ ਤਿਉ ਸਠੋਰਿ ਰਸੁ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਧਨੁ ਕੀਆ ॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਲੇਹੁ ਲੇਹੁ ਕਰੀਐ ਭੂਤੁ ਰਹਨ ਕਿਉ ਦੀਆ॥ ੨॥ ਦੇਹੁਰੀ ਲਉ ਬਰੀ ਨਾਰਿ ਸੰਗਿ ਭਈ ਆਗੈ ਸਜਨ ਸੁਹੇਲਾ॥ ਮਰਘਟ ਲਉ ਸਭ ਲੋਗੁ ਕੁਟੰਬੁ ਭਇਓ ਆਗੈ ਹੰਸੁ ਅਕੇਲਾ॥ ੩॥ ਕਹਤੁ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰੇ ਕਾਲ ਗ੍ਰਸ ਕੂਆ ॥ ਝੂਠੀ ਮਾਇਆ ਆਪੁ ਬੰਧਾਇਆ ਜਿਉ ਨਲਨੀ ਭ੍ਰਮਿ ਸੂਆ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਮਨ ਕੇ ਜਪ ਹੇਤ ਕਹੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਸੀਘ੍ਰ ਜਪਾਵਨ ਹੇਤ ਸਰੀਰ ਸੇ ਵੈਰਾਗ੍ਯ ਕਰਾਵੇਂ ਜਬ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੀਵੋ ਜਿਸ ਤਨ ਕੇ ਪਾਲਨ ਪੋਖਨ ਮੇਂ ਲਗ ਕਰ ਤੁਮਨੇ ਅਪਣਾ ਕਾਰਜ ਬਿਗਾੜਿਆ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਓਗ ਹੋਨੇ ਪੀਛੇ ਤਿਸ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਨੋ ॥ ਜਬ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਲੇ ਕਰ ਜਰੀਐ, ਆਗ ਮੇ ਜਲਾਈਯੇ ਤਬ ਤੋ ਤਨ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜੇ ਕਰ ਜਲਾਵਨੇ ਸੇ ਰਹੈ, ਬਚ ਰਹੇ ਤਬ ਕਿਰਮੋਂ ਕਾ ਦਲ,

ਸੰਬ੍ਰਹ ਤਿਸਕੋ ਖਾਇ ਜਾਵੇ ਹੈ ਭਾਵ ਮੱਟੀ ਮੈ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਮੱਟੀ ਸੇ ਰਹੇ ਤਬ ਜਲ ਮੈ ਗਲੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਾਚੀ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕਾਚੀ ਗਾਗਰ, ਮਟੀ ਕਾ ਕਚਾ ਘੜਾ ਜਲ ਮੇ ਪੜਤਾ ਹੀ ਗਲ ਜਾਵੇ ਹੈ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਤੈਸੇ ਯਹ ਜਲ ਮੇਂ ਗਲੇ ਹੈ ਇਸ ਤਨ ਕੀ ਯਹੀ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਬਡਾਈ, ਮਹਾਨਤਾ ਹੈ ਔਰ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਇਸ ਤਨ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਫੂਲਨਾ ਬਿਜਰਥ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਾਹੇ ਇਤਿ ਕਾਹੇ, ਕਿਸਵਾਸਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਜਨੋ ਤੁਮ ਫੂਲੇ ਫਿਰਤੇ ਹੋਂ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਮਤ ਫੂਲੋ॥ ਨਾ ਫੂਲਨੇ ਮੈਂ ਪੂਰਬਲੀ ਦੁਖ ਦਸਾ ਯਾਦ ਕਰਾਵੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਜਬ ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਮਾਤਾ ਕੇ ਉਦਰ ਮੇ ਊਧੇ ਮੁਖ ਹੋ ਕਰ ਦੁਖੀ ਹੋ ਰਹੇ ਥੇ ਹੇ ਜੀਵੇ ਸੋ ਦਿਨ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕੈਸੇ ਭੂਲ ਗਯਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਸਰੀਰ ਸੈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰ ਫੂਲੇ ਹੋ॥ਭਾਵ ਯਹ ਇਸ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਸੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰੋ॥ ੧ ॥ ਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੇ ਤਿਆਗ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਧਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੇ ਤਿਆਗ ਹਿਤ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਮਧੁ, ਸਹਿਤ ਕੋ ਮਖੀਆਂ ਅਪਨੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਜੋੜੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਸਠੋਰਿ, ਮੂਰਖ ਨੇ ਰਸੁ, ਆਨੰਦ ਹੇਤ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ, ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਕਰ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਆ॥ ਤਿਸ ਧਨ ਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਤਾਪੁਰਖ ਕੇ ਮਰਨ ਸਮੇ ਸਬੰਧੀ ਜਨ ਲੇਹੁ ਲੇਹੁ ਕਰੀਐ, ਇਸ ਸੇ ਰਖਿਆ ਢੱਕਿਆ ਪੂਛ ਕੇ ਲੈ ਲੇਵੋ ਲੈ ਲੇਵੋ ਐਸੇ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਐ ਮਰੇ ਸੇ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਯੇ ਅਬ ਪ੍ਰੇਤ ਘਰ ਮੇ ਕਿਉਂ ਰਹਿਨ ਦੀਆ ਹੈ ਇਸ ਕੋ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਨਿਕਾਲੋ ॥ ਨਹੀ ਤੋ ਕਾਹੂ ਕੋ ਚਮੜ ਕੇ ਦੁਖ ਦੇਵੇ ਗਾ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਸਾਥ ਭੀ ਥੋੜਾ ਹੀ ਕਰੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਦੇਹੁਰੀ ਇਤਿ, ਘਰ ਕੀ ਦੇਹਲੀ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬਰੀ ਬਿਵਾਹੀ ਹੁਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੰਗ ਜਾਵੇ ਹੈ ਦੇਹਲੀ ਸੇ ਆਗੇ ਸਜਨ ਸੁਹੇਲਾ, ਜਿਨ ਲੋਗਨ ਕਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਮਿਤ੍ਰ ਥਾ ਵਹੁ ਮਰਘਟ ਲਉ, ਮਸਾ-ਣੋਂ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਭੀ ਔਰ ਮਿਲਾਪੀ ਔ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਲੋਗ ਜਾਵੇਂ ਹੈਂ॥ ਸਮਸਾਨੋ ਮੈ ਆਗੇ ਦਾਹ ਗਾਡ ਚੁਕੇ ਪੀਛੇ ਅਪਨੀ ਬਾਸਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੰਸ, ਜੀਵ ਇਕੇਲਾ ਹੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥੩ ॥ ਐਸੇ ਸ੍ਵਾਰਥੀ ਕੁਟੰਬ ਸੇ ਹਿਤ ਕਰ ਜੀਵ ਨਰਕ ਮੇ ਪੜੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹਤੁ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਸੁਨੋ ਹੇ ਛੂਟਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਕਾਲ ਕੇ ਗ੍ਰਸੇ ਹੂਏ ਤੁਮ ਨਰਕ ਰੂਪ ਕੂਏ ਮੈਂ ਪੜਤੇ ਹੋ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਝੂਠੀ ਮਾਇਆ, ਮਿਥਯਾ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਆਪ ਬੰਧੇ ਜਾਤੇ ਹੋ॥ਜੈਸੇ ਭਰਮ ਕਰ ਨਲਨੀ ਮੇਂ ਸੂਆ ਬੰਧਿਆ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੪ ॥੨॥

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਭੈ ਮਤਿ ਸੁਨਕੈ ਕਰੀ ਕਰਮ ਕੀ ਆਸਾ॥ ਕਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਸਭ ਲੋਕ ਸਿਆਨੇ ਉਠ ਪੰਡਿਤ ਪੈ ਚਲੇ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ੧ ॥ ਮਨ ਰੇ ਸਰਿਓ ਨ ਏਕੈ ਕਾਜਾ॥ ਭਜਿਓ ਨ ਰਘੁਪਤ ਰਾਜਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਨ ਖੰਡ ਜਾਇ ਜੋਗੁ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ਕੰਦ ਮੂਲੁ ਚੁਨਿ ਖਾਇਆ॥ ਨਾਦੀ ਬੇਦੀ ਸਬਦੀ ਮੋਨੀ ਜਮ ਕੇ ਪਟੈ ਲਿਖਾਇਆ॥ ੨ ॥ ਭਗਤਿ ਨਾਰਦੀ ਰਿਦੈ ਨ ਆਈ ਕਾਛਿ ਕੂਛਿ ਤਨੁ ਦੀਨਾ॥ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ ਡਿੰਭ ਹੋਇ ਬੈਠਾ ਉਨਿ ਹਰਿ ਪਹਿ ਕਿਆ ਲੀਨਾ॥ ੩ ॥ ਪਰਿਓ ਕਾਲੁ ਸਭੈ ਜਗ ਊਪਰਿ ਮਾਹਿ ਲਿਖੇ ਭ੍ਰਮ ਗਿਆਨੀ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਨ ਭਏ ਖਾਲਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਿਹ ਜਾਨੀ॥ ੪ ॥੩॥

॥ ਕਾਲ ਸੇ ਬਚਨੇ ਕਾ ਉਪਾਯ ਭਗਵਤ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥ ਯਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਬੇਦ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਮਤ ਪੰਡਤੋਂ ਸੇ ਸੁਨਕਰ ਬਡੇ ਫਲਦਾਯਕ ਜਾਨ ਕੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਸਕਾਮ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਕੀ ਆਸਾ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਕਾਲ ਕੇ ਗ੍ਰਸੇ ਸਭੀ ਬਡੇ ਸਿਆਨੇ ਲੋਕ ਚਲੇ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਨਹੀ ਜਾਵੇਂਗੇ ਕਿੰਤੂ ਤਿਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੈ, ਬਹੁੜੋ ਪੰਡਿਤ ਲੋਗ ਭੀ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਓਰ ਸੈ ਨਿਰਾਸਾ, ਆਸ ਹੀਨ ਹੂਏ ਕਾਲ ਕੇ ਗ੍ਰਸੇ ਉਠ ਚਲੇਂਗੇ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਨਿਸਕਾਮ ਹੋਕਰ ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਈਸ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਕਰੀ ਕਰਾਈ ਉਨਕਾ ਕੁਛ ਕਾਜ ਨਹੀਂ ਸਵਰੇਗਾ॥ ਯਹਿ ਪੁਨਾ ਮਨ ਕੋ ਕਹੇ ਮਨ ਰੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਤੁਮਾਰਾ ਮੁਕਤ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਮੈ ਬਡਾ ਏਕ ਕਾਜ ਥਾ ਸੋ ਤੁਮਾਰਾ ਸਰਿਓ ਨ, ਤੁਮ ਕੋ ਨ ਮਿਲਾ॥ ਜਿਸਤੇ ਤੁਮਨੈ ਭਜਿਓ ਨ, ਸੇਵਿਆ ਨਹੀ ਰਘੁ ਕੁਲ ਕਾ ਪਤਿ, ਸ੍ਵਾਮੀ ਰਾਜਾ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਅਛੇ ਮਾਨੇ ਹੈ ਵਹੁ ਸਭੀ ਵੇਸ ਧਾਰੀ ਜਮ ਕੇ ਪਟੇ ਪੈ ਜਮਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਬਨ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਭਗਤੀ ਛੋਡ ਕੇ ਬਨ ਖੰਡ, ਬਨ ਕੇ ਟੁਕੜੇ ਮੈ ਜਾਇਕਰ ਹਠ ਯੋਗ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਜਲਧਾਰਾ ਸਹਿਨਾਦੀ ਤਪ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਅਰ ਬੜੇ ਬ੍ਰਤ ਰਖਕਰ ਕੰਦ ਮੂਲ

ਚੂਨ ਕੇ ਅਹਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਕੰਦ, ਜਿਮੀ ਕੰਦ ਸ਼ਕਰ ਕੰਦੀ ਕਮਲਾਦਿ ਕੇਕੀ ਜੜਾਂ ॥ ਔ ਮੂਲ, ਮੂਲੀ ਆਦਿਕ ਔਰ ਵਸਤੁ ਹੈ ਪੁਨਾ ਜੋ ਗੋਰਖ ਮਤੀ ਲੋਗ ਗਲ ਮੇਂ ਨਾਦ ਰਖਨੇ ਵਾਲੇ ਨਾਦੀ ਹੈਂ ॥ ਤਥਾ ਜੋ ਬੇਦ ਪੜ੍ਹਨੇ ਵਾਲੇ ਬੇਦੀ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਅਲਖ੨ ਸਬਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦੱਤਮਤ ਕੇ ਸਬਦੀ ਲੋਗਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਚੁਪ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਮੋਨੀ ਲੋਗ ਹੈਂ ॥ ਇਨ ਸਭ ਨੇ ਆਪ ਕੋ ਜਮ ਕੇ ਪਟੈ, ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੇ ਦਫ਼-ਤਰ ਮੈ ਲਿਖਾਇਆ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਵੈਸੇ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਭੀ ਨਰਕ ਮੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਜਾਨੇ ਮੈ ਹੇਤੂ ਦਿਖਾਵੇਂ ਭਗਤਿ ਇਤਿ, ਭਗਤਿ ਨਾਰਦੀ, ਨਾਰਦ ਪੁਰਾਣ ਮੈਂ ਔ ਨਾਰਦ ਪੰਚ ਰਾਤ੍ਰ ਮੈ ਨਾਰਦ ਮੁਨੀ ਕੀ ਕਹੀ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਨਵਧਾ ਔ ਫਲ ਰੂਪ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਜਾ ਕੇ ਰਿਦੈ, ਚਿਤ ਮੇ ਨਹੀ ਆਈ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਕਾਛਿ ਕੂਛਿ ਮਿਣ ਮਿਣਾਇਕੇ ਭਾਵ ਪਾਲ ਪੇਖਕੇ ਅਪਨਾ ਸਰੀਰ ਜਮੋ ਕੋ ਹੀ ਦੀਆ ॥ ਔਰ ਕੋਈ ਭਗਤੀ ਯੋਗ ਸੁਭ ਉਪਾਇ ਨਹੀਂ ਕੀਯਾ ॥ ਅਰ ਜੋ ਤੰਬੂਰੇ ਢੋਲਕਾਦਿ ਬਾਜੇ ਲੈ ਕਰ ਗਾਇ ਬਜਾਇ ਕੇ ਕੁਛ ਕੀਆ ਤੋ ਦੰਭ ਹੇਤ ਕੀਆ ॥ ਹਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸਿਨਤਾਹੇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਯਾਂ ਤੇ ਵਹੁ ਭੀ ਨਿਸਫਲ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਾਗ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਮੂਰਤੀਆਂ ਆਗੇ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ ਗਾਇਕੇ ਮੈਂ ਬੜਾ ਭਗਤ ਹੋਂ ਐਸੇ ਜਾਨ ਕੇ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਬਡਾ ਦੰਭੀ ਹੋ ਬੈਠਾ ਹੈ ॥ ਉਸਨੈਭੀਹਰਿ ਪਹਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਪਾਸੋਂ ਕਿਆ ਲੀਆ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਲੀਆ ੩॥ਜੈਸੇਇਨ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਨਹੀ ਲੀਆ ਤੈਸੇਨਿਜ ਰੂਪਕੇਸੰਸੇਵਿਪਰਯੇਵਾਲੇ ਗਿਆਨੀਓਂ ਨੇ ਭੀ ਕੁਛਨਹੀਂ ਲੀਆ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਪਰਿਓ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਪੜੇ ਹੈ ਕਾਲ ਪੂਰਬਕਹੇਸਰਬ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਊਪਰਤੈਸੇਭ੍ਰਮ ਗਿਆਨੀਓਂ ਪੈ ਭੀ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਿਸ ਮੈ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭੀ ਲਿਖੇ ਹੈਂ ॥ ਉਸੀ ਦਫਤਰ ਕੇ ਮਾਹਿ, ਬੀਚ ਲਿਖੇ ਹੈਂ ਭ੍ਰਮ ਗਜਾਨੀ ਭੀ ॥ ਯਾ ਤੇ ਉਨ ਪੈ ਭੀ ਕਾਲ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਵਹੁ ਭੀ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੇ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕੋਈ ਜਾਨੇ ਸੇ ਬਚੇ ਭੀ ਹੈ ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੈਂ ਵਹੀ ਜਨ ਕਾਲ ਰੂਪ ਮੈਲ ਸੇ ਭਏ ਖਾਲਸੇ, ਸੁਧ ਭਾਵ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਸਾਰ ਜਾਨੀ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਘਰੁ ੨ ॥ ਦੁਇ ਦੁਇ ਲੋਚਨ ਪੇਖਾ ॥ ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਉਰੁ ਨ ਦੇਖਾ ॥ ਨੈਨ ਰਹੇ ਰੰਗੁ ਲਾਈ ॥ ਅਬ ਬੇਗਲ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥ ਹਮਰਾ ਭਰਮ ਗਇਆ ਭਉ ਭਾਗਾ ॥ ਜਬ ਰਾਮ

ਨਾਮ ਚਿਤੁ ਲਾਗਾ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਜੀਗਰ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ॥ ਸਭ ਖਲਕ ਤਮਾਸੇ ਆਈ ॥ ਬਾਜੀਗਰ ਸ੍ਵਾਂਗ ਸਕੇਲਾ ॥ ਅਪਨੇ ਰੰਗ ਰਵੈ ਅਕੇਲਾ ॥੨॥ ਕਥਨੀ ਕਹਿ ਭਰਮੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ਸਭ ਕਥਿ ਕਥਿ ਰਹੀ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਾ ਕਉ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪਿ ਬੁਝਾਈ ॥ ਤਾ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥੩॥ ਗੁਰ ਕਿੰਚਤ ਕਿਰਪਾ ਕੀਨੀ ॥ ਸਭੁ ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੇਹ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥ ਮਿਲਿਓ ਜਗ ਜੀਵਨ ਦਾਤਾ ॥੪॥੪॥

ਜਬ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭੀ ਕਾਲ ਕੇ ਗ੍ਰਸੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕੈਸੇ ਕਾਲ ਸੇ ਰਹਿਤ ਭਏ ਹੋ ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਅਪਨੇ ਨਿਰਬੰਧ ਹੋਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਦੁਇ ਇਤਿ, ਦੁਇ, ਬਾਹਰਲੇ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਔ ਭੀਤਰ ਕੇ ਦੋਨੋਂ ਮਨ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ॥ ਵਾ ਦੁਇ, ਦ੍ਵੈਤ ਕੋ ਦੁਇ ਲੋਚਨ, ਸ੍ਰੁਤੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਰੂਪ ਦੋ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਹਉ, ਮੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬਿਨਾ ਆਨ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਤਾ ॥ ਕਿੰਤੂ ਸਰਬ ਕੋ ਮੱਟੀ ਕੇ ਕਾਰਯੋਂ ਮੈ ਮੱਟੀ ਵਤ ਏਕ ਹਰੀ ਰੂਪ ਹੀ ਦੇਖਤਾ ਹੂੰ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰਲੇ ਬਾਹਰਲੇ ਚਾਰੋਂ ਨੇਤ੍ਰ ਰਹੈ ਰੰਗੁ ਲਾਈ, ਆਨੰਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਏਕ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਅਬ ਹਮ ਸੇ ਬੇ, ਦ੍ਵੈਤ ਕੀ ਗਲ, ਬਾਰਤਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਜੋ ਏਕ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਔਰ ਭੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਦ੍ਵੈਤ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਨਾ ਕਹੀ ਜਾਨੇ ਮੈ ਹੇਤੂ ਕਹੈ ਹਮਰਾ ਇਤਿ, ਹਮਰਾ ਮੁਝ ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਕਾ ਭੇਦ ਭਰਮ ਸੇ ਲੇ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੂ ਕਾ ਭਉ ਭਾਗਾ, ਡਰ ਦੂਰ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਨਿਰਭਉ ਕਬ ਸੇ ਹੂਏ ਹੋਂ ਯਹਿ ਪੂਛਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇਂ ਜਬ ਇਤਿ, ਜਬ ਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਨੇ ਮੇ ਹਮਾਰਾ ਚਿਤ ਲਗਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਸੇ ਹਮ ਭਗਤੀ ਕਰ ਅਦੁਤੀ ਸਰੂਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਲੇ ਨਿਰਭਉ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਆਸ਼ੰਕਾ ॥ ਜੇਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਦੁਤੀ ਹੈ ਤਬ ਤਾਮੇ ਨਾਨਾ ਦ੍ਵੈਤ ਕੈਸੇ ਭਾਸੈ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਉਤਰ ਕਹੇ ਬਾਜੀ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਇੰਦਰ ਜਾਲ ਕਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਾਜੀਗਰ ਪੁਰਖ ਨੇ ਡੰਕ ਬਜਾਈ, ਅਪਨੇ ਡੋਰੂ ਪੈ ਡੰਕਾ ਭਾਵ ਚੋਟ ਲਗਾਈ ॥ ਤਿਸਕੇ ਡੰਕੇ ਕੋ ਸੁਨਕੇ ਤਿਸਕੀ ਰਚੀ ਆਂਬ ਕਬੂਤ੍ਰਾਦਿ ਵਸਤੂ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤ ਸਭੀ ਲੋਕ ਆਵੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਬਾਜੀਗਰ ਨੇ ਸ੍ਵਾਂਗ, ਅਪਨੀ ਬਨਾਈ ਨਾਨਾ ਵਸਤੂ ਕੋ ਸਕੇਲਾ, ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ

ਲੀਆ ॥ ਤਬ ਸਭੀ ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ਵਹ ਏਕਾ ਏਕੀ ਹੋਕੇ ਅਪਨੇ ਰੰਗ, ਆਨੰਦ ਮੇ ਰਵਣ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਰਮੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸੇ ਏਕ ਸੇ ਬਹੁਤ ਹੋਵੇਂ ਐਸੀ ਇਛਾ ਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੋ ਰਚਕੇ ਜਬ ਪ੍ਰਲੈ ਕਰਣ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੇ ਹੈ ਤਬ ਸਰਬ ਕਾ ਅਭਾਵ ਕਰਕੇ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਹੀ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਜੋ ਇਸ ਨਾਨਾ ਕੇ ਆਦਿ ਮੇ ਭੀ ਏਕ ਥਾ ਔਰ ਅੰਤ ਕੋ ਭੀ ਏਕ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ॥ ਸੋ ਮਧ ਮੈ ਭੀ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਏਕ ਅਦੁਤੀ ਰੂਪਕਰ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਅਨਥਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਚਾਹੇ ਬੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਬਕਤਾ ਭੀ ਹੋਵੇ ॥ ੨ ॥ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈਂ ਕਥਨੀ ਇਤਿ, ਕਥਨੀ, ਬਜਾਸਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਰਚਨਾ ਜੋ ਪੁਰਾਣਾਦਿਕ ਹੈਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਬਿਨਾ ਤਿਸ ਕੇ ਕਹਿ, ਕਹਿਣੇ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਪੜ੍ਹਣੇ ਸੁਨਣੇ ਸੁਣਾਵਨੇ ਸੇ ਚਿਤ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤਿਨ ਕੀ ਕਥਨੀ ਕੋ ਕਹਿ ਕਹਿ ਬਹੁਤੇਰੀ ਲੁਕਾਈ, ਪੰਡਿਤੋਂ ਕੀ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਹਾਰ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਉਸਕੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਗੁਰੂ ਬੁਝਾਵੈ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਜਾਕਉ ਇਤਿ, ਜਿਸਕੋ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਮੁੱਖ ਗੁਰੂ ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਆਪਿ ਬੁਝਾਈ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਂ ਪੂਰਬ ਕਹਜਾ ਅਦੁਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਗਿਆਨ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਰਿਦੇ ਮੈਂ ਸਮਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੩ ॥ ਕੈਮੁਤਕ ਨਜਾਯ ਸੇ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਫਲ ਦਿਖਾਵੇਂ ਗੁਰੂ ਇਤਿ, ਬਿਸੇਖ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਤੋ ਕਿਆ ਕਹਿਨਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜਬ ਮੇਰੇ ਪੈ ਗੁਰੋਂ ਨੈ ਕਿੰਚਤ, ਥੋੜੀ ਸੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਉਸੀ ਸੇ ਮੇਰੀ ਤਨੁ ਥੂਲ, ਮਨੁ ਸੂਖਮ, ਦੇਹ, ਕਾਰਣ, ਸਭ ਉਪਾਧੀ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਹਰ ਲਈ, ਭਾਵ ਦੂਰ ਕਰਦਈ ਹੈ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਮੈਂ ਸਭ ਦੇਹੋਂ ਕੋ ਹਰ ਕੇ ਰੰਗਿ, ਤਿਸ ਕੇ ਆਨੰਦ ਮੈ ਰੱਤਾ ਹੂ ॥ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਰੂਪ ਕਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਗਜੀਵਨ, ਜਗਤ ਕਾ ਪ੍ਰਾਣਰੂਪ ਨਿਖਲ ਫਲੋਂ ਕਾ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਜਾ ਕੇ ਨਿਗਮ ਦੂਧ ਕੇ ਥਾਟਾ ॥ ਸਮੁੰਦ ਬਿਲੋਵਨ ਕਉ ਮਾਟਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਹੋਹੁ ਬਿਲੋਵਨ ਹਾਰੀ ॥ ਕਿਉ ਮੇਟੈ ਗੋ ਛਾਛਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਚੇਰੀ ਤੂੰ ਰਾਮ ਨ ਕਰਸਿ ਭਤਾਰਾ॥ ਜਗ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਤੇਰੇ ਗਲਹਿ ਤਉਕੁ ਪਗੁ ਬੇਰੀ ॥ ਤੂ ਘਰ ਘਰ ਰਮਈਐ ਫੇਰੀ॥ ਤੂ ਅਜਹੁ ਨ ਚੇਤਸਿ ਚੇਰੀ ॥ ਤੂ ਜਮਿ

ਬਪੁਰੀ ਹੈ ਹੇਰੀ ॥੨॥ ਪ੍ਰਭ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਹਾਰੀ ॥ ਕਿਆ ਚੇਰੀ ਹਾਥਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੋਈ ਸੋਈ ਜਾਗੀ ॥ ਜਿਤੁ ਲਾਈ ਤਿਤੁ ਲਾਗੀ ॥੩॥ ਚੇਰੀ ਤੈ ਸੁਮਤਿ ਕਹਾ ਤੇ ਪਾਈ॥ ਜਾ ਤੇ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਲੀਕ ਮਿਟਾਈ ॥ ਸੁ ਰਸ ਕਬੀਰੈ ਜਾਨਿਆ॥ ਮੇਰੋ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਪੂਰਬ ਚਲੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੇ ਮਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਅਬ ਕਬੀਰ ਕਾਹੂ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਾ ਦੂਧ ਮਥਨਾਦਿ ਕਾਰਜ ਕਰਤੇ ਕੋ ਦੇਖਕਰ ਬਡੇ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੈ ਲਗਾਵਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਜਾਕੇ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਈਸ੍ਵਰ ਕੇ ਰਚੇ ਨਿਗਮ, ਬੇਦ ਗਜਾਨ ਮੱਖਣ ਔ ਕਰਮ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਰੂਪ ਦੂਧ ਕੇ ਥਾਟਾ, ਖੀਰ ਸਾਗਰ ਵਤ ਥਾਨ ਹੈਂ ਭਾਵ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਬੇਦ ਰੂਪ ਸਮੁਦ੍ਰ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਥਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਜਾਸ ਜੈਮੁਨੀ ਆਦਿਕ ਰਿਖੀਯੋਂ ਕੇ ਮਥਨ ਹੇਤ ਮਾਟ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਮੁਦ੍ਰ ਦੇਵ ਅਸੁਰੋਂ ਕੋ ਰਤਨ ਨਿਕਾਸਨੇ ਹੇਤ ਮਥਨੇ ਕਾ ਮਾਟ ਹੂਆ ॥ ਤੈਸੇ ਵੇਦ ਵਜਾਸ ਜੈ ਮੁਨੀ ਕੇ ਮਾਟ ਹੂਏ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵਜਾਸ ਨੇ ਵੇਦ ਸੇ ਵੇਦਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨਿਕਾਸਜਾ ਜੈ ਮੁਨੀ ਨੇ ਮੀਮਾਂਸਾ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨਿਕਾਸਜਾ ॥ ਏਵੰ ਕਪਲਨੇ ਸਾਂਖ ॥ ਪਤੰਜਲੀ ਨੇ ਯੋਗ ਕਣਾਦਨੇ ਬੈਸੇਸਕ ਗੌਤਮ ਨੇ ਨਜਾਇ ਨਿਕਾਸੇ ॥ ਜਿਸਕੇ ਰਚੇ ਵੇਦੋਂ ਸੇ ਰਿਖੀਯੋਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨਿਕਾਸੇ ਹੈਂ ਹੇ ਜਿਗਯਾਸੂ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਭੀ ਤਿਸ ਈਸ ਕੇ ਵੇਦ ਮੈ ਕਹੈ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਰੂਪ ਦੂਧ ਕੀ ਬਿਲੋਵਨ ਹਾਰੀ ਹੋਹੁ, ਬਨ, ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੇਕਰ ਵਹੁ ਈਸ੍ਵਰ ਤੇਰੇ ਕੋ ਪੂਰੀ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਦੇਖਕਰ ਗਿਆਨ ਦਵਾਰਾ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਮੱਖਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਤਬ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਧਰਮ ਤਥਾ ਸ੍ਵਰਗ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕਾਦਿ ਅਰਥ ਪੁਨਾ ਤਿਨੋ ਮੇ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੋਗ ਰੂਪ ਛਾਛ ਤੋ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਮੇਟੇਗਾ ਅਵਸਜ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਵਾ ਜੇਕਰ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਢ ਇੱਛਾ ਨਾ ਦੇਖਕਰ ਮੱਖਨ ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਤਬ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਫ਼ਲ ਲੋਕ ਮੇ ਰੋਗ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੈ ਸ੍ਵਰਗ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪ ਛਾਛ ਤੋ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਮੇਟੇਗਾ ਸੋ ਤੋ ਫਲ ਦਾਤਾਪਨ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਅਵਸਜ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਜਗਜਾਸੂ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਅਪਨਾ ਪਤੀ ਅਵਸਜਮਾਨ ਯਹ ਕਹੀਂ ਚੇਰੀ ਇਤਿ,

ਚੇਰੀ, ਹੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕੇ ਦਾਸ ਰੂਪ ਜੀਵ ਤੂ ਰਾਮ ਕੋ ਅਪਨਾ ਭਤਾਰਾ, ਪਤੀ ਕਨੋਂ ਨਹੀ ਕਰਸਿ, ਕਰਤਾ॥ ਜੋ ਰਾਮ ਜਗਜੀਵਨ, ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਕਾ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਹੈ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕਾ ਭੀ ਸੱਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਦੇਨੇ ਸੇ ਅਧਾਰਾ, ਆਸਰਾ ਰੂਪ ਹੈ॥ ੧॥ ਐਸੇ ਪਤਿ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋਨੇ ਕਰ ਪੂਰਬ ਤੇਰਾ ਐਸਾ ਹਵਾਲ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤੇਰੇ ਇਤਿ, ਤੇਰੇ ਗਲਹਿ, ਗਲ ਥਾਨੀ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਕਰਮ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਤਉਕੁ, ਜ਼ੰਜੀਰ ਪਾਇ ਕੇ ਪੁਨਾ ਪਗ ਥਾਨੀ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਮੇ ਪਰਮਾਤਮ ਥਾਨਮੇ ਜਾਨੇ ਸੇ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਰੂਪ ਬੇੜੀ ਪਾਇਕੇ॥ ਹੇ ਜੀਵ ਤੂ ਘਰ ਘਰ, ਚੌਰਾਸੀ ਮੇ ਇਕ ਇਕ ਜੂਨਮੇ ਰਮਈਐ, ਰਾਮ ਨੈ ਕੈਦੀਓਂ ਵਤ ਫੇਰਿਆ॥ ਵਾ ਹੇ ਜੀਵ ਪਹਲੇ ਤੇਰੇ ਗਲਮੇ ਜ਼ੰਜੀਰ ਪਾਇ ਕੇ ਅਰ ਪਾਂਓ ਮੇ ਬੇੜੀ ਪਾਇਕੇ ਨਰਕਮੇ ਭੇਜਨਾ ॥ ਪੀਛੇ ਸੇ ਤੂ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਰ ਘਰ, ਏਕ ਏਕ ਜੂਨ ਮੈ ਰਾਮਨੇ ਕੈਦੀਓਂ ਵਤ ਕਰਮੋ ਕਾ ਫਲ ਭੁਗਾਵਨ ਹੇਤ ਫੇਰਿਆ॥ ਸੋ ਤੇਰੇ ਕੀਏ ਅਸੁਭ ਕਰਮੋ ਕਾ ਫਲ ਹੀ ਈਸ੍ਵਰ ਨੇ ਬਲ ਸੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਭੁਗਾਯਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕੈਦੀਓਂ ਕੋ ਰਾਜਾ ਭੁਗਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਪਨੀ ਓਰ ਸੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਦੁਖ ਨਹੀ ਦੀਆ॥ ਯਾ ਤੇ ਐਸੇ ਧਰਮ ਨਜਾਯ ਕਰਤਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਤੂ ਅਜਹੁ ਨ ਚੇਤਸਿ, ਅਬ ਭੀ ਪਰਮ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁੱਖ ਦੇਹ ਲੇਕਰ ਨਹੀ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤਾ ਜਿਸਦੇਹ ਕੀ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਇੱਛਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਅਨੇਕ ਦਿਨ ਜੀਵਨਾ ਹੈ ਕਬੀ ਚੇਤ ਲੇਵੇਂਗੇ ਯਹਿ ਚਿਤਮੇ ਸੰਕਲਪ ਹੋਵੇ ਸੋ ਮਤ ਰਖ॥ ਕਿੰਤੂ ਤੂ ਜਮ ਨੇ ਮ੍ਰਿਗਕੋ ਅਹੇੜੀ ਵਤ ਦੇਖ ਰਖਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤੂ ਜਮ ਇਤਿ,ਹੇਬਪੁਰੀ, ਬਿਚਾਰੀ ਜਗਜਾਸੂ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ਜੋ ਮੈਂ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਜਮ ਨੇ ਦੇਖ ਰਖੀ ਹੋਂ॥ ਯਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਜੀਵਨ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਮਤ ਕਰ॥ ਯਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਬਚਨ ਹੈ "ਨਹ ਬਾਰਕ ਨਹ ਜੋਬਨੈ" ਇਤਜਾਦਿ॥ ੨॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਵਹੁ ਕਹੇ ਪ੍ਰਭ ਇਤਿ, ਹੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਰੇ ਕਰਾਵੇ ਆਪੇ ਆਪਿ, ਇਤਜਾਦਿ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜਗਤ ਕੇ ਜਨਮਾ-ਦਿਕੋਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਔ ਜੀਵੋਂ ਸੇ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਾਵਨ ਵਾਲਾ ਆਪ ਹੀ ਹੈ॥ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੀਯੇ ਦੀਨਰੂਪ ਈਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰਤਿਤ੍ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਹਾਥ ਨਾਮ ਅਧੀਨ ਕਛੁ ਨਹੀਂ॥ ਯਾ ਤੇ ਯਹ ਜਾਣੋ ਜਿਸ ਜਿਸ ਪੁਰਖਕੋ ਈਸ੍ਵਰ ਨੇ ਕਿਰਪਾਕਰ ਮੋਹ ਨਿੱਦ੍ਰਾ ਸੇ ਜਗਾਇਆ ਵਹੀ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਜਾਗਿਆ ਹੈ॥ ਔਰ ਜਾਗਕਰ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਕਰਮੋ-ਪਾਸ਼ਨਾਦਿ ਮਾਰਗੋਂ ਮੇਂ ਲਗਾਏ ਹੈਂ॥ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਲਗ ਰਹੇ ਹੈਂ ਯਹ ਹਮ ਜਾਣੇ ਹੈ॥

੩ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਮਹਤ ਮੇ ਹਮਕੋ ਭ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ॥ ਐਸੇ ਸੁਨ ਆਸਚਰਯ ਮਾਨ ਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਰੇਰੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਸ਼ ਐਸੀ ਕਲਜਾਣ ਕਾ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਬੁਧੀ ਤੈਨੇ ਕਹਾਂ ਸੇ ਪਾਈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇਂ ਤੈਨੇ ਰਜੂ ਗਿਆਨ ਸੇਂ ਸਰਪ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਨਾਸਵਤ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਲੀਕ ਹੀ ਦੂਰ ਕਰੀ ॥ ਕਹਾਂ ਸੇ ਪਾਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੁਨ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਸਲੇਖ ਸੇ ਉਤਰ ਕਹੇ ਸੁਰਸ ਇਤਿ, ਸੁਰਸੁ ਸਰਬ ਅਨੰਦੋਂ ਸੇ ਸ੍ਰੇਸਟ ਭਾਵ ਬਡਾ ਆਨੰਦ ਕਬੀਰੈ, ਬਡੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਹਮਨੈ ਹੇ ਕਬੀਰ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਸੋ ਭੀ ਆਪਸੇ ਨਹੀਂ ਜਾਨਿਆ ॥ ਕਿੰਤੂ ਮੇਰਾ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਉਸਮੇ ਮਨੁਮਾਨਿਆ, ਥਿਰ ਹੂਆ ਤਬ ਜਾਨਿਆ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਯਹਿ ਮਤ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇਂ ਪਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਹਮਨੇ ਨਿਖਲ ਭ੍ਰਮੋਂ ਕੀ ਰੇਖਾ ਦੂਰ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਇਸਕੀ ਯਹ ਉਥਾਨਕਾ ਹੈ ॥ ਪੂਰਬ "ਮਨ ਰੇ ਸੰਸਾਰ ਅੰਧਗਹੇਰਾ ਸੇ ਲੇਕਰ" ਕਹੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਸੇ ਮਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ਕਰ ਅਬ ਕਬੀਰ ਅਪਨੀ ਬੁੱਧੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈ ਜਾ ਕੇ ਇਤ੍ਰਿ, ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤ੍ਰ ਇਸ ਪੱਖ ਮੇ ਅਪਨੀ ਬੁੱਧੀ ਸਾਥ ਜਾਨ ਲੇਨੇ ॥੪ ॥ ੫ ॥

ਜਿਹ ਬਾਝੁ ਨ ਜੀਆ ਜਾਈ ॥ ਜਉ ਮਿਲੈ ਤ ਘਾਲਅਘਾਈ ॥ ਸਦ ਜੀਵਨੁ ਭਲੋ ਕਹਾਂਹੀ ॥ ਮੂਏ ਬਿਨੁ ਜੀਵਨੁ ਨਾਹੀ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਕਿਆ ਕਥੀਐ ਗਿਆਨੁ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਨਿਜ ਨਿਰਖਤ ਗਤ ਬਿਉਹਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਘਸਿ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨੁ ਗਾਰਿਆ ॥ ਬਿਨ ਨੈਨਹੁ ਜਗਤੁ ਨਿਹਾਰਿਆ ॥ ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਇਕੁ ਜਾਇਆ ॥ ਬਿਨ ਠਾਹਰ ਨਗਰੁ ਬਸਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਜਾਚਕ ਜਨ ਦਾਤਾ ਪਾਇਆ ॥ ਸੋ ਦੀਆ ਨ ਜਾਈ ਖਾਇਆ ॥ ਛੋਡਿਆ ਜਾਇ ਨ ਮੂਕਾ ॥ ਅਉਰਨ ਪਹਿ ਜਾਨਾ ਚੂਕਾ ॥੩॥ ਜੋ ਜੀਵਨ ਮਰਨਾ ਜਾਨੈ ॥ ਸੋ ਪੰਚ ਸੈਲ ਸੁਖ ਮਾਨੈ ॥ ਕਬੀਰੈ ਸੋ ਧਨੁ ਪਾਇਆ ॥ ਹਰਿ ਭੇਟਤ ਆਪੁ ਮਿਟਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥

ਨਿਜਾਨੰਦ ਕੋ ਲੇਕਰ ਆਨੰਦ ਹੋਤੇ ਉਸਮਹਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਵ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਤਿ ਕਾਹੂ ਔਰ ਅਲਪ ਗਜਾਨੀ ਸੰਤ ਨੇ ਕਹਜਾ ॥ ਹਮ ਕੋ ਭੀ ਕੁਛ ਉਸ ਆਨੰਦ ਕੀ ਦਸਾ

ਕਾ ਗਜਾਨ ਕਥਕੇ ਸੁਨਾਓ ॥ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਸੰਤ ਮਿਲੇ ਕੁਛ ਸੁਨੀਯੇ ਕਹੀਯੇ ਬਚਨ ਸੋ ਸੁਨਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਹੇ ਸੰਤ ਜਿਹ ਬਾਝੁ, ਜਿਸ ਆਨੰਦ ਕੀ ਲੇਸ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂ ਸੇ ਨਹੀਂ ਜੀਵਿਆ ਜਾਵੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਜਿਸਕੀ ਲੇਸ ਸੇ ਨਿਖਲ ਅਨਾਤਮ ਪਦਾਰਥ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਆਨੰਦ ਪੁਰਖ ਕੋ ਮਿਲੇ ਤਬੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਘਾਲ, ਸਾਧਨੋ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਅਘਾਈ, ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਜੈਸੇ ਭੂਖਾ ਭੋਜਨ ਬਿਨਾ ਭੋਜਨ ਕੇ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰ ਤਾਹੀ ਆਨੰਦ ਕੇ ਲਾਭ ਸੇ ਸਦ ਜੀਵਨ, ਸਰਬਦਾ ਪੁਰਖੋ ਕਾ ਜੀਵਨਾ ਉਤਮ ਕਹਾਵੇ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਤਾਂ ਕੇ ਲਾਭ ਸੇ ਨਹੀਂ ਕਹਾਵੇ ॥ ਸੋ ਸਭ ਕੋ ਸੱਤਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਵੈਸਾ ਜੀਵਨਾ ਭੀ ਮੂਏ ਬਿਨੁ, ਜੀਵਤ੍ਰ ਭਾਵ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜੀਵ ਤ੍ਰ ਭਾਵ ਕੇ ਨਾਸ ਸੇ ਮਿਲੇ ਹੈ ॥ ॥ ੧ ॥ ਯਾ ਤੇ ਏਤੋ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਪੀਛੇ ਔਰ ਕਿਯਾ ਹੇ ਸੰਤ ਆਪ ਪੈ ਕਹੇ ਗਿਆਨ ਦਾਤਾ ਬੀਚਾਰਾ, ਬਿਬੇਕ ਨ ਕਹਿਣੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੈ ਨਿਜ ਇਤਿ, ਨਿਜ ਨਿਰਖਤ, ਹੇ ਸੰਤ ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਅਪ੍ਰੋਖ ਦੇਖਤੇ ਹੀ ਗਿਆਨੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਕਥਨਾਦਿਕ ਬਿਉਹਾਰ, ਕਾਰਜ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਜੇਤੀ ਦਸਾ ਪੂਰਬ ਸੁਨਾਈ ਉਸ ਸੇ ਪਰੇ ਆਪਕੋ ਕਿਆ ਸੁਨਾਵੇਂ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਸੁਨਾਵੇਂ ॥ ੧ ॥ ਕੇਵਲ ਜਿਸ ਜੀਵਤ੍ਰ ਭਾਵ ਸੇ ਮਰੇ ਬਿਨਾ ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਤਿਸ ਮਰਨੇ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਘਸਿ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਬਾਹਰ ਚੰਦਨ ਮੈ ਜਬ ਘਸ ਕਰ ਕੇਸਰ ਮਿਲਾ ਦੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਬਡੀ ਉਤਮ ਵਸਤੁ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਜਬ ਘਸ ਕੁੰਕਮ, ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਜੀਵ ਕਾ ਜੀਵਤ੍ਰ ਭਾਵ ਚੰਦਨੁ ਗਾਰਿਆ, ਭਾਗ ਤਜਾਗ ਲਖਣਾ ਕਰ ਸੁਧ ਕੀਏ ਈਸ ਕੇ ਲਖ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਮੇਲਿਆ ਭਾਵ ਲਖੋਕਾ ਅਭੇਦ ਕੀਆ ਤਬ ਤਿਸ ਅਭੇਦ ਗਜਾਨ ਸੇ ਬਿਨ ਨੈਨਹੁ, ਬਿਨਾ ਇਨ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਕਰ ਜਗਤ ਕੋ ਰਜਤ ਕੋ ਸੁਕਤੀ ਰੂਪ ਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੀ ਦੇਖਾ ॥ ਭਾਵ ਜਗਤ ਕੀ ਭਿੰਨ ਸੱਤਾ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ॥ ਵਾ ਬਿਨ ਨੈਨਹੁ, ਬਿਨਾ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਅੰਧਾ ਭਾਵ ਜੜ ਰੂਪ ਔ ਅਸੱਤ ਤਥਾ ਦੁਖ ਰੂਪ ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਕੋ ਜਾਨਿਆ ॥ ਅਰਥਾਤ ਅਗਜਾਨ ਤਤ ਕਾਰਯ ਕੋ ਤੁਛ ਔ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਅਦੁਤੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਜਾਨਨਾ ਤੁਮਕੋ ਕੈਸੇ ਹੂਆ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਪੂਤ ਇਤਿ, ਪਿਤਾ ਰੂਪ ਜੀਵ ਨੇ ਜਬ ਗਜਾਨ ਰੂਪੀ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨ ਕੀਆ ਤਬ ਤਿਸਸੇ ਜਾਨਿਆ ਜਿਸ ਜਾਨਨੇ ਨੈ ਬਿਨੁ ਠਾਹਰ, ਭੂਲ

ਕਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਗਰ ਸੇ ਹੀਨ ਹੋ ਰਹਿਆ ਜੋ ਜੀਵ ਥਾ ਤਿਸ ਕੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ਨਗਰ ਮੇ ਬਸਾਇਆ॥ ਵਾ ਪਿਤਾ ਰੂਪ ਜੀਵ ਨੇ ਜਬ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨ ਕੀਆ॥ ਤਿਸ ਗਿਆਨ ਪੁਤ੍ਰ ਨੇ ਅਪਨੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਬਿਨੁ ਠਾਹਰ, ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀ ਤਿਸ ਨਿਰਾ ਧਾਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਗਰ ਮੇ ਥਿਤ ਕਰ ਦੀਆ ॥ ੨ ॥ ਕਹੇ ਫਲ ਵਾਲਾ ਗਜਾਨ ਸਿਖ ਕੋ ਕਬ ਹੂਆ॥ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਜਾਚਕ ਇਤਿ, ਜਬ ਜਾਚਕ ਜਨ, ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਮਾਂਗਨੇ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦਾਤਾ ਪਾਇਆ॥ ਗਜਾਨ ਦਵਾਰਾ ਮੁਕਤੀ ਫਲ ਦੇਨੇ ਮੈ ਸਮਰਥ ਗੁਰ ਦਾਨੀ ਪਾਇਆ ਪੂਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਦੇਕਰ ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਵਤ ਗਜਾਨ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਸੋ ਇਤਿ, ਸੋ ਦੀਆ,ਵਹੁ ਨਿਜ ਰੂਪ ਸੇ ਦੀਆ॥ ਜੋ ਨ ਜਾਈ, ਨਹੀਂ ਕਾਹੂ ਜਾਵੇ ਖਾਇਆ, ਭੋਜਨ ਕੀਆ॥ ਭਾਵ ਅਛੇਦ ਅਦਾਹਜ ਹੋਨੇ ਸੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ ਦੂਰ ਕੀਆ॥ ਪੁਨਾ ਛੋਡਿਆ ਜਾਇ ਨ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜੋ ਸ੍ਵਰੂਪ ਤਜਾਗਜਾ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਅਤਿਸੈ ਬਹੁਤ ਹੋਨੇ ਸੇ ਨ ਮੂਕਾ, ਨਿਖੁਟੇ ਨਹੀ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਦਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋ ਲੇਕਰ ਅਉਰਨ ਪਹਿ, ਸ਼ਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਤੁਛ ਵਿਖਜੋ ਪੈ ਆਨੰਦ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਜਾਨਾ, ਧਾਵਨਾ ਚੁਕ ਗਯਾ ਹੈ॥ ਵਾ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਸੁਖੋਂ ਕੇ ਸਾਧਨ ਯਗਜਾਦਿ ਸਾਧਨੋ ਪੈ ਜਾਨਾ ਛੂਟ ਗਯਾ ਹੈ ਭਾਵ ਅਬ ਹਮ ਕੋਈ ਉਪਾਯ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ਅਥਵਾ ਜਬ ਗਜਾਨ ਨੇ ਜੀਵ ਕੋ ਸ੍ਵਰੂਪ ਨਗਰ ਮੈ ਬਸਾਯਾ॥ ਤਬ ਜਾਚਕ ਜਨ, ਇਸ ਮਾਂਗਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਨੇ ਜਾਨ ਲੀਆ ਮੈ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਇਲੀਆ॥ ਸੋ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦੀਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ॥ ਖਾਇਆ, ਦੂਰ ਕੀਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ॥ ਨਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਛੋਡਿਆ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਨਾ ਬਿਅੰਤ ਹੋਨੇ ਸੇ ਮੁੱਕੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਪਾਇਕਰ ਹਮਾਰਾ ਆਨ ਦੇਵਨ ਪਾਸ ਜਾਨਾ ਚੂਕ ਗਯਾ॥ ਭਾਵ ਅਬ ਹਮ ਔਰ ਕਾਹੂ ਕੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ॥ ਕੇਵਲ ਉਸੀ ਕੀ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥੩॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾ ਕਰ ਅਬ ਔਰੋਂ ਕੋ ਇਸ ਕੇ ਲਾਭ ਕਾ ਉਪਾਯ ਕਹੈਂ ਜੋ ਇਤਿ, ਹੇ ਸੰਤ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਜੀਵਨ, ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ ਸੇ ਮਰਨਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਜਿਸ ` ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਗਜਾਨ ਸੇ ਜੀਵਤ੍ਵ ਭਾਵ ਦੂਰ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਸੋ, ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਪੰਚ, ਫੈਲਾ ਹੂਆ ਭਾਵ ਬਿਭੂ ਰੂਪ ਜੋ ਸੈਲ, ਅਚਲ ਪਰਮਾਤਮ ਸੁਖ ਤਿਸਕੋ ਮਾਨੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇਹੈ ਵਾ ਵਹੁ ਪੰਚ,ਬਡੀ ਪ੍ਰਤਿਸ੍ਟਾ ਵਾਲਾ ਹੂਆ ਸੈਲ, ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਸੁਖ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਉਨ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈ ਨੇ

ਭੀ ਵਹੁ ਪਰਮ ਸੁਖ ਰੂਪ ਧਨ ਪਾਇ ਲੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਹਰਿ ਭੇਟਤ, ਸਰਬ ਦੁਖੋਂ ਕੇ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਪਾਯਕਰ ਜੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜੁਦਾ ਮਾਨ ਰਖਾ ਥਾ ਸੋ ਦੂਰ ਕੀਆ ॥ ਭਾਵ ਹਰਿ ਰੂਪ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥

ਕਿਆ ਪੜੀਐ ਕਿਆ ਗੁਨੀਐ ॥ ਕਿਆ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ ਸੁਨੀਐ ॥ ਪੜੇ ਸੁਨੇ ਕਿਆ ਹੋਈ ॥ ਜਉ ਸਹਿਜ ਨ ਮਿਲਿਓ ਸੋਈ ॥੧॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨ ਜਪਸਿ ਗਵਾਰਾ ॥ ਕਿਆ ਸੋਚਹਿ ਬਾਰੰਬਾਰਾ ॥੧॥ ਅੰਧਿਆਰੇ ਦੀਪਕੁ ਚਹੀਐ ॥ ਇਕ ਬਸਤੁ ਅਗੋਚਰ ਲਹੀਐ ॥ ਬਸਤੁ ਅਗੋਚਰ ਪਾਈ ॥ ਘਟਿ ਦੀਪਕੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥੨॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਅਬ ਜਾਨਿਆ ॥ ਜਬ ਜਾਨਿਆ ਤਉ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ਮਨ ਮਾਨੇ ਲੋਗੁ ਨ ਪਤੀਜੈ ॥ ਨ ਪਤੀਜੈ ਤਉ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ॥ ੩॥ ੭॥

ਜਿਸ ਅਲਪ ਗ੍ਯਾਤਾ ਸੰਤ ਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤੇ ਥੇ ਉਸਨੇ ਕਹਿਆ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜਨੇ ਸੇ ਪੂਰਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਯਤਨ ਸੇ ਆਪਕੋ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਪੜਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਕਹੋਂ ਕਿਆ ਇਤਿ, ਹੇ ਸੰਤ ਜਬ ਚਿਤ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪਾਵਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀ ॥ ਤਬ ਕਿਆ ਪੜੀਐ, ਕਿਆ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਪਾਠ ਪੜਨੇ ਸੇ ਹੈ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਤਥਾ ਕਿਆ ਗੁਨੀਐ, ਕਿਆ ਤਿਨਕੇ ਅਰਥ ਬਿਚਾਰੇ ਸੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਕਿਆ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਨੀਐ, ਕਿਆ ਵੇਦੋਂ ਪੁਰਾਣੋਂ ਕੇ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਸਭ ਅਸਾਰ ਹੈ ॥ ਅਸਾਰ ਕਹਨੇ ਮੈ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ਪੜੇ ਇਤਿ, ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪੜਨੇ ਔ ਸੁਨਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਕਿਆ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਬ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਾ ਸਹਜ ਗ੍ਯਾਨ ਨ ਮਿਲ੍ਯਾ ਸੋਈ, ਜੋ ਪੀਛੇ ਘਸ ਕੁੰਕਮ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਪਾਠ ਸੇ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਭਕ੍ਤਿ ਪਰਾਧਣ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਗ੍ਯਾਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਪਠਨਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਸਿਥਲ ਕਰੇ ਹਰਿ ਕਾ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਗ੍ਯਾਨ ਹੀਨ ਗਵਾਰ, ਮੂਰਖ ਤੂੰ ਹਰਿ ਕਾ, ਹਰਿ ਯਹ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਪਰਮ ਸਾਧਨ ਜਾਨਕੇ ਜਪਸਿ, ਜਪਤਾ ॥ ਕਿਆ ਸੋਚਹਿ, ਕਿਆ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਅਰਥ ਪਾਠ ਕੋ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੇ ਤੀਨਤਾਪੋਂ ਸੇ ॥ ਅਭ੍ਯਾਸ ੧ ਵਿਸਮਰਣ ੨ ਗਰਭ ੩ ਭੰਗ ੪ ਇਨ ਅਧਿਕ

ਤਾਪੋਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਛੋਡਕੇ ਭਕਤੀ ਕਰ॥ ੧॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅੰਧਿਆਰੇ,ਅਗਜਾਨ ਰੂਪ ਅੰਧਕਾਰ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਤੁਮ ਕੋ ਦੀਪਕ ਰਹੀਐ ਗਜਾਨ ਕੀ ਚਾਹ ਹੈਜਿਸਕੇਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਏਕਪਰਮਾਤਮਾਰੂਪਵਸਤੁ ਅਗੋਚਰ ਮਿਲੇ ਹੈ ਜਿਸਮੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕੀ ਗੱਮਜ ਨਹੀ॥ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪੁਨਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਬਸਤੁ ਇਤਿ, ਉਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਹੀ ਵਹੁ ਅਗੋਚਰ ਵਸਤੁ ਪਾਈ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਘਟ ਮੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਦੀਪਕ ਸਮਾਇ ਰਹਜਾ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਮਾਇਆ ਉਨਹੀਨੇ ਨਹੀਂ ਪਾਈ॥੨॥ ਐ ਹਮਨੈ ਅਗੋਚਰ ਵਸਤੁ ਪਾਈ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਨੇ ਤੋ ਅਬ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਵਹੁ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਾਨਿਆ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਬ ਜਾਨਿਆ ਤਬੀ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਉਸ ਮੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੂਆ ਹੈ (ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ) ਤੁਮਾਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਤੋ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੋ ਗਯਾ॥ ਪਰੰਤੂ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਉਕਤੀ ਜੁਗਤੀ ਬਿਨਾ ਆਨ ਲੋਕ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨਹੀ ਕਰੇਂ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਮਨ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜੇ ਕਰ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਮੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੂਯੇ ਪੀਛੇ ਲੋਗੁ ਨ ਪਤੀਜੈ, ਆਨ ਜਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨਹੀ ਕਰੇ ਤਬ ਮਤ ਕਰੇਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਨ ਪਤੀਜੇ, ਨ ਬਿ-ਸ੍ਵਾਸ ਕਰੇਂਗੇ ਤਉ ਕਿਆ ਕੀਜੈ, ਤਬ ਹਮਰਾ ਕਿਆ ਬਿਗਾੜ ਕਰ ਲੇਵੇਂ ਗੇ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਂਗੇ॥ ਉਲਟਾ ਹਮਾਰੀ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਆਪਹੀ ਜਨਮਾਂਤਰੋ ਮੈਂ ਦੁਖ ਪਾਵੇਂਗੇ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਅਪਨੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਾਵਨ ਕੋ ਕਿਨਾਰੇ ਧਰ ਭਗਤੀ ਕਰ ਅਪਨਾ ਕਾਰਜ ਜੈਸੇ ਹਮਨੇ ਸਵਾਰ ਲੀਆ ਹੈ ਐਸੇ ਹੀ ਔਰ ਜਿਸ ਕੋ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਸਵਾਰ ਲੇਵੇ॥ ੩॥ ੭॥

ਹਿਰਦੈ ਕਪਟੁ ਮੁਖਿ ਗਿਆਨੀ॥ ਝੂਠੇ ਕਹਾ ਬਿਲੋਵਸਿ ਪਾਨੀ॥ ੧॥ ਕਾਇਆਂ ਮਾਂਜਸਿ ਕਉਨ ਗੁਨਾ॥ ਜਉ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਹੈ ਮਲਨਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਲਉਕੀ ਅਠ ਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਈ॥ ਕਉਰਾਪਨ ਤਊ ਨ ਜਾਈ॥੨॥ ਕਹਿਕਬੀਰ ਬੀਚਾਰੀ॥ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਤਾਰਿ ਮੁਰਾਰੀ॥ ੩॥ ੮॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਸਮੇ ਕਾਹੂ ਕੁਟੰਬ ਪਾਲਕ ਤੀਰਥ ਸੇਵੀ ਨੇ ਕਹਜਾ ਹੇ

ਕਬੀਰ ਹਮ ਭੀ ਮੁਖ ਸੇ ਗਜ਼ਾਨ ਕਹਿਨ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ਤੌ ਭੀ ਸ੍ਰੇਸਟੋਂ ਕੀ ਰੀਤਿ ਜਾਨਕੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਔ ਜਲ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਸੇ ਤਨਕੀ ਸੁਧੀ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਭੀ ਦੋਨੋ ਵਸਤੁ ਕੀਆ ਕਰੋ ਸੂਕੇ ਗਜ਼ਾਨ ਸੇ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀਂ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧੀ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਲੀਯੇ ਕਬੀਰ ਤਰਕ ਸੇ ਕਹੇਂ ਹਿਰਦੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਹਿਰਦੇ ਮੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰ ਭਲਾ ਕਹਾਵਨ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਵਾਲੇ ਕਪਟੀ ਪੁਰਖ ਮੁਖ ਸੇ ਜੋ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਗਜ਼ਾਨੀ ਬਤਾਵੇਂ ਹਾਂ ਸੋ ਤੂੰ ਝੂਠਾ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਲੋਕ ਮੈ ਮਿਸਰੀ ਕੋ ਚਾਖਕਰ ਕੋਈ ਖਲ ਖਾਤਾ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ॥ ਔ ਤੂੰ ਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਕ੍ਤੀ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਕਰ ਮਹਾ ਤਮੋ ਗੁਣੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਾ ਔ ਕਾਂਯਾ ਮਾਂਜਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈਂ ਯਾਂ ਤੇ ਤੂ ਝੂਠਾ ਹੈ॥ ਇਸਤੇ ਹਮ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਝੂਠੇ ਪੁਰਖ ਕਹਾ ਬਿਲੋਵਸ ਪਾਨੀ, ਕਿੰਉ ਵੈਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਰੂਪ ਪਾਨੀ ਕਾ ਬਿਲੋਵਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ਜਿਸ ਸੇ ਆਤਮ ਬੋਧ ਰੂਪ ਮਖਣ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਹਮਕੋ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਮਤ ਕਰ॥ ੧॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਦੋਨੋ ਮੈ ਪਹਲੇ ਕਾਯਾਂ ਮਾਂਜਨ ਕਾ ਲਾਭ ਪੂਛੇ ਕਾਇਆਂ ਇਤਿ, ਹੇ ਕਪਟੀ ਪੁਰਖ ਤੇਰੀ ਕਾਇਆਂ ਮਾਂਜਸਿ, ਦੇਹ ਕੀ ਜਲ ਮੱਟੀ ਸੇ ਸੁਧੀ ਕਰਨੀ ਕਵਨ ਗੁਨਾ, ਕਿਸੁ ਗੁਨ ਹੇਤ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੌਨ ਲਾਭ ਹੇਤ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤੁਮਾਰੇ ਘਟ ਭੀਤਰਿ, ਅੰਤਾ ਕਰਨ ਮੇ ਹੈ ਮਲਨਾ, ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਮਹਾ ਮੈਲ ਹੈ ਭਾਵ ਯਹ ਕਾਹੂ ਲਾਭ ਹੇਤ ਨਹੀ ਯਾਂ ਤੇ ਮਤ ਮਾਂਜੋ ॥ ੧॥ ਤਥਾ ਚਿਤ ਮੈਲਾ ਰਖਕਰ ਊਪਰ ਸੇ ਦੇਹ ਧੋਨੇ ਹੇਤ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਨੀ ਭੀ ਨਿਸਫਲ ਹੈ॥ ਯਹਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇਂ ਦੂਸਰੀ ਕੀ ਨਿਸਫਲਤਾ ਕਹੇ ਲਉਕੀ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਲਉਕੀ, ਭੀਤਰ ਸੇ ਕਟ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੀ ਕਉੜੀ ਤੂੰਬੀ ਜੇ ਕਰ ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥੋਂ ਮੈ ਸਨਾਨ ਕਰ ਲੇਵੇ॥ ਭਾਵ ਨੁਲਾਈ ਜਾਵੇ॥ ਤਬ ਬਾਹਰ ਕੇ ਨੁਲਾਵਨੇ ਸੇ ਭੀਤਰ ਕਾ ਕਉਰਾਪਨ, ਕਉੜਾਪਨਾ ਤਿਸ ਤੂੰਬੀ ਕਾ ਤਉ ਭੀ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਵੈਸਾ ਹੀ ਬਨਿਆ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਭੀ ਚਿਤ ਕੀ ਮੈਲ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕਾ ਯਤਨ ਛੋਡ ਦੇਹ ਧੋਵਤੇ ਕਭੀ ਚਿਤ ਕੀ ਸੁਧੀ ਨਹੀ ਪਾਇ ਸਕੋਗੇ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਗਜ਼ਾਨ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਨਾ ਹੈ॥ ੨॥ ਯਾਂ ਤੇ ਚਿਤ ਕੀ ਮੈਲ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਵੈਸੇ ਕਰਮ ਕਾ ਹਠ ਛੋਡ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਈਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਹਮ ਕ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਪਾਰ ਕਰ॥ ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇਂ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਹੈ ਹੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ਹੇ ਪੁਰਖ ਬੀਚਾਰੀ, ਬੀਚਾਰ ਕੇ ਈਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਐਸੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ

ਜੋ ਹੇ ਮੁਰਾਰੀ ਹਮ ਕੋ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ਤਾਰ॥ ੩ ॥ ੮ ॥

ਸੋਰਠਿ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਬਹੁਪਰਪੰਚਕਰਿ ਪਰਧਨੁ ਲਿਆਵੈ ॥ ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਪਹਿ ਆਨਿ ਲੁਟਾਵੈ ॥੧॥ ਮਨ ਮੇਰੇ ਭੂਲੇ ਕਪਟੁ ਨ ਕੀਜੈ॥ ਅੰਤਿ ਨਿਬੇਰਾ ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਪਹਿ ਲੀਜੈ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ਤਨੁ ਛੀਜੈ ਜਰਾ ਜਨਾਵੈ॥ ਤਬ ਤੇਰੀ ਓਕ ਕੋਈ ਪਾਨੀਓ ਨ ਪਾਵੈ॥ ੨ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਤੇਰਾ॥ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮੁ ਕੀ ਨ ਜਪਹਿਸਵੇਰਾ॥੩॥੯॥

ਕਿੰਚ ਪੂਰਬ ਸ਼ਬਦ ਮੇਂ ਕਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਜੋ ਕੁਛ ਸਰੀਰ ਕੇ ਯਤਨ ਸੇ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੋ ਵਹੁ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਲਗਾਵੇ ॥ ਵੈਸਾ ਲਗਾਵਨਾ ਛੋਡ ਐਸਾ ਹੀ ਨਾ ਕਰਤੇ ਰਹੋ ਜੋ ਛਲ ਕਪਟ ਕਰ ਲਜਾਯੇ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਖਰਚ ਮੇਂ ਲਗਾਇ ਦੀਆ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਹੁਇਤਿ, ਬਹੁਪਰਪੰਚ ਕਰਿ, ਕਹੀਂ ਮਹਾਂ ਤਪੱਸੀ ਬਨ ਕਰ ਔ ਕਹੀਂ ਏਕਾਂਤ ਗੁਫਾ ਮੈਂ ਬੈਠਕਰ ਔ ਕਹੀਂ ਬਡਾ੨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੰਤ੍ਰੀ ਜੋਤਸ਼ੀ ਬੈਦ ਬਨ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਛਲ ਕਰਪਰਧਨ ਲਿਆਵੈ, ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਜੋ ਤੂੰ ਧਨ ਲਿਆਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਉਸਕੋ ਐਸੇ ਯਤਨੋਂ ਸੇ ਲਿਆ ਕਰ ਭੀ ਸੁਭ ਥਾਨੋਂ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਖਰਚੇ ਕੇਵਲ ਜੋ ਤੇਰਾ ਪਰਲੋਕ ਮੈਂ ਦਿਵਾਲਾ ਨਿਕਾਲਨੇ ਵਾਲੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈਂ ਤਿਨਕੇ ਪਾਸ ਆਇਕੇ ਲੁਟਾਇ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਵੁਹ ਤੇਰੇ ਛਲੀਯੇ ਕੇ ਧਨ ਪੈ ਮਹਾ ਧਾੜਵੀ ਪੜੇ ਹੈਂ ॥ ੧॥ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਤੇਰੇ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਲੇਨੇ ਸਮੇ ਤੇਰੀ ਰੰਚਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਨਹੀ ਕਰਨੀ ਯਹ ਕਹੇ ਮਨਇਤਿ, ਮਨ ਈਹਾਂ ਮਿਤ੍ਰ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਸਾਰ ਮੈਂ ਭੂਲੇ ਹੂਏ ਇਨ ਧਾੜਵੀ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਹੇਤ ਤਪਸੀ ਬਨ ਨਾਦਿਕ ਕਪਟ ਮਤ ਕਰੋ ॥ ਅੰਤ ਕੋ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਉਨ ਕਰਮੋਂ ਕਾ ਨਿਬੇਰਾ, ਹਿਸਾਬ ਤੁਮਾਰੇ ਸੇ ਲੀਆ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਉਨ ਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪੂਛੇਗਾ॥ ੧ ॥ ਔ ਪੂਛੇ ਹੂਏ ਵਹੁ ਤੇਰੀ ਉਹਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਭੀ ਕਿਆ ਕਰ ਸਕੇਂਗੇ॥ ਜਿਨਹੁ ਨੈਂ ਤੇਰੀ ਈਹਾਂ ਹੀ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਅਰ ਮਹਾਂ ਦੁਰਬਚਨ ਕਹਨੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇਂ ਛਿਨਇਤਿ, ਜਬ ਛਿਨ ਛਿਨ ਮੈ ਤਨ

ਕੇ ਛੀਣ ਹੋਨੇ ਕਰ ਜਰਾ ਅਵਸਥਾ ਜਨਾਵੈ, ਹੇ ਜਨ ਤੇਰੇ ਪੈ ਆਵੇਗੀ ॥ ਤਬ ਤੇਰੀ ਓਕ, ਅੰਜੁਲੀ ਬੀਚ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਭੀ ਨਾ ਪਾਵੇਗਾ ਔਰ ਤੋ ਸਹਾਇਤਾ ਕਿਆ ਕਰਨੀ ਰਹੀ ॥੨॥ ਤਾਂਤੇ ਤੂੰ ਇਨ ਸੇ ਉਪਰਾਮ ਹੋ ਕਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਰਾਯਣ ਹੋ ਜੋ ਤੇਰਾ ਸਰਬਥਾ ਰੱਛਕ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਹੇ ਪੁਰਖ ਯਹਿ ਸਭ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੇ ਸੰਗੀ ਹੈਂ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਇਨ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਹਿਰਦੈ, ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈਂ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਕੀ ਨ, ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਪਤਾ ਸਵੇਰਾ, ਸ੍ਰੇਸਟ ਮਨੁੱਖ ਦੇਹ ਰੂਪ ਸਮੇ ਮੇਂ ॥ ਵਾ ਸਵੇਰਾ, ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਉਠਕੇ ਭਾਵ ਯਹਿ ਸਭ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਤਯਾਗ ਕੇ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਨਾਮ ਜਪ ॥ ੩ ॥ ੯ ॥

ਸੰਤਹੁ ਮਨੁ ਪਵਨੈ ਸੁਖੁ ਬਨਿਆ ॥ ਕਿਛੁ ਜੋਗੁ ਪਰਾਪਤਿ ਗਨਿਆ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰ ਦਿਖਲਾਈ ਮੋਰੀ ॥ ਜਿਤੁ ਮਿਰਗ ਪੜਤ ਹੈ ਚੋਰੀ ॥ ਮੂੰਦਿ ਲੀਏ ਦਰਵਾਜੇ ॥ ਬਾਜੀਅਲੇ ਅਨਹਦ ਬਾਜੇ ॥ ੧ ॥ ਕੁੰਭ ਕਮਲੁ ਜਲਿ ਭਰਿਆ ॥ ਜਲੁ ਮੇਟਿਆ ਊਭਾ ਕਰਿਆ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਨ ਜਾਨਿਆ ॥ ਜਉ ਜਾਨਿਆ ਤਉ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ੨ ॥ ੧੦ ॥

ਪੂਰਬ ਸ਼ਬਦੋਂ ਮੇਂ ਕਹਯਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਸਿਖ੍ਯਾ ਲੇਨੇ ਹਿਤ ਕਬੀਰ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਪੂਛਤੇ ਉਸ ਤੀਰਥਵਾਸੀ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਅਪਨੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਨਾਵੇ ਸੰਤਹੁ ਇਤਿ, ਸੰਤਹੁ, ਹੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਜਨ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਮਨੁ ਪਵਨੈ, ਮਨ ਮੈਂ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਸੇ ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਸੁਖ ਬਨਿਆ, ਸੁਖ ਕਾ ਲਾਭ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹਮਨੇ ਕਿਛੁ ਜੋਗੁ ਪਰਾਪਤਿ, ਜੋ ਕਿਛ ਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਵਸਤੁ ਥੀ ਸੋ ਹੁਈ॥ ਯਹ ਗਨਿਆ, ਵਿਚਾਰਿਆ ਭਾਵ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਕਿੰਚ ਵਹੁ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬੀ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਮਿਰਗੋਂ ਦਰਵਾਜੇ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹੂਈ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਗੁਰ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਸਮ ਦਮ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਮਨ ਇੰਦ੍ਰਯ ਰੂਪ ਮੋਰੀ, ਦਰਵਾਜਿਯੋਂ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਦੈਵ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਖੇਤੀ ਕੇ ਖਾਨੇ ਹੇਤ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਮ੍ਰਿਗ ਪੜਤੇ ਥੇ ਵਹੁ ਦਰਵਾਜੇ ਹਮ ਕੋ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਬਤਾਯ ਦੀਯੇ ਜੋ ਇਨ ਮਾਰਗੋਂ ਸੇ ਤੁਮਾਰੀ ਖੇਤੀ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਖਾਵੇ ਹੈ ਤੁਮ ਇਨ ਕੋ ਬੰਦ ਕਰੋ ॥ ਜਬ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਸੁਨਿਆ ਤਬ ਹੀ ਹਮ ਨੇ ਸਮ

ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇਵਹੁ ਦਰਵਾਜੇਮੂੰਦਿਲੀਏ, ਬੰਦਕਰਲੀਏਜਿਨ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਸੇ ਅਗਲੇ ਸਾਧਨੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਗਜਾਨ ਹੋਕਰ ਹਮਾਰੇ ਮਨ ਮੇਂ ਬਾਜੀਅਲੇ, ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਯੇ ਅਨਹਦ ਬਾਜੇ, ਆਨੰਦ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਮੈਂ ਸ਼ੁਧ ਰੂਪ ਹੂੰ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੂੰ ਐਸੇ ॥ ੧॥ ਤਿਨ ਵਾਜਿਯੋਂ ਕਾ ਫਲ ਹਮ ਕੋ ਨਿਖਲ ਵਾਸ਼ਨਾ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਨਾ ਹੂਆ ਯਹ ਕਹੇ ਕੁੰਭ ਇਤਿ ਕੁੰਭ, ਘਟ ਕੇ ਸਮਾਨ ਜੋ ਹਿਰਦੇ ਕਮਲ ਮੈਂ ਵਿਖਿਯੋਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਜਲ ਭਰਿਆ ਹੂਆ ਥਾ ॥ ਸੋ ਜਲ ਮੇਟਿਆ, ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕੀਆ ॥ ਔ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਤਿਸ ਜਲਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਉਲਟੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹ੍ਰਿਦੇਕੋ ਊਭਾ ਕਰਿਆ, ਸੂਧਾ ਕੀਆ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜਨ, ਮੈਜਨ ਨੇ ਵਾਸਨਾ ਖੈ ਕਰ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕੋ ਜਾਨ ਲੀਆ ਹੈ ॥ ਔ ਜਬ ਜਾਨ ਲੀਆ ਤਬੀ ਤਿਸ ਰੂਪ ਮੇਂ ਮਨ ਮਾਨਿਆ, ਮਨ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਹੂਆ ॥ ਜੋ ਮੈਂ ਸੁਧ ਰੂਪ ਹੂੰ ਅਸੰਗ ਰੂਪ ਹੂੰ॥ ੨ ॥ ੧੦ ॥

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ॥ ਭੂਖੇ ਭਗਤਿ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਯਹ ਮਾਲਾ ਅਪਨੀ ਲੀਜੈ ॥ ਹਉ ਮਾਂਗਉ ਸੰਤਨ ਰੇਨਾ ॥ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕਿਸੀ ਕਾ ਦੇਨਾ ॥ ੧ ॥ ਮਾਧੋ ਕੈਸੀ ਬਨੈ ਤੁਮ ਸੰਗੇ ॥ ਆਪਿ ਨ ਦੇਹੁ ਤ ਲੇਵਉ ਮੰਗੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੁਇ ਸੇਰ ਮਾਗਉ ਚੂਨਾ ॥ ਪਾਉ ਘੀਉ ਸੰਗਿ ਲੂਨਾ ॥ ਅਧ ਸੇਰੁ ਮਾਂਗਉ ਦਾਲੇ ॥ ਮੋਕਉ ਦੋਨਉ ਵਖਤ ਜਿਵਾਲੇ ॥ ੨ ॥ ਖਾਟ ਮਾਂਗਉ ਚਉਪਾਈ ॥ ਸਿਰਹਾਨਾ ਅਵਰ ਤੁਲਾਈ ॥ ਊਪਰ ਕਉ ਮਾਂਗਉ ਖੀਂਧਾ ॥ ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਕਰੈ ਜਨ ਥੀਂਦਾ ॥੩॥ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੀਤਾ ਲਬੋ ॥ਇਕ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਮੈ ਫਬੋ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਤਉ ਹਰਿ ਜਾਨਿਆ ॥ ੪ ॥ ੧੧ ॥

ਕਬੀਰ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਅੰਨ ਨਹੀਂ ਥਾ ਉਸ ਸਮੇ ਸੰਤ ਮਿਲਨੇਆਏ॥ ਤਬ ਕਬੀਰ ਜੀ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਯੋਗ ਖਜੇਮ ਮੈਂ ਚਲਾਵਤਾਹੂੰਐਸੇ ਗੀਤਾ ਮੇਂ ਕਹਤੇਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਉਸ ਕਾ ਕਹਜਾ ਯਾਦ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਤਰਕ ਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਭੂਖੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੂਰ ਘਰ ਮੈਂ ਇਨ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਭੂਖੇ ਰਹੇ ਹਮ ਸੇ ਆਪ ਕੀ ਭਗਤਿ ਨ ਕੀਜੈ, ਨਹੀਂ ਕਰੀ ਜਾਤੀ

॥ ਯਾਂਤੇ ਜੇ ਕਰ ਇਨ ਕੋ ਅਰ ਹਮ ਕੋ ਭੂਖੇ ਹੀ ਰਖਨਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਜੋ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਕਾ ਜਾਮਨ ਰੂਪ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇਂ ਮਾਲਾ ਫੇਰਨ ਕੀ ਆਗਯਾ ਦੇਕਰ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਹੇਤ ਮਾਲਾ ਦਈ ਹੂਈ ਹੈ॥ ਯਹ ਅਪਨੀ ਮਾਲਾ ਲੈ ਲੇਵੋ ॥ ਹਮ ਮਾਲਾ ਫੇਰਨੀ ਛੋਡ ਕਰ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਅਰ ਅਪਨੀ ਭੂਖ ਮੇਟਨ ਕੇ ਯਤਨ ਮੇਂ ਲਗੇ॥ ਐਸੇ ਸੁਨ ਅੰਤਰ ਯਾਮੀ ਨੇ ਕਹਯਾ ਤੂੰ ਕਯਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੈ॥ ਆਗੇ ਸੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਂ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੇਤ ਭੋਜਨ ਬਸਤ੍ਰ ਸਹਿਤ ਇਨ ਕੀ ਚਰਨ ਧੂੜ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ॥ ਕੁਛ ਦੇਵ ਪਿਤਰੋਂ ਹੇਤ ਬਡੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗਤਾ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਹਉ ਇਤਿ, ਮੈਂ ਆਪ ਸੇ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ ਆਪ ਕੇ ਜਾਣਨੇ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਰੇਨਾ, ਭੋਜਨ ਦੇਨੇ ਸਹਿਤ ਚਰਨ ਧੂਲੀ ॥ ਔਰ ਬਡੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗਤਾ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਕੀ ਭਗਤੀ ਮੇਂ ਲਗੇ ਨੇ ਕਾਹੂ ਆਨ ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਕਾ ਕਰ ਨਹੀਂ ਦੇਨਾ॥ ਕੇਵਲ ਜੇਤੇ ਮੈਂ ਸੰਤੋਂ ਸਹਿਤ ਦੁਖੀ ਨਾ ਰਹੂੰ ਏਤਾ ਅਹਾਰ ਬਸਤ੍ਰ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ॥ ਇਸ ਮੇਂ ਲੱਜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਪ ਸੇ ਲੱਜਾ ਕੀਏ ਨਿਰਬਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਮਾਧੋ ਇਤਿ, ਹੇ ਲਖਮੀ ਪਤਿ ਕੈਸੀ ਬਨੈ, ਹਮਾਰਾ ਕੈਸੇ ਨਿਰਬਾਹ ਹੋਵੇ ਤੁਮ ਸੰਗੇ, ਤੁਮ ਸੇ ਚਿਤ ਮੈ ਲੱਜਾ ਰੱਖੇ ਭਾਵ ਯਹ ਆਪ ਸੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਦਾਤਾ ਨਹੀਂ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸੇ ਮਾਂਗੇ ਬਿਨਾ ਹਮਾਰਾ ਨਿਰਬਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਯਾਂ ਤੇ ਜੇਕਰ ਹਮਾਰੀ ਭਗਤੀ ਪਰਖਣੇ ਹੇਤ ਆਪ ਨਾ ਦੇਵੋਗੇ ਤੌ ਭੀ ਮੈਂ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੇ ਬਾਲਕੋਂ ਵਤ ਆਪ ਸੇ ਮਾਂਗ ਲੇਵੋਂਗਾ॥ ਸੋ ਜੋ ਜੋ ਮੁਝਕੋ ਚਾਹੀਯੇ ਮੈਂ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ ਯਹਿ ਕਹੇ ਦੁਇ ਇਤਿ, ਜੇਤੇ ਰੋਜ ਸੰਤ ਆਵੇਂ ਔ ਜੇਤੇ ਤਿਨਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੁਟੰਬੀ ਹੈਂ॥ ਤਿਨ ਸਭ ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਸੇ ਦੋ ਦੋ ਸੇਰ ਸਦਾ ਕਾ ਮਾਂਗਤਾਂ ਹੋਂ ਚੂਨਾ, ਆਟਾ॥ ਅਰ ਆਟੇ ਕਾ ਆਠਮਾ ਹਿਸਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂ ਪਾਈਆ ਪਾਈਆ ਘੀ ਸਹਿਤ ਪੈਸਾ ਪੈਸਾ ਭਰ ਲੂਣ ਕੇ॥ ਅਰ ਆਧ ਆਧ ਸੇਰ ਦੋ ਦੋ ਸੇਰ ਆਟੇ ਸਾਥ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ਦਾਲ॥ ਅਰ ਯੇ ਪੌਨੇ ਤੀਨ ਤੀਨ ਸੇਰ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਏਕ ਸਮੇ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗੀ ॥ ਕਿੰਤੂ ਮੇਰੇ ਕੋ ਸੰਤ ਦੋਨੋ ਵਖਤ ਜਿਵਾਲੇ, ਖੁਲਾਵਨੇ ਬਨੇਂਗੇ ਇਸਲੀਏ ਦੋਨੋਂ ਸਮੇ ਕੀ ਮੰਗੀ ਹੈ॥ ੨॥ ਔ ਏਕ ਏਕ ਸੰਤ ਕੇ ਸੋਨੇ ਹੇਤ ਆਪ ਸੇ ਖਾਟੇਂ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ਚਉਪਾਈ, ਸਾਬਤ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪਾਂਓਂ ਵਾਲੀ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਨੋਂ ਕੇ ਊਪਰ ਬਛਾਵਨੇ ਹੇਤ ਸਿਰਹਾਨੇ ਅਉ ਤੁਲਾਈਆਂ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ॥ ਔ ਸੀਤ ਸਮੇ ਸੀਤ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਊਪਰ ਓਢਾਵਨ ਕੋ ਖੀਂਧਾ, ਰਜਾਈਆਂ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਭੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਆਪ ਅਪਨੇ

ਭਗਤ ਕੋ ਦੇ ਦੇਵੇਂ ਗੇ॥ ਤਬ ਭਗਤ ਭੀ ਫੇਰ ਚਿਤ ਕੋ ਔਰ ਓਰ ਸੇ ਡਾਟਕੇ ਆਪ ਕੀ ਭਗਤੀ ਥੀਂਦਾ, ਸਨੇਹ ਸੇ ਕਰੇਗਾ॥੩॥ ਔ ਜੇਕਰ ਆਪਕਹੋ ਤੈਂਨੇ ਪੂਰਬਵਸਤ ਮਾਂਗੀਸੋ ਲੋਭ ਕੀਆ॥ਤਬ ਸੁਨੋ ਹੇ ਪਰਮੇਸਰ ਮੈਨੇ ਵਹੁ ਸਾਮਗ੍ਰੀਮਾਂਗਤੇਹੂਏ ਨੇ ਨਾਹੀ ਕੀਤਾ ਲਬੋ, ਕੁਛ ਲੋਭ ਨਹੀਂ ਕੀਆ॥ਕੇਵਲ ਬਿਵਹਾਰ ਓਰ ਸੇ ਨਿਹ ਸਿਕਲਪ ਹੋ ਕੇ ਏਕ ਤੁਮਾਰਾ ਨਾਮ ਮੇਰੇ ਕੋ ਫਬੋ, ਛਬ ਪਾਵੇ ਭਾਵ ਰੁਚਤਾ ਰਹੇ ਇਸ ਲੀਯੇ ਵਹੁ ਸਾਮੱਗ੍ਰੀ ਮਾਂਗੀ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਾ ਮਨ ਤੁਮਾਰੇ ਨਾਮ ਮੇ ਮਾਨਜਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇਂ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੇਂ ਮਾਨਿਆ,ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਛੁਡਾਵਨੇ ਹੇਤ ਭਲਾਭਾਨ ਹੂਆ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਸੇ ਹਮਨੇ ਜੈਸੇ ਆਪ ਹਰੀ ਹੋ ਵੈਸਾਆਪਕੋ ਜਾਣ ਲੀਆ॥੪॥੧੧॥

ਯਦਵਾ ਉਤਮ ਭਗਤ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਆਜੀਵਨ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਆਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਹੀ ਮਿਲੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਕਬੀਰ ਪਾਂਚ ਭੂਤੋਂ ਕੇ ਕਾਰਯ ਦੇਹ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਔ ਮਾਯਾ ਮੇਲ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਔ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਰੇਨ ਹੇਤ ਪੁਨਾ ਦੈਵ ਗੁਣੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਔ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਯਾਚਨਾ ਕਰੇ ਹੈ ਭੂਖੇਇਤਿ, ਭੂ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ, ਖੇ, ਆਕਾਸ ਮੇ ਭਾਵ ਇਨ ਕੇ ਮਧਯ ਕੇ ਔਰ ਤਤ੍ਰ ਮੇਲ ਕੇ ਇਨ ਤਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਤੇ ਭਗਤਿ ਨ ਕੀਜੇ, ਆਪ ਕੀ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਰੀਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦੂਰ ਕਰੋ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਅਪਨੀ ਅਵਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਭੁਲਾਇ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਅਪਨੀ ਮਾ, ਮਾਯਾ ਭੀ ਹਮ ਕੋ ਲਾ, ਲਗਾਈ ਹੂਈ ਹਮਾਰੀ ਓਰ ਸੇ ਲੀਜੇ,ਲੇ ਲੇਵੋ॥ ਭਾਵ ਗਜਾਨਦੇ ਕਰਨਿ-ਬ੍ਰਿਤ ਕਰੋ॥ਯਾਹੀਤੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਗਜਾਨ ਹੇਤ ਮੁਝ ਕੋ ਗਜਾਨ ਦਾਤਾ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਰੇਨ ਦੇਵੋ ਯਹ ਮਾਂਗੇ ਹਉਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈਂ ਆਪ ਸੇ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਰੇਨਾ, ਚਰਨ ਧੂੜ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਉਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਖਿਤ ਮੇਂ ਗਜਾਨ ਹੋਕਰ ਮੈ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਕਿਸੇ ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਕਾ ਕੁਛ ਦੇਨਾ॥ ੧॥ ਅਰ ਐਸੇ ਮਾਂਗਨੇ ਮੇਂ ਮੁਝ ਕੋ ਆਪ ਸੇ ਲੱਜਾ ਕਰਨੀ ਭੀ ਹੇ ਮਾਧੋ ਨਹੀਂ ਬਨੇ ਯਾਤੇ ਜੇਕਰ ਆਪ ਨਾ ਦੇਵੋਗੇ ਤੌ ਭੀ ਜੋ ਚਾਹੀਯੇ ਆਪ ਸੇ ਮਾਂਗ ਲੇਵੋਂਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਆਪ ਸੇ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਔ ਦੈਵ ਗੁਣੋਂ ਕਾ ਲਾਭ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦੁਇਇਤਿ, ਦੁਇਸੇਰ, ਦ੍ਵੈਤ ਜੋ ਸੇਰ ਤੁਲਜ ਭਾਵ ਸੰਸੇ ਬਿਪਰਯੇ ਜੋ ਸੇਰ ਤੁਲਜ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਅਦ੍ਵੈਤ ਨਿਸਚੇ ਕੋ ਖਾਣੇ ਵਾਲੇ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਮੈਂ ਮਾਂਗਤਾਹੂ ਚੂਨਾ,ਚੂਰਣ

ਹੋਨਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋਣੇ ਤੇ ਪਾਉ, ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਤੁਰੀਆ ਸੰਗ ਘੀਉ, ਸਨੇਹ ਹੋਵੇ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਲੂਨਾ, ਲੋਨਾ ਭਾਵ ਸੁੰਦਰ॥ ਪੁਨਾ ਦ੍ਵੈਤ ਕੇ ਚੂਰਨ ਵਤ ਚਿਤ ਕੀ ਪੀੜਾ ਕਾ ਦੂਰ ਹੋਨਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੌਂ ਯਹਿ ਕਹੇ ਅਧਿਇਤਿ, ਅਧਿ ਪਾਠ ਈਹਾਂ ਆਧਿ ਕੇ ਅਰਥ ਮੇਂ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਅਧਿ ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਮਾਨ ਮੁਝਕੋ ਅਤਜੰਤ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਜੋ ਆਧਿ ਬਜਾਧ ਰੋਗ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਮੈ ਦਾਲੇ, ਦਲਨਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੌਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤਿਨ ਕਾ ਦਲਨਾ ਦੇਕਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਦੋਨਉ ਵਖਤ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੋਨੋ ਸਮੇ ਕੇ ਦੁਖੋਂ ਸੇ ਜਿਵਾਲੇ, ਜੀਵਤਾ ਕਰ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਮੈ ਖਾਟ ਮਾਂਗਉ, ਆਪ ਸੇ ਖੱਟਨਾ ਭਾਵਲੇਨਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੌਂ ਚਉਪਾਈ, ਚਾਰ ਸਾਧਨੋ ਵਾਲੀ ਨਿਖਲਗਜਾਨ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਾ, ਪੁਨਾ ਸਿਰਹਾਨਾ, ਮੋਖ ਮਾਰਗ ਕੇ ਮਹਾ ਪ੍ਰਤਿ ਬੰਧਕ ਅਹੰਕਾਰ ਕਾ ਨਾਸ ਮਾਂਗਤਾ ਹੌਂ ॥ ਔ ਤੁਲਾਈ, ਆਪ ਕੇ ਗੁਣੋਂ ਸੇ ਆਪ ਕੀ ਤੁਲਜਤਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੌਂ ॥ ਪੁਨਾ ਊਪਰ ਕਉ ਮਾਂਗਉ, ਤੀਨ ਅਵਸਥਾ ਸੇ ਪਰੇ ਤੁਰੀਆ ਖੀਂਧਾ, ਮੈਂ ਗੋਦੜੀ ਮਾਂਗਤਾ ਹੌਂ ॥ ਜਿਸ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕੇ ਲਾਭ ਸੇ ਦੇਹਾਦਿਕੋ ਸੇ ਅਸੰਗ ਜਾਨਕੇ ਮੈਂ ਆਪ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੋਂ ਥੀਂਦਾ, ਸਨੇਹ ਸੋਂ ॥ ੩ ॥ ਔ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਭੀ ਵਸਤੁ ਮਾਂਗਤੇ ਨੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਕੁਛ ਲੋਭ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਲੋਭ ਤੋ ਤਬ ਹੋਤਾ ਜਬ ਮੈਂ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹੇਤ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਮਾਂਗਤਾ ਸੋ ਮੈਂ ਮਾਂਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਨੇ ਕੁਛ ਲੋਭ ਨਹੀਂ ਕੀਆ॥ ਕਿੰਤੂ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਦ੍ਵੈਤ ਨਾਸਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਹੇਤ ਪਹਿਲੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਆਪ ਕਾ ਇਕ ਨਾਮ ਫਬੋ, ਸੋਭਨੀਕ ਹੋਵੇ ॥ ਪੀਛੇ ਸੇ ਵਹੁ ਫਲ ਮਿਲੇ ਇਸ ਲੀਯੇ ਮਾਂਗੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਮੇਰਾ ਮਨ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਮੇ ਮਾਨਿਆ, ਬਿਸ੍ਵਾਸੀ ਹੂਆ ਹੈ ॥ਔ ਮਨਕੇ ਉਸਮੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਸੇਹੀ ਹੇ ਹਰੇ ਮੈ ਆਪਕੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ਵਾ ਮੈ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ ਦੁਇ ਸੇਰ, ਰਾਰਾ ਮਮਾ ਦੋ ਪਾਪ ਨਾਸਕ ਸੇਰ ਔ ਚੂਨਾ, ਕਾਮਾਦਿਕੋ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰਨਾ ॥ ਪੁਨਾ ਪਾਉ ਘੀਉ, ਆਪ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਗਿ ਲੂਨਾ, ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ॥ ਪੁਨਾ ਅਧਿ, ਭੀਤਰ ਮਨ ਕੀ ਪੀੜਾ ਰੂਪ ਸੇਰ ਕਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੌਂ ਦਲਨਾ॥ ਉਸ ਕੋ ਦਲ ਕਰ ਆਪ ਮੇਰੇ ਕੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੋਨੋ ਕਾਲੋਂ ਸੇ ਜਿਵਾਲੇ, ਬਚਾਇ ਲੇਂ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪ ਸੇ ਮਾਂਗਤਾ ਹੌਂ ਖਾਟ, ਖਟ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਤਥਾ ਚਉਪਾਈ, ਚਾਰ ਵੇਦੋਂ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ॥ ਔ ਸਿਰਹਾਨਾ, ਅਹੰਕਾਰ ਕੀ ਹਾਨਿ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਹਾਨੀ ਸੈਂ ਮੇਰੀ ਸਭ ਮੇ ਤੁਲਜ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਆਈ ਰਹੇ॥ ਅਰਅਪਨੀ ਰਖਜਾ ਹੇਤਊਪਰਕੋ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ ਖੀਂਧਾ,

ਖਿਮਾ ॥ ਜਿਸ ਖਿਮਾ ਸਹਿਤ ਆਪ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੋਂ ਮੈਂ ਜਨ ਥੀਂਦਾ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਯਾ ॥ ਸੇਖ ਰਹੀ ਪੂਰਬੋਤ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਤੁਕੋਂ ਕਾ ਅਰਥ ਸਾਥ ਲਗਤਾ ਪੂਰਬ ਕਹਿਆ ਹੀ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ੪ ॥ ੧੧ ॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ ਕੀ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜਬ ਦੇਖਾ ਤਬ ਗਾਵਾ ॥ ਤਉ ਜਨ ਧੀਰਜੁ ਪਾਵਾ ॥ ੧ ॥ ਨਾਦਿ ਸਮਾਇਲੋ ਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟਿਲੇ ਦੇਵਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਹ ਝਿਲਿ ਮਿਲਿ ਕਾਰੁ ਦਿਸੰਤਾ ॥ ਤਹ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਬਜੰਤਾ ॥ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਮੈ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜਾਨੀ ॥ ੨ ॥ ਰਤਨ ਕਮਲ ਕੋਠਰੀ ॥ ਚਮਕਾਰ ਬੀਜੁਲ ਤਹੀ ॥ ਨੇਰੈ ਨਾਹੀ ਦੂਰਿ ॥ ਨਿਜ ਆਤਮੈ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ੩ ॥ ਜਹ ਅਨਹਤ ਸੂਰ ਉਜਾਰਾ ॥ ਤਹ ਦੀਪਕ ਜਲੈ ਛੰਛਾਰਾ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਜਨੁ ਨਾਮਾਂ ਸਹਜ ਸਮਾਨਿਆ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਸਾਖਜਾਤ ਲੇ ਆਪਕੇ ਤੁਲਜ ਧੀਰਜ ਕੈਸੇ ਪਾਵੇਂ ਪੂਛਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਕੀਰਤਨ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਹਮਾਰੇ ਸਮਾਨਤਾਂ ਕਾ ਸਾਖਜਾਤ ਲੇ ਧੀਰਜ ਪਾਵੋਗੇ ਯਹਿ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇਂ ਜਬ ਇਤਿ, ਜਬ ਗਾਵਾਂ ਤਬ ਦੇਖਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਜਬ ਮੈਂ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਪਰ-ਮਾਤਮਾ ਕੀ ਕੀਰਤਨ ਭਕਤੀ ਕਰੀ ਤਬੀ ਉਸ ਕੋ ਮੈ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਦੇਖਾ ਅਪਰੋਖ ਕੀਆ ॥ ਐ ਜਬ ਅਪਰੋਖ ਕੀਆ ਤਉ, ਤਬੀ ਮੈ ਜਨ ਨੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਧੀਰਜੁ ਪਾਵਾ, ਸ਼ਾਂਤਿ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇਂ ਨਾਦਿਇਤਿ, ਨਾਦਿ ਸਮਾਇ ਲੋ ਰੇ, ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਮੈ ਗੁਰੋਂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਸਬਦ ਥਿਰ ਹੋ ਗਯਾ ॥ ਜਬ ਮੈਂ ਨੇ ਉਤਮ ਭਾਗੋਂ ਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਸਤਿ ਗੁਰ ਭੇਟਿ ਲੇ ਦੇਵਾ, ਸਤ ਵਸਤੁਕੇ ਉਪਦੇਸਦਾਤਾ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਦੇਵ ਪਾਇ ਲੀਏ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਨਾਦ ਕੇ ਸਮਾਵਨ ਕੇ ਥਾਨ ਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਰਨਨ ਕਰੇ ਜਹਇਤਿ, ਜਹ, ਜਿਸ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਦੇਸਮੇ ਝਿਲਿ ਮਿਲਿ ਕਾਰੁ,

ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਿਸੰਤਾ, ਭਾਨ ਹੂਆ ॥ ਤਹ, ਤਹਾਂ ਤਿਸੀ ਹਿਰਦੇ ਦੇਸ ਮੇ ਅਨਹਦ, ਏਕ ਰਸ ਸ਼ਬਦ ਜੋਗੀ ਜਨੋਂ ਕੇ ਬਜੰਤਾ, ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤਾ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਉਸੀ ਹਿਰਦੇ ਦੇਸ ਮੇਂ ਗਯਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੀ ਜੋਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸਾਥ ਜੋਤਿ, ਸਾਖੀ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਸਮਾਨੀ, ਏਕ ਰੂਪ ਹੂਈ ॥ ਸੋ ਤਿਸਕਾ ਏਕ ਹੋਨਾ ਮੈ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜਾਨੀ, ਗੁਰੋ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਜਾਨਿਆ ॥ ੨ ॥ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਭੀ ਤਬ ਭਾਨ ਹੁਯਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੈਵੀ ਗੁਣ ਰੂਪ ਰਤਨ ਪਹਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਹੈਂ ॥ ਉਸ ਹਿਰਦੇ ਕਮਲ ਰੂਪ ਕੋਠਰੀ ਮੇਂ ॥ ਜਿਨ ਰਤਨੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਪਾਏ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ॥ ਚਮਕਾਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਾਨ ਹੂਆ ਤਹਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਾ ਬਿਜੁਲੀ ਕੇ ਸਮਾਨ ॥ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਨੇਰੈ, ਸਭ ਕਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਨਿਖਲ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਅਪਨੇ ਸਮੀਪ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਦੂਰਿ, ਅਪਨੇ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ ਨਿਜ ਆਤਮੈ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਅਪਨੇ ਆਪ ਮੇ ਵਹੀ ਭਰਪੂਰਿ, ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਕੈਸਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ॥ ਜਹ, ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮ ਵਸ ਤੁਮੇਂ ਅਨਹਤ ਸੂਰ, ਅਨੰਤ ਸੂਰਜੋਂ ਕਾ ਉਜਾਲਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਹ, ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਜੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜਾਦਿ ਦੀਪਕ, ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਜਲੇ, ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ ਛਿਛਾਰਾ, ਛੂਛੇ ਹੈ ਭਾਵ ਕੁਛ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਆਗੇ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨਹੀਂ ਰਖਤੇ ॥ ਤਿਸ ਐਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ, ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇਂ ਮੈ ਜਾਨਕੇ ਤਿਸ ਸਹਜ, ਸ਼ਾਂਤ ਰੂਪ ਮੇ ਸਮਾਯਾ ਹੋਂ ॥ ਭਾਵ ਨਿਰ ਬਿਕਲਪਕ ਸਮਾਧੀ ਕਰ ਥਿਰ ਭਯਾ ਹੋਂ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਵਾ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੋ ਕਾਹੂ ਜੋਗੀ ਨੇ ਪੂਛਯਾ ਤੁਮਾਰਾ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਨਾਦ ਕੈਸੇ ਸਮਾਯਾ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਕੈਸਾ ਸਥਾਨ ਹੈ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਨਾਮ ਦੇਵ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਕੇ ਉਤਰ ਕਹੇ ਨਾਦਿਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਹਮਾਰੇ ਦਸਮਦ੍ਵਾਰ ਮੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਨਾਦ ਤਬ ਸਮਾਇਆ ਹੈ ਜਬ ਸਤ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਭੇਟੇ ॥ ਪੁਨਾ ਉਨਕੋ ਭੇਟ ਕੇ ਜਬ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਮੈਨੇ ਗਾਵਾ ॥ ਤਬ ਮੈਨੇ ਦੇਖਾ ॥ ਅਰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਜਨ ਨੇ ਧੀਰਜ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨੋ ਐਸਾ ਵਹੁ ਥਾਨ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮੇਂ ਝਿਲਿ ਮਿਲਿ ਕਾਰੁ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਿਸੰਤਾ, ਦੇਖੀਏ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਤਹਾ ਜੋਗੀ ਜਨੋਂ ਕੋ ਅਨਹਦ ਸ਼ਬਦ, ਏਕ ਰਸ ਨਾਦ ਬਜੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਉਸੀ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਜੋਗੀ ਜਨੋ ਕੀ ਜੋਤੀ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਜੋਤਿ ਸਮਾਵੇ ਹੈ। ਯਹਿ

ਵਾਰਤਾ ਮੈ ਨੇ ਭੀ ਜੋਗੀਸਰ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੈ ਜਾਨੀ ਹੈ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਪੈ ਜੋ ਕਮਲ ਹੈ ਸੋ ਰਤਨੋਂ ਕੀ ਕੋਠੜੀ ਹੈ। ਅਰ ਬਿਜਲੀ ਜੈਸਾ ਤਿਸ ਮੇ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ। ਅਰ ਵ_ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨੇੜੇ ਹੀ ਹੈ ਹਠ ਯੋਗ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਨਹੀਂ । ਪੁਨਾ ਨਿਜ ਆਤਮ, ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਹੀ ਭਰਪੂਰਿ, ਪਰਿ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹ੍ਯਾ ਹੈ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਥਾਨ ਹੈ ਜਿਸਮੇ ਅਨਹਤ, ਏਕ ਰਸ ਪਰਮਾਤਮ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਅਰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਊਹਾਂ ਇਸ ਆਗੇ ਜਲਤੇ ਦੀਪ ਵਤ ਛੈਛਾਰਾ, ਤੁੱਛ ਹੈ। ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੈਂ ਹਮਨੇ ਵੈਸਾ ਥਾਨ ਜਾ-ਨਿਆ ਹੈ। ਤਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈ ਉਸ ਥਾਨ ਮੇ ਸੁਭਾਵਕ ਨਿਰ ਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧੀ ਕਰ ਸਮਾਯ ਰਹਿਆ ਹੋਂ। ਤੁਮ ਕੋ ਇਛਾ ਹੈ ਤੁਮ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਸਮਾਵੋ॥ ੪॥ ੧॥

ਸੋਰਠਿ ਘਰੁ ੪ ॥ ਪਾੜ ਪੜੋਸਣਿ ਪੂਛਿ ਲੇ ਨਾਮਾ ਕਾ ਪਹਿ ਛਾਨਿ ਛਵਾਈ ਹੋ ॥ ਤੋ ਪਹਿ ਦੁਗਣੀ ਮਜੂਰੀ ਦੈ ਹਉ ਮੋਕਉ ਬੇਢੀ ਦੇਹੁ ਬਤਾਈ ਹੋ॥ ੧॥ ਰੀ ਬਾਈ ਬੇਢੀ ਦੇਨੁ ਨ ਜਾਈ॥ ਦੇਖੁ ਬੇਢੀ ਰਹਿਓ ਸਮਾਈ॥ ਹਮਾਰੈ ਬੇਢੀ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਬੇਢੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਜੂਰੀ ਮਾਂਗੈ ਜਉ ਕੋਊ ਛਾਨਿ ਛਵਾਵੈ ਹੋ॥ ਲੋਗ ਕੁਟੰਬ ਸਭਹੁ ਤੇ ਤੋਰੈ ਤਉ ਆਪਨ ਬੇਢੀ ਆਵੈ ਹੋ ॥ ੨॥ ਐਸੋ ਬੇਢੀ ਬਰਨਿਨਸਾਕਉ ਸਭ ਅੰਤਰ ਸਭ ਠਾਂਈ ਹੋ ॥ ਗੂੰਗੇ ਮਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਚਾਖਿਆ ਪੂਛੇ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ਹੋ॥ ੩ ॥ ਬੇਢੀ ਕੇ ਗੁਣਸੁਨਿਰੀ ਬਾਈਜਲਧਿਬਾਂਧਿ ਧ੍ਰੂ ਥਾਪਿਓ ਹੋ। ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਸੀਅਬਹੋਰੀ ਲੰਕ ਭਭੀਖਣ ਆਪਿਓ ਹੋ॥ ੪॥ ੨॥

ਜਿਸ ਸ੍ਰੂਪ ਮੇ ਨਿਰ ਵਿਕਲਪ ਸਮਾਧੀ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਥਿਰ ਹੂਆ। ਵਹੁ ਭਗਤ ਵਛਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਮਦੇਵ ਕਾ ਛਪਰ ਟੂਟਾ ਦੇਖਕਰ ਛਪਰ ਬੰਧੇ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਬਾਂਧ ਗਯਾ। ਤਬ ਸਮਾਧੀ ਸੇ ਉਠੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੋ ਪਾੜ,ਪਾਸਕੀਪੜੋਸਣਿ,

ਸਮੀਪ ਵਸਨੇ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਪੂਛ ਲੇ, ਪੂਛਨੇ ਲਗੀਂ ਹੇ ਨਾਮਾ ਤੁਮਨੇ ਕਾਪਹਿ, ਕਿਸ ਪਾਸ ਤੇ ਛਾਨ ਛਵਾਈ ਹੈ, ਛਪਰ ਬੰਧਵਾਇਆ ਹੈ। ਹਮ ਕੋ ਬਤਾਵੇਂ ਤਬ ਹਮ ਐਸੇ ਸੁੰਦਰ ਛਪਰ ਕੀ ਤੋ ਪਹਿ, ਤੇਰੇ ਸੇ ਦੂਨੀ ਮਜੂਰੀ ਦੇ ਦੇਵੇਂ ਗੀ ਯਾਂ ਤੇ ਮੋ ਕਉ, ਹਮ ਕੋ ਵਹੁ ਬੇਢੀ ਛਪਰ ਬੰਧਾ ਬਤਾਇ ਦੇਹਿ ॥ ੧ ॥ ਉਨ ਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਨਾਮਾ ਉਤਰ ਦੇਵੇ ਰੀ ਬਾਈ ਇਤਿ, ਦਖਣ ਮੇ ਬਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਾਤ੍ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਯਾਂ ਤੇ ਰੀ ਬਾਈ, ਹੇ ਪੜੋਸਣ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਹੁ ਬੇਢੀ, ਛਪਰ ਬੰਧਾ ਹਮਸੇ ਦੇਨ ਨ ਜਾਈ, ਦੀਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਦੇਵੇਂ ਤੋ ਤਬ ਜਬ ਵਹੁ ਆਗੇ ਈਹਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਵਹੁ ਤੋ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਵ ਰਹਿਆ ਹੈ ਯਹਿ ਤੂੰ ਭੀ ਬਿਚਾਰ ਦੇਖ। ਔ ਮੇਰੇ ਤੋ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕਾ ਵਹੀ ਆਸਰਾ ਹੈ ਭਾਵ ਉਸੀ ਕੇ ਆਸਰੇ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਜਲਕੇ ਆਸਰੇ ਮਛੀ ਜੀਵੇ ਹੈ॥ ੧॥ ਯਾਂ ਤੇ ਜੇ ਕਰ ਹਮਾਰੇ ਛਪਰ ਬੰਧੇ ਸੇ ਬੰਧਾਵਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਤਬ ਉਸਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੋ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵਹੁ ਹਮਾਰਾ ਛਪਰ ਬੰਧਾ ਪੈਸੇ ਰੁਪਯੇ ਨਹੀਂ ਮਜੂਰੀ ਲੇਵੇ ਕਿੰਤੂ ਵਹੁ ਪ੍ਰੀਤ ਹੀ ਮਜੂਰੀ ਮਾਂਗੇ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਉਸ ਸੇ ਛਾਨ ਛਵਾਈ ਚਾਹੇ। ਯਾਂ ਤੇ ਉਸਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ। ਜੋ ਔਰ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਅਰ ਅਪਨੇ ਕੁਟੰਬ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤੋੜ ਲੇਵੇ ਤਬ ਉਸਕਾ ਆਪਨ, ਆਪਹੀ ਵਹੁ ਬੇਢੀ ਬਿਨਾ ਬੁਲਾਏ ਛਪਰ ਬਾਂਧਨੇ ਚਲਾ ਆਵੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਹੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਯਹ ਤੋ ਤੈਨੇ ਨਯਾ ਹੀ ਬੇਢੀ ਬਤਾਯਾ ਕੁਛ ਉਸਕਾ ਬਰਨਨ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨਾਉ ਯਹ ਸੁਨ ਕਹੇ ਐਸੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਬਾਈ ਐਸੇ ਬੇਢੀ ਕਾ ਮੈਂ ਬਰਨਨ ਨਹੀਂ ਕਰਸਕਤਾ। ਜੋ ਬੇਢੀ ਸਭ ਕੇ ਚਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਹੈ। ਔ ਜਲ ਥਲਾਦਿ ਸਰਬ ਥਾਨੇ ਮੇ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਨਾ ਬਰਨਨ ਕਰ ਸਕਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਗੂੰਗੇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਗੂੰਗੇ ਨੇ ਮਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਰਸ ਚਾਖਿਆ ਹੋਇ ਤਉ ਭੀ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਪੂਛਨੇ ਕਰ ਉਸ ਸੇ ਕਹਜਾ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ। ਜੋ ਕੰਦ ਸਾ ਵਾ ਮਿਸਰੀ ਸਾ ਰਸ ਹੈ ਕੇਵਲ ਉਸਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੇ ਜਾਨਿਆ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਜੇ ਕਰ ਕਹਜਾ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ ਤਬ ਉਸਕਾ ਗਜਾਨ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ਗਾ ਯਹਿ ਸੁਨ ਤਿਸਕੇ ਗੁਣੋ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਾਂ ਤੇ ਗੁਨ ਸੁਨ ਯਹ ਕਹੇ ਬੇਢੀ ਕੇ ਇਤਿ, ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਬੇਢੀ ਕੇ ਗੁਨ ਸੁਨ ਭਾਵ ਕਾਮ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਏਕ ਤੋ ਜਲਧ ਬਾਂਧਿ, ਸਮੁਦ੍ਰ ਪੈ ਪੁਲ ਬਾਂਧਿਆ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਉਸ ਨੇ ਧ੍ਰ ਭਗਤ ਥਾਪਿਓ ਹੈ। ਅਟਲ ਪਦ ਮੇ ਅਸਥਾਪਨ ਕੀਆ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ ਉਸਨੈ ਅਪਨੌਂ ਪਤਨੀ ਸੀਅ, ਸੀਤਾ ਰਾਵਣ ਕਾ ਬਧਕਰ ਬਹੋਰੀ, ਲੰਕਾ ਸੇ ਬਦਲਾਕਰ ਆਨੀ ਹੈ। ਚੌਥਾ ਉਸਨੈ ਲੰਕਾ ਕਾ ਰਾਜ ਬਭੀਖਣ ਭਗਤ ਕੋ ਆਪਿਓ ਹੈ, ਅਰਪਣ

ਕੀਆ ਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆ। ਯੇ ਉਸਕੇ ਗੁਣ ਹੈਂ। ਸੋ ਹਮਾਰੇ ਛਪਰ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਬ੍ਰਿਧਵਾਨਾ ਚਾਹੇ ਤੋ ਤੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਸੋਰਠਿ ਘਰੁ ੩ ॥ ਅਣ ਮੜਿਆ ਮੰਦਲੁ ਬਾਜੈ। ਬਿਨ ਸਾਵਣ ਘਨਹਰ ਗਾਜੈ। ਬਾਦਲ ਬਿਨੁ ਬਰਖਾ ਹੋਈ। ਜਉ ਤਤੁ ਬਿਚਾਰੈ ਕੋਈ॥ ੧॥ ਮੋਕਉ ਮਿਲਿਓ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ। ਜਿਹ ਮਿਲਿਐ ਦੇਹ ਸੁ ਦੇਹੀ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਮਿਲ ਪਾਰਸੁ ਕੰਚਨੁ ਹੋਇਆ॥ ਮੁਖ ਮਨਸਾ ਰਤਨੁ ਪਰੋਇਆ॥ ਨਿਜ ਭਾਉ ਭਇਆ ਭ੍ਰਮ ਭਾਗਾ॥ ਗੁਰ ਪੂਛੇ ਮਨੁ ਪਤੀਆਗਾ॥ ੨॥ ਜਲ ਭੀਤਰ ਕੁੰਭ ਸਮਾਨਿਆ॥ ਸਭ ਰਾਮੁ ਏਕੁ ਕਰਿ ਜਾਨਿਆ॥ ਗੁਰ ਚੇਲੇ ਹੈ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ॥ ਜਨ ਨਾਮੈ ਤਤੁ ਪਛਾਨਿਆ॥੩॥੩॥

ਪੂਰਬਲੇ ਦੋ ਸਬਦੋਂ ਮੈ ਕ੍ਰਮ ਸੇ ਸਗੁਣ ਨਿਰਗੁਣ ਕੀ ਭੀਤਰ ਔ ਬਾਹਰ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਾ ਬਰਨਨ ਕਰਕੇ ਅਬ ਇਸ ਸਬਦ ਮੈ ਪਹਿਲੇ ਤਾਂਕੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਯੋਗ ਹਠ ਯੋਗ ਕਾ ਬਰਨਨ ਕਰੇ॥ ਅਨ ਮੜਿਆ ਇਤਿ, ਸਮਾਧੀ ਕੇ ਸਮੇ ਜੋਗੀ ਜਨੋ ਕੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਅਨਮੜਿਆ, ਬਿਨਾ ਬਜਨੇ ਯੋਗ ਚਮੜਾ ਲਗਾਏ ਸੇ ਹੀ ਜਾਨੋ ਮੰਦਲੁ ਬਾਜੈ, ਪਖਾਵਜ ਬਜੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਉਸਮੇ ਅਗਨ ਕੀ ਤੇਜੀ ਸ੍ਵਾਸੋਂ ਮੈ ਐਸੀ ਸੰਖ ਧੁਨੀ ਘੰਟਾ ਧੁਨੀ ਆਦਿ ਗਰਜ ਹੋਵੈ ਹੈ ਮਾਨੋ ਗਰਜਨੇ ਕੀ ਰੁਤ ਸਾਵਣ ਸੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਮੇਘ ਗਰਜ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਪੁਨਾ ਉਸ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਸੇਂ ਜੋ ਤ੍ਰਾਲੂ ਕੇ ਛਿਦ੍ਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਖ ਮੈ ਜਿਹ੍ਵਾ ਕੇ ਊਪਰ ਮਧੁਰ ਕਫ ਗਿਰੇ ਹੈ। ਜਾਨੋ ਵਹੁ ਬਰਖਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ਬਦਲੋ ਸੇ ਬਿਨਾ ਬਰਖਾ ਹੋਵੈ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਐਸੇ ਕਾਜ ਉਸਕੋ ਭਾਨ ਹੋਵੈ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹਠ ਯੋਗ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇ ਕਹੀ ਰੀਤ ਸੇ ਹਠ ਯੋਗ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਤਿਸ ਕੇ ਤਤ੍ਵ ਵਾਸਤਵ ਰੂਪ ਕੋ ਬਿਚਾਰੇ ਹੈ ਜੋ ਹਠ ਯੋਗ ਕਾ ਰੂਪ ਐਸਾ ਹੈ। ਜੋ ਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਤਾਂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਭਾਨ ਹੋਵੈ॥ ੧॥ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਤੋ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਹਠ ਯੋਗ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਮਨ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਕਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਮੇਰਾ ਪਯਾਰਾ ਰਾਮ। ਜਿਸ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕਰ ਮੇਰੀ ਯਹਿ ਨਿਸਫਲ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਸੁਦੇਹੀ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਭਾਵ ਸਫਲ ਹੋਗਈ ਹੈ॥ ੧॥ ਸੋ ਯਹਿ ਮੇਰਾ ਬਲ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਭਯਾ ਹੈਂ ਯਹਿ ਕਹਿ

ਮਿਲੇ ਇਤਿ, ਮਿਲ ਪਾਰਸ, ਮਿਲ ਕੇ ਪਰਮ ਯੋਗੀ ਗੁਰੂ ਕੋ ਮੈਂ ਭੀ ਕੰਚਨ ਹੂਆ। ਸ੍ਵਰਣ ਵਤ ਸੁਧ ਜੋਗੀ ਬਨ ਗਯਾ ਹੂੰ। ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਮੈਨੇ ਮੁਖ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਨਕੇ ਮਨਸਾ, ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੈ ਜੈਸੇ ਸ੍ਵਰਣ ਮੈ ਰਤਨ ਪਰੋਏ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ਐਸੇ ਯੋਗ ਰੂਪ ਰਤਨ ਪਰੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਮਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਨਿਰੋਧ ਕੀਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾ ਪਤੰਜਲ ਮੁਨੀ ਨੈ ਅਪਨੇ ਸੂਤ੍ਰੋਂ ਮੈ ਯੋਗ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਤਿਸੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੇ ਨਿਰੋਧ ਕਾ ਫਲ ਮੇਰੇ ਕੋ ਯਹਿ ਹੂਆ ਹੈ। ਜੋ ਨਿਜ ਭਾਉ ਭਇਆ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੂਆ ਹੈ ਔ ਤਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਭ੍ਰਮ ਭਾਗਾ, ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੂਆ ਹੈ। ਸੋ ਯਹਿ ਫਲ ਤਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਹੈ। ਜਬ ਗੁਰ ਪੂਛਿ,ਪ੍ਰਥਮ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ ਕਰ ਸਿਖ੍ਯਾ ਲੇ ਮਨ ਪਤੀਆਗਾ, ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਕਾ ਉਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈਂ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਔ ਤਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਭੀ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕੇ ਕੁੰਭਕ ਕਾਲੇ ਮੈ ਐਸਾ ਉਸੀ ਮੈ ਲੈ ਹੋਗਿਆ ਜੈਸੇ ਜਲਕੇ ਭੀਤਰ ਕੁੰਭ ਸਮਾਨਿਆ, ਘਟ ਸਮਾਇ ਜਾਵੇ ਹੈ। ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਚਿਤ ਕੋ ਉਸ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇ ਲੈ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਨੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਏਕ ਰਾਮ ਹੀ ਹੈ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਆਨ ਕੋਊ ਵਸਤ ਨਹੀ। ਐਸੇ ਜਾਨ ਲੀਆ ਹੈ ਸੋ ਯਹਿ ਜਾਨਨਾ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹੂਆ ਹੈ। ਯਹ ਭੂਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਯ ਸੇ ਕਹੇ ਗੁਰ ਇਤਿ, ਜਬ ਮੁਝ ਚੇਲੇ ਸੇਵਕ ਕਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇਹਠ ਯੋਗ ਮੇ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ। ਬਿਸ੍ਵਾਸੀ ਹੂਆ ਤਬੀ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੈ ਮੈਜਨੁ, ਦਾਸ ਨੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੇ ਤਤੁ, ਵਾਸਤਵ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜੋਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਛਾਨਿਆ ਹੈ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਯਦਵਾ ਜਬ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕੇ ਬਲ ਸੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਅਪਨਾ ਪਿਆਰਾ ਰਾਮ ਅਪਰੋਖ ਹੂਆ। ਤਬ ਮੈਨੇ ਤਿਸ ਮੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਦ੍ਵੰਦ ਭਾਵੋਂ ਕੀ ਯਹ ਦਸ਼ਾ ਦੇਖੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਨਮੜਿਆ ਇਤਿ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਅਪਰੋਖ ਹੋਨੇ ਕਾਲ ਸੇ ਨਾਨਾ ਹਰਖ ਸੋਕਾਦਿਕ ਦ੍ਵੰਦੋਂ ਕੀ ਜੋ ਸਚ ਸਾਥ ਮੜੀ ਹੂਈ ਭਾਨ ਹੋਤੀ ਜੋੜੀ ਬਜ ਰਹੀ ਥੀ ਸੋ ਅਬ ਐਸੀ ਭਾਨ ਹੋਨੇ ਲਗੀ ਜੋ ਵਾਸਤਵ ਸਤਾ ਸਾਥ ਮੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾ ਭਾਵਅਪਨੀ ਸੱਚੀ ਸੱਤਾ ਸੇ ਬਿਨਾ ਕਲਪਤ ਹੀ ਬਜ ਰਹੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਥਮ ਜੋ ਸਬਦਾਦਿ ਬਾਦਲ ਇੰਦ੍ਰੇ ਭੂਮੀ ਕੇ ਸਿੰਚਨ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਸਮੇਮੇਭਾਨਹੋਤੇ ਥੇ। ਅਬ ਬਿਚਾਰਕਾਲ ਮੇ ਐਸੇ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਜੋ ਸਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਸਮੇ ਮੇ ਸੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਗਾਜਤੇ ਥੇ। ਸਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਸਮੇ ਮੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਗਾਜ ਸਕੇ। ਤਥਾ ਪਹਿਲੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਿਯੋਂ ਕੀ ਅਪਨੇ ਸਾਚੇ ਸਾਧਨਰੂਪ ਬਾਦਲੋਂ ਸੇ ਬਰਖਾ ਹੋਤੀ ਭਾਨ

ਹੋਤੀ ਥੀ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲ ਮੇ ਉਨ ਸਾਧਨੋ ਕੋ ਮਿਥਿਆ ਜਾਣਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੂਆ। ਯਹਿ ਸਚੇ ਬਾਦਲੋਂ ਸੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਮੀ ਮੇ ਬਰਖਾ ਹੋਵੇ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਯਹਿ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਬਾਤੇਂ ਤਬੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਜਬ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਮਿਲਕੇ ਇਨ ਕੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਰੂਪ ਕੋ ਬਿਚਾਰੇ। ਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਤਬ ਨਹੀਂ ਭਾਨ ਹੋਵੇ। ਐਸੇ ਮੈ ਨੇ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਮਿਲਕੇ ਤਤ੍ਵ ਬਿਚਾਰ ਕੀਆ ਹੈ। ਯਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੌ ਰਾਮ ਪਿਆਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਮਿਲਣੇ ਕਰ ਮੇਰੀ ਮਨੁਖ ਸੁਦੇਹੀ, ਸਫਲੀ ਹੂਈ ਹੈ॥ ੧॥ ਸੋ ਯਹਿ ਸਫਲ ਹੋਨਾ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਮਿਲਿ ਇਤਿ, ਮਿਲ ਕਰ ਪਾਰਸ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਕੋ ਮੇਰਾ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਕੰਚਨ ਵਤ ਬਡੇ ਮੋਲ ਕਾ ਬਨ ਗਯਾ। ਜਿਸ ਦੇਹ ਮੇ ਮੈਨੇ ਮੁਖਮੇ ਮਨਸਾ ਅਪਨੀ ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੇਂ ਰਤਨ ਪਰੋਇਆ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਸਰੂਪ ਰਤਨ ਪਰੋਇ ਲੀਆ। ਜਿਸ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈਂ ਪਰੋਨੇ ਕਰ ਨਿਜ ਭਾਉ ਭਇਆ, ਚਿਤ ਮੈ ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਗ੍ਯਾਨ ਭਯਾ। ਜਿਸ ਗਿਆਨ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਭਾਗਾ, ਮੇਰਾ ਨਿਖਲ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੂਆ। ਕਬ ਤੇ ਦੂਰ ਹੂਆ ਯਹਿ ਅਸੰਕਾ ਕਰ ਕਹੇ ਗੁਰ ਇਤਿ, ਜਬ ਤੇ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਪੂਛਕਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਅਨੁਰਾਗਾ, ਉਸਸਰੂਪ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਤਦਾ ਕਾਰ ਭਯਾ ਹੈ। ਤਬ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੂਆ॥ ੨॥ ਚਿਤ ਕੇ ਤਦਾਕਾਰ ਹੋਣੇ ਸੇ ਸਰਬ ਰੂਪ ਵਹੀ ਹੈ ਯਹਿ ਨਿਸਚੇ ਹੂਆ ਯਹਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਜਲ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਜਲ ਮੈ ਜਲ ਕਾ ਕੁੰਭ ਭਰਿਆ ਸਮਾਵੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਸਭ ਪਰਪੰਚ ਰਾਮ ਮੈ ਸਮਾ-ਇ ਰਹਿਆ ਹੈ। ਯਾਂ ਤੇ ਸਭ ਵਸਤੂ ਏਕ ਰਾਮ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ। ਐਸੇ ਹਮਨੇ ਜਾਣਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਕਬ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਜਬ ਮੁਝ ਚੇਲੇ ਕਾ ਮਨ ਤਿਸ ਸਚਦਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਮੇਂ ਮਾਨਿਆ, ਨਿਸਚੇ ਵਾਲਾ ਹੂਆ ਹੈ ਤਬ ਸੇ ਹੀ ਜਨ, ਦਾਸ ਨਾਮਦੇਵ ਨੈ ਤਤ, ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪੂਰਨ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੇ ਭਿੰਨ ਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ॥ ੩॥ ੩॥

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਜਬ ਹਮ ਹੋਤੇ ਤਬ ਤੂੰ ਨਾਹੀ ਅਬ ਤੂਹੀ ਮੈ ਨਾਹੀ॥ ਅਨਲ ਅਗਮ ਜੈਸੇ ਲਹਰਿ ਮਇਓ ਦਧਿ ਜਲ ਕੇਵਲ ਜਲ ਮਾਹੀ॥ ੧॥ ਮਾਧਵੇ ਕਿਆ ਕਹੀਐ ਭ੍ਰਮੁ ਐਸਾ॥ ਜੈਸਾ ਮਾਨੀਐ ਹੋਇ ਨ ਤੈਸਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ

॥ ਨਰਪਤਿ ਏਕ ਸਿੰਘਾਸਨਿ ਸੋਇਆ ਸੁਪਨੇ ਭਇਆ ਭਿਖਾਰੀ॥ ਅਛਤ ਰਾਜ ਬਿਛੁਰਤ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸੋ ਗਤਿ ਭਈ ਹਮਾਰੀ॥ ੨॥ ਰਾਜ ਭੁਇਅੰਗ ਪ੍ਰਸੰਗ ਜੈਸੇ ਹਹਿ ਅਬ ਕਛੁ ਮਰਮੁ ਜਨਾਇਆ॥ ਅਨਿਕ ਕਟਕ ਜੈਸੇ ਭੂਲਿ ਪਰੇ ਅਬ ਕਹਤੇ ਕਹਨੁ ਨ ਆਇਆ॥ ੩॥ ਸਰਬੇ ਏਕ ਅਨੇਕੈ ਸੁਆਮੀ ਸਭ ਘਟ ਭੋਗਵੈ ਸੋਈ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਹਾਥ ਪੈ ਨੇਰੈ ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਸੁ ਹੋਈ॥੪॥੧॥

ਭਗਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਬਿਸ਼ਨੂ ਰਮਦਾਸ ਕੇ ਸਮੀਪ ਆਇਆ। ਰਮਦਾਸ ਚਰਣ ਬੰਦਨਾ ਕਰਨੇ ਲਗਾ। ਤਬ ਤਿਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ਪਰਖਨੈ ਹੇਤ ਬਿਸਨੂ ਨੇ ਕਹਯਾ ਛੂਤ ਮਤ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਸੁਨ ਕਰ ਰਮਦਾਸ ਕਹੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਬ ਹਮ ਅਪਨੇ ਕੋ ਚਮਾਰ ਜਾਨਕਰ ਛੂਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋਤੇ ਥੇ, ਤਬ ਤੂ ਨਾਹੀ, ਤਿਸ ਸਮੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਥੇ। ਔ ਅਬ, ਇਸ ਬਿਚਾਰ ਸਮੇ ਮੇ ਦੋਨੋ ਓਰ ਆਪਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹੋ। ਮੈ ਨਾਹੀ, ਜੋ ਮੈਂ ਆਪ ਕੋ ਚਮਾਰ ਕੀ ਦੇਹ ਮਾਤ੍ਰ ਜਾਨਤਾ ਥਾ ਸੋ ਨਹੀਂ ਰਹਿਆ। ਜੇ ਕਰ ਆਪ ਕਹੋ ਰਹੋ ਸਰੂਪ ਏਕ ਦੇਹ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਏਕ ਨਹੀ। ਤਬ ਸੁਨੋ ਅਗਨਿ ਕੇ ਸਭ ਕਾਰਜ ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਔ ਜਲਕੇ ਸਭ ਕਾਰਜ ਜੈਸੇ ਜਲ ਰੂਪ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਆਪ ਕੇ ਕਾਰਜ ਦੇਹ ਭੀ ਆਪਸੇ ਜੁਦੇ ਨਹੀ ਆਪ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਨਲ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਗਨੀ ਕੇ ਜੈਸੇ ਦੀਪ ਮਸ਼ਾਲਾਦਿ ਅਗਮ, ਅਨੰਤ ਭੇਦ ਸਭ ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਗਨਿ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ। ਪੁਨਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਜਲਕੇ ਲਹਰਿ, ਤਰੰਗ ਬੁਦ ਬੁਦੇ ਮਇਓ ਵਧਿ, ਉਦਧਿ ਮਧ ਭਾਵ ਸਮੁਦ੍ਰ ਰੂਪ ਹੈਂ। ਯਾਂ ਤੇ ਤਰੰਗਾਦਿ ਜਲ ਕੇਵਲ, ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ ਸਮੁਦ੍ਰ ਜਲ ਵਿਖੇ ਤਾਂ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ। ਤੈਸੇ ਆਪ ਸੇ ਉਪਜੇ ਨਿਖਲ ਦੇਹ ਭੀ ਆਪ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ॥ ੧॥ ਯਾਂ ਤੇ ਭਿੰਨ ਭਾਨ ਹੋਣਾ ਭ੍ਰਮ ਹੈ। ਔ ਭ੍ਰਮ ਸੇ ਭਾਸੀ ਵਸਤੂ ਜੈਸੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਵੈਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ। ਯਾਂ ਤੇ ਅਬ ਮੇਰੇ ਮੈ ਪੂਰਬ ਦੇਹ ਉਪਾਧੀ ਸੇ ਭਾਨ ਹੂਆ ਭੀ ਚਮਾਰਪਣਾ ਨਹੀਂ ਸੰਭਵੇ। ਯਾ ਭਾਵ ਸੇਂ ਕਹੇ ਮਾਧਵੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਾਧਵ ਆਪਨੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋ ਚਮਾਰ ਬਤਾਯਾ ਉਸਮੈ ਹਮ ਆਪ ਕੋ ਤਰਕ ਕੀ ਵਾ ਬੁਰਾ ਮਾਨਨੇ ਕੀ ਬਾਤ ਕਿਆ ਕਹੀਐ,ਮੁਖ ਸੈਂ ਕਿਆ ਕਹੇਂ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਤੇ। ਔ

ਏਤਾ ਤੋ ਕਹਿ ਸਕੇ ਹੈਂ ਜੈਸਾ ਆਪਨੈ ਪਰੀਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਮੁਝ ਮੈ ਚਮਾਰਪਨ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਐਸਾ, ਵੈਸਾ ਚਮਾਰਪਨ ਮੁਝ ਮੈਂ ਭਰਮ ਰੂਪ ਹੈ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀ। ਕਾਹੇਤੇ ਯਹੀ ਭ੍ਰਮ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ਜੈਸਾ ਭ੍ਰਮ ਕੋ ਭ੍ਰਮ ਕਾਲ ਮੈ ਮਾਨੀਐ, ਸਚਾ ਜਾਨੀਏ ਹੈ। ਵਸਤੂ ਕੇ ਯਥਾਰਥ ਗਿਆਨ ਕਾਲ ਮੇ ਵਹੁ ਪਹਿਲੇ ਹੂਆ ਭ੍ਰਮ ਹੋਇ ਨ ਤੈਸਾ, ਵੈਸਾ ਸਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ। ਯਾਂ ਤੇ ਯਥਾਰਥ ਗਿਆਨ ਕਾਲ ਮੇ ਮੇਰੇ ਮੈ ਚਮਾਰਪਨ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਕਿੰਚਤ ਨਹੀ ਬਨੈ॥ ੧ ॥ਔ ਪੂਰਬ ਹੂਈ ਸੋਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਤ ਹੂਈ ਯਹ ਪੀਛੇ ਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ। ਨਰਪਤਿ ਇਤਿ,ਨਰਪਤਿ ਏਕ, ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਅਪਨੇ ਰਾਜ ਾਸਣ ਪੈ ਸੋਇਆ ਹੂਆ ਸੋਨੇ ਸਮੇ ਆਇ ਸੁਪਨੇ ਮੈ ਹੋ ਗਯਾ ਭਿਖਾਰੀ, ਭੀਖ ਮਾਂਗਨੇ ਵਾਲਾ ਰੰਕ। ਔ ਵੈਸਾ ਹੋ ਕਰ ਉਸਨੇ ਸੁਪਨੇ ਮੇ ਅੱਛਤ ਰਾਜ, ਨਾਸ ਹੂਏ ਰਾਜ ਕੇ ਭਿਖਾਰੀ ਹੀ ਬਨ ਬਿਛਰਤ, ਰਾਜ ਕੋ ਬਿਛੜਿਆ ਸਮਝ ਕੇ ਜੈਸੇ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਤਾਪ ਸੇ ਦੁਖ ਪਾਯਾ। ਤੈਸੇ ਸੋ ਗਤਿ ਭਈ ਹਮਾਰੀ, ਵਹੀ ਦਸ਼ਾ ਹਮਾਰੀ ਹੂਈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹਮ ਆਪਸੇ ਕਬੀ ਬਿਛੜੇ ਨਹੀ ਥੇ ਕੇਵਲ ਭਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਬਿਛੜੇ ਬਨ ਗਏ ਥੇ॥ ੨ ॥ ਕਿੰਚ ਔਰ ਭੀ ਭ੍ਰਮਸੈਂ ਦੁਖ ਪਾਵਨੇ ਮੈ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਰਾਜ ਇਤਿ, ਰਾਜ, ਰਜੂ ਮੈ ਭੁਇਅੰਗ, ਸਰਪ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਭ੍ਰਮ ਸੈਂ ਮੇਲ ਭਾਵ ਭਾਨ ਹੋਣਾ ਜੈਸੇ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਮੈ ਆਪ ਸੇ ਭਿੰਨ ਹੋਣਾ ਔ ਅਪਨੇ ਮੈ ਜਾਤੀ ਗੋਤ੍ਰ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਹੈ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਕੋ ਆਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤੇ ਥੇ। ਅਬ ਇਸ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲ ਮੈ ਗੁਰੋਂ ਨੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਇਸ ਬਾਰਤਾ ਕਾ ਮਰਮ ਭਾਵ ਜਨਾਯਾ ਹੈ। ਜੋ ਵਹੁ ਆਤ-ਮਾ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਹੈ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀ। ਔ ਤਿਨਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨਕੇ ਹਮਨੈ ਭੀ ਚਿਤ ਮੈ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਜੋ ਵਹੁ ਵਾਰਤਾ ਸਹੀ ਭਰਮ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਬ ਹਮਸੈਂ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਵਾਰ-ਤਾ ਮੁਖ ਸੇ ਨਹੀ ਕਹੀ ਗਈ ਸੋਈ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤ ਸੁਨੋ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਨਿਕ ਕਟਕ, ਸ੍ਵਰਨ ਕੇ ਅਨੇਕ ਕੰਕਣ ਭੂਖਣ ਬਨੇ ਦੇਖਕੇ ਭੂਲਿ ਪਰੇ, ਭ੍ਰਮ ਕਰ ਮੁਖ ਸੈਂ ਕਹੇਯਹ ਹੈਯਹ ਕੰਕਨ ਹੈ ਸ੍ਵਰਣ ਨਹੀ। ਪੁਨਾਂ ਐਸੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਸੇ ਪੀਛੇ ਕੋਈ ਸੁਨਿਆਰਾ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਆਗੇ ਉਨ ਸਭ ਕੋ ਗਲਾਇਕੇ ਪੂਛੇ ਜੋ ਹੇ ਪੁਰਖ ਬਤਾਓ ਯਹਿ ਕਿਆ ਹੈ। ਤਬ ਨਿਸਚੈ ਜਾਨੇ ਅਬ, ਐਸੇ ਕਟਕਾਦਿ ਭਾਵ ਹੀਣ ਸ੍ਵਰਨ ਕਾਲਮੇ ਉਸ ਕੰਕਨ ਕਹਤੇ ਪੁਰਖ ਸੈ ਪੁਨਾ ਯਹਿ ਸ੍ਵਰਣ ਨਹੀ ਕੰਕਨ ਹੈ ਐਸਾ ਕਹਿਨੁ ਨ ਆਇਆ, ਕਹਿਣਾ ਨਹੀ ਆਵੇ ਕੇਵਲ ਸ੍ਵਰਣ ਹੀ ਬਤਾਵਨਾ ਪੜੇ ਹੈ॥ ੩ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਭੀ ਗਯਾਨ ਕਾਲ ਮੇ ਸਰਬੇ, ਸਭੀ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕਾਦਿਕ ਏਕ ਔ ਘਟਾਦਿਕ ਅਨੇਕ ਵਸਤੁ ਭਾਵ

ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਏਕ ਔ ਕਾਰਜ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ਵਸਤੂ ਹੈ। ਤਿਨ ਸਭ ਘਟੋਂ ਮੈ ਤੂ ਸੋਈ ਸ੍ਵਾਮੀ ਭੋਗਵੈ, ਭੋਗੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਸਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਦੇਵੇ ਹੈਂ। ਜੋ ਤੂ ਨਿਖਲ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਏਕ ਰੂਪ ਥਾ। ਅਰ ਅਬ ਭੀ ਸਭਕਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਸਭ ਕੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਹੈ। ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਕਹੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੂ ਤੋ ਸਭ ਕੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਮਾਨੇ ਹੂਏ ਹਾਥ ਪੈ, ਹਾਥ ਪਾਉਂ ਸੇ ਭੀ ਸਭ ਕਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਹੈ। ਯਾਂ ਤੇ ਤੂ ਮੇਰੇ ਛੂਹਨੇ ਕਰ ਕਿਆ ਛੂਤ ਕਾ ਸੰਕੋਚ ਕਰੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਮਤ ਕਰ ਅਰ ਜੋ ਤੂ ਮੇਰੀ ਪਰੀਖਯਾ ਹੇਤ ਕਹਿਆ ਹੈ। ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਅਬ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੇਹ ਕੇ ਚਮਾਰਪਨੇ ਸੇ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਇਸ ਲੀਯੇ ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਸੁ ਹੋਈ, ਜੋ ਬਿਵਹਾਰ ਬਿਨਾ ਯਤਨ ਹੋਤੇ ਰਹੇ ਸੋ ਹੋਵੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਇਨ ਸੇ ਕੁਛ ਕਾਮ ਨਹੀ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਅਥਵਾ ਰਮਦਾਸ ਕਾ ਅਦ੍ਵੈਤ ਨਿਸਚਾ ਪਰਖਨੇ ਹੇਤ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਪੂਛਿਆ ਹੇ ਰਮਦਾਸ ਤੁਝੇ ਕੈਸਾ ਗ੍ਯਾਨ ਭਇਆ ਸੋ ਸੁਨਾਓ। ਸੁਨ ਕਰ ਰਮਦਾਸ ਅਪਨਾ ਨਿਸਚਾ ਸੁਨਾਵੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਬ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਯ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਜੀਵ ਭਾਵ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਹੇ ਥੇ ਤਿਸ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਤੂ ਹਮਾਰਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੂਆ ਥਾ ਔ ਅਬ, ਗ੍ਯਾਨ ਕਾਲ ਮੈ ਅਭੇਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਉਪਾਧੀਯੋਂ ਕੋ ਮਿਥ੍ਯਾ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਤੂੰਹੀ ਏਕ ਰਹਿਆ ਮੈਂ ਨਾਹੀਂ, ਮੈਂ ਆਪ ਸੇ ਜੁਦਾ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਰਹਿਆ॥ ਜੁਦਾ ਨਾ ਰਹਿਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਅਨਲਇਤਿ, ਸੇਖ ਰਹੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਪੂਰਬਲੀ ਹੀ ਜਾਨ ਲੇਣੀ॥

ਜਉ ਹਮ ਬਾਂਧੇ ਮੋਹ ਫਾਸ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਧਨਿ ਤੁਮ ਬਾਧੇ। ਅਪਨੇ ਛੂਟਨ ਕੋ ਜਤਨੁ ਕਰਹੁ ਹਮ ਛੂਟੇ ਤੁਮ ਆਰਾਧੇ॥ ੧॥ ਮਾਧਵੇ ਜਾਨਤ ਹਹੁ ਜੈਸੀ ਤੈਸੀ॥ ਅਬ ਕਹਾ ਕਰਹੁ ਗੇ ਐਸੀ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ॥ ਮੀਨੁ ਪਕਰਿ ਫਾਂਕਿਓ ਅਰੁ ਕਾਟਿਓ ਰਾਂਧਿ ਕੀਓ ਬਹੁ ਬਾਨੀ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰਿ ਭੋਜਨੁ ਕੀਨੋ ਤਊ ਨ ਬਿਸਰਿਓ ਪਾਨੀ॥ ੨ ॥ ਆਪਨ ਬਾਪੈ ਨਹੀ ਕਿਸੀ ਕੋ ਭਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਰਾਜਾ॥ ਮੋਹ ਪਟਲ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਬਿਆਪਿਓ ਭਗਤ

ਨਹੀ ਸੰਤਾਪਾ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਇਕ ਬਾਢੀ ਅਬ ਇਹ ਕਾ ਸਿਉ ਕਹੀਐ ॥ ਜਾ ਕਾਰਨਿ ਹਮ ਤੁਮ ਆਰਾਧੇ ਸੋ ਦੁਖੁ ਅਜਹੂ ਸਹੀਐ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹਯਾ ਰਵਦਾਸ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਸੁਣ ਬਿਨੋਦ ਹੇਤ ਬਿਸਨੂ ਨੇ ਕਹਯਾ ਤੂ ਅਪਨੇ ਸੇ ਮੁਝਕੋ ਅਭੇਦ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈਂ ਤੁਝ ਚਮਾਰ ਕੋ ਜੁਦਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮੋਹ ਫਾਹੀ ਮੈ ਬਾਧਤਾ ਹੋਂ ਯਹ ਸੁਣ ਰਵਿਦਾਸ ਕਹੇ ਜਉਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਜਉ ਹਮ ਬਾਂਧੇ ਮੋਹ ਫਾਸ, ਜੇਕਰ ਆਪ ਹਮ ਕੋ ਬਾਂਧੋਗੇ ਮੋਹ ਰੂਪ ਫਾਹੀ ਮੇਂ ਤਬ ਨਿਸੰਗ ਬਾਂਧੋ ॥ ਕੇਵਲ ਹਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬੰਧਨ ਮੇਂ ਪੜੇਂਗੇ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਧਨਿ, ਆਪ ਭੀਹਮ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਫਾਹੀ ਮੈਂ ਬਾਂਧ ਰਖੇ ਹੋਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਅਪਨੇ ਛੂਟਨੇ ਕਾਜਤਨ ਕਰਹੁ, ਕੋਈ ਉੱਦਮ ਕਰੋ ॥ ਜਿਸ ਕਰ ਤੁਮ ਹਮਾਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਹੀ ਸੇ ਛੂਟ ਜਾਵੋ ॥ ਅਰ ਹਮ ਤੋ ਮੋਹ ਫਾਸੀ ਸੇ ਛੂਟ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਤੁਮ ਆਰਾਧੇ, ਆਪ ਕੋ ਅਰਾਧ ਕਰ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਹਮ ਚਿਤ ਮੈ ਆਪ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਰਕੇ ਮੋਹ ਫਾਹੀ ਸੇ ਛੂਟ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਪ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਪਯਾਰੇ ਹੋਨੇ ਸੇ ਕਬੀ ਹਮਾਰੀ ਫਾਹੀ ਸੇ ਨਹੀਂ ਛੂਟੋਗੇ ॥ ੧ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾਚਿਤਮੈ ਰਖ ਕਰ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਹੀ ਕਾ ਨਾਂ ਦਰ ਹੋਨਾ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਮਾਧਵੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਆਪ ਮੇਂ ਜੈਸੀ ਹਮਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ ਤੈਸੀ ਕੋ ਤੁਮਆਪ ਹੀ ਸਰਬਗ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਾਨਤੇ ਹੋ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ, ਇਸ ਪਰਖਨ ਕਾਲ ਮੈ ਕਹਾ ਕਰੋਗੇ ਐਸੀ, ਕਿਆ ਹਮਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੋ ਖੋ ਦੇਵੋਗੇ ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਖੋ ਸਕੋਗੇ ॥ ੧ ॥ ਨਾਂ ਖੋ ਸਕਨੇ ਮੈ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਦੇਹ ਪਾਤ ਪੀਛੇ ਭੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਾ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦਿਖਾਵੇ ਮੀਨ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਜਲ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮੀਨ ਫੰਧਕ ਨੇ ਪਕੜ ਕੇ ਫਾਂਕਿਓ, ਫਾੜਿਆ ॥ ਪੁਨਾ ਫਾੜਕੇ ਕਾਟਿਓ, ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਛੋਟਾ ਕੀਆ॥ ਪੁਨਾ ਰਾਂਧਿ ਕੀਓ, ਰੀਂਧਣਾ ਕੀਆ ਉਸ ਕਾ ਬਹੁਤ ਬਾਨੀ, ਮਸਾਲੇ ਲਗਾਇਕੇ ਵਾ ਰਾਂਧ ਕੇ ਕੀਆ ਬਹੁ ਬਾਨੀ, ਸੂਕਾ ਗੀਲਾ ਨਾਨਾ ਤਰਾਂ ਕੀ ਬੰਨਗੀ ਕਾ, ਦਾਂਤੋਂ ਤਲੇ ਖੰਡ ਖੰਡ, ਚਿਥ ਚਿਥ ਕੇ ਉਸਕਾ ਭੋਜਨ ਕੀਆ ॥ ਏਤਾ ਕਸਟ ਦੀਏ ਭੀ ਮੱਛੀ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਤ੍ਰਿਖਾ ਅਧਿਕ ਲਗਨੇ ਸੇ ਜਾਨੋ ਮੱਛੀ ਕੋ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਭੂਲਾ ॥ ਸੋਈ ਦਸ਼ਾ ਹਮਾਰੀਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇਆਪਹਮਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਛੂਟ ਸਕੋਗੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੇਕਰ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਯਾ ਲੈਨੇ ਹੇਤ ਕਹੋ ਹਮ ਤੋ ਉੱਤਮ ਬਰਣ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਮੇ ਫਸੇ ਹੈਂ ॥ ਤੇਰੇ ਜੈਸੇ

ਹੀਨ ਬਰਨ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਮੇ ਨਹੀ ਫਸੇਂ ॥ ਤਬ ਇਸ ਕਾ ਉੱਤਰ ਸੁਨੋ ਯਹਿ ਕਹੇ ਆਪਨ ਇਤਿ, ਆਪਨ ਬਾਪੈ ਨਹੀ ਕਿਸੀ ਕੋ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੁਮ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖਕੇ ਅਪਨੇ ਜਨਨੇ ਵਾਲੇ ਬਾਪ ਕੇ ਜਣੇ ਨਹੀ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਕੇ ਭਾਈ ਨਹੀ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਆਪ ਕੇ ਊਪਰ ਸਭ ਕੋ ਹਟਾਇ ਕਰ ਆਪਨੀ ਮੇਰ ਕਰ ਲੇਵੇ ॥ ਆਪ ਤੋ ਹੇ ਹਰੀ ਰਾਜਾ ਭਾਵਨ ਕੇ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੇ ਹੋ॥ ਯਾਂਤੇ ਗਜ ਗੀਧਾਦਿਕੋ ਨੈਂ ਆਪ ਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰੀ॥ ਆਪ ਉਨ ਹੀ ਕੇ ਕਾਮੋਂ ਮੇਂ ਲਗ ਗਏ ਉੱਤਮ ਅਧਮ ਕੋਈ ਨਹੀ ਦੇਖਣਾ ॥ ਔ ਉਸ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਜਿਸ ਮੋਹ ਕਾ ਪਟਲ, ਪੜਦਾ ਸਭ ਜਗਤੁ ਬਿਆਪਿਓ, ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵੋਂ ਪੈ ਪੜ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਤੁਮਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਵਾਲੇ ਤਿਨ ਭਗਤੋਂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਹੂਆ ਤਿਸ ਕਾ ਸੰਤਾਪ, ਖੇਦ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਕੋ ਉਸ ਫਾਂਸੀ ਮੈਂ ਬਾਂਧ ਕੇ ਕੈਸੇ ਜੁਦਾ ਕਰ ਸਕੋਗੇ ॥ ੩ ॥ ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਾਹ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਬ ਏਕ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਹੀ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਮੈਂ ਬਾਢੀ, ਅਤਿਅੰਤ ਬਢ ਗਈ ਹੈ ॥ ਤਬ ਫੇਰ ਯਹਿ ਮੋਹ ਰੂਪ ਫਾਹੀ ਹਮ ਕੋ ਕਾਸਿਉ, ਕਿਸ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਕਹਿ ਸਕਤੇ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਨਿਮਿਤਸੇ ਨਹੀ ਕਹਿ ਸਕਤੇ ॥ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕਨਾ ਹੀ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਜਾ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਾ ਕਾਰਨਿ, ਜਿਸ ਮੋਹ ਫਾਹੀ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਹਮ ਨੈ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਤੁਮ ਆਰਾਧੇ, ਆਪ ਕਾ ਚਿੰਤਨਕੀਆ ॥ ਸੋ ਦੁਖ, ਉਸ ਮੋਹ ਰੂਪ ਫਾਹੀ ਕਾ ਦੁਖ ਹਮ ਆਪ ਸੇ ਜੁਦੇ ਹੋਕਰਅਜਹੂਸਹੀਐ, ਅਬ ਭੀ ਸਹਾਰੀਏ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਅਬ ਨਹੀ ਸਹਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੋਹ ਫਾਹੀ ਮੇਂ ਬਾਂਧਨ ਕਾ ਨਾਮ ਮਤ ਲੇਵੇ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਮੁਕਤੀ ਦੇਵੋ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਦੂਲਭ ਜਨਮੁ ਪੁੰਨ ਫਲ ਪਾਇਓ ਬਿਰਥਾ ਜਾਤ ਅਬਿਬੇਕੈ ॥ ਰਾਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਸਨ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਕਹਹੁ ਕਿਹ ਲੇਖੈ ॥ ੧ ॥ ਨ ਬੀਚਾਰਿਓ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੋ ਰਸੁ ॥ ਜਿਹ ਰਸ ਅਨਰਸ ਬੀਸਰਿ ਜਾਹੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਨ ਅਜਾਨ ਭਏ ਹਮ ਬਾਵਰ ਸੋਚ ਅਸੋਚ ਦਿਵਸ ਜਾਹੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀ ਸਬਲ ਨਿਬਲ ਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ ਪਰਮਾਰਥ ਪਰਵੇਸ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਕਹੀ ਅਤ ਆਨ ਅਚਰੀਅਤ ਅਨਕਛੁ ਸਮਝ ਨ ਪਰੈ ਅਪਰਮਾਇਆ

॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਉਦਾਸ ਦਾਸ ਮਤਿ ਪਰ ਹਰਿ ਕੋਪ ਕਰਹੁ ਜੀਅ ਦਇਆ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਅਬ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਸਹਿਤ ਈਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਦੁਲਭ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜੋ ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੂਨੋਂ ਮੈਂ ਮਹਾਂ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਹਮਨੇ ਪੁੰਨ ਫਲ ਪਾਇਓ, ਪੀਛੇ ਕੀਏ ਪੁੰਨੋਂ ਕਾ ਫਲ ਰੂਪ ਪਾਇਆ ਥਾ॥ ਸੋ ਹਮਾਰਾ ਬਿਰਥਾ ਜਾਤ, ਨਿਸਫਲ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਬਿਬੇਕੈ, ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਸੇ॥ ਔ ਬਿਚਾਰ ਸਹਿਤ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਤਾਕੀ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹਿ ਕਹੇ ਰਾਜੇ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਲੇਕਰ ਹਰਿਭਗਤੀਬਿਨਾ ਰਾਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ, ਸ੍ਵਰਗ ਕੇ ਸਮਸਰ, ਤੁਲਜ ਭੀ ਅਪਨਾ ਆਸਨ, ਬਿਤ ਹੋਨੇ ਕਾ ਥਾਨ ਮਿਲ ਜਾਵੇ॥ ਤਬ ਭੀ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ, ਬੰਧਨੋਂ ਸੇ ਛੁਡਾਯ ਕੈ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਵਹੁ ਐਸ੍ਵਰਯ ਆਗੇ ਕੋ ਅਪਨੇ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਨਰਕ ਦੇਨੇ ਕਰ ਕਹਹੁ ਕਿਹ ਲੇਖੈ, ਕਹੋ ਕੌਨ ਹਿਸਾਬ ਮੇ ਹੈ ਭਾਵ ਕਾਹੂੰਗਿਨਤੀ ਮੇ ਨਹੀ ਨਿਸਫਲ ਹੈ॥ ੧॥ ਜਿਸ ਮੈਂ ਪੜ ਕਰ ਸਭ ਆਨੰਦੋਂ ਸੇ ਮੁਖ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਇਤਿ, ਨ ਬੀਚਾਰਿਓ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੋ ਰਸ, ਹੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਸਮਦਾਦਿ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਤੇਰੇ ਰਸ, ਨਿਖਲ ਵਿਖਯਾਨੰਦ ਭਜਨਾਨੰਦਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਮੂਲ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੋ ਨਹੀਂ ਬਿਚਾਰਿਓ, ਅਨਭਵ ਕੀਆ॥ ਜਿਹਰਸ, ਜਿਸ ਆਨੰਦ ਕੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੇ ਸੇ ਅਨਰਸ, ਔਰ ਆਨੰਦ ਸਭੀ ਭੂਲ ਜਾਵੇਂ॥ ੧॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਆਪ ਕੇ ਜਾਨ ਪਹਿਚਾਨਨੇ ਸੇ ਅਜਾਨ, ਅਗਯਾਨੀ ਹੂਏ ਹਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ਬਾਵਰ, ਬਾਵਲੇ ਜਿਸ ਬਾਵਲਪਨੇ ਸੇ ਸੋਚ, ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਰੂਪ ਮਹਾਮਲ ਸੇ ਅਸੋਚ, ਅਪਵਿੱਤ੍ਰ ਭਯੋ ਕਿ ਹਮਾਰੇ ਸਭੀ ਰਾਤ੍ਰੀ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ਹੈਂ॥ ਯਦਵਾ ਜਾਨਿ, ਆਪ ਜਾਨੋ ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜੋ ਆਪ ਕੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਅਜਾਨ, ਹੀਨ ਹੋਨੇ ਕਰ ਹਮ, ਤਮਾਮ ਜੀਵ ਬਾਵਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਬਾਵਲੇ ਪਨੇ ਸੇ ਸੋਚ, ਆਪਕੇ ਚਿੰਤਨ ਸੇ ਅਸੋਚ, ਅਚੇਤ ਭਯੋਂ ਕੇ ਨਿਖਲ ਦਿਨ ਬਿਰਥ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰੀ ਸਬਲ, ਮਨ ਸਹਿਤ ਨਿਖਲ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇਂ ਲਗ ਕਰ ਬਲਵਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਨਿਬਲ ਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ, ਸਮਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋ ਬਿਨਾ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੀ ਬੁਧੀ ਬਲ ਹੀਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਬੁੱਧੀ ਕੇ ਨਿਬਲ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ, ਸਭੀ

ਪਰਮਾਤਮ ਵਸਤੂ ਵਿਖੇ ਪਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ॥੨॥ਪਰਮਾਰਥ ਮੈ ਪਰਵੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਨਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੇ ਕਹੀਅਤ ਇਤਿ, ਬਿਬੇਕ ਬੁਧੀ ਹੀਨ ਜੀਵ ਕਹੀਅਤ ਆਨ, ਕਥਨ ਮੁਖ ਸੇ ਐਸੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹਮ ਪਾਵਣੇ ਯੋਗ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੋ ਪਾ ਚੁਕੇ ਅਬ ਹਮ ਕੋ ਕੁਛ ਪਾਵਣਾ ਸੇਖ ਨਹੀ ਰਹਜਾ॥ ਪੁਨਾ ਅਚਰੀਅਤ ਆਨ, ਆਚਰਣ ਕਰੇ ਹੈ ਮਹਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਵਾਨੋਂ ਕੇ ਜੋ ਕਿੰਚਤ ੨ ਵਸਤੂ ਪੀਛੇ ਦੌੜੇ ਫ਼ਿਰੇ ਹੈਂ ਵਾ ਅਚਰਣ ਕਰੇ ਹੈਂ ਉਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਵਾਨੋਂ ਕੇ॥ ਜੋ ਕਿੰਚਤ ਕਿੰਚਤ ਵਸਤੂ ਕੇ ਉਪਾਯਨ ਮੇਂ ਲਗ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਉਨ ਕੇ ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਕਛੁ ਸਮਝ ਨ ਪਰੈ, ਕਿੰਚਤ ਤੁਝ ਪਰਮਾਤਮ ਵਸਤੂ ਕਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਅਪਰਮਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਾ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇ ਸਕੇਂ, ਅਸੀ ਤੁਝ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਾਯਾ ਕੇ ਮੋਹੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਤਿਸ ਮੋਹ ਸੇ ਰੱਖਜਾ ਹੇਤ ਹੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਬਿਨਾ ਔਰ ਮਾਰਗ ਨਹੀ॥ ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਰਵਿਦਾਸ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਮੁਝ ਦਾਸ ਕੀ ਬੁੱਧਿ ਵੈਸੀ ਦਸਾ ਦੇਖ ਮੁਕਤੀ ਓਰ ਸੇ ਉਦਾਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਪਰਹਰਿਕੋਪ, ਜੋ ਆਪ ਮੁਝ ਕੋ ਚਰਨ ਛੁਹਨੇ ਸੇ ਪਰੇ ਹਟਾਵਤੇ ਹੋ ਤਜਾਗ ਕਰਹੁ ਉਸ ਕੋਪਕਾ॥ ਐ ਕੋਪ ਤਜਾਗ ਕੈ ਮੇਰੇ ਪੈ ਦਯਾ ਕਰੋ॥ ਜੋ ਮੈ ਬੰਦਨਾ ਕਰ ਛੀਨ ਪਨੇ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਵੋਂ॥ ਵਾ ਜਿਸ ਸੰਸਾਰ ਮੈਂ ਡੋਬਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਜੀਵੋਂ ਤੇ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਾਵਤੇ ਹੋ ਪਰਹਰਿ ਕੋਪ, ਤਜਾਗ ਦੇਵੋ ਵਹੁ ਕੋਪ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਐ ਕੋਪ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤਜਾਗ ਕੇ ਤਰਾਵਨ ਹੇਤ ਸੁਭ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਲਗਾਵਨ ਰੂਪ ਕਰੋ ਹਮ ਜੀਵੋਂ ਪੈ ਦਯਾ॥ ਆਪ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਹੀ ਹਮਾਰੇ ਸਭ ਆਰੰਭ ਸਫਲੇ ਹੋਵੇਂਗੇ॥ ੩॥ ੩॥

ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸੁਰਤਰ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਕਾਮਧੇਨੁ ਬਸਿ ਜਾਕੇ॥ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਅਸਟ ਦਸਾ ਸਿਧਿ ਨਵਨਿਧਿ ਕਰਤਲ ਤਾਂਕੇ॥ ੧॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨ ਜਪਹਿ ਰਸਨਾ॥ ਅਵਰ ਸਭ ਤਿਆਗਿ ਬਚਨ ਰਚਨਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਾਨਾ ਖਿਆਨ ਪੁਰਾਨ ਬੇਦ ਬਿਧਿ ਚਉਤੀਸ ਅਖਰ ਮਾਹੀ॥ ਬਿਆਸ ਬਿਚਾਰ ਕਹਿਓ ਪਰਮਾਰਥੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਨਾਹੀ॥ ੨॥ ਸਹਜ ਸਮਾਧਿ ਉਪਾਧਿ ਰਹਤ ਫੁਨਿ ਬਡੈ ਭਾਗਿ ਲਿਵ ਲਾਗੀ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਰਿਦੈ

ਧਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਭੈ ਭਾਗੀ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ਜਿਸ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਸਭ ਆਰੰਭ ਸਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਬਡੇ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਤਿਸ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਕਾ ਤੇਰਾ ਜੀਵ ਸਿਮਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇ। ਯਹ ਕਹੇ ਸੁਖ ਇਤਿ, ਜੋ ਤੂ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਸੁਖ ਸਾਗਰ, ਆਨੰਦ ਕਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਹੈ ॥ ਔ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਮਨ ਬਾਂਛਿਤ ਪਦਾਰਥ ਦੇਕਰ ਆਨੰਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸੁਰਤਰ, ਕਲਪਤਰ ਔ ਚਿੰਤਾ ਮਣਿ ਕਾਮਧੇਨ ਯੇ ਸਭੀ ਵਸਤੂ ਬਸਿਜਾਕੇ, ਜਿਸ ਤੁਝ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ, ਧਰਮਾਦਿ ਔ ਅਸਟਦਸਾ ਸਿਧਿ,ਅਠਾਰਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਅਣਮਾਦਿ ॥ ਪੁਨਾ ਨਵਨਿਧਿ, ਨਵੇ ਨਿਧੀਆਂ ਸੰਖਾਦਿ ਕਰਤਲ, ਹਾਥ ਕੀ ਤਲੀ ਪੈ ਧਰੀ ਹੈਂ ਤਾਂਕੇ, ਤੇਰੇ ॥ ੧ ॥ ਬਡਾ ਆਸ਼ਚਰਯ ਹੈ ਜੀਵ ਸੁਖ ਹੇਤ ਤੁਝ ਹਰੀ ਕਾ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਪਤੇ ਨਿਸਫਲ ਬਾਣੀਯੋਂ ਕਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਛੋਡਕੇ ਯਹ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਹੇ ਹਰੇ ਤੇਰੇ ਹਰ ਇਸ ਨਾਮ ਕੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਜਪਤੇ ਅਪਨੀ ਰਸਨਾ ਸੇ ॥ ਔਰ ਸੰਪੂਰਨ ਬਯਾਗ ਕੇ ਬਚਨਿ ਰਚਨਾ, ਨਾਨਾਂ ਦੇਸੋਂ ਕੇ ਔ ਰਾਜਯੋਂ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸੋਂ ਕੋ ॥ ੧ ॥ ਜਿਨ ਨਾਮੋਂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਪੇਂ ਵਹੀ ਬਯਾਸ ਜੀ ਨੈ ਸਰਬ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਇਤਿ-ਹਾਸੋਂ ਮੇ ਸਾਰ ਸੂਚਨ ਕੀਏ ਹੈਂ ॥ ਯਹਿ ਕਹੇਂ ਨਾਨਾ ਇਤਿ, ਨਾਨਾਖਿਆਨ, ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਅਨੇਕ ਇਤਿਹਾਸ ਔ ਪੁਰਾਣ ਭਾਗਵਤਾਦਿ ਪੁਨਾ ਬੇਦ ਬਿਧਿ, ਬੇਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਬਿਧਿ ਬੋਧਕ ਬਚਨ ਰਾਮ ਤਾਪਨੀ ਗੋਪਾਲ ਤਾਪਨੀ ਆਦਿ ਉਪਨਿਖਦੋ ਸੇ ਲੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਜੇਤੇ ਯੇਹ ਚੌਤੀਸ ਅਖਯਰੋਂ ਮੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਸਭ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਰਾਣ ਵੇਦੋਂ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਬਯਾਸ ਜੀ ਨੇ ਯਹੀ ਪਰਮਾਰਥ, ਸਚਾ ਅਰਥ ਕਥਨ ਕੀਆ ॥ ਜੋ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮੋਂ ਕੇ ਸਰਿ, ਤੁਲਯ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਔਰ ਕੋਈ ਯੋਗ ਯਗਯਾਦਿ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਸਹਸ੍ਰ ਨਾਮ ਕੇ ਆਦਿ ਮੇਂ ਬਯਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਜੋ ਗੁਣੋਂ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਜੋ ਵੇਦ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੀ ਬਯਾਖਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਰਿਖੀ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਬੇਦ ਮੇ ਲਿਖੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਸਭ ਨਾਮੋਂ ਕੋ ਜਨੋਂ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਮੈਂ ਕਹਿਤਾ ਹੂੰ ॥ ਚੌਤੀਸ ਅਖਯਰ ੜਾੜੇ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਔ ੜਾੜੇ ਕਾ ਕਾਮ ਘੋੜਾ ਘੜਾ ਲਿਖਨਾਦਿ ਲੋਗ ਡੱਡੇ ਸੇ ਕਰ ਲੇਵੇਂ ਹੈਂ ਯਾ ਭਾਵ ਸੇ ਚੌਤੀ ਅਖਰੋਂ ਮੇਂ ਨਾਨਾ ਖਿਆਨਾਦਿਕ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਸਭ ਮੈ ਮੁਖ ਕਹੇ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਫਲ ਦਿਖਾਵੇਂ

ਸਹਿਜ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਬਡੇ ਭਾਗਿ, ਬਡੇ ਪੁੰਨੋਂ ਕੇ ਬਲ ਸੇ ਲਿਵ, ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਤਿਨ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮੋਂ ਕੇ ਜਾਪ ਮੇਂ ਲਗੀ ਹੈ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਸਹਜ, ਸੁਭਾਵਕ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਤੇਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਸਮਾਧੀ ਉਪਾਧ ਰਹਿਤ ਵਿਖਸ਼ੇਪ ਸੇ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਰਵਿਦਾਸ ਕਹੇ ਪ੍ਰਗਾਸੁਰਿਦੈਧਰਿ, ਉਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਤੇਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਧਾਰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜਨਮ ਔ ਮਰਣ ਕਾ ਭੈ ਭਾਗੀ, ਡਰ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ਜਉ ਤੁਮ ਗਿਰਵਰ ਤਉ ਹਮ ਮੋਰਾ ॥ ਜਉ ਤੁਮ ਚੰਦ ਤਉ ਹਮ ਭਏ ਹੈ ਚਕੋਰਾ ॥ ੧ ॥ ਮਾਧਵੇ ਤੁਮ ਨ ਤੋਰਹੁ ਤਉ ਹਮ ਨਹੀ ਤੋਰਹਿ ॥ ਤੁਮ ਸਿਉ ਤੋਰਿ ਕਵਨ ਸਿਉ ਜੋਰਹਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਉ ਤੁਮ ਦੀਵਰਾ ਤਉ ਹਮ ਬਾਤੀ ॥ ਜਉ ਤੁਮ ਤੀਰਥ ਤਉ ਹਮ ਜਾਤੀ ॥ ੨ ॥ ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰੀ ॥ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰਿ ਅਵਰ ਸੰਗਿ ਤੋਰੀ ॥ ੩ ॥ ਜਹ ਜਹ ਜਾਉ ਤਹਾ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋ ਠਾਕੁਰੁ ਅਉਰੁ ਨ ਦੇਵਾ ॥ ੪ ॥ ਤੁਮਰੇ ਭਜਨ ਕਟਹਿ ਜਮ ਫਾਸਾ ॥ ਭਗਤਿ ਹੇਤ ਗਾਵੈ ਰਵਿਦਾਸਾ ॥ ੫ ॥ ੫ ॥

ਜਿਸ ਨਾਮੀ ਕੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਭਯ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤਿਸ ਸੇ ਰਮਦਾਸ ਅਨੇਕ ਬਯਕ੍ਰੀਯੋਂ ਸੇ ਅਪਨੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਜਉ ਇਤਿ, ਹੇ ਮੇਸ੍ਰ ਜਬ ਆਪ ਗਿਰਵਰ, ਪਰਬਤ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰੋ ਤਬ ਮੈਂ ਆਪ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਰਖਨੇ ਹੇਤ ਮੋਰ ਬਨੋਂ ॥ ਅਰ ਜਉ ਆਪ ਚੰਦ ਬਨੋ ਤਬ ਮੈਂ ਆਪ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਰਖਨੇ ਹੇਤ ਚਕੋਰ ਬਨੋਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਜੇਕਰ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਆਪ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਕਨਕ ਕਾਮਣੀ ਆਦਿਕੋਂ ਮੇਂ ਲਗਾਇ ਕੇ ਤੋੜ ਦੇਵੋ ॥ ਤਬ ਹਮ ਨਹੀਂ ਤੋਰਹਿ, ਮੈ ਆਪ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਤੋੜਨਾ ਚਾਹੂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤੁਮ ਸਿਉ ਤੋਰਿ, ਆਪ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋ ਤੋੜ ਕੇ ਹਮ ਕਵਨ ਸਿਉ ਜੋਰਹਿ, ਕਿਸ ਔਰ ਤੁਛ ਸਾਥ ਲਗਾਵੇਂ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਨਹੀਂ ਜੋੜੇਂਗੇ ॥ ਕੇਵਲ ਆਪ ਸਾਥ ਹੀ ਰੱਖੇਂਗੇ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਜਉ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਆਪ ਦੀਵਰਾ, ਦੀਵਾ ਬਨੋ ਤਬ ਮੈਂ ਆਪ ਕੀ ਬੱਤੀ ਬਨਨਾ ਚਾਹੂ ॥ ਅਰ ਜੇਕਰ ਆਪ ਤੀਰਥ ਬਨੋ ਤਬ ਮੈਂ ਆਪ ਕਾ ਜਾਤੀ, ਯਾਤ੍ਰੀ ਬਨਨਾ

ਚਾਹੂ॥ ਐਸੇ ਜੋ ਜੋ ਰੂਪ ਆਪ ਧਾਰੋ ਤਿਸ ਤਿਸ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੀ ਚੀਜ ਮੈਂ ਬਨਨਾ ਚਾਹੂ ਹੂੰ॥ ੩ ॥ਕਾਹੇ ਤੇ ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ,ਨਿਸਕਪਟ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹਮ ਨੇ ਆਪ ਸਾਥ ਜੋਰੀ, ਲਗਾਈ ਹ॥ ਔ ਆਪ ਸਾਥ ਲਗਾਯਕੇ ਅਵਰਸੰਗਿ, ਆਨ ਨਿਖਲੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਸੇ ਤੋੜ ਦਈ ਹੈ॥ ੩॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਪਾਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ॥ ਜੋ ਕਾਹੂੰ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਕ ਕਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸੁਰਨਰਾਦਿ ਜੋਨੀ ਮੈਂ ਜਨਮ ਧਾਰੋਂ ਤਹਾਂ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ, ਭਗਤੀ ਕਰੋਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤੁਮ ਸੋ ਠਾਕੁਰੁ, ਆਪ ਸਰੀਖਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸਰਬ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਔਰ ਕੋਈ ਦੇਵਤਾ ਨਹੀਂ॥ ੪॥ ਸੋਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਂ ਤੁਮ ਰੇ ਇਤਿ, ਆਪ ਕੇ ਭਜਨ ਸੇ ਕਟਹਿ ਜਮ ਫਾਸਾ, ਕਟੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ਜਮੋਂ ਕੀ ਫਾਹੀ ਭਾਵ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਔਰੋਂ ਕੋ ਸੇਵਨ ਸੇ ਅਰਥਾਦਿਕ ਭੀ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਆਪ ਕੀ ਭਗਤਿ ਹੇਤ, ਫਲ ਰੂਪ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਹੇਤ ਰਵਿਦਾਸ ਕਹੇ ਮੈਂ ਕੀਰਤਨ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਤਾ ਹੂ॥ ੫॥ ੫॥

ਜਲਕੀ ਭੀਤਿ ਪਵਨ ਕਾ ਥੰਭਾ ਰਕਤ ਬੁੰਦਕਾ ਗਾਰਾ॥ ਹਾਡ ਮਾਸ ਨਾੜੀਕੋ ਪਿੰਜਰੁ ਪੰਖੀ ਬਸੈ ਬਿਚਾਰਾ॥ ੧॥ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕਿਆ ਮੇਰਾ ਕਿਆ ਤੇਰਾ॥ ਜੈਸੇ ਤਰਵਰਿ ਪੰਖਿ ਬਸੇਰਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਰਾਖਹੁ ਕੰਧ ਉਸਾਰਹੁ ਨੀਵਾਂ॥ ਸਾਢੇ ਤੀਨਿ ਹਾਥ ਤੇਰੀ ਸੀਵਾ ॥ ੨॥ ਬੰਕੇ ਬਾਲ ਪਾਗ ਸਿਰ ਡੇਰੀ॥ਇਕੁ ਤਨੁ ਹੋਇਗੋ ਭਸਮ ਕੀ ਢੇਰੀ। ੩॥ ਊਚੇਮੰਦਰਿ ਸੁੰਦਰਿਨਾਰੀ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਬਾਜੀਹਾਰੀ॥ ੪॥ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਕਮੀਨੀ ਪਾਂਤਿ ਕਮੀਨੀ ਓਛਾ ਜਨਮੁ ਹਮਾਰਾ॥ ਤੁਮ ਸਰਨਾਗਤਿ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰਾ॥ ੫॥ ੬॥

ਘਰ ਉਸਾਰਨਕਾ ਝਗੜਾ ਕਰਤੇ ਕਈ ਰਵਿਦਾਸ ਪਾਸ ਆਏ ਤਿਨਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਕੀਰਤਨ ਭਗਤੀ ਮੇ ਲਗਾਵਨ ਹੇਤ ਜਿਨਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਧਾਰ ਅਨੇਕ ਬਿਵਾਦ ਕਰਤੇ ਹੌਂ ਤਿਸ ਸਰੀਰ ਮੰਦਰ ਕੀ ਤਥਾ ਸਰੀਰ ਪਿੰਜਰੇ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੁਨੋ। ਯਹਿਉਪਦੇਸ ਕਰੇਂ ਜਲਕੀ ਇਤਿ,ਜਲ ਪਦ ਈਹਾਂ ਸਮਾਨਤੇ ਪਾਂਚ ਤਤੋਂ ਪੈਹੈ ਯਾਂਤੇ

ਜਲਕੀ ਭੀਤਿ, ਇਸ ਸਰੀਰ ਮੰਦਰ ਮੈ ਪਾਂਚ ਤਤੋਂਕੀ ਕੰਧਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਬਿਸ਼ੇਖਕਰ ਪ੍ਰਾਣੋ ਸੇ ਸਰੀਰ ਮੰਦਰ ਕੇ ਠਹਿਰਨੇ ਤੇ ਪਵਨਕਾ ਥੰਭਾ, ਪ੍ਰਾਣੋਕਾ ਥੰਭਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਰਕਤ ਬੂੰਦ ਭਾਵ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਜਲ ਮੱਟੀ ਬਿਨਾ ਸਰੀਰ ਮੰਦਰ ਨਾ ਉਸਰਨੇ ਤੇ ਇਸਮੇ ਰਕਤ ਬੂੰਦਕਾ ਗਾਰਾ ਲਗਾਹੈ ॥ ਜਿਸਮੈ ਯਹਿ ਜੀਵ ਰੂਪ ਪੁਰਖ ਬਸੇ ਹੈ ॥ ਮੰਦਰ ਕੀ ਕਹਿਕਰ ਪਿੰਜਰੇ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੇਂ ॥ ਹਾਡ ਇਤਿ, ਮੋਟੀ ਸੀਖੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਹਾਡ ਔ ਡੋਰੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਬੰਧਨ ਯੋਗ ਮਾਸ ਬਰੀਕ ਸੀਖੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਨਾੜੀ ਇਨਕਾ ਯਹਿ ਦੇਹ ਪਿੰਜਰਾ ਬਨਾ ਹੂਆਹੈ ਜਿਸਮੈ ਇਕ ਜੀਵ ਬਿਚਾਰਾ ਪੰਖੀ ਬਸੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀਓ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਮੰਦਰ ਮੈ ਵਾ ਪਿੰਜਰੇ ਮੈ ਧਸ ਕੇ ਕਿਆ ਮੇਰ ਤੇਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਂ ਯਹਿ ਕਹੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਕਾਰਣੋ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਬੈਠਕੇ ਕਿਆ ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ ਕਹ ਰਹੇ ਹੋਂ ਭਾਵ ਮਤ ਕਹੋ ॥ ਕਿੰਤੂ ਐਸਾ ਕਹਨਾ ਛੋਡਕੇ ਅਪਨਾ ਵਸਨਾ ਐਸਾ ਸਮਝੋ ਜੈਸਾ ਬ੍ਰਿਛ ਮੇ ਬਿਨਾ ਦਾਵੇ ਪੰਛੀਓਂ ਕਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਕਿਸ ਜੀਵਨ ਹੇਤ ਰਾਖਹੁ ਨੀਵਾਂ, ਉਸਾਰਹੁ ਕੰਧ ਮੂਲਕਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਤੁਮ ਰਖਤੇ ਹੋਂ ਬਡੇ ਅਚਲ ਮਹੂਰਤ ਪੂਛਕੇ ਨੀਵਾਂ, ਭੀਤ ਕੀ ਜੜ ॥ ਔ ਜੜ ਊਪਰ ਉਸਾਰਹੁ ਕੰਧ, ਬਨਾਵਤੇ ਹੋ ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ ਕੰਧ, ਭੀਤ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ ਭੀਤ ਮਤ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਹਾਥ ਕੀ ਤੁਮਾਰੀ ਦੇਹ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਇਸਕੋ ਏਤੀ ਹੀ ਜਗਾ ਕੀ ਸੀਵਾ, ਔਧਿ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਅਧਿਕ ਕਾਹੂ ਔਰ ਕੀ ਸਮਝੋ ॥ ਤੈਸੇ ਬਚਨ ਹੈ "ਕਬੀਰ ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਹੇਤ ਕਰ ਕਾਹੇ ਮਰਹੁ ਸਵਾਰ ॥ ਕਾਰਜ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਹਥ ਘਨੀਤ ਪਉਨੇ ਚਾਰ" ॥ ੨ ॥ ਕਿੰਚ ਮੰਦਰ ਉਸਾਰਨੇ ਵਤ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਮੇ ਬਹੁਤ ਬਾਂਕਟੇਢ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਵਹੁਭੀ ਖਾਕ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਬੰਕੇ ਇਤਿ, ਕੰਘੀਸੇ ਟੇਢੇ ਕਰ ਰਖਤੇ ਹੋ ਜਿਸ ਸਿਰਕੇ ਬਾਲ ਔ ਪਾਗ ਬਾਂਧਤੇਹੋ ਉਸ ਪੈ ਛੇਰੀ, ਵੇਢੀ ॥ ਐਸੇ ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਤੁਮਾਰਾ ਤਨ ਭੀ ਏਕ ਦਿਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਭਸਮ ਕੀ ਢੇਰੀ, ਸਮੂਹ ॥ ੩ ॥ ਯਾਤੇ ਐਸੇ ਸਰੀਰਕੇ ਸੁਖਹੇਤ ਜੋ ਪੁਰਖ ਊਚੇ ਮੰਦਰੋਮੇ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀਓਂ ਸੇ ਰਮਣ ਕਰਤੇ ਰਾਮ ਨਹੀ ਜਪੇ ਜਾਨੋ ਉਨਹੁਨੇ ਅਪਨੀ ਜੀਤੀ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਊਚੇਇਤਿ, ਊਚੇ ਮੰਦਰ ਰਚ ਤਿਨਮੇ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀਓਂ ਸੇ ਰਮਤੇ ਪੁਰਖੋ ਨੇ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪੇ ਬਿਨਾ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀ, ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਬਾਜੀ ਹਾਰ ਦਈ ਹੈ॥ ੪ ॥ਮੇਰਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਤੁਮ ਕੋ ਜੀਤਨ ਕੀ ਚਾਹਹੈ ਤਬ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ਯਹ ਸਿਖਜਾਦੇਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ॥ ਮੇਰੀ ਇਤਿ, ਮੇਰੀਜਾਤਿ ਕਮੀਨੀ, ਹਮਾਰੀ

ਜਾਤਿ ਸਭ ਸੇ ਨੀਚੀ ਚਮਾਰ ਹੈ ॥ ਅਰ ਪਾਂਤਿ ਕਮੀਨੀ, ਪੰਕਤੀ ਭੀ ਹਮਾਰੀ ਧਨ ਹੀਨੋ ਕੀ ਤੁਛ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਸਭਾ ਭੀ ਹਮਾਰੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਜਨਮਭੀ ਅਸੀ ਨੀਚ ਕੁਲਮੇ ਹੋਨੇਸੇ ਓਛਾ, ਤੁਛਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਨ ਬਾਤੋਂਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਹਮ ਤੁਮ ਸਰਨਾਗਤਿ, ਆਪ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਆਏ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਰੱਛਾ ਕਰੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਐਸਾ ਹੇ ਭਾਈ ਮੈ ਤੁਮਕੋ ਤੁਮਾਰੇ ਭਾਈ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰ ਨੇ ਉਪਦੇਸ ਕਹਜਾਹੈ॥ ਇਸ ਕੋ ਸਮਝ ਕੇ ਵੈਰਾਗ ਧਾਰ ਨਾਮ ਜਪੋ ਝਗੜਾ ਕਰਨਾ ਛੋਡੋ॥ ੫ ॥ ੬ ॥

ਚਮਰਟਾ ਗਾਂਠਿਨਜਨਈ॥ ਲੋਗੁ ਗਠਾਵੈ ਪਨਹੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਰ ਨਹੀ ਜਿਹ ਤੋਪਉ ॥ ਨਹੀ ਰਾਂਬੀ ਠਾਉ ਰੋਪਉ ॥ ੧ ॥ ਲੋਗੁ ਗੰਠਿ ਗੰਠਿ ਖਰਾਬਿਗੂਚਾ ॥ ਹਉ ਬਿਨੁ ਗਾਂਠੇ ਜਾਇ ਪਹੂਚਾ ॥ ੨ ॥ ਰਵਿਦਾਸ ਜਪੈ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ॥ ਮੋਹਿ ਜਮ ਸਿਉ ਨਾਹੀ ਕਾਮਾ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਕੋ ਕਾਹੂ ਕੁਟੰਬੀਨੇ ਕਹਜਾ ਤੂ ਨਿਰਾ ਉਪਦੇਸ ਮੇ ਹੀ ਮਤ ਲਗਾ ਰਹੁ ਅਪਨੀ ਆਜੀਵਕਾ ਹੇਤ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਜੋੜੇ ਭੀ ਗੰਠ ਦੀਆ ਕਰ ਤਿਸਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ॥ ਚਮਰਟਾ ਇਤਿ, ਰਵਦਾਸ ਕਹੇ ਮੈ ਚਮਰਟਾ, ਚਮਾਰ ਗਠਨੇ ਨ ਜਨਈ, ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ॥ ਔ ਲੋਗ ਮੁਝਕੋ ਚਮਾਰ ਜਾਨਕੇ ਮੇਰੇ ਸੇ ਗਠਾਵੈ, ਗਠਾਇਆ ਚਾਹੇ ਹੈਂ ਪਨਹੀ, ਜੂਤੀਆਂ॥ ੧ ॥ ਨਾ ਗਠੀਜਾਨੇਮੇ ਸਾਮ-ਗ੍ਰੀ ਕੀ ਨੂਨਤਾ ਬੀਜ ਦਿਖਾਵੇਂ॥ ਆਰ ਇਤਿ, ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਜਿਸਸੈ ਜੋੜੇ ਮੇ ਛਿਦ੍ਰ ਕਰ ਤੋਪਉ, ਤੋਪਾ ਲਗਾਵਉ ਵਹੁ ਆਰ ਨਹੀ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਰਾਂਬੀ, ਚਮੜਾ ਕਟਨੇ ਸਵਾਰਨੇ ਕੀ ਰੰਬੀ ਭੀ ਨਹੀ॥ ਜਿਸਸੇ ਠਾਉ ਰੋਪਉ, ਟਾਕੀ ਲਗਾਵਨੇ ਹੇਤ ਚਮੜਾ ਛਿਲੋਂ ਅਰ ਕਾਟੋਂ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਮੇਰੇਕੋ ਯਹ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਰਾਖ ਗਠਨੇ ਕੀ ਭੀ ਚਾਹ ਨਹੀ ਮੈ ਬਿਨਾ ਗਠੇਹੀ ਅਪਨੇ ਬਯਵਹਾਰ ਕੋ ਸਿਧ ਕਰ ਰਹਜਾ ਹੂ ਯਹ ਕਹੇ ਲੋਗ ਇਤਿ, ਔਰ ਅਗਜਾਨੀ ਚਮਾਰ ਲੋਗ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਜੂਤੀਆਂ ਗਠ ਗਠ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਖਰਾ ਬਿਗੂਚਾ, ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੋਵੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਮੈ ਬਿਨਾਗਠੇ ਸੇ ਹੀ ਜਿਸ ਅਪਨੀ ਆਜੀਵਕਾ ਕੋ ਉਨਹੁ ਨੇ ਪਹੁਚਨਾ ਹੈ ਉਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਮੇ ਪਹੁਚ ਗਯਾਹੂ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਇਸ ਕਾਲ ਮੈ ਆਜੀਵਕਾ ਵਤ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਹਿਸਾਬ ਦੇਨੇ ਸੇ ਭੀ ਬੇਚਿੰਤਹੋ ਗਯਾ ਹੂ ਯਹ ਕਹੇ ਰਵਿਦਾਸ ਇਤਿ, ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਕਹੇ ਮੈ ਰਾਮ

ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤਾ ਹੂ ਇਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਜਮਾ ਸਾਥ ਜਾਕਰ ਹਿਸਾਬ ਦੇਨੇ ਕਾ ਭੀ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ਕਾਮਾ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਦੂਸਰੀ ਬ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ॥ ਰਮਦਾਸ ਕਹੇ ਮੈ ਚਮਾਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹਟਾਯਕੇ ਕੁਟੰਬ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਗਾਠਨਾ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ਜੋ ਕੁਟੰਬ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਲੋਗ ਗੰਠਾਵੇ ਹੈ ਪਨਹੀ, ਅਪਨੀ ਪਨਾਹਿ ਭਾਵ ਓਟ ਜਾਨਕੇ ॥ ੧ ॥ ਨਾ ਗਾਠਨਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਆਰਇਤਿ, ਆਰਨਹੀ, ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਵਹੁ ਤੀਖਯਣ ਮੋਹ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ॥ ਜਿਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸਾਥ ਮੈ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਵਨਾ ਰੂਪ ਛਿਦ੍ਰ ਕਰ ਦੇਵੋਂ ਜਿਸਮੈ ਅਧ੍ਯਾਸ ਰੂਪ ਤਾਗਾ ਲਗ ਜਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਨਹੀ ਰਾਂਬੀ, ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਵਹੁ ਦ੍ਰੋਹਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜਿਸਸੇਂ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਰਿਦੇ ਕੋ ਛੀਲਕੇ ਤਿਸਮੇ ਠਾਂਉ ਰੋਪਉ, ਅਪਨੇ ਕਾਜ ਬਿਵਹਾਰਕਾ ਅਸਥਾਪਨ ਕਰੋਂ ॥ ੧ ॥ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਾ ਲਗਾਵਨੇ ਮੈ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ॥ਲੋਗਇਤਿ,ਔਰ ਲੋਗ ਗੰਠਿ ਗੰਠਿ,ਕੁਟੰਬ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤੀ ਲਗਾਯ ਲਗਾਯ ਕੇ ਖਰਾ ਬਿਗੂਚਾ, ਅਤਯੰਤ ਖਰਾਬ ਹੂਏ ਹੈ ॥ ਫਲ ਕੁਛ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ॥ ਔ ਮੈ ਬਿਨਾ ਗਾਠੇ ਕੁਟੰਬ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰੇ ਜਾਇ, ਸ੍ਵਰੂਪ ਥਾਨਮੋ ਪਹੂਚਾ, ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਂ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਰਵਦਾਸ ਕਹੇਂ ਮੈਤੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਤਾਹੂ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮੇਰਾ ਜਮ ਸਿਉ,ਧਰਮਰਾਜ ਸੇ ਨਹੀ ਰਹਜਾ ਮਿਲਣੇ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ॥ ਯਾਤੇ ਕੁਟੰਬ ਸਾਥ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਆ ਕਰੋਂ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ੩ ॥ ੭॥

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਭੀਖਨ ਕੀ ॥

ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਨੈਨਹੁ ਨੀਰੁ ਬਹੈ ਤਨੁ ਖੀਨਾ ਭਏ ਕੇਸ ਦੁਧਵਾਨੀ॥ ਰੂਧਾ ਕੰਠੁ ਸਬਦੁ ਨਹੀ ਉਚਰੈ ਅਬ ਕਿਆਕਰਹਿ ਪ੍ਰਾਨੀ॥ ੧॥ ਰਾਮ ਰਾਇ ਹੋਹਿ ਬੈਦ ਬਨਵਾਰੀ॥ ਅਪਨੇ ਸੰਤਹ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਾਥੇ ਪੀਰ ਸਰੀਰ ਜਲਨਿ ਹੈ ਕਰਕ ਕਰੇਜੇ ਮਾਹੀ ॥ ਐਸੀ ਬੇਦਨ ਉਪਜਿ ਖਰੀ ਭਈ ਵਾਕਾ ਅਉਖਧੁ ਨਾਹੀ ॥ ੨ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲੁ ਨਿਰਮਲੁ ਇਹੁ ਅਉਖਧੁ ਜਗਿ ਸਾਰਾ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਹੈ ਜਨੁ ਭੀਖਨੁ ਪਾਵਉ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ॥ ੩॥ ੧॥

ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਦੁਖੋਂ ਕੋ ਬਰਨਨ ਕਰਤੇ ਭੀਖਨ ਭਗਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ਨੈਨਹੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਨੈਨਹੁ, ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਨੀਰੁ ਬਹੈ, ਜਲ ਚਲਨੇ ਲਗਾ ਹੈ॥ ਔ ਤਨ ਖੀਨਾ, ਕ੍ਰਿਸ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ ॥ ਔ ਭਏ ਕੇਸ ਦੁਧਵਾਣੀ, ਕੇਸ ਦੂਧ ਸਮਾਨ ਸੁਕਲ ਹੋਗਏ ਹੈਂ ॥ ਔ ਰੂਧਾ ਕੰਠੁ, ਕਫ ਸਾਥ ਰੁਕ ਗਯਾ ਹੈ ਗਲਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਬਦ ਨਹੀਂ ਉਚਰੈ, ਸਪਸ਼੍ਰ ਸਮਝਾਵਨੇ ਯੋਗ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਕਹ ਸਕੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਅਬ, ਐਸੀ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਸਮੈ ਮੇਂ ਏਹ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕਿਆ ਕਰਹਿ, ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਕੌਨ ਸਾਧਨ ਕਰੇ। ਭਾਵ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਰਾਮ ਰਾਇ, ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਨਿਖਲ ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਆਪ ਬੈਦ ਬਨੋ॥ ਔ ਬੈਦ ਬਨ ਕੇ ਹਮ ਜੋ ਆਪ ਕੇ ਸੰਤ ਹੈਂ ਹਮ ਕੋ ਇਨ ਰੋਗੋਂ ਸੇ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ, ਰਖ ਲੇਵੋ॥ ੧ ॥ ਜਿਨ ਸੇ ਉਬਾਰਨ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਪੁਨਾ ਬਿਸਤਾਰ ਸੇ ਵਹੁ ਰੋਗ ਕਹੇ ਮਾਥੈਇਤਿ, ਮਾਥੈਪੀਰ, ਅਗਨੀ ਮੰਦ ਹੋਨੇ ਕਰ ਅੰਨ ਕਾ ਪਾਕ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਮੇਰੇ ਮਸਤਕ ਮੇਂ ਬੋਝ ਸੇ ਪੀੜਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਔ ਸਰੀਰ ਜਲਨਿ ਹੈ, ਦੇਹ ਮੇਂ ਭੀ ਅਰੋਵਾਈ ਲਗੀ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਔ ਬਾਈ ਕੇ ਬਲ ਸੇ ਕਰਕ, ਸਹਜ ਸਹਜ ਪੀੜਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਕਰੇਜੇ ਮਾਹੀ, ਰਿਦੇ ਅਸਥਾਨ ਮੇਂ ਐਸੀ ਬੇਦਨ, ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਪੀੜਾ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਉਪਜ ਕੇ ਖੜੀ ਹੋਗਈ ਹੈ ਵਾਕਾ, ਤਿਸ ਪੀੜਾ ਕੀ ਆਪ ਬਿਨਾ ਔਰ ਸੇ ਔਖਧੀ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ੨॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਔਖਧ ਦੇਵਹੁ ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਹਰਿਕਾ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੇਰੀ ਨਿਖਲ ਪੀੜਾ ਰੂਪ ਤ੍ਰਿਖਾ ਹਟਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਹੈ॥ ਔ ਯਹੀ ਔਖਧੀ ਸਭ ਪੀੜਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸਾਰਾ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਹੈ ਜਗਤ ਮੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਭੀਖਨ ਭਗਤ ਕਹੇ ਹੈਂ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਲੇ ਮੈਂ ਇਸੀ ਔਖਧੀ ਸੇ ਮੋਖ ਕਾ ਦਰਵਾਜਾ ਗਜਾਨ ਪਾਵਉਂਗਾ॥੩॥ ੧॥

ਯਦਵਾ ਹੇ ਹਰੀ ਜੋ ਪੀਛੇ ਮੈਨੇ ਨੈਨਹੁ ਨੀਰ ਸੇ ਲੇ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਦੁਖ ਕਹਾ ਵਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਂ ਮਾਥੇ ਪੀਰ, ਮਸੂਕ ਰੂਪ ਭਾਵ ਬਡੀ ਸਿਰੋਮਣੀ ਪੀੜਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਇਸੀ ਪੀੜਾ ਕੀ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਮੇਂ ਚਿੰਤਾ ਰੂਪ ਜਲਨ ਹੈ ॥ ਵਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੀ ਜਲਨ ਹੈ ॥ ਔ ਕਰਕ ਕਰੇਜੇ ਮਾਹੀ, ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਕਾ ਸੂਲ ਹੈ॥ ਐਸੀ ਜੋ ਯਿਹ ਤਿਨ ਦੁਖੋਂ ਕਰ ਬੇਦਨ, ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਉਪਜਤਾ ਹੈ ਇਸ ਕੀ ਕੋਈ ਭੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਲਿਖੀ ਔਖਧੋਂ ਮੇਂ ਔਖਧੀ ਨਹੀਂ॥ ੨॥ ਕਿੰ_ ਹੇ ਹਰੇ ਤੁਝ

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਸੇ ਰੱਖਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ॥ ਔ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕੋ ਨਿਰ-ਮਲ ਜਲ ਹੈ ॥ ਔ ਰਿਦੇ ਕੀ ਕਰਕ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕੋ ਸਾਰਾ,ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟਔਖਧੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਗੁਰੋਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪ ਦੇਵੋ ਜਿਸ ਸੇ ਮੈ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ ਗਜਾਨ ਪਾਵੋਂ ॥ ੩॥ ੧॥

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਨਿਰਮੋਲਕੁ ਪੁੰਨਿ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਇਆ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਹਿਰਦੈ ਰਾਖਿਆ ਰਤਨੁ ਨ ਛਪੈ ਛਪਾ-ਇਆ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਗੁਨ ਕਹਤੇ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ਜੈਸੇ ਗੂੰਗੇ ਕੀ ਮਿਠਿਆਈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਸਨਾ ਰਮਤ ਸੁਨਤ ਸੁਖੁ ਸ੍ਰਵਨਾ ਚਿਤ ਚੇਤੇ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ॥ ਕਹੁ ਭੀਖਨ ਦੁਇ ਨੈਨ ਸੰਤੋਖੇ ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਸੋਈ ॥ ੨॥ ੨॥

ਜਿਸ ਨਾਮ ਕੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪਤਾ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਰੂਪਤਾ ਔਖਧੀ ਰੂਪਤਾ ਕਹੀ ਐਸਾ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਨਿਰਮੋਲਕ, ਅਮੁਲਾ ਰਤਨ ਔਰ ਕਾਹੂ ਉਪਾਧਸੇ ਨਹੀ ਮਿਲਾ ॥ ਕੇਵਲ ਪੂਰਬਲੇ ਉਤਮ ਪੁੰਨ ਰੂਪ ਪਦਾਰਥ ਸੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਔ ਪਾਇਕੇ ਮੈਨੇ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰ, ਨਾਮ ਜਾਪ ਮੈ ਕਹੇ ਦਸ ਅਪਰਾਧੋ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਔ ਕਰਨਾ, ਮੁਦਿਤਾ, ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿ ਧਾਰਨੇ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਜਤਨੋ ਕਰ ਯਹ ਰਤਨ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪ ਡੱਬੇ ਮੈ ਰਾਖਿਆ, ਅਸਥਾਪਨ ਕੀਆ ॥ ਡੱਬੀ ਔਰ ਰਤਨ ਛਪੇ ਰਹੇਹੈਂ ਅਰ ਯਹ ਨਾਮ ਰਤਨ ਛਪਾਇਆ ਛਪੇ ਨਹੀ ॥ ਮੁਖਤੇ ਅਵਸਜ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਚਨ ਹੈ"ਆਠ ਪਹਰ ਜਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਨਾਮੀ ਹਰੀ ਵਤ ਹਰਿ ਗੁਨ ਕਹਤੇ, ਹਰਿ ਇਸ ਨਾਮ ਕੇ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨਾਦਿ ਗੁਣ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਪੁਰਖੋਂ ਸੇ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ, ਕਹੇ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਚਿਤਮੇਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਗੁੰਗੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਖਾਈ ਮਿਠਾਈ ਕਾ ਰਸ ਉਸਕੇ ਚਿਤਮੇ ਹੀ ਭਾਸੇਹੈ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਯਹ ਨਾਮ ਸਰਬਥਾ ਸੁਖ ਦਾਈ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਰਸਨਾ ਇਤਿ, ਰਸਨਾ ਸੇ ਇਸ ਨਾਮ ਕੋ ਰਮਤ, ਜਪਤੇ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਦੂਸਰੇ ਜਪਤੇ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਸੁਨਤ ਸੁਖ ਸ੍ਰਵਨਾ, ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨੋਂ ਸੇ ਸੁਨਕੇ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਚਿਤ ਮੇ ਚੇਤੇ, ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੀਰਤਨ, ਸ੍ਰਵਨ, ਸਿਮਰਣ ਤੀਨੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਤੇ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਭੀਖਨ ਭਗਤ ਕਹੇ ਨਾਮ

ਜਾਪ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸ੍ਰਬਤ ਪਰਮਾਤਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ੀ ਹੋਕਰ ਦੂਸਰਾ ਦੇਖਨੇ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਨੈਨ ਸੰਤੋਖੇ, ਨੇਤ੍ਰ ਬਾਂਧ ਦੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ "ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਪਰਬਤ ਹੈ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ" ਬਚਨ ਸੇ ਜਹ ਦੇਖਾ, ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਮੇਂ ਦੇਖਤਾ ਹੋਂ ਤਹਾਂ ਮੱਟੀ ਕੇ ਸਭ ਪਾਤ੍ਰੋਂ ਮੇ ਮੱਟੀ ਭਾਨ ਹੋਨੇ ਵਤ ਵਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਂ ਭਾਸੇ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀਮਤ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਜਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਂਯਾਂ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਦੀਪ ਕਾਯਾਂ ਸੋਰਠਿ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੀ

੧ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਨਕ ਸਨੰਦ ਮਹੇਸ ਸਮਾਨਾ ॥ ਸੇਖ ਨਾਗ ਤੇਰੋ ਮਰਮੁ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ੧ ॥ ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਬਸਾਈ ॥ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਸਰਿ ਗਰੁੜ ਸਮਾਨਾ ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਨਰ ਪਤਿ ਨਹੀ ਗੁਨ ਜਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ਚਾਰਿ ਬੇਦ ਅਰੁ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕਮਲਾ ਨਹੀ ਜਾਨਾ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਸੋ ਭਰਮੈ ਨਾਹੀ ॥ ਪਗ ਲਗਿ ਰਾਮ ਰਹੈ ਸਰਨਾਹੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਮੁਕ੍ਰੀ ਹੇਤ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪੁਰਖ ਐਸੇ ਰਾਮ ਕੋ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਬਸਾਵੇ ਜਿਸਕਾ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸੇਵਕੋਂ ਨੇ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਯਾ ਯਹ ਕਹੇ ਸਨਕਇਤਿ, ਸਨਕ ਔ ਸਨੰਦਨ ਬਡੇ ਮਹਾਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਨੇ ਔ ਮਹੇਸ਼, ਮਹਾਦੇਵ ਕੇ ਸਮਾਨ ਤਪ ਤਪਤੇ ਮਹਾਦੇਵ ਸਹਿਤ ਔਰ ਦੇਵਨ ਨੇ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪ ਕੀ ਜਿਹਬਾ ਰੂਪ ਸਹਸ੍ਰ ਮੁਖੋਂ ਸੇ ਨਯੇ ਨਯੇ ਨਾਮ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਸੇਖ ਨਾਗ ਨੇ ਤੇਰੋ,ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਮਰਮੁ ਨ ਜਾਨਾ, ਦੇਸ ਕਾਲ ਸੇ ਅਵਧੀ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਰਾਮ ਕੋ ਸੰਤ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇ ਮਿਲਕੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਰਿਦੈ ਬਸਾਈ, ਚਿਤ ਮੈ ਬਸਾਵੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਨਕਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਪਰਮ ਸੇਵਕ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਸਰ, ਸਦ੍ਰਿਸ ਜਾਮਵੰਤ ਸੁਗ੍ਰੀਵਾਦਿਕ ਰੀਛ ਲੰਗੂਰੋਂ ਨੇ ॥ ਔ ਗਰੜ ਸਮਾਨ ਉਡਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਪਾਤੀ ਕਾਗਭਸੁੰਡਾਦਿ ਪੰਖੀਯੋਂ ਨੇ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ॥ ਪੁਨਾ ਸੁਰਪਤਿ, ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਮਹਾਨ ਦੇਵਨ ਨੇ ॥ ਔ ਨਰਪਤਿ, ਪਰਮ ਭਗਤ ਅੰਬਰੀਖ ਯੁਧਿਸ੍ਰਰਾਦਿ ਰਾਜਾ ਲੋਗਨ ਨੇ ਨਹੀ ਗੁਨ ਜਾਨਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਗੁਣੋਂਕੀ ਅਵਧੀ ਨਹੀ ਪਾਈ ਯਾਂਤੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਅਵਧੀ ਤੋ ਕਿਆ

ਪਾਵੇਂਗੇ ॥ ੨ ॥ ਔਰੋਂਕੀ ਤੋ ਕਿਆ ਕਹੇ ਸਾਖਜਾਤ ਈਸ ਕੇ ਰਚੇ ਵੇਦੋਂ ਨੇ ਅਰ ਤਿਨ ਕੇ ਬਿਸਤਾਰ ਰੂਪ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਪੁਰਾਣੋ ਨੇ ਹੀ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿ ਸੇ ਤਾਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਕਥਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ਯਹ ਕਹੇ ਚਾਰਿ ਇਤਿ, ਚਾਰ ਵੇਦੋਨੇ ਅਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀ ਪੁਰਾਣੋ ਨੇ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ਤਥਾ ਵੇਦੋ ਕੇ ਵਕਤਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਔ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਪੁਰਾਣੋ ਕੇ ਵਕਤਾ ਮਨੂ ਯਾਗਯਵਲਕਾਦਿਕੋ ਨੇ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਵਾਸ੍ਤਵ ਸੇ ਔਰੋਂ ਕੀ ਕਿਆ ਗਿਨਤੀ ਹੈ ਜਬ ਕਮਲਾਪਤਿ, ਵਿਸ਼ਨੂ ਕਾ ਮਰਮ ਪਰਮ ਸੇਵਕ ਕਮਲਾ ਲਛਮੀਨੇ ਭੀ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਯਾਤੇ ਔਰ ਕੋਈ ਅਵਧਿ ਕਿਆ ਜਾਨੇਗਾ ॥ [ਸ਼ੰਕਾ] ਆਪਕੇ ਇਸ ਕਹ ਨੇ ਸੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਪੁਰਖ ਕੇ ਮਨਮੇ ਸੰਦੇਹ ਰੂਪ ਭ੍ਰਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਜਬ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭ-ਨੇ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ ਤਬਮੈ ਉਸਕੇ ਅੰਤ ਕੋ ਕਿਆ ਜਾਨੂੰਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਿਸ ਲੀਯੇ ਭਜਨ ਕਰੂੰ ਯਹ ਸੁਨਕੇ ਕਬੀਰ ਉਤਰ ਕਹੇ॥ ੩॥ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਵਹੁ ਭਗਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਜੈਸੇ ਤੁਮਨੇ ਕਹਯਾ ਹੈ ਐਸੇ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਉਲਟਾ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੋ ਬਿਅੰਤ ਜਾਨਕੇ ਤਿਸਕੇ ਚਰਨੋ ਮੇ ਲਗਾ ਤਿਸੀਕੇ ਆਸ੍ਰੇ ਹੋ ਰਹੇ ਅਉਰ ਕਾਹੂੰ ਦੇਵਤਾ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥੪॥੧॥

ਦਿਨਤੇ ਪਹਰ ਪਹਰ ਤੇ ਘਰੀਆਂ ਆਵ ਘਟੈ ਤਨੁ ਛੀਜੈ ॥ ਕਾਲ ਅਹੇਰੀ ਫਿਰੈ ਬਧਿਕ ਜਿਉ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ॥ ੧॥ ਸੋ ਦਿਨੁ ਆਵਨੁ ਲਾਗਾ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਕਹਹੁ ਕੋਊ ਹੈ ਕਾਕਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬ ਲਗੁ ਜੋਤਿ ਕਾਇਆ ਮਹਿ ਬਰਤੈ ਆਪਾ ਪਸੂ ਨ ਬੂਝੈ ॥ ਲਾਲਚ ਕਰੈ ਜੀਵਨੁ ਪਦ ਕਾਰਨ ਲੋਚਨ ਕਛੂ ਨ ਸੂਝੈ ॥ ੨ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਛੋਡਹੁ ਮਨ ਕੇ ਭਰਮਾ॥ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਜਪਹੁ ਰੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਹੁ ਏਕ ਕੀ ਸਰਨਾ॥੩ ॥ ੨ ॥

ਐਸੇ ਬਿਅੰਤ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਸੀਘ੍ਰ ਭਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਅਵਸਥਾ ਫੂਟੇ ਘਟਕੇ ਪਾਨੀ ਵਤ ਵਹੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਦਿਨਤੇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮੇ ਕਹਯਾ ਮਾਤਾ ਜਾਨੇ ਹੈ ਮੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਬਰਸ ਕਾ ਦੋ ਬਰਸ ਕਾ ਹੋਕਰ ਬਡਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਉਲਟੀ ਸਮਝ ਵਾਲੀ ਯਹ ਨਹੀ ਜਾਨਤੀ ਜੋ ਜੇਤੇ ਦਿਨਾ ਕਾ ਹੋਵੇਹੈ ਸੋਮੈ ਤੇਤੇ ਹੀ ਦਿਨਕਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ਵਹੀ ਬਾਰਤਾ ਈਹਾਂ ਕਹੇਹੈ ॥ ਪਹਿ-

ਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਅਵਸਤਾ ਬਰਖਮਾਸਪਖੋਂ ਸੇ ਕਮ ਹੋਕਰ ਦਿਨੋ ਕੀ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਮ੍ਰਿਤਕੇ ਅਤਿ ਸਮੀਪ ਆਇ ਦਿਨਤੇ ਪਹਰ, ਦਿਨੋਸੇ ਪਹਰੋਂ ਕੀ ਰਹੇਹੈ ਪਹਰੋਂ ਸੇ ਘੜੀਯੋਂ ਕੀ ਰਹੇਹੈ ॥ ਘੜੀਯੋਂ ਸੇ ਆਗੇ ਪਲੋਂ ਕੀ ਰਹਿਕਰ ਆਯੂ ਕੇ ਘਟਨੇਸੇਂ ਤਨੁ ਛੀਜੈ ਸਰੀਰ ਬਿਨਸ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਇਸ ਤਨ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਾਲ ਅਹੇਰੀ, ਜਮ ਅਹੇਰੀ ਤੁਮਾਰੇ ਸਮੀਪ ਬਿਚਰ ਰਹਜਾਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਬਧਕਜਿਉ, ਅਹੇੜੀ ਵਤ ॥ ਯਾਤੇ ਬਲਵਾਨ ਜਮਸੇ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਕਹੋ ਤੁਮਨੇਕਵਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ,ਕਉਨ ਉਪਾਉਕੀਆਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਤੁਮਨੇ ਬਚਨੇਹੇਤਕੋਈਉਪਾਯਨਹੀ ਕੀਆ ॥ਯਾਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਵੋ ਤੁਮਾਰਾ ਅੰਤ ਕਾ ਦਿਨ ਪਾਸ ਆਯਾ ॥੧॥ਸੋਈਕਹੇ ਸੋ ਇਤਿ, ਸੋ ਦਿਨੁ, ਵਹੁ ਮ੍ਰਿਤੁਕਾ ਦਿਨ ਤੁਮਾਰੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਆਵਨੇ ਲਗਾ ਹੈ ॥ ਔ ਤੁਮਨੇ ਕੋਈ ਉਪਾਯ ਨਹੀ ਕੀਆ ॥ ਜੇ ਕਰ ਕੁਟੰਬਕੇ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਭਰੋਸੇਸੇ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਤਬ ਸੁਨੋ ਮਾਤਾ, ਪਿਤਾ, ਭਾਈ, ਪੁਤ੍ਰ ,ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਿਨਕੋ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਸਮਝਤੇ ਹੋਂ ॥ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਇਨਮੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਰਥ ਬਿਨ ਕੌਨ ਜੀਵ ਕਿਸਕਾਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਕਿਸੇਕਾ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਯਹ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੈ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਭੀ ਜਬਲਗੁ, ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਜੋਤਿ, ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਦੇਹਮੈ ਬਰਤੈ, ਰਹੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਆਨ ਕਾਰਯੋਂ ਮੈ ਲਗਆਪਾ,ਆਪਨਾ ਆਪ ਕਿਆਵਸਤੁਹੈ ਅਰ ਕੌਨ ਉਪਾਯਸੇਂ ਯਹ ਛੂਟੇਗਾ॥ ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਤੁਮ ਪਸੂ ਰੂਪਜੀਵ ਨਹੀ ਬੂਝੈ, ਸਮਝਤੇ ॥ ਉਲਟਾ ਇਸੀ ਕਾਯਾਂ ਮੈ ਜੀਵਤੇ ਰਹਿਨੇ ਹੇਤ ਜਬ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਕਰ ਲੋਚਨੋ ਸੇਂ ਕੁਛ ਨਹੀ ਭਾਸੇ ਤਬ ਭੀ ਲਾਲਚ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਿਨਾਸ਼ੀਕੋ ਥਿਰ ਰਖਣਾ ਚਾਹਨੇ ਸੇ ਮਹਾ ਭਰਮ ਮੇ ਫਸੇਹੋਂ ॥ ਯਹਿ ਲੋਕੋਂ ਕੌ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਕਬੀਰ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣਾ ਅਰ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣਾ ਸੁਣਕੇ ਛੋਡ ਦੇਵੋ ਆਪਣੇ ਚਿਤਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ॥ ਔ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਛੋਡਕੇ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਜਪਹੁ ਏਕ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪੋ ॥ ਔ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹੂਏ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਪੜੋ ॥ ਭਾਵ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹਮ ਆਪਕੀ ਸ਼ਰਨ ਆਏ ਹੈਂ ॥ ਆਪ ਹਮਾਰੀ ਰਖਯਾ ਕਰੋ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਜੋਜਨੁ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਕਛੁ ਜਾਨੈ ਤਾਕਉ ਅਚਰਜੁ ਕਾਹੋ॥ਜਿਉ ਜਲੁ ਜਲਿ ਮਹਿ ਪੈਸਿ ਨ ਨਿਕਸੈ ਤਿਉ ਢੁਰਿ ਮਿਲਿਓ ਜੁਲਾ

ਹੋ॥ ੧ ॥ ਹਰਿਕੇ ਲੋਗਾ ਮੈ ਤਉ ਮਤਿ ਕਾ ਭੋਰਾ ॥ ਜਉ ਤਨੁ ਕਾਸ਼ੀ ਤਜਹਿ ਕਬੀਰਾ ਰਮਈਐ ਕਹਾ ਨਿਹੋਰਾ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਲੋਈ ਭਰਮਿ ਨ ਭੂਲਹੁ ਕੋਈ ॥ ਕਿਆ ਕਾਸ਼ੀ ਕਿਆ ਊਖਰੁ ਮਗਹਰੁ ਰਾਮ ਰਿਦੈ ਜਉ ਹੋਈ॥ ੨ ॥ ੩

ਏਕ ਕੀ ਸਰਨ ਪੜ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਜਹਾਂ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਬਾਰਤਾ ਕੋ ਮਰਨ ਸਮੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਕਿਉਂ ਛੋਡੀ ਲੋਕੋਂ ਸੇ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਅਪਨੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹੇਂ ਜੋ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਕਛੁ ਜਾਨੈ, ਕਿੰਚਤ ਭੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਪਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਜਾਨੇ ਤਾਂਕਉ, ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭਗਤੀ ਕਰ ਗਜਾਨ ਲੇ ਆਪਕੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਮੈ ਅਚਰਜੁ ਕਾਹੇ, ਆਸਚਰਯ ਕਯਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਆਸਚਰਯ ਨਹੀਂ ॥ ਕਿੰਤੂ ਵਹੁ ਮੇਰੇ ਸਮਾਨ ਅਵਸ਼ਯ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਉਇਤਿ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਲ ਜਲ ਕੇ ਬੀਚ ਪੈਸਿ, ਏਕ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰਨਨਿ-ਕਸੈ, ਜੁਦਾ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈ ਜੁਲਾਹਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਾਥ ਢੁਰਿ, ਭਗਤੀ ਕਰ ਗਜਾਨ ਲੇ ਅਪਨੇ ਜੀਵ ਭਾਵਸੇ ਚਲ ਕਰ ਮਿਲ ਗਯਾਹੋਂ॥ ੧ ॥ ਔ ਅਸਾ ਹੂਆ ਕਾਂਸੀ ਛੋਡ ਬਾਹਰ ਆਏ ਮੁਝ ਕੋ ਨਿਰਬੁਧੀ ਕਹਿਤੇ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਸਮਝਾਵਤਾਹੂੰ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿਕੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇਜੀਵੋ ਮੈ ਤਉ ਤੁਮਾਰੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟੀ ਮੈ ਕਾਸ਼ੀ ਛੋਡ ਮਗਹਰ ਜਾਨੇ ਸੇ ਮਤਿਕਾ ਭੋਰਾ, ਬੁਧੀ ਕਾ ਕਮਲਾ ਜਾਨ ਪੜਤਾਹੋਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਤੁਮ ਲਖੋ ਤਬ ਗਜਾਨ ਵਾਨੋ ਕਾ ਯਥਾਰਥ ਨਿਸਚਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਸੇ॥ ਔ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਵਾਨੋ ਕੋ ਨ ਤਾ-ਰਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰਤਿ ਨਿਹੋਰਾ ਦਵਾਵਨ ਸੇ ਹੂੰਮੈ ਬਹੁਤ ਚਤੁਰ ਯਹਕਹੇ ਜਉ ਇਤਿ, ਜਉ, ਜੇਕਰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਸੇ ਬਾਹਰ ਜਾਕਰ ਕਬੀਰ ਤਨ ਤਿਆਗੇ ਅਰ ਮੁਕਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਭੁਕਤੀ ਕਰਤੇ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਨਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਰਾਮ ਕੋ ਸਭੀ ਲੋਕ ਨਿਹੋਰਾ, ਉਪਾ-ਲੰਭ ਦੇਵੇਂ ਗੇ ਜੋਤੂੰ ਕੈਸਾ ਹੈਂ ਭਕਤੀ ਕਰਤੇ ਕੋ ਭੀ ਨਹੀ ਤਾਰਤਾ॥ ਅਰ ਜੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਮੈ ਦੇਹ ਤਜਾਗੋਂ ਤਬ ਈਹਾਂ ਸਭ ਕੇ ਸਮਾਨ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਰਾਮਕੋ ਕੋਈ ਕਿਆ ਉਪਾਲੰਭ ਦੇਵੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਦੇ ਸਕੇ ਗਾ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਮੈ ਬਾਹਰ ਗਯਾ ਹੂੰ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਭਕਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਗਯਾ ਹੂੰ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਲੋਈ, ਲੋਕੋ ਕਬੀਰਕੀ ਮੁਕਤੀ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇਗੀ

॥ ਇਸ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਮੇ ਮਤ ਭੂਲੋ ॥ ਕਿੰਤੂ ਯਹਿ ਜਾਨੋ ਕਿਆ ਕਾਂਸ਼ੀ ਕਿਆ ਅਧਿਕਤਾ ਹੈ ਕਾਂਸ਼ੀ ਮਰਨੇਮੇ ਔ ਕਯਾ ਨ੍ਯੂਨਤਾ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਹਤ੍ਯਾ ਕਰ ਬਿਗੜੀ ਊਖਰ ਭੂਮੀ ਕੇ ਮਰਨੇ ਮੈ ਔ ਕਯਾ ਨ੍ਯੂਨਤਾ ਹੈ ਮਗਹਰ ਸ਼ਹਰਕੇ ਮਰਨੇ ਮੈ, ਜਬ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਕੇ ਬਸ ਹੋ ਕਰ ਰਾਮ ਹਮਾਰੇ ਰਿਦੇ ਮੈ ਬਿਰਾਜੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਨਿਰ ਸੰਦੇਹਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਇੰਦ੍ਰਲੋਕ ਸਿਵ ਲੋਕਹਿ ਜੈਬੋ ॥ ਓਛੇ ਤਪ ਕਰਿ ਬਾਹੁਰਿ ਐਬੋ ॥ ਕਿਆ ਮਾਂਗਉ ਕਿਛੁ ਥਿਰੁ ਨਾਹੀ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਾਖੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੋਭਾ ਰਾਜ ਬਿਭੈ ਬਡਿਆਈ ॥ ਅੰਤਿ ਨ ਕਾਹੂ ਸੰਗ ਸਹਾਈ ॥੨॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਲਛਮੀ ਮਾਇਆ ॥ ਇਨ ਤੇ ਕਹੁ ਕਵਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਅਵਰ ਨਹੀ ਕਾਮਾ ॥ ਹਮਰੈ ਮਨ ਧਨ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਜਿਸ ਨਾਮ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਰਾਮ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਬਸੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਬਿਨਾ ਆਨ ਨਿਖਲ ਸਾਧਨੋ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਹੇਤ ਤਿਨ ਕੇ ਫਲੋਂ ਕੋ ਬਿਨਾਸੀਪਨ ਦਿਖਾਵੇਂ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਇਤਿ, ਇੰਦ੍ਰਲੋਕ, ਸ੍ਵਰਗਮੇਂ ਔ ਸ਼ਿਵ ਲੋਕ, ਕੈਲਾਸ ਮੇਂ ਜਾਕਰ ਲੋਕ ਓਛੇ ਤਪ ਕਰ, ਭਕਤੀ ਸੇ ਅਤਯੰਤ ਨੀਚੇ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਯਗਯਾਦਿ ਔ ਨਿਰਾਹਾਰ ਬ੍ਰਤੋਂ ਸੇ ਸ਼ਰੀਰ ਸੋਖਣਾਦਿ ਤਪ ਕਰ ਪੁਰਖ ਊਹਾਂ ਪਹੁਚ ਕੁਛ ਕਾਲ ਉਸਕਾ ਫਲ ਭੋਗ ਕਰ ਬਾਹੁਰਿ ਐਬੋ, ਫੇਰ ਇਸੀ ਲੋਕ ਮੇਂ ਆਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਐਸੇ ਸਾਧਨੋਂ ਕੇ ਫਲੋਂ ਕੋ ਹਮ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗਤੇ ॥ ਕੇਵਲ ਅਟਲ ਫਲ ਦਾਤਾ ਜਾਨਕੇ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਕਿਆ ਇਤਿ, ਕਿਆ ਮਾਂਗਉ, ਮੈਂ ਤਪਾਦਿ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇ ਐਸੇ ਥਾਨੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਯਾਚਨਾ ਕਰੋਂ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਥਿਰ ਨਹੀ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਰਾਮ ਕੇ ਨਮ ਕੋ ਹੀ ਅਟਲ ਫਲ ਦਾਤਾ ਸਮਝ ਕੇ ਰਖਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੂ ਮਨ ਵਿਖੇ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਥਾਨੋ ਵਤ ਮੇਂ ਸਦਾ ਸੰਗੀ ਔ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤੇ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ਲੋਕ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗਤਾ ਯਹ ਕਹੇ ਸੋਭਾ ਇਤਿ, ਸੋਭਾ, ਲੋਕੋਂ ਮੇਂ ਜਸ ॥ ਔ ਰਾਜ, ਪ੍ਰਜਾ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀਪਨ ॥ ਪੁਨਾ ਬਿਭੈ, ਨਾਨਾ ਤਰਹ ਕੀ ਬਿਭੂਤੀ ॥ ਔ ਬਡਿਆਈ, ਧਨਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਮਹਾਨਤਾ ॥ ਅੰਤ, ਮਰਨੇ

ਕਾਲ ਮੇ ਯੇ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਸੋਭਾਦਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸਹਾਈ, ਸਹਾਯਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਸੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਇਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਭੀ ਕਾਹੂ ਨੇ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਪਾਯਾ ॥ ਯਹ ਕਹੇਂ ਪੁਤ੍ਰਇਤਿ, ਪੁਤ੍ਰ ਔ ਕਲਤ੍ਰ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਨਾ ਲੱਛਮੀ, ਚਾਂਦੀ ਸ੍ਵਰਣਾਦਿ ਧਨ ਮਾਇਆ, ਜੂਆ ਆਦਿ ਧਨ ਲਾਭ ਕੇ ਉਪਾਯ ਇਨ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭ ਸਾਧਨੋਂ ਤੇ ਕਹੋ ਹੇ ਭਾਈ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਕਿਸਨੇ ਸੁਖ ਪਾਇ-ਆ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੁ ਨੇ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਚਿਤ ਮੇਂ ਭਲੀ ਜਾਨ ਕੇ ਹਮਾਰਾ ਅਵਰ ਕਾਹੂ ਵਸਤੁ ਸੇ ਨਹੀਂ ਰਹਜਾ ਕਾਮਾ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ ॥ ਕਿੰਤੂ ਹਮਾਰੇ ਮਨ ਮੇਂ ਹਮਾਰੇ ਉਦਮ ਸੇ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਹੁਯਾ ਹੈ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਭਾਵ ਹਮ ਨੇ ਯਤਨ ਸੇ ਪਰਮ ਲਾਭ ਦਾਤਾ ਜਾਨਕੇ ਯਹੀ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸੀ ਸੇ ਬਿਦੇਹ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਪਰਮ ਲਾਭਪਾਵੇਂਗੇ॥੪॥੪ ॥

ਰਾਮ ਸਿਮਰਿ ਰਾਮ ਸਿਮਰਿ ਰਾਮ ਸਿਮਰਿ ਭਾਈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨੁ ਬਿਨੁ ਬੂਡਤੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤਦੇਹ ਗ੍ਰੇਹ ਸੰਪਤਿ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ਇਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਤੇਰੋ ਕਾਲ ਅਵਧ ਆਈ ॥ ੧ ॥ ਅਜਾਮਲ ਗਜ ਗਨਿਕਾ ਪਤਿਤ ਕਰਮ ਕੀਨੇ ॥ ਤੇਊ ਉਤਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੀਨੇ ॥ ੨ ॥ ਸੂਕਰ ਕੂਕਰ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮੇ ਤਊ ਲਾਜ ਨ ਆਈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਛਾਡਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਹੇ ਬਿਖੁ ਖਾਈ ॥ ੩ ॥ ਤਜਿ ਭਰਮ ਕਰਮ ਬਿਧਿ ਨਿਖੇਧ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੇਹੀ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਨ ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਕਰਿ ਸਨੇਹੀ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਜੋ ਧਨ ਆਪ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਆ ਹੈ ਉਸੀ ਕੋ ਸਭ ਪੈ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਂ ਰਾਮਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖ ਮੈਂ ਤੀਨ ਵਾਰ ਪ੍ਰਤਿਗਜਾ ਕਰ ਕਹਤਾ ਹੂ ਤੁਮ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਸੇ ਬਿਨਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਮੇ ਹੀ ਡੂਬਤੇ ਦੇਖੇ ਹੈਂ ਅਧਿਕਾਈ, ਬਡੀ ਬਡਿਆਈ ਵਾਲੇ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਜਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਂ ਲਗ ਸਿਮਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਇ ਮੇਂ ਕੋਈ ਅੰਤ ਸਮੇ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ ਯਹ

ਕਹੇ ਬਨਿਤਾ ਇਤਿ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਹ ਘਰ ਔ ਘਰ ਮੈ ਸੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਸੰਪਦਾ ਜੋ ਦੇਖਤੇ ਹੋ॥ ਇਨ ਸਭ ਮੇਂ ਕਛੁ ਨਾਂਹ ਤੇਰੋ, ਤੁਮਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਾਲ ਅਵਧਿ ਆਈ, ਕਾਲ ਸਮਾ ਪਹੁਚੇ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸਕੇ ਸਿਮਰਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਤਾਕਾ ਫਲ ਦਿਖਾਵੇ ਅਜਾਮਲ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਅਜਾਮਲਾਦਿਕੋਂ ਨੇ ਮਹਾਂ ਪਤਿਤ ਕਾਮ ਕੀਏ ਥੇ ਤੇਊ, ਵਹੁ ਭੀ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੇ ਉਤਰਿ, ਤਰਕੇ ਪਾਰ ਪਰੇ, ਪਰਮਾਤਮ ਥਾਨ ਮੇਂ ਪਹੁਚ ਗਏ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਲੇਕਰ॥ ੨ ॥ [ਸੰਕਾ] ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਕੇ ਕਾਮ ਛੋਡ ਕਰ ਕੇਵਲ ਭਗਤ ਨਾਮ ਧਰਾਇ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਰਨੇ ਮੇ ਹਮ ਕੋ ਲੱਜਾ ਆਵੇ ਹੈ ਯਹ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਕਹੇ ਸੂਕਰਇਤਿ, ਜਬ ਤੁਮ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਕੂਕਰ ਸੂਕਰਾ-ਦਿ ਮਹਾਮਲ ਭੋਜਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਨਿਖਿਧ ਜੂਨੀਯੋਂ ਮੇਂ ਫਿਰਤੇ ਰਹੇ ਤਬ ਤੁਮ ਕੋ ਲੱਜਾ ਨਹੀਂ ਆਈ॥ ਅਬ ਇਸ ਉੱਤਮ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲੱਜਾ ਆਵੇ ਹੈ ਯਹ ਤੁਮਾਰਾ ਅਭਾਗ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਨਾਮ ਜਪੋ॥ ਅਬ ਇਸ ਤਰਨ ਕੇ ਦਰਵਜੇ ਮੇਂ ਆਇ ਤਰਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਮਰਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਵਿਖੇ ਰੂਪ ਵਿਖ ਖਾਈ, ਖਾਤੇ ਹੋ ਭਾਵ ਮਤ ਖਾਵੋ ॥ ੩ ॥ ਕਿੰਤੁ ਯਹ ਕਰੋ ਤਜਿ ਭਰਮ, ਤਯਾਗ ਦੇਵੋ ਚਿਤ ਸੇ ਰਾਮ ਜਪਤੇ ਕਾ ਨਿਰਬਾਹ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇਗਾ ਯਹ ਸੰਸੇ ਔ ਉਪਾਸ਼ਨਾਮੇਂ ਲਗੇ ਤਜ ਗਦੇਵੇ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਬਿਧਿ ਬੋਧਕਤਥਾਨਿਖੇਧਬੋਧਕ ਬਚਨੋਂ ਕਾ ਚਿਤ ਸੇ ਆਦਰ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰੋ॥ ਵਹੁ ਭੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਕਰੋ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕਰੇ ਗੁਰਇਤਿ, ਸੇਵਾ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾਤਾ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੂੰ ਜਪ ਕੇ ਅਪਨੀ ਰਖਯਾ ਹੇਤ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਵਾਲਾ ਬਨਾਇ ਲੇ ਭਾਵ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਸਖਾ ਬਨਾ ਇਕੇ ਸੰਸਾਰ ਬੰਧ ਸੇ ਰਹਤ ਹੋਵੋ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਧਨਾਸਰੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ

ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਗਹਰੀਕਰਕੈਨੀਵਖੁਦਾਈਊਪਰਿਮੰਡਪ ਛਾਏ॥ ਮਾਰਕੰਡੇ ਤੇ ਕੋ ਅਧਿਕਾਈ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਣ ਧਰਿ ਮੂੰਡ ਬਲਾਏ ॥੧॥ ਹਮਰੋ ਕਰਤਾ ਰਾਮੁ ਸਨੇਹੀ ॥ ਕਾਹੇਰੇਨਰ ਗਰਬੁ ਕਰਤ ਹਹੁ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਝੂਠੀ ਦੇਹੀ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੇਰੀ

ਮੇਰੀ ਕੈਰਉ ਕਰਤੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੇ ਭਾਈ॥ ਬਾਰਹ ਜੋਜਨ ਛਤ੍ਰ ਚਲੈ ਥਾ ਦੇਹੀ ਗਿਰਝਨ ਖਾਈ ॥ ੨ ॥ ਸਰਬ ਸੁਇਨ ਕੀ ਲੰਕਾ ਹੋਤੀ ਰਾਵਨ ਸੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਕਹਾ ਭਇਓ ਦਰ ਬਾਂਧੇ ਹਾਥੀ ਖਿਨ ਮਹਿ ਭਈ ਪਰਾਈ ॥ ੩ ॥ ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਿਉ ਕਰਤ ਠਗਉਰੀ ਜਾਦਵ ਏ ਫਲ ਪਾਏ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਜਨ ਅਪਨੇ ਊਪਰ ਨਾਮ ਦੇਉ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਏ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਜਿਸਪੈ ਈਸ ਦਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ਵੁਹ ਉਸ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਸਿਮਰਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਰਚਨਾ ਮੇਂ ਨਹੀ ਫਸੇ ਯਹ ਅਪਨੇ ਥਾਨ ਮੇ ਬਲ ਸੇ ਨੀਵ ਰਖਤੇ ਸਮੀਪੀ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਪਰਥਾਇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇਂ ਗਹਰੀ ਇਤਿ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮ ਗਹਰੀ, ਮੰਦਰ ਕੀ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀ ਕਰਕੇ ਜੜ ਰਖਤੇ ਹੋ ॥ ਅਰ ਉਸ ਨੀਵ ਪੈ ਬਡੀ ਦ੍ਰਿੜ ਭੀਤ ਉਸਾਰ ਕੇ ਮੰਡਪ ਛਾਏ, ਸੁੰਦਰ ਛਤ ਪਾਵਤੇ ਹੋ ॥ ਤੁਮਾਰਾ ਜੀਵਨਾ ਬਹੁਤ ਥੋੜਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਮਤ ਐਸੀ ਰਚਨਾ ਕਰੋ ॥ ਜੇ ਕਹੋ ਅਪਨੀ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਸੁਖ ਸੇ ਬਿਤੀਤ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਰੇ ਹੈਂ ਤਹਾਂ ਕਹੇ ਮਾਰਕੰਡੇ ਇਤਿ, ਮਾਰਕੰਡੇ ਤੇ ਕੋ ਅਧਿਕਾਈ, ਸਭ ਸੇ ਬਡੀ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲਾ ਮਾਰਕੰਡੇ ਰਿਖਿ ਹੈ ॥ ਅਰ ਉਸ ਨੇ ਅਪਨਾ ਨਿਰਬਾਹ ਧੂਪ ਬਰਖਾ ਸੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤ੍ਰਿਣੋਂ ਕੀ ਕੁਟੀ ਰਖ ਕੇ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸ ਰਿਖੀ ਸੇ ਕੌਨ ਅਧਿਕਾਈ, ਵਡੀ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਆਰੰਭ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਉਸ ਰਿਖੀ ਸੇ ਬਡੀ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ॥ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤ੍ਰਿਣ ਧਰਿ, ਤ੍ਰਿਣ ਕੁਟੀ ਰਖ ਸੀਤ ਅਤਪ ਸੇ ਅਪਨੇ ਦਿਨ ਬਿਤੀਤ ਕੀਏ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਭੀ ਵੈਸੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰ ਅਪਨੇ ਕਰਤਾ ਰਾਮ ਕੋ ਸਨੇਹੀ ਬਨਾਓ ॥ ਔਰ ਕਾਮ ਮਤ ਕਰੋ ਯਹਿ ਕਹੇ ਹਮਰੋਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਯਹਿ ਜਾਨੋ ਜੋ ਸਰਬ ਕਾ ਕਰਤਾ ਰਾਮ ਹੈ ਸੋ ਹਮਾਰਾ ਸਨੇਹੀ ਹੈ ਔਰ ਦੇਹਾਦਿਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਤੇ ਤਿਸ ਸਨੇਹੀ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਇਸ ਦੇਹ ਕਾ ਕਿਉਂ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਯਹਿ ਤੋ ਝੂਠੀ ਦੇਹ ਤੁਮਾਰੀ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਬਿਨਸ ਜਾਵੇਗੀ ॥ ਤੁਮਾਰੀ ਦੇਹੀ ਕਾ ਬਿਨਸਨਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕੈਮੁਤਕ ਨਯਾਯ ਸੇ ਬਡਿਓਂ ਕੀ ਦੇਹੀ ਕਾ ਬਿਨਸਨਾ ਕਹਿਤਾ ਹੂੰ ਸੋ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਇਤਿ, ਹਮਾਰੀ ਹੀ ਯਹ ਨਿਖਲ ਭੂਮੀ ਹੈ ਔਰ ਕਾ ਇਸ ਮੇਂ ਕੁਛ ਨਹੀਂ

ਐਸੇ ੈਰਉ, ਧ੍ਰਿਤਰਾਸ਼੍ਟ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸਭੀ ਪੁਤ੍ਰ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਿਤੇ ਥੇ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਦੁਸਾ-ਸਨ ਔ ਦੁਰਯੋਧਨ ਸਰੀਖੇ ਬਡੇ ਬਲਵਾਨ ਭ੍ਰਾਤਾ ਥੇ॥ ਵਾ ਦੁਰਯੋਧਨ ਜਿਨ ਕਾ ਸੇ, ਥਾ ਬਡਾ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ਜਿਸ ਦੁਰਯੋਧਨ ਰਾਜਾ ਕੇ ਊਪਰ ਹੀ ਜਬ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਮੇਂ ਜੁਧ ਹੇਤ ਆਯ ਸਭੀ ਸੈਨਾ ਇਕਤ੍ਰ ਹੁਈ ਤਬ ਬਾਰਹ ਜੋਜਨ ਛਤ੍ਰ ਚਲੇ ਥਾ, ਬਾਰਾ ਚੌਕ ਅਠਤਾਲੀ ਕੋਸੋਂ ਮੇਂ ਛਤ੍ਰ ਚਲਤਾ ਥਾ ਭਾਵ ਹੋਤਾ ਥਾ ॥ ਔਰ ਕਾਹੂ ਪੈ ਛਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਥਾ ਤਿਸ ਐਸੇ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਦੁਰਯੋਧਨ ਕੀ ਦੇਹੀ, ਦੇਹ ਗ੍ਰਿਝਨ ਖਾਈ, ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਕੇ ਜੁਧ ਸਮੇ ਗ੍ਰਿਝੋਂ ਨੇ ਖਾਈ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਜਬ ਐਸੇ ਬਲਵਾਨੋਂ ਕੀ ਦੇਹਿ ਨ ਰਹੀ ਤਬ ਔਰੋਂ ਕੀ ਕਿਆ ਰਹੇਗੀ॥ ੨ ॥ ਇਸੀ ਬਾਰਤਾ ਪੈ ਦੂਸਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਸਰਬਇਤਿ, ਸਰਬ, ਸੰਪੂਰਨ ਜਿਸ ਕੇ ਵਸਨੇ ਹੇਤ ਸ੍ਵਰਣ ਕੀ ਹੀ ਬਨੀ ਲੰਕਾ ਨਗਰੀ ਥੀ ਅ ਰਾਵਨ ਸੇ, ਰਾਵਣ ਥਾ ਜਿਸ ਲੰਕਾ ਮੇ ਕੁੰਭ ਕਰਣਾ-ਦਿ ਭ੍ਰਾਤਾ ਔ ਮੇਘਨਾਦਾਦਿ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਮੇਂ ਅਧਿਕਾਈ, ਬਹੁਤ ਬਡਾ ਕਿਆ ਹੂਆ ਜੋ ਐਸੀ ਲੰਕਾ ਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪਨੇ ਦਰਵਜੇ ਕੁਛ ਕਾਲ ਹਸਤੀ ਬਾਂਧ॥ ਲੀਯੇ॥ ਜਬ ਸੀਤਾ ਹੇਤ ਰਾਮ ਨੇ ਜਾਯ ਜੀਤੀ ਤਬ ਖਿਨ ਮਹਿ ਭਈ ਪਰਾਈ, ਏਕ ਛਿਨ ਮੇਂ ਉਸ ਰਾਵਨ ਸੇ ਖੁਸ ਕਰ ਵਹੁ ਲੰਕਾ ਔਰ ਕੀ ਹੋ ਗਈ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੇਹਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਨਾ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ॥ ੩॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਭਗਵਤ ਸੇ ਬੇਮੁਖੋਂ ਕੇ ਐਸ੍ਵਰਯ ਕਾ ਨਾਸ ਕਹਕਰ ਅਬ ਭਗਤੋਂ ਸੇ ਹਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਵਹੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹੇ ਦੁਰਬਾਸਾ ਇਤਿ, ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਿਉ, ਦੁਰਬਾਸਾ ਰਿਖੀ ਸਾਥ ਕਰਨੇ ਸੇ ਠਗਉਰੀ, ਠਗੀ ਭਾਵ ਹਾਸੀ ਜਾਦਵ, ਯਦੁਰਾਜਾ ਕੀ ਸੰਤਾਨ ਕੇ ਨਿਖਲ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਏਹ ਫਲ ਪਾਏ, ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਕੈਰਵੋਂ ਔ ਰਾਵਣ ਵਤ ਅਪਨਾ ਨਾਸ ਕਰ ਲੇਨਾ ਹੀ ਫਲ ਪਾਯਾ ਹੈ॥ ਗਾਥਾ ਇਨ ਕੀ ਐਸੇ ਹੈ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼੍ਨ ਜੀ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸਾਂਬ ਅਪਨੇ ਉਦਰ ਪੈ ਲੋਹੇ ਕਾ ਤਸਲਾ ਬਾਂਧ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰ ਕੇ ਔਰ ਯਾਦਵੋਂ ਕੇ ਬਾ-ਲਕ ਸਾਥ ਲੇ ਹਾਸੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਦੁਰਬਾਸਾ ਰਿਖੀ ਪੈ ਗਯਾ ਬਾਲਕੋਂ ਨੇ ਹਾਸੀ ਸੇ ਦੁਰ ਬਾਸਾ ਜੀ ਕੋ ਪੂਛਾ ਹੇ ਰਿਖੀ ਇਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਗਰਭ ਹੈ ਇਸ ਲੀਯੇ ਆਪ ਸੇ ਪੂਛੇ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕਯਾ ਸੰਤਾਨ ਉਪਜੇਗੀ ਸਰਬੱਗ ਰਿਖੀ ਦੁਰਬਾਸਾ ਨੇ ਹਾਸੀ ਕਰਤੇ ਜਾਨ ਕੇ ਸਰਾਫ ਦੀਆ ਇਸ ਕੇ ਯਾਦਵੋਂ ਕੀ ਕੁਲ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਐਸਾ ਸਰਾਫ ਸੁਨ ਡਰ ਕਰ ਸਬੀ ਬਾਲਕ ਅਪਨੇ ਘਰੋਂ ਮੇਂ ਜਾਯ ਕੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਬ੍ਰਿਧੋਂ ਪਾਸ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨਾਵਤੇ ਭਏ॥ ਬ੍ਰਿਧੋਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਪਾਸ

ਕਹਿਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਰਿਖੀ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਕੋ ਅਮੇਟ ਸਮਝ ਕੇ ਨਿਖਲ ਯਾਦਵੋਂ ਕੀ ਸੁਭਗਤੀ ਹੇਤ ਪਰਿਭਾਸ ਤੀਰਥ ਮੇ ਤਯਾਰੀ ਕਰਾਈ ਪਰਭਾਸ ਮੇਂ ਪਹੁਚ ਉਸ ਪਾਤ੍ਰ ਕੋ ਰਿਤਵਾਯ ਕੇ ਹਿਰਨਜਾ ਨਦੀ ਮੇਂ ਗਿਰਾਯਾ ਇਕ ਮੁਖੀ ਮਾਤ੍ਰ ਰਹੀ ਸੋ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮੇਂ ਫੈਂਕੀ ਸੋ ਮੱਛੀ ਨੇ ਨਿਗਲੀ ॥ ਬਰੀਕ ਰੇਤੇ ਹੂਏ ਲੋਹੇ ਸੇ ਵਿੱਥ ਪੱਠਾ ਹੂਆ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਕਈ ਦੇਸੋਂ ਮੇ ਪਟੇਰ ਹੈ ਮੁਖੀ ਮੱਛੀ ਮਾਰਨੇ ਸੇ ਫੰਧਕ ਕੋ ਮਿਲੀ ਉਸ ਨੇ ਤੀਰ ਕੇ ਆਗੇ ਜੜਾਈ ਪਰਭਾਸ ਮੇਂ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਕਰ ਪਾਸਾ ਖੇਲਤੇ ਯਾਦਵ ਆਪਸ ਮੇਂ ਲੜਨੇ ਲਗੇ ਜੋ ਨਦੀ ਸੇ ਉਸ ਕਾ ਪੱਠਾ ਤੋੜ ਕੇ ਮਾਰੇ ਵੋ ਖੰਡੇ ਸਮਾਨ ਲਗੇ ਸਭੀ ਮਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਹੇ ਸੋ ਉਦਾਸ ਹੂਏ ਜੰਗਲ ਮੇਂ ਪੜੇ ਥੇ ਅੰਧੇਰੇ ਮੇਂ ਫੰਧਕ ਨੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬੈਠਾ ਜਾਣਕੇ ਗੋਡੇ ਪੈ ਧਰੇ ਪਾਉਂ ਮੇਂ ਉਸ ਮੁਖੀ ਵਾਲਾ ਬਾਣ ਮਾਰਿਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਭੀ ਪਰਮ ਧਾਮ ਗਏ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਾਲੇ ਸਭ ਮਰੇ ਕੋਈ ਨਾ ਬਚਯਾ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਧਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੇ ਪਰ-ਮਾਦੀ ਮਤ ਬਨੋ ਅਭਿਮਾਨ ਛੋਡ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪੋ ਜਿਸ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਜਨ, ਦਾਸ ਪੈ ਤਾਰਨ ਹੇਤ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ਤਬ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਂਨੇ ਮੰਦਰ ਰਚਨਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਛੋਡ ਕੇ ਹਰੀ ਕੇ ਗੁਨ ਕਥਨ ਕੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਦਸ ਬੈਰਾਗਨਿ ਮੋਹਿ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ਪੰਚਹੁ ਕਾ ਮਿਟਨਾਵਉ ॥ ਸਤਰਿ ਦੋਇ ਭਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰਿ ਬਿਖੁ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਢਾਵਉ॥ ੧ ॥ ਪਾਛੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਵਨੁ ਪਾਵਉ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਘਟ ਤੇ ਉਚਰਉ ਆਤਮ ਕਉ ਸਮਝਾਵਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਜਰੁ ਕੁਠਾਰੁ ਮੋਹਿ ਹੈ ਛੀਨਾ ਕਰਿ ਮਿੰਨਤਿ ਲਗਿ ਪਾਵਉ ॥ ਸੰਤਨ ਕੇ ਹਮ ਉਲਟੇ ਸੇਵਕ ਭਗਤਨ ਤੇ ਡਰ ਪਾਵਉ ॥ ੨ ॥ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਛੂਟਉ ਜਉ ਮਾਇਆ ਨਹ ਲਪਟਾਵਉ ॥ ਮਾਇਆ ਨਾਮੁ ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਕਾ ਤਿਹ ਤਜਿ ਦਰਸਨੁ ਪਾਵਉ॥ ॥ ੩ ॥ ਇਤੁ ਕਰਿ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਜੋ ਜਨ ਤਿਨ ਭਉ ਸਗਲ ਚੁਕਾਈਐ ॥ ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਬਾਹਰਿ ਕਿਆ ਭਰਮਹੁ ਇਹ

ਸੰਜਮ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਜਿਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਤੇ ਥੇ ਉਨਹੋਂ ਨੇ ਕਹਜਾ ਤੁਮ ਕੋ ਐਸੇ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ਸੇ ਕਜਾ ਫਲ ਹੂਆ ਸੁਨ ਕਰ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੋ ਅਪਨੇ ਕੋ ਫਲ ਹੂਆ ਸੋ ਸੁਨਾਵੇ ॥ ਦਸਇਤਿ, ਦਸ ਬੈਰਾਗਨਿ, ਬੈਰਾਗ ਭਾਖਾ ਮੇਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਰੁਦਨ ਕਰਨੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਯਾਂਤੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਤਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਜੋ ਸਦਾ ਰੁਦਨ ਕਰਤੀ ਥੀ ਵੁਹ ਦਸੋਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਮੈਨੇ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਬਸਿ ਕੀਨੀ, ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਕਰੀ ਹੈਂ ਔਰ ਪੰਚਹੁ ਕਾ ਮਿਟਨਾਵਉ, ਕਾਮਾਦਿ ਸਤ੍ਰੂਓਂ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੇਟ ਦੀਆ ਹੈ ਭਾਵ ਸਰਬ ਥਾ ਦੂਰ ਕੀਯੇ ਹੈਂ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸੈਂਤਰਿ, ਪੜਦੇ ਮੇਂ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਦੋਇ, ਮਨ ਬੁਧੀ ਦੋਨੋਂ ਮੈਂਨੇ ਭਰ ਲੀਯੇ ਹੈਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਧਾ ਕੇ ਸਰਿ, ਤਲਾਵ ਔ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੇ ਭਰਕੇ ਤਿਨ ਸੇ ਬਿਖ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਢਾਵਉ, ਆਸੁਰ ਸੰਪਦ ਰੂਪ ਬਿਖ ਸਮ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੀ ਬਿਖ ਕੋ ਬੀਚ ਸੇ ਮਾਰਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਾਸਤਾ ਹੋਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵੁਹ ਬਡੇ ਯਤਨ ਸੇ ਨਿਕਾਸੀ ਵਿਖੇ ਵਾਸ਼ਨਾ ਰੂਪ ਵਿਖ ਫੇਰ ਕਬੀ ਮੇਰੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਆਇ ਸਕੇਗੀ ॥ ਨਾ ਆਵਨੇ ਮੇਂ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਬਲ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਇਤਿ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ, ਪ੍ਰਮਾਦ ਰੂਪ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ, ਉਪਦੇਸ਼ ਘਟ ਤੇ ਉਚਰਉ, ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਸੇ ਉਚਾਰਤਾ ਹੂੰ ॥ ਔ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤਾ ਸਭ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਆਤਮ ਕਉ ਸਮਝਾਵਉ, ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤਾ ਹੂੰ ਜੋ ਹੇ ਚਿੱਤ ਤੂ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਮਾਦ ਮ੍ਰਿਤ ਮੇਂ ਪਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਮੇਂ ਮਤ ਫਸ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਸਮਝਾਵਨੇ ਸੇ ਵੁਹ ਵਿਖੇ ਵਾਸਨਾ ਵਿਖ ਚਿਤ ਮੇਂ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇ ॥ ੧ ॥ ਚਿਤ ਮੇਂ ਫੇਰ ਨਾ ਆਵਨੇ ਮੇਂ ਔਰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਬਜਰਇਤਿ, ਬਜਰ ਪਦ ਕੋ ਮੋਹ ਕਾ ਵਿਸੇਖਣ ਕਰੇ ਤਬ ਬਜਰ ਕੇ ਸਮਾਨ ਮਹਾ ਅਛੇਦਜ ਜੋ ਮੋਹ ਵਸਤੂ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਰੂਪ ਕੁਠਾਰ ਸੇ ਮੈਂਨੇ ਛੀਨਾ, ਕਾਟ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਬਜਰ ਪਦ ਕੁਠਾਰ ਕਾ ਬਿਸੇਖਣਕਰੇ ਤਬ ਬਜਰ ਸਮ ਤੀਖਜਣ ਜੋ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਕੁਠਾਰ ਉਸ ਸੇ ਮੋਹ ਮੈਨੇ ਕਾਟ ਦੀਆ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਜੱਨ ਗਜਾਨ ਸੇ ਕਾਟਜਾ ਹੈ ॥ ਕਰ ਮਿੰਨਤਿ ਲਗਿ ਪਾਵਉ, ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਉਨ ਕੀ ਚਰਣੀ ਲਗ ਕੇ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਸੰਤਨ ਕੇ ਇਤ, ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਮੋਹ ਕਾਟਨੇ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਹਮ ਉਲਟੇ ਸੇਵਕ, ਸੰਸਾਰ ਓਰ ਸੇ ਉਲਟ

ਕਰ ਸੇਵਕ ਭਏ ਹੈਂ ਐ ਸੇਵਕ ਹੋਕਰ ਭਗਤਨ ਤੇ, ਤਿਨ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸੇਵਕੋਂ ਸੇ ਭੀ ਭਰ ਪਾਵਉ, ਅਪਨੇ ਕੋ ਦਾਸੋਂ ਕਾ ਦਾਸ ਸਮਝ ਕੇ ਉਨ ਕਾ ਭੀ ਚਿਤ ਮੇਂ ਸਤ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੀ ਭੈ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਭੈ ਰਖਨੇ ਮੇਂ ਬੀਜ ਬਤਾਵੇ ਇਹਇਤਿ, ਸੰਤ ਐ ਤਿਨ ਕੇ ਸੇਵਕ ਹਮ ਕੋ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਯਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਤੁਮ ਤਬ ਹੀ ਛੂਟੋਗੇ ਜਬ ਮਾਇਆ ਨਹ ਲਪਟਾਵਉ, ਅਗਜਾਨ ਮੇਂ ਨਾ ਬੰਧੇ ਰਹੋਗੇ ਬੰਧੇ ਰਹੋਗੇ ਤਬ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਨਹੀਂ ਛੂਟੋਗੇ ਐ ਸਰੂਪ ਕਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਪਾਵੋਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਾਯਾ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਵਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਤਬ ਪਹਲੇ ਗੀਤਾ ਕੇ ਚਤੁਰਦਸੇ ਅਧਜਾਯ ਕੇ ਤੀਸਰੇ ਸਲੋਕ ਮੇਂ ਕਹਜਾਮਾਯਾ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਮਾਇਆਇਤਿ, ਪ੍ਰਲਯਕਾਲ ਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੇ ਲੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਅਪਨੀ ਅਵਿਦਜਾ ਕਾਮ ਕਰਮ ਉਪਾਧੀ ਕੋ ਲੇ ਕਰ ਮਾਯਾ ਮੇਂ ਲੀਨ ਰਹੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਸਭ ਕੀ ਉਤਪਤੀ, ਉਤਪਤੀ ਕਾਲ ਮੇਂ ਹਿਰਨਜ ਗਰਭ ਕੀ ਰਚਨਾ ਦ੍ਵਾਰਾ ਈਸ ਕਰੇ ਹੈ ਜੋ ਮਾਯਾ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਯਾ ਮੇਂ ਚੇਤਨ ਕਾ ਆਭਾਸ਼ ਈਸ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਗਰਭ ਪਦ ਈਹਾਂ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਬੀਜ ਰੂਪ ਈਸ ਕਾ ਬੋਧਕ ਹੈ ॥ ਜੋਨ ਪਦ ਤਾਕੀ ਜਨਨੀ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ੂਪ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਭੀ ਜਨਨੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨੀ ਅਵਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਹੋਨੇ ਦੇਵੇ ਯਾਂਤੇ ਮੂਲ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਮਾਯਾ ਯਹ ਨਾਉ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਕਾਰਣ ਜੋ ਗਰਭ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਈਸ ॥ ਤਾਂਕੀ ਜੋਨਿ ਕਾ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕਾ ॥ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਸਾਥ ਮਿਲੇ ਜੀਵ ਕੋ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਤੁਮ ਕੋ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਤਬ ਤਿਹਤਜਿ, ਤਿਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕੋ ਮਿਥਜਾ ਨਿਸ਼ਚੇ ਕਰ ਅਪਨੇ ਸਤਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਦਰਸਨੁ ਪਾਵਉ, ਅਨੁਭਵ ਕਰੋ ॥ ਐਸੇ ਹਮ ਕੇ ਉਨਹੁ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ॥ ੩ ॥ ਐ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਇਤੁ ਕਰਿ, ਇਸ ਹਮਾਰੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੇ ਹੈ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਭਉ, ਭਰ ਸਭ ਦੂਰ ਕਰੀਏ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਵਹੁ ਮਹਾਤਮਾ ਐਸਾ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮ ਐਸਾ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਬਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਛੋਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੇ ਤਪ ਤੀਰਥਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂ ਮੇਂ ਕਿਉਂ ਭਰਮਹੁ, ਡੋਲਤੇ ਫਿਰੋ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਡੋਲੋ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਇਹ ਸੰਜਮ, ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਤੋ

ਇਸ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਭਗਤੀ ਸਹਤ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਸੰਜਮ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਆਨ ਰੀਤਿ ਕੇ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਹੀ ਸੰਜਮ ਕਰੇ॥ ੪॥ ੨॥

ਮਾਰਵਾੜਿ ਜੈਸੇ ਨੀਰੁ ਬਾਲਹਾ ਬੇਲਿ ਬਾਲਹਾ ਕਰਹਲਾ॥ ਜਿਉ ਕੁਰੰਕ ਨਿਸਿ ਨਾਦੁ ਬਾਲਹਾ ਤਿਉ ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਰਾਮਈਆ ॥ ੧॥ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਰੂੜੋ ਰੂਪੁ ਰੂੜੋ ਅਤਿ ਰੰਗ ਰੂੜੋ ਮੇਰੋ ਰਾਮਈਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਉ ਧਰਣੀ ਕਉ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਲਹਾ ਕੁਸਮ ਬਾਸੁ ਜੈਸੇ ਭਵਰਲਾ ॥ ਜਿਉ ਕੋਕਿਲ ਕਉ ਅੰਬੁ ਬਾਲਹਾ ਤਿਉ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਰਾਮਈਆ ॥ ੨ ॥ ਚਕਵੀ ਕਉ ਜੈਸੇ ਸੂਰੁ ਬਾਲਹਾ ਮਾਨਸਰੋਵਰ ਹੰਸੁਲਾ॥ ਜਿਉ ਤਰੁਣੀ ਕਉ ਕੰਤੁ ਬਾਲਹਾ ਤਿਉ ਮੇਰੈ ਮਨ ਰਾਮਈਆ ॥ ੩॥ ਬਾਰਿਕ ਕਉ ਜੈਸੇ ਖੀਰੁ ਬਾਲਹਾ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੁਖ ਜੈਸੇ ਜਲ ਧਰਾ ॥ ਮਛੁਲੀ ਕਉ ਜੈਸੇ ਨੀਰੁ ਬਾਲਹਾ ਤਿਉ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਰਾਮਈਆ॥ ੪ ॥ ਸਾਧਕ ਸਿਧ ਸਗਲ ਮੁਨਿ ਚਾਹਹਿ ਬਿਰਲੇ ਕਾਹੂ ਡੀਠੁਲਾ॥ ਸਗਲ ਭਵਣ ਤੇਰੋ ਨਾਮੁ ਬਾਲਹਾ ਤਿਉ ਨਾਮੇ ਮਨਿ ਬੀਠੁਲਾ ॥ ੫ ॥ ੩ ॥

ਔਰ ਸਾਧਨ ਸੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਮਿਲੇ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਹਮਾਰਾ ਹਰੀ ਮੇਂ ਐਸਾ ਹੈ ਯਹ ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ਮਾਰਵਾੜਿਇਤਿ, ਬਾਲਹਾ ਬਲਭ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਾਰਵਾੜਿ, ਬਾਲੂ ਰੇਤ ਵਾਲੇ ਦੇਸ ਮੇਂ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਖਾ ਵਾਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਨੀਰ,ਜਲ ਬਾਲਹਾ ਅਤਿ ਪਿਆਰਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਔਰ ਬੇਲ, ਲਤਾ ਜੈਸੇ ਬਾਲਹਾ, ਪਿਆਰੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਚਰਨੇ ਹੇਤ ਕਰਹਲਾ, ਊਂਟ ਕੋ॥ ਪੁਨਾ ਕੁਰੰਕ, ਹਰਨ ਕੋ ਜੈਸੇ ਨਿਸਿ, ਰਾਤ੍ਰੀ ਮੇਂ ਘੰਟਾਹੇੜੇ ਕਾ ਸਬਦ ਪਿਆਰਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੇਂ ਰਾਮ ਪਿਆਰਾ ਹੈ॥ ਘੰਟਾ ਵਾਜੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਹੇੜਾ ਸ਼ਕਾਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਾਜੇ ਵਜਾਯ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨੇ ਕਾ ਨਾਮ ਘੰਟਾਹੇੜਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਮੇਰਾ ਆਪ ਮੇਂ ਪਿਆਰ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਆਪ ਕੀ ਸਭ ਵਸਤੁ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਤੇਰਾਇਤਿ, ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਰੂੜੋ, ਨਾਉਂ ਸੁੰਦਰਿ ਹੈ॥ ਤੇਰਾ ਰੂਪੁ ਰੂੜੇ, ਆਕਾਰ

ਸੁੰਦਰ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਅਤਿ ਰੰਗ ਰੂੜੋ, ਅਤਿਸੈਕਰ ਆਪ ਕਾ ਸਨਾਮ ਰੰਗ ਸੁੰਦਰਿ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਮੇਰੇ ਸ੍ਰਵਣੋਂ ਕੋ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ਔ ਰੂਪ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਪ੍ਰੇਯ ਹੈ ॥ ਔ ਰੰਗ ਮੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਯ ਹੈ ॥ ਹੇ ਰਾਮ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਨਾਮਾਦਿ-ਕੋਂ ਮੇਂ ਅਪਨਾ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੇ ਜਿਉਇਤਿ, ਜਿਉ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਰਣੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਲਹਾ, ਬਰਖਾ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਇੰਦ੍ਰ ਪਿਆਰਾ ਲਗੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੁਸਮ, ਫੂਲ ਕੀ ਬਾਸ ਜੈਸੇ ਭਵਰਲਾ, ਭਵਰ ਕੋ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰਿਯ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਉ ਕੋ-ਕਿਲ ਪੰਖੀ ਕੋ ਅੰਬ ਕਾ ਫਲ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੇਂ ਰਾਮਈਆ, ਰਾਮ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਚਕਵੇ ਕੇ ਮੇਲ ਹੇਤ ਚਕਵੀ ਕੋ ਸੂਰਜ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਨਸਰੋਵਰ ਜਸੇ ਹੰਸੁਲਾ, ਹੰਸ ਪੰਖੀ ਕੋ ਪਿਆਰਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਤਰੁਣੀ ਕਉ, ਜੁਵਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਅਪਨਾ ਪਤੀ ਪਿਆਰਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੇਂ ਰਾਮ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਥਨ ਪਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਾਲਕ ਕੋ ਖੀ_ ਬਾਲਹਾ, ਦੂਧ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ਔ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੁਖ, ਪਪੀਹੇ ਕਾ ਮੁਖ ਜੈਸੇ ਜਲ ਧਾਰਾ, ਬੱਦਲ ਕੀ ਓਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਕੋ ਬਦਲ ਪਿਆਰਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਛਲੀ ਕੋ ਜੈਸੇ ਜਲ ਪਿਆਰਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਰਾਮ ਪਯਾਰਾ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ਪੂਰਬ ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਜਿਸ ਮੇਂ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਹੀ ਤਿਸ ਮੇਂ ਔਰ ਭੀ ਵੈਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰ ਤਾਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਚਾਹੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਦਰਸ਼ਨ ਤਾਕਾ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਸਾਧਕ ਇਤਿ, ਸਾਧਕ, ਤਪਤੀਰਥਾਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਿਧ, ਤੀਰਥਾਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰ ਚੁਕੇ ਮੁਨਿ, ਮਨਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਯੇ ਸਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਚਾਹੇ ਹੈਂ ॥ ਤੌ ਭੀ ਬਿਰਲੇ ਕਾਹੂ ਬੀਠੁਲਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਕਾਰਕਾਹੂ ਵਿਰਲੇ ਕੋਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਨਾਮ ਜਪਯਾ ॥ ਜਿਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਜਪਯਾ ਉਸ ਕੋ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਸਗਲ ਭਵਣ, ਚੌਦਾ ਭਵਨੋਂ ਮੇਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭਗਤੋਂ ਕੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਪਯਾਰਾ ਲਗੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤਿਨ ਸਬ ਸੇ ਬਢ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਰਾਮ ਹੈ ॥ ੫ ॥ ੩ ॥

ਪਹਿਲ ਪੁਰੀਏ ਪੁੰਡਰਕ ਵਨਾ ॥ ਤਾਚੇ ਹੰਸਾ ਸਗਲੇ ਜਨਾਂ ॥ ਕ੍ਰਿਸ੍ਨਾ ਤੇ ਜਾਨਊ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਚੰਤੀ ਨਾਚਨਾ ॥ ੧ ॥ ਪਹਿਲ ਪੁਰਸਾ ਬਿਰਾ ॥ ਅਥੋਨ ਪੁਰਸਾ ਦਮਰਾ ॥ ਅਸਗਾ ਅਸ ਉਸਗਾ

॥ ਹਰਿ ਕਾ ਬਾਗਰਾ ਨਾਚੈ ਪਿੰਧੀ ਮਹਿ ਸਾਗਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਾਚੰਤੀ ਗੋਪੀ ਜੰਨਾ ॥ ਨਈਆਤੇ ਬੈਰੇ ਕੰਨਾ ॥ ਤਰਕੁ ਨਚਾ ॥ ਭ੍ਰਮੀਆਚਾ ॥ ਕੇਸਵਾ ਬਚਉਨੀ ਅਈਏ ਮਈਏ ਏਕ ਆਨ ਜੀਉ ॥ ੨ ॥ ਪਿੰਧੀ ਉਭ ਕਲੇ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਆਏ ਤੁਮਚੇ ਦੁਆਰਾ ॥ ਤੂ ਕੁਨੁ ਰੇ ॥ ਮੈਜੀ॥ ਨਾਮਾ ॥ ਹੋਂ ਜੀ ॥ ਆਲਾ ਤੇ ਨਿਵਾਰਣਾ ਜਮਕਾਰਣਾ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਐਸਾ ਪ੍ਰਿਯ ਹੈ ਤਿਸੀ ਸੇ ਨਿਖਲ ਕੀ ਰਚਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਪਹਿਲ ਇਤਿ ਪਹਿਲ, ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਵ ਰਚਨਾ ਕੇ ਆਦਿ ਕਾਲ ਮੇਂ ਪੁਰੀਏ, ਪੂਰਣ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੇ ਤਾਕੀ ਨਾਭੀ ਮੇਂ ਥਿਤ ਜੋ ਪੁੰਡਰਕ, ਕਵਲ ਹੈ ਵਹੁ ਵਨਾ, ਉਪਜਯਾ ॥ਪੁਨਾ ਤਾਚੇ ਹੰਸਾ, ਤਿਸ ਕਮਲ ਸੇ ਹੰਸ ਬਾਹਨ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੂਆ ॥ ਤਿਸ ਸੇ ਆਗੇ ਸਗਲੇ ਜਨਾ, ਨਿਖਲ ਚਰਾਚਰ ਜੀਵ ਹੂਏ ॥ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸੇ ਪਹਲੇ ਨਾਭ ਕਮਲ ਵਾਲਾ ਬਿਸ੍ਨੁ ਹੀ ਕੈਸੇ ਭਯਾ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਤਿਸ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਹੂਆ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਾਇਤਿ, ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਾ ਤੇ, ਤਮੋ ਗੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸੇ ਜਾਨਊ, ਜਾਨੋ ਸਭ ਕੁਛ ਹੂਆ ॥ ਜੋ ਮਾਯਾ ਹਰਿ ਹਰਿ, ਨਾਨਾ ਭਾਂਤ ਕੇ ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਸੁਰ ਨਰਾਦਿ ਰੂਪੋਂ ਕੋ ਧਾਰ ਕੇ ਨਾਚੰਤੀ, ਨਚੇ ਹੈ ॥ ਨਾਚਨਾ, ਨਾਚੋਂ ਕੋ ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਮਾਯਾ ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਆਗੇ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸੇ ਯਹ ਨਿਖਲ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਭਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਮਾਯਾ ਸੇ ਯਹ ਨਿਖਲ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਈ ਯਹਿ ਸੁਨ ਕ੍ਰਮ ਬਤਾਵੇ ॥ ਪਹਿਲ ਇਤਿ, ਪਹਿਲੇ ਪੁਰਖ ਸੇ ਬਿ, ਦੂਸਰੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਕੀ ਰਾ, ਰਾਇ ਅਰਥਾਤ ਇਛਾ ਹੁਈ ॥ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸਾਂਖਯ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੇਂ ਮਹੱਤੱਤ੍ਵ ਹੈ ॥ਅਥੋਨ, ਤਾਂਸੇ ਅਨੰਤਰ ਪੁਰਸਾ, ਉਸੀ ਪੁਰਖ ਸੇ ਪਰੰਪਰਾ ਕਰ ਇਛਾਦ੍ਵਾਰਾ ਦਮਰਾ, ਸਭ ਕੇ ਦਮਨ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੰਕਾਰ ਭਯਾ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੰਕਾਰ ਸੇ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਮਾਯਾ ਮੇਂ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਹੁਈ ॥ ਸੋ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਮਾਯਾ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਭਾਵ ਚੇਤਨ ਮੇ ਅਰ ਚੇਤਨ ਕੇ ਸ੍ਵਭਾਵ ਅਪਨੇਮੇਂ ਲੇਕਰਕਰੀ ਸੋਈਕਹੇ ਅਸਗਾ ਇਤਿ, ਅਸਗਾ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਉਸ ਸੇਖ ਕਰ ਉਸ ਚੇਤਨ ਗਤ ਸਤ ਚਿਤ ਧਰਮ ਅਸ, ਇਸ ਮਾਯਕ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਮੇ ਗਾ, ਗਏ ॥ ਅਸ, ਇਸਮਾਯਾ ਸ਼ਕਤੀਕੇ ਜੜ੍ਹਤਾਪ੍ਰਛਿੰਨਤਾਸ੍ਵਭਾਵ ਉਸਗਾ, ਉਸ ਚੇਤਨ

ਮੇਂ ਗਏ॥ਤਬ ਤਿਨਕੇਮੇਲਸੇਯਹ ਸੰਸਾਰਰੂਪ ਏਕ ਹੂਆਉਸੀ ਹਰਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕਾ ਬਾਗਰਾ, ਸੈਲ ਹੇਤ ਬਾਗ॥ ਜਿਸ ਬਾਗ ਕੀ ਸੈਲ ਹੇਤ ਵਹੁ ਹਰੀ ਆਪ ਹੀ ਮੂਰਧ ਕੇ ਮਾਰਗ ਸੇ ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਨਾਚੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਨੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਹਰਟ ਸੇ ਸੀਂਚਨੇ ਹੇਤ ਲਗਾਈ ਪਿੰਧੀ, ਹਰਟ ਕੀ ਟਿੰਡਾ ਮੇਂ ਆਇ ਕਰ ਨਾਚੇ ਹੈ ਸਾਗਰਾ, ਸਮੁਦ੍ਰ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਮੈ ਪੜ ਕਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਜਲ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਸਰੀਰ ਉਪਾਧੀ ਮੇਂ ਪੜ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਬਾਗ ਕੀ ਸੈਲ ਕਰਨੇ ਆਇਆ ਹਰੀ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕੈਸਾ ਭੀ ਵਹੁ ਹਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੀ ਸੱਤਾ ਕਰ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇਂ ਨਾਚੰਤੀ, ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਗੋਪੀ ਜਨਾਂ, ਨਿਖਲ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ॥ (ਸ਼ੰਕਾ) ਉਸੀ ਕੀ ਸੱਤਾ ਸੇ ਕਿਉਂ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ॥ ਨਈਆਤੇਇਤਿ, ਨਈਆਤੇ, ਨਯੰਤਾਸੇ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰੇਰਕ ਚੇਤਨ ਸੇ ਬਿਨੈ, ਦੂਸਰਾ ਚੇਸ਼ਟਾ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਰੇ, ਭਾਈ ਕੈਨਾ, ਕੌਨ ਹੈ ਜਿਸ ਸੇ ਚੇਸ੍ਰਾ ਕਰੇਂ॥ ਭਾਵ ਚੇਤਨ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸੀ ਕੀ ਸੱਤਾ ਸੇ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਵਿਖਯ ਮੇਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਕਹੇ ਬਿਨਾ ਤਰਕੁ, ਨਿਸਚਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਯੁਕਤੀ ਕੋਈ ਨਚਾ, ਪੁਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਏ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਠਵਲੀ ਉਪਨਿਖਦ ਮੇਂ ਯਮਰਾਜ ਨੇ ਨਚਕੇਤਾ ਕੋ ਕਹਜਾ ਹੈ॥ ਹੇ ਨਚ ਕੇਤਾ ਯਹ ਆਤਮਾ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀ ਬੁਧੀ ਕਾਹੂ ਕੀ ਸੁਰਤੀ ਹੀਨ ਯੁਕਤੀ ਸੇ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਕਰਨੀ॥ ਜੇਕਰ ਇਸ ਮੇਂ ਪੁਨਾ ਭੀ ਤੁਮ ਕੋ ਕੁਛ ਭ੍ਰਮੀਆਚਾ, ਭ੍ਰਮ ਹੈ॥ ਜੋ ਜੀਵ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਕੈਸੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਮੇਂ ਤੁਮ ਕੋ ਇਸ ਬਾਤ ਕਾ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਤੈਸੇ ਤਾਂਕੇ ਤੁਲਜ ਜੀਵ ਮੇਂ ਪ੍ਰੇਰਕਤਾ ਸਾਧਕ ਗੀਤਾ ਬਚਨ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਅਰਥ ਸੇ ਗੀਤਾ ਬਚਨ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਕੇਸਵਾਇਤਿ, ਮੇਰੀ ਅੰਸ ਹੈ ਜੀਵ ਅਰ ਸਨਾਤਨ ਹੈ ਐਸੇ ਗੀਤਾ ਮੇਂ ਅਰਜੁਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕੇਸ਼ਵਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਾ ਬਚਉਨੀ, ਬਚਨ ਹੈ॥ ਜੋ ਅਈਏ, ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਮਈਏ, ਮੇਰੀ ਹੀ ਜੀਵ ਏਕ, ਕੇਵਲ ਅੰਸ ਅਪਨੇ ਨਿਸਚੇ ਮੇਂ ਆਨ, ਲਿਆਵੇ ਔਰ ਕੀ ਮਤ ਲਿਆਵੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੀਉ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੈ ਇਸ ਮੇਂ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ॥ ੨॥ ਇਸ ਰੀਤਿ ਸੇ ਪੁਰਾਣ ਮੇਂ ਕਹੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਚੇਤਨ ਮਾਯਾ ਸੇ ਉਤਪਤੀ ਔ ਜੀਵ ਕੋ ਨਿਖਲ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਕਤਾ ਸਿਧ ਕਰ ਅਬ ਜਿਗਜਾਸੂ ਕੀ ਕਲਜਾਣ ਹੇਤ ਜੈਸੇ ਗੁਰੋਂ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ਤਿਸ ਕੀ ਰੀਤ ਕਹੇਂ ਪਿੰਧੀ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਕੋ ਕਲ ਾਣ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਪੁਰਖ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਐਸੇ ਬੇਨਤੀ

ਕਰੇ ਹੇ ਗੁਰੋ ਜੈਸੇ ਪਿੰਧੀ, ਹਰਟ ਕੀਆਂ ਟਿੰਡਾਂ ਊਭ, ਊਰਧ ਕੋ ਤਥਾ ਅਧੋ ਕੋ ਕਲੇ, ਹਰਟ ਰੂਪ ਕਲਾਸੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਮੈਂ ਭੀ ਵਾਸਨਾ ਕਰਮ ਕਾ ਬਾਂਧਾ ਹੂਆ ਸੰਸਾਰ ਚਕ੍ਰ ਮੇਂ ਭ੍ਰਮਿ, ਸੰਗੇ ਬਿਪਰਜ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਭ੍ਰਮਿ, ਫਿਰਤਾ ਹੂਆ ਵਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਭ੍ਰਮਤਾ ਹੂਆ ਆਇਆ ਹੌਂ ਤੁਮਚੇ, ਤੁਮਾਰੇ ਦੁਆਰੇ ਅਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਭ੍ਰਮਤੇ ਛੁਡਾਇ ਲੇਵੇ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿਕਰ ਤੂਸਨੀ ਹੋਇ ਰਹੇ ॥ ਜਬ ਗੁਰੂ ਪੂਛੇ ਤੂ ਕੁਨੁਰੇ, ਤੂ ਕੌਣ ਹੈ ॥ ਤਬ ਕਹੇ ਮੈਂ ਜੀ, ਜੀਵ ॥ ਇਸ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਹੌਂ ਜੀ ॥ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਹੇ ਤੂੰ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ॥ ਤਬ ਹੋਰ ਵਾਸ਼ਨਾ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗ ਕਰ ਐਸੇ ਕਹੇ ॥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਆਲਾ ਤੇ ਨਿਵਾਰਣਾ, ਮੁਝ ਕੋ ਘਰ ਸੇ ਭਾਵ ਗ੍ਰਿਹਾਦਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸੇ ਨਿਵਾਰਣ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਕੈਸਾ ਪ੍ਰਪੰਚ ਹੈ ॥ ਜਮਕਾਰਣਾ, ਜਮ ਕੀ ਤਾੜਨਾ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਮੁਕ੍ਤ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ਦੂਸਰੀ ਬਯਾਖਯਾ ॥ ਸੰਸਾਰ ਬੰਧ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਚਾਹ ਕਰ ਸਰਣ ਆਏ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੋ ਗੁਰੁ ਪੂਛੇ ਹੈਂ ॥ ਤੂ ਕੁਨੁਰੇ, ਤੂ ਕੌਣ ਹੈ ਰੇ ॥ ਸੁਣ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਂ ਜੀ ਨਾਮਾ ਹੋਜੀ, ਹੇ ਗੁਰੋ ਮੈਂ ਨਾਮ ਦੇਵ ਨਾਉਂ ਵਾਲਾ ਦੀਨ ਜਨ ਹੌਂ ਜੀ ॥ ਗੁਰੂ ਪੂਛੇ ਕਿਉਂ ਆਯਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਪੈ ਨਾਮਾ ਕਹੇ ॥ ਪਿੰਧੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਗੁਰੋ ਪਿੰਧੀ, ਹਰਟ ਕੀ ਟਿੰਡਾਂ ਕੀ ਨਯਾਈਂ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਅਧੋ ਊਰਧ ਭ੍ਰਮਤਾ ਹੂਆ ਆਇਆ ਹੌਂ ਤੁਮਾਰੇ ਦੁਆਰੇ॥ ਆਵਣੇ ਕਾ ਕਯਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ ਤਾਂਪੈ ਕਹੇ ਹੈਂ ਆਲਾ ਤੇ ਨਿਵਾਰਣਾ, ਗ੍ਰਿਹਾਦਿਕੋਂ ਤੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰੋ ॥ ਕੈਸੇ ਵਹੁ ਗ੍ਰਿਹਾਦਿਕ ਹੈਂ ਅਪਨੇ ਬੰਧਨੋਂ ਕਰ ਜਮਕਾਰਣਾ, ਜਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਤਾਂਤੇ ਐਸਾ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਜਿਸ ਉਪਾਇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਬੰਧਨ ਦੂਰ ਹੋਵੇਂ ॥ ੩ ॥ ਐਸੇ ਸਿਖ੍ਯ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਗੁਰੂ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਪਹਿਲ ਇਤਿ, ਪਹਿਲੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਪੁਰੀਏ, ਇਸ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਪੁੰਡਰਕ, ਉਜਲ ਵੱਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਅਰਥਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਰਖ ਕੋ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਕੌ ਸੁਧ ਬਨਾਵਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਤਾਚੇ, ਤਿਸ ਕੇ ਪੀਛੇ ਹੰਸਾ, ਖੀਰ ਨੀਰ ਕੇ ਭੇਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੰਸ ਪੰਖੀ ਵਤ ਆਤਮਾ ਅਨਾਤਮਾ ਕਾ ਬਿਬੇਕ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜੋ ਸਗਲੇ ਮਹਾ-ਤਮਾ ਜਨ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਾ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਔ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰ ਤਾਂਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਕੀ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਜੋ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇਂ ਨਾਚੰਤੀ, ਨਾਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਨਾਚਨਾ, ਨਾਚ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਸੋ ਸਭ ਕ੍ਰਿਸ਼ਾ ਤੇ, ਮਾਯਾ ਸੇ ਲੇਕਰ ਜਾਨੋ ਮਿਥ੍ਯਾ ਰੂਪ ਹੈ ਸਤ ਨਹੀਂ ॥ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਜਾਨਨੇ ਹੇਤ ਪਹਲੇ ਧੇ ਸਾਧਨ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥

ਪਹਲ ਇਤਿ, ਪਹਲ, ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਪੁਰਖ ਕਲਜਾਣ ਹੇਤ ਬਿਰਾ, ਵੈਰਾਗ ਧਾਰੇ ਅਥੋਨ, ਤਾਸੇ ਪੀਛੇ ਪੁਰਖ ਦਮਰਾ, ਦਮਾ ॥ ਭਾਵ ਸਮਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਧਾਰੇ ॥ ਐ ਐਸੇ ਸਾਧਨ ਧਾਰ ਕੇ ਗੁਰੋਂ ਪਾਸ ਜਾਇਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਤਬ ਤਿਸ ਕੋ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੁ ਉਸ ਕੋ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਅਸਗਾ ਇਤਿ, ਹੇ ਸਿਖਜ ਜੋ ਉਸ ਈਸ ਮੇਂ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦਪਨਾ ਹੈ ਸੋ ਅਸਗਾ, ਵਹੀ ਤੇਰੇ ਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਅਸ, ਤੇਰੇ ਮੇਂ ਹੈ ਸੋ ਉਸਗਾ, ਉਸ ਈਸ ਮੇਂ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੂ ਤਿਸ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਬਾਗ ਭੀ ਅਪਨੇ ਉਪਾਦਾਨ ਰੂਪ ਈਸ ਮਾਲੀ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂਕਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਕੇਵਲ ਤਿਸ ਮੇਂ ਹਰੀ ਹੀ ਨਾਨਾ ਹੋਕਰ ਭਾਨ ਹੋ ਰਹਜਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪਿੰਧੀ ਟਿੰਡੋਂ ਮੇਂ ਭਿਨ ਕੇ ਭੇਦ ਸੇ ਜੁਦਾ ਜੁਦਾ ਹੂਆ ਸਮੁਦ੍ਰ ਜਲ ਨਚਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਭੀ ਤੇਰੇ ਸੇ ਵਾਸਤ੍ਰਤੇ ਜੁਦਾ ਨਹੀਂ ॥ ਤੇਰੇ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪਹੈ॥ ਹਰੀ ਸਾਥ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤੇਰੇ ਸੇ ਭੀ ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਸਭ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਏਕ ਹੈ ਸੋ ਤੂ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਹੇ ਗੁਰੋ ਮੈਂ ਆਪ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰਕ ਕੈਸੇ ਜਾਨੂੰ, ਯਹ ਸੁਨ ਪ੍ਰੇਰਕਤਾ ਦਿਖਾਵੇ ॥ ਨਾਚੰਤੀ ਇਤਿ, ਜਿਸਕੀ ਸਤਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕਰ ਚੇਸ਼੍ਟਾਕਰਰਹੀ ਹੈਂ ਗੋਪੀ ਜਨਾ, ਮਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ॥ ਤਿਸ ਤੁਝ ਨਈਆਤੇ, ਪ੍ਰੇਰਕ ਸੇ ਬਿਨਾ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਮਨਾਦਿਕ ਸਰਬ ਸੰਘਾਤ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਣੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਹੈ ਐਸੇ ਤਰਕੁਨਚਾ, ਬਿਚਾਰਣ ਕਰੋ ਜੇਕਰ ਯਾ ਮੇਂ ਭਰਮੀਅਚਾ, ਕੁਛ ਤੇਰੇ ਕੂੰ ਭਰਮ ਹੈ ਤੋ ਯਾ ਮੇਂ ਬੇਦ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੁਨ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਕੇਸਵਾਇਤਿ, ਕੇਸਵਾ ਬਚਉਨੀ, ਵੇਦ ਕਰਤਾ ਈਸ ਕੇ ਵੇਦ ਮੇ ਬਚਨ ਹੈ ॥ ਜੋ ਅਈਏ, ਇਸ ਜੀਵ ਕਾ ਐ ਮਈਏ, ਮੇਰਾ ਏਕ ਆਨ ਜੀਉ, ਅਭੇਦ ਲਿਆਵੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਸਮੀਪ ਆਏ ਸਿਖ ਕੋ ਗੁਰੂਪੂਛੇ ਤਬ ਸਿਖ ਅਪਨਾ ਦੁਖ ਸੁਨਾ ਕਰ ਕਲਜਾਣ ਹੇਤ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ ਕਰੇ ॥ ਪੁਨਾ ਗੁਰੁ ਜੈਸੇ ਕਹੇ ਤੈਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋ ਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਵੇਦ ਮੇਂ ਈਸ਼ਰ ਕੇ ਕਹੇ ਮਹਾਵਾਕਜਨ ਸੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਅਭੇਦ ਨਿਸਚੇ ਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਪੂਰਨ ਨਿਸਚੇ ਹੋਨੇ ਸੇ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੪ ॥

ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਮਾਧਉ ਬਿਰਦੁ ਤੇਰਾ ॥ ਧੰਨਿ ਤੇਵੈ ਮੁਨਿ ਜਨ ਜਿਨ ਧਿਆਇਓ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੈ ਮਾਥੈ ਲਾਗੀ ਲੇ

ਧੂਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਚਰਨਨ ਕੀ ॥ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਤਿਨਹੂੰ ਤੇ ਦੂਰਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੀਨ ਕਾ ਦਇਆਲੁ ਮਾਧੋ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾ-ਰੀ ॥ ਚਰਨ ਸਰਨ ਨਾਮਾ ਬਲਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਗਜ਼ਾਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਆਗੇ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰ-ਥਨਾ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਪਤਿਤ ਇਤਿ, ਪਤਿਤ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਧਰਮ ਸੇ ਗਿਰ ਕੇ ਮਹਾ ਪਾਪ ਕਰਮੋਂ ਮੇਂ ਲਗੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਐਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨਾ ਹੇ ਮਾਧਵ ਆਪ ਕਾ ਬਿਰਦੁ, ਧਰਮ ਹੈ ਭਾਵ ਆਪ ਕਾ ਸੁਭਾ ਹੈ । ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਮੁਝ ਕੋ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੋਗੇ ॥ ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਧਰਮ ਸੇ ਗਿਰੇ ਨਹੀਂ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਆਪ ਕੋ ਸੇਵਤੇ ਹੈਂ ਵਹੁ ਧੰਨਜ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਧੰਨਿ ਤੇ ਇਤਿ, ਧੰਨਜ ਹੈਂ ਤੇ, ਵਹੁ ਵੈ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਮੁਨੀ ਲੋਕ ॥ ਜਿਨ ਮੁਨਿ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਆਪ ਕਾ ਧਜਾਨ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਹੇ ਹਰੇ ਆਪ ਕੋ ਮੇਰਾ, ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕੇ॥ ਅਰ ਇਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਆਪ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਮੈਂ ਭੀ ਧੰਨਜਤਾ ਕੇ ਯੋਗ ਭਯਾ ਹੋਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਮੇਰੈ ਇਤਿ, ਮੇਰੇ ਮਸਤਕ ਮੇਂ ਲਾਗੀ ਲੇ, ਲਗੀ ਹੈ ਧੂਲੀ, ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਆਪ ਕੀ ਸਗੁਣ ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਭੀ ਧੰਨਜ ਹੋਂ ॥ ਅਰ ਕੈਸੀ ਯਹ ਧੂਲੀ ਹੈ ਸਰਬ ਕੋ ਮਹਾ ਦੁਰਲਭ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਸੁਰ ਇਤਿ, ਸੁਰਿ, ਦੇਵਤਾ ਨਰ, ਮਨੁਖ ਤਿਨ ਨਿਖਲੋਂ ਕੋ ਵੁਹ ਧੂਲੀ ਦੂਰ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਿਨਾ ਭਾਗ ਸੇ ਨਾ ਦੇਵਨ ਕੋ ਮਿਲੇ ਹੈ ਨਾ ਮਨੁਖੋਂ ਕੋ ਮਿਲੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪਰਮ ਦੁਰਲਭ ਹੈ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਮਿਲੀ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ਜੋ ਹੇ ਦੀਨੋਂ ਪੈ ਦਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮਾਧਵ ਆਪ ਗਰਬ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ, ਦੂਰ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਔ ਗਰਬ ਹੀਨੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਮਿਲਤੇ ਹੋ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਗਰਬੋਂ ਸੇ ਰਹਤ ਹੋ ਕਰ ਮੈਂ ਨਾਮ ਦੇਵ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਸਰਨ ਹੋਕਰ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੂ ਤਿਹਾਰੀ, ਆਪ ਪੈ ॥ ਆਪ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪੈ ਬਡੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਦਰਸਨ ਦੇ ਕਿਰਤਾ-ਰਥ ਕੀਆ ਹੋਂ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਧਨਾਸਰੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਹਮ ਸਰਿ ਦੀਨ ਦਇਆਲੁ ਨ ਤੁਮ ਸਰਿ ਅਬ ਪਤੀਆਰੁ ਕਿਆ ਕੀਜੈ॥ ਬਚਨੀ ਤੋਰ ਮੋਰ ਮਨੁ ਮਾਨੈ

ਜਨਕਉ ਪੂਰਨੁ ਦੀਜੈ ॥ ੧ ॥ ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ਰਮਈਆ ਕਾਰਨੇ ॥ ਕਾਰਨ ਕਵਨ ਅਬੋਲ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਹੁਤ ਜਨਮ ਬਿਛੁਰੇ ਥੇ ਮਾਧਉ ਇਹੁ ਜਨਮੁ ਤੁਮਾਰੇ ਲੇਖੇ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਆਸ ਲਗਿ ਜੀਵਉ ਚਿਰੁ ਭਇਓ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖੇ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਭਕਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਪ੍ਰਤਖ ਹੋਕਰ ਭੀ ਮੁਖ ਸੇ ਰਮਦਾਸ ਸਾਥ ਨਾ ਬੋਲਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਰਮਦਾਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਹਮਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹਮਸਰਿ ਦੀਨ, ਮੇਰੇ ਸਰੀਖਾ ਤੋ ਕੋਈ ਦੀਨ ਨਹੀਂ ॥ ਔ ਦਇਆਲੁ ਨ ਤੁਮ ਸਰਿ, ਤੇਰੇ ਸਰੀਖਾ ਕੋਈ ਦਯਾਲੂ ਨਹੀਂ ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਕੋ ਸਭੀ ਲੋਕ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਹੇਤ ਅਬ, ਇਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਪਤੀਆਰੁ, ਪਰਖ ਕਰ ਨਿਸਚੇ ਕਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਲੋਕੋਂ ਆਗੇ ਕੁਛ ਨਿਸਚੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ॥ ਕਿੰਤੂ ਆਪ ਕੇ ਹੀ ਆਗੇ ਕਰਨਾ ਸੋ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਹੋਨਾ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਬਚਨੀ ਇਤਿ, ਬਚਨੀ ਤੋਰ, ਆਪ ਕੇ ਬਚਨੋਂ ਪੈ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮਾਨ ਜਾਵੇ ਯਹੀ ਮੁਝ ਜਨ ਕੋ ਆਪ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਦੇਵੋ ॥ ੧ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੁਨਤੇ ਭੀ ਜਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੁਖ ਸੇ ਨਾ ਬੋਲੇ ਤਬ ਰਮਦਾਸ ਚੁਪ ਰਹਨੇ ਮੇਂ ਕਾਰਨ ਪੂਛੇ ॥ ਹਉ ਇਤਿ, ਹੇ ਰਾਮ ਮੈਂ ਬਲਹਾਰ ਬਲਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੂ ਰਮਈਆ ਕਾਰਨੇ, ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਵਾਸਤੇ॥ ਸੋ ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਝ ਕੋ ਹੂਈ॥ ਪਰੰਤੂ ਆਪ ਸੰਭਾਖਣ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਸੰਦੇਹ ਹੈ॥ ਇਸ ਮੇਂ ਕਾਰਣ ਕਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਅਬੋਲ, ਮੁਖ ਸੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਬੋਲਤੇ ਨਹੀਂ ॥ ਜੇ ਕਰ ਆਪ ਮੇਰੀ ਬਿਮੁਖਤਾ ਸਮਝ ਕੇ ਨਾ ਬੋਲਤੇ ਹੋਵੋ ਸੋ ਰਹੀ ਨਹੀਂ ਯਹਿ ਕਹੇ॥ ਬਹੁਤਇਤਿ, ਬਹੁਤ ਜਨਮੋਂ ਕੇ ਆਪ ਸੇ ਬਿਛੜ ਰਹੇ ਥੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਬ ਆਪ ਕੀ ਭਕਤੀ ਸੇ ਹੀਨ ਥੇ ਅਰ ਅਬ ਤੋ ਆਪਕੀ ਭਕਤੀ ਕਾਲ ਮੇਂ ਯਹਿ ਜਨਮ ਤੁਮਾਰੇ ਲੇਖੇ, ਆਪਕੇ ਹੀ ਅਰਪਨ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਰਮਦਾਸ ਭਗਤ ਕਹੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਆਪ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀ ਆਸਾ ਮੇਂ ਲਗ ਕਰ ਹੀ ਮੈਂ ਜੀਵਤਾ ਰਹਤਾ ਹੌਂ ਜੋ ਅਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਅਵਸਯ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਵੇਂਗੇ॥ ਜਿਸ ਦਰਸਨ ਦੇਖੇ ਕੋ ਮੁਝੇ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਭਯਾ ਥਾ ਅਬ ਸੋ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਯੇ ਪੀਛੇ ਕੁਛ ਮੁਖ ਸੇਭੀ ਬੋਲੋ॥੨॥੧॥

ਚਿਤ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਉ ਨੈਨ ਅਵਿਲੋਕਨੋ ਸ੍ਰਵਨ ਬਾਨੀ ਸੁਜਸੁ

ਪੂਰਿ ਰਾਖਉ ॥ ਮਨੁ ਸੁ ਮਧੁਕਰੁ ਕਰਉ ਚਰਨ ਹਿਰਦੈ ਧਰਉ ਰਸਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਾਮ ਨਾਮ ਚਾਖਉ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਉ ਜਿਨਿ ਘਟੈ ॥ਮੈਤਉ ਮੋਲਿ ਮਹਗੀ ਲਈ ਜੀਅ ਸਟੈ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬਿਨਾ ਭਾਉ ਨਹੀ ਊਪਜੈ ਭਾਵ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨਹੀ ਹੋਇ ਤੇਰੀ ॥ ਕਹੈ ਰਵਿਦਾਸੁ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪੈਜ ਰਾਖਹੁ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਮੇਰੀ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਜਿਸ ਸਾਥ ਬੋਲਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਪੁਨਾ ਸਦਾ ਤਾਂਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੇਤ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਭਕਤੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ॥ ਚਿਤ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਗਵਨ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਯਹੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਮੈਂ ਚਿਤ ਸੇ ਆਪ ਕੀ ਸਿਮਰਨ ਭਕਤੀ ਕਰੋਂ । ਨੈਨ ਅਵਿਲੋ- ਕਨੋ, ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਆਪ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੋਂ ॥ ਕਾਨੋਂ ਮੇਂ ਆਪ ਕੇ ਸੁਜਸ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਪੂਰ ਰੱਖੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਆਪ ਕੇ ਚਰਣ ਕਵਲੋਂ ਕਾ ਸੁਮਧੁਕਰੁ ਕਰਉ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਭਉਰਾ ਬਨਾਵੋਂ ਆਪ ਕੇ ਚਰਣ ਧਯਾਨ ਹੇਤ ਹਿਰਦੇ ਮੇਂ ਧਾਰਣ ਕਰੋਂ ਰਸਨਾ ਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਤਿਸਕੋ ਉਚਾਰਣ ਕਰੋਂ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਰੀਤਿ ਸੇ ਸਰਬ ਮਨ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਕੋ ਆਪ ਕੀ ਓਰ ਲਗਾਵਨ ਰੂਪ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਆਪ ਸਿਉ ਜਿਨਿ ਘਟੈ, ਮਤ ਘਟੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮੈਨੇ ਤੋ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਰਤਨਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਭੀ ਅਤਿ ਮਹਿੰਗੇ ਮੋਲ ਸੇ ਲਈ ਹੈ ਜੀਅ ਸਟੈ, ਆਪਨਾ ਆਪ ਦੇਕਰ ॥ ੧ ॥ ਐਸੀ ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾ ਕਾਰਣ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸੰਗ ਹੈ ਸੋਈ ਹਮ ਮਾਂਗਤੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਸਾਧਇਤਿ, ਸਾਧੂ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਸੇ ਬਿਨਾ ਪੁਰਖ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪ ਕਾ ਭਾਉ, ਗਯਾਨ ਨਹੀਂ ਉਤਪਨ ਹੋਵੈ ॥ ਔ ਭਾਵ ਬਿਨ, ਆਪ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਗਯਾਨ ਸੇ ਬਿਨਾ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ਆਪ ਕੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੁਝ ਕੋ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾ ਸੰਗ ਦੇਵੋ ॥ ਪੁਨਾ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਕਹੇਂ ਹੇ ਹਰੇ ਆਪ ਸਿਉਂ ਏਕ ਮੇਰੀ ਅਉਰ ਭੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਨਿਖਲ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਰਾ ਜਮੋ ਕੇ ਹਾਥ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਮੇਰੀ ਪੈਜ, ਬਡਿਆਈ ਰਖੋ ਜੋ ਜਮ ਕਾ ਦਰਸਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਆਰਤੀ ਮਜਨੁ ਮੁਰਾਰੇ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਝੂਠੇ

ਸਗਲ ਪਸਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਆਸਨੋ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਉਰਸਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਕੇਸਰੋ ਲੇ ਛਿਟਕਾਰੇ ॥ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਅੰਭੁਲਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਚੰਦਨੋ ਘਸਿ ਜਪੇ ਨਾਮੁ ਲੇ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ ॥੧ ॥ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਦੀਵਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਬਾਤੀ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਤੇਲੁ ਲੇ ਮਾਹਿ ਪਸਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਤੇਰੇ ਕੀ ਜੋਤਿ ਲਗਾਈ ਭਇਓ ਉਜਿਆਰੋ ਭਵਨ ਸਗਲਾਰੇ ॥ ੨ ॥ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਤਾਗਾ ਨਾਮੁ ਫੂਲਮਾਲਾ ਭਾਰ ਅਠਾਰਹ ਸਗਲ ਜੂਠਾਰੇ ॥ ਤੇਰੋ ਕੀਆ ਤੁਝਹਿ ਕਿਆ ਅਰਪਉ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਤੁਹੀ ਚਵਰ ਢੋਲਾਰੇ ॥ ੩ ॥ ਦਸ ਅਠਾ ਅਠਸਠੇ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀ ਇਹੈ ਵਰਤਣਿ ਹੈ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੇ ॥ ਕਹੈ ਰਵਿਦਾਸੁ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਆਰਤੀ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਹਰਿ ਭੋਗ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹਿਤ ਮੈਂ ਆਪ ਕੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪੂਜਨੋਂ ਮੇਂ ਅਵਾਹਨਾਦਿ ਸਭੀ ਰੂਪ ਆਪ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਜਾਨਤਾ ਹੂ ਯਹਿ ਕਹੇ ॥ ਨਾਮੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਖੋੜਸ ਪੂਜਨੋਂ ਮੇਂ ਨਾਮ ਤੇਰੋ ਆਰਤੀ,ਆਪਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੈਨੇ ਆਪਕੀ ਆਰਤੀ ਜਾਣੀ ਸ੍ਵਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਤੁਝ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਆਗੇ ਮੈਂ ਬਨਾਵਟੀ ਜੋਤ ਆਰਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਨੀ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਮਜਨ, ਸਨਾਨ ਹੇਤ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਬਾਹਰ ਕੇ ਮੈਲੇ ਜਲ ਤੁਝ ਨਿਰਮਲ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਸਨਾਨ ਹੇਤ ਨਹੀਂ ਜਾਨੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜੇਤੇ ਘ੍ਰਿਤ ਬੱਤੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪਸਾਰੇ, ਆਰਤੀ ਆਦਿਕ ਸਮਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਸਭ ਝੂਠੇ, ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਹੇਤੂਯੋਂ ਸੇ ਆਪ ਕੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਮਿਥ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਅਪਨੇ ਮੇਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾ ਕਰ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋਨੇ ਸੇ ਮਿਥ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀਂ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪੁਨਾ ਬਿਸਤਾਰ ਸੇ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ॥ ਨਾਮੁ ਇਤਿ, ਆਪ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਾਹਰ ਕੇ ਆਸਨੋਂ ਕੀ ਚਾਹ ਨਹੀਂ ਰਖੇ ਇਸ ਲੀਯੇ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਆਪਕੇ ਬੈਠਾਵਨੇ ਯੋਗ ਆਸਨੋਂ, ਨਾਮ ਕੋ ਹੀ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਹਰ ਕੇ ਪਾਖਾਣ ਅਸੁਧ ਹੈਂ ॥

ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੈ ਉਰਸਾ, ਚੰਦਨਾਦਿ ਘਸਨੇ ਕਾ ਪਾਖਾਣ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸ ਪੈ ਘਸਕੇ ਨਾਮ ਕੇਸਰ ਕੇ ਹੀ ਲੇ ਛਿਟਕਾਰੇ, ਆਪ ਪੈ ਛੀਂਟੇ ਦੇਤਾ ਹੂੰ ॥ ਭ੍ਰਮਰੋਂ ਕੇ ਜੂਠੇ ਕੀਯੇ ਕੇਸਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸਕੇ ਰਗੜਨੇ ਤ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਅੰਭੁਲਾ, ਮੈਂ ਸੁਧ ਜਲ ਮਾਨਤਾ ਹੋਂ ਔ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਆਪ ਪੈ ਚੜ੍ਹਾਵਨੇ ਹੇਤ ਮੈਂ ਸਰਪੋਂ ਕੇ ਸਪਰਸ ਰਹਿਤ ਸੁਧ ਚੰਦਨ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ॥ ਔ ਤਿਸ ਨਾਮ ਚੰਦਨ ਕਾ ਘਸਿ,ਘਸਣਾ ਜਪੇ, ਜਪਣੇ ਕੋ ਜਾਨਤਾ ਹੂੰ॥ ਔ ਐਸਾ ਨਾਮ ਚੰਦਨ ਘਸ ਕੇ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ,ਆਪਪੈ ਚੜ੍ਹਾਵਤਾਹੋਂ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸ੍ਵੰਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਤੁਝ ਆਗੇਮੈ ਆਪਕਾ ਨਾਮਹੀ ਦੀਪਕ ਮਾਂਨਤਾ ਹੋਂ। ਔ ਤਾਮੈ ਆਪਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੈ ਬਾਤੀ, ਸੁਧ ਬੱਤੀ ਜਾਨਤਾਹੋਂ। ਔ ਆਪਕਾ ਨਾਮਹੀ ਤੇਲ ਲੇਕਰ ਉਸ ਦੀਵੇਮੇ ਪਸਾਰੇ, ਪਾਵਤਾ ਹੋਂ ॥ ਔ ਆਪਕੇ ਨਾਮਹੀ ਕੀ ਮੈ ਦੀਪਕ ਜਗਾਵਨੇ ਹੇਤ ਜੋਤਿ ਲਗਾਈ, ਆਗ ਜਗਾਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੇਂ ਭਇਓ ਉਜਿਆਰੋ, ਹੋ ਰਹਯਾ ਹੈ ਉਜਾਲਾ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਚਿਤੋਂ ਮੇ ਨਿਖਲ ਭਵਨੋ ਵਿਖੇ॥ ਵਾ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਮੇ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ਆਪਕੇ ਬਯਾਪਕ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਗਲ ਭਵਨੋ ਮੇ॥ ਜੋ ਨਿਖਲ ਭਵਨੋ ਮੇ ਆਪ ਪੂਰਨ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਪੁਸਪ ਮਾਲਾ ਮੈ ਸੂਤ ਵਤ ਮੈ ਆਪਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਸੁਧ ਤਾਗਾ ਮਾਂਨਤਾ ਹੋਂ ਔ ਤਿਸ ਤਾਗੇ ਮੇਂ ਗੁੰਦਨੇ ਯੋਗ ਫੂਲ ਪੁਨਾ ਤਿਨਕੀ ਮਾਲਾ ਭੀ ਮੈਂ ਆਪਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਹੀ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ॥ ਬਾਹਰ ਕੀ ਅਸੁੱਧ ਬਨ ਮਾਲਾ ਕੋ ਆਪ ਯੋਗ ਮਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮਾਨਤਾ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਭਾਰ ਅਠਾਰਹ, ਅਠਾਰਾ ਭਾਰ ਬਨਸਪਤੀ ਸਭ ਜੂਠੀ ਹੈ॥ ਤਿਨਕੀ ਵਾਸਨਾ ਪਹਿਲੇ ਭ੍ਰਮਰਾਦਿਕੋਂ ਨੇ ਲਈ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਆਗੇ ਅਰਪਣ ਭੀ ਮੈਂ ਆਪਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਨਾਮ ਬਿਨਾਔਰ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤੇਰੋ ਕੀਆ, ਹਮਾਰੇ ਹੇਤ ਆਪਕੇ ਰਚੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਤੁਝਹਿ ਕਿਆ ਅਰ-ਪਉ, ਰਾਜਾ ਸੇ ਸਿਰੋਪਾਵ ਲੇ ਵਹੀ ਬਦਲ ਕਰ ਤਿਸ ਕੋ ਨਾ ਦੇਤੇ ਦੇਖਕਰ ਮੈਂ ਭੀ ਆਪ ਕੀ ਦਾਤ ਕੋ ਆਪ ਪੈ ਕਿਆ ਚੜ੍ਹਾਵੋਂ ॥ ਭਾਵ ਅਯੋਗ ਜਾਨਕੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਵਤਾ॥ ਪੁਨਾ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਤੁਹੀ, ਤੇਰੇ ਪੈ ਚਵਰ ਢੋਲਾਰੇ, ਬਾਹਰ ਕੇ ਗਊ ਕੇ ਰੋਮੋਂ ਕੋ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਕੇ ਚਉਰ ਫੇਰਤਾ ਹੂੰ॥ ਸੋ ਯਹਿ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਵਰਤਨ ਹੈ ਇਤਰਜੀਵੋਂ ਕੀ ਨਹੀਂ ਇਤਰਜੀਵ ਵਾਚਯ ਵਾਚਕ ਰੂਪ ਤ੍ਰਿਗੁਣਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਹੀ ਵਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਕਹੇ॥ ਦਸਇਤਿ, ਦਸ ਅਠਾ ਅਠਾਰਹ ਪੁਰਾਣ ਅਠਸਠੇ, ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥ ਅੰਡਜਾਦਿ ਚਾਰੋਂ ਖਾਣੀ ਇਨ ਮੇਂ ਹੀ ਵਰਤਣਾ ਹੈ ਸੰਪੂਰਣ ਜੀਵੋਂ

ਕਾ॥ ਅਰ ਪੁਰਾਣਾਦਿਕ ਭੀ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਗੀਤਾ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕਰ ਵੇਦੋਂ ਕੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕਤਾ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਵੇਦੋਂ ਸੇ ਨਿਰਗੁਣ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਕੋਈ ਮਹਾਤਮਾ ਹੀ ਅਨਭਵ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਅਨਭਵ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋ ਨਾਮ ਕੋ ਹੀ ਤਿਸ ਕੇ ਪੂਜਨ ਕੀ ਮੁਖ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸਮਝੇ ਹੈ ਯਹਿ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ॥ ਕਹੇ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਤੇਰੀ ਆਦ ਮੈਂ ਕਹੀ ਆਰਤੀ ਕਰਣੇ ਕਾ ਆਰਤੀ, ਪਾਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਅਰ ਸਰਬ ਨਾਮੋਂ ਸੇ ਮੁਖ੍ਯ ਤੇਰਾ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਹੀ ਤੁਝ ਨਿਤ ਤ੍ਰਿਪਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਭੋਗ, ਭੋਜਨ ਕੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ਔਰ ਨਹੀਂ॥ ਇਸ ਸਬਦ ਮੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਆਰਤੀ ਦੂਜੇ ਮਜਨ ਤੀਜੇ ਆਸਨ ਚੌਥਾ ਕੇਸਰ ਚੰਦਨ ਗੰਧ ਪਾਂਚਵਾਂ ਦੀਪ ਛਠਾ ਪੁਸ਼ਪ ਸਾਤਵਾਂ ਨਈਵੇਦ ਯੇ ਸੋਲਾਂ ਮੈਂ ਸਾਤ ਉਪ ਚਾਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਉਰਸਾ ਜਲ ਗੰਧ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੀ ਬੱਤੀ ਤੇਲ ਯੇ ਦੀਪਕ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੀ ਤਾਗਾ ਮਾਲਾ ਯੇ ਪੁਸ਼ਪ ਕੀ ਸਾਮਗੀ ਕਹੀ॥ ਏਵੰ ਸ਼ੇਖ ਰਹੇ ਨੌ ਉਪਚਾਰ ਭੀ ਉਤਮ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਹੀ ਜਾਨ ਲੇਣੇ॥ ੪॥ ੩॥

ਧਨਾਸਰੀ ਬਾਨੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਨਾਰਾਇਣ ਨਿੰਦਸਿ ਕਾਇ ਭੂਲੀ ਗਾਵਾਰੀ॥ਦੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਥਾਰੋ ਕਰਮਰੀ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ਸੰਕਰਾ ਮਸਤ ਕੇ ਬਸਤਾ ਸੁਰਸਰੀ ਇਸਨਾਨ ਰੇ॥ ਕੁਲ ਜਨ ਮਧੇ ਮਿਲ੍ਯੋ ਸਾਰਗ ਪਾਨ ਰੇ॥ ਕਰਮ ਕਰਿ ਕਲੰਕੁ ਮਫੀਟਸਿ ਰੀ॥ ੧॥ ਬਿਸ੍ਵ ਕਾ ਦੀਪਕੁ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤਾਚੇਰੇ ਸੁਆਰਥੀ ਪੰਖੀ ਰਾਇ ਗਰੁੜ ਤਾਚੇ ਬਾਧਵਾ॥ ਕਰਮ ਕਰਿ ਅਰੁਣ ਪਿੰਗੁਲਾਰੀ॥੨॥ ਅਨਿਕ ਪਾਤਿਕ ਹਰਤਾ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਨਾਥੁ ਰੀ॥ ਤੀਰਥਿ ਤੀਰਥਿ ਭ੍ਰਮਤਾ ਲਹੈ ਨ ਪਾਰੁ ਰੀ॥ ਕਰਮ ਕਰਿ ਕਪਾਲੁ ਮਫੀਟਸਿ ਰੀ॥ ੩॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਸੀ ਧੇਨ ਲਛਮੀ ਕਲਪ ਤਰ ਸਿਖਰਿ ਸੁਨਾਗਰ ਨਦੀਚੇ ਨਾਥੰ॥ ਕਰਮ ਕਰਿ ਖਾਰ ਮਫੀਟਸਿਰੀ॥੪॥ ਦਾਧੀਲੇ ਲੰਕਾ ਗੜੁ ਉਪਾੜੀ ਲੇ ਰਾਵਣ ਬਣੁ ਸਲਿ ਬਿਸਲਿ ਆਣਿ

ਤੋਖੀਲੇ ਹਰੀ ॥ ਕਰਮ ਕਰਿ ਕਛਉਟੀ ਮਫੀਟਸਿਰੀ ॥ ੫ ॥ ਪੂਰਬਲੋ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮੁਨਮਿਟੈਰੀ ਘਰ ਗੇਹਣਿਤਾਚੇ ਮੋਹਿ ਜਾਪੀਅਲੇ ਰਾਮਚੇ ਨਾਮੰ ॥ ਬਦਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਰਾਮ ਜੀ॥ ੬ ॥ ੧ ॥

ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਭਗਤ ਕੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਥਾ ਇਸ ਲੀਯੇ ਤਿਸ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪੈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹਮ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਹਅਰ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਨੇ ਸੇਪਹਿਲੇ ਏਕ ਮਨ ਬਾਂਛਿਤ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸੇਵਕ ਦੇਹ॥ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨ ਭਕਤੋਂ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਪ ਹੀ ਨੌਕਰ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਆਇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਕੇ ਘਰ ਕਹਨੇ ਲਗਾ ਰਖਨਾ ਚਾਹੋ ਤੋ ਮੈਂ ਨੌਕਰ ਰਹਨਾ ਹੈ ਪਰੰਤੁ ਏਕ ਮੇਰਾ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਜਬ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਤਬ ਉਸਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਤਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਤੁਮ ਭੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੋਗੇ ਮੈਂ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਬਿਨਾ ਪੂਛੇ ਚਲਜਾ ਜਾਵੋਂਗਾ ॥ ਉਨਹੁ ਨੇ ਰਖ ਲੀਆ॥ ਕਾਮ ਜੋ ਚਾਹੇ ਸੋ ਕਰੇ ਅੰਨ ਖਾਤਾ ਕਬੀ ਮੁਖ ਸੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੂਆ ਨਾ ਕਹੇ॥ ਏਕ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਲੋ-ਚਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੜੋਸਨੋਂ ਸੇ ਬਾਤਾਂ ਕਰਤੀ ਕਹਤੀ ਭਈ ਹਮਾਰਾ ਸੇਵਕ ਕਾਮ ਤੋ ਬਹੁਤ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਅੰਨ ਖਾਤਾ ਕਬੀ ਮੁਖ ਸੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੂਆ ਨਹੀਂ ਕਹੇ॥ ਏਤੀ ਬਾਤ ਸੁਣਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਵਹਲੂਆ ਰਮ ਗਯਾ॥ ਪੀਛੇ ਸੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹਨੇ ਲਗੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਬਡਾ ਅਨਜਾਯੀ ਹੈ ਔਰੋਂ ਕੇ ਬੇਟੇ ਦੀਯੇ ਹਮਾਰੇ ਬੇਟਾ ਨਹੀਂ ਦੀਆ॥ ਸੇਵਕ ਰਖਿਆ ਸੋ ਭੀ ਉਸ ਨਿਰਦਯੀ ਕੋ ਨਾ ਰੁਚਿਆ ਵਹੁ ਭੀ ਨਿਕਲ ਗਯਾ॥ ਐਸੇ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੇਂ ਵਿਖਮਤਾ ਨਿਰਘ੍ਰਿਣਤਾ ਦੋਖੋਂ ਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਭਗਤ ਤਿਸਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈ ॥ ਨਾਰਾਇਣ ਇਤਿ, ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਭਗਤ ਕਹੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਗਜਾਨ ਸੇ ਭੂਲੀ ਹੂਈ ਗਾਵਾਰੀ, ਮੂਰਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੂ ਨਾਰਾਇਣ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਵਹੁ ਬਡਾ ਨਿਰਦਈ ਹੈ ਅਸੇ ਨਿੰਦਸਿ ਕਾਇ, ਕਿਉਂ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦੁਖ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਤੋ ਦੁਕ੍ਰਿਤ, ਪਾਪ ਰੂਪ ਅਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ, ਪੁੰਨ ਰੂਪ ਥਾਰੇ, ਤੁਮਾਰੇ ਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਅਪਨੇ ਕਰਮ ਹੀ ਸੁਖ ਦੁਖ ਦੇਵੇਂ ਹੈ ਯਹ ਬਡੇ ਸਮਰਥੋਂ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਨ ਕਰੇ॥ ਸੰਕਰਾਇਤਿ, ਜੋ ਦੇਵ ਕਹੇਂ ਦੇਖ ਹੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸ਼ੰਕਰਾ ਮਸਤਕਿ ਬਸਤਾ,ਸ਼ਿਵਜੀ ਕੇ ਮਸਤਕ ਮੇਂ ਬਸੇ ਹੈ ਔਤਹਾਂ ਬਸਤਾ ਹੂਆ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਨਾਸਨੀ ਸੁਰਸਰੀ, ਗੰਗਾ ਜੀ ਮੇਂ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕੁਲ ਜਨ

ਮਧੇ, ਉਸਕੀ ਚੰਦ੍ਰਬੰਸੀ ਯਾਦਵ ਕੁਲ ਕੇ ਜਨੋ ਬੀਚ ਉਸੀ ਕੇ ਬੰਸ ਕਾ ਪੁਰਖ ਬਨ ਕੇ ਆਪ ਮਿਲਾ ਹੂਆ ਥਾ ਸਾਰਿੰਗਪਾਨ, ਧਨੁਖਧਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ॥ ਐਸੇ ਜਿਸ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੇ ਬਡੇ ਸਹਾਈ ਇਸਕੋ ਜੋ ਕਰਮ ਕਰਿ, ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਥ ਗੋਤਮ ਕੇ ਘਰ ਜਾਨੇ ਰੂਪ ਬੁ੍ਰੇ ਕਰਮ ਸੇ ਗੋਤਮ ਰਿਖੀ ਕੇ ਸਰਾਫ ਕਰ ਲਗਾ ਕਲੰਕ ॥ ਸੋ ਮਫੀਟਸਿ, ਅਮੇਟ ਹੀ ਰਹਾ ਰੀ, ਨੀਚ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਿਟਿਆ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਤੇ ਔਰ ਕਿਸਕਾ ਕਰਮ ਫਲ ਮਿਟੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਬਡੇ ਸਹਾਈਯੋਂ ਵਾਲੇ ਅਰੁਣ ਕਾ ਕਰਮ ਫਲ ਨਹੀਂ ਮਿਟਯਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਿਸ੍ਵਇਤਿ, ਬਿਸ੍ਵਕਾਦੀਪਕ, ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਦੀਵਾ ਰੂਪ ਜੋ ਸੂਰਜ ਤਾਂਚੇ, ਤਿਸਕਾ ਸੁਆਰਥੀ, ਸਾਰਥੀ ॥ ਭਾਵਰਥ ਵਾਹੀ ਅਰ ਪੰਖੀ ਰਾਇ, ਨਿਖਲ ਪੰਖੀਯੋਂ ਕਾ ਰਾਜਾ ਬਿਸਨੁ ਕਾ ਬਾਹਨ ਗਰੜ ॥ ਤਿਸ ਅਰਣਕਾ ਬਾਧਵਾ, ਸਕਾ ਭਾਈ ॥ ਵਹੁ ਅਰਣ ਕਰਮ ਕਰਿ, ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਮੇਂ ਕਾਹੂ ਜੀਵ ਕੀ ਜੰਘਾਂ ਤੋੜਨੇ ਰੂਪ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰ ਪਿੰਗਲਾ ਹੂਆ ॥ ਬਡੇ ਸਹਾਈਯੋਂ ਸੇ ਅਪਨੀ ਜੰਘਾਂ ਪੂਰਨ ਨਾ ਕਰਾਇ ਸਕਿਆ ॥ ਯਾਤੇ ਔਰ ਕੌਨ ਅਪਨੇ ਕਰਮ ਫਲ ਮੇਟਨ ਕੋ ਸਮ-ਰਥ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਭਗਤ ਜਨੋ ਕੇ ਅਨਿਕ ਪਾਤਕ ਹਰਤਾ, ਅਨੇਕ ਪਾਪੋਂ ਕੇ ਮੇਟਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਨਾਥੁ ਰੀ, ਤੀਨ ਲੋਕੋਂ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮਹਾਦੇਵ ਹੈ ਤਿਸਨੇ ਜਬ ਪੁਤ੍ਰੀ ਪੀਛੇ ਬਢਨੇ ਲਗੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਪਾਂਚਵੇ ਸਿਰ ਕੋ ਹਾਥ ਸੇ ਮਰਦਨ ਕੀਆ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਕਪਾਲੀ ਤਿਸਕੇ ਹਾਥ ਸਾਥ ਲਗ ਗਈ॥ਤਾਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤੀਰਥਿ ਤੀਰਥਿ ਭ੍ਰਮਤਾ, ਮਹਾਦੇਵ ਅਨੇਕ ਤੀਰਥੋਂ ਮੇਂ ਫਿਰਤਾ ਹੂਆ ਤਿਸ ਕਪਾਲੀ ਕੀ ਪਾਰੁ, ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਨਾ ਲਭਤਾ ਹੂਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਰਮ ਕਰਿ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਸਿਰ ਕੇ ਮਲਨੇ ਰੂਪ ਕਰਮ ਸੇ ਤਿਸ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇਂ ਲਗੀ ਕਪਾਲੀ ਹੇ ਇਸਤ੍ਰੀਅਮੇਟ ਰਹੀ ਦੂਰ ਨਾ ਹੂਈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਐਸੇ ਸਮਰਥ ਈਸ਼ਰ ਕਾ ਕਰਮ ਫਲ ਨਾ ਮਿਟਯਾ ਤਬ ਔਰ ਕਿਸ ਕਾ ਮਿਟੇਗਾ ॥ ੩ ॥ ਤਥਾ ਬਡੇ ਕੁਟੰਬ ਵਾਲੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਾ ਕਰਮ ਫਲ ਨਾ ਮਿਟਯਾ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਇਤਿ, ਜਿਸ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮੇਂ ਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ,ਸੁਧਾ ਸਸੀਅ, ਚੰਦ੍ਰਮਾ, ਧੇਨ ਕਾਮਧੇਨ, ਲਛਮੀ ਕਮਲਾ, ਬਿਸਨੁ ਕੀ ਪਤਨੀ ਕਲਪਤਰ ਨਿਖਲ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ, ਸਿਖਰਿ, ਉਚੈਸ੍ਰਵਾ ਸੂਰਜ ਕਾ ਘੋੜਾ ਸੁਨਾਗਰ ਬਡਾ ਚਤੁਰ ਧਨੰਤਰ ਵੈਦ, ਇਤਯਾਦਿ ਅਮੋਲਕ ਰਤਨ ਨਿਕਸੇ ॥ ਪੁਨਾ ਹੁਵ ਨਦੀਰੇ ਨਾਥੰ, ਨਿਖਲ ਗੰਗਾਦਿ ਨਦੀਯੋਂ ਕਾ ਪਤੀ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੋ ਭੀ ਕਰਮ ਕਰਿ, ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਟਟੀਰੀ ਕੇ ਬੱਚੇ ਅਪਨੇ ਮੇਂ ਡੋਬਣੇ ਕਰ ਟਟੀਰੀ ਕੀ

ਫਰਿਆਦ ਸੁਨ ਗਰੜ ਕੇ ਭੇਜੇ ਅਗਸਤ ਮੁਨਿ ਕਾ ਪਾਨ ਕਰ ਖਾਰਾ ਕੀਆ ॥ ਵਾ ਰਿਖੀ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਜਗ ਮੇਂ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੋ ਆਨ ਕਾਮੋਂ ਵਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੋ ਜਲ ਦੇਨਾ ਕਹਯਾ ਸੋ ਨਾ ਦੀਆ ਇਸ ਲੀਯੇ ਸਰਾਪ ਦੇਕਰ ਰਿਖੀਯੋਂ ਨੇ ਖਾਰਾ ਕੀਆ ॥ ਸੋ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਖਾਰਪਨਾ ਅਮੇਟ ਰਹਯਾ ਕਾਹੂ ਸੇ ਨਾ ਮਿਟਯਾ ॥ ੪॥ ਤਥਾ ਹਨੂ-ਮਾਨ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨ ਦਾਧੀਲੇ ਲੰਕਾ ਗੜ੍ਹ, ਹਨੂਮਾਨ ਨੇ ਅਪਨਾ ਬਲ ਔ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰਣੇ ਹੇਤ ਜਲਾ ਦੀਆ ਅਪਨੀ ਪੂਛ ਸੇ ਲੰਕਾ ਗੜ੍ਹ ॥ ਪੁਨਾ ਉਪਾੜੀਲੇ ਰਾਵਣ ਬਣੁ, ਜਿਸ ਮੇਂ ਸੀਤਾ ਰਹਿਤੀ ਥੀ ਸੀਤਾ ਕੀ ਆਗਿਆ ਸੇ ਫਲ ਖਾਤੇ ਹੂਏ ਨੇ ਪੱਟ ਗੇਰਿਆ ਵਹੁ ਰਾਵਣ ਕਾ ਅਸ਼ੋਕ ਬਾਗ ॥ ਪੁਨਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਆਗਯਾ ਸੇ ਹਿਮਾਲੇ ਪਰਬਤ ਤੇ ਲਛਮਣ ਕੇ ਸਲਿ, ਜਖਮੋਂ ਕੋ ਬਿਸਲਿ, ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਸੁਖੇਨ ਬੈਦ ਕੀ ਬਤਾਈ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨੇ ਸੇ ਪਹਲੇ ਬਿਸਲਯਾ ਬੂਟੀ ਲਯਾਕਰ ਤੋਖੀਲੇਹਰੀ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਆ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ॥ ਏਤੇ ਬਡੇ ਕਾਮ ਕੀਏ ਭੀ ਕਰਮ ਕਰਿ, ਹਨੂਮਾਨ ਨੇ ਏਕ ਰਿਖੀ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਫਾੜਤੇ ਹੂਏ ਨੇ ਏਕ ਲੰਗੋਟੀ ਮਾਤ੍ਰ ਰਿਖੀ ਓਰ ਗੇਰੀ ਲੇਕਰ ਰਿਖੀ ਨੇ ਕਹਯਾ ਬੇਟਾ ਤੇਰੇ ਕੋ ਭੀ ਏਤਾ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰ ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਸੋ ਜਬ ਬੂਟੀ ਲੇਕਰ ਆਯਾ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਥੇ ॥ ਉਨਹੁ ਨੇ ਬਡੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇਂ ਇਸ ਕੋ ਕਛਉਟੀ, ਕਛਨੀ ਦਈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਰਮ ਕਾ ਫਲ ਅਮੇਟ ਰਹਯਾ ਬਡੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸੇ ਭੀ ਨਾ ਮਿਟਯਾ ॥ ਤਿਸਤੇ ਆਨ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਭੀ ਭੋਗੇ ਬਿਨਾ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਮਿਟੇਗਾ ॥ ੫ ॥ ਯਹਿ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ॥ ਪੂਰਬਲੋਇਤਿ, ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮੋਂ ਮੇਂ ਜੋ ਕ੍ਰਿਤ, ਕੀਏ ਹੈਂ ਕਰਮ ਸੋ ਫਲ ਦੀਏ ਬਿਨਾ ਬਡੇ ਸਮਰਥੋਂ ਸੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਿਟੇਰੀ ਘਰਗੇਹਣਿ, ਹੇ ਘਰ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾਚੇ, ਤਾਂਤੇ ਮੋਹਿ ਜਾਪੀਅਲੇ, ਮੈਨੇ ਜਪਿਆ ਹੈ ਸਰਬ ਕਰਮ ਮੇਟਣੇ ਕੋ ਸਮਰਥ ਰਾਮਚੋਨਾਮੰ, ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ॥ ਸੋ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਬਦਤਿ, ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਹੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਭੀ ਜਪ ॥ ਵਾ ਹੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੂਰਬਲਾ ਕੀਆ ਕਰਮ ਫਲ ਦੀਏ ਬਿਨਾ ਬਡੇ ਸਮਰਥੋਂ ਸੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਿਟੇ ਤਾਚੇ, ਤਾਤੇ ਮੋਹਿ, ਮੇਰਾ ਕਹਯਾ ਮਾਨ ਕਰ ਜਾਪੀਅਲੇ, ਜਪ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਯਹਿ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਬਦਤਿ, ਕਹੇ ਹੈ ਭਗਤ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਰਾਮ ਜੀ ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਰਾਮ ਜੀ ਯਹਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਦਾਸ ਜੀਵ ਤਉਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ੬ ॥ ੨॥

ਸ੍ਰੀ ਸੈਣੁ ॥ ਧੂਪਦੀਪ ਘ੍ਰਿਤ ਸਾਜ ਆਰਤੀ ॥ ਵਾਰਨੇ ਜਾਉ

ਕਮਲਾਪਤੀ ॥ ੧ ॥ ਮੰਗਲਾ ਹਰਿ ਮੰਗਲਾ ॥ ਨਿਤ ਮੰਗਲ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਰਾਇ ਕੋ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਊਤਮੁ ਦੀਅਰਾ ਨਿਰ-ਮਲ ਬਾਤੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਨਿਰੰਜਨ ਕਮਲਾ ਪਾਤੀ ॥ ੨ ॥ ਰਾਮਾ ਭਗਤਿ ਰਾਮਾਨੰਦੁ ਜਾਨੈ ॥ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦੁ ਬਖਾਨੈ ॥੩॥ ਮਦਨ ਮੂਰਤਿ ਭੈ ਤਾਰਿ ਗੋਬਿੰਦੇ ॥ ਸੈਨੁ ਭਣੈ ਭਜੁ ਪਰਮਾਨੰਦੇ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਰਮਦਾਸ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਮੇਂ ਨਾਮ ਕੋ ਪੂਜਾ ਕੇ ਆਰਤੀ ਆਦਿ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਨਨੇ ਵਤ ਈਹਾਂ ਭੀ ਵਹੀ ਜਾਨ ਲੇਨੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੈਣ ਭਗਤ ਕਹੇ ਹੈਂ ੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਧੂਪ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਦੀਪ ॥ ਪੁਨਾ ਤਾਹੀ ਘ੍ਰਿਤ ਕੀ ਸਾਜ, ਬਨਾਇ ਕੇ ਆਰਤੀ ॥ ਮੈਂ ਆਪ ਕੇ ਵਾਰਨੇ, ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੂੰ ॥ ਹੇ ਕਮਲਾਪਤੀ, ਲਛਮੀ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੀ ਆਰਤੀ ਮੇਂ ਉਨ ਕੇ ਮੰਗਲ ਉਚਾਰਣ ਵਤ ਆਪ ਕੀ ਆਰਤੀ ਮੇਂ ਆਪ ਕਾ ਹੀ ਸਦਾ ਮੰਗਲ ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ, ਮੰਗਲਾਇਤਿ, ਸੰਪੂਰਣ ਮੰਗਲੋਂ ਮੇਂ ਮੁਖ੍ਯ ਹਰਿ ਮੰਗਲਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸੋ ਨਿਤ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ॥ ਰਾਜਿਓਂ ਮੇਂ ਜੋ ਮੰਗਲ ਰਾਮਰਾਇ ਕੋ, ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਹਰਿ ਮੰਗਲਾ, ਸੰਪੂਰਣ ਮੰਗਲੋਂ ਕੇ ਮੰਗਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਰਾਜਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਰਾਮਰਾਇ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਰਾਜਾ ਕਾ ਮੰਗਲ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਮਾਰੇ ਨਿਤ, ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਹੋਵੇ ॥ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਮੰਗਲੋਂ ਵਤ ਕਬੀ ਕਬੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ੧ ॥ ਯਹਿ ਮੰਗਲ ਮੈਂ ਬਿਸੇਖਤਾ ਕਹਿ ਕਰ ਅਬ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਮੇਂ ਬਿਸੇਖਤਾ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਦੀਪ ਮੇਂ ਬਿਸੇਖਤਾ ਬਤਾਵੇ ਊਤਮੁਇਤਿ, ਯਹਿ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਦੀਪਕ ਅਤਯੰਤ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੈ ਜਿਸ ਮੇਂ ਆਪ ਕੇ ਜਪ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੀ ਬਿਰਤੀ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਬੱਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸ ਦੀਪ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੇ ਹਮ ਕੋ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਹੇ ਕਮਲਾ ਪਤੀ, ਲਛਮੀ ਕੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ੁਹੀ ਿ ਰੰਜਨ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟ ਆਵੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਇਸੀ ਦੀਪ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਰਾਮਾ ਭਗਤਿ, ਹੇ ਰਾਮ ਆਪ ਕੇ ਭਗਤ ਜਨ ਰਾਮਾਨੰਦੁ ਜਾਨੈਂ, ਤੁਝ ਰਾਮ ਕੇ ਪਰਮਾਨਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸੈਨ ਕਹੇ ਇਸੀ ਰਾਮ ਕੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਦੀਪ ਕੋ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜਾਨਤੇ ਹੂਏ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹਮ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਉਨਹੁ ਨੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪੂਰਨ ਹੈ ਐਸਾ

ਬਖਾਨੈ, ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀਆ ॥ ੩ ॥ ਉਸੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋ ਲੇ ਕਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਯਹਿ ਕਹਿਤਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ॥ ਮਦਨਇਤਿ, ਹੇ ਕਾਮ ਸਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਮੂਰਤਿ, ਸਰੂਪ ਵਾਲੇ ਗੋਬਿੰਦੇ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹਮ ਕੋ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਭੈਸੇ ਤਾਰਿ, ਰੱਛਾ ਕਰ ॥ ਸੈਨੁ ਭਗਤ ਕਹੇ ਇਸੀ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੇਤ ਹੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈਂ ਆਪ ਕੋ ਭਜਤਾ ਹੋਂ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਪੀਪਾ ॥ ਕਾਯਉ ਦੇਵਾ ਕਾਇਅਉ ਦੇਵਲ ਕਾਇਅਉ ਜੰਗਮ ਜਾਤੀ ॥ ਕਾਇਅਉ ਧੂਪ ਦੀਪ ਨਈ ਬੇਦਾ ਕਾਇਅਉ ਪੂਜਉ ਪਾਤੀ ॥ ੧ ॥ ਕਾਇਆ ਬਹੁ ਖੰਡ ਖੋਜਤੇ ਨਵਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਨਾ ਕਛੁ ਆਇਬੋ ਨਾ ਕਛੁ ਜਾਇਬੋ ਰਾਮ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ਸੋਈ ਪਿੰਡੇ ਜੋ ਖੋਜੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥ ਪੀਪਾ ਪ੍ਰਣਵੈ ਪਰਮ ਤਤੁ ਹੈ ਸਤਿ ਗੁਰ ਹੋਇ ਲਖਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਗਯਾਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਦੇਹ ਰੂਪ ਦਿਵਾਲੇਮੋ ਆਤਮ ਦੇਵ ਕੋ ਦਿਖਾਵਤੇ ਹੂਏ ਬਾਹਯ ਕ੍ਰਿਯਾਕੋ ਨਿੰਦੇ ਹੈਂ ਕਾਯਉ ਇਤਿ, ਕਾਯਉ ਪਦ ਕਿਯਾਹੈ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਇਸ ਅਰਥ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਾਯਉ ਦੇਵਾ, ਕਿਯਾ ਹੈ ਬਾਹਰ ਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਪਾਖਾਣ ਕੇ ਦੇਵਤਾ ॥ ਔ ਕਾਇਅਉ ਦੇਵਲ, ਕਿਆ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਈਂਟ ਚੂਨੇ ਕੇ ਬਨਾਏ ਦੇਵਾਲੇ ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਇਅਉ ਜੰਗਮ ਜਾਤੀ, ਕਯਾ ਹੈ ਜੰਗਮਾਦਿ ਭੇਖ ਧਾਰ ਕਰ ਤਿਨ ਕਾ ਜਾਤ੍ਰੀ ਹੋਨਾ ॥ ਪੁਨਾ ਕਯਾ ਹੈ ਵੈਸੀ ਮੂਰਤੀਯੋਂ ਕੋ ਧੂਪਦੀਪ ਨਈਬੇਦਾ, ਭੋਗ ਲਗਾਵਨੇ ਸੇ ॥ ਔ ਕਯਾ ਹੈ ਤਿਨ ਨਿਰਜੀਵੋਂ ਕੋ ਪੂਜਉ ਪਾਤੀ, ਪਤ੍ਰ ਪੁਸ਼ਪਾਦਿਕ ਲੇ ਪੂਜਣ ਕਰਨੇ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕਲਯਾਣ ਅੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਹੋਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਬਾਹਯਮੁਖ ਪੂਜਨ ਸੇ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਾਇਆ ਇਤਿ, ਕਾਇਆ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹਸਤਪਾਦਾਦਿਕ ਖੰਡੋਂ ਵਾਲੀ ਤਿਸ ਮੇਂ ਹਠ ਯੋਗਾਦਿ ਉਪਾਯਨ ਸੇ ਖੋਜਤੇ, ਨਿਜਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਢੂੰਢਤੇ ਭਗਤ ਜਨੋਂ ਨੇ ਸਰੀਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨਵਨਿਧਿ ਪਾਈ, ਮਹਾ ਨਵੀਨ ਨਿਧੀ ਅਪਨਾ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਾਇ ਲੀਆ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਉਨ ਕੋ ਯਹਿ ਨਿਸਚੇ ਹੋ ਗਯਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾਇਤਿ, ਨਾ ਕਛੁ ਆਇਬੋ, ਬਸਤ੍ਰ ਮੇਂ ਰੰਗ ਵਤ ਅਪਨੇ ਸਰੂਪ ਮੇਂ ਕਾਹੂ ਗੁਣ ਕਾ ਆਵਨਾ ਨਹੀਂ ਬਨੇ ॥ ਪੁਨਾ

ਬਰਤਨ ਕੀ ਮਲ ਹਰਨੇ ਵਤ ਅਪਨੇ ਸਰੂਪ ਮੇਂ ਨਾ ਕਛੁ ਜਾਇਬੋ, ਮਲ ਕਾ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਨੇ ॥ ਯਹਿ ਹਮ ਰਾਮ ਕੀ ਦੁਹਾਈ, ਸੁਗੰਦ ਖਾ ਕਰ ਸਾਚ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਇਸੀ ਬਿਚਾਰ ਕੋ ਅੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਹੂਏ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਜੋ ਇਤਿ, ਜੋ ਸਚਦਾਨੰਦ ਸਮਸ਼ੀ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੇਂ ਪੂਰਨ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਬਜਸ਼੍ਰੀ ਰੂਪ ਪਿੰਡੇ, ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਪੂਰਨ ਹੈ॥ ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਜੋ ਕੋਈ ਉੱਤਮ ਲੋਗ ਖੋਜੇ, ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ ਸੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸਾਖਜਾਤ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਪਿੰਡ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੇਂ ਏਕ ਵਸਤੁ ਹੀ ਪੀਪਾ ਭਗਤ ਕਹੇ ਪਰਮਤਤੁ ਹੈ,ਯਥਾਰਥ ਵਸਤੁ ਹੈ ਔ ਵੁਹ ਏਕ ਵਸਤੁ ਹੀ ਅਪਨੇ ਅਦੁਤੀ ਭਾਵ ਕੇ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਸਤਗੁਰੂ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕੇ ਲਖਾਵੈ, ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਦੂਸਰੀ ਬਯਾਖਯਾ ॥ ਅਥਵਾ ਮੂਲ ਮੇਂ "ਕਾਇਆ ਬਹੁ ਖੰਡ ਖੋਜਤੇ ਨਵਨਿਧਿ ਪਾਈ" ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਜਿਸ ਕੇ ਬੀਚ ਖੋਜਨੇ ਸੇ ਨਵਨਿਧਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਭੀ ਤਿਸ ਕਾਯਾਂ ਵਾਲੇ ਕਾ ਹੀ ਬਰਨਨ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਾਯਉ ਪਦ ਈਹਾਂ ਕਾਇਆਂ ਵਾਲੇ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ਮੂਲ ਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥ ਹੈ ਕਾਯਉ ਦੇਵਾ, ਕਾਯਾਂ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰ ਯਾਮੀ ਹੀ ਦੇਵਾ, ਪੂਜਨੇ ਯੋਗ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ॥ ਔ ਵਹੀ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਅਪਨੇ ਵਸਨੇ ਕਾ ਦੇਵਲ, ਦੇਵਾਲਯ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਇਅਉ, ਕਾਯਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਹੀ ਜੰਗਮਾਦਿ ਭੇਖ ਧਾਰ ਦੇਵਾਲਯ ਕਾ ਜਾਤ੍ਰੀ ਬਨੇ ਹੈ ॥ ਔ ਕਾਯਾਂ ਵਾਲਾ ਅੰਤ੍ਰਯਾਮੀ ਹੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਤਾ ਅਪਨੇ ਦੇਵ ਸਰੂਪ ਕੋ ਧੂਪ ਦੀਪ ਨਈਵੇਦ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਯਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਪਤ੍ਰ ਪੁਸ਼ਪਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਹਿ ਵਾਰਤਾ ਕੈਸੇ ਜਾਣੀ ਕਾਯਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸਭ ਕੁਛ ਕਰੇ ਹੈ ਯਹਿ ਸੁਨ ਜਾਨਣੇ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੇ ॥ ਕਾਇਆ ਇਤਿ, ਬਹੁਤ ਕਰ ਕਾਯਾਂ ਖੰਡ ਮੇਂ ਖੋਜਤੇ, ਬਿਚਾਰ ਕਰਤੇ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਆਤਮ ਨਿਧੀ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਪਾਇ ਕੇ ਤਿਸ ਮੇਂ ਗੁਣ ਕਾ ਧਾਰਨ ਕਰਣਾ ਔ ਮਲ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰਣ ਆਦਿਕ ਸੰਸ-ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਨੇ ॥ ਯਹਿ ਰਾਮ ਕੀ ਸਪਤ ਕਰ ਕਹਿਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰੂਪ ਕਾਇਆਂ ਮੇਂ ਹੈ ਵਹੀ ਪਿੰਡ ਰੂਪ ਮੇਂ ਹੈ ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਕੋ ਜੋ ਖੋਜੈ, ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪੀਪਾ ਭਗਤ ਕਹੇ ਵਹੁ ਕਾਯਾਂ ਮੇਂ ਹੀ ਪਰਮਤਤੁ ਹੈ ਯਥਾਰਥ ਅਦੁਤੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ਅਰ ਵੁਹੀ ਸਤਿਗੁਰ ਬਣ ਕੇ ਅਪਣੇ ਰੂਪ ਸਿਖ ਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਲਖਾਵੈ, ਅਨੁਭਵ ਕਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹਿ ਪੀਪਾ ਨੇ ਏਕ ਪਰਮ ਸੇਵਕ ਕੋ

ਉਪਦੇਸ਼ ਕਹਯਾ ॥ ਸੋ ਸਭੀ ਉੱਤਮ ਅਪਨੇ ਲੀਯੇ ਸਮਝੇ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਧੰਨਾ ॥ ਗੋਪਾਲ ਤੇਰਾ ਆਰਤਾ ॥ ਜੋ ਜਨ ਤੁਮਰੀ ਭਗਤ ਕਰੰਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰਤਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਾਲਿ ਸੀਧਾ ਮਾਗਉ ਘੀਉ ॥ ਹਮਰਾ ਖੁਸੀ ਕਰੈ ਨਿਤ ਜੀਉ ॥ ਪਨੀਆ ਛਾਦਨੁ ਨੀਕਾ ॥ ਅਨਾਜੁ ਮਾਗਉ ਸਤ ਸੀਕਾ ॥ ੧ ॥ ਗਊ ਭੈਸ ਮਾਗਉ ਲਾਵੇਰੀ ॥ ਇਕ ਤਾਜਨਿ ਤੁਰੀ ਚੰਗੇਰੀ ॥ ਘਰ ਕੀ ਗੀਹਨਿ ਚੰਗੀ ॥ ਜਨੁ ਧੰਨਾ ਲੇਵੈ ਮੰਗੀ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਭਗਤ ਜਨ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੋਖ ਚਾਰੋਂ ਵਸਤੁ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇ ਮਾਂਗੇ ਔਰ ਦੇਵਤਾ ਸੇ ਨਾ ਮਾਂਗੇ ਏਤੀ ਵਾਰਤਾ ਸੂਚਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਈਹਾਂ ਧੰਨੇ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਰਥ ਕੀ ਯਾਚਨਾ ਦਿਖਾਵੇ ਗੋਪਾਲ ਇਤਿ, ਇਸ ਸਬਦ ਮੇਂ ਆਰਤੀ ਕੀ ਧੂਪ ਦੀਪਾਦਿ ਕੁਛ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਅਰ ਆਰਤਾ ਪਦ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੇਂ ਆਰਤੀ ਪੀੜਾ ਕਾ ਨਾਮ ਆਰਤਾ ਪੀੜਾ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਆਰਤਾ ਪਦ ਸੇ ਆਪ ਕੋ ਪੀੜਾ ਵਾਲਾ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹੇ ਗੋਪਾਲ ਮੈਂ ਆਪ ਕਾ ਭਗਤ ਆਰਤਾ, ਭੋਜਨ ਬਸਤ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਰਹਯਾ ਹੋਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਮੇਰੇ ਕੋ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪਦਾਰਥ ਦੇਵੋ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਜਨ ਤੁਮਰੀ ਭਗਤ ਕਰੰਤੇ, ਆਪ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਆਪ ਤਿਨ ਸੁਦਾਮੇ, ਗਜ, ਗਨਕਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਕਾਜ, ਕਾਮ ਸਵਾਰਤੇ ਰਹੇ ਹੋ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਭੀ ਕੁਛ ਕਾਮ ਸਵਾਰੋ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਦਾਲਿ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈਂ ਆਪ ਸੇ ਦਾਲ ਔ ਸੀਧਾ, ਤਿਸ ਮੇਂ ਪਾਵਨ ਹੇਤ ਸੇਂਧਾ ਲਵਣ ॥ ਔ ਘੀ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਲੇ ਕਰ ਆਪ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਕਾ ਮੇਰਾ ਜੀਉ ਖੁਸੀ ਕਰੈ, ਆਨੰਦ ਰਹੇ ॥ ਪੁਨਾ ਮੈਂ ਪਹਿਰਨੇ ਹੇਤ ਆਪ ਸੇ ਪਨੀਆ, ਜੋੜਾ ਔ ਛਾਦਨੁ ਨੀਕਾ, ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ਔ ਭੋਜਨ ਹੇਤ ਅਨਾਜੁ, ਅੰਨ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ਸਤ, ਸਉ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਸੀਕਾ, ਹਲ ਸੈ ਵਾਹੇ ਖੇਤ ਕਾ ॥ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਬਾਹੇ ਖੇਤ ਕਾ ਅੰਨ ਨੀਰੋਗ ਔ ਕੁੱਵਤ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸਦਾ ਦੂਧ ਪੀਨੇ ਵਾਸਤੇ ਲਾਵੇਰੀ, ਦੂਧ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਗਊ ਭੈਂਸ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ਗਊ ਹਟੇ ਮ੍ਹੈਸ ਦੇਵੇ ਮ੍ਹੈਸ ਹਟੇ ਗਊ ਦੂਧ ਦੇਵੇ ਯਹਿ ਦੋ ਮਾਂਗਨ ਕਾ ਭਾਵ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਚੜ੍ਹਨੇ ਹੇਤ ਏਕ ਤਾਜਨਿ, ਅਰਬ ਦੇਸ ਕੀ ਤੁਰੀ, ਘੋੜੀ ਚੰਗੇਰੀ,

ਅਛੀ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਸੰਤਾਨ ਹੇਤ ਔ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਘਰ ਕੀ ਗੇਹਨਿ, ਘਰ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚੰਗੀ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ॥ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਦਾਸ ਧੰਨਾ ਭਗਤ ਲੇਤਾ ਹੋਂ ਮਾਂਗ ਕੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਭ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਬਿਨਾ ਬਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ॥ ਬਿਵਹਾਰ ਸਿਧੀ ਬਿਨਾ ਆਪ ਕੀ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਗਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਗਜਾਨ ਬਿਨਾ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਵ-ਹਾਰ ਸਿੱਧੀ ਮਾਂਗੀ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਅਪਰ ਬਯਾਖਯਾਨ ॥ ਯਦਵਾ ਉਤਮ ਭਗਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪੈ ਪ੍ਰਥਮ ਤੋ ਯਾਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਂ ਕਰੇਂ ਤੋ ਬਡੀ ਵਸਤੁ ਕੀ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਧੰਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪੈ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁ ਮਾਂਗਨੇ ਹੇਤ ਪਹਿਲੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਦੁਖੀ ਸੁਨਾਵੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਗੋਪਾਲ,ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਭਗਤ ਆਰਤਾ, ਮੈਂ ਅਤੀ ਦੁਖੀ ਹੋ ਰਹਯਾ ਹੋਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਜਨ ਆਪ ਕੀ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਆਪ ਨੇ ਉਨ ਸਭ ਕੋ ਮੁਕਤੀ ਦਈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਝ ਕੋ ਭੀ ਦੁਖੋਂ ਸੇ ਛੁਡਾਵੋ ਔ ਛੁਡਾਵਨੇ ਹੇਤ ਪਹਿਲੇ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਦੇਵੋ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦਾਲਿਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪ੍ਰਥਮ ਮੈਂ ਆਪ ਸੇ ਦਾਲਿ, ਕਾਮਾਦਿਕ ਦੂਤੋਂ ਕਾ ਦਲਨਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ਔ ਤਿਨ ਕੋ ਦਲ ਕਰ ਸੀਧਾ, ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਯੋਗ ਸਾਧਨੋਂ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਨਾ ਮਾਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ਔ ਸਨਮੁਖ ਹੋਨੇ ਕਾ ਮੂਲ ਆਪ ਕਾ ਘੀਉ, ਸਨੇਹ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜਿਸ ਆਪ ਕੇ ਸਨੇਹ ਸੇ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਸਦਾ ਦੁਖੋਂ ਕਾ ਭੈ ਛੋਡ ਕਰ ਆਨੰਦ ਮੇ ਰਹੇ ॥ ਪੁਨਾ ਪਨੀਆ, ਸਰਬ ਧਰਮੋਂ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਛੋਡ ਕੇ ਆਪ ਕੀ ਪਨਾਹ, ਭਾਵ ਸ਼ਰਣ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਛਾਦਨ ਨੀਕਾ, ਸੰਸਾਰ ਓਰ ਸੇ ਲਜਯਾ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ਜੋ ਮੇਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸੰਸਾਰ ਓਰ ਸਨਮੁਖ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਅਨ, ਔਰ ਆਜ, ਇਸ ਸਮੇ ॥ ਭਾਵ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਮੇਂ ਸਤ ਸੀਕਾ, ਸੱਚਾ ਸਿੱਕਾ ਭਾਵ ਪਕਾ ਚਿੰਨ ਆਪ ਆਪ ਕਾ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਗਊ, ਤੇਰੇ ਗੁਣੋਂ ਕਾ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ ਵਾ ਤੇਰੇ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਗਵਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਭੈਸ, ਭੈ ਸੰਯੁਗਤ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ਲਾ,ਬਿਨਾ ਵੇਰੀ, ਦੇਰੀ ॥ ਭਾਵ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ॥ ਪੁਨਾ ਇਕਤਾ, ਅਭੇਦਤਾਈ ਮੈਂ ਜਨ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ਤੁਰੀ ਚੰਗੇਰੀ, ਤੁਰੀਆ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਉਤਮ ॥ ਔ ਜਿਸ ਸੇ ਅਭੇਦਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣੀ ਹੈ ਵਹੁ ਘਰ ਕੀ, ਅੰਤਾਕਰਣ ਕੀ ਗੀਹਨਿ, ਅਖੰਡਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਧੰਨਾ ਭਗਤ ਆਪ ਸੇ ਮਾਂਗ ਕੇ ਲੇਵੇ ਹੈ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀਮਤ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਜਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥ ੧ ॥

ਜੈਤਸਰੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਨਾਥ ਕਛੂਅ ਨ ਜਾਨਉ ॥ ਮਨੁ ਮਾਇਆ ਕੈ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨਉ ॥ ੧ ॥ ਤੁਮ ਕਹੀਅਤ ਹੌ ਜਗਤ ਗੁਰ ਸੁਆਮੀ ॥ ਹਮਕਹੀਅਤ ਕਲਿਜੁਗ ਕੇ ਕਾਮੀ ॥ ੧ ॥ ਇਨ ਪੰਚਨ ਮੇਰੋ ਮਨੁ ਜੁ ਬਿਗਾਰਿਓ ॥ ਪਲੁ ਪਲੁ ਹਰਿ ਜੀ ਤੇ ਅੰਤਰੁ ਪਾਰਿਓ ॥ ੨ ॥ ਜਤ ਦੇਖਉ ਤਤ ਦੁਖ ਕੀ ਰਾਸੀ ॥ ਅਜੌ ਨ ਪਤਿਆਇ ਨਿਗਮ ਭਏ ਸਾਖੀ ॥ ੩ ॥ ਗੋਤਮ ਨਾਰਿ ਉਮਾਪਤਿ ਸ੍ਵਾਮੀ ॥ ਸੀਸੁ ਧਰਨਿ ਸਹਸ ਭਗ ਗਾਮੀ॥੪॥ ਇਨ ਦੂਤਨ ਖਲੁ ਬਧੁ ਕਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥ ਬਡੋ ਨਿਲਾਜੁ ਅਜਹੂ ਨਹੀ ਹਾਰਿਓ ॥ ੫॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਕਹਾ ਕੈਸੇ ਕੀਜੈ॥ ਬਿਨੁ ਰਘੁਨਾਥ ਸਰਨਿ ਕਾਕੀ ਲੀਜੈ॥ ੬ ॥੧॥

ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਛਲ ਰੂਪ ਕਾਮਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇਂ ਮਨ ਕੇ ਬਿਕ ਜਾਨੇ ਸੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕਿੰਚਤ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਉਪਾਯਨ ਕਾ ਗ੍ਯਾਨ ਨਹੀਂ ਰਹ੍ਯਾ ॥ ਕੇਵਲ ਆਪ ਕਾ ਹੀ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਆਸਰਾ ਲੀਆ ਹੈ ਯਹਿ ਰਮਦਾਸ ਕਹੇ ਨਾਥ ਇਤਿ, ਹੇ ਨਾਥ, ਪੂਰਣ ਐਸ਼੍ਵਰਯ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੈਂ ਕਾਮਾਦਿ ਸ਼ਤ੍ਰੂਓਂ ਕਾ ਦਬਾਯਾ ਕਛੂਅ ਨ ਜਾਨਉ,ਬੰਧਨ ਸੇ ਛੂਟਨੇ ਕਾ ਕੁਛ ਉਪਾਯ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤਾ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮਾਇਆ ੈ,ਛਲ ਰੂਪ ਕਾਮਾਦਿ ਸ਼ਤ੍ਰੂਓਂ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨਉ, ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਸੇ ਛੂਟਣੇ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਮਾਂਗਤਾ ਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਪ ਬੇਦਾਦਿਕੋਂ ਮੇਂ ਹੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਨਿਖਲ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਕਹੀਤੇ ਹੋਂ ॥ ਔ ਹਮ ਉਨ ਮੇਂ ਮਹਾਂ ਅਨਧਿਕਾਰੀ ਕਲਿਯੁਗ ਕੇ ਕਾਮੀ ਕ੍ਰੋਧੀ ਜੀਵ ਕਹੀਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਹਰੇ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਗੁਰੂ ਬਨ ਹਮ ਕੋ ਇਨ ਸੇ ਛੁਡਾਵੋ॥੧॥ਕਾਹੇ ਤੇ ਇਨ ਕਾਮਾ-ਦਿਕ ਪਾਂਚੋਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੋ ਜੋ ਅਪਨੇ ਮੇਂ ਲਗਾ ਕਰ ਅਤ੍ਯੰਤ ਬਿਗਾੜ ਦੀਆ ਹੈ॥

ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਆਪ ਸੇ ਮੇਰੀ ਇਨਹੁ ਨੇ ਛਿਨ ਛਿਨ ਮੇਂ ਅੰਤਰਿ ਪਾਰਿਓ, ਜੁਦਾਇਗੀ ਕਰ ਦਈ ਹੈ ਆਪ ਸੇ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋਨੇ ਦੇਵੇਂ ॥ ੨ ॥ ਔ ਆਪ ਸੇ ਬਿਨਾ ਮੈਂ ਜਿਸ ਸੁੰਦਰ ਵਸਤੁ ਕੋ ਦੇਖਤਾ ਹੌਂ ਉਸੀ ਕਾਂਤਾ ਕੰਚਨਾਦਿਕੋਂ ਮੇਂ ਬਿਚਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੁਖ ਕੀ ਰਾਸੀ, ਦੁਖ ਕਾ ਪੁੰਜ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਦੁਖ ਕਾ ਰਾਸੀ, ਦੁਖ ਕੀ ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਵੇਦਾਦਿਕ ਭੀ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖ ਰੂਪ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਹਮਾਰਾ ਚਿਤ ਐਸਾ ਬਿਗੜਾ ਹੂਆ ਹੈ ਅਜੌ ਨ ਪਤਿਆਇ, ਐਸੇ ਸੁਨ ਕਰ ਭੀ ਹਮਾਰਾ ਚਿਤ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ॥ ਜਬ ਨਿਗਮ ਭਏ ਸਾਖੀ, ਬੇਦਾਦਿਕ ਭੀ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਕੀ ਸਾਖ ਦੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਮੇਂ ਕਹੀ ਪ੍ਰਸਿਧੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇਂ ਗੋਤਮ ਇਤਿ, ਗੋਤਮ ਨਾਰਿ, ਗੋਤਮ ਰਿਖੀ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਹਲਜਾ ਕਾਮ ਨੇ ਬਿਗਾੜੀ ਔ ਉਮਾਪਤਿ, ਮਹਾਦੇਵ ਸਰਬ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਬਿਸਨੁ ਕੇ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਸਮੇ ਕਾਮ ਨੇ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਕੀਆ ॥ ਕਾਮ ਨੇ ਹੀ ਸੀਸੁ ਧਰਨਿ, ਪੁਤ੍ਰੀ ਪੀਛੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਪੰਚਮ ਸਿਰ ਧਾਰਨ ਕਰਾਇਆ ॥ ਔ ਕਾਮ ਕੇ ਹੀ ਬਸ ਹੋਕਰ ਏਕ ਭਗ ਗਾਮੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਹਸ ਭਗ, ਗੋਤਮ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਸੇ ਹਜਾਰ ਭਗੋਂ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਯਾ ॥ ਵਾ ਗੋਤਮ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਹੱਲਜਾ ਸੇ ਸ੍ਵਾਮੀ, ਸ੍ਵਰਗ ਪਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਦੇਖੋ ਕਾਮ ਕੇ ਬਸ ਹੋਕਰ ਕੈਸੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਹੂਈ ॥ ਔ ਉਮਾਪਤਿ, ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਆ ਤੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹਤਜਾ ਲਗੀ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇ ਸੀਸੁ ਇਤਿ, ਸੀਸੁ ਧਰਨਿ, ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਨੇ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਕਪਾਲੀ ਹਾਥ ਮੇਂ ਧਾਰਨ ਕਰੀ ਮਹਾਦੇਵ ਨੇ ॥ ਔ ਏਕ ਭਗ ਗਾਮੀ ਹੋਨੇ ਕਰ ਹਜ਼ਾਰ ਭਗ ਕੇ ਚਿੰਨ ਹੂਏ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ॥ ੪ ॥ ਐਸੇ ਦੁਖਦਾਈ ਦੂਤੋਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੋ ਭੀ ਖਲੁ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਅਪਨੇ ਮੇਂ ਬਧੁ ਕਰਿ, ਬਾਂਧ ਕਰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਮਨ ਹਮਾਰਾ ਐਸਾ ਬਡਾ ਨਿਲਾਜ ਹੈ ਅਬ ਭੀ ਉਨ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਮਾਨੇ ॥ ੫ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭ ਉਪਾਯ ਛੋਡ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਆਪ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਹੈ ਯਹਿ ਕਹਿਤਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਰਵਦਾਸ ਹੇ ਹਰੇ ਆਪ ਬਿਨਾ ਕਹਾਂ ਜਾਈਏ ਔ ਆਪ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਕੀਜੈ, ਕੌਨ ਉਪਾਯ ਕਰੀਏ ॥ ਅਰ ਬਿਨਾ ਆਪ ਰਘੁਨਾਥ ਸੇ ਸਰਨਿ, ਆਸਰਾ ਕਿਸ ਕਾ ਲੇਵੇਂ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਆਪ ਬਿਨਾ ਕਹੀਂ ਜਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਆਪ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਉਪਾਯ ਕਰੇਂ ਨਹੀਂ ॥ ਆਪ ਬਿਨਾਂ ਔਰ ਓਟ ਲੇਵੇਂ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਚਾਹੋ ਰਛਾ ਕਰੋ ॥ ੬ ॥੧ ॥

ਇਤਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤ ਜੈਤਸਰੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਟੋਡੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਨਿਰਵਾ ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਦੂਰਿ॥ ਜਲ ਕੀ ਮਛਲੀ ਚਰੈ ਖਜੂਰਿ ॥ ੧ ॥ ਕਾਂਇਰੇ ਬਕਬਾਦੁ ਲਾਇਓ ॥ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਪਾਇਓ ਤਿਨਹਿ ਛਪਾਇਓ॥ ੧॥ਰਹਾਉ ॥ ਪੰਡਿਤੁ ਹੋਇ ਕੈ ਬੇਦ ਬਖਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖੁ ਨਾਮ ਦੇਉ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਦੋ ਪੰਡਿਤ ਬਿਵਾਦ ਕਰੇਂ ਥੇ ਏਕ ਕਹਿਤਾ ਥਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਕਹਤਾ ਥਾ ਅਤੀ ਦੂਰ ਹੈ ਊਹਾਂ ॥ ਅਕਸਮਾਤ ਆਇ ਕਰ ਸੁਣ ਕੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਕੋਈ ਇਤਿ, ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਨਿਰਵਾ, ਹੇ ਪੰਡਿਤੋ ਏਕ ਤੋ ਤੁਮਾਰੇ ਮੇਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸਮੀਪ ਹੈ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਕੋਈ, ਏਕ ਬੈਕੁੰਠਾਦਿ ਥਾਨੋਂ ਮੇਂ ਦੂਰ ਬਤਾਵੇ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਤੁਮਾਰਾ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਕਹਿਣਾ ਐਸੇ ਮਿਥਯਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਜਲ ਕੇ ਰਹਿਣੇ ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ ਚਰੈ ਖਜੂਰਿ, ਖਜੂਰ ਪੈ ਬਿਚਰਤੀ ਦੇਖੀ ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਨਾ ਅਪਰੋਖ ਹੂਏ ਨੇੜੇ ਦੂਰ ਕਹਨਾ ਮਿਥਯਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਮੈ ਕਹਿਤਾ ਹੋ ਕਾਇਰੇ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੇ ਪੰਡਤੋ ਤੁਮਨੇ ਨੇੜੇ ਦੂਰ ਕਹਨਾ ਰੂਪ ਬਕਬਾਦੁ ਲਾਇਓ, ਝਗੜਾ ਲਾਇ ਰੱਖਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਬਿਚਾਰ ਮੇਂ ਤੋ ਰਸਾਇਣੀ ਪੁਰਖੋਂ ਵਾਲਾ ਔਰ ਹੀ ਮਾਰਗ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨੋ ਜਿਨ ਹਰਿ ਪਾਇਓ, ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਨੇ ਸਾਧਨ ਕਰ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਰ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਅਨਧਿਕਾਰੀ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਤਿਨਹਿ ਛਪਾਇਓ, ਉਸੀ ਨੇ ਛਪਾਯ ਰਖਾ ਹੈ॥ ਉਨ ਕੋ ਨਹੀਂ ਬਤਾਯਾ ॥ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂ ਸੇ ਭੀ ਛਪਾਯਾ ਕਹੇਂ ਤਬ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀ ਮਰਯਾਦਾ ਹੀ ਜਾਤੀ ਰਹੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਨਧਿਕਾਰੀਯੋਂ ਸੇ ਛਪਾਯਾ ਕਹਯਾ ਜਾਨ ਲੇਣਾ॥ ੧ ॥ "ਕਾਇਰੇ ਬਕਬਾਦ ਲਾਇਓ" ਕਥਨ ਸੁਨ ਕੋਪ ਕਰ ਪੰਡਤੋਂ ਨੇ ਕਹਯਾ ਤੂੰ ਅਨਪੜ ਮੂਰਖ ਇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੋ ਕਯਾ ਜਾਨੇ ਤਿਨ ਕਾ ਕਹਯਾ ਸੁਨ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਪੰਡਿਤੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੰਡਤੋ ਤੁਮ ਨੇ ਤੋ ਪੰਡਿਤੁ ਹੋਇ ਕੈ, ਬਹਤ ਵਿਦਯਾ ਪੜਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਬਨਾਏ ਬੇਦੋਂ ਕੇ ਅਰਥ ਕਹੇ ਔਰ ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਅਨਪੜ ਨਾਮ ਦੇਵ ਨੈ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨੈ, ਬੇਦੋਂ ਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਰਾਮ ਕੋ ਅਪਨਾ ਸਰੂਪ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਵੇਦ ਕਾ ਤਾਤਪਰਯ ਜਾਨਣੇ ਸੇ ਮੈਂ ਪੰਡਿਤ ਹੋਂ ਤੁਮ ਦੂਰ

ਨੇੜੇ ਕਹਿਨੇ ਵਾਲੇ ਮੂਰਖ ਹੋ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਕਉਨ ਕੋ ਕਲੰਕੁ ਰਹਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੇਤ ਹੀ ॥ ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਏ ਰਾਮੁ ਕਹਤ ਹੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਾਮ ਸੰਗਿ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਗਿਆ ਆਈ ॥ ਏਕਾਦਸੀ ਬ੍ਰਤੁ ਰਹੈ ਕਾਹੇ ਕਉ ਤੀਰਥ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਭਨਤਿ ਨਾਮ ਦੇਉ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਮਤਿਭਏ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮ ਕਹਿ ਕੋ ਕੋ ਨ ਬੈਕੁੰਠ ਗਏ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕੋਪ ਯੁਤ ਹੋਕਰ ਪੁਨਾ ਪੰਡਤੋਂ ਨੇ ਕਹ੍ਯਾ ਤੇਰੇ ਮੇਂ ਸ਼ੂਦ੍ਰਪਨਾ ਕਲੰਕ ਹੈ ਉਨ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਨਾਮ ਸੇ ਅਪਨੀ ਸ਼ੁੱਧੀ ਬਤਾਵੇ ਕਉਨਇਤਿ, ਕਿਸ ਅਜਾਮਲ ਆਦਿਕ ਕਲੰਕੀਯੋਂ ਕੋ ਕਲੰਕ ਰਹਿਆ ਹੈ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਨੇ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਰਹਿਯਾ ॥ ਕਿੰਤੁ ਸਭੀ ਵਹੁ ਪਤਿਤ, ਅਪਨੇ ਧਰਮ ਸੇ ਗਿਰੇ ਪੁਰਖ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਣ ਕਰਤੇ ਹੀ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਤਰਨੇ ਕੀ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਅਨੇਕ ਜਨੋਂ ਕੋ ਚਿਤ ਮੇਂ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਆਈ, ਪ੍ਰਤੀਤ ॥ ਭਾਵ ਯਥਾਰਥ ਨਿਸਚੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯਾ ਹੈ॥ ਔ ਨਿਸਚਾ ਆਵਨੇ ਸੇ ਹੀ ਉਨਹੁ ਨੇ ਔਰ ਧਰਮੋਂ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਤ੍ਯਾਗਯਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਏਕਾਦਸੀ ਇਤਿ, ਰਾਮ ਜਪਤੇ ਉਨਹੁ ਨੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਯਾ ਹੈ ॥ ਕਿਉਂ ਹਮ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਏਕਾਦਸੀ ਆਦਿ ਬ੍ਰਤ ਕਰੇਂ ਅਰ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹਮ ਤੀਰਥੋਂ ਮੇਂ ਬਿਚਰੇਂ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕਾਹੂ ਧਰਮ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਰਖੇਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੇਨੇ ਸੇ ਪਰਮ ਸੁਕ੍ਰਿਤ, ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੋਗਏ॥ ਔ ਸੁਮਤਿ ਭਏ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਬੁਧੀ ਵਾਲੇ ਹੋਗਏ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇ ਬਕਬਾਦੀ ਤੁਮ ਹੀ ਇਤਹਾਸ ਪੁਰਾਣੋਂ ਮੇਂ ਇਨਕੀ ਕਥਾ ਮੁਖ ਸੇ ਵਾਚਤੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੋ ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮ ਕਹ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੇਤੇ ਸਭ ਕਲੰਕੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਕੋ ਕੋ, ਕੌਨ ਕੌਨ ਅਜਾਮਲ ਆਦਿ ਬੈਕੁੰਠ ਨਹੀਂ ਗਏ ॥ ਭਾਵ ਸਭੀ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਤੀਨ ਛੰਦੇ ਖੇਲੁ ਆਛੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕੁੰਭਾਰ ਕੇ ਘਰ ਹਾਂਡੀ ਆਛੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਘਰਿ ਸਾਂਡੀਗੋ ॥ ਬਾਮਨ ਕੇ ਘਰ ਰਾਂਡੀ ਆਛੈ ਰਾਂਡੀ ਸਾਂਡੀ ਹਾਂਡੀਗੋ ॥ ੧ ॥ ਬਾਣੀਏ ਕੇ ਘਰ ਹੀਂਗੁ ਆਛੈ ਭੈ

ਸਰ ਮਾਥੈ ਸੀਂਗਰੋ ॥ ਦੇਵਲ ਮਧੇ ਲੀਗੁ ਆਛੈ ਲੀਗੁ ਸੀਗੁ ਹੀਗੁ ਰੋ ॥ ੨ ॥ ਤੇਲੀ ਕੈ ਘਰ ਤੇਲੁ ਆਛੈ ਜੰਗਲ ਮਧੇ ਬੇਲਰੋ ॥ ਮਾਲੀ ਕੇ ਘਰ ਕੇਲ ਆਛੈ ਕੇਲ ਬੇਲ ਤੇਲਰੋ ॥ ੩ ॥ ਸੰਤਾ ਮਧੇ ਗੋਬਿੰਦੁ ਆਛੈ ਗੋਕਲ ਮਧੇ ਸਿਆਮਰੋ ॥ ਨਾਮੇ ਮਧੇ ਰਾਮੁ ਆਛੈ ਰਾਮ ਸਿਆਮ ਗੋਬਿੰਦ ਰੋ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਸਭ ਸੇ ਹੀਨ ਵਰਣ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਭੀ ਭਕ੍ਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸਭ ਕੇ ਊਪਰ ਸੋਭਾ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਨਾਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਕਹੀ ॥ ਤੀਨਇਤਿ, ਛੰਦ, ਪਦ ਕਾ ਔ ਯਸਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਚਾਰ ਪਉੜੀਯੋਂ ਮੇਂ ਅੰਤ ਕੇ ਅਖਰੋਂ ਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਵਾਲੇ ਤੀਨ ਤੀਨ ਪਦ ਕਹੇਂਗੇ ॥ ਯਾਤੇ ਤੀਨ ਛੰਦੇ ਖੇਲੁ ਆਛੈ, ਬਾਣੀ ਕੀ ਰਚਨਾ ਰੂਪ ਲੀਲਾ ਈਹਾਂ ਅੰਤ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਖਰੋਂ ਵਾਲੇ ਤੀਨ ਤੀਨ ਪਦੋਂ ਮੇਂ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਂਡੀ ਸਾਂਡੀ ਹਾਂਡੀਰੋ ਯਹਿ ਤੀਨ ਪਦੋਂ ਮੇਂ ਰਚਨਾ ਹੈ ॥ ਸਾਂਡੀ ਰਾਂਡੀ ਪਦੋਂ ਕੇ ਈਹਾਂ ਬਨ ਤੇ ਅਰਥੋਂ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਾਂਡੀ ਪਦ ਕਾ ਰਾਜਾ ਚੁਲੀ ਨਿਆਉ ਕੀ ਸੇ ਨਜਾਇ ਸੰਭਵੇ ਹੈ "ਸੁਲਤਾਨ ਹੋਵਾਂਮੇਲਲਸ਼ਕਰ" ਸੇ ਸਭਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੇਨਾਸੰਭਵੇਹੈ॥ ਅਮਰ ਹੀਨੰ ਯਥਾ ਰਾਜਨੰ ਸੇ ਹੁਕਮ ਸੰਭਵੇ ਹੈ ॥ ਏਵੰ ਪੜਨ ਪੜ੍ਹਾਵਨਾਦਿ ਕਰਮੋਂ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਘਰ ਰਾਂਡੀ ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਵਿਦਯਾ ਸੰਭਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੁਲਾਲ ਕੇ ਘਰ ਹਾਂਡੀ ਆਛੈ, ਸੋਭੇ ਹੈ ॥ ਔ ਰਾਜਾ ਕੇ ਘਰ ਸਾਂਡੀ,ਨਜਾਯ ਵਾ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੈਨਾ ਵਾ ਹੁਕਮ ਸੋਭਾ ਹੇਤ ਰੋ, ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਰਾਂਡੀ, ਪੜਨ ਪੜ੍ਹਾਵਨਾਦਿ ਵਿਦਯਾ ਆਛੈ, ਸੋਭੈ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤੀਨੋਂ ਕੀ ਸੋਭਾ ਹੇਤ ਜੈਸੇ ਰਾਂਡੀ ਸਾਂਡੀ ਹਾਂਡੀ ਯੇ ਤੀਨੋਂ ਰੋ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਏਵੰ ਬਣੀਯੇ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਹੀਂਗਾਦਿ ਔਖਧੀਆਂ ਆਛੈ, ਸੋਭੇ ਹੈਂ ॥ ਭੈਂਸਰ, ਭੈਂਸ ਕੇ ਮਥੇ ਮੇ ਟੇਡੇ ਸੀਂਗ ਸ਼ੋਭਾ ਹੇਤ ਰੋ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਦੇਵਲ, ਸ਼ਿਵਾਲਯ ਕੇ ਬੀਚ ਮਹਾਂਦੇਵ ਕਾ ਲਿੰਗ ਆਛੈ, ਸ਼ੋਭੈ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤੀਨੋਂ ਕੀ ਸ਼ੋਭਾ ਹੇਤ ਜੈਸੇ ਲੀਂਗ ਸੀਂਗ ਹੀਂਗ ਰੋ, ਤੀਨੋਂ ਕਹੇ ਹੈਂ॥੨॥ ਏਵੰਤੇਲੀ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਤੇਲ ਸੋਭੇ ਹੈ ਜੰਗਲ ਮੇਂ ਬੇਲ ਸੋਭਾ ਹੇਤ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਲੀ ਕੇ ਘਰ, ਬਾਗਵਾਨ ਕੇ ਘਰ ਮੋ ਜੈਸੇ ਕੇਲ ਆਛੈ, ਕੇਲੇ ਆਦਿਕ ਪੇਡ ਸ਼ੋਭਾ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤੀਨੋਂ ਕੀ ਸ਼ੋਭਾ ਹੇਤ ਜੈਸੇ ਕੇਲ ਬੇਲ ਤੇਲ ਤੀਨੋਂ ਰੋ, ਕਹੇ ਹੈਂ ॥

੩ ॥ ਨਿਖਲ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਗੋਬਿੰਦ ਆਛੇ, ਸੋਭੇ ਹੈ ॥ ਗੋਕਲ ਨਗਰੀ ਮੇਂ ਸ਼ੋਭਾ ਹੇਤ ਸਜਾਮ ਗੋ, ਕਹਿਆ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਬੀਚ ਰਾਮ ਆਛੇ, ਸੋਭੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਤੀਨੋਂ ਰਾਮ ਸਜਾਮ ਗੋਬਿੰਦ ਸੇ ਸੋਭਾ ਵਾਲੇ ਗੋ, ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਜੈਸੇ ਉਨ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਸੋਭੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਹਮ ਹੀਨ ਵਰਣੋਂ ਕੇ ਭਗਤ ਜਨ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸਭ ਮੇਂ ਸ਼ੋਭੇ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ਅਥਵਾ ਈਹਾਂ ਆਛੇ ਅਰ ਗੋ ਪਦ ਦੋਨੋਂ ਹੈ ਅਰਥ ਕੇ ਵਾਚਕ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੂਲ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਕੁੰਭਾਰ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਜੈਸੇ ਹਾਂਡੀ ਆਛੈ, ਹੈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਸਾਂਡੀ ਨਜਾਯ ਆਦਿਕ ਗੋ, ਹੈ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਘਰ ਰਾਂਡੀ, ਵਿਦਜਾ ਆਛੇ, ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਾਂਡੀ ਸਾਂਡੀ ਹਾਂਡੀ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤੀਨੋਂ ਕੇ ਜੈਸੇ ਨੇਮ ਸੇ ਗੋ, ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਔਰੋਂ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਜੈਸੇ ਆਗੇ ਕਹੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਹਮ ਭਗਤ ਜਨੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਹਮ ਅਤਿ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਟੋਡੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਤਿਲੰਗ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਇਫਤਰਾਭਾਈ ਦਿਲ ਕਾ ਫਿਕਰੁ ਨਜਾਇ॥ ਟੁਕੁਦਮਕਰਾਰੀ ਜਉ ਕਰਹੁ ਹਾਜਿਰ ਹਜੂਰਿ ਖੁਦਾਇ ॥ ੧ ॥ ਬੰਦੇ ਖੋਜ ਦਿਲ ਹਰ ਰੋਜੁ ਨਾ ਫਿਰੁ ਪਰੇਸਾਨੀ ਮਾਹਿ ॥ ਇਹਜੁ ਦੁਨੀਆ ਸਿਹਰੁ ਮੇਲਾ ਦਸਤਗੀਰੀ ਨਾਹਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਰੋਗੁ ਪੜਿ ਪੜਿ ਖੁਸੀ ਹੋਇ ਬੇ ਖਬਰ ਬਾਦੁ ਬਕਾਹਿ ॥ ਹਕੁ ਸਚੁ ਖਾਲਕੁ ਖਲਕ ਮਿਆਨੇ ਸਿਆਮ ਮੂਰਤਿ ਨਾਹਿ ॥ ੨ ॥ ਅਸਮਾਨ ਮਿਆਨੇ ਲਹੰਗ ਦਰੀਆ ਗੁਸਲ ਕਰਦਨ ਬੂਦ ॥ ਕਰਿ ਫਕਰੁ ਦਾਇਮ ਲਾਇ ਚਸਮੇ ਜਹ ਤਹਾ ਮਉਜੂਦ ॥ ੩ ॥ ਅਲਾਹ ਪਾਕੰ ਪਾਕ ਹੈ ਸਕ ਕਰਉ ਜੇ ਦੂਸਰ ਹੋਇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਰਮੁ ਕਰੀਮ ਕਾ ਓਹੁ ਕਰੈ ਜਾਨੈ ਸੋਇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਕਾਂਸ਼ੀ ਮੇਂ ਕਾਜੀ ਪੰਡਤੋਂ ਨੇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਕਹਜਾ ਰੇ ਕਬੀਰ ਦੋਨੋਂ ਮਾਰਗੋਂ ਕੇ

ਧਰਮੋਂ ਸੇ ਉਲਟਾ ਮਤ ਚਲ ਕਾਹੂ ਏਕ ਮੇਂ ਰਹ ਕਰ ਵੇਦ ਕਤੇਬ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲ ਤਿਨ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਵੇਦ ਕਤੇਬੋਂ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਸੁਨਨੇ ਕਾ ਪਰਮ ਸਾਰ ਭਗਤੀ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਬੇਦ ਇਤਿ, ਇਫਤਰਾ ਫਾਰਸੀ ਮੇਂ ਜਾਲ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੇਂ ਬੰਚਕ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨੋ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਕਾਜ਼ੀ ਲੋਕੋ ਜਿਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਨੇ ਕਾ ਤੁਮ ਮੁਝ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਤੇ ਹੋ॥ ਵੇ ਤੋ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿ ਕੇ ਸਕਾਮ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਫਲੋਂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਰ ਤਿਨ ਮੇਂ ਫਸਾਵਨੇ ਸੇ ਇਫਤਰਾ, ਜਾਲ ਹੈਂ॥ਭਾਵ ਬੰਚਕ ਕੇ ਬਚਨ ਤੁਲਜ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਰਮ ਬਿਬੇਕੀ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਬਿਨਾ ਉਨ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਬਿਚਾਰਨੇ ਸੇ ਕਬੀ ਚਿਤ ਕਾ ਫਿਕਰੁ, ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ॥ ਉਲਟੇ ਨਾਨਾ ਤ੍ਰਹਾਂ ਕੇ ਸੰਸੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਉਪਜੇ ਹੈਂ॥ ਜਿਨ ਸੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੀ ਦੂਰ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੇ ਕਰ ਇਨ ਕਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਛੋਡ ਕੇ ਟੁਕੁ ਦਮੁ, ਆਧਾ ਸ੍ਵਾਸ ਮਾਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੇ ਚਿਤ ਕੀ ਕਰਾਰੀ, ਇਸਥਤੀ॥ ਭਾਵ ਚਿਤ ਕਾ ਠਹਿਰਾਵਨਾ ਕਰੋ॥ ਤਬ ਹਾਜਿਰ, ਨਿਕਟ ਹਜੂਰਿ, ਪ੍ਰਤਖ੍ਯ ਹੈ ਤੁਮਾਰੇ ਖੁਦਾਇ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ॥ ੧॥ ਯਹੀ ਪੁਨਾ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੇਂ ਬੰਦੇਇਤਿ, ਬੰਦੇ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਦਾਸੋ ਤੁਮ ਖੋਜੋ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਹਰ ਰੋਜ, ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਖੋਜਨਾ ਛੋਡ ਕੇ ਨਾ ਫਿਰੋ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਮਾਹਿ, ਬਜਾਕੁਲਤਾਈ ਮੇਂ॥ਕਾਹੇ ਤੇ ਦਿਲ ਖੋਜਨਾ ਛੋਡ ਦੁਨੀਆ ਖੋਜਨੇ ਸੇ ਤੁਮ ਕੋ ਕਿੰਚਤ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਇਹ ਇਤਿ ਇਹ ਜੁ ਦੁਨੀਆ, ਪ੍ਰਤਖ੍ਯ ਜੋ ਤੁਮ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖ ਦੇਖਤੇ ਹੋ ਯਹਿ ਸਭ ਸਿਹਰੁ ਮੇਲਾ, ਇੰਦ੍ਰਜਾਲ ਕੀ ਖੇਲ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਤੁਲਜ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਨ ਮੇਂ ਦਸਤਗੀਰੀ ਨਾਹਿ, ਹਾਥ ਪਕੜਨੇ ਕੋ ਕੁਛ ਨਹੀਂ॥ ੨॥ਯਾਤੇ ਜੋ ਤੁਮ ਇਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਦਰੋਗੁ ਪੜਿ ਪੜਿ, ਝੂਠੇ ਬੇਦ ਕਤੇਬੋਂ ਕੋ ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਖੁਸ਼ੀ ਹੂਏ ਹੋ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਨੇ ਬੇ ਖਬਰ, ਭੂਲ ਕਰ ਬਾਦੁ ਬਕਾਹਿ, ਬਜਰਥ ਬਕਬਾਦੁ ਕੀਆ॥ ਕੁਛ ਫਲ ਨਹੀਂ ਪਾਯਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਜਾਲ ਰੂਪ ਵਿਦਜਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਸਚੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਓਰ ਹੋਵੋ॥ ਔ ਤਿਸ ਓਰ ਹੁਏ ਰੂਪ ਰੇਖ ਸੇ ਹੀਨ ਜੋਤਾਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਜਾਨੋ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਹਕੁ ਇਤਿ, ਹਕੁ, ਮੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਯਥਾਰਥ ਕਹਿਤਾ ਹੋਂ। ਅਰ ਤੁਮ ਭੀ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਕੋ ਸਤ੍ਯ, ਯਥਾਰਥ ਜਾਣੋ, ਜੋ ਖਾਲਕ, ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਖਲਕ ਮਿਆਨੇ, ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਕੇ ਬੀਚ, ਸਿਆਮ ਮੂਰਤਿ ਨਾਹਿ, ਕੋਈ ਕਾਲੀ

ਧੌਲੀ ਮੂਰਤੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ॥ ਮੂਰਤਿ ਸੇ ਬਿਨਾ ਹੈ ॥ ਕਾਲੀ ਮੂਰਤਿ ਵਾਲਾ ਬਿਸ਼ਨੁ ਹੈ ॥ ਸੋ ਈਸ ਕੇ ਤੀਨ ਰੂਪੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਬਿਰਾਟ ਰੂਪ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ॥ ਸਭ ਕਾ ਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਤੁਮ ਨੇ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਉਸੀ ਰੂਪਾਦਿ ਹੀਨ ਪਰਮਾਤਮ ਸਰੋਵਰ ਮੇਂ ਸਨਾਨ ਕਰਨਾ ਥਾ ਸੋ ਤੁਮ ਨਾ ਕੀਆ ॥ ਯਹ ਤੁਮਾਰਾ ਮੰਦ ਭਾਗ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਅਸਮਾਨ ਇਤਿ, ਅਸਮਾਨ ਮਯਾਨੇ, ਹਿਰਦੇ ਆਕਾਸ ਵਿਖੇ ਲਹੰਗ, ਲਖ ਕਰਕੇ ਭਾਵ ਦੇਖ ਕੇ ਦਰੀਆ, ਪਰਮਾਤਮ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੋ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਤੁਮ ਨੇ ਗੁਸਲ ਕਰਦਨ ਬੂਦ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਾ ਥਾ ॥ ਸੋ ਵੇਦ ਕਤੇਬੋਂ ਕੇ ਚਿੰਤਨ ਮੇਂ ਲਗ ਕੇ ਨਾ ਕੀਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਭੀ ਉਸ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਅਰ ਉਪਾਇ ਉਸ ਕੇ ਕਰਨੇ ਕਾ ਬਿਰਕਤ ਹੋਨਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਰਿ ਇਤਿ, ਕਰਿ, ਧਾਰਨ ਕਰੋ ਉਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਫਕਰੁ, ਸਾਧੁਪਨਾ ॥ ਭਾਵ ਤਯਾਗੀ ਪਨਾ ॥ ਅਰਤਯਾਗੀ ਪਨਾ ਧਾਰਕੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਰੂਪਾਦਿ ਹੀਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤ ਗੁਰੋਂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਮਨ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਚਸ਼ਮੇਂ, ਨੇਤ੍ਰ ਉਸ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਦੇਖਨੇ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੁ ਜਹਤਹਾਂ,ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂਘਟਾਦਿ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਵਤ ਮਉਜੂਦ, ਪ੍ਰਤਖਯ ਹੈ ॥ ੩ ॥ (ਸੰਕਾ) ਜੇਕਰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਹੈ ਤਬ ਅਪਾਵਨ ਵਸਤੂਯੋਂ ਮੇਂ ਮਿਲਕੇ ਅਪਾਵਨ ਹੂਯਾ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਉਤਰ ਕਹੇ ਅਲਾਹ ਇਤਿ ਅਲਾਹ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੋ ਪਾਕੰ,ਪਵਿਤ੍ਰ ਜੋ ਜਲਾਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ ਤਿਨ ਸੇ ਭੀ ਪਾਕ ਸੁਧ ਹੈ ॥ ਵਾ ਪਵਿਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਕਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਔ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਸਰਬ ਰੂਪ ਵਹੀ ਹੈ॥ਯਾਂਤੇ ਉਸਕੇ ਅਪਾਵਨ ਹੋਨੇ ਕੀ ਸ਼ਕ ਸੰਕਾ ਤੋ ਤੁਮ ਤਬ ਕਰੋ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁ ਉਸ ਸੇ ਜੁਦੀ ਹੋਵੇ ॥ ਸੋ ਅਪਾਵਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਜੁਦੀ ਵਸਤੁ ਨਹੀਂ ॥ ਔ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਕੋਈ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਮੇਂ ਅਪ-ਵਿਤ੍ਰ ਹੋਨੇ ਕਾ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਐਸਾ ਗਯਾਨ ਉਸ ਕਾ ਉਸ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ, ਕਬੀਰ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਸੁਨੋ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਕਾਜੀ ਜਨੋਂ ਕਰਮੁ ਅਨੁਗ੍ਰਹ, ਕਰੀਮ ਕਾ, ਅਪਨਾ ਓਹ ਕਰੈ, ਵਹੁ ਦਯਾਲੂ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਿਸ ਪੈ ਕਰੇ ਜਾਨੈ ਸੋਇ, ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਉਸ ਕੇ ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਦਸਰਾ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ਯਾ ਤੇ ਤੁਮ ਭੀ ਉਸ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਕਾ ਯਤਨ ਕਰੋ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਪੱਖੋਂ ਮੇਂ ਫਸਾਵਨ ਕੀ ਵਾਸ਼ਨਾ ਛੋਡੋ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ॥ ੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੈਂ ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਖੁੰਦਕਾਰਾ ॥ ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਮੈਂ ਮਸਕੀਨ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਅਧਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਰੀਮਾਂ ਰਹੀਮਾਂ ਅਲਾਹ ਤੂ ਗਨੀ ॥ ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰਿ ਦਰਿ ਪੇਸਿ ਤੂ ਮਨੀ ॥ ੧ ॥ ਦਰੀਆਉ ਤੂ ਦਿਹੰਦ ਤੂ ਬਿਸੀਆਰ ਤੂ ਧਨੀ ॥ ਦੇਹਿ ਲੇਹਿ ਏਕ ਤੂ ਦਿਗਰ ਕੋ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਤੂ ਦਾਨਾ ਤੂ ਬੀਨਾ ਮੈਂ ਬਿਚਾਰੁ ਕਿਆ ਕਰੀ ॥ ਨਾਮੇ ਚੇ ਸੁਆਮੀ ਬਖਸੰਦ ਤੂ ਹਰੀ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥

ਈਸ੍ਵਰ ਪੈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਨਾਮ ਦੇਵ ਤਿਸ ਕੀ ਮਹਾਨਤਾ ਕਹੇ ਮੈ ਇਤਿ, ਹੇ ਖੁੰਦਕਾਰਾ ਸਭ ਕੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਧੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਟੇਕ, ਆਸਰਾ ਉਸ ਕੀ ਛਟੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਆਪਕਾ ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਆਸਰਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਮੁਝ ਅੰਧੇ ਕੋ ਮੁਕਤੀ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਬਿਚਰਨੇ ਹੇਤ ਆਸਰਾ ਹੈ ॥ਪੁਨਾ ਝੂਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਧ ਸੇ ਕਹੇ ਮੈ ਗਰੀਬ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਰ ਮੈਂ ਗਰੀਬ, ਦੀਨ ਹੋਂ ਔ ਮਸਕੀਨ ਸਰਬ ਤਰਾਂ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੇ ਹੀਨ ਹੋਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੁਝ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਏਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੀ ਆਧਾਰਾ, ਆਸਰਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਕਰੀਮਾਂ, ਬਡੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂਯੋਂ ਕਾ ॥ ਔ ਰਹੀਮਾਂ, ਬਡੇ ਦਯਾਵਾਨੋਂ ਕਾ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੂੰ ਅਲਾਹ, ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਗਨੀ, ਸਭ ਸੇ ਬਡਾ ਧਨਵਾਨ ਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਮੰਮੇ ਅਖਰ ਕੇ ਕੰਨੂੰ ਪੈ ਬਿੰਦੇ ਹੈਂ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਉਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਚਨ ਜਾਨ ਕੇ ਯਹ ਅਰਥ ਕੀਯਾ ॥ ਬਿੰਦੇ ਨਾ ਹੋਤੇ ਤਬ ਹੇ ਕਰੀਮ ਹੇ ਰਹੀਮ ਤੂ ਸਰਬ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਬਡਾ ਧਨਵਾਨ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰਿ ਸਭ ਕੇ ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ॥ ਅਰ ਵਹੀ ਤੂੰ ਦਰਿ ਪੇਸ਼ਿ, ਅਗਰ ਭਾਗ ਮੇਂ ਹੈ ਮਨੀ, ਮੇਰੇ ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਤੂੰ ਸਭ ਕੇ ਸਮੀਪ ਅਪਰੋਖ ਹੈ ਸੋਈ ਮੇਰੇ ਅਗਰ ਭਾਗ ਮੇਂ ਹੈ॥੧॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਸਰਬ ਰੂਪ ਤੇਰੇ ਕੋ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦਰੀਆਉ ਇਤਿ, ਦਰੀਆਉ ਤੂੰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਮੁਦ੍ਰ ਰੂਪ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈ ॥ ਔ ਦਿਹੰਦ ਤੂ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਦਾਤਾ ਭੀ ਤੂਹੀ ਹੈ ਬਿਸੀਆਰ ਤੂ ਧਨੀ, ਬਡਾ ਧਨੀ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਨਦੀ ਯਾਚਕ ਨਿਰਧਨ ਰੂਪ ਭੀ ਤੂਹੀ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੇਹਿ ਲੇਹਿ ਏਕ ਤੂੰ, ਦੇਵੇ ਲੇਵੇ ਸਭ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਏਕ

ਤੂ ਹੀਹੈ॥ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਦੇਨੇ ਲੇਨੇ ਵਾਲਾ ਦਿਗਰ, ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੂ ਦਾਨਾ, ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈਂ ਤਥਾ ਬੀਨਾ ਸਬਕੋ ਦੇਖਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈਂ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਕੇ ਏਤੇ ਮਹਾਤਮ ਕਹਨੇ ਬਿਨਾ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਬੀਚਾਰ ਕਿਆ ਕਰੀ, ਕਿਆ ਕਰੋਂ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ॥ ਨਾ ਕਰਨੇ ਮੈਂ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ਨਾਮੇ ਚੇ ਇਤਿ, ਨਾਮੇ ਚੇ ਸੁਆਮੀ, ਹੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮੁਝ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੇ ਬਖਸੰਦ, ਬਖਸ਼ਨੇ ਵਾਲਾ ਤੂਹੀ ਹਰੀ ਹੈ ਔਰ ਨਹੀਂ ॥ ਅਰ ਤੂ ਅਲਪ ਉਸਤਤੀ ਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਭੀ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥

ਹਲੇ ਯਾਰਾ ਹਲੇ ਯਾਰਾ ਖੁਸਿ ਖਬਰੀ ॥ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ॥ ਨੀਕੀ ਤੇਰੀ ਬਿਗਰੀ ਆਲੇ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕੁਜਾ ਆਮਦ ਕੁਜਾ ਰਫਤੀ ਕੁਜਾ ਮੇਰਵੀ ॥ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਨਗਰੀ ਰਾਸਿ ਬਗੋਈ ॥ ੧ ॥ ਖੂਬ ਤੇਰੀ ਪਗਰੀ ਮੀਠੇ ਤੇਰੇ ਬੋਲ ॥ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਨਗਰੀ ਕਾਹੇ ਕੇ ਮਗੋਲ ॥ ੨ ॥ ਚੰਦੀਂ ਹਜਾਰਿ ਆਲਮ ਏਕਲ ਖਾਨਾ ॥ ਹਮ ਚਿਨੀ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸਾਂਵਲੇ ਬਰਨਾ ॥ ੩ ॥ ਅਸਪਤਿ ਗਜਪਤਿ ਨਰਹ ਨਰਿੰਦ ॥ ਨਾਮੇ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮੀਰ ਮੁਕੰਦ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੇ ਸਮੇ ਮੇਂ ਹੀ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਸੇ ਚਲਨੇ ਹੇਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਸੰਕਲਪ ਹੂਆ ॥ ਏਕ ਘੋੜੀ ਮਿਲੇ ਤਬ ਸੁਖ ਸੇ ਚਲੇਂ ॥ ਉਸੀ ਕਾਲ ਮੇਂ ਅਪਨੀ ਓਰ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੇਂ ਬਿਘਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸੰਕਲਪ ਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੁਗਲ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਏਕ ਛੋਟੇ ਸੇ ਬਛੇਰੇ ਵਾਲੀ ਘੋੜੀ ਪੈ ਚੜ ਕੇ ਆਇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੋ ਕਹਨੇ ਲਗਾ ॥ ਬਛੇਰਾ ਉਠਾਓ ॥ ਪੁਨਾ ਹਸਤਾ ਹੂਆ ਬਾਨੀ ਸੇ ਪੂਛਤਾ ਭਯਾ ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਖੁਸ਼ ਹੈਂ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਲੇ ਇਤਿ, ਹਲੇ ਪਦ ਪਾਰਸੀ ਮੇਂ ਸਤਕਾਰ ਸੇਂ ਖੁਸ਼ੀ ਕੇ ਸਮੇਂ ਬੋਲਨਾ ਕਹਜਾ ਹੈ ॥ ਯਾਰਾ ਪਾਰਸੀ ਮੇਂ ਮਿਤ੍ਰ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਲੇ ਯਾਰਾ ਹਲੇ ਯਾਰਾ, ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ, ਆਪ ਕੀ ਇਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਤੂੰ ਖੁਸ਼ ਹੈਂ ॥ ਈਹਾਂ ਪੁਨਰੁਕ੍ਤੀ ਹਰਖ ਮੇਂ ਹੈ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਦੋਖ ਨਹੀਂ ॥ ਐਸੀ ਉਸਕੀ ਬਾਨੀ ਸੁਨ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਯਾ ਜਾਣ

ਕੇ ਨਾਮਦੇਵ ਤਿਸ ਪੈ ਅਪਨਾ ਬਲਿਹਾਰ ਹੋਨਾ ਕਹੇ ॥ ਬਲਿਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੈਂ ਬਾਰੰਬਾਰ ਆਪ ਕੇ ਤਨ ਕਰ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਮੈਂ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਨ ਔ ਧਨ ਕਰ ਆਪ ਕੇ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਨੀਕੀ ਤੇਰੀ ਬਿਗਰੀ, ਭਲੀ ਹੈ ਮੁਝ ਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰਨ ਆਇ ਕੀ ਤੇਰੀ ਬਿਗਾਰ ॥ ਅਰ ਆਲੇ ਤੇਰਾ ਨਾਉ, ਮੁਝ ਕੋ ਜਪਣੇ ਹੇਤ ਬਡਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥ ੧ ॥ ਤੋ ਭੀ ਮੈਂ ਪੂਛਤਾ ਹੋਂ ਐਸੇ ਸਰੂਪ ਕੋ ਧਾਰ ਕਰ ਕੁਜਾ ਆਮਦ, ਕਹਾਂ ਤੇ ਆਏ ਔ ਕੁਜਾ ਰਫਤੀ, ਕਹਾਂ ਗਯਾ ਥਾ ਤੂੰ ॥ ਔ ਕੁਜਾ ਮੇਰਵੀ, ਕਹਾਂ ਅਬ ਜਾਤਾਹੈ ਤੂੰ ॥ ਯਹਿ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਨਗਰੀ ਬਡਾ ਤੀਰਥਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਈਹਾਂ ਰਾਸਿ ਬਗੋਈ, ਸਚ ਬੋਲ ਤੂੰ ॥ ਝੂਠ ਮਤ ਬੋਲਨਾ ॥ ੧ ॥ ਤੂੰ ਮੁਗਲ ਨਹੀਂ ਕਾਹੇ ਤੇ ਖੂਬ ਤੇਰੀ ਪਗਰੀ, ਸੁੰਦਰ ਤੇਰੀ ਹਿੰਦੂਯੋਂ ਜੈਸੀ ਪਗੜੀ ਬੰਧੀ ਹੂਈ ਹੈ ॥ ਔ ਹਲੇਯਾਰਾ ਹਲੇਯਾਰਾ ਕਹਿਕੇ ਜੋ ਮੁਝ ਕੋ ਬੁਲਾਯਾ ਯਹਿ ਮੀਠੇ ਤੇਰੇ ਬਚਨ ਹੈਂ ॥ ਮੁਗਲੋਂ ਕੀ ਪਗੜੀ ਬਚਨ ਐਸੇ ਹੋਤੇ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਨਗਰੀ ਮੇਂ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਕੇ ਮਗੋਲ, ਕੈਸੇ ਮੁਗਲ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਮੁਗਲ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਜੋ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਚੰਦੀ ਹਜ਼ਾਰ ਆਲਮ, ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਮੇਂ ਬ੍ਯਾਪਕ ਏਕ ਹੀ ਲਖਾਨਾ, ਲਖ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਚਿਨੀ, ਐਸਾ ਜੈਸਾ ਤੂੰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ॥ ਹੇ ਸਾਂਵਲੇ ਬਰਨਾ, ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਔਰ ਨਹੀਂ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਅਸਪਤਿ, ਸੂਰਜ ਕਾ ॥ ਗਜਪਤਿ, ਇੰਦ੍ਰ ਕਾ ॥ ਨਰਹ, ਨਰੋਂ ਕਾ ॥ ਨਰਿੰਦ, ਨਰੋਂ ਕੇ ਰਾਜਾ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਭੀ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤੂੰ ਮੀਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈਂ ॥ ਔ ਮੁਕੰਦ, ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈਂ ॥ ਭਗਤ ਸੇ ਐਸੇ ਬਿਲਾਸ ਕਰ ਚਤੁਰ ਭੁਜ ਰੂਪ ਸੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰ ਅਪਨੇ ਘਰ ਆਏ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀਮਤ ਤਿਲੰਗ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥ ਤਥਾ ਸਭਨਾ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਕਬੀਰ ਕੇ ॥ ੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਵਤਰਿਆਇ ਕਹਾ ਤੁਮ ਕੀਨਾ ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਕਬਹੂ ਲੀਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮ ਨ ਜਪਹੁ ਕਵਨ ਮਤਿ ਲਾਗੇ ॥ ਮਰਿ ਜਇਬੇ ਕਉ ਕਿਆ ਕਰਹੁ ਅਭਾਗੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਰਿ ਕੈ ਕੁਟੰਬ ਜੀਵਾਇਆ ॥

ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਇਕ ਸਰ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ॥ ੨॥ ਕੰਠਗਹਨ ਤਬ ਕਰਨ ਪੁਕਾਰਾ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਆਗੇ ਤੇ ਨ ਸਮਾਰਾ॥ ੩॥ ੧॥

ਕੁਟੰਬ ਮੇਂ ਅਸ਼ਕ੍ਤ ਹੋਕਰ ਬਡੇ ਪਾਪ ਕਰਤੇ ਕੁਕਰਮੀ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਦਯਾ ਕਰ ਕਬੀਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇਂ ਅਵਤਰ ਇਤਿ, ਅਵਤਰ, ਆਨ ਜੂਨੋ ਸੇ ਉਤਰ ਕੇ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਆਇ ਕੇ ਕਜਾ ਤੁਮਨੇ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕੀਆ॥ ਐਸੀ ਦੇਹ ਈਸ਼੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਬਜਰਥ ਖੋਈ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਾਮਇਤਿ, ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਕਬੀ ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਲੀਆ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਤਰੇ ਪੀਛੇ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕੀਆ॥ ੧॥ ਔ ਅਬ ਭੀ ਕਜੋਂ ਨਹੀਂ ਜਪਤੇ ਯਹ ਕਹੇ ਰਾਮਇਤਿ,ਰਾਮ ਨ ਜਪਹੁ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਸਿਮਰਣ ਕਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ॥ ਕਿਸ ਖੋਟੀ ਮਤਿ,ਸਿਖਜਾ ਮੇਂ ਲਗ ਰਹੇ ਹੋ॥ ਜਬ ਤੁਮਾਰੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸਮੀਪ ਆਵੇਗੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਮ੍ਰਿਤ ਸੇ ਬਚਨੇਕਾ ਕਿਆ ਕਰਹੁ, ਕੌਨ ਉਪਾਯ ਕਰੋਗੇ ॥ ਹੇ ਅਭਾਗੇ, ਭਾਗ ਹੀਨ ਜੀਵੋ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੋਗੇ॥ ੧॥ ਕੇਵਲ ਉਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਦੁਖ ਹੀ ਪਾਵੋਗੇ ਜਿਨਹੁਨੇਆਗੇ ਭੀ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਰਿਕੈ, ਚੋਰੀ ਠਗੀ ਆਦਿਕ ਕਠਿਨ ਉਪਾਯਨ ਸੇ ਔ ਨੌਕਰੀ ਬਜਾਪਾਰਾਦਿ ਸੁਗਮ ਉਪਾਯਨ ਸੇ॥ ਕੁਟੰਬ ਜੀਵਾਇਆ,ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਸਬੰਧੀਆਂ ਕੋ ਹੀ ਪਾਲਿਆ ਹੈ॥ ਔ ਪਾਲ ਕੇ ਉਨਹੁ ਨੇ ਮਰਤੀ ਬਾਰ, ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਇਕ ਸਰ, ਏਕਸਾਰ॥ ਭਾਵ ਏਕ ਰਸ ਦੁਖ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ॥ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ॥ ੧॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਭੀ ਕੁਟੰਬ ਪਾਲਤੇ ਦੁਖ ਹੀ ਪਾਵੋਗੇ ਰਾਮ ਸਿਮਰੇ ਬਿਨਾ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਪਾਵੋਗੇ॥ ਸੋਈ ਦੁਖ ਪਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ॥ ਕੰਠਇਤਿ,ਜਬ ਕੰਠ ਸੇ ਗਹਨ, ਗ੍ਰਸੇਂਗੇ ਆਇ ਕਰ ਜਮ ਕੇ ਦੂਤ॥ ਤਬ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕਰ ਪੁਕਾਰ ਕਰੋਗੇ॥ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧੀ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਇਸ ਕਸ਼ਟ ਤੇ ਛੁਡਾਵੇ॥ ਸੋ ਤੁਮਾਰਾ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਸਮੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਛੁਡਾਵੇਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਮਦੂਤ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤੁਮ ਕੋ ਸਿਖਜਾ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਜੋ ਹੇ ਜੀਵੋ ਇਸ ਕਸ਼੍ਰ ਕੇ ਛੁਡਾਵਣੇ ਵਾਲਾ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਥਾ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਨੇ ਆਗੇ ਤੇ ਨਾ ਸਮਾਰਾ, ਆਗੇ ਤੇ ਹੀ ਕਜੋਂ ਨਾ ਸਿਮ੍ਰਣ ਕੀਆਅਬਕਜੋਂਪਛਤਾਵਤੇਹੋਂ॥੩॥੧॥

ਸੂਹੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ॥ ਥਰ ਹਰ ਕੰਪੈ ਬਾਲਾ ਜੀਉ॥ ਨਾ ਜਾਨਉ ਕਿਆ ਕਰਸੀ ਪੀਉ॥ ੧॥ ਰੈਨਿ ਗਈ ਮਤ ਦਿਨੁ

ਭੀ ਜਾਇ ॥ ਭਵਰ ਗਏ ਬਗ ਬੈਠੇ ਆਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਚੈ ਕਰਵੈ ਰਹੈ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਹੰਸੁ ਚਲਿਆ ਕਾਇਆ ਕੁਮਲਾਨੀ ॥ ੨ ॥ ਕੁਆਰ ਕੰਨਿਆ ਜੈਸੇ ਕਰਤ ਸੀਗਾਰਾ ॥ ਕਿਉ ਰਲੀਆ ਮਾਨੈ ਬਾਝੁ ਭਤਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ਕਾਗ ਉਡਾਵਤ ਭੁਜਾ ਪਿਰਾਨੀ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਹ ਕਥਾ ਸਿਰਾਨੀ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਦਸ਼ਾ ਕੋ ਸੁਣ ਕਰ ਜਿਨ ਉਤਮ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਭਯ ਕੀਆ ਆਗੇ ਤਿਨ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਥਰ ਇਤਿ, ਧੀਰਜ ਰਹਿਤ ਭੈ ਮਾਨ ਹੂਆ ਕੰਪੇ ਹੈ ਬਾਲਾ, ਅਗਜਾਤ ਜੀਵ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪਤੀ ਈਸ ਕੀ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾ ਜਾਨਉ, ਕਿਆ ਜਾਨੀਏ ਆਗੇ ਕੋ ਕਿਆ ਕਰਸੀ ਪੀਉ, ਕਜਾ ਦਸ਼ਾ ਕਰੇਗਾ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਡਰ ਕਰ ਰਹੀ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਸੁਧਾਰਣ ਹਿਤ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੇ ਰੈਨਿ ਇਤਿ ਰੈਨਿ, ਰਾਤ ਜੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਕਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲੀ ਜੈਸੇ ਚਲੀ ਗਈ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਤ ਦਿਨੁ ਭੀ ਜਾਇ, ਦਿਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਭੀ ਧੌਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲੀ ਬਜਰਥ ਜਾਤੀ ਹੋਵੇ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਭਵਰਇਤਿ, ਭਵਰ, ਕਾਲੇ ਕੇਸ ਚਲੇ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਯੁਵਾ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਹੈ ॥ ਔ ਬਗ ਬੈਠੇ ਆਇ, ਧੌਲੇ ਕੇਸ ਸਿਰ ਮੇਂ ਆਏ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਿਖਲ ਅਵਸਥਾ ਛਿਨ ਛਿਨ ਮੇਂ ਕਾਚੇ ਕਰਵੇ ਕੇ ਜਲ ਵਤ ਚਲੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਾਚੇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕਾਚੇ ਕਰਵੈ, ਮਟੀ ਕੇ ਕਚੇ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਮੇਂ ਪਾਨੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ॥ ਪਾਤ੍ਰ ਕੋ ਗਲਾਯ ਕੇ ਨਿਕਸ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਭੀ ਜਬ ਸ੍ਵਾਸ ਪੂਰੇ ਹੋਨੇ ਕਾਲ ਮੇਂ ਹੰਸੁ ਚਲਿਆ, ਜੀਵ ਚਲ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਤਬ ਕਾਇਆ ਕੁਮਲਾਨੀ, ਸਰੀਰ ਮੁਰਝਾਇ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਯਾਂਤੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਕਬੀ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਕੁਆਰ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਹੇਤ ਨਾ ਬਿਵਾਹੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੀਂਗਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਜੋ ਬਿਵਾਹੀਯੋਂ ਕੋ ਪਤਿ ਸਾਥ ਮਿਲ ਕਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਆਨੰਦ ਹੈ ॥ ਵੁਹ ਕਿਉਂ ਰਲੀਆ ਮਾਨੈ, ਕੈਸੇ ਸੁਖ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕੇ ਬਾਝੁ ਭਤਾਰਾ, ਬਿਨਾ ਪਤਿ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ॥ ੩ ॥ ਚਾਹੇ ਵੁਹ ਸੁਖ ਕੇ ਲਾਭ ਕਾਗੋਂ ਕੇ ਉਡਾਵਨ ਰੂਪ ਸਗੁਨ ਕਰਤੀ ਭੁਜਾ ਭੀ ਥਕਾਇ ਲੇਵੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਾਗ

ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਨਾ ਬਿਵਾਹੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੀ ਕਾਗੋਂ ਕੇ ਉਡਾਵਨੇ ਸੇ ਭੁਜਾ ਹੀ ਪਿਰਾਨੀ, ਪੀੜਤ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਪਤਿ ਕਾ ਸੁਖ ਉਸ ਕੋ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ॥ ਤੈਸੇ ਭੇਖ ਧਾਰ ਤੀਰਥਾ-ਦਿਕੋਂ ਮੇਂ ਬਿਚਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਸ੍ਰਮ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਪੂਰਨ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀਨ ਕੀ ਭੇਖਧਾਰਨਾਦਿ ਕਥਾ ਸਿਰਾਨੀ, ਬਿਰਥਾ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੂਈ ਫਲ ਕੁਛ ਨਾ ਮਿਲਣਾ॥ ਐਸੇ ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇਂ ਕਹੀ ਦਸਾ ਸੁਨ ਉਪਜੇ ਭਯ ਵਾਲੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੪॥ ੨॥

ਸੂਹੀ ਕਬੀਰ ਜੀ॥ ਅਮਲ ਸਿਰਾਨੋ ਲੇਖਾ ਦੇਨਾ ॥ ਆਏ ਕਠਿਨ ਦੂਤ ਜਮ ਲੇਨਾ॥ ਕਿਆ ਤੈ ਖਟਿਆ ਕਹਾ ਗਵਾਇਆ ॥ ਚਲਹੁ ਸਿਤਾਬ ਦੀਵਾਨਿ ਬੁਲਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਚਲੁ ਦਰਹਾਲੁ ਦੀਵਾਨਿ ਬੁਲਾਇਆ ॥ ਹਰਿ ਫੁਰਮਾਨੁ ਦਰਗਹ ਕਾ ਆਇਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਰਉ ਅਰਦਾਸਿ ਗਾਵ ਕਿਛੁ ਬਾਕੀ ॥ ਲੇਉ ਨਿਬੇਰਿ ਆਜੁ ਕੀ ਰਾਤੀ ॥ ਕਿਛੁ ਭੀ ਖਰਚੁ ਤੁਮਾਰਾ ਸਾਰਉ ॥ ਸੁਬਹ ਨਿਵਾਜ ਸਰਾਇ ਗੁਜਾਰਉ ॥ ੨ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਾ ਕਉ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਲਾਗਾ॥ ਧਨੁ ਧਨੁ ਸੋ ਜਨੁ ਪੁਰਖ ਸੁਭਾਗਾ ॥ ਈਤ ਊਤ ਜਨ ਸਦਾ ਸੁਹੇਲੇ॥ ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਜੀਤਿ ਅਮੋਲੇ ॥ ੩ ॥ ਜਾਗਤੁ ਸੋਇਆ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ਜੋਰਿਆ ਭਇਆ ਪਰਾਇਆ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤੇਈ ਨਰ ਭੂਲੇ॥ ਖਸਮੁ ਬਿਸਾਰਿ ਮਾਟੀ ਸੰਗਿ ਰੂਲੇ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਜਿਨ ਕੋ ਅਵਤਰ ਆਇ ਕਹਾ ਤੁਮ ਕੀਨਾ, ਕਹਣਾ ਥਾ ਵਹੁ ਥਰ ਹਰ ਕੰਪੇ ਬਾਲਾ ਜੀਉ, ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਮਾਨ ਮਾਨਨੇ ਲਗੇ ਤਬ ਤਿਨੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਉਨ ਕੋ ਜਮਡੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਗਾ ਤੁਮ ਕੋ ਹੋਗਾ ਯਹਿ ਬਿਸ਼ੇਖ ਕਹੇ ਹੈਂ ਅਮਲ ਇਤਿ, ਕਾਮਦਾਰ ਕੋ ਕਾਮ ਪੈ ਭੇਜਨ ਸਮੇ ਜੋ ਰਾਜਾ ਲੋਕ ਅਵਧੀ ਕਰੇ ਹੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਏਤਾ ਕਾਲ ਊਹਾਂ ਰਹਿਣਾ ਹੋਗਾ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਅਮਲ ਹੈ॥ ਈਹਾਂ

ਕਰਮ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਸੇ ਵੁਹ ਅਵਧੀ ਰੂਪ ਅਮਲ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਜਾਨ ਲੇਣਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੂਲਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਜਬ ਫਲ ਪਰਦਾਤਾ ਈਸ਼ ਕੇ ਜਨਮੋਂ ਮੇਂ ਭੇਜੇ ਤੁਮ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਅਮਲ ਸਿਰਾਨੋਂ, ਫਲ ਦੇਕਰ ਕਰਮੋਂ ਕੀ ਔਧੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਤੁਮ ਕੋ ਲੇਖਾ ਦੇਨਾ ਹੋਗਾ॥ ਔ ਉਸ ਲੇਖੇ ਕੇ ਦਿਵਾਵਨੇ ਹੇਤ ਜੈਸੇ ਕਾਰਦਾਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਲੇਨੇ ਆਵੇ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਭਗਤੀ ਹੀਨੋਂ ਕੋਆਇ, ਆਵੇਂਗੇ ਕਠਿਨ, ਮਹਾ ਭੈ ਦਾਤੇ ਜਮ ਕੇ ਦੂਤ ਲੇਨੇ ਹੇਤ॥ ਔ ਈਹਾਂ ਆਇ ਕਰ ਜੋ ਤੁਮ ਭਜਨ ਹੀਨੋਂ ਕੋ ਪੂਛੇਂਗੇ ਸੋ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਕਿਆ ਤੈਂਇਤਿ, ਹੇ ਜੀਵੋ ਜਨਮ ਪਾਇ ਕਰ ਕਿਆ ਤੁਮ ਨੇ ਖਟਿਆ, ਸੁਭ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਔ ਕਹਾਂ ਗਵਾਇਆ, ਕਿਆ ਅਸੁਭ ਜਮਾ ਕਰ ਸੁਭ ਗਵਾਇਆ ਹੈ॥ ਉਸ ਕਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਚਲਹੁ ਸਿਤਾਬ, ਤੁਰੋ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਦੀਵਾਨਿ ਬੁਲਾ-ਇਆ, ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਤੁਮ ਕੋ ਬੁਲਾਯਾ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਤੁਮ ਢੀਲ ਕਰੋਗੇ ਤਬ ਤੁਮ ਕੋ ਤਾੜ ਕਰ ਵੁਹ ਕਹੇਂਗੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਚਲਿ ਇਤਿ, ਚਲ ਦਰਹਾਲੁ, ਜਿਸ ਹਾਲ ਮੇਂ ਤੁਮ ਪੜੇ ਹੋ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਇਸੀ ਹਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਤੁਮ ਕੋ ਦੀਵਾਨਿ ਬੁਲਾਇਆ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਬਡੇ ਕਾਮਦਾਰ ਧਰਮ ਰਾਜ ਨੇ ਬੁਲਾਯਾ ਹੈ॥ ਔ ਕੇਵਲ ਉਸੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਯਾ॥ ਕਿੰਤੁ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੀ ਜੁਬਾਨੀ ਤੇਰੇ ਕੋ ਯਹਿ ਫੁਰਮਾਨੁ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਹਰਿ ਕੇ ਦਰਗਹ ਕਾ, ਅਸਥਾਨ ਕਾ ਆਇਆ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਤੀ ਤੁਮਾਰੀ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨੇ ਰਚੀ ਥੀ ਤਿਲ ਮਾਤ੍ਰ ਉਸ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨਾ ਹੋਣੇ ਪਾਈ॥ ਯਾਂਤੇ ਧਰਮ ਰਾਜ ਦ੍ਵਾਰਾ ਉਸੀ ਕਾ ਹੁਕਮ ਆਇਆ ਹੈ॥ ਯਹਿ ਦੂਤ ਤੁਮ ਸੇ ਕਹੇਂਗੇ॥ ੧॥ ਹਰੀ ਕਾ ਹੁਕਮ ਸੁਨ ਡਰ ਕੇ ਤੁਮ ਦੂਤੋਂ ਸੇ ਅਰਜ ਕਰ ਬੱਢੀ ਦੇਕੇ ਰਹਣਾ ਚਾਹੋਗੇ ਸੋ ਤੁਮ ਕੋ ਛਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਰਹਿਣੇ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਂਗੇ॥ ਯਹਿ ਚਾਰ ਤੁਕੋਂ ਸੇ ਕਹੇ ਕਰਉ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਦੂਤੋਂ ਕੋ ਕਹੋਗੇ॥ ਹੇ ਦੂਤੋ ਕਰਉ ਅਰਦਾਸਿ,ਹਮ ਤੁਮਾਰੇ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਜੋ ਗਾਵ, ਪਿੰਡ ਭਾਵ ਇਸ ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਹਮਾਰਾ ਕੁਛ ਰਖਾ ਰਖਾਇਆ ਸੰਬੰਧੀਯੋਂ ਕੋ ਬਤਾਵਣਾ ਬਾਕੀ, ਸੇਖ ਰਹਿਤਾ ਹੈ॥ ਆਪ ਹਮ ਕੋ ਅਬੀ ਨਾ ਲੇ ਜਾਵੋ॥ ਤਬ ਆਜ ਕੀ ਰਾਤ ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਰਹਿ ਕਰ ਹਮ ਵੁਹ ਲੇਉ ਨਿਬੇਰਿ, ਨਿਪਟਾਇ ਲੇਵੇਂਗੇ॥ ਭਾਵ ਉਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸੁਣ ਲੇਵੇਂਗੇ॥ ਭੀ ਪੁਨਾ, ਮੈਂ ਕੁਛ ਤੁਮਾਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਬਲੀ ਦੇਕਰ ਤੁਮਾਰਾ ਭੀ ਖਰਚ ਸਾਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।ਭਾਵ ਤੁਮ ਭੀ ਕੁਛ ਹਮ ਸੇ ਬੱਢੀ ਲੈ ਲੇਵੋ

ਔ ਰਾਤ ਬਿਤੀਤ ਕਰ ਸੁਬਹ, ਕਲ ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਨਿਵਾਜ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਰਸਤੇ ਕੀ ਕਾਹੂੰ ਸਰਾਇ ਮੇਂ ਗੁਜਾਰਉ, ਪੜ੍ਹੂੰਗੇ॥ ਐਸੀ ਬਾਣੀ ਕਹਿਨੇ ਸੇ ਵਹੁ ਰਾਜਾ ਕੇ ਦੂਤੋਂ ਵਤ ਛੋਡੇਂਗੇ ਨਹੀਂ ਤਤਕਾਲ ਸਾਥ ਹੀ ਲੇਜਾਵੇਂਗੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਧਾਰ ਖੋਟੇ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਵੋ॥ ਗਾਫਲ ਮਤ ਰਹੋ॥ ੨॥

(ਪ੍ਰਸ਼ਨ) ਕਾਹੂ ਕੋ ਛੋਡੇਂਗੇ ਵਾ ਸਭ ਕੋ ਲੇ ਜਾਵੇਂਗੇ (ਉਤਰ) ਥਰ ਹਰ ਕਾਂਪਨੇ ਵਾਲੇ ਸਤ ਸੰਗੀਯੋਂ ਕੋ ਛੋਡੇਂਗੇ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਾਧ ਇਤਿ, ਸਾਧ ਸੰਗਿ, ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸਤਸੰਗ ਕਰ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਲਾਗਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾ ਹੈ॥ ਧਨੁ ਧਨੁ ਸੋਜਨੁ, ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਉਪਮਾ ਯੋਗਯ ਪੁਰਖੋਂ ਮੇਂ ਭੀ ਉਪਮਾ ਯੋਗਯ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਸਭਾਗਾ, ਬਡੇ ਭਾਗੋਂ ਵਾਲੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਐਸੇ ਨਰ ਈਤ, ਇਸ ਲੋਕ ਮੇਂ ਔ ਊਤ, ਉਸ ਲੋਕ ਮੇਂ ਸਦਾ ਸੁਹੇਲੇ, ਸਦਾ ਹੀ ਸੁਖੀ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਕਬੀ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਜੋ ਨਿਖਲ ਜੂਨੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਬਡਾ ਪਦਾਰਥੁ, ਉਤਮ ਵਸਤੁ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਜੀਤਿ, ਜਯ ਕਰਕੇ॥ ਭਾਵ ਸਫਲ ਕਰਕੇ ਆਪ ਵਹੁ ਅਮੋਲੇ, ਬੇ ਕੀਮਤੇ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਵਾ ਉਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਅਮੋਲੇ, ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਕੋ ਖੋਟੇ ਕਾਮੋਂ ਮੇਂ ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਯ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਵਹੁ ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ੩॥ ਐਸੇ ਥਰ ਹਰ ਕਾਂਪਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਬਿਸੇਖਤਾ ਕਹ ਕਰ ਪੁਨਾ ਕੁਕਰਮੀਯੋਂ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹੇਂ ਜਾਗਤ ਇਤਿ, ਜੋ ਤੁਮ ਭਗਤੀ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਜੀਵ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜਾਗ੍ਰਤ ਮੇਂ ਜਾਗਤੇ ਹੀ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੇਂ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹੋ॥ ਤਿਨ ਤੁਮ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਬਜਰਥ ਹੀ ਅਪਨਾ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਗਵਾਇਆ, ਖੋਇ ਦੀਆ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਤੁਮ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਹੇਤ ਮਾਲੁ, ਗਊ ਭੈਂਸ ਹਸਤੀ ਘੋੜੇ ਆਦਿਕ॥ ਔ ਧਨੁ, ਚਾਂਦੀ ਸੁਰਣਾਦਿਕ ਅਵਸਥਾ ਭਰ ਮੇਂ ਜੋਰਿਆ, ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਭ ਭਇਆ ਪਰਾਇਆ, ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਸੀ ਔਰ ਕਾ ਤੁਮਾਰਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਗੇ ਭੀ ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਤੁਮਾਰੇ ਸਰੀਖਾ ਕਾਮ ਕੀਆ ਵਹੁ ਭੀ ਭੂਲ ਗਏ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੇਈ, ਤੁਮਾਰੇ ਸਮਾਨ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਭੂਲੇ ਹੈਂ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਬਿਸਾਰਿ, ਭੂਲ ਕੇ ਸਦਗਤੀ ਪਾਏ ਬਿਨਾ ਅਬ ਕੀਟ ਪਤੰਗਾਦਿ ਜੂਨੋਂ ਕੋ ਪਾਇਕੇ ਮਾਟੀ ਕੇ ਸੰਗ ਰੁਲ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੇਂ ਭਰ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ੪॥ ੩॥

ਸੂਹੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਲਲਿਤ ॥ ਥਾਕੇ ਨੈਨ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਥਾਕੇ ਥਾਕੀ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਇਆ ॥ ਜਰਾ ਹਾਕ ਦੀ ਸਭ ਮਤਿ ਥਾਕੀ ਏਕ ਨ ਥਾਕਸਿ ਮਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਬਾਵਰੇ ਤੈ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਬ ਲਗੁ ਪ੍ਰਾਨੀ ਤਿਸੈ ਸਰੇਵਹੁ ਜਬ ਲਗੁ ਘਟ ਮਹਿ ਸਾਸਾ ॥ ਜੇ ਘਟੁ ਜਾਇ ਤ ਭਾਉ ਨ ਜਾਸੀ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ੨ ॥ ਜਿਸ ਕਉ ਸਬਦੁ ਬਸਾਵੈ ਅੰਤਰਿ ਚੂਕੈ ਤਿਸਹਿ ਪਿਆਸਾ ॥ ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ ਚਉਪੜਿ ਖੇਲੈ ਮਨੁ ਜਿਣਿ ਢਾਲੇ ਪਾਸਾ ॥ ੩ ॥ ਜੋ ਜਨ ਜਾਨਿ ਭਜਹਿ ਅਬਿਗਤ ਕਉ ਤਿਨ ਕਾ ਕਛੂ ਨ ਨਾਸਾ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤੇ ਜਨ ਕਬਹੁ ਨ ਹਾਰਹਿ ਢਾਲਿ ਜੁ ਜਾਨਹਿ ਪਾਸਾ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਪੁਨਾ ਉਨਹੀ ਕੁਕਰਮੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਥਾਕੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਅਬ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਥਕਤ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰਵਣ, ਸਬਦੋਂ ਕੋ ਸੁਣ ੨ ਕਰ ਥਕਤ ਹੋ ਗਏ ॥ ਕਾਯਾਂ ਤੁਮਾਰੀ ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਸੋ ਬਿਚਰਨੇ ਸੇ ਥਕਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਸੇ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਨੇ ਤੁਮ ਕੋ ਸੁਕਲ ਕੇਸ ਰੂਪ ਦੂਤ ਭੇਜ ਕਰ ਹਾਕ ਦੀ, ਮੈਂ ਆਈ ਹੋਂ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰ ਦਈ ॥ ਤਬ ਸੇ ਸਭ ਮਤਿ ਥਾਕੀ, ਸ੍ਵਾਦ ਲੇਨੇ ਸੂੰਘਨੇ ਆਦਿਕੋਂ ਕੀ ਸਭੀ ਹੋਸ਼ ਥਕ ਗਈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੈ ॥ ਏਕ ਨ ਥਾਕਸਿ ਮਾਇਆ, ਏਕ ਮਨ ਸੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਚਾਹ ਨ ਥਕੀ ॥ ਵੁਹ ਆਗੇ ਸੇ ਭੀ ਦਸ ਗੁਣੀ ਬਢ ਗਈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਹੇ ਬਾਵਰੇ, ਬੁਧੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮ ਨੇ ਨਾਮ ਜਪ ਕਰ ਗਯਾਨ ਕੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਬੀਚਾਰੁ ਨ ਪਾਇਆ, ਹਮ ਕੌਨ ਹੈਂ ਕਿਸ ਲੀਏ ਆਏ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰਕੇ ਨਾ ਪਾਇਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਨੇ ਬਿਰਥਾ ਹੀ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਬਿਤੀਤ ਕੀਆ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਭੀ ਆਗੇ ਕੋ ਸਮਝੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਮਤ ਖੋਵੋ ਯਹ ਕਹੇ ਤਬ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮ ਅਬ ਭੀ ਮੇਰਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨ ਕੇ ਤਿਸੈ ਸਰੇਵਹੁ, ਉਸ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ

ਸੇਵੇ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤੁਮਾਰੇ ਘਟ ਮਹਿ ਸਾਸਾ, ਸਰੀਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੇ ਕਰ ਵੈਸੇ ਸੇਵਤੇ ਤੁਮ ਜਨੋਂ ਕਾ ਘਟ ਜਾਇ, ਸਰੀਰ ਭੀ ਬਿਨਸ ਜਾਇਗਾ ॥ ਤੌ ਭੀ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਸੇ ਉਸ ਕਾ ਭਾਉ ਨ ਜਾਸੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਵੁਹ ਵੈਸਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ॥ ਔ ਉਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਪੁਨਾ ਤੁਮਾਰਾ ਆਨ ਜਨਮ ਮੇਂ ਭੀ ਹਰੀ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਹੋਗਾ ॥ ਭਾਵ ਚਿਤ ਲਗੇਗਾ ॥ ਵਾ ਉਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇਂ ਪਹੁਚ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਸੋ ਯਹ ਲਾਭ ਈਸ਼ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਹਾਥ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਇਤਿ, ਈਸੂਰ ਹੀ ਗੁਰੂ ਮੂਰਤਿ ਧਾਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਕਉ, ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੇਂ ਸਬਦੁ ਬਸਾਵੈ, ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਵਸਾਵੇ ਉਸੀ ਕੇ ਅੰਤਰ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਚੂਕੇ, ਉਠ ਜਾਵੇ ਹੈ ਪਿਆਸਾ, ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ, ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਰੂਪ ਆਗਜਾ ਕਉ ਸਮਝ ਕੇ ਚਉਪੜਿ ਖੇਲੈ, ਚਾਰ ਵੇਦੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂ ਬਿਚਾਰ ਲੀਲਾ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਮਨ ਕੋ ਜਿਣਿ, ਜੀਤਨੇ ਵਾਲਾ ਹਠ ਯੋਗ ਰੂਪ ਵਾ ਬੀਚਾਰ ਰੂਪ ਢਾਲੇ ਹੈ ਪਾਸਾ ॥ ੩ ॥ ਯਹ ਜਿਗਜਾਸੂਯੋਂ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹਿਕਰ ਅਬ ਗਜਾਨੀਯੋਂ ਕੀ ਕਹੈਂ ਜੋ ਜਨ ਇਤਿ, ਜੋਜਨ ਜਾਨਿ ਭਜਹਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਨਕਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਗਜਾਨੀ ਹੋਕਰ ਸੇਵਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਅਬਗਤ ਕਉ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੂਰ ਕੋ ॥ ਤਿਨੋਂ ਕੀ ਕਛੂ, ਕਿੰਚਿਤ ਭੀ ਕਾਹੂ ਬਿਘਨ ਕਾਰੀ ਦੇਵਾਦਿਕਨ ਸੇ ਨ ਨਾਸਾ, ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਵਾ ਵੁਹ ਕਭੀ ਜਨਮਾਦਿਕੋਂ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਆਵੇਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਤੀ ਹੀ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਤੇਜਨ, ਵੁਹ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖ ਕਬਹੁ ਨ ਹਾਰਹਿ, ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਕਭੀ ਬੰਧਨ ਮੇਂ ਪੜਨੇ ਰੂਪ ਹਾਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂ ॥ ਜੋ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਪਾਸਾ, ਪਾਸੇ ਕੋ ਢਾਲ ਜਾਨਹਿ, ਕਰ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਸੂਹੀ ਲਲਿਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥ ਏਕੁ ਕੋਟੁ ਪੰਚ ਸਿਕਦਾਰਾ ਪੰਚੇ ਮਾਗਹਿ ਹਾਲਾ ॥ ਜਿਮੀ ਨਾਹੀ ਮੈ ਕਿਸੀ ਕੀ ਬੋਈ ਐਸਾ ਦੇਨ ਦੁਖਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਲੋਗਾ ਮੋਕਉ ਨੀਤਿ ਡਸੈ ਪਟਵਾਰੀ ॥ ਊਪਰਿ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਮੈ ਗੁਰ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਿਆ ਤਿਨ ਹਉ ਲੀਆ ਉਬਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਉ ਡਾਡੀ ਦਸ ਮੁੰਸਫ

ਧਾਵਹਿ ਰਈਅਤਿ ਬਸਨ ਨ ਦੇਹੀ ॥ ਡੋਰੀ ਪੂਰੀ ਮਾਪਹਿ ਨਾਹੀ ਬਹੁ ਬਿਸਟਾਲਾ ਲੇਹੀ ॥ ੨ ॥ ਬਹਤਰਿ ਘਰ ਇਕੁ ਪੁਰਖੁ ਸਮਾਇਆ ਉਨਿ ਦੀਆ ਨਾਮੁ ਲਿਖਾਈ ॥ ਧਰਮਰਾਇ ਕਾ ਦਫਤਰ ਸੋਧਿਆ ਬਾਕੀ ਰਿਜਮ ਨ ਕਾਈ ॥ ੩ ॥ ਸੰਤਾ ਕਉ ਮਤਿ ਕੋਈ ਨਿੰਦਉ ਸੰਤ ਰਾਮੁ ਹੈ ਏਕੋ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਮੈ ਸੋ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਜਾਕਾ ਨਾਉ ਬਿਬੇਕੋ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਕੁਕਰਮੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤਿ ਜਮੋਂ ਕਾ ਭਯ ਦਿਖਾਵਤੇ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਤਿ ਕਾਹੂ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਕਹਿਆ ਤੁਮਾਰਾ ਚਿਤ ਭੀ ਜਮੋਂ ਕੇ ਡਰ ਸੇ ਨਿਰਭਯ ਹੂਆ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਅਪਨੀ ਪੂਰਬਲੀ ਦਸ਼ਾ ਸੰਯੁਕਤ ਡਰ ਦੂਰ ਹੂਆ ਬਤਾਵੇਂ ਏਕੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਮੇਰਾ ਏਕ ਜੋ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕੋਟੁ, ਕਿਲਾ ਹੈ ਇਸ ਮੇਂ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਂਚ ਸਿਕਦਾਰਾ, ਥਾਨੇਦਾਰ ਬਡੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਰਹੇ ਥੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਝ ਸੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਹਾਲਾ, ਕਰ ਮਾਂਗਤੇ ਥੇ ॥ ਸੋ ਮੈਂ ਭੀ ਅਧਰਮ ਕਾ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰ ਤਿਨ ਕੋ ਦੇਤ ਰਹਯਾ ॥ ਵੋ ਪੁਨਾ ਅਬ ਭੀ ਵੈਸੇ ਹੀ ਮਾਂਗੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਇਸ ਕਾਲ ਮੇ ਮੈਂ ਜਿਮੀ, ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਬੋਈ ॥ ਭਾਵ ਅਧਰਮ ਕਰ ਮੈਂ ਕਾਹੂ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਲੀਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸਾ ਮੈਂ ਪੂਰਬ ਇਨ ਕੋ ਠੱਗੀ ਚੋਰੀ ਸੇ ਦੇਤਾ ਰਹਾ॥ ਅਬ ਮੈ ਐਸਾ, ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਪਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਰ ਦ੍ਰਬਜ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਦੇਨਾ ਮੁਝ ਕੋ ਦੁਖਾਲਾ, ਕਠਨ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਜਬ ਮੈਂ ਅਧਰਮ ਕਾ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਖੇਤੀ ਬੋਵਤਾ ਥਾ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਲੋਗਾ, ਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਸੰਤੋ॥ ਤਬ ਮੇਰੇ ਕੋ ਨੀਤਿ, ਏਕ ਏਕ ਜਨਮ ਪੀਛੇ ਮਰਨ ਸਮੇ ਸਦਾ ਪਟਵਾਰੀ, ਧਰਮ ਰਾਜ ਡਸੈ, ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਥਾ ॥ ਅਬ ਇਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਜਬ ਸੇ ਮੈਂ ਊਪਰਿ ਭੁਜਾ ਕਰਿ, ਊਂਚੇ ਬਾਂਹ ਖੜੀ ਕਰ ਅਪਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾਤਾ ਗੁਰੋਂ ਪੈ ਪੁਕਾ-ਰਿਆ ਜੋ ਹੇ ਗੁਰੋ ਮੇਰੀ ਰਖਯਾ ਕਰੋ॥ ਤਬ ਸੇ ਮੇਰੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਕਰ ਮੁਝ ਕੋ ਉਸ ਪਟਵਾਰੀ ਕੇ ਦੁਖ ਸੇ ਉਬਾਰੀ, ਰਖ ਲੀਆ ॥ ੧ ॥ ਗੁਰੋਂ ਪਾਸ ਜੋ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਥੀ ਸੋ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਨਉਇਤਿ, ਹੇ ਗੁਰੋ ਜੈਸੇ ਬਾਹਰ ਖੇਤ ਮੇਂ ਪਹਿਲੇ ਮਾਪ ਵਾਲੇ ਆਵੇ ਹੈਂ ॥ ਪੀਛੇ ਸੇ ਉਨ ਕੇ ਮਾਪ ਕੀ ਪਰੀਛਾ ਹੇਤ

ਮੁਨਸਫ ਆਵੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਸਭੀ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਵੱਢੀ ਮਾਂਗੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਈਯਤ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਵਸਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਂ ॥ ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਨਉ ਡਾਡੀ, ਨੌ ਦੁਆਰੇ ਡੰਡੀਏ ਪ੍ਰਥਮ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਮਾਪਨੇ ਵਾਲੇ ਉਨ ਕੀ ਓਰ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਪੀਛੇ ਸੇ ਉਨਕੇ ਦਸੋਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਭਲਾਈ ਬੁਰਾਈ ਪਰਖਨੇ ਵਾਲੀ ਮੁਨਸਫ ਦੌੜਤੀ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਯਹਿ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਜਿਸ ਓਰ ਪਹਿਲੇ ਕੋਈ ਦ੍ਵਾਰ ਹੋਵੇ ਉਸੀ ਓਰ ਇੰਦ੍ਰਯ ਨਿਕਸ ਕੇ ਉਸ ਵਸਤੁ ਕਾ ਗੁਣ ਦੋਖ ਪਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਮੁਨਸਫ ਇਨਸਾਫ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਮੁਖ ਦ੍ਵਾਰ ਮੇਂ ਰਸਨਾ ਵਾਕ ਦੋ ਇੰਦ੍ਰਯ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨੌ ਦ੍ਵਾਰੋਂ ਮੇਂ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰਯ ਜਾਨ ਲੇਣੇ ॥ ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮੈਂਜੋਇਨ ਕੀ ਰਈਅਤਿਪ੍ਰਜਾਬਨ ਰਹਾ ਹੂੰਮੁਝ ਕੋ ਯੇ ਬਸਨ ਨ ਦੇਹੀ, ਥਿਰ ਹੋਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਤੇ ॥ ਪੁਨਾ ਯੇਹ ਕੈਸੇ ਅਧਮ ਹੈਂ ਡੋਰੀ ਪੂਰੀ ਮਾਪਹਿ ਨਾਹੀ, ਅਪਨੀ ਪਰਾਰਬਧ ਕੇ ਭੋਗ ਪੈ ਕਬੀ ਪੂਰੇ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਤੇ ॥ ਸਦਾ ਉਸ ਸੇ ਅਧਿਕ ਹੀ ਪਰਧਨ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕੀ ਇੱਛਾ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਧਰਮ ਕੀ ਵਸਤੂਯੋਂ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਰੂਪ ਬਹੁ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਿਸਟਾਲਾ, ਬੱਢੀ ਮੁਝ ਸੇ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਜਬ ਮੈਂ ਊਚੀ ਭੁਜਾ ਕਰ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਅਪਨੀ ਐਸੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਨਾਈ ਤਬ ਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਲੋਗੋ ਮੇਰੇ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਵੈਸੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਨਕੇ ਬਹਤਰਿਘਰ, ਸਰੀਰ ਕੀ ਬਹੱਤਰ ਕੋਠੜੀਓਂ ਮੇਂ ਜੋ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮ ਪੁਰਖ ਸਮਾਯ ਰਹਾ ਹੈ ਉਸ ਕਾ ਮੇਰੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਉਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਨਾਮ ਲਖਾਇ ਦੀਆ ॥ ਅਰ ਮੈਨੇ ਭੀ ਲਿਖ ਲੀਆ ॥ ਔ ਲਿਖੇ ਪੀਛੇ ਫੇਰ ਜਬ ਧਰਮਰਾਇ ਕਾ ਦਫਤਰ ਸੋਧਿਆ, ਜੋ ਪਟਵਾਰੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਥਾ ਉਸ ਕੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤੋਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਕਾ ਕਾਗਜ਼ ਦੇਖਾ ॥ ਤਬ ਮੇਰੀ ਓਰ ਉਨ ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਕੀ ਰੰਚਕ ਭੀ ਬਾਕੀ ਨ ਰਹੀ ॥ ੩ ॥ ਸੋ ਯਹਿ ਉਪਕਾਰ ਮੇਰੇ ਪੈ ਮੇਰੇਗੁਰੂ ਸੰਤੋਂ ਨੇ ਕੀਆ ਹੈ ਯਾਂ-ਤੇ ਐਸੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸਭੀ ਜਨ ਰਾਮ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਉਨ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਰੋ ਨਿੰਦਾ ਨਾਂ ਕਰੋ ਯਹਿ ਸਭ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਂ ਸੰਤਾਇਤਿ, ਸੰਤਾਕਉ, ਮੁਝ ਕੋ ਵੈਸਾ ਉਪ-ਦੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਮਤ ਕੋਈ ਅਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖ ਨਿੰਦੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਸੰਤ ਔ ਰਾਮ ਏਕ ਹੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ॥ ਦੋ ਨਹੀਂ ॥ ਜੋ ਉਨ ਕੋ ਨਿੰਦੇਗਾ ਸੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਨਿੰਦੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਨਿੰਦੇਗਾ ਸੋ ਨਾਸਤਕ ਹੋਕਰ ਨਰਕ ਪੜੇਗਾ ਯਾਂਤੇ ਸਦਾ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੋ ॥ ਅਰ ਰਾਮ ਰੂਪ ਜਾਨੋਂ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਂ ਸੋ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ, ਮੈਂਨੇ ਭੀ ਵੁਹ ਸੰਤ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹੀ ਗੁਰੁ ਮੂਰਤਿ ਪਾਯਾ ਹੈ

॥ ਜਾਕਾ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਬਿਬੇਕੋ, ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਮਿਲੇ ਜੀਵ ਕੋ ਜੁਦਾ ਕਰ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ ॥

ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਹਕੀ ਸਾਰ ਸੁਹਾਗਨਿ ਜਾਨੈ ॥ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਸੁਖ ਰਲੀਆ ਮਾਨੈ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੇਇ ਨ ਅੰਤਰੁ ਰਾਖੈ॥ ਅਵਰਾ ਦੇਖਿ ਨ ਸੁਨੈ ਅਭਾਖੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋ ਕਤ ਜਾਨੈ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ਜਾਕੈ ਅੰਤਰਿ ਦਰਦੁ ਨ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੁਖੀ ਦੁਹਾਗਨਿ ਦੁਇ ਪਖ ਹੀਨੀ ॥ ਜਿਨਿ ਨਾਹਿ ਨਿਰੰਤਰਿ ਭਗਤਿ ਨ ਕੀਨੀ ॥ ਪੁਰਸਲਾਤ ਕਾ ਪੰਥੁ ਦੁਹੇਲਾ ॥ ਸੰਗਿ ਨ ਸਾਥੀ ਗਵਨੁ ਇਕੇਲਾ ॥ ੨ ॥ ਦੁਖੀਆ ਦਰਦ ਵੰਦੁ ਦਰਿ ਆਇਆ ॥ ਬਹੁਤੁ ਪਿਆਸ ਜਬਾਬੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਸਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ॥ ਜਿਉ ਜਾਨਹੁ ਤਿਉ ਕਰਿ ਗਤਿ ਮੇਰੀ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪਤੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਆਨੰਦ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਭਾਗ ਵਾਲੇ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਮੰਦਭਾਗੀ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਯਹ ਰਵਦਾਸ ਕਹੇ ਸਹਕੀਇਤਿ,ਸਹਕੀ,ਪਤਿਕੀ ਸਾਰ,ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਨੇਕੀ ਰੀਤਿਕੋ ਵਹੀ ਸੁਹਾਗਨਿ,ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਭਾਗੋਂ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਉਪਾਸ਼ਕ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਉਪਾਸ਼ਕ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ,ਅਪਨੇ ਅਹੰਕਾਰਕੋ ਤ੍ਯਾਗ ਕੇ ਪਤਿ ਕੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਕਰਪਤਿਕੇਸੁਖਕੀਰਲੀਆ,ਆਨੰਦਤਾਈਕੋ ਅਨੁਭਵਕਰੇਹੈਆਨੰਦਤਾਈਕੇਅਨੁਭਵ ਕਰਨੇ ਮੈਂ ਅਭਿਮਾਨ ਕਾ ਤ੍ਯਾਗ ਹੀ ਪੁਨਾ ਬੀਜ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਤਨ ਇਤਿ, ਜੋ ਅਪਨੇ ਤਨਾਦਿਕ ਪਤੀ ਕੋ ਅਰਪਣ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅਰਪਣ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਨ ਅੰਤਰਿ ਰਾਖੈ, ਕੁਛ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਰਖੇ ॥ ਪੁਨਾ ਸ੍ਵਪਤਿ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੇ ਦਰਸਨਾਦਿਕਨ ਕੀ ਚਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਵਰਾਇਤਿ, ਅਵਰਾਦੇਖਿਨ, ਪਤਿ ਬਿਨਾ ਆਨ ਦੇਵਤਾਕੋ ਅਪਨਾ ਪਤਿ ਜਾਨ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰੀ ਨਾ ਦੇਖੇ ॥ ਪੁਨਾ ਦੂਸਰੇ ਦੇਵਤਾ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਕੰਨੀਂ ਨਾ ਸੁਨੇ ॥ ਔ ਅਪਨੀ ਜਿਹਬਾ ਸੇ ਅਭਾਖੈ, ਆਨ ਦੇਵਤਾ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਭੀ ਨਾ ਲੇਵੇ ॥ ਪੂਰਾ ਏਕ ਕਾ ਉਪਾਸ਼ਕ ਬਨਾ ਰਹੇ ॥ ੧ ॥ ਔ ਐਸਾ ਉਪਾਸ਼ਕ ਬੇ ਮੁਖੋਂ ਕੇ ਦੁਖੋਂ ਕੋ ਭੀ

ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਆਪ ਦੁਖ ਪਾਵਨੇ ਤੇ ਕਹੀਂ ਰਹੇ ਯਹ ਕਹੇ ਸੋਇਤਿ ਸੇ, ਪੂਰਬ ਕਹਤਾ ਏਕ ਕਾ ਉਪਾਸ਼ਕ ਕਤ, ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਨੈ, ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ ਪੀਰ ਪਰਾਈ, ਦੁਹਾਗਨ ਕੇ ਚਿਤ ਕੀ ਪੀੜ ਕਾ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰਸਕੇ॥ ਜਿਸ ਉਪਾਸ਼ਕ ਕੇ ਅੰਤਰਿ, ਚਿਤ ਮੇਂ ਪਤਿ ਕੇ ਆਨੰਦ ਕੇ ਅਨੁਭਵ ਸੇ ਦੁਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈਤਾ॥ ਯਹ ਪਾਠ ਆਗੇ ਦੁਹਾਗਨ ਓਰ ਭੀ ਲਗ ਸਕੇ ਹੈ ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ॥ ੧॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹਕਰ ਅਬ ਤਾਂਸੇ ਬੇਮੁਖੋਂ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹੇ ਦੁਖੀਇਤਿ, ਵੋ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਦੁਹਾਗਨ ਇਸਤ੍ਰੀ॥ ਪੁਨਾ ਦੁਇ ਪਖ ਹੀਨੀ, ਸਾਹੁਰੇ ਪੇਈਯੇ ਰੂਪ ਦੋਨੋਂ ਪਖੋਂ ਸੇ॥ ਭਾਵ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਸੇ ਹੀਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜਿਨਿ, ਜਿਸਨੇ ਅਪਨੇ ਮੰਦ ਸੁਭਾਵ ਕਰ ਨਾਹਿ, ਪਤੀ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਨਿਰੰਤਰਿ, ਏਕ ਰਸ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੀ॥ ਐ ਭਗਤੀ ਨਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹੀ ਉਸ ਕੋ ਮਹਾ ਕਠਨ ਜਮ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਜਾਨਾ ਪੜੇਗਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪੁਰਇਤਿ, ਖੀਨਿਅਹੁਤਿਖੀ ਵਾਲਹੁ ਨਿਕੀ ਪਾਠਸੇ, ਕਹੇ ਜਮ ਮਾਰਗ ਕੇ ਪੁਲ ਕਾ ਰਸਤਾ ਦੁਹੇਲਾ, ਬਡਾ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਵਹਾਂ ਸੰਗਿ ਨ ਸਾਥੀ, ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਹੋਗਾ, ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਚਲਨਾ ਅਕੇਲੇ ਕਾ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਹਿ ਵਾਰਤਾ ਰਵਦਾਸ ਨੇ ਯਵਨ ਮਤਿ ਕੀ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਯਵਨੋਂ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇਂ ਜਮ ਪੁਰੀ ਕੇ ਰਸਤੇ ਮੇਂ ਏਕ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰ ਸੇ ਤੀਛਨ ਔ ਕੇਸ ਸੇ ਬਰੀਕ ਪੁਲ ਲਿਖਾ ਹੈ ਵੋ ਸਭ ਕੋ ਲਖਨਾ ਪੜੇ ਹੈ॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਸ ਪੈ ਸੁਖ ਸੇ ਲਖਨੇ ਹੇਤ ਬਕਰਾਈਦ ਕੋ ਬਕਰੇ ਮਾਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਹਿੰਦੂ ਵੈਤਰਣੀ ਲਖਨੇ ਹੇਤ ਗਊ ਦਾਨ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਬਕਰੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁੰਨੀ ਲੋਕ ਉਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਖ ਸੇ ਲਖ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਪਾਪੀਯੋਂ ਕੇ ਅੰਗ ਕਟ ਕੇ ਗਿਰ ਪੜੇ ਹੈਂ॥ ਵਹੁ ਦੁਖ ਪਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਨਾਮ ਉਸ ਮਤ ਮੇਂ ਪੁਲ ਕਾ ਸਿਰਾਤਲ ਮੁਸਤਕੀਮ ਹੈ॥ ਸਿਰਾਤ ਪੁਲ, ਮੁਸਤਕੀਮ ਦ੍ਰਿੜ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀਮੇ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਪੁਰਸਿਲਾਤ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਣ ਮੇਂ ਚਲੇ ਹੈਂ॥ ੨॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਦੁਹਾਗਨਿ ਕਾ ਭੀ ਦੁਖੋਂ ਸੇ ਛੂਟਨੇ ਕਾ ਕੋਈ ਉਪਾਯ ਹੈ ਵਾ ਨਹੀ ਯਿਹ ਸੁਨ ਕਹੇ ਦੁਖੀਆ ਇਤਿ, ਦੁਖੀਆ ਜੀਵ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈਂ ਦਰਦ ਵੰਦੁ, ਦਰਦ ਵਾਲਾ ਤੇਰੇ ਮਿਲਨੇ ਕੇ ਦਰ, ਦਰਵੱਜੇ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਮੇਂ ਆਇਆ॥ ਅਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦਰਦ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਸ ਹੈ॥ ਅਰ ਆਪ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਮੈਨੇ ਅਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਜਬਾਬ ਨ ਪਾਇਆ, ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਪਾਯਾ॥ ਜੋ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੂ ਅਪਨੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕਾ ਯਹ ਉਪਾਯ ਕਰ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮੈਂ ਪੁਨਾ ਭੀ

ਆਪ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋ ਆਪ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਅਰਥ ਕਾਮ ਲੇਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ॥ ਕੇਵਲ ਮੁਕਤਿ ਲੇਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਜੈਸੇ ਉਪਾਇ ਕਰਾਵਨ ਸੇ ਆਪ ਕੋ ਰੁਚੇ ਤੈਸੇ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਕਹਿਇਤਿ, ਰਵਦਾਸ ਜੀ ਕਹੇ ਵੁਹ ਦੁਖੀਆ ਪੁਰਖ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮੁਝੇ ਤੇਰੀ ਸਰਨਿ, ਆਪਕਾ ਹੀ ਆਸਰਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕਾਹੂ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਉਂ ਜਾਨਹੁ,ਜਿਸ ਉਪਾਯ ਸੇ ਆਪ ਮੇਰੀ ਮੁਕਤੀ ਹੋਤੀ ਜਾਨੇ ॥ ਤੈਸੇ ਮੇਰੀ ਗਤਿ, ਮੁਕਤੀ ਕਰੋ ਇਸ ਮੇਂ ਬਿਲੰਬ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਕਰੋ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਸੂਹੀ॥ ਜੋ ਦਿਨੁ ਆਵਹਿ ਸੋ ਦਿਨੁ ਜਾਹੀ ॥ ਕਰਨਾ ਕੂਚੁ ਰਹਨੁ ਥਿਰੁ ਨਾਹੀ ॥ ਸੰਗੁ ਚਲਤੁ ਹੈ ਹਮ ਭੀ ਚਲਨਾ ॥ ਦੂਰਿ ਗਵਨੁ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਮਰਨਾ ॥ ੧ ॥ ਕਿਆ ਤੂ ਸੋਇਆ ਜਾਗੁ ਇਆਨਾ ॥ ਤੈ ਜੀਵਨੁ ਜਗਿ ਸਚੁ ਕਰਿ ਜਾਨਾ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਉ ਦੀਆ ਸੋ ਰਿਜਕੁ ਅੰਬਰਾਵੈ ॥ ਸਭ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਹਾਟੁ ਚਲਾਵੈ॥ ਕਰਿ ਬੰਦਿਗੀ ਛਾਡਿ ਮੈ ਮੇਰਾ ॥ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਸਮਾਰਿ ਸਵੇਰਾ ॥ ੨ ॥ ਜਨਮੁ ਸਿਰਾਨੋ ਪੰਥੁ ਨ ਸਵਾਰਾ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਦਹਦਿਸ ਅੰਧਿਆਰਾ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਨਿਦਾਨ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਚੇਤਸਿ ਨਾਹੀ ਦੁਨੀਆ ਫਨ ਖਾਨੇ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਦੁਖੀਆ ਦਰਦਵੰਦੁ ਦਰ ਆਇਆ ਕਹਨ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਮਨ ਕੋ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਓਰ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜੋ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਦਿਨ ਉਦੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਚਲਜਾ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇ ਰਹਨੇ ਕਾ ਭੀ ਨੇਮ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸ਼ਰੀਰ ਨੇ ਭੀ ਕੂਚ ਕਰ ਜਾਨਾ ਹੈ॥ ਥਿਰ ਨਹੀਂ ਰਹਨਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਸੰਗ ਚਲਤ ਹੈ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਚਲਜਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਬੇਗ ਮੇਂ ॥ ਉਸ ਮੇਂ ਹਮ ਨੇ ਭੀ ਜਾਨਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਜਿਸਕੋ ਅਗਜਾਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਦੂਰ ਜਾਨਤੇ ਥੇ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਸੇਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੂਆ ਵਹੁ ਮਰਨਾ ਆਪਨੇ ਸਿਰ ਪੈ ਚੜ੍ਹ ਰਹਜਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋ ਜਗਾਵਤਾ ਹੂ ਤੂ ਸੁਨ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਿਆਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਕਿਆ ਤੂੰ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੇਂ ਸੋਇ ਰਹਜਾ ਹੈ॥ ਹੇ ਅਗਜਾਨੀ ਤੂ

ਜਾਗੁ, ਸਾਵਧਾਨ ਬਨ॥ ਔ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਕਰ ਇਸ ਉਲਟੀ ਸਮਝ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ॥ ਜੋ ਤੈਂ ਅਪਨਾ ਇਸ ਦੇਹ ਮੇਂ ਜੀਵਨਾ ਸੱਚਾ ਕਰਕੇ ਜਾਨ ਰਖਾ ਹੈ॥ ਔ ਸਚਾ ਜਾਨ ਕਰ ਇਸ ਹੇਤ ਬਡੇ ਉਪਾਯ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਮਤ ਕਰ॥ ੧॥ ਪ੍ਰਾਣ ਦਾਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪਾਲਨਾ ਆਪ ਹੀ ਕਰੇਗਾ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਨਇਤਿ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨੇ ਜੀਉ ਦੀਆ, ਦੇਹ ਮੇਂ ਪ੍ਰਾਣ ਦੀਏ॥ ਵਹੀ ਪ੍ਰਾਣ ਦੇ ਕਰ ਪੀਛੇ ਸੇ ਤਿਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਰਿਜਕੁ ਅੰਬਰਾਵੈ, ਭੋਜਨ ਪਹੁਚਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਭ ਘਟ ਭੀਤਰਿ, ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਹਾਟੁ ਚਲਾਵੈ, ਬਜਵਹਾਰ ਚਲਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਉਸ ਕੋ ਬਜਵਹਾਰ ਚਲਾਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨ ਕੇ ਕਰਿ ਬੰਦਿਗੀ, ਬਜਵਹਾਰ ਕਾ ਫਿਕਰ ਛੋਡ ਕੇ ਉਸ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪ॥ ਔ ਨਾਮ ਜਪਤਾ ਹੂਆ ਮੈ ਮੇਰਾ, ਯਹ ਮੈਂ ਹੋਂ ਅਰ ਯਹ ਮੇਰੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ਐਸਾ ਅਹੰਕਾਰ ਛੋਡ॥ ਔ ਛੋਡ ਕੇ ਹਿਰਦੈ, ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਨਾਮੁ ਸਮਾਰਿ, ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮ ਕੋ ਸਿਮਰ ਸਵੇਰਾ, ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ॥ ਭਾਵ ਸਰਬਦਾ ਯਾਦ ਕਰ॥ ੨॥ ਅਰ ਯਾਦ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਨਮ ਇਤਿ, ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਬਜਰਥ ਹੀ ਸਿਰਾਨੋ, ਬੀਤ ਗਯਾ॥ ਇਸ ਕੋ ਪਾਯ ਕੇ ਪੰਥ, ਰਸਤਾ ਪਰਲੋਕ ਕਾ ਨਹੀਂ ਸਵਾਰ ਲੀਆ॥ ਔ ਸਾਂਝ ਪਰੀ, ਅਵਸਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਗਈ ਹੈ॥ ਅਬ ਕੁਛ ਕਾਲ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤੁ ਰੂਪ ਸਰਬ ਓਰ ਸੇ ਅੰਧਿਆਰਾ, ਅੰਧੇਰਾ ਫੈਲ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸ ਦੁਖ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਸਿਮਰੋ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਰਮਦਾਸ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ॥ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਹੇ ਨਿਦਾਨ, ਅਗਜਾਨੀ ਤੁਮ ਕਿਉਂ ਦਿਵਾਨੇ, ਬਾਵਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ॥ ਔ ਚੇਤਸਿ ਨਾਹੀਂ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਯਾਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਇਸ ਫਨ, ਫਨਾਹ ਰੂਪ ਖਾਨੇ, ਦੁਨੀਆ ਘਰ ਮੇਂ॥ ੩॥ ੨॥

ਸੂਹੀ॥ ਊਚੇ ਮੰਦਰ ਸਾਲ ਰਸੋਈ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਫੁਨਿ ਰਹਨੁ ਨ ਹੋਈ॥ ੧॥ ਇਹੁ ਤਨੁ ਐਸਾ ਜੈਸੇ ਘਾਸ ਕੀ ਟਾਟੀ॥ ਜਲਿ ਗਇਓ ਘਾਸੁ ਰਲਿ ਗਇਓ ਮਾਟੀ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਭਾਈ ਬੰਧ ਕੁਟੰਬੁ ਸਹੇਰਾ॥ ਓਇ ਭੀ ਲਾਗੇ ਕਾਢੁ ਸਵੇਰਾ॥ ੨॥ ਘਰ ਕੀ ਨਾਰਿ ਉਰਹਿ ਤਨ ਲਾਗੀ॥ ਉਹ ਤਉ ਭੂਤ ਭੂਤ ਕਰਿ ਭਾਗੀ॥ ੩॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭੈ ਜਗੁ ਲੂਟਿਆ॥ ਹਉ ਤਉ ਏਕ

ਰਾਮੁ ਕਹਿ ਛੂਟਿਆ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਪੂਰਬ ਪਦ ਮੇਂ ਕਹੀ ਫਨਾਹ ਰੂਪਤਾ ਮਨ ਪ੍ਰਤਿ ਪੁਨਾ ਰਵਿਦਾਸ ਕਹੇ ਊਚੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਅਪਨੇ ਬਡੇ ਊਚੇ ਮੰਦਰ ਦੇਖੇ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਮੇਂ ਔਰੋਂ ਕੀ ਤੋ ਕਯਾ ਕਹੋ ਬਹੁਤ ਉਚੀ ਹੈ ਸਾਲ ਰਸੋਈ, ਰਸੋਈ ਸਾਲਾ ਭੋਜਨ ਕਾ ਥਾਨ ਤਿਨ ਐਸੇ ਮੰਦਿਰੋਂ ਸੇ ਨਿਕਾਸਨ ਹੇਤ ਜਮ ਕੀ ਆਗਯਾ ਆਈ ਪੀਛੇ ਏਕ ਘੜੀ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਪੁਨਾ ਤੇਰਾ ਰਹਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਐ ਜਿਸ ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਅਪਨਾ ਸਮਝਤਾਹੈ॥ ਯਹ ਸ਼ਰੀਰ ਕਾਲ ਅਗਨੀ ਕੇ ਆਗੇ ਐਸਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਆਗ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਘਾਸ ਕੀਟੱਟੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੈਸੇ ਆਗ ਸੇ ਜਲੇ ਘਾਸ ਕੀ ਭਸਮ ਮਾਟੀ ਮੇਂ ਰਲੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤੇਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੀ ਰਲ ਜਾਵੇਗੀ॥ ੧॥ ਅਰ ਇਸ ਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੋ ਤੈਨੇ ਅ-ਪਨਾ ਭਾਈ ਬੰਧੁ ਸੇ ਲੇਕਰ ਕੁਟੰਬ ਸਹੇਰਾ, ਜਮਾ ਕੀਆ॥ ਜਬ ਸਹੇਰਨੇ ਵਾਲਾ ਤਨ ਮਰੇਗਾ ਤਬ ਵੇ ਸਭੀ ਲਾਗੇ, ਕਹਿਨੇ ਲਗੇਂ ਗੇ ਜੋ ਇਸ ਮੁਰਦੇ ਕੋ ਕਾਢੁ ਸਵੇਰਾ, ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਨਿਕਾਸੋ ॥ ੨ ॥ ਔਰੋਂ ਕੀ ਤੋ ਕਿਆ ਕਹੇਂ ਜੋ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਸਮੇਂ ਸੁਖ ਹੇਤ ਉਰਹਿ, ਰਿਦੇ ਸੇਂ ॥ ਭਾਵ ਚਿਤ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਤਨ, ਸ਼ਰੀਰ ਸਾਥ ਲਗੀ ਰਹੇ ਥੀ ॥ ਵਹੁ ਤੋ ਸਭ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਮਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਦੇਖ ਭੂਤ ਭੂਤ ਕਹਿਕਰ ਭਾਗੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭ ਕਾ ਹੇਤ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਯੰਤ ਹੈ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਕੋਈ ਕਿਸੀਕਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਹੀਂ ॥ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੈ ਐਸੀ ਦਸ਼ਾ ਦੇਖਤਾ ਭੀ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਮੋਹ ਨੇ ਲੂਟ ਲੀਆ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਹੇ ਮਨ ਮੈਂ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਛੂਟ ਗਯਾ ਹੂੰ॥ ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇਂ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈਂ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਪੂਰਬਕਹੀ ਦਸ਼ਾ ਦੇਖਤੇ ਭੀ ਜੀਵ ਵੈਰਾਗਜ ਨਹੀਂ ਧਾਰੇਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭੈ ਜਗੁ,ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਮੋਹ ਨੇ ਲੂਟ ਲੀਆ ਹੈ ॥ ਮੈਂ ਤੋ ਉਸ ਸੇ ਹੇ ਮਨ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਕਰਛੂਟਗਯਾਹੋਂ॥ ਯਾਂਤੇਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀਨਾਮ ਕੋ ਤੂੰਕਬੀਨਾਛੋਡਸਦਾਜਪ॥੪॥੩॥

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਬਾਣੀ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤਪਿ ਤਪਿ ਲੁਹਿ ਲੁਹਿ ਹਾਥ ਮਰੋ-ਰਉ ॥ ਬਾਵਲਿ ਹੋਈ ਸੋ ਸਹੁ ਲੋਰਉ ॥ ਤੈਸਹਿ ਮਨ ਮਹਿ ਕੀਆ ਰੋਸੁ ॥ ਮੁਝ ਅਵਗਨ ਸਹ ਨਾਹੀ ਦੋਸੁ ॥ ੧ ॥ ਤੈ ਸਾਹਿਬ

ਕੀ ਮੈਂ ਸਾਰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਜੋਬਨੁ ਖੋਇ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਲੀ ਕੋਇਲ ਤੂ ਕਿਤ ਗੁਨਿ ਕਾਲੀ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੈ ਹਉ ਬਿਰਹੈ ਜਾਲੀ ॥ ਪਿਰਹਿ ਬਿਹੂਨ ਕਤਹਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ਜਾ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਤਾ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਏ ॥ ੨ ॥ ਵਿਧਣ ਖੂਹੀ ਮੁੰਧ ਇਕੇਲੀ ॥ ਨਾ ਕੋ ਸਾਥੀ ਨਾ ਕੋ ਬੇਲੀ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮੇਲੀ ॥ ਜਾ ਫਿਰਿ ਦੇਖਾ ਤਾ ਮੇਰਾ ਅਲਹੁ ਬੇਲੀ ॥ ੩ ॥ ਵਾਟ ਹਮਾਰੀ ਖਰੀ ਉਡੀਣੀ ॥ ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ ਬਹੁਤੁ ਪਈਣੀ ॥ ਉਸ ਊਪਰਿ ਹੈ ਮਾਰਗੁ ਮੇਰਾ ॥ ਸੇਖ ਫਰੀਦਾ ਪੰਥੁ ਸਮ੍ਹਾਰਿ ਸਵੇਰਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਨੇ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤਪ ਕੀਆ ਉਸ ਤਪ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਨਾ ਹੂਆ ਤਬ ਰਸਤੇ ਮੇਂ ਚਲਤਾ ਹੂਆ ਪਸਚਾਤਾਪ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈ ਤਪਿਤਪਿਇਤਿ, ਤਪਿ ਤਪਿ, ਤਪ ਕੋ ਤਪਤਾ ਹੂਆ ॥ ਭਾਵ ਤਪ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਲੁਹਿ ਲੁਹਿ, ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਭੂਖ ਤ੍ਰਿਖਾ ਕੀ ਅਗਨਿ ਸੇ ਅਤਿ ਝੁਲਸ ਝੁਲਸ ਕੇ ਹਾਥ ਮਰੋਰਉ, ਅਬ ਮੈਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਿਨਾ ਪੜਾ ਹਾਥ ਮਲਤਾ ਫਿਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ਐ ਬਾਵਲਿ ਹੋਈ, ਬਾਵਲਾ ਹੂਆ ਉਸੀ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਲੋੜਉ, ਚਾਹਤਾ ਹੋਂ॥ ਤੌ ਭੀ ਤੈਸਹਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੈਂ ਪਤੀਨੇ ਕੁਛ ਮਨ ਮਹਿ, ਮੇਰੇ ਬੀਚ ਨਯੂਨਤਾ ਦੇਖ ਕਰ ਮੁਝ ਪੈ ਰੋਸੁ, ਕੋਪ ਹੀ ਰੱਖਾ॥ ਜੋ ਮੁਝ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੂਆ ॥ ਸੋ ਆਪ ਕਾ ਦੋਖ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਹੀ ਦੋਖ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਮੁਝ ਇਤਿ, ਮੇਰਾ ਹੀ ਕੁਛ ਅਵਗਨ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਮੁਝ ਕੋ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਕੁਛ ਆਪ ਕਾ ਦੋਖ ਨਹੀਂ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕੋ ਹੀ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇ ਤੈਇਤਿ, ਤੈਸਾਹਿਬ ਕੀ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੁਝ ਪਤੀ ਕੀ ਮੈਨੇ ਸਾਰ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨੀ, ਨਹੀਂ ਮਲੂਮ ਕਰੀ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੋਬਨੁ ਖੋਇ, ਬਜਰਥ ਸੁੱਕੇ ਪਤੇ ਖਾਨਾਦਿਕ ਤਪੋਂ ਮੇਂ ਅਪਨਾ ਬਲ ਖੋਇ ਕਰ ਮੈ ਪਾਛੈ, ਅਬ ਪਛੁਤਾਨੀ, ਪਛਤਾਵਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜੋ ਮੈ ਤੇਰੇ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਉਪਾਇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਆ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਸਹਿਤ ਆਵਤੇ ਕੋ ਕੋਈ ਔਰ ਮਹਾਤਮਾ ਸਾਧ ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹਤਾ ਹੂਆ

ਕਾਲੀ ਇਤਿ, ਕਾਲੀ ਕੋਇਲ, ਹੇ ਭਾਪ ਕਰ ਕੋਇਲ ਵਤ ਅਤੀ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਫਰੀਦ ਤੂੰ ਕਿਤ ਗੁਨਿ ਕਾਲੀ, ਕਿਉਂ ਕਾਲਾ ਹੋ ਰਹਯਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕਿਸ ਦੁਖ ਨੇ ਐਸਾ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਉਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਫਰੀਦ ਉਤਰ ਦੇਵੇ ਹੈ ਅਪਨੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਮੇਰਾ ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਬਿਯੋਗ ਮੇ॥ ਭਾਵ ਤਿਸਕੇ ਬਿਛੋੜੇ ਰੂਪ ਆਗ ਨੇ ਜਲਾਇ ਰਖੀ ਹੋਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪਿਰਹਿ ਬਿਹੂਨ, ਅਪਨੇ ਪਤੀ ਬਿਨਾ॥ ਕਤਹਿ ਸੁਖ ਪਾਏ,ਕਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਕਹੀਂ ਨਹੀਂ ਸੁਖ ਪਾਵੇ॥ ਕੇਵਲ ਪਤਿ ਸੇ ਮਿਲਕੇ ਪਾਵੇ ਹੈ ਔ ਪਤੀ ਭੀ ਅਪਨੇ ਸੇ ਮੇਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਬ ਕਰੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਜਾ ਇਤਿ,ਜਬ ਵਹੁ ਪਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਤਬ ਵਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾਵੇ ਹੈ॥ ੨॥ ਬਿਨਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੂਏ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਕੂਏ ਮੇਂ ਹੀ ਰਹਨੇ ਦੇਵੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਮੁਝ ਕੋ ਰਹਨੇ ਦੀਆ ਯਹ ਕਹੇ ਵਿਧਣਇਤਿ, ਵਿਧਣ ਖੂਹੀ, ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਅੰਧੇਰਾ ਕੂਆ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਮੇਂ ਮੈਂ ਮੁੰਧ, ਮੁਗਧਾ ਇਸਤ੍ਰੀ॥ ਭਾਵ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵ ਇਕੇਲਾ ਹੂੰ॥ ਇਕੇਲਾਪਨ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਨਾ ਕੋ ਇਤਿ, ਨਾ ਕੋ ਸਾਥੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਚਲਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਨਾ ਕੋਈ ਮੇਰਾ ਬੇਲੀ, ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਫਰੀਦ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਐਸੀ ਵਾਰਤਾ ਸੁਨਕੇ ਵਹੁ ਮਹਾਤਮਾ ਅਪਨੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਨਾਵੇ ਕਰਿਇਤਿ, ਹੇ ਫਰੀਦ ਮੈਂ ਤੋ ਇਸ ਵਿਧਣ ਖੂਹੀ ਕੇ ਦੁਖ ਸੇ ਛੁਡਾਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇਲ ਦੀਆ ਹੋਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਮੈਨੇ ਸੰਸਾਰ ਓਰ ਸੇ ਫਿਰ ਕੇ ਦੇਖਾ ਤਬ ਮੁਝ ਕੋ ਤੋ ਮੇਰਾ ਅਲਹੁ ਬੇਲੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪਿਆਰਾ ਮਿਲ ਗਯਾ॥ ੩॥ ਏਤੀ ਬਾਤ ਸੁਣ ਫਰੀਦ ਉਸ ਕੋ ਕਹਤਾ ਹੁਆ ਕੁਛ ਹਮ ਕੋ ਬਤਾਓ ਸੁਨ ਕਰ ਵਹੁ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹਤਾ ਹੂਆ ਵਾਟਇਤਿ, ਹੇ ਫਰੀਦ ਜਿਸ ਭਗਤੀ ਸਹਿਤ ਗਯਾਨ ਮਾਰਗ ਸੇ ਮੈਂ ਮਿਲਾ ਹੂੰ ਵਹੁ ਮਾਰਗ ਹਮਾਰਾ ਖਰੀ ਉਡੀਣੀ, ਬਹੁਤ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਅਰ ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ, ਖੰਡੇ ਸੇ ਭੀ ਤੀਖਯਣ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਈਣੀ, ਬਡੀ ਪੈਨੀ॥ ਭਾਵ ਅਤੀ ਤੀਖਯਣ ਹੈ॥ ਜੋ ਐਸਾ ਰਸਤਾ ਹੈ ਉਸ ਪੈ ਮੇਰਾ ਮਾਰਗੁ, ਚਲਣਾ ਹੈ॥ ਤੁਝਕੋ ਪਤਿ ਪਾਵਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਹੇ ਫਰੀਦ ਤੂੰ ਭੀ ਵਹੁ ਪੰਥ,ਰਸਤਾ ਸਮਾਲ ਸਵੇਰਾ, ਸ਼ੀਘ੍ਰ॥ ਭਾਵ ਅਬੀ ਦੇਰ ਮਤ ਕਰ॥ ੪॥ ੧॥

ਸੂਹੀ ਲਲਿਤ ॥ ਬੇੜਾ ਬੰਧਿ ਨ ਸਕਿਓ ਬੰਧਨ ਕੀ ਵੇਲਾ ॥ ਭਰ ਸਰਵਰੁ ਜਬ ਊਛਲੈ ਤਬ ਤਰਣੁ ਦੁਹੇਲਾ ॥ ੧ ॥ ਹਥੁ ਨ ਲਾਇ ਕਸੁੰਭੜੈ ਜਲਿ ਜਾਸੀ ਢੋਲਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਕ ਆਪੀਨੈ ਪਤਲੀ ਸਹਕੇਰੇ ਬੋਲਾ ॥ ਦੁਧਾ ਥਣੀ ਨ ਆਵਈ ਫਿਰਿ ਹੋਇ ਨ ਮੇਲਾ ॥ ੨ ॥ ਕਹੈ ਫਰੀਦ ਸਹੇਲੀਹੋ ਸਹੁ ਅਲਾਏਸੀ ॥ ਹੰਸੁ ਚਲਸੀ ਡੁੰਮਣਾ ਅਹਿ ਤਨੁ ਢੇਰੀ ਥੀਸੀ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਪੰਥ ਸਮਾਲ ਸਵੇਰਾ ਸੇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਕੋ ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਸੇ ਕਹੇ ਬੇੜਾਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੂ ਸਾਧਨ ਕਰ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਜਹਾਜ ਕੋ ਬੰਧਿ ਨ ਸਕਿਓ, ਸੰਪਾਦਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ॥ ਜਬ ਯੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਉਸ ਕੇ ਬੰਧਨ ਕੀ ਵੇਲਾ, ਸੰਪਾਦਨ ਕਰਨੇ ਕਾ ਸਮਾ ਥਾ ॥ ਪੁਨਾ ਭਰ ਸਰਵਰੁ, ਸਰੀਰ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਪੂਰੀ ਹੋਕਰ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕਾ ਬੇਗ ਜਿਸ ਸਮੇ ਉਛਲੇਗਾ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਵੈਸੇ ਬੇੜੇ ਬਿਨਾ ਤੁਮ ਕੋ ਤਰਣੁ ਦੁਹੇਲਾ, ਤਰਨਾ ਅਤੀ ਕਠਨ ਹੋਗਾ ਭਾਵ ਤਰ ਨਹੀਂ ਸਕੋਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਆਗ ਕੋ ਤਯਾਗੋ ਇਸ ਕੋ ਛੂਹੋ ਮਤ ॥ ੧ ॥ ਛੂਹੋਗੇ ਤਬ ਜਲਾਇ ਦੇਵੇਗੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਹਥਨ ਇਤਿ, ਕਸੁੰਭੜਾ ਆਗ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਥੁ ਨ ਲਾਇ, ਵਹੁ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹੇ ਹੇ ਫਰੀਦ ਅਪਨਾ ਮਨ ਰੂਪ ਹਾਥ ਨ ਲਗਾਈਓ ਕਸੁੰਭੜੇ, ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਸਾਥ ॥ ਲਗਾਵੇਗਾ ਤਬ ਜਲਿ ਜਾਸੀ, ਦਗਧ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ॥ ਭਾਵ ਬਿਗੜ ਜਾਏਗਾ ਹੇ ਪਯਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕਰ ਇਕ, ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਵੁਹ ਉਤਮ ਜਨ ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਆਪੀਨੈ ਪਤਲੀ, ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਰਖ ਲਈ ਹੈ ਸਹ ਕੇਰੇ ਬੋਲਾ, ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਬੇਦਾਦਿ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇਂ ਇਨ ਕੋ ਮਹਾਂ ਵੈਰੀ ਸੁਨ ਕੇ ਚਿਤ ਸੇ ਇਨ ਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰ ਅਪਨੀ ਜਮੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਟਾ ਰਖੀ ਹੈ ॥ ਵੁਹ ਕੋਈ ਹੀ ਵਿਰਲੇ ਪੁਰਖ ਹੈਂ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ॥ ਉਨਕੇ ਸਮਾਨ ਤੁਮ ਭੀ ਸਾਧਨ ਕਰ ਰਖ ਲੇਵੋ ॥ ਐਸਾ ਸਮਾ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ॥ ਯਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਦੁਧਾਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਥਣੋਂ ਸੇ ਨਿਕਸਾ ਦੂਧ ਫੇਰ ਬਦਲ ਕਰ ਉਨ ਮੇਂ ਨ ਆਵਈ, ਨਹੀਂ ਆਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਭਾਰਥ ਖੰਡ ਮੇਂ ਯਹ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਭੀ ਤੁਮ ਕੋ ਫੇਰ ਨਹੀਂ

ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਪੁਨਾ ਅਬ ਮਿਲਾ ਹੂਆ ਭੀ ਯਹ ਦੇਰ ਪ੍ਰਯੰਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਕਰਮ ਫਲ ਭੋਗ ਕਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਬੁਲਾਵਨੇ ਸੇ ਅਵਸ੍ਯ ਸਰੀਰ ਛੋਡਨਾ ਪੜੇਗਾ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹੈ ਇਤਿ, ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਕਹੇ ਮੁਝ ਕੋ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਕਹਾ ਸਹੇਲੀਓ, ਹੇ ਪਯਾਰਿਓ ਜਬ ਸਹੁ, ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਅਲਾਏਸੀ, ਧਰਮਰਾਜ ਪੈ ਹੁਕਮ ਭੇਜ ਕੇ ਤੁਮ ਕੋ ਬੁਲਾਵੇਗਾ ॥ ਤਬ ਉਸ ਸਮੇ ਹੰਸੁ, ਜੀਵਤੋ ਡੁੰਮਣਾ, ਉਦਾਸ ਹੋਕਰ ਜਮੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਕੋ ਅਪਨਾ ਸਮਝਤੇ ਥੇ ਸੋ ਅਹਿਤਨ, ਯਹ ਸਰੀਰ ਢੇਰੀ ਥੀਸੀ, ਮੱਟੀ ਕਾ ਢੇਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਮੇਂ ਦੇਰ ਨਾ ਕਰੋ ॥ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਮੈਂ ਫਰੀਦ ਜਪਨੇ ਲਗਾ ਮੁਕਤ ਹੂਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਹੋਨਾ ਚਾਹੇ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਜਪੇ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀਮਤ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਚਰਨ ਸਿਖ੍ਯਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂ ਸੂਹੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਨੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ ॥

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਐਸੋ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਪੇਖਨਾ ਰਹਨੁ ਨ ਕੋਊ ਪਈ ਹੈ ਰੇ ॥ ਸੂਧੇ ਸੂਧੇ ਰੇਗਿ ਚਲਹੁ ਤੁਮ ਨਤਰ ਕੁਧਕਾ ਦਿਵਈ ਹੈ ਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਰੇ ਬੂਢੇ ਤਰੁਨੇ ਭਈਆ ਸਭਹੂ ਜਮੁ ਲੈ ਜਈ ਹੈ ਰੇ ॥ ਮਾਨਸੁ ਬਪੁਰਾ ਮੂਸਾ ਕੀਨੋ ਮੀਚੁ ਬਿਲਈਆ ਖਈਹੈ ਰੇ ॥ ੧ ॥ ਧਨਵੰਤਾ ਅਰੁ ਨਿਰਧਨ ਮਨਈ ਤਾਕੀ ਕਛੂ ਨ ਕਾਨੀ ਰੇ ॥ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਸਮਕਰਿ ਮਾਰੈ ਐਸੋ ਕਾਲੁ ਬਡਾਨੀ ਰੇ ॥ ੨ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੇਵਕ ਜੋ ਹਰਿ ਭਾਏ ਤਿਨਕੀ ਕਥਾ ਨਿਰਾਰੀ ਰੇ ॥ ਆਵਹਿ ਨ ਜਾਹਿ ਨ ਕਬਹੂ ਮਰਤੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸੰਗਾਰੀਰੇ ॥ ੩ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਲਛਿਮੀ ਮਾਇਆ ਇਹੈ ਤਜਹੁ ਜੀਅ ਜਾਨੀ ਰੇ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ ਮਿਲਿਹੈ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨੀ ਰੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਪੀਛੇ ਸੂਹੀ ਰਾਗ ਮੇਂ ਅਵਤਰ ਆਇ ਸੇ ਲੇਕਰ ਜਿਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਥਾ

ਅਬ ਬਿਲਾਵਲ ਮੇਂ ਕਬੀਰ ਪੁਨਹ ਭੀ ਉਨਹੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈਂ ਐਸੋਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਯਹ ਸੰਸਾਰ ਐਸਾ ਪੇਖਨਾ, ਇੰਦ੍ਰਜਾਲ ਕੀ ਖੇਲਵਤ ਚੰਚਲ ਹੈ ॥ ਇਸ ਮੇਂ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਾਹੂੰ ਦੇਹ ਮੇਂ ਥਿਰ ਹੋਕਰ ਰਹਨਾ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਕਪਟ ਤਯਾਗ ਕੇ ਸੂਧੇ,ਸੀਧੇ ਹੋਕਰ ਸੂਧੇ, ਬਿਖੜੇ ਕਰਮ ਜਾਲ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਸੀਧੇ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਰੰਗਿ ਚਲਹੁ,ਤੁਰੇ ਚਲੋ ਨਤਰ, ਨਾਤਰ ॥ ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਨਾ ਚਲੋਗੇ ॥ ਤਬ ਧਰਮਰਾਜ ਅਪਨੇ ਦੂਤੋਂ ਸੇ ਤੁਮ ਕੋ ਨਰਕ ਮੇਂ ਗਿਰਵਾਨਾ ਰੂਪ ਕੁਧਕਾ, ਖੋਟਾ ਧਕਾ ਦਿਵਾਵੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਖੋਟਾ ਧਕਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਦੂਤੋਂ ਕਾ ਬਲ ਕਹੇ ਬਾਰੇ ਇਤਿ, ਬਾਰੇ, ਬਾਲਕੋਂ ਕੋ ਬੂਢੇ, ਬ੍ਰਿਧੋਂ ਕੋ ਤਰੁਨੇ, ਜੁਵਾਨੋਂ ਕੋ ਸਭ ਕੋ ਜਮੁ, ਧਰਮਰਾਜ ਕੇ ਦੂਤ ਲੇਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਜੈਸੇਬਿਲੀ ਮੂਸੇ ਕੋ ਲੇਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਮਨੁਖ ਬਿਚਾਰਾ ਮੂਸਾ ਬਨਾਯਾ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਨਿਸੰਕ ਆਇਕੇ ਮੀਚੁ, ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਰੂਪ ਬਿਲੀ ਖਾ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੂੰ ਸਾਹੂਕਾਰ ਕੀ ਅਰ ਰਾਜੇ ਕੀ ਕਾਣ ਨਹੀਂ ਰਖੇ ਯਹ ਦੋ ਤੁਕੋਂ ਸੇ ਕਹੇ ਧਨ ਇਤਿ, ਨਿਰਧਨ ਪੁਰਖੋਂ ਮੇਂ ਧਨਵੰਤਾ, ਧਨਵਾਨ ਜੋ ਮਨਈ, ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਾਕੀ ਤਿਨ ਧਨਵਾਨੋ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਕਾਨੀ, ਕੁਛ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਾਣ ॥ ਭਾਵ ਮੁਲਾਹਜਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਸਮ,ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਮਾਰੇ ਹੈ ॥ ਐਸੋ ਕਾਲੁ ਬਿਡਾਨੀ, ਮ੍ਰਿਤੁ ਆਸਚਰਜੀ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਕੋਈ ਕਾਲ ਸੇ ਬਚੇ ਹੈ ਵਾ ਨਹੀਂ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਹਰਿ ਕੇ ਸੇਵਕ ਬਚੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਹਰੀ ਕੇ ਸੇਵਕ ਬਨ ਕਰ ਹਰਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਭਾਇਏ, ਰੁਚ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਬਨ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਕਥਾ, ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਔਰ ਸਭ ਜੀਵੋਂ ਸੇ ਨਿਰਾਰੀ, ਨਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਉਨ ਕੋ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਮਾਰੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਵਹਿ ਨ ਜਾਹਿ, ਕਬੀ ਜਮ ਕੇ ਸਥਾਨ ਮੇਂ ਆਵੇ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ॥ ਪੁਨਾ ਨ ਕਬਹੂ ਮਰਤੇ, ਕਬੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸੇ ਮਰਤੇ ਨਹੀਂ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਵਹੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਸੰਗੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸ ਕਾ ਰੂਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਭੀ ਸੋਈ ਉਪਾਯ ਕਰੋ ਜਿਸ ਕਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੋ ॥ ਜੇਕਰ ਪੂਛੋ ਵਹੁ ਕੌਨ ਉਪਾਯ ਹੈ ਤਬ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਪੁਤ੍ਰਇਤਿ, ਬੇਟੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਛਮੀ, ਧਨ ਮਾਇਆ, ਛਲ ਕਪਟਾਦਿ ਇਹੈ ਤਜਹੁ, ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਤਯਾਗੋ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਯ ਮੇਂ ਜਾਨ ਕੇ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਇਨਕਾ ਸਨੇਹ ਤਯਾਗ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਓਰ ਹੋਵੋਗੇ ॥ ਤਬ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਹੀ ਤੁਮ ਕੋ ਵਹੁ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿਤ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸੇ ਤਯਾਗ ਕਰਨੇ ਸੇ

ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤਹੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਨੀ, ਹਾਥ ਮੇਂ ਧਨੁਖ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਰ॥ ੪॥ ੧॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਬਿਦਿਆ ਨ ਪਰਉ ਬਾਦੁ ਨਹੀ ਜਾਨਉ ॥ ਹਰਿ ਗੁਨ ਕਥਤ ਸੁਨਤ ਬਉਰਾਨੋ ॥ ੧॥ ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਮੈ ਬਉਰਾ ਸਭ ਖਲਕ ਸੈਆਨੀ ਮੈ ਬਉਰਾ ॥ ਮੈ ਬਿਗਰਿਓ ਬਿਗਰੈ ਮਤਿ ਅਉਰਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਪ ਨ ਬਉਰਾ ਰਾਮ ਕੀਓ ਬਉਰਾ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਜਾਰਿ ਗਇਓ ਭ੍ਰਮੁ ਮੋਰਾ ॥ ੨॥ ਮੈ ਬਿਗਰੈ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖੋਈ॥ ਮੇਰੇ ਭਰਮਿ ਭੂਲਉ ਮਤਿ ਕੋਈ ॥ ੩॥ਸੋਬਉਰਾ ਜੋ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ ਆਪੁ ਪਛਾਨੈ ਤ ਏਕੈ ਜਾਨੈ॥੪॥ਅਬਹਿ ਨ ਮਾਤਾ ਸੁਕਬਹੁਨਮਾਤਾ॥ਕਹਿਕਬੀਰ ਰਾਮੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ॥੫॥੨॥

ਜਿਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਥਾ ਵੇ ਸੁਨ ਕੇ ਕਹਨੇ ਲਗੇ ਕਿਆ ਘਰ ਬਾਰ ਸੇਂ ਖੋਨੇ ਵਾਲੀ ਬਾਵਲੀ ਬਾਤੇਂ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਤੂੰ ਕੁਛ ਵਿਦਯਾ ਪੜ੍ਹ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਮਦ ਕੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਧਨਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਤਯਾਗਵਤ ਮੈਂ ਝਗੜੇ ਪਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਬਿਦਯਾ ਭੀ ਤਯਾਗੀ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਬਿਦਿਆਇਤਿ, ਮੂਰਖੋਂ ਕੀ ਬਿਦਯਾ ਝਗੜਨੇ ਹੇਤ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਝਗੜੇ ਕਾ ਮੂਲ ਬਿਦਯਾ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਤਾ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਬਾਦੁ ਨਹੀਂ ਜਾਨਉ, ਕਾਹੂ ਸੇ ਝਗੜਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤਾ॥ ੧॥ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਝ ਕੋ ਕਹੇ ਸਿਆਣੇ ਗਯਾਨ ਹੇਤ ਵਿਦਯਾ ਪੜ੍ਹੇ ਹੈਂ ਬਾਵਲੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਤੇ ਯਾਂਤੇ ਤੂ ਬਾਵਲਾ ਹੈਂ॥ ਤਬ ਯਹ ਕਥਨ ਮੈ ਸੁਖ ਦਾਤਾਮਾਨ ਕੇ ਅਗੀਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਸੋਈ ਕਹੇਹਰਿਇਤਿ, ਮੈ ਆਨ ਲੋਕੋਂ ਵਤ ਕਾਹੂ ਰੋਗ ਸੇ ਬਾਵਲਾ ਨਹੀਂ ਹੂਆ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨੋ ਕੋ ਕਹਤਾ ਸੁਨਤਾ ਬਾਵਲਾ ਬਨ ਰਹਯਾ ਹੋਂ॥ ੧॥ ਸੋ ਐਸਾ ਬਾਵਲਾ ਪਨ ਮੁਝ ਕੋ ਬਹੁਤ ਉਤਮ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਮੈ ਝਗੜੇ ਕੇ ਮੂਲ ਪੜਨੇ ਸੇ ਛੂਟ ਗਯਾ ਹੋਂ॥ ਸੋਈ ਵਾਰਤਾ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਮੇਰੇਇਤਿ, ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ,ਹੇ ਮੇਰੇ ਭਾਈਓ ਮੈ ਤੁਮ ਸਭਮੇਂ ਬਾਵਲਾ ਹੋਂ॥ ਔ ਤੁਮ ਸਭੀ ਜੀਵ ਮੇਰੇ ਸੇ ਸਿਆਨੇ, ਚਤੁਰ ਹੋ ਮੈ ਸਹੀ ਬਾਵਲਾ ਹੋਂ॥ ਪ-ਰੰਤੁ ਤੁਮਾਰੀ ਚਤੁਰਾਈ ਅਰ ਮੇਰੇ ਬਾਵਲੇਪਨ ਕਾ ਫਲ ਦੇਹ ਤਯਾਗ ਪੀਛੇ ਜਾਨ ਪੜੇਗਾ॥ ਕਬੀਰ ਕੀ ਇਸ ਧੁਨੀ ਕੋ ਸੁਨ ਕਾਹੂ ਨੇ ਕਹਾ ਤੂ ਬਹੁਤ ਬਿਗੜਾ ਹੂਆ

ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ, ਮੈ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਾਈ ਜਿਸ ਭਗਤੀ ਮੇਂ ਲਗਕਰ ਮੈ ਬਿਗੜਿਆ ਹੋਂ ਔਰ ਕੋਈ ਉਸ ਮੇਂ ਲਗ ਕੇ ਮਤ ਬਿਗੜੇ ॥ ੧ ॥ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਕਿਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਐਸਾ ਮੈ ਉਸੀ ਨੇ ਬੰਧਮੋਚਨ ਹੇਤ ਕੀਆ ਹੋਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਆਪਨਇਤਿ ਮੈ ਆਪ ਨਹੀਂ ਐਸਾ ਬਾਵਲਾ ਹੂਆ ॥ ਕਿੰਤੂ ਬੰਧ ਸੇ ਛੁਡਾਵਨ ਹੇਤ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਰ ਨੇ ਬਾਵਲਾ ਕੀਆ ਹੋਂ ॥ ਅਰ ਉਸੀ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਗੁਰੂ ਮੇਲਿਆ ਤਬ ਗੁਰੂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸੰਸੇ ਦੂਰ ਕੀਏ ਯਹ ਕਹੇ ਸਤਿਗੁਰਇਤਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਮਿਲਕੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਮੇਰੇ ਸੰਸਯ ਬਿਪ੍ਰਯ ਰੂਪ ਭ੍ਰਮ ਕੋ ਜਾਰਿ ਗਇਓ, ਦੂਰ ਕਰ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਤੁਮਾਰੀ ਓਰ ਸੇ ਬਾਵਲਾ ਬਨ ਰਹ੍ਯਾ ਹੋਂ ॥ ੨ ॥ ਐ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਤੁਮਾਰੇ ਮੰਦ ਕਰਮੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜੋ ਮੈਨੇ ਤੋ ਰਾਮ ਭਗਤੀ ਮੇ ਲਗ ਕੁਟੰਬ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਬਿਗੜ ਕੇ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਅਪਨੀ ਪਤਿ, ਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਠਾ ਖੋ ਲਈ ਹੈ ॥ ਭ੍ਰਮ ਕਬੀ ਕਿਆ ਜਾਨੇ ਭਗਤੀ ਸੇਂ ਕਬੀਰ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮਿਲ ਗਯਾ ਹੋ ॥ ਯਾਤੇ ਹਮ ਭੀ ਉਸ ਪਾਸੇ ਲਗੇ ਐਸੇ ਮੇਰੇ ਪੈ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਭਰਮ ਕਰ ਮਤ ਭੂਲੀਓ ॥ ਨਰਕੋਂ ਮੇਂ ਜਾਨੇ ਹੇਤ ਦ੍ਰਿਢ ਹੋਕਰ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਪਾਸੇ ਲਗੇ ਰਹੋ ॥ ੩ ॥ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਤੁਮਾਰੀ ਸਮਝ ਸੇ ਕਹੀ ਹਮਾਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਸੇ ਸੁਨੋ ਤਬ ਯਹਿ ਬਾਤ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸੋਇਤਿ, ਬੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਮਤ ਸੇਂ ਤੋ ਮੈ ਕਿਆ ਵਸਤੂ ਹੋਂ ॥ ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਸਰੂਪ ਕੋ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਗੇ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਆਨ ਕਾਮੋ ਮੇਂ ਲਗ ਨਾ ਪਛਾਨੇ ਸੋ ਬਾਵਲਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਆਪੁ ਪਛਾਨੈ, ਜੈਸਾ ਅਪਨਾ ਸਰੂਪ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਉਸ ਕੋ ਵੈਸਾ ਜਾਨ ਲੇਵੇ। ਤ,ਤਬ ਵਹੁ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਸੇ ਜੁਦਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਅਪਨੇ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਗ੍ਯਾਨੀ ਜਨੋ ਕੇ ਮਤ ਸੇਂ ਬਾਵਲਾ ਨਹੀ ਅਗ੍ਯਾਨੀਯੋਂ ਕੇ ਮਤ ਸੇ ਬਾਵਲਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਅਗ੍ਯਾਨੀਯੋਂ ਕਾ ਮਤ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਨ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਅਵਸ੍ਯ ਬਾਵਲਾ ਬਨਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ੪ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਬਹਿ ਨ ਮਾਤਾ, ਇਸ ਮਹਾਂ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਕੋ ਲੇਕਰ ਨਹੀਂ ਰਾਮ ਭ-ਗਤੀ ਮੇਂ ਲਗ ਮਾਤਾ, ਮਸਤ ਭਯਾ ॥ ਭਾਵ ਬਾਵਲਾ ਹੂਆ ॥ ਸੋ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਕਬ-ਹੂ ਨ ਮਾਤਾ, ਕਾਹੂੰ ਜੋਨੀ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਮਸਤ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਹੀ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਯਹਿ ਵਾਰਤਾ ਮੈ ਕਬੀਰ ਅਬੀ ਰਾਮ ਕੇ ਰੰਗਿ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਮੇਂ ਰਾਤਾ, ਲਾਲ ਹੋਕਰ ਕਹਿਤਾ ਹੋਂ ॥ ੫ ॥ ੨ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਗ੍ਰਿਹੁ ਤਜਿ ਬਨਖੰਡ ਜਾਈਐ ਚੁਨਿ ਖਾਈਐ ਕੰਦਾ ॥ ਅਜਹੁ ਬਿਕਾਰ ਨ ਛੋਡਈ ਪਾਪੀ ਮਨੁ ਮੰਦਾ ॥ ੧ ॥ ਕਿਉ ਛੂਟਉ ਕੈਸੇ ਤਰਉ ਭਵਜਲ ਨਿਧਿ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਮੇਰੇ ਬੀਠੁਲਾ ਜਨੁ ਸਰਨਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਿਖੈ ਬਿਖੈ ਕੀ ਬਾਸਨਾ ਤਜੀਅ ਨਹ ਜਾਈ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਰਾਖੀਐ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਲਪਟਾਈ ॥ ੨ ॥ ਜਰਾ ਜੀਵਨ ਜੋਬਨੁ ਗਇਆ ਕਿਛੁ ਕੀਆ ਨ ਨੀਕਾ ॥ ਇਹੁ ਜੀਅਰਾ ਨਿਰਮੋਲ ਕੋ ਕਉਡੀ ਲਗਿ ਮੀਕਾ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਮੇਰੇ ਮਾਧਵਾ ਤੂ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ॥ ਤੁਮ ਸਮਸਰਿ ਨਾਹੀ ਦਇਆਲੁ ਮੋਹਿ ਸਮਸਰਿ ਪਾਪੀ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਭਗਤੀ ਸੇ ਬਿਮੁਖ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਿਦਜਾ ਕਾ ਤਜਾਗ ਦਿਖਾ ਕਰ ਅਬ ਦੰਭ ਹੇਤ ਕਰਨੇ ਯੋਗ ਤਪਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਭੀ ਨਿਖੇਧ ਕਰੇ ਗ੍ਰਿਹੁ ਇਤਿ, ਗ੍ਰਿਹੁ ਤਜਿ, ਗ੍ਰਿਹਸਥ ਆਸ਼੍ਰਮ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕਰ ਬਾਨ ਪ੍ਰਸਥ ਹੋਕੇ ਜੇਕਰ ਬਨਖੰਡ, ਕਾਹੂ ਬਨ ਕੇ ਟੁਕੜੇ ਮੇਂ ਚਲੇ ਜਾਈਏ ॥ ਔ ਸਰੀਰ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਉਹਾਂ ਕੰਦਾ, ਧਰਤੀ ਮੇਂ ਸੇ ਕੰਦ੍ਰ ਮੂਲ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਖਾਈਏ ॥ ਅਜਹੁ, ਤੌ ਭੀ ਬਿਕਾਰ ਨ ਛੋਡਈ, ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਨਹੀਂ ਤਜਾਗੇ ਹੈ ॥ ਮਹਾਂ ਪਾਪੀ ਜੋ ਮੰਦਾ, ਨੀਚ ਮਨ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਮਨ ਕੀ ਨੀਚਤਾਈ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਯੋਗ ਯਗਜਾਦਿ ਕੋਈ ਭੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ਤਰਨੇ ਕਾ ਬਿਨਾ ਤੁਝ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸੇ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਤਾ ਇਸ ਤੇ ਤੁਮ ਹੀ ਰੱਖਜਾ ਕਰੋ ॥ ਯਾ ਭਾਵ ਸੇ ਕਹੇ ਕਿਉ ਛੂਟਉ, ਕੌਨ ਉਪਾਯ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਛੂਟੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਮੈਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਰੋਂ ਭਵ, ਸਿੰਸਾਰ ਰੂਪ ਜੋ ਜਲ ਨਿਧਿ, ਸਮੁਦ੍ਰ ਹੈ ਭਾਰੀ, ਬਡਾ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਉਪਾਯ ਸੇ ਛੂਟ ਨਹੀਂ ਸਕਤਾ ਪੁਨਾ ਤਰ ਨਹੀਂ ਸਕਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੇਵਲ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਪਕੀ ਸਰਨ ਪੜਾ ਹੋ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਮੇਰੇ ਬੀਠੁਲਾ, ਮੇਰੀ ਰਖਜਾ ਕਰੋ ਰੱਛਾ ਕਰੋ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਮੈਂ ਦਾਸ ਆਪਕੇ ਆਸਰੇ ਹੋਂ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਅਜਹੁ ਬਿਕਾਰ ਨ ਛੋਡਈ ਸੇ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ

ਪੁਨਾ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇ ਬਿਖੈ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬਿਖੈ ਬਿਖੈ ਕੀ, ਏਕ ੨ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖੇ ਕੀ ਬਾਸਨਾ, ਸੰਸਕਾਰ ਤਜੀਅ ਨਹ ਜਾਈ, ਚਿਤ ਸੇ ਤਜਾਗਜਾ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਸ ਵਾਸ਼ਨਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਰਾਖੀਐ, ਜੇਕਰ ਚਿਤ ਕੋ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਅਨੇਕ ਸਮਾਦਿ ਯਤਨੋਂ ਕਰ ਹਟਾਈਐ ॥ ਤੌ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹਟੇ ॥ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਉਸੀ ਮੇਂ ਲਗੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਨਿਖਲ ਅਵਸਥਾ ਬਜਰਥ ਗਈ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜ਼ਰਾ ਇਤਿ, ਜੋਬਨ ਕਾ ਜੀਵਨ ਬਜਰਥ ਜਾਤਾ ਰਹਜਾ ਜਰਾ ਆਇ ਗਈ ॥ ਵਾ ਜੋਬਨ ਸੇ ਲੇ ਜਰਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਜੀਵਨਾ ਬਜਰਥ ਗਯਾ ॥ ਇਸ ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਮੇਂ ਕੁਛ ਭੀ ਮੈਨੇ ਨੀਕਾ, ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਕਾਮ ਨਾਂ ਕੀਆ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੁਝ ਕੋ ਬਡਾ ਪਸਚਾਤਾਪ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਇਹੁਇਤਿ, ਯਹ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨ ਮਹਾ ਨਿਰਮੋਲਕ ਵਸਤੁ ਥੀ ਪਰੰਤੁ ਕਉਡੀ ਲਗਿ, ਤੁਛ ਵਸ ਯੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਲਗ ਕੇ ਮੀਕਾ, ਤੁਲਜ ਕੌਡੀ ਕੇ ਹੋ ਗਯਾ ॥ ੩ ॥ ਯਹੀ ਦਸ਼ਾ ਦੇਖ ਹੇ ਹਰੇ ਮੈ ਆਪ ਪਾਸ ਚਿਤ ਲਗਾਯ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ਰਛਾ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮਾਧਵ ਤੂੰ ਸਰਬ ਬਜਾਪੀ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰਬਗ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਸਮਜਕ ਜਾਨਤੇ ਹੋ ਤੁਮ ਸਮਸਰਿ, ਆਪ ਸਰੀਖਾ ਕੋਈ ਦਯਾਵਾਂਨ ਨਹੀਂ ॥ ਜੋ ਦੁਖੀਯੋਂ ਪੈ ਬਿਨਾ ਸ੍ਵਾਰਥ ਦਯਾ ਕਰੇ ॥ ਅਰ ਮੇਰੇ ਸਰੀਖਾ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਕ੍ਰਿਤਘਨ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ॥ ਜੋ ਕਰੇ ਉਪਕਾਰ ਕੋ ਭੂਲੇ ॥ ਤੌ ਭੀ ਆਪ ਮੇਰੇ ਪੈ ਨਿਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਹੇ ਹਰੇ ਮੇਰੀ ਰਖਜਾ ਕਰੋ ॥ ੪ ॥੩॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਕੋਰੀ ਗਾਗਰਿ ਆਨੈ ਲੀਪਤ ਜੀਉ ਗਇਓ ॥ ਤਾਨਾ ਬਾਨਾ ਕਛੂ ਨ ਸੂਝੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਿ ਲਪਟਿਓ ॥ ੧ ॥ ਹਮਾਰੇ ਕੁਲ ਕਉਨੇ ਰਾਮੁ ਕਹਿਓ ॥ ਜਬ ਕੀ ਮਾਲਾ ਲਈ ਨਿਪੂਤੇ ਤਬ ਤੇ ਸੁਖ ਨ ਭਇਓ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੁਨਹੁ ਜਿਠਾਨੀ ਸੁਨਹੁ ਦਿਰਾਨੀ ਅਚਰਜੁ ਏਕੁ ਭਇਓ ॥ ਸਾਤ ਸੂਤ ਇਨ ਮੁਡੀਏ ਖੋਏ ਇਹੁ ਮੁਡੀਆ ਕਿਉ ਨ ਮੁਇਓ ॥ ੨ ॥ ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਕਾ ਏਕੁ ਹਰਿ ਸੁਆਮੀ ਸੋ ਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦਇਓ ॥ ਸੰਤ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੀ ਪੈਜ ਜਿਨ ਰਾਖੀ ਹਰਿ-

ਨਾਖਸ ਨਖ ਬਿਦਰਿਓ ॥ ੩ ॥ ਘਰ ਕੇ ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਕੀ ਛੋਡੀ ਗੁਰ ਕੋ ਸਬਦੁ ਲਇਓ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸਗਲ ਪਾਪ ਖੰਡਨ ਸੰਤਹਿ ਲੈ ਉਧਰਿਓ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਕੁਟੰਬ ਓਰ ਸੇ ਨਿਰਮੋਹੀ ਬਨ ਭਗਤੀ ਮੇਂ ਲਗੇ ਕਬੀਰ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਕਬੀਰ ਕੀ ਮਾਤਾ ਅਪਨੇ ਕੁਟੰਬ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਪਾਸ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਸਖੀ ਮੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਨਿਤ ਉਠਿ, ਹਰ ਰੋਜ ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਉਠ ਕੇ ਗੰਗਾ ਸੇ ਏਕ ਕੋਰੀ ਘੜੀ ਜਲ ਕੀ ਭਰ ਕੇ ਲਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਲਜਾਕਰ ਹਮ ਸੇ ਆਪਨੇ ਬੈਠਨੇ ਹੇਤ ਜਗਾ ਲਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਹਮਾਰਾ ਲੀਪਤ ਜੀਉ ਗਇਓ, ਉਸ ਕੀ ਜਗਾ ਲਿਪਤੀਓਂ ਕਾ ਜੀਵਨ ਨਾਸ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਉਸ ਕੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕਾ ਤਾਨਾ ਬਾਨਾ, ਤਾਨਾ ਪੇਟਾ ਵਾ ਤਾਨੀ ਕਾ ਬੁਨਨਾ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਸੂਝਤਾ ॥ ਕੇਵਲ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਕੇ ਰਸਿ, ਆਨੰਦ ਮੇਂ ਲਪਟਿਆ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋ ਯਹ ਹਮਾਰੀ ਕੁਲ ਸੇ ਉਲਟੀ ਰੀਤ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੀ ਕੁਲ ਮੇਂ ਪੀਛੇ ਕਿਸ ਨੇ ਰਾਮ ਕਹਜਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂੰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਹਜਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਬ ਕੀ ਇਸਨਿਪੂਤੇ, ਨਪੂਤੇ ਕਬੀਰ ਨੇ ਰਾਮਾਨੰਦ ਸੇ ਮਾਲਾ ਲਈ ਹੈ ॥ ਤਬ ਸੇ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਤੋ ਕੋਈ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਹੂਆ ਉਲਟਾ ਹਮਾਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੂਆ ਹੈ॥੧॥ ਸੋਈ ਸੰਬੋਧਨ ਦੇ ਕਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸੁਨਹੁ ਇਤਿ, ਸੁਨੋ ਹੇ ਮੇਰੇ ਦੇਵਰੋਂ ਕੀ ਔ ਜੇਠੋਂ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋ ਜੋ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਕਾਮ ਇਸ ਸੇ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਨਿਰਬਾਹ ਥਾ ਵਹੁ ਕਾਲੇ ਧੌਲੇ ਆਦਿਕ ਸਾਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਰੰਗੋਂ ਵਾਲੇ ਬੁਨਨੇ ਹੇਤ ਆਏ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਸੂਤ ਹੀ ਇਨ ਮੁੰਡੀਏ, ਬੈਰਾਗੀ ਕਬੀਰ ਨੇ ਸਾਧੋਂ ਕੇ ਖੁਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਖੋਏ, ਬੇਚ ਦੀਏ ਹੈਂ ਯਹ ਆਸ਼ਚਰਯ ਕੀਆ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਸੂਤ ਵਾਲੇ ਮਾਂਗੇਂਗੇ ਤਬ ਹਮ ਉਨ ਕੋ ਕਜਾ ਦੇਵੇਂਗੇ ॥ ਐਸੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕਰ ਸ੍ਰਾਪ ਕਾ ਬਚਨ ਕਹੇ ਇਹੁ ਇਤਿ, ਇਹੁ ਮੁੰਡੀਆ ਕਿਉ ਨ ਮੁਇਓ, ਯਹ ਬੈਰਾਗੀ ਕਬੀਰ ਹਮ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਕਜੋਂ ਰਹਜਾ ,ਮਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਗਯਾ॥੨॥ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਸਰਬ ਇਤਿ, ਸੰਬ੍ਰਹ ਸੁਖੋਂ ਕੇ ਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਏਕ ਹਰੀ ਸ੍ਰਾਮੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸ੍ਰਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਰਰ ਹਮ ਕੋ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਨਾਮ ਦਇਓ, ਨਾਮ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਸ੍ਰਾਮੀ ਨੇ ਆਗੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰ ਹਰਨਾਖਸ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸੰਤ ਇਤਿ, ਸੰਤ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੀ ਪੈਜ,

ਪ੍ਰਤਿਗ੍ਯਾ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨੇ ਰਖੀ ਹੈ ॥ ਔ ਪ੍ਰਹਲਾਦਿ ਕਾ ਪ੍ਰਪੱਕ ਨਿਸਚਾ ਵੇਖ ਹਰਨਾਖਸ ਕੋ ਨਖੋਂ ਸੇ ਬਿਦਰਿਓ, ਬਿਦਾਰਣਾ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰਪੱਕ ਨਿਸਚਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰੇ ਘਰ ਕੇ ਇਤਿ, ਘਰ ਕੇ ਦੇਵ, ਘਰ ਕੇ ਪਰੋਹਤ ਸ਼ੁਕ੍ਰ ਕੇ ਬੇਟੇ ਸੰਡੇ ਮਰਕੇ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਛੋਡ ਦਈ॥ ਔ ਪਿਤਰ ਕੀ, ਪਿਤਾ ਕੀ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ਰੀਤ ਭੀ ਛੋਡ ਦਈ ਦੋਨੋਂ ਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਨਾਰਦ ਕੇ ਸਬਦੁ, ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋ ਧਾਰਣ ਕਰ ਲੀਆ ਔ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਪਤਾ ਭਯਾ ਤਬ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਸਗਲ ਪਾਪੋਂ ਕੋ ਖੰਡਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹੈ ॥ ਵੁਹ ਨਰਸਿੰਘ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਸੋਤਹ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਭਗਤ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਲੇ ਕਰ ਪਿਤਾ ਕੇ ਕੋਪ ਸੇ ਉਧਾਰਤਾ ਭਯਾ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਕੋਊ ਹਰਿ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਰਾਜਾ ॥ ਏ ਭੂਪਤਿ ਸਭ ਦਿਵਸ ਚਾਰਿ ਕੇ ਝੂਠੇ ਕਰਤ ਦਿਵਾਜਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੇਰੋ ਜਨ ਹੋਇ ਸੋਇ ਕਤ ਡੋਲੈ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਪਰ ਛਾਜਾ ॥ ਹਾਥੁ ਪਸਾਰਿ ਸਕੈ ਕੋ ਜਨਕਉ ਬੋਲਿ ਸਕੈ ਨ ਅੰਦਾਜਾ ॥ ੧ ॥ ਚੇਤਿ ਅਚੇਤਿ ਮੂੜ ਮਨ ਮੇਰੇ ਬਾਜੇ ਅਨਹਦ ਬਾਜਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਸੰਸਾ ਭ੍ਰਮੁ ਚੂਕੋ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਹਰਨਾਖਸ ਨਖ ਬਿਦਰਿਓ ਸੁਨ ਕਾਹੂ ਅਗਯਾਨੀ ਕੋ ਯਹ ਅਸੰਕਾ ਨਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇ ॥ ਵੁਹ ਪ੍ਰਬਲ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨੇ ਕੈਸੇ ਮਾਰ ਲੀਆ ਹੈ ਇਸ ਲੀਏ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਸਭ ਸੇ ਬਡਾ ਰਾਜਾ ਬਤਾਵਤੇ ਮਨ ਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਕੋਊ ਇਤਿ, ਕੋਈ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੇਰੇ ਸਮਾਨ ਐਸ਼੍ਵਰਯ ਵਾਲਾ ਦੂਸਰਾ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ॥ ਤੂੰ ਸਭ ਸੇ ਬਡਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਅਰ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਹੈ ॥ ਯੇ ਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਏਇਤਿ, ਯੇ ਰਾਜੇ ਸਭ ਚਾਰ ਦਿਨੋਂ ਕੇ ਹੈਂ ਯਾਂਤੇ ਸਦਾ ਰਹਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਝੂਠੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ਦਿਵਾਜਾ, ਦਿਖਾਵੇ ਵਾ ਦਾਵੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਇਨ ਤੁਛ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਭਯ ਸੇ ਵਾ ਲੋਭ ਸੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਨਹੀਂ ਡੋਲੇ ਯਹ ਕਹੇ ਤੇਰੋ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜੋ ਤੇਰਾ ਭਗਤ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕਾਹੂ ਕਸ਼੍ਟ ਸੇ ਵਾ ਕਾਹੂ ਲੋਭ ਤੇ ਨਹੀਂ ਡੋਲੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤੀਨ ਭਵਨ ਪਰ ਛਾਜਾ, ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੇ ਊਪਰ ਵੁਹ ਬਡੇ ਭਾਵ ਸੋਭੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਕੋਈ ਤਿਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਾਥ ਇਤਿ, ਤੇਰੇ ਦਾਸ ਕੋ ਪਕੜਨੇ ਹੇਤ ਹਾਥ ਕੌਨ ਫੈਲਾ

ਸਕੇ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਫੈਲਾਇ ਸਕੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਬੋਲਿ ਸਕੈ ਨ ਅੰਦਾਜ਼ਾ, ਜੈਸੇ ਪਰਿਮਾਣ ਕਾ ਬੋਲ ਬੋਲ ਕੇ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਏਤਾ ਬੈਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਹ ਸਕੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕਹਾ ਤੇਰਾ ਰਾਮ ਐਸਾ ਕਹਤੇ ਹੀ ਹਰਨਾਖਸ ਕੋ ਹਰਿ ਨੇ ਨਰਸਿੰਘ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕਰ ਮਾਰ ਦੀਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬੋਲ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਮੇਂ ਮਨ ਕੋ ਲਗਾਵਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਚੇਤਇਤ, ਹੇ ਅਚੇਤ, ਅਗਯਾਤ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੂਰਖ ਹਰੀ ਕੋ ਚੇਤ ॥ ਤਿਸ ਕੇ ਚੇਤਨੇ ਸੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਫਲ ਮਿਲੇਗਾ ਬਾਜੇ, ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਨਾ ਅਨਹਦ, ਏਕ ਰਸ ਆਨੰਦ ਕਾ ਬਾਜਾ, ਸਬਦ ਭਾਵ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੂ ਐਸਾ ਗਯਾਨ ਫਲ ਹੋਗਾ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ਵੈਸੇ ਭਗਤੀ ਗਯਾਨ ਸੇ ਜਿਸ ਕਾ ਸੰਸਾ ਔ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧ੍ਰੂ ਔ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕੀ ਨਯਾਈਂ ਨਿਵਾਜਾ, ਹਰਿ ਨੇ ਪਾਲਿਆ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਉਸ ਕੀ ਰੱਖਯਾ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਹਮ ਤੇ ਬਿਗਰੀ ॥ ਸੀਲੁ ਧਰਮੁ ਜਪੁ ਭਗਤਿ ਨ ਕੀਨੀ ਹਉ ਅਭਿਮਾਨ ਟੇਢ ਪਗਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਮਰ ਜਾਨਿ ਸੰਚੀ ਇਹ ਕਾਇਆ ਇਹਿ ਮਿਥਿਆ ਕਾਚੀ ਗਗਰੀ ॥ ਜਿਨਹਿ ਨਿਵਾਜਿ ਸਾਜਿ ਹਮ ਕੀਏ ਤਿਸਹਿ ਬਿਸਾਰਿ ਅਵਰ ਲਗਰੀ ॥ ੧ ॥ ਸੰਧਿਕ ਤੋਹਿ ਸਾਧ ਨਹੀ ਕਹੀਅਉ ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਤੁਮਰੀ ਪਗਰੀ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਇਹ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਅਹੁ ਮਤ ਘਾਲਹੁ ਜਮ ਕੀ ਖਬਰੀ ॥ ੨ ॥ ੬ ॥

ਧ੍ਰੂ ਪਹਿਲਾਦ ਵਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪ੍ਰਾਯਣ ਹੋਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੇਂ ਰਾਖਿ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਤੇ ਰਾਖ ਲੇਹੁ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਸੇ ਬਿਗਰੀ, ਬੜੀ ਅਵਗਯਾ ਹੁਈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਮਨੇ ਸੀਲੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਆਚਰਣ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ॥ ਔ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਕਹਯਾ ਉਤਮ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪਕੇ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਸੇ ਲੇ ਆਪ ਕੀ ਨੌਧਾ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਕਰੀ ॥ ਕੇਵਲ ਹਉ ਅਭਿਮਾਨ, ਮੈਂ ਐਸਾ ਕੁਲੀਨ ਗੁਣੀ ਹੋਂ ਐਸਾ ਅਭਿਮਾਨ ਧਾਰਕੇ ਆਪ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਟੇਢ ਪਗਰੀ, ਕੁਟਲਤਾਈ ਪਕੜ ਰਖੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਔ ਕੁਟਲਤਾਈ ਪਕੜ ਕੇ ਅਮਰ ਜਾਨਿ, ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਜਾਨ ਕੇ ਸੰਚੀ, ਜਮਾ ਕਰੀ ॥ ਭਾਵ ਪਾਲੀ ਹੈ ਯੇਹ ਥੂਲ ਦੇਹ ॥ ਜੋ ਵਾਸਤਵ

ਸੋ ਹੈ ਐਸੀ ਮਿਥਿਆ, ਸੀਘ੍ਰ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ॥ ਜੈਸੇ ਕਾਚੀ ਗਗਰੀ, ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੀ ਕਚੀ ਘੜੀ ਨਾਸ ਹੋਵੈ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਬਿਨਾਸੀ ਦੇਹ ਮੇਂ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਹਮ ਤਿਸ ਰਚਨਹਾਰ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋ ਰਹੇਂ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਨਹਿ ਇਤਿ, ਜਿਨਹਿ, ਜਿਸ ਤੈਂਨੇ ਹਮਾਰੇ ਦੇਹ ਕੋ ਸਾਜ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿ, ਵਡਿਆਈ ਯੋਗਜ ਹਮ ਕਰੇ ॥ ਤਿਸ ਤੁਝ ਕੋ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਹਮ ਅਵਰ ਲਗਰੀ, ਆਨ ਧਨ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਵਿਖੇ ਲਗ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਯਦਯਪਿ ਸੰਧਿਕ ਤੋਹਿ, ਚੋਰ ਹੈਂ ਤੇਰੇ ਸਾਧ ਨਹੀ ਕਹੀਅਉ, ਸਾਧ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਦੇ ॥ ਤੋ ਭੀ ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਤੁਮਰੀ ਪਗਰੀ, ਆਪ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਸਰਨ ਪੜੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਛਾ ਕਰੋ ॥ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਦੁਖਦਾਈ ਸਮਾ ਨਾ ਆਵਨੇ ਦੇਵੋ ॥ ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਯਹ ਹਮਾਰੀ ਬੇਨਤੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ॥ਐ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਤੁਮਾਰੇ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਜਮ ਆਵੇਂਗੇ ॥ ਐਸੀ ਹਮ ਕੋ ਮਤ, ਨਾ ਭੇਜਣੀ ਜਮੋਂ ਕੀ ਆਵਨੇ ਕੀ ਖਬਰ ॥ ਭਾਵ ਜਮੋਂ ਕੇ ਦੁਖ ਸੇ ਬਚਾਵਣਾ ॥ ੨ ॥ ੬ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਦਰਮਾਦੇ ਠਾਢੇ ਦਰਬਾਰਿ ॥ ਤੁਝਬਿਨੁਸੁਰਤਿ ਕਰੈ ਕੋ ਮੇਰੀ ਦਰਸਨੁ ਦੀਜੈ ਖੋਲਿ ਕਿਵਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੁਮ ਧਨ ਧਨੀ ਉਦਾਰ ਤਿਆਗੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀਅਤੁ ਸੁਜਸੁ ਤੁਮਾਰ ॥ ਮਾਂਗਉ ਕਾਹਿ ਰੰਕ ਸਭ ਦੇਖਉ ਤੁਮਹੀ ਤੇ ਮੇਰੋ ਨਿਸ-ਤਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ਜੈ ਦੇਉ ਨਾਮਾ ਬਿਪ ਸੁਦਾਮਾ ਤਿਨ ਕਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਈ ਹੈ ਅਪਾਰ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਤੁਮ ਸੰਮ੍ਰਥ ਦਾਤੇ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਦੇਤ ਨ ਬਾਰ ॥ ੨ ॥ ੭ ॥

ਥਕਤ ਹੂਆ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇ ਦਰਮਾਦੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਮੈਂ ਆਪ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਮੇਂ ਦਰਮਾਦੇ, ਚੌਰਾਸੀ ਮੋ ਫਿਰ ਥਕਤ ਹੂਆ ਠਾਂਢਾ ਭਯਾ ਹੋਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਮੇਰੀ ਖਬਰ ਲੇਵੇ ॥ ਵਾ ਜਮੋਂ ਕੀ ਖਬਰ ਆਵਨੇ ਕੇ ਮੂਲ ਅਗਜਾਨ ਰੋਗ ਕੇ ਨਿਵਾਰਕ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਔਖਧੀ ਕੇ ਮਾਂਗਨੇ ਹੇਤ ਪੁਨਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਥਨਾ ਕਰੇ ਦਰਇਤਿ, ਦਰ ਦਰਵਾਜੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਮਾਦੇ ਰੋਗੀਯੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹਮ ਦਰਬਾਰਿ, ਆਪਕੇ ਅਸਥਾਨ ਕੇ ਦਰ, ਦਰਵਾਜੇ ਮੋ ਮਾਦੇ, ਮਹਾ ਅਗਜਾਨ ਰੂਪ ਰੋਗ ਕੇ

ਗੁਸੇ ਹੂਏ ਠਾਵੇ, ਥਿਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਹਮਾਰੀ ਦਵਾਈ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਖਬਰ ਲੇਵੋ॥ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਕਾਹੂ ਔਰ ਸੇ ਕਰਾਯ ਲੇਵੋ ਤਬ ਸੁਨੋ ਆਪ ਬਿਨਾ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥ ਯਹ ਤੁਝਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੁਝ ਬਿਨ, ਆਪ ਸੇ ਬਿਨਾ ਸੁਰਤਿ ਕਰੈ ਕੋ ਮੇਰੀ, ਖਬਰ ਕੌਨ ਲੇਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਮੁਝ ਐਸੇ ਰੋਗੀ ਕੀ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦਰਸਨੁ ਦੀਜੈ, ਅਪਨਾ ਸਾਖਯਾਤ ਦੇਵੋ ਖੋਲਿ ਕਿਵਾਰ, ਪੰਚ ਕੋਸ ਰੂਪ ਕਿਵਾੜੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ॥ ੧ ॥ ਕਿੰਚ ਆਪ ਬਿਨਾ ਮੁਝ ਦੀਨ ਕੀ ਦਵਾਈ ਯੋਗਜ ਧਨ ਭੀ ਕਾਹੂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਯਹ ਕਹੇ ਤੁਮ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਪ ਹੀ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਰੂਪ ਧਨ ਕੇ ਪਤੀ ਹੋ ॥ ਔ ਐਸੇ ਧਨਵਾਨ ਹੋ ਕਿ ਬਡੇ ਉਦਾਰ ਔ ਤਯਾਗੀ ਹੋ ॥ ਯਾਂਤੇ ਐਸਾ ਉਦਾਰ ਤਯਾਗੀ ਹੋਨਾ ਕਾਨੋਂ ਮੇਂ ਆਪਕਾ ਹੀ ਸੁਜਸ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਜਸ ਸੁਨਯਾ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕਾ ਨਹੀਂ ਸੁਨਨੇ ਮੇਂ ਆਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਔਰ ਸਭੀ ਆਪ ਸੇ ਬਿਨਾ ਰੰਕ ਹੈਂ ਉਨ ਸੇ ਮੈਂ ਕਿਆ ਮਾਂਗੂ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗਤਾ ਕੇਵਲ ਤੁਮ ਹੀ ਤੇ, ਆਪ ਸੇ ਹੀ ਮੇਰੋ ਨਿਸਤਾਰੁ, ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਆਪ ਸੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕਾਹੂ ਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਗੇ ਭੀ ਜਿਸ ਜਿਸ ਕੀ ਹੂਈ ਤੇਰੇ ਸੇ ਹੀ ਹੂਈ ਯੇ ਕਈਯੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਲੇਕਰ ਦਿਖਾਵੇ ਜੈ ਇਤਿ, ਜੈ ਦੇਵ ਨਾਮ ਦੇਵ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੁਦਾਮਾ ਐਸੇ ਔਰ ਜੋ ਭਗਤ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਉ, ਤਿਨ ਸਭ ਕੇ ਊਪਰ ਆਪ ਕੀ ਅਪਾਰ, ਬਹੁਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂਈ ਹੈ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਹਮਾਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਭਗਵਨ ਆਪ ਬਡੇ ਸਮਰਥ ਦਾਤਾ ਹੋ ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ, ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੋਖ ਚਾਰੋਂ ਕੋ ਦੇਤੇ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਲਾਵੇਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਕੋ ਭੀ ਮੁਕ੍ਤੀ ਦੇਵੋ ॥ ੨ ॥ ੭ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਡੰਡਾ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਖਿੰਥਾ ਆਧਾਰੀ ॥ ਭ੍ਰਮ ਕੈ ਭਾਇ ਭਵੈ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਆਸਨੁ ਪਵਨ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਬਵਰੇ ॥ ਛੋਡਿ ਕਪਟ ਨਿਤ ਹਰਿ ਭਜੁ ਬਵਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਹ ਤੂ ਜਾਚਹਿ ਸੋ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਭੋਗੀ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਕੇਸੋ ਜਗਿ ਜੋਗੀ ॥ ੨ ॥ ੮ ॥

ਚਾਰ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਦਾਤਾ ਕਾ ਸਿਮਰਣ ਛੋਡ ਕਰ ਕਿਉਂ ਝੂਠੇ ਚਿਨੋਂ ਕੋ ਆਸਰਾ ਮਾਨੇ ਹੈ ਯਹ ਦਯਾ ਕਰ ਕਾਹੂ ਗੋਰਖ ਮਤ ਕੇ ਜੋਗੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ ਡੰਡਾ ਇਤਿ, ਡੰਡਾ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਖਿੰਥਾ ਕੇ ਆਧਾਰੀ, ਅਪਨੇ ਤਰਨੇ ਕਾ ਆਸਰਾ ਜਾਨ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਕੈ ਭਾਇ, ਭਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੂਏ ਜੋ ਭਵੈ, ਬਿਚਰਤੇ ਹੋ ਤੁਮ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ਜੋਗੀ

॥ ਸੋ ਯੇ ਸਭੀ ਤੁਮਾਰਾ ਆਸਰਾ ਝੂਠਾ ਹੈ॥ ੧ ॥ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਡੰਡੇ ਮੁੰਦ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਜਿਨ ਔਰੋਂ ਕੋ ਭੀ ਤੂੰ ਗਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜਾਨਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਆਸਨੁ, ਸਿਧ ਪਦ-ਮਾਦਿਕ ਆਸਨੋਂ ਕੋ॥ ਔ ਤਿਨ ਆਸਨੋ ਕੋ ਧਾਰਕਰ ਕਰਨੇ ਯੋਗਜ ਪਵਨੁ, ਪ੍ਰਾਣਾ ਯਾਮ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਹੇ ਬਾਵਲੇ ॥ ਯਹ ਸਭ ਕ੍ਰਿਆ ਕਪਟ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਛੋਡਿ ਕਪਟੁ, ਤਯਾਗ ਕਰ ਇਸ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਰਿਝਾਵਨ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਨਿਤ, ਸਰਬ ਦਾ ਕਾਲ ਹਰਿ ਇਸ ਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰ ਹੇ ਬਾਵਲੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਅਨੇਕ ਸਾਧਨ ਕਰ ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਕੀ ਤੂੰ ਇਛਾ ਕਰੇ ਹੈ ਵੁਹ ਸਭ ਕੀ ਉਛਿਸ੍ਰ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸ ਕੀ ਮਤ ਚਾਹ ਕਰ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਹਇਤਿ, ਹੇ ਜੋਗੀ ਬਡੇ ਯਤਨੋਂ ਕਰ ਜਿਹ ਤੂ ਜਾਚਹਿ, ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਕੋ ਤੂੰ ਮਾਂਗ ਕਰ ਲੇਨਾ ਚਾਹੇ ਹੈ ਵੁਹ ਤੀਨੋਂ ਭਵਨੋਂ ਕੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਭੋਗੀ ਹੁਈ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਭ ਕੀ ਉਛਿਸ੍ਰ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਕੀ ਇਛਾ ਮਤ ਕਰ॥ ਕਿੰਤੁ ਤਾਕੀ ਇਛਾ ਤਯਾਗ ਕੇ ਤੂੰ ਤਿਸ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰ ਜੋ ਸਭ ਮੇਂ ਜੁੜਿਆ ਹੂਆ ਕੇਸ਼ਵ ਜੋਗੀ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਤੂ ਜੋਗੀ ਨਾਮ ਸਫਲ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮਾਯਾ ਕੀ ਇਛਾ ਤਯਾਗ ਕਰ ਕੇਸ਼ਵ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰ ਜੋ ਸਭ ਸੇ ਬਡਾ ਜੋਗੀ ਹੈ॥ ੨ ॥ ੮ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ॥ ਇਨਿ ਮਾਇਆ ਜਗਦੀਸ ਗੁਸਾਈ ਤੁਮਰੇ ਚਰਨ ਬਿਸਾਰੇ॥ ਕਿੰਚਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਉਪਜੈ ਜਨਕਉ ਜਨ ਕਹਾ ਕਰਹਿ ਬੇਚਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਧ੍ਰਿਗੁ ਤਨੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਧਨੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਇਹ ਮਾਇਆ ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗ ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਫੰਨੀ॥ ਇਸ ਮਾਇਆ ਕਉ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਰਾਖਹੁ ਬਾਂਧੇ ਆਪ ਬਚੰਨੀ॥ ੧॥ ਕਿਆ ਖੇਤੀ ਕਿਆ ਲੇਵਾ ਦੇਈ ਪਰਪੰਚ ਝੂਠੁ ਗੁਮਾਨਾ॥ ਕਹਿਕਬੀਰ ਤੇ ਅੰਤਿ ਬਿਗੂਤੇ ਆਇਆ ਕਾਲੁ ਨਿਦਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ੯ ॥

ਜਿਸ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਯੋਗੀ ਕੋ ਹਟਨੇ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਸੋ ਯਹ ਤੁਮਾਰੀ ਮਾਯਾ ਸਭ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਮੋਹੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਸੇ ਸਭ ਕੀ ਰਛਾ ਕਰੋ ਯਾ ਭਾਵ ਸੇ ਕਹੇ ਇਨਿ ਇਤਿ, ਇਨਿ ਮਾਇਆ, ਇਸ ਆਪ ਕੀ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਮਾਯਾ ਨੇ ਹੇ ਜਗਦੀਸ ਹੇ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਚਿਤ ਸੇ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨ ਭੁਲਾਇ ਦੀਏ॥ ਭਾਵ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਚਿਤੋਂ

ਮੇਂ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹਨੇ ਦਈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਿੰਚਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਉਪਜੈ ਜਨ ਕਉ, ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਆਪ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਤਰਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜਾਨ ਕੇ ਕੁਛ ਭੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਹੀਂ ਉਤਪਨ ਹੋਵੇ॥ ਔ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਬਿਨਾ ਦੇ ਬਿਚਾਰੇ ਜੀਵ ਬੰਧਨੋਂ ਸੇ ਛੂਟਨੇ ਹੇਤ ਕਿਆ ਯਤਨ ਕਰੇਂ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਂ॥੧॥ ਯਾਂਤੇ ਤੇਰੇ ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੀਨੋਂ ਕੀ ਨਿਖਲ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕੋ ਧਿਕਾਰ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਧ੍ਰਿਗੁ ਇਤਿ, ਤੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੇ ਯਤਨ ਹੀਨੋਂ ਕਾ ਧ੍ਰਿਗੁ ਤਨੁ, ਧ੍ਰਿਗ ਹੈ ਦੇਹ ਔ ਧ੍ਰਿਗ ਧਨੁ, ਧ੍ਰਿਗ ਹੈ ਦ੍ਰਿਬ ਔ ਧ੍ਰਿਗ ਹੈ ਮਾਯਾ॥ ਭਾਵ ਧਿਕਾਰ ਯੋਗ ਹੈਂ ਯਹ ਆਪ ਕੀ ਮਾਯਾ ਭੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਐਸੀ ਦਸਾ ਕਰੀ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਧਿਕਾਰ ਹੈ ਇਨ ਕੀ ਮਤਿ, ਐਸੀ ਪਰਮਾਰਥ ਬਿਚਾਰ ਹੀਨ ਬੁਧੀ ਕੋ॥ ਔ ਧਿਕਾਰ ਹੈ ਇਨ ਕੀ ਬੁਧਿ ਫੰਨੀ, ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਨਖਰੋਂ ਵਾਲੀ॥ ਭਾਵ ਚਤੁਰਾਈਯੋਂ ਵਾਲੀ ਵਾ ਛਲ ਕਪਟੋਂ ਵਾਲੀ ਬੁਧੀ ਕੋ॥ ਅਰਥਾਤ ਜੋ ਜੋ ਬੰਧਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਧਿਕਾਰ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਛੂਟਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨਾਂ ਬਲ ਨਾ ਦੇਖ ਮੈਂ ਆਪ ਆਗੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ॥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਇਸ ਅਪਨੀ ਮਾਯਾ ਕੋ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰਕੇ ਹਮਾਰੀ ਓਰ ਸੇ ਪਰੇ ਰਖੋ॥ ਹਮ ਇਸ ਮਾਯਾ ਮੇਂ ਬੰਧੇ ਗਏ ਹੈਂ ਆਪ ਬਚੰਨੀ, ਮੇਰੀ ਮਾਯਾ ਬਡੀ ਕਠਨ ਹੈ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਬਿਮੋਹਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਆਪ ਕੇ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ਕਹੀ ਗਈ ਮੋ॥੧॥ ਜੈਸੇ ਹਮ ਮਾਯਾ ਸੇ ਬਚਨਾ ਚਾਹੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਾਯਾ ਕਕਾਰਯੋਂ ਸੇ ਭੀ ਚਾਹੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਿਆ ਇਤਿ, ਕਿਆ ਹੈ ਖੇਤੀ ਔ ਕਿਆ ਹੈ ਲੇਵਾਦੇਈ, ਬਨਜ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ॥ ਯਹ ਸਭੀ ਪ੍ਰਪੰਚ ਝੂਠ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਝੂਠ ਕਾ ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਗੁਮਾਨਾ, ਅਭਿਮਾਨ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਪੁਰਖ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਅੰਤਿ ਬਿਗੂਤੇ, ਮਰਨ ਸਮੇ ਬਹੁਤ ਖੁਆਰ ਹੂਏ ਹੈਂ॥ ਜਬ ਕਾਲ ਤਿਨ ਨਿਦਾਨੋਂ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕੋ ਆਯਾ ਹੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਹਮਾਰੀ ਓਰ ਸੇ ਅਪਨੀ ਮਾਯਾ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰੋ ਯਹ ਹਮਾਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ॥੨॥੯॥

ਬਿਲਾਵਲੁ॥ ਸਰੀਰ ਸਰੋਵਰ ਭੀਤਰੇ ਆਛੈ ਕਮਲ ਅਨੂਪ॥ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪੁਰਖੋਤਮੋ ਜਾਕੈ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪ॥੧॥ ਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਭਜੁ ਭ੍ਰਮੁ ਤਜਹੁ ਜਗ ਜੀਵਨ ਰਾਮ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਆਵਤ ਕਛੂ ਨ ਦੀਸਈ ਨਹ ਦੀਸੈ ਜਾਤ॥ ਜਹ ਉਪਜੈ ਬਿਨਸੈ ਤਹੀ ਜੈਸੇ ਪੁਰਵ

ਨ ਪਾਤ॥ ੨ ॥ ਮਿਥਿਆ ਕਰਿ ਮਾਇਆ ਤਜੀ ਸੁਖ ਸਹਜ ਬੀਚਾਰਿ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੇਵਾ ਕਰਹੁ ਮਨ ਮੰਝਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ੩ ॥੧੦ ॥

ਜਿਸ ਪੈ ਮਾਯਾ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਦੇਹ ਮੇਂ ਤਾਕਾ ਥਾਨ ਬਤਾਵੇ ॥ ਵਾ ਮਾਯਾ ਰੂਪੀ ਅੰਧੇਰੇ ਕੇ ਨਿਵਾਰਕ ਪਰਮਾਤਮ ਸੂਰਯ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਤਾਵੇ ਸਰੀਰ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਇਸ ਥੂਲ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਸਰੋਵਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਛੈ, ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਭਿ ਕਮਲ ਵਿਖੇ ਅਨੂਪ, ਅਨੂਪਮ ॥ ਪਰਮ ਜੋਤਿ, ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਪੁਰਖੋਤਮੋ, ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ਜਾਕੈ ਰੇਖ ਨ, ਜਿਸ ਕੇ ਕੋਈ ਚਿੰਨ ਨਹੀਂ ॥ ਪੁਨਾ ਰੂਪ, ਸ੍ਵੇਤ ਪੀਤਾਦਿਕ ਕੋਈ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ॥ ਵਾ ਸਰੀਰ ਸਰੋਵਰਿ, ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਤਾਲ ਮੇਂ ਦੈਵ ਗੁਣ ਰੂਪ ਬਡੇ ਸੁੰਦਰ ਕਮਲ ਹੈ॥ ਅਰਤਿਨ ਕਮਲੋਂ ਕੋ ਖਿੜਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਸੂਰਜ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇਂ ਕੋਈ ਚਿੰਨ ਨਹੀਂ ॥ ਪੁਨਾ ਨੀਲ ਪੀਤਾਦਿ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ॥ ੧ ॥ ਔ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਾਕੀ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ਯਹ ਸੁਨ ਉਪਾਧ ਸਹਿਤ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੇ ਰੇਇਤਿ, ਰੇ ਮਨ, ਹੇ ਪਯਾਰੇ ਹਰੀ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ॥ ਔ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਲੇ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸਹਿਤ ਨਿਖਲ ਭ੍ਰਮੋਂ ਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰੋ॥ ਤਬ ਭ੍ਰਮ ਕੋ ਇਸ ਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਵਨ, ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਰਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ੧ ॥ ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਸੇ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਮ ਨਾਸ ਹੋਕਰ ਕਹਾਂ ਜਾਵੇਂਗੇ ਔ ਪਹਲੇ ਆਏ ਕਹਾਂਤੇ ਥੇ ਯਹਿ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਆਵਤ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਯਾਰੇ ਯੇ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਬਿਨਾ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਅਧਿਸ਼੍ਟਾਨ ਸੇ ਆਨ ਕਾਹੂ ਥਾਨਸੇ ਆਵਤ, ਜਨਮਤਾ ਨਹੀਂ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਤਾਸੇ ਬਿਨਾ ਨਹ ਦੀਸੈ ਜਾਤ, ਕਹੀਂ ਜਾਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸੀ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈ ਉਸੀ ਮੇਂ ਲੈ ਹੋਵੇ ॥ ਜੈਸੇ ਮਟੀ ਕੇ ਪੁਰਵੋਂ ਕੀ ਪੰਕਤੀ ਉਸੀ ਮਟੀ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈ॥ ਉਸੀ ਮੇਂ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਹ ਇਤਿ, ਪੁਰਵਾ ਪੂਰਬ ਮੈਂ ਮਟੀ ਕੇ ਪਤਲੇ ਕੁੱਜੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਹ ਉਪਜੈ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਰ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈ ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਪੰਚ ਬਿਨਸੈ ਤਹੀ, ਉਸੀ ਮੇਂ ਸਭ ਲੈ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪੁਰਵਨਪਾਤ, ਮਟੀ ਕੇ ਕੁਜਜੇ ਕੀ ਪੰਕਤੀ ਮਟੀ ਸੇ ਉਪਜ ਕੇ ਮਟੀ ਮੇ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਵਾ ਪੁਰਵਨ ਪਾਤ, ਛੁਪਤੀ ਬੂਟੀ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥

ਯਾਂਤੇ ਝੁਪੱਤੀ ਕੇ ਪੱਤੇ ਜੈਸੇ ਜਿਸ ਜਲ ਰੂਪ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਜਹਾਂ ਉਪਜੇ ਹੈ ਵਹਾਂ ਹੀ ਲੈ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸਭ ਕਾਰਜ ਜਿਸ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈਂ ਉਸੀ ਮੇਂ ਲਯ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਮੂਲ ਕਾ ਅਰਥ ਹੈ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਬਚਨ ਹੈ "ਜਹ ਤੇ ਉਪਜਿਆ ਨਾਨਕਾ ਲੀਨ ਤਾਹਿ ਮੈਂ ਮਾਨ"॥ ੨ ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਏਕ ਸੇ ਉਤਪਤੀ ਬਨਾਸ ਜਾਨੇ ਹੈ ਤਿਨਹੁ ਨੇ ਮਾਯਾ ਭੀ ਮਿਥ੍ਯਾ ਜਾਨਕੇ ਤ੍ਯਾਗੀ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਮਿਥਿਆ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਸੁਖ ਸਹਿਜ ਬਿਚਾਰ, ਅਚ੍ਯੁਤ ਸੁਖ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸੁਖ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਅਧ੍ਯਾਰੋਪ ਅਪਵਾਦ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸਮ੍ਯਕ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਮਿਥਿਆ ਕਰਿ ਮਾਇਆ ਤਜੀ, ਔਰ ਪ੍ਰਪੰਚ ਵਤ ਮਿਥ੍ਯਾ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕੇ ਤਿਸੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇਂ ਮਾਯਾ ਲੈ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਐਸਾ ਗ੍ਯਾਨ ਭਯਾ ਹ ਹੇ ਜੋਗੀ ਅਪਣੀ ਕਲ੍ਯਾਣ ਹੇਤ ਤੁਮ ਉਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ॥ ਯਹਿ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੰਝਿ, ਮਨ ਵਿਖੇ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਮੁਰਾਰੀ ਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ॥ ਜੇ ਕਰ ਤੁਮ ਮਾਯਾ ਤਤ ਕਾਰਯ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਸਹਿਤ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੋਖ ਚਾਹਤੇ ਹੋਂ ॥ ੩ ॥ ੧੦ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਭ੍ਰਮੁ ਗਇਆ ਗੋਬਿੰਦ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ॥ ਜੀਵਤ ਸੁੰਨ ਸਮਾਨਿਆ ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜਾਗੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਸੀ ਤੇ ਧੁਨਿ ਊਪਜੈ ਧੁਨਿ ਕਾਸੀ ਜਾਈ॥ ਕਾਸੀ ਫੂਟੀ ਪੰਡਿਤਾ ਧੁਨਿ ਕਹਾਂ ਸਮਾਈ ॥ ੧ ॥ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਸੰਧਿ ਮੈ ਪੇਖਿਆ ਘਟ ਹੂ ਘਟ ਜਾਗੀ ॥ ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਸਮਾਚਰੀ ਘਟ ਮਾਹਿ ਤਿਆਗੀ ॥ ੨ ॥ ਆਪ ਆਪ ਤੇ ਜਾਨਿਆ ਤੇਜ ਤੇਜੁ ਸ ਮਾਨਾ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਅਬ ਜਾਨਿਆ ਗੋਬਿੰਦ ਮਨੁ ਮਾਨਾ॥ ੩॥੧੧॥

ਜੋਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਤਿ ਕਾਹੂੰ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਕਹ੍ਯਾ ਮੁਕਤੀ ਹੋਨੀ ਕਠਨ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਅਪਨੀ ਹੀ ਹੂਈ ਬਤਾਵੇ ਜਨਮ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਤਤ੍ਵ ਬੇਤੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਸੇ ਜੈਸੇ ਘਟਾਦਿਕ ਜਨਮੇ ਬਿਨਸੇ ਹੈ ਐਸੇ ਅਪਨਾ

ਸ੍ਵਰੂਪ ਭੀ ਜਨਮਨੇ ਬਿਨਸਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਗਾ॥ ਯਹ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਹੋ ਗਯਾ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨ ਕੇ ਗੋਬਿੰਦ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇਂ ਹਮਾਰੀ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਹਮ ਜੀਵਤ, ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੇ ਹੋਤੇ ਹੀ ਸੁੰਨ ਸਮਾਨਿਆ, ਜਿਸ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਉਪਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਥਕ ਭਏ ਥੇ ਉਸੀ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਸਮਾਇ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਜਬ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰ ਸਾਖੀ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਜਾਗੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ॥ ੧॥ ਕਬੀਰ ਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਤੁਮ ਕੈਸੇ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਸਮਾਇ ਗਏ ਹੋ ਯਹਿ ਪੂਛਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਜੈਸੇ ਭਾਵ ਰੂਪ ਧੁਨਿ ਵਸਤੁ ਅਪਨੇ ਉਪਾਦਾਨ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕਰ ਤਾਂਹੀ ਮੇਂ ਸਮਾਇ ਜਾਵੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹਮ ਸਮਾਇ ਗਏ ਯਹਿ ਕਹੇ ਕਾਸੀ ਤੇ ਇਤਿ, ਮੂਲ ਮੇਂ ਕਾਸੀ ਤੇ ਧੁਨਿ ਊਪਜੈ ਪਾਠ ਸੇ ਕਾਂਸੀ ਕੋ ਕੋ ਧੁਨ ਕੀ ਉਪਾਦਾਨਤਾ ਕਹੀ ਜਾਨ ਲੇਣੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਬੇਦਾਂਤ ਮਤ ਮੇਂ ਪਾਂਚੋਂ ਤਤ ਸਬਦ ਕੇ ਉਪਾਦਾਨ ਮਾਨੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਾਂਸੀ ਤੇ ਧੁਨਿ ਊਪਜੈ, ਜੋ ਧੁਨ ਰੂਪ ਸਬਦ ਉਤਪਤੀ ਕਾਲ ਮੇਂ ਕਾਂਸੀ ਧਾਤੂ ਕੇ ਵਾਜੇ ਰੂਪ ਉਪਾਦਾਨ ਸੈ ਉਪਜੇ ਹੈ॥ ਬਿਨਾਸਕਾਲ ਮੇਂ ਸੋ ਧੁਨ ਰੂਪ ਸ਼ਬਦ ਭਾਵ ਵਸਤੂ ਕੋ ਬਿਨਸ ਕਰ ਅਪਨੇ ਉਪਾਦਾਨ ਮੇਂ ਲੈ ਹੋਨੇ ਕੇ ਨੇਮ ਸੇ ਕਾਂਸੀ ਜਾਈ, ਉਸੀ ਬਾਜੇ ਮੇਂ ਲੈ ਹੋਵੇ ਹੈ ਆਨਮੋ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ॥ ਜੈਸੇ ਮੱਟੀ ਸੇ ਉਪਜ ਕੇ ਘਟਾਦਿ ਕਾਰਯ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲ ਮੋ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਮੇਂ ਹੀ ਲੈ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਆਨ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਪੰਡਿਤ ਹਮ ਤੇਰੇ ਸੇ ਪੂਛੇ ਹੈ॥ ਜਬ ਕਾਂਸੀ ਫੂਟੀ, ਕਾਂਸੀ ਕਾ ਬਾਜਾ ਬਜਤਾ ਹੂਆ ਫੂਟ ਗਯਾ॥ ਅਥਵਾ ਬਜਨੇ ਸੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਯਾ॥ ਤਬ ਜੋ ਉਸ ਬਾਜੇ ਸੇ ਧੁਨ ਉਪਜੀ ਥੀ ਸੋ ਤਿਸ ਬਾਜੇ ਬਿਨਾ ਕਹਾ ਸਮਾਈ, ਆਨ ਥਾਨ ਮੇਂ ਕਹਾਂ ਲੈ ਹੂਈ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਨਹੀਂ ਹੂਈ॥ ਕਿੰਤੂ ਬਿਨਾਸ ਸਮੇ ਹੈ ਰੂਪ ਵਸਤੁ ਕੋ ਅਪਨੇ ਕਾਰਣ ਮੇਂ ਲੈ ਹੋਨੇ ਕੇ ਨੇਮ ਸੇ ਬਾਜੇ ਮੇਂ ਹੀ ਸਮਾਈ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੇਂ ਭੀ ਹਮ ਜਿਸ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਉਪਾਧਿ ਦ੍ਵਾਰਾ ਪ੍ਰਿਥਕ ਭਾਨ ਹੂਏ ਥੇ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਉਸੀ ਮੇਂ ਸਮਾਏ ਹੈ॥ ੨॥ ਹੋਵੇ ਤੁਮਾਰਾ ਉਸੀ ਮੇਂ ਸਮਾਵਨਾ ਜਹਾਂ ਸੇ ਆਏ ਥੇ॥ ਪਰੰਤੁ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਸਮਾਏ ਵੁਹ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਤੁਮਨੇ ਕੌਨ ਥਾਨ ਮੇ ਦੇਖਯਾ ਸੋ ਸੁਨਾਵੋ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਇਤਿ, ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਸੰਧਿ ਮੇਂ ਹਠ ਯੋਗ ਪਖ ਮੇਂ ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸੁਖਮਨਾ ਤੀਨੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਥਾਨ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਮੇਂ ਹਮ ਨੇ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰਕੇ ਅਪਨਾ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਦੇਖਯਾ ਹੈ॥ ਔਰ ਗਯਾਨ ਯੋਗ ਪਖ ਮੇਂ ਗਯਾਤਾ ਚਿਦਾਭਾਸ ਗਯਾਨ ਅਖੰਡਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਗੇਯ

ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਇਨ ਕੇ ਵਿਖਯ ਵਿਖਯੀ ਭਾਵ ਕੇ ਮੇਲ ਕਾਲ ਮੇਂ ਅਖੰਡ ਏਕ ਰਸ ਅਫੁਰ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹਮ ਨੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਸ੍ਵਰੂਪ ਘਟ ਹੂੰ ਘਟ, ਏਕ ਏਕ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇਂ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਸੇ ਜਾਗੀ, ਸਫੁਰਣ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਐਸੀ ਬੁਧਿ, ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਅਖੰਡਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸਮ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਚਰੀ, ਅਦ੍ਵਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਬਿਚਰੀ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਗੀ ॥ ਤਬ ਉਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੇਤੀ ਦ੍ਵੈਤ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇਂ ਭਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਥੀ ਸੋ ਸਭ ਘਟਮਾਹਿ ਤਿਆਗੀ, ਉਹਾਂ ਹੀ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਛੋਡ ਦਈ ॥ ੨ ॥ ਕਹੀ ਬੁਧੀ ਕਾ ਦ੍ਵੈਤ ਤਜਾਗਵਤ ਔਰ ਫਲ ਕਹੇ ਆਪਇਤਿ, ਆਪ, ਵੈਸਾ ਅਦ੍ਵਤੀ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਆਪ ਤੇ ਜਾਨਿਆ, ਸ਼ੁਧ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਜਾਨਿਆ॥ ਤਬੀ ਤੇਜ ਤੇਜੁ ਸਮਾਨਾ, ਹਮਾਰੀ ਜੋਤੀ ਮੇਂ ਜੋਤਿ ਮਿਲੀ ਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹਾ ਸਭੀ ਲਾਭ ਇਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਭਕਤੀ ਸੇ ਹੁਯਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਕਹੇ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਅਬ,ਇਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਤਬੀ ਯਥਾਰਥ ਜਾਨਣਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਹਮਾਰਾ ਗੋਬਿੰਦ ਮੇਂ ਮਨ ਮਾਨਿਆ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸ ਕੀ ਭਕ੍ਰੀ ਕਰੀ ਨਾ ਕਰਤੇ ਤਬ ਨਾ ਜਾਨਤੇ ਯਹ ਸਾਰ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੧੧ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਜਾਕੇ ਰਿਦੈ ਬਸਹਿ ਸੋ ਜਨ ਕਿਉ ਡੋਲੈ ਦੇਵ ॥ ਮਾਨੌ ਸਭ ਸੁਖ ਨਉਨਿਧਿ ਤਾਕੇ ਸਹਜਿ ਸਹਜਿ ਜਸੁ ਬੋਲੈ ਦੇਵ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ॥ ਤਬ ਇਹ ਮਤਿ ਜਉ ਸਭ ਮਹਿ ਪੇਖੈ ਕੁਟਿਲ ਗਾਂਠਿ ਜਬ ਖੋਲੈ ਦੇਵ ॥ ਬਾਰੰ-ਬਾਰ ਮਾਇਆ ਤੇ ਅਟਕੈ ਲੈ ਨਰਜਾ ਮਨੁ ਤੋਲੈ ਦੇਵ ॥੧ ॥ ਜਹ ਉਹੁ ਜਾਇ ਤਹੀ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ਮਾਇਆ ਤਾਸੁ ਨ ਝੋਲੈ ਦੇਵ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਓਲੈ ਦੇਵ॥੨॥੧੨॥

ਗੋਬਿੰਦ ਭਗਤੀ ਵਾਲੇ ਕਾ ਮਨ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਡੋਲੇ ਯਹ ਪੁਨਾ ਉਸੀ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਸੰਬੋਧਨ ਦੇ ਕਰ ਕਹੇ ਚਰਨ ਇਤਿ, ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਸਗੁਣ ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਕਮਲੋਂ ਵਤ ਸੁੰਦਰ ਚਰਨ ਜਾਕੇ ਰਿਦੈ ਬਸਹਿ, ਜਿਸ ਭਗਤ ਜਨਕੇ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਜਨ, ਵੁਹ ਪੁਰਖ

ਕੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖੋਂ ਮੇ ਡੋਲ ਸਕੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂੰ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀਂ ਡੋਲ ਸਕੇ ॥ ਵੇਵ, ਹੇ ਪੰਡਿਤ ॥ ਨਾ ਡੋਲਨੇ ਮੇਂ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ਮਾਨੈਇਤਿ ਮਾਨੋਂ, ਚਿਤ ਮੇਂ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ॥ ਨਵਨਿਧਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੇ ਲੇ ਸਭੀ ਸੁਖ ਤਾਕੈ, ਉਸ ਕੇ ਤਾਈਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਚਿਤ ਮੇਂ ਸਤਕਾਰ ਕਰ ਸਨੇ ਸਨੇ ॥ ਭਾਵ ਦੀਰਘਕਾਲ ਮੁਖ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਜਸ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ॥ ਐਸੀ ਜਸ ਕਹਨੇ ਕੀ ਬੁਧੀ ਭੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਤਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਸਭ ਮੇਂ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਦੇਖੈ ॥ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਦੇਖਤਾ ਹੂਆ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਸੇ ਕੁਟਿਲ ਗਾਂਠਿ, ਟੇਢ ਪਨੇ ਕੀ ਗਾਂਠ ਕੋ ਖੋਲ ਦੇਵੇ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ॥ ਪੁਨਾ ਵੈਸੀ ਜਸ ਕਹਨੇ ਵਾਲੀ ਬੁੱਧੀ ਕੀ ਰਖਯਾ ਹੇਤ ਬਾਰੰਬਾਰ, ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਤੈ ਅਟਕੈ, ਮਨ ਕੋ ਮਾਯਾ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਰੋਕੇ ॥ ਔ ਰੋਕ ਕਰ ਕੌਨ ਵਸਤੁ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਕੌਨ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਸੁਖਦਾਈ ਦੁਖਦਾਈ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਲੈ ਨ ਰਜਾ, ਲੇਕਰ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਤਰਾਜ਼ੂ ਮੋਖ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੇਂ ਤੋਲੇ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਪੁਰਖ ਜਿਸ ਦੇਸ ਕਾਲ ਮੇਂ ਜਾਵੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਸੁਖੀ ਰਹੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਜਹਇਤਿ, ਪਰਾਰਬਧ ਕੇ ਬੇਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਸਾ ਪੁਰਖ ਜਹਾਂ ਜਾਵੇ ਤਹਾ ਸੁਖ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਮਾਯਾ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਝੁਲੈ, ਡੁਲਾਇ ਸਕੇ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ॥ ਜਿਸ ਭਕ੍ਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਭਗਤੋਂ ਕੋ ਕਹਯਾ ਫਲ ਮਿਲੇ ਹੈ ਤਾਹੀ ਮੇਂ ਆਸਰਾ ਜਾਨ ਕੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮਾਨਿਆ, ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮੇਰਾ ਮਨ ਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੇਂ ਮਾਨਿਆ, ਬਿਸ੍ਵਾਸੀ ਹੂਯਾ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ, ਰਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਓਲੈ, ਪੜਦੇ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਤਾਂਕੇ ਆਸਰੇ ਸੇ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ॥ ੨ ॥ ੧੨ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਫਲ ਜਨਮ ਮੋਕਉ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ਦੁਖ ਬਿਸਾਰਿ ਸੁਖੁ ਅੰਤਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ੧ ॥ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਮੋਕਉ ਗੁਰ ਦੀਨਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਜੀਵਨੁ ਮਨ ਹੀਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਮ ਦੇਇ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਜਗਜੀਵਨ ਸਿਉ ਜੀਉ ਸਮਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਨਾਮਦੇਵ ਸੇ ਕਾਹੂ ਨੇ ਉਤਮ ਬਿਚਾਰ ਸੁਨ ਕਹਿਆ ਐਸਾ ਲਾਭ ਤੁਝ ਕੋ ਕਹਾਂ ਸੇ ਹੂਆ ਹੈ ਸੁਨ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਸਫਲਇਤਿ, ਸਫਲ ਜਨਮ ਵਾਲਾ ਮੇਰੇ ਕੋ ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਕਰ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਕੀਨਾ, ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਨਿਖਲ ਦੁਖੋਂ ਕੋ ਬਿਸਾਰਿ, ਤ੍ਯਾਗ ਕਰ ਸੁਖ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਅੰਤਰ ਲੀਨ ਭਯਾ ਹੌਂ ॥੧॥ ਅਰ ਜਬ ਐਸੇ ਸੁਖ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਲੀਨ ਭਯਾ ਥਾ ਉਸ ਜੀਵਨ ਕੋ ਬ੍ਯਰਥ ਜਾਨਤਾ ਹੌਂ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ, ਗਿਆਨ ਇਤਿ, ਅਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਅੰਧੇਰੇ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਜਬ ਸੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ, ਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਅੰਜਨ ਦੀਆ ਹੈ॥ ਉਸੀ ਦਿਨ ਸੇ ਮੰਨੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਪੂਰਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪੇ ਬਿਨਾ ਜੇਤਾ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨਾ ਹੂਆ ਸੋ ਸਭ ਹੀਨਾ, ਬ੍ਯਰਥ ਹੂਆ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਾਲਾ ਨ ਥਾ॥ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਾਲਾ ਸਿਮਰਣ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਨਾਮਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਂਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਸਿਮਰਨ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ ਜਾਨਿਆ॥ ਤਬੀ ਮੇਰਾ ਜਗ ਜੀਵਨ, ਜਗਤ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸਾਥ ਜੀਉ ਸਮਾਯਾ ਹੈ ਬਿਨਾ ਸਿਮਰਣ ਨਹੀਂ ਸਮਾਯਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਵੈਸਾ ਲਾਭ ਮੁਝ ਕੋ ਭਗਤੀ ਸੇ ਹੂਆ ॥ ਤੁਮਕੋ ਲੇਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਪੂਛਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਗੋ ਤੁਮ ਭੀ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥੨॥੧॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਕੀ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਦਾਰਿਦੁ ਦੇਖਿ ਸਭ ਕੋ ਹਸੈ ਐਸੀ ਦਸਾ ਹਮਾਰੀ॥ ਅਸਟ ਦਸਾ ਸਿਧਿ ਕਰ ਤਲੈ ਸਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਾਰੀ॥੧॥ ਤੂ ਜਾਨਤ ਮੈ ਕਿਛੁ ਨਹੀ ਭਵ ਖੰਡਨ ਰਾਮ॥ ਸਗਲ ਜੀਅ ਸਰਨਾਗਤੀ ਪ੍ਰਭ ਪੂਰਨ ਕਾਮ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਰਨਾਗਤੀ ਤਿਨ ਨਾਹੀ ਭਾਰੁ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਤੁਮ ਤੇ ਤਰੇ ਆਲਜੁ ਸੰਸਾਰ॥੨॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਅਕਥ ਕਥਾ ਬਹੁ ਕਾਇ ਕਰੀਜੈ॥ ਜੈਸਾ ਤੂ ਤੈਸਾ ਤੁਹੀ ਕਿਆ ਉਪਮਾ ਦੀਜੈ॥੩॥੧॥

ਪੂਰਬ ਦਸ਼ਾ ਕੇ ਦੁਖੋਂ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਭਕਤੀ ਸਮੇ ਕੇ ਸੁਖੋਂ ਓਰ

ਦੇਖ ਕਰ ਰਵਿਦਾਸ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਧਨਯਵਾਦ ਕਹੇ ਦਾਰਿਦੁ ਇਤਿ, ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਦਾਰਿਦੁ ਦੇਖਿ, ਮੁਝਕੋ ਕੰਗਲਾ ਚਮਾਰ ਜਾਨੇ ਸਭ ਉਤਮ ਬਰਣੋ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਾਸੀ ਕਰਤੇ ਥੇ॥ ਐਸੀ ਹਮਾਰੀ ਦਸਾ, ਹਾਲ ਥਾ ॥ ਅਬ ਆਪਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਹਮਾਰੇ ਕਰ ਤਲੇ, ਹਾਥ ਕੀ ਤਲੀ ਪੈ ਰਖੀ ਹੈਂ॥ ਜੋ ਚਾਹੇਂ ਸੋ ਉਨਸੇ ਕਰਾਵੇਂ ॥ ਸੋ ਯਹ ਹਮਾਰਾ ਬਲ ਨਹੀ॥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਯਹ ਸਭ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਆਪਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪਕਾ ਬਲ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤੂ ਇਤਿ ਹੇ ਭਵਖੰਡਨ, ਭਗਤੋਂ ਕਾ ਸੰਸਾਰ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ॥ ਸਭ ਕੁਛ ਆਪਹੀ ਜਾਨਤੇ ਹੋ ਮੈਂ ਕੁਛ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ॥ ਔ ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਆਪਕੇ ਸਰਨਾ ਗਤੀ, ਆਸਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਆਪ ਸਮਰਥ ਸਭਕੇ ਕਾਮ ਪੂਰਣ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਏਕ ਮੇਰੀ ਕਿਆ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਜੋ ਜੀਵ ਆਪਕੋ ਆਸਰਾ ਸਮਝ ਆਪਕੀ ਸ਼ਰਣ ਆਏ ਤਿਨ ਨਾਹੀ ਭਾਰੁ, ਕਾਹੂਕੋ ਭੀ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁਕਾ ਬੋਝ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇ ਜੇਤੇ ਊਚ, ਸੁਦਾਮੇ ਆਦਿਕ ਅਰ ਨੀਚ, ਭੀਲਨੀ ਆਦਿਕ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪਸੇ ਹੀ ਤਰੇ, ਸੰਸਾਰਸੇ ਪਾਰ ਹੂਏ॥ ਜੋ ਯਹ ਆ, ਸਰਬ ਓਰਤੇ ਬੰਧਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਲਜੁ, ਮਹਾ ਦ੍ਰਿਢ ਰਸੀ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਹੈ॥ ਵਾ ਆਲਜ ਲੇਨੇਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਨੀਚ ਊਚ ਸਭ ਆਪਸੇਹੀ ਤਰੇ ਹੈ ॥ ਆਪਨੇ ਮੈ ਆਲਜੁ, ਲੀਯੇ ਹੂਏ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵੋਂ ਸੇ ਹੀ ਤੇਰੀ ਅਗਾਧ ਮਹਮਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੇਰੀ ਜੋ ਅਕਥ, ਕਾਹੂ ਸੇ ਨਾ ਕਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਐਸੀ ਕਥਾ, ਵਾਰਤਾ॥ ਭਾਵ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਬਹੁਤਾ ਕਹਨਾ ਕਾਇ ਕਰੀਜੈ, ਕਿਆ ਕਰੇਂ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ਕੇਵਲ ਏਤਾਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜੈਸਾ ਤੂੰ ਹੈ ਤੈਸਾ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕੇਵਲ ਤੁਹੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਤੂ ਅਮੁਕ ਜੈਸਾ ਹੈ ਐਸੀ ਕਿਆ ਉਪਮਾ ਦੀਜੈ, ਕਜਾ ਆਪਕੋ ਉਪਮਾ ਦੇਵੇਂ ॥ ਭਾਵ ਤੁਝ ਅਨੁਪਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਕੋਈ ਉਪਮਾ ਨਹੀ ਦੇ ਸਕੇਂ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਜਿਹ ਕੁਲ ਸਾਧੁ ਬੈਸਨੌ ਹੋਇ॥ ਬਰਨ ਅਬਰਨ ਰੰਕ ਨਹੀ ਈਸੁਰੁ ਬਿਮਲ ਬਾਸੁ ਜਾਨੀਐ ਜਗਸੋਇ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਬ੍ਰਹਮਨ ਬੈਸ ਸੂਦ ਅਰੁ ਖਤ੍ਰੀ ਡੋਮ ਚੰਡਾਰ ਮਲੇਛ ਮਨ ਸੋਇ॥ ਹੋਇ ਪੁਨੀਤ ਭਗਵੰਤ ਭਜਨਤੇ ਆਪੁ ਤਾਰਿ ਤਾਰੇ ਕੁਲ ਦੋਇ ॥ ੧॥ ਧੰਨਿ

ਸੁ ਗਾਉ ਧੰਨਿ ਸੋਠਾਉ ਧੰਨਿ ਪੁਨੀਤ ਕੁਟੰਬ ਸਭਲੋਇ ॥ ਜਿਨਿ ਪੀਆ ਸਾਰ ਰਸੁ ਤਜੇ ਆਨ ਰਸ ਹੋਇ ਰਸ ਮਗਨ ਡਾਰੇ ਬਿਖੁ ਖੋਇ ॥ ੨ ॥ ਪੰਡਿਤ ਸੂਰ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਰਾਜਾ ਭਗਤ ਬਰਾਬਰਿ ਅਉਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜੈਸੇ ਪੂਰੈ ਨ ਪਾਤ ਰਹੈ ਜਲਸਮੀਪ ਭਨਿ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮੇ ਜਗ ਓਇ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕੀ ਮਹਾਨਤਾ ਕਹ ਕਰ ਅਬ ਜਿਸਕਿਸੇ ਕੁਲ ਮੇ ਉਪਜੇ ਉਸਕੇ ਭਗਤ ਕੀ ਮਹਾਨਤਾ ਕਹੇ ਜਿਹਇਤਿ, ਜਿਹਕੁਲ, ਜਿਸਕਿਸੇ ਕੁਲਮੇ ਸਾਧੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਬੈਸ਼ਨੋ, ਬਿਸਨੁਕਾ ਭਗਤ ਹੋਵੇ ॥ ਚਾਹੇ ਸੋਇ, ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਬਰਨ, ਚਾਰ ਵਰਣ ਕੀ ਕੁਲਮੇ ਹੋਵੇ ॥ ਚਾਹੇ ਅਬਰਨ, ਬਰਨੋ ਕੇ ਭੇਦ ਹੀਨ ਗੌਡ ਭੀਲ ਯਵਨਾਦਿਕ, ਅਧਮ ਕੁਲੋ ਮੇ ਹੋਵੇ ਰੰਕ ਨਹੀ, ਕੰਗਾਲ ਨਹੀ ॥ ਭਾਵ ਤੁੱਛ ਜੀਵ ਨਹੀ ॥ ਈਸ੍ਰਹੈ ॥ ਔ ਬਿਮਲ ਬਾਸੁ, ਉਤਮ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਨਿਰਮਲ ਜਸਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨੀਐ, ਜਾਨੋ ਜਗਤਮੈਂ ॥ ੧ ॥ ਬਰਣ ਅਬਰਣ ਪਾਠਕਾ ਬੀਚਹੀ ਅਰਥ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮਨ ਇਤਿ, ਅਰੁ, ਪੁਨਾ ॥ ਚਾਹੇ ਸੋਇ, ਵਹੁ ਭਗਤ ਜਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਖਤ੍ਰੀ ਬੈਸ਼ ਸੂਦ੍ਰ ਇਨ ਚਾਰ ਬਰਨੋ ਮੇ ਹੋਵੇ ॥ ਚਾਹੇ ਡੋਮ, ਡੂਮੜਾ ਚੰਡਾਰ, ਚੂਹੜਾ ਮਲੇਛ, ਯਵਨ ਮਨ, ਮਾਨੋ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰਥਾਤ ਚਾਹੇ ਇਨ ਅਬਰਨੋ ਮੇ ਹੋਵੇ ॥ ਤੋਭੀ ਵਹੁ ਪਰਮ ਸੁਧ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹੋਇ ਇਤਿ, ਹੋਇ ਪੁਨੀਤ, ਹੋਵੇ ਹੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਭਜਨ ਸੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵਹੁ ਅਪਨੇ ਕੋ ਤਾਰਕੇ ਤਾਰੇ ਹੈ ਨਾਨਕ ਦਾਦਕ ॥ ਭਾਵ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾਕੇ ਦੋਵੇਂ ਕੁਲ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਐਸੇ ਪੁਰਖਕੇ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਉਤਮ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਧੰਨਿ ਇਤਿ, ਧੰਨਿ ਸੁਗਾਉ, ਬਡੀ ਉਪਮਾ ਯੋਗਜਹੈ ਉਨਕੇ ਤੀਰਥ ਰੂਪ ਗ੍ਰਾਮ ॥ ਅਰਬਡੀ ਉਪਮਾ ਯੋਗਜ ਪੂਜਨੇ ਲਾਯਕਹੈਂ ਉਨਕੇ ਸਥਾਨ ॥ ਪੁਨਾ ਬਡੀ ਉਪਮਾ ਯੋਗ ਔ ਪਵਿਤ੍ਰਹੈ ਉਨਕੇ ਕੁਟੰਬਕੇ ਸਭੀ ਲੋਕ ॥ ਜੋ ਸਦਾ ਗੁਰੁ ਕਰ ਮਾਨੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਰਮਦਾਸ ਕਹੇ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋ ਨੇ ਪਾਨ ਕੀਆ ਸਾਰ ਰਸੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ॥ ਅਰ ਉਸਕੋ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਤਜੇ ਆਨਰਸ, ਤਜਾਗੇਹੈਂ ਔਰ ਵਿਖਯੋ ਕੇ ਆਨੰਦ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੋਇਰਸ ਮਗਨ, ਉਸ ਸਾਰ ਰਸਮੇ ਮਗਨ ਹੋ ਕਰ ਡਾਰੇ ਬਿਖ ਖੋਇ, ਬਿਖਵਤ ਜਾਨਕੇ ਆਨ ਬਿਖੇ ਰਸ ਖੋਇ ਡਾਰੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਦੂਰਕਰ ਦੀਯੇ ਹੈਂ ॥

੨ ॥ ਤਿਸਕੇ ਸਮਾਨ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪੰਡਿਤ ਇਤਿ, ਪੰਡਿਤ, ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਕਾ ਵਕਤਾ ਸੂਰ, ਧਰਮ ਜੁਧ ਮੇ ਸਨਮੁਖ ਪ੍ਰਾਣਤਿਆਗਨੇ ਵਾਲਾ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਰਾਜਾ, ਛਤ੍ਰਪਤੋਂ ਕਾ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਰਾਜਾ ॥ ਏਵੰ ਔਰਭੀ ਜੱਗ ਤਪਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜੇਤੇ ਲੋਕਹੈਂ ॥ ਇਨ ਸਭ ਮੇ ਭਗਤ ਬਰਾਬਰਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਤੁਲਜ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਕੁਟੰਬ ਮੇ ਰਹਤੇ ਭੀ ਅਸੰਗ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਜੈਸੇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਪੁਰੈਨ, ਚੋਪੱਤੀ ਬੂਟੀਕੇ ਪੱਤੇ ਜਲ ਸਮੀਪ ਰਹਤੇਹੀ ਅਸੰਗ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਗ੍ਰਿਹ ਕੁਟੰਬ ਮੈ ਹੋਤੇ ਹੀ ਤਿਨ ਸੇ ਅਸੰਗ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਕਹੇ ਹੈ ਰਵਦਾਸ ਜੀ ਓਇ, ਵਹੀ ਜਗਤ ਮੈ ਸਫਲ ਜਨਮੇਹੈ ॥ ਔਰ ਸਭ ਨਿਸਫਲ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਬਾਣੀ ਸਧਨੇ ਕੀ ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਨਿਆ ਕੈ ਕਾਰਨੈ ਇਕੁ ਭਇਆ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ॥ ਕਾਮਾਰਥੀ ਸੁਆਰਥੀ ਵਾਕੀ ਪੈਜ ਸਵਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਤਵਗੁਨ ਕਹਾ ਜਗਤ ਗੁਰਾ ਜਉ ਕਰਮੁ ਨ ਨਾਸੈ ॥ ਸਿੰਘ ਸਰਨ ਕਤ ਜਾਈਐ ਜਉ ਜੰਬੁਕੁ ਗ੍ਰਾਸੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਏਕ ਬੂੰਦ ਜਲ ਕਾਰਨੇ ਚਾਤ੍ਰਿਕੁ ਦੁਖਪਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਸਾਗਰੁ ਮਿਲੈ ਫੁਨਿ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ੨ ॥ ਪ੍ਰਾਨਜੁਥਾਕੇ ਥਿਰ ਨਹੀ ਕੈਸੇ ਬਿਰਮਾਵਉ ॥ ਬੂਡਿ ਮੂਏ ਨਉਕਾ ਮਿਲੈ ਕਹੁ ਕਾਹਿ ਚਢਾਵਉ ॥ ੩ ॥ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕਛੁ ਹਉ ਨਹੀ ਕਿਛੁ ਆਹਿ ਨ ਮੋਰਾ ॥ ਅਉਸਰ ਲਜਾ ਰਾਖਿਲੇਹੁ ਸਧਨਾ ਜਨੁ ਤੋਰਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਸਧਨਾ ਕਸਾਈ ਅਪਨੀ ਕੁਲਕਾ ਕਾਰ ਤਜਾਗ ਕਾਹੂ ਹਿੰਦੂ ਸਾਧੂਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਭਗਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਲਗਾ ॥ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਉਸਕੋ ਕਾਫਰ ਕਹਨੇ ਲਗੇ ॥ ਕਾਜ਼ੀ ਲੋਗੋ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇ ਕੇ ਰਾਜਾਕੋ ਕਹਿਆ ਇਸਕੋ ਬੁਰਜ ਮੈ ਚਿਨਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਨਹੀਤੋ ਯਹ ਕਾਫਰ ਔਰ ਬਹੁਤ ਮੁਸਲਮਾਂਨੋ ਕੋ ਹਿੰਦੂਮਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸਿਖਾਇ ਕਰ ਕਾਫਰ ਕਰੇਗਾ ॥ ਪਾਤਸਾਹ ਨੇ ਕਾਜੀਯੋਂਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਬੁਰਜਮੇ ਚਿਨਨੇ

ਕਾ ਹੁਕਮ ਦੀਆ ਰਾਜ ਛਿਨਨੇ ਲਗੇ॥ ਤਿਸ ਸਮੇ ਸਧਨੇ ਭਗਤਨੇ ਯਹ ਬਚਨ ਕਹਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਇਤਿ, ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਨਿਆਕੈ ਕਾਰਨੈ, ਸਧਨਾ ਭਗਤ ਕਹੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਰਾਜਾ ਕੀ ਕੰਨਯਾ ਕੋ ਬਿਵਾਹਨੇ ਹੇਤ ਏਕ ਪੁਰਖ ਭਇਆ ਭੇਖ ਧਾਰੀ, ਆਪਕਾ ਸਾਂਗਧਾਰੀ ਹੂਯਾਥਾ॥ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਪੁਰਖਥਾ ਕਾਮਾਰਥੀ, ਕੇਵਲ ਮਹਾ ਅਨਰਥੋਂਕੇ ਮੂਲ ਕਾਮ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨੀ ਥਾ॥ ਕਾਹੂ ਉਤਮ ਵਸਤੁ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਥਾ॥ ਪੁਨਾ ਸੁਆਰਥੀ, ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੇਤੀ ਹੀ ਆਪਕਾ ਸਾਂਗ ਧਾਰੀ ਬਨਯਾ ਕਾਹੂ ਪੈ ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਹੇਤ ਨਹੀ ਬਨਯਾ ਤੈਨੇ ਵਾਕੀ ਪੈਜ ਸਵਾਰੀ, ਵੈਸੇ ਮੰਦ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਾਲੇ ਕੀ ਭੀ ਪਤ ਰਖੀ॥ ਮੈ ਤੋ ਵੈਸੇ ਮੰਦ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਾਲਾ ਸ੍ਵਾਰਥੀ ਨਹੀ॥ ਆਪਕੀ ਭਕਤੀ ਰੂਪ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਹੋਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੀਭੀ ਇਸ ਸਮੇ ਪਤ ਰਖੋ॥ ਕਥਾ ਇਸਕੀ ਐਸੇ ਹੈ, ਕਾਹੂ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜਾਕੀ ਲੜਕੀਨੇ ਨੇਮਕਰ ਲੀਆ ਜੋ ਮੈ ਬਿਸਨੁ ਬਿਨਾ ਔਰ ਸਾਥ ਬਿਵਾਹ ਨਹੀ ਕਰਾਵਨਾ। ਥੀ ਵਹੁ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਰਾਜਾਕੇ ਮਹਲ ਮੇ ਕਾਰ ਕਰਨੇ ਗਯਾ ਕੋਈ ਤਖਾਣਕਾ ਲੜਕਾ ਉਸਕੋ ਦੇਖਕੇ ਮੋਹਤ ਹੋ ਕਰ ਲਗਾ ਤਿਸਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਉਪਾਯ ਚਿਤਵਨੇ॥ ਸੋਚਤੇ ਸੋਚਤੇ ਚਿਤ ਮੇ ਯਹਿ ਯਾਦ ਕੀਆ॥ ਜੋ ਉਸਨੇ ਬਿਸ਼ਨੁ ਸਾਥ ਬਿਵਾਹ ਕਰਾਵਨੇ ਕਾ ਨੇਮ ਕੀਆ ਹੁਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਹੇਤ ਬਿਸ਼ਨੁ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਨਾਵੇਂ॥ ਐਸੇ ਸੋਚਕੇ ਏਕ ਕਾਸ਼੍ਟਕਾ ਕਲਦਾਰ ਗਰੁੜ ਬਨਾਯਾ॥ ਦੋ ਭੁਜਾ ਅਪਨੀ ਔਰ ਲਗਾਯ ਚਤੁਰਭੁਜ ਬਨ ਸਰੀਰ ਪੈ ਸਯਾਮ ਰੰਗ ਕਰ ਸਿਰ ਪੈ ਮੁਕਟ ਧਰ ਬਿਸ਼ਨੁਕਾ ਪੂਰਾ ਸਾਂਗ ਬਨਾਯ ਕੇ ਰਾਜਾਕੀ ਲੜਕੀ ਕੇ ਮਹਲ ਮੈ ਗਯਾ॥ ਵਹੁ ਦੇਖਤੇ ਹੀ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਉਸਨੇ ਰਾਜਪੁਤ੍ਰੀ ਕੋ ਕਹਯਾ ਮੈ ਤੇਰੀ ਭਗਤੀਸੇ ਐਸਾ ਰੂਪ ਧਰਕੇ ਆਯਾ ਹੂੰ ਸਦਾ ਐਸਾ ਰੂਪ ਨਹੀ ਰਖੂੰਗਾ॥ ਸਦਾ ਤੋ ਦੋ ਭੁਜ ਵਾਲਾ ਰੂਪ ਮੇਰਾ ਰਹੇਗਾ॥ ਜੈਸੇ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਅਵਤਾਰੋਂ ਕਾ ਰਹਯਾ॥ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੀਨੇ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਖਬਰ ਦਈ ਵਹੁ ਸੁਨਕੇ ਆਨੰਦ ਹੁਯਾ॥ ਅਪਨੀ ਕੰਨਯਾ ਉਸਕੋ ਬਿਵਾਹੀ॥ ਮਹਲੋਂ ਮੇ ਰਹਨੇ ਲਗਾ ਕੁਛਸਮਾ ਬੀਤੇ ਕੋਈ ਔਰ ਰਾਜਾ ਉਸ ਸਾਥ ਯੁੱਧ ਕਰਨੇ ਆਯਾ॥ ਰਾਜਾ ਨੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਜਾਨਯਾ ਹਮਾਰੀ ਰਖਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਿਸਨੁ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿ ਰੂਪ ਧਾਰ ਰਾਵਣ ਕੰਸ ਸਰੀਖੇ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਮਾਰ ਦੀਯੇ॥ ਹਮ ਕੋ ਸ਼ਤ੍ਰੁ ਕਾ ਕਿਆ ਡਰ ਹੈ ਜਬ ਅਤੀਸਮੀਪ ਆਯਾ ਰਾਜਾ ਨੇ ਬਿਸ਼ਨੁਸੇ ਕਹਯਾ ਉਸਨੇ ਕਹਯੌ ਡਰੋ ਮਤ ਖਿਣ ਮਾਤ੍ਰਮੇ ਸਭਕਾ ਸੰਹਾਰ ਕਰ ਦੇਵੋਂਗਾ॥ ਮੁਖਸੇ ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਚਿਤ

ਮੈ ਅਤਯੰਤ ਚਿੰਤਾ ਯੁਤ ਹੂਯਾ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੇ ਲਗਾ॥ ਜੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈਨੇ ਆਪਕਾ ਸਾਂਗ ਕੀਆ ਹੈ ਇਸਲੀਯੇ ਆਪ ਮੇਰੀ ਲੱਜਾ ਰਖੋ॥ ਐਸੇ ਦੀਨ ਹੋਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਕਾਠਕੇ ਗਰੜ ਮੈ ਅਪਨੇ ਗਰੜ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪਾਈ॥ ਅਰ ਉਸਮੇ ਭੀ ਅਪਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪਾਈ॥ ਉਸਨੇ ਅਪਨੀ ਭੁਜਾ ਮੈ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਕੜ ਕਰ ਸ਼ਤ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਸੇਨਾ ਮਾਰਦਈ॥ ਰਾਜਾਕੀ ਰੱਖਯਾ ਕਰੀ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਿਸ਼ਨੁਨੇ ਉਸ ਕਪਟੀ ਕੀ ਪਤਰਖੀ॥ ਇਸੀ ਗਾਥਾਕੇ ਭਾਵਸੇ ਸਧਨੇ ਭਗਤਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰਾਯਾ॥ ਜੋ ਹੇ ਪਰਮੇ ੍ਵਰ ਆਪ ਐਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਲੱਜਾ ਰਖਤੇ ਰਹੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੀਭੀ ਰਖੋ॥ ਰਖਨੇਕੀ ਓਰਸੇ ਆਲਸ ਕਰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਤੇਰੇ ਕਰਮੋ ਕਾ ਫਲ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੁਖਵਤ ਦੁਖ ਭੀ ਖੁਸਹੋ ਕਰ ਭੋਗ ਐਸੇ ਕਹੋ॥ ਤਬ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਏਕ ਵਾਰਤਾ ਮੇਰੀ ਭੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ॥ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਲੱਜਿਤ ਕਰੇ ਤਵ ਇਤਿ, ਤਵ ਗੁਨ ਕਹਾ, ਤੇਰੀ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਮੈ ਇਸ ਸਮੇ ਕਿਆ ਬਡਿਆਈ ਹੈ॥ ਹੇ ਜਗਤ ਗੁਰਾ, ਸੰਪੂਰਨ ਜਗਤ ਕੇ ਬਡੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ॥ ਜਉ ਕਰ ਮੁ ਨ ਨਾਸੈ, ਜੇਕਰ ਤੇਰੇ ਸੇ ਤੇਰੀ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਹਮਲੋਗੋ ਕੇ ਦੁਖਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਖੋਟੇ ਕਰਮ ਨਾ ਨਾਸ ਹੂਯੇ॥ ਭਾਵ ੇਰੀ ਕੁਛ ਬਡਿਆਈ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਸਿੰਘ ਸਰਨ ਕਤ ਜਾਈਐ, ਸ਼ੇਰਕੇ ਆਸਰੇ ਕੋਈ ਜੀਵ ਅਪਨੀ ਰੱਖਯਾਹੇਤ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਜਾਵੇ॥ ਜੇਕਰ ਉਸਕੀ ਸ਼ਰਨ ਗਏ ਕੋ ਹੀ ਉਠ ਕਰ ਜੰਬੁਕੁ ਗ੍ਰਸੈ, ਸਯਾਲ ਗ੍ਰਸ ਲੇਵੇ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਾ ਜਾਵੇ॥ ਔਜਾਵੇ ਸਭੀਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਤੁੱਛ ਕਰਮੋ ਕੋ ਮੇਟਕੇ ਮੇਰੀ ਰੱਖਯਾ ਕਰੋ॥ ੧॥ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਅਬਤੂੰ ਕਸ਼੍ਟਸੇ ਦੇਹ ਤਯਾਗ ਆਗੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਬੈਕੁੰਠ ਦੇਵੇਂਗਾ॥ ਤਬ ਮੇਰੇ ਸੇ ਅਪਨੇ ਲਜਿਤ ਹੋਨੇਵਾਲਾ ਔਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਏਕੁ ਇਤਿ, ਏਕੁ ਬੂੰਦ ਜਲ ਕਾਰਨੇ, ਜਲ ਕੀ ਏਕ ਬੂੰਦ ਪੀਨੇ ਹੇਤ ਜੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਪੁਕਾਰਤਾ ਚਾਤਕ ਦੁਖਪਾਵੇ ਹੈ॥ ਜੇ ਕਰ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾਹੀ ਜਲਮਿਲੇ ਬਿਨਾ ਵਹੁ ਮਰ ਜਾਵੇ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਪੀਛੇ ਉਸ ਕੇ ਮੁਰਦੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਸਾਗਰੁ ਮਿਲੈ, ਸਾਰਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਜਲਕਾ ਮਿਲੇ ਤੋਭੀ ਫੁਨ, ਬਹੁੜੋ ਉਸ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕਾਮ ਨਹੀ ਆਵੇ॥ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਾ ਮਿਲਨਾ ਨਿਸਫਲ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜੇਕਰ ਅਬੀ ਮੇਰੀ ਰਛਾ ਆਪਸੇ ਨਾ ਹੂਈ॥ ਤਬ ਬੈਕੁੰਠ ਲੇ ਕਰ ਕਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ੨॥ ਜੇਕਰ ਆਪ ਕਹੋ ਕੁਛ ਕਾਲ ਧੀਰਜ ਧਰ ਸਨੇ ਸਨੇ ਤੇਰੀ ਰੱਛਾ ਕਰੇਂਗੇ॥ ਤਬ ਭੀ ਲਜਿਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪ੍ਰਾਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਗਵਨ ਯੇ ਦੁਸ਼੍ਟ ਲੋਕ ਜੋ ਮੁਝ ਕੋ ਬੁਰਜ ਮੇ

ਰਿਨੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕਸ਼ਟ ਕਰ ਪ੍ਰਾਣ ਮੇਰੇ ਬਕਤ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਔਰਿਤ ਭੀ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੈਸੇ ਬਿਰਮਾਵਉ, ਮੈ ਕੈਸੇ ਧੀਰਜ ਕਰੋਂ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਧੀਰਜ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਸੀਘ੍ਰ ਅਬੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰੋ ॥ ਅਬ ਨਾ ਕਰੋਗੇ ਤਬ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਆਪਕੀ ਰਛਾ ਕਰਨੀ ਡੂਬ ਗਏ ਪੀਛੇ ਨੌਕਾ ਦੇਨੇ ਵਤ ਨਿਸਫਲ-ਹੋਵੇਗੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬੂਡਿ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਬੂਡਿਮੂਏ, ਡੂਬ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਨੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤਬ ਕਹੋ ਵਹ ਮੁਰਦਾ ਪੁਰਖ ਕਾਹਿ ਚਢਾਵਉ, ਕਿਧਾ ਉਸ ਪੈ ਚੜ੍ਹਾਵੇ । ਭਾਵ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਅਪਨਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਚੜ੍ਹਾਇ ਸਕੇ ॥ ਤੈਸੇ ਮੈ ਭੀ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਕਰੀ ਆਪਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕੋ ਕਿਆ ਕਰੋਂਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬੀ ਰੱਛਾ ਕਰੋ ॥ ੩ ॥ ਐਸੇ ਤਰਕ ਸੰ-ਯੁਕਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਅਬ ਦੀਨਤਾ ਯੁਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਸਧਨਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਮੈ,ਇਤਿ,ਹੇ ਭਗਵਨ ਮੈ ਨਾਹੀ, ਮੈ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਐਸਾ ਕੁਛ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਦੀਪਕ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਰਨੇ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਅੰਧੇਰਾ ਪੜਜਾਵੇ॥ਪੁਨਾ ਹਉਨਹੀ, ਮੇਰੀ ਇਸ ਦੇਹ ਮੇ ਕਿਛ ਅਹੰਤਾ ਨਹੀ॥ ਦੇਹ ਪਾਂਚ ਤਤੋਂ ਕੀ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕਿਛੁ ਆਹਿ ਨ ਮੋਰਾ, ਕੋਈ ਇਸ ਦੇਹ ਕਾ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕ ਭੀ ਮੇਰਾ ਨਹੀ ॥ ਯੇ ਸਭ ਤੇਰੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਸਭ ਸੇਉਦਾਸ ਹੂਆ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹੋਂ॥ਭਗਤੀਕਰਤਾ ਸਧਨਾ ਮਾਰਿਆਗਯਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਭਗਤੀ ਕੁਛ ਵਸਤੁ ਨਹੀ ॥ ਐਸਾਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਕਾ ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹਿਤ ਅਉਸਰੁ, ਇਸ ਸਮੇ ਮੇ ਮੇਰੀ ਲਜਾ, ਪਤਿ ਰਖ ਲੇਵੋ ਸਧਨਾ ਜਨੁ ਤੋਰਾ, ਮੈ ਸਧਨਾ ਦਾਸ ਭੀ ਪੂਰਬਲੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਹੇਭਗਵਨ ਆਪਕਾ ਹੀ ਭਗਤ ਹੋਂ ॥ ਐਸੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨਤੇ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਬੁਰਜ ਫਾੜਕੇ ਉਸ ਕੀ ਈਟੋਂ ਸੇ ਭਗਤ ਕੇ ਬਿਰੋਧੀ ਮਾਰ ਦੀਯੇ ਭਗਤ ਕਾ ਜੈਕਾਰ ਕਰਾਯਾ ॥ ੪ ॥ ੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ, ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥ ੧੦ ॥

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸੰਤੁ ਮਿਲੈ ਕਿਛੁ ਸੁਨੀਐ ਕਹੀਐ ॥ ਮਿਲੈ ਅਸੰਤੁ ਮਸਟਿ ਕਰਿ ਰਹੀਐ ॥ ੧॥ ਬਾਬਾ ਬੋਲਨਾ ਕਿਆ ਕਹੀਐ ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਵਿਰਹੀਐ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੰਤਨ ਸਿਉ ਬੋਲੇ ਉਪਕਾਰੀ ॥ ਮੂਰਖ ਸਿਉ ਬੋਲੇ ਝਖਮਾਰੀ

॥੨॥ ਬੋਲਤ ਬੋਲਤ ਬਢਹਿ ਬਿਕਾਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਬੋਲੇ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਛੂਛਾ ਘਟੁ ਬੋਲੈ ॥ ਭਰਿਆ ਹੋਇ ਸੁ ਕਬਹੁ ਨ ਡੋਲੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਕਾਹੂਨੇ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਕੌਨ ਪੁਰਖੋਂ ਸੇ ਮੇਲ ਔ ਸੰਭਾਖਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਕੌਨ ਪੁਰਖੋ ਸੇ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇਂ ਸੰਤੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜਬ ਕਹੀ ਸੰਤੁ ਮਿਲੈ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਪੁਰਖ ਮਿਲੇ ॥ ਤਬ ਉਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਕੁਛ ਸੁਨੀਐ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰੀਏ ॥ ਅਰ ਜੋ ਚਿਤ ਮੈ ਪੂਛਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਵਾ ਆਸੰਕਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਉੱਤਰ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਉਨਪੈ ਕਹੀਏ॥ ਵਾ ਅਪਨੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਜਾਨਤੇ ਸੰਤਸੇ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰੀਯੇ॥ ਨ੍ਯੂਨ ਜਾਨਤੇ ਕੋ ਗ੍ਯਾਨ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਕਥਨ ਕਰੀਯੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਕਬੀ ਦੇਵ ਯੋਗ ਸੇ ਮਿਲੇ ਅਸੰਤ, ਖੋਟੇ ਪੁਰਖ ਮਿਲਜਾਵੇਂ ॥ ਤਬ ਉਨਸੇ ਬੋਲਨੇ ਮੈ ਅਪਨੀ ਜਾਨ ਕੇ ਮਸਟਿ, ਮੌਨ ਕਰ ਰਹੀਏ ਬੋਲੀਏ ਨਾ ॥ ੧ ॥ ਸੰਤੋ ਸੇ ਭੀ ਕੈਸਾ ਬੋਲਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਪੁਨਾ ਪੂਛੇ ਬਾਬਾ ਇਤਿ ਬਾਬਾ, ਹੇ ਮਹਾਨ ਪੁਰਖ ਸੰਤੋਸੇ ਜੋ ਆਪਨੇ ਬੋਲਨਾ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੰਤੋ ਸੇ ਬੋਲਨਾ ਕਿਆ ਕਹੀਐ, ਕੈਸਾ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਹਮਕੋ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰਕੇ ਸੁਨਾਵੋ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਉਤਰ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਇਤਿ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜੈਸੇ ਬੋਲਨੇ ਸੇ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਮੇ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਮੈ ਰਮੇ ਰਹੀਏ ॥ ਐਸਾ ਬੋਲਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਸੋ ਐਸਾ ਬੋਲਨਾ ਸੰਤੋਂ ਸਾਥ ਬਨੇ ਹੈ ਅਸੰਤੋਂ ਸਾਥ ਨਹੀ ਬਨੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ੰਤਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖ ਸੰਤੋਂਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੰਬੰਧੀ ਬਾਨੀ ਬੋਲਨੇ ਸੇ ਉਪਕਾਰੀ, ਨਿਖਲ ਲੋਕੋ ਕੇ ਸਹਾਈ ਬਨੀਤਾ ਹੈ ॥ ਔ ਮੂਰਖੋਂ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਅਸੰਤੋਂ ਸੇ ਬੋਲਨੇ ਸੇ ਝਖਮਾਰੀਤੀ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਿਵਾਦ ਸਿਧ ਕਰੀਤਾਹੈ ॥ ੨ ॥ ਸਮੀਪ ਕਹੀ ਦੋਨੋ ਵਾਰਤਾ ਸਪਸ਼੍ਟਕਰੇ॥ ਬੋਲਤ ਇਤਿ, ਮੂਰਖ ਪੁਰਖੋਂ ਸਾਥ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬੋਲਨੇਸੇ ਬਢਹਿ ਬਿਕਾਰਾ, ਖੇਦਹੀ ਬਢੇ ਹੈ॥ ਫਲ ਕੁਛ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੋਨ ਸਾਰਹੈ ॥ ਔ ਸੰਤੋਂ ਸਾਥ ਬੋਲੇ ਬਿਨਾ ਕਿਆ ਕੋਈ ਕਰਸਕੇ ਹੈ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕਾ ਬਿਚਾਰ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੰਤੋ ਸਾਥ ਬੋਲਨਾ ਸਾਰ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਸੰਤ ਬਿਨਾ ਬੁਲਾਏ ਨਹੀ ਬੋਲੇ ਅਸੰਤ ਬਿਨਾ ਬੁਲਾਏ ਬੋਲੇ ਹੈ ਇਤਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਉਨਕੀ ਪਰਖ ਭੀ ਕਰਲੇਨੀ ਚਾਹੀਏ ਯਹ ਬਾਰਤਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜੈਸੇ ਛੂਛਾ, ਖਾਲੀ

ਘੜਾ ਭੀਤਰ ਪਵਨ ਜਾਨੇ ਸੇ ਬੋਲੇ ਔ ਡੋਲੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਭਰਿਆ ਘੜਾ ਕਬੀ ਡੋਲੇ ਬੋਲੇ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੇ ਅਸੰਤ ਬਿਨਾ ਬੁਲਾਇ ਬੋਲੇ ਹੈਂ ॥ ਭਰੇ ਹੂਏ ਸੰਤ ਜਨ ਨਹੀ ਬੋਲੇਂ ॥ ਐਸੇ ਪਰਖਕੇ ਗ੍ਯਾਨ ਹੇਤ ਸੰਤੋਂ ਸੇ ਬੋਲ ॥ ਅਸੰਤੋਂ ਸੇ ਮਸ਼ਟ ਰਹੁ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਗੌਂਡ ॥ ਨਰੂ ਮਰੈ ਨਰੁ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਪਸੂ ਮਰੈ ਦਸ ਕਾਜਿ ਸਵਾਰੈ ॥ ੧ ॥ ਅਪਨੇ ਕਰਮਕੀ ਗਤਿ ਮੈ ਕਿਆ ਜਾਨਉ ॥ ਮੈ ਕਿਆ ਜਾਨਉ ਬਾਬਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਾਡ ਜਲੇ ਜੈਸੇ ਲਕਰੀ ਕਾ ਤੂਲਾ ॥ ਕੇਸ ਜਲੇ ਜੈਸੇ ਘਾਸਕਾ ਪੂਲਾ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤਬਹੀ ਨਰੁ ਜਾਗੈ ॥ ਜਮਕਾ ਡੰਡੁ ਮੂੰਡ ਮਹਿ ਲਾਗੈ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਜਿਨ ਸਾਥ ਬੋਲਨਾ ਨਿਸਫਲ ਕਹ੍ਯਾ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਤਿਨਕੀ ਤ੍ਵਚਾ ਭੀ ਪਸੁਯੋਂਕੀ ਤ੍ਵਚਾ ਵਤ ਕਾਮ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵੇ ਲੋਕ ਪਸ਼ੂਯੋਂ ਸੇ ਭੀ ਹੀਨ ਹੈਂ ॥ ਯਹਿ ਪੀਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਅਸੰਤੋਂ ਕੇ ਦੇਹਕੋ ਸਰਬਥਾਂ ਨਿਸਫਲ ਬਤਾਵੇ ਨਰੁ ਇਤਿ, ਨਰੂ ਮਰੈ, ਅਸੰਤ ਨਰ ਮਰਕੇ ਭੀ ਵਾ ਨਰੂ, ਖਲੜੀ ਮਰੈ, ਮ੍ਰਿਤਹੂਯੇ ਅਸੰਤ ਪੁਰਖ ਕੀ ਨਰੁ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ, ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਨਹੀਂ ਆਵੇ ॥ ਜੈਸੇ ਪਸ਼ੂ ਅਪਨੀ ਤ੍ਵਚਾ ਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਜੋੜਾ, ਕਾਠੀ, ਬੋਕਾ, ਮਸਕਾਦਿ ਦਸਕਾਮ, ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਕਾਮ ਸਵਾਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਰਮੋਂਕੀ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਗਤੀ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀ ਕਰਮ ਹਮਕੋ ਅਸੰਤ ਨਾ ਬਨਾਇ ਦੇਵੇਂ ਐਸੇ ਜ੍ਞਾਨ ਕਰ ਵਹੁ ਸ੍ਰੋਤਾ ਕਬੀਰ ਪੈ ਕਹੇ ਅਪਨੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਕਬੀਰ ਅਲਪੱਗ ਹੋਨੇਸੇ ਮੈਭੀ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋ ਕੀ ਗਤਿ, ਸਾਰਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪੂਰਬਲੇ ਕਰਮ ਕੈਸੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀਤੇਮੈ ਪੁਨਾ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਰੇ ਬਾਬਾ, ਹੇ ਕਬੀਰ ਮੈ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋ ਕੀ ਕੁਛ ਸਾਰ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ਜੋ ਕੈਸਾ ਫਲ ਦੇਵੇਂਗੇ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਬੀਚ ਮੇ ਉਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਦ੍ਰਿਢ ਬੈਰਾਗ੍ਯ ਹੇਤ ਅਸੰਤੋਂ ਕੇ ਮਰੇ ਸਰੀਰ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹੇ ਹਾਡ ਇਤਿ,ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਅਸੰਤੋਂ ਕੇ ਹਾਡ ਚਿਤਾ ਬੀਚ ਐਸੇ ਜਲੇ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਲਕੜੀਯੋਂ ਕਾ ਤੂਲਾ, ਭਾਰ ਜਲੇ ਹੈ ॥ ਕੇਸ ਐਸੇ ਜਲੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਘਾਸ ਕਾ ਪੂਲਾ ਜਲੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੈ ਅਪਨੇ ਔਰ ਭਾਈਓਂ ਕੀ ਐਸੀ ਦਸ਼ਾ ਦੇਖ ਕਰ ਭੀ ਅਸੰਤ ਜਨ

ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਨਹੀਂ ਜਾਗੇ॥ ਜਮ ਕਾ ਦੰਡ ਲਗੇ ਪੀਛੇ ਮਰਨ ਸਮੇ ਜਾਗੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਅਸੰਤ ਪੁਰਖ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੈਂ ਸੋਏ ਸੁਭ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤਬ ਹੀ ਜਾਗੈ, ਉਸੀ ਸਮੇ ਸੰਕਲਪ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਜਮੋਂ ਕਾ ਡੰਡੁ ਮੂੰਡ ਮਹਿ ਲਾਗੈ, ਡੰਡਾ ਆਯ ਕਰ ਸਿਰ ਮੇਂ ਲਗੇ ਹੈ॥ ਔ ਉਸ ਸਮੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਨਾ ਜਰਤੇ ਗ੍ਰਹ ਹੇਤ ਕੂਪ ਖਨਨ ਵਤ ਨਿਸ-ਫਲ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਪਹਲੇ ਜਾਗਨਾ ਚਾਹੀਏ॥ ਐਸੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਵੈਰਾਗਯ ਹੇਤ ਸ੍ਰੋਤਾ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਹਯਾ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਗੋਂਡ ॥ ਆਕਾਸਿ ਗਗਨੁ ਪਾਤਾਲਿ ਗਗਨੁ ਹੈ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਗਗਨੁ ਰਹਾਇ ਲੇ ॥ ਆਨਦ ਮੂਲ ਸਦਾ ਪੁਰਖੋਤਮੁ ਘਟੁ ਬਿਨਸੈ ਗਗਨੁ ਨ ਜਾਇ ਲੇ ॥ ੧ ॥ ਮੋਹਿ ਬੈਰਾਗੁ ਭਇਓ ॥ ਇਹੁ ਜੀਉ ਆਇ ਕਹਾ ਗਇਓ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪੰਚ ਤਤੁ ਮਿਲਿ ਕਾਇਆ ਕੀਨੀ ਤਤੁ ਕਹਾਂ ਤੇ ਕੀਨੁ ਰੇ ॥ ਕਰਮ ਬਧ ਤੁਮ ਜੀਉ ਕਹਤ ਹੌ ਕਰਮਹਿ ਕਿਨਿ ਜੀਉ ਦੀਨੁ ਰੇ ॥ ੨ ॥ ਹਰਿ ਮਹਿ ਤਨੁ ਹੈ ਤਨ ਮਹਿ ਹਰਿ ਹੈ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰ ਸੋਇ ਰੇ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨ ਛੋਡਉ ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਸੁ ਹੋਇਰੇ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਬੈਰਾਗਯ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਬ ਸਰਬ ਕਾਰਯੋਂ ਕੋ ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਸਰਬਤ ਗਯਾਨ ਸੇ ਚਿਦਾਕਾਸ ਦੇਖਨਾ ਉਸ ਕਾ ਫਲ ਬਤਾਵੇ ਆਕਾਸ ਇਤਿ, ਹੇ ਵੈਰਾਗਯਵਾਨ ਸ੍ਰੋਤਾ ਪੁਰਖ ਤੂ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਆਕਾਸਿ ਗਗਨੁ, ਸਾਤੋਂ ਊਪਰ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਮੇਂ ਚਿਦਾਕਾਸ ਹੈ ਪਾਤਾਲਿ ਗਗਨੁ, ਸਾਤੋਂ ਤਲੇ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਮੇਂ ਚਿਦਾਕਾਸ ਹੈ ਚਹੁਦਿਸ ਗਗਨੁ, ਪੂਰਬ, ਪਛਮ, ਉਤਰ, ਦਖਣ ਇਨ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸ਼ਾ ਮੇਂ ਭੀ ਚਿਦਾ ਕਾਸ ਹੀ ਰਹਾਇਲੇ, ਥਿਰ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ, ਵਹੁ ਅਪਨਾ ਆਪ ਚਿਦਾ-ਕਾਸ ਕੈਸਾ ਹੈ॥ ਆਨਦ ਮੂਲ, ਨਿਖਲ ਆਨੰਦੋਂ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ॥ ਔ ਸਦਾ ਨਿਤਯ ਹੈ ਪੁਰਖੋਤਮੁ, ਸਰਬ ਅਨਾਤਮ ਬਰਗ ਸੇ ਉਤਮ ਹੈ॥ ਅਰ ਸਰਬ ਮੈਂ ਪੂਰਣ ਹੈ

ਯਾਹੀ ਤੇ ਘਟੁ ਬਿਨਸੈ, ਇਨ ਨਿਖਲ ਦੇਹੋਂ ਕੇ ਨਾਸ ਹੂਏ ਭੀ ਵੁਹ ਨਿਖਲ ਕਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਗਗਨੁ, ਛਿਦਾ ਕਾਸ ਨ ਜਾਇਲੇ, ਕਹੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇ ॥ ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਨਾਸ ਹੂਏ ਭੀ ਤਿਸ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਆਕਾਸ ਕਾ ਜੋ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸ਼ੂਲ ਦੇਹ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜੀਵ ਕਾ ਨਾਸ ਮਾਨੇ ਹੈ ਸੋ ਮੂਰਖ ਹੈ ਜੀਵ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ਕਬੀ ਤਾਂਕਾ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਬਜਾਪਕ ਹੈ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨ ਵੁਹ ਸ੍ਰੋਤਾ ਸ਼ੰਕਾ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਜੇ ਕਰ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਯਹ ਜੀਵਾਤਮਾ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਹੈ ॥ ਤਬ ਦੇਹ ਕੇ ਬਿਨਾਸ ਸਮੇ ਲੋਕ ਐਸੇ ਬਚਨ ਕਿਉਂ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਮੋਹਿ ਬੈਰਾਗੁ ਭਇਓ, ਹਮ ਕੋ ਬਡਾ ਰੋਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਹੈ ਜੋ ਦੇਹ ਕੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੇ ਹੀ ਇਸ ਕੇ ਸਾਥ ਆਇਆ ਜੀਵਾਤਮਾ ਅਬ ਇਸ ਕੋ ਛੋਡ ਕਹਾਂ ਚਲਾ ਗਯਾ ॥ ਇਨ ਬਚਨੋਂ ਸੇ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈ ਜੀਵ ਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਅਲਪ ਵਸਤੁ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਵਸਤੁ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇ ਤਾਮੈਂ ਆਵਨਾ ਜਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਨੇ ਜੀਵ ਕਾ ਆਵਨਾ ਜਾਨਾ ਸਭੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੀਵ ਪੂਰਨ ਨਹੀ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਨਾਸਤਕ ਲੋਕ ਐਸੇ ਭੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਜੇ ਕਰ ਦੇਹ ਸੇ ਜੁਦਾ ਆਤਮਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਕਬੀ ਦੇਹ ਸੇ ਜੁਦਾ ਹੋਕਰ ਦਿਖਾਈ ਭੀ ਦੇਵੇ ਦਿਖਾਈ ਕਬੀ ਦੇਵੇਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੇਹ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ॥ ਕੇਵਲ ਕਾਲਨੇ ਵਾ ਸੁਭਾਵ ਨੇ ਜੋ ਪੰਚ ਤਤ੍ਵ ਮੇਲਕੇ ਤਿਨ ਸੇ ਕਾਇਆ ਕੀਨੀ, ਦੇਹ ਬਨਾਈ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜੀਵ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਆਸਤਕ, ਨਾਸ੍ਤਕ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰੂਪ ਆਸੰਕਾ ਸੁਨ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਜੀਵ ਕੋ ਸਰਬ ਕਾ ਮੂਲ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਸਿਧ ਕਰ ਜੀਵਕੋਪੂਰਣਤਾ ਔ ਦੇਹਸੇਭਿੰਨਤਾ ਬੋਧਨ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਪੂਛੇ ਹੈ ਤਤੁ ਕਹਾ ਤੇ ਕੀਨੁ ਰੇ, ਹੇ ਭਾਈ ਜਿਨ ਤਤੋਂ ਕੋ ਮੇਲ ਸੇਤੂੰ ਦੇਹ ਕਾ ਬਨਨਾ ਬਤਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਪਹਲੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਵ ਨੇ ਵਾ ਕਾਲ ਨੇ ਵੁਹ ਤਤ੍ਵ ਕਹਾਂ ਸੇ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਸੋ ਬਤਾਵੇ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਜੋ ਕਾਰਜ ਬਨੇ ਹੈ ਸੋ ਕਾਹੂ ੨ ਕਾਰਨ ਸੇ ਬਨੇ ਹੈਂ ਯਾਂਤੇ ਤਤੋਂ ਕਾ ਕਾਰਨ ਬਤਾਵੇ॥ ਜੇ ਕਰ ਕਹੋ ਵਹੁ ਭੀ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਬਨੇ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਸ੍ਵਭਾਵ ਸੇ ਚਿਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਭੀ ਬਨਨੀ ਚਾਹੀਏ ॥ ਔ ਬਨੇ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਯਾਂਤੇ ਤਤੋਂ ਕਾ ਔਰ ਕਾਰਣ ਬਤਾਵੋ ॥ ਯਹ ਪੁਨਾ ਹਮਾਰਾ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ ਸੁਨ ਕਰ ਜੋ ਤੁਮ ਸ਼ੂਲ ਤਤੋਂ ਕੇ ਕਾਰਣ ਸੂਖਮ ਤੱਤ ਔਰ ਸੂਖਮੋਂ ਕਾ ਕਾਰਣ ਤ੍ਰਿਧਾ ਹੰਕਾਰ ਤਾਕਾ ਕਾਰਣ ਮਹਤਤ੍ਵ ਤਾਕਾ ਮਾਯਾ ਐਸੇ ਪਰੰਪਰਾ ਕਰ ਤਤੋਂ ਕਾ ਕਾਰਣ ਮਾਯਾ ਬਤਾਵੋ ॥ ਤਬ ਹਮ ਪੂਛੇ ਹੈ ਵਹੁ ਮਾਯਾ ਚੇਤਨ ਸੇ ਭਿੰਨ ਹੈ ਵਾ ਅਭਿੰਨ ਹੈ

ਵਾ ਭਿੰਨਾ ਭਿੰਨ ਹੈ ਇਤਯਾਦਿ ਵਿਕਲਪੋਂ ਕੇ ਦੇਖੋਂ ਸੈ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਭਿੰਨ ਮਾਯਾ ਕੁਛ ਵਸਤੁ ਨਹੀਂ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਾਨੋ ਸਭੀ ਰੂਪ ਵੁਹ ਆਪ ਹੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਉਪਾਧੀ ਸੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਬਨ ਰਹਾ ਹੈ ਯਾਂਤੇ ਜੀਵ ਬਯਾਪਕ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਹੈ ॥ ਅਸੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਦੇਹ ਸੇ ਭਿੰਨ ਹੈ ਦੇਹ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ॥ ਸਰਬ ਕਾ ਸਾਖੀ ਹੈ ਅਸੰਗ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਭਯੇ ਜਿਨ ਕਰਮੋਂ ਸਾਥ ਭ੍ਰਮ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਮੇਂ ਜਾਨੇ ਹੇਤ ਜੀਵ ਕੋ ਬੰਧਯਾ ਕਹਤੇ ਹੋ ਪਹਲੇ ਉਨ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਹੀ ਸ੍ਵਤੰਤ ਨਾ ਦੇਖ ਕਰ ਹਮ ਪੂਛੇ ਹੈ ਕਰਮਹਕਿਨ, ਉਨ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਭੀ ਕਿਸਨੇ ਪਹਲੇ ਜੀਉ, ਜੀਵਨਾ ਸਤਾ ਸਫੁਰਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਨਾ ਦਈ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਈ ॥ ਉਸੀ ਨੇ ਦਈ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੀ ਸਰਬ ਕੇ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਪੂਰਨ ਹੈ ਯਹ ਸਰਬ ਕੋ ਏਕ ਰੂਪਤਾ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ ਹਰਿ ਮਹਿ ਤਨੁ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਕੀਏ ਬ੍ਰਹਮ ਭਿੰਨ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਨਾ ਸਿਧ ਹੋਨੇ ਤੇ ਮਟੀ ਮੇਂ ਘਟਵਤ ਹਰੀ ਮੇਂ ਸੰਪੂਰਨ ਦੇਹ ਹੈ ਔ ਘਟੋਂ ਮੇਂ ਅਨੁਸੂਤ ਮਟੀਵਤ ਸੰਪੂਰਣ ਦੇਹੋਂ ਮੇਂ ਅਨੁਸੂਤ ਹਰੀ ਹੈ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਰਬ ਵਸਤੂਓਂ ਮੇਂ ਨਿਰੰਤਰ, ਏਕ ਰਸ ਸੋਇ, ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਉਸ ਕੋ ਜਾਨ ਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤਿਸ ਕੇ ਗਯਾਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਰਾਮ, ਇਸ ਨਾਮ ਕੋ ਹੇ ਭਾਈ ਤੁਮ ਮਤ ਛੋਡੋ ॥ ਸਰੀਰ ਕੇ ਚੇਸ਼੍ਟਾ ਜੈਸੇ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਨੀ ਹੈ ਸੋ ਹੋਤੀ ਰਹੇ ਤੁਮ ਯਤਨ ਮਤ ਕਰੋ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਭੁਜਾ ਬਾਂਧਿ ਭਿਲਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥ ਹਸਤੀ ਕ੍ਰੋਪਿ ਮੂੰਡ ਮਹਿ ਮਾਰਿਓ ॥ ਹਸਤਿ ਭਾਗਿ ਕਰਿ ਚੀਸਾ ਮਾਰੈ ॥ ਇਆ ਮੂਰਤਿ ਕੈ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੈ ॥ ੧ ॥ ਆਹਿ ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਤੁਮਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਕਾਜੀ ਬਕਿਬੋ ਹਸਤੀ ਤੋਰੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰੇ ਮਹਾਵਤ ਤੁਝੁ ਡਾਰਉ ਕਾਟਿ ॥ ਇਸਹਿ ਤੁਰਾਵਹੁ ਘਾਲਹੁ ਸਾਟਿ ॥ ਹਸਤ ਨ ਤੋਰੈ ਧਰੈ ਧਿਆਨੁ ॥ ਵਾਕੈ ਰਿਦੈ ਵਸੈ ਭਗਵਾਨੁ ॥ ੨ ॥ ਕਿਆ ਅਪਰਾਧੁ ਸੰਤ ਹੈ ਕੀਨਾ ॥

ਬਾਂਧਿ ਪੋਟ ਕੁੰਚਰ ਕਉ ਦੀਨਾ ॥ ਕੁੰਚਰੁ ਪੋਟ ਲੈ ਲੈ ਨਮਸਕਾਰੈ ॥ ਬੂਝੀ ਨਹੀ ਕਾਜੀ ਅੰਧਿਆਰੈ ॥੩॥ ਤੀਨਿ ਬਾਰ ਪਤੀਆ ਭਰ ਲੀਨਾ ॥ ਮਨ ਕਠੋਰ ਅਜਹੂ ਨ ਪਤੀਨਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਹਮਰਾ ਗੋਬਿੰਦੁ ॥ ਚਉਥੇ ਪਦ ਮਹਿ ਜਨਕੀ ਜਿੰਦੁ ॥੪॥੧॥੪॥

ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਕੋ ਕਾਜੀ ਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਾਫਰ ਜਾਨ ਹਾਥੀ ਕੇ ਆਗੇ ਪੋਟ ਬਾਂਧ ਕੇ ਗਿਰਾਯਾ ਜਬ ਉਹਾਂ ਸੇ ਆਏ ਲੋਗ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਕੈਸੇ ਹੂਆ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਰਨ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਉਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨਾਵੇ ਹੈ ਭੁਜਾਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਕਾਜੀਯੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਦੀਨ ਮੇਂ ਲਜਾਵਣ ਹੇਤ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬੁਲਵਾਯ ਕਰ ਭੁਜਾ ਬਾਂਧਿ, ਬਾਹੋਂ ਕੀ ਮੁਸ਼ਕਾਂ ਬਾਂਧ ਕੇ ਮੁਝ ਕੋ ਭਿਲਾ, ਮੱਟੀ ਕੇ ਡਲੇ ਸਾ ਬਨਾਇ ਵਾ ਭਿਲਾਕਰਿ, ਪੋਟ ਬਾਂਧ ਕਰ ਖੂੰਨੀ ਹਸਤੀ ਕੇ ਆਗੇ ਡਾਰ ਦੀਆ ॥ ਔ ਮਹਾਵਤ ਕੋ ਕਹਾ ਇਸ ਕੋ ਚਿਰਵਾਇ ਡਾਰੋ ॥ ਯਹ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿ ਕਾ ਹੁਕਮ ਸੁਨ ਕਰ ਮਹਾਵਤ ਨੇ ਹਸਤੀ ਕੇ ਕ੍ਰੋਪਿ, ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਅੰਕਸ ਮੂੰਡ ਮਹਿ ਮਾਰਿਓ, ਸਿਰ ਮੇਂ ਮਾਰਾ ॥ ਔ ਮਾਰਕੇ ਮੇਰੀ ਓਰ ਲਜਾਵਨੇ ਲਗਾ ਤਬ ਹਸਤੀ ਆਵੇ ਨਹੀਂ ॥ ਉਲਟਾ ਹਸਤੀ ਪੀਛੇ ਭਾਗੇ ਚੀਸਾ ਮਾਰੈ, ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਤਾ ਹੂਆ ॥ ਭਾਵ ਅਤਿ ਭਯੰਕਰ ਅਵਾਜ ਕਰਤਾ ਹੁਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵੁਹ ਹਸਤੀ ਸਭ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸੇ ਬਤਾਵੇ ਥਾ ਜੋ ਇਸ ਕਬੀਰ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਕੇ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੋਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਭਯ ਨਹੀਂ ਹੂਆ ॥ ਔ ਨਾ ਕਾਹੂ ਕੋ ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਮੁਝ ਕੋ ਛੁਡਾਵੋ ॥ ਏਕ ਈਸ਼੍ਵਰ ਆਗੇ ਹੀ ਜੈਸੇ ਅਬ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤਬ ਭੀ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਆਹਿਇਤਿ, ਆਹਿ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਹੇ ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਜੀ ਤੇਰਾ ਹੀ ਬਲ ਐਸੀ ਦਸਾ ਮੇਂ ॥ ਫੇਰ ਕਾਜੀ ਮਹਾਵਤ ੋ ਬਕਿਬੋ, ਬਕਤਾ ਹੁਯਾ ॥ ਭਾਵ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਰੇ ਮਹਾਵਤ ਕਬੀਰ ਕੋ ਮਾਰਣ ਹੇਤ ਹਾਥੀ ਕੋ ਆਗੇ ਤੋਰ ॥ ੧ ॥ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਤੋਰੇਗਾ ਤੋ ਰੇ ਮਹਾਵਤ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕਾਟ ਡਾਰੋਂਗਾ ॥ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹਸਤੀ ਕੇ ਅੰਕਸ ਕੀ ਸਾਟਿ, ਚੋਟ ਘਾਲ ਕਰ ਇਸ ਕੋ ਤੁੜਾਇ ਗੇਰ ॥ ਐਸੇ ਕਾਜੀ ਕਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣ ਕਰ ਮਹਾਵਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਸਤੀ ਕੋ ਮੇਰੇ ਤੁੜਾਵਨ ਹੇਤ ਮਾਰਾ ॥ ਤੌ ਭੀ ਹਸਤੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਨਾ ਤੋੜਤਾ ਭਯਾਂ ਧਯਾਨ ਧਾਰਤਾ ਭਯਾ ਵਾਕੇ ਜੋ ਤਿਸ ਹਸਤੀ ਕੇ ਚਿਤਮੇਂ ਬਸਤਾ ਥਾ ਤਿਸਕੋ ਪ੍ਰੇਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅੰਤ੍ਰਯਾਮੀ

ਭਗਵਾਨ ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਉਪਦ੍ਰਵ ਹੋਤੇ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਇ ਕਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੋ ਕਹਾ ॥ ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕਿਆ ਆਪ ਕਾ ਇਸ ਸੰਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸਤੇ ਅਪਨੇ ਬਾਂਧਿ ਪੋਟ, ਬਾਂਧ ਕੇ ਗਠੜੀ ਕੁੰਚਰ, ਹਸਤੀ ਆਗੇ ਮਾਰਣ ਕੋ ਗੇਰ ਦੀਨਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਆ ਹੈ ਨਿਸੰਕ ਮਾਰੋ ॥ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਤਬ ਕਾਜੀ ਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਮਤ ਮਾਰੋ ਛੋਡ ਦੇਵੋ ॥ ਐਸੀ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿ ਮੰਦਿਰ ਸੇ ਨਿਕਸ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਲਗਾ ॥ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਕੁੰਚਰੁ ਪੋਟ ਲੈ ਲੈ, ਹਸਤੀ ਗਠੜੀ ਕੋ ਲੈ ਲੈ ਕਰ ਸੁੰਡ ਸਾਥ ਨਮਸ ਕਾਰਾਂ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਦੇਖ ਕਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕਾ ਤੋ ਯਦਯਪਿ ਚਿਤ ਕੋਮਲ ਹੋ ਗਯਾ ॥ ਤੌ ਭੀ ਗਰਬ ਕਰ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤਲੇ ਨਾ ਲਜਾਵਨੇ ਸੇ ਬਾਹਯ ਨੇਤ੍ਰ ਸੇ ਹੀਨ ਐਵਹੀ ਸਭ ਰੂਪ ਹੈ ਤਬ ਕੌਨ ਕਾਫਰ ਕੌਨ ਈਮਾਨਦਾਰ ॥ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਅੰਤ੍ਰ ਨੇਤ੍ਰ ਸੇ ਹੀਨ ਕਾਜੀ ਅੰਧੇ ਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਕੇ ਬਲ ਸੇ ਇਸ ਕੋ ਹਾਥੀ ਮਥਾ ਟੇਕੇ ਹੈ ॥ ਯਹਿ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਜਾਨੀ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਏਕ ਬਾਰ ਗੰਗਾ ਮੇਂ, ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਆਗ ਮੇਂ, ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਹਾਥੀ ਆਗੇ ਫੈਂਕ ਵਾ ਤੀਨ ਵਾਰ ਹਾਥੀ ਆਗੇਹੀ ਫੈਂਕ ਕੇ ਪਤੀਆ ਭਰ ਲੀਨਾ, ਪਤੀਆਰਾ ਪੂਰਨ ਦੇਖਲੀਆ ॥ ਭਾਵਪਰੀਖਯਾ ਪੂਰੀਲੇ ਲਈ ਤੌਭੀ ਕਠੋਰ ਚਿਤ ਵਾਲਾ ਕਾਜੀ ਅਜਹੂ ਨ ਪਤੀਨਾ, ਐਸੇ ਸਮੇ ਮੇ ਭੀ ਜਬ ਨਿਸਚਾ ਨਾ ਕਰਤਾ ਭਯਾ ਭਾਵ ਕੋਮਲ ਚਿਤ ਨਾ ਹੂਆ ॥ ਤਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਪਹੀ ਆਇ ਚਰਣੀ ਲਗ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ॥ ਹੇ ਸੰਤ ਮੇਰੇ ਕੁਛ ਅਧੀਨ ਨਹੀ ਏਹੁ ਕਾਜੀਓਂ ਨੇ ਆਪ ਕੋ ਕਸ਼ਟ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਕੂ ਬਖਸ਼ ਲੈਣਾ ॥ ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਅਪਣੇ ਸਾਧ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਹਮਨੇ ਤਿਸਕੋ ਕਹਾ ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹਮਾਰਾ ਰਾਖਾ ਗੋਬਿੰਦ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮਕੋ ਕਸ਼ਟ ਨਹੀ ਹੁਯਾ ॥ ਪੁਨਾ ਚਉਥੇ ਪਦ ਮਹਿ, ਤੁਰੀਆ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਿਖੇ ਜਨਕੀ ਜਿੰਦੁ, ਹਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗ ਰਹੀਥੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਭੀ ਕਸ਼ਟ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੂਆ ॥ ਅਰ ਜੋ ਕਿੰਚਤ ਹੂਆ ਭੀ ਤੌਭੀ ਹਮ ਇਸ ਸਰੀਰ ਕਾ ਭੋਗ ਜਾਨਕੇ ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨਾ ਆਪ ਸਭ ਕੋ ਜਾਨਕੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਸ਼੍ਰਾਫ ਨਹੀ ਦੇਤੇ ਯਾਂਤੇ ਚਿਤਮੇ ਮਤ ਭਯ ਕਰ ॥ ਭਗਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਔ ਸਰੀਰ ਤੇ ਅਸੰਗਤਾ ਨਿਸਚੈ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਯਹਿ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸਭਕੋ ਸੁਨਾਯਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੪ ॥

ਗੋਂਡ ॥ ਨਾ ਇਹੁ ਮਾਨਸੁ ਨਾ ਇਹੁ ਦੇਉ ॥ ਨਾ ਇਹੁ ਜਤੀ ਕਹਾਵੈ

ਸੇਉ॥ ਨਾ ਇਹੁ ਜੋਗੀ ਨਾ ਅਵਧੂਤਾ॥ ਨਾ ਇਸੁ ਮਾਇ ਨ ਕਾਹੂ ਪੂਤਾ ॥ ੧ ॥ ਇਆ ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਕੌਨ ਬਸਾਈ ॥ ਤਾਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਕੋਊ ਪਾਈ॥ ੧ ॥ਨਾ ਇਹੁ ਗਿਰਹੀ ਨਾ ਓਦਾਸੀ ॥ ਨਾ ਇਹੁ ਰਾਜ ਨ ਭੀਖ ਮੰਗਾਸੀ ॥ ਨਾ ਇਸ ਪਿੰਡ ਨ ਰਕਤੂ ਰਾਤੀ ॥ ਨਾ ਇਹੁ ਬ੍ਰਹਮਨੁ ਨਾ ਇਹੁ ਖਾਤੀ॥ ੨ ॥ਨਾ ਇਹੁ ਤਪਾ ਕਹਾਵੈ ਸੇਖੁ ॥ ਨਾ ਇਹੁ ਜੀਵੈ ਨ ਮਰਤਾ ਦੇਖੁ ॥ ਇਸੁ ਮਰਤੇ ਕਉ ਜੇ ਕੋਊ ਰੋਵੈ ॥ ਜੋ ਰੋਵੈ ਸੋਈ ਪਤਿ ਖੋਵੈ॥ ੩ ॥ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਡਗਰੋ ਪਾਇਆ ॥ ਜੀਵਨ ਮਰਨੁ ਦੋਊ ਮਿਟਵਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਹੁ ਰਾਮ ਕੀ ਅੰਸੁ ॥ ਜਸ ਕਾਗਦ ਪਰ ਮਿਟੈ ਨ ਮੰਸੁ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੫॥

ਜਿਸਮੇ ਆਪਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗ ਰਹੀ ਥੀ ਵਹੁ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹਮਾਰੇ ਤੁਮਾਰੇ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇਂ ਵਸਨੇ ਵਾਲਾ ਕਿਆ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਯਹ ਉਨ ਪੂਛਨੇਵਾਲੇ ਲੋਕੋ ਮੇ ਸੇ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਸੰਕਾ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਨਿਖੇਧ ਮੁਖਸੇ ਉਸਕੇ ਬਤਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਨਾ ਇਹੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖ ਜਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਹਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗ ਰਹੀ ਥੀ ਨਹੀ ਯਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜੇਰਜ ਖਾਨ ਕੀ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਰੂਪ, ਪੁਨਾ ਨਾ ਇਹਦੇਉ, ਨਹੀ ਯਹ ਚਾਰ ਖਾਨੋ ਸੇ ਭਿੰਨ ਦੇਵ ਦੇਹ ਰੂਪ ॥ ਜੈਸੇ ਯਹ ਨਰ ਦੇਵਾ-ਦਿ ਦੇਹ ਰੂਪ ਨਹੀ ॥ ਤੈਸੇ ਆਸ੍ਰਮ ਰੂਪ ਭੀ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਨਾ ਇਤਿ, ਨਹੀ ਯਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਤੀ, ਸੰਨਯਾਸ ਆਸ੍ਰਮ ਵਾਲਾ ਸੰਨਯਾਸੀ ਕਹਾਵੇ ॥ ਜੋ ਆਸ੍ਰਮ ਸਭ ਬਰਣੋ ਆਸ੍ਰਮੋ ਕੋ ਸੇਉ, ਪੂਜਨੇ ਯੋਗ ਹੈ ॥ ਨਹੀ ਪੁਨਾ ਯਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜੋਗੀ, ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੇ ਨਿਰੋਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਨਾ ਨਹੀ ਯਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਅਵਧੂਤਾ, ਬਰਣ ਆਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹੀਨ ਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵਹੁਭੀ ਅਵਸਥਾ ਆਭਾਸ ਕੀ ਹੈ ॥ ਨਾ ਇਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਕੋਈ ਮਾਤਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਾਰਨ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਨ ਯਹ ਕਾਹੂਕਾ ਪੂਤਾ, ਕਾਰਯ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭ ਭਾਵੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾ-ਹੀਤੇ ਕੋਈ ਨਰਾਦਿ ਰੂਪ ਬਨ ਕਰ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮਨ ਇੰਦ੍ਰੇਕਾ ਲਖਯਨਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਕਾਹੂ ਬਿਬੇਕ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਕੋ ਜਾਨ ਨਹੀ ਪੜੇ ॥ ਜੋ ਇਆ ਮੰਦਰ ਮਹਿ, ਇਸ ਹਮਾਰੇ ਦੇਹ ਰੂਪ ਮੰਦਰਮੇ ਕੌਨ ਬਸਾਈ, ਕੌਨ ਬਸੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਨਾ ਜਾਨ ਪੜਨੇ ਸੇਹੀ ਤਾਕਾ,

ਉਸਕਾ ਅੰਤ ਕੋਈ ਅਗਯਾਨੀ ਨਹੀ ਪਾਇ ਸਕੇ ॥ ੧ ॥ ਬੂਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਧ ਸੇ ਪੁਨਾ ਨਿਖੇਧ ਮੁਖਸੇ ਉਸਕੇ ਬੋਧਨ ਹੇਤ ਤਾਮੇ ਆਸ੍ਰਮ ਕਾ ਅਭਾਵ ਦਿਖਾਵੇ ਨਾ ਇਤਿ ਨਾ ਇਹੁ ਗਿਰਹੀ, ਨਹੀ ਯਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਗ੍ਰਿਹਸਥ ਆਸ੍ਰਮ ਵਾਲਾ ਨਾ ਪੁਨਾ ਉਦਾਸੀ, ਗ੍ਰਿਹਸਥ ਸੇ ਵਿਰਕਤ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਨਾ ਇਹੁ ਰਾਜ, ਨਹੀ ਯਹ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭੂਪਤ ਨ ਭੀਖ ਮੰਗਾਸੀ, ਨਾ ਭਿਖਯਾ ਮਾਂਗਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਨਹੀ ਪੁਨਾ ਇਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਕੋਈ ਪਸੂ ਪੰਖੀ ਆਦਿਕ ਪਿੰਡ, ਦੇਹ ਰੂਪਤਾ ਨਹੀ ਪੁਨਾ ਰਕਤੁ ਰਾਤੀ, ਰਤੀ ਮਾਤ੍ਰ ਇਸਮੇ ਰਸ ਰਕਤਾਦਿਕ ਧਾਤੂ ॥ ਪੁਨਾ ਯਹ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਰਨ ਵਾਲਾ ਭੀ ਨਹੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾ ਇਤਿ, ਨਹੀ ਯਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਰਣ ਵਾਲਾ ॥ ਨਾ ਪੁਨਾ ਖਾਤੀ, ਖਤ੍ਰੀ ਬਰਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਇਸਮੇ ਕੋਈ ਬਡਿਆਈ ਭੀ ਨਹੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾ ਇਤਿ,ਨਹੀ ਯਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਤਪਾ,ਤਪਸੀ ਕਹਾਵਤਾ ਨਾ ਸੇਖੁ, ਗੁਰੁ ਵਾ ਮਹੰਤ ਕਹਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਨਾ ਇਸਮੇ ਮਰਣ ਜੀਵਨਾਦਿ ਬਿਕਾਰ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾਇਤਿ, ਨਾ ਯਹ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜੀਵੈ, ਜਨਮ ਕਰ ਪ੍ਰਾਨ ਧਾਰੇ ਹੈ ਨ ਮਰਤਾ ਦੇਖੁ,ਨਾ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਗੇ ਹੈ ਦੇਖੋ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਇਸੁ ਮਰਤੇ ਕਉ, ਇਸਕੋ ਮਰਤਾ ਜਾਨ ਕਰ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਰੁਦਨ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਨਿਸਚ ਜਾਨੋ ਜੋ ਅਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖ ਰੁਦਨ ਕਰੇਗਾ ਸੋਈ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋ ਕੀ ਸਭਾਮੇ ਅਪਨੀ ਪਤਿਖੋਵੈ, ਪ੍ਰਤਿਗਯਾ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਲੇਵੇਗਾ ॥ ੩ ॥ ਅਰ ਹੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਪੁਰਖ ਮੈਨੇ ਤੋ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇਂ ਡਗਰੋ ਪਾਇਆ, ਇਸਕੋ ਅਜਰ ਅਮਰ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਸੀਧਾ ਰਸਤਾ ਪਾਯਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਰਸਤੇ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇਂ ਮੈਨੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇਂ ਜੀਵਨਾ ਮਰਨਾ ਦੋਨੋ ਮੇਟੇ ਹੈਂ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਗਯਾਨ ਕੋ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਮਾਰਗ ਕਹਿਕਰ ਔ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਤਿਸ ਮਾਰਗ ਕਾ ਫਲ ਕਹਿਕਰਅਬਸਰਬਕਾਨਿਖੇਧ ਕਰ ਸ਼ੇਖ ਰਹੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਬਤਾਵਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਹੈਂ ਕਹੁ ਇਤਿ,ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਜਿਸਮੇ ਸਰਬ ਮਨੁਖਯਾਦਿ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕੀਆਵਹੁ ਅਪਨਾ ਆਪ ਸਾਖੀ ਰਾਮਕੀ ਅੰਸੁ, ਕਹਿਨ ਮਾਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ॥ ਵਾਸਤਵਸੇਂ ਵਹੀ ਹੈ ਜਿਸਕਾ ਜਸ ਲਿਖਣੇ ਲਾਗੀਯੇ ਮਸੁ ਨਾਲ ਤੋ ਕਬੀ ਭੀ ਮਿਟੈ ਨ, ਅੰਤ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ਵਾ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਯਹ ਐਸੀ ਰਾਮ ਕੀ ਅਮੇਟ ਅੰਸ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਕਾਗਜ ਪੈ ਲਿਖੀ ਮਸੁ ਅਮੇਟ ਹੋਵੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਲੋਕ ਕਹੇ ਹੈ ਧੌਲੇ ਪੈ ਕਾਲਾ ਲਿਖੇ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਗੌਡ ॥ ਤੂਟੈ ਤਾਗੇ ਨਿਖੁਟੀ ਪਾਨਿ ॥ ਦੁਆਰ ਊਪਰਿ ਝਿਲਕਾ ਵਹਿ ਕਾਨ ॥ ਕੂਚ ਬਿਚਾਰੇ ਫੂਏ ਫਾਲ ॥ ਇਆ ਮੁੰਡੀਆ ਸਿਰ ਚਢਿਬੋ ਕਾਲ ॥ ੧ ॥ ਇਹੁ ਮੁੰਡੀਆ ਸਗਲੋ ਦ੍ਰਬੁ ਖੋਈ ॥ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨਾ ਕਸਰ ਹੋਈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਰਿ ਕੀ ਛੋਡੀ ਬਾਤਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਵਾਂਕਾ ਮਨੁ ਰਾਤਾ॥ ਲਰਕੀ ਲਰਕਨ ਖੈਬੋ ਨਾਹਿ ॥ ਮੁੰਡੀਆ ਅਨ ਦਿਨੁ ਧਾਪੈ ਜਾਹਿ ॥ ੨ ॥ ਇਕ ਦੁਇ ਮੰਦਰ ਇਕ ਦੁਇ ਬਾਟ ॥ ਹਮ ਕਉ ਸਾਥਰੁ ਉਨ ਕਉ ਖਾਟ॥ ਮੂਡ ਪਲੋਸਿ ਕਮਰ ਬੰਧਿ ਪੋਥੀ ॥ ਹਮ ਕਉ ਚਾਬਨੁ ਉਨ ਕਉ ਰੋਟੀ ॥ ੩ ॥ ਮੁੰਡੀਆ ਮੁੰਡੀਆ ਹੂਏ ਏਕ ॥ ਏ ਮੁੰਡੀਆ ਬੂਡਤ ਕੀ ਟੇਕ ॥ ਸੁਨਿ ਅੰਧਲੀ ਲੋਈ ਬੇ ਪੀਰਿ ॥ ਇਨ ਮੁੰਡੀਅਨ ਭਜਿ ਸਰਨਿ ਕਬੀਰ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਤੋਂਕੇ ਸਤ ਸੰਗਮੇਂ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਲੋਗ ਬਿਘਨ ਕਰੇਹੈ ਯਹ ਦਿਖਾਵਨੇ ਹੇਤ ਆਨ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਪੈ ਘਰਕਾ ਬਿਗਾੜ ਸੁਨਾਵਤੀ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੇ ਬਚਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤੂਟੈ ਇਤਿ,ਲੋਈ ਕਹੇ ਹੇ ਪੜੋਸਨੋ ਤੂਟਗਏ ਹੈ ਹਮਾਰੀ ਤਾਣੀਯੋਂ ਕੇ ਤਾਗੇ ਔ ਲਗਾਵਨੇ ਕੋ ਘਰਮੇ ਪਾਣ ਭੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ॥ ਔ ਹਮਾਰੇ ਦਰਵੱਜੇ ਪੈ ਝਿਲਕਾਵਹਿ, ਚਿਲਕ ਰਹੇ ਹੈਂ ਤਾਣੀ ਬਿਨਾ ਨੰਗੇ ਕਾਨੇ ॥ ਔ ਕੁੱਚ ਬਿਚਾਰੇ ਹਮਰੇ ਫੂਲੇ ਫਾਲ, ਫੂਲੇ ਫਾਲੇ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭ ਕਾਰ ਬਾਰ ਤ੍ਯਾ-ਗ ਕਰ ਪਤਿਕੇ ਫਕੀਰੋਂ ਮੇ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਜਾਣਤੀ ਹੋਂ ॥ ਇਆ ਮੁੰਡੀਆ ਸਿਰ, ਇਸ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਕਬੀਰ ਬੈਰਾਗੀਕੇ ਸਿਰਪੈ ਕਾਲ ਚੜ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸਸੇ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲੇ ਬਿਪਰੀਤ ਬੁਧੀ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਇਸਕੀ ਬੁਧੀ ਬਿਪਰਯੇ ਹੋਗਈਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਬਡੇ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਨਯਾ ਕਮਾਵਨਾ ਤੋ ਕਹੀ ਰਹਯਾ ॥ ਯਹ ਬੈਰਾਗੀ ਹਮਾਰਾ ਪਿਛਲਾ ਭੀ ਸਭ ਧਨ ਖੋਈ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਇਸਕੇ ਮੇਲੀ ਬੈਰਾਗੀ ਲੋਕੋ ਕੀ ਹਮਾਰੇ ਘਰਮੈ ਆਵਨੇ ਜਾਨੇ ਮੇ ਨਹੀ ਕਬੀ ਕਸਰ, ਨਯੂਨਤਾ ਹੁਈ ਸਦਾਹੀ ਆਵੇ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਉਨਕੇ ਮੇਲਸੇ ਇਸਨੇ ਭੀ ਅਪਨੇ ਤੁਰੀ ਨਾਰਿਕੀ, ਤੁਰਕੇ ਔ

ਨਾਲਕੇ ਸੰਭਾਲਨੇ ਕੀ ਛੋਡਦਈ ਹੈ ਬਾਰਤਾ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਮੇ ਵਾਕਾ, ਇਸ ਮੇਰੇ ਪਤਿਕਾ ਮਨ ਰੰਗਣਾ ਹੂਯਾਹੈ॥ ਅਰ ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਨਤੀ ਜੋ ਵਹੁ ਇਸਕਾ ਕਜਾ ਕਾਮ ਸਾਰੇਗਾ॥ ਘਰਮੈਤੇ ਲੜਕੀ ਲੜਕੇ ਕੇ ਖੈਬੇ ਨਾਹਿ, ਖਾਨੇ ਹੇਤ ਅੰਨ ਭੀ ਨਹੀ॥ ਔ ਜੋ ਕੁਛ ਹੋਵੇ ਤੌ ਭੀ ਉਨਕੋ ਨਹੀ ਦੇਵੇ॥ ਵਹੁ ਭੂਖੇ ਹੀ ਰਹਜਾਵੇ ਹੈ ਨਹੀ॥ ਔ ਜੋ ਕੁਛ ਹੋਵੇ ਤੌ ਭੀ ਉਨਕੋ ਨਹੀ ਦੇਵੇ॥ ਵਹੁ ਭੂਖੇ ਹੀ ਰਹਜਾਵੇ ਹੈ ਮੁੰਡੀਆ, ਬੈਰਾਗੀ ਸਾਧ ਸਭ ਦਿਨੋ ਮੈ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਕਰ ਚਲੇ ਜਾਵੇਂਹੈ॥ ੨॥ ਔਸਦਾ ਤਿਨਕੇ ਆਵਨੇ ਜਾਨੇਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬੰਧਜਾ ਰਹੇਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਇਕ ਇਤਿ,ਏਕ ਦੋ ਫਕੀਰ ਮੰਦਰ ਮੈ ਆਇ ਬੈਠੇ ਹੈ॥ ਏਕ ਦੋ ਬਾਟ, ਰਸਤੇ ਪੜ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਏਕ ਦੋ ਰਸਤੇ ਮੈ ਔਰ ਚਲੇ ਆਵੇ ਹੈਐਸੇਸਦਾਅਪਨਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਨਾਈ ਰਖੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਯਹ ਉਨਕੀ ਹੀ ਖਾਤ੍ਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਹਮਕਉ ਸਾਥਰੁ, ਭੂਮੀ ਮੇ ਪਾਵੇ ਹੈ। ਉਨਕਉ ਖਾਟ, ਪਲੰਘ ਦੇਵੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਬੈਰਾਗੀ ਭੀ ਕੈਸੇ ਦਯਾਹੀਨ ਆਵੇਹੈ ਖਾਇ ਪੀਕੇ ਮੂਡ ਪਲੋਸਿ,ਸਿਰਕੋਂ ਪਲੋਸਤੇ ਹੂਏ ਕਮਰ ਸਾਥ ਪੋਥੀ ਬਾਂਧ ਕਰ ਚਲ ਦੇਵੇਂਹੈਂ॥ ਹਮਾਰੇ ਦੁਖ ਸੁਖਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪੂਛੇ॥ ਪੁਨਾ ਹਮਜੋ ਕਹੀਂਸੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਅੰਨ ਲਜਾਯ ਕੇ ਰੋਟੀ ਬਨਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਤਬ ਯਹ ਮੇਰਾ ਪਤਿ ਜੋ ਔਰ ਸਾਧ ਆਵੇਹੈਂ ਉਨਕੋ ਦਿਵਾਯ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਪੀਛੇਸੇ ਹਮਕੋ ਚਾਬਨ, ਚਬੀਨਾਚਬਨਾ ਪੜੇ ਹੈ॥ ਇਸਸੇ ਮੈ ਜਾਨਤੀ ਹੂੰ ਯੇ ਨਿਪੂਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਮੁੰਡੀਆ,ਬੈਰਾਗੀ ਬੈਰਾਗੀ ਏਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ ਔ ਹਮਕੋ ਦੁਖ ਦੇਂਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਨਕਾ ਬੇੜਾ ਡੂਬਨ ਪੈ ਆਯਾ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਦੁਖੀ ਹੁਈ ਕਹੇ ਏ ਮੁੰਡੀਆ, ਇਨ ਬੈਰਾਗੀਓਂ ਨੇ ਡੂਬਨੇ ਕਾ ਆਸ੍ਰਾ ਲੀਆਹੇ ॥ ਭਾਵ ਡੂਬਨੇ ਪੈ ਕਮਰ ਬਾਂਧੀਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤੀ ਲੋਈਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਜੀ ਤਾਂਕੋਭੀ ਡਾਟ ਕਰ ਸੰਤੋਂਕੀ ਸ਼ਰਨ ਲੇਨੇ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈਂ ਸੁਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਅੰਧਲੀ, ਬਿਚਾਰ ਨੇਤ੍ਰ ਹੀਨ ਬੇਪੀਰਿ, ਨਿਗੁਰੀ ਲੋਈ॥ ਸੁਨ ਹਮਾਰੀ ਬਾਤ॥ ਔ ਸੁਨ ਕੇ ਇਨ ਬੈਰਾਗੀ ਸੰਤੋਂਕਾ ਭਜਿ ਸਰਨਿ, ਸੇਵ ਆਸਰਾ॥ ਭਾਵ ਇਨਕਾ ਆਸਰਾ ਲੈ॥ ਜੇਕਰ ਐਸੇ ਦੁਖੋਂ ਸੇ ਛੂਟਕਰ ਸੁਖ ਚਾਹਤੀ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਮੈ ਕਬੀਰ ਜੀਕਾ ਯਹ ਭਾਵਹੈ॥ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਦੁਰ ਬਚਨ ਸੁਨਕਰ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਆਪ ਸਤਸੰਗ ਨਾ ਛੋਡ ਬੈਠੇ॥ ਉ-ਲਟਾ ਜੈਸੇ ਬਨੇ ਉਨਕੋ ਭੀ ਉਸੀ ਪਾਸੇ ਲਗਾਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅੰਧੇਕੋ ਰਾਹ ਬਤਾਵਨਾ ਸੁਜਾਖੇ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ ਯਾਤੇ ਅਗਜਾਨੀਯੋਂ ਕੋ ਗਜਾਨੀ ਅਵਸਜ ਸੁਭ ਮਾਰਗ ਬਤਾਵੇ॥ ੪॥ ੩॥ ੬॥

ਕਹੇ ਸਤਸੰਗ ਕਾ ਪ੍ਰਤੱਛ ਫਲ ਦਿਖਾਵਨੇ ਹੇਤ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਦੂਸਰੀ ਬਜਾਖਜਾ

ਸੁਨਾਵੇ ਹੈ ਤੂਟੇ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਪੂਰਬ ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਅੰਤ ਮੈਂ ਕਹੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆ ਹੈ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਤੂਟੇ ਤਾਗੇ, ਸੰਸਾਰ ਤਾਨੀ ਕੇ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਟੂਟ ਗਏ ਹੈਂ ਸਭ ਸੰਸਕਾਰ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਨਿਖੁਟੀ ਪਾਨ, ਉਸ ਤਾਣੀ ਕੋ ਦ੍ਰਿਢ ਰਖਨੇ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਹੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਸਾਖਸ਼ਾਤਕਾਰ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋਗਏ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਨਕੇ ਦੁਆਰ ਊਪਰਿ, ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਦਰਵਜੇ ਸੁਧ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਊਪਰ ਆਰੂਢ ਹੁਯਾ ਝਿਲਕਾਵਹਿ, ਉਨਕੇ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਕਾਨ, ਕ੍ਰਿਸ੍ਨ ॥ ਭਾਵ ਸ੍ਵ ਸ੍ਵ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਨ ਪੁਰਖੋ ਨੇ ਉਸ ਆਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇ ਥਿਰਕਰ ਯੇ ਜੇਤੇ ਬਾਹਜ ਪਦਾਰਥ ਅਪਨੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇ ਹੂਏ, ਛੂਕਾਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇਥੇ ਸੋ ਸਭ ਫਾਲ, ਵੈਸੀ ਅਭਿਮਾਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਵਾਲੇ ਕੂਚ ਬਿਚਾਰੇ, ਬਿਨਾਸੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਔ ਬਿਨਾਸੀ ਜਾਨਕੇ ਇਆ ਮੁੰਡੀਆ, ਇਨ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਉਨਕਾ ਹੂਆ ਹੈ ਸਿਰ ਚਢਿਥੋ ਕਾਲ, ਕਾਲ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਚੜਨਾ ॥ ਭਾਵ ਅਬ ਉਨਕੋ ਕਾਲ ਕਾ ਭਯ ਨਹੀ ਰਹਜਾ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਇਆ ਮੁੰਡੀਆ, ਇਨ ਸੰਤੋਨੇ ਉਨਕੀ ਸਗਲੋ ਦ੍ਰਬੁ ਖੋਈ, ਨਿਖਲ ਮਾਯਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਖੋ ਦਈ ਹੈ ॥ ਅਬ ਉਨਕੋ ਕਾਹੂੰ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਬਾਸ਼ਨਾ ਨਹੀ ਰਹੀ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਨਕੇ ਆਵਤ ਜਾਤ, ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ॥ ਔ ਨਾਕ, ਸ੍ਵਰਗ ਤਥਾ ਨਰਕ ਯੇ ਸਭ ਸਰ ਹੋਈ, ਜੀਤੇ ਗਏ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਅਬ ਉਨਕੇ ਕਾਹੂ ਕਾ ਸਨਮੁਖ ਹੋਨਾ ਨਹੀ ਰਹਿਆ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੇ ਵਹੁ ਤੁਰੀ, ਚਉਥੇ ਪਦਮੇ ਥਿਰ ਹੂਯੇ ਹੈ ॥ ਔ ਤਹਾਂ ਥਿਰ ਹੋਕਰ ਨਾਰਿਕੀ, ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਮਾਯਾ ਕੀ ਛੋਡ ਦਈ ਹੈ ਬਾਤ ਕਰਨੀ ਭੀ ॥ ਔ ਛੋਡ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਮੂਲ ਸਾਧਨ ਜਾਨਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਵਿਖੇ ਵਾਕਾ, ਉਨਕਾ ਮਨ ਰਾਤਾ, ਰੰਗਜਾ ਗਿਆ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਨਕੀ ਲਰਕੀ, ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਲਰਕਨ ਖੈਬੋ ਨਾਹਿ, ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਕੋ ਨਹੀ ਖਾਵੇ ॥ ਅਰਥਾਤ ਭੋਗੇ ਨਹੀ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਵਹੁ ਮੁੰਡੀਆ, ਸੰਤਜਨ ਸਤ ਸੰਗ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਅਨੁਦਿਨੁ, ਸਭ ਦਿਨੋ ਮੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੂਯੇ ਹੀ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਔ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਰਹਨੇ ਮੇ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ਇਕ ਇਤਿ ਇਕ ਦੁਇ ਮੰਦਰ, ਦੋ ਸੇ ਇਕ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਗਜਾਨ ਉਨਹੁ ਨੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਔ ਇਕ ਦੁਇ ਬਾਟ, ਏਕ ਸੇ ਦੋ ਰੂਪ ਕਰਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਅਗਜਾਨ ਉਨਹੁ ਨੇ ਰਿਦੇ ਸੇ ਦੂਰ ਕਰਦੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਵਾ ਇਕ ਦੁਇ ਮੰਦਰ, ਅਪਨੇ ਸਤ ਚਤ ਆਨੰਦ ਏਹੁ ਤੀਨ ਬਿਸੇਖਣ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਮੰਦਰ ਵਿਖੈ ਧਾਰਣ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਅਸੱਤ ਜੜ ਦੁਖ ਰੂਪ ਯੇ ਤੀਨੋ ਮਾਯਕ ਬਿਸੇਖਣ ਰਿਦੇ ਸੇ ਦੂਰ ਕੀਯੇ ਹੈ ॥

ਯਾਤੇ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੈ॥ ਔ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਕਰ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਸਿਧੀ ਹੇਤ ਹਮ ਕਉ, ਅਹੰਕਾਰਾਦਿਕ ਆਸਰ ਸੰਪਤ ਕੋ ਸਾਥਰ, ਨਾਸਕਰੇ ਹੈ॥ ਔ ਇਨਕਾ ਨਾਸ ਕਰ ਉਨ ਕਉਖਾਟ, ਉਨਕ ਬਿਰੋਧੀ ਦੈਵ ਗੁਣਾਕੋ ਖਟਣਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਬਿਬੇਕੀ ਪੁਰਖ ਗੁਰੂ ਬਨ ਸਰਨ ਆਏ ਸੇਵਕ ਕੋ ਸਤਕਾਰ ਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਮੂੰਡ ਇਤਿ ਮੂੰਡ ਪਲੋਸਿ,ਵੈਸੇ ਗੁਰੁ ਸਿਖਜਕੇ ਸਿਰਪੈ ਹਾਥ ਧਰਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਹੇ ਸਿਖਜ ਕਮਰ ਬਧਿ ਪੋਥੀ, ਤੂਹੀ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ ਐਸੈ ਪੋਥੀਯੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਪੈ ਦ੍ਰਿਢ ਨਿਸਚਾ ਕਰ॥ ਔ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਕੇ ਹਮ ਕੋ ਚਾਬਨੁ,ਜੀਵਪਨੇ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕੋ ਚਾਬ ਡਾਰ॥ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਕਰਗੇਰ॥ ਔ ਅਭਾਵ ਕਰ ਉਨਕਉ ਰੋਟੀ,ਗ੍ਰੰਥੋਂਕੇ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਵਕੀ ਪਾਲਨਾਕਰ ਭਾਵ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰ॥੩॥ਐਸੇ ਮੁੰਡੀਆ, ਉਨ ਸੰਤੋਂਕੇਉਪਦੇਸ਼ ਮੇ ਮੁੰਡੀਆ,ਜਿਗਜਾਸੂ ਸੰਤ ਹੂਏਏਕ,ਅਪਨੇ ਕੋ ਵੈਸਾ ਜਾਨ ਅਦੂਤੀ ਹੋਵੇ ਹ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਏ ਮੁੰਡੀਆ, ਉਪਦੇਸਜਾ ਸੰਤਹੀ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਡੂਬਤੇ ਜਨੋਂਕੀ ਟੇਕ, ਆਸਰਾਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਭ ਕੋ ਡਾਟਕੇ ਤਿਨਕੇ ਮੇਲਕਾ ਕਬੀਰ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੇ ਹੈ ਸੁਨ ਇਤਿ,ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਗਜਾਨ ਬੈਰਾਗਜ ਨੇਤ੍ਰ ਹੀਨ ਨਿਗੁਰੇਲੋਂ ਕੋ॥ਜੇ ਕਰ ਤੁਮ ਅਪਨੀ ਮੁਕ੍ਤੀ ਚਾਹਤੇਹੋਂ॥ ਤਬ ਇਨ ਮੁੰਡੀਅਨ, ਇਨ ਸੰਤੋਕੀ ਸ਼ਰਣ ਕੋ ਸੇਵੇ॥ ਯਹ ਤੁਮਕੋ ਮੈ ਕਬੀਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਤਾਹੂੰ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਗੌਂਡ॥ ॥ ਖਸਮੁ ਮਰੈ ਤਉ ਨਾਰਿ ਨ ਰੋਵੈ॥ ਉਸੁ ਰਖਵਾਰਾ ਅਉਰੋ ਹੋਵੈ॥ ਰਖਵਾਰੇ ਕਾ ਹੋਇ ਬਿਨਾਸੁ॥ ਆਗੈ ਨਰਕੁ ਈਹਾ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ॥ ੧ ॥ ਏਕ ਸੁਹਾਗਨਿ ਜਗਤ ਪਿਆਰੀ ॥ਸਗਲੇ ਜੀਅਜੰਤ ਕੀਨਾਰੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਸੋਹਾਗਨਿ ਗਲਿ ਸੋਹੈ ਹਾਰੁ॥ਸੰਤ ਕਉ ਬਿਖੁ ਬਿਗਸੈ ਸੰਸਾਰੁ॥ ਕਰਿ ਸੀਗਾਰੁ ਬਹੈ ਪਖਿਆਰੀ॥ ਸੰਤਕੀ ਠਿਠਕੀ ਫਿਰੈ ਬਿਚਾਰੀ॥ ੨ ॥ ਸੰਤ ਭਾਗਿ ਓਹ ਪਾਛੈ ਪਰੈ॥ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਮਾਰਹੁ ਡਰੈ॥ ਸਾਕਤਕੀ ਓਹ ਪਿੰਡ ਪਰਾਇਣਿ॥ ਹਮ ਕਉ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰੈ ਤ੍ਰਖਿ ਡਾਇਣਿ॥ ੩ ॥ ਹਮਤਿ ਸਕਾ ਬਹੁ ਜਾਨਿਆ ਭੇਉ॥ ਜਬ ਹੂਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮਿਲੇ ਗੁਰਦੇਉ॥ ਕਹੁ

ਕਬੀਰ ਅਬ ਬਾਹਰਿ ਪਰੀ॥ ਸੰਸਾਰੈ ਕੈ ਅੰਚਲ ਲਰੀ॥੪॥੪॥੭॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਤਿਪਨ ਹੇਤ ਹਮਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀਨੇ ਕਲੇਸ਼ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੇ ਵਹੁ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਬਿਭਚਾਰਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਬੀ ਕਾਹੂ ਪਤਿ ਹੇਤ ਰੁਦ-ਨ ਨਹੀ ਕਰੇ ਯਾਤੇ ਹਮ ਕਬੀ ਤਿਸ ਹੇਤ ਯਤਨ ਨਹੀ ਕਰੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਖਸਮੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਜਨੋ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਪਕੋ ਮਾਯਾ ਕਾ ਪਤਿ ਮਾਨ ਕਰ ਤਾਂਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤਾਂਕੇ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਮਾਯਾ ਰੁਦਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਕਾਹੇ ਤੇ ਉਸ ਮਾਯਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾ ਰਛਕ ਆਪਕੋ ਪਤਿਮਾਨ ਔਰ ਬਨਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਉਸ ਰਖਵਾਰੇ ਕਾ ਭੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ਬਿਨਾਸ, ਮਰਨਾ॥ ਤਬ ਮਾਯਾ ਕਾ ਰੱਛਕ ਤੋ ਔਰ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਜੋ ਪਹਲੇ ਰਛਕ ਬਨ ਰਹੇਥੇ॥ ਤਿਨਕੋ ਆਗੈ, ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਨਰਕ ਮਿਲੇਹੈ ਜਿਨੋਨੇ ਈਹਾਂਮਾਯਾ ਸੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕੀਯੇਹੈ॥੧॥ ਅਰ ਵਹੁ ਮਾਯਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਬੀ ਬਿਧਵਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਏਕ ਇਤਿ, ਏਕ ਜੋ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਸੁਹਾਗ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਜਗਤ ਪਿਆਰੀ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੋ ਪਜਾਰੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਨ ਬਨੀ ਰਹੇਹ ਕਬੀ ਬਿਧਵਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸਕਾ ਏਕ ਪਤਿ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਤੋ ਤਾਕੇ ਮਰਨੇ ਸੇ ਬਿਧ-ਵਾ ਹੋਜਾਵੇ॥ ਯਹ ਮਾਯਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੋ ਸਗਲ ਨਰ ਦੇਵਾਦਿ ਜੀਵਨਕੀ॥ ਪੁਨਾ ਕ੍ਰਿਮਿ ਕੀਟਾਦਿ ਜੰਤੋਂਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਨੀ ਰਹੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀ ਬਿਧਵਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਨਿਖਲ ਪਤੀਯੋਂਕੋ ਇਸਨੇ ਅਪਨੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਿਖਯ ਭਖਨ ਦਿਖਾ ਕਰ ਮੋਹਤ ਕਰ ਰਖਾਹੈ ਯਹਕਹੇ ਸੋਹਾਗਨਇਤਿ ਸੋਹਾਗਨਿ, ਮਾਯਾਕੇ ਗਲਮੇ ਜੀਵੋਂਕੋ ਮੋਹਨੇ ਵਾਲੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਿਖਯੋਂ ਕਾ ਹਾਰ ਸੋਭੇਹੈ॥ ਜਿਸਹਾਰਕੋ ਦੇਖਕੇ ਨਿਖਲ ਅਬਿ-ਬੇਕੀ ਮੋਹਤ ਹੋ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਕੋਈ ਬਚੇ ਭੀਹੈ ਯਹ ਸੁਨ ਕਰ ਸੰਤ ਬਚੇ ਹੈਂ ਯਹਕਹੇ॥ ਸੰਤਇਤਿ, ਹੇਪੁਰਖੋ ਸੰਤੋਂਕੋ ਯਹ ਮਾਯਾ ਬਿਖ ਤੁਲਯ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੰਤ ਇਸ ਸੇ ਬਚੇਹੈਂ॥ ਪੂਰਬ ਤੁਕਮੇ ਕਹਯਾ ਅਰਥ ਮੂਲਮੇ ਬਿਸਥਾਰ ਸੇ ਕਹੇਹੈ॥ ਕਰਿਇਤਿ ਜੀਵੋਂਕੇ ਮੋਹਨ ਹੇਤ ਗਲਮੇ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯਨ ਕਾ ਹਾਰ ਪਹਰਨ ਰੂਪ ਸੀਗਾਰ ਕਰਕੇ॥ ਯਹ ਪਖਿ-ਆਰੀ, ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਬੇਸਯਾ ਜਹਾ ਕਹਾ ਤੀਰਥਾਦਿਥਾਨੋਂਮੇ ਬੈਠੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜੀਵੋਂਕੋ ਮੋਹੇਹੈ॥ ਕੇਵਲ ਏਕ ਸਮ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਵਾਲੇ ਬਿਬੇਕੀ ਜਨੋਂਕੀ ਠਿਠਕੀ, ਝਿੜਕੀ ਹੁਈ ਤਿਨਕੇ ਪੀਛੇ ਫਿਰੇਹੈ ਬਿਚਾਰੀ, ਗਰੀਬਨੀ ਬਨੀ ਹੁਈ॥੨॥ ਸੋਈ

ਕਹੇ ਸੰਤਇਤਿ,ਸੰਤੋਂਕੇ ਵਹੁ ਮਾਯਾ ਭਾਗ ਕਰ ਪੀਛੇ ਪੜੇਹੈ॥ ਜੋ ਮੁਝਕੋ ਯੇਭੀਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਨਾਵੇ ॥ ਪਰੰਤੁ ਸਮੀਪ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ,ਸੰਤੋਂਕੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਤੇ ਮਾਰਹੁਡਰੈ,ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿਕਰ ਬਿਨਾਸ ਕਰਨੇਸੇ ਅਤਜੰਤ ਭੈਮਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੰਤੋਂਕੀ ਓਰਸੇ ਹਟਕਰ ਸਾਕਤਕੀ,ਬੇਮੁਖ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਓਹ ਮਾਯਾ ਬਨ ਰਹੀਹੈ ਪਿੰਡ ਪਰਾਇਣ,ਸਰੀਰੋਂਕਾ ਪਰਮ ਘਰ ॥ ਭਾਵ ਤਿਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਉਸਨੇ ਕੇਵਲ ਸ਼ਰੀਰੋਂ ਓਰ ਕਰ ਰਖੀਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨਕੋ ਔਰ ਕੁਛ ਬਿਬੇਕ ਨਹੀ ਰਹਨੇ ਦੀਆ॥ ਔ ਕਬੀਰਜੀ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਹਮ ਕਉ ਵਹੁ ਮਾਯਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰੈ,ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਹੈ ਬਡੀ ਤ੍ਰਿਖਿ,ਤੀਖੀ॥ ਭਾਵ ਭਯੰਕਰ ਡਾਯਣ ॥ ੩ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਹਮਨੇ ਤਿਸ ਮਾਯਾ ਕਾ ਅਸਤ ਜੜ ਦੁਖ ਅਸੁਚੀਪਨ ਆਦਿਕ ਬਹੁਤ ਭੇਉ, ਮਰਮ ਜਾਨ ਲੀਆ ਹੈ॥ ਜਬਸੇ ਹਮਕੋ ਪੂਰਬ ਪੁੰਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੋਕਰ ਗੁਰਦੇਵ ਮਿਲੇਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਉਸ ਸਰਪਨੀ ਸੇ ਬਚੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵਹੁ ਸਰਪਨੀ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲਮੇ ਹਮਾਰੇ ਰਿਦੇਸੇ ਬਾਹਰਹੋ ਸੰਸਾਰੈਕੇ,ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੇ ਅੰਚਲਿ,ਚਿਤਮੇ ਸੰਚਾਰਕਰ ਲੜੀਹੈ॥ ਭਾਵ ਉਨਕੇ ਚਿਤ ਕਾਟ ਖਾਏ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੀਵ ਦਿਵਾਨੇ ਹੂਯੇ ਡੋਲੇਹੈਂ॥ ਅਥਵਾ ਜਬਸੇ ਹਮਕੋ ਗੁਰੂ ਮਿਲੇ ਤਬਸੇ ਹਮਾਰੇ ਰਿਦੇ ਸੇ ਨਿਕਸਕੇ ਵਹੁ ਮਾਯਾ ਬਾਹਰ ਪੜ ਗਈਹੈ ॥ਔ ਹਮਸੇ ਬਾਹਰਪੜ ਸੰਸਾਰੇ ਕੈ, ਆਨਜੀਵੋਂਕੇ ਅੰਚਲਿ ਲਗੀ, ਸੁਹਾਗਨ ਰਹਿਨੇ ਹੇਤ ਪੱਲੇ ਸਾਥ ਲਗੀ ਹੈ॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ੭ ॥

॥ ਗੋਂਡ ॥ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਭਾ ਜਾਕੈ ਰੇ ਨਾਹਿ ॥ ਆਵਤ ਪਹੀਆ ਖੂਧੇ ਜਾਹਿ॥ ਵਾਕੈ ਅੰਤਰਿ ਨਹੀ ਸੰਤੋਖੁ ॥ ਬਿਨੁ ਸੋਹਾਗਨਿ ਲਾਗੈ ਦੋਖੁ ॥ ੧ ॥ ਧਨੁ ਸੋਹਾਗਨਿ ਮਹਾ ਪਵੀਤ॥ ਤਪੇ ਤਪੀਸਰ ਡੋਲੈ ਚੀਤ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ਸੋਹਾਗਨਿ ਕਿਰਪਨ ਕੀ ਪੂਤੀ॥ ਸੇਵਕ ਤਜਿ ਜਗਤ ਸਿਉ ਸੂਤੀ ॥ ਸਾਧੂ ਕੈ ਠਾਢੀ ਦਰਬਾਰਿ॥ ਸਰਨਿ ਤੇਰੀ ਮੋਕਉ ਨਿਸਤਾਰਿ ॥ ੨ ॥ ਸੋਹਾਗਨਿ ਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰੀ॥ ਪਗ ਨੇਵਰ ਛਨਕ ਛਨਹਰੀ॥ ਜਉਲਗੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਉਲਗੁ ਸੰਗੇ॥ ਨਾਹਿ ਤ ਚਲੀ ਬੇਗਿ ਉਠਿ ਨੰਗੇ॥ ੩॥

ਸੋਹਾਗਨਿ ਭਵਨ ਤ੍ਰੈ ਲੀਆ ॥ ਦਸ ਅਠ ਪੁਰਾਣ ਤੀਰਥ ਰਸ ਕੀਆ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸਰ ਬੇਧੇ ॥ ਬਡੇ ਭੂਪਤਿ ਰਾਜੇ ਹੈ ਛੇਦੇ ॥ ੪ ॥ ਸੋਹਾਗਨਿ ਉਰਵਾਰਿ ਨ ਪਾਰਿ ॥ ਪਾਂਚ ਨਾਰਦ ਕੈ ਸੰਗਿ ਬਿਧਵਾਰਿ ॥ ਪਾਂਚ ਨਾਰਦ ਕੇ ਮਿਟਵੇ ਫੂਟੇ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਛੂਟੇ ॥ ੫ ॥ ੫ ॥ ੮ ॥

ਜਿਸ ਮਾਯਾ ਕੀ ਪੂਰਬ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀ ਤਾਸੇ ਮਨ ਇੰਦ੍ਰਯ ਕੇ ਸੰਯਮ ਵਾਲੇ ਹੀ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਛੂਟੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਛੂਟੇ ਪੁਨਾ ਅਤਿਥੀ ਸੇਵਾ ਯਗ ਦਾਨਾਦਿਕ ਭੀ ਸਕਾਮੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਤਾਂਸੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਾਂਤੇ ਉਨਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਸੇ ਯਦਯਪਿ ਵਹੁ ਮਾਯਾ ਮਹਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਔ ਧਨਯਤਾ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਹੈ ਤੌ ਭੀ ਭਗਤੀ ਮੇਂ ਬਿਘਨ ਜਾਨ ਕੇ ਹਮ ਤਿਸ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਹੀ ਕਰੇ ਹੈ ਯਾ ਭਾਵ ਸੇ ਕਬੀਰ ਸੁਨਾਵੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਤਿ ਸੋਭਾ ਪਦ ਈਹਾਂ ਸੋਭਾ ਕੀ ਹੇਤੁ ਮਾਯਾ ਕਾ ਬੋਧਕ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਜਨੋ ਜਿਸ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਸੋਭਾ ਮਾਯਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਆਵਤ ਪਹੀਆ, ਆਇ ਪਰਾਹੁਣੇ ॥ ਭਾਵ ਅਤਿਥੀ ਲੋਕ ਖੁਧੇ ਜਾਹਿ, ਭੂਖੇ ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਭੂਖੇ ਜਾਤੇ ਦੁਰਾਸੀਸ ਦੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅੰਨ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾ ਵਾ ਕੇ ਅੰਤਰਿ, ਉਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਸੰਤੋਖ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਯਰਥ ਜਾਤੇ ਦੁਰਾਸੀਸ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਯਹ ਉਨ ਕੇ ਬਯਰਥ ਭੇਜਨੇ ਕਾ ਦੋਖ ਸੁਹਾਗਨਿ, ਮਾਯਾ ਸੇ ਬਿਨਾ ਲਾਗੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਔਰ ਭੀ ਯਗ ਦਾਨਾਦਿ ਧਰਮ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਹ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਧਨਯਤਾ ਯੋਗ ਹੈ ॥ ਅਰ ਮਹਾ ਪਵੀਤ, ਬਡੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਬਡੀ ਬਲ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਇਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਤਪੇ, ਤਪ ਕਰਤੇ ਤਪੀਸਰ, ਬਡੇ ਤਪੀ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਭੀ ਚਿਤ ਡੋਲ ਜਾਵੇਂ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਯਹ ਮਾਯਾ ਬਡੀ ਚਤੁਰ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕ੍ਰਿਪਣੋਂ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਉਦਾਰੋਂ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਦਾਸੀ ਹੋਕਰ ਵਰਤੇ ਹੈ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇ ਸੋਹਾਗਨਿ ਇਤਿ ਸੋਹਾਗਨਿ, ਮਾਯਾ ਕ੍ਰਿਪਣ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਪੂਤੀ, ਪੁਤ੍ਰੀ ਬਨ ਵਰਤੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੈਸੇ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰੀ ਕੋ ਨਹੀ ਵਰਤੇ ਤੈਸੇ ਕ੍ਰਿਪਣ ਮਾਯਾ ਕੋ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਾਮੋ ਮੇਂ ਨਹੀ ਵਰਤੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਸੇਵਕ ਤਜਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਭਗਤੋਂ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ ਜਗਤ ਸਿਉ, ਉਦਾਰ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਯਹ ਮਾਯਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੈਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਇਸ

ਸੇ ਅਪਨੇ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਾਮੋ ਮੇਂ ਖਰਚਨ ਰੂਪ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕਰੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਸਾਧੂਕੇ, ਭਗਤ ਜਨੋ ਕੇ ਦਰਬਾਰਿ, ਸਥਾਨਮੇ ਠਾਢੀ ਹੋਕਰ॥ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇਹੈ ਜੋ ਹੇ ਸੰਤੋ ਮੈਂ ਆਪਕੀ ਸਰਨ ਪੜੀਹੋਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਰਣ ਆਈ ਜਾਨਕੇ ਮੁਝਕੋ ਨਿਸਤਾਰਿ, ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ਮੈਂ ਲਗਾਯਕੇ ਸਫਲੀ ਕਰੋ॥ ੨ ॥ ਨਿਖਲੋਂਕੇ ਮੋਹਨ ਹੇਤ ਯਹੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਬਨ ਰਹੀਹੈ ਯਹਕਹੇ ਸੋਹਾਗਨਿਇਤਿ,ਯਹ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੂਪਸੇਂ ਅਤਿਸੈ ਸੁੰਦਰ ਬਨ ਰਹੀਹੈ॥ ਔ ਸੁੰਦਰ ਬਨ ਮੋਹਨ ਹੇਤ ਪਗ ਨੇਵਰ, ਪਾਂਓਮੈਂ ਝਾਂਝਰ ਗਹਨਾ ਪਹਰਕੇ ਛਨਕ, ਤਾਂਕੀ ਧੁਨਸੇ ਕਾਮੀ ਲੋਗਨਕੇ ਛਨ, ਖਿਨਮਾਤ੍ਰ ਮੈਂ ਮਨ ਹਰ ਲੇਵੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬਤਕ ਜਨੋਂ ਕੀ ਦੇਹ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਨਰਹੇਹੈਂ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਯਹ ਮਾਯਾ ਅਨੇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਸਾਥ ਰਹੇਹੈ॥ ਜਬ ਸਰੀਰਕੇ ਮਰਨ ਸਮੇ ਨਾਹਿ, ਸਰੀਰਾਦਿ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਜੀਵਕੇ ਸਾਥ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਤਬ ਚਲੀ, ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ਜੀਵ ਬੇਗ ਉਠਿ ਨੰਗੇ, ਸੀਘ੍ਰਹੀ ਸਰੀਰਸੇ ਨਿਕਸੇ ਨਗਨ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਯਹ ਬਡੀ ਪ੍ਰਬਲਹੈ ਯਾਂਤੇ ਇਸਨੇ ਸਰਬ ਜੀਵ ਮੋਹ ਰਖੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਸੋਹਾਗਨਿ ਇਤਿ, ਸੋਹਾਗਨਿ, ਮਾਯਾਨੇ ਭਵਨ ਤ੍ਰੈਲੀਆ, ਤੀਨੋ ਭਵਨ ਬਸਕਰ ਲੀਯੇਹੈ॥ ਜਿਸਮੇ ਸਭਸੇ ਪਹਲੇ ਇਸਨੇ ਦਸ ਅਠ ਪੁਰਾਣ, ਅਠਾਰਾ ਪੁਰਾਣ ਕੇ ਬਕਤਾ ਲੋਕਨ ਕੇ ਔ ਤੀਰਥ, ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ ਲੋਕਨ ਕੇ ਚਿਤੋਂਮੇ ਹੀ ਅਪਨਾ ਰਸ, ਆਨੰਦ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਆਨੰਦ ਉਨਕੇ ਚਿਤੋਂ ਮੈਂ ਨਹੀ ਰਹਨੇ ਦੀਆ॥ ਵਾ ਤੀਰਥ ਨਾਮ ਗੁਰੂਕਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਦਸ ਅਠ ਪੁਰਣੋ ਕੇ ਬਨਾ-ਵਨੇ ਵਾਲੇ ਬਜਾਸ ਗੁਰੂਕੇ ਚਿਤਮੇ ਭੀ ਮਾਯਾ ਨੇ ਅਪਨਾ ਹੀ ਆਨੰਦ ਦੇਦੀਯਾਯਾਹੀ ਤੇ ਜਿਨਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸੇ ਲੋਕ ਛੂਟਨਕੀ ਆਸਕਰੇਹੈਂ॥ ਸੋਭੀ ਮਾਇਆ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮੈਂ ਬਾਂਧਲੀਯੇ ਯਹ ਕੈਮੁਤਕ ਨਜਾਯਸੇ ਦੇਵਨਕਾ ਬੰਧਨਾ ਦਿਖਾਵੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਤਿ, ਇਸ ਮਾਯਾਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾਦੇਵ ਤੀਨੋ ਬੇਧੇ, ਬਸਕੀਯੇਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਨਰੋਂ ਮੇਭੀ ਬਡੇ ਭੂਪਤਿ, ਪ੍ਰਿਯਬਰਤਾਦਿਕ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਰਾਜੇ ਪੁਨਾ ਛੋਟੇ ਰਾਜੇ ਸਭ ਛੇਦੇ, ਮਾਯਾਨੇ ਛੇਦਨ ਕੀਯੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਔਰੋਕੀ ਕਜਾ ਗਿਣਤੀਹੈ॥ ੪ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸੋਹਾ-ਗਨਿ, ਮਾਯਾਕੇ ਮੋਹੇ ਜੀਵ ਉਰਵਾਰਿ, ਉਰੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਰ ਹੈਂ॥ ਤਾਂਸੇ ਪਾਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਭੀ ਅਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਮੋਹਤ ਕਰੇਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪਾਂਚ, ਗਜਾਨੋਂ ਦ੍ਵੀ-ਯੋਂ ਕੇ ਔ ਛਠੇਨਾਰਦ, ਮਨਕੇ ਸੰਗਿ ਬਿਧਵਾਰਿ, ਮਿਲਰਹੇਹੈਂ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਮਦਮਾ-ਦਸਨਾਧ ਕਰ ਇਨਕੇ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਂਚ ਗਜਾਨਦ੍ਵੀਯੋਂ ਕੇ ਔ

ਛਠੇ ਮਨਕੇ ਮਿਟਵੇ, ਵਾਜੇ ॥ ਅਰਥਾਤ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਸਭ ਛੂਟ ਗਏਹੈਂ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇਂ ਛੂਟ ਗਏਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੋ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਰਹਤਾ ॥ ਔਰ ਸਭੀ ਮਾਯਾ ਨੇ ਲੋਹੇ ਸੁਇਨ ਕੀ ਬੇੜੀ ਵਤ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਾਮੋਮੇ ਬਾਂਧ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ੫ ॥ ੫ ॥ ੮ ॥

ਗੌਂਡ॥ ਜੈਸੇ ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਬਲਹਰ ਨਾ ਠਾਹਰੈ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਪਾਰਿ ਉਤਰੈ॥ ਕੁੰਭ ਬਿਨਾ ਜਲੁ ਨਾ ਟੀਕਾਵੈ॥ ਸਾਧੂ ਬਿਨੁ ਐਸੇ ਅਬਿਗਤੁ ਜਾਵੈ ॥੧॥ ਜਾਰਉ ਤਿਸੈ ਜੁ ਰਾਮ ਨ ਚੇਤੈ ॥ ਤਨ ਮਨ ਰਮਤ ਰਹੈ ਮਹ ਖੇਤੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੈਸੇ ਹਲਹਰ ਬਿਨਾ ਜਿਮੀ ਨਹੀ ਬੋਈਐ॥ ਸੂਤ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਮਣੀ ਪਰੋਈਐ ॥ ਘੁੰਡੀ ਬਿਨੁ ਕਿਆ ਗੰਠਿ ਚੜ੍ਹਾਈਐ॥ ਸਾਧੂ ਬਿਨੁ ਤੈਸੇ ਅਬਿਗਤੁ ਜਾਈਐ ॥ ੨ ॥ ਜੈਸੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਬਿਨੁ ਬਾਲ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਿੰਬ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਕਪਰੇ ਧੋਈ ॥ ਘੋਰ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਅਸਵਾਰ ॥ ਸਾਧੂ ਬਿਨੁ ਨਾਹੀ ਦਰਵਾਰ॥ ੩ ॥ਜੈਸੇ ਬਾਜੇ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਲੀਜੈ ਫੇਰੀ ॥ ਖਸਮਿ ਦੁਹਾਗਨਿ ਤਜਿ ਅਉਹੇਰੀ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰ ਏਕੈ ਕਰਿ ਕਰਨਾ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਬਹੁਰਿ ਨਹੀ ਮਰਨਾ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥ ੯ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇਂ ਕਹੇ ਬੰਧਕੇ ਨਾਸਕਾ ਮੁਖ ਸਾਧਨ ਨਾਮਕੋ ਬਤਾਵਨੇ ਹੇਤ ਪਹਲੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਬੰਧਕੇ ਨਾ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਮੇਂ ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਇਤਿ, ਬਲਹਰ, ਬਲੀਧ੍ਰਕੇ ਥਾਨ ਸਤੀਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਮੰਦਰ ਬਿਖੇ ਬਲਹਰ, ਸਤੀਰ ਨਾ ਰਹੇ ॥ ਤਬ ਯਥਾ ਮੰਦਰ ਗਿਰ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਬੰਧ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾਮ ਇਤਿ, ਨਾਮ ਸੇ ਬਿਨਾ ਜੀਵ ਕੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਮੁਕ੍ਤ ਹੋਵੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਸੇ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਨਾਮ ਸੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਬਿਨਾ ਭੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਦਿਖਾਵੇ ਕੁੰਭ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕੁੰਭ, ਘਟ ਸੇ ਬਿਨਾ ਜਲ ਨਹੀ ਟਿਕ ਸਕੇ ਬਹ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ ਬਿਨੁ, ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਪੁਰਖ

ਅਬਿਗਤੁ ਜਾਵੈ,ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਸੋਹੀ ਇਸਲੋਕ ਸੇ ਨਰਕਮੇ ਜਾਵੈਹੈ॥੧॥ਯਾਂਤੇ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਗੁਰੁਕੀ ਸੇਵਾ ਸੰਯੁਗਤ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾ ਸਿਮਰੇ ਤਿਨਕੀ ਯਹਦਸਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹਿ ਕੋਪਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਸੇ ਕਹੇ ਜਾਰਉਇਤਿ,ਜਾਰਉ ਤਿਸੈ,ਦਗਧਕਰੋ ਤਿਸ ਨਰਕੋ ਜੋ ਨਰ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਨਾਮਕਾ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇ॥ ਔ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਾ ਛੋਡਕੇ ਰਮਤਾ ਰਹੇਹੈ ਤਨ ਔ ਮਨ ਰੂਪ ਮਹਖੇਤੈ, ਖੇਤ੍ਰਮੇ ਹੀ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਜੋਨਰ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਛੋਡ ਕਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਤਨਮਨ ਰੂਪਖੇਤ੍ਰ ਮਾਨਕੇ ਤਾਹੀ ਮੇਂ ਲਗਾ ਰਹੇਹੈ॥ਉਸ ਆਤਮ ਘਾਤੀ ਨਾਸ੍ਤਿਕ ਕੋ ਦਗਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ॥ ੧ ॥ ਐਸੀ ਨਾਮ ਬਿਮੁਖਕੀ ਦਸਾ ਕਰਨੀ ਸੁਨ ਜਿਸ ਕੋ ਜਪਨੇ ਕੀ ਇਛਾਹੋਵੇ ਸੋ ਨਾਮਕੇ ਉਪਦੇਸਦਾਤਾ ਸੰਤੋਂਕੋ ਮਿਲੇ ਤਿਨੋਂ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਪੁਨਾ ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਤੋਂਸੇ ਕਹੇ ਜੈਸੇਇਤਿ ਹਲਹਰ, ਹਲਧਰਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਹਲਧਰ ਬਿਨਾ ਭਾਵ ਜਿਮੀ ਬੋਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖਬਿਨਾ ਜਿਮੀ ਨਹੀ ਬੋਈਜਾਵੇ॥ ਔ ਸੂਤ, ਤਾਗੇ ਬਿਨਾ ਮਾਲਾ ਨਹੀ ਪਰੋਈ ਜਾਵੇ॥ਔ ਗਲ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰਵਿਖੇ ਘੁੰਡੀ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਗੰਠ,ਡੋਡੀ ਨਹੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ॥ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਨਹੀ ਮਿਲੇ॥ ੨॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂ-ਤਸੇ ਕਹੇ ਜੈਸੇਇਤਿ,ਜੈਸੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਬਿਨਾਬਾਲਕ ਨਹੀਹੋਵੇ॥ਪੁਨਾਬਿੰਬ ਬਿਨਾ, ਜਲਸੇ ਬਿਨਾਕੈਸੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਬਸਤ੍ਰ ਧੋਯ ਸਕੇ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਧੋਯ ਸਕੇ॥ ਪੁਨਾ ਘੋਰ ਬਿਨਾ, ਘੋੜੇ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਸਵਾਰ ਹੋਵੇ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਤੈਸੇ ਸਾਧੂ ਬਿਨੁ,ਤਤ੍ਵੇਤਾ ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਦਰਬਾਰ, ਬ੍ਰਹਮਸਥਾਨ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਬਾਜੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਲਈ ਜਾਵੇ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਕੇ ਸਮੇ ਫੇਰੀ॥ ਔ ਖਸਮ ਤੁਜਾਗੇ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੁਹਾਗਨ ਨਹੀ ਅਉਹੇਰੀ, ਦੇਖੀ॥ ਤੈਸੇ ਤਤ੍ਵੇਤਾ ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਨਹੀਹੋਵੇ ਗਜਾਨ॥ ਯਾਂਤੇ ਗਤਿਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਅਵਸਜ ਨਾਮ ਔ ਨਾਮਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹੁਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਏਕ ਅਪਨੀ ਕਰਨਾ,ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਹਮਕੋ ਗੁਰੁ ਮੁਖ ਕਰ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ, ਜਬ ਆਪਕੀਦਯਾਸੇਂ ਹਮ ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਜਾਵੇਂਗੇ ਤਬ ਫੇਰ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਜਨਮ ਧਾਰਕੇ ਹਮਾਰਾਮਰਨਾ॥੪॥੬॥੯॥

ਗੋਂਡ॥ ਕੂਟਨੁ ਸੋਇ ਜੁ ਮਨ ਕਉ ਕੂਟੈ॥ ਮਨ ਕੂਟੈ ਤਉ ਜਮ

ਤੇ ਛੂਟੈ ॥ ਕੂਟਿ ਕੂਟਿ ਮਨੁ ਕਸਵਟੀ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਕੂਟਨੁ ਮੁਕਤਿ ਬਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਕੂਟਨੁ ਕਿਸੈ ਕਹਹੁ ਸੰਸਾਰ ॥ ਸਗਲ ਬੋਲਨ ਕੇ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਚਨੁ ਸੋਇ ਜੁ ਮਨ ਸਿਉ ਨਾਚੈ ॥ ਝੂਠਿ ਨ ਪਤੀਐ ਪਰਚੈ ਸਾਚੈ ॥ ਇਸੁ ਮਨ ਆਗੈ ਪੂਰੈ ਤਾਲ ॥ ਇਸ ਨਾਚਨ ਕੇ ਮਨ ਰਖਵਾਲ ॥ ੨ ॥ ਬਜਾਰੀ ਸੋ ਜੁ ਬਜਾਰਹਿ ਸੋਧੈ ॥ ਪਾਂਚ ਪਲੀਤਹ ਕਉ ਪਰ ਬੋਧੈ ॥ ਨਉ ਨਾ-ਇਕ ਕੀ ਭਗਤਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੋ ਬਾਜਾਰੀ ਹਮ ਗੁਰ ਮਾਨੇ ॥ ੩ ॥ ਤਸਕਰੁ ਸੋਇ ਜਿ ਤਾਤਿ ਨ ਕਰੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕੈ ਜਤਨਿ ਨਾਮੁ ਉਚਰੈ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਹਮ ਐਸੇ ਲਖਨ ॥ ਧੰਨੁ ਗੁਰ ਦੇਵ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਚਖਨ ॥ ੪ ॥ ੭ ॥ ੧੦ ॥

ਕਬੀਰ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨ ਕਰ ਸਮੀਪ ਵਰਤੀ ਦ੍ਵੈਖੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂ ਕੀ ਮੰਡਲੀ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਨੇ ਕਹਾ ਕੁਟਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਸਾਧੋਂ ਸਾਥ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਮਿਲਾਵਨੇ ਸੇ ਯਹਿ ਕਬੀਰ ਸਾਧੋਂ ਕਾ ਕੁਟਨਾ ਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਉਸ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਐਸਾ ਪਦ ਸੁਨ ਕਰ ਤਾਕਾ ਅਰਥ ਬਦਲ ਕਰ ਪਰਮਾ-ਰਥ ਮੇਂ ਲਗਾਵੇ ਹੈ ਕੂਟਨੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹ ਹੇ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵੋ ਕੂਟਨੁ ਕੁਟਨੇ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜੋ ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਮਲਾਵੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਭੀ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੂਟਨ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਹੈ ਜੋ ਮਨ ਕੋ ਕੂਟੈ, ਮਾਰੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਮਾਰੇਗਾ ॥ ਤਉ, ਤਬ ਜਮੋਂ ਕੀ ਮਾਰ ਸੇ ਛੂਟ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਚਾਹੀਯੇ ਸਮ ਸਾਧਨ ਕਰ ਨਿਖਲ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕੂਟ ਕੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਤਿਸਕੀ ਸੁਧਤਾਈ ਪਰਖਨੇ ਹੇਤ ਈਸ਼੍ਵਰ ਭਕ੍ਤੀ ਰੂਪ ਕਸਵਟੀ ਲਾਵੈ, ਕਸੌਟੀ ਪੈ ਲਗਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸ ਪੈ ਲਗਾਯਾ ਜਬ ਜਿਸਕਾ ਮਨ ਸੁਧ ਨਿਕਸੇ ॥ ਤਬ ਸੋ ਕੂਟਨੁ, ਵਹੁ ਮਨ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਮੁਕਤਿ ਬਹੁ ਪਾਵੈ, ਬਡੀ ਕੈਵਲਜ ਮੁਕਤੀ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੂਟਨ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਬਦਲ ਕਰ ਅਬ ਤਰਕ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਪੂਛੇ ਹੈ ਕੂਟਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਸੰਸਾਰੀ

ਜੀਵੇ ਤੁਮ ਕੂਟਨ ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੋ॥ ਸੋ ਸੁਨਾਵੋ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਬਿਚਾਰਵਾਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਤੋ ਸਗਲ ਬੋਲਨ ਕੇ ਮਾਹਿ, ਨਿਖਲ ਪਦੋਂ ਕੇ ਬੀਰ ਬਿਬੇਕ ਹੀ ਨਿਕਸੇ ਹੈ॥ ਔਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਸੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮਨੇ ਜਿਸ ਭਾਵ ਸੇ ਕਹਜਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ॥ ੧॥ ਉਨ ਮੇ ਸੇ ਕਾਹੂ ਨੇ ਕਹਜਾ ਤੂੰ ਤੋ ਨਾਚਨ ਹੈ॥ ਨਾਚਨ ਕੰਚਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕੇ ਕਹੇ ਨਾਚਨੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖ ਨਾਚਨ ਵਹੁ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕਿੰਚਤ ਆਜੀਵਕਾ ਹੇਤ ਕੰਚਨ ਬਨ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਰਿਝਾਵਨ ਹੇਤ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਨਾਚਨ ਅਸਲ ਵਹੁ ਹੈ ਜੋ ਚਿਤ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹੇਤ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਝੂਠਿ ਨ ਪਤੀਐ, ਨ੍ਰਿਤ ਕਰਤਾ ਮਿਥਜਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂ ਚਿਤ ਕਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨਾ ਕਰੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਪਰਚੈ ਸਾਚੈ, ਸਚੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਲਾਭ ਦਾਯਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਰੇ॥ ਵਾ ਝੂਠੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰੇ ਸਚੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਇਸ ਮਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਆਗੇ ਤਾਲ ਪੂਰੇ ਇਸ ਨਾਚਨ ਕੇ, ਐਸੇ ਨਾਚਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਮਨ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਪ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਬਨੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਕੋ ਕਾਹੂ ਕੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ॥ ੨॥ ਐਸੇ ਸੁਨ ਉਨ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਕੁਛ ਕਹੇ ਹੈ ਯਹਿ ਅਪਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਾ ਅਰਥ ਬਨਾਇ ਲੇਤਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਹ ਬਾਜਾਰੀ ਹੈ॥ ਬਾਜਾਰੀ ਮਸਕਰੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਮਤ ਮੇਂ ਬਾਜਾਰੀ ਮਸਕਰੇ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ॥ ਕਿੰਤੁ ਉਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਕੇ ਬਾਜਾਰਿ ਕੋ ਸਮਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਸੁਧ ਕਰੇ॥ ਸੁਧ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਪਾਂਚਇਤਿ, ਪਾਂਚ ਪਲੀਤਹ ਕਉ, ਪਾਂਚੋਂ ਅਸੁਧ ਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਵਿਖਜੋਂ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਪਰਬੋਧੈ, ਸੰਯਮ ਹੇਤ ਗਜਾਨ ਦੇਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਹਰ ਬਾਜਾਰ ਮੇਂ ਜੈਸੇ ਬਾਜਾਰ ਕੇ ਨਾਯਕ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਈਹਾਂ ਨਉ ਨਾਇਕ, ਨਵਖੰਡੋਂ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕੋ ਜਾਨੇ॥ ਵਾ ਨਿਖਲ ਕੇ ਨਾਯਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਨਉ ਭਗਤਿ, ਨਵਧਾ ਭਗਤੀ ਕੋ ਜੋ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੋ ਬਾਜਾਰੀ, ਤਿਸ ਬਾਜਾਰੀ ਕੋ ਹਮ, ਸਭ ਲੋਕ ਗੁਰੁ, ਬਡਾ ਮਾਨੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਐਸੇ ਸੁਨ ਉਨ ਮੇ ਸੇ ਏਕ ਨੇ ਕਹਜਾ ਇਸ ਨੇ ਘਰ ਮੇਂ ਚੋਰ ਰਖਾ ਥਾ ਇਸ ਲੀਯੇ ਯਹ ਆਪ ਭੀ ਤਸਕਰ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ॥ ਤਸਕਰ ਹਮਾਰੇ ਚੋਰ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ॥ ਤਸਕਰ ਉਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬੁਰਾ ਕਰ ਲੇਨਾ ਤੋ ਕਹੀਂ ਰਹਿਆ ਵੈਸੇ ਦੀਯੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਭੀ ਤਾਤਿ

ਨ ਕਰੈ, ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇ॥ ਉਲਟਾ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਜਤਨਿ, ਬਡੇ ਯਤਨ ਸੇ ਵਿਖਯੋਂ ਓਰ ਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਕੋ ਰੋਕ ਕੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਚਾਰ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਕੁਸੰਗੀ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਕੁਤਸਿਤ ਪਦੋਂ ਕੇ ਸਭੀ ਅਰਥ ਪਰਮਾਰਥ ਮੇਂ ਬਦਲ ਕਰ ਅਬ ਬਡੀ ਖਮਾ ਸੇ ਉਨ ਕ੍ਰੋਧੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਕਹੇ ਕਹੁਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਹਮਾਰੇ ਮੇਂ ਤੋ ਪੂਰਬ ਕੂਟਨ ਸੇ ਲੇਕਰ ਕਹੇ ਚਾਰੋਂ ਕੇ ਐਸੇ ਲੱਖਨ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਹਮ ਨੇ ਸੁਨਾਏ ਸੋ ਐਸੇ ਲਖਨ ਹਮਾਰੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਕਹੇ ਹੈਂ ਧਨ੍ਯ ਹੈਂ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਜਿਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹਮ ਭੀ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਚਖਨ, ਅਤਯੰਤ ਚਤੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਐਸੇ ਕਬੀਰ ਸੇ ਬਿਚਾਰਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਵਹੁ ਤਰਕੀ ਜੀਵ ਭੀ ਕਬੀਰ ਪੈ ਸ੍ਰਧਾ ਕਰਤੇ ਭਏ॥ ੪॥ ੭॥ ੧੦॥

ਗੋਂਡ॥ ਧੰਨੁ ਗੁਪਾਲ ਧੰਨੁ ਗੁਰਦੇਵ॥ ਧੰਨੁ ਅਨਾਦਿ ਭੂਖੇ ਕਵਲੁ ਟਹਕੇਵ॥ ਧੰਨੁ ਓਇ ਸੰਤ ਜਿਨ ਐਸੀ ਜਾਨੀ॥ ਤਿਨਕਉ ਮਿਲਬੋ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਨੀ॥ ੧॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਤੇ ਹੋਇ ਅਨਾਦਿ॥ ਜਪੀਐ ਨਾਮੁ ਅੰਨਕੈ ਸਾਦਿ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਜਪੀਐ ਨਾਮੁ ਜਪੀਐ ਅੰਨ॥ ਅੰਭੈ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨੀਕਾ ਵੰਨੁ॥ ਅੰਨੈ ਬਾਹਰਿ ਜੋ ਨਰ ਹੋਵਹਿ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਮਹਿ ਅਪਨੀ ਖੋਵਹਿ॥ ੨॥ ਛੋਡਹਿ ਅੰਨੁ ਕਰਹਿ ਪਾਖੰਡ॥ ਨਾ ਸੋਹਾਗਨਿ ਨਾ ਓਹਿ ਰੰਡ॥ ਜਗ ਮਹਿ ਬਕਤੇ ਦੂਧਾਧਾਰੀ॥ ਗੁਪਤੀ ਖਾਵਹਿ ਵਟਿਕਾ ਸਾਰੀ॥ ੩॥ ਅੰਨੈ ਬਿਨਾ ਨ ਹੋਇ ਸੁਕਾਲੁ॥ ਤਜਿਐ ਅੰਨਿ ਨ ਮਿਲੈ ਗੁਪਾਲੁ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਹਮ ਐਸੇ ਜਾਨਿਆ॥ ਧੰਨ ਅਨਾਦਿ ਠਾਕੁਰ ਮਨ ਮਾਨਿਆ॥ ੪॥ ੮॥ ੧੧॥

ਤਰਕੀ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੇ ਅੰਨਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਤਰਕ ਕਰਤੇ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਲੋਗਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਹੇਤ ਕਹੇ ਧੰਨੁ ਇਤਿ ਧੰਨਹੈ ਗੋਪਾਲ, ਪ੍ਰਿਥ੍ਵੀ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜਿਸਨੇ ਅੰਨਾਦਿਕ ਪਦਾਰਥ ਰਚੇਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਧੰਨਹੈ ਗੁਰਦੇਵ, ਜਿਨੋਨੇ ਹਮਕੋ ਤਿਨਕੇ ਰਚਨ ਹਾਰ ਕਾ ਗਯਾਨ ਦੀਆ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਧੰਨਹੈ ਅੰਨ

ਜਿਸਕੋ ਭੋਜਨ ਕਰ ਭੁਖੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਵੈਸੇ ਗਜਾਨ ਹੇਤ ਕਵਲੁ ਵਹਕੇਵ,ਰਿਦਾ ਕਵਲ ਖਿੜ ਆਵੇ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਧੰਨ ਹੈ ਵਹੁ ਸੰਤ,ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਪੁਰਖ ਜਿਨਹੁਨੇ ਜੈਸੀ ਪੂਰਬ ਸਭਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੀ ਹੈ ਐਸੀ ਜਾਨੀ,ਉਸੀ ਰੀਤਸੇ ਉਨਕੀ ਉਪਮਾ ਜਾਨੀ ਹੈ ਤਿਨਕੋ ਮਿਲਬੋ, ਉਨਕੋਹੀ ਮਿਲੇਹੈ ਸਾਰਿੰਗਪਾਨੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ॥ ੧ ॥ ਅੰਨਕੇ ਮਹਾਤਮ ਕਾ ਬੋਧਕ ਅੰਨਕੀ ਉਤਪਤੀਕਾਪ੍ਰਕਾਰਕਹੇ ਆਦਿ ਇਤਿ,ਗੀਤਾਮੈ ਔ ਵੇਦ ਮੈ ਲਿਖਾ ਹੈ ਅੰਨਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੋਵੇਹੈ ਮੇਘੋਂ ਸੇ ਅੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਗਜੋਂਸੇ ਮੇਘ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਯਗ ਕਰਮ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਕਰਮ ਵੇਦ ਸੇ ਹੋਵੇਹੈ ਵੇਦ ਬ੍ਰਹਮਸੇ ਭਯੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰਬ ਕਾ ਮੂਲ ਪੁਰਖ ਹੈ ਤਾਂ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਤੇ ਸਰਬ ਕੇ ਮੂਲ ਪੁਰਖ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਹੋਇਆ ਹੂਯਾ ਹੈ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਪਰੰਪਰਾ ਕਰ ਅਨਾਦਿ,ਅੰਨ ਜਪੀਐ, ਜਪੀਤਾ ਹੈ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਕਾ ਨਾਮ ਜਿਸ ਅੰਨਕੇ ਸਾਦਿ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇਸੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਅੰਨਕਾ ਭੀ ਨਾਮ ਲੇਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਪੀਐ ਇਤਿ, ਜਪੀਐ ਨਾਮੁ, ਮੁਖਸੇ ਕਥਨ ਕਰੀਯੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਪੁਨਾ ਤੈਸੇ ਜਪੀਐ, ਅੰਨਕਾ ਨਾਮ ਵਾ ਜਪੀਏ ਹੈ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਜਬ ਪਹਲੇ ਜਪੀਐ ਖਾਈਐ ਅੰਨ॥ ਬਿਨਾ ਅੰਨਖਾਏ ਨਹੀ ਜਪਿਆ ਜਾਵੇ॥ ਤਿਸ ਅੰਨਕਾ ਭੀ ਅਗਨਿ ਪੈ ਭੂਨੇ ਅੰਨਸੇ ਅੰਭੈ, ਜਲਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾ ਕਰ ਬਨਾਵਨੇ ਸੇ ਨੀਕਾ ਵੰਨ,ਬਡਾ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਬਚਨ ਅੰਨਕੋ ਸਤਕਾਰ ਸੇ ਬਨਾਵਨਾ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਅੰਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਕੇ ਅਬ ਤਿਸਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਅੰਨੈ ਇਤਿ, ਅੰਨੈ ਬਾਹਰਿ,ਅੰਨਸੇ ਬਿਨਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹੋਵੇ ਨਿਸਚੈ ਜਾਨੋ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਮਹਿ, ਨਿਖਲ ਸੁਰ ਨਰਾਦਿ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰਤਿਸ੍ਰਾ ਖੋਇ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇਅੰਨ ਬਿਨਾ ਕਾਹੂ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਾਤੇ ਐਸੀ ਵਸਤੁ ਕੇ ਤਯਾਗਨੇ ਵਾਲੇਕੋ ਸਭੀ ਲੋਕ ਪਖੰਡੀ ਜਾਨੇ ਹੈ॥੨॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅੰਨ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਦੂਧ ਪੀਨੇ ਆਦਿਕ ਪਖੰਡ ਕਰੇ ਹਾਂ॥ ਵਹੁ ਨਾ ਸੋਹਾਗਨਿ,ਨਾ ਤੋ ਨਾਮ ਜਪਕੇ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਮਿਲਕੇ ਪਤਿ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਵਾਲੇ ਹੂਏ॥ ਪੁਨਾ ਨਾ ਓਹਿ ਰੰਡ, ਨਾ ਵਹੁ ਸਰਬ ਥਾ ਤਿਸਕਾ ਪਾਸਾ ਛੋਡ ਨਾਸ੍ਤਿਕ ਹੋਨੇ ਰੂਪ ਰਾਂਡ ਹੀ ਰਹੇ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਦੋਨੋ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਹੂਯੇ ਪਖੰਡੀ ਹੀ ਰਹੇ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਰੇ ਜਗ ਮਹਿ ਇਤਿ, ਜਗਤਮੈ ਅੰਨ ਤਯਾਗਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਹੇਹੈ ਹਮ ਸਵਾ ਸੇਰ ਦੂਧ ਹੀ ਪਾਨਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਹਮਕੋ ਅੱਨਖਾਏ ਬਾਰਾਂਬਰਸ ਭਏ॥ ਔ ਗੁਪਤੀ, ਲੋਕੋਂ ਸੇ ਚੋਰੀ ਹਰ ਰੋਜ ਖਾਇ ਲੇਵੇ ਹੈਅੰਨਕੀ ਵਟਿਕਾ ਸਾਰੀ,

ਪਾਂਚ ਸੇਰ ਪੂਰੀ ॥ ਵਾ ਲੋਕੋਂ ਸੈ ਚੋਰੀ ਅਪਨੇ ਆਸਨ ਤਲੇ ਗਾਡਕੇ ਰਖੇ ਘੜੇ ਸੇ ਨਿਕਾਸਕੇ ਖਾਯ ਲੇਵੇ ਹੈਂ ਵਾਟ, ਲਡੂ ਔ ਕਾਸਾਰੀ, ਪੰਜੀਰੀ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਐਸੇ ਪਖੰਡੀ ਨਰ ਲੋਕ ਮੇ ਭੋਜਨ ਕੇ ਸੁਖਸੇ ਹੀਨ ਹੂਯੇ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਨਰਕ ਮੇਂ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸੇ ਉਨਹੁਨੇ ਐਸੇ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਅੰਨਕਾ ਅਨਾਦਰ ਕੀਯਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਅੰਨ ਸੇ ਬਿਨਾ ਜਗਤ ਮੇ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸੁਕਾਲ, ਸੁਖਦਾਈ ਉਤਮ ਸਮਾ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਅੰਨ ਕੇ ਤਯਾਗਨੇਸੇ ਪਖੰਡੀ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਪਤਿ ਰੂਪ ਗੋਪਾਲ, ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ॥ ਐਸੇ ਮਹਾਤਮ ਵਾਲੇ ਅੰਨਕਾ ਧਨਯਵਾਦ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸੇ ਅੰਨ ਬਿਨਾ ਸੁਕਾਲ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਗੋਪਾਲ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮਨੇ ਐਸੇ ਜਾਨਯਾ ਹੈ ਜੋ ਧੰਨ ਹੈ ਅੰਨ ਜਿਸਕੇ ਖਾਨੇ ਸੇ ਹ-ਮਾਰਾ ਮਨ ਠਾਕੁਰ, ਪ੍ਰਮੇਸੂਰਮੇ ਮਾਨਿਆ, ਸਾਵਧਾਨ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਵਾ ਜਬ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਸਭ ਦੇਵਤਾ ਗਏ ॥ ਤਬ ਅੰਨ ਬਿਸਨੁ ਨੇ ਸਭਸੇ ਆਗੇ ਬੈਠਾਯਾ ਯਾ ਭਾਵ ਸੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਧੰਨ ਹ ਯਹ ਅੰਨ ਜੋ ਸਭ ਸੇ ਬਡਾ ਜਾਨਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਬਿਸਨੁ ਕੇ ਚਿਤਮੇ ਭਲਾ ਭਾਨ ਹੂਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਤਿਸਕਾ ਅਨਾਦਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪੂਰੇ ਪਖੰਡੀ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੮ ॥ ੧੧ ॥

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਘਰੁ ੧

੧ ਓਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਸੁਮੇਧ ਜਗਨੇ ॥ ਤੁਲਾ ਪੁਰਖ ਦਾਨੇ ॥ ਪ੍ਰਾਗ ਇਸਨਾਨੇ ॥ ੧ ॥ ਤਉ ਨ ਪੁਜਹਿ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਨਾਮਾ ॥ ਅਪਨੇ ਰਾਮਹਿ ਭਜੁ ਰੇ ਮਨ ਆਲਸੀਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗਇਆ ਪਿੰਡੁ ਭਰਤਾ ॥ ਬਨਾਰਸਿ ਅਸਿ ਬਸਤਾ ॥ ਮੁਖਿ ਬੇਦ ਚਤੁਰ ਪੜਤਾ ॥ ੨ ॥ ਸਗਲ ਧਰਮ ਅਛਿਤਾ ॥ ਗੁਰ ਗਿ-ਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ॥ ਖਟੁ ਕਰਮ ਸਹਿਤ ਰਹਤਾ ॥ ੩ ॥ ਸਿਵਾ ਸਕਤਿ ਸੰਬਾਦੰ ॥ ਮਨ ਛੋਡਿ ਛੋਡਿ ਸਗਲ ਭੇਦੰ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਗੋਬਿੰਦੰ ॥ ਭਜੁ ਨਾਮਾ ਤਰਸਿ ਭਵਸਿੰਧੰ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਸਰਬ ਸਾਧਨੋ ਮੇ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਮੁਖਯ ਸਾਧਨ ਹਰੀਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਯਹ ਨਾਮਦੇਵ ਅਪਨੇ ਮਨਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇਹੈ ਅਸੁਮੇਧ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਰ ਅਸੁਮੇਧ

ਜਗਨੇ, ਅਸਮੇਧ ਜਗਜਕੋ ਕਰੇ ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਸਾਥ ਤੁਲਾ, ਤਕੜੀ ਮੇਂ ਤੋਲਕੇ ਪੁਰਖ, ਬਡੇ ਅਮੋਲਕ ਪਦਾਰਥ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥ ਵਾ ਤੁਲਾ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥ ਔ ਪਰਖ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਾ ਅੰਗੋਂ ਮੇ ਰਤਨ ਜੜਕੇ ਦਾਨ ਕਰੇ॥ ਤਥਾ ਮਾਘ ਮਾਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਗ ਇਸਨਾਨੇ, ਸੰਬ੍ਰਹ ਤੀਰਥੋਂ ਕੇ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਾਗ ਤੀਰਥ ਮੇ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਕਾ ਇਸਨਾਨ ਕਰੇ ॥ ੧ ॥ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਤਉ ਨ ਪੁਜਹਿ,ਤੌਭੀ ਵਹੁ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭੀ ਸਾਧਨ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਮੇ ਹਰਿਕੇ ਕੀਰਤਨ ਸਾਥ ਨਹੀ ਪੁਜ ਸਕੇ ॥ ਭਾਵ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮਕੋ ਮੁਕਤੀਹੇਤ ਜਪ ਹੇ ਆਲਸੀ ਮਨ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਐਸੇ ਸਾਧਨੋ ਕਾ ਭੀ ਭਰੋਸਾ ਛੋਡ ਯਹ ਕਹੇ ਗਇਆ ਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਜੇ ਕਰ ਗਯਾਮੇ ਪਿਤਰੋਂ ਕਾਰਿਣ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਪਿੰਡੋਂਕਾ ਭਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਨੇ ॥ ਭਾਵ ਪਿੰਡ ਭਰਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਬਨਾਰਸਿ, ਕਾਸੀਮੇ ਅਸਿ, ਐਸਾ ਪੁਰਖ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਬਾਸ ਕਰੇ ॥ ਔ ਤਹਾ ਵਾਸਭੀ ਮੂਰਖ ਬਨਕਰ ਨਾ ਕਰੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਮੁਖਸੇ ਚਾਰੋਂ ਵੇਦੋਂ ਕਾ ਪੜਤਾ, ਪੜਨੇ ਵਾਲਾ ਬਨਕੇ ਕਰੇ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਅਧਰਮੀ ਹੋਕਰ ਨਾ ਬਸਤਾ ਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਸਗਲ ਇਤਿ, ਜੇਤੇ ਪੁਰਖਕੋ ਅਪਨੇ ਬਰਣ ਆਸ੍ਰਮ ਕੁਲ ਜਾਤੀ ਅਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਕਰਨੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਸਭ ਧਰਮੋਂ ਮੇਅਛਿਤਾ, ਖਤ ਰਹਿਤ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਧਰਮਭੀ ਸੰਯਮ ਬਿਨਾ ਨਾ ਕੀਯੇ ਹੋਵੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨ, ਗੁਰੋਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋ ਕਰ ਕੀਯੇ ਹੋਵੇ ॥ ਤਥਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੁਲਕੇ ਪੁਰਖਨੇ ਪੜਨ ਪੜਾਵਨ ਯਗ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਦਾਨ ਦੇਨ ਲੇਨ ਇਨ ਖਟ ਕਰਮੋਂ ਕੀ ਰਹਿਤਾ, ਰਹਤਕੇ ਸਹਿਤ, ਸੰਯੁਕ੍ਤ ਹੋਕਰ ਕੀਯੇ ਹੋਵੇ ॥ ਬਿਨਾ ਇਨ ਕਰਮੋਂ ਸੇ ਨਾ ਕੀਯੇ ਹੋਵੇ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਸਿਵਾ ਸਕ ਤਿ, ਪਾਰਬਤੀ ਸਕਤੀ ਕਾ ਜੋ ਮਹਾਦੇਵ ਜੀ ਸਾਥ ਸੰਬਾਦ ਰਾਮਾਯਣ ਰਪ ਵਾ ਰੁਦ੍ਰ-ਯਾਮਲ ਤੰਤ੍ਰ ਰੂਪ ਤਿਸਕੋ ਭੀ ਸੰਮਕ ਜਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤਉਭੀ ਹਰਿਕੇ ਨਾਮਕੋ ਜਪ ਕਰ ਪਾਵਨ ਯੋਗਜ ਗਤਿਕੋ ਨਹੀ ਪਾਯ ਸਕੇ ॥ ਯਾਤੇ ਹੇਮਨ ਮੇਰੇ ਤੂਮੇਰੇ ਦ੍ਰਿੜਕਰ ਨੇ ਸੇ ਛੋਡਦੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਅਸੁਮੇਧ ਸੇ ਲੇ ਸਭੀ ਸਾਧਨੋ ਕੇ ਭੇਦੋਂ ਕੋ ॥ ਔ ਇਨ ਸਭਕੋ ਛੋਡਕੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਸਿਮਰਣ ਕਰ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਪੁਨਾ ਸਿਮਰਣ ਵਤ ਭਜ ਜਪ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਜਿਸਕੋ ਸਿਮਰਤਾ ਭਜਤਾ ਹੁਯਾ ਤੂ ਤਰਸਿ, ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਂ ਗਾ ਭਵਸਿੰਧੁ, ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਗੋਂਡ ॥ ਨਾਦ ਭ੍ਰਮੇ ਜੈਸੇ ਮਿਰਗਾਏ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਵਾ ਕੋ ਧਿਆਨੁ ਨ ਜਾਏ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਰਾਮਾ ਐਸੇ ਹੇਰਉ ॥ ਰਾਮ ਛੋਡਿ ਚਿਤੁ ਅਨਤ ਨ ਫੇਰਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਉ ਮੀਨਾ ਹੇਰੈ ਪਸੂਆਰਾ ॥ ਸੋਨਾ ਗਢਤੇ ਹਿਰੈ ਸੁਨਾਰਾ ॥ ੨ ॥ ਜਿਉ ਬਿਖਈ ਹੇਰੈ ਪਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕਉਡਾ ਡਾਰਤ ਹਿਰੈ ਜੁਆਰੀ ॥ ੩॥ ਜਹ ਜਹ ਦੇਖਉ ਤਹ ਤਹ ਰਾਮਾ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ ਨਿਤ ਧਿਆਵੈ ਨਾਮਾ॥੪॥੨॥

ਪੁਨਾ ਮਨ ਕੋ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਤਰਨੇ ਯੋਗ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਮ ਸਾਥ ਐਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਨਾਦਇਤਿ, ਨਾਦਭ੍ਰਮੇ, ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਊਪਰ ਮੋਹਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗਾਏ, ਮ੍ਰਿਗ ॥ ਔ ਮੋਹਤ ਹੋ ਕਰ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਕੇ ਹਾਥ ਸੇ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੋ ਤਜ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਾਗਨੇ ਕਾਲ ਮੇਂ ਭੀ ਵਾਕੋ, ਉਸ ਮ੍ਰਿਗ ਕਾ ਨਾਦ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਧਯਾਨ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ॥ ੧ ॥ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਭੀ ਹੇ ਮਨ ਐਸੇ ਐਸੇ ਰਾਮਾ ਹੇਰਉ, ਮ੍ਰਿਗਸਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਬਾਰੰਬਾਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪਨੇ ਹੇਤ ਦੇਖ॥ ਔ ਦੇਖ ਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਹੇ ਮਨ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਅਨਤ, ਆਨ ਕਾਹੂ ਅਸਮੇਧਾਦਿ ਕਰਮੋਂ ਮੇਂ ਮਤ ਫੇਰੋ ਕੇਵਲ ਮੁਖ ਸਾਧਨ ਜਾਨ ਕੇ ਰਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਮੇਂ ਹੀ ਰਖੋ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪੁਨਾ ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਜਿਉਂ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਮਛੀ ਕੋ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਦੇਖੇ ਹੈ ਪਸੁਆਰਾ, ਪੰਖੀਯੋਂ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮਛੀ ਮਾਰ ਨਰ॥ ਪੁਨਾ ਸੋਨਾ ਗਢਤੇ, ਸੁਵਰਣ ਕੋ ਘੜਤਾ ਹੂਆ ਜੈਸੇ ਉਸ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਸੁਨਿਆਰਾ ਦੇਖੇ ਹੈ॥ ੨ ॥ ਤਥਾ ਜੈਸੇ ਬਿਖਈ, ਕਾਮੀ ਪੁਰਖ ਬਹੁਤ ਚਿਤ ਕੀ ਲਗਨ ਸੇ ਦੇਖੇ ਹੈ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ॥ ਪੁਨਾ ਜੂਆ ਖੇਲਨੇ ਸਮੇ ਜੈਸੇ ਜੀਤਨੇ ਵਾਸਤੇ ਕਉਡੀਯੋਂ ਕੋ ਗੇਰਤਾ ਹੂਆ ਜਿਸਤ ਹੈ ਵਾ ਟਾਂਕ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਹਿਰੈ, ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਦੇਖੇ ਹੈ ਜੁਆਰੀ ਨਰ॥ ੩ ॥ ਤੈਸੇ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਭੀ ਜਹ ਜਹ ਦੇਖਉ, ਜਹਾ ਜਹਾ ਸੁਰ ਨਰ ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਘਟਪਟਾਦਿ ਰੂਪੋਂ ਮੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਕਰੇ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਭ ਕੇ ਮੂਲ ਰਾਮ ਕੋ ਹੀ ਦੇਖ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਐਸੇ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਮੈਂ ਨਾਮਦੇਵ ਨਿਤ, ਸਦਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੇ ਚਰਨੋਂ ਕਾ ਧਯਾਨ ਰਖੋਂਗਾ ॥ ਆਨ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਨਹੀਂ ਕਰੋਂਗਾ॥ ਨਾ ਪੁਨਾ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਆਨ ਕਾਹੂ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਉਂਗਾ

॥ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਗੇ ਹੀ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੌਂਗਾ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਗੋਂਡ ॥ ਮੋਕਉ ਤਾਰਿ ਲੇ ਰਾਮਾ ਤਾਰਿ ਲੇ ॥ ਮੈ ਅਜਾਨੁ ਜਨੁ ਤਰਿਬੇ ਨ ਜਾਨਉ ਬਾਪ ਬੀਠੁਲਾ ਬਾਹ ਦੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਰ ਤੇ ਸੁਰ ਹੋਇ ਜਾਤ ਨਿਮਖ ਮੈ ਸਤਿ ਗੁਰ ਬੁਧਿ ਸਿਖਲਾਈ ॥ ਨਰ ਤੇ ਉਪਜਿ ਸੁਰਗ ਕਉ ਜੀਤਿਓ ਸੋ ਅਵਖਧ ਮੈ ਪਾਈ॥ ੧॥ ਜਹਾ ਜਹਾ ਧੂਅ ਨਾਰਦੁ ਟੇਕੇ ਨੈਕੁ ਟਿਕਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ॥ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਅਵਿਲੰਬਿ ਬਹੁਤੁ ਜਨ ਉਧਰੇ ਨਾਮੇ ਕੀ ਨਿਜ ਮਤਿ ਏਹ॥ ੨ ॥ ੩॥

ਸੋਈ ਵਾਰਤਾ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਮੇਂ ਕਹੇ ਹੈ ਮੋਕਉ ਇਤਿ, ਨਾਮ ਦੇਵ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਹੇ ਹੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੁਝ ਦੀਨ ਕੋ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ਤਾਰ ਲੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹੇ ਰਾਮ ਮੈਂ ਆਪ ਕਾ ਦਾਸ ਅਗਜਾਨੀ ਤਰਿਬੇ, ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਤਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਤਾਰਨ ਹੇਤ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰੂਪੀ ਬਾਹ ਦੇ, ਭੁਜਾ ਦੇਵੋ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਪ ਕੀ ਭੁਜਾ ਕਾ ਐਸਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਆਪ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸਤਿ ਗੁਰ ਮੇਲ ਕੇ ਬੁਧਿ ਸਿਖਲਾਈ, ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਨਰ ਤੇ, ਮਿਸ੍ਰਤ ਕਰਮ ਕੇ ਫਲ ਪੁਰਖ ਬਜਕ੍ਰੀ ਸੇ ਕੇਵਲ ਪੁੰਨ ਕਾ ਫਲ ਦੇਵ ਸਰੀਰ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਹੈ ਐਸੇ ਮੈਨੇ ਆਪ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਉਨ ਸੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਫਲ ਪਾਯਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਰ ਤੇ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਤੋ ਨਰ ਤੇ ਉਪਜਿ, ਮਨੁਖ ਯੋਨੀ ਮੇ ਉਪਜ ਕਰ ਦੇਵਨ ਕੇ ਸੁਰਗ ਕੋ ਜੀਤਿਓ, ਜੈ ਕੀਆ ॥ ਭਾਵ ਤੁਛ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸ ਵੈਰਾਗ ਸੇ ਔਰ ਮਹਾਤਮਾ ਇਨ ਕੋ ਤੁਛ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਵੈਰਾਗ ਰੂਪੀ ਔਖਧਿ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਮੈ ਭੀ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਪਾਸੋਂ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਭਗਵਨ ਮੈ ਆਪ ਕੇ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਹਾ ਇਤਿ, ਜਹਾ ਜਹਾ, ਜਿਨ ਜਿਨ ਅਟਲ ਪਦ ਰੂਪ ਬੈਕੁੰਠ ਗੋ ਲੋਕਾਦਿ ਥਾਨੋਂ ਮੇ ਧ੍ਰੂ ਭਗਤ ਔ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸਰੀਖੇ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਆਪਨੇ ਟੇਕੇ, ਸਥਾਪਨ ਕੀਏ ਨੈਕ, ਥੋੜੀ ਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਰ ਕੇ ਉਹਾਂ ਹੀ ਟਿਕਾਵਹੁ, ਥਾਪੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਭੀ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮੇਰੀ ਅਪਨੀ ਬੁੱਧੀ ਯਹੀ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਕਾ ਅਵਿਲੰਬਿ, ਆਸਰਾ ਲੇਕਰ ਹੀ ਸਭ ਜਨ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਉਧਰੇ ਹੈਂ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਉਧਰਿਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਝ ਕੋ ਭੀ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਵਹੀ ਆਸਰਾ ਦੇਵੋ ॥ ਜਿਸ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਅਤਯੰਤ ਘਬਰਾਵ ਹੋ ਰਹਯਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਗੋਂਡ ॥ ਮੋਹਿ ਲਾਗਤੀ ਤਾਲਾ ਬੇਲੀ ॥ ਬਛਰੇ ਬਿਨੁ ਗਾਇ ਅਕੇਲੀ ॥ ੧ ॥ ਪਾਨੀਆ ਬਿਨੁ ਮੀਨੁ ਤਲਫੈ ॥ ਐਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਬਾਪਰੋ ਨਾਮਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੈਸੇ ਗਾਇ ਕਾ ਬਾਛਾ ਛੂਟਲਾ ॥ਥਨ ਚੋਖਤਾ ਮਾਖਨੁ ਘੂਟਲਾ ॥੨॥ ਨਾਮਦੇਉ ਨਾਰਾਇਨੁ ਪਾਇਆ ॥ ਗੁਰ ਭੇਟਤ ਅਲਖੁ ਲਖਾਇਆ ॥੩॥ ਜੈਸੇ ਬਿਖੈ ਹੇਤ ਪਰਨਾਰੀ॥ ਐਸੀ ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਰਾਰੀ॥੪॥ ਜੈਸੇ ਤਾਪ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਘਾਮਾ ॥ ਤੈਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਬਾਪਰੋ ਨਾਮਾ ॥ ੫ ॥ ੪ ॥

ਅਤਯੰਤ ਘਬਰਾਵ ਹੋਣਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਮੋਹਿ ਇਤਿ, ਮੋਹਿ ਲਾਗਤੀ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਅਤਿਸੈ ਕਰ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਲਾ ਬੇਲੀ, ਤਲ ਮੱਛੀ ॥ ਭਾਵ ਚਿਤ ਮੇਂ ਜਲਨਤਾ ॥ ਜੈਸੇ ਬਛਰੇ ਬਿਨਾ ਏਕਲੀ ਗਊ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਜਲਨਤਾ ਲਗ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਪਾਨੀਆ ਬਿਨੁ, ਜਲ ਸੇ ਬਿਨਾ ਜੈਸੇ ਮੀਨੁ ਤਲਫੈ, ਮਛੀ ਤੜਫੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਤਿਸ ਮਛੀ ਕੇ ਸਮਾਨ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਬਾਪਰੋ, ਬਿਚਾਰਾ ਨਾਮਦੇਵ ਦੁਖ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਵਾ ਤਾਲਾ ਪਦ ਤਲਬ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ਬੇਲੀ ਪਿਆਰੇ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਲਾਗ ਰਹੀ ਹੈ ਤਲਬ ॥ ਭਾਵ ਚਾਹ ॥ ਬੇਲੀ, ਪਜਾਰੇ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕੀ ॥ ਜੈਸੇ ਬਛਰੇ ਬਿਨ ਅਕੇਲੀ ਗਊ ਬਛਰੇ ਕੇ ਮਿਲਨ ਕੀ ਚਾਹ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜਸੇ ਪਾਨੀ ਸੇ ਬਿਨਾ ਤੜਫਤੀ ਮਛੀ ਪਾਨੀ ਕੀ ਚਾਹ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅਸੇ ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਬਾਪਰੋ, ਬਿਚਾਰਾ ਦੁਖੀ ਹੁਯਾ ਨਾਮ ਦੇਵ ਨਾਮ ਕੀ ਚਾਹ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅੰਤ ਕੋ ਮੰਡੂਕਪਲੁਤਨਜਾਯ ` ਫੇਰ ਔਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਹੇਂਗੇ ਅਬ ਮਧਯ ਮੇਂ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਆਨੰਦ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਗਊ ਕਾ ਬਛਰਾ ਛੂਟਲਾ, ਅਪਨੇ ਖੂੰਟੇ ਸੇ ਛੂਟ ਕੇ ਥਨ ਚੋਖਤਾ ਮਾ, ਅਪਨੀ ਮਾਤਾ ਕੇ ਥਨ ਕੋ ਚੂੰਘੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਖਨ, ਉਸ ਥਨ ਕੋ ਪਟੇ ਹੈ ॥ ਔ ਐਸੇ ਕਰਤਾ ਹੁਯਾ ਉਸ ਮੇਂ ਸੇ ਘੂਟਲਾ, ਦੂਧ ਕਾ ਘੂਟ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਮਾਖਨ ਪਦ ਕੀ ਦੂਧ ਮੇਂ ਅਜਹਤ ਲਖਣਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਥਨ ਕੋ ਚੂੰਘਤਾ ਹੁਯਾ ਮਾਖਨ ਸਹਤ ਦੂਧ ਕੇ ਘੂਟ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਤੈਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਯੁਕ੍ਤ ਹੋ ਕਰ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕੋ ਭੇਟਤ, ਮਿਲਤ ਭਏ ਤਬ ਤਿਨਾਂ ਨੇ ਅਲਖ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਝਕੋ

ਲਖਾਯਾ ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਲਖ ਕੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਜਾਨ ਨਾਰਾਯਣ ਪਾਯਾ ਵਾ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਜਿਨ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਆਪ ਨਾਰਾਯਣ ਪਾਯਾ ਹੈ ॥ ਉਨ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਮੁਝ ਕੋ ਭੇਟਤ, ਮਿਲਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਲਖ ਲਖਾਇਆ, ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਸੁਧ ਮਨ ਸੇ ਲਖਨੇ ਕੋ ਕਠਨ ਥਾ ਸੋ ਲਖਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਸ ਲਖੇ ਮੇਂ ਮੇਰਾ ਸਰਬਦਾ ਐਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ॥ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕਾਮੀ ਪੁਰਖ, ਬਿਖੈ ਹੇਤ, ਮੈਥਨ ਕੇ ਸੁਖ ਹੇਤ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੇ ਅਤੀ ਸਨੇਹ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਮੁਰਾਰੀ ਮੇਂ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਨਿਰਮਲ ਘਾਮਾ, ਧੂਪ ਕੀ ਤਾਪ ਤੇ, ਤਪਤ ਸੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਛਾਯਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਮੁਝ ਬਾਪਰੇ, ਬਿਚਾਰੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੀ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਛਾਯਾ ਕੋ ਪਾਯਕੇ ਤਪਤਾ ਪੁਰਖ ਸੀਤਲ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ਤਿਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਮੈਂ ਭੀ ਸੀਤਲ ਭਯਾ ਹੋਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਕਿੰਚਿਤ ਰਾਗ ਦ੍ਵੇਖ ਕੀ ਤਪਤ ਨਹੀ ਰਹੀ ਨਾ ਪੁਨਾ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਰਹੀ ਹੈ ॥੫॥੪॥

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਤ ਮਿਟੇ ਸਭ ਭਰਮਾ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੈ ਊਤਮ ਧਰਮਾ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਤ ਜਾਤਿ ਕੁਲ ਹਰੀ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਅੰਧੁਲੇ ਕੀ ਲਾਕਰੀ ॥ ੧ ॥ ਹਰਏ ਨਮਸਤੇ ਹਰ ਏ ਨਮਹ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਤ ਨਹੀ ਦੁਖੁ ਜਮਹ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿ ਹਰਨਾਖਸ ਹਰੇ ਪਰਾਨ॥ ਅਜੈਮਲ ਕੀਓ ਬੈਕੁੰਠਹਿ ਥਾਨ ॥ ਸੂਆ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਗਨਿਕਾ ਤਰੀ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਨੈਨਹੁ ਕੀ ਪੂਤਰੀ ॥ ੨ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਤ ਪੂਤਨਾ ਤਰੀ ॥ ਬਾਲ ਘਾਤਨੀ ਕਪਟਹਿ ਭਰੀ॥ ਸਿਮਰਨ ਦ੍ਰੋਪਦ ਸੁਤ ਉਧਰੀ ॥ ਗਊਤਮ ਸਤੀ ਸਿਲਾ ਨਿਸਤਰੀ ॥ ੩ ਕੇਸੀ ਕੰਸ ਮਥਨੁ ਜਿਨ ਕੀਆ ॥ ਜੀਅ ਦਾਨੁ ਕਾਲੀ ਕਉ ਦੀਆ ॥ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਐਸੋ ਹਰੀ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ ਭੈ ਅਪਦਾ ਟਰੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੫ ॥

ਥੁਨੀ ਖਲਨ ਨਜਾਧ ਸੇ ਪੁਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਕਾ ਮਨ ਪ੍ਰਤਿ ਨਾਮ ਦੇਵ ਫਲ ਦਿਖਾਵੇ ਹਰਿਇਤਿ, ਹੇ ਮਨ ਹਮਾਰੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਐਸੇ ਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਰੂਪ ਧਰਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭ ਧਰਮੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਹਿੰਸਾਦਿਕ ਦੋਖ ਹੀਨ ਹੋਨੇ ਸੇ ॥ ਔ ਸਰਬ ਕੋ ਬਿਹਿਤ ਹੋਨੇ ਸੇ ਹਮ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਨਾ ਹੀ ਬਡਾ ਉਤਮ ਧਰਮ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਨੀਚੋਂ ਕਾ ਨੀਚ ਭਾਵ ਯਹੀ ਦੂਰ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿਇਤਿ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਤ, ਬਾਰੰਬਾਰ ਹਰੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਨੀਚ ਜਾਤੀ ਔ ਨੀਚ ਕੁਲ ਹਰੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਭੀਲਨੀ ਕੇ ਚਰਨੋਦਕ ਸੇ ਰਿਖੀਓਂ ਕਾ ਸਰੋਵਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਾਵਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨੇ ॥ ਔ ਪਾਂਡਵੋਂ ਕੇ ਯਗ ਮੇਂ ਬਾਲਮੀਕ ਕੋ ਭੋਜਨ ਕਰਾਵਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਪ ਕਾ ਐਸਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਵਹੁ ਨਾਮੀ ਮੁਝ ਕੋ ਐਸਾ ਆਸਰਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਧੇ ਕੀ ਲਾਕਰੀ, ਛਟੀ ਤਾਕਾ ਆਸਰਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਬਾਰੰਬਾਰ ਤਿਸ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੌਂ ਯਹ ਕਹੇ ਹਰਏ ਇਤਿ,ਹਰਏ ਨਮਸਤੇ, ਹੇ ਹਰੇ ਤੁਮਾਰੇ ਤਾਈਂ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਹਰਏ ਨਮਹ,ਪੁਨਾਂ ਹੇ ਹਰੇ ਤੁਮਾਰੇ ਤਾਈਂ ਹਮਾਰੀ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਬਾਰੰਬਾਰ ਆਪ ਕੇ ਤਾਈਂ ਪਰਿਨਾਮ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਆਪ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹਮ ਕੋ ਜਮੋਂ ਕਾ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਯਹ ਹਮ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸੇ ਬੈਰ ਭਾਵ ਸੇ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹਰਨਾਖ਼ਸ ਕੇ ਭੀ ਹੇ ਹਰੇ ਆਪ ਨੇ ਸਦਗਤੀ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਨ੍ਰਿਸਿੰਘ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਦੂਰ ਕੀਯੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸ ਕੋ ਜਮੋਂ ਕਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਨੇ ਦੀਆ ॥ ਵਾ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਮੇਂ ਬਿਘਨ ਕਰਤੇ ਹਰਨਾਖਸ ਕੇ ਹੀ ਜਬ ਆਪ ਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰ ਦੀਯੇ ॥ ਤਬ ਆਨ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਜਾਪ ਮੇਂ ਬਿਘਨ ਕਰਤੇ ਜਮੋਂ ਕੋ ਕੈਸੇ ਛੋਡੋਗੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀਂ ਛੋਡੋਗੇ ॥ ਪੁਨਾ ਅਜਾਮਲ ਨੇ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇਂ ਠਿਕਾਨਾ ਬਨਾਯਾ ॥ ਵਾ ਨਾਮੀ ਨਾਰਾਯਣ ਨੇ ਉਸ ਕਾ ਕੀਆ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇਂ ਠਿਕਾਨਾ॥ ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਕਾ ਪਾਠ ਸੂਆ, ਤੋਤਾ ਕੋ ਪੜ੍ਹਾਵਤੀ ਹੂਈ ਗਨਿਕਾ, ਬੇਸਜਾ ਤਰ ਗਈ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਐਸਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਸੋ ਹਰਿ ਮੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਕੀ ਪੁਤਲੀ ਵਤ ਮੁਝ ਕੋ ਅਤੀ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮੈਂ ਤਿਸ ਕਾ ਸਰਬਦਾ ਧਯਾਨ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ੨ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਬਿਰੋਧੀ ਹੋ ਕਰ ਨਾਮ ਉਚਾਰੇ ਚਾਹੇ ਕਸ਼੍ਰ ਬਣੇ ਉਚਾਰੇ ਚਾਹੇ ਮੰਦ ਕਰਮ ਕਰ

ਉਚਾਰੇ ॥ ਵਹੁ ਸਰਬਥਾ ਮੁਕਤ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿਇਤਿ, ਹਰਿ ਕੋ ਮੇਰੀ ਗੋਦੀ ਮੇ ਪਾਵੇ ਇਸ ਹਰਿ ਕੋ ਮੇਰੀ ਗੋਦੀ ਮੇਂ ਦੇਵੇ ॥ ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਹਤੀ ਹੂਈ ਪੂਤਨਾ ਰਾਖਸ਼ਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੀ ਵੈਰਨ ਤਰ ਗਈ ॥ ਜੋ ਪੂਤਨਾ ਬਾਲ-ਕੋਂ ਕਾ ਘਾਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਥੀ ॥ ਅਰ ਚਿਤ ਮੇਂ ਪਾਪ ਰਖ ਉਪਰ ਸੇ ਮੀਠੀ ਬਾਤਾਂ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕਪਟ ਸਾਥ ਭਰੀ ਹੂਈ ਥੀ ॥ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰ ਕੇ ਦ੍ਰੁਪਦ ਰਾਜਾ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਕੈਰਵੋਂ ਕੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਨਗਨ ਹੋਨੇ ਕੇ ਕਸ਼੍ਟ ਸੇ ਤਰ ਗਈ ॥ ਤਥਾ ਗੋਤਮ ਰਿਖੀ ਕੀ ਸਤੀ, ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਿਤ ਮੇਂ ਰਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਣ ਕਰਤੀ ਹੂਈ ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਥ ਬਜਭਿਚਾਰ ਰੂਪ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰ ਪਾਏ ਸਿਲਾ ਭਾਵ ਸੇ ਤਰ ਗਈ ਇੰਦ੍ਰ ਅਹਲਯਾ ਪਾਸ ਗੌਤਮ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਗਯਾ ਥਾ ॥ ਜੈਸੇ ਬਿੰਦਾ ਪਾਸ ਬਿਸ਼ਨੁ ਗਯਾ ਥਾ ॥ ਅਹਲਯਾ ਨੇ ਗੌਤਮ ਜਾਨ ਕੇ ਤਿਸ ਸੇ ਮੈਥਨ ਕੀਆ ਪਰ ਪੁਰਖ ਜਾਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਇਸ ਲੀਯੇ ਸਤੀ ਕਹੀ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਹਰੀ ਹੈ ਕੇਸੀ, ਕੰਸ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤਾ ਕਾ ਅਰ ਕੰਸ ਕਾ ਜਿਸ ਹਰੀ ਨੇ ਮਾਰਨਾ ਕੀਆ ॥ ਔ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਕੋ ਅਪਨੀ ਸ਼ਰਨ ਪੜਾ ਜਾਨ ਕੇ ਜਿਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਯਾ ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਾਣ ਦਾਨ ਕੀਆ ॥ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ, ਕਹੇ ਹੈ ਨਾਮ ਦੇਵ ਹੇ ਮਨ ਵਹੁ ਐਸਾ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਮਰਥ ਵਾਲਾ ਦਯਾਲੁ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਜਾਸੁ ਜਪਤ, ਜਿਸ ਕੋ ਜਪਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਭੈ ਦਾਯਕ ਅਪਦਾ ਟਲੀ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਪਨੀ ਅਪਦਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤੂ ਭੀ ਤਿਸ ਕੋ ਸਿਮਰ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੫ ॥

ਗੋਂਡ ॥ ਭੈਰਉ ਭੂਤ ਸੀਤਲਾ ਧਾਵੈ ॥ ਖਰ ਬਾਹਨ ਉਹੁ ਛਾਰ ਉਡਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਹਉ ਤਉ ਏਕ ਰਮਈਆ ਲੈਹਉ ॥ ਆਨ ਦੇਵ ਬਦਲਾਵਨਿ ਦੈਹਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਕਰਤੇ ਜੋ ਨਰੁ ਧਿਆਵੈ ॥ ਬਰਦ ਚਢੇ ਡਉਰੂ ਢਮਕਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਮਹਾ ਮਾਈ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ॥ ਨਰ ਸੈ ਨਾਰਿ ਹੋਇ ਅਉਤਰੈ ॥ ੩ ॥ ਤੂ ਕਹੀਅਤਹੀ ਆਦਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਮੁਕਤਿ ਕੀ ਬਰੀਆ ਕਹਾ ਛਪਾਨੀ ॥ ੪ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਗਹੁ ਮੀਤਾ ॥ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਇਉ ਕਹੈ ਗੀਤਾ ॥ ੫ ॥ ੨ ॥ ੬ ॥

ਪੂਰਬ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸਭਕੀ ਅਪਦਾ ਦੂਰ ਹੋਨੀ ਕਹੀਤਾ ਨਾਮਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਜਗਤ ਮੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕੀ ਬਡੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੇਖਕਰ ਕਈ ਦੇਵਨ ਕੇ ਉਪਾਸ਼ਕੋਂ ਨੇ ਮਿਲਕੇ ਕਹਯਾ ਹੇ ਨਾਮਾ ਤੂੰ ਹਮਕੋ ਰਾਮਕੇ ਜਪਨੇਕੀ ਬਿਧੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਹਮ ਇਸ ਕੀ ਬਦਲ ਤੇਰੇ ਕੋ ਆਨ ਦੇਵ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਕੀ ਰੀਤਿ ਬਤਲਾਵੇਂਗੇ ॥ ਤਿਨਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਨਾਮ ਦੇਵ ਆਨ ਕੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਨਿੰਦਨ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਨਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਭੈਰਉ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਹਾਥਮੇ ਕਪਾਲ ਪਕੜ ਕਾਲੇ ਮੁਖ ਕਰ ਕਾਪਾਲਕ ਸਰਬੰਗੀ ਲੋਕ ਵਾ ਮਾਰੁਵਾੜ ਕਾ ਤੁਛ ਸਾ ਪੰਥ ਭੋਪਾ ਲੋਕ ਭੈਰਉ ਕੋ ਉਪਾਸ੍ਯ ਜਾਨ ਤਾਕੀ ਓਰ ਧਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਪਰਕਾ ਧਨ ਹਰ ਦੇਨੇ ਮਾਰ ਦੇਨੇ ਵਾ ਲੇਜਾਨ ਭੂਤੋ ਕੀ ਓਰ ਧਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਜੋ ਅਪਨੇ ਬਾਲਕੋਂ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਸੀਤਲਾ ਓਰ ਧਾਵੇਹੈ ॥ ਤਿਨ ਲੋਗਨ ਕੋ ਜੋ ਫਲ ਮਿਲੇ ਹੈ ਸੋ ਕਹੇ ਖਰਇਤਿ, ਜੋ ਸੀਤਲਾ ਓਰ ਧਾਵੇ ਹੈਂ ਵਹੁ ਖਰ ਬਾਹਨੀ ਸੀਤਲਾ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਭੈਰਉਕੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਕੁੱਤੇ ਬਾਹਨ ਵਾਲਾ ਭੈਰੋ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਭੂਤ ਸੇਵੀ ਭੂਤ ਬਨਕੇ ਮੱਟੀ ਉਡਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹੈ ਮੁਝਕੋ ਆਨਦੇਵ ਸਿਧ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਮੈ ਆਪਹੀ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਲੈਹਉ, ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ॥ ਤੁਮਕੋ ਆਨਦੇਵਨ ਕੀ ਸਿਧੀ ਕਰਨ ਕੇ ਬਦਲਾਵ, ਬਦਲੇ ਨਹੀ ਦੇਤਾ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਆਨ ਦੇਵਨ ਵਤ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਿਵ ਸਿਵ ਉਚਾਰਣ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਤਾਕੀ ਅਤਯੰਤ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਵੇ ਪੁਰਖ ਤਨਮੇ ਮਸਾਣੋ ਕੀ ਭਸਮ ਗਲਮੇ ਰੁੰਡਮਾਲ ਧਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ਸਿਵਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਅੰਤਕੋ ਬੈਲ ਪੈ ਚਢਕੋ ਡੌਰੂ ਕੋ ਢਮਕਾਵੈ, ਬਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬੈਲ ਬਾਹਨ ਵਾਲਾ ਸਿਵ ਬਨੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਮਹਾ ਮਾਈ, ਕਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਆਦਿ ਦੇਵੀਯੋਂ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੋ ਪੁਰਖ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਉਪਾਸ੍ਯ ਰੂਪਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਰਮ ਫਲ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਅਪਨੇ ਨਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਤੇ ਹੀਨ ਹੋ ਕਰ ਅੰਤਕੋ ਨਾਰਿ, ਦੇਵੀ ਰੂਪ ਬਨ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਸੋ ਯਹ ਯਜਾਤਾ ਨੇ ਯਜੇਯ ਰੂਪ ਹੋਜਾਨਾ ਉਗ੍ਰ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਾ ਫਲਹੈ ॥ ਥੋੜੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਵਾਲਾ ਉਪਾਸ੍ਯਕਾ ਸਮੀਪ ਵਰਤੀ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬਿਨਾ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸੇ ਮੁਕਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਾਮੇ ਨਾਮਦੇਵ ਪੀਪਾ ਭਗਤ ਕਾ ਬਚਨ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈ ਤੂਇਤਿ, ਪੀਪਾ ਰਾਜਾ ਦੁਰਗਾ ਕਾ ਪਰਮ ਭਕ੍ਤਥਾ ਇਸਲੀਯੇ ਦੁਰਗਾ ਉਸਕੋ ਪ੍ਰਤੱਖ੍ਯ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਤੀ ਥੀ ॥ ਏਕ ਸਮੇ ਪੂਰਬ ਪੁੰਨਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸੇ ਵਹੁ ਕਾਹੂ ਸੇ ਬਿਚਰਤੇ ਆਏ ਸੰਤੋਂ ਪਾਸ ਗਯਾ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਅਰ ਅਪਨੇ ਦੇਵਤਾਕੀ

ਬਹੁਤ ਮਹਮਾ ਸੁਨਾਈ ਜੋ ਦੁਰਗਾ ਸਰਬ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ॥ ਸੰਤੋਂਨੇ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹਜਾ ਦੁਰਗਾ ਭੁਗਤੀ ਦੇਵੇਹੈਮੁਕ੍ਤੀਨਹੀਦੇਸਕੇ॥ ਇਸ ਵਾਰਤਾਕੀ ਪਰੀਖਜਾ ਹੇਤ ਕੱਲ ਰੋਜ ਦੁਰਗਾਸੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਦੇਖ ਅਗਲੇ ਰੋਜ ਜਾਕਰ ਪੀਪਾਨੇ ਮੁਕ੍ਤੀ ਮਾਂਗੀ ॥ ਤਬ ਮੁਕਤੀ ਮੈ ਨਹੀ ਦੇ ਸਕਤੀ, ਦੁਰਗਾ ਏਤਾ ਬਚਨ ਕਹ ਛਪਗਈ॥ ਪੀਛੇਸੇ ਪੀਪਾ ਸੰਤੋਂਕੇ ਕਹੇ ਕੋ ਯਥਾਰਥ ਜਾਨਕੇ ਦੁਰਗਾ ਕੋ ਉਲਾਂਭਾ ਦੇ ਕਰ ਕਹਤ ਭਯਾ ਹੇ ਦੁਰਗਾ ਤੂੰਤੋ ਹੀ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਸਰਬ ਕੀ ਆਦਿ ਭਵਾਨੀ, ਮੂਲ ਸਕ੍ਤੀ ਕਹੀਤੀ ਥੀ ਅਰ ਸਰਬ ਫਲੋਂਕੇ ਦੇਣੇ ਵਾਲੀ ਸੁਣੀਤੀ ਥੀ॥ ਅਬ ਮੈਨੇ ਮੁਕਤੀ ਮਾਂਗੀ ਤਬ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਕੇ ਸਮੇ ਤੂ ਕਹਾਂ ਛਪ ਗਈ। ਭਾਵ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਸਮੇ ਮਤ ਛਪ॥ ੪॥ ਜਬ ਪੀਪਾਨੇ ਐਸੇਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਤਬ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕਰ ਦੁਰਗਾ ਨੇ ਕਹਜਾ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਸੰਤੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਲੇਵੇ॥ ਮੈਤੋ ਭੋਗ ਦੇਨੇ ਕੀ ਮਾਲਕਹੋਂ॥ ਸੁਨਕਰ ਪੀਪਾ ਸੰਤੋਂ ਪਾਸ ਆਯਾ ਮੁਕਤੀ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ॥ ਸੁਨਕੇ ਸੰਤੋਂਨੇ ਕਹਜਾ ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਜੇ ਕਰ ਤੇਰੇ ਕੋ ਮੁਕਤੀ ਲੇਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਗੁਰਮਤਿ, ਹਮ ਲੋਗਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਨਾਮਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ॥ ਔਗ੍ਰਹਣ ਕਰਕੇ ਤਿਸਕਾ ਭਜਨ ਕਰ ਤਬ ਤੂੰ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇ ਗਾ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗੀਤਾ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਆਪ ਹੀ ਲਿਖੇ ਹੈ ਮੇਰੇ ਭਗਤ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਮੁਝਕੋ ਸੇਵੇ ਹੈਂ॥ ਔਰ ਦੇਵਨ ਕੇ ਭਗਤ ਆਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਹੇਤ ਉਨ ਕੋ ਸੇਵੇ ਹੈਂ॥ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਐਸੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਉਨ ਸੰਤੋਂਨੇ ਪੀਪਾ ਕੋ ਗੀਤਾ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੇ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਭੀ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਛੋਡ ਹਮਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪੋ॥ ੫॥ ੨॥ ੬॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ਗੋਂਡ॥ ਆਜੁ ਨਾਮੇ ਬੀਠਲੁ ਦੇਖਿਆ ਮੂਰਖ ਕੋ ਸਮਝਾਊ ਰੇ॥ ਰਹਾਉ॥ ਪਾਂਡੇ ਤੁਮਰੀ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਲੋਧੇ ਕਾ ਖੇਤੁ ਖਾਤੀ ਥੀ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਠੇਗਾ ਟਗਰੀ ਤੋਰੀ ਲਾਂਗਤ ਲਾਂਗਤ ਜਾਤੀ ਥੀ॥ ੧॥ ਪਾਂਡੇ ਤੁਮਰਾ ਮਹਾਦੇਉ ਧਉਲੇ ਬਲਦ ਚੜਿਆ ਆਵਤ ਦੇਖਿਆ ਥਾ॥ ਮੋਦੀ ਕੇ ਘਰਿ ਖਾਣਾ ਪਾਕਾ ਵਾਕਾ ਲੜਕਾ ਮਾਰਿਆ ਥਾ॥ ੨॥ ਪਾਂਡੇ ਤੁਮਰਾ ਰਾਮਚੰਦੁ ਸੋ ਭੀ ਆਵਤ

ਦੇਖਿਆ ਥਾ ॥ ਰਾਵਨ ਸੇਤੀ ਸਰਬਰ ਹੋਈ ਘਰ ਕੀ ਜੋਇ ਗਵਾਈ ਥੀ ॥ ੩ ॥ ਹਿੰਦੂ ਅੰਨਾ ਤੁਰਕੂ ਕਾਣਾ ॥ ਦੁਹਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸਿਆਣਾ ॥ ਹਿੰਦੂ ਪੂਜੈ ਦੇਹੁਰਾ ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਮਸੀਤ ॥ ਨਾਮੇ ਸੋਈ ਸੇਵਿਆ ਜਹ ਦੇਹੁਰਾ ਨ ਮਸੀਤਿ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਸੁਨ ਕਰ ਕਈ ਪੰਡਿਤੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸੂਰਜ ਕੇ ਉਪਾਸਕ ਨੇ ਕਹਯਾ ਰਹੋ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਨਾਮੋਂ ਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਪਰੰਤੁ ਸੂਰਯ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਨਹੀਂ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਆਜੁਇਤਿ, ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਕਹਨੇ ਵਾਲੀ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕੋ ਸੂਰਯ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਮੂਰਖ ਪੰਡਿਤ ਤੂੰ ਮੁਝ ਸੇ ਸ਼੍ਰਵਣ ਕਰ ਜੋ ਮੈਂ ਨਾਮ ਦੇਵ ਨੇ ਆਜੁ ਬੀਠਲੁ ਦੇਖਿਆ, ਇਸ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਮੇਂ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਅਪ੍ਰੋਖ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤੁਝ ਮੂਰਖ ਕੋ ਭੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਸਮਝਾਊ, ਬਤਾਵਤਾ ਹੋਂ ॥ ਅਰ ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਤਿਸ ਮੇਂ ਸ੍ਰਧਾ ਨਾ ਕਰ ਅਪਨੀ ਸਮਝ ਕੇ ਅਰਥ ਵਾਲੀ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਓਰ ਹੀ ਧਾਵੇ ॥ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਬਸਿਸ਼੍ਟ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਹੂਈ ਤਿਸ ਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪਾਂਡੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕਾ ਭਾਵ ਨਾ ਜਾਨ ਕਰ ਤਾਕੇ ਪਾਠ ਮਾਤ੍ਰ ਕੋ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਮੂਰਖ ਪੰਡਿਤ ਤੂ ਮੇਰੇ ਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਜੋ ਵਾਰਤਾ ਮੈਨੇ ਪੂਰਬਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਦੇਖੀ ਹੂਈ ਸੁਨੀ ਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇਂ ਯਹ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਹਰਿਦ੍ਵਾਰ ਕੇ ਸਮੀਪ ਦੇਸੋਂ ਮੇਂ ਰਹਿਨੇ ਵਾਲੀ ਛੋਟੀ ਸੀ ਲੋਦੇ ਜਾਤਿ ਕੇ ਪੁਰਖੋਂ ਤੁਲਯ ਨੀਚ ਬਨੇ ਪਾਪੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਪਾਪ ਰੂਪ ਖੇਤ ਖਾਤੀ ਥੀ ਅਪਨੇ ਜਾਪ ਸੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਤੀ ਥੀ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਬ ਅਪਨਾ ਇਕੋਤ੍ਰ ਸੌ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਰਿਖਿ ਕੋ ਬਸਿਸ਼੍ਟ ਨੇ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਜਾਪ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਹਤਯਾ ਨਾ ਲਗੀ ਦੇਖੀ ॥ ਤਬ ਜਾਨਿਆ ਇਸ ਕੋ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁਰਖ ਆਗੇ ਭੀ ਐਸੇ ਪਾਪ ਕਰਤੇ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਕਾ ਬਲ ਰੋਕਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਐਸੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰ ਤਪ ਕਾ ਬਲ ਰੂਪ ਠੇਗਾ, ਲਕਰੀ ਲੇਕਰ ਜਬ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕੀ ਸਕਤੀ ਰੂਪ ਟੰਗੜੀ ਤੋਰੀ, ਰੋਕ ਦਈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਰੁਕ ਗਈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਪਾਪ ਨਾ ਦੂਰ ਕਰੇ ॥ ਐਸੀ ਦਸ਼ਾ ਦੇਖ ਕਰ ਪੁਨਾ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਰਿਖੀ ਨੇ ਉਸ ਸ੍ਰਾਪ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸਾਪ ਮੋਚਨ

ਪਾਠ ਬਨਾਯਾ॥ ਤਬ ਪੁਨਾ ਪਾਪੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਲਗੀ॥ ਪਰੰਤੂ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਾਪ ਮੋਚਨ ਪੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰੇ॥ ਜੋ ਬਿਨਾ ਸਾਪਮੋਚਨ ਕੀਯੇ ਪੜ੍ਹੇ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾ ਦੂਰ ਕਰੇ ਐਸੀ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਮੇਂ ਲੰਗੜੀ ਚਾਲ ਹੋ ਗਈ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਹ ਤੁਮਾਰੀ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਲਾਂਗਤ ਲਾਂਗਤ ਜਾਤੀ ਥੀ, ਲੰਗੜੀ ਲੰਗੜੀ ਚਲਤੀ ਰਹੀ॥ ਯਦਪਿ ਯਹਿ ਗਾਥਾ ਪੁਰਾਣ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ॥ ਤੌ ਭੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇਂ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕਾ ਸਾਪਮੋਚਨ ਕਰਨਾ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਉਨ ਸੇ ਸਾਪ ਹੋਨਾ ਭੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬਿਰੋਧ ਕੀ ਗਾਥਾ ਦੇਵੀ ਭਾਗਵਤ ਮੇਂ ਬਿਸਤਾਰ ਸੇ ਲਿਖੀ ਹੈ ਊਹਾਂ ਸੇ ਦੇਖ ਸੁਨ ਲੇਨੀ॥ ਅਰ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਮੇਂ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲੰਗੜੇ ਪਨ ਬਿਨਾ ਔਰ ਲੰਗੜਾ ਪਨ ਭੀ ਨਹੀਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਖਟਖਟ ਅਖਰੋਂ ਕੇ ਪਾਦ ਚਾਰੋਂ ਪੂਰੇ ਹੈਂ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਨੇ ਉਨ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਈ ਪਾਦ ਨਹੀਂ ਭੰਗ ਕੀਆ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਲੋਗ ਕਹੇ ਹੈਂ ਪਾਦ ਭੰਗ ਕੀਆ ਸੋ ਬਿਨਾ ਜਾਣੇ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਪਾਦ ਚਾਰੋਂ ਪੂਰੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਾਪ ਸੇ ਫਲ ਦੇਣੇ ਕੀ ਸ਼ਕ੍ਤੀ ਕਾ ਰੁਕਨਾ ਔ ਮੋਚਨ ਸੇ ਖੁਲ ਜਾਨਾ ਹੀ ਲੰਗੜਾਪਨ ਸਮਜਕ ਹੈ॥ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕਾ ਅਰਥ ਪਾਠ ਦੇਖਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮਤ ਨਿਰਣਯ ਮੈਂ ਦੇਖ ਲੇਵੇਂ॥ ਬਿਸ੍ਤਾਰ ਭਯ ਸੇ ਈਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ॥ ਸਾਪ ਸੇ ਪਹਿਲੀ ਰਿਖੀਯੋਂ ਕੀ ਗਾਥਾ ਸੰਖਜੇਪ ਸੇ ਐਸੇ ਹੈਂ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਏਕ ਸਮੇ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਰਿਖੀ ਕੇ ਆਸ਼੍ਰਮ ਮੇਂ ਗਯਾ॥ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਨੇ ਤਿਸ ਕੋ ਨਿਉਤਾ ਦੀਆ ਛੋਟੀ ਸੀ ਕੁਟੀ ਮੇਂ ਸੇ ਸੇਨਾ ਸਹਿਤ ਬਿਸ੍ਵਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਤਪ ਕੇ ਬਲ ਸੇ ਕਾਮ ਧੇਨ ਗਊ ਮਗਵਾਇ ਕਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕੀਆ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਤਪ ਕਾ ਬਲ ਦੇਖ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਤਪ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕੀਆ ਕੁਛ ਦਿਨੋਂ ਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਬਰ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਨ ਗਯਾ॥ ਔ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਨ ਕਰ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਾਸ ਰਖਤਾ ਰਹਿਆ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਕੜ ਕਰ ਕੁਰਛੇਤ੍ਰ ਮੇ ਸਰਸ੍ਵਤੀ ਕਿਨਾਰੇ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਕੇ ਸਮੀਪ ਆਵੇ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਤਿਸ ਕੋ ਕਹੇ ਆਵੋ ਰਾਜਰਿਖਿ, ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਰਾਜਰਿਖਿ ਸੁਨ ਕਰ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ ਅਰ ਚਿਤ ਮੇਂ ਕਹੇ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੈ॥ ਯਹ ਅਭਿਮਾਨੀ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਬਡੇ ਯਤਨ ਕਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭਯੇ ਕੋ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਰਿਖਿ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਰਾਜਰਿਖਿ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਕੀ ਹਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਯਹ ਜਾਨ ਕੇ ਆਸ਼੍ਰਮ ਸੇ ਬਾਹਰ ਜਾਤਾ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਕੇ ਇਕੋਤ੍ਰ ਸੌ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਰ ਜਾਵੇ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹਤਯਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰ ਲੇਵੇ ਐਸੇ ਕਰਤੇ ਨੇ ਜਬ ਬਸਿਸ਼੍ਰ ਕੇ ਸਭੀ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਰ

ਦੀਯੇ ॥ ਅਰ ਆਪ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਜਪ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹਤਜਾ ਸੇ ਸੁਧ ਰਹਜਾ ॥ ਤਬ ਬਸਿਸ਼੍ਟ ਨੇ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕੋ ਸਾਪ ਦੀਆ॥ ਸੋ ਕਥਾ ਸਮੀਪ ਹੀ ਪੀਛੇ ਲਿਖ ਚੁਕੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਹੋ ਬਿਚਾਰ॥ ੧ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕੀ ਨਜੂਨਤਾ ਕਹਨੀ ਸੁਨ ਕਰ ਸਮੀਪ ਸੇ ਮਹਾ ਦੇਵ ਕੇ ਉਪਾਸਕ ਪੰਡਤ ਨੇ ਕਹਜਾ ਜਿਸ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਨਾਮੀ ਰਾਮ ਨੇ ਮਹਾਦੇਵ ਪੂਜਜਾ ਹਮ ਤਿਸ ਮਹਾਦੇਵ ਕੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਜਾਨੇ ਹੈਂ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਨਾਮਦੇਵ ਤਾਕੋ ਮਹਾਦੇਵ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਨਾਵੇ ਪਾਂਡੇਇਤਿ,ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਜਿਸ ਕੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕੋ ਤੁਮ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਕਹਤੇ ਹੋ ਵਹੁਤੁਮਾਰਾ ਮਹਾਦੇਉ,ਸ਼ਿਵ ਭੀ ਏਕ ਸਮੇ ਧਉਲੇ ਬੈਲ ਪੈ ਚੜ੍ਹ ਕਹੀਂ ਸੇ ਬਿਚਰਤਾਹੂਆ ਅਪਨੇ ਥਾਨ ਕੇਦਾਰ ਮੇਂ ਆਵਤਾ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਦੇਖਜਾ ਥਾ ਉਨ ਸੇ ਸੁਨਜਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਅਪਨੇ ਥਾਨ ਕੇ ਦਰਵਾਜੇ ਪੈ ਆਯਾ ਉਸਸੇ ਕੁਛ ਕਾਲ ਪਹਲੇ ਉਸਕੀ ਪਤਨੀ ਪਾਰਬਤੀ ਨੇ ਸਨਾਨ ਕਰਨੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਸੇ ਮੈਲ ਉਤਾਰ ਤਿਸਕਾ ਏਕ ਲੜਕਾ ਰਚ ਅਪਨੇ ਥਾਨਕੇ ਦਰਵਾਜੇ ਪੈ ਬੈਠਾਯਾ॥ ਅਰ ਕਹਾ ਭੀਤਰ ਕਾਹੂਕੋ ਨਾ ਆਵਨੇ ਦੇਨਾ ਮੈ ਸ੍ਨਾਨ ਕਰ ਭੋਜਨ ਕਰੋਂਗੀ ਇਤੇ ਮੈ ਮਹਾਦੇਵ ਆਏ ਭੋਜਨ ਹੇਤ ਭੀਤਰ ਜਾਨੇ ਲਗੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਰੋਕੇ ਤਬ ਮਹਾਦੇਵ ਨੇ ਮੋਦੀਕੇ ਘਰਿ, ਰਾਜਾ ਲੋਗਨਕੇ ਮੋਦੀਯੋਂ ਵਤ ਅਪਨੇ ਮੋਦੀ ਪਾਰਬਤੀ ਕੇ ਘਰਮੇ ਖਾਨਾ ਪਾਕਾ, ਭੋਜਨ ਪੱਕਾ ਹੀ ਪੜਾ ਰਹਿਆ॥ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਕ੍ਰੋਧਸੇ ਉਸਕਾ ਲੜਕਾ ਮੁੰਡ ਕਾਟ ਕਰ ਮਾਰ ਦੀਆ॥ ਅਰ ਯਹ ਨਾ ਬਿਚਾਰ ਕੀਆ ਯਹ ਮੇਰਾ ਲੜਕਾ ਹੈ ਮੈ ਇਸਕੋ ਕਿਉਂ ਮਾਰੋਂ॥ ਤੂ ਐਸੇ ਕ੍ਰੋਧੀ ਅਗਜਾਨੀ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾਕੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਕਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਮਜਕ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਸਮੀਪਸੇ ਔਰ ਪੰਡਿਤਨੇ ਕਹਜਾ ਮਤ ਹੋਵੇ ਕ੍ਰੋਧੀ ਮਹਾ ਦੇਵ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਤੌਭੀ ਜਿਸ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕੋ ਸਭ ਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਕਹੇ ਹੈਂ ਹਮ ਤਿਸ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਦਸਰਥ ਕੇ ਦੁਲਾਰੇ ਰਾਮਚੰਦ ਕੋ ਹੀ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਜਾਨਕੇ ਸੇਵੇਹੈਂ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਜਿਸ ਬਿਸ਼ਨੁ ਕੇ ਐਸਾ ਅਵਤਾਰ ਕੋ ਤੂ ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਨਾਮੀ ਸਮਝਤਾ ਹੈ ਹਮ ਇਸ ਨਾਮ ਕਾ ਅਰਥ ਉਸਕੋ ਨਹੀ ਕਹੇ ਕਿੰਤੁ ਸਰਬ ਕੇ ਮੂਲ ਪੁਰਖ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ਯਾਂਤੇ ਤੂ ਜਿਸਕੋ ਨਾਮੀ ਕਹੇਹੈ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਸਕੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਨ ਯਹ ਕਹੇ ਪਾਂਡੇ ਇਤਿ,ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਤੁਮਾਰਾ ਸਮਝਜਾ ਜੋ ਇਸ ਨਾਮ ਕਾ ਅਰਥ ਰਾਮਚੰਦ ਦਸਰਥ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਵਹੁ ਭੀ ਨਗਨ ਪਾਂਉ ਜਿਨਹੁਨੇ ਬਨਮੇ ਆਵਤਾ ਦੇਖਿਆਥਾ ਹਮਨੇ ਉਨ ਸੇ ਸੁਨਜਾਹੈ ਊਹਾਂ

ਬਨ ਮੇ ਉਸਨੇ ਅਪਨੀ ਜੋਇ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਗਵਾਈ ਥੀ, ਰਾਵਨ ਕੇ ਹਾਥ ਖੋਇ ਲਈ ਥੀ ॥ ਜਿਸਕੇ ਲੀਏ ਉਸਕੀ ਲੰਕਾ ਕੇ ਪਤਿ ਰਾਵਣ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਾਥ ਸਰਬਰ ਹੋਈ, ਲੜਾਈ ਮੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਮਾਰਨੇ ਬਰਾਬਰੀ ਹੂਈ ॥ ਤਿਸ ਐਸੇ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਖੋਇਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਅਸਮਰਥ ਰਾਮ ਕੋ ਤੂੰ ਕਿਆ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਕਹਤਾ ਹੈਂ ॥ ਅਰਥਾਤ ਮਤ ਕਹੁ ॥ ਕਿੰਤੁ ਉਸੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਮਾਨ ॥ ਜਿਸਕੀ ਅੰਸ ਹੋਨੇਸੇ ਰਾਮਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਅੰਸੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸ਼ਿਵਾਦਿਕ ਭੀ ਜਗਤਮੇਂ ਮਹਾ ਪੂਜਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਹਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਦਯਪਿ ਈਹਾਂ ਨਾਮਦੇਵ ਨੇ ਅਪਨੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਕੇ ਬਡੇ ਮਹਾਦੇਵ ਕੀ ॥ ਤਥਾ ਦਸਰਥ ਨੰਦ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਆਨ ਥਾਨਮੇ "ਦਸਰਥ ਰਾਇਨੰਦ ਰਾਜਾ ਮੇਰਾ ਰਾਮਚੰਦ॥ ਤਥਾ ਧੰਨ ਧੰਨਿ ਓ ਰਾਮ ਬੇਨ ਬਾਜੇ" ਐਸੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਿਉਂ ਕਰੀ ਯਹ ਅਸ਼ੰਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾਪਿ ਈਹਾ ਨਾਮਦੇਵ ਨੇ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਨਕੇ ਸਗੁਣ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਊਹਾਂ ਸਗੁਣ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕੀ ਉਸਤ-ਤਿ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਰਗੁਣ ਨਿਰਗੁਣ ਰੂਪ ਵਸਤੁ ਕੇ ਭੇਦਸੇ ਨਿੰਦਾ ਉਸਤਤਿ ਮੇ ਕਿੰਚਿਤ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀ ॥ ਬਿਰੋਧ ਊਹਾਂ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜਹਾਂ ਏਕਹੀ ਵਸਤੁਕੀ ਨਿੰਦਾ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀਯੇ ॥ ਤੈਸੇ ਅਗਯਾਨੀਯੋਂ ਕੀ ਸੂਰਯ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਬੋਧਨਮੇ ਮੁਖ ਮਾਨੀ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀ ॥ ਸਚੇ ਅਰਥਮੇ ਨਿੰਦਾ ਨਹੀ ਕਰੀ ॥ ਉਲਟਾ ਕੈ-ਮੁਭਕਨਜਾਯ ਮੇ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬਡਿਆਈ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਬੇਦ ਪਾਠ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਖਾਇ ਗ੍ਰੰਥਜੀ ਮੇ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸ ਸਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਦੋਨੋ ਪੱਖੋਂਮੇ ਸੇ ਗਯਾਨੀ ਲੋਕ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨਕੇ ਚਿਤਮੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲ ਮਾਂਨ ਪਨੇ ਕਾ ਹਠੁ ਨਹੀ ॥ ਜਿਨ ਅਗਯਾਨੀਯੋਂ ਕੇ ਚਿਤਮੇ ਹਠਹੈ ਵਹੁ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲ ਮਾਂਨ ਅੰਧੇ ਕਾਣੇ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ਯਹ ਕਹੇ ਹਿੰਦੂ ਇਤਿ, ਅੰਧੇ ਕਾਣੇ ਕਹਨਾ ਈਹਾਂ ਭੀਤਰ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਮਾਨਕੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਭੀਤਰ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰ ਸ੍ਰਧਾ ਔ ਗਯਾਨ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਧਾ ਸਭ ਵਸਤੁ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਮੂਲ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਗਯਾਨ ਯਥਾਰਥ ਜਾਨਨਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਗੁਰੁ ਸਾਸ਼ਤ੍ਰ ਕੀ ਬਤਾਈ ਵਸਤੁ ਕਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਉਸਕੀ ਓਰ ਚਿਤ ਨਹੀ ਲਗਾਵੇ ॥ ਔ ਚਿਤ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾ ਮੋਟੀ ਵਸਤੁ ਕਾ ਭੀ ਚਿਤਮੇ ਯਥਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਬਰੀਕ ਵਸਤੁ ਕਾ ਤੋ ਕਿਆ ਹੋਨਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਿਖਲ ਵਸਤੂ ਕਾ ਸ੍ਰਧਾਸੇ ਦੇਖਨਾ ਬਨਨੇ ਸੇ ਸ੍ਰਧਾਭੀ ਨੇਤ੍ਰਹੈ॥ ਔ ਗਯਾਨ ਸੇ ਵਸਤੁ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਾਨ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤਾਮੇ ਤੋ ਨੇਤ੍ਰ ਪਨੇ ਕੀ ਆਸ਼ੰਕਾ

ਹੀ ਨਹੀਂ ॥ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੇਂ ਯਹ ਬਾਤ ਹੈ ॥ ਵੇਦ ਮੇਂ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਗਜਾਨ ਹੇਤ ਨਾਨਾ ਰੂਪੋਂ ਕੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਕਹੀਂ ਮਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਨੋ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਕਹੀਂ ਸੂਰਯ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਨ ਕੇ ਸੇਵੋ ਕਹਯਾ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਔਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਪੁਰਾਣੋਂ ਮੇਂ ਭੀ ਪੁਰਾਣ ਕਰਤਾ ਰਿਖੀਯੋਂ ਨੇ ਦਯਾ ਕਰ ਅਨੇਕੋਂ ਈਸ਼੍ਰਰ ਬਤਾਯਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਚਿਤ ਜਿਸ ਰੂਪ ਕੀ ਓਰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਵੇ॥ ਵਹੁ ਉਸੀ ਕੋ ਸਰਬ ਕਾ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜਾਨ ਕੇ ਉਸ ਕੀਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਰ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸਿਧ ਕਰ ਲੇਵੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਿਸ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਭੂਖਣ ਬਸਤ੍ਰ ਵਾਲਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਚਿਤ ਮੇਂ ਭਲਾ ਭਾਸੇਂ ਵਹੁ ਵੈਸਾ ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਬਿਸ਼ਨੁ ਕਾ ਧਯਾਨੁ ਕਰੇ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਭੂਖਣ ਬਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਵਿਰੁਕੁ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਲਾ ਜਾਨ ਪੜੇ ਵਹੁ ਸ਼ਿਵ ਕਾ ਧਯਾਨ ਕਰੇ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਲਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਸੂਰਜਕੀਉਪਾਸ਼ਨਾ ਕਰੇ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਕੁਛ ਮਨੁਖ ਕੁਛ ਹਸ੍ਤੀ ਐਸਾ ਖੇਲਨਾ ਜੈਸਾ ਭਲਾ ਭਾਸੇ ਵਹੁ ਗਣੇਸ਼ ਕਾ ਧਯਾਨ ਕਰੇ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮੂਰਤਿ ਉਤਮ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਦੁਰਗਾ ਕਾ ਧਯਾਨ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਇਨ ਕੇ ਸਚੇ ਸ੍ਵਰੂਪੋਂ ਕੀ ਚਿਤ ਮੇਂ ਬਿਨਾ ਨਮੂਨਾ ਦੇਖੇ ਥਿਰਤਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਤਬ ਇਨ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪੋਂ ਕੋ ਭਲੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪਹਲੇ ਇਨ ਕੀ ਕਾਸ਼੍ਟ ਪਾਖਾਣੁ ਧਾਤੁ ਮੈਂ ਮੂਰਤੀਯੋਂ ਕੋ ਹੀ ਪੂਜੇ॥ ਅਰ ਉਨ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਚਿਤ ਮੇਂ ਸਚੇ ਸ੍ਵਰੂਪੋਂ ਕਾ ਧਯਾਨ ਕਰੇ ॥ ਤਥਾ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਮੇਂ ਇਨ ਕੋ ਬੜ ਪੀਪਲਾਦਿ ਰੂਪ ਮਾਨ ਕਰ ਜਲਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਪੂਜਨ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਇਨ ਕੋ ਯਾਦ ਰਖਨੇ ਹੇਤ ਇਨ ਕੇ ਸਮੀਪੀ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਅਰ ਇਨ ਕੇ ਬਾਹਨੋਂ ਕੋ ਭੀ ਪੂਜੇ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਹਾਵਤ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਹਾਥੀ ਬਿਨਾ ਯਤਨ ਯਾਦ ਆ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਮੀਪੀ ਸੇਵਕ ਬਾਹਨੋਂ ਕੇ ਸਤਕਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਯੇ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰਹੇਂਗੇ॥ ਪੁਨਾ ਇਨਕੇ ਅਵਤਾਰੋਂ ਕੋ ਅਰ ਉਨਕੇ ਸਮੀਪੀ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਭੀ ਪੂਜੇ ॥ ਅਰ ਕਾਨੋਂ ਮੇਂ ਅਵਤਾਰੋਂ ਕੇ ਕੀਯੇ ਕਾਮੋਂ ਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੇ ॥ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੁਕ੍ਤੀ ਇਨ ਫਲੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸਦਾ ਚਿਤ ਕੋ ਉਧਰ ਲਗਾਏ ਰਖੇ॥ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿ ਕੇ ਇਨ ਕੀ ਭਲਿਆਈ ਵਾਸਤੇ ਪੌਰਾਣਕੋਂ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਏ ॥ ਪਰੰਤੁ ਯੇ ਹਿੰਦੂ ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਤਘਣ ਜੀਵ ਹਂ ਇਨਹੁ ਨੇ ਉਨ ਕੇ ਬਨਾਏ ਪੁਰਾਣ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਯੋਂ ਕਾ ਪੜਨਾ ਸੁਣਨਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮੇਂ ਫੈਂਕ ਕ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਨੁਸਾਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮੜੀ ਮਸਾਣੀ ਗੁੱਗਾ ਭੈਰੋਂ॥ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੇ ਪੀਰੋਂ ਕੇ ਮਾਨਨੇ ਕਾ ਆਰੰਭ ਕੀਆ

॥ ਅਰ ਉਨ ਕੋ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੋਜਨ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਯ ਪੀਛੇ ਸੇ ਉਨ ਕੋ ਖਾਨੇ ਲਗੇ ॥ ਉਨਕੇ ਸੇਵਕ ਚੂੜ੍ਹੇ ਚਮਾਰੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨਤਾ ॥ ਪੁਰਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਨ ਕੇ ਕਹੇ ਸ੍ਵਰੂਪੋਂ ਮੇਂ ਰੰਚਕ ਸ੍ਰਧਾ ਨਾ ਰਖੀ ਨਾ ਉਨ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪੋਂ ਕਾ ਗਯਾਨ ਪਾਯਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੋਨੋਂ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਪੂਰੇ ਅੰਧੇ ਹੋ ਬੈਠੇ ॥ ਯਾ ਭਾਵ ਸੇ ਹਿੰਦੂ ਅੰਧੇ ਕਹੇ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਕਾਣੇ ਕਹਨੇ ਕਾ ਯਹ ਭਾਵ ਹੈ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੀ ਕਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਏਕ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਬਿਨਾ ਉਸ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਕਾ ਪੂਜਨ ਭੀ ਬੁਰਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮਸੀਤੋਂ ਮੇਂ ਮੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਰਖੀ ਜਾਤੀ ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸਾਥ ਅਪਨਾ ਅਭੇਦ ਜਾਨਨਾ ਬੁਰਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ॥ ਇਸੀ ਲੀਯੇ ਜੋ ਲੋਕ ਕਾਹੂੰ ਰੀਤਿ ਸੇ ਉਨ ਕੀ ਫਾਹੀ ਸੇ ਨਿਕਸ ਆਗੇ ਨਿਕਸੇ ਉਨ ਕੀ ਖਲੜੀ ਉਤਾਰੀ ਗਈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਗਯਾਨ ਨੇਤ੍ਰ ਇਨ ਕੇ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਖੁਲੇਗਾ ॥ ਸ੍ਰਧਾ ਨੇਤ੍ਰ ਪੂਰਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਸਭ ਕੋ ਸਲਾਮ ਹੀ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਹਿੰਦੂ ਲੋਗੋਂ ਵਤ ਲਾਲਾ ਜੀ ਰਾਮ ਰਾਮ, ਮਿੱਸ੍ਰ ਜੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਤੇ ਹੈਂ, ਬਾਵਾ ਜੀ ਡੰਡੌਤ, ਭਾਈ ਜੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ, ਬਾਬੂ ਜੀ ਬੰਦਗੀ, ਗੁਸਾਂਈ ਜੀ ਨਮੋਨਾਰਾਯਣ ਨਹੀਂ ਕਹੇਂਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਾਂਣੇ ਹੈ ॥ ਗਯਾਨੀ ਲੋਕ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਦੋਨੋਂ ਪਖੋਂ ਸੇ ॥ ਪੁਨਾ ਦੇਹ ਕੇ ਧਰਮ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਪਣੇ ਸੇ ਆਪ ਕੋ ਰਹਿਤ ਜਾਣੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਮੇਂ ਸ੍ਰਧਾ ਕਹੀ ਉਸ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਸ਼੍ਰਧਾ ਰਖਨੇ ਤੇ ਤਥਾ ਉਸੀ ਕਾ ਪੂਰਾ ਗਯਾਨ ਰਖਨੇ ਸੇ ਦੋਨੋਂ ਲੋਚਨੋਂ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਜਿਨ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਵਹੁ ਸਭੀ ਗਯਾਨ ਵਾਨੋਂ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਭ ਲੋਗ ਗਯਾਨੀਯੋਂ ਕੋ ਅਨੰਤ ਲੋਚਨੋਂ ਵਾਲੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਭਯੇ ਗਯਾਨੀ ਜਨ ਅੰਧੇ ਕਾਂਣੇ ਦੋਨੋਂ ਸੇ ਚਤੁਰ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਦੋਨੋਂ ਕੀ ਦੇਹਰਾ ਮਸੀਤ ਪੂਜਨ ਰੂਪ ਬਾਲ ਲੀਲਾ ਸੇ ਅਤੀਤ ਹੈਂ ॥ ਯਹਿ ਅਪਨੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹਤੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇਂ ਹਿੰਦ ਇਤਿ, ਦੋਨੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਹੂਏ ਹਿੰਦੂ ਦੇਹਰਾ, ਬੀਚ ਮੇਂ ਧਰੀ ਕਾਸ਼੍ਟ ਪਾਖਾਣ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਵਾਲਾ ਦੇਵ ਮੰਦ੍ਰ ਪੂਜੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਨੇਤ੍ਰ ਸੇ ਹੀਨ ਹੂਏ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਿਸ ਮੰਦਰ ਸੇ ਵਹੁ ਕਾਸ਼੍ਟ ਪਾਖਾਣ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਰੂਪ ਸੂਰਤਿ ਭੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਤਿਸ ਖਾਲੀ ਮਸੀਤ ਕੋ ਪੂਜੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਸੇ ਦੇਖੇ ਤੋ ਹਿੰਦੂਯੋਂ ਸੇ ਭੀ ਗਏ ਗੁਜਰੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਰਸਤਾ ਛੋਡ ਕੇ ਵਹੁ ਨਿਰਾਕਾਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇਵਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਮੇਂ ਦੇਹਰਾ ਮਸੀਤ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਰਾਗੁ ਗੋਂਡ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ ਘਰੁ ੨
ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਮੁਕੰਦ ਮੁਕੰਦ ਜਪਹੁ ਸੰਸਾਰ॥ ਬਿਨੁ ਮੁਕੰਦ ਤਨੁ ਹੋਇ ਅਉ ਹਾਰ॥ ਸੋਈ ਮੁਕੰਦੁ ਮੁਕਤਿ ਕਾ ਦਾਤਾ॥ ਸੋਈ ਮੁਕੰਦੁ ਹਮਰਾ ਪਿਤ ਮਾਤਾ॥੧॥ ਜੀਵਤ ਮੁਕੰਦੇ ਮਰਤ ਮੁਕੰਦੇ॥ ਤਾ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਸਦਾ ਅਨੰਦੇ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਮੁਕੰਦ ਮੁਕੰਦ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨੰ॥ ਜਪਿ ਮੁਕੰਦ ਮਸਤਕਿ ਨੀਸਾਨੰ॥ ਸੇਵ ਮੁਕੰਦ ਕਰੈ ਬੈਰਾਗੀ॥ ਸੋਈ ਮੁਕੰਦੁ ਦੁਰਬਲ ਧਨੁ ਲਾਧੀ॥੨॥ ਏਕੁ ਮੁਕੰਦੁ ਕਰੈ ਉਪਕਾਰੁ॥ ਹਮਰਾ ਕਹਾ ਕਰੈ ਸੰਸਾਰੁ॥ ਮੇਟੀ ਜਾਤਿ ਹੂਏ ਦਰਬਾਰਿ॥ ਤੁਹੀ ਮੁਕੰਦ ਜੋਗ ਜੁਗਤਾਰਿ॥੩॥ ਉਪਜਿਓ ਗਿਆਨੁ ਹੂਆ ਪਰਗਾਸ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਲੀਨੇ ਕੀਟ ਦਾਸ॥ ਕਹੁ ਰਵਿਦਾਸ ਅਬ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਚੂਕੀ॥ ਜਪਿ ਮੁਕੰਦ ਸੇਵਾ ਤਾਹੂ ਕੀ॥੪॥੧॥

ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤਿ ਅਪਨੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਤੁਲਜ ਭਕ੍ਤੀ ਮੇਂ ਨਿਸਚਾ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈਂ ਮੁਕੰਦਇਤਿ, ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਕਹੈ ਹੇ ਸੰਸਾਰ, ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਨਿੰਦਾਦਿਕ ਦੁਸ਼੍ਰ ਕਾਮੋਂ ਕੋ ਛੋਡ ਕੇ ਮੁਕੰਦ, ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹੈ ਤਾਕੇ ਮੁਕੰਦ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪੋ॥ ਵਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮੁਕੰਦ ਇਸ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪੋ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੰਦ ਨਾਮ ਜਪੇ ਸੇ ਇਸ ਦੁਰਲਭ ਤਨੁ, ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਮੇਂ ਭੀ ਅਉ, ਬਹੁੜੇ ਤੁਮ ਕੋ ਹਾਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਬੰਧਨੋਂ ਸੇ ਛੂਟਨ ਰੂਪ ਜਯ ਕਬੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਯ ਹੇਤ ਯਹੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਜੋ ਆਗੇ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਯਹਿ ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿੜ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਸੋਈ ਇਤਿ ਸੋਈ ਮੁਕੰਦ, ਵਹੁ ਮੁਕੰਦ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਹੀ ਏਕ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦਾਤਾ ਹੈ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਮੁਕੰਦ ਹੀ ਹਮ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਦੇਹਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਦੇਨੇ ਸੇ ਪਿਤਾ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਸਰਬਦਾ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਖਜਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਮਾਤਾ ਹੈ॥੧॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਜੀਵਤੇ ਭੀ ਮੁਕੰਦ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਮਰਤੇ ਭੀ ਤਾਹੀ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ

ਤਾਂਕੇ ਸੇਵਕ ਕਉ, ਮੁਕੰਦ ਕੇ ਭਗਤ ਕੋ ਸਦਾ ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਦੋਨੋਂ ਕਾਲੋਂ ਮੇਂ ਆਨੰਦ ਹੀ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਜਿਤ ਸੇ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਸੰਸਯ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਕਭੀ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ॥ ੧॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਜਨੋਂ ਮੁਕੰਦ, ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਜੋ ਮੁਕੰਦ, ਯਹ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨੰ, ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੇ ਤੁਲਯ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਯਹੀ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਿਯ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਭੀ ਇਸ ਕੋ ਪਿਆਰਾ ਜਾਨਕੇ ਜਪੋ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਮਸਤਕ ਮੇਂ ਨੀਸਾਨੰ, ਸਭ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਭਾਗੋਂ ਕਾ ਚਿਨ੍ਹ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਵੇ॥ ਔ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਭਾਗੋਂ ਕੇ ਚਿਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਬੈਰਾਗੀ, ਬਿਰਕ੍ਤ ਹੋ ਕਰ ਮੁਕੰਦ ਨਾਮ ਕੀ ਜਾਪ ਰੂਪ ਸੇਵ, ਭਕਤੀ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਜੋ ਪੁਰਖ ਐਸੇ ਹੋਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਜੈਸੇ ਦੁਰਬਲ ਕੋ ਬਲ ਔ ਨਿਰਧਨ ਕੋ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਮੁਕੰਦ ਨਿਧੀ ਲਾਧੀ, ਪਾਈ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸੇ ਪਾਇ ਮੁਕੰਦ ਕੀ ਦਯਾ ਕਰ ਹਮ ਕਾਹੂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਭਯ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਏਕਇਤਿ, ਰਵਦਾਸ ਕਹੇ ਹਮ ਭਗਤ ਜਨ ਐਸੇ ਜਾਨੇ ਹੈਂ ॥ ਜਬ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਏਕ ਮੁਕੰਦ ਉਪਕਾਰ, ਸਹਾਯਤਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਨਿੰਦਾਦਿ ਵਿਘਨੋਂ ਕਰ ਭਗਤੀ ਓਰ ਸੇ ਸੰਸਾਰ, ਨਿੰਦਕ ਜੀਵ ਹਮਾਰੀ ਕਹਾ ਕਰੈ, ਕਯਾ ਹਾਨੀ ਕਰ ਸਕੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਹਮ ਨੇ ਜਾਤੀ ਸੇ ਲੇਕਰ ਦੇਹ ਪ੍ਰਯੰਤ ਕੀ ਹੰਤਾ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਸੇ ਮੇਟੀ, ਦੂਰ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਔ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਹੂਏ ਦਰਬਾਰਿ, ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਹੰਤਾ ਮੇਟਨੇ ਵਾਲਾ ਗੁਰੋਂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਾਵੇ ਤੁਹੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਸਿਖ ਤੁਹੀ ਮੁਕੰਦ, ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦਾਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋਗ, ਭਗਤੀ ਗਯਾਨ ਯੋਗੋਂ ਸੇ ਨਿਖਲ ਜਨੋਂ ਕੋ ਜੁਗਤਾਰਿ, ਸਰਬ ਜੁਗੋਂ ਮੇ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲਾ॥ ਵਾ ਹੇ ਸਿਖ ਤੂਹੀ ਮੁਕੰਦ ਹੈਂ ॥ ਜੋਗ ਕੀ ਜੁਗਤਾਰਿ, ਜੁਗਤੋਂ ਸੇ ਪਾਵਨੇ ਯੋਗਯ॥ ਵਾ ਹੇ ਸਿਖ ਤੁਹੀ ਮੁਕੰਦ ਹੈਂ ਜੋਗ, ਸਰਬ ਸੇ ਜੁੜਯਾ ਹੂਯਾ ਜੁਗ, ਸਰਬ ਜੁਗੋਂ ਵਿਖੇ ਤਾਰਿ, ਏਕਰਸ॥ ੩॥ ਐਸੇ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਕੀਯੇ ਉਪਦੇਸ ਕੋ ਸੁਨਕੇ ਹਮਾਰੇ ਕੂ ਉਪਜਿਓ ਗਿਆਨੁ, ਨਿਜਰੂਪਕਾ ਗਯਾਨ ਉਦੇ ਹੂਯਾ॥ ਜਿਸ ਗਯਾਨ ਕੇ ਉਦੇਹੋਨੇ ਸੇ ਹਮਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਪਰਗਾਸ, ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰ ਹੂਯਾ॥ ਔ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲੇਕਰ ਹਮਨੇ ਗੁਰੋਂਕਾ ਧਨਯਵਾਦ ਕੀਯਾ ਜੋ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ, ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਹਮ ਕੀਟ, ਮਹਾ ਤੁਛ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵ ਦਾਸ,ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਜਾਨਕੇ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਕਰ ਲੀਨੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਹੇ ਹੈ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਅਬ ਐਸਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹਮਾਰੇ

ਚਿਤਸੇ ਨਿਖਲ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਭਈ ਹੈ॥ ਇਸੀਲੀਏ ਹਮ ਬਾਣੀ ਕਰ ਜਪੇਹੈਂ ਮੁਕੰਦ ਇਸ ਨਾਮ ਕੋ॥ ਔ ਮਨ ਕਰਭੀ ਸੇਵਾ, ਸਮਰਣ ਰੂਪ ਭਗਤੀ ਤਿਸੀ ਕੀ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਆਨਕੀ ਨਹੀ ਕਰੇਂ॥੪॥੧॥

ਗੋਂਡ॥ ਜੇ ਓਹੁ ਅਠਿ ਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਵੈ॥ ਜੇ ਓਹੁ ਦੁਆਦਸਿ ਸਿਲਾ ਪੂਜਾਵੈ॥ ਜੇ ਓਹੁ ਕੂਪ ਤਟਾ ਦੇਵਾਵੈ॥ ਕਰੈ ਨਿੰਦ ਸਭ ਬਿਰਥਾ ਜਾਵੈ॥੧॥ ਸਾਧਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਕੈਸੇ ਤਰੈ॥ ਸਰ ਪਰ ਜਾਨਹੁ ਨਰਕ ਹੀ ਪਰੈ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਜੇ ਓਹੁ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰੈ ਕੁਲਖੇਤਿ॥ ਅਰਪੈ ਨਾਰਿ ਸੀਗਾਰ ਸਮੇਤਿ॥ ਸਗਲੀ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸ੍ਰਵਨੀ ਸੁਨੈ॥ ਕਰੈ ਨਿੰਦ ਕਵਨੈ ਨਹੀ ਗੁਨੈ॥੨॥ ਜੇਓਹੁ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰਾਵੈ॥ ਭੂਮਿ ਦਾਨੁ ਸੋਭਾ ਮੰਡਪਿ ਪਾਵੈ॥ ਅਪਨਾ ਬਿਗਾਰਿ ਬਿਰਾਨਾ ਸਾਂਢੈ॥ ਕਰੈ ਨਿੰਦ ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਹਾਂਢੈ॥੩॥ ਨਿੰਦਾ ਕਹਾ ਕਰਹੁ ਸੰਸਾਰਾ॥ ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਪਰਗਟਿ ਪਾਹਾਰਾ॥ ਨਿੰਦਕੁ ਸੋਧਿ ਸਾਧਿ ਬੀਚਾਰਿਆ॥ ਕਹੁ ਰਵਿਦਾਸ ਪਾਪੀ ਨਰਕਿ ਸਿਧਾਰਿਆ॥੪॥੨॥੨੦॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਮੁਕੰਦ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈ ਮਹਾ ਬਿਘਨ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਤਾਂਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਨਿਸ-ਫਲਤਾ ਕਹੇ॥ ਜੇ ਓਹੁ ਇਤਿ, ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਓਹ ਗੰਗਾ ਆਦਿਕ ਅਠਾਹਟ ਤੀਰਥੋਂ ਮੇ ਜਾਇ ਕਰ ਬਿਧੀ ਸੰਜੁਗਤ ਇਸ੍ਨਾਨ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਜੇਕਰ ਦੁਆਦਸਿ ਸਿਲਾ, ਏਕ ਲਖਮੀ ਦਸ ਪਾਰਖਦੋਂ ਕੀ ਸਿਲਾ ਸਹਿਤ ਬਿਸਨੁ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਮੇਲ ਬਾਰਾਂ ਸਿਲਾਕਾ ਵਹੁ ਪੂਜਨ ਕਰੇ॥ ਵਾਬਿਸ੍ਵੇਸ਼ਰਾਦਿਕ ਬਾਰਾਂ ਜੋਤੀ ਲਿੰਗੋਂ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੇ॥ ਤਥਾ ਜੇ ਕਰ ਕੂਪ ਔ ਤਟਾ, ਤਲਾਵ ਬਨਾਨਾ ਰੂਪ ਦੇਵਾਵੈ, ਦਾਨ ਕਰੇ॥ ਅਰ ਏਤੇ ਉਤਮ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਭੀ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ॥ ਤਬ ਸਭੀ ਕਰਮ ਉਸਕੇ ਬਰਥਾ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਕੋਈ ਸਫਲ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥੧॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਸਾਧ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਕੈਸੇ, ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਰੇ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ

ਨਹੀ ਤਰ ਸਕੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਸਰਪਰ, ਅਵਸਜ ਯਹੀ ਜਾਨੋ ਜੋ ਵਹੁ ਨਰਕ ਮੇ ਹੀ ਪੜੇਗਾ ॥ ਕਾਹੂ ਕਰਮ ਕੇ ਬਲਸੇ ਛੂਟਣਾ ਚਾਹੇ ਤੋ ਛੂਟੇਗਾ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਜੇ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਵਹੁ ਨਿੰਦਕ ਪੁਰਖ ਕੁਰੁਖੇਤ੍ਰ ਮੇ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਣ ਮੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇ ॥ ਔ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਣ ਮੇ ਇਸਨਾਨ ਭੀ ਦਾਨ ਰਹਿਤ ਨਾ ਕਰੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਐਸਾ ਦਾਨ ਕਰੇ ਜੋ ਔਰ ਸਮਾਜ ਦੇਨੇ ਕਾ ਕਯਾ ਕਹਨਾ ਹੈ ਅਰਪੈ ਨਾਰਿ, ਦੇਵੇ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੀ ਕਾਹੂ ਸੁਪਾਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਧਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੋ ਭੂਖਣ ਬਸਤ੍ਰਾਦਿ ਸੋਲਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਹਿਤ ॥ ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਦਾਨ ਭੀ ਨਿਖਲ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਨਕੇ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ॥ ਸਗਲੀ ਇਤਿ, ਸੰਪੂਰਣ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀਯੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਕਾਨੋਂਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੇ ॥ ਐਸੇ ਨਿਖਲ ਉਤਮ ਧਰਮੋਂ ਕੋ ਕਰਤਾ ਭੀ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਜੇ ਕਰ ਮਹਾ-ਤਮਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਜਾਨੋ ਨਾਇ ਧੋਯ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਧੂਲੀ ਪਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਹਸ-ਤੀ ਕੇ ਸਨਾਨ ਵਤ ਸਭ ਕਰਮੋ ਕੇ ਫਲਸੇ ਰਹਿਤ ਹੈਂ ਕਵਨੈ ਨਹੀ ਗੁਨੈ, ਉਸਕੇ ਨਿਖਲ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਾਹੂ ਭੋਗ ਮੋਖ ਰੂਪ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੋ ਨਹੀ ਸਿਧ ਕਰੇ ਸਭੀ ਨਿਸ ਫਲ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਜੇ ਕਰ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਰਾਵੈ, ਛਤੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਭੋਜਨੋ ਸਹਿਤ ਬਡੇ ਬਡੇ ਯਗ ਭੀ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਭੂਮਿ ਦਾਨ, ਖੇਤੀ ਸਹਿਤ ਖੇਤੋਂ ਕਾ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥ ਤਥਾ ਸੋਭਾ, ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਅਪਨੇ ਜਸ ਹੇਤ ਮੰਡਪਿ ਪਾਵੈ, ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੰਦਰ ਪਾਵੈ ॥ ਕੇਵਲ ਐਸੇ ਕਾਮਹੀ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿੰਤੁ ਉਪਕਾਰ ਭੀ ਐਸੇ ਕਰੇ ਜੋ ਅਪਨਾ ਕਾਰਜ ਬਿਗਾੜ ਕੇ ਬਿਰਾਨਾ ਸਾਂਢੈ, ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਗਾਂਢੈ ॥ ਭਾਵ ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰ ਦੇਵੇ ॥ ਐਸੇ ਸੁਭ ਕਾਂਮ ਕਰਤਾ ਭੀ ਪੁਰਖ ਜੇਕਰ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਕਬੀ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੇ ਨਹੀ ਛੂਟੇਗਾ ॥ ਉਲਟਾ ਬਹੁਤ ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਆਦਿਕ ਜੋਨੀਯੋਂ ਮੇ ਜਨਮ ਧਾਰਕੇ ਹਾਂਢੈ, ਫਿਰੇਗਾ ॥ ੩ ॥ ਯਾਂਤੇ ਐਸੀ ਬੁਰੀ ਜਾਨਕੇ ਹੇ ਜੀਵੋ ਨਿੰਦਾ ਛੋਡੋ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਨਿੰਦਾ ਇਤਿ, ਹੇ ਸੰਸਾਰਾ, ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਉਤਮ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਹਾ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਕਰੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਨਿੰਦਕ ਕਾ, ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕਾ ਪਰਗਟਿ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੀ ਪਾਹਾਰਾ, ਪਸਾਰਾ ॥ ਭਾਵ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮੈ ਫੈਲਨਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਨਿੰਦਕੁ ਇਤਿ, ਉਤਮ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਨਿੰਦਕ ਪੁਰਖਕੇ ਕਰਮਕਾ ਫਲ ਸੋਧਿ ਸਾਧਿ, ਹਛੀ ਤਰਹ ਖੋਜਕੇ ਬਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕਬੀ ਨਿੰਦਾ ਰੂਪ ਪਾਪ ਕਰਮਸੇ ਨਿੰਦਕ ਕੀ ਸਦ

ਗਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਰਵਦਾਸ ਕਹੇ ਨਿੰਦਾ ਰੂਪ ਪਾਪਵਾਲੇ ਪਾਪੀਕੋ ਸਭੀ ਭਲੇ ਪੁਰਖ ਨਰਕਿ ਸਿਧਾਰਿਆ, ਨਰਕ ਗਾਮੀ ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰੈਂ ॥ ਕਬੀ ਵਹੁ ਨਰਕ ਜਾਨੇ ਸੇ ਨਹੀ ਬਚੇਗਾ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੨੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਜਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂ ਗੌਡ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਨੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥ ੧੧ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਬਾਨੀ ਭਗਤਾਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਾਇਆ ਕਲਾਲਨਿ ਲਾਹਨਿ ਮੇਲਉ ਗੁਰਕਾ ਸਬਦੁ ਗੁੜੁ ਕੀਨੁਰੇ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦ ਮਤਸਰ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕਸੁ ਦੀਨੁਰੇ ॥ ੧ ॥ ਕੋਈਹੈਰੇ ਸੰਤੁ ਸਹ ਜ ਸੁਖ ਅੰਤਰਿ ਜਾਕਉ ਜਪ ਤਪ ਦੇਉ ਦਲਾਲੀ ਰੇ ॥ ਏਕ ਬੂੰਦ ਭਰਿ ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੇਵਉ ਜੋ ਮਦੁ ਦੇਇ ਕਲਾਲੀ ਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਭਵਨ ਚਤੁਰ ਦਸ ਭਾਠੀ ਕੀਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ ਤਨਿ ਜਾਰੀਰੇ ॥ ਮੁਦ੍ਰਾਮਦਕ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਲਾਗੀ ਸੁਖਮਨ ਪੋਚਨ ਹਾਰੀ ਰੇ ॥ ੨ ॥ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਨੇਮ ਸੁਚਿ ਸੰਜਮ ਰਵਿ ਸਸਿ ਗਹਨੈ ਦੇਉਰੇ ॥ ਸੁਰਤਿ ਪਿਆਲ ਸੁਧਾਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਏਹੁ ਮਹਾਰਸ ਪੇਉ ਰੇ ॥ ੩ ॥ ਨਿਝਰ ਧਾਰ ਚੁਐ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਇਹ ਰਸ ਮਨੂਆ ਰਾਤੇ ਰੇ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਸਗਲੇ ਮਦ ਛੂਛੇ ਇਹੈ ਮਹਾ ਰਸੁ ਸਾਚੋ ਰੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਕਾਹੂ ਗੋਰਖਮਤਕੇ ਜੋਗੀਨੇ ਆਇ ਕਰ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਯਾ ਤੁਮ ਸਰਾਬ ਨਹੀ ਪੀਵਤੇ ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸਰਬ ਓਰਸੇ ਰੁਕ ਕਰ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇਂ ਕੈਸੇ ਲਗਤੀ ਹੋਗੀ ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵਨ ਵਾਲੀ ਸਰਾਬ ਕਾ ਬਰਨ-ਨ ਕਰੇਹੈ ਕਾਇਆ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੋਗੀ ਮੈ ਕਾਇਆ, ਇਸ ਅਪਨੇ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਕੋ ਕਲਾਲਨਿ, ਸਰਾਬ ਨਿਕਾਸਨੇ ਕੀ ਮੱਟੀ ਮਾਨਕੇ ਤਿਸਮੇ ਲਾਹਨਿ ਮੇਲਉ, ਗੁੜ ਕਸ ਪਾਨੀ ਆਦਿਕ ਸਰਾਬ ਕੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਰੂਪ ਲਾਹਨ ਮੇਲੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਲਾਹਨਮੇ ਹਮਨੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਗੁਰੋਂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਸਬਦੁ, ਮੰਤ੍ਰ ਗੁੜੁ ਕੀਨੁਰੇ, ਗੁੜ ਕੀਆ ਹੈ ॥

ਭਾਵ ਗੁੜ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੇ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਆਸਾ ਕਾਮ, ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਸੇ ਮੈਥਨ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕ੍ਰੋਧ, ਬਾਂਛਤ ਵਸਤੁ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੈ ਬਿਘਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੈ ਚਿਤਕੀ ਤੀਖਯਣਤਾ ਮਦ, ਮੇਰੇ ਤੁਲਯ ਧਨ ਵਿਦਯਾ ਕੁਲਸੀਲ ਮੇ ਕਉਨ ਹੈ ਐਸਾ ਅਭਿਮਾਨ ਮਤਸਰ, ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਮੇਰੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਬਿਭੂਤੀ ਕਯੋਂ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਐਸੀ ਈਰਖਾ ਇਤਯਾਦਿਕ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕਾ ਜੋ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਚਿਤਸੇ ਕਾਟ-ਣਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਾਟਕੇ ਕਸੁ ਦੀਨੁ ਰੇ, ਹਮਨੇ ਉਸ ਲਾਹਨ ਮੇ ਬੰਬੂਲਕਾ ਛਿਲਕਾ ਪਾਇ-ਆ ਹੈ ਹੇ ਜੋਗੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਪੀਛੇ ਕਹੇਂਗੇ ॥ ਅਬ ਮਧਯਮੇ ਮਦ ਦਿਵਾਵ-ਨੇ ਵਾਲੇ ਦਲਾਲ ਕੋ ਅਰ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕਲਾਲ ਕੋ ਦੇਨੇ ਯੋਗਯ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੇਂ ਕੋਈ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੋਗੀ ਕਹੀ ਸਰਾਬ ਕੇ ਪੀਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਕੋਈ ਲਾਖੋਂ ਮਨੁਖੋਂ ਮੇ ਵਿਰਲਾ ਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਸਹਜ ਸੁਖ ਅੰਤਰਿ, ਅਦਭੁਤ ਸੁਖ ਰੂਪਕੇ ਅਮਲਕੇ ਭੀਤਰ ਮਸਤ ਜਾ ਕਉ, ਜਿਸਕੋ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸਕੋ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਤ੍ਰੋਂਕਾ ਜਪ ਕਰਨਾ ॥ ਪੁਨਾ ਚਿਤ ਕੀ ਏਕਾਗ੍ਰਤਾ ਰੂਪ ਤਪ ਕਰਨਾ ਦੇਉ, ਦੇਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ ਦਲਾਲੀ, ਦਲਾਲ ਗੀ ਮੇ ਜੋ ਮਨ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰ ਕਰ ਪੂਰਨ ਗੁਰੁਸੇ ਦਿਵਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਉਸ ਦਲਾਲਕੇ ਕਹ ਨੇ ਸੇ ਏਕ ਬੂੰਦ ਭਰਿ, ਲੇਸ ਮਾਤ੍ਰਭੀ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੀ ਕਲਾਲੀ, ਸਰੀਰ ਮਟੀ ਕੇ ਅੰਤਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਗੁਰੁ ਕਲਾਲ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੇਵੇ ॥ ਤਬ ਮੈ ਉਨਕੋ ਧਨ ਦੇਨਾ ਤੋ ਕਿਆ ਕਹੋਂ ॥ ਅਪਨਾ ਤਨ, ਸਰੀਰ ਔ ਮਨ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਭੀ ਅਰਪ ਦੇਵੋਂ॥ ਈਹਾਂ ਦੇਵਉ ਕਹਨੇ ਸੇ ਦੀਯੇ ਜਾਨ ਲੇਨੇ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਕਾਯਾ ਰੂਪ ਮੱਟੀ ਅਰ ਤਿਸ ਮੱਟੀ ਮੇ ਪਾਵਨੇ ਯੋਗਯ ਕਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਸੇਖ ਰਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੇ ਭਵਨ ਇਤਿ, ਮੱਟੀ ਚੂਲ੍ਹੇ ਕੇ ਭੀਤਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਨਿਖਲ ਕਾਯਾ ਭੀ ਚਤੁਰਦਸ ਭਵਨੋਂ ਕੇ ਅੰਤਰ ਰਹੇ ਹੈ ਇਸਲੀਏ ਹਮਨੇ ਕਾਂਯਾ ਰੂਪ ਮੱਟੀ ਕੇ ਟਿਕਾਵਨੇ ਹੇਤ ਚੌਦਾ ਭਵਨੋ ਮੇਂ ਭੱਠੀ ਕੀ ॥ ਭਾਵ ਬਡੇ ਚੂਲ੍ਹੇਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਔ ਐਸੇ ਚੂਲ੍ਹੇ ਮੇ ਚੜ੍ਹੀ ਕਾਯਾਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਰੂਪ ਮਦ ਨਿਕਾਸਨੇ ਹੇਤ ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ, ਵੇਦ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ॥ ਭਾਵ ਮਹਾ ਵਾਕਯ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ਤਨੁ, ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਮੇ ਜਾਰੀ, ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮੱਟੀ ਕਾ ਮੁਖ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮੁਦ੍ਰਾ ਮੈਨੇ ਬਾਣੀ ਕਾ ਸੰਯਮ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਲਗਾਇ ਰਖੀ ਹੈ ॥ ਔ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਮੱਟੀਸੇ ਨਿਕਾਸ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭੂਤ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੋ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪ ਘੜੀਮੇ ਪਹੁਚਾਨੇ ਵਾਲੀ ਮਦਕ, ਨਾਲ ਹਮਨੇ ਵਹ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਲਾਗੀ, ਅਜਪਾ ਜਾਪ ਰੂਪ ਹਮਾਰੇ ਦੇਹ ਮੇ ਬੈਖਰੀ ਸੇ ਪੂਰਬ ਪਸੰਤੀ ਰੂਪ ਸੁਭਾਵਕ ਧੁਨਿ

ਲਗ ਰਹੀਹੈ ॥ ਅਰ ਐਸੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪੈ ਸੁਖਮਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪੋਚਾ ਦੇਨੇ-ਵਾਲੀ ਭੀਗੀ ਲੀਰ ਜਾਨ ਰਖੀਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੈਸੇ ਗੀਲੀ ਲੀਰਸੇ ਪੋਚਨੇ ਕਰ ਨਾਲ ਫਟੇ ਟੂਟੇ ਨਹੀ ॥ ਤੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਸੋਹੰ ਬ੍ਰਿਤੀਮੈ ਭੀ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਕਾ ਬਿਘਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੨ ॥ ਪੀਛੇ ਕਹਯਾ ਥਾ ਜੋ ਦਲਾਲ ਬਨ ਕਰ ਗੁਰੂ ਸੇ ਮੁਝ ਕੋ ਵੈਸਾ ਮਦ ਦਿਵਾਵੇ ॥ ਤਿਸ ਦਲਾਲ ਕੋਂ ਮੈ ਅਪਨੇ ਜਪ ਤਪ ਅਰਪਣ ਕਰੋਂ ॥ ਅਰ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤਨ ਅਰਪਣ ਕਰੋਂ ॥ ਜੇਕਰ ਇਸ ਮੈ ਦਲਾਲ ਮੁਝ ਕੋ ਕਹੇ ਤੇਰੇ ਪੂਰਬਲੇ ਜਪ ਤਪ ਬਿਨਾ ਦੇਖੇ ਹਮ ਨਹੀ ਲੇਤੇ॥ਜੋ ਦੇਨੇ ਚਾਹਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲਾ ਮੁਝ ਸੇ ਜੋ ਮੈ ਆਗੇ ਕਰੋਂਗਾ ਸੋਈ ਦਲਾਲਗੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਲੇਵੇ ॥ ਯਹ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਤੀਰਥ ਇਤਿ, ਹੇ ਦਲਾਲ ਪੁਰਖ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮਕੇ ਜਪ ਤਪ ਨਹੀ ਆਪ ਲੇਤੇ ਤਬ ਮੈਨੇ ਜੋ ਇਸੀ ਜਨਮ ਮੇ ਕਾਮਨਾ ਰਹਿਤ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਇ ॥ ਪੁਨਾ ਏਕਾਦਸੀ ਆਦਿ ਵਰਤ ਕੀਯੇ ॥ ਅਹਿੰਸਾ ਆਦਿਕ ਨੇਮ ਕੀਯੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜਲ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਸੇ ਬਾਹਰ ਕੀ ਔ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਤਯਾਗ ਸੇ ਅੰਤਰਕੀ ਸੁਧਿ, ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਕਰੀ ॥ ਤਥਾ ਸਮਦਮਾਦਿਕੋ ਸੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਮਨਕਾ ਰੋਕਣਾ ਸੰਯਮ ਕੀਆ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ, ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਨਾੜੀਯੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੋਕ ਕਰ ਹਠ ਯੋਗ ਕੀਆ ॥ ਵਾ ਸੂਰਯ ਚੰਦ੍ਰਕੇ ਬਰਤ ਕੀਯੇ ॥ ਸੋ ਸਭੀ ਮੈ ਗਹਣੇ ਰਖਤਾ ਹੋਂ ਇਨਕੋ ਲੇਕਰ ਆਪ ਮੇਰੇ ਕੋ ਗੁਰੋਂਸੇ ਵਹੁ ਮਦ ਦਿਵਾਵੇ ॥ ਜੇਕਰ ਪੂਛੋ ਪਯਾਲਾ ਕੌਨ ਹੈ ॥ ਜਿਸਮੇ ਲੇ ਕਰ ਪੀਵੇਂਗਾ ॥ ਤਬ ਸੁਨੋ ਸੁਰਤਿ ਪਿਆਲ, ਜੋ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰੇਮਹੈ ॥ ਵਾ ਜੋ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਬਿਚਾਰਨਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਪਿਆਲੇ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਧਾਰਸੁ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸੇ ਮਹਾ ਰਸ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜੋ ਏਹ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਸਰਾਬਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਪੇਉਰੇ,ਪਾਨ ਕਰ ਲੇਵੋਂ ਗਾ ਹੇ ਜੋਗੀ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸ ਮਹਾ ਰਸ ਕੀ ਨਿਝਰ ਧਾਰ ਚੁਐ, ਏਕ ਰਸ ਪ੍ਰ-ਵਾਹ ਸ੍ਰਵ ਰਹਿਆ ਹੈ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਦ੍ਵਾਰਾ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਮੇ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ, ਅ-ਤਯੰਤ ਸ੍ਵਛ ॥ ਤਿਸ ਰਸ, ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮੇ ਹੇ ਯੋਗੀ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਅਤਯੰਤ ਮਸਤ ਹੋ ਰਹਯਾ ਹੈ ॥ ਬਾਹਰਕੀ ਸਰਾਬਕੀ ਮਸਤੀ ਵਤ ਕਬੀ ਤਿਸਕੀ ਮਸਤੀ ਹਮਾਰੇ ਮਨਸੇ ਉਤਰੇ ਨਹੀ ॥ ਸਦਾ ਬਨੀ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਇਸ ਮਦ, ਸਰਾਬ ਬਿਨਾ ਔਰ ਸਭੀ ਸਰਾਬਾਂ ਛੂਛੇ,ਤੁਛ ਹੈਂ ॥ ਔ ਤਿਨਕੇ ਪੀਨੇਵਾਲੇ ਅਤਿ ਪਾਮ-ਰਹੈ ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਮਦਕੋ ਹਮ ਪਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ਨਿਖਲ ਵੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਔ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰਕੇ ਦੇਖੋ ॥ ਤਬ ਯਹੀ ਮਹਾਰਸ ਵਾਲੀ ਸਚੀ ਸਰਾਬ ਹੈ

॥ ਤੁਮਾਰੀ ਕਹੀ ਸਚੀ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਭੀ ਸਰੂਪ ਓਰ ਪੂਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰਖਨੀ ਚਾਹੋ ਤਬ ਯਹੀ ਪੀਵੋ ਉਸਕੋ ਤਜਾਗੋ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਗੁੜੁ ਕਰਿ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਕਰਿ ਮਹੂਆ ਭਉ ਭਾਠੀ ਮਨ ਧਾਰਾ ॥ ਸੁਖਮਨ ਨਾਰੀ ਸਹਜ ਸਮਾਨੀ ਪੀਵੈ ਪੀਵਨ ਹਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਅਉਧੂ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਮਤਵਾਰਾ ॥ ਉਨ ਮਦ ਚਢਾ ਮਦਨ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਭਇਆ ਉਜਿਆਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੁਇ ਪੁਰਿ ਜੋਰਿ ਰਸਾਈ ਭਾਠੀ ਪੀਉ ਮਹਾ ਰਸੁ ਭਾਰੀ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਦੁਇ ਕੀਏ ਜਲੇਤਾ ਛੂਟਿਗਈ ਸੰਸਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਗਾਸ ਗਿਆਨ ਗੁਰ ਗੰਮਿਤ ਸਤਿ ਗੁਰ ਤੇ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਦਾਸੁ ਕਬੀਰ ਤਾਸੁ ਮਦ ਮਾਤਾ ਉਚਕਿ ਨ ਕਬਹੂ ਜਾਈ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਕਬੀਰ ਕੇ ਕਹੇ ਭਾਵਕੋ ਨਾ ਸਮਝਕੇ ਬਾਹਰ ਮੁਖੀ ਜੋਗੀ ਔਰ ਮਸਾਲੇ ਕੀ ਸਰਾਬ ਕੋ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਹਨੇ ਲਗਾ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਤਾਕੀ ਆਨ ਸਾਮਗ੍ਰੀਕੋ ਪੁਨਾ ਤਾਕੇ ਸਮਝਾਵਨ ਹੇਤ ਭੀਤਰ ਬਰਣਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ਗੁੜ ਇਤਿ, ਅਥਵਾ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਸਰਾਬ ਕਾ ਬਰਨਨ ਸੁਨ ਕਰ ਜੋਗੀਨੇ ਕਹਜਾ ॥ ਹੇ ਕਬੀਰ ਐਸੀ ਸਰਾਬ ਕਬੀ ਪਾਨ ਭੀ ਕਰੀਹ ਵਾ ਬਾਤਾਂਹੀ ਕਰ ਜਾਨਤੇ ਹੋ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ॥ ਹੇ ਜੋਗੀ ਹਮਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਸਾਲੇ ਕੀ ਛੋਡ ਔਰ ਭੀ ਪਾਨ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਦੂਸਰੀ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕਹੇਂ ਗੁੜ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੋਗੀ ਹਮਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਪ੍ਰੋਖ ਗਜਾਨ ਗੁੜ, ਔ ਪਿਛਲੀ ਸਰਾਬ ਮੇ ਕਹੇ ਕਸਕੇ ਥਾਨ ਸਗੁਣ ਪਰਮਾਤਮਾਕਾ ਧਜਾਨ ਰੂਪ ਮਹੂਆ, ਬੁਧੀ ਰੂਪੀ ਮੱਟੀ ਮੈ ਪਾਇਕੇ ॥ ਤਾਕੇ ਖੈਚਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਾ ਭਯ ਕਰਨਾ ਹੀ ਭਠੀ ਮਨ ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ, ਧਾਰਨ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਔ ਸੁਖਮਨ ਨਾਰੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਨਾਲੀ ਜੋ ਸਹਜ ਸਮਾਨੀ, ਸਾਂਤਰੂਪ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਸਮਾਇ ਰਹੀ ॥ ਭਾਵ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਤਿਸਸੇ ਨਿਕਸੇ ਆਤਮਾਨੰਦ ਮਦਕੋ ਹੇ ਯੋਗੀ ਪਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਨ ਪੀਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਅਉਧੂ, ਅਵਧੂਤ ਜੋਗੀ ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਹੇ ਮਦਕੋ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਮਤਵਾਰਾ, ਮਸਤ ਹੋ ਰਹਜਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਉਨ ਮਦ ਚਢਾ, ਜਬਕਾ ਮੇਰਾ ਮਨ ਉਸਮਦ ਮੇ ਚਢਾਹੈ ॥ ਤਬਸੇ ਮੈਨੇਂ ਆਨ ਛੂਛੇ ਮਦੋਂਕਾ ਰਸ ਨਹੀ

ਚਾਖਿਆ ॥ ਵਾ ਜਬਕਾ ਮੇਰਾ ਮਨ ਉਨਮਦ, ਨਿਖਲ ਬਾਹਰਕੇ ਮਦੋਂ ਸੇ ਉਪਰਲੇ ॥ ਭਾਵ ਨਿਰਮਦ ਥਾਨਮੇ ਚੜ੍ਹਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਸੇ ਹੀ ਮੈਨੇ ਮਦਨ ਰਸ ਚਾਖਿਆ, ਮਦਨ ਸਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਮੂਰਤਿ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਆਨੰਦ ਕੋ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆਹੈ ॥ ਤਾਂਹੀਤੇ ਹਮਾਰੇ ਕੂ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋ ਮੈ ਭਇਆ ਉਜਿਆਰਾ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸਰਬ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਹਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੁਈ ਹੈ ਦੂਸਰੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀ ਰਹੀ ॥ ੧ ॥ ਐ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੇ ਮਦਕੇ ਨਿਕਾਸਨੇਕਾ ਯਹ ਕੀਆਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦੁਇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਮੱਟੀ ਔ ਸਿਰਪੋਸ ਦੋਨੋ ਕੋ ਜੋੜਕੇ ਬਾਹਰ ਕੀ ਸਰਾਬ ਨਿਕਾਸਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਤਾਕੀ ਭਠੀਕੋ ਰਸਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮੈਨੇ ਜੀਵ ਈਸ ਦੋਨੋ ਕੋ ਗੁਰੁਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਜੋੜ ਏਕ ਕਰਕੇ ਰਸਾਈ, ਚਲਤੀ ਕਰੀਹੈ ॥ ਏਕਤਾਕੋ ਚਿੰਤਨ ਕਰਣੇ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਭਠੀ ਜਿਸ ਭਠੀਸੇ ॥ ਭਾਵ ਏਕਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀਸੇ ਚਿਤਮੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੂਏ ਮਹਾਰਸੁ, ਅਦ੍ਵੈਤੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਰੂਪ ਭਾਰੀ, ਬਡੇ ਕੋ ਪੀਉ, ਹਮ ਪਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਮਦਰਾ ਨਿਕਾਸਨ ਸਮੇ ਕਾਸ਼ਟ ਕੌਨ ਕੀਯੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨਕਹੇ ਕਾਮ ਇਤਿ, ਕਬੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਾ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂ ਪਾਪੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਦੋਨੋ ਹਮਨੇ ਤਿਸ ਭਠੀ ਕੇ ਤਲੇ ਜਲੇਤਾ, ਜਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਾਸ਼ਟ ਕੀਯੇ ਹੈਂ ਭਾਵ ਸੰਯਮ ਸੇ ਇਨ ਦੋਨੋ ਕੋ ਜਾਲਨਾ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੈਸੇ ਬਾਹਰ ਕਾ ਮਦ ਪੀਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਬ੍ਯਵਹਾਰੋਂ ਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਛੂਟ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹਮ ਸੇ ਭੀ ਉਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਸੰਸਾਰੀ, ਸੰਸਾਰਾਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਛੂਟ ਗਈ ਹੈ॥੨॥ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ॥ ਵੈਸੀ ਭਾਠੀ ਰਸਾਵਨੇ ਸਮੇਤਾਕੇ ਨੀਚੇ ਅਗਨਿ ਕੌਨ ਕਰੀਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਆ ਗ੍ਯਾਨਹੀ ਹਮਨੇ ਅਗਨਿ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਪ੍ਰਗਟ ਇਤਿ, ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਗਾਸ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਆਗਕੇ ਥਾਨ ਮੇ ਈਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਨਿ ਵਹੀ ਗ੍ਯਾਨ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਗ੍ਯਾਨਕੀ ਗੁਰ ਗਮਿਤ, ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹਮਨੇ ਸਤਗੁਰ ਤੇ, ਸਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਗ੍ਯਾਤਾ ਗੁਰੋਂ ਤੇ ਸੁਧਿ ਪਾਈ, ਉਪਦੇਸ਼ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਦਾਸ ਕਹੇ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਹੇ ਜੋਗੀ ਤਿਸ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਮਦਰਾ ਕੇ ਮਦਮੇ ਮਸਤ ਹੋ ਗਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਮਦਸੇ ਉਚਕਿ,ਹਮ ਉਦਾਸ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਤਿਸੀ ਮੇ ਮਗਨ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਵਹੁ ਬਹਿਰ ਮੁਖ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਮਦਕੋ ਤੁਮਹੀ ਪੀਵੋ ਕਹ ਕਰ ਚਲਤਾ ਹੂਯਾ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਤੂ ਮੇਰੋ ਮੇਰੁ ਪਰਬਤ ਸੁਆਮੀ ਓਟ ਗਹੀ ਮੈ ਤੇਰੀ ॥ ਨਾ ਤੁਮ

ਡੋਲਹੁ ਨਾ ਹਮ ਗਿਰਤੇ ਰਖਿ ਲੀਨੀ ਹਰਿ ਮੇਰੀ ॥ ੧ ॥ ਅਬ ਤਬ ਜਬ ਕਬ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ਹਮ ਤੁਅ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੁਖੀ ਸਦਹੀ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ਤੇਰੇ ਭਰੋਸੇ ਮਗਹਰ ਬਸਿਓ ਮੇਰੇ ਤਨਕੀ ਤਪਤਿ ਬੁਝਾਈ ॥ ਪਹਿਲੇ ਦਰਸਨੁ ਮਗਹਰ ਪਾਇਓ ਫੁਨਿ ਕਾਸੀ ਬਸੇ ਆਈ ॥੨ ॥ਜੈਸਾ ਮਗਹਰੁ ਤੈਸੀ ਕਾਸੀ ਹਮ ਏਕੈ ਕਰਿ ਜਾਨੀ ॥ ਹਮ ਨਿਰਧਨ ਜਿਉ ਇਹੁ ਧਨੁ ਪਾਇਆ ਮਰਤੇ ਫੂਟਿ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ੩ ॥ ਕਰੈ ਗੁਮਾਨੁ ਚੁਭਹਿ ਤਿਸੁ ਸੂਲਾ ਕੋ ਕਾਢਨ ਕਉ ਨਾਹੀ ॥ ਅਜੈ ਸੁ ਚੋਭਕਉ ਬਿਲਲ ਬਿਲਾਤੇ ਨਰਕੇ ਘੋਰ ਪਚਾਹੀ ॥੪ ॥ ਕਵਨੁ ਨਰਕੁ ਕਿਆ ਸੁਰਗ ਬਿਚਾਰਾ ਸੰਤਨ ਦੋਊ ਰਾਦੇ ॥ ਹਮ ਕਾਹੂਕੀ ਕਾਣਿ ਨ ਕਢਤੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੇ॥੫ ॥ਅਬ ਤਉ ਜਾਇ ਚਢੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਮਿਲੇਹੈ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਨੀ ॥ ਰਾਮ ਕਬੀਰਾ ਏਕ ਭਏ ਹੈ ਕੋਇ ਨ ਸਕੈ ਪਛਾਨੀ ॥ ੬ ॥ ੩ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹਯਾ ਮਦ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਮੈ ਏਕ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਰੱਛਕ ਨਾ ਜਾਨਕਰ ਕਾਸ਼ੀ ਮਗਹਰ ਮੇ ਸਮ ਬੁਧੀ ਰਖਤਾ ਹੋ ਯਹ ਕਹੇ ਤੁਮੇਰੋ ਇਤਿ,ਹੇਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਸੁਮੇਰੁ ਪਰਬਤ ਸਮ ਪਰਮ ਆਸਰਾਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈਨੇ ਸਰਬਕਾ ਭਰੋਸਾ ਤਯਾਗ ਕਰ ਇਕ ਆਪਹੀ ਕੀ ਓਟ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਨਾ ਤੁਮ ਡੋਲਹੁ,ਆਪ ਨਿਰਵਿਕਾਰ ਹੋਨੇ ਸੇ ਕਬੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਨਹੀ ਗਿਰੋ ਗੇ ॥ ਔ ਆਪਕੇ ਗਿਰੇ ਬਿਨਾ ਆਪਕੇ ਆਸ੍ਰਿਤ ਬੈਠੇ ਹਮ ਭੀ ਕਬੀ ਅਪਨੀ ਨਿਸਚਾ ਸੇ ਨਹੀ ਗਿਰੇਂਗੇ ॥ ਸੋ ਯਹ ਆਪਕਾ ਹੀ ਬਲਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਤੂੰ ਧੰਨਯਹੈ ॥ ਜਿਸਸੇ ਰਖ ਲੀਨੀ ਹਰਿ ਮੇਰੀ, ਚੌਰਾਸੀ ਚਕ੍ਰਮੈ ਫਿਰਨੇ ਸੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤਿਸ੍ਾ ਰਖਲਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਅਬ, ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਮੇ ਤੂੰਹੀ ਤਬ, ਭੂਤਕਾਲ ਮੇ ਤੂਹੀ ਜਬ ਕਬ, ਭਾਵੀ ਕਾਲਮੇ ਭੀ ਤਹੀ ਹਮਾਰੀ ਓਟਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹਮ ਆਪਕੇ ਭਗਤ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਆਪਕੀ ਦਯਾਸੇ ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਰਹੇਂਗੇ॥ ਕਹੀ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਂਗੇ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਮੈਨੇ ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਬੰਧ ਦੂਰਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥

ਐਸੇ ਤੇਰੇ ਭਰੋਸੇ ਸੇ ਕਾਸ਼ੀ ਤਯਾਗ ਕਰ ਮਗਹਰ ਸਹਰ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕੀਆ॥ ਆਪਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਊਹਾਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਤਨਕੀ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਕੀ ਤਪਤ ਦੂਰ ਕਰੀ॥ ਕਾਸ਼ੀ ਸੇ ਬਾਹਰ ਮੇਰੀ ਸਦਗਤੀ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇਗੀ ਯਹ ਸੰਦੇਹ ਨਾ ਰਹਨੇ ਦੀਆ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਚਿਤ ਮੇ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ਜਿਸ ਪੁਰਖਨੇ ਪ੍ਰਥਮ ਗਰੋਂਕੀ ਕਿਰਪਾ ਸੇ ਦਰਸਨੁ, ਪਰਮਾ-ਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰ ਮਗਹਰ ਮੇ ਪਾਇਆ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਹਮਾਰੇ ਸਮਾਨ ਪੁਨਾ ਕਾਸ਼ੀ ਮੇ ਆਇਕੇ ਬਸੇ ਵਾ ਨਾ ਬਸੇ॥ ਮੁਕਤੀ ਮੇ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ॥ ਯਦਵਾ, ਪਹਿਲੇ ਦਰਸਨੁ ਕਾਸੀ ਪਾਇਓ ਫੁਨ ਮਗਹਰ ਬਸੇ ਆਈ, ਐਸਾ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਅਰਥ ਕਰ ਲੇਨਾ॥ ਜੋ ਜੈਸੇ ਹਮ ਪਹਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਖਯ ਕਾਸੀ ਮੇਂ ਪਾਇ ਕਰ ਪੁਨਾ ਮਗ ਹਰਮੇ ਆਇ ਬਸੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਬਸੇ ਤਬ ਭੀ ਮੁਕਤੀ ਮੇ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ॥ ੨॥ ਯਾਹੀਤੇ ਭਗਤ ਜਨੋ ਕੋ ਜੈਸਾ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਮਗਹਰ ਮੇ ਬਸਣਾ ਹੈ ਤੈਸਾਹੀ ਕਾਸੀ ਮੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਬਾਰਤਾ ਹਮਨੇ ਏਕੈ ਕਰਿ ਜਾਨੀ, ਭੁਲਜਹੀ ਜਾਨੀਹੈ॥ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤੋ ਪ੍ਰਤਿ ਕੁਛ ਮਗਹਰ ਸੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਕਾ ਬਿਸੇਖ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕ-ਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਧਨਸੇ ਹੀਨ ਨਿਰਧਨ ਪੁਰਖ ਨੇ ਜੈਸੇ ਇਹੁ ਧਨੁ ਪਾਇਆ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਧਨ ਪਾਯਾਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਔਰਭੀ ਗਯਾਨ ਧਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਜਿਗਯਾਸੂ ਜਨ ਧਨ ਪਾਵਨੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਰਖੇਹੈ॥ ਕਾਹੂ ਦੇਸ ਕਾਲ ਕੀ ਬਿਸੇਖਤਾ ਨਹੀ ਚਾਹੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਆਨ ਦੇਸ ਮੇ ਗਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਕਾਸ਼ੀ ਮੇ ਹੀ ਗਤੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਐਸੇ ਜਾਨ ਕਰ ਤਹਾਂ ਵਾਸ ਕਰੇਹੈ॥ ਔ ਤਹਾਂ ਵਾਸ ਕਰ ਉਸ ਵਾਸਕੇ ਭਰੋਸੇ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਵਹੁ ਗੁਮਾਨੀ, ਕਾਸ਼ੀ ਵਾਸਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਫੁਟਿ, ਉਦਰ ਸੇ ਜਨਮ ਲੇ ਲੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮਰਤੇ,ਮਰੇਹੈ॥ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਪਾਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕਾਸ਼ੀ ਮਹਾਤਮ ਮੇ ਹੀ ਸੰਯਮ ਹੀਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਮਹਾਦੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਿਖੀਹੈ॥ ੩॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਕਹੇ ਆਨ ਕਾਹੂ ਥਾਨ ਮੇ ਵਾਸ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਲਯਾਣ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਕੇਵਲ ਕਾਸੀ ਵਸਨੇ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਚਾਹੇ ਕਾਹੂੰ ਰੀਤਿ ਸੇ ਬਸੇ॥ ਤਿਸ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਐਸੀ ਪੀੜਾ ਰੂਪ ਸੂਲ ਚੁਭੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਕਾਹੂੰਸੇ ਭੀ ਨਹੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਵੇ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ, ਕਰੇ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਕਾਸੀ ਮਹਾਤਮ ਸੇ ਜੈਸੇ ਕੈਸੇ ਕਾਸ਼ੀ ਵਾਸ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯਕੇ ਸੰਯਮ ਕੀਯੇ ਬਿਨਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ॥ ਔ ਐਸੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਤਾ ਹੁਯਾ ਮੈ ਆਨ ਥਾਨ ਬਸਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋ ਸੇ ਬਡਾ ਸ੍ਰੇਸਟ ਹੂ॥ ਐਸਾ ਅਭਿ-ਮਾਨ ਕਰੇ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਚੁਭਹਿ ਤਿਸੁ ਸੂਲਾ, ਤਿਸਕੇ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਭੂਤ

ਯੋਨੀ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਅਤਯੰਤ ਦੁਖ ਰੂਪ ਕੰਟਕ ਚੁਭੇਗਾ ॥ ਜਿਸ ਦੁਖ ਸੂਲਕੋ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਸਰੀਰ ਸੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕੋ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਸਮਰਥ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਅਭਿ-ਮਾਨੀ ਅਜੈ ਸੁ ਚੋਭ ਕਉ, ਜਹਾ ਜਨਮ ਧਾਰੇਗਾ ਤਹਾ ਹੀ ਵਰਤ ਮਾਨ ਕਾਲਮੇ ਉਸ ਦੁਖ ਸੂਲਕੀ ਪੀੜ ਰੂਪ ਚੋਭਕੋ ਪਾਯ ਬਿਲਲ ਬਿਲਾਤੇ, ਬਾਰੰਬਾਰ ਦੁਖਸੇ ਪੁਕਾਰਤੇ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਔ ਪੁਕਾਰਤੇ ਹੀ ਪੁਕਾਰਤੇ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਦੇਹਕੋ ਤਯਾਗਕੇ ਘੋਰ, ਭਯਾਨਕ ਨਰਕ ਮੇ ਹੀਪਚੇਂਗੇ ॥ ੪ ॥ਕਬੀਰਕਾ ਐਸਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਸਮੀਪ ਕਾਹੂ ਅਬਿ-ਬੇਕੀ ਨੇ ਕਹ੍ਯਾ ਕਾਸ਼ੀ ਬਾਸੀ ਨਰਕ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਬਾਹਰ ਬਸਨੇ ਵਾਲੇ ਕਯਾ ਸ੍ਵਰਗ ਜਾਵੋਗੇ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਅਪਨੀਨਿਸਚਾਬਤਾਵੇ ਕਵਨਇਤਿ, ਕਵਨੁ ਨਰਕੁ, ਪਾਪ ਹੀਨਪੁਰਖ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀਮੇਕਿਆ ਨਰਕ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਤਥਾ ਸਕਾਂਮ ਪੁਨ੍ਯ ਹੀਨੋ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿਮੇ ਕਿਆ ਸ੍ਵਰਗ ਬਿਚਾਰਾ ਭਾਵ, ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਗਯਾਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕਰਮਕੇ ਸਪਰਸ ਹੀਨ ਸੰਤੋਂਨੇ ਨਰਕ ਸ੍ਵਰਗ ਦੋਨੋ ਦੂਰ ਕੀਯੇਹੈ॥ ਔ ਹਮ ਭੀ ਉਨ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਮੇਲਸੇ ਉਨਹੀ ਕੇਸਮਾਨ ਹੋ ਗਯੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋਂ ਹਮਭੀ ਕਾਹੂ ਨਰਕ ਸ੍ਵਰਗ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਰਤੇ, ਇਛਾ ਨਹੀ ਰਖਤੇ॥ ਭਾਵ ਨਰਕ ਕਾ ਭਯ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ਸ੍ਵਰਗਕੀ ਚਾਹ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਅਪਨੇ ਗੁਰੁਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ॥੫॥ ਨਾਕਾਨਰਖਨੇਮੇਬਡੇ ਥਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਅਬ ਇਤਿ, ਅਬਤਉ, ਇਸ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਮੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਨੇ ਕਾਲਮੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਹਮ ਗਯਾਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਜਾਇ ਚੜੇ ਹੈ ਸਿੰਘਾਸਨ, ਪਰਮਾਤਮ ਥਾਨਮੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਲਮੇ ਮਿਲੇ ਜਲਵਤ ਏਕ ਰੂਪ ਹੂਯੇਹੈ ਸਾਰਿੰਗਪਾਨੀ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਥ ॥ ਜਿਸਮੇ ਮਿਲੇ ਕੋ ਕੋਈ ਜਲਸੈ ਮਿਲੀ ਜਲਕੀ ਬੂੰਦ ਵਤ ਭਿੰਨ ਕਰਨਹੀ ਜਾਨਸਕੇ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾ-ਪਤਿ ਕਰੇ ਰਾਮ ਇਤਿ, ਗੁਰੋਂਕੀ ਦਯਾਸੇ ਰਾਮ ਔ ਕਬੀਰ ਏਕ ਰੂਪ ਹੁਯੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੋਈ ਭੀ ਭੇਦ ਵਾਦੀ ਕਾਹੂ ਉਪਾਯਸੇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਰਾਮਸੇ ਭਿੰਨ ਕਰ ਨਹੀ ਪਹ-ਚਾਨ ਸਕੇ ॥ ੬ ॥ ੩ ॥

ਸੰਤਾ ਮਾਨਉ ਦੂਤਾ ਡਾਨਉ ਇਹ ਕੁਟਵਾਰੀ ਮੇਰੀ ॥ ਦਿਵਸ ਰੈਨਿ ਤੇਰੇ ਪਾਉ ਪਲੋਸਉ ਕੇਸ ਚਵਰਿ ਕਰਿ ਫੇਰੀ ॥ ੧ ॥ ਹਮ ਕੂਕਰ ਤੇਰੇ ਦਰਬਾਰਿ ॥ ਭਉਕਹਿ ਆਗੈ ਬਦਨੁ ਪਸਾਰਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਹਮ ਤੁਮਰੇ ਸੇਵਕ ਅਬ ਤਉ ਮਿ-

ਦਿਆ ਨ ਜਾਈ ॥ ਤੇਰੈ ਦੁਆਰੈ ਧੁਨਿ ਸਹਜ ਕੀ ਮਾਥੈ ਮੇਰੇ ਦ
ਗਾਈ ॥ ੨ ॥ ਦਾਗੇ ਹੋਹਿ ਸੁ ਰਨ ਮਹਿ ਜੂਝਹਿ ਬਿਨੁ ਦਾਗੇ ਭਗਿ
ਜਾਈ ॥ ਸਾਧੂ ਹੋਇ ਸੁ ਭਗਤਿ ਪਛਾਨੈ ਹਰਿ ਲਏ ਖਜਾਨੈ ਪਾਈ
॥ ੩ ॥ ਕੋਠਰੇ ਮਹਿ ਕੋਠਰੀ ਪਰਮ ਕੋਠੀ ਬੀਚਾਰਿ ॥ ਗੁਰਿ ਦੀਨੀ
ਬਸਤੁ ਕਬੀਰ ਕਉ ਲੇਵਹੁ ਬਸਤੁ ਸਮਾਰਿ ॥ ੪ ॥ ਕਬੀਰ ਦੀ
ਈ ਸੰਸਾਰ ਕਉ ਲੀਨੀ ਜਿਸੁ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ
ਜਿਨਿ ਪਾਇਆ ਥਿਰ ਤਾ ਕਾ ਸੋਹਾਗੁ ॥ ੫ ॥ ੪ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦਮੇ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਸੇ ਕਾਸ਼ੀ ਮਗਹਰ ਬਸਨੇ ਮੇ ਤੁਲਜਤਾ ਕਹਤੇ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਤਿ ਯਹ ਕੋਤਵਾਲੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਨੀਚ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਬਿਨਾ ਬੁਲਾਏ ਕੂਕਰ ਸਮ ਭੂਸੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਅਗ੍ਯਾਨੀ ਦ੍ਵਿਜੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਉਨਹੀ ਕੇ ਕਹੇ ਦੋਨੋ ਭਾਵ ਅਪਨੇਂ ਮੇ ਮਾਨਕੇ ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਦੇਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਸੰਤਾ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਵਾਸਤਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਰ ਮੈ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹਹੋਂ ॥ ਬ੍ਯਵਹਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਰ ਸੁਨੋ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਨਾਰਦਾਦਿ ਭਕਤੋਂ ਸੇ ਨ੍ਯੂਨ ਹੂੰ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਨ ਸੰਤੋ ਕੋ ਮਾਨਤਾ ਹੂੰ ॥ ਔ ਭਕਤੋਂ ਸੇ ਇਤ੍ਰ ਜੀਵੋਂ ਸੇ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੂਯਾ ਤੇ ਕਾਮੀ ਕ੍ਰੋਧੀ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਮੇ ਲਗਾਵਨੇ ਹੇਤ ਡਾਨਉ, ਬਾਣੀ ਸੇ ਡੰਡ ਦੇਤਾ ਹੂੰ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਯਹ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਇਨ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਬਤਾਈ ਆਪਕੀ ਕੋਤਵਾਲੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮੈ ਕੇਵਲ ਕੋਤਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀ ਆਪਕਾ ਸਮੀਪੀ ਸੇਵਕ ਭੀ ਅਪਨੇ ਕੋ ਸਮਝਤਾ ਹੂੰ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਦਿਵਸ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਦਿਨ ਰਾਤਿ ਚਿਤਮੇ ਮੈ ਆਪਕੇ ਚਰਨੋ ਕੋ ਲਖਮੀ ਵਤ ਪਲੋਸਉ, ਮਰਦਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੂੰ ਹੂੰ ॥ ਔ ਕੇਸਦਵਰ, ਗਊਕੇ ਰੋਮੋਂ ਕਾ ਚਾਮਰ ਹਾਥ ਮੇਂ ਲੇ ਆਪ ਪੈ ਫੇਰਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ ਇਨ ਦ੍ਵੈਖੀ ਲੋਗੋ ਕਾ ਸੇਵਕ ਨਹੀ ਬਨਾ ਚਾਹੂੰ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪਕਾ ਭੀ ਮੈ ਕੇਵਲ ਕੋਤਵਾਲ ਔ ਸਮੀਪੀ ਸੇਵਕ ਹੀ ਅਪਨੇ ਕੋ ਨਹੀ ਮਾਨਤਾ ॥ ਕਿੰਤੁ ਯੇ ਦ੍ਵੈਖੀ ਲੋਕ ਜੋ ਮੁਝਕੋ ਕੂਕਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਸੋ ਆਪਕਾ ਮੈ ਕੂਕਰ ਭਾਵ ਭੀ ਬਡੇ ਆਨੰਦ ਸੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ॥ ਇਨਕਾ ਕੂਕਰ ਨਹੀ ਬਨਾ ਚਾਹਤਾ ਯਹ ਕਹੇ ਹਮ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਮੈ ਆਪਕੇ ਦਰਬਾਰਿ, ਸਥਾਨ ਕਾ ਕੂਕਰ ਹੂੰ ॥

ਯਾਹੀਤੇ ਆਪਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਕਰ ਬਿਚਰਤੇ ਚੋਰੋਂ ਤੁਲਜ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਡਾਟਨੇ ਹੇਤ ਭਉਕਹਿ, ਆਵਾਜ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਆਗੇ, ਉਨਕੀ ਓਰ ਮੁਖ ਕਰਕੇ ॥ ੧॥ ਯਾ ਹੀਤੇ ਆਪ ਓਰਸੇ ਹਟਾਯ ਕਰ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁਝਕੋ ਆਨ ਦੇਵਨ ਕੀ ਓਰ ਲਗਾ ਯਾ ਚਾਹਿਹੰ ॥ ਸੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਮੁਝਸੇ ਨਹੀ ਹੋਯ ਸਕੇ ਯਹ ਕਹੇ ਪੂਰਬ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਅਨੇਕ ਜਨਮੋ ਮੇ ਕਿੰਚਿਤ ਕਿੰਚਤ ਆਪ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮੈ ਪੂਰਬ ਜਨਮੋ ਮੇ ਆਪਕਾ ਸੇਵਕ ਰਹਜਾ॥ ਔ ਅਬਯੇ ਬਿਘਨੀ ਲੋਕ ਆਪ ਓਰਸੇ ਹਟਾਯਕੇ ਔਰ ਦੇਵਨ ਓਰ ਲਗਾਯਾ ਚਾਹੇਹੈਂ ॥ ਸੋ ਇਨ ਠਗੋਂ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਅਬ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਕੇ ਸਮੇ ਮੇ ਆਨ ਓਰ ਲਗਨੇ ਹੇਤ ਮਿਟਿਆ ਨ ਜਾਈ, ਮੇਰੇ ਸੇ ਹਟਜਾ ਨਹੀ ਜਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਸਭਕਾ ਮੂਲ ਆਪਕੋ ਜਾਨਕੇ ਆਪਕਾ ਆਸਰਾ ਰਖਤਾ ਹੂੰ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਆਪ ਕੇ ਸਤਸੰਗ ਰੂਪ ਦਰਵਾਜੇ ਮੈ ਜੋ ਗਜ਼ਾਨਕੀ ਹੇਤੁ ਮਹਾ-ਤਮਾਕੇ ਮੁਖਸੇ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਵਣ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਧੁਨ ਮੇਰੇ ਮਸਤਕ ਥਾਨੀ ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੇ ਪੂਰੀ ਦਗਾਈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੀਹੈ॥ ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਲੋਕ ਅਪਨੇ ਸੂਰ ਬੀਰੋਂ ਕੋ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਪੁਸ਼ਾਕ ਪਹਰਾਯ ਕੇ ਅਪਨੇ ਚਿਨ੍ਹ ਵਾਲਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਮੈਭੀ ਕਹੀ ਧੁਨਿ ਕੇ ਚਿੰਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਯਾਹੋਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀ ਆਪ ਓਰ ਸੇ ਨਹੀ ਫਿਰੋਂਗਾ॥੨॥ ਯਹ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਦਾਗੇ ਇਤਿ, ਦਾਗੇ ਲੋਕੋ ਮੇਂ ਜਲਾਏ ਗਏ ਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਸੂਰਬੀਰੋਂ ਕੋ ਦਾਗ ਦੇਨਾ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਂਨੋਂ ਦੋਨੋ ਪਖੋਂਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂਮੇ ਨਾ ਦੇਖਨੇ ਤੇ ਦਾਗੇ ਪਦ ਸੇ ਈਹਾਂ ਕਾਹੂ ਚਿੰਨਸੇ ਦਾਗੀ ਕੀਏ ਜਾਨ ਲੇਨੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਰਾਜਾ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਕੇ ਚਿੰਨਸੇ ਦਾਗੇ ਹੋਹਿ, ਨਿਸਾਨੀ ਵਾਲੇ ਕਰ ਰਖੇ ਹੋਵੇਂ॥ ਸੋ ਪੁਰਖ ਸਤ੍ਰਯੋਂ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਹੋਕਰ ਰਣਮੇ ਯੁਧ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋ ਕੋ ਅਪਨੀ ਨਿਸਾਨੀ ਵਾਲੇ ਨਹੀ ਬਨਾਯਾ॥ ਵਹੁ ਅਪਨੀ ਹਾਨਿ ਹੋਨੀ ਨਾ ਸਮਝਕੇ ਭਾਗ ਜਾਵੇਹੈਂ॥ ਸਨਮੁਖ ਜੁਧ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਤੈਸੇ ਹਮਭਗਵਤ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕੇਹੇਤੁ ਚਿੰਨ੍ਹੋਂ ਕੇਸੰਯੁਕ੍ਤ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇਭਗਵਾਨ ਆਪਕੀ ਓਰਸੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਭਾਗੇਂਗੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਵਿਘਨ ਕਰਤਾ ਸਤ੍ਰੂਓਂ ਕੋ ਮਾਰਕੇ ਆਪ ਓਰ ਆਵੇਂਗੇ॥ ਬਿਨਾ ਆਪਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਚਿੰਨੋ ਸੇ ਜੋ ਯੇ ਦ੍ਵੈਖੀ ਜਨਹੈਂ ਸੋ ਨਿਸੰਕ ਭਾਗਤੇ ਫਿਰੇਂ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਹੇ ਹਰੇ ਜੋ ਆਪਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸਾਧੂ ਜਨ ਹੋਵੇਹੈਂ ਵਹੁ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਬਸਕਰ ਆਪਕੀ ਭਗ-ਤਿ ਕੋ ਪਛਾਨੇਗੇ॥ ਆਨ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਕਰੇਂ ਔ ਆਪਭੀ ਉਨਕੀ ਭਗਤੀ ਕੋ ਦੇਖ ਖਰਾਜਾਨਕੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਆਪਨੇ ਖਜਾਨੇ ਮੇ ਪਾਇ ਲੇਤੇ ਹੋ॥ ਭਾਵ ਅਪਨੇ ਭਗ-

ਤੋਂ ਮੈ ਗਿਨ ਲੇਤੇ ਹੋ॥੩॥ ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਆਪ ਭਗਤੋਂ ਮੇ ਗਿਨ ਲੇਤੇ ਹੋ ॥ ਵਹੁ ਵਸਤੁ ਮੁਝਕੋ ਗੁਰੋਨੇ ਐਸੇ ਕ੍ਰਮਸੇ ਸਮਝਾਇ ਕੇ ਦੀਨੀ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਉਨ ਵ੍ਰਿਖੀ ਜਨੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਹੇਤ ਕਹੇ ਕੋਠਰੇ ਇਤਿ, ਥੂਲ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕੋਠਰੇ, ਮੰਦਰ ਮੇ ਕੋਠਰੀ, ਸੁਧ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਕੋਠੜੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕੋਠਰੀ ਮੇ ਆਗੇ ਆਤਮ ਦੇਵ ਕੇ ਲਾਭਕਾ ਮੁਖ ਥਾਨ ਪਰਮ ਕੋਠਰੀ, ਬਡੀ ਗੁਪਤ ਕੋਠਰੀ ਬੀਚਾਰਿ, ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਕੋਠਰੀ ਮੈ ਤਾ ਗਯਾਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਰਪ ਹੋ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਥਿਤ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਤੂ ਹੇ ਕਬੀਰ ਹਮਰੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਸੰਮਾਲ ਲੇ ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ ਦੀਨੀ ॥ ਸੋ ਮੈਨੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੀ ॥ ਵਾ ਪ੍ਰਥਮ ਕੋਠੇ ਸਬਦ ਸੇ ਅੰਨ ਮਯ ਕੋਸਕੇ ॥ ਔ ਕੋਠਰੀ ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣਮਯ ਮਨੋ ਮਯ ਵਿਗਯਾਨ ਮਯ ਕੋਸਕੇ ॥ ਪੁਨਾ ਪਰਮ ਕੋਠਰੀ ਕਹਨੇ ਸੇ ਆਨੰਦ ਮਯ ਕੋਸਕੇ ਭੀਤਰ ਸੇ ਆਤਮ ਵਸਤੁ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਹੇ ਕਬੀਰ ਤੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕਰ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ॥ ਐਸੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੁਝਕੋ ਵਹੁ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮ ਵਸਤੁ ਗੁਰੂਨੇ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਯਾਨ ਦ੍ਵਾਰਾ ਦੀਨੀ ਸੋ ਮੈਨੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੀ ॥ ੪ ॥ ਅਰ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਜੈਸੇ ਮੇਰੇ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮੁਝਕੋ ਦਈ ॥ ਤੈਸੇ ਮੈਨੇ ਤਿਸ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਬਨੀ ਰਖਨੇ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਦੀਈ ਸੰਸਾਰ ਕਉ, ਅਨੇਕ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੀ ॥ ਪਰੰਤੁ ਉਨ ਅਨੇਕੋਂ ਮੇ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਦਈ ਵਸਤੁ ਲੀਨੀ, ਗ੍ਰਹਣ ਉਸ ਪੁਰਖਨੇ ਕਰੀ ਜਿਸਕੇ ਮਾਥੇ ਮੈ ਉਤਮ ਭਾਗ ਹੈ ॥ ਸਭ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਈ ॥ ਜੈਸੇ ਊਖਰ ਭੂਮੀ ਮੇ ਗੇਰਯਾ ਉਗਨੇ ਯੋਗ ਸੁੰਦਰ ਬੀਜ ਭੀ ਅੰਕੁਰ ਨਹੀ ਉਪਜਾਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਭਾਗ ਹੀਨ ਕੁਪਾਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਚਿਤਮੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਅੰਕੁਰ ਨਹੀ ਲੇਵੇ ॥ ਉਤਮੋ ਕੇ ਚਿਤਮੇ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਿਨ ਉਤਮੋਨੇ ਉਪਦੇਸ ਦੁਆਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਆਨੰਦ ਪਾਇਆ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਹੀ ਸੁਹਾਗ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਭਾਗ ਥਿਰ ਅਚਲ ਰੂਪ ਜਾਨਯਾ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔਰੋਂ ਕਾ ਨਹੀ ॥ ਵਾ ਜਿਸਨੇ ਯਹ ਆਤਮ ਵੀਚਾਰ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੂਈ ਹੈ ॥ ਤੁਮ ਅਭਿਮਾਨੀਯੋ ਨੇ ਪਾਇਆ ਨਹੀ ਤੁਮਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭੀ ਨਹੀ ਹੂਈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਆਏ ਤੈਸੇ ਜਾਵੇ ਗੇ ॥ ੫ ॥ ੪ ॥

ਜਿਹ ਮੁਖ ਬੇਦੁ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਨਿਕਸੈ ਸੋ ਕਿਉ ਬ੍ਰਹਮਨੁ ਬਿਸਰੁ ਕਰੈ ॥ ਜਾ ਕੈ ਪਾਇ ਜਗਤੁ ਸਭੁ ਲਾਗੈ ਸੋ ਕਿਉ ਪੰਡਿਤੁ ਹਰਿ ਨ

ਕਹੈ ॥ ੧॥ ਕਾਹੇ ਮੇਰੇ ਬਾਮਨ ਹਰਿ ਨ ਕਹਹਿ ॥ ਰਾਮੁ ਨ ਬੋਲਹਿ ਪਾਂਡੇ ਦੋਜਕ ਭਰਹਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਪਨ ਊਚ ਨੀਚ ਘਰਿ ਭੋਜਨ ਹਠੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਉਦਰ ਭਰਹਿ ॥ ਚਉਦਸ ਅ-ਮਾਵਸ ਰਚਿ ਰਚਿ ਮਾਗਹਿ ਕਰਿ ਦੀਪਕੁ ਲੈ ਕੂਪ ਪਰਹਿ ॥੨ ॥ ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮਨੁ ਮੈ ਕਾਸੀ ਕਾ ਜੁਲਹਾ ਮੁਹਿ ਤੋਹਿ ਬਰਾਬਰੀ ਕੈਸੇ ਕੈ ਬਨਹਿ ॥ ਹਮਰੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਹਿ ਉਬਰੇ ਬੇਦ ਭਰੋਸੇ ਪਾਂਡੇ ਡੂਬਿ ਮਰਹਿ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਧੁਨਿਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਹਤੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਮੇ ਸਾਖਾ ਪੱਤੇ ਸੀਂਚਤੇ ਕੋ ਮੂਲ ਸਿੰਚਨ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਸਾਖਯਾਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਹੇਹੈ॥ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਮੁਖਸੇ ਸਭੀ ਗਾਯਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰਸੇ ਲੇ ਪ੍ਰਥਮ ਬ੍ਰਹਮਾਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੇਤ ਬੇਦ ਵਾਕਯ ਨਿਕਸੇ ਹੈ ਸੋ, ਤਿਸ ਹਰੀਕੋ ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤੂੰਕਯੋਂ ਬਿਸਰੁ, ਬਿਸਾ-ਰਣਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਾਖਾਪੱਤੇ ਸਥਾਨੀ ਆਨ ਵਸਤੂਓਂ ਕੀ ਪੂਜਨ ਮੇ ਲਗੇ ਤਿਸਕੋ ਮਤ ਭੂਲ ॥ ਕਿੰਚ ਬਡੇ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤਹੈ॥ ਜਿਸ ਈਸਕੇ ਬਡੇ ਬਨਾਏ ਬ੍ਰਹਮ-ਣੋ ਕੇ ਪਾਓਂ ਮੇ ਜਗਤੁ ਸਭੁ ਲਾਗੈ, ਤੀਨੋਂ ਬਰਣੋਂ ਕੇ ਪੁਰਖ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਤ ਕਿਉ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਹਰਿ ਇਸ ਨਾਮਕੋ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਸੇ ਨਾ ਜਪੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਔਰ ਵਰਣੋ ਕੇ ਪੁਰਖ ਕਹੇਂ ਵਾ ਨਾ ਕਹੇਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਤੁਮ ਕੋ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਔਸਭਕੇ ਉਪਦੇਸ਼੍ਰਾ ਕਹਾਵਨ ਤੇ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਅਵਸ੍ਯ ਕਹਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਨਾ ਕਹਿਆ ਚਾਹੋ ਤਬ ਗੁਰਿਆਈ ਕਾ ਦਾਵਾਛੋਡੋ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਪੁਨਾ ਡਾਟਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਕਾਹੇ, ਇਤਿਕਾਹੇ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਹਰਿ, ਇਸ ਨਾਮਕੋ ਨਹੀ ਕਹਤਾ ॥ਭਾਵ ਯਹ ਤੁਮਸੇ ਸੀਖਕੇ ਆਗੇ ਸਭਨੇ ਕਹਨਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭਸੇ ਪਹਲੇ ਤੁਮ ਅਵਸ੍ਯ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਸੀਖੋ ॥ ਕਿੰਚ ਲੋਗੋਂਕੀ ਰਖ੍ਯਾਹੇਤਨਾ ਕਹਿਤੇਭੀ ਨਰਕਸੇ ਅਪਨੇ ਬਚਨੇ ਹੇਤਹੀ ਕਹੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਨਾ ਕਹਤੇ ਸਰਬ ਥਾਂ ਨਰਕ ਜਾਵੋਗੇ ਯਹ ਪੁਨਾਂ ਡਾਂਟਕੇ ਕਹੇ ਰਾਮੁ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਤੁਮ ਸਭਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਟਾ ਕਹਾ-ਯਕੇ ਆਪ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕੇ ਨਾਂ ਜਪੋਗੇ ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਤੁਮ ਛਲ ਬਲਸੇ ਲੋਕੋਂ

ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਲੇਕਰ ਅਪਨਾ ਉਦਰ ਭਰਤੇ ਦੇਹ ਛੂਟਨੇ ਪੀਛੇ ਅਵਸਜ ਦੋਜਕ ਭਰਹਿ, ਨਰਕ ਹੀ ਪਾਵੋਗੇ॥ ਸੁਭ ਗਤੀ ਨਹੀ ਪਾਵੋਗੇ॥ ੧॥ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂਕੀ ਮਰਯਾਦਾ ਤਯਾਗਕੇ ਮਨਮਾਨੇ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਨਰਕ ਪਾਵਨਮੇ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਆਪਨ ਇਤਿ ਆਪਨ ਊਚ, ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਅਪਨੇ ਕੋ ਤੁਮ ਤੀਨੋ ਬਰਣੋਂ ਸੇ ਊਚਾ ਮਾਨਤੇ ਹੋ॥ ਤੀਨੋ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸੇ ਨੀਚਾ ਜਾਨਤੇ ਹੋ॥ ਫੇਰ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਉਨ ਨੀਚੋਂਕੇ ਘਰਮੇ ਭੋਜਨ ਕਰਤੇ ਹੋ॥ ਸੋ ਹਠੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਉਦਰ ਭਰਹਿ, ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਯੋਂ ਕੀ ਆਗਯਾ ਭੰਗ ਕਰ ਮਨਕੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੱਦਵਾਲੇ ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਪੇਟ ਭਰਤੇ ਹੋ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਤੁਮਕੋ ਉਨਕੇ ਘਰੋਂਮੇ ਭੋਜਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਆਗਯਾ ਨਹੀ ਦੇਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬਸਿਸ੍ਰਿ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਕੇ ਛਠੇ ਅਧਯਾਯਮੇ ਬਸਿਸ੍ਰਿ ਲਿਖੇ ਹੈ॥ ਜਿਸਕਾ ਅੰਨ ਭੋਜਨ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਸੰਤਾਨ ਉਤਪਨ ਕਰੇ॥ ਵਹੁ ਸੰਤਾਨ ਉਸੀ ਅੰਨ ਵਾਲੇਕੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਖਤ੍ਰੀ ਬੈਸ ਕਾ ਅੰਨ ਭੋਜਨ ਕਰ ਉਪਜਾਈ ਸੰਤਾਨ ਖਤ੍ਰੀ ਬੈਸਨਕੀ॥ ਸੂਦ੍ਰਕਾ ਅੰਨ ਭੋਜਨ ਕਰ ਉਪਜਾਈ ਸੰਤਾਨ ਸੂਦ੍ਰਕੀ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਤੁਮਾਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਰਹੇਗੀ॥ ਅਪਨੀ ਸੰਤਾਨ ਰਖਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਉੱਛਬ੍ਰਿਤੀ ਅਰਥਾਤ ਸਿਲਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਮਿਲੇ ਸੋ ਖਾਵੇ॥ ਵਾ ਸੁਭ ਮਾਰਗ ਕਾ ਉਪਦੇਸਟਾ ਜਾਨਕੇ ਜੋ ਸੇਵਕ ਦੇਵੇ ਸੋ ਖਾਵੇ॥ ਇਨ ਅੰਨੋ ਸੇ ਬਿਨਾ ਅਪਨੀ ਸੰਤਾਨਕੋ ਨੀਚ ਬਨਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਅੰਨ ਨਾ ਖਾਵੇ॥ ਯਹ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਕਾਰ ਆਗਯਾ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਸੋ ਅੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰੋ॥ ਪੁਨਾ ਆਪਭੀ ਸਤ ਪਾਤ੍ਰ ਰਹਨੇ ਹੇਤ ਅਵਸਜ ਅਗਯਾ ਮਾਨੋ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਛਠੇ ਅਧਯਾਇਮੇ ਬਸਿਸ੍ਰਿ ਲਿਖੇ ਹੈਂ॥ ਵਿਦਯਾਸੇਂ ਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਐਸਾ ਪਾਤ੍ਰ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ॥ ਪੁਨਾ ਤਪਸੇ ਭੀ ਐਸਾ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਜੈਸਾ ਸੂਦ੍ਰਕਾ ਅੰਨ ਨਾ ਖਾਨੇਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਐਸੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਯੋਂਕੀ ਆਗਯਾ ਤਯਾਗ ਕੇ ਜੋ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਘਰੋਂਮੇ ਖੀਰ ਪੂੜੇ ਖਾਤੇ ਹੋਂ॥ ਸੋ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਮਨ ਮਾਨੇ ਕਾਮੋ ਸੇ ਉਦਰ ਭਰਤੇ ਹੋ॥ ਯਾਹੀਤੇ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਤੁਮ ਜੋ ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਉਠ ਕਰ ਭਜਨ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਛੋਡਕੇ ਹਾਥਮੇ ਤਿਥਿ ਪਤ੍ਰਲੇ ਜੋ ਤੁਮਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੇਤ ਵਾ ਅਪਨੇ ਕੋ ਸੁਭ ਮਾਰਗ ਕੇ ਉਪਦੇਸਟਾ ਜਾਨਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਨਾ ਚਾਹਤੇ ਉਲਟਾ ਗਲ ਪਿਲਚੇ ਪ੍ਰੇਤਕੋ ਬਲੀ ਦੇਕਰ ਬਿਦਾ ਕਰਨੇ ਵਤ ਸੀਘ੍ਰ ਤੁਮਕੋ ਭੀ ਬਿਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਤੁਮ ਐਸੇ ਸ੍ਰਧਾ ਹੀਨ ਤੀਨ ਬਰਣੋਕੇ ਘਰੋਂਮੇਂ ਜਾਕਰ ਤਿਥਿ, ਵਾਰ, ਨਛਤ੍ਰ, ਯੋਗ, ਕਰਣ ਇਸ ਪਾਂਚਾਂਗਕੋ ਸੁਨਾਕਰ॥ ਪੀਛੇਸੇ ਕਹਤੇ ਹੋ ਆਜ ਸਿਵ ਚੋਦਸ ਹੈ ਆਜ ਨਰਸਿੰਘ ਚੋਦਸ ਹੈ ਆਜ ਸੋਮਵਤੀ

ਅਮਾਵਸ ਹੈ ਪੁੰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਦਿਨ ਹੈ ॥ ਇਨਮੇ ਐਸੇ ਦਾਨਕਾ ਮਹਾਤਮ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਜ ਹਮਕੋ ਯਹ ਦਾਨ ਦੇਵੇ ॥ ਆਜ ਐਸਾ ਭੋਜਨ ਕਰਾਵੇ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੌਦਸਮੇਂ ਅਰ ਅਮਾਵਸਮੇ ॥ ਤਥਾ ਔਰ ਸੰਕ੍ਰਾਂਤਿ ਬਜਤਿਪਾਤ ਦੁਆਦਸੀ ਆਦਿਕ ਪਰਬੋਂ ਮੇਂ ਰਚਿ ਰਚਿ ਮਾਗਹਿ, ਬਡੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਹੋ ਕਰਨਾ ਲਿਖੇ ਪੜੇ ਭੀ ਮਨ ਸੇ ਜੋੜਕਰ ਮਹਾਤਮ ਸੁਨਾਕਰ ਮਾਂਗਤੇਹੋਂ ॥ ਅਰ ਜੋ ਹਮ ਕੋ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਸੋ ਧਨ ਪੁਤ੍ਰ ਸਰੀਰਕੀ ਅਰੋਗਤਾਦਿ ਅਨੇਕ ਸੰਕਲਪੋ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਇਨ ਕਾਮਨ ਕੇ ਅਨੇਕ ਸੰਕਲਪੋਂ ਕਰ ਮੈਲਾ ਕੀਆ ਦਾਨ ਹਮ ਦਸ ਗੁਣਾ ਵਾ ਹਜਾਰ ਗੁਣਾ ਦੇਨੇਕੇ ਸੰਕੇਤਪੈ ਕਿਉਂ ਲੇਤੇ ਹੈਂ॥ਐਸੇਅਪਨੇਚਿਤਮੇਗਲਾਨੀਨਹੀਂਕਰਤੇਯਾਂਤੇ ਜਿਨ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂਕਾ ਨਾਮ ਲੇਕਰ ਤੁਮ ਮਹਾਤਮ ਸੁਨਾਵਤੇ ਹੋ ॥ ਉਨਹੀ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਓਰ ਦੇਖੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕਰ ਦੀਪਕ ਲੈ ਕੂਪ ਪਰਹਿ, ਹਾਥਮੇ ਦੀਵਾ ਲੇਕਰ ਕੂਯੇਮੇ ਪੜਤੇ ਹੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਪਨੀ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਮੇ ਪਹਲੇ ਅਧਯਾਯਕੇ ਦੋਸੈ ਬਾਰਵੇ ਸ਼ਲੋਕਮੈ ਯਾਗਯ-ਵਲਕ ਲਿਖੇਹੈ ॥ ਦਾਨ ਲੇਨੇ ਕੋ ਸਮਰਥ ਹੋਕਰ ਭੀ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾਨ ਨਹੀ ਲੇਤਾ ਉਸਕੋ ਵਹੁ ਲੋਕ ਮਿਲਤੇ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਬਡੇ ਦਾਨੀ ਲੋਕੋ ਕੋ ਮਿਲੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦਾਨ ਲੇਨੇ ਮੈ ਬ੍ਰਾਹਮਣਕੋ ਅਤੀ ਸੰਕੋਚ ਚਾਹੀਏ ॥ ਤਥਾਮਨੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਮੇ ਚੌਥੇ ਅਧਯਾਯਕੇ ਏਕ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਸਲੋਕਸੇ ਆਗੇ ਮਨੁ ਲਿਖੇ ਹੈ ਵਿਦਯਾਤਪ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਆਚਰਣਸੇ ਪਾਤ੍ਰਭਯਾ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮਣ ਸਰੀਰ ਨਿਰਬਾਹਸੇ ਅਧਿਕ ਦਾਨਕੀ ਵਸਤੁ ਲੇਨੇ ਸੇ ਭਯ ਕਰੇ ਨਾ ਲੇਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਨਿਰਬਾਹਸੇ ਅਧਿਕ ਦਾਨ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਤੇਜ ਦੂਰਹੋ ਜਾਵੇਹੈ॥ਯਾਂਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਪਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇਜਕੀ ਰਛਾਹੇਤ ਅਧਿਕ ਦਾਨ ਨਾ ਲੇਵੇ॥ ਅਰ ਵਿਦਯਾ-ਹੀਨ ਬ੍ਰਹਮਣ ਤੋ ਸਰਬ ਥਾ ਹੀ ਦਾਨ ਲੇਨੇਸੇ ਬਚੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵਿਦਯਾ ਤਪ ਹੀਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸ੍ਵਰਨ ਗਊ ਘੋੜਾ ਘੀ ਅੰਨ ਤਿਲ ਬਸਤ੍ਰਾਦਿ ਦਾਨ ਲੇਨੇ ਸੇ ਐਸਾ ਭਸਮ ਹੋਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਆਗਮੇ ਦਈ ਲਕੜੀ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਯਜਮਾਨਕੋ ਐਸੇ ਡੋਬਤਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਪੈ ਚੜ ਕਰ ਨਦੀ ਲਖਨੇਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲੇਕੋ ਪਥਰਕੀ ਨੌਕਾ ਡੋਬਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਵਿਦਯਾ ਤਪ ਵਾਲਾਭੀ ਛਲਾਦਿ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਵਿਦਯਾ ਤਪ ਹੀਨ ਵਤ ਦਾਨਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਨਹੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਲੇਨੇਵਾਲੇਕੋ ਸਿਖਯਾ ਕਰ ਮਨੁ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇਕੋ ਸਿਖਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਿਡਾਲ ਬ੍ਰਿਤਿ ਵਾਲੇ ਅਰ ਬਕ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਕੇ ਹਾਥਪੈ ਧਰਮ ਵੇਤਾ ਪੁਰਖ ਜਲ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨਾ ਦੇਵੇ ॥ ਊਹਾਂਹੀ ਇਨਕੇ ਲਖਣ ਲਿਖੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਮੂਸਾ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਬਿਡਾਲ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵੇ ਹੈ ॥

ਐਸੇ ਲੋਕੋਮੇਂ ਅਪਨੇ ਕੋ ਮਹਾਤਮਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਧਜਾਨ ਧਰੇ॥ ਅਰ ਚਿਤਮੇ ਲੋਭੀ ਹੋਵੇ॥ ਭਾਵ ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਧਨ ਲੇਨੇਕੀ ਇਛਾ ਰਖੇ ਕਪਟੀ ਹੋਵੇ ਭੰਭਕ ਹੋਵੇ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਸੇ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਬਿਡਾਲ ਬ੍ਰਿਤਿ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜੈਸੇ ਬਕ ਮੱਛੀ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਤਲੇ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਰਖੇ ਹੈ ਐਸੇ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਅਪਨੀ ਉਤਮਤਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤਲੇ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਰਖੇ ਚਿਤਮੇ ਕਠੋਰ ਹੋਵੇ॥ ਦੂਸਰੇਕਾ ਕਾਮ ਬਿਗਾੜਕੇ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸਿਧਕਰੇ॥ ਕੁਟਿਲ ਹੋਵੇ ॥ ਕਪਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹੋਵੇ॥ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਬਕ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹੈ॥ ਇਨਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਮਨੁ ਧਰਮ ਵੇਤਾਕੇ ਜਲਦੇਨੇ ਕਾ ਭੀ ਨਿਖੇਧ ਲਿਖੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਯਹ ਸਾਰ ਨਿਕਸਾ॥ ਯੋਗਜ ਬੀਜ ਭੀ ਖੇਤ੍ਰ ਕੀ ਸਾਮਰਥਸੇ ਅੰਕੁਰ ਜਨੇਹੈ॥ ਊਖਰਮੇ ਨਹੀ ਜਨੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਿਦਯਾ ਤਪ ਹੀਨ ਵਤ ਵਿਦਯਾ ਤਪ ਵਾਲਾ ਛਲੀ ਕਪਟੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭੀ ਦਾਨਲੇਨੇ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਧਰਮਕੀ ਕਮਾਈ ਬਿਨਾ ਚੋਰੀ ਠਗੀ ਜੂਯੇ ਆਦਿਕੋਂ ਸੇ ਕੀਯੇ ਧਨਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹਵਾਲਾ ਦੇਨੇਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਿਨ ਭਰ ਯਜਮਾਨ ਕੀ ਰੋਟੀ ਕਰੇ॥ ਬੀਸ ਪਚਾਸ ਕੋਸੋਂ ਪੈ ਪਹੁਚਕੇ ਉਸਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰੀ ਕੀ ਸਗਾਈ ਕਰੇ॥ ਮਰਨ ਜਮਨਕੇ ਅਵਸਰ ਮੈਭੀ ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੇ ਸਮਾਨ ਵਹਤਾ ਰਹੇ ॥ ਵਹੁ ਯਜਮਾਨ ਸੇ ਪੁੰਨ ਨਹੀ ਲੇਵੇ ॥ ਅਪਨੀ ਨੌਕਰੀ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਐਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੋ ਬੂਢੀ ਗਊ ਮੋਟੇ ਬਸਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ਫੂਟੇ ਬਰਤਨ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਯਜਮਾਨ ਭੀ ਸ੍ਵਰਗਕੀ ਆਸ ਨਾ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਕਾ ਯਹ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਣ ਤਪ ਔ ਵਿਦਯਾ ਸੇ ਸਤ ਪਾਤ੍ਰ ਹੋਵੇ॥ ਚਿਤਮੇ ਛਲਾਦਿਕ ਨਾ ਰਖੇ॥ ਯਜਮਾਨ ਧਰਮ ਕਮਾਈ ਸੇ ਉਸਕੋ ਦੇਵੇ॥ ਦੋਨੋ ਸੁਭ ਠਿਕਾਨੇ ਜਾਵੇਂਗੇ॥ ਐਸੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਦੋਨੋ ਨਰਕ ਜਾਵੇਗੇ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਦਾਨ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਲੋਕ ਭੀ ਯਾਦਰਖੇਂ॥ ਰਹੋ ਵਿਚਾਰ॥ ਕਬੀਰਕੇ ਮੁਖਸੇ ਐਸਾ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦੋ ਅਖਰ ਸੀਖਕੇ ਜੁਲਾਹੇ ਤੂੰ ਹਮ ਵੇਦ ਪੜੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਕੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਕਹਤੇ ਭਾਗਯਹੀਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤੂ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਤੂ ਕਾਂਸ਼ੀਕਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੈਂ ਕਾਂਸ਼ੀਕਾ ਜੁਲਾਹਾ ਹੋਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਰੀਰਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜੁਲਾਹੇ ਪਨ ਸੇ ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਤੁਲਯਤਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਵੇ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਸੋ ਮਤ ਹੋਵੇ॥ ਤੌਭੀ ਅੰਤਰਕੇ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਮੁਕਤੀ ਤੁਮਕੋ ਬੰਧ ਅਵਸਯ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਹਮਰੇ ਇਤਿ, ਹਮਰੇ, ਹਮ ਤਥਾ ਹਮਾਰੇ ਉਪਦੇਸੀ ਲੋਗ ਸਭੀ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਮੁਕਤ ਹੂਯੇ॥ ਔ ਰਾਮ ਨਾਮ

ਕਾ ਜਾਪ ਛੋਡਕੇ ਹਮਵੇਦਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਂ ਹਮਕੋ ਵੇਦ ਤਾਰੇਂਗੇ ਇਸ ਬਿਸ੍ਵਾਸਮੇ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਭ੍ਰਮ ਡੂਬਗਏ॥ ਆਗੇ ਕੋ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਤੁਮਾਰੀ ਗਤਿ ਹੋਨੀ ਕਠਨਹੈ॥੩॥੫॥

ਤਰਵਰੁ ਏਕੁ ਅਨੰਤ ਡਾਰ ਸਾਖਾ ਪੁਹਪ ਪਤ੍ਰ ਰਸਭਰੀਆ ॥ ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਕੀ ਬਾੜੀ ਹੈ ਰੇ ਤਿਨਿ ਹਰਿ ਪੂਰੈ ਕਰੀਆ ॥ ੧॥ ਜਾਨੀ ਜਾਨੀ ਰੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮਕੀ ਕਹਾਨੀ ॥ ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਰਾਮ ਪਰਗਾਸਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਜਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਭਵਰੁ ਏਕ ਪੁਹ ਪਰਸ ਬੀਧਾ ਬਾਰਹ ਲੇ ਉਰ ਧਰਿਆ ॥ ਸੋਰਹ ਮਧੇ ਪਵਨੁ ਝਕੋਰਿਆ ਆਕਾਸੇ ਫਰੁ ਫਰਿਆ ॥ ੨ ॥ ਸਹਜ ਸੁੰਨਿ ਇਕ ਬਿਰਵਾ ਉਪਜਿਆ ਧਰਤੀ ਜਲ ਹਰ ਸੋਖਿਆ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਹਉ ਤਾਕਾ ਸੇਵਕੁ ਜਿਨਿ ਇਹੁ ਬਿਰਵਾ ਦੇਖਿਆ॥੩॥੬॥

ਕਬੀਰਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨਕਰ ਵਹੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹਮਕੋ ਹੀ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੇ ਹੈਂ ਵਾ ਕੁਛ ਤੇਰੇ ਕੋ ਭੀ ਲਾਭ ਭਯਾਹੈ॥ ਤਿਨਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰਅਪਨੇ ਕੋ ਮਹਾ ਬ੍ਰਿਛ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰਸੇ ਉੱਤਮ ਫਲਕਾ ਲਾਭ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਬਤਾਵੇ ਤਰਵਰੁ ਇਤਿ, ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਏਕ ਤਰਵਰੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਬ੍ਰਿਛ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਬ੍ਰਿਛਕਾ ਮੂਲ ਬ੍ਰਹਮਹੈ॥ ਹਿਰਣ੍ਯ ਗਰਭਸੇ ਲੇ ਨਿਖਲ ਜਿਸਕੀ ਅਨੰਤਡਾਰ, ਬਹੁਤਹੀ ਬਡੀ ਛੋਟੀ ਸਾਖਾ ਹੈ॥ ਧਰਮਾ ਧਰਮ ਜਿਸਕੇ ਪੁਹਪ, ਫੂਲਹੈਂ ॥ ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਯਾਂਤੇ ਵਿਖਯ ਜਿਸਕੇ ਸੁਖਦੁਖ ਛਾਯਾ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਪਤ੍ਰਹੈ ॥ ਰਸ ਭਰੀਆ, ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਮੇਲ ਜਨਯ ਸੁਖਕੇ ਭਰੇ ਹੂਯੇ ਯਾਹੀਤੇ ਯਹ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਿਛ ਮਾਨੋ ਏਕਲਾ ਬ੍ਰਿਛ ਨਹੀਂ ॥ ਕਿੰਤੂ ਨਿਖਲੋਂ ਕੋ ਭੋਗ ਔ ਕਾਹੂ ਕਾਹੂ ਕੋ ਮੋਖ ਫਲ ਦੇਨੇ ਮੇ ਯਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲੋਂਕੀ ਬਾੜੀ, ਬਗੀਚੀਹੈ ॥ ਤਿਸ ਸਚੇ ਹਰੀ ਕੀ ਕਰੀ ਹੁਈ ॥ ੧॥ ਮਹਾ ਦੁਖ ਰੂਪ ਕੰਟਕੋਂ ਕੀ ਬਾੜੀ ਤੁਮਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਕੈਸੇ ਜਾਨੀਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਕਹੇ ਜਾਨੀ ਇਤਿ, ਜਾਨੀ ਪਿਆਰੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਰੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਮੈਨੇ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਜਾਨੀ ਹੈ ਜਾਨੀ, ਅਪਨੇ ਪਿਆਰੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮਕੀ ਕਹਾਨੀ, ਬਚਨ ਰੂਪ ਵੇਦਸੇ ॥ ਵਾ ਇਸ ਬਗੀਚੀ ਮੇ ਤੁਮਨੇ ਸਾਰ ਕਿਆ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਉਤਰ ਕਹੇ ॥ ਜਾਨੀ, ਜਾਨ ਲਈਹੈ ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਮੈਨੇ ਨਿਖਲ ਵਾਚਯ ਵਾਚਕ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਜਾਨੀ, ਪਿਆਰੇ

ਰਾਜਾ ਰਾਮਕੀ ਵੇਦਾਦਿ ਰੂਪ ਕਥਾਹੀ ॥ ਜਿਸ ਕਥਾਸੇਤਿਸਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਬੋਧ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਵਾ ਜਾਨੀ, ਜਾਨਲਈਹੈ ਮੈਨੇ ਜਾਨੀ, ਜਾਨਨੇਵਾਲਾ॥ ਭਾਵ ਗਯਾਨੀ ਬਨਕੇਨਿਖਲਵੇਦ ਮੇ ਸੇ ਭੀ ਸਾਰ ਏਕ ਰਾਮਕੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵਹੁ ਕਹਾਨੀ ਹਮਕੋ ਯਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੈਹੈ ॥ ਜੋ ਸਰਬਕੇ ਅੰਤਰਿ, ਏਕ ਜੋਤਿ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਰਾਮਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹਿਆਹੈ ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਕਾਹੂ ਵਿਰਲੇ ਗੁਰਮੁਖਨੇ ਜਾਨੀਹੈ॥ ਸਭੀ ਮਨੁਖ ਇਸ ਭਾਵਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਭਵਰੁ ਇਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਪੁੰਨੋਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਜੋ ਕੋਈ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨ ਭਵਰੁ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਪੁਸ਼ਪਕੇ ਰਸ, ਆਨੰਦ ਮੇ ਬੀਧਾ, ਸਰਬਕੋ ਅਸਾਰ ਜਾਨਕੇ ਖੜਤ ਹੂਆਹੈ ॥ ਅਰ ਖੜਤ ਹੋ ਕਰ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਉਪਾਯ ਜਾਨਕੇ ਸ੍ਵਾਸੋਂ ਮੇ ਬਾਰਹ ਪੂਰਕ ਕਾਲ ਮੇ ਦ੍ਵਾ-ਦਸ ਵਾਰੀ ਓਂ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤੇ ਨੇ ਲੇਕਰ ਚਿਤਮੇ ਪੂਰਕ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮਸੇ ਧਾਰਨ ਕੀਆ ॥ ਵਾ ਤਾਂ ਸੇ ਭੀ ਬਢਕਰ ਸੋਰਹ ਮਧੇ ਪਵਨੁ ਝਕੋਰਿਆ, ਖੋੜਸ਼ ਸ੍ਵਾਸੋਂ ਮੇਂ ਓ ਸਹਿਤ ਪਵਨਕੋ ਭੀਤਰ ਭਰਨੇ ਹੇਤ ਬਾਹਰਸੇ ਝਕੋਰਿਆ, ਹਿਲਾਇਆ ਹੈ॥ ਉਸੀ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖਕੋ ਆਕਾਸੇ, ਰਿਦੇ ਆਕਾਸ਼ਮੇ ਵਾ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਰੂਪ ਆਕਾਸ਼ ਮੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਲਾਭ ਰੂਪ ਫਲ ਫਰਿਆ, ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਬਾੜੀ ਮੇ ਫਲਿਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਭਯਾਹੈ ॥ ਤਾਸੇ ਬਿਨਾ ਆਨਕੋ ਨਹੀ ਭਯਾ ॥ ਅਥਵਾ ਜਿਸਨੇਂ ਓਂ ਨਮੋ ਭਗਵਤੇ ਵਾਸੁਦੇਵਾਯ ਯਹ ਬਾਰਹ ਲੇ ਉਰ ਧਰਿਆ, ਦ੍ਵਾਦਸ ਅਖਯਰੋਂ ਵਾਲਾ ਮੰਤ੍ਰ ਲੇਕਰ ਚਿਤਮੇ ਧਾਰਣ ਕੀਆਹੈ ॥ ਤਥਾ ਸੋਰਹ ਮਧੇ, ਹਰੇ ਰਾਮ ਹਰੇ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਹਰੇ ਹਰੇ ਹਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼੍ਨ ਹਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼੍ਨ ਕ੍ਰਿਸ਼੍ਨ ਕ੍ਰਿਸ਼੍ਨ ਹਰੇ ਹਰੇ ਇਸ ਸੋਲਾ ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰਮੇ ਲੇਕਰ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਸੋਂ ਕੋ ਝਕੋਰਿਆ, ਡੋਬਿਆ ॥ ਭਾਵ ਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਇਆਹੈ ॥ ਤਿਸੀ ਪੁਰਖਨੇ ਆਕਾਸੇ, ਅਪਨੇ ਰਿਦੇ ਆਕਾਸਮੇ ਅਪਨਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਫਲ ਫਰਿਆ, ਪਕੜਿਆ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਪਾਇਆਹੈ ॥ ਆਨਨੇ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ॥ ੨ ॥ ਕਹੀ ਉਪਾਸਨਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਬਗੀਚੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਉਪਜੇ ਨਯੇ ਬਿਰਵੇਸੇ ਲਾਭ ਕਹੇ ਸਹਜ ਇਤਿ, ਸਹਜ, ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨਸ ਸੁੰਨ, ਅਫੁਰ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਏਕ ਬਿਰਵਾ ਉਪਜਿਆ, ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਯਾ ॥ ਤਿਸ ਬਿਰਵੇ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੇ ਹੀ ਧਰਤੀ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਕੀ ਬੁਧੀਮੇ ਜੋ ਹਰ, ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਬੁਧੀ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮੇਲਸੇ ਗੀਲੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸਬਦਾਦਿ ਬਿਖਯੋਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਜਲ ਥਾ ॥ ਜਿਸਮੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਕਾਮ ਕਰੋਧਾਦਿ ਜਲ ਜੀਵ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੋਖਿਆ, ਸੁਕਾਇ ਦੀਆ ॥ ਭਾਵ ਸਰਬਥਾ ਦੂਰ ਕਰ ਦੀਆ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ

ਕਹੇ ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਮੈ ਤੁਮਾਰੇ ਜਾਲਸੇ ਛੂਟਕੇ ॥ ਅਬ ਐਸੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕਾ ਹੀ ਚਿਤਮੇ ਸੇਵਕ ਭਾਵ ਰਖਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜਿਨ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੈਸੇ ਮਹਾਤਮਾਪੁਰਖੋਂਨੇ॥ ਯਹ ਪੀਛੇ ਕਹਿਆ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰੂਪ ਬ੍ਰਿਛ ਦੇਖਿਆ, ਅਪ੍ਰੋਖ ਕੀਆਹੈ ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਜੈਸੇ ਬੰਚਕੋਂ ਕਾ ਸੇਵਕ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰਖਤਾ॥ ਉਲਟਾ ਤੁਮਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇਸੇ ਸੂਧਾ ਕਰੋ ਤਬ ਤੁਮਾਰਾ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਅਪਨੇ ਮੇ ਰਖਤਾ ਹੋਂ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਮੋਨਿ ਦਇਆ ਕਰਿ ਝੋਲੀ ਪਤ੍ਰ ਕਾ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁਰੇ ॥ ਖਿੰਥਾ ਇਹੁ ਤਨੁ ਸੀਅਉ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਕਰਉ ਆਧਾਰੁਰੇ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵਉ ਜੋਗੀ ॥ ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭੋਗੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬੁਧਿ ਬਿਭੂਤਿ ਚਢਾਵਉ ਅਪਨੀ ਸਿੰਗੀ ਸੁਰਤਿ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕਰਿ ਬੈਰਾਗੁ ਫਿਰਉ ਤਨਿ ਨਗਰੀ ਮਨਕੀ ਕਿੰਗੁਰੀ ਬਜਾਈ ॥ ੨ ॥ ਪੰਚ ਤਤੁ ਲੈ ਹਿਰਦੈ ਰਾਖਹੁ ਰਹੈ ਨਿਰਾਲਮੁ ਤਾੜੀ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁਰੇ ਸੰਤਹੁ ਧਰਮੁ ਦਇਆ ਕਰਿ ਬਾੜੀ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਕਬੀਰ ਕੇ ਮੁਖਸੇ ਕਹੇ ਬਿਰਵੇਕਾ ਮਹਾਤਮ ਸੁਨ ਏਕ ਬ੍ਰਿਛੋਂਕੀ ਬਗੀਚੀ ਲਗਾਵਤੇ ਜੋਗੀ ਨੇ ਕਹਆ ਵਹੁ ਬਿਰਵਾ ਦੇਖਨ ਹੇਤਹੀ ਹੇ ਕਬੀਰ ਹਮਨੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਜੋਗਕੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਧਾਰਨ ਕਰ ਏਕ ਸਭ ਲੋਕੋ ਕੋ ਖੁਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਕੱਲਰ ਮੇ ਕਵਲ ਰੂਪ ਬਗੀਚੀ ਲਗਾਈ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੀ ਬਾਰਤਾ ਸੁਨ ਦੈਵ ਗੁਣੋ ਕੀ ਬਗੀਚੀ ਲਗਾਵੋ ਯਹ ਬੋਧਨ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਤਿਸਕੇ ਚਿੰਨ੍ਹੋ ਕੇ ਥਾਨ ਅੰਤਰ ਚਿੰਨੋਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਇਤਿ, ਹੇ ਜੋਗੀ ਕਾਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਬਾਹਰਲੀ ਮੱਟੀ ਕੀ ਮੁਦ੍ਰਾਕੇ ਠਿਕਾਨੇ ਬਸਰਥ ਬਾਤੋਂਸੇ ਆਨ ਲੋਕੋਂਕੇ ਕਾਨੋਂ ਕੋ ਭੀ ਦੁਖਦੇਨਾ ਛੋਡ ਸਭਕੋ ਸੁਖਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਮੋਨਕੋ ਤੁਮ ਮੁਦ੍ਰਾ ਧਾਰਣ ਕਰੋ ॥ ਪੁਨਾ ਝੋਲੀ ਮੈ ਸਭ ਵਸਤੂਯੋਂ ਕੇ ਟਿਕਨੇ ਵਤ ਦੁਖੀ ਜੀਵੋਂਪੈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ ਰੂਪ ਦਯਾ ਮੇ ਸਭੀ ਸੁਭ ਗੁਣ ਟਿਕੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਬਾਹਰ ਕੀ ਕੰਧਾ ਥਕਾਵਨ ਵਾਲੀ ਝੋਲੀ ਤਜਾਗ ਕਰ ਦਯਾਕੀ ਝੋਲੀ ਧਾਰਣ ਕਰੋ ॥ ਪੁਨਾ ਬੀਚਾਰਕਾ ਪਤ੍ਰ ਕਰਹੁ ਰੇ ਐਸੇ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਬੀਚਾਰ ਕਾ ਹੇ ਯੋਗੀ ਪਾਤ੍ਰ ਧਾਰਨ ਕਰੋ ॥ ਜਿਸਮੇ ਸੁਖਦਾਈ ਅੰਨ ਜਲ ਵਤ ਸਭੀ ਸੁਖਦਾਈ ਵਸਤੁ ਥਾਪੀ

ਜਾਵੇ ॥ ਤਥਾ ਬਾਹਰਲੀ ਖਿੰਥਾਕੇ ਥਾਨ ਖਿੰਥਾ ਇਸ ਤਨ ਕੋ ਜਾਨੋ ॥ ਅਰ ਗੁਰੋਂਕੀ ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਤਾਗੇ ਸਾਥ ਇਸਕੋ ਪਕੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸੀਵੋ ॥ ਤਥਾ ਅੰਨ ਜਲਸੇ ਇਸਕੀ ਰੱਖਯਾ ਕਰਨੀ ਸੀਵੋ ॥ ਪੁਨਾ ਚੌਂਕਰੀ ਲਗਾਕਰ ਬੈਠਨ ਸਮੇ ਭੁਜਾ ਤਲੇ ਲੇਨੇ ਕੀ ਆਧਾਰੁ, ਬੈਰਾਗਨ ॥ ਤਥਾ ਚੌਗਾਨ ਨਾਮ ਵਾਲੀ ਲਕਰੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰਕਾ ਨਾਮਹੀ ਕਰੋ ॥ ੧ ॥ ਪਰਮ ਲਾਭ ਦਾਤਾ ਜਾਨਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੈਸਾ ਮੈਨੇ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਮੋਨਸੇ ਲੇ ਕਰ ਪੀਛੇ ਤੁਮਕੋ ਜੋਗ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ਹੇ ਜੋਗੀ ਤਿਸ ਕਹੇ ਬਿਰਵੇਕੇ ਦੇਖਨ ਹੇਤ ਐਸਾ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵਉ, ਜੈਸਾ ਬਤਾਯਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਯੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰੋ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਭੋਜਨਕੇ ਭੋਗ ਤਾ ਬਨੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਪ ਇਤਿ, ਜਪ, ਰਾਮ ਮੰਤ੍ਰਕਾ ਉਚਾਰਨ ਤਪ, ਚਿਤਕੀਏਕਾਗ੍ਰਤਾ ਸੰਜਮ, ਵਿਖਯੋਂ ਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਕਾ ਰੋਕਨਾ ॥ ਇਨ ਸਾਧਨੋ ਸਹਿਤ ਹੋਕਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭੋਗੀ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਮੁਖਸੇ ਸੁਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕੋ ਭੋਜਨ ਵਤ ਤ੍ਰਿਪਤੀਕਾ ਹੇਤੁ ਜਾਨਕੇ ਤਿਸ ਭੋਜਨ ਕੇ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਬਨੋ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਉਪਦੇਸਕੋ ਅਪਨੀ ਭੁਗਤ ਜਾਨੋ ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀ ਕੋ ਆਤਮਾ ਓਰ ਕਰਨਾ ॥ ਯਹੀ ਬਿਭੂਤ ਚੜਾਵਣਾ ਕਰੋ ॥ ਔ ਸਿੰਗੀ ਯਹ ਬਜਾਵੇ ਜੋ ਸੁਰਤਿ ਮਿਲਾਈ,ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਮੇ ਮਿਲਾਵੋ ਆਨ ਓਰ ਨਾ ਰਖੋ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਰਿ ਬੈਰਾਗੁ, ਆਨ ਓਰਸੇ ਪ੍ਰੇਮਤਯਾਗਕੇ ॥ ਭਾਵ ਬੈਰਾਗਜਕੋ ਧਾਰਕੇ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਨਗਰੀਮੇ ਅਪਨੇ ਆਪਕੇ ਲਾਭ ਰੂਪ ਭੀਖ ਹੇਤ ਫੇਰੀ ਦੇਵੋ ॥ ਭਾਵ ਖੋਜੋ ॥ ਪੁਨਾ ਖੋਜਤੇ ਹੂਏ ਏਕ ਤਾਰੀਕੀ ਏਕਤਾਰ ਬਜਾਵਨਕੇ ਥਾਨ ਮਨਕੀ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇ ਲਗਾਵਨੀ ॥ ਯਹ ਮਨਮੇ ਮਨਨ ਰੂਪ ਕਿੰਗੁਰੀ ਬਜਾਵੋ ॥ ੨ ॥ ਔ ਵੈਸੀ ਬ੍ਰਿਤੀਕੇ ਲਗਾਵਣ ਹਿਤ ਪੰਚ, ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਸੰਤਹੈਂ ਤਿਨਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਬ੍ਰਹਮ ਤਤ੍ਵ ਲੇਕਰ ਹਿਰਦੇ ਮੈ ਧਾਰਣ ਕਰੋ ॥ ਜਿਸਕੇ ਧਾਰਣ ਸੇ ਤੁਮਾਰੀ ਹੇ ਜੋਗੀ ਰਹੈ ਨਿਰਾਲਮੁ ਤਾੜੀ, ਸੁਧ ਬ੍ਰਿਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਖੇ ਲਾਗੀ ਰਹੇ ॥ ਪੁਨਾ ਦਿਨਕੋ ਗਾਂਜਾ ਭਾਂਗ ਪੀਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ॥ ਔ ਰਾਤ ਕੋ ਠਗ ਚੋਰੋਂ ਕੇ ਜਮਾ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਬਾਹਰਕੀ ਬਗੀਚੀ ਕੇ ਥਾਨਮੋਂਹੇਯੋਗੀ ਜੇਕਰ ਤੁਮਕੋ ਸਹਜ ਸੁੰਨਕਾ ਬਿਰਵਾ ਦੇਖਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਪਹਲੇ ਅਪਨੀ ਚਿਤ ਰੂਪ ਭੂਮੀਮੇ ਨਿਸਕਾਮ ਧਰਮ ਕੀ ਔ ਦਯਾ ਕੀ ਬਾੜੀ ਲਗਾਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ, ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਹੇ ਜੋਗੀ ਬਾਹਰ ਕੁਸੰਗੀ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਬੈਠਨ ਯੋਗ ਬਗੀਚੀ ਬਨਾਵਨੀ ਛੋਡਕੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਮੇਲ ਹੇਤ ਧਰਮ ਔ ਦਯਾ ਆਦਿਕ ਦੈਵੀ ਗੁਣ ਕੀ ਹਿਰਦੇ ਭੂਮੀ ਵਿਖੇ ਕਰਿ ਬਾੜੀ, ਬਗੀਚੀ ਕਾ ਲਗਾਵਣਾ ਕਰੋ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਕਵਨ ਕਾਜ ਸਿਰਜੇ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਜਨਮ ਕਵਨ ਫਲ ਪਾਇਆ ॥ ਭਵ ਨਿਧਿ ਤਰਨ ਤਾਰਨਿ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਇਕ ਨਿਮਖ ਨ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਇਆ॥੧॥ਗੋਬਿੰਦ ਹਮ ਐਸੇ ਅਪਰਾਧੀ॥ ਜਿਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਥਾ ਦੀਆ ਤਿਸਕੀ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਨਹੀ ਸਾਧੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਤਨ ਪਰਤੀ ਨਿੰਦਾ ਪਰ ਅਪਬਾਦ ਨ ਛੂਟੈ ॥ ਆਵਾਗਵਨੁ ਹੋਤੁ ਹੈ ਫੁਨਿ ਫੁਨਿ ਇਹੁ ਪਰਸੰਗੁ ਨ ਤੂਟੈ ॥ ੨ ॥ ਜਿਹ ਘਰ ਕਥਾ ਹੋਤ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਇਕ ਨਿਮਖ ਨ ਕੀਨੋ ਮੈ ਫੇਰਾ॥ਲੰਪਟ ਚੋਰ ਦੂਤ ਮਤਵਾਰੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਸਦਾ ਬਸੇਰਾ ॥ ੩ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਇਆ ਮਦ ਮਤਸਰ ਏ ਸੰਪੈ ਮੋ ਮਾਹੀ ॥ ਦਇਆ ਧਰਮੁ ਅਰ ਗੁਰਕੀ ਸੇਵਾ ਏ ਸੁਪਨੰਤਰਿ ਨਾਹੀ ॥੪ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਮੋਦਰ ਭਗਤਿ ਬਛਲ ਭੈ ਹਾਰੀ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਭੀਰ ਜਨ ਰਾਖਹੁ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ਕਰਉ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ੫ ॥ ੮ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੈ ਜੋਗੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਅਬ ਤਿਸਕੋ ਸਭ ਸਾਧਨੋ ਕੀ ਮੁਖ ਈਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸਿਧ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਦੀਨ ਹੋਕਰ ਈਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਯਹਿ ਰੀਤਿ ਸਿਖਾਵੇ ਕਵਨ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਪ੍ਰਥਮ ਦੀਨ ਹੋਕਰ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇ-ਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਜੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹਮ ਜੀਵ ਆਪਨੇ ਕਵਨ ਕਾਜ, ਕਿਸ ਭੋਗ ਮੋਖ ਰੂਪ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸਿਰਜੇ, ਰਚੇ ॥ ਜਗਤ ਕੇ ਅੰਦਰ॥ ਔ ਆਪਸੇ ਉਪਜ ਕਰ ਹਮਨੇ ਤਿਸ ਜਨਮ ਲੇਨੇ ਕਾ ਫਲ ਕਿਆ ਪਾਯਾ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਫਲ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਜਰਥ ਹੀ ਸੰਸਾਰਮੇ ਉਪਜੇ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਤੁਛ ਕਾਮੋਂਮੇ ਲਗਕਰ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਵਨਿਧ, ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਕੇ ਤਾਰਨਿ ਕੋ ਤਰਨ, ਜਹਾਜ ਰੂਪ ਔ ਸਰਬ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰਨ ਹਿਤ ਚਿੰਤਾਮਣੀ ਰੂਪ ਜੋ ਏਕ ਆਪਕਾ ਸਿਮਰਣ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਏਕ ਛਿਨ ਭਰ ਭੀ ਹਮਨੇ ਅਪਨਾ ਮਨ ਨਹੀ ਲਗਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ

ਹਮ ਐਸੇ ਅਪਰਾਧੀ, ਕ੍ਰਿਤਘਨ ਜੀਵਹੈਂ ॥ ਜਿਸ ਤੁਝ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਹਮਰਾ ਪਿੰਡੁ, ਸਰੀਰ ਰਚਕੇ ਬੀਚ ਜੀਉ, ਜੀਵਨਾ ਥਾ ਦੀਆ ॥ ਤਿਸਕੀ, ਤਿਸ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਤੁਝ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਹਮਨੇ ਭਾਉ, ਚਿਤਕੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਕੋਈ ਸ੍ਰਵਣ ਸਿਮਰਣਾਦਿ ਭਕਤੀ ਨਾ ਸਿਧ ਕਰੀ॥੧॥ ਉਲਟੇ ਔਰ ਭੀ ਅਪਰਾਧਹੀ ਸਿਧ ਕੀਯੇ॥ਸੋਈ ਕਹੇ ਪਰਧਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਛਲਸੇ ਪਰਧਨ, ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਧਨ ਲੇਨਾ॥ ਔ ਛਲਸੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀਯੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਪਰਾਯੇ ਤਨ,ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਵਨੀ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਮਕੇ ਵਸ ਹੋ ਪਰ ਤ੍ਰੀ, ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੇ ਮੈਥਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰਨੀ॥ ਬਿਨਾ ਪਰਯੋਜਨ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਜਗਤਮੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਟਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤਿਨਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੀ॥ ਤਥਾ ਚਿਤ ਕੀ ਕਠੋਰਤਾ ਸੇ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਦੁਖਾਵਨੇ ਹੇਤ ਤਿਨਕੇ ਸਾਮਨੇ ਸਭ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਅਪਵਾਦ, ਖੋਟੇ ਬਚਨ ਕਹਨੇ ਜੋ ਯਹ ਐਸਾ ਦੋਖੀ ਹੈ॥ ਇਤਯਾਦਿ ਦੁਸ਼੍ਟ ਕਾਮ ਹਮਸੇ ਹੇ ਈਸ੍ਵਰ ਅਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਨਹੀ ਛੂਟੇ॥ ਅਬਭੀ ਸੰਗ ਲਗੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਆਵਾਗਵਨੁ ਹੋਤੁ ਹੈ ਫੁਨਿ ਫੁਨਿ, ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਜੰਮਣਾ ਮਰਣਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਇਹੁ ਪਰਸੰਗੁ ਨ ਛੂਟੈ, ਯਹ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਬੀ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥੨॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਛੂਟਣੇਕਾ ਉਪਾਇ ਸੁਭ ਕਥਾਕੇ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿ ਔਰ ਦੁਸ਼੍ਟੋਂਕੇ ਸੰਗਕਾ ਤਯਾਗਥਾ ਸੋ ਮੈਨੇ ਕੀਯੇ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਜਿਹਘਰ, ਜਿਸ ਥਾਨਮੇ ਕਥਾ ਹੋਤੀ ਹਰਿਕੇ ਸੰਤੋਂਕੀ ਤਹਾਂ ਮੈਨੇ ਨਿਮਖ, ਕਿੰਚਤ ਕਾਲ ਭੀ ਨਹੀ ਫੇਰਾ ਕੀਆ॥ ਉਲਟਾ ਤਿਸ ਕਥਾਕੇ ਬਿਰੋਧੀ ਲੋਕੋ ਮੇ ਬਸਤਾ ਰਹਤਾ ਹੋਂ ਯਹ ਕਹੇ ਲੰਪਟ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਲੰਪਟ, ਅਤਯੰਤ ਲਾਲਚ ਵਾਲੇ ਪੁਨਾ ਚੋਰ, ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਧਨ ਚੁਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ॥ ਔ ਦੂਤ, ਦੂਸਰੇਕੀ ਚੁਗਲੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮਤਵਾਰੇ, ਬਿਬੇਕਹੀਨ ਬਾਵਲੇ ਜੀਵ ਤਿਨਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਹਮਾਰਾ ਬਸਨਾ ਹੂਯਾ ਹੈ॥੩॥ ਯਾਹੀਤੇ ਉਨਕੇ ਸੰਗ ਬਸਨੇ ਸੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਔਰ ਮਾਇਆ, ਛਲ ਪੁਨਾ ਮਦ, ਅਭਿਮਾਨ ਮਤਸਰ, ਈਰਖਾ ਏ ਸੰਪੈ, ਯਹੀ ਅਸਰ ਗੁਣ ਰੂਪ ਧਨ ਮੇਰੇ ਮੈ ਪੂਰਨ ਹੋਗਯਾ॥ ਅਰ ਜੋ ਦੇਵੀ ਸੰਪਦ ਦਇਆ, ਕਿਰਪਾ ਧਰਮ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇ ਵਿਧਾਨ ਕੀਯੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟਕਾਮ॥ ਪੁਨਾ ਕਲਯਾਣ ਹੇਤ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ॥ ਯੇ ਦੇਵੀ ਸੰਪਦਾ ਥੀ॥ ਸੋ ਜਾਗ੍ਰਤ ਕਾਲ ਮੇ ਤੋ ਸੁਭ ਸੰਗ ਬਿਨਾ ਮੇਰੇ ਮੈ ਕਹਾ ਹੋਨੀਥੀ॥ ਸੁਪਨੰਤਰਿ ਨਾਹੀ, ਕਬੀ ਸੁਪਨੇ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੀ ਨਾ ਹੂਈ॥੪॥ ਯਾਂਤੇ ਸਾਧਨੋਕੇ ਬਲਸੇ ਤੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੁਝੇ ਤਰਨੇ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਚਿਤਮੇ ਨਹੀ ਰਹਯਾ ॥ ਤੌਭੀ ਮੈ ਕਾਯਰ ਆਪਕੀ ਸਰਨ ਪੜ੍ਯਾਹੋਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਛਾਕਰੋ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ

ਕਰੋ ਦੀਨ ਇਤਿ, ਦੀਨ ਦਇਆਲ, ਹੇ ਦੀਨੋ ਪੈ ਦਯਾ ਕਰਨ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇ ਦਾਮੋਦਰ,ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ॥ ਹੇ ਭਗਤੋ ਕੇ ਬਛਲ,ਪਿਆਰੇ॥ ਹੇ ਭਕਤੋਂ ਕੇ ਭੈਕੋ ਹਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੁਝ ਭੀਰ,ਸਾਧਨੋ ਕੀ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਹੀਨ ਕਾਯਰ ਜਨ ਕੋ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਸੇ ਰਖ ਲੇਵੋ॥ ਮੈ ਆਗੇ ਕੋ ਆਪਕੀ ਹੇ ਹਰੇ ਸੇਵਾ ਕਰਉ,ਮਨ ਤਨ ਸੇ ਭਗਤੀ ਕਰੋਂਗਾ॥ ਕਬੀ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਨਹੀ ਹੋਵੋਂਗਾ॥ ਹੇ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ॥ ੫॥ ੮॥

ਜਿਹ ਸਿਮਰਨਿ ਹੋਇ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰੁ॥ ਜਾਹਿ ਬੈਕੁੰਠਿ ਨਹੀ ਸੰਸਾਰਿ॥ ਨਿਰਭਉ ਕੈ ਘਰਿ ਬਜਾਵਹਿ ਤੂਰ॥ ਅਨਹਦ ਬਜਹਿ ਸਦਾ ਭਰਪੂਰ॥ ੧॥ ਐਸਾ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਮਨ ਮਾਹਿ॥ ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਮੁਕਤਿ ਕਤ ਨਾਹਿ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਜਿਹ ਸਿਮਰਨ ਨਾਹੀ ਨਨਕਾਰੁ॥ ਮੁਕਤਿ ਕਰੈ ਉਤਰੈ ਬਹੁ ਭਾਰੁ॥ ਨਮਸਕਾਰੁ ਕਰਿ ਹਿਰਦੈ ਮਾਹਿ॥ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਤੇਰਾ ਆਵਨੁ ਨਾਹਿ॥ ੨॥ ਜਿਹ ਸਿਮਰਨਿ ਕਰਹਿ ਤੂ ਕੇਲ॥ ਦੀਪਕੁ ਬਾਧਿ ਧਰਿਓ ਬਿਨੁ ਤੇਲ॥ ਸੋ ਦੀਪਕੁ ਅਮਰਕੁ ਸੰਸਾਰਿ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਬਿਖੁ ਕਾਢੀਲੇ ਮਾਰਿ॥੩॥ ਜਿਹ ਸਿਮਰਨਿ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਹੋਇ॥ ਸੋ ਸਿਮਰਨੁ ਰਖੁ ਕੰਠਿ ਪਰੋਇ॥ ਸੋ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਨਹੀ ਰਾਖੁ ਉਤਾਰਿ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਉਤਰਹਿ ਪਾਰਿ॥ ੪॥ ਜਿਹ ਸਿਮਰਨਿ ਨਾਹੀ ਤੁਹਿ ਕਾਨਿ॥ ਮੰਦਰਿ ਸੋਵਹਿ ਪਟੰਬਰ ਤਾਨਿ॥ ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ ਬਿਗਸਹਿ ਜੀਉ॥ ਸੋ ਸਿਮਰਨੁ ਤੂੰ ਅਨ ਦਿਨੁ ਪੀਉ॥ ੫॥ ਜਿਹ ਸਿਮਰਨਿ ਤੇਰੀ ਜਾਇ ਬਲਾਇ॥ ਜਿਹ ਸਿਮਰਨਿ ਤੁਝੁ ਪੋਹੈ ਨ ਮਾਇ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਗਾਈਐ॥ ਇਹੁ ਸਿਮਰਨੁ ਸਤਿ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈਐ॥ ੬॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਿਮਰਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ॥ ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ॥ ਜਾਗੁ

ਸੋਇ ਸਿਮਰਨ ਰਸ ਭੋਗ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਪਾਈਐ ਸੰਜੋਗਿ ॥ ੭ ॥ ਜਿਹ ਸਿਮਰਨ ਨਾਹੀ ਤੁਝੁ ਭਾਰ ॥ ਸੋ ਸਿਮਰਨੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਅਧਾਰੁ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਜਾਕਾ ਨਹੀ ਅੰਤੁ ॥ ਤਿਸਕੇ ਆਗੇ ਤੰਤੁ ਨ ਮੰਤੁ ॥ ੮ ॥ ੯ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹ ਕਰ ॥ ਅਬ ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਨਾਮ ਕੇ ਸਿਮਰਨਮੇ ਲਗਾਵਨੇ ਹੇਤ ਨਾਮਕਾ ਮਹਤ੍ਵ ਕਹੇ ਜਿਹ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਮੁਕਤੀਕਾ ਦੁਆਰ, ਗ੍ਯਾਨ ॥ ਤਥਾ ਜਿਸ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਸੇ ਭਗਤ ਜਨ ਜਾਵੇ ਹੈ ਬੈਕੁੰਠ ਵਿਖੇ ॥ ਜਹਾਂ ਸੇ ਬਦਲ ਕਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਸੰਸਾਰ, ਜਨਮੋ ਮੇ ਫਿਰਨਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬੈਕੁੰਠ ਮੈ ਪਹੁੰਚੇ ਭਗਤ ਨਿਰਭਉ ਕੈ ਘਰਿ, ਭਯ ਹੀਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਥਾਨਮੇ ਬਜਾਵਹਿ ਤੂਰ, ਬਜਾਵਤੇ ਹੈ ਤਾਕੀ ਸੇਵਾਮੈ ਥਿਤ ਹੂਯੇ ਆਨੰਦ ਕੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਬੀਣਾ ਆਦਿਕ ਬਾਜੇ ॥ ਜੋ ਵਾਜੇ ਤਿਨ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਹਾਥ ਸੇ ਸਦਾ ਅਨਹਦ, ਜੋਗੀ ਜਨੋ ਕੇ ਸਿਰਕੇ ਵਾਜਯੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਥਾਨਮੇਂ ਆਪਸੇ ਆਪ ਬਜਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਭਰਪੂਰ, ਪਰਿ ਪੂਰਣ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਮੈ ਤੁਝਕੋ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ॥ ਤੂੰਭੀ ਤਹਾਂ ਜਾਨੇ ਹੇਤ ਐਸਾ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ, ਪੂਰਬ ਕਹ੍ਯਾ ਬੈਕੁੰਠ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਮਨਮਾਹਿ, ਅਪਨੇ ਭੀਤਰ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬਿਨਾ ਵੈਸੇ ਸਿਮਰਨ ਸੇ ਮੁਕਤਿ ਕਤਨਾਹਿ, ਤੇਰਾ ਬੰਧਨੋ ਸੇ ਛੁਟਨਾ ਆਨ ਉਪਾਯਸੇ ਕਾਹੂ ਥਾਨਮੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਜਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸੀਸੇ ਹੋਵੇਗਾ ਯਾਂਤੇ ਇਸਕੋ ਸਿਮਰ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਯਹ ਕੈਸਾ ਹੈ ॥ ਜਿਹ ਸਿਰਮਨ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮ ਸਿਮ-ਰਨ ਸੇ ਭਗਤ ਜਨੋ ਕੋ ਬੈਕੁੰਠ ਥਾਨ ਮੇ ਜਾਨੇਮੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਨਨਕਾਰੁ, ਰੋਕ ਜੋ ਈਹਾਂ ਮਤ ਆਵੋ ॥ ਕਿੰਤੁ ਉਲਟਾ ਉਸ ਨਨਕਾਰਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਯਹ ਸਿਮਰਨ ਭਗਤ ਜਨਕੋ ਮੁਕਤ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਭਗਤ ਪੁਰਖਕਾ ਭਾਰਵਤ ਅਪਨੇ ਕੋ ਦਬਾ ਵਨੇ ਵਾਲਾ ਬਹੁ ਭਾਰ, ਬਡਾਬੋਝ ਰੂਪ ਬੰਧ ਉਤਰ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਤਿਸ ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ॥ ਹਿਰਦੈ ਮਾਹਿ, ਅਪਨੇ ਸੰਕਲਪ ਮੇ ॥ ਔਰ ਜਿਸਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਸਤਕਾਰ ਸਹਤ ਸਿਮਰਨੇ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਪੁਨਾ ਤੇਰਾ ਜੰਮਣ ਮਰਣਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸਕੇ ਸਿਮਰ ਨਸੇ ਤੂੰ ਕੇਲ, ਆਨੰਦ ਕਰੇਂਗਾ ॥ ਤਥਾ ਜਿਸਕੇ ਸਿਮਰਨ ਸੇ ਤੇਰੇ ਮੈ ਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪੀ

ਦੀਵਾ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਤੇਲ ਬਤੀਸੇ ਬਾਧਿ ਧਰਿਓ, ਥਿਰ ਕਰਕੇ ਰਖਿਆ ਹੈ ॥ ਜੋ ਗਜ਼ਾਨ ਰੂਪੀ ਦੀਪਕ ਅਮਰਕੁ, ਅਗਜ਼ਾਨ ਰੂਪ ਅੰਧਕਾਰ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਮਿਤਜੁ ਰੂਪ ਰੋਗਸੇ ਭਗਤੋਂ ਕੋ ਅਮਰਕਰੇ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਗਜ਼ਾਨ ਐਸੀ ਉੱਤਮ ਔਖਧਿ ਹੈ ॥ ਭਗਤੋ ਕੇ ਚਿਤਸੇ ਮਰਨੇ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਬਿਖਕੋ ਮਾਰਿ, ਨਾਸਕਰ ਕਾਢ ਦੇਵੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਦੂਰ ਕਰੇਹੈ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਮੈ ਤੇਰੇ ਕੋ ਹੇ ਮਨ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ॥ ਜਿਹ ਸਿਮਰਨਿ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਸਿਮਰਨ ਭਗਤੀ ਸੇ ਤੇਰੀ ਕਲਜਾਣ ਹੋਨੀਹੈ ॥ ਸੋ ਸਿਮਰਨੁ, ਵਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਕੰਠ, ਗਲਵਿਖੇ॥ ਭਾਵ ਚਿਤ ਵਿਖੇ ਪਰੋਇ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਰੂਪ ਸੂਈਸੇਂ ਸੀਉ ਕੇ ਰਖ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਮਨਮੈ ਤੁਝੇ ਪੁਨਾ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਸੋਸਿਮਰਨੁ,ਤਿਸ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਮੋਹੀ,ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਰਖੁਉ, ਰਖਹੁ ਭਾਰ, ਅਪਨੀ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ॥ ਵਾ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਵ੍ਰਹੀ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਨਹੀ ਰਾਖੁ ਉਤਾਰਿ, ਬਾਹਰ ਕੀ ਮਾਲਾ ਵਤ ਚਿਤ ਰੂਪ ਗਲਸੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਪਰੇ ਮਤ ਰਖ ॥ ਅਥਵਾ ਸੋ, ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੁ ਜੇਕਰ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ਤਾਂ ਰਾਖੁ, ਖਾਕ ਲਗਾਵਣਾਦਿ ਭੇਖਕੋ ਉਤਾਰ ਧਰੁ॥ ਵਾ ਨਹੀ ਰਖੁ, ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਾਥ ਪ੍ਰਤਿਗਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਆਯਾਹੈ ਮੈ ਤੇਰਾ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋਂਗਾ ॥ ਉਸਰਿਣਕੋਂ ਨਾ ਰਖਉਤਾਰਦੇਹ॥ਕਾਹੇਤੇਉਸਕੇਉਤਾਰਨਕਾਯਹੀਸਮਾਂਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਵਸਜ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ॥ ਤਿਸਕੋ ਕਰਤਾ ਹੂਯਾ ਤੂੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ,ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸੇ ਪਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੪ ॥ ਫੇਰ ਕਾਹੂਕਾ ਤੇਰੇ ਕੋ ਭਯ ਨਹੀ ਰਹੇਗਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਿਹ ਇਤਿ ਜਿਸ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕਾਹੂ ਧਰਮਰਾਜਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਕਾਨਿ, ਦੀਨਤਾ ਕਰਨੀ ਨਹੀ ਰਹੇਗੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਿਰਦੀਨ ਹੂਯਾ ਤੂੰ ਮੰਦਰਿ ਸੋਵਹਿ, ਸ੍ਵੈ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੰਦ੍ਰਮੇ ਬਿਰਾਜੇਗਾ ॥ ਪਟੰਬਰਤਾਨਿ, ਨਿਰਭਯਤਾ ਰੂਪੀ ਰੇਸ਼ਮੀ ਬਸਤ੍ਰ ਭਾਂਣਕੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਤੇਰਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਰੂਪ ਸੁਖਾਲੀ ਸਿਹਜਾ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੂਆ ਜੀਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਸੋ ਸਿਮਰਨੁ, ਐਸੇ ਮਹਾਤਮ ਵਾਲਾ ਵਹੁ ਸਿਮ੍ਰਨ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੇਜੀਵ ਤੂੰ ਅਨਦਿਨ, ਦਿਨ ਦਿਨ ਮੇ ਪਾਨ ਕਰ ॥ ੫ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸਕੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ ਜਿਸਕੇ ਸਿਮਰਨੇ ਸੇ ਤੇਰੀ ਜਾਇ ਬਲਾਇ, ਅਵਿਦਜਾ ਰੂਪ ਪਿਸਾਚਨੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਪੋਹੈ ਨ ਮਾਇ, ਛਲਾਦਿ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਨਾ ਪੋਹੇ ॥ ਤਿਸ ਐਸੇ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੇ ਮਨ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਬਾਣੀ ਤੇ ਭੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਹੀ ਗਾਇਨ ਕਰੀਏ ॥

ਐਸਾ ਉਪਕਾਰੀ ਸਿਮਰਨ ਕਹਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਪੂਛਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇ॥ ਇਹੁ ਇਤਿ, ਯਹ ਪੂਰਬ ਕਹਿਯਾ ਸਿਮਰਨ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈਐ,ਸਤਗੁਰੋਂ ਸੇ ਹੀ ਮਿਲੇ ਹੈ॥੬॥ਤਾਂਤੇ ਐਸੇ ਨਾਮ ਕਾ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਕਰ ਹੇ ਮਨ ਸਦਾ ਸਦਾ, ਨਿਤਸੀ ਪ੍ਰਤਿ ਰਾਤ੍ਰ ਦਿਨ ਸਿਮਰਣ ਕਰੋ॥ ਊਠਤੇ ਬੈਠਤੇ ਸਾਸਿ, ਬਾਹਰ ਸ੍ਵਾਸ ਆਵਤੇ ਪੁਨਾ ਗਿਰਾਸਿ, ਭੀਤਰ ਸ੍ਵਾਸ ਲੈ ਹੋਤੇ॥ ਯਹੀ ਬੂਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਯ ਸੇ ਕਹੇ ਜਾਗੁ ਸੋਇ, ਜਾਗਤਾ ਸੋਤਾ ਹੂਯਾ॥ ਸਦਾ ਹੇ ਮਨ ਤੂ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਰਸ, ਆਨੰਦ ਕੋ ਹੀ ਭੋਗ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਪੂਰਬਲੇ ਪੁੰਨੋਕੇ ਵਾ ਗੁਰੋਂਕੇ ਸੰਜੋਗ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਬਿਨਾ ਸੰਜੋਗ ਸੇ ਨਹੀ ਮਿਲੇ॥੭॥ ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਮਨ ਜਿਸ ਸਿਮਰਨ ਕੇ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਨਹੀ ਰਹੇ ਗਾ ਤੇਰੇ ਕੋ ਭਾਰੁ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪ ਬੋਝ॥ ਸੋ ਸਿਮਰਨ, ਵਹੁ ਐਸਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਤਾ ਹੂਯਾ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਉਸੀ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਆਧਾਰੁ, ਅਪਨਾ ਆ ਸਰਾ ਜਾਨਾ॥ ਔਰਕੋ ਆਸਰਾ ਮਤ ਮਾਨ॥ ਪੁਨਾ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਇਸ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਐਸਾ ਯਹ ਅਖੁਟ ਪਦਾਰਥ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਸਰਬ ਤੰਤ੍ਰੋਂ ਮੰਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਉੱਤਮ ਫਲ ਦਾਤਾਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕਾਹੂੰ ਦੇਸ ਕਾਲ ਮੈਂ ਖਯਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਤਿਸ ਸਿਮ ਰਨਕੇ ਸਾਮਨੇ ਕੋਈ ਔਖਧੀਯੋਂਕਾ ਮੇਲ ਰੂਪ ਤੰਤ੍ਰ ਅਖਰਾਂ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਰੂਪ ਮੰਤ੍ਰ ਫਲਦੇਨੇ ਕੋ ਸਮਰਥ ਨਹੀ॥ ਵਹੀ ਸਭਮੇ ਸਾਰਹੈ॥ ੮॥ ੯॥

ਰਾਮ ਕਲੀ ਘਰੁ ੨ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰਜੀ ਕੀ

੧ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਬੰਧਚਿ ਬੰਧਨੁ ਪਾਇਆ॥ ਮੁਕਤੈ ਗੁਰਿ ਅਨਲ ਬੁਝਾਇਆ॥ ਜਬ ਨਖ ਸਿਖ ਇਹ ਮਨੁ ਚੀਨਾ॥ ਤਬ ਅੰਤਰਿ ਮਜਨੁ ਕੀਨਾ॥ ੧॥ ਪਵਨ ਪਤਿ ਉਨ ਮਨਿ ਰਹਨੁ ਖਰਾ॥ ਨਹੀ ਮਿਰਤੁ ਨ ਜਨਮੁ ਜਰਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਉਲਟੀ ਲੇ ਸਕਤਿ ਸਹਾਰੰ॥ ਪੈਸੀ ਲੇ ਗਗਨ ਮਝਾਰੰ॥ ਬੇਧੀਅਲੇ ਚਕ੍ਰ ਭੁਅੰਗਾ॥ ਭੇਟੀਅਲੇ ਰਾਇ ਨਿਸੰਗਾ॥ ੨॥ ਚੂਕੀਅਲੇ ਮੋਹ ਮਇਆਸਾ॥ ਸਸਿ ਕੀਨੋ ਸੂਰ ਗਿਰਾਸਾ

॥ ਜਬ ਕੁੰਭਕ ਭਰਿ ਪੁਰਿ ਲੀਣਾ ॥ ਤਹ ਬਾਜੇ ਅਨਹਦ ਬੀਣਾ ॥ ੩ ॥ ਬਕਤੈ ਬਕਿ ਸਬਦੁ ਸੁਨਾਇਆ ॥ ਸੁਨਤੈ ਸੁਨਿ ਮੰਨਿ ਬਸਾਇਆ ॥ ਕਰਿ ਕਰਤਾ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰੰ ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰਾ ਸਾਰੰ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੦ ॥

ਕਾਹੂ ਹਠ ਯੋਗ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਨੇ ਆਇ ਕਰ ਕਬੀਰ ਜੀਸੇ ਪੂਛਾ ਤੁਮਾਰੇ ਮਨਕੀ ਇਸਥਿਤੀ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਅਛੀ ਤਰਹ ਕੈਸੇ ਹੂਈ ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਜੀ ਯੋਗਕੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਹੋਨੇ ਕੀ ਰੀਤਿ ਬਤਾਵੇ ਬੰਧਚ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਹਮਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਥਿਤ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬੰਧ, ਬੰਧਨੇ ਜੋਗ ॥ ਭਾਵ ਨਿਰੋਧ ਕਰਨੇ ਯੋਗ ਮਨਕੋ ਚ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ॥ ਤਬ ਨਿਰੋਧ ਰੂਪ ਬੰਧਨ ਪਾਇਆ ਜਬ ਮੁਕਤੇ ਗੁਰਿ, ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰਨੇ ਯਮ ਨਿਯਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਪੀਛੇ ਹਮਕੋ ਅਨਲ ਸ੍ਵਾਸ ਰੂਪ ਪਵਨ ਕੇ ਪੂਰਕ ਚੜ੍ਹਾਵਨ ਕੁੰਭਕ ਠਹਰਾਵਨ ਰੇਚਕ ਉਤਾਰਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੁਝਾਇਆ, ਜਨਾਯਾ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜਬ ਸੰਸਾਰ ਬੰਧ ਸੇ ਰਹਿਤ ਭਏ ਤਤ੍ਵਵੇਤਾ ਯੋਗੀ ਗੁਰਨੇ ਮੁਝਕੋ ਮਨਕੇ ਨਿਰੋਧ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕੀ ਪੂਰੀ ਰੀਤਿ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਸੇ ਆਗੇ ਧਾਰਣਾ ਧਯਾਨਾਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰ ਸਮਾਧਿ ਲੇ ਮਨੇ ਮਨਕਾ ਨਿਰੋਧ ਕੀਆ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਬ ਕਹੇ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਪਾਉਕੇ ਨਖਕੇ ਅਗਰ ਭਾਗਸੇ ਲੇ ਸਿਖਾ ਤਕ ਫੈਲੇ ਹੂਯੇ ਮਨਕੋ ਯੋਗਕੇ ਬਲਸੇ ਰੁਕਿਆ ਹੂਯਾ ਚੀਨਾ, ਜਾਨਿਆ ॥ ਤਬ ਉਸ ਸਮੇ ਅਪਨੀ ਯਾਤ੍ਰਾਸੇ ਤਮੋ ਗੁਣੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਖਲ ਬਾਹਰ ਤੀਰਥੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਮੋ ਮੈਨੇ ਅੰਤਰਿ ਮਜਨੁ ਕੀਨਾ, ਭੀਤਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰੂਪ ਤੀਰਥਮੇ ਸਨਾਨ ਕੀਆ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਪਵਨ ਇਤਿ, ਪਵਨ ਪਤਿ, ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕੇ ਪਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਹਮਾਰਾ ਉਨਮਨਿ, ਸੰਸਾਰ ਓਰਸੇ ਉਲਟਕੇ ਰਹਨਾ ਹੂਯਾ ਹੈ ਖਰਾ, ਚੰਗਾ, ਭਾਵ ਥਿਤੀ ਹੂਯੀ ਹੈ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਜਿਸ ਥਿਤੀਸੇ ਹਮਕੋ ਆਗੇ ਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਮ੍ਰਿਤ ॥ ਪੁਨਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੂਯੇ ਪੀਛੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਨਮ ॥ ਤਥਾ ਜਨਮ ਕਰ ਸਰੀਰਕੀ ਬਾਲ ਯੁਵਾ ਵਸਤਾ ਵਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਰਾ, ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਤਾ ਵਾ ਆਗੇਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇਂਗੇ ਹਮਕੋ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕਿੰਚਤ ॥ ੧ ॥ ਪੂਰਬ ਮੁਕਤੇ ਗੁਰ ਅਨਲ ਬੁਝਾਇਆ ਪਾਠਸੇ ਕਹੇ ਅਰਥਕੋ ਪੁਨਾ ਵਿਸ੍ਤਾਰ ਸੇ ਕਹੇ ॥ ਉਲਟੀ ਇਤਿ, ਪ੍ਰਾਣਕਾ ਸੁਭਾਵ ਊਪਰ ਚਲਨੇ ਕਾ ਹੈ ॥ ਅਪਾਨ ਕਾ ਤਲੇ ਜਾਨੇਕਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ

ਕਾਲਮੇ ਯੋਗੀ ਜਨਕੋ ਦੋਨੋਕੇ ਸ੍ਵਭਾਵ ਸਿਧ ਗਮਨ ਰੋਕਕੇ ਅਪਨੇ ਸੁਭਾਵੋਂਸੇ ਉਲਟੇ ਕਰ ਕੁੰਡਲਨੀ ਕੇ ਮਾਰਗਸੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਕੋ ਚਲਾਵਨੇ ਪੜੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੇਪੁਰਖ ਜਬ ਹਮਨੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਪਾਨ ਕੀਸੁਭਾਵਕ ਗਤੀਰੋਕਕੇ ਉਲਟੀਲੇ,ਉਲਟੇ ਕਰ ਅਪਨੀ ਸਕਤੀ ਸੇ ਦੋਨੋ ਪਵਨੋ ਕੋ ਮੇਲਕੇ ਊਪਰ ਕੋ ਸਹਾਰੰ, ਖੈਂਚਜਾ॥ ਤਬ ਕੁੰਡਲਨੀ ਕੇ ਮਾਰਗ ਸੇ ਦੋਨੋ ਮਿਲੀ ਪਵਨ ਪੈਸੀਲੇ, ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਗਈ॥ ਗਗਨ ਮਝਾਰੰ, ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ॥ ਸੋਈ ਫਲ ਕਥਨ ਸਹਿਤ ਪੁਨਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਬੇਧੀ ਇਤਿ, ਜਬ ਭੁਅੰਗਾ,ਕੁੰਡਲਨੀ ਨਾੜੀ ਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਵਹੁ ਪਵਨ ਬੇਧੀਅਲੇ ਚਕ੍ਰ, ਖਟ ਚਕ੍ਰੋਕੇ ਬੇਧਨ ਕਰ ਭਾਵ ਗੁਦਾ ਲਿੰਗਕੇ ਮਧ੍ਯ ਆਧਾਰ ਚਕ੍ਰ ੧, ਲਿੰਗਕੇ ਮਧ੍ਯਮੇ ਸ੍ਵਾਧਿਸ਼੍ਟਾਨ ਚਕ੍ਰ ੨, ਨਾਭਿਮੇ ਮਣਿ ਪੂਰਕ ਚਕ੍ਰ ੩, ਹਿਰਦੇਮੈ ਅਨਾਹਤ ਚਕ੍ਰ ੪, ਕੰਠਦੇਸ ਮੈ ਬਿਸੁਧ ਚਕ੍ਰ ੫, ਭ੍ਰਿਕੁਟੀਮੈ ਅਗਜ੍ਯਾ ਚਕ੍ਰ ੬, ਇਨ ਚਕ੍ਰੋਂ ਮੇ ਹੋਕਰ ਮਨਕੇ ਸਹਿਤ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਪੈ ਗਈ॥ ਤਬ ਊਹਾਂ ਹਮਨੇ ਭੇਟੀਅਲੇ, ਪਾਇਲੀਆ ਸਰਬਕਾ ਰਾਜਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਿਸੰਗਾ, ਬਿਨਾ ਸੰਦੇਹ॥ ਜਿਸਕੇ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਚੂਕੀਅਲੇ, ਦੂਰ ਹੋਗਈ ਮੋਹ ਮਇ, ਮੋਹ ਰੂਪ ਨਿਖਲ ਵਿਖਜੋਂਕੀ ਆਸਾ ਤ੍ਰਿਸ਼੍ਨਾ॥ ਔ ਤਿਸ ਥਾਨਮੇ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਾਲਕਾ ਤੇਜ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਹਮਨੇ ਸਸਿ, ਚੰਦ੍ਰਮਾਕੀ ਸੀਤਲ ਨਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਨੋ ਸੂਰ ਗਿਰਾਸਾ, ਸੂਰਜਕੀ ਨਾੜੀਮੇ ਚਲਤੇ ਸ੍ਵਰਕਾ ਪੂਰਕ ਕਾਲਮੇ ਲਯ ਕੀਆ॥ ਔ ਲਯ ਕਰ ਪੀਛੇ ਸੇ ਮਿਲੀ ਪਵਨੋ ਕਾ ਕੁੰਭਕ ਕਰਨ ਕਾਲ ਮੇ॥ ਜਬ ਤਿਸ ਕੁੰਭਕ ਮੇ ਭਰਿਪੁਰਿ, ਅਤਯੰਤ ਪੂਰਨ ਕਰ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਵਹਾਂ ਲੀਣਾ, ਲਯ ਹੂਯਾ॥ ਤਬ ਤਹਾਂ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੈ ਹਮਕੋ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਦੇਨੇਵਾਲੇਵਾਜੇਵਜਤੇਸੁਨਾਈਦੇਨੇਲਗੇ॥ਏਕਰਸਬੀਨਾਂ ਆਦਿਕ॥ ਜਿਸਕੇ ਸੁਨਕਰ ਆਨ ਯੋਗੀਯੋਂ ਵਤ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਭੀ ਬਹੁਤ ਆਨੰਦ ਹੂਯਾ॥ ੨॥ ਪਰੰਤੁ ਐਸਾ ਲਾਭ ਤਬ ਹੂਯਾ ਹੈ ਜਬ ਬਕਤੇ, ਯੋਗੀ ਗੁਰੋਂਨੇ ਬਕ, ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਉਚਾਰਣ ਕਰ ਹਮਕੋ ਪਹਲੇ ਯੋਗ ਮਾਰਗਕੀ ਰੀਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸਬਦੁ,ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਾਇਆ॥ ਔ ਤਿਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੋ ਸੁਨਤੇ, ਮੈਸੁਨਨੇ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਨੇ ਸੁਨਕੇ ਅਪਨੇ ਮਨਮੇ ਬਸਾਇਆ॥ ਔ ਬਸਾਇਕੇ ਕਰ ਕਰਤਾ, ਤਾਕੇ ਅਭ੍ਯਾਸਕਾ ਕਰਤਾ ਹੋਕਰ ਉਤਰਸਿ, ਉਤਰਜਾ ਹੂ ਅਬ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਸੇ ਪਾਰ॥ ਯਹ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਮੈ ਕਬੀਰ ਨੇ ਐਸੀ ਸਾਰਬਾਤ ਕਹ ਸੁਨਾਈ ਹੈ॥ ੪॥ ੧॥ ੧੦॥

ਅਪਰ ਬਜਾਖਜਾ ॥ ਯਦਵਾ ਕਾਹੂਨੇ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਤਿ ਪੂਛਾ ਤੁਮਾਰਾ ਚਿਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੈਸੇ ਥਿਰ ਹੂਯਾ ਯਹ ਸੁਨ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਬਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਠਹਰਨਾ ਕਹੇ ਬੈਧ ਇਤਿ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜਬ ਬੰਧਨੋ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਚ, ਪੁਨਾ ਸੰਸਾਰਕੀ ਓਰਸੇ ਹਮਨੇ ਮਨਕੋ ਸਮ ਰੂਪ ਬੰਧਨ ਪਾਇਆ ॥ ਜਬ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਗੁਰੂਨੇ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਸੇ ਉਪ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਖੇ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਅਨਲ, ਆਗਕੋ ਬੁਝਾਯਾ ॥ ਤਥਾ ਜਬ ਉਨਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਹਮਨੇ ਪਾਓਕੇ ਨਖਸੇ ਲੇਕਰ ਸਿਖਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬਜਾਪਜਾ ਹੂਯਾ ਇਹ,ਅਪਨਾ ਆਪ ਮਨ, ਗਜਾਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਾਨ ਲੀਆ ॥ ਤਬ ਵੈਸੇ ਜਾਨਨੇ ਕਾਲ ਮੇ ਅੰਤਰਿ, ਸਰੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਉਸ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਤੀਰਥ ਮੇ ਮਜਨੁ ਕੀਨਾ, ਸ਼ਨਾਨ ਕੀਆ ਹੈ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਉਸੀ ਪਵਨ ਪਤਿ,ਨਿਖਲਕੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂਕੇ ਪਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਉਨਿ ਮਨਿ ਸੰਸਾਰ ਓਰਸੇ ਉਲਟਾ ਮਨ ਕਰ ਹਮਾਰਾ ਰਹਨ ਖਰਾ, ਨਿਵਾਸ ਹੂਆ ਹੈ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ॥ ਜਿਸਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨੇ ਸੇ ਯਹ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਜੋ ਨਹੀਹੈ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪੁਨਾ ਨਹੀ ਹੈ ਜਨਮ ਜਰਾ, ਕਿੰਚਤ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ॥ ਭਾਵ ਸਭਕਾ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇ ਅਪਵਾਦ ਕੀਆ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ, ਉਲਟੀਲੇ ਇਤਿ, ਅਧਜਾਰੋਪ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀਸੇ ਉਲਟੀ ਅਪਵਾਦ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਲੇਕਰ ਸਕਤਿ ਸਹਾਰੰ, ਕਾਰਯ ਸਹਿਤ ਮਾਯਾ ਕਾ ਲੈ ਕੀਆ ਔ ਮਾਯਾ ਤਤ ਕਾਰਯ ਕਾ ਲੈ ਕਰ ਪੈਸੀਲੇ, ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਗਗਨਿ ਮਝਾਰਿ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਚਿਦਾਕਾਸ ਮੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਬੇਧੀਅਲੇ, ਦੂਰ ਕੀਆਹੈ ਅਪਨੇਕੋ ਵੇਸ੍ਟਨ ਕਰਨਵਾਲਾ ਚੌਰਾਸੀ ਚਕ੍ਰ ਭੁਅੰਗਾ, ਮਹਾ ਸਰਪ ਰੂਪ ॥ ਤਾਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਭੇਟੀਅਲੇ, ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨਕੇ ਪਾਇ ਲੀਆ ਹੈ ਰਾਇ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਿਸੰਗਾ, ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਭ੍ਰਮੋ ਕੀ ਸੰਕਾਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਕਰ ॥ ੨ ॥ ਔਰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਰਾਯਕੇ ਭੇਟਨੇ ਸੇ ਚੂਕੀਅਲੇ, ਦਰ ਹੋਗਈ ਹੈ ॥ ਚਿਤਸੇਂ ਮੋਹ ਮਇ, ਮੋਹ ਮਈ ਬਿਬੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਆਸਾ, ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼੍ਨਾ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਸਸਿ ਪਰਮ ਸੀਤਲ ਗਜਾਨ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੇ ਕੀਨੋ ਸੂਰ ਗਿਰਾਸਾ, ਕਰਜਾ ਹੈ ਅਤਜੰਤ ਤਪਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਕਲੇਸੋਂ ਕੋ ਭੋਜਨ ॥ ਤਾਂਹੀਤੇ ਜਬ ਕੁੰਭਕ,ਪ੍ਰਾਣੋਕੀ ਥਿਰਤਾ ਰੂਪ ਕੁੰਭਕ ਸਮਾਨ ਅਭੀਸਥਾਯੀ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਖੇ ਭਰਿ ਪੁਰਿ ਲੀਨਾ, ਪਰਿ ਪੂਰਣ ਜਾਨਕੇ ਲਯ ਹੂਯੇ ॥ ਤਬ ਤਹਾਂ ਹਮਕੋ ਬਾਜੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਹੈ ਅਨਹਦ, ਅਪਨੀ ਏਕ ਰਸਤਾ ਕੋ ਬੋਧਕ ਬੀਣਾ ਸਮ ਮਹਾ ਅਨੰਦ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਏਕ ਰਸੋਹੈ ਅਸੰਗੋਹੈ ਨਿਰ ਵਿਕਾਰੋਹੈ ਐਸੇ ਸਬਦ ॥ ਐਸਾ ਲਾਭ ਹਮਕੋ ਤਬ ਹੂਯਾ ਜਬ ਪ੍ਰਥਮ ਬਕਤੇ, ਬ੍ਰਹਮ

ਨੇਸ਼੍ਰਿ ਬ੍ਰਹਮਸ਼੍ਰੋਤ੍ਰੀ ਗੁਰੁਨੇ ਬਕ, ਉਚਾਰਣ ਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਾਯਾ ॥ ਪੁਨਾ ਸੁਨਤੇ, ਸਾਧਨ ਚਤੁਸ਼੍ਰੇ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੋਤਾਨੇ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਮਨਨ ਨਿਦਿਧਯਾਸ ਦੁਆਰਾ ਤਾਕਾ ਅਰਥ ਚਿਤਮੇ ਅਪਰੋਖ ਕਰ ਥਿਰ ਕੀਆ ॥ ਭਾਵ ਸਾਧਨ ਸੰਪੰਨ ਦੇਖਕੇ ਗੁਰੁਨੇ ਯਥਾਰਥ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਾ ॥ ਔਰ ਮੈ ਸਿਖਜਨੇ ਤਿਸਕਾ ਮਨਨਾਦਿ ਕ੍ਰਮਸੇ ਚਿੰਤਨਕਰਾ ॥ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਾਭ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯਾ ਸੋਈ ਸੰਖੇਪਸੇ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ, ਕਰਿ ਇਤਿ, ਕਰਿ ਕਰਤਾ, ਗੁਰੁਕੇ ਕੀਏ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੇ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿ ਰੂਪ ਅਭਯਾਸ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੋ ਕਰ ਅਪਰੋਖ ਗਯਾਨਕੋ ਲੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਿ, ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਸੇ ਪਾਰ ਹੂਯਾ ਹੋਂ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਯਹ ਮੈਨੇ ਨਿਖਲ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਸਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਕਹ੍ਯਾਹੈ॥੪॥੧॥੧੦

ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਦੁਇ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ॥ ਜੋਤੀ ਅੰਤਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਅਨੂਪੁ ॥ ੧ ॥ ਕਰੁ ਰੇ ਗਿਆਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਜੋਤੀ ਅੰਤਰਿ ਧਰਿਆ ਪਸਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹੀਰਾ ਦੇਖਿ ਹੀਰੇ ਕਰਉ ਆਦੇਸੁ ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰ ਨਿਰੰਜਨ ਅਲੇਖ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥ ੧੧ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਾ ਤਰਨਾ ਸੁਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤਰਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਕਾ ਵਿਖਯ ਬ੍ਰਹਮਹੀ ਕੈਸੇ ਰੂਪਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਪੂਛਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਤਿਸਕੋ ਸਰਬ ਜੋਤੀਯੋਂਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਸਿਧ ਕਰੇ ॥ ਚੰਦੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਤੂੰ ਐਸਾ ਜਾਨ ॥ ਜੋ ਸਭ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਕਾਮ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਚੰਦ ਔ ਸੂਰਜ ਜੋ ਦੋਨੋ ਜੋਤਿ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਵਸਤੁ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਜੋਤੀਯੋਂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਹੋ ਕਰ ਤਿਨ ਜੋਤਿ ਯੋਂਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨੇ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮ ਅਨੂਪ, ਸਰਬ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੇ ਰਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਤਾਯ ਕੇ ਪੁਨਾ ਉਸਕੋ ਕਹੇ ਕਰੁ ਰੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪੂਛਨੇ ਵਾਲੇ ਗਯਾਨੀ ਜਨ ॥ ਜੈਸੇ ਹਮਨੇ ਚੰਦ ਸੂਰਜਾਦਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨੇ ਵਾਲਾ ਕਹ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਤੈਸਾਹੀ ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ॥ ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮਨੇ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਅਗਨਿ ਤਾਰੇ ਆਦਿਕ ਜੋਤੀਯੋਂਕੇ ਭੀਤਰ ਅਪਨੀ ਜੋਤਿ ਕਾ ਪਸਾਰਾ ਧਰਿਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਇਸ ਕਹਨੇ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਹੈ ॥ ਏਕ ਮਾਯਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੂਸਰਾ ਪਰਮਾਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਮਾਯਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭੀ ਆਗੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਹੈ ॥ ਏਕ ਸਾਤਕੀ ਦੂਸਰਾ ਤਾਮਸੀ ॥ ਸਾਤਕੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇ ਬੁਧੀ

ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਤਾਮਸ਼ੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਾਹਜ ਅਗਨੀ ਸੂਰਯਾਦਿਰੂਪ ਹੈ ਅਗਨੀ ਸੂਰਯਾਦਿ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਸੂਖਮ ਭੂਤੋਂ ਕੀ ਤਾਮਸ਼ ਅੰਸ ਸੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਾਮਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਪਰਮਾਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਰਚਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਸਭ ਕੋ ਅਪਨੀ ਸਤਾ ਸੇ ਸਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਥਾ ਸਭ ਕੋ ਅਪਨੇ ਉਜਾਲੇ ਸੇ ਉਜਾਲਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ "ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣ ਹੋਇ" ਕਹਤਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਿਖਲ ਮਣੀਯੋਂ ਮੇ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲਾ ਹੀਰਾ ਉਤਮ ਹੋਵੈ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀਰਾ ਦੇਖਿ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਉੱਤਮ ਹੀਰਾ ਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਤੁਮ ਔਰ ਸਭ ਸੂਰਜਾਦਿ ਜੋਤੀਯੋਂ ਕਾ ਪੂਜਨਾ ਛੋਡਕੇ ਹੀਰੇ ਕਰਉ ਆਦੇਸੁ, ਤਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਹੀਰੇ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੋ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸੀ ਸ੍ਵ-ਰੂਪ ਕੋ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਵੇਦ ਸੇ ਨਿਰੰਜਨ, ਮਾਯਕ ਬਜਕ੍ਰੀਸੇ ਹੀਨ ਅਲੇਖ, ਅਲਖ ਜਾਨੋ ॥ ਔਰੋਂ ਕੋ ਐਸਾ ਨਾ ਮਾਨੋ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥ ੧੧ ॥

ਦੁਨੀਆ ਹੁਸੀਆਰ ਬੇਦਾਰ ਜਾਗਤ ਮੁਸੀਅਤ ਹਉ ਰੇ ਭਾਈ ॥ ਨਿਗਮ ਹੁਸੀਆਰ ਪਹਰੂਆ ਦੇਖਤ ਜਮੁ ਲੇ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨੀੰਬੁ ਭਇਓ ਆਂਬੁ ਆਂਬੁ ਭਇਓ ਨੀੰਬਾ ਕੇਲਾ ਪਾਕਾ ਝਾਰਿ ॥ ਨਾਲੀਏਰ ਫਲੁ ਸੇਬਰਿ ਪਾਕਾ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰਿ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਭਇਓ ਖਾਂਡੁ ਰੇਤ ਮਹਿ ਬਿਖਰਿਓ ਹਸਤੀ ਚੁਨਿਓ ਨ ਜਾਈ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਕੁਲ ਜਾਤਿ ਪਾਂਤਿ ਤਜਿ ਚੀਟੀ ਹੋਇ ਚੁਨਿ ਖਾਈ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥ ੧੨ ॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤਾ ਕੇ ਜਬ ਕਰਨ ਕਾਲ ਮੇ ਕਈ ਪੁਰਖ ਕਬੀਰ ਕੋ ਕਹਤੇ ਭਏ ਤੁਮ ਬਡੇ ਗਯਾਨੀ ਹੋ ਕੁਛ ਹਮਕੋ ਭੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੋ ਤਿਨਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਦੁਨੀਆ ਇਤਿ, ਦੁਨੀਆ ਹੁਸੀਆਰ, ਹੇ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਵੋ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਮਤ ਬਨੋ ॥ ਪੁਨਾ ਬੇਦਾਰ, ਸ੍ਵਰੂਪ ਗਯਾਨ ਮੇ ਜਾਗੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗਯਾਨ ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੇ ਬਿਨਾ ਤੁਮ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜਾਗ੍ਰਤ ਮੇ ਜਾਗਤੇ ਹੀ ਕਾਮ ਕਰੋਧਾਦਿਕ ਚੋਰੋਂ ਕਰ ਮੁਸੀਅਤ ਹਉ, ਲੂਟੇ ਜਾਤੇ ਹੋ ਹੇ ਭਾਈ ॥ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਨਿਗਮ ਹੁਸੀਆਰ, ਹਮਾਰੇ ਚੌਕਸ ਪਹਿਰੂ ਵਤ ਬੇਦ ਰਾਖੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਹਮ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੇਦੋਂ ਕੇ ਗਯਾਤਾ ਹਾਂ ਔ ਤਿਸਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮਾਰੇ ਕੋ ਚੋਰ ਕਛੁ ਨਹੀ ਕਰ

ਸਕੇਂਗੇ ॥ ਤਬ ਸੁਨੋ ਉਨਕਾ ਭਰੋਸਾ ਮਤ ਰਾਖੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਿਨ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂਕੋ ਦੇਖਤੇ ਬਿਚਾਰਤਜੋਂ ਕੋ ਹੀ ਤੁਮਕੋ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੇ ਦੂਤ ਲੇਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਬਿਨਾ ਬੇਦ ਬਿਦਜਾ ਭੀ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿੰਚਤ ਰਖਜਾ ਨਹੀ ਕਰੇਗੀ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਮੇ ਤਰਨਕਾ ਉਪਾਯ ਪਤਿ ਪਾਦਨ ਕਰੀ ਭਗਤੀ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਆਨ ਵਸਤੁਯੋਂ ਮੇ ਤਰਨਕੇ ਸਾਧਨ ਪਨੇਕੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰ-ਨੀ ਮਹਾ ਵਿਪਰਯ ਗਜਾਨ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਤੀਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਕਹੇ ਨੀਂਬੁ ਇਤਿ ਨੀਂਬੁ ਭਇਓ ਆਂਬੁ, ਨੀਂਬਵਤ ਜਨਮਾਦਿ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਸਕਾਮਕਰਮ ਪ੍ਰਮਾਦਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਤੁਮਕੋ ਆਂਬਵਤ ਸੁਖਦਾਈ ਭਾਨ ਹੋਰਹੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਆਂਬ ਭਇਓ ਨੀਂਬਾ, ਆਂਬ ਵਤ ਅਤਜੰਤ ਆਨੰਦ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਸਕਾਮ ਕਰਮ ਸੋ ਨੀਂਬਵਤ ਮਹਾ ਕਟੂ ਭਾਨ ੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਜੀਵ ਮੂਰਖ ਹੋ ॥ ਤਥਾ ਕੇਲਾ ਪਾਕਾ, ਪਕੇ ਹੂਯੇ ਮੀਠੇ ਫਲੋਂ ਵਾਲੇ ਕੇਲੇ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸਮ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੋ ਝਾਰ, ਝਾੜ ਭਾਵਕੰਡਜੋਂ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਿਛ ਤੁਲਜ ਜਾਨਕਰਛੁਹਤੇ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਝਾੜਵਤ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਰੂਪ ਕਾਟਜੋਂ ਸੇ ਵੇਸ੍ਰਿਤ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਹੈ ॥ ਤਿਨਕੋ ਸੁੰਦਰ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇਲੇਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸਮਸੁਖਦਾਈ ਮਾਨ ਰਾਖਜਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤੁਮ ਮੁਗਧ ਹੋ ॥ ਏਵੰ ਨਾਲੀਏਰ ਫਲੁ, ਨਾਲੀਯੇਰ ਕੇ ਫਲ ਸਮ ਊਪਰਸੇ ਜਪਤਪਾਦਿ ਕੋਂ ਕਰ ਕਠਨ ॥ ਔਰ ਬੀਚ ਸੈ ਕੋਮਲ ਬ੍ਰਹਮਾ ਿਦ ਰੂਪ ਗਿਰੀ ਕੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋ ਸਤਸੰਗ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤੋ ਸੇਬਰਿ ਪਾਕਾ, ਸੇਂਬਲ ਕੇ ਪਕੇ ਫਲ ਸਮ ਸਾਰ ਹੀਨ ਨਿਕੰਮਾ ਜਾਨਕੇ ਤਜਾਗ ਰਖਾ ਹੈ ॥ ਔ ਸਿੰਬਲ ਕੇਫਲ ਸਮ ਅਸਾਰ ਰੂਪ ਕੁਸੰਗਕੋ ਨਾਲੀਏਰ ਕੇਫਲ ਸਮ ਮਾਨ ਰਾਖਜਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਗੁਵਾਰ ਹੋਂ ॥ ਐਸੇ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰਿ ਤੀਨੋਂ ਪਦ ਤੀਨੋ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋਸੇ ਲਗਾਲੇਣੇ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕਾ ਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਬੁਧੀਮੇ ਬਿਪ੍ਰਯ ਗਜਾਨ ਹੂਆ ਹੈ ਤਾਂਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹਿਤ ਉਪਾਇ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਹਰਿਇਤਿ ਹਰਿ ਰੇਤ ਮਹਿ ਬਿਖਰਿਓ ਖਾਂਡ ਭਇਓ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਹਰਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਰੇਤਮੇ ਬਿਖ-ਰਿਓ, ਫੈਲੀ ਖਾਂਡਕੇ ਸਮਾਨ ਨਾਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਪੰਚਮੇ ਮਿਲ ਰਹਜਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਰੇਤ ਮੇ ਮਿਲੀ ਹੁਈ ਖਾਂਡ ਹਸਤੀ ਸੇ ਨਹੀ ਚੁਨੀ ਜਾਵੇ ਚੀਟੀ ਚੁਨ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਅਨਾਤਮ ਪ੍ਰਪੰਚਮੈ ਤਦਾਤਮ ਰੂਪ ਕਰ ਮਿਲੇ ਹੂਏ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਹਰੀ ਕੋ ਕੁਲ, ਗੋਤ ਜਾਤੀ ਔਰ ਪੰਕ੍ਤੀ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਾਲੇ ਤੁਮ ਜੀਵ ਪ੍ਰਥਕ ਕਰ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੂਛਮ ਬੁਧੀ ਵਾਲੇ ਬਿਬੇਕੀ ਲੋਕ ਕੁਲਾਦਿਕੋਂ ਕਾ

ਅਭਿਮਾਨ ਤਯਾਗ ਕੇ ਸੂਖਸਮ ਬੁਧੀ ਸੇ ਅਨਭਵ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਪੂਛਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮਕੋ ਭੀ ਅਨਭਵ ਕਰਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਹੈ ਤਬ ਥੂਲ ਬੁਧੀ ਤਯਾਗ ਕੇ ਸੂਖਸਮ ਸੇ ਦੇਖੋ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥ ੧੨ ॥

ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ ਰਾਮ ਕਲੀ ਘਰੁ ੧੧

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਨੀਲੇ ਕਾਗਦੁ ਕਾਟੀਲੇ ਗੂਡੀ ਆਕਾਸ ਮਧੇ ਭਰੀਅਲੇ ॥ ਪੰਚ ਜਨਾ ਸਿਉ ਬਾਤ ਬਤਊਆ ਚੀਤ ਸੁ ਡੋਰੀ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥ ੧ ॥ ਮਨੁ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ਬੇਧੀਅਲੇ ॥ ਜੈਸੇ ਕਨਿਕ ਕਲਾ ਚਿਤੁ ਮਾਂਡੀਅਲੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆ ਨੀਲੇ ਕੁੰਭ ਭਰਾਈ ਲੇ ਊਦਕ ਰਾਜ ਕੁਆਰਿ ਪੁਰੰਦਰੀਏ ॥ ਹਸਤ ਬਿਨੋਦ ਬੀਚਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਚੀਤੁ ਸੁ ਗਾਗਰਿ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥ ੨ ॥ ਮੰਦਰ ਏਕ ਦੁਆਰ ਦਸ ਜਾਕੈ ਗਊ ਚਰਾਵਨ ਛਾਡੀਅਲੇ ॥ ਪਾਂਚ ਕੋਸ ਪਰ ਗਊ ਚਰਾਵਤ ਚੀਤੁ ਸੁ ਬਛਰਾ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਨਹੁ ਤਿਲੋਚਨ ਬਾਲਕੁ ਪਾਲਨ ਪਉਢੀਅਲੇ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕਾਜ ਬਿਰੂਧੀ ਚੀਤੁ ਸੁ ਬਾਰਿਕ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਨਾਮਦੇਵ ਪੈ ਗੁਰੁ ਭਾਵਨਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਆਏ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਨੇ ਬਸਤ੍ਰ ਛਾਪਤਾ ਦੇਖਕੇ ਕਹਯਾ "ਕਾਹੇ ਛੀਪਹੁ ਛਾਇਲਾ ਰਾਮ ਨ ਲਾਵਹੁ ਚੀਤ" ਤਾਂਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨਹਾਥ ਪਾਂਉ ਸੋ ਕਾਮ ਕਰ ਐਸਾ ਕਹਤਾ ਨਾਮ ਦੇਵ ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੇ ਕਰ ਸਰੀਰਸੇ ਅਨੇਕ ਬਯਵਹਾਰ ਸਿੱਧ ਹੋਨੇ ਸਮੇਹੀ ਚਿਤ ਕੀ ਏਕ ਮੈ ਥਿਰਤਾ ਦਿਖਾਵੇ ਆਨੀਲੇ ਇਤਿ, ਆਨੀਲੇ ਕਗਦੁ, ਲਯਾ ਕਰ ਕਾਗਜ ਕਾਟੀਲੇ ਗੁਡੀ, ਕਾਟਕੇ ਤਿਸਕੀ ਉਡਨੇ ਹੇਤ ਪਤੰਗੀ ਆਕਾਸ਼ ਕੇ ਬੀਚ ਭਰਮੀਅਲੇ, ਫਿਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਸਰੀਰਸੇ ਫਿਰਾਵਨ ਸਮੇਹੀ ਪੰਚਜਨਾ ਸਿਉ, ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਨ ਆਏ ਅਨੇਕ ਲੋਕੋਂਸੇ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਬਾਤਾਂ ਬਤਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁਚਿਤਅਪਨਾ ਉਸ ਗੁਡੀਕੀਡੋਰੀ ਮੈ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਡੋਰੀ ਕੀਪੂਰੀ ਖੈਂਚ ਬਿਨਾ ਪਤੰਗੀ ਗਿਰ ਨਾ ਪੜੇ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਸਰੀਰ

ਸੇ ਬਜਵਹਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਹੀ ਰਾਮ ਨਾਮਾ, ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਮੇ ਬੇਧੀਅਲੇ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਸ੍ਵਰਣ ਘੜਨੇ ਸਮੇ ਸੁਨਾਰਕਾ ਚਿਤ ਕਨਿਕ ਕਲਾ, ਸ੍ਵਰਣਕੇ ਘੜਨੇ ਮੇ ਹੀ ਮਾਂਡੀਅਲੇ, ਲਗਾ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾਕੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੇਤ ਸਰੀਰਸੇ ਬਜਵਹਾਰ ਹੋਤੇ ਮਨ ਕੀ ਏਕਾਗ੍ਰਤਾ ਮੇ ਔਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਆਨੀਲੇ ਇਤਿ ਆਨੀਲੇ ਕੁੰਭ ਲਜਾਕਰ ਘੜਾ ਤਿਸਮੇ ਭਰਾਈਲੇ ਊਦਕ, ਕੂਏ ਬਾਵਲੀਸੇ ਭਰਕੇ ਜਲ ਰਾਜ ਕੁਆਰਿ, ਰਾਜਾਕੀ ਦਾਸੀਆ॥ ਤਥਾ ਔ ਪੁਰੰਦਰੀ, ਗ੍ਰਿਹਸਤੋਂ ਕੀ ਉਤਮ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ॥ ਹਸਤ, ਰਾਸ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਔਰ ਮੁਖਸੇ ਬਿਨੋਦ, ਆਨੰਦ ਕੇ ਦੇਨੇਵਾਲੀ ਬਾਤੋਂ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇਹੈ ਤੌਭੀ ਸਰੀਰਸੇ ਐਸੇ ਬਜਵਹਾਰ ਕਰਤੀ ਅਪਨਾ ਚਿਤ ਸਿਰਪੈ ਉਠਾਈ ਗਾਗਰੋਂ ਮੇ ਰਖੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਹਮਾਰੀ ਤਤ੍ਵਵੇਤੋਂਕੀ ਦਸ਼ਾ ਹੈ॥ ਸਰੀਰ ਸੇ ਅਨੇਕ ਬਜਵਹਾਰ ਕਰਤੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਏਕਮੇਹੀ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥੨॥ (ਆਸੰਕਾ) ਅਨੇਕ ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨਿਕਸੇ ਮਨਕੀ ਏਕ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੈਸੇ ਹੋਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਯਹ ਸੁਨ ਇਸ ਸੰਕਾਕੋ ਦੂਰਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਮੰਦਰ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰਸੇ ਬਾਹਰ ਚਰਨੇ ਹੇਤ ਗਊ ਛੋਡੀਯੇ ਜਿਸ ਮੰਦਰਕੇ ਦਸ, ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਦਰਵਾਜੇ ਹੋਵੇ॥ ਅਰ ਉਨੋਸੇ ਨਿਕਾਸਕੇ ਬਹਰ ਚਾਹੇ ਪਾਂਚਕੋਸੋਂ ਪੈ ਉਸਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਗਊਕੋ ਚਰਾਵੇ॥ ਤਊਭੀ ਵਹੁ ਚਿਤ ਅਪਨਾ ਬਛਰਾਮੇਹੀ ਰਾਖੀਅਲੇ, ਰਖਤੀ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਗਜਾਨੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਚਿਤ ਭੀ ਅਨੇਕ ਦ੍ਵਾਰੋਂਸੇ ਨਿਕਸਤਾ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਏਕਮੇਹੀ ਰਖੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਪੁਨਾ ਸਰੀਰਸੇ ਅਨੇਕ ਬਜਵਹਾਰ ਹੋਤੇ ਚਿਤਕੀ ਏਕ ਓਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਮੇ ਪ੍ਰਬਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹੈਹੇ ਨਾਮ ਦੇਵਜੀ ਸੁਨੋ ਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜੈਸੇ ਮਾਤਾ ਅਪਨੇ ਬਾਲਕ ਕੋ ਪਾਲਨ, ਪੰਘੂੜੇਪੈ ਪਊਢੀਅਲੇ, ਸੁਲਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹਕੇ ਅੰਦਰਲੇ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਰਜੋਂਮੇ ਬਿਰ੍ਤਧੀ, ਰੁਕੀ ਹੁਈ ਭੀ ਚੀਤ, ਮਨ ਅਪਨਾ ਬਾਲਕਮੇਹੀ ਰਾਖੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਹਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇਹੀ ਲਗੀ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਏਵੰ ਔਰ ਗਜਾਨੀ ਜਨ ਯਦਜਪਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਪਰਾਰਬਧ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵੋਂ ਵਤ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਚੇਸ਼੍ਟਾ ਕਰੇ ਹੈ ਤੌਭੀ ਉਕ੍ਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤੋ ਸੇਂ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਮੇਹੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰਖੇਹੈ ਸੰਸਾਰਮੇ ਲਿਪਾਇਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ "ਜੈਸੇ ਜਲਮਹਿ ਕਮਲ ਨਿਰਾਲਮ ਮੁਰਗਾਈ ਨੀਸਾਣੈ"॥ "ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਲੇਪ" ਇਤਜਾਦਿ ਵਾਕ ਗਜਾਨੀ ਕੀ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਸਿਧ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ੪॥ ੧॥

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਆਨੰਤਾ ਗੀਤ ਕਬਿਤ ਨ ਗਾਵਉਗੋ ॥ ਅ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਨਿਰੰਕਾਰ ਮਹਿ ਅਨਹਦ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵਉਗੋ ॥ ੧॥ ਬੈਰਾਗੀ ਰਾਮਹਿ ਗਾਵਉਗੋ ॥ ਸਬਦਿ ਅਤੀਤ ਅਨਾਹਦਿ ਰਾਤਾ ਆਕੁਲਕੈ ਘਰਿ ਜਾਉਗੋ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇੜਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਅਉਰ ਸੁਖਮਨਾ ਪਉਨੈ ਬੰਧਿ ਰਹਾਉਗੋ ॥ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਦੁਇ ਸਮਕਰਿ ਰਾਖਉ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਤਿ ਮਿਲਿ ਜਾਉਗੋ ॥ ੨ ॥ ਤੀਰਥ ਦੇਖਿਨ ਜਲ ਮਹਿ ਪੈਸਉ ਜੀਅ ਜੰਤ ਨ ਸਤਾਵਉਗੋ ॥ ਅਠਿ ਸਠਿ ਤੀਰਥ ਗੁਰੂ ਦਿਖਾਏ ਘਟਹੀ ਭੀਤਰਿ ਨਾਉਗੋ ॥ ੩ ॥ ਪੰਚ ਸਹਾਈ ਜਨਕੀ ਸੋਭਾ ਭਲੋ ਭਲੋ ਨ ਕਹਾਵਉਗੋ ॥ ਨਾਮਾ ਕਹੈ ਚਿਤੁ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਾਤਾ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ਸਮਾਉਗੋ ॥ ੪ ॥ ੨॥

ਏਕ ਮੈ ਚਿਤ ਲਗਾਵਨੇ ਪੀਛੇ ਆਨ ਬਜਵਹਾਰੋਂ ਵਤ ਅਨੇਕ ਪਖੋਂ ਮੇ ਚਿਤ ਫਸਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਬੇਦਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਭੀ ਨਹੀ ਕਰੋਂਗਾ ॥ ਯਹ ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਦੇਵ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੀ ਭਵਿਖਤ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ਬੇਦ ਇਤਿ, ਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਕਹੀਂ ਕਹੀਂ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਜੋ ਬੇਦ ਔਰ ਪੁਰਾਨ ਔਰ ਖਟ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਅਨੰਤਾ, ਬਹੁਤ ਹੈਂ ॥ ਮੈ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸਿਧ ਕਰੇ ਪੀਛੇ ਅਬ ਤਿਨਕੇ ਊਚੀ ਸ੍ਵਰੋਂ ਸੇ ਗੀਤ ਗਾਵਨੇ ਔ ਤਿਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਿਤ ਕਵਤਾ ਕਰਨੀ ਇਨਕੇ ਭੀ ਅਬ ਨਹੀ ਗਾਵੇਂਗੇ ਕਥਨ ਕਰੋਂਗਾ ਭਾਵ ਉਨਕਾ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀ ਕਰੋਂਗਾ ॥ ਕਿੰਤੁ ਭਾਵ ਉਨਕਾ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀ ਕਰੌਂਗਾ ॥ ਕਿੰਤੁ ਇਨਕੇ ਚਿੰਤਨ ਸੇ ਉਪਰਾਮ ਹੋਂ ਕਰ ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤੁ ਭੇਦ ਹੀਨ ਅਖੰਡ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭੂਤ ਮੰਡਲ ਥਾਨ ਮੇ ਪਹੁਚ ਕਰ ॥ ਭਾਵ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨਕਰ ਤਿਸ ਨਿਰਾਕਾਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਹੀ ਅਨਹਦ, ਏਕ ਰਸ ਬੇਨ ਬਜਾਵਉਗੋ, ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵੇਂਗਾ ॥ ਤਾਸੇ ਆਨ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੋਂਗਾ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਮੈ ਸਰਬ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਸੇ ਬੈਰਾਗੀ, ਬਿਰਕ੍ਤ ਹੁਯਾ ॥ ਜਬ ਕਬੀ ਮੇਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਿਰਾਕਾਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਉਥਾਨ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਤਬ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕਾ ਪਰਮ ਸਾਧਨ ਜਾਨਕੇ ਏਕ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਹੀ ਕਥਨ ਕਰੋਂਗਾ॥ ਔਰ ਤਿਸਕੋ ਕਹਤਾ ਹੂਯਾ ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਬਦਿ ਅਤੀਤ,

ਬਾਣੀ ਕੀ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਸੇ ਹੀਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਅਨਾਹਦਿ, ਏਕ ਰਸ ਰੱਤਾ ਹੁਯਾ ਮੈ ਬਿਦੇਹ ਕਾਲ ਵਤ ਦੇਹ ਕਾਲ ਮੇ ਭੀ ਤਿਸ ਆਕੁਲਕੈ,ਕੁਲ ਜਾਤੀ ਸੂਨਜ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਘਰਿ, ਸਰੂਪ ਮੈ ਅਭੇਦ ਹਵੇਂਗਾ॥ ਯਾਂਹੀਤੇ ਇੜਾ,ਸੱਜੀ ਨਾੜੀ ਸੂਰਜ ਕਾ ਸੁਰ ਪਿੰਗੁਲਾ ਖਬੀ ਨਾੜੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾ ਸੁਰ ਸੁਖਮਨਾ ਦੋਨੋ ਕਾ ਸਮ ਚਲਾਵਨ ਰੂਪ ਜੋ ਪਉਨੈ ਬੰਧਿ, ਪ੍ਰਾਣੋ ਕੀ ਸੰਯਮ ਰੂਪ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ ਇਸਸੇ ਭੀ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ,ਸਜੇ ਖਬੇ ਦੋਨੋ ਸ੍ਵਰੋਂਕੋ ਸਮ, ਸਾਂਤਕਰ ਰਖੋਂਗਾ॥ ਭਾਵ ਯੇ ਭੀ ਨਹੀ ਚਲਨੇ ਪਾਵੇਂਗੇ॥ ਜਬ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਤਿ ਮਿਲਿ ਜਾਉਗੋ, ਬ੍ਰਹਮਜੋਤ ਵਿਖੇ ਅਭੇਦ ਹੋਜਾਵੇਂ ਗਾ॥ ੨॥ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਸਮੇ ਮੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋ ਮੇ ਜਿਨਕੇ ਮਹਾਤਮ ਸੁਣੇ ਹੈਂ॥ ਤਿਨਤੀਰਥੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਮੀਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਯੇ ਦੇਖ ਕਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਮੈ ਉਨਕੇ ਜਲੋਂਮੇ ਭੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੋਂਗਾ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤੀਰਥੋਂ ਕਾ ਜਲ ਮੈਲਾ ਕਰ ਉਨਮੇ ਵਸਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਅ, ਬਡੇ ਪ੍ਰਾਣ ਧਾਰੀ ਔਰ ਜੰਤ, ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਾਣ ਧਾਰੀਯੋ ਕੋ ਨਹੀ ਦੁਖ ਦੇਵੋਂਗਾ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਤੇ ਮੁਖ ਤੀਰਥ ਹੈ ਸੋ ਸਭੀ ਗੁਰੂ ਨੇ ਮੁਝਕੋ ਭੀਤ੍ਰ ਦੇਖਾਯੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਘਟਹੀ, ਅਪਨੇ ਅੰਤ ਤੀਰਥ ਮੇ ਸ਼ਨਾਨ ਕਰੋਂਗਾ॥ ੩॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਬਿਦੇਹ ਕਾਲ ਮੇ ਪੰਚ ਸਹਾਈ ਜਨਕੀ,ਕਈਕ ਜੋ ਸਰੀਰ ਕਾਲ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸਹਾਈ ਜਨ ਹੈਂ ਤਿਨ ਜਨੋਂਕੀ ਕਰੀ ਅਪਨੀ ਸੋਭਾ ਹੇਤ ਨਹ ਬਡਾ ਉਤਮ ਹੈ ਖੂਬ ਤੀਰਥ ਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ਯੋਗ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਡਾ ਭਲਾ ਹੈ ਬਡਾ ਭਲਾ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਭੀ ਨਹੀ ਕਹਾਵੋਂ ਗਾ॥ ਕਿੰਤੂ ਐਸਾ ਹੋਵੋਂਗਾ। ਯਹ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਨਾਮਾ ਇਤਿ,ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਸਰਬ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡਕੇ ਹਰਿਕੇ ਸਾਥ ਰਤਾ ਹੁਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਸਕੇ ਰੰਗ ਸੇ ਰਤਾ ਮੈ ਸਰੀਰ ਕਾਲ ਮੇ ਭੀ ਕੇਵਲ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ਨਿਰ ਵਿਕਲਪਕ ਸਮਾਧੀ ਮੇ ਸਮਾਵਉਗਾ॥ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਪ੍ਰਬ੍ਰਤੀ ਮੇ ਨਹੀ ਪੜੋਂਗਾ॥ ੪॥ ੨॥

ਮਾਇ ਨ ਹੋਤੀ ਬਾਪੁ ਨ ਹੋਤਾ ਕਰਮੁ ਨ ਹੋਤੀ ਕਾਇਆ॥ ਹਮ ਨਹੀ ਹੋਤੇ ਤੁਮ ਨਹੀ ਹੋਤੇ ਕਵਨੁ ਕਹਾਂਤੇ ਆਇਆ॥ ੧॥ ਰਾਮ ਕੋਇ ਨ ਕਿਸਹੀ ਕੇਰਾ॥ ਜੈਸੇ ਤਰਵਰ ਪੰਖਿ ਬਸੇਰਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਚੰਦੁ ਨ ਹੋਤਾ ਸੂਰ ਨ ਹੋਤਾ ਪਾਨੀ ਪਵਨੁ ਮਿ ਲਾਇਆ॥ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨ ਹੋਤਾ ਬੇਦੁ ਨ ਹੋਤਾ ਕਰਮ ਕਹਾਤੇ -ਆਇ

ਇਆ ॥ ੨ ॥ ਖੇਚਰ ਭੂਚਰ ਤੁਲਸੀ ਮਾਲਾ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਪਾਇਆ ॥ ਨਾਮਾ ਪ੍ਰਣਵੈ ਪਰਮ ਤਤੁ ਹੈ ਸਤਿ ਗੁਰ ਹੋਇ ਲਖਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਸਭਕਾ ਅਪਵਾਦ ਕਰ ਜਿਸਮੇ ਸਮਾਵਨਾ ਕਹਨਾ ਸਭਕੀ ਰਚਨਾ ਪਹਲੇ ਭੀ ਵਹੀ ਥਾ ਔਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਾਂਕੀ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਮਾਇ ਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਜਬ ਦੇਹਕੇ ਮੇਲਸੇ ਪਹਲੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੀ ਮਾਤਾ ਨਹੀ ਥੀ ਬਾਪ ਨਹੀ ਥਾ ॥ ਪੁਨਾ ਕਰਮਾ ਕੀ ਰਚੀ ਇਨਕੀ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਭੀ ਨਹੀ ਥੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਬ ਹਮ ਤੁਮ ਹੇ ਜੀਵੋ ਕੋਈ ਭੀ ਨਹੀ ਥੇ ਉਸ ਸਮੇ ਕਉਨ ਜੀਵ ਕਿਸ ਥਾਨ ਤੇ ਆਵੇ ਹੈ ਯਹ ਭੀ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਤਾਥਾ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਕਾਰਣ ਸੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਯਾਰੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋਈ ਜੀਵ ਕਿਸੀ ਜੀਵਕਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਹੀ ॥ ਕੇਵਲ ਅਕਸ ਮਾਤ ਹੀ ਇਨਕਾ ਮੇਲ ਹੋ ਰਹਯਾਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਇਧਰ ਉਧਰ ਸੇ ਆਏ ਪੰਛੀਯੋਂ ਕਾ ਬ੍ਰਿਛ ਮੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਬਸੇਰਾ, ਬਸਨਾ ॥ ੧ ॥ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਕਰਮਸੇ ਯੇ ਪਰੱਸਪਰ ਸੰਬੰਧੀ ਬਨ ਰਹੇ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਸਮਯਕ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਚੰਦੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਜਬ ਨਿਖਲ ਰਚਨਾ ਸੇ ਪਹਲੇ ਸਭਸੇ ਬਡੇ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਹੀ ਨਹੀ ਥੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਸਰੀਰ ਬਨਤੇ ਹੈਂ ਯੇ ਪਾਨੀ ਔ ਪਵਨਾਦਿ ਮਿਲਾਇਆ, ਮਿਲਾਏ ਹੂਏ ਨਹੀ ਥੇ ॥ ਪੁਨਾਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਰਿਖੀਯੋਂ ਕੇ ਸਰੀਰੋਂ ਬਿਨਾ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨਹੀਥੇ ॥ ਅਰ ਸੰਸਾਰ ਰਚਨਾ ਬਿਨਾ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਬੇਦ ਭੀ ਨਹੀ ਰਚੇਥੇ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਤੁਮਹੀ ਕਹੋ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵੋ ਬਿਨਾ ਕਰਮ ਭੀ ਕਹਾਂਤੇ ਆਇ ਆ ਥਾ ॥ ਭਾਵ ਕਰਮ ਭੀ ਕਹੀ ਸੇ ਨਹੀ ਆਇਆ ਥਾ ॥ ਯਾਤੇ ਸਭਕਾ ਮੂਲ ਏਕ ਸੁੰਨ ਹੀਥਾ ॥ ੨ ॥ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਮੁਖ ਮੂਲ ਇਸ ਸਮੇ ਗੁਰੁਕੀ ਦਯਾ ਹੈ ॥ ਨਾ ਯੋਗ ਕੀ ਮੁਦ੍ਰਾਹੈ ਨਾ ਤੁਲਸੀ ਕੀ ਮਾਲਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਖੇਚਰ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਖੇਚਰੀ ਭੂਚਰੀ ਮੁਦ੍ਰਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਤੁਲਸੀ ਕੀ ਮਾਲਾ ਧਾਰੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨੋਂਨੇ ਭੀ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਗੁਰੋਂਕੀ ਦਯਾਸੇ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਖੇਚਰੀ ਆਦਿਕੋਂਸੇ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ॥ ਤਾਲੂਮੇ ਜਿਹ੍ਵਾ ਲਗਾਵਨੇ ਕਾ ਨਾਮ ਖੇਚਰੀ ਮੁਦ੍ਰਾ ਹੈ ॥ ਭ੍ਰੂਵੋਂਮੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਲਗਾਵਨੀ ਭੂਚਰੀ ਮੁਦ੍ਰਾਹੈ ॥ ਅਸਲ ਨਾਮ ਭੂਚਰੀ ਹੈ ॥ ਵਾ ਜਿਨ ਖੇਚਰ, ਦੇਵਨ ਨੇ ॥ ਔਰ ਭੂਚਰ, ਮਨੁਖੋਂਨੇ ਤੁਲਸੀ ਕੀ ਮਾਲਾਂ ਆਦਿਕ ਚਿੰਨਧਾਰ

ਕੇ ਪਾਇਆਹੈ ॥ ਤਿਨ ਸਭਨੇ ਵਹੁ ਸ੍ਵਰੂਪ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹੀ ਪਾਯਾ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਕਿਰਪਾਸੇ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵਹੀ ਗੁਰੁ ਰੂਪ ਹੋ ਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹ ਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਨਾਮਾ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੈ ਜਨੋ ਵਹੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸਰਬਕਾ ਆਦਿ ਕਾਰਣ ਪਰਮ ਤਤ੍ਵ ਹੈ ਅਰ ਉਸੀਨੇ ਜਿਸਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਲਖਾਵਨਾ ਚਾਹਤਾਹੈ ਸਤਿ ਗੁਰੁ ਹੋਯਕੇ ਲਖਾਇਆ ਹੈ ॥ ਆਨ ਰੂਪਸੇ ਨਹੀ ਲਖਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

॥ ਰਾਮ ਕਲੀ ਘਰੁ ੨ ॥ ਬਾਨਾਰਸੀ ਤਪੁ ਕਰੈ ਉਲਟਿ ਤੀਰਥਿ ਮਰੈ ਅਗਨਿ ਦਹੈ ਕਾਇਆ ਕਲਪੁ ਕੀਜੈ ॥ ਅਸੁਮੇਧ ਜਗ ਕੀਜੈ ਸੋਨਾ ਗਰਭ ਦਾਨੁ ਦੀਜੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਤਊ ਨ ਪੂਜੈ ॥ ੧ ॥ ਛੋਡਿ ਛੋਡਿ ਰੇ ਪਾਖੰਡੀ ਮਨ ਕਪਟੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਹਰਿਕਾ ਨਾਮੁ ਨਿਤ ਨਿਤਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੰਗਾ ਜਉ ਗੋਦਾਵਰਿ ਜਾਈਐ ਕੁੰਭਿ ਜਉ ਕੇਦਾਰਿ ਨਾਈਐ ॥ ਗੋਮਤੀ ਸਹਸ ਗਊ ਦਾਨੁ ਕੀਜੈ ॥ ਕੋਟਿ ਜਉ ਤੀਰਥਿ ਕਰੈ ਤਨੁ ਜਉ ਹਿਵਾਲੈ ਗਾਰੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਤਊ ਨ ਪੂਜੈ॥ ੨ ॥ ਅਸੁ ਦਾਨ ਗਜ ਦਾਨ ਸਿਹਜਾ ਨਾਰੀ ਭੂਮਿ ਦਾਨ ਐਸੋ ਦਾਨੁ ਨਿਤ ਨਿਤਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਆਤਮ ਜਉ ਨਿਰਮਾਇਲੁ ਕੀਜੈ ਆਪ ਬਰਾਬਰਿ ਕੰਚਨੁ ਦੀਜੈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਤਊ ਨ ਪੂਜੈ ॥ ੩ ॥ ਮਨਹਿ ਨ ਕੀਜੈ ਰੋਸੁ ਜਮਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਦੋਸੁ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਬਾਣ ਪਦੁ ਚੀਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਸਰਥ ਰਾਇ ਨੰਦੁ ਰਾਜਾ ਮੇਰਾ ਰਾਮਚੰਦੁ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਤਤੁ ਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਜੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਤ ਗੁਰ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਲਖਾਵੇਹੈ ॥ ਤਿਸਕੇ ਨਾਮ ਸਮਨ ਤਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਚਿਤ ਕਾ ਕਪਟ ਤਜਾਗਕੇ ਨਾਮ ਜਪੋ ਯਹ ਕਹੇ ਬਨਾਰਸੀ ਇਤਿ, ਕਾਇਆ ਪਦ ਕਾ ਅਗਨਿ ਦਹੈ ਕਲਪੁ ਕੀਜੈ ਦੋਨੋ ਸਾਥ ਮੇਲ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੇ ਕਰ ਪੁਰਖ ਬਨਾਰਸੀ, ਕਾਸ਼ੀਮੇ ਸਿਰਤਲੇ ਪਾਉ

ਊਪਰ ਕਰ ਉਲਟਾ ਹੋਕੇ ਤਪ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਆਨਦੇਸ ਕਾ ਮਰਨਾ ਛੋਡਕੇ ਕਾਂਸੀ ਕੁਰਛੇਤ੍ਰਾਦਿ ਤੀਰਥੋਂ ਮੇ ਦੇਹਤਜਾਗੇ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰਕੋ ਏਕ ਸੂਰਯ ਔ ਚਾਰੋਂ ਓਰ ਚਾਰ ਧੂਣੀ ਲਗਾਯ ਅਗਨਿ ਸਾਥ ਦਾਹ ਕਰੇ॥ ਵਾ ਮੇਘਨਾਦ ਵਤ ਅਗਨਿ ਮੇ ਹੋਤ੍ਰ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਚਿਰਕਾਲ ਜੀਵਨੇ ਹੇਤ ਕਾਯਾ, ਜਰਾ ਮਰਣ ਦੂਰ ਕਰਨੇਵਾਲੀ ਔਖਧੀਯੋਂਕਾ ਕਲਪਭੀ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਸ੍ਵਰਗਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਯਗ ਕਰੇ॥ ਤਥਾ ਪੇਠੇ ਆਦਿਕ ਫਲੋਂਕੇ ਗਰਭ, ਬੀਚਮੇ ਰਖਕਰ ਸੁਵਰਨ ਕਾ ਗੁਪਤ ਦਾਨ ਕਰੇ॥ ਤੋਭੀ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨ ਮੇ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕੇ ਸਰਿ, ਤੁਲਜ ਇਨ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭ ਸਧਨੋ ਮੇ ਸੇ ਏਕ ਭੀ ਨਹੀ ਪੂਜੈ, ਪਹੁਚ ਸਕੇ॥ ੧॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨਕੇ ਪਖੰਡੀ ਤਿਲੋਚਨ ਇਨਕੋ ਨਿਸਚੇ ਛੋਡ॥ ਇਨ ਕਪਟ ਰੂਪ ਕਰਮੋ ਕੋ ਨਾ ਕਰੋ। ਕਿੰਤੁ ਇਨ ਸਭਕੋ ਨਾਮਸੇ ਨਜੂਨ ਜਾਨਕੇ ਹਰੀਕੇ ਨਾਮਕੋ ਮੁਕਤੀਹੇਤ ਦਿਨ ਦਿਨ ਮੇ ਲੇਵੇ॥ ੧ ॥ ਆਦਿਮੇ ਕਹੀਂ ਵਾਰਤਾਹੀ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਗੰਗਾ ਇਤਿ, ਜੇ ਕਰ ਸਨਾਨ ਕਰਨੇ ਗੋਦਾਵਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਂ ਜਾਈਯੇ॥ ਤਥਾ ਹਰਿਦੁਆਰ ਕੇ ਕੁੰਭ ਸਮੇ ਜਬ ਕੇਦਾਰ ਮੇ ਜਾਯਕਰ ਤਹਾਂ ਮੰਦਾਕਨਿ ਗੰਗਾ ਮੇ ਔਰ ਬਦਰੀ ਮੇ ਜਾਯਕਰ ਅਲਕ ਨੰਦਾ ਗੰਗਾਮੇ ਨ੍ਹਾਈਯੇ॥ ਪੁਨਾ ਗੋਮਤੀ ਦੁਆਰਕਾ ਕੀ ਨਦੀ ਪੈ ਜਾਯ ਕਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗਊਯੋਂਕਾ ਉੱਤਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਕੋ ਦਾਨ ਕਰੀਯੇ॥ ਪੁਨਾ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰਮੇ ਏਕ ਬਡੇ ਮਹਾਤਮ ਵਾਲਾ ਕੋਟਿ ਤੀਰਥ ਹੈ ਉਸਮੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇ॥ ਵਾ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਕ੍ਰੋੜ ਤੀਰਥੋਂ ਮੇਸੇ ਏਕ ਕ੍ਰੋੜ ਜੇਕਰ ਤੀਰਥ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਬਦ੍ਰੀ ਕੇਦਾਰ ਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਯਕੇ ਜੇਕਰ ਹਿਮਾਲੇ ਪਰਬਤ ਮੇ ਗਾਰੈ, ਗਲਾਇ ਦੇਵੇ॥ ਤਉਭੀ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇਂ ਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਰਾਮ ਨਾਮਕੇ ਤੁਲਜ ਫਲ ਕੋ ਪੁਰਖ ਕਬੀ ਨਹੀ ਪਹੁਚ ਸਕੇ॥ ੨॥ ਏਵੰ ਅਸੁ ਦਾਨ, ਘੋੜੇ ਕਾ ਦਾਨ, ਗਜ ਦਾਨ ਹਸਤੀ ਕਾ ਦਾਨ ਸਿਹਜਾ ਬਿਛਾਈ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਯੰਕਦਾਨ ਨਾਰੀ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾਨ ਭੂਮਿ ਦਾਨ, ਖੇਤੀ ਸਹਿਤ ਖੇਤੋਂ ਕਾ ਦਾਨ॥ ਐਸੇ ਦਾਨ ਦਿਨ ਦਿਨ ਮੇ ਕਰੇ, ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕਾ ਧਨ ਦਾਨ ਹੀ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿੰਤੂ ਤਨ ਭੀ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਆਤਮ ਇਤਿ, ਆਤਮ, ਅਪਨੇ ਤਨਕੋ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਸੈਂ ਕਾਟ ਕਰ ਰਾਵਣਾ ਦਿਕੋਂ ਵਤ ਨਿਰਮਾਇਲੁ, ਸ਼ਿਵਾਦਿ ਦੇਵਨਪੈ ਅਰਪਣ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਤੁਲਾਮੈ ਅਪਨੇ ਸ਼ਰੀਰਕੇ ਬਰਾਬਰ ਤੋਲਕੇ ਸ੍ਵਰਨਕਾ ਤੁਲਾਦਾਨ ਭੀ ਕਰੇ॥ ਤਉਭੀ ਪੁਰਖ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਤੁਲਜ ਫਲ ਕੋ ਨਹੀ ਪਹੁਚ ਸਕੇ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਮਗ੍ਰਪਾਠ ਕਾ ਯਹ ਹੈ ਆਨ ਕਰਮੋ ਕਾ ਫਲ ਸ੍ਵਰਗ ਹੈ ਸੋ ਬਿਨਾਸੀ ਹੈ॥ ਨਾਮ ਕਾ ਫਲ ਮੁਕਤੀ ਹੈ ਸੋ

ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਬਿਨਾਸੀ ਫਲਕੇ ਯਤਨੋ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਸੀਘ੍ਰ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਫਲਕੇ ਸਾਧਨ ਨਾਮਕੋ ਜਪ ਲੇਨਾ ਚਾਹੀਯੇ॥ ੩ ॥ ਏਤਾ ਕੀਯੇ ਬਿਨਾ ਅੰਤਕਾਲ ਮੇ ਚਿਤ ਮੇ ਰੋਸ ਕਰਨਾ ਔ ਜਮਕੋ ਦੋਖ ਦੇਨਾ ਭਲਾ ਨਹੀ॥ ਸੋਈ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਮਨਹਿ ਇਤਿ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜਬ ਅੰਤ ਸਮੇ ਨਾਮ ਜਪੇ ਬਿਨਾ ਜਮਲੇਨੇ ਆਵੇਂਗੇ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਨਾ ਕਰੀਯੋ ਨਿਸਫਲ ਰੋਸੁ, ਕ੍ਰੋਧ॥ ਔਰ ਜਮੋ ਕੋ ਨਾ ਦੇਈਯੋ ਦੋਖ॥ ਜੋ ਯੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਕਿਯੋਂ ਆਏ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਕਹਯਾ ਉਪ ਦਸ ਸੁਨਕੇ ਜਮੋਸੇ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਸੀਘ੍ਰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਨਿਰਮਲ,ਸੁਧ ਰੂਪ ਜੋ ਨਿਰਬਾਣ ਨਿਰਦੋਖ ਆਤਮ ਪਦ ਹੈ ਤਾਕੋ ਚੀਨਿ ਲੀਜੈ,ਹਾਥਪੈ ਧਰੇ ਪਦਾਰਥ ਵਤ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਸਨਾ ਸੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੇਵੇ॥ ਅਰ ਜੇ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਸਨਾ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੇ ਤਬ ਸਗੁਣਕੀ ਹੀ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਜਸਰਥ ਇਤਿ, ਜਸਰਥ ਰਾਇ ਨੰਦੁ, ਦਸਰਥ ਰਾਜਾ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਰਾਜਾ, ਸ੍ਵਾਮੀ ਰਾਮਚੰਦ ਕਹੇ ਹੈ ਨਾਮਦੇਵ ਤਿਸਕਾ, ਤਤੁ, ਯਥਾਰਥ ਰਸੁ, ਆਨੰਦ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਯਹਿ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਹੈ ਤਿਸਕੋ ਅਪਨੀ ਰਸਨਾ ਸੇ ਪਾਨ ਕਰੋ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੇ ਤਿਸ ਸਗੁਣ ਰੂਪ ਕੀ ਉਪਾ ਸਨਾ ਕਰੋ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਜੋ ਕੋਈ ਪੀਛੇ ਕਹਯਾ ਪਾਂਡੇ ਤੁਮਰਾ ਰਾਮਚੰਦ ਇਤਯਾ ਦਿ ਪਾਠਸੇ ਇਸ ਪਾਠ ਕੇ ਅਰਥ ਕਾ ਬਿਰੋਧ ਮਾਨੇ ਤੋ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਜੈਸੇ ਜਸਰਥ ਰਾਜਾ ਮੇਰਾ ਨੰਦ ਰਾਮਚੰਦ ਰਾਇ, ਐਸੇ ਮਰਨੇ ਸਮੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਕਹਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸਨੇਹ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕੋ ਤਯਾਗਤਾ ਭਯਾ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮਭੀ ਨਾਮ ਕੋ ਜਪਤੇ ਹੂਯੇ ਤਤੁ, ਯਥਾਰਥ ਜੋ ਰਸ, ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸੇ ਰਹਿਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨਕੇ ਪਾਨ ਕਰੋ॥ ਐਸੇ ਅਰਥ ਕਰੇ ਹੈਂ ਸੋਭੀ ਸਮਜਕ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਊਹਾ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਾ ਸਨਾਕੇ ਭਾਵਸੇ ਵੈਸੇ ਕਹਯਾ॥ ਈਹਾ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਮੇ ਸਮਰਥ ਹੀਨੋ ਕੋ ਸ_ਣ ਉਪਾਸਨਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਯਾ ਹੈ॥ ਜਬ ਅਸੇ ਨਾ ਮਾਨੇ ਤਬ ਆਨ ਥਾਨਮੇ ਕਹੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਾਹੀ ਧੰਨ ਧੰਨਓ ਰਾਮ ਬੇਨ ਬਾਜੇ ਇਤਯਾਦਿ ਕਹਨਾ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇ ਗਾ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਬਾਨੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪੜੀਐ ਗੁਨੀਐ ਨਾਮੁ ਸਭੁ ਸੁਨੀਐ ਅਨਭਉ ਭਾਉ ਨ ਦਰਸੈ॥ ਲੋਹਾ ਕੰਚਨੁ ਹਿਰਨੁ

ਹੋਇ ਕੈਸੇ ਜਉ ਪਾਰਸਹਿ ਨ ਪਰਸੈ ॥ ੧ ॥ ਦੇਵ ਸੰਸੈ ਗਾਂਠਿ ਨ ਛੂਟੈ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਇਆ ਮਦ ਮਤਸਰ ਇਨ ਪੰਚਹੁ ਮਿਲਿ ਲੂਟੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਮ ਬਡ ਕਬਿ ਕੁਲੀਨ ਹਮ ਪੰਡਿਤ ਹਮ ਜੋਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥ ਗਿਆਨੀ ਗੁਨੀ ਸੂਰ ਹਮ ਦਾਤੇ ਇਹ ਬੁਧਿ ਕਬਹਿ ਨ ਨਾਸੀ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਰਵਿਦਾਸਿ ਸਭੈ ਨਹੀ ਸਮਝਸਿ ਭੂਲਿ ਪਰੇ ਜੈਸੇ ਬਉਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਅਧਾਰੁ ਨਾਮੁ ਨਾਰਾਇਨੁ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਨ ਧਨ ਮੋਰੇ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਕਹੂ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਨੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਪੈ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਆ ਤਤ੍ਵੇਤਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਬਿਨਾ ਕੇਵਲ ਬੁਧੀਕੇ ਬਲਸੇ ਕੀਯੇ ਪਠਨਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਭੀ ਤਤ੍ਵ ਵੇਤਾ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੁਲਜ ਗਜਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਵਾ ਨਹੀ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਨਹੀ ਪਖਜਕੋ ਲੇਕਰ ਉਤਰ ਕਰੇ ਪੜੀਐ ਇਤਿ, ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜੌਹਰੀ ਕੇ ਬਤਾਏ ਬਿਨਾ ਰਤਨੋ ਕੀ ਪਰੀਖਾਕੀ ਬਹੁਤ ਪੁਸਤਕ ਪੜ ਬਿਚਾਰ ਲੇਵੇ ਔਰ ਪਰੀਖਜਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਭ ਪੁਸਤਕਸੇ ਸੁਨ ਲੇਵੇ ॥ ਤੌਭੀ ਜੋ ਜੌਹਰੀ ਕੇ ਬਤਾਯੇ ਸੇ ਚਿਤਮੇ ਰਤਨੋ ਕੀ ਪਰੀਖਜਾਕਾ ਉਜਾਲਾ ਹੋਨਾ ਹੈ ਸੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਤੈਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਮੇ ਭੀ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪਾਠਕੋ ਮੁਖਸੈਂ ਪੜੀਏ ਔਰ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਨਕੇ ਅਰਥ ਕੋ ਗੁਨੀਐ, ਬਿਚਾਰੀਯੇ ॥ ਪੁਨਾ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੋ ਮੇ ਕਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮ ਭੀ ਸਭ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੀਯੇ ॥ ਤੌਭੀ ਗੁਰੁ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਬਿਨਾ ਅਨਭਉ ਭਾਉ, ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਯਥਾਰਥ ਅਨੁਭਵ ਬੁਧੀ ਕੇ ਬਲਸੇ ਬਿਚਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖਕੋ ਨ ਦਰਸੈ,ਨਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ ॥ ਇਸੀ ਵਾਰਤਾ ਕਾ ਸਾਧਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਲੋਹਾ ਇਤਿ, ਲੋਹਾ ਕੰਚਨੁ, ਲੋਹਾ ਬਦਲਕੇ ਜੋ ਕੰਚਨ ਹੋਨਾ ਹੈ ਸੋ ਹਿਰਨ, ਕੰਚਨ ਕੈਸੇ ਹੋਇ ਸਕੇ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਵਹੁ ਲੋਹਾ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਪਾਰਸਕੋ ਨਾ ਛੁਹਾਇ ਲੇਵੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪਾਰਸ ਰੂਪ ਗੁਰੁ ਨਾ ਮਿਲੇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀਕੇ ਬਲ ਸੈ ਵਿਚਾਰੇ ਬੇਦਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਭੀ ਨਿਰ ਸੰਦੇਹ ਗਜਾਨ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਮੂਲਮੇ ਕਹੇ ਦੇਵ ਇਤਿ, ਦੇਵ,ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਅਪਨੇ ਬਿਚਾਰੇ ਵੇਦਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਚਿਤਮੇ ਪੜੀ ਸੰਦੇਹ ਰੂਪ ਗਾਂਠ ਨਹੀਂ ਟੂਟ ਸਕੇ ॥ ਔਰ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਵਹੁ ਨਹੀ ਟੂਟੇ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ

ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵ ਕਾਮਨੇ ਕ੍ਰੋਧਨੇ ਮਾਇਆ, ਛਲ ਨੇ ਮਦ, ਅਭਿਮਾਨ ਨੇ ਮਤਸਰ, ਈਰਖਾਨੇ ॥ ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਚੋਰੋਂਨੇ ਮਿਲਕੇ ਲੂਟਲੀਯੇ ਹੈ ॥ ੧॥ ਯਾਹੀਤੇ ਲੂਟੇ ਹੂਏ ਐਸੇ ਬੋਲੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਮ ਇਤਿ, ਹਮ ਬਡੇ ਕਬਿ, ਗਰੰਥ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਕੁਲੀਨ, ਬਡੀ ਕੁਲਵਾਲੇ ਹਮ ਬਡੇ ਪੰਡਿਤ ਹੈਂ ॥ ਹਮ ਸਭ ਸੇ ਬਡੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਜੋਗੀ ਪੰਥਮੇ ਹੈਂ॥ ਹਮ ਜਿਸ ਕਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਿਨਾ ਆਨਕੋ ਸੰਕਰਾਚਾਰਯ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀ ਲਿਖੇ ਐਸੇ ਸੰਨਯਾਸੀ ਪੰਥ ਮੇ ਹੈਂ ਹਮ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਮਰਮ ਕੋ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਗਜਾਨੀ ਲੋਕ ਹੈਂ ॥ ਹਮ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸਿਲਪਾਦਿ ਵਿਦਯਾ ਰੂਪ ਗੁਨ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਨੀ ਜਨਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਹਮ ਰਣਮੈ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਕੜ ਕਰ ਸਨਮੁਖ ਲੜਨੇ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ ਹੈਂ ॥ ਤਥਾ ਯਾਚਕੋਂ ਕੋ ਮੁਖਮਾਂਗੀ ਵਸਤੁ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਦਾਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂ ਹਮਾਰੇ ਤੁਲਯ ਦੂਸਰਾ ਕੌਨ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਅਹੰਕਾਰ ਵਾਲੀ ਬੁਧਿ ਭਿਤਸੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੂਈ ਸਦਾ ਬਨੀ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਰਵਿਦਾਸ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਜੈਸੇ ਕੂਯੇ ਮੈ ਭਾਂਗ ਪੜੀ ਵਾਲੇ ਕੂਯੇ ਕਾ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰ ਸਭੀ ਅਮਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਨਿਖਲ ਜੀਂਵੋਂਕੀ ਦਸ਼ਾ ਹੋਰਹੀਂਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਰਣੋ ਆਸ਼੍ਰਮੋ ਵਾਲੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਨਹੀ ਸਮਝਤੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਸਭੀ ਐਸੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਰਸੇ ਭੂਲਿ ਪਰੇ, ਭੂਲ ਗਏ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਵਲੇ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰ ਓਰ ਸੇ ਭੂਲ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਭ ਭੂਲੇ ਪੁਰਖੋ ਮੇ ਸੇ ਤੁਮ ਕੈਸੇ ਬਚ ਗਏ ਯਹ ਸੁਨ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸੇ ਨਾਮਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਬਚੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਨਾਮਕੋ ਐਸਾ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ਯਹ ਕਹੇ ਮੋਹਿ ਇਤਿ, ਮੇਰੇ ਕੋ ਆਸਰਾ ਨਾਰਾਯਣ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕਾ ਜੀਵਨ, ਅਹਾਰ ਭੀ ਯਹੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਮੁਝ ਨਿਰਧਨਕੇ ਪਾਸ ਧਨ ਭੀ ਏਕ ਵਹੀਹੈ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਰਾਮ ਕਲੀ ਬਾਣੀ ਬੇਣੀਜੀਉ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇੜਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਅਉਰ ਸੁਖ ਮਨਾ ਤੀਨ ਬਸਹਿ ਇਕਠਾਈ ॥ ਬੇਣੀ ਸੰਗਮੁ ਤਹ ਪਿਰਾਗੁ ਮਨੁ ਮਜਨੁ ਕਰੇ ਤਿਥਾਈ ॥੧॥ ਸੰਤਹੁ ਤਹਾ ਨਿਰੰਜਨ ਰਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰ ਗਮਿਚੀਨੈ ਬਿਰਲਾ ਕੋਇ ॥ ਤਹਾ ਨਿਰੰਜਨੁ ਰਮਈਆ ਹੋਇ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੇਵ ਸਥਾਨੈ ਕਿਆ ਨੀਸਾਣੀ ॥ ਤਹ ਬਾਜੇ ਸਬ

ਦ ਅਨਾਹਦ ਬਾਣੀ ॥ ਤਹ ਚੰਦੁ ਨ ਸੂਰਜੁ ਪਉਣ ਨ ਪਾਣੀ ॥ ਸਾਖੀ ਜਾਗੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣੀ ॥ ੨ ॥ ਉਪਜੈ ਗਿਆਨੁ ਦੁਰਮਤਿ ਛੀਜੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸਿ ਗਗਨੰਤਰਿ ਭੀਜੈ ॥ ਏਸੁ ਕਲਾ ਜੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ ॥ ਭੇਟੈ ਤਾਸੁ ਪਰਮ ਗੁਰਦੇਉ ॥ ੩ ॥ ਦਸਮ ਦੁਆਰਾ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੀ ਘਾਟੀ ॥ ਊਪਰਿ ਹਾਟੁ ਹਾਟ ਪਰਿ ਆਲਾ ਆਲੇ ਭੀਤਰਿ ਥਾਤੀ ॥ ੪ ॥ ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ ਸੁ ਕਬਹੁ ਨ ਸੋਵੈ ॥ ਤੀਨਿ ਤਿਲੋਕ ਸਮਾਧਿ ਪਲੋਵੈ ॥ ਬੀਜ ਮੰਤ੍ਰੁ ਲੈ ਹਿਰਦੈ ਰਹੈ ॥ ਮਨੂਆ ਉਲਟਿ ਸੁੰਨ ਮਹਿ ਗਹੈ ॥ ੫ ॥ ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ ਨ ਅਲੀਆ ਭਾਖੈ ॥ ਪਾਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਬਸ ਕਰਿ ਰਾਖੈ ॥ ਗੁਰਕੀ ਸਾਖੀ ਰਾਖੈ ਚੀਤਿ ॥ ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਰਪੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਰੀਤਿ ॥ ੬ ॥ ਕਰ ਪਲਵ ਸਾਖਾ ਬੀਚਾਰੇ ॥ ਅਪਨਾ ਜਨਮੁ ਨ ਜੂਐ ਹਾਰੇ ॥ ਅਸੁਰ ਨਦੀ ਕਾ ਬੰਧੈ ਮੂਲੁ ॥ ਪਛਿਮ ਫੇਰਿ ਚੜਾਵੈ ਸੂਰੁ ॥ ਅਜਰੁ ਜਰੈ ਸੁ ਨਿਝਰੁ ਝਰੈ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਸਿਉ ਗੋਸਟਿ ਕਰੈ ॥ ੭ ॥ ਚਉ ਮੁਖਿ ਦੀਵਾ ਜੋਤਿ ਦੁਆਰ ॥ ਪਲੂ ਅਨਤ ਮੂਲੁ ਬਿਚਕਾਰਿ ॥ ਸਰਬ ਕਲਾ ਲੇ ਆਪੇ ਰਹੈ ॥ ਮਨੁ ਮਾਣਕੁ ਰਤਨ ਮਹਿ ਗੁਹੈ ॥ ੮ ॥ ਮਸਤਕਿ ਪਦਮੁ ਦੁਆਲੈ ਮਣੀ ॥ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਧਣੀ ॥ ਪੰਚ ਸਬਦ ਨਿਰਮਾਇਲ ਬਾਜੇ ॥ ਢੁਲਕੇ ਚਵਰ ਸੰਖ ਘਨ ਗਾਜੇ ॥ ਦਲਿ ਮਲਿ ਦੈਤਹੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ॥ ਬੇਣੀ ਜਾਚੈ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ॥ ੯ ॥ ੧ ॥

ਮਨ ਨਿਗ੍ਰਹ ਦ੍ਵਾਰਾ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਬੇਣੀ ਭਗਤ ਅਪਨੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਹਠ ਯੋਗਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ ਇੜਾ ਇਤਿ, ਇੜਾ, ਦਾਹਨੀ ਓਰ ਸੂਰਜ ਕਾ ਸ੍ਵਰ ਪਿੰਗੁਲਾ, ਬਾਂਈ ਓਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾ ਸ੍ਵਰ ਸੁਖਮਨਾ, ਦੋਨੋ ਸ੍ਵਰੋਂ ਕਾ ਸਮਾਨ ਚਲਨਾ ॥ ਤੀਨੋਂ

ਸ੍ਵਰ ਮੂਰਧ ਮੈ ਆਇ ਕਰ ਏਕ ਸਥਾਨ ਮੈ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਔਰ ਤੀਨੋ ਸ੍ਵਰ ਗੰਗਾ ਯਮੁਨਾ ਸਰਸ੍ਵਤੀ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਮੇ ਇਨਕਾ ਸੰਗਮ, ਮੇਲ ਰੂਪ ਪ੍ਰਯਾਗ ਤੀਰਥ ਹੈ ਹਠ ਯੋਗ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕਾ ਮਨ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਧਯਾਨ ਧਾਰਣਾਦਿ ਕ੍ਰਮਸੇ ਸਮਾਧਿ ਕਾਲ ਮੇ ਪ੍ਰਾਣੋ ਕੇ ਸਾਥ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚਕੇ ਊਹਾਂ ਸਨਾਨ ਕਰੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਔਰ ਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਆਤਮ ਦੇਵਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸੰਤਹੁ ਇਤਿ ਹੇ ਸੰਤਹੁ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਪੁਰਖੋ ਤਹਾਂ ਉਸ ਤੀਰਥ ਪੈ ਬਾਹਰਕੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦੇਵਨ ਵਤ ਦਰਸ਼ਨ ਯੋਗਯ ਦੇਵਤਾ ਰਾਮੁ ਹੈ, ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ॥ ਔ ਤਿਸ ਦੇਵਤਾ ਕੋ ਤਹਾ ਪਹੁਚਕੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਦਯਾਸੇ ਜਾਨੇ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਪੁਰਖ ਹੈ ਸਭੀ ਜਨ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ਔਰ ਜੋ ਜਾਨਲੇਵੇ ਸੋ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚਾ ਹੇ ਭਾਈ ਨਿਰੰਜਨ ਰੂਪ ਰਾਮਈਆ ਹੋਇ, ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇਵ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸਥਾਨ ਕਾ ਨੀਸਾਣੀ, ਕਿਆ ਚਿੰਨਹੈ॥ ਭਾਵ ਯੋਗੀਯੋਂ ਕੇ ਮਤਮੇ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸਥਾਨ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੈ ਕਿਯਾ ਕਯਾ ਚਿਨ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਉੱਤਰ ॥ ਤਹ ਬਾਜੇ ਸ਼ਬਦ,ਊਹਾ ਆਨ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਆਦਿਕ ਬਾਜੇ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤੁ ਬਾਜੇ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਸ਼ਬਦਹੀ ਹੈਂ ॥ ਜੋਅਨਾਹਦ ਬਾਣੀ,ਬਿਨਾ ਤਾੜਨਾਸੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਬਾਨੀ ਰੂਪ ਸ਼ਬਦ ਹੈਂ ਔਰ ਸ੍ਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੇਤਨ ਹੀ ਤਿਨਕਾ ਸ੍ਰੋਤਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਚੰਦ ਸੂਰਯਾਦਿ ਊਹਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਪੁਨਾ ਪਾਂਚ ਤਤੋਂ ਕਾ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨਹੀ ਸੋਈ ਕਹੇ, ਪਉਣ ਨ ਪਾਣੀ, ਉਸਥਾਨ ਮੇ ਪਵਨ ਪਾਨੀ ਆਦਿ ਤਤ੍ਵ ਅਪਨਾ ਬਲ ਨਹੀ ਰਖੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਸਭਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਚੇਤਨ ਹੀ ਵਹਾ ਮੁਖ ਹੁਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇ ਹੈ ॥ ਔ ਐਸੇ ਸ੍ਵਯੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਰਮਾਤਮ ਦੇਵਕੋ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ ਜਾਣੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਾਖੀ ਇਤਿ, ਜਿਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਜਾਗੀ, ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਗੁਰਮੁਖ ਪੁਰਖ ਉਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਜਾਣੀ, ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਉਨਹੀਕੋ ਤਾਕਾ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਉਪਜੇਹੈ ॥ ਔ ਉਨਕੀ ਹੀ ਤਿਸ ਉਪਜੇ ਹੁਯੇ ਗਯਾਂਨ ਸੇਦੁਰਮਤਿ ਛੀਜੈ,ਖੋਟੀ ਅਨਾਤਮਾ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੇ,ਮ੍ਰਿਤ ਸੇ ਹੀਨ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੇ ਗਗਨੰਤਰਿ, ਦਸਮਦ੍ਵਾਰ ਮੇ ਭੀਜੇ, ਮਿਲਗਏ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬੇਣੀਜੀ ਕਹੇ ਹੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਪੁਰਖੋ ਇਸ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਜੋਗ ਕਲਾਕਾ ॥ ਭਾਵ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੈ ਰੋਕਣੇ ਕਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਜਾਣੇ ਹੈ ॥ ਭੇਟੈ ਭਾਸੁ, ਮਿਲੇ ਹੈ ਵਹਾਂ ਉਨਹੀ ਪੁਰਖੋਂਕੋ

ਪਰਮ ਗੁਰਦੇਉ, ਸਭਕਾ ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ॥ ੩ ॥ ਮਿਲਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਦਸਮ ਇਤਿ, ਦਸਮਾ ਦ੍ਵਾਰਜੋ ਹੈ ਸੋ ਅਗਮ ਅਪਾਰ, ਮਨ ਬਾਣੀਸੇ ਅਤੀਤ ਔਰ ਦਸਕਾਲ ਵਸਤੂਕੇ ਭੇਦ ਰੂਪ ਪਾਰਸੇ ਰਹਿਤ ਪਰਮ ਪੁਰਖ, ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਜੋਗ ਮਾਰਗ ਸੇ ਪਾਵਨੇ ਕੀ ਘਾਟੀ, ਪੂਰਾ ਠਿਕਾਨਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸਤੇ ਤਹਾਂਹੀ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਕੀ ਥੈਲੀ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਊਪਰਿ ਇਤਿ, ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਊਪਰ ਸਿਰ ਰੂਪ ਏਕ ਹਾਟੁ, ਦੁਕਾਨ ਹੈ ॥ ਔਰ ਹਾਟ ਪਰਿ ਆਲਾ, ਤਿਸ ਸਿਰ ਰੂਪ ਦੁਕਾਨ ਮੈ ਦਸਵਾਂ ਦੁਆਰ ਆਲਾਹੈ ॥ ਔਰ ਤਿਸ ਆਲੇਕੇ ਭੀਤਰ ਪਰਮਾਤਮ ਧਨ ਕੇ ਰਹਨੇ ਕੀ ਏਕ ਥਾਤੀ, ਕਮਲ ਰੂਪ ਥੈਲੀ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ਤਿਸ ਥੈਲੀਕੀ ਵਸਤ ਮੈ ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਲਗਾਕਰ ਜੋ ਪੁਰਸ ਜਾਗਤ ਰਹੈ, ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਸੁ ਕਬਹੁਨ ਸੋਵੈ, ਸੋ ਕਬੀ ਭੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਨਮੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਤੀਨੋ ਗੁਣੋ ਕੋ ਔਰ ਤੀਨੋ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਸਮਾਧੀ ਵਿਖੇ ਪਲੋਵੈ, ਪਲਾਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਅਭਾਵ ਕਰਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਬੀਜ, ਵਾਚਕ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਤਾਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਹੇਤ ਚਿਤਮੇ ਲੇਕਰ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਤਿਸਕੋ ਚਿਤਮੇ ਰਖਤੇ ਹੁਏ ਤਾਕੇ ਅਭ੍ਯਾਸ ਕੇਬਲਸੇ ਮਨੂਆ, ਮਨਕੋ ਸੰਸਾਰ ਓਰਸੇ ਉਲਟਾ ਕਰ ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈਂਰੋਕੇਹੈ॥੫॥ ਪੁਨਾ ਰੋਕੇ ਕੀ ਤਹਾਂ ਥਿਰਤਾ ਹੇਤ ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ, ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੇਹੈ ॥ ਨ ਅਲੀਆ ਭਾਖੈ, ਬਾਣੀਸੇ ਮਿਥ੍ਯਾ ਭਾਖਣ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਕਰਮੇਂ ਦ੍ਵਿਯੋਂ ਸੇ ਨਿਖਿਧ ਬ੍ਯਵਹਾਰ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਪੁਨਾ ਗ੍ਯਾਨਕੇ ਸਾਧਨ ਪਾਂਚੋ ਗ੍ਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਐ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਮਨ ਬਾਣੀਕਾ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰਕੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਗੁਰਕੀ ਸਾਖੀ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਮੇ ਲਗਾਵੇ ਹੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤਕੋ ॥ ਐ ਤਨਕੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੈ ਲਗਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮਨ ਐ ਤਨ ਦੋਨੋ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਰੀਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੇਤ ਅਰਪ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ੬ ॥ ਪੁਨਾ, ਐਸੇ ਅਰਪਨ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਕਰ ਪਲਵ, ਜਾਨਕਰ ਤਿਨਕੋ ਪਲਵ, ਜਹਾਜ ਰੂਪ ॥ ਵੇਦ ਮੈ ਯੋਗ ਮਾਰਗ ਕੀ ਰੀਤਿਕੋ ਕਹਨ ਵਾਲੀ ਵੇਦਕੀ ਸਾਖਾਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ ॥ ਵਾ ਕਰ, ਦੇਵ ਪਿਤਰਾਦਿਕੋ ਕੇ ਰਿਣੋਸੇ ਪਲਵ, ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਗੁਰੋਂਕੇ ਯੁਗਤੀ ਸਹਿਤ ਕੀਯੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਸਾਖਾ, ਸਾਖੀਕਾ ਬੀਚਾਰ ਕਰੇ ॥ ਬਿਚਾਰਸੇ ਹੀਨ ਹੁਯਾ ਅਪਨੇ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਦੇਹਕੋ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਸ਼ਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਰੂਪ ਜੂਯੇਮੇ ਨਾ ਹਾਰਦੇਵੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਐਸੇ ਯਤਨ ਸੇ ਜਯ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ, ਅਸੁਰ ਇਤਿ, ਅਸੁਰ ਨਦੀਕਾ, ਅਧੋ

ਕੋ ਜਾਨੇਵਾਲੀ ਅਪਾਨ ਵਾਯੂਕੀ ਧਾਰਾ ਕਾ ਥਾਨਜੋ ਮੂਲ ਗੁਦਾਮੇ ਚਕ੍ਰਹੈ॥ ਤਿਸਕੋ ਬੰਧੈ, ਬੰਧਾ ਲਗਾਵੇ॥ ਔ ਬੰਧਾ ਲਗਾਯ ਕੇ ਪਛਿਮ ਫੇਰਿ, ਪੀਛੇਕੋ ਫੇਰਕੇ॥ ਭਾਵ ਅਪਾਨ ਵਾਯੁਕੋ ਊਰਧਕੀ ਓਰ ਫੇਰਕੇ ਅਪਾਨਕੇ ਤਾਈ ਚੜਾਵੇ ਸੂਰੁ, ਪ੍ਰਾਣੋ ਕੇ ਸਾਥ ਮੇਲਕੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮ ਚੜਾਵੇ॥ ਔ ਤਿਸ ਥਾਨਮੇ ਚੜਾਇਕੇ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਰਨੇ ਕੋ॥ ਭਾਵ ਸਹਾਰਨੇ ਕੋ ਕਠਨ ਪ੍ਰਾਣਕਾ ਰੋਕਨ ਤਿਸਕੋ ਜਰੈ, ਸਹਾਰੇ॥ ਭਾਵ ਰੋਕਲੇਵੇ॥ ਸੋ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਣੋਕੇ ਰੋਕਨੇ ਕੀ ਗਰਮੀਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਹਬਾ ਉਲਟੀ ਕਰ ਤਾਲੂਮੇ ਲਗਾਯਕੇ ਨਿਝਰ, ਏਕ ਰਸ ਝਰੇ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਾਕੋ ਪਾਨ ਕਰੇ॥ ਔ ਐਸੇ ਕਰਤਾ ਹੁਆ ਤਹਾ ਰੁਕੇ ਅੰਤਾਕਰਣ ਮੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁਯੇ ਜਗਤਕੇ ਨਾਥ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਾਥ ਗੋਸ਼ਟਿ ਕਰੇ ਮੇਲ ਕਰੇ॥ ਭਾਵ ਤਿਸ ਸਾਥ ਮਿਲ ਬੈਠੇ॥ ੭॥ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਥਾਂਨਹੈ ਤਹਾ ਦਸਮਦ੍ਵਾਰਮੇ ਏਕ ਚਤੁਰ ਮੁਖ ਦੀਪਕ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੇ ਚਾਰੋਂ ਦੁਆਰ ਨਾਮ ਮੁਖੋਮੇ ਚਾਰ ਜੋਤਿ ਸਿਖਾ ਨਿਕਸੇ ਹੈ॥ ਵਾ ਚੌ ਮੁਖੇ ਦੀਪ ਵਤ ਤਹਾ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾਕੋ ਵਹੁਜੋਤੀ ਜਗੰਨਾਥ ਰੂਪ ਦੀਪਕ ਏਕ ਕਮਲਮੇਂ ਥਿਰ ਹੂਆ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ॥ ਔ ਜਿਸਮੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੇ ਹੈ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਕਮਲ ਹੈ ਪਲ੍ਰ, ਪਲਵ, ਜਿਸਕੇ, ਅਨੰਤ, ਬਹੁਤ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਪੰਖੜੀਆਂ ਜਿਸਕੀ ਚਾਰੋ ਓਰ ਬਹੁਤ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਮੂਲ, ਡੰਡੀ ਥਾਨ ਜਿਸ ਕਾ ਬਿਚਕਾਰਿ, ਦਸਮ ਦੁਆਰਕੇ ਬੀਚਮੇ ਹੈ॥ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰਤੇ ਜੋਗੀ ਜਨੋ ਮੈ ਅਧਿਕ ਸਾਮਰਥ ਦੇਖਨੇਸੇ ਤਿਸ ਕਮਲਕੇਮਧਮੇ ਸਰਬ ਕਲਾਲੇ, ਸੰਪੂਰਣ ਐਸ੍ਵਰਯ ਕੋ ਲੇਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਬਿਰਾਜੇ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੋ ਤਿਸਕੇ ਪਾਵਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਪੁਰਖ ਮਨਰੂਪੀ ਮਾਣਕ ਕੋ ਸ੍ਵਾਸ ਰੂਪ ਰਤਨਾ ਵਿਖੇ ਗੁਹੈ, ਗੁੰਥਨ ਕਰੇ॥ ਅਰਥਾਤ ਜਮਨਿ ਯਮਾਦਿਕੋਂ ਕਰ ਸੁਧ ਕੀਯੇ ਮਨਕੋ ਸ੍ਵਾਸੋਂਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾਕਰ ਤਿਸਮੇ ਇਸਥਿਤ ਕਰੇ॥ ੮॥ ਔ ਜਿਸਮੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬਿਰਾਜੇ ਹੈ ਤਿਸ ਮਸਤਕ ਵਾਸੀ ਪਦਮੁ, ਕਮਲਕੇ ਦੁਆਲੈ, ਸਰਬ ਓਰ ਪੰਖੁੜੀਆਂ ਮਣੀਆਂ ਵਤ ਪ੍ਰਕਾਸੇਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਐਸੇ ਕਮਲਕੇ ਮਾਹਿ, ਬੀਚ ਪੁਰਬ ਕਹੀ ਰਿਤਿ ਸੇ ਨਿਰੰਜਨੁ, ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਬਕਵ੍ਰੀਸੇ ਰਹਿਤ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋਕਾ ਧਣੀ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਸਥਿਤ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸ ਥਿਰਹੁਏ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਯੋਗੀਜਨ ਐਸੀ ਦਿਬਯ ਸਾਮਗ੍ਰੀਸੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ॥ ਪੂਜਾ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਕਹੇ, ਪੰਚ ਇਤਿ, ਪੰਚ ਸ਼ਬਦ, ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਸਬਦ ਉਸਥਾਨਮੇ ਨਿਰਮਾਇਲ, ਅਤਿਅੰਤ ਸ੍ਰਛ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਪੂਜਨ ਸਮੇ ਮਾਨੋ ਬਾਜੇ, ਬਜਤੇ ਹੈਂ ਤਤ ੧ ਬਿਤਤ ੨ ਘਨ ੩ ਨਾਦ ੪ ਸੁਖਰ ੫ ਯੇ ਪਾਂਚੋਂਕੇਨਾਮਹੈਂ

॥ ਤਤ, ਬੀਣਾ ਸਤਾਰਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਤੰਤਕੇ ਸਬਦ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਬਿਤਤ ਭੇਰੀ ਆਦਿਕੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਕਟ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਚਰਮ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਘਨ ਮਦੀਰੇ ਤਾਲੋਂ ਸੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਸੀ ਧਾਤੁਕੇ ਸ਼ਬਦ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਨਾਦ ਘਟਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਹੋਨੇਵਾਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਕੇ ਸ਼ਬਦਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਸੁਖਰ ਸਿਖਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਹੋ ਵਾਲੇ ਸ੍ਵਾਸ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਇਨ ਸ਼ਬਦੋਂ ਵਤ ਤਹਾਂ ਯੋਗੀਜਨਕੇ ਸੁਧਕੀਯੇ ਮਨ ਰੂਪ ਤੇਜਕੀ ਜੋ ਕਿਰਣ ਫੈਲੇ ਹੈਂ ਵਹੀ ਮਾਨੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਊਪਰ ਢੁਲਕੇ ਚਵਰ, ਤਹਾਂ ਚਵਰ, ਫਿਰੇ ਹੈ ॥ ਔ ਸ੍ਵਾਸਂਕੀ ਅਧਿਕ ਅਵਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਹੈ ਵਹੀਮਾਨੋ ਘਨ, ਬਹੁਤ ਕਰ ਸੰਖ ਗਰਜੇ ਹੈ ॥ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਐਸੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀਕਾ ਗਜਾਨ ਉਸਕੋ ਹੋਵੇਹੈ ਜਿਸਨੇ ਗੁਰੁਸੇ ਹਠ ਯੋਗਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਦੈਤਨ ਕੇ ਦਲਕੋ ਅਪਨਾ ਮਨ ਰੋਕਕੇ ਸਮਾਧੀ ਮੇ ਮਲਦੀਆਹੈ ॥ ਔ ਐਸੀ ਸਮਾਧੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਭੀ ਮੰਦ ਕਰਮਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸਿਧੀਆਂ ਕੀ ਯਾਚਨਾ ਕਰਨੇ ਲਗਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਸਿਧੀਆਂ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਮਾਰਗਮੇ ਮਹਾਵਿਘਨ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਨਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਨਾਮਕੀ ਯਾਚਨਾ ਕਰਨੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ, ਬੇਣੀ ਇਤਿ, ਬੇਣੀਜੀ ਕਹੇ ਹੈਸ੍ਰੋਤਾ ਜਾਨੋ ਭਕਤੋਂਕੋ ਚਾਹੀਯੇ ਜਾਚੈ, ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਵਾਸੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੇ ਮਾਂਗੇਂ ॥ ਤੇਰਾ ਨਾਮ, ਤਿਸਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ॥ ਔਰ ਨਾ ਮਾਗੇ ॥ ੯ । ੧ ॥

॥ ਦੂਸਰੀ ਬਜਾਖਜਾ ॥ ਇਸਕੀ ਗਿਆਨ ਪਖਮੇ ਕਹੇ ਹੈਂ, ਇੜਾ ਇਤਿ, ਇੜਾ, ਭੁਗਤੀ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪ ਗੰਗਾ ਪਿੰਗੁਲਾ, ਕਰਮ ਗਾਬਾ ਜਮਨਾ ਸੁਖਮਨਾ, ਬ੍ਰਹਮ ਬਿ-ਚਾਰ ਰੂਪ ਸਰਸ੍ਵਤੀ ॥ ਯੇ ਤੀਨੋ ਏਕ ਸਤਸੰਗ ਰੂਪ ਥਾਨਮੇ ਬਸੇ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤੀਨੋ ਕਾਂਡੋ ਕਾ ਨਿਰਣਯ ਸਤਸੰਗਮੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਹਾਂ ਸਤਸੰਗ ਮੇ ਇਸ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਕਾ ਮੇਲ ਹੈ ਵਹੀ ਸਤਸੰਗ ਸਰਬ ਤੀਰਥੋਂਕਾ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਯਾਗ ਤੀਰਥ ਹੈ ॥ ਭਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਮਨ ਰੂਪ ਯਾਤ੍ਰੀ ਉਤਮ ਲਾਭ ਹੇਤ ਤਹਾਂ ਹੀ ਸਨਾਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਯਾਗ ਤੀਰਥ ਮੈ ਬੇਣੀ ਮਾਧਵ ਦੇਵਤਾ ਵਤ ਇਸ ਪ੍ਰਯਾਗ ਮੈ ਪੂਜਜ ਦੇਵਤਾ ਹੇ ਸੰਤੋ ਨਿਰੰ ਜਨ, ਨਿਰਦੁਖ ਰਾਮ, ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਔਰ ਨਹੀ ॥ ਪਰੰਤੂ ਐਸੇ ਦੇਵਤਾ ਕੋ ਕੋਈ ਉਤਮ ਭਾਗੋਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਵੈਸੇ ਪ੍ਰਯਾਗ ਮੇ ਸਨਾਨ ਕਰ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਚੀਨੈ, ਅਪ੍ਰੋਖਜਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਚੀਨੇ ਹੈ ਸੋ ਤਹਾਂ ਸਤ ਸੰਗਮੈ ਮਿਲਕੇ ਨਿਰਦੁਖਰਾਮ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸਤਸੰਗ ਬਡਾ ਦੇਵ ਥਾਨ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਜਿਗਜਾਸੂ ਬੇਣੀ ਜੀ ਕਹੇ ਹਮਕੋ ਪੂਛੇ ਵੈਸੇ ਦੇਵ ਥਾਨ ਕੀ ਕਿਆ ਨੀਸਾਣੀ, ਮੁਖ ਚਿੱਨਹੈ, ॥

ਜਿਸ ਕਰ ਹਮ ਤਿਸਕੋ ਕੁਸੰਗਸੇ ਭਿੰਨ ਕਰ ਜਾਨ ਲੇਵੇਂ ॥ ਤਬ ਸੋ ਸੁਨਲੇਵੇ ਜੋ ਤਿਸਕਾ ਚਿਨ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਸਤਸੰਗ ਮੈ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਲੋਕ ਬਾਜੇ, ਉਚਾਰਣ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸ਼ਬਦ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਸ੍ਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਕ ਅਨਾਹਤ, ਏਕ ਰਸ ਬਾਣੀ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵ ਸੇ ਬਚਨ ਹੈ "ਸਤਸੰਗਤ ਕੈਸੀ ਜਾਣੀਏਜਿਥੈਇਕੋ ਨਾਮ ਵਖਾਣੀਐ" ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਬਿਧਿ ਮੁਖਸੇ ਨਾਮ ਜਾਪ ਰੂਪ ਤਹਾਕਾ ਚਿੱਨ ਬਤਾਯਕ ਅਬ ਨਿਖੇਧ ਮੁਖਸੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਚਿੱਨ ਬਤਾਵੇ ਤਹ ਇਤਿ, ਤਹ, ਸਤਸੰਗ ਮੇ ਬੈਠਕੇ ਮਹਾਤਮਾ ਐਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇ ਸਰਬ ਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰੇ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਕੇ ਸ੍ਰੂਪਮੇ ਨਾ ਚੰਦ ਸੂਰਯ ਹੈ॥ ਨਾ ਪਵਨ ਪਾਣੀ ਆਦਿਕ ਕੋਈ ਤਤ੍ਵ ਹੈ। ਕਹੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਸਾਖੀਸੇ ਜਿਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇ ਜਾਗੀ ਵਹੀ ਗੁਰਮੁਖ ਪੁਰਖ ਜਾਣੀ, ਤਿਸ ਸ੍ਰੂਪ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤਿਸ ਉਪਜੇ ਗ੍ਯਾਨਸੇ ਤਿਨ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਦੁਰਮਤਿ, ਖੋਟੀ ਅਨਾਤਮਾ ਕਾਰ ਮਤੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ਕਬੀਫੇਰ ਵਹੁ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਉਨਕੀ ਬੁਧਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ, ਮ੍ਰਿਤਸੇ ਹੀਨ ਆਨੰਦਹੋ ਗਗਨ, ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾਹੀ ਭੀਤਰ ਭੀਗੀ ਰਹੇਹੈ ॥ ਸੋ ਯਹ ਸਤਸੰਗਕਾ ਫਲ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬੇਣੀ ਜੀ ਕਹੇ ਏਹਜੋ ਸੰਤੋਕਾ ਸਤ ਸੰਗ ਆਤਮ ਲਾਭਕੀ ਉਤਮ ਜੁਗਤੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਇਸਕੇ ਕਰਨੇਕਾ ਭੇਉ, ਮਰਮ ਜਾਣੇ ਹੈ ॥ ਭੇਟੇ, ਮਿਲੇਹੈ ਤਾਸ ਤਿਸੀ ਪੁਰਖਕੋ ਪਰਮ ਗੁਰਦੇਉ, ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਬਡਾ ਗੁਰੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸ ਅਗਮ, ਮਨ ਬਾਣੀ ਸੇ ਅਤੀਤ ਔ ਅਪਾਰਾ, ਦੇਸਾਦਿ ਪਰਿਛੇਦ ਹੀਨ ਪਰਮ ਪੁਰਖ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਮੂਰਧਮੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਾ ਦੇਹਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਕੀ ਘਾਟੀ, ਮਾਰਗਹੈ ॥ ਔ ਤਿਸ ਮਾਰਗ ਸੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਥਾਤੀ, ਥੈਲੀ ਚੌਦਾ ਲੋਕ ਰੂਪ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੇ ਬੀਚ ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੂਨ ਰੂਪ ਹਾਟੋਂ ਮੇ ਸਭਸੇ ਊਪਰ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਰੂਪ ਜੋ ਹਾਟ ਹੈ ਤਿਸ ਹਾਟ ਪੈ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਸਤਸੰਗ ਰੂਪ ਆਲੇ ਮੇ ਧਰੀ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਤਸੰਗ ਮੇ ਥਿਤ ਹੈ॥ ਔ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਿਸਕੀ ਐਸੇ ਜਨੋ ਕੋ ਹੋਵੇ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਤਿਸ ਸ੍ਰੂਪ ਮੇ ਸਦਾ ਗ੍ਯਾਨ ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੇ ਜਾਗੇ ਹੈਂ॥ਜਾਗੇ ਪੀਛੇਫੇਰ ਕਬੀ ਮੋਹ ਨਿਦ੍ਰਾਮੇ ਨਹੀ ਸੋਵੇ॥ ਔ ਜਾਗਤੇ ਹੁਏਤੀਨੋ ਗੁਣੋ ਕੋ ਔ ਤਿਨਕੇ ਕਾਰਯ ਤੀਨੋ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਸਮਾਧਿ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸਾਖ੍ਯਾਤਮੇ ਪਲੋਵੈ, ਲਯਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਉਤਮ ਲਾਭ ਦੇਨੇਵਾਲੇ ਬੀਜ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਬੋਧਕ ਰਾਮਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਲੇ ਕਰ ਹਿਰਦੇਮੇ ਰਾਖੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜਬ ਕਬੀ ਮਨ ਆਨ ਵਸਤੁਯੋਂ ਓਰ ਹੋਵੈ ਤਬੀ

ਤਿਸਕੋ ਉਸਪਾਸੇ ਸੇਂ ਉਲਟਾਕਰ ਸੁੰਨ, ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਗਹੈ, ਪਕੜੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਵਿਜਾਤੀ ਪ੍ਰਤਯਯੋਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੋਕਕੇ ਸਜਾਤੀ ਗਯਾਨੋਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਸਦਾ ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ, ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਤਾਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਕਰ ਕਬੀ ਨ ਅਲੀਆ ਭਾਖੈ, ਮਿਥਯਾ ਭਾਖਣਾਦਿਕ ਨਹੀ ਕਰੇਂ॥ ਵਾ ਅਲੀਆ, ਇੰਦ੍ਰੀਆਂਸੇ ਸ-ਮਾਦਿਕੋਂਕੇ ਬਿਰੋਧੀ ਵਿਖਯੋਂ ਕੋ ਨਹੀ ਭਾਖੈ, ਭੱਖੇ॥ ਭਾਵ ਖਾਵੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਬਿਰੋਧੀਕਾ ਸਿਥਲ ਛੋਡਨਾ ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਨਕੇ ਸੰਯਮਸੇ ਪਾਂਚਉ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਕੋ ਤਥਾ ਪਾਂਚੋ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਕੋ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖੈ, ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਰਖੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਐਸੇ ਕਰ ਤੇ ਹੂਏ ਜਿਗਯਾਸੂਯੋਂਕੇ ਬੋਧਨ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਕੀਏ ਉਪਦੇਸਕੋ ਸਦਾ ਚਿਤਮੇ ਰਖੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਅਪਨੇ ਤਨਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੈ ਲਗਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਨ ਤਨ ਦੋਨੋ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਅਰਪ ਦੇਵੇ ਹੈਂ॥ ੬॥ ਔ ਅਰਪਕੇ ਜਿਗਯਾਸੂਯੋਂ ਕੋ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਕਰ, ਜਾਨਕਰ ਵੇਦਕੀ ਗਯਾਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਸਾਖਾ ਕੋ ਪਲਵ, ਜਹਾਜ ਰੂਪ ਤਿਨਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼੍ਰੋਤ੍ਰੀਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਸੇਵਕੋਂ ਸਹਿਤ ਅਪਨੇ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਕੋ ਸੰਸਾਰਕੇ ਭੋਗ ਰੂਪ ਜੂਯੇ ਮੇ ਨਹੀ ਹਾਰਤੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਸੁਰ ਨਦੀਕਾ, ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਤ ਰੂਪ ਨਦੀਕਾ ਮੂਲ ਜੋ ਅਗਯਾਨ ਹੈ ਗਯਾਨੀ ਜਨ ਉਸੀਕੋ ਬੰਧੈ, ਬੰਧੇਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਅਭਾਵ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਅਭਾਵ ਕਰਕੇ ਪਛਿਮ ਫੇਰਿ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਓਰਸੇ ਪੀਛੇ ਹਟ॥ ਸੰਸਾਰ ਓਰ ਫਿਰਤੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਸੂਰ, ਸੂਰਯਕੀ ਓਰ ਚੜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਲਾਭ ਕਿਨਕੋ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਹ ਸੁਨਕਰ ਉਤਰ ਕਹੇ ਅਜਰ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਜਰੁ ਜਰੈ, ਨਾ ਸਹੇ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਮ ਕਰੋਧਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਬੇਗਕੋ ਸਮਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂ ਕਰ ਸਹ ਲੇਵੇਹੈ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਕੋ ਨਿਝਰੁ ਏਕ ਰਸ ਆਨੰਦ ਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਝਰੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਜਗੰਨਾਥ ਨਿਖਲ ਜਗਤਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਥ ਗੋਸਟਿ ਕਰੈ, ਸੰਭਾਖਣਾ ਦਿ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਮੇਲ ਪਾਵੇ ਹੈ॥ ੭॥ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਚਉ ਮੁਖਿ ਦੀਵਾ, ਸੁਧਕੀਏ ਚਾਰੋ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪਦੀਪਕ ਜੋਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਗੰਨਾਥ ਕੇ ਆਗੇ ਜਗੇ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਦੀਪਕਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮਹਾਤਮਾਨੇ ਅਪਨੇ ਪਲੂ, ਪਤੇ ਰੂਪ ਅਨ ਮਯਾਦਿ ਕੋਸ ਅਨਤ, ਕਿਨਾਰੇ ਕੀਯੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਮੂਲ, ਸਰਬ ਕੇ ਆਦਿ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਅਪਨੇ ਹਿਰਦੇ ਕੇ ਬਿਚਕਾਰਿ, ਬੀਚ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵਹੁ ਮਹਾ ਤਮਾ ਸਰਬ ਕਲਾ ਲੇ, ਪਰਮਾਤਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਸਭ ਸਾਧਨੋ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਕੇ ਅਪਨੇ

ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਐ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਥਿਤੀ ਕਰਤੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਰੂਪ ਮਾਣਕ ਕੋ ਰਤਨਾ ਮਹਿ ਗੁਹੈ, ਭਗਵਤ ਕੇ ਗੁਣ ਚਿੰਤਨਮੈ ਗੁੰਦੇ ॥ ਭਾਵ ਲਗਾਵੇ ॥ ੯ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮਨ ਕੋ ਸਰਬਦਾ ਭਗਵਤ ਮੈ ਜੋੜਨੇ ਹੇਤ ਮਸਤਕਿ ਪਦਮੁ, ਸਰੋਮਣੀ ਕਮਲ ਰੂਪ ਜੋ ਸਤਸੰਗਹੈ ॥ ਤਿਸਮੈ ਲਗਾਵੇਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਚਾਰੋ ਓਰ ਕਰਨਾ ਮੁਦਿਤਾ ਮੈਤ੍ਰੀ ਉਪੇਖਯਾ ਦਿਕ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਗੁਣ ਰੂਪ ਰਤਨ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਐ ਮਹਿ, ਬੀਚਮੈ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋ ਕਾ ਧਨੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬਿਰਾਜੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਤਹਾਂ ਯਮਾਦਿ ਪਾਂਚੋ ਸਾਧਨੋ ਕਾ ਉਪ ਦੇਸ ਰੂਪ ਸਬਦ ਨਿਰਮਾਇਲ, ਬਡਾਸ੍ਵਛ ਬਾਜੇ, ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਯਾ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਢੁਲਕੇ ਛਵਰ, ਤਿਸਕਾ ਜਸ ਕਹਨ ਰੂਪ ਚਵਰ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਫੇਰਿ ਆ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸਕੇ ਵਾਸਤਵ ਰੂਪਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੰਖਘਨਗਾਜੈ, ਸੰਖਕੇ ਬੜੇ ਸ਼ਬ ਦ ਵਤ ਗਾਜਕੇ ਸੁਨਾਯਾ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਦਲ, ਸੈਨਾ ਕਾਮਾਦਿ ਦੈਤੋਂਕੀ ਮਲ, ਮਰਦਨ ਕਰ ਡਾਰੋ ॥ ਐਸੇ ਗੁਰਮੁਖੋਂਕੋ ਗਯਾਨ ਹੇਤ ਕਹਿਆ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਬੇਣੀ ਜੀ ਕਹੇ ਤਹਾਂ ਸਰਬ ਸਾਧਨੋ ਕਾ ਮੂਲ ਮਾਨਕਰ ਜਾਚੈ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਦੇਵੋ ਕਹਕੇ ਮਾਗੇ ਹੈਂ ਤੇਰਾ, ਤਿਸਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਨਾਮ ॥ ਯਾਤੇ ਸਤਸੰਗ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਅਵਸਯ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ੬ ॥ ੧ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀਮਤ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਿਯਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂ ਰਾਮਕਲੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥ ੧੨ ॥

ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਓ ਰਾਮ ਬੇਨੁ ਬਾਜੈ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਅਨਹਤ ਗਾਜੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਮੇਘਾ ਰੋਮਾਵਲੀ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਓਢੈ ਕਾਂਬਲੀ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਤੂ ਮਾਤਾ ਦੇਵਕੀ ॥ ਜਿਹ ਗ੍ਰਿਹਿ ਰਮਈਆ ਕਵਲਾਪਤੀ ॥ ੨ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਬਨਖੰਡ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨਾ ॥ ਜਹ ਖੇਲੈ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਨਾ ॥ ੩ ॥ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ਗੋਧਨੁ ਚਰੈ ॥ ਨਾਮੇ ਕਾ ਸੁਆਮੀ ਆਨਦ ਕਰੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਸਨਾ ਮੇ ਸਮਰਥ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਸਗੁਣ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਹੀ ਉਪਾਸਨਾ

ਕਰੇ ਾਂ ਯਹ ਬੋਧਨ ਹੇਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਜੀ ਕੇ ਨਿਖਲ ਸਮਾਜ ਕੋ ਧਨਤਾ ਕਹੇਂ ਧੰਨਿ ਇਤਿ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਧੰਨਜ ਹੈ ਵਹੁ ਬੇਨੁ, ਬਾਂਸਕੀ ਪੋਰੀ ਕੀ ਬੰਸਰੀ ॥ ਜੋ ਰਾਮ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀਕੇ ਮੁਖਮੇ ਬਜਤੀ ਥੀ ॥ ਔ ਬਜਤੀ ਹੁਈ ਮਧੁਰ ਮ-ਧੁਰ, ਮੀਠੀ ਮੀਠੀ ਅਪਨੀ ਧੁਨੀ ਸ੍ਰੋਤਾ ਜਨੋਕੇ ਆਨੰਦ ਹੇਤ ਅਨਹਤ, ਏਕ ਰਸ ਗਾਜੈ, ਉਚਾਰਣ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਂਸਕੀ ਪੋਰੀ ਵਤ ਧਨਜ ਹੈ ਵਹੁ ਮੇਢਾ, ਮੀਢਾ ॥ ਤਥਾ ਧਨਜਹੈ ਤਿਸਕੇ ਰੋਮੋਕੀ ਆਵਲੀ, ਪੰਕ੍ਤੀ ॥ ਤਥਾ ਧਨਜਹੈ ਤਿਨ ਰੋਮੇ ਸੇ ਬਨੀ ਕੰਬਲੀ ॥ ਜਿਸਕੋ ਧਨਜਤਾ ਕੇ ਯੋਗ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਓਢਤੇਥੇ ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਰੰਬਾਰ ਧਨਜਹੈ ਤੂ ਹੇ ਮਾਤਾ ਦੇਵਕੀ ॥ ਜਿਨੋਕੇ ਗ੍ਰਹਮੈ ਅਵਤਾਰ ਲੀਆ ਰਮਈਆ,ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਵਲਾ, ਲਛਮੀਕੇ ਪਤੀਨੇ ॥ ੨ ॥ ਤਥਾ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਧਨਜਹੈ ਵਹੁ ਬਨਕਾ ਖੰਡ, ਟੁਕੜਾ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ॥ ਜਹ, ਜਿਸ ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ ਮੈ ਅਨੇਕ ਕੁੰਜੋਮੇ ਰਾਸ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਖੇਲਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ, ਰਾਧਾ ਸਹਿਤ ਨਾਰਾਇਨਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਜੀ ॥ ੩ ॥ ਖੇਲਨਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਬੇਨ ਇਤਿ ਬੇਨਕੋ ਬਜਾਵਤੇ ਗੋਧਨੁ ਚਰੈ, ਗਊਓਂਕੋ ਚਰਾਵਤੇ ਹੂਏ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਨੰਦ ਕਰੈ, ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਆਨੰਦ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਲੀਲਾ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ॥ ਐਸੇ ਲੀਲਾ ਧਾਰੀ ਭਗਵਤ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪੁਰਖ ਕਲਜਾਣ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਮੇਰੋ ਬਾਪੁ ਮਾਧਉ ਤੂਧਨੁ ਕੇਸੌ ਸਾਂਵਲੀਓ ਬੀਠਲਾਇ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਰ ਧਰੇ ਚਕ੍ਰ ਬੈਕੁੰਠ ਤੇ ਆਏ ਗਜ ਹਸਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਉਧਾਰੀਅਲੇ ॥ ਦੁਹਸਾਸਨਕੀ ਸਭਾ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਅੰਬਰ ਲੇਤ ਉਬਾਰੀਅਲੇ ॥ ੧ ॥ ਗੋਤਮ ਨਾਰਿ ਅਹਲਿਆ ਤਾਰੀ ਪਾਹਨ ਕੇਤਕ ਤਾਰੀਅਲੇ ॥ ਐਸਾ ਅਧਮੁ ਅਜਾਤਿ ਨਾਮਦੇਉ ਤਉ ਸਰ ਣਾਗਤਿ ਆਈਅਲੇ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਸਗੁਣ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਕ੍ਰੀੜਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਪੁਨਾ ਤਾਕੇਗੁਣਾਨੁਵਾਦ ਹੇਤ ਕਹੇ ਮੇਰੋ ਇਤਿ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਮਾਧਵ, ਲਛਮੀ ਕੇ ਪਤਿ ਕੇਸਵ, ਕੇਸੋਂਵਾਲੇਸਾਂਵਲੀਓ,ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਬੀਠਲਾਇ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੂ ਧਨਜਹੈ ॥੧॥ ਜਿਸਨੇ, ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਭਗਤਜਨੋ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੋਵਤ ਰਛਾਕਰੀ ਹੈ ਸੋਈ ਸਫੁਟਕਰੇ

ਕਰ ਇਤਿ ਹੇ ਭਗਵਨ ਜਬ ਗੰਡਕਾ ਨਦੀਮੇ ਗ੍ਰਹਨੇ ਗਜਕੋ ਪਕੜਲੀਆ ਅਰ ਉਸਨੇ ਆਪਕਾ ਧਯਾਨ ਕੀਆ ॥ ਤਬ ਉਸ ਸਮੇ ਆਪ ਕਰ, ਹਾਥਮੇ ਚਕ੍ਰਧਾਰ ਕੇ ਬੈਕੁੰਠਸੇ ਗਜਕੇ ਸਮੀਪ ਆਏ ॥ ਔ ਆਇਕਰ ਉਸ ਹਸਤੀਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਗ੍ਰਾਹਕੇ ਮੁਖਸੇ ਉਧਾਰੀਅਲੇ, ਛੁਡਾਇਲੀਏ ॥ ਵਾ ਗਜ ਹਸਤੀ, ਗਜੇਂਦ੍ਰ ਹਸਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਛੁਡਾਇ ਲੀਏ ॥ ਪੁਨਾ ਦੁਹਸਾਸਨ ਕੀ, ਦੁਸਾਸਨ ਦੁਰਯੋਧਨਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਸਭਾ ਮੈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਦੁਸ਼੍ਰ ਲੋਗ ਦ੍ਰੋਪਦੀਕੇ ਅੰਬਰ ਲੇਤ, ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਤੇਥੇ ॥ ਤਬ ਆਪਨੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਉਨ ਦੁਸ਼੍ਰੋਂਕੇ ਆਗੇ ਬਸਤ੍ਰ ਦੇ ਕਰ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਉਬਾਰ ਲਈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪਨੇਂ ਹੀ ਦਯਾ ਕਰ ਸਿਲਾ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਹੀ ਗੌਤਮ ਰਿਖੀ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਹਿਲਯਾ ਚਰਨ ਸਪਰਸ ਸੇ ਤਾਰੀ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਸੇਤੁ ਬੰਧਨ ਸਮੇ ਆਪਨੇ ਪਾਹਨ ਕੇਤਕ, ਸਮੁਦ੍ਰਮੇ ਪਥਰਭੀ ਬਹੁਤ ਤਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਮੈਭੀ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਸਰਬਕਾ ਭਰੋਸਾ ਛੋਡ ਆਪਕੀ ਸ਼ਰਨ ਆਯਾਹੋਂ ਯਹ ਕਹਤਾ ਨਾਮਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਐਸਾ ਇਤਿ ਐਸਾ ਅਧਮੁ, ਕੁਕਰਮੋ ਸੇ ਅਹਲਯਾ ਜੈਸਾ ਨੀਚ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਰਹਯਾ ॥ ਔ ਅਜ਼ਾਤਿ, ਜਾਤੀ ਸੇ ਭੀ ਨੀਰਾ ਸੂਦ੍ਰ ਜਾਤਿਵਾਲਾ ਮੈ ਨਾਮਦੇਵ ਤਉ ਸਰਨਾਗਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਆਈਅਲੇ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯਾਹੋਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸ਼ਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਯਾ ਜਾਨਕੇ ਗਜੇਂ-ਦ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਆਪ ਮੇਰੀ ਭੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰੋ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਸਭੈ ਘਟ ਰਾਮੁ ਬੋਲੈ ਰਾਮਾ ਬੋਲੈ ॥ ਰਾਮੁ ਬਿਨਾ ਕੋ ਬੋਲੈਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਏਕਲ ਮਾਟੀ ਕੁੰਚਰੁ ਚੀਟੀ ਭਾਜਨ ਹੈ ਬਹੁ ਨਾਨਾਰੇ ॥ ਅਸਥਾਵਰ ਜੰਗਮ ਕੀਟ ਪਤੰਗਮ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਾਮੁ ਸਮਾਨਾਰੇ ॥ ਏਕਲ ਚਿੰਤਾ ਰਾਖੁ ਅਨੰਤਾ ਅਉਰ ਤਜਹੁ ਸਭ ਆਸਾ ਰੇ ॥ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਾ ਭਏ ਨਿਹਕਾਮਾ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਕੋ ਦਾਸਾਰੇ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਜਿਸ ਸੇ ਤੁਮ ਅਪਨੀ ਰਖ੍ਯਾ ਚਾਹਤੇ ਹੋਂ ਵਹੁ ਰਾਮ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੁਨ ਤਾਂਹੀਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪ ਕਹਕਰ ਨਿਖਲਕਾ ਤਿਸਮੇ ਅਭੇਦ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਨਾਮਦੇਵ ਉਤਰ ਕਹੇ ਸਭੈ ਇਤਿ ਹੇ ਤਿਲੋਚਨ ਸਭੈਘਟ, ਨਿਖਲ ਸਰੀਰੋਂਮੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਸੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਕਰ ਵਹੁ ਰਾਮਹੀ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਬੋਲਨਾਦਿਕ ਬਯਵਹਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਰਾਮ ਸੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਬੋਲਨਾਦਿਕ ਬਯਵਹਾਰ ਨਹੀ ਕਰਸਕੇ ॥

੧ ॥ ਔ ਵਹੀ ਨਿਖਲ ਰੂਪੋਂ ਕੋ ਧਾਰ ਰਹਜਾ ਹੈ ॥ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਭ੍ਰਾਹੀ ਕੇ ਨਿਖਲ ਕਾ ਕਾਰਣ ਬਤਾਵੇ ਏਕਲ ਇਤਿ ਏਕਲ ਮਾਟੀ, ਜੈਸੇ ਏਕ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਸੇਹੀ ਕੁੰਚਰੁ ਹਸਤੀ ॥ ਔ ਚੀਟੀ, ਕੀੜੀ ॥ ਵਾ ਚਟਿਕਾ ਆਦਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀਯੋਂ ਕੇ ਆਕਾਰ ॥ ਤਥਾ ਘਟ ਸ਼੍ਰਾਵ ਆਦਿਕ ਪਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਤਿਨ ਨਿਖਲ ਹਸਤੀ ਆਦਿਕ ਮੂਰਤੀਯੋਂ ਮੇ ਔ ਪਾਤ੍ਰੋਂ ਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਅਨੁਸੂਤ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਸਰਬ ਚਰਾਚਰ ਮੇ ਰਾਮ ਅਨੁਸੂਤ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਸਥਾਵਰ ਇਤਿ ਅਸਥਾਵਰ, ਬ੍ਰਿਛਾਦਿਕ ਔ ਜੰਗਮ ਕੀਟ ਪਤੰਗਾਦਿਕ ਜੇਤੇ ਕਾਰਯ ਹੈ ਤਿਨ ਸਭਕੇ ਭੀਤਰ ਨਿਜ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਵਤ ਰਾਮ ਹੀ ਸਮਾਨਾ, ਸਮਾਯ ਰਹਜਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਿਖਲ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇ ਸਭਕੇ ਮੂਲ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਰਾਮ ਕਾ ਸਰਬ ਰੂਪ ਕਰ ਚਿੱਤਮੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰੋ ॥ ਔ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਤਾਸੇ ਭਿੰਨ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਐਸੀ ਅਉਰ ਤਜਹੁ ਸਭ ਆਸਾ, ਤਾਸੇ ਭਿੰਨ ਜਾਨਕੇ ਆਨਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕੀ ਨਿਖਲ ਆਸਾਕੋ ਤਯਾਗੋ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂਕੋ ਤਾਂਸੇ ਭਿੰਨ ਨਾ ਜਾਨੋ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਣਵੈ, ਕਹੇ ਹੈ ਨਾਮਦੇਵ ਹੇ ਤਿਲੋਚਨ ਜਬ ਐਸਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਤੁਮ ਭਏ ਨਿਹਕਾਮਾ, ਸਰਬ ਕਾਮਨਾ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਵੋਗੇ ॥ ਤਬਕੋ ਠਾਕੁਰੁ, ਕੌਨ ਹ ਤੁਮਸੇ ਭਿੰਨ ਸ੍ਵਾਮੀ ਅਰ ਕੌਨਹੋ ਤੁਮ ਤਾਸੇ ਭਿੰਨ ਦਾਸ, ਸੇਵਕ ॥ ਭਾਵ ਐਸੀ ਦਸਾਮੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸੇਵਕ ਭਾਵਾਦਿ ਭੇਦ ਕੋਈ ਨਹੀ ਰਹੇਗਾ ॥ ਸਭ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤਃ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥ ੧੩ ॥

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉਕੀ ॥

੧ ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪੰਡੀਆ ਕਵਨ ਕੁਮਤਿ ਤੁਮ ਲਾਗੇ ॥ ਬੂਡਹੁਗੇ ਪਰਵਾਰ ਸਕਲ ਸਿਉ ਰਾਮ ਨ ਜਪਹੁ ਅਭਾਗੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪਢੇ ਕਾ ਕਿਆ ਗੁਨੁ ਖਰ ਚੰਦਨ ਜਸ ਭਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੀ ਗਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਕੈਸੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਜੀਅ ਬਧਹੁ ਸੁ ਧਰਮੁ ਕਰਿ ਥਾਪਹੁ ਅਧਰਮੁ ਕਹਹੁ ਕਤ ਭਾਈ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਮੁਨਿ ਵਰ ਕਰਿ ਥਾਪਹੁ ਕਾ ਕਉ ਕਹਹੁ ਕਸਾਈ ॥ ੨ ॥ ਮਨ ਕੇ ਅੰਧੇ ਆਪਿ ਨ ਬੂਝਹੁ ਕਾਹਿ ਬੁਝਾ

ਵਹੁ ਭਾਈ ॥ ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਬਿਦਿਆ ਬੇਚਹੁ ਜਨਮ ਅਬਿਰਥਾ ਜਾਈ ॥ ੩ ॥ ਨਾਰਦ ਬਚਨ ਬਿਆਸੁ ਕਹਤ ਹੈ ਸੁਕ ਕਉ ਪੂਛਹੁ ਜਾਈ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰਾਮੈ ਰਮਿ ਛੂਟਹੁ ਨਾਹਿ ਤ ਬੂਡੇ ਭਾਈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਕੋਈ ਵਾਮ ਮਤ ਕਾ ਪੰਡਿਤ ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕੋ ਮੁਦ੍ਰਾ ਮਦਰਾ ਮੈਥਨ ਇਨ ਮਕਾਰੋ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਮਾਸ ਮਛੀ ਦੋ ਮਕਾਰੋਂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਥਾ ਵਾ ਕੋਈ ਵੇਦ ਮੇ ਲਿਖੇ ਅਸੁਮੇਧ ਗੋ ਮੇਧ ਕੋ ਪਰਮ ਧਰਮ ਕਹਤਾ ਥਾ ਤਿਸ ਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਤਿਸ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਪੰਡੀਆ ਇਤਿ ਹੇ ਪੰਡੀਆ, ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਤੁਮ ਕਵਨ ਕੁਮਤਿ, ਕਿਸ ਹਿੰਸਾ ਰੂਪ ਖੋਟੇ ਧਰਮ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਮੇ ਲਗ ਰਹੇ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਇਸ ਮੇ ਮਤ ਲਗੋ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਇਸ ਉਪਦੇਸ ਮੇ ਲਗੇ ਤੁਮ ਜਿਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਤੇ ਹੋਂ ਤਿਨ ਸਭ ਸਿਖ ਸੇਵਕ ਰੂਪ ਅਪਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੇ ਸਾਥ ਹਿੰਸਾ ਰੂਪ ਪਰਮ ਅਧਰਮ ਕੋ ਕਰਕੇ ਨਰਕ ਰੂਪ ਸਾਗਰ ਮੇ ਡੂਬੋਗੇ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਸਰਬ ਹਿੰਸਾਦਿ ਦੋਖੋਂ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਰਾਮ ਕੇ ਜਪ ਕੋ ਤੁਮ ਅਭਾਗੇ, ਭਾਗਹੀਨ ਆਪ ਕਰਤੇ ਨਹੀ ਔਰੋਂ ਸੇ ਕਰਾਵਤੇ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਤੁਮ ਪੰਡਿਤੋਂ ਕੋ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਕਾ ਭੀ ਕਿਆ ਲਾਭ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਕੇਵਲ ਵਹੁ ਪੜ੍ਹਨਾ ਐਸਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਖਰ, ਗਧੇ ਪੈ ਲਦਿਆ ਚੰਦਨ ਕਾ ਭਾਰ ਗਧੇ ਕੋ ਕੁਛ ਲਾਭ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕੇਵਲ ਭਾਰ ਸੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਕੋ ਭੀ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੋਂ ਕਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਬੋਝ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੂ ਜਿਨ ਤੁਮ ਅਧਰਮੀਯੋਂ ਨੇ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪ ਕਰਨੇ ਕਾ ਗਤਿ, ਭਾਵ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਅਧਰਮੀ ਲੋਕ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸੇ ਕੈਸੇ ਪਾਰ ਉਤਰੋਂ ਗੇ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ਉਤਰੋਂ ਗੇ ॥ ਕੇਵਲ ਬੀਚ ਹੀ ਡੂਬੋਗੇ ॥ ੧ ॥ ਪਾਰ ਨਾ ਹੋਨੇ ਮੈ ਹਾਸੀ ਸਹਿਤ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਜੀਅ ਇਤਿ ਵਾਮ ਚਕ੍ਰ ਮੇ ਵਾ ਜੱਗ ਮੇ ਜੋ ਬਕਰਾ ਗਊ ਘੋੜੇ ਆਦਿਕ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਮਾਰਤੇ ਹੋ ॥ ਸੋ ਉਨ ਕਾ ਮਾਰਨਾ ਮਹਾ ਦੁਖਦਾਈ ਵਸਤੁ ਤੁਮ ਜੀਭ ਕੇ ਸ੍ਵਾਦੀ ਕਹਿ ਕੇ ਐਸੇ ਵੈਸੇ ਬਚਨ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਧਰਮ ਰੂਪ ਕਰ ਕੇ ਥਾਪਤੇ ਹੋ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਐਸੇ ਕਰਮੋ ਕੋ ਧਰਮ ਕਹਤੇ ਤੁਮ ਲੋਕੋਂ ਸੇ ਪੂਛਤਾ ਹੋਂ ॥ ਹੇ ਭਾਈ ਧਰਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋ ਤੁਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਮੈ ਲਿਖੇ ਵੈਸੇ ਧਰਮ ਸੇ ਪਰੇ ਅਧਰਮ ਕਿਸ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰ ਕੀਏ ਇਸ ਕਰਮ ਸੇ ਬਿਨਾ

ਕਾਹੂ ਕੋ ਅਧਰਮ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕਤੇ॥ ਕਹੋਗੇ ਤੋ ਜੀਵ ਰਖਜਾਦਿ ਕਰਮੋਕੋਹੀ ਕਹੋਗੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਤੁਮਾਰੀ ਬੁਧਿ ਪੈ ਬਲਿਹਾਰ ਹੂ ॥ ਕਿੰਚ ਮੈਂ ਔਰ ਭੀ ਤੁਮ ਸੇ ਪੂਛਤਾ ਹੌਂ ਤੁਮ ਹਿੰਸਾਦਿ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਭੀ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੋਂ ਮੇਂ ਲਿਖੇ ਮੁਨਿਵਰ ਨਾਮ ਕਾ ਅਰਥ ਅਪਨੇ ਕੋ ਮਾਨਤੇ ਹੋ॥ ਵਾ ਕਾਹੂ ਔਰ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਹੋ ॥ ਜੇਕਰ ਔਰ ਕੋ ਉਸ ਨਾਮ ਕਾ ਅਰਥ ਜਾਨਨਾ ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਨ ਕੋ ਉਸ ਨਾਮ ਕਾ ਅਰਥ ਅਪਨੇ ਕੋ ਹੀ ਥਾਪਹੁਗੇ॥ ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਬਤਾਵੋ ਅਪਨੇ ਸੇ ਬਿਨਾ ਕਸਾਈ ਨਾਮ ਕਾ ਅਰਥ ਕਿਸ ਕੋ ਬਤਾਵੋਗੇ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਕਸਾਈ ਨਾਮ ਕਾ ਅਰਥ ਭੀ ਤੁਮ ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਜਲ ਜੀਵਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਹੂ ਔਰ ਕੋ ਨਹੀਂ ਬਤਾਇ ਸਕੋਗੇ ਆਪ ਹੀ ਬਨੋਗੇ॥ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਜੋ ਵੇਦ ਕੀ ਆਗਯਾ ਬਿਨਾ ਹਿੰਸਾ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ਸੋ ਅਧਰਮ ਕੋ ਉਪਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਤਿਸਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਕਸਾਈ ਹੋਵੇ ਹ ਹਮ ਵੇਦ ਮੇਂ ਕਹੀ ਹਿੰਸਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਹਿੰਸਾ ਧਰਮ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹਮ ਧਰਮਾਤਮਾ ਦਯਾਲੁ ਹੈਂ ਕਸਾਈ ਨਹੀਂ ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਪਸੁ ਕੋ ਹਮ ਵੇਦ ਕੀ ਆਗਯਾ ਸੇ ਮਾਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਜੇ ਤੇ ਉਸਕੇ ਰੋਮ ਹੋਵੇ ਓਤੇ ਬਰਸ ਵਹੁ ਸੁਰਗ ਮੇਂ ਰਹਿਤਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਸ ਕੀ ਭੀ ਸਦਗਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੋ ਤਬ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨੋ ਹੇ ਮਨ ਕੇ ਅੰਧੇ ਲੋਕੋ ਜੇ ਵੇਦ ਕੀ ਆਗਯਾ ਸੇ ਮਾਰੇ ਪਸੁ ਅਪਨੇ ਮੋਂ ਕੀ ਗਿਣਤੀ ਜੇਤੇ ਬਰਸ ਸੁਰਗ ਮੇਂ ਬਸੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਸੁਖ ਕੇ ਥਾਨ ਮੇਂ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਭੇਜਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤਥਾ ਪੁਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰੀ ਹੀ ਕਿਉ ਨਹੀਂ ਮਾਰਤੇ॥ ਅਪਨੇ ਪਿਆਰਿਓਂ ਕੋ ਛੋਡ ਪਸੁ ਪੰਖੀਯੋਂ ਕੋ ਕਿਉਂ ਸੁਰਗ ਭੇਜਨਾ ਚਾਹਤੇ ਹੋ॥ ਔ ਮਾਰਤੇ ਤੁਮ ਜੀਭ ਕੇ ਸ੍ਵਾਦ ਹੇਤ ਪਸੁ ਆਦਿਕੋਂ ਕੋ ਹੀ ਹੋ ਔ ਪਸੁ ਆਦਿਕੋਂ ਕੋ ਮਾਰਨਾ ਵੇਦ ਕੀ ਆਗਯਾ ਸੇ ਭੀ ਅਧਰਮ ਕਾ ਹੀ ਸਾਧਨ ਹੈ॥ ਯਹ ਸਾਂਖ੍ਯ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇਂ ਕਪਲ ਮੁਨਿ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀਆ ਹੈ॥ ੨॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸੁਖ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਕਪਲ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਿਬੇਕ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਪਸੁ ਮਾਰਨੇ ਨਹੀ ਕਹੇ॥ ਤੁਮ ਇਸ ਭਾਵ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਮਨ ਕੇ ਅੰਧੇ, ਮਨ ਮੇਂ ਬਿਬੇਕ ਸੇ ਹੀਨ ਹੂਯੇ ਪਹਲੇ ਵੇਦ ਕੇ ਯਥਾਰਥ ਭਾਵ ਕੋ ਆਪ ਨ ਬੂਝਹੁ, ਆਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਔਰ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਤੋ ਕਾਹਿ ਬੁਝਾਵਹੁ ਕ੍ਯਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਤੇ ਹੋ ਹੇ ਮੇਰੇ ਭਾਈਓ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਤੇ ॥ ਅਰ ਜੋ ਕੁਛ ਜੈਸਾ ਕੈਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਭੀ ਹੋ ਸੋ ਸ੍ਰੋਤਾ ਜਨੋ ਕੀ ਕਲਯਾਣ ਹੇਤਨਹੀ

ਕਰਤੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਧਨ ਕੇ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਬਿਦਿਆ ਬੇਚਹੁ ਬਰਣੀ ਜਪ ਪਾਠ ਕਥਾ ਸੁਨਾਵਨਾਦਿ ਕਾਮੋ ਮੇਂ ਬਿਦਯਾ ਕੋ ਬੇਚਤੇ ਹੋ ਯਾਹੀਤੇ ਬਰਣੀ ਕੀ ਅਠੱਨੀ ਚੁਵੱਨੀ ਦਿਨ ਕੀ ਦਖਿਯਨਾ ॥ ਐ ਕਥਾ ਕੀ ਸੌ ਪਚਾਸ ਰੁਪਯਾ ਪੂਜਾ ਪਹਲੇ ਠਹਰਾਯ ਕੇ ਕਰਤੇ ਹੋਂ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਯੋਤ ਯਜਮਾਨ ਲੋਕ ਏਤਾ ਮੋਲ ਦੇਨਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨ ਕਰੇ ਤਬ ਪ੍ਰਯੋਤ ਦੇਵਤਾ ਜੀ ਬਰਣੀ ਪਾਠ ਕਾ ਅਰੰਭ ਹੀ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਮਹਾਨ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਵਿਦਯਾਕੋ ਥੋਰੇ ਮੋਲਮੇ ਬੇਚਨੇ ਸੇ ਤੁਮਾਰਾ ਜਨਮ ਅਬਿਰਥਾ ਜਾਈ ਬਯਰਥ ਹੀ ਜਾਵੇਹੈ ਸਫਲ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਵਿਦਯਾ ਪੜ੍ਹਕਰ ਜਨਮ ਸਫਲਾ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਕਤੀ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਬਿਨਾ ਭਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੩ ॥ ਜੇ ਕਰ ਇਸਮੇ ਹਮਾਰੇ ਕਹਨੇ ਮੈ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ॥ ਤਬ ਵਿਦਯਾ ਕੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਚਲਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਿਧ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਪੂਛ ਦੇਖੋ ਯਹ ਕਹੇ ਨਾਰਦ ਇਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾਕੋ ਭਕਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਨਾਰਦ ਕੋ ਨਾਰਦ ਨੇ ਬਯਾਸ ਕੋ ਬਯਾਸਨੇ ਸੁਕਦੇਵ ਕੋ ਸੁਕਦੇਵ ਨੇ ਪਰੀਖਿਤ ਕੇ ਬਯਾਜ ਸੇ ਨਿਖਲ ਜਨੋਂਮੇ ਭਗਵਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾਰਦ ਕੇ ਬਤਾਏ ਬਚਨਕੋ ਜੋ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁਕਦੇਵ ਪ੍ਰਤਿ ਬਯਾਸ ਕਹਤੇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਪਿਛਲੇ ਆਚਾਰਯੋਂ ਕਾ ਕਹਯਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਕਦੇਵਕੋ ਭੀ ਜਾਯਕੇ ਪੂਛਲੇਵੇ ॥ ਭਾਵ ਸੁਕਦੇਵ ਕਾ ਕਹਯਾ ਭਾਗਵਤ ਮੇ ਦੇਖਲੇਵੋ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਪੂਛੇ ਪੈ ਸੁਕਦੇਵ ਭੀ ਤਮਕੋ ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਯਹੀ ਕਹੇਂਗੇ ਹਿੰਸਾਦਿਕ ਕਾਮੋਂਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਛੋਡਕੇ ਰਾਮੈ ਰਮਿ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਜਾਪਮੇ ਲਗਕਰ ਤੁਮ ਛੂਟੋਗੇ ॥ ਨਾਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਇਸਮੇ ਨਹੀ ਲਗੋਗੇ ॥ ਤਬ ਹੇ ਭਾਈ ਅਵਸਯ ਡੂਬੋਗੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਤਰੋਗੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਬਨਹਿ ਬਸੇ ਕਿਉ ਪਾਈਐ ਜਉ ਲਉ ਮਨਹੁ ਨ ਤਜਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥ ਜਿਹ ਘਰੁ ਬਨੁ ਸਮਸਰਿ ਕੀਆ ਤੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ॥ ੧ ॥ ਸਾਰ ਸੁਖ ਪਾਈਐ ਰਾਮਾ ॥ ਰੰਗਿ ਰਵਹੁ ਆਤਮੈ ਰਾਮਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਟਾ ਭਸਮ ਲੇਪਨ ਕੀਆ ਕਹਾ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਬਾਸੁ ॥ ਮਨੁ ਜੀਤੇ ਜਗੁ ਜੀਤਿਆ ਜਾਂ ਤੇ ਬਿਖਿਆ ਤੇ ਹੋਇ ਉਦਾਸੁ ॥ ੨ ॥ ਅੰਜਨੁ ਦੇਇ ਸਭੈ ਕੋਈ ਟੁਕੁ ਚਾਹਨ ਮਾਹਿ ਬਿਡਾਨੁ ॥ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਜਿਹ ਪਾਇਆ ਤੇ ਲੋਇਨ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ

ਅਬ ਜਾਨਿਆ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਦੀਆ ਸਮਝਾਇ ॥ ਅੰਤਰ ਗਤਿ ਹਰਿ ਭੇਟਿਆ ਅਬ ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਤਹੂ ਨ ਜਾਇ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਰਣਕੇ ਅਭਿਮਾਨਵਾਲੇ ਪੰਡਿਤੋਂਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ਕਰ ਪ੍ਰਕਰਣ ਸੇ ਕਾਹੂ ਆਸ੍ਰਮਕੇ ਅਭਿਮਾਨਵਾਲੇ ਜਟਾ ਬਿਭੂਤਧਾਰੀ ਬਨਬਾਸੀ ਸੇ ਆਤਮਾਨੰਦ ਕੇ ਲਾਭਹੇਤ ਬਨਬਾਸਕੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿਕਹੇ ਬਨਹਿਇਤਿ ਹੇਬਨਬਾਸੀ ਬਾਨਪ੍ਰਸਥ ਸੰਤ ਤੂੰ ਸ੍ਰਵਣਕਰ ਬਨਹਿ ਬਸੇ, ਬਨਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨੇਸੇ ਆਤਮਾਨੰਦ ਪੁਰਖਕੋ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ॥ ਭਾਵ ਕਬੀਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੇ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪਾਵਨੇਕੀ ਇਛਾਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਮਨਸੇ ਕਾਮਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਵਿਕਾਰੋਂ ਕੋ ਨਾ ਤਜਾਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਵਹੁ ਵਿਕਾਰ ਤਜਾਗਕੇ ਅਪਨਾ ਘਰ ਔ ਬਨ ਸਮਸਰਿਕੀਆ ਤੁਲਜ ਜਾਨਲੀਆਹੈ ਬਿਚਾਰਸੇ ਤੇ ਪੂਰੇ, ਵਹੀਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰਮੇ ਸਰਬ ਕਾਮਨਾਕੀ ਪੂਰਨਤਾਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਤੇਰੇ ਤਾਈਂ ਕਹਤਾਹੋਂ ॥ ਹੇਰਾਮਾ ਹੇਪ੍ਰੇਮੀਸੰਤ ਸਾਰਸੁਖ, ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਸੁਖ ਤਬੀ ਪਾਈਐ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋਵੇਗਾ ॥ ਜਬ ਬਨ ਵਾਸਕਾ ਭਰੋਸਾ ਛੋਡਕੇ ਰੰਗਿ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਰਵਹੁ ਉਚਾਰਣ ਕਰੋਗੇ ਆਤਮੈਰਾਮਾ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕੋ ॥ ੧ ॥ ਨਾਮਉਚਾਰੇ ਬਿਨਾ ਤੁਮਾਰੇ ਜਟਾ ਧਾਰਨਾਦਿਕ ਸਭੀ ਚਿੰਨ ਨਿਸਫਲਹੈਂ ਸੋਈਕਹੇ ਜਟਾਇਤਿ ਸਿਰਪੈ ਜਟਾ ਧਾਰਕੇ ਸਰੀਰਪੈ ਭਸਮ ਲੇ-ਪਨ ਕਰ ਗੁਫਾਮਹਿ ਬਾਸਕਰਨੇਸੇ ਕਹਾ, ਕਿਆਲਾਭ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛਨਹੀ ॥ ਲਾਭਤੋ ਪੀਛੇ ਕਹੇਪੂਰੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਹੋਵੇਹੈ ਜਿਨਹੁਨੇ ਜਾਤੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਬਿਖਿਆਤੇ, ਸਬਦਾਦਿ ਪਾਂਚੋਵਿਖਯੋਂਤੇ ਉਦਾਸ ਵਿਰਕ੍ਤ ਹੋਕਰ ਮਨਕੋ ਜਯਕੀਆ ਹੈ॥ ਔ ਮਨੁ ਜੀਤੇ, ਮਨਕੇ ਜਯਕਰਨੇ ਸੇਹੀ ਜਗੁ ਜੀਤਿਆ ਅਤਿਸੈ ਵਾ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਚਲਨੇਵਾਲਾ ਜਨਮ ਮਰਨਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜੀਤਲੀਆਹੈ ॥ ਵਾ ਜਿਨਪੂਰੇ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਜਨਮ ਮਰਨਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੂਪ ਜਗਕੇ ਜਯਕਰਨੇਹੇਤ ਜਾਤੇ ਜਿਸਕਾਰਣਤੇ ਸੰਪੂਰਣ ਵਿਖਯੋਂ ਸੇ ਉਦਾਸ ਹੋਕਰ ਪਹਲੇਮਨਰੂਪ ਸਤ੍ਰੂਕੋ ਜਯਕੀਆਹੈ ॥ ਤਿਨਕੋ ਲਾਭਹੋਵੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਜਿਨਹੁਨੇ ਮਨਕੋ ਨਹੀ ਜੀਤਿਆ ਤਿਨੋ ਸੰਧਮਹੀਨੋ ਕਾ ਮਨ ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਨੇਤ੍ਰੋਮੈਂ ਕਥਨ ਮਾਤ੍ਰ ਗਜਾਨ ਅੰਜਨ ਦੇਨਾਭੀ ਨਿਸਫਲਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਅੰਜਨੁ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਕੈਸੇ ਗੁਰੁਕੋ ਮਿਲ ਕੇ ਗਜਾਨਰੂਪ ਅੰਜਨਤੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੁਧੀ ਨੇਤ੍ਰੋਮੇ ਸਭੀਜੀਵ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਹਮਨੇ ਅਪਨੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਮੈ ਗਜਾਨ ਪਾਇਆਹੈ ਐਸੇ ਮੁਖ ਸੇ ਬਹੁਤਲੋਕ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੂ

ਉਨਕੇ ਚਿਤਮੇ ਉਸ ਗਯਾਨ ਕਾ ਫਲ ਕੁਛ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵੁਹ ਚਾਹਨਮਾਹਿ ਕਿੰਚਤ ਕਿੰਚਤ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਇਛਾਮੇ ਫਸ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਹਮਕੋ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬਿਚਾਰ,ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੋਵਹਿ ॥ ਅਰ ਜਿਨ ਪੂਰੇ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਮਨ ਕੋ ਜਯਕਰ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬਧੀ ਰੂਪ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਮੇ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਅੰਜਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰੈਲੋਇਨ,ਤਿਨ ਐਸੇ ਗਯਾਨੀ ਜਨੋ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਵੈਸੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਵਾਲੇ ਗਯਾਨੀ ਜਨ ਹੀ ਸਰਬ ਲੋਕੋਂ ਮ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨੀ ਹੈਂ ॥ ਕੇਵਲ ਬਨਬਾਸਾਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਨਾ ਪਾਵਨੇਸੇ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨੀ ਨਹੀ ॥ ੩ ॥ ਕਬੀਰ ਕੇ ਮੁਖਸੇ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰ ਸੁਨਕੇ ਵਹੁ ਬਨਬਾਸੀ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਤੁਮਨੇ ਭੀ ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ਵਾ ਨਹੀ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਮੈਨੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਖਯਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁ ਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਜਾਨ ਲੀਆ ਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਬਨਵਾਸੀ ਮੈਨੇ ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਅਬ, ਇਸ ਸਮੇ ਜਾਨ ਲੀਆ ਹੈ ॥ ਜਬਸੇ ਮੇਰੇ ਗੁਰੋਂ ਨੇ ਸਮਝਾਇ, ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਗਯਾਨ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਅੰਤਰਗਤ,ਅਪਨੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯੇ ਹਰਿ ਕੋ ਨਿਜਰੂਪ ਕਰ ਭੇਟਿਆ, ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਭੇਟਨੇ ਕਰ ਅਬ ਇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਸਮੇ ਮੈ ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਾਹੂ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਓਰ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਸਭਸੇ ਉਦਾਸ ਰਹੇ ਹੈ ਯਹ ਮੇਰੇ ਕੋ ਤਿਸਕੇ ਜਾਨਨੇ ਕਾ ਫਲ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਜਾਕਉ ਫੁਰੀ ਤਬ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਕਿਆ ਕਾਜ ॥ ਤੇਰੇ ਕਹਨੇ ਕੀ ਗਤਿ ਕਿਆ ਕਹਉ ਮੈ ਬੋਲਤ ਹੀ ਬਡ ਲਾਜ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮ ਜਿਹ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ॥ ਤੇ ਭਵਹਿ ਨ ਬਾਰੈ ਬਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਝੂਠਾ ਜਗੁ ਡਹਕੈ ਘਨਾ ਦਿਨ ਦੁਇ ਬਰਤਨ ਕੀ ਆਸ ॥ ਰਾਮ ਉਦਕੁ ਜਿਹ ਜਨ ਪੀਆ ਤਿਹਿ ਬਹੁਰ ਨ ਭਈ ਪਿਆਸ ॥ ੨ ॥ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਿਹ ਬੂਝਿਆ ਆਸਾ ਤੇ ਭਇਆ ਨਿਰਾਸੁ ॥ ਸਭੁ ਸਚੁ ਨਦਰੀ ਆਇਆ ਜਉ ਆਤਮੁ ਭਇਆ ਉਦਾਸੁ ॥ ੩॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਹਰਿ ਤਾਰਿ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਕੰਚਨੁ ਭਇਆ ਭ੍ਰਮੁ ਗਇਆ ਸਮੁਦ੍ਰੈ ਪਾਰਿ ॥੪॥੩॥

ਕਬੀਰਕੇ ਮੁਖਸੇ ਉੱਤਮ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਕਰਭੀ ਵਹੁ ਅਸੁਧ ਚਿਤ ਵਾਲਾ ਬਨ ਵਾਸੀ ਕਹਤਾ ਭਯਾ॥ ਹੇਕਬੀਰ ਬਨਕਾ ਵਸਨਾ ਬਡਾਸ੍ਰੇਸ੍ਰਟਹੈ॥ ਤਹਾ ਬਸਕਰ ਤਪ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਕੋ ਸੰਪੂਰਣ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਫੁਰ ਆਵੈਹੈ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰਜੀ ਤਾਕੇ ਤਰਕਸੇ ਗਯਾਨ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸਕਰੇਹੈ ਰਿਧਇਤਿ ਜਿਸ ਸਮੇ ਕਬੀਰ ਸੇ ਬਿਚਾਰਹੂਆ॥ ਉਸਸਮੇ ਵਹੁ ਬਨਵਾਸੀ ਹਮ ਬਨਮੈ ਤਪ ਕਰਤੇ ਹੈ ਹਮਕੋ ਕੁਛ ਅੰਨ ਬਸ੍ਰਰ ਦੇਵੋ॥ ਐਸੇ ਲੋਗੋਸੇ ਮਾਂਗਕੇ ਅੰਨ ਬਸ੍ਰਰ ਲੇਨੇ ਆਇਆ ਥਾ॥ ਔ ਕਬੀਰ ਕੋ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਮੇਰੇ ਕੋਂ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਮਿਲਗਈ ਹੈ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਕਬੀਰ ਜੀਨੇ ਉਸਕੋ ਕਹਯਾ॥ ਹੇ ਬਨ ਬਾਸੀ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਅੰਨਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪ ਰਿਧੀ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸਾ ਐਸ੍ਵਰਯ ਚਾਹੇ ਵੈਸਾ ਅਣਿਮਾਦਿ ਐਸ੍ਵਰਯ ਸਿਧੀਆਂ ਫੁਰੀ, ਪ੍ਰਗਟ ਹੁਈ ਹੈ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਅੰਨ ਬਸਤ੍ਰਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਕਾਹੂ ਧਨਾਢਯ ਪੁਰਖ ਸਾਥ ਕਿਆ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ਔ ਤੂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਮਾਂਗ ਰਹਿਆ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਬਨਵਾਸੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆ ਫੁਰੀਹੈਂ ਐਸੇ ਤੇਰੇ ਕਹਨੇ ਕੀ ਗਤਿ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹਨੇ ਕਾ ਉਤਰ ਮੈ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਆ ਕਹੋਂ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕਤਾ॥ ਜਿਸਤੇ ਮੁਝਕੋ ਤੁਝ ਮਿਥਯਾ ਵਾਦੀ ਭਜਨ ਹੀਨ ਸਾਥ ਬਾਤ ਕਰਣੇ ਮੇਭੀ ਲੱਜਾ ਆਵੇ ਹੈ॥ ੧॥ ਔ ਤੂ ਅਵਸਯ ਮਿਥਯਾ ਵਾਦੀ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮੇਰੇਕੋ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਲਾਭ ਭਇਆ ਹੈ॥ ਮੁਖਸੇ ਐਸੇ ਕਹਤਾ ਹੁਯਾ ਤੁਛ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਬਾਰ ਬਾਰ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਦੁਆਰੇ ਮੈ ਜਾਵੈਹੈ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਨਿਸਚੇ ਰਾਮ ਪਾਇਆ ਹੈ ਰਾਮਾ, ਹੇਪਿਆਰੇ॥ ਤੇ ਭਵਹਿਨ, ਵਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਤੁਮਾਰੇ ਸਮਾਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਦੇਹਕੀ ਪਾਲਨਾ ਹੇਤ ਲੋਗੋਂ ਕੇਦੁਆਰੇ ਮੇ ਨਹੀ ਬਿਚਰਤੇ॥ ਥਿਰ ਹੋਕਰ ਏਕ ਥਾਨਮੇ ਬੈਠਤੇ ਹੈਂ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਨਸੇ ਦੇਹਾਦਿ ਨਿਖਲ ਵਸਤੁਯੋਂ ਕੋ ਬਿਨਾਸੀ ਜਾਨਕੇ ਅਪਨੇ ਸਚੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਲਗੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸਚੇ ਸਰੂਪ ਮੇਂ ਨਹੀ ਲਗੇ ਵਹੀ ਤੁਛ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਬਿਚਰੇਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਤੁਮ ਬਿਚਰਤੇ ਹੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਝੂਠਾ ਇਤਿ ਝੂਠਾ ਜਗੁ, ਮਿਥਯਾ ਵਾਦੀ ਪੁਰਖ ਭੋਗੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਡਹਕੈ ਘਨਾ, ਬਹੁਤਹੀ ਬਿਚਰੇ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਭੋਗੋਂ ਕੀ ਉਨਕੇ ਚਿਤਮੈਭੀ ਕੁਛ ਕਾਲ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਜਾਨਕੇ ਸਦਾ ਵਰਤਨ ਕੀ ਆਸ ਨਹੀ॥ ਕੇਵਲ ਦਿਨ ਦੁਇ, ਅਲਪ ਕਾਲਹੀ ਭੋਗ ਨੇਕੀ ਆਸਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲਕੇ ਫਲ ਖਾਨੇਕੀ ਬਾਲਕੋਂ ਕੋ ਭੀ ਇਛਾ ਨਾ ਦੇਖ ਨੇਤੇ ਮਿਥਯਾ ਵਾਦੀ ਲੋਗ ਉਨਸੇ ਭੀ ਬੁਧੀ ਹੀਨ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਭੋਗੋਂ ਕੋ

ਅਲਪ ਕਾਲ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਜਾਨਕੇ ਫੇਰ ਇਨਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ਜਿਨ ਸਚੇ ਪੁਰਖੋਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰ ਚਿਤਮੇ ਨਿਖਲ ਭੋਗੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ॥ ਉਨਕੋ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਕਬੀ ਨਹੀਹੋਵੇ ਯਹਕਹੇ ਰਾਮਇਤਿ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਉਦਕ, ਜਲ ਜਿਨ ਸਚੇ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਗੁਰੋਂਸੇ ਪਾਨਕੀਆ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਸੰਪੂਰਨ ਪਦਾਰਥੋਂਮੇ ਅਤਿਸਯ ਖੀਣਤਾ ਬਿਨਾਸਤਾ ਦੇਖ ਵੇਖਨੇਸੇ ਬਹੁਰ ਪੁਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਬਿਸੇ ਸੁਖੋਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ॥ ੨ ॥ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਜਿਨੋਨੇ ਨਿਜ ਰੂਪਕੋ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਔ ਸੰਸਾਰ ਸੁਖੋਂ ਕੋ ਦੁਖ ਰੂਪ ਔ ਖਣ ਭੰਗਰ ਰੂਪ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਆਸਾਤੇ, ਵਿਖਯ ਸੁਖੋਂਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਤੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ਨਿਰਾਸੁ ॥ ਨਿਰਾਸ ਹੋਨੇਮੇ ਪੁਨਾ ਬੂਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਯਸੇ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ਸਭੁ ਇਤਿ ਸਭੁ ਸਚੁ,ਸੰਪੂਰਣ ਵਸਤੂਯੋਂਮੇ ਉਨਕੋ ਸਤ ਸਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾਹੀ ਪ੍ਰਤਖ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਜਉ, ਜਬ ਉਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਆਤਮੁ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਸੰਪੂਰਣ ਅਨਿਤਯ ਯਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਓਰਸੇ ਉਦਾਸੁ, ਵਿਰਕਤ ਹੋਗਯਾ ॥ ਔ ਵਿਰਕ੍ਤ ਹੋ ਕਰ ਉਨਹੁ ਨੇ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇਕਾ ਜੋ ਰਸ ਆਨੰਦਹੈ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਾ ਜੋ ਸੁਖ ਹੈ ਸੋ ਚਾਖਿਆ, ਅਨੁਭਵ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹਰਿ ਨਾਮਾ, ਹਰਿ ਇਸ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਜੋ ਹਰਿ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ॥ ਤਾਮੇ ਤਾਰਿ, ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾ ਵੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਹਰਿ ਨਾਮਾ, ਹਰਿਕਾ ਨਾਮਜੋ ਹੈ ਹਰਿ ਯਹ ਦੋ ਅਖਰ ਰੂਪਯਹੀ ਸਰਬ ਕੋ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਯਹ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਜਾਨਨੇ ਕਾ ਫਲ ਉਨਕੋ ਯਹ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸਾ ਭਗਤ ਜਨ ਸੰਪੂਰਣ ਅਨਾਤਮ ਮਲਕੋ ਦੂਰਕਰ ਕੰਚਨੁ ਭਇਆ, ਨਿਰਮਲ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤਿਸਕਾ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨੋ ਸਮੁਦ੍ਰਸੇ ਪਾਰ ਚਲਾ ਗਯਾ ॥ ਭਾਵ ਅਤਅੰਤ ਦੂਰ ਹੋ-ਗਇਆ ਹੈ ॥ ਅਤਅੰਤ ਦੂਰ ਭਈ ਵਸਤੁ ਕੋ ਲੋਕਮੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਪਾਰਪਈ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਯਦਵਾ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜਿਸ ਪੁਰਖਕਾ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਗਜਾ ਨ ਲੇ ਭ੍ਰਮ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਕੰਚਨੁ ਭਇਆ,ਸੁਵਰਣ ਵਤ ਸੁਧਹੋ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਮੁਦ੍ਰੈ ਪਰਿ, ਗਜਾਨ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਸੇ ਪਾਰ ਹੁਯਾ ਜਾਨੋ ॥ ਬਨਬਾਸਾਦਿ ਸਾਧ ਨ ਕਰ ਪਾਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਉਦਕ ਸਮੁੰਦ ਸਲਲਕੀ ਸਾਖਿਆ ਨਦੀਤਰੰਗ ਸਮਾਵਹਿ

ਗੇ ॥ ਸੁੰਨਹਿ ਸੁੰਨ ਮਿਲਿਆ ਸਮਦਰਸੀ ਪਵਨ ਰੂਪ ਹੋਇ ਜਾਵਹਿ ਗੇ ॥੧॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮ ਕਾਹੇ ਆਵਹਿਗੇ ॥ ਆਵਨ ਜਾਨਾ ਹੁਕਮੁ ਤਿਸੈਕਾ ਹੁਕਮੈ ਬੁਝਿ ਸਮਾਵਹਿਗੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬ ਚੂਕੈ ਪੰਚ ਧਾਤੁ ਕੀ ਰਚਨਾ ਐਸੇ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਵਹਿਗੇ ॥ ਦਰਸਨੁ ਛੋਡਿ ਭਏ ਸਮ ਦਰਸੀ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿਗੇ ॥ ੨ ॥ ਜਿਤਹਮਲਾਇ ਤਿਤਹੀ ਲਾਗੇ ਤੈਸੇ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿਗੇ ॥ ਹਰਿਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਜੌ ਅਪਨੀ ਤੌ ਗੁਰਕੇ ਸਬਦਿ ਸਮਾਵਹਿਗੇ ॥ ੩ ॥ ਜੀਵਤ ਮਰਹੁ ਮਰਹੁ ਫੁਨਿ ਜੀਵਹੁ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜੋ ਨਾਮ ਸਮਾਨੇ ਸੁੰਨ ਰਹਿਆ ਲਿਵ-ਸੋਈ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਬਨਬਾਸੀ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਕਾ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨਾ ਸੁਨ ਕਰ ਜਿਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੋ ਪੰਡੀਆ ਕਵਨ ਕੁਮਤਿ ਇਤਯਾਦਿ ਪਾਠਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਹ੍ਯਾ ਥਾ ਵਹੁ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਬਡੇ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਜੁਲਾਹੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਭੀ ਬਿਰਕ੍ਤੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਇਸੀ ਲੀਯੇ ਇਹ ਲੋਕ ਬਾਰੰਬਾਰ ਸੰਸਰ ਮੇ ਆਵੇਗੇ ॥ ਤਿਸਕਾ ਐਸਾ ਕਥਨ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਅਪਨਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹਮੇ ਨਾ ਆਵਨਾ ਕਹੇ ਹੈਂ ਉਦਕ ਇਤਿ ਸਾਖਿਆ ਪਦ ਈਹਾਸਿਗਯਾ ਪੈਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਸਲਲਕੀ ਸਾਖਿਆ, ਜਲਕੀ ਜੋ ਉਪਾਧਿ ਭੇਦਸੇ ਨਾਨਾ ਸੰਗਯਾ ਹੂਯੀਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਉਦਕ ਸਮੁੰਦ ਸਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਪਾਨੀ ॥ ਤਥਾ ਨਦੀ ਤਰੰਗ, ਨਦੀਕੀ ਲਹਰ ॥ ਭਾਵ ਨਦੀਕਾ ਪਾਨੀ ॥ ਇਨ ਨਾਮੋਕੇ ਅਰਥ ਜਬ ਵਾਸਤਵ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਜਲ ਨਾਮਕੇ ਅਰਥਮੇਹੀ ਸਮਾਇ ਜਾਵੇ ਹੈ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਤੈਸੇ ਏਕਹੀ ਚੇਤਨਮੇ ਨਦੀ ਜਲਵਤ ਜੀਵ ਔ ਸਮੁਦ੍ਰ ਜਲਵਤ ਈਸ ਯੇਭੀ ਉਪਾਧੀ ਭੇਦਸੇ ਭਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਉਪਾਧੀ ਦੂਰਕੀਯੇ ਏਕਹੀ ਰਹੇਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਸੁੰਨੇ ਇਤਿ ਸੁੰਨੇ, ਸੋਧਨਕੀਯੇ ਤਤ ਪਦਕੇ ਨਿਰਵਿਕਲਪਕ ਲੱਖ ਭਾਗਮੈ ਸੁੰਨ ਨਿਰ ਵਿਕਲਪ ਹੋਕਰ ਮਿਲਿਆ, ਏਕ ਰੂਪ ਭਏ ਸਮ ਦਰਸੀ, ਤਤ੍ਵ ਵੇਤਾ ਪੁਰਖ ਦੇਹ ਤਯਾਗ ਪੀਛੇ ਪਵਨ ਰੂਪ, ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮਾਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੀ

ਹੋਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਵੇਦਭੀ ਕਹੇਹੈ ਤਤ੍ਵੇਤਾਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਦੇਹਸੇ ਨਿਕਸਕੇ ਕਹੀ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ਦੇਹਕੇ ਭੀਤਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਹੀ ਲਯ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਆਵਨਾ ਕਹ ਵਾਲੇਕੋ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਬਹੁਰਿ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤੁਮਹੀ ਕਹੋ ਹੇ ਆਵਨਾ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਜਬ ਗਯਾਨ ਅਗਨਿਸੇ ਹਮ ਅਪਨੀ ਉਪਾਧੀ ਭਸਮ ਕਰ ਪਰਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਮਿਲਗਏ ॥ ਫੇਰ ਹਮ ਇਸ ਸੰਸਾਰਮੇ ਕੌਨ ਨਿਮਿਤਸੇ ਆਵੇਂਗੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਫੇਰ ਹਮਾਰਾ ਆਵਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਨਾ ਆਵਨੇ ਮੈ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ਆਵਨ ਇਤਿ ਬਿਨਾ ਗਯਾਨਸੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਅਗਯਾਨੀਯੋਂਕਾ ਆਵਨਾ ਜਾਨਾ ਨਹੀ ਮਿਟੇ ॥ ਯਹ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਕੀ ਹੀ ਵੇਦ ਰੂਪ ਆਗਯਾ ਹੈ ॥ ਵਾ ਆਵਨ ਜਾਨਾ ਹੁਕਮ ਤਿਸਿਕਾ ਨਾ ਮਾਨਨੇ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਏਤਾ ਸੇਖ ਕਰ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵੋਂਕੋ ਸੰਸਾਰਮੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਆਵਨਾ ਜਾਨਾ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਕਾਮੋ ਮੇ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਆਗਯਾ ਨਾ ਮਾਨਨੇਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹਮ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਤਤ੍ ਮਸਯਾਦਿ ਵੇਦ ਰੂਪ ਆਗਯਾਕੋ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੂਝਿ, ਮਾਨਕੇ ਤਿਸੀਮੇ ਸਮਾ ਵੇਂਗੇ ॥ ੧॥ ਕਬ ਸਮਾਵੋਗੇ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਸਮਾ ਬਤਾਵੇਂ ਜਬ ਇਤਿ ਜਬ, ਜਿਸ ਗਯਾਨ ਕਾਲਮੇ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਸੇ ਸੰਪੂਰਣ ਪੰਚਧਾਤੁ, ਪਾਂਚ ਤਤ੍ਕੀ ਰਚਨਾ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋਜਾਵੇ-ਗੀ ॥ ਤਬ ਦੇਹ ਕਾਲਮੇ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾਸੇ ਅਪਨਾ ਅਭੇਦ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਤਾਮੇ ਸਮਾ-ਇ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਅਥਵਾ ਜਬ ਗਯਾਨ ਹੋਕਰ ਦੇਹਕੇ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲਮੇ ਚੂਕੇ, ਉਠ ਜਾਵੇ ਗੀ ਸੰਪੂਰਣ ਦੇਹਾਦਿ ਰੂਪ ਪੰਚ ਤਤੋਂ ਕੀ ਰਚਨਾ ॥ ਤਬ ਹਮ ਜਲਮੇ ਜਲ ਵਤ ਸ ਰੂਪਮੇ ਸਮਾਇ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੈਸੇ ਪੂਰਣ ਬਿਚਾਰ ਲੇਕਰ ਹਮਨੇ ਚਿਤਸੇ ਨਿਖਲ ਭ੍ਰਮ ਚੁਕਾਇ ਦੀਏ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇਹੀ ਜੋ ਜਿਗਯਾਸੂ ਜਨ ਹਮਾਰੇ ਸਮੀਪ ਆਵ ਹਿਗੇ ॥ ਹਮ ਤਿਨਕਾ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਅਪਨੇ ਸਮਾਨ ਭਰਮ ਚੁਕਾਵਹਿਗੇ, ਸਬ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਉਠਾਇ ਦੇਵੇ ਗੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਇਸ ਸਮੇ ਹਮ ਦਰਸਨੁ ਛੋਡਿ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਦ੍ਵੈਤਕਾ ਦੇਖਨਾ ਛੋਡਕੇ ਭਏ ਸਮਦਰਸ਼ੀ, ਸੰਪੂਰਣ ਊਚ ਨੀਚਮੇ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ॥ ਵਾ ਖਟ ਦਰਸਨੋ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਛੋਡ ਏਕ ਵਸਤੁਕੇ ਦੇਖਨੇਵਾਲੇ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਔ ਐਸੇ ਹੋ ਆਗੇ ਔਰ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਸਿਖਯਾ ਹੇਤ ਪਰਮ ਸਾਧਨ ਜਾਨਕੇ ਏਕ ਨਾਮ ਕਾਹੀ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਰਹੇਂ ਗੇ ॥ ੨ ॥ ਔ ਐਸੇ ਕਰਤੇ ਭੀ ਨਿਖਲ ਕਾਮੋਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋਹੀ ਕਰਵਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਜਾਨੇਹੈਂ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਿਸ ਇਤਿ ਜਿਸ ਅਪਨੇ ਜਾਪ ਧਯਾਨਾਦਿ ਕਾਮਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਮੁਕਤ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਲਗਾਏ ਹੈਂ ॥ ਤਿਤਹੀ ਲਾਗੇ,

ਉਨਹੀ ਜਾਪ ਧਗਾਨਾਦਿ ਕਰਮੋਮੇ ਹਮ ਲਗਰਹੇਹੈਂ ਪੁਨਾ ਆਗੇਕੋ ਜੈਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਦਿ ਕਾਮੋ ਮੇ ਲਗਾਯਾ ਚਾਹੇਂਗਾ ਤੈਸੇਹੀ ਅਸੁਭ ਸੇ ਹਟਾਵਨਔ ਸੁਭਮੇ ਲਗਾਵਨਕੇ ਉਪ ਦੇਸ਼ਾਦਿ ਕਾਮ ਹਮ ਕਮਾਵਤੇ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾਹੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰਨੇ ਜਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹੈ ਅਪਨੀ ਹਮਰੇ ਪੈ ਤਬੀ ਹਮ ਤਿਸ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ਹਰੀਕੇ ਸ਼ਬਦ, ਉਪ ਦੇਸ਼ਮੇ ਸਮਾਵਹਿਗੇ,ਸਮਾਏਹੈਂ ॥ ੩॥ ਔ ਗੁਰੁ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਭੀ ਹਰੀਨੇ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸ ਹਮਕੋ ਯਹ ਦੀਆ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜੀਵਤ ਇਤਿ,ਹੇ ਜਿਗਯਾਸੂ ਜਨੋ ਜਿਸ ਸੰਸਾਰ ਓਰ ਤੁਮ ਜੀਵਤੇ ਹੋ ਤਿਸ ਓਰਸੇ ਮਰੋ ॥ ਭਾਵ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇ॥ ਔ ਜਿਸ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਓਰਸੇ ਤੁਮ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਨ ਰੂਪ ਮ੍ਰਿਤਸੇ ਮਰ ਰਹੇਹੋ ਤਿਸ ਓਰ ਪੁਨਾ ਜੀਵਉ, ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਪੁਨਰਪਿ, ਦੇਹ ਪਾਤ ਹੋਨੇ ਪੀਛੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਤੁਮਾਰਾ ਆਗੇਕੋ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਗਯਾਨੀ ਜਨੋਕਾ ਨਹੀ ਹੂਆ ਯਹਿ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕੀ ਨਾਮ ਉਪਾਸ ਨਾ ਦ੍ਵਾਰਾ ਗਯਾਨ ਲੇ ਤਿਸ ਮੈ ਸਮਾਏ ਹੈਂ ॥ ਸੋਈ, ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਸੁੰਨ, ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਜੋਤਿਮੈ ਜੋਤਿ ਵਤ ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੈ ਏਕ ਰਸ ਬਿਰਾਜ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ੪॥ ੪॥

ਜਉ ਤੁਮ ਮੋਕਉ ਦੂਰ ਕਰਤਿ ਹਉ ਤਉ ਤੁਮ ਮੁਕਤਿ ਬਤਾ ਵਹੁ ॥ ਏਕ ਅਨੇਕ ਹੋਇ ਰਹਿਓ ਸਗਲ ਮਹਿ ਅਬਕੈਸੇ ਭਰ ਮਾਵਹੁ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮ ਮੋਕਉ ਤਾਰਿ ਕਹਾਂ ਲੈਜਈ ਹੈ॥ ਸੋਧਉ ਮੁਕਤਿ ਕਹਾਂ ਦੇਉ ਕੈਸੀ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਮੋਹਿ ਪਾਈਹੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਤਬੈ ਲਗੁ ਕਹੀਐ ਜਬ ਲਗੁ ਤਤੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ॥ ਅਬ ਤਉ ਬਿਮਲ ਭਏ ਘਟਹੀ ਮਹਿ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਕਬੀਰਕੇ ਮੁਖਸੇ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰ ਸੁਨਕਰ ਭੀ ਵਹੁ ਅਸੁਧ ਮਨ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਿਤਾ ਭਯਾ ਮੁਕ੍ਤੀ ਵਸਤੁ ਬਡੀ ਦੂਰਹੈ ਕਥਨੀ ਮਾਤ੍ਰ ਗਯਾਨਸੇ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਉ- ਤਮ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਕਰਮਸੇ ਮਿਲੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਚਾਹਹੈ ਤਬ ਕਰਮ ਕਰੋ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ॥ ਵਾ ਕਬੀਰਕੀ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਨਿਸਚਾ ਪਰਖ

ਨ ਹੇਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀਨੇ ਕਹਜਾ ਗਜਾਨਮੈ ਉਤਮ ਵਰਣੋਕੇ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰਹੈ ਤੇਰਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਰਨੇਕੀ ਇਛਾਹੈ ਤਬ ਕਰਮ ਕਰ ਤਿਨਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜਉ ਇਤਿ, ਈਹਾਂ ਏਕਕੇ ਉਤ੍ਰਸੇਹੀ ਦੋਨੋਕੇ ਉਤ੍ਰ ਸੰਭਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸ ਸਾਥ ਪੂਰਬ ਵਿਚਾਰ ਚਲਾ ਆਵੇ ਹੈ ਉਸੀ ਸਾਥ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜੇ ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਬਿਚਾਰਕੇ ਕਥਨੀ ਮਾਤ੍ਰ ਗਜਾਨ ਬਤਾਯ ਮੁਝਕੋ ਤਿਸ ਬਿਚਾਰ ਓਰਸੇ ਦੂਰ ਕੀਯਾ ਚਾਹਤੇ ਹੋ ਤਬ ਤੁਮ ਮੇਰੇਕੋ ਕੋਈਔਰ ਮੁਕਤਿ ਬਤਾਵਉ, ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਬਤਾਵੋ ॥ ਸੋ ਬਤਾਯ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸਕੋਗੇ ਯਾਂਤੇ ਪੁਨਾਵਹੀ ਸਾਧਨ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਏਕ ਇਤਿ, ਏਕ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਊਚ ਨੀਚ ਸਰੀਰ ਉਪਾਧੀਯੋਂਕੇ ਭੇਦਸੇ ਅਨੇਕ ਰੂਪਹੋ ਰਹਜਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਆਕਾਸ਼ ਅਨੇਕ ਘਟੋਂਕੇ ਭੇਦਸੇ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਉਪਾਧੀਯੋਂਕੇ ਦੂਰਹੋਨੇ ਸੇ ਏਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮੈ ਬਿਚਾਰਸੇ ਉਪਾਧੀਯੋਂਕੋ ਮਿਥਜਾ ਜਾਨ ਏਕ ਰੂਪ ਭਯਾਹੋਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਸਮੇ ਮੇ ਮੁਝਕੋ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਧਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕੇ ਪਰਮ ਸਾਧਨ ਗਜਾਨ ਓਰਸੇ ਕੈਸੇ ਭਰਮਾਵਹੁ, ਕੈਸੇ ਭਰਮਾਵਤੇਹੋ ॥ ਭਾਵ ਕੈਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰ ਹੋ ॥ ੧ ॥ ਜੇਕਰ ਹਮ ਤੇਰੇਕੋ ਪੱਕੇ ਸਾਧਨਸੇ ਸੰਸਾਰਸੇਤਾਰਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਲੇਜਾਨੇ ਹੇਤ ਸੇਵਾ ਰੂਪ ਕਰਮ ਕਾਉਪਦੇਸ਼ਕਰੇਹੈਂ ਕਹੋ ਤਬ ਸੁਨੋ ਯਹਕਹੇ ਰਾਮ ਇਤਿ,ਰਾਮ,ਹੇਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੈਸੇ ਸਾਧਨ ਸੇ ਮੁਝਕੋ ਤਾਰਕੇ ਕਹਾਂ ਲੇਜਾਵੋਗੇ ॥ ਭਾਵ ਕਹੀ ਨਹੀ ਲੇਜਾ ਸਕੋਗੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਹਮਾਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਮੇ ਜਾਨਾ ਆਵਨਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਰਹਜਾ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਸੋਧਉ ਮੁਕਤਿ,ਤੁਮਾਰੀ ਕਹੀ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਮੈ ਤੁਮਸੈ ਵਿਚਾਰ ਪੂਛਤਾ ਹੋਂ ॥ ਤੁਮ ਮੋਕਉ ਵਹੁ ਮੁਕਤੀ ਕਿਸਥਾਨਮੇ ਦੇਵੋਗੇ॥ ਭਾਵ ਈਹਾਂ ਦੇਵੋਗੇ ਵਾ ਬੈਕੁੰਠਮੇ ਦੇਵੋਗੇ ॥ ਔ ਬੈਕੁੰਠ ਮੈ ਭੀ ਕੈਸੀ, ਸਾਮੀਪਜਾਦੀ ਚਾਰ ਮੁਕਤੀਯੋਂਮੇ ਸੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਦੇਵੋਗੇ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਨਹੀ ਦੇ ਸਕੋਗੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵੈਸੀ ਪਰੋਖਜ ਮੁਕਤੀ ਲੇਨੇਕੀ ਮੁਝਕੋ ਇੱਛਾ ਨਹੀ ਰਹੀ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ, ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਮੈਨੇ ਗਜਾਨ ਸੇ ਅਗਜਾਨ ਤਤ ਕਾਰਯਕੇ ਨਾਸ ਸਹਿਤ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਤਖਜਹੀ ਪਾਇ ਲਈ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਕਰਮ ਹੀ ਉਤਮ ਸਾਧਨ ਹੈ ਗਜਾਨ ਨਹੀ॥ ਸੋਭੀ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਮੇ ਨਹੀ ਆਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਰੀਯੇ ਜਿਸ ਕਰ ਵਹੁ ਤਾਰਨ, ਤਰਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ॥ ਪੁਨਾ ਤਰਨ, ਤਿਸ ਸਾਧਨਸੇ ਪਾਰ ਹੋਨਾ ਤਥਾ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਯਹ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਤਬ ਪ੍ਰਤੀਤ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿਸੇ ਬਰਨਨ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਜਬ

ਪ੍ਰਯੰਤ ਜਿਗਜਾਸੂਨੇ ਭਤੁ, ਵਾਸਤਵ ਰੂਪ ਨਾ ਜਾਨਜਾ ਹੋਵੇ॥ ਜਬ ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਤਬ ਨਹੀ ਕਹਿਣਾ ਬਨੇ॥ ਔ ਹਮਨੇ ਜੋ ਜਾਨਣਾ ਥਾ ਸੋ ਪੂਰਾ ਜਾਨਲੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਤਉ, ਇਸ ਕਾਲਮੇ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਭਤ ਕਾਰਯ ਮਲਸੇ ਅਤਯੰਤ ਸ੍ਵਛਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ਰਿਦੇ ਥਾਨ ਮੇਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਤਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਪੂਰਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸੀ ਹੂਆ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੀਨ ਜਾਤੀ ਬਿਦਰਾਦਿ ਅਨੇਕੋਂ ਕੋ ਸਮਕ ਗਯਾਨ ਦੇਖਣੇ ਸੇ ਊਚ ਬਰਨ ਕਾ ਆਦਰ ਛੋਡ ਪੂਰਬ ਕਰਮ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਅਦ੍ਵੈਤ ਨਿਸ਼ਚਾ ਤਯਾਗਕੇ ਕਬੀ ਕਰਮੋਕਾ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ ੨॥ ੫॥

ਜਿਨਿਗੜ ਕੋਟ ਕੀਏ ਕੰਚਨ ਕੇ ਛੋਡਿ ਗਇਆ ਸੋਰਾਵਨੁ॥੧॥ ਕਾਹੇ ਕੀਜਤੁ ਹੈ ਮਨੁਭਾਵਨੁ॥ ਜਬਜਮੁ ਆਇ ਕੇਸਤੇ ਪਕਰੈਤਹ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਛਡਾਵਨੁ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਲੁ ਅਕਾਲ ਖਸਮਕਾ ਕੀਨਾ ਇਹੁ ਪਰਪੰਚੁ ਬਧਾਵਨੁ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਤੇ ਅੰਤੇ ਮੁਕਤੇ ਜਿਨ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨੁ॥ ੨॥ ੬॥

ਕਾਹੂ ਬੇਸਯਾ ਗਮਨਾਦਿ ਨਿਖਿਧ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਪੁਰਖਕੋ ਕਬੀਰਨੇ ਹਟਨੇਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਵਹੁ ਸੁਨਕੇ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਹਮਾਰੇ ਮਨਕੋ ਯਹੀ ਭਾਵੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਐਸੇਹੀ ਕਰੇਂਗੇ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਤਿਸਕੋ ਪੁਨਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਨਿਸ਼ਚਾਵਾਲੇ ਕੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕੀ ਸਿਧੀਹੇਤ ਵੈਰਾਗਜਨਿਰੂਪਣ ਕਰੇਹੈ ਜਿਨਇਤਿ, ਹੇਪੁਰਖ ਜਿਸ ਰਾਵਨਨੇ ਮਨ ਭਾਵਤੀ ਬਾਤਾਂ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਬਡੇਬਡੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਯਾਦਿ ਦੇਵਤਾ ਬਸਕਰ ਅਪਨੀ ਲੰਕਾ ਗੜਕੇ ਕੋਟ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸ੍ਵਰਨਕੇ ਕੀਏ, ਬਨਾਯੇ॥ ਵਹੁ ਰਾਵਣ ਭੀ ਸਭ ਐਸ੍ਵਰਯਕੋ ਛੋਡ ਗਯਾ॥ ੧ ॥ ਯਾਤੇ ਜਬ ਐਸੇ ਸਮਰਥ ਭੀ ਮਨ ਭਾਵਤੇ ਕਾਮ ਕਰ ਚਲ ਦੀਯੇ॥ ਤਬ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਹੇ ਤੁਛ ਜੀਵ ਤੁਮ ਕਾਹੇਕੀਜਤ ਹੈ ਕਿਸਵਾਸਤੇ ਕਰਤੇ ਹੋਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂਮੇ ਨਿਖੇਧੀ ਮਨਭਾਵਤੀ ਬਾਤੇਂ ॥ ਕਿਂਕਿ ਜਿਨਕੋ ਅਬ ਤੁਮ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰੇਯ ਸਮਝਤੇਹੋ ਯੇ ਕਾਮ ਤੁਮਕੋ ਜਮੋਕੀ ਤਾੜਨਾ ਸੇ ਨਹੀ ਬਚਾਯ ਸਕੇਂਗੇ॥ ਜਬ ਲੇਜਾਨੇ ਹੇਤ ਜਮ ਤੁਮਕੋ ਕੇਸੋਂਸੇ ਪਕੜੇਗਾ॥ ਉਸ ਸਮੇਂਤੋ ਏਕ ਹਰਿਕਾ ਨਾਮਹੀ ਤਿਨਸੇ ਛੁਡਾਵਨ, ਛੁਡਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ੧ ॥ ਹਰਿਕੇ ਨਾਮਕੋ ਛੁਡਾਵਨੇਵਾਲਾ ਹੋਨੇ ਮੈਂ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਕਾਲੁਇਤਿ,

ਕਾਲੁ, ਜਗਤ ਕਾ ਨਾਸਕਰਣੇਵਾਲਾ ਧਰਮਰਾਜ ਔਕਾਲ ਰੁਦ੍ਰ ਨਾਮੀ ਸ਼ਿਵ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਖਸਮ ਕਾ ਕੀਨਾ, ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਬਨਾਏ ਹੂਯੇ ਹੈਂ॥ ਇਸ ਪਰਪੰਚਕੇ ਬਧਾਵਨੁ, ਬਧਕਰਾ-ਵਨ ਹੇਤ ਇਸਲੀਯੇ ਕਾਲਸੇ ਤਿਸਕਾ ਨਾਮ ਛੁਡਾਵੇਹੈ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਹੈ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰ ਜੀ ` ਪੁਰਖ ਵਹੀ ਨਰ ਅੰਤੇ ਮੁਕਤੇ, ਦੇਹ ਪਾਤ ਪੀਛੇ ਆਗੇ ਔਰ ਸਰੀਰ ਨਾ ਪਾਵਨੇਸੇ ਛੂਟੇ ਰਹੇਂਗੇ॥ ਜਿਨਕੇ ਚਿਤਮੇ ਯਾਹੀ ਸਮੇ ਬੰਧ ਰੂਪ ਰੋਗਕੇਤੋੜਨੇ ਵਾਲਾ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਰਸਾਇਨੁ ਬਡੀ ਔਖਧੀਹੈ॥ ਜਿਨਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਵਹੁਨਹੀ ਸੋਮਨ ਭਾਵਤੀ ਬਾਤਾਂ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਰਕ ਸਹਾਰੇਂਗੇ॥੨॥੬॥

ਦੇਹੀ ਗਾਵਾ ਜੀਉ ਧਰ ਮਹਤਉ ਬਸਹਿ ਪੰਚਕਿਰਸਾਨਾ॥ ਨੈਨੂ ਨਕਟੂ ਸ੍ਰਵਨੂ ਰਸਪਤਿ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਹਿਆ ਨ ਮਾਨਾ॥੧॥ ਬਾਬਾ ਅਬ ਨ ਬਸਉ ਇਹੁ ਗਾਉ॥ ਘਰੀ ਘਰੀ ਕਾ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ ਕਾਇਥੁ ਚੇਤੂ ਨਾਉ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਧਰਮ ਰਾਇਜਬ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ ਬਾਕੀ ਨਿਕਸੀ ਭਾਰੀ॥ ਪੰਚ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਵਾ ਭਾਗਿ ਗਏ ਲੈ ਬਾਧਿਓ ਜੀਉ ਦਰਬਾਰੀ॥੨॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁਰੇ ਸੰਤਹੁ ਖੇਤਹੀ ਕਰਹੁ ਨਿਬੇਰਾ ॥ ਅਬਕੀ ਬਾਰਿ ਬਖਸਿ ਬੰਦੇ ਕਉ ਬਹੁਰਿ ਨ ਭਉਜਲ ਫੇਰਾ॥੩॥੭॥

ਜਿਨਕੇ ਚਿਤਮੇ ਮੁਕਤ ਕਰਤਾ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਬਸਿਆ ਵਹੁ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂਕੀ ਰੁਚਿਛੋਡ ਅਪਨੇ ਸਰੀਰਸੇ ਭੀ ਉਦਾਸ ਰਹੇਹੈਂ ਯਹ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਦੇਹੀਗਾਵਾ ਇਤਿ, ਦੇਹੀ ਗਾਵਾ ਬੂਲ ਸਰੀਰ ਗ੍ਰਾਮਹੈ ਜੀਉ ਮਹਤਉ, ਜੀਵਾ ਤਮਾ ਇਸ ਗ੍ਰਾਮਮੈ ਲੰਬਰਦਾਰਹੈ॥ ਧਰ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਪਦਾਰਥਹੈ ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਿਥਵੀਕੋ ਜੋਤਨੇ ਵਾਲੇ ਦੇਹ ਗ੍ਰਾਮਮੇ ਪੰਚ ਕਿਰਸਾਨਾ, ਪਾਂਚਗ੍ਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕ੍ਰਿਖੀ ਕਰਤਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ॥ ਨਾਮਉਨਪਾਂਚੋਂਕੇ ਯੇਹੈਂ ਸੋਈਕਹੇ ਨੈਨੂ ਇਤਿ ਏਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਾ-ਣ ਤੋ ਨੈਨੂ, ਨੇਤ੍ਰਹੈਂ॥ ਦੂਸਰਾ ਨਕਟੂ, ਨਾਸਿਕਾਹ ॥ ਤੀਜਾ ਸ੍ਰਵਨੂ, ਕਾਨਹੈ॥ ਚੌਥਾ, ਰਸਪਤਿ, ਖਟਰਸੋਂਕੋ ਭੋਗਨੇ ਵਾਲੀ ਰਸਨਾ ਹੈ॥ ਪਾਚਵਾਂ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਇਨਮੇ ਤ੍ਵਚਾ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ॥ ਯੇ ਜੋਪਾਂਚੋ ਕਿਰਸਾਨਹੈ॥ ਸੋਸੁਭ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇਂ ਲਗਨਾ ਨਹੀ ਚਾਹੇਂ॥ ਅਸੁਭੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਿਸ ਜਮੀਨਕੇ ਜੋਤਨੇ ਕੋ ਮੈ ਕਹਤਾਹੋਂ

ਉਸਮੇ ਧੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਮਹਤੇਕਾ ਕਹਣਾ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ॥ ਭਾਵ ਪਾਚੋਂਗਜਾਨ ਇੰਦ੍ਰੇਤਥਾ ਇਨਕੇ ਮੇਲੀ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ ਬਸ ਨਹੀ ਰਹਤੇ ॥ ਯਤਨ ਸੇ ਰੋਕੇ ਭੀ ਬਾਹਰਕੋ ਭਾਗੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਮੈਂ ਇਸਦੇਹ ਮੇਂ ਬਸਨਾ ਨਹੀ ਚਾਹਤਾ ਆਪ ਸੀਘ੍ਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਇਸਸੇ ਨਿਕਾਸੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਾਬਾ ਇਤਿ ਬਾਬਾ, ਹੇਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਅਬ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਕੇ ਸਮੇ ਮੈਂ ਨਹੀ ਬਸਉ, ਬਸਨਾ ਚਾਹਤਾ ਇਸ ਦੇਹ ਰੂਪ ਨਗਰ ਮੈ ॥ ਨਾਬਸਨੇਮੈ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ਘਰੀ ਇਤਿ, ਘਰੀਘਰੀ ਕਾ ਖਜਣ ਪਲ ਘੜੀ ਮਹੂਰਤਾਦਿ ਸਭਕਾਲੋ ਮੇਕੀਏ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਾਮੋਕਾ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ, ਹਿਸਾਬ ਮਾਗੇਹੈ ॥ ਕਾਇਥੁ, ਹਿਸਾਬ ਲਿਖਨੇਵਾਲਾ ਪਟਵਾਰੀ ਚੇਤੂਨਾਉ, ਚਿਤ੍ਰਗੁਪਤ ਨਾਮਵਾਲਾ ॥ ਯਦਵਾ ਕਾਯਥ ਲੋਕਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤਕੋ ਅਪਨਾ ਬ੍ਰਿਧ ਪੁਰਖ ਬਤਾਵੇਹੈਂ ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਚਿਤ੍ਰਗੁਪਤ ਕਾਯਥਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਮ ਰਾਜਕਾ ਮੁਨਸ਼ੀ ਜੋ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਕਾਯਥ ਹੈ ਵਹੁ ਸਭਸੈ ਸਭਕਾਲੋਂਕਾਲੇਖਾ ਮਾਂਗੇਹੈ ॥ ਔਲੇਖਾ ਲੇਕਰ ਸਭਕੇ ਅਸੁਭ ਕਾਮੋ ਕੀ ਬਾਕੀ ਨਿਕਾਲ ਰਖੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸਕੇ ਲੇਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਨੇ ਸਮੀਪ ਬੁਲਾਯਕੇ ਜਬ ਧਰਮਰਾਜ ਲੇਖਾ ਮਾਂਗੇਹੈ ॥ ਤਬ ਚਿਤ੍ਰਗੁਪਤ ਕੀ ਨਿਕਾਲੀ ਹੂਯੀ ਜੀਵੋਂਕੇ ਅਸੁਭ ਕਾਮੋਕੀ ਭਾਰੀ ਬਡੀ ਬਾਕੀ ਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਤਿਸ ਬਾਕੀ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਜੋ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਸਮੇ ਆਗੂਬਨ ਰਹੇਥੇ ਵਹੁ ਇੰਦ੍ਰੇ ਜੀਵ ਮਹਿਤਾ ਕੇ ਸਮੀਪ ਸੇ ਭਾਗਿ ਗਇਓਂ ਜੈਸੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਔਤਿਨਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਨੇ ਵਾਲੇ ਦਰਬਾਰੀ, ਜੀਵ ਮਹਿਤੇ ਕੋਲੈ ਬਾਧਿਓ, ਪਕੜ ਕਰ ਧਰਮਰਾਜਕੇ ਦੂਤ ਥੰਭੇ ਸਾਥ ਬਾਂਧ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਯਹਿਮੰਦ ਕਰਮੋ ਕੀ ਬਾਕੀ ਰਖਨੇ ਕਾ ਫਲ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਦਸਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਕਬੀਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੰਤੋਂ ਕੋ ਈਹਾਂ ਬਾਕੀ ਨਿਬੇੜਨੇ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੈ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਔ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਬਾਕੀ ਨਿਬੇੜਨੇ ਕੀ ਆਸ ਨਾ ਰਖੋ ॥ ਕਿੰਤ ਜੈਸੇ ਬਨੇ ਤੈਸੇ ਪੂਰਬ ਧਰਨਾਮ ਸੇ ਕਹੇ ਖੇਤ ਹੀ ਅਸੁਭੋਂ ਸੇਂ ਰੋਕ ਸੁਭ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੇ ਇੰਦ੍ਰਯ ਸੰਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਕੀਰਤਨ ਰੂਪ ਸਾਧਨ ਕਰ ਨਿਖਧ ਕਰਮੋ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਲੇਵੋ ॥ ਜਿਨਕੇ ਫਲਦੇਨੇ ਹੇਤੁ ਤੁਮਕੋ ਧਰਮ ਰਾਜ ਨੇ ਬੁਲਾਵਨਾ ਹੈ ॥ ਨਾਮ ਜਪਕੇ ਈਹਾ ਨਿਬੇੜੇ ਪੀਛੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਬੁਲਾਵੇਗਾ ॥ ਕਿੰਚ ਜੇਕਰ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਭੀ ਕਿੰਚਤ ਮੰਦ ਕਰਮ ਰਹੇ ਕੀ ਆਸੰਕਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਸਰਬਕਾ ਭਰੋਸਾ ਛੋਡ ਦੀਨ ਹੋ ਕਰ ਈਸ੍ਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ॥ ਜੋ ਹੇਈਸ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਅਬ ਕੀ ਬਾਰਿ, ਇਸ ਸਮੇ ਮੁਝ ਦਾਸਕੇ ਪਾਪ ਕਰਮੋ ਕੇ ਫਲ ਨਰਕ ਦੇਨੇਸੇ ਬਖਸ਼

ਦੇਵੇ ਆਗੇ ਮੈ ਕਬੀ ਮੰਦ ਕਰਮ ਨਹੀ ਕਰੋਂਗਾ॥ ਯਾਤੇ ਮੇਰਾ ਬਹੁਰਿ ਨ, ਪੁਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਭਉ ਜਲ, ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਮੇਂ ਫਿਰਨਾ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੁਨ ਈਸ ਗ੍ਯਾਨ ਦੇਵਹੈ ਤਾਂਸੇ ਜੀਵ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇਹੈ॥ ੩॥ ੭॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੀ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਅਨ ਭਉ ਕਿਨੈ ਨ ਦੇਖਿਆ ਬੈਰਾਗੀਅੜੇ॥ ਬਿਨੁ ਭੈ ਅਨਭਉ ਹੋਇ ਵਣਾਹੰਬੈ॥ ੧॥ ਸਹੁ ਹਦੂਰਿ ਦੇਖੈ ਤਾ ਭਉ ਪਵੈ ਬੈਰਾਗੀਅੜੇ॥ ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈਤ ਨਿਰ ਭਉ ਹੋਇ ਵਣਾਹੰਬੈ॥ ੨॥ ਹਰਿ ਪਾਖੰਡ ਨ ਕੀਜਈ ਬੈ ਰਾਗੀਅੜੇ॥ ਪਾਖੰਡਿ ਰਤਾ ਸਭੁ ਲੋਕੁ ਵਣਾਹੰਬੈ॥ ੩॥ ਤ੍ਰਿਸ਼ ਨਾ ਪਾਸੁ ਨ ਛੋਡਈ ਬੈਰਾਗੀਅੜੇ॥ ਮਮਤਾ ਜਾਲਿਆ ਪਿੰਡੁ ਵਣਾਹੰਬੈ॥ ੪॥ ਚਿੰਤਾ ਜਾਲਿ ਤਨੁ ਜਾਲਿਆ ਬੈਰਾਗੀਅੜੇ॥ ਜੇ ਮਨੁ ਮਿਰਤਕੁ ਹੋਇ ਵਣਾਹੰਬੈ॥ ੫॥ ਸਤਿ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਬੈਰਾਗੁ ਨ ਹੋਵਈ ਬੈਰਾਗੀਅੜੇ॥ ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ਵਣਾਹੰਬੈ॥ ੬॥ ਕਰਮ ਹੋਵੈ ਤ ਸਤਿ ਗੁਰ ਮਿਲੈ ਬੈਰਾਗੀਅੜੇ॥ ਸਹਜੇ ਪਾਵੈ ਸੋਇ ਵਣਾਹੰਬੈ॥ ੭॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਬੈਰਾਗੀ ਅੜੇ। ਮੋਕਉ ਭਉ ਜਲ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿ ਵਣਾਹੰਬੈ॥ ੮॥ ੧॥

ਜਗੰਨਾਥ ਦੁਆਰਕਾ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰ ਆਏ ਕਾਹੂ ਮਾਰਵਾੜ ਕੇ ਬੈਰਾਗੀ ਨੇ ਕਹ੍ਯਾ॥ ਹੇ ਕਬੀਰ ਹਮਨੇ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਨਿਰਭਉ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਖ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਦਰਸ਼ ਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਤੁਮ ਭੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰੋ॥ ਤਿਸਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਅਨ ਭਉ ਇਤਿ, ਅਨਭਉ, ਭਯ ਹੀਨ ਨਿਰਭਯ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਹੂਨੇ ਭੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਬਿਨਾ ਗ੍ਯਾਨ ਨਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੇ ਬਿਰਾਗੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬਿਨ ਭੈ, ਚਿਤ ਮੇ ਸਰਬ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਡਰ ਰਖੇ ਬਿਨਾ ਕਬੀ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਕੋ ਅਨਭਉ ਹੋਇ, ਨਿਰ ਭਉ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਨਾ ਵਣਾਹੰਬੈ, ਬਣਤਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕਬੀ ਨਹੀ

ਬਣਤਾ॥ ਪੁਨਾ ਨਿਰਭਉ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣੇ ਕਾ ਕਾਰਣ ਭਉ ਭੀ ਤਿਸ ਹਰੀ ਕੀ ਆਗਯਾ ਦ੍ਵਾਰਾ ਤਾਕੋ ਅਤਿ ਸਮੀਪ ਜਾਨੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ਯਹ ਕਹੇ ਸਹੁ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਪੁਰਖ ਸੇ ਛਪਕੇ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਸੇ ਲੁਕ ਕੇ ਕੋਈ ਕਰਮ ਨਹੀ ਬਨ ਪੜੇ॥ ਵਹੁ ਸਦਾ ਸਭਕੇ ਸਮੀਪ ਹੈ॥ ਅਰ ਕੀਯੇ ਕਰਮੋਕਾ ਬਲਸੇ ਫਲ ਭੁਗਾਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਸਮੀਪ ਦੇਖੇ॥ ਤਾ ਭਉ ਪਵੈ ਚਿਤਮੇ ਤਿਸਕਾ ਭੈ ਉਪਜੇ ਹੈ ਹੇ ਬੈਰਾਗੀ॥ ਪੁਨਾ ਭੈ ਧਾਰਕੇ ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ, ਜਬਤਿਸ ਕੇ ਵੇਦ ਰੂਪ ਹੁਕਮ ਸੇ ਤਾਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਣੈ॥ ਤ, ਤਬ ਇਸਕੋ ਨਿਰਭਉ ਸ੍ਵ-ਰੂਪ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਵਣਾਹੈਂਥੇ, ਬਣਤਾਹੈ॥ ੨ ॥ਪੁਨਾ ਤਿਸਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇਭੀ ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਸਮੀਪ ਚਿਤਕੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਜਾਨੀਯੇ ਤਬ ਯਹ ਫਲ ਹੋਗਾ॥ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵਾ ਮਾਤ੍ਰ ਪਖੰਡ ਸੇ ਸਮੀਪ ਜਾਣੇ ਨਹੀ ਹੋਗਾ ਯਹ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਨਿਰਭਉ ਹਰੀ ਕੀਪ੍ਰਾਪ ਤੀ ਹੇਤ ਪਾਖੰਡ ਨ ਕੀਜਈ, ਪਖੰਡ ਨਾ ਕਰੀਏ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪਾਖੰਡ ਮੈ ਰੰਗੇ ਹੁਯੇ ਨਿਖਲ ਲੋਕ ਪਖੰਡੀ ਵਣਾਹੈਂਥੇ, ਬਣ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪਾਖੰਡੀ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਚਿਤਮੈ ਪ੍ਰਮੇ ਸ੍ਵਰ ਕਾ ਭ ਨਾ ਹੋਣੇਸੈ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪ ਪਾਸੁ, ਫਾਹੀ ਤਿਨਕੋ ਨਹੀ ਛੋਡੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕਾ ਪਿੰਡੁ, ਸੂਖਮ ਦੇਹ॥ ਭਾਵ ਅੰਤਹਕਰਣ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦਿਕ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂਕੇ ਮੂਲ ਮਮਤਾਨੇ ਜਾਲਿਆ, ਦਗਧ ਕੀਆ ਹੂਯਾ ਵਣਾਹੈਂਥੇ, ਬਨਾਹੈ ਹੇ ਬੈਰਾਗੀ॥ ੪ ॥ ਮਮਤਾਵਤ ਜਿਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੈ ਮਮਤਾ ਕਰੇ ਹੈ ਤਿਨਕੀ ਚਿੰਤਾ ਰੂਪ ਜਾਲਿ, ਜ੍ਵਾਲਾ ਨੈ ਤਨੁ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਦਗਧ ਕਰ ਰੱਖਾਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਨਕੇ ਚਿਤਮੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਭੈ ਨਹੀ ਉਪਜੇ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਿਨਹੁ ਨੈ ਅੰਤਾਕਰਣ ਦਗਧ ਕੀਆ ਹੈ ਤਿਨਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਉਤ੍ਰ ਕਹੇ ਜੇ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੇ ਕਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਰ ਸੇ ਹਟ ਕਰ ਜਿਨ ਕੀ ਓਰ ਚਿਤ ਜੀਵਤਾ ਬਨ ਰਹਯਾ ਹੈ ਇਨ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੋ ਕਰ ਸਰੂਪ ਓਰ ਜੀਵਤਾਬਨ ਜਾਵੇ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੋਣੀ ਵਣਾਹੈਂਥੇ, ਬਨੇ ਹੈ॥ ੫ ॥ ਮਨ ਕਾ ਮਿਰ ਤਕ ਹੋਣਾ ਬੈਰਾਗਯ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਔ ਵੈਰਾਗਯ ਕੇ ਮੂਲ ਬਿਬੇਕ ਦਾਤੇ ਸਤਿ ਗੁਰ ਬਿਨਾ ਵੈਰਾਗਯ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਹੇ ਬੈਰਾਗੀ॥ ਜੇ ਕਰ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਕਰਮ ਹੀਨ ਸਭ ਕੋਈ ਬਣਾ ਚਾਹੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਕਰਮ ਹੀ ਗੁਰੋਕੇ ਸਮਾਗਮ ਕਾ ਮੂਲਹੈ॥ ੬ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਰਮ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਪੂਰਬਲਾ ਕਰਮ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਹੋਵੇ ਤ, ਤਬ ਤਿਸਕੋ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲੇ ਹੈ ਹੇ ਬੈਰਾਗੀ॥ ਔ ਜਿਸਕੋ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲੇ ਹੈ ਸਹਜੇ,

ਯਥਾਰਥ ਗ੍ਯਾਨ ਕਾ ਪਾਵਨ ਸੋਇ,ਤਸੀਕੋ,ਤਿਸਕੋ ਵਣਾਹੰਬੈ,ਬਣੇਹੈ॥ਔਰ ਕੋ ਨਹੀ ਬਣੇ॥੭॥ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਕਰਮੋ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਭੀ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਗੁਰੋਂ ਪਾਸ ਐਸੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਏ॥ ਯਹਿ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ,ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਬੈਰਾਗੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਕਹੇ ਆਪ ਆਗੇ ਏਕ ਹਮਾਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਉਸਕੋ ਸੁਨਕਰ ਮੁਝਕੋ ਭਉਜਲ, ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਸੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰਿ, ਉਤਾਰਣਾ ਵਣਾਹੰਬੈ,ਬਣਤਾਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਾਰੋ ਤਬ ਤਿਸਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਾਰੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਨਿਰਭਉ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਵੈਹੈ॥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪਾਵੇ॥ ਹੰਬੈ ਮਾਰਵਾੜੀ ਬੋਲੀ ਹਾਂ ਔ ਹੈ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਵਣਾ ਬਣੇ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ਯਾਤੇ ਵਣਾਹੰਬੈ ਕਾ ਬਣੇਹੈ ਅਰਥ ਕੀਯਾ॥੮॥੧॥

ਰਾਜਨ ਕਉਨ ਤੁਮਾਰੈ ਆਵੈ॥ ਐਸੋ ਭਾਉ ਬਿਦਰਕੋ ਦੇਖਿਓ ਓਹੁ ਗਰੀਬੁ ਮੋਹਿ ਭਾਵੈ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਹਸਤੀ ਦੇਖਿਭਰਮ ਤੇ ਭੂਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨੁ ਨ ਜਾਨਿਆ॥ ਤੁਮਰੋ ਦੂਧੁ ਬਿਦਰਕੋ ਪਾਨੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਿ ਮੈ ਮਾਨਿਆ॥੧॥ ਖੀਰ ਸਮਾਨਿ ਸਾਗੁ ਮੈ ਪਾਇਆ ਗੁਨਗਾਵਤ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ॥ ਕਬੀਰ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਅਨਦ ਬਿਨੋਦੀ ਜਾਤਿ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਮਾਨੀ॥੨॥੯॥

ਪੂਰਬ ਸਬਦ ਮੇ ਕਹੀ ਜੋ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਹੀਨੋ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਮੀਪ ਨਹੀ ਆਵੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਲ੍ਯੋਂਕੇ ਹੀ ਆਵੈਹੈ॥ ਯਹ ਸ੍ਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੁਰਯੋਧਨ ਕੇ ਕਥਨ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇਹੈ ਰਾਜਨ ਇਤਿ, ਬਨਬਾਸ ਪੀਛੇ ਪਾਂਚ ਗ੍ਰਾਮੋ ਕਾ ਰਾਜ ਦਿਵਾਨੇ ਹੇਤ ਪਾਂਡਵੋਂ ਕੀਓਰਸੇ ਦੂਤ ਬਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਰਾਜਾ ਦੁਰਯੋਧਨ ਓਰ ਗਏ॥ ਤਬ ਲੋਗੋਂਕੇ ਮੁਖਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾ ਆਵਨਾ ਸੁਨਕਰ ਪਾਂਡਵੋਂ ਕੋ ਕਿੰਚਤ ਵਸਤੁ ਨਾ ਦੇਨੇਕੇ ਸੰਕਲਪਵਾਲਾ ਦੁਰਯੋਧਨ ਰਾਜਸਭਾ ਸੇ ਉਠਕਰ ਅਪਨੇ ਹਸਤੀ ਘੋੜੇ ਦੇਖਨੇ ਕੇ ਬਹਾਨੇ ਹਸਤੀ ਸਾਲਾ ਮੇ ਚਲਾ ਗਯਾ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਜੀਨੇ ਜਾਨ੍ਯਾ ਹਮਾਰਾ ਆਵਨਾ ਸੁਨ ਬਹਾਨੇਸੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਰਾਜਾ ਉਠਕਰ ਹਸਤੀ ਦੇਖਨੇ ਗਯਾ॥ ਇਸਕੇ ਚਿਤਮੇ ਹਮਾਰੇ ਕਹੇ ਕੁਛਦੇਨੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ॥ ਯਾਤੇ ਇਸ ਅਭਿਮਾਨੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਮੇ ਜਾਨਾ ਛੋਡ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਿਦੁਰਕੇ ਗ੍ਰਿਹਮੇਂ ਚਲੇਂ॥ ਐਸਾ ਜਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਜੀ ਬਿਦੁਰ ਕੇ ਗਏ॥ ਵਹੁ ਪਰਮ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਮਿਲ੍ਯਾ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਮਗਨ ਹੁਯੇ ਭੋਜਨ ਸਾਥ ਕਈ ਤਰਕਾਰੀਯਾਂ

ਬਨਵਾਈ ॥ ਜਿਨਕਾ ਨਾਮ ਪੂਰਬਮੇ ਸਾਗਹੈ ॥ ਤਿਨ ਸਭਮੇ ਲਵਣ ਪਾਵਨਾ ਭੂਲ ਗਯੇ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਐਸੇ ਸਾਗ ਖਾ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਯਾ ॥ ਮੇਰੇ ਪਰਾਹੁਣੇ ਆਕਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਿਦੁਰਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਸੁਨ ਅਗਲੇ ਦਿਨਬਡੇ ਸਤਕਾਰਸੇ ਮੰਗਵਾਕਰ ਔਰ ਸਭ ਵਾਰਤਾ ਛੋਡਕੇ ਪਹਲੇ ਯਹੀ ਪੂਛਾ ॥ ਆਪ ਮੇਰਾ ਰਾਜਾਕਾ ਘਰਛੋਡਕੇ ਹਮਾਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਿਦਰਕੇ ਕਿਉਂ ਗਏ ॥ ਤਿਸ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੁਰਯੋਧਨਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਉਤ੍ਰਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਰਾਜਨਇਤਿ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਹੇ ਹੇਰਾਜਾ ਦੁਰਯੋਧਨ ਮੈ ਤਥਾ ਮੇਰਾ ਭਗਤ ਕਉਨ ਤੁਮਾਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਆਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰੇਮਹੀਨ ਕੇ ਘਰਮੇ ਕੋਊ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੇਕੇ ਸਭੀ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਜੈਸਾ ਕੁਛ ਉਸਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਮੇ ਜਾਨੇ ਯੋਗਜ ਭਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਐਸੋ ਭਾਉ, ਐਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਮੈਨੇ ਉਸੀਕੇ ਦੇਖਯਾ ॥ ਤੇਰ ਚਿਤਮੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਯਾ ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਝ ਸਰਬਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੋ ਵਹੁ ਹੀਨ ਜਾਤੀ ਵਾਲਾ ਗਰੀਬਹੀ ਉਤਰਨੇ ਹੇਤ ਭਲਾ ਭਾਨ ਹੁਯਾ ॥ ਯਹੀਵਾਰਤਾ ਗੁਰੁਦਾਸ ਜੀਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ" ਤੇਰੇਭਾਉ ਨ ਦਿਸਈ ਮੇਰੇ ਨਾਹੀ ਅਪਦਾ ਦੁਖ" ॥ ਭਾਉਕੀ ਹੀਨਤਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਹਸਤੀਇਤਿ, ਹਸਤੀਪਦ ਸੇ ਈਹਾਂ ਸਭੀ ਅਸ੍ਵਾਦਿ ਐਸ੍ਵਰਯ ਲੇਨਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇਰਾਜਨ ਤੂ ਅਪਨੇ ਹਸਤੀ ਆਦਿਕ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਆਜ ਮੇਰੇ ਸਮਾਨ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਐਸੇ ਭੂਲ ਗਯਾਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੁਝਕੋ ਤੈਨੇ ਸ੍ਰੀਭਗਵਾਨ, ਸੰਪੂਰਣ ਜਗਤ ਕੇ ਐਸ੍ਵਰਯਕਾ ਪਤਿਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਹੀ ਜਾਨਯਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੁਝ ਪਰਮ ਐਸ੍ਵਰਯ ਵਾਲੇ ਨਿਖਲਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਤੇਰੇ ਬਡੇ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਬਿਦਰਕੇ ਅਲਪ ਪਦਾ-ਰਥੋਂ ਸੇ ਤੁਛ ਭਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਸੋਈਕਹੇ ਤੁਮਰੋਇਤਿ, ਹੇਰਾਜਨ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਪ੍ਰਸਿਧਹੈ ਮਹਾਦੇਵ ਆਕ ਧਤੂਰੇ ਪੈ ਔ ਮੈ ਤੁਲਸੀ ਦਲਪੈ ਪ੍ਰਸਨ ਹੋਤਾਹੂੰ ॥ ਯਾਤੇ ਤੇਰਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਕਾ ਦੂਧ ਛੋਡਕਰ ਮੈ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਿਦੁਰਕਾ ਜਲਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਤੁਲਜ ਮਾਨਯਾ ॥ ਪੁਨਾ ਤੇਰੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਭੋਜਨ ਬਜੰਜਨ ਛੋਡਕੇ ਖੀਰ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਜਾਨਕੇ ਮੈਨੇ ਅਪਨੇ ਬਿਦਰ ਪ੍ਰੇਮੀਕਾ ਸਭ ਤਰਹਕਾ ਸਾਗ ਪਾਯਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰੇਮੀਕੀ ਮੁਝ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤ, ਉਸਤਤ ਕਰਤੇ ਕੀ ਰਾਤ੍ਰੀ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਉਸਕੋ ਸੋਨਾ ਭੀ ਭੂਲ ਗਯਾ ॥ ਐਸਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਾਨਕਰ ਮੈ ਉਸਕੇ ਗ੍ਰਹਮੇ ਗਯਾ ਐਸਾ ਉਤਰ ਸੁਨਕੇ ਰਾਜਾ ਚੁਪ ਹੋਗਯਾ ॥ ਐਸਾ ਦੁਰਯੋਧਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੁਨਾਕਰ ਕਬੀਰ ਤਿਸ ਬੈਰਾਗੀ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾਸਮਦਰਸੀ ਪਨਾ ਕਹਤੇਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਹੈ ਕਬੀਰਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨੋਹੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨੋ ਹਮਾਰਾ ਠਾਕੁਰ, ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰ-

ਮੇਸ੍ਵਰ ਸਦਾ ਅਨਦ ਬਿਨੋਦੀ, ਆਨੰਦਕੇ ਖੇਲ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਹੈ ਦੁਖਦਾਈ ਲੀਲਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਸਮਦਰਸੀ ਪਿਤਾਹੈ ਸਭ ਪੁਤ੍ਰੋਂਕੋ ਤੁਲਜ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਕਾਹੂੰਕੀ ਬਡੀ ਛੋਟੀ ਜਾਤਿ ਓਰ ਕਬੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਜਾਤਿ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਕਰਤੇਤੋ ਦੁਰਯੋਧਨ ਛਤ੍ਰੀਕੇ ਭੋਜਨ ਛੋਡ ਕਰ ਬਿਦਰ ਸੂਦ੍ਰਕੇ ਘਰਮੇ ਕਿਉਂ ਪਾਵਤੇ। ਤਥਾ ਰਾਮ ਭੀਲਨੀ ਕੇ ਬੇਰ ਕਿਉਂ ਖਾਤੇ॥ ਖਾਏ ਪ੍ਰੇਮਸੇ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਤਿਕਾ ਆਦਰ ਨਹੀ ਪ੍ਰੇਮਕਾ ਆਦਰ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੋ ਹੇ ਬੈਰਗੀ॥੨॥੯॥

ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ ॥ ਗਗਨਿ ਦਮਾਮਾ ਬਾਜਿਓ ਪਰਿਓ ਨੀਸਾਨੈ ਘਾਉ॥ ਖੇਤੁ ਜੁ ਮਾਂਡਿਓ ਸੂਰਮਾ ਅਬ ਜੂਝਨ ਕੋ ਦਾਉ॥੧॥ ਸੂਰਾ ਸੋ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਜੁ ਲਰੈ ਦੀਨ ਕੇ ਹੇਤ॥ ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮਰੈ ਕਬਹੂ ਨਾ ਛਾਡੈ ਖੇਤੁ॥੨॥੨॥

ਪੁਨਾ ਕਬੀਰ ਉਸੀਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਹੇ ਬੈਰਾਗੀ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸਭੀ ਸਮਹੈ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਾ ਜਬ ਗਗਨਿ, ਬਡਾ ਦਮਾਮਾ, ਗੁਰੋਂ ਕਾਉਪਦੇਸ ਰੂਪੀ ਨਗਾਰਾ ਬਾਜਿਓ, ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਆ॥ ਭਾਵ ਕਹਤਾ ਗਯਾ॥ ਤਬ ਤਿਸਕੋ ਸੁਨਕੇ ਸਭਕੇ ਚਿਤਮੇ ਤਿਸਕਾ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀ ਬਜਾਪੇ॥ ਪਰਿਓ ਨੀਸਾਨੈ ਘਾਉ,॥ ਕਿਨਹੁ ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂ ਕੇ ਚਿਤਮੇ ਤਿਸਕੀ ਪੂਰੀ ਚੋਟ ਲਗੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨਕੋ ਚੋਟ ਲਗੇਹੈ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਚਿਤ ਮੇ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਹਮ ਖੇਤ, ਜੁਧ ਕਾ ਥਾਨ ਜੋ ਮਾਂਡਿਓ, ਬਨਾਇ ਬੈਠੇ ਹੈਂ॥ ਅਪਨੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਕੋ ਇਸ ਮੇ ਮੋਖ ਮਾਰਗ ਕੇ ਬਿਰੋਧੀ ਸੂਰਮਾ, ਸੂਰਬੀਰੋਂ ਸਾਥ ਜੁਧ ਹੇਤ ਹਮਕੋ ਬਿਬੇਕਾਦਿਕ ਸੂਰਮੇ ਸਾਥ ਲੇਕਰ ਅਬ ਜੂਝਨਕੋ ਦਾਉ, ਯਹ ਮਨੁਖ ਜਨਮਹੀ ਜੁਧ ਕਰਨੇ ਕਾ ਸਮਾਹੈ ਇਸਸੇ ਪਰੇ ਔਰ ਸਮਾ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗਾ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਵੈਸਾ ਜਿਗਜਾਸੂ ਚਿਤਕੋ ਸਮਝਾਵੇਹੈ॥ ਹੇ ਚਿਤ ਸੂਰਾ ਸੋਪਹਿਚਾਨੀਐ, ਉਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਹੀ ਜਾਨਿਆ ਜਾਵੇਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਧਰਮ ਬਿਗਾੜਨੇ ਵਾਲੇ ਸਤ੍ਰੂਯੋਂ ਸੇ ਅਰਥ ਕਾਮ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਨਾ ਜੁਧ ਕਰੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਲਰੈ, ਜੁਧ ਕਰੇ ਦੀਨਕੇ ਹੇਤ ਗਜਾਨਰੂਪ ਪਰਮ ਧਰਮਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ॥ ਔ ਜੁਧ ਕਰਤਾਹੂਯਾ ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮਰੈ, ਅਲਪਾਹਾਰ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਦਮਨ

ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਚਿਤਬ੍ਰਿਤੀ ਨਿਰੋਧ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਸਰੀਰਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਅਤੀ ਕ੍ਰਿਸ ਕਰਦੇਵੇ॥ ਪਰੰਤੂ ਜਿਨਵੈਰੀਯੋਂ ਸਾਥ ਜੁਧਕਾ ਆਰੰਭ ਕੀਆਹੈ ਤਿਨਕੇ ਜੀਵਨ ਹੇਤ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਖੇਤਕੋ ਕਬੀ ਨਾ ਤਯਾਗੇ॥ ਭਾਵ ਅੰਤਾਕਰਨ ਮੇ ਉਨਕੋ ਮਾਰਦੇਵੇ॥ ਤਬਐਸੇ ਸਾਧਨੋਂ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਨਿਰਭਉ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਹੇ ਬੈਰਾਗੀ ਆਨ ਸਾਧਨੋ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ੨॥ ੨॥

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀਕੀ॥

੧ ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਚਾਰਿ ਮੁਕਤਿ ਚਾਰੈ ਸਿਧਿ ਮਿਲਿਕੈ ਦੂਲਹ ਪ੍ਰਭਕੀ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ॥ਮੁਕਤਿ ਭਇਓ ਚਉਹੂ ਜੁਗ ਜਾਨਿਓ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ ਮਾਥੈ ਛਤ੍ਰੁ ਧਰਿਓ॥ ੧॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜਪਤ ਕੋਕੋ ਨ ਤਰਿਓ॥ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਸਾਧਕੀ ਸੰਗਤਿ ਭਗਤੁ ਭਗਤੁ ਤਾਕੋ ਨਾਮੁ ਪਰਿਓ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸੰਖ ਚੱਕ੍ਰ ਮਾਲਾ ਤਿਲਕੁ ਬਿਰਾਜਿਤ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਜਮੁ ਡਰਿਓ॥ ਨਿਰਭਉ ਭਏ ਰਾਮ ਬਲ ਗਰਜਿਤ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੰਤਾਪ ਹਿਰਿਓ॥ ੨॥ ਅੰਬਰੀਕ ਕਉ ਦੀਓ ਅਭੈ ਪਦੁ ਰਾਜੁ ਭਭੀਖਨ ਅਧਿਕ ਕਰਿਓ॥ ਨਉ ਨਿਧਿ ਠਾਕੁਰਿ ਦਈ ਸੁਦਾਮੈ ਧ੍ਰੂਅ ਅਟਲੁ ਅਜਹੂ ਨ ਟਰਿਓ॥੩॥ ਭਗਤਿਹੇਤ ਮਾਰਿਓ ਹਰਨਾਂਖਸ ਨਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਹੋਇ ਦੇਹ ਧਰਿਓ॥ ਨਾਮਾ ਕਹੈ ਭਗਤਿ ਬਸਿ ਕੇਸਵ ਅਜਹੂ ਬਲਕੈ ਦੁਆਰ ਖਰਿਓ॥ ੪॥ ੧॥

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਨਾਮਦੇਵ ਤਾਕੇ ਨਾਮਕਾ ਮਹਾਤਮ ਕਹੇਹੈਂ ਚਾਰਿ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਾਮੀਪਯ, ਸਾਲੋਕਯ, ਸਾਰੂਪਯ, ਸਾਯੁਜਯ, ਯੇਜੋ ਚਾਰ ਮੁਕ੍ਤੀਆਂ ਹੈ॥ ਸੋ ਚਾਰੋਂ ਹੀ ਸਿਧਿ, ਪ੍ਰਗਟ ਮਿਲਕੇ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਪਾਸ ਆਵੇ ਹੈਂ॥ ਜੋ ਭਕ੍ਤਜਨ ਤੁਝ ਦੂਲਹ, ਸਭ ਜੀਵੋਂਕੇ ਪਤਿ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਸਰਨਮੇ ਪੜਾ ਹੈ॥ ਵਾ ਚਾਰੋਂ ਮੁਕ੍ਤੀਆਂ ਔ ਚਾਰੋਂ ਕਹਨੇ ਸੇ ਸਭੀ ਸਿਧੀਆਂ ਉਸਕੇ ਪਾਸ ਆਵੇਹੈਂ॥ ਜੋ ਸਰਨ

ਪੜਾਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਮੁਕਤੀਯੋਂ ਕੋ ਨਾ ਚਾਹਤੇ ਭੀ ਮੁਕਤਿ ਭਇਓ, ਸੰਸਾਰਕੇ ਬੰਧਨੋ ਸੇ ਛੂਟੇ ਹੂਏ॥ ਚਾਰੋਂ ਜੁਗੋਂ ਮੇ ਸਭਲੋਕੋਨੇ ਜਾਨੇ ਹੈਂ॥ ਜਿਨਹੁਨੇ ਜਿਹਬਾ ਸੈ ਭੁਝ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਜਸ ਕਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਲੇਕਰ ਪਾਪ ਰੂਪਸੇ ਰੱਛਾ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਮਨਮੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰਨ ਕੀਆ ਹੈ॥ ੧॥ ਯਾਂਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾਹੋਂ ਹੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੇਰੇ ਨਾਮਕੋ ਜਪਤ, ਮੁਖਸੇ ਕਹਤਾ ਹੂਆ ਕੋਕੌ, ਕੌਨ ਕੌਨ ਗਜ ਗਨ ਕਾਦਿ ਨ ਤਰਿਓ, ਨਹੀ ਤਰਿਆ॥ ਭਾਵ ਸਭੀ ਤਰੇ ਹੈਂ॥ ਔ ਜੀਵਨ ਕਾਲਮੇ ਯਹ ਉਨਕੋ ਦਰਜਾ ਮਿਲੇਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਗੁਰ ਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਗੁਰੋਂਸੇ ਨਾਮਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇ ਸਾਧਕੀ ਸੰਗਤਿ, ਸਤ ਸੰਗਮੇ ਬੈਠਕੇ ਜਪਿਆਹੈ॥ ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਜਗਤ ਮੇ ਭਗਤ ਜੀ ਭਗਤ ਜੀ ਯਹ ਤਿਨ ਸਭਕਾ ਨਾਮ ਪੜਗਯਾਹੈ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਪੂਜਕ ਕੇ ਤੁਲਜ ਰੂਪ ਬਨਾਯਕੇ ਤਾਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਸੁਣਕੇ ਧਾਰਨ ਕੀਯੇ ਬਾਹੋਂ ਪੈ ਚੰਦਨਕੇ ਸੰਖ ਚਕ੍ਰ ਗਲਮੇ ਤੁਲਸੀਕੀ ਮਾਲਾ ਮਾਥੇ ਮੈ ਤਿਲਕਯੇ ਜੋ ਆਪਕੇ ਤਿ-ਨ ਕੇ ਸਰੀਰੋਂ ਪੈ ਚਿੰਨ ਬਿਰਾਜਤੇ ਹੈ ਤਿਨ ਚਿੰਨੋਂਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਕੋ ਦੇਖਕੇ ਜਮ, ਧਰਮ-ਰਾਜ ਭੀ ਡਰਿਓ, ਡਰੇ ਹੈ॥ ਉਨ ਚਿੰਨੋਂਵਾਲੇ ਭਕ੍ਤੋਂਕੇ ਸਮੀਪ ਅਪਨੇ ਦੂਤ ਨਹੀ ਭੇਜੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵਹੁ ਭਗਤ ਨਿਰਭਉ ਭਏ, ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਭਯਸੇ ਰਹਿਤ ਹੂਯੇ ਤੇਰੇ ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮਕੇ ਬਲਸੇ ਗਰਜਿਤ, ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਹਮਨੇ ਆਗੇਕੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਸੰਤਾਪ ਹਿਰਿਓ, ਕਸ੍ਟ ਦੂਰ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਆਗੇ ਹਮਕੋ ਯਹ ਕਸ਼੍ਟ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਗਾ॥ ੨॥ ਕਿਸ ਕਿਸ ਕੋ ਆਪਕੇ ਨਾਮਨੇ ਨਿਰਭਉ ਕੀਆ ਹੈ ਯਹ ਪੂਛੋ ਤਬ ਦੋ ਚਾਰਕੇ ਨਾਮ ਭੀ ਸੁਨਲੇਵੋ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਅੰਬਰੀਕ ਇਤਿ, ਅੰਬਰੀਖ ਰਾਜਾ ਏਕਾਦਸੀ ਕਾ ਬ੍ਰਤੀ ਥਾ ਦੁਆਦਸੀ ਕੇ ਦਿਨ ਤਿਸਕੇ ਗ੍ਰਹਮੇ ਦੁਰਬਾਸਾ ਰਿਖਿ ਆਯਾ॥ ਆਵਤਾ ਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨੇ ਚਲਾ ਗਯਾ॥ ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਯਾ॥ ਦੁਆਦਸੀ ਮੈ ਤੇਰਸ ਲਗ ਨੇ ਮੈ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਰਹੀ ਅੰਬਰੀਖ ਨੇ ਬਿਚਾਰਿਆ॥ ਰਿਖਿਸੇ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਜਨ ਕਰੇ ਤਬ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਵੇਗਾ॥ ਨਾ ਕਰੇ ਤੇਰਸ ਮੇ ਭੋਜਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਪਿਛਲੇ ਕੀਏ ਸਭ ਬ੍ਰਤੋਂਕੇ ਫਲਕਾ ਨਾਸ ਲਿਖੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਐਸਾ ਕਰੇਂ ਤੁਲਸੀ ਤੰਡੁਲ ਮੁਖਮੇ ਪਾ ਜਲਕਾ ਆਚਮਨਲੇ ਬ੍ਰਤ ਉਪਾਰ ਲੇਵੇਂ॥ ਇਸਮੇ ਦੋਨੋ ਕਾਰਜ ਸੁਧਰੇ ਰਹੇਂਗੇ॥ ਐਸੇ ਕਰਤੇ ਹੀ ਦੁਰਬਾਸਾ ਰਿਖਿ ਆਯਾ ਉਸਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਰਾਜਨ ਤੈਨੇ ਹਮਸੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਨ ਜਲ ਕਰ ਲੀਆ ਇਸਲੀਯੇ ਅਬ ਯਹ ਜੂਠਾ ਭੋਜਨ ਹਮ ਨਹੀ ਪਾਵਤੇ॥ ਐ ਸਾ ਕਹ ਕਰ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਨੇ ਲਗਾ॥ ਤਬ ਅੰਬਰੀਖ ਨੇ ਆਪ ਪਾਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਆ

ਪਨੇ ਸੁਨਕੇ ਅੰਬਰੀਖ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਦੁਰਬਾਸਾ ਕੇ ਪੀਛੇ ਅਪਨਾ ਚਕ੍ਰ ਲਗਾਯਾ ॥ ਵਹ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਸਭ ਦੇਵਨ ਪੈਫਿਰਾ ॥ ਸਭਨੇ ਅੰਬਰੀਖ ਕੀ ਸਰਨ ਪੜੋ ਕਹਕੇ ਅੰਬਰੀਖ ਪਾਸ ਭੇਜਯਾ ਅੰਬਰੀਖ ਨੇ ਆਪ ਪਾਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਉਸਕੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਚਕ੍ਰ ਹਟਵਾਯਾ ॥ ਯਾਤੇ ਆਪਨੇ ਦੁਰਬਾਸਾ ਕੇ ਸ੍ਰਾਫ ਸਮੇ ਮੇ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਅੰਬਰੀਖਕੋ ਸ੍ਰਾਫਕਾ ਡਰ ਦੂਰ ਕਰ ਨਿਰਭਯ ਥਾਨ ਦੀਆ॥ ਭਾਵ ਨਿਰਭਉ ਕੀਆ ॥ ਏਵੰ ਰਾਵਨ ਸੇ ਡਰਤਾ ਬਿਭੀਖਨ ਆਇ ਕਰ ਮਿਲਯਾ ਤਬ ਮਿਲਤੇ ਹੀ ਬਿਭੀਖਨ ਕੋ ਕਹਯਾ ਜਬ ਤਕ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੇਗਾ ਤੇਰਾ ਲੰਕਾਮੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਹੇਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਆਪਨੇ ਬਿਭੀਖਨ ਕਾ ਰਾਜ ਲੰਕਾ ਮੈ ਰਾਵਨ ਸੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਕਰਿਓ, ਬਡਾ ਕਰ ਦੀਆ ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਠਾਕੁਰ ਜਬ ਅਪਨੀ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਕੇ ਕਹੇ ਆਪ ਪਾਸ ਤੰਦਲ ਲੇਕਰ ਸੁਦਾਮਾ ਆਇਆ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਆਪਨੇ ਉਸਕੇ ਚਾ-ਵਲ ਚਾਬ ਕਰ ਨਵੌਨਿਧੀਆਂ ਸੁਦਾਮੇ ਕਉ ਦੇ ਦਈਆਂ ॥ ਤਥਾ ਧ੍ਰੂਭਗਤ ਜਬ ਤਪ ਕਰਨੇ ਲਗਾ ॥ ਤਬ ਉਸਕੋ ਆਪਨੇ ਐਸੇ ਅਟਲ, ਅਪਨੇ ਬੈਕੁੰਠਥਾਂਨ ਕਾ ਦਰਵਾਜਾ ਦੀਆ ਜੋ ਅਬਤਕ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੂਆ ਨਾ ਆਗੇ ਕੋ ਹੋਗਾ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾਆਪਨੇਅਪਨੇ ਭਗਤ, ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਮਾਰਿਆ ਉਸਕੇ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਖਸ ਕੋ ॥ ਜਬ ਨਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਹੋਇ, ਆਧੀ ਸ਼ੇਰ ਆਧੀ ਮਨੁਖ ਰੂਪ ਕਰ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਧਾਰੀ ਇਨਹੀ ਕਾਮੋ ਸੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ਆਪ ਭਕਤੀ ਬਸ ਹੋ ਹੇ ਕੇਸਵ ॥ ਜੋ ਆਪ ਬਲ ਕੋ ਛਲਨੇ ਹੇਤ ਬ੍ਰਾਮਨ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਗਏ ॥ ਤਬ ਕਹਾ ਤੇਰੇ ਦਰਵਾਜੇ ਤਪ ਕਰੇਂਗੇ ਢਾਈ ਕਦਮ ਪ੍ਰਿਥ੍ਵੀ ਦੇਹ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਸ਼ੁਕ੍ਰਕੀ ਆਗਯਾ ਭੰਗ ਕਰ ਦਈ ॥ ਸੋ ਦੋ ਕਦਮ ਹੁਈ। ਬਾਕੀਮੇ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਦਈ ॥ ਅਰਕਹਾ ਸਰੀਰੋਂ ਪਰੇ ਦੰਡ ਨਹੀਅਬ ਅਪਨਾਬਚਨ ਸੱਚਾ ਕਰੋ ॥ ਤਬਸੇ ਲੇ ਆਜ ਪ੍ਰਯੰਤ ਉਸਕੇ ਦ੍ਵਾਰਪੈ ਖੜੇ ਹੋ ॥ ੪ ॥ ੧॥

ਮਾਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥ ਦੀਨ ਬਿਸਾਰਿਓ ਰੇ ਦਿਵਾਨੇ ਦੀਨ ਬਿਸਾਰਿਓ ਰੇ ॥ ਪੇਟ ਭਰਿਓ ਪਸੂਆ ਜਿਉ ਸੋਇਓ ਮਨੁਖ ਜਨਮੁ ਹੈ ਹਾਰਿਓ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਕੀਨੀ॥ਰਚਿਓ ਧੰਧੈ ਝੂਠ ॥ ਸੁਆਨ ਸੂਕਰ ਬਾਇਸਜਿਵੈ ਭਟਕਤੁ ਚਾਲਿਓ ਊਠ॥ ੧ ॥ ਆਪਸ ਕਉ ਦੀਰਘ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਅਉ

ਰਨ ਕਉ ਲਗਮਾਤ ॥ ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਮੈ ਦੇਖੇ ਦੋਜਕ ਜਾਤ ॥ ਕਾਮੀ ਕ੍ਰੋਧੀ ਚਾਤੁਰੀ ਬਾਜੀਗਰ ਬੇ ਕਾਮ ॥ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ ਜਨਮੁ ਸਿਰਾਨੋ ਕਬਹੂ ਨ ਸਿਮਰਿਓ ਰਾਮੁ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕ-ਬੀਰ ਚੇਤੈ ਨਹੀ ਮੂਰਖੁ ਮੁਗਧੁਗਵਾਰੁ॥ ਰਾਮਨਾਮੁ ਜਾਨਿਓ ਨਹੀ ਕੈਸੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਿ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਕਬੀਰਨੇ ਕਿਨਹੁ ਕੌ ਨਾਮਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਵਹੁ ਕਹਤੇ ਭਏ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਛੋਟੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਦੇਵੋ ਹਮ ਮਹਾਨੋਕੋ ਅਵਕਾਸ਼ ਨਹੀ ਤਿਨਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕੋਪਸੈ ਕਹੇ ਦੀਨ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਦਿਵਾਨੇ, ਬਾਵਲੇ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਬਡੇ ਕਾਮੋ ਮੇ ਲਗ ਕਰ ਭਗਤੋਂ ਸੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਰਖਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮਕੋ ਬਿਸਾਰ ਕੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਬਡਾ ਔਰੋਂ ਕੋ ਛੋਟਾ ਜਾਨਤੇ ਹੋ ਸੋ ਤੁਮ ਬਾਵਲੇ ਪੁਰਖੋ ਨੇ ਦੀਨ, ਅਪਨੀ ਕਲਜਾਣ ਕਾ ਸਾਧਨ ਭਕਤੀ ਰੂਪ ਪਰਮ ਧਰਮ ਬਿਸਾਰ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤ੍ਰਿਣੋ ਸਾਥ ਉਦਰ ਭਰਕੇ ਜੈਸੇ ਪਸੂ ਸੈਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਅੰਨਾਦਿਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਸਾਥ ਪੇਟ ਭਰਕੇ ਤੁਮ ਸੈਨ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦਰਵਾਜਾ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਬਜਰਥ ਹੀ ਤੁਮਨੇ ਹਾਰਲੀਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਹਾਰਨ ਮੈ ਕਾਰਨ ਕਹੇ ਸਾਧ ਇਤਿ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਸੰਗਜੋ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਸਚਾ ਫਲ ਦੇਣੇ ਵਾਣੀ ਸਚੀ ਵਸਤੁਹੈ ਸੋਤੁਮਨੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਕਰੀ॥ ਉਲਟਾਤਾਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਝੂਠ, ਤੁਛ ਸੁਖਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਝੂਠੇ ਕਾਮੋ ਮੇ ਖਚਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਮਨ ਬਿਸਟਾਦਿਕ ਅਸੁਧ ਵਸਤੁਯੋਂ ਪੀਛੇ ਫਿਰਤੇ ਸੁਆਨਾਦਿਕੋਂ ਵਤ ਤੁਮਾਰੀ ਦਸਾ ਹੋਗੀ ਯਹ ਕਹੇ ਸੁਆਨੁ ਇਤਿ ਸੁਆਨੁ, ਕੂਕਰ, ਸੂਕਰ, ਸੂਰ, ਬਾਇਸ, ਕਾਗ, ਜਿਵੈ, ਇਨਤੀਨੋ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਭੋਗਨੇ ਮੈ ਭਟਕਤੁ, ਬਿਚਰਤੇ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤੁਕੇ ਆਵਨੇ ਸੈ ਉਠਕਰ ਚਲਦੇਵੋ ਗੇ ॥ ੧ ॥ ਐਂ ਚਲਕਰ ਭੀ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਸੁਖਨਹੀ ਪਾਵੋਗੇ॥ ਪੂਰਬਲੇ ਅਹੰਕਾਰਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੈ ਦੁਖਹੀ ਪਾਵੋਗੇ॥ ਯਹ ਦੋਤੁਕੋਂ ਸੈ ਕਹੇ ਆਪਸ ਇਤਿ, ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਮੇ ਤੁਮਜੋ ਦੂਰ ਯੋਧਨ ਵਤ ਜਾਤੀ ਧਨ ਸੈ ਅਪਨੇ ਕੋ ਦੀਰਘ, ਬਡਾ ਕਰਮਾਨਤੇ ਹੋ॥ ਐ ਅਪਨੇਸੇ ਇਤਰ ਨਿਖਲ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਲਗਮਾਤ, ਲਘੁਮਾਤ੍ਰ ॥ ਭਾਵ ਛੋਟਾ ਕਰਮਾਨਤੇ ੋ ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਸਰੀਖੇ ਅਹੰਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਮਨਸਾ, ਮਨਸੇ ਗਰਬ ਕਰਨੇਸੇ ਬਾਚਾ, ਬਾਣੀਕਰ ਕਟੂ

ਕਹਨੇ ਸੇ ਕਰਮਨਾ, ਸਰੀਰ ਕਰ ਨਿਖਿਧ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਮੈਨੇ ਦੇਖੇ ਹੈਂ ਦੋਜਕ ਜਾਤ, ਨਰਕ ਮੈ ਜਾਤੇ॥ ਵਾ ਜੋ ਮਨ ਕਰ ਬਾਣੀ ਕਰ ਸਰੀਰ ਕਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਬਡਾ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਔ ਅਪਨੇ ਸੇ ਇਤਰੋਂ ਕੋ ਮਨ ਬਾਣੀ ਸਰੀਰ ਤੀਨੋਂ ਕਰ ਛੋਟਾ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੋ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਮੈਨੇ ਨਰਕ ਪੜਤੇ ਹੀ ਦੇਖੇ ਹੈ॥ ੨॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤੁਮ ਕਾਮੀ, ਮੈਥਨਕੀ ਇਛਾ ਕਰਤਜੋਂਕਾ ਕ੍ਰੋਧੀ, ਬਾਂਛਤ ਪਦਾਰਥਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੈ ਬਿਘਨ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੋਂ ਪ ਕੋਪ ਕਰਤਜੋਂਕਾ ਚਾਤੁਰੀ, ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਬਨਾਵਣੇਕੀ ਨਿਪੁਣਤਾ ਕਹਿਤਜੋਂਕਾ ਬਾਜੀਗਰ, ਇੰਦ੍ਰਜਾਲ ਕੇ ਤਮਾਸ਼ੇ ਔ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਠਗਣੇ ਹੇਤ ਸਿਧਾਈਯੋਂ ਲਾਵਤਜੋਂਕਾ ਬੇਕਾਮ, ਜਲ ਬਿਲੋਵਨਾਦਿ ਨਿਸਫਲ ਕਾਮ ਕਰਤਜੋਂਕਾ॥ ਪੁਨਾਨਿੰਦਾਕਰਤੇ,ਅਣ ਹੋਤੇ ਦੋਖ ਕਹਤਜੋਂਕਾ ਹੀਅਪਨੇਕੋ ਬਡੇ ਔਰੋਂ ਕੋ ਛੋਟੇ ਮਾਨਣੇ ਵਾਲੇ ਤੁਮ ਜੀਵੋਂਕਾ ਜਨਮੁ ਸਿਰਾਨੋ, ਦੁਰਲਭ ਜਨਮ ਬੀਤ ਗਇਆ ਕਬੀ ਤੁਮਨੇ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਨਾ ਚਿੰਤਨ ਕੀਆ॥ ਵਾਤੁਮ ਕਾਮੀ ਕਰੋਧੀ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਚਾਤੁਰੀ, ਚਤੁਰਾਈਸੇ ਬਾਜੀਗਰੋਂ ਸਰੀਖੇ ਬੇਕਾਮ, ਨਿਸ਼ਫਲ ਕਾਮ॥ ਔ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ, ਨਿੰਦਾ ਕਰਤਜੋਂਕਾ ਹੀ ਜਨਮ ਬੀਤ ਗਯਾ॥ ਕਬੀ ਤੁਮਨੇ ਰਾਮਨਾ ਸਿਮਰਨਾ॥ ਵਾ ਕਾਮੀ ਬਿਭਚਾਰੀ, ਕ੍ਰੋਧੀ, ਕੋਪੀ ਚਾਤੁਰੀ ਚਤੁਰਾਈ॥ ਭਾਵ ਬਾਣੀਕੀ ਚੰਚਲਤਾ ਵਾਲਾ॥ ਬਾਜੀਗਰ, ਠਗੀਕਾ ਬਿਹਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ, ਬੇਕਾਮ, ਨਿਸਫਲ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ॥ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤੇ, ਅਨਹੋਤੇ ਦੋਖ ਕਹਨੇ ਵਾਲਾ॥ ਜੈਸੇ ਇਨਕਾ ਜਨਮ ਬੀਤੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਿਨ ਤੁਮਲੋਕੋਨੇ ਕਬੀ ਰਾਮ ਨਾ ਸਿਮਰਿਆ ਤੁਮਾਰਾ ਬੀਤੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਬੁਨੀ ਖਨਨਸੇ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਬਡੇ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਤੁਮ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ, ਮੁੰਦਰ ਜੋ ਗਵਾਰ, ਗਵਾਲਾ, ਭਾਵ ਗੋਪਾਲ ਬਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਚੇਤਤੇ ਨਹੀ॥ ਵਾ ਕਬੀਰ ਕੋਪਸੇ ਤੀਨ ਵਾਰ ਕਹੇ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੈ ਤੁਮ ਮੂਰਖ ਚੇਤਤੇ ਨਹੀ॥ ਤੁਮ ਮੁਗਧ ਚੇਤਤੇ ਨਹੀ॥ ਤੁਮ ਗੁਆਰ ਚੇਤਤੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪੁਨਾ ਆਸਚਰਯ ਹੈ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦਰਵਾਜਾ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਲੇਕਰ ਤੁਮਨੇ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਸੇ ਕੈਸੇ ਪਾਰ ਉਤਰੋਗੇ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਨਹੀ ਉਤਰ ਸਕੋਗੇ॥ ੪॥ ੧॥

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚੰਦ ਸਤਿ ਭੇਦਿਆ ਨਾਦਸਤ ਪੂਰਿਆ ਸੂਰ ਸਤਿ ਖੋੜਸਾਦਤੁ ਕੀਆ ॥ ਅਬਲ ਬਲੁਤੋੜਿਆ ਅਚਲ ਚਲੁ ਥਪਿਆ ਅਘੜੁ ਘੜਿਆ ਤਹਾ ਅਪਿਉ ਪੀਆ ॥ ੧ ॥ ਮਨ ਆਦਿ ਗੁਣ ਆਦਿ ਵਖਾਣਿਆ ॥ ਤੇਰੀ ਦੁਬਿਧਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੰਮਾਨਿਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਰਧਿ ਕਉ ਅਰਧਿਆ ਸਰਧਿ ਕਉ ਸਰਧਿਆ ਸਲਲ ਕਉ ਸਲਲਿ ਸੰਮਾਨਿ ਆਇਆ ॥ ਬਦਤਿ ਜੈਦੇਉ ਜੈਦੇਵ ਕਉ ਰੰਮਿਆ ਬ੍ਰਹਮੁ ਨਿਰਬਾਣੁ ਲਿਵਲੀਣੁ ਪਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸ ਕਾਹੂ ਸੇਵਕ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਕਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਆਰਾਧਣੇ ਯੋਗ ਕੋ ਆਰਾਧਿਆ ॥ ਤਥਾ ਸ਼੍ਰਧਾ ਕਰਨੇ ਯੋਗ ਮੇਂ ਸ਼ਰਧਾ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਹਠ ਯੋਗ ਸੇ ਮਨ ਕੋ ਰੋਕ ਕਰ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇਂ ਥਿਤੀ ਪਾਈ ਹੈ ॥ ਤਿਨਹੁ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮਾਦਿ ਸਾਧਨੋਂ ਸੇ ਵੈਸਾ ਫਲ ਪਾਇਆ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਚੰਦਸਤਿਇਤਿ, ਸਤਿ ਪਦ ਸਤ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਵਿਦਜਮਾਨਾਦਿ ਕਈ ਅਰਥੋਂ ਕਾ ਵਾਚਕ ਈਹਾਂ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਪੈ ਲੇਨਾ ॥ ਨਾਦ ਖੋੜਸ਼ ਦੋਨੋਂ ਪਦ ਤੀਨੋਂ ਥਾਨ ਮੇਂ ਮੇਲ ਲੇਨੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਚੰਦਸਤਿ ਖੋੜਸ਼ ਨਾਦ ਭੇਦਿਆ, ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਸੁਰ ਮੇਂ ਖੋੜਸ ਵਾਰ ਓਅੰ ਸਬਦ ਕੇ ਉਚਾਰਨ ਸਹਿਤ ਬਾਹਰ ਕੇ ਪਵਨ ਕਾ ਅੰਤਰ ਓਰ ਭੇਦਨ ਕਰ ਪੂਰਕ ਕੀਆ ॥ ਤਥਾ ਸੁਖਮਨਾ ਸੁਰ ਮੇਂ ਖੋੜਸ ਨਾਦ ਸਤ ਪੂਰਿਆ, ਸੋਲਾਂ ਵਾਰ ਓਅੰ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਸਹਿਤ ਸ੍ਵਾਸ ਕੋ ਪੂਰ ਕਰ ਕੁੰਭਕ ਕੀਆ ॥ ਤਥਾ ਸੂਰਸਤਿ ਖੋੜਸ ਨਾਦ ਆਦਤੁ ਕੀਆ, ਸੂਰਯ ਕੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਸੁਰ ਮੇਂ ਖੋੜਸ ਵਾਰ ਓਅੰ ਕੇ ਉਚਾਰਣ ਸਹਿਤ ਪਵਨ ਪ੍ਰਾਣ ਕਾ ਅੰਤਰ ਸੇ ਬਾਹਰ ਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਰੇਚਕ ਕੀਆ ॥ ਉਨਹੁ ਨੇ ਹੀ ਸਮਾਧਿ ਮੇਂ ਥਿਰ ਹੋ ਅਰਾਧਣ ਯੋਗ ਕਾ ਅਰਾਧਣ ਔ ਸ਼੍ਰਧਾ ਯੋਗ ਮੇਂ ਸ਼੍ਰਧਾ ਕਰੀ ਹੈ ਯੇ ਅਰਥ ਪੂਰਕ ਕੁੰਭਕ ਰੇਚਕ ਕ੍ਰਮ ਕੇ ਅਨੁਰੋਧ ਸੇ ਅੰਤਰ ਕੁੰਭਕ ਕੇ ਭਾਵ ਸੇ ਕੀਆ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ਸਮਾਧੀ ਮੇਂ

ਥਿਤ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਵੈਸੇ ਜਨੋਂ ਨੇ ਪਹਲੇ ਯਹ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਬਲੁਇਤਿ, ਕਹੇ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਸਮਾਧੀ ਮੇਂ ਥਿਤ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਪਹਿਲੇ ਬਲਵਾਨ ਸਰੀਰ ਕੋ ਅਬਲ, ਬਲ ਹੀਨ ਕਰਨੇ ਅਰਥ ਨੇਤੀ ਧੋਤੀ ਆਦਿਕ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਔ ਅਲਪਾਹਾਰ ਕਰ ਸਰੀਰ ਕਾ ਬਲ ਤੋੜਿਆ, ਦੂਰ ਕੀਯਾ॥ ਪੁਨਾ ਚਲ ਰੂਪ ਸ੍ਵਾਸ ਕੋ ਅਚਲ ਰੂਪ ਕਰਕੇ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਮੇਂ ਥਿਤ ਕੀਯਾ॥ ਪੁਨਾ ਅਘੜ, ਕੁਟਲਤਾਦਿ ਗਾਂਠੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਨਾ ਘੜਿਆ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇ॥ ਭਾਵ ਨਾ ਸੀਧਾ ਹੋਨ ਵਾਲੇ ਮਨ ਕੋ ਜਬ ਘੜਿਆ, ਤਾਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀਯੋਂ ਕੋ ਰੋਕ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਸਾਥ ਮੇਲ ਕੇ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਮੈ ਸੀਧਾ ਕੀਆ॥ ਤਬ ਤਹਾਂ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਮੈ ਅਪਿਓਪੀਆ, ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਆ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਬਾਨੀ ਸੇ ਭੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮਨ ਆਦਿ ਗੁਣ, ਮਨ ਸੇ ਲੇਕਰ ਨਿਥਲ ਸੂਖਮ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਤਥਾ ਅਸਥੂਲ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਕਾਰਨ ਗੁਣ ਹੈ॥ ਤਿਨੋਂ ਕਾ ਆਦਿ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਵਖਾਣਿਆ ਕਥਨ ਕੀਯਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹਿ ਜਿਸ ਕਥਨ ਸੇ ਸੰਪੂਰਣ ਕਾਰਯੋਂ ਕਾ ਤਾਮੈ ਲਯ ਭਾਨ ਹੋ ਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਦੁਤੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ॥ ਐਸੀ ਤਾਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਐਸੇ ਗਯਾਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਥਨਾਦਿਕ ਜੋ ਦੁਬਿਧਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ, ਦ੍ਵੈਤ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਸਭ ਸੰਮਾਨਿਆ, ਸਮਾਇ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਵੋਹ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ੧॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਰਧ ਇਤਿ, ਦ੍ਵੈਤ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਅਰਧਿ ਕਉ ਅਰਧਿਆ, ਆਰਾਧਣੇ ਯੋਗ ਵਸਤੁ ਕੋ ਅਰਾਧ ਲੀਆ॥ ਔ ਸਰਧਿ ਕਉ ਸਰਧਿਆ, ਸਰਧਾ ਕਰਨੇ ਯੋਗ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਸ੍ਰਧਾ ਕਰ ਲਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤੇ ਸਲਲ ਕਉ ਸਲਲਿ, ਜਲ ਮੇਂ ਜਲ ਵਤ ਅਪਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਅਭੇਦ ਹੋਨਾ ਉਨ ਕੋ ਸੰਮਾਨਿ ਆਇਆ, ਤੁਲਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਹੈ॥ ਬੁਨੀ ਖਨਨ ਨਯਾਂਜ ` ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਬਦਤਿਇਤਿ, ਬਦਤਿ ਜੈਦੇਉ, ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਜੈਦੇਉ ਭਗਤ ਜਬ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਨੈ ਜੈ, ਸਭ ਸੇ ਊਪਰ ਵਰਤਨੇ ਵਾਲੇ ਦੇਵ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ॥ ਰੰਮਿਆਂ, ਉਚਾਰਨ ਕੀਆ॥ ਭਾਵ ਤਾਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਜਪ ਕੀਆ॥ ਤਬ ਤਿਸੀਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਬਾਣ, ਨਿਰਦੁਖ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਿਖੇ ਲਿਵ, ਅਪਨੀ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਲਯ ਹੋਨਾ ਪਾਯਾ ਹੈ ਆਨ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪਾਯਾ॥ ੨॥ ੧॥

ਕਬੀਰ॥ ਰਾਮੁ ਸਿਮਰੁ ਪਛੁਤਾਹਿਗਾ ਮਨ॥ ਪਾਪੀ ਜੀਅਰਾ

ਲੋਭ ਕਰਤ ਹੈਆਜੁ ਕਾਲਿ ਉਠਿਜਾਹਿਗਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ ਲਾਲਚ ਲਾਗੇ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਮਾਇਆ ਭਰਮ ਭੁਲਾਹਿਗਾ ॥ ਧਨ ਜੋਬਨ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕੀਜੈ ਕਾਗਦਿ ਜਿਉ ਗਲ ਜਾਹਿਗਾ ॥ ੧ ॥ ਜਉ ਜਮੁ ਆਇ ਕੇਸ ਗਹਿ ਪਟਕੈ ਤਾ ਦਿਨ ਕਿਛੁ ਨ ਬਸਾਹਿਗਾ ॥ ਸਿਮਰਨ ਭਜਨ ਦਇਆ ਨਹੀ ਕੀਨੀ ਤਉ ਮੁਖਿ ਚੋਟਾ ਖਾਹਿਗਾ ॥ ੨ ॥ ਧਰਮ ਰਾਇ ਜਬ ਲੇਖਾ ਮਾਂਗੈ ਕਿਆ ਮੁਖੁ ਲੈਕੈ ਜਾਹਿਗਾ ॥ ਕਹਤੁ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਤਰ ਜਾਹਿਗਾ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਜਿਸ ਮੇਂ ਹਠ ਯੋਗ ਵਾਲੇ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗਾਵੇ ਹੈ ਤਿਸ ਮੇਂ ਲਗਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖੋਂ ਕੋ ਖਜਣ ਭੰਗਰਤਾ ਅਰ ਜਮੋਂ ਕਾ ਭਯ ਮਨ ਕੋ ਦਿਖਾਵੇ ਰਾਮ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਰਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ॥ ਨਾ ਕਰੇਗਾ ਤਬ ਮਰਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਤੂ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੇਗਾ ॥ ਪੁਨਾ ਪਾਪੀ ਜੀਅਰਾ, ਹੇ ਪਾਪੀ ਮਨ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਤੂ ਬਹੁਤਸਾ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਨੇ ਕਾ ਲੋਭ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤੂ ਤੋ ਈਹਾ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਰਹਨਾ॥ ਕਿੰਤੁ ਆਜ ਕਾਲ ਮੇਂ॥ ਭਾਵ ਅਲਪ ਕਾਲ ਮੇਂ ਉਠਿ ਜਾਹਿਗਾ, ਦੇਹ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਚਲ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਇਸ ਮੇਰੇ ਸਮਝਾਵਨ ਪਹਲੇ ਲਾਲਚ, ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਲੋਭ ਮੇਂ ਲਗ ਕੇ ਜੋ ਤੈਨੇ ਦੁਰਲਭ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਖੋਇ ਲੀਆ ॥ ਸੋ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਕਾਮ ਕੀਆ॥ ਕਾਹੇ ਤੇਆਗੇ ਭੀ ਤੋ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਨੇ ਅਭਜਾਸ ਨਹੀਂ ਛੋਡਨਾ ਬਾਰ ਬਾਰਾ ਉਸੀ ਮੇਂ ਲਗਨਾ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਜਾਨਤਾ ਹੌਂ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਅਬ ਨਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੇਗਾ ਤਬ ਅਗੇ ਭੀ ਮਾਇਆ,ਛਲ ਰੂਪ ਵਿਖਯੋਂ ਕੋ ਖੋਜਤਾ ਭਰਮ ਮੇਂਹੀ ਭੂਲਾ ਰਹੇਗਾ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਹੇ ਮਨ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਤੂ ਧਨ ਕਾ ਅਰ ਯੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਕਾ ਕੁਛ ਅਹੰਕਾਰ ਨਾ ਕਰ ਜੋ ਮੈਂ ਧਨੀ ਔਰ ਜੁਵਾਨ ਹੂੰ॥ ਯੇ ਧਨ ਜੋਬਨ ਤੇਰੇ ਜੈਸੇ ਕਾਗਜ ਗਲ ਜਾਵੇ ਹੈ ਐਸੇ ਗਲ ਜਾਹਿਗਾ, ਗਲ ਜਾਵੇਂਗੇ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਨ ਸੇ ਤੇਰੀ ਪਰਲੋਕ ਮੇਂ ਕੁਛ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਗੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਾਜਮ ਇਤਿ, ਰਾਮ ਸਿਮਰਨ ਛੋਡ ਆਨ ਕਾਮੋਂ ਮੇਂ ਲਗਨੇ ਸੇ ਜਬ ਮਰਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਜਮ ਆਇ ਕਰ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕੇਸੋਂ

ਸੇ ਪਕੜ ਕੇ ਪਛਾੜੇਂਗੇ॥ ਤਾ ਦਿਨ, ਤਿਸ ਦਿਨ ਮੇਂ ਤੇਰਾ ਧਨ ਜੋਬਨ ਕੇ ਅਭਿ-ਮਾਨੀ ਕਾ ਕੁਛ ਬਸ ਨਹੀਂ ਚਲੇਗਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਬਸ ਚਲਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਮ ਥੇ ਬੇ ਇਨ ਮੇਂ ਸੇ ਤੈਨੇ ਏਕ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਿਮਰਨ ਇਤਿ, ਸਿਮਰਨ, ਨਾਮ ਕਾ ਮਨ ਮੇਂ ਚਿੰਤਨ॥ਭਜਨ,ਨਾਮ ਕਾ ਮੁਖ ਮੇਂ ਕਥਨ॥ ਦਇਆ,ਦੁਖੀ ਜੀਵ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਇਨ ਮੇਂ ਕੋਈ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ॥ ਤਬ੍ਹੀ ਤੋ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਖੋਟੇ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੇ ਦੂਤੋਂ ਸੇ ਮਰਨ ਸਮੇ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਪੈ ਚੋਟਾ, ਚਪੇੜਾ ਖਾਵੇਗਾ॥ ੨॥ ਪੁਨਾ ਚਪੇੜਾਂ ਖਾ ਕਰ ਸਮੀਪ ਗਏ ਸੇ ਜਬ ਧਰਮ ਰਾਜ ਹਿਸਾਬ ਮਾਂਗਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਸਮੀਪ ਬੁਲਾਵੇਗਾ॥ ਤਬ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੋ ਉਤ੍ਰ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਅਪਨਾ ਕਿਆ ਉਜਲਾ ਮੁਖ ਲੇਕਰ ਜਾਵੇਂਗਾ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਉਜਲਾ ਮੁਖ ਲੇਕਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਂਗਾ ਜੇਕਰ ਐਸਾ ਤ੍ਰਾਸ ਸੁਨ ਕਰ ਤੂ ਸੀਘ੍ਰ ਤਰਨੇ ਕਾ ਉਪਾਯ ਪੂਛੇ ਤਬ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਤੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰਕਹੇ ਮੁਝ ਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਹੇ ਮੇਰੇ ਸੰਤਹੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਮਨ ਸਭ ਸਾਧਨੋਂ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਏਕ ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸੰਗ ਕਰ ਤੂ ਤਿਸੀਸਾਧਨ ਸੇ ਤਰ ਜਾਂਹਿਗਾ,ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗਾ ॥੩॥੧॥

ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਐਸੀ ਲਾਲ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਉਨੁ ਕਰੈ॥ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜੁ ਗੁਸਈਆ ਮੇਰਾ ਮਾਥੈ ਛਤ੍ਰੁ ਧਰੈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਕੀ ਛੋਤਿ ਜਗਤ ਕਉ ਲਾਗੈ ਤਾ ਪਰ ਤੁਹੀ ਢਰੈ॥ ਨੀਚਹ ਊਚ ਕਰੈ ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦੁ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨ ਡਰੈ॥ ੧॥ ਨਾਮਦੇਵ ਕਬੀਰੁ ਤਿਲੋਚਨੁ ਸਧਨਾ ਸੈਨੁ ਤਰੈ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸੁ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੇ ਸਭੈ ਸਰੈ॥ ੨॥ ੧॥

ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਕਰ ਰਵਦਾਸ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਧਨਜਵਾਦ ਕਰੇ ਐਸੀ ਇਤਿ, ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਕਹੇ ਲਾਲ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਯਾਰੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜੈਸੀ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੈਨੇ ਮੁਝਕੋ ਕਰੀ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਝਕੋ ਕੌਨ ਕਰੇ ॥ ਕੋਈ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ॥ ਯਾਹੀਤੇਮੈ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ॥ ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜੁ, ਰੰਕੋਂਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇਗੁਸਈਆ ਤੂ ਧੰਨਜਹੈ॥ ਜਿਸ ਤੁਝਕੇ ਮਾਥੇ ਪੈ ਛਤ੍ਰ ਚਮਰਾ

ਵਿ ਧਾਰਨ ਕਰੇ ਹੂਏ ਹੈ ॥ ਵਾ ਹੇ ਗੁਸਾਈਆਂ ਤੂੰ ਧੰਨਜ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਾਥੇ ਪੈ ਜਸ ਰੂਪ ਛਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚਮਰ ਗਜ਼ਾਨ ਰੂਪ ਮੁਕਟ ਧਰੈ, ਸਥਾਪਨ ਕੀਯੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਜੇਕਰ ਆਪ ਕਹੋ ਤੇਰੇ ਪੈਹੀ ਉਪਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਯਾ ਮੈ ਐਸਾ ਸਭ ਭਗਤੋਂ ਪੈ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਤਿਸ ਪੈ ਕਹੇ ਜਾਕੀ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਗਵਨ ਆਪ ਨੇ ਚਾਹੇ ਮੇਰੇ ਪੈ ਸਭ ਕੇ ਤੁਲਜ ਉਪਕਾਰ ਕੀਆ॥ ਤੋ ਭੀ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਪੈ ਹੀ ਸਭ ਸੇ ਅਧਿਕ ਮਾਨਤਾ ਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਾਕੀ ਛੋਤਿ, ਜਿਸ ਕੀ ਮੇਰੀ ਛੂਹਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਜਗਤ ਕਉ ਲਾਗੈ, ਚਾਰੋਂ ਵਰਨੋਂ ਕੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਲਗਤੀ ਥੀ ॥ ਤਿਸ ਐਸੇ ਮੁਝ ਨੀਚ ਪੈ ਤੁਹੀ ਢਰੈ, ਤੁਮ ਹੀ ਕੋਮਲ ਭਏ ਹੋ॥ ਭਾਵ ਤੁਮ ਨੇ ਹੀ ਨੀਚ ਸੇ ਊਚ ਕੀਆ ਹੋਂ ॥ ਯਹੀ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਨੀਚਹ ਊਚ ਇਤਿ, ਨੀਚਹ ਊਚ ਕਰੈ, ਮੰਦ ਥਾਨੋਂ ਮੇਂ ਜਨਮੇ ਭੀ ਨਾਨਾ ਰਿਖੀ ਮੁਨੀ ਭਗਤ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਕੇ ਬਲ ਸੇ ਤੈਨੇ ਹੀ ਊਚੇ ਕੀਏ ਹੈਂ ਹੇ ਮੇਰੇ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ਐ ਊਚੇ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਭੀ ਤੁਮ ਜੈਸੇ ਔਰ ਲੋਗ ਡਰ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਕਾਹੂ ਰਿਖਿ ਮੁਨਿ ਦੈਂਤ ਦੇਵਤਾ ਸੇ ਨਹੀਂ ਡਰੇ,ਡਰਤੇ ॥ ਜਿਸ ਕੋ ਚਾਹਤੇ ਹੋ ਨੀਚ ਸੇ ਊਚ ਕਰਦੇਤੇ ਹੋ ॥ ਜੋ ਡਰਾਇਆ ਚਾਹੇ ਵਾ ਉਲਾਂਭਾ ਦੇਵੇ ਤਿਸਕਾ ਤ੍ਰਿਸ-ਕਾਰ ਕਰਦੇਤੇ ਹੋ ॥ ਉਕ੍ਰੰਚ ਰਾਜਨ ਕਉਨ ਤੁਮਾਰੇ ਆਵੈ ॥ ਨੀਚ ਜਾਤੀਸੇ ਊਚੇ ਹੋ ਕਰ ਤਰੇ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਨਾਮ ਸੁਨਾਵੇ ਨਾਮ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਛੀਪਾ ॥ ਕਬੀਰ ਜੁਲਾਹਾ, ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਬਣੀਆ, ਸਧਨਾਕਸਾਈ, ਸੈਣ ਨਾਈ, ਐਸੇਹੀ ਔਰਭੀ ਪੂਰਬ ਜੁਗੋਮੇ ਬਹੁਤ ਤਰੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਭਗਵਨ ਤੂੰ ਧਨਜਹੈ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਤਾ ਸੰਤੋਂ ਕੋ ਸੁਨਾਕਰ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ,ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਹਰਿ ਜੀਉਤੇ, ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੇ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੁਕ੍ਰੀ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਸਭੀ ਭਗਤ ਸਰੈ,ਬਾਂਛਿਤ ਬਰੋਂਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਨਹੀ ਰਹਜਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸਕੋ ਤਰਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਸੋ ਸੇਵੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਮਾਰੂ ॥ ਸੁਖਸਾਗਰੁ ਸੁਰਿਤਰੁ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਕਾਮਧੈਨ ਬਸਿ ਜਾਕੇ-ਰੇ ॥ ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਅਸਟ ਮਹਾ ਸਿਧਿ ਨਵਨਿਧਿ ਕਰਤਲ ਤਾਕੈ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨ ਜਪਸਿ ਰਸਨਾ ॥ ਅਵਰ ਸਭ ਛਾਡਿ ਬਚਨ ਰਚਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਨਾ ਖਿਆਨ

ਪੁਰਾਨ ਬੇਦ ਬਿਧਿ ਚਉਤੀਸ ਅਛਰ ਮਾਹੀ ॥ ਬਿਆਸ ਬੀਚਾਰ ਕਹਿਓ ਪਰਮਾਰਥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਰਿ ਨਾਹੀ ॥ ੨ ॥ ਸਹਜ ਸਮਾਧਿ ਉਪਾਧਿ ਰਹਤ ਹੋਇ ਬਡੇ ਭਾਗਿ ਲਿਵਲਾਗੀ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਉਦਾਸ ਦਾਸ ਮਤਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਭੈ ਭਾਗੀ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥ ੧੫ ॥

ਪੂਰਬ ਯਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕਾ ਸਬਦ ਸੋਰਠ ਰਾਗ ਮੈ ਰਵਦਾਸਕੀ ਬਾਣੀਮੈ ਆਇ ਚੁਕਾਹੈ ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਦੂਸਰੀਵਾਰ ਇਸ ਸਮਗ੍ਰ ਕਾ ਅਰਥ ਨਹੀ ਲਿਖਤੇ ॥ ਪੜਨੇ ਵਾਲੇਉਹਾਂਸੇ ਦੇਖਲੇਵੇਂ ॥ ਜਹਾਂਜਹਾਂ ਪੂਰਬ ਸੇਪਾਠਕਾ ਭੇਦਹੈ ॥ ਸੋ ਅਰਥ ਸਹਿਤਈਹਾਂ ਲਿਖਦੇਤੇਹੈਂ ॥ ਈਹਾਂ ਜਾਕੇ ਪਾਠਕੇ ਥਾਨਮੈ ਜਾਂਕੇਰੇ ਹੈ ਦਸਾ ਸਿਧਿਕੇ ਥਾਨ ਮੈ ਮਹਾਸਿਧਿਹੈ ॥ ਜਪਹਿ ਕੇ ਥਾਨਮੈ ਜਪਸਿਹੈ ॥ ਤਿਆਗਿਕੇ ਥਾਨਮੈ ਛਾਡਿਹੈ ॥ ਰਹਤ ਹੁਨਕੇ ਥਾਨਮੈ ਰਹਤ ਹੋਇਹੈ ॥ ਪ੍ਰਗਾਸ ਰਿਦੈ ਧਰ ਕੇ ਥਾਨਮੈ ਉਦਾਸ ਦਾਸ ਮਤਿ ਏਤਾ ਪੂਰਬਸੇਂ ਪਾਠੋਂਕਾ ਭੇਦਹੈ ॥ ਜਾਕੇ ਐਜਾਕੇਰੇ ਪਾਠੋਂ ਕੇ ਅਰਥਤੁੱਲਜ ਹੈ ॥ ਮਹਾਸਿਧਿ, ਅਣਿਮਾਦਿਕ ਆਠ ਬਡੀ ਸਿਧੀਆਂ ॥ ਜਪਹ ਜਪਸਿ ਕਾ ਅਰਥ ਸਮਾਨਹੈ ॥ ਤਿਆਗਿ ਛਾਡਿ ਕਾ ਸਮਾਨ ਹੈ ॥ ਉਪਾਧਿਰਹਤ ਹੋਇ,ਉਪਾਧਿਸੇ ਰਹਤ ਹੋਕਰ ਉਦਾਸ ਦਾਸ ਮਤਿ, ਉਦਾਸ ਹੋਈਹੈ ਜਿਸ ਦਾਸ ਕੀ ਬੁੱਧੀ ॥ ੩ ॥ ੨॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਿਜਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂ ਮਾਰੂ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤੰ॥

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ ਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉਕੀ

੧ ਓਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਉਸਤਤਿਨਿੰਦਾਦੋਊਬਿਬਰਜਤਿਤਜਹੁ ਮਾਨ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥ ਲੋਹਾ ਕੰਚਨੁ ਸਮਕਰਿ ਜਾਨਹਿਤੇ ਮੂਰਤਿ ਭਗਵਾਨਾ ॥੧॥ ਤੇਰਾ ਜਨੁ ਏਕੁ ਆਧੁਕੋਈ ॥ ਕਾਮਕ੍ਰੋਧੁਲੋਭੁਮੋਹੁ ਬਿਬਰਜਿਤ ਹਰਿ ਪਦੁਚੀਨੈ ਸੋਈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਰਜਗੁਣ ਤਮ ਗੁਣ ਸਤ ਗੁਣ ਕਹੀਐ ਇਹ ਤੇਰੀ ਸਭ ਮਾਇਆ ॥ ਚਉਥੇ ਪਦ ਕਉ ਜੋ ਨਰੁ ਚੀਨੈ ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ॥ ੨

॥ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਨੇਮ ਸੁਚਿ ਸੰਜਮ ਸਦਾ ਰਹੈ ਨਿਹਕਾਮਾ ॥ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਰੁ ਮਾਇਆ ਭ੍ਰਮੁ ਚੂਕਾ ਚਿਤਵਤ ਆਤਮ ਰਾਮਾ॥ ੩ ॥ ਜਿਹ ਮੰਦਰਿ ਦੀਪਕੁ ਪਰਗਾਸਿਆ ਅੰਧਕਾਰ ਤਹ ਨਾਸਾ॥ ਨਿਰਭਉ ਪੂਰਿ ਰਹੇ ਭ੍ਰਮੁ ਭਾਗਾ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਜਨ ਦਾਸਾ॥੪॥੧॥

ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੇ ਕਬੀਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੀ ਦੁਰਲਭਤਾ ਕਥਨਹੇਤ ਪ-ਹਲੇ ਵੈਸੇ ਬਨਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋ ਪ੍ਰਤਿਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤੋਂ ਕੇ ਲੱਖਯਣ ਸੁਨਾਵੇਹੈ ਉਸਤਤ ਇਤਿ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਭਕ੍ਤ ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਔਰੋਂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਕੇ ਕਥਨਸੇ ਬਿਬਰਜਿਤ, ਰਹਿਤ ਹੋਵੇਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਤਜਹੁ, ਤਜਾਗੇਹੈਂ ਮਾਨ, ਸਤਕਾਰਕੋ ॥ ਔ ਅਭਿਮਾਨ, ਗਰਬਕੋ ॥ ਵਾਸਤਵਤੇ ਮਾਨਕੇ ਸਾਥ ਅਪਮਾਨ ਅੰਰਥ ਕੇ ਭਾਵਸੇ ਅਭਿਮਾਨਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਾਨ ਅਪਮਾਨ ਕੋ ਤਜਾਗੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਲੋਹਮੇ ਔ ਕੰਚਨੁ, ਸ੍ਵਰਣ ਮੇ ਜੋ ਸਮਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਤੇ, ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਸਾਖਯਾਤ ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਤੇਰੀ ਮੂਰਤਿ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਲਖਯਣ ਸੁਨਾਕਰ ਐਸੇ ਜਨੋ ਕੀ ਦੁਰਲਭਤਾ ਸੁਨਾਵੇ ਤੇਰਾ ਇਤਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜੈਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੇ ਮੈਨੇ ਪੂਰਬ ਲਖਯਣ ਸੁਨਾਏ ਹੈਂ ਵੈਸਾ ਤੇਰਾ ਜਨ ਕੋਈ ਏਕ ਵਾ ਆਧਾਹੀ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਹੀ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਏਕ ਆਧਾ ਯਹਲੋਕ ਪ੍ਰਸਿਧੀਸੇ ਕਥਨ ਹੈ॥ ਵਾਸ੍ਤਵਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਖਯਣੋਂ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪੂਰ-ਜਨ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੇ ਤੁੱਲਜ ਹੋਨੇ ਕੀ ਚਾਹਵਾਲਾ ਤਾਂਸੇ ਨਜੂਨ ਆਧਾ ਜਨ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਐਸੇ ਜਨ ਹੈ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਸੇ ਰਹਤ ਹੁਏ ਹਰਿਪਦ, ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਨਿਸਚਲ ਥਾਨ ਕੋ ਚੀਨੈ ਸੋਈ, ਵਹੀ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਤਿਨਸੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਨਾ ਜਾਨੇ ਹੈ ਨਾ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਜਾਨੇ ਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਉਨਹੁਨੇ ਭੀ ਕੈਸੇ ਜਾਨਕੇ ਪਾਯਾਹੈ ਯਹ ਸੁਨ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਪਾਯਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਰਜ ਇਤਿ, ਰਜ ਤਮ ਸਤਗੁਣ ਰੂਪ ਜੋ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਬਰਨਨ ਕਰੀ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਯਹੀ ਹੇ ਭਗਵਨ ਨਾਨਾ ਬਿਕਾਰੋਂ ਕਾ ਕਾਰਣ ਤੇਰੀ ਮਾਯਾਹੈ । ਔ ਐਸੀ ਮਾਯਾ ਕੋ ਮਿਥਜਾ ਜਾਨਕੇ ਇਸ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਮਾਯਾ ਸੇਂ ਰਹਿਤ ਚਉਥੇ ਪਦ, ਤੁਰੀਆ ਰੂਪ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਕੋ ਅਪਨਾ ਰੂਪ ਕਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੇਰਾ ਤਿਨਹੀ, ਉਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਹੀ ਪਰਮ ਪਦੁ, ਪਰਮਥਾਨ ਪਾਯਾਹੈ ॥ ਔਰ ਕਾਹੂਨੇ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਪਾਯਾਹੈ ਤਿਨਕੇ ਲਖਯਣ ਯੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਤੀਰਥ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋ ਜਿਨਹੁਨੇ ਪਾਯਾਹੈ ਵਹੁ ਲੋਕ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਸਿਖਯਾ

ਹੇਤ ਤੀਰਥ, ਗੰਗਾਦਿ ਬਰਤ, ਇਕਾਦਸੀਆਦਿ ਨੇਮ, ਸਤਜ ਭਾਖਣਾਦਿਕ ਸੁਚਿ, ਅੰਤਰ ਬਾਹਰਕੀ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਸੰਜਮ, ਬਾਹਰ ਅੰਤਰ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕਾ ਨਿਗ੍ਰਹ ਇਨ ਸਾ-ਧਨੋਂਕੋ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਸਦਾ ਇਨਕੇ ਫਲੋਂ ਕੀ ਓਰਸੇਨਿਰਚਾਹ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਚਿਤਸੇ ਉਨਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਚੁਕ ਗਈਹੈ॥ ਤਥਾ ਮਾਇਆ, ਛਲ ਔ ਭ੍ਰਮੁ, ਪਾਂਚਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਦੂਰ ਹੋਗਈਹੈ॥ ਅਰ ਪੂਰਬਲੇ ਅਭਜਾਸ ਕੇ ਬਲਸੇ ਚਿਤਵੇਹੈ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਰਾਮਕੋ ॥ ੩ ॥ ਐਸੇ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਚਿਤਮੇ ਪੁਨਾ ਕਬੀਗਜਾਨ ਕੀ ਸਿਥਲਤਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਹਇਤਿ, ਜਿਸਮੰਦਰ ਮੈਂ ਦੀਵੇਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਹੋਵੇ ਜੈਸੇ ਤਿਸਮੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਲ ਮੇ ਅੰਧਕਾਰ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਚਿਤਮੇਗਜਾਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁਯਾ ਹੈ ॥ ਤਹਾ ਪੁਨਾ ਅਗਜਾਨਰੂਪ ਅੰਧੇਰਾ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵਹੁ ਗਜਾਨਵਾਨ ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ ਪੂਰਿ ਰਹੇ, ਭਯਕਾਹੂੰਕੋ ਦੇਤ ਨਹਿ ਇਤਜਾਦਿ ਬਰਨੇ ਸੇ ਨਿਰਭਯਤਾ ਨਿਰਵੈਰਤਾਦਿ ਗੁਣੋਂ ਸੇ ਪੂਰਣ ਹੋ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਭ੍ਰਮੁਭਾਗਾ, ਦ੍ਵੈਤ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਚਿਤ ਸੇਦੂਰ ਹੋਗਈ ਹੈ॥ ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰ ਹੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕੀ ਚਾਹਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋ ਤੁਮ ਤਿਨਕੇ ਦਾਸ ਬਨੋ ਤਬ ਤੁਮ ਭੀ ਵੈਸੇ ਹੋ ਜਾਵੋਗੇ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਕਿਨਹੀ ਬਨਜਿਆ ਕਾਂਸੀ ਤਾਂਬਾ ਕਿਨਹੀ ਲਉਂਗ ਸੁਪਾਰੀ ॥ਸੰਤਹੁ ਬਨਜਿਆ ਨਾਮੁ ਗੋਬਿੰਦਕਾ ਐਸੀ ਖੇਪ ਹਮਾਰੀ॥ ਹਰਿਕੇ ਨਾਮਕੇ ਬਿਆਪਾਰੀ॥ ਹੀਰਾ ਹਾਥਿ ਚੜਿਆ ਨਿਰਮੋਲਕ ਛੂਟਿ ਗਈ ਸੰਸਾਰੀ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਚੇ ਲਾਇ ਤਉ ਸਚਿ ਲਾਗੇ ਸਾਚੇਕੇ ਬਿਉਹਾਰੀ॥ਸਾਚੀ ਬਸਤੁਕੇ ਭਾਰ ਚਲਾਏ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ਭੰਡਾਰੀ॥ ੨ ॥ ਆਪਹਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਨਿਕ ਆਪੈਹੈ ਪਾ-ਸਾਰੀ॥ ਆਪੈ ਦਹਦਿਸਿ ਆਪ ਚਲਾਵੈ ਨਿਹਚਲੁ ਹੈ ਬਿਆਪਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ਮਨੁ ਕਰਿ ਬੈਲੁ ਸੁਰਤਿ ਕਰਿ ਪੈਡਾ ਗਿਆਨ ਗੋਨਿ ਭਰਿ ਡਾਰੀ॥ ਕਹਤੁ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁਰੇ ਸੰਤਹੁ ਨਿਬਹੀ ਖੇਪ ਹਮਾਰੀ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਤੁਮਨੇ ਕੈਸਾ ਬਨਜ ਕੀਆਹੈ ਯਹ ਪੂਛਤੇ ਜੋਗੀ

ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਅਪਨਾ ਬਨਜ ਸੁਨਾਵਨ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਔਰੋਂ ਕੇ ਸੁਨਾਵੇ ਕਿਨਹੀ ਇਤਿ, ਕਾਹੂ ਬਯਵਹਾਰੀ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਅਧਿਕ ਲਾਭ ਹੇਤ ਬਨਜਿਆ, ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ ਕਾਂਸੀ ਤਾਂਬੇ ਆਦਿਕ ਧਾਤੂਆਂ ॥ ਪੁਨਾ, ਕਾਹੂ ਨੇ ਅਧਿਕ ਲਾਭ ਹੇਤ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਲੌਂਗ ਸੁਪਾਰੀ ਆਦਿਕ ਔਖਧੀਆਂ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੰਤਹੁ, ਹਮ ਸੰਤੋਂ ਨੇ ਐਸੇ ਕਾਮ ਛੋਡ ਕੇ ਏਕ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਨਾਮ ਰੂਪ ਹਮਾਰੀ ਖੇਪ ਭਰੀ ਹੂਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਾਈ ਹਮ ਤੋ ਕੇਵਲ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਹਰੀ ਕੇ ਨਾਮ ਧਨ ਕੇ ਬਿਆਪਾਰੀ, ਖਰੀਦਨੇ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ॥ ਜਿਸ ਨਾਮ ਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਹਮਾਰੇ ਹੀਰਾ ਹਾਥ ਚੜਿਆ, ਨਾਮੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੰਤਾ ਕਰਣ ਮੇਂ ਥਿਰ ੂਆ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਾ ਕੋਈ ਕਾਹੂ ਸਾਧਨ ਸੇ ਮੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ॥ਵੋਹ ਅਮੋਲਕ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹਮ ਕੋ ਵੈਸਾ ਹੀਰਾ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਸੰਸਾਰੀ, ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਕਾਮੋਂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਛੂਟ ਗਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਬਨਜ ਕਰਨਾ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਸਚੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਔ ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਸਾਚੇ ਇਤਿ, ਜਬ ਸਚੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਨੇ ਦਯਾ ਕਰ ਸਚੇ ਗੁਰੁ ਕੋ ਮੇਲ ਕੇ ਹਮ ਸਾਚੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਲਗਾਏ ॥ ਤਬੀ ਸਚ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਲਗੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਾਚੇ ਕੇ ਬਿਉਹਾਰੀ ਸਚੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੇ ਖਰੀਦਨੇ ਵਾਲੇ ਹੂਏ ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਤਾਕੇ ਖਰੀਦਨੇ ਵਾਲੇ ਭਏ ॥ ਤਬ ਅੰਤਾਕਰਣ ਮੇਂ ਸਚੀ ਵਸਤੁ ਕੇ ਭਾਰ ਚਲਾਏ, ਦੈਵ ਗੁਣੋਂ ਕੇ ਬੋਝ ਕੋ ਧਾਰਣ ਕੀਆ॥ ਔ ਤਿਨ ਕੋ ਧਾਰਕੇ ਹਮ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ਭੰਡਾਰੀ, ਸਰਬ ਕੇ ਪਾਲਕ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ॥ ੨ ॥ ਔ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪ ਜਾਨਜਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਆਪਹਿ ਇਤਿ, ਰਤਨਾਦਿ ਤੀਨੋਂ ਪਦ ਈਹਾਂ ਏਕ ਅਰਥ ਪੈ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਤਨ ਪਦ ਸਭ ਜਾਤੀਯੋਂ ਮੇਂ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ੨ ਵਸਤੁ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ॥ ਜਵੇਹਰ, ਬਡੇ ਦਾਮ ਕੇ ਹੀਰੇ ਮੋਤੀ ਪੰਨੇ ਆਦਿਕ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਮਾਨਿਕ ਇਨ ਮੈ ਏਕ ਤਰਹ ਕੀ ਬਡੇ ਮੋਲ ਵਾਲੀ ਮਣੀ ਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਕਰਣ ਮੈਂ ਰਤਨ ਪਦ ਸੇ ਵੈਰਾਗਜਾ-ਦਿਕ ਸਾਧਨ ਲੇਣੇ ॥ ਜਵੇਹਰ ਸੇ ਸ੍ਵਣਾਦਿਕ ਲੇਣੇ ॥ ਮਾਣਿਕ ਪਦ ਸੇ ਅਪਰੋਖਯ ਗਯਾਨ ਲੇਣਾ ॥ ਪਸਾਰੀ ਪਦ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਸੇਵਕੋਂ ਆਗੇ ਕਹੀ ਵਸਤੁਯੋਂ ਕੋ ਫੈਲਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਜੌਹਰੀ ਲੇਨਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੂਲ ਕਾ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਆਪ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੈਰਾਗਯ ਸੇ ਲੇ ਕਹੇ ਰਤਨਾਦਿ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਆਪ ਹੀ ਤਿਨ ਸਭ ਕੇ ਜਿਗਯਾਸੂ ਕੋ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਗੁਰੁ ਰੂਪ ਜੌਹਰੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਆਪ ਹੀ ਵੈਸਾ ਜੌਹਰੀ

ਬਨਕੇ ਕਹੇ ਮਾਲਕੋ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨੋਂ ਮੇਂ ਸਰਬਤ੍ਰ ਆਪ ਚਲਾਵੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਆਪ ਹੀ ਜਿਗਜਾਸੂ ਬਨ ਕੇ ਵੈਸਾ ਮਾਲ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਨਿਹਚਲੁ ਹੈ ਬਿਆਪਾਰੀ, ਥਿਰ ਬੁਧੀ ਵਾਲਾ ਸਾਹੂਕਾਰ ਬਨ ਰਹਾ ਹੈ॥ ੩ ॥ ਐਸੇ ਸਰਬ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਭੀ ਮਨ ਕੋ ਬੈਲ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਔ ਤਿਸ ਬੈਲ ਕੇ ਚਲਨੇ ਹੇਤ ਸੁਰਤਿ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਮਾਰਗ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਔ ਵੈਸੇ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਚਲਤੇ ਮਨ ਪੈ ਗਿਆਨ ਗੋਨਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਯਥਾਰਥ ਜਾਨਨਾ ਰੂਪ ਗੁਣ ਭਰਿ ਡਾਰੀ, ਪੂਰਣ ਪਾਈ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਐਸੇ ਉਦਮ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਭੀ ਨਾਮ ਕਾ ਬਨਜਨਾ ਰੂਪ ਖੇਪ ਪੂਰੀ ਨਿਰਬਾਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਬਨਜ ਸੇ ਹਮ ਨੇ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਪਾਯਾ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਕੀ ਕਲਵਾਰਿ ਗਵਾਰਿ ਮੂਢਮਤਿ ਉਲਟੋ ਪਵਨੁ ਫਿਰਾਵਉ ॥ ਮਨ ਮਤਵਾਰ ਮੇਰ ਸਰ ਭਾਠੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ਚੁਆਵਉ॥ ੧ ॥ ਬੋਲਹੁ ਭਈਆ ਰਾਮ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ਪੀਵਹੁ ਸੰਤ ਸਦਾ ਮਤਿ ਦੁਰਲਭ ਸਹਜ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਭੈ ਬਿਚਿ ਭਾਉ ਭਾਇ ਕੋਊ ਬੂਝਹਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵੈ ਭਾਈ॥ ਜੇਤੇ ਘਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਭਾਵੈ ਤਿਸਹਿ ਪੀਆਈ ॥ ੨ ॥ ਨਗਰੀ ਏਕੈ ਨਉ ਦਰਵਾਜੇ ਧਾਵਤੁ ਬਰਜਿ ਰਹਾਈ॥ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਛੂਟੈ ਦਸਵਾ ਦਰੁ ਖੂਲੈ ਤਾ ਮਨੁ ਖੀਵਾ ਭਾਈ ॥ ੩ ॥ ਅਭੈਪਦ ਪੂਰਿ ਤਾਪ ਤਹ ਨਾਸੇ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਬੀਚਾਰੀ॥ ਉਬਟ ਚਲੰਤੇ ਇਹੁ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ਜੈਸੇ ਖੋਦ ਖੁਮਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਅਪਨਾ ਸੁਨਾ ਕਰ ਕਬੀਰ ਨੇ ਤਿਸਕੋ ਪੂਛਤਾ ਤੂੰ ਕਯਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸੁਨਕੇ ਵਹੁ ਜੋਗੀ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਮੈ ਸਰਾਬ ਨਿਕਾਲ ਪੀਕੇ ਮਨਕੋ ਮਸਤ ਕਰ ਪਵਨ ਕਾ ਫੇਰਨਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਬਾਹਰ ਕਾ ਮਦ ਛੁਡਾਯ ਕਰ ਅੰਤ੍ਰਕਾ ਪਿਲਾਨੇ ਹੇਤ ਡਾਟਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਰੀ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਮੂੜ ਮਤਵਾਲੇ ਗਵਾਰਿ, ਗੋਪਾਲ ॥ ਭਾਵ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸਰਾਬ ਕਾਢਨੇ ਵਾਲੇ ਕਲਵਾਰਿ, ਜੋਗੀ

ਕਲਾਲ ਤੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਉਲਟੋ ਪਵਨ ਫਿਰਾਵਉ, ਪ੍ਰਾਣ ਅਪਾਨ ਕੇ ਸੁਭਾਵਕ ਚਲਨੇ ਕੋ ਰੋਕਕੇ ਤਿਨਕੋ ਉਲਟੇ ਕਰ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਮੈ ਫੇਰ ਪੁਨਾ ਮਨ ਮਤਵਾਰ, ਮਨਕੋ ਮਤਵਾਲਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮੇਰ, ਮੇਰੁ ਦੰਡ ਕੋ ਸਰ, ਤੁਲਜ ਬਾਹਰਕੀ ਭਠੀ ਕੇ ਭਠੀ ਬਨਾਯ ਕਰ ॥ ਤਿਸ ਮੇਰੁ ਦੰਡ ਕੇ ਰਸਤੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੋ ਚੜ੍ਹਾਇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਆਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨ ਰੂਪ ਸ਼ਰਾਬ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਧਾਰ ਚੁਆਵਉ, ਔ ਚੁਆਇ ਪੀਕੇ ਜੈਸੇ ਬਾਹਰ ਕੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਨੇ ਵਾਲੇ ਮੁਖ ਸੈ ਬਕਬਾਦ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮਭੀ ਕੁਛ ਮੁਖਸੈ ਬੋਲਨਾ ਚਾਹੋ ॥ ਤਬ ਬਜਰਥ ਜਨਮ ਮਤ ਖੋਵੇ ਰਾਮਕੋ ਜਪੋ ਐਸੇ ਬੋਲੋ ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮਕੀ ਦੁਹਾਈ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ॥ ਅਰਥਾਤ ਹੱਲਾ ਮਚਾਕੇ ॥ ਪੁਨਾਂ ਪੀਨੇ ਸਮੇ ਕੁਛ ਮੰਡਲੀ ਚਾਹੋ ॥ ਤਬ ਪੀਵਹੁ, ਪਾਨ ਕਰੋ ਸਦਾ ਉਸ ਮਦਕੋ ਮਿਤ੍ਰੋਂਕੇ ਸੰਗ ਮੇ ਬੈਠਕੇ ॥ ਜੋ ਮਦ ਮਤਿ ਦੁਰਲਭ, ਬੁਧੀ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਕਠਨ ਹੈ ॥ ਔ ਜਿਸਕੇ ਪਾਂਨ ਕਰਨੇ ਸੈ ਪੀਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਸਹਜੇ, ਸੁਭਾਵਕਹੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਈ, ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਪਾਵਨੇ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬੁਝ ਜਾਵੇ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਉਤਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਦ ਸਭੀ ਜੀਵ ਨਹੀ ਪਾਇ ਸਕੇ ਕੋਈ ਹੀ ਪਾਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਭੈ ਇਤਿ ਭੈ ਬਿਚਿ, ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਡਰਮੈ ਬਿਰਹੋ ਕੁਕਰ ਮੋਂ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਕਰ ਭਾਉ, ਨਿਜ ਰੂਪਕੇ ਗਜਾਨ ਕੋ ਭਾਇ, ਚਿਤਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਅਨੇ ਕੋਂ ਮੈ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹੀ ਬੂਝੈ, ਜਾਣੇ ਹੈ ॥ ਔ ਜੋ ਜਾਣੇ ਹੈ ਵਹੀ ਹਰਿ ਰਸੁ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈ ਹੇ ਜੋਗੀ ॥ ਪੁਨਾ ਯਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਿਖਲ ਦੇਹੋਂਮੇਂਹੈ ਪਰੰਤੂ ਐਸੇਕਾ ਪਾਨਕਰਾਵਣਾਈਸਕੇਅਧੀਨਹੈਸੋਈਕਹੇਜੇਤੇਇਤਿ, ਜੇਤੇ ਘਟ, ਜੇਤੇ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਸਰੀਰ ਹੈਂ ਯਹਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਭ ਮੈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੂ ਦੇਹਮੈ ਇਸਕੀ ਨਯੂਨਤਾ ਨਹੀ ॥ ਪਰੰਤੁ ਪਿਲਾਵਨਾ ਇਸਕਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਉਸੀਕੋ ਕਰੇਹੈ ਜਿਸ ਜੀਵਕੇ ਉਸਕੇ ਪੂਰਬਲੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸੇ ਭਾਵੈ, ਆਪ ਪਿਲਾਵਨ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੇਹੈ ਜਿਸਕੋ ਇਛਾ ਨਹੀ ਕਰੇ ਉਸਕੋ ਨਹੀ ਪਿਲਾਵੇ ॥ ੨ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸਕੋ ਈਸ੍ਵਰ ਪਿਲਾਵਨਾ ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਸਕੀ ਨਗਰੀ ਏਕੈ, ਏਕ ਸਰੀਰ ਨਗਰੀ ਕੇ ਜੋ ਨਉ ਦਰਵਾਜੇ, ਨਉ ਦੁਆਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਹੁ ਮੇ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਹੇਤ ਧਾਵਤੁ, ਬਿਚਰਤੇ ਮਨਕੋ ਬਰਜਿ ਰਹਾਈ, ਰੁਕਾਇ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੈ ਮਨ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਰੁਕਣੇ ਕਰ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਛੂਟੈ, ਇੜਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਸੁਖਮਨਾ ਮੇ ਦੋਨੋ ਕਾ ਬਿਚਰਨਾ ਹਟ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਉਨਸੈ ਹਟ ਕਰ ਤਿਨਕੇ ਬਿਚਰਨੇ ਹੇਤ ਦਸਵਾਂ ਦਰ ਖੁਲ ਆਵੇਹੈ ॥ ਤਿਸ ਖੁਲੇ ਮੈ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਜਬ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਤਬ ਹੇ ਜੋਗੀ ਪੀਣੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਮਨ ਖੀਵਾ, ਮਸਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵਹੁ ਵੈਸੇ ਮਨ ਵਾਲੇ ਅਭੈ ਪਦ ਪੂਰਿ ਨਿਰ ਭਯ ਸਥਾਨ ਮੈ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇ ਕਰ ਤਾਪ ਤਹ ਨਾਸੇ, ਤਿਨੋਕੇ ਅਧ੍ਯਾਤਮਾਦਿ ਤੀਨੋ ਤਾਪ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਹਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਨੈ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਕਹਯਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਹਮਨੈ ਭੀ ਯਹਿ ਮਦ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾਸੈ ਪਾਯਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਉਬਟ ਇਤਿ ਉਬਟ ਗਯਾਨੀ ਸੰਕੇਤ ਮੈ ਔਝੜ ਔ ਊਪਰਕਾ ਵਾਚਕ ਹੈ ਖੇਦ ਹਿੰਦੀਕੋਸ ਮੈ ਔਝੜਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੈ ਭੂਰਣਕਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮ ਉਬਟ ਚਲੰਤੇ, ਔਝੜ ਜਾਤਯੋਂ ਨੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾਸੇ ਅਬ ਯਹ ਪਦ ਪਾਯਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਸਮੇਸੇ ਪਹਲੇ ਹਮ ਭੀ ਐਸੇ ਥੇ ॥ ਜੈਸੇ ਖੇਦ, ਔਝੜ ਮੈ ਫਿਰੇ ਹੈਂ ਪੁਰਖ ਖੁਮਾਰੀ, ਬਾਹਰਕੀ ਮਦਰਾਕੇ ਅਮਲਸੈ ॥ ਵਾ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾਸੈਂ ਹਠ ਯੋਗ ਸੀਖਕੇ ਉਬਟ ਚਲੰਤੇ, ਊਪਰ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰ ਮੈ ਚਲਨ ਸਮੇ ਐਸਾ ਮਸਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਮਦ ਰੂਪ ਪਦ ਪਾਯਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਅਮਲ ਕੀ ਖੁਮਾਰੀ ਸੈਂ ਖੇਦ, ਅਮਲ ਵਾਲੀ ਧਤੂਰੇ ਆਦਿਕ ਵਸਤੂਯੋਂਕਾ ਭੂਰਣ ਮਸਤ ਕਰ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ੪ ॥ ੩

ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੇ ਲੀਨੇ ਗਤਿ ਨਹੀ ਏਕੈ ਜਾਨੀ ॥ ਫੂਟੀ ਆਖੈ ਕਛੂ ਨ ਸੂਝੈ ਬੂਡਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਪਾਨੀ ॥ ੨ ॥ ਚਲਤ ਕਤ ਟੇਢੇ ਟੇਢੇ ਟੇਢੇ ॥ ਅਸਤਿ ਚਰਮ ਬਿਸਟਾਕੇ ਮੂੰਦੇ ਦੁਰਗੰਧ ਹੀ ਕੇ ਬੇਢੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਾਮ ਨ ਜਪਹੁ ਕਵਨ ਭ੍ਰਮ ਭੂਲੇ ਤੁਮਤੇ ਕਾਲੁ ਨ ਦੂਰੇ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਇਹ ਤਨੁ ਰਾਖਹੁ ਰਹੈ ਅਵਸਥਾ ਪੂਰੇ ॥ ੨ ॥ ਆਪਨ ਕੀਆ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵੈ ਕਿਆ ਕੋ ਕਰੈ ਪਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸਤਿ ਗੁਰ ਭੇਟੈ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਬਖਾਨੀ ॥ ੩ ॥ ਬਲੂਆ ਕੇ ਘਰੂਆ ਮਾਹ ਬਸਤੇ ਫੁਲਵਤ ਦੇਹ ਇਆਨੇ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਿਨ ਰਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਬੂਡੇ ਬਹੁਤੁ ਸਿਆਨੇ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਮਦਕੀ ਸੀਘ੍ਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਟੇਢੇ ਚਲਤੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਕਬੀਰ ਡਾਟਕੇ

ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ, ਕਾਮਿ ਇਤਿ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮਨੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦਿਕ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਲੀਨੇ, ਲੀਣ ਹੋਕਰ ਗਤਿ ਨਹੀ ਏਕੈ ਜਾਨੀ, ਏਕ ਵਸਤੂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪੂਰਬ ਸਾਧਨੋ ਬਿਨਾ ਤੁਮਾਰੇ ਵੈਰਾਗਜ ਬਿਵੇਕ ਰੂਪ ਦੋਨੋ ਨੇਤ੍ਰ ਫੂਟ ਗਏ ॥ ਜਿਸਕਰ ਤੁਮਕੋ ਕਛੂ ਨ ਸੂਝੈ, ਕੌਨ ਨਿਤਜ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ਕੌਨ ਅਨਿਤਜ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਤਜਾਗ ਕਰੇ ਯਹ ਕੁਛ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਐਸੇ ਤੁਮ ਮਹਾ ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਬਿਨਾ ਪਾਨੀ ਹੀ ਡੂਬ ਮਰੇ ਹੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਗ੍ਰਾਮਕੋ ਜਾਤੇ ਦਸ ਜੁਲਾਹਿਓਂ ਮੈ ਨੌ ਕੋ ਗਿਨ ਆਪਕੋ ਨਾ ਗਿਨਨੇ ਵਾਲਾ ਦਸਮਾ ਜੁਲਾਹਾ ਡੂਬ ਗਯਾਥਾ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ, ਐਸੀ ਸਮਝ ਵਾਲੇ ਤੁਮ ਕੁਟਲ ਜਨ ਕਯੋਂ ਨਹੀ ਸੀਧੇ ਹੋਤੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਚਲਤ ਇਤਿ, ਹੇ ਜਨੋ ਤੁਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰਸੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਕਰ ਕਤ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਚਲਤੇ ਹੋ ਟੇਢੇ, ਬਾਂਕੇ ਬਨ ਟੇਢੇ ਕੁਟਲ ਵਿਖਯ ਮਾਰਗ ਮੈ ਟੇਢੇ, ਕੁਟਲ ਬਨੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸ ਦੇਹਕੋ ਬਾਂਕੀ ਬਨਾਯ ਚਲਤੇ ਹੋ ਪਹਿਲੇ ਤਿਸ ਦੇਹ ਕੀ ਵਸਤੂ ਤੋ ਸੁਨੋਂ ॥ ਜਿਨਕੋ ਸੁਨਕਰ ਦੇਹ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਤੁਮ ਕਬੀ ਚਮਾਰੋਂ ਸੇ ਅਪਨੇਕੋ ਭਲਾ ਨਾ ਜਾਨੋਗੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਅਸਤਿ ਇਤਿ, ਹਾਡ ਔ ਬਿਸਟਾ ਜੋ ਦੁਰਗੰਧ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕਰ ਮੂੰਦੇ, ਭਰੇ ਹੁਏ ਤੁਮ ਊਪਰਸੈਂ ਤਿਨਕੀ ਦੁਰਗੰਧ ਕੋ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲੇ ਚਰਮ ਕਰ ਬੇਢੇ, ਬਲੇ ਹੋਏ ਹੋ॥ ਜੇ ਕਰਨਾ ਬਲੇ ਹੂਯੇ ਹੋਵੋ ਤਬ ਕਾਗ ਕੁੱਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਕਬੀ ਨ ਹਟੇਂ॥ ਵਾ ਅਸਤਿ, ਬਿਸਟਾਦਿਕ ਕੀ ਦੁਰਗੰਧ ਕਰ ਬੇਢੇ, ਬੇਧੇ ਹੁਯੇ ਤੁਮਾਰੇ ਦੇਹ ਚਰਮ ਸੇ ਮੂੰਦੇ ਹੁਯੇ ਹੈਂ ॥ਇਸਲੀਯੇ ਕਾਗ ਕੁਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਸਮੀਪ ਨਹੀ ਆਵੇਂ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮੂੜੇ ਐਸੇ ਅਸੁੱਧ ਦੇਹ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਣੇ ਹੇਤ ਤੁਮ ਰਾਮ ਨ ਜਪਹੁ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਨਾਮਕੋ ਨਹੀ ਜਪਤੇ ॥ ਕਵਨ ਭ੍ਰਮ ਭੂਲੇ, ਕਿਸ ਭਰਮਮੇ ਭੂਲ ਰਹੇਹੋ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਭੂਲੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤੁਮਤੇ ਕਾਲੁ ਨ ਦੂਰੇ, ਤੁਮਾਰੇ ਇਸ ਸਰੀਰਸੇ ਮ੍ਰਿਤੁ ਦੂਰ ਨਹੀ ॥ ਅਤੀ ਸਮੀਪਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤੁਮ ਅਵਸਥਾ ਬਢਾਵਨੇ ਵਾਲੀ ਔਖਧੀਆਂ ਕੇ ਕਲਪ ਕਰਨਾਦਿਕ ਅਨੇਕ ਯਤਨੋ ਕਰ ਭੀ ਇਸ ਤਨਕੋ ਰਖੋ ॥ ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਰਹੇਗਾ ਓਤਾ ਕਾਲ ਜੇਤਾ ਕਾਲ ਤੁਮਾਰੀ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਪੂਰੀ ਮਰਯਾਦਾ ਕਰੀ ਹੁਯੀਹੈ ॥ ਉਸ ਮਰਯਾਦਾ ਸੇ ਏਕ ਪਲਭੀ ਅਧਿਕ ਨਹੀ ਰਹੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਇਸਕਾ ਰਖਨਾ ਮਾਰਨਾ ਕਰਮਕਾ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਹਾਥਮੇ ਹੈ ਤੁਮਾਰੇ ਹਾਥਮੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਆਪਨ ਇਤਿ, ਆਪਨ ਕੀਆ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵੈ, ਜੇਕਰ ਮਰਨੇ ਸਮੇ ਤੁਮ ਰਖਨਾ ਚਾਹੋ ਵਾ ਰਖਨੇ ਸਮੇ

ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ਜੈਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਚਾਹੇ ਸੋਈ ਹੋਵੈ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੋਈ ਪਰਾਂਨੀ ਕਿਆ ਕਰ ਸਕੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਜਬ ਉਤਮ ਕਰਮ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸੈ ਤੁਮਾਰਾ ਤਾਰਣਾ ਤਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਰੁਚੇ ਤਬ ਤੁਮਕੋ ਵਹੁ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਭੇਟੈ, ਮਿਲਾਦੇਵੈ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੈਂ ਤੁਮ ਤਿਸਕੇ ਏਕ ਨਾਮ ਕੋ ਕਹਿ ਸਕੋਗੇ ॥ ਉਕ੍ਤੰਚ "ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਆਪੇ ਆਪਿ" ਇਤਯਾਦਿ ॥ ੩ ॥ ਸਭ ਕੁਛ ਉਸੀਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਹੈ ਤਬ ਆਪਹੀ ਹਮਕੋ ਉਸ ਪਾਸੇ ਲਾਵੇਗਾ ਹਮ ਕਾਹੇ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਛੋਡੇਂ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਉਤਰ ਦੇਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਬਲੂਆ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਮੂਰਖ ਬਲੂਆ, ਰੇਤੇਕੇ ਘਰਮੇ ਬਾਸ ਕਰ ਤਿਸਕੋ ਦੇਖਕੇ ਫੂਲੇ ॥ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਮੰਦਰ ਬਡੇ ਸੁੰਦਰ ਹੈਂ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮਭੀ ਇਆਨੇ ਜਿਸ ਦੇਹਕੋ ਦੇਖਕੇ ਫੁਲਵਤ, ਫੂਲਤੇ ਹੋ ॥ ਸੋਭੀ ਬਿਚਾਰਕੇ ਦੇਖੋ ਬਾਲੂਕੇ ਘਰ ਜੈਸੀਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਐਸੀ ਦੇਹ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮਕੋ ਨਾ ਸਿਮਰਤੇ ਭਏ ਵਹੁ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਅਨੇਕ ਹੀ ਆਪਕੋ ਚਤੁਰ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਡੂਬ ਮਰੇ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਟੇਢੀ ਪਾਗ ਟੇਢੇ ਚਲੇ ਲਾਗੇ ਬੀਰੇ ਖਾਨ ॥ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਸਿਉ ਕਾਜੁ ਨ ਕਛੂਐ ਮੇਰੋ ਕਾਮੁ ਦੀਵਾਨ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮ ਬਿਸਾਰਿਓ ਹੈ ਅਭਿਮਾਨਿ ॥ ਕਨਿਕ ਕਾਮਨੀ ਮਹਾਸੁੰਦਰੀ ਪੇਖਿਪੇਖਿ ਸਚੁ ਮਾਨਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਲਾਲਚ ਝੂਠ ਬਿਕਾਰ ਮਹਾ ਮਦ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਉਧ ਬਿਹਾਨਿ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਅੰਤਕੀ ਬੇਰ ਆਇਲਾਗੋ ਕਾਲੁ ਨਿਦਾਨਿ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਹੀ ਬੂਨੀ ਖਨਨ ਵਤ ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੇ ਟੇਢੀ ਇਤਿ ਜੋ ਤੁਮ ਸਿਰ ਪੈ ਟੇਢੀ ਪਾਗ ਬਾਂਧਕੇ ਮੁਖਮੇ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀੜੇ ਖਾਨੇ ਲਗੇ ਟੇਢੇ ਚਲੇ, ਬਾਂਕੀ ਚਾਲ ਚਲਤੇ ਹੋ ॥ ਔ ਜਬ ਕੋਈ ਭਲਾ ਪੁਰਖ ਹਰਿਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਸਕੋ ਕਹਿਤੇ ਹੋ ਹਮਾਰਾ ਸੰਸਾਰਕੇ ਕਾਮੋ ਸੇ ਖੋਨੇ ਵਾਲੀ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਸਿਉ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਕ੍ਤੀ ਸੇ ਕੁਛ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀ ਮੇਰੋ ਕਾਮੁ ਦੀਵਾਨ, ਹਮਾਰਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਤੋ ਜਿਸਸੇ ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਕੁਛ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ਉਸ ਰਾਜਾ ਕੀ ਕਚਹਿਰੀ ਸਾਥਹੈ॥

੧ ॥ ਮੁਖਸੇ ਐਸੇ ਕਹਿਤੇ ਤੁਮ ਲੋਗੋ ਨੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਭੁਲਾਇ ਰਖਾਹੈ ਅਪਨੇ ਧਨ ਔ ਕੁਲਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੈ ॥ ਔ ਭੁਲਾਇ ਕਰ ਕਨਿਕ, ਸੁਰਣਾਦਿ ਧਨ ਔ ਬਡੀ ਸੁੰਦ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਦੇਖ ਦੇਖਕੇ ਸਚਾ ਮਾਨਤੇ ਹੋ ॥ ਜੋ ਯੇ ਦੋਨੋਂ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਸਦਾਰਹੇਂਗੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਹਾ ਅਗਯਾਨੀ ਹੋਂ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤੁਮਾਰੀ ਲਾਲਚ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਲੋਭ ਝੂਠ, ਮਿਥਯਾ ਬੋਲਨਾ ਬਿਕਾਰ,ਠਗੀ ਚੋਰੀ ਆਦਿਕ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਮਹਾਮਦ, ਹਮਾਰੇ ਸਮਾ ਨ ਦੂਸਰਾ ਕੌਨ ਹੈ ਐਸਾ ਅਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇਹ ਬਿਧਿ, ਇਸ ਪਰਕਾਰਕੇ ਹੀ ਕਾਮੋ ਮੈ ਲਗ ਅਉਧ ਬਿਹਾਨਿ, ਨਿਖਲ ਅਵਸਥਾ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਮਰਨਾ ਸਿਰਪੈ ਆਯਾ ॥ ਯਹੀ ਕਹਿਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਅੰਤ ਸਮੇ ਤੁਮ ਨਿਦਾਨੋਂ ਕੋ ਅਚਾਂਨਕ ਕਾਲ ਕਾ ਬਾਨ ਆਇ ਲਗੇਗਾ॥ ਤਬਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਨਰਕਕੋ ਚਲ ਦੇਵੋਗੇ ॥ ਯਾਤੇ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਚਾਰ ਦਿਨ ਅਪਨੀ ਨਉਬਤਿ ਚਲੇ ਬਜਾਇ ॥ ਇਤਨਕੁ ਖਟੀਆ ਗਠੀਆ ਮਟੀਆ ਸੰਗਿ ਨ ਕਛੁ ਲੈ ਜਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਿਹਰੀ ਬੈਠੀ ਮਿਹਰੀ ਰੋਵੈ ਦੁਆਰੈ ਲਉ ਸੰਗ ਮਾਇ ॥ ਮਰਹਟਿ ਲਗ ਸਭੁ ਲੋਗੁ ਕੁਟੰਬੁ ਮਿਲਿ ਹੰਸੁਇਕੇਲਾ ਜਾਇ ॥ ੧ ॥ ਵੈਸੁਤ ਵੈਬਿਤ ਵੈ ਪੁਰ ਪਾਟਨ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦੇਖੈ ਆਇ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਕੀ ਨ ਸਿਮਰਹੁ ਜਨਮੁ ਅਕਾ-ਰਥ ਜਾਇ ॥ ੨ ॥ ੬ ॥

ਪੁਨਾ ਕਬੀਰ ਉਨਹੀਕੋਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ ਚਾਰਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋਂ ਤੁਮ ਭਗਤੀ ਹੀਨ ਲੋਗ ਚਾਰ ਦਿਨ, ਕਛਕੁ ਦਿਨ ਅਪਨੀ ਨਉਬਤਿ, ਬਾਜੇ ਕੋ ॥ ਭਾਵ ਹੁਕਮ ਕੋ ਬਜਾਇ, ਕਰਕੇ, ॥ ਐਸੇ ਸੰਕਲਪ ਕਰਤੇ ਹੀ ਚਲ ਦੇਵੋਗੇ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਇਤਨਕੁ ਇਤਿ, ਇਤਨਕੁ, ਏਤਿ ਮਾਯਾ ਹਮਨੇ ਅਬ ਖਟੀਆ, ਖਟੀ ਹੈ ॥ ਏਤੀ ਹਮਾਰੀ ਗਠੀਆ, ਥੈਲੀਓਂ ਮੇਂ ਪੜੀ ਹੈ ॥ ਏਤੀ ਹਮਾਰੀ ਮਟੀਆ, ਖੋਦ ਕੇ ਮਟੀ ਮੇਂ ਦਬਾਈ ਹੂਈ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਜਿਸ ਮੇਂ ਸੇ ਤੁਮ ਸਾਥ ਅਪਨੇ ਕਿੰਚਤ ਨਹੀਂ ਲੇਜਾਵੋਗੇ ॥ ੧ ॥ ਧਨ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹ ਕਰ ਕੁਟੰਬ ਕੀ ਸੁਨਾਵੇਂ ਦਿਹਰੀ ਇਤਿ, ਤੁਮਾਰੇ ਦੇਹ ਛੂਟੇ ਪੀਛੇ ਘਰ ਕੀ ਦਿਹਲੀ ਪੈ ਬੈਠੀ ਮਿਹਰੀ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੋਵੇਗੀ ॥ ਦਿਹਲੀ ਸੇ ਆਗੇ

ਨਗਰ ਕੇ ਦਰਵਜੇ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਾਥ ਮੇਂ ਮਾਤਾ ਰੋਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ॥ ਮਰਹਟਿ, ਮਸਾਨੋਂ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸੰਪੂਰਨ ਮੇਲੀ ਲੋਗ ਔ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਲੋਗ ਤੁਮਾਰੀ ਦੇਹ ਕੇ ਸੰਗ ਰੋਤੇ ਜਾਵੇਂਗੇ॥ ਮਸਾਨੋਂ ਸੇ ਆਗੇ ਸਾਥ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਕੇਵਲ ਹੰਸੁ, ਤੁਮਾਰਾ ਜੀਵ ਹੀ ਅਕੇਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਔ ਗਯਾ ਹੁਯਾ ਵਹਾਂ ਸੇ ਆਇਕਰ ਫੇਰ ਇਸ ਸਮਾਜ ਕੋ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇਗਾ ॥ ਜੈਸੇ ਪੀਛੇ ਬਿਦੇਸ ਸੇ ਆਇ ਕਰ ਦੇਖ ਲੇਤਾ ਥਾ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਵੈ ਸੁਤ ਇਤਿ, ਵੈ ਸੁਤ ਉਨ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਵੈਥਿਤ, ਉਸ ਧਨ ਕੋ ਵੈ ਪੁਰਪਾਟਨ, ਉਸੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ਹਰ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤ ਭਯਾ ਫੇਰ ਕਬੀ ਆਇ ਕਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮ ਜੀਵਤੇ ਹੀ ਇਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਓਰ ਸੇ ਚਿੱਤ ਹਟਾਇ ਕੇ ॥ ਅੰਤ ਕੋ ਸਹਾਈ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਕੀਨ, ਕਯੋਂ ਨਹੀਂ ਸਿਮਰਤੇ ॥ ਤੁਮਾਰਾ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਜਿਸ ਮੇ ਲਗ ਕੇ ਅਕਾਰਥ ਜਾਇ, ਨਿਸਫਲ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਇਨ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਚਿਤ ਕੋ ਫੇਰ ਕੇ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਨਾਮ ਜਪੋ ॥ ੨ ॥ ੬ ॥

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਖਟੁ ਕਰਮ ਕੁਲ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹਿਰਦੈ ਨਾਹਿ ॥ ਚਰਨਾਰ ਬਿੰਦ ਨ ਕਥਾ ਭਾਵੈ ਸੁਪਚ ਤੁਲਿ ਸਮਾਨ ॥ ੧ ॥ ਰੇ ਚਿਤ ਚੇਤਿ ਚੇਤਿ ਅਚੇਤ ॥ ਕਾਹੇ ਨ ਬਾਲਮੀਕਹਿ ਦੇਖ ॥ ਕਿਸੁ ਜਾਤਿ ਤੇ ਕਿਹ ਪਦਹਿ ਅਮਰਿਓ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਿਸੇਖ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੁਆਨ ਸਤ੍ਰੁ ਅਜਾਤੁ ਸਭ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਵੈ ਹੇਤੁ ॥ ਲੋਗੁ ਬਪੁਰਾ ਕਿਆ ਸਰਾਹੈ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ੨ ॥ ਅਜਾਮਲੁ ਪਿੰਗੁਲਾ ਲੁਭਤੁ ਕੁੰਚਰੁ ਗਏ ਹਰਿ ਕੈ ਪਾਸ ॥ ਐਸੇ ਦੁਰਮਤਿ ਨਿਸਤਰੇ ਤੂੰ ਕਿਉ ਨ ਤਰਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਅਤਿ ਨੀਚੋਂ ਕੇ ਤਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਸੇ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਅਵਸਯ ਤਰ ਜਾਵੇਂਗਾ॥ ਐਸੇ ਮਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਰਵਿਦਾਸ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਭਕ੍ਤੀ ਸੇ ਹੀਨ ਹੋ ਕੁਲਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਚੰਡਾਲ ਤੁਲਯਤਾ ਕਹੇ ਖਟੁ ਇਤਿ, ਰਮਦਾਸ ਕਹੇ ਹੈਂ

ਮਨ ਜੋ ਪੁਰਖ ਖਟੁ ਕਰਮ ਕੁਲ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਵਨਾਦਿ ਖਟ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਔ ਬਡੀ ਕੁਲ ਕੇ ਸਹਿਤ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਦੋਨੋਂ ਬਾਤੋਂ ਮੇਂ ਪੂਰੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਚਿਤ ਮੇਂ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿ ਭਕਤੀ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਚਰਣਾਰਬਿੰਦ ਨ ਕਥਾ ਭਾਵੈ, ਚਿਤ ਮੇਂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਚਰਣ ਕਮਲਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਬਰਨਨ ਕੀ ਜਿਨ ਕਥਾ ਨਹੀਂ ਰੁਚੇ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਹੇ ਮਨ ਤੁਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਦਿ ਮਤ ਮਾਨੋ ॥ ਕਿੰਤੁ ਐਸੇ ਸਮਾਨ, ਕੁਲਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਮਾਨ ਸਹਿਤੋਂ ਕੋ ਸੁਪਚ ਤੁਲਿ, ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੇ ਤੁਲ੍ਯ ਮਾਨੋਂ ॥ ਉਕ੍ਤੰਚ "ਜੋ ਜਾਨਹਿ ਮੈਂ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ ॥ ਸੋਊ ਗਨੀਐ ਸਭ ਤੇ ਨੀਚਾ ॥ "ਬਿਨ ਸਿਮਰਨ ਗਰਧਭ ਕੀ ਨਿਆਈ ॥ ੧ ॥ ਕਹਯਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨ ਅਪਨੇ ਮੈਂ ਸ੍ਵਪਚ ਤੁਲ੍ਯਤਾ ਹਟਾਨੇ ਹੇਤ ਸੀਘ੍ਰ ਸਿਮਰ ਯਹ ਤਾੜ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਕਹੇ ਰੇਇਤਿ,ਹੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਨੀਚ ਜਾਨਕੇ ਚੇਤ,ਚਿੰਤਨ ਓਰ ਸੇ ਅਚੇਤ,ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਭਏ ਚਿਤ,ਤੂ ਚੇਤਿ, ਈਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰ ॥ ਔ ਚਿੰਤਨ ਓਰ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਾਹੇ ਨ ਬਾਲਮੀ- ਕਹਿ ਦੇਖ, ਕਿਉ ਨਹੀ ਤੂੰ ਪਾਂਡਵੋਂ ਕੇ ਯੱਗ੍ਯ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਬਾਲਮੀਕ ਓਰ ਦੇਖਤਾ ॥ ਜੋ ਕਿਸੁ ਜਾਤਿ ਤੇ, ਕੈਸੀ ਨੀਚ ਜਾਤੀ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਕੈਸੀ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਮੇਂ ਜਨਮ ਲੇਕਰ ਕਿਹ ਪਦਹਿ, ਕੈਸੇ ਉਤਮ ਥਾਨ ਕੋ ਅਮਰਿਓ, ਅਪੜ੍ਯਾ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯਾ ॥ ਸੋ ਯਹ ਔਰ ਕੀ ਬਿਸੇਖਤਾ ਨਹੀਂ ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਿਸੇਖ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕੀ ਹੀ ਬਿਸੇਖਤਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵਭਗਤੀ ਕਾ ਹੀ ਮਹਾਤਮ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕੌਨ ਜਾਤਿ ਵਾਲਾ ਥਾ ਵਹੁ ਬਾਲਮੀਕੀ ਯਹ ਸੁਨ ਜਾਤਿ ਬਤਾਵੇ ਸੁਆਨ ਇਤਿ, ਸੁਆਨ ਸਤ੍ਰ ਕੂਕਰੋਂ ਕਾ ਵੈਰੀ ਤਿਨ ਕੋ ਖਾ ਲੇਨੇ ਵਾਲਾ ਚੰਡਾਲ ਥਾ ॥ ਜੋ ਅਜਾਤਸਭਤੇਸੰਪੂੱਰਣ ਚਮਾਰ ਪ੍ਰਭ੍ਰਿਤ ਜਾਤੀਯੋਂਸੇ ਨੀਚੀਜਾਤਿ ਹੈ ਤਿਸਐਸੇਪੁਰਖ ਕੇ ਸਾਥ ਅਪਨੀਭਕਤਿ ਕੋਦੇਖ ਕਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਗਾਵਤੇ ਭਏ ੇਤੁ,ਪ੍ਰੇਮ॥ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਂਡਵੋਂ ਕੇਯਗ੍ਯ ਮੇਂ ਬੁਲਵਾਯ ਕੇ ਤਿਸ ਕੋ ਯਗ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਹੇਤ ਭੋਜਨ ਕਰਵਾਯਾ॥ਤਬ ਯਗ ਕੀ ਪੂਰਣਤਾ ਕਾ ਘੰਟਾ ਬਜਯਾ ॥ ਜਿਸ ਕਾਮ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਤਿਸ ਕਾ ਤੀਨੋਂ ਲੋਕੋਂ ਮੇਂ ਸੁਜਸ ਹੁਯਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਲੋਗ ਇਤਿ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਲੋਕ ਹੀ ਤਿਸ ਕੇ ਜਸ ਕੋ ਬਪੁਰਾ ਕਿਆ ਸਰਾਹੇ, ਬਿਚਾਰੇ ਕਿਆ ਸਲਾਹਤੇ ਭਏ ॥ ਵਾਸਮੇਂ ਸੇ ਆਜਲੋਂ ਤਿਸ ਕੇ ਜਸ ਕਾ ਤੀਨੋਂ ਲੋਕੋਂ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਗਯਾ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਮਨ ਅਜਾਮਲ ਮਹਾ ਪਾਪੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ॥ ਔ ਜਨਕ ਕੇ ਨਗਰ ਮੇਂ ਰਹਨੇ ਵਾਲੀ ਪਿੰਗੁਲਾ ਨਾਮਾ ਬੇਸ੍ਯਾ ॥ ਲੁਭਤੁ, ਲੋਦੀਆ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਫੰਧਕ ਜਿਸ ਨੇ ਏਕ ਸੰਤ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਜ੍ਹਾਤੇ ਭੇਟ ਮਾਨੀ ॥ ਉਸਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੇ ਬਹੁਤ ਪੰਖੀ ਮਿਲੇ ॥ ਇਕ ਪੰਛੀ ਉਸ ਸੰਤਕੋ ਚੜ੍ਹਯਾ ॥ ਸੰਤਨੇ ਕਹ੍ਯਾ ਯਹ ਪੰਛੀ ਮੇਰੇ ਕਾਮਕਾ ਨਹੀ ॥ ਮਿਲਸਕੇ ਤੋ ਸ਼ੰਖ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਪਦਮ ਵਾਲਾ ਚਤੁਰਭੁਜ ਪੰਛੀ ਲਿਆਵੋ ॥ ਵਹੁ ਜਾਕਰ ਬਨਮੇ ਖੋਜਨੇ ਲਗਾ ਕਈ ਦਿਨ ਨਾਮਿਲ੍ਯਾ ॥ ਤਬ ਜਲਕਰ ਮਰਨ ਲਗੇ ਕੋ ਬਿਸਨ ਵੈਸਾ ਪੰਛੀ ਬਨ ਕਰ ਮਿਲੇ ਵਹੁ ਪਕੜਕੇ ਸੰਤਪਾਸ ਲਿਆਯਾ ਉਸ ਸੰਤਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਉਸਕੀ ਭੀ ਮੁਕ੍ਤੀ ਹੁਈ ॥ ਕੁੰਚਰੁ, ਗਜੇਂਦ੍ਰ ਹਸਤੀ ਯੇ ਸਭੀ ਨੀਚ ਜੋਨੀਵਾਲੇ ਬੈਕੁੰਠਮੇ ਹਰੀਕੇ ਪਾਸਗਏ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇਹੈਂ ਐਸੇ ਸਭੀ ਨੀਚ ਜਾਤੀਯੋਂਮੇ ਉਪਜੇ ਦੁਰਮਤਿ, ਖੋਟੀ ਬੁਧੀ ਵਾਲੇ ਭਗਤੀ ਸੇ ਨਿਸਤਰੇ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਰਗਏ ॥ ਤਬ ਰਵਦਾਸ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਕਿਉਨਾ ਤਰਹਿਗਾ ॥ ਭਾਵ ਅਵਸ੍ਯ ਤਰਜਾਵੇਂਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਭਜਨ ਕਰ ॥੩॥੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤਃ ਕੇਦਾਰਾ ਰਾਗੇ ਭਕਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਘਰੁ ੧

੧ ਓ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹੁ ਧਨੁ ਮੇਰੇ ਹਰਿਕੋ ਨਾਉ ॥ ਗਾਂਠਿ ਨ ਬਾਂਧਉ ਬੇਚਿ ਨ ਖਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਉ ਮੇਰੇ ਖੇਤੀ ਨਾਉ ਮੇਰੇ ਬਾਰੀ ॥ ਭਗਤਿ ਕਰਉ ਜਨ ਸਰਨਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਨਾਉ ਮੇਰੇ ਮਾਇਆ ਨਾਉ ਮੇਰੇ ਪੂੰਜੀ ॥ ਤੁਮਹਿ ਛੋਡਿ ਜਾਨਉ ਨਹੀ ਦੂਜੀ ॥ ੨ ॥ ਨਾਉ ਮੇਰੇ ਬੰਧਿਪ ਨਾਉ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥ ਨਾਉ ਮੇਰੇ ਸੰਗਿ ਅੰਤਿ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ॥ ੩ ॥ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਜਿਸੁ ਰਖੈ ਉਦਾਸੁ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਹਉ ਤਾਕੋ ਦਾਸ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਤੁਮਹਾ ਨਿਰਧਨ ਹੈ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਆਜੀਵਕਾ ਕਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀ ਐਸੇ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਦੁਖੀ ਕੀਆ ਕਬੀਰ ਆਜੀਵਕਾ ਕੇ ਨਿਖਲ ਸਾਧਨ ਮੇਰੇ ਪੈ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪੈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਇਹੁ ਇਤਿ ਹੇ ਹਰੇ ਆਪਕਾ ਜੋ ਨਾਮ ਇਹੁ ਧਨੁ ਮੇਰੇ, ਯਹੀ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਬਡਾ ਧਨ ਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸ ਧਨ ਕੋ ਮੈ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਨੇਸ਼੍ਰੀ ਅਵਧੂਤ ਆਗੇ ਨਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਚਿਤ ਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰਕੀ ਗਾਂਠਮੇ ਬਾਂਧ ਰਖੇਹੈਂ ਤੈਸੇ ਚਿਤਮੇ ਨਹੀ ਰਖਤਾ ॥ ਕਿੰਤੂ ਸਭ ਅਧਿਕਾਰੀਯੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਬਾਂਟਤਾ ਹੂ ॥ ਔ ਬਾਂਟ ਭਾ ਹੁਯਾਭੀ ਜੈਸੇ ਪੰਡਿਤ ਲੋਕ ਕਥਾ ਕਹਤੇ ਸ੍ਰਵਣ ਭਗਤੀ ਕੋ ਲੋਕੋਂ ਪਾਸ ਬੇਚਖਾਤੇ

ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਸੂੰਤਾ ਧਨ ਨਾ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਉਸਕੋ ਸੁਨਾਨਾ ਨਹੀ ਚਾਹਤੇ ॥ ਤੈਸੇਮੈਂ ਕਾਹੂਕੋ ਧਨ ਲੇਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬੇਚ ਖਾਨੇਕਾ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ ਰਖ ਤਾ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਲੋਕਮੇ ਅਜੀਵਕਾਕੇ ਸਭੀ ਸਾਧਨ ਮੈ ਨਾਮ ਕੋ ਹੀ ਮਾਨਤਾਹੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾਉ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕ੍ਰਿਸਾਣ ਕੋ ਖੇਤੀ ਅਜੀਵਕਾ ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਲੀਕੋ ਬਾਰੀ, ਬਾੜੀ ਬਗੀਚੀ ਅਪਨੀ ਆਜੀਵਕਾ ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮੁਝ ਕੋ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਨਾਮਹੀ ਹੈ ॥ ਯਹੀ ਜਾਨਕੇ ਹੇ ਪਰਮੇ-ਸੂਰ ਮੈ ਜਨ, ਦਾਸ ਆਪਕੀ ਸ਼ਰਣ ਪਕੜਕਰ ਆਪਕੀ ਭਗਤਿਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਤਾ ਹੋ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਬਜ਼ਾਪਾਰ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਭੀ ਮੇਰੇ ਨਾਮਹੀ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਨਾਉ ਇਤਿ, ਨਾਮਹੀ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਮਾਇਆ, ਛਲ ਭਾਵ ਮੰਦ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹਕੇ ਉਪਾਯ ਜੂਆ ਚੋਰੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕੇ ਥਾਨਮੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਨਾਮਹੀ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਖਰੀਦਕੀ ਕਾਰਨ ਪੂੰਜੀ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਜਬ ਆਪਕਾ ਨਾਮਹੀ ਮੇਰਾ ਸਭ ਸਮਾਜਹੈ ਤਬ ਤੁਮ ਹਿ ਛਾਡਿ, ਵੈਸੇ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਤੁਝਕੋ ਛੋਡਕੇ ਕਾਹੂ ਦੂਜੀ ਵਸਤੁਕੋ ਲਾਭ ਦਾਯਕ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਆਪਕੇ ਨਾਮਕੋ ਛੋਡ ਔਰਕੋ ਮੈ ਅਪਨਾ ਭਾਈ ਬੰਧਪ ਨਹੀ ਸਮਝਤਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾਉ ਇਤਿ, ਆਪਕਾ ਨਾਮਹੀ ਮੇਰੇ ਬੰਧਪ, ਕੁਟੰਬਕੇ ਲੋਕਹੈਂ ਔ ਆਪਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੇਰਾ ਸਕਾ ਭਾਈਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਆਪਕਾ ਨਾਮਹੀ ਅੰਤਿ ਹੋਇ ਸਖਾਈ, ਜਬ ਔਰ ਕਾਹੂਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਨਹੀ ਬਨ ਪੜਨੀ ਉਸ ਸਮੇ ਮੇਰਾ ਮਿਤ੍ਰ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਹੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਜਿਸਕੋ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਨਾਮ ਓਰ ਲਗਾਯਕੇ ਮਾਇਆ ਮਹਿ, ਮਾਯਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਮੈ ਉਦਾਸੁ, ਵਿਰਕ੍ਤ ਰਖੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਮੈ ਆਪ ਔ ਆਪਕੇ ਨਾਮ ਸਮ ਉਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾਤਾਕਾ ਭੀ ਪਰਮ ਦਾਸ ਹੋਂ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਪਕੇ ਨਾਮਕੋ ਹੀ ਪਰਮਧਨ ਜਾਨ ਤੇ ਹੈ ॥ ਮੈ ਤਿਤਸੈ ਉਨਕਾ ਭੀ ਪਰਮ ਸੇਵਕਹੋਂ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਨਾਗੇ ਆਵਨੁ ਨਾਗੇ ਜਾਨਾ ॥ ਕੋਇ ਨ ਰਹਿਹੈ ਰਾਜਾ ਰਾਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮੁ ਰਾਜਾ ਨਉ ਨਿਧਿ ਮੇਰੈ ॥ ਸੰਪੈ ਹੇਤ ਕਲਤੁ ਧਨੁ ਤੇਰੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਵਤ ਸੰਗ ਨ ਜਾਤ ਸੰਗਾਤੀ॥ ਕਹਾ ਭਇਓ ਦਰਿ ਬਾਂਧੇ ਹਾਥੀ ॥ ੨ ॥ ਲੰਕਾ ਗੜੁ ਸੋਨੇਕਾ ਭਇਆ ॥ ਮੂਰਖੁ ਰਾਵਨੁ ਕਿਆ ਲੇ ਗਇਆ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਕਿਛੁ

ਗੁਨੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥ ਚਲੈ ਜੁਆਰੀ ਦੁਇ ਹਥ ਝਾਰਿ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੈ ਨਾਮ ਧਨ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਰਤੇ ਕਬੀਰ ਪਾਸ ਕੁਛ ਧਨ ਆਗੇ ਰਖ ਕਾਹੂ ਰਾਜਾ ਨੈ ਬੈਰਾਗਜ ਪਰਖਨੇ ਹੇਤ ਕਹਜਾ ਬਾਹਰਕੇ ਧਨ ਸੈ ਬਿਨਾਭੀ ਪੁਰਖ ਕਾ ਓਦਨ ਭੋਜਨਾਦਿ ਕੋਈ ਕਾਜ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੈ ਯਾਹੀਤੇ ਹਮ ਰਾਜੇ ਰਾਣੇ ਧਨਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੇਹੈਂ ਇਸ ਲੀਯੇ ਆਪਭੀ ਇਸਕੋ ਭਲਾ ਜਾਨ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੋ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਧਨਕੀ ਬਡਾਈ ਹੇਤ ਤਾਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਨਾਗੇ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਰਾਜਨ ਨਾਗੇ ਆਵਨੁ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕਾ ਜਨਮ ਕਾਲ ਮੇ ਨਗਨ ਹੀ ਆਵਨਾ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਔ ਵੈਸੇਹੀ ਮਰਨ ਕਾਲਮੇ ਜਾਨਾ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਨਾਗਾ ਜਾਨੇਕੀ ਓਰਸੈਂ ਮਧ ਮੇ ਯਤਨ ਕਰ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਤਾ ਔ ਸਰੀਰਕੋ ਬਸਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਢਾਪਤਾ ਹੂਆ ਮੌਤ ਆਗੇ ਅੜਕੇ ਕੋਈ ਤੁਮਾਰੇ ਸਰੀਖਾ ਬਹੁਤ ਦੇਸ ਵਾਲਾ ਰਾਜਾ ॥ ਔ ਅਲਪ ਦੇਸ ਵਾਲਾ ਰਾਣਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਨਹੀ ਰਹਿਨਾ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ਸਭੀ ਚਲ ਦੇਵੇ ਗੇ ॥ ੧ ॥ ਕੇਵਲ ਮੌਤ ਸੇ ਬਚਾਨੇ ਵਾਲਾ ਹੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਨਉ ਨਿਧਿ, ਨਵ ਨਿਧੀਆਂ ਤੁਲਜ ਬਡਾ ਧਨ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸੇ ਬਚਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਧਨ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ਔ ਤੇਰੇ ਚਿਤਕਾ ਹੇਤੁ ਮ੍ਰਿਤ ਮੈ ਫਸਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਪੈ, ਬਾਹਰ ਕੇ ਚਾਂਦੀ ਸ੍ਵਰਨਾਦਿ ਧਨ ਔ ਕਲਤ੍ਰ, ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਮੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਵਸਤੁ ਤੇਰੇ ਆਵਤ ਸੰਗ ਨ, ਜਨਮ ਕਾਲ ਮੇ ਸਾਥ ਨਹੀ ਆਈ ॥ ਪੁਨਾ ਨ ਜਾਤ ਸੰਗਾਤੀ, ਮਰਨ ਕਾਲ ਮੇ ਸਾਥ ਨਹੀ ਜਾਵੇਗੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਜਾ ਹੂਆ ਜੋ ਮਰਨ ਜਨਮ ਕੇ ਭੀਤਰ ਤੁਮਨੈ ਕੁਛ ਦਿਨ ਅਪਨੇ ਦ੍ਵਾਰੇਪੈ ਬਾਂਧ ਲੀਯੇ ਹਸਤੀ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਔਰ ਸਭ ਕੀ ਬਾਤ ਛੋਡ ਸਭ ਸੇ ਬਡੇ ਐਸ੍ਵਰਯ ਵਾਲੇ ਰਾਵਣਕੀ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜਿਸ ਰਾਵਣਕਾ ਬਸਨੇ ਕਾ ਥਾਨ ਲੰਕਾ ਗੜ ਸ੍ਵਰਨਕਾ ਹੂਆ ॥ ਵਹੁ ਮੂਰਖ ਰਾਵਣ ਭੀ ਨਾਮ ਧਨ ਸੇ ਬਿਨਾ ਬਾਹਰ ਕਾ ਧਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰ ਮਰਨ ਸਮੇ ਵੈਸੇ ਧਨਸੇਪਰਲੋਕਮੇ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਕਿਆ ਲੇ ਗਯਾ ॥ ਭਾਵ ਕਛੁ ਨਹੀ ਲੇ ਗਯਾ ॥ ਕੇਵਲ ਨਗਨ ਹੀ ਗਯਾ ॥ ੩ ॥ ਜਬ ਯਹੀ ਦਸਾਹੈ ਤਬ ਇਸ ਧਨ ਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਣੇਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡਕੇ ਤੂੰ ਭੀ ਪਰਲੋਕ ਮੇਂ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਕੁਛ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਗੁਨੋਂ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ਕਰ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਰਾਜਾ ਆਗੇ ਕੋ ਸੁਭਗਤੀ ਹੇਤ ਜੇਤਾ ਕਾਲ ਬਨਪੜੇ ਤੇਤਾ ਕਾਲ ਬੈਠਕੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਗੁਣੋ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ਕਰ ਗੁਨ ਬੀਚਾਰੇ ਬਿਨਾ ਇਸ ਧਨ ਕਾ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਤੇ ਤੁਮ ਜੈਸੇ

ਬਾਜੀਹਾਰ ਕੇ ਜੁਆਰੀ ॥ ਖੇਲਕੇ ਸਥਾਨ ਸੇ ਦੋਨੋ ਹਾਥੋ ਕੋ ਝਾਰਿਖਾਲੀ ਕਰ ਚਲਦੇ-ਵੇਹੈਂ ਵੈਸੇ ਚਲ ਦੇਵੋਗੇ ॥ ਯਾਤੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਆਨ ਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੇ ਤੁਮ ਤਥਾ ਤੁਮਾਰੇ ਜੈਸੇ ਔਰ ਜੀਵ ਸਭੀ ਮੈਲੇ ਹੋ ॥ ਏਕ ਨਿਰਗੁਨ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਗ੍ਯਾਨ ਭਗਤੀ ਵਾਲੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੇਵਕ ਹੀ ਨਿਰਮਲ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਮੈਲਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੈਲਾ ਇੰਦੁ ॥ ਰਵਿ ਮੈਲਾ ਮੈਲਾ ਹੈ ਚੰਦੁ ॥ ੧ ॥ ਮੈਲਾ ਮਲਤਾ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਇਕੁ ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਜਾਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੈਲੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਇਕੈ ਈਸ ॥ ਮੈਲੇ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਦਿਨ ਤੀਸ ॥ ੨ ॥ ਮੈਲਾ ਮੋਤੀ ਮੈਲਾ ਹੀਰੁ ॥ ਮੈਲਾ ਪਉਨੁ ਪਾਵਕੁ ਅਰੁ ਨੀਰੁ ॥ ੩ ॥ ਮੈਲਾ ਸਿਵ ਸੰਕਰਾ ਮਹੇਸ ॥ ਮੈਲੇ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਅਰੁ ਭੇਖ ॥ ੪ ॥ ਮੈਲੇ ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਜਟਾ ਸਹੇਤਿ ॥ ਮੈਲੀ ਕਾਇਆ ਹੰਸ ਸਮੇਤਿ ॥ ੫ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਤੇ ਜਨ ਪਰਵਾਨ ॥ ਨਿਰਮਲ ਤੇਜੋ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨ ॥ ੬ ॥ ੩ ॥

ਰਹੇ ਵੈਸੇ ਜਨ ਮੈਲੇ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਦੇਵਤਾ ਔ ਸ਼ਿਵਾਦਿ ਈਸ੍ਵਰ ਤੋ ਮੈਲੇ ਨਹੀ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਜਿਨ ਚੇਤਨੋ ਮੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤ ਔ ਜੜੋਂ ਮੇ ਗ੍ਯਾਨ ਹੀਨਤਾ ਰੂਪ ਮੈਲਹੈ ਵੇ ਸਭੀ ਮੈਲੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਲ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕੇ ਸਾਧਨ ਗ੍ਯਾਨ ਭਕਤੀ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮਵਾਲੇ ਭਗਤ ਜਨ ਹੀ ਨਿਰਮਲ ਹੈਂ ॥ ਔਰ ਨਹੀ ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਜੜ ਚੇਤਨ ਨਿਖਲਕੋ ਮੈਲੇ ਸਿਧ ਕਰੇ ਮੈਲਾ ਇਤਿ, ਮੈਲਾਹੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੋ ਕਾਮਕੇ ਅਧੀਨਹੋ ਪੁਤ੍ਰੀ ਪੀਛੇ ਦੌੜਜਾ ॥ ਔ ਮੈਲਾ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰਜੋ ਅਹਲਜਾ ਸੇ ਮੈਥਨ ਹੇਤ ਗੌਤਮ ਕੇ ਘਰ ਗਯਾ ॥ ਮੈਲਾ ਹੈ, ਰਵਿ, ਸੂਰਯ ਜਿਸਨੇ ਅਪਨਾ ਸਰੀਰ ਸਾਣਪੇ ਘਸਵਾਯਾ ॥ ਪੁਨਾ ਮੈਲਾ ਹੈ ਚੰਦ ਜਿਸਨੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਥ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰ ਕਰਮ ਮੇ ਸਹਾਯਤਾ ਕਰੀ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈਲਾ ਮਲਤਾ, ਮੈਲਜੋਂਸੇ ਭੀ ਮੈਲੇ ਹੈ ਜੇਤੇ ਕਾਮ ਕਰੋਧਾਦਿ ਅਸੁਰ ਸੰਪਤਵਾਲੇ ਜੀਵ ਦੇਖੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਕੋਈ ਨਿਰਮਲ ਭੀਹੈ ਵਾ ਸਭੀ ਮੈਲੇ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤਰ ਕਹੇ, ਇਕੁ ਇਤਿ, ਏਕ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੀ ਨਿਰਮਲਹੈ ਜਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਦੇਸ ਸੇ ਕਾਲਸੇ ਵਸਤੁ ਸੇ ਅੰਤ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਹਰੀਹੈ ਪਾਰ, ਸਰਬ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੇ ਪ੍ਰਾਣਾਦਿ ਰਚਨਾ ਸੇ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਤਿਸ ਐਸੇ ਸਰਬਕੇ ਕਰਤਾ ਇਕੈ ਈਸ, ਏਕ ਈਸ਼ਸੇ ਬਿਨਾ ਸੰ-

ਪੂਰਣਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੈਲੇਹੈਂ॥ਤਥਾ ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੈ ਜੇਤੇ ਘੜੀ ਮਹੂਰਤ ਪਹਰਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਲਖਕੇ ਕਾਲਕੇ ਬਿਸੇਖ ਨਿਸਬਾਸਰ ਰਾਤਿ ਦਿਨ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਪਖੋਂਸੇ ਊਪਰ ਦਿਨ ਤੀਸਤੀਸਤੀਸ ਦਿਨੋਕੇ ਮਾਸਹੈ ਵਹੁ ਸਭ ਮੈਲੇਹੈਂ ਤਿਨਕੇ ਅਭਿਮਾਨੀਯੋਂ ਮੇ ਅਸੁਰ ਸੰਪਤ ਮੈਲਹੈ ਜੜਦੇਹੋਂ ਮੈ ਤਮੋ ਗੁਣ ਰੂਪ ਮੈਲਹੈ ॥੨॥ ਯਾਹੀਤੇ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਅਤਜੰਤ ਨਿਰਮਲ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਤੇ ਭੀ ਤਮੋ ਗੁਣੀ ਜੜ ਰੂਪ ਹੀਰੇ ਮੋਤੀ ਆਦਿਕ ਰਤਨ ਮੈਲੇਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਤਮੋ ਗੁਣੀ ਪਉਨ ਪਾਵਕਾਦਿ ਪਾਂਚੋ ਤਤ੍ਵ ਮੈਲੇ ਹੈਂ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਮੈਲਾਹੈ ਕਾਮਾਤਰੁਹੋ ਬਿਸ਼ਨੁਕੇ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਪੀਛੇ ਦੌੜਨੇ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਵ॥ ਜੋ ਅਪਨੇਕੋ ਸੰਕਰ, ਕਲਜਾਣ ਕਰਤਾ ਮਹੇਸ਼, ਸਭਸੇ ਬਡਾ ਈਸ ਕਹਾਵਤਾਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਮਹਾ ਮੈਲੇਹੈਂ ਅਣਿਮਾਦਿਕ ਸਿਧੀਆਂਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਧ॥ ਔ ਸਿਧੀਆਂ ਕੀ ਇਛਾ ਸੇ ਹਠ ਯੋਗ ਸੀਖਤੇ ਤਿਨੋਂਕੇ ਸੇਵਕ ਸਾਧਿਕ॥ ਏਵੰ ਮੈਲੇ ਹੈਂ ਅਪਨੇ ਕੋ ਬਡਾ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਛੋਟਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਨਜਾਸੀ ਆਦਿਕ ਭੇਖ॥੪॥ ਪੁਨਾ ਮੈਲੇਹੈਂ ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਦੋਨੋ ਜਟਾ ਸਹੇਤਿ, ਜਟਾ ਬਿਭਤੀ ਚਿੰਨੋ ਸਹਿਤ॥ ਪੁਨਾ ਮੈਲੀਹੈ ਕਾਇਆ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੀ ਗਜਾਨ ਹੀਨ ਦੇਹ ਹੰਸ ਸਮੇਤਿ, ਅਵਿਦਜਾ ਮਲ ਸੇ ਮੈਲੇ ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵੋਂਕੇ ਸਾਥਹੀ॥ ੫ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੇਤੇ ਈਸ੍ਵਰ ਭਗਤੀਸੇ ਹੀਨ ਜੀਵਹੈਂ ਸਭੀਯੇ ਪ੍ਰਮਾਣਨਹੀ॥ ਭਗਤੀ ਵਾਲੇ ਹੀ ਈਸ ਪ੍ਰਾਯਣਹੋ ਦੇਹ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਭੀ ਹੀਨ ਭਏ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਪਰਵਾਨ,ਪ੍ਰਤਿਸਠਾ ਵਾ॰ ਸਚੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਤੇ, ਵਹੀ ਅਤਜੰਤ ਨਿਰਮਲ ਹੈ॥ ਜੋ ਰਾਮਹਿਜਾਨ, ਮਾਯਾ ਮਲਸੇ ਰਹਿਤ ਅਪ॰ ਨਿਰਗੁਣ ਨਿਰਾਕਾਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਰਾਮਕੋ ਯਥਾਰਥ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਸਭ ਪਾਠਕਾ ਯਹਿ ਹੈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੁਛਹੈ ਮਾਯਾ ਔ ਤਿਸਕੇ ਕਾਰਜ ਮੈਲੇ ਹੈਂ॥ ਜਿਸਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜੇਤਾ ਕਾਲ ਕਾਰਜ ਸਹਿਤ ਮਾਯਾ ਓਰਹੈ ਵਹੁ ਸਭ ਮੈਲੇ ਹੈ॥ ਜਿਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਉਧਰਸੇ ਹਟਕੇ ਨਿਰਗੁਣ ਨਿਰਾਕਾਰ ਸੁਛ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਰਹੈ ਵਹੁ ਸੁਛ ਹੈਂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਸਦਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਰ ਰਹੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਵੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਰਸੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਔਰ ਓਰ ਜਾਨੇਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਦੇਵਨਸੇ ਸਦਾ ਨਿਰਮਲ ਹੈਂ॥ ੬ ॥ ੩ ॥

ਮਨੁਕਰਿ ਮਕਾ ਕਿਬਲਾ ਕਰਿ ਦੇਹੀ॥ ਬੋਲਨਹਾਰੁ ਪਰਮਗੁਰੁ ਏਹੀ॥ ੧॥ ਕਹੁਰੇ ਮੁਲਾਂ ਬਾਂਗ ਨਿਵਾਜ॥ ਏਕ ਮਸੀਤਿ ਦਸੈ ਦਰਵਾਜ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਿਸਿਮਿਲਿਤਾਮਸੁ ਭਰਮ ਕਦੂਰੀ ॥ ਭਾਖਿ ਲੇ ਪੰਚੇ ਹੋਇ ਸਬੂਰੀ॥ ੨ ॥ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕਾ ਸਾਹਿਬੁ

ਏਕ ॥ ਕਹ ਕਰੈ ਮੁਲਾਂ ਕਹ ਕਰੈ ਸੇਖ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਹਉ ਭਇਆ ਦਿਵਾਨਾ ॥ ਮੁਸਿ ਮੁਸਿ ਮਨੂਆ ਸਹਜਿ ਸਮਾਨਾ ॥੪॥੪॥

ਰਾਮ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਲ ਹੈਂ ਕਹਿਨੇ ਸੇ ਅਪਨੇ ਮੇਂ ਨਿਰਮਲਤਾ ਸੂਚਨ ਕਰ-ਤੇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਏਕ ਕਾਜ਼ੀ ਕਹਿਤਾ ਭਯਾ ॥ ਨਿਰਮਲ ਤੋ ਵਹੁ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਨੇ ਮਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਥਿਰ ਹੋਕਰ ਤਾਕਾ ਔਰੋਂ ਕੋ ਭੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਤੈਨੇ ਹਿੰਦੂਓ ਕੇ ਭੀ ਦੇਵਤਾ ਮੈਲੇ ਕਹਿਕਰ ਨਿੰਦੇ ॥ ਔ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਮੱਕੇ ਕਾ ਹੱਜ ਬਾਂਗ ਨਿਵਾਜ ਔ ਖੁਦਾ ਕੇ ਨਾਮ ਪੈ ਊਂਟ ਬਕਰੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨੀ ਹਮਾਰੇ ਖੁਦਾ ਕੋ ਮੇਲਨੇ ਵਾਲੇ ਯੇ ਭੀ ਛੋਡ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੂ ਮਹਾ ਮੈਲਾ ਕਮਲਾ ਹੂਆ ਬਕਤਾ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਭੀ ਮੇਰੇ ਸਮ ਹੱਜਾਦਿਕ ਕਰ ਤੌਂ ਪੂਰਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨੇਗਾ ਯਹ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮਨੁ ਇਤਿ ਮਕਾ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਸਮੇ ਕਾਬਾ ਹੈ ॥ ਕਾਬਾ ਖੁਦਾ ਕੇ ਘਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਕਾਬੇ ਕੀ ਚਾਰ ਦਿਵਾਲੀ ਕਾ ਨਾਮ ਕਿਬਲਾ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਈਹਾਂ ਮੱਕਾ ਪਦ ਕਾਬਾ ਪੈ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਕਾਜ਼ੀ ਮਨੁ ਕਰਿ ਮਕਾ, ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਾ ਘਰ ਕਾਬਾ ਕਰ ॥ ਅਰ ਤਿਸ ਕਾਬੇ ਕੀ ਚਾਰ ਦਿਵਾਰੀ ਅਪਨੀ ਥੂਲ ਦੇਹ ਕਰ ॥ ਕਾਬੇ ਮੈ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਜੋ ਮਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਬੋਲਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਾਣੀ ਆਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਕਾਮੋ ਮੇ ਪ੍ਰੇਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਏਹੀ ਸਰਬ ਕਾ ਪਰਮ ਗੁਰੁ ਖੁਦਾ ਜਾਨੋ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਉਸ ਕੋ ਜਾਨਕੇ ਉਚੇ ਸੇ ਉਸਕੇ ਜਸ ਕਾ ਗਾਵਨ ਰੂਪ ਤੂ ਮੁਲਾਂ ਬਾਂਗ ਦੇਹ॥ ਔ ਮੌਨ ਕਰ ਮਨ ਮੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਾ ਨਿਵਾਜ ਕਰੋ ॥ ਔ ਮਕੇ ਬਿਨਾ ਆਨ ਦੇਸੋਂ ਮੇ ਨਿਮਾਜ ਹੇਤ ਜੈਸੇ ਮਸੀਤ ਬਨਾ ਲੇਤੇ ਹੋ ਤੈਸੇ ਪੀਛੇ ਕਿਬਲਾ ਕਹੀ ਦੇਹ ਕੋ ਖੁਦਾ ਕੇ ਘਰ ਮਨ ਰੂਪ ਕਾਬੇ ਕਾ ਠਿਕਾਨਾ ਮਸੀਤ ਕਰ ਲੇਵੋ ॥ ਜਿਸਕੇ ਦਸੈ ਦਰਵਾਜ, ਨੌ ਦੁਆਰੇ ਪ੍ਰਗਟ ਏਕ ਤਾਲੂ ਮੇ ਗੁਪਤ ਯੇ ਦਸ ਦਰਵਾਜੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਬਕਰੇ ਊਂਟ ਕੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕੇ ਠਿਕਾਨੇ ਮਿਸਿ ਮਿਲਿ, ਮਾਰਕਰ ਤਾ-ਮਸੁ, ਤਮੋਗੁਣ ਕੋ ਅਰ ਭਰਮ ਕੋ ਕਦੂਰੀ ਅਪਨੇ ਇਸ੍ਰ ਖੁਦਾ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਕਲਮਾ ਪੜ੍ਹਤੇ ਭੋਜਨ ਅਰਪਣ ਕਰੋ ॥ ਪੁਨਾ ਤਮੋਗੁਣ ਔ ਭਰਮ ਕੇ ਸਾਥ ਹੀ ਪਾਂਚ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਭੀ ਖੁਦਾ ਕੀ ਨਜ਼ਾਜ ਕਰ ਭਾਖਿਲੇ, ਭੱਛਨ ਕਰਲੇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕੋ ਪੂਰਾ ਸਬੂਰੀ, ਸੰਤੋਖ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਤੈਨੇ ਕਹਯਾ ਅਪਨੀ ਰੀਤਿ ਮੈ ਥਿਰ ਹੋਕਰ ਹੱਜਾਦਿ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਖੁਦਾ ਮਿਲੇ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਸਿਮਜਕ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਹਿੰਦੂਯੋਂ ਕੇ ਧਰਮੋ ਸੇਂ ਤੁਮਾਰੇ

ਧਰਮ ਭਿੰਨ ਰਹੇਭੀ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕ, ਪਰਮੇਸੁਰਤੇ ਤੁਮਾਰਾ ਜੁਦਾ ਨਹੀਵਹੁ ਤੋ ਦੋਨੋਕਾ ਏਕਹੈ ॥ ਔ ਭਜਨਵਾਲੇਕੋ ਤਾਰਤਾ ਹੈ ॥ ਦੂਸਰੇਕੋ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਭਕ੍ਰੀ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਕਹ, ਕਿਆ ਕਰੇਗਾ ਮੁਲਾਨਾ ॥ ਔ ਕਿਆ ਕਰੇਗਾ ਸੇਖ, ਬਡਾਪੀਰ ॥ ॥ ਤਥਾ ਤੇਰੇਜੈਸਾ ਕਾਜ਼ੀ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ॥ ੪ ॥ ਖੁਦਾਕੇ ਆਗੇ ਇੱਜਤ ਭੋ ਮਜਬਕੇ ਝਗੜੇ ਛੋਡ ਭਕਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਾਵੇਂਗੇ ॥ ਇਸੀ ਲੀਏ ਕਬੀਰ ਕਹੇਹੈ ਕਾਜ਼ੀਮੈ ਤੁਮਾਰੇ ਦੀਨਕੇ ਝਗੜੇ ਛੋਡ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਦਿਵਾਨਾ, ਕਮਲਾਸਾਬਨ ਰਹਜਾਹੋਂ ॥ ਜਿਸ ਬੰਦਗੀ ਕਰਤੇਕਾ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮੁਸਿ ਮੁਸਿ, ਅਪਨੇ ਸਭ ਖੋਟੇ ਕਾਮੋਕੋ ਅਪਨੇ ਮੇਸੇ ਚੁਰਾਯ ਚੁਰਾਯ ॥ ਭਾਵ ਦੂਰ ਕਰ ਕਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਸਹਜਿ, ਅਦਭੁਤ ਰੂਪ ਮੇ ਸਮਾਯ ਗਯਾਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਪਨੇ ਮੋ ਡੁਬਾਕਰ ਆਗੇ ਨਾ ਬਢਨੇ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਹੂੰਕੇ ਧਰਮ ਮੈਂ ਨਹੀ ਧਾਰਨ ਕਰਤਾ ॥ ਤੁਮਹੀ ਉਨ ਧਰਮੋ ਕੀ ਗੋਨ ਉਠਾਓ ॥ ਅਰ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਤੇ ਕੋ ਡੁਬੋ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਗੰਗਾਕੇ ਸੰਗ ਸਲਿਤਾ ਬਿਗਰੀ ॥ ਸੋ ਸਲਿਤਾ ਗੰਗਾ ਹੋਇ ਨਿਬਰੀ ॥ ੧ ॥ ਬਿਗਰਿਓ ਕਬੀਰਾ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ ॥ ਸਾਚੁ ਭਇਓ ਅਨ ਕਤਹਿਨ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਚੰਦਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਰਵਰੁ ਬਿਗਰਿਓ ॥ ਸੋ ਤਰੁਵਰੁ ਚੰਦਨੁ ਹੋਇ ਨਿਬਰਿਓ ॥ ੨ ॥ ਪਾਰਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਾਂਬਾ ਬਿਗਰਿਓ ॥ ਸੋਤਾਂਬਾ ਕੰਚਨੁ ਹੋਇ ਨਿਬਰਓ ॥ ੩ ॥ ਸੰਤਨ ਸੰਗਿ ਕਬੀਰਾ ਬਿਗਰਿਓ ॥ ਸੋਕਬੀਰੁ ਰਾਮੈ ਹੋਇ ਨਿਬਰਿਓ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਤੂਦੋਨੋ ਦੀਨੋਕੇ ਧਰਮ ਛੋਡਨੇ ਸੈ ਬਿਗੜਾ ਹੂਯਾ ਹੈਂ ਐਸੇ ਕਹਿਤੇ ਪੁਰਖੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਬਿਗੜਨੇ ਮੇਹੀ ਅਪਨੇ ਕੋ ਪਰਮਲਾਭ ਬਤਾਵੇਂ ਗੰਗਾ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਗੰਗਾ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲਕੇ ਜੋ ਸਲਿਤਾ, ਨਦੀ ਬਿਗਰੀ, ਅਪਨੇ ਨਾਮ ਰੂਪ ਕੋ ਖੋਯ ਬੈਠੀ ॥ ਸੋ, ਵਹੀ ਸਲਤਾ ਗੰਗਾ ਰੂਪ ਹੋਯਕੇ ਨਿਬਰੀ, ਨਿਪਟੀ ਹੈ ॥ ਜੁਦੇ ਨਾਮ ੂਪ ਵਾਲੀ ਨਹੀ ਰਹੀ ॥ ੧ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਬਿਗਰਿਓ ਕਬੀਰਾ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਮੈ ਸਤਸੰਗਮੈ ਮਿਲਕੇਬਿਗੜਜਾਹੂੰ ਮੁਝਕੋ ਰਾਮਕੀ ਦੁਹਾਈ, ਸੁਗੰਦਹੈ ॥ ਔ ਬਿਗੜਕੇ ਭੀਮੈ ਸਾਚੁ ਭਇਓ, ਸਚਾ ਪਰਮਾਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਨ ਗਯਾਹੂੰ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਛੋਡਕੇ ਮੈ ਅਬ ਅਨਕਤ

ਹਿ, ਔਰ ਕਾਹੂ ਦੇਵਤਾ ਓਰ ਕੁਛ ਬਣਨੇ ਹੇਤ ਨਹੀ ਜਾਤਾ॥ ੧ ॥ ਸਤਸੰਗ ਸਾਥ ਮਿਲ ਬਿਗੜਨੇ ਕਰ ਸਭ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੋਨੇ ਮੈ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਚੰਦਨ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਚੰਦਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਭਾਵ ਸੈਂ ਜੋ ਤਰਵਰੁ, ਬ੍ਰਿਛ ਬਿਗੜਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤਰੁਵਰੁ, ਵਹੀ ਬ੍ਰਿਛ ਚੰਦਨ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਨਿਬਰਿਓ, ਨਿਪਟਿਆਹੈ॥ ਭਾਵ ਚੰਦਨ ਹੀ ਬਨ ਗਯਾ ਹੈ॥ ਚੰਦਨ ਸੈਂ ਜੁਦਾ ਨਹੀ ਰਹਜਾ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਪਾਰਸ ਕੇ ਸੰਗਿ, ਸੁਰਣ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਜੋ ਤਾਂਬਾ ਬਿਗਰਿਓ, ਤਾਂਬਾ ਧਾਤੁ ਬਿਗੜੇਹੈ ॥ ਸੋ ਤਾਂਬਾ, ਵਹੀ ਤਾਂਬਾ ਜੈਸੇ ਕੰਚਨ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਹੀ ਨਿਪਟੈ ॥ ੩ ॥ ਤੈਸੇਮੈ ਕਬੀਰ ਜੋ ਸੰਤੋਂਕੇ ਸੰਗ ਬਿਗੜਿਆ ਹੂੰ॥ ਸੋਮੈ ਕਬੀਰ ਜਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਸੰਤ ਸੇਵੇਹੈਂ॥ ਵਹੁ ਰਾਮ ਰੂਪ ਹੋਕਰਹੀ ਨਿਪਟਿਆਹੂੰ॥ ਤੁਮਕੋ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਤੁਮਭੀ ਬਿਗੜੋ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਮਾਥੈ ਤਿਲਕੁ ਹਥਿ ਮਾਲਾ ਬਾਂਨਾ॥ ਲੋਗਨ ਰਾਮੁ ਖਿਲਉਨਾ ਜਾਂਨਾ॥ ੧॥ ਜਉ ਹਉ ਬਉਰਾ ਤਉ ਰਾਮ ਤੋਰਾ॥ ਲੋਗੁ ਮਰਮੁ ਕਹ ਜਾਨੈ ਮੋਰਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੋਰਉ ਨ ਪਾਤੀ ਪੂਜਉ ਨ ਦੇਵਾ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਿਨੁ ਨਿਹਫਲ ਸੇਵਾ॥ ੨॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਜਉ ਸਦਾ ਸਦਾ ਮਨਾਵਉ॥ ਐਸੀ ਸੇਵ ਦਰਗਹ ਸੁਖੁ ਪਾਵਉ ॥ ੩ ॥ ਲੋਗੁ ਕਹੈ ਕਬੀਰ ਬਉਰਾਨਾ॥ ਕਬੀਰ ਕਾ ਮਰਮੁ ਰਾਮ ਪਹਿਚਾਨਾ॥ ੪ ॥ ੬ ॥

ਆਨ ਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਤੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਆਨ ਰੀਤਿਕੇ ਉਤਰ ਦੇਨੇ ਸੇ ਬਾਵਲਾ ਕਿਉ ਬਨ ਗਯਾਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਤਰਨਕੀ ਇਛਾਹੈ ਤਬ ਮੱਥੇ ਮੇ ਤਿਲਕ ਹਾਥਮੇ ਮਾਲਾ ਲੇ ਤੁਲਸੀ ਪਤ੍ਰ ਤੋੜ ਬਿਸ਼ਨੁ ਦੇਵਕੀ ਪੂਜਕਰ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਬੈਸਨਵੋਂਕੋ ਕਬੀਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਹਾਸੀ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇ, ਮਾਥੈ ਇਤਿ, ਖਿਲੌਨਾ ਬਾਲਕ ਕਾ ਔ ਹਾਸੀਕੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਆਸਚਰਯਕੀ ਬਾਤ ਹੈ॥ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਿਨ ਲੋਗੋਂਨੇ ਮਥੇਮੇ ਤਿਲਕ ਹਾਥਮੇ ਤੁਲਸੀ ਕੀ ਮਾਲਾ ਪਕੜਨੀ ਬਾਨਾਂ, ਬਾਨਾਵਰ, ਬਨਾਈ ਹੈ॥ ਇਨ ਲੋਗੋਂਨੇ ਤੁਝ ਰਾਮਕੋ ਖਿਲਉਨਾ ਜਾਂਨਾ, ਬਾਲਕ ਜਾਨਲੀਆ॥ ਜੋ ਯਹ ਵਸਤੁ ਦਿਖਲਾਯ ਰਾਮ ਕੋ ਖੁਸ ਕਰਲੇਵੇਂਗੇ॥ ਵਾ ਆਪਕੋ ਇਨਹੁਨੇ ਖਿਲਉਨਾ ਜਾਨਾ, ਹਾਸੀਕੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਮਸਕਰਾ ਜਾਨਲੀਆ

ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਮ ਯਹ ਵੇਸ ਬਨਾਯਕੇ ਰਾਮਕੋ ਖੁਸ ਕਰ ਲੇਵੇਂਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਨਕਲੀਯੇ ਭਾਂਡ ਬਹੁ ਰੂਪ ਬਨਾਯਕੇ ਹਾਸੀਕੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇ ਲੋਗੋਂਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਲੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਔਰ ਜੋ ਮੈ ਤੇਰਾ ਸੱਚਾ ਭਗਤ ਹੂੰ ਮੁਝਕੋ ਬਾਵਲਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਕਹੇਂ ਮੇਰੀ ਕੁਛਹਾਨੀ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈ ਬਾਵਲਾ ਹੂੰ ਤਉਭੀ ਰਾਮ ਤੇਰਾ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪਕਾ ਭਗਤ ਹੂੰ ॥ ਔਰ ਕਾ ਤੋ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਬਾਵਲੇ ਹੋਕਰ ਮੁਝਕੋ ਬਾਵਲਾ ਬਤਾ-ਵਨੇ ਵਾਲੇ ਯੇ ਠਗ ਲੋਗ ਮਰਮੁ, ਭੇਵ ਕਿਆ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ਮੇਰਾ ॥ ਜੋ ਕਬੀਰ ਸਜਾਨਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਅਪਨੇ ਪਖੋਂ ਓਰ ਖੈਂਚਤੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ॥੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਇਨ ਠਗੋਂਕੇ ਕਹਨੇਸੇ ਤੋਰਉ ਨ ਪਾਤੀ, ਨਹੀ ਤੋੜਤਾ ਤੁਲਸੀਕੇ ਪੱਤੇ ॥ ਅਰ ਪੂਜਉ ਨ ਦੇਵਾ, ਨਹੀ ਪੂਜਤਾ ਠਗਨੇ ਹੇਤ ਇਨਕੀ ਬਨਾਈ ਤੁਮਾਰੀ ਪਾਖਾਣਕੀ ਮੂਰਤਿਕੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮੈ ਚਿਤਮੇ ਸਮਝਕ ਜਾਨਤਾ ਹੋਂ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਿਨੁ, ਆਪਕੀ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਆਪਕੀ ਬਨਾਵਟੀ ਮੂਰਤਿਯੋਂਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਨਿਸਫਲ ਹੈ॥ ਉਨਕੀ ਸੇਵਾ ਸੈਂ ਕੁਛ ਫਲ ਨਹੀ ॥ ਉਲਟਾ ਤੁਮਾਰੇ ਕੋਪਕਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕੈਸਾ ਬਾਵਲਾਹੈ ਮੁਝਕੋ ਛੋਡ ਮੇਰੀ ਮੂਰਤੀਕੋ ਪੂਜਤਾ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੂਰਤਿਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਨਿਸਫਲਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੂੰ ਤਬਤੇਰਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨੇਵਾਲੇ ਗੁਰੂਕੀ ਕਰੂੰ ਸੋ ਸਫਲ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ, ਸਤਿਗੁਰ ਇਤਿ, ਸਤਿਗੁਰ ਪੂਜਉ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਆਪਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ॥ ਜੋ ਮੈ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੂੰ ॥ ਤਬ ਜਿਸਨੇ ਮੁਝਕੋ ਆਪਕੀ ਭਗਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਉਨ ਗੁਰੋਂਕੀ ਪੂਜਾ ਸਦਾ ਕਰੂੰ ॥ ਅਰ ਉਨਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤਾ ਆਪਕੋ ਸਦਾ ਮਨਾਵਉ, ਪੂਜਉ ॥ ਤਬ ਐਸੀ ਸੇਵ, ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾਤਾ ਗੁਰੁ ਸਹਿਤ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਮੈ ॥ ਦਰਗਹ, ਆਪਕੇ ਧਾਮਮੇ ਪਹੁਚਕੇ ਮੁਕਤੀ ਸੁਖਕੋ ਪਾਂਵੇਂ ॥ ੩ ॥ ਅਰਮੁਝ ਆਪਕੀ ਐਸੀ ਭਕਤੀ ਵਾਲੇ ਕੋ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਭੀਲੋਗ ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਬਉਰਾਨਾ, ਬਾਵਲਾ ਹੋ ਰਹਯਾਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਮੈ ਚਿਤਮੇ ਜਾਨਤਾ ਹੂੰ ਆਪਸੇ ਬਿਨਾ ਮਨਕੀ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਕਬੀਰਕਾ ਭੇਵ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਆਪਨੇ ਹੀ ਜਾਨਯਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕਾਹੂੰਨੇ ਨਹੀ ਜਾਨਯਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਿਨਾ ਜਾਨੇ ਮੁਝਕੋ ਬਾਵਲਾ ਬਤਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਬਤਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥

ਉਲਟਿ ਜਾਤਿ ਕੁਲ ਦੋਊ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਸੁੰਨਿ ਸਹਜਿ ਮਹਿਬੁਨ-ਤਿ ਹਮਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਹਮਰਾ ਝਗਰਾ ਰਹਾ ਨ ਕੋਊ ॥ ਪੰਡਿਤ

ਮੁਲਾਂ ਛਾਡੇ ਦੋਊ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬੁਨਿ ਬੁਨਿ ਆਪ ਆਪਿ ਪਹਿਰਾਵਉ ॥ ਜਹ ਨਹੀ ਆਪੁ ਤਹਾਹੋਇ ਗਾਵਉ ॥ ੨ ॥ ਪੰ-ਡਿਤ ਮੁਲਾਂ ਜੋ ਲਿਖਿਦੀਆ ॥ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਲੀਆ ॥ ੩॥ ਰਿਦੈ ਇਖਲਾਸੁ ਨਿਰਖਿਲੇ ਮੀਰਾ ॥ ਆਪੁ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਮਿਲੇ ਕਬੀਰਾ॥ ੪ ॥ ੭ ॥

ਗੁਰੋਂਸੇ ਗ੍ਯਾਨਲੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਨੋਂਕੀ ਕਰਮ ਬ੍ਯਵਸਥਾ ਮੈ ਤਰਕ ਕਰਤੇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਲੋਗ ਕਹਤ ਭਏ ਤੂ ਝਗੜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਉੱਤਰ ਕਹੇ, ਉਲਟਿ ਇਤਿ, ਉਲਟਿ, ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਨੋਂ ਕੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡਕੋ ਛੋਡਕੇ ਗ੍ਯਾਨ ਮੈਂ ਥਿਰ ਹੋਕਰ ਮੈਨੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਜਾਤਿਸੇ ਐਕੁਲ, ਗੋਤਿਸੇ ਹੀਨ ਜਾਨਕੇ ਦੋਨੋਂਕੀ ਰੀਤਿ ਚਿਤਸੈਂ ਭੁਲਾਇ ਦਈ ਹੈ ॥ ਐਭੁਲਾਕਰ ਤਿਸ ਕਾਲ ਮੈ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੈ ਸੁੰਨਿ, ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਸਹਜਿ ਮਹਿ, ਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਬਸ੍ਤ੍ਰਕੀ ਬਿ-ਬੇਕਾਦਿ ਤਾਣੇ ਸੈ ਔ ਸ੍ਰਵਣਾਦਿ ਪੇਟੇਸੈ ਬੁਨਤਿ ਹਮਾਰੀ, ਮੇਰੀ ਤਾਣੀ ਕੀ ਬੁਣਤੀ ਹੋਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਐਸੇ ਸਮੇਮੋ ਕਰਮ ਕਾਂਡਕੇ ਵੇਤਾਲੋਗੋਂਸੈ ਹਮਾਰਾ ਝਗਰਾ, ਬਿਵਾਦ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਰਹ੍ਯਾ ॥ ਜੋ ਯਹ ਕਰਮ ਐਸੇਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਐਸੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਝਗਰਾ ਨਾ ਰਹਿਨੇ ਮੈਂ ਹੇਤੂਕਹੇ, ਪੰਡਿਤ ਇਤਿ, ਹਮਨੈ ਪੰਡਤ ਮੁਲਾਂ ਦੋਨੋਂ ਦੋਊਮਤੋਂ ਕੀ ਸਿਛਾ, ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਤ੍ਯਾਗ ਦੀਏ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮਕੋ ਅਬ ਉਨ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਸੁਨੇ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀ ਰਹ੍ਯਾ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਪੰਡਿਤ ਮੁਲਾਕੇ ਤ੍ਯਾਗ ਵਤ ਬਡਾ ਉਪਾਧੀ ਕਾ ਮੂਲ ਜਾਨਕੇ ਹਮਨੇ ਤਨ ਬੁਨ ਕਰ ਆਨ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਪਹਿਰਾ ਵਨਾਭੀ ਛੋਡਦੀਆ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ, ਬੁਨਿ ਇਤਿ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਤਾਣੇ ਪੇਟੇ ਸੈਂ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਲੇਕਰ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਪ, ਅਪਨੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਮੇ ਦ੍ਰਿਢ ਗ੍ਯਾਨ ਬਸਤ੍ਰ ਬੁਨਕੇ ਆਪਿ ਪਹਰਾਵਉ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਕੋ ਪਹਿਰਾਵਤਾ ਹੂੰ ॥ ਯਹਿ ਭੀ ਪਹਿਰਨਾ ਪਹਿਰਨ ਯੋਗ੍ਯ ਪਹਿਰਨ ਵਾਲਾ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਮੇਰੇ ਮੈਂ ਕਥਨ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸਤਵ ਤੇ ਜਹ ਨਹੀਂ ਆਪੁ, ਜਹਾ ਮੇਰੇ ਮੈਂ ਆਨਕੀ ਅਪੇਖ੍ਯਾ ਕਰ ਕਹ੍ਯਾ ਜਾਨੇ ਵਾਲਾ ਆਪ ਯਹਿਭੀ ਕਹਿਣਾਂ ਨਹੀ ਬਨੈ॥ ਤਹਾ ਥਿਤ ਹੂਆਮੈਂ ਗਾਵਉ, ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਕਹਿਤਾ ਹੋਂ ॥ ਭਾਵ ਜਹਾਂ ਕਾਹੂ ਭੀ ਤ੍ਰਿਪੁਟੀ ਕਾ ਲੇਸਨਹੀਂ ਤਹਾਂ ਥਿਰ ਹੂਆ

ਨਿਜ ਅਨੁਭਵ ਕੇ ਬਚਨ ਬੋਲਤਾਹੋਂ ॥ ਰਿਖਿ ਪੈਗੰਬਰੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਹਦੀਸ ਨਹੀ ਬੋਲਤਾ॥੨॥ ਰਿਖਿ ਪੈਗੰਬਰੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਨਾ ਬੋਲਣੇ ਮੈਂ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਪੰਡਿਤ ਇਤਿ, ਮਨੁ ਯਾਗਜਵਲ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਬਨਾਯਾ ਪੰਡਤੋਂ ਨੇ ਔ ਪੈਗੰਬਰੋ ਕਾ ਬਨਾਯਾ ਮੁਲਾਨਾਂ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਜੋਹਮਕੋ ਲਿਖਕੇ ਧਾਰਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਦੀਆ ਥਾ॥ ਸੋ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਹਮ, ਤਿਨਕੇ ਲਿਖੇਕੋ ਤ੍ਯਾਗਕੇ ਹਮ ਆਗੇ ਗ੍ਯਾਨਕਾਂਡ ਮੈ ਚਲੇਗਏਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਨਕਾ ਕਹ੍ਯਾ ਕੋਈ ਕਰਮ ਸਦਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸਾਥ ਨਹੀ ਲੀਆ॥ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਪ੍ਰੇਮਕੀਆ ਹੈ ਫਲੋਂਹੇਤ ਕਰਮੋ ਓਰ ਨਹੀ ਕੀਆ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਰਿਦੈ ਇਖਲਾਸ, ਚਿਤਕੇ ਨਿਸ ਕਪਟ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਅਪਨਾ ਆਪ ਜਾਨਕੇ ਨਿਰਖਿਲੇ, ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੀਆਹੈ॥ ਮੀਰਾ, ਸਰਬਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ॥ ਜਿਸਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਆਗੇ ਭੀ ਭਗਤ ਜਨ ਆਪੁ ਅੰਤਾਕਰਣ ਮੈ ਵੈਸੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਬਾਰਿ ਬਾਰ ਖੋਜਕੇ ਮਿਲੇ ਹੈ॥ ੪ ॥ ੭ ॥

ਨਿਰਧਨੁ ਆਦਰੁ ਕੋਈ ਨ ਦੇਇ॥ ਲਾਖ ਜਤਨ ਕਰੈ ਓਹੁ ਚਿਤਿਨ ਧਰੇਇ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਉ ਨਿਰ ਧਨੁ ਸਰਧਨੁ ਕੈ ਜਾਇ॥ ਆਗੈ ਬੈਠਾ ਪੀਠਿ ਫਿਰਾਇ॥ ੧॥ ਜਉ ਸਰਧਨੁ ਨਿਰਧਨਕੈ ਜਾਇ॥ ਦੀਆ ਆਦਰੁ ਲੀਆ ਬਿਠਾਇ॥ ੨ ॥ ਨਿਰਧਨ ਸਰਧਨੁ ਦੋਨਉ ਭਾਈ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕਲਾ ਨ ਮੇਟੀਂ ਜਾਈ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਨਿਰਧਨੁ ਹੈ ਸੋਈ ॥ ਜਾਕੈ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਨ ਹੋਈ॥੪॥੮॥

ਤੂੰ ਨਿਰਧਨ ਹੈਂ ਹਮ ਧਨ ਵਾਨ ਹੈਂ॥ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਐਸੇ ਸੁਨਕੇ ਜੋ ਖੋਜਕੇ ਮਿਲੇਹੈਂ ਵਹੀ ਧਨਵਾਨ ਹੈਂ ਔਰ ਸਭ ਨ੍ਰਿਧਨ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਧਨ ਸ੍ਰਧਨੋਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ਨਿਰਧਨ ਇਤਿ ਨਿਰਧਨ, ਧਨਹੀਨ ਪੁਰਖ ਕੋ ਜਗਤ ਮੈ ਕੋਈ ਧਨ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਦੇਤਾ ॥ ਚਾਹੋਂ ਨਿਰਧਨ ਧਨੀਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ ਬਡਿਆਈ ਕਰਨੇ ਆਦਿਕ ਲਾਖ ਜਤਨ ਕਰੈ, ਅਨੇਕ ਯਤਨ ਕਰੇ॥ ਤੌਭੀ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਤਿਸਕੀ ਏਕ ਬਾਤ ਓਰ ਭੀ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਨਹੀ ਧਾਰਤਾ॥ ੧ ॥ ਉਲਟਾ ਤਿਸਕੀ ਓਰਸੇ ਮੁਖ ਫੇਰ ਬੈਠੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਉ ਇਤਿ ਜੇਕਰ ਨਿਰਧਨ ਪੁਰਖ ਸਰਧਨ ਕੈ ਜਾਇ, ਧਨੀ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤਾਂਕੇ ਸਮੀਪ ਜਾਵੇ॥ ਤਬ

ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਆਗੇ ਬੈਠਤਾ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਆਵਤਾ ਦੇਖਕੇ ਪੀਠ ਫਿਰਾਇਲੇ ਮੁਖ ਬਦਲ ਪੀਠ ਦੇਕਰ ॥ ਜੋ ਯਹ ਕੰਗਲਾ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਕੁਛ ਸੁਾਲ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ॥ ੧ ॥ ਨਿਰਧਨ ਕੀ ਸੁਨਾਕਰ ਅਬ ਧਨ ਵਾਨੇ ਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ, ॥ ਜਉ ਇਤਿ, ਜਉ, ਜਬ ਕਬੀ ਜਾਤਿਮੇ ਬਿਵਾਹਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਸੈ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਉਸੀ ਨਿਰਧਨ ਕੇ ਜਾਵੇ ॥ ਤਬ ਨਿਰਧਨ ਉਸਕੇ ਪੂਰਬ ਕੀਯੇ ਅਨਾਦਰ ਕੋ ਬਿਸਾਰਕੇ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਦੇਕਰ ਬੈਠਾਇ ਲੇਵੇਹੈ॥ ੨ ॥ ਕਬੀਰਕਹੇ ਆਸ ਚਰਯਕੀ ਬਾਤਹੈ ਵਾਸਤਵਸੇ ਏਕ ਈਸੁਰ ਪਿਤਾਕੇ ਹਵੇ ਹੋਨੇਸੇ ਧਨਹੀਨ ਔਧਨੀ ਦੋਨੋ ਸਕੇ ਭਾਈਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਲਜ ਹੋਨੇ ਚਾਹੀਏ ॥ ਤੌਭੀ ਮੰਦਕਰਮਸੇ ਨਿਰਧਨਕਾ ਅਨਾਦਰ ਕਰਾਵਨਾ ॥ ਔ ਉੱਤਮਸੇ ਧਨਵਾਨ ਕਾ ਆਦਰ ਕਰਾਵਨਾ ॥ ਯਹ ਤਿਸ ਫਲਦਾਤਾ ਪ੍ਰਭ, ਸਮਰਥ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਕਲਾ ਸਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਹੂੰ ਜੀਵਸੇ ਮੇਟੀ ਨਹੀ ਜਾਤੀ ॥ ਸਭਕੋ ਸਹਾਰਨੀ ਪੜਤੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰਜੀ ਕਹੇ ਮੈਨਿਸਚੇ ਕਹਤਹੂੰ ਐਸੇ ਸਮਰਥ ਈਸਕੇ ਨਾਮ ਧਨਕੇ ਆਗੇ ਯਹ ਧਨਭੀ ਅਧਨ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਿਰਧਨਹੈ ਸੋਈ, ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਨਿਰਧਨ ਹੈ॥ ਜਾਕੇ ਚਿਤਮੈ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਧਨ ਨਹੀ ॥ ਜਿਸਕੇ ਚਿਤਮੈ ਨਾਮ ਧਨਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪਰਮ ਧਨੀਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਹੀ ਧਨੀਹੂੰ ਤੁਮ ਸਭੀ ਨਿਰਧਨ ਹੋ ॥ ੪ ॥ ੮ ॥

ਗੁਰਸੇਵਾਤੇ ਭਗਤਿ ਕਮਾਈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਮਾਨਸਦੇਹੀ ਪਾਈ ॥ ਇਸਦੇਹੀ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿਦੇਵ ॥ ਸੋਦੇਹੀ ਭਜੁ ਹਰਿਕੀ ਸੇਵ ॥ ੧ ॥ ਭਜਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਭੂਲਿ ਮਤਜਾਹੁ ॥ ਮਾਨਸ ਜਨਮੁਕਾ ਏਹੀ ਲਾਹੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬਲਗੁ ਜਰਾ ਰੋਗੁ ਨਹੀ ਆਇਆ ॥ ਜਬਲਗੁ ਕਾਲਿਗ੍ਰਸੀ ਨਹੀ ਕਾਇਆ ॥ ਜਬਲਗੁ ਬਿਕਲ ਭਈ ਨਹੀਬਾਨੀ ॥ ਭਜਿਲੇਹਿ ਰੇਮਨ ਸਾਰਿਗਪਾਨੀ ॥ ੨ ॥ ਅਬ ਨ ਭਜਸਿ ਭਜਸਿ ਕਬਭਾਈ ॥ ਆਵੈ ਅੰਤੁ ਨ ਭਜਿਆ ਜਾਈ ॥ ਜੋਕਿਛੁ ਕਰਹਿ ਸੋਈ ਅਬਸਾਰੁ ॥ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਹੂ ਨਪਾਵਹੁ ਪਾਰ ॥ ੩ ॥ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਜੋ ਲਾਇਆ ਸੇਵ ॥ ਤਿਨਹੀ ਪਾਏ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਵ॥ ਗੁਰਮਿਲਿ ਤਾਂਕੇ ਖੁਲੇਕਪਾਟ ॥ ਬਹੁਰਿ

ਨਆਵੈ ਜੋਨੀਵਾਟ ॥ ੪ ॥ ਇਹੀ ਤੇਰਾ ਅਉਸਰੁ ਇਹਤੇਰੀ ਬਾਰਿ ॥ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਤੂ ਦੇਖੁ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਜੀਤਕੈ ਹਾਰਿ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਹਿਓ ਪੁਕਾਰਿ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥ ੯ ॥

ਕਬੀਰਜੀਕੇ ਮੁਖਸੇ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਕੋਮਲ ਹੋਕਰ ਉਨ ਪੁਰਖੋਂ ਮੇਸੇ ਕਈ ਪੁਰ ਖੋਂਨੇ ਕਹਜਾ ਕੁਛ ਹਮਕੋ ਭੀ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਤਿਨਕੋ ਨਾਮ ਜਾ ਪਕੇ ਉਪਦੇਸ ਹੇਤ ਕਹੇਂ, ਗੁਰਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ॥ ਜਬ ਗੁਰ ਸੇਵਾਤੇ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਈਸੂਰਕੀ ਭਗਤੀ ਕਮਾਈ, ਕਰੀ ਜਾਵੇ ॥ ਤਬੀ ਤੁਮਾਰੀ ਯਹ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਪਾਈ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗੀ॥ ਜੋ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਦੇਵਨ ਕੋ ਭੀ ਦੁਰ ਲਭ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਇਸਇਤਿ, ਇਸ ਮਨੁਖਦੇਹੀ ਕੋ ਸ੍ਵਰਗ ਮੇ ਪਹੁਚੇ ਦੇਵਤਾ ਭੀ ਯਾਦ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਅਬ ਹਮਕੋ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਮਿਲੇ ਤਬ ਮੁਕਤੀਕਾ ਯਤਨ ਕਰੇਂ॥ ਅਰ ਤੁਮਕੋ ਯਹ ਮਿਲਰਹੀਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੋਦੇਹੀ ਇਸਦੇਹੀਕੋ ਪਾਇਕੇ ਭਜ, ਕਰੋ ਹਰਿਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ੧ ॥ ਬੂਨੀ ਖਨਨਵਤ ਪੁਨਾਕਹੇ, ਭਜਹੁਇਤਿ, ਹੇਪੁਰਖੋ ਭਜਹੁ ਸੇਵੋ ਗੋਬਿੰਦਕੋ ॥ ਭਜਨ ਓਰਸੇਂ ਭੂਲਮਤ ਜਾਵੋ ॥ ਤੁਮਕੋ ਮਾਨੁਖ ਜਨਮ ਪਾਵਨੇਕਾ ਯਹੀ ਬਡਾਲਾਭਹੈ ॥ ਔਰ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਭੋਜਨ ਸਯਨਾਦਿ ਔਰ ਜੂਨੋਮੇ ਭੀ ਮਿਲਸਕੇਹੈਂ ॥ ਭਜਨਕਾ ਲਾਭ ਕਹੀ ਨਹੀਮਿਲੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾਹੋ ਜਬਲਗ ਜਰਾ, ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬ੍ਰਿਧਪਨਾ ਔ ਰੋਗੁ ਜ੍ਵਰਾਦਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਭਏ ਤੁਮਾਰੀ ਦੇਹਮੇ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਕਾਲਨੇ ਗ੍ਰਸੀ ਨਹੀ ਤੁਮਾਰੀਦੇਹ ॥ ਔ ਜਬਪ੍ਰਯੰਤ ਮੁਖਮੇ ਬਿਕਲ ਭਈ, ਬਿਗੜ ਨਹੀ ਗਈ ਤੁਮਾਰੀ ਬਾਨੀ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਭਜਿਲੇਹਿਰੇ, ਹੇਪੁਰਖੋ ਸੇਵਲੇਵੋ ਮਨਮੇ ਸਾਰਿਗਪਾਨੀ, ਭਗਵਾਨਕੋ ॥ ੨ ॥ ਜੇਕਰ ਅਬ ਐਸੀ ਦੇਹਕੋ ਪਾਇਕੇ ਨਾ ਭਜੋਗੇ ਤਬ ਕਬ ਭਜੋਗੇ ਹੇਭਾਈ ॥ ਭਾਵ ਫੇਰਕਬੀ ਨਹੀ ਭਜ ਸਕੋਗੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਬਇਸ ਦੇਹਕੇ ਸਮੀਪ ਅੰਤੁ ਕਾਲ ਆਵੇਗਾ ਫੇਰ ਤੁਮਸੇ ਨਹੀ ਭਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਹਿ, ਜੇਤਾ ਭਜਨ ਅਬ ਕਰੇਸੋਈ ਸਾਰੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੈ ॥ ਜੋਅਬ ਨਾ ਭਜੋਗੇ॥ ਤਬ ਫੇਰ ਪਛਤਾਵੋਗੇ ਪਛਤਾਵਨੇ ਕਾ ਪਾਰਨਹੀ ਪਾਇ ਸਕੋਗੇ ॥ ਸਦਾ ਪਛਤਾਵਤੇ ਰਹੋਗੇ ॥ ਵਾ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਕੇ ਪਾਰ ਕੋ ਨਹੀ ਪਾਵੋਗੇ ॥ ੩ ॥ ਪਰੰਤੁ ਤਿਸਕੇ ਭਜਨ ਓਰ ਲਗਨਾਭੀ ਤੁਮਾਰੇ ਹਾਥ ਨਹੀ ਉਸੀਕੇ ਹਾਥਹੈ ਯਹਕਹੇਸੋਇਤਿ, ਸੋਸੇਵਕੁ, ਵਹੀ ਉਸਕੇ ਭਗਤਬਨੇਹੈਂ ਜੋ ਜੋ ਧਰੁ

ਪ੍ਰਹਲਾਦਿ ਉਸਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਅਪਨੀ ਸੇਵਾਮੇ ਲਗਾਏ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਨਹੀ ਪਾਏ, ਉਨ ਹੀ ਪੁਰਖੋਂਨੇ ਤਾਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਪਾਏ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ, ਨਿਰਦੁਖ ਪਰਮਾਤਮ ਦੇਵ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਗੁਰਮਿਲਿ, ਤਾਰਨਕੀ ਇਛਾਵਾਲੇ ਈਸਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇਉਪਦੇਸਦਾਤਾ ਗੁਰੁਕੋ ਮਿਲਕਰ ਤਾਕੇ ਤਿਸ ਸੇਵਕਕੇ ਖਲਗਏਹੈ ਪਾਂਚ ਕੋਸਰੂਪ ਕਿਵਾੜ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤਿਨਕੇ ਖੁਲਣੇ ਕਰ ਪਰਮਾਤਮ ਦੇਵਕਾ ਨਿਜਰੂਪ ਕਰ ਦਰਸਨ ਪਾਵਨੇਤੇ ॥ ਬਹੁੜੋ ਵਹੁ ਭਕ੍ਤ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ਜੋਨੀਦ੍ਵਾਰ, ਮਾਤਾਕੀ ਭਗਕੇ ਰਸਤਾਕੋ ॥ ਅਰਥਾਤ ਪੁਨਾ ਉਸ ਕੋ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਮੁਕ੍ਤ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਪੁਰਖੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਵੋ ॥ ੪ ॥ ਕਾਹੇਤੇ, ਇਹੀਤੇਰਾ ਅਉਸਰੁ, ਯਹ ਮਨੁਖਦੇਹਹੀ ਤੁਮਾਰਾ ਤਰਨੇਕਾ ਸਮਾਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਮੇਭੀ ਇਹ ਤੇਰੀ ਬਾਰ, ਯੁਵਾਅਵਸਥਾਹੀ ਸਭ ਕਾਮ ਕਰਨੇਕੋ ਸਮਰਥ ਹੋਨੇਸੇ ਤਰਨੇਕੀ ਬੇਲਾਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਹੀ ਨਹੀ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਤੁਮ ਭੀ ਘਟ ਭੀਤਰਿ, ਅਪਨੇ ਅੰਤਾਕਰਣ ਮੇ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿ ਸੇ ਇਸ ਬਾਤਕੋ ਪ੍ਰਤਛ ਕਰ ਲੇਵੋ ॥ ਔਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸਟੀਸੇ ਦੇਖਕੇ ਜੈਸੀ ਤੁਮਾਰੀ ਇਛਾਹੋਵੇ ਸੋ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿਕਰੇ ਕਹਤਇਤਿ, ਕਬੀਰਕਹੇ ਹੇਪੁਰਖੋ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਸੇ ਦੇਖੇ ਪੀਛੇ ਭਜ ਨ ਕਰ ਜੀਤ ਜਾਵੋ ॥ ਕੈ ਅਥਵਾ ਨਾਭਜਨ ਕਰਤੇ ਹਾਰਜਾਵੋ ॥ ਹਮਨੇ ਤੋ ਤੁਮਕੋ ਕਹਿਓ ਪੁਕਾਰਿ ਪੁਕਾਰਿ, ਅਨੇਕ ਰੀਤਿਸੇ ਊਚੀ ਅਵਾਜ ਦੇ ਦੇਬਹੁਤ ਵਾਰ ਕਹ ਦੀ ਆਹੈ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥ ੯ ॥

ਸਿਵਕੀ ਪੁਰੀ ਬਸੈ ਬੁਧਿ ਸਾਰ ॥ ਤਹ ਤੁਮ ਮਿਲਿਕੈ ਕਰਹੁ ਬਿਚਾਰੁ ॥ ਈਤ ਊਤਕੀ ਸੋਝੀ ਪਰੈ ॥ ਕਉਨੁ ਕਰਮ ਮੇਰਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਮਰੈ ॥ ੧ ॥ ਨਿਜ ਪਦ ਊਪਰਿ ਲਾਗੋ ਧਿਆਨੁ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਮੋਰਾ ਬ੍ਰਹਮੁ ਗਿਆਨੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੂਲ ਦੁਆਰੈ ਬੰਧਿਆ ਬੰਧੁ ॥ ਰਵਿ ਊਪਰ ਗਹਿ ਰਾਖਿਆ ਚੰਦੁ ॥ ਪਛਮ ਦੁਆਰੈ ਸੂਰਜੁ ਤਪੈ ॥ ਮੇਰ ਡੰਡ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਬਸੈ ॥ ੨ ॥ ਪਸ ਚਮ ਦੁਆਰੇ ਕੀ ਸਿਲ ਓੜਿ ॥ ਤਿਹ ਸਿਲ ਊਪਰਿ ਖਿੜਕੀ ਅਉਰ ॥ ਖਿੜਕੀ ਊਪਰਿ ਦਸਵਾ ਦੁਆਰੁ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਤਾਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਿ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥ ੧੦ ॥

ਜਿਨ ਸੇ ਪੀਛੇ ਸੰਬਾਦ ਚਲਾ ਆਯਾਹੈ ਉਨ ਲੋਗੋਂ ਮੇ ਸੇਈ ਭਾਵਨਾ ਹੀਨ ਲੋਗ ਕਹਤੇ ਭਏ ਇਨਕੇਹੀ ਕਰਮ ਛੁਡਾਕੇ ਅਪਨੇ ਜੈਸੇ ਬਨਾਵਨੇ ਹੇਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਹੈ ਵਾ ਤੇਰਾ ਭੀ ਕਹੀ ਯਗਜਾਨ ਲਗਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਨਿਜ ਪਦਮੇ ਲਗਾ ਹੈ ਉੱਤ੍ਰ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਉਨਕੋ ਪੁਨਾ ਜੋਗੀ ਭਕਤੋਂ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਬੀਚਾਰ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਸਿਵਕੀ ਇਤਿ, ਵਾ ਜਿਨਕੋ ਪੀਛੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਵਹੁ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹਮਕੋ ਪੂਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਨੇ ਸੇ ਆਪਭੀ ਕੁਛ ਦਿਖਾਵਾ ਮਾਤ੍ਰ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਪੁਨਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਜੋ ਕਿਨਹੁ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਬੀਚਾਰ ਕਰੇ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹੇ, ਸਿਵਕੀ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਸਿਵਕੀ ਪੁਰੀ ਬਸੈ, ਕਲਜਾਣ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਨਗਰ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੇ ਸਾਖਜਾਤ ਹੇਤ ਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ਬੁਧਿਸਾਰ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਬੁਧੀਵਾਲੇ ਜੋਗੀਜਨ॥ ਤਹ ਤੁਮ ਮਿਲਿਕੈ, ਤਿਨ ਜੋਗੀ ਜਨੋਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਤੁਮਭੀ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਕੀ ਭਗਤੀ ਹੇਤ ਬੀਚਾਰ ਕਰੋ॥ ਜਿਸ ਕਰ ਤੁਮ ਕੋ ਈਤ, ਇਸਲੋਕ ਮੈ ਕਿਆ ਸਾਰ ਹੈ ਊਤ, ਪਰਲੋਕ ਮੈਂ ਕਿਆ ਸਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਤ ਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ॥ ਜਿਸ ਗਜਾਨ ਹੋਨੇ ਪੀਛੇ ਤੁਮ ਮੁਝਕੋ ਕਰਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਆਪਹੀ ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਹਮਾਰੇ ਸਮਾਨ ਕਹੋਗੇ॥ ਜੋ ਕੌਨ ਅਬ ਵੈਸੀ ਉਤਮ ਭਕਤੀ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਮਹਾ ਕਲੇਸੋਂ ਕੇ ਮੂਲ ਕਰਮੋ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੁਯਾ ਮੇਰਾ, ਹਮਾਰਾ ਮਰੈ, ਸੰਸਾਰਮੈ ਦੁਖ ਪਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪਾਇ ਸਕੋਗੇ॥੧॥ ਕਿੰਤੁ ਮੇਰੇ ਤੁਲਜ ਹੋ ਜਾਵੋਗੇ॥ ਜੈਸੇ ਇਸ ਸਮੇ ਮੇਰਾ ਨਿਜਪਦ ਊਪਰਿ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਥਾਨਪੈ ਲਗ ਰਹਜਾਹੇ ਧਿਆਨੁ, ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤਿ॥ ਜਿਸ ਯਗਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮੇਰਾ, ਮੇਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਜੋ ਰਾਜਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਹੈ ਤਿਸਕਾ ਮੇਰੇਕੋ ਯਥਾਰਥ ਗਜਾਨ ਭਯਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੁਮਕੋ ਭੀ ਹੋ-ਜਾਵੇਗਾ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ॥ ਆਪਕੋ ਵੈਸਾ ਗਜਾਨ ਕੈਸੇ ਹੁਯਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਰੀਤਿ ਸੁਨਾਵੇ, ਮੂਲ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਜਨੋ॥ ਜਬ ਮੇਰੇਕੋ ਗਜਾਨਕੀ ਇਛਾ ਭਈ॥ ਤਬ ਮੈਨੇ ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਪਹਲੇ ਪ੍ਰਾਣ ਚੜ੍ਹਾਵਨੇ ਹੇਤ ਮੂਲ ਦੁਆਰੈ ਗੁਦਾਕੇ ਦੁਆਰਮੇ ਬੰਧਿਆ ਬੰਧੁ, ਲਗਾਯਾ ਬੰਧਾ॥ ਭਾਵ ਗੁਦਾ ਦੁਆਰ ਏਡੀਸੇ ਰੋ-ਕਿਆ॥ ਔ ਰੋਕਕੇ ਮੇਰ ਦੰਡਕੇ ਮਾਰਗਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਚੜ੍ਹਾਵਨ ਸਮੇ ਪਹਲੇ ਸੂਰਜਕੇ ਸ੍ਵਰ ਸੇ ਪਵਨ ਚਲਾਈ॥ ਜਬ ਤਿਸਮੇ ਚਲਾਈ ਪਵਨਸੇ ਦੇਹਮੇ ਗਰਮੀ ਅਧਿਕ ਹੂਈ॥ ਤਬ ਤਾਂਕੇ ਸਾਂਤ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਰਵਿ ਊਪਰ, ਸੂਰਜਕੀ ਸ੍ਵਰਕੇ ਊਪਰ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਕੇ ਰਾਖਿਆ ਚੰਦੁ, ਚੰਦ੍ਰਮਾਕਾ ਸ੍ਵਰ ਟਿਕਾਯਾ॥ ਭਾਵ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾ ਯਹ ਹੈ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਮੇ ਜੋਗੀਜਨ ਪ੍ਰਾਣਦੋ ਮਾਰਗਸੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਕੁੰਡਲਨੀ ਕੇ ਮਾਰਗਸੇ॥ ਦੂਸਰੇ

ਮੇਰੁ ਦੰਡਕੇ ਰਸਤੇਸੇ ਗੁਦਾਕੇ ਸਮੀਪਸੇ ਲੇ ਕਪਾਲ ਸਾਥ ਲਗੀ ਹੂਈ ਪੀਠਕੀ ਬਡੀ ਅਸਥੀਕਾ ਨਾਮ ਮੇਰੁ ਦੰਡ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਸਾਥ ਵਖਜਸਥਲ ਕੀ ਸਭੀ ਅਸਥੀਆਂ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਬੀਚਸੇ ਪੋਲੀਹੈ ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਸਮਾਧੀਰਖਣੇਵਾਲੇ ਉਸਕੇ ਰਸਤੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੇਪੌਨ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਅਲਪ ਕਾਲ ਰਖਨੇ ਕੀ ਚਾਹਵਾਲੇ ਕੁੰਡਲਨੀ ਕੇ ਰਸਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇਹੈਂ ॥ ਕੁੰਡਲਨੀ ਨਾੜੀ ਖਟ ਚਕ੍ਰੋਮੇ ਹੋਕਰ ਮੂਰਧਕੋ ਗਈ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਾਕੇ ਰਸਤੇ ਚਲਤੀ ਪਵਨ ਖਟ ਚਕ੍ਰੋਮੇ ਹੋਕਰ ਮੂਰਧਕੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ "ਉਲਟਤ ਪਵਨ ਚਕ੍ਰ ਖਟਭੇਦੇ" "ਕੁੰਡਲਨੀ ਸੁਰਝੀ"ਐਸੇ ਬਹੁਤ ਥਾਨੋ ਮੇ ਇਸਕੇ ਮਾਰਗਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਚੜ੍ਹਾਵਣੇ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹੀਹੈ ॥ ਇਸ ਸਬਦਮੇ ਮੇਰੁ ਦੰਡਕੇ ਮਾਰਗ ਸੇ ਲਿਖੀਹੈ ॥ ਜੋਗੀ ਜਨ ਸਮਾਧੀ ਕਰਨ ਸਮੇ ਗੁਦਾਕੇ ਰਸਤੇ ਪਵਨ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਸੇ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਗੁਦਾਕੇ ਛਿਦ੍ਰਮੇ ਪਾਂਉਕੀ ਏਡੀ ਲਗਾਇ ਲੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਲਗਾਇਕੇ ਪੀਛੇ ਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਪਾਨ ਮਿਲੇ ਪਵਨ ਕੋ ਊਪਰ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਸਰੀਰਕੀ ਸੰਪੂਰਣ ਅਸਥੀਯੋਂਕੇ ਅੰਦਰ ਮੱਜਾ ਧਾਤੁ ਰਹੈਹੈ ॥ ਇਸਲੀਏ ਮੇਰਦੰਡਭੀ ਭੀਤਰ ਸੇ ਮਿਝ ਸਾਥ ਭਰਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਔ ਮਿਝ ਪਵਨ ਕੋ ਊਪਰ ਨਹੀ ਚਲਨੇ ਦੇਵੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਰਸਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਚੜ੍ਹਾਵਨੇ ਹੇਤ ਪਹਲੇ ਸੂਰਜਕੇ ਸ੍ਵਰਸੇ ਪਵਨ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਿਸਕੀ ਗਰਮਾਈ ਸੇ ਮਿਝ ਢਲ ਤਲੇ ਨਿਕਸੇ ਪੀਛੇ ਕੁਛ ਖਾਲੀ ਹੂਏ ਮੇਰ ਦੰਡਕੇ ਰਸਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਊਪਰ ਚੜ੍ਹੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਸੂਰਜਕੇ ਸ੍ਵਰਸੇ ਸਰੀਰਮੇ ਗਰਮੀ ਬਹੁਤ ਬਢਜਾਵੇਹੈ॥ ਇਸਲੀਏ ਪੀਛੇ ਜੋਗੀ ਚੰਦ ਕਾਸ੍ਵਰ ਚਲਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਗਰਮੀ ਸਾਂਤ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ ਸਰਦੀ ਸੇ ਮਿਝ ਜਮ ਕਰ ਪ੍ਰਾਣ ਊਪਰ ਜਾਨੇਸੇ ਫੇਰ ਰੁਕ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਤਬ ਪੁਨਾ ਜੋਗੀ ਪ੍ਰਾਣਕੋ ਊਪਰ ਚਲਾ ਵਨੇ ਹੇਤ ਪਛਮ ਦੁਆਰੈ, ਪੀਛੇ ਮੇਰਦੰਡ ਮੇ ਸੂਰਜਕੇ ਸ੍ਵਰਕੋ ਚਲਾਯਕੇ ਤਪੈ, ਤਪਾਵੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਮਿਝ ਢਲਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਊਪਰਕੋ ਚਲ ਮੇਰਡੰਡ ਸਿਰ ਊਪਰ, ਮੇਰ ਦੰਡਕਾ ਜੋ ਕਪਾਲ ਸਾਥ ਲਗਾ ਸਿਰਾਹੈ॥ ਗਿਚੀ ਥਾਨ ਮੇ ਤਹਾਂ ਬਸੈ, ਥਿਰਹੋ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮੇਰ ਦੰਡ ਕੇ ਸਿਰਸੇ ਆਗੇ ਜਿਸ ਰਸਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਚੜ੍ਹੇਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਪਸਚਮ ਦੁਆ ਰੇ ਕੀ, ਮੇਰਦੰਡਕੀ ਓਰ ਏਕ ਸਿਲ ਮਾਸਕੀ ਕਤਲੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਾਣਕੋ ਰੋਕੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪਹਲੇ ਊਪਰ ਚਲਤੀ ਪਵਨ ਅਪਨੇ ਬਲਸੇ ਉਸ ਸਿਲਕੋ ਉਠਾਵੇਹੈ॥ ਪੀਛੇਸੇ ਤਿਹ ਸਿਲ ਊਪਰਿ, ਤਿਸ ਸਿਲਾਕੇ ਸਮੀਪ ਊਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਪਵਨਕੋ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲੀ ਖਿੜਕੀ ਅਉਰ, ਦੂਸਰੀ ਮਾਸਕੀ ਕਤਲੀ ਹੈ ॥ ਪਵਨ ਤਾਕੋ ਉਠਾਵੇ ਹੈ ਤਬ ਤਿਸਖਿੜਕੀ ਕੇ ਊਪਰ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰਹੈ ਤਾਸੋਪਹੁਚੇ ਹੈ ॥ ਤਹਾ ਪਹੁਚਨੇ ਪੀਛੇ ਜੋਗੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਤੀ ਕਾ

ਧਯਾਨ ਕਰੇਹੈ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਤੀ ਬਿਨਾਸਸੇਔਅਵਧੀਸੇਹੀਨਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰਜੀ ਤਿਸ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋਤੀਕਾ ਅੰਤ, ਬਿਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸਕਾ ਪਾਰਿ, ਅਵਧੀਨਹੀਮਿਲੇ॥ਐਸਾਸ੍ਵਰੂਪ ਹਮਨੇ ਯੋਗਸੇ ਪਾਯਾ ॥ ਤੁਮਭੀ ਤਾਕੋ ਪਾਯਾ ਚਾਹੋ ॥ ਤਬ ਯੋਗੀਯੋਂਸੇ ਮਿਲ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥ ੧੦ ॥

ਸੋ ਮੁਲਾਂ ਜੋ ਮਨ ਸਿਉ ਲਰੈ ॥ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਕਾਲਿ ਸਿਉ ਜੁਰੈ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਾ ਮਰਦੈ ਮਾਨੁ ॥ ਤਿਸ ਮੁਲਾ ਕਉ ਸਦਾ ਸਲਾਮੁ ॥ ੧ ॥ ਹੈ ਹਜੂਰਿ ਕਤ ਦੂਰਿ ਬਤਾਵਹੁ ॥ ਦੁੰਦਰ ਬਾਧਹੁ ਸੁੰਦਰ ਪਾਵਹੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਜੀਸੋ ਜੁ ਕਾਇਆ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਕਾਇਆ ਕੀ ਅਗਨਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰ ਜਾਰੈ ॥ ਸੁਪਨੈ ਬਿੰਦੁ ਨ ਦੇਈ ਝਰਨਾ ॥ ਤਿਸੁ ਕਾਜੀ ਕਉ ਜਰਾ ਨ ਮਰਨਾ ॥੨॥ ਸੋ ਸੁਰਤਾਨੁ ਜੁ ਦੁਇ ਸਰਤਾਨੈ ॥ ਬਾਹਰਿ ਜਾਤਾ ਭੀਤਰਿ ਆਨੈ ॥ ਗ-ਗਨ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਲਸਕਰੁ ਕਰੈ ॥ ਸੋ ਸੁਰਤਾਨੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰਧਰੈ ॥ ੩ ॥ ਜੋਗੀ ਗੋਰਖੁ ਗੋਰਖੁ ਕਰੈ ॥ ਹਿੰਦੂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਉਚਰੈ ॥ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਕਾ ਏਕੁ ਖੁਦਾਇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਾ ਸੁਆਮੀ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੧੧ ॥

ਉਨ ਲੋਗੋਂ ਮੇ ਸੇ ਮੁਲਾਨੇ ਔ ਕਾਜੀ ਲੋਗ ਕਹਤੇ ਭਏ ਖੁਦਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸਾਤਵੇਂ ਆਸਮਾਨ ਮੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰਮੇ ਕਹਾਂ ਮਿਲ ਸਕੇ ਹੈ ॥ ਉਸਕੋ ਮਿਲਨਾ ਚਾਹੇਤੋ ਮੁਲਾਂ ਕਾਜੀ ਸੁਲਤਾਨ ਜਿਸ ਰਸਤੇ ਚਲਾਵੇਂ ਉਸ ਰਸਤੇ ਚਲੇ ॥ ਤਬ ਨਿਸੰਕ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ॥ ਤਿਨਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਕਰ ਜੈਸੇ ਮੁਲਾਂ ਕਾਜੀ ਸੁਲਤਾਨ ਤੁਮਹੋ ਤੁਮਾਰੇ ਬਤਾਯੇ ਰਾਹਪੈ ਤੋ ਨਹੀ ਮਿਲਸਕੇ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜੈਸੇ ਲਖਣੇ ਵਾਲੇ ਮੈ ਕਹੋਂਗਾ ਵੈਸੇ ਲੋਗੋਂਕੇ ਕਹ ਨੇ ਸੇ ਮਿਲ ਸਕੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮਕੋ ਪਾਵਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤੁਮਭੀ ਵੈਸੇ ਲਖਣੋ ਵਾਲੇ ਬਨੋ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਕਹੇ ਸੋ ਮੁਲਾ ਇਤਿ, ਮੁਲਾਨਾ ਰਸਤਾ ਬਤਾਵਨੇ ਯੋਗਜ ਵਹੁ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੜ੍ਹਾਵਨੇ ਹੇਤ ਬਾਹਰ ਮੂਢ ਬਾਲੋਂਸੇ ਲੜਨਾ ਛੋਡਕੇ ਸੁਭ ਸਿਖਯਾ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਮਨ ਰੂਪ ਬਾਲਕ ਸਾਥ ਸਮ ਸਾਧਨ ਧਾਰਕੇ ਲੜੇ ॥ ਪੁਨਾ ਮਨਕੋ ਜਯ ਕਰਕੇ ਪੀਛੇ

ਸੇ ਗੁਰੋਂਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਕਰ ਤਾਕੇ ਬਿਚਾਰ ਧਾਰ ਪੀਛੇਸੇ ਕਾਲ ਸਿਉ ਜੁਰੈ, ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਸਾਥ ਜੁਧ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਗਯਾਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ, ਕਾਲ ਇਤਿ, ਕਾਲ ਪੁਰਖਕਾ, ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਧਰਮਰਾਜ ਕਾ ਗਯਾਨ ਭਗਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਅਭਿਮਾਨ ਮਲ ਦੇਵੇ ॥ ਭਾਵ ਤਾਂਕੀ ਅਧੀਨਤਾ ਸੇ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ ॥ ਸੋ ਮੁਲਾਨਾ ਪੂਰਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਮੁਲਾ ਕਉ, ਮੁਲਾਨੇਕੋ ਕਬੀਰਜੀ ਕਹੈਂ ਹਮਾਰੀ ਸਦਾ ਸਲਾਮੁ, ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ॥੧॥ ਔ ਐਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿਮੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਹਜੂਰ, ਨਿਕਟ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਅਪਨੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਕਤ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਦੂਰ ਬਤਾਵਤੇ ਹੋ ॥ ਭਾਵ ਦੂਰ ਮਤ ਬਤਾਵੋ ॥ ਅਤਿ ਸਮੀਪ ਜਾਨੋ ਅਉ ਸਮੀਪ ਜਾਨਕੇ ਤਿਸਕੋ ਪਾਵਨਾ ਚਾਹੋ ਤਬ ਦੁੰਦਹ ਬਾਧਹੁ, ਚਿਤਸੇ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਵਾਰਾ ਹਰਖ ਸੋਕਾਦਿ ਦੁੰਦੋਂਕੋ ਦੂਰ ਕਰੋ ॥ ਔ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਮਨਕੋ ਤਿਸਮੇ ਲਗਾਵੋ ॥ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਪਾਵਹੁ, ਸਭ ਸੇ ਸੋਹਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਪਾਇ ਲੇਵੋਗੇ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਕਾਜੀ ਭੀ ਮਾਰਗ ਬਤਾਵਨੇ ਯੋਗ ਵਹੁ ਨਹੀ ਜੋ ਲੋਗੋਂਕੇ ਝਗੜੇ ਨਿਬੇੜਨੇ ਹੇਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਿਚਾਰਤਾ ਰਹੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਕਾਜੀ ਵਹੁ ਹੈ ਜੋ ਅਸਤਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਸਤਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਅਪਨੇ ਦੇਹਮੇ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ॥ ਜੋ ਕੌਨ ਵਸਤੂ ਇਸ ਮੇ ਸਚੀਹੈ ਕੌਨ ਝੂਠੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਪੰਚ ਕੋਸੋਂਸੇ ਪਰੇ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ਚਿਤਮੇ ਲੇਕਰ ॥ ਕਾਯਾਕੀ, ਕਾਯਕੋ ॥ ਭਾਵ ਅਪਨੀ ਤੀਨੋ ਦੇਹੋਂ ਕੋ ਅਗਨਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰ, ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਆਗਮੇ ਕਰਮ ਸਹਿਤ ਜਾਰੈ, ਦਗਧ ਕਰੇ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਦਗਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਗੀਤਾ ਮੈ ਭਗਵਾਨਨੇ ਪੰਡਿਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਉਸਕੋ ਹਮ ਕਾਜੀ ਜਾਨੇਹੈ ਕਾਇਆ ਕੀ ਤੈਂਕੀ ਵਤ ਪਰਬਤੀ ਬੋਲੀ ਕਾਯਾਕੋ ਇਸ ਅਰਥਕਾ ਬੋਧਕ ਹੈ ॥ ਕਾਯਾਕੋ ਦਗਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਗਯਾਨ ਕੀ ਰਛਾ ਹੇਤ ਦਮਾਦਿ ਸਾਧਨ ਰਖੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸੁਪਨੈ ਇਤਿ, ਜਾਗ੍ਰਤਮੇ ਤੋ ਕਿਆ ਝਰਨੇ ਦੇਨਾ ਥਾ ॥ ਅਲਪਾ ਹਾਰਾਦਿ ਉਪਾਯ ਕਰ ਜੋ ਕਬੀ ਸੁਪਨ ਮੇਭੀ ਬੀਰਯ ਕੋ ਨਾ ਗਿਰਨੇ ਦੇਵੇ॥ ਐਸੇ ਦਮ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਜੀਕੋ ॥ ਆਗੇਕੋ ਦੇਹ ਨਾ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਦੇਹਮੇ ਹੋਨੇਵਾਲਾ ਜਰਾ, ਬ੍ਰਿਧਪਨ ਔ ਮਰਨਾ ਨਹੀਹੋ ਸਕੇਗਾ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਸੁਲਤਾਨਭੀ ਤੁਮਲੋਗੋਂਸੇ ਆਗਯਾ ਲੇ ਹਮਾਰੇ ਜੈਸੇ ਜਨੋਂਕੇ ਕਸ਼ਟ ਦੇਨੇਵਾਲਾ ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਦੀਸਾ ਰਾਹ ਬਤਾਵਨੇ ਯੋਗਯ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤੁ ਸੁਰਤਾਨ, ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਭੀ ਵਹੁ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲਖਯਣੋ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂ ਕਾਜੀ ਲੋਗੋਂਕੀ ਸਲਾਹਸੇ ॥ ਭਾਵ ਆਨ ਗਯਾਨੀਯੋਂਕੀ ਸੰਮਿਤੀ ਸੇ ਦੁਇ ਸਰਤਾਨੈ, ਅਪਨੀ ਬੁਧਿ ਰੂਪ ਧਨਖ ਮੈ ਅਗਯਾਨ ਕੇ ਬੇਧਨ ਹੇਤ ਪਰੇਖਯ

ਅਪਰੋਖਯ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਦੋ ਬਾਣ ਤਾਨੈ, ਚੜਾਵੇ॥ ਔ ਚੜਾਯਕੇ ਤਾਸੇ ਅਗਯਾਨ ਕੋ ਬੇਧ ਕਰਕੇ ਪੀਛੇਸੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਕੀ ਸਿਧੀ ਹੇਤ ਬਾਹਰ ਜਾਤੇ ਮਨ ਕੋ ਭੀਤਰਿ ਆਨੈ, ਦੇਹਕੇ ਭੀਤ੍ਰ ਲਿਆਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਗਗਨ ਮੰਡਲ ਮਹਿ, ਅਪਨੇ ਚਿਦਾ ਕਾਸ ਸ੍ਰੂਪਮੇ ਦੈਵ ਗੁਣੋਂਕੀ ਲਸਕਰੁ ਕਰੈ, ਸੇਨਾ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੇ॥ ਤਦ ਸੋ ਸੁਰਤਾਨ, ਵਹੁ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਧਰੈ, ਸੰਪੂਰਣ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਜਸ ਕਾ ਛਤ੍ਰ ਅਪਨੇ ਸਿਰਪੈ ਧਾਰਨ ਕਰੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਬਡਾ ਚਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਰਾਜਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਪੁਰਖਕਾ ਰਾਜ ਸਦਾ ਅਖਯ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਹ ਛਾਂਦੋਗਯ ਉਪਨਿਖਦ ਮੈ ਸਨਕਾਦਿਕੋਨੇ ਨਾਰਦਕੋ ਕਹਯਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਤਕੇ ਨਾਮੋਕੇ ਅਰਥ ਕਹੇਹੈਂ ਐਸੇਹੀ ਗ੍ਰੰਥਜੀ ਮੇ ਪੰਡਿਤਸੋ ਜੋ ਮਨ ਪਰਬੋਧੈ॥ਸੋ ਮੁਨਿ ਜੋ ਮਨਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਖਾਇਇਤਯਾਦਿ ਹਿੰਦੂ ਮਤਮੇ ਭੀ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਬੋਧ ਬਿਨਾ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਅਪਨੇ ਮਤੋਂਕੀ ਬੋਲੀਯੋਂਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਕੇ ਰਾਮ ਖੁਦਾਯ ਆਦਿ ਨਾਮੋਕੋ ਜਪਤੇ ਚਿਤਮੇ ਉਸਕੋ ਪੂਰਨ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਸੋ ਮੁਕਤੀਨਹੀ ਪਾਵੇਂਗੇ॥ਜੋ ਪੂਰਨਜਾਨੇ ਹੈ ਸੋ ਮੁਕਤੀ ਪਾਵੇਂਗੇ ਯਹ ਸੂਚ ਨ ਹੇਤ ਕਹੇ, ਜੋਗੀ ਇਤਿ, ਕਨਪਾਟੇ ਜੋਗੀ ਲੋਕ ਬਾਰ ਬਾਰ ਅਪਨੇ ਗੁਰੁਕਾ ਹੀਂ ਨਾਮ ਲੇਵੇ ਹੈਂ॥ ਔਰ ਬਹੁਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਮੇਸ੍ਰਕਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਐਸਾਹੀ ਨਾਮ ਜਪੇਹੈਂ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਕਾ ਏਕ ਖੁਦਾਯ ਇਸ ਨਾਮ ਓਰਹੀ ਧਯਾਨਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਕੋ ਪੂਰਨਔ ਸਭੀ ਨਾਮ ਉਸਕੇ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਹੋਰਹਯਾ ਹੈ॥ ਔ ਸਭ ਉਸੀਕੇ ਨਾਮ ਹੈਂ ਹਮ ਐਸੇ ਜਾਨੇਹੈਂ॥ ਐਸਾ ਬਿਚਾਰ ਸੁਨ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾਂ ਚੁਪ ਹੂਯੇ॥ ੪॥ ੩॥ ੧੧॥

ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਜੋ ਪਾਥਰ ਕਉ ਕਹਤੇ ਦੇਵ॥ ਤਾਕੀ ਬਿਰਥਾ ਹੋਵੈ ਸੇਵ ॥ ਜੋ ਪਾਥਰ ਕੀ ਪਾਂਈ ਪਾਇ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਘਾਲ ਅਜਾਂਈ ਜਾਇ ॥ ੧॥ ਠਾਕੁਰ ਹਮਰਾ ਸਦ ਬੋਲੰਤਾ॥ ਸਰਬ ਜੀਆ ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਨੁ ਦੇਤਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਤਰਿ ਦੇਉ ਨ ਜਾਨੈ ਅੰਧੁ॥ ਭ੍ਰਮ ਕਾ ਮੋਹਿਆ ਪਾਵੈ ਫੰਧੁ ॥ ਨ ਪਾਥਰ ਬੋਲੈ ਨ ਕਿਛੁ ਦੇਇ ॥ ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਨਿਹਫਲ ਹੈ ਸੇਵ॥ ੨॥ ਜੇ ਮਿਰਤਕ ਕਉ ਚੰਦਨੁ ਚੜਾਵੈ॥ ਉਸਤੇ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਫਲ ਪਾਵੈ॥ ਜੇ ਮਿਰਤਕ ਕਉ

ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਰੁਲਾਈ ॥ ਤਾਂ ਮਿਰਤਕ ਕਾ ਕਿਆ ਘਟਿ ਜਾਈ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਹਉ ਕਹਉ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਸਮਝ ਦੇਖੁ ਸਾਕਤ ਗਾਵਾਰ ॥ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਬਹੁਤੁ ਘਰ ਗਾਲੇ ॥ ਰਾਮ ਭਗਤ ਹੈ ਸਦਾ ਸੁਖਾਲੇ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ੧੨ ॥

ਉਸੀ ਥਾਨ ਮੇ ਬੈਠੇ ਪੰਡਿਤ ਕਹਤੇ ਭਏ ਤੂ ਮਸੀਤਵਤ ਠਾਕੁਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਾਨਤਾ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸਕੋ ਤੂ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਵਹੁ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਹਮਾਰਾ ਠਾਕੁਰ ਚੇਤਨ ਸਰਬਤ੍ਰ ਹੈ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਖਾਣ ਕੋ ਠਾਕੁਰ ਮਾਨਤੇ ਜਨੋ ਕੀ ਸੇਵਾਕੋ ਬਜਰਥਤਾ ਕਹੇ, ਜੋ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਪੰਡਿਤੋ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਸਰੀਖੇ ਜਨ ਪਾਥਰਕੋ ਦੇਵ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਹੇ ਹੈ ਤਾਕੀ, ਤਿਨ ਸਭ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਹੋਵੇਗੀ ਸੇਵ, ਭਗਤੀ॥ ਕਿੰਚ ਬਾਣੀ ਸੇ ਬਜਰਥਤਾਵਤ ਸਰੀਰਸੇ ਕਰਤੇ ਕੀ ਭੀ ਭਕ੍ਤੀ ਬਜਰਥ ਹੋਵੇਗੀ ਯਹ ਕਹੇ, ਜੋ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਬਿਸ਼੍ਨ ਸਿਵਾਦਿ ਰੂਪ ਬਣਾਇ ਪਾਖਾਣੋ ਕੀ ਚਰਨੀ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੀ, ਤਿਨਕੀ ਘਾਲ, ਸੇਵਾ ਅਜਾਂਈ ਜਾਇ, ਬੇਠਿਕਾਨੇ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਜਰਥ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਜਿਸਕੀ ਹਮ ਭਗਤੀ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਹਮਾਰਾ ਠਾਕੁਰ ਸਦ ਬੋਲੰਤਾ ਸਰਬਦਾ ਬੋਲੇ ਹੈ ॥ ਸੰਪੂਰਣ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਮੇ ਸਤਾ ਦੇ ਬਚਨਾਦਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕਰਮੋਂਕੇ ਸੰਪੂਰਣ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਸਮਰਥ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾਨ ਦੇਤਾ, ਫਲ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਪਾਲਨਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਐ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਰੂਪ ਬਨ ਸਭਕੇ ਮਨਮੇ ਬਸੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਅਪਨੇ ਭੀਤਰ ਹੀ ਪੂਜਨੇ ਯੋਗਯ ਦੇਉ, ਦੇਵਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇ ਅੰਧੁ ਗਯਾਨ ਹੀਨ ਜੀਵ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਿਸਸੇ ਅਪਨੀ ਭੀ ਰਛਾ ਨਹੀ ਬਨ ਪੜੇ ॥ ਐਸੇ ਪਰਤੰਤ੍ਰ ਪਾਖਾਣ ਕੋ ਦੇਵ ਮਾਨਨੇ ਸੇ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਕੇ ਮੋਹਤ ਕਰੇ ਜੀਵ ਮਰ ਕਰ ਬੰਧਨੋ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਪਾਵੇਂ ॥ ਵੰਧ ਪਾਵਨੇ ਮੇ ਤੂ ਕਹੇ ਨ ਇਤਿ, ਨਾਤੋ ਕਬੀ ਪਾਖਾਣ ਮੂਰਤੀ ਅਪਨੀ ਵਾ ਉਨਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਅਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪੂਛਨੇ ਦਸਨੇ ਹੇਤ ਉਨਸੇ ਬੋਲੇ ਹੈ॥ ਅਰ ਨਾ ਕਬੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਕੁਛ ਉਨ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਫੋਕਟ ਕਰਮ, ਖਾਲੀ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਕਰੀ ਹੁਈ ਨਿਹ ਫਲ ਹੈ, ਬਜਰਥ ਹੈ ਸਭੀ ਤੁਲਸੀ ਬਿਲ ਪਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵਨ ਔ ਘੰਟੇ ਬਜਾਵਨਾਦਿ ਪਾਖਾਣ ਕੀ ਸੇਵ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ॥ ੨ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਸਮ ਹੈ ਪਾਖਾਣ॥ ਯਾਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮੁਰਦੇ ਕੋ ਚੰਦਨਾਦਿ ਉਤਮ

ਸੁਗੰਧ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ॥ ਤਬ ਉਸਤੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੇ ਤੁਮ ਹੀ ਵੈਸੇ ਕੋ ਪੂਜਨੇ ਵਾਲੇ ਜਨ ਕਹੋ ਕਿਆ ਸੇਵ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਫਲ ਪਾਇ ਸਕੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਪਾਯਸਕੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵੈਸੇ ਸਤਕਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕੁਛ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾ ਵਾਧਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋ ਬਿਸ੍ਟਾ ਮੇ ਰੁਲਾਵੇ ॥ ਬਡਾ ਅਸਤਕਾਰ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਵੈਸੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਾ ਕਿਆ ਘਟ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਘਟੇ ਯਹੀ ਦਸਾ ਪਾਖਾਣ ਕੀ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੁਝ ਸਚਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੈ ਮਿਥ੍ਯਾ ਖਿਝਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂ ਮੈ ਤੁਮ ਸੇ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਕੁਛ ਬੁਧਿ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਭੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸਮਝ ਕੇ ਦੇਖ ਲੇਵੇ ॥ ਹੇ ਸਾਕਤ, ਮਨਮੁਖੁ ਗਵਾਰੋ ॥ ਨਾ ਦੇਖਤੇ ਸਚੇ ਮੂਰਤਿ ਵਾਲੇ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ ਛੋਡ ਕੇ ਉਸਕੀ ਜੜ ਮੂਰਤਿ ਕੋਹੀ ਪੂਜੋਗੇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਭੀ ਭੇਦ ਵਾਦੀ ਲੋਗੋਂ ਵਤ ਗਲੋਗੇ ਯਹ ਕਹੇ, ਦੂਜੈ ਇਤਿ ਦੂਜੇ ਭਾਇ, ਜੈਸੇ ਤੁਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇ ਭਿੰਨ ਤਾਂਕੀ ਮੂਰਤਿ ਕੋ ਪੂਜ੍ਯ ਮਾਨਤੇ ਹੋ ॥ ਤੈਸੇ ਜਿਨ ਨੈਯਾਯਕਾਦਿ ਕੋਂਨੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇ ਭਿੰਨ ਜੀਵ ਕੋ ਤਾਂਕਾ ਪੂਜਕ ਮਾਨ੍ਯਾ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵਨਾਨੈ ਘਰ ਮਤ ਗਾਲੇ, ਬੰਧਨੋ ਮੈ ਪਾਇ ਦੀਯੇ ਹੈ ॥ ਔ ਤਿਨ ਕੇ ਬੰਧਨੋ ਸੇ ਛੂਟ ਕੇ ਕੇਵਲ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਭਕਤ ਜਨ ਹੀ ਸੁਖਾਲੇ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਸੁਖਾਲੇ ਹੋਵਨ ਕੀ ਇਛਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਪੀਛਿਤੇ ਭਕਤੀ ਕਰੋ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ੧੨ ॥

ਜਲ ਮਹਿ ਮੀਨ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬੇਧੇ ॥ ਦੀਪਕ ਪਤੰਗ ਮਾਇਆ ਕੇ ਛੇਦੇ ॥ ਕਾਮ ਮਾਇਆ ਕੁੰਚਰ ਕਉ ਬਿਆਪੈ ॥ ਭੁਇ ਅੰਗਮ ਭ੍ਰਿੰਗ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਖਾਪੇ ॥੧॥ ਮਾਇਆ ਐਸੀ ਮੋਹਨੀ ਭਾਈ॥ ਜੇਤੇ ਜੀਅ ਤੇਤੇ ਡਹ ਕਾਈ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪੰਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਇਆ ਮਹ ਰਾਤੇ ॥ ਸਾਕਰ ਮਾਖੀ ਅਧਿਕ ਸੰਤਾਪੇ ॥ ਤੁਰੇ ਉਸਟ ਮਾਇਅ ਮਹਿ ਭੇਲਾ॥ ਸਿਧ ਚਉਰਾਸੀਹ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਖੇਲਾ ॥੨॥ ਛਿਅ ਜਤੀ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬੰਦਾ ॥ ਨਵੈ ਨਾਥ ਸੂਰਜ ਅਰੁ ਚੰਦਾ॥ ਤਪੇ ਰਖੀਸੁਰ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਸੂਤਾ॥ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਕਾਲ ਅਰੁ ਪੰਚ ਦੂਤਾ ॥ ੩ ॥ ਸੁਆਨ ਸਿਆਲ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਰਾਤਾ॥ ਬੰਤਰ

ਚੀਤੇ ਅਰੁ ਸਿੰਘਾੜਾ ਮੰਜਾਰ ਗਾਡਰ ਅਰੁ ਲੂਬਰਾ॥ ਬਿਰਖ ਮੂਲ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਪਰਾ ॥ ੪ ॥ ਮਾਇਆ ਅੰਤਰਿ ਭੀਨੇ ਦੇਵ॥ ਸਾਗਰ ਇੰਦ੍ਰਾ ਅਰੁ ਧਰਤੇਵ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਜਿਸ ਉਦਰ ਤਿਸ ਮਾਇਆ ॥ ਤਬ ਛੂਟੈ ਜਬ ਸਾਧੂ ਪਾਇਆ ॥ ੫ ॥ ੫ ॥ ੧੩ ॥

(ਪ੍ਰਸ੍ਨ) ਰਾਮ ਭਗਤੋਂਵਤ ਸੁਖਾਲੇ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਸਭੀ ਜੀਵ ਦ੍ਵੈਤ ਕੋ ਛੋਡ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਭਗਤੀ ਕਜੇਨਹੀ ਕਰਤੇ ਯਹ ਸੁਨ ਮਾਯਾ ਕੇ ਮੋਹੇ ਨਹੀ ਕਰੇ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਬਿਸ ਤਾਰ ਸੇ ਮਾਯਾ ਮੋਹ ਦਿਖਾਵੇ ਜਲ ਇਤਿ, ਵਾਪਾਹਣ ਪੂਜਨ ਮੈ ਫਲਕਾ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਣਾ ਸੁਨਕਰ ਭੀ ਜੀਵ ਬਜਰਥ ਕਾਮ ਕੋ ਨਹੀ ਤਜਾਗੇ ॥ ਯਾਮੇਂ ਕਿਯਾ ਕਾਰਣ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਮਾਯਾ ਮੋਹ ਕੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦਿਖਾਵਨ ਹੇਤਕਹੇ ਜਲਇਤਿ, ਕਬੀਰਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣਕਰੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜਲਮੋ ਰਹਿਨੇ ਵਾਲੇ ਮੱਛੀ ਆਦਿਕ ਜੀਵ ਰਸ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਕੇ ਬੰਧਨ ਕੀਏ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ॥ ਪਤੰਗ, ਦੀਪਕਮੋ ਜਲਾਨੇ ਹੇਤ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਓਰ ਸੇ ਕਟੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ॥ ਕਾਮਰੂਪ ਹੋਕਰ ਮਾਯਾ ਕੁੰਚਰ, ਹਸਤੀ ਕੋ ਬਜਾਪ ਰਹੀਹੈ ॥ ਸਬਦ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਮਾਯਾ ਭੁਇਅੰਗਮ, ਸਰਪੋਂ ਕੋ ਔ ਸੁਗੰਧ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਮਾਯਾ ਭ੍ਰਿੰਗ, ਭੌਰੇਂ ਕੋ ਖਾਪੈ, ਖਪਾਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਪਰਮੇਸ੍ਰਕੀਮਾਯਾ ਐਸੀ ਮੋਹਨੀ, ਬਿਬੇਕ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਜੇਤੇ ਜੀਅ, ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਜੇਤੇ ਜੀਵ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਸਭ ਕੋ ਜਿਨ ਕਰਮੋ ਸੇ ਕੁਛ ਫਲ ਕਾ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਿਨਮੋ ਡਹ-ਕਾਈ, ਬਹਕਾਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਭਕਤੀ ਸੈਂ ਬਿਮੁਖ ਕਰ ਅਨੇਕ ਜੂਨੋਂ ਮੇ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇ ਬਹਕਾਵੇ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਮੋਹ ਕਾ ਬਿਸਤਾਰ ਕਰੇ, ਪੰਖੀਇਤਿ, ਪੰਖੀ ਚੋਗ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੇ ਪੁਨਾਸਰਪੋਂਵਤ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੋ ਰਤੇ ਹੁਯੇ ਹੈਂ॥ਔਸਾਕਰਮਾਖੀ, ਮਖੀਯੋਂ ਕੋ ਮਾਯਾ ਗੁੜ ਸਕਰ ਬਨਕੇ ਬਹੁਤਸੰਤਾਪ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਭੋਜਨ ਅਰ ਮੈਥੁਨ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੈ ਤੁਰੇ, ਘੋੜੇ ਅਰ ਊਂਟ ਭੇਲਾ, ਮਿਲ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਸਿਧੀਆਂ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੋ ਗੋਰਖ ਆਦਿਕ ਚੌਰਾਸੀ ਸਿਧ ਖੇਲ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਬੀਰਯ ਕੇ ਨਿਰੋਧ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਕੇ ਛਿਅ ਜਤੀ, ਲਛਮਨਾਦਿਕ ਖਟ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬੰਦਾ, ਦਾਸ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਮਛੰਦ੍ਰਾਦਿ ਨੌਂ ਨਾਥ ਬਹੁਤੇ ਚੇਲੇ ਕਰਨੇ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਕੇ ਬਸ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਸੂਰਯ ਔ ਚੰਦ ਭੀ ਬਡੇ ਬੰਸ ਚਲਾ-ਵਨ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਕੇ ਬਸ ਹੋਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਯੇ ਭੀ ਮਾਯਾ ਕੇ ਦਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਤਪੇ,

ਤਪ ਸਾਧਤੇ ਤਪਸੀ ॥ ਔ ਵੇਦ ਮੰਤ੍ਰੋਂ ਕੀ ਬਯਾਖਯਾ ਕਰਤੇ ਰਿਖੀ ਸਭੀ ਅਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੇ ਸੋਯਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਮੇ ਕਾਲ, ਭੂਤਾਦਿ ਤੀਨੋ ॥ ਔ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਚੋਂ ਦੂਤ ਜਗਤ ਕਾ ਖਯ ਕਰੇਹੈਂ॥ ੩॥ ਔ ਭੋਜਨ ਮੈਥਨ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੇ ਸੁਆਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ, ਕੂਕਰ ਗੀਦੜ ਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਇਸੀ ਮੇਂ ਬੰਦਰ ਚਿੱਤੇ ਔ ਸਿੰਘਾਤਾ, ਸੇਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਮੇ ਮੰਜਾਰ, ਬਿਲੇ ॥ ਗਾਡਰ, ਭੇਡ ॥ ਔ ਲੂਬਰਾ ਲੂੰਬੜ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਕੇ ਮੂਲ ਭੀ ਜਲ ਚਾਹਤੇ ਰਸ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੇ ਪੜ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ਸਾਮਾਨਯ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਕਿਆ ਕਥਾ ਹ॥ ਕਾਮਕਰੋਧਾਦਿ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੇ ਹੀ ਭੀਗੇ ਪੜੇ ਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਦੇਵਤਾ ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਮੇ ਮੋਹਤ ਹੋਰਹੇ ਹੈਂ ਬਡਾ ਅਹੰਕਾਰ ਕਰਤੇ ਸਮੁਦ੍ਰ॥ ਅਰ ਮੂਲ ਮਾਯਾ ਮੇਂ ਹੀ ਮੋਹਤ ਹੋਰਹੀ ਹੈਂ ਭਗਤੋਂ ਕੋ ਮੋਹਨ ਕਰਤੀ ਇੰਦ੍ਲਛਮੀ ॥ ਅਰ ਮਾਯਾ ਮੇਂ ਮੋਹਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਸਭ ਕਾ ਬੋਝ ਸਹਾਰਤੀ ਧਰਤੀ ਵਾਸਤਵ ਮੇ ਮਾਯਾ ਮੋਹੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਗਿਨਤੀ ਕਰਨੀ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਏਕ ਬਾਤ ਮੇਂ ਹੀ ਸਭ ਕੋ ਮੋਹ ਸੂਚਨ ਕਰਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹਿਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇਪੂਛਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋ ਬਹੁਤ ਕਯਾ ਕਹੋਂ ਜਿਸ ਜਿਸ ਕੇ ਉਦਰ ਲਗ ਰਹਿਆ ਹੈ ਤਿਨ ਸਭ ਕੋ ਖਾਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸਸੇ ਆਗੇ ਸਭੀ ਬਿਕਾਰ ਪਰਗਟ ਹੋਵੇ ਹੈ ।(ਪ੍ਰਸ੍ਨ) ਪੁਰਖ ਛੂਟੇ ਹੈਂ ਸੋ ਕੈਸੇ ਛੂਟੇ ਹੈਂ ਕਹਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਦੇਵੇ, ਤਬਇਤਿ ਛੂਟਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕਹੀ ਮਹਾਂ ਮੋਹਨੀ ਮਾਯਾ ਸੇ ਤਬ ਛੂਟੇ ਹੈਂ ਜਬ ਉਨਹੁਨੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਸਾਧੂ ਪਾਇਆ, ਸਾਧ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਭੇਦ ਨ ਭਾਈ ਪਾਠਮੇ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨੀ ਗੁਰੂ ਪਾਏ ਹੈਂ ॥ ੫ ॥ ੫ ॥ ੧੩ ॥

ਜਬ ਲਗ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰੈ॥ ਤਬ ਲਗੁ ਕਾਜ ਏਕ ਨਹੀ ਸਰੈ ॥ ਜਬ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਮਿਟਿ ਜਾਇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰਹਿ ਆਇ ॥ ੧ ॥ ਐਸਾ ਗਿਆਨੁ ਬਿਚਾਰ ਮਨਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਨ ਸਿਮਰਹੁ ਦੁਖ ਭੰਜਨਾ ॥੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬਲਗ ਸਿੰਘੁ ਰਹੈ ਬਨ ਮਾਹਿ ॥ ਤਬ ਲਗੁ ਬਨੁ ਫੂਲੈ ਹੀ ਨਾਹਿ ॥ ਜਬਹੀ ਸਿਆਰੁ ਸਿੰਘ ਕਉ ਖਾਇ ॥ ਫੂਲਿ ਰਹੀ ਸਗਲੀ ਬਨਰਾਇ ॥ ੨ ॥ ਜੀਤੋ ਬੂਡੈ ਹਾਰੋ ਤਿਰੈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਪਾਰਿ ਉਤਰੈ॥ ਦਾਸੁ ਕਬੀਰ ਕਹੈ

ਸਮਝਾਇ ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਰਹਹੁ ਲਿਵਲਾਇ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥ ੧੪ ॥

ਬ੍ਰਹਮਵੇਤਾਕੇ ਸੰਗਵਤ ਮਮਤਾ ਔ ਅਹੰਕਾਰ ਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਭੀ ਮਾਯਾਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀਕਾ ਉਪਾਧ ਹੈ ॥ ਯਹ ਪੁਨਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਜਬ ਇਤਿ, ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਭਕ੍ਤੀ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਪੁਰਖ ਮੇਰੀ ਜਰ ਮੇਰੀ ਜਮੀਨ ਮੇਰੀ ਜੋਰੂ ਐਸੇ ਮੁਖ ਸੇ ਕਥਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਨਿਸਕੋ ਜਾਨੋ ਮੁਕ੍ਤੀ, ਮੁਕ੍ਤੀ ਕੇ ਹੇਤੁ ਭਕ੍ਤੀ ਗਜਾਨ ਔ ਤਾਂਕੇ ਹੇਤੂ ਬੈਰਾਗਜਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਪਾਵਨਾ ਰੂਪ ਇਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਏਕ ਕਾਰਯ ਭੀ ਨਹੀ ਸਰੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਜਬ ਪੁਨਾ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਤੇ ਕਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਧਨਾਦਿਕੋਂ ਮੇਸੇ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਹਨਾ ਮਿਟ ਜਾਵੇ। ਤਬ ਇਸ ਕੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਨ ਗੁਰੂ ਮੂਰਤੀ ਹੋਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਕੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਭੀ ਕਾਮ ਸਵਾਰ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਐਸਾ ਗਜਾਨ, ਐਸੇ ਗਜਾਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਬਿਚਾਰ ਹੇਤ ਮਨਾ, ਮਨਕਰ ਹੇ ਭਾਈ ਤੁਮ ਹਰਿ ਕੀ ਨ ਸਿਮਰਹੁ, ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕੀ ਸਮਰਨ ਭਕ੍ਤੀ ਕਯੋਂ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਜੋ ਦੁਖ ਭੰਜਨਾ, ਸੰਪੂਰਨ ਦੁਖੋਂ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਦੁਖ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਭਕਤੀ ਭੀ ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਹੋਕੇ ਕਰੋ ॥ ਹੰਕਾਰ ਸੇ ਕਰਤੇ ਕਬੀ ਦੈਵਗੁਣੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਵੋਗੇ ਯਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਜਬਲਗ ਇਤਿ, ਬਨਪਦਕੀ ਬਨਵਾਸੀ ਮ੍ਰਿਗੋਮੇ ਲਖਜਨਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬਨਮੇ ਸ਼ੇਰ ਰਹੇਹੈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬਨੁ ਫੂਲੈਹੀ ਨਾਹਿ, ਬਨਮੇ ਬਸਨੇ ਵਾਲੇ ਆਨ ਜੀਵ ਕਬੀ ਅਨੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂ ॥ ਵਹੁ ਆਨੰਦ ਕਬ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਸਿਆਰੁ, ਸਿੰਘਾਰ ਸਲਭਜੀਵ ਸਿੰਘਕੋ ਖਾਇ ਲੇਵੇ॥ ਉਸੀ ਸਮੇਂ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸਗਲੀ ਬਨਰਾਇ, ਸੰਪੂਰਣ ਬਨਕੇ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਪੰਕ੍ਤੀ ॥ ਤੈਸੇ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਿੰਘ ਤੁਲਯ ਦੇਹਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅਹੰਕਾਰ ਜੀਵਕੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਰੂਪ ਬਨ ਮੇ ਰਹੇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਅੰਤਹਕਰਣ ਮੇ ਦੇਵੀ ਗੁਣ ਰੂਪ ਮ੍ਰਿਗੋਂਕੀ ਪੰਕਤੀ ਕਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸਕੋ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ਜਬ ਪੁਨਾ ਅਹੰਕਾਰ ਬਿਰੋਧੀ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸੁਭਾਵ ਰੂਪ ਸਰਭ॥ ਤਿਸ ਅਹੰਕਾਰ ਕੋ ਖਾਇ, ਭਖਣ ਕਰਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਸੰਪੂਰਣ ਦੇਵੀ ਗੁਣ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਪੁਨਾ ਅਹੰਕਾਰਕੇ ਨਾਸ ਕੋ ਤਰਣੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਹੈ, ਜੀਤੇ ਇਤਿ, ਜੀਤੇ ਬੂਡੇ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਹੰਕਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਆਪਕੋ ਜੀਤਿਆ ਮਾਨੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਅਹੰਕਾਰੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਮੇ ਹੀ ਬੂਡੇਹੈ ॥ ਭਾਂਵ ਮਰੇ ਜਨਮੇ ਹੈ ॥ ਹਾਰੇ ਤਿਰੈ, ਆਪਸ ਕਉ ਜੋ ਜਾਣੇ ਨੀਚਾ ਸੋਊ ਗਨੀਐ ਸਭਤੇ ਊਚਾ ਇਤਿਜਾਦਿ

ਬਚਨੋ ਸੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਹੰਕਾਰ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਆਪਕੋ ਹਾਰਿਆ ਮਾਨੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਖਜਮਾਦਿ ਉਤਮ ਗੁਣੋ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਤਰਜਾਵੈਹੈ॥ ਤਰਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਅਹੰਕਾਰ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਭੀ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਗੁਰ ਇਤਿ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਉਤਮ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਪੁਰਖ ਪਾਰ ਉਤਰੇ ਹੈ॥ ਇਸੀ ਵਾਰਤਾ ਕੋ ਮੈ ਤੁਮਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕੇ ਕਹਤਾ ਹੋ॥ ਤੁਮ ਮੇਰਾ ਕਹਣਾ ਸੁਨ ਕਰ ਧਾਰ ਕੇ ਭਕਤੀ ਓਰ ਚਿਤ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਦਾਸੁਇਤਿ ਕਬੀਰ ਦਾਸ ਕਹੇਹੇ ਪੁਰਖੋ ਤੁਮਕੋ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾ ਇ ਕੇ ਕਹ ਦੀਆ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਰਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਮਮਤਾ ਅਹੰਕਾਰ ਤਜਾਗਕੇ ਕੇਵਲ, ਏਕ ਰਾਮ ਕੇਨਾਮ ਮੇਹੀ ਲਿਵ, ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਲਗਾਯ ਕਰ ਥਿਰ ਰਹੋ॥ ਔਰ ਆਰੰਭ ਤਜਾਗੋ ॥੩॥੬॥੧੪॥

॥ ਸਤਰਿ ਸੈਇ ਸਲਾਰਹੇ ਜਾਕੇ॥ ਸਵਾਲਾਖੁ ਪੈਕਾਂਬਰ ਤਾ- ਕੈ॥ ਸੇਖ ਜੁ ਕਹੀਅਹਿ ਕੋਟਿ ਅਠਾਸੀ॥ ਛਪਨ੍ਹ ਕੋਟਿ ਜਾਕੈ ਖੇਲਖਾਸੀ॥ ੧॥ ਮੋਗਰੀਬ ਕੀ ਕੋ ਗੁਜਰਾਵੈ॥ ਮਜਲਸਿਦੂਰ ਮਹਲੁਕੋ ਪਾਵੈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ਤੇਤੀਸ ਕਰੋੜੀ ਹੈ ਖੇਲਖਾਨਾ॥ ਚਉਰਾਸੀਹ ਲਖ ਫਿਰੈ ਦਿਵਾਨਾ॥ ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਕਉ ਕਿਛੁ ਨਦਰਿ ਦਿਖਾਈ॥ ਉਨਭੀ ਭਿਸਤਿ ਘਨੇਰੀ ਪਾਈ॥ ੨॥ ਦਿਲਖਲਹਲੁ ਜਾਕੈ ਜਰਦਰੂ ਬਾਨੀ॥ ਛੋਡਿ ਕਤੇਬ ਕਰੈ ਸੈ ਤਾਨੀ॥ ਦੁਨੀਆ ਦੋਸੁ ਰੋਸੁ ਹੈ ਲੋਈ॥ ਅਪਨਾ ਕੀਆ ਪਾਵੈ ਸੋਈ॥ ੩॥ ਤੁਮ ਦਾਤੇ ਹਮ ਸਦਾ ਭਿਖਾਰੀ॥ ਦੇਉ ਜਬਾਬ ਹੋਇ ਬਜਗਾਰੀ॥ ਦਾਸੁ ਕਬੀਰ ਤੇਰੀ ਪਨਹ ਸਮਾਨਾ॥ ਭਿਸਤੁ ਨਜੀਕਿ ਰਾਖੁ ਰਹਮਾਨਾ॥੪॥੭॥੧੫॥

ਉਨ ਲੋਗੋਂ ਮੇ ਹੀ ਦੁਸ਼੍ਰ ਅੰਤਾਕਰਣ ਵਾਲੇ ਬਾਰਬਾਰ ਕੀਯੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਭੀ ਸਮਝ ਨਾ ਪਾਇਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ॥ ਯਹ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤ ਦੇਕਰ ਔਰੋਂ ਕੋ ਭੀ ਅਪਨੇ ਜੈਸੇ ਕੀਯੇ ਚਾਹਤਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਇਸਕੋ ਪਕੜ ਲੇਵੋ॥ ਤਿਨਕੀ

ਬਾਤ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਪਰਮੇਸੂਰ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਮੋ ਕਾਹੂ ਗਿਨਤੀ ਮੇ ਨਾ ਰਖ ਤਾ ਹੂਆ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇ ਸਤਰਿਇਤਿ, ਸਤਰ ਸੈ ਪਦ ਕੀ ਬਹੁਤ ਮੈ ਲਖਜਣਾ ਹੈ॥ ਸਲਾਰ ਸਰਦਾਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਤਰਿਸੈਇ, ਕਈ ਹਜਾਰ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਹੈਂ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਮੇ॥ ਜਿਨ ਮੇਂ ਸੇ ਮਹੰਮਦ ਪਾਸ ਜਬਰਾਈਲ ਕੇ ਹਾਥ ਬਡੀਆਯਤ ਭੇਜਨੇ ਸਮੇ ਰਸਤੇ ਮੇ ਮੇਰੇ ਹੁਕਮ ਕੋ ਬਦਲ ਨਾ ਦੇਵੇ ਇਸ ਲੀਯੇ ਸੱਤਰ ਹਜਾਰ ਸਾਥ ਰਖਵਾਲੇ ਭੇਜੇ ਗਏ॥ ਅਰ ਜਿਨ ਕੇ ਪਾਸ ਪਰਮੇਸੂਰ ਅਪਨੇ ਹੁਕਮ ਭੇਜਤਾ ਰਹਿਆ॥ ਵਹੁ ਆਦਮ ਸੇ ਲੇ ਮਹੰਮਦ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਵਾਲਾਖ ਪੈਗੰਬਰ ਹੈ ਤਿਸ ਪਰਮੇਸੂਰ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਮੈ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸਕੀ ਸਭਾ ਮੈ ਅਠਾਸੀ ਕਰੋੜ ਸੇਖ, ਮਹਾਨਲੋਕ॥ ਭਾਵ ਬਡੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਤ ਲੋਕ ਕਹੀ ਦੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਛਪਨਕੋਟਿ, ਖਟ ਊਪਰ ਪਚਾਸ ਕਰੋੜ ਯਾਦਵ ਜਿਸਕੇ ਖੇਲਖਾਸੀ, ਸਮੀਪ ਵਰਤੀ ਸੇਵਕਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਹੈ॥ ੧॥ ਤਿਸ ਤੁਝ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਾਸ ਕਬੀਰ ਕਹੈ ਮੇਰੀ ਗਰੀਬ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਕੋ ਗੁਜਰਾਵੈ, ਕੌਨ ਪਹੁਚਾਵੈ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪਹੁਚਾਇ ਸਕੇ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਜਲਸਿ ਦੂਰ, ਸਭਾ ਆਪ੍ਰੀ ਕੀ ਬੈਰਾਠ ਰੂਪ ਮੇ ਦੂਰ ਪ੍ਰਯੰਤ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਬੁਲਾਏ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪਹੁਚ ਸਕੇ॥ ਐਸੇ ਆਪਕੇ ਲੱਛਮੀ ਸਹਿਤ ਬਿਰਾਜਨੇਕੇ ਥਾਨ ਮਹਲ ਕੋ ਕੌਨ ਪਾਇ ਸਕੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਏਤੀ ਸਭਾ ਸੇ ਆਗੇ ਬਢਕੇ ਕੋਊਹੀ ਪਾਵੇ ਹੈ॥ ੧॥ ਔਰ ਬਿਭੂਤੀ ਕਹੇ ਤੇਤੀ ਸਇਤੇ ਤੇਤੀਸ ਕ੍ਰੋੜ ਦੇਵਤਾ ਜਿਸਕਾ ਖੇਲਖਾਨਾ, ਸੇਵਕਾਦਿਕੋਂ ਕਾਸਿਬੂਹ॥ ਵਾ ਖੇਲ ਖਾਨਾ, ਬਡੇ ਲੰਗਰਾਦਿ ਕਾਰਖਾਨੇ॥ ਖੇਲਕਾ ਮੂਲ ਬਡੇ ਕਾ ਵਾਚਕ ਖੇਲ ਫਾਰਸੀ ਹੈ॥ ਔ ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੀਵ ਨਾਨਾ ਸਾਂਗ ਧਾਰਤੇ ਜਿਸਕੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਦਿਵਾਨਾ, ਬਾ-ਵਲੇ ਫਿਰੇ ਹੈ॥ ਉਸੀ ਪਰਮੇਸੂਰ ਨੇ ਜਬ ਆਦਮ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਕਰਨ ਸਮੇ ਨਿ-ਖਲ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਕੇ ਬਾਬਾ, ਬਡੇ ਆਦਮ ਕੋ ਮਟੀ ਕੀਮੁਠੀ ਸੇ ਤਾਕਾ ਦੇਹਰਚ ਸੂਰ ਗ ਮੇ ਗਜਾਨ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਦਈ॥ ਤਬ ਆਦਮ ਨੇ ਆਪ ਭਿਸਤਿ, ਸੂਰਗ ਮੇਂ ਅਪਨੀ ਖਿਤਿ ਘਨੇਰੀ, ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਪਾਈ॥ ਜਬ ਗਜਾਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਹਰ ਲਈ ਤਬ ਸੂਰਗ ਸੇ ਅਦਨ ਕੇ ਟਾਪੂ ਮੇ ਗਿਰ ਗਯਾ॥ ਜੈਸੇ ਜਯ ਬਿਜਯ ਬੈਕੁੰਠ ਸੇ ਗਿਰੇ ਥੇ॥ ੨॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੋ ਤੁਝ ਈਸ਼ੂਰ ਕੀ ਐਸੀ ਸਮਰਥ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਤਿਨ ਕੀ ਯਹ ਦਸਾ ਹੋਵੈ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਦਿਲਇਤਿ ਦਿਲ ਖਲ ਹਲ, ਤਿਨਕੋ ਚਿਤ ਮੇ ਥਿਰਤਾ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਰਦਰੂ, ਪੀਲਾ ਤਿਨ ਕਾ ਮੁਖ ਬਨੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਲਜਜਾ

ਮਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਛੋਡਿ ਕਤੇਬ, ਛੋਡਕੇ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਲਿਖਾ ਸੁਮਤਿ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ ਸੈਤਾਨੀ, ਦੁਰਮਤਿ ਰੀਤਿ ਭਗਤ ਜਨੋ ਸਾਥ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੋਸੁ, ਚਿਤਮੈ ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ ਰਖਨੇਸੇ ਦੇਖਤੇ ਇਨ ਖੋਟੇ ਜਨੋ ਮੇ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਰੋਸੁ, ਗੁੱਸਾ ਕ੍ਰੋਧ ਹਮਾਰੇ ਜੈਸੇ ਭਗਤ ਲੋਕੋਂਪੈ ਕਰੇਹੈ॥ ਵਾ ਸੰਸਾਰ ਮਾਤ੍ਰਕੇ ਦੋਖ ਇਨਮੇ ਹੈਂ ਰੋਸ ਹਮਾਰੇ ਸੇ ਨਿਰਦੋਖ ਜਨੋਂਪੈ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਅਪਨਾ ਕੀਆ, ਅਪਨੇ ਕੀਯੇ ਐਸੇ ਕਰਮੋਂਕੇ ਫਲੋਂਕੋ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਪਹੁਚਕੇ ਪਾਵੇਂਗੇ ਸੋਈ, ਯਹਿ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾ ਨੇ ਪੰਡਿਤ ਲੋਕ॥ ੩॥ ਤਾਂਤੇ ਜਿਸ ਠਾਕੁਰਸੇ ਕੁਛ ਕਹਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਤਿਸ ਤੁਝ ਆਗੇ ਹਮ ਬੇਨਤੀ ਹੀ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਤੁਮਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪ ਸਦਾ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲੋਂਕੇ ਦਾਤਾ ਹੌ॥ ਹਮ ਸਦਾ ਆਪਕੇ ਭਿਖਾਰੀਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਚਾਹੋ ਸੋ ਕਰੋ॥ ਜੇਕਰ ਐਸੇ ਸਮੇ ਮੋ ਮੈ ਆਪਕੇ ਆਗੇ ਦੇਉ ਜਬਾਬ, ਮੁਝਕੋ ਐਸਾ ਕਸ਼੍ਟ ਕਿਉਂ ਦੀਆ ਐਸੇ ਕਹੂੰ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਬੁਜਗਾਰੀ, ਹਮਾਰੇ ਜੁੱਮੇ ਆਪਕੀ ਤਕਸੀਰ ਵਾਰੀ॥ ਭਾਵ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਠਹਰੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਹਿਤਾ॥ ਪਰੰਤੂ ਏਤੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾਹੋਂ॥ ਜੋ ਮੈ ਕਬੀਰ ਆਪਕਾ ਦਾਸ ਆਪਕੀ ਪਨਹਾ ਸਰਣ ਮੇ ਸਮਾਯਾਹੂੰ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਰਹਮ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੁਝਕੋ ਆਗੇ ਕੋ ਜਨਮ ਮਤ ਦੇਨਾ॥ ਕਿੰਤੂ ਅਬੀ ਤਾਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਭਿਸਤੁ ਨਜੀਕਿ ਰਾਖੁ, ਸਤਸੰਗ ਰੂਪ ਬੈਕੁੰਠ ਮੋ ਮੁਝਕੋ ਅਪਨੇ ਸਮੀਪ ਰਖੋ ਜਿਸਤੇ ਆਪ ਦਯਾ ਲੂ ਹੋਂ॥੪॥੭॥੧੫॥

ਸਭ ਕੋਈ ਚਲਨ ਕਹਤਹੈ ਊਹਾਂ॥ ਨਾ ਜਾਨਉ ਬੈਕੁੰਠੁਹੈ ਕਹਾਂ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਪ ਆਪਕਾ ਮਰਮੁ ਨ ਜਾਨਾ॥ ਬਾਤਨਹੀ ਬੈਕੁੰਠ ਬਖਾਨਾ॥੧॥ ਜਬਲਗ ਮਨ ਬੈਕੁੰਠ ਕੀ-ਆਸ॥ ਤਬਲਗ ਨਾਹੀ ਚਰਨ ਨਿਵਾਸ॥੨॥ ਖਾਈ ਕੋਟ ਨ ਪਰ ਲਪਗਾਰਾ॥ ਨਾ ਜਾਨਉ ਬੈਕੁੰਠ ਦੁਆਰਾ॥੩॥ ਕਹਿਕਬੀਰ ਅਬ ਕਹੀਐ ਕਾਹਿ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬੈਕੁੰਠੈ ਆਹਿ॥੪॥੮॥੧੬॥

ਬੈਕੁੰਠ ਮੇ ਰਖੋ ਕਹਨਾ ਸੁਨ ਸਭਾਮੇ ਬੈਠੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਤੇ ਭਏਕਿਆ ਤੂੰਬਹੁਤੀ ਬਾਤਾਂ ਕਰ ਬੈਕੁੰਠਮੇ ਜਾਨਾ ਚਾਹੇਹੈਂ॥ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸਭਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ

ਸ੍ਵਣ ਕਰੇ ਹੇਲੋਕੋ ਮੈਤੋ ਸਤ ਸੰਗ ਛੋਡ ਔਰ ਕਹੀ ਜਾਨੇਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਪਰੰਤੁ ਤੁਮ ਸਭਲੋਕ ਚਲਨਾ ਕਹਤੇਹੋ ਉਹਾਂ ਦੂਰ ਦੇਸਕੇ ਬਕੁੰਠਮੇ ॥ ਸੋ ਨਾਜਾਨਉ ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮਾਰਾ ਮਾਨਾ ਹੂਆ ਬੈਕੁੰਠ ਕਹਾਂਹੈ ॥ ਭਾਵ ਤੁਮਕੋ ਮਿਲਨੇ ਵਾਲਾ ਬੈਕੁੰਠ ਕਹਾਂਹੈ ਅਰਥਾਤਿ ਕਹੀਂ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਆਪ ਆਪਕਾ ਤੁਮਲੋਕ ਅਪਨੇ ਆਪਕਾ ॥ ਭਾਵ ਅਪਨੇ ਸ੍ਰੂਪਕਾ ਤੋ ਮਰਮੁ, ਭੇਵ ਜਾਨਤੇ ਨਹੀ ਜੋ ਹਮ ਕਿਆ ਵਸਤੁਹੈਂ ॥ ਕੇਵਲ ਬਾਤੋਂਸੇ ਬੈਕੁੰਠ ਮੋ ਸਮਾਵਨਾ ਕਹਤੇਹੋ ॥ ਸੋਐਸੇ ਕਹਨਾ ਕਠਨਹੈ ॥੧॥ ਕਾਹੇਤੇ ਭਕਤੀ ਛੋਡ ਕਹੇ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨੇ ਓਰ ਚਿੱਤ ਰਖੇ ਜਾਨੇਕਾਸਾਧਨ ਭਕਤੀਭੀ ਨਹੀ ਪਾਸਰਹੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਬਇਤਿ ਚਿੱਤ ਏਕਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਏਕ ਪਾਸੇ ਲਗਾ ਦੂਸਰੇ ਨਹੀ ਲਗ ਸਕੇ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪੁਰਖਕੇ ਚਿਤਮੇ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨੇ ਕੀ ਆਸਾਹੈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਜਾਨੋ ਉਸ ਚਿਤਕਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਚਰਨੋਮੇ ਨਿਵਾਸ ਨਹੀ ਹੁਯਾ ॥ ਭਾਵ ਭਕਤੀ ਓਰ ਚਿਤ ਨਹੀ ਭਯਾ ॥ ੨ ॥ ਕੇਵਲ ਭਕਤੀਕੇ ਫਲ ਓਰ ਹੀ ਰਹਜਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬੀਜ ਬੋਯੇ ਬਿਨਾ ਅੰਕੁਰ ਕੀ ਉਤਪੱਤੀ ਨਾ ਪਾਵਨੇ ਵਤ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਤੁਮਾਰੇ ਚਾਹੇ ਬੈਕੁੰਠਕਾ ਕਹੀ ਠਿਕਾਨਾ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਖਾਈਇਤਿ, ਤੁਮਾਰੇ ਮਾਨੇ ਬੈਕੁੰਠਕੀ ਹਮਕੋ ਕਹੀਂ ਖਾਈ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਨਾ ਉਸਕਾ ਕਹੀਂ ਕੋਟ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਨਾ ਪਰ, ਭਲੀ ਤਰਹ ਵਹੁਭਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ਲਪਗਾਰਾ, ਲੀਪਾ ਹੂਯਾ ਗਾਰੇ ਸਾਥ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾ ਜਾਨਉ, ਮੈਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਤੁਮ ਲੋਕੋ ਕਾ ਮਾਨਾ ਹੁਯਾ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਬੈਕੁੰਠਦ੍ਵਾਰਾ ਕਹਾਂਹੈ ॥ ਭਾਵ ਤੁਮ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨੋਕਾ ਬੈਕੁੰਠ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹਾਂ ਚਲਨੇਕੀ ਆਸਾ ਤਜਾਗੋ ॥ ੩ ॥ ਔ ਤਜਾਗਕੇ ਜਾਨਾ ਚਾਹੋ ਤਬ ਮੁਝਸੇ ਪਰਲੋਕ ਕੇ ਬੈਕੁੰਠਕਾ ਭੀ ਮੂਲ ਬੈਕੁੰਠ ਸੁਨੋ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਾਹੇਹੈ ਕਬੀਰਜੀ ਹੇ ਭਾਈ ਅਬ, ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਕੇ ਸਮੇ ਮੇ ਜੋ ਬੈਕੁੰਠ ਹਮਨੇ ਦੇਖਿਆਹੈ ਸੋ ਕਿਸ ਤੁਮਾਰੇ ਜੈਸੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਕਹੀਏ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਚਾਹਤੇ ॥ ਤੋ ਭੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋ ਕਉ ਤਾਂਕੀ ਪਹਚਾਨ ਹੇਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ਸਾਧ ਇਤਿ, ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਸੰਗ ਬੈਕੁੰਠ ਹੈ ਜਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜਹਾਂ ਸੇ ਤਾਂਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ॥ ਹਮ ਭੀ ਇਸ ਬੈਕੁੰਠ ਕੇ ਪਰਤਾਪ ਸੇ ਮਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪਕੜਕੇ ਔ ਦੇਹ ਰੂਪ ਕਿਲੇ ਕੋ ਤੋੜਕੇ ਅਬਿਨਾਸੀ ਰਾਜ ਵਾਲੇ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੮ ॥ ੧੬ ॥

ਕਿਉ ਲੀਜੈ ਗਢੁ ਬੰਕਾ ਭਾਈ ॥ ਦੋਵਰ ਕੋਟ ਅਰੁ ਤੇਵਰ

ਖਾਈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪਾਂਚ ਪਚੀਸ ਮੋਹ ਮਦ ਮਤਸਰ ਆਡੀ ਪਰਬਲ ਮਾਇਆ ॥ ਜਨ ਗਰੀਬ ਕੋ ਜੋਰ ਨ ਪਹੁਚੈ ਕਹਾ ਕਰਉ ਰਘੁਰਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਕਾਮ ਕਿਵਾਰੀ ਦੁਖ ਸੁਖ ਦਰਵਾਨੀ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਦਰਵਾਜਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਾ ਬਡ ਦੁੰਦਰ ਤਹ ਮਨੁ ਮਾਵਾਸੀ ਰਾਜਾ ॥ ੨ ॥ ਸ੍ਵਾਦ ਸਨਾਹ ਟੋਪੁ ਮਮਤਾ ਕੋ ਕੁਬੁਧਿ ਕਮਾਨ ਚਢਾਈ ॥ ਤਿਸਨਾ ਤੀਰ ਰਹੇ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਇਉ ਗਢੁ ਲੀਓ ਨ ਜਾਈ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਪਲੀਤਾ ਸੁਰਤਿ ਹਵਾਈ ਗੋਲਾ ਗਿਆਨ ਚਲਾਇਆ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ ਸਹਜੇ ਪਰਜਾਲੀ ਏਕਹਿ ਚੋਟ ਸਿਝਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖਲੈ ਲਰਨੇ ਲਾਗਾ ਤੋਰੇ ਦੁਇ ਦਰਵਾਜਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਅਰੁ ਗੁਰਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪਕਰਿਓ ਗਢਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ੫ ॥ ਭਗਵਤ ਭੀਰਿ ਸਕਤਿ ਸਿਮਰਨ ਕੀ ਕਟੀ ਕਾਲ ਭੈ ਫਾਸੀ ॥ ਦਾਸੁ ਕਮੀਰ ਚੜ੍ਹਿਓ ਗੜ੍ਹ ਊਪਰਿ ਰਾਜੁ ਲੀਓ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ॥ ੬ ॥ ੯ ॥ ੧੭ ॥

ਕਬੀਰਕਾਕਥਨ ਸੁਨਕਰ ਉਨਲੋਗੋਂਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਔਰ ਕੌਨ ਸਾਧਨੋਂਸੇ ਤੁਮਨੇ ਰਾਜ ਲੀਆ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਪੂਰਬਕਾਲਮੇ ਚਿਤਮੇ ਸੰਸੇਯੁਕ੍ਤ ਹੋਕਰ ਈਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੇ ਲੀਆਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਿਉ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਪਹਲੇ ਹਮਨੇ ਚਿਤਮੇ ਐਸੇ ਸਿਧ ਕੀਆ ॥ ਜੋ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਮ ਕਾਰਨ ਦੇਹ ਰੂਪ ਬੈਕਾ, ਅਤਿ ਟੇਢਾ ਗੜ੍ਹ ਲੇਵੇਂ ॥ ਭਾਵ ਜੀਤੇਂ ॥ ਅਰ ਕੈਸਾ ਗਢਹੈ ਜਿਸਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੋਵਰ ਕੋਟ, ਦੁਹਰਾ ਸਿਸਧ ਬਿਪਰਯ ਰੂਪ ਕੋਟਹੈ ॥ ਜਿਨਕੇ ਗਯਾਨਸੇ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਸਸਤ੍ਰ ਦੂਰ ਨਹੀ ਕਰਸਕੇ ॥ ਪੁਨਾ ਭੇਵਰ ਖਾਈ, ਤਿਹਰੀ ਤੀਨ ਗੁਣ ਰੂਪ ਖਾਈਹੈ ॥ ਜਿਨੋਂਕੇ ਸੁਭਾਵਕੋ ਬਡੇ ਗਯਾਨੀ ਜਨ ਭੀ ਨਹੀ ਉਲੰਘ ਸਕੇਹੈਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੁਰ-ਬਾਸਾਕਾ ਤਾਮਸ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਕਾ ਰਾਜਸ ਬਸਿਸ਼੍ਟ ਕਾ ਸਾਤਕ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੂਆ ॥ ਐਸੇ ਕਿਲੇ ਮੇ ਅਪਨੀ ਦੈਵ ਗੁਣ ਸੈਨਾ ਕੀ ਬਿਰੋਧੀ ਸੈਨਾ ਕੌਨ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਸਰਦਾਰੋਂ ਸਹਿਤ ਸੈਨਾ ਕਹੇ ਪਾਂਚ ਇਤਿ, ਪਾਂਚ ਪਚੀਸ, ਪਾਂਚ ਤਤੋਂਕੇ ਪਚੀਸ ਅੰਸੋਂ

ਕੇ ਮੇਲਸੇ ਬਨੇ ਦੇਹਮੇ ਮੋਹ, ਕਰਨੇ ਯੋਗ ਨਾ ਕਰਨੇ ਯੋਗਜ ਵਸਤੂ ਕੇ ਬਿਬੇਕ ਕੀ ਹਾਨੀ ਮਦ, ਅਹੰਕਾਰ ਮਤਸਰ, ਈਰਖਾ ਐਸੇ ਹੀ ਔਰ ਸਭ ਕਾਮਾਦਿ ਸਰਦਾਰੋਂ ਯੁਤ ਸੇਨਾ ਹੈ ॥ ਔ ਕਹੀ ਸੇਨਾਕੇ ਨਿਵਾਸ ਹੇਤ ਆਛੀ, ਦੇਢੀ ਛਾਵਨੀ ਹੈ ਪ੍ਰਬਲ ਮਾਯਾ ॥ ਬਡੇ ਜੋਰਾਵਰ ਛਲ ॥ ਐਸੀ ਸੈਨਾਪੈ ਮੁਝ ਦੈਵ ਸੰਪਦਾਹੀਨ ਗਰੀਬ, ਦੀਨ ਜਨ ਕਾ ਜੋਰ, ਬਲ ਨਹੀ ਪਹੁਚ ਸਕੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਰਘੁ ਰਾਇਆ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਕਿਆ ਕਰੋ ॥ ਭਾਵ ਵੈਸੇ ਸਤ੍ਰੂਓਂਕੀ ਮੈ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਡੇ ਖੇਦ ਮੇ ਹੂੰ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਵੈਸਾ ਗਢ ਹੈ ਕਾਮ ਕਿਵਾਰੀ, ਕਾਹੂਕੋ ਆਗੇ ਨਾ ਲਖਨ ਦੇਨ ਵਾਲਾ ਕਾਮ ਜਿਸਕੇ ਕਿਵਾੜ ਲਗ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਦਰਵਾਨੀ, ਦਰਵਾਜੇ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਅਪਨੇ ਬਲਸੇ ਰੋਕਨੇਵਾਲੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਦੋਨੋ ਡਯੋਢੀ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕਬੀ ਪੁਰਖ ਸੁਖ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਆਗੇ ਜਾਨੇਸੇ ਰੁਕ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਬੀ ਦੁਖਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਰੁਕ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਰੋਕਨੇ ਕਰ ਯੇ ਡਯੋਢੀ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਇਸ ਕਿਲੇਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਿ ਕਾਸ ਹੇਤ ਕ੍ਰਮਸੇ ਪਾਪ ਔ ਪੁੰਨ ਦੋਨੋ ਮਿਲੇ ਏਕ ਦਰਵਾਜਾ ਹੈ ॥ ਔ ਇਸ ਕਿਲੇਮੈ ਮਨ ਰਾਜਾ ਕਾ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਿਖਲ ਸੈਨਾਮੇ ਕ੍ਰੋਧ ਸੇਨਾ ਪਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮਹਾ ਬਡ ਦੁੰਦਰ, ਅਤਿਸੈ ਬਡੇ ਦੁੰਦੋਂਕੋ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਡੇ ਘੋਲ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਐਸੇ ਬਡੇ ਗੜ੍ਹਮੇ ਮਨੁ ਮਾਵਾਸੀ ਰਾਜਾ, ਮਨ ਅਜੀਤ ਰਾਜਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਅਜੀਤ ਹੋਨੇਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਯਹਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇਸ੍ਵਾਦ ਇਤਿ, ਸ੍ਵਾਦ ਸਨਾਹ, ਪਾਂਚੋ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਸ੍ਵਾਦ ਆਨੰਦੋਂਕਾ ਜਿਸਨੇ ਸੰਜੋਆ ਪਹਿਰਾ ਹੂਆਹੈ॥ ਜਿਸਸੇ ਬਿਬੇਕਕਾ ਕੋਈ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਉਸਕੇ ਨਹੀ ਲਗ ਸਕੇ ॥ ਭਾਵ ਬਿਬੇਕਕੀ ਕੋਈ ਵਾਰਤਾ ਉਸਕੇ ਬੀਚ ਮੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰ-ਵੇਸ਼ ਕਰਸਕੇ ॥ ਔ ਬਿਬੇਕਕੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰੋਂਸੇ ਬਚਨੇ ਵਾਲਾ ਸਿਰਪੈ ਮਮਤਾ ਕਾ ਟੋਪ ਪਹਰ ਰਖਾ ਹੈ ਭਾਵ ਬਿਬੇਕਕਾ ਰੰਚਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਨ ਦੇਨੇਵਾਲੀ ਪਦਾਰਥੋਂਮੇ ਮਮਤਾਕਰ ਰਖੀਹੈ॥ ਔ ਟੋਪ ਸਹਿਤ ਕਹੀ ਸੰਜੋਯ ਪਹਨਕੇ ਅਪਨੇ ਸਤ੍ਰੂ ਬਿਬੇਕ ਸਾਥ ਯੁੱਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕੁਬੁਧਿ, ਖੋਟੀ ਬੁਧੀ ਕਮਾਨ ਚਢਾਇ ਰਖੀਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕਮਾਨ ਮੇ ਤੀਰ ਵਹੁ ਧਾਰੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਅੰਤਹਕਰਣ ਰੂਪ ਨਿਖੰਗਮੇ ਤਿਸਨਾ ਥਿਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਇਉ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਤਹਾ ਸਮਾਜ ਹੋਨੇਸੇ ਹਮਸੇ ਦੇਹ ਰੂਪ ਗੜ੍ਹ ਲੀਆ ਨਹੀ ਜਾਵੈ॥ ਜਬ ਐਸੇ ਹਮ ਕਾਯਰ ਹੂਯੇ ॥ ਤਬ ਹੇ ਜਨੋ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹਮਕੋ ਗੜ੍ਹ ਤੋੜਨੇ ਹੇਤ ਯੇ ਉਪਾਯ ਸੂਝੇ ਸੋ ਹਮਨੇ ਕੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਪ੍ਰੇਮ ਇਤਿ, ਪ੍ਰੇਮ ਪਲੀਤਾ, ਸਭ ਓਰਸੇ ਹਟਾ ਕਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਵਨਾ ਯਹਤੋ

ਹਮਨੇ ਗੜ ਜਯ ਹੇਤ ਤੋਪ ਕੀ ਵੱਤੀ ਕਰੀ ॥ ਅਰ ਸੁਰਤਿ ਹਵਾਈ, ਉਤਮ ਬੁਧੀ ਤੋਪ ਕਰੀ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਬੁਧੀ ਤੋਪਮੈ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਪਾਇਕੇ ਯਥਾਰਥਗਜਾਨ ਰੂਪ ਗੋਲਾ ਚਲਾਇਆ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ, ਬ੍ਰਹਮਾਭਜਾਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰੂਪ ਆਗ ਪਲੀਤੇ ਕੋ ਲਗਾਇਕੇ ॥ ਜਬ ਸਹਜੇ, ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਉਸ ਤੋਪ ਪੈ ਜਲਾਈ ॥ ਤਬ ਏਕਹਿ ਚੋਟ, ਏਕਹੀ ਚੋਟਮੇ ਸਿਝਾਇਆ, ਕਿਲਾ ਤੋੜ ਲੀਆ ॥ ੪ ॥ ਪੁਨਾ ਕਿਲਾ ਟੂਟੇ ਪੀਛੇ ਕਾਮ ਕਰੋਧਾਦਿਕੋਂ ਸਾਥਮੈ ਸਤੁ, ਸਚ ਬੋਲਨਾ॥ ਔ ਸੰਤੋਖ, ਯਥਾ ਲਾਭ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਨਾ ਇਨ ਬੀਰੋਂਕੋ ਲੇਕਰ ਲੜਨੇ ਲਗਾ ॥ ਤਬ ਸਭਸੈਨਾ ਮਾਰਕੇ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਦੋਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਭੀ ਗਜਾਨ ਅਗਨਿ ਸੇ ਦਾਹ ਕਰ ਯਹਿ ਦੋਨੋ ਦਰਵਾਜੇ ਤੋੜ ਦੀਏ ॥ ਔ ਤੋੜਕੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ, ਸੰਤੋਕੇ ਸਤਸੰਗ ਅਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾਤਾ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੈਨੇ ਸਰੀਰ ਗੜਕਾ ਰਾਜਾ ਮਨ ਭੀ ਪਕੜ ਲੀਆ ॥ ੫ ॥ ਔ ਪਕੜਕੇ ਪੀਛੇਸੇ ਜੈਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਾਕੇ ਸਭ ਕਾਮ ਨਯਾ ਰਾਜਾ ਉਠਾਯ ਦੇਵੈਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਭਗਵਤਿ ਭੀਰਿ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਗੁਣੋਕੀ ਸਯਨਾਈ ਔ ਤਿਸਕੇ ਸਿਮਰਨਕੀ ਸਕਤੀਕਰ ॥ ਕਾਲਕਾ ਭਯ ਰੂਪ ਫਾਸੀ ਭੀ ਉਸ ਰਾਜਾਕੀ ਕਾਟ ਦਈ ॥ ਭਾਵ ਉਖਾੜ ਦਈ ॥ ਔ ਉਖਾੜ ਕਰਮੈ ਕਬੀਰ ਦਾਸ ਚੜਿਓ ਗੜ ਊਪਰਿ, ਥਿਤ ਹੂਆ ਸਰੀਰਸੇ ਪਰੇ ਦੇਹ ਰਹਤ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਥਿਤ ਹੋ ਮੈਨੇ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਰਾਜ ਪਾਯਾ ॥ ਜੋਇਨ ਬਿਨਾਸੀ ਰਾਜਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੋਂਸੇ ਭੀ ਦੂਰ ਨਹੀ ਕੀਆ ਜਾਵੇ ॥ ਏਤੀ ਬਾਤ ਸੁਨਕਰ ਸਭਾਕੇ ਸਭੀ ਲੋਕ ਕੋਪ ਯੁਤ ਹੋਗਏ ॥ ੬ ॥ ੯ ॥ ੧੭ ॥

ਗੰਗ ਗੁਸਾਇਨਿ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ॥ ਜੰਜੀਰ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ਖਰੇ ਕਬੀਰ ॥ ੧ ॥ ਮਨੁ ਨ ਡਿਗੈ ਤਨ ਕਾਹੇ ਕਉ ਡਰਾਇ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਚਿਤ ਰਹਿਓ ਸਮਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੰਗਾ ਕੀ ਲਹਰਿ ਮੇਰੀ ਟੁਟੀ ਜੰਜੀਰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਲਾ ਪਰ ਬੈਠੇ ਕਬੀਰ ॥ ੨ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਕੋਊ ਸੰਗ ਨ ਸਾਥ ॥ ਜਲ ਥਲ ਰਾਖਨਹੈ ਰਘੁਨਾਥ ॥ ੩ ॥ ੧੦ ॥ ੧੮ ॥

ਕਬੀਰ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕੋਪ ਯੁਕਤ ਹੋਕਰ ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਾਂਓ ਮੈ ਬੇੜੀ ਪਹਨਾਇਕਰ ਕਾਂਸੀਕੇ ਤਲੇ ਗੰਗਾ ਕੀ ਧਾਰ ਮੈ ਗਿਰਵਾਇ ਦੀਆ ॥ ਊਹਾਂ

ਸੇ ਉਬਰਕੇ ਆਇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਲੋਗੋਂ ਪੂਛਾ ਕੈਸੇ ਹੂਆ॥ ਉਨਕੋ ਕਬੀਰ ਅਪਨਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨਾਵੇ ਹੈ ਗੰਗ ਇਤਿ ਗੁਸਾਂਈ ਕੀ ਹੋਵੈ ਸੋ ਕਹਾਵੈ ਗੁਸਾਂਇਨ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਿਸ਼ਨੁ ਗੁਸਾਂਈ ਕੇ ਚਰਨੋਕਾ ਜਲ ॥ ਔ ਮਹਾਂਦੇਵ ਗੁਸਾਂਈ ਕੀ ਪਤਨੀ ਜੋ ਗੰਗਾ ਜੀ ਗਹਿਰ, ਡੂੰਘੀ ॥ ਔ ਗੰਭੀਰ, ਥਿਰ ਰੂਪ ਅਰਥਾਤ ਬਡੇ ਅਗਾਧ ਸਹਜ ਚਲਤੇ ਗੰਗਾਜੀਕੇ ਜਲਮੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੁਝਕੋ ਜੰਜੀਰ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ਖਰੇ, ਪਾਂਉਮੇ ਬੇੜੀ ਪਾਇਕੇ ਡੋਬਨੇ ਹੇਤ ਲੇਗਏ ॥ ਤਬ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰੁਕੋ ਕੁਛ ਡਰ ਨਹੀ ਹੂਯਾ ॥੧॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮਨੁ ਨਾ ਡਿਗੈ, ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਉਸ ਸਮੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਨਨੇ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਡਰਾਇ, ਡਰਨਾ ਥਾ ॥ ਤਨਤੇ ਤਬ ਡਰਨੇਕੋ ਉਚਿਤ ਹੋਤਾ ਜਬ ਮਨ ਗਿਰਤਾ ॥ ਔ ਮਨ ਹਮਾਰਾ ਇਸਲੀਯੇ ਨਹੀ ਗਿਰਤਾ ॥ ਜੋ ਸਰਬ ਕਾਰਯ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਚਰਨੋ ਮੇ ਸਮਾਇ ਰਹਤਾ ਥਾ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਬ ਮੁਝਕੋ ਉਨਹੁਨੇ ਗੰਗਾ ਕੀ ਲਹਰ ਮੇ ਫੈਂਕਾ॥ ਤਬ ਗੰਗਾਕੀ ਲਹਰਿ, ਗੰਗਾਜੀਕਾ ਜਲ ਛੁਹਨੇ ਮਾਤ੍ਰਸੇ ਜੈਸੇ ਲੋਗੋਂਕੇ ਮਹਾ ਪਾਪ ਟੂਟ ਜਾਵੈਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਮੇਰੇ ਪਾਂਉਸੇ ਬੇੜੀ ਟੂਟਗਈ ਔ ਗੰਗਾਜੀਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹਸੇ ਏਕ ਮੇਰੇ ਕੋ ਬੈਠਨੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਗਛਾਲਾ ਕੇ ਤੁਲਯ ਕੋਈ ਕਾਸ਼ਟ ਬਿਸੇਖ ਮਿਲ ਗਯਾ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈ ਉਸਪੈ ਬੈਠ ਗਯਾ ॥ ੨ ॥ ਔ ਬੈਠਕੇ ਚਿੱਤਮੈ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ॥ ਜਹਾਂ ਕੋਈ ਇਸ ਜੀਵਕੇ ਸੰਗ ਸਹਾਯਤਾ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਤਹਾਂ ਸਾਥ ਹੋਕਰ ॥ ਜਲਮੈ ਤਥਾ ਥਲ ਮੇ ਬਿਪਤੀ ਸਮੇ ਰਾਖਨ ਹੈ, ਰੱਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈ ਹੈ ਰਘੁਨਾਥ ਹੀ॥ ਔਰ ਕੋਈ ਰੱਛਾ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੧੮ ॥

ਭੈਰਉ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥ ਅਸਟਪਦੀ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ॥ ਅਗਮ ਦ੍ਰੁਗਮ ਗੜਿ ਰਚਿਓ ਬਾਸ ॥ ਜਾਮਹਿ ਜੋਤਿ ਕਰੇ ਪਰਗਾਸ ॥ ਬਿਜੁਲੀ ਚਮਕੈ ਹੋਇ ਅਨੰਦੁ ॥ ਜਿਹ ਪਉੜ੍ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਬਾਲ ਗੁਬਿੰਦ ॥ ੧ ॥ ਇਹੁ ਜੀਉ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਵਲਾਗੈ ॥ ਜਰਾ ਮਰਨੁ ਛੂਟੈ ਭ੍ਰਮੁ ਭਾਗੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਬਰਨ ਬਰਨ ਸਿਉ ਮਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਹਉਮੈ ਗਾਵਨਿ ਗਾਵਹਿ ਗੀਤ ॥ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਹੋਤ ਝੁਨਕਾਰ ॥ ਜਿਹ ਪਉੜ੍ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰੀਗੋਪਾਲ ॥ ੨ ॥ ਖੰਡਲ ਮੰਡਲ ਮੰਡਲ

ਮੰਡਾ ॥ ਤ੍ਰਿਅਸਥਾਨ ਤੀਨ ਤ੍ਰਿਅ ਖੰਡਾ ॥ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਰਹਿਆ ਅਭ ਅੰਤ ॥ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋ ਧਰਨੀਧਰ ਮੰਤ ॥ ੩ ॥ ਕਦਲੀ ਪੁਹਪ ਧੂਪ ਪਰਗਾਸ ॥ ਰਜ ਪੰਕਜ ਮਹਿ ਲੀਓ ਨਿਵਾਸ ॥ ਦੁਆਦਸ ਦਲ ਅਭ ਅੰਤਰਿ ਮੰਤ ॥ ਜਹ ਪਉੜੇ ਸ੍ਰੀਕਮਲਾਕੰਤ ॥ ੪ ॥ ਅਰਧ ਉਰਧ ਮੁਖ ਲਾਗੋ ਕਾਸੁ ॥ ਸੁੰਨ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥ ਊਹਾ ਸੂਰਜ ਨਾਹੀ ਚੰਦ ॥ ਆਦਿ ਨਿਰੰਜਨ ਕਰੈ ਅਨੰਦ॥ ੫ ॥ ਸੋਬ੍ਰਹਮੰਡ ਪਿੰਡਿ ਸੋਜਾਨੁ ॥ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰਿ ਕਰਿ ਇਸਨਾਨੁ ॥ ਸੋਹੰ ਸੋ ਜਾਕਉਹੈ ਜਾਪ ॥ ਜਾਕਉ ਲਿਪਤ ਨ ਹੋਇ ਪੁੰਨ ਅਰੁ ਪਾਪ॥ ੬ ॥ ਅਬਰਨ ਬਰਨ ਘਾਮ ਨਹੀ ਛਾਮ ॥ ਅਵਰ ਨ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਕੀ ਸਾਮ ॥ ਟਾਰੀ ਨ ਟਰੈ ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ ॥ ਸੁੰਨ ਸਹਜਿ ਮਹਿ ਰਹਿਓ ਸਮਾਇ ॥ ੭ ॥ ਮਨ ਮਧੇ ਜਾਨੈ ਜੇ ਕੋਇ ॥ ਜੋਬੋਲੈ ਸੋ ਆਪੈ ਹੋਇ ॥ ਜੋਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਨਿ ਅਸਥਿਰੁ ਕਰੈ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰਸੋਪ੍ਰਾਨੀਤਰੈ॥੮॥੧॥

ਐਸੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਪੂਛਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਹਮਕੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਾ ਐਸਾ ਗਯਾਨ ਕੌਨ ਸਾਧਨਸੇ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਿਵਾਸ ਕੈਸੇ ਥਾਨਮੇ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਉੱਤ੍ਰ ਕਹੇ ਅਗਮ ਇਤਿ, ਅਗਮ, ਮਨ ਬਾਣੀ ਕੀ ਗਮਯਤਾ ਸੇ ਹੀਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਦੁਗਮ ਗੜ, ਜਿਸ ਦਸਮਦ੍ਵਾਰ ਮੇ ਹਠ ਯੋਗਯ ਕੀ ਰੀਤਿ ਬਿਨਾ ਦਰਸਨ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਨੋ ਕੋ ਜਾਨਾ ਕਠਨਹੈ॥ਊਹਾਂ ਬਾਸ, ਨਿਵਾਸ ਕਰਨਾ ਬਨਾਯਾ ਹੈ ॥ ਜਾਮਹਿ, ਜਿਸ ਦਸਮਦ੍ਵਾਰ ਮੈ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕੋ ਕਰੇਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਿਜੁਲੀ ਚਮਕੈ, ਬਿਜਲੀ ਸਮਾਨ ਤਾਕੇ ਚਮਤਕਾਰ ਸੇਜੋਗੀ ਜਨੋ ਕੋ ਮਹਾ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜਹਾਂ ਦਸਮਦ੍ਵਾਰ ਮੈ ਪਉੜੇ, ਬਿਰਾਜੇ ਹੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ, ਅਤੀ ਸੂਖਯਮ ਰੂਪਸੇ ॥ ੧ ॥ ਕਹੀਰੀਤਿ ਸੇ ਨਿਵਾਸ ਕਾ ਥਾਨ ਬਤਾਯਕੇ ਅਬ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਸਾਧਨ ਕਹੇਹੈਂ ਇਹੁਇਤਿ, ਜਬ ਇਸ ਜੀਵਕੀ ਰਾਮਕੇ ਨਾਮ ਵਿਖੇ

ਲਿਵ, ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗੇਹੈ ॥ ਤਬੀ ਇਸਕਾ ਚਿਤ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਭਾਗ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਔ ਭ੍ਰਮ ਭਾਗਕੇ ਇਸਕੇ ਜਨਮ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਜਰਾ, ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਅਰ ਮਰਨਾਭੀ ਛੂਟ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ੧ ॥ (ਆਸੰਕਾ) ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਬਹੁਤ ਜੀਵੋਂਕੇ ਚਿਤ ਸੇ ਭ੍ਰਮ ਭਾਗਜਾ ਨਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ ॥ ਇਸਮੇ ਕਿਆ ਕਾਰਨ ॥ ਸੁਨਕਰ ਉਤਰ ਕਹੇ ॥ ਅਬਰਨ ਇਤਿ, ਅਬਰਨ ਪਦਮੇ ਅਕਾਰ ਕਾ ਅਰਥ ਅਲਪਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ਕੀ ਅਬਰਨ, ਅਲਪ ਬਰਨ ॥ ਭਾਵ ਦੇਹਕੇ ਧਰਮ ਨੀਚ ਬਰਣ ਸਾਥ ਤਥਾ ਬਰਨ, ਊਚ ਬਰਨ ਸਾਥਹੀ ਮਨਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਅਪਨੀ ਨੀਚਤਾ ਮੇ ਫਸੇ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਊਚਤਾਈ ਮੇ ॥ ਇਨ ਦੇਹਕੇ ਧਰਮੋਂ ਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਕਾਹੂ ਨੇ ਨਹੀ ਖੋਜਿਆ ॥ ॥ ਯਾਤੇ ਹਉਮੈ ਗਾਵਨਿ, ਮੈ ਅਮੁਕ ਹੋਂ ਯਹ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿਹੈ ॥ ਐਸੇ ਮੁਖਸੇ ਅਪਨੇਮੈ ਦੇਹਕੇ ਧਰਮੋਕੋ ਗਾਵਤੇਹੀ ਗਾਵੇਹੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਗੀਤੋਂਕੋ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਉਨਕਾ ਭ੍ਰਮ ਨਹੀ ਦੂਰਹੋਵੇ ॥ ਜੋ ਪੁਨਾ ਬਰਨਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਤਜਾਗਕੇ ਨਾਮ ਜਪੇਹੈ ॥ ਉਨ ਕੋ ਅਨਹਦ ਸਬਦ, ਏਕ ਰਸ ਰਾਮਨਾਮ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀ ਝੁਨਕਾਰ, ਅਵਾਜ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਉਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਹਾਂ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਮੇ ਹੀ ਲੀਨ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਜਹਾਂ ਦਸਮਦ੍ਵਾਰਮੇ ਸ੍ਰੀਸੋਭਾਵਾਨ ਗੋਪਾਲ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਕੇ ਪਾਲਕ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਬਿਰਾਜੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਅਰਕੈਸਾ ਵਹੁ ਗੋਪਾਲਹੈ ਜਿਸਨੇ ਖੰਡਲ, ਨੌਖੰਡ ॥ ਮੰਡਲ, ਉਨਮੇ ਦੇਸ ॥ ਔਮੰਡਲੋ ਮੇ ਉਨ ਕੇ ਮੰਡ, ਭੂਖਣ ਰੂਪ ਮੁਖ ਥਾਨ ਰਚੇਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਤ੍ਰਿਅਸਥਾਨ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂ ੇ ਵਾਸ ਯੋਗਜ ਸ੍ਵਰਗ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਤਾਲ ਰਚੇਹੈਂ ॥ ਔ ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ ਸੁਖੁਪਤੀ ਰਚੀਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਅਖੰਡਾ ਉਤਮ ਮਧਜਮ ਅਧਮ ਯਹ ਨਿਖਲ ਸ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੇ ਤੀਨ ਟੁਕੜੇ ਰਚੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਕਹੀ ਰੀਤਿਕੀ ਨਿਖਲਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀਕੋ ਰਚਕੇ ਆਪ ਵਹੁ ਮਨਸੇਅਗਮਜਾ ॥ ਪੁਨਾਬਾਣੀ ਆਦਿਕ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਸੇ ਵਿਖਯਪਨੇ ਸੇ ਹੀਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਭਕੇ ਅਭਅੰਤ, ਭੀਤਰ ਬਿਤ ਹੋ ਰਹਜਾਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾਹੈ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈਕੋ, ਅਵਧਿ ਨਹੀ ਪਾਇ ਸਕੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ॥ ਉਸ ਧਰਨੀਧਰ, ਬਾਰਾਹ ਰੂਪ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀਕੇ ਧਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਮੰਤ, ਸਲਾਹ ਕੀ ਜੋ ਕਿਜਾ ਉਸਨੇ ਕਰਨਾਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾਕੈਸਾ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾਹੈ ॥ ਕਦਲੀ ਪੁਹਪ, ਕੇਲੇ ੇ ਪੁਸ਼ਪ ਜੈਸਾ ਜਿਸਕਾ ਬਿਸ਼ਨੁ ਬਪ ਮੇ ਰੰਗ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਧੂਪ ਪਰਗਾਸ, ਨਿਰਮਲ ਆਦਿਤਜ ਕੀ ਧੂਪ ਜੈਸਾ ਜਿਸਕਾ ਉਜਾਲਾਹੈ ॥ ਔ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋ ਕੇ ਚਿਤਸੇ ਰਜ ਪੰਕਜਮਹਿ, ਉਸਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਕੀ ਰਜਮੇ ਨਿਵਾਸ ਲੀਆਹੈ ॥ ਕਹਾਂ ਲੀਆ, ॥ ਸੁਨਕੇ ਕਹੇ ਦੁਆਦਸਇਤਿ, ਰਿਦੇ ਦੇਸ ਮੇ

ਦੁਆਦਸ ਦਲ, ਬਾਰਾ ਪੰਖੜੀਕੇ ਕਮਲ ਭੀਤਰ ਮੰਤ, ਗੁਰਕੇ ਬਤਾਏ "ਓਨਮੋ ਭਗਵਤੇ ਵਾਸੁਦੇਵਾਯ" ਮੰਤ੍ਰਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਉਨਕੇ ਚਿਤ ਭੌਰੇਨੇ ਵਾਸ ਲੀਯਾ ॥ ਜਹਾਂ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਵਤ ਰਿਦੇ ਦੇਸਮੇ ਭੀ ਪਉੜ੍ਹੇ, ਬਿਰਾਜੇ ਹੂਯੇਹੈਂ ਲਛਮੀਕੇਪਤਿ ॥ ੪ ॥ ਐਸੇ ਥਾਨੋਮੇ ਬਿਰਾਜਨੇ ਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਮੇ ਪ੍ਰਛਿੰਨਤਾ ਸਿਧਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਸਥਾਨਕੀ ਅਲਪਤਾਸੇ ਅਲਪਥਨਾਭੀ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਵਹੁ ਬਯਾਪਕਹੈ ਯਹਕਹੈ ਅਰਥਇਤਿ, ਮੁਖ ਸਬਦ ਈਹਾਂ ਆਦਿਕਾ ਵਾਚਕਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜੋਅਰਧ ਉਰਧਆਦਿ ਸਭਮੇ ਕਾਸ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾਹੈ ॥ ਵਹੀ ਸੁੰਨ, ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੰਡਲ ਮਹਿ, ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਿਸ ਬਿਨਾ ਊਹਾਂ ਦਸਮਦੁਆਰਮੇ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨੇ ਵਾਲਾ ਸੂਰਜਹੈ ਨਾ ਚੰਦਹੈ ॥ ਕਿੰਤੁ ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਕਾਸਕੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਨੇ ਵਾਲਾ ਸਰਬਕਾ ਆਦਿ ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਹੀ ਵਹਾਂ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇਹੈ॥੫॥ ਅਰ ਵਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀਹੈ ॥ ਵਹੀ ਜੋਤਿ ਪਿੰਡਮੇ ਜਾਨ ਲੇਵੇ ॥ ਤਿਸਕੇ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤ ਹੇਜਨੋ ਤੁਮ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਤੁਲਯ ਜਾਨਕੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰਮੇ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਵਿਖੇ ਸਨਾਨ ਕਰੋ ॥ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਚੀਨਕੇ ਸਮੀਪ ਏਕ ਬਡਾ ਜਲਕਾ ਥਾਨਹੈ ॥ ਪ੍ਰਕਰਣਮੈ ਉਸ ਸੇ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਲੀਆ ॥ ਸ੍ਨਾਨਕਾ ਸਾਧਨ ਜਲ ਕਹੇਸੋਹੈ ਇਤਿ ਸੋਹੰਸੋ ਪਾਠਸੇ ਸਃ, ਅਹਿ, ਅਹੰਸੋ, ਅਰਥ ਯਹਿ ਸੇ, ਵਹੁ ਸਰਬਕਾ ਪਾਲਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਹੂੰ ॥ ਐ ਅਹੰਸੋ, ਮੈਵਹੁਹੂੰ ਐਸੇ ਅਰਥਕਾ ਬੋਧਕਹੈ॥ ਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾਯਾਹਿ ਜਾਪ ਜਲ ਹੈ ॥ ਜਾਕਉ, ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਲੇਪ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ਪੁੰਨ ਅਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ॥ ੬ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸਮੇ ਨਹੀ ਅਬਰਨ, ਨੀਚ ਭਾਵ ਪੁਨਾ ਬਰਨ, ਊਚਭਾਵ ॥ ਪੁਨਾ ਨਹੀ ਜਿਸਮੇ ਘਾਮ, ਧੂਪ ਤਪਤਾ ॥ ਤਥਾ ਛਾਮ, ਛਾਯਾ ਸੀਤਲਤਾ ॥ ਐਸਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੌਨ ਸਾਧਨ ਸੇ ਮਿਲੇ ਯਹ ਸੁਨ ਗੁਰੋਂਕੀ ਸਰਨਸ ਮਿਲੇਹੈ ਯਹ ਕਹ ਅਵਰਇਤਿ, ਔਰ ਕਾਹੂ ਸਾਧਨਸੇ ਵੈਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕੇਵਲ ਗੁਰੁਕੀ ਸਾਮ, ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਸਰਨਸੇ ਮਿਲੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੋਂਕੀ ਸਰਨ ਪੜ ਤਿਸਕੇ ਅਕਾਰ ਹੁਈਹੈ ॥ ਤਿਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਟਾਰੀ ਨ ਟਰੈ, ਹਟਾਈ ਨਹੀ ਹਟੇ ॥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਅਕਾਰ ਬਨੀ ਰਹੇਹੈ ॥ ਤਿਸ ਬ੍ਰਿਤੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਆਗੇਕੋ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ, ਨਾ ਜਨਮੇ ਹੈ ਨਾ ਮਰੇਹੈ ॥ ਉਲਟਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੋ ਮੇਟਕੇ ਸੁੰਨ ਸਹਜਿ ਮਹਿ, ਅਫੁਰ ਸਾਂਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਸਮਾਇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ੭ ॥ ਸੋ ਵੈਸਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਦੇਸਾਂਤਰ ਮੇ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤੁ ਜੇ ਕੋਈ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਜਾਨ ਲੇਵੇ ॥ ਤਬ ਮਨਕੇ ਬੀਚਹੀਹੈ ॥ ਮਨਕੇ

ਬੀਰਭੀ ਜੜ ਰੂਪਹੋਕੇ ਥਿਤ ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਤੁ ਬਚਨਾਦ ਸਭ ਚੇਸ਼ਟਾ ਵਹੀ ਕਰੇਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਜੋਇਤਿ, ਜੋਬੋਲੈ, ਜੋ ਸ੍ਰੂਪ ਮਨਮੇ ਥਿਤ ਹੋਕਰ ਨਿਖਲ ਬਚਨਾਦਿ ਚੇਸ਼ਟਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੋਆਪੇ ਹੋਇ, ਵਹੁ ਸ੍ਰੂਪ ਆਪਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਯ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਪਹਲੇ ਤਿਸਕੇ ਗਯਾਨਹੇਤ ਜੋਤਿ ਮੰਤ੍ਰ, ਜੋਤਿ ਮਾਤ੍ਰਮੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਮਨਕੋ ਥਿਰ ਕਰੇ ॥ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੋਪ੍ਰਾਨੀ ਤਰੈ, ਵਹੁਮਨਕੋ ਥਿਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਮੁਕਤ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮਲੋਗੋਂਕੋ ਤਰਨੇ ਕੀ ਇਛਾਹੈ ॥ ਤਬ ਯਤਨ ਸੇ ਪੀਛੇ ਕਹਯਾ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ॥ ੮ ॥ ੧ ॥

ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਾਕੈ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ਕੋਟਿ ਮਹਾਦੇਵ ਅਰੁ ਕਬਿਲਾਸ ॥ ਦੁਰਗਾ ਕੋਟ ਜਾਕੈ ਮਰਦਨੁ ਕਰੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਉਚਰੈ ॥ ੧ ॥ ਜਉ ਜਾਚਉ ਤਉ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ॥ ਆਨ ਦੇਵ ਸਿਉ ਨਾਹੀ ਕਾਮ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕੋਟਿ ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਕਰਹਿ ਚਰਾਕ ॥ ਸੁਰ ਤੇਤੀਸਉ ਜੇਵਹਿ ਪਾਕ ॥ ਨਵ ਗ੍ਰਹ ਕੋਟਿ ਠਾਢੇ ਦਰਬਾਰ ਧਰਮ ਕੋਟਿ ਜਾਕੈ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ ॥ ੨ ॥ ਪਵਨ ਕੋਟਿ ਚਉਬਾਰੇ ਫਿਰਹਿ ॥ ਬਾਸਕ ਕੋਟਿ ਸੇਜ ਬਿਸਥਰਹਿ ॥ ਸਮੁੰਦ ਕੋਟਿ ਜ ਕੇ ਪਾਨੀਹਾਰ ॥ ਰੋਮਾਵਲਿ ਕੋਟਿ ਅਠਾਰਹ ਭਾਰ ॥ ੩ ॥ ਕੋਟਿ ਕੁ ਮੇਰ ਭਰਹਿ ਭੰਡਾਰ ॥ ਕੋਟਿਕ ਲਖਿਮੀ ਕਰੈ ਸੀਗਾਰ ॥ ਕੋਟਿਕ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਬਹੁ ਹਿਰਹਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋਟਿ ਜਾਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ॥ ੪ ॥ ਛਪਨਕੋਟਿ ਜਾਕੈ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ ॥ ਨਗਰੀ ਨਗਰੀ ਖਿਅਤ ਅ-ਪਾਰ ॥ ਲਟ ਛੂਟੀ ਵਰਤੈ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ਕੋਟਿ ਕਲਾ ਖੇਲੈ ਗੋਪਾਲ ॥ ੫ ॥ ਕੋਟਿ ਜਗਜਾਕੈ ਦਰਬਾਰ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕੋਟਿ ਕਰਹਿ ਜੈ ਕਾਰ ॥ ਬਿਦਿਆ ਕੋਟਿ ਸਭੈ ਗੁਨ ਕਹੈ ॥ ਤਊ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਲਹੈ ॥ ੬ ॥ ਬਾਵਨ ਕੋਟਿ ਜਾਕੈ ਰੋਮਾਵਲੀ ॥ ਰਾਵਨ ਸੈਨਾ ਜਹਤੇ ਛਲੀ ॥ ਸਹਸ ਕੋਟਿ ਬਹੁ ਕਹਤ ਪੁਰਾਨ ॥ ਦੁਰ

ਜੋਧਨਕਾ ਮਥਿਆ ਮਾਨੁ ॥ ੭ ॥ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋਟਿ ਜਾਕੈ ਲਵੈ ਨ ਧਰਹਿ ॥ ਅੰਤਰ ਅੰਤਰਿ ਮਨਸਾ ਹਿਰਹਿ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਸੁਨਿ ਸਾਰਿਗ ਪਾਨ ॥ ਦੇਹਿ ਅਭੈਪਦ ਮਾਗਉ ਦਾਨੁ॥੮॥੨॥੧੮॥੨੦

ਕਬੀਰਜੀ ਸੇ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਕਰ ਲੋਕੋਂਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਕੀਆ ॥ ਆਪਕਾ ਮਨ ਕਬੀ ਐਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਓਰਸੇ ਟਲ ਆਨਦੇਵੋਂਕੀ ਓਰ ਜਾਵੇ ਹੈ ਵਾ ਨਹੀ ॥ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਈਸ੍ਰਰਕਾ ਮਹਤ੍ਵ ਸੁਨਾਵੇ ਕੋਟਿ ਇਤਿ, ਕੋਟਿ ਪਦ ਈਹਾਂ ਅਪਰਿਮਿਤ ਕਾ ਵਾਚ ਕਹੈ ॥ ਸੋ ਅਪਰਿਮਿਤ ਪਦਾਰਥ ਬਜਵਹਾਰਕ ਪ੍ਰਤਿ ਭਾਸ਼ਕ ਦੋਰੀਤਿ ਸੇ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਾਸਕ ਅਪਰਿਮਿਤ ਸ੍ਵਪਨ ਜਾਗ੍ਰਤਮੇ ਸਭਕੋ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਬਜਵਹਾਰਕ ਕ੍ਰੋੜ ਕਲਪੋਂਕੇ ਭੇਦਸੇ ਲੇਨੇ ॥ ਵਾ ਈਸਕੇ ਰੋਮ ਰੋਮਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕਹਨੇ ਸੇ ਵਰਤਮਾਨ ਮੇ ਹੀ ਲੇਨੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੂਲਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਕ੍ਰੋੜ ਸੂਰਜ ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਜਗਤਕਾ ਅੰਧੇਰਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਯੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਕ੍ਰੋੜੋਂ ਜਿਸਕੇ ਮਹਾਦੇਵ ਬਨਾਯੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਤੇਤੇਹੀ ਉਨਕੇ ਨਿਵਾਸ ਹੇਤ ਕਬਿਲਾਸ, ਕੈਲਾਸ਼ ਪਰਬਤ ਬਨਾਯੇ ਹੂਏਹੈਂ ॥ ਔ ਕ੍ਰੋੜੋਂ ਦੁਰਗਾ ਜਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਰਕੇ ਰਚੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮੇ ਸਤ੍ਰਯੋ ਕੋ ਮਰਦਨ ਕਰੇਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਨੇਕ ਜਿਸਕੇ ਰਚੇ ਵੇਦੋਂਕੋ ਪੜੇ ਹੈ ॥੧॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਜਬ ਮੈ ਮਨਸੇ ਕੁਛ ਮਾਗਨਾ ਚਾਹੂੰ ॥ ਤਬ ਕੇਵਲ ਰਾਮ, ਏਕ ਰਾਮਕੋ ਹੀ ਮਾਗੂਹੂ ॥ ਭਾਵ ਮੇਰਾਮਨ ਰਾਮ ਓਰ ਹੀ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਆਨਦੇਵ ਸਿਉ, ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਆਨ ਦੇਵਨਸੇ ਕੁਛ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵਹੁ ਸਭੀ ਤਾਕੇ ਸੇਵਕਹੈਂ ਯਹੀ ਦਿਖਾਵੇਹੈ॥ ਕੋਟਿ ਇਤਿ, ਕ੍ਰੋੜ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਜਿਸਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡੋਂ ਮੈਂ ਰਾਤ੍ਰੀਕੋ ਉਜਾਲਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਚਰਾਕ, ਦੀਪਕ ਜਗਾਏ ਹੂਏਹੈ ॥ ਸੁਰ ਤੇਤੀਸਉ, ਦੇਵਤਾ ਤੇਤੀਸ ਜਿਸਕੇ ਅਨੇਕ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡੋਂਮੇ ਯਗਨਮੇ ਹਵਨ ਕੀਆ ਜੇਵਹਿ ਪਾਕ, ਭੋਜਨ ਪਾਵੇਹੈਂ ॥ ਔ ਨਵਗ੍ਰਿਹ ਕੋਟਿ, ਅਨੇਕ ਹੀ ਸੂਰਜਾਦਿਕ ਨਵਗ੍ਰਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਸੁਭਾਸੁਭ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਜਿਸਕੀ ਸਭਾ ਮੇ ਖੜੇ ਹੈ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਅਨੇਕਹੀ ਜਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ, ਦ੍ਵਾਰਪਾਲ ॥ ਭਾਵ ਦਰਵਾਜੇ ਮੇ ਅਦਾਲਤੀ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪਵਨ ਦੇਵਤਾ ਅਨੇਕਹੀ ਜਿਸਕੇ ਚਉਬਾਰੇ ਫਿਰਹਿ, ਚੌਫੇਰੇ ਚੌਰ ਫੇਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਸਕ ਕੋਟਿ, ਅਨੇਕਹੀ ਸੇਖ ਨਾਗ ਜਿਸਕੀ ਸੇਜਾ ਬਿਸਤੀਰਨ ਹੋ ਰਹੀਹੈ ॥ ਔ ਅਨੇਕ ਸਮੁਦ੍ਰ ਜਿਸਕੇ ਪਾਨੀਹਾਰ, ਪਾਨੀ ਦੇਨੇਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਕੋਟਿ ਅਠਾਰਹ ਭਾਰ, ਅਨੇਕਹੀ

ਅਠਾਰਾਂ ਭਾਰ ਬਨਾਸਪਤੀ ਜਿਸਕੀ ਰੋਮਾਵਲੀ ਹੈ॥ ੩॥ ਔ ਅਨੇਕ ਕੁਬੇਰ ਜਿਸਕੇ ਭੰਡਾਰ, ਖਜਾਨੇ ਭਰ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਅਨੇਕਹੀ ਲਖਸ਼ਮੀਆਂ, ਜਿਸਕੇ ਆਗੇ ਸੀਗਾਰ, ਔ ਗੋਂਕੇ ਸਵਾਰਨਾ ਕਰ ਰਹੀਹੈ॥ ਔ ਕੋਟਿਕ, ਅਨੇਕ ਹੀ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਫਲ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਬਹੁ ਹਿਰਹਿ, ਬਹੁਤ ਕਰ ਦੇਖ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਔ ਅਨੇਕ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਸਕੀ ਦੇਵਤਾਨ ਕੀ ਸੇਨਾ ਸਾਥ ਲੇਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰੇਹੈਂ॥ ੪॥ ਪੁਨਾ ਛਪਨ ਕੋਟਿ, ਖਟ ਊਪਰ ਪਚਾਸ ਕ੍ਰੋੜ ਮੇਘ ਮਾਲਾ ਜਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ, ਦ੍ਵਾਰ ਪਾਲਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਬ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਹੇਤ ਦ੍ਵਾਰੇਪੈ ਸਦਾ ਥਿਤ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਔ ਨਗਰੀ ਨਗਰੀ, ਨਿਖਲਹੀ ਨਗਰੋਂ ਵਿਖੇ ਜਿਸਕੀ ਖਿਅਤ, ਖਿਆਤ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਸਿਧੀਹੈ ਅਪਾਰ, ਬਡੀ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਸਭ ਕੋ ਸੰਹਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਲਟ ਛੂਟੀ, ਕੇਸ ਖੁਲੇ ਕਰ ਬਿਕਰਾਲ, ਮਹਾਭਯ ਦਾਤਾ ਮਹਾਕਾਲ ਬਿਚਰੇ ਹੈ॥ ਕਹੀਰੀਤਿਸੇ ਕੋਟਿਕਲਾ, ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਵਹੀ ਗੋਪਾਲ ਖੇਲ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੫॥ ਪੁਨਾ ਅਨੇਕ ਜਗ, ਬਿਸ਼ਨੁਹੈ ਜਿਸਕੇ ਦਰਬਾਰਮੇ ਔ ਅਨੇਕਹੀ ਗੰਧ੍ਰਬ, ਗਵਈਯੇ ਜਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਗਾਯਨ ਕਰਤੇ ਜੈ ਬੋਲੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਬਿਦਿਆ, ਬੇਦ ਬਿਦਜਾ ਵਾ ਅਨੇਕ ਸਰਸ੍ਵਤੀ ਜਿਸਕੇ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਨੋਂਕੋ ਕਥੇ ਹੈ॥ ਤੌਭੀ ਤੁਝ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਲੇਤੀ॥ ੬॥ ਔ ਦੋ ਊਪਰ ਪਚਾਸ ਕ੍ਰੋੜ ਜਿਸਕੇ ਰੋਮਾਵਲੀ ਰੀਛ ਬੰਦਰੋਂਕੀ ਸੇਨਾਥੀ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਰਾਮ ਜਿਸਕੇ ਦ੍ਰਬਾਰਮੇਹੈਂ॥ ਰਾਵਨ ਕੀ ਸੇਨਾ ਜਿਹਤੇ ਛਲੀ, ਜਿਨ ਰਾਮੋਸੇ ਹਾਰਗਈ॥ ਪੁਨਾ ਸਹਿਸ, ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਸੇ ਜਿਸਕੇ ਅਨੇਕ ਹੀ ਪੁਰਾਣ ਕਹੇਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਅਨੇਕ ਹੀ ਜਿਸਕੇ ਘਰਮੇ ਵਹੁ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੈਂ॥ ਜਿਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨੇ ਦੁਰਯੋਧਨ ਕਾ ਮਾਨ ਦੂਰ ਕੀਆ ਥਾ॥ ੭॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਹੈ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋਟਿ, ਅਨੇਕ ਕਾਮ ਭੀ ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਮੇ ਜਿਸਕੀ ਲਵੈ ਨ ਧਰਹਿ, ਸਮੀਪਤਾ ਨਹੀ ਧਾਰ ਸਕੇ॥ ਭਾਵ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ॥ ਵਾ ਪੁਨਾ ਕੋਟਹੀ ਜਿਸ ਤੁਝ ਪਰਮੇਸਰਕੇ ਦਰਬਾਰਮੇ ਕਾਮ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਸੁੰਦਰਤਾਈ ਮੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਲਵੈ ਨ ਧਰਹਿ, ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀ ਧਾਰ ਸਕੇ॥ ਪੁਨ ਕੈਸੇ ਵਹੁ ਕਾਮਦੇਵ ਹੈ॥ ਅੰਤਰ, ਸਭਕੇ ਚਿਤਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰਿ, ਭੀਤਰ ਸੇ ਸੁਧ ਬੁਧੀਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇਹੈ॥ ਐਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਐਸ੍ਵਰਯ ਕਹਕਰ ਅਬ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਹੇਹੈ ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਹੇ ਸਗੁਣ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਧਨੁਖ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ॥ ਔ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਮੁਝਕੋ ਦੇਹਿ ਅਭੈ ਪਦ, ਇਨ ਦੁਸ਼੍ਟੋਂ ਸੇ ਛੁਡਾਕਰ ਨਿਰਭਯ ਥਾਨ ਦੇਵੇ ਯਹ

ਤੁਮਸੇ ਦਾਨ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ ॥ ੮ ॥ ੨ ॥ ੧੯ ॥ ੨੦ ॥

ਭੈਰਉ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਦੇਉ ਜੀਉਕੀ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਰੇ ਜਿਹਬਾ ਕਰਉ ਸਤ ਖੰਡ ॥ ਜਾਮਿ ਨ ਉਚਰਸਿ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ੧ ॥ ਰੰਗੀਲੇ ਜਿਹਬਾ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ॥ ਸੁਰੰਗ ਰੰਗੀਲੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ਮਿਥਿਆ ਜਿਹਬਾ ਅਵਰੇ ਕਾਮ ॥ ਨਿਰਬਾਣ ਪਦੁ ਇਕ ਹਰਿਕੋ ਨਾਉ ॥ ੨ ॥ ਅਸੰਖ ਕੋਟਿ ਅਨ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ॥ ਏਕ ਨ ਪੂਜਸਿ ਨਾਮੈ ਹਰੀ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮ ਦੇਉ ਇਹੁ ਕਰਣਾ ॥ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਤੇਰੇ ਨਾਰਾਇਣਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਨਾਮਦੇਵਜੀ ॥ ਮੁਕਤਕੀ ਇਛਾਵਾਲਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਕਾ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰਕੇ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਨਾਮਦੇਵ ਰਸੋਂ ਪੈ ਲੰਪਟ ਹੋਤੀ ਜਿਹਬਾ ਕੋ ਤਾੜਨ ਕਰੇ ਹੈ ਜਿਹਬਾ ਇਤਿ, ਰੇ ਜਿਹਬਾ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਛੋਡ ਰਸੋਂਕੇ ਚਾਹਨੇ ਵਾਲੀ ਨੀਚ ਜਿਹਬੇ ਤੁਝਕੋ ਮੈ ਕਾਟਕੇ ਕਰਉ ਸਤ ਖੰਡ, ਤੇਰਾ ਸੌ ਟੁਕੜਾ ਕਰੋਂਗਾ ॥ ਜਾਮਿਨ ਉਚਰਸਿ, ਜਬਤੂੰ ਨਹੀ ਉਚਾਰਨ ਕਰੇਂਗੀ ਸੋਭਾਵਾਨ ਗੋਬਿੰਦਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਸੁਨਕੇ ਰੰਗੀਲੇ, ਰੰਗਲੈ ਹੇ ਜਿਹਬੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਹਰਿਕੇ ਨਾਮ ਮੇਂ ॥ ਪੁਨਾਭੀ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਸੁਰੰਗ ਰੰਗੀਲੇ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਰੰਗਮੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਰੰਗਲੇ ॥ ਹੇ ਜਿਹਬੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਐਸਾ ਨਾਮ ਧਿਆਇ, ਜਪ ਕੇ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਸੁਨ ਯਹ ਕਹੇ ਮਿਥਿਆ ਇਤਿ, ਮਿਥ੍ਯਾ ਹੈਂ ਹੇ ਜਿਹਬਾ ਤੇਰੇ ਰਸੋਂ ਕੀ ਚਾਹ ਕਰਨਾਦਿਕ ਔਰ ਕਮ ॥ ਨਿਰਬਾਣ ਪਦੁ, ਨਿਰਦੁਖ ਥਾਨ ਤੋ ਏਕ ਹਰੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਹੈ ਔਰ ਸਭ ਦੁਖ ਵਾਲੇ ਥਾਨ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਨਾਮ ਸੇ ਨਿਰਦੁਖ ਥਾਨ ਮਿਲੈ ਹੈ ॥ ਨਿੰਦਾਦਿ ਕਰਨੇਸੇ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਾਹੂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਮਤਕਰ ॥੨॥ ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਜਾਪਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਅਸੰਖ ਕੋਟਿ, ਅਗਿਨਤ ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਵਾਰ ਭੀ ਸੁਖਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਜੇ ਤੂੰ ਔਰ ਕਾਹੂਕਾ ਨਾਮ ਲੇਨਾ ਆਦਿਕ ਪੂਜਨ ਕਰੇਗੀ ॥ ਤੌਭੀ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਏਕ ਹਰੀਕੇ ਨਾਮ ਤੁਲ੍ਯ ਕਥਨ ਵਹੁ ਪੂਜਾ ਤੇਰਾ ਕਾਜ ਕਬੀ ਨ ਪੂਜਸਿ, ਨਹੀ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੇਗੀ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਾ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ॥ ੩ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਸੁਨਕਰ

ਪ੍ਰਣਵੈ, ਕਹੇ ਹੈ ਨਾਮਦੇਵ ਹੇ ਜਿਹਬੇ ਤੈਨੇ ਇਹੁ ਕਰਣਾ, ਐਸਾ ਕਰਨਾ ॥ ਜੋ ਹੇ ਨਾਰਾਯਣ ਤੇਰੇ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਤੂਹੀਂ ਸ੍ਰਬ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਰਨੀ ॥ ੪ ॥ ੧

ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਦਾਰਾ ਪਰ ਹਰੀ ॥ ਤਾਕੈ ਨਿਕਟਿ ਬਸੈ ਨਰ ਹਰੀ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਨ ਭਜੰਤੇ ਨਾਰਾਇਣਾ ॥ ਤਿਨਕਾ ਮੈ ਨ ਕਰਉ ਦਰਸਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਨਕੈ ਭੀਤਰਿ ਹੈ ਅੰਤਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਪਸੁ ਤੈਸੇ ਓਇ ਨਰਾ ॥ ੨ ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਮਦੇਉ ਨਾਕਹਿ ਬਿਨਾ ॥ ਨਾ ਸੋਹੈ ਬਤੀਸ ਲਖਨਾ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਪੁਨਾ ਨਾਮਦੇਵ ਜਿਹਬਾਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਪਰਧਨ ਇਤਿ, ਹੇ ਜਿਹਬੇ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਤੇਰੇ ਰਸੋਂ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗ ਕੇ ਪਰਾਏ ਧਨਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ ॥ ਔ ਪਰਦਾਰਾ, ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀਸੇ ਭੋਗ ਕਰਨਾ ਦੋਨੋ ਤਯਾਗੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਅਤੀ ਸਮੀਪ ਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਜਿਹਬੇ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਜੋ ਨ ਭਜੰਤੇ, ਜੋ ਜਨ ਨਹੀ ਜਪਤੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕੇ ਨਾਮਕੋ ॥ ਤਿਨਕਾ ਮੈ ਨਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤਾ ਦਰਸ਼ਨ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਜਿਹਬੇ ਜਿਨਕੇ ਚਿਤਮੇ ਅੰਤਰਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੇ ਆਤਮਾ ਕਾ ਭੇਦ ਗ੍ਯਾਨ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤੇਰੇ ਕਰ ਉਸੀਕੋ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਮੈ ਸਚ ਕਹਤਾ ਹੂ ਤੂ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ॥ ਜੈਸੇ ਪਸੂ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੈਸੇ ਨਾ-ਸਿਕਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਮੇ ਅਨੇਕ ਗੁਣੋਂ ਵਾਲਾ ਭੀ ਨਾਸਿਕਾ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਸੋਭਾ ਪਾਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਭੇਦਵਾਦੀ ਪੁਰਖ ਹੇ ਜਿਹਬੇ ਗ੍ਯਾਨੀਯੋਂ ਮੇ ਨਹੀ ਸੋਭਾ ਪਾਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ, ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਇਤਿ ਕਹੇ ਹੈ ਨਾਮ ਦੇਵ* ਜੈਸੇ ਬਤੀ ਸੁਭ ਲਖਣੋ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਭੀ ਸਭਾ ਮੈਂ ਨਾਕ ਬਿਨਾਂ ਸੋਭਾ ਨਹੀਂ ਪਾਵੈ ॥ ਤੈਸੇ ਗੁਣ ਵਾਲਾ ਅਭੇਦ ਨਿਸਚੇ ਰੂਪ ਨਾਕ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਯਾਨੀਯੋਂ ਮੇਂ ਸੋਭਾ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਦੂਧੁ ਕਟੋਰੈ ਗਡਵੈ ਪਾਨੀ ॥ ਕਪਲ ਗਾਇ ਨਾਮੈ ਦੁਹਿ ਆਨੀ ॥ ੧ ॥ ਦੂਧ ਪੀਉ ਗੋਬਿੰਦੇ ਰਾਇ ॥ ਦੂਧ ਪੀਉ ਮੇਰਾ

* ਸੁੰਦਰ ੧ ਸਲਜ ੨ ਸੁਧੀ ੩ ਸਾਹਸੀ ੪ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ੫ ਸਚਾ ੬ ਸੂਰ ੭ ਸੁਚਿ ੮ ਸਾਵਧਾਨ ੯ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਗ੍ਯ ੧੦ ਉਦਮੀ ੧੧ ਉਦਾਰ ੧੨ ਗੁਨਗ੍ਰਾਹੀ ੧੩ ਗੰਭੀਰ ੧੪ ਸੁਧਮਨ ੧੫ ਧਰਮੀ ੧੬ ਛਮੀ ੧੭ ਤਤ੍ਰ ਗ੍ਯਾਨੀ ੧੮ ਇੰਦ੍ਰੀਜਿਤ ੧੯ ਸਤਨਬ੍ਰਤੀ ੨੦ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ੨੧ ਧ੍ਰਿਤੀ ੨੨ ਬਿਨੀਤ ੨੩ ਤੇਜਸੀ ੨੪ ਦਯਾਲੂ ੨੫ ਹਰਿ ਭਕਤਿ ੨੬ ਨਿਰਲੋਭ ੨੭ ਕ੍ਰੋਧਹੀਨ ੨੮ ਹਿੰਸਾਹੀਨ ੨੯ ਕਾਮਹੀਨ ੩੦ ਕਪਟਹੀਨ ੩੧ ਗਰਬ ਹੀਨ ੩੨

ਮਨ ਪਤੀਆਇ ॥ ਨਹੀਤ ਘਰਕੋ ਬਾਪੁ ਰਿਸਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੋਇਨ ਕਟੋਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰੀ ॥ ਲੈਨਾਮੈ ਹਰਿ ਆਗੈਧਰੀ ॥ ੨ ॥ ਏਕੁ ਭਗਤੁ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਬਸੈ ॥ ਨਾਮੇ ਦੇਖਿ ਨਾਰਾਇਨੁ ਹਸੈ ॥ ੩ ॥ ਦੂਧੁ ਪੀਆਇ ਭਗਤੁ ਘਰਿ ਗਇਆ ॥ ਨਾਮੇ ਹਰਿਕਾ ਦਰਸਨੁ ਭਇਆ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਜਿਸਕੇ ਨਾਮ ਜਾਪਕਾ ਜਿਹਬਾ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਤਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪੂਜਾਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਗ੍ਰਾਮ ਗਏ ਨਾਨਾ ਪੀਛੇ ਤੁਮਨੇ ਤਿਸਕੀ ਮੂਰਤੀਕੋ ਦੂਧ ਕੈਸੇ ਪਿਲਾਯਾ ਥਾ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਲੋਗੋਂਕਾ ਪ੍ਰਸਨ ਸੁਨ ਕਰ ਨਾਮਦੇਵ ਸੁਨਾਵੇ ਦੂਧਇਤਿ, ਹੇਜਨੋ ਮੈਨੇ ਭਗਵਾਨ ਸੇ ਐਸੇ ਕਹਜਾ ਹੇਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪਕੇ ਪੀਨੇ ਹੇਤ ਕਟੋਰੇ ਮੇ ਦੂਧ ਪਾਇਕੇ ਹਾਥ ਧੁਆਨੇ ਹੇਤ ਗਡਵੇਮੇ ਜਲ ਲਜਾਯਾ ਹੂੰ ॥ ਆਪ ਦੂਧ ਪੀਵੇ ॥ ਜਬ ਕੁਛ ਦੇਰ ਹੂਈ ਭਗਵਾਨਨੇ ਨਾ ਪੀਆ ॥ ਤਬ ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਭਗਵਨ ਕਪਲਾ ਗਊ ਚੋਕਰ ਮੈ ਆਨੀਹੈ ਬਕਰੀ ਭੈਂਸਕਾ ਦੂਧ ਨਹੀ ਲਿਆਯਾ ॥ ਆਪ ਪਾਨ ਕਰੋ ॥ ੧ ॥ ਜਬ ਪੁਨਾਭੀ ਕੁਛ ਦੇਰ ਹੂਈ ਤਬਮੈਨੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ॥ ਹੇਗੋਬਿਦ ਰਾਜਾ ਆਪ ਜੈਸੇ ਨਾਨੇਕੇ ਹਾਥ ਪੀਤੇਥੇ ਵੈਸੇ ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਸੇ ਭੀ ਆਪ ਦੂਧ ਪੀਲੇਵੋ ॥ ਤਭੀ ਮੇਰਾ ਮਨ ਪਤੀਆਇ, ਪ੍ਰਸਿਨ ਹੋਵੇ ॥ ਨਾ ਪੀਵੋਗੇ ਤਬ ਮਨਭੀ ਦੁਖੀ ਰਹੇਗਾ ॥ ਅਰ ਘਰਕੋ ਬਾਪੁ, ਮੇਰੀ ਮਾਤਾਕਾ ਪਿਤਾ ਮੇਰਾ ਨਾਨਾਭੀ ਕੋਪ ਕਰੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੇ ਸੁਵਰਨ ਕਟੋਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰੀ, ਦੂਧਸੇ ਪੂਰਨ ਕਰੀ ਕਟੋਰੀ ਲੇਕਰਕੇ ਮੈ ਨਾਮਦੇਵਨੇ ਹਰਿ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਆਗੇ ਰਾਖੀ ॥ ਤਬ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਖਕੇ ਜਾਨਜਾ ਜੋ ਏਕ ਭਗਤੁ, ਸੰਸਾਰਕੇ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੋ ਤਜਾਗ ਕੇ ਏਕ ਮੇਰੇ ਭਗਤ ਜਨਹੀ ਮੁਝਕੋ ਚਿਤਮੇ ਬਸਾਂਵਨੇ ਸੇ ਮੇਰੇ ਚਿਤਮੇ ਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਯਹ ਮੇਰੇ ਚਿਤਮੇ ਵਸ ਗਿਯਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਕੇਪ੍ਰਸਿਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਇਸ ਕਾ ਦੂਧ ਪੀਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨ ਕਰ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਨਾਰਾਇਣ ਬੜੇ ਪ੍ਰਸਿਨ ਹੂਯੇ ॥ ਔ ਪ੍ਰਸਿਨ ਹੋਕਰ ਦੂਧ ਪੀਆ ॥ ੩ ॥ ਔਰ ਦੂਧ ਪਿਲਾਯਕੇ ਭਗਤੁ, ਮੈਂ ਨਾਮਾ ਠਾਕੁਰ ਮੰਦਰ ਸੇ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕੋ ਚਲਾ ਗਿਯਾ ॥ ਐਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮੁਝ ਨਾਮਦੇਵ ਕੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੂਯਾ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਮੈ ਬਉਰੀ ਮੇਰਾ ਰਾਮੁ ਭਤਾਰੁ ॥ ਰਚਿ ਰਚਿ ਤਾਕਉ ਕਰਉ ਸੀਗਾਰ॥ ੧॥ ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਲੋਗੁ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਜੋਗੁ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਦੁ ਬਿਬਾਦੁ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਨ ਕੀਜੈ॥ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨੁ ਪੀਜੈ ॥ ੨॥ ਅਬ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਐਸੀ ਬਨਿਆਈ ॥ ਮਿਲਉ ਗੁਪਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਜਾਈ॥ ੩॥ ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ ਨਰੁ ਕੋਈ॥ ਨਾਮੇ ਸ੍ਰੀਰੰਗੁ ਭੇਟਲ ਸੋਈ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਜਬ ਮੈਂ ਭਕਤੀ ਪ੍ਰਾਯਣ ਹੋਕਰ ਨਿਜ ਜਾਤਿਕੇ ਕਾਰ ਛੋਡ ਬੈਠਾ॥ ਤਬ ਅਗਿਆਨੀ ਲੋਗ ਮੇਰੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਲਗੇ ਜੋ ਬਾਵਲਾ ਹੋ ਗਿਯਾ ਹੈ॥ ਸੁਨਕਰ ਮੈਂਨੇ ਕਹਾ ਮੈਂ ਇਤਿ, ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਂਨੇ ਉਨ ਕੋ ਕਹਾ ਹੇ ਲੋਗੋ ਜਬ ਸੇ ਰਾਮ ਮੇਰਾ ਪਤਿ ਭਯਾ ਹੈ॥ ਤਬ ਸੇ ਮੈਂ ਤੁਮਾਰੀ ਓਰਸੇ ਬਾਵਲਾ ਬਨ ਗਿਆ ਹੂੰ॥ ਔ ਬਾਵਰਾ ਬਨਕੇ ਰਚਿ ਰਚਿ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਿਤਮੋ ਬਨਾ ਬਨਾ ਕਰਕੇ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੇਤ ਸੁਭ ਗੁਣੋਂਕੇ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਤਾਹੂੰ॥ਯਾਂਤੇ ਨਿਸੰਕ ਹੋ ਜਨੋਂ ਨਾਮਾ ਕਮਲਾ ਹੈ॥ ਕੁਛ ਕਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ॥ ੧॥ ਐਸੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੁਝਕੋ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿੰਦੋ ਮੈਂ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਨਤਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮੈਂਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤਨ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਤਿ ਰਾਮ ਕੇ ਯੋਗਯ ਕਰ ਦੀਯੇ ਹੈਂ॥ ਅਪਨੇ ਨਹੀਂ ਜਾਨੇ॥ ਯਾ ਤੇ ਤੁਮ ਨਿਸੰਗ ਨਿੰਦਾ ਕਰੋ॥ ੧॥ ਰਾਮ ਕੇ ਅਰਪਣ ਕਰਨੇ ਸੇਹੀਸਦਾ ਮਨਕੋ ਸਮਝਾਵਤਾ ਹੂੰ॥ ਜੋ ਹੇ ਮਨ ਬਾਦੁ, ਝਗੜਾ ਬਾਣੀ ਕਾ ਜੰਗ॥ ਬਿਬਾਦੁ, ਸਰੀਰ ਸੇ ਲੜਨਾ ਕਾਹੂ ਭੀ ਨਿੰਦਕ ਸੇ ਮਤ ਕਰੋ॥ ਉਲਟਾ ਉਨ ਕੋ ਅਪਨੇ ਧੋਬੀ ਸਮਝ ਕੇ ਰਸਨਾ ਕਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਜਰਾ ਮਰਨ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਔਖਧੀ ਪਾਨ ਕਰੋ॥ ੨॥ ਪੁਨਾਂ ਐਸੇ ਸਮਝਾਵਨੇ ਸੇ ਹੀ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਮੋ ਜਾਨ ਲੇਵੋ ਐਸੀ ਬਾਤ ਬਨਿ ਆਈ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਚਿਤਮੋ ਸਮਾਇ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮਿਲਉ ਗੁਪਾਲ, ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕੋ ਮਿਲੋਂਗਾ ਮੈਂ ਨੀਸਾਨੁ ਬਜਾਈ, ਨਗਾਰਾ ਬਜਾਯਕੇ ॥ ਭਾਵ ਸਭ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਯਾਗ ਕਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਕੇ॥ ੩॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਐਸੇ ਸਮੇਂ ਮੋ ਹਮਾਰੀ ਬਜਰਥ ਉਸਤਤੀ॥ਵਾ ਅਣ ਹੋਤੀ ਨਿੰਦਾ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਰੇ ਹਮ ਕੋ ਉਨ ਸੇ ਕੁਛ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕੋਪ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ

ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈਂਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰੰਗੁ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭੇਟਲ, ਪਾਇ ਲੀਯੇ ਵਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਮੈਂ ਚਾਹਤਾ ਥਾ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਕਬਹੂ ਖੀਰ ਖਾਂਡ ਘੀਉ ਨ ਭਾਵੈ ॥ ਕਬਹੂ ਘਰਿ ਘਰਿ ਟੂਕ ਮੰਗਾਵੈ ॥ ਕਬਹੂ ਕੂਰਨ ਚਨੇ ਬਿਨਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਉ ਰਾਮ ਰਾਖੈ ਤਿਉ ਰਹੀਐ ਰੇ ਭਾਈ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਿਛੁ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਬਹੂ ਤੁਰੇ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵੈ ॥ ਕਬਹੂ ਪਾਇ ਪਨਹੀਓ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਕਬਹੂ ਖਾਟ ਸੁਪੇਦੀ ਸੁਵਾਵੈ ॥ਕਬਹੂ ਭੂਮਿ ਪੈਆਰੁ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੩ ॥ ਭਨਤ ਨਾਮ ਦੇਉ ਇਕੁ ਨਾਮੁ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ ਜਿਹ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਿਹ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੈ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਜੇਕਰਤੈਂ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਯਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਤੇਰੇ ਕੋ ਅੰਨ ਧਨਜ ਦੇਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਖੇ ਔ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਖਤਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੈ ਪਾਯਾ ਨਹੀ ॥ ਯਹ ਸੁਨਕਰ ਹਮਾਰੇ ਕਰਮੋ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੈਸਾ ਚਾਹੇ ਵੈਸੇ ਰਖੇ ਹਮਕੋ ਇਸਮੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪੈ ਕੁਛ ਤਰਕ ਨਹੀ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬਹੂ ਇਤਿ, ਕਬੀ ਤੋ ਪੁੰਨ ਕਰਮ ਸੇ ਦੀਯੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਖੀਰ ਖਾਂਡ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕਰ ਖਾਨੇ ਹੇਤ ਨਹੀ ਭਾਵੈ, ਭਾਵਨ ਦੇਤਾ ॥ ਭਾਵ ਰੁਚਨੇ ਦੇਤਾ ॥ ਕਬੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਘਰ ਘਰ ਟੁਕੜੇ ਮੰਗਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਬੀ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਸੇ ਕੂਰਨ, ਕੂੜੇ ਕੁਤ-ਵਾਰ ਮੇਂ ਸੇ ਪੇਟ ਪੂਰਨੇ ਹੇਤ ਚਣੇ ਬਿਨਾਵੈ, ਚੁਗਵਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਇਨ ਬਾਤੋਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਹਮ ਉਸਕੀ ਇਛਾ ਪੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਹਮ ਕੋ ਰਾਮ ਰਾਖੈ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਰਖਨਾ ਚਾਹੇ ਉਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੇ ਜਨੋ ਰਹਨਾ ਚਾਹੀਏ ਰੰਕਤਾ ਧਨਾਢਜਤਾ ਮੇਂ ਰਖਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਮਹਿਮਾ, ਬਡਿਆਈ ਹਮ ਸੇ ਕੁਛ ਕਹੀ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥੧ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾਕਹੇ ਕਬਹੂ ਇਤਿ, ਕਬੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਤੁਰੇ, ਅਰ ਬੀ ਘੋੜਨ ਪੈ ਔ ਤੁਰੰਗ, ਔਰ ਦੇਸੋਂ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਅਸ੍ਵਨ ਪੈ ਨਚਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਬੀ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਸੇ ਬਿਪਤਾ ਮੇ ਪਾਏ ਜੀਵ ਪਾਂਓ ਮੇਂ ਜੁਤੀ ਭੀ ਨਹੀ ਪਹਰਨੇ ਪਾਵੇਂ ॥ ੨ ॥ ਔ ਕਬੀ ਵਹੁ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੁਪੇਦ ਸਿਹਜਾਵਾਲੀ ਖਾਟ ਪੈ ਸੁਲਾਵੇ ਹੈ ॥ ਕਬੀ ਉਸ ਕੀ ਇਛਾ ਸੇ ਜੀਵ ਭੂਮੀ ਪੈ ਸੋਨੇ ਸੇਤ ਪੈਆਰੁ, ਪਰਾਲੀ ਭੀ ਨਹੀ ਪਾਇ ਸਕੇ ॥ ੩॥ ਯਾਂਤੇ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਨਿਖਲ ਬਜਵਹਾਰ ਜਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਹੈ ਅਪਨੇ ਨਾਮ

ਦੁਆਰਾ ਤਾਰਨਾ ਭੀ ਉਸੀ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਭਨਤਿ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਹੈ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਏਕ ਐਸੇ ਸਮਰਥ ਈਸਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਤਾਰੇ ਹੈ ॥ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ॥ ਸੋ ਨਾਮ ਭੀ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਯਾ ਤਾਰੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸ ਕੋ ਗੁਰੁ ਮਿਲੇ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੀ ਇਛਾਨੁਸਾਰ ਚਲਾਵਨੇ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਪਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਵਹੁ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਡੂਬੇ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਹਸਤਿ ਖੇਲਤ ਤੇਰੇ ਦੇਹੁਰੇ ਆਇਆ ॥ ਭਗਤਿ ਕਰਤ ਨਾਮਾ ਪਕਰਿ ਉਠਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਹੀਨੜੀ ਜਾਤਿ ਮੇਰੀ ਜਾਦਮ ਰਾਇ-ਆ ॥ ਛੀਪੇ ਕੇ ਜਨਮਿ ਕਾਹੇ ਕਉ ਆਇਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਲੈ ਕਮਲੀ ਚਲਿਓ ਪਲਟਾਇ ॥ ਦੇਹੁਰੈ ਪਾਛੈ ਬੈਠਾ ਜਾਇ ॥ ੨ ॥ ਜਿਉ ਜਿਉ ਨਾਮਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਉਚਰੈ ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕਉ ਦੇਹੁਰਾ ਫਿਰੈ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਸੇ ਬੀਸ ਕੋਸ ਉਤਰ ਔਂਡਾ ਗ੍ਰਾਮ ਮੇਂ ਨਾਗਨਾਥ ਮਹਾਦੇਵ ਕਾ ਮੰਦਰ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਨਾਮ ਦੇਵ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਨੇ ਜਾਤਾ ਆਰਤੀ ਸਮੇ ਅਪਨੇ ਤਾਲ ਬਜਾਯਾ ਕਰਤਾ ॥ ਏਕ ਦਿਨ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਨੇ ਗਯੇ ਨੇ ਜਹਾਂ ਕਮਰ ਮੇਂ ਤਾਲ ਟੰਗੇ ਥੇ ਉਨਹੀ ਕੇ ਸਮੀਪ ਜੋੜਾ ਰਖਲੀਆ ॥ ਦੇਹਰੇ ਕੇ ਸਮੀਪ ਗਯਾ ਆਗੇ ਪੰਡੇ ਆਰਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਥੇ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਂ ਮਗਨ ਹੂਯਾ ਤਾਲ ਨਿਕਾਸਨੇ ਭੂਲ ਕੇ ਝਟ ਪਟ ਜੋੜੇ ਹੀ ਤਾਲੋਂ ਕੀ ਤਰਹ ਬਜਾਵਨੇ ਲਗਾ ॥ ਦੇਖ ਕਰਪੰਡਾ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਪਕੜ ਕੇ ਦੇਹੇ ਰੇ ਕੇ ਪੀਛੇ ਬੈਠਾਯਾ ॥ ਭਗਤ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਕੋ ਦੇਖਕੇ ਮਹਾ ਦੇਵ ਕੇ ਮੰਦਰ ਕਾ ਮੁਖ ਜੋ ਨੇਮ ਸੇ ਪੂਰਬ ਓਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪਛਮ ਓਰ ਫਿਰ ਗਯਾ ॥ ਭਗਤ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯਾ॥ ਗ੍ਰਾਮ ਮੇਂ ਆਏ ਸੇ ਲੋਕ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਤੁਮਨੇ ਦੇਹੁਰਾ ਕੈਸੇ ਫੇਰਜਾ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਐਸੇ ਪਰਾਰਥਨਾ ਕਰੀ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਨੇ ਦੇਹੁਰਾ ਫੇਰਜਾ ॥ ਯਹ ਨਾਮਾ ਬਤਾਵੇ ਹਸਤਿ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਮੈਂ ਮਹਾਦੇਵਜੀ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ॥ ਜੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਮੈ ਯਾਤ੍ਰੀ ਲੋਕੋਂ ਸਾਥ ਆਪਕੇ ਗੁਨੋਂਕੋ ਗਾਵਤਾ ਹੂਯਾ ਹਸਤਾ ਖੇਲਤਾ ਆਪਕੇ ਦੇਹੁਰੇ ਆਯਾ ॥ ਦੇਹੁਰੇ ਮੇ ਆਇਕਰ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਲਗਾ ॥ ਤਬ ਪੰਡਾ ਲੋਗੋਂਨੇ ਮੁਝ ਨਾਮਦੇਵਕੋ ਪਕੜ ਕੇ ਉਠਾਇਦੀਆ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਮੈਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਹੇ ਜਾਦਵੋਂਕੇ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ

ਮੇਰੀ ਜੋ ਹੀਨ ਜਾਤੀਹੈ ਛੀਪਾ॥ ਸੋ ਇਸ ਛੀਪੇ ਕੇ ਜਨਮ ਮੇ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਆਯਾ॥ ਭਾਵ ਇਸਮੇ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਆਪਨੇ ਨਹੀ ਦੇਨਾਥਾ॥ ਐਸੇ ਕਹ ਕਰ॥ ੧ ॥ਮੈ ਲੇਕਰ ਅਪਨੀ ਕਮਲੀ ਚਲਿਯਾਪਲਟਾਇ,ਪਲਟਾਕੇ ॥ ਐ ਪਲਟਕੇ ਦੇਹੁਰੇ ਪਾਛੈ, ਮਹਾਂਦੇਵਕੇ ਮੰਦਰ ਪੀਛੇ ਮੈ ਜਾਇ ਬੈਠਾ॥੨॥ ਉਸ ਸਮੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਜਿਉਂ ੨ ਮੈ ਨਾਮਦੇਵ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਗੁਣ ਉਚਰਤਾ ਥਾ॥ਤੈਸੇਹੀ ਸਹਜ ਸਹਜ ਭਗਤ ਜਨਾ, ਮੇਰੇ ਸਰੀਖੇ ਭਗਤੋਂਕੋ ਬਡਿਆਈ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਮੇਰੀ ਓਰ ਦੇਹੁਰਾ ਫਿਰੈ, ਦੇਹੁਰੇ ਕਾ ਮੁਖ ਫਿਰਤਾਥਾ ॥ ਯਦਯਪਿ ਮੰਦਰ ਮਹਾਦੇਵ ਕਾ ਬੇਨਤੀ ਜਾਦਮਰਾਇਆ ਕਹਨੇਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਗੇ ਕਿਉਕਰੀ ਈਹਾ ਯਹ ਆਸ਼ੰਕਾ ਹੈ॥ ਤੌਭੀ ਨਾਮਦੇਵ ਰੁਦ੍ਰ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯਕਾ ਬੈਰਾਗੀਥਾ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਅਪਨੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯਕਾ ਬਡਾ ਜਾਨਕੇ ਯਾਤ੍ਰਾਕੋ ਗਯਾ॥ ਉਪਾਸਨਾ ਮਹਾਦੇਵਨੇ ਬਾਲ ਰੂਪ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕੀ ਚਲਾਈ ਹੂਈਹੈ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਬੇਨਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਪੈ ਕਰੀ॥ ਫਿਰ ਉਤਮ ਭਗਤ ਸਿਵ ਬਿਸ਼ਨੂਕੋ ਏਕਹੀ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ॥ ਇਸ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯਕੇ ਮੁਖ ਲੋਗ ਗੋਕਲੀ ਗੁਸਾਂਈ ਹੈਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯਕਾ ਬਡਾ ਆਚਾਰਯ ਬਿਸ਼ਨੁ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੂਯਾ ਸੋ ਇਸ ਨਾਮਦੇਵਕਾ ਚੇਲਾਥਾ ਰਹੇ ਬਿਚਾਰ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਭੈਰਉ ਨਾਮਦੇਊਜੀ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਜੈਸੀ ਭੂਖੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਨਾਜ॥ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਜਲਸੇਤੀ ਕਾਜ ॥ ਜੈਸੀ ਮੂੜ ਕੁਟੰਬ ਪਰਾਇਣ ॥ ਐਸੀ ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਰਾਇਣ॥ ੧ ॥ ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਰਾਇਣ ਲਾਗੀ ॥ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਭਇਓ ਬੈਰਾਗੀ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੈਸੀ ਪਰ ਪੁਰਖਾਰਤ ਨਾਰੀ॥ ਲੋਭੀਨਰੁ ਧਨਕਾ ਹਿਤਕਾਰੀ॥ ਕਾਮੀ ਪੁਰਖ ਕਾਮਨੀ ਪਿਆਰੀ॥ ਐਸੀ ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੁਰਾਰੀ॥ ੨॥ ਸਾਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿਆਪੇ ਲਾਏ ॥ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਏ॥ ਕਬਹੁ ਨ ਤੂਟਸਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ਨਾਮੇ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਸਚਿਨਾਇ॥ ੩ ॥ ਜੈਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਾਰਿਕ ਅਰੁ ਮਾਤਾ ॥ ਐਸਾ ਹਰਿਸੇਤੀ ਮਨੁ ਰਾਤਾ॥ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਦੇਉ ਲਾਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ॥ ਗੋ-

ਬਿੰਦੁ ਬਸੈ ਹਮਾਰੈ ਚੀਤਿ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੭ ॥

ਜਿਸਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਖ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕਰਦੇਹੁਰਾ ਫੇਰਿਆ ਉਸਮੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਮੇਰੀਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿਹੈ ਯਹ ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸਟਾਤੋਂਸੇਉਨਕਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤਨਾਮਦੇਵ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬਤਾਵੇ ਜੈਸੀ ਇਤਿ ਜੈਸਾ ਭੂਖੇ ਕਾ ਅਨਾਜ ਅੰਨ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮਹੈ। ਔ ਤ੍ਰਿਖਾ ਵੰਤ,ਤ੍ਰਿਖਾਵਾਲੇ ਕਾ ਜਲ ਸੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਮੂੜ,ਮੂਰਖ ਪੁਰਖ ਕੀ ਬੁਧੀ ਅਪਨੇ ਕੋ ਕੁਟੰਬ ਕਾ ਜਹਾਜ ਸਮਝਕੇ ਕੁਟੰਬਕੇ ਪਰਾਇਣ,ਪਾਲਨੇ ਪਰ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੀਪ੍ਰੀਤ ਨਾਰਾਇਣ ਮੋਹੈ॥੧॥ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਜਬਸੇਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀਨਾ-ਰਾਯਣ ਮੋ ਲਗੀਹੈ॥ਤਬਸੇਮੈ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸਭ ਓਰਸੇ ਵਿਰਾਗ ਵਾਨ ਹੋ ਗਯਾ ਹੂੰ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਮੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਜੈਸੀ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਾਏਪੁਰਖ ਸੇ ਰਤਿ, ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇਹੈ ਬਜਭਿਚਾਰਣੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ॥ ਔ ਲੋਭੀ ਪੁਰਖ ਧਨਕਾ ਹੇਤ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਬਡੇ ਕਾਮੀ ਪੁਰਖਕੋ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਯਹੋਵੇਹੈ ॥ ਐਸੀ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੁਰਾਰਿ ਵਿਖੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭੀ ਵਹ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਨਹੀ ਜੋ ਅਪਨੇ ਯਤਨ ਸੇ ਹੋਵੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੁਖ੍ਯ ਵਹੁਹੈ ॥ ਜਿਸਕੋ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਆਪ ਲਗਾਯਾ ਚਾਹੇ ॥ ਔ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਲਗਾਈ ਤਬ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈ ਜਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਐਸਾ ਗੁਰੂ ਮੇਲੇ ॥ ਜਿਸ ਗੁਰੂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਚਿਤਸੇ ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਏ, ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵਨਾ ਚਲੀ ਜਾਵੇ ॥ ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵਨਾ ਜਾਨੇ ਕਾ ਫਲ ਯਹ ਹੋਵੇਹੈ ਕਬਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀ ਭੀ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਦ੍ਵੈਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਰਹਿਤ ਕਾ ਬਿਯੋਗ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਰ ਬਤ੍ਰ ਬਜਾਪ ਰਹਿਆ ਹੈ। ਯਾਹੀਤੇ ਵੈਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਨਾਮਾ ਜੀ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਭੀ ਮਨਕਾ ਗੁਰੋਂਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਯਾਹੈ ਸਚੇ ਨਾਮ ਮੋ ॥ ੩ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਔਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਜੈਸੀ ਇਤਿ, ਜੈਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਲਕਕਾ ਅਰ ਮਾਤਾ ਕਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮੇਰਾ ਭੀ ਹਰੀ ਸਾਥ ਮਨ ਰਾਤਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮਹੈ ॥ ਔ ਜਬਸੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਐਸੀ ਹਰਿ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀਹੈ ॥ ਤਬੀਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਪਾਵਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇ ॥ ਉਕਤੰਚ "ਸਾਚਕਹੋ ਸੁਨਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮਕੀਯੋ ਤਿਨਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਓ"॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੭ ॥

ਘਰਿਕੀ ਨਾਰਿ ਤਿਆਗੈ ਅੰਧਾ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਸਿਉ ਘਾਲੈ ਧੰਧਾ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਬਲੁ ਦੇਖਿ ਸੂਆ ਬਿਗਸਾਨਾ ॥ ਅੰਤਕੀ ਬਾਰ

ਮੂਆ ਲਪਟਾਨਾ ॥ ੧॥ ਪਾਪੀ ਕਾ ਘਰ ਅਗਨੇ ਮਾਹਿ ॥ ਜਲਤ ਰਹੈ ਮਿਟਵੈ ਕਬ ਨਾਹਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿਕੀ ਭਗਤਿ ਨ ਦੇਖੈ ਜਾਇ ॥ ਮਾਰਗੁ ਛੋਡਿ ਅਮਾਰਗ ਪਾਇ ॥ ਮੂਲਹੁ ਭੂਲਾ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਡਾਰਿ ਲਾਦਿ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥ ੨ ॥ ਜਿਉ ਬੇਸ੍ਵਾਕੇ ਪਰੈ ਅਖਾਰਾ ॥ ਕਾਪਰੁ ਪਹਿਰਿ ਕਰਹਿ ਸੀਗਾਰਾ ॥ ਪੂਰੇ ਤਾਲ ਨਿਹਾਲੇ ਸਾਸ ॥ ਵਾਕੇ ਗਲੇ ਜਮਕਾ ਹੈ ਫਾਸ ॥ ੩ ॥ ਜਾਕੇ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਓ ਕਰਮਾ ॥ ਸੋ ਭਜਿ ਪਰਿਹੈ ਗੁਰਕੀ ਸਰਨਾ ॥ ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਇਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਇਨ ਬਿਧਿ ਸੰਤਹੁ ਉਤਰ ਹੁ ਪਾਰਿ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੮ ॥

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਨਹੀਕੋ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਸੇ ਪ੍ਰੇਮਕਰੇਂਗੇ ਜੋ ਪੁਰਖਬਿਪਦਾਕੇ ਮਾਰੇ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀਕੋ ਤ੍ਯਾਗਕੇ ਅਨਜਕਾਲਮੇ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੇ ਵਾ ਬੇਸਜਾਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇਂਗੇ ਉਨਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਘਰਿਕੀ ਇਤਿ,ਵਾ ਨਾਮਦੇਵ ਕੇ ਸਮੀਪ ਏਕਮੰਦ ਵੈਰਾਗ ਵਾਲਾ ਭੇਖੀ ਰਹਤਾਥਾ॥ ਕੁਛ ਦਿਨੋਮੇ ਵਹੁ ਕਾਮਕੇ ਅਧੀ- ਨਹੋ ਕਾਹੂਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਸੇ ਮਿਲਗਯਾ ॥ ਲੋਗੋਨੇ ਨਾਮਦੇਵਕੋ ਉਸਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨਾਯਾ ਸੁਨ ਕਰ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇਹੈ ਘਰਿਕੀ ਇਤਿ,ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਜੋ ਅੰਧਾ ਅਬਿਬੇ ਕੀ ਜੀਵਹੈ ਸੋ ਪਹਲੇ ਬਿਨਾ ਬੈਰਾਗਸੇ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤ੍ਯਾਗ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਪੀਛੇ ਸੇ ਜੈਸੀਕੈਸੀ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਿਲਜਾਵੇ॥ਤਬ ਉਸ ਸਾਥ ਘਾਲੈ ਧੰਧਾ,ਮੈਥਨ ਕਰੇ ਹੈ ਔ ਮੈਥਨ ਕਰਤਾ ਐਸੇ ਫਸ ਮਰੇ ਹੈ॥ਜੈਸੇ ਸਿੰਬਲਕੇ ਊਚੇ ਬ੍ਰਿਛਕੋ ਦੇਖਕੇ ਤਾਕੇ ਲਾਲ ਫੂਲੋਂ ਪੈਸੂਆ ਬਿਗਸਾਨਾ,ਤੋਤਾ ਬਹੁਤ ਆਨੰਦਹੁਯਾ ਸਿੰਬਲਕੇ ਫਲਮੇਖਾਨੇ ਹੇਤ ਚੋਂਚ ਮਾਰੇਹੈ ॥ ਆਗੇ ਸਿੰਬਲ ਕੇ ਫਲਕੇ ਚਿਕਨੇ ਦੂਧਮੇ ਲਗੀਚੂੰਚ ਨਿਕਸੇ ਨਹੀ॥ਅੰਤਕੇ- ਸਮੇ ਤਹਾਂ ਲਪਟਾਨਾ ਹੁਯਾ ਮੂਆ, ਮਰਜਾਵੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਤੈਸੇ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਤਹਾਂ ਹੀ ਫਸਕੇ ਮਰੇਹੈਂ ॥ ਨਿਕਸ ਨਹੀ ਸਕੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪਾਪੀਕਾ ਘਰ,ਸੰਯਮਹੀਨ ਪੁਰਖਕਾ ਵਾਸ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਗਨਿਮੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਦਾ ਤਿਨਮੇ ਜਲਤਾ ਰਹੇਹੈ ॥ ਕਬੀ ਵਹੁ ਆਗ ਸਾਂਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਵਾ ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਪਾਪ

ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕਾ ਘਰ, ਵਾਸ ਪਰਲੋਕਮੇ ਭੀ ਨਰਕ ਰੂਪ ਆਗਮੇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਜਿਸਮੇ ਪੜਾ ਜੀਵ ਸਦਾ ਜਲਤਾ ਰਹੇਹੈ॥ ਕਬੀ ਉਸਕੀ ਜਲਨ ਮਿਟੇ ਨਹੀ॥ ਵਾ ਪਾਪੀਕਾ ਵਾਸ ਸਦਾ ਗਰਭਾਗਨਿਮੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਮੇ ਪੜਾ ਜਲਤਾ ਰਹੇਗਾ ਜਲਨ ਮਿਟੇਗੀ ਨਹੀ॥ ੧॥ ਨਾ ਮਿਟਨੇ ਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਹਰਿਕੀ ਇਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰਕੀ ਭਗਤੀ ਕੋ ਨਹੀ ਦੇਖਤਾ॥ ਭਾਵ ਕਰਤਾ॥ ਸਿੰਤਾਮੇ ਜਾਯਕੇ ਉਲਟਾ ਮਾਰਗੁ ਛੋਡਿ, ਤਰਨਕੇ ਮਾਰਗ ਸਤਸੰਗ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਅਮਾਰਗ, ਕੁਸੰਗਮੇ ਪੜਤਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੂਲਹੁ ਭੂਲਾ, ਸਰਬਕੇ ਕਾਰਣ ਪਰਮੇਸੂਰ ਓਰਸੇ ਭੂਲਾ ਹੂਆ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸੰਸਾਰਮੇ ਆਵੈ ਜਾਇ, ਜਨਮੇ ਮਰੇਹੈ॥ ਜਿਸਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਡਾਰਿ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਸਿਗਕੋ ਹਾਥਸੇ ਡਾਰਿ, ਫੈਂਕਕੇ ਲਾਦਿ, ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੇ ਹੈ ਬਿਖਯੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਬ੍ਰਿਤਕੋ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਿਖਖਾਇ, ਬਿਖਯ ਰੂਪ ਬਿਖਕੋਹੀ ਖਾਵੇ ਹੈ॥ ਇਸਲੀਏ ਅੰਤਕੋ ਨਰਕਮੇ ਪੜੇ ਹੈ॥ ੨॥ ਜੈਸੇ ਬੇਸੁਆ ਔ ਤਾਕੇ ਮੇਲੀ ਪੜੇਹੈ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਬੇਸ੍ਵਾਕੇ ਪਾਸ ਨਿਰਤ ਸਮੇ ਅਖਾੜਾ ਪਰੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰ ਕੇ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈ॥ ਔ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਕੇ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰਨੇ ਲਗੀ ਪੂਰਤੀ ਹੈ ਤਾਲਕੋ॥ਔ ਨਿਹਾਲ ਸਾਸਾ, ਦੇਖਤੀ ਹੈ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੋਂਕੋ॥ ਅੰਤਕੋ ਵਾਕੇ, ਤਿਸ ਬੇਸਜਾਕੇ ਔ ਤਾਂਕੇ ਦੇਖਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਗਲੇ ਮੇ ਜਮਕੀ ਫਾਹੀ ਪੜੇਹੈ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜਨੋਕੇ ਗਲ ਮੇ ਫਾਹੀ ਪੜੇ ਹੈ॥ ਉਸ ਫਾਸੀਸੇ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਜਿਸ ਕੇ ਮਾਥੇ ਮੇਂ ਪਰਮੇਸੂਰ ਨੇ ਕਰਮੋ ਕੇ ਸੁਭ ਫਲ ਲਿਖੇ ਹੋਵੇ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਤਿਨਕੀ ਓਰਸੇ ਭਾਗਕੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਸਰਨ ਪੜੇਹੈ॥ ਸਭੀ ਨਹੀ ਪੜਸਕੇ॥ ਏਤੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕਹੇ ਹਮਨੇ ਤੁਮਾਰੇ ਤਾਈ ਯਹ ਬੀਚਾਰ ਸੁਨਾਯਾ ਹ॥ਇਸਕੋ ਸੁਨਕੇ ਤੁਮਭੀ ਇਨ ਬਿਧਿ, ਅਸੁਭ ਛੋਡ ਸੁਭ ਕਰਤੇ ਪਾਰਹੋਵੋ॥ ਜੋ ਆਗੇਹੀ ਸੁਭਕਰੇ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਾਹੂਕਾ ਕੁਛ ਕਹਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ੪॥ ੨॥ ੯॥

ਸੰਡਾ ਮਰਕਾ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ॥ ਪੜੈ ਨਹੀ ਹਮਹੀ ਪਚਿਹਾਰੇ॥ ਰਾਮਕਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ਚਟੀਆ ਸਭੈ ਬਿਗਾਰੇ॥ ੧॥ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ਜਪਿਬੋ ਕਰੈ॥ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿਜੀਕੋ ਸਿਮਰਨ ਧਰੈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਬਸੁਧਾ ਬਸਿਕੀਨੀ ਸਭ ਰਾਜੇ ਬਿਨਤੀ ਕਹੈ ਪਟਰਾਨੀ॥ ਪੂਤੁ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਹਿਆ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ਤਿਨ ਤਉ

ਅਉਰੈ ਠਾਨੀ ॥ ੨ ॥ ਦੁਸਟ ਸਭਾ ਮਿਲਿ ਮੰਤਰ ਉਪਾਇਆ
ਕਰਸਹ ਅਉਧ ਘਨੇਰੀ ॥ ਗਿਰਤਰ ਜਲ ਜੁਆਲਾ ਭੈ ਰਾਖਿ
ਓ ਰਾਜਾ ਰਾਮਿ ਮਾਇਆ ਫੇਰੀ ॥ ੩ ॥ ਕਾਢਿ ਖੜਗੁ ਕਾਲੁ ਭੈ
ਕੋਪਿਓ ਮੋਹਿ ਬਤਾਉ ਜੁਤੁਹਿ ਰਾਖੈ ॥ ਪੀਤ ਪੀਤਾਂਬਰ ਤ੍ਰਿਭਵਣ
ਧਣੀ ਥੰਭਮਾਹਿ ਹਰਿ ਭਾਖੈ ॥ ੪ ॥ ਹਰਿ ਨਾਖਸੁ ਜਿਨਿ ਨਖਹ
ਬਿਦਾਰਿਓ ਸੁਰ ਨਰ ਕੀਏ ਸਨਾਥਾ ॥ ਕਹਿ ਨਾਮਦੇਉ ਹਮਨਰ
ਹਰਿ ਧਿਆਵਹਿ ਰਾਮੁ ਅਭੈਪਦ ਦਾਤਾ ॥ ੫ ॥ ੩ ॥ ੯ ॥

ਨੀਚਲੋਕ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਲੋਗਨਕੋ ਭੀ ਦੁਖਦੇਵੈਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਪਰਮੇ ਸ੍ਵਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀਯੋਂਕੀ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਵਤ ਸਦਾ ਉਨਸੇ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਸੈਂਡਾ ਇਤਿ ਜਬ ਨਾਰਦਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਹਰਿ ਭਕਤੀ ਕਰਨੇ ਲਗਾ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦਕੇ ਪੜ੍ਹਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਡ ਅਰ ਮਰਕ ਸੁਕ੍ਰਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਪੁਕਾਰਤੇ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਰਾਜਨੀਤਕੀ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਹੀ ਸੀਖਤਾ ਹਮ ਬਹੁਤਸੀ ਉਸਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾਦੇਤੇ ਪਚਿਹਾਰੇ, ਉਸ ਕਾਮਮੇ ਖਚਤ ਹੋਕਰ ਹਾਰਗਏ ਹੈਂ ॥ ਉਲਟਾ ਏਕ ਹਮਾਰੀ ਔਰ ਬਡੀ ਹਾਨੀ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਰਾਮ ਇਤਿ ਮੁਖਸੇ ਰਾਮ ਕਹੇ ਹੈ ਹਾਥੋਂ ਸੇ ਤਾਲ ਬਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਵੈਸੇ ਹੀ ਔਰ ਬਾਲਕੋਂ ਸੇ ਕਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮਰੇ ਚਟੀਆ, ਚੇਲੇ ਸਭੀ ਖਟਨੇ ਖਾਨੇਕੀ ਬਿੱਦ੍ਯਾ ਸੇ ਬਿਗਾੜ ਦੀਏ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਚਟੀਯੋਂ ਕਾ ਬਿਗੜਨਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਰਾਮ ਇਤਿ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਭੀ ਜਾਪ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਚਿੱਤਮੇ ਹਰੀਕਾ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਆਜੀਵਕਾ ਕਾ ਕਾਮ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸੀਖੇ ॥ ੧ ॥ ਸੁਨਕਰ ਰਾਜਾਨੇ ਰਾਣੀਕੋ ਕਹ੍ਯਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰ ਸੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ਬਸੁਧਾ ਇਤਿ ਵਾ ਰਾਜਾਕਾ ਅਤੀਕੋਪ ਦੇਖਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਸਨੇਹਸੇ ਆਪਹੀ ਮਾਤਾ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ਬਸੁਧਾ ਇਤਿ,ਮਾਤਾ ਕਹਤੀ ਭਈ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਮੈ ਤੁਝੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਕਹਤੀ ਹੂੰ ॥ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਰਾਜਾਨੇ ਬਸੁਧਾ ਬਸਿਕੀਨੀ, ਸਮੱਗ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਕਰਲਈ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਲੋਕ ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਕਰੇ ਹੂਏਹੈਂ ॥ ਚਾਹੇ ਕਿਸੀਕੋ ਮਾਰੇ ਚਾਹੇ ਛੋਡ ਦੇਵੇ ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਆਗ੍ਯਾ ਦੇਕਰ ਸਿਖਲਾਵੇਹੈ

॥ ਤੂ ਤੈਸੇਹੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਤਯਾਗਕੇ ਪੰਡਿਤੋਂਸੇ ਸੀਖ ॥ ਸੁਨਕਰ ਪੁਤ ਪ੍ਰਹਲਾਦਨੇ ਮਾਤਾਕਾ ਕਹਯਾ ਨਹੀਮਾਨੇ, ਨਾ ਮਾਨਯਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਿਨਿਤਉ, ਉਸ ਪ੍ਰਹਲਾਦਨੇ ਤਉ ਅਉਰੈ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਕੀ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਮਨਮੇ ਠਾਣ ਰਖੀਥੀ ॥ ਵਾ ਜਬ ਮਾਤਾਕਾ ਕਹਯਾ ਨਾਮਾਨਯਾ॥ ਤਬਮੰਤ੍ਰੀਯੋਂ ਸੇ ਸਲਾਹ ਕਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਅਉਰੈ ਠਾਨੀ, ਪ੍ਰਹਲਾਦਕੇ ਮਾਰਨੇਕੀ ਠਣੀ ॥ ੨ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦੁਸਟ ਇਤਿ ਦੁਸ਼ਟ, ਦੋਖੀ ਰਾਜਾਨੇ ਸਭਾ ਸਾਥ ਮਿਲਕਰ ਯਹ ਮੰਤਰ ਉਪਾਇਆ, ਯਹਿ ਸਲਾਹ ਕਰੀ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਹਲਾਦਕੋ ਕਹੋ ਰਾਮ ਕਹਨੇਸੇ ਹਟ ਬੈਠੇ ਨਹੀ ਅਬ ਹਮ ਕਰਸਹ ਅਉਧ ਘਨੇਰੀ, ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਥਡੀ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਭਾਵ ਤੁਝੇ ਮਾਰ ਦੇਵੇਂਗੇ ॥ ਐਸੇ ਉਨਕਾ ਕਹਨਾ ਸੁਨਕਰਭੀ ਜਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਨੇ ਨਾ ਮਾਨਯਾ ॥ ਤਬ ਉਨਹੁਨੇ ਪਹਲੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਗਿਰਤਰ, ਬਡੇਊਚੇ ਪਰਬਤ ਸੇ ਗੇਰਿਆ॥ ਜਬ ਊਹਾਂਸੇ ਗਿਰਕਰ ਨਾ ਮਰਿਆ ॥ ਤਬ ਜਲਮੇ ਡੁਬਾਵਨੇ ਲਗੇ ॥ ਜਬ ਵਹਾਂਭੀ ਨਾ ਡੂਬਾ ਤਬ ਜੁਆਲਾ, ਅਗਨਿਮੇ ਜਲਾਵਨੇ ਲਗੇ ॥ ਉਸਕੋ ਊਹਾਂਭੀ ਕਛੁ ਨਾ ਹੂਆ ॥ ਐਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਉਸਕੋ ਸਭਥਾਨੋ ਕੇ ਡਰਸੇ ਰਾਖਿਓ, ਰਖਲੀਆ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਸਭੀ ਵਸਤੁ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਆਗਯਾ ਮੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਾਮ ਰਾਜਾਨੇ ਮਾਇਆ ਫੇਰੀ, ਸਭ ਵਸਤੁਯੋਂਕੇ ਸੁਭਾਵ ਰੋਕਲੀਏ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਕਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਨੇ ਦੀਆ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਃ ਜਬ ਔਰ ਜਲਾਦਿਕੋਂ ਮੈ ਨਾ ਡੂਬਾ ॥ ਤਬ ਹਰਨਾਖਸ ਕਾਢਕੈ ਖੜਗਕੋ ਕਾਲਵਤ ਭੈ ਦੇਣੇ ਹਿਤ ਕੁਪਤ ਹੋਕਰ ਕਹਿਣੇ ਲਾਗਾ ॥ ਅਬ ਮੇਰੇਕੋ ਬਤਾਉ ਜੋ ਤੇਰੇਕੋ ਰਾਖੇਗਾ ॥ ਤਿਸਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨਕੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਹਾ ਜੋ ਪੀਲੇ ਪੀਲੇ ਬਸਤ੍ਰਾਂਕੋ ਧਾਰਣੇ ਵਾਲਾ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀਕਾ ਨਾਥਹੈ ਸੋ ਥੰਭੇਮੈ ਭੀ ਹੈ ਜਬ ਐਸੇ ਬਚਨ ਭਾਖੇ,ਉਚਾਰਣ ਕੀਏ ॥ ੪ ॥ ਤਿਸੀ ਸਮੇ ਥੰਭੇਕੋ ਭੇਦਨ ਕਰ ਨਰਸਿੰਘ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਦੁਸ਼ਟਕੋ ਮਾਰਕੈ ਭਗਤ ਕੀ ਰਖਯਾਕਰੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ ਹਰਿਨਾਖਸਕੋ ਜਿਸਨੇ ਨਖੋਂ ਸਾਥ ਬਿਦਾਰਿਆ ॥ ਐ ਬਿਦਾਰਕੇ ਸੁਰ, ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਦੇਵਤਾ ॥ ਐ ਨਰ, ਆਨ ਭਗਤ ਜਨ ਸਭੀ ਸੁਾਮੀਵਾਲੇ ਕੀਯੇ ॥ ਭਾਵ ਸਭਕੋ ਨਿਸਚਿੰਤਕੀਆ॥ ਕਹੇਹੈ ਨਾਮਦੇਵਜੀ ਹਮ ਨਰਸਿੰਘ ਰੂਪ ਧਾਰਣ ਵਾਲੇ ਤਿਸ ਰਾਮਕੋ ਧਿਆਵੇਹੈਂ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਕੋ ਅਭੈਪਦ ਕੇ ਦੇਣੇਵਾਲਾਹੈ॥ ਹੇਲੋਗੋ ਸੁਖਕੇਲਾਭ ਹੇਤ ਤੁਮਭੀ ਤਿਸ ਹਰੀਕਾ ਧਯਾਨਧਰੋ॥ ੫ ॥ ੩ ॥ ੯

ਸੁਲਤਾਨੁ ਪੂਛੈ ਸੁਨੁ ਬੇ ਨਾਮਾ ॥ ਦੇਖਉ ਰਾਮ ਤੁਮਾਰੇ ਕਾਮਾ ॥ ੧ ॥ ਨਾਮਾ ਸੁਲਤਾਨੇ ਬਾਧਿਲਾ॥ ਦੇਖਉ ਤੇਰਾ ਹਰਿ ਬੀਠੁਲਾ

॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਿਸਮਿਲ ਗਊ ਦੇਹੁ ਜੀਵਾਇ ॥ ਨਾਤਰੁ ਗਰਦਨ ਮਾਰਉ ਠਾਂਇ ॥ ੨ ॥ ਬਾਦਿ ਸਾਹ ਐਸੀ ਕਿਉ ਹੋਇ ॥ ਬਿਸਮਿਲਿ ਕੀਆ ਨ ਜੀਵੈ ਕੋਇ ॥ ੩ ॥ ਮੇਰਾ ਕੀਆ ਕਛੂ ਨ ਹੋਇ ॥ ਕਰਿ ਹੈ ਰਾਮ ਹੋਇਹੈ ਸੋਇ ॥ ੪ ॥ ਬਾਦਿਸਾਹੁ ਚੜਿਓ ਅਹੰਕਾਰ ॥ ਗਜ ਹਸਤੀ ਦੀਨੋ ਚਮਕਾਰਿ ॥ ੫ ॥ ਰੁਦਨ ਕਰੈ ਨਾਮੈਕੀ ਮਾਇ ॥ ਛੋਡਿ ਰਾਮਕੀ ਨ ਭਜਹਿ ਖੁਦਾਇ ॥ ੬ ॥ ਨ ਹਉਤੇਰਾ ਪੂੰਗੜਾ ਨਾਤੂ ਮੇਰੀ ਮਾਇ ॥ ਪਿੰਡੁ ਪੜੈ ਤਉ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ॥ ੭ ॥ ਕਰੈ ਗਜਿੰਦੁ ਸੁੰਡ ਕੀ ਚੋਟ ॥ ਨਾਮਾ ਉਬਰੇ ਹਰਿਕੀ ਓਟ ॥ ੮ ॥ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾਂ ਕਰਹਿ ਸਲਾਮੁ ॥ ਇਨਿ ਹਿੰਦੂ ਮੇਰਾ ਮਲਿਆ ਮਾਨੁ ॥ ੯ ॥ ਬਾਦਿਸਾਹੁ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨੇਹੁ ॥ ਨਾਮੇ ਸਰਭਰਿ ਸੋਨਾ ਲੇਹੁ ॥ ੧੦ ॥ ਮਾਲਲੇਉ ਤਉ ਦੋਜਕਿ ਪਰਉ ॥ ਦੀਨੁ ਛੋਡਿ ਦੁਨੀਆ ਕਉ ਭਰਉ ॥ ੧੧ ॥ ਪਾਵਹੁ ਬੇੜੀ ਹਾਥਹੁ ਤਾਲ ॥ ਨਾਮਾ ਗਾਵੈ ਗੁਨ ਗੋਪਾਲ ॥੧੨ ॥ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਜਉ ਉਲਟੀ ਬਹੈ ॥ ਤਉ ਨਾਮਾ ਹਰਿ ਕਰਤਾ ਰਹੈ॥ ੧੩ ॥ਸਾਤ ਘਰੀ ਜਬ ਬੀਤੀ ਸੁਣੀ ॥ ਅਜਹੁ ਨ ਆਇਓ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਧਣੀ ॥ ੧੪ ॥ ਪਾਖੰਤਣ ਬਾਜ ਬਜਾਇਲਾ ॥ ਗਰੁੜ ਚੜ੍ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ਆਇਲਾ ॥ ੧੫ ॥ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਪਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥ ਗਰੂੜ ਚੜ੍ਹੇ ਆਏ ਗੋਪਾਲ ॥ ੧੬ ॥ ਕਹਹਿ ਤ ਧਰਣਿ ਇਕੋਡੀ ਕਰਉ ॥ ਕਹਹਿ ਤਲੇ ਕਰਿ ਊਪਰਿ ਧਰਉ ॥ ੧੭ ॥ ਕਹਹਿਤ ਮੁਈ ਗਊ ਦੇਉ ਜੀਵਾਇ ॥ ਸਭੁ ਕੋਈ ਦੇਖੈ ਪਤੀਆਇ ॥ ੧੮ ॥ ਨਾਮਾ ਪ੍ਰਣਵੈ ਸੇਲਮਸੇਲ ॥ ਗਊ ਦੁਹਾਈ ਬਛਰਾ ਮੇਲ ॥

੧੯॥ ਦੂਧਹਿ ਦੁਹਿ ਜਬ ਮਟੁਕੀ ਭਰੀ॥ ਲੇ ਬਾਦਿਸਾਹਿ ਕੇ ਆਗੈ ਧਰੀ॥੨੦॥ ਬਾਦਿਸਾਹੁ ਮਹਲ ਮਹਿ ਜਾਇ॥ ਅਉਘਟਕੀ ਘਟ ਲਾਗੀ ਆਇ॥੨੧॥ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾ ਬਿਨਤੀ ਫੁਰਮਾਇ॥ ਬਖਸੀ ਹਿੰਦੂ ਮੈ ਤੇਰੀ ਗਾਇ॥੨੨॥ ਨਾਮਾ ਕਹੈ ਸੁਨਹੁ ਬਾਦਿਸਾਹਿ॥ ਇਹੁ ਕਿਛੁ ਪਤੀਆ ਮੁਝੈ ਦਿਖਾਇ॥੨੩॥ਇਸ ਪਤੀਆਕਾ ਇਹੈ ਪਰਵਾਨੁ॥ ਸਾਚਿ ਸੀਲ ਚਾਲਹੁ ਸੁਲਤਾਨ ॥੨੪॥ ਨਾਮਦੇਉ ਸਭ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ਮਿਲਿ ਹਿੰਦੂ ਸਭ ਨਾਮੇ ਪਹਿਜਾਇ॥੨੫॥ ਜਉ ਅਬਕੀ ਬਾਰ ਨ ਜੀਵੈ ਗਾਇ॥ ਤ ਨਾਮਦੇਵਕਾ ਪਤੀਆ ਜਾਇ॥੨੬॥ ਨਾਮੇਕੀ ਕੀਰਤਿ ਰਹੀ ਸੰਸਾਰਿ॥ ਭਗਤਜਨਾ ਲੇ ਉਧਰਿਆ ਪਾਰਿ॥੨੭॥ ਸਗਲ ਕਲੇਸ ਨਿੰਦਕ ਭਇਆ ਖੇਦੁ॥ ਨਾਮੇ ਨਾਰਾਇਣ ਨਾਹੀ ਭੇਦੁ॥੨੮॥੧॥੧੦॥

ਪ੍ਰਹਲਾਦਕੀ ਕਸ਼੍ਰ ਦਸਾਸੇ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰਨੀ ਸੁਨਾਕਰ ਅਬ ਉਨਹੀ ਲੋਗੋਂਕੋ ਨਾਮਦੇਵ ਅਪਨੀ ਸੁਨਾਵੇ ਸੁਲਤਾਨ ਇਤਿ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਜਬ ਸਲੇਮਸ਼ਾਹ ਪਾਤਸ਼ਾਹਕੀ ਅਤੀ ਪਿਯਾਰੀ ਗਊ ਮਰੀ ਉਸਸਮੇ ਮੁਝਕੋ ਕਹਤਾਭਯਾ ਹਮਾਰੀ ਗਊ ਕੋ ਜੀਵਾਓ॥ ਸੁਨਕਰ ਮੈਨੇ ਜੀਵਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜ਼ਵਾਬ ਦੀਆ॥ ਤਬ ਚਿਤਮੇ ਕੋਪ ਕਰ ਸੁਲਤਾਨੁ ਪੂਛੈ, ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮੁਝਕੋ ਕਹਤਾ ਭਯਾ॥ ਸੁਨ ਬੇ ਨਾਮਾ ਆਜ ਜਿਸਕਾ ਤੂੰ ਨਾਮ ਲੇਤਾਹੈ ਤਿਸ ਤੇਰੇ ਰਾਮਕੇ ਕਾਮਾ, ਕਾਰਜ ਦੇਖੋਂਗਾ॥ ਜੋ ਕੈਸੇ ਕਰਤਾ ਹੈ॥੧॥ ਐਸੇ ਕਹਕਰ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੁਝੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹਨੇ ਬਾਧਿਲਾ, ਕੈਦ ਕਰਦੀਆ॥ ਅਰ ਮੁਖਸੇ ਪੁਨਾ ਕਹਾ ਆਜ ਦੇਖਉਂਗਾ ਮੈ ਤੂੰ ਜਿਸਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤਾ ਹੈ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਤੇਰਾ ਹਰਿ ਬੀਠੁਲਾ, ਰੱਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੈਸੇ ਵਹੁ ਤੇਰੇ ਕੋ ਤੁਮਾਰਾ ਹਿੰਦੂਓਂਕਾ ਬਡਾ ਮਾਨਾ ਰਾਮ ਕੈਦਸੇ ਛੁਡਾਯ ਲੇਵੇਗਾ॥ ਜੋ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੀ ਖੋ ਬੈਠਾਥਾ॥੧॥ ਅਬ ਜੇ ਬਚਨਾ ਚਾਹੇਂ ਤਬ ਮੇਰਾ ਹੁਕਮ ਸੁਨ ਕਲਮਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਬਨ ਮੁਸਲਮਾਂਨ ਨਾ ਬਨਨਾ ਚਾਹੇਂ ਤਬ ਕਰਾਮਾਤ ਦਿਖਾਉ॥ ਯਹ ਕਹੇ

ਬਿਸਮਿਲਿ ਇਤਿ ਬਿਸ ਮਿਲਿ ਗਊ, ਯਹ ਹਮਾਰੀ ਮਰੀ ਹੁਈ ਗਾਂਇ ਜੀਤੀ ਕਰਦੇਵੋ। ਨਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਤਬ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨੇ ਬਿਨਾ ਤੇਰੇਕੋ ਭੀ ਗਰਦਨ ਮਾਰਉ, ਗਰਦਨ ਕਾਟਕੇ ਮਾਰ ਦੇਵੋਂਗਾ ॥ ਠਾਂਇ, ਇਸੀ ਥਾਨਮੇ ॥ ੨ ॥ ਐਸੀ ਤਾਕੀ ਬਾਣੀ ਸੁਨਕਰ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੈਂ ਪੁਨਾ ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਐਸੇ ਕੈਸੇ ਹੋ ਸਕੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮਰੇਕਾ ਜੀਵਨਾ ਕਬ ਹੋ ਸਕੇਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬਿਸਮਿਲਿ ਕੀਆ, ਕਾਹੂ ਕਾ ਮਾਰਿਆ ਜੀਵ ਬਿਨਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਜੀਵਾਯੇ ਨ ਜੀਵੈ ਕੋਇ, ਕੋਈ ਨਹੀ ਜੀਸਕੇ ॥ ੩॥ ਯਾਂਤੇ ਮਰੇਕਾ ਜੀਆਵਨਾਦਿ ਕਾਮ ਮੇਰਾ ਕੀਆ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਕਰਿਹੈ ਰਾਮ, ਜੋ ਕੁਛ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਰੇਹੈ ਵਹੀ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਹੇ ਜਨੋ ਜਬ ਮੈਨੇ ਐਸੇ ਜਬਾਬ ਦੀਆ ਅਰ ਖੁਦਾ ਕਰੇ ਸੋ ਹੋਤਾਹੈ ਕਹਨਾ ਛੋਡ ਰਾਮ ਕਰੇ ਸੋ ਹੋਵੇ ਕਹਯਾ ॥ ੪ ॥ ਤਬ ਮੇਰਾ ਐਸਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹਕੋ ਗੁਸੇ ਸਹਿਤ ਬਡਾ ਹੰਕਾਰ ਚੜ੍ਹਗਯਾ ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਹੁਕਮ ਦੇਕਰ ਗਜ ਹਸਤੀ, ਬਡਾ ਖੂਨੀ ਹਾਥੀ ਚਮਕਾਇ ਦੀਆ ॥ ਭਾਵ ਅੰਕਸ ਮਰਵਾ ਕਰ ਮੇਰੇ ਪੈ ਗੁੱਸੇ ਕਰਵਾਇ ਦੀਆ ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਮੇਰੀ ਓਰ ਚਲਾ ॥ ੫ ॥ ਤਬ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਐਸੀ ਦਸਾਕੋ ਦੇਖਕਰ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਰੁਦਨ ਕਰਤੀ ਭਈ ॥ ਅਰ ਰੁਦਨ ਕਰਤੀ ਮੁਝਕੋ ਬਚਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਹਤੀ ਭਈ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਰਾਮ ਕਹਨਾ ਛੋਡਕੇ ਜੀਵਨੇ ਹੇਤ ਕੀ ਨ ਭਜਹਿ, ਕਯੁ ਨਹੀ ਨਾਮ ਲੇਤਾ ਖੁਦਾਕਾ ॥ ਅਰਥਾਤ ਰਾਮ ਛੋਡ ਖੁਦਾਕਾ ਨਾਮਲੇ ॥ ੬ ॥ ਐਸੀ ਮਾਤਾਕੀ ਬਾਣੀ ਸੁਨ ਨਾਮਾ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਹਰਿਭਗਤੀ ਮੇ ਬਿਘਨ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾਕਾ ਤਯਾਗਨਾ ਧਰਮ ਜਾਨ ਕਰ ਕਹਾ ਨਾ ਮੈ ਤੇਰਾ ਪੂੰਗੜਾ, ਪੁਤ੍ਰ ਹੂੰ॥ਔ ਨਾ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਹੈ ॥ ਮੈਤੋ ਪਿੰਡੁ ਪੜੈ, ਸਰੀਰ ਜਾਤਾਰਹੇ ਤਉਭੀ ਹਰੀਕੇ ਗੁਣੋਕੋਹੀ ਗਾਵੋਂਗਾ ॥ ਖੁਦਾਯ ਨਹੀ ਕਹੋਂਗਾ ॥ ੭ ॥ ਇਤਨੇਮੇਮੇਰੀ ਓਰ ਆਵਤਾ ਬਡਾ ਹਸਤੀ ਕਰਤਾ ਭਇਆ ਸੁੰਡਕੀ ਸਾਟ ॥ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੈ ਉਸ ਸਮੇ ਉਸਸੇਂ ਉਬਰੇ, ਬਚਤਾ ਹੂਯਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਓਟ ਸਰਣ ਪੜਕਰ ॥ ੮ ॥ ਔ ਮੁਝਪੈ ਐਸਾ ਜੁਲਮ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਲੋਕੋਸੈਂ ਮੁਝਕੋ ਦੰਡਦੇਣੇਕਾ ਬਹਾਨਾ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਜੋ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾਂਸੇ ਲੇਕਰ ਨਿਜ ਦੀਨਕੇ ਸਭੀ ਲੋਕ ਮੇਰੇਕੋ ਸਲਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਇਸ ਹਿੰਦੂਕੋ ਮੈਨੇ ਗਊ ਜੀਵਤੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਹਯਾਸੋ ਜੀਵਾਈ ਨਹੀ ਇਸਲੀਯੇ ਆਗਯਾ ਭੰਗ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮੇਰਾ ਮਲਿਆ ਮਾਨ, ਸਤਕਾਰ ਨਹੀ ਰਖਯਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਇਸਕੋ ਸਜਾ ਦੇਤਾਹੋਂ ॥ ੯ ॥ ਮੇਰੀ ਐਸੀ ਦਸਾਕੋ ਦੇਖਕਰ ਸਹਿਰਕੇ ਹਿੰਦੂਓ ਨੇ ਮਿਲਕਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿਕੋ ਕਹਾ ॥ ਹੇਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹਮਾਰੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨੋ॥ ਔ ਸ੍ਰਵਣ

ਕਰਕੇ ਨਾਮੇਕੋ ਛੋਡੇ ॥ ਔ ਛੋਡਨੇ ਹੇਤ ਇਸ ਨਾਮੇ ਕੇ ਬੋਝਕੇ ਸਰ, ਬਰਾਬਰ ਹਮਾਰੇਸੈ ਸੁਇਨਾ ਭਰਲੇਵੇ ॥ ੧੦ ॥ ਐਸੇ ਤਿਨਕੇ ਵਾਕ ਸੁਨਕ ਦੀਨ ਮਹੰਮਦੀ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਪੈਯੰਬਰਕੇ ਦੀਨਮੈ ਲਜਾਵਨਾ ਛੋਡਕੇ ॥ਜੇਕਰ ਮੈ ਅਪਨੇ ਖਜਾਨੇਮੇ ਪਾਵਨੇ ਹੇਤ ਇਨਸੇ ਮਾਲਲੇਉ, ਧਨਲੇਵੋਂਗਾ॥ ਤਉ ਦੋਜਕਿ ਪਰਉ, ਤਬ ਮੁਝਕੋ ਨਰਕ ਧਾਰਨਾ ਪੜੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਨਰਕ ਜਾਨਾ ਪੜੇਗਾ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਾਵਨਾ ਰੂਪ ਦੀਨ, ਧਰਮਕੀ ਬਾਤਕੋ ਛੋਡਕੇ ਇਸਕੇ ਬਰਾਬਰ ਧਨਲੇ ਦੁਨੀਆਕੋ ਪੂਰੀਕਰੋਂ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਮਾਲ ਲੇਕਰ ਨਹੀ ਛੋਡਤਾ ॥ ਸਾਤਘੜੀ ਤਕ ਇਸਕੀ ਕਰਾਮਾਤ ਦੇਖੋਂਗਾ ॥ ਪੀਛੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਾਵੋਂਗਾ॥ ੧੧॥ ਐਸੇ ਕਹਕਰ ਸਾਤਘੜੀ ਕਾ ਅਰਸਾ ਥਾਪ ਕਰ ਮੇਰੇਕੋ ਪੈਰਾ ਮੇ ਬੇੜੀ ਪਾਯ ਕਰ ਬੈਠਾਇ ਦੀਆ॥ ਤਿਸ ਸਮੇ ਨਾਮਾਜੀ ਕਹੇ ਮੈ ਪਾਵਹੁ ਬੇੜੀ, ਪੈਰਾ ਮੇ ਬੇੜੀ ਪੜੀ ਹੂਈ॥ ਔ ਹਾਥੋਂਮੈ ਤਾਲ ਲੀਯੇ ਹੂਏ ਗੋਪਾਲਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਤਾ ਰਹਾ॥ ੧੨ ॥ ਜਬ ਐਸੀ ਦਸਾਮੇਭੀ ਮੁਝਕੋ ਭਜਨ ਗਾਵਣਸੇ ਹਟਾਵਨੇ ਲਗੇ॥ ਤਬ ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੇਕਰ ਗੰਗਾਦਿਕ ਦਰੀਆਉਭੀ ਉਲਟੇ ਚਲਨੇ ਲਗਜਾਵੇਂ ॥ ਤੌ ਭੀ ਮੈ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਨਾ ਛੋਡੋਂਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਝਕੋ ਭਜਨਸੇ ਮਤ ਹਟਾਵਉ ॥ ੧੩ ॥ ਪੁਨਾ ਸਾਤਘਰੀ, ਜਬ ਸਾਤਵੀਂ ਘੜੀ ਬੀਤੀ, ਬੱਜੀਸੁਣੀ॥ ਤਬ ਮੇਰੇਮਨ ਮੈ ਸੰਕਲਪ ਹਯਾ ਜੋ ਅਜਹੁ ਨ ਆਇਓ, ਮੇਰੀ ਰਖਯਾਹਿਤ ਅਬ ਪ੍ਰਯੰਤਭੀ ਨਹੀ ਆਯਾ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਧਣੀ, ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਕਾ ਨਾਥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੂਆ ਅਬ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਮੇਰੀ ਦੇਹਕਾ ਨਾਸਕਰ ਦੇਵੇਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਗੇ ਲੋਗੋਂਮੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ਟੂਟ ਜਾਵੇਗਾ॥ ੧੪॥ ਇਤਨਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਤੇ ਹੀ ਪਾਖੰਤਣ, ਗਰੜਕੇ ਪੰਖਾਕੀਬਾਜਬਜਾਇਲਾ, ਅਵਾਜਕੋ ਕਰਾਵਤੇ ਗਰੜਕੇਊਪਰ ਚੜੇਹੂਏਗੋਬਿੰਦਆਇਲਾ, ਆਵਤੇ ਭਏ॥੧੫॥ਔਆਇਕੇਅਪਨੇਭਗਤਪੈਕੀ, ਕਰੀਪਰਤਿਪਾਲਰਖਿਆ।ਜਬ ਗਰੜਪੈਸਵਾਰ ਹੋਕਰ ਸੀਘ੍ਰ ਗੋਪਾਲ ਆਏ॥੧੬॥ਔ ਆਵਤੇਹੀ ਨਾਮਾ ਕਹੇ ਮੇਰੇਕੋ ਐਸੀ ਬਾਨੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਜੋ ਹੇ ਭਗਤ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਕਹੇਂ ਤੋਮੈਂ ਇਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹਕੇ ਨਗਰਕੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਇਕੋਡੀ, ਟੇਢੀ ਕਰ ਦੇਵੋਂ॥ ਔ ਜੇਤੂੰ ਕਹੇ ਤਾਂ ਟੇਢੀ ਕਰੀ ਧਰਤੀਕੋ ਕਰਿ, ਹਾਥਮੇ ਲੇ ਇਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹਕੇ ਸਿਰਕੇ ਊਪਰ ਧਰ ਦੇਵੋਂ ॥ ੧੭ ॥ ਪੁਨਾ ਜੇਕਰ ਅਪਨੇ ਕਰਮਕਾ ਫਲ ਦੁਖਕੋ ਸਮਝਕੇ ਕਾਹੂਕੋ ਦੁਖਦੇਨਾ ਨਾ ਚਾਹੇ॥ ਤਬ ਮਰੀ ਹੁਈ ਗਊਕੋਹੀ ਜੀਵਾਇ ਦੇਵੋਂ॥ਜਿਸ ਕਰ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਜੁਲਮੀ ਹੂਈਹੈ ॥ ਔਜਿਸਕੋ ਦੇਖਕੇ

ਸਭ ਲੋਗ ਪਤੀਆਇ, ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਭਗਤੀਪੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਰੇਂ ॥ ੧੮ ॥ ਐਸੇ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਗਊਕੋ ਜੀਵਾਇਦੇਵੋ॥ ਤਬ ਗਊਕੋ ਜੀਵਾਇ ਕਰ ਆਪਤੌ ਬਿਸ਼ਨੁ ਬੈਕੁੰਠਕੋ ਗਏ ॥ ਪੀਛੈਤੇ ਨਾਮਾ ਪ੍ਰਣਵੈ, ਨਾਮਾ ਜੀ ਕਹੈਹੈ ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਤੁਮ ਸੇਲ੍ਹ, ਨਿਆਣਾ ਪਾਇ ਕਰ ਗਊ ਕੌ ਮਸੇਲ, ਮੇਲਲੇਵੋ ॥ ਯਹ ਕਹਕਰ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਗਊ ਦੁਹਾਈ, ਗਾਂਇ ਚੁਆਈ ਬਛੇਕੋ ਮੇਲਕੈ ॥ ੧੯ ॥ ਪੁਨਾ ਦੂਧ ਚੋਯਕਰ ਜਬ ਮਟਕੀ ਭਰਗਈ ॥ ਤਬ ਬਾਕੀ ਦੂਧ ਬਾਛੇਕੋ ਛੋਡਕੇ ਵਹੁ-ਮਟਕੀ ਲੇਕਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿਕੇ ਆਗੇ ਜਾਇ ਟਿਕਾਈ॥ ੨੦ ॥ ਤੌਭੀ ਕੈਦਸੇ ਮੁਝਕੋ ਨਾ ਛੋਡਤਾ ਹੂਯਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਬ ਅਪਣੇ ਮੰਦ੍ਰਮੇ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚਾ॥ ਤਬ ਪਰਮੇਸ੍ਰਕੇ ਕੋਪਸੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿਕੋ ਬੰਧਪੜ ਕਰ ਸੂਲਹੋਣੇਲਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਉਘਟਕੀ, ਅਤਯੰਤ ਅਉਖੇ ਸਮੇਕੀ ਘਟਲਾਗੀ, ਘੜੀ ਆਯਲਾਗੀ ॥ ੨੧ ॥ ਤਹਾਂ ਦੁਖੀ ਹੂਏਨੇ ਕਾਜ਼ੀ ਮੁਲਾਨੇ ਭੇਜਕਰ ਨਾਮਦੇਵਜੀ ਕਹੈਹੈਂ ਮੇਰੇਕੋ ਕੈਦਸੇ ਛੁਡਾਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਬਿਨਤੀ ਯੁਕਤ ਫੁਰਮਾਯਾ ਜੋ ਬਖਸੀ ਹਿੰਦੂ, ਹੇ ਨਾਮਦੇਵ ਹਿੰਦੂ ਮੇਰੇਕੂ ਬਖਸ ਲੇ ਮੈਤੇਰੀ ਗਊਹਾਂ ॥ ੨੨ ॥ ਐਸੇ ਦੀਨ ਹੁਏ ਕੋ ਦੇਖਕਰ ਨਾਮਾਜੀ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਸੁਨੋ ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ॥ ਯੇਹ ਕਿਛੁ ਪਤੀਆ, ਪੂਛਾ ਮੈਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮੈਨੇ ਨਹੀ ਦਿਖਾਯਾ ॥ ਤੇਰੀ ਜੁਲਮੀਨੇ ਤੇਰੇਕੋ ਫਲਦੀਆ ਹੈ ॥ ੨੩ ॥ ਤਾਂਤੇ ਇਸ ਪਰਚੇ ਕਾ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸ੍ਰਨੇ ਐਸੇ ਤੁਮਕੋ ਦੁਖੀ ਕਰਨੇਕਾ ਇਹੈ ਪਰਵਾਨੁ,ਐਸਾ ਤਾਤਪਰਯ ਹੈ ॥ ਆਗੇਕੋ ਮੇਰੇ ਭਗਤੋਂ ਸਾਥ ਐਸਾ ਜੁਲਮ ਨਹੀ ਕਰਨਾ ॥ ਕਿੰਤੂ ਜੁਲਮਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ ਸਚਮੇ ਸੀਲਮੇ ਚਲੋ ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ॥ ਤਬ ਤੁਮਕੋ ਆਗੇਕੋ ਦੁਖ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਅਰ ਅਬਕਾ ਦੁਖਭੀ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਜਬ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹਨੇ ਮਾਨਯਾ ॥ ਤਬ ਤਾਂਕਾ ਦੁਖ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੂਆ ॥ ਔ ਬਹੁਤ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰੀ ॥ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਯੇ ਕੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਸਹਿਤ ਸੇਜਾ ਮੇਰੇ ਕੋ ਦਈ ॥ ਮੈ ਉਸ ਅਧਰਮੀ ਕੀ ਦਈ ਸਭ ਵਸਤੁਕੋ ਜਲਮੇ ਫੈਕਨਾ ਉਚਿਤ ਜਾਨਕੇ ਰਸਤੇ ਮੈ ਏਕ ਨਦੀ ਵਿਖੇ ਗੇਰਕੇ ਚਲਾ ਆਯਾ ॥ ੨੪ ॥ ਪੁਨਾ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕਹੈਹੈ ਹਮਾਰਾ ਏਹੁ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸਭਲੋਕਾਂ ਵਿਖੇ ਸਮਾਯ ਰਹਯਾ ॥ ਤਬ ਇਸ ਬਾਤਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਮਿਲਿ ਹਿੰਦੂ,ਸਭ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹਿੰਦੂ ਮੇਰੇਸੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪੀਛੇ ਅਪਨੇ ਥਾਨੋਮੇ ਜਾਇ, ਜਾਕਰ ਆਪਸਮੇ ਯਹ ਬਾਤੇਂ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ੨੫ ॥ ਜੋ ਹਮ ਸਭ ਲੋਕ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਜਾਨਤੇ ਥੇ ਜੇਕਰ ਜੈਸੇ ਪੀਛੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਿਵਾਯਾਥਾ॥ ਤੈਸੇ ਅਬਕੀ ਬਾਰ, ਇਸ ਸਮੇਮੇ ਗਊ ਨਾ ਜੀਵੀ ॥ ਤਬ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੀ ਪਤੀਆ,

ਸਿਧਾਈ ਜਾਤੀ ਰਹੇਗੀ ॥ ੨੬ ॥ ਸੋ ਅਬ ਸਿਧਾਈਕੇ ਨਾ ਜਾਣੇ ਤੇ ਨਾਮੇਕੀ, ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੀ ਕੀਰਤੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਬਨੀ ਰਹਿ ਗਈ ॥ ਯਾਤੇ ਭਗਤ ਜਨਾ, ਹੋਰ ਭੀ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੋ ਸੰਗ ਲੇ ਕਰ ਪਾਰ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਲੱਜਾ ਇਸਨੇ ਰਖਲਈ ॥ ੨੭ ॥ ਐਸੀ ਲੋਕੋਂਕੀ ਚਰਚਾ ਸੁਨਾਕਰ ਨਾਮਾਜੀ ਅਪਨਾ ਨਿਸਚਾ ਕਹੇਹੈ ਸਗਲ ਇਤਿ ਹੇ ਭਗਤੋ ਸੰਪੂਰਣ ਕਲੇਸ਼ ਔ ਖੇਦ ਭਗਤੋਂਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਔ ਕਸ਼੍ਟ ਦੇਣੇਵਾਲੇ ਸਲੇਮਸ਼ਾਹ ਜੈਸੇ ਲੋਗਨਕੋ ਹੀ ਹੁਯਾ ॥ ਮੁਝਕੋ ਕੁਛ ਕਸ਼੍ਟ ਨਹੀ ਹੂਆ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮੁਝ ਨਾਮਦੇਵਕਾ ਅਰ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਨਾਰਾਯਣਕਾ ਕੁਛਭੇਦ ਨਹੀ ਏਕ ਰੂਪਹੈ ॥ ਔ ਤਾਕੋਕਬੀ ਕਸ਼੍ਟ ਹੋਵੇ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੇਹਸੇ ਪਰੇ ਅਪਨੇਕੋ ਵਹੀ ਅਛੇਦਜ ਅਦਾਹਜ ਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਮੁਝਕੋ ਭੀ ਨਹੀ ਹੂਆ ॥ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦਕੋ ਨਹੀ ਹੂਆਥਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਔਰਭੀ ਕਸ਼੍ਟਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋਭਕ੍ਤੀ ਕਰੇ॥੨੯॥੧॥੧੦

ਘਰੁ ੨ ॥ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤਮਿਲੈ ਮੁਰਾਰਿ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਉਤਰੈ ਪਾਰਿ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਬੈਕੁੰਠ ਤਰੈ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਜੀਵਤ ਮਰੈ ॥ ੧ ॥ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਝੂਠੁ ਝੂਠੁ ਝੂਠੁ ਝੂਠੁ ਆਨ ਸਭ ਸੇਵ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਨ ਦਹਦਿਸ ਧਾਵੈ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਪੰਚਤੇ ਦੂਰਿ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਨ ਮਰਿਬੋ ਝੂਰਿ॥ ੨ ॥ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਹ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਲੇਹ ॥ ੩ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਭਵਨ ਤ੍ਰੈ ਸੂਝੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਊਚ ਪਦ ਬੂਝੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਸੀਸੁ ਅਕਾਸਿ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਸਦਾ ਸਾਬਾਸਿ ॥ ੪ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਤਿਆਗੀ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਏਕ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਲਿਲਾਟਹਿ ਲੇਖ ॥ ੫ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਕੰਧੁ

ਨਹੀ ਹਿਰੈ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਦੇਹੁਰਾ ਫਿਰੈ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਛਾਪਰਿ ਛਾਈ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਸਿਹਜ ਨਿਕਸਾਈ॥ ੬॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਅਠਸਠਿ ਨਾਇਆ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤਨਿ ਚਕ੍ਰ ਲਗਾਇਆ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਦੁਆਦਸ ਸੇਵਾ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਸਭੈ ਬਿਖੁ ਮੇਵਾ॥ ੭॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਸੰਸਾ ਟੂਟੈ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਜਮ ਤੇ ਛੂਟੈ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਭਉਜਲ ਤਰੈ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਜਨਮਿ ਨ ਮਰੈ॥ ੮॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਅਠਦਸ ਬਿਉਹਾਰ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਅਠਾਰਹ ਭਾਰ॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰਦੇਉ ਅਵਰ ਨਹੀ ਜਾਈ॥ ਨਾਮਦੇਉ ਗੁਰ ਕੀ ਸਰਣਾਈ॥ ੯॥ ੧॥ ੨॥ ੧੧॥

ਪੂਰਬ ਕਹਿਆ ਖੇਦ ਨਾ ਹੋਨੇਕਾ ਮੂਲ ਜੋ ਨਾਰਾਯਣਸੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹੋਨਾ ਸੋ ਗੁਰੂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਜੇਤਾ ਹਮਕੋ ਵਾ ਆਨ ਭਗਤੋਂ ਕੋ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਸਮਗ੍ਰੀ ਕਾ ਲਾਭ ਹੁਯਾ ਸੋ ਸਭ ਗੁਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਹੀ ਮਿਲੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਗੁਰੁਕੀ ਸੇਵਾਹੀ ਸੱਤਹੈ ਆਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਭ ਝੂਠੀਹੈ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਬਿਸਥਾਰਸੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਫਲ ਦਿਖਾਵੇ ਜਉ ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਦ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜੋੜ ਲੇਨਾ॥ ਯਾਤੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ, ਜਬ ਗੁਰੋਂਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰੀ ਤ, ਤਬ ਹਮਕੋ ਮਿਲੇ ਮੁਰਾਰਿ, ਮੁਰਕੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸੂਰ॥ ਜਬ ਗੁਰੋਂਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀਆ॥ ਤਬ ਹਮ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਪਾਰ ਉਤਰੇ॥ ਏਵੰ ਜਬ ਆਨ ਭਕ੍ਤੋਂ ਪੈ ਗੁਰੋਂਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰੀ ਤਬੀ ਵਹੁ ਬੈਕੁੰਠਮੇ ਪਹੁੰਚਕੇ ਤਰੇ, ਸਾਯੁਜਜ ਮੁਕਤੀ ਕੋ ਪਾਵਤੇ ਹੂਯੇ॥ ਜਬ ਉਨਕੋ ਗੁਰੋਂਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ ਤਬ ਵਹੁ ਆਪਕੋ ਨਾਰਾਯਣ ਰਪ ਜਾਨਕੇ ਜੀਵਤ ਭਾਵਸੇ ਮਰੈ, ਰਹਿਤ ਹੂਏ॥ ੧॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤੀਨ ਸਤਿ ਪਦੋਂਸੇ ਭੂਤ ਭਵਿਖਤ ਵਰਤ ਮਾਨ ਤੀਨੋ ਕਾਲੋਂਮੇ ਚੌਥੇ ਸਤ ਪਦਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੈ॥ ਸਤਿ ਗੁਰਦੇਵ, ਸੱਤ ਪੁਰਖ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੋਂਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ॥ ਔ ਝੂਠਾ ਫਲ ਦੇਨੇਸੇ ਤੀਨੋ ਕਾਲੋਂਮੇ ਝੂਠੁ, ਮਿਥਯਾਹੈ ਗੁਰੂ ਬਿਨਾ ਆਨਕੀ ਸਭੀ ਸੇਵਾ॥ ੧॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪੁਨਾ ਗੁਰੁ ਕਿਰਪਾ ਕਾ ਫਲਕਹੇ ਜਉ ਇਤਿ, ਜਬ ਗੁਰੁ

ਕ੍ਰਿਪਾਕਰੇ ਹੈ ਤਬੀ ਜੀਵੋਂਕੋ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਤਰਨੇਕਾ ਸਾਧਨ ਨਾਮ ਦ੍ਰਿੜਾਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰੇ ਤਬੀ ਜੀਵ ਨਾਮ ਜਾਪਮੇ ਲਗਾ ਦਸੋ ਦਿਸਾਮੇ ਨਹੀਡੋਲੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਯਹ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਡੋਬਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਮਾਦਿ ਦੂਤੋਂਸੇ ਪਰੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈ॥ ਤਬ ਇਸ ਜੀਵਕੋ ਝੂਰਿ, ਬਾਂਛਿਤ ਬਸਤੁਕੇ ਬਿਯੋਗਸੇ ਦੁਖੀ ਹੋਕਰ ਮਰਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ੨॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਇਸਪੈ ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੈਂ॥ ਤਬ ਇਸ ਜੀਵਕੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ, ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਬਾਨੀ ਬਣ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਬ ਇਸਪੈ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈ॥ ਤਬ ਯਹ ਜੀਵ ਅਕਥਯ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਕਹਾਨੀ, ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਬਨਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਬ ਇਸਪੈ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਤਬ ਔਰੋਂਕੋ ਯਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਮੁਕਤੀ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈਂ ਤਬ ਇਨਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਔਰ ਜੀਵ ਨਾਮ ਜਪਲੇਵੇ ਹੈਂ॥੩॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈਂ ਤਬ ਜਨੋਂਕੋ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋ ਕਾ ਅਪ੍ਰੋਖਯ ਗਯਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਮਿਲੇ ਤਬੀ ਉਚ ਪਦ ਤੁਰੀਯਾ ਪਦਕੋ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਬ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈਂ ਤਬ ਜਿਗਯਾਸੂ ਸੀਸ ਅਕਾਸਿ, ਸਿਰੋਮਣੀ ਛਿਦਾ ਕਾਸਕੋ ਪਾਵੇਹੈ॥ ਔ ਪਾਯਕਰ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਸਦਾ ਸਾਬਾਸਿ, ਨਿਤ ਧਨਯਤਾ ਕੇ ਯੋਗਯ ਹੋਵੇਹੈ॥ ੪॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇਹੈ ਤਬ ਜੀਵ ਸਦਾਹੀ ਬੈਰਾਗੀ, ਸਰਬਸੇ ਬਿਰਕ੍ਤ ਹੋਵੇ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈ॥ ਤਬ ਆਨਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੀ ਤਯਾਗੇ ਹੈ॥ ਔ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ਤਬ ਪੁਰਖ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਦਸਾਮੇ ਪਹੁਚਕੇ ਬੁਰੇ ਭਲੇ ਮੇ ਸਮ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਕਰੇਹੈ॥ ਤਥਾ ਕੰਚਨ ਮਾਟੀ ਮੈ ਸਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਰੇਹੈ॥ ਔ ਜਬ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਤਬ ਛਪਾ ਹੂਆ ਲੇਖ ਮਸਤਕਮੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਹੈ॥ ੫॥ ਪੁਨਾ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ, ਜਬ ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਤਬ ਕੰਧੁ ਨਹੀ ਹਿਰੈ, ਪੁਰਖਕੀ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਬਯਰਥ ਨਹੀ ਕਾਮਾਦਿ ਚੁਰਾਇ ਸਕੇ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੋਂਨੇ ਹਮਪੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਬ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਦੇਹਰਾ ਫੇਰਯਾ॥ ਤਥਾ ਜਬ ਗੁਰੋਂਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਬ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਹਮਾਰੀ ਛਪਰੀ ਛਾਈ, ਬਾਂਧੀ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੋਂਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਹਮਾਰੀ ਜਲਮੇ ਗੇਰੀ ਹੂਈ ਸੇਜਾ ਨਿਕਾਸ਼ੀ॥ ਜੋ ਸਲੇਮਸ਼ਾਹਕੀ ਲੇਕਰ ਹਮਨੇ ਜਲ ਮੇ ਗੇਰੀਥੀ॥ ਅਰ ਉਸਨੇ ਦੁਸ਼੍ਟੋਂਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਹਮਸੇ ਮਾਂਗੀ ਤਬ ਹਮਨੇ ਨਦੀਸੇ ਨਿ ਕਾਸ ਕਰ ਦੀਨੀ॥ ੬॥ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈਂ ਤਬ ਅਠਾਹਟ ਤੀਰਥੋਂਕਾ ਨ੍ਹਾਯਾ ਪੁਰਖਕਾ ਸਫਲ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਔ ਜਬ ਗੁਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਹੈ ਤਬ ਤਨਮੇ ਦ੍ਵਾਰਕਾਕੇ ਲਗਾ

ਏ ਭੀ ਸਫਲ ਹੋਵੇਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਂ ਤਬ ਦ੍ਵਾਦਸ ਜੋਤੀ ਲਿੰਗੋਂਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਸਫਲ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਔ ਜਬ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਤਬ ਨਵ ਪ੍ਰਕਾਰਕੀ ਜਹਿਰ ਭੀ ਮੇਵਾ ਹੋਜਾਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈਕੋ ਹੂਈ ॥ ੭ ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰੇਂ ॥ ਤਬ ਚਿੱਤਸੇ ਨਾਨਾ ਤਰਹਿਕੇ ਸੰਸੇ ਦੂਰ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਔ ਜਬ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੇਹੈ ਤਬ ਜਮਕੇ ਬੰਧਨੋ ਸੇ ਛੂਟ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਬ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਸੇ ਭੀ, ਪਾਰ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਔ ਪਾਰਹੋ ਗੁਰੋਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੮ ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਤਬ ਅਠਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਬਿਵਹਾਰ ਕੌ ਜਾਣ ਲੇਵੇਹੈ ॥ ਔ ਜਬ ਗੁਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਂ ਤਬ ਅਠਾਰਹ ਭਾਰ ਬਨਾਸ ਪਤੀ ਕੌ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਰੋਮਾਵਲੀ ਜਾਣੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਿਨਾ ਗੁਰੂਸੇ ਕਲਜਾ ਣ ਹੋਣੇਕੀ ਹੋਰ ਜਾਗਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਹੀ ਜਾਨਕੇ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਕਹੇ ਮੈਭੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸ਼ਰਣਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਹੌਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਜਨੋ ਤੁਮਭੀ ਐਸੇ ਬਨੇ ਚਾਹੋ ॥ ਤਬ ਗੁਰੂਕੀ ਸ਼ਰਣ ਪੜੋ ॥ ੯ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥ ੧੧ ॥

ਭੈਰਉ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉਕੀ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਉਪਜੈ ਨਹੀ ਆਸਾ॥ ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਹੋਇ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਬਰਨ ਸਹਿਤ ਜੋ ਜਾਪੈ ਨਾਮ ॥ ਸੋ ਜੋਗੀ ਕੇਵਲ ਨਿਹਕਾਮ ॥ ੧ ॥ ਪਰਚੈ ਰਾਮੁ ਰਵੈ ਜਉ ਕੋਈ ॥ ਪਾਰਸੁ ਪਰਸੈ ਦੁਬਿਧਾ ਨ ਹੋਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੋ ਮੁਨਿ ਮਨਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਖਾਇ ॥ ਬਿਨੁ ਦੁਆਰੇ ਤ੍ਰੈਲੋਕੁ ਸਮਾਇ ॥ ਮਨ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਸਭੁ ਕੋਈ ਕਰੈ ॥ ਕਰਤਾ ਹੋਇ ਸੁ ਅਨਭੈ ਰਹੈ ॥ ੨ ॥ ਫਲ ਕਾਰਨ ਫੂਲੀ ਬਨਰਾਇ ॥ ਫਲੁ ਲਾਗਾ ਤਬ ਫੂਲ ਬਿਲਾਇ ॥ ਗਿਆਨੈ ਕਾਰਨ ਕਰਮ ਅਭਿਆਸੁ ॥ ਗਿਆਨੁ ਭਇਆ ਤਹ ਕਰਮਹ ਨਾਸੁ ॥ ੩ ॥ ਘ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨ ਦਧਿ ਮਥੈ ਸਇਆਨ ॥ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਨ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਪਰਮ ਬੈਰਾਗ ॥ ਰਿਦੈ ਰਾਮੁਕੀ ਨ ਜਪਸਿ ਅਭਾਗ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਅਨੇਕ ਜਨੋਂਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ਉਨਮੇਸੇ ਕੋਈ ਜਨ ਆਸੰਕਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਬਿਨ ਇਤਿ ਨੇਤ੍ਰੋ ਸਾਥ ਵਸਤੁਕੇ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾ ਤਾਕੇ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਪਨਕਾ ਗਜਾਨ ਨਾਂ ਹੋਨੇਸੇ ਵਸਤੁ ਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਤਜਾਗਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾ ਪਰਮਾਤਮਾਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀ ਭੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਸੰਭਵੇ ॥ ਔ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀ ਇਛਾ ਹੇਤ ਸਜਾਮ ਸੁੰਦਰਾਦਿ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਦੇਖਨਾ ਮਾਨੇ ॥ ਤਬ ਜੋਜੋ ਨੇਤ੍ਰੋਂਸੇ ਦਿ-ਖਾਈ ਦੇਵੇਹੈ ਸੋ ਸਭ ਘਟਾਦਿਕ ਹੋਇ ਬਿਨਾਸਾ, ਨਾਸ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੇਖਨੇ ਯੋਗਜਮਾਨੇ ਤਾਂਕਾਭੀ ਨਾਸ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਇਸਲੀਏ ਨਾ ਦੇਖਨੇ ਯੋਗਜ ਮਾਨੋ ॥ ਤਬ ਜਿਸਕਾ ਆਪ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇਹੋ ਪਹਿਲੇ ਤਾਕੇ ਪਾਵਨੇਕੀ ਇਛਾਹੀ ਨਹੀ ਬਨੇ॥ ਇਛਾ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮਾਰਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਿਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨਹੈ ॥ ਯਹ ਅਸ਼ੰਕਾ ਸੁਨ ਸਤ ਚਿਤ ਰੂਪਸੇ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾ ਮਤ ਹੋਵੇ ਇਛਾ ਸੁਖ ਰੂਪਸੇ ਬ੍ਰਹਮਕੀ ਇਛਾ ਸਭਕੋ ਸੰਭਵੇਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬੁਧੀਸੇ ਸੁਖ ਮਾਤ੍ਰਕੋ ਸਭੀ ਦੇਖੇਹੈ ਔ ਸੁਖ ਰੂਪ ਵਸਤੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬਿਨਾ ਆਂਨ ਕੋਈ ਬਨੇ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀਕਾ ਮੂਲ ਇਛਾ ਬਨੇਹੈ ॥ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਕੋਈ ਦੇਖੇ ਨਹੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਸੀ ਪਨੇਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਹੀ ਸੰਭਵੇ ॥ ਇਸਰੀ-ਤਿਸੇ ਦੋਨੋ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹੋਨੇਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ੍ਰੀ ਹੇਤ ਪ੍ਰਬ੍ਰਿਤੀ ਬਨੇਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਸਕੋ ਹੋਵੇਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬਰਨ ਸਹਿਤ, ਅਛਰੋਂਕੇ ਸਪਸ਼੍ਰ ਉਚਾਰਣ ਸਾਥ ਤਿਸਕੇ ਨਾਮਕੋ ਜਪੇ ॥ ਭਾਵ ਕਲੁਮੈ ਕੀਰਤਨ ਭਕਤੀਕੋ ਕਰੇ ॥ ਸੋ ਭਕਤ ਜੋਗੀ ਕੇਵਲ, ਏਕ ਪਰਮਾਤਮ ਵਸਤੁਕੋ ਪਾਯਕੇ ਨਿਹਕਾਮ, ਸਰਬ ਇਛਾਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਔ ਇਸ ਕਰਮਮੇ ਕਾਹੂ ਬਰਣ ਵਾ ਆਸ੍ਰਮਕਾ ਆਦਰ ਨਹੀ ਕਿੰਤੁ ਪ੍ਰੇਮਕਾ ਆਦਰਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਪਰਚੈ ਇਤਿ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨਾਮ ਮਹਾਤਮਕਾ ਪਰਚੈ, ਪੂਰਾ ਗਜਾਨ ਲੇਕਰ ਰਾਮ ਇਸ ਨਾਮਕੋ ਰਵੈ, ਉਚਾਰਣ ਕਰੇ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਵਹੀ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪਾਰਸੁ ਪਰਸੈ, ਪਾਰਸ ਸਾਥ ਛੂਹੇ ਲੋਹੇਕੇ ਕੰਚਨ ਹੋਨੇਮੈ ਦੁਬਿਧਾ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕੰਚਨਹੀ ਬਨ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਵਾਲਾ ਨਾਮੀਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਹੋ ਹੀ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਸਪਸ਼੍ਰ ਕਹੇ ਸੋ ਇਤਿ ਸੋ ਮੁਨਿ, ਵਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੂਰਾ ਮਨਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਸੇ ਮਨਕੀ ਦੁਬਿਧਾ, ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵਨਾਕੇ ਗਜਾਨ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਔਰ ਤਾਂਕੋ ਨਾਸ ਕਰਕੇ ਬਿਨੁ ਦੁਆਰੇ, ਛਿਦ੍ਰ ਰਹਿਤ ਜੋ ਅਪਨਾ ਪਰਮਾਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪਹੈ ॥ ਤਿਸਮੇ ਅਪਵਾਦ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਕਰ ਤ੍ਰੈਲੋਕੁ ਸਮਾਇ, ਤੀਨੋ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਲਯਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਪੰਚਕਾ ਬ੍ਰਹਮਮੇ ਲਯਕਰੇ॥ ਔ

ਲਬਕਰਤਾ ਹੂਆ ਬਿਚਾਰ ਓਰਸੇ ਹਟਕਰ ਪੁਨਾਕਰਮ ਓਰ ਅਧਿਕ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾ ਕਰੇ ਯਹਕਹੇ ਮਨਕਾ ਇਤਿ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬਿਚਾਰ ਓਰਸੇ ਹਟ ਕਰ ਪੁਨਾ ਕਰਮ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੀ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਕੇਵਲ ਅਪਨੇ ਮਨਕਾ ਸੁਭਾਵ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਕੇ ਤਾਤ-ਪਰਯਸੇ ਹੀਨਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਉਨਕਾਨਾਮ ਆਰੂਢ ਪਤਿਤ ਹੈ ॥ ਆਰੂਢ ਪਤਿਤ ਕਹੀਏ ਊਚੇ ਚਢਕੇ ਤਲੇ ਗਿਰੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖਕੋ ਉਚਿਤ ਹੈ ॥ ਜਬ ਕਰਮ ਉਪਾਸਨਾ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਬਿਚਾਰਕਾ ਕਰਤਾ ਬਨੇ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਅਭੈਰਹੈ, ਫੇਰ ਮਨ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਕੇ ਭਯਮੈ ਨਾ ਰਹੇ ॥ ੨ ॥ ਤਾਕੋ ਜੀਤ ਕੇ ਆਗੇ ਬਿਚਾਰ ਓਰਹੀ ਬਢੇ ਪੀਛੇ ਨਾ ਹਟੇ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤੋਸੇ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰੇ ਫਲ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਫਲਕਾਰਨ, ਫਲਕੇ ਹੇਤ ਫੂਲੀ, ਫੂਲੇਹੈ ਬਨਰਾਇ, ਬਨਕੀ ਪੰਕਤੀ ॥ ਪੁਨਾ ਫਲੁ ਲਾਗਾ, ਜਬ ਤਿਸਕੋ ਫਲ ਲਗੇ ਤਬ ਫੂਲ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਗਜਾਨਕੀ ਇਛਾਵਾਲੇਕਾ ਗਜਾਨ ਕੇ ਲਾਭਹੇਤ ਕਰਮਕਾ ਅਭਜਾਸਹੈ ॥ ਫਲ ਰੂਪ ਗਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇਸੇ ਕਰਮੋ ਕਾ ਆਪਹੀ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਫੇਰ ਬਰਣਾਸ੍ਰਮ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਯੁਤ ਹੋਕਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ੩ ॥ ਦੂਸਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤ ਕਹੇ ਘ੍ਰਿਤ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਘ੍ਰਿਤਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਦਧੀਕੋ ਮਥੇਹੈਂ ਸਇਆਨ, ਸਿਆਣੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ॥ ਤੈਸੇ ਆਤਮ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਘ੍ਰਿਤ ਹੇਤ ਆਤਮ ਗਜਾਨ ਕੀ ਇਛਾਵਾਲੇ ਜਿਗਜਾਸੂ ਪੁਰਖ ਕਰਮ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਗਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਪੁਨ, ਕਰਮ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਵਹੁ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕਰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਨ, ਨਿੱਤ ਨਿਰਦੁੱਖ ਪਦਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਐਸੇ ਆਤਮਾਕੇ ਗਜਾਨ ਹੇਤ ਔਰ ਜਿਗਜਾਸੂਆਂ ਕੋ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਹਿ ਇਤਿ ਕਹੇਹੈ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਜੀ ਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਨੋ ਉਤਮੋ ਕੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਅਵਸਥਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਤੁਮਭੀ ਪਰਮ ਵੈਰਾਗਜ ਯੁਕਤ ਹੋਕਰ ॥ ਅਭਾਗ, ਹੇ ਮੰਦ ਭਾਗੀਯੋ ਹਿਰਦੇ ਬਿਖੇ ਰਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਣ ਕਜੋਂ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਭਾਵ ਤੁਮਭੀ ਅਵਸਜ ਚਿੰਤਨ ਕਰੋ ॥੪॥੧॥

ਨਾਮ ਦੇਵ ॥ ਆਉ ਕਲੰਦਰ ਕੇਸਵਾ ॥ ਕਰਿ ਅਬਦਾਲੀ ਭੇਸਵਾ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਨਿ ਆਕਾਸ ਕੁਲਹ ਸਿਰਿਕੀਨੀ ਕਉਸੈ ਸਪਤ ਪਯਾਲਾ ॥ ਚਮਰ ਪੋਸਕਾ ਮੰਦਰੁ ਤੇਰਾ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਨੇ ਗੁਪਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਛਪਨ ਕੋਟਿਕਾ ਪੇਹਨੁ ਤੇਰਾ ਸੋਲਹ ਸਹਸ ਇਜਾਰਾ ॥ ਭਾਰ ਅਠਾਰਹ ਮੁਦਗਰੁ ਤੇਰਾ ਸਹਨਕ ਸਭੁ ਸੰਸਾਰ

॥ ੨ ॥ ਦੇਹੀ ਮਹਜਿਦਿ ਮਨੁ ਮਉਲਾਨਾ ਸਹਜ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰੈ ॥ ਬੀਬੀ ਕਉਲਾ ਸਉ ਕਾਇਨੁ ਤੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਕਾਰ ॥ ੩ ॥ ਭਗਤਿ ਕਰਤ ਮੇਰੇ ਤਾਲ ਛਿਨਾਇ ਕਿਹ ਪਹਿ ਕਰਉ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਅੰਤਰਿ ਜਾਮੀ ਫਿਰੇ ਸਗਲ ਬੇਦੇਸਵਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

॥ ਕਾਹੂ ਸਮੇ ਨਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰੇਮਮੈ ਮਸਤ ਹੁਯਾ ਹਾਥਮੇ ਤਾਲ ਲੇਕਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਯਨ ਕਰਤਾ ਥਾ ॥ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਸਾਥ ਹਾਸੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਅਵਧੂਤ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਨਾਮਦੇਵਕੇ ਹਾਥਸੇ ਤਾਲ ਖੋਸਲੀਏ ॥ ਤਿਸ ਸਮੇ ਨਾਮਦੇਵ ਤਾਕੋ ਪਹਚਾਨ ਕੇ ਕਹੇ ਆਉ ਇਤਿ, ਕਲੰਦਰ ਅਵਧੂਤਕਾ ਤਥਾ ਮਰਯਾਦਾ ਹੀਨਕਾ ਨਾਮਹੈ ਅਬਦਾਲ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਰੂਪ ਬਦਲਨੇ ਵਾਲੇ ਸਿਧਕਾ ਨਾਮਹੈ ॥ ਸੋ ਮੁਸਲਮਾਨੋਕੇ ਮਤਮੇ ਸਾਤੇ ਵਲਾਯਤੋਂ ਮੇ ਸਾਤ ਮਾਨੇਹੈ ॥ ਅਬਦਾਲੀ ਭੇਸ ਸਿਧੋਂਕੇ ਭੇਖਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਮੂਲਕਾ ਯਹਿ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ਨਾਮਦੇਵ ਤਾਲ ਛੀਨੇ ਪੀਛੇ ਯਹ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਹੈ ਐਸੇ ਪਹਚਾਨ ਕੇ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਆਓ ਹੇ ਕਲੰਦਰ ਅਵਧੂਤ ਕੇਸਵ ਕਹਾਂ ਸੇ ਆਏ ਹੋ ਆਪ ॥ ਅਬਦਾਲੀ, ਅਬਦਾਲੋਂ ਕਾ ਭੇਖ ਧਰਕੇ ਈਸਕੇ ਬਿਰਾਟ ਰੂਪਮੇ ਅਬਦਾਲੋਂਕਾ ਭੇਖ ਬਰਨਨ ਕਰੇ ਜਿਨਿ ਇਤਿ ਅਵਧੂਤ ਫਕੀਰ ਮੁਸਲਮਾਨੋਕੇ ਮਤਮੇ ਊਚੀ ਟੋਪੀ ਸਿਰਪੈ ਰਖੇਹੈਂ ॥ ਸੋ ਆਪ ਹੇ ਕਲੰਦਰ ਵਹੁਹੋ ਜਿਸ ਤੁਝਨੇ ਆਕਾਸ, ਊਪਰਕੇ ਲੋਕ ਕੁਲਹ, ਊਚੀ ਟੋਪੀ ਸਿਰਪੈ ਪਹਨੀਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕਉਸੈ, ਬਡੀ ਨੋਕ ਔ ਬਡੇ ਪੰਜੇਵਾਲਾ ਜੂਤਾ ਜਿਸਨੇ ਸਾਤੋ ਪਾਤਾਲ ਕਰ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਚਮਰ ਪੋਸ ਕਾ, ਚਰਮ ਕਰ ਛਾਯਾ ਹੂਯਾ ਭਾਵ ਯਾਵਤ ਸਰੀਰੋਂ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੀ ਤੇਰਾ ਮੰਦਰ, ਤਕੀਆ ਹੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਿਧ ਹੇ ਗੋਪਾਲ ਬਨਰਹੇ ਹੋ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਛਪਨ, ਖਟ ਪਚਾਸ ਕ੍ਰੋੜ ਮੇਘ ਮਾਲਾਕਾ ਪੇਹਨੁ, ਪੈਰਾਹਨ ॥ ਭਾਵ ਬਡਾ ਜਾਮਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ॥ ਤਥਾ ਸੋਲੱਹ ਹਜਾਰ ਗੋਪੀਆਂ ਤੇਰਾ ਇਜਾਰਾ, ਤੰਬਾਹੈ ਤੇਰੇ ਅਗੋਂ ਸਾਥ ਲਿਪਟਨੇ ਵਾਲੀ ॥ ਪੁਨਾ ਅਠਾਰਾ ਭਾਰ ਬਨਾਸਪਤੀ ਤੇਰਾ ਮੁਦਗਰਹੈ ਧਾਂਤੇ ਉਠਾਨੇ ਕਾ ਔਰ ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਤੂੰਹੀ ਜੀਵ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਭੋਗਤਾ ਹੈਂ ॥ ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਤੇਰਾ ਸਹਨਕ, ਭੋਜਨ ਪਾਵਨੇ ਕਾ ਪਾਤ੍ਰਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਤੁਹਾਰੀ ਬੰਦਗੀ ਹੇਤ ਜੀਵੋਂਕੀ ਦੇਹਾਂ ਤੁਮਾਰੀ ਮਸਜਿਦਹੈ ॥ ਔ ਮਨ ਉਸ ਮਸੀਤਕੇ ਬੀਚ

ਰਹਨੇ ਵਾਲਾ ਮਉਲਾਨਾ, ਮੁਲਾਂਹੈ ॥ ਉਸ ਮੁਲਾਨੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਤੂੰ ਆਪਹੀ ਅਪਨੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸਹਜ ਨਿਵਾਜ, ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰਕੀ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਰਨੇ ਹੇਤ ਗਜਾਨ ਮਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਔ ਬੀਬੀ ਕਉਲਾ, ਲਛਮੀ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਸਾਥ ਹੇ ਭਗਵਨ ਕਾਇਨੁ, ਨਿਕਾਹ ॥ ਅਰਥਾਤ ਬਿਵਾਹ ਹੋ ਰਹਜਾ ਹੈ ਆਪਕਾ ॥ ਪੁਨਾ ਨਿਰਾਕਾਰ ਔ ਆਕਾਰੈ, ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਤੂੰ ਆਪਹੀ ਬਨਾਇ ਲੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਨਿਰਗੁਣ ਸਗੁਣ ਸਭ ਰੂਪ ਤੂਹੀਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਤੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੈ ਐਸੇ ਸਿਧ ਕਰ ਅਬ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕਹੇ ਭਗਤਿ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਕੇ ਮੇਰੇ ਆਪਨੇ ਤਾਲ ਖੋਸ ਲੀਏ ॥ ਔ ਆਪ ਪੈ ਕਾਹੂੰਕੀ ਆਗਜਾ ਨਹੀਂ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਅਬ ਆਪ ਬਿਨਾ ਕਿਸ ਪਾਸ ਪੁਕਾਰ ਕਰੂੰ ॥ ਭਾਵ ਕਹੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ਕਿੰਤੁ ਤੂਹੀ ਮੁਝਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਭਗਤੀ ਦੇਹ ॥ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਸੁਾਮੀ ਸਭਕੇ ਚਿਤਮੇ ਪ੍ਰੇਰਨੇ ਵਾਲੇ ਤੂੰਹੀ ਸਰਬ ਦੇਸੋਂਮੇ ਦੇਸੀ ਔ ਬਿਦੇਸੀ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਫਿਰੇਹੈਂ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਆਨ ਕੋਈ ਨਹੀ ਫਿਰੇ ॥ ਐਸੀ ਉਸਤਤਿ ਸੁਨ ਤਾਲ ਦੇਕਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅੰਤਰ ਧਜਾਨ ਹੋ ਗਏ ॥ ਨਾਮਦੇਵ ਭਕਤੀ ਕਰਨੇ ਲਗੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਚਰਣ ਸਿਖਿਜਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਂਯਾਂ ਗੁਰੁ ਭਾਵ ਦੀਪਕਾਂਯਾਂ ਭੈਰਵਿ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਬਸੰਤੁ ਬਾਣੀ ਭਗਤਾਂਕੀ ਕਬੀਰਜੀ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮਉਲੀ ਧਰਤੀ ਮਉਲਿਆ ਅ-ਕਾਸੁ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਮਉਲਿਆ ਆਤਮ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥ ੧ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮੁ ਮਉਲਿਆ ਅਨਤ ਭਾਇ ॥ ਜਹ ਦੇਖਉ ਤਹ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੁਤੀਆ ਮਉਲੇ ਚਾਰਿਬੇਦ ॥ ਸਿੰ-ਮ੍ਰਿਤਿ ਮਉਲੀ ਸਿਉ ਕਤੇਬ ॥ ੨ ॥ ਸੰਕਰ ਮਉਲਿਓ ਜੋਗ ਧਿਆਨ ॥ ਕਬੀਰਕੋ ਸੁਆਮੀ ਸਭ ਸਮਾਨ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ੴ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਆਨੰਦ ਹੂਆ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਾਜੀ ਪੰਡਤੋਂਕੋ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਵਿਦਜਾਮੇ ਮਸਤ ਹੂਏ ਦੇਖ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਮਉਲੀ

ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਕਾਜ਼ੀ ਪੰਡਤੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਆਨੰਦਸੇ ਹੀ ਧਰਤੀਸੇ ਆਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਯੰਤ ਪਾਂਚਭੂਤ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਪੰਚ ਕ੍ਰਿਤ ਬਨ ਸਰੀਰ ਭਾਵਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਫੂਲ ਰਹੇਹੈਂ ਪੁਨਾ ਤਿਨ ਭੂਤੋਂਸੇ ਬਨੇ ਘਟਿ ਘਟਿ, ਸਰੀਰ ਸਰੀਰ ਵਿਖੇ ਮਉਲਿਆ, ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਰਹਜਾ ਹੈ ਆਤਮ ਪ੍ਰਗਾਸੁ, ਜੀਵ ਰੂਪ ਸੇ ਵਾਹੀਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਉਜਿਆਰਾ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਨਤੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮੁ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮਉਲਿਆ, ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋ ਰਹਜਾਹੈ ਅਨਤ ਭਾਇ, ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਬੁਧੀਵਾਨੋ ਜਹਾਂ੨ ਮੈ ਦੇਖਉ, ਦੇਖਤਾਹੋਂ ॥ ਤਹਾਂਤਹਾਂ ਸਰਬਤ੍ਰਵਹੀ ਸਮਾਇ ਰਹਜਾਹੈ ॥ ਤਾਸੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਕਿਂਚਵਾਚਯ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਵਤ ਵਾਚਕ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਭੀ ਉਸੀਕੇ ਆਨੰਦਸੇ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇਂ ਦੁਤੀਆ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਏਕ ਵਾਚਯ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਰਹੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਦੁਤੀਆ, ਦੂਸਰੇ ਵਾਚਕ ਭੀ ਚਾਰੋਂ ਵੇਦ ਉਸੀਕੇ ਆਨੰਦਸੇ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਸਤਾਈ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਰਹੀਹੈਂ ਮੁਸ ਲਮਾਂਨ ਮਤਕੀ ਨਿਖਲ ਕਿਤਾਬੋਂ ਸੰਜੁਗਤ ॥ ੨॥ ਪੁਨਾ ਉਸੀਕੇ ਆਨੰਦ ਕਰ ਸੰਕਰ ਮਹਾਦੇਵ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਰਹੇ ਹੈਂ ਜੋਗਯ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਿਰੋਧਕੇ ਲੀਯੇ ਧਯਾਨਮੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਾਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸਭ ਕੋ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕਰ ਰਹਜਾਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਅਪਨੇਮੇ ਕਿਆ ਬਿਸੇਖ ਮਾਨਤੇ ਹੋ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਾ ਮਾਨੋ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਪੰਡਿਤ ਜਨ ਮਾਤੇ ਪੜ੍ਹਿ ਪੁਰਾਨ ॥ ਜੋਗੀ ਮਾਤੇ ਜੋਗ ਧਿਆਨ ॥ ਸੰਨਿਆਸੀ ਮਾਤੇ ਅਹੰਮੇਵ ॥ ਤਪਸੀ ਮਾਤੇ ਤਪਕੈਭੇਵ ॥ ੧ ॥ ਸਭ ਮਦ ਮਾਤੇ ਕੋਊ ਨ ਜਾਗ ॥ ਸੰਗਹੀ ਚੋਰ ਘਰ ਮੁਸਨ ਲਾਗ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਗੈ ਸੁਕਦੇਉ ਅਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ॥ ਹਣਵੰਤੁ ਜਾਗੈ ਧਰ ਲੰਕੂਰੁ ॥ ਸੰਕਰ ਜਾਗੈ ਚਰਨ ਸੇਵ ॥ ਕਲਿ ਜਾਗੇ ਨਾਮਾ ਜੈਦੇਵ ॥ ੨ ॥ ਜਾਗਤ ਸੋਵਤ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਗੈ ਸੋਈ ਸਾਰੁ ॥ ਇਸੁ ਦੇਹੀਕੇ ਅਧਿਕ ਕਾਮ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਭਜਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਕਿਂਚ ਬਿਨਾ ਜਾਨਨੇ ਯੋਗਯ ਵਸਤੁਕੇ ਜਾਨੇਸੇ ਸਭੀ ਤੁਮ ਅਹੰਕਾਰ ਨਿਂਦ੍ਰਾ ਮੇ ਸੋਇ ਰਹੇਹੋ ॥ ਅਰ ਚੋਰ ਤੁਮਾਰੇ ਧਨਕੋ ਚੁਰਾਯ ਰਹੇਹੈਂ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਕਹਤੇ ਅਪਨੇ

ਕਾਮੇ ਕਾ ਸਭ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਦਿਖਾਵੇ ਪੰਡਿਤ ਇਤਿ,ਪੰਡਿਤ ਜਨ ਪੁਰਾਣਾਦਿ ਵਿ-ਦਯਾ ਕੋ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਸਤ ਹੋ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਹਠ ਯੋਗ ਵਾਲੇ ਯੋਗੀ ਜਨ ਜੋਗਕੀ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀਮੇ ਮਸਤ ਹੋਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਤਯਾਗੀ ਲੋਕ ਮਾਤੇ, ਮਸਤ ਹੋਰਹੇ ਹੈਂ ਅਹੰ ਮੇਵ, ਤਯਾਗਕੇ ਅਹੰਕਾਰ ਮੇ ॥ ਔ ਤਪਸੀ ਲੋਗ ਅਗਨੀ ਤਾਪਨ ਜਲਧਾਰਾ ਸਹਾਰ ਨਾਦਿਕ ਤਪਕੇ ਭੇਦੋਂਮੇ ਮਸਤ ਹੋਰਹੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਮਦਮਾਤੇ,ਅਪਨੇ ਕਰਤਤੋਂਕੇ ਅਹੰਕਾਰ ਮੇ ਮਸਤ ਹੂਯੇ ਉਸੀ ਨੀਂਦਮੇ ਸੋਇ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਲੋ ਗਨਮੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਗਯਾਨ ਕੀ ਜਾਗ੍ਰਤ ਮੇ ਜਾਗਤਾ ਯਾਹੀਤ ਸੰਗਹੀ, ਵੈਸੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾਕੇ ਸਾਥਹੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਚੋਰ ਘਰ ਮੁਸਨ ਲਾਗ, ਇਨਕੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇਨੇਵਾਲੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣ ਧਨਕੋ ਚੁਰਾਵਨੇ ਲਗ ਰਹੇਹੈਂ॥ ੧ ॥ ਜਿਨਹੁਨੇ ਭਕ੍ਤੀ ਪਰਾਯਣ ਹੋਕਰ ਵਹੁ ਧਨ ਰਖਾਹੈ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਜਾਗੇਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਜਾਗੇ ਸੁਕ ਇਤਿ, ਕਹੇ ਮਦਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਭਕਤੀ ਕਰ ਜਾਗੇ ਹੈਂ ਬਯਾਸਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁਕਦੇਵ ਮੁਨਿ॥ਪੁਨਾ ਜਾਗੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕੇ ਚਚਾ ॥ ਪੁਨਾ ਹਣਵੰਤੁ, ਹਨੂਮਾਂਨ ਜਾਗੇ ਹੈ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਧਾਰਨ ਕਰੀਹੈ ਲੰਕੂਰ, ਲੰਗੂਲ ॥ ਭਾਵ ਲੰਕਾ ਜਲਾਨੇ ਹੇਤ ਬਡੀ ਪੂੰਛ ॥ ਪੁਨਾ ਸੰਕਰ ਜਾਗੇ ਮਹਾਦੇਵ ਜਾਗੇ ਹੈਂ ਜੋ ਬਿਸ਼ਨੁ ਕੇ ਚਰਨੋ ਕੀ ਸੇਵ, ਧਯਾਨ ਭਗਤੀ ਕਰੇਂਹੈਂ ॥ ਪੂਰਬ ਯੁਗੋਂ ਮੇ ਇਨਕੇ ਜਾਗਨੇ ਵਤ ਕਲਿ, ਕਲਜੁਗ ਮੇ ਜਾਗੇਹੈਂ ਨਾਮਦੇਵ ਅਰ ਜੈ ਦੇਵ ਭਗਤ ॥ ੨॥ਯਦਯਪਿ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਕੋਈ ਤਸਕਰਤਾ ਮੇਂ ਜਾਗੇਹੈ ॥ ਕੋਈ ਬਯਭਿਚਾਰ ਮੇ ਜਾਗੇਹੈ ॥ ਕੋਈ ਜੂਏਮੇ ਜਾਗੇ ਹੈ ॥ ਏਵੰ ਕੋਈ ਮਦਮੇ ਸੋਇ ਰਹੇਹੈਂ ਕੋਈ ਕਾਮਮੈ ਕੋਈ ਕ੍ਰੋਧਮੇ ਸੋ ਏਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਾਗਣਾ ਅਰ ਸੋਨਾ ਜੀਵੋਕਾ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿਕਾਹੈ ॥ ਤੌਭੀ ਸਭ ਜਾਗਣੇ ਮੇ ਏਕ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਮੇ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਜਾਗੇਹੈ ਵਹੀ ਜਾਗਣਾ ਸਾਰਹੈ ॥ ਔਰ ਜਾਗਨਾ ਸਭ ਅਸਾਰਹੈ ॥ ਅਰ ਵਹੀ ਜਾਗਣਾ ਇਸੁ ਦੇਹੀਕੇ, ਇਨ ਜੀਵੋਂਕੇ ਅਧਿਕ ਕਾਮ, ਬਡੇ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੇਤਹੈ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਭਜਨ ਮੇ ਹੀ ਜਾਗੋ ॥ ਔਰਮੇ ਮਤ ਜਾਗੋ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਜੋਇ ਖਸਮੁ ਹੈ ਜਾਇਆ ॥ ਪੂਤਿ ਬਾਪੁ ਖੇਲਾਇਆ ॥ ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਵਣਾ ਖੀਰ ਪਿਲਾਇਆ ॥ ਦੇਖਹੁ ਲੋਗਾ ਕਲਿਕੋ ਭਾਉ ॥ ਸੁਤ ਮੁਕਲਾਈ ਅਪਨੀ ਮਾਉ ॥ ੧ ॥ ਪਗਾਬਿਨੁ ਹੁਰੀਆ ਮਾਰਤਾ ॥ ਬਦਨੈ ਬਿਨ ਖਿਰ ਖਿਰ ਹਾਸਤਾ ॥ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਬਿਨੁ ਨਰਪੈ ਸੋਵੈ ॥

ਬਿਨ ਬਾਸਨ ਖੀਰ ਬਿਲੋਵੈ ॥ ੨ ॥ ਬਿਨ ਅਸਥਨ ਗਊ ਲਵੇਰੀ ॥ ਪੈਡੇ ਬਿਨੁ ਬਾਟ ਘਨੇਰੀ ॥ ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਟ ਨ ਪਾਈ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਸਮਝਾਈ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਉਨਹੀ ਜਨੋ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਗਣ ਹੇਤ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਰ ਸੱਤ ਭਾਸੇ ਸੰਸਾਰਕੋ ਅਤਯੰਤ ਅਸਤ ਪਨਾ ਨਾਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈ ਜੋਇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਜੋਇ, ਇਸਤ੍ਰੀਨੇ ਅਪਨੇ ਪਤੀ ਕੋ ਉਤਪਤਿ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਪਿਤਾਕੋ ਪੁਤ੍ਰਨੇ ਗੋਦ ਮੇ ਲੇਕਰ ਖਿਲਾਯਾ ਹੈ ॥ ਔ ਬਿਨ ਸ੍ਰਵਣਾ, ਦੂਧ ਸ੍ਰਵਨੇਕੇ ਸਾਧਨ ਥਨੋ ਸੇ ਬਿਨਾਹੀ ਖੀਰ, ਦੂਧ ਪਿਆਇਆ ਹੈ॥ ਇਨ ਕਾਮੋਕੇ ਸਮਾਨ ਔਰ ਭੀ ਹੇ ਲੋਕੋ ਦੇਖੋ ਕਲਿਕਾ, ਅਵਿਦ੍ਯਾਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਜਿਸਸੇ ਲੋਕ ਕਹੇ ਹੈਂ ਸੁਤ, ਪੁਤ੍ਰਨੇ ਮੁਕਲਾਈ, ਬਿਵਾਹ ਪੀਛੇ ਜਾਕਰ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਹੇਤ ਆਨੀਹੈ ਅਪਨੀ ਮਾਤਾ ॥ ੧ ॥ ਕਿੰਚ ਪਗਾ, ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾਹੀ ਪੁਰਸ਼ ਹੁਰੀਆ, ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਤਾ ਹੈ ॥ ਔ ਮੁਖਸੇ ਬਿਨਾਹੀ ਊਚੀ ਸ੍ਵਰ ਸੋਂ ਖਿੜ ਖਿੜ ਐਸੇ ਹਸੇਹੈ ॥ ਤਥਾ ਨਿੰਦ੍ਰਾਸੇ ਬਿਨਾਹੀ ਖਾਟਪੈ ਪੜਕੇ ਸੋਵੇਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਪਾਤ੍ਰਤੇ ॥ ਭਾਵ ਨਿਰਾਧਾਰਹੀ ਦਧੀਕੋ ਬਿਲੋਵੇਹੈ ॥੨॥ ਪੁਨਾ ਥਨੋ ਬਿਨਾਹੀ ਲਵੇਰੀ, ਗਊ ਦੂਧ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਰਸਤੇ ਮੇ ਚਲੇਸੇ ਬਿਨਾਹੀ ਕਹੇ ਬਾਟ ਬਹੁਤ ਕਰੀਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਯਹ ਸੰਪੂਰਨ ਬਾਤੇਂ ਅਸਤ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਭੀ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅਤਯੰਤ ਅਸਤ ਹੈ ॥ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਸੇ ਸਤ ਨਹੀਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਐਸਾ ਨਿਸਚਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਅਨਥਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਬਿਨ ਇਤਿ, ਬਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੋਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਤੇ ਸੰਸਾਰ ਕੌ ਅਤਯੰਤ ਅਸਤ ਰੂਪ ਨਿਸਚੇ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾਹੂ ਨੈ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥ ਯਹੀ ਜਾਨਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਤੁਮਾਰੇਕੋ ਹੇ ਜਨੋ ਅਨੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤੋਂ ਸੇ ਸਮਝਾਇਕੇ ਕਹਯਾ ਹ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮ ਸਭੀ ਸੱਚੇ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਪੜੋ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਅਪਰ ਬਯਾਖਯਾ ॥ ਵਾ ਉਨਹੀ ਜਨੋ ਕੋ ਸੰਸਾਰਸੇ ਛੁਡਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਅ- ਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਿਖਾਵੇ ਜੋਇ ਇਤਿ ਜੋਇ, ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀਨੇ ਅਪਨੇ ਪਤੀ ਈਸ ਕੋ ਜਾਇਆ, ਜੀਵ ਰੂਪ ਬਨਾਇ ਦੀਆ ॥ ਆਗੇ ਤਿਸ ਜੀਵਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮਨਨੇ ਤਿਸ ਜੀਵ ਪਿਤਾਕੋ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥ ਖੇਲੋਮੇ ਖਿਲਾਇਆ ਹੈ ॥ ਯਹਭੀ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਗਊਨੇ ਦੂਧ ਸ੍ਰਵਣਕੇ ਸਾਧਨ ਸਚੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਰੂਪ ਥਨੋਸੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਝੂਠੇ ਪਦਾਰਥੋਂਤੇ ਆਨੰਦਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਾਵਨਾ ਦੂਧ ਪਿਲਾਯਾ

ਹੈ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਆਸਚਰਯ ਕਰਮੋ ਵਤ ਔਰ ਭੀ ਮਾਯਾ ਕੇ ਕਰਾਯੇ ਆਸਚਰਯ ਕਰ ਮ ਸੁਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਦੇਖਹੁ ਇਤਿ, ਦੇਖੋ ਹੇ ਕਾਜ਼ੀ ਪੰਡਿਤ ਲੋਗੋ ਕਲਿਕੋ ਭਾਉ, ਅਵਿਦਯਾਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ॥ ਸੁਤ ਮੁਕਲਾਈ, ਮਾਯਾਕੇ ਬੇਟੇ ਜੀਵਨੇ ਬਿਵਾਹੀ ਜਾਨਕੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੀਹੈ ਅਪਨੀ ਮਾਤਾ ਮਾਯਾ॥ ਜੋ ਮਾਯਾ ਮੇਰੀ ਹੈ॥ ੧॥ ਇਸੀ ਪਾਪ ਕਰ ਅਪਨਾ ਵਾਸਤਵ ਰੂਪ ਭੂਲ ਸੰਸਾਰਮੇ ਭ੍ਰਮਣ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਪਗਾ ਇਤਿ, ਵਾਸਤਵਸੇ ਯਹ ਜੀਵ ਕਰਮੇਂਦ੍ਰਿਯ ਸੂਨਯ ਹੋਨੇਸੇ ਪਗਾ, ਚਰਣੋਸੇ ਬਿਨਾਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਤਨੁਮੇ ਅਹੰਤਾ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰ ਜਨਮਸੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਤਾਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪਗੋਂਸੇਭੀ ਇਧਰ ਉਧਰ ਧਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਐਸੇਹੀ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਬਦਨ ਸੂਨਯਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਮਿਥਯਾ ਬਦਨਸੇ ਖਿੜਖਿੜ ਐਸੇ ਹਾਸੀ ਕਰੇਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਔਰ ਭੀ ਅਵਿਦਯਾਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਖੋ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦ ਰੂਪ ਨਿੰਦ੍ਰਾਸੇ ਬਿਨਾਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਪੈ, ਬਹੁੜੋ ਨਰ ਕਹੀਯੇ ਜੀਵ ਸੋਵੈ, ਪਰਮਾਰਥ ਸੇ ਪਰਮਾਦੀ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਹਿ ਭੀ ਅਵਿਦਯਾਕਾਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ॥ ਪੁਨਾਬਿਨ ਬਾਸਨ, ਧਾਰਣਾਰੂਪ ਪਾਤ੍ਰਸੇ ਬਿਨਾਹੀ ਬੇਦ ਬਿਦਯਾਰੂਪ ਦੂਧ ਕੋਂ ਖਿਲੋਵੈਹੈ॥੨॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬਿਨ ਅਸਥਨ, ਵਾਸਤਵਤੇ ਥਨ ਰਹਿਤ ਮਾਯਾ ਕੌ ਲਵੇਰੀ ਗਊਵਤ ਮਾਨ ਰਖਾਹੈ ਅਰਥਾਤ ਸੁਤੇ ਆਨੰਦ ਰਹਿਤ ਕੋ ਅਨੰਦ ਦਾਤੀ ਮਾਨ ਰਹਾਹੈ॥ ਜਿਸਸੇ ਪੈਡੇਬਿਨ, ਪਰਮੇਸੂਰਕੇ ਮਾਰਗ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾ ਜੀਵਕੋ ਚੌਰਾਸੀ ਕੀ ਬਾਟ ਬਹੁਤ ਪੜ ਰਹੀਹੈ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਰੀਤਿਸੇ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਸਮਝਕੇ ਭ੍ਰਮਸੇ ਮੁਕਤਿ ਭੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਗੁਰੁ ਬਤਾਵੇਂ ਤਬ ਹੋਵੇ ਬਿਨਾ ਬਤਾਯੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਉਤਰ ਕਹੇ ਬਿਨ ਇਤਿ, ਬਿਨ ਸਤਿ ਗੁਰ, ਬਿਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਿਯ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਸ਼੍ਰ ਗੁਰਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇਕਿਸੇਅਧਿਕਾਰੀਕੋ ਬਾਟ, ਗਯਾਨ ਰੂਪਰਸਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀ ਹੁਈ॥ ਜਿਸਕੋ ਹੁਈ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇ ਹੁਈ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਸਰਬਕੋ ਸਮਝਾ ਕਰ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਅਵਿਦਯਾ ਬੰਧਸੇ ਛੂਟਨੇ ਹੇਤ ਸਤਿਗੁਰੋਂ ਕੋ ਮਿਲੋ ਵਹੁ ਗਯਾਨਦੇਵੇਂ॥ ਨਹੀਤੋ ਤੁਮ ਸਕਤੀਕੇ ਅਵਰੇ ਨਹੀ ਛੂਟੋਗੇ॥ ੩॥ ੩॥

ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਪਠਾਏ ਪੜਨ ਸਾਲ॥ ਸੰਗਿ ਸਖਾ ਬਹੁ ਲੀਏ ਬਾਲ॥ ਮੋਕਉ ਕਹਾ ਪੜਾਵਸਿ ਆਲ ਜਾਲ॥ ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਿ ਦੇਹੁ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ॥੧॥ ਨਹੀ ਛੋਡਉਰੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਨਾਮ॥ ਮੇਰੋ ਅਉਰ ਪੜਨ ਸਿਉ ਨਹੀ ਕਾਮ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸੰਡੈ

ਮਰਕੈ ਕਹਿਓ ਜਾਇ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਬੁਲਾਏ ਬੇਗਿਧਾਇ ॥ ਤੂਰਾਮ ਕਹਨਿ ਕੀ ਛੋਡੁ ਬਾਨਿ ॥ ਤੁਝ ਤੁਰਤੁ ਛਡਾਵਉ ਮੇਰੋ ਕਹਿਓ ਮਾਨਿ ॥ ੨ ॥ ਮੋਕਉ ਕਹਾ ਸਤਾਵਹੁ ਬਾਰ ਬਾਰ ॥ ਪ੍ਰਭਿ ਜਲ ਥਲ ਗਿਰਿ ਕੀਏ ਪਹਾਰ ॥ ਇਕੁ ਰਾਮ ਨ ਛੋਡਉ ਗੁਰਹਿ ਗਾਰ ॥ ਮੋਕਉ ਘਾਲਿ ਜਾਰਿ ਭਾਵੈ ਮਾਰਿ ਡਾਰਿ ॥ ੩ ॥ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਕੋਪਿਓ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤੁਝੁ ਰਾਖਨ ਹਾਰੋ ਮੋਹਿ ਬਤਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਥੰਭਤੇ ਨਿਕਸੇ ਕੈ ਬਿਸਥਾਰਿ ॥ ਹਰਿ ਨਾਖਸੁ ਛੇਦਿਓ ਨਖ ਬਿਦਾਰ ॥ ੪ ॥ ਓਇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਦੇਵਾਧਿ ਦੇਵ ॥ ਭਗਤਿ ਹੇਤ ਨਰਸਿੰਘ ਭੇਵ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਕੋ ਲਖੈ ਨ ਪਾਰ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਉਧਾਰੇ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ॥ ੫ ॥ ੪ ॥

ਜਿਨਕਾ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਹੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਜੈਸੇ ਭਗਤੋਂਨੇ ਨਹੀ ਛੋਡਹੁਰੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਯਹ ਰਸਤਾ ਨਹੀ ਛੋਡਾ ਯਹ ਕ ਿ ਪ੍ਰਹਲਾਦਿ ਇਤਿ, ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਭਗਤਕੋ ਪਿਤਾਨੇ ਪੜਨੇ ਭੇਜਯਾ ਪੜਨ ਸ਼ਾਲ ਵਿਦਯਾ ਪੜਨੇਕੇ ਅਸਥਾਨਮੇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਾਥਮੇ ਅਪਨੇ ਸਖਾ, ਮਿਤ੍ਰ ਬਾਲਕੋਂ ਕੋ ਲੇਕਰ ਪੜਨੇ ਗਯਾ ॥ ਸੁੱਕ੍ਰਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੰਡਾ ਮਰਕ ਤਾਕੋ ਰਾਜਨੀਤ ਪੜਾਵਨੇ ਲਾਗੇ ॥ ਤਿਨਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਹਤਾ ਭਯਾ॥ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕਿਉ ਪੜਾਵਤੇਹੋ ਤੁਮ ਆਲ, ਘਰੋਂਕੇ ਜਾਲ, ਬੰਧਨ ਰੂਪ ਨੀਤ ਬਿੱਦਯਾ ਕੋ ॥ ਭਾਵ ਇਸ ਅਰਥ ਕਾਮਕੋ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਵਿ-ਦਯਾਕਾ ਪੜਾਵਨਾ ਛੋਡਕੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਪੈ ਸ੍ਰੀ, ਸੋਭਾਵਨ ਗੋਪਾਲ, ਪ੍ਰਿਥ੍ਵੀ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖਦੇਵੋ ॥ ੧ ॥ ਸੁਨਕਰ ਉਨਹੁਨੇ ਕਹਾ ਰਾਜਾ ਹਮਪੈ ਕੋਪ ਕਰੇਗਾ॥ ਯਾਂਤੇਤੂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਛੋਡਕੇ ਨੀਤੀਵਿਦਯਾ ਪੜ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਉਤਰ ਕਹੇ ਨਹੀ ਇਤਿ, ਬਾਬਾ, ਹੇ ਗੁਰੋ ਮੈ ਕਬੀ ਨਹੀ ਛੋਡੋਂਗਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਨਾ ॥ ਯਹੀ ਲੇਵੋਂਗਾ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਨਤੇ ਮੇਰਾ ਅਉਰ ਪੜਨ ਸਿਉ, ਨੀਤੀ ਵਿਦਯਾ ਸੀਖਨੇਸੇ ਨਹੀ ਕਛੁ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਕੇ ਸੁਕ੍ਰਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੰਡ ਔ ਮਰਕਨੇ ਜਾਯ ਕਰ ਤਾਕੇ ਪਿਤਾਕੋ ਕਹਯਾ ॥

ਵਹੁ ਪੜਤਾ ਨਹੀ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤਾ ਹੈ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਤਾਕੇ ਪਿਤਾਨੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਬੁਲਾਯਾ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਬੇਗ ਧਾਇ, ਸੀਘ੍ਰ ਦੌੜਕੇ ਆਵਤਾ ਭਯਾ ਆਇਕੇ ਪਿਤਾਨੇ ਬਾਂਧਕੇ ਭੋਰੇਮੇ ਗਿਰਵਾਯਦੀਆ॥ ਅਰ ਸਮਝਾਵਨੇ ਹੇਤ ਸੁਕ੍ਰਕੇ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਭੇਜਨਾ॥ ਵਹੁ ਜਾਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਹੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਤੂੰ ਨੀਤੀ ਵਿਦਜਾ ਪੜਨੀ ਛੋਡਕੇ ਜੋ ਰਾਮ ਜਪਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੇ ਪੜਗਯਾ॥ ਇਸ ਅਪਨੇ ਬਾਨ, ਪ੍ਰਵਾਹਕੋ ਛੋਡਦੇ॥ ਛੋਡੇ ਪੀਛੇ ਰਾਜਾਕੋ ਕਹ ਕਰ ਮੈ ਤੇਰੇਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਛੁਡਾਯ ਦੇਵੇਂਗਾ॥ ਮੇਰਾ ਕਹਨਾ ਮਾਨ ਲ॥ ੨॥ ਸੁਨਕਰ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਹਤਾ ਭਯਾ॥ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕਹਾ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਸਤਾਵਹੁ ਦੁਖਦੇਤੇ ਹੋ ਬਾਰੰਬਾਰ॥ ਮੈਤੋ ਰਾਮ ਕਹਨਾ ਕਬੀ ਨਹੀ ਛੋਡੋਂਗਾ॥ ਜਿਸ ਨਾਮਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਜਲ ਔ ਥਲ ਔ ਗਿਰਿ, ਬਡੇ ਪਰਬਤ॥ ਔ ਪਹਾਰ, ਛੋਟੇ ਪਰਬਤ ਕੀਯੇਹੈ॥॥ ਮੈ ਤਿਸ ਸਮਰਥ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਇਕ ਰਾਮ ਯਹ ਨਾਮ ਲੇਨਾ ਨਹੀ ਛੋਡੂੰਗਾ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਾਂਕੇ ਛੋਡਨੇ ਸੇ ਜੀਵ ਗੁਨਹਿਗਾਰ, ਗੁਨਾਹੋਂ ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਔ ਗੁਨਾਹੋਂ ਵਾਲਾ ਨਰਕ ਪੜਤਾ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਰਾਮ ਕਹਨਾ ਨਹੀਂ ਛੋਡੂੰਗਾ॥ ਚਾਹੋ ਤੁਮ ਮੇਰੇਕੋ ਰਾਜਾਸੇ ਘਾਲਿ ਜਾਰਿ, ਅਗਿਨਿ ਮੇ ਗਿਰਵਾਕੇ ਜਲਾਇ ਦੇਵੋ॥ ਚਾਹੇ ਔਰ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿਸੇ ਮਰਵਾ ਡਾਰੋ॥ ਐਸਾ ਸੁਨ ਕਰ ਉਨਹੁਨੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਪਿਤਾਕੋ ਕਹਨਾ ॥ਉਸਨੇਪ੍ਰਬਤ ਪੈ ਸੇ ਗਿਰਵਾਯਾ ਅਗਨਿ ਔ ਜਲਮੇ ਗਿਰਵਾਯਾ॥ ਜਬਕਾਹੂ ਉਪਾਯ ਸੇ ਨਾ ਮਾਨਾ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਾ ਪਿਤਾ ਕੋਪਿਓ, ਕੋਪ ਕਰਖੜਗ ਕਾਢਕੇ ਰਿਸਾਇ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਬੋਲਤਾ ਭਯਾ ਜੋ ਹੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਤੂੰ ਹਮਾਰਾ ਹੁਕਮ ਤਜਾਗ ਕਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਤਾਹੈ ਇਸ ਲੀਯੇ ਅਬਮੈ ਤੇਰੇ ਕੋ ਤੇਰੀ ਰੱਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਸਹਿਤ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ॥ ਯਾਤੇ ਅਬ ਜਿਸਕੋ ਤੂੰ ਅਪਨਾ ਰਖਵਾਲਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈਂ ਵਹੁਭੀ ਮੇਰੇਕੋ ਬਤਾਉ॥ ਮੈ ਉਸਕੋ ਭੀ ਤੇਰੇ ਸਾਥਹੀ ਮਾਰੋਂ॥ ਐਸੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕਾ ਬਚਨ ਕਹਕਰ ਜਬ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਪਿਤਾਨੇ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਖੰਡਾ ਉਠਾਯਾ ਉਸੀ ਸਮੇ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਰੂਪ ਬਨਾਵਨੇ ਮੇ ਸਮਰਥ ਪ੍ਰਭੁ ਜਿਸ ਥੰਭੇ ਸਾਥ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਬਾਂਧਾ ਥਾ ਉਸੀ ਥੰਭਸੇ ਨਰਸਿੰਘ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਨਿਕਸੇ, ਨਿਕਸਤੇ ਭਏ॥ ਔ ਨਿਕਸਕੇ ਸਰੀਰ ਕਾ ਬਡਾ ਬਿਸਥਾਰ ਕਰਕੇ ਹਰਨਾਖਸਕੋ ਛੇਦਿਓ, ਮਾਰਿਆ॥ ਨਖ ਬਿਦਾਰਿ, ਨਖੋ ਸਾਥ ਪਾੜਕੇ॥ ੪॥ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਧੰਨਜ ਹੈ ਵਹੁ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਨਿਖਲ ਦੇਵਨਕਾ ੍ਮੀ ਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਪਰਮਸ੍ਵਰ॥ ਜੋ ਭਗਤਿ ਹੇਤ, ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤਕੀ ਰਖਯਾ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਨਰਸਿੰਘ ਭੇਵ, ਭਯੇਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰਜੀ ਕਹੇ ਕੋਈ ਭੀਤਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ

ਕੀ ਪਾਰ, ਅਵਧੀ ਨਹੀ ਪਾਇ ਸਕੇ ॥ ਜਿਸਨੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੀ ਉਧਾਰੇ, ਰਛਜਾ ਕਰੀ ਅਨਿਕ ਬਾਰ, ਅਗਨਿ ਮੇ ਦਗਧ ਹੋਨੇਸੇ ਔ ਜਲਮੇ ਡੂਬਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਬਤ ਸੇ ਗਿਰਨੇਤੇ ॥ ਵਾ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਰੀਖੇ ਉਧਾਰੇ ਹੈਂ ਅਨੇਕ ਬਾਰ, ਬਾਲਕ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰੀਛਤ ਕੀ ਗਰਭਮੇ ਰਖਜਾ ਕਰੀ ॥ ਸੰਦੀਪਨੀਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹਾਂ ਕਾਲਸੇ ਲਜਾਕਰ ਸੰਦੀਪਨੀ ਕੋ ਦੀਏ ॥ ਧ੍ਰੂ ਭਗਤ ਕੀ ਬਨਮੇਂ ਰਖਜਾ ਕਰੀ ॥ ਵਾ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਭਗਤ ਕੀ ਰੱਛਜਾਕਰੀ ਭਗਵਾਨੌ ਨੇ ਅਨਿਕ ਬਾਰ, ਅਨੇਕ ਕਲਪੋਮੇਂ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਹੇ ਅਰਜਨ ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਹੁਏਹੈਂ ॥ ਯਹ ਗੀਤਾ ਮੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀਨੇ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਉਕ੍ਤੰਚ ॥ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਉਪਾਇਕੈ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ॥ ਇਤਿ ॥ ੫ ॥ ੪ ॥

ਇਸੁ ਤਨ ਮਨ ਮਧੇ ਮਦਨ ਚੋਰ ॥ ਜਿਨਿ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਹਿਰਿਲੀਨ ਮੋਰ ॥ ਮੈ ਅਨਾਥ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਉ ਕਾਹਿ ॥ ਕੋਕੋ ਨ ਬਿਗੂਤੋ ਮੈ ਕੋ ਆਹਿ ॥ ੧ ॥ ਮਾਧਉ ਦਾਰੁਨ ਦੁਖ ਸਹਿਓ ਨ ਜਾਇ ॥ ਮੇਰੋ ਚਪਲ ਬੁਧਿ ਸਿਉ ਕਹਾ ਬਸਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਨਕ ਸਨੰਦਨ ਸ਼ਿਵ ਸੁਕਾਦਿ ॥ ਨਾਭਿ ਕਮਲ ਜਾਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ॥ ਕਬਿਜਨ ਜੋਗੀ ਜਟਾ ਧਾਰਿ ॥ ਸਭ ਆਪਨ ਅਉਸਰ ਚਲੇ ਸਾਰਿ ॥ ੨ ॥ ਤੂੰ ਅਥਾਹੁ ਮੋਹਿ ਥਾਹ ਨਾਹਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦੀਨਾਨਾਥ ਦੁਖੁ ਕਹਉ ਕਾਹਿ ॥ ਮੇਰੋ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖ ਆਥਿ ਧੀਰ ॥ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਗੁਨ ਰਉ ਕਬੀਰ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥

ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨ ਸ੍ਰੋਤਾ ਲੋਕ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਕਸ਼੍ਰ ਦਸਾਮੇ ਤੁਮਾਰਾ ਚਿਤ ਕੈਸੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੇਹੈ ਤਿਨਕੀ ਬਾਣੀ ਸੁਨ ਜਬ ਅਸੁਰ ਸੰਪਦ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਡੋਲਨੇ ਲਗੇ ਹੈ ਤਬ ਅਸੁਰ ਸੰਪਦਕੇ ਨਾਸਹੇਤ ਹਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਇਸੁ ਇਤਿ ਹੇ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਯਹ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਬੂਲਤਨ ਇਸਕੇ ਬੀਚ ਜੋ ਮਨ ਤਿਸਕੇ ਬੀਚ ਹਮਾਰੀ ਦੈਵੀ ਸੰਪਦ ਲੂਟਨੇ ਵਾਲੇ ਮਦਨ ਚੋਰ, ਕਾਮਾਦਿਕ ਅਨੇਕ ਚੋਰ ਬਸੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨ ਚੋਰੋਂਨੇ ਸਰਬ ਸੁਖੋਂਕਾ ਮੂਲ ਗਜਾਨ ਰੂਪੀ ਰਤਨ ॥ ਭਾਵ ਮਹਾ ਧਨ ਚੁਰਾਯ ਲੀਆਹੈ ਚਿਤਸੇ ਮੇਰਾ ॥ ਅਬ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪਸੇ ਬਿਨਾ

ਯਹ ਦੁਖ ਮੈ ਗਰੀਬ ਕਹਉ ਕਾਹਿ, ਕਿਸ ਔਰ ਦੇਵਤਾ ਵਾ ਮਨੁਖ ਪਾਸ ਕਹੋਂ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਪਾਸ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕਤਾ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕੋਕੋ ਨ ਬਿਗੂਤੋ, ਇਨ ਚੋਰੋਂਕੇ ਆਗੇ ਕੌਨ ਕੌਨ ਨਹੀ ਖਰਾਬ ਹੂਆ ਭਾਵ ਸਭੀ ਖਰਾਬ ਹੂਏਹੈਂ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਕਿਆ ਵਸਤੂਹੋਂ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਆਪਹੀ ਇਨਕੇ ਲੂਟੇ ਦੇਵ ਮਨੁਖਨ ਸੇ ਕਹਤਾ ਭੀ ਨਹੀ ॥ ਕੇਵਲ ਆਪ ਆਗੇਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋਂ ਹੋਂ ਸੋਈ ਕਹੇਮਾਧਉ ਇਤਿ ਹੇਮਾਧਵ ਇਨ ਕਾਮਾਦਿਕ ਚੋਰੋਂਕਾ ਕੀਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਚਿਤਮੇ ਦਾਰੁਨ ਦੁਖ, ਕਠਨ ਦੁਖਹੈ ਸੋ ਸਹਯਾ ਨਹੀ ਜਾਵੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੇਰੀ ਬੁਧੀ ਧੀਰਜਵਾਲੀ ਨਹੀ ਜਿਸ ਕਰ ਇਨ ਕੇ ਦੁਖੋਂਕੋ ਸਹਲੇਵੇ॥ ਕਿੰਤੂ ਬਡੀ ਚੰਚਲਹੈ ਯਾਂਤੇ ਬਿਨਾ ਆਪਕੀ ਦਯਾਸੇ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀ ਸਾਥਹੀ ਬਸ ਨਾ ਚਲ ਸਕਨੇਸੇ ਇਨਸਾਥ ਤੇ ਕੁਛ ਭੀ ਨਹੀ ਚਲਸਕੇ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਇਨਹੁਨੇ ਬਡੇ ਧੀਰਜ ਵਾਲੇ ਮੋਹ ਲੀਯੇਹੈਂ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਨਕ ਇਤਿ, ਹੇਪਰਮੇ ਸ੍ਵਰ ਕ੍ਰੋਧਕੇ ਦੁਖਕੋ ਜਯ ਬਿਜਯਕੋ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਤੇ ਸਨਕਾਦਿਕ ਰਿਖਿ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਕਾਮਕੇ ਦੁਖਕੋ ਸਿਵ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਮੋਹਕੇ ਦੁਖਕੋ ਬਾਰਾ ਬਰਸ ਗਰਭਸੇ ਨਾ ਬਾਹਰ ਆਵਤੇ ਸੁਕ ਦੇਵ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਕਾਮਕੇ ਦੁਖਕੇ ਨਾਭਿਕਮਲਸੇ ਉਪਜੇ ਬ੍ਰਹਮਾ॥ ਔ ਆਦਿਸਬਦਸੇ ਗੋਪੀਯੋਂ ਪੀਛੇ ਫਿਰਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ਔ ਕਬਿ ਜਨ, ਬਾਮਨਸੇ ਅਪਨੀ ਆਂਖ ਫੁੜਾਵਤੇ ਸੁਕ੍ਰ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਜੋਗੀ, ਮਛੇਂਦ੍ਰਨਾਥ ਸਰੀਖੇ ਜਾਨੇਹੈਂ ਜਟਾਧਾਰਿ, ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਜੈਸੇ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਐਸੇ ਸਭੀ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਸਮੇ ਮੇ ਚਲੇ ਹੈ ਸਾਰਿ, ਬਡੀ ਖਬਰਦਾਰੀਸੇ॥ ਤੌ ਭੀ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਨੇ ਸਭੀ ਦੁਖੀ ਕਰਦੀਏ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਅਪਨਾ ਬਲਛੋਡ ਇਨ ਅਥਾਹੋਂਕੇ ਜਯ ਹੇਤ ਆਪ ਅਥਾਹ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਪੜਾਹੋਂ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤੂੰ ਇਤਿ ਤੂੰ ਅਥਾਹੁ, ਬੇਅੰਤ ਹੈ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ॥ ਅਰ ਮੇਰੇਕੋ ਇਨਕਾ ਥਾਹ ਨਾਹਿ, ਅੰਤ ਨਹੀ ਆਵੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਨ ਬੇਅੰਤੋਂ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਹੇ ਬੇਅੰਤ ਦੀਨੋਂਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਅਪਨਾ ਦੁਖ ਔਰ ਕਿਸ ਪਾਸ ਕਹੋਂ॥ ਭਾਵ ਆਪਸੇ ਬਿਨਾ ਸਭਕੋ ਅਸਮਰਥ ਜਾਨਕੇ ਕਾਹੂ ਪਾਸ ਨਹੀ ਕਹਤਾ॥ ਕਿੰਤੂ ਮੇਰੇਕੋ ਜੋ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁਕਾ ਦੁਖ ਆਥਿ, ਮਾਯਾ ਕਰਕੇ ਹੂਆ॥ ਤਾਂਸੇ ਧੀਰ, ਧੀਰਜ ਧਰਨੇ ਹੇਤ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਤੁਝ ਸੁਖ ਸਾਗਰਕੇ ਗੁਨੋ ਕੇ ਰਉ, ਉਚਾਰਨ ਕਰਤਾ ਹੋਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਮੁਝਕੋ ਦੁਖ ਦੇਨੇਵਾਲੇ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂਕੇ ਸਹਿਤ ਹੀ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੋ॥ ਆਗੇਕੋ ਮੈਨੇ ਜਿਸਸੇ ਦੁਖੋਂਕਾ ਹੀ ਲਾਭਹੋਵੇ ਵੈਸਾ ਸੰਸਾਰੀ ਲੋਗੋਂ ਵਾਲਾ ਬਨਜ ਭੀ ਤਯਾਗ ਦੀਆਹੈ॥ ਯਹ ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦ ਮੇ ਕਹੇਂਗੇ॥ ੩ ॥ ੫ ॥

ਨਾਇਕੁ ਏਕੁ ਬਨਜਾਰੇ ਪਾਂਚ ॥ ਬਰਧ ਪਚੀਸਕੁ ਸੰਗੁ ਕਾਚ ॥ ਨਉ ਬਹੀਆ ਦਸ ਗੋਨਿ ਆਹਿ ॥ ਕਸਨਿ ਬਹਤਰਿ ਲਾਗੀ ਤਾਹਿ ॥ ੧ ॥ ਮੋਹਿ ਐਸੇ ਬਨਜ ਸਿਉ ਨਹੀ ਨ ਕਾਜੁ ॥ ਜਿਹ ਘਟੈ ਮੂਲੁ ਨਿਤ ਬਢੈ ਬਿਆਜੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਤ ਸੂਤਿ ਮਿਲਿ ਬਨਜੁ ਕੀਨ ॥ ਕਰਮ ਭਾਵਨੀ ਸੰਗ ਲੀਨ ॥ ਤੀਨਿ ਜਗਾਤੀ ਕਰਤ ਰਾਰਿ ॥ ਚਲੋ ਬਨਜਾਰਾ ਹਾਥ ਝਾਰਿ ॥ ੨ ॥ ਪੂੰਜੀ ਹਿਰਾਨੀ ਬਨਜੁ ਟੂਟ ॥ ਦਹ ਦਿਸ ਟਾਂਡੋ ਗਇਓ ਫੂਟਿ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮਨ ਸਰਸੀ ਕਾਜ ॥ ਸਹਜ ਸਮਾਨੋ ਤ ਭਰਮ ਭਾਜ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਤਜਾਗ ਯੋਗ ਬਨਜ ਕਹੇ ਨਾਇਕੁ ਇਤਿ, ਨਾਯਕ ਬਨਜਾਰਾ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਸਿਰਦਾਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੋ ਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਉਸਸੇ ਮਨ ਲੇਨਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਨ ਰੂਪ ਏਕ ਨਾਯਕ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਆਗੇ ਨਿਖਲ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਖਰੀਦਨੇ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਾਦਿ ਪਾਂਚ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਹੈਂ ਤਥਾ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ ਹੈਂ ॥ ਬਰਧ ਪਚੀਸ, ਸਰੀਰਾਦਿ ਨਿਖਲ ਵਸਤੂ ਬਨੇ ਥੂਲ ਭੂਤੋਂ ਕੇ ਪਚੀਸ ਅੰਸ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਉਠਾਨੇ ਵਾਲੇ ਬੈਲ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਹੈ ਯਹ ਸਭ ਸਮਾਜ ਕਚਾ ॥ ਭਾਵ ਬਿਨਾਸੀ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਇਨਮੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਰੂਪ ਬੋਝ ਉਠਾਨੇ ਹੇਤ ਇੰਦ੍ਰਯ ਸਰੂਪ ਬਣਜਾ-ਰਿਯੋਂ ਪਾਸ ਅਪਨੇ ਗੋਲਕ ਮਾਨੋ, ਨਉ ਬਹੀਆ, ਗੂਣੋਂ ਕੇ ਉਠਾਨੇ ਹੇਤ ਨੌ ਬਾਂਸਕੀ ਲਕੜੀਆਂ ਹੈ ॥ ਔ ਦਸੋ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਗਯਾਨਸੇ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਸੁਖ ਦੁਖਸੇ ਭਰੀ ਹੂਈ ਦਸ ਗੂਣਾ ਹੈ ॥ ਔ ਤਾਹਿ, ਤਿਨ ਗੂਣੋਂ ਕੋ ਬਹਤਰ ਨਾੜੀਯੋਂ ਕੇ ਕਸਨਿ, ਰੱਸੇ ਲਗੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰਥਾਤ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਬਹਤਰ ਨਾੜੀ ਸੇ ਕਸੇ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂ ਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪਰਮਪਰਾ ਨਾੜੀਯੋਂ ਕੀ ਖੈਂਚ ਮਾਨੋ ਵਿਖਯੋਂ ਮੇ ਭੀ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਰੀਤਿ ਕੇ ਕਰੇ ਸਮਾਜ ਵਾਲੇ ਬਨਜਾਰਿਯੋਂ ਕੇ ਬਨਜ ਸੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਦਸਾ ਮੇ ਮੇਰਾ ਨਹੀ ਕਾਮ, ਕੁਛ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀ ਰਹਯਾ ਜਿਸ ਬਨਜ ਕੇ ਕਰਨੇ ਮੇ ਸੁਭ ਕਾਮੋਂ ਕੀ ਪੂੰਜੀ ਅਵਸਥਾ ਕਮ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਅਨੇਕ ਦੁਖੋਂ ਕੇ ਹੇਤੂ ਬਢੇ ਬਿਆਜ, ਪਾਪੋਂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਸੇ ਅਪਨਾ ਕਾਜ ਨਹੀ ਬਨੀ ਖਣਨ ਨਜਾਯ ਸੇ ਪੁਨਾ ਉਸੀ ਬਨਜ ਕੋ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਕਹੇ ਸਾਤ ਇਤਿ, ਪਾਂਚ ਗਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਔ ਦੋ

ਮਨ ਬੁਧੀ ਇਨ ਸਾਤੋਂਕੇ ਸੂਤ, ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਕਰ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਨੇਂ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਗ੍ਰਹਨ ਰੂਪ ਬਨਜ ਕੀਆਹੈ ॥ ਅਰ ਕਰਮ ਭਾਵਨੀ, ਸਕਾਮ ਕਰਮੋਂਕੀ ਵਾਸਨਾ ਸੰਗਲੀਨੀ ਹੈ ॥ ਤਿਨਜੀਵੋਂਕੇ ਸਾਥ ਤੀਨਿ ਜਗਾਤੀ, ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਮਿਸ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਰੂਪ ਮਹਸੂਲੀਏ ਅਪਨੇ ਦੀਏ ਸੁਖ ਦੁਖ ਫਲੋਂਕਾ ਹਿਸਾਬ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਰਾਰਿ, ਲੜਾਈ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਬਨਜ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਏਕ ਜਨਮਸੇ ਜਨਮਾਂਤਰ ਮੇ ਜਾਨੇ ਸਮੇ ਹਾਥ ਝਾੜਕੇ ਖਾਲੀਹੀ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਮੁਕ੍ਤੀਕੀ ਪੂੰਜੀ ਸਾਥਨਹੀ ਲੇਜਾਵੇ॥੨॥ਯਾਹੀਤੇ ਜਬ ਐਸੇ ਜੀਵੋਂਕੀ ਪ੍ਰਲਯ ਕੇ ਸਮੇ ਫਲ ਦੇਨੇਵਾਲੀ ਕਰਮ ਰੂਪ ਪੂੰਜੀ ਹਿਰਾਨੀ, ਫਲ ਦੇਨੇ ਸੇ ਰਹਤ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਤਬ ਉਸ ਸਮੇ ਮੇ ਤਿਨਕਾ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਰੂਪ ਬਨਜ ਟੂਟ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਔ ਦਹਦਿਸ ਟਾਂਡੋ, ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਮੇ ਪੱਚੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਟਾਂਡਾ ਫੂਟ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਅਰ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ਉਤਪੱਤੀ ਕਾਲਮੇ ਫੇਰ ਜਨਮ ਧਾਰੇਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪੀਛੇ ਕਹਯਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂ ਸੇ ਵਿਖਯੋਂਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ ਰੂਪ ਬਯਾ-ਪਾਰਛੋੜਕੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਔਰ ਬਨਜ ਕਰੇਹੈਂ ਤਿਨਕਾ ਮੋਖ ਰੂਪ ਕਾਰਜ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਹੈ ਸੋਈਕਹੇ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰਜੀ ਕਹੇਂ ਕਾਰਜ ਤੋ ਹੇ ਮਨ ਬਨਜਾਰੇ ਤੇਰਾ ਤਬ ਸਰੇਗਾ ॥ ਜਬ ਤੂੰਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਸਿਮਰਣਕਰਤਾ ਸਹਜ, ਗਯਾਨਸੇ ਤਿਸੀ ਵਿਖੇ ਸਮਾਇ ਜਾਵੇਂ ॥ ਅਰ ਚਿੱਤਸੇ ਤੇਰਾ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਏਤੀ ਬਾਰਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀ ਸਵਰੇਗਾ ॥ ਇਸੀ ਲੀਯੇ ਮੈਨੇ ਲੋਗੋਂ ਵਾਲਾ ਬਨਜ ਤਯਾਗਿਆ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥ ਦੂਸਰਾ ਅਰਥ ॥

ਕੋਈ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਦੋਤੁਕੋਂ ਵਤ ਸਾਤ ਸੂਤਸੇਂ ਲੇ ਸਮਾਪਤੀ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਭ ਤੁਕੋਂਕਾ ਅਰਥ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਬਨਜ ਕੀ ਤਰਫ ਲਗਾਵੇਂਹੈਂ ॥ ਤਥਾਹੀ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਵਾਲੇ ਬਨਜਸੇ ਮੇਰਾ ਕੁਛ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ ॥ ਕਿੰਤੂ ਐਸੇ ਸੇਂਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਸਾਤ ਇਤਿ, ਵੈਰਾਗਯ ੧, ਬਿਬੇਕ ੨, ਖਟਸੰਪਤ ੩, ਮੁਕਤੀ ਇਛਾ ੪, ਸ੍ਰਵਣ ੫, ਮਨਨ ੬, ਨਿਦਿਧਯਾਸਨ ੭, ਇਨ ਸਾਤ ਸਾਧਨੋਂ ਕੋ ਧਾਰਕੇ ਮਣਕਿਯੋਂਮੇ ਸੂਤ੍ਰਵਤ ਸਭਮੇ ਬਯਾਪਕ ਜੋ ਆਤਮਾ ਤਾਂਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਰੂਪ ਹਮਨੇ ਬਨਜ ਕੀਨ, ਗੁਰੋਂਸੇ ਬਯਵ ਹਾਰ ਕੀਆ ॥ ਤਬ ਕਰਮ ਭਾਵਨੀ, ਤਿਨ ਗੁਰੋਂਕੋ ਤਨਮਨ ਅਰਪਣ ਕਰਨਕੀ ਭਾਵਨਾ ਰੂਪ ਕਰਮ ਹਮਨੇ ਸਾਥਲੀਆ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਵੈਸੇ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਬਨਜ ਸੇ ਹਮਨੇ ਜੋ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੋ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਮਿਸ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਰੂਪ ਤੀਨ ਜਗਾਤੀਯੇ ਸਦਾ ਮੋਖ ਮਾਰਗ ਓਰ ਜਾਨੇਸੇ ਰੋਕਤੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੇ ਹਮ ਬਨਜਾਰੇ ਹਾਥਿ ਝਾਰਿ, ਹਾਥੋਂਕੋ ਕਾਟਕੇ ਆਗੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਰ

ਚਲੇ ਹੈਂ॥ ੨ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਹਮਾਰੀ ਪੂੰਜੀ, ਨਿਖਲ ਉਪਦ੍ਰਵੋਂ ਕਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਦੇਹ ਹਿਰਾ ਨੀ ਦੂਰ ਹੋਗਈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤਾਂਕੇ ਦੂਰਹੋਨੇਸੇ ਹਮਾਰਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਸੇ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਰੂਪ ਬਜਾਪਾਰ ਟੂਟ ਗਯਾਹੈ ॥ ਤਥਾ ਪਚੀਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੋਂ ਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਹਮਾਰਾ ਟਾਂਡਾ ਭੀ ਸਰਬ ਓਰਸੇ ਫੂਟ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਰਬਥਾ ਦੂਰ ਹੂਯਾਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਮਾਰੇ ਮਨਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਕੇ ਬਨਜ ਸੇ ਸਭ ਕਾਜ ਸਿਧ ਹੋਗਯਾ ਹੈਂ ॥ ਔ ਜਬ ਹਮ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨ ਕਰ ਸਹਿਜ ਸਮਾਨੇ, ਸਾਂਤਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਸਮਾਯ ਗਏਹੈਂ॥ ਤ, ਤਬੀ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਸੇ ਨਿਖਲ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੋ ਗਯਾਹੈ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥

ਬਸੰਤੁ ਹਿੰਡੋਲ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮਾਤਾ ਜੂਠੀ ਪਿਤਾਭੀ ਜੂਠਾ ਜੂਠੇ ਹੀ ਫਲ ਲਾਗੇ ॥ ਆਵਹਿ ਜੂਠੇ ਜਾਹਿਭੀ ਜੂਠੇ ਜੂਠੇ ਮਰਹਿ ਅ ਭਾਗੇ ॥ ੧ ॥ ਕਹੁ ਪੰਡਿਤ ਸੂਚਾ ਕਵਨ ਠਾਉ ॥ ਜਹਾ ਬੈਸਿ ਹਉ ਭੋਜਨੁ ਖਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਹਬਾ ਜੂਠੀ ਬੋਲਤ ਜੂਠਾ ਕਰਨ ਨੇਤ੍ਰ ਸਭਿ ਜੂਠੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕੀ ਜੂਠਿ ਉਤਰਸਿ ਨਾਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਲੂਠੇ ॥ ੨ ॥ ਅਗਨਿ ਭੀ ਜੂਠੀ ਪਾਨੀ ਜੂਠਾ ਜੂਠੀ ਬੈਸਿ ਪਕਾਇਆ ॥ ਜੂਠੀ ਕਰਛੀ ਪਰੋਸਨ ਲਾਗ ਜੂਠੇਹੀ ਬੈਠਿ ਖਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ਗੋਬਰੁ ਜੂਠਾ ਚਉਕਾ ਜੂਠਾ ਜੂਠੀ ਦੀਨੀ ਕਾਰਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਤੇਈ ਨਰ ਸੂਚੇ ਸਾਚੀ ਪਰੀ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੭ ॥

ਕਬੀਰਕੇ ਮੁਖਸੇ ਵੈਸਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਣਕਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਹਤੇ ਭਏ ਯੇ ਪਾਣਵਾਲੇ ਜੂਠੇ ਥਾਨ ਮੇ ਭੋਜਨ ਪਾਵਨੇਸੇ ਜੂਠਾਹੈ ਇਸ ਲੀਏ ਇਸਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਣਨੇ ਯੋਗ ਨਹੀ ॥ ਐਸਾ ਤਿਨਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਸੱਚੇ ਬਿਚਾਰ ਬਿਨਾ ਸਭੀ ਜੂਠੇਹੈਂ ਯਹ ਬ੍ਰਹਮਣ ਪਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨਕੀ ਅਗਨਿ ਸੇ ਫੂਕੇ ਜਨੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮਾਤਾਇਤਿ, ਜੂਠੇ ਪਦਸੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਸੂਚੇ ਪਦਸੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਲੇਨੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨੋ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣੋ ਪੁਤ੍ਰਕੀ ਉਤਪਤੀ ਹੇਤ ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨਾਦਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੂਠੇ, ਅਪਵਿਤ੍ਰਹੈਂ॥ ਵਾ ਅਸਥਿ

ਮਾਸ ਰਕਤਾਦਿਕ ਅਸੁਧ ਵਸਤੁਓਂ ਸੇ ਪੂਰਤ ਹੋਨੇਤੇ ਸਭੀ ਮਾਤਾਪਿਤਾਕੇ ਸਰੀਰ ਜੂਠੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨ ਅਪਵਿਤ੍ਰੋਂਕੇ ਆਗੇ ਜੂਠੇਹੀ ਫਲ ਲਾਗੇ, ਵੈਸੀ ਅਪਵਿਤ੍ਰਹੀ ਸੰਤਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਆਵਹਿ ਇਤਿ, ਆਵਹਿ ਜੂਠੇ, ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਭਗਕੇ ਮਾਰਗਸੇ ਜੀਵ ਆਵੇਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਮਰਨ ਸਮੇ ਗੁਦਾ ਲਿੰਗਾਦਿ ਅਸੁਧ ਇੰਦ੍ਰਯੋਂਕੇ ਰਸਤੇ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਭਾਗਹੀਨ ਜੀਵ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਮਾਰਗਸੇ ਨਿਕਸਤੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੂਏ ਹੀ ਮਰੇਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਜਹਾਂ ਬੈਠਕਰ ਮੈ ਭੋਜਨ ਕਰੋਂ ਸੋ ਥਾਨ ਕੋਈ ਭੀ ਸੁਧ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਪੂਛੇ ਕਹੁ ਇਤਿ, ਤੁਮਹੀ ਕਹੋ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਵਹੁ ਕੌਨ ਥਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਜਹਾਂ ਬੈਠਕੇ ਮੈ ਭੋਜਨ ਪਾਵੋਂ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਥਾਨ ਸੁਧ ਨਹੀ ਮਿਲੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਏਤੀ ਬਾਰਤਾ ਸਿੱਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਜਿਹਬਾ ਇਤਿ ਜਿਹ੍ਵਾ ਸਾਥ ਲਗਨੇਤੇ ਔਰ ਵਸਤੂ ਜੂਠੀ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਹ੍ਵਾ ਸਦਾ ਜੂਠੀਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੂਠੀ ਜਿਹਵਾਸੇ ਉਪਜੀ ਬੋਲਤ ਜੂਠਾ, ਬਾਣੀ ਭੀ ਜੂਠੀ ਹੈ ॥ ਜੂਠੀ ਬਾਣੀ ਤਥਾ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਾ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਕਾਨ ਜੂਠੇਹੈਂ ॥ ਔ ਪਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀ ਦੇਨੇਸੇ ਨੇਤ੍ਰ ਜੂਠੇ ਹੈਂ ॥ ਜੂਠੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਾਥ ਸਪਰਸ ਕਰਨੇ ਤੇ ਤ੍ਵਚਾ ਜੂਠੀਹੈ ॥ ਭ੍ਰਮਰਾਦਿਕੋਂਕੀ ਜੂਠੀ ਸੁਗੰਧੀ ਸੂੰਘਨੇ ਸੇ ਨਾਸਿਕਾ ਜੂਠੀਹੈ ॥ ਐਸੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਥਾਨੋ ਸਾਥ ਛੂਹਨੇ ਸੇ ਹਾਥ ਪਾਉਂ ਜੂਠੇਹੈਂ ॥ ਮਲ ਕਾ ਥਾਨ ਹੋਨੇਸੇ ਗੁਦਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰਹੈ ॥ ਐਸੇ ਔਰ ਸਭੀ ਕਰਮੇਂਦ੍ਰਿਯ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈਂ ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਕ ਇੰਦ੍ਰੀ ਇਤਿ, ਇੰਦ੍ਰੀਕੀ ਜੂਠਿ, ਭਗ ਲਿੰਗਕੀ ਜੂਠ ਸਦਾ ਵਹਾਂ ਮੂਤ੍ਰ ਕਾ ਨਿਵਾਸ ਹੋਨੇਤੇ ਕਬੀ ਉਤਰਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਣਪਨ ਕੀ ਅਭਿਮਾਨ ਕੀ ਆਗ ਕੇ ਲੂਠੇ ਦਗਧ ਕੀਯੇ ਪੰਡਿਤ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਸਰੀਰੋਂਕੇ ਮੂਲ ਤਤ੍ਵਭੀ ਜੂਠੇ ਹੈਂ ਜਿਨਸੇ ਸੁਧੀ ਕਰੀ ਚਾਹੇਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਅਗਨਿ ਭੀ ਇਤਿ ਆਗਮੇ ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਦਗਧ ਹੋਵੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਗਭੀ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਪਾਨੀਮੇ ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਜਨਮੇ ਮਰੇਹੈਂ ਔ ਮਲ ਮੂਤ੍ਰ ਕਰੇ ਹੈਂ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁਭੀ ਜੂਠਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਹਾ ਜੂਠੀ ਇਸਤ੍ਰੀਨੇ ਵੈਸੇ ਅਸਥਾਨਮੇ ਬੈਠਕੇ ਪਕਾਯਾਹੈ ॥ ਤਥਾ ਜੂਠੀ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਛੂਹੀ ਕਰਛੀਸੇ ਜੋ ਤੁਮ ਪਰੋਸਨੇ ਲਗੇ ਸੋ ਸਭੀ ਭੋਜਨ ਜੂਠਾ ਹੈ ॥ ਔ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਦੇਹ ਕੇ ਅਸੁਧ ਹੋਨੇਸੇ ਜੂਠੇਹੀ ਤੁਮ ਲੋਕੋਨੇ ਵਹੁ ਖਾਇਆ ॥ ਭਾਵ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੀ ਤੁਮ ਖਾਨੇਵਾਲੇ ਹੋ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸਸੇ ਤੁਮ ਜਮੀਨਕੀ ਸੁਧੀ ਮਾਨਤੇ ਹੋ ਵਹੁ ਗਊਕੀ ਗੁਦਾ ਸੇ ਨਿਕਸਨੇ ਕਰ ਗੋਬਰ ਭੀ ਪਰਮ ਅਸੁਧ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਤਿਸ ਅਸੁਧ ਗੋਬਰਸੇ ਲੀਪਾ ਤੁਮਾਰਾ ਚੌਂਕਾ ਭੀ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਵੈਸੇ ਜੂਠੇ ਚੌਕੇ ਮੇ ਦਈ ਕਾਰਾ, ਰੇਖਭੀ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ॥

(ਪ੍ਰਸ਼ਨ)ਸਭੀ ਪੁਰਖ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਵਾ ਕੋਈ ਸੁੱਧਭੀ ਹੈ ਸੁਨਕਰ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਹਿ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨੋਹੇ ਜਨੋ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਸੂਚੇ, ਪਵਿਤ੍ਰਹੈਂ ॥ ਜਿਨਹੁਨੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਸੱਚਾ ਬਿਚਾਰ ਪੜ੍ਹਜਾਹੈ ॥ ਜਿਨਹੁਨੇ ਵਹੁ ਨਹੀ ਪੜ੍ਹਾ ਵਹੁ ਸਭੀ ਅਪਵਿਤ੍ਰਹੈਂ ॥ ਯਦਜਪਿ ਈਂਟ ਉਠਾਤੇਕੋ ਪਾਖਾਣ ਪਰਿਹਾਰ ਕਰਨ ਨਜਾਯਸੇਕਹਯਾ ਯਹ ਕਬੀਰ ਕਾ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ਹੀਨੋ ਕੋ ਤਪੇ ਘੀਮੇ ਸਰਦ ਜਲਕੇ ਛੀਟੇ ਵਤ ਮਹਾ ਕੋਪ ਜਗਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਤੌਭੀ ਚਿਤਕਾ ਹਠ ਛੋਡ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ ਪੂਰਾ ਸੱਚਾ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਨਿਜਮਤਕੇ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਕਹਿਆ ਮਰਮ ਨਿਜ ਮਤਕੇ ਹੀ ਕਾਮ ਹੋਵੇ ਹੈ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਨਹੀ ॥ ਜੈਸੇ ਗੋਬਰਕਾ ਚੌਕਾ ਹਿੰਦੂਯੋਂ ਬਿਨਾ ਔਰਕੇ ਕਾਮ ਨਹੀ ॥ ਦਿਸਾ ਵਾਲੇ ਲੋਟੇਸੇ ਮੁਖਧੋ ਲੇਨਾ ਬਿਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਸੇ ਔਰੋਂਕਾ ਕਾਮ ਨਹੀ ॥ ਈਸੁਰਕੀ ਭਗਤੀ ਔ ਤਾਕੀ ਪਹਿਚਾਨ ਯਹਿ ੱਚਾ ਬਿਚਾਰ ਸਭਕੋ ਪਸੰਦ ਹੈ ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਸਭਕੇ ਪਸੰਦ ਧਰਮਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਸੂਚੇ ਕਹਯਾ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੭ ॥

ਰਾਮਾਨੰਦਜੀ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਤ ਜਾਈਐ ਰੇ ਘਰਿ ਲਾਗੋ ਰੰਗੁ ॥ ਮੇਰਾ ਚਿਤੁ ਨ ਚਲੈ ਮਨੁ ਭਇਓ ਪੰਗੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਏਕਦਿਵਸ ਮਨ ਭਈ ਉਮੰਗ ॥ ਘਸਿ ਚੰਦਨ ਚੋਆ ਬਹੁਸੁਗੰਧ ॥ ਪੂਜਨ ਚਾਲੀ ਬ੍ਰਹਮ ਠਾਇ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਇਓ ਗੁਰ ਮਨਹੀ ਮਾਹਿ ॥ ੧ ॥ ਜਹਾ ਜਾਈਐ ਤਹ ਜਲ ਪਖਾਨ ॥ ਤੂ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓਹੈ ਸਭ ਸਮਾਨ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਭ ਦੇਖੇ ਜੋਇ ॥ ਊਹਾਂ ਤਉ ਜਾਈਐ ਜਉ ਈਹਾਂ ਨ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤੋਰ ॥ ਜਿਨਿ ਸਕਲ ਬਿਕਲ ਭ੍ਰਮ ਕਾਟੇ ਮੋਰ ॥ ਰਾਮਾਨੰਦ ਸੁਆਮੀ ਰਮਤ ਬ੍ਰਹਮ ॥ ਗੁਰਕਾ ਸਬਦੁ ਕਾਟੈ ਕੋਟਿ ਕਰਮ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਕਾਹੂ ਸਮੇ ਬਹੁਤ ਲੋਗ ਮਿਲਕਰ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਕੋ ਕਹਤੇ ਭਏ ॥ ਆਪ ਉੱਤਮ ਤੀਰਥੋਂ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕੋ ਚਲੋ ॥ ਸੁਨਕਰ ਨਿਜਾਨੰਦਮੇ ਮਗਨ ਹੂਯੇ ਰਾਮਾਨੰਦ ਉੱਤ੍ਰ-

ਦੇਵੇ ਕਤਇਤਿ, ਰਾਮਾਨੰਦ ਕਹੇਹੈ ਹੇਲੋਕੋ ਕਹਾਂ ਜਾਵੇ ॥ ਭਾਵ ਕਹੀਂ ਨਹੀ ਜਾਤੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਬ ਬਿਚਾਰਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਘਰਿ,ਅਪਨੇ ਰਿਦੇ ਦੇਸਮੇ ਹੀ ਲਾਗੋਰੰਗੁ,ਆਨੰਦ ਹੋਰਹਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੇਰਾ ਚਿਤੁ ਨ ਚਲੈ,ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਆਨੰਦਕੇ ਲਾਭਹੇਤ ਕਹੀਂ ਜਾਨੇਕੋ ਚਲਾਯਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇ ਥਿਤਹੋਕਰ ਮਨ ਪੰਗੁ, ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਪਾਂਓਸੇ ਹੀਨ ਹੋ ਗਯਾਹੈ ॥ ੧ ॥ ਹੀਨਹੋਨੇ ਮੇ ਹੇਤੂ ਬਤਾਵਨ ਹੇਤ ਅਗਜਾਤ ਸਮੇ ਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ਏਕਇਤਿ, ਰਾਮਾਨੰਦ ਕਹੇ ਹੇਜਨੋ ਪੂਰਬ ਕਾ-ਲਮੇ ਏਕ ਦਿਨ ਹਮਾਰੇ ਮਨਮੇ ਬਹੁਤ ਉਮੰਗ, ਉਤਸਵ ਹੂਆ ॥ ਉਸ ਕਰ ਘਸਕੇ ਚੰਦਨ ਕੋ ॥ ਔ, ਚੋਆ ਬਹੁ ਸੁਗੰਧ, ਅਤਰ ਲੇਕਰ ਬਡੀ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਪੂਜਨ ਭਾਲੀ, ਮੇਰੀ ਯਹ ਬਜਕ੍ਰੀ ॥ ਵਾ ਬੁੱਧੀ ਪੂਜਨ ਕਰਨੇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਹਮ ਠਾਇ, ਪਰਮੇ-ਸ੍ਵਰਕੇ ਸਥਾਨ ਮਾਨੇ ਠਾਕੁਰ ਦ੍ਵਾਰੇਮੇ॥ਤਬ ਠਾਕੁਰ ਮੰਦਰ ਓਰ ਜਾਤੇਕੋ ਮੇਰੇ ਭਾਗਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸੇ ਗੁਰੁ ਮਿਲੇ ॥ ਉਨਹੁਨੇ ਮੁਝਕੋ ਪੂਜਨ ਯੋਗਜ ਵਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਅਪਨੇ ਮਨਮੇ ਬਤਾਯਾ ॥ ਜੋ ਜਿਸਕੀ ਪੂਜਾਹੇਤ ਤੁਮ ਜਾਤੇਹੋ ਵਹੁ ਤੁਮਾਰੇ ਅੰਤਾ ਕਰਣਮੇ ਹੈਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ॥ ਬਾਹਰਤੋ ਪੂਜਨ ਹੇਤ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਾਵੋਗੇ ॥ ਤਹਾਂ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਹੀਂ ਜਲ ਕਹੀਂ ਪਾਖਾਣ ਮਿਲੇਗਾ ਤੁਮਾਰਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਖਜਾਤ ਕਹੀ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਾਖਜਾਤ ਤਿਸਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇ ॥ ਤਬ ਮੇਰਾ ਕਹਨਾ ਨਿਸਚੇ ਮਾਨੋ ਜੋ ਤੂੰ, ਤੁਮਹੀ ਸਰਬਮੇ ਏਕ ਰਸ ਬਜਾਪ ਰਹੇਹੋ ॥ ਐਸੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਕਹੇ ਅਰਥਕਾ ਹੀ ਮੈਨੇ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੋਮੇਂ ਭੀਸਿੱਧਾਂਤ ਕੀਆ ਦੇਖਾ॥ਸੋਈਕਹੇ, ਬੇਦਇਤਿ, ਕਹੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਪਰੀਖਜਾਹੇਤ ਮੈਨੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਂਣ ਸਭੀ ਦੇਖੇ ਜੋਇ, ਭਲੀ ਰੀਤਿ ਸੇਂ ਖੋਜਕੇ ॥ ਸਭ ਕਾ ਇਸੀ ਅਰਥਮੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇਖਾ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਲੀਆ ਜੋ ਊਹਾਂ, ਤੀਰਥੋਂਮੇ ਉਸਕੇ ਖੋਜ ਹੇਤ ਤਬ ਜਾਈਏ ਜੇਕਰ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਈਹਾਂ, ਅਪਨੇ ਅੰਤਾਕਰਣ ਮੇ ਨ ਹੋਵੇ। ਵਹੁਤੋ ਸਭਥਾਨੋ ਮੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣੇ ਕਾ ਕੁਛ ਕਾਮ ਨਹੀ ॥ ੨ ॥ ਜਬਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਐਸਾ ਨਿਸਚਾ ਹੂਆ ਤਬ ਮੈਨੇ ਗੁਰੋਂਕਾ ਧਨਜਵਾਦ ਕੀਆ ॥ ਜੋਹੇ ਸਤਿਪੁਰਖ ਗਜਾਤਾ ਗੁਰੋ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾਹੂ ਆਪਕੇ ॥ ਜਿਨ ਆਪਨੈ ਸਕਲ, ਸੰਪੂਰਨ ਬਿਕਲ, ਬਜਾਕੁਲ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਭੇਦਾਦਿ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰ ਕੀਯੇ ਹੈ ਮੇਰੇ ॥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਸਮਾਨ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਬ੍ਰਹਮਮੇ ਨਿਜਰੂਪ ਜਾਨਕੇ ਰਮੇ ਤਿਨਹੀ ਗਜਾਨੀਜਨੋਕੇ ਗੁਰੂਕਾ ਉਪਦੇਸ ਗਜਾਨ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਾਟੇ ਕੋਟਿ, ਅਨੇਕ ਕਰਮੋ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਾਹਰ ਪੂਜਨ ਕਰਣਾ

ਛੋਡ ਕਰ ਅੰਤਰ ਪੂਜਨ ਕਰਣਾ ਹੀ ਸ੍ਰੇਸਟਹੈ ਯਹ ਸਾਰਹੈ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਬਸੰਤਬਾਣੀਨਾਮਦੇਉਜੀਕੀ ॥

ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਸੰਕਟਵੈ ਸੇਵਕੁ ਭਜੈ ॥ ਚਿਰੰਕਾਲ ਨ ਜੀਵੈ ਦੋਊ ਕੁਲ ਲਜੈ ॥ ੧ ॥ ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਨ ਛੋਡਉ ਭਾਵੈ ਲੋਗੁ ਹਸੈ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮੇਰੇ ਹੀਅਰੇ ਬਸੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਧਨਹਿ ਪ੍ਰਾਨੀ ਮਰਨ ਮਾਂਡੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨ ਛਾਡੈ ॥ ੨ ॥ ਗੰਗਾ ਗਇਆ ਗੋਦਾਵਰੀ ਸੰਸਾਰਕੇ ਕਾਮਾ ॥ ਨਾਰਾਇਣੁ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇ ਤ ਸੇਵਕ ਨਾਮਾ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਹਾਥੀ ਆਗੇ ਗੇਰਤਾ ਨਾਮਦੇਵ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਹੈ ਸਾਹਬ ਇਤਿ, ਹੇ ਸਾਹਿਬੁ ਪਤਿ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜਬ ਤੂਹੀ ਅਪਨੇ ਜਨਕੋ ਪਰੀਖਯਾ ਹੇਤ ਸੰਕਟਵੈ, ਸੰਕਟਵਾਲਾ ਕਰੇ॥ ਭਾਵ ਦੁਖੀ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਤੇਰੀ ਓਰ ਸੇ ਜੋ ਸੇਵਕ ਭਜੈ, ਭਾਗ ਜਾਇ॥ ਭਾਵ ਜੋਬਾਤ ਦੁਸ਼ੂ ਕਹਾਈ ਚਾਹੇ॥ ਵਹੁ ਬਾਤ ਕਹ ਦੇਵੇ॥ ਜੈਸੇ ਮੁਝਸੇ ਕਲਮਾ ਕਹਾਯਾ ਚਾਹੇਹੈਂ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਸੇਵਕ ਸੱਚਾ ਨਹੀ ਨਾਨਕ ਦਾਦਕ ਦੋਨੋ ਕੁਲੋਂ ਕੋ ਦਾਗੀ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਚਿਰੰਇਤਿ, ਜੋ ਨਿਜ ਪਥਛੋਡ ਦੇਹਕੀ ਰੱਖਯਾ ਹੇਤ ਫਿਰੇਹੈ॥ ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਉਸਕਾ ਦੇਹ ਭੀ ਚਿਰੰਕਾਲ ਨਹੀ ਜੀਵੇ ਅੰਤਕੋ ਮਰੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੇਵਲ ਦੋਊ ਕੁਲ ਲਜੈ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾਕੀ ਕੁਲਕੋ ਲਜਾ ਲਗਾਵੇਹੈ॥ ਜੋਯਹ ਕੈਸਾ ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਉਪਜ ।॥ ਜਿਸਨੇ ਨਿਜ ਧਰਮ ਛੋਡ ਪਰਾਯਾ ਧਰਮ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਆ॥ ੧ ॥ ਯਹੀ ਜਾਨਕਰ ਹੇਭਗਵਨ ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਨ ਛੋਡਉ,ਆਪਕੀ ਭਗਤੀ ਮੈਂ ਨਹੀ ਛੋਡੋਂਗਾ॥ ਚਾਹੇ ਮੁਝਕੋ ਕਹੇਂ ਯਹ ਕਲਮਾ ਨਹੀ ਪੜ੍ਹਤਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਮਲਾਹੈ ਬਾਵਲਾਹੈ ਹਠੀਹੈ ਐਸੇ ਕਹਕਰ ਸਭੀ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲ ਮਾਨ ਹਾਸੀ ਕਰੇਂ॥ ਤੌਭੀ ਮੈ ਆਪ ਕੀ ਭਕ੍ਤੀ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾਹੋਂ॥ ਜੋ ਆਪਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮੇਰੇ ਚਿੱਤਮੇ ਬਸਤੇ ਰਹੇਂ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਮੇਰੇ ਚਿੱਤਕਾ ਆਪਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਐਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੂਮਕਾ ਧਨਸੇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਹਕਹੇ ਜੈਸੇਇਤਿ,ਜੈਸੇ ਸੂਮ ਪ੍ਰਾਨੀ ਅਪਨੇ ਧਨਹਿ, ਧਨ ਊਪਰ ਮਰਨ ਮਾਂਡੈ, ਮਰਨਾ ਰੋਪਤਾਹੈ ਧਨਕੋ ਨਹੀ ਛੋਡਨਾ ਚਾਹਤਾ॥ ਤੈਸੇ ਮੈ ਆਪਕਾ ਸੰਤ

ਰਾਮਨਾਮ ਨਹੀ ਛੋਡਨਾ ਚਾਹਤਾ ਚਾਹੇ ਸਰੀਰਕੀ ਕੈਸੀ ਦਸਾਹੋਵੇ ॥ ੨ ॥ ਕਿੰਚ ਇਸ ਭਕ੍ਤੀ ਧਰਮ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਮੈਨੇ ਸਭੀ ਬਾਹਰ ਕੇ ਧਰਮ ਤਜਾਗੇਹੈਂ ਸੋਈ ਕਹੇ ਗੰਗਾਇਤਿ, ਭਾਗੀਰਥੀ ਗੰਗਾ ਔ ਗੋਦਾਵਰੀ ਆਦਿਕ ਤੀਰਥੋਂਮੇ ਬਿਚਰਨਾ ਗਯਾਮੇ ਪਿਤਰੋਂ ਕਾ ਸ੍ਰਾਧ ਕਰਾਵਨਾ ਯੇ ਸੰਸਾਰਕੇ ਕਾਮਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨ ਜੀਵੋਂਕੇ ਪ੍ਰਿਯ ਧਰਮਹੈਂ ॥ ਸੋ ਮੈਨੇ ਸਭੀ ਤਜਾਗੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਨਾਰਾਯਣ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪੈ ਭਲੀ ਤਰਹਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇਂ ਤਬ ਮੈਂ ਨਾਮਦੇਵ ਆਪ ਕੀ ਦਯਾਸੇ ਆਪਕਾਹੀ ਸੇਵਕ ਰਹੋਂ ਆਨ ਓਰ ਮੇਰੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨਾ ਫਿਰੇ ॥ ਯਾਹੀ ਪੈ ਬਚਨ ਹੈ "ਅਉਰ ਧਰਮਤਾਂਕੇ ਸਮਨਾਹਨ ਇਤਜਾਦਿ, ॥ ਵਾ ਹੇਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨਿਜ ਪਖਜ ਮੈ ਭੀ ਮੁਝਕੋ ਆਪ ਅਪਨੀ ਸਚੀ ਭਗਤੀ ਦਈਓ ਝੂਠੇ ਜਨੋਂਵਾਲੀ ਨਾਂ ਦਈਓ ਯਹ ਕਹੇ ਗੰਗਾਇਤਿ, ਗਇਆ ਪਦ ਦੇਹਲੀ ਦੀਪ ਵਤ ਦੋਊ ਓਰ ਲਗਾ ਲੇਨਾ ॥ ਝੂਠਾ ਜਨ ਗੰਗਾ ਗਇਆ ਔਗੋਦਾਵਰੀ ਗਿਆ ਤੋ ਕਿਆਹੇ ॥ ਵਹੁ ਕੇਵਲ ਕਾਹੂੰਕੀ ਅਸਥੀ ਪਾਵਨੇ ਵਾ ਘੋੜੇ ਬੈਲੋਂਕੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨੇ ਇਨ ਸੰਸਾਰਕੇ ਕਾਮੋ ਵਾਸਤੇ ਗਇਆ ॥ ਕੁਛ ਸਤਸੰਗਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਨਹੀ ਗਯਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਐਸੀ ਭਕ੍ਤੀ ਮੇਰੇ ਕੋ ਨਾ ਦਈਓ ॥ ਕਿੰਤੂ ਜਿਸ ਕਰ ਹੇ ਨਾਰਾਇਣ ਤੁਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਪੁਨਾ ਤੇਰਾ ਸੇਵਕ ਮੈ ਨਾਮਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇਂ ॥ ਐਸੀ ਨਿਜ ਨਾਮੋਕੀ ਨਿਸ-ਕਾਮ ਭਕ੍ਤੀ ਦਈਓ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਲੋਭ ਲਹਰਿ ਅਤਿ ਨੀਝਰ ਬਾਜੈ ਕਾਇਆ ਡੂਬੈ ਕੇਸਵਾ ॥ ੧ ॥ ਸੰਸਾਰੁ ਸਮੁੰਦੇ ਤਾਰਿ ਗੁਬਿੰਦੇ ॥ ਤਾਰਿਲੈ ਬਾਪ ਬੀਠਲਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਨਿਲ ਬੇੜਾ ਹਉ ਖੇਵਿ ਨ ਸਾਕਉ ਤੇਰਾ ਪਾਰੁ ਨ ਪਾਇਆ ਬੀਠਲਾ ॥ ੨ ॥ ਹੋਹੁ ਦਇਆਲੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਤੂ ਮੋਕਉ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੇ ਕੇਸਵਾ ॥ ੩ ॥ ਨਾਮਾ ਕਹੈ ਹਉ ਤਰਿਭੀ ਨ ਜਾਨਉ ਮੋਕਉ ਬਾਹਿ ਦੇਹਿ ਬਾਹਿ ਦੇਹਿ ਬੀਠੁਲਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥

ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਲੋਭ ਇਤਿ, ਹਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੁਝਕੋ ਹਾਥੀ ਕਾ ਭਯ ਨਹੀ ਮੁਝਕੋ ਤੋ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੱਦ੍ਰਕਾ ਭਯਹੈ ॥ ਜਿਸ ਸਮੁੱਦ੍ਰਕੀ ਲੋਭ ਰੂਪ ਪ੍ਰਬਲ ਲਹਰਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸਮੇ ਨੀਝਰ ਬਾਜੈ, ਏਕ ਰਸ ਬਡੇ ਭੈਦਾਯਕ ਸਬਦ ਹੋਵੇਹੈਂ ॥ ਤਿਸਮੈ

ਆਨ ਜੀਵੋਂਵਤ ਮੇਰੀ ਭੀ ਕਾਇਆ ਡੂਬੇ, ਸੂਖਮ ਦੇਹ ॥ ਅਰਥਾਤ ਬੁੱਧੀ ਡੂਬਤੀ ਜਾਵੇਹੈ ਹੇ ਕੇਸਵ ॥ ੧ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੁਝਕੋ ਇਸ ਸੰਸੇ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰਸੇ ਤਾਰਲੇ ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ਪੁਨਾ ਤਾਰਲੈ ਹੇ ਮੇਰੇ ਬਾਪ, ਪਿਤਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਨਿਲ ਬੇੜਾ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੂਪੀ ਪਵਨ ਬਹੁਤ ਬਜਾਕੁਲ ਕਰ ਰਹੀਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬਮੈ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਅਪਨੇ ਦੇਹ ਰੂਪ ਬੇੜੇਕੋ ਆਗੇ ਆਪ ਓਰ ਨਹੀ ਚਲਾਯ ਸਕਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਆਪਹੀ ਰੱਛਾ ਕਰੋ ॥ ਜਿਸ ਤੁਝਕਾ ਮੈਨੇ ਵਾ ਕਾਹੂ ਆਨਨੇ ਪਾਰ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ਹੇ ਬੀਠਲਾ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਕੈਸੇ ਕਰੇਗਾ ਕਿਆ ਨਹੀ ਕਰੇਗਾ ॥੨॥ ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਮੇਰੇ ਪੈ ਦਯਾਕਰ ਮੁਝਕੋ ਧੀਰਜ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਸਤਗੁਰ ਕੋ ਮੇਲ ॥ ਜੋ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਝਕੋ ਐਸੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰੇ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨੀ ਦਯਾਰੂਪ ਭੁਜਾਂ ਭੀ ਮੁਝਕੋ ਦੇਵੋ ॥ ਯਹ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਨਾਮਾ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੈਂ ਹੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਮੈ ਅਪਨੇ ਗਜ਼ਾਨਸੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰਕੋ ਤਰਬੀ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਹਿਤਾ ਹੋਂ ਇਸਸੇ ਤਾਰਨੇ ਹੇਤ ਮੁਝਕੋ ਅਪਨੀ ਦਯਾ ਰੂਪ ਭੁਜਾਂਭੀ ਦੇਵੋ ॥ ਜਿਸ ਕਰ ਮੈ ਸਹਿਜੇ ਤਰ ਜਾਵੇਂ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥

ਸਹਜਿ ਅਵਲਿ ਧੂੜਿ ਮਣੀ ਗਾਡੀ ਚਾਲਤੀ ॥ ਪੀਛੈ ਤਿਨ ਕਾ ਲੇ ਕਰਿ ਹਾਂਕਤੀ ॥ ਜੈਸੇ ਪਨਕਤ ਥ੍ਰੂਟਿਟ ਹਾਂਕਤੀ ॥ ਸਰਿ ਧੋਵਨਿ ਚਾਲੀ ਲਾਡੁਲੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਧੋਬੀ ਧੋਵੈ ਬਿਰਹ ਬਿਰਾਤਾ ॥ ਹਰਿ ਚਰਨ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ॥ ੨ ॥ਭਣਤਿ ਨਾਮ ਦੇਉ ਰਮਿ ਰਹਿਆ ॥ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਪਰ ਕਰਿ ਦਇਆ॥੩॥੩

ਕਾਹੂਨੇ ਪੂਰਬ ਸ਼ਬਦਮੇ ਕਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੇ ਨਾਮਦੇਵਕੋ ਕਹਤਾ ਜੇਕਰ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਇਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੋ ਚਾਹਤਾ ਤੂ ਦੇਹ ਓਰ ਸੇ ਉਦਾਸ ਰਹੇਗਾ ਤਬ ਤੇਰੀ ਦੇਹਕਾ ਨਿਰਬਾਹ ਕੈਸੇ ਹੋਗਾ ਸੁਨ ਕਰ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਸਹਜਿ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇਂ ਹੇ ਪੁਰਖ ਸਹਜਿ, ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਅਵਲਿ, ਜਨਮ ਦਿਨਸੇ ਲੇ ਧੂੜਿ ਮਣੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਆਦਿਕ ਤਤੋਂਸੇ ਬਨੀ ਦੇਹ ਰੂਪ ਗੱਡੀ ਈਸੁਰਕੀ ਨੇਤਸੇ ਪ੍ਰੇਰੀ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਸੇ ਚਲੇ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼ਟਕਰੇ ਪੀਛੈ ਇਤਿ ਪੀਛੈ, ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਗੱਡੀ ਕੇ ਪੀਛ ਗਡਵਾਲੇ ਕੇ ਥਾਨ ਈਸੁਰਕੀ ਇਛਾਹੀ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਰੂਪ ਤਿਨਕਾ, ਛਟੀ ਲੇਕਰ ਹਾਂਕਤੀ, ਨਿਖਲ ਖਾਨ

ਧਾਨਾਦਿ ਬਜਵਹਾਰੋਂ ਮੇ ਦੇਹਕੋਂ ਚਲਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪਨਕਤ, ਗੋਬਰਕੀ ਗੋਲੀਕੋ ਬ੍ਰ, ਧ੍ਰ ਘਸੀਟ ਕੇ ॥ ਭਾਵ ਖੈਂਚਕੇ ਟਿਟ, ਟਿਟਣ ॥ ਅਰਥਾਤ ਭੌਰੇ ਜੈਸੇ ਸਜਾਹ ਭੂੰਡੋ ਨੱਮ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਪੀਛੇਕੇ ਪਾਂਓਸੇ ਚੌਮਾਸੇ ਕੇ ਦਿਨੋਂਮੇ ਚਲਾਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਦੇਹਕੇ ਨਿਖਲ ਬਜਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਰਬਧਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਨੇਤ ਚਲਾਵੇਹੈ ॥ ਉੱਤਮ ਜਨੋ ਕੀ ਬੁਧੀ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਰਾਯਣ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਸਦਾ ਸਤਸੰਗ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਧੋਵਨਿ ਚਾਲੀ, ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਸੁੱਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਜਾਵੇਹੈ ਲਾਡੁਲੀ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕਰ ਬਿਨੋਦ ਕਰਤੀ ॥ ੧ ॥ ਕੈਸਾ ਵਹੁ ਸਤਸੰਗ ਸਰੋਵਰਹੈ ਜਿਸਮੇ ਥਿਰ ਹੁਯਾ ਗੁਰੁ ਰੂਪ ਧੋਬੀ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਜਲਸੇ ਸੇਵਕੋਂਕੀ ਬੁਧੀ ਕੋ ਸੁਧ ਕਰੇ ਹੈ ਬਿਰਹ, ਸੰਸਾਰਕੇ ਬਿਯੋਗ ਸਹਿਤ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਬਿਰਾਤਾ, ਵਿਸੇਖ ਕਰ ਰੰਗਜਾ ਹੂਆ ਜਿਸ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੈਂ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਮੇ ਮੇਰੇ ਸਰੀਖੇ ਨਿਖਲ ਜਨੋਕਾ ਮਨ ਰੰਗਜਾ ਰਹੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਮਨ ਰੰਗਜਾ ਰਹਨੇਕਾ ਫਲ ਹਮਕੋ ਐਸਾ ਨਿਸਚਯ ਹੂਯਾਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਭਣਤਿ ਇਤਿ ਕਹੇਹੈ ਨਾਮਦੇਵਜੀ ਹਮਨੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਸਰਬਤ੍ਰ ਏਕ ਰਸ ਰਮ ਰਹਜਾ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਐਸਾਹੀ ਨਿਸਚੇਕੀ ਥਿਰਤਾ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹੈ ਜੋ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਜਾਨਕੇ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਦਯਾ ਕਰੋ ॥ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਨਿਸਚੇ ਸਦਾ ਜੈਸਾ ਹਮ ਚਾਹੇਹੈਂ ਵੈਸਾ ਬਨਾ ਰਹੇ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਬਸੰਤ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸਜੀ ਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੁਝਹਿ ਸੁਝੰਤਾ ਕਛੂ ਨਾਹਿ ॥ ਪਹਿਰਾਵਾ ਦੇਖੈ ਊਭਿ ਜਾਹਿ ॥ ਗਰਬ ਵਤੀ ਕਾ ਨਾਹੀ ਠਾਉ ॥ ਤੇਰੀ ਗਰਦਨਿ ਊਪਰਿ ਲਵੈ ਕਾਉ ॥ ੧ ॥ ਤੂੰ ਕਾਂਇ ਗਰਬਹਿ ਬਾਵਲੀ ॥ ਜੈਸੇ ਭਾਦਉ ਖੂੰਬ ਰਾਜੁ ਤੂੰ ਤਿਸਤੇ ਖਰੀ ਉਤਾਵਲੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੈਸੇ ਕੁਰੰਕ ਨਹੀ ਪਾਇਓ ਭੇਦੁ ॥ ਤਨਿ ਸੁਗੰਧ ਢੂੰਢੈ ਪਰਦੇਸੁ ॥ ਅਪ ਤਨ ਕਾ ਜੋ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਤਿਸੁ ਨਹੀ ਜਮਕੰਕਰੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੁ ॥ ੨ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰਕਾ ਕਰਹਿ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥ ਠਾਕੁਰ ਲੇਖਾ ਮਾਗਨ ਹਾਰ ॥ ਫੇੜੇ ਕਾ ਦੁਖੁ ਸਹੈ ਜੀਉ ॥ ਪਾਛੇ

ਕਿਸਹਿ ਪੁਕਾਰਹਿ ਪੀਉ ਪੀਉ ॥ ੩ ॥ ਸਾਧੂਕੀ ਜਉ ਲੇਹਿ ਓਟਿ ॥ ਤੇਰੇ ਮਿਟਹਿ ਪਾਪ ਸਭ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਜੋ ਜਪੈ ਨਾਮੁ ॥ ਤਿਸੁ ਜਾਤਿ ਨ ਜਨਮੁ ਨ ਜੋਨਿ ਕਾਮ ॥ ੪ ॥ ੧

॥ ਰਵਦਾਸ ਭਗਤ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀਨੇ ਰਵਦਾਸਜੀ ਕੋ ਬਡੇ ਸਤਕਾਰਸੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਨਾਏ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਰਵਦਾਸ ਅਪਨੀ ਦੇਹਕੋ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿਨ ਹੋ ਬੈਠੀ ਦੇਖਕੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇਹੈ ਤੁਝਹਿ ਇਤਿ, ਹੇ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਤੁਝਹਿ, ਤੇਰੇਕੋ ਅਬ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਪਹਿਰਾਵਾ ਦੇਖੈ, ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰ ਭੂਖਣ ਦੇਖਕੇ ਉਭਿਜਾਂਹਿ, ਉਚੀ ਹੋ ਹੋਕਰ ਬੈਠੇਹੈ ॥ ਮੇਰੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਸੁਨਕਰ ਗਰਬਕੋ ਛੋਡ ਦੇ ॥ ਜੇਕਰ ਨਾਛੋਡੇਗੀ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ਤੁਝ ਐਸੀ ਗਰਬ ਵਾਲੀ ਦੇਹ ਕਾ ਕੁਛ ਠਿਕਾਨਾ ਨਹੀਂ ॥ ਤੂੰ ਅਵਸ੍ਯ ਮਰੇਗੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤੇਰੀ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪ ਗਰਦਨ ਊਪਰ ਕਾਲ ਰੂਪ ਕਾਗ ਭੱਖਣ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਲਵੈ, ਬੋਲ ਰਹਜਾਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇਮੈ ਕਹਤਾਹੋਂ ਹੇ ਬਾਵਰੀ ਦੇਹ ਕਾਂਇ ਗਰਬਹਿ, ਤੂੰ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੰਕਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਹੰਕਾਰ ਮਤ ਕਰ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤੇਰਾ ਰਹਣਾ ਤੋ ਐਸਾ ਭੀ ਨਹੀ ਜੈਸੇ ਭਾਦੋਂਕੇ ਮਹੀਨੇ ਬਿਖੇ ਖੁੰਬ ਕਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਭਾਦੋਂ ਕੇ ਮਹੀਨੇ ਖੂੰਬਰਾਜ, ਖੁੰਬਕਾ ਅਰਥਾਤ ਛਤ੍ਰਕਾਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤੂੰ ਤੋ ਤਿਸਤੇ ਭੀ ਖਰੀ ਉਤਾਵਲੀ, ਸੀਘ੍ਰਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸਸੇ ਤੇਰੀ ਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇ ਸੋਅਪਨੇ ਭੀਤਰ ਨਿਜ ਰੂਪਕਾ ਤੈਨੇ ਗ੍ਯਾਨ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਕੁਰੰਕ, ਮ੍ਰਿਗ ਤਨਮੈ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੀ ਕਸਤੂਰੀ ਕੋ ਨਾਜਾਣਕਰਪਰਦੇਸੁ, ਬਾਹਰ ਬ੍ਰਿਛੋਂਮੈਖੋਜੇਹੈ ਤੈਸੇ ਹੇ ਦੇਹਤੇਰੇਮੈ ਜੋ ਆਨੰਦ ਹੈ ਤੂੰ ਉਸ ਓਰਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਹਟਾਯਕੇ ਬਾਹਰ ਪਹਰਨਾਦਿ ਬਿਖਯੋਂ ਸੇ ਆ-ਨੰਦ ਕਾ ਲਾਭ ਹੁਯਾ ਜਾਨੇਹੈ ॥ ਸੋ ਤੇਰਾ ਅਗ੍ਯਾਨਹੈ ॥ ਇਸ ਅਗ੍ਯਾਨਕੋ ਦੂਰਕਰ ਅਪਤਨ ਕਾ, ਅਪਨੇ ਦੇਹਾਂਤਰ ਗਤ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਜੋ ਤੂੰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ ਤਬ ਜੈਸੇ ਆਗੇ ਜਿਨਹੁਨੇ ਕੀਆ ਤਿਸੁ, ਤਿਨਕੋ ਜੈਸੇ ਜਮਕੇ ਦਾਸ ਨਹੀ ਖੁਆਰ ਕਰੇਂ ਤੈਸੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਭੀ ਨਹੀ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ੨ ॥ ਔ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਤਮ ਬੀਚਾਰ ਕਰਨਾ ਛੋਡਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦਿ ਅਨਾਤਮਾਕਾ ਅਹੰਕਾਰ ਕਰੇਹੈਂ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਸੇ ਠਾਕੁਰ, ਧਰਮਰਾਜ ਕਰੇ ਕਰ ਮੋਂਕਾ ਲੇਖਾ ਮਾਗਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਵਹੁ ਲੇਖਾ ਅਵਸ੍ਯ ਲੇਵੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਫੇੜੇਕਾ ਦੁਖ, ਕੀਯੇ ਕਰਮੋਂਕਾ ਦੁੱਖ ਫਲ ਜਬ ਸਹਿਨਾ ਪੜੇਗਾ ਜੀਵਕੋ ॥ ਤਬ ਪਾਛੈ, ਕਰੇ ਕਰ

ਮ ਸੇ ਅਨੰਤਰ ਦੁਖ ਭੋਗਨੇ ਸਮੇ ਕਿਸ ਪਾਸ ਤੂੰ ਪੁਕਾਰ ਕਰੇਗੀ ॥ ਜੋ ਪੀਉ ਪੀਉ, ਹੇ ਪਤਿ ਹੇ ਪਤਿ ਹਮਾਰੀ ਰੱਛਾ ਕਰ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇਂਗੀ॥੩॥ਤਾਂਤੇ ਦੁਖੋਂਸੇ ਛੂਟਨੇ ਹੇਤ ਹੇ ਦੇਹ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਸਾਧੂ ਕੀ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟਜਨੋਂ ਕੀ ਸਰਨੰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਂ ਤਬ ਤੇਰੇ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ, ਕ੍ਰੋੜ ਬਰਖੋਂਸੇ ਲੇ ਕਰੋੜੋ ਜਮਾ ਕੀਯੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਂ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕਹੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਾਤਿ ਜਨਮਾਦਿ ਹੀਨ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਨਾਮ ਜਪੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੋ ਭੀ ਜਾਤਿਕਾ ਜਨਮ ਕਾ ਜੋਨਿਕਾ ਕੁਛ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਵਹੁ ਸਭ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈਂ ਯਾਂਤੇ ਵੈਸਾ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਹੇ ਦੇਹ ਤੂੰਭੀ ਜਪ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਬਸੰਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸੁਰਹ ਕੀ ਜੈਸੀ ਤੇਰੀ ਚਾਲ ॥ ਤੇਰੀ ਪੂੰਛਟਿ ਊਪਰਿ ਝਮਕ ਬਾਲ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਘਰ ਮਹਿ ਹੈ ਸੁ ਤੂੰ ਢੂੰਢਿ ਖਾਹਿ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸਹੀ ਕੇ ਤੂ ਮਤਿਹੀ ਜਾਹਿ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਚਾਕੀ ਚਾਟਹਿ ਚੂਨੁ ਖਾਹਿ॥ ਚਾਕੀ ਕਾ ਚੀਥਰਾ ਕਹਾਂ ਲੈਜਾਹਿ॥ ੨ ॥ ਛੀਕੇ ਪਰ ਤੇਰੀ ਬਹੁਤੁ ਡੀਠਿ ॥ ਮਤੁ ਲਕਰੀ ਸੋਟਾ ਤੇਰੀ ਪਰੈ ਪੀਠਿ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਭੋਗ ਭਲੇ ਕੀਨ ॥ ਮਤਿ ਕੋਈ ਮਾਰੈ ਈਟ ਢੇਮ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਕਬੀਰ ਕੀ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਪਰਖਨੇ ਹੇਤ ਕੁੱਤੇ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਇ ਬਰਤਨ ਸੂੰਘਨੇ ਲਗਾ॥ ਤਿਸਕੋ ਦੇਖਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਸੁਰਹ ਕੀ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਭਗਵਨ ਰੂਪ ਤੇ ਤੁਮਨੇ ਕੂਕਰ ਕਾ ਕੀਆ॥ ਪਰੰਤੁ ਚਾਲ, ਗਮਨ ਆਪਕਾ ਸੁਰਹਕੀ ਜੈਸੀ, ਧੀਰਯ ਸੇ ਚਲਨਾ ਗਊ ਜੈਸਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਤੇਰੀ ਪੂੰਛਟ, ਪੂੰਛਪੈ ਚਮਰ ਸਰੀਖੇ ਸੁੰਦਰ ਰੋਮ ਚਮਕ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਐਸਾ ਰੂਪ ਬਨਾਯਕੇ ਮੇਰੀ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਪਰਖਨੇ ਆਯਾ ਹੈ॥੧॥ਇਸ ਲੀਯੇ ਮੈ ਆਪਕੋ ਕਹਤਾਹੋਂ ਇਸ ਮੇਰੇ ਘਰਮੇ ਜੋ ਆਪਕੋ ਕਹੀਂ ਅੰਨ ਦਿਖਾਈ ਪੜੇ ਸੋ ਖੋਜਕੇ ਖਾਇ ਲੇਵੋ ॥ ਆਨ ਕਾਹੂ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵਕੇ ਗ੍ਰਿਹਮੇ ਆਪਨੇ ਇਸ ਸਾਂਗ ਕੋ ਲੇਕਰ ਹੀ, ਨਿਸਚੇ ਮਤ ਜਾਨਾ ॥ ੧॥ ਕਬੀਰ ਕਾ ਐਸਾ ਕਥਨ ਸੁਨ ਕਰ ਵਹੁ ਕੂਕਰ ਕਬੀਰ ਕੇ ਘਰਮੇ ਚੱਕੀ ਚਾਟ ਕਰ ਪੀਛੇ ਚੱਕੀਕਾ ਚੀਥਰਾ ਲੇਕਰ ਚਲਨੇ ਲਗਾ॥ ਤਬ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਭਗਵਨ ਪਹਿਲੇ ਤੁਮਨੇ ਚੱਕੀ ਚਾਟ ਕਰ

ਚੂਨ ਖਾਯਾ ॥ ਅਬ ਏਤੇ ਕਿਆ ਲੋਭ ਮੇਂ ਆਏ ਜੋ ਚੱਕੀਕਾ ਚੀਥਰਾ ਭੀ ਲੇ ਚਲੇ ਸੋ ਇਸਕੋ ਮਤ ਲੇਜਾਵੇ ਹਮਕੋ ਔਰ ਚੀਥਰਾ ਖੋਜਨਾ ਪੜੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਚੀਥਰਾ ਛੁਡਵਾਏ ਪੀਛੇ ਕੂਕਰ ਕਬੀਰਕੇ ਘਰ ਛੀਕਾ ਲਟਕਤਾ ਥਾ ਉਸ ਓਰਦੇਖਨ ਲਗਾ ॥ ਤਬ ਪੁਨਾ ਤਿਸਕੋ ਕਹੇਹੈਂ ਹੇਭਗਵਨ ਛੀਕੇ ਓਰ ਤੁਮਾਰੀ ਬਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਲਗ ਰਹੀਹੈ ਉਸਮੇ ਕੁਛ ਵਸਤ ਨਹੀ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਜਾਵੋ ॥ ਮਤ ਆਪਕੋ ਐਸੇ ਸਾਂਗਕੋ ਨਾਜਾਨਤੇ ਕਾਹੂਕੇ ਹਾਥਸੇ ਲਕਰੀ, ਅਨਘੜ ਲਕੜੀ ਸੋਟਾ, ਘੜੀ ਹੂਈ ਲਕੜੀ ਆਪਕੀ ਪੀਠਮੇ ਪੜੇ ॥ ਜੋਕੁਛ ਤੁਮਾਰੇ ਭਾਈਯੋਂ ਕਾ ਸਤਕਾਰ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ੩ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਆਪ ਪਧਾਰੀਏ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿਕਰੇ ਕਹਿਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਗਵਨ ਆਪਨੇ ਭੋਗ ਭਲੇਕੀਨ, ਖੂਬ ਚੱਕੀ ਕਾ ਚੂਨ ਖਾਇ ਲੀਆ ॥ ਅਬ ਜਾਈ-ਯੇ ॥ ਮਤ ਕੋਈ ਆਪਕੀ ਦੇਹਮੇ ਆਪਕੇ ਸਾਂਗਕੋ ਨਾ ਸਮਝਤਾ ਈਟ ਯਾ ਢੀਮ, ਮੱਟੀ ਕਾ ਬਡਾ ਢੇਲਾ ਉਠਾਕਰ ਮਾਰੇ ॥ ਆਪਕੇ ਇਸਦੇਹ ਕੋਕਸ਼੍ਟ ਹੋਵੇ ॥ ਏਤੀ ਬਾਤ ਸੁਨ ਕਰ ਰਮ ਗਯਾ ॥ ਇਸ ਸ਼ਬਦਸੇ ਯਹ ਸੂਚਨਹੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨੋਂਕੋ ਅਨੇਕ ਰੂਪੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਸਿਨ ਕਰੇਹੈ ॥ ਅਰ ਭਗਤ ਜਨ ਹਰ ਰੂਪਮੈ ਉਸੀਕੋ ਚੀਨੇਹੈ॥੪॥੧॥

ਦੂਸਰੀਬਯਾਖਯਾ ॥ ॥ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਹੇਤ ਯਤਨ ਕਰਤੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਹਿਤਕਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇਹੇਤ ਸਤਕਾਰਸੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਰਹਇਤਿ ਹੇਜਨੋ ਬੁੱਧੀ ਕੀ ਸੂਛਤਾ ਔਰ ਹਿਤ ਅਹਿਤਕਾ ਬਿਚਾਰਨਾਦਿ ਸੁਰਹਕੀ, ਦੇਵਤਿਓਂਕੀ ਭਾਵ ਦੇਵਨ ਸਰੀਖੀ ਤੁਮਾਰੀ ਚਾਲ, ਵਰਤਨ ਹੈ ॥ ਔ ਤੁਮਾਰੇ ਵਾਸਤਵ ਰੂਪ ਪੂਛਟ, ਬ੍ਰਹਮ ਪੂਛਪੈ ਝਮਕਿ ਬਾਲ, ਸਤਚਿਤ ਆਨੰਦਾਦਿ ਗੁਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਬ੍ਰਹਮਕੋ ਪੂੰਛ ਰੂਪਤਾ ਵੇਦ ਮੇ ਸਪਸ਼੍ਟਹੈ ਇਸਲੀਏ ਈਹਾਂ ਪੂੰਛ ਸਬਦਸੇਂ ਵਹੁ ਲੀਆ ॥ ਵਾ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੀ ਅਪੇਖਯਾਕਰ ਬੁਧੀ ਪੀਛੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਤੇਰੀ ਬੁੱਧੀ ਰੂਪ ਪੁੰਛਪੈ ਅਨੇਕ ਸੁਭ ਗੁਣ ਸੁੰਦਰ ਰੋਮੋ ਵਤ ਚਮਕ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੁਖਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਬਾਹਰ ਤੀਰਥਾਦਿ ਥਾਨੋਂਮੇ ਭ੍ਰਮਣਾ ਛੋਡਕੇ ਇਸ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਘਰਮੇ ਜੋ ਤੇਰਾ ਨਿਜਾਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪਹੈ ਤਿਸਕੋ ਤੂ ਢੂੰਢਖਾਹਿ, ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਖੋਜਕੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ॥ ਤਾਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ ਛੋਡਕੇ ॥ ਆਨਦੇਵਨ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਮੈਂ ਮਤ ਪ੍ਰਬਿਤ ਹੋਹ ॥ ੧ ॥ ਕਿਹ ਇਸਦੇਹ ਮੋਂਭੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਛੋਡੋ ਯਹ ਕਹੇ ਚਾਕੀਇਤਿ, ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਚੱਕੀ ਕੋ ਚਾਟਤਾ ਹੂਆ ॥ ਭਾਵ ਚਿਤ ਮੇ ਮਾਯਾ ਕਾਅਭਿਮਾਨ ਕਰਤਾ ਹੂਯਾ ਜੋ ਤੂ ਚੂਨੁ ਖਾਹਿ, ਮਾਯਕ ਵਿਖਯੋਂ ਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਹਯਾ ਹੈ ॥ ਔ ਐਸੇ

ਅਨੁਭਵ ਹੇਤ ਦੇਹ ਕੋ ਸਦਾ ਰਖੀ ਚਾਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰਾ ਪਰਮ ਅਗਜਾਨ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਚਾਕੀ ਕਾ ਚੀਥਰਾ, ਯਹ ਜੋ ਮਾਯਕ ਸਰੀਰ ਹੈ ਇਸ ਕੋ ਤੂੰ ਕਰਮ ਭੋਗ ਕੀ ਸਮਾਪਤਿ ਕਾਲ ਮੇਂ ਕਹਾਂ ਲੇਜਾਵੇਗਾ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਕਹੀਂ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਨਹੀ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬੀ ਇਸਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਤਜਾਗ ॥ ੨ ॥ ਕਿੰਚ ਛੀਕੇ ਪਰ, ਛੀਕੇ ਵਤ ਊਪਰ ਥਿਰ ਹੂਯੇ ਸੁਰਗਪੈ ਦਿਬਜ ਭੋਗ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਤੇਰੀ ਬਹੁਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਹੈ॥ ਭਾਵ ਬਡੀ ਇਛਾਹੈ॥ ਪਰੰਤੂ ਮੇਰਾ ਕਹਨਾਮਾਨਕੇਵਹੁ ਇੱਛਾ ਤਜਾਗੋ॥ ਜਿਸਕਰ ਲਕਰੀ, ਅਪਨੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਐਸ੍ਵਰਯ ਵਾਨੋਕੋ ਦੇਖਕਰ ਚਿਤਮੇ ਤਾਪ॥ਐ ਸੋਟਾ, ਕਰਮੋਕੇਫਲ ਭੋਗਕੇ ਸੁਰਗਸੇ ਗਿਰਨਾ ਮਤ ਤੇਰੀ ਸੂਖਮ ਦੇਹ ਰੂਪ ਪੀਠ ਪੈ ਪੜੇ ॥ ੩ ॥ ਕਿੰਚ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਮੈਂ ਪੁਨਾ ਭੀ ਤੁਮਕੋ ਕਹਤਾ ਹੂੰ॥ ਹੇ ਜੀਵੋ ਤੁਮਨੇ ਪੀਛੇ ਅਨੇਕ ਜਨਮੋ ਮੇ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੋਗ ਭੋਗ ਲੀਯੇ॥ ਅਬ ਉਨਕੇ ਭੋਗਨੇ ਕੀ ਬਾਸਨਾ ਤਜਾਗ ਦੇਵੋ ॥ ਜਿਸਸੇ ਮਤ ਕੋਈ ਤੁਮ ੋ ਸੰਬੰਧੀਯੋਂ ਕਾ ਬਿਯੋਗ ਰੂਪ ਈਂਟ॥ ਐਦੇਹਕਾ ਬਿਯੋਗ ਬਡਾ ਮੱਟੀਕਾ ਢੇਲਾ ਮਾਰ ਦੇਤਾ ਹੋਵੇ॥ ਭਾਵ ਸੀਘ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਅਪਨਾ ਕਾਰਯ ਸਵਾਰ ਲੇਵੋ ਬਿਲੰਬ ਮਤ ਕਰੋ॥ ੪॥ ੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਚਰਣਸਿਖਿਸਤ ਤਾਰਾ ਹਰਿ ਨਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ
ਗੁਰੁ ਭਾਵਦੀਪਕਾਯਾਂ ਬਸੰਤ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪ੍ਤ॥

ਰਾਗੁਸਾਰੰਗਬਾਣੀਭਗਤਾਕੀ ਕਬੀਰਜੀ

੧ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ॥ ਕਹਾ ਨਰ ਗਰਬਸਿ ਥੋਰੀ ਬਾਤ॥ ਮਨਦਸ ਨਾਜ ਟਕਾ ਚਾਰਿ ਗਾਂਠੀ ਐਂਡੋ ਟੇਢੋ ਜਾਤ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਹੁਤੁ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਗਾਉ ਸਉਪਾਏ ਦੁਇ ਲਖ ਟਕਾ ਬਰਾਤ॥ ਦਿਵਸ ਚਾਰਿਕੀ ਕਰਹੁ ਸਾਹਿਬੀ ਜੈਸੇ ਬਨਹਰ ਪਾਤ॥ ੧॥ ਨਾਕੋਊ ਲੈਆਇਓ ਇਹੁ ਧਨੁ ਨਾ ਕੋਊ ਲੈਜਾਤੁ॥ ਰਾਵਨ ਹੂੰਤੇ ਅਧਿਕ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਖਿਨਮਹਿ ਗਏ ਬਿਲਾਤ॥ ੨॥ ਹਰਿਕੇ ਸੰਤਸਦਾ ਥਿਰੁ ਪੂਜਹੁ ਜੋਹਰਿਨਾਮੁ ਜਪਾਤ॥ ਜਿਨਕਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦੁ ਤੇ ਸਤਸੰਗਿ ਮਿਲਾਤ॥ ੩॥ ਮਾਤ

ਪਿਤਾ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਸੰਪਤਿ ਅੰਤਿ ਨ ਚਲਤ ਸੰਗਾਤ ॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਭਜੁ ਬਉਰੇ ਜਨਮੁ ਅਕਾਰਥ ਜਾਤ ॥੪॥੧॥

ਸਾਰਿਗ ॥ ॥ ਕਾਹੂ ਕਬੀਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨਹੋਕਰ ਪਾਤਸਾਹ ਨੇ ਕਛ ਦਰਬ ਔ ਜਮੀਨ ਬਖਸੀ ॥ ਵਹੁ ਲੇਕਰ ਗਰਬ ਯੁਤ ਹੁਯਾ ਕਬੀਰ ਜੀਕੋ ਮਿਲਾ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰਜੀ ਵੈਰਾਗਯ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਹੈ ਕਹਾ ਇਤਿ, ਦਸ ਔ ਚਾਰ ਪਦ ਅਨੇਕੋਂ ਕੇ ਬੋਧਕ ਹੈਂ॥ ਉਪੇਖਯਾ ਹੇਤ ਦਸ ਅਰਚਾਰ ਲਿਖੇਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਉਪੇਖਯਾ ਮੇ ਏਕ ਕੋ ਅਨੇਕ ਕਹੇ ਜੋ ਦੇਖਯਾ ਹੈ ਹਮਨੇ ਤੇਰੇ ਜੈਸਾ ਤੇਤੀਸੇ॥ ਮੂਲਕਾ ਯਹ ਅਰਥਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੂੰ ਕਯੋਂ ਗਰਬ ਕਰੇਹੈਂ ਤੁਛ ਐਸ੍ਵਰਯ ਪੈ ॥ ਕਿਆ ਹੂਆ ਜੋ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਮਨ ਦਸ ਨਾਜ, ਹਜ਼ਾਰੋ ਮਣ ਅੰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਯਾ॥ ਔ ਟਕਾ ਚਾਰਿ, ਹਜ਼ਾਰੋਂ ਰੁਪਯਾ ਤੇਰੀ ਗਾਂਠ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਯਾ॥ ਏਤੀ ਸੰਪਤਪੈ ਤੂੰ ਕਿਸ ਲੀਯੇ ਐਂਡੋ ਬਹੁਤ ਐਂਠਕੇ॥ ਭਾਵ ਆਕੜ ਕੇ ਟੇਢਾ ਹੁਯਾ ਚਲਤਾਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕੈਮੁਤਕ ਨਯਾ ਯ ਸੇ ਤੁਛ ਐਸ੍ਵਰਯ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਹੇਤ ਸਦਾ ਨਾ ਰਹਨੇਵਾਲੇ ਅਧਿਕਕੀ ਭੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਂ, ਬਹੁਤਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਕਿਆ ਭਯਾ ਹੇ ਪੁਰਖ ਜਬ ਕਾਹੂੰਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਭਾਵ ਹਜ਼ਾਰੋਂ ਗਾਂਉ ਪਾਇ ਲੀਯੇ॥ ਔ ਪਾਇ ਕਰ ਤਿਨਸੇ ਦੋਲਾਖ ਟਕਾ, ਰੁਪਯੇ ਕੀ ਬਰਾਤ, ਆਮਦਨੀ ਕਰ ਲਈ॥ ਭਾਵ ਬਿਨਾਸੀ ਹੋਨੇਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਸੋਈਕਹੇ ਦਿਵਸਇਤਿ, ਹੇਪੁਰਖ ਜੋ ਥੋੜੇ ਸੇ ਦਿਨੋਕਾ ਅਪਨਾਂ ਸ੍ਵਾਮੀਪਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਹੈ ਸੋ ਕੁਛ ਵਸਤ ਨਹੀ॥ ਵਹੁਤੋ ਐਸਾ ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਰਹਨੇ ਵਾਲਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤਮੇ ਹੂਏ ਬਨਕੇ ਹਰੇਪੱਤ੍ਰ ਗ੍ਰੀਖਮ ਰੁੱਤਮੇ ਸੂਕ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਵਾ ਜੈਸੇ ਬਨਕੇ ਹਰਪਾਤ, ਸਭੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸਿਸਰਮੇ ਗਿਰ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਨੇ ਕਾ ਸ੍ਵਭਾਵ ਹੈ॥ ੧॥ ਕਿੰਚ ਜਨਮ ਸਮੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਇਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਲਯਾਵੇ ॥ ਮਰਨ ਸਮੇ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਲੇਕਰ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਨਾ ਇਤ, ਨਾਹੀ ਕੋਈ ਜਨਮ ਸਮੇ ਸਾਥ ਲੇਕਰ ਆਯਾ ਇਹ ਧਨੁ, ਇਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਨਾ ਕੋਈ ਮਰਨ ਸਮੇ ਸਾਥ ਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਨਾ ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਇਨ ਕੋ ਲੇਕਰ ਅਧਿਕ ਕਾਲ ਥਿਰਹੀ ਰਹੇਹੈ ਸੋਈ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਰਾਵਨ ਇਤਿ ਰਾਵਨਸੇ ਭੀ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਪਤਿ, ਜੋ ਪ੍ਰਿਯਾ ਵਰਤ ਪ੍ਰਿਥੁ ਮਾਨ ਧਾਤਾ, ਆਦਿਕ ਹੂਯੇਹੈਂ ਸੋ ਸਭੀ ਖਿਨ ਮਹਿ, ਅਲਪਕਾਲ ਮੇ ਹੀ ਬਿਲਾਯ ਗਏਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਕਾਲਨੇ ਕਾਹੂੰਕੋ ਥਿਰ ਨਹੀ

ਛੋਡਨਾ ॥ ੨ ॥ ਥਿਰ ਵਹੀ ਰਹੇਹੈ ਜੋ ਮਾਯਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੂਏ ਨਾਮ ਜਪੇਹੈਂ ਯਹਕਹੇ ਹਰਿਕੇਇਤਿ ਜੋ ਆਪ ਜਪਤੇ ਹੁਏ ਔਰੋਂ ਸੇ ਹਰੀਕੇ ਨਾਮਕੋ ਜਪਾਵੇਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਹਰੀਕੇ ਸੰਤੋਂਕੋ ਹੀ ਥਿਰ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਜਾਨਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਹੇ ਜਨੋ ਪੂਜੋ ॥ ਐ ਐਸਜੋਂ ਕੋ ਪੂਜਤੇ ਹੂਏ ਅਪਨੇਕੋ ਬਡੇਭਾਗੋਂ ਵਾਲੇ ਜਾਨੋ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਜਿਨਕਉਇਤਿ ਜਿਨਪੁਰਖੋਂ ਪੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੈ ਮੇਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤਿਨਕੋ ਸਤਸੰਗ ਮੇ ,ਮਲਾਤ, ਮਿਲਾਵੇਹੈ॥ ਔਰੋਂਕੋ ਨਹੀ ਮਿਲਾਵੇ ॥ ੩ ॥ ਅਰ ਸਤਪੁਰਖ ਹੀ ਇਸ ਜੀਵਕੇ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਹੈਂ ਔਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਮਾਤਇਤਿ, ਜਨਨੀ ਜਨਕ ਇਸਤ੍ਰੀ, ਪੁਤ੍ਰ, ਧਨ, ਇਨਮੇ ਕੋਈ ਭੀ ਜੀਵਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਹੇਤ ਮਰਨ ਸਮੇ ਸੰਗਾਤ, ਸਾਥ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਇਨਕੇ ਸੰਗਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਕਿੰਚਤ ਐਸ੍ਵਰਯ ਕੋ ਲੇ ਬਉਰੇ, ਕਮਲੇ ਹੂਯੇ ਜਨ ਰਾਮਕੋ ਜਪ ॥ ਰਾਮ ਜਪੇ ਬਿਨਾ ਤੇਰਾ ਪਰਮ ਦੁਰਲਭ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਬ ਰਥ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਅਸਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਕਰ ਵਹੁ ਭਜਨ ਪਰਾਯਣ ਹੁਆ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਰਾਜਾਸ੍ਰਮ ਮਿਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਤੇਰੀ ॥ ਤੇਰੇ ਸੰਤਨਕੀ ਹਉ ਚੇਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਸਤੋ ਜਾਇ ਸੁ ਰੋਵਤੁ ਆਵੈ ਰੋਵਤੁ ਜਾਇ ਸੁਹਸੈ ॥ ਬਸਤੋ ਹੋਇ ਹੋਇ ਸੋਊਜਰੁ ਊਜਰੁ ਹੋਇ ਸੁ ਬਸੈ ॥ ੧ ॥ ਜਲਤੇ ਥਲ ਕਰਿ ਥਲਤੇ ਕੂਆ ਕੂਪਤੇ ਮੇਰੁ ਕਰਾਵੈ ॥ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਕਾਸ ਚਢਾਵੈ ਚਢੇ ਆਕਾਸ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਭੇਖਾਰੀਤੇ ਰਾਜੁ ਕਰਾਵੈ ਰਾਜਾ ਤੇ ਭੇਖਾਰੀ ॥ ਖਲ ਮੂਰਖ ਤੇ ਪੰਡਿਤੁ ਕਰਿਬੋ ਪੰਡਿਤ ਤੇ ਮੁਗਧਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ਨਾਰੀਤੇਜੋ ਪੁਰਖੁ ਕਰਾਵੈ ਪੁਰਖਨ ਤੇ ਜੋ ਨਾਰੀ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰਸਾਧੂਕੋ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਤਿਸੁ ਮੂਰਤਿ ਬਲਿਹਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਪੂਰਣ ਸਮਰਥਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਬੀਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਹੈ ਰਾਜਾਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪਕੇ ਰਾਜ ਆਸ੍ਰਮ ਕੀ ॥ਭਾਵਰਾਜਥਾਨ ਕੀ ਮੈਨੇ ਕੁਛ ਮਿਤ,ਮਰਯਾਦਾ ਨਹੀਜਾਨੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤੇਰੇ ਅਸ੍ਵਰਯ

ਕੋ ਬਿਅੰਤ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਜਨੋ ਕਾ ਮੈਂ ਦਾਸ ਹੂੰ॥੧॥ ਜਿਸਕੀ ਅਵਧੀ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਵਹੁ ਐਸਾ ਤੇਰਾ ਰਾਜ ਥਾਨ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਹਸਤੇ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਤੇਰੇ ਰਾਜ ਥਾਨ ਮੇ ਕਾਹੂ ਬਿਵਹਾਰ ਮੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਊਹਾਂ ਸੇ ਰੋਵਤੁ ਆਵੈ, ਦੁਖੀ ਹੂਆ ਆਵੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਜੋ ਕਹੀ ਦੁਖੀ ਹੂਆ ਜਾਵੇ ਹੈ ਵਹੁ ਊਹਾਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਜੋ ਤੇਰੇ ਰਾਜ ਮੇ ਬਸਤੇ ਥਾਨ ਹੈ ਵੇ ਸਮਾ ਪਾਯ ਕਰ ਊਜੜ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਊਜੜ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੋ ਬਸ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਰਾਜ ਮੇ ਜਲੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਮੇ ਥਲ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਥਲੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਕੂਆ ਅਤੀ ਗਹਰੇ ਜਲ ਕੇ ਥਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਕੂਪ ਤੇ, ਅਤੀ ਗਹਰੇ ਜਲ ਕੇ ਥਾਨ ਮੋ ਅਤੀ ਊਚਾ ਮੇਰੁ ਕਰਾਵੈ, ਪ੍ਰਬਤ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਧਰਤੀ ਤੇ, ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਤੇ ਆਕਾਸ਼, ਸ੍ਵਰਗ ਮੇ ਚੜ੍ਹਾਇ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਔ ਕਰਮ ਭੋਗ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਾਲ ਮੋ ਚਢੇ ਆਕਾਸ਼, ਸ੍ਵਰਗ ਮੇ ਗਏ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਨਰਕਾਦਿਕੋ ਮੇਂ ਗਿਰਾ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਪੁੰਨ ਕਰਮ ਕੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਸੇ ਭੇਖਾਰੀ, ਭਿਖਯਾ ਮਾਂਗਨੇ ਵਾਲੇ ਸੇ ਰਾਜਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਪੁੰਨ ਕਰਮ ਕੀ ਨਯੂਨਤਾ ਸੇ ਰਾਜਾ ਤੇ ਭਿੱਛਕ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਤੇਰਾ ਕੈਸਾ ਆਸ਼੍ਰਮ ਹੈ॥ ਖਲ ਮੂਰਖ ਤੇ, ਅਤਯੰਤ ਮੂਰਖ ਸੇ ਪੰਡਿਤ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਪੰਡਿਤ ਤੇ ਮੁਗਧਾਰੀ, ਅਤੀ ਮੂਰਖ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸਾ ਤੇਰਾ ਆਸ੍ਰਮ ਹੈ ਨਾਰੀ ਤੇ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੇ ਇਸੀ ਜਨਮ ਮੋ ਭੀਖਮ ਪਿਤਾਮਾ ਕੋ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਿਖੰਡੀ ਵਤ ਪੁਰਖ ਕਰ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਪੁਰਖ ਤੇ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਵਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰ ਦੇਵੇ ੈ ॥ ਐਸੀ ਪੂਰਣ ਸਕਤੀ ਵਾਲੇ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਨ ਸੇ ਹੈ ਯਹ ਸੁਨ ਉਤ੍ਰ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹੁ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਵਹੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੰਤੋ ਕਾ ਪਰਮ ਪਯਾਰਾ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸਕੋ ਤਿਸਕਾ ਲਾਭ ਚਾਹੀਯੇ ਸੋ ਸੰਤੋ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ॥ ਅਰ ਮੈਂ ਤੋ ਵੈਸੇ ਸਮ੍ਰਥ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪੈ ਬਲਹਾਰ ਹੋ ਗਯਾ ਹੋਂ॥ਔਰ ਭੀ ਜੋ ੍ਰਾਪਤੀ ਚਾਹੇ ਸੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਅਰਪਨ ਕਰੇ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਸਾਰੰਗ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ ਕੀ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਾਏਰੇ ਮਨ ਬਿਖਿਆ ਬਨ ਜਾਇ ॥ ਭੂਲੌਰੇ ਠਗ ਮੂਰੀ ਖਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੈਸੇ ਮੀਨੁ ਪਾਨੀ ਮਹਿ ਰਹੈ ॥ ਕਾਲ ਜਾਲ ਕੀ ਸੁਧਿ ਨਹੀ ਲਹੈ ॥ ਜਿਹਬਾ ਸੁ ਆਦੀ ਲੀਲਿਤ ਲੋਹ ॥ ਐਸੇ ਕਨਿਕ ਕਾਮਨੀ ਬਾਧਿਓ ਮੋਹ ॥

੧ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁ ਮਾਖੀ ਸੰਚੈ ਅਪਾਰ ॥ ਮਧੁ ਲੀਨੋ ਮੁਖਿ ਦੀਨੀ ਛਾਰੁ ॥ ਗਊ ਬਾਛ ਕਉ ਸੰਚੈ ਖੀਰੁ ॥ ਗਲਾ ਬਾਂਧਿ ਦੁਹਿ ਲੇਇ ਅਹੀਰੁ ॥ ੨ ॥ ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰਮੁ ਅਤਿ ਕਰੈ ॥ ਸੋ ਮਾਇਆ ਲੈ ਗਾਡੈ ਧਰੈ ॥ ਅਤਿ ਸੰਚੈ ਸਮਝੈ ਨਹੀ ਮੂੜ ॥ ਧਨੁ ਧਰਤੀ ਤਨੁ ਹੋਇ ਗਇਓ ਧੂੜਿ ॥ ੩ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਤਿ ਜਰੈ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਕਰੈ ॥ ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਤਾਚੀਆਨਿ ॥ ਨਿਰਭੈ ਹੋਇ ਭਜੀਐ ਭਗਵਾਨ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਨਾਮਦੇਵ ਨਿਜ ਮਨਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇਹੈ ਕਾਏਰੇ ਇਤਿ, ਹੇਮਨ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਤੂੰ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਜੰਗਲਮੇ ਜਾਯਕੇ ਭੂਲੋਰੇ, ਗਾਫਲ ਹੂਆ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਨਿਰ ਬੁੱਧੀ ਪੁਰਖ ਠਗਮੂਰੀ, ਠਗੋਂਕੀ ਬੂਟੀ ਖਾਯਕੇ ਗਾਫਲ ਹੋ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਮਤ ਭੂਲ ਸਾਵਧਾਨ ਬਨ ॥ ੧ ॥ ਕਿੰਚ ਮੱਛੀ ਵਤ ਮਤ ਭੂਲ ਯਹ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਇਤਿ,ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੱਛੀ ਪਾਨੀ ਮੋਰਹੇ ਹੈ ॥ ਔ ਪਾਨੀਮੇ ਰਹਤੀ ਕਾਲ ਜਾਲਕੀ, ਅਪਨੇ ਕਾਲ ਰੂਪ ਮਾਛੀਕੇ ਜਾਲਕੀ ਸੁਧ ਨਹੀ ਰਖਤੀ ॥ ਪੁਨਾ ਅਪਨੇ ਕਾਲ ਰੂਪ ਕੁੰਡੀ ਕੀ ਭੀ ਸੁਧ ਨਹੀ ਰਾਖਤੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜਿਹ੍ਵਾਕੇ ਸੁਆਦਕੇ ਬਸ ਹੁਈ ਆਟੇ ਸਾਥ ਮਿਲੀ ਲੋਹ ਕੁੰਡੀ ਕੋ ਲੀਲਤ, ਨਿਗਲ ਲੇਤੀਹੈ ਉਸ ਕਰ ਅਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤਕੋ ਪਾਵਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਮਰਨੇ ਹੇਤ ਹੇ ਮਨ ਤੈਨੇ ਕਨਿਕ, ਸੁਵਰਨ ॥ ਔ ਕਾਮਨੀ, ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਸਾਥ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਂਧ ਲੀਆਹੈ ॥੧॥ ਕਿੰਚ ਪ੍ਰੇਮਕਰ ਵਡੇ ਯਤਨ ਸੇ ਸੰਚਨ ਕੀਆ ਧਨ ਭੀ ਤੇਰੇ ਕਾਮ ਨਹੀ ਆਵੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਿਉ ਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਮਧ, ਸਹਿਤ ਕੋ ਮਖੀਆਂ ਅਪਾਰ, ਅਨੇਕ ਹੀ ਮਿਲਕੇ ਸੰਚੈ, ਜਮਾ ਕਰੇਹੈਂ ਔ ਸਹਿਤ ਦੋਹਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਤਿਨਕੇ ਮਧੁ ਕੋ ਧੂੰਆ ਦੇਕਰ ਦੋਹ ਲੇਵੈਹੈ ॥ ਮਖੀਯੋਂ ਕੇ ਮੁਖ ਮੇ ਕੇਵਲ ਧੂੰਯੇ ਕੀ ਖਾਰਤਾ ਹੀ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਧਨ ਸੰਚਨਵਾਲੇ ਕਾ ਧਨ ਹੇ ਮਨ ਚੋਰ ਲੇਜਾਂਵੇ ਹੈਂ॥ ਧਨੀ ਕੇ ਮੁਖ ਮੇ ਬਨਪੜੇ ਮੱਟੀਕਾ ਢੇਲਾਦੇ ਜਾਵੈਂਹੈਂ॥ ਯਾਂਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪੈ ਔਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਗਊ ਇਤਿ ਜੈਸੇ ਗਊ ਬਾਛਕਉ, ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਛਰੇ ਹੇਤ ਦੂਧ ਜਮਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਿਸ ਕੋਦੇਨੇ ਲਗੇ ਹੈ ਤਬ ਬਛਰੇ ਕਾ ਗਲ ਬਾਂਧਕੇ ॥ ਭਾਵ ਤਾਂਕੋ ਖੂੰਟੇ ਸੇ ਬੰਧਕੇ ਅਹੀ ਰੂ, ਗੂਜਰ ਲੋਕ ਆਪ ਦੁਹ ਲੇਵੈਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਅਪਨੇ ਭੋਗਨੇ ਕੋ ਜਿਸ ਮਾਯਾਕੇ ਜਮਾ

ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪੁਰਖ ਖੇਤੀ ਬਨਜ ਨੌਕਰੀ ਆਦਿਕ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿਕੇ ਸ੍ਰਮ, ਪੁਰਖਾਰਥ ਕਰੇਹੈ॥ ਔ ਪੁਰਖਾਰਥ ਸੇ ਜਮਾ ਕਰ ਸੋ ਮਾਇਆ, ਤਿਸ ਮਾਯਾਕੋ ਗਾਡੈ, ਗਾਡਤੇ ਹੈਂ ਧਰੈ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਮੇ॥ ਪੁਨਾ ਤਾਂਕੀ ਬ੍ਰਿਧੀ ਹੇਤ ਔਰਭੀ ਸੰਚਨ ਕਰੇਹੈ॥ ਅਰ ਮੂਰਖ ਸਮਝਤਾ ਨਹੀ॥ ਜੋ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤੋਂ ਵਤ ਯਹ ਮੇਰੇ ਕਾਮ ਨਹੀ ਆਵੇਗੀ॥ ਐਸੇ ਬੇ ਸਮਝ ਓਰ ਜਬ ਕਾਲ ਆਯਾ ਤਬ ਧਨਤੋ ਪੁਰਖ ਕਾ ਧਰਤੀ ਮੇ ਗਾਡਾ ਰਹ ਜਾਵੇਗਾ ਔ ਤਨ ਗਾਡਕੈ ਵਾ ਜਲਾਕੇ ਧੂੜਮੇ ਮੇਲਾ ਜਾਵੇਗਾ॥ ੩॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸ ਧਨਕੀ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਗਤੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਹੇਮਨ ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵ ਤਾਕੇ ਲੀਯੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਯੁਕ੍ਤ ਹੂਯੇ ਤ੍ਰਿਸ਼੍ਨਾ ਮੇ ਅਤਜੰਤ ਦਗਧ ਹੋਵੇਹੈਂ॥ ਔ ਦਗਧ ਹੋਤੇ ਸਾਂਤ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਸਾਧ ਸੰਗ ਸੰਤੋਂਕਾ ਸਤਸੰਗ ਕਬੀ ਭੀ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ਜਿਸਸੇ ਸਾਂਤ ਹੋ ਕਰ ਸਰਬ ਸੁਖਪਾਵੇ॥ ਤਾਂਤੇ ਹੇਮਨ ਨਿਸਚੇਕਰ ਸੁਖ ਤਬ ਹੋਗਾ ਤਿਨ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂਕੀ ਸੁਗੰਦ ਪਾਇ ਕਰ ਨਾਮ ਜਪੇਗਾ ਯਹ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰੇ ਕਹਤ ਇਤਿ, ਕਹੇਹੈ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਹੇਮਨ ਤਾਚੀ ਆਣ, ਤਿਨ ਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਸੁਗੰਦ ਪਾਇ ਕਰ ਭਜੀਐ ਭਗਵਾਨ, ਜਪੀਐ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕਾ ਨਾਮ॥ ਤਬ ਨਿਰਭਉ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਈਏਹੈ॥ ਉਕ੍ਤੰਚ "ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਪੂਛੈ ਗਿਆਨੀਆ ਜਾਇ"॥ ਵਾ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਮੈ ਤਾਚੀਆਣਿ, ਤਿਸ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕੀ ਸੁਗੰਦ ਖਾਇ ਕਰ ਕਹਤਾ ਹੂ ਤੂੰ ਤਬ ਨਿਰਭਯ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਜਬ ਭਜੀਐ, ਭਜੇਂਗਾ ਸਭਕਾਮਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਭਗਵਾਨ ਕੋ॥ ੪॥ ੧॥

ਬਦਹੁ ਕੀਨ ਹੋਡ ਮਾਧਉ ਮੋ ਸਿਉ॥ ਠਾਕੁਰ ਤੇ ਜਨੁ ਜਨਤੇ ਠਾਕੁਰੁ ਖੇਲੁ ਪਰਿਓ ਹੈ ਤੋ ਸਿਉ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ਆਪਨ ਦੇਉ ਦੇਹੁਰਾ ਆਪਨ ਆਪ ਲਗਾਵੈ ਪੂਜਾ॥ ਜਲਤੇ ਤਰੰਗ ਤਰੰਗਤੇ ਹੈ ਜਲੁ ਕਹਨ ਸੁਨਨ ਕਉ ਦੂਜਾ॥ ੧॥ ਆਪਹਿ ਗਾਵੈ ਆਪਹਿ ਨਾਚੈ ਆਪਿ ਬਜਾਵੈ ਤੂਰਾ॥ ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਤੂੰ ਮੇਰੋ ਠਾਕੁਰੁ ਜਨੁ ਊਰਾ ਤੂ ਪੂਰਾ॥ ੨॥ ੨॥

ਜਿਸਕੇ ਭਜਨ ਸੇ ਨਿਰਭਯਤਾ ਕਹੀ ਜਬ ਪਾਖਾਣ ਮੂਰਤਿ ਮੇ ਸੇ ਨਿਕਸਕੇ ਉਸ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆ ਤਬ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਸੀਘ੍ਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਿਉ ਨਾ ਦੀਆ

ਅਪਨੇ ਕੋ ਕਿਆ ਆਪ ਭਕ੍ਤੋਂ ਸੇ ਬਡਾ ਜਾਨਤੇਹੋ ॥ ਸੁਨਕਰ ਹਾਸੀ ਸੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਕਹਾ ਮੈ ਬਡਾ ਨਹੀ ਕਜਾ ਛੋਟਾ ਹੂੰ ਸੁਨਕਰ ਆਪ ਬਡੇ ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਹਮਸੇ ਸਰਤ ਬਾਂਧੋ ਯਹ ਬਿਲਾਸਸੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਬਦਹੁ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਭਗਤੋਂ ਸੇ ਬਡੇ ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਆਪ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਹੋੜ, ਸਰਤ ਕੀ ਨ ਬਦਹੁ, ਕਿਉ ਨਹੀ ਬਾਂਧ ਲੇਤੇ ਜੋ ਹਮ ਬਡੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਸਰਤ ਬਾਂਧਕੇ ਬਡੇ ਬਨੋ ॥ ਤਬ ਜੁਗਤੀ ਸੇ ਬਡੇ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਨੇ ਦੇਵੋਂਗਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਠਾਕੁਰ ਇਤਿ ਠਾਕੁਰ ਤੇ ਜਨ, ਸ੍ਵਾਮੀ ਸੇ ਦਾਸ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ ਜੋ ਅਮੁਕ ਠਾਕੁਰਕਾ ਦਾਸਹੈ ਔ ਜਨਤੇ ਠਾਕੁਰ, ਦਾਸ ਸੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਵੇਹੈ ਜੋ ਅਮੁਕ ਦਾਸ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀਹੈ ॥ ਐਸਾ ਬਰਾਬਰੀ ਕਾ ਖੇਲ ਹਮਰਾ ਪਰ ਗਯਾਹੈ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਆਪਸੇ ਸਿਧ ਕੀਆ ਜਾਵੇ ਅਪਨਾ ਬਡਾ ਪਨਾ ਸਿਧਕਰੋ ॥ ੧ ॥ ਕਿੰਚ ਬਡਾਪਨ ਤਬ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਜਬ ਆਪ ਹਮਸੇ ਜੁਦੇ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕੇਂ ਸੋ ਆਪ ਜੁਦੇ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋ ਸਕਤੇ ਯਹ ਕਹੇ ਆਪਨ ਇਤਿ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪ ਹੀ ਤੁਮ ਦੇਉ, ਪੁਜਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਦੇਵਤਾ ਰੂਪਹੋ ॥ ਆਪਹੀ ਦੇਹੁਰਾ, ਮੰਦਰ ਰੂਪ ਹੋਂ ॥ ਆਪਹੀ, ਲਗਾਵੇ ਪੂਜਾ, ਪੂਜਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਜਾਰੀ ਰੂਪ ਹੋਂ ਭਾਵ ਸਰਬ ਰੂਪ ਤੁਮਹੀ ਹੋ ਤੁਮਾਰੇ ਮੇ ਕਿੰਚਤ ਭੇਦ ਨਹੀ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਸਿਧ ਕਰੇ ਜਲਇਤਿ ਜਲਤੇ ਤਰੰਗ ਹੈ ਕਹਨ ਸੁਨਨ ਕਉ ਦੂਜਾ ॥ ਔ ਤਰੰਗਤੇ ਜਲਹੈ ਕਹਨ ਸੁਨਨਕਉ ਦੂਜਾ ਐਸੇ ਅਨ੍ਵਯ ਕਰ ਜਲਸੇ ਤਰੰਗ ਕੇਵਲ ਮੁਖਸੇ ਕਹਨੇ ਔ ਕਾਨਸੇ ਸੁਨਨੇਕੋ ਹੀ ਦੂਜਾ, ਭਿੰਨਹੈ ॥ ਏਵੰ ਤਰੰਗੋਂ ਸੇ ਜਲਕੀ ਦਸ਼ਾਹੈ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇਮ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਤੂੰ ਆਪਹੀਂ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਤਿਮਾਦਿਕੋਂਕੇ ਆਗੇ ਗਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਆਪਹੀ ਨਾਚਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਆਪਹੀ ਤੂਰਾ, ਨਾਨਾ ਤਰਾਂ ਕੇ ਘੰਟੇ ਸੰਖਾਦਿਕ ਬਾਜੇ ਬਜਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਕਿਸਕੋ ਆਪਸੇ ਛੋਟਾ ਕਹੋਂ ॥ ਔ ਆਪਕੋ ਕਿਸ ਸੇ ਬਡਾ ਕਹੋਂ॥ ਯਹ ਮੇਰੇ ਨਿਸਚੇ ਮੇ ਹੈ ॥ ਔਰ ਦੇਹ ਭੇਦ ਕਾਲ ਮੇ ਯੁਗਤੀ ਸੇ ਦੇਖੋ ਤਬ ਤੁਮਾਰੀ ਬਡਾਈ ਅਰ ਪੂਰਨਤਾ ਔਰ ਸੇਵਕੋਂਕੀ ਛੁਟਾਈ ਅਰ ਊਨਤਾ ਭੀ ਬਨੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ, ਕਹਤ ਇਤਿ, ਹੇ ਭਗਵਨ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪ ਰਹੇ ਭੀ ਸਮੁਦ੍ਰਕਾ ਹੀ ਤਰੰਗ ਕਹਾਵੇ ਹੈ ਤਰੰਗ ਕਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਬੀ ਨਹੀ ਕਹਾਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬ੍ਯਵਹਾਰ ਮੇ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਠਾਕੁਰ ਹੈ ਅਰ ਮ ਤੇਰਾ ਦਾਸ ਹੂੰ ॥ ਅਰ ਤੇਰੇ ਸੇ ਮੈ ਊਰਾ, ਅਲਪ ਹੂੰ ਤੂੰ ਸਰਬ ਦੇਸੋ ਕਾਲੋਂ ਮੇ ਪੂਰਨ ਹੈ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਏਕ ਰੂਪਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਨਿਰਭਯ ਹੋਂ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਦਾਸ ਅਨਿੰਨ ਮੇਰੋ ਨਿਜ ਰੂਪ ॥ ਦਰਸਨ ਨਿਮਖ ਤਾਪ ਤ੍ਰਈ ਮੋਚਨ ਪਰਸਤ ਮੁਕਤ ਕਰਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੂਪ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੇਰੀ ਬਾਂਧੀ ਭਗਤੁ ਛਡਾਵੈ ਬਾਂਧੈ ਭਗਤੁ ਨ ਛੂਟੈ ਮੋਹਿ ॥ ਏਕ ਸਮੇ ਮੋਕਉ ਗਹਿ ਬਾਂਧੈ ਤਉ ਫੁਨਿ ਮੋਪੈ ਜਬਾਬੁ ਨ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥ ਮੈ ਗੁਨ ਬੰਧ ਸਗਲ ਕੀ ਜੀਵਨਿ ਮੇਰੀ ਜੀਵਨਿ ਮੇਰੇ ਦਾਸ ॥ ਨਾਮਦੇਵ ਜਾਕੇ ਜੀਅ ਐਸੀ ਤੈਸੋ ਤਾਕੈ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਭਗਤ ਕਾ ਪੂਰਨ ਨਿਸਚਾ ਦੇਖਕੇ ਭਗਵਾਨ ਤਿਸਕੋ ਪਰਸੰਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਸੇ ਬਚਨ ਕਹੇਹੈਂ ਦਾਸ ਇਤਿ, ਹੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੋ ਤੇਰੇ ਸਰੀਖੇ ਅਨਿੰਨ, ਅਨਨਜ ਭਾਵ ਭੇਦ ਭਾਵਨਾ ਸੇ ਹੀਨ ਹੋਕਰ ਏਕ ਰੂਪਤਾ ਦੇਖਨੇ ਵਾਲੇ ਦਾਸ, ਸੇਵਕ ਹੈਂ ਸੋ ਮੇਰੇ ਨਿਜਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਉਨਮੋ ਅਰ ਮੇਰੇ ਮੋ ਕੁਛ ਭੇਦ ਨਹੀ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੇਰੇ ਸਮਾਨ ਨਿਮਖ, ਆਪਨੇ ਅਲਪ ਕਾਲਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸੇ ਸ੍ਰਧਾਵਾਨੋ ਕੇ ਅਧਜਾਤਮਾਦਿਕ ਤੀਨੋ ਤਾਪੋਂਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਤਥਾ ਪਰਸਤ, ਹਸਤ ਸਪ ਰਸ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜਨੋ ਕੋ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਕਰ ਮੁਕਤੇ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਗ੍ਰਹ ਰੂਪ ਅੰਧੇ ਕੂਪੇ ਸੇਂ ॥ ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਮੇਰੇ ਭੇਜੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਆਵਾ ਗਵਨ ਸੇ ਛੁਡਾਯ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੇਰੇ ਭਗਤ ਮੇਰੇ ਸੇਂਭੀ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਇਤਿ, ਮੇਰੀ ਬਾਂਧੀ ਭਗਤੁ ਛਡਾਵੈ, ਜੀਵੋਂਕੇ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਰੀ ਕਰੀ ਹੂਈ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੀ ਮਰਯਾਦਾ ਤੇ ਮੇਰੀ ਭਗਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਕਰ ਮੁਕਤ ਕਰਾਵਤੇ ਹੂਏ ਭਗਤ ਛੁਡਾਇ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਭਗਤ ਜਨੋਕੀ ਬਰ ਸਰਾਫ ਦੇਕਰ ਜੀਵੋਂਕੋ ਕਰੀ ਊਚ ਨੀਚ ਥਾਨੋਮੇ ਜਨਮਾਦਿ ਮਰਯਾਦਾ ਨ ਛੂਟੈ ਮੋਹ, ਮੇਰੇ ਸੇ ਨਹੀ ਛੂਟ ਸਕੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੇਰਾ ਮੀਠਾ ਕੀਯਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੇਰੇ ਪਰਮ ਭਗਤ ਅਗਸਤ ਮੁਨਿ ਕਾ ਖਾਰਾ ਕੀਆ ਮੁਝ ਸੇ ਮੀਠਾ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਤਾ ॥ ਪੁਨਾ ਦ੍ਵਾਪਰਕੇ ਥਾਨ ਮੋ ਤ੍ਰੇਤਾ ਕੀਆ ਮੁਝਸੇ ਦ੍ਵਾਪਰ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਤਾ ॥ ਅਥਵਾ ਮੈਨੇ ਪ੍ਰਤਗਜ਼ਾ ਕਰੀਥੀ ਮਹਾ ਭਾਰਤ ਕੇ ਯੁੱਧਮੋ ਮੈ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਪਕੜੋਂਗਾ ॥ ਮੇਰੇ ਭਗਤ ਭੀਖਮਨੇ ਪ੍ਰਤਿਗਜ਼ਾ ਕਰੀ ਮੈ ਪਕੜਾਯ ਦੇਵੋਂਗਾ ॥ ਅਰਜਨ ਕੋ ਅਤੀ ਕਸ਼ਟ ਹੋਨੇ ਸਮੇ ਮੈਨੇ ਰਥ ਕਾ ਪਹੀਆ ਪਕੜ ਲੀਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਬਾਂਧੀ, ਕਰੀ ਪ੍ਰਤਿਗਜ਼ਾਕੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤ ਛੁਡਾਯ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਉਨਕੀ ਕਰੀ

ਕੋ ਮੈ ਨਹੀ ਛੁਡਾਇ ਸਕਤਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਉਨਕੀ ਪ੍ਰਤਿਗਜਾ ਛੁਡਾਵਨੀ ਤੋ ਕਹੀਂ ਰਹੀ ॥ ਪਰੰਤੂ ਬਲਰਾਜਾਕੀ ਤਰਹ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਭੀ ਬਾਂਧ ਦੇਵੇਂ ਜੋ ਈਹਾਂ ਖੜੇਰਹੋ ॥ ਤਬ ਉਨਕੇ ਪ੍ਰੇਮਕੇ ਬਸ ਹੁਯੇ ਮੁਝਸੇ ਉਨਕੇ ਆਗੇ ਛੂਟਨੇ ਹੇਤ ਕੁਛ ਜਬਾਬੁ, ਉਤਰ ਭੀ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਜੋ ਮੁਝਕੋ ਛੋਡ ਦੇਵੇ ॥ ੧ ॥ ਭਾਵ ਮੈ ਕਰੁਨਾ ਮੁਦਿਤਾ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਗੁਣੋ ਵਾਲੇ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੇ ਸਰਬ ਥਾ ਅਧੀਨ ਹੂ ਸੋਈ ਕਹੇ ਮੈ ਇਤਿ, ਹੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕੋਈ ਧਨ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇਹੈ ॥ ਕੋਈ ਔਰ ਕਾਹੂ ਕਾਮਾਦਿ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੋ ਜਨ ਧਨਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਬੰਧੁ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਮੈ ਗੁਣੋ ਸੇ ਪੁਰਖੋਂਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤਾ ਹੂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਗੁਣੋਕਾ ਬਾਂਧਵ ਹੂ ॥ ਔ ਸਗਲ ਕੀ ਜੀਵਨ, ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਕਾ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਹੂ ॥ ਪੁਨਾ ਮੇਰੀ ਜੀਵਨਿ, ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ॥ ਭਾਵ ਮੁਝਕੋ ਪ੍ਰਾਣਵਤ ਪਿਆਰੇ ਮੇਰੇਦਾਸਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਹੇ ਹੇ ਨਾਮਦੇਵ ਜਾਕੇ, ਜਿਸ ਭਗਤ ਕੇ ਚਿਤਮੋ ਜੈਸਾ ਮੈਨੇ ਕਥਨ ਕੀਆ ਹੈ ਐਸੀ ਪੱਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਹੈ ॥ ਤੈਸਾਹੀ ਤਿਸਕੇ ਸਾਥ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਪ੍ਰਗਾਸ਼ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਮੈ ਗੀਤਾ ਮੋ ਕਹੀਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇਕੋ ਜਿਸ ਰੀਤਿ ਸੇ ਸੇਵੇ ਮੈ ਉਸ ਸਾਥ ਉਸੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਸਾਰੰਗ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੈਨਰ ਕਿਆ ਪੁਰਾਨ ਸੁਨਕੀਨਾ॥ ਅਨ ਪਾਵਨੀ ਭਗਤਿ ਨਹੀ ਉਪਜੀ ਭੂਖੇ ਦਾਨੁ ਨ ਦੀਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਮੁ ਨ ਬਿਸਰਿਓ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਬਿਸਰਿਓ ਲੋਭੁ ਨ ਛੂਟਿਓ ਦੇਵਾ ॥ ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਮੁਖਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟੀ ਨਿਫਲ ਭਈ ਸਭ ਸੇਵਾ ॥ ੧ ॥ ਬਾਟ ਪਾਰਿ ਘਰੁ ਮੂਸਿ ਬਿਰਾਨੋ ਪੇਟੁ ਭਰੈ ਅਪ੍ਰਾਧੀ ॥ ਜਿਹਿ ਪਰਲੋਕ ਜਾਇ ਅਪਕੀਰਤਿ ਸੋਈ ਅਬਿਦਿ ਆ ਸਾਧੀ ॥ ੨ ॥ ਹਿੰਸਾ ਤਉ ਮਨਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟੀ ਜੀਅ ਦਇਆ ਨਹੀ ਪਾਲੀ ॥ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਕਥਾ ਪੁਨੀਤ ਨ ਚਾਲੀ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੬ ॥

ਏਕ ਪਰਮਾਨੰਦ ਜੀ ਕਾ ਸੇਵਕ ਨੇਮ ਸੇ ਪੁਰਾਣ ਕਥਾਕੋ ਸ਼੍ਰਵਣ ਕਰਤਾ ਹੀ ਖੋਟੇ

ਕਾਮੇਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰਖਤਾ ਥਾ ਤਿਸਕੋ ਤਾੜਨਾ ਸਹਿਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇਂਹੈਂ ਤੈਇਤਿ, ਪਰਮਾਨੰਦ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੈਨੇ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਵਸੇ ਬਡੇ ਉਤਮੋਪਦੇਸ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਪੁਰਾਣੋਂ ਕੀ ਕਥਾਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਕਿਆ ਸੁਭ ਕਾਮ ਕੀਆ ॥ ਔ ਕੌਨ ਅਸੁਭ ਤਜਾਗ ਕੀਆ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕੀਆ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਪੁਰਾਣ ਸੁਨ ਰਹੇ ਮਨਮੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕੀ ਅਨ ਪਾਵਨੀ, ਅਨਪਾਯਨੀ॥ ਭਾਵ ਅਪਾਯਬਿਨਾਸ ਸੇ ਰਹਿਤ ਸਰਬਦਾ ਕਾਲ ਰਹਨੇ ਵਾਲੀ ਭਕ੍ਰੀ ਨਹੀ ਹੂਈ ॥ ਪੁਨਾ ਭੂਖੇ ਪੁਰਖੋਂਕੋ ਅੰਨ ਜਲਕਾ ਦਾਨ ਨਹੀ ਦੀਆ ॥ ਇਸ ਕਹਨੇਸੇ ਔਰਭੀ ਸੁਭ ਗੁਣ ਨਹੀ ਧਾਰੇ ਯਹ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾਪੁਰਾਣ ਸੁਨ ਖੋਟੇ ਕਰਮ ਤਜਾਗੇ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਕਾਮੁਇਤਿ, ਚਿਤਸੇ ਕਾਮ, ਮੈਥਨ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਭੂਲੀ ॥ ਅਵਗਜਾ ਕਰਤਾ ਪੈ ਕੋਪ ਕਰਨਾ ਨਹੀ ਭੂਲਜਾ ॥ ਤਥਾ ਸੰਤੋਖ ਧਾਰ ਲੋਭ ਨਹੀ ਭੂਲਜਾ ॥ ਜੋਦੇਵਾ, ਦੇਉ ॥ ਭਾਵਬਡਾ ਰਾਖਸਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨੀ ਮੁਖਸੇ ਨਹੀ ਛੂਟੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇਪੁਰਖ ਪੁਰਾਣ ਸੁਨ ਨਯਾ ਲਾਭ ਤੋ ਹੋਨਾ ਰਹਜਾ ਉਲਟਾ ਨਿਹਫਲ ਭਈ, ਬਜਰਥ ਹੋਗਈ ਤੇਰੀ ਪੀਛੇ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ਸੇਵਾ ਭੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋ ਤਬ ਸਫਲ ਹੋਤੀ ਜਬ ਤੂੰ ਦੁਖੀ ਜੀਵੋਂ ਪੈ ਦਯਾ ਕਰਤਾ ॥ ਤੈਨੇ ਉਲਟਾ ਬਾਟ ਪਾਰਿ, ਰਾਹ ਲੂਟਨਾ ਪਰਾਏ ਘਰਮੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾਦਿਕ ਕਾਮ ਕਰਕੇ ਹੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਪਨੇ ਪੇਟ ਕਾ ਭਰਨਾ ਕੀਆ ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਸ ਕਰ ਤੇਰਾ ਪਰਲੋਕ ਜਾਤਾ ਰਹੇ ਔ ਲੋਕਮੇ ਅਪਕੀਰਤੀ ਹੋਵੇ ॥ ਐਸੀਹੀ ਤੈਨੇ ਅਬਿਦਿਆ ਸਾਧੀ, ਅਗਜਾਨ ਸਿੱਧ ਕੀਆ ॥ ੨ ॥ ਕਿੰਚ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਹਿੰਸਾ, ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮਨਸੇ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੂਈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹਿੰਸਾ ਛੋਡਕਰ ਕਾਹੂੰ ਜੀਵਕੀ ਰਖਜਾ ਕਰਨੀ ਯਹ ਬ੍ਰਿਤੀ ਤੈਨੇ ਨਹੀ ਪਾਲੀ ॥ ਉਲਟਾਸਰੀਰਸੇ ਨਾ ਬਨੀ ਤੋ ਮਨ ਸੇ ਹਿੰਸਾ ਚਿਤਵੀ ਬਾਣੀ ਸੇ ਔਰੋਂਕੋ ਹਿੰਸਾਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਆ॥ ਭਾਵ ਐਸੇ ਐਸੇ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵੋਂ ਮੇਂ ਹੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰਖੀ ਇਨ ਸਭਕੇ ਨਾਸਕੇ ਮੂਲ ਸਤਸੰਗ ਮੈ ਬੈਠਕੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਭਗਤੀ ਆਦਿਕ ਸੁਭ ਗੁਣੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਕਬੀ ਨਾ ਚਲਾਈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਰਬ ਥਾ ਨਿਸਫਲ ਜਨਮ ਬਿਤਾਯਾ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੬ ॥

ਛਾਡਿ ਮਨ ਹਰਿ ਬਿਮੁਖਨ ਕੋਸੰਗੁ ॥ ॥ ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੫ ਸੂਰਦਾਸ ੧ ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਹਰਿਕੇ ਸੰਗ ਬਸੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਅਰਪਿ ਸਰਬਸੁ ਸਭੁ ਅਰਪਿਓ

ਅਨਦਿ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਝੋਕ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਰਸਨ ਪੇਖਿ ਭਏ ਨਿਰ ਬਿਖਈ ਪਾਏਹੈ ਸਗਲੇ ਥੋਕ ॥ ਆਨ ਬਸਤ ਸਿਉ ਕਾਜੁ ਨ ਕਛੂਐ ਸੁੰਦਰ ਬਦਨ ਅਲੋਕ ॥ ੧ ॥ ਸਿਆਮ ਸੁੰਦਰਿ ਤਜਿ ਆਨ ਜੁ ਚਾਹਤਿ ਜਿਉ ਕੁਸਟੀ ਤਨਿ ਜੋਕ ॥ ਸੂਰ-ਦਾਸ ਮਨੁ ਪ੍ਰਭਿ ਹਥਿ ਲੀਨੋ ਦੀਨੋ ਇਹੁ ਪਰਲੋਕ॥੨॥੧॥੮॥

ਨਿਜ ਮਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕੁਸੰਗ ਤਯਾਗਕੇ ਉਪਦੇਸਮੋਕਹੇ ਸੂਰਦਾਸਕੇ ਬਿਸਨ ਪਦ ਕੀ ਗੁਰੂਜੀ ਏਕ ਤੁਕ ਲਿਖੇਹੈ ਛਾਡਿਇਤਿ ਸੂਰਦਾਸ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜੋ ਜਨ ਹਰਿ ਸੇ ਬਿਮੁਖਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਹਰਿਕੀਭਗਤੀ ਨਹੀ ਕਰੇ ਤੂੰ ਤਿਨਕਾ ਸੰਗ ਤਯਾਗ ਕਰ॥ਕਾਹੇਤੇ ਆਪ ਤੋ ਉਨਕੋ ਕਭੀ ਸੁਭ ਸੰਕਾ ਕਾ ਲੇਸ ਨਹੀ ਹੋਨਾ ॥ ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਸਤਸੰਗ ਨਾਸ ਕਰਦੇਵੇਂਗੇ ॥ ਏਤੀ ਵਾਰਤਾ ਆਗੇ ਬਿਸ਼ਨਪਦੇ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪ੍ਰਯੰਤ ਮੇ ਲਿਖੀਹੈ ॥ ਇਸਕਾ ਸਮਗ੍ਰ ਪਾਠ ਦੇਖਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋ ਬੰਨੋ ਜੀਕੀ ਬੀੜਮੇ ਦੇਖੇ ॥ ਬੇਮੁਖੋਂਕੇ ਸੰਗਕੇ ਤਯਾਗ ਹੇਤ ਬੇਮੁਖੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਸੂਚਨ ਕਰ ਅਬ ਸਨਮੁਖੋਕੇ ਸੰਗਹੇਤ ਗੁਰੂਜੀ ਸੂਰ ਦਾਸਕੇ ਮੁਖਸੇ ਹਰਿਜਨੋ ਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ਹਰਿਕੇ ਇਤਿ ਹਰਿਲੋਕ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਓਰ ਮਨ ਰਖਨੇਸੇ ਤਾਹੀਕੇ ਸਾਥ ਬਸੇਹੈਂ॥ ਜਿਸ ਹੇਤਸੇ ਹਰਿ ਜਨੋ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸੇਵਾ ਮੈ ਤਨ ਤਥਾ ਹਰਿ ਸਿਮਰਣਮੇ ਮਨ ਅਰਪਣ ਕਰ ॥ ਪੀਛੇਸੇ ਸਰਬ ਸੁ ਧਨਭੀ ਸੰਪੂਰਨ ਅਰਪਨ ਕਰ ਦੀਆਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਉਨਕੇ ਮਨਕੀ ਆਨੰਦ ਸਹਜ, ਸੁਭਾਵ ਆਨੰਦਕੀ ਧੁਨੀ ਏਕ ਰਸ ਮੈ ਝੋਕ, ਟੂਲ ਲਗ ਰਹੀਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਬਹੁਤ ਅਮਲ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਟੂਲ ਲਗ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਤਾਸੇ ਉਥਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਦਰਸਨ ਇਤਿ ਦਰਸਨ ਪੇਖਿ, ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਪਰਮਾਤਮ ਸ੍ਵਰੂਪਕਾ ਯਥਾਰਥ ਗਯਾਨਲੇ ਆਨੰਦੀ ਹੋਕਰ ਨਿਖਲ ਵਿਖਯੋਂ ਕੋ ਤਯਾਗਕੇ ਨਿਰ ਬਿਖਈ ਹੋ ਗਏਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇ ਯੋਗਯ ਵਸਤੁ ਕੇ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਆਨਕੀ ਇਛਾ ਸੇ ਹੀਨ ਹੋਕਰ ਉਨਹੁ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥ ਪਾਇ ਲੀਏ ਹੈਂ ॥ ਕੁਛ ਪਾਵਨਾ ਉਨਕੋ ਸੇਖ ਨਹੀ ਰਹਯਾ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਆਨਇਤਿ, ਆਨ ਬਸਤ ਸਿਉ, ਕਾਹੂੰ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਸਾਥ ਉਨਕਾ ਕਛੁਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਹੀ ਰਹਯਾ ॥ ਸਰਬ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕਾ ਬਦਨ, ਮੁਖ ਅਲੋਕ, ਦੇਖ ਕਰ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਐਸੇ ਸਯਾਮਸੁੰਦਰ ਹਰਿਕੋ ਤਯਾਗਕਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਆਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਚਾਹੇਹੈਂ ਸੋ ਅ-

ਵਸਜ ਮਰੇਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕੁਸਟੀ ਕੇ ਤਨਕਾ ਰੁਧਿਰ ਪਾਨ ਕਰਜੋਕ ਮਰੇਹੈ॥ ਐਹਮਾਰਾ ਮਨ ਤੋ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਮੇ ਕਰ ਲੀਆਹੈ॥ ਯਹਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ ਸੂਰਇਤਿ, ਸੂਰਦਾਸਜੀ ਕਹੇਂ ਹਮਾਰੇ ਮਨਕੋ ਸਮਰਥ ਪ੍ਰਭੁ ਨੇ ਅਪ ਨੇ ਹਾਥਮੇ ਲੀਆਹੈ॥ ਭਾਵ ਬਸ ਕਰ ਲੀਆਹੈ॥ ਯਹੀ ਮਾਨੋ ਹਮਕੋ ਪਰਲੋਕ, ਅਪਨਾ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਦੇ ਦੀਆਹੈ॥ ੨॥ ੧॥ ੮॥

ਸਾਰੰਗਕਬੀਰਜੀਉ॥

ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਹਰਿਬਿਨੁ ਕਉਨਸਹਾਈ ਮਨਕਾ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਹਿਤੁ ਲਾਗੋ ਸਭ ਫਨਕਾ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਆਗੇ ਕਉ ਕਿਛੁ ਤੁਲਹਾ ਬਾਂਧਹੁ ਕਿਆ ਭਰਵਾਸਾ ਧਨਕਾ॥ ਕਹਾ ਬਿਸਾਸਾਇਸਭਾਂਡੇਕਾ ਇਤਨਕੁ ਲਾ- ਗੈ ਠਨਕਾ॥ ੧॥ ਸਗਲ ਧਰਮ ਪੁੰਨ ਫਲ ਪਾਵਹੁ ਧੂਰਿ ਬਾਂ- ਛਹੁ ਸਭ ਜਨਕਾ॥ ਕਹੈ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁਇਹੁ ਮਨੁ ਉ- ਡਨ ਪੰਖੇਰੂ ਬਨਕਾ॥ ੨॥ ੧॥ ੯॥

ਕਬੀਰਜੀ ਪਾਸ ਕਾਹੂੰਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਪਰਲੋਕਮੈ ਇਸ ਜੀਵਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕੋਈ ਭੇਖਹੈ ਵਾ ਕਰਮਹੈ ਵਾ ਕੁਟੰਬਹੈ ਸੁਨ ਕਰਕਬੀਰਜੀ ਉਤਰ ਦੇਵੇਂ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਹੇਭਾਈ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਸੇ ਬਿਨਾ ਪਰਲੋਕ ਮੈਂਕੌਨ ਸਹਾਈ ਹੋਸਕੇਹੈ ਮਨਕਾ, ਇਸ ਜੀਵਕਾ॥ ਭਾਵ ਕੋਈ ਸਹਾਯਕ ਨਹੀਹੋਵੇ॥ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇ ਮਾਤਇਤਿ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਾਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਿਨਸੇ ਜੀਵੋਂਕਾ ਸਨੇਹ ਲਗ ਰਹਾਹੈ ਯੇ ਸਭੀ ਫਨਕਾ, ਆਪ ਨਾਸ ਹੋਜਾਨੇ ਵਾਲੇਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਨਸੇ ਕੁਛ ਸਹਾਯਤਾ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ॥ ੧॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰਕੇ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਆਗੇਕੋ ਕੁਛ ਹੇਜੀਵ ਤੁਮ ਤੁਲ- ਹਾ, ਤਰਨੇਕਾ ਸਾਧਨ ਬਾਧਹੁ, ਰਚ ਲੇਵੋ॥ ਜਿਸ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਕਰ ਤਮ ਮਰਨਾ ਭੁਲਾਈ ਬੈਠੇਹੋ॥ ਕਿਆ ਬਿਸ੍ਵਾਸਹੈ ਧਨਕਾ ਜੋ ਰਾਜਾ ਅਗਨਿਚੋਰੋਂਸੇ ਬਚਕੇ ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਸ ਰਹੇਗਾ॥ ਕਿੰਚ ਰਹੇ ਧਨ ਅਧਿਕ ਕਾਲਤੌ ਭੀ ਦੇਹਕਾਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨਹੀ ਜੋ ਕਬ ਛੂਟ ਜਾਵੇਗੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਹਾਇਤਿ, ਕਹਾ ਬਿਸਾਸਾ, ਕਜਾ ਬਿਸਾਹ ਹੈ ਇਸ ਦੇਹ ਰੂਪ ਪਾਤ੍ਰਕਾ॥ ਜੋ ਇਤਨਕੁ, ਰੰਚਕਲਾਗੈ ਠਨਕਾ, ਠੋਕਰ ਲਗੇ ਨਾਸ ਹੋਜਾਵੇ ਭਾਵ

ਕੁਛ ਬਿਸਾਹ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਸਭਸੰਕਲਪ ਤਜਾਗਕੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਚਰਣੋ ਕੀ ਧੂੜ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਸਗਲਇਤਿ, ਹੇਪੁਰਖ ਸਗਲ ਧਰਮ ਸੰਪੂਰਣ ਨਿੱਤ ਨਿਮਿਤਾਦਿਕ ਧਰਮੋ ਕੇ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਫਲਕੋ ਤੁਮ ਤਬ ਪਾਯ ਲੇਵੋਗੇ ॥ ਜਬ ਅਪਨੇ ਚਿਤਸੇ ਧੂਰਿ ਬਾਂਛਹੁ, ਚਰਨ ਧੂਲੀ ਚਾਹੋਗੇ ਸਭ ਜਨਕਾ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਿਖ-ਲ ਭਗਤੋਂਕੀ ॥ ਵਾ ਚਰਨ ਧੂੜ ਚਾਹੋਗੇ ਅਪਨੇਕੇ ਬਨਾਯਾ ਸਭ ਹਰਿ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵੈਸੇ ਜਨੋਕੇ ਉਪਦੇਸ ਬਿਨਾ ਯਹ ਸੰਸਾਰ ਬਨ ਮੇ ਨਾਨਾਦੇਹਬ੍ਰਿਛੋਂ ਪੈ ਬੈਠਨੇ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਰੂਪ ਪੰਛੀ ਕਬੀ ਥਿਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿਕਰੇਂ ਕਹੈਇਤਿ, ਕਹੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸੁਨੋ ਹੇਸ੍ਰੇਸਟ ਜਨੋ ਇਹੁ ਮਨੁ, ਯਹੀ ਤੁਮਾਰਾ ਜੀਵ ਉਡਨੇਵਾਲਾ ਪੰਛੀ ਸੰਸਾਰ ਬਨਕਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸਕੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਹਰਿ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰੋ ਜੋ ਸਹਾਯਤਾ ਕਰ ਇਸਕੋ ਬਚਾਵੇ ॥ ਨਹੀ ਤੋ ਇਸ ਬਨਮੇ ਇਸਕੋ ਕਾਲ ਅਹੇੜੀ ਨਹੀ ਛੋਡੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀਮਤ ਸਾਰੰਗ ਰਾਗੇ ਭਗਤਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀਉਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ॥ ਸੇਵੀ ਲੇ ਗੋਪਾਲ ਰਾਇ ਅਕੁਲ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਭਗਤਿ ਦਾਨੁ ਦੀਜੈ ਜਾਚਹਿ ਸੰਤ ਜਨ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਂਚੈ ਘਰਿ ਦਿਗਦਿਸੈ ਸਰਾਇਚਾ ਬੈਕੁੰਠ ਭਵਨ ਚਿਤ੍ਰਸਾਲਾ ਸਪਤ ਲੋਕਸਮਾਨ ਪੂਰੀਅਲੇ ॥ ਜਾਂਚੈ ਘਰਿ ਲਛਿਮੀ ਕੁਆਰੀ ਚੰਦ ਸੂਰਜੁ ਦੀਵੜੇ ਕਉਤਕੁ ਕਾਲੁ ਬਪੁੜਾ ਕੋਟਵਾਲੁ ਸੁਕਰਾਸਿਰੀ ॥ ਸੁ ਐਸਾ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਨਰਹਰੀ ॥ ੧ ॥ ਜਾਚੈ ਘਰਿ ਕੁਲਾਲੁ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਤੁਰ ਮੁਖੁ ਡਾਂਵੜਾ ਜਿਨਿ ਬਿਸ੍ਵ ਸੰਸਾਰੁ ਰਾਚੀਲੇ ॥ ਜਾਂਚੈ ਘਰਿ ਈਸਰੁ ਬਾਵਲਾ ਜਗਤੁ ਗੁਰੂ ਤਤਸਾਰਿਖਾ ਗਿਆਨੁ ਭਾਖੀਲੇ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨੁ ਜਾਂਚੈ ਡਾਂਗੀਆ ਦੁਆਰੈ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਲੇਖੀਆ ॥ ਧਰਮਰਾਇ ਪਰੁਲੀ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰੁ ॥ ਸੁ ਐਸਾ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀਗੋਪਾਲੁ ॥ ੨ ॥ ਜਾਂਚੈ ਘਰਿ ਗਣ ਗੰਧਰਬ

ਰਿਖੀ ਬਪੁੜੇ ਢਾਢੀਆ ਗਾਵੰਤ ਆਛੈ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਰੂਪੀ ਆ ਅਨਗਰੂਆ ਆਖਾੜਾ ਮੰਡਲੀਕ ਬੋਲ ਬੋਲਹਿ ਕਾਛੈ ॥ ਚਉਰ ਢੂਲ ਜਾਂਚੈਹੈ ਪਵਣੁ ॥ ਚੇਰੀ ਸਕਤਿ ਜੀਤਿਲੇ ਭਵਣ ॥ ਅੰਡ ਟੂਕ ਜਾਚੈ ਭਸਮਤੀ ॥ ਸੁ ਐਸਾ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਪਤੀ ॥ ੩ ॥ ਜਾਚੈ ਘਰਿ ਕੂਰਮਾ ਪਾਲੁ ਸਹਸ ਫਨੀ ਬਾਸਕੁ ਸੇਜ ਵਾਲੂਆ ॥ ਅਠਾਰਹ ਭਾਰ ਬਨਾਸਪਤੀ ਮਾਲਣੀ ਛਿਨਵੈ ਕਰੋੜੀ ਮੇਘ ਮਾਲਾ ਪਾਣੀ ਹਾਰੀਆ ॥ ਨਖ ਪ੍ਰਸੇਵ ਜਾਚੈ ਸੁਰਸਰੀ ॥ ਸਪਤ ਸਮੁੰਦ ਜਾਂਚੈ ਘੜਥਲੀ ॥ ਏਤੇ ਜੀਅ ਜਾਂਚੈ ਵਰਤਣੀ ॥ ਸੋ ਐਸਾ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਧਣੀ ॥ ੪ ॥ ਜਾਂਚੈ ਘਰਿ ਨਿਕਟਿ ਵਰਤੀ ਅਰਜਨਿ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਅੰਬਰੀਕੁ ਨਾਰਦੁ ਨੇਜੈ ਸਿਧ ਬੁਧ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਬਾਨਵੈ ਹੇਲਾ ॥ ਏਤੇ ਜੀਅ ਜਾਂਚੈ ਹਹਿਘਰੀ ॥ ਸਰਬ ਬਿਆਪਕ ਅੰਤਰ ਹਰੀ ॥ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਦੇਉ ਤਾਚੀ ਆਣਿ ॥ ਸਗਲ ਭਗਤ ਜਾਚੈ ਨੀਸਾਣ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥

ਤੁਝ ਪਰਮ ਐਸ੍ਵਰਯ ਵਾਲੇ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਹਮ ਆਪ ਕੋ ਸਿਮਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਕੋ ਭਗਤੀ ਦੇਵੋ ਯਹ ਨਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਸੇਵੀਲੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਗੋਪਾਲ ਰਾਜਾ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਨਿਰਗੁਣ ਰੂਪ ਅਕੁਲ, ਦੇਹ ਕੇ ਧਰਮ ਗੋਤਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਨਿਰੰਜਨ, ਨਿਰਦੁਖ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਤੁਝ ਕੀ ਹਮ ਸੇਵੀਲੇ, ਨੌ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਹਮ ਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਭਗਤਿ ਦਾਨੁ ਦੀਜੈ, ਅਪਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਕਾ ਦਾਨ ਕਰੋ ॥ ਜਿਸ ਆਪ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕੋ ਤੁਮ ਸੇ ਆਗੇ ਭੀ ਜਾਚਹਿ, ਮਾਂਗਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਸੰਤ ਜਨ, ਆਪ ਕੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਭਗਤ ਪ੍ਰਹਲਾਦਾਦਿਕ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਪ ਬਡੇ ਰਾਜਾ ਹੋ ਇਸ ਲੀਯੇ ਆਪ ਯਹ ਦਾਨ ਅਵਸਜ ਦੇਵੋ ਯਹਿ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਪਹਲੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਰਾਜ ਬਿਭੂਤੀ ਬਰਨਨ ਕਰੇ ਜਾਚੈ ਇਤਿ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੂ ਕੈਸਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੁਝ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਦਿਗ, ਪੂਰਬਾਦਿ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਹਮ ਕੋ ਦਿਸੇ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ਸਰਾਇਚਾ, ਬਡੀ ਕਨਾਤਾਂ ਤਣੀ ਹੁਈ ॥ ਅਰ ਆਪ ਕਾ ਬੈਕੁੰਠ ਥਾਨ ਹਮ ਕੋ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਚਿਤ੍ਰਸਾ-

ਲਾ, ਸੀਸ ਮਹਲ ॥ ਪੁਨਾ ਸਾਤੋਂ ਊਪਰਕੇ ਤਥਾ ਸਾਤੋਂ ਤਲੇਕੇ ਯਹ ਜਿਸ ਤੁਝਕੀ ਸਮਾਨ ਪੁਰੀਅਲੇ, ਸਾਧਾਰਣ ਜੈਸੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾਕੇ ਨਗਰਸੋਂ ਔਰ ਨਗਰ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਰਬ ਸੋਭਾਕੀ ਖਾਨ ਜਿਸ ਤੁਝ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਘਰਮੇਂ ਕੁਮਾਰ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੀ ਲਛਮੀਹੈ ॥ ਅਰ ਦੀਪਕ, ਜਿਸਕੇ ਘਰਮੇ ਬਿਨਾ ਤੇਲ ਬੱਤੀ ਸੇ ਉਜਾਲਾ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਚੰਦ ਔ ਸੂਰਯ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਕਉਤਕ, ਸਭ ਜੀਵੋਂਕੇ ਸੰਘਾਰ ਕਰਨ ਕਾ ਆਸਚਰਯ ਤਮਾਸਾ ਦਿਖਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਜਿਸਕੇ ਘਰਮੇ ਕਾਲੁ ਬਪੁੜਾ, ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ਭਯ ਦਾਤਾ ਕੋਟਵਾਲਹੈ ॥ ਜੋ ਸੁ, ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਰੀਤਿਸੇ ਕਰਾ, ਕਰੋਂ ਕੋ ॥ ਭਾਵ ਦੰਡੋਂਕੋ ਲੇਤਾਹੈ ਸਿਰੀ, ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੇ ਸਿਰੋਂਸੇ ॥ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦੰਡ ਲੀਯੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਛੋਡਤਾ ਐਸਾ ਬਲਵਾਨਹੈ ॥ ਸੁ, ਵਹੁ ਕਹੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਸਮਾਜਵਾਲਾ ਐਸਾ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ, ਸੋਭਾਵਾਨ ਹੇ ਨਰਹਰੀ, ਨਰਸਿੰਘ ਰੂਪ ਧਾਰਨੇਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੂੰਹੈਂ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾਭੀ ਤੂੰਕੈਸਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਜਿਸਕੇ ਘਰਮੇ ਚਾਰ ਮੁਖੋਂ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੁਲਾਲਹੈ ਡਾਂਵੜਾ, ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟੀਕੇ ਅਕਾਰੋਂ ਕੋ ਡੋਲਕੇ ॥ ਭਾਵ ਕਲਪਨਾ ਕਰਕੇ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਕੈਸਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੁਲਾਲਹੈ ॥ ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਬਿਸ੍ਵ, ਨਿਖਲ ਸੰਸਾਰ ਰਾਚੀਲੇ, ਰਚਜਾਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਤੂੰਕੈਸਾ ਰਾਜਾਹੈ ਜਿਸਕੇ ਘਰਮੇਂ ਬਾਵਲੇਪਨ ਕੀ ਬਾਤਾਂ ਸੁਨਨੇ ਹੇਤ ਰਖੇ ਰਾਜਾ ਲੋਗਨ ਕੇ ਬਾਂਵਲਿਓ ਵਤ ਈਸਰੁ, ਮਹਾਂਦੇਵ ਬਾਂਵਲਾਸਾਹੈ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇਂ ਬਾਵਲਾ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗੀਤ ਨ੍ਰਿਤ ਮੰਤ੍ਰ ਯੰਤ੍ਰਾਦਿ ਨਿਖਲ ਵਿਦਯਾਕਾ ਜਗਤ ਮੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਣੇਸੇ ਜਗਤਕਾ ਗੁਰੂਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕੇਵਲ ਬਯਵਹਾਰਕੀ ਵਿਦਯਾਕਾ ਉਪਦੇਸ ਹੀ ਨਹੀ ॥ ਪਰਮਾਰਥ ਵਿਦਯਾਕਾ ਉਪਦੇਸ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਰ ਰਾਮਾਯਣਾਦਿਕੋਂ ਮੇ ਉਸੀ ਕਾ ਕੀਆ ਲਿਖਯਾਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਤ, ਵਾਸਤਵ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਸਾਰਿਖਾ, ਸਚਾਗਯਾਨ ਭਾਖੀਲੇ, ਕਥਨ ਕਰਨੇਵਾਲਾਹੈ ॥ ਵਾ ਕੈਸਾ ਮਹਾਂਦੇਵਹੈ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਜੋ ਤੁਮ ਬਿਸ਼੍ਟਤਤ, ਤੁਮਾਰੇ ਸਾਰਿਖਾ, ਤੁਲਯ ਗਿਆਨ ਭਾਖੀਲੇ, ਗਯਾਨਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇਵਾਲਾਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਤੂੰ ਕੈਸਾਹੈ ॥ ਪਾਪਪੁੰਨ ਜੀਵੋਂਕੇ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਜਿਸਤੇਰੇ ਦਰਵਜੇ ਸੇ ਜੀਵੋਂ ਕੇ ਰੋਕਨੇ ਵਾਲੇ ਡਾਂਗੀਆ, ਚੋਬਦਾਰ ਹੈਂ ॥ ਔ ਚਿਤ੍ਰਗੁਪਤ ਆਪਕੇ ਦ੍ਵਾਰਮੇ ਲੇਖੀਆ, ਮੁਨਸੀਹੈਂ॥ ਧ੍ਰਮਰਾਇ ਜਿਸਕੇ ਪਤਿਹਾਰ, ਦ੍ਵਾਰਮੇਂ ਪਰੁਲੀ, ਪ੍ਰਲਯ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ਭਾਵ ਅਸੁਭ ਕਰਮੋ ਕਾ ਫਲਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇ ਥਾਨ ਮੇਂਹੈ ॥ ਸੋ, ਵਹੁ ਐਸਾ ਰਾਜਾ ਹੇ ਸੋਭਾਵਾਨ ਗੁਪਾਲ ਤੂੰਹੈ ॥ ੨ ॥ ਪੁਨਾ ਤੂੰਕੈਸਾਹੈ ਰਾਜਾ ਲੋਗਨਕੇ ਢਾਢੀਯੋਂ ਕੇ ਥਾਨਮੇਂ ਜਿਸਕੇ ਘਰ ਗਣ, ਸਮੂਹ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਵਈਆ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵਤਾ ਔ ਵੇਦਮੰਤ੍ਰ

ਕੀ ਟੀਕਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਰਿਖਿ ਲੋਕ ਬਿਚਾਰੇ ਢਾਢੀ ਗਾਵੰਤ ਆਛੈ, ਖਰਜਾਦਿ ਸੁਰੋਂਸੇ ਰਾਗੋਂਕੋ ਔ ਬੇਦੋਂਕੋ ਗਾਵਤੇਹੈਂ ਭਲੀ ਤਰਾਂ ॥ ਪੁਨਾ ਰਾਜਾ ਲੋਗਨ ਕੇ ਬਹੁ ਰੂਪੀਯੋਂਕੇ ਥਾਨਮੇ ਨਈਨਈ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾਸੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨੁ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਆਦਿਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜਗਤ ਕਾਰਣੋ ਕੋ ਦਿਖਾਵਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਰੂਪੀਆ, ਨਕਲੀਏ ਭਾਂਡਹੈ॥ ਅਨ,ਪੁਨਾ ਤਿਸਤੁਝ ਰਾਜਾ ਕਾ ਗਰੂਆ, ਭਾਰੀ ਅਖਾੜਾ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤਨਕੋ ਜੁਧਕੀ ਜਗਾਹੈ ਜਿਸ ਅਖਾੜੇ ਮੈ ਮੰਡਲੀਕ, ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਮੰਡਲੋਂਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਦੇਵ ਦੈਤੋਂ ਕੇ ਰਾਜਾ ਬੋਲ, ਬਚਨ ਬੋਲਤੇ ਹੈਂ ਕਾਛੈ, ਸੁੰਦਰ ॥ ਪੁਨਾਂ ਚਉਰ ਢੂਲ, ਚੌਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜਿਸ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਨਾਨਾ ਬਨਸਪਤੀ ਰੂਪ ਰੋਮੋਂਕੋ ਹਲਾਵਤਾ ਪਵਨਹੈ ॥ ਔ ਚੇਰੀ ਸਕਤਿ, ਅਪਨੀ ਲਖ੍ਮੀ ਰੂਪ ਸਕਤੀਸੇਂ ਨਿਖਲ ਭਵਨ ਜੀਤ ਲੀਯੇਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਅਪਨੀ ਸਕਤੀਸੇ ਜੀਤ ਲੇਵੈਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਅੰਡ ਟੂਕ, ਬ੍ਰਹਮੰਡਕਾ ਭਾਰਥ ਖੰਡ ਰੂਪ ਟੁਕੜਾ ਭਸਮਤੀ, ਚੁਲਾਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੈਸੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਪੈ ਤਿਆਰਕੀਆ ਭੋਜਨ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਾਵੈਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਇਸਖੰਡਕਾ ਕੀਆ ਕਰਮ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੋਗੇਹੈਂ॥ ਸੁ ਵਹੁ ਐਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸਮਾਜਵਾਲਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤੂੰਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਤੂੰਕੈਸਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਜਾਚੇ, ਜਿਸ ਤੁਝਰਾਜਾ ਕੇ ਘਰਮੇ ਕੂਰਮਾ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਕਾ ਬੋਝ ਉਠਾਨੇ ਵਾਲੇ ਕਛਪ ਤੇਰਾ ਪਾ੍ਹ, ਪਲੰਘਹੈ ॥ ਔ ਸਹਸ੍ਰ ਫਨੀ ਬਾਸਕ, ਹਜਾਰ ਫਣੋਵਾਲਾ ਸੇਸ ਨਾਗ ਤੇਰਾ ਦੂਸਰਾ ਸੇਜ, ਪਲੰਘਹੈ ਵਾਲੂਆ, ਸੇਜ ਬੰਦੋਂ ਵਾਲਾ ॥ ਸੇਸਕੇ ਫਣੋਂਮੇ ਸੇਜ ਬੰਦੋਂ ਕੀ ਭਾਵਨਾਕਰੀ ਜਾਨ ਲੇਨੀ ॥ ਪੁਨਾ ਅਠਾਰਾ ਭਾਰ ਬਨਾਸਪਤੀ ਜਿਸਤੇਰੇ ਘਰਮੇ ਅਪਨੇ ਫੂਲੇ ਫੂਲ ਦੇਨੇਸੇ ਮਾਲਣਹੈ ॥ ਖਟ ਊਪਰ ਨੱਬੇ ਕਰੋੜ ਮੇਘ ਮਾਲਾ, ਬਦਲੋਂਕੀ ਪੰਕ੍ਤੀਆਂ ਤੇਰੇ ਪਾਨੀ ਦੇਨੇਵਾਲੀ ਝੀਵਰੀਆਂਹੈਂ॥ ਔ ਰਾਜਾ ਲੋਗਨਕੇ ਪਸੀਨੇ ਵਤ ਜਿਸ ਤੁਝ ਈਸਕੇ ਚਰਣ ਨਖੋਂਕਾ ਪਸੀਨਾ ਯਹੀ ਮਾਨੋ ਸੁਰਸਰੀ, ਗੰਗਾਜੀਹੈ ॥ ਅਰ ਸਾਤੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਆਪਕੇ ਘੜਥਲੀ, ਘਟੋਂਕੇ ਥਾਨ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸਾਤ ਘੜੇਹੈਂ ॥ ਏਤੇ ਪੂਰਬਕਹੇ ਸਭੀ ਜੀਵ ਜਿਸ ਤੁਝ ਈਸਕੇ ਘਰਮੇ ਵਰਤਣੀ, ਵਰਤਨੇ ਮੇ ਆਵਤੇ ਨੌਕਰਹੈਂ ॥ ਸੋ, ਵਹੁ ਐਸਾ ਰਾਜਾ ਤੂੰ ਤੀਨੋ ਭਵਨੋ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀਹੈ ॥ ੪ ॥ ਪੁਨਾ ਤੂੰ ਕੈਸਾ ਰਾਜਾਹੈ ਜਿਸ ਤੁਝ ਈਸ਼੍ਵਰਕੇ ਘਰਮੋ ਰਾਜਾ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸਮੀਪ ਵਰਤੀ ਸੇਵਕੋਂ ਕੇ ਥਾਨਮੋ ਅਰਜਨ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਅੰਬਰੀਕ ਨਾਰਦ ਨੇਜੇ, ਇਸ ਨਾਮਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤ ਸਿਧ, ਏਕੱ ਜਾਤੀਵਾਲੇ ਦੇਵਤਾ ਬੁਧ, ਬੁਧਾਦਿ ਨਵਗ੍ਰਹ ਗਣ, ਬਹੁਤੇ ਬਹੁਤੇ ਏਕ ਕਿਸਮਕੇ ਦੇਵਤਾ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰਾਂ ਸੂਰਯ ਗਿਆਰਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਆਠ ਬਸੁ ਆਦਿ ਪੁਨਾ ਗੰਧ੍ਰਬ ਏਤੀ ਬਾਨਵੈ,

ਬਨੀ ਹੂਯੀਹੈ ਹੇਲਾ, ਲੀਲਾ ॥ ਏਤੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਅਰਜਨਾਦਿ ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਜਿਸਕੇ ਸਮੀਪ ਵਰਤੀ ਘਰ ਕੇ ਹੈਂ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਤੂੰਸਰਬ ਬਯਾਪਕ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਭ ਕੇ ਭੀਤਰਹੈਂ ॥ ਅਰਮੈ ਤੁਝ ਐਸੇ ਮਹਾਰਾਜਸੇ ਭਗਤੋ ਸਮ ਨੀਸਾਣ ਬਨਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ ਯਹ ਕਹਤਾ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਣਵੈ ਇਤਿ, ਕਹੇਹੈਂ ਨਾਮਦੇਵ ਭਗਤ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੁਝਕੇ ਤਾਰੀ ਆਨਿ, ਤੇਰੀਸੁਗੰਦ ਹੈ॥ ਜਾਚੈ, ਜਿਸਕੇ ਤੇਰੇ ਸਭੀ ਧ੍ਰੂਪ੍ਰਹਲਾਦਾਦਿਕ ਭਗਤ ਨੀਸਾਣ,ਭਗਤੀ ਮੇ ਨੀਸਾਨ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੇ ਤੁਲਜ ਮੁਝਕੋ ਭੀ ਭਗਤੀ ਦੇਕਰ ਨੀਸ਼ਾਨ ਬਨਾਵੇ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥

ਮਲਾਰ ॥ ਮੋਕਉ ਤੂੰ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰੇ ਰਾਮਈਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਲਾਵੰਤੀ ਇਹੁ ਭ੍ਰਮੁ ਜੋ ਹੈ ਮੁਝ ਊਪਰਿ ਸਭ ਕੋਪਿਲਾ ॥ ਸੂਦੁ ਸੂਦੁ ਕਰਿ ਮਾਰਿ ਉਠਾਇਓ ਕਹਾ ਕਰਉ ਬਾਪ ਬੀਠੁਲਾ ॥ ੧ ॥ ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁਗੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇਲਾ ॥ ਏ ਪੰਡੀਆ ਮੋਕਉ ਢੇਢ ਕਹਤ ਤੇਰੀ ਪੈਜ ਪਿਛੰਉਡੀ ਹੋਇਲਾ ॥ ੨ ॥ ਤੂ ਜੁ ਦਇਆਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈ ਅਤਿ ਭੁਜਭਇਓ ਅਪਾਰਲਾ ॥ ਫੇਰਿ ਦੀਆ ਦੇਹੁਰਾ ਨਾਮੇ ਕਉ ਪੰਡੀਅਨ ਕਉ ਪਿਛਵਾਰਲਾ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਆਰਤੀ ਸਮੇ ਤਾਲੋਂ ਕੇ ਥਾਨ ਜੋੜੇ ਬਜਾਵਤਾ ਦੇਖਕੇ ॥ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਸਾਥ ਸੂਦ੍ਰ ਨਾ ਛੂਹੇ ਇਸ ਲੀਏ ਮੰਦਰਕੇ ਪੀਛੇ ਕੀਆ ਨਾਮ ਦੇਵ ਦੁਖੀ ਹੂਆ ਮਹਾਰਾਜ ਪੈ ਪ੍ਰਾਰ-ਥਨਾ ਕਰੇਹੈ ਮੋਕਉ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇਂਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਮੈ ਆਪਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਮੈ ਮਗਨ ਹੂਆ ਅਪਨੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ਬਿਸਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਕਰਨ ਲਗਾਥਾ ਪੰਡਿ ਯੋਂਨੇ ਸੂਦ੍ਰ ਜਾਨਕੇ ਮੁਝਕੋ ਮੰਦਰਕੇ ਪੀਛੇ ਗੇਰਦੀਆ ਹੈ ਇਸਲੀਏ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਜੋ ਹੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕਬੀ ਇਨਕੋ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਮਝਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਆਪਨੇ ਨਾ ਬਿ-ਸਾਰਨਾ ਐਸੇ ਦੀਨ ਹੁਯਾ ਤੀਨ ਬਾਰ ਕਹਕੇ ਆਗੇ ਅਪਨਾ ਦੁਖ ਸੁਨਾਵੇ ਆਲਾ ਇਤਿ, ਆਲਾਵੰਤੀ ਇਹ, ਯਹ ਜੋ ਆਲਯ ਵਾਲੇ ॥ ਭਾਵ ਮੰਦਰ ਵਾਲੇ ਪੰਡੇਲੋਕ ਹੈਂ ਸੇ ਭ੍ਰਮੁ ਜੋਹੈ, ਭਰਮ ਕਰਕੇ ਮੁਝਕੋ ਸੂਦ੍ਰ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ॥ ਐ ਸੂਦ੍ਰ ਦੇਖਕੇ ਮੇਰੇ ਊਪਰ ਸਭੀ ਕੋਪਿਲਾ, ਕੋਪ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਐ ਕੋਪਕਰ ਮੁਝਕੋ ਸੂਦ੍ਰ ਸੂਦ੍ਰ ਕਹ ਕਰ ਪਕੜਕੇ

ਮੰਦਰਕੇ ਸਾਹਮਨੇ ਸੇ ਉਠਾਇ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਹਾ ਕਰਉ, ਅਬਮੈ ਕਿਆ ਕਰੋਂ ਬਾਪ ਬੀਠੁਲਾ,ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ॥ ਭਾਵ ਔਰ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ਕੇਵ-ਲ ਏਤਾਹੀ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ॥ ਆਪਨੇ ਮੁਝਕੋ ਸੂਦ੍ਰ ਜਾਤੀ ਮੇ ਉਤਪੰਨ ਕਰ ਭਕਤੀ ਨਹੀ ਦੇਨੀ ਥੀ ॥ ਦਈਹੈ ਤੋ ਅਬ ਮੇਰੀ ਰੱਖਯਾਹੇਤ ਇਨ ਪੰਡਾ ਲੋਗਨ ਕਾ ਅਹੰਕਾਰ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰੋ ਜਿਸ ਸੇਮੁਝਕੋ ਭਲਾ ਜਾਨੇ ॥੧॥ ਸੁਨਕਰ ਜੇ ਕਹੋ ਅੰਤਕੋ ਤੁਝੇ ਮੁਕ੍ਤੀ ਦੇਵੋਂਗਾਅਬ ਯੇ ਲੋਕਪੜੇਕੁਛ ਕਹੇਂ ਤੂੰ ਇਨਕਾ ਕਹਿਯਾ ਮਤ ਸੁਨ ਤਬਮੈ ਉਸਮੁਕਤੀ ਕੋ ਕਿਆ ਕਰੋਂਗਾ ਯਹਕਹੈਮੂਏ ਇਤਿ, ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜੇਕਰ ਮਰੇਕੋ ਮੁਕਤ ਕਰੋਗੇ ॥ ਤਬ ਇਸ ਸਮੇ ਮੁਝ ਦੁਖੀ ਹੋਕਰ ਮਰੇਕੀ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਮੁਕਤੀ ਕਰੀ ਨ ਜਾਨੇ ਕੋਇ ਲਾ, ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ਗਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਬਤੋ ਯੇ ਪਾਂਡੇ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਕੋ ਢੇਢ, ਚਮਾਰ ਬਤਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਜਬ ਇਸ ਸਮੇ ਮੇਰੀ ਕੁਛ ਸਹਾਯਤਾ ਨਾ ਕਰੋਗੇ ਤਬ ਪੀਛੇ ਕਿਆ ਹੋ ਗਾ ਕਿੰਚ ਮੇਰੀ ਕਿਆ ਹਾਨੀ ਹੈ ਤੇਰੀ ਹੀ ਪੈਜ, ਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਠਾ ਪਿਛਉੜੀ, ਪੀਛੇ ਅਰਥਾਤ ਨਜੂਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬੀ ਕਛ ਦਯਾਲੁ ਨਾਮ ਸਫਲ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਿਖਾਵੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਤੂ ਇਤਿ ਤੂੰ ਜੋ ਦਯਾਲੁ ਔ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਇਨ ਨਾਮੋ ਵਾਲਾ ਕਹੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਨ ਨਾਮੋਕਾ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਮੇਰੀ ਸਹਾਯਤਾ ਕਯੋਂ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਐਸੀ ਦੀਨਕੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਤਿ ਭੁਜ ਭਇਓ ਅਪਾਰਲਾ, ਅਪਾਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬਡੀ ਭੁਜੋਂ ਵਾਲਾ ਹੋਗਯਾ ॥ ਔ ਹੋ ਕਰ ਫੇਰ ਦੀਆ ਨਾਮੇ ਕਉ ਦੇਹੁਰਾ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਓਰ ਦੇਹੁਰੇ ਕਾ ਮੁਖ ਫੇਰ ਦੀਆ ॥ ਪੰਡਿਓਂ ਕੀ ਓਰ ਪਿਛਵਾਰਲਾ, ਪੀਠ ਕਰ ਦਈ ॥ ਤਬ ਸਭੀ ਵਹੁ ਭਕ੍ਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨਗਏ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਮਲਾਰ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਾਗਰਜਨਾ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਬਿਖਿਆਤ ਚੰਮਾਰੰ ॥ ਰਿਦੈ ਰਾਮ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਨ ਸਾਰੰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੁਰਸਰੀ ਸਲਲ ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਰੁਨੀਰੇ ਸੰਤਜਨ ਕਰਤ ਨਹੀ ਪਾਨੰ ॥ ਸੁਰਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਨਤ ਅਵਰ ਜਲਰੇ ਸੁਰਸੁਰੀ ਮਿਲਤ ਨਹਿ ਹੋਇ ਆਨੰ ॥ ੧ ॥ ਤਰ ਤਾਰਿ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਮਾਨੀਐ ਰੇ ਜੈਸੇ ਕਾਗਰਾ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰੰ॥ ਭਗਤਿ ਭਾਗਉਤ ਲਿਖੀਐ ਤਿਹ ਊ-

ਪਰੇ ਪੂਜੀਐ ਕਰਿ ਨਮਸਕਾਰਿ॥ ੨ ॥ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਕੁਟ ਬਾਂਢਲਾ ਢੋਰ ਢੁਵੰਤਾ ਨਿਤਹਿ ਬਾਨਾਰਸੀ ਆਸ ਪਾਸਾ ॥ ਅਬ ਬਿਪ੍ਰ ਪਰਧਾਨ ਤਿਹਿ ਕਰਹਿ ਡੰਡਉਤਿ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਸਰਣਾਇ ਰਵਿਦਾਸੁ ਦਾਸਾ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਰਵਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਸੇਵਕ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਕਰਨੇ ਸਮੇ ਰਵਦਾਸ ਕੋ ਭੀ ਬੁਲਾਯਾ ਨਾਗਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋਂਨੇ ਕਹਾ ਭੋਜਨ ਸਮੇ ਜਹਾਂਤਕ ਰਵਿਦਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰ ਪੜੇਗਾ ਹਮ ਭੋਜਨ ਨਹੀ ਕਰੇਂਗੇ ਸੁਨਕੇ ਰਵਦਾਸਨੇ ਤਿਸ ਸੇਵਕ ਕੋ ਕਹਜਾ ਹਮਕੋ ਓਟ ਮੈ ਕਰਦੇਹ ਪੀਛੇਸੇ ਦੇਖੀਓ ਕੈਸਾ ਕੌਤੁਕ ਹੋਗਾ ॥ ਸੇਵਕ ਨੇ ਵੈਸੇਹੀ ਕੀਆ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭੋਜਨ ਕਰਨੇ ਲਗੇ ਤਬ ਸਭ ਸਾਥ ਏਕ ਏਕ ਰਵਦਾਸ ਬੈਠਾ ਦੇਖ ਕਰ ਆਸਚਰਯ ਮਾਨ ਹੋ ਡੰਡਉਤ ਕਰ ਰਵਦਾਸਕੋ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਤੁਮਮੇ ਐਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੈਸੇ ਹੂਈ ਸੁਨਕਰ ਰਮਦਾਸ ਉਤਰ ਕਹੇ ਨਾਗਰਇਤਿ ਹੇ ਨਾਗਰ ਜਨਾ, ਨਾਗਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਮੇਰੀ ਜਾਤੀ ਬਿਖਿਆਤ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਚਮਾਰਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਬਡੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਰਾਮਕੇ ਗੁਣ ਬਸੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨ ਗੁਣੋਂਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮੇਰੇ ਮੇਂ ਯਹ ਸਕਤੀ ਹੂਈ ॥ ਜੋਈਸ਼੍ਵਰ ਵਤ ਏਕ ਤੇ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਹੋ ਗਯਾਹੂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਹ ਸਮਝੋ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋਜਾਤਾਹੈ ਵਹੁ ਉਤਮ ਸੇ ਭੀ ਅਧਮ ਹੋ ਜਾਤਾਹੈ ॥ ਜੋ ਤਾਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਵੇਹੈ ਵਹੁ ਨੀਚ ਸੇ ਊਚ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਇਨ ਦੋਨੋ ਬਾਤੋਂਕੇ ਸਾਧਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਾਂਤ ਸੁਣ ਲੇਵੋ ਸੋਈਕਹੇ ਸੁਰਸਰੀਇਤਿ ਸੁਰਸਰੀ ਸਲਲ, ਗੰਗਾ ਜਲ ਯਾਕਰ ਕ੍ਰਿਤ, ਬਨਾਈ ਜੋ ਬਾਰੁਨੀ, ਸਰਾਬਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਸਿਤਜਨ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਰ ਧਰਮਵੇਤਾ ਪੁਰਖ ਪੀਵਤੇ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਤਜੈਤ ਉਤਮ ਭੀ ਗੰਗਾ ਜਲ ਗੰਗਾ ਸੇ ਬਿਛੜਕੇ ਨੀਚ ਵਸਤੁ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਨੀਚ ਹੋਗਯਾ॥ ਐਸੇਹੀ ਈਸ਼੍ਵਰਸੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋਕਰ ਮਹਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਦੇਹ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਤੁਮਭੀ ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਮੰਦ ਕਾਮੋਂ ਮੇ ਲਗੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰੋਂ ਕਰ ਪੂਜਜ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਤੇ ॥ ਐਸਾ ਨੀਚ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਨੀਚ ਹੋਨਾ ਸਿਧ ਕਰਕੇ ਅਬ ਊਚ ਸਾਥ ਮਿਲ ਨੀਚ ਕਾ ਊਚ ਹੋਨਾ ਸਿਧਕਰੇ ਸੁਰਾਇਤਿ, ਸੁਰਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ, ਮਹਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ ਜੋ ਸਰਾਬ ॥ ਤਥਾ ਨਤ, ਵਾ ਸੇ ਭੀ ਨੀਚਾ ਪਰਮ ਅਸੁਧਜੋ ਚੰਡਾਲੋਂ ਕੀ ਮੋਰੀ ਕਾ ਜਲ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਰਸਰੀ ਮਿਲਤ, ਗੰਗਾ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਗੰਗਾਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਨਹ ਹੋਇ ਆਨੰ, ਗੰਗਾ ਸੇ ਜੁਦਾ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਤੈਸੇ ਨੀਚ ਜਾਤੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਈਸ੍ਵਰਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਕਰ ਤਾਕੀ ਭਗਤੀ ਮੇ

ਲਗੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨਕੋ ਕੋਈ ਨਿਖਿਧ ਜਾਨਕੇ ਤ੍ਯਾਗ ਨਹੀ ਸਕੇ ॥ ਸਭੀ ਮੁਖ੍ਯ ਜਾਨਕੇ ਮਾਨੇਹੈ ॥ ੧ ॥ ਨੀਚਸੇ ਊਚ ਭਯੇ ਕੇ ਨਾ ਤ੍ਯਾਗਨੇ ਮੇ ਔਰ ਭੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਸੁਨੋ ॥ ਤਰਇਤਿ, ਤਾੜਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸੇ ਸੁਰਾ ਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂਨੇ ਤਾੜਕੇ ਬ੍ਰਿਛਕੋ ਅਸੁਧ ਕਰ ਮਾਨੀਏ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਨਕੀ ਲੇਟੀਵਾਲੇ ਕਾਗਰਾ, ਕਾਗਤੋਂ ਕਾ ਉੱਤਮ ਥਾਨ ਭੋਜਨਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸਮੀਪ ਰਖਨੇਮੇ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰਿ, ਕਰੇਹੈ ਬੀਚਾਰ ॥ ਜੋ ਕਾਗਜਕੋ ਭੋਜਨ ਸਾਥ ਮਤ ਛੁਹਾਯੋ ॥ ਪਰੰਤੁ ਉਨ ਦੋਨੋਂਕੇ ਊਪਰ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੰਥ ਭਾਗਉਤੁ, ਭਾਗਵਤ ਸਰੀਖੇ ਜਬ ਲਿਖੇ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਤਬ ਸਭ ਧਰਮ ਸਾਸ਼ਤ੍ਰਵਾਲੇ ਜਨੋਂਨੇ ਭੀ ਉਨ ਤਾੜ ਪਤ੍ਰੋਂ ਔ ਕਾਗਜੋਂ ਕੋ ਮਥੱਾ ਟੇਕ ਕਰ ਚੰਦਨ ਪੁਸ਼ਪੋਂ ਸੇ ਪੂਜੀਏਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਦ੍ਰਾਸ਼੍ਟਾਂਤ ਮੈ ਜਾਨ ਲੇਵੋ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਰਵਦਾਸ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਕੁਟਬਾਂਢਲਾ, ਚਾਮਕੋ ਕੂਟਨੇ ਔ ਕਾਟਨੇ ਵਾਲੀਹੈ ॥ ਅਰ ਸਦਾ ਕਾਂਸੀਕੇ ਸਮੀਪ ਮਰੇ ਪਸੂਓਂ ਕੋ ਖੈਂਚਕੇ ਬਾਹਰ ਗੇਰਨੇ ਵਾਲੀਹੈ ॥ ਉਸਜਾਤੀਮੇ ਉਪਜਨੇ ਸੇ ਮੈਭੀ ਵੈਸਾਹੀ ਥਾ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜਬਸੇ ਦਾਸਾਨ ਦਾਸਾ, ਈਸਕੇ ਦਾਸੋਂਕਾ ਦਾਸ ਬਨਕਰ ਮੈ ਰਵਦਾਸ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਸਰ-ਣਾਇ, ਤਿਸਈਸਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਸਰਣ ਆਯਾਹੋਂ ਉਸ ਦਿਨਸੇ ਬਿਪ੍ਰ ਪਰਧਾਨ, ਤੁਮ ਸਭ ਨਾਗਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਭੀ ਮੁਝੇ ਦੰਡਵਤ ਕਰਤੇਹੋ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭ ਸਕ੍ਰੀ ਮੇਰੇ ਮੋ ਨਾਮ ਸੇ ਹੂਈ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਮਲਾਰ ॥ ਹਰਿ ਜਪਤ ਤੇਊ ਜਨਾ ਪਦਮ ਕਵਲਾ ਸਪਤਿ ਤਾਸ ਸਮਤੁਲ ਨਹੀ ਆਨ ਕੋਊ ॥ ਏਕਹੀ ਏਕ ਅਨੇਕ ਹੋਇ ਬਿਸਥਰਿਓ ਆਨਰੇ ਆਨ ਭਰਪੂਰਿ ਸੋਊ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਕੇ ਭਾਗਵਤ ਲੇਖੀਐ ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਪੇਖੀਐ ਤਾਸਕੀ ਜਾਤਿ ਆਛੋਪ ਛੀਪਾ ॥ ਬਿਆਸ ਮਹਿ ਲੇਖੀਐ ਸਨਕ ਮਹਿ ਪੇਖੀਐ ਨਾਮ ਕੀ ਨਾਮਨਾ ਸਪਤ ਦੀਪਾ ॥ ੧ ॥ ਜਾਕੈ ਈਦਿ ਬਕਰੀਦਿ ਕੁਲ ਗਊਰੇ ਬਧੁ ਕਰਹਿ ਮਾਨੀਅਹਿ ਸੇਖ ਸਹੀਦ ਪੀਰਾ ॥ ਜਾਕੇ ਬਾਪਵੈਸੀ ਕਰੀ ਪੂਤ ਐਸੀ ਸਰੀ ਤਿਹੂ ਰੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਬੀ-ਰਾ ॥ ੨ ॥ ਜਾਕੇ ਕੁਟੰਬਕੇ ਢੇਢ ਸਭ ਢੋਰ ਢੋਵੰਤ ਫਿਰਹਿ ਅਜ-

ਹੁ ਬੰਨਾਰਸੀ ਆਸ ਪਾਸਾ ॥ ਆਚਾਰ ਸਹਿਤ ਬਿਪ੍ਰ ਕਰਹਿ ਡੰਡ-ਉਤਿ ਤਿਨ ਤਨੈ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾਸਾਨ ਦਾਸਾ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਤੁਮ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਘਰਮੋ ਭਕ੍ਤੀ ਕਾ ਆਦਰ ਹੈ ਜਾਤਿਕਾ ਨਹੀ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹਰਿ ਇਤਿ, ਜੋ ਪੁਰਖ ਭਗਤੀ ਕਰੇਹੈਂ ਤੇਊ ਜਨਾ, ਵਹੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੇਵਕ ਪਦਮ, ਲਛਮੀ ਕਵਲਾਸਪਤਿ ਜੋ ਮਹਾਦੇਵਹੈ ਤਾਸ ਸਮ, ਤਿਨ ਦੋਨੋਂਕੇ ਤੁਲਜਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤਿਨ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਤੁਲਜ ਬਰਾਬਰ ਆਨ ਕੋਈ ਜਨ ਨਹੀ ਵਹੀ ਬਡੇ ਭਗਤਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੁ ਲੋਗੋਂਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇਹੈ ॥ ਹੇ ਜਨੋ ਹੀ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਜੋ ਏਕ ਹਰਿਹੈ ਵਹੀ ਏਕ ਅਨੇਕ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਖਤ੍ਰੀ ਵੈਸ ਸੂਦ੍ਰਾਦਿ ਰੂਪ ਬਿਸਤਾਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯਾਹੈ ॥ ਤਿਸਮੈ ਜਾਤਿਕਾ ਭੇਦ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਆਨਰੇ ਆਨ, ਲਜਾਵੇ ਰੇ ਲਜਾਵੇ ਵਹੀ ਸਭਮੇ ਪਰਿਪੂਰਣ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਇਸ ਰੀਤਿ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਹੁਈਹੈ ਵਹੀ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਹੈ ਤਾਕੇ ਵਿਖੇ ਕੋਈ ਦੋਸ ਨਹੀ ਅਰੋਪੇ ਸੋਈ ਵਿਖਾਵੇ ਜਾਕੈ ਇਤਿ, ਜਿਸ ਨਾਮਦੇਵਕੇ ਘਰਮੈ ਅਬ ਭਾਗਵਤਾਦਿਕ ਪੁਰਾਣ ਹੀ ਲਿਖੀ ਪੜੀਦੇ ਹੈ ਔਰ ਕੋਊ ਬਿਵਹਾਰ ਨਹੀ ਵੇਖੀਏਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸਭ ਸਮੇ ਕਥਾ ਕੀਰ-ਤਨ ਸੰਗਹੀ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਪਹਲੇ ਤਿਸਕੀ ਛੀਂਬਾ ਜਾਤੀ ਆਹੁਹ ਥੀ ਤਾਂਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਛੁਹੇਥਾ ॥ ਅਬ ਜੋ ਤਾਕੀ ਮਹਿਮਾ ਹੂਈ ਸੋ ਯਹ ਨਾਮ ਜਪਣੇ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਮ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਬਿਆਸ ਮਹਿ ਲੇਖੀਐ, ਬਜਾਸਕੇ ਬਨਾਏ ਨਿਖਲ ਪੁਰਾਣੋਂ ਮੇ ਲਿਖਜਾਹੈ ॥ ਤਥਾ ਸਨਕਾਦਿਕ ਪਰਮ ਭਗਤੋਂਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਨਾਰਦਾਦਿਕੋਂਨੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਤੇ ਦੇਖਜਾਹੈ ॥ ਜਿਸ ਨਾਮਕੀ ਨਾਮਨਾ, ਵਡਿਆਈ ਸਾਤੋਂ ਦੀਪੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਸਿਧਹੈ ॥ ਵਾ ਨਾਮਕਾ ਮਹਾਤਮ ਹੀ ਝੀਵਰੀ ਕੇ ਉਦਰਸੇ ਉਪਜ ਕੇ ਐਸੇ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਭਏ ਬਜਾਸ ਰਿਖੀਮੇ ਲੇਖੀਐ, ਲਖੀਤਾਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਬ੍ਰਹਮਾਕੇ ਮਨੁਸੇ ਉਪਜੇ ਸਨਕਾਦਿਕ ਰਿਖੀਯੋਂ ਮੇ ਪੇਖੀਤਾਹੈ॥ ਯੇ ਜੋ ਪਰਮ ਪੂਜਜ ਹੂਏ ਸੋ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਸੇ ਹੂਏਹੈਂ ॥ ਜਾਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਨਹੀ ਹੂਏ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਮਕੀ ਨਾਮਨਾ, ਵਡਿਆਈ ਸਾਤੋ ਦੀਪੋਂਮੋ ਪ੍ਰਸਿਧਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਿੰਚ ਕਬੀਰਮੋ ਭੀ ਨਾਮਕੀ ਹੀ ਬਡਿਆਈ ਹੁਈ ਕੁਲਕੀ ਨਹੀ ਕੁਲ ਤੋ ਐਸੀ ਅਧਮ ਮੋ ਹੂਆ ਯਹ ਕਹੇ ਜਾਕੈ ਇਤਿ ਜਾਕੇ, ਜਿਸ ਕਬੀਰਕੀ ਕੁਲਕੇ ਬਡੇ ਬਾਪ ਦਾਦਾ ਅਪਨੇ ਈਦ ਔਬਕਰਾਈਦ ਪਰਬੋਂਕੇ ਸਮੇ ਗਊਓਂਕਾ ਰੇ, ਭਾਈ ਬਧੁ ਕਰਹਿ, ਮਾਰਨਾ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ਪੁਨਾ ਮਾਨੀਅਹਿ, ਮਾਨਤੇ ਥੇ ਸੇਖ, ਕੁਲਕੇ ਬਡਿਓਂਕੇ ਐ ਸ਼ਹੀਦੋਂ

ਕੋ ਤਥਾ ਪੀਰੋਂ ਕੋ ॥ ਭਾਵ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਤੀ ਮੇ ਪੈਦਾ ਹੂਏ ਮੁਸਲ ਮਾਨ ਮਤਕੇ ਸਭੀ ਕਾਮ ਕਰਤੇਥੇ ॥ ਇਸੀ ਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਾਕੇ ਬਾਪ ਵੈਸੀ ਕਰੀ, ਜਿਸ ਕਬੀਰਕੇ ਪਿਤਾ ਅਲੀ ਜੁਲਾਹੇ ਨੇ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਸਭੀ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਕੇ ਮਤਕੀ ਰੀਤੀ ਕਰੀ ॥ ਔ ਪੂਤ ਐਸੀ ਸਰੀ, ਤਾਂਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਬੀਰਤੇ ਐਸੀ ਸਰੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਭਕ੍ਤੀ ਕੇ ਬਲਸੇ ਤੀਨੋ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੂਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਹ ਕਾਹੂ ਕੀ ਜਾਤੀ ਕਾ ਬਿਸੇਖ ਨਹੀ ਕਿੰਤੂ ਭਗਤੀ ਕਾ ਬਿਸੇਖਹੈ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪ੍ਰਮਾਂਣ ਦਿਖਾ ਕਰ ਪੁਨਾ ਅਪਣਾ ਆਚਰਣ ਕਹੇ ਜਾਕੇਇਤਿ, ਜਾਕੇ, ਜਿਸ ਮੁਝ ਰਵਦਾਸਕੇ ਕੁਟੰਬਕੇ ਢੇਢ, ਚਮਾਰ ਸਭੀ ਢੋਰ, ਮਰੇ ਪਸੂਓਂਕੋ ਢੋਵੰਤ ਫਿਰਹਿ, ਲੇਜਾਤੇ ਬਿਚਰਤੇ ਹੈਂ ਅਬੀ ਬਨਾ ਰਸੀ, ਕਾਂਸ਼ੀ ਕੇ ਆਸ ਪਾਸਾ, ਸਮੀਪ ਸਮੀਪ ॥ ਅਬ ਆਚਾਰ ਸਹਿਤ, ਪੜਨ ਪੜਾ ਵਨਾਦਿਕ ਖਟ ਕ੍ਰਿਯਾਵਾਲੇ ਤੁਮ ਨਾਗਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਭੀ ਤਿਨ ਤਨੈ, ਉਨ ਵੈਸੇ ਚ-ਮਾਰੋਂਕੇ ਬੇਟੇ ਰਵਿਦਾਸ ਕੋ ਕਰਹਿ ਡੰਡਉਤਿ, ਕਰਤੇ ਹੋ ਨਮਸਕਾਰ ॥ ਜੋ ਮੈ ਰਵ-ਦਾਸ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਦਾਸਾਨਦਾਸੋਂ ਕਾ ਦਾਸਹੂ ॥ ਨਾਗਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇਸ ਮੇਂ ਰਹਤੇਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਮਲਾਰ

ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮਿਲਤ ਪਿਆਰੋ ਪ੍ਰਾਨਨਾਥੁ ਕਵਨ ਭਗਤਿ ਤੇ ॥ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਪਾਈ ਪਰਮਗਤੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੈਲੇ ਕਪਰੇ ਕਹਾ ਲਉ ਧੋਵਉ ॥ ਆਵੈਗੀ ਨੀਦ ਕਹਾ ਲਗ ਸੋਵਉ ॥ ੧ ॥ ਜੋਈ ਜੋਈ ਜੋਰਿਓ ਸੋਈ ਸੋਇ ਫਾਟਿਓ ॥ ਝੂਠੈ ਬਨਜਿ ਉਠਿਹੀ ਗਈ ਹਾਟਿਓ ॥ ੨ ॥ ਕਹੁ ਰਵਿਦਾਸ ਭਇਓ ਜਬ ਲੇਖੋ ॥ ਜੋਈ ਜੋਈ ਕੀਨੋ ਸੋਈ ਸੋਈ ਦੇਖਿਓ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਰਵਦਾਸ ਜੀਕਾ ਕਥਨ ਸੁਨਕਰ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਨਕੀ ਸੇਵਾ ਸੇ ਹੋਵੇਹੈ ਯਹ ਵਹੁ ਨਾਗਰ ਪੂਸ਼ਕਰੇ ਮਿਲਤਇਤਿ, ਹੇ ਰਵਦਾਸ ਸਰਬ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣੋਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮਿਲਤਾਹੈ ਕਵਨ ਭਗਤਿਤੇ, ਕਿਨਕੀ ਸੇਵਾ ਤੇ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਰਵਦਾਸ ਉਤਰ ਦੇਵੇ ਸਾਧਇਤਿ, ਰਵਦਾਸ ਕਹੇ ਹੇਨਾਗਰ ਜਨੋ ਮੈਨੇ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਕਰ ਪਾਈਹੈ ਪਰਮਗਤੇ, ਮੁਕਤੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੰਤੋਕੀ ਸੇਵਾਸੇ ਮਿਲੇਹੈ ਆਨਕੀ ਸੇਵਾਸੇ ਨਹੀ

ਮਿਲੇ ॥ ਆਨਕੀ ਸੇਵਾਸੇ ਨਾ ਮਿਲਨਾ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਮੈਲੇ ਇਤਿ, ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਬਿਨਾ ਮੇਰੇ ਮਹਾ ਮੈਲੇ ਬਸਤ੍ਰ ਵਤ ਅਸੁਧ ਜੋ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਥੇ ਮੈ ਇਨਕੋ ਕਹਾਂ ਪ੍ਰਯੰਤ ਧੋਵਉ, ਆਨਕੀ ਸੇਵਾ ਸੇ ਸੁੱਧ ਕਰਤਾ ॥ ਭਾਵ ਕਬੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕਤਾ ॥ ਪੁਨਾ ਪੂਰਬ ਕਾਲਮੇ ਮੁਝਕੋ ਆਵੈਗੀ ਨੀਂਦ, ਆਇ ਰਹੀਜੋ ਅਵਿਦਯਾ ਰੂਪ ਨੀਂਦ ਥੀ ਤਿਸਮੇਂ ਮੈ ਆਨਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤਾ ਕਹਾਂ ਤਕ ਸੋਤਾ ॥ ਭਾਵ ਕਬੀ ਸੋਨੇ ਕੀ ਅਵਧਿ ਨਾ ਪਾਵਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਨਕੀ ਸੇਵਾਸੇ ਮੈਨੇ ਪੂਰਬਕਾਲ ਮੇਂ ਜੋ ਜੋ ਕਿ੍ਰਤ ਕਰਮ ਜੋਰਿਓ, ਜਮਾ ਕੀਆ ਥਾ ਸੋਈ ਸੋਈ ਫਾਟਿਓ, ਵਹੀ ਵਹੀ ਦੂਰ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ॥ ਤਿਨਕੀ ਸੇਵਾਸੇ ਨਿਸਚੇ ਹੂਆ ਮੇਰੀ ਆਗੇ ਝੂਠੇ ਬਨਜੋਂ ਕੀ ਜਗਾਂ ਦੇਹ ਰੂਪ ਹਾਟ ਹੀ ਉਠ ਗਈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈਂ ਆਗੇਕੋ ਦੇਹ ਨਹੀ ਪਾਵੈਂਗਾ ॥ ੨ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਰਵਦਾਸ ਕਹੈਂ ਜਬ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਗਯਾਨ ਦਸਾਮੇਂ ਮੇਰਾ ਅਪਨੇ ਕਰਮੋਂ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਾਲ ਮੇਂ ਚਿਤਮੇ ਲੇਖਾ ਹੂਆ ਜੋ ਕੈਸਾ ਕੈਸਾ ਫਲ ਦੇਵੈਂਗੇ ॥ ਤਬ ਜੋ ਜੋ ਮੇਰਾ ਕਰਮ ਕੀਆ ਹੂਯਾ ਥਾ ਸੋ ਸੋ ਸਭੀ ਮੈਨੇ ਆਗੇ ਫਲ ਦੇਨੇ ਕੋ ਸਮਰਥ ਦੇਖ ਲੀਆ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਿਸਕੋ ਪਿਆਰਾ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੇ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ॥ ਆਨਕਾਹੂ ਉਪਾਯਸੇ ਨਹੀ ਮਿਲਤਾ ਯਹ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਤੁਮਭੀ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ॥ ੩ ॥ ੩ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤਃ ਮਲਾਰਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥ ੨੦ ॥

ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀਉ ਕੀ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਐਸੋ ਰਾਮਰਾਇ ਅੰਤਰਿ ਜਾਮੀ ॥ ਜੈਸੇ ਦਰਪਨ ਮਾਹਿ ਬਦਨ ਪਰਵਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਸੈ ਘਟਾ ਘਟ ਲੀਪ ਨ ਛੀਪੈ ॥ ਬੰਧਨ ਮੁਕਤਾ ਜਾਤੁ ਨ ਦੀਸੈ ॥ ੧ ॥ ਪਾਨੀ ਮਾਹਿ ਦੇਖੁ ਮੁਖੁ ਜੈਸਾ ॥ ਨਾਮੇ ਕੋ ਸੁਆਮੀ ਬੀਠੁਲ ਐਸਾ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਨਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਤਿ ਸਤਸੰਗੀ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ ਕੀਆ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸਭ ਕੇ ਚਿਤੋਂ ਮੇ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਰਹਯਾ ਹੈ ਸੁਨ ਕਰ ਨਾਮਦੇਵ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਉੱਤਰ ਕਹੇ ਐਸੋ ਇਤਿ, ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਐਸੋ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਰਬਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ਅੰਤਰਿ ਜਾਮੀ, ਭੀਤਰ ਹੋਕਰ ਪ੍ਰੇਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰਵੇਸ ਕਰ ਰਹਯਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਰਪਨ ਵਿਖੇ ਬਦਨ, ਮੁਖਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੂਆ ਪਰਵਾਨੀ, ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭੀ ਮੁਖ ਜੈਸੇ ਦਰਪਨ ਸੇ ਲਿਪਾਯਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਤੈਸੇ ਵਹੁ ਭੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹ

ਕਹੇ ਬਸੈਇਤਿ, ਬਸੈ ਘਟਾਘਟ, ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਏਕਏਕ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇ ਬਸੇਹੈ ॥ ਔ ਬਸਤਾ ਹੂਆ ਲਿਪਾਯਮਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਨਾ ਪੁਨਾ ਛੀਪੈ, ਤਿਨੋ ਮੇ ਛਿਪੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਪੀਛੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਥਿਰ ਨਹੀ ਥਾ ਅਬ ਥਿਰ ਹੈ ਐਸੇ ਤਿਨਕੀ ਥਿਰਤਾ ਅਥਿਰਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤਾ ਹੂਆ ਪ੍ਰਗਟਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕਰਤਾਪਨੇ ਆਦਿਕ ਬੰਧਨੋਂਸੇ ਰਹਿਤ ਨਿਤ੍ਯ ਮੁਕ੍ਤ ਰੂਪਹੈ ॥ ਜਾਤੁ, ਕਦਾਚਿਤ ਨ ਦੀਸੈ, ਬਿਚਾਰ ਨੇਤ੍ਰ ਹੀਨੋਂਕੋ ਐਸਾ ਸਰੂਪ ਨਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸਰਬ ਉਪਾਧੀਯੋਂਸੇ ਅਸੰਗਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਪਾਨੀਇਤਿ, ਜਲ ਰੂਪ ਉਪਾਧੀ ਵਿਖੇ ਦੇਖੋ ਜੈਸੇ ਤਹਾਂ ਭਾਨ ਹੋਤਾ ਭੀ ਮੁਖ ਵਾਸੇ ਅਸੰਗ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਸਰਬ ਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਭੀ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਅਸੰਗਹੈ ॥ ਹੇ ਜਨੋ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤ ਕਾਨੜਾ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾ ॥ ੨੧ ॥

ਬਿਭਾਸ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤਕਬੀਰਜੀਕੀ ॥

੧ ਓਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮਰਨ ਜੀਵਨ ਕੀ ਸੰਕਾ ਨਾਸੀ ॥ ਆਪਨ ਰੰਗਿ ਸਹਜਿ ਪਰਗਾਸੀ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜੋਤਿ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ ॥ ਰਾਮਰਤਨੁ ਪਾਇਆ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਹ ਅਨੰਦੁ ਦੁਖੁ ਦੂਰਿ ਪਇਆਨਾ ॥ ਮਨੁ ਮਾਨਕੁ ਲਿਵ ਤਤੁ ਲੁਕਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ਜੋਕਿਛੁ ਹੋਆ ਸੁ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ॥ ਜੋ ਇਵਬੂਝੈ ਸੁ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣਾ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ ਕਿਲਵਿਖਗਏਖੀਣਾ ॥ ਮਨੁਭਇਆਜਗਜੀਵਨਲੀਣਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਏ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੇਰੀ ਦਯਾਕਰ ਪਾਏ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੇ ਜਨਮਾਦਿ ਵਿਕਾਰੋਂ ਕੀ ਸੰਕਾ ਦੂਰ ਭੁਈਹੈ ਯਹ ਕਹੇਂ:ਮਰਨਇਤਿ, ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਬੀ ਮਰਤਾ, ਜਨਮਤਾ ਹੋਗਾ ਐਸਾਮੇਰੇ ਚਿਤਸੇ ਸੰਦੇਹ ਦੂਰ ਹੋਗਯਾਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਆਪਨ ਰੰਗਿ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਕਾ ਆਨੰਦ ਦੇਨੇਵਾਲੀ ਸਹਜ, ਆਤਮ ਗੋਚਰ ਬੁਧੀਮੁਝਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਈ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜੋਤਿ, ਮੁਝਕੋ ਜੋਤੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਆਤਮਾ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੂਯਾਹੈ ॥ ਔ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਹੋਨੇ ਸੇਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ, ਅੰਧਕਾਰ ਰੂਪ ਅਗਯਾਨ ਨਾਸ ਭਯਾ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਬੁਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਯਸੇਂ ਕਹੇ ਰਾਮਇਤਿ, ਰਾਮ, ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰਮਾਤਮ

ਰਤਨ ਹਮਨੇ ਪਾਯਾਹੈ॥ ਸਤ ਅਸਤ ਕੇ ਬੀਚਾਰ ਸੇ ॥ ੧ ॥ ਜਹ, ਜਿਸ ਸ੍ਵਰੂਪਕੇ ਆਨੰਦ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਨਿਖਲ ਦੁਖ ਦੂਰ ਪਰਾਨਾ, ਦੂਰ ਹੋਗਯਾਹੈ॥ ਔ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਮਾਣਕ ਰੂਪ ਤਤਕੀ ਲਿਵ, ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀਸੇ ਤਾਮੇ ਛਿਪ ਗਯਾਹੈ ॥ ੨ ॥ ਔ ਤਹਾ ਛਿਪਨੇਸੇ ਯਹ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿਛ ਹਮਕੋ ਲਾਭ ਭਯਾਹੈ ਸੋ ਤੇਰਾਭਾਣਾ, ਵਹੁ ਤੇਰੀ ਇਛਾਹੈ॥ ਭਾਵ ਤੇਰੀ ਇਛਾਸੇ ਭਯਾਹੈ ॥ ਜੋ ਐਸੇ ਤੇਰੀ ਇਛਾਸੇ ਬੂਝੈ, ਭਯਾ ਜਾਨੇਹੈ ਸੁ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣਾ, ਵਹੁ ਸੁਭਾਵਕਹੀ ਤੇਰੇਮੇ ਸਮਾਵੈਹੈ ॥੩ ॥ ਅਰ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਮਾਨਨੇਸੇ ਹੀ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਖੀਣਾ, ਨਾਸ ਹੂਏ ਹੈਂ॥ ਔ ਮਨ ਹਮਾਰਾ ਤੁਝ ਜਗਜੀਵਨ ਮੈ ਲਯ ਹੂਆਹੈ॥ ੪ ॥ ੧॥

ਚੌਥੇ ਸਬਦਮੇ ਮੁਰਗੀ ਮਾਰਨਕਾ ਨਿਖੇਧਹੈ ਇਸਲੀਏ ਕੋਈ ਕਹੇਹੈਂ ਈਦ ਸਮੇ ਘਰ ਮੈਂ ਬਕਰੀ ਮੁਰਗੀ ਮਾਰਨੇ ਆਏ ਕਾਜ਼ੀ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਹਟਾਵਨੇ ਲਗੇ ਵਹੁ ਕੋਪਕੇ ਕਹਿਤਾ ਭਯਾ ਮੈ ਅਬ ਇਨਕਾ ਗਲਾ ਕਾਟਨਾ ਛੋਡਕੇ ਤੇਰਾ ਕਾਟੂ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮਰਨਇਤਿ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

॥ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ॥ ਅਲਹੁ ਏਕੁ ਮਸੀਤਿ ਬਸਤੁਹੈ ਅਵਰ ਮੁਲਖੁ ਕਿਸੁ ਕੇਰਾ॥ ਹਿੰਦੂ ਮੂਰਤਿ ਨਾਮ ਨਿਵਾਸੀ ਦੁਹਮਹਿ ਤਤੁ ਨ ਹੇਰਾ॥ ੧ ॥ ਅਲਹ ਰਾਮ ਜੀਵਉ ਤੇਰੇ ਨਾਈ ॥ ਤੂਕਰਿ ਮਿਹਰਾਮਤਿ ਸਾਈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਖਨ ਦੇਸ ਹਰੀਕਾ ਬਾਸਾ ਪਛਮਿ ਅਲਹ ਮੁਕਾਮਾ॥ ਦਿਲਮਹਿ ਖੋਜਿ ਦਿਲੈ ਦਿਲਿ ਖੋਜਹੁ ਏਹੀ ਠਉਰ ਮੁਕਾਮਾ ॥ ੨॥ ਬ੍ਰਹਮਨ ਗਿਆਸ ਕਰਹਿ ਚਉਬੀਸਾ ਕਾਜੀ ਮਹ ਰਮਜਾਨਾ ॥ ਗਿਆਰਹ ਮਾਸ ਪਾਸਕੈ ਰਾਖੇ ਏਕਹਿ ਮਾਹਿ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ੩ ॥ ਕਹਾ ਉਡੀਸੇ ਮਜਨੁ ਕੀਆ ਕਿਆ ਮਸੀਤਿ ਸਿਰੁ ਨਾਏ॥ ਦਿਲਮਹਿ ਕਪਟੁਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰੈ ਕਿਆ ਹਜ ਕਾਬੈ ਜਾਏ॥ ੪ ॥ ਏਤੇ ਅਉਰਤ ਮਰਦਾ ਸਾਜੇ ਏ ਸਭ ਰੂਪ ਤੁਮਾਰੇ॥ ਕਬੀਰ ਪੂੰਗਰਾ ਰਾਮ ਅਲਹ ਕਾ ਸਭ ਗੁਰ ਪੀਰ ਹਮਾਰੇ॥ ੫॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਨਰ

ਨਰਵੈ ਪਰਹੁ ਏਕਕੀ ਸਰਨਾ॥ ਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁਰੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਤਬਹੀ ਨਿਹਚੈ ਤਰਨਾ॥ ੬॥ ੨॥

ਹੇਜਗਜੀਵਨ ਤੇਰੇ ਮੋ ਲਧ ਹੋਕਰ ਮੈ ਪੁਨਾ ਭੀ ਤੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਚਾਹਤਾ ਜੋ ਤੁਝੇ ਮਸੀਤ ਮਾਤ੍ਰ ਔ ਮੂਰਤੀ ਮਾਤ੍ਰ ਮੋ ਮਾਨਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਿੰਦੂਹੈਂ ਤਿਨਕੇ ਅਲਪ ਧਰਮੋ ਸੇ ਉਦਾਸ ਹੋ ਪੱਖਜਪਾਤ ਹੀਨ ਮਧਜਸਥ ਭਯਾ ਦੋਨੋਕੋ ਗਜਾਨਦੇਨੇ ਹੇਤ ਤਿਨਕੇ ਮੁਖੀਏ ਕਾਜੀ ਪੰਡਿਤੋਂ ਕੋ ਪੂਛਤਾ ਹੌਂ ਅਲਹੁ ਇਤਿ, ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਕਾਜੀ ਲੋਗੋ ਤੁਮ ਜੋ ਲੋਗੋਂਕੋ ਅੱਲਾ ਕਾ ਘਰ ਮਸੀਤਹੈ॥ ਉਸਮੇ ਬੈਠਕੇ ਨਿਮਾਜ਼ ਕਰੋ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੋਂ ਤਿਸ ਪੈਮੈ ਪੂਛਤਾ ਹੋਂ ਜੇਕਰ ਅੱਲਾ ਏਕ, ਕੇਵਲ ਮਸੀਤ ਮਾਤ੍ਰਮੋ ਹੀ ਬਸਤਾਹੈ॥ ਤਬ ਅਵਰ, ਬਾਕੀ ਕਾ ਦੇਸ ਕਿਸਕਾਹੈ॥ ਭਾਵ ਮਸੀਤ ਤੇ ਆਨ ਦੇਸਮੋ ਕੌਨ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ਸੋ ਬਤਾਵੋ॥ ਆਨ ਦੇਸਮੇ ਆਨਕਾ ਨਿਵਾਸ ਕਹੇ ਤਿਸਕੀ ਬਸੀਤਤਾ॥ ਭਾਵ ਬਜਾਪਕਤਾ ਦੂਰ ਹੋਨੇਕੇ ਭਯਸੇ ਅੱਲਾ ਕਾ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਮਾਨੋ॥ ਤਬ ਮਸੀਤਮੋ ਕਿਛ ਬਿਸੇਖਤਾ ਨਾ ਸਿਧ ਹੋਨੇਸੇ ਤਹਾਂ ਜਾਕਰਸਿਰ ਝੁਕਾਵਨੇਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨਾਤੁਮਾਰੀ ਤਤ੍ਵਸੇ ਹੀਨੀ ਬਾਤਹੈ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਨਾਮ॥ ਭਾਵ ਸਭੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਮੂਰਤੀਓਂ ਮੇ ਨਿਵਾਸੀ, ਬੈਠਾ ਹੂਆ ਮਾਨਤੇਹੈਂ॥ ਉਨਕੋ ਭੀ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੂਰਤੀਓਂ ਸੇ ਆਨ ਦੇਸਮੇ ਭੀ ਰਹੇਹੈ ਵਾ ਨਹੀ ਯਹ ਹਮ ਪੂਛੇਂ॥ ਤਬ ਉਨਕੋ ਆਨ ਦੇਸਮੋ ਨਾ ਰਹੇ ਬਜਾਪਕਤਾ ਦੂਰਹੋਨੇ ਕੇ ਡਰਸੇ ਰਹੇਹੈ ਐਸੇਹੀ ਕਹਨਾ ਪੜਨੇ ਸੇ ਉਨਮੇ ਭੀ ਤਤ੍ਵਕੀ ਬਾਤ ਨਹੀ ਦੇਖੀ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੇ ਮੈ ਪੂਛ ਕੇ ਦੋਨੋਮੇ ਤਤ੍ਵ, ਸਚੀ ਬਾਤ ਨ ਹੇਰਾ, ਕੁਛ ਨਾ ਦੇਖੀ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤੁ ਕੇ ਭੇਦ ਹੀਨ ਕੋ ਅਲਪ ਦੇਸ ਮੋ ਰਹਤਾ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਦੋਨੋ ਝੂਠੇਹੈਂ॥ ੧॥ ਪੁਨਾ ਏਕ ਵਸਤੁ ਕੇ ਦੋ-ਨਾਮੋ ਮੇ ਇਸ ਸੇ ਕਹਨਾ ਇਸਸੇ ਨਹੀ ਕਹਨਾ ਐਸੇ ਝਗੜਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦੋਨੋ ਅਗਜਾਨੀਹੈਂ॥ ਮੈਂ ਇਨਦੋਨੋ ਪਖੋਂ ਕੀਜਿਦ ਛੋਡਕਰ ਤੇਰੇ ਸਭ ਨਾਮੋਸੇ ਤੇਰਾ ਭਜਨ ਕਰੋਂ ਯਹ ਮੇਰੇ ਪੈ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਐਸੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਰੇ ਅਲਹੁ ਇਤਿ, ਹੇਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੈ ਤੇਰੇ ਅੱਲਾ ਔ ਰਾਮ ਇਨ ਨਾਮੋ ਕੋ ਲੇਤਾਹੀ ਜਬ ਲਗ ਸਰੀਰ ਰਹੇ ਜੀਵੋਂ ਨਾਮੋ ਕੋ ਬਿਸਾਰ ਕੇ ਮਤ ਜੀਵੋਂ॥ ਵਾ ਏਕਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਏਕਕੋ ਜਪਤਾ ਮਤ ਜੀਵੋਂ॥ ਹੇ ਸਾਈਂ, ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪੈਯਹ ਮਿਹਰਾਮਤਿ, ਕਿਰਪਾ ਕਰ॥ ੧॥ ਕਿੰਚ ਨਾਮੋ ਵਤ ਮੂਰਤੀ ਮਸਜਦ ਤੁਲ ਤੇਰੇ ਔਰ ਥਾਨੋਮੇ ਭੀ ਮੁਝਕੋ

ਏਕ ਓਰਕਾ ਹਠ ਨਾ ਪੜ ਜਾਵੇ ਇਹ ਭੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਯਹ ਕਹੇ ਦਖਨ ਇਤਿ ਹਿੰਦੂ ਕਹੇਹੈ ਦਖਨ ਦੇਸਮੇ ਹੀ ਪਦਮਨਾਭ ਜਨਾਰਦਨ ਸ੍ਰੀਰੰਗਾਦਿਕ ਥਾਨੋ ਮੇ ਹਰੀਕਾ ਬਾਸਾ, ਘਰਹੈ ॥ ਔ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹੇਹੈਂ ਪਛਮ ਦਿਸਾਮੇ ਮੱਕੇ ਸ਼ਹਰ ਮੇ ਹੀ ਅਲਹ ਮੁਕਾਮਾ, ਖੁਦਾਕਾ ਘਰਹੈ ॥ ਮੈ ਇਨ ਦੋਨੋ ਅਗਜਾਨੀਯੋਂਕਾ ਨਿਸਚਾ ਤਜਾਗਕੇ ॥ ਹੇਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਪਕੋ ਅਪਨੇ ਦਿਲ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੇ ਖੋਜਕੇ ਪੀਛੇ ਦਿਲੈਦਿਲਿ, ਸਰਬ ਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣੋ ਮੇ ਖੋਜੋਂ ॥ ਔ ਖੋਜਕੇ ਏਹੀ ਠਉਰ, ਇਨ ਨਿਖਲਥਾਨੋ ਮੇਹੀ ਤੇਰਾ ਮੁਕਾਮਾ, ਰਹਨਾ ਸਮਝੋਂ ਯਹ ਭੀ ਮੁਝਪੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ॥ ੨ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਐਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਤੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਬਿਨਾ ਆਨ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾਮੋ ਥਾਨੋ ਵਤ ਝੂਠੇ ਲੋਗੋਂਕੇ ਬ੍ਰਤਾਦਿਕੋਮੇਂ ਭੀ ਮੇਰੀ ਭਾਵਨਾਨਾ ਹੋਵੇ ਯਹ ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰਯਾਭਾਵਸੇ ਕਹੇ ਬ੍ਰਹਮਨਇਤਿ, ਹੇਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲੋਕ ॥ ਭਾਵ ਤਿਨਕੇ ਕਹਨੇਸੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕ ਜੋ ਬਾਰਾਂ ਮਾਸੋ ਮੇਂ ਗਿਆਰਸ, ਇਕਾਦਸੀਆਂ ਕਰਤੇਹੈਂ ਚਉਬੀਸਾ, ਚੌਬੀ ॥ ਤੈਸੇ ਸਿਵਰਾਤ ਗਣੇਸ਼ ਚਤਰਥੀ, ਰਾਮਨਵਮੀ ਜਨਮਾਸ਼੍ਰਮੀ ਬਾਵਨ ਦ੍ਵਾਦਸੀ ਨਰਸਿੰਘ ਚੌਦਸ ਮਿਲਾਕੇ ਤੀਸ ਬ੍ਰਤ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਔ ਕਾਜੀਲੋਗੋਂਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਹ, ਮਹੀਨਾ ਰਮਜਾਨ, ਰੋਜਜੋਂਕਾ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵਰੋਜੇ ਰੱਖੇਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਦੋਨੋ ਅਗਜਾਨੀਯੋਂ ਨੇ ਤੇਰੇ ਬਰਾਬਰ ਰਚੇਬਾਰਾਂਮਾਸੋਂ ਮੇ ਸੇ ਗਜਾਰਾ ਮਹੀਨੇ ਪਾਸਕੇ ਰਾਖੇ, ਕਿਨਾਰੇ ਕਰਕੇ ਰਖਦੀਯੇਹੈਂ ॥ ਇਕ ਬਾਰਵੇਂ ਕੋ ਹੀ ਨਿਧਾਨਾ, ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਠਿਕਾਨਾ ਜਾਨਜਾ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਰਚੇ ਸਭੀ ਦਿਨ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਤੁਲਜ ਸਾਧਨ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਤੂੰ ਮੁਝੇ ਸਭ ਦਿਨੋਮੇ ਤੁਲਜ ਭਾਵਨਾ ਕਰਾਵਤਾ ਇਸ ਅਗਜਾਨ ਸੇ ਭੀ ਬਚਾਉ ॥ ੩ ॥ ਕਹੀ ਬਾਤੋਂਕੋ ਹੀ ਸ਼ੁਨੀ ਖਨਨ ਨਜਾਯ ਸੇ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਹਾਇਤਿ, ਕਿਆ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਉਡੀਸਾ ਦੇਸਮੇ ਜਾਕਰ ਜਗੰ-ਨਾਥ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਤਹਾਂ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੇ ਮਜਨੁ, ਅਸਨਾਨ ਕਰਨੇ ਸੇ॥ ਭਾਵ ਅੰਤਰ ਗਜਾਨਤੀਰਥ ਮੇ ਨਾਏ ਬਿਨਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਕਿਆ ਹੋਵੇਹੈ ਮਸੀਤੋਂਮੇ ਤਥਾ ਮੱਕੇਮੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਵਨੇਸੇ ॥ ਭਾਵ ਚਿਤ ਮੇ ਕਪਟ ਰਖ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੇਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਸੋਈਕਹੇ ਦਿਲਇਤਿ, ਜੋਪੁਰਖ ਦਿਲਮਹਿ ਕਪਟੁ ਚਿਤ ਮੇਂ ਮਕੇ ਮਸਜਿਦੋਂ ਬ੍ਰਿਨਾ ਔਰ ਥਾਨੋਂਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਘਰ ਨਹੀ ਐਸੇ ਪੜਦਾ ਰਖਕੇ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰੈ, ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਹੈ ਤਿਸਕੋ ਕਿਆ ਲਾਭਹੈ ਕਾਬੇ, ਮੱਕੇਕੀ ਹਜ, ਯਾਤ੍ਰਾ ਜਾਨੇਸੇ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ ॥ ੪ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ

ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਹਮਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਪੂਰਨ ਦੇਖਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟ ਦੇਹ ਯਹ ਕਹੇ ਏਤੇ ਇਤਿ, ਔਰਤ ਮਰਦਾਂ ਕਥਨ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜੇਤੇ ਆਪਨੇ ਸੰਸਾਰ ਮੋਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖਾਦਿ ਪਦਾਰਥ ਰਚੇਹੈਂ ਉਪਾ-ਦੇਯ ਕੋ ਉਪਾਦਾਨ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਾ ਹੋਨੇ ਕਰ ਯੇ ਸਭ ਰੂਪ ਤੁਮਾਰੇ, ਆਪਕਾ ਹੀ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੈ॥ ਆਪਸੇ ਜੁਦੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਨੋ ਅਗਜਾਨੀ ਲੋਕ ਨਾਮੋ ਸੇ ਥਾਨੋ ਸੇ ਸਮਯੋਂਸੇ ਆਪਕੋ ਜੁਦਾਹੀ ਜਾਨਤੇਹੈਂ॥ ਜੋ ਇਸੀ ਨਾਮ ਥਾਨ ਸਮੇ ਮੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ਔਰ ਮੋ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਤਿਨਕਾ ਨਿਸਚਾ ਤਯਾਗਕੇ ਮੈਂ ਯਹ ਨਿਸਚਾ ਰਖਤਾਹੂੰ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਬੀਰਇਤਿ, ਮੈ ਕਬੀਰ ਪੂੰਗਰਾ, ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਂ ਹੇ ਅਲਾ ਔਰਾਮ ਇਨ ਨਾਮੋ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤੇਰਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਤੇਰੇ ਰਚੇ ਹਿੰਦੂ ਮਤਕੇ ਉਪ-ਦੇਸ਼ ਦਾਤਾ ਲੋਕਹੈਂ ਸੋ ਸਭ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰੂਹੈਂ॥ ਤਥਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਤਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਹੈਂ ਸੋਹਮਾਰੇ ਪੀਰਹੈਂ॥ ਹਮਾਰਾ ਕਾਹੂ ਸੇ ਬਿਰੋਧ ਨਹੀ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਹਮਨੇ ਉਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ੋਂ ਮੇਸੇ ਸਾਰ ਜਾਨਕੇ ਭਕਤੀਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਗ੍ਰਹਣ ਕੀਆ॥ ਪੱਖੋਂਕੀ ਖੇਂਚਕੋ ਛੋਡ ਦੀਆ॥ ੫॥ ਸੋਈ ਅਬ ਤੁਝ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੋਂ ਨਿਖਲ ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਕੋ ਦੇਤਾ ਹੂਆ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਕਹਤ ਇਤਿ, ਨਰਵੈ ਪਦ ਈਹਾਂ ਨਾਰੀਕਾ ਵਾਚਕਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨੋ ਹੇ ਨਰੋ ਔ ਨਰਵੈ, ਨਾਰੀਯੋ ਤੁਮ ਸਭੀ ਚਿਤਸੇ ਪਰਸਪਰ ਪੱਖੋਂਕਾ ਹਠ ਛੋਡਕੇ ਏਕ ਈਸਕੀ ਸਰਨ ਪੜੋ॥ ਔ ਸਰਨ ਪੜਕੇ ਕੇਵਲ ਤਿਸ ਈਸਕੇ ਕਾਹੂ ਨਾਮੋ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਕਹੋ॥ ਤਬੀ ਨਿਸਚੇਕਰ ਤੁਮਾਰਾ ਤਰਨਾ ਹੋਵੇ-ਗਾ ਔਰ ਕਾਹੂ ਉਪਾਵਸੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਬੀਚਹੀ ਡੂਬੋਗੇ॥ ੬॥ ੨॥

॥ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ॥ ਅਵਲ ਅਲਹੁ ਨੂਰ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤਿ ਕੇ ਸਭ ਬੰਦੇ॥ ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜਗ ਉਪਜਿਆ ਕਉਨ ਭਲੇ ਕੋ ਮੰਦੇ॥ ੧॥ ਲੋਗਾ ਭਰਮਿ ਨ ਭੂਲਹੁ ਭਾਈ॥ ਖਾਲਿਕੁ ਖਲਕ ਖਲਕ ਮਹਿ ਖਾਲਿਕੁ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸ੍ਰਬਠਾਈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਮਾਟੀ ਏਕ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਸਾਜੀ ਸਾਜਨ ਹਾਰੈ॥ ਨਾ ਕਛੁ ਪੋਚ ਮਾਟੀਕੇ ਭਾਂਡੇ ਨਾ ਕਛੁ ਪੋਚ ਕੁੰਭਾਰੈ॥ ੨॥ ਸਭ ਮਹਿ ਸਚਾ ਏਕੋ ਸੋਈ ਤਿਸਕਾ ਕੀਆ ਸਭ ਕਛੁ ਹੋਈ॥ ਹੁਕਮੁ

ਪਛਾਨੈ ਸੁ ਏਕੋ ਜਾਨੈ ਬੰਦਾ ਕਹੀਐ ਸੋਈ ॥ ੩ ॥ ਅਲਹੁ ਅਲਖੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ਗੁਰਿ ਗੁੜੁ ਦੀਨਾ ਮੀਠਾ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਸੰਕਾ ਨਾਸੀ ਸਰਬ ਨਿਰੰਜਨੁ ਡੀਠਾ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਪੂਰਬ ਜੋ ਏਤੇ ਔਰਤ ਮਰਦਾ ਸਾਜੇ ਪਾਠਸੇ ਨਿਖਲਕੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਰੂਪ ਕਹਣਾ ਸੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਅੰਸੀ ਉਪਾਦਾਨ ਮਾਨੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਸਬਦਮੇ ਸਭਕੋ ਤੁਲਯ ਸਿਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸਭ ਕੀ ਉਪਾਦਾਨਤਾ ਸਿਧ ਕਰੇ ਅਵਲਿ ਇਤਿ, ਅਵਲ, ਪਹਲੇ ਅਲਹੁ ਨੂਰ ਉਪਾਇਆ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਨੇ ਅਪਨੇ ਜੋਤੀਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਏ ਕੁਦਰਤਿ ਕੇ, ਮਾਯਾਕੇ ਮੇਲਸੇ ਅਪਨੇ ਅੰਸ ਰੂਪ ਸਭ ਬੰਦੇ, ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਤਾਂਤੇ ਵਹੀ ਸਰਬਕਾ ਅੰਸੀਹੈ ॥ ਐ ਸਭੀ ਜੀਵ ਤਾਂਕੇ ਅੰਸਹੈਂ ॥ ਇਸਲੀਏ ਅਮੁਕਾ ਭਲਾਹੈ ਅਮੁਕਾ ਬੁਰਾਹੈ ਯਹ ਨਹੀ ਕਹਣਾ ਜਾਵੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਏਕ ਇਤਿ, ਜੇਕਰ ਏਕ ਨੂਰਤੇ, ਏਕ ਜੋਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਹੀ ਸਭ ਜਗ ਉਪਜਿਆ, ਨਿਖਲ ਜੀਵ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਏਹੈਂ॥ਤਬ ਇਨਮੇ ਕੌਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਲੇਹੈਂ ਅਰ ਕੌਨਹਿੰਦੂ ਬੁਰੇਹੈਂ ਵਾ ਕੌਨ ਹਿੰਦੂ ਭਲੇ ਅਰ ਕੌਨ ਯਵਨ ਬੁਰੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਏਕ ਬੇਲਕੇ ਫਲੋਂਮੇ ਮੀਠਾ ਕੜਵਾਪਨ ਦੋ ਭਾਂਤੇਨਾ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਕੋਈ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਨਹੀ ਸਭੀ ਤੁੱਲਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾਹੌਂ ਹੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੋਗੋ ਤੁਮ ਅਪਨੀ ਉਤਮਤਾ ਦੂਸਰੇਕੀ ਅਧਮਤਾ ਜਾਨਨੀ ਇਸ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਮੇ ਮਤਭੂਲੋ ॥ ਬਨੇ ਤੋ ਅਪਨੇ ਮੂਲ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਕਰ ਸਭ ਡਾਲੋਂ ਕੋ ਤੁੱਲ ਜਾਨੋ॥ ਅਰ ਜੈਸੀ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਸੋਭਾਵਨਾ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਖਾਲਿਕੁ ਇਤਿ, ਖਾਲਿਕੁ ਖਲਕ, ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੀ ਨਿਖਲ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਰੂਪਹੈ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਹੀ ਘਟਾਦਿ ਰੂਪ ਹੈ ਐਸੇਭਏ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਖਲਕ ਮਹਿ, ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿਮੇ ਵਹੀ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਰੂਪ ਬਨਾ ਖਾਲਕ, ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਰਤਾ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹਣਾ ਹੈ ॥ ਉਕ੍ਤੰਚ ॥ "ਓਤ ਪੋਤ ਰਵਿਆ ਰੂਪ ਰੰਗ" ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭੀ ਤੁਲਯਹੈ ॥ ੧ ॥ (ਆਸਿਕਾ) ॥ ਰਹੋ ਈਸਕੋ ਸਰਬਕਾ ਉਪਾਦਾਨ ਮਾਨੇ ਪੂਰਬ ਕਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਪਰੰਤੂ ਜਿਨ ਲੋਗੋਂਕੇ ਮਤਮੇ ਈਸ਼੍ਵਰ ਨਿਮਿਤਹੈ ਕਾਰਯ ਸਭੀ ਤਾਂਸੇ ਜੁਦੇਹੈਂ ਤਿਸ ਮਤਮੈ ਊਚਤਾ ਨੀਚਤਾ ਬਨੇਹੈ ॥ ਯਹ ਨ ਤਿਸ ਮਤਮੇ ਭੀ ਨਹੀ ਬਨੇ ਯਹ ਕਹੇ ਮਾਟੀਇਤਿ, ਜੈਸੇ ਏਕਹੀ ਮਾਟੀ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ, ਅਨੇਕ ਘਟਾਦਿ ਕਾਰਯੋਂਕੇ ਅਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਜੀ, ਘਟਾਦੀ ਕਾਰਯ ਰੂਪ ਬਨਾਈਹੈ ਸਾਜਨ ਹਾਰੇ, ਘਟਾਦਿਕ ਬਨਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਕੁਲਾਲ

ਨੇ॥ ਔ ਇਤਨੇ ਕਾਰਯ ਕਾਰਣ ਭਾਵ ਸੇ ਨਾਤੇ ਕੁਛ ਪੋਚ, ਨੀਚਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈਹੈ ਏਕ ਬਰਤਨ ਕੀ ਅਪੇਖਯਾ ਕਰ ਦੂਸਰੇ ਬਰਤਨ ਮੇ ਨਾ ਪੁਨਾਂ ਕੁਛ ਨੀਚਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਹੈ ਤਿਨਕੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੁੰਭਾਰੈ, ਕੁਲਾਲਮੇ॥੩॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਨਾ ਕੁਛ ਨੀਚਤਾ ਪਰਮੇਸ਼੍ਰ ਕੇ ਰਚੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਰਤਨੋ ਮੇ ਹੈ ॥ ਨਾ ਪੁਨਾ ਈਸ਼੍ਵਰ ਮੇ ਹੈ ਯਾ ਪੱਖਮੇ ਭੀ ਸਭੀ ਕਾਰਯ ਭੁੱਲਹੈਂ॥ ੨ ॥ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਇਹ ਜਗਤ ਹਰਿਕਾ ਰੂਪਹੈ ਇਤਯਾਦਿ ਬਚਨੋ ਔਰ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਯਹ ਪੱਖ ਸਮਯਕ ਨਹੀ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸਭਕਾ ਉਪਾਦਾਨਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਪਨੇ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਵਤ ਸਭ ਕਾਰਯੋ ਮੈਂ ਵਹੁ ਸਚਾ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਏਕ ਰਮਿਆ ਹੂਆਹੈ॥ ਤਿਸਕਾ ਹੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਸੇ ਬਨਾਯਾ ॥ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਹੋ ਰਹਯਾਹੈ॥ ਜੋ ਤਿਸ ਅਪਨੇ ਅੰਸੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਵੇਦਾਦੀ ਰੂਪ ਹੁਕਮ ਕੋ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਪਹਚਾਨ ਲੇਵੇਹੈ॥ ਜੋ ਇਸ ਅਰਥ ਮੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪ ਆਗਯਾਕਾ ਤਾਤ ਪਰਯਹੈ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਤਾਕੋ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਏਕਰੂਪ ਕਰ ਜਾਨ ਲੇਵੇਹੈ ॥ ਔਰ ਨਹੀ ਜਾਨੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਵੈਸੇ ਜਾਨਨੇ ਸੇ ਬੰਦਾ ਕਹੀਐ ਸੋਈ, ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਉੱਤਮ ਸੇਵਕ ਭੀ ਵਹੀ ਕਹਾਵੇਹੈ॥ ੩ ॥ ਪਰੰਤੁ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਬਿਨਾ ਐਸਾ ਜਾਨਨਾ ਅਤਯੰਤ ਕਠਨਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਹੀ ਮੈਨੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਉਸਕੋ ਦੇਖਿਆਹੈ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿਕਰੇ ਅਲਹੁ ਇਤਿ, ਅਸੁਧ ਮਨਸੇ ਔ ਸਕਤੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰ ਬਾਣੀਸੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਅਲਖ, ਜਾਨਨੇ ਕੋ ਕਠਨਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵੈਸੇ ਮਨ ਬਾਣੀਸੇ ਨਹੀ ਜਾਵੇਹੈ ਲਖਿਆ॥ ਲਖਿਆ ਕਿਨ ਪੁਰਖੋ ਸੇ ਜਾਵੇਹੈ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਗੁਰੋਂਨੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਬਡਾ ਮੀਠਾ ਗੁੜ ਦੀਆਹੈ॥ ਔ ਵੈਸਾ ਗੁੜ ਲੇਕਰ ਹੀ ਮੇਰੇ ਚਿਤਸੇ ਊਚਤਾ ਨੀਚਤਾ ਕੀ ਸੰਕਾ ਦੂਰ ਹੋਗਈਹੈ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈਨੇ ਭੇਦ ਬੁੱਧੀ ਤਯਾਗਕੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਨਿਰਦੁਖ ਰੂਪ ਹੀ ਦੇਖਯਾਹੈ ॥ ਐਸੇ ਦੇਖਨੇ ਬਿਨਾ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨੀ ਰੋਜਾ ਰਖਨਾ ਹਜ ਕਰਨਾ ਨਮਾਜ ਪੜਨੀ ਸਭ ਨਿਸਫਲਹੈ ਯਹੀ ਦੇਖਨਾ ਸਾਰਹੈ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕਹਹੁ ਮਤ ਝੂਠੇ ਝੂਠਾ ਜੋ ਨ ਬਿਚਾਰੈ॥ ਜਉ ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੁ ਖੁਦਾਇ ਕਹਤ ਹਉ ਤਉ ਕਿਉ ਮੁਰਗੀ ਮਾਰੈ॥ ੧॥ ਮੁਲਾ ਕਹਹੁ ਨਿਆਉ ਖੁਦਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਮਨਕਾ ਭਰਮੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪਕਰਿ ਜੀਉ

ਆਨਿਆ ਦੇਹ ਬਿਨਾਸੀ ਮਾਟੀ ਕਉ ਬਿਸਮਿਲ ਕੀਆ ॥ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਅਨਾਹਤ ਲਾਗੀ ਕਹੁ ਹਲਾਲੁ ਕਿਆ ਕੀਆ ॥ ੨ ॥ ਕਿਆ ਉਜੂ ਪਾਕ ਕੀਆ ਮੁਹ ਧੋਇਆ ਕਿਆ ਮਸੀਤਿ ਸਿਰੁ ਲਾਇਆ ॥ ਜਉ ਦਿਲ ਮਹਿ ਕਪਟ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰਹੁ ਕਿਆ ਹਜ ਕਾਬੈ ਜਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ਤੂੰ ਨਾਪਾਕੁ ਪਾਕੁ ਨਹੀ ਸੂਝਿਆ ਤਿਸ ਕਾ ਮਰਮੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਭਿਸਤ ਤੇ ਚੂਕਾ ਦੋਜਕ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

(ਆਸਿਕਾ) ਜੇਕਰ ਪੂਰਬ ਸ਼ਬਦ ` ਕਹਜਾ ਏਕ ਕਾ ਦੇਖਨਾ ਹੀ ਸਾਰਹੈ ॥ ਵੈਸੇ ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਨਾ ਕੁਰਾਨਮੇਂ ਕਹੇ ਸਭੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਦਿਕ ਅਸਾਰਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਅਸਾਰ ਸਾਧਨੋਕੋ ਕਹਨੇ ਵਾਲੀ ਸਭੀ ਆਸਮਾਨੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਥਾ ਅਸ੍ਵਮੇਧਾਦਿ ਯਗਨ ਕੋ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਰੂਪ ਵੇਦ ਝੂਠੇ ਹੋਜਾਵੇਂਗੇ ਔ ਉਨ ਅਰਥੋਂ ਕੇ ਕਹਨੇ ਮੈ ਝੂਠੇ ਮਾਨੇ ਉਨਕਾ ਕਹਜਾ ਯਹ ਅਰਥਭੀ ਝੂਠਾ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨਕਾ ਇਸ ਦੇਖਨੇਮੇ ਤਾਤ ਪਰਯ ਨਹੀ ॥ ਉਨ ਅਰਥੋਂ ਮੇ ਹੀ ਤਾਤ ਪਰਯਹੈ ॥ ਯਹ ਸੁਨ ਕਰ ਜਬ ਸਭਮੇ ਏਕ ਪਰਮਾਤਮਾਹੈ ਕੋਈ ਮਕਾਨ ਉਸਸੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀ ॥ ਔ ਸਭੀ ਸਾਧਨ ਉਸਕੇ ਦੇਖਨੇਸੇ ਸਫਲਹੈਂ ਯਹ ਉਨ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੇ ਦੇਖਨੇਸੇ ਮਾਨੋਗੇ ॥ ਤਬ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕਾ ਉਨਹੀ ਅਰਥੋਂ ਮੇ ਤਾਤਪਰਯਹੈ ਏਕ ਦੇਖਨਮੇ ਨਹੀ ਯਹ ਨਿਸੰਗ ਹੋਕਰੇ ਕਬੀ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕੋਂਗੇ ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਦਿਕ ਕਾਮਹੀ ਕਜੋਂ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਉਨ ਸਭਕੇ ਫਲ ਰੂਪ ਇਸੀ ਅਰਥਕੋਂ ਸਚਾ ਜਾਨਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੋ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਬੇਦਇਤਿ, ਜਬ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਦਿਕੋ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਤਬ ਤਿਨਸੇ ਮੁਕਤੀ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਵੇਦ ਕਤੇਬ ਝੂਠੇ ਹੋਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਹੇ ਲੋਕੋ ਯਹ ਜੋ ਤੁਮ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਕਹਤੇਹੋਂ ਸੋ ਮਤ ਕਹੋ ॥ ਵੇਦ ਕਤੇਬ ਝੂਠੇ ਨਹੀ ਝੂਠਾ ਵਹੁ ਪੁਰਖਹੈ ਜੋ ਜੈਸਾ ਆਗੇ ਕਹਨਾਹੈ ਵੈਸਾ ਵੇਦ ਕਤੇਬਕਾ ਭਾਵ ਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਕੇਵਲ ਜਿਹ੍ਵਾਕਾ ਸ੍ਵਾਦੀ ਬਨਾਂ ਅਪਨੀ ਬੁਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਕੋ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਜਾਨੇ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਪਾਠਕਾ ਯਹਹੈ ॥ ਵੇਦ ਮੇ ਜੋ ਅਸ੍ਵ ਮੇਧ ਗੋ ਮੇਧ ਯਗਜ ਲਿਖੇਹੈਂ ਯਦਯਪਿ ਮਨੁ ਔ ਜੈਮਨੀ ਰਿਖ ਤਿਨਸੇ ਪੁਨਜਕੀ ਉਤਪਤੀ ਮਾਨੇ ਹੈਂ ਪਾਪਕੀ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਜੋ ਹਿੰਸਾਹੈ

ਸੋ ਪਾਪਕਾ ਸਾਧਨਹੈ ਯਹ ਨੇਮ ਨਹੀ॥ ਕਿੰਤੁ ਯਹ ਨੇਮ ਹੈ ਜੋ ਵੇਦਕੀ ਆਗਜ਼ਾਬਿਨਾ ਹਿੰਸਾ ਹੈ ਸੋ ਪਾਪਕਾ ਸਾਧਨਹੈ॥ ਜੋ ਵੇਦਕੀ ਆਗਜ਼ਾ ਸੇ ਹਿੰਸਾਹੈ ਸੋ ਪਾਪਕਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀ ਪੁੰਨਕਾਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸ ਹਿੰਸਾ ਸੇ ਸ੍ਵਰਗ ਮਿਲੇਹੈ॥ ਤਥਾਪਿ ਕਪਲਰਿਖਿ ਐਸੇ ਕਹੇਹੈ ਜੈਸੇ ਵੇਦਮੇ ਕਹਜਾਭੀ ਅਭਿਚਾਰ ਕਰਮ ਪਾਪਕਾ ਸਾਧਨਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਵੇਦਮੇ ਕਹੀ ਗਊ ਅਸ੍ਵ ਆਦੀ ਪ੍ਰਾਣੀਯੋਂ ਕੀ ਹਿੰਸਾਭੀ ਤਿਨਕੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕੋ ਦੁਖੀ ਕਰਨੇਸੇ ਪਾਪ ਕਾ ਸਾਧਨਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਾਂਕੇ ਕਰਤਾ ਕੋ ਪੁੰਨਜ ਕਾ ਫਲ ਸ੍ਵਰਗ ਭੋਗਨੇ ਪੀਛੇ ਪਾਪ ਕਾ ਫਲ ਨਰਕਭੀ ਅਵਸਜ ਭੋਗਨਾ ਪੜੇਗਾ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇ ਪਾਂਚਮੇ ਅਧਜਾਯ ਮੇ ਵੇਦ ਵਿਹਿਤ ਹਿੰਸਾਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਨ ਸੇ ਪੀਛੇ ਹਿੰਸਾਕਾ ਨਿਖੇਧ ਮਨੁ ਲਿਖੇਹੈਂ ਜੋ ਅਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਾਣੀਯੋਂ ਕੀ ਹਿੰਸਾ ਜਿਹਵਾਕੇ ਸੁਆਦ ਸੇ ਕਰੇਹੈ ਵਹੁ ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਦੋਨੋਕਾਲੋਂ ਮੇ ਸੁਖ ਨਹੀ ਪਾਵੇ॥ ੧॥ ਔ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਾਣੀਯੋਂ ਕੋ ਕੈਦ ਮੇ ਰਖਨੇ ਬਧ ਕਰਦੇਨੇ ਆਦਿ ਕਲੇਸ ਦੇਨੇਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਕਰੇ ਵਹੁ ਸਰਬਕੇ ਸੁਖਕੀ ਇਛਾਕਰਤੇ ਅਤਜੰਤ ਸੁਖ ਪਾਵੇ ਹੈਂ॥ ੨॥ ਮਾਸ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਸੁਖ ਨਹੀ ਪਾਵੇ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਾਸੇ ਬਿਨਾ ਮਾਸਕੀ ਉਤਪਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਔ ਪ੍ਰਾਣੀਕੇ ਬਧਸੇ ਸ੍ਵਰਗਕਾ ਹੋਨਾ ਕਠਨਹੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਚਾਹੀਏ ਮਾਸਕਾ ਤਜਾਗ ਕਰੇ॥ ੩ ॥ ਕਿੰਚ ਲਹੂ ਜਮਕਰ ਮਾਸ ਬਨੇਹੈ ਔ ਲਹੂ ਮੈਲੀ ਜਗਾ ਪਹੁਚੇ ਆਹਾਰਕੇ ਰਸਸੇ ਬਨੇ ਹੈ ਐਸੇ ਮਾਸਕੀ ਉਤਪਤੀ ਓਰ ਤਥਾ ਪ੍ਰਾਣੀਯੋਂ ਕੇ ਬਧ ਔ ਬੰਧਨਕੇ ਦੁਖੋਂ ਓਰ ਦੇਖਕੇ ਉਚਿਤਹੈ ਭਲਾ ਪੁਰਖ ਮਾਸ ਖਾਨੇਸੇ ਹਟ ਜਾਵੇ॥ ੪॥ ਯਹੀ ਵਾਰਤਾ ਗ੍ਰੰਥਜੀ ਮੇ ਅਨੇਕ ਵਚਨੋਂ ਸੇ ਸਿਧ ਕਰੀ ਗਈਹੈ॥ ਮਾਝਵਾਰ ਮੇ "ਜੇ ਰਤੁ ਲਗੈ ਕਪੜੈ ਜਾਮਾ ਹੋਇ ਪਲੀਤੁ॥ ਜੋ ਰਤੁ ਪੀਵਹਿ ਮਾਣਸਾ ਤਿਨ ਕਿਉ ਨਿਰਮਲ ਚੀਤੁ॥ ਤਥਾ ਜੀਆ ਕੁਹਤ ਨ ਸੰਗੈ ਪ੍ਰਾਨੀ [ਆਸਾਵਾਰ] ਦਇਆ ਜਾਣੈਜੀਅਕੀ ਕਿਛੁ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰੇਇ [ਕ੦ ਸਲੋਕ] ਹੇਰਾ ਰੋਟੀ ਕਾਰਨੇ ਗਲਾ ਕਟਾਵੈ ਕੌਨ॥ [ਕ੦ਸ੦] ਭਾਂਗ ਮਾਛਲੀ ਸੁਰਾਪਾਨ ਜੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਖਾਹਿ॥ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਨੇਮ ਕੀਏ ਤੇ ਸਭੈ ਰਸਾਤਲ ਜਾਹਿ॥ [ਪਰਮਾਨੰਦ] ਹਿੰਸਾ ਤਉ ਮਨ ਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟੀ ਜੀਅ ਦਇਆ ਨਹੀ ਪਾਲੀ [ਗਉੜੀ ਵਾਰ] ਦੂਖ ਨ ਦੇਈ ਕਿਸੈ ਜੀਅ ਪਤਿ ਸਿਉ ਘਰ ਜਾਵਉ [ਸਲੋਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ] ਦਇਆਲੰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜੀਆ" ਇਤਜਾਦਿ ਅਨੇਕਬਚਨ ਮਾਂਸ ਖਾਨੇਕਾ ਨਿਖੇਧ ਕਰੇਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਜਾਗਨਾ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਗੁਰੁ ਦਸਮਜੀਕਾ ਭੀ ਖਾਨੇਕੀ ਵਿਧਿਕਾ ਬੋਧਕ ਬਚਨ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਨਹੀ ਆਯਾ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਿਕਾਰਮੇਂ ਭੀ ਉਨਹੁਨੇ ਹਿੰਸ ਕੋਂ ਦੋਮਾਰਨਾ ਲਿਖਾ ਹੈ

ਜਿਨਕਾ ਮਾਸ ਖਾਨੇ ਕੇ ਕਾਮ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਇਸ ਸੇਂ ਸਿੱਧ ਹੋਤਾਹੈ ਖਾਨੇਮੇ ਉਨਕਾ ਭਾਵ ਨਹੀ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀਕੇ ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਸੰਗੋਂ ਮੇ ਖਾਨਾ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਸੋਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂਕਾ ਬਿਨੋਦ ਹੈ ॥ ਉਨਕਾ ਮੁਖ ਵਾਕਯ ਖਾਨੇ ਪੈ ਐਸਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜੈਸੇ ਨਾ ਖਾਨੇ ਪੈ ਦਿਖਾਏ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਖਾਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀ ॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਜੋ ਵੇਦ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੁ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀਕਾ ਭਾਵ ਕਹਯਾ ਵਹੀ ਕੁਰਾਨ ਹਦੀਸ ਔ ਉਨਕੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇ ਹੈ ਸੋ ਆਗੇ ਲਿਖੇਂਗੇ ॥ ਕਿੰਚ ਹੇ ਕਾਜੀ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਪੂਛਤਾ ਹੋਂ ਖੁਦਾ ਸਭਮੇ ਹੈ ਵਾ ਕਹੀ ਨਹੀ ਭੀ ॥ ਦੂਸਰਾ ਪੱਖ ਮਾਨੇ ਉਸਕੀ ਬਯਾਪਕਤਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ॥ ਇਸ ਬਾਤਕੇ ਡਰਸੇ ਸਭ ਮੇਂ,ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਏਕ ਖੁਦਾਇ ਕਹਤ ਹਉ, ਮਾਨਤੇ ਹੋ ਤਬ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ॥ ਫਿਰ ਉਸਕੋ ਸਭ ਜਗਹ ਮਾਨਨੇ ਪੀਛੇ ਤਾਹੀਕੋ ਮੁਰਗੀ ਕੀ ਦੇਹਮੇ ਦੁਖ ਪਹੁਚਨੇ ਸੇ ਕਿਉਂ ਮੁਰਗੀ ਮਾਰੇ, ਮੁਰਗੀ ਕਿਉ ਮਾਰਤੇ ਹੋਂ ॥ ਭਾਵ ਮੁਰਗੀਮਾਰਨੇਕਾ ਬਦਲਾ ਦੇਨਾ ਪੜਨੇ ਸੇ ਮੁਰਗੀ ਮਤ ਮਾਰੋ ॥ ਯਹੀ ਭਾਵਸੇ ਕੁਰਾਨ ਮੇ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਬਦਲੇ ਜਾਨਕੇ ਜਾਨ ਹੈ ਆਂਖਕੇ ਆਂਖ ਹ ਨਾਕਕੇ ਨਾਕਹੈ ਕਾਨਕੇ ਕਾਨਹੈ ॥ ਔ ਹਦੀਸ ਬੁ-ਖਾਰੀ ਤਥਾ ਹਦੀਸ ਮੁਲਮ ਮੇ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਏਕ ਪਿਆਸੇ ਕੁੱਤੇ ਕੇ ਪਾਨੀ ਪਿਲਾਨੇ ਸੇ ਬਡੀ ਬਯਭਿਚਾਰਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੁਧ ਹੋਗਈ ॥ ਨਫਾਤ ਕਿਤਾਬਮੇ ਲਿਖਾਹੈ ਸਵਾਇਬ ਨਾਮੇ ਆਦਮੀਨੇ ਪਾਨੀ ਕੀ ਤੰਗੀ ਕੇ ਥਾਨ ਮੇ ਏਕ ਸ਼ਖਸਕੋ ਮੱਕੇ ਕੇ ਸੱਤ੍ਰ ਹੱਜ ਦੇ ਪਾਨੀ ਲੇ ਤਿਸਾਏ ਕੁੱਤੇ ਕੋ ਪਾਨੀ ਕਾ ਪਯਾਲਾ ਪਿਲਾਯਾ ॥ ਮਿਸਕਾਤ ਕਿਤਾਬ ਕੇ ਚੌਥੇ ਹਿਸੇ ਮੇ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਜਬ ਪੈਗੰਬਰ ਖੁਦਾਕੋ ਮਿਲਨੇ ਗਯਾ ਰਸਤੇ ਮੈ ਏਕ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਔਰਤ ਨਰਕ ਮੇ ਪੜੀ ਦੇਖਕੇ ਪੂਛਾ ਯਹ ਨਰਕ ਮੇ ਕਿਉ ਪਾਈਹੈ ॥ ਨਰਕਕੇ ਦਰੋਗੇ ਕਹਯਾ ਇਸਨੇ ਘਰ ਮੇ ਬਾਂਧਕੇ ਭੂਖੀ ਬਿੱਲੀ ਮਾਰ ਦਈਥੀ ਉਸਕੇ ਦੁਖਦੇਨੇ ਕਾ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਪਾਈਹੈ ॥ ਹਯਾਤੁਲ ਕਲੂਬਮੇ ਲਿਖਾ ਹੈ ॥ ਏਕ ਅਹੇੜੀ ਪਾਸ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਪਕੜੀ ਦੇਖਕੇ ਪੈਗੰਬਰ ਕੇ ਚਿੱਤਮੇ ਦਯਾ ਆਈ ਉਸਕੋ ਕਹਾ ਛੋਡ ਦੇ ॥ ਉਸਨੇ ਛੋਡਨੇ ਮੇ ਦੇਰ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਫੇਰ ਕਹਾ ॥ ਆਹੂ ਕੁਸ਼ਤਨ ਇਨਸਾਫ ਦੂਰਸਤ ॥ ਬਿਕੁਸ਼ ਗਰਕੁਸ੍ਤਨੇ ਅਹਮਦ ਜ਼ਰੂਰਸਤ ॥ ਅਰਥਾਤ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਕਾ ਮਾਰਨਾ ਇਨ-ਸਾਫ ਸੇ ਦੂਰਹੈ ॥ ਮਾਰ ਮੁਝੇ ਅਗਰ ਤੇਰੇ ਕੋ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ॥ ਤਬ ਉਸਨੇ ਛੋਡ ਦਈ ॥ ਗੁਲਿਸਤਾਂਮੇ ਸ਼ੇਖ ਸਾਦੀਨੇ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਮਤ ਖੇਦ ਦੇਹ ਕੀੜੀ ਕੋ ਕੀੜੀ ਦਾਨਾ ਖੈਂਚਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣੀਕੋ ਪ੍ਰਾਣ ਬਡੇ ਮੀਠੇ ਪਿਆਰੇਹੈ ॥ ਪੀਛੇ ਲਿਖੇ ਸੇ ਯਹ ਸਾਰ ਨਿਕਸਾ ਹਿੰਸਾ ਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਏ ॥ ਯਾਹੀ ਭਾਵਸੇਂ ਪੂਛਤਾ ਹੋਂ ਹੇ

ਮੁੱਲਾਂ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਆਪ ਬਦਲੇ ਜਾਨਕੇ ਜਾਨ ਹੁਕਮ ਦੇਨੇਵਾਲੇ ਖੁਦਾਕੀ ਓਰ ਕਾ ਖੁਦਾਈ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰੀ ਨਿਯਾਉ ਕਹੋ॥ ਜੋ ਜੀਵ ਮਾਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀ ਪਰੰਤੂ ਤੂੰ ਜਿਹਬਾ ਕਾ ਸੁਆਦੀ ਕਹੇਂਗਾ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਕੁਰਾਨ ਮੇ ਕਹੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਦਿਕ ਹੀ ਸਹੀ ਹੈਂ ਯਹ ਤੇਰੇ ਚਿਤਸੇ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਨਹੀ ਦੂਰ ਹੋਨੀ॥ ਵਾ ਮੈ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਹੇ ਮੁਲਾਂ ਕਹਾਹੁ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਨਿਆਉ ਖੁਦਾਈ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਕਹਣਾ ਸਚਾ॥ ਪਰੰਤੂ ਮੇਰਾ ਕਹਣਾ ਸੁਨ ਕੇਭੀ ਤੇਰੇ ਜਿਹਬਾ ਕੇ ਸੁਆਦੀ ਕੇ ਕਰਮਹੀ ਸਚੇ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਭਰਮ, ਬਿਪਰਜੇ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ੧॥ ਜੇਕਰ ਉਨ ਅਰਥੋਂ ਮੇ ਹਮਕੋ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਨਹੀ ਕੁਰਾਨਮੋ ਹੀ ਕਲਮਾ ਪੜ ਕਰ ਬਿਸਮਲ ਕਰਨ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੈ॥ ਤਬ ਸੁਨੋ ਕੁਰਾਨਮੇ ਰੂਹ ਕੇ ਬਿਸਮਿਲ ਕਰਨ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਵਾ ਦੇਹ ਕੇ॥ ੁਹਕੇ ਕਹੋ ਸੋ ਮਰੇ ਨਹੀ ਯਾਂਤੇ ਦੇਹ ਕੇ ਬਿਸਮਿਲ ਕਾ ਕਹੋ ਸੋ ਆਗੇਹੀ ਮੁਰਦਾਰ ਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਕੁਰਾਨ ਕੇ ਹੁਕਮਸ ਤੁਮਨੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕੀਆ ਯਹ ਕਹੇ ਪਕਰਿ ਇਤਿ, ਪਕੜਕੇ ਮੁਰਗੀ ਆ ਦਿਕ ਜੀਵ ਆਨੇ ਛੁਰੀ ਸੇ ਉਨਕੀ ਦੇਹਕਾ ਨਾਸ ਕੀਆ ਸੋ ਦੇਹ ਮਾਟੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਾਟੀਕੋ ਹੀ ਤੁਮਨੇ ਬਿਸਮਿਲ, ਮਾਰਨਾ ਕੀਆ ਜੀਵਕੋ ਨਹੀ ਕੀਆ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੀਵ ਕੀ ਜੋਤ ਤੋ ਅਨਾਹਤ, ਜਿਸ ਕੋ ਸ਼ਸਤ੍ਰਾਦਿ ਤਾੜਨ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ਐਸੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਮਨੇ ਹਲਾਲ, ਵਿਹਿਤ ਕਾਮ ਕਜਾ ਕੀਆ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕੀਆ॥ ਕੇਵਲ ਆਗੇ ਹੀ ਮਰੀ ਹੂਈ ਮੱਟੀ ਕਾਟੀ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਰਦੇ ਕੋ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਤੁਮ ਲੋਕੋਂ ਸੇ ਪਰੇ ਹਰਾਮ ਖਾਨੇ ਵਾਲਾ ਕੌਨ ਹੈ॥ ੨॥ ਕਹੀ ਰੀਤਿਸੇ ਹਲਾਲ ਕਰਤੇ ਤੁਮ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕੋ ਹਰਾਮ ਸਿੱਧ ਕਰ ਅਬ ਤੁਮ ਕਪਟੀਕੇ ਤੋ ਔਰ ਕਰਮ ਭੀ ਨਿਸਫਲ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਿਆ ਇਤਿ ਕਜਾ ਤੁਮਨੇ ਉਜੂ ਪਾਕ ਕੀਆ, ਹਾਥ ਪਾਉ ਧੋ ਕਰ ਸੁਧ ਕੀਆ॥ ਤਥਾ ਕਿਆ ਉਸਵਜੂਮੇ ਸਿਰਕੇ ਵਾਲੋਂਸੇ ਲੇ ਠਡੀ ਕੇ ਵਾਲੋਂ ਤਕ ਮੂੰਹ ਧੋਇਆ॥ ਭਾਵ ਦਿਲਕੇ ਦਯਾ ਰੂਪ ਪਾਨੀਸੇ ਧੋਨੇ ਬਿਨਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਧੋਯਾ॥ ਤਥਾ ਮਨਕੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾ ਕਜਾ ਮਸੀਤਮੇ ਸਿਰ ਨਿਵਾਯਾ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਮੂਲ ਮੇ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਜਉ ਇਤ, ਜੇ ਕਰ ਚਿਤਮੇ ਲੋਕ ਮੁਝਕੋ ਭਲਾ ਜਾਨੇ ਐਸਾ ਕਪਟਰਖ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰਹੁ,ਪਰਮੇ-ਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਬੇ ਯਾਤ੍ਰਾ ਜਾਇਕੇ ਕਰੋ ਤਬ ਕਜਾਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ੩॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਹੇ ਕਾਜੀ ਤੂੰ ਬਡਾ ਨਾਪਾਕ, ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈਂ ਜਿਸ ਕੋ ਦਯਾ ਧਰਮਾਦੀ ਕਾਮ ਕਰ ਪਾਕ, ਪਵਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਹੀ ਸੂਝਿਆ, ਮਲੂਮ ਹੋਯਾ

॥ ਯਾਹੀਤੇ ਤੈਨੇ ਤਿਸਕਾ ਮਰਮ, ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਜੋ ਵਹੁ ਕੈਸੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ॥ ਔ ਕਿਨ ਕਾਮੋਂਕੇ ਕਰਵਾਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨਹੈ ॥ ਔ ਮਰਮ ਨਾ ਜਾਨਨੇ ਸੇਹੀ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ ਕਾਜੀ ਅਪਨੇ ਮਨਮੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ਸ੍ਵਰਗ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਯੋਗ ਅਹਿੰਸਾਦਿ ਕਾਮਨਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਤੂੰ ਸ੍ਵਰਗ ਸੇ ਜਾਤਾ ਰਹਤਾ ॥ ਔ ਨਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਯੋਗ ਹਿੰਸਾਦੀ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਤੇਰਾ ਦੋਜ਼ਕ ਜਾਨੇ ਮੇ ਮਨੁ ਮਨਿਆ, ਚਿਤ ਮਾਨ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ॥ ਸੁੰਨ ਸੰਧਿਆ ਤੇਰੀ ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਕਰ ਅਧਪਤਿ ਆਦਿ ਸਮਾਈ ॥ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ਲਾਗਿ ਰਹੇ ਸਰਨਾਈ ॥ ੧ ॥ ਲੇਹੁ ਆਰਤੀ ਹੋ ਪੁਰਖ ਨਿਰੰਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਪੂਜਹੁ ਭਾਈ ॥ ਠਾਢਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਿਗਮ ਬੀਚਾਰੈ ਅਲਖੁ ਨ ਲਖਿਆ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਤੁ ਤੇਲੁ ਨਾਮ ਕੀਆ ਬਾਤੀ ਦੀਪਕੁ ਦੇਹ ਉਜਾਰਾ ॥ ਜੋਤਿ ਲਾਇ ਜਗਦੀਸ ਜਗਾਇਆ ਬੂਝੈ ਬੂਝਨ ਹਾਰਾ ॥ ੨ ॥ ਪੰਚੇ ਸਬਦ ਅਨਾਹਦ ਬਾਜੇ ਸੰਗੇ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਨੀ ॥ ਕਬੀਰ ਦਾਸ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਕੀਨੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਬਾਨੀ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥

ਬਿਸ਼ਨੁ ਮੰਦਰ ਕੇ ਸਮੀਪ ਖੜੇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਮੰਦਰਕੇ ਪੁਜਾਰੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ਤੁਮਭੀ ਆਰਤੀ ਸਮੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਬੋਲੋ ਸੁਨਕੇ ਕਬੀਰਜੀ ਜਿਸਕੇ ਗਜਾਨ ਕਾ ਪੀਛੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਉਸਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕਹੇਹੈਂ ਸੁੰਨ ਇਤਿ, ਸੰਧਿਆ ਪਦ ਈਹਾਂ ਸੰਧਤਾ ਸਮੇਂਕੀ ਆਰਤੀ ਬੋਧਕਹੈ ॥ ਹੇ ਦੇਵ ਦੇਵਾ, ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਨਿਖਲ ਦੇਵਨਕੇ ਦੇਵਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਸੁੰਨ, ਅਫੁਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮ ਯਹੀ ਤੇਰੀ ਸੰਧਿਆ, ਆਰਤੀ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਅਧਪਤਿ, ਨਿਖਲ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੈ ਅਰ ਸਰਬਕਾ ਆਦਿਹੈ ॥ ਅਰ ਸਰਬ ਵਸਤੂਓਮੇ ਸਮਾਈ, ਬਜਾਪ ਰਹਜਾਹੈਂ ॥ ਅਰ ਤੁਝ ਐਸੇਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਤੇ ਹੀ ਜਿਨ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸਿੱਧੋਂ ਨੇ ਹਠ ਯੋਗਸੇ ਸਮਾਧੀਆਂ ਲਗਾ ਕਰ ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ॥ ਵਹੁ ਔਰ ਸਭ ਉਪਾਯ ਛੋਡ ਏਕ ਤੇਰੀ ਸਰਨਮੇ ਲਗ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਸ ਸਰਨ ਕਾ ਗੀਤਾਮੇ ਅਰਜਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹੇ ਅਰਜਨ ਔਰ ਸਰਬ ਧਰਮੋ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕਰ ਏਕ ਮੇਰੀ ਸਰਨ ਮੈਂ ਆਉ ਮੈ ਤੇਰੇ ਕੋ ਨਿਖਲ ਪਾਪੋਂ ਸੇ ਛੁਡਾ ਲੇਵੋਂ

ਗਾ ॥ ੧ ॥ ਤੁਮ ਆਰਤੀ ਕਹੋ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਸੁਨਾ ਕਰ ਕਬੀਰ ਹਰਿਕੋ ਕਹੇਂ ਲੇਹੁ ਇਤਿ, ਹੇ ਹਰੇ ਲੇਹੁ ਆਰਤੀ, ਯਹ ਹਮਾਰੀ ਕਹੀ ਆਰਤੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੋ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੁ, ਸਤ ਪੁਰਖ ਕੇ ਗਜ਼ਾਤਾ ਗੁਰੋਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਪੁਰਖ ਨਿਰੰਜਨਾ ਪੂਜਹੁ ਸਰਬ ਦੁਖੋਂਸੇ ਹੀਨ ਤੁਝ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮੈ ਪੂਜਤਾ ਹੋਂ ॥ ਕੈਸਾ ਹੈ ਤੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜਿਸ ਤੁਝ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਪੈ ਖੜਾ ਹੋਕਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਡੀ ਸਾਵਧਾਨਤਾ ਸੇ ਤੇਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਗਜਾਨ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਗਮ, ਬੇਦੋਂਕੋ ਬਿਚਾਰੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਤੂੰ ਤਿਨ ਵੇਦੋਂ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਸੇਂਭੀ ਅਲਖ,ਲਖਨੇਕੋ ਕਠਨ ਵਸਤੂ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨ ਲਖਿਆ ਜਾਈ, ਲਖਿਆ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ੧ ॥ ਲਖਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਤੁਝਕੋ ਐਸੀ ਆਰਤੀ ਕੇ ਉਜਾਲੇ ਸੋ ਦੇਖੇ ਹੈ ਤਤ ਇਤਿ,ਦੇਹਰੂਪੀਠੂਠੀ ਮੇ ਤਤੁ ਤੇਲੁ,ਸਚਬੋਲਨਾਤੇਲਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਤਜ ਭਾਖਣ ਕੇ ਸਾਥੀ ਅਹਿੰਸਾਦਿ ਸਭੀ ਸਾਧਨ ਤੇਲਹੈਂ॥ ਅਰ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਨਾਮ ਜਾਪਕੀ ਉਸਮੇ ਬਾਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਪੂਰੇ ਗੁਰੋਂਨੇ ਜੋਤਿ ਲਾਯ ਜਗਦੀਸ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਯਥਾਰਥ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਆਗਸੇ ਜਗਾਯਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਦੀਪਕ ਸੇ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਉਜਾਲਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਬੂਝਨ ਹਾਰਾ, ਨਿਜ ਰੂਪ ਕੋ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਜਿਗਜਾਸੂ ਬੂਝੈ, ਜਾਨ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਵੈਸੇ ਦੀਪਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕੋ ਪਾਵੇਹੈ ॥ ੨ ॥ ਅਰ ਆਰਤੀ ਸਮੇ ਜੋ ਬਾਹਰ ਬਾਜੇ ਬਾਜਤੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੇ ਥਾਨ ਮੇ ਗਜਾਨੀ ਜਨਕੋ ਦਸਮ ਦ੍ਵਾਰਮੇ ਜੋ ਤਤ ੧ ਬਿਤ ੨ ਘਨ ੩ ਨਾਦ ੪ ਸੁਖਰ ੫ ਯੇ ਬਾਹਰਕੇ ਸਬਦੋਂ ਤੁਲਜ ਅੰਤਰ ਅਨਾਹਦ, ਬਿਨਾ ਬਜਾਏ ਵਾਜੇ ਵਜਤੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਆਰਤੀ ਸਮੇ ਕੇ ਵਾਜੇ ਹੈਂ ਐਸੀ ਆਰਤੀ ਸੇ ਫਲ ਯਹ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੰਗੇ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਨੀ, ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਅਭਿੰਨ ਹਰੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਦੇਖੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤਹੀ ਕਬੀਰ ਦਾਸ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਆਪ ਕੀ ਆਰਤੀ ਕਰੀ ਹੈ ਹੇ ਨਿਰਬਾਣ ਨਿਰੰਕਾਰ ਅਪਨੀ ਐਸੀ ਆਰਤੀ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਇਨ ਜਨੋ ਕੋ ਭੀ ਦੇਵੋ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀਕੀ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮਨਕੀ ਬਿਰਥਾ ਮਨੁ ਹੀ ਜਾਨੈ ਕੈ ਬੂਝਲ ਆਗੈ ਕਹੀਐ ॥ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਰਾਮੁ ਰਵਾਈਐ ਮੈ ਡਰੁ ਕੈਸੇ ਚਹੀਐ ॥ ੧ ॥ ਬੇਧੀਅਲੇ ਗੋਪਾਲ ਗੋਸਾਈ ॥ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਰਵਿਆ ਸਰਬੇ ਠਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਾਨੈ ਹਾਟੁ ਮਾਨੈ

ਪਾਟੁ ਮਾਨੈ ਹੈ ਪਾਸਾਰੀ ॥ ਮਾਨੈ ਬਾਸੈ ਨਾਨਾ ਭੇਦੀ ਭਰਮਤੁ ਹੈ ਸੰਸਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਏਹੁ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ਦੁਬਿਧਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ॥ ਸਭੋ ਹੁਕਮੁ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਆਪੇ ਨਿਰਭਉ ਸਮਤੁ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ਜੋ ਜਨ ਜਾਨਿ ਭਜਹਿ ਪੁਰਖੋਤਮੁ ਤਾਚੀ ਅਬਿਗਤੁ ਬਾਣੀ॥ ਨਾਮਾ ਕਹੈ ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਪਾਇਆ ਹਿਰਦੈ ਅਲਖ ਬਿਡਾਣੀ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਹਾਥੀ ਕੇ ਆਗੇ ਗੇਰਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵ ਅਪਨੀ ਨਿਰਭਯਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪੈ ਕਹੇ ਮਨਕੀ ਇਤਿ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪੁਰਖ ਕੋ ਚਾਹੀਯੇ ਅਪਨੇ ਮਨਕੀ ਬਿਰਥਾ, ਪੀੜਾਕੋ ਅਗਯਾਨੀਯੋ ਪਾਸ ਕਹਨਾ ਛੋੜਕੇ ਜੈਸੀ ਹੋਵੇ ਮਨ ਮੇ ਹੀ ਜਾਨੇ ॥ ਕਹਨਾ ਚਾਹੇ ਤਬ ਕੈ, ਅਥਵਾ ਬੂਝਲ ਆਗੈ, ਮਨਕੀ ਪੀੜਕੋ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸ ਕਹੀਯੇ ਜੋ ਸੁਣਕੇ ਕੁਛ ਤਾਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਕਾ ਉਪਾਯ ਕਰੇ॥ ਸੋ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਮਨਕੀ ਪੀੜਾ ਕੋ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੁਝ ਅੰਤਰ ਯਾਮੀ ਰਾਮ ਕੋ ਹੀ ਰਵਾਈਐ, ਰਸਨਾ ਕਰ ਹਮ ਉਚਾਰੀਯੇ ॥ ਭਾਵ ਉਚਾਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਇਸਲੀਏ ਅਬ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲੇਤੇ ਹੂਏ ਮੁਝਕੋ ਦੇਹਕੇ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਕਾ ਡਰ ਕਿਆ ਚਾਹੀਏ ॥ ਭਾਵ ਮੁਝਕੋ ਅਬ ਕੁਛ ਭੈ ਨਹੀ ॥ ੧ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਅਬ ਹੇ ਗੋਪਾਲ, ਨਿਖਲਕੇ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਕੇ ਪਾਲਕ ਗੋਸਾਈ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤੇਰੇ ਨਾਮਮੇ ਬੇਧੀਅਲੇ, ਬੇਧਯਾ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭ ਕੈਸਾ ਹੈ ਰਵਿਆ, ਬਯਾਪ ਰਹਯਾਹੈ ਸਰਬ ਠਿਕਾਨਯੋਂ ਮੈ ॥ ੧ ॥ ਮਨਕੀ ਪੀੜ ਮਨਮੇਹੀ ਜਾ-ਨੀਏ ਇਸ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਢਤਾ ਹੇਤ ਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੁਨਾਵੇ ਮਾਨੈ ਇਤਿ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮਾਨੈ ਹਾਟੁ, ਯਹ ਮੇਰੀ ਹਾਟਹੈ ਐਸੇ ਮਾਨੈ, ਹਾਟਕਾ ਮਨਮੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਯਹ ਜੀਵ ਹਟੀ ਵਾਲਾ ਕਹਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਸਹਿਰਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੇ ਪਾਟੁ, ਪਟਨ ਭਾਵ ਸਹਰਵਾਲਾ ਕਹਾਵੇ ਹੈ ਦੁਕਾਨਕੇ ਅਭਿਮਾਨਸੇ ਦੁਕਾਨਮੇ ਬੈਠਕੇ ਪਸਾਰੀ ਕਹਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਮਾਨੈ ਬਾਸੈ, ਮਨਕੇ ਬਸ ਹੋ ਕਰ ਜੀਵ ਨਾਨਾ ਭੇਦੀ, ਨਾਨਾ ਤਰਾਂ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਸੰਸਾਰੀ ਬਨਾ ਭਰਮਤੁ ਹੈ, ਬਿਚਰੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਨਹੀ ਜੀਵਕੇ ਬੰਧਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਤਥਾ ਮਨ ਹੀ ਸੁਧ ਹੁਯਾ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਹੇਤੁ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਗੁਰਕੇ ਇਤਿ, ਜਬ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਓਰਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋ ਕਰ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸ

ਮੇ ਯਹ ਮਨ ਰੰਗਜਾ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਤਬ ਇਸ ਜੀਵ ਕੀ ਦੁਬਿਧਾ, ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵਨਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ, ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਬਿਨਾ ਯਤਨ ਸੇ ਸਮਾਯ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਜੇਤੀ ਮਨਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾਹੈ ਸੋ ਸਭਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਕ੍ਰਿਯਾ ਮਨਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਔ ਹੁਕਮ ਵਸਤੁ ਤੂੰ ਵਾਚਕ ਕੋ ਵਾਚਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੋਨੇਸੇ ਆਪਹੀ ਹੈ ॥ ਹੁਕਮ ਤੇਰੇ ਸੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਇਸ ਰੀਤਿ ਸੇ ਜੋ ਸਮਤ ਬੀਚਾਰੀ, ਤੇਰੀ ਏਕ ਰਸਤਾ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਨਿਰਭਉ, ਨਿਰਭਯ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਤੇਰੇ ਕੋ ਜੀਵ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੋਨੋ ਮੇ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਜਾਨਕੇ ਸੇਵੇ ਹੈ ਤਾਕੀ, ਤਿਨ ਭਕਤੋਂਕੀ ਅਬਿਗਤ, ਗਯਾਨ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ਬਾਣੀ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇ ਉਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਚਿਤ ਮੇ ਜਗ ਜੀਵਨ, ਜਗਤ ਕਾ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਤੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਾਯਾ ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਲਖ ਹੈ ਔ ਬਿਡਾਣੀ, ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗੋ ਜੁਗੁ ਤਾਕਾ ਅੰਤ ਨ ਜਾਨਿਆ ॥ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਰਾਮੁ ਰਹਿਆ ਰਵਿ ਐਸਾ ਰੂਪੁ ਬਖਾਨਿਆ ॥ ੧ ॥ ਗੋਬਿੰਦੁ ਗਾਜੈ ਸਬਦ ਬਾਜੈ ॥ ਆਨਦ ਰੂਪੀ ਮੇਰੋ ਰਾਮਈਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਵਨ ਬੀਖੂ ਬਾਨੈ ਬੀਖੇ ਬਾਸੁਤੇ ਸੁਖ ਲਾਗਿਲਾ ॥ ਸਰਬੇ ਆਦਿ ਪਰਮਲਾਦਿ ਕਾਸਟ ਚੰਦਨੁ ਭੈਇਲਾ ॥ ੨ ॥ ਤੁਮਚੇ ਪਾਰਸ ਹਮਚੇ ਲੋਹਾ ਸੰਗੇ ਕੰਚਨੁ ਭੈਇਲਾ ॥ ਤੂ ਦਇਆਲੁ ਰਤਨੁ ਲਾਲੁ ਨਾਮਾ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇਲਾ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

॥ਅਲਖਕੇ ਵੇਤਾਕੋ ਤਿਸਕਾ ਰੂਪ ਹੋਨਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤੋਂਸੇ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਪਹਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਅਲਖ ਰੂਪਤਾ ਕਹੇ ਆਦਿ ਇਤਿ, ਜੋ ਤੂੰ ਹੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਦਿ, ਸਰਬਕਾ ਮੂਲ ਕਾਰਣ ਹੈ ਪੁਨਾ ਜੁਗਾਦਿ, ਜੁਗ ਜੋ ਜੀਵ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਤਿਨ ਦੋਨੋਸੇ ਮੁਖ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਜੁਗਾਦਿ, ਸਤ ਤ੍ਰੇਤਾ ਦ੍ਵਾਪੁਰ ਕਲੀਕਾ ਔ ਤਾਮੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਖਲ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਾ ਮੂਲ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੁਗੋ, ਸਰਬ ਯੁਗੋਂਮੇ ਜੁਗ, ਅਪਨੇ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਵਤ ਸਰਬ ਕਾਰਯੋਂਮੇ ਜੁੜ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਦੇਸ ਕਾਲਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਅੰਤ ਕਿਸੇ

ਪੁਰਖਨੇ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ "ਉਕਤੰਭ ਪਿਤਾਕਾ ਜਨਮ ਕਿ ਜਾਨੈ ਪੂਤ" ਜੋ ਜਾਨਿਆ ਕਹੇ ਸੋ ਅਜਾਨ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਪੈ ਬਚਨ ਹੈ "ਸੋਈ ਅਜਾਨ ਕਹੈ ਮੈ ਜਾਨਾ" ਇਤਯਾਦਿ ॥ ਪੁਨਾ ਤੂ ਕੈਸਾ ਹੈ ਸਰਬ ਕਾਰਯੋਂ ਮੇ ਨਿਰੰਤਰਿ, ਅੰਤਰੇ ਬਿਨਾ ਬਯਾਪ ਰਹਯਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਤੇਰੇ ਵੇਤਾ ਪੁਰਖੋਨੇ ਐਸਾ ਤੇਰਾ ਰੂਪ ਪਛਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਐ ਗੋਬਿੰਦ ਗਾਜੇ, ਤੂਹੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਰਬ ਮੇਂ ਬੋਲ ਰਹਿਆ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਬੋਲਨਾਦਿ ਬਯ-ਵਹਾਰ ਕਰਾਇ ਰਹਿਆ ਹੈ॥ ਜੋ ਸਬਦੁ ਬਾਜੈ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੇ ਚਿਤੋਂ ਮੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਰਾ ਰਾਮ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਔਰ ਜਨ ਭੀ ਵੈਸੇਹੀ ਹੋ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਬਾਵਨਇਤਿ ਜੈਸੇ ਬਾਵਨ ਬੀਖੁ, ਬਾਵਨ ਚੰਦਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਬਾਨੇ ਬੀਖੇ, ਬਨਕੇ ਬੀਚ ਬਾਸ ਸੁਖਤੇ ਲਾਗਿ ਲਾ, ਅਨ੍ਰੂਖ ਕਰ ਸੁਗੰਧੀ ਸੁਖਸੇ ਹੀ ਲਗ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਸਰਬੇ ਆਦਿ, ਨਿਖਲੋਂ ਕੀ ਆਦਿ ਜੋ ਤੂ ਹੈਸੋਈ ਤੂ ਪਰਮਲਾਦਿ,ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੇ ਚੰਦਨਕੀ ਭੀ ਆਦਿ ਹੈਂ॥ ਜਿਸ ਚੰਦਨ ਕੇ ਮੇਲਸੇ ਕਾਸਟ,ਇਤਰ ਕਾਠ ਚੰਦਨ ਭੈਇਲਾ,ਚੰਦਨ ਰੂਪਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਆਪ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਹਮ ਭੀਸੁਧ ਭਏਹੈਂ॥੨॥ਇਸੀ ਵਾਰਤਾਕਾ ਸਾਧਕ ਔਰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਕਹੇ ਤੁਮਚੇ ਇਤਿ,ਤੁਮਚੇ, ਤੁਮਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਰਸ਼ ਹੋਹਮਚੇ,ਹਮਲੋਹਾ ਹੈਂ ਤੁਮਾਰੇ ਸੰਗੇ, ਸਾਥ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਕੰਚਨ ਭੈਇਲਾ ਸ੍ਵਰਨ ਭਏ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਸ੍ਵਰਨ ਵਤ ਸੁੱਧ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇਤੂ ਜੋ ਦਇਆਲ ਹੈ॥ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਇਤਰ ਰਤਨ ਔ ਲਾ ਲਕੇ ਸਮਾਨ ਅਮੋਲਕ, ਮੈ ਨਾਮਾ ਭੀ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇਲਾ, ਤੁਝਸਤ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਹੀ ਸਮਾ ਇ ਗਯਾ ਹੋਂ ੩ ॥ ੨ ॥

॥ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ॥ ਅਕੁਲ ਪੁਰਖ ਇਕੁ ਚਲਿਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਅੰਤਰਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਲੁਕਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਜੀਅ ਕੀ ਜੋਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਈ॥ ਤੈ ਮੈ ਕੀਆ ਸੁ ਮਾਲੂਮੁ ਹੋਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਉ ਪ੍ਰਗਾਸਿਆ ਮਾਟੀ ਕੁੰਭੇਉ ॥ ਆਪ ਹੀ ਕਰਤਾ ਬੀਠੁਲੁ ਦੇਉ ॥ ੨ ॥ ਜੀਅ ਕਾ ਬੰਧਨੁ ਕਰਮੁ ਬਿਆਪੈ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕੀਆ ਸੁ ਆਪੈ ਆਪੈ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਮ ਦੇਉ ਇਹੁ ਜੀਉ ਚਿਤਵੈ ਸੁ ਲਹੈ ॥ ਅਮਰ ਹੋਇ ਸਦ ਆਕੁਲ ਰਹੈ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਤੇਰੇ ਮੈ ਸਮਾਵਨੇ ਪੀਛੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਆ ਤੇਰਾ ਰੂਪ ਜੀਵ ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਕੋ ਚਾਹੇ ਉਸਕੋ ਪਾਇ ਸਕੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਪਹਲੇ ਤੂੰਹੀ ਜਗਤ ਰਚਤਾਮੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਬਨ ਕੇ ਸਮਾਇ ਰਹ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਅਕੁਲ ਇਤਿ, ਨਾਮ ਦੇਵ ਕਹੇਤੂੰ ਜੋ ਅਕੁਲ ਕੁਲ ਗੋਤ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਪੁਰਖਹੈਂ॥ ਤੈਨੇ ਯਹ ਸਸਾਰ ਰਚਨਾ॥ ਏਕ ਬਡਾ ਆਸ਼ ਚਰਯ ਤਮਾਸਾ ਬਨਾਇਆ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਤਮਾਸੇ ਮੇ ਘਟਿ ਘਟਿ, ਏਕ ਏਕ ਦੇਹ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜੀਵ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਲੁਕਾਇਆ, ਲੁਕ ਰਹ੍ਯਾ ਹੈ॥ ੧॥ ਐਲੁਕੇ ਪੀਛੇ ਤੁਝ ਜੋਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੇ ਜੀਅ ਕੀ ਚਿਤ ਕੀ ਵਾਰਤਾ ਕੋਈ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਸੇ ਅਵਰੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ॥ ਐ ਮੈ ਕੀਆ, ਹਮ ਜੀਵ ਜੋ ਕੁਛ ਕਾਰਜ ਕਰੇ ਹੈਂ ਸੋ ਹੇ ਪਰਮੇਸਵਰ ਤੈ ਮਾਲੂਮ ਹੋਈ, ਤੇਰੇ ਕੋ ਭਾਨ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ॥੧॥ ਅਰ ਰਚਨਾ ਭੀ ਤੈਨੇ ਅਪਨੇ ਬੀਚ ਸੇ ਕਰੀ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਮਟੀ ਸੇ ਕੁੰਭੇਉ, ਘਟ ਪਰਗਾਸਿਆ, ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਮਕੜੀ ਸੇ ਤੰਤੁਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਵੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਅਪਨੇ ਆਪ ਸੇ ਨਿਖਲ ਬਿਸ੍ਵ ਕਾ ਕਰਤਾ ਤੂੰ ਆਪਹੀ॥ ਹੇ ਬੀਠਲ ਦੇਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈਂ॥ ੨॥ ਜੀਵ ਤੇਰੇ ਕੀਧੇ ਮੇ ਕਰਤਾ ਬਨੇ ਫਲ ਭੋਗੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ਜੀਅ ਕਾ ਇਤਿ, ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਸੰਸਾਰਮੋ ਕਰਮ ਬੰਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਕਰਮਹੀ ਬੰਧਨ ਰੂਪ ਹੋਕਰ ਜੀਵਨ ਕੋਲਗੇ ਹੈਂ ਸੋ ਬੰਧਨ ਰੂਪ ਕਰਮ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਆਪਹੀ ਰਚਲੀਏ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਮਕੜੀ ਅਪਨੀ ਕੈਦ ਹੇਤ ਆਪ ਜਾਲੀ ਤਾਣ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਜੋ ਇਤਿ ਜੋ ਕਿਛ ਕਰਮਾਦਿ ਬੰਧਨ ਕੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਰਚੀ ਹੈ॥ ਸੁ ਆਪਨੇ ਹੇਤ ਆਪਹੀ ਰਚੀ ਹੈ॥ ਔਰ ਕਾਹੂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਰਚੀ॥ ੩॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਹੇਤ ਬੰਧਨ ਆਪ ਰਚਿਆ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਮੁਕਤੀ ਭੀ ਅਪਨੇ ਹੇਤ ਯੇ ਆਪ ਹੀ ਰਚੇ ਹੈਂ॥ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਇਤਿ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਜੋ ਬੰਧ ਮੋਖਾਦਿ ਵਸਤੁ ਅਪਨੇ ਹੇਤ ਯੇ ਜੀਵ ਚਿੰਤਨ ਕਰੇ ਹੈ ਸੋਈ ਯੇ ਪਾਇ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਜਬ ਅਪਨੇ ਯਤਨ ਸੇ ਮੋਖ ਚਾਹੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਗ੍ਯਾਨ ਦ੍ਵਾਰਾ ਬਿਦੇਹ ਭਾਵ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕਰ ਸਦਆਕੁਲ, ਅਕੁਲਾ ਭਾਵ ਜਾਤਿ ਕੁਲਾਦਿ ਦੇਹ ਧਰਮੋ ਸੇ ਹੀਨ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਯਹ ਅਪਨੇ ਕੋ ਅਲਖ ਰੂਪ ਜਾਨਨੇ ਕਾ ਫਲ ਪਾਵੇ ਹੈਂ॥੪॥੩॥

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਭਗਤ ਬੇਣੀ ਜੀ ਕੀ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਤਨਿ ਚੰਦਨੁ ਮਸਤਕਿ ਪਾਤੀ॥ ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਕਰਤਲ ਕਾਤੀ॥ ਠਗ ਦਿਸਟਿ ਬਗਾ ਲਿਵ ਲਾ-

ਗਾ ॥ ਦੇਖਿ ਬੈਸਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਮੁਖ ਭਾਗਾ ॥ ੧ ॥ ਕਲਿ ਭਗਵਤ ਬੰਦ ਚਿਰਾਮੰ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦਿਸਟਿ ਰਤਾ ਨਿਸਿ ਬਾਦੰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਇਸਨਾਨੁ ਸਰੀਰੰ ॥ ਦੁਇ ਧੋਤੀ ਕਰਮ ਮੁਖਿ ਖੀਰੰ ॥ ਰਿਦੈ ਛੁਰੀ ਸੰਧਿਆਨੀ ॥ ਪਰ ਦਰਬੁ ਹਿਰਨ ਕੀ ਬਾਨੀ ॥ ੨ ॥ ਸਿਲ ਪੂਜਸਿ ਚਕ੍ਰ ਗਣੇਸੰ ॥ ਨਿਸਿ ਜਾਗਸਿ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਵੇਸੰ ॥ ਪਗ ਨਾਚਸਿ ਚਿਤੁ ਅਕਰਮੰ ॥ ਏ ਲੰਪਟ ਨਾਚ ਅਧਰਮੰ ॥ ੩ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਆਸਣੁ ਤੁਲਸੀ ਮਾਲਾ ॥ ਕਰ ਊਜਲ ਤਿਲਕ ਕਪਾਲਾ ॥ ਰਿਦੈ ਕੂੜੁ ਕੰਠ ਰੁਦ੍ਰਾਖੰ ॥ ਰੇ ਲੰਪਟ ਕ੍ਰਿਸਨੁ ਅਭਾਖੰ ॥ ੪ ॥ ਜਿਨਿ ਆਤਮ ਤਤੁ ਨ ਚੀਨਿਆ ॥ ਸਭ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਅਬੀਨਿਆ ॥ ਕਹੁ ਬੇਣੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਵੈ ॥ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥

ਬੇਣੀ ਭਗਤ ਕਪਟ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਨਿਖੇਧ ਅਪਨੇ ਕਪਟੀ ਸੇਵਕ ਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ਤਨ ਇਤਿ ਬੇਣੀ, ਕਹੇ ਹੇ ਕਪਟੀ ਤੂੰ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਤਨ ਪੈ ਚੰਦਨ ਲਗਾਯ ਕੇ ਮਸ ਤਕਿ ਪਾਤੀ, ਉਸਕੇ ਮਾਥੇ ਪੈ ਤੁਲਸੀ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਚੜ੍ਹਾਯ ਕੇ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਬੈਠ ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਕਰਤਲ, ਰਿਦੇ ਰੂਪ ਹਾਥ ਕੀ ਤਲੀ ਮੇ ਪਰਾਈ ਗਾਠ ਕਾਟਨੇ ਹੇਤ ਪਕੜੀ ਹੁਈ ਹੈ ॥ ਠੱਗੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਕਾਤੀ, ਕੈਂਚੀ ॥ ਔ ਇਸੀ ਕੈਂਚੀ ਕੇ ਚਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਤੂੰ ਠਗ ਦਿਸਟਿ, ਠਗੀ ਮੈ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟੀ ਰਖਕੈ ਬਗਾ, ਬਗਲੇ ਕੀ ਤਰਾਂ ਲਿਵ, ਧ੍ਯਾਨ ਮੇ ਲਾਗਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਐਸਾ ਬੈਸਨੋ, ਬਿਸਨੁ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਗਤ ਭਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਮਾਨੋ ਧ੍ਯਾਨ ਸਮੇ ਤੇਰੇ ਮੁਖ ਸੈ ਸ੍ਵਾਸ ਆਵਤਾ ਦਿਖਾਈ ਨਾ ਪੜਨੇ ਸੇ ਸਰੀਰ ਸੇ ਪ੍ਰਾਨ ਭੀ ਨਿਕਸ ਗਏ ॥ ਭਾਵ ਮੁਰਦੇ ਕੇ ਸਮਾਨ ਸ੍ਵਾਸੋਂ ਸੇ ਬਿਨਾ ਤੇਰੀ ਦੇਹ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸ੍ਵਾਸ ਬਹੁਤ ਧੀਰਜ ਸੇ ਲੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਵੈਸੇ ਧ੍ਯਾਨ ਧਾਰਨ ਸੇ ਉਠੇ ਹੈਂ ਤਬ ਲੰਬਾ ਪੜ ਕਰ ਕਲਿ, ਸੁੰਦਰ ਭਗਵਤ, ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਬੰਦ ਚਿਰਾਮੰ, ਬੰਦਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਚਿਰੰਕਾਲ ॥ ਪੁਨਾ ਬੰਦਨਾ ਤੇ ਉਠ ਕਰ ਕ੍ਰੂਰ ਦਿਸਟਿ, ਖੋਟੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟ ਕਰ ਲੋਕ ਮੇਰੋ ਕੋ ਬਡਾ ਪੰਡਿਤ ਜਾਨੇ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਈਸ੍ਵਰ ਕੇ ਨਾਮੈਂ ਲੇਨੇ ਛੋਡ ਕਰ ਰਤਾ, ਰੰਗ੍ਯਾ ਰਹਤਾ ਹੈਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਬਾਦੰ, ਝਗੜੇ ਮੇ।

ਵਾ ਤੂੰ ਕੂਰ ਦਿਸਟਿ, ਦਿਨ ਕੋ ਕਾਮ ਭਾਵਨਾ ਸੇ ਪਰ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਕੋ ਦੇਖਤਾ ਰਾਤ੍ਰੀ ਕੋ ਉਨੱਕੇ ਸਾਥ ਬਾਦਿ, ਨਿਸਫਲ ਮੈਥਨਾਦਿ ਕਰਮ ਮੋ ਰਤਾ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵੇ ਹੇਤ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ,ਦਿਨ ਦਿਨ ਮੇ ਇਸਨਾਨ ਸਰੀਰਿ,ਧੋਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਦੇਹ ਕਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮਲੇ ਲੋਕੋ ਵਤ ਏਕ ਧੋਤੀ ਨਹੀ ਰਖਤਾ ਦੋ ਧੋਤੀਆਂ ਰਖਤਾ ਹੈ ॥ ਔ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਮੇ ਅਪਨੀ ਸਾਵਧਾਨਤਾ ਦਿਖਾਵਨੇ ਹੇਤ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਅੰਨ ਨਹੀ ਖਾਤਾ ॥ ਮੁਖਮੋਂ ਅਹਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਖੀਰਿ, ਦੂਧ ਕਾ ਹੀ ॥ ਔ ਐਸੇ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ॥ ਅਮੁਕ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਅਮੁਕ ਉਪਾਯ ਸੇ ਲੇਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਐਸੇ ਚਿਤ ਮੇ ਕਪਟ ਰੂਪ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਛੁਰੀ ਸੰਧਿਆਨੀ, ਸਿੰਨ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਨਿਸਾਨੇ ਪੈ ਤਿਆਰ ਰਖਤਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਆਜ ਤੇਰੇ ਕੋ ਅਮਕਾ ਗ੍ਰਹ ਬਡਾ ਖੋਟਾ ਆਯਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸਕੀ ਯਹ ਪੂਜਾ ਕਰਾਉ ॥ ਅਮਕ ਦਿਨ ਮੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਖੇਦ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂਕੇ ਨਾਸ ਹਿਤ ਬਰਨੀ ਕਰਵਾਉ ॥ ਐਸੇ ਪਰਾਏ ਧਨ ਕੇ ਹਰਨ ਕੀ ਬਾਨੀ ਬੋਲਤਾ ਹੈਂ ॥ ਵਾ ਰਿਦੇ ਮੇ ਜੋ ਤੈਨੇ ਕਪਟ ਛੁਰੀ ਪਕੜੀ ਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਪਰਾਯਾ ਦਰਬ ਹਰਨੇ ਕੀ ਬਾਨੀ, ਬਾਣ ਭਾਵ ਤੇਰੇ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਪੜ ਗਯਾ ਹੈ ॥੨॥ ਪੁਨਾ ਪਰਾਯਾ ਦਰਬ ਹਰਨੇ ਹੇਤ ਹੀ ਤੂੰ ਸਿਲ ਪੂਜਸਿ, ਸਾਲਗ੍ਰਾਮਾਦਿਕ ਸਿਲਾ ਕਾ ਪੂਜਨ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਚਕ੍ਰ ਗਣੇਸੰ, ਗਣੇਸ ਆਦਿ ਚੱਕ੍ਰੋਂ ਕਾ ਸੋਧਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਗੁਦਾ ਕੇ ਚਕ੍ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਗਣੇਸ ਚੱਕ੍ਰ ਹੈ॥ ਵਾ ਚੱਕ੍ਰ ਗਣੇਸੰ, ਗਣੇਸਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਚਕ੍ਰੋਂ ਮੇ ਪੂਜਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਉਨ ਦੇਵਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਮਾ ਕੋ ਪੂਜਤਾ ਤੂੰ ਉਨਕੇ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭਾ ਬਨਾਵੇਂ ਹੈਂ ਔ ਸਭਾ ਬਨਾ ਕਰ ਤਿਨ ਮੋ ਤੂੰ ਨਿਸਿ ਜਾਗਸਿ, ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੋ ਜਾਗਤਾ ਹੈਂ ॥ ਔ ਠਗਨੇ ਹੇਤ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਉਸ ਭਗਤ ਮੈ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਾਵੇਂ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪਗ ਨਾਚਸਿ, ਪਾਓ ਮੇ ਘੁੰਘਰੂ ਬਾਂਧ ਕਰ ਮੂਰਤੀਯੋਂ ਕੇ ਆਗੇ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਚਿਤ ਅਕਰਮੰ, ਅਮੁਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੁੰਦ੍ਰ ਹੈ ਉਸਕੋ ਐਸੇ ਮਿਲੇਂ ॥ ਅਮੁਕ ਬਡਾ ਧਨੀ ਹੈ॥ ਉਸਕਾ ਧਨ ਇਸ ਉਪਾਯ ਸੇ ਲੇਵੇਂ ਐਸੇ ਚਿਤ ਮੋ ਖੋਟੇ ਕਾਮੋ ਕੋ ਹੀ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬੇਣੀ ਕਹੇ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਏ,ਹੇ ਬਿਖੇ ਲੰਪਟ ਜੀਵ ਤੇਰੀ ਨਾਚਨਾਦਿ ਭਕ੍ਰੀ ਕੇਵਲ ਅਧਰਮ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਨਾਲੇਤੇ ਕਾ ਤੇਰਾ ਆਸਨਾਦਿ ਸਭੀ ਬਜਰਥ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ, ਮ੍ਰਿਗ ਇਤਿ, ਮ੍ਰਿਗ ਆਸਣ, ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਲਾ ਕਾ ਆਸਨ ਬਿਛਾਇਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਤੁਲਸੀ ਕੀ ਮਾਲਾ ਲੇਕਰ ਜੋ ਤੂੰ ਬੈਠਤਾ ਹੈ॥ ਔ ਬੈਠਕੇ ਕਰਤਾ ਹੈ ਊਜਲ, ਗੋਪੀ ਚੰਦਨ ਕਾ ਤਿਲਕ ਕਪਾਲ ਮੋ ਗੋਪੀ ਚੰਦਨ ਚਿੱਟੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਵਾ ਕਬੀ ਬੈਸ੍ਨਵ ਕਬੀ ਸੇਵ ਕਬੀ ਸਾਕ੍ਤਿਕ ਵੇਸ ਬਨਾਯ ਕੇ ਤੂੰ ਕ-

ਤਾ ਹੈ ਕਰ, ਹਾਥ ਸੇ ਉਜਲ ਤਿਲਕ ਮਥੇ ਮੇ ॥ ਧਾਹੀ ਤੇ ਰਿਦੇ ਮੇ ਕੂੜ ਕਪਟ ਰਖਕੇ ਕੰਠ, ਗਲ ਮੇ ਰੁਦ੍ਰਾਖੰ, ਰੁਦ੍ਰਾਖ ਸੇ ਲੇਕਈ ਤਰਹ ਕੀ ਮਾਲਾ ਰਖਤਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਲੰਪਟ, ਬਿਖਈ ਪੁਰਖ ਜੋ ਕਲਜਾਣ ਹੇਤ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਸੋ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਸੇ ਅਭਾਖੰ, ਨਹੀ ਜਪਤਾ ॥ ਵਾਹੇ ਲੰਪਟ ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਕਪਟ ਤਿਆਗੇ ਬਿਨਾ ਜੋ ਤੂੰ ਆਸ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਪਰਮੇਸੂਰ ਮੇਰੇ ਸੇ ਸੰਭਾਖਣ ਕਰੇ ॥ ਸੋ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਅਭਾਖੰ, ਨਹੀਂ ਬੋਲੇਂਗੇ ॥ ਭਾਵ ਕਬੀ ਤੇਰੇ ਪੈ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਤਾਂਤੇ ਕਹੇ ਅਚਰਣੋ ਮੇ ਮਤ ਅਵਸਥਾ ਖੋ ॥ ੪ ॥ ਖੋਵੇਗਾ ਤਬ ਤੇਰੇ ਭੀ ਔਰ ਅਗਜਾਨੀਓਂ ਵਤ ਸਬੀ ਧਰਮ ਨਿਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜਿਨਿਇਤਿ, ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਆਤਮ ਤਤ੍ਵ ਅਪਨੇ ਯਥਾਰਥ ਸਚਿਦਾ ਨੰਦ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਪੰਚ ਕੋਸੋਂ ਸੇ ਭਿੰਨ ਕਰ ਨ ਚੀਨਿਆ, ਨਹੀ ਦੇਖਿਆ ਤਿਨ ਅਬੀਨਿਆ, ਅੰਧਿਲੋਕੋ ਕੇਸੰਪੂਰਨ ਨਿਤਜ ਨੈਮਿੱਤਕਾਦੀ ਧਰਮ ਫੋਕਟ, ਬਜਰਥ ਹੈ ॥ ਸਫਲ ਉਨਕੇ ਹੈਂ ਜੌ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਗਜਾਨ ਹੇਤ ਆਤਮ ਤਤ੍ਵ ਕਾ ਧਜਾਨ ਕਰੇ ਹਾਂ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇ ਕਹ ਇਤਿ ਕਹੇ ਹੈ ਬੇਣੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਧਿਆਵੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਗਜਾਨ ਮਾਰਗ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਬਿਨਾ ਸਤ ਵਸਤੁ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਬਾਟ ਨ ਪਾਵੈ, ਗਜਾਨ ਮਾਰਗ ਕੋ ਕੋਈ ਕਪਟੀ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਪਾਯ ਸਕੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇ ਪੁਰਖ ਕਪਟ ਤਿਆਗ ਸਰਲ ਚਿਤ ਕਰ ਭਗਤੀ ਕਰ ਤੇਰੀ ਗਤੀ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰ ਨਿਖਲੋਂ ਕੋ ਐਸਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ॥ ਯਹ ਬੇਣੀ ਜੀ ਕਾ ਭਾਵ ਹੈ ॥ ੫ ॥ ੧ ।

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਤਃ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਰਾਗੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤਾਃ ॥

ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ

੧ਓਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉਕੇ ॥ ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਸਿਮਰਨੀ ਰਸਨਾ ਊਪਰਿ ਰਾਮ॥ ਆਦਿਜੁਗਾਦੀ ਸਗਲ ਭਗਤ ਤਾਕੋ ਸੁਖ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥ ੧ ॥

ਪੀਛੇ ਜੋ ਨਿਖਲ ਰਾਗੋਂਮੇ ਭਗਤੋਂਕੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀ ਤਹਾਂ ਕਹੀਂ ਕਹੀਂ ਏਕ ਏਕ ਸਬਦਮੇ ਜੁਦਾ ਜੁਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਜਾ ਕਹੀਂ ਕਹੀਂ ਬਹੁਤ ਸਬਦਏਕ ਪ੍ਰਸੰਗਮੇ ਦਿਖਾਏ ਸੋ ਸਭ ਕਥਾ ਪੂਰੀ ਭਈ ॥ ਅਬ ਜੋ ਗੁਰੂਜੀਨੇ ਗ੍ਰੰਥਜੀਮੇਂ ਫੁਟਕਲ ਕਬੀਰ ਫਰੀਦ ਕੇ ਨਾਮਕੇ ਸਲੋਕ ਲਿਖੇਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕਾ ਉਸੀ ਰੀਤਿਕੀ ਉਥਾਨਕਾਸੇ ਅਰਥ ਬਰਨਨ

ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਲੋਕੋਂਮੇ ਪ੍ਰਸਿਧਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਜਿਸਕੇ ਗਲਮੇ ਕੰਠੀ ਵਾ ਹਾਥਮੇ ਮਾਲਾ ਦੇਤਾ ਹੈ ਉਸਕੋ ਅਪਨਾ ਚੇਲਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਭਾਵਸੇ ਕਾਹੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਨੇ ਕਬੀਰਕੋ ਕਹਾ ॥ ਹੇਕਬੀਰ ਭਗਤੀ ਕੀ ਇਛਾਹੈ ॥ ਤਬ ਤੂੰ ਮੁਝਸੇ ਮਾਲਾ ਲੇਕਰ ਨਾਮ ਜਪ॥ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਤਾਂਕੋ ਉਤ੍ਰ ਦੇਵੇਹੈ ਕਬੀਰਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ, ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਬਾਹਰ ਕੀ ਮਾਲਾਮੇ ਲੋਕ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਦੋਖ ਨਿਕਾਲੇਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਸੈਵ ਕਹੇਹੈਂ ਤੁਲ-ਸੀਕੀ ਮਾਲਾ ਬ੍ਰਿੰਦਾਕੀ ਅਸਥੀਆਂ ਹੈਂ ਇਸਲੀਏ ਰਖਣੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀ ॥ ਬੈਸ਼ਨੋ ਕਹੇਹੈਂ ਰੁਦ੍ਰਾਖਕੀ ਮਾਲਾ ਸਮਸਾਨ ਵਾਸੀ ਮਹਾਂਦੇਵਕੀ ਅੱਖਹੈ ਇਸਲੀਏ ਧਾਰਨੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀ ॥ ਚੰਦਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਸਟ ਨਹੀ ਐਸੇਹੀ ਔਰੋਂ ਮੇ ਦੋਖ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੂੰ ਮੁਝਕੋ ਚੇਲਾ ਬਨਾਵਨਕੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲਾ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਮੇਰੀਸਿਮਰਨੀ, ਮਾਲਾ ਤੋ ਮੇਰੀ ਰਸਨਾ, ਜਿਹਬਾਹੈ ॥ ਜਿਸ ਸਿਮਰਨੀਕੇ ਊਪਰ ਮੈ ਰਾਮ ਯਹ ਨਾਮ ਜਪਤਾ ਹੋਂ॥ਕੈਸਾ ਯਹ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮਹੈ ਆਦਿ, ਜੁਗੋਂਕੀ ਮਰਯਾਦਾਸੇ ਪਹਲੇ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਭਗਤ ਹੁਯੇ ॥ ਔ ਜੁਗਾਦਿ, ਜੁਗੋਂਕੀ ਮਰਯਾਦਾ ਬੰਧੇਪੀਛੇ ਜੇਤੇ ਭਗਤ ਹੂਏ ਤਿਨ ਸਭਕੋ ਯਹ ਨਾਮ ਸੁਖਕਾ ਬਿਸ੍ਰਾਮ, ਘਰ ਹੁਯਾ ॥ ੧ ॥

ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿਕਉ ਸਭਕੋ ਹਸਨੇ ਹਾਰੁ ॥ ਬਲਿਹਾਰੀ ਇਸ ਜਾਤਿ ਕਉ ਜਿਹ ਜਪਿਓ ਸਿਰਜਨ ਹਾਰੁ ॥ ੨ ॥

ਅਰ ਇਸ ਨਾਮ ਜਾਪਮੇ ਕੁਛ ਉਤਮ ਜਾਤਿਕੀ ਚਾਹ ਨਹੀ ਯਹ ਜੁਲਾਹੇਭੀ ਭਗਤ ਬਨ ਫਿਰੇਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤੇ ਸੂਚਨਕਰੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਇਤਿ ਦਸ ਜੁਲਾਹੇ ਗਾਂਉ ਜਾਤੇ ਬਾਲੂਕੋ ਨਦੀਮਾਨ ਜਿਉਂ ਕਿਉਂ ਕਰਪਾਰਹੋਗਿਨਨੇ ਲਗੇ ॥ ਨੌਂਕੋ ਗਿਨ ਦਸਵਾਂ ਅਪਨੇਕੋ ਨਾ ਗਿਨੇ ॥ ਇਸਸੇ ਦਸਵਾਂ ਮਰਗਾ ਮਾਨਸੋਗ ਕਰਤੇ ਭਏ ॥ ਐਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਦੇਤੇ ਬੇਦਾਂਤ ਗ੍ਰੰਥੋਂਵਾਲੇ ਹਾਸੀਕਰੇ ਹੈ ॥ ਏਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਿਵਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤਾ ਜੁਲਾਹਾ ਸਿਵਕੋ ਕੰਕਰ ਮਾਰਤਾ ਏਕ ਦਿਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾ ਜੁਲਾਹਾ ਪਹੁੰਚਾ ॥ ਉਸਕਾ ਪੂਰਾ ਨੇਮ ਦੇਖ ਖੁਸ ਹੋ ਮਹਾਂਦੇਵਨੇ ਬਰ ਮਾਂਗ ਕਹਾ ਜੁਲਾਹੇਨੇ ਦੋ ਬਾਹਾਂ ਦੋ ਲਤਾਂ ਦੂਸਰੀ ਖੱਡੀ ਬੁਣਨੇਕਾ ਸਾਮਾਨ ਮਾਂਗਾ॥ਸਿਵਨੇ ਦੀਆ ॥ ਜਬ ਲੇਕਰ ਗਾਂਉਕੇ ਸਮੀਪ ਆਯਾ ਲੋਗੋਂਨੇ ਕੋਈ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਸਮਝ ਕਰ ਮਾਰਦੀਆ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੀ ਭਾਵਨਾਸੇ ਪੁਰਖ ਦੇਵਨਕੋ ਉਪਾਸੇ ਵੈਸਾਹੀ ਫਲਪਾਵੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਦੇਤੇ ਭਗਤ ਜਨ ਹਾਸੀ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਅਪਨੇ ਨਫਰ ਜੁਲਾਹੇ ਕੋ ਸੰਗ

ਲੇਕਰ ਪਠਾਨ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਸਾਹੁਰੇ ਗਯਾ ॥ ਛਿੜਕਾ ਕਰਵਾਯ ਕਰ ਕੋਠੇਪੈ ਸੋਯਾ ਜੁਲਾਹੇਨੇ ਕਹਾ ਕਬੀ ਖੁਦਾਕੀ ਦਯਾਸੇ ਹਮਭੀ ਐਸਾ ਕਰੇਂਗੇ ਮਾਘ ਮਹੀਨੇ ਸਾਹੁਰੇ ਗਯਾ ਛਿੜਕਾ ਕਰਾਯ ਮਲਮਲਕੀ ਚੱਦਰ ਲੇ ਕੋਠੇਪੈ ਸੋਯਾ ਮਰ ਗਯਾ ॥ ਐਸੀ ਅਨੇਕ ਬਾਤੋਂ ਕਰ ਇਤਰ ਲੋਕਭੀ ਹਾਸੀ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਇਸ ਭਾਵਸੇ ਕਬੀਰਜੀ ਕਹੇਂ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਕੋ ਸਭੀ ਲੋਕ ਹਸਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਪਰੰਤੂ ਮੈ ਬਲਿਹਾਰਹੋਂ ਇਸ ਜਾਤਪੈ ਜਿਹ, ਜਿਸ ਮੇਰੀ ਜੁਲਾਹਾ ਜਾਤਿਨੇ ਸਿਰਜਨ ਹਾਰ, ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਜਪਯਾਹੈ ॥ ੨ ॥

ਕਬੀਰ ਡਗਮਗ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਕਹਾ ਡੁਲਾਵਹਿ ਜੀਉ ॥ ਸਰਬ ਸੂਖਕੋ ਨਾਇਕੋ ਰਾਮਨਾਮ ਰਸਪੀਉ ॥ ੩ ॥

ਐਸੇ ਮਹਾਤਮ ਵਾਲੇ ਨਾਮਕੇ ਜਪਕੋ ਛੋਡਕੇ ਹੇ ਮਨ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮਤਕਰ ਯਹ ਡੋਲਤੇ ਮਨ ਕੋ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਡਗਮਗ, ਡੋਲਨਾ ਕਜਾ ਕਰਤਾਹੈ ॥ ਅਰ ਕਿਸਵਾਸਤੇ ਇਧਰ ਉਧਰ ਡੁਲਾਵੇਹੈਂ ਜੀਉ, ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਡੁਲਾਉ ॥ ਡੁਲਾਵਨਾ ਛੋਡਕੇ ਸਰਬ ਸੁਖੋਂਕਾ ਨਾਯਕ ਪ੍ਰੇਰ ਕਰ ਦੇਨੇਵਾਲਾ ਜੋਰਾਮਕਾ ਨਾਮਹੈ ਤੂੰ ਤਿਸਕਾ ਰਸ, ਅਨੰਦ ਪੀਉ, ਪਾਨਕਰ ॥ ਭਾਵ ਜਪ ॥ ੩ ॥

ਕਬੀਰ ਕੰਚਨਕੇ ਕੁੰਡਲ ਬਨੇ ਊਪਰਿ ਲਾਲ ਜੜਾਉ ॥ ਦੀਸਹਿ ਦਾਧੇ ਕਾਨ ਜਿਉ ਜਿਹ ਮਨ ਨਾਹੀ ਨਾਉ ॥ ੪ ॥

ਐਸੀ ਭਕ੍ਤੀਸੇ ਹੀਨ ਜਨੋਕੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰਕੀ ਨਿੰਦਾ ਪੈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਸ੍ਵਰਨਕੇ ਕੁੰਡਲ ਬਨੇਹੈਂ ਊਪਰ ਲਾਲੋਂਕੀ ਜੜਤੀ ਹੋ ਰਹੀਹੈ ਐਸੇ ਉੱਤਮ ਭੂਖਣੋ ਵਾਲੇ ਭੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਹੈ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿਮੇ ਦਗਧ ਹੂਏ ਜੰਗਲਕੇ ਕਾਨੋ ਵਤ ਬੁਰੇ ਜਿਨਕੇ ਮਨਮੇ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ॥ ੪ ॥

ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਏਕ ਆਧ ਜੋ ਜੀਵਤ ਮਿਰਤਕੁ ਹੋਇ ॥ ਨਿਰਭੈ ਹੁਇਕੈ ਗੁਨ ਰਵੈ ਜਤ ਪੇਖਉ ਤਤ ਸੋਇ ॥ ੫ ॥

ਕਹੀ ਭਗਤੀਵਾਲੇ ਜਨੋਕੀ ਦੁਰਲਭਤਾ ਪੈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸਾ ਕੋਈ ਭ ਤ ਜਨ ਏਕਹੈ ਵਾ ਆਧਾਹੈ ਜੋ ਭਕਤ ਜੀਵਤਾਹੀ ਮਿਰਤਕ, ਨਿਖਲ ਵਿਖਯ ਤਜਾਗਕੇ ਨਿਰਵਿਖਯ ਹੋਜਾਵੇ ॥ ਔ ਐਸਾ ਬਨ ਨਿਰਭਉ ਹੋਇਕੇ ਸਰਬ ਲੋਕ ਲਾਜਾਦਿਕੋਂਕਾ ਡਰ ਤਜਾਗਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਗੁਣੋਕੋ ਮੁਖਸੇ ਰਵੈ, ਉਚਾਰੇ ॥ ਔਜਹਾ, ਪੇਖਉ, ਦੇਖੇ ॥ ਤਹਾ

ਸੋਇ, ਉਸੀਕੋ ਦੇਖੇ॥ ਉਸ ਬਿਨਾ ਆਨ ਨਾ ਦੇਖੇ॥੫॥

ਕਬੀਰ ਜਾ ਦਿਨ ਹਉਮੁਆ ਪਾਛੈ ਭਇਆ ਅਨੰਦ॥ ਮੋਹਿ ਮਿਲਿਓ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨਾ ਸੰਗੀ ਭਜਹਿ ਗੁੋਬਿੰਦ॥੬॥

ਪਰਮ ਲਾਭ ਦਾਯਕ ਅਹੰਕਾਰ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਨਾ ਭਕ੍ਤੀਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸਜਨੋ ਜਿਸ ਦਿਨਸੇ ਭਕ੍ਤੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਮੇਰੇ ਚਿਤਸੇ ਹਉਮੂਆ,ਅਹੰਕਾਰ ਨਿ-ਬ੍ਰਿਤ ਭਯਾ ਉਸਦਿਨਸੇ ਪੀਛੇ ਮੁਝਕੋ ਬਡਾ ਅਨੰਦ ਭਯਾਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਦੇਹਾਦਿਕੋਂਮੇ ਆਤਮ ਭਾਵਨਾ ਕਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਅਹੰਕਾਰਕੇ ਨਾਸ ਹੋਨੇਸੇ ਮੇਰੇਕੋ ਅਪਨਾ ਆਪ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਯਾ॥ ਔ ਮੇਰੇ ਸੰਗੀ ਸੇਵਕ ਜਨ ਮੁਝਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਭਕਤੀ ਕਰਨੇ ਲਗੇ॥ ਵਾ ਮੇਰੇ ਚਿਰੰਕਾਲਕੇ ਸੰਗੀ ਇੰਦ੍ਰੇ ਭਕ੍ਤੀਪਰਾਯਣ ਹੋਗਏ॥੬॥

ਕਬੀਰ ਸਭਤੇ ਹਮਬੁਰੇ ਹਮ ਤਜ ਭਲੋ ਸਭੁ ਕੋਇ॥ ਜਿਨਿ ਐਸਾ ਕਰਿ ਬੂਝਿਆ ਮੀਤੁ ਹਮਾਰਾ ਸੋਇ॥੭॥

ਯਹ ਪੂਰਬ ਕਹਾ ਲਾਭ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾਵਾਲੇ ਜਨੋਕੋ ਹੋਵੇਹੈ ਸੋਈ ਹਮਾਰੇ ਸੱਜਣ ਹੈਂ ਯਹਕਹੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਸੇ ਈਰਖਾ ਦ੍ਵੇਖਾਦਿ ਦੋਖੋਂ ਵਾਲੇ ਹੋਨੇ ਸੇ ਹਮ ਬੁਰੇਹੈਂ॥ ਹਮਕੋ ਛੋਡ ਔਰ ਸਭੀ ਜੀਵ ਭਲੇਹੈਂ॥ ਜਿਸ ਭਲੇ ਪੁਰਖਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤਕੇ ਦੋਖ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਐਸਾ ਕਰ ਬੂਝਿਆ, ਜਾਨਨਾ ਕੀਆਹੈ॥ ਹਮਾਰਾ, ਭਗਤੋਂਕਾ ਵਹੀ ਪਰਮ ਮਿਤ੍ਰਹੈ॥੭॥

ਕਬੀਰ ਆਈ ਮੁਝੇ ਪਹਿ ਅਨਿਕ ਕਰੇ ਕਰ ਭੇਸ॥ ਹਮ ਰਾਖੇ ਗੁਰੁ ਆਪਨੇ ਉਨਕੀਨੋ ਆਦੇਸੁ॥੮॥

ਪੂਰਬੋਕ੍ਤ ਭਕ੍ਤੀਸੇ ਹਮਨੇ ਜੀਵੋਂਕੇ ਮੋਹਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਯਾ ਦੂਰ ਕਰੀਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਸੰਤੋ ਭਗਤੀਮੇ ਬਿਘਨ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਸਕਾਮੀ ਜੀਵੋਂਕੇ ਹਾਥਸੇ ਰੁਪਯੇ ਬਸਤ੍ਰਾਦਿ ਅਨੇਕ ਵੇਸੋਂਕੋ ਕਰੇਕਰ,ਬਨਾਯਕੇ ਮਾਯਾ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਆਈ॥ ਤੌਭੀ ਸਤ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਹਮ ਉਸਕੇ ਫੰਧੋਂਸੇ ਰਖਲੀਏ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰੋਂਨੇ॥ ਇਸਲੀਯੇ ਮਾਯਾਨੇ ਹਮਕੋ ਆਦੇਸ ਕੀਆ ਵਾ ਹਮਨੇ ਉਨ ਗੁਰੋਂ ਕੋ ਆਦੇਸ ਕੀਆ॥ ਹਮ ਤਬ ਰਖਲੀਏ ਹਮਾਰੇ ਗੁਰੋਂਨੇ ਜਬ ਉਨ ਗੁਰੋਂਨੇ ਹਮਕੋ ਪਹਲੇ ਆਦੇਸੁ, ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ॥੮॥

ਕਬੀਰ ਸੋਈ ਮਾਰੀਐ ਜਿਹ ਮੂਏ ਸੁਖ ਹੋਇ॥ ਭਲੋ ਭਲੋ

ਸਭਕੋ ਕਹੈ ਬੁਰੋ ਨ ਮਾਨੈ ਕੋਇ॥ ੯॥

ਕਹੀ ਭਕਤੀ ਮੇ ਬਿਘਨ ਰੂਪ ਅਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਚਹੀਏ ਯਹ ਕਹੇਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਭਕਤ ਜਨੋ ਸੋਈ ਮਾਰੀਏ, ਵਹੀ ਕਾਮਾਦਿ ਸਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ਚਾਹੀਏ ਜਿਹ ਮੂਏ, ਜਿਨਕੇ ਜਧ ਹੋਨੇਸੇ ਸੁਖਹੋਇ, ਅਪਨੇ ਕੋ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਅੰਬਕੀ ਜੜਮੇ ਤਰਪਣ ਸੇ ਅੰਬੋਂਕਾ ਸਿੰਚਨ ਪਿਤ੍ਰੋਂਕੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਵਤ ਯਹ ਪੁਰਖ ਬਹੁਤ ਭਲਾ ਹੈ ਐਸੇ ਸਭੀ ਕਹੇਂ ਬੁਰਾ ਕੋਈ ਨਾ ਮਾਨੇ॥ ੯॥

ਕਬੀਰ ਰਾਤੀ ਹੋਵਹਿ ਕਾਰੀਆਂ ਕਾਰੇ ਊਭੇ ਜੰਤ॥ ਲੈਵਾਹੇ ਉਠ ਧਾਵਤੇ ਸਿ ਜਾਨ ਮਾਰੇ ਭਗਵੰਤ॥ ੧੦॥

ਕਹੀ ਭਕ੍ਤੀਸੇ ਬੇਮੁਖ ਫਿਰਤੇ ਚੋਰੋਂਕੋ ਦੇਖ ਕਬੀਰ ਮਨਕੋ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਜਬ ਕ੍ਰਿਸ਼੍ਨਪੱਖਮੇਂ ਕਾਲੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਹੋਵੇਹੈਂ॥ ਉਸਸਮੇ ਉਨ ਰਾਤੋਂਮੇ ਕਾਰੇ, ਚੋਰ ਜੰਤ ਊਭੇ, ਖੜੇ ਹੋ ਲੋਕੋਂ ਕਾ ਮਾਲ ਛੀਨਨੇ ਔ ਉਨਕੋ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਲੈਵਾਹੇ, ਲੇਕਰ ਮਾਰਨੇ-ਵਾਲੀ ਚੀਜੋਂ ਕੋ ਉਠ ਕਰ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਭੀਤਰ ਜਾਨ, ਨਿਸਚੇਕਰ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਸੁੰਦਰ ਪਦਾਰਥ ਭੋਗਤੇ ਚੋਰੋਂਕੋ ਮਾਰੇ ਹੈ॥ ੧੦॥

ਕਬੀਰ ਚੰਦਨ ਕਾ ਬਿਰਵਾ ਭਲਾ ਬੇੜ੍ਹਿਓ ਢਾਕ ਪਲਾਸ॥ ਓਇ ਭੀ ਚੰਦਨ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਸੇ ਜੁ ਚੰਦਨ ਪਾਸ॥ ੧੧॥

ਔ ਜੈਸੇ ਕੈਸੇ ਦੇਹਕਾ ਨਿਰਬਾਹ ਕਰਤੇ ਸੰਤੋਂਕੋ ਜਿਵਾਵੇਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਹੇਮਨ ਚੰਦਨਕੇ ਬਿਰਵੇ ਸਮ ਉਪਦੇਸ ਸੁਗੰਧੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਭਲੇਹੈਂ॥ ਚਾਹੇ ਵਹੁ ਬੇੜ੍ਹਿਓ, ਬਲੇ ਹੂਏਹੈਂ ਢਾਕ ਪਲਾਸ, ਢਾਕਕੇ ਪਤ੍ਰੋਂ ਸਮ ਦੁਖੋਂ ਸਾਥ॥ ਵਾ ਦੁਸ਼੍ਟ ਪੁਰਖੋਂ ਸਾਥ ਭਲਾਈ ਯਹਹੈ ਓਇਭੀ, ਵਹੁ ਦੁਸ਼੍ਟ ਪੁਰਖਭੀ ਚੰਦਨ ਹੋਇਰਹੇ, ਚੰਦਨ ਬਨ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਗੰਧਸੇਂ ਜੋ ਬਸੇਹੈਂ ਚੰਦਨ ਰੂਪ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸਮੀਪ॥ ੧੧॥

ਕਬੀਰ ਬਾਂਸੁ ਬਡਾਈ ਬੂਡਿਆ ਇਉ ਮਤ ਡੂਬਹੁ ਕੋਇ॥ ਚੰਦਨਕੇ ਨਿਕਟੇ ਬਸੈ ਬਾਸੁ ਸੁਗੰਧ ਨ ਹੋਇ॥ ੧੨॥

ਅਹੰਕਾਰੀਕੋ ਸਤਸੰਗ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ ਦੇਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜੈਸੇ ਚੰਦਨਕੇ ਸਮੀਪ ਵਸਤਾ ਬਾਂਸਅਪਨੀ ਵਡਿਆਈ ਮੇ ਹੀ ਡੂਬ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਚੰਦਨ ਕੀ ਸੁਗੰਧੀ ਅਪਨੇ ਮੈ ਨਹੀਂ ਧਾਰ ਸਕੇ॥ ਐਸੇ ਤੁਮ ਮਤ ਅਪਨੀ ਜਾਤਿ ਵਰਣ

ਵਿਦਯਾ ਧਨ ਸੁੰਦਰਤਾਕੇ ਅਹੰਕਾਰਮੇ ਡੂਬ ਜਾਈਯੋ॥ ਕਿੰਤੂ ਇਨਕੋ ਛੋਡਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰੋ॥ ਨਾ ਛੋਡੋਂਗੇਤਬ ਜੈਸੇ ਚੰਦਨਕੇ ਸਮੀਪ ਵਸਤੇ ਬਾਂਸਮੇ ਸੁਗੰਧੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਜਾਤਿ ਆਦਿਕੋਂਕੇ ਅਹੰਕਾਰ ਵਾਨੋ ਕੇ ਚਿਤਮੇਭੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਹੀ ਲਗੇਗਾ॥੧੨॥

ਕਬੀਰ ਦੀਨ ਗਵਾਇਆ ਦੁਨੀ ਸਿਉ ਦੁਨੀ ਨ ਚਾਲੀ ਸਾਥਿ॥ ਪਾਇ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰਿਆ ਗਾਫਲਿ ਅਪਨੈ ਹਾਥਿ॥ ੧੩॥

ਕੁਟੰਬ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਮੇ ਲਗ ਬ੍ਰਿਧ ਭਏ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦੇਖਕਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਪੁਰਖ ਤੈਨੇ ਦੀਨ, ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਪਰਮ ਧਰਮ ਗਵਾਇ ਲੀਆ ਦੁਨੀ ਸਿਉ, ਕੁਟੰਬਕੀ ਪਾਲਨਾ ਮੇ ਲਗਕਰ॥ ਅਬਵਹੁ ਦੁਨੀ, ਕੋਈ ਕੁਟੰਬੀ ਲੋਕ ਨਹੀ ਚਾਲੀ, ਚਲੇਗਾ ਪਰਲੋਕਮੇ ਰੱਛਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਤੇਰੇ ਸਾਥ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਮੈ ਕਹਤਾਹੋਂ ਹੇ ਗਾਫਲ, ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਜੀਵ ਤੈਨੇ ਅਪਨੇ ਪੈਰਮੇ॥ ਭਾਵ ਅਪਨੀ ਗਤਿਮੇ ਅਪਨੇ ਹਾਥਸੇ ਹੀ ਮਾਨੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰਲੀਆ॥ ੧੩॥

ਕਬੀਰ ਜਹ ਜਹ ਹਉ ਫਿਰਿਓ ਕਉਤਕ ਠਾਓ ਠਾਇ॥ ਇਕ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਬਾਹਰਾ ਊਜਰੁ ਮੇਰੈ ਭਾਂਇ॥ ੧੪॥

ਕਹੀ ਕਾਹੂ ਮਹਾਤਮਾ ਪਾਸ ਗਏਥੇ ਊਹਾਂ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸੰਤੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਹਉ ਫਿਰਿਓ, ਮੈ ਬਿਚਰਿਆ ਹੋਂ ਸੰਸਾਰਕਾ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਤਾ ਹੁਯਾ ਨਾਨਾ ਤੀਰਥਾਦਿ ਠਿਕਾਨਜੋ ਮੇ ਤਹਾਂ ਸਰਬਤ੍ਰ ਏਕ ਰਾਮਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੰਤੋਂਕੇ ਥਾਨ ਰੂਪ ਬਸਤੀ ਬਿਨਾ ਸਭ ਉਜਾੜਹੀ ਮੇਰੈ ਭਾਇ, ਮੇਰੇਕੋ ਭਾਨ ਹੂਈ॥ ੧੪॥

ਕਬੀਰ ਸੰਤਨ ਕੀ ਝੁਗੀਆ ਭਲੀ ਭਠਿ ਕੁਸਤੀ ਗਾਉ॥ ਆਗਿ ਲਗਉ ਤਿਹ ਧਉਲਹਰਿ ਜਿਹ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਉ॥ ੧੫॥

ਪੁਨਾ ਉਨਹੀਕੇ ਥਾਨਕੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਆਪਕੀ ਯਹ ਝੁਗੀਆ, ਫੂਸਕੀ ਕੁਟੀਆ ਬਹੁਤ ਭਲੀਹੈ ਜਿਸਮੇ ਬੈਠ ਕਰ ਆਪ ਈਸੂਰ ਭਕਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਕੁਸੱਤੀਯੋਂਕੇ ਪੱਕੇ ਗ੍ਰਾਮਭੀ ਭੱਠਮੇਂ ਪੜੇ॥ ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਆਗ ਇਤਿ,ਜਿਨ ਮਕਾਨੋਂ ਮੇ ਹਰਿਕੋ ਨਾਮ, ਈਸਕੀ ਕੀਰਤਨ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਤਿਨ ਧਉਲਹਰਿ, ਚੂਨੇ ਕਲੀਸੇ ਲੀਪੇ ਮੰਦਰੋਂਕੋ ਭੀ ਆਗ ਲਗੋ॥ ੧੫॥

ਕਬੀਰ ਸੰਤ ਮੂਏ ਕਿਆ ਰੋਈਐ ਜੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ॥ ਰੋਵ

ਹੁ ਸਾਕਤ ਬਾਪੁਰੇ ਜੋ ਹਾਟੈ ਹਾਟਿ ਬਿਕਾਇ॥ ੧੬॥

ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਦੇਹ ਪਾਤ ਹੂਏ ਸੋਕ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਯਹ ਸੂਚਨ ਹੇਤਕਹੀ ਮਹਾਤਮਾਕੇ ਦੇਹ ਪਾਤ ਪੀਛੇ ਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਇਸ ਸੰਤਕੇ ਮੁਏ, ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਸੇ ਪੀਛੇ ਤੁਮ ਕਿਆ ਰੋਈਐ, ਕਿਉ ਰੋਤੇਹੋਂ ॥ ਜੋ ਸੰਤ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ, ਪਰਮਾਤਮ ਧਾਮਮੇ ਜਾਇ, ਬਿਦੇਹ ਹੋਕਰ ਗਏਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਕਹਤੇ ਭਏ ਇਨਕੋ ਨ ਰੋਵੇਂ ਤਬ ਹਮ ਕਿਸਕੋ ਰੋਵੇਂ॥ ਸੁਨਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ॥ ਹੇ ਜਨੋ ਜੇਕਰ ਤੁਮ ਕੋ ਰੋਨੇਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਤਬ ਰੋਵਹੁ ਸਾਕਤ ਬਾਪੁਰੇ, ਕਾਹੂ ਮਨਮੁਖ ਜੀਵ ਬਿਚਾਰੇ ਕੋ ਜੋ ਮਨਮੁਖ ਜੀਵ ਚੌਦਾ ਭਵਨ ਰੂਪ ਬਾਜ਼ਾਰਕੀ ਚੌਰਾਸੀ ਜੂਨ ਰੂਪ ਏਕ ਏਕ ਹਾਟਮੇ ਜਾਕਰ ਬਿਕੇਂਗੇ ਭਾਵ ਰੋਨਾ ਹੋ ਤਬ ਚੁਰਾਸੀ ਮੇ ਦੁਖ ਪਾਵਨੇਵਾਲੇ ਜੀਵੋਂਕੋ ਰੋਵੋ ॥ ੧੬॥

ਕਬੀਰ ਸਾਕਤੁ ਐਸਾਹੈ ਜੈਸੀ ਲਸਨ ਕੀ ਖਾਨ॥ ਕੋਨੇ ਬੈਠੇ ਖਾਈਐ ਪਰਗਟ ਹੋਇ ਨਿਦਾਨ ॥ ੧੭ ॥

ਹਾਟੇ ਹਾਟ ਬਿਕਨੇ ਵਾਲੇ ਕੁਸੰਗੀ ਜਨੋਕੇ ਮੇਲਕੀ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਹੇਤ ਤਿਨਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੁਨਾਵੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਸਾਕਤੁ ਐਸਾ ਹੈ, ਦੁਸ਼੍ਰ ਜਨੋ ਕਾ ਮੇਲ ਐਸਾ ਨਿਖਿਧਹੈ ॥ ਜੈਸਾ ਲਸਨਕੀ ਖਾਨ, ਲਸਨ ਕਾ ਖਾਨਾ ਬੁਰਾ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਕਰ ਛਪਾਵ ਹੇਤ ਲਸਨ ਕੋ ਕੋਨੇ, ਮੰਦਰਕੇ ਏਕ ਕਿਨਾਰੇ ਬੈਠਕੇ ਖਾਈਯੇ ॥ ਤੌਭੀ ਵਹੁ ਖਾਧਾ ਹੂਆ ਨਿਦਾਨ, ਅੰਤਕੋ ਅਪਨੀ ਦੁਰਗੰਧ ਫੈਲਾਵਤਾ ਜਾਹਰ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ੧੭ ॥

ਕਬੀਰ ਮਾਇਆ ਡੋਲਨੀ ਪਵਨੁ ਝਕੋਰਨ ਹਾਰੁ॥ ਸੰਤਹੁ ਮਾਖਨ ਖਾਇਆ ਛਾਛ ਪੀਐ ਸੰਸਾਰ॥ ੧੮ ॥

ਅਸਾਰ ਸੰਸਾਰਮੇ ਭਕਤੋਂਕੋ ਹੀ ਲਾਭ ਹੋਵੇਹੈ ਸਾਕਤੋਂਕੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਯਹਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਮਾਇਆ, ਮਾਯਕ ਸਰੀਰ ਡੋਲਨੀ, ਰਿੜਕਨੇਕੀ ਚਾਟੀ ਹੈ ॥ ਪਵਨੁ ਝਕੋਰਨ ਹਾਰੁ, ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਲੋਨੇ ਹੇਤ ਮਧਾਣੀਹੈ ॥ ਨਾਮ ਜਾਪਾਦਿ ਨੌਧਾ ਭਕਤੀ ਦੂਧ ਦਹੀ ਹੈਂ ਤਿਨ ਭਗਤੀਯੋਂ ਕੋ ਕਰਕੇ ਸੰਤ ਜਨੋਨੇ ਮਾਖਨ, ਤਤ੍ਵ ਵਸਤੁ ਕਾ ਗਜਾਨ ਖਾਇਆ, ਗ੍ਰਹਣ ਕੀਆ ਹੈ ਸੰਸਾਰ, ਇਤਰ ਜੀਵ ਛਾਛ, ਆਨ ਮਾਯਕ ਪਦਾਰਥੋਂਕੋ ਭੋਗੇ ਹੈਂ ॥ ੧੮ ॥

ਕਬੀਰ ਮਾਇਆ ਡੋਲਨੀ ਪਵਨ ਵਹੈ ਹਿਵ ਧਾਰ ॥ ਜਿਨ

ਬਿਲੋਇਆ ਤਿਨਿ ਖਾਇਆ ਅਵਰ ਬਿਲੋਵਨ ਹਾਰ॥ ੧੯॥

ਮਾਇਆ ਡੋਲਨੀ, ਸਰੀਰ ਡੋਲਨੀ ਚਾਟੀ ਹੈ॥ ਹਠ ਯੋਗ ਸੇ ਹਿਵਧਾਰ, ਸੀਤਲ ਕੀਯੇ ਪ੍ਰਾਣਤਾਮੇ ਮਥਨੀ ਫਿਰੇ ਹੈਂ॥ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਸੇ ਜਿਨ ਜੋਗੀ ਜਨੋਂ ਨੇ ਸਮਾਧੀ ਕਰ ਤਤ੍ਵਕਾ ਚਿੰਤਨ ਰੂਪ ਬਿਲੋਣਾ ਕੀਆ॥ ਤਿਨੋਨੇ ਖਾਇਆ, ਤਤ੍ਵਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਜੋ ਉਨਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲੇਨੇਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਸੋ ਆਗੇ ਕੋ ਛਕਨੇ ਹੇਤ ਬਿਲੋਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ॥ ੧੯॥

ਕਬੀਰ ਮਾਇਆ ਚੋਰਟੀ ਮੁਸਿ ਮੁਸਿ ਲਾਵੈ ਹਾਟ॥ ਏਕ ਕਬੀਰਾ ਨਾ ਮੁਸੈ ਜਿਨਿ ਕੀਨੀ ਬਾਰਹ ਬਾਟ॥ ੨੦॥

ਭਗਤੀ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮਾਯਾਕੇ ਛਲਸੇ ਬਚਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸੰਤੋ ਮਾਯਾ ਈਸਕੀ ਬਡੀ ਚੋਰਟੀ ਹੈ ਮੁਸਿ ਮੁਸਿ, ਚੁਰਾਯ ਚੁਰਾਇ ਲਾਵੈ, ਲਜਾਵੇਹੈ ਨਿਖਲ ਜੀਵਨਕੀ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਹਟੋਂਕੋ॥ ਭਕਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਸੰਤੋ ਮੈ ਨਾ ਮੁਸੈ, ਨਹੀ ਖੋਹਜਾ ਗਯਾ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਮੈਨੇ ਵਹ ਮਾਯਾ ਕੀਨੀ, ਕਰੀ ਹੈ ਬਾਰਹ ਬਾਟ ਬਾਰਾਂ ਹਿਸੇ॥ ਭਾਵ ਅਨੰਤ ਟੁਕੜੇ॥ ੨੦॥

ਕਬੀਰ ਸੂਖ ਨ ਏਂਹ ਜੁਗ ਕਰਹਿ ਜੁ ਬਹੁਤੇ ਮੀਤ॥ ਜੋ ਚਿਤ ਰਾਖਹਿ ਏਕ ਸਿਉ ਤੇ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਨੀਤ॥ ੨੧॥

ਕਾਹੂਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਮਰੇਥੇ ਉਸੇ ਉਨਕਾ ਬਹੁਤ ਸੋਕ ਕਰਤਾ ਦੇਖਕੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਉਨਕੋ ਕਬੀ ਸੁਖ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਜੋ ਲੋਗ ਅਪਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿਤ੍ਰ ਕਰਲੇਵੇਂਗੇ॥ ਕਿੰਤੁ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਸੁਖਵਹੀ ਪਾਵੇਂਗੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤਕੋ ਰਾਖਹਿ ਏਕ ਸਿਉ, ਏਕ ਹਰੀ ਓਰ ਰੱਖੇਂਗੇ॥ ੨੧॥

ਕਬੀਰ ਜਿਸ ਮਰਨੇ ਤੇ ਜਗ ਡਰੈ ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਨੰਦੁ॥ ਮਰਨੇ ਹੀ ਤੇ ਪਾਈਐ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦੁ॥ ੨੨॥

ਹਰੀ ਓਰ ਚਿੱਤ ਰਖਨੇ ਸੇਹੀਂ ਜਿਸ ਮਰਨੇ ਤੇ, ਸਰੀਰਸੇ ਪ੍ਰਾਣੋਂਕਾ ਬਿਛੋੜਾ ਹੋਨੇ ਸੇ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਡਰੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਮੇਰੇ ਮਨਮੇ ਉਸ ਮਰਨੇ ਕੀ ਬਡੀ ਖੁਸੀ ਹੈ ਜੋ ਕਬ ਮਰੋਂ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮਰਨੇ ਹੀਤੇ, ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਅਨੇਕ ਦੁਖੋਂਕੇ ਮੂਲ ਦੇਹਕੇ ਛੂਟ ਨੇਸੇਹੀ ਗਜਾਨੀ ਜਨ ਬਿਦੇਹ ਦਸਾਮੇ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦਕੋ ਪਾਵੇਹੈਂ॥ ੨੨॥

ਰਾਮ ਪਦਾਰਥ ਪਾਇਕੈ ਕਬੀਰਾ ਗਾਂਠਿ ਨ ਖੋਲ॥ ਨਹੀ ਪਟਣੁ ਨਹੀ ਪਾਰਖੂ ਨਹੀ ਗਾਹਕੁ ਨਹੀ ਮੋਲੁ॥ ੨੩॥

ਕਬੀਰ ਦਯਾਕਰ ਅਨ ਧਿਕਾਰੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸਕੀਆ ਉਸਨੇ ਨਾਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਆ॥ ਤਬ ਮਨਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਮਨ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਉਤਮ ਰਤਨਾ ਪਾਯਕੇ ਗਾਂਠਿ ਨ ਖੋਲ, ਕਾਹੂ ਅਨਧਿਕਾਰੀ ਕੋ ਮਤ ਸੁਣਾਉ॥ ਜਹਾਂ ਕਈਕ ਸਤ ਸੰਗੀ ਰੂਪ ਪਟਣ, ਸਹਿਰ ਨਹੀ॥ ਪੁਨਾ ਕੋਈ ਵਿਦ੍ਵਾਂਨ ਰੂਪ ਪਾਰਖੂ ਨਹੀ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਗਜਾਸੂ ਰੂਪ ਜਹਾਂ ਗਾਹਕ ਖਰੀਦਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਗਜਾਸੂ ਬਿਨਾ ਤਨ ਮਨ ਕਾ ਅਰਪਣ ਕਰਨਾ ਜਹਾਂ ਉਪਦੇਸਕਾ ਮੋਲ ਨਹੀ॥ ੨੩॥

ਕਬੀਰ ਤਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰ ਜਾ ਕੋ ਠਾਕੁਰ ਰਾਮੁ॥ ਪੰਡਿਤ ਰਾਜੇ ਭੂਪਤੀ ਆਵਹਿ ਕਉਨੇ ਕਾਮ॥ ੨੪॥

ਕਬੀਰਜੀਕੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਪਨੀ ਬਡਿਆਈ ਕਰਤਾ ਭਯਾ॥ ਆਪਕੀ ਦਯਾ ਸੇਂ ਮੇਰੇ ਪੰਡਿਤ ਅਰ ਰਾਜੇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹੈਂ॥ ਸੁਨਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਰੇ ਪੁਰਖ ਤੂੰ ਪਰਲੋਕ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹਿਤ ਉਸ ਭਗਤ ਜਨ ਸਾਥ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਜਿਸ ਭਗਤ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਏਕ ਰਾਮਹੀ ਹੈ॥ ਜਿਨ ਸਾਥਤੂੰ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਤਾਵਤਾ ਹੈਂ॥ ਏਹ ਵਿੱਦ੍ਯਾ ਪਤੀ ਪੰਡਿਤ ਔ ਭੂ ਕੇ ਪਤੀ ਰਾਜੇ ਪਰਲੋਕ ਜਾਨੇ ਸਮੇ ਤੇਰੇ ਕਿਸ ਕਾਮ ਆਵੇਂਗੇ॥ ਭਾਵ ਵਹਾਂ ਸਹਾਯਤਾ ਨਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕਿਸੇ ਕਾਮ ਨਹੀ ਆਵੇਂਗੇ॥ ੨੪॥

ਕਬੀਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਕ ਸਿਉ ਕੀਏ ਆਨ ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਇ॥ ਭਾਵੈ ਲਾਂਬੇ ਕੇਸ ਕਰ ਭਾਵੈ ਘਰਰਿ ਮੁਡਾਇ॥ ੨੫॥

ਭਗਤਜਨੋ ਪ੍ਰਤਿ ਸਨਜਾਸਔ ਬ੍ਰਹਮਚਰਯ ਆਦਿਆਸ੍ਰਮੋਕੀ ਬਡਿਆਈਕੇ ਨਿਖੇਧ ਹੇਤ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਭਗਤ ਜਨੋ ਏਕ ਹਰੀ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਆਨ, ਹੋਰ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਦੁਬਿਧਾ, ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਰੂਪ ਦ੍ਵੈਤ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਔ ਦ੍ਵੈਤ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤਹੀ ਬਡੇ ਯਤਨ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਦ੍ਵੈਤ ਦੂਰ ਹੂਈ ਪੀਛੇ ਭਾਂਵੈ ਲਾਂਬੇ ਕੇਸਕਰ, ਚਾਹੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਨ ਬਡੇ ਕੇਸ ਧਾਰਨ ਕਰ ਚਾਹੇ ਸੰਨਜਾਸੀ ਬਨ ਘਰਰ, ਖੁਰਘਸਵਾਕੇ ਸਭੀ ਰੋਮ ਮੁੰਡਨ ਕਰਾਉ॥ ੨੫॥

ਕਬੀਰ ਜਗੁ ਕਾਜਲ ਕੀ ਕੋਠਰੀ ਅੰਧ ਪਰੇ ਤਿਸੁ ਮਾਹਿ॥

॥ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ ਕਉ ਪੈਸਿ ਜੁ ਨੀਕਸੁ ਜਾਹਿ ॥੨੬॥

ਏਕ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤਿਕਾ ਪਰਮ ਫਲ ਕਹੇ ਹੇ ਭਗਤ ਜਨੋ ਜਗਤ ਮਾਨੋ ਕਾਜਰਕੀ ਦੀਪ ਸਿਖਾਕੀ ਚਿਕਨੀ ਸਜਾਹੀ ਕੀ ਕੋਠਰੀ ਹੈ ਕਾਲੇ ਅਰਥਾਤ ਪਾਪੀ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਅੰਧ, ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵ ਤਿਸਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਪੜਤੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਨਿਕਸਨੇ ਕਾ ਯਤਨ ਕੋਈਹੀ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਨਿਕਸਨੇਕਾ ਯਤਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਮੈ ਉਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੋਂ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪੈਸਿ, ਸਭਕੇ ਬਰਾਬਰ ਤਹਾਂ ਸਰੀਰ ਧਾਰਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰ ਗਜਾਨ ਲੇ ਨੀਕ ਸੁਜਾਹ, ਗਜਾਨ ਦਸਾਮੇ ਨਿਕਸ ਜਾਵੇ ਹੈ ਵਾ ਬਿਦੇਹ ਦਸਾ ਮੇ ਨਿਕਸ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੨੬ ॥

ਕਬੀਰ ਇਹੁ ਤਨੁ ਜਾਇਗਾ ਸਕਹੁਤ ਲੇਹੁ ਬਹੋਰਿ ॥ ਨਾਗੇ ਪਾਵਹੁ ਤੇ ਗਏ ਜਿਨਕੇ ਲਾਖ ਕਰੋਰਿ ॥ ੨੭ ॥

ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਧਨੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਧਨਕੇ ਮਦਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰਓਰ ਸੇ ਗਾਫਲ ਹੂਏ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਯਹ ਤੇਰਾ ਸਰੀਰ ਏਕ ਦਿਨ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਮੁਖਮੇ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਨਾਸ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਰੀਰ ਮੇ ਤੁਮ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਲੇ ਸਕਹੁ ॥ ਤਬ ਲੇਹੁ ਬਹੋਰਿ, ਕੁਸੰ ਓਰਸੇ ਇਸਦੇਹ ਕੋ ਮੋੜਕੇ ਲੇਲੇਵੋ ॥ ਧਨ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾ ਲੇ ਸਕੋਗੇ ॥ ਤਬ ਧਨ ਕੋ ਸਾਥ ਲੇਜਾਨੇ ਕਾ ਭੀ ਭਰੋਸਾ ਮਤ ਰਖੀਓ ਆਗੇ ਭੀ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਸਭੀ ਤੁਮਾਰੇ ਸੇ ਨਾਗੇ ਪਾਵਹੁ ਤੇ ਗਏ, ਜੂਤੇ ਬਸਤ੍ਰਾਦਿਸਾ ਮਗ੍ਰੀਸੇ ਖਾਲੀ ਚਲੇ ਗਏ॥ ਜਿਨਕੇ ਪਾਸ ਲਾਖੋਂ ਔ ਕਰੋੜੋਂ ਕੀ ਸੰਪਦਥੀ ॥ ੨੭ ॥

ਕਬੀਰ ਇਹੁ ਤਨੁ ਜਾਇਗਾ ਕਵਨੈ ਮਾਰਗਿ ਲਾਇ ॥ ਕੈ ਸੰਗਤਿ ਕਰਿ ਸਾਧਕੀ ਕੈ ਹਰਿਕੇ ਗੁਨਗਾਇ ॥ ੨੮ ॥

ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈ ਪੁਨਾ ਤੇਰੇਕੋ ਕਹਤਾ ਹੂ॥ ਕੋਈ ਦਿਨ ਮੇ ਯਹ ਤੇਰਾ ਤਨ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਇਸਕੋ ਸਫਲ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਾਹੂ ਉਤਮ ਮਾਰਗ ਮੇ ਲਗਾਵੋ ॥ ਮਾਰਗੋ ਮੇਭੀ ਮਹਾ- ਤਮਾ ਕਾ ਸੰਗ ਵਾ ਨਾਮਕਾ ਜਾਪਹੀ ਉੱਤਮ ਮਾਰਗਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਕੈ, ਅਥਵਾ ਮੁਕਤੀਕਾ ਬਡਾ ਦ੍ਵਾਰਪਾਲ ਜਾਨਕੇ ਪਹਲੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰੋ ਕੈ, ਅਥਵਾ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰਨ ਕਾ ਭੀ ਪਰਮ ਫਲ ਜਾਨਕੇ ਹਰਿ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਗੁਣੋ ਕੋ ਗਾਵੋ॥੨੮॥

॥ ਕਬੀਰ ਮਰਤਾ ਮਰਤਾ ਜਗ ਮੂਆ ਮਰਿ ਭੀ ਨ ਜਾਨਿਆ

ਕੋਇ ॥ ਐਸੇ ਮਰਨੇ ਜੋ ਮਰੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਮਰਨਾ ਹੋਇ ॥ ੨੯ ॥

ਕਹੀ ਵਾਰਤਾ ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿੜਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਸਮੇ ਸਮੇ ਮੋ ਮਰਤੇ ਹੂਏ ਸਭੀ ਜੀਵ ਮਨੁਖ ਦੇਹਕੋ ਤ੍ਯਾਗ ਗਏ ॥ ਪਰੰਤੂ ਜਿਸ ਦੇਹਕੇ ਤ੍ਯਾਗ ਪੀਛੇਔਰਦੇਹ ਆਗੇ ਕੋ ਨਾ ਮਿਲੇ ਐਸੇ ਮਰਨੇ ਮੇ ਭੀ, ਬਹੁੜੇ ਕੋ, ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਨਾਮਰਨਾ ਜਾਨਤਾ ਭਯਾ ॥ ਭਾਵ ਕੋਈਨਾ ਮੂਯਾ॥ ਜੇਕਰ ਐਸੇਮਰਨੇ, ਬਿਦੇਹ ਹੋਕਰ ਆਗੇ ਦਿਹਨਾ ਦੇਨੇ ਵਾ ਲੇ ਮਰਨੇਮੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਮਰਜਾਵੇ ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕਾ ਦੇਹ ਨਾ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਪੁਨਾ ਆਗੇ ਕੋ ਕਬੀ ਮਰਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਸਦਾ ਮੁਕਤ ਰਹੇਗਾ ॥ ੨੯॥

ਕਬੀਰ ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਦੁਰਲੰਭੁ ਹੈ ਹੋਇ ਨ ਬਾਰੈ ਬਾਰ ॥ ਜਿਉਬਨਫਲਪਾਕੇ ਭੁਇਗਿਰਹਿਬਹੁਰਿਨਲਾਗਹਿਡਾਰਿ॥੩੦॥

ਪੂਰਬ ਕਹ੍ਯਾ ਲਾਭਭੀ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਔ ਦੇਹਭੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਦੇਹਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਸਫਲੀ ਕਰੋ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਧਨੀ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਬਡੀ ਦੁਰਲਭ ਵਸਤੁ ਹੈ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਾਹੂਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਫੇਰ ਮਿਲੇਗੀ ਤਬ ਸਫਲ ਕਰਲੇਵੇਂਗੇ ॥ ਐਸੀ ਆਸਾ ਵਾਲੇ ਇਸ ਕਾ ਮਿਲਨਾ ਐਸੇ ਜਾਨਲੇਵੇਂ ॥ ਜੈਸੇ ਬਨਮੋ ਬ੍ਰਿਛੋਂਕੇ ਫਲ ਪਕ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੈ ਗਿਰੇ ਫੇਰ ਉਠ ਕਰ ਡਾਲੋਂ ਸਾਥ ਨਹੀ ਲਗੇਂ ॥ ਤੈਸੇ ਦੇਹ ਭੀ ਸਮਝੋ ਤੋ ਫੇਰ ਨਹੀ ਮਿਲਸਕੇ ॥ ਦੇਰਸੇ ਮਿਲੀ ਨਾ ਮਿਲੀ ਸਮ ਹੈ ॥ ਯਾ ਭਾਵਸੇ ਨਾ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁ ਕਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਦੀਆ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ੩੦ ॥

ਕਬੀਰਾ ਤੁਹੀ ਕਬੀਰ ਤੂੰ ਤੇਰੋ ਨਾਉ ਕਬੀਰ ॥ ਰਾਮ ਰਤਨੁ ਤਬ ਪਾਈਐ ਜਉ ਪਹਿਲੇ ਤਜਹਿ ਸਰੀਰ ॥ ੩੧ ॥

ਕਾਹੂ ਪੁਰਖਕੀ ਅਧਿਕ ਬਿਭੂਤੀ ਦੇਖਕਰ ਐਸੀਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਭੀ ਚਾਹੀਏਥੀ ਸੰਕ-ਲਪ ਕਰਤੇ ਚਿੱਤਕੋ ਉਸੀ ਸਮੇ ਸਮਝਾਵੇਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਤੁਹੀ ਕਬੀਰ, ਸ-ਭਸੇ ਬਡਾ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮਹੀ ਲੋਕੋਂ ਮੇ ਕਬੀਰ ਬਡਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਏਕ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਜਿਸ ਬਿਭੂਤੀ ਕੋ ਦੇਖਕਰ ਤੈਨੇ ਸੰਕਲਪ ਕੀਆ ॥ ਯਹ ਪਰਾਰਬਧਕੇ ਬੇਗਸੇ ਐਸੇ ਭੀ ਮਿਲਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜਿਸ ਰਾਮ ਰਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੇ ਤੈਨੇ ਸ ਭਮੇ ਬਡੇ ਹੋਨਾਹੈ ॥ ਵਹੁਤੋ ਤਬ ਪਾਈ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਜਬ ਪਹਲੇ ਤਿਆਗ ਦੇਵੇ ਸਰੀਰ, ਦੇਹਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕੋ ॥ ੩੧ ॥

ਕਬੀਰ ਝੰਖੁਨ ਝੰਖੀਐ ਤੁਮਰੋ ਕਹਿਓ ਨ ਹੋਇ॥ ਕਰਮ ਕਰੀਮ ਜੁਕਰਿ ਰਹੇ ਮੇਟਿ ਨ ਸਾਕੈ ਕੋਇ॥ ੩੨ ॥

ਪੂਰਬ ਕਹਯਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਕੇ ਭੀ ਤੁੱਛ ਬਿਭੂਤੀਸੇ ਬਡੇ ਹੋਨਕਾ ਸੰਕਲਪਨਾ ਤ੍ਯਾਗੇ॥ ਤਬ ਹੇ ਮਨ ਸਚੀ ਬਾਤ ਔਰ ਸੁਣ ਲੇ ਮੈ ਤੇਰੇ ਕੋ ਕਹਤਾਹੂੰ ਝੰਖੁ ਨ ਝੰਖੀਐ, ਝਖ ਨਾ ਮਾਰੀਯੇ॥ ਭਾਵ ਬਜਰਥ ਸੰਕਲਪ ਨਾ ਕਰੀਏ॥ ਜੋ ਮੇਰੇ ਅਮੁਕਕੇ ਤੁੱਲਯ ਬਿਭੂਤੀ ਮਿਲੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤੁਮਰੋਕਹਿਓ, ਤੇਰਾ ਚਿਤਵਿਆ ਪੂਰਾ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਪੂਰਬ ਜਨਮਮੇਂ ਕੀਏ ਤੇਰੇਕਰਮ ਔ ਤਿਨਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਕਰੀਮ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਯੇ ਦੋਨੋ ਜੋਕੁਛ ਕਰਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਫਲ ਦੇਚੁਕੇਹੈਂ ਤਿਸਕੋ ਕੋਈ ਕਾਹੂ ਉਪਾਯ ਸੇ ਨਹੀ ਮੇਟ ਸਕੇ॥ ੩੨ ॥

ਕਬੀਰ ਕਸਉਟੀ ਰਾਮ ਕੀ ਝੂਠਾ ਟਿਕੈ ਨ ਕੋਇ॥ ਰਾਮ ਕਸਉਟੀ ਸੋ ਸਹੈ ਜੋ ਮਰਿ ਜੀਵਾ ਹੋਇ॥ ੩੩ ॥

ਝੂਠ ਜਨ ਭਕਤੀ ਰੂਪ ਕਸਉਟੀਕੀ ਪਰਖ ਪੈ ਸਚੇ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਕਸਉਟੀ ਰਾਮਕੀ, ਰਾਮ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਕਸਉਟੀਪੈ ਝੂਠਾ, ਕਪਟੀ ਪੁਰਖ ਕੋਈ ਨਹੀ ਟਿਕ ਸਕੇ॥ ਭਾਵ ਸੰਕਟ ਪਰੇ ਭਗਤੀ ਛੋਡ ਬੈਠੇ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਰਾਮ ਕਸਉਟੀ, ਸੰਕਟ ਪਰੇ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਕਸੌਟੀ ਸੋ ਜਨ ਸਹਾਰੇ ਹੈ॥ ਜੋ ਜਨ ਮਰਜੀਵਾ ਹੋਇ, ਜੀਵਨ ਓਰਸੇ ਅਪਨਾ ਸੰਕਲਪ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰ ਬੈਠਾ ਹੋਵੈ॥ ੩੩ ॥

ਕਬੀਰ ਊਜਲ ਪਹਿਰਹਿ ਕਾਪਰੇ ਪਾਨ ਸੁਪਾਰੀ ਖਾਹਿ॥ ਏਕ ਸੁਹਰਿਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨ ਬਾਧੇ ਜਮ ਪੁਰ ਜਾਹਿ॥ ੩੪ ॥

ਝੂਠੇ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੇਪ੍ਰਸੰਗ ਸੇ ਬਿਖਈ ਜਨੋਂਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਜੋ ਪੁਰਖ ਭਕ੍ਤੀਸੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਊਜਲ, ਬਹੁਤ ਸ੍ਵਛ ਨਾਨਾਂ ਤਰਾਂਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਮੁਖਮੇ ਮੁਖਕੇ ਸਿੰਗਾਰ ਹੇਤ ਪਾਨ ਸੁਪਾਰੀ ਖਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਵਹ ਲੋਕ ਏਕਸੁ, ਏਕ ਹਰਿ ਨਾਮਕੇ ਜਾਪ ਜਪੇ ਬਿਨਾ ਜਮੋ ਕੇ ਬੰਧੇ ਹੂਏ ਜਮ ਪੁਰ, ਧਰਮ ਰਾਜਕੀ ਪੁਰੀ ਨਰਕੋ ਮੇਂ ਜਾਵੇਂਗੇ॥ ੩੪ ॥

ਕਬੀਰ ਬੇੜਾ ਜਰਜਰਾ ਫੂਟੇ ਛੇਕ ਹਜਾਰ॥ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਤਰ ਗਏ ਬੂਡੇ ਜਿਨ ਸਿਰਿ ਭਾਰ॥ ੩੫ ॥

ਹਰਿਨਾਮ ਹੀਨੋਕਾ ਨਰਕ ਜਾਨਾ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਜਨੋ ਨਿਖਲ ਜਨੋ ਕੇ ਦੇਹ ਰੂਪ ਬੇੜੇ ਬਹੁਤ ਜਰਜਰਾ, ਬਲ ਹੀਨਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਜਲ ਪੜ ਡੋਬਨੇ ਯੋਗ ਨੌ ਬਡੇ ਛਿਦ੍ਰ ॥ ਤਥਾ ਛੋਟੇ ਰੋਮ ਕੂਪ ਅਨੇਕ ਛਿਦ੍ਰ ਇਸਮੈ ਫੂਟੇ ਜਾਹਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਨਿਕੰਮੇ ਬੇੜਯੋਂਮੇ ਸਵਾਰ ਹੋਕਰ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ, ਰਾਮ ਭਕ੍ਤੀਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਪਾਪੋਂ ਰੂਪ ਬੋਝ ਸੇ ਹਲਕੇ ਹਲਕੇ ਜਨ ਤੋ ਤਰ ਗਏ ਹੈਂ ਜਿਨਕੇ ਸਿਰਿ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਮੋ ਪਾਪ ਬੋਝ ਹੈ ਵਹ ਬੀਚ ਹੀ ਡੂਬੇ ਹੈਂ ॥ ੩੫ ॥

ਕਬੀਰ ਹਾਡ ਜਰੇ ਜਿਉ ਲਾਕਰੀ ਕੇਸ ਜਰਹਿ ਜਿਉ ਘਾਸੁ ॥ ਇਹੁ ਜਗੁ ਜਲਤਾ ਦੇਖ ਕੈ ਭਇਓ ਕਬੀਰ ਉਦਾਸ ॥ ੩੬॥

ਪੁਨਾ ਬਿਖਈਓਂ ਕੇ ਬੈਰਾਗ ਹੇਤ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋਂ ਤੁਮਾਰੇ ਹਾਡ ਲਕੜੀਯੋਂ ਵਤ ਚਿਤਾ ਮੇ ਜਲੇਂਗੇ ਕੇਸ ਘਾਸ ਵਤ ਜਲੇਂਗੇ ਯਾਤੇ ਤੁਮ ਜਗਤ ਸੇ ਉਦਾਸ ਹੋ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰੋ ਜੈਸੇ ਇਸ ਜਗਤ ਕੋ ਜਲਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਭਏ, ਹੁਆ ਹੂ ਮੈਕਬੀਰ ਉਦਾਸ ॥ ੩੬ ॥

ਕਬੀਰ ਗਰਬ ਨ ਕੀਜੀਐ ਚਾਮ ਲਪੇਟੇ ਹਾਡ ॥ ਹੈਵਰਊਪਰਿ ਛਤ੍ਰ ਤਰ ਤੇ ਫੁਨ ਧਰਨੀ ਗਾਡ ॥ ੩੭ ॥

ਕਾਹੂ ਬਡੇ ਸਮਾਜ ਵਾਲੇ ਅਹੰਕਾਰੀ ਜਨਕੋ ਪੁਨਾ ਵੈਰਾਗਯ ਹੇਤ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨ ਗਰਬ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਯਹ ਸਮਾਜ ਗਰਬ ਕਰਨੇ ਯੋਗਯ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਦੇਹ ਹੈਵਰ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਘੋੜੇ ਪੈ ਚਢ ਛਤ੍ਰਕੇ ਤਲੇ ਚਲਤੀਹੈ ਯਹੀ ਕੁਛ ਦਿਨੋ ਮੇ ਪੁਨਾ ਧਰਨੀ ਮੇ ਗਡੀ ਜਾਵੇਗੀ ॥ ੩੭ ॥

ਕਬੀਰ ਗਰਬੁ ਨ ਕੀਜੀਐ ਊਚਾ ਦੇਖਿ ਅਵਾਸੁ॥ਆਜੁਕਾਲਿ ਭੁਇ ਲੇਟਣਾ ਊਪਰਿ ਜਾਮੈ ਘਾਸੁ॥ ੩੮ ॥

ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਪੁਨਾ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਅਪਨੇ ਊਚੇ ਅਵਾਸ, ਮੰਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਭੀ ਗਰਬ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਆਜ ਵਾ ਕਾਲ ॥ ਭਾਵ ਥੋੜੇ ਸੇ ਦਿਨੋਂਮੇ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਸੇ ਪੀਛੇ ਦੇਹ ਕਾ ਭੁਇ ਲੇਟਣਾ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਹੀ ਮੈਂ ਸੋਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਊਪਰਿ, ਗੋਰ ਮੜ੍ਹੀਯੋਂ ਪੈ ਘਾਸ ਜਮੇਗਾ ॥ ੩੮ ॥

ਕਬੀਰ ਗਰਬੁ ਨ ਕੀਜੀਐ ਰੰਕੁ ਨ ਹਸੀਐ ਕੋਇ ॥ ਅਜਹੁ

ਸੁ ਨਾਉ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਹਿ ਕਿਆ ਜਾਨਉ ਕਿਆ ਹੋਇ ॥ ੩੯॥

ਬੂਨੀ ਖਨਨ ਵਤ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨ ਅਪਨੇ ਧਨ ਜੋਬਨ ਮੰਦਰਾ ਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅਹੰਕਾਰ ਨਾ ਕਰੀਏ ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਹੂ ਗਰੀਬ ਕੀ ਬਹੁਤ ਨੰਗ ਭੁਖ ਬਾਵਲੇ ਪਨ ਆਦਿ ਸੇ ਦੁਰਦਸਾ ਦੇਖਕੇ ਰੰਕੁ ਨ ਹਸੀਐ, ਗਰੀਬ ਕੋ ਹਾਸੀ ਨਾ ਕਰੀਏ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅਬੀ ਤੁਮਾਰੀ ਹਾਸੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਭੀ ਦੇਹ ਰੂਪ ਨੌਕਾ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੇ ਪਰੀ ਹੈ ॥ ਔ ਕਰਮ ਕੀ ਬਡੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗਤੀ ਹੈ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਕਿਆ ਜਾਨਉ, ਕਛੁ ਨਹੀ ਜਾਣੀਤਾ ॥ ਜੋ ਕਿਆ ਹੋਇ, ਅਪਨੇ ਦੇਹ ਕੀ ਕੈਸੀ ਦਸਾ ਹੋਨੀ ਹੈ ॥ ੩੯ ॥

ਕਬੀਰ ਗਰਬੁ ਨ ਕੀਜੀਐ ਦੇਹੀ ਦੇਖਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਆਜੁਕਾਲਿ ਤਜਿ ਜਾਹੁਗੇ ਜਿਉ ਕਾਂਚੁਰੀ ਭੁਯੰਗ ॥ ੪੦ ॥

ਸਵਾਰੀ ਧਨ ਕੇ ਗਰਬ ਸੇ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਅਬ ਸੁੰਦਰਤਾ ਕਾ ਭੀ ਗਰਬ ਮਤ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਕੋ ਸੁਰੰਗ, ਸੁੰਦ੍ਰ ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਦੇਖ ਕੇ ਗਰਬ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤੁਮ ਆਜ ਕਾਲ, ਥੋੜੇ ਦਿਨੋ ਮੇ ਇਸ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕਰ ਚਲੇ ਜਾਵੋਂਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਅਪਨੀ ਪੁਰਾਨੀ ਕੰਚ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ ਭੁਯੰਗਸਰਪ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਹ ॥ ੪੦ ॥

ਕਬੀਰ ਲੂਟਨਾ ਹੈ ਤ ਲੂਟਿ ਲੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ ਲੂਟ ॥ ਫਿਰਿ ਪਾਛੈ ਪਛਤਾਹੁਗੇ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਹਿਗੇ ਛੂਟਿ ॥ ੪੧ ॥

ਵੈਰਾਗਯ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਉਸੀ ਕੋ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਚਿਤ ਕੇ ਉਤਸਾਹ ਸੇ ਲੂਟ ਕੇ ਮਾਲ ਵਤ ਮੁਖਤ ਕਾ ਜਾਨ ਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੂਟਨਾ ਚਾਹੇ ਤ, ਤਬ ਹਮਾਰੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਲੂਟ ਲੇਵੋ ॥ ਅਬ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲੂਟ ਕਾ ਵਖਤ ਹੈ ॥ ਜੇਕਰ ਹਮਾਰੇ ਕਹੇ ਅਬ ਨਾ ਲੂਟੋਗੇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਜਮੋਂ ਕੇ ਵਸ ਪੜੇ ਪਾਛੇ ਸੇ ਪਛਤਾਵੋਗੇ ॥ ਜਬ ਤੁਮਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਛੂਟ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ੪੧ ॥

ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਕੋਈ ਨ ਜਨਮਿਓ ਅਪਨੈ ਘਰਿ ਲਾਵੈ ਆਗਿ ॥ ਪਾਂਚਉ ਲਰਿਕਾ ਜਾਰਿਕੈ ਰਹੈ ਰਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗਿ ॥ ੪੨ ॥

ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਧਾਰਨਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਦੁਰਲਭਤਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਕੋਈ ਉਤਮ ਜਨ ਨਹੀ ਜਨਮਿਆ ॥ ਭਾਵ ਐਸੇ ਜਨ ਅਤੀ ਦੁਰਲਭ ਹੈਂ ॥

ਜੋਜਨਅਪਨੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਘਰ ਮੇ ਨਿਖਲ ਦੇਹਾਦਿ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਲਾਵੈ ਆਗਿ, ਲਗਾਵੇ ਬਿਚਾਰ ਰੂਪੀ ਅਗਨਿ ॥ ਔ ਅਗਨਿ ਲਗਾਯਕੇ ਮੁਕਤੀ ਮਾਰਗ ਕੇ ਮਹਾਂ ਬਿਰੋਧੀ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਂਚੋ ਲਰਕਨ ਕੋ ਜਲਾਯ ਕੇ ਰਹੇ ਰਾਮ, ਸਦਿਦਾ ਨੰਦ ਮੇ ਲਿਵ ਲਗਾਏ ॥੪੨ ॥

ਕੋਹੈ ਲਰਕਾ ਬੇਚਈ ਲਰਕੀ ਬੇਚੈ ਕੋਇ॥ ਸਾਂਝਾ ਕਰੈ ਕਬੀਰ ਸਿਉ ਹਰਿ ਸਿਉ ਬਨਜੁ ਕਰੇਇ ॥ ੪੩ ॥

ਪੁਨਾ ਵੈਸੇ ਜਨੋ ਕਾ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮੇਲਹੋਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਕੋ ਹੈ, ਕੋਈ ਕ੍ਰੋੜੋਂ ਮੇ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਲਰਕਾ ਬੇਚਈ, ਮਨਰੂਪ ਬਾਲਕ ਕੋ ਸੰਤੋਂ ਪਾਸ ਅਰਪਣਕਰੇ ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਭੀ ਕੋਈ ਹੈ ਜੋ ਲਰਕੀ ਬੇਚੈ, ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਕੋ ਅਰਪਣ ਕਰੇ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਕਹੇ ਬਨਜ ਕੋ ਕਰੇ ਸੋ ਪੁਰਖ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਨਿਸਿਕ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਭਗਤੀ ਗਜਾ ਨ ਪੂੰਜੀ ਕੀ ਸਾਂਝ ਕਰਕੇ ਹਰਿ ਸਿਉ, ਹਰੀ ਰੂਪ ਸਾਹੂਕਾਰ ਸੇ ਅਪਨੀ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਖਰੀਦਨਾ ਰੂਪ ਬਨਜ ਕਰ ਲੇਵੇ ॥ ੪੩ ॥

ਕਬੀਰ ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਮਤ ਸਹਸਾ ਰਹਿ ਜਾਇ॥ ਪਾਛੈ ਭੋਗ ਜੁ ਭੋਗਵੇ ਤਿਨਿ ਕੋ ਗੁੜੁ ਲੈ ਖਾਹਿ ॥ ੪੪ ॥

ਅਰ ਐਸੇ ਬਨਜ ਵਾਲੇ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੋ ਹਮ ਕਹੇਂਗੇ ਇਹ ਚੇਤਾਵ ਨੀ, ਐਸੀ ਚਿਤਵਨੀ ਸੇ ॥ ਭਾਵ ਐਸਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮਤ, ਨਹੀ ਸੰਸਯ ਰਹ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਜੋ ਹਮਨੇ ਭੋਗ ਤਯਾਗ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਯਤਨ ਕਿਉ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ਭੋਗਹੀ ਸ੍ਰੇਸਟ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਭੋਗੋਂ ਕੋ ਸ੍ਰੇਸਟ ਕਹਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਹਮ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਜੋ ਤੁਮਨੇ ਪੀਛੇ ਨਾਨਾਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ਹੈਂ ॥ ਅਬ ਕਾਹੂ ਗੁੜਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਸੇ ਉਨ ਭੋਗੇ ਭੋਗੋਂ ਕੇ ਮੋਲ ਕੀ ਜਗਾਂ ਦੇਕਰ ਥੋੜਾ ਸਾ ਗੁੜ ਤੋਲੇ ਖਾਵੋ ॥ ਭਾਵ ਔਰ ਦੇਨਾ ਤੋ ਕਹੀ ਰਹਜਾ ਕੋਈ ਤਨਕ ਗੁੜ ਭੀ ਨਹੀ ਦੇਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਆਗੇ ਭੀ ਭੋਗੋਂ ਕੀ ਆਸਾ ਤਯਾਗੋ ॥ ੪੪ ॥

ਕਬੀਰ ਮੈ ਜਾਨਿਓ ਪੜਿਬੋ ਭਲੋ ਪੜਿਬੇ ਸਿਉ ਭਲ ਜੋਗੁ ॥ ਭਗਤਿ ਨ ਛਾਡਉ ਰਾਮ ਕੀ ਭਾਵੈ ਨਿੰਦਉ ਲੋਗੁ ॥ ੪੫॥

ਸਰਬ ਸਾਧਨੋ ਸੇ ਭਗਤੀ ਮੁਖਯ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸਕੋ ਕਰਤਾ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਅਪਨੀ ਨਿੰਦਾ ਸੁਨ ਤਯਾਗਨਾ ਨਾ ਚਾਹੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਪਹਲੇ ਮੈ ਅਪਨੇ

ਚਿੱਤ ਮੇ ਜਾਨਾ ਥਾ॥ ਨਾਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂਤੋ ਦ੍ਵਾਰਾ ਬੁਧੀ ਕੋ ਚਤੁਰ ਕਰ ਦੇਨੇ ਸੇ ਵਿਦ । ਕਾ ਪੜਨਾ ਭਲਾ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਮੈਨੇ ਜਾਨਾ ਏਕਾਂਤਬੈਠ ਜੋਗ ਕਰਨਾ ਭਲਾ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਗੁਰੋਂ ਸੇ ਪੂਛ ਕਰ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਸਾਧਨ ਭਕ੍ਰੀ ਸੁਨੀ ਤਬ ਸਭ ਸੇ ਯਹ ਭਲੀ ਭਾਸੀ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਅਬ ਨਿਸਚੇ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਰਾਮ ਕੀ ਭਗਤੀਨਹੀ ਛੋਡੂੰਗਾ॥ ਚਾਹੇ ਜੁਲਾਹਾ ਜੁਲਾਹਾ ਕਹਕੇ ਲੋਗ ਮੇਰੀ ਨਿੰਦਾ ਭੀ ਕਰੇਂ॥ ੪੫॥

ਕਬੀਰ ਲੋਗ ਕਿ ਨਿੰਦੈ ਬਪੁੜਾ ਜਿਹ ਮਨਿ ਨਾਹੀ ਗਿਆਨੁ॥ ਰਾਮੁ ਕਬੀਰਾ ਰਵਿਰਹੇ ਅਵਰ ਤਜੇ ਸਭ ਕਾਮ॥ ੪੬॥

ਸੋਈ ਪੁਨਾਂ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋਂ ਵਿਖਯੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇ ਲਗੇ ਲੋਗ ਵਿਚਾਰੇ ਸਚੇ ਭਗਤੋਂ ਕੀ ਕਿਆ ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਸਕੇ ਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰਸਕੇਂ॥ ਜਿਨ ਲੋਗੋਂ ਕੇਮਨ ਮੇਂ ਯਹ ਨਿੰਦਨੇ ਯੋਗ੍ਯ ਹੈ ਵਾਨਹੀ॥ਪੁਨਾ ਇਸਕੀ ਨਿੰਦਾ ਸੇ ਹਮਕੋ ਕੁਛ ਲਾਭ ਹੈ ਵਾ ਹਾਨੀ ਹੈ॥ ਏਤਾ ਗਿਆਨੁ, ਬਿਚਾਰ ਨਹੀ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਉਚਿਤ ਹੈ॥ ਹੇ ਜਨੋ ਭਗਤ ਜਨ ਰਾਮ ਰਵਿ ਰਹੇ, ਮੁਖ ਸੇ ਸਦਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਤਾ ਰਹੇ॥ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਅਪਨੀ ਨਿੰਦਾਦਿ ਹਟਾਵਨ ਰੂਪ ਕਾਮ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤਿਨਾਲਗਾਵੇ॥ ਉਨ ਕਾਮੋਂ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗ ਦੇਵੇ॥ ੪੬॥

ਕਬੀਰਪਰਦੇਸੀ ਕੇ ਘਾਘਰੈ ਚਹੁਦਿਸ ਲਾਗੀ ਆਗਿ॥ ਖਿੰਥਾ ਜਲਿ ਕੋਇਲਾ ਭਈ ਤਾਗੇ ਆਂਚਿ ਨ ਲਾਗ॥ ੪੭॥

ਕਾਹੂ ਕੀ ਦੇਹ ਜਲਤੀ ਦੇਖ ਦੇਹ ਕੋ ਬਿਨਾਸਤਾ ਔਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਅਬਿਨਾਸਤਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਸਚਿਦਾ ਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇਸ ਵਾਲੇ ਜੀਵਕੇ ਘਾਘਰੈ, ਦੇਹ ਕੋ ਚਿਤਾ ਮੇ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸਾ ਸੇ ਅਗਨਿ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਉਸ ਆਗ ਸੇ ਜੀਵਕੀ ਕਰਮਸੇ ਪਹਰਨੇ ਹੇਤ ਪਾਈ ਖਿੰਥਾ, ਗੋਦੜੀ ਰੂਪ ਕਾਯਾਂ ਜਲ ਕੇ ਭਸਮ ਔ ਕੋਇਲਾ ਰੂਪ ਹੋਗਈ॥ ਪਰੰਤੁ ਤਾਗੇ, ਮਣਿ ਗਣੋਮੇ ਤਾਗੇ ਵਤ ਦੇਹ ਮੇ ਬ੍ਯਾਪੀ ਹੂਈ ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਕੋ ਅਛੇਦ੍ਯ ਅਦਾਹ੍ਯ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਸੇ ਦਾਹ ਨਹੀ ਲਗਾ॥ ੪੭॥

ਕਬੀਰ ਖਿੰਥਾ ਜਲ ਕੋਇਲਾ ਭਈ ਖਾਪਰ ਫੂਟ ਮਫੂਟ॥ ਜੋਗੀ ਬਪੁੜਾ ਖੇਲਿਓ ਆਸਨ ਰਹੀ ਬਿਭੂਤਿ॥ ੪੮॥

ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਖਿੰਥਾ, ਦੇਹ ਜਲਕੇ ਕੋਇਲਾ, ਭਸਮ ਹੋ-

ਗਈਹੈ ॥ ਜਬ ਦੇਹਕੀ ਖਾਪਰ, ਖੋਪਰੀ ਫੂਟਮਫੂਟ, ਫੂਟੀਹੋਈ ਫੋੜਨੇਸੇ ਫੂਟਗਈ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਜੋਗੀ ਸਮ ਬਪੁਰਾ, ਬਿਚਾਰਾ ਜੀਵ ਖੇਲਿਓ, ਖੇਲ ਗਯਾ ਪੀਛੇ ਆਸਨ, ਵਿਤਾਮੇ ਬਿਭੂਤਿ, ਭਸਮ ਪੜੀ ਰਹਗਈ ਔਰ ਕੁਛ ਨਾ ਰਹਯਾ ॥ ੪੮ ॥

ਕਬੀਰ ਥੋਰੈ ਜਲ ਮਾਛੁਲੀ ਝੀਵਰੁ ਮੇਲਿਓ ਜਾਲੁ ॥ ਇਹ ਟੋਘਨੈ ਨ ਛੂਟਸਹਿ ਫਿਰ ਕਰਿ ਸਮੁੰਦ ਸਮਾਲ ॥ ੪੯ ॥

ਪਰਮਾਤਮਾਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਛੋਡ ਆਨ ਦੇਵਨਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਤੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਥੋਰੈ ਜਲ ਮਾਛੁਲੀ, ਛੁਦ੍ਰ ਦੇਵਨਕੇ ਉਪਾਸਕੋ ਜਬ ਤੁਮਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਝੀਵਰ ਵਤ ਧਰਮ ਰਾਜ ਮ੍ਰਿਤੁ ਰੂਪ ਜਾਲ ਪਾਵੇਗਾ॥ ਉਸਦਿਨ ਤੁਮ ਇਹ ਟੋਘ ਨੇ, ਇਨ ਛੁਦ੍ਰ ਦੇਵਨਕੀ ਭਕਤੀ ਰੂਪ ਤੁੱਛ ਸੀ ਤਲਾਵੜੀਮੇ ਨਹੀ ਬਚਸਕੋਗੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਮਾਨਕੇ ਪੁਨਾ ਕਰੋ ਉਸੀ ਪਰਮਾਤਮ ਸਮੁੱਦ੍ਰ ਕਾ ਸਮਾਲਨਾ ॥ ੪੯ ॥

ਕਬੀਰ ਸਮੁੰਦ ਨ ਛੋਡੀਐ ਜਉ ਅਤਿ ਖਾਰੋ ਹੋਇ ॥ ਪੋਖਰਿ ਪੋਖਰਿ ਢੂਢਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਹਿਹੈ ਕੋਇ ॥ ੫੦ ॥

ਯਦ੍ਯਪਿ ਉਸਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਠਨਹੈ ਤੌਭੀ ਵਹੀ ਕਰੋ ॥ ਯਹ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਸਮੁੱਦ੍ਰ ਵਤ ਪਰਮਾਤਮ ਨ ਛੋਡੀਐ, ਨਾ ਛੋਡਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਜਉ, ਜੇਕਰ ਅਤਿ ਖਾਰੋ, ਸੇਵਨ ਕਰਨੇ ਕੋ ਕਠਨ ਭੀ ਹੋਵੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪੋਖਰਿਪੋਖਰਿ, ਤਲਾਵਤਲਾਵ ਢੂਢਤੇ॥ ਭਾਵ ਸਿਵ ਰਾਤਕੋ ਸਿਵਕਾ ਬ੍ਰਤ ਸੰਘਟ ਚੌਥਕੋ ਗਣੇਸਕਾ ਐਤਵਾਰ ਸੂਰਜਕਾ ਨਵਰਾਤੇ ਦੁਰਗਾਕੇ ਏਕਾਦਸੀ ਬਿਸ੍ਨੁਕੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਹਨੁਮਾਨਕਾ ਮਾਨਤਜੋਂ ਕੋ ਕੋਈ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਭਗਤ ਤੁਮਕੋ ਭਲਾ ਨਹੀ ਕਹੇਗਾ ॥ ਸਭੀ ਬੁਰਾ ਕਹੇਂਗੇ॥ ੫੦ ॥

ਕਬੀਰ ਨਿਗੁਸਾਂਏ ਬਹਿਗਏ ਥਾਂਘੀ ਨਾਹੀਕੋਇ ॥ ਦੀਨ ਗਰੀਬੀ ਆਪਨੀ ਕਰਤੇ ਹੋਇ ਸੁਹੋਇ ॥ ੫੧ ॥

ਪੂਰਨ ਗੁਰੂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਬਿਨਾ ਨਿਗੁਰੇ ਸੰਸਾਰਮੇਹੀ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਪਰਮ ਲਾਭ ਹੇਤ ਪਹਲੇ ਗੁਰੋਂਪੈ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ ਯਹ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਨਿਗੁਸਾਇ, ਗੁਸਾਂਈਸੇ ॥ ਭਾਵ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਬਿਨਾ ਅਨੇਕ ਹੀ ਜਨ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੱਦ੍ਰਮੇ ਬਹਿਗਏ, ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹਮੇ ਪੜਗਏ ਜਿਨਕਾ ਥਾਂਘੀ, ਗੁਰੂਰੂਪ ਮਲਾਹ ਥੰਮਣੇ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੁਯਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਤੁਮ ਗੁਰੂ ਆਗੇ ਦੀਨ ਹੋਕਰ

ਅਪਨੀ ਗਰੀਬੀ, ਨਿਖਲ ਜਪਤਪਾਦਿ ਸਾਧਨੋਸੇ ਹੀਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ॥ ਵੈਸੇ ਕਰਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਹੇਤ ਜੋ ਕੁਛ ਲਾਭਹੋਵੇ ਸੋਹੋਵੇ॥ ੫੧॥

ਕਬੀਰ ਬੈਸਨੋ ਕੀ ਕੂਕਰ ਭਲੀ ਸਾਕਤਕੀ ਬੁਰੀ ਮਾਇ॥ ਓਹ ਨਿਤ ਸੁਨੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਸ ਓਹਪਾਪ ਬਿਸਾਹਨ ਜਾਇ॥੫੨॥

ਉੱਤਮ ਜਨੋ ਪਾਸ ਤੁੱਛ ਬਨਕਰ ਰਹੇ ਭੀ ਪਰਮ ਲਾਭ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਹ ਵਾਰਤਾ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਬੈਸਨੋਕੀ, ਬਿਸ਼ਨੁਕੇ ਭਗਤ ਜਨੋਂਕੀ ਕੂਕਰ, ਕੁੱਤੀਭੀ ਭਲੀਹੈ॥ ਔ ਸਾਕਤ, ਭਕ੍ਤੀਸੇ ਬੇਮੁਖ ਜੀਵੋਂਕੀ ਮਾਤਾਭੀ ਭਲੀ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਭਕਤੋਂਕੀ ਕੁੱਤੀ ਤੋ ਸਦਾ ਭਕਤੋਂਕੇ ਮੁਖਸੇ ਹਰਿਕੇ ਜਸਕੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੇਹੈ॥ ਔ ਸਾਕਤ-ਕੀ ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਾ ਚੁਗਲੀ ਕੁਟਨੀ ਪਨੇ ਆਦਿ ਕਾਮ ਕਰਤੀ ਪਾਪੋਂ ਕੋ ਬਿਸਾਹਨ, ਖਰੀਦਨੇ ਜਾਵੈਹੈ॥ ੫੨॥

ਕਬੀਰ ਹਰਨਾ ਦੂਬਰਾ ਇਹੁ ਹਰੀਆਰਾ ਤਾਲੁ॥ ਲਾਖ ਅ-ਹੇਰੀ ਏਕੁ ਜੀਉ ਕੇਤਾ ਬੰਚਉ ਕਾਲ॥ ੫੩॥

ਅਸਰ ਸੁਭਾਵੋਂਸੇ ਛੂਟਨਾ ਕਠਨਹੈ ਯਹਕਹੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਜਨੋ ਯਹ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹਰਨ ਬਡਾ ਦੂਬਰਾ, ਦੁਬਲਾ ਅਗਜਾਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਅਪਨਾਬਲ ਨਾਪਾਵਨੇਸੇ ਕ੍ਰਿਸ ਹੋਰਹਜਾਹੈ॥ ਅਰ ਯਹ ਸੰਸਾਰ ਏਕ ਬਡਾ ਹਰੀਆਰਾ, ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਬਿਖੈ ਰੂਪ ਹਰਿਆਈ॥ ਭਾਵ ਨਈ ਨਈ ਸਬਜੀ ਵਾਲਾ ਤਾਲੁ, ਨੀਚਾ ਸੁੰਦਰ ਜੰਗਲਹੈ॥ ਜਿਸਮੇ ਲਾਖ ਅਹੇਰੀ, ਅਨੇਕ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਇਸਕੇ ਮਾਰਨੇਕੋ ਅਹੇੜੀ ਬਿਚਰ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਅਰ ਤਿਨਕਾ ਸਿਕਾਰ ਯਹ ਇਕੇਲਾ ਜੀਵਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੇਤਾ ਬੰਚਉ ਕਾਲ, ਕਿਤਨਾ ਫਿਰ ਯਹ ਜੀਵ ਬਚਾਵਨਾ ਕਰੇ ਉਨਸੇ ਅਪਨੇ ਮਰਨੇਕਾ ਸਮਾ॥ ਭਾਵ ਕੁਛਨਹੀ ਬਚਾਯ ਸਕੇ॥ ੫੩॥

ਕਬੀਰ ਗੰਗਾਤੀਰਜੁ ਘਰੁ ਕਰਹਿ ਪੀਵਹਿ ਨਿਰਮਲੁ ਨੀਰੁ॥ ਬਿਨ ਹਰਿਭਗਤਿ ਨ ਮੁਕਤਿ ਹੋਇ ਇਉ ਕਹਿ ਰਮੇ ਕਬੀਰ॥੫੪॥

ਕਾਹੂੰਨੇ ਕਹਯਾ ਗੰਗਾਕੇ ਤੀਰ ਵਸਨੇਸੇ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਪੁਰਖ ਜੇਤੂ ਗੰਗਾਕੇ ਤੀਰੇ॥ ਭਾਵ ਗੰਗਾਦਿਕ ਉੱਤਮ ਤੀਰਥੋਂਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਿਵਾਸ ਹੇਤ ਘਰ ਬਨਾਇਲੇਵੇ॥ ਅਰ ਤਹਾਂ ਵਸਕਰ ਗੰਗਾਦਿ ਤੀਰਥੋਂ ਕਾ

ਹੀ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਪੀਵੇ ॥ ਤੋ ਭੀ ਬਿਨਾ ਹਰਿਕੇ ਨਾਮ ਜਪੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਅਨੇਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾਰ ਰਮੇ, ਚਲੇ ਗਏ ॥ ੫੪ ॥

ਕਬੀਰ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਭਇਆ ਜੈਸਾ ਗੰਗਾ ਨੀਰੁ ॥ ਪਾਛੈ ਲਾਗੋ ਹਰਿ ਫਿਰੈ ਕਹਿਤ ਕਬੀਰ ਕਬੀਰ ॥ ੫੫ ॥

ਜਗ ਹੂਏ ਪੀਛੇ ਅਪਨੇ ਜਗਕੀ ਕਥਾ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੈਸੰਤੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਦਯਾਸੇ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਐਸਾ ਨਿਰਮਲ ਹੋਗਯਾਥਾ ॥ ਜੈਸਾ ਗੰਗਾਜੀਕਾ ਜਲ ਸੀਤ ਕਾਲਮੇ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਇਸੀ ਨਮਿਤਸੇ ਜਬ ਬ੍ਰਾਹਮਣੋ ਨੇ ਹਮਾਰੀ ਭੰਡੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਅਨੇਕਥਾਨੋ ਮੇ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਭੇਜੀਆਂ ਅਮੁਕ ਦਿਨਮੇ ਕਬੀਰ ਕੇ ਯੱਗਹੈ ਸਭ ਸੰਤੋਂਨੇ ਦਰਸਨ ਦੇਨਾ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਅਪਨੇ ਭਕ੍ਤੋਂਕੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਰਖਨੇ ਹੇਤ ਬਨਜਾਰੇਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਬੈਲੋਂ ਪੀਛੇ ਲਾਗਾ ਹਰਿ ਹਮਾਰੇ ਘਰਕੇ ਸਮੀਪ ਕਹਤਾ ਫਿਰਤਾਥਾ ਕਹਾਂ ਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹਾਂਹੈ ਕਬੀਰ ॥ ੫੫ ॥

ਕਬੀਰ ਹਰਦੀ ਪੀਅਰੀ ਚੂੰਨਾ ਊਜਲ ਭਾਇ ॥ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਤਉ ਮਿਲੈ ਦੋਨਉ ਬਰਨ ਗਵਾਇ ॥ ੫੬ ॥

ਗੁਰੁਸਿਖਜਮੇ ਵਰਤਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਜਬਤਕ ਹਰਦੀ ਪੀਅਰੀ, ਗੁਰੁਮੇ ਸਿਖਜਕੀ ਦੋਖ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਚੂਨਾ ਊਜਲ ਭਾਇ, ਅਪਨੇ ਮੇ ਧਨਕੁਲ ਵਿਦ੍ਯਾਦਿਕੋਂਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਯੰਤ ਰਾਮ ਪਿਯਾਰਾ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ॥ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ, ਰਾਮ ਪਿਆਰਾ ਤੋ ਪੁਰਖਕੋ ਗੁਰੋਂਸੇ ਤਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜਬ ਸਿੱਖ ਅਪਨੇ ਚਿਤਸੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਦੋਨੋ ਰੰਗੋਂਕੋ ਖੋਯ ਦੇਵੇ ॥ ੫੬ ॥

ਕਬੀਰ ਹਰਦੀ ਪੀਰਤਨੁ ਹਰੈ ਚੂਨ ਚਿਹਨੁ ਨ ਰਹਾਇ ॥ ਬਲਿਹਾਰੀ ਇਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਉ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਬਰਨੁ ਕੁਲੁ ਜਾਇ ॥ ੫੭ ॥

ਪੁਨਾਸੋਈ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੇ ਹੈਜਨੋ ਜਬ ਹਰਦੀ ਪੀਰਤਨ ਹਰੇ, ਮੁਕ੍ਤੀ ਕੀ ਚਾਹਵਾਲਾ ਸਿਖਜ ਗੁਰੁ ਮੇ ਦੋਖ ਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਕਰ ॥ ਅਰ ਅਪਨੇ ਮੇ ਧਨ ਕੁਲਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅ-ਭਿਮਾਨ ਰੂਪ ਚੂਨ ਚਿਹਨ, ਚੂਨੇਕੀ ਸੁਪੈਦੀ ਭੀ ਨਾ ਰਖੇ ॥ ਭਾਵ ਦੋਨੋ ਬਾਤਾਂ ਦੂਰ-ਕਰ ਸੁਧ ਚਿਤਵਾਲਾ ਹੋਜਾਵੇ ॥ ਤਬ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਂ ਐਸੇਜਨੋਕੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪ੍ਰੀਤਿਪੈ ਬਲਹਾਰ ਜਾਤਾਹੂ ॥ ਜਿਸ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੇ ਜਾਤਿ ਔਬਰਨ ॥ ਪੁਨਾ ਕੁਲ, ਗੋਤਾਦਿ ਸਭੀ

ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਵੇ ॥ ੫੭ ॥

ਕਬੀਰ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੁਰਾ ਰਾਈ ਦਸਏ ਭਾਇ ॥ ਮਨ ਤਉ ਮੈਗਲੁ ਹੁਇ ਰਹਿਓ ਨਿਕਸੋ ਕਿਉ ਕਰ ਜਾਇ ॥ ੫੮॥

ਪਰੰਤੁ ਜਾਤਿ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਦੂਰ ਕਰ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਠਨ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦੁਆਰਾ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਕਠਨ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮਾਨੋ ਯਹ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੁਰਾ, ਐਸਾ ਤੰਗ ਹੈ ॥ ਰਾਈ ਕੇ ਦਸਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਸੂਖਮ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਅਤੀ ਸੂਖਮ ਹੈ ॥ ਅਰ ਮਨ ਤਉ, ਪੁਨਾ ਧਨ ਕੁਲਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੇ ਮੈਗਲੁ, ਹਾਥੀ ਸਾ ਮੋਟਾ ਬਨ ਰਹ ਜਾਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਐਸੇ ਮਨ ਸੇ ਨਿਕਸ ਜਾ ਕੈਸੇ ਜਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਅਤੀ ਸੂਖਮ ਬਨਕਰ ਕਰੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ॥ ੫੮ ॥

ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤੁਠਾ ਕਰੇ ਪਸਾਉ॥ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਮੋਕਲਾ ਸਹਜੇ ਆਵਉ ਜਾਉ॥੫੯॥

ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਦਯਾ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਸੁਗਮ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਹੈ ਯਹਿ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰ, ਹੇ ਜਨੋ ਜਬ ਜੀਵ ਕੋ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ॥ ਜੋ ਇਨ ਜੀਵੋ ਪੈ ਤੁਠਾ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕਰ ਕਰੇ ਪਸਾਉ, ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀ ਦਾਤ ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ, ਈਸ਼੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਮੋਕਲਾ, ਖੁੱਲਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਮੇ ਇਨ ਕਾ ਮਨ ਅਭਿਮਾਨ ਛੋਡ ਬਿਨਾ ਯਤਨ ਆਵੇ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੫੯ ॥

ਕਬੀਰ ਨਾ ਮੁਹਿ ਛਾਨ ਨ ਛਾਪਰੀ ਨਾ ਮੁਹਿ ਘਰੁ ਨਹੀ ਗਾਉ ॥ ਮਤ ਹਰਿ ਪੂਛੈ ਕਉਨ ਹੈ ਮੇਰੈ ਜਾਤਿ ਨ ਨਾਉ ॥ ੬੦ ॥

ਕਾਹੂ ਸਮੇ ਕਬੀਰ ਕੇ ਕੋਠਾ ਛਪਰੀ ਗਿਰ ਪਰੇ ਸਮੀਪੀ ਲੋਕ ਕਹਤੇ ਭਏ ਇਨ ਕੋ ਸਵਾਰ ਲੇਵੋ ॥ ਤਿਸ ਪੈ ਕਹੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਨਾ ਆਜ ਮੇਰੇ ਛਾਨ, ਬਡਾ ਛੱਪਰ ਹੈ ॥ ਨਾ ਛਾਪਰੀ, ਛੋਟੀ ਛਪਰੀ ਹੈ ॥ ਨਾ ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਘਰ ਔ ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਆਸੰਕਾ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਮਤਿ ਹਰਿ, ਕਬੀ ਹਰੀ ਨਾ ਮੁਝ ਕੋ ਪੂਛੇ ਤੇਰੀ ਛਾਨ ਛਾਪ-ਰੀ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ਮੈਨੇ ਤੋ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਅਪਨੇ ਜਾਤਿ ਔ ਨਾਮ ਭੀ ਨਹੀ ਰਖੇ॥੬੦॥

ਕਬੀਰ ਮੁਹਿ ਮਰਨੇ ਕਾ ਚਾਉ ਹੈ ਮਰਉ ਤ ਹਰਿ ਕੈ ਦੁਆਰ॥ ਮਤ ਹਰਿ ਪੂਛੈ ਕਉਨ ਹੈ ਪਰਾ ਹਮਾਰੈ ਬਾਰ॥ ॥੬੧

ਗ੍ਰਹਿਕੇ ਲੋਕ ਕਹਤੇ ਭਏ ਅਬ ਤੂੰ ਐਸੀ ਬਾਵਲੀ ਬਾਤੇਂ ਕਰਤਾ ਮਰੇਂਗਾ ॥ ਤਿਸ ਪੈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਮੁਝੇਤੋ ਆਪਹੀ ਮਰਨੇ ਕਾ ਦੇਹ ਛੋਡਨੇ ਕਾ ਚਾਉਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਯਹ ਚਾਉਹੈ ਮਰਉ ਤੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕੇ ਦਰਵਜੇ ਮਰੋਂ ॥ ਭਾਵ ਉਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕੇ ਸਾਧਨੋਂ ਮੇ ਮਰੋਂ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮਤ ਹਰਿ ਪੂਛੈ, ਨਾ ਜਾਣੇ ਮੁਝੇ ਹਰਿ ਪੂਛ ਲੇਵੇ ॥ ਜੋ ਕਉਨ ਹਮਾਰੇ ਦਰਵੱਜੇ ਪੈ ਕਿਸ ਕਾਮ ਹੇਤ ਪੜਾ ਹੈ ॥ ੬੧ ॥

ਕਬੀਰ ਨਾ ਹਮ ਕੀਆ ਨ ਕਰਹਿਗੇ ਨਾ ਕਰਿ ਸਕਹਿ ਸਰੀਰੁ॥ ਕਿਆ ਜਾਨਉ ਕਿਛੁ ਹਰਿ ਕੀਆ ਭਇਓ ਕਬੀਰੁ ਕਬੀਰੁ॥੬੨॥

ਯੱਗ ਪੂਰਾ ਹੁਯੇ ਪੀਛੇ ਜਬ ਸਭ ਕਬੀਰ ਕਾ, ਨਾਮ ਲੇ ਕਰ ਉਸਤਤੀ ਕਰਤੇ ਭਏ ਤਬ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਸੁਨੋ ਹੇ ਜਨੋ ਨਾ ਯਹ ਜੱਗ ਹਮਨੇ ਕੀਆ ਨਾ ਹਮ ਆਗੇਕੋ ਕੋਈ ਐਸਾ ਕਾਮ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਅਰ ਨਾ ਹਮਾਰਾ ਨ੍ਰਿਬਲ ਦੇਹ ਐਸੇ ਬਡੇਕਾਮ ਕਰ ਸਕੇ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਕਿਆ ਜਾਨਉ, ਅਪਨੀ ਊਹਾਂ ਸੇ ਜਾਨਤਾ ਹੂੰ ਕਿਛੁ, ਜੋ ਕੁਛ ਕੀਆ ॥ ਸੋ ਹਰਿਨੇ ਹਮਾਰਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਕੀਆ ਜਿਸਸੇ ਧੰਨਜ਼ਕਬੀਰ ਧੰਨਜ਼ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਰਹਜਾਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੇਰਾ ਕਹਜਾ ਮਾਨਕੇ ਬਿਨਾ ਕਹੇ ਕਾਮ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹਰੀ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ॥ ੬੨ ॥

ਕਬੀਰ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਬਰੜਾਇਕੈ ਜਿਹ ਮੁਖ ਨਿਕਸੈ ਰਾਮ ॥ ਤਾਕੇ ਪਗਕੀ ਪਾਨਹੀ ਮੇਰੇ ਤਨਕੋ ਚਾਮੁ ॥ ੬੩ ॥

ਐਸੇ ਉਪਕਾਰੀ ਈਸਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜਨੋਂਕੀ ਸੇਵਾਕੇ ਉਤਸਾਹ ਪੈ ਕਹੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਸੁਪਨੇ ਬਿਖੇ ਬਰੜਾਇਕੈ, ਬਿਨਾ ਜਾਨੇ ਅਵਾਜਸੇ ਜਿਸ ਪੁਰਖਕੇ ਮੁਖਸੇ ਰਾਮ ਐਸਾ ਨਾਮ ਨਿਕਸੇ॥ ਮੈ ਅਪਨੇ ਉਤਸਾਹ ਸੇ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਉਸ ਪੁਰਖਕੇ ਚਰਨੋਂਕੀ ਜੂਤੀ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਕਾ ਚਾਮ ਸਫਲਾ ਹੋਨੇ ਹੇਤ ਨਿਸੰਕ ਹੋਵੇ ਮੁਝਕੋ ਦੁਖ ਨਹੀ ॥ ੬੩ ॥

ਕਬੀਰ ਮਾਟੀਕੇ ਹਮ ਪੂਤਰੇ ਮਾਨਸ ਰਾਖਿਓ ਨਾਉ ॥ ਚਾਰ ਦਿਵਸਕੇ ਪਾਹੁਨੇ ਬਡ ਬਡ ਰੂਧਹਿ ਠਾਉ ॥ ੬੪ ॥

ਕਹੀ ਭਕਤੀ ਹੇਤ ਵੈਰਾਗ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਿਸ ਦੇਹ ਕੋ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਹਮ ਪਾਲੇਹੈਂ ॥ ਯਹ ਸਭ ਦੇਹ ਮਾਟੀ ਆਦਿਕ ਤਤੋਂਕੇ ਪੂਤਲੇ ਹੈਂ ਜਿਨਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਨੁਖ ਧਰਾ ਹੂਆ ਹੈ॥ ਪੁਨਾਹੈ ਕੈਸੇ ਚਾਰ ਦਿਵਸਕੇ ਪਾਹੁਨੇ,

ਚਾਰ ਦਿਨਾਕੇ ਪਰਾਹੁਨੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨਕੇ ਹੇਤ ਜੀਵ ਬਡੇ ਬਡੇ ਦੇਸੋਂ ਬਿਦੇਸੋਂ ਕੇ ਰੂਧਹ, ਰੋਕੇ ਹੈਂ ॥ ੬੪ ॥

ਕਬੀਰ ਮਹਿਦੀ ਕਰਕੈ ਘਾਲਿਆ ਆਪੁ ਪੀਸਾਇ ਪੀਸਾਇ ॥ ਤੈ ਸਹ ਬਾਤ ਨ ਪੂਛੀਈ ਕਬਹੂ ਨ ਲਾਈ ਪਾਇ ॥ ੬੫ ॥

ਸਾਧਨ ਕਰਤੇ ਪਤਿਕੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾ ਦੇਖ ਪਸਚਾਤਾਪ ਪੈ ਬਚਨਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਮਹਿਦੀ ਕਰਿਕੈ ਘਾਲਿਆ, ਮਹਦੀ ਵਤ ਸੂਖਮ ਕਰ ਰਖੇਹੈਂ ਆਪੁ, ਅਪਨੇ ਤਨਮਨਾਦਿਪੀਸਾਇਪੀਸਾਇ, ਜਪ ਤਪ ਧਜਾਨਾਦਿਕੋਂਸੇ ਪੀਸਪੀਸਕੇ॥ ਭਾਵ ਸੂਖਮ ਕਰਕੇ ॥ ਤੌਭੀ ਤੈਸਹਿ, ਹੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤੈਨੇ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਨ ਪੂਛਈ, ਕਬੀਆਦਰ ਕਰ ਮੁਝਕੋ ਅਪਨੀ ਚਰਨੀ ਨਾ ਲਗਾਇਆ॥ਯਹ ਮੁਝਕੋ ਪਸਚਾਤਾਪ ਹੈ ॥ਯਾਂਤੇ ਜਿਸ ਕਰ ਆਪਕੇ ਚਰਣੋ ਯੋਗਜ ਹੋਜਾਵੋਂ ਉਸ ਉਪਾਇ ਮੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਮੁਝੇ ਪ੍ਰੇਰ॥ ੬੫ ॥

ਕਬੀਰ ਜਿਹ ਦਰ ਆਵਤ ਜਾਤਿਅਹੁ ਹਟਕੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ॥ ਸੋ ਦਰੁ ਕੈਸੇ ਛੋਡੀਐ ਜੋ ਦਰੁ ਐਸਾ ਹੋਇ ॥ ੬੬ ॥

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਦੁਆਰੇ ਨਿਸੰਗ ਹੋਕਰ ਜਾਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਦਰਵੱਜੇ ਸਤਸੰਗਮੈ ਆਵਤੇ ਜਾਤੇ ਜਨੋਕੋ ਰਾਜਾ ਲੋਗਨ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰੋਂਵਤ ਕੋਈ ਹਟਾਯ ਨਹੀ ਸਕੇ॥ ਮੈ ਤੁਮਕੋ ਕਹਤਾਹੋਂ ॥ ਸੋ ਦਰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਛੋਡ ਦੇਈਏ ॥ ਭਾਵ ਕਬੀ ਨਾ ਛੋਡੀਏ ॥ ਜੋ ਦਰ ਐਸਾ ਉੱਤਮਹੋਵੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਤਸੰਗਕੇ ਜਾਨੇ ਮੇ ਦੇਰ ਨਾ ਕਰੋ ॥ ੬੬ ॥

ਕਬੀਰ ਡੂਬਾਥਾ ਪੈ ਉਬਰਿਓ ਗੁਨਕੀ ਲਹਰ ਝਬਕ॥ ਜਬ ਦੇਖਿਓ ਬੇੜਾ ਜਰਜਰਾ ਤਬ ਉਤਰ ਪਰਿਓ ਹਉ ਫਰਕ॥ ੬੭

ਐਸੇ ਦਰਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਨੇਕਾ ਫਲ ਕਹੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋ ਮੈ ਸਤਸੰਗ ਸੇ ਬਿਨਾ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੇ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਮੇਡੂਬਨੇ ਲਗਾਥਾ॥ਪਰੰਤੁ ਜਬ ਸਤਸੰਗ ਹੂਯਾ ਤਿਸ ਸੇ ਮੇਰੇ ਦੇਹ ਮੇ ਦੈਵ ਗੁਣੋਕੀ ਲਹਰ ਆਈ॥ਤਬ ਝਬਕ, ਸੀਘ੍ਰਹੀਮੈਉਬਰਿਓ, ਡੂਬਨੇ ਸੇ ਬਚ ਗਯਾ ॥ ਔ ਬਚਕਰ ਪੁਨਾ ਭੀ ਮੈ ਜਿਨ ਤਪਾਦਿਕ ਸਾਧਨੋਕੋ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਬੇੜਾ ਸਮਝਾ ॥ ਸਤਸੰਗ ਮੇ ਮਿਲਕੇ ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਉਨਕੋ ਭੀ ਜਰਜਰਾ, ਫੂਟਾ ਬੇੜਾ ਸਮਝਕੇ ॥ ਉਨਸੇ ਫਰਕ, ਦੂਰ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਬੇੜੇਪੈ ਮੈਉਤਰ ਪੜਾ ॥ ੬੭ ॥

ਕਬੀਰ ਪਾਪੀ ਭਗਤਿ ਨ ਭਾਵਈ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਨ ਸੁਹਾਇ ॥ ਮਾਖੀ ਚੰਦਨੁ ਪਰਹਰੈ ਜਹ ਬਿਗੰਧ ਤਹ ਜਾਇ ॥ ੬੮ ॥

ਐਸੇ ਬੇੜੇ ਪੈ ਚੜਨਾ ਪੁੰਨਵਾਨੋ ਕਾ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਪਾਪੀਓਂ ਕਾ ਨਹੀ ਹੋਵੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋ ਪਾਪੀ ਜਨੋਕੋ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਭਕਤੀ ਨਹੀ ਰੁਚੇ ਬਿਖਯੋਂਕੀ ਚਰਚਾ ਰੁਚੇਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਹਰਿਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਨਹੀ ਸੁਹਾਵੈ ਚੰਦਨ ਪੁਸ਼ਪਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਅਪਨੀ ਦੇਹਕੀ ਔ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਸੁਹਾਵੈਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾਹੋਂ ਐਸੇ ਜਨ ਮੱਖੀ ਤੁਲ੍ਯਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮਾਖੀ ਕਾ ਸੁਭਾਵਹੈ ॥ ਉੱਤਮ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲੇ ਚੰਦਨ ਕੋ ਪਰਹਰੈ, ਤ੍ਯਾਗ ਦੇਵੈਹੈ ॥ ਔ ਤਯਾਗਕੇ ਜਹਾਂ ਬਿਸਟਾਦਿਕ ਖੋਟੀ ਗੰਧ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂ ਮੈਲੇ ਪਦਾਰਥ ਹੋਂਵੇਂ ਤਹਾਂ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੬੮ ॥

ਕਬੀਰ ਬੈਦ ਮੂਆ ਰੋਗੀ ਮੂਆ ਮੂਆ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ॥ ਏਕ ਕਬੀਰਾ ਨਾ ਮੂਆ ਜਿਹ ਨਾਹੀ ਰੋਵਨ ਹਾਰੁ ॥ ੬੯ ॥

ਕਾਹੂੰਨੇ ਕਹ੍ਯਾ ਵੈਦ ਮਰਗਯਾ ਤਿਸਕੋ ਯਾਦ ਕਰ ਬਹੁਤ ਰੋਗੀ ਰੋਵੇਂ ਹੈਂ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਯਹ ਦੇਹ ਕਾਹੂੰਕੀ ਸਦਾ ਨਹੀ ਰਹੇਗੀ ॥ ਯਾਤੇ ਬੈਦ ਮੂਆ, ਵੈਦ ਕੋ ਨਿਸਚੇ ਕਹੋ ਮੁਰਦਾ ਹੈ ਔ ਰੋਗੀਭੀ ਮੁਰਦਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮੁਰਦਾ ਨਿਖਲ ਚਰਾਚਰ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ॥ ਸਭਮੇ ਜੋ ਏਕ ਬਡੀ ਵਸਤੂਹੈ ਸੋ ਨਹੀ ਮੁਰਦਾ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਾਤਾਦਿ ਨਿਖਲ ਨਾ ਹੋਨੇਸੇ ਕੋਈ ਰੋਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀ ॥ ੬੯ ॥

ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਨ ਧਿਆਇਓ ਮੋਟੀ ਲਾਗੀ ਖੋਰ ॥ ਕਾਂਇਆ ਹਾਡੀ ਕਾਠਕੀ ਨਾ ਓਹੁ ਚਰੈ ਬਹੋਰ ॥ ੭੦ ॥

ਕੁਕਰਮੋ ਮੇ ਲਗ ਦੁਰਲਭ ਦੇਹਕੋ ਖੋਵਤੇ ਜਨੋ ਪ੍ਰਤਿ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਜਿਨਹੁਨੇ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਮਨਮੇ ਸਿਮਰਿਆ ਤਿਨਹੁ ਕੋ ਮੋਟੀ ਲਾਗੀ, ਬਡੀਲਗੀ ਹੈ ਖੋਰ, ਖੋਟਾ॥ਭਾਵ ਤਿਨਕੋ ਬਹੁਤ ਘਾਟਾ ਪੜਾ ਹੈ॥ਕਾਹੇਤੇ ਕਾਂਇ ਆ, ਦੇਹਤੋ ਕਾਠਕੀ ਹਾਂਡੀ ਤੁੱਲ੍ਯ ਫੇਰ ਨਾ ਕਾਮ ਆਵਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਏਕਵਾਰ ਹਾਥਸੇ ਗਈ ਫੇਰ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਸੀਘ੍ਰ ਸਿਮਰੋ ॥ ੭੦ ॥

ਕਬੀਰ ਐਸੀ ਹੁਇ ਪਰੀ ਮਨਕੋ ਭਾਵਤੁ ਕੀਨ ॥ ਮਰਨੇ ਤੇ

ਕਿਆ ਡਰਪਨਾ ਜਉ ਹਾਥ ਸਿਧਉਰਾ ਲੀਨ ॥ ੭੧ ॥

ਸਾਧ ਨਾਮ ਧਰਾਇ ਸਾਧਨੇ ਮੇ ਲਗ ਫੇਰ ਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਓਰ ਸੇ ਫਿਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਬ ਐਸੀ ਬਾਤ ਹੁਇ ਪਰੀ, ਬਨ ਪੜੀ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰਨੇ ਭਗਤ ਜਨਕੇ ਮਨ ਭਾਵਤਾ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕਾ ਸਾਂਗ ਦੀਆ ॥ ਤਬ ਫੇਰ ਭਗਤ ਨਾਮ ਧਰਾਯਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਓਰਸੇ ਬੇਮੁਖ ਨਾ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਜੈਸੇ ਜਬ ਪਤੀ ਸਾਥ ਜਲਨੇ ਹੇਤ ਸਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀਨੇ ਹਾਥਮੇ ਚਿਤਾਪੈ ਸਿਧਾਰਨੇ ਕਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿਧਉਰਾ, ਨਾਲੀਯੇਰ ਪਕੜ ਲੀਆ ॥ ਤਬ ਫੇਰ ਉਸਕਾ ਮਰਨੇ ਸੇ ਡਰਨਾ ਕਿਸ ਕਾਮ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਨਹੀ ॥ ੭੧ ॥

ਕਬੀਰ ਰਸਕੋ ਗਾਂਡੋ ਚੂਸੀਐ ਗੁਨਕਉ ਮਰੀਐ ਰੋਇ ॥ ਅਵ ਗੁਨੀਆਰੇ ਮਾਨਸੈ ਭਲੋ ਨ ਕਹਿਹੈ ਕੋਇ ॥ ੭੨ ॥

ਜਨਮ ਕੀ ਸਫਲਤਾ ਹੇਤ ਪੁਰਖ ਕੋ ਅਵਸਯ ਗੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜੈਸੇ ਗੰਨੇ ਮੇ ਰਸ ਗੁਣ ਹੈ ॥ ਇਸਲੀਏ ਗਾਂਡੋ ਚੂਸੀਐ, ਗੰਨਾ ਚੂਸੀਤਾ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮਭੀ ਅਪਨੇ ਮੇ ਗੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਗੁਣੋਂ ਕੋ ਰੋ ਕਰ ਮਰੋ ॥ ਭਾਵ ਗੁਣ ਗ੍ਰਹਣ ਹੇਤ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕਰੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਔਗਣ ਹਾਰੇ ਤੁਮ ਮਾਨਸੋਂ ਕੋ ਕੋਈ ਭੀ ਉਤਮ ਜਨ ਭਲੇ ਨਹੀ ਕਹੇਗਾ ॥ ੭੨ ॥

ਕਬੀਰ ਗਾਗਰ ਜਲਿ ਭਰੀ ਆਜਿ ਕਾਲਿ ਜੈਹੈ ਫੂਟ ॥ ਗੁਰ ਜੁ ਨ ਚੇਤਹਿ ਆਪਨੋ ਅਧਮਾਂਝ ਲੀਜਹਿ ਗੇ ਲੂਟ ॥ ੭੩ ॥

ਗੁਣ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਗੁਰੁ ਸ਼ਰਣ ਸੀਘ੍ਰ ਲੇਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਯਹ ਦੇਹ ਰੂਪ ਗਾਗਰ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਜਲਕੀ ਭਰੀ ਹੂਈ ਆਜ ਕਾਲ ਫੂਟ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥ ਇਸਮੇ ਆਇਕਰ ਸਭਕੇ ਗੁਰੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੋ ਜਨ ਇਸ ਦੇਹ ਮੋ ਅਪਨੇ ਗੁਰੁਕੋ ਨਹੀ ਯਾਦ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਵਹੁ ਮਜਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀ ਪਹੁਚਨੇ ਪਾਂਵੇਂ ਆਧਮੇਹੀ ਲੂਟੇ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਉਨਕੇ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ ਹੂਯੇ ਬਿਨਾ ਜਮ ਮਾਰ ਲੇਵੇ ਹੈ ॥ ੭੩ ॥

ਕਬੀਰ ਕੂਕਰ ਰਾਮਕੋ ਮੁਤੀਆ ਮੇਰੋ ਨਾਉ ॥ ਗਲੇ ਹਮਾਰੇ ਜੇਵਰੀ ਜਹ ਖਿੰਚੈ ਤਹ ਜਾਉ ॥ ੭੪ ॥

ਯਹੀ ਜਾਨ ਕਰ ਸਰਬਥਾ ਈਸ੍ਵਰਕਾ ਆਗਯਾ ਕਰੀ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਯਹਿ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਐਸੇ ਚਿੱਤਮੇ ਭਾਵਨਾ ਕਰੋ ਹਮ ਰਾਮਕੇ ਕੂਕਰ ਅਰਥਾਤ ਰਾਮਕੇ ਸੇਵਕ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਕੁੱਤੇਕਾ ਨਾਮ ਮੋਤੀ ਰਖੇਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਭਗਤ ਜੀ ਹਮਾਰਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਜੈਸੇ ਉਸਕੇ ਗਲਮੇ ਜੇਵਰੀ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹਮਾਰੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਗਲਮੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੀ ਆਗਯਾ ਰੂਪ ਜੇਵੜੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਜਿਸ ਓਰ ਹਮ ਕੋ ਲਗਾਨਾ ਚਾਹੇ ਉਸ ਓਰ ਹਮ ਲਗੇਹੈਂ ॥ ੭੪ ॥

ਕਬੀਰ ਜਪਨੀ ਕਾਠਕੀ ਕਿਆ ਦਿਖਲਾਵਹਿ ਲੋਇ ॥ ਹਿ-ਰਦੈ ਰਾਮੁ ਨ ਚੇਤਈ ਇਹ ਜਪਨੀ ਕਿਆ ਹੋਇ ॥ ੭੫ ॥

ਕਾਹੂ ਤੁਲਸੀ ਕੀ ਮਾਲਾਵਾਲੇ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨ ਕੋ ਤਰਕ ਕਰੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨ ਤੂ ਜਪਨੀ ਕਾਠਕੀ ਹਾਥਮੇਂ ਪਕੜਕੇ ਕਿਆ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਦਿਖਾਵੇਂ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਦਿ-ਖਾਉ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਚਿਤਮੇ ਤੋ ਤੂੰ ਰਾਮਕਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸ ਤੇਰੀ ਮਾਲਾ ਸੇ ਤੇਰਾ ਕਿਆ ਭਲਾ ਹੋਗਾ ॥ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਗਾ ਯਹ ਭਾਵ ਹੈ ॥ ੭੫ ॥

ਕਬੀਰ ਬਿਰਹਿ ਭੁਯੰਗਮ ਮਨਿ ਬਸੈ ਮੰਤੁ ਨ ਮਾਨੈ ਕੋਇ ॥ ਰਾਮ ਬਿਓਗੀ ਨਾ ਜੀਐ ਜੀਐ ਤ ਬਉਰਾ ਹੋਇ ॥ ੭੬ ॥

ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਬਿਛੋੜਾ ਰੂਪ ਸਰਪ ਜਿਸ ਭਕ੍ਤ ਜਨਕੇ ਮਨਮੇ ਕਾਹੂ ਨਿਮਿਤਸੇ ਬਸ ਗਯਾ ॥ ਵਹੁ ਸਰਪ ਉਸਕੋ ਬਹੁਤ ਦੁ-ਖ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਬਾਤੋਂ ਬਿਨਾ ਲੋਗਨ ਕੀ ਸਲਾਹ ਰੂਪ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ਨਹੀ ਮਾਨਤਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਕਹਤਾਹੋਂ ਰਾਮ ਕਾ ਬਿਯੋਗੀ ਭਕ੍ਤ ਜਨ ਪਹਲੇ ਤੋ ਜੀ ਵਤਾ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੂ ਕਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਜੀਵੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਬਯਵਹਾਰ ਕੀ ਓਰਸੇ ਬਾ-ਵਲਾਹੀ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ੭੬ ॥

ਕਬੀਰ ਪਾਰਸ ਚੰਦਨੈ ਤਿਹਹੈ ਏਕ ਸੁਗੰਧ ॥ ਤਿਹ ਮਿਲ ਤੇ ਊਤਮ ਭਏ ਲੋਹ ਕਾਠ ਨਿਰਗੰਧ ॥ ੭੭ ॥

ਸਤ ਸੰਗਸੇ ਉੱਤਮ ਗੁਣੋ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਨਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਕਹੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਪਾਰਸ ਚੰਦਨ ਦੋ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ॥ਤਿਹ, ਤਿਨ ਦੋਨੋਂ ਮੇ ਏਕ ਸੁਗੰਧ ਵਾਲਾ ਚੰਦਨ ਹੈ ॥ ਦੂਸਰਾ ਨਯੂਨ ਸੇ ਊਚ ਅਰ ਕਠਨਸੇ ਕੋਮਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਾਰਸ ਹੈ ॥ ਇਸ

ਲੀਏ ਤਿਹ ਮਿਲ, ਤਿਨਦੋਨੋ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਤੇ ਊਤਮ ਭਏ, ਵਹੁ ਉੱਤਮ ਹੋਗਏ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਕਠਨ ਲੋਹਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਨਿਰਗੰਧ, ਸੁਗੰਧੀ ਹੀਨ ਕਾਠਹੈ ॥ ੭੭ ॥

ਕਬੀਰ ਜਮਕਾ ਠੇਗਾ ਬੁਰਾ ਹੈ ਓਹ ਨਹੀ ਸਹਿਆ ਜਾਇ॥ ਏਕ ਜੁ ਸਾਧੂ ਮੋਹਿ ਮਿਲਿਓ ਤਿਨ ਲੀਆ ਅੰਚਲ ਲਾਇ॥੭੮॥

ਸੀਘ੍ਰ ਸਤ ਸੰਗ ਹੇਤ ਲੋਕਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ॥ ਜਮੋਕਾ ਠੇਂ-ਗਾ, ਸੋਟਾ ਬੁਰਾ ॥ ਭਾਵ ਸਹਾਰਨਾ ਕਠਨ ਹੈ ॥ ਓਹ ਕਾਹੂ ਸੇ ਨਹੀ ਸਹਾਰਿਆ ਜਾ-ਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਤਸੰਗ ਕਰੋ ॥ ਅਰਮੈ ਭੀ ਉਸਕੇ ਭਯਸੇ ਤਬ ਰਹਿਤ ਭਯਾ ਹੋਂ ॥ ਜਬ ਏਕ ਸਾਧੂ, ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਮੇਰੇ ਕੋ ਮਿਲ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਅ-ਪਨੇ ਪੱਲੇ ਮੇ ਲਗਾਯ ਲੀਆ ॥ ੭੮ ॥

ਕਬੀਰ ਬੈਦ ਕਹੈ ਹਉਹੀ ਭਲਾ ਦਾਰੂ ਮੇਰੈ ਵਸ ॥ ਇਹੁ ਤੌ ਬਸਤ ਗੋਪਾਲ ਕੀ ਜਬ ਭਾਵੈ ਲੈ ਖਸਿ ॥ ੭੯ ॥

ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਬਸ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਵੈਦ ਅਪਨੇ ਮੁਖਸੇ ਕਹਤਾ ਹੈ ॥ ਮੈ ਸਭਸੇ ਬਡਾ ਹੋਂ ॥ ਜੋ ਮੌਤਕੋ ਟਾਲ ਦੇਤਾ ਹੂੰ ॥ ਅਰ ਔਖਧੀ ਸਭ ਮੇ-ਰੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਭੂਲਾ ਵੈਦ ਯਹ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪੂੰਜੀ ਤੋ ਗੋਪਾਲ ਕੀ ਦਈ ਵਸਤੁ ਹੈ ਜਬ ਚਾਹੇ ਤਬੀ ਖੋਸ ਲੇਵੇ ॥ ਉਕਤੰਚ "ਨਹ ਬਾਰਿਕੁ ਨਹ ਜੋਬ-ਨੇ" ਇਤਿ ॥ ੭੯ ॥

ਕਬੀਰ ਨਉਬਤ ਆਪਨੀ ਦਿਨ ਦਸ ਲੇਹੁ ਬਜਾਇ ॥ ਨ-ਦੀ ਨਾਵ ਸੰਜੋਗ ਜਿਉ ਬਹੁਰਿ ਨ ਮਿਲਹੈ ਆਇ ॥ ੮੦ ॥

ਚਲ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰਮੋ ਹੇ ਜੀਵੋ ਅਪਨੀ ਮੋਖ ਯਹੇਤ ਚਾਹੋ ਸੋ ਕਾਮ ਕਰ ਲੇਵੋ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਅਪਨੀ ਨਉਬਤ, ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਾਮ ਜੈਸਾ ਤੁਮਕੋ ਰੁਚੇ ਸੋ ਤੁਮ ਦਿਨ ਦਸ, ਥੋੜੇਸੇ ਜੀਵਣ ਕਾਲਮੋ ਕਰ ਲੇਵੋ ॥ ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਸੰਬੰਧੀਯੋਂ ਸੇ ਫੇਰ ਨਹੀ ਮਿਲੋਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਨਦੀ ਮੇ ਨੌਕਾ ਵਿਖੇ ਥੋੜਾ ਕਾਲ ਮਿਲੇ ਜਨ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਮਾਰਗੋਂ ਮੇਂ ਪੜੇ ਫੇਰ ਨਹੀ ਮਿਲੇਂ ॥ ੮੦ ॥

ਕਬੀਰ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦਹਿ ਮਸੁ ਕਰਉ ਕਲਮ ਕਰਉ ਬਨਰਾ-ਇ ॥ ਬਸੁਧਾ ਕਾਗਦੁ ਜਉ ਕਰਉ ਹਰਿ ਜਸੁ ਲਿਖਨੁ ਨ ਜਾਇ॥੮੧॥

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਜਸ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਉਸਕੀ ਲਿਖ ਕਰ ਔਧਿ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਸਾਤੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਸੁ ਕਰਉ, ਲਿਖਨੇ ਹੇਤ ਸਜਾਹੀ ਥਾਪ ਲੇਵੇ ॥ ਅਰ ਸੰ-ਪੂਰਨ ਬਨਸਪਤੀ ਕਾਟ ਕਰ ਲਿਖਣ ਕਰ ਲੇਵੇ ॥ ਅਰ ਲਿਖਣ ਸਜਾਹੀਸੇਂ ਲਿਖਣੇ ਯੋਗ ਬਸੁਧਾ, ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਿਥ੍ਵੀ ਜੇਕਰ ਕਾਗਜ ਕਰਲੇਵੇ ॥ ਤੌਭੀ ਤੁਮਸੇ ਬਿਅੰਤ ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਅੰਤ ਜਸ ਲਿਖਾ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ੯੧ ॥

ਕਬੀਰ ਜਾਤਿ ਜੁਲਾਹਾ ਕਿਆ ਕਰੇ ਹਿਰਦੈ ਬਸਹਿ ਗੁਪਾਲ॥ ਕਬੀਰ ਰਮਈਆ ਕੰਠ ਮਿਲੁ ਚੂਕਹਿ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲ ॥ ੯੨ ॥

ਕਾਹੂ ਨੇ ਜੁਲਾਹਾ ਜਾਨਕੇ ਕਬੀਰ ਜੀਕੋ ਮਸਕਰੀ ਕਰੀ ਤਿਸਪੈ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਪੁਰਖ ਮੁਝਕੋ ਅਬ ਜੁਲਾਹਾ ਜਾਤਿ ਕਿਆ ਛੋਟਾ ਕਰ ਸਕਤੀ ਹੈ॥ ਜਬ ਮੇਰੇ ਮਨਮੇ ਮੁਝੇ ਬਡਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਗੋਪਾਲ ਯਹ ਨਾਮ ਬਸਤਾ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਮੈ ਕਬੀਰ ਰਮਈਆ ਕੇ ਕੰਠ,ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇ ਮਿਲ ਗਯਾਹੋਂ ॥ ਐ ਮਿਲਨੇ ਕਰ ਮੇਰੇ ਸਭ ਬੰਧ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥੯੨॥

ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਕੋ ਨਹੀ ਮੰਦਰ ਦੇਇ ਜਰਾਇ ॥ ਪਾਚਉ ਲ-ਰਕੇ ਮਾਰਕੈ ਰਹੈ ਰਾਮ ਲਿਵਲਾਇ ॥ ੯੩ ॥

ਭਗਤੀ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਰਲਭ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਐਸਾ ਕੋ-ਈ ਨਹੀ ॥ ਭਾਵ ਅਤੀ ਦੁਰਲਭ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਸੇਂ ਮੰਦਰ, ਦੇਹ ਕੋ ਜਲਾਇ ਦੇਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਮਾਦਿ ਪਾਂਚ ਬਾਲਕੋਂ ਕੋ ਮਾਰਕੈ, ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਰਾਮ ਮੇ ਲਿਵ ਲਗਾਯ ਰਖੇ ॥ ੯੩ ॥

ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਕੋ ਨਹੀ ਇਹੁ ਤਨੁ ਦੇਵੈ ਫੂਕ ॥ ਅੰਧਾ ਲੋਗੁ ਨ ਜਾਨਈ ਰਹਿਓ ਕਬੀਰਾ ਕੂਕ ॥ ੯੪ ॥

ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਐਸਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਭਾਵ ਐਸਾ ਪੁਰਖ ਦੁਰਲਭ ਹੈ॥ਜੋਪੁਰਖ ਇਸ ਤਨ ਕੋ ਗਜਾਨ ਰੂਪ ਅਗਨਿ ਸੈ ਜਲਾਯ ਦੇਵੇ॥ ਅੰਧਾ, ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵ ਮੇਰੇ ਉਪਦੇਸ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ਮੈ ਕਬੀਰ ਤੋ ਬਹੁਤ ਊਚੇ ਪੁਕਾਰਕੇ ਸੁਨਾ ਚੁਕਾ ਹੂ ॥ ੯੪ ॥

ਕਬੀਰ ਸਤੀ ਪੁਕਾਰੈ ਚਿਹਚੜੀ ਸੁਨਿਹੋ ਬੀਰ ਮਸਾਨ ॥

ਲੋਗ ਸਬਾਇਆ ਚਲ ਗਇਓ ਹਮ ਤੁਮ ਕਾਮ ਨਿਦਾਨ॥੯੫॥

॥ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦ੍ਵਾਰਾ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ॥ਵਾ ਚਿਤਾ ਭੂਮੀਮੇ ਅਵਾਜ ਕਰਤੀ ਸਤੀ ਕੋ ਲੋਕ ਦੇਖਤੇ ਥੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਪੂਛਤੇ ਭਏ ਕਿਆ ਕਹਤੀ ਹੈ॥ ਵਹੁ ਕਹਤੇ ਭਏ ਆਪਹੀ ਸੁਨਾਈਏ॥ ਤਬ ਕਬੀਰ ਸੁਨਾਵੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਲੋਕੋ ਇਹ,ਚਿਤਾ ਪੈਚੜੀ ਹੂਈ ਯਹ ਸਤੀ ਤੁਮਕੋ ਕਹੇ ਹੈ॥ਸੁਨੋ ਹੇ ਮਸਾਨ ਭੂਮੀ ਮੇ ਆਯੇ ਬੀਰ, ਮੇਰੇ ਭਾਈਯੋ ਮੈ ਤੁਮਕੋ ਸੁਨਾਵਤੀ ਹੋਂ ॥ ਆਗੇ ਹਮਾਰੇ ਤੁਮਾਰੇ ਬਾਪ ਦਾਦੇ ਆਦਿਕ ਲੋਕ ਸਬਾਇਆ, ਸਭੀ ਲੋਕ ਚਲ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਅਬ ਹਮਾਰਾ ਤੁਮਰਾ ਕਾਮ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਮੇ ਮੈ ਆਇ ਪਹੁੰਚੀ॥ ਨਿਦਾਨ, ਅੰਤਕੋ ਤੁਮਭੀ ਈਹਾਂ ਹੀ ਆਵੋਗੇ ॥ ਯਹ ਚਿਤਮੇ ਨਿਸਚਾ ਰਖੋ॥ ੯੫॥

ਕਬੀਰ ਮਨ ਪੰਖੀ ਭਇਓ ਉਡਿ ਉਡਿ ਦਹ ਦਿਸ ਜਾਇ॥
ਜੋਜੈਸੀ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲੈ ਸੋ ਤੈਸੋ ਫਲ ਖਾਇ ॥ ੯੬ ॥

ਸੁਭ ਸੰਗਤ ਕਰੋਗੇ ਤਬ ਉੱਤਮ ਫਲ ਪਾਵੋਗੇ॥ ਯਹ ਪੁਨਾ ਉਨਹੀ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਸਭ ਕਾ ਮਨ ਪੰਖੀ ਬਨ ਰਹਾ ਹੈ॥ ਬਾਰੰਬਾਰ ਉਡਕੇ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਕੋ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਵਹਾਂ ਜਾਕਰ ਜਿਸਕਾ ਮਨ ਜੈਸੀ ਸੰਗਤ ਕਰੇਹੈ ਵਹੁ ਵੈਸੇ ਹੀ ਸੁਭਾਸੁਭ ਫਲੋਂਕਾ ਅਨੁਭਾਵ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੯੬ ॥

ਕਬੀਰ ਜਾਕਉ ਖੋਜਤੇ ਪਾਇਓ ਸੋਈ ਠਉਰ॥ ਸੋਈ ਫਿਰਿ ਕੈ ਤੂੰ ਭਇਆ ਜਾਕਉ ਕਹਿਤਾ ਔਰ॥ ੯੭॥

ਉੱਤਮ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕਾ ਪ੍ਰਤਖ ਫਲ ਦਿਖਾਵੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜਿਸ ਵਸਤੁ ਕੋ ਨਾਨਾ ਤੀਰਥਾਦਿ ਥਾਨੋਮੇ ਖੋਜਤੇ ਭਯੇ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਸੰਗ ਸੇ ਵਹੀ ਵਸਤੁ ਹਮਨੇ ਠਉਰ, ਅਪਨੇ ਰਿਦੇ ਦੇਸਮੇ ਹੀ ਪਾਇ ਲਈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸੋਈ, ਵਹੀ ਰੂਪ ਮੁਝੇ ਤੂੰ, ਤੁਮ ਫਿਰਿਕੈ, ਅਨਾਤਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਸੇਂ ਬਦਲ ਕੇ ਭਯਾ ਜਾਨ ਲੇਵੋ ॥ ਪਹਲੇ ਜਿਸਕੋ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸੇ ਭਿੰਨ ਕਹਤਾ ਥਾ॥ ੯੭॥

ਕਬੀਰ ਮਾਰੀ ਮਰਉ ਕੁਸੰਗਕੀ ਕੇਲੇ ਨਿਕਟਿ ਜੁ ਬੇਰਿ ॥
ਓਹੁ ਝੂਲੈ ਓਹੁ ਚੀਰੀਐ ਸਾਕਤੁ ਸੰਗ ਨ ਹੇਰਿ ॥ ੯੮॥

ਐਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਮੇ ਕੁਸੰਗ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਕ ਹੈ ਯਾਂਤੇ ਤਜ਼ਾਗਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ

ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਮੈ ਮਾਰੀ ਮਰਤੀ ਹੋਂ ਕੁਸੰਗ ਕੀ ॥ ਭਾਵ ਕੁਸੰਗ ਕੋ ਹਮ ਐਸਾ ਬੁਰਾ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਕੇਲੇਕੇ ਸਮੀਪ ਬੇਰੀ ਬੁਰੀ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਪਵਨਸੇ ਬੇਰੀ ਝੂਲੈ' ਹਿਲੇਹੈ ॥ ਤਬੀ ਵਹੁ ਕੇਲਾ ਚੀਰੀਏ ਹੈ॥ ਯਹੀ ਦਸਾ ਕੁਸੰਗਕੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਾਕਤੋਂ ਕਾ ਸੰਗ ਨ ਹੇਰ, ਭਲੇ ਜਨੋਨੇ ਨਾ ਦੇਖਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਭਾਵ ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ੮੮ ॥

ਕਬੀਰ ਭਾਰ ਪਰਾਈ ਸਿਰ ਚਰੈ ਚਲਿਓ ਚਾਹੈ ਬਾਟ॥ ਅਪਨੇ ਭਾਰਹਿ ਨਾ ਡਰੈ ਆਗੈ ਅਉਘਟ ਘਾਟ ॥ ੮੯॥

ਕਹੀਂ ਕੋਈ ਸੇਵਕੋਂ ਸੇ ਪਦਾਰਥ ਲੇਕਰ ਕਹਤਾ ਥਾ ਮੈ ਤੁਮਾਰੀ ਮੁਕਤੀ ਕਰੂੰਗਾ ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਭਾਰ ਪਰਾਈ, ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਪੁੰਨ ਕਾ ਬੋਝ ਸਿਰ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ॥ ਅਰ ਚਲਿਓ ਚਾਹੈ ਬਾਟ, ਆਪ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮੇ ਚਲੜਾ ਚਾਹੇ ॥ ਅਰ ਔਰੋਂ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਲੇ ਕਰ ਮੁਕ੍ਤ ਕੀਆ ਚਾਹੇ ॥ਅਰ ਅਪਨੇ ਭਾਰਹਿ ਨਾਡਰੈ, ਅਪਨੇ ਸਿਰ ਪੈ ਪੜੇ ਪਰਾਏ ਪੁੰਨ ਕੇ ਬੋਝ ਸੇ ਨਾ ਡਰੇ ਜੋ ਯਹ ਬੋਝ ਮੇਰੇ ਕੋਹੀ ਕੈਸੇ ਠਿਕਾਨੇ ਪਹੁਚਨੇ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਤਿਸਕਾ ਕਹਨਾ ਬਜਰਥ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਗੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਦਵਾਰ ਜਾਨੇ ਮੇਤੋ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾ-ਦਿਕ ਘਾਟੀਆਂ ਹੈ ॥ ਪਦਾਰਥ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਉਨ ਮੇ ਪੜਤਾ ਹੁਯਾ ਔਰੋਂ ਕੋ ਕਾਹੂ ਰੀਤ ਸੇ ਨਹੀ ਤਾਰ ਸਕੇਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਾਹੂਕਾ ਪ੍ਰਤਿਗ੍ਰਹ ਨਾ ਲੇਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ੮੯ ॥

ਕਬੀਰ ਬਨਕੀ ਦਾਧੀ ਲਾਕਰੀ ਠਾਢੀ ਕਰੈ ਪੁਕਾਰ ॥ ਮਤ ਬਸ ਪਰੌ ਲੁਹਾਰ ਕੇ ਜਾਰੈ ਦੂਜੀ ਵਾਰ॥ ੯੦॥

ਈਸ੍ਵਰ ਭਗਤੀ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਰੀ ਬੈਠੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕੋ ਕਾਹੂੰ ਨੇ ਪੂਛਾ ਕਿਆ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਸੇ ਅਪਨੀ ਦਸਾ ਸੁਨਾਵੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਬਨਕੀ ਜਲੀ ਹੁਈ ਲਕੜੀ ॥ ਜਾਨੋ ਖੜੀ ਪੁਕਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਰੱਛਾਕਰੋ ॥ ਤੈਸੇ ਮੈ ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਦੁਖ ਸੇ ਤਪਜਾ ਹੂਆ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਆਗੇਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾਹੋਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਮੁਝ ਪੈ ਦਯਾ ਕਰ ਜੋ ਮੈ ਮਤ, ਨਾ ਬਸ ਪਰੂੰ ਲੁਹਾਰ ਕੇ, ਜਮ ਕੇ ਜਾਰੈ ਦੂਜੀ ਬਾਰ, ਜੋ ਫੇਰ ਮੁਝਕੋ ਨਰਕ ਮੇ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ੯੦ ॥

ਕਬੀਰ ਏਕ ਮਰੰਤੇ ਦੁਇ ਮੂਏ ਦੋਇ ਮਰੰਤਹ ਚਾਰ॥ ਚਾਰਿ ਮਰੰਤਹ ਛਹ ਮੂਏ ਚਾਰਿ ਪੁਰਖ ਦੁਇ ਨਾਰਿ ॥ ੯੧॥

ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹੀ ਬਿਚਰਤੇ ਥੇ ਤਿਸ ਸਮੇ ਏਕ ਅਹੇੜੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਗਣੀ ਮਾਰੀ। ਸਾਥ ਹੀ ਤਿਸ ਕੇ ਗਰਭ ਮੇ ਬਚਾ ਥਾ॥ ਵੁਹ ਭੀ ਮਰਾ॥ ਪੀਛੇ ਸਰਪ ਲੜਕੇ ਅਹੇੜੀ ਮਰਾ॥ ਔ ਅਹੇੜੀ ਕੀ ਬਿਖ ਸੇ ਸਰਪ ਭੀ ਮਰਾ॥ ਅਹੇੜੀ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਮੇ ਗਰਭ ਕੇ ਬੱਚੇ ਸਹਿਤ ਅਹੇੜੀ ਕੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੀ ਜਲ ਮਰੀ॥ ਯਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਬੀਰ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਕਾਲਕਾ ਅਚਿੰਤਯ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਏਕਮਰੰਤੇ, ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਣੀ ਮਰਤਯਾਂ ਗਰਭ ਮੇ ਬੱਚਾ ਭੀ ਮਰ ਗਯਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੋ ਮੂਏ, ਔ ਬਚਾ ਮ੍ਰਿਗਣੀ ਦੋ ਮਰਤਯਾਂ ਅਹੇੜੀ ਸਰਪ ਬੱਚੇ ਸਹਿਤ ਅਹੇੜੀ ਕੀ ਇਸਤਰੀ ਯੇ ਚਾਰ ਮਰੇ॥ ਔ ਚਾਰ ਮਰਤਯੋਂ ਮੇ ਦੋ ਪਿਛਲੇ ਮਿਲਾ ਕਰ ਸਭੀ ਛੈ ਮਰੇ ਜਿਨਮੇ ਅਹੇੜੀ ਸਰਪ ਮ੍ਰਿਗਣੀ ਕਾ ਬੱਚਾ ਅਹੇੜੀ ਕਾ ਬਚਾ ਚਾਰ ਪੁਰਖ ਮਰੇ॥ ਔਰ ਅਹੇੜਨ ਮ੍ਰਿਗਣੀ ਦੋ ਇ-ਸਤ੍ਰੀਯਾਂ ਮਰੀਂ॥ ੧॥

ਅਥਵਾ॥ ਗਯਾਨ ਸੇ ਏਕ ਮੂਲਾ ਵਿਦਯਾ ਕੇ ਮਰੰਤੇ, ਨਾਸ ਭਯਾਂ॥ ਦੁਇ ਮੁਏ ਅਗਯਾਨ ਕੇ ਕਾਰਯ ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਰੂਪ ਦ੍ਵੈਤ ਨਾਸ ਭਈ॥ ਔ ਦੁਇ ਮਰੰਤਹ, ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਰੂਪ ਦ੍ਵੈਤ ਕੇ ਨਾਸ ਭਯਾਂ ਚਾਰ, ਦ੍ਵੈਤ ਕੇ ਕਾਰਯ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਅਧਯਾਸ ਔ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਅਧਯਾਸੋਂ ਕੇ ਕਾਰਯ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਦੋਖਯੇ ਚਾਰ ਮਰੇ॥ ਔ ਇਨ ਚਾਰੋਂ ਕੇ ਮਰਿਆਂ ਛਹ ਮੂਏ, ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਮਿਸ੍ਰਤ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕਰਮ ਔ ਤਿਨਹੁ ਕੇ ਕਾਰਯ ਉਤਮ ਮਧਯਮ ਅਧਮ ਦੇਵ ਮਨੁਖਯ ਤਿਰਯਕ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦੇਹ ਯੇ ਖਟ ਮਰੇ॥ ਇਸ ਰੀਤਿ ਸੇ ਅਵਿੱਦਯਾ ਔ ਸੰਸਯ ਬਿਪਰਯ ਰੂਪ ਦੁਧਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ॥ ਔ ਦੁਧਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਕੇ ਕਾਰਯ ਦੁਧਾ ਅਧਯਾਸ॥ ਔ ਦੁਧਾ ਅਧਯਾਸੋਂ ਕੇ ਕਾਰਯ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਦੋ ਦੋਖ॥ ਔ ਦੋ ਦੋਖੋਂ ਕੇ ਕਾਰਯ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕਰਮ॥ ਔ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਕਾਰਯ ਉਤਮ ਦੇਵ ਮੱਧਯਮ ਮਨੁੱਖ ਅਧਮ ਤਿਰਯਕ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਰ ਕੇ ਦੇਹ॥ ਯੇ ਗਯਾਨਸੇ ਕਾਰਯ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਤੇਰਾਂ ਨਾਸ ਹੂਯੇ॥ ਜਿਨਮੇ ਵਾਸਤਵ ਸੇ ਅਧਯਾਸ ਦੋਖ ਕਰਮ ਦੇਹ ਯਹ ਚਾਰ ਪੁਰਖ ਨਸਟ ਹੂਯੇ॥ ਔ ਅਵਿਦਯਾ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਯੇ ਦੋ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨਸਟ ਹੂਈਯਾਂ॥ ੯੧॥ ੨॥

ਕਬੀਰ ਦੇਖ ਦੇਖ ਜਗਢੂੰਢਿਆ ਕਹੂੰ ਨ ਪਾਇਆ ਠਉਰ॥
ਜਿਨ ਹਰਿਕਾ ਨਾਮ ਨ ਚੇਤਿਓ ਕਹਾ ਭੁਲਾਨੇ ਅਉਰ॥ ੯੨॥

ਬਿਨਾ ਹਰਿਕੇ ਨਾਮਸੇ ਔ ਨਾਮੀ ਹਰੀਸੇਂ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਰੱਛਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਨ

ਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਮੈਨੇ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੁਰੁ ਸੇਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਸੇ ਅਪਨੇ ਅਨੁਭਵ ਸੇ ਜਗਤਕੇ ਨਿਖਲ ਪਦਾਰਥੋਂਕੋ ਬਿਬੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕਰ ਢੂੰਢਿਆ, ਖੋਜਿਆ ਹੈ ਔ ਖੋਜਤੇ ਹੂਯੇਨੇ ਮੈਨੇ ਕੋਈ ਸ੍ਵਰਗਾਦਿ ਥਾਨ ਸਦਾ ਰਹਨੇ ਕੀ ਠੌਰ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥ ॥ ਜਬ ਨਿਖਲਥਾਨੋਂ ਕੀ ਯਹ ਦਸਾ ਹੈ॥ ਤਬਮੈ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਜਿਨ ਜਨੋਂਨੇ ਸਦਾਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਥਾਨਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਯਾਦ ਕੀਆ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਕਹਾ, ਕਿਨ ਆਨ ਥਾਨੋਮੇ ਭੂਲ ਰਹੇ॥ ਭਾਵ ਉਨਮੇ ਉਨਕਾ ਭੂਲਨਾ ਬਜਰਥ ਹੈ ॥ ੯੨ ॥

ਕਬੀਰ ਸੰਗਤਿ ਕਰੀਐ ਸਾਧ ਕੀ ਅੰਤ ਕਰੈ ਨਿਰਬਾਹੁ ॥ ਸਾਕਤ ਸੰਗੁ ਨ ਕੀਜੀਐ ਜਾਂਤੇ ਹੋਇ ਬਿਨਾਹੁ ॥ ੯੩ ॥

ਸਤ ਸੰਗਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਕੁਸੰਗਕਾ ਤਯਾਗ ਕਰੋ ਯਹ ਕਹੇਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਸੰਗਤ, ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਚਹੀਯੇ ਸਾਧਕੀ, ਸੰਤੋਂਕਾ ਜੋ ਮੇਲ ਅੰਤ, ਸਮਾਪਤੀਕੇ ਦਿਨਮੇ ਤੁਮਾਰਾ ਪੂਰਾ ਨਿਰਬਾਹ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਤਾਰ ਦੇਵੇ ॥ ਸਾਕਤ, ਮਨਮੁਖੋਂਕਾ ਸੰਗ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ॥ ਜਾਂਤੇ, ਜਿਸਕੇ ਮੇਲਸੇ ਅੰਤਕੋ ਅਪਨਾ ਬਿਨਾਹ, ਬਿਨਾਸ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੯੩ ॥

ਕਬੀਰ ਜਗ ਮਹਿ ਚੇਤਿਓ ਜਾਨਕੈ ਜਗ ਮਹਿ ਰਹਿਓ ਸਮਾਇ ॥ ਜਿਨ ਹਰਿਕਾ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਬਾਦਹਿ ਜਨਮੇ ਆਇ ॥ ੯੪ ॥

ਨਾਮ ਚਿੰਤਨ ਹੀਨਕੇ ਜਨਮਕੀ ਨਿਸਫਲਤਾ ਕਥਨ ਹੇਤ ਕਹੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਮੈਨੇ ਜਗਤ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸਰਬ ਕਾ ਕਰਤਾ ਜਾਨਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਗਤਮੇ ਸਮਾਇ ਰਹ੍ਯਾ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨ ਜਨੋਂਨੇ ਐਸੇ ਬ੍ਯਾਪਕ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਚੇਤਿਆ, ਯਾਦ ਕੀਆ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਬਾਦਹਿ, ਬ੍ਯਰਥਹੀ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਜਨਮੇ ਹੈ ਆਯਕੇ ॥ ਮਨੁਖ ਜਨਮਕਾ ਫਲ ਕੁਛ ਨਹੀ ਪਾਯਾ ॥ ੯੪ ॥

ਕਬੀਰ ਆਸਾ ਕਰੀਐ ਰਾਮਕੀ ਅਵਰੈ ਆਸ ਨਿਰਾਸ ॥ ਨਰਕ ਪਰਹਿ ਤੇ ਮਾਨਈ ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਦਾਸ ॥ ੯੫ ॥

ਨਾਮਕੇ ਪ੍ਰੇਮਹੀਨ ਨਰਕੀ ਜਨੋ ਸੇ ਭੀ ਅਧਮ ਹੈ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਜਬ ਮਨ ਮੇ ਤੁਮ ਕਾਹੂ ਦੇਵਤਾ ਸੇ ਵਾ ਮਨੁਖ ਸੇ ਕੁਛ ਲੇਨੇਕੀ ਆਸਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੋ ਤਬ ਆਸਾ ਰਾਮਕੀ ਕਰੋ ॥ ਔਰ ਕੀ ਆਸਾ ਕਰਨੀ ਨਿਸਫਲ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਸ ਆਸ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਆਂਨਕੀ ਆਸ ਮੇ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਉਦਾਸ ਹੈ ॥ ਤੇ ਨਰ ਮਾਨੋਂ ਨ

ਰਕਮੋਂ ਹੀ ਪਰੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਕਬੀ ਉੱਤਮ ਥਾਨ ਨਹੀ ਪਾਵੇਂਗੇ ॥ ਅਥਵਾ ॥ ਯਹ ਸਲੋਕ ਸਮਗ੍ਰ ਹਰਿ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਪੈਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਭਕਤੋਂ ਵਤ ਆਸ ਰਾਮਕੀ ਕਰੋ॥ ਔਰ ਆਸ ਨਿਸਫਲ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਭਗਤ ਉਦਾਸ, ਸੰਸਾਰ ਸੁਖੋਂਸੇ ਵਿਰਕਤ ਹੋਕਰ ਏਕ ਓਰ ਲਗੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੋ ਨਰਕ ਪਰਹਿ, ਨਰਕ ਸੇਂ ਪਰੇ ॥ ਭਾਵ ਨਰਕ ਜਾਨੇ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੂਯੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ॥ ੯੫ ॥

ਕਬੀਰ ਸਿਖ ਸਖਾ ਬਹੁਤੇ ਕੀਏ ਕੇਸੋ ਕੀਓ ਨ ਮੀਤੁ ॥ ਚਾਲੇ ਥੇ ਹਰਿ ਮਿਲਨ ਕਉ ਬੀਚੈ ਅਟਕਿਓ ਚੀਤੁ ॥ ੯੬ ॥

ਕਾਹੂਨੇ ਬਹੁਤ ਚੇਲੇ ਪੋਤੇ ਬਨਾਏ ॥ ਤਿਸਕੋ ਦੇਖਕੇ ਕਹੇਕਬੀਰਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜਿਨੋਨੇ ਸਿਖ, ਚੇਲੇ॥ ਔ ਸਖਾ, ਤਿਨਕੇ ਚੇਲੇ ਪੜ ਚੇਲੇ ਬਹੁਤੇ ਕੀਯੇ ॥ ਵਾਸਿਖ,ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਔ ਸਖਾ, ਸਖਾ ਭਾਵ ਮਿਤ੍ਰ ਬਹੁਤੇ ਕੀਯੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਕੇਸੋ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਅਪਨਾ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਬਨਾਯਾ ॥ ਤਿਨਕੀ ਯਹ ਦਸਾ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਚਾਲੇ ਥੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਮਿਲਨੇਂ ਕੋ ॥ ਪਰੰਤੁਉਨਕਾ ਚਿੱਤ ਆਨਧੰਧਯੋਂ ਮੈ ਲਗ ਗਯਾ ਯਾਂਤੇ ਰਹਗਏ॥ ੯੬ ॥

ਕਬੀਰ ਕਾਰਨ ਬਪੁਰਾ ਕਿਆ ਕਰੈ ਜਉ ਰਾਮ ਨ ਕਰੈ ਸਹਾਇ ॥ ਜਿਹਜਿਹਡਾਲੀ ਪਗੁ ਧਰਉ ਸੋਈ ਮੁਰਿ ਮੁਰਿ ਜਾਇ॥ ੯੭॥

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਤੁਮ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ॥ ਨਿਖਲ ਮੁਕਤੀ ਕੇ ਉਪਾਯਨ ਕਾ ਕਾਰਨ, ਕਰਤਾ ਯਹ ਜੀਵ ਕਿਆ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰਸਕੇ ਜਬ ਪ੍ਰਯਿਤ ਇਸਕੇ ਕਾਮਕੀ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਬਿਨਾ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਂ ਜਿਸ ਜਿਸ ਤੀਰਥ ਬ੍ਰਤ ਕੀਰਤਨ ਸਮਰਣਾਦਿ ਡਾਲੀਯੋਂ ਪੈ ਅਸਮਦਾਦਿਕ ਜੀਵ ਪਗ ਧਰਨਾ॥ ਭਾਵ ਚਿੱਤ ਲਗਾਵਨਾ ਚਾਹੇ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਮੁਰਿਮੁਰਿ ਜਾਇ,ਵਹੀ ਵਹੀ ਕਾਲੀਕਾਹੂ ਕਾਹੂ ਦੇਹਕੇ ਦੁਖਵਾਮਨਕੀ ਚੰਚਲਤਾਦਿਕ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧੋਂ ਕੇ ਸਬਬ ਸੇ ਛੂਟ ਛੂਟਜਾਵੇਹੈ॥ ੯੭॥

ਕਬੀਰ ਅਵਰਹਿ ਕਉ ਉਪਦੇਸ ਤੇ ਮੁਖ ਮੈ ਪਰਹੈ ਰੇਤੁ ॥ ਰਾਸਿ ਬਿਰਾਨੀ ਰਾਖਤੇ ਖਾਇਆ ਘਰਿ ਕਾ ਖੇਤੁ ॥ ੯੮ ॥

ਧਾਰਨਾ ਹੀਨ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਪੈਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰੋ ਹੇ ਜਨੋ ਆਪ ਉਸ ਉਪਦੇਸ ਕਾ ਕਹਯਾ ਨਾ ਧਾਰਨ ਕਰ ॥ ਔਰ ਜਨੋ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਜਨੋ ਕੋ

ਮੁਖ ਮੇ ਮਾਨੋ ਨਿਸਫਲ ਬੋਲਨੇ ਸੇ ਜਗਤ ਮੇ ਸਦਾ ਉਡਤੀ ਮੱਟੀ ਹੀ ਪੜੇ ਹੈ॥ ਫਲ ਕਾ ਲਾਭ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਅਰ ਉਨਕੋ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਤੁਲਜ ਹਾਨੀ ਭੀ ਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਬਿਗਾਨੀ ਵਸਤੁ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰਤਾ ਅਪਨਾ ਖੇਤ ਖੁਲਾਇ ਬੈਠੇ ਤਿਸਕੋ ਹਾਨੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਵਹੀ ਦਸਾ ਇਨ ਕੀ ਹੈ॥ ੯੮ ॥

ਕਬੀਰ ਸਾਧੂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਰਹਉ ਜਉ ਕੀ ਭੂਸੀ ਖਾਉ ॥ਹੋਨ ਹਾਰ ਸੋ ਹੋਇ ਹੈ ਸਾਕਤ ਸੰਗ ਨ ਜਾਉ ॥ ੯੯ ॥

ਤਿਤਿਖਜਾਧਰ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਸਰੀਰ ਕਾ ਨਿਰਬਾਹ ਜੈਸਾ ਹੋ ਸੋਹੋ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇ ਭੁਸ ਵਾਲੀ,ਜਉ ਕੀ ਰੋਟੀ ਖਾਇਕੇ ਭੀ ਬਨੇ ਰਹੇ ਜੋ ਕੁਛ ਇਸ ਦੇਹ ਪੈ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਦਸਾ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਸੋ ਹੋਵੇ ਪਰੰਤੁ ਅਛੇ ਭੋਜਨ ਬਸਤ੍ਰ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਦੁਸ੍ਟੋਂ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇ ਮਤ ਜਾਨਾ ਚਾਹੇ ॥ ੯੯॥

ਕਬੀਰ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਕੀ ਦਿਨ ਦਿਨ ਦੂਨਾ ਹੇਤੁ॥ ਸਾਕਤ ਕਾਰੀ ਕਾਂਬਰੀ ਧੋਏ ਹੋਇ ਨ ਸੇਤ ॥ ੧੦੦ ॥

ਕਾਹੇ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋਂ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸੰਗ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਮੇ ਏਕ ਏਕ ਦਿਨ ਮੇ ਦੂਨਾਰ ਹੇਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਚਿੱਤ ਕੀ ਸੁਧੀ ਹੋਵੇ ॥ ਸਾਕਤ ਜਨੋ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇ ਯਹ ਲਾਭ ਕਬੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਸਾਕਤ ਜਨ ਆਪਹੀ ਕਾਲੀ ਕਮਲੀ ਵਤ ਕਾਲੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਤੇ ਧੋਏ, ਕੁਛ ਕੁਛ ਉਨ ਸੇ ਜਪਤਪਾਦਿ ਕਰਾਏ ਭੀ ਵੁਹ ਸੁਧ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਉਨ ਕੇ ਸੰਗੀ ਤੋ ਕਿਯਾ ਹੀ ਸੁਧ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ੧੦੦ ॥

ਕਬੀਰ ਮਨ ਮੂੰਡਿਆ ਨਹੀ ਕੇਸ ਮੁੰਡਾਏ ਕਾਇ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕੀਆ ਸੁ ਮਨ ਕੀਆ ਮੂੰਡਾ ਮੂੰਡ ਅਜਾਇ ॥ ੧੦੧ ॥

ਕਾਹੂ ਗਜਾਨ ਹੀਨ ਸੰਨਜਾਸੀ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸੰਨਜਾਸੀ ਲੰਬੇ ਲੰਬੇ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਕੇਸੋਂ ਵਾਲੇ ਮਨਕੋ ਤੋ ਤੁਮਨੇ ਸਮਸਾਧਨ ਸੇ ਵਾਸਨਾ ਦੂਰ ਕਰ ਮੂੰਨਿਆ ਨਹੀ ॥ ਅਪਨੇ ਸਿਰਕੇ ਕੇਸ ਮੁਨਾਇ ਲੇਨੇ ਸੇ ਕਾਇ, ਕਜਾ ਲਾਭ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਕੁਛ ਤੇਰਾ ਬਿਗਾੜ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋ ਮਨ ਨੇ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਸਿਰ ਕੇ ਕੇਸੋਂ ਨੇ ਨਹੀ ਕੀਆ ॥ ਯਾ ਤੇ ਤੁਮ ਨੇ ਜੋ ਮੂੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡਿਆ ਹੈ ॥ ਸੋ ਅਜਾਇ, ਬੇ ਠਿਕਾਨੇ ਕਾਮ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ੧੦੧ ॥

ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਨ ਛੋਡੀਐ ਤਨ ਧਨ ਜਾਇ ਤ ਜਾਉ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਚਿਤ ਬੇਧਿਆ ਰਾਮਹਿ ਨਾਮ ਸਮਾਉ ॥ ੧੦੨ ॥

ਸਰਬਸ੍ਵ ਕੀ ਹਾਨੀ ਸਹਾਰਕੇ ਭੀ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਚਹੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਰਾਮ ਨ ਛੋਡੀਐ, ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਨਾ ਛੋਡਨਾ ਚਾਹੀਏ ਅਪਨਾ ਤਨ ਅਰ ਧਨ ਜਾਵੇ ਤੋ ਜਾਵੇ ॥ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਚਿਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਮੇਂ ਬੇਧਿਆ, ਖਚਤ ਹੋ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਰਾਮਹਿ ਨਾਮ, ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਨਾਮ ਮੇਂ ਹੀ ਸਮਾ-ਇ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਨ ਵਸਤੁ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਉਨਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਨਹੀ ਰਹੀ ॥ ੧੦੨ ॥

ਕਬੀਰ ਜੋ ਹਮ ਜੰਤ ਬਜਾਵਤੇ ਟੂਟ ਗਈ ਸਭ ਤਾਰ ॥ ਜੰਤ ਬਿਚਾਰਾ ਕਿਆ ਕਰੈ ਚਲੇ ਬਜਾਵਨ ਹਾਰ ॥ ੧੦੩ ॥

ਸੋਈ ਸਪਸ਼੍ਟ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਜੋ ਹਮ ਲੋਗ ਜੰਤ ਬਜਾਵਤੇ ਨਾਨਾਤਰਾਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਸੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਉਪਾਯ ਕਰਤੇ ਥੇ ਟੂਟ ਗਈ ਸਭ ਤਾਰ, ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਦਸਾ ਮੇ ਵੁਹ ਸਭ ਵਾਸਨਾ ਦੂਰ ਹੋਗਈਆਂ ਯਾਂਤੇ ਜੰਤ ਬਿਚਾਰਾ, ਉਪਾਯ ਵਿਚਾਰੇ ਕਯਾ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇਂ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕੋ ਬਜਾਵਨਹਾਰ, ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਵਾਸਨਾ ਹੀ ਨਾ ਰਹੀਆਂ ॥ ੧੦੩ ॥

ਕਬੀਰ ਮਾਇ ਮੂੰਡਉ ਤਿਹ ਗੁਰੂ ਕੀ ਜਾਤੇ ਭਰਮ ਨ ਜਾਇ ॥ ਆਪ ਡੁਬੇ ਚਹੁ ਬੇਦਮਹਿ ਚੇਲੇ ਦੀਏ ਬਹਾਇ ॥ ੧੦੪ ॥

ਕਾਹੂ ਨੇ ਕਹਿਯਾ ਹਮਨੇ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗੁਰੂ ਭੀ ਕੀਆ ਉਸ ਸੇ ਨਾ ਹਮਾਰਾ ਭ੍ਰਮ ਗਯਾ ਨ ਸਾਂਤਿ ਪਾਈ ਸੁਨਕੇ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨ ਐਸੇ ਨਿਕੰਮੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਤਯਾਗਨੇ ਮੇ ਤੋ ਕਯਾ ਕਹੇਂ ॥ ਪਹਲੇ ਤਿਸਕੀ ਜਨਨੀਕਾ ਸਿਰ ਮੂੰਡਨਾ ਚਾਹੀਏ ਜਿਸ ਕੇ ਉਦਰ ਮੇਂ ਐਸਾ ਨਿਸਫਲ ਪੁਰਖ ਉਤਪੰਨ ਭਯਾ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਸਿਖਯ ਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਨਾ ਜਾਵੇ ॥ ਔ ਈਸ ਭਕਤੀ ਛੋਡ ਆਪ ਭੀ ਡੂਬਾ ਹੋ ਵੇ ਚਹੁ ਬੇਦ ਮਹਿ, ਚਾਰ ਬੇਦੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਅਰਥ ਵਾਦ ਬਚਨੋਂ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਮੇ ਔਰ ਚੇਲਯੋਂ ਕੋ ਭੀ ਉਸੀ ਮੇ ਬਹਾਵੇ ॥ ੧੦੪ ॥

ਕਬੀਰ ਜੇਤੇ ਪਾਪ ਕੀਏ ਰਾਖੇ ਤਲੈ ਦੁਰਾਇ ॥ ਪਰਗਟ ਭਏ ਨਿਦਾਨ ਸਭ ਜਬ ਪੂਛੇ ਧਰਮਰਾਇ ॥ ੧੦੫ ॥

ਪਾਪ ਨ ਛਪਾਵਨਾ ਚਾਹੀਏ ਇਸ ਬਾਤ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਪੈ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਿਨ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਜੇਤੇ ਪਾਪ ਕੀਏ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭੀ ਰਾਖੇ ਤਲੇ ਦੁਰਾਇ, ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੇ ਨੀਚੇ ॥ ਭਾਵ ਮਨਕੇ ਬੀਚ ਛਪਾਇ ਰਖੇ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਯਸਚਿਤ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ਕਾਹੂ ਉਤਮ ਜਨ ਪਾਸ ਜਾਹਰ ਨਹੀ ਕੀਏ ॥ ਸੋ ਸਭ ਉਨਕੇ ਪਰਗਟ ਭਏ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਵੈਂ ਗੇ ਨਿਦਾਨ ਅੰਤ ਕੋ ਜਬ ਧਰਮ ਰਾਇ ਉਨਸੇ ਹਿਸਾਬ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਪੂਛੇਗਾ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਪਹਲੇ ਕਹਨੇ ਚਾਹੀਏ ॥ ੧੦੫ ॥

ਕਬੀਰ ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਛਾਡ ਕੈ ਪਾਲਿਓ ਬਹੁਤਕੁਟੰਬ ॥ ਧੰਧਾ ਕਰਤਾ ਰਹਿ ਗਇਆ ਭਾਈ ਰਹਿਆ ਨ ਬੰਧੁ ॥੧੦੬॥

ਇਸੀ ਬਾਤ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਪੈ ਕਹੇ ਜਿਨ ਪਾਪੀਓਂ ਨੇ ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਤ੍ਯਾਗ ਕੇ ਅਪਨਾ ਪਾਲ੍ਯਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾ ਕੁਟੰਬ ॥ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਕੁਟੰਬ ਪਾਲਨਾ ਹੇਤ ਧੰਧ, ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਧਰਮ ਰਾਜ ਪਾਸ ਜਾਨੇ ਸਮੇ ਏਕਲਾਹੀ ਰਹਿ ਗਯਾ ॥ ਸਾਥ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਉਸਕੇ ਪਾਸ ਨਾ ਕੋਈ ਭਾਈ ਰਹਿਆ ਨਾ ਕੋਈ ਔਰ ਕੁਟੰਬੀ ਰਹਿਆ ॥੧੦੬॥

ਕਬੀਰ ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਛਾਡਿਕੈ ਰਾਤ ਜਗਾਵਨ ਜਾਇ॥ ਸਰਪਨਿ ਹੋਇਕੈ ਅਉਤਰੈ ਜਾਏ ਅਪੁਨੇ ਖਾਇ ॥ ੧੦੭ ॥

ਕੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਸੇ ਰਾਤ ਕੋ ਮਸਾਨ ਜਗਾਵਨੇ ਜਾਤੀ ਥੀ ਤਿਸਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋਂ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਹਰਿ ਕੀ ਭਕ੍ਤੀ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੋ ਸੰਤਾਨ ਹੇਤ ਮਸਾਨ ਜਗਾਵਨੇ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਵੁਹ ਸਰਪਨੀ ਹੋਯਕੇ ਉਤਰੇ ਹੈ ਅਰ ਅਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕੋ ਖਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧੦੭ ॥

ਕਬੀਰ ਹਰਿਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਹੋਈ ਰਾਖੈ ਨਾਰਿ ॥ ਗਦ ਹੀ ਹੋਇਕੈ ਅਉਤਰੈ ਭਾਰੁ ਸਹੈ ਮਨ ਚਾਰ ॥ ੧੦੮ ॥

ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਛੋਡ ਕੇ ਕਾਤਕ ਮੇ ਸੀਤਲਾ ਕਾ ਬ੍ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਕੋ ਹਾਨੀ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀਯਾਂ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮ੍ਰਨ ਕਰਨਾ ਛੋਡ ਕੇ ਅਹੋਈ ਰਾਖੈ, ਸੀਤਲਾ ਦੁਰਗਾ ਕਾ ਬ੍ਰਤ ਰਖਤੀ ਹੈਂ॥ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਵੁਹ ਸੀਤਲਾ ਕੀ ਬਾਹਨ ਗਧੀਆਂ ਹੋਕਰ ਉਤਰਤੀ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਐਸਾ ਜਨਮ ਪਾਇਕੇ ਅਪਨੀ ਪੀਠ ਪੈ ਚਾਰ ਮਣ ਬੋਝ ਕੋ ਸਹਾਰਤੀ ਹੈਂ ॥ ਯਿਹ ਤਿਨਕੋ ਉਸਕੇ ਪੂਜਨ ਕਾ ਫਲ

ਮਿਲੇ ਹੈ ਯਾਂਤੇ ਹਰਿ ਕਾ ਜਾਪ ਜਪਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ੧੦੮ ॥

ਕਬੀਰ ਚਤੁਰਾਈ ਅਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਿਰਦੈ ਮਾਹਿ ॥ ਸੂਰੀ ਊਪਰ ਖੇਲਨਾ ਗਿਰੈ ਤ ਠਾਹਰ ਨਾਹਿ ॥ ੧੦੯ ॥

ਪਰੰਤੁ ਹੈ ਵਹੁ ਜਾਪ ਕਠਨ ਯਹ ਉਨ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਇਸਤ੍ਰੀਯੋ ਅਤਿ ਘਨੀ, ਬਹੁਤ ਬਡੀ ਚਤੁਰਾਈ ਤੋ ਯਹ ਹੈ ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰਨਾ ॥ ਪਰੰਤੁ ਹੈ ਯਹ ਬਾਤ ਐਸੀ ਕਠਨ ਮਾਨੋ ਸੂਲੀ ਪੈ ਚੜਕੇ ਬਿਨੋਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬ ਉਸ ਜਪ ਸੇਂ ਪੁਰਖ ਗਿਰ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਫੇਰ ਇਸਕੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਔਰ ਕੋਈ ਠਿਕਾਨਾ ਨਹੀ ॥ ੧੦੯ ॥

ਕਬੀਰ ਸੋਈ ਮੁਖ ਧੰਨਿ ਹੈ ਜਿਹ ਮੁਖ ਨਿਕਸੈ ਰਾਮ ॥ ਦੇਹੀ ਕਿਸ ਕੀ ਬਾਪੁਰੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਇਗੋ ਗ੍ਰਾਮ ॥ ੧੧੦ ॥

ਕੈਮੁਤਕ ਨਜਾਯ ਸੇ ਨਾਮ ਜਾਪਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਸੋਈ ਮੁਖ, ਵਹੀ ਮੁਖ ਧੰਨਜ ਹੈ ਜਿਸ ਮੁਖ ਸੇ ਨਿਕਸੈ, ਲੀਆ ਜਾਵੇ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ॥ ਕੈਸਾ ਵੁਹ ਨਾਮ ਹੈ ਤਿਸਕੇ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਗ੍ਰਾਮ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਸਕੀ ਦੇਹ ਬਪੁੜੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਯਹ ਤੋ ਕਿਆ ਕਹਨਾ ਹੈ ॥ ਅਥਵਾ ਨਾਮ ਲੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਦੇਹੀ ਬਪੁੜੀ ਕੀ ਕਜਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਨੇ ਮੇ ਗਿਨਤੀ ਹੈ ॥ ਉਸਕਾ ਤੋ ਗਾਂਉ ਹੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ੧੧੦ ॥

ਕਬੀਰ ਸੋਈ ਕੁਲ ਭਲੀ ਜਾ ਕੁਲ ਹਰਿ ਕੋ ਦਾਸੁ ॥ ਜਿਹ ਕੁਲ ਦਾਸ ਨ ਊਪਜੈ ਸੋ ਕੁਲ ਢਾਕ ਪਲਾਸ ॥ ੧੧੧ ॥

ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਦਾਤਾ ਔ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਵਾਲੀ ਕੁਲੋਂ ਸੇ ਭੀ ਵਹੀ ਕੁਲ ਭਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੁਲ ਮੇ ਹਰਿ ਕਾ ਸੇਵਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜੇ ਹੈ ॥ ਔ ਜਿਸ ਕੁਲ ਮੇ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸ ਨ ਜਨਮੇ ਉਸ ਕੁਲ ਕੋ ਢਾਕ ਪਲਾਸ ਕੇ ਤੁਲਜ ਨਿਸਫਲ ਜਾਨੋ ॥ ੧੧੧ ॥

ਕਬੀਰ ਹੈ ਗਇ ਬਾਹਨ ਸਘਨ ਘਨ ਲਾਖ ਧਜਾ ਫਹਰਾਇ ॥ ਇਆ ਸੁਖ ਤੇ ਭਿਖਿਆ ਭਲੀ ਜਉ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਦਿਨ ਜਾਇ ॥ ੧੧੨ ॥

ਨਾਮ ਬਿਮੁਖ ਬਡੇ ਸਮਾਜ ਵਾਲੇ ਸੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਭਿਖਜਾ ਮਾਤ੍ਰ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈ, ਘੋੜੇ ਗਇ, ਹਾਥੀ ਬਾਹਨ, ਰਥ ਪਾਲਕੀ

ਆਦਿ ਜਿਸ ਪੈ ਸਘਨ ਘਨ, ਅਤਿ ਬਹੁਤ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਲਾਖੋਹੀ ਜਿਸ ਕੀ ਸੈਨਾ ਮੇਂ ਨਿਸਾਨੋ ਪੈ ਧੁਜਾ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਝੂਲ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਕੇ ਸੁਖ ਸੇਂ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਪਰਲੋਕ ਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਭਿਖਯਾ ਹੀ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕਾ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਕਾ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ਹੈ॥ ੧੧੨ ॥

ਕਬੀਰ ਸਭ ਜਗ ਹਉ ਫਿਰਿਓ ਮਾਂਦਲੁ ਕੰਧ ਚਢਾਇ ॥ ਕੋਈ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹੀ ਸਭ ਦੇਖੀ ਠੋਕ ਬਜਾਇ॥ ੧੧੩ ॥

ਅਪਨੇ ਹੇਤ ਸਭਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਦੂਸਰੇ ਹੇਤ ਕਾਹੂ ਕਾ ਨਹੀ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਨਿਖਲ ਜਗਤ ਮੇ ਮੈ ਇਸ ਬਾਤ ਕੀ ਪਰੀਖਿਆ ਹੇਤ ਬਿਚਰਿਆ ਹੋਂ ॥ ਮਾਦਲੁ ਕੰਧ ਚਢਾਇ, ਢੋਲ ਕੰਧੇ ਪੈ ਲੇਕਰ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਕਾ ਸ੍ਵਾਰਥ ਬਿਨਾ ਭੀ ਕਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ॥ ਇਸ ਬਾਤ ਕੀ ਸਭ ਸੇ ਪੂਛ ਪੂਛ ਕੇ ਪਰਖ ਕਰਤਾ ਸਭ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਯਹੀ ਸੁਨਾ ਹੈ ਸ੍ਵਾਰਥ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਕਾਹੂ ਕਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਬਨੇ ਸਭੀ ਸ੍ਵਾਰਥ ਕੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਮੈਨੇ ਭਲੀ ਤਰਹ ਦੇਖ ਲੀਆ॥ ਠੋਕ ਬਜਾਇ, ਖੋਜ ਖਾਜ ਕੇ ॥ ੧੧੩ ॥

ਮਾਰਗਿ ਮੋਤੀ ਬੀਥਰੇ ਅੰਧਾ ਨਿਕਸਿਓ ਆਇ ॥ ਜੋਤਿ ਬਿਨਾ ਜਗਦੀਸ ਕੀ ਜਗਤ ਉਲੰਘੇ ਜਾਇ ॥ ੧੧੪ ॥

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੀ ਦਯਾ ਬਿਨਾ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਪੜੇ ਸੁਭ ਗੁਣ ਕੋਈ ਨਹੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਸਕੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਕਾਹੂ ਰਸਤੇ ਮੇ ਮੋਤੀ ਬੀਥਰੇ, ਫੈਲੇ ਪੜੇ ਹੋਵੇਂ ॥ ਅਰ ਉਸ ਮਾਰਗ ਮੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਅੰਧਾ ਪੁਰਖ ਨਿਕਸਿਓ ਆਇ, ਆਇ ਜਾਵੇ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਉਨ ਮੋਤੀਯੋਂ ਕੋ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾ ਲੇ ਨਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਉਲਟਾ ਪਾਂਉ ਮੇ ਚੁਭਤੀ ਕੰਕਰ ਜਾਨ ਕੇ ਸੀਘ੍ਰ ਵਹਾਂ ਸੇ ਲਖ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਖਯਮਾ ਸੰਤੋਖਾਦਿਕ ਅਨੇਕ ਗੁਣ ਰੂਪ ਮੋਤੀ ਫੈਲ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਅੰਧੇ ਤੁੱਲਯ ਅਗਯਾਨੀ ਜੀਵ ਉਨ ਗੁਣੋ ਕੋ ਸੁਣਤੇ ਦੇਖਤੇ ਹੁਯੇ ॥ ਜੋਤਿ ਬਿਨਾ ਜਗਦੀਸ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇਂ ਪਾਈ ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਬਿਨਾ ਨਾ ਦੇਖਤੇ ਕੇ ਸਮਾਨ ਉਨ ਕੋ ਉਲਟੇ ਜਾਨ ਉਲੰਘਤੇ ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਹਮ ਖਿਮਾ ਸੰਤੋਖ ਧਾਰੇਂ ਤੋ ਹਮਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਨਿਰਬਾਹ ਹੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ॥੧੧੪॥

ਬੂਡਾ ਬੰਸ ਕਬੀਰ ਕਾ ਉਪਜਿਓ ਪੂਤ ਕਮਾਲੁ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਛਾਡਿ ਕੈ ਘਰਿ ਲੈ ਆਇਆ ਮਾਲੁ॥ ੧੧੫ ॥

ਕਮਾਲ ਕਥਾ ਸੁਣਨੇ ਜਾਯਾ ਕਰਤਾ ਥਾ ਏਕ ਬਾਣੀਏ ਨੇ ਪੂਛਾ ਕਹਾਂ ਜਾਯਾ ਕਰਤੇ ਹੋ ॥ ਉਸਨੇ ਕਹਾ ਕਥਾ ਸੁਣਨੇ॥ ਬਾਣੀਏਨੇ ਕਹਾ ਹਮਸੇ ਜਾਯਾ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ॥ ਪਾਂਚ ਰੋਜ ਕੀ ਕਥਾ ਕਾ ਫਲ ਹਮਕੋ ਦੇਨਾ ਕਰ ਪੱਚੀਸ ਰੁਪਯਾ ਪੂਜਾ ਲੇਵੇ ਕਮਾਲ ਫਲ ਦੇਨਾ ਕਰ ਮਾਲ ਲੇ ਆਯਾ॥ ਇਸੀ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕੋ ਸੁਣਕਰ ਕਬੀਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਬੂਡਾ ਬੰਸ ਕਬੀਰ ਕਾ, ਬੂਡ ਗਯਾ ਆਜ ਹਮਾਰਾ ਬੰਸ ਜਿਨਕੇ ਘਰਮੇ ਮਹਾ ਲੋਭੀ ਕਮਾਲ ਪੁਤ੍ਰ ਉਪਜਿਆ ॥ ਜੋ ਹਰੀ ਕਾ ਸਿਮਰਣ ਬਣੀਯੇ ਪੈ ਛਾਡਿਕੈ, ਬੇਚਕੇ ਘਰਮੇ ਮਾਲ ਲੇਆਯਾ ॥ ੧੧੫ ॥

ਕਬੀਰ ਸਾਧੂ ਕਉ ਮਿਲਨੇ ਜਾਈਐ ਸਾਥਿ ਨ ਲੀਜੈ ਕੋਇ ॥ ਪਾਛੈ ਪਾਉ ਨ ਦੀਜੀਐ ਆਗੈ ਹੋਇ ਸੁ ਹੋਇ ॥ ੧੧੬ ॥

ਕਾਹੂ ਨੇ ਕਹਯਾ ਸੰਤਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਜਾਤੇ ਕਾਹੂ ਔਰ ਕੋ ਭੀ ਸਾਥ ਲੇਜਾਈਏ ॥ ਸੁਣ ਕੇ ਕਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨ ਜਬ ਸਾਧੂ ਪੁਰਖ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਜਾਈਏ ॥ ਤਬ ਕਾਹੂ ਐਸੇ ਵੈਸੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਸਾਥ ਨਾ ਲੇਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਮਤ ਕਾਹੂ ਰੀਤਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸੁਣਾਯ ਕੇ ਮਹਾਤਮਾ ਮੇ ਅਸ੍ਰਧਾ ਕਰਾਇ ਦੇਵੇ ॥ ਅਰ ਜਾਨੇ ਸਮੇ ਇਸ ਕਾਲਮੇ ਜਾਨੇ ਸੈਅਮ ਕਾ ਕਾਮ ਬਿਗੜ ਜਾਵੇਗਾ ਐਸੇ ਮਨਮੇ ਕਾਹੂ ਕਾਮ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰ ॥ ਪਾਛੇ ਪਾਉ ਨ ਦੀਜੀਏ, ਪੀਛੇ ਭੀ ਨਾ ਹਟ ਬੈਠੀਯੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਝਟ ਪਟ ਦਰਸਨ ਹੇਤ ਚਲ ਦੇਈਏ ਜਾਨੇ ਪੀਛੇ ਜੈਸਾ ਬਵ੍ਹਹਾਰ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਨਾ ਹੈ ਹੋਵੇ ਉਸ ਮੇ ਸੋਕ ਨਾ ਕਰੀਯੇ॥ ੧ ॥ ਯਦਵਾ ॥ ਸੰਤੋਂਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਨਿਸਕਾਮ ਹੋਕਰ ਜਾਈਏ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਬ ਸਾਧੂ ਕਉ, ਸੰਤੋਂਕੋ ਅਪਨੀ ਕਲਜਾਣ ਹੇਤ ਮਿਲਨੇ ਜਾਈਏ ॥ ਤਬ ਕੋਈ ਅਰਥ ਕਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਚਿਤਮੇ ਸਾਥ ਨਾ ਲੇਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਅਰ ਸਤਸੰਗ ਓਰ ਜਾਤੇ ਪਾਛੇ ਪਾਂਉ ਨ ਦੀਜੀਏ, ਕੁਸੰਗ ਓਰ ਜਾਨੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਭੀ ਨਾ ਰਖੀਏ ॥ ਆਗੇ ਸਤ ਸੰਗ ਮੇ ਜਾਨੇ ਸੇ ਤਬੀ ਜੋ ਲਾਭ ਹੋਨਾ ਹੈਸੋ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਕੁਸੰਗ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰੇ ਵਹੁ ਲਾਭ ਕਭੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੧੧੬ ॥ ੨॥

ਕਬੀਰ ਜਗ ਬਾਧਿਓ ਜਿਹ ਜੇਵਰੀ ਤਿਹ ਮਤ ਬੰਧਹੁ ਕਬੀਰ ॥ ਜੈਹਹਿ ਆਟਾ ਲੋਨ ਜਿਉ ਸੋਨ ਸਮਾਨ ਸਰੀਰ ॥ ੧੧੭ ॥

ਅਲਪ ਕਾਲ ਰਹਨੇ ਵਾਲੀ ਦੇਹਮੇ ਸੀਘ੍ਰ ਚੇਤੋ ਯਹ ਕਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਮਨ ਜਿਸ ਮੋਹਕੀ ਜੇਵਰੀ ਮੇ ਜਗਤ ਬੰਧਾ ਹੂਯਾ ਹੈ ਤੂੰ ਤਿਸਮੇ ਮਤ ਬੰਧਾਯਮਾਨ ਹੋਹੁ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੈਹਹਿ, ਵਰਖਾ ਪੜਨੇਸੇ ਜਾਤਾਹੈ ਆਟਾ, ਅਟਾਲਾ ॥ ਭਾਵ ਫੇਰ ਲੋਨਕਾ ॥

ਜੈਸੇ ਖਰਕੇ ਪਾਨੀ ਮੇ ਸੋਨ, ਤਿਸੀਕੇ ਸਮਾਨ ਨਾਸ ਹੋਜਾਨੇ ਵਾਲਾ ਯਹ ਦੇਹ ਹੈ॥੧੧੭॥

ਕਬੀਰ ਹੰਸ ਉਡਿਓ ਤਨੁ ਗਾਡਿਓ ਸੋਝਾਈ ਸੈਨਾਹਿ ॥ ਅਜਹੂ ਜੀਉ ਨ ਛੋਡਈ ਰੰਕਾਈ ਨੈਨਾਹਿ ॥ ੧੧੮ ॥

ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਮਰਨ ਸਮੇ ਭੀ ਜੀਵ ਚਿਤਮੇ ਉਦਾਰਤਾ ਨਹੀ ਧਾਰੇ ਰੰਕਤਾ ਹੀ ਰਖੇਹੈ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੋ ਹੇ ਜਨੋ ॥ ਜਬ ਇਸ ਤਨ ਮੇ ਗਾਡਿਓ, ਦ੍ਰਿਢਕਰ ਗਡਾ ਹੂਆ ਹੰਸ, ਕ੍ਰਿਪਣ ਜੀਵ ਦੇਹਸੇ ਉਡਿਓ, ਨਿਕਲਨੇ ਲਗੇਹੈ ॥ ਤਬ ਭੀ ਜੀਵ ਸੋਝਾਈਸੈ ਨਾਹਿ, ਆਨ ਸੰਬੰਧੀਯੋਂ ਕੋ ਅਪਨਾ ਰਖਜਾ ਰਖਾਯਾ ਮੰਦਰ ਕੇ ਕੋਨੇ ਓਰ ਅੰਗੁਲੀਆਂ ਕਰ ਸਮਝਾਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਮੁਕ ਕੋਨੇ ਮੇਂ ਹੈ॥ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਸੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਜਹੁ, ਅਬ ਮਰਨ ਸਮੇਭੀ ਜੀਵ ਨਹੀ ਛੋਡਤੇ ਰੰਕਾਈ ਨੈਨਾਹ, ਕੰਗਾਲਪਨਾ ਨੇਤ੍ਰੋਂਸੇ ਜੋ ਰੋਰੋ ਕਰ ਕੰਗਲਾਪਨ ਆਂਖੋਂ ਸੇ ਦਿਖਾਂਵੇਹੈਂ ॥ ੧੧੮ ॥

ਕਬੀਰ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਉ ਤੁਝਕਉ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਉ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥ ਬੈਨ ਉਚਰਉ ਤੁਅ ਨਾਮ ਜੀ ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਿਦ ਠਾਉ॥੧੧੯॥

ਸਰਬਅੰਗ ਭਕ੍ਤੀਸੇਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਨੈਨ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਦੇਖਉ ਤੇਰੀ ਬਜ਼ਕ੍ਰੀਕੋ ॥ ਅਰ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨਉ, ਕਾਨੋ ਕਰਕੇ ਸੁਨੋ ਸੰਤੋਂ ਸੇ ਤੇਰੇ ਨਾਮੋਂ ਕੋ ਔ ਅਪਨੀ ਬਾਨੀਸੇ ਉਚਰਉ, ਕਥਨ ਕਰੋਂ ਤੁਅਨਾਮ, ਤੇਰੇ ਨਾਮੋਕੋ ॥ ਪੁਨਾ ਤੇਰੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਕਾ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਠਿਕਾਨਾ ਕਰੋਂ ॥ ਵਾ ਤੇਰੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਮੇ ਮੇਰੇ ਚਿਤਕੋ ਠਿਕਾਨਾ ਮਿਲੇ ॥ ੧੧੯ ॥

ਕਬੀਰ ਸੁਰਗ ਨਰਕ ਤੇ ਮੈ ਰਹਿਓ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਪਰਸਾਦਿ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ ਮਉਜ ਮਹਿ ਰਹਉ ਅੰਤਿ ਅਰ ਆਦਿ॥੧੨੦॥

ਗੁਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਭਈ ਨਿਜ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤਗ੍ਯਤਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਸ੍ਵਰਗ ਔ ਨਰਕਮੇ ਜਾਨੇ ਸੇ ਮੈ ਰਹਿਤ ਹੋਗਯਾ ਹੋਂ ਗ੍ਯਾਨ ਦਾਤੇ ਸਤਿਗੁਰੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਦਯਾਸੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਕੇ ਆਨੰਦਸਾਗਰ ਕੀ ਮਉਜ ਮਹਿ, ਲਹਰ ਮੇ ਰਹਤਾ ਹੂੰ ਅੰਤ ਅਰ ਆਦਿ, ਹੂੰ ਪਹਲੇ ਪੀਛੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ॥੧੨੦ ॥

ਕਬੀਰ ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ ਮਉਜ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈਸੇ ਉਨਮਾਨ ॥ ਕਹਿਬੇ ਕਉ ਸੋਭਾ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ਹੀ ਪਰਵਾਨ ॥ ੧੨੧ ॥

ਕਹੇ ਆਨੰਦਕੀ ਲਹਰਕਾ ਆਨੰਦ ਦੂਸਰੇ ਪੈ ਨਹੀ ਬਤਾਯਾ ਜਾਵੇ ਯਹ ਕਹੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋਂਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲੋਂ ਕੀ ਮੌਜਕਾ ਕਹੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਨਮਾਨ, ਪੱਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਭਾਵ ਕਾਹੂੰ ਰੀਤਿਸੇਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੂਸਰੇਕੋ ਲਖਾਵਨ ਹੇਤ ਨਹੀ ਬਤਾਯ ਸਕੇ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਕਹਿਤਾਹੋਂ ਕਹਿਬੇ ਕਉ ਸੋਭਾ ਨਹੀ, ਕੇਵਲ ਅਪਨੇ ਆਪਸੇ ਲਖਨੇ ਯੋਗਜ ਵਸਤੁਕੇ ਆਨ ਜਨੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਨੇ ਮੇ ਕੋਈ ਉਪਮਾ ਨਹੀ ਜਿਸ ਜੈਸਾ ਬਤਾਯ ਕੇ ਲਖਾਯ ਸਕੇ ਕੇਵਲ ਉਸਕਾ ਦੇਖਨਾ ਹੀ ਪਰਮਾਣਹੈ॥ ਭਾਵ ਵਹੁ ਮੌਜ ਪਰਸੰਬੇਦਜ ਨਹੀ ਸ੍ਵੈਸੰ ਬੇਦਜਹੈ॥ ਵਾ ਕਾਹੂਨੇ ਪੂਛਾ ਲਹਰਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਬਤਾਵੋ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਕਹੇ ਕਹਿਬੇ ਇਤਿ॥ ੧੨੧॥

ਕਬੀਰ ਦੇਖਕੈ ਕਿਹ ਕਹਉ ਕਹੇ ਨ ਕੋ ਪਤੀਆਇ॥ ਹਰਿ ਜੈਸਾ ਤੈਸਾ ਉਹੀ ਰਹਉ ਹਰਖ ਗੁਨਗਾਇ॥ ੧੨੨॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਕਹੇਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਦੇਖਕੇ ਮੈ ਦੂਸਰੇ ਕਿਹ ਕਹਉ, ਕਿਸਕੋ ਕਹੋਂ॥ਕਹਨੇਸੇਕੋਈ ਨਹੀ ਪਤੀਆਇ, ਨਿਸ਼ਚਾ ਕਰੇ॥ ਜਿਸਤੇ ਹਰਿ ਜੈਸਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਜੈਸਾਹੈ ਤੈਸਾ ਹਰਿ ਆਪਹੀ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਤਿਸਕੇ ਤੁਲਜ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਕਾਹੂੰਕੇ ਸਮਾਨ ਕਹਕੇ ਬਤਾਇ ਨਹੀ ਸਕਤਾ॥ ਕੇਵਲ ਆਪਹੀ ਉਸਕੋ ਅਪਰੋਖ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਤਾਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤਾ ਰਹਉ ਹਰਖ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਤਾਹੂੰ ਕਹਤਾ ਨਹੀ॥ ੧੨੨॥

ਕਬੀਰ ਚੁਗੈ ਚਿਤਾਰੈ ਭੀ ਚੁਗੈ ਚੁਗਿ ਚੁਗਿ ਚਿਤਾਰੇ॥ ਜੈਸੇ ਬਚਰੇ ਕੂੰਜ ਮਨ ਮਾਇਆ ਮਮਤਾਰੇ॥ ੧੨੩॥ ਮਨ ਮਾਯਾ ਕੋ ਐਸਾ ਚਿਤਵੇਹੈ ਯਹ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਪੁਰਖੋ ਕੂੰਜ ਚੁਗਤੀ ਹੈ ਬਚਜਾਂ ਕੋ ਚਿਤਾਰੇ, ਯਾਦ ਕਰਤੀਹੈ ਭੀ ਚੁਗੈ, ਪੁਨਾ ਚੁਗੇਹੈ॥ਔਚੁਗਿਚੁਗਿਕੇ ਪੁਨਾਚਿਤਾਰੇ ਯਾਦ ਕਰੇਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕੂੰਜ ਪੰਖੀ ਕੇ ਮਨਮੇ ਬੱਚੇ ਯਾਦ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਮਾਯਾ ਕੀ ਮਮਤਾ ਕੋ ਯਹ ਮੇਰਾ ਧਨਹੈ ਯਹ ਖੇਤਹੈ ਐਸੇ ਯਾਦ ਰਖੇਹੈ॥ ੧੨੩॥

ਕਬੀਰ ਅੰਬਰ ਘਨਹਰ ਛਾਇਆ ਬਰਖ ਭਰੇ ਸਰਤਾਲ॥ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਜਿਉ ਤਰਸਤ ਰਹੈ ਤਿਨਕੋ ਕੌਨ ਹਵਾਲ॥ ੧੨੪॥ ਜਿਗਜਾਸੂਯੋਂ ਕੀ ਬਿਰਹ ਦਸਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤਸੇ ਦਿਖਾਵੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋਂ ਜੈਸੇ ਅੰਬਰ, ਆਕਾਸ ਮੇ ਘਨਹਰ, ਬੱਦਲ ਛਾਇਆ, ਛਾਯੇ ਹੂਏ ਬਰਖ ਕਰ ਜਬ ਸਰਤਾਲ,

ਪਕੇ ਐ ਕਰੇ ਤਲਾਵੋਂਕੋ ਭਰ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਵਾ ਸਰ, ਸਰੀ ॥ ਅਰਥਾਤ ਨਦੀਯੋਂਕੋ ਐ ਤਲਾਵੋਂਕੋ ਭਰ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਤਬਭੀ ਚਾਤਕ ਤਰਸਤੇ ਰਹੇਹੈਂ ਸ੍ਵਾਂਤੀ ਬੂੰਦਬਿਨਾ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਅੰਬਰ, ਚਿਦਾਕਾਸ ਜੋ ਘਨਹਰ, ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਰ ਛਾਯਾ ਹੁਯਾਹੈ ॥ ਜਬ ਤਾਮੇ ਰਹੇ ਪਦਾਰਥ ਅਪਨੇ ਭੋਗੋਂ ਕੇਸੁਖੋਂ ਕੋ ਬਰਸਾਇ ਬਰਸਾਇ ਨਿਖਲ ਥਾਨੋ ਕੋ ਪੂਰਨ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾਮੇ ਭੀਉੱਤਮਸੁਖਦੇਨੇ ਵਾਲੀਉਪਦੇਸ ਬੂੰਦ ਬਿਨਾ ਜੋ ਜਿਗਯਾਸੂ ਤਰਸਤੇ ਰਹੇਹੈ ਤਿਨਕੀ ਕਿਆ ਦਸਾਹੋ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਵੋਹ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਪੂਰਨ ਸੁਖ ਮਿਲੇ ਭੀ ਬਿਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੇਂ ਸੁਖੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਦਵਾ, ॥ ਕਬੀਰ ਅਪਨੀ ਦਸਾਕਹੇ ਚਿਦਾਕਾਸਪਰਮਾਤਮਾਸਰਬਤ੍ਰ ਮਹਾਤਮਾ ਸੰਤ ਰੂਪਬਾਦਲੋਂ ਕਰਛਾਯਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਸੰਤ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਬ੍ਰਖਾਸੇਂ ਨਿਖਲ ਜਿਗਯਾਸੀ ਰੂਪ ਤਲਾਵੋਂ ਕੋ ਪੂਰਨ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਸਮੇਂਮੇ ਭੀ ਹਮਜੋਚਾਤਕ ਕੇ ਸਮਾਨ ਤਰਸਰਹੇਹੈਂ ਹਮਾਰੀ ਕਿਆ ਦਸਾਹੋਗੀ ॥ ੧੨੪ ॥

ਕਬੀਰ ਚਕਈ ਜਉ ਨਿਸ ਬੀਛੁਰੈ ਆਇ ਮਿਲੈ ਪਰਭਾਤ ॥ਜੋ ਨਰ ਬਿਛਰੇ ਰਾਮ ਸਿਉ ਨਾ ਦਿਨ ਮਿਲੈ ਨ ਰਾਤ॥ ੧੨੫ ॥

ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿਢ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਜਨੋ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਪਤੀ ਚਕਵਾਸੇ ਚਕਵੀ ਨਿਸ ਬੀਛਰੈ, ਰਾਤਕੋ ਬਿਛਰਤੀਹੈ॥ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲਮੇ ਉਸ ਸਾਥ ਆਇ ਕਰ ਮਿਲਜਾਵੇ ਹੈ ਏਤੀ ਉਸਕੇ ਮਿਲਾਪ ਕੀ ਔਧਹੈ॥ਜੋ ਜਨ ਰਾਮਸੇ ਬਿਛੜੇਹੈ ਵਹੁ ਕਬੀਰਾਤ ਦਿਨ ਦੋਨੋ ਕਾਲੋ ਮੇ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਉਨਕੇ ਮੇਲ ਕੀ ਕੁਛ ਔਧੀਨਹੀ ॥੧੨੫॥

ਕਬੀਰ ਰੈਨਾਇਰ ਬਿਛੋਰਿਆ ਰਹੁਰੇ ਸੰਖ ਮਝੂਰ॥ ਦੇਵਲ ਦੇਵਲ ਧਾਹੜੀ ਦੇਸਹਿ ਉਗਵਤ ਸੂਰ ॥ ੧੨੬ ॥ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਸੰਖੋਂਕੀ ਅਵਾਜ ਸੁਨਕੇ ਅਨਜੋਕ੍ਰੀ ਸੇ ਭੂਲੇ ਜੀਵੋਂਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ॥ਕਬੀਰ ਕਹੇਂਹੇਰੈਨਾਇਰ, ਰਤਨਾਕਰ ਸੇ ਬਿਛੜੇ ਸੰਖਤੂੰ ਮਝੂਰ, ਸਦਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰਕੇ ਬੀਚਹੀ ਰਹਨੇਕੀਇਛਾ ਕਰ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਬਤੂੰ ਊਹਾਂ ਨਾ ਰਹਾ ॥ ਤਬੀ ਦੇਵਲ ਦੇਵਲ, ਏਕ ਏਕ ਮੰਦਰਮੇ ਧਾਹੜੀ ਪੜਾ ਅਵਾਜ ਦੇਤਾਹੈਂ ॥ ਉਗਵਤ, ਚੜਤੇਹੀ ਸੂਰਜ ਕੇ ॥ ਜੇਕਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੇ ਨਾਬਿਛ ੜਤਾ ਤਬ ਕਿਉ ਕਲੇਸ ਪਾਵਤਾ ॥ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ॥ ਹੇਜੀਵੋ ਜੋ ਤੁਮ ਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਛੋਡ ਦੀਆਹੈ॥ ਸਦਾ ਉਸੀਕੇ ਬੀਚ ਰਹਨੇ ਕੀ ਚਾਹਕਰੋ ॥ ਜੋ ਨਾ ਚਾਹੋਗੇ ॥ ਤਬ ਦੇਵਲ ਦੇਵਲ ਧਾਹੜੀ, ਸਦਾ ਸਰੀਰ ਸਰੀਰ ਮੋਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਰਹੋਗੇ॥ਜਨਮੋਂ ਰੂਪ

ਸੂਰਜ ਕੇ ਚੜਨ ਸਮੇ ॥ ੧੨੬ ॥

ਕਬੀਰ ਸੂਤਾ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਜਾਗ ਰੋਇ ਭੈ ਦੁਖ ॥ ਜਾਕਾ ਬਾਸਾ ਗੋਰ ਮਹਿ ਸੋ ਕਿਉ ਸੋਵਹਿ ਸੁਖ ॥ ੧੨੭ ॥

ਕਬੀ ਅਭ੍ਯਾਸ ਮੇ ਬੈਠਜੋਂ ਕੋ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਆਵਨੇ ਲਗੀ ਤਬ ਮਨਕੋ ਸਮਝਾਵੇਹੈਂ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਤੂੰ ਸੂਤਾ, ਸੋਇ ਕੇ ਕਯਾ ਕਰੇਂਗਾ ॥ ਭਾਵ ਕਿਆ ਲਾਭ ਪਾਵੇਗਾ ॥ ਅਰਥਾਤ ਕੁਛ ਨਹੀ ਪਾਵੇਂਗਾ ॥ ਕੁਛ ਪਾਵਨੇ ਕੀਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਜਾਗ॥ ਅਰ ਜਾਗ ਕੇ ਦੁਖੋਂਕੇ ਭਯਸੇ ਰੁਦਨ ਕਰ ॥ਜੋ ਆਗੇ ਹੋਨੇਵਾਲੇ ਦੁਖੋਂਕੋ ਮੈ ਕੈਸੇ ਭੋਗੋਂਗਾ ॥ਕਾਹੇਤੇ ਤੇਰਾ ਵਾਸਾ ਏਕ ਦਿਨ ਗੋਰਮੇ ਯਾ ਮੜ੍ਹੀ ਮੇ ਹੋਨਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜਿਸਕਾ ਵਾਸਾ ਵਹਾਂ ਹੋਨਾ ਹੈ ਉਸਕੋ ਸੁਖਸੇ ਕਿਉ ਸੋਨਾ ਚਾਹੀਯੇ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਉਸਕੋ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥੧੨੭॥

ਕਬੀਰ ਸੂਤਾ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਉਠਿ ਕਿ ਨ ਜਪਹਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਸੋਵਨ ਹੋਇਗੋ ਲਾਂਬੇ ਗੋਡ ਪਸਾਰਿ ॥ ੧੨੮ ॥

ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਮਨ ਸੂਤਾ ਕ੍ਯਾ ਕਰ ਰਹਯਾ ਹੈ॥ ਉਠਕੇ ਮੁਰਾਰਿ ਨਾਮਕੋ ਕਿਉ ਨਹੀ ਜਪਤਾ ॥ ਜਿਸ ਸੋਨੇ ਓਰ ਧ੍ਯਾਨ ਹੈ ਵਹੁ ਸੋਨਾ ਤੋ ਤੇਰਾ ਇਕਦਿਨ, ਮ੍ਰਿਤਕੇ ਦਿਨਮੇ ਬਹੁਤ ਹੱਛੀ ਤਰਹ ਹੋਜਾਵੇਗਾ॥ਲਾਂਬੇ ਗੋਡ ਪਸਾਰਿ, ਲੰਬੀ ਲੱਤਾਂਕਰ॥ ੧੨੮ ॥

ਕਬੀਰ ਸੂਤਾ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਬੈਠਾ ਰਹੁ ਅਰੁ ਜਾਗ ॥ ਜਾਕੇ ਸੰਗ ਤੇ ਬੀਛਰਾ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਲਾਗ ॥ ੧੨੯ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੋ ਹੇਮਨ ਤੂੰ ਮੋਹ ਨ੍ਰਿਦਾ ਮੇ ਸੋਇਆ ਕਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛਮਤ ਕਰ ॥ ਕਿੰਤੁ ਮੇਰਾ ਕਹਨਾ ਮਾਨਕੇ ਬੈਠਾ ਰਹੁ ॥ ਅਰ ਜਾਗਤਾ ਰਹੁ ॥ ਜਾਗਤਾਂ ਹੁਯਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਜਿਸ ਕੇ ਸੰਗਤੇ ਤੂੰ ਬਿਛੜਾ ਹੈ ਉਸੀ ਪਰਮਾਤਮ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਲਾਗ, ਮਿਲ ॥ ੧੨੯ ॥

ਕਬੀਰ ਸੰਤ ਕੀ ਗੈਲ ਨ ਛੋਡੀਐ ਮਾਰਗਿ ਲਾਗਾ ਜਾਉ ॥ ਪੇਖਤ ਹੀ ਪੁਨੀਤ ਹੋਇ ਭੇਟਤ ਜਪੀਐ ਨਾਉ ॥ ੧੩੦ ॥

ਅਤੀ ਯਤਨਸੇ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂਹੇ ਜਨੋ ਸੰਤਕਾ ਗੈਲ, ਪੀਛਾ ਨਾ ਛੋਡੀਯੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਪੀਛੇ ਲਗ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਲਾਗਾ ਜਾਉ, ਮਿਲੇ ਜਾਈਏ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪੇਖਤ ਹੀ, ਸੰਤੋਂ ਕਾ ਦ੍ਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੋਈਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਭੇਟਤ, ਤਿਨਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਨੇ ਸੇ ਨਾਮ ਜਪੀਯੇ ਹੈ ॥ ੧੩੦ ॥

ਕਬੀਰ ਸਾਕਤ ਸੰਗੁ ਨ ਕੀਜੀਐ ਦੂਰਹਿ ਜਾਈਐ ਭਾਗਿ ॥ ਬਾਸਨ ਕਾਰੋ ਪਰਸੀਐ ਤਉ ਕਛੁ ਲਾਗੈ ਦਾਗੁ ॥ ੧੩੧॥ ਸਤ ਸੰਗ ਭੀ ਕੁਸੰਗ ਕੋ ਸਰਬਥਾ ਛੋਡਕੇ ਕਰੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਦੁਰਜਨੋ ਕਾ ਸੰਗ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਬਸ ਚਲਤੇ ਉਨਕੇ ਮੇਲਸੇ ਭਾਗਕੇ ਦੂਰ ਜਾਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਬਾਸਨ ਕਾਰੋ ਪਰਸੀਐ, ਕਾਲੇ ਬਰਤਨ ਕੋ ਜਬ ਸਪਰਸ ਕਰੀਏ ॥ ਤਬ ਕੁਛ, ਕਹੀਂ ਨ ਕਹੀਂ ਕਾਲਾ ਦਾਗ ਲਗਹੀ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧੩੧ ॥

ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਨ ਚੇਤਿਓ ਜਰਾ ਪਹੂੰਚਿਓ ਆਇ ॥ ਲਾਗੀ ਮੰਦਰ ਦੁਆਰ ਤੇ ਅਬ ਕਿਆ ਕਾਢਿਆ ਜਾਇ ॥ ੧੩੨ ॥

ਪੀਛੇ ਕੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਸੇ ਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬ੍ਰਿੱਧ ਅਵਸਥਾ ਸੇ ਪਹਲੇ ਚਿੰਤਨ ਚਾਹੀਏ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਤੁਮਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀ ਕੀਆ ॥ ਜਰਾ ਤੁਮਾਰੇ ਪੈ ਆਇ ਪਹੁਚੀਹੈ ॥ ਸੋ ਅਬ ਤੁਮਕੋ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕਾਮ ਨਹੀ ਕਰਨੇ ਦੇਵੇਗੀ ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਕੇ ਘਰਮੇ ਜਬ ਮੰਦਰਕੇ ਦਰਵੱਜੇ ਪੈ ਆਗ ਲਗ ਜਾਵੇ ॥ ਤਬ ਉਸ ਘਰਸੇ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਨਿਕਾਲੀ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਮੁਖਪੈ ਧੌਲੇ ਆਏ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਤੁਮਭੀ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੇ ॥ ੧੩੨ ॥

ਕਬੀਰ ਕਾਰਨੁ ਸੋ ਭਇਓ ਜੋ ਕੀਨੋ ਕਰਤਾਰਿ ॥ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ਕੋ ਨਹੀ ਏਕੈ ਸਿਰਜਨਹਾਰੁ ॥ ੧੩੩॥ ਯਤਨ ਭੀ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਨਹੀ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਈਸੁ ਨੇ ਚਾਹਾ ਸੋ ਹੂਆ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਕਾਰਨ, ਕਾਰਜ ਵਹੁ ਪੀਛੇ ਹੂਯਾ ਔ ਆਗੇ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਜੋ ਕੁਛ ਕਰਤਾਰ ਨੇ ਕੀਆ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤਿਸ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੀ ਸਭ ਕਾਮੋ ਕੇ ਸਿਰਜਨ ਹਾਰ, ਰਚਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ੧੩੩ ॥

ਕਬੀਰ ਫਲ ਲਾਗੇ ਫਲਨਿ ਪਾਕਨਿ ਲਾਗੇ ਆਂਬ ॥ ਜਾਇ ਪਹੂਚਹਿ ਖਸਮ ਕਉ ਜਉ ਬੀਚਿ ਨ ਖਾਹੀ ਕਾਂਬ ॥ ੧੩੪ ॥

ਕਬੀਰ ਬਿਚਰਤੇ ਕਹੀਂ ਆਂਬ ਸਮੀਪ ਗਏ ਊਪਰ ਸੇ ਕਾਨੇ ਔ ਸਾਬਤ ਫਲ ਗਿਰੇ ਦੇਖਕੇ ਅਨਜੋਕ੍ਤੀ ਸੇਂ ਉਪਦੇਸ ਕਹੇਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਜਬ ਆਂਬ ਫਲ ਫਲਨੇ ਲਗੇ ਔਫਲ ਕਰ ਪਕਨੇ ਲਗੇ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਤਿਨਮੇ ਸਭੀ ਫਲ ਬਾਗ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਾਸ

ਨਹੀ ਪਹੁੰਚੇ ॥ ਕਿੰਤੂ ਖਸਮ, ਬਾਗਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀਕੋ ਵਹੁ ਫਲ ਮਾਲੀ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਹਾਥ ਸੇ ਪਹੁੰਚੇਹੈਂ ॥ ਜੋ ਅਪਨੇ ਬੀਚ ਕਾਂਬ, ਕਾਣ ਪਨਾ ਵਾ ਕੋਈ ਔਰ ਦੋਖ ਨਹੀ ਰਖਤੇ ॥ ॥ ਜਿਨਮੇ ਦੋਖ ਹੋਵੇ ਵਹੁ ਨਹੀ ਪਹੁਚੇ ॥ ਤੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਬ੍ਰਿਛ ਮੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇਹ ਰੂਪ ਫ ਲ ਕਾਮਾਦਿ ਦੋਖੋਂ ਸੇ ਕਾਣ ਵਾਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਪਹੁਚ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਕਾਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਤਬ ਨਹੀ ਪਹੁੰਚੇ ॥ ੧੩੪ ॥

ਕਬੀਰ ਠਾਕੁਰ ਪੂਜਹਿ ਮੋਲ ਲੇ ਮਨ ਹਠਿ ਤੀਰਥਿ ਜਾਹਿ ॥ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਸ੍ਵਾਂਗ ਧਰਿ ਭੂਲੇ ਭਟਕਾ ਖਾਹਿ ॥ ੧੩੫ ॥

ਮੂਰਤਿ ਪੂਜਨ ਤਾਮਸ ਭਕਤੀਹੈ ਤਿਸਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਕ੍ਤੋ ਦੇਖੋ ਗਜ੍ਯਾਨ ਹੀਨ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਤੇਭੀ ਸਾਂਤਕ ਰਾਜਸ ਭਕ੍ਤੀ ਛੋਡ ਤਾਮਸ ਹੀ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪਾਹਨ ਮੋਲ ਲੇਕਰ ਤਾਂਕੋ ਠਾਕੁਰ ਨਾਮ ਕਹ ਕਰ ਚੰਦਨ ਪੁਸਪਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਪੂਜੇਹੈ ॥ ਅਰ ਸਚੀ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਨਮੇ ਹਠ ਤਜਾਗ ਕਰਮਨਕੀ ਹਠਿ, ਜ਼ਿੱਦਸੇ ਅਪਨੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਨ ਕੋਜਲ ਕੇ ਸਰੋਵਰ ਤੀਰਥੋਂ ਮੇ ਸਨਾਨ ਕੋ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਉਨਕੇ ਬਾ ਪ ਦਾਦਾ ਚਲਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਵੈਸੀ ਲਕੀਰ ਕੇ ਫਕੀਰ ਬਨ ਵਹੁ ਲੋਕ ਭੀ ਪਿਛਲੇ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਸਿਰ ਮੂੰਹ ਮੁੰਡਾਵਤੇ ਤਿਲਕ ਛਾਪੇ ਲਾਵਤੇ ਦੇਖਕੇ ਉਨਹੀ ਸ੍ਵਾਂਗੋਂ ਕੋ ਧਾਰਤੇ ਹੂਏ ਬਿਚਾਰੇ ਅਸਲ ਭਕਤੀ ਸੇ ਭੂਲੇ ਭਟਕਤੇ ਹੈਂ ੧੩੫ ॥

ਕਬੀਰ ਪਾਹਨ ਪਰਮੇਸੁਰੁ ਕੀਆ ਪੂਜੈ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ॥ ਇਸ ਭਰਵਾਸੇ ਜੋ ਰਹੇ ਬੂਡੇ ਕਾਲੀ ਧਾਰਿ ॥ ੧੩੬ ॥

ਭਟਕਨੇ ਸੇਹੀ ਉਨ ਕਾ ਬੂਡਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਭਕ੍ਤੋ ਕੈਸੇ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ॥ ਮੂਰਖੋਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੋ ਪਾਹਨ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀਆ, ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੀਆਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਉਸ ਪਾਹਨਕੋ ਵਾਸਤੇ ਤਰਨੇ ਕੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਪੂਜੇਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਮੇਰਾ ਨਿਸਚਾ ਸੁ ਨੋ ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਹਮਨੇ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜੀਹੈ ॥ ਤਰ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਇਸ ਭਰਵਾਸੇ ਇਸ ਬਾਤਕੇ ਬਿਸਵਾਸ ਪੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਮਨਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਨੀ ਛੋਡਕੇ ਬੈਠੇਂਗੇ ਸੋ ਡੂਬੇਂਗੇ ਕਾਲੀਧਾਰ, ਕਾਲੇ ਪਾਨੀ ਕੀਧਾਰਾ ਮੇ ॥ ੧੩੬ ॥

ਕਬੀਰ ਕਾਗਦ ਕੀ ਓਬਰੀ ਮਸੁਕੇ ਕਰਮ ਕਪਾਟ ॥ ਪਾਹਨ ਬੋਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪੰਡਿਤ ਪਾੜੀ ਬਾਟ ॥ ੧੩੭ ॥

ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਪੂਜਾ

ਕਰਨੀ ਬੇਦਾਦਿ ਗ੍ਰੰਥੋਂਮੇ ਲਿਖੀ ਹੈ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਹੈ ਤਬ ਸੁਨੋ ॥ ਕਬੀਰਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਬੇਦਾਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾਗਦ ਕੀ ਓਬਰੀ, ਲੋਕੋਂਕੋ ਕੈਦ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕਾਗਜ ਕੀ ਕੋਠਰੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤਿਸਕੋਠੀ ਕੇ ਦਵਾਰੇ ਮਸੁਕੈ, ਸਯਾਹੀ ਕੇ ਲਿਖੇ ਕਰਮ, ਅਛਰ ਕਿਵਾੜੇ ਲਗ ਰਹਹੈਂ ॥ ਵਹੁ ਅਛਰ ਕਾਹੂ ਜੀਵਕੋ ਕੋਠੜੀ ਸੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀ ਨਿਕਸਨੇ ਦੇਵੇ ॥ ਔ ਉਨ ਅਖਰੋਂਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਰ ਲਿਖੇ ਪਥਰੋਂ ਨੇ ਅਪਨੀ ਪੂਜਾ ਕਰਾਵਤੇ ਹੂਏ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਡੋਬ ਰਖੀਹੈ ॥ ਅਰ ਪੰਡਤ ਪਾੜੀ ਬਾਟ, ਬਟਵਾਰੇ ਧਾੜਵੀ ਪੰਡਿਤ ਲੋਕ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵੇਦਮੇ ਠਾਕੁਰ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਵੇਦਮੇ ਗਊਆਂ ਘੋੜੇ ਮਾਰਨੇ ਲਿਖੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਬਤਾਧਕੇ ਲੋਕੋਂ ਕਾ ਮਾਲ ਛੀਨ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ॥੧੩੭ ॥

ਕਬੀਰ ਕਾਲ ਕਰੰਤਾ ਅਬਹਿ ਕਰ ਅਬ ਕਰਤਾ ਸੁਇ ਤਾਲ ॥ ਪਾਛੈ ਕਛੂ ਨ ਹੋਇਗਾ ਜਉ ਸਿਰਪਰ ਆਵੈ ਕਾਲੁ ॥ ੧੩੮॥

ਜੇਕਰ ਕਹੋਂ ਆਪਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨ ਹਮ ਭੀ ਕਲ ਰੋਜ ਸੇ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨ ਕਾਲ, ਕਲ ਰੋਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਬਹੀ ਇਸ ਪਹਰਮੇ ਕਰ ॥ ਅਰ ਇਸ ਪਹਰਮੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤਾਹੈ ਸੁਇ, ਵਹੁ ਤਾਲ, ਤਤਕਾਲ ਸੀਘ੍ਰ ਕਰ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਤੁਮਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇਗਾ ॥ ਜਬ ਤੁਮਾਰੇ ਸਿਰ ਪੈ ਕਾਲੁ ਮ੍ਰਿਤ ਸਮਾ ਆਵੇਗਾ ॥ ੧੩੮ ॥

ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਜੰਤ ਇਕ ਦੇਖਿਆ ਜੈਸੀ ਧੋਈ ਲਾਖ ॥ ਦੀਸੈ ਚੰਚਲ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ਮਤਿ ਹੀਨਾ ਨਾਪਾਕ ॥ ੧੩੯ ॥

ਠਗੋਂਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਮੈਨੇ ਐਸਾ ਏਕ ਠੱਗ ਪੁਰਖ ਦੇਖਿਆ ॥ ਊਪਰ ਸੇ ਐਸਾ ਸੌਰਿਆ ਹੁਯਾ ॥ ਜੈਸੇ ਧੋਈ ਲਾਖ ਸਾਫ ਹੋਵੇਹੈ ਯਾਹੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਸੇ ਦੀਸੈ, ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਹੈ ਚੰਚਲ ਅਰ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਭੀਤਰ ਸੇ ਅਤਯੰਤ ਮਤੀ ਹੀਨ ਅਰ ਨਾਪਾਕ, ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਦੇਖਾ ॥ ੧੩੯ ॥

ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਬੁੱਧ ਕਉ ਜਮ ਨ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ॥ ਜਿਨਿ ਇਹ ਜਮੂਆ ਸਿਰਜਿਆ ਸੋ ਜਪਿਆ ਪਰਵਦਗਾਰ ॥ ੧੪੦ ॥

ਪੰਡਤ ਪੂਛਤਾ ਭਯਾ ਤੁਮ ਕਿਸ ਵਸਤੁ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਨਿਰਭਯ ਹੋਰਹੇ ਹੋ ਸੁਨਕੇ ਕਹੈਂ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਮੇਰੀ ਬੁੱਧੀ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ॥ ਭਾਵ ਮੇਰੇਗਯਾਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇਜਮ

ਮੇਰਾ ਅਨਾਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਨੇ ਯਹ ਜਮ ਪਾਪ ਕਰਮੇਂ ਕਾਫਲ ਦਿਵਾਵਨ ਹੇਤ ਰਚੇ ਹੈਂ ॥ ਮੈਨੇ ਉਸੀ ਪਰਵਦਗਾਰ, ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਹੈ ॥ ੧੪੦ ॥

ਕਬੀਰ ਕਸਤੂਰੀ ਭਇਆ ਭਵਰ ਭਏ ਸਭ ਦਾਸ ॥ ਜਿਉ ਜਿਉ ਭਗਤਿ ਕਬੀਰ ਕੀ ਤਿਉ ਤਿਉ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ॥੧੪੧॥

ਯਾਹੀ ਤੇਤਿਸਮੇ ਆਨ ਭਗਤੋਂ ਵਤ ਮੇਰਾ ਨਿਵਾਸਹੈ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਪਰਮੇਸ੍ਰਰ ਤੋ ਮਾਨੋ ਕਸਤੂਰੀ ਬਨ ਗਯਾ ॥ ਦਾਸ ਤਿਸਕੇ ਸਭੀ ਭਵਰੇ ਭਏ ॥ ਅਰ ਜਿਉ ਜਿਉ ਵ੍ਰਹ ਭਗਤ ਜਨ ਭਗਤੀ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਬੀਰਕੀ, ਸਭ ਸੇਂ ਬਡੇ ਪ੍ਰਮੇ ਸ੍ਰਰ ਕੀ ॥ ਤਿਉ ਤਿਉ ਤਿਨ ਸਭ ਕਾ ਰਾਮਮੇ ਨਿਵਾਸ ੇਵੇਹੈ ॥ ਵਹੀ ਦਸਾ ਮੇਰੀ ਹੈ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਜਮ ਕੈਸੇ ਦੁਖ ਦੇਵੇ ॥ ੧੪੧ ॥

ਕਬੀਰ ਗਹਿਗਚ ਪਰਿਓ ਕੁਟੰਬਕੈ ਕਾਂਠੈ ਰਹਿਗਇਓ ਰਾਮ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਧਰਮਰਾਇਕੇ ਬੀਚਹਿ ਧੂਮਾ ਧਾਮ ॥ ੧੪੨ ॥

ਜੋਪੁਰਖ ਭਗਤੀ ਛੋਡ ਛਲ ਬਲ ਸੇਂ ਕੁਟੰਬ ਪਾਲੇਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜੋਪੁਰਖ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਮੇ ਗਹਿ ਗਚ,ਗੂੜਾ ਰੰਗਜਾ ਪੜਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਉਸ ਰੰਗ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਕਾਂਠੈ, ਕਿਨਾਰੇ ਰਹਿ ਗਯਾ ॥ ਕਬੀ ਤਿਸ ਓਰ ਚਿਤ ਨਹੀ ਕੀਆ ॥ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਜਬ ਦੇਹਕੇ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਸਮੇ ਆਇ ਕੇ ਪਰੇ ਧਰਮਰਾਜ ਕੇ ਦੂਤ ॥ ਤਬ ਉਸਕੇ ਸਾਥ ਉਸ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਬੀਚਹੀ ਧੂਮਾਧਾਮ ਮਾਰ ਕੁਟ ॥ ਵਾ ਅੰਧਾ ਧੁੰਧ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ੧੪੨ ॥

ਕਬੀਰ ਸਾਕਤ ਤੇ ਸੂਕਰ ਭਲਾ ਰਾਖੈ ਆਛਾ ਗਾਉ ॥ ਉਹ ਸਾਕਤ ਬਪੁਰਾ ਮਰ ਗਇਆ ਕੋਇ ਨ ਲੈਹੈ ਨਾਉ ॥ ੧੪੩ ॥

ਯਾਹੀ ਤੇ ਭਕਤੀ ਹੀਨ ਸੇ ਸੂਕਰ ਭੀ ਭਲਾ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਸੁਨੋ ਹੇ ਜਨੋ ਸਾਕਤ ਤੇ, ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨ ਪੁਰਖ ਸੇ ਸੂਕਰ, ਸੂਰ ਭੀ ਭਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਕੇ ਸਮੀਪ ਕੀ ਗੰਦਗੀ ਅਪਨੇ ਪੇਟ ਮੇ ਪਾਯ ਕੇ ਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਤੋ ਸ੍ਵਛ ਰਖੇ ਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਯੇ ਜਬ ਸੂਕਰ ਦੈਵ ਯੋਗ ਤੇ ਮਰ ਜਾਵੇ ਲੋਗ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਲੇਕਰ ਯਾਦ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜਬ ਸਾਕਤ ਵਿਚਾਰਾ ਮਰ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਕੋਇ ਨ ਲੈ ਹੈ ਨਾਉ, ਕੋਈ ਉਸ

ਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਨਹੀ ਲੇਵੇ ॥ ੧੪੩ ॥

ਕਬੀਰ ਕਉਡੀ ਕਉਡੀ ਜੋਰਕੈ ਜੋਰੇ ਲਾਖ ਕਰੋਰਿ ॥ ਚਲਤੀ ਬਾਰਿ ਨ ਕਿਛੁ ਮਿਲਿਆ ਲਈ ਲੰਗੋਟੀ ਤੋਰਿ ॥ ੧੪੪ ॥

ਭਕਤੀ ਬਿਨਾ ਜੀਵਕੇ ਸੰਗ ਕੁਛ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਕ੍ਰਿਪਨੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋਂ ਜਿਨ ਕ੍ਰਿਪਣੋਂ ਨੇ ਕਉਡੀ ਕਉਡੀ ਕਾਹੂ ਕਾਹੂ ਉਪਾਯ ਸੇ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਕੇ ਉਸ ਧਨ ਕੋ ਬਢਾਯ ਬਢਾਯ ਕੇ ਕਰ ਲੀਯੇ ਹੈਂ ਲਾਖ ਅਰ ਕਰੋੜੋਂ ਰੁਪਯੇ ॥ ਉਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਚਲਤੀ ਬਾਰਿ, ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਅਪਨੇ ਘਰ ਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ॥ ਮੁਰਦੇ ਕੋ ਸਨਾਨ ਕਰਾਵਨ ਸਮੇ ਘਰ ਕੇ ਲੋਗ ਲੰਗੋਟੀ ਭੀ ਉਤਾਰ ਲੇਵੇ ਹੈਂ॥ ੧੪੪॥

ਕਬੀਰ ਬੈਸਨੋ ਹੂਆਤ ਕਿਆ ਭਇਆ ਮਾਲਾ ਮੇਲੀ ਚਾਰ॥ ਬਾਹਰਿ ਕੰਚਨ ਬਾਰਹਾ ਭੀਤਰਿ ਭਰੀ ਭੰਗਾਰ॥ ੧੪੫ ॥

ਕਪਟੀ ਬੈਸਨੋ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਭਕਤੋ ਜੇਕਰ ਭਗਤੀ ਹੀਨ ਕਪਟੀ ਨਾਮ ਕਾ ਬੈਸਨੋ ਹੋਗਯਾ ਤੋ ਕਯਾ ਹੈ॥ ਜਿਸਨੇ ਮਾਲਾ ਮੇਲੀ, ਪਾਯ ਰਖੀ ਹੈ ਬਰੀਕ ਮੋਟੀ ਦੋ ਗਲ ਮੇ ਏਵੰ ਦੋ ਕਾਨੋ ਮੇ ਮਿਲਾਕੇ ਤੁਲਸੀ ਕੀ ਚਾਰ ਵਾ ਚਾਰੁ, ਸੁੰਦਰ ਤੁਲ-ਸੀ ਕੀ ਮਾਲਾ ਬਾਹਰ ਸੇ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਕੰਚਨ, ਸਵਰਣ ਦਿਖਾਈ ਪੜੇ ਹੈ ਬਾਰਹਾ, ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਾਵੰਨੀ ਕਾ ॥ ਪਰੰਤੂ ਭੀਤਰ ਉਸਕੇ ਭੰਗਾਰ, ਮਹਾਂ ਮੈਲੀ ਕੁਟ ਧਾਤੂ ਵਾ ਲਾਖ ਕੇ ਤੁਲਯ ਕਪਟ ਹੀ ਭਰਾ ਹੁਯਾ ਹੈ ॥ ੧੪੫ ॥

ਕਬੀਰ ਰੋੜਾ ਹੋਇ ਰਹੁ ਬਾਟਕਾ ਤਜਿ ਮਨਕਾ ਅਭਿਮਾਨ॥ ਐਸਾ ਕੋਈ ਦਾਸੁ ਹੋਇ ਤਾਹਿ ਮਿਲੈ ਭਗਵਾਨ ॥ ੧੪੬ ॥

ਅਭਿਮਾਨੀ ਜਨੋ ਕੋ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਪੁਰਖੋ ਕੁਛ ਸੁਭ ਗਤੀ ਕੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਤਬ ਤੂੰ ਮੈ ਬਤਾ ਹੂੰ ਐਸਾ ਅਪਨਾ ਅਭਿਮਾਨ ਤਯਾਗ ਕੇ ਰੋੜਾ ਹੋ ਰਹੁ ਬਾਟਕਾ, ਰਸਤੇ ਕੀ ਈਟ ਪਾਖਾਣ ਤੁਲਯ ਸਭ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਕਠੋਰ ਬਚਨ ਰੂਪ ਚੋਟੋਂ ਕੋ ਸਹਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਨ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਐਸਾ ਕੋਈ ਦਾਸ, ਜੋ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਾ ਸੇਵਕ ਐਸਾ ਨੀਵਾਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ਕੋ ਨਹੀ ਮਿਲਤਾ ॥ ੧੪੬ ॥

ਕਬੀਰ ਰੋੜਾ ਹੂਆ ਤ ਕਿਆ ਭਇਆ ਪੰਥੀ ਕਉ ਦੁਖ ਦੇਇ॥ ਐਸਾ ਤੇਰਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਜਿਉ ਧਰਨੀ ਮਹਿ ਖੇਹ ॥੧੪੭ ॥ਪੂਰਬ ਕਹਿਆ

ਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਜਾਵੇ ਤਬ ਤਾਂਸੇ ਭੀ ਨੀਵਾਂ ਬਨ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਰੋੜੇ ਤੁਲਜ ਸਭ ਕੇ ਕਠੋਰ ਬਚਨ ਸਹਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਨਕੇ ਕਬੀਕ ਆਪ ਭੀ ਉਨ ਪੰਥੀ, ਨਾਨਾ ਮਤੋਂ ਕੇ ਚਲਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਵੇ॥ ਤੋ ਕਿਆ ਲਾਭ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਕਾਕੁਛ ਲਾਭ ਨਹੀ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮੈਂ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਹੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਜਨ ਐਸਾ ਤੇਰਾ ਦਾਸ, ਸੁਭਾਵ ਬਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੀ ਧੂੜ ਵਤ ਨਰਮ ਹੋਵੇ॥ ਤਬ ਬਹੁਤ ਭਲਾ ਹੈ॥ ੧੪੭॥

ਕਬੀਰ ਖੇਹ ਹੂਈ ਤਉ ਕਿਆ ਭਇਆ ਜੌ ਉਡ ਲਾਗੈ ਅੰਗ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਐਸਾ ਚਾਹੀਏ ਜਿਉ ਪਾਨੀ ਸਰਬੰਗ॥੧੪੮॥

ਪੁਨਾ ਜਬ ਐਸੇ ਸੁਭਾਵ ਸੇ ਤੂੰ ਸਬ ਸਾਥ ਮਿਲਨੇ ਲਗ ਜਾਵੇ॥ ਤੌ ਭੀ ਭਕ੍ਰੀ ਮੇ ਬਿਘਨ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਬ ਖੇਹ, ਬਹੁਤ ਬਰੀਕ ਮੱਟੀ ਵਤ ਨਾ ਚੁਭਨੇ ਵਾਲਾ ਤੁਮਾਰਾ ਸੁਭਾਵ ਹੋ ਗਯਾ॥ ਤੌ ਭੀ ਕਿਆ ਲਾਭ ਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਜੈਸੇ ਖੇਹ ਉਡ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਅੰਗੋਂ ਮੇਲਗੇਹ ਤੈਸੇ ਤੁਮ ਭੀ ਸਭ ਸੇ ਮੇਲ ਕਰਤੇ ਰਹੋ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਤੁਮ ਕੋ ਐਸਾ ਸਮੇ ਸਮੇ ਮੋ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਕੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਏ॥ ਜੈਸੇ ਅਨੇਕ ਰੰਗੋਂ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਵੈਸੇ ਹੀ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮੇਂ ਜਲ ਕਰਲੇਵੇਹੈ॥੧੪੮॥

ਕਬੀਰ ਪਾਨੀ ਹੂਆ ਤ ਕਿਆ ਭਇਆ ਸੀਰਾ ਤਾਤਾ ਹੋਇ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਐਸਾ ਚਾਹੀਐ ਜੈਸਾ ਹਰਿ ਹੀ ਹੋਇ॥ ੧੪੯॥

ਸਮੇ ਸਮੇ ਮੋ ਜੈਸੇ ਸਾਥ ਮਿਲੇ ਵੈਸਾ ਬਨਨੇ ਮੇ ਹਰੀ ਜਨੋ ਕੋ ਦੂਸ੍ਰੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਭਾਵ ਕਰਨੇ ਮੇ ਕਲੇਸ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਪਾਨੀ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਸੇਂ ਭੀ ਆਗੇ ਬਢੋ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਜਬ ਹਰੀ ਭਗਤ ਪਾਨੀ ਕੇ ਤੁਲਜ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਹੁਯਾ ਤੋ ਕਿਯਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਪਾਨੀਆਗ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਤਾਤਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਸੀਤ ਪਵਨ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਸੀਰਾ, ਸੀਤਲ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਨਾਨਾ ਸੁਭਾਵ ਬਦਲਨੇ ਮੋ ਹਰਿ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੀ ਏਕ ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀਮੋ ਫਰਕ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਰਿ ਜਨੋ ਕੋ ਐਸਾ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਏ ਜੈਸਾ ਹਰੀ ਆਪ ਹੋਵੇ॥ ੧੪੯॥

ਊਚ ਭਵਨ ਕਨਕ ਕਾਮਨੀ ਸਿਖਰਿ ਧਜਾ ਫਹਰਾਇ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਭਲੀ ਮਧੂਕਰੀ ਸੰਤ ਸੰਗ ਗੁਨ ਗਾਇ॥ ੧੫੦॥

ਹਰਿ ਭਗਤਿ

ਬਿਮੁਖ ਕੇ ਨਾਨਾ ਐਸ੍ਵਰਯ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਸੇ ਭਗਤ ਕੇ ਭਿਖ੍ਯਾ ਯੁਤ ਆਨੰਦ ਕੋ ਅਧਿਕਤਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਜਿਸ ਜਨ ਕੇ ਊਚੇ ਮੰਦਰ ਹੈਂ ਕਨਕ, ਸ੍ਵਰਨ ਹੈਂ॥ ਕਾਮਨੀ, ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ਸਿਖਰਿ, ਧਨ ਕੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਕੇ ਊਪਰ ਧਜਾ ਝੂਲ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਐਸੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੇ ਜੋ ਧਨੀ ਕੋ ਵਿਖਯ ਜਨਯ ਸੁਖ ਹੈ ਤਾਂਤੇ, ਇਸ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਐਸ੍ਵਰਯ ਸੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਮੇਟਨੇ ਕੀ ਇਛਾ ਵਾਲੇ ਜਨ ਕੋ ਮਧੁਕਰੀ, ਭਵਰ ਕੀ ਤਰਹ ਘਰ ਘਰ ਮੇ ਭਿਖ੍ਯਾ ਕਰ ਲੇਨੀ ਭਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਭਿਖ੍ਯਾ ਕੋ ਕਰਕੇ ਸੰਤ ਸੰਗ ਮੇ ਪੁਰਖ ਕਾ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ਭਗਤੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ॥ ੧੫੦॥

ਕਬੀਰ ਪਾਟਨ ਤੇ ਊਜਰ ਭਲਾ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਜਿਹ ਠਾਇ॥ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਬਾਹਰਾ ਜਮ ਪੁਰ ਮੇਰੇ ਭਾਂਇ॥ ੧੫੧॥ ਭਗਤੀ ਹੀਨ ਨਗਰ ਸੇ ਭਗਤੀ ਵਾਲਾ ਉਜਾੜ ਉੱਤਮ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਪਾਟਨ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਪਾਟਨ ਤੇ, ਸਹਿਰ ਤੇ ਊਜਰ, ਉਜਾੜ॥ ਭਾਵ ਜੰਗਲ ਹੀ ਭਲਾ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਕਾ ਜਿਹ, ਅਪਨੇ ਕੋ ਜਹਾਂ ਭਾਇ ਹੈ॥ ਵਾ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਹੈ ਜਿਸ ਠਿਕਾਣੇ ਪੁਨਾ ਜੋ ਥਾਨ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ, ਭਗਤੋਂ ਸੇ ਹੀਨ ਹੈ॥ ਸੋ ਥਾਨ ਸ੍ਵਰਗ ਜੈਸਾ ਭੀ ਜਮਪੁਰ ਨਰਕ ਹੈ ਮੇਰੇ ਭਾਣੇ॥ ਭਾਵ ਮੇਰੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੇ ਨਰਕ ਤੁਲਯ ਹੈ॥ ੧੫੧॥

ਕਬੀਰ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਕੇ ਅੰਤਰੇ ਸਹਜ ਸੁੰਨ ਕੇ ਘਾਟ॥ ਤਹਾਂ ਕਬੀਰੈ ਮਟੁ ਕੀਆ ਖੋਜਤ ਮੁਨਿ ਜਨ ਬਾਟ॥ ੧੫੨॥ ਜੋਗਮਾਰਗ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਨਿਵਾਸ ਥਾਨ ਬਤਾਵੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਗੰਗ, ਸਜੇ-ਸ੍ਵਰ ਔ ਜਮੁਨ, ਖੱਬੇ ਸ੍ਵਰ ਕੇ ਅੰਤਰ ਭੀਤ੍ਰ ਮੇ ਸਹਜ ਸੁੰਨ ਕੇ ਘਾਟ ਸੁਖਮਨਾ ਕੇ ਘਾਟ ਥਾਨ ਜੋ ਹੈ॥ ਤਹਾਂ, ਤਿਸ ਥਾਨ ਮੋ ਕਬੀਰੈ, ਬਡੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਮਟੁ ਕੀਆ, ਮੂਰਧ ਮਾਰਗ ਸੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਅਪਨਾ ਨਿਵਾਸ ਥਾਨ ਬਨਾਇਆ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਪਰ-ਮਾਤਮਾ ਕੀ ਸਭ ਮੁਨੀ ਲੋਕ ਬਾਟ, ਪਾਵਨੇ ਕਾ ਰਸਤਾ ਖੋਜੇ ਹੈਂ॥ ੧੫੨॥

ਕਬੀਰ ਜੈਸੀ ਉਪਜੀ ਪੇਡ ਤੇ ਜੌ ਤੈਸੀ ਨਿਬਹੈ ਓੜਿ॥ ਹੀਰਾ ਕਿਸ ਕਾ ਬਾਪੁਰਾ ਪੁਜਹਿ ਨ ਰਤਨ ਕਰੋੜਿ॥ ੧੫੩॥ ਏਕ ਰਸ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਅਮੋਲਕਤਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ॥ ਜੈਸੇ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਉਪਜੀ ਹੈ॥ ਪੇਡ ਤੇ, ਮੂਲ ਤੇ ਭਾਵ ਆਦਿ ਤੇ॥ ਜੇਕਰ ਤੈਸੀ ਨਿਬਹੈ, ਬਨੀ ਰਹੇ

ਉਜ਼ਿ, ਅੰਤ ਪ੍ਰਯੰਤ॥ ਤਬ ਨਿਸਰੇ ਜਾਨੋ ਏਕ ਹੀਰਾ ਉਸਕੀ ਬਦਲ ਨ ਪਹੁੰਚਨੇਮੇ ਕਿਸਕਾ ਬਿਚਾਰਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੌਨ ਗਿਨਤੀ ਮੇ ਹੈ॥ ਉਸਕੀ ਬਦਲ ਤੋ ਕਰੋੜੋਂ ਰਤਨ ਨਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ॥ ਭਾਵ ਕੋਟ ਰਤਨੋ ਸੇਭੀ ਵਹੁ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇ॥੧੫੩॥

ਕਬੀਰ ਏਕ ਅਚੰਭਉ ਦੇਖਿਓ ਹੀਰਾ ਹਾਟ ਬਿਕਾਇ॥ ਬਨ ਜਨ ਹਾਰੇ ਬਾਹਰਾ ਕਉਡੀ ਬਦਲੈ ਜਾਇ॥ ੧੫੪॥ ਮੂਰਖੋਂ ਕੋ ਕਥਾ ਸੁਨਾਵਤੇ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਏਕ ਮੈਨੇ ਆਸਚਰਯ ਕਾਮ ਦੇਖਾ ਹੈ॥ ਕਥਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੰਡਿਤੋਂ ਕੀ ਦੁਕਾਨ ਮੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਹੀਰਾ ਬਜਰਥ ਬਿਕੇ ਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬਨਜਨ ਹਾਰੇ, ਜਗਯਾਸੀ ਜਨ ਗਾਹਕ ਸੇ ਬਿਨਾ ਕਉ-ਡੀ ਬਦਲੈ ਜਾਇ, ਤਿਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਨਿਸਫਲ ਹੀ ਜਾਵੇ ਹੈ॥ ੧੫੪॥

ਕਬੀਰ ਜਹਾ ਗਿਆਨੁ ਤਹ ਧਰਮੁ ਹੈ ਜਹਾਂ ਝੂਠ ਤਹਪਾਪ॥ ਜਹਾ ਲੋਭ ਤਹ ਕਾਲੁ ਹੈ ਜਹਾ ਖਿਮਾ ਤਹਾ ਆਪਿ॥ ੧੫੫॥ ਕਾਹੂ ਨੇ ਪੂਛਾ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਕਹਾਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹੈ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨ ਜਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਮ ਕਾ ਗਜ਼ਾਨ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜੈਸੇ ਧਰਮ ਹੈ॥ ਜਹਾਂ ਝੂਠ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜੈਸੇ ਪਾਪ ਹੈ॥ ਜਹਾਂ ਲੋਭ ਹੈ ਤਹਾਂ ਪੰਖੀਯੋਂ ਕੋ ਚੋਗੇ ਪੈ ਫਸਨੇ ਕਰ ਜੈਸੇ ਕਾਲੁ, ਮ੍ਰਿਤੁ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਜਹਾਂ ਖਿਮਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਆਪ ਹੈ॥ ਵਾ ਜਹਾਂ ਖਿਮਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਗਜਾਨ ਹੈ ਜਹਾਂ ਗਜਾਨ ਹੈ ਤਹਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਹੈ॥ ਯਥਾ ਜਹਾਂ ਲੋਭ ਹੈ ਤਹਾਂ ਝੂਠ ਹੈ॥ ਜਹਾਂ ਝੂਠ ਹੈ ਤਹਾਂ ਪਾਪ ਅਰ ਕਾਲ ਹੈ॥ ੧੫੫॥

ਕਬੀਰ ਮਾਇਆ ਤਜੀ ਤ ਕਿਆ ਭਇਆਜਉਮਾਨਤਜਿਆ ਨਹੀਜਾਇ॥ਮਾਨਮੁਨੀਮੁਨਵਰਗਲੇਮਾਨੁਸਭੈਕਉਖਾਇ॥੧੫੬॥

ਅਹੰਕਾਰੀ ਕੇ ਤਜਾਗੋਂ ਕੋ ਨਿਸਫਲ ਕਹਤੇ ਹੂਏ ਅਹੰਕਾਰਕਾ ਤਜਾਗਨਾ ਜਤਾਵੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜੇਕਰ ਕਾਹੂੰਨੇ ਮਾਇਆ ਤਜੀ, ਧਨ ਤਜਾਗ ਦੀਆਤੋ ਕਜਾ ਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਤਿਸ ਤਜਾਗ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਤਜਿਆ ਨਹੀ ਜਾਇ, ਤਜਾਗਜਾ ਨ ਜਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮਾਨ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇਹੀ॥ ਮੁਨਿਔ ਮੁਨਿਯੋ ਮੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਦੁਰਬਾਸਾ ਆਦਿਕ॥ ਅੰਬਰੀਖਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਆਗੇ ਗਲੇ, ਨਾਸ ਹੋਇ ਗਏ॥ ਜਿਸਤੇ ਯਹ ਅਹੰਕਾਰ ਸਭਕੋ ਸੁਭ ਮਾਰਗਸੇਂ ਖਾਇ ਲੇਵੇ ਹੈ॥ ੧੫੬॥

ਕਬੀਰ ਸਾਚਾ ਸਤਿ ਗੁਰੁ ਮੈ ਮਿਲਿਆ ਸਬਦੁ ਜੁਬਾਹਿਆ ਏਕ॥ਲਾਗਤਹੀਭੁਇਮਿਲਗਇਆ ਪਰਿਆਕਲੇਜੇਛੇਕੁ॥੧੫੭॥

ਪੂਰਨ ਗੁਰੁਕੇ ਉਪਦੇਸਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਜੋ ਮੁਝਕੋ ਸਚੇਗੁਰੁਨੇ ਅਪ ਨੇ ਮੇਲਸਮੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਬਾਨ ਚਲਾਯਾ॥ ਤਿਸ ਬਾਨਕੇ ਲਗਤੇਹੀ ਮੈ ਭੁਇ ਮਿਲ ਗਇਆ, ਜਮੀਨਮੇ ਮਿਲ ਗਯਾ॥ ਭਾਵ ਨਿਰ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋ ਗਯਾ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੇ ਰੇ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਰੂਪ ਕਲੇਜੇ ਮੈ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਛਿੱਦ੍ਰ ਪੜ ਗਯਾ॥੧੫੭॥

ਕਬੀਰ ਸਾਚਾ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਜੌ ਸਿਖਾਂ ਮਹਿ ਚੂਕ ॥ ਅੰਧੇ ਏਕ ਨ ਲਾਗਈ ਜਿਉ ਬਾਂਸ ਬਜਾਈ ਫੂਕ॥੧੫੮॥

ਅਨਧਿਕਾਰੀ ਮੇ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਭੀ ਨਿਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਸਾਚਾ ਸਤਿਗੁਰ, ਯਥਾਰਥ ਵਕਤਾ ਗੁਰੂ ਭੀ ਕਿਆ ਕਰੇ ਜੇਕਰ ਸਿਖਾਮਹਿ, ਨਾਮ ਮਾਤ੍ਰਕੇ ਸੇਵਕੋਂ ਮੇ ਕੇਵਲ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਿਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਸੇ ਚੂਕ, ਭੂਲ ਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅੰਧੇ, ਬਿਬੇਕ ਹੀਨ ਸੇਵਕੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਬਾਨੋ ਮੇਸੇ ਏਕ ਨ ਲਾਗਈ, ਏਕਭੀ ਬਚਨ ਬੇਧਨ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਸਭੀ ਬਚਨ ਏਕ ਕਾਨਸੇਂ ਸੁਨੇ ਦੂਸ ਰੇ ਕਾਨ ਕੇ ਰਸਤੇ ਐਸੇ ਨਿਕਸ ਜਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਂਸ ਮੇ ਬਜਾਈ ਫੂਕ ਦੂਸਰੀਓਰ ਨਿਕਸ ਜਾਵੇ ਹੈ ੧੫੮॥

ਕਬੀਰ ਹੈਗੈ ਬਾਹਨ ਸਘਨ ਘਨਿ ਛਤ੍ਰਪਤੀ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਤਾਸ ਪਟੰਤਰ ਨਾ ਪੁਜੈ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਪਨਿਹਾਰ ॥ ੧੫੯ ॥

ਹਰਿ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੀ ਦਾਸੀ ਰਾਜ ਪਤਨੀ ਸੇ ਅਧਿਕ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜਿਸ ਰਾਜਾ ਪਾਸ ਹੈ, ਘੋੜੇ ਗੈ, ਹਸਤੀ ਬਾਹਨ, ਪਾਲਕੀ ਪੀਨਸ ਸੇਂ ਲੇ ਸ ਘਨ ਘਨ, ਬਹੁਤ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਛਤ੍ਰ ਪਤੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ॥ ਸੋ ਤਾਸ, ਤਿਸਕੇ ਪਟੰਤਰ, ਤੁਲਜ ਨਾ ਪੁਜੈ,ਨਹੀ ਹੋਸਕਤੀ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੀ ਪਨਿਹਾਰ, ਪਾਨੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਦਾਸੀ ਹੈ ॥ ੧੫੯ ॥

ਕਬੀਰ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਕਿਉ ਨਿੰਦੀਐ ਕਿਉ ਹਰਿ ਚੇਰੀ ਕੌ ਮਾਨੁ॥ਓਹਮਾਂਗਸਵਾਰੈ ਬਿਖੈਕਉਓਹਸਿਮਰੈ ਹਰਿਨਾਮੁ॥੧੬੦॥

ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਦਾਸੀਸੇ ਰਾਜਦਾਰਾ ਕੀ ਹੀਨਤਾ ਮੇ ਬੀਜ ਸੁਨਾਵੋ ਕਿਆਹੈ॥ ਤਬ

ਸੁਨੋ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜੇਕਰ ਹਮਕੋ ਪੂਛੋ ਹੇ ਕਬੀਰ ਆਪਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਕਿਉ ਨਿੰਦੀਏਹੈ ॥ ਭਾਵ ਆਪ ਰਾਜਪਤਨੀ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਿਉ ਕਰਤੇਹੋਂ ॥ ਅਰ ਹਰਿ ਦਾਸੋਂਕੀ ਦਾਸੀਕਾ ਮਾਨੁ, ਉਸਤਤਿ ਕਿਉ ਕਰਤੇਹੋਂ ॥ ਤਬ ਹਮਸੇ ਨਿੰਦਾ ਉਸਤਤਿ ਕਾ ਬੀਜ ਸੁਨ ਲੇਵੋ ॥ ਓਹੁ, ਰਾਜ ਦਾਰਾ ਮਾਂਗ, ਕੇਸੋਂਕਾ ਸਵਾਰਨਾ ਕਰਤੀ ਹੈ ॥ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਸਾਥ ਹਾਸ ਬਿਲਾਸ ਕੇ ਲੀਏ ॥ ਅਰ ਭਗਤੋਂਕੀ ਦਾਸੀ ਮੁਕ੍ਤੀ ਹੇਤ ਜਪੇਹੈ ਹਰਿਕੇ ਨਾਮਕੋ ਇਸਲੀਏ ਨਿੰਦਾ ਉਸਤਤਿ ਹੈ ॥ ੧੯੦ ॥

ਕਬੀਰ ਥੂਨੀ ਪਾਈ ਥਿਤ ਭਈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੰਧੀ ਧੀਰ ॥
ਕਬੀਰੈ ਹੀਰਾ ਬਨਜਿਆ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਤੀਰ ॥ ੧੯੧ ॥

ਗੁਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਉੱਤਮ ਲਾਭ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜਬਸੇ ਹਮਨੇ ਥੂਨੀ, ਗੁਰੋਂਕਾ ਉਪਦੇਸ ਥੰਭੀ ਧਾਈ, ਪਕੜੀਹੈਤਬਸੇ ਹਮਾਰੀਪ੍ਰਮੇਸਰ ਮੇ ਥਿਤੀ ਹੋਗਈਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਸਤਿਗੁਰੋਂਨੇ ਹਮਾਰੀ ਉਸਸਰੂਪ ਮੇ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧ ਦਈ ਹੈ॥ ਯਾਂਹੀਤੇ ਔਰ ਲੋਗੋਂਕੋ ਇਸ ਲਾਭਹੇਤ ਖਬਰ ਦੇਤਾ ਹੋਂ ॥ ਮੈ ਕਬੀਰਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਹੀਰਾ ਬਨਜਜਾ, ਖਰੀਦਿਆਹੈ ॥ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਰੂਪ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸਮੀਪਸੇ॥ ੧੯੧॥

ਕਬੀਰ ਹਰਿ ਹੀਰਾ ਜਨ ਜਉਹਰੀ ਲੈਕੈ ਮਾਂਡੈ ਹਾਟ ॥
ਜਬ ਹੀ ਪਾਈਅਹਿ ਪਾਰਖੂ ਤਬ ਹੀਰਨਕੀ ਸਾਟ ॥ ੧੯੨॥

ਤਾਂਕੀ ਖਰੀਦ ਹੇਤ ਤੁਮ ਭੀ ਪਾਰਖੂਬਨੋ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਕਤੋ ਹਰਿ ਤੋ ਹੀਰਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂਕੇ ਸੇਵਕ ਗੁਰੁ ਜਉਹਰੀ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਹੀਰਾ ਲੇਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਹਾਟ, ਮਾਡੇ ਬਨਾਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇ ਬਨਾਯ ਕੇ ਜਬ ਹੀ, ਜਿਸ ਕਾਲ ਮੇ ਪਾਵੇ ਹੈ ਪਰੀਖਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਜਿਗਜਾਸੂ ਜਨਕੋ ॥ ਤਬੀ ਹਰਿ ਹੀਰੇ ਕੋ ਤਨ ਮਨਾਦਿ ਅਰਪਣ ਕੇ ਸਾਂਟ, ਬਦਲੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਦੇ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ੧੯੨ ॥

ਕਬੀਰ ਕਾਮ ਪਰੇ ਹਰਿ ਸਿਮਰੀਐ ਐਸੇ ਸਿਮਰਹੁ ਨਿਤ॥
ਅਮਰਾ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ਕਰਹੁ ਹਰਿ ਗਇਆ ਬਹੋਰੈ ਬਿਤ॥ ੧੯੩ ॥

ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸਮੇ ਭਕ੍ਤੀਵਤ ਸਦਾ ਕਰੋ ਤਬ ਮੁਕਤ ਹੋਵੋ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਜਨੋ ਜੈਸੇ ਹਰਿਪ੍ਰਮੇਸੁਰਕੋਕਾਮਪਰੇ ਦੇਹ ਕੇਦੁਖਨਾਸ ਹੇਤ ਵਾਕਹੂ ਪਦਾਰਥਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਤੁਮ ਸਿਮਰਤੇ ਹੋ ॥ ਤੈਸੇ ਉਸਕੋ ਸਦਾ ਸਿਮਰੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਅਮਰਾ ਪੁਰ

ਬਾਸਾ, ਮੁਕ੍ਤ ਰੂਪ ਹਰਿ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੇਂ ਬਾਸ ਕਰੋ ॥ ਵਾ ਉਸਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਮੇ ਵਾਸਾ ਕਰੋ ਪੁਨਾ ਹਰਿ ਤੁਮਾਰਾ ਪੂਰਬ ਜਨਮੋਂਮੇ ਗਇਆ, ਨਾਸ ਹੂਆ ਆਤਮ ਲਾਭ ਰੂਪ ਧਨ ਭੀ ਮੋੜ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ੧੬੩ ॥

ਕਬੀਰ ਸੇਵਾ ਕਉ ਦੁਇ ਭਲੇ ਏਕ ਸੰਤੁ ਇਕ ਰਾਮੁ ॥
ਰਾਮੁ ਜੁ ਦਾਤਾ ਮੁਕਤਿ ਕਾ ਸੰਤੁ ਜਪਾਵੈ ਨਾਮੁ ॥ ੧੬੪ ॥

ਫਲ ਕੇ ਸਾਥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਤਥਾ ਤਿਸਕੇ ਸੇਵਕੋਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਸੇਵਾ ਕਰ ਫਲ ਲੇਨੇ ਕੀ ਚਾਹ ਕਰੋ ॥ ਤਬ ਸੇਵਾ ਕੋ ਦੋ ਭਲੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਸੰਤ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਭਗਤ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਰਾਮ ਤੋ ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ਸੇ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦਾਤਾ ਬਨੇ ਹੈ ॥ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸੇ ਖੁਸ ਹੋਕਰ ਨਾਮ ਜਪਾਵੇ ਹੈ ॥ ੧੬੪ ॥

ਕਬੀਰ ਜਿਹ ਮਾਰਗਿ ਪੰਡਿਤ ਗਏ ਪਾਛੈ ਪਰੀ ਬਹੀਰ ॥
ਇਕ ਅਵਘਟ ਘਾਟੀ ਰਾਮਕੀ ਤਿਹ ਚੜਿ ਰਹਿਓ ਕਬੀਰ ॥੧੬੫॥

ਧਾਹੀ ਤੋ ਮੈ ਧਨ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕ ਫਲੋਂ ਕਾ ਲੋਭ ਦਿਖਾ ਕਰ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪੀਛੇ ਲਗਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਪੰਡਿਤੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਨਾ ਛੋਡਾ ਹੈ ਧਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜਿਸ ਕਰਮ ਮਾਰਗ ਮੇ ਪੰਡਿਤ ਲੋਗ ਚਲਤੇ ਹੈਂ ਉਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਉਨ ਕਰਮੋਂ ਕਾ ਫਲ ਸੁਨ ਕਰ ਤਿਨ ਕੇ ਪੀਛੇ ਅਨੇਕ ਅਗਜ਼ਾਨੀ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਬਹੀਰ, ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਮੈ ਉਸ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਚਲਨਾ ਤਜ਼ਾਗ ਕੇ ॥ ਏਕ ਕਬੀਰ, ਸਭ ਸੇ ਬਡੇ ਰਾਮ ਕੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਕਠਨ ਘਾਟੀ ਮੇ ਚੜ ਰਹਿਆ ਹੋਂ ॥ ੧੬੫ ॥

ਕਬੀਰ ਦੁਨੀਆ ਕੇ ਦੋਖੇ ਮੂਆ ਚਾਲਤ ਕੁਲ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥
ਤਬ ਕੁਲ ਕਿਸਕਾ ਲਾਜਸੀ ਜਬਲੇ ਧਰਹਿ ਮਸਾਨਿ ॥ ੧੬੬ ॥

ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਕਾਹੂ ਕੋ ਹਰਿ ਭਕ੍ਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਵਹੁ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ਕੁਲਕੀ ਰੀਤਿ ਮੇ ਹੀ ਚਲਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ॥ ਸੁਨ ਕਰ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨ ਜਿਸ ਦੁਨੀਆ ਕੇ ਦੇਖੇਕੇ ਤੂੰ ਕਰਮ ਮਾਰਗ ਮੇ ਮਰਤਾ ਹੈ ॥ ਔ ਚਲਤਾ ਹੈ ਅਪਨੇ ਕੁਲ ਕੀ ਲੱਜਾ ਸਿਰ ਪੈ ਰੱਖ ਕੇ ॥ ਮੈਂ ਪੂਛਤਾ ਹੋਂ ਤਬ, ਉਸ ਸਮੇ ਕੁਲ ਕਿਸਕੀ ਲਾਜ ਸੀ ਲੱਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਜਬ ਤੁਝਕੋ ਲੇਕਰ ਮਸਾਨ ਮੇਂ ਧਰੇਂਗੇ ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਸਮੇ ਕਿਉ ਮੁਰਦਾ ਬਨ ਮਸਾਨ ਮੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਭੀ ਮੜੀਯੋਂ ਮੇਂ

ਜਾਨਾ ਬੁਰਾ ਸਮਝ ਕੇ ਕੁਲ ਸੇ ਲੱਜਾ ਕਰ ਵਹਾਂ ਸੇ ਚਲ ਆਈਓ ॥ ੧੬੬ ॥

ਕਬੀਰ ਡੂਬਹਿ ਗੋਰੇ ਬਾਪੁਰੇ ਬਹੁ ਲੋਗਨਿਕੀ ਕਾਨ ॥ਪਾਰੋਸੀ ਕੇ ਜੋ ਹੂਆ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਭੀ ਜਾਨ॥ ੧੬੭ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਬਿਚਾਰੇ ਜੀਵ ਤੂੰ ਕੁਲ ਕੀ ਲੱਜਾ ਰਾਖਤਾ ਹੁਯਾ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੋ ਡੂਬ ਜਾਯਗਾ ॥ ਯਾਤੇ ਲਾਜ ਛੋਡ ਭਗਤੀ ਕਰ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਪਾਰੋਸੀ, ਸਮੀਪੀ ਜਨੋਂਕੇ ਦੇਹੁਮੇ ਜੋਬਿਨਸਨਾ ਹੂਆ ਹੈ॥ਉਸਕੋ ਤੂੰਅਪਨੀਦੇਹਮੋਭੀ ਹੂਆਜਾਨ॥੧੬੭॥

ਕਬੀਰ ਸਭ ਤੇ ਭਲੀ ਮਧੂਕਰੀ ਨਾਨਾ ਬਿਧ ਕੋ ਨਾਜੁ ॥ ਦਾਵਾ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਨਹੀ ਬਡੋ ਦੇਸ ਬਡ ਰਾਜ॥ ੧੬੮ ॥ ਕਾਨ ਤ੍ਯਾਗ ਕੇ ਸਰੀਰ ਕਾ ਨਿਰਬਾਹ ਐਸੇ ਕਰੋ ਯਹ ਦੇਹ ਰੱਛਾ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਤਾਵੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਸਰੀਰ ਰਖ੍ਯਾ ਕੇ ਨਿਖਲ ਨੌਕਰੀ ਬਨਜ ਕ੍ਰਿਖੀ ਆਦਿਕ ਉਪਾਯਨ ਸੇ ਸ੍ਰੇਸਟ ਪ੍ਰਾਨ ਰਖ੍ਯਾ ਕਾ ਉਪਾਯ ਮਧੂਕਰੀ, ਭਿਖ੍ਯਾ ਕਰ ਲੇਨੀ ਤੁਮੇ ਬਤਾਵਤਾ ਹੋਂ॥ ॥ ਜਿਸ ਭਿਖ੍ਯਾ ਮੋ ਨਾਨਾ ਬਿਧ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿ ਕਾ ਨਾਜ, ਅੰਨ ਮਿਲੇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸ ਅੰਨਸੇ ਦਾਵਾ, ਮੇਰ ਕਿਸੀ ਕੀ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਉਸ ਅੰਨ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਬਡਾ, ਬਹੁਤ ਦੇਸ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਬਹੁਤ ਸੇ ਰਾਜ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਦੇਸ ਜਿਸ ਰਾਜਮੇ ਚਾਹੇ ਲੇਲੇਵੇ ॥ਅਬ-ਵਾ ਤੁਝ ਦਾਵੇ ਹੀਨ ਕਾ ਸਮਝੇ ਤੋ ਸਭੀ ਦੇਸ ਅਰ ਰਾਜ ਹੈ॥ ੧੬੮ ॥

ਕਬੀਰ ਦਾਵੈ ਦਾਝਨ ਹੋਤ ਹੈ ਨਿਰਦਾਵੈ ਰਹੈ ਨਿਸੰਕ॥ ਜੋ ਜਨ ਨਿਰਦਾਵੈ ਰਹੈ ਸੋ ਗਨੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੋ ਰੰਕ ॥ ੧੬੯ ॥ ਦਾਵੇ ਹੀਨ ਕੋਲਾਭ ਬਤਾਵੇਂ ਕਬੀਰਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਦਾਵੇ, ਕਾਹੂੰ ਵਸਤੁ ਮੈ ਅਪਨੀਮੇਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹੀ ਤਾਂਕੇ ਬਿਯੋਗ ਸਮੇ ਦਾਝਨ ਹੋਤਾਹੈ, ਦਗਧ ਹੋਨਾਪੜਤੇਹੈ ॥ ਨਿਰਦਾਵੇ, ਜਿਸਕੀ ਕਾਹੂੰਮੇ ਮੇਰ ਨਹੀ ਵਹੁ ਨਿਸੰਗ ਬਿਨਾ ਦਾਹਸੇ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਔਰਭੀ ਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਖ ਨਿਰਦਾਵੇ, ਬਿਨਾ ਮੇਰ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਮੋ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਵਹੁ ਔਰੋਂ ਕੀ ਕਿਆ ਇੰਦ੍ਰਸੇ, ਇੰਦ੍ਰ ਸਰੀਖੇ ਐਸ੍ਵਰਯਵਾਨੋ ਕੋਭੀ ਰੰਕ, ਕੰਗਾਲ ਜਾਨੇ ਹੈ॥ ੧੬੯ ॥

ਕਬੀਰ ਪਾਲਸਮੁਹਾ ਸਰਵਰੁ ਭਰਾ ਪੀ ਨ ਸਕੈ ਕੋਈ ਨੀਰ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਤੈ ਪਾਇਓ ਤੂੰ ਭਰ ਭਰ ਪੀਉਕਬੀਰ ॥੧੭੦॥

ਆਤਮ ਲਾਭ ਦੁਰਲਭ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਪਾਲਸਮੁਹਾ, ਕਿਨਾ

ਰੇ ਕੀ ਸੀਮਾ ਸਮੇਤ ਯਹ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਸਰੋਵਰ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਸੇ ਲੇ ਤਲੇਕੇ ਪਾਤਾਲ ਪ੍ਯੰਤ ਪਰਮਾਤਮ ਰੂਪ ਜਲ ਸਾਥ ਪੂਰਿਤ ਹੋਰਿਹਾ ਹੈ ॥ ਪੀ ਨ ਸਕੈ, ਜਗਜਾਸੂ ਜਨ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਪਾਮਰ ਵਾ ਵਿਖਯੀ ਜੀਵ ਇਸਮੇ ਸੇ ਪਰਮਾਤਮ ਜਲ ਕੋ ਪਾਨ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ॥ ਹੇਮਨ ਤੈਨੇ ਭੀ ਬਡੇ ਭਾਗੋਂ ਕਰ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੂ ਤਿਸਕਬੀਰ, ਬਡੇ ਪਰਮਾਤਮ ਕੋ ਭਰਭਰ, ਬਾਰ ਬਾਰ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤਾ ਪਾਨ ਕਰ ॥ ੧੭੦ ॥

ਕਬੀਰ ਪਰਭਾਤੇ ਤਾਰੇ ਖਿਸਹਿ ਤਿਉ ਇਹੁ ਖਿਸੈ ਸਰੀਰੁ ॥ ਏ ਦੁਇ ਅਖਰ ਨਾ ਖਿਸਹਿ ਸੋ ਗਹਿ ਰਹਿਓ ਕਬੀਰੁ ॥੧੭੧॥

ਸਰਬ ਨਾਸੀਯੋਂਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਔ ਤਾਂਕਾ ਨਾਮ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ਯਹਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜਕੇ ਤੇਜਸੇ ਪ੍ਰਭਾਤੇ, ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਤਾਰੇ ਖਿਸਹਿ, ਛਿਪ ਜਾਵੈਹੈਂ ॥ ਤਿਉ, ਤੈਸੇਹੀ ਚਰਾਚਰ ਕੇ ਦੇਹ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੈਹੈ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਰਹੇ ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਔ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਯੇ ਦੋਨੋ ਅਖਰ, ਖਰਨੇ ਸੇ ਬਿਨਾਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਨਹੀ ਖਿਸਤੇ ਤਿਨਕੋ ਕਬੀਰ, ਬਡੇ ਜਾਨਕੇ ਮੈ ਪਕੜ ਰਹਾ ਹੂੰ ॥ ੧੭੧ ॥

ਕਬੀਰ ਕੋਠੀ ਕਾਠ ਕੀ ਦਹ ਦਿਸਿ ਲਾਗੀ ਆਗਿ ॥ ਪੰਡਿਤ ਪੰਡਿਤ ਜਲਿ ਮੂਏ ਮੂਰਖ ਉਬਰੇ ਭਾਗਿ ॥ ੧੭੨ ॥

ਸੰਸਾਰਮੇਂ ਭਯ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਭਯਸੇ ਰੱਛਾ ਪਾਵੈ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪ ਕਾਠਕੀ ਕੋਠੀ, ਮੰਦਰ ਕੇ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਮੇ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਈਰਖਾ ਬਿਬਾਦ ਰੂਪ ਆਗ ਲਗ ਰਹੀਹੈ ॥ ਇਸ ਆਗਸੇਂ ਜੋ ਆਪ ਕੋ ਪੰਡਿਤ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ ਵੈ ਤੋ ਕਾਹੂੰਕਾ ਉਪਦੇਸ ਨਾ ਸੁਨਨੇ ਸੇ ਜਲਕੇ ਮਰਗਏ॥ ਉੱਤਮ ਭਾਗੋਂਸੇ ਹਮ ਮੂਰਖ ਲੋਗਹੀ ਰਾਮ ਭਗਤੀ ਕਰ ਬਚੇਹੈਂ ॥ ੧੭੨ ॥

ਕਬੀਰ ਸੰਸਾ ਦੂਰਿ ਕਰੁ ਕਾਗਦ ਦੇਹ ਬਿਹਾਇ ॥ ਬਾਵਨ ਅਖਰ ਸੋਧਿ ਕੈ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ੧੭੩ ॥

ਕਾਹੂ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਚਿਤਕਾ ਸੰਦੇਹ ਦੂਰ ਕਰ ਜੋ ਹਮ ਕਰਮੋ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਤਰੇਂਗੇ ॥ ਬਨੇ ਤੋ ਸੰਦੇਹ ਪਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਪਤ੍ਰੇ ਭੀ ਪਰੇਫੈਂਕ ਬਾਵਨ ਅੱਖਰ ਸੋਧਕੈ, ਬਵੰਜਾਅਖਰੋਂ ਮੇ ਸੋਧਕੇ, ਉਤਮ ਵਸਤ ਖੋਜ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਣੋ ਮੇਂ ਚਿੱਤ ਕੋ ਲਗਾਵੈ ॥ ੧੭੩ ॥

ਕਬੀਰ ਸੰਤੁ ਨ ਛਾਡੈ ਸੰਤਈ ਜਉ ਕੋਟਿਕ ਮਿਲਹਿ ਅਸੰਤ ॥ ਮਲਿਆਗਰ ਭੁਯੰਗਮ ਬੇਢਿਓ ਤ ਸੀਤਲਤਾ ਨ ਤਜੰਤ ॥੧੭੪॥

ਮਹਾਤਮਾ ਕੋ ਕੁਸੰਗ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਸੰਤ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਤਜਾਗਤੇ ਕੁਸੰਗੀਯੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਅਪਨੀ ਸੰਤਈ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟਤਾਈ ॥ ਜੇਕਰ ਕੋਟਿਕ, ਅਨੇਕ ਅਸੰਤ ਭੀ ਉਨਕੋ ਮਿਲੈ॥ ਦਾਸ਼੍ਰਾਂਤ ॥ ਜੈਸੇ ਮਲਿਆਗਰ ਚੰਦਨ ਭੁਯੰਗਮ, ਸਰਪੋਂ ਸੇ ਬਲਿਆ ਹੁਯਾ ਭੀ ਅਪਨੀ ਸੀਤਲਤਾ ਨਹੀ ਤਜਾਗੇ ॥ ੧੭੪ ॥

ਕਬੀਰ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਭਇਆ ਪਾਇਆ ਬ੍ਰਹਮੁ ਗਿਆਨੁ ॥ ਜਿਨਿ ਜੁਆਲਾ ਜਗੁ ਜਾਰਿਆ ਸੁ ਜਨ ਕੇ ਉਦਕ ਸਮਾਨ ॥੧੭੫॥

ਬ੍ਰਹਮਗਜਾਨ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਕਬੀ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਹਮਾਰਾ ਮਨ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਆਗ ਸੇ ਠੰਢਾ ਹੋਗਯਾ ਹੈ ॥ ਜਬ ਸੇਂ ਹਮਨੇ ਪਾਯਾ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਗਜਾਨ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਹੀ ਜਿਸ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਜਲਾਯ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਸੋ ਅਗਨੀ ਜਨ ਕੇ, ਹਮ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਜਲ ਤੁਲਜ ਹੋਗਈ ਹੈ ॥ ੧੭੫ ॥

ਕਬੀਰ ਸਾਰੀ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਕੀ ਜਾਨੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ਕੈ ਜਾਨੈ ਆਪਨ ਧਨੀ ਕੈ ਦਾਸ ਦਿਵਾਨੀ ਹੋਇ ॥ ੧੭੬ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨੀ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਵਤ ਸਭ ਕੋ ਜਾਨੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜੋ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟੀ ਸਾਰੀ, ਸਾਜੀ ਹੂਈ ਹੈ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਕੀ, ਤਿਸਕੇ ਤੱਤ੍ਵ ਮਿਥਜਾ ਕੀ ਵਾ ਰਚਨਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕੋ ਕੋਈ ਅਗਿਆਨੀ ਨਹੀ ਜਾਨੇ ॥ ਜਾਨੇ ਹੈ ਤੋ ਕੈ, ਅਥਵਾ ਧਨੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪ ਜਾਨੇ ਹੈ ਦੂਸਰੇ ਉਸਕੇ ਦਾਸ ਜਾਨੇ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਓਰ ਸੇਂ ਦਿਵਾਨੀ ਹੋਇ, ਬਾਵਲੇ ਬਨ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ੧੭੬ ॥

ਕਬੀਰ ਭਲੀ ਭਈ ਜਉ ਭਉ ਪਰਿਆ ਦਿਸਾ ਗਈ ਸਭ ਭੂਲਿ ॥ ਓਰਾਗਰ ਪਾਨੀ ਭਇਆ ਜਾਇ ਮਿਲਿਓ ਢਲਿ ਕੂਲਿ ॥੧੭੭॥

ਗਜਾਨ ਦਸਾ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਹਮਾਰੇ ਲੀਏ ਯਹ ਬਹੁਤ ਭਲੀ ਬਾਤ ਹੁਈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਕਰਤਾ ਈਸ ਕਾ ਭਉ, ਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਯਾ ॥ ਔ ਉਸ ਡਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਦਿਸਾ, ਰੂਪ ਰਸਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂ ਕੀ ਤਰਫਾਂ ਸਭ ਭੂਲ ਗਈਆਂ ॥ ਔ ਭੂਲਨੇ ਕਰ ਪਹਲੇ ਜੋ ਅਗਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇਂ ਅਪਨਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਓਲੇ

ਵਤ ਪ੍ਰਿਥਕ ਭਯਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਤਾ ਥਾ॥ ਗਜਾਨ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਭਾਵ ਸੇਂ ਚਲ ਕਰ ਪਾਨੀ ਸਰੂਪ ਹੋ ਪਰਮਾਤਮ ਕੂਲਮੋ ਮਿਲ ਗਯਾ॥ ੧੭੭॥

ਕਬੀਰਾ ਧੂਰ ਸਕੇਲ ਕੈ ਪੁਰੀਆ ਬਾਂਧੀ ਦੇਹ॥ਦਿਵਸਚਾਰ ਕੋ ਪੇਖਨਾ ਅੰਤ ਖੇਹ ਕੀ ਖੇਹ॥ ੧੭੮॥ ਗਜਾਨ ਹੇਤ ਵੈਰਾਗਜ ਕਰਾਵੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਧੂਰ ਸਕੇਲਕੈ, ਮਟੀ ਆਦਿਕ ਤਤ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਕੇ। ਇਕ ਦੇਹ ਰੂਪ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨੇ ਪੁੜੀ ਬਾਂਧੀ ਹੈ॥ ਹੈ ਯਹ ਚਾਰ ਦਿਨ ਕੋ ਪੇਖਨਾ, ਸੁੰਦਰ ਦਿਖਾਵਾ ਹੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅੰਤ ਕੋ, ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਸੇ ਪੀਛੇ ਖੇਹਾਦਿਕੋਂ ਸੇ ਬਨੀ ਦੇਹ ਖੇਹ ਹੀ ਹੋਜਾਵੇਗੀ॥ ੧੭੮॥

ਕਬੀਰ ਸੂਰਜ ਚਾਂਦ ਕੈ ਉਦੈ ਭਈ ਸਭ ਦੇਹ॥ ਗੁਰੁ ਗੋ ਬਿੰਦ ਕੇ ਬਿਨ ਮਿਲੇ ਪਲਟ ਭਈ ਸਭ ਖੇਹ॥ ੧੭੯॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਚਾਂਦ ਕਾ ਉਦੇ ਚਾਰ ਪਹਰ ਸੇ ਪੀਛੇ ਨਹੀ ਰਹੇ॥ ਤੈਸੇ ਉਨਕੇ ਉਦਵਤ ਜੇਤੀ ਦੇਹ ਉਦੇ ਹੂਈ ਹੈ॥ ਯੇ ਗੁਰੁ ਕੇ ਔ ਗੁਰੁ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾ ਸਭੀ ਏਕ ਦਿਨ ਬਾਲਸੇ ੍ਵਾ ਔ ਯੁਵਾ ਸੇ ਬ੍ਰਿਧ ਰੂਪ ਕਰ ਬਦਲ ਕੇ ਮਟੀ ਰੂਪ ਹੋਜਾਵੇਗੀ॥ ੧੭੯॥

ਜਹ ਅਨਭਉ ਤਹ ਭੈ ਨਹੀ ਜਹ ਭਉ ਤਹ ਹਰਿ ਨਾਹਿ॥ ਕਹਿਓ ਕਬੀਰ ਬਿਚਾਰਕੈ ਸੰਤ ਸੁਨਹੁ ਮਨਮਾਹਿ॥ ੧੮੦॥ ਗਜਾਨਸੇ ਨਿਰਭਯਤਾ ਔ ਭਯ ਸੇ ਗਜਾਨ ਹੀਨਤਾ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸ੍ਰੇਸਟੋ ਜਹਾਂ ਤੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਅਨਭਉ, ਯਥਾਰਥ ਗਜਾਨ ਹੈ॥ ਤਹਾਂ ਭੈ ਨਹੀ, ਜਨਮ ਮ੍ਰਿਤੁਕਾ ਡਰ ਨਹੀ॥ ਜਹਾਂ ਇਨਕਾ ਡਰ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜਾਨੋ ਇਨ ਕੋ ਹਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹਰਿ, ਅਨਭਵ ਨਹੀ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਯਹ ਮੈਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੇ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਬਤਾਯਾ ਹੈ॥ ਤੁਮ ਭੀ ਜਾਨ ਲੇਵੋ॥ ਅਰ ਜਾਨ ਕੇ ਭਯ ਨਾਸ ਹੇਤ ਗਜਾਨ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੋ॥੧੮੦॥

ਕਬੀਰ ਜਿਨਹੁ ਕਛੂ ਜਾਨਿਆ ਨਹੀ ਤਿਨ ਸੁਖ ਨੀਦ ਬਿਹਾਇ॥ ਹਮਹੁਜੁ ਬੂਝਾ ਬੂਝਨਾ ਪੂਰੀ ਪਰੀ ਬਲਾਇ॥ ੧੮੧॥ ਅਰਧ ਪ੍ਰਬੁਧੋਂ ਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸੰਤਹੁ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਪਰੋਖ ਰੂਪ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨਿਆ॥ ਐਸੇ ਅਤਯੰਤ ਮੂਢ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਸੁਖ ਸੇ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੇ ਸੋਤੇ ਉਮਰ

ਬੀਤੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜਿਨ੍ਹ ਨੇ ਜੈਸਾ ਜਾਨਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਪੂਰਾ ਜਾਨਿਆ ਹੈ ਉਨਕੀ ਭੀ ਸੁਖ ਸੇ ਬੀਤੇ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨ ਹਮਹੁ, ਹਮਾਰੇ ਸਰੀਖੇ ਥੋੜਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਬੂਝਾ, ਜਾਨਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਪਰੋਖ ਰੂਪ ਸੇ ਜਾਨਨਾ ॥ ਸੋ ਜਬ ਤਕ ਹਮਕੋ ਅਪਰੋਖ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ॥ ਮਾਨੋ ਪੂਰੀ ਹਮਕੋ ਬਿਪਤਾ ਪੜ ਗਈ ਹੈ ॥ ੧੯੧ ॥

ਕਬੀਰ ਮਾਰੇ ਬਹੁਤ ਪੁਕਾਰਿਆ ਪੀਰ ਪੁਕਾਰੈ ਅਉਰ ॥ ਲਾਗੀ ਚੋਟ ਪਰੇਮ ਕੀ ਰਹਿਓ ਕਬੀਰਾ ਠਉਰ ॥ ੧੯੨ ॥

ਉੱਤਮੋ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਹੀ ਕਾਰਜ ਸਿੱਧ ਕਰੇ ਹੈ ਅਧਮੋ ਕਾ ਨਹੀ ਕਰੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਜਪੋ ਰਾਮ ਜਪੋ ਐਸੇ ਕਹਾ ਮਾਰੇ, ਮਾੜੇ ॥ ਭਾਵ ਮੰਗਤੇ ਜਨੋਨੇ ਜੋ ਉਪਦੇਸ ਬਹੁਤ ਪੁਕਾਰਿਆ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਕੋਈ ਧਾਰੇ ਨਹੀ ॥ ਸਭੀ ਜਨ ਧਾਰੇ ਉਸਕੋ ਹੈ ਜੋ ਉਨ ਜਨੋ ਪ੍ਰਤਿ ਪੀਰ, ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ਤਾੜਕੇ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੇ ਜਿਨ ਕੋ ਲਗੀ ਹੈ ਚੋਟ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਕਬੀਰ, ਬਡੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਠੌੜ ਮੇਹੀ ਰਹੇ ਹੈਂ ਵਹਾਂ ਸੇ ਕਹੀਂ ਜਾਵੇ ਨਹੀ॥੧੯੨॥

ਕਬੀਰ ਚੋਟ ਸੁਹੇਲੀ ਸੇਲਕੀ ਲਾਗਤ ਲੇਇ ਉਸਾਸ ॥ ਚੋਟ ਸਹਾਰੈ ਸਬਦ ਕੀ ਤਾਸ ਗੁਰੂ ਮੈ ਦਾਸ॥੧੯੩॥ ਸੇਲੇ ਸੇ ਸਬਦ ਕੀ ਚੋਟ ਸਹਾਰਨੀ ਕਠਨ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਚੋਟ ਸਹਾਰਨੀ ਸੁਹੇਲੀ ਸੁਖਾਲੀ ਹੈ ਸੇਲਕੀ, ਨੇਜੇ ਕੀ ਕਾਹੇਤੇ ਨੇਜੇ ਕੀ ਚੋਟ ਦੇਹ ਮੋ ਲਗੇ ਭੀ ਪੁਰਖ ਸਾਵਧਾਨ ਵਾ ਬਿਆਕੁਲ ਹੂਆ ਕੁਛ ਉਸਾਸ, ਖੈਂਚ ਖੈਂਚ ਕੇ ਊਪਰ ਕੋ ਸ੍ਵਾਸ ਲੇਤਾ ਰਹੇ ਹੈ ਔ ਮੁਕ੍ਤੀ ਕੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਬ ਸੰਪੂਰਣ ਮੰਦ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੋ ਤਜਾਗੇ ਐਸੇ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਸਬਦ ਕੀ ਚੋਟ ਮਨ ਮੈ ਲਗਤੇ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੁਲਜ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹੈ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਮਹਾਤਮਾ ਅਪਨੇ ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਚੋਟ ਮਨ ਮੋ ਸਹਾਰੇ ਹੈ ਤਿਸ ਗੁਰੂ ਤੁਲਜ ਪੁਰਖ ਕਾ ਮੈ ਦਾਸ ਹੂੰ ॥ ੧੯੩ ॥

ਕਬੀਰ ਮੁਲਾਂ ਮੁਨਾਰੇ ਕਿਆ ਚਢਹਿ ਸਾਈ ਨ ਬਹਿਰਾ ਹੋਇ ॥ ਜਾਂ ਕਾਰਣਿ ਤੂੰ ਬਾਂਗ ਦੇਹਿ ਦਿਲ ਹੀ ਭੀਤਰ ਸੋਇ॥੧੯੪॥

ਯਵਨ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਥਾ ਸਮੇ ਸ੍ਰੋਤਨ ਕੋ ਸੰਖ ਸੇ ਖਬਰ ਵਤ ਹਮ ਬਾਂਗ ਸੇ ਖਬਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਕੁਰਾਨ ਮੋ ਲਿਖਾ ਹੈ ਜੋਰ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੋ ਪੁਕਾਰੋ ਜੋ ਵਹੁ ਲਿਖਾ ਦੇਖ

ਪੁਕਾਰੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮੁਲਾਂ ਮਸੀਤ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤੂੰ ਮਸੀਤ ਕੇ ਮੁਨਾਰੇ ਪੈ ਕਿਆ ਚੜ੍ਹਕੇ ਪੁਕਾਰਤਾ ਹੈ ਸਾਈ ਨ ਬਹਿਰਾ ਹੋਇ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਬੋਲਾ ਨਹੀ ਵਹੁ ਸਭ ਕੀ ਸੁਨਤਾ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਾ ਕਾਰਣ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸੁਨਾਵਨੇ ਹੇਤ ਤੂੰ ਬਾਂਗ ਦੇਹਿ, ਅੱਲਾ ਹੂ ਅਕਬਰ ਐਸੇ ਊਚੀ ਆਵਾਜ ਦੇਤਾ ਹੈਂ ਵਹੁ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਘਟ ਕੇ ਹੀ ਅੰਦਰ ਹੈ॥ ੧੯੪॥

ਸੇਖ ਸਬੂਰੀ ਬਾਹਰਾ ਕਿਆ ਹਜ ਕਾਬੈ ਜਾਇ॥ ਕਬੀਰ ਜਾਂ ਕਾ ਦਿਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀ ਤਾਂਕਉ ਕਹਾ ਖੁਦਾਇ॥ ੧੯੫॥

ਸੰਤੋਖ ਹੀਨ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਚਾਹੇ ਅਨੇਕ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸ਼ੇਖ ਤੂੰ ਸਬੂਰੀ, ਸੰਤੋਖ ਸੇਂ ਬਿਨਾ ਕਯਾ ਕਰ ਲੇਵੇਂਗਾ ਕਾਬੈ, ਮੱਕੇ ਕੇ ਹਜ ਕੋ ਜਾਕਰ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸ ਕਾ ਦਿਲ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਰੇ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋ, ਤਿਸ ਸੰਤੋਖ ਹੀਨ ਕੋ ਕਹਾ ਖੁਦਾ ਮਿਲੇਗਾ॥੧੯੫॥

ਕਬੀਰ ਅਲਹ ਕੀ ਕਰ ਬੰਦਗੀ ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਦੁਖੁਜਾਇ॥ ਦਿਲ ਮਹਿ ਸਾਈ ਪਰਗਟੈ ਬੁਝੈ ਬਲੰਤੀ ਭਾਇ॥ ੧੯੬॥

ਭਗਤੀ ਕਾ ਫਲ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸੇਖ ਤੂੰ ਅੱਲਾ ਕੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰ ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਤੇ ਹੂਏ ਸਭੀ ਦੂਖ ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇਂ॥ ਔ ਤੇਰੇ ਚਿੱਤ ਮੇ ਸਾਂਈ ਕੇ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਵੇ॥ ਜਿਸ ਕਰ ਤੇਰੇ ਚਿਤ ਸੇ ਬੁਝੈ, ਦੂਰ ਹੋਜਾਵੇ ਬਲੰਤੀ ਭਾਇ, ਜਗਤੀ ਹੂਈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ॥ ੧੯੬॥

ਕਬੀਰ ਜੋਰੀ ਕੀਏ ਜੁਲਮ ਹੈ ਕਹਿਤਾ ਨਾਉ ਹਲਾਲੁ॥ ਦਫਤਰ ਲੇਖਾ ਮਾਂਗੀਐ ਤਬ ਹੋਇਗੋ ਕਉਨੁ ਹਵਾਲ॥ ੧੯੭॥

ਬਕਰੀ ਮੁਰਗੀ ਹਲਾਲ ਕਰਤੇ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਕਾਜੀ ਤੂੰ ਇਨ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਜੋ ਜੋਰਾਵਰੀ ਪਕੜ ਕੇ ਮਾਰਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਜੁਲਮ ਹੈ, ਮਹਾਂ ਦੋਖ ਹੈ॥ ਅਰ ਤੂੰ ਤਿਸ ਦੋਖ ਰੂਪ ਹਰਾਮ॥ ਭਾਵ ਨਿਖਿਧ ਕਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਹਲਾਲੁ, ਵਿਹਿਤ ਸੁਨਾਵਤਾ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਤੇਰੇ ਸੁਨਾਵਨੇ ਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਬਨ ਸਕੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਬ ਕੁਰਾਨ ਮੇ ਬਦਲੇ ਜਾਨਕੇ ਜਾਨ ਆਂਖ ਕੇ ਆਂਖ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਖੁਦਾਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇਂ ਤੇਰੀ ਜੋਰਾਵਰੀ ਕਾ ਉਸਕੇ ਦਫਤਰ, ਹਿਸਾਬ ਕੀ ਕਚਹਿਰੀ ਮੇ ਹਿਸਾਬ ਨਿਕਲੇਗਾ॥ ਤਬ ਤੇਰਾ ਕਿਆ ਹਵਾਲ ਹੋਗਾ

॥ ਭਾਵ ਗਲਾ ਕਾਟਨੇ ਕੀ ਬਦਲ ਗਲਾ ਕਟਾਵਤੇ ਕੀ ਬੁਰੀ ਹੀ ਦਸਾ ਹੋਗੀ ॥ ੧੮੭॥

ਕਬੀਰ ਖੂਬੁ ਖਾਨਾ ਖੀਚਰੀ ਜਾਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਨੁ ॥ ਹੇਰਾ ਰੋਟੀ ਕਾਰਨੇ ਗਲਾ ਕਟਾਵੈ ਕਉਨੁ॥ ੧੮੮ ॥ ਉਸਨੇ ਕਹਾ ਤੁਮਾਰੀ ਕੈਸੀ ਹੋਗੀ ਸੁਨਕਰ ਉੱਤਰ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਕਾਜ਼ੀ ਕਾਹੂ ਪ੍ਰਾਨ ਧਾਰੀ ਕੋ ਦੁਖ ਨਾ ਦੇਨੇ ਸੇ ਹਮਤੋ ਖੂਬ, ਉੱਤਮ ਭੋਜਨ ਖੀਚਰੀ ਕੋ ਜਾਨੇ ਹੈ ਜਾਂਮੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਤ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਵਾਦ ਬਨਾਵਨੇ ਹੇਤ ਲੂਨ ਮਿਲਾਯਾ ਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਖਿਚਰੀ ਛੋਡਕੇ ਹੇਰਾ ਰੋਟੀ ਕਾਰਨੇ, ਸਿਕਾਰ ਸਾਥ॥ ਭਾਵ ਮਾਸ ਸਾਥ ਰੋਟੀ ਖਾਨੇ ਵਾਸਤੇ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਸੇ ਬਤਾਇ ਕੇ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਗਲਾ ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਕੌਨ ਕਟਾਵੇਂ ॥ ਭਾਵ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਭੀ ਹਮ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀ ਕਰਾਇ ਸਕੇਂ ॥ ਵਾ ਈਹਾਂ ਮਾਸ ਸਾਥ ਰੋਟੀ ਖਾਨੇ ਵਾਸਤੇ ਹਿਸਾਬ ਕੇ ਦਿਨ ਗਲਾ ਕੌਨ ਕਟਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਹਮ ਨਹੀ ਕਟਾਇ ਸਕੇਂ ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਕਾਨ ਮੇ ਸੈਤਾਨ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲਗਾ ਹੈ ਤੁਮ ਪੜੇ ਕਟਾਵੋ॥ ੧੮੮ ॥

ਕਬੀਰ ਗੁਰੁ ਲਾਗਾ ਤਬ ਜਾਨੀਐ ਮਿਟੈ ਮੋਹੁ ਤਨ ਤਾਪ ॥ ਹਰਖ ਸੋਗ ਦਾਝਹਿ ਨਹੀ ਤਬ ਹਰਿ ਆਪੈ ਆਪਿ ॥ ੧੮੯ ॥ ਗੁਰੂ ਸੇ ਯਥਾਰਥ ਉਪਦੇਸ ਮਿਲੇ ਕਾ ਚਿੰਨ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇ ਜਨੋ ਗੁਰੁ ਲਾਗਾ, ਗੁਰੁ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੇਵਕ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੇ ਲਗਾ ਤਬ ਜਾਨੀਯੇ ॥ ਜਬ ਸੇਵਕ ਕੇ ਚਿੱਤ ਸੇ ਮੋਹ, ਅਗ ਾਨ ॥ ਅਰ ਤਨ ਮੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਅਧਯਾਤਮਾਦਿ ਤਾਪ ਮਿਟ ਜਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਅਨੰਦਤਾ ਅਰ ਸੋਕ ਉਸਕੇ ਮਨ ਕੋ ਦਾਝਹਿ ਨਹੀ, ਦਾਹ ਨ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਹਰਿ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੋ ਸੇਵਕ ਆਪ ਰੂਪ ਜਾਨੇ ॥ ੧੮੯॥

ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਕਹਿਨ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਹੈ ਤਾ ਮਹਿ ਏਕੁ ਬਿਚਾਰੁ॥ ਸੋਈ ਰਾਮ ਸਭੈ ਕਹਹਿ ਸੋਈ ਕਉਤਕ ਹਾਰ॥ ੧੯੦ ॥ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖ ਨੇ ਕਬੀਰ ਕੋ ਕਹਯਾ ਆਪਹੀ ਬਹੁਤ ਭਜਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀ ਹਮ ਭੀ ਮੁਖ ਸੇ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਵੇ ਹੈਂ ਸੁਨ ਕੇ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਅਗਯਾਨੀ ਪੁਰਖ ਤੂੰ ਜੋ ਕਹਤਾ ਹੈ ਹਮ ਤੁਮਾਰੇ ਤੁਲਯ ਨਾਮ ਜਪੇ ਹੈਂ ਤਾਮਹਿ, ਇਸ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਮੇ ਤੇਰਾ ਹਮਾਰਾ ਆਪਸ ਮੇ ਬਹੁਤ ਭੇਦ, ਫਰਕ ਹੈ॥ ਤੂੰ ਬਿਚਾਰਕੇ ਦੇਖ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵਹੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਭੀ ਸ੍ਵਾਰਥੀ ਜੀਵ ਜਪਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵਹੀ ਰਾਮ ਕੌਤਕਹਾਰ, ਕੌਤਕ, ਕਰਤੇ

ਸੰਤ ਜਨ ਜਪੇ ਹੈਂ॥ ਉਨ ਮੇ ਨਾਮ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਆਵੇ ਹੈ॥ ਆਨ ਜਨੋ ਮੇ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਨਹੀਆਵੇ॥ ਯਾਤੇ ਜਾਨੋ ਗੁਰੂ ਸੇ ਸਿਖ੍ਯਾ ਲੇਕਰ ਜਪਨੇ ਮੇ ਅਰ ਸੁਨਾ ਸੁਨਾਯਾ ਕਹਨੇ ਮੇ ਬਹੁਤ ਭੇਦ ਹੈ॥ ੧੯੦॥

ਕਬੀਰ ਰਾਮੈ ਰਾਮ ਕਹੁ ਕਹਿਬੇ ਮਾਹਿ ਬਿਬੇਕ॥ ਏਕ ਅਨੇਕਹਿ ਮਿਲ ਗਇਆ ਏਕ ਸਮਾਨਾ ਏਕੁ॥ ੧੯੧॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨ ਤੁਮ ਨਿਸੰਕ ਸੰਤੋਂਵਤ ਮੁਖਸੇ ਰਾਮੈ ਰਾਮ ਕਹੁ, ਰਾਮ ਰਾਮ ਐਸਾ ਨਾਮ ਜਪੋ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਅਰ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਕਹਨੇਮੇ ਬਿਬੇਕ, ਬਡਾ ਭੇਦਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਏਕ ਤੁਮਲੋਕ ਵੈਸੇ ਜਪਤੇ ਹੀ ਦੇਹ ਤਜਾਗ ਆਗੇ ਅਨੇਕਹ, ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੂਨ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਮੋਹੀ ਮਿਲ ਗਇਆ, ਮਿਲ ਜਾਤੇਹੋ॥ ਪੁਨਾ ਏਕ ਜੋ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਰੀਤਿਸੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਤਹੈ॥ ਸੋ ਸਮਾਨਾ,ਜਲਮੋ ਜਲਕੀ ਬਿੰਦੁਵਤ ਏਕ ਮੋ ਸਮਾਯ ਜਾਵੇਹੈ॥ ੧੯੧॥

ਕਬੀਰ ਜਾ ਘਰ ਸਾਧ ਨ ਸੇਵੀਅਹਿ ਹਰਿਕੀ ਸੇਵਾ ਨਾਹਿ॥ ॥ ਤੇ ਘਰ ਮਰਘਟ ਸਾਰਖੇ ਭੂਤ ਬਸਹਿ ਤਿਨ ਮਾਹਿ॥ ੧੯੨॥

ਸਾਧ ਸੇਵਾ ਹੀਨ ਗ੍ਰਿਹਸਥਾਸ੍ਰਮਕੀ ਨਿੰਦਾਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਗਤ ਜਿਸ ਗ੍ਰਿਹਸਥਕੇ ਘਰਮੇ ਸਾਧਕੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਹਰਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਵਹੁ ਘਰ ਉਨਕੇ ਮਸਾਣ ਭੂਮੀ ਕੇ ਤੁਲ੍ਯਹੈਂ॥ ਅਰ ਉਨਕੇ ਬੀਚ ਬਸਨੇ ਵਾਲੇ ਵਹੁ ਲੋਕ ਮਾਨੋ ਭੂਤ ਵਸਤੇਹੈਂ॥ ੧੯੨॥

ਕਬੀਰ ਗੂੰਗਾ ਹੂਆ ਬਾਵਰਾ ਬਹਰਾ ਹੂਆ ਕਾਨ॥ ਪਾਂਵ ਹੁਤੇ ਪਿੰਗੁਲ ਭਇਆ ਮਾਰਿਆ ਸਤਿ ਗੁਰ ਬਾਨ॥ ੧੯੩॥

ਅਪਨੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਜਬਸੇਂ ਮੁਝਕੋ ਗੁਰੋਂਨੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਬਾਣ ਲਗਾਯਾ॥ ਤਬਸੇ ਮੈ ਕਾਂਹੂਕੀ ਨਿੰਦਾ ਉਸਤਤਿ ਨਾ ਕਹਨੇਸੇ ਮਾਨੋ ਗੂੰਗਾ, ਮੂਕ ਹੋਯਾ ਹੋਂ॥ ਪੁਨਾ ਜਗਤ ਬ੍ਯਵਹਾਰੋਂਮੈ ਬੁੱਧੀ ਨਾ ਦੇਨੇ ਸੇ ਮਾਨੋ ਬਾਵਰਾ ਹੋਗਯਾ ਹੋਂ॥ ਅਰ ਕਾਨਸੇ ਨਿੰਦਾ ਉਸਤਤਿ ਨਾ ਸੁਨਨੇ ਸੇ ਮਾਨੋ ਬਹਰਾ, ਬੋਲਾ ਹੋਗਯਾਹੋ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਹੂ ਚੋਰੀ ਯਾਰੀ ਆਦਿ ਮੰਦ ਕਾਮੋਮੇ ਤੁਰ ਕੇ ਨਾ ਜਾਨੇਸੇ ਮਾਨੋਪਾਵਹੁਤੇ, ਚਰਨਾ ਸੇ ਪਿੰਗਲਾ ਹੋਗਯਾਹੋਂ॥ ੧੯੩॥

ਕਬੀਰ ਸਤਿ ਗੁਰੁ ਸੂਰਮੇ ਬਾਹਿਆ ਬਾਨ ਜੁ ਏਕ ॥ ਲਾਗਤਹੀ ਭੁਇ ਗਿਰ ਪਰਿਆ ਪਰਾ ਕਲੇਜੇ ਛੇਕ ॥ ੧੯੪ ॥

ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਭਕ੍ਤੋ ਮੇਰੇ ਗੁਰੁ ਪੂਰੇਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੇਰੇ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕੇ ਖੋਣੇ ਵਾਲਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਜੋ ਇਕ ਬਾਣ ਬਾਹਿਆ, ਚਲਾਇਆਹੈ॥ ਮੈ ਉਸ ਉਪਦੇਸ ਬਾਣਕੇ ਲਾਗਤੇ ਹੀ ਨਿਖਲ ਮੰਦ ਸੁਭਾਵੋਂ ਕਰਸੇ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੈ ਗਿਰ ਪੜਾ॥ ਅਰ ਉਸੀ ਸਮੇ ਮੇਰੇ ਕਲੇਜੇ, ਰਿਦੇਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਪਾਵਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਛਿਦ੍ਰ ਹੋਗਯਾ ॥ ੧੯੪ ॥

ਕਬੀਰ ਨਿਰਮਲ ਬੂੰਦ ਅਕਾਸਕੀ ਪਰਗਈ ਭੂਮਿ ਬਿਕਾਰ ॥ ਬਿਨੁ ਸੰਗਤਿ ਇਉ ਮਾਨਈ ਹੋਇ ਗਈ ਭਠ ਛਾਰ ॥ ੧੯੫ ॥

ਕਬੀਰ ਜੀਨੇ ਕਾਹੂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ ਉਸਨੇ ਨਾ ਧਾਰਨ ਕੀਆ ਤਿਸਪੈ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਨਿਰਮਲ ਬੂੰਦ ਅਕਾਸਕੀ, ਸੁੱਧ ਉਪਦੇਸ ਚਿਦਾਕਾਸਕਾ ਜੋ ਮੈਨੇ ਅਨਧਿਕਾਰੀਕੋ ਕੀਆ ਸੋ ਮੇਰਾ ਉਪਦੇਸ ਪਰਗਈ ਭੂਮਿ ਬਿਕਾਰ, ਇਸਕੇ ਅਸੁੱਧ ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੇ ਪੜਾ ਐਸਾ ਭਸਮ ਰੂਪ ਹੋਗਯਾ ॥ ਜੈਸੇ ਬਿਨਾ ਸੁੱਧ ਭੂਮੀ ਕੀ ਸੰਗਤ ਬਿਨਾ ਊਖਰਮੇ ਬੋਯਾ ਬੀਜ ਭਠ ਕੀ ਛਾਰ ਵਤ ਹੋ ਜਾਵੈਹੈ ॥ ੧੯੫ ॥

ਕਬੀਰ ਨਿਰਲਮ ਬੂੰਦ ਅਕਾਸਕੀ ਲੀਨੀ ਭੂਮਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ਅਨਿਕ ਸਿਆਨੇ ਪਚਰਹੇ ਨਾ ਨਿਰਵਾਰੀ ਜਾਇ ॥ ੧੯੬ ॥

ਸੁਪਾਤ੍ਰਮੇ ਉਪਦੇਸਕੀ ਸਫਲਤਾ ਕਹੇ ਨਿਰਮਲ ਜੋ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪ ਬੂੰਦਹੈ ਚਿਦਾਕਾਸ ਪਰਮਾਤਮ ਸੰਬੰਧੀ ਸੋ ਜਿਸ ਉੱਤਮ ਜਿਗਜਾਸੂਨੇ ਉਤਮ ਰਿਦੇ ਭੂਮੀਮੇ ਮਿਲਾ ਲਈਹੈ ॥ ਅਨੇਕ ਭੇਦ ਵਾਦੀ ਲੋਕੋਮੇ ਬਡੇ ਚਤੁਰ ਕਹਾਵਤੇ ਉਸਕਾ ਨਿਸਚਾ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਭੇਦਕੀ ਯੁਕਤੀ ਕਹਤੇ ਜਲਮਰੇ ॥ ਪਰੰਤੁ ਵਹੁ ਉਸਕੇ ਰਿਦੇ ਸੇ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ॥ ੧੯੬ ॥

ਕਬੀਰ ਹਜਕਾਬੈ ਹਉ ਜਾਇ ਥਾ ਆਗੈ ਮਿਲਿਆ ਖੁਦਾਇ॥ ਸਾਈਮੁਝਸਿਉ ਲਰਪਰਿਆ ਤੁਝੈ ਕਿਨ ਫੁਰਮਾਈ ਗਾਇ ॥੧੯੭॥

ਮੱਕੇਕਾ ਹਜ ਕਰਨੇ ਜਾਤੇ ਪੁਰਖਕੋ ਬਖ਼ਸੰਗਸੇ ਭਜਨਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਕਾਜੀ ਮੈ ਕਾਬੇਕਾ ਹਜ, ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਨੇ ਜਾਤਾਥਾ ਆਗੇ ਰਸਤੇ ਮੇ ਮੇਰੇਕੋ ਖੁਦਾ ਮਿਲਾ॥ ਅਰ ਮਿਲਤਾਹੀ ਸਾਈ, ਖੁਦਾ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਲੜਾਈ ਕਰਨੇ ਲਗਾ ਭਾਵ

ਗੁੱਸੇ ਹੂਆ ਜੋਤੇਰੇ ਕੋ ਧਹ ਹੱਜਕੀ ਗਾਇ, ਬਾਤ ਕਿਸਨੇ ਕਹੀਹੈ ॥ ਜੋ ਭਕ੍ਤੀ ਛੋਡ ਧੂੜ ਉਡਾਤਾਹੈਂ ॥ ੧੯੭ ॥

ਕਬੀਰ ਹਜ ਕਾਬੈ ਹੋਇ ਹੋਇ ਗਇਆ ਕੇਤੀ ਬਾਰ ਕਬੀਰੁ ॥ ਸਾਈ ਮੁਝਮੈ ਕਿਆ ਖਤਾ ਮੁਖਹੁ ਨ ਬੋਲੈ ਪੀਰ ॥ ੧੯੮ ॥

ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਖੁਦਾ ਮੈ ਆਗੇ ਭੀ ਹਜ ਕਾਬੈ, ਕਾਬੇਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਹੋਇ ਹੋਇ, ਕਰ ਗਯਾ ਕਈ ਬਾਰ ਕਬੀਰੁ, ਬਡੀ ਜਾਨਕੇ ਹੇਸਾਂਈ ਅਬ ਆਪ ਮੁਝਕੋ ਇਸ ਸੇ ਰੋਕਤੇਹੋ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇਮੈ ਅਬ ਕਿਆਖਤਾ, ਕੌਨਸਾ ਗੁਨਾਹਹੈ ॥ ਸੁਨਕਰਹੇ ਹਾਜੀ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਸਭਕਾ ਬਡਾ ਪੀਰਾਨ ਪੀਰ ਖੁਦਾ ਨਾ ਬੋਲਤਾ ਭਯਾ ॥ ੧੯੮ ॥

ਕਬੀਰ ਜੀਅਜੁ ਮਾਰਹਿਜੋਰ ਕਰਕਹਿਤੇਹਹਿਜੁਹਲਾਲ॥ ਦਫਤਰ ਦਈ ਜਬ ਕਾਢਿਹੈ ਹੋਇਗਾ ਕਉਨੁ ਹਵਾਲੁ ॥ ੧੯੯॥

ਪੁਨਾ ਮੈਨੇ ਬੇਨਤੀਕਰੀ ਤਬ ਉਤਰ ਦੀਆ ਤੁਮ ਬੰਦਗੀ ਛੋਡ ਕਾਬੇ ਕੀ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕਰਨੇ ਆਇ ਮੱਕੇਮੈ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਠਹਰਾਇਕੇ ਮੇਰੇ ਜੀਆਂ ਕੋ ਜੋ ਮਾਰਤੇ ਹੋਂ ਅਪਨਾ ਛਾਤੀਕਾ ਬਲਕਰਕੇ ॥ ਅਰ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਰਖਤੇ ਹੋ ਹਮਨੇ ਹਲਾਲ ਕੀਆ ॥ ਉਸਕਾ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਜਬ ਦਈ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਦਫਤਰ ਕਾਢੇਗਾ॥ਭਾਵ ਮੈ ਕਾਢੂਗਾ॥ ਤਬ ਤੁਮਾਰਾ ਕਿਆ ਹਵਾਲ ਹੋਗਾ ॥ ਭਾਵ ਬੁਰੀ ਦੁਰਦਸਾ ਹੋਗੀ ॥੧੯੯ ॥

ਕਬੀਰ ਜੋਰਕੀਆ ਸੋ ਜੁਲਮਹੈ ਲੇਇਜਬਾਬਖੁਦਾਇ॥ਦਫਤਰ ਲੇਖਾ ਨੀਕਸੈ ਮਾਰ ਮੁਹੈ ਮੁਹਿ ਖਾਇ॥ ੨੦੦ ॥

ਇਸਲੀਏ ਮੈ ਤੁਮਕੋ ਹੇ ਹਾਜੀ ਕਹਤਾਹੋ ॥ ਜੋਰਕੀਆ, ਜੋਤੁਮਨੇ ਆਗੇਭੀ ਮੱਕੇਮੈ ਵਾ ਬਕਰਾਈਦ ਕੇ ਦਿਨ ਘਰਮੈ ਜੀਵੋਂਕਾ ਜੋਰਸੇ ਮਾਰਨਾ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਜੁਲਮਹੈ ॥ ਤੁਮਾਰੇਸੇ ਖੁਦਾ ਇਸ ਕਾਮਕਾ ॥ ਜਬਾਬ, ਉੱਤਰ ਮਾਂਗੇਗਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮਨੇ ਜੀਵ ਕਿਉਂ ਮਾਰੇ ॥ ਔ ਦਫਤਰ ਪੈ ਤੁਮਾਰੇ ਜੁਲਮਕੇ ਕਾਮੋਕਾ ਹਿਸਾਬ ਜਬ ਨਿਕਸੇਗਾ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਮਾਰ ਮੁਹੇ, ਸਭਸੇ ਮੁੱਖ ਮੁਖ ਪੈਹੀ ਖਾਵੋਂਗੇ ॥ ੨੦੦ ॥

ਕਬੀਰ ਲੇਖਾ ਦੇਨਾ ਸੁਹੇਲਾ ਜਉ ਦਿਲ ਸੂਚੀ ਹੋਇ ॥ ਉਸ ਸਾਚੇ ਦੀਬਾਨ ਮਹਿ ਪਲਾ ਨ ਪਕਰੈ ਕੋਇ ॥ ੨੦੧ ॥

ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਦੀਵਾਨਮੈ ਨਿਰ ਦੋਖੋਂਕੋ ਕੁਛ ਭਯ ਨਹੀ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ

ਜਨੋ ਲੇਖਾ ਦੇਨਾ ਸੁਹੇਲਾ, ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਲਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦਿਲ ਸੂਚੀ, ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ॥ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਉਸ ਸਚੇ ਦੀਬਾਨੁ, ਸਭਾ ਮੇ ਕੋਈ ਪੱਲਾ ਨਹੀ ਪਕੜਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਚਾਹੇ ਤੈਸੇ ਰਹੇ ॥ ੨੦੧ ॥

ਕਬੀਰ ਧਰਤੀ ਅਰ ਆਕਾਸ ਮਹਿ ਦੋ ਤੂਬਰੀ ਅਬਧ ॥ ਖਟ ਦਰਸਨ ਸੰਸੇ ਪਰੇ ਅਰ ਚਉਰਾਸੀ ਸਿੱਧ ॥ ੨੦੨ ॥

ਜੋ ਐਸੇ ਨਿਰਦੋਖ ਨਹੀ ਭਏ ਵਹੁ ਸੂਖਮ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰੋਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇਂ ਵਾ ਦ੍ਵੈਤ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਬਿਚਰੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਧਰਤੀ ਸੇ ਲੇ ਆਕਾਸ ਪ੍ਰਯੰਤ ਤੱਤੋਂ ਕੀ ਰਚਨਾ ਰੂਪ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮੇ ਤੂੰਬੀਯੋਂ ਵਤ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਬਿਚਰਨੇ ਵਾਲੀ ਦੋ ਤੂਬਰੀ, ਸੂਖਮ ਔ ਕਾਰਨ ਦੋ ਦੇਹਾਂ ਅਬਧ, ਬਿਨਾ ਗਯਾਨ ਸੇ ਅਛੇਦ ਜਹੈ ॥ ਔ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਕਰਮ ਜਨਜ ਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਨਾਸ ਹੁਯੇ ਆਪਹੀ ਨਾਸ ਹੋਜਾਵੇ ਹੈ ॥ ਇਸਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਗਯਾਨ ਕੀ ਚਾਹ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਯੇ ਕੈਸੀ ਤੂੰਬਰੀ ਹੈਂ ਜਿਨਕੇ ਖਟ ਦਰਸਨ, ਖਟ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸੰਦੇਹ ਮੈ ਪੜੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇ ਹੈਂ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਕੇ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲ ਮੈ ਮਨ ਮਾਤ੍ਰਕਾ ਹੀ ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਗਮਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਾਣ ਈਹਾਂ ਹੀ ਮਰਣ ਕਾਲ ਮੇ ਨਸ੍ਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਅਸਿਧ ਹੈ ॥ ਯਹ ਨੈਯਾਯਿਕ ਬੈਸੇਖਿਕ ਮੀਮਾਂਸਕ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਇੰਦ੍ਰਯ ਪ੍ਰਾਣੋਂ ਕਾ ਭੀ ਮਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਕੇ ਬਿਨਾਸ ਕਾਲ ਮੇ ਬਿਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤਿਨਕਾ ਸਮੁਦਾਯ ਰੂਪ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਬਨੇ ਹੈ ॥ ਯਹ ਸਾਖੀ ਪਾਤੰਜਲੀ ਬੇਦਾਂਤੀ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੁਊ ਕੀ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਹੈ ਨਹੀ ਸੁਣਨੇ ਮੇ ਦੋਨੋ ਕੋ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਮੇ ਪਰਸਪਰ ਸੰਦੇਹ ਸੰਭਵੇ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰ ਅਗਯਾਨ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ਔ ਅਗਯਾਨ ਸਬਦ ਕੇ ਅਰਥ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਕੀਯੇ ਗਯਾਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਅਗਯਾਨ ਐਸੇ ਗਯਾਨ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗ ਭਾਵ ਵਾ ਪ੍ਰਧ੍ਵੰਸਾ ਭਾਵ ਰੂਪ ਅਭਾਵ ਹੀ ਅਗਯਾਨ ਧਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਅਪਨੇ ਮੈ ਅਗਯਾਨ ਕੋ ਪੁਰਖ ਦੋ ਕਾਲੋਂ ਮੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਤੋ ਜਬ ਕਾਹੂ ਵਸਤੁ ਕੋ ਨਾ ਜਾਨੇ ਤਬ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਦੂਸਰੇ ਜਾਣ ਕਰ ਭੂਲ ਗਯਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਪਹਲੇ ਕਥਨ ਸੇ ਗਯਾਨ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਸੇ ਪੂਰਬ ਗਯਾਨ ਕੇ ਕਾਰਣ ਅੰਤਾਕਰਣ ਮੇ ਗਯਾਨ ਕਾ ਪ੍ਰਾਗ ਅਭਾਵ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਦੂਸਰੇ ਕਥਨ ਸੇ ਜਾਣ ਕਰ ਭੂਲ ਜਾਨਾ ਰੂਪ ਗਯਾਨ ਕਾ ਪ੍ਰਧ੍ਵੰਸਾ ਭਾਵ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਗਯਾਨ ਪਦ

ਕਾ ਅਰਥ ਨਾ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਅਭਾਵ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਔ ਅਭਾਵ ਸੇ ਭਾਵ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਮਾਨੇ ਗਗਨ ਕੁਸਮੋ ਸੇ ਮਾਲਾ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਮਾਨਣੀ ਪੜਨੇ ਸੇ ਭਾਵ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪੱਤੀ ਬਨੇ ਨਹੀ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਗਤ ਕੇ ਹੇਤੁ ਚਾਰ ਭੂਤੋਂ ਕੇ ਪਰਮਾਣੂ ਹੈ ਯਹ ਨੈਯਾਯਿਕ ਬੈਸੇਖਿਕ ਮੀਮਾਂਸਕ ਕਹੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਅਗਯਾਨ ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਅਧਰਮ ਸਬਦ ਵਤ ਬਿਰੋਧੀ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੈਸੇ ਧਰਮ ਕਾ ਬਿਰੋਧੀ ਅਧਰਮ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਗਯਾਨ ਕਾ ਬਿਰੋਧੀ ਅਗਯਾਨ ਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਗਯਾਨ ਕਾ ਬਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇ ਸੋ ਅਗਯਾਨ ਐਸੇ ਅਰਥ ਸੇ ਗਯਾਨ ਕਾ ਬਿਰੋਧੀ ਭਾਵ ਵਸਤੁ ਸਿੱਧ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤਾਂਕੋ ਭਾਵ ਰੂਪ ਜਗਤ ਕੀ ਹੇਤੁਤਾ ਬਨੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜਗਤ ਕੇ ਹੇਤੁ ਮਾਨੇ ਪਰਮਾਣੂ ਭੀ ਅਗ ਾਨ ਕਾ ਹੀ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ॥ ਯਹਿ ਸਾਖੀ ਪਾਤੰਜਲੀ ਬੇਦਾਂਤੀ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਦੋਊ ਕੀ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ੇ ਨਹੀ ਸੁਣਨੇ ਸੇ ਇਸ ਮੇ ਭੀ ਦੋਨੋ ਕੋ ਪਰਸ ਪਰ ਸੰਦੇਹ ਸੰਭਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਤੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਖਟ ਦਰਸਨ ਇਨ ਸੂਖਮ ਕਾਰਣ ਰੂਪ ਤੂੰਬੀਯੋਂ ਕੇ ਸੰਦੇਹ ਮੈ ਪ ੇ ਹੈਂ॥ ਤਥਾ ਖਟ ਦਰਸਨੋਂ ਵਾਲਯੋਂ ਆਚਾਰਯੋਂ ਸੇ ਔਰ ਭੀ ਜੋ ਬੇਦ ਉਪਬੇਦ ਅੰਗ ਉਪਾਂਗ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਰਾਣਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਆਚਾਰਯ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਸੰਪੂਰਣ ਰਚਨਾ ਕੋ ਸੂਖਮ ਕਾਰਣ ਰਚਿਤ ਹੋਨੇ ਤੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਸੰਦੇਹ ਮੇ ਪੜੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਪੁਨਾ ਕੈਸੀ ਤੂੰਬੀਆਂ ਹੈਂ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਲੱਖ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰੋਂ ਕੀ ਜਿਨ ਸੇ ਸਿਧਿ ਉਤਪਤੀ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ੨੦੨॥ ੧॥

ਯਦਵਾ॥ ਧਰਤੀ ਆਕਾਸ ਯੇ ਨਿਖਲ ਭੂਤ ਭੌਤਿਕ ਜਗਤ ਕਾ ਉਪਲਖਣ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਧਰਤੀ ਆਕਾਸ ਨਾਮੋ ਸੇ ਕਹੇ ਨਿਖਲ ਭੂਤ ਭੌਤਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮੇ ਮਾਯਾ ਅਵਿਦਯਾ ਰੂਪ ਦੋ ਤੂੰਬੀਆਂ ਅਛੇਦਯ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖਟ ਦਰਸ਼ਨ ਜੋਗੀ ਆਦਿ ਵਾ ਖਟ ਦਰਸਨ, ਸੈਵ ਬੈ ੰਵ ਸਾਕਤਕ ਸੌਰ ਗਾਣਪਤ ਬੌਧ ਯੇ ਪਰਸਪਰ ਕੇ ਕਹੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਕਾ ਪਰਸਪਰ ਨਿਖੇਧ ਸੁਨਕੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਸਿੱਧਾਂਤ ਮੇ ਕਹੇ ਪਦਾਰਥ ਵੈਸੇ ਹੀ ਹੈ ਵਾ ਅਪਰ ਸਿੱਧਾਂਤ ਮੇ ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਕੇ ਹੈਂ ਐਸੇ ਸੰਦੇਹ ਮੇ ਪੜੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੀ ਤੂੰਬੀਆਂ ਹੈਂ॥ ਜਿਨਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਅਣਿਮਾਦਿ ਸਿਧੀਆਂ ਵਾਲੇ ਗੋਰਖਾਦਿ ਸਿੱਧ ਭੀ ਸਿਧ ਸਿਧਾਂਤ ਪਧਤੀ ਆਦਿਕ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇ ਅਪਨਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਥਾਪਨ ਕਰਤੇ ਔ ਪਰ ਕਾ ਖੰਡਨ ਕਰਤੇ ਕਹੀ ਅਪਨੀ ਨਿਬਲ ਔ ਪਰ ਕੀ ਪ੍ਰਬਲ ਯੁਕਤੀ ਅਵਸਰ ਮੇ ਸੰਦੇਹ ਮੈ ਪੜੇ ਹੂਯੇ ਹੈਂ॥ ੨॥

ਅਥਵਾ॥ ਧਰਤੀ ਅਕਾਸ ਪਦੋਂ ਸੇ ਸੂਚਨ ਕੀਯੇ ਸਮੱਗ੍ਰ ਸੰਸਾਰ ਮੋ ਹੇ ਦ੍ਵੈਤ

ਤੂ ਬਡੀ ਅਬਧ, ਨਾ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਵਸਤੁ ਹੈਂ ॥ ਜਿਸ ਤੇਰੇ ਬਲ ਸੇ ਖਟ ਦਰ-ਸਨ, ਸੰਸ਼ੇਂ ਮੇਪੜ ਰਹੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸੰਦੇਹੋਂ ਮੇ ਪੜੇ ਮੁਕਤ ਹੂਏ ਬਿਨਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਚੌਰਾਸੀ ਮੇ ਸਿਧ, ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥

ਅਥਵਾ ॥ ਧਰਤੀ ਆਕਾਸ ਉਪਲਖਿਤ ਸਰਬ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਅੰਤਰ ਗਤ ਹੇ ਦ੍ਵੈਤ ਤੂ ਬਰੀ, ਬਡੀ ਅਬਧ, ਅਛੇਦ੍ਯ ਵਸਤੁ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੂ ਸਸਤ੍ਰ ਜਲ ਅਗਨੀ ਪਵਨਾਦਿਕੋਂ ਸੇਛੇਦਨਾਦਿਕੋਂ ਕੋ ਨਹੀਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਜਿਨੋਨੇ ਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਕੁਠਾਰ ਸੇ ਤੂ ਬਧ ਕਰੀ ॥ ਵਹੁ ਏਕਵਸਤੁ ਮੈ ਸਭ ਕਾ ਤਾਤਪਰਯ ਨਿਰਣੇ ਕਰਣੇ ਸੇ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਸੰਦੇਹੋਂ ਸੇ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਪੂਰਣ ਤਾਤ ਪਰਯ ਨਿਰਣਯ ਕਰ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ੍ਯ ਹੁਯੇ ਮਹਾਤਮਾ ਜਨੋ ਕੋ ਪਰਸਪਰ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਬਿਵਾਦ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀ ਉਠੇ ॥ ਪੁਨਾ ਪਰੇ ਪਦਕਾ ਦੇਹਲੀ ਦੀਪਕ ਨਯਾਯ ਸੇ ਆਗੇ ਭੀ ਸੰਬੰਧ ਕਰ ਚੌਰਾਸੀ ਲੱਖ ਯੋਨੀ ਚਕ੍ਰ ਸੇ ਵਹੁ ਮਹਾਤਮਾ ਗ੍ਯਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇਪਰੇ ਨਾਮ ਹੀਨ ਯੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇਸਿਧ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ੍ਯ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਵਹੁ ਮਹਾਤਮਾ ਨ ਨਿਰੋਧੋ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਸ੍ਰੁਤੀਯੋਂ ਸੇ ਆਤਮਾ ਮੇ ਵਾਸਤਵ ਉਤਪੱਤੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਅਭਾਵ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਹੁਯੇ ਚੌਰਾਸੀ ਚੱਕ੍ਰ ਸੇ ਭੀ ਪਰੇ ਹੂਯੇ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ੍ਯ ਹੈਂ ॥ ੨੦੨ ॥ ੪ ॥

ਕਬੀਰ ਮੇਰਾ ਮੁਝਮਹਿ ਕਿਛਨਹੀ ਜੋ ਕਿਛੁਹੈ ਸੋਤੇਰਾ ॥ ਤੇਰਾ ਤੁਝ ਕਉ ਸਉਪਤੇ ਕਿਆ ਲਾਗੈ ਮੇਰਾ ॥੨੦੩॥

ਈਸ੍ਵਰਕੋ ਸਰਬ ਬਸਤੁਕਾ ਅਰਪਣ ਇਸ ਬਿਧੀਸੇਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਈਸ੍ਵਰਕੋ ਅਰਪਣ ਕਰਨੇ ਸਮੇ ਉੱਤਮ ਸੇਵਕ ਐਸੇ ਕਹੇਂ ਹੇਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜੋ ਜੋ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਅਰ ਤਿਨਕਾ ਫਲ ਸੰਪਤ ਬਿਪਤ ਮੇਰੇ ਮੇ ਭਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ਇਨਮੇ ਮੇਰੀ ਵਸਤੁ ਮੇਰੇਮੈ ਕੋਈ ਨਹੀ ॥ ਜੋ ਕਿਛ ਭਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ਸਭ ਤੇਰੀ ਦਾਤਹੈ ॥ ਸੋਮੈ ਤੇਰੀ ਦਈ ਆਪਕੋ ਹੀ ਅਬਸੌਂਪੀ ਚਾਹਤਾ ਹੂ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਆਪਕਾ ਆਪਕੋ ਅਰਪਣ ਕਰਤੇ ਕਿਆ ਲਾਗੈ ਮੇਰਾ, ਮੇਰਾ ਇਸਮੇ ਕ੍ਯਾ ਖਰਚ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ੨੦੩ ॥

ਕਬੀਰ ਤੂੰ ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਤੂ ਹੂਆ ਮੁਝਮੈ ਰਹਾ ਨ ਹੂੰ ॥ ਜਬ ਆਪਾ ਪਰਕਾ ਮਿਟ ਗਇਆ ਜਤ ਦੇਖਉ ਤਤ ਤੂ ॥ ੨੦੪ ॥

ਐਸੇ ਸਮਰਣ ਕਾ ਫਲ ਮੁਝੇ ਯਹ ਹੂਆ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਪਕਾ ਆਪਕੋ ਅਰਪਣ ਕਰਤਾ ਮੈ ਸਭ ਵਸਤੁ ਤੂ ਹੈ ਸਭੀ ਤੂਹੇ ਐਸਾ ਕਹਤਾ

ਆਪਭੀ ਤੂੰਹੂਆ॥ ਤੇਰਾ ਸ੍ਰੂਪ ਹੋਗਯਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਝਮੇ ਰਹਾਨਹੂੰ, ਯਹਮੈ ਅਰ ਯਹ ਮੇਰੀ ਵਸਤੁ ਕਛ ਅਹੰਤਾ ਨਹੀ ਰਹੀ॥ ਅਰਥਾਤ ਯਹਮੈ ਹੂੰ ਯਹ ਦੂਸਰਾਹੈਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਸੇ ਜਬ ਐਸੀ ਭੇਦ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਮਿਟਗਈ॥ ਤਬਮੈ ਜਤ ਦੇਖਉ, ਜਿਸ ਜਿਸ ਵਸਤੁਮੈ ਦੇਖਤਾਹੋਂ॥ ਸਭਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਪਾਤ੍ਰੋਂਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਵਤ ਤੂੰ ਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੈਹੈਂ॥ ਕੋਈ ਵਸਤੁ ਤੇਰੇਸੇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਨਹੀ ਭਾਨ ਹੋਵੇ॥ ੨੦੪॥

ਕਬੀਰ ਬਿਕਾਰਹਿ ਚਿਤਵਤੇ ਝੂਠੇ ਕਰਤੇ ਆਸ॥ ਮਨੋਰਥ ਕੋਇ ਨ ਪੂਰਿਓ ਚਾਲੇ ਊਠ ਨਿਰਾਸ॥ ੨੦੫॥

ਜਿਨਕੋ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਈ ਤਿਨਕੀ ਦਸਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋਂ ਬਿਕਾਰਹ ਚਿਤਵਤੇ, ਅਮੁਕ ਕਾ ਪਦਾਰਥਐਸੇ ਹਰੇਂ ਅਮੁਕਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀਕੋ ਐਸੇ ਮਿਲੇਂ ਇਸ ਰੀਤਿਸੇਂ ਬਿਕਾਰੋਂਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਤੇ ਅਰ ਝੂਠੀ ਆਸਾ ਕਰਤੇ ਜੀਵੋਂ ਕਾ ਮਨ ਬਾਂਛਿਤ ਸੰਕਲਪ ਕੋਈ ਨਾ ਪੂਰਾ ਭਯਾ॥ ਮਰਨੇ ਸਮੇ ਖਾਲੀ ਨਿਰਾਸ ਹੋਇ ਦੇਹ ਤਯਾਗ ਚਲੇਹੈਂ॥ ੨੦੫॥

ਕਬੀਰ ਹਰਿਕਾ ਸਿਮਰਨਜੋਕਰੈ ਸੋਸੁਖੀਆ ਸੰਸਾਰ॥ ਇਤ ਉਤ ਕਤਹਿ ਨ ਡੋਲਈ ਜਿਸੁ ਰਾਖੈ ਸਿਰਜਨਹਾਰ॥ ੨੦੬॥

ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਸ੍ਵਰੂਪਕੀ ਭਕ੍ਤਿਵਾਨੋਕੋ ਸੁਖ ਫਲਕਾ ਲਾਭ ਕਹੇ॥ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਜਨੋ ਜੋ ਪੁਰਖ ਹਰਿਕੀ ਚਿੰਤਨਾਦਿ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰੇਹੈਂ ਵਹੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇਲੋਕ ਪਰਲੋਕਮੋ ਸੁਖੀਏ, ਸੁਖੀ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਔਰ ਸਭ ਦੁਖ ਪਾਵੈਹੈਂ॥ ਉਨਕੇ ਸੁਖੀ ਰਹਨੇਮੈ ਹੇਤੁ ਕਹੇ ਇਤਉਤਿ, ਵਹੁ ਭਕ੍ਤੀਵਾਨ ਪੁਰਖ ਇਤ, ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਉਤ, ਪਰਲੋਕਮੇ ਕਹੀਂ ਕਾਹੂੰ ਵਸਤੁਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਰ ਨਹੀ ਭੌਂਦੇ ਫਿਰਤੇ॥ ਜਿਨਕੀ ਯਹ ਮੇਰੇਹੈਂ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਸਿਰਜਨ ਹਾਰ ਆਪ ਰੱਛਾ ਕਰੇਹੈ॥ ੨੦੬॥

ਕਬੀਰ ਘਾਣੀ ਪੀੜਤੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਲੀਏ ਛਡਾਇ॥ ਪਰਾ ਪੂਰਬਲੀ ਭਾਵਨੀ ਪਰਗਟ ਹੋਈ ਆਇ॥ ੨੦੭॥

ਗੁਰੋਂਕਾ ਉਪਕਾਰ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੇਜਨੋ ਜੇਕਰ ਉੱਤਮ ਗੁਰੁ ਨਾ ਮਿਲਤੇ॥ ਤਬ ਹਮ ਲੋਕ ਨਰਕਮੋ ਕੋਲੂ ਵਿਖੇ ਤਿਲੋਂਕੀ ਘਾਣੀ ਵਤ ਪੀੜੇ ਜਾਤੇ॥ ਵਾ ਨਾਨਾ ਦੁਖੋਂ ਵਿਖੇ ਜਨਮੋ ਮੋ ਪੀੜੇ ਜਾਤੇ॥ ਮਿਲਕਰ ਦਯਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਸੇਂ ਸਦਾ ਬਿਚਾਰਦੇਗੁਰੋਂ

ਨੇ ਛੁਡਾਇ ਲੀਏਹੈਂ ॥ ਛੂਟ ਕਰ ਹਮਨੇ ਪਰਾ ਪੂਰਬਲੀ, ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਸੰਬੰਧੀ ਪੂਰ ਬ ਜਨਮੋਂਕੀ ਭਾਵਨੀ, ਅਪਨੀ ਉੱਤਮ ਕਮਾਈ ਕਰੀ ਜਾਨਲਈ ॥ ਜੋ ਆਇਕੇ ਹਮਾਰੀ ਰੱਛਾ ਹੇਤ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈਹੈ ॥ ਜਿਸਨੇ ਵੈਸੇ ਗੁਰੁ ਮੇਲੇ ॥ ੨੦੭ ॥

ਕਬੀਰ ਟਾਲੈ ਟੋਲੈ ਦਿਨ ਗਇਆ ਬਿਆਜ ਬਢੰਤਉ ਜਾਇ॥ਨਾ ਹਰਿ ਭਜਿਓ ਨ ਖਤੁ ਫਟਿਓ ਕਾਲੁ ਪਹੂੰਚਿਓ ਆਇ॥੨੦੮॥

ਭਗ੍ਤੀ ਹੀਨੋਂਕੇ ਜਨਮਕੋ ਬਜਰਥਤਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋਂ ਟਾਲੈ ਟੋਲੈ, ਉਰੇ ਪਰੇ ॥ ਭਾਵ ਬਜਰਥ ਕਾਮੋਂਮੇ ਲਗਕੇ ਸਭ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪ ਮੂਲ ਧਨ ਖੋਇਆ ॥ ਅਰ ਜੋ ਇਸ ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਖੋਟੇ ਕਾਮਕੀਏ ਵਹੁ ਅਪਨਾ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਆਗੇਕੋ ਬਢਤੇ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਐਸੇ ਜੀਵਨਕਾ ਅਫਸੋਸਹੈ ॥ ਜਿਸ ਜੀਵਨਸੇ ਨਾ ਹਰਿ ਭਜਿਓ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਭਜਨ ਨਾ ਕੀਆ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਾ ਗੁਨਾਹੋਂਕੇ ਹਿਸਾਬਕਾ ਕਾਗਦ ਫਾਟਾ॥ ਕਾਲ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਸਿਰਪੈ ਆਇ ਪਹੁੰਚਾਹੈ ॥ ੨੦੮ ॥

ਮਹਲਾ ੫ ਕਬੀਰ ਕੂਕਰੁ ਭਉਕਨਾ ਕਰੰਗ ਪਿਛੈ ਉਠਿ ਧਾਇ ॥ ਕਰਮੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨਿ ਹਉ ਲੀਆ ਛਡਾਇ॥੨੦੯॥

ਮਹਲਾ੫ ॥ ਪੀਛੇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨ ਕਰ ਕਾਹੂੰਨੇ ਅਸੰਕਾ ਕਰੀ ਖੋਟੇ ਕਾਮੋਂਕੀ ਬ੍ਰਿਧੀ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਅਰ ਉਨਸੇ ਛੂਟੇ ਕੈਸੇ॥ ਸੁਨਕਰ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ ਉਤਰ ਦੇਵੇ ਗੁਰੁ ਕਹੇ ਕਬੀਰਜੀਨੇ ਬਜਾਜਕੀ ਬ੍ਰਿਧੀ ਇਸ ਭਾਵਸੇ ਕਹੀ ਕੂਕਰ ਭਉਕਨਾ, ਕੁਤੇਕੇ ਸਮਾਨ ਬਜਰਥ ਬੋਲਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਕੁਰੰਗ, ਮਰੇ ਪਸੂਕੇ ਹਾਡ ਸਮਾਨ ਪੜੇ ਪਰਾਏ ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਪੀਛੇ ਬਿਚਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸੇਹੀ ਮੈ ਬਿਚਰਨਾ ਥਾ ॥ ਪਰੰਤੁ ਉੱਤਮ ਕਰਮੋਂਕੇ ਪਰਤਾਪਸੇ ਮੈ ਸ੍ਰੇਸਟ ਗੁਰੂ ਪਾਇ ਲੀਏ ॥ ਤਬ ਉਨਹੁ ਨੇ ਮੁਝਕੋ ਵੈਸੀ ਦਸਾ ਹੋਨੇਸੇ ਰਖ ਲੀਆ ॥ ੨੦੯ ॥

ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਕਬੀਰ ਧਰਤੀ ਸਾਧ ਕੀ ਤਸਕਰ ਬੈਸਹਿ ਗਾਹਿ॥ ਧਰਤੀ ਭਾਰਿ ਨ ਬਿਆਪਈ ਉਨ ਕਉ ਲਾਹੂ ਲਾਹਿ॥੨੧੦॥

ਸਤ ਸੰਗ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਿ ਵਾਲੇ ਪਰਮ ਪਾਪੀ ਭੀ ਸਦ ਗਤਿ ਕੋ ਪਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇ ਹੈਂ ਧਰਤੀ ਸਾਧ ਕੀ, ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪੀ ਸਤ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਧਰਤੀ ਮੈ ਜੋ ਗਾਹਿ, ਕਬੀ ਚੋਰੀ ਆਦਿਕ ਪਰਮ ਅਧਰਮੋਂ

ਕੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਭੀ ਬਾਲਮੀਕੀ ਵਤ ਆਯ ਕਰ ਤਿਨਕੀ ਬਾਰਤਾ ਸੁਨਨੇਹੇਤ ਬੈਸਹਿ, ਬੈਠੇਂ ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਸਰਪੋਂ ਕੇ ਸੰਗ ਸੇ ਚੰਦਨ ਬਿਖਯੁਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਉਲਟਾ ਸਰਪੋਂ ਕੋ ਸੀਤਲ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਧਰਤੀ ਭਾਰ ਨ ਬਿਆਪਈ, ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪ ਧਰਤੀ ਪਾਪੀ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਮੇਲ ਸੇ ਕੁਸੰਗ ਭਾਵ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ॥ ਉਲਟਾਉਨ ਤਸਕਰੋਂ ਕੋ ਸਾਮਾਨਯ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਲਾਹੂ, ਲਾਭ ਤੇ ਭੀ ਪਰੇ ਲਾਹਿ, ਆਤਮ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥

ਯਦਵਾ ॥ ਲੋਕੋਂ ਮੇਂ ਪੂਜਾ ਹੇਤ ਆਸਨ ਧਯਾਨਾਦਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਤੇ ਕਾਹੂ ਤਯਾਗੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਫਲ ਸਹਤ ਸਾਧਨ ਸੰਪਤਿ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਂ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਤਯਾਗੀ ਪੁਰਖ ਤੂੰ ਧਰਤੀ ਸਾਧ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੂਪ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਗਯਾਨ ਯੋਗਯ ਸਾਧਨੋ ਸਹਿਤ ਕਰ॥ ਕੀਤਸ ਕਰ ਬੈਸਹਿ ਗਾਹਿ, ਕਿਆ ਇਨ ਲੋਕੋਂ ਮੇਂ ਪੂਜਾ ਹੇਤ ਆਸਨ ਧਯਾਨਾਦਿ ਦੰਭ ਰੂਪ ਆਸੁਰ ਗੁਣੋ ਮੇ ਅਪਨਾ ਥਾਨ ਬਨਾ ਰਹਯਾ ਹੈਂ ॥ ਸਾਧਨ ਸਹਿਤ ਕਰਨੇ ਸੈ ਕਿਆ ਫਲ ਹੋਗਾ ਯਹ ਪ੍ਰਸਨ ਸੁਨ ਕਰ ਕਹੇ ਧਰਤੀ ਇਤਿ ਧਰਤੀ ਸਾਧ ਕੇ ਗਯਾਨ ਯੁਤ ਹੋਨੇ ਸੇ ਤੇਰੀ ਅੰਤਹ ਕਰਨ ਰੂਪ ਧਰਤੀ ਕੋ ਭਾਰ, ਆਸੁਰ ਗੁਣੋ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਹੋਨੇਵਾਲੀ ਜਨਮਾਦਿਕੋਂ ਕੀ ਭੀਤ ਰੂਪ ਬੋਝ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਉਲਟਾ ਤੂੰ ਧਰਤੀ ਸਾਧਤਾ ਹੁਯਾ ਗਯਾਨੀ ਹੋਕਰ ਉਨਕੋ ਲਾਹੂ, ਉਨ ਬੋਝ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਆਸੁਰ ਗੁਣੋਂ ਕੋ ਲਾਹਨੇਵਾਲਾ ਬਨਕੇ ਬੋਝ ਸਹਿਤ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ੨ ॥

ਯਦਵਾ ॥ ਕਬੀਰ ਜੀ ਪਾਸ ਆਯਕੇ ਕਾਹੂ ਰਾਜਾ ਨੇ ਪ੍ਰਸ੍ਨ ਕੀਆ॥ ਜਬ ਤਸਕਰ ਲੋਗ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਦਬਾ ਲੇਵੇ ॥ ਤਬ ਪਰਮ ਬਿਪਦਾ ਕੇ ਸਮੇ ਮੇ ਉੱਤਮ ਰਾਜਾ ਸਾਧੂ ਲੋਕੋਂ ਕੀ ਰੱਖਯਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰੇ ਯਹ ਸੁਨ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਧਰਤੀ ਸਾਧਕੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਉਪਲਖਿਤ ਜੋ ਜੋ ਦੁਸ੍ਰ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਪਾਸ ਉੱਤਮ ਬਿਭੂਤੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਵਹੁ ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਨੇ ਸ੍ਰੇਸਟ ਪੁਰਖੋਂ ਹੇਤ ਰਚੀ ਹੈ॥ ਦੁਸ੍ਰੋਂ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀ ਰਚੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਸੰਪੂਰਣ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰੋਂ ਕੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੋ ਤਸਕਰ, ਚੋਰ ਲੋਕ ॥ ਭਾਵ ਦੁਸ਼ਟ ਲੋਕ ਗਾਹ ਬਿਲੋੜਨ ਕਰ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸਾਧੂਓਂ ਸੇ ਛੀਨ ਕੇ ਦਬਾਯ ਕਰ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਕਹਾ ਹੈ ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ ਕੇ ਆਪਦ ਧਰਮ ਮੇ ॥ ਸਭ ਯਹ ਸਾਧਨ ਹੇਤ ਹੈ ਨਹ ਕੁਛ ਹੇਤ ਅਸਾਧ ॥ ਸੰਪੂਰਣ ਸਾਧੂਓ ਕੇ ਹੇਤ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਰਚੀ ਬਿਭੂਤੀ ਹੈ ਅਸਾਧੂਓਂ ਹੇਤ ਕਿੰਚਿਤ ਨਹੀ ਯਹ ਅਰਥ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੰਪੂਰਣ ਬਿਭੂਤੀ ਕੀ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰੋਂ ਹੇਤ ਰਚਨਾ ਸਿਧ ਹੁਯਾਂ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸ ਬਿਭੂਤੀਕਾ ਅਸ੍ਰੇਸ੍ਰੋਂ ਮੇ ਖਰਚ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਬੋਝ ਨ ਹੋਵੇ ॥ ਵਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉੱਤਮ

ਰਾਜਾ ਕਰੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਅਪਨੇ ਰਾਜਜ ਮੈ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਣ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਹੈ ॥ਪੁਨਾਧਾੜ-ਵੀ ਬਟਵਾਰੇ ਤਸਕਰ ਲੋਕ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਸੇ ਪਦਾਰਥ ਖੋਸਕੇ ਸ੍ਰੇਸਟੋਂ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੇ ॥ ਐ ਉਨ ਕੋ ਲਾਹੂ ਲਾਹਿ, ਉਨਕੇ ਸਮਦਾਧਨ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੇ॥ ਯਹ ਆਪਦਾ ਕਾਲ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ ॥ ਆਪਦ ਧਰਮ ਮੇ ਹੀ ਤੈਸੇ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਦੋ: ॥ ਜਨ ਅਸਾਧੁ ਸੇ ਛੀਨ ਕੇ ਸਾਧਨ ਦੇਵੇ ਜੋਇ ॥ ਅਪਨੋ ਆਪ ਦ੍ਵਾਰਕੇ ਬਿਪਦ ਧਰਮ ਬ੍ਰਿਤ ਸੋਇ ॥ ਅਸ੍ਰੇਸ੍ਰੋਂ ਸੇ ਧਨ ਲੇਕਰ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰੋਂ ਤਾਂਈ ਜੋ ਦੇਤਾ ਹੈ॥ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਦੇਨੇ ਕਾ ਦ੍ਵਾਰ ਬਨਾ ਕਰ ॥ ਅਪਦਾ ਕਾਲ ਕੇ ਧਰਮ ਕੋ ਯਥਾਰਥ ਵਹੀ ਜਾਨੇ ਹੈ ॥ ੩ ॥

ਯਦਵਾ ॥ ਸਤਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਤੀਰਥਾਦਿ ਸਥਾਨੋ ਮੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਤਸਕਰੋਂ ਕੋ ਭੀ ਕੁਛ ਫਲ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਤਹਾਂ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਇਤਿ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸਟ ਮਹਾਦੇਵਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਕਾਂਸੀ ਆਦਿਕ ਸਥਾਨੋ ਮੇ ਤਸਕਰ ਬੈਸਹਿ, ਚੋਰ ਲੋਕ ਭੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਂ ਗਾਹ,ਦਬਾਯ ਕਰ ॥ ਤਬ ਧਰਤੀ ਭਾਰ ਨ ਬਿਆਪਈ,ਉਨ ਤੀਰਥੋਂ ਕੀ ਉਨਕੀ ਤਸਕਰਤਾਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ॥ ਉਲਟਾ "ਕਾਸੀ ਮਰਣਾਤ ਮੁਕ੍ਤਿ ॥ ਤਥਾ ਜਿਉ ਕਾਸੀ ਉਪਦੇਸ ਹੋਇ ਮਾਨਸ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ॥ ਹਰਿ ਹਾ ਨਾਨਕ ਕਸਮਲ ਜਾਂਹਿ ਨਾਇ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰ॥"ਐਸੇ ਕਾਂਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰਾਦਿਕੋਂ ਕੇ ਮਹਾਤਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਬਚਨੋ ਸੇ ਉਨਕੋ ਲਾਹੂ ਲਾਹਿ, ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਲਾਭਹੀ ਲਾਭ ਹੈ॥ ੨੧੦ ॥ ੪ ॥

ਮਹਲਾ ੫॥ ਕਬੀਰ ਚਾਵਲ ਕਾਰਨੇ ਤੁਖਕਉ ਮੁਹਲੀ ਲਾਇ ॥ ਸੰਗ ਕੁਸੰਗੀ ਬੈਸਤੇ ਤਬ ਪੂਛੈ ਧਰਮਰਾਇ॥ ੨੧੧ ॥

ਕੁਸੰਗ ਸੇ ਹਾਨੀ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਜਨੋ ਚਾਵਲ ਕਾ ਸੰਗ ਕਰਨੇ ਸੇ ਚਾਵਲ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਲੋਕ ਤੁਖੋਂ ਕੋ ਭੀ ਮੁਹਲੀਆਂ ਮਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੰਗ ਕੁਸੰਗੀਆਂ ਕੇ ਬੈਸਤੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੋ ਉਸ ਸੰਗ ਮੇ ਬੈਠਨੇ ਕਾ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਧਰਮਰਾਯ ਪੂਛੈ ਹੈ॥ ੨੧੧ ॥

ਨਾਮਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਆ ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਮੀਤ ॥ ਕਾਹੇ ਛੀਪਹੁ ਛਾਇਲੈ ਰਾਮ ਨ ਲਾਵਹੁ ਚੀਤ ॥ ੨੧੨ ॥ਕਹੇ ਦੁਖਸੇਂ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਸਤਸੰਗ ਗ੍ਰਹਕੇ ਬੀਚ ਰਹ ਕੇ ਹੀ ਕਰੇ ॥ ਯਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਨਾਮਦੇਵ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਕਾ ਸੰਬਾਦ ਕਹੇਂ ॥ ਨਾਮਾ ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਬਨੀਆ ਨਾਮ ਦੇਵਕਾ ਸਤਸੰਗ ਕਰਨੇ ਆਯਾ ॥ ਨਾਮੇਕੋ ਘਰਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਛਾਪਨਾਦਿ ਕਾਮੋ ਮੇ ਗਲਤਾਨ ਦੇਖ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਨਾਮਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਆ,ਹੇ ਮਾਯਾਕੇ ਮੋਹੇ ਨਾਮਦੇਵ ਮੈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਾਵਸੇਂ

ਤੁਝਕੋ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ॥ ਤੂੰ ਕਾਹੇ ਛੀਪਹੁ ਛਾਇਲੇ,ਕਿਸਵਾਸਤੇ ਛਾਯਲਾਂਛਾਪ ਰਹਜਾਹੈਂ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮਕੀ ਓਰ ਚਿਤ ਨਹੀਲਾਵਤਾ॥ਭਾਵਬਸਵਹਾਰਤਜਾਗਕੇ ਨਾਮਜਪ॥੨੧੨॥

ਨਾਮਾ ਕਹੈ ਤਿਲੋਚਨਾ ਮੁਖਤੇ ਰਾਮ ਸਮਾਲਿ ॥ ਹਾਥਿ ਪਾਉ ਕਰਿ ਕਾਮ ਸਭੁ ਚੀਤੁ ਨਿਰੰਜਨ ਨਾਲਿ ॥ ੨੧੩ ॥ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤ੍ਰ ਦੇਵੇਂ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇਹੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਮੇਰੇ ਤੁੱਲਜ ਤੂੰ ਭੀ ਮੁਖਸੇ ਰਾਮ ਸਮਾਲ, ਨਾਮਕੋ ਪੱਕਾ ਕਰ ਪਕੜ ॥ ਔ ਹਾਥਪਾਉਂਸੇ ॥ਭਾਵ ਨਿਖਲ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰਿਯੋਂਸੇ ਗ੍ਰਿਹਸਥਕੇ ਕਾਮੋਕੋ ਕਰ ॥ ਇਨਕੋ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਚਿੱਤ ਅਪਨਾ ਨਿਰੰਜਨ ਸਾਥ ਰਖ ॥ ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਕਾਮ ਸਵਾਰਨਾਹੈ ॥ ਚਿੱਤ ਨਿਰੰਜਨ ਓਰ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾ ਬਾਹਰਕਾ ਤਜਾਗ ਭੀ ਨਿਸਫਲਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਾਹਰਕੇ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਹੀ ਨਾਮ ਜਪੇ ॥ ੨੧੩ ॥

ਮ:੫ ॥ ਕਬੀਰ ਹਮਰਾ ਕੋ ਨਹੀ ਹਮ ਕਿਸਹੂੰ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥ ਜਿਨਿ ਇਹੁ ਰਚਨ ਰਚਾਇਆ ਤਿਸਹੀ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ ॥ ੨੧੪ ॥

ਬਾਹਰਸੇ ਸਰਬ ਥਾ ਵਿਰਕ੍ਤ ਹੋਨਾ ਸਾਰਹੈ ਯਹ ਗੁਰੂ ਪੁਨਾ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨਕੇ ਭਾਵਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰੇਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਹਮਾਰਾ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧੀ ਨਹੀ ॥ ਤਥਾ ਹਮ ਕਾਹੂੰਕੇ ਨਹੀ ਐਸੇਜਾਨਕੇ ਜਿਸਪਰਮਾਤਮਾਨੇ ਯਹਬਿਸ੍ਵਸਾਜੀਹੈਤਿਸ ਵਿਖੇ ਸਮਾਵੋ॥੨੧੪ ॥

ਕਬੀਰ ਚੀਕਤ਼ ਆਟਾ ਗਿਰਿ ਪਰਿਆ ਕਛੂ ਨ ਆਇਓ ਹਾਥ ॥ ਪੀਸਤਿ ਪੀਸਤਿ ਚਾਬਿਆ ਸੋਈ ਨਿਬਹਿਆ ਸਾਥ ॥ ੨੧੫ ॥

ਤਿਲੋਚਨ ਕਾ ਭਾਵ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਚਿੱਤਸੇ ਵਿਰਕ੍ਤ ਹੋਨਾ ਯਹ ਨਾਮ ਦੇਵਕਾ ਭਾਵ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਛੋਡਨਕਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਤਜੋਂਕਾਹੀ ਚੀਕੜ ਆਟਾ,ਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਕੀਚਮੋ ਭਜਨ ਕਾ ਮੂਲਦੇਹ ਗਿਰ ਗਯੇ ਕੁਛ ਹਾਥ ਨਹੀ ਲਗੇ ॥ ਕੇਵਲ ਪੀਸਤੇ ਪੀਸਤੇ ਜੋ ਬਸਤੁ ਚਬੀ ਗਈ ॥ ਭਾਵ ਬਜਵਹਾਰ ਕਰਤੇਹੀ ਜੋ ਹਰਿ ਭਕਤੀ ਜੀਵੋਂਸੇ ਹੋ ਗਈ ਵਹੀ ਪਰਲੋਕਮੇ ਸਹਾਯਤਾਕੋ ਸਾਥ ਨਿਬੇਹੈ ॥ ੨੧੫ ॥

ਕਬੀਰ ਮਨ ਜਾਨੈ ਸਭ ਬਾਤ ਜਾਨਤਹੀ ਅਉਗਨ ਕਰੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਕੁਸਰਾਤ ਹਾਥ ਦੀਪ ਕੂਏ ਪਰੈ ॥ ੨੧੬ ॥

ਸੁਨਕੇ ਸ੍ਰੋਤਨਨੇ ਕਹਾ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯਹੈ ਮਨ ਉੱਤਮ ਉਪਦੇਸਕੋ ਭਲਾ ਜਾਨਕੇ ਭੀ ਧਾਰਨ ਨਹੀ ਕਰੇ ਤਿਸਪੈ ਖੇਦ ਮਨਾਵੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜਬ ਤੁਮਾਰਾ ਮ

ਨ ਯਹ ਬੁਰੀ ਬਾਤਹੈ ॥ ਯਹ ਭਲੀ ਹੈ ਐਸੇ ਜਾਨੇਹੈ॥ ਅਰ ਜਾਨਕੇ ਫੇਰ ਬੁਰੀ ਬਾਤ ਤਜਾਗਕੇ ਭਲੀ ਓਰ ਨਹੀ ਲਗੇ ॥ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਕਰੋ ਤੁਮਾਰੇ ਲੀਏ ਕਿਸਤਰਾਂ ਕੀ ਕੁਸਲ ਹੋਗੀ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਸੁਭ ਨਹੀ ਹੋਗਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਯਹ ਤੋ ਤੁਮਾਰੀ ਵਹੁ ਦਸਾਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਹਾਥ ਮੈ ਦੀਪਕ ਪਕੜਕੇ ਮਰਨੇ ਹੇਤ ਕੂਧੇ ਮੋ ਛਾਲਮਾਰੇ ॥ ੨੧੬ ॥

ਕਬੀਰ ਲਾਗੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਜਾਨ ਸਿਉ ਬਰਜੈ ਲੋਗ ਅਜਾਨ ॥
ਤਾਂਸਿਉ ਟੂਟੀ ਕਿਉਬਨੈ ਜਾਂਕੇ ਜੀਅ ਪਰਾਨ ॥ ੨੧੭ ॥

ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਹਮ ਉਧਰ ਲਗੇ ਤਬ ਸੰਬੰਧੀ ਨਹੀ ਲਗਨੀ ਦੇਵੇ ਸੋਭੀ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਤੁਮ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਉਨਕੀ ਮਤ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਤੁਮਾਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਲਗੀ ਹੂਈ ੍ਰੀਤਕੋ ਹਟਾਵਨੇ ਹੇਤਜੋ ਤੁਮਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਓਰਸੇ ਤੁਮਾਰੇ ਅਗਜਾਨੀ ਸੰਬੰਧੀ ਬਰਜੇਹੈ ॥ ਤੁਮ ਉਨਕੇ ਵਰਜੇ ਮਤ ਹਟੋ ॥ ਕਿੰਤੁ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਉਧਰਹੀ ਲਗੋ ॥ ਜੋਤਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾਸੇ ਹਮਾਰੀ ਕਿਉ ਟੂਟੀ ਰਹੇ ॥ ਭਾਵ ਨਾ ਟੂਟੀ ਰਹਨੀ ਚਾਹੀਏ ॥ ਜਿਸਕੇ ਦੀਯੇ ਹਮਾਰੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਜੀਵਨਕੇ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈਂ ॥ ਐਸਾ ਉਪਕਾਰੀ ਨਾ ਭੁਲਾਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ॥ ੨੧੭ ॥

ਕਬੀਰ ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਹੇਤ ਕਰ ਕਾਹੇ ਮਰਹੁ ਸਵਾਰ ॥
ਕਾਰਜ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਹਥ ਘਨੀ ਤ ਪਉਨੇ ਚਾਰਿ ॥ ੨੧੮ ॥

ਤਿਸਕੇ ਨਾ ਭੁਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਸਭਸੇ ਵੈਰਾਗਜ ਕਰਾਵੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਕੋਠੇ ਅਰ ਮੰਡਪ, ਉਨਕੇ ਆਗੇ ਬੜੇ ਉਸਾਰਤੇ ਕਿਉ ਮਰਤੇਹੋ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਉਨ ਬਡੇ ਥਾਨੋ ਕੋ ਉਸਾਰਤੇ ਦੁਖ ਪਾਵੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਪੜਨੇਕੇ ਕਾਰਜ, ਕਾਮਤੋ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਹਾਥ ਜਗਾਂ ਆਵੇਗੀ ॥ ਇਧਰ ਉਧਰ ਖੁਲੀ ਰਖਕੇ ਪੜਨਾ ਚਾਹੋ ਤਬ ਏਕ ਬਿਲਸਤ ਮਿਲਾਕੇ ਪੌਨੇਚਾਰ ਹਾਥ ਕਾਮਆਵੇਗੀ॥ ਬਾਕੀ ਕੀ ਔਰੋਂਕੇ ਕਾਮਹੈ ॥ ੨੧੮ ॥

ਕਬੀਰ ਜੋਮੈ ਚਿਤਵਉ ਨਾਕਰੈ ਕਿਆ ਮੇਰੇ ਚਿਤਵੇ ਹੋਇ॥
ਅਪਨਾ ਚਿਤਵਿਆ ਹਰਿਕਰੈ ਜੋ ਮੇਰੈ ਚਿਤ ਨ ਹੋਇ ॥ ੨੧੯॥

ਸੁਨਕਰ ਵਹੁ ਕਹਤੇ ਭਏ ਤੁਮਭੀ ਸਭ ਕਿਛੁ ਕਨੋਂ ਵਿਗਾੜ ਬੈਠੇਹੋਂ ॥ ਹਾਥ ਸੇ ਉਨਕੋ ਬਨਾਵੋ ਔ ਚਿਤਸੇਂ ਬਨਾਵਨਾ ਚਿਤਵੋ ਸੁਨਕੇ ਕਹੇਂ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜੋ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਹੇਤ ਚਿਤਵਤਾ ਹੂ ਉਸਕੋ ਹਰਿ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਚਿਤਵੇਸੇ

ਕਜਾ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਚਿੰਤਨ ਛੋਡ ਬੈਠਾਹੂੰ॥ ਜੋ ਅਪ ਨਾ ਚਿੰਤਨ ਕੀਆਹੀ ਹਰਿ ਕਰੇਹੈ ਜਿਸਕੀ ਮੇਰੇ ਚਿਤਮੇਂ ਚਿਤਵਨੀ ਭੀ ਨਹੀ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਮੈ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਚਿਤਵੋਂ॥ ੨੧੯॥

ਮਃ ੩॥ ਚਿੰਤਾ ਭਿ ਆਪਿ ਕਰਾਇਸੀ ਅਚਿੰਤੁ ਭਿ ਆਪੇ ਦੇ ਇ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿ ਸਭਨਾ ਸਾਰ ਕਰੇਇ॥ ੨੨੦॥

ਸੁਨਕਰ ਵਹੁ ਲੋਕ ਕਹਤੇ ਭਏ ਤੂੰਤੋ ਬਹੁਤ ਬੇਚਿੰਤ ਹੋਰਹਾਹੈ ਤਿਸਪੈ ਕਬੀਰਕਾ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਸੁਨਾਵੇ॥ ਗੁਰੂ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਵਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਦਾਰਥੋਂਕੀ ਚਿੰਤਾ, ਚਿਤਵ ਨੀ ਭੀ ਆਪ ਕਰਾਵੇਹੈ॥ ਅਰ ਚਿੰਤਨਸੇ ਬੇਚਿੰਤਭੀ ਆਪਹੀ ਕਰ ਦੇਵੇਹੈ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਵਹੁ ਸਾਲਾਹੀਏ ਜਿ,ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਭ ਜੀਵੋਂਕੀ ਧਰਮ ਅਰਥਾਦਿ ਦੇਨੇਸੇ ਸਾ ਰ, ਖਬਰ ਲੇਵੇਹੈ॥ ੨੨੦॥

ਮਃ ੫॥ ਕਬੀਰ ਰਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਫਿਰਿਆ ਲਾਲਚ ਮਾਹਿ॥ ਪਾਪ ਕਰੰਤਾ ਮਰਗਇਆ ਅਉਧ ਪੁੰਨੀ ਖਿਨਮਾਹਿ॥ ੨੨੧॥

ਮਃ ੫॥ ਮਨਮੁਖੋਂ ਕੀ ਦਸਾਕਹੇ ਗੁਰੁਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਜਿਸਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਹੀ ਚਿੰਤ ਨ ਕੀਆ॥ ਕੇਵਲ ਫਿਰਤਾ ਰਹਾਹੈ॥ ਲਾਲਚ, ਪਦਾਰਥੋਂਕੇ ਲੋਭ ਮੇ ਹੀ ਵਹੁ ਪੁਰ ਖ ਜਾਨੋ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰਤਾਹੀ ਮੂਆਹੈ॥ ਜਬ ਖਿਨ ਖਿਨਮੇ ਖਯਹੋਨੇ ਕਰ ਉਸੀ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਬੀਤਗਈ॥ ੨੨੧॥

ਕਬੀਰ ਕਾਂਇਆ ਕਾਚੀ ਕਾਰਵੀ ਕੇਵਲ ਕਾਚੀ ਧਾਤੁ॥ ਸਾ ਬਤੁ ਰਖਹਿ ਤ ਰਾਮ ਭਜੁ ਨਾਹਿ ਤ ਬਿਨਠੀ ਬਾਤ॥ ੨੨੨॥

ਸੀਘ੍ਰ ਨਾਮ ਜਪਾਵਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋਤੁਮਾਰੀ ਦੇਹ ਕਾਚੀ ਕਾਰਵੀ, ਕੱਚੇ ਮਟੀਕੇ ਕਰਵੇ ਤੁਲਜ ਬਿਨਸਨੇ ਵਾਲੀਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਤੁਮਕੋ ਬਿ ਨਾ ਭਕ੍ਤੀਸੇਂ ਐਸੇ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਕੇਵਲ, ਬਿਨਾਮਰੇ ਸੁੱਧ ਕਚੀਧਾਂਤ ਦੁ ਖ ਦੇਤੀਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਇਸਕੋ ਸਾਬਤ ਰਖਹਿ, ਕੱਚਪਨੇਸੇ ਬਨੀ ਰਖਨੀ ਚਾਹਤੇਹੋ॥ ਭਾਵ ਸਫਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹਤੇਹੋਂ॥ ਤਬ ਤੋ ਤੁਮ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਜਪਕਰੋ ਨਾ ਕਰੋਗੇ ਤਬ ਬਿਨਠੀ ਬਾਤ, ਤੁਮਾਰੇ ਹਾਥਸੇਂ ਬਾਤ ਜਾਤੀ ਰਹੇਗੀ॥ ਭਾਵ ਤੁਮ ਪ੍ਰਯੋਜਨਕੋ ਨ ਹੀ ਪਾਵੇਗੋ॥ ੨੨੨॥

ਕਬੀਰ ਕੇਸੋ ਕੇਸੋ ਕੂਕੀਐ ਨ ਸੋਈਐ ਅਸਾਰ ॥ ਰਾਤ ਦਿਵ ਸਕੇ ਕੂਕਨੇ ਕਬਹੂੰ ਕਿ ਸੁਨੇ ਪੁਕਾਰ ॥ ੨੨੩ ॥

ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਕਯਾਕਰੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਸੁਨਤਾ ਨਹੀ ਤਬ ਸੁਨੇ ਯਹਕਹੇ ਵਾ ਨਿਰੰਤ੍ਰ ਭਕ੍ਤੀ ਕਰਨੇਸੇ ਈਸੂਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰਕਾ ਕੇਸੋ, ਯਹ ਨਾਮ ਬਾਰੰਬਾਰ ਕੂਕੀਐ, ਪੁਕਾਰੀਏ ॥ ਨਾਮ ਲੇਨਾ ਛੋਡਕੇ ਅਸਾਰ, ਬਜਰ ਥ ਨਾ ਸੋਇ ਰਹੀਯੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਰਾਤ ਦਿਨਮੇ ਨਾਮ ਲੇਨੇਸੇ ਕਬੀਤੋ ਤੁਮਾਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਨਕੇ ਤਾਰਨੇ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰੇਗਾ ॥ ੨੨੩ ॥

ਕਬੀਰ ਕਾਂਇਆ ਕਜਲੀ ਬਨੁ ਭਇਆ ਮਨ ਕੁੰਚਰ ਮਯ ਮੰਤ ॥ ਅੰਕੁਸ ਗਿਆਨ ਰਤੰਨ ਹੈ ਖੇਵਟ ਬਿਰਲਾ ਸੰਤ ॥ ੨੨੪ ॥

ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਗੁਰੁ ਦੁਰਲਭਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤਹੈ ਤੁਮਾਰੀ ਬੂਲਦੇਹ ਅਨੇਕ ਆਸੁਰ ਸੁਭਾਵ ਬ੍ਰਿਛੋਂਸੇ ਮਾਨੋ ਕਜਲੀ ਬਣ ਬਨ ਰਹੀਹੈ ॥ ਅਰ ਤਿਸ ਬਨਮੇ ਬਿਚਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮਨ ਮਾਨੋ ਮਇਮੰਤੁ, ਸ਼ਰਾਬਸੇਂ ਮਸਤ ਹੁਯਾ ਹਾਥੀ ਹੋ ਰਹਜਾ ਹੈ॥ ਤਿਸ ਹਾਥੀਕੋ ਮੋੜਨੇ ਵਾਲਾ ਅੰਕਸ, ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕੇ ਸੂਰੂਪਕਾ ਗਯਾਨ ਰੂਪ ਰਤਨਹੈ ॥ ਅਰ ਖੇਵਟ, ਤਿਸ ਹਾਥੀਕੇ ਚਲਾਵਨੇ ਵਾਲਾ ਮਹਾਵਤ ਕੋਈਵਿਰਲਾ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਗੁਰੂ ਹੈ ॥ ੨੨੪ ॥

ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਰਤਨ ਮੁਖ ਕੋਥਰੀ ਪਾਰਖ ਆਗੈ ਖੋਲ ॥ ਕੋਈ ਆਇ ਮਿਲੈਗੋ ਗਾਹਕੀ ਲੇਗੋ ਮਹਗੈ ਮੋਲਿ ॥ ੨੨੫ ॥

ਕਾਹੂ ਅਨਧਿਕਾਰੀਮੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਨਿਸਫਲ ਦੇਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਰਤਨ ਜਿਸ ਮੁਖ ਰੂਪ ਕੋਥਰੀ,ਥੈਲੀਮੇ ਪੜ੍ਹਾਹੈ ॥ ਸੋਥੈਲੀ ਪਾਰਖਆਗੈ, ਉੱਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀਕੇ ਆਗੇ ਹੀ ਖੋਲੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਨਿਰਾਸ ਮਤਹੋਵੋ ਕੋਈ ਐਸਾ ਉੱਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਰੀਖਕ ਆ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਉਪਦੇਸਕੋ ਤਨਾਦਿ ਅਰਪਣ ਕਰ ਮਹਗੇ ਮੋਲ ਸੇਂ ਲੇਵੇਗਾ ॥ ੨੨੫ ॥

ਕਬੀਰ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਜਾਨਿਓ ਨਹੀ ਪਾਲਿਓ ਕਟਕ ਕੁਟੰਬ ॥ ਧੰਧੇਹੀ ਮਹਿ ਮਰਿਗਇਓ ਬਾਹਰਿ ਭਈ ਨ ਬੰਬ ॥ ੨੨੬ ॥

ਭਕਤੀ ਹੀਨੋਕੇ ਜਨਮਕੀ ਨਿਸਫਲਤਾ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜਨ ਪੁਰਖੋ

ਨੇ ਰਾਮਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਜਪਜਾਨਿਆ॥ ਕੇਵਲ ਕੁਟੰਬਕਾ ਕਟੁਕ, ਸਮੁਦਾਯਹੀ ਪਾ ਲਤੇ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਧੰਧੇਹੀ ਮਹਿ, ਕਾਮੋਮੇ ਲਗੇਹੀ ਮਰਗਏਹੈਂ॥ ਕਾਮੋਸੇ ਛੂਟਕੇ ਬਾਹਰਿ ਭਈ ਨਬੰਬੁ, ਹਰਿ ਭਕ੍ਤੋਂਮੇ ਉਨਕੀ ਆਵਾਜਭੀ ਨਹੀ ਪਹੁੰਚੀ॥ ਜੋ ਅਮੁਕਾ ਪੁਰਖਥਾ॥ ੨੨੬॥

ਕਬੀਰ ਆਖੀ ਕੇਰੇ ਮਾਟੁਕੇ ਪਲੁ ਪਲੁ ਗਈ ਬਿਹਾਇ॥ ਮਨੁ ਜੰਜਾਲ ਨ ਛੋਡਈ ਜਮ ਦੀਆ ਦਮਾਮਾ ਆਇ॥ ੨੨੭॥

ਸੋਈ ਪੁਨਾਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਨਿਖਲ ਪੁਰਖੋਂਕੀ ਅਵਸਥਾ॥ ਮਾਨੋ ਆਂਖੋਕੇ ਮਾਟਕੇ, ਮਟਕਾਵਨੇ॥ ਭਾਵ ਫੁਰਨੇ ਮੇਹੀ ਖਿਨ ਖਿਨਮੇ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਅਰ ਮਨ ਨੇ ਸਭ ਅਵਸਥਾ ਬੀਤਨੇ ਪੈਭੀ ਜੰਜਾਲ, ਪਦਾਰਥੋਂਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀ ਛੋਡਿਆ॥ ਉਮਰ ਬੀਤੇ ਜਮੋਨੇ ਅਪਨਾ ਨਗਾਰਾ ਆਇ ਬਜਾਯਾ॥ ੨੨੭॥

ਕਬੀਰ ਤਰਵਰ ਰੂਪੀ ਰਾਮਹੈ ਫਲ ਰੂਪੀ ਬੈਰਾਗੁ॥ ਛਾਇਆ ਰੂਪੀ ਸਾਧੁਹੈ ਜਿਨਿ ਤਜਿਆ ਬਾਦੁ ਬਿਬਾਦੁ॥ ੨੨੮॥

ਵੈਰਾਗਸਵਾਨ ਹੋਕਰ ਚਾਹੀਏ ਪੁਰਖ ਕੋ ਐਸੇ ਬ੍ਰਿਛਕੇ ਫਲ ਛਾਯਾਕੀ ਇੱਛਾ ਕਰੇ ਸੋਈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਉੱਤਮ ਬ੍ਰਿਛ ਰੂਪ ਰਾਮਹੈ ਫਲ ਤਿਸਕਾ ਚਖਨੇ ਲਾਯਕ ਵੈਰਾਗਜਹੈ॥ ਜਿਸਕੇ ਖਾਨੇਸੇ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਛਾਯਾ, ਰਾਮ ਬ੍ਰਿਛਕੀ ਤਾਂਕੇ ਤੁਲਜ ਪ੍ਰਤਾਪਵਾਲੇ ਸਾਧੁ, ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਗਯਾਨੀ ਜਨਹੈਂ॥ ਜਿਨੋਨੇ ਬਾਦ, ਉਤਮ ਰੀਤਿਕਾ ਝਗੜਾ ਬਿਬਾਦ, ਕੁਰੀਤਕਾ ਝਗੜਾ ਸਭ ਛੋਡ ਦੀਯੇਹੈਂ॥ ੨੨੮॥

ਕਬੀਰ ਐਸਾ ਬੀਜੁ ਬੋਇ ਬਾਰਹ ਮਾਸ ਫਲੰਤ॥ ਸੀਤਲ ਛਾਇਆ ਗਹਰ ਫਲ ਪੰਖੀ ਕੇਲ ਕਰੰਤ॥ ੨੨੯॥

ਯਾਹੀਤੇ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਐ` ਰਾਮ ਬ੍ਰਿਛਕਾ ਭਕ੍ਤੀ ਰੂਪ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਬੀਜ ਬੋਵੋ॥ ਜੋਬੀਜ ਬਾਰਹਮਾਸ, ਸਰਬ ਦਾ ਕਾਲ ਫਲਤਾ ਰਹੈ॥ ਭਾਵ ਸਦਾ ਤੁਮਕੋ ਬਾਂਛਤ ਸੁਖ ਦੇਤਾਰਹੇ॥ ਅਰ ਬਡੀ ਸੀਤਲ, ਸਾਂਤੀ ਰੂਪ ਜਿਸਕੀ ਛਾਯਾਹੈ॥ ਗਹਰ ਫਲ, ਅਰਥ ਕਾਮ ਧਰਮ ਮੋਖ ਪ੍ਰਯੰਤ ਜਿਸਕੇ ਸਘਨਫਲ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਜਿਗਜਾਸੂ ਪੰਛੀ ਜਿਸਮੋ ਅਨੰਦ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ੨੨੯॥

ਕਬੀਰ ਦਾਤਾ ਤਰਵਰ ਦਇਆ ਫਲ ਉਪਕਾਰੀ ਜੀਵੰਤ॥

ਪੰਖੀ ਚਲੇ ਦਿਸਾਵਰੀ ਬਿਰਖਾ ਸੁਫਲ ਫਲੰਤ ॥ ੨੩੦ ॥

ਉਪਦੇਸਟਾ ਗੁਰੂਕਾ ਧੰਨਜਵਾਦ ਸੇਵਕੋਂਕੇ ਮੁਖਸੇ ਕਹੇ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਦਾਤਾ, ਉੱਤਮ ਉਪਦੇਸ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂਤੋ ਮਾਨੋ ਉਤਮ ਬ੍ਰਿਛਹੈ ॥ ਅਰ ਸਭ ਕੋ ਸੁਖ ਦਿਵਾਨੇ ਵਾਲੀ ਦਯਾਹੀ ਮਾਨੋ ਤਿਸਕੋ ਫਲ ਲਗਾ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਵਹ ਦਾਤਾ ਉਪਕਾਰੀ ਜੀਵੰਤ, ਜੀਵੇਹੈ ॥ ਅਰ ਦਾਤਾਸੇ ਦਾਨ ਲੇਕਰ ਪੰਖੀ ਉਤਮ ਸੇਵਕ ਚਲੇ ਦਿਸਾਵਰੀ, ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਅਨੁਸਾਰ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਬਿਚਰਤੇ ਮੁਖਸੇ ਗੁਰੂਕੋ ਧਨਜ ਧਨਜ ਕਹਤੇ ਹੁਯੇ ਆਸੀਰ ਬਾਦ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਜੋਬ੍ਰਿਛ ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਭਕੇ ਲੀਏ ਅਪਨੇ ਦਯਾ ਰੂਪ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਫਲਸੇ ਫਲਿਆ ਰਹੁ ॥ ੨੩੦ ॥

ਕਬੀਰ ਸਾਧੂ ਸੰਗ ਪਰਾਪਤੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇ ਲਿਲਾਟ ॥ ਮੁਕਤਿ ਪਦਾਰਥ ਪਾਈਐ ਠਾਕ ਨ ਅਵਘਟ ਘਾਟ ॥ ੨੩੧ ॥

ਉਤਮ ਭਾਗਕੀ ਸਿਫਤ ਪੈ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਸੰਤੋਂਕਾ ਸੰਗ ਤਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਜਬ ਪੁਰਖਕੇ ਮਸਤਕਮੇ ਬਿਧਾਤਾਨੇ ਉੱਤਮ ਕਰਮ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ॥ ਉਸ ਉਤਮ ਭਾਗਸੇ ਸਾਧ ਸੰਗਮੇ ਉਪਦੇਸਲੇ ਮੁਕਤੀ ਰੂਪ ਪਰਮ ਪਦਾ ਥ ਪਾਈਏਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਪਾਵਨੇ ਸੇ ਠਾਕ, ਰੋਕ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਅਵਘਟ ਘਾਟ,ਕਠਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰਕੇ ਦਰਬਾਰਮੇ ॥ ੨੩੧ ॥

ਕਬੀਰ ਏਕ ਘੜੀ ਆਧੀ ਘੜੀ ਆਧੀਤੇ ਰੁਨ ਆਧ ॥ ਭਗਤਨ ਸੇਤੀ ਗੋਸਟੇ ਜੋ ਕੀਨੇ ਸੋ ਲਾਭ ॥ ੨੩੨ ॥

ਸਤਸੰਗ ਕਿੰਚਿਤ ਕਾਲਕਾ ਭੀ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟਹੈ ॥ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਪੂਰੀ ਏਕ ਘੜੀ ਵਾ ਆਧੀ ਘੜੀ ਵਾ ਆਧੀਸੇਂ ਆਧ ਘੜੀਕੀ ਚੌਥਾਈ ਮਾਤ੍ਰ ॥ ਭਗਤ ਜਨੋ ਸਾਥ ਗੋਸਟੇ, ਮੇਲ ਜੋਕੀਨੇ, ਜੇਤਾ ਕਰੀਏ ਸੋਈ ਲਾਭ, ਨਫੇ ਕਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਸਭ ਅਵਸਥਾ ਨਿਸਫਲਹੈ ॥ ੨੩੨ ॥

ਕਬੀਰ ਭਾਂਗ ਮਾਛੁਲੀ ਸੁਰਾਪਾਨ ਜੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਖਾਂਹਿ ॥ ਤੀਰਥ ਬਰਤਨੇਮ ਕੀਏ ਤੇ ਸਭੈ ਰਸਾਤਲ ਜਾਂਹਿ ॥ ੨੩੩ ॥

ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਮਲ ਔਮਾਸਖਾਨੇਵਾਲਾਥਾਤਿਸਪ੍ਰਤਿਕਹੇਕਬੀਰ ਕਹੇਂਹੇਪੁਰਖਭੰਗਅਰ ਮੱਛੀਤਥਾਸੁਰਾਪਾਨਇਨਕੋਜੋਜੋਜੀਵਖਾਵੇਹੈ।ਨਿਸਚੇਜਾਨੋਤਿਨਹੁਨੇਜੇਤੇਤੀਰਥਵਰਤਨੇ

ਮਕੀਏ ਹੋਵੇਂ ਸੋਸਭਰਸਾਤਲਨਾਮਪਤਾਲਮੋਜਾਤੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵਉਨਕੇਸਭੀਤੀਰਥਾਦਿਨਿ-ਸਫਲ ਹੋਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਵਾ ਜਿਗਜਾਸੂਓਂਕੋ ਮਾਯਾਮੈ ਦੋਖ ਦਿਖਾਵੇਹੈ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਮਾ, ਮਾਯਾ ਛਲੀ, ਨਿਖਲੋਕੋਂ ਛਲਨੇ ਵਾਲੀ ॥ ਔ ਭਾਂਗ, ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾ ਲੀਹੈ ॥ ਸੁਰਾ, ਦੇਵਨਕੋ ਭੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਇਸ ਮਾਯਾ ਕੋ ਪਾਨ, ਪੀਵੇਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਖਾਹ, ਖਾਤੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਸਬਦਾਦਿ ਵਿਖਯ ਰੂਪ ਮਾਯਾਕੋ ਜੈਸੇ ਮਿਲੇ ਤੈਸੇ ਭੋਗੇ ਹੈਂ ॥ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਤਿਨਸੰਜਮਹੀਨੋਕੇ ਸਭੀਤੀਰਥਾਦਿ ਕੀਏਬਯਰਥਜਾਵੇਹੈਂ॥੨੩੩॥੨॥

ਨੀਚੇ ਲੋਇਨ ਕਰ ਰਹਉ ਲੇ ਸਾਜਨ ਘਟ ਮਾਹਿ ॥ ਸਭ ਰਸ ਖੇਲਉ ਪੀਅ ਸਉ ਕਿਸੀ ਲਖਾਵਉ ਨਾਹਿ ॥ ੨੩੪ ॥

ਕੋਈ ਭਗਤ ਨਾਮ ਧਰਾਇਕੇ ਉਪਰਕੋ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿਕੀਏ ਅਭਿਮਾਨੀ ਬਨਾ ਫਿਰਤਾ ਥਾ ਤਾਂਕੋ ਸਮਝਾਵੇਹੈਂ ॥ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਪੁਰਖ ਤੈਨੇ ਤੋ ਪਾਯਾ ਨਹੀ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜੇ ਪਾ ਇਆਭੀ ਜਾਵੇ ॥ ਤਬਭੀ ਸੱਜਨ ਪਰਮਾਤਮਾਕੋ ਘਟਮੇ ਲੇਕਰ ਨੇਤ੍ਰੋਂਕੋ ਨੀਚੇ ਕਰ ਰਹਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬਾਹਰ ਲਖਾਵਨਾ ਭਲਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਭੀਤਰਹੀ ਸਭੀ ਤਰਹਕੇ ਆਨੰਦ ਕਰੋ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਾਥ ॥ ਪਰੰਤੁ ਕਾਹੂ ਅਗਯਾਨੀਕੋ ਮਤ ਲਖਾਵੋ ॥ ਹਮ ਐਸੇ ਭਗਤਹੈਂ ॥ ੨੩੪ ॥

ਆਠ ਜਾਮ ਚਉਸਠ ਘਰੀ ਤੁਅ ਨਿਰਖਤ ਰਹੈ ਜੀਉ ॥ ਨੀਚੇ ਲੋਇਨ ਕਿਉ ਕਰਉ ਸਭ ਘਟ ਦੇਖਉ ਪੀਉ ॥ ੨੩੫ ॥

ਪ੍ਰਥਮ ਨੰਮ੍ਰਹੋਕੇ ਚਲੋ ਯਹ ਸਿਖਯਾ ਕਰਕੇ ਅਬ ਪੂਰੀ ਭਕ੍ਤੀ ਹੋਵੇ ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਚਾਹੋ ਵੈਸੇ ਰਹੋ ਯਹਕਹੇ ਆਠਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹੇਜਨੋ ਅਠ ਪਹਰ ਔ ਚੌਹਟ ਘ ੜੀ ਤੁਅ, ਤੇਰੇਕੋ ਦੇਖਤਾ ਰਹੋਂ ਐਸਾ ਉਤਸਾਹ ਕਰੋ ॥ ਅਰ ਮੁਖਸੇਂ ਐਂ ਕਹੋ ਆ ਪਕੇ ਦੇਖਨਕਾ ਚਿਤਮੇ ਐਸਾ ਉਤਸਾਹ ਹੋਤੇ ਮੈ ਨੀਚੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕਾਹੇਕੋ ਕਰੋਂ ॥ ਭਾਵ ਲ-ਜਾ ਕਿੰਉ ਰਖੋ ਜਬ ਸਭ ਘਟਮੇ ਤੁਝ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੋਹੀ ਦੇਖਤਾਹੋਂ ॥ ੨੩੫ ॥

ਸੁਨ ਸਖੀ ਪੀਅਮਹਿ ਜੀਉ ਬਸੈ ਜੀਅ ਮਹਿਬਸੈਕਿਪੀਉ॥ ਜੀਉ ਪੀਉ ਬੂਝਹੁ ਨਹੀ ਘਟ ਮਹਿ ਜੀਉ ਕਿਪੀਉ ॥ ੨੩੬॥

ਕੋਈ ਜੀਵ ਈਸਮੇ ਅਧਾਰ ਅਧੇਯ ਭਾਵਕਾ ਬਿਕਲਪ ਕਰੇਹੈ ਸੁਨਇਤਿ ਕਬੀ ਰ ਕਹੈਂ ਮੁਝਪੈ ਕਾਹੂ ਮੇਰੇ ਪਯਾਰੇਨੇ ਬਿਕਲਪ ਕੀਆ ਜੋ ਸੁਨ ਹੇਮੇਰੇ ਮਿਤ੍ਰ ਕਬੀਰ

ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਮੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਕੇਕਾਰਯਰਹੇਂਹੈ॥ਐਸੇ ਪੀਆਮਹਿ, ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਮੇਜੀਵਨਿਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ ਕਿ, ਵਾ ਜੈਸੇ ਲੋਕ ਕਹੇਹੈਂ ਸਭ ਪਾਤ੍ਰੋਂਮੇ ਮਟੀ ਬਸੇਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਸਭ ਜੀਵੋਮੇ ਪਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਾਸ ਕਰੇਹੈ ॥ਪੂਛਨੇਕਾ ਭਾਵ ਐਸੇ ਜਾਨ ਪੜੇਹੈ ॥ ਜੇਕਰ ਪਰਮਾ-ਤਮਾਕੋ ਆਧਾਰ ਔ ਜੀਵਕੋ ਅਧੇਯਮਾਨੇ ਤਬਭੀ ਇਨਕਾ ਭੇਦਸਿੱਧ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਜੀਵ ਆਧਾਰ ਈਸਕੋ ਅਧੇਯਮਾਨੇ ਤਬਭੀ ਭੇਦ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਹੈ ਏਕ ਨਹੀ ਬਨੇ ॥ ਉਸ ਕਾ ਐਸਾ ਭਾਵ ਜਾਨਕੇ ਕਬੀਰ ਦੋਨੋ ਬਾਤਾਂ ਕਹਨੀ ਛੋਡ ਐਸੀ ਰੀਤਿਸੇ ਉਤ੍ਰ ਦੇਵੇ ਜਿਸਮੇ ਭੇਦਕੀ ਗੰਧਭੀ ਨਾ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਮੈਤੋ ਅਬ ਪੂਰਨ ਬਿਚਾਰਦਸਾਮੇ ਯਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜੀਵਹੈ ਯਹ ਪਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾਹੈ ਐਸੀ ਤਿਨਕੀ ਦਸਾ ਦੇਖਤਾ ਨਹੀ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਮੇਰੇਕੋ ਸਰੀਰਮੇ ਇਕ ਬਿਨਾ ਆਨ ਭਾਨ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਜੋ ਸਰੀਰਮੇ ਜੀਵ ਹੈ ਵਾ ਪੀਉਹੈ ॥ ੨੩੬ ॥

ਕਬੀਰ ਬਾਮਨ ਗੁਰੂ ਹੈ ਜਗਤਕਾ ਭਗਤਨਕਾ ਗੁਰੁ ਨਾਹਿ ॥
ਅਰਝਿ ਉਰਝਿਕੈ ਪਚਿ ਮੂਆ ਚਾਰਹੁ ਬੇਦਹੁ ਮਾਹਿ॥ ੨੩੭ ॥

ਜਿਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣਕੇ ਮੁਖਸੇਂ ਮੁਝਸੇ ਮਾਲਾ ਲੇਵੇ ਸੁਨਕੇ ਆਦਿਮੇ ਕਬੀਰਜੀਨੇ ਉਤ੍ਰ ਦੀਆ ਥਾ ਮੇਰੀ ਸਿਮਰਨੀ ਅਬ ਅਨੰਤ ਰੀਤਿਕੇ ਬਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸਕੋ ਪੂਰਾ ਉਤ੍ਰ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਵਾ ਕਾਹੂ ਬ੍ਰਹਮਣਨੇ ਕਹਾ ਹਮ ਸਭਕੇ ਗੁਰੂਹੈਂ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਬਾਮਨਇਤਿ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਬ੍ਰਹਮਣ ਜਗਤਕਾ, ਭਾਵ ਅਭਗਤ ਜਨੋਕੇਂ ਗੁਰੂਹੈਂ ਭਗਤੋਂਕੇ ਗੁਰੁ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਭਗਤੋਂਕੇ ਗੁਰੁ ਵਹ ਮਹਾਤਮਾਹੈਂ ਜੋ ਈਸ੍ਵਰ ਭਕ੍ਤੀਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਜੋਭਗਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸਦੇਨਾ ਛੋਡ ਵੇਦਮੈ ਅਮੁਕਾ ਕਰਮ ਐਸਾ ਕਰਨਾ ਕਹਯਾਹੈ ॥ਅਮੁਕਾ ਯਗ ਐਸਾ ਕਰਨਾ ਕਹਜਾਹੈ ਐਸੇ ਉਨਕੇ ਮੂਲ ਪਾਠ ਖੋ-ਜਨੇ ਮੇ ਹੀ ਅਵਸਥਾ ਬਿਤਾਵੇ ॥ ਵਹੁ ਜਾਨੋ ਚਾਰੋ ਵੇਦੋਂਕੇ ਕਹੇ ਕਰਮੋ ਮੇਹੀ ਅਰਝ ਉਰਝਿ, ਪਲਚ ਪਲਚਕੇ ਮਰ ਗਏਹੈਂ ਸਾਰ ਵਸਤੁ ਨਹੀ ਪਾਈ॥ ੨੩੭ ॥

ਹਰਿਹੈ ਖਾਂਡੁ ਰੇਤ ਮਹਿ ਬਿਖਰੀ ਹਾਥੀ ਚੁਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥
ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਗੁਰੁ ਭਲੀ ਬੁਝਾਈ ਕੀਟੀ ਹੁਇਕੈ ਖਾਇ॥ ੨੩੮॥

ਜਾਤੀ ਵਰਣਕੇ ਅਹੰਕਾਰੀਕੋ ਭਗਤੀ ਕਾ ਲਾਭ ਨਹੀਹੋਵੇ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰਯਾ ਆਦਿ ਸੰਘਾਤਮੋ ਮਿਲਜਾ ਹਰਿ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਮਾਨੋ ਰੇਤਮੇ ਖਾਂਡ ਫੈਲ ਰਹੀਹੈ ॥ ਸੋ ਅਬਿਬੇਕੀ ਅਹੰਕਾਰੀ ਸੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਕੀਆ ਜਾਵੇ

ਜੈਸੇ ਰੇਤਮੇ ਪੜੀ ਖਾਂਡ ਹਸਤੀਸੇ ਚੁਨੀ ਨਹੀ ਜਾਵੇ ॥ ਅਰ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਮੇਰੇ ਕੋ ਤੋ ਗੁਰੋਨੇ ਭਲੀ ਬੁਝਾਈ, ਬਹੁਤ ਸੂੰਦ੍ਰ ਬਿਬੇਕ ਦ੍ਰਿਸਟਸੇ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਦਈਹੈ ॥ ਅਰ ਅਰ ਕਹਿਦੀਆਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਪੰਚ ਕੋਸੋਂਸੇ ਭਿੰਨ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤਾਹੂਆ ਤੂੰ ਚੀਟੀ ਸਮ ਬਰੀਕ ਬਨਕੇ ਤਿਸਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ॥ ੨੩੮ ॥

ਕਬੀਰ ਜੋ ਤੁਹਿ ਸਾਧ ਪਿਰੰਮ ਕੀ ਸੀਸ ਕਾਟ ਕਰ ਗੋਇ ॥ ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਹਾਲ ਕਰ ਜੋ ਕਿਛ ਹੋਇ ਤ ਹੋਇ ॥ ੨੩੯ ॥

ਪੁਨਾਭੀ ਉਨਹੀਕੋ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂਹੇਜਨੋ ਜੇਕਰ ਤੁਮਕੋ ਸਾਧ,ਸੂਧਾਹੈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ॥ ਤਬ ਅਪਨੇ ਸੀਸ, ਸਿਰ ਤੁੱਲਜ ਅਹੰਕਾਰਕੇ ਕੱਟ ਕਰਕੇ ਗੋਇ, ਖੇਲਣੇਕੀ ਗੇਂਦ ਬਨਾਇ ਲੇਵੇ ॥ ਅਰ ਹਾਲਕਰ, ਮਸਤੀਕੀ ਦਸਾ ਬਨਾ ਕਰ ਇਸ ਸਾਥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਖੇਲਤੇ ॥ ਭਾਵ ਨਿਰ ਹੰਕਾਰਹੋਇ ਗੁਰੁ ਕੀ ਆਗਯਾ ਮਾਨ ਤੁਮਾਰੇ ਭਲੇ ਹੇਤ ਜੋਕਿਛ ਹੋਵੇ ਤ, ਸੋ ਹੋਵੇ ॥ ਤੁਮ ਇਛਾ ਕੁਛ ਨਾ ਰਖੋ ॥ ੨੩੯ ॥

ਕਬੀਰ ਜੌ ਤੁਹਿ ਸਾਧ ਪਿਰੰਮਕੀ ਪਾਕੇ ਸੇਤੀ ਖੇਲ ॥ ਕਾਚੀ ਸਰਸਉ ਪੇਲਿਕੈ ਨਾ ਖਲ ਭਈ ਨ ਤੇਲੁ ॥ ੨੪੦ ॥

ਉਪਦੇਸਭੀ ਐਸੀ ਵਸਤੁ ਕਾ ਪੂਰੇ ਗੁਰੁਸੇ ਲੇਵੋ ਯਹ ਕਹੇ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਜੇਕਰ ਤੁਮਕੋ ਸਾਧ, ਸੂਧਾਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਪਾਵਨਕੀ ਤਬ ਪਹਲੇ ਹੀ ਪਾਕੇ ਸੇਤੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਸਾਥ ਖੇਲੋ ॥ ਭਾਵ ਤਾਂਕੀ ਸੇਵਾ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪਕੇ ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਕੱਚੇ ਅਗਯਾਨੀ ਗੁਰੁ ਸਾਥ ਸੇਵਕ ਭਾਵ ਸੰਬੰਧ ਬਨਾਕਰ ਪੇਲਕੈ, ਉਸਕੇ ਮਿਥਯਾ ਉਪਦੇਸਕੋ ਮਨਮੇ ਧਾਰਕੇ ਤੁਮ ਨਾ ਖਲ ਤੁੱਲਜ ਬ੍ਰਜਵਹਾਰੋਂਸੇ ਸੁਖਲੇਨੇਕੇ ਯੋਗਯ ਰਹੋਂਗੇ ਨਾ ਤੇਲ ਵਤ ਸਾਰ ਬਨਕੇ ਪਰਮਾਰਥਕਾ ਸੁਖ ਲੇ ਸਕੋਗੇ॥ ਦੋਨੋਂਸੇ ਖਾਲੀ ਰਹੋਗੇ ॥ ੨੪੦ ॥

ਢੂਢਤ ਡੋਲਤ ਅੰਧਗਤਿ ਅਰੁ ਚੀਨਤ ਨਾਹੀ ਸੰਤ ॥ ਕਹਿ ਨਾਮਾ ਕਿਉ ਪਾਈਐ ਬਿਨ ਭਗਤਹੁ ਭਗਵੰਤ ॥ ੨੪੧ ॥

ਕੱਚੇ ਗੁਰੁਸੇ ਕੁਛ ਨਹੀ ਮਿਲੇ ਇਸ ਬਾਤਪੈ ਨਾਮਦੇਵਕੀ ਸੰਮਤੀ ਕਹੇ ਢੂਢਤ ਡੋਲਤ, ਢੂੰਢਤੇ ਫਿਰੇਹੈ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਪਾਖਾਣਾਦਿ ਮੂਰਤੀਯੋਮੇ ਅੰਧਗਤਿ, ਅਗਯਾਨੀ ਜਨ ਕਚੇ ਗੁਰੋਂਕੇ ਉਪਦੇਸੀ ॥ ਅਰੁ ਪੁਨਾ ਉਤਮ ਲਾਭ ਹੇਤ ਵਹੁ ਚੀਨਤ ਨਾ

ਹੀ, ਜਾਨਤੇ ਨਹੀ ਸੰਤ, ਪਕੇ ਗੁਰੁਕੇ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਨਾਮਦੇਵ ਕਹੇਂ ਕਿਉਕਰ ਉਨ ਜਨੋਂ ਨੇ ਪਾਈਏਗਾ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਕੇ ਭਗਤੋਸੇਂ ਭਗਵੰਤਕੋ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਨਹੀ ਪਾਵੇਂਗੇ ੨੪੧॥

ਹਰਿਸੋ ਹੀਰਾ ਛਾਡਿਕੈ ਕਰਹਿ ਆਨਕੀ ਆਸ ॥ ਤੇ ਨਰ ਦੋਜਕ ਜਾਹਿਗੇ ਸਤਿ ਭਾਖੈ ਰਵਿਦਾਸ ॥ ੨੪੨ ॥ਇਸੀ ਪੈਰ- ਵਿਦਾਸਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿਖਾਵੇ ਕਹੇ ਗੁਰੁਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਜੋਜਨ ਹਰਿਹੀਰੇ ਸਰੀਖੇ ਅਮੋਲਕਕੋ ਤਜਾਗਕੇ ਆਨਕੀ ਭੋਗ ਮੋਖ ਹੇਤ ਆਸਕਰੇਹੈਂ ॥ ਤੇ, ਵਹੁ ਜਨ ਦੋਜਕ, ਨਰਕਮੇ ਜਾਂਵੇਗੇ ਯਹ ਰਵਦਾਸਨੇ ਯਥਾਰਥ ਬਾਤ ਕਹੀਹੈ ॥ ੨੪੨ ॥

ਕਬੀਰ ਜਉ ਗ੍ਰਿਹ ਕਰਹਿ ਤ ਧਰਮ ਕਰਿ ਨਹੀ ਤ ਕਰਿ ਬੈਰਾਗ ॥ ਬੈਰਾਗੀ ਬੰਧਨੁ ਕਰੈ ਤਾਂਕੋ ਬਡੋ ਅਭਾਗੁ॥ ੨੪੩॥ ਜੋ ਜੋ ਆਸ੍ਰਮ ਧਾਰੋ ਉਸਕਾ ਧਰਮ ਪੂਰਾਕਰੋ ਤਬ ਮੁਕਤ ਹੋਵੋਗੇ ਯਹ ਕਹਤੇ ਸਮਾ ਪਤਿ ਕਰੇਹੈਂ ਕਬੀਰ ਕਹੇਂ ਹੇਜਨੋ ਜਬ ਗ੍ਰਿਹਸਥ ਆਸ੍ਰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋ ॥ ਤਬ ਜੈਸੇ ਅਤਿਥੀ ਸੇ ਵਦਿਕ ਧਰਮ ਗ੍ਰਿਹਸਥਕੋ ਕਹੇਹੈ ਸੋਧਾਰਨ ਕਰੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹਸਥ ਨਾ ਕਰ ਨਾ ਚਾਹੋ ਤਬ ਸਭਕਾ ਤਜਾਗਨਾ ਰੂਪ ਵੈਰਾਗ ਕਰੋ ॥ ਵੈਰਾਗ ਕਾ ਚਿਨ ਕਰ ਫੇਰ ਭ੍ਰਮ ਅਪਨੇ ਕੋ ਬੰਧਨ ਕਰੋ ਤਬ ਜਾਨੋ ਤਾਕੋ, ਤੁਮਾਰਾ ਪੂਰਾ ਖੋਟਾ ਭਾਗਹੈ ॥ ੨੪੩॥

॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀ ਮਤਃ ਭਗਤਬਾਣੀ ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪ੍ਤ ਸੁਭੰਃ੧ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਲੋਕਸੇਖਫਰੀਦਜੀਕੇ ॥

ਜਿਤਦਿਹਾੜੈ ਧਨ ਵਰੀ ਸਾਹੇ ਲਏ ਲਿਖਾਇ॥ ਮਲਕਜਿਕੰਨੀਸੁਣੀਦਾ ਮੁਹ ਵੇਖਾਲੇ ਆਇ॥*॥ਜਿੰਦਨਿਮਾਣੀ ਕਢੀਐਹਡਾਂਕੂ ਕੜਕਾਇ ॥ ਸਾਹੇ ਲਿਖੇ ਨ ਚਲਨੀ ਜਿੰਦੂਕੂ ਸਮਝਾਇ ॥ ਜਿੰਦ ਵਹੁਟੀ ਮਰਣ ਵਰ ਲੈ ਜਾਸੀ ਪਰਣਾਇ ॥ ਆਪਣ ਹਥੀ ਜੋਲਕੈ ਕੈ ਗਲ ਲਗੈ ਧਾਇ ॥ ਵਾਲਹੁ ਨਿਕੀ ਪੁਰਸਲਾਤ ਕੰਨੀ ਨਾ ਸੁਣੀਆਇ ॥ ਫਰੀਦਾ ਕਿੜੀ ਪਵੰਦੀ ਈ ਖੜਾ ਨ ਆਪ ਮੁਹਾਇ ॥ ੧ ॥

੧ ਓ ਟੀਕਾ ਸਲੋਕ ਸੇਖ ਫਰੀਦਜੀ ॥ ॥ ਜੈਸੇ ਪੂਰਬ ਕਬੀਰਕੇ ਸਲੋਕੋਂਮੇ ਸੰਕੀਰਣ ਉਪਦੇਸ ਕਹਜਾ ਤੈਸੇ ਅਬ ਫਰੀਦਕੇ ਸਲੋਕੋਂਮੇ ਭੀ ਕਹੇਹੈਂ ॥ ਜਿਨਮੇ ਸਭ ਸੇ ਪਹਲੇ ਵੈਰਾਗਜਹੇਤ ਫਰੀਦਜੀ ਅਪਨੇ ਮਨਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇਹੈਂ ਜਿਤਇਤਿ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜਿਸ ਦੇਹਕੇ ਪਾਲਨਮੇ ਲਗਕਰ ਤੂੰ ਭਜਨ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਤਿਸਕੀ ਦਸਾ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਜਿਤ ਵਿਹਾੜੇ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਯਹ ਪੈਦਾ ਹੂਈ ਉਸੀ ਦਿਨਸੇ ਯਹ ਧਨ, ਦੇਹ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾਲ ਪਤੀ ਨੇ ਵਰੀ, ਬਜਾਹ ਹੇਤ ਸਾਂਭੀ ॥ ॥ ਭਾਵ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੀ ॥ ਜਿਸ ਕਾਰਣਤੇ ਸੋ ਵਰਖ ਪੀਛੇ ਵਾ ਅਲਪ ਦਿਨੋਮੇ ਇਸਕਾ ਬਿਨਾਸ ਕਰੋਂਗਾ ॥ ਐਸੇ ਕਾਲਨੇ ਦੇਹ ਸਾਥ ਸਾਹੇ, ਬਿਵਾਹਕਾ ਸਮਾ ਈਸ੍ਰਰਸੇ ਬੇਦਾਦਿ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇ ਲਿਖਾਇ ਲੀਆਹੈ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਇਹ ਦੇਹ ਏਤੇ ਬਰਸ ਰਹੇ ਅਮੁਕਾ ਏਤੇ ਰਹੇ ॥ ਐਸੇ ਈਸ੍ਰਰਨੇ ਸਭਕਾ ਸਮਾ ਲਿਖ ਦੀਆਹੈ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਲਿਖੇ ਹੂਏ ਸਮੇਪੈ ਮਲਕ, ਇਸਕਾ ਮਾਲਕ ਧਰਮ ਰਾਜ ਜੋ ਗ੍ਰੰਥੋਮੇ ਸਭ ਜੀਵਾ ਨੇ ਕਾਨੋਮੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰੀਏਹੈ ॥ ਸੋ ਅੰਤ ਦਿਨਮੇ ਅਪਨਾ ਮੁਖ ਆਇ ਦਿਖਾਵਤਾਹੈ ॥ * ॥ ਉਸਕੇ ਆਵਨ ਸਮੇਹੀ ਜਿੰਦ ਨਿਮਾਣੀ, ਪ੍ਰਾਣ ਵੇਚਾਰੇ ਨਿਕਾਲੇ ਜਾਤੇਹੈਂ ॥ ਹਡੋਂਕੋ ਕੜਕਾਇ, ਪਾਸੇ ਫੇਰਨ ਸੀਧੇ ਪੁਠੇ ਪੜਨੇਮੇ ਬਡਾ ਖੇਦ ਦੇਕਰ ॥ ਇਸੀਲੀਏ ਹੇਮਨ ਸੇਖ ਕਹੇ ਮੈ ਤੁਝਕੋ ਕਹਤਾਹੂੰ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਸਾਹੇ ਲਿਖੇ ਨ ਚਲਨੀ, ਮਰਨਕਾ ਸਮਾ ਲਿਖਾ ਖਜਣ ਮਾਤ੍ਰ ਆਗੇ ਪੀਛੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਯਹਤੂੰ ਅਪਨੀ ਜਿੰਦੂ ਕੂ, ਪ੍ਰਾਣ ਸਹਿਤ ਬੁੱਧੀਕੋ ਭਲੀ ਤਰਹ ਸਮਝਾਇਲੈ ॥ ਜੋ ਹੇ ਜਿੰਦ ਵਹੁਟੀ, ਜਿੰਦ ਰੂਪ ਨਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇਰੇਕੋ ਮਰਣ ਵਰ, ਮ੍ਰਿਤਰੂਪ ਪਤੀ ਨਿਸਚੇ ਅੰਤਕੇ ਦਿਨ ਪਰਣਾਇ, ਵਿਆਹਕੇ ਲੇਜਾਵੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਦਿਨ ਅਵਸਜ ਤੇਰਾ ਦੇਹਸੇ ਵਿਜੋਗ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਅਰ ਜਿਨਕੋ ਅਬ ਬਹੁਤ ਪਜਾਰੇ ਜਾਨ ਰਹਿਆਹੈਂ ॥ ਮਰਨ ਸਮੇ ਅਪਨੀ ਹਥੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਰੂਪ ਪਰਮ ਪਿਆਰੇ ਸੰਬੰਧੀਓਂਕੋ ਝੋਲਕੈ, ਮਸਾਨੋਮੈ ਤੋਰਕੇ ਅਪਨੇ ਮਰਨ ਸਮੇ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਦੌੜਕੇ ਕਿਸਕੇ ਗਲ ਲਗੇਗਾ ਭਾਵ ਬਚਣੇ ਹੇਤ ਕਾਹੂੰਕੇ ਗਲ ਨਹੀ ਲਗ ਸਕੇਂਗਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਕੋਈ ਤੁਝਕੋ ਨਹੀ ਬਚਾਇ ਸਕੇਗਾ ॥ ਪੁਨਾ ਹੇ ਮਨ ਜਿੰਦਕੋ ਐਸੇ ਕਹੁ ਹੇਜਿੰਦ ਤੂੰ ਜੋ ਭਲੇ ਕਾਮ ਛੋਡ ਬੁਰੇ ਕਰ ਰਹੀਹੈਂ ॥ ਸੋ ਕਿਆ ਤੈਨੇ ਨਰਕਕੇ ਰਸਤੇਮੇ ਪਾਪੀਯੋਂਕੇ ਅੰਗੋਂਕੋ ਕਾਟਨੇ ਵਾਲੀ ਵਾਲਹੁ ਨਿਕੀ, ਵਾਲਤੇ ਬਰੀਕ ਧਾਰਾ ਪੁਰਸਲਾਤ, ਪੁਲਕੀ ਨਹੀ ਸੁਨੀ ਜੋ ਤੂੰ ਹੇਜੀਵ ਗਾਫਲ ਹੋਰਹਾਹੈ ॥ ਪੁਨਾ

ਹੇ ਮਨ ਸੀਘ੍ਰ ਖਬਰ ਦੇਹ ਜੋ ਹੇ ਜਿੰਦ ਮੈ ਤੁਝਕੋ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ਕਿੜੀ ਪਵੰਦੀਈ, ਚਾਰੋ ਓਰਤੇ ਵੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰਕੀ ਸੁਭ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਅਵਾਜ ਪੜਤੇ ਖੜਾ, ਦੁਨੀਆ ਮੇ ਠਹਰਕੇ ਨ ਆਪ ਮੁਹਾਇ, ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਤਸਕਰੋਂ ਸੇ ਮਤ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਲੁਟਵਾਇ ਲੈ ॥ ਕਿੰਤੁ ਮੇਰਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਕੇ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਕਾਮ ਕਰ ॥ ੧ ॥

ਫਰੀਦਾ ਦਰ ਦਰ ਵੇਸੀ ਗਾਖੜੀ ਚਲਾ ਦੁਨੀਆ ਭਤ ॥ ਬੰਨ ਉਠਾਈ ਪੋਟਲੀ ਕਿਥੈ ਵੰਞਾ ਘਤ ॥ ੨ ॥ ਸਾਧ ਭਾਵਕੀ ਕਠਨਤਾ ਬਰਨਨ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਦਰ ਦਰ ਵੇਸੀ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਦੁਆਰੇ ਕਾ ਸਾਧ ਭਾਵਗਾਖੜੀ, ਅਲਪਾਹਾਰ ਇੰਦ੍ਰਯ ਸੰਯਮਾਦਿ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪੜਨੇ ਸੇ ਬੜਾ ਕਠਨਹੈ ॥ ਔ ਮੈ ਚਲਤਾਹੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਤ, ਦੁਨੀਆਂ ਕੀ ਤਰਾਂ ॥ ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਆਨ ਲੋਕ ਬਿਨਾ ਸੰਜਮ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਮੈ ਕਰਤਾਹੋਂ ॥ ਇਸਲੀਏ ਮੁਝਕੋ ਬਡੀ ਕਠਨ ਬਾਤ ਬਨੀਹੈ ॥ ਜੋ ਮੈਨੇ ਅਪਨੇ ਸਿਰਪੈ ਸਾਧ ਪਨੇਕੀ ਪੋਟ ਉਠਾਇ ਲਈਹੈ ਜੋ ਮੈ ਫ਼ਕੀਰਹੋਂ ॥ ਅਬ ਇਸ ਪੋਟਕੋ ਕਹਾਂ ਘਤ, ਫੈਂਕਕੇ ਵੰਞਾ, ਚਲਾ ਜਾਵਾਂ ॥ ਭਾਵ ਕਹੀ ਨਹੀ ਜਾਇ ਸਕਤਾ ਯਾਤੇ ਇਸਕੋ ਸੱਚੀ ਕਰੋਂਗਾ ॥ ੨ ॥

ਕਿਝ ਨ ਬੁਝੈ ਕਿਝ ਨ ਸੁਝੈ ਦੁਨੀਆ ਗੁਝੀ ਭਾਹਿ ॥ ਸਾਂਈ ਮੇਰੈ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਨਹੀ ਤ ਹੰਭੀ ਦਝਾ ਆਹਿ ॥ ੩ ॥ ਉਪਦੇਸ ਲੇ ਆਪਨਾ ਬੰਧਨੋ ਸੇ ਛੂਟਨਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਦੇਖੋ ਹੇ ਜਨੋ ਪੂਰਬ ਅਗ੍ਯਾਨ ਦਸਾ ਮੈ ਕੁਝ ਨ ਬੁਝੈ, ਕੁਛ ਹਮਕੋ ਗ੍ਯਾਨ ਨਹੀ ਥਾ ॥ ਜੋ ਹਮ ਕੌਨ ਹੈਂ ਅਰ ਕਹਾਂ ਸੇ ਆਇ ਕਹਾਂ ਜਾਵੇਂਗੇ ॥ ਅਰ ਕ੍ਯਾ ਹਮਕੋ ਕਰਤਬ੍ਯ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਕਿਝ ਨ ਸੁਝੈ, ਕੁਛ ਹਮ ਕੋ ਯਹ ਸਾਧ ਹੈ ਵਾ ਅਸਾਧ ਹੈ ਐਸੇ ਭੀ ਨਹੀ ਦਿਖਾਈ ਪੜੇ ਥਾ ॥ ਕੇਵਲ ਜੋ ਸਭ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਬੈਠਕੇ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਆਗ ਸਭਕੋ ਜਲਾਵੇ ਹੈ ॥ ਵੁਹ ਗੁੱਝੀ ਆਗ ॥ ਹਮਕੋ ਭੀ ਜਲਾਤੀ ਥੀ ॥ ਉਸਸੇ ਹਮਾਰੀ ਰਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਸਾਂਈ ਮੇਰੈ, ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਹਮਕੋ ਸਤ ਸੰਗ ਦੀਆ ॥ ਸੋ ਚੰਗਾ, ਬਹੁਤ ਉਤਮ ਕਾਮ ਕੀਆ ਹਾਥ ਦੇ ਰੱਛਾ ਕਰੀ ॥ ਜੇਕਰ ਐਸਾ ਨਾ ਕਰਤਾ ਤਬ ਹੰਭੀ, ਮੈ ਭੀ ਆਨ ਜੀਵੋਂ ਵਤ ਦਝਾ ਆਹ, ਦਗਧ ਹੋਜਾਤਾ ॥ ੩ ॥

ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਜਾਣਾ ਤਿਲ ਥੋੜੜੇ ਸੰਮਲਿ ਬੁਕ ਭਰੀ ॥ ਜੇ ਜਾਣਾ

ਸਹੁ ਨਢੜਾ ਤਾਂ ਥੋੜਾ ਮਾਣ ਕਰੀ ॥ ੪ ॥ ਜਿਗਯਾਸਾਦਸਾ ਮੈ ਬ੍ਰਿਧਪਨਾ ਦੇਖ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੇ ਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੈਂ ਹੇ ਜਨੋਂ ਜੇ ਕਰਮੈ ਜਾਣਾ, ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਤਾ ਤਿਲ ਥੋੜੜੇ, ਸ੍ਵਾਸ ਮੇਰੇ ਥੋੜੇਹੈਂ॥ ਤਬ ਮੈ ਸੰਭਲ ਬੁਕ ਭਰੀ, ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਇਨ ਕੋ ਭਕਤੀ ਆਦਿ ਉੱਤਮ ਕਾਰਯੋ ਮੇ ਬਿਤਾਵਤਾ ॥ ਤਥਾ ਜੇਕਰ ਮੈ ਜਾਣਤਾ ਮੇਰਾ ਪਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਢੜਾ, ਛੋਟਾਹੈ ॥ ਭਾਵ ਨਿਰਭਿਮਾਨ ਜਨੋ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਯੋਗਯ ਬਰੀਕ ਹੈ ॥ ਤਬ ਮੈਭੀ ਅਪਨੇ ਧਨ ਜੋਬਨ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਥੋੜਾ ਮਾਨ ਕਰਤਾ ॥ ਭਾਵ ਚਿਤ ਮੇ ਕੁਛ ਇਨਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਨਾ ਰਖਤਾ ॥ ੪ ॥

ਜੇਜਾਣਾ ਲੜ ਛਿਜਣਾ ਪੀਡੀ ਪਾਈ ਗੰਢ ॥ ਤੈ ਜੇਵਡ ਮੈ ਨਾਹਿ ਕੋ ਸਭ ਜਗ ਡਿਠਾ ਹੰਢ ॥ ੫ ॥ ਕਾਹੂ ਸਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਓਰ ਚਿਤ ਕੀ ਥੋੜੀ ਪ੍ਰੀਤ ਹੂਈ ਦੇਖ ਪਸਚਾ ਤਾਪ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੈਂ ਹੇ ਰਬ ਜੇ ਕਰ ਮੈ ਪੂਰਬ ਕਾਲ ਮੋ ਜਾਣਤਾ ਲੜ ਛਿਜਣਾ, ਮੇਰੇ ਚਿੱਤ ਸੇ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਮ ਹੋਜਾਣਾ ਹੈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਪੀਡੀ, ਤਕੜੀ ਪਾਵਤਾ ਗੰਢ, ਗਾਂਠ ॥ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਦ੍ਰਿਢ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤਾ ਸਿਥਲ ਨਾ ਹੋਨੇ ਦੇਤਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੈ ਜੇਵਡ, ਤੇਰੇ ਜੈਸਾ ਸਰਬ ਐਸ੍ਵਰਯ ਮੇ ਬਡਾ ਮੈ ਨਾਹਿਕੋ, ਮੁਝਕੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਤਾ ॥ ਮੈਨੇ ਸਭ ਜਗ ਡਿਠਾ, ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਹੰਢ, ਖੋਜਕੇ ਦੇਖ ਲੀਏ ॥ ੫ ॥

ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂੰ ਅਕਲ ਲਤੀਫ ਕਾਲੇ ਲਿਖ ਨ ਲੇਖ ॥ ਆਪਨੜੇ ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ ਸਿਰ ਨੀਵਾ ਕਰ ਵੇਖ ॥ ੬ ॥ ਪਰਾਏ ਦੋਖੋਂ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਮਨ ਕੋ ਸਿਖਯਾ ਕਰੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੈਂ ਹੇ ਮਨ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਆਪਨੇ ਕੋ ਐਸੇ ਜਾਨੇ ਜੋ ਅਕਲ ਲਤੀਫ, ਹੈਂ ਬੁਧੀ ਮੈ ਬਡਾ ਚਤੁਰ ਹੂ ॥ ਤਬ ਕਾਲੇ ਲਿਖ ਨ ਲੇਖ, ਕਾਹੂ ਕੇ ਦੋਖੋਂ ਕੋ ਮਤ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਗਿਨ ॥ ਭਾਵ ਕਾਹੂ ਕੇ ਦੋਖੋਂ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਾ ਕਰ। ਜੇਕਰ ਦੋਖੋਂ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਕੋ ਚਿਤ ਹੈ ॥ ਤਬ ਔਰੋਂ ਕੇ ਦੋਖ ਦੇਖਨੇ ਛੋਡ ਕਰ ਆਪਨੜੇ ਗਿਰੀਵਾਨ ਮੈ, ਅਪਨੇ ਜਾਮੇ ਕੇ ਗਲ ਕੀ ਜਗਹ ॥ ਭਾਵ ਅਪਨੇ ਦੇਹ ਮੇ ਹੀ ਸਿਰ ਨੀਵਾ ਕਰ ਵੇਖ, ਹੰਕਾਰ ਕੋ ਤਯਾਗ ਖੋਜ ਕੇ ਦੇਖ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮੈ ਕੇਤੇ ਦੋਖ ਹੈਂ ॥ ੬ ॥

ਫਰੀਦਾ ਜੋ ਤੈ ਮਾਰਨ ਮੁਕੀਆ ਤਿਨਾ ਨ ਮਾਰੇ ਘੁੰਮ ॥ ਆਪ-

ਨੜੇ ਘਰ ਜਾਈਏ ਪੈਰ ਤਿਨਾ ਦੇ ਚੁੰਮ ॥ ੭ ॥ ਆਗੇ ਖਪਰ ਖਾਧੇ ਮਾਰੀਏ ਲਿਖਨਾ ਹੈ ਇਸ ਲੀਏ ਈਹਾਂ ਉਸ ਖੇਤ ਵਾਲੇ ਕੋ ਮਾਰਨ ਓਰ ਸੇ ਮਨ ਕੋ ਖਮਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਕੋਈ ਕਾਹੂ ਕੇ ਚੁਰਾ ਕਰ ਖਰਬੂਜੇ ਖਾ ਰਹਾ ਥਾ ॥ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖਕਰ ਫਰੀਦ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੇ ਆਈ ਹਮ ਭੀ ਖਾਂਵੇਂ ਮੋਲ ਲੇਨੇ ਕੋ ਦਾਮ ਨਹੀ ਥਾ ॥ ਚੁਰਾ ਕੇ ਖਾਨੇ ਬੁਰਾ ਜਾਨਤਾ ਥਾ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮਨ ਕੀ ਖੁਸੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਖਰਬੂਜਿਓਂ ਕੇ ਖਪਰ ਉਠਾਕਰ ਖਾਨੇ ਲਗਾ ॥ ਏਤੇ ਮੈ ਚੋਰ ਕੀ ਪੈੜ ਖੋਜਤਾ ਖੇਤ ਵਾਲਾ ਆਇ ਮਿਲਾ ॥ ਆਇਕੇ ਉਸਨੇ ਫਰੀਦ ਕੋ ਮੁਕੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ॥ ਉਸਸਮੇ ਆਪ ਨੇ ਕੋ ਚੋਰ ਨ ਜਾਨਕੇ ਫਰੀਦ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਆਈ ਮੈ ਭੀ ਇਸਸੇ ਬਦਲਾ ਲੇਵੋਂ ॥ ਫੇਰ ਮਨਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਪੁਰਖ ਤੇਰੇ ਕੋ ਮਾਰੇ ਮੁਕੀਆ, ਹਾਥ ਕੀ ਮੁਠੀਆ ਸਾਥ ਤੂੰ ਤਿਨਕੋ ਘੁੰਮ, ਬਦਲ ਕੇ ਨਾਮਾਰੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾ ਮਾਰਨੇ ਸੇ ਆਪਨੜੇ ਘਰ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਰੂਪ ਥਾਨ ਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਏ ਹੈ ॥ ਤਿਨਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਪਾਂਉ ਚੁਮ ਕੇ॥ ਭਾਵ ਖਿਮਾ ਧਾਰਕੇ ਉੱਤਮ ਥਾਨ ਮੇ ਜਾਈਦਾਹੈ॥੭॥

ਫਰੀਦਾ ਜਾਤਉ ਖਟਣ ਵੇਲ ਤਾਤੂ ਰਤਾ ਦੁਨੀ ਸਿਉ ॥ ਮਰਗ ਸਵਾਈ ਨੀਹ ਜਾਂ ਭਰਿਆ ਤਾ ਲਦਿਆ ॥ ੮ ॥

ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾਮੇ ਪਸਚਾ ਤਾਪ ਕਰੇਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜਬ ਜੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਤੇਰੀ ਸਮਸਾਧਨ ਕਰ ਖਟਣਵੇਲ, ਆਤਮ ਗਜ਼ਾਨ ਰੂਪ ਲਾਭ ਲੇਨੇਕੀ ਵੇਲਾ ਥੀ ਤਬ ਤੂੰ ਰਤਾ ਹੁਯਾਥਾ ਦੁਨੀ ਸਿਉ, ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਪਦਾਰਥੋਂ ਸਾਥ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਭੇ ਤੈਨੇ ਲਾਭ ਲੀਆ ਨਹੀ ॥ ਜਬ ਬ੍ਰਿਧ ਭਯਾ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਮਰਗ, ਮੌਤ ਕੀ ਬਡੀ ਭਾਰੀ ਨੀਹ, ਭੀਤਕੇ ਤਲੇਤੂੰ ਆ ਗਯਾ ॥ ਜਹਾਂਸੇ ਫੇਰ ਉਠ ਨਹੀਸਕੇਂਗਾ ॥ ਦੂਸਰਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤ ॥ ਜਾਂਭਰਿਆ, ਜਬ ਕੋਈ ਰਥ ਗੱਡੇ ਆਦਿਕ ਵਸਤੂ ਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਤੀਹੈ॥ ਤਾ ਲਦਿਆ, ਤਬ ਵਹੁ ਭਰਕੇ ਆਗੇ ਚਲਤੀ ਕਰੀਏ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਸ੍ਵਾਸ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ਤਬ ਦੇਹ ਚਲਤੀ ਕਰੀ ਜਾਵੇਗੀ॥ ੮ ॥

ਦੇਖ ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਥੀਆ ਦਾੜੀ ਹੋਈ ਭੂਰ ॥ ਅਗਹੁ ਨੇੜਾ ਆਇਆ ਪਿਛਾ ਰਹਿਆ ਦੂਰ ॥ ੯ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਅਛੀ ਤਰਹ ਦੇਖਲੇ ਜੇਥੀਆ, ਜੋ ਜਿਸ ਦੇਹ ਕੋ ਸਦਾ ਰਹਨੇ ਵਾਲੀ ਮਾਨਕੇ ਸੁਭ ਕਾਮ ਛੋਡ ਰਖੇਹੈਂ ॥ ਤਿਸ ਦੇਹਕੀ ਚਲਨੇਕੀ ਨਿਸਾਨੀ

ਦਾੜ੍ਹੀ ਭੂਰ, ਧੌਲੀ ਹੋਗਈਹੈ ਇਸੀਸੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ਅਗਹੁ, ਤੇਰਾ ਮ੍ਰਿਤ ਸਮਾ ਸਮੀਪ ਆ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਜੀਵਨ ਸਮਾ ਦੂਰ ਰਹਜਾਹੈ ॥ ੯ ॥

ਦੇਖ ਫਰੀਦਾ ਜੋਥੀਆ ਸਕਰ ਹੋਈ ਵਿਸ ॥ ਬਾਝਹੁ ਸਾਂਈ ਆਪਣੇ ਵੇਦਨ ਕਹੀਐ ਕਿਸ ॥ ੧੦ ॥ ਬ੍ਰਿਧਤਾਕੋ ਦੇਖਕੇ ਪੁਨਾ ਪਸਚਾ ਤਾਪ ਕਰੇ ਦੇਖਇਤਿ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਦੇਖ ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਕੁਛ ਅਬ ਆਸਚਰਯ ਹੁਯਾਹੈ ॥ ਜਿਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਸੱਕਰ ਜੈਸੇ ਮੀਠੇ ਜਾਨ ਭੋਗਨੇਮੇ ਲਗਕੇ ਭਜਨ ਨ ਹੀ ਕੀਆ ॥ ਅਬ ਬਿਚਾਰ ਦਸਾਮੇ ਵਹੁ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖ ਵਤ ਹਮਕੋ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਉਸ ਸਮੇ ਉਨਕੋ ਸੱਕਰ ਤੁੱਲਜ ਜਾਨਕੇ ਜੋੜੇ ਹਮ ਨੇ ਦਿਨ ਖੋਏ ॥ ਅਬ ਚਿਤਮੇ ਉਸਬਾਤ ਕੀਜ ਵੇਦਨ, ਪੀੜਾ ਉਪਜੀ ਸੋਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਸੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸ ਪਾਸਕਹੀਏ ॥ ਭਾਵ ਉਸਬਿਨਾ ਕਾਹੂੰਪਾਸ ਨਹੀਕਹ ਸਕਤੇ॥ ੧੦॥

ਫਰੀਦਾ ਅਖੀ ਦੇਖ ਪਤੀਣੀਆ ਸੁਣ ਸੁਣ ਰੀਣੇ ਕੰਨ॥ ਸ਼ਾਖ ਪਕੰਦੀ ਆਈਆ ਹੋਰ ਕਰੇਂਦੀ ਵੰਨ ॥ ੧੧ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਅਖੀਤੋ ਮਰਤੇ ਲੋਕੋਂਕੋ ਦੇਖ ਦੇਖਕੇ ਪਤੀਣੀਆ, ਪਤੀਜ ਗਈਆਂ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਗਈ ॥ ਪੂਰਬ ਮਰੇ ਲੋਕੋਂਕੇ ਨਾਮ ਸੁਣਸੁਣ ਕੇ ਕੰਨਭੀ ਰੀਣੇ, ਭਰਗਏਹੈਂ ॥ ਵਾ ਅਖੀ ਦੇਖਣੇ ਕੀ ਓਰਸੇ ਪਤਲੀਆ ਅਰਥਾਤ ਨਿਰਬਲ ਹੋ ਗਈਆ ਹੈਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸੁਣਤੇ ਕਾਨਭੀ ਬੋਲਾ ਪਨ ਸੇ ਸੁਣਨੇ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਰੀਣੇ ਖਾਲੀ ਹੋਗਏਹੈਂ ॥ ਐ ਸਾਖਪਕੰਦੀ ਆਈਆ, ਹਰੀਸਾਖ ਤੁਲਜ ਜੋ ਬਾਲ ਯੁਵਾ ਸਮੇ ਕੀ ਦੇਹਥੀ ਸੋਭੀ ਪੱਕ ਚਲੀਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪੂਰਬ ਸਮੇਸੇ ਹੋਰ ਤਰਾਂਕਾ ਜੋਕਰਤੀ ਭਈ ਹੈ ਅਪਨਾ ਰੰਗ ॥ ਵਾ ਹੋਰ ਵੰਨ ਕਰਤੀ ਹੂਈ ਜਾਨਲੈ ਤੇਰੀ ਦੇਹ ਰੂਪ ਸਾਖ ਭੀ ਪੱਕਣੇ ਪੈ ਆਇ ਗਈਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇਮਨ ਸਾਵਧਾਨ ਹੁਇ ਭਜਨ ਕਰ ਕਬੀ ਕਰ ਲੇਵੇਂਗੇ ਯਹ ਆਸ ਮਤ ਰੱਖ ॥ ੧੧ ॥

ਫਰੀਦਾ ਕਾਲੀ ਜਿਨੀ ਨ ਰਾਵਿਆ ਧਉਲੀ ਰਾਵੈ ਕੋਇ ॥ ਕਰਿ ਸਾਂਈ ਸਿਉ ਪਿਰਹੜੀ ਰੰਗ ਨ ਵੇਲਾ ਹੋਇ॥੧੨॥

ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੇ ਸੇਖ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹੇ ਅਬੀ ਕਿਆ ਜਲਦੀ ਹੈ ਬੂਢੇ ਹੋਕਰ ਭਜਨ ਕਰ ਲੇਵੇਂਗੇ ॥ ਤਬਸੁਨਮੈ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਕਾਲੀ, ਕਾਲੇ ਕੇਸੀ ॥ ਭਾ

ਵ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾਸੇ ਲੇਕਰ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋ ਨੇ ਨਗਵਿਆ, ਹਰੀਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਲੀ ਆ ॥ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਆਨ ਮਾਰਗਮੇ ਪੜੇ ਹੂਏ ਧਉਲੀ ਰਾਵੈ ਕੋਇ, ਸੁਪੇਦ ਕੇਸ ਹੂਏ ਕੋਈ ਹੀ ਉਚਾਰਣ ਕਰੇਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮੈਤੁਝੇ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ਜਬ ਬਨੇ ਤਬਹੀ ਤੂੰ ਸਾਈ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ॥ ਤੇਰਾ ਪਿਛਲਾ ਸ੍ਵਭਾਵ ਦੂਰ ਹੋਕਰ ਰੰਗ ਨਵੇਲਾ, ਸੁਭਾਵ ਨਯਾ ਹੋਜਾਵੇ ॥ ੧੨ ॥

ਮਹਲਾ ੩ ॥ ਫਰੀਦਾ ਕਾਲੀ ਧਉਲੀ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਹੈ ਜੇਕੋ ਚਿਤਕਰੇ ॥ ਆਪਣਾ ਲਾਇਆ ਪਿਰਮ ਨ ਲਗਈ ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭਕੋਇ ॥ ਏਹਪਿਰਮਪਿਆਲਾ ਖਸਮਕਾ ਜੈਭਾਵੈ ਤੈਦੇਇ ॥ ੧੩ ॥

ਫਰੀਦਕੇ ਕਹਨੇਮੇ ਕੁਛ ਪੁਰਖਕੀ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰਤਾ ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਬਾਲ ਯੁਵਾਮੇ ਹੀ ਸਮੇ ਕਾ ਨਿਯਮ ਭਾਨ ਹੂਆ ਇਨ ਦੋਹੀਂ ਬਾਤੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਗੁਰੁ ਕਹੇ ਗੁਰੁ ਤੀਸਰੇ ਕਹੈਂ ਫਰੀਦਕਾ ਪੂਰਬ ਬਚਨ ਸੁਨਕਰ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਛੋੜ ਦੇਵੇ ॥ ਜੋ ਹਮ ਬੂਢੇ ਹੋਕਰ ਅਬ ਕਿਆ ਭਕਤੀ ਕਰੇਂ ॥ ਅਰ ਹਮਾਰੀ ਭਕਤੀ ਸੇਂ ਈਸ੍ਵਰ ਕਬ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਗਾ ॥ ਫਰੀਦਜੀਕਾ ਯਹ ਭਾਵਹੈ ॥ ਜੋ ਕਾਲੇ ਧੌਲੇ ਕੇਸੋਂਪੈ ॥ ਭਾਵ ਜਵਾਨ ਔ ਬੂਢੇਪੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਏਕਹੈ ਦੂਸਰਾਨਹੀ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਜੇਕੋ ਜਬ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਉਸਕੋ ਯਾਦ ਕਰੇ ਸੋਈ ਭਲਾਹੈ ॥ ਅਰ ਚਿੱਤ ਕਰਾਵਨਾ ਈਸਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੋ ਚਾਹੇ ਉਸਕੋ ਯਾਦ ਕਰਾਵੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅਪਣਾ ਲਗਾਯਾ ਹੂਆ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀ ਲਗ ਸਕੇ ॥ ਜੇਕਰ ਸਭ ਕੋਈ ਚਾਹੇ ॥ ਕਿੰਤੁ ਯਹ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਪਯਾਲਾ ਖਸਮ ਕਾ, ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾਹੈ ॥ ਜੈਭਾਵੈ, ਜਿਸਕੋ ਵਹੁ ਦੇਨਾ ਚਾਹੇ ਤੈ ਦੇਇ, ਤਿਸੀਕੋ ਦੇਵੇਹ ॥ ਇਸਮੇ ਕਾਹੂਯੁਵਾ ਬ੍ਰਿਧਅਵਸਥਾਕਾਨੇਮਨਹੀ ॥ ੧੩ ॥

ਫਰੀਦਾ ਜਿਨ ਲੋਇਣ ਜਗਮੋਹਿਆ ਸੇਲੋਇਣ ਮੈ ਡਿਠ ॥ ਕਜਲ ਰੇਖਨ ਸਹਿਦਿਆ ਸੇ ਪੰਖੀ ਸੂਇ ਬਹਿਠ ॥ ੧੪ ॥

ਫਰੀਦ ਜੀ ਏਕ ਸਮੇ ਸਹਰ ਮੇ ਗਏ ਦੇਖੇ ਤੋ ਸਭ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਮੋਹਤ ਕਰਤੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਵਾਲੀ ਵੇਸਜਾ ਅਪਨੀ ਟਹਲਨ ਕੋ ਐਸੇ ਕਹਤੀ ਮਾਰ ਪੀਟ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਤੈ ਐਸਾ ਬੁਰਾ ਕਾਜਲ ਕਜੋਂ ਬਨਾਯਾ ਜਿਸਕੀ ਰੇਖ ਮੇਰੀ ਆਂਖ ਮੋ ਰੜਕਤੀ ਰਹੀ ਸਮਾਪਾਇ ਕਰ ਬਡੇ ਰੋਗ ਸੇਂ ਵੋਹ ਬੇਸਜਾ ਮਰ ਗਈ ॥ ਲੋਗ ਉਸਕੋ ਉਠਾ ਕਰ ਜੰਗਲ ਮੇ ਫਰੀਦ ਕੀ ਕੁਟੀਆ ਕੇ ਸਮੀਪ ਫੈਂਕ ਆਏ ਮਾਸ ਉਸਕਾ ਪੰਖੀਯੋਂ ਨੇ ਖਾਯਾ ॥ ਪੀਛੇ

ਆਂਖੋ ਕੀ ਖੋੜ ਮੇ ਛੋਟੇ ਜਾਨਵਰ ਨੇ ਬਚੇ ਦੀਏ ਦੇਖ ਕੇ ਵੈਰਾਗਜ ਹੇਤ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ॥ ਸੇਖ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਜਿਨ ਇਸ ਮਰੀ ਪਰੀ ਬੇਸਜਾ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਨੇ ਜਗ ਮੋਹਿਆ, ਅਨੇਕ ਜਨ ਮੋਹਤ ਕਰ ਰਖੇ ਥੇ ਸੇ ਲੋਇਣ ਮੈ ਡਿਠ, ਵੁਹ ਨੇਤ੍ਰ ਮੈ ਭੀ ਦੇਖੇ ਥੇ ਉਸ ਸਮੇ ਤਨੁਕ ਮੋਟੀ ਰਹੀ ਕਜਲ ਕੀ ਲੀਕ ਭੀ ਨਹੀ ਸਹਾਰ ਸਕਤੇ ਥੇ ਅਬ ਉਨਹੀ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਮੇ ਪੰਖੀ ਸੂਇ ਬਹਿਠ, ਛੋਟੇ ਪੰਖੀ ਬਚੇ ਦਈ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ॥ ੧੪ ॥

ਫਰੀਦਾ ਕੂਕੇਦਿਆ ਚਾਗੇਂਦਿਆ ਮਤੀ ਦੇਦਿਆ ਨਿਤ ॥ ਜੋ ਸੈਤਾਨ ਵੰਞਾਇਆ ਸੇ ਕਿਤ ਫੇਰਨ ਚਿਤ ॥ ੧੫ ॥ ਪੁਨਾ ਜਨੋ ਕੇ ਮਨੋ ਕੀ ਦਸਾ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹੇ ਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਕੂਕੇਦਿਆ, ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕੇ ਪੁਕਾਰ-ਦਿਆਂ ਚਾਂਗੇਦਿਆ, ਗੁਰੋਂ ਕੇ ਚਾਂਗ ਮਾਰਤਜਾਂ ॥ ਭਾਵ ਨਾਨਾਰੀਤਿ ਸੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਤਿਆਂ ਮਤੀ ਦੇਂਦਿਆਂ ਨਿਤ, ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸਦਾ ਭਲੇ ਕਾਮੋਂ ਕੀ ਸਿਖਜਾ ਦੇਤਿਆਂ ਭੀ ਜੋ ਜਨ ਸੈਤਾਨ ਨੇ ਵੰਞਾਇਆ, ਖੋਦੀਏ ਹੈਂ ਬੁਰੇ ਕਾਮੋ ਮੇ ਲਗਾਇ ਕੇ ॥ ਵੁਹ ਜਨ ਕਿਤ, ਕੈਸੇ ਉਸ ਓਰ ਸੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਫੇਰ ਸਕੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਫੇਰ ਸਕਤੇ ॥ ਤੈਸੇ ਹੇ ਮਨ ਮੈ ਜਾਨਤਾ ਹੂੰ ਤੇਰੀ ਭੀ ਵੋਹੀ ਦਸਾ ਹੈ ॥ ੧੫ ॥

ਫਰੀਦਾ ਥੀਉ ਪਵਾਹੀ ਦੱਭ ॥ ਜੇਸਾਈ ਲੋੜਹਿ ਸਭ ॥ ਇਕ ਛਿਜੈ ਬਿਆ ਲਿਤਾੜੀਐ ॥ ਤਾਂ ਸਾਂਈ ਦੇ ਦਰ ਵਾੜੀਐ ॥ ੧੬ ॥
ਜੇਕਰ ਅਪਨੀ ਭਲਾਈ ਚਾਹੇ ਤਬ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਥੀਉ, ਹੋਹ ਭਾਵ ਬਨ ਜਾਹ ॥ ਪਵਾਹੀ ਦਭ, ਪਹੇਦੀ ॥ ਅਰਥਾਤ ਮਾਰਗ ਕੀ ਦੱਭ, ਘਾਸਵਤ ਸਭ ਕੀ ਚੋਟ ਸਹਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ॥ ਜੇਕਰ ਸਾਂਈ ਲੋੜਹ ਸਭ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਚਾਹਤਾ ਹੈਂ ਸਭ ਥਾਨੋ ਮੇ ਦੇਖਜਾ ॥ ਦੱਭ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਕਹੇ ਏਕ ਤੋ ਮਾਰਗ ਕਾ ਘਾਸ ਲੋਗੋ ਕੇ ਪਾਉਸੇ ਛਿਜਹ, ਟੂਟੇ ਹੈ ॥ ਬਿਆ ਲਿਤਾੜੀਐ, ਦੂਜਾ ਪਾਂਓ ਤਲੇ ਮਰਦਨ ਹੋਵੇ ॥ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਭੀ ਜੇਕਰ ਸਭ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤਾ ਕ੍ਰਿਸ ਹੋਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਸਭ ਕੇ ਦੁਰਬਚਨਾਦਿ ਸਹਾਰੇ ॥ ਤਬ ਸਾਂਈ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਮੇ ਵਾੜੀਐ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਨਾ ਹੋਵੇਂਗਾ ਤਬ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਆ ਜਾਵੇਂਗਾ ॥ ੧੬ ॥

ਫਰੀਦਾ ਖਾਕ ਨ ਨਿੰਦੀਐ ਖਾਕੂ ਜੇਡ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜੀਵਦਿਆ ਪੈਰਾ ਤਲੇ ਮੋਇਆ ਉਪਰ ਹੋਇ ॥ ੧੭ ॥ ਕਾਹੂ ਸਮੇ ਸਰੀ-

ਰ ਮੇ ਮੱਟੀ ਲਾਗੀ ਦੇਖ ਕੇ ਚਿਤ ਦੁਖੀ ਹੂਆ॥ ਤਬ ਤਾਂਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਖਾਕ ਨ ਨਿੰਦੀਐ, ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੋ ਬੁਰੀ ਨਾ ਸਮਝੀਏ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਖਾਕੂ, ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਜੇਤਾ ਬਡਾ ਉਪਕਾਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਜਿਸ ਹਿਤ ਤੇ ਜੀਵਦਿਆ, ਜੀਵਨ ਸਮੇ ਪੁਰਖ ਕੋ ਅਪਨੇ ਊਪਰ ਉਠਾ ਰਖਨੇ ਹੇਤ ਪਾਂਓ ਕੇ ਤਲੇ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਮੋਇਆ, ਮਰੇ ਪੀਛੇ ਮ੍ਰਿਤ ਸਰੀਰ ਕੋ ਢਕਨੇ ਹੇਤ ਉਪਰ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ੧੭॥

ਫਰੀਦਾ ਜਾ ਲਬੁ ਤਾ ਨੇਹੁ ਕਿਆ ਲਬੁ ਤ ਕੂੜਾਨੇਹੁ॥ ਕਿ ਚਰਕ ਛਬ ਲੰਘਾਈਐ ਛਪਰ ਤੁਟੈ ਮੇਹੁ॥ ੧੮॥ ਕਬੀਕ ਸੇਖ ਕੇ ਚਿਤ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਸੇ ਕੁਛ ਭੋਜਨ ਛਾਦਨ ਮਾਂਗਨੇ ਕਾ ਲੋਭ ਉਤਪਨ ਹੂਆ ਉਸ ਸਮੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈਂ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜਬ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰਪਾਸ ਲੋਭ ਕਰੇ ਹੈ ਤਬ ਤੇਰਾ ਉਸਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਆ ਜਾਨਿਆ ਜਾਵੇ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਬਚਿਤ ਮੇ ਕੁਛ ਮਾਂਗਨੇ ਕੇ ਲੋਭ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ॥ ਤਬ ਵੁਹ ਪ੍ਰੇਮ ਸਚਾ ਨਹੀ ਕੂੜਾ, ਮਿਥ੍ਯਾਪ੍ਰੇਮ ਹੈ॥ ਉਸਸੇ ਫਲ ਨਹੀ ਮਿਲੇ॥ ਨਾ ਮਿਲਨੇ ਮੈ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਾਂਤ ਕਹੇ ਕਿਚਰਕ ਇਤਿ ਕਿ ਚਰਕ, ਕੇਤਾ ਛਬ ਸਮਾ ਲਖਾਈਐ ਮੇਹ, ਵਰਖਾ ਸਮੇ ਟੂਟੇ ਛਪਰਮੇ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਕਾਲ ਨਹੀ ਲਖਾਇ ਸਕੇ॥ ਤੈਸੇ ਲੋਭ ਲੀਏ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਤਾਂਸੇ ਸੁਖਕਾ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਸਿਧ ਹੋਵੇ॥ ੧੮॥

ਫਰੀਦਾ ਜੰਗਲੁ ਜੰਗਲੁ ਕਿਆ ਭਵਹਿ ਵਣਿ ਕੰਡਾ ਮੋੜੇਹਿ॥ ਵਸੀ ਰਬੁ ਹਿਆਲੀਐ ਜੰਗਲੁ ਕਿਆ ਢੂਢੇਹਿ॥ ੧੯॥ ਜੰਗਲਮੋ ਫਿਰਤੇ ਚਿਤ ਕੋ ਬੋਧਨ ਕਰੇ ਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਮੁਝਕੋ ਲੀਏ ਬਨ ਬਨ ਮੇ ਕਿਆ ਭਰਮਤਾ ਹੈ॥ ਅਰਥਾਤ ਕਿਆ ਭਰਮਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਕਿਉ ਵਹਾਂ ਫਿਰਾਵਤਾ ਬਨ ਕੇ ਕੰਡੇ ਮੋੜੇਹੁ, ਤੁੜਾਵਤਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਤੁੜਵਾਉ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਵਸੀ, ਵਸਤਾ ਹੈ ਰਬ, ਪਰਮੇਸਵਰ ਹਿਆਲੀਏ, ਸਭ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੰਗਲੋਂ ਮੇ ਤੂੰ ਕਿਆ ਢੂੰਢਤਾ ਫਿਰਤਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਜੰਗਲ ਮੇਂ ਮਤ ਢੂੰਢ ਚਿਤ ਮੇ ਖੋਜ॥ ੧੯॥

ਫਰੀਦਾ ਇਨੀ ਨਿਕੀ ਜੰਘੀਐ ਥਲ ਡੂੰਗਰ ਭਵਿਓਮੑਿ॥ ਅਜੁ ਫਰੀਦੈ ਕੂਜੜਾ ਸੈ ਕੋਹਾਂ ਥੀਓਮਿ॥ ੨੦॥ ਯੁਵਾ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸ ਥਾਕੇ ਸੁਭਾਵ ਬਰਨਨ ਕਰੇਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਇਨ ਅਪਨੀ ਨਿਕੀ ਜੰਘੀਏ,

ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਲੱਤਾਂ ਸਾਥ ਬਲ, ਬਾਲੂਕੇ ਥਾਨੋਮੇ ॥ ਅਰ ਡੂਗਰ, ਪਰਬਤੋਂ ਮੈ ਭਵਿਓ ਮ, ਬਹੁਤ ਬਿਚਰਤਾ ਹੂਆ ਜੁਵਾ ਸਮੇ ਅਬ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਮੁਝ ਫਰੀਦਕੋ ਕੂਜ ੜਾ, ਮੂਹ ਹਾਥ ਧੋਨੇਕਾ ਲੋਟਾਭੀ ਚਾਰ ਕਦਮਸੇ ਉਠਾ ਕਰ ਲੇਨਾ ਸੈਂਕੜੇ ਕੋਸੋਂ ਕੇ ਬ ਰਾਬਰ ਹੋਗਯਾ ॥ ੨੦ ॥

ਫਰੀਦਾ ਰਾਤੀ ਵਡੀਆ ਧੁਖ ਧੁਖ ਉਠਨ ਪਾਸ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਤਿਨਾਦਾ ਜੀਵਿਆ ਜਿਨਾ ਵਿਡਾਨੀ ਆਸ ॥ ੨੧ ॥ ਏਕ ਫਰੀਦ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪੁਰਖ ਫਰੀਦਕੇ ਪਾਸ ਆਯਾ ਉਸਕੋ ਫਰੀਦਸੇਂ ਰੋਟੀ ਲੇਖਾਨੇਕੀ ਭੀ ਆ ਸ ਥੀ ॥ ਸੇਖਜੀਕੇ ਪਾਸ ਕੁਛ ਨਹੀਥਾ ॥ ਵਹੁ ਰਾਤ੍ਰੀ ਬੀਤੇ ਉਠਕੇ ਫਰੀਦਕੋ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਹੇਫਰੀਦ ਸਿਆਲਕੀ ਰਾਤਾਂ ਬਡੀਆਂਹੈਂ ॥ ਪੜੇ ਪੜੇ ਲੋਗੋਂਕੇ ਪਾਸੇ ਏਕ ਪਾ ਸੇ ਪੜਨੇ ਕੀ ਗਰਮੀਸੇ ਧੁਖ ਧੁਖ ਉਠਨ, ਤਪ ਤਪ ਉਠਤੇਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਤਪ ਜਾਤੇਹੈ ॥ ਐਸੀ ਰਾਤੋਂਮੇ ਜਿਨਕੋ ਦੂਸਰੇਸੇਂ ਲੇਕਰ ਖਾਨੇ ਕੀ ਆਸਾਹੈ ॥ ਤਿਨ ਲੋਗੋਂਕੇ ਜੀਵਨੇਕੋ ਧਿਕਾਰਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਮੈ ਤੇਰੀ ਆਸਸੇ ਭੂਖਾ ਮਰਾ ॥

ਫਰੀਦਾ ਜੇਮੈ ਹੁੰਦਾ ਵਾਰਿਆ ਮਿਤਾ ਆਇੜਿਆ ਹੇੜਾ ਜ ਲੈ ਮਜੀਠ ਜਿਉ ਉਪਰ ਅੰਗਾਰਾ ॥ ੨੨ ॥ਤਿਸਕੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਕੇ ਅ ਪਨੀ ਨਿਰਦੋਖਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਜੇਕਰ ਮੈਨੇ ਪਾਸ ਹੋਤਾ ਪਦਾਰਥ ਵਾ ਰਿਆ, ਦੇਨੇਸੇ ਹਟਾਇਆ ॥ ਭਾਵ ਛਿਪਾਕੇ ਰਖਾਹੋਵੇ ਮਿਤਾ ਆਇੜਿਆ, ਹੇ ਮਿ ਤ੍ਰ ਤੇਰੇ ਆਵਨਪੈ ॥ ਤਬ ਸੁਗੰਦ ਕਰ ਕਹਤਾ ਹੂ ਮੇਰਾ ਹੇੜਾ, ਸਰੀਰ ਆਗਪੈ ਐਸੇ ਸੁਲਗਸੁਲਗ ਦੁਖ ਸੇਂ ਜਲੇ॥ਜੈਸੇਅੰਗਾਰੋਂ ਪੈਰਖੀ ਮਜੀਠ ਜਲੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਜੇ ਮੈ ਹੋਤਾ ਨਾ ਦੀਆਹੋ ॥ ਤਬ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਜਲ ਜਾਵੇ॥ ਯਹ ਦੋ ਸਲੋਕ ਅਗਯਾਨੀ ਕੇ ਉਲਾਂ ਭੇ ਕਾ ਭੀ ਕੋਮਲਤਾਸੇ ਉਤਰ ਦੇਨਾ ਸੂਚਨ ਹੇਤ ਕਹੇ ਜਾਨ ਲੇਨੇ॥ ੨੨ ॥

ਫਰੀਦਾ ਲੋੜੇ ਦਾਖ ਬਿਜੌਰੀਆ ਕਿਕਰ ਬੀਜੇ ਜਟ ॥ ਹੰ ਢੈ ਉਨ ਕਤਾਇਦਾ ਪਹਿਦਾ ਲੋੜੈ ਪਟ ॥ ੨੩ ॥ਦੁਖ ਨਾਸਕ ਸੁਭ ਕਾਮੋਂਕੇ ਫਲ ਸੁਖ ਚਾਹਤੇ ਮਨਕੋ ਸਿਖਯਾ ਕਰੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜੈਸੇ ਜੱਟ ਅਪ ਨੇ ਖੇਤਮੇ ਬੀਜ ਤੋ ਬੀਜੇ ਕਿਕਰ, ਬੱਬੂਲ ਕੇ ਅਰ ਫਲਲੀਏ ਚਾਹੇ ਵਹਾਂਸੇ ਦਾਖਕੇ ॥ ਅਰ ਬਿਜੋਰੀਆਂ, ਖੱਟੇ ਨਿੰਬੂਕੇ ਸੋਕੈਸੇ ਲੇਵੇ ॥ ਭਾਵ ਨਹੀ ਲੇਸਕੇ ॥ ਦੂਸਰਾ ਦ੍ਰਿ

ਸੂੰਤ ॥ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹੋਵੈ, ਅਵਸਥਾ ਬਿਤਾਵੇ ਉਨ ਕੋ ਕਤਾਵਤਾ ਹੂਆ ॥ ਅਰ ਪ ਹਿਦਾ ਲੋੜੈ, ਪਹਰਿਆ ਚਾਹੇ ਪਟ, ਰੇਸਮੀ ਕਪੜਾ ॥ ਸੋਕਹਾਂਸੇ ਪਹਰੇ ॥ ਭਾਵ ਨ ਹੀ ਪਹਰ ਸਕੇ ॥ ਤੈਸੇ ਤੂੰਭੀ ਕਰਤਾ ਦੇਖਹੈ ਫਲ ਚਾਹਤਾਹੈਂ ਉਤਮ ਭੋਗੇ ॥ ਸੋ ਤੇਰਾ ਅਗਯਾਨਹੈ ॥ ੨੩ ॥

ਫਰੀਦਾ ਗਲੀਏ ਚਿਕੜ ਦੂਰ ਘਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰੇ ਨੇਹੁ॥ ਚਲਾਂ ਤਾ ਭਿਜੇ ਕੰਮਲੀ ਰਹਾਂ ਤ ਤੁਟੈ ਨੇਹੁ ॥ ੨੪ ॥

ਕਬੀ ਕਾਹੂ ਨਗਰ ਸਮੀਪ ਫਰੀਦ ਟਿਕੇਥੇ ॥ ਵਹਾਂ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮੀਕੋ ਮਿਲਨੇ ਆਯਾ ॥ ਵਰਖਾ ਵਰਖਤੀ ਦੇਖਕੇ ਬੈਠ ਗਯਾ ਅਰ ਮੁਖਸੇ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਗਲੀਏ ਚਿਕੜ, ਗਲੀਯੋਂਮੇ ਚਿਕੜਹੈ ਘਰ ਪਿਆਰੇਕਾ ਦੂਰਹੈ ॥ ਅਰ ਮੇ ਰਾ ਉਸ ਸਾਥ ਮਿਲਨੇਕਾ ਬਡਾ ਪ੍ਰੇਮਹੈ ॥ ਕਿਆ ਕਰੂੰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਮੇ ਜਾਤਾ ਹੂੰ ਤਬ ਮੇਰੀ ਕੰਬਲੀ ਭੀਗ ਜਾਏਗੀ ਪਾਲੇ ਮਰੂੰਗਾ ॥ ਜੇਕਰ ਦੂਰਸੇਂ ਦੇਖਨ ਹੇਤ ਆ ਯਾ ਨਹੀ ਜਾਤਾ ਤਬ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਟੁਟਤਾਹੈ ॥ ੨੪ ॥

ਭਿਜਉ ਸਿਜਉ ਕੰਮਲੀ ਅਲਹੁ ਬਰਸੈ ਮੇਹੁ ॥ ਜਾਇ ਮਿ ਲਾ ਤਿਨ ਸਜਨਾ ਤੁਟੈ ਨਾਹੀ ਨੇਹੁ ॥ ੨੫ ॥

ਐਸੇ ਮੁਖਸੇ ਕਹਕਰ ਪੁ ਨਾ ਕਹਤਾ ਭਯਾ ॥ ਭਿਜਉ, ਭੀਗ ਜਾਵੇ ॥ ਅਰ ਸਿਜਉ, ਭੀਗਕੇ ਬੋਝਲ ਹੋਜਾਵੇ ਮੇਰੀ ਕੰਬਲ। ॥ ਪੁਨਾ ਅਲਹੁ ਬਰਸੈ ਮੇਹ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਆਗਯਾ ਸੇ ਬਰਖਤਾ ਰਹੇ ਮੇਘ ॥ ਐਸੀ ਕਠਨ ਝੜੀਮੇਹੀ ਜਾਇਕੇ ਮੈ ਮਿਲੋਂ ਉਨ ਅਪਨੇ ਸਜਨ ਲੋਕੋਂਕੋ ਜਿ ਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਨੇਹ, ਪ੍ਰੇਮ ਨਾ ਟੂਟੇ ॥ ਸੁਨਕਰ ਫਰੀਦ ਜੀਨੇਭੀ ਜਾਨਿਆ ਗਲੀਏ ਚਿਕੜ, ਇੰਦ੍ਰੀਯੋਂਮੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਖਯੋਂਕਾਪ੍ਰੇਮ ਕੀਚਹੈ ॥ ਅਰ ਜਹਾਂ ਹਮਨੇ ਪ ਹੁੰਚਨਾਹੈ ਵਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਾ ਥਾਨ ਬਡਾ ਦੂਰ ਹੈ॥ ਜਿਸ ਸਾਥ ਹਮਾਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ॥ ਜੇਕ ਰ ਹਮ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਓਰ ਚਲਨਾ ਚਾਹੇ ॥ ਤਬ ਉਸ ਓਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਪਾਸ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਆਵਨੇਸੇ ਬੁਧੀ ਬੋਝਲ ਹੋ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਓਰ ਜਾਨੇ ਕਾ ਸੰ ਕਲਪਹੀ ਨਾ ਕਰੋਂ ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਟੂਟੇਹੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਐਸੇ ਕਰੋਂ ਿਗੋਂ ਐ ਭੀਗਕੇ ਬੋਝਲ ਹੋਜਾਵੇ ਉਨ ਰਿਧੀ ਸਿਧੀਓਂ ਸਾਥ ਮੇਰੀ ਬੁੱਧੀ ਰੂਪ ਕੰਬਲੀ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਭੀ ਬ ਰਸਾਵੇ ਮੇਰੀ ਪਰੀਖਯਾ ਹੇਤ ਉਨ ਰਿੱਧੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕੀ ਬਰਖਾ ॥ ਤੌਭੀ ਮੈ ਉਨਕੀ ਓਰਸੇਬ੍ਰਿਤੀਹਟਾਯਕੇਜੇਕਰਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਓਰ ਹੋਵੇਤਬਮੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮਨਹੀਦੂਰਹੋਵੇਗਾ॥ ੨੫ ॥

ਫਰੀਦਾ ਮੈ ਭੋਲਾਵਾ ਪਗ ਦਾ ਮਤ ਮੈਲੀ ਹੋਇ ਜਾਇ ॥ ਗਹਿਲਾ ਰੂਹੁ ਨ ਜਾਣਦਾ ਸਿਰੁ ਭੀ ਮਿਟੀ ਖਾਇ ॥ ੨੬ ॥

ਕਬੀ ਫਰੀਦ ਸਿਰ ਪੈ ਪਗੜੀ ਬਾਂਧਨੇ ਲਗੇ ਵਹੁ ਹਾਥ ਸੇ ਮਟੀ ਮੇ ਗਿਰ ਪੜੀ ਚਿਤ ਮੇ ਦੁਖੀ ਹੋਨ ਲਗੇ ਫੇਰ ਬਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰ ਚਿੱਤ ਕੋ ਕਹੇ ਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਮਨ ਮੇਰੇ ਕੋ ਭੁਲਾਵਾ, ਵਹਮ ਹੋਗਯਾ ਅਪਨੀ ਪਗੜੀ ਕਾ ਜੋ ਮਤ ਮੇਰੀ ਪਗੜੀ ਮੈਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ॥ ਪਰੰਤੂ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ॥ ਗਹਲਾ ਰੂਹ, ਮੇਰਾ ਬਾਵਲਾ ਜੀਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਜੋ ਜਿਸ ਸਿਰ ਪੈ ਮੱਟੀ ਵਾਲੀ ਪਗੜੀ ਬਾਂਧਨੇ ਮੇ ਸੋਚਤਾ ਹੈ ਇਸ ਸਿਰ ਕੋ ਭੀ ਮੱਟੀ ਖਾਵੇਗੀ ॥ ੨੬ ॥

ਫਰੀਦਾ ਸਕਰ ਖੰਡੁ ਨਿਵਾਤ ਗੁੜੁ ਮਾਖਿਓ ਮਾਂਝਾ ਦੁਧੁ ॥ ਸਭੇ ਵਸਤੂ ਮਿਠੀਆਂ ਰਬ ਨ ਪੁਜਨਿ ਤੁਧੁ ॥ ੨੭ ॥ਫਰੀਦ ਤਪ ਕਰਤਾ ਹੁਯਾ ਅਪਨੀ ਮਾਤਾ ਪਾਸ ਆਯਾ ਉਸਨੇ ਖਾਨੇ ਹੇਤ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਉੱਤਮ ਪਦਾਰਥ ਦੀਯੇ ਉਸ ਸਮੇ ਉਨਕੋ ਭੋਜਨ ਕਰਤੇ ਹੂਯੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਵਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਆਨੰਦ ਆਗੇ ਨਿਖਲ ਆਨੰਦ ਤੁਛ ਹੈਂ ਯਹ ਕਹੇ ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸੱਕਰ ਖੰਡ ਗੁੜ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਿਵਾਤ, ਮਿਸਰੀ ਮਾਖਿਓ, ਸਹਤ ਮਾਂਝਾ ਦੁਧ, ਮੈਂਸ ਕਾ ਦੁਧ ਯੇ ਸਭੀ ਵਸਤੂ ਯਦਯਪਿ ਮਿੱਠੀਆਂ ਹੈ ॥ ਤੌ ਭੀ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਤੇਰੀ ਮਧੁਰਤਾ ਕੋ ਨਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਤੀ ॥ ਭਾਵ ਤੂੰ ਹਮ ਕੋ ਇਨ ਸਭ ਸੇ ਪ੍ਰਿਯ ਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਆਨੰਦ ਆਗੇ ਨਿਖਲ ਆਨੰਦ ਤੁਛ ਹੈਂ ॥ ੨੭ ॥

ਫਰੀਦਾ ਰੋਟੀ ਮੇਰੀ ਕਾਠ ਕੀ ਲਾਵਣੁ ਮੇਰੀ ਭੁਖ ॥ ਜਿਨਾ ਖਾਧੀ ਚੋਪੜੀ ਘਣੇ ਸਹਨਿਗੇ ਦੁਖ ॥ ੨੮ ॥ ਤਿਤਿਖਜਾਹੀਨ ਪੁਰਖ ਪਰਲੋਕ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਵੇ ਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਸਰੀਰ ਸੁਕਾਵਨ ਹੇਤ ਮੈਂ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਕੇ ਪਤੇ ਖਾਤਾ ਹੋਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਕੇ ਫਲ ਫੂਲ ਰੂਪ ਰੋਟੀ ਮੇਰੀ ਕਾਠ ਕੀ ਹੈ॥ ਅਰ ਅਸੀ ਰੋਟੀ ਸਾਥ ਖਾਨੇ ਹੇਤ ਲਾਇਨ, ਦਾਲ ਤਰਕਾਰੀ ਮਾਨੋ ਮੇਰੀ ਭੁਖ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਮੈ ਰੋਟੀ ਦਾਲ ਬਿਨਾ ਭੂਖਾ ਦੁਖ ਸਹਾਰਤਾ ਹੂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਚਿਤ ਮੇ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨਤਾ ਹੂ ਇਸ ਸਮੇ ਭਜਨ ਛੋਡ ਕੇ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਖੁਸ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਚੋਪੜੀਆ, ਚਿਕਨੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ॥ ਭਾਵ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਖਾਏ ਹੈਂ ॥ ਵੁਹ ਭਗਤੀ

ਹੀਨ ਆਗੇ ਅਨੇਕ ਜਨਮੋ ਮੇ ਪੜੇ ਬਡੇ ਦੁਖ ਸਹਾਰੇਂਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੁਖ ਕੀ ਇਛਾਵਾਨੋ ਕੋ ਰੁਖੀ ਸੁਕੀ ਖਾਯ ਕੇ ਭਜਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ੨੮ ॥

ਰੁਖੀ ਸੁਖੀ ਖਾਇਕੇ ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਪੀਉ ॥ ਦੇਖ ਪਰਾਈ ਚੋਪੜੀ ਨਾ ਤਰਸਾਇ ਜੀਉ ॥ ੨੯ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਰੁਖੀ, ਬਿਨਾ ਘੀ ਸੇ ਸੁਕੀ ਹੋਈ ਰੋਟੀਕੋ ਖਾਇਕੇ ਨਿਸੰਕਤੂੰ ਠੰਢਾਜਲਪਾਨ ਕਰਕੇ ਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਕਰ ॥ ਐਸੇ ਕਰਨਾ ਛੋਡ ਕੇ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਚੋਪੜੀ ਰੋਟੀਦੇਖਕੇ ਭਾਵ ਅਨੇਕਪਦਾਰਥ ਦੇਖਕੇ ਮਤ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੋਂ ਤਰਸਾਇ, ਦੁਖੀ ਕਰਤਾ ਹੋਵੇਂ ॥ ੨੯ ॥

ਅਜ ਨ ਸੁਤੀ ਕੰਤ ਸਿਉ ਅੰਗ ਮੁੜੇ ਮੁੜਿ ਜਾਇ ॥ ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਡੋਹਾਗਣੀ ਤੁਮ ਕਿਉ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ॥ ੩੦ ॥

ਸ਼ਾਹਅਸਰਫ ਨਾਮੇਮਸਤਫਕੀਰ ਕੋ ਨਮਾਜ ਨਾ ਪੜ੍ਹਤਾ ਦੇਖਕੇਅਪਨੀ ਨਮਾਜਪਢਨ ਕੀ ਬਡਿਆਈ ਫਰੀਦ ਸੂਰਨ ਕਰੇ ॥ ਫਰੀਦ ਉਸ ਫਕੀਰ ਕੋ ਸੁਨਾ ਕਰ ਕਹੇ ਹੇ ਭਾਈ ਅਜ ਨ ਸੁਤੀ ਕੰਤ ਸਿਉ, ਕਾਹੂੰ ਨਮਿਤ ਸੇ ਆਜ ਹੀ ਮੈ ਅਪਨੇ ਪਤੀ ਸਾਥ ਨਹੀ ਸੋਇਆ ਭਾਵ ਤਿਸਕੀ ਨਮਾਜ ਨਹੀ ਪੜੀ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮੇਰਾ ਅੰਗ, ਮਨ ਮੁੜੇ, ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਸੇ ਮੁਖ ਹੁਯਾ ਮੁੜਜਾਇ, ਮੁਰਝਾਵਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹਮਾਰੀ ਕਯਾ ਦਸਾ ਹੋਗੀ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮੈਂ ਚਾਹਤਾ ਹੋਂ ਸਮੀਪ ਜਾਕਰ ਡੋਹਾਗਣੀ, ਭਜਨ ਹੀਨੋਂ ਕੋ ਪੂਛੋਂ ਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੈਨ ਬਿਹਾਇ, ਅਵਸਥਾ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੩੦ ॥

ਸਾਹੁਰੈ ਢੋਈ ਨਾ ਲਹਾ ਪੇਈਏ ਨਾਹੀ ਥਾਉ ॥ ਪਿਰ ਵਾਤ-ੜੀ ਨ ਪੁਛਈ ਧੰਨ ਸੁਹਾਗਣ ਨਾਉ ॥ ੩੧ ॥ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਾਲਾ ਫਕੀਰ ਦਿਖਾਵੇ ਕੀ ਨਮਾਜ ਪਢਤੇ ਫਰੀਦ ਪ੍ਰਤਿ ਉਲਾਂਭਾ ਦੇਵੇ ਵੁਹ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹੇ ਹੇ ਫਰੀਦ ਸਾਹੁਰੇ, ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਦਰਵਜੇ ॥ ਵਾ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਸਭਾ ਮੇ ਜੋ ਢੋਈ ਨ ਲਹਾ, ਆਦਰ ਨਹੀ ਲੇਤਾ ॥ ਪੁਨਾ ਪੇਈਏ, ਇਸ ਲੋਕ ਮੈ ਭੀ ਜਿਸ ਕੋ ਨਾਹੀ ਥਾਉ, ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਸੁਖ ਨਹੀ ॥ ਪੁਨਾ ਪਿਰ ਵਾਤੜੀ ਨ ਪੁਛਈ, ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਭੀ ਸਗੁਣ ਰੂਪ ਮੇ ਜਾਹਰ ਹੋਕਰ ਜਿਸਕੀ ਕਬੀ ਬਾਤ ਨਾ ਪੂਛੇ ॥ ਵੁਹ ਧੰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਹਾਗਣ ਅਪਨਾ ਨਾਉ ਧਰਾਵੇ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਕਾ ਵੁਹ ਨਾਮ ਧਰਾਵਨਾ ਬਯਰਥ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹੇਫਰੀਦਤੇਰਾਪਿਛਲਾ ਕਥਨ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥ ੩੧ ॥

ਮਹਲਾ ੩ ॥ ਸਾਹੁਰੈ ਪੇਈਐ ਕੰਤ ਕੀ ਕੰਤੁ ਅਗੰਮੁ ਅਥਾਹੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜੋ ਭਾਵੈ ਬੇਪਰਵਾਹ ॥ ੩੨ ॥

ਅਹੰਕਾਰ ਕਾ ਬਚਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ਯਹ ਤੀਸਰੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ਕਾ ਬਚਨ ਗੁਰੁ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਗੁਰੂ ਕਹੇ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਦੋਨੋ ਬਚਨੋ ਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਔ ਗੁਪਤ ਭਗਤੀ ਕਾ ਅਹੰਕਾਰ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈ ਸੋ ਅਹੰਕਾਰ ਭਲਾ ਨਹੀ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਹੋਕਰ ਐਸੇ ਭਾਵਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਏ ਸਭੀ ਜੀਵ ਸਾਹੁਰੈ, ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਪੇਈਐ, ਇਸ ਲੋਕ ਮੇ ਕੰਤਕੀ, ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਹੈਂ ॥ ਔ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਸਭ ਕੀ ਮਨ ਬਾਂਣੀ ਸੇ ਅਗਮਯ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਬਡਾ ਅਥਾਹ, ਅਗਾਧ ਹੈ ॥ ਜਿਸਕੇ ਚਿਤ ਕੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕਾ ਅਹੰਕਾਰ ਛੋਡ ਐਸੇ ਭਾਵਨਾ ਕਰਨੀ ॥ ਜੋ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਇਸਕੋ ਮੈ ਤਾਰਨਾ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਭਾਵੈ, ਚਿਤ ਮੇ ਰੁਚੇ ॥ ਬੇਪਰਵਾਹ, ਬੇਚਾਹ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ॥ ੩੨ ॥

ਨਾਤੀ ਧੋਤੀ ਸੰਬਹੀ ਸੁਤੀ ਆਇ ਨਿਚਿੰਦੁ ॥ ਫਰੀਦਾ ਰਹੀ ਸੁਬੇੜੀ ਹਿੰਙੁ ਦੀ ਗਈ ਕਥੂਰੀ ਗੰਧੁ ॥ ੩੩ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਫਰੀਦ ਮੁਖ ਸੇ ਨਿਰਹੰਕਾਰਤਾ ਕਾ ਬਚਨ ਕਹੇਂ ਨਾਤੀ ਇਤਿ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਕੋ ਨਾਤੀ, ਤੀਰਥੋਂ ਕੇ ਸਨਾਨ ਸੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਮਝਤਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਧੋਤੀ, ਤਹਾਂ ਜਾਕਰ ਦਾਨ ਕਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਧੋਇਆ ਹੂਆ ॥ ਭਾਵ ਸੁਧ ਹੂਆ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਸੰਬਹੀ, ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਉਠਕੇ ਮੈ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀ ਸਮਾਲ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ਭਾਵ ਬਾਣੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ॥ ਪੁਨਾ ਐਸਾ ਜਾਨ ਕਰ ਸੁਤੀ ਆਇ ਨਿਚਿੰਦ, ਅਬ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੈ ਮੁਝ ਕੋ ਕੁਛ ਧੋਖਾ ਨਹੀ ਅਵਸ੍ਯ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗਾ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਜੋ ਨਿਸ ਚਿੰਤ ਹੋਕੇ ਭਕਤੀ ਕੇ ਅਹੰਕਾਰ ਮੈ ਆਯਾ ਆਗੇਕੋ ਭਗਤੋਂ ਕੇ ਸਤ ਸੰਗ ਜਾਗ੍ਰਤ ਓਰ ਸੇ ਸੋਇਆ ਰਹੇ ਹੈ ॥ ਫਰੀਦਾ, ਫਰੀਦ ਕਹੇ ਹੇ ਭਾਈ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨੋ ਵੁਹ ਅਹੰਕਾਰੀ ਰਹੀ ਸੁ ਬੇੜੀ ਹਿੰਙੁਦੀ, ਮਹਾ ਦੁਰਗੰਧ ਕਾ ਜਹਾਜ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਮੇ ਭਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਉਸਕੇ ਚਿਤ ਸੇਂ ਸਰਬ ਕੋ ਆਨੰਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਨਿਰ ਹੰਕਾਰਤਾ ਰੂਪ ਕਸਤੂਰੀ ਕੀ ਗੰਧ, ਉਡਗਈ ॥ ਵਾ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਗਯਾਤ ਰੂਪ ਗੰਧ ਉਡਗਈ ॥ ੩੩ ॥

ਜੋਬਨ ਜਾਂਦੇ ਨਾ ਡਰਾਂ ਜੇ ਸਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਇ ॥ ਫਰੀਦਾ

ਕਿਤੀ ਜੋਬਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਨ ਸੁਕ ਗਏ ਕੁਮਲਾਇ॥੩੪॥

ਪਹਲੇ ਚਿਤ ਮੇ ਆਯਾ ਭੋਗੋਂ ਬਿਨਾ ਜੁਵਾਨੀ ਭੀ ਗਈ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕਾ ਮੇਲ ਭੀ ਨਾ ਹੂਯਾ॥ ਪੁਨਾ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਕੇ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਮੇਰੀ ਭੋਗੋਂ ਬਿਨਾ ਬਜ-ਰਥ ਜੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਬੀਤੇ ਹੈ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਮੈ ਨਹੀ ਡਰਤਾ॥ ਜਬ ਮੇਰੀ ਮੁਕਤੀਫਲ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਸਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਇ, ਚਿਤ ਸੇ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੀਪ੍ਰੀਤੀ ਨਾ ਦੂਰਹੋਵੇ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇ ਹੇ ਮਨ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਸੇ ਕੇਤੇਹੀ ਪੂਰਬ ਜਨਮੋ ਮੇ ਮੇਰੇ ਜੋਬਨ ਵਾ ਇਸੀ ਜਨਮ ਮੋ ਮੇਰੇ ਦੇਖਤੇ ਆਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਜੋਬਨ ਸੁਕ ਗਏ, ਨਿਰਸ ਹੋਗਏ ॥ ਭਾਵ ਬਲਹੀਨ ਹੋਗਏ ॥ ਪੁਨਾ ਕੁਮਲਾਇ, ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਸੇ ਸਿਥਲ ਹੋਗਏ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਬੀ ਕੁਮਲਾਵੇ ਸੂਕੇ ਨਹੀ ਯਾਤੇ ਉਸ ਓਰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੁ ॥ ੩੪ ॥

ਫਰੀਦਾ ਚਿੰਤ ਖਟੋਲਾ ਵਾਣ ਦੁਖ ਬਿਰਹੁ ਵਿਛਾਵਣ ਲੇਫ ॥ ਏਹੁ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਣਾ ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸਚੇਵੇਖ ॥ ੩੫ ॥

ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਤਪ ਕਰਤਾ ਹੂਯਾ ਫਰੀਦ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਤੋ ਮੇਰਾ ਖਟੋਲਾ, ਪਲੰਘ ਹੈ ॥ ਤਿਸ ਚਿੰਤਾ ਮੈ ਸਰੀਰ ਸੂਕਣੇ ਆਦਿਕ ਔਰ ਦੁਖ ਉਸ ਪਲਘ ਕਾ ਬਾਣ ਹੈ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਛਾਵਨ ਲੇਫ, ਆਪਕੇ ਬਿਯੋਗ ਕਾ ਉਸ ਪਲਘ ਪੈ ਲੇਫ ਤੁੱਲ ਬਿਛਾਵਣਾਂ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਪਲਘ ਪਰ ਪੜੇ ਹਮ ਦੁਖ ਸੇ ਸਮਯ ਬਿਤਾਵੇ ਹੈਂ ਯਾਤੇ ਏਹ ਜੋ ਅਤਜੰਤ ਦੁਖ ਸੇ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਨਾ ਹੈ ਤਿਸ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਕਰਕੇ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰ ਹਮਾਰੀ ਓਰ ਦੇਖ ॥ ਭਾਵ ਸੀਘ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਕਰ ਦਰਸਨ ਦੇਹ ॥ ੩੫ ॥

ਬਿਰਹਾ ਬਿਰਹਾ ਆਖੀਐ ਬਿਰਹਾ ਤੂ ਸੁਲਤਾਨੁ ॥ ਫਰੀਦਾ ਜਿਤ ਤਨ ਬਿਰਹਾ ਨ ਊਪਜੈ ਸੋ ਤਨ ਜਾਣ ਮਸਾਣ ॥ ੩੬ ॥

ਮੇਲਕਾ ਸੁਖ ਬਿਯੋਗ ਦਸਾਮੇ ਬਡਾ ਜਾਨ ਪੜੇਹੈ ਇਸ ਲੀਏ ਬਿਯੋਗਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਬਿਯੋਗ ਬਿਰਹਾ ਮਾੜਾ ਹੈ ਬਿਰਹਾ ਭਲਾ ਨਹੀ॥ ਐਸੇ ਤੁਝਕੋ ਸਭ ਕੋਈ ਆਖੀਐ, ਨਿੰਦੇਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਮੈ ਜਾਨਤਾਹੋਂ ॥ ਨਿਖਲ ਦੇਵ ਸੰਪਤ ਸੇਨਾ ਕਾ ਤੂੰਹੀ ਸੁਲਤਾਨ, ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਰਾਜਾਹੈਂ ॥ਕਾਹੇਤੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸੂਰਕੇ ਬਿ ਯੋਗ ਜਿਸ ਪੁਰਖਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣਮੋ ਤੇਰੀ ਉਤਪਤੀ ਨਹੀ ਹੂਯੀ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹਮਕੋ ਕਿਉ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ॥ ਐਸੇ ਬਿਯੋਗਸੇ ਦੁਖੀ ਨਹੀ ਹੂਯਾ ਵੁਹ ਅੰਤਰ

ਕਰਣ ਜਾਨ, ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਅਮੰਗਲ ਮਸਾਣ ਭੂਮੀ ਤੁੱਲਜ ਹੈ ॥੩੬॥

ਫਰੀਦਾ ਏਹ ਵਿਸ ਗੰਦਲਾਂ ਧਰੀਆ ਖੰਡ ਲਿਵਾੜ ॥ ਇਕ ਰਾਹੇਦੇ ਰਹਿਗਏ ਇਕ ਰਾਧੀ ਗਏ ਉਜਾੜ ॥ ੩੭ ॥ ਵੈਰਾਗਜ ਵਾਨੋਕੋ ਇਸਤ੍ਰੀਕੇ ਗ੍ਰਿਹਣਕੀ ਨਿੰਦਾ ਸੁਨਾਵੇ ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਵੈਰਾਗਜ ਵਾਨੋ ਯੇ ਜੋ ਸੰਸਾਰਮੇ ਇਸਤ੍ਰੀਯਾਂ ਸੁੰਦਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤੀਹੈਂ॥ਯੇਸਭ ਐਸੀਆਂਹੈਜੈਸੇਵਿਸ, ਜਹ ਰ ਸਾਥ ਭਰੀਆਂ ਹੂਈਆਂ ਜਹਰਕੀਆਂ ਗੰਦਲਾ ਭਲੀਆਂ ਭਾਨ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਯੇ ਭਲੀਆਂ ਭਾਨ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਯੇ ਧਰੀਆਂ ਖੰਡ ਲਿਵਾੜ, ਖੰਡ ਸਮ ਸੁਖ ਦਾਈ ਭਾਸਤੇ ਮੈਥਨਕੇ ਸੁਖਸੇ ਲਪੇਟ ਧਰੀਆਂਹੈਂ ॥ ਭਾਵ ਮੈਥਨਸੇ ਆਨੰਦ ਦੇਵੇ ਹੈਂ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਇਕ, ਕੋਈਰਾਹਦੇ, ਇਨਗੰਦਲੋਂਕੋ ਬੋਵਤੇ ॥ ਭਾਵ ਇਨਕੋ ਬਜਾਹਕਰ ਪਾਲਤੇ ਪੋਖਤੇ ਇਨਹੀਮੇ ਰਹ ਗਏ, ਮਰਗਏ ॥ ਇਕ, ਕੋਈ ਵੈਰਾਗਜਵਾਨ ਜਨ ਰਾਧੀ, ਸੰਸਾਰ ਖੇਤ੍ਰਮੇ ਬੋਈ ਹੂਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਗੰਦਲਕੋ ਗਏ ਉਜਾੜ, ਤਜਾਗਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਰ ਚਲੇ ਗਏ ॥ ੩੭ ॥

ਫਰੀਦਾ ਚਾਰ ਗਵਾਇਆ ਹੰਢਕੈ ਚਾਰ ਗਵਾਇਆ ਸੰਮ ॥ ਲੇਖਾ ਰਬ ਮੰਗੇਸੀਆ ਤੂੰ ਆਹੋ ਕੇਰ੍ਹੇ ਕੰਮ ॥ ੩੮ ॥ ਬਜਰਥ ਅ ਵਸਥਾ ਬਿਤੀਤ ਕਰਤੇ ਮਨਕੋ ਤਾੜਕੇ ਉਪਦੇਸ ਦਾਤਾ ਬਚਨ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਚਾਰ, ਚਾਰ ਪਹ ਦਿਨਤੇ ਖੋਇਦੀਆ ਤੈਨੇ ਅਪਨੇ ਕਾਮੋਕੀ ਸਿਧੀ ਹੇਤ ਹੰਢ ਕੇ, ਫਿਰ ਫਿਰਕੇ ਪੀਛੇ ਚਾਰ ਪਹਰ ਰਾਤ੍ਰੀ ਬਿਤੀਤ ਕਰੀ ਤੈਨੇ ਸੰਮ, ਸੋਇ ਸੋਇਕੇ ॥ ਅੰਤਕੇ ਦਿਨ ਕੀਏ ਕਾਮੋਕਾ ਲੇਖਾ, ਹਿਸਾਬ ਤੇਰੇਸੇ ਰੱਬ ਮੰਗੇਗਾ॥ ਇਸਲੀਏ ਤੂੰ ਕਜੋਂ ਨਹੀ ਖਜਾਲ ਕਰਤਾ ਜੋਮੈ ਆਹੋ, ਆਯਾ ਹੂੰ ਸੰਸਾਰਮੇ ਕਿਸ ਕਾਮ ਵਾਸਤੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਹੇਮਨ ਤੂੰ ਮੈ ਭਜਨ ਹੇਤ ਆਯਾ ਐਸਾ ਜਾਨਕੇ ਭਜਨ ਕਰ॥ ੩੮ ॥

ਫਰੀਦਾ ਦਰ ਦਰਵਾਜੇ ਜਾਇਕੈ ਕਿਆ ਡਿਠੋ ਘੜੀਆਲ॥ ਏਹ ਨਿਦੋਸਾ ਮਾਰੀਐ ਹਮ ਦੋਸਾਦਾ ਕਿਆ ਹਾਲ ॥ ੩੯ ॥

ਬਿਚਰਤਾ ਹੂਆ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕਹੀਂ ਘੜਿਆਲ ਬਜਤੇਕੋ ਦੇਖਕਰ ਨਿਜ ਮਨਕੋ ਸਿਖਜਾ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਦਰ,ਬੀਚ ਘੰਟਾ ਘਰਕੇ ਦਰਵਜੇਕੇ ਜਾਯਕੇ ਤੈਨੇ ਕਿਉ ਡਿਠੋ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਦੇਖਾ ਘੜਜਾਲ ਬਜਤਾ ॥ ਭਾਵ ਇਸਕੋ ਦੇਖਨਾ ਨਹੀ

ਥਾ ॥ ਦੇਖਾਹੈ ਤਬ ਇਸਕੀ ਮਾਰਕੋ ਦੇਖ ਸਿਖਯਾ ਗ੍ਰਹਣਕਰ ਦੋਖ ਤਯਾਗ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਯਹ ਘੜੀਆਲ ਬਿਨਾ ਗੁਨਾਹੋਂਸੇ ਮਾਰੀਤਾਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਮ ਦੋਖਵਾਨੋਂਕਾ ਕਿਆ ਹਾਲ ਹੋਗਾ ॥ ਭਾਵ ਹਮਾਰਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਗਾ ਯਹ ਜਾਨਕੇ ਦੋਖ ਤਯਾਗ ॥ ੩੯ ॥

ਘੜੀਏ ਘੜੀਏ ਮਾਰੀਏ ਪਹਰੀ ਲਏ ਸਜਾਇ ॥ ਸੋਹੇੜਾ ਘੜੀਆਲ ਜਿਉ ਡੁਖੀ ਰੈਣ ਵਿਹਾਇ ॥ ੪੦ ॥ ਸੋਈ ਪੁਨਾ ਕਹੇ ਘੜੀਏ ਇਤਿ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਘੜੀਆਲ ਨਿਦੋਸਾ ਘੜੀ ਘੜੀ ਪੀਛੇ ਥੋੜਾ ਮਾਰੀਤਾ ਹੈ ॥ ਪਹਰ ੨ ਪੀਛੇ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ਲੇਤਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਬਹੁਤਾ ਮਾਰੀਤਾਹੈ ॥ ਐਸੇਹੀ ਸੋਹੇੜਾ, ਦੋਸਾਂ ਵਾਲਾ ਵੁਹ ਹਮਾਰਾ ਦੇਹਭੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਦੁਖੀ ਰੈਨ ਬਿਹਾਇ, ਦੁਖੋਂ ਸਾਥਹੀ ਅਵਸਥਾ ਬਿਤਾਵੇਗਾ ॥ ਸੁਖੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੪੦ ॥

ਬੁਢਾ ਹੋਇਆ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕੰਮਣ ਲਗੀ ਦੇਹ ॥ ਜੇ ਸੌ ਵਰਿਹਾ ਜੀਵਣਾ ਭੀ ਤਨ ਹੋਸੀ ਖੇਹ ॥ ੪੧ ॥ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਕਰ ਸਰੀਰ ਕੀ ਦਸਾ ਦੇਖ ਸੀਘ੍ਰ ਭਜਨ ਮੇ ਲਗਾਵਨ ਹੇਤ ਮਨਕੋ ਕਹੇ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਅਬ ਮੈ ਬੂਢਾ ਹੋਗਯਾਹੂੰ ॥ ਅਰ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਕਾਂਪਨੇ ਲਗੀਹੈ ॥ਇਸ ਲੀਏ ਨਿਸਚੇ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਜੇਕਰ ਅਨੇਕ ਬਰਸ ਭੀ ਮੇਰਾ ਜੀਨਵਾ ਹੋਤਾ ॥ ਤੌਭੀ ਤਨ ਛਾਰ ਹੋਜਾਤਾ॥ ਥੋੜੇ ਮੇ ਹੂਆ ਤੋਕਯਾ ਅਸਚਰਯਹੈ ॥ ੪੧ ॥

ਫਰੀਦਾ ਬਾਰ ਪਰਾਇਐ ਬੈਸਣਾ ਸਾਂਈ ਮੁਝੈ ਨ ਦੇਇ ॥ ਜੇ ਤੂ ਏਵੈ ਰਖਸੀ ਜੀਉ ਸਰੀਰਹੁ ਲੇਇ ॥੪੨॥ ਕਾਹੂੰਸਥਾਨਮੇ ਫ਼ਰੀਦ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪੁਰਖੋਂ ਨੇ ਟਿਕਾਇਆ ਇਨ ਕੀ ਉਤਮ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਦੇਖ ਸਭ ਤਰਹ ਕੇ ਲੋਕ ਇਨਕੇ ਦਰਸਨ ਕੋ ਆਵੇਂ ਤਬ ਕਾਹੂ ਔਰ ਨੇ ਟਿਕਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਕਹਯਾ ਇਸ ਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਤੋਰੋ ਯਹ ਫਕੀਰ ਭਲਾ ਨਹੀ ਜਿਸ ਪਾਸ ਠਗ ਚੋਰ ਸਭੀ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ॥ ਸੁਨਕੇ ਫਰੀਦ ਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਅਪਨੇ ਦਰਵੱਜੇ ਬਿਨਾ ਆਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਦਰਵੱਜੇ ਮੇਰਾ ਬੈਠਨਾ ਤੂੰ ਮੁਝਕੋ ਮਤ ਦੇਹ ॥ ਭਾਵ ਮਤ ਬੈਠਾਇ ॥ ਜੇ ਕਰ ਤੂੰ ਮਨੂੰ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਾਏ ਬਾਰੋਂ ਮੇਂ ਹੀ ਬੈਠਾਂਵਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਮੈ ਜੀਵਨਾ ਨਹੀ ਚਾਹਤਾ ॥ ਆਪ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਸੇਂ ਜੀਵ ਨਿਕਾਸ ਲੇਵੋ ॥ ੪੨ ॥

ਕੰਧ ਕੁਹਾੜਾ ਸਿਰ ਘੜਾ ਵਣ ਕੈ ਸਿਰ ਲੋਹਾਰ ॥ ਫਰੀਦਾ

ਹਉ ਲੋੜੀ ਸਹੁ ਆਪਣਾ ਤੂੰ ਲੋੜਹਿ ਅੰਗਿਆਰ ॥ ੪੩ ॥
ਫਰੀਦ ਜੀ ਬਨ ਮੇਂ ਬੈਠੇ ਥੇ ਵਹਾਂਹੀ ਸਿਰ ਪੈ ਪਾਨੀ ਕਾ ਘੜਾ ਔ ਕੰਧੇ ਪੈ ਕੁਹਾੜਾ ਲੇ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਕੇ ਕੋਇਲੇ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਏਕ ਲੁਹਾਰ ਪਹੁੰਚਾ ਤਿਸ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਕੰਧੇ ਪੈ ਕੁਹਾੜਾ ਔ ਸਿਰ ਪੈ ਘੜਾ ਰਖਕੇ ਬਣ ਕੈ ਸਿਰ ਪੈ ਇਸਕੋ ਕਾਟਨੇ ਕੋ ਜੋ ਤੂੰ ਲੁਹਾਰ ਈਹਾਂ ਆਯਾ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਭਲਾ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮੈ ਇਨ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਕੇ ਆਸਰੇ ਬੈਠ ਕੇ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਪਾਇਆ ਚਾਹਤਾ ॥ ਤੂੰ ਈਹਾਆਇਕੇ ਇਨਕੋ ਕੋਲੇ ਬਨਾਨੇ ਹੇਤ ਅੰਗਯਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਤਾਹੈਂ॥ ਯਹ ਬਚਨ ਜਿਸਸੇਂ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ਉਨਕੀ ਯਤਨਸੇ ਰੱਛਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਹੇਤਹੈ॥੪੩॥

ਫਰੀਦਾ ਇਕਨਾ ਆਟਾ ਅਗਲਾ ਇਕਨਾ ਨਾਹੀ ਲੋਣੁ ॥ ਅਗੈ ਗਏ ਸਿੰਞਾਪਸਨਿ ਚੋਟਾਂ ਖਾਸੀ ਕਉਣੁ ॥ ੪੪ ॥
ਭਕ੍ਤੋਂ ਕੋ ਨਿਰਧਨ ਔ ਸਾਕਤੋਂ ਕੋ ਧਨਵਾਨ ਦੇਖਕੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਦੇਖੋ ਹੇ ਭਾਈ ਇਕਨਾ ਬੇਮੁਖ ਪੁਰਖਾਂ ਕੇ ਪਾਸ ਆਟਾ ਅਗਲਾ, ਆਟਾ ਬਹੁਤਾਹੈ ॥ ਭਾਵ ਨਾਨਾਂ ਭਾਂਤਕੇ ਪਦਾਰਥਹੈਂ ॥ ਅਰ ਇਕਨਾ ਭਗਤ ਜਨੋ ਕੇ ਪਾਸ ਔਰ ਤੋ ਕਯਾ ਹੋਨਾਹੈ ਸਾਗਮੈ ਪਾਵਨੇ ਕੋ ਲਵਣ ਭੀ ਨਹੀ ॥ ਲੋਕਮੈ ਤੋ ਯਦਯਪਿ ਯਹ ਰੀਤਿਹੈ ਤੌ ਭੀ ਪਰਲੋਕਮੋ ਗਯਾਂ ਸਿੰਞਾਪਸਨ, ਜਾਨ ਪੜੇਗਾ ਜੋ ਚੋਟਾਂ ਕੌਨ ਖਾਵੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਭਗਤ ਖਾਵੇਂਗੇ ਯਾਂ ਅਭਕ੍ਤ ਖਾਵੇਂਗੇ ॥ ੪੪ ॥

ਪਾਸਿ ਦਮਾਮੇ ਛਤੁ ਸਿਰਿ ਭੇਰੀ ਸਡੋ ਰਡ॥ ਜਾਇ ਸੁਤੇ ਜੀਰਾਣ ਮਹਿ ਥੀਏ ਅਤੀਮਾ ਗਡ ॥ ੪੫ ॥ ਬਡਾ ਅਸਚਰਯ ਹੈ ਕਾਲ ਕੇ ਆਗੇ ਸਭੀ ਸਮਾਨਹੈ ਯਹ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਦੇਖੋ ਹੇਜਨੋ ਜਿਨ ਰਾਜਾ ਲੋਗਨ ਕੇ ਪਾਸ ਦਮਾਮੇ, ਨਗਾਰੇ ਥੇ॥ ਔ ਸਿਰਪੈ ਛਤ, ਛਤ੍ਰਭੀ ਥਾ॥ ਪੁਨਾ ਭੇਰੀ, ਦਰਵਾਜੇ ਪੈ ਨਫੀਰੀ ਭੀ ਜਬਤੀ ਥੀ ॥ ਅਰ ਸਡੋ, ਸਦੋਂਕੇ ॥ ਭਾਵ ਕਬਿੱਤੋਂਕੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲੇ ਰਡ, ਭਾਟ ਲੋਕ ਥੇ ॥ ਵੇਭੀ ਜਾਕਰ ਸੋਏ॥ ਜੀਰਾਣ, ਮਸਾਣ ਭੂਮੀ ਮੇ॥ ਔਰ ਥੀਏ, ਗਏ ਅਤੀਮਾ, ਨਿਮਾਏ ਬਾਪੇ ਬਾਲਕੋਂ ਵਤ ਜਿਮੀਨ ਮੋ ਗਡੇ ॥ ੪੫ ॥

ਫਰੀਦਾ ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆ ਉਸਾਰੇਦੇ ਭੀ ਗਏ ॥ ਕੂੜਾ ਸਉਦਾ ਕਰਿ ਗਏ ਗੋਰੀ ਆਇ ਪਏ ॥ ੪੬ ॥ ਪੁਨਾ ਸੋਈ ਕਹੇ

ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਕੋਠੇ, ਇਕਹਰੇ ਮੰਦਰ ਮੰਡਪ, ਬੜੇ ਮਾੜੀਆ, ਅੱਛੀ ਹਵੇਲੀਆ ਇਨਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਥ ਵਸਨੇ ਹੇਤ ਉਸਾਰਦੇ ਭੀ ਲੋਕ ਚਲੇ ਗਏ॥ ਉਨੋ ਨੇ ਬੰਦਗੀ ਨਾ ਕਰੀ॥ ਕੇਵਲ ਮੰਦਰੋਂ ਕਾ ਉਸਾਰਨਾ ਰੂਪ ਕੂੜਾ ਸੌਦਾ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਚਲੇ ਗਏ॥ ਐ ਚਲਕੇ ਗੋਰੀ, ਕਬਰੋਂ ਮੇ ਆਇ ਪੜੇ॥ ੪੬॥

ਫਰੀਦਾ ਖਿੰਥੜ ਮੇਖਾ ਅਗਲੀਆ ਜਿੰਦ ਨ ਕਾਈ ਮੇਖ॥ ਵਾਰੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਚਲੇ ਮਸਾਇਕ ਸੇਖ॥੪੭॥ ਕਬੀ ਚਿਤਮੇ ਆਯਾ ਗੁਦੜੀ ਕੋ ਅੱਛੀ ਤਰਹ ਸੀਂਵੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਚਲੇ ਫੇਰ ਮਨਕੋ ਸਮਝਾਵੇਹੈਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਖਿੰਥੜ, ਇਸ ਗੁਦੜੀਕੋ ਤੈਨੇ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਚਲਾਵਨੇ ਹੇਤ ਮੇਖਾ ਅਗਲੀ, ਤਾਗੇ ਮੇਖਾਂਕੇ ਸਮਾਨ ਖੂਬ ਲਗਾਇ ਲੀਏ॥ ਪਰੰਤੂ ਤੇਰੀ ਜਿੰਦ, ਪ੍ਰਾਣੋਕੋ ਤੋ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਮੇਖ ਨਹੀ ਲਗ ਰਹੀ॥ ਜੋ ਮੌਤਕੇ ਦਿਨਸੇ ਆਗੇ ਬਚਾਵੇ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵਾਰੀ, ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਸਮੇਮੇ ਚਲੇ ਗਏ ਮਸਾਇਕ, ਬਹੁਤ ਪੀਰ॥ ਅਰ ਸੇਖ, ਉਨ ਪੀਰੋਂ ਕੇ ਪੀਰ॥ ਮਸਾਇਖ ਸੇਖ ਪਦਕਾ ਬਹੁ ਬਚਨਹੈ॥ ਉਸੀ ਕਾ ਮਸਾਇਕ ਪਾਠਹੈ॥ ੪੭॥

ਫਰੀਦਾ ਦੁਹ ਦੀਵੀ ਬਲੰਦਿਆ ਮਲਕ ਬਹਿਠਾ ਆਇ॥ ਗੜ ਲੀਤਾ ਘਟ ਲੁਟਿਆ ਦੀਵੜੇ ਗਇਆ ਬੁਝਾਇ॥ ੪੮॥

ਆਸਚਰਯ ਕਾਰਹੈ ਮ੍ਰਿਤੁਕਾ ਯਹ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਦੇਖਕਜਾ ਅਵਿਬੇਕੀ ਬਾਤਹੈ॥ ਨਿਖਲ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਦੁਹ ਦੀਵੀ ਬਲੰਦਿਆ, ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਸੇ ਦੇਖਨ ਸਮੇਹੀ ਮਲਕ, ਮਾਲਕ ਜਮ ਆਇ ਬੈਠੇਹੈ॥ ਗੜਲੀਤਾ, ਸਰੀਰ ਗੜਕੋ ਅਤਜੈਂਤ ਖੇਦਦੇ ਲੇਲੇਵੇਹੈ॥ ਘਟ ਲੁਟਿਆ, ਹ੍ਰਿਦੇ ਰੂਪ ਖਜਾਨਾ ਜੀਵੇਕਾ ਲੂਟਕੇ ਲੇ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਦੀਵੜੇ, ਨੇਤ੍ਰਾਦਿ ਨਿਖਲ ਦੁਆਰੋਂ ਕੋ ਬੁਝਾਇ ਜਾਵੇਹੈ॥ ੪੮॥

ਫਰੀਦਾ ਦੇਖ ਕਪਾਹੇ ਜੇਥੀਆ ਜੋ ਸਿਰ ਥੀਆ ਤਿਲਾਹ॥ ਕਮਾਦੈ ਅਰ ਕਾਗਦੈ ਕੁੰਨੇ ਕੋਇਲਿਆਹ॥ ਮੰਦੇ ਅਮਲ ਕਰੇਦਿਆ ਏਹੁ ਸਜਾਇ ਤਿਨਾਹ॥ ੪੯॥ ਕਬੀ ਚਿਤਮੇ ਨਿਖਿਧ ਕਾਮ ਕਰਨੇਕਾ ਸੰਕਲਪ ਹੁਯਾ ਤਬ ਮਨਕੋ ਸਿਖਜਾ ਕਰੇਹੈਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਕਪਾਹੇ ਜੇਥੀਆ, ਦੇਖ ਕਪਾਹ ਕੋ ਜੋ ਸਜਾਇ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਪਹਲੇ ਝੜੇ ਹੈ ਫੇਰ ਵੇਲੇ ਹੈ ਪੀਛੇ ਪਿੰਜੇ ਹੈ ਫੇਰ ਚਰਖੇ ਮੈ ਕਤੇ ਹੈ ਧੋਬੀ ਕੇ ਖੁੰਬ ਪੈ ਤਪਾਵੇ ਹੈ ਫਟੜੇ ਪੈ ਕੁਟੇ ਹੈ ਦਰਜੀ

ਕਾਟੇ ਸੀਵੇ ਹੈ॥ ਐਸੇਹੀ ਤਿਲੋਕੇਂ ਸਿਰ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਵਹੁਭੀ ਕਾਟ ਕੁੱਟਕੇ ਘਾਣੀ ਮੈ ਪੀੜੀਏ ਹੈਂ॥ ਤਥਾ ਕਮਾਦੇ, ਇਖਕੀ ਵਹੀ ਦਸਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਇਖ ਕਟੀਏ ਛਿਲੀਏਪੀੜੀਏ ਪਕਾਈਏਹੈ॥ਅਰ ਕਾਗਦੋ ਕੀ ਵਹੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ਕਾਹੇਤੇਸਣੀਕਟ ਕੂਟ ਗਲਾ ਇਕੇ ਕਾਗਦ ਬਨੇਹੈ॥ ਔ ਕੂੰਨੇ, ਹਾਂਡੀਯੋਂ ਕੀ ਵਹੀ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪਹਲੇ ਮੱਟੀ ਗੂਧੇਹੈ ਪੀਛੇ ਚੱਕ ਚੜੇਹੈ॥ ਫੇਰ ਆਵੇਮੇ ਫੇਰ ਚੂਲੈਪੈ ਚੜੇਹੈ॥ ਕੋਇ ਲਿਆਹਿ, ਕੋ ਲਜੇਂਕੀ ਭੀ ਵਹੀ ਦਸਾ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਲਕੜੀ ਕਟ ਜਲਾਯ ਦਬਾਯ ਫੇਰ ਕੋਇ ਲੇ ਜਲਾਈਦੇਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਇਨ ਸਭਕੋ ਸੁਭਾਵਕ ਸਜਾਏਂ ਹੋਵੇਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਜਾਨ ਲੇਵੋ ਜੋ ੁਰਖ ਮੰਦੇ ਅਮਲ ਕਰੇਦਿਆ, ਮਾੜੇ ਕਾਮ ਕਰੇਹੈ॥ ਤਿਨਕੋਭੀ ਲੋਕਮੇ ਰਾਜਾ ਲੋਕਨਸੇ ਪਰਲੋਕ ਮੋ ਧਰਮ ਰਾਜ ਸੇ ਵੈਸੀ ਸਜਾਇ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੂੰਭੀ ਆਨੰਦ ਚਾਹੇਂ ਤਬ ਮੰਦ ਕਾਮ ਕੋ ਤਯਾਗ॥ ੪੯॥

ਕੰਨ ਮੁਸਲਾ ਸੂਫ ਗਲ ਦਿਲ ਕਾਤੀ ਗੁੜਵਾਤ॥ ਬਾਹਰ ਦਿਸੈ ਚਾਨਣਾ ਦਿਲ ਅੰਧਿਆਰੀ ਰਾਤ॥ ੫੦॥ ਕਾਹੂ ਮੰਦਕਾਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਫਕੀਰ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਕਹੇ ਹੈ ਕੰਨ ਇਤਿ, ਫਰੀਦ, ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਬਾਹ ਰ ਤੋਤੈਨੇ ਕੰਨ ਮੁਸਲਾ, ਕੰਧੇਪੈ ਆਸਨ ਰਖ ਲੀਆ ਸੂਫ ਗਲ, ਗਲੇਮੇ ਕਫਨੀ ਪ ਹਰ ਲਈਹੈ॥ ਅਰ ਭੀਤਰ ਤੇਰੇ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਠਗਨੇਕੇ ਸੰਕਲਪੋਂਕੀ ਕਾਤੀ, ਕੈਂਚੀ ਚਲ ਰਹੀਹੈ॥ ਊਪਰਸੇ ਜਿਨਕੋ ਠਗਨਾ ਚਾਹੇ ਹੈ ਗੁੜਵਾਤ, ਗਜਾਨਸੇ ਗੁੜ ਸਰੀਖੀ ਮੀਠੀ ਬਾਤਾਂ ਕਰਤਾਹੈ ਇਨਹੀ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਮੈ ਜਾਨਤਾ ਹੂ ਤੇਰੇ ਬਾਹਰ ਚਿੰਨੋਂਸੇ ਤੋ ਜਾਨ ਪੜੇ ਹੈ ਇਸਕੇ ਬਡਾ ਚਾਨਣਾ, ਪ੍ਰਕਾਸਹੈ॥ ਭਾਵ ਬਡਾ ਗਜਾਨਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਦਿਲਕੋ ਦੇਖੇ ਤਬ ਬੁਰੀ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਅੰਧੇਰੀ ਰਾਤ੍ਰਮੋ ਅੰਧਕਾਰ ਵਤ ਅਗਜਾ ਨ ਫੈਲ ਰਹਜਾ ਹੈ॥ ਗਜਾਨਕਾ ਲੇਸ ਭੀ ਨਹੀ॥ ੫੦॥

ਫਰੀਦਾ ਰਤੀ ਰਤ ਨਾ ਨਿਕਲੈ ਜੇ ਤਨ ਚੀਰੈਕੋਇ॥ ਜੋ ਤਨ ਰਤੇ ਰਬ ਸਿਉ ਤਿਨ ਤਨ ਰਤ ਨ ਹੋਇ॥ ੫੧॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ ਤਿਨਕੇ ਅੰਤਹਿ ਕਰਣ ਮੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਲੋਭ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਯਹ ਗੂਢ ਭਾਵਸੇ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਰਤੀ, ਕਿੰਚਿਤ ਮਾਤ੍ਰਭੀ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਲੋਭ ਰੂਪ ਰੱਤ ਮਹਾਤਮਾ ਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਸੇ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇ ਹੈ॥ ਜੇਕਰ ਤਨ ਚੀਰੇ ਕੋਇ, ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਪਰੀਖਯਾ ਹੇਤ ਲੋਭ ਦਿਖਾ ਕਰ ਉਨਕੇ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਕੋ

ਦੁਖੀ ਭੀ ਕਰ ਦੇਵੇ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਤਨ, ਜੋ ਅੰਤਹ ਕਰਣ ਰੱਤੇ ਹੋਏਹੈਂ ਰਬ ਸਿਉ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸਾਥ ਤਿਨਕੇ ਤਨਮੇ ਲੋਭ ਰੂਪ ਰੱਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ੫੧ ॥

ਮਹਲਾ ੩ ॥ ਏਹ ਤਨ ਸਭੋ ਰਤਹੈ ਰਤ ਬਿਨ ਤੰਨ ਨਾ ਹੋਇ ॥ ਜੋ ਸਹਿ ਰਤੇ ਆਪਣੇ ਤਿਨ ਤਨ ਲੋਭ ਰਤ ਨ ਹੋਇ ॥ ਭੈ ਪਇਐ ਤਨੁ ਖੀਣ ਹੋਇ ਲੋਭ ਰਤ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ॥ ਜਿਉ ਬੈਸੰਤਰ ਧਾਤ ਸੁਧ ਹੋਇ ਤਿਉ ਹਰਿਕਾ ਭਉ ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲ ਗਵਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸੋਹਣੇ ਜਿ ਰਤੇ ਹਰਿ ਰੰਗਲਾਇ॥੫੨॥

ਫਰੀਦ ਜੀਕਾ ਰਤ ਪਦਸੇ ਲੋਭ ਕਹਨੇਮੇ ਤਾਤਪਰਯ ਹੈ ਰੁਧਿਰਮੈ ਨਹੀ ਯਹ ਗੁਰੂ ਤੀਸਰੀ ਪਾਤਸਾਹੀਕੇ ਬਚਨ ਸੇ ਸਪਸ੍ਰ ਕਰੇ ਏਹ ਇਤਿ, ਗੁਰੂਜੀ, ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਫਰੀਦ ਜੀਕਾ ਰਤ ਪਦਸੇ ਲੋਭਕੋ ਰਤ ਕਹਨੇ ਮੇ ਤਾਤਪਰਯਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਇਹ ਤਨ ਸਭੋ ਰਤਹੈ, ਯਹ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਰਤਵਾਲੇਹੈਂ ॥ ਰਤਸੇ ਹੀਨ ਕੋਈ ਤਨ ਨਹੀ ਹੈ ਯਾਤੇ ਅੰਨਕੇ ਰਸਸੇ ਰੁਧਰ ਰੁਧਰ ਸੇ ਮਾਸ ਮਾਸਸੇ ਮੇਦਾਦਿ ਬਨ ਸਰੀਰ ਬਨੇਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਤ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ॥ ਇਸਸੇ ਯਹੀ ਭਾਵ ਜਾਨੋ ਜੋ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਸਾਥ ਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕੇ ਦੇਹੋਂਮੇ ਲੋਭ ਰੂਪ ਰਤ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਨਾ ਹੋਣੇਮੈ ਹੇਤੂ ਕਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕਾ ਭਯ ਅੰਤਹ ਕ੍ਰਨ ਮੇ ਪੜਨੇਸੇ ਤਨ ਖੀਣ ਹੋਇ, ਸੰਯਮਾਦਿਕੋਂਸੇ ਦੇਹ ਖੀਣ ਹੋਵੇ ਹੈ ਅੰਤਾਕਰਣਸੈ ਲੋਭ ਰੂਪ ਰਤ ਨਿਕਸ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅੰਤਾਕ੍ਰਣ ਐਸੇ ਸੁੱਧ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ਜਿਉ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬੈਸੰਤਰ, ਅਗਪੈ ਧਾਤੂ ਸੁਧ ਹੋਇ, ਸ੍ਵਰਣਾਦਿ ਮਲ ਤਜਾਗਕੇ ਸੁੱਧ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹਰਿਕਾ ਭਉ, ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲ ੱ ਦੂਰ ਕਰੇਹੈ ॥ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੁ ਤੀਸਰੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ਕਹੇਂ ਜੋਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਭਯ ਚਿਤਮੇ ਰਖ ਸੁੱਧ ਹੋਗਏ ॥ ਵਹੀ ਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਸੁੰਦਰ ਹੈਂ ॥ ਔ ਰੰਗੇ ਗਏਹੈਂ ਹਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਰੰਗ ਮੇ ਲਗਕੇ ॥ ੫੨ ॥

ਫਰੀਦਾ ਸੋਈ ਸਰਵਰ ਢੂਢ ਲਹੁ ਜਿਥਹੁ ਲਭੀ ਵਥ ॥ ਛਪੜ ਢੂੰਢੇ ਕਿਆ ਹੁਵੈ ਚਿਕੜ ਡੁਬੈ ਹਥ ॥ ੫੩ ॥ ਕਾਹੂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਮਾਰਗ ਸੇਂ ਭੂਲੇ ਜਾਤੇ ਵੇਸ ਧਾਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਵਹੀ ਸਰਵਰ, ਉਤਮ ਗੁਰੁ ਖੋਜ ਲੇਵੋ ਜਿਥਹੁ, ਜਿਸ ਗਜਾਨੀ ਗੁਰੁਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ

ਵੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਵਥ, ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਛਪੜ ਢੂੰਡੇ, ਆਤਮ ਗਯਾਨ ਸੂਨਜ ਦੰਭੀ ਮਸੀ-ਤਾਂ ਠਾਕੁਰ ਦੁਆਰੇ ਵਾਲੋਂ ਪਾਸ ਫਿਰਨੇਸੇ ਕਯਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਮਿਲੇ॥ਉਲਟਾ ਗਯਾਨ ਕਿਸਕੋ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਗਯਾਨ ਬਡਾ ਕਠਨ ਹੈ॥ ਐਸੀ ਬਾਤਾ ਸੁਨ ਗਯਾਨ ਕੇ ਉਪਾਯ ਛੋਡ ਬੈਠਨੇ ਸੇ ਚਿਕੜ ਅਗਯਾਨ ਮੇਹੀ ਡੁਬੇ, ਡੂਬ ਜਾਵੇ ਹੈ ਸੋ ਤਨਕੇ ਹਥ, ਅੰਤਹ ਕਰਣ॥ ੫੩ ॥

ਫਰੀਦਾ ਨੰਢੀ ਕੰਤ ਨ ਰਾਵਿਆ ਵਡੀ ਥੀ ਮੁਈਆਸ॥ ਧਨ ਕੂਕੇਦੀ ਗੋਰ ਮਹਿ ਤੈ ਸਹਿ ਨਾ ਮਿਲੀਆਸ ॥ ੫੪ ॥

ਕੋਈ ਮਰਨੇ ਲਗਾ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਤਾ ਥਾ ਮੈ ਭਜਨ ਕਿਉ ਨਾ ਕੀਆ॥ ਤਿਸਕਾ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇ ਹੈਂ ਨੰਢੀ ਕੰਤ ਨ ਰਾਵਿਆ, ਛੋਟੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਤੈਨੇ ਅਪਨੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਾ ਨਾਮ ਨਹੀ ਸਿਮਰਿਆ॥ ਅਬਤੂੰ ਵਡੀਥੀ, ਵਡਾ ਹੋਕਰ ਮੁਈਆਸ, ਭਕ੍ਤੀ ਸੇ ਬਿਨਾ ਮਰਨੇ ਲਗਾ ਹੈ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਯਹ ਤੇਰੀ ਧਨ, ਜਿੰਦ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਲੈ ਕੇ ਦਿਨ ਤਕ ਕੂਕੇਦੀ, ਪਸਚਾ ਤਾਪ ਕਰਤੀ ਆਵਾਜਾਂ ਕਰੇਗੀ ਗੋਰ, ਕਬਰ ਮੇ ਹੇਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਮੈ ਬਡਾ ਅਸਚਰਯ ਕੀਆ॥ ਜੋ ਤੈਸਹ, ਤੁਝ ਪਤੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਨਾ ਮਿਲੀਆਸ, ਨਹੀ ਮਿਲੀ॥ ਧਨ ਕੂਕੇਦੀ ਗੋਰਮੇ ਯਹ ਕਹਨਾ ਈਹਾਂ ਯਵਨ ਮਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੇਂ ਹੈ॥ ਜੋਦੇਹ ਛੂਟੇ ਪੀਛੇ ਔਰ ਜਨਮ ਨਹੀ ਮਾਨਤੇ ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੇਹੈ॥ ਯਵਨੋਕੇ ਕੁਰਾਨਮੋ ਐਸੇ ਲਿਖਾ ਹੈ॥ ਏਕਵਾਰ ਰੂਹ ਅਰਥਾਤ ਜੀਵ ਖੁਦਾਸੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ੇਹੈ॥ ਏਕ ਵਾਰ ਮਰੇ ਹੈ॥ ਮਰਕੇ ਦੇਹਸੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀ ਨਿਕਸੇ॥ ਪ੍ਰਲਯ ਪ੍ਰਯੰਤ ਗੋਰ ਮੇ ਦੇਹਕੇ ਭੀਤਰ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਲਯਮੇ ਸਭ ਜੀਵ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਖੁਦਾ ਤਿਨਕੇ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਾਮੋਂਕਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰੇਗਾ॥ ਪੈਗ਼ੰਬਰ ਸਭਸੇਂ ਆਗੇ ਖੜਾ ਹੋਕਰ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕਾਮੋਂਕਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰਾਵੇਗਾ॥ ਅਪਨੀ ਉਮਤ ਕੇ ਲੋਗੋਂਕੋ ਬਖਸਾਵੇਗਾ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਨੇਕ ਨੇਕੀ ਕਾ ਫਲ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਸੁਰਗ ਭੇਜੇ ਜਾਵੇਂਗੇ॥ ਬਦ ਬਦੀਕਾ ਫਲ ਭੋਗਨੇ ਹੇਤ ਨਰਕ ਭੇਜੇ ਜਾਵੇਂਗੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਿਨਾ ਅਪਨੇ ਸੁਭਾਸੁਭ ਕਰਮੋਸੇ ਏਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਰ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਸਭਕਾ ਜਨਮ ਹੋਵੇਹੈ॥ ਏਕ ਵਾਰ ਮਰਨ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਏਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਲੈ ਕੇ ਦਿਨ ਗੋਰੋਂਸੇ ਨਿਕਾਸ ਖੁਦਾ ੇ ਆਗੇ ਜਮਾ ਹੋਕਰਖੜਾ ਹੋਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਬੀਚਮੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਜੈਸੇ ਇੰਦ੍ਰਜਾਲੀ ਗੋਲੀਓ ਕੋ ਕਬੀ ਕੁੱਜੀ ਮੇ ਕਬੀ ਪਿਆਲੇ ਮੇ ਪਾਵੇਹੈਂ॥ ਵੈਸੇ ਏਕ ਏਕ ਰੂਹ ਕੋ

ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਨਾਨਾ ਦੇਹੋ ਮੇ ਨਹੀ ਪਾਵੇ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰਕੇ ਘਰ ਨਈ ਰੂਹੋਂ ਕਾ ਘਾਟਾ ਨਹੀ ॥
ਯਾਂਤੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕ ਜੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇ ਲਿਖੇ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏਕਏਕ ਜੀਵ ਕੇ ਫਿਰਨੇ
ਹੇਤ ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੂਨਾ ਮਾਨੇਹੈ ॥ ਅਰ ਸਦਾ ਕਰਮਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਮਾਨੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਯਥਾਰਥ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਐਸਾ ਹਾਰਿਆ ਹੂਆ ਨਹੀ ॥ ਜੋ ਜੈਸੇ ਲੋਗੋਂ
ਕੇ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕਾਮੋਸੇ ਰਾਜਾ ਲੋਗ ਕੈਦਔ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਸਦਾ ਕਰਮ ਕੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਫਲ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਕਿੰਤੁ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਜੀਵੋਂਮੇ ਬਡਾ ਛੋਟਾ ਔਰ ਰਾਜਾ ਰੰਕ
ਭਾਵ ਬਿਨਾ ਕਰਮਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਅਪਨੀ ਸਮਰਥ ਸੇਂ ਕਰੇਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਮੰਦਰ ਬਨਾਵ
ਨੇ ਵਾਲਾ ਮੰਦਰ ਮੇ ਰਸੋਈ ਔ ਦਿਸਾ ਕਾ ਮਕਾਨ ਬਿਨਾ ਉਨ ਥਾਨੋਕੇ ਕਰਮ ਅਪ
ਨੀ ਸਮਰਥ ਸੇ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਅਰ ਵਹੁ ਬਡਾ ਸਮਰਥਹੈ ॥ ਇਸਲੀਏ ਉਸ ਮੇ ਕੋਈ
ਪੰਕਤੀ ਭੇਦ ਤਥਾ ਦਯਾਲਤਾ ਕੀ ਹਾਨੀ ਰੂਪ ਦੋਖ ਭੀ ਨਹੀ ਲਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਹਿੰਦੂ
ਲੋਕ ਕਹੇਹੈਂ ਕਰਮ ਬਿਨਾ ਰਾਜਾ ਰੰਕ ਭਾਵ ਕਰਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕਾ ਰਹੀਮ ਭਾਵ ਦਯਾਲੂ
ਨਾਮ ਕੈਸੇ ਬਨੇਗਾ ॥ ਤਥਾ ਖੁਦਾ ਮਸਾਵੀ ਨਜਰ ਵਾਲਾ ਹੈ ਇਸ ਅਰਥਕਾ ਵਾਚਕ
ਸਮ ਦਰਸੀ ਨਾਮ ਕੈਸੇ ਬਨੇਗਾ ॥ ਯੇ ਦੋਖ ਭੀ ਉਸਕੀ ਸਮਰਥਤਾ ਸੇਹੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ
ਹੈ ॥ ਅਰ ਕਹਾਵਤ ਭੀਹੈ ॥ ਸਮਰਥਕੋ ਦੋਖ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਕਿੰਚ ਜਿਸਕੇ ਕਾਮਮੇ ਕਾਹੂ
ਕੀ ਹੁੱਜਤ ॥ ਭਾਵ ਤਰਕ ਨਹੀ ਬਨੇ ਉਸਪੈ ਤਰਕ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਆਪਹੀ ਦੋਖੀ
ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਮੇ ਕੋਈ ਦੋਖ ਨਹੀ ਸੰਭਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਜੀਵ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰਨੇ ਛੋਟੇ
ਬਡੇ ਬਨਾਏਹੈਂ ॥ ਉਨਮੇ ਛੋਟੇ ਲੋਕਨਕੀ ਕੁਛਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਜ਼ੁੰਮੇਤਰਕ ਕਰਨੀ ਨਹੀ
ਬਨੇ ॥ ਜੋ ਸਮਦਰਸੀ ਪਿਤਾਨੇ ਹਮਕੋ ਛੋਟੇ ਕਿਉ ਬਨਾਯਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇ
ਸੁਰ ਪਾਸ ਕਾਹੂਕਾ ਕੁਛ ਜਮਾ ਰਖਾ ਹੋਤਾ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਉਨਕੋ ਨਾਦੇਤਾ ਤਬਤੋ ਦਾ
ਵਾ ਹੋਤਾ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨੇ ਅਪਨੀ ਓਰਸੇ ਦੀਆਹੈ ॥ ਤਬ ਕਾਹੂਕਾ ਕੁਛ ਦਾਵਾ
ਨਹੀ ॥ ਕਿੰਚ ਜੈਸੇ ਮਾਤਾ ਏਕ ਬਾਲਕਕੋ ਲਡਾਵਤੀ ਹੈ ਦੂਸਰੇਕੋ ਮਾਰਤੀ ਹੈ ॥ ਉਸ
ਮੇ ਕੋਈ ਉਸਕੋ ਬੁਰੀ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕੇ ॥ ਤੈਸੇ ਰਾਜਾ ਰੰਕ ਕਰਨੇਮੇ ਅਰ ਨਰਕ ਸ
ਵਰਗ ਦੇਨੇਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰਕੋਭੀ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕੇ ਯਾਂਤੇ ਸਿੱਧ ਹੂਆ ਪਰਮੇਸ
ਵਰ ਏਕ ਵਾਰ ਸਭ ਜੀਵੋਂਕੋ ਰਚੇਹੈ ॥ ਸਮੇ ਸਮੇ ਮੋ ਵਾਰੀ ਸੁਧਾ ਉਨਕੋ ਦੇਹੋਂ ਮੇ ਭੇ
ਜਕੇ ਏਕ ਵਾਰ ਮਾਰੇਹੈ ॥ ਏਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਕਬਰੋਂਸੇ ਨਿਕਾਸਕੇ ਹਿਸਾਬਕੇ ਦਿਨ ਉ
ਨਕੋ ਖੜੇ ਕਰੇਹੈ ॥ ਯਾਤੇ ਭਕ੍ਤੀ ਹੀਨ ਧਨ ਜੀਵ ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਪ੍ਰਲਯਸੇ ਪਹਲੇ
ਗੋਰੋਂਮੇ ਪੜੀ ਪੁਕਾਰਤੀ ਰਹੇਹੈ ਜੋ ਬਡਾ ਅਸਚਰਯ ਹੂਆ ਹਮ ਬੰਦਗੀ ਕਰ ਅਪ

ਨੇ ਪਤੀਕੋ ਕਿਉ ਨਾ ਮਿਲੇ ॥ ਯਵਨ ਮਤਕੇ ਭਾਵਸੇ ਗੁਰੁਜੀਨੇ ਯਹ ਪੱਖ ਲਿਖਾਹੈ ॥ ਔ ਆਪ ਉਨਕੋ ਬਾਰ ਬਾਰਗੁਰੁਗ੍ਰੰਥਜੀਮੇ ਚੌਰਾਸੀ ਲਾਖ ਜੂਨਾ ਲਿਖਨੇ ਮੇ ਇਸਪਖ ਕਾ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਨਹੀ ॥ ਜੈਸੇ ਸੰਕਾਰ ਨਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿਖਾਵੇਹੈਂ ॥ ਯਵਨ ਮਤ ਮੇ ਏਕ ਵਾਰ ਜਨਮ ਕਹਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸੇ ਜੀਵਕਾ ਜਨਮ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ॥ ਯੁਕਤੀ ਬਿਚਾਰ ਕੀਏ ਪਹਲੇ ਯਹੀ ਬਾਤ ਅਨੁਚਿਤ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸ ਕਾ ਜਨਮ ਹੋਵੇਹੈ ਤਿਸਕਾ ਨਾਸ ਭੀ ਨੇਮਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੀਵਕਾ ਜਨਮ ਮਾਨੇ ਨਾਸਭੀ ਅਵਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਐਸੇ ਹੂਏ ਹਿਸਾਬਕੇ ਦਿਨ ਨਾਸ ਹੁਇਓਂਕਾ ਜਮਾ ਹੋਨਾ ਭੀ ਨਹੀ ਬਨੇਗਾ ॥ ਕਿੰਚ ਨਾਸ ਮਾਨੇ ਅਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਈਸ੍ਵਰ ਭਕ੍ਤੀ ਭੀ ਨਹੀ ਕਰੇਂਗੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਤ ਭਗਤੀ ਬੋਧਕ ਗ੍ਰੰਥ ਅਰਥਾਤ ਨਮਾਜ਼ਕੇ ਕਹਨੇ ਵਾਲਾ ਕੁਰਾਨਭੀ ਨਿ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਇਸਲੀਏ ਮਾਨਣਾ ਚਾਹੀਏ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਸੇਂ ਜੀਵਕੀ ਉਤਪਤੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ॥ ਜੀਵ ਵਸਤੁ ਅਨਾਦੀਹੈ ॥ ਦੇਹਕੇ ਜਨਮਸੇਂ ਜੀਵਕਾ ਜਨਮ ਕਹਜਾ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਦੇਹਕੇ ਮਰਨਸੇ ਮਰਨ ਕਹਜਾ ਜਾਵੇਹੈ ॥ ਦੇਹੋਂ ਕਾ ਮੇਲ ਜੀਵੋਂਕੋ ਕਰਮੋਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸੇ ਹੋਵੇਹੈ ॥ ਕਰਮ ਆਨ ਵਸਤੁਯੋਂ ਵਤ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੂਪਸੇਂ ਅਨਾਦੀ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤਿਨਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਈਸ੍ਵਰ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਉਤਮ ਅਧਮ ਦੇਹਾਂ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਯਵਨ ਮਤਮੇ ਹਿਸਾਬਕੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਰਮਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵੋਂਕੋ ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕ ਯੋਗ ਦੇਹਾਂ ਦੇਵੇ ਕਹਜਾਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹਮਾਰੇ ਮਤ ਮੇ ਜਬ ਜਬ ਜੀਵੋਂਕੋ ਦੇਹ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਤਬ ਤਬ ਸਦਾ ਕਰਮਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਦੇਵੇਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਵਨ ਮਤਮੇ ਪਹਲੇ ਈਸ੍ਵਰਕੀ ਸਮਰਥਮੇ ਰਾਜਾ ਰੰਕ ਭਾਵ ਬਿਨਾ ਕਰਮ ਮਾਨਨਾ ਔ ਪੀਛੇ ਸੇ ਕਰਮਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕਕਾ ਦੇਨਾ ਮਾਨਨਾ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰੇ ਕਹਨਾਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਕਰ ਈਸ੍ਵਰ ਪਹਲੇ ਜੀਵੋਂ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰੰਕ ਬਿਨਾ ਕਰਮ ਸਮਰਥਸੇਂ ਬਨਾਵੇ ਹੈ ਤਬ ਪੀਛੇ ਭੀ ਸਮਰਥਸੇ ਹੀ ਮਾਨਨਾ ਉਚਿਤਹੈ ॥ ਪੀਛੇ ਸਮਰਥਸੇ ਨਾ ਮਾਨੇ ਪਹਲੇਭੀ ਕਰਮਸੇ ਕਹਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਯਾਂਤੇ ਏਕ ਸਮੇ ਸਮਰਥਸੇਂ ਦੂਸਰੇ ਸਮੇ ਕਰਮਸੇ ਕਹਨਾ ਬਿਰੁੱਧਹੈ ॥ ਸਦਾ ਕਰਮ ਸੇਹੀ ਦੇਹਹ ਯਹੀ ਮਤ ਸੱਮਜਕ ਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸ ਮਤਮੇ ਈਸ੍ਵਰ ਮੇ ਦਯਾਲੂ ਔ ਸਮ ਦਰਸੀ ਨਾਮੋਕਾ ਭੰਗ ਹੋਨਾ ਰੂਪ ਦੋਖਭੀ ਨਹੀ ਬਨਸਕੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸਕੇ ਜੈਸੇ ਕਰਮ ਪਾਵੇ ਹੈ ਈਸਵਰ ਉਸਕੀ ਵੈਸੀਹੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇਹੈ। ਅਪਨੀ ਸਮਰਥਸੇ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਈਸਵਰਮੇ ਦਯਾਲੂਪਨੇਕੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਪੁਨਾ ਸਮ ਦਰਸੀਪਨੇਕੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਨਿਰਦਯਾਲੁਤਾ ਔ ਵਿਖਮ ਕਰਨਾ ਕਰਮਮੇ ਰਹੇ ॥ ਈਸ੍ਵਰਮੇ

ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰਚਨਾ ਕਰਨੇਸੇਹੀ ਈਸਨੇ ਹਮਕੋ ਐਸਾ ਕਿਉ ਬਨਾਯਾ ॥ ਕੋਈ ਐਸਾ ਦੋਖ ਕਲੰਕਭੀ ਨਹੀ ਲਗਾਯ ਸਕੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਈਸਕੀ ਸ-ਮਰਥਸੇਂ ਵੇਖਕਾ ਬਾਰ ਕਰਨਾ ਭੀ ਨਹੀ ਪੜੇ ॥ ਨਾਪੁਨਾ ਉਸਮੇ ਕਾਹੂੰਕੀ ਤਰਕ ਹੋ ਸਕੇਹੈ ॥ ਜਿਸਸੇਂ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਦੋਖੀ ਕਹੇਂ ॥ਯਾਹੀਤੇ ਜੈਸੇ ਮਾਤਾਏਕਕੋ ਮਾਰੇ ਹੈ ਦੂਸਰੇਕੋ ਲਡਾਵੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਉਸਕੋ ਕੋਈ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਨਹੀ ਕਹ ਸਕੇ ॥ ਯਹ ਕਹਨਾ ਭੀ ਸਮਰਥਸੇਂ ਨਹੀ ਕਰਮ ਸੇਹੈ ਕਾਹੇਤੇ ਮਾਤਾ ਭੀ ਬਾਲਕਕੋ ਦੋਖ ਬਿਨਾ ਤਾੜੇ ਨਹੀ ਉਸਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਉਸਕੋ ਲਡਾਵੇ ਨਹੀ॥ ਤੈਸੇ ਈਸ ਭੀ ਕਰਮ ਬਿਨਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਿਧਹੂਆ ਈਸ੍ਰ ਜੋ ਕੁਛ ਕਰੇਹੈਂ ਕਰਮ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸੋ ਕਰਮਭੀ ਨਈ ਦੇਹੋਂਕੇ ਉਨਸੇ ਪਹਲੇ ਅਸਿਧ ਹੋਨੇਸੇ ਪੂਰਬ ਦੇਹੋਂ ਕੇ ਕੀਯੇ ਲੇਕਰ ਉਤਰ ਦੇਹੋਂਕੋ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸੰਸਾਰਕਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਨਾਦਿਹੇ ॥ ਇਸਮੇ ਜੈਸੇ ਏਕ ਮੰਦਰਸੇ ਨਿਕਸਕੇ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰੇਮੇ ਜਾਵੇਹੈ ਦੂਸਰੇਸੇਂ ਤੀਸਰੇਮੇ ਜਾਵਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਜੀਵ ਨਾਨਾ ਦੇਹੋਂ ਮੋ ਸੈਲ ਕਰੇਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮਦਾਰੀਕੀ ਗੋਲੀਯੋਂ ਵਤ ਪ੍ਮੇਸਵਰ ਰੂਹੋਂਕੋ ਨਾਨਾ ਦੇਹੋਂਮੇ ਨਹੀ ਫੇਰੇ ॥ ਯਹ ਕਹਨਾਭੀ ਦੂਰ ਹੂਯਾ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਬੇੜੀ ਸੰਗਲ ਪਾਏ ਬਿਨਾ ਰੂਹੋਂਕਾ ਪ੍ਰਲਯ ਪ੍ਰਯੰਤ ਗੋਰੋਂਮੇ ਕੈਦ ਰਹਨਾ ਭੀ ਬੁੱਧੀ ਮਾਨੋਕੀ ਬੁੱਧੀ ਮੇ ਨਹੀ ਆਵੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਯਨ ਕੂਕੇਦੀ ਗੋਰਮੇ ਯਹ ਯਵਨ ਮਤਕਾ ਅਨੁਵਾਦਹੈ ॥ ਗੁਰੂਜੀਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀ ਯਵਨ ਮਤਸੇਂ ਭੀ ਈਹਾਂ ਵੈਰਾਗਜ ਸੂਚਨਕੀ ਆਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਲਿਖਨਾ ਨਿਰਦੋਸਹੈ॥ਵਾਸਤਵਸੇਂ ਏਕ ਜਨਮ ਵਾ ਅਨੇਕ ਜਨਮਸਿਧ ਕਰਨੇਮੇ ਵੇਦ ਕਤੇਬੋਂਕਾ ਭਾਵ ਨਹੀ ॥ ਕੇਵਲ ਸੀਘ੍ਰ ਭਜਨ ਕਰਾਵਨੇ ਹੇਤ ਹਿੰਦੂ ਮਤਮੇ ਚੋਰਾਸੀ ਚੱਕ੍ਰ ਬਤਾਯਾਹੈ ਯਵਨ ਮਤਮੇ ਜਗਾਂ ਭੰਗ ਬਤਾਈਹੈ ॥ ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਦੂਯੋਂਨੇ ਅਬ ਨਾ ਭਜਨ ਕਰੇਂਗਾ ਤਬ ਚੋਰਾਸੀ ਲਾਖਜੂਨੋਮੇ ਦੁਖ ਪਾਵੇਂਗਾ ਯ ਤੇ ਅਬੀ ਭਜਨਕਰਯਹਕਹਜਾਹੈਯਵਨੋਨੇਅਬਬੰਦਗੀਨਾਕਰੇਂਗਾ ਆਗੇਜਨਮਨਹੀਹੋਨਾ ਹਿਸਾਬਕੇ ਦਿਨ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇਂਗਾ ਇਸਮੇਂ ਅਬੀ ਕਰ ਕਹਜਾਹੈ ॥ਯਾਂਤੇ ਦੋਨੋ ਕਾ ਨਿਸਾ-ਨਾ ਏਕਹੈ॥ ਝਗੜਨੇ ਵਾਲਜੋਂਕੇ ਝਗੜੇ ਇਸਮੇ ਬਿਅੰਤ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਰਹੋ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ੫੪ ॥

ਫਰੀਦਾ ਸਿਰ ਪਲਿਆ ਦਾੜੀਪਲੀ ਮੁਛਾਂਭੀ ਪਲੀਆਹ ॥
ਰੇਮਨ ਗਹਿਲੇ ਬਾਵਲੇ ਮਾਣਹਿ ਕਿਆ ਰਲੀਆਹ ॥ ੫੫ ॥

ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਮੈ ਮਨਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਸਿਰਕੇ ਕੇਸ ਪ ਲਿਆ, ਪਲਿਤ ॥ ਭਾਵ ਧੌਲੇ ਹੋਗਏ ॥ ਦਾੜ੍ਹੀ ਧੌਲੀ ਹੋਗਈਹੈ ॥ ਮੁਛਾਂਭੀ ਸੁਪੇਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਮਰਨ ਸਮੀਪ ਆਯਾਹੈ॥ ਅਸੇ ਸਮੇਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਭੀ ਹੇਮਨ ਗਹਿਲੇ, ਗਾਫਲ ॥ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮਾਦੀ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਵਲੇ, ਦਿਵਾਨੇ ਤੂੰ ਮਾਣਤਾਹੈ ਕਿਆ ਰਲੀਆ, ਖੁਸੀਆਂ॥ ੫੫॥

ਕੋਠੇ ਧੁਕਣ ਕੇਤੜਾ ਪਿਰ ਨੀਦੜੀ ਨਿਵਾਰ ॥ ਜੋ ਦਿਹ ਲਧੇ ਗਾਣਵੇ ਗਏ ਵਿਲਾੜਿ ਵਿਲਾੜਿ ॥ ੫੬ ॥ ਜੇਕਰ ਕਹੇਂ ਅਬੀ ਬਹੁਤ ਦਿਨਹੈਂ ਖੁਸੀਆਂ ਕਰਨੀ ਛੋਡ ਭਜਨਭੀ ਕਰ ਲੇਵੇਂਗੇ ਤਬ ਸੁਨ ਯਹ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਕੋਠੇਪੈ ਧੁਕਣ, ਕੂਦਨਾ ਕੇਤਾ ਹੋਸਕੇ ॥ ਅਰਥਾਤ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ਕੂਦਤੇ ਕੂਦਤੇ ਦਸ ਬੀਸ ਕਦਮ ਪੈ ਓੜਕ ਆਜਾਵੇਹੈ ॥ ਐਸੇਹੀ ਇਸ ਸਰੀਰ ਮੈ ਕੇਤਾ ਅਨੰਦ ਭੋਗਣਾਹੈ ॥ ਦੇਖਤੇ ਦੇਖਤੇ ਅਵਸਥਾ ਬਦਲ ਬਦਲ ਕਾਲ ਸਮਾ ਸਮੀਪ ਆਜਾਵੇਹੈ ॥ ਇਸਲੀਏ ਮੈ ਤੁਝਕੋ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ਤੂ ਅਬੀ ਪਿਰ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਓਰਸੇ ਨੀਦੜੀ ਨਿਵਾਰ, ਅਗ੍ਯਾਨ ਨਿੱਦ੍ਰਾਕੋ ਦੂਰ ਕਰ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੋ ਦਿਨ ਤੈਨੂੰ ਮਨੁਖ ਦੇਹਮੇ ਜੀਵਨਕੇ ਸੌ ਬਰਸਕੀ ਔਧਮੇ ਗਾਣਵੇ, ਗਿਣਵੇ ਮਿਲੇਥੇ ॥ ਸੋ ਸਭ ਤੇਰੇ ਵਿਲਾੜ ਵਿਲਾੜ, ਵਿਗਾੜ ਵਿਗਾੜ ਮੇਹੀ ਬੀਤ ਗਏ ॥ ਭਾਵ ਮੰਦ ਕਾਮੋਂਮੇ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਹੂਏ ਤੈਨੇ ਉਨਮੇ ਸੁਭ ਕੁਛ ਨਾ ਕੀਆ ॥ ੫੬ ॥

ਫਰੀਦਾ ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆ ਏਤ ਨ ਲਾਏ ਚਿਤ ॥ ਮਿਟੀ ਪਈ ਅਤੋਲਵੀ ਕੋਇ ਨ ਹੋਸੀ ਮਿਤ ॥ ੫੭ ॥

ਯਾਹੀਤੇ ਹੇ ਮਨ ਮੈ ਤੁਝੇ ਕਹਤਾਹੋ ਲੋਗੋਂਕੇ ਕੋਠੇ ਖੜੇ ਹਵੇਲੀਆਂ ਯੇ ਮੁਝਕੋ ਭੀ ਮਿਲ ਜਾਂਵੇ ਇਸ ਬਾਤਮੇ ਕਬੀ ਚਿਤ ਨਾ ਲਗਾਈਓ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਯਹਤੋ ਅਤੋਲਵੀ, ਬਹੁਤ ਸੀ ਮਿਟੀ ਪੜੀ ਹੂਈ ਹੈ ਇਸਕਾ ਵਾਸੀ ਕੋਈ ਮਰਨ ਸਮੇ ਤੇਰਾ ਮਿਤ, ਸਹਾਈ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਵਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮਰਨੇ ਪੀਛੇ ਕਬਰਮੈ ਤੇਰੇ ਪੈ ਅਤੋਲਵੀ ਮਿਟੀ ਪੜੇਗੀ ॥ ਉਸ ਦਿਨ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਭਜਨ ਓਰ ਲਗ ॥ ੫੭ ॥

ਫਰੀਦਾ ਮੰਡਪ ਮਾਲ ਨਾ ਲਾਇ ਮਰਗ ਸਤਾਣੀ ਚਿਤ ਧਰ ॥ ਸਾਈ ਜਾਇ ਸਮਾਲ ਜਿਥੈਹੀ ਤਉ ਵੰਞਣਾ ॥ ੫੮ ॥

ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਮੰਡਪ ਔ ਮਾਲਕੀ ਓਰ ਅਪਨੇਕੋ ਮਤ ਲਾਉ ॥ ਕਿੰਤੂ ਮਰਗ, ਮੌਤਕੋ ਸਤਾਣੀ, ਬਡੀ ਬਲਵਾਲੀ ਅਪਨੇ ਧਿਆਨਮੇ ਕਰ ॥ ਔ ਧਿਆਨਮੇ ਕਰਕੇ ਸਾਈ ਜਾਇ ਸਮਾਲ, ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਰੂਪ ਘਰਕੋਹੀ ਚਿੱਤਮੇ ਯਾਦ ਕਰ ॥ ਜਹਾਂ ਤੈਨੇ ਅੰਤਕੋ ਵੰਞਣਾ, ਜਾਣਾਹੈ ॥ ੫੮ ॥

ਫਰੀਦਾ ਜਿਨੀ ਕੰਮੀ ਨਾਹਿ ਗੁਣ ਤੇ ਕੰਮੜੇ ਵਿਸਾਰ ॥ ਮਤ ਸਰਮਿੰਦਾ ਥੀਵਹੀ ਸਾਂਈ ਦੈ ਦਰਬਾਰ ॥ ੫੯ ॥

ਪੁਨਾ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜਿਨ ਮੰਦ ਕਰਮੋਂਕੇ ਕਰਨੇਸੇ ਨਾਹਿ ਗੁਣ, ਨਹੀ ਉਤਮ ਵਸਤੁਕਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ॥ ਤੇਕੰਮੜੇ ਵਿਸਾਰ, ਵਹੁ ਕਾਮ ਛੋਡਦੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਤਿਨਕੇ ਛੋਡਨੇਸੇ ਮਤ, ਨਹੀ ਸਰਮਿੰਦਾ ਥੀਵਹੀ, ਲਜਜਾਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਤੂ ਸਾਂਈ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੇ ਦਰਬਾਰਮੇ ॥ ੫੯ ॥

ਫਰੀਦਾ ਸਾਹਿਬਦੀ ਕਰ ਚਾਕਰੀ ਦਿਲਦੀ ਲਾਹ ਭਰਾਂਤ ॥ ਦਰਵੇਸਾਨੋ ਲੋੜੀਐ ਰੁਖਾਂਦੀ ਜੀਰਾਂਦ ॥ ੬੦ ॥

ਪੁਨਾ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਸਾਹਿਬ, ਪਰਮਾਤਮਾਕੀ ਕਰ ਚਾਕਰੀ, ਭਗਤੀ ॥ ਅਰ ਫ਼ਿਕ੍ਰੀ ਕਰਤਾ ਹੁਯਾ ॥ ਅੰਤਕੋ ਮੇਰਾ ਕਿਆ ਹਾਲ ਹੋਗਾ ॥ ਐਸੀ ਚਿਤਕੀ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਦੂਰ ਕਰ ॥ ਅਰ ਸਭਕੇ ਕਠਨ ਬਚਨ ਸਹਾਰ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਦਰਵੇਸਾਨੋ, ਬਿਰਕਤ ਸੰਤੋਂਕੇ ਚਿਤਮੇ ਚਾਹੀਏ ਰੁਖਾਂਦੀ, ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਸਰੀਖੀ ਜੀਰਾਂਦ, ਖਮਾ ॥ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਫਲ ਲੇਨੇ ਹੇਤ ਆਏ ਮਾਰਨ ਤਾੜਨ ਵਾਲੇਪੈ ਕੋਪ ਨਹੀ ਕਰੇ ਤੈਸੇ ਦਰਵੇਸੋਂਕੋ ਭੀ ਕੋਪ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ੬੦ ॥

ਫਰੀਦਾ ਕਾਲੇ ਮੈਡੇ ਕਪੜੇ ਕਾਲਾ ਮੈਡਾ ਵੇਸ ॥ ਗੁਨਹੀ ਭਰਿਆ ਮੈ ਫਿਰਾ ਲੋਕ ਕਹਿਨ ਦਰਵੇਸ ॥ ੬੧ ॥ ਲੋਕਨਸੇਅਪਨੀ ਪ੍ਰਸਿੰਸਾ ਸੁਨ ਪਸਚਾਤਾਪ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਕੇ ਮਤਮੇ ਜੋ ਫਕੀਰੋਂਕਾ ਵੇਸ ਕਹਾਹੈ ਸੋਕਾਲੇ ਮੇਰੇ ਬਸਤ੍ਰਹੈਂ ॥ ਪੁਨਾ ਤਪਕਰ ਕਾਲਾਹੀ ਮੇਰਾਸਰੀਰਕਾ ਵੇਸ ਹੋਰਹਾਹੈ ॥ ਬਾਹਰਸੇਂ ਯਹ ਦਸਾਹੈ ॥ ਭੀਤਰਸੇਂ ਗੁਨਹੀ ਭਰਿਆ, ਗੁਨਾਹੋਂ ਕਰ ਪੂਰਤਹੂਆਮੈਫਿਰਰਹਾਹੂੰ॥ਲੋਕਮੁਝਕੋਬਡਾਦਰਵੇਸ, ਬਿਰਕ੍ਤ ਸੰਤਬਤਾਵੈਹੈਂ॥ ੬੧ ॥

ਤਤੀ ਤੋਇ ਨ ਪਲਵੈ ਜੇ ਜਲਟੁਬੀ ਦੇਇ ॥ ਫਰੀਦਾ ਜੋਡੋ

ਹਾਗਣ ਰਬਦੀ ਝੂਰੇਂਦੀ ਝੂਰੇਇ ॥ ੯੨ ॥ਹੇਮਨ ਸੀਘ੍ਰ ਸਮਝ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਇਸ ਵੇਸਮੇਹੀ ਬਿਗੜਾ ਰਹੇਂਗਾ ਤਬ ਸਦਾ ਤੇਰੇਕੋ ਝੂਰਨਾ ਪੜੇਗਾ ਯਹ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਤਤੀ, ਪਾਨੀਸੇ ਜਲੀ ਹੂਈ ਜੋ ਵਸਤੁ ਹੈ ॥ ਸੋ ਨ ਪਲਵੈ, ਪਤ੍ਰਾਦਿਕ ਨਹੀ ਨਿਕਾਸੇ ॥ ਜੇਕਰ ਉਸਕੋ ਜਲਮੇ ਅਨੇਕਵਾਰ ਟੁਬੀ ਦੇਇ, ਗੋਤੇ ਦੇਵੇ ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਜੋਵਸਤੁ ਜਲਸੇਂ ਜਲੀਹੈ ਵਹੁ ਜਲਕੇ ਸਾਥ ਹਰੀ ਨਹੀ ਹੋਵੈ॥ ਜੇਕਰ ਉਸਕੋ ਜਲਸੇਂ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਸਿੰਚਨ ਕਰੇ ॥ ਐਸੇਹੀ ਜੋ ਰਬ, ਪਤੀਕੀ ਡੋਹਾਗਣਹੈ ॥ ਭਾਵ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਪਤੀਸੇ ਹੀਨੀ ਹੋਗਈਹੈ ॥ ਸੋਕਾਹੂੰ ਪਤੀਸੇ ਭੀ ਸੋਹਾਗਣ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਨੇਕ ਜਨਮੋਮੇ ਪੜੀ ਝਰੇਂਦੀਝੂਰੇਇ, ਬਾਰਬਾਰ ਸੋਕ ਕਰੇਹੈ ॥ ੯੨ ॥

ਜਾਂ ਕੁਆਰੀ ਤਾਂ ਚਾਉ ਵੀਵਾਹੀ ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ॥ ਫਰੀਦਾਏਹੋ ਪਛੋਤਾਉ ਵਤ ਕੁਆਰੀ ਨਾ ਥੀਐ॥ ੯੩ ॥ਵੇਸ ਕਰਨੇਸੇ ਪਹਲੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦਸ਼ਾ ਕੇ ਸੁਖ ਹੇਤ ਅਪਨੀ ਇੱਛਾ ਕਹੇ ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜਬਮੈ ਕੁਆਰੀ ਥੀ ॥ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸਰ ਪਾਸੇ ਕਾ ਵੇਸ ਜੋ ਸਾਧਪਨਾਂ ਤਾਂਸੇ ਰਹਿਤਥੀ ॥ ਤਬ ਮੇਰੇ ਚਿੱਤਮੇ ਬਡਾ ਚਾਵਥਾ ॥ ਜੋ ਸਾਧ ਹੋਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰੁਰ ਕੋ ਮਿਲੇਂਗੇ ॥ ਜਬ ਬਿਆਹੀ, ਵੈਸਾ ਵੇਸ ਕਰ ਲੀਆ ॥ ਤਬ ਯਹ ਮੇਰਾ ਚੇਲਾ ਯਹ ਪੋਤਾ ਚੇਲਾ ਯਹ ਮੇਰਾ ਡੇਰਾ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਤਰਾਂਕੇ ਮਾਮਲੇ, ਕਾਮ ਗਲ ਪੜ ਗਏ ॥ ਇਨ ਕਾਮੋਂ ਓਰ ਦੇਖਕਰ ਚਿਤਮੇ ਯਹੀ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਵੈਹੈ ॥ ਜੋਵਤ, ਫੇਰਭੀ ਕਭੀ ਕੁਆਰੀ ਨਾ ਥੀਆ, ਮੈ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ॥ ੯੩ ॥

ਕਲਰ ਕੇਰੀ ਛਪੜੀ ਆਇ ਉਲਥੇ ਹੰਝ॥ ਚਿੰਜੂ ਬੋੜਨ ਨਾ ਪੀਵਹਿ ਉਡਣ ਸੰਦੀ ਡੰਝ ॥ ੯੪ ॥ ਸੰਸਾਰਕੇ ਸੁਖੋਂ ਓਰਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾਕੀ ਦਸਾ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤਸੇਕਹੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਕਬੀ ਦੈਵ ਯੋਗਤੇ ਕਲਰ ਕੇਰੀ, ਉਖਰ ਭੂਮੀਕੀ ਛੋਟੀ ਛਪੜੀ, ਤਲਾਵੜੀਪੈ ਆਇਕੇ ਉਲਥੇ ਹੰਝ, ਹੰਸ ਬੈਠੇ ॥ ਜੈਸੇ ਉਸਮੇ ਚਿੰਜੂ, ਚੂੰਜਾ ਡੋਬਤੇਭੀ ਉਸਕਾ ਜਲ ਅੰਦਰ ਨਹੀ ਕਰਤੇ॥ਅਰਉਹਾਂਰਹਨੇਮੇਪ੍ਰੇਮਭੀਨਹੀਕਰੇਂ,ਉਲਟੇਉਡਨਸੰਦੀ,ਉਡਜਾਨੇਕੀਹੀ ਡੰਝ, ਇੱਛਾ ਰਖਤੇਹੈਂ ॥ ਵਹੀ, ਦਸਾ ਮਹਾਤਮਾ ਕੀ ਹੈ ॥ ੯੪ ॥

ਹੰਸ ਉਡਰ ਕੋਧਰੇ ਪਇਆ ਲੋਕ ਵਿਡਾਰਣ ਜਾਇ ॥

ਗਹਿਲਾ ਲੋਕ ਨ ਜਾਣਦਾ ਹੰਸ ਨ ਕੋਧਰਾ ਖਾਇ ॥ ੬੫ ॥

ਸੋਈ ਪੁਨਾਕਹੇ ਹੰਸ ਇਤਿ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਜੈਸੇ ਮੋਤੀ ਚੁਗਣੇਵਾਲਾ ਹੰਸ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਸੇ ਉਡਕੇ ਕੋਧਰੇ ਪਇਆ, ਮੰਡੂਆ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਅੰਨਕੇ ਖੇਤਮੇ ਬੈਠ ਗਇਆ ॥ ਅਰ ਮੰਡੂਏ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਉਸਕੋ ਵਿਡਾਰਣ ਜਾਇ, ਉਡਾਵਨੇ ਗਏ ॥ ਜੋ ਯਹ ਕਊਓਂਕੀ ਤਰਾਂ ਹਮਾਰਾ ਮੰਡੂਆ ਨ ਖਾਇ ਜਾਵੇ ॥ ਸੋ ਉਨਕਾ ਪਰਮ ਅਗਜ਼ਾ ਨ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਗਹਿਲਾ ਲੋਕ, ਵਹੁ ਬਾਵਲੇ ਲੋਕ ਅਪਨੇ ਚਿਤਮੇ ਯਹ ਖਯਾਲ ਨ ਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਜੋ ਦੁਗਧ ਮੋਤੀ ਆਦਿਕ ਉੱਤਮ ਵਸਤੁ ਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਹੰਸ ਕੋਧਾ ਨਹੀ ਖਾਂਵੇ ॥ ਏਵੰ ਅਪਨੇ ਨਗਰਾਦਿਕੋਂਕੇ ਸਮੀਪ ਆਏ ਮਹਾਤਮਾਕੋ ਅਗਿਆਂਨੀ ਜੀਵਭੀ ਉਡਾਵਨੇ ਜਾਵੇਂਹੈਂ ॥ ਜੋ ਮਤ ਹਮਾਰੇ ਧਨ ਪੁੱਤ੍ਰਾਦਿਕੋਂਕੋ ਲੇ ਉਡੇ ॥ ਪਰੰਤੁ ਵਹੁ ਬਾਵਲੇ ਲੋਕ ਯਹ ਨਹੀ ਜਾਨਤੇ ਜੋ ਯੇ ਪਰਮ ਵੈਰਾਗਜਵਾਨ ਇਨਕੀ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਨ ਹੀ ਕਰੇ ॥ ਵੈਸੇਭਗਤ ਵੇਸ ਧਾਰੀ ਠਗੋਂਕੇ ਠਗੇ ਹਮ ਉਨ ਮਹਾਤਮਾ ਓਰ ਖੋਟੀ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਕਰਨੇਸੇ ਨਰਕੋਂਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਂਗੇ ॥ ੬੫ ॥

ਚਲ ਚਲ ਗਈਆ ਪੰਖੀਆ ਜਿਨੀ ਵਸਾਏ ਤਲ ॥ ਸਰ ਭਰਿਆ ਭੀ ਚਲਸੀ ਥਕੇ ਕਵਲ ਇਕਲ ॥੬੬॥

ਕਹੀ ਦਸਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾਹੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਰੂਪਮੇ ਬਿਰਾਜੇਹੈਂ ॥ ਔਰ ਸਭ ਆਵਾ ਗੌਨਮੇ ਪੜੇਹੈਂ ॥ ਯਹਕਹੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਚਲ ਚਲ ਗਈਆ ਪੰਖੀਆ, ਸੰਸਾਰਮੇ ਬਹੁਤਹੀ ਚਲੇ ਗਏ ਵਹੁ ਜੀਵ ਰੂਪ ਪੰਖੀ ਜਿਨਾਨੇ ਵਸਾਏ, ਅਵਾਦ ਕੀਏਹੈਂ ਨਗਰ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਗ ਕੂਪ ਬਾਵਲੀਯੋਂ ਸਾਥ ਪ੍ਰਿਥੀਕੇ ਤਲ, ਸਭ ਥਾਨ ॥ ਪੁਨਾ ਸਰ ਭਰਿਆ। ਯਹ ਨਾਨਾ ਪਦਾਰਥੋਂ ਸਾਥ ਪੂਰਿਤ ਹੁਯਾ ਸੰਸਾਰਭੀ ਬਿਨਸ ਜਾਇਗਾ ॥ ਐਸੇ ਸਮੇਮੇ ਥਕੇ, ਥਿਰ ਰਹੇਗੇ ਸਰੂਪਮੇ ਬਿਰਾਜੇ ਏਕਲੇ ਗਜ਼ਾਨੀ ਸੰਤਹੀ ॥ ੬੬ ॥

ਫਰੀਦਾ ਇਟ ਸਰਾਣੇ ਭੁਇ ਸਵਣੁ ਕੀੜਾ ਲੜਿਓ ਮਾਸ ॥ ਕੇਤੜਿਆ ਜੁਗ ਵਾਪਰੇ ਇਕਤ ਪਇਆ ਪਾਸ ॥ ੬੭॥

ਕਬੀ ਫਰੀਦਜੀਕੋ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਆਈ ਉਸ ਸਮੇ ਮਨਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈ ਹੇ ਮਨ ਅਬ ਬੰਦਗੀ ਛੋਡਕੇ ਕਿਉ ਸੋਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੈ ॥ ਮਰਨ ਸਮੇ ਗੋਰਮੇ ਇੱਟ ਤੇਰੇ ਸਰਾਣੇ ਹੋਗੀ ਭੁਇ ਸਵਣੁ, ਭੂਮੀ ਪੈ ਤੇਰਾ ਸੋਨਾ ਹੋਗਾ ॥ ਕੀੜਾ ਲੜਿਓ ਮਾਸ, ਮਾਸਮੇ ਕੀੜੇ ਪੜਕੇ ਸਭ ਦੇਹਮੇ ਲੜੇਂਗੇ॥ਭਾਵ ਕਾਟ ਕਾਟ ਖਾਵੇਂਗੇ॥ਅਰ ਕੇਤੜਿਆ ਜੁਗ ਵਾਪਰੇ, ਕੇਤੇ

ਹੀ ਜੁਗ ਬੀਤ ਜਾਂਵੇਂਗੇ ਵਹਾਂ ਗੋਰਮੇ ਏਕ ਪਾਸੇਹੀ ਪੜਿਆਂਕੋ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਤੈਨੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਕਰ ਸੋਲੇਨਾ ॥ ਅਬ ਭਜਨ ਕਰ ਮਤ ਸੋਇ ॥ ਯਹ ਬਚਨਭੀ ਧਨ ਕੂਕੇਂਦੀ ਵਤ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਤਕੇ ਭਾਵਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀਨੇ ਫਰੀਦਕੇ ਮੁਖਸੇ ਕਹਿਆਹੈ ॥ ੬੭ ॥

ਫਰੀਦਾ ਭੰਨੀ ਘੜੀ ਸਵੰਨਵੀ ਟੁਟੀ ਨਾਗਰ ਲਜ ॥ ਅਜਰਾਈਲ ਫਰੇਸਤਾ ਕੈ ਘਰ ਨਾਠੀ ਅਜ ॥ ੬੮ ॥ ਏਕ ਨਬਾਬਨੇ ਹੁਕਮ ਦੀਆ ਹਮਾਰਾ ਮਕਾਨ ਜਲਦੀ ਬਨਵਾਓ ਸਪਾਹੀ ਮਜਦੂਰੋਂਕੋ ਪਕੜਤੇ ਟੋਕਰੀ ਢੋਨੇ ਹੇਤ ਸੇਖਜੀਕੋ ਭੀ ਲੇਗਏ ॥ ਉਸੀ ਸਮੇ ਮਹਲਸੇ ਨਿਕਸਕੇ ਨਬਾਬ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਚਲਾ ਮਰਨੇਮੇ ਥੋੜੀ ਦੇਰਥੀ ਉਸਕੀ ਓਰ ਦੇਖਕੇ ਸੇਖ ਜੀਨੇ ਬਚਨ ਕਹਜਾ ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਭੰਨੀ, ਟੂਟ ਜਾਏਗੀ ਆਜ ਯਹ ਘੜੀ, ਬਨੀ ਹੁਈ ਇਸਕੀ ਸੁਵੰਨਵੀ, ਸੁੰਦਰ ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਦੇਹ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਟੂਟੀ, ਥੋੜੀ ਦੇਰਮੇ ਟੂਟ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀਹੈ ਇਸ ਘੜੀਕੀ ਨਾਗਰ ਲਜ, ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਲਜ ਇਸ ਲੀਏ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੂ ॥ ਅਜਰਾਈਲ, ਧਰਮ ਰਾਜਕਾ ਭੇਜਾ ਫਰੇਸ਼ਤਾ, ਜਮਦੂਤ ਕੈ ਘਰ, ਕਿਸੀਕੇ ਘਰਮੈ ਨਾਠੀ, ਪਰਾਹੁਣਾ ਆਵੇਗਾ ਆਜ ॥ ੬੮ ॥

ਫਰੀਦਾ ਭੰਨੀ ਘੜੀ ਸਵੰਨਵੀ ਟੁਟੀ ਨਾਗਰ ਲਜ ॥ ਜੋ ਸਜਣ ਭੁਇ ਭਾਰਥੀਏ ਸੇ ਕਿਉ ਆਵਹਿ ਅਜ ॥ ੬੯ ॥

ਏਤੀ ਕਹਕਰ ਫਰੀਦ ਉਸੀਕਾਮ ਮੇਂ ਲਗੇ ਰਹੇ ਪਠਾਣ ਬਾਹਰ ਗਯਾ ॥ ਘੋੜੇਸੇ ਗਿਰਕੇ ਮਰਗਯਾ ॥ ਉਸਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜੋ ਫਰੀਦਕੇ ਮੁਖਸੇਂ ਅਵਾਜ ਸੁਨਗਏ ਥੇ ਵਹੁ ਟੋਕਰੀ ਢੋਨੀ ਹਟਾਯ ਇਨਕੋ ਕਰਾਮਾਤੀ ਦਰਵੇਸ ਜਾਨਕੇ ਇਨਕੇ ਪਾਸ ਬਾਦਸਾਹ ਕੋ ਜੀਵਾਲਨ ਹੇਤ ਲਜਾਏ ॥ ਉਸ ਸਮੇ ਫਰੀਦ ਜੀਨੇ ਜਵਾਬ ਦੀਯਾ ਫਰੀਦਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਭੰਨੀ, ਫੂਟ ਗਏ ਪੀਛੇਦੇਹ ਰੂਪ ਸ੍ਰੇਸ੍ਰ ਰੰਗਵਾਲੀ ਘੜੀਕੇ ਟੂਟ ਜਾਨੇਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਲੱਜਕੇ ॥ ਜੋ ਸਜਨ, ਦੁਨੀਆਂਕੇ ਪਜਾਰੇ ਭੁਇ ਭਾਰਥੀਏ, ਜ਼ੁਲਮੀ ਕਰਤੇ ਮਰਕੇ ਪ੍ਰਿਥ੍ਵੀਕੋ ਬੋਝ ਰੂਪ ਹੋਗਏ ਸੋ ਕਿਉ ਕਰ ਆਗੇਸੇ ਫਿਰਕੇ ਆਵਹਿ ਅਜ, ਅਬ ਤੁਮਾਰੇ ਪਾਸ ਆਸਕੇਹੈ ॥ ਭਾਵ ਮਰੇ ਨਹੀ ਜੀ ਸਕਤੇ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸਕੇ ਜੀਨੇ ਕੀ ਆਸ ਮਤ ਕਰੋ ॥ ੬੯ ॥

ਫਰੀਦਾ ਬੇਨਿਵਾਜਾ ਕੁਤਿਆ ਏਹ ਨ ਭਲੀ ਰੀਤ ॥ ਕਦ

ਹੀ ਚਲ ਨ ਆਇਓ ਪੰਜੇ ਵਖਤ ਮਸੀਤ ॥ ੭੦ ॥ ਕੋਈ ਨਮਾਜ਼ ਨਹੀ ਪੜਤਾ ਥਾ ਉਸਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੈਂ ਹੇਭਾਈ ਤੁਮਾਰੀ ਬੇਨਿਵਾਜੋਂ ਕੀ ਕੁਤਿਆਂ ਕੀ ਤਰਾਂ ਏਹ ਭਲੀ ਰੀਤਿ ਨਹੀ ॥ ਜੋ ਕਬੀ ਭੀ ਚਲਕੇ ਨ ਆਇਓ, ਨ ਹੀ ਆਯਾ ਤੂ ਪੰਜ ਨਿਮਾਜ਼ੋਂ ਕੇ ਪੰਜ ਵਖਤੋਂ ਮੇ ਮਸੀਤਮੇ ॥ ਭਾਵ ਕੁਤਿਆਂਵਤ ਨਮਾ-ਜ ਸੇਂ ਗਾਫਲ ਮਤ ਰਹ੍ਯਾ ਕਰੋ ॥ ੭੦ ॥

ਉਠ ਫਰੀਦਾ ਉਜੂ ਸਾਜ ਸੁਬਹਿ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰ ॥ ਜੋ ਸਿਰ ਸਾਂਈ ਨਾ ਨਿਵਹਿ ਸੋ ਸਿਰ ਕਪ ਉਤਾਰ ॥ ੭੧ ॥ ਇਤਨੀ ਬਾਤ ਸੁਨ ਉਸਨੇ ਪੂਛਾ ਕਿਆ ਕਰੂ ਤਹਾ ਕਹੇ ਉਠ ਇਤਿ, ਫਰੀਦ ਕਹੈਂ ਹੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਾਤਾ ਕਾਲ ਉਠਕੇ ਉਜੂ ਸਾਜ, ਪੰਜ ਇਸਨਾਨਾ ਕਰ ਅਰ ਪੰਜ ਅਸਨਾਨਾ ਕਰਕੇ ਸੁਬਹਿ, ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰ, ਨਮਾਜ਼ਕੋ ਪੜ ॥ ਅਰ ਯਹ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਜੇ ਕਰ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਸਾਂਈ ਨਾ ਨਿਵਹਿ, ਪਰਮੇਸਵਰ ਆਗੇ ਨਹੀ ਨਿਵੇਗਾ ॥ ਸੋ ਵਹੁ ਸਿਰਕਪ, ਕਾਟਕੇ ਮੈ ਉਤਾਰ ਦੇਵੋਂਗਾ ॥ ੭੧ ॥

ਜੋ ਸਿਰ ਸਾਈ ਨਾ ਨਿਵੈ ਸੋ ਸਿਰ ਕੀਜੈ ਕਾਇ ॥ ਕੁੰਨੇ ਹੇਠ ਜਲਾਈਐ ਬਾਲਣ ਸੰਦੈ ਥਾਇ ॥ ੭੨ ॥ ਪੁਨਾ ਵਹੀ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕ ਹੈਂ ਹੇਭਾਈ ਜੋ ਸਿਰ ਪਰਮੇਸਵਰ ਆਗੇ ਨਿਮਾਜ਼ ਸਮੇ ਨਾ ਨਿਵੇ ॥ ਵਹੁ ਕੀਜੈ ਕਾ ਇ, ਕਯਾ ਕਰੀਏ ॥ ਭਾਵ ਉਸ ਨਿਸਫਲ ਸਿਰਸੇ ਔਰ ਕੁਛ ਨਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ ॥ ਇ ਸ ਲੀਏ ਬਨੇ ਤੋ ਐਸੇ ਕਰੀਏ ਕੁੰਨੇ ਹੇਠ ਜਲਾਈਏ, ਉਸ ਸਿਰਕੋ ਹਾਂਡੀ ਕੇ ਤ ਲੇ ਜਲਾਇ ਦੇਈਏ ਬਾਲਣ ਸੰਦੈ, ਜਲਾਵਨੇ ਕੀ ਲਕੜੀ ਕੀ ਜਗਹਮੇ ॥ ੭੨ ॥

ਫਰੀਦਾ ਕਿਥੈ ਤੈਡੇ ਮਾਪਿਆ ਜਿਨੀ ਤੂੰ ਜਣਿਓਹਿ ॥ ਤੈ ਪਾ ਸਹੁ ਓਇ ਲਦ ਗਏਤੂੰ ਅਜੇ ਨ ਪਤੀਣੋਹ ॥ ੭੩ ॥ ਕਬੀ ਚਿਤਮੇ ਸੰਕਲਪ ਹੂਆ ਬਹੁਤ ਜੀਵੇਂ ਤੋ ਭਲਾਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਮਨ ਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੈਂ ਹੇਮਨ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਰਿ ਕਰ ਦੇਖ ਲੇ ਕਿਥੈ ਤੈਡੇ ਮਾਪਿਆ, ਕਹਾਂ ਗਏ ਇਸ ਤੇਰੀ ਦੇਹਕੇ ਮਾ ਬਾਪ ਜਿਨੋਨੇ ਤੂੰ ਜਣਿਓ, ਯਹ ਤੇਰੀ ਦੇਹ ਪੈਦਾ ਕਰੀ ॥ ਭਾਵ ਕਹੀ ਨਹੀ ਦਿਖਾ ਈ ਦੇਵੇ ॥ ਯਾਤੇ ਆਸਚਰਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਤੇਰੇ ਪਾਸੇ ਵਹੁ ਲਦਗਏ, ਮਰਗਏ ਤੂੰ ਅਜੇ ਨ ਪਤੀਣੋਹ, ਤੂੰ ਅਬ ਭੀ ਨਹੀ ਨਿਸਚਾ ਕਰਤਾ ॥ ਜੋਮੈ ਭੀ ਉਸੀ ਰਸਤੇ

ਚਲਨਾਹੈ ॥ ੭੩ ॥

ਫਰੀਦਾ ਮਨ ਮੈਦਾਨ ਕਰ ਟੋਏ ਟਿਬੇ ਲਾਹ ॥ ਅਗੇ ਮੂਲ ਨਆਵਈ ਦੋਜਕ ਸੰਦੀ ਭਾਹ ॥ ੭੪ ॥ ਉੱਤਮ ਲਾਭ ਹੇਤ ਐਸਾ ਬਨੋ ਯਹ ਕਾਹੂਕੋ ਸਿਖੵਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਮਨਕੋ ਮੈਦਾਨ ਕਰ, ਸਾਫ ਕਰ ਟੋਏ, ਤਲੇ ਗਿਰਨੇ ਯੋਗੵ ਦੀਨਤਾਦਿ ਟਿਬੇ, ਉਚੇ ਮਾਨਨੇ ਯੋਗੵ ਅਹੰਕਾਰ ਇਸ ਆਸੁਰ ਸੰਪਤਕੋ ਦੂਰ ਕਰ ਤਿਸਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇਕਾ ਫਲ ਤੇਰੇ ਕੋ ਯਹ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਜੋ ਆਗੇ ਦੇਹ ਛੂਟੇ ਪੀਛੇ ਤੇਰੇਕੋ ਕਬੀ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਸਕੇਗੀ ਦੋਜਕ ਸੰਦੀ, ਨਰਕਦੀ ਭਾਹ, ਅਗਨੀ ॥ ੭੪ ॥

ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਫਰੀਦਾ ਖਾਲਕ ਖਲਕ ਮਹਿ ਖਲਕ ਵਸਹਿ ਰਬ ਮਾਹਿ॥ ਮੰਦਾ ਕਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਜਾਂ ਤਿਸ ਹੀ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ॥੭੫ ॥ ਟੋਏ ਟਿੱਬੇ ਲਾਹਕੇ ਇਸ ਲਾਭਕੋ ਪਾਵੇਗਾ ਯਹ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ ਅਪਨੀ ਛਾਪਸੇਂ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਤੂੰ ਵੈਸਾ ਹੋਕਰ ਯਹ ਜਾਨੇਗਾ ॥ ਜੋ ਖਾਲਕ, ਪਰਮੇਸਰ ਖਲਕ ਮਹਿ, ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀਮੇਂ ਹੈ ਅਰ ਖਲਕ, ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਰੀ ਵਸਤੀ ਹੈ ਰਬਮਾਹਿ, ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਬੀਚ॥ਇਸਲੀਏ ਮੰਦਾ ਕਿਸਕੋ ਕਹੀਯੇ ॥ ਜਬ ਸਭੀ ਜਨ ਤਿਸੀਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਇ ਰਹੇਹੈਂ॥ ਭਾਵ ਜਬਵਹੀ ਸਰਬਰੂਪਹੈ ਤਬਕੋਈ ਮੰਦਾਨਹੀ ਸਭ ਉੱਤਮਹੈ ॥੭੫॥

ਫਰੀਦਾ ਜਿਦਿਹ ਨਾਲਾ ਕਪਿਆ ਜੇ ਗਲ ਕਪਹਿ ਚੁਖ ॥ ਪਵਨ ਨਾ ਇਤੀ ਮਾਮਲੇ ਸਹਾ ਨ ਇਤੀ ਦੁਖ ॥ ੭੬ ॥ ਬਿਯੋਗ ਦਸਾਮੇ ਕਹੇਂ ॥ ਵਾ ਸੰਯਮ ਕਰਤੇਭੀ ਵਿਕਾਰੋਂ ਓਰ ਜਾਤੇ ਮਨਕੋ ਦੇਖਕਰ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜਿਦਿਹ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਜਨਮ ਪੀਛੇ ਨਾਲਾ ਕਪਿਆ, ਨਾਭੀਮੇ ਲਗਾ ਹੂਆ ਇਸ ਦਿਹਕਾ ਨਾਲੂਆ ਦਾਈਨੇ ਕਾਟਿਆ ਥਾ ॥ ਜੇ ਕਰ ਉਸੀ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਚੁਖ, ਰੰਚਕ ਗਲੇ ਕੀ ਨਾੜੀ ਕਾਟਕੇ ਮੁਝਕੋ ਮਾਰ ਦੇਤੀ ਤਬ ਮੈ ਸੁਖੀ ਰਹਿਤਾ ਕਾਹੇਤੇ ਮੁਝਕੋ ਪਵਨ ਨ ਇਤੀ ਮਾਮਲੇ, ਜੋ ਅਬ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਹੇਤ ਅਨੇਕ ਤਰਾਂਕੇ ਜਪ ਤਪਾਦਿ ਕਰ ਰਹਾ ਹੂੰ ਏਕ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪੜਤਾ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਇਨਕੇ ਕਰਨੇਸੇ ਜੋ ਦੁਖ ਸਹਾਰ ਰਹਿਯਾਹੂੰ ਸੋ ਭੀ ਨਾ ਸਹਾਰਤਾ ॥ ੭੬ ॥

ਚਬਣ ਚਲਣ ਰਤਨ ਸੇ ਸੁਣੀਅਰ ਬਹਿ ਗਏ ॥ ਹੇੜੇ

ਮੁਤੀ ਧਾਹਸੇ ਜਾਨੀ ਚਲ ਗਏ ॥ ੭੭ ॥ ਬ੍ਰਿਧ ਪਨਾ ਆਯਾ ਦੇਖ ਸੀ ਘ੍ਰ ਭਜਨ ਹੇਤ ਮਨਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਚਬਣ ਇਤਿ, ਚਬਣ, ਚਾਬਨੇ ਵਾਲੇ ਦਾਂਤ ਚਲਣ, ਚਲਨੇ ਵਾਲੇ ਪਾਂਉ ਰਤਨ, ਰਤਨੋ ਵਤ ਉਜਾਲਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨੇਤ੍ਰ ਸੁਣੀ ਅਰ, ਨਾਨਾ ਸਬਦੋਂ ਕੇ ਸੁਣਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨਸੇ ਬਹਿਗਏ, ਵਹੁ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਕਾਮੋ ਓਰਸੇਂ ਰਹਿਤ ਹੋਗਏ ॥ ਇਸ ਦਸਾ ਕੋ ਦੇਖ ਹੇੜ੍ਹੇ, ਸਰੀਰਨੇ ਮੁਤੀ, ਮਾਰੀ ॥ ਭਾਵ ਛੋਡੀ ਧਾਹ, ਸੋਗਸੇਂ ਰੋਨੇ ਕੀ ਲੰਬੀ ਅਵਾਜ ॥ ਜੋ ਬਡਾ ਆਸਚਰਯ ਹੂਆ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਜਨਮੇ ਮੇਰਾ ਕਾਮ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਮਿਤ੍ਰ ਗ੍ਯਾਨ ਇੰਦ੍ਰੇ, ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਪਨੇ ਕਾਮੋ ਓਰਸੇਂ ਚਲੇ ਗਏ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨੇ ਕੀ ਭੀ ਕੁਛ ਆਸ ਨਹੀ ॥ ੭੭ ॥

ਫਰੀਦਾ ਬੁਰੇਦਾ ਭਲਾ ਕਰ ਗੁਸਾ ਮਨ ਨਾ ਹੰਢਾਇ ॥ ਦੇਹੀ ਰੋਗਨ ਲਗਈ ਪਲੈ ਸਭ ਕਿਛ ਪਾਇ ॥ ੭੮ ॥ ਕਾਹੂੰ ਨੇ ਖੋਟਾ ਬ ਚਨ ਕਹਾ ਤਿਸਕੋ ਸੁਨ ਮਨਮੇ ਕੋਪ ਹੋਨੇ ਲਗਾ ਤਬ ਮਨਕੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਫ ਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਤੂੰ ਬੁਰੇਦਾ, ਬੁਰਾਈ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਕਾ ਭਲਾ ਕਰ ॥ ਜੋਆ ਗੇ ਕੋ ਵਹੁਤੇਰੇ ਸਾਥ ਬੁਰਾਈ ਨਾ ਕਰੇ ਅਰ ਤੁਝਕੋ ਉਸ ਸਾਥ ਨ ਕਰਨੀ ਪੜੇ ਇਸ ਲੀਏ ਗੁਸਾ, ਕੋਪ ਮਨ ਵਿਖੇ ਤੂੰ ਨਾ ਹੰਢਾਇ, ਲਿਆਉ ਐਸਾ ਕਰਨੇਸੇ ਹਰਖ ਸੋਕ ਕਾ ਤੇਰੀ ਦੇਹ ਮੇ ਰੋਗ ਨਹੀ ਲਗੇਗਾ ॥ ਅਰ ਖਜਮਾ ਰਨੇ ਸੇ ਤੇਰੇ ਪੈ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਦਯਾਲ ਹੋਕਰ ਤੇਰੇ ਅੰਤਹਕਣਰੂਪ ਬਸਤ੍ਰਕੇ ਪਲੇ, ਕੋਨੇ ਮੈ ਜੋ ਫਲ ਚਾਹੇਂਗਾ ਸਭ ਕੁਛ ਪਾਦੇਵੇਗਾ ॥ ੭੮ ॥

ਫਰੀਦਾ ਪੰਖ ਪਰਾਹੁਣੀ ਦੁਨੀ ਸੁਹਾਵਾ ਬਾਗ ॥ ਨਉਬਤ ਬਜੀ ਸੁਬਹਿ ਸਿਉ ਚਲਣ ਕਾ ਕਰ ਸਾਜ ॥ ੭੯ ॥ ਉਸੀਪੈਪੁਨਾ ਕਹੇਫਰੀਦਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜੀਵਪੰਖੀ ਇਸਮੇਪਰਾਹੁਣਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਯਹ ਦੁਨੀਆ ਰੂਪ ਸੁੰਦ ਰ ਬਾਗਹੈ ॥ ਅਰ ਇਸ ਬਾਗਮੇ ਨਉਬਤ ਬਜੀ ਸੁਬਹਿ ਸਿਉ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਕਾ ਜ ਨਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਹੂਆ ਉਸੀ ਦਿਨਸੋ ਯਹ ਨਗਾਰਾ ਬਜਤਾ ਸੁਨ ਰਹਿਯਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਏਕ ਦਿਨ ਮਰਜਾਨਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮੈ ਤੁਝੇ ਕਹਤਾ ਹੂੰ ॥ ਤੂੰ ਬਹੁਤੇ ਪਸਾਰੇ ਕਰਨੇ ਰੂਪ ਰਹਨ ਕਾ ਸਾਜ ਨਾ ਕਰ ਚਲਨੇਕਾ ਸਾਜ ਕਰ ॥੭੯ ॥

ਫਰੀਦਾ ਰਾਤ ਕਥੂਰੀ ਵੰਡੀਐ ਸੁਤਿਆ ਮਿਲੈ ਨ ਭਾਇ ॥

ਜਿਨਾ ਨੈਨ ਨੀਦ੍ਰਾਵਲੇ ਤਿਨਾ ਮਿਲਣ ਕੁਆਇ ॥ ੯੦ ॥
ਫਰੀਦਜੀ ਕਿਸੇ ਮਹਾਤਮਾਕੋ ਮਿਲਨੇ ਗਏ ਰਾਤ੍ਰਿ ਸਮੇ ਵਹੁ ਸੋਗਯਾ ਫਰੀਦ ਜਾਗ-ਤਾ ਰਹਿਆ ਉਸ ਸਮੇ ਨਿੰਦ੍ਰਾਸੇ ਜਾਗੇ ਮਹਾਤਮਾਕੋ ਸੁਨਾ ਕਰ ਕਹੈਂ ਫਰੀਦ ਕਹੈਂ ਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਰਾਤ੍ਰੀ ਸਮੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪ ਕਸਤੂਰੀ ਵੰਡਤੇਹੈ ॥ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੋ ਜਾਵੇਂਹੈਂ ਉਨਕੋ ਭਕ੍ਰੀ ਦੇਨੀ ਛੋਡ ਉਸਕੀ ਭਾਇ, ਵਾਸਨਾ ॥ ਅਰਥਾਤ ਛਿਤਮੇ ਭਾਵਨਾ ਭੀ ਨਹੀ ਦੇਵੇ ॥ ਇਸੀ ਲੀਏ ਮੈ ਕਹਤਾ ਹੂ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂਕੇ ਨੇਤ੍ਰ ਨਿੱਦ੍ਰਾ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨਕਾ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਮਿਲਣਾਕੁਆਇ, ਕਹਾਂਹੈ ॥ ਭਾਵ ਕਠਨ ਹੈ ਵਹੁ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇਂ ॥ ਸੁਨਕੇ ਵਹੁ ਮਹਾਤਮਾ ਚੁਪ ਰਹੇ ॥ ਵਾ ਆਗੇ ਜੋ ਲਿ ਖਾ ਹੈ ਇਕ ਜਾਗੰਦੇ ਨਾ ਲਹਨ ਸੋ ਇਸਕਾ ਉਤ੍ਰ ਦੀਆ ਥਾ ॥ ੯੦ ॥

ਫਰੀਦਾ ਮੈ ਜਾਨਿਆ ਦੁਖ ਮੁਝਕੂ ਦੁਖ ਸਬਾਇਐ ਜਗ ॥ ਊਚੇ ਚੜਕੈ ਦੇਖਿਆ ਘਰ ਘਰ ਏਹਾ ਅਗ ॥ ੯੧ ॥ ਕਬੀ ਚਿਤ ਮੇ ਸੰਦੇਹ ਹੂਆ ਹਮ ਖਾਨੇ ਪੀਨੇਸੇ ਦੁਖੀ ਰਹੇ ਫੇਰ ਮਨਕੋ ਸਮਝਾਵੇਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੈਂ ਹੇਮਨ ਮੈ ਜਾਨਤਾਥਾ ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਕੋ ਹੀਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜਬ ਦੇਖਾ ਤੋ ਐਸੇ ਨਾਨਾ ਤਰਾਂ ਕੇ ਦੁਖ ਸਬਾਇਆ, ਸਾਰੇਹੀ ਜਗਤਮੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਵਲ ਮੇਰੇ ਕੋਹੀ ਨਹੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਬ ਮੈ ਨੇ ਉਚੇ ਚੜਕੇ, ਵਿਚਾਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਕਰਕੇ ਦੇਖਾ ॥ ਤਬ ਦ੍ਰਿਸ੍ਟੀ ਆਇਆ ਘਰ ਘਰ, ਸਰੀਰ ਸਰੀਰ ਮੇਹੀ ਯਹੀ ਬਿਹਾਰੋਂਕੀ ਚਿੰਤਾ ਰੂਪ ਆਗ ਹੈ ॥ ੯੧ ॥

ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਫਰੀਦਾ ਭੂਮ ਰੰਗਾਵਲੀ ਮੰਝ ਵਿਸੂਲਾ ਬਾਗ ॥ ਜੋਜਨ ਪੀਰ ਨਿਵਾਜਿਆ ਤਿਨਾ ਅੰਚ ਨ ਲਾਗ ॥ ੯੨ ॥
ਐਸੇ ਦੁਖ ਕਿਨਕੇ ਦੂਰ ਹੋਵੇਹੈ ਯਹ ਸੰਕਾ ਕਰ ਗੁਰੁ ਪੰਚਮ ਦੁਖਾਂ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤਕਹੈ ਗੁਰੁ ਕਹੈਂ ਹੇਭਾਈ ਭੂਮ ਰੰਗਾਵਲੀ, ਹ੍ਰਿਦਾ ਭੂਮੀ ਤੋ ਸਦਾ ਅਨੰਦ ਕਾ ਹੀ ਠਿਕਾਨਾ ਹ ॥ ਪਰੰਤੁ ਇਕ ਆਸਚਰਯ ਹੈ ਉਸਕੇ ਭੀਤਰ ਇਕ ਕਾਮ ਕਰੋਧਾਦਿ ਆਸੁਰ ਸੰਪ ਤ ਬਿਸੂਲਾ ਬਾਗ, ਬਿਖਵਾਲਾ ਬਾਗ ਲਗ ਗਯਾਹੈ ॥ ਉਸ ਬਾਗਕੀ ਗੰਧ ਨਿਗੁਰੇ ਜਨੋਂਕੋ ਮਾਰਦੇਵੇਹੈ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜੋਜਨ, ਜੇੜੇ ਜਨ ਪੀਰ ਨਿਵਾਜਿਆ, ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕ-ਰ ਗੁਰੋਂਨੇ ਬਡਿਆਏ ਹੈਂ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੋ ਦੁਖ ਰੂਪ ਅਗਨੀ ਨਹੀਂ ਲਗੇ ॥ ੯੨ ॥

॥ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਫਰੀਦਾ ਉਮਰ ਸੁਹਾਵੜੀ ਸੰਗਸੁਵੰਨੜੀ

ਦੇਹ ॥ ਵਿਰਲੇ ਕੇਈ ਪਾਈਅਨ ਜਿਨਾ ਪਿਆਰੇ ਨੇਹ ॥ ੯੩ ॥

ਸੋਈ ਪੁਨਾਂ ਗੁਰੂ ਕਹੇ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਉਮਰ ਸੁਹਾਵੜੀ, ਸੁੰਦਰ ਜਿਨ ਕੀ ਬਡੀ ਅਵਸਥਾ ਹੋਵੇ ॥ ਅਰ ਅਵਸਥਾਕੇ ਸਾਥ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗਵਾਲੀ ਦੇਹ ਹੋਵੇ ॥ ਐਸੀ ਅਵਸਥਾ ਔ ਸੁੰਦਰਤਾਈ ਕੋ ਪਾਇਕੇ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰਮੇਂ ਪਾਏ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਜਿਨਕਾ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਸਾਥ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ੯੩ ॥

ਕੰਧੀ ਵਹਿਣ ਨ ਢਾਹ ਤੈਭੀ ਲੇਖਾ ਦੇਵਣਾ ॥ਜਿਧਿਰ ਰਬ ਰਜਾਇ ਵਹਿਣ ਤਿਦਾਊ ਗੌ ਕਰੇ ॥੯੪॥ ਕਾਹੂ ਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਨਦੀ ਗਿਰਾਤੀ ਥੀ ਊਹਾਂਕੇ ਲੋਕ ਗ੍ਰਾਮਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਹੇਤ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਫਰੀਦ ਜੀ ਕੋ ਲ੍ਯਾਏ॥ ਫਰੀਦ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜੇ ਹੋਕਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ਕੰਧੀ ਵਹਿਣ ਨ ਢਾਹ, ਹੇਪਰਵਾਹ ਤੂੰ ਕਿਨਾਰਯੋਂਕੋ ਮਤ ਢਾਹ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੋ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਆਗੇ ਇਸਕਾ ਹਿਸਾਬ ਤੈਨੇਭੀ ਦੇਨਾ ਹੋਗਾ ॥ ਇਤਨੇ ਕਹਣੇ ਸੇ ਦਰੀਆਉ ਢਾਹਣੇ ਸੇ ਨਾ ਬੰਦ ਹੁਯਾ । ਤਬ ਚਿਤਮੇ ਜਾਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਇਛਾ ਗ੍ਰਾਮ ਗਿਰਾਵਨੇ ਕੀ ਹੀ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨ ਉਨ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਕਹੇ ਹੇਜਨੋ ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕੁਛ ਨਹੀ ॥ ਜਿਸ ਓਰ ਰਬ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਰਜਾਇ ਹੈ ਚਲਾਵਨੇ ਕੋ ਵਹਿਣ, ਪ੍ਰਵਾਹ ਤਿਦਾਊ, ਉਸੀ ਓਰ ਗੌਕਰੇ, ਅਪਨਾ ਬੇਗ ਕਰ ਲੇਤਾਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਬ ਇਸੀ ਓਰ ਹੈ ॥ ਏਤੀ ਬਾਤ ਸੁਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹਟਗਯਾ ॥ ਇਸ ਕਹਨੇ ਸੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਜਾਨ ਲੇਨਾ ॥ ਭਗਤ ਜਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੀ ਰਜਾਇ ਕਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋਵੇ ॥ ਅਪਨੀ ਓਰ ਸੇਂ ਕੁਛ ਨਾ ਕਹੇ॥ ੯੪ ॥

ਫਰੀਦਾ ਦੁਖਾ ਸੇਤੀ ਦਿਹੁ ਗਇਆ ਸੂਲਾ ਸੇਤੀ ਰਾਤ ॥ ਖੜਾ ਪੁਕਾਰੇ ਪਾਤਣੀ ਬੇੜਾ ਕਪਰ ਵਾਤ ॥ ੯੫ ॥

ਕਬੀ ਚਿਤਮੇ ਭੋਗੋਂਕੀ ਇੱਛਾ ਹੁਈ ਤਬ ਚਿੱਤਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਜੋ ਪੁਰਸ ਸਬਦ ਸਪਰਸਾਦਿ ਵਿਖਯੋਂਕੇ ਭੋਗਨੇਸੇ ਆਨੰਦ ਚਾਹੇ ਤਿਨਕੀ ਦਸਾ ਸੁਨੋ ਦੁਖਾਂਸੇਤੀ ਦਿਹੁਗਇਆ, ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰਕੇ ਖੇਤੀ ਬਨਜਾਦਿਕ ਉਪਾਯ ਕਰਤੇ ਦੁਖਾਂ ਸਾਥ ਉਨਕੇ ਦਿਨ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈ ਪੁਨਾ ਉਨਹੀ ਕੇ ਫਿਕਰੋਂ ਮੇ ਉਨਕੀ ਦੁਖਾਂ ਸਾਥ ਹੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੇਹੈ ॥ ਅਰ ਸਰਬ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਰੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਸੇ ਤਾਰਨੇਵਾਲੇ ਮਲਾਹ ਰੂਪ ਸੰਤਖੜੇ ਸਭ ਕੋ ਅਵਾਜ ਦੇ ਰਹੇਹੈਂ ॥ ਜੋ ਹੇਜਨੋ ਸੰਭਾਲੋ ਤੁਮਾਰਾ ਉੱਤਮ ਦੇਹ ਰੂਪ ਬੇੜਾ ਕਪਰ, ਕਾਮਾਦਿਕ ਲਹਰੋਂ ਕੇ ਔ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੂਪ ਵਾਤ,

ਪਵਨ ਕੇ ਮੁਖਮੇ ਆਇ ਰਹਾਹੈ ॥ ਜੋ ਮਤ ਇਨਹੀਮੇ ਡੂਬ ਜਾਵੇ ॥ ੯੫ ॥

ਲੰਮੀ ਲੰਮੀ ਨਦੀ ਵਹੈ ਕੰਧੀ ਕੇਰੈ ਹੇਤ ॥ ਬੇੜੇ ਨੋ ਕਪਰੁ ਕਿਆ ਕਰੇ ਜੇ ਪਾਤਣ ਰਹੈ ਸੁਚੇਤ ॥ ੯੬ ॥ ਹੇਮਨ ਪਾਤਣੀ ਕੀ ਸ-ਰਨ ਪੜ ਯਹ ਕਹੇ ਲੰਮੀਇਤਿ, ਫਰੀਦ ਕਹੇ ਹੇਮਨ ਯਦਯਪਿ ਨਿਜ ਦੇਹ ਔ ਦੇਹ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਤ੍ਰ ਪੋਤੇ ਆਦਿਕੋਮੇਂ ਜੋ ਮੋਹ ਹੈ ਯਹ ਬਾਹਰ ਕੀ ਹਮਾਲੇ ਸੇ ਲੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਯੰਤ ਲੰਬੀ ਨਦੀਯੋ ਸੇ ਬਡੀ ਲੰਬੀ ਨਦੀ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਦੇਹਕਾ ਬਲ ਔ ਸੁੰਦਰ ਜੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਰੂਪ ਕਿਨਾਰਯੋਂ ਕੇ ਢਾਹਨੇ ਹੇਤ ਤੋ ਭੀ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਤੇਰੇ ਦੇਹ ਰੂਪ ਬੇੜੇ ਕੋ ਕਪਰ, ਕਾਮਾਦਿਕ ਲਹਰਾਂ ਕਯਾ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰੇਂਗੀ ॥ ਜਬ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਪੈ ਰਛਾ ਹੇਤ ਪਾਤਣਿ, ਸਤਗੁਰ ਮਲਾਹ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ ॥ ੯੬ ॥

ਫਰੀਦਾ ਗਲੀ ਸੁ ਸਜਣ ਵੀਹ ਇਕੁ ਢੂੰਢੇਦੀ ਨ ਲਹਾ ॥ ਧੁਖਾ ਜਿਉ ਮਾਂਲੀਹ ਕਾਰਣਿ ਤਿੰਨਾ ਮਾ ਪਿਰੀ ॥ ੯੭ ॥ ਪਾਤਣੀ ਭੀ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਮਿਲੇ ਹੈ ਬਹੁਤ ਨਹੀ ॥ ਯਹ ਪੂਰਨ ਗੁਰੁ ਕੀ ਦੁਰਲਭਤਾ ਕਹੇ ਫ-ਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਗਲੀ ਸੁ ਸਜਣ ਵੀਹ, ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਘਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁ ਤੋ ਮੁਝਕੋ ਬੀਸੋਂ ਮਿਲੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰੰਤੁ ਜਿਨਕੇ ਉਪਦੇਸਸੇ ਕਾਰਯ ਸਿਧ ਹੋਵੇ ਐਸਾ ਸਮਰਥ ਗੁਰੁ ਢੂੰਢਤਾ ਭੀ ਕਹੀਸੇ ਏਕ ਨਹੀ ਲੇਸਕਤਾ ॥ ਭਾਵ ਅਸੰਤ ਬਹੁਤ ਮਿਲੇ ਹੈਂ ਮਹਾਤਮਾ ਮਿਲਨਾ ਦੁਰਲਭਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਧੁਖਾ ਜਿਉ ਮਾਲੀਹ, ਜੈਸੇ ਗੋਬਰਕੀ ਬਰੀਕ ਕੰਕਰੀਯੋਂਮੇ ਦਈ ਆਗ ਸੁਲਗੇਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਾਰਣ ਤਿਨਾ, ਵਾਸਤੇ ਤਿਨ ਮਾਪਿਰੀ, ਅਪਨੇ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰੁਕੇ ਮੇਲ ਕੇ ਮੈ ਭੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਗਨਿ ਸੇ ਸੁਲਗ ਰਹਾਹੂੰ ॥ ੯੭ ॥

ਫਰੀਦਾ ਏਹੁ ਤਨੁ ਭਉਕਣਾ ਨਿਤ ਨਿਤ ਦੁਖੀਐ ਕਉਣੁ ॥ ਕੰਨੀ ਬੁਜੇ ਦੇ ਰਹਾਂ ਕਿਤੀ ਵਗੈ ਪਉਣੁ ॥ ੯੮ ॥ ਕਾਹੂੰ ਨੇ ਕਬੀ ਸੰ-ਸਾਰ ਕੇ ਭੋਗੋਂ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਸੁਨਾਈ ਸੁਨਕੇ ਮਨਕੋ ਕਹੇਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਏਹ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸੁਖੋਂ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਸੁਨਾਵਤਾ ਹੈ ਤੂੰ ਜਾਨ ਯਹ ਸਰੀਰ ਭਉਕਣਾ, ਕੁੱਤੇਕੀ ਤਰਾਂ ਬਕਬਾਦੀ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਇਸਕੀ ਕਰੀ ਵਡਿਆਈ ਸੁਨ ਵਿਖਯੋਂ ਹੇਤ ਯਤਨ ਕਰਤਾ ਹੁਯਾ ਰੋਜ ਰੋਜ ਕੌਨ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ ॥ ਇਸਲੀਏ

ਮੇਰੀ ਸਿੱਖਜਾ ਸੁਨਕੇ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਕਾਨੋਂਮੇ ਬੁਜੇ ਦੇਰਖ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋ ਖਬਰ ਹੀ ਨਾ ਮਿਲੇ ॥ ਬਾਹਰ ਚਾਹੇ ਕਿਤੀ ਵਗੇ ਪੌਣ, ਵਿਖੇ ਸੁਖ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਐਸੇ ਅਨੇਕ ਵਿਖਈ ਉਸਤਤ ਕਰਤੇ ਰਹੇਂ ॥ ੮੮ ॥

ਫਰੀਦਾ ਰਬ ਖਜੂਰੀ ਪਕੀਆਂ ਮਾਖਿਓ ਨਈ ਵਹੰਨ ॥ ਜੋ ਜੋ ਵੰਞੈ ਡੀਹੜਾ ਸੋ ਉਮਰ ਹਥ ਪਵੰਨ ॥ ੮੯ ॥ ਸੀਘ੍ਰ ਸੰਤੋਂਕੇ ਮੇਲ ਹੇਤ ਮਨਕੋ ਸੰਤੋਂਕੀ ਉਸਤਤਿ ਸੁਨਾਵੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਸੰਤ ਕੈਸੇਹੈਂ ਰਬ ਖਜੂਰੀ ਪ-ਕੀਆਂ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਓਰਕੀ ਪੱਕੀਆਂ ਹੂਈਆਂ ਖਜੂਰਾ ਹੈਂ॥ ਪੁਨਾ ਕੈਸੇ ਹੈ ਮਾਨੋਂ ਮਾਖਿਓ, ਸਹਤਕੀ ਨਈ, ਨਦੀਆਂ ਵਹਤੀਹੈਂ ॥ ਉਨਕੋ ਸੀਘ੍ਰ ਮਿਲਨਾ ਚਾਹੀਏ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੋ ਜੋ ਵੰਞੈ ਡੀਹੜਾ, ਜੋ ਜੋ ਦਿਨ ਬਿਤੀਤ ਹੋਵੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋਜਾਨਲੇ ਮਾਨੋ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਕੋ ਹਾਥ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਦੇਹਕੀ ਅਵਸਥਾ ਬਿਤਾਵਤਾ ਜਾਤਾਹੈ ॥ ਜਬ ਸਾਰੀ ਬੀਤ ਜਾਵੇਗੀ ਪੀਛੇ ਉਨ ਖਜੂਰੋਂਕੋ ਤੂੰਖਾਇ ਨਹੀ ਸਕੇਂਗਾ ॥ ਅਰ ਉਨ ਨਦੀਯੋਂ ਕੋ ਤੂੰ ਪੀ ਨਹੀ ਸਕੇਗਾ ॥ ਇਸਲੀਏ ਸੀਘ੍ਰਉਨਕੀ ਸਰਨ ਪੜ ॥ ੮੯ ॥

ਫਰੀਦਾ ਤਨ ਸੁਕਾ ਪਿੰਜਰ ਥੀਆ ਤਲੀਆ ਖੂੰਡਹਿ ਕਾਗ ॥ ਅਜੈ ਸੁ ਰਬ ਨਾ ਬਾਹੁੜਿਓ ਦੇਖ ਬੰਦੇਦੇ ਭਾਗ ॥ ੯੦ ॥

ਫਰੀਦ ਜੀ ਏਕ ਸਮੈ ਕਠਨ ਤਪਕਰਨੇ ਹੇਤ ਕੂਏਮੇ ਲਟਕੇ ਕਊਏਪਾਂਓਮੇ ਚੂੰਚ ਮਾਰਨੇ ਲਗੇ ਉਸ ਸਮੇਕਹੇਹੈਂਫਰੀਦ ਕਹੇ ਹੇਮਨ ਦੇਖੋ ਕੈਸੀ ਆਸਚਰਯਕੀ ਬਾਤਹੈ ਤਨ ਤੋ ਤੇਰਾ ਸੁੱਕ ਕਰ ਪਿੰਜਰੇ ਜੈਸਾ ਹੋਗਯਾਹੈ ॥ ਅਰ ਸਰੀਰਕੋ ਮੁਰਦਾ ਜਾਨਕੇ ਪਾਂਓਕੀ ਤਲੀਯੋਂਕੋ ਕਾਗ ਠੂੰਗਹਿ, ਢੂੰਡਤੇ ਹੈਂ ਅਜੇ, ਅਬ ਐਸੇ ਸਮੇਮੇਂ ਭੀ ਆਨ ਭਕਤੋਂਕੋ ਦ-ਰਸਨ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਰਬ ਨਾ ਬਾਹੁੜਿਓ, ਤੇਰੇਕੋ ਨਹੀ ਮਿਲਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੂੰ ਦੇਖ ਤੁਝ ਬੰਦੇਕੇ ਕੈਸੇ ਖੋਟੇ ਭਾਗਹੈਂ ॥ ੯੦ ॥

ਕਾਗਾਂ ਕਰੰਗ ਢੰਢੋਲਿਆ ਸਗਲਾ ਖਾਇਆ ਮਾਸ ॥ ਏ ਦੁਇ ਨੈਨਾ ਮਤ ਛੁਵੋ ਪਿਰ ਦੇਖਨ ਕੀ ਆਸ ॥ ੯੧ ॥

ਉਸੀ ਸਮੇ ਉਨ ਕਾਗੋਂਕੋ ਕਹੇ ਹੈਂ ਹੇਕਾਗੋ ਤੁਮਨੇ ਮੇਰਾ ਸੁਕਾ ਕਰੰਗ ਸਾ ਹੁਯਾ ਸਰੀਰ ਢੰਢੋਲਿਆ, ਢੂੰਡ ਲੀਆਹੈ ॥ ਅਰ ਜਹਾਂਸੇ ਕੁਛ ਤੁਮਕੋ ਮਿਲਾ ਸਭ ਮਾਸਭੀ ਖਾਇ ਲੀਆਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਏਕ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਸੁਨਲੇਵੋ ਏਦੁਇ ਨੈਨਾ, ਇਨ ਮੇਰੇ ਦੋਨੋ

ਨੇਤ੍ਰੋਂਕੇ ਸਮੀਪ ਤੁਮ ਮਤਛੁਵੇ, ਨਾ ਛੋਹੇ ॥ ਭਾਵ ਇਨਕੋ ਮਤ ਖਾਵੇ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਮੁਝਕੋ ਅਬੀ ਇਨਕੇ ਸਾਥ ਪਿਰ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪਤਿਕੇ ਦੇਖਨੇਕੀ ਆਸਹੈ ॥ ੯੧ ॥

ਕਾਗਾ ਚੂੰਡ ਨ ਪਿੰਜਰਾ ਬਸੈ ਤ ਉਡਰ ਜਾਇ ॥ ਜਿਤ ਪਿੰਜਰੇ ਮੇਰਾ ਸਹੁ ਵਸੈ ਮਾਸ ਨ ਤਿਦੂ ਖਾਇ ॥ ੯੨ ॥

ਪਹਲੇ ਐਸੀ ਖਜਮਾ ਕਰੀ ਅਬ ਨਿਖਲ ਸਰੀਰ ਗਏ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕੇ ਵਾਸਕੀ ਜਗਾਂ ਭੀ ਨਾ ਰਹਜਾਂ ਮੈ ਦੇਖੋਂਗਾ ਕਹਾਂ ਯਹ ਜਾਨਕੇ ਹਟਾਵੇ ਹੇਕਾਗੋ ਚੂੰਡ ਨ ਪਿੰਜਰਾ, ਇਸ ਦੇਹਕੋ ਮਤ ਖਾਵੋ ॥ ਜੇਕਰ ਆਗੇ ਈਹਾਂ ਕੁਛ ਦੇਰ ਵਸਨਾ ਥਾ ॥ ਤਬਭੀ ਅਬ ਉਡ ਜਾਵੋ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜਿਸ ਮੇਰੇ ਦੇਹ ਰੂਪ ਪਿੰਜਰੇਮੇ ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਵਾਸ ਕਰਤਾਹੈ ਤਿਦੂ, ਤਿਸ ਪਿੰਜਰੇਸੇਂ ਮਾਸ ਮਤ ਖਾਵੋ ॥ ਅਬੀ ਇਸਸੇ ਮੈ ਪਤਿ ਦੇਖਨਾਹੈ ॥ ਇਸਸੇ ਯਹ ਸੂਚਨ ਕੀਆ ਗਜਾਨ ਕੀ ਸਿਧੀ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਰੀਰਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਯੇ ਗਜਾਨ ਸਿਧੀ ਪੀਛੇ ਰਹੇ ਚਾਹੇ ਜਾਵੇ ॥ ੯੨ ॥

ਫਰੀਦਾ ਗੋਰ ਨਿਮਾਣੀ ਸਡ ਕਰੇ ਨਿਘਰਿਆ ਘਰਿ ਆਉ ॥ ਸਰਪਰ ਮੈਥੇ ਆਵਣਾ ਮਰਣੋ ਨਾ ਡਰਿਆਹੁ ॥ ੯੩ ॥

ਸਰੀਰਮੇ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਨਹੀ ਆਈ ਮਾਨੋ ਗੋਰਨੇ ਅਵਾਜ ਦਈਹੈ ਯਹ ਸੀਘ੍ਰ ਭਜਨ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤ ਮਨਕੋ ਸੁਨਾਵੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਤੇਰੀ ਦੇਹਕੀ ਦਸਾਨਹੀ ਬਦਲੀ ॥ ਮਾਨੋ ਗੋਰ ਜੋ ਨਿਮਾਣੀਹੈ ਸੋ ਸਡਕਰੇ, ਦੇਹਕੋ ਅਵਾਜ ਦੇਤੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਹੇ ਨਿਘਰਿਆ, ਘਰਸੇਂ ਖਾਲੀ ਫਿਰਤੇ ਦੇਹ ॥ ਤੂੰ ਘਰਿ ਆਉ, ਮੇਰੇਮੇ ਆਉ ॥ ਅਰ ਆਵਤੀ ਹੁਈ ਮੇਰੇਸੇ ਸਰਮ ਨਾ ਕਰ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਸਰਪਰ, ਸਰਬਥਾ ਮੈਥੇ ਆਵਣਾ, ਮੇਰੇ ਮੋਹੀ ਤੈਨੇ ਮਰਕੇ ਆਵਨਾਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇਮੈ ਆਵਨੇ ਸੇਡਰਮਤ ਕਰ ॥ ਭਾਵ ਦਾੜੀ ਕਲਪਾਦਿ ਕਾਮ ਕਰਤੀ ਪੀਛੇ ਮਤ ਰੁਕ ॥ ੯੩ ॥

ਏਨੀ ਲੋਇਣੀ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੇਤੀ ਚਲਗਈ ॥ ਲੋਕਾ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਮੈ ਆਪਣੀ ਪਈ ॥ ੯੪ ॥

ਪੁਨਾ ਮਨਕੋ ਸਿਖਜਾ ਕਰੇ ਹੈ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਇਨ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਸੇ ਦੇਖਤੇ ਹੀ ਕੇਤੀ ਚਲ ਗਈ,ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਚਲ ਗਏ ॥ ਜੋ ਰਹਤੇਹੈਂ ਤਿਨ ਲੋਕਾਂ ਕੋ ਆਪੋ ਆਪਣੀ, ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਖਾਨ ਪਾਨਾਦਿ ਬਿਵਹਾਰੋਂ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਪੜ ਰਹੀ ਹੈ ਮੇਰੇਕੋ ਕਬਪਤਿਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮਿਲੇਗਾ ॥ ਯਹ ਚਿੰਤਾ

ਪੜਰਹੀਹੈ ॥ ਸੋਮੇਰੀ ਕਲਜਾਣਕਾ ਸਾਧਨਹੈ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਸਭਸੇਂ ਭਲੀਹੈ ॥੯੪॥

ਆਪ ਸਵਾਰੈ ਮੈ ਮਿਲੈ ਮੈ ਮਿਲਿਆ ਸੁਖ ਹੋਇ॥ ਫਰੀਦਾ ਜੇਤੂ ਮੇਰਾ ਹੁਇ ਰਹੇਂ ਸਭ ਜਗ ਤੇਰਾ ਹੋਇ॥ ੯੫॥ ਅਰ ਯਹਿ ਚਿੰਤਾ ਮੁਝਕੋ ਵੇਦ ਕਿਤਾਬੋਂ ਸੇ ਭਲੀ ਜਾਨ ਪੜੇਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਹੇ ਆਪ ਇਤਿ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਗ੍ਰੰਥੋਂਮੇ ਮੈਨੇ ਸੁਨਾਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਆਗਜਾ ਕਰਤਾਹੈ ॥ ਹੇਜਨੋ ਜੇਕਰ ਤੁਮ ਆਪ ਸਵਾਰੈ, ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਸੁੱਧ ਕਰ ਲੇਵੇ ॥ ਤਬਮੈ ਮਿਲੈ, ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਮਿਲ ਜਾਵੋਗੇ ॥ ਅਰ ਮੈ ਮਿਲਿਆ, ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਮਿਲਜੇਂਕੇ ਤੁਮਕੋ ਬਡਾ ਸੁਖ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਸਭਪੈ ਤੁਮਾਰੀ ਆਗਜਾ ਹੋਜਾਵੇਗੀ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੇਤੂੰ ਮੇਰਾ ਹੁਇ ਰਹੇ, ਜੇਕਰਤੁਮ ਸਭਕਾ ਆਸਰਾ ਛੋਡ ਮੇਰੇ ਹੋਜਾਵੇਂ ॥ ਤਬ ਜੋ ਮਰਾਹੈ ਸੋ ਸਭ ਤੁਮਾਰਾ ਭਾਵ ਤੁਮਾਰੀ ਆਗਜਾ ਮੇ ਹੋਜਾਵੇਗਾ ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾਕੇ ਆਗਜਾ ਕਾਰੀ ਮੰਤ੍ਰੀਕੀ ਆਗਜਾਮੇ ਹੋਜਾਵੇਹੈ ॥ ੯੫ ॥

ਕੰਧੀ ਉਤੈ ਰੁਖੜਾ ਕਿਚਰਕ ਬੰਧੈ ਧੀਰ॥ ਫਰੀਦਾ ਕਚੈ ਭਾਂਡੇ ਰਖੀਐ ਕਿਚਰਕ ਤਾਈ ਨੀਰ॥ ੯੬॥ ਐਸੇਭੀ ਸੀਘ੍ਰ ਬਨੇ ਦੇਹ ਸਦਾ ਨਹੀ ਰਹੇਗੀ ਯਹ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਾਂਤੋਸੇ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਕੰਢੀ ਉਤੇ ਰੁਖੜਾ, ਨਦੀਕੇ ਗਿਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਿਨਾਰੇਪੈ ਬ੍ਰਿਖ ॥ ਕਿਚਰਕ ਬੰਧੇ ਧੀਰ, ਕੇਤਾ ਚਿਰ ਥਿਤ ਰਹੇਗਾ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਦੇਰ ਨਹੀ ਰਹੇਗਾ ॥ ਪ੍ਰਬਲ ਲਹਰਸੇਂ ਝਟ ਗਿਰ ਪੜੇਗਾ ॥ ਸੋਈ ਦਸਾ ਕਾਲ ਆਗੇ ਦੇਹਕੀਹੈ ਯਾਂਤੇਕਾਚੇ ਭਾਂਡੇ, ਮੱਟੀਕੇ ਕਚੇ ਬਰਤਨਮੇ ਕੇਤਾ ਚਿਰ ਜਲ ਰਖੀਏਗਾ ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਦੇਰ ਨਹੀ ਰਖਾ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ੯੬ ॥

ਫਰੀਦਾ ਮਹਿਲ ਨਿਸਖਣ ਰਹਿ ਗਏ ਵਾਸਾ ਆਇਆ ਤਲ॥ ਗੋਰਾਸੇ ਨਿਮਾਣੀਆ ਬਹਿਸਨਿ ਰੂਹਾਂ ਮਲ॥ ਆਖੀ ਸੇਖਾ ਬੰਦਗੀ ਚਲਣ ਅਜ ਕਿ ਕਲ॥ ੯੭॥ ਅੰਤ ਦਿਨਮੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਮਹਲ, ਮੰਦਰ ਨਿਸਖਣ, ਨਿਸਚੇ ਖਾਲੀ ਹੀ ਰਹ ਜਾਏਗਾ ॥ ਅੰਤਕੋ ਸਭਕਾ ਵਸਨਾ ਤਲ, ਮੈਦਾਨ ਮੇ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਯਾਹੀਤੇ ਜੋਗੋਰਾਂ ਅਬ ਨਿਮਾਣੀਆ, ਬਹੁਤ ਬੇਖਾਤਰੀਆਂ ਜਾਨ ਪੜੇਹੈਂ ॥ ਅੰਤਕੇ ਦਿਨ ਰੂਹਾਂਸੇ, ਤਿਨ ਗੋਰੋਂਕੋ ਮਲਕੇ ਬੈਠੇਂਗੀ ॥ ਭਾਵ ਯਵਨ ਮਤ ਮੇ ਕਿਆਮਤ ਤਕ ਊਹਾਂ ਰਹੇਂਗੇ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਹੇਮਨ ਮੈ ਤੁਝੇ ਕਹਤਾਹੋਂ ਤੂੰ ਅਪਨੀ ਦੇਹਕੋ ਸਮਝਾਕੇ ਕਹੁ ਜੋ ਹੇ ਸੇਖਾ

ਤੂੰ ਆਖੀ, ਕਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੀ ਬੰਦਗੀ ਤੇਰਾ ਚਲਨਾਭੀ ਗੋਰਮੇ ਅਜ ਕਿਕਲ, ਥੋੜੇ ਦਿਨੋ ਮੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ੯੭ ॥

ਫਰੀਦਾ ਮਉਤੈ ਦਾ ਬੰਨਾ ਇਉ ਦਿਸੈ ਜਿਉ ਦਰੀਆਵੈ ਢਾਹ ॥ ਅਗੈ ਦੋਜਕ ਤਪਿਆ ਸੁਣੀਐ ਹੂਲ ਪਵੈ ਕਹਾਹ ॥ ਇਕਨਾ ਨੋ ਸਭ ਸੋਝੀ ਆਈ ਇਕ ਫਿਰਦੇ ਬੇਪਰਵਾਹ ॥ ਅਮਲ ਜਿ ਕੀਤਿਆ ਦੁਨੀ ਵਿਚਿ ਸੇ ਦਰਗਹ ਓਗਾਹ ॥ ੯੮ ॥

ਪੁਨਾ ਬੰਦਗੀ ਹੇਤ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਮਨ ਮੌਤਕਾ ਬੰਨਾ, ਸਰੀਰ ਐਸੇ ਗਿਰਨੇ ਵਾਲਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਦਰੀਆਵੇ ਢਾਹ, ਨਦੀਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਗਿਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦਿਸੇਹੈ ॥ ਇਸ ਲੋਕਮੇ ਦੇਹੋਂਕੀ ਯਹ ਦਸਾਹੈ ॥ ਪਰਲੋਕਮੇ ਗਏ ਪਾਪੀ ਜੀਵੋਂ ਹੇਤ ਨਰਕ ਅਤ੍ਯੰਤ ਤਪਜਾ ਹੂਆ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਸੇ ਸੁਨੀਐਹੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤਹਾ ਨਰਕੋਂ ਮੇਂ ਹੂਲ, ਦੁਖਕੀ ਅਵਾਜਾਂਕੀ ਬਡੀ ਕਹਾਹ, ਰੌਲੀ ਪੜੇਹੈ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਸੁਨਕੇ ਇਕਨਾਨੇ, ਉਤਮ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਜਨੋਂਕੋ ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਈ, ਨਰਕ ਦੁਖਸੇਂ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਪੂਰਾ ਗਯਾਨ ਹੋਗਯਾ ॥ ਏਕ ਮੰਦ ਕਰਮੋ ਵਾਲੇ ਸੁਨ ਸੁਨਾਕੇ ਭੀ ਬਿਚਰੇਹੈਂ ਬੇ ਪ੍ਰਵਾਹ, ਗਾਫਲ ਹੂਏ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਹੇਮਨ ਅਮਲ, ਕਰਮ ਜੋ ਕੀਏ ਜਾਵੇਂਗੇ ਇਸਲੋਕਮੇ ਸੋ ਨਿਖਲ ਜੀਵੋਂਕੇ ਦਰਗਹ, ਪਰਲੋਕਮੇ ਉਗਾਹ, ਸੁਭਾਸੁਭ ਫਲੋਂ ਹੇਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਂਗੇ ਐਸੇ ਜਾਨਕੇ ਸੁਭ ਕਰ ॥ ੯੮ ॥

ਫਰੀਦਾ ਦਰੀਆਵੈ ਕੰਨੈ ਬਗੁਲਾ ਬੈਠਾ ਕੇਲ ਕਰੇ ॥ ਕੇਲ ਕਰੇਦੇ ਹੰਝ ਨੋ ਅਚਿੰਤੇ ਬਾਜ ਪਏ ॥ ਬਾਜ ਪਏ ਤਿਸੁ ਰਬ ਦੇ ਕੇਲਾਂ ਵਿਸਰੀਆਂ ॥ ਜੋ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਨ ਚੇਤੇ ਸਨਿ ਸੋ ਗਾਲੀ ਰਬ ਕੀਆ ॥ ੯੯ ॥ ਪੁਨਾ ਵੈਰਾਗਯ ਹੇਤ ਅਕਸ ਮਾਤ ਮੌਤਕਾ ਆਵਨਾ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਜੈਸੇ ਦਰੀਆਵੇ ਕੰਨੇ, ਨਦੀਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬਗਲਾ ਪੰਛੀ ਬੈਠਕੇ ਮੇਡਕ ਮਛੀਓਕਾ ਪਕੜਨਾ ਰੂਪ ਅਪਨੀ ਖੇਲ ਕਰਤਾਹੈ ॥ ਅਰ ਖੇਲ ਕਰਤੇ ਤਿਸ ਹੰਝਨੋ, ਹੰਸ ਸਰੀਖੇ ਸੁਫੈਦ ਬਗਲੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨੇ ਹੇਤ ਅਚਿੰਤੇ, ਅਕਸ ਮਾਤ ਬਾਜ ਆਪੜੇਹੈ ॥ ਔ ਤਿਸ ਰਬ ਕੇ ਭੇਜੇ ਬਾਜੋਂਕੇ ਪੜਨੇਸੇ ਉਸਕੋ ਸਭ ਅਪਨੀ ਖੇਲਾਂ ਭੂਲ ਜਾਵੇਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇਹੀ ਹੇਮਨ ਤੇਰੀ ਦੇਹਕੀ ਦਸਾਹੈ ॥ ਕਾਹੇਤੇ ਜੋ ਗਲਾਂ ਹੇਮਨ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਚਿਤ

ਸੰਕਲਪ ਮੈਭੀ ਕਭੀ ਨਹੀ ਯਾਦ ਕਰਤਾ॥ ਸੋ ਗਲੀ, ਵਹੁ ਨਾਨਾ ਬਿਮਾਰੀਓਂ ਸਹਿਤ ਮੌਤਕਾ ਭੇਜਨਾ ਰਬ ਕਰਤਾਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੂੰ ਸੀਘ੍ਰ ਭਜਨ ਕਰ॥ ੯੯॥

ਸਾਢੇ ਤ੍ਰੈਮਣ ਦੇਹੁਰੀ ਚਲੈ ਪਾਣੀ ਅੰਨ॥ ਆਇਓ ਬੰਦਾ ਦੁਨੀ ਵਿਚ ਵਤਿ ਆਸੂਣੀ ਬੰਨਿ॥ ਮਲਕਲ ਮਉਤ ਜਾਂ ਆਵਸੀ ਸਭ ਦਰਵਾਜੇ ਭੰਨਿ॥ ਤਿਨ੍ਹਾ ਪਿਆਰਿਆ ਭਾਈਆਂ ਅਗੈ ਦਿਤਾ ਬੰਨਿ॥ ਵੇਖਹੁ ਬੰਦਾ ਚਲਿਆ ਚਹੁ ਜਣਿਆ ਦੈ ਕੰਨਿ॥ ਫਰੀਦਾ ਅਮਲ ਜਿ ਕੀਤੇ ਦੁਨੀ ਵਿਚਿ ਸੇ ਦਰਗਹ ਆਏ ਕੰਮਿ॥ ੧੦੦॥

ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਸਾਢੇ ਤੀਨ ਮਣਕੀ ਦੇਹ ਅੰਨ ਪਾਨੀ ਕੇ ਜ਼ੋਰਸੇ ਚਲਤੀ ਹੈ॥ ਰੁਪਯੇ ਪੈਸੇ ਕੇ ਜ਼ੋਰਸੇਂ ਨਹੀ ਚਲੇ॥ ਪਰੰਤੂ ਜੋ ਜੋ ਜਨ ਇਸ ਦੁਨੀਆਮੇ ਆਏ ਹੈ ਸਭਨੇ ਮੌਤਕੋ ਬਿਸਾਰਕੇ ਪਦਾਰਥ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰਨੇਕੀ ਅਤੀ ਅਸੂਣੀ, ਆਸਾ ਬਾਂਧ ਰਖੀ ਹੈ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਪੈ ਸੰਤੋਖ ਨਹੀ ਕਰੇ॥ ਔ ਇਨਕੇ ਦੇਹ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਮਲਕਲ ਮਉਤ, ਮਾਲਕ ਮੌਤਕਾ ਜਮ ਜਬ ਆਵੇਗਾ ਤਬ ਕੋਈ ਦਰਵਜਾ ਉਸੇ ਰੋਕ ਨਹੀ ਸਕੇਗਾ॥ ਵਹੁ ਸਭ ਦ੍ਵਾਰੋਂ ਕੋ ਤੋੜਕੇ ਆਯ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਅਰ ਜਿਨਕੇ ਹਿਤ ਅਨੇਕ ਰੀਤਿਕੇ ਉਦਮ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਨ ਪਿਆਰੇ ਭਾਈ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿ ਲੋਕੋਂ ਨੇ ਹੀ ਮਾਨੋ ਅਪਨੀ ਓਰ ਲਗਾਇ ਭਜਨ ਕਰਨੇਸੇ ਬੰਦਕਰ ਮੌਤਕੇ ਆਗੇ ਬਾਂਧਦੀਆ ਹੈ ਵਾ ਵੇਖਹੁ ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਬੰਦਾ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਕੇ ਜਾਵੇ ਹੈ ਚਾਰ ਆਦਮੀ ਕੇ ਕੰਧੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਵਹੀ ਮਾਨੋ ਉਨ ਪਿਆਰੇ ਭਾਈਓ ਨੇ ਮੌਤਕੇ ਆਗੇ ਬਾਂਧ ਕਰ ਭੇਜਦੀਆ ਹੈ॥ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਜੋ ਜੋ ਕਰਮ ਜੀਵੋਂ ਨੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆਮੇ ਕੀਯੇ ਸੇ, ਵਹੀ ਵਹੀ ਕਰਮ ਇਨਕੇ ਦਰਗਾਹ ਮੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਫਲ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਕਾਮ ਆਵੇ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਚਾਹੀਏ ਸੁਖਕੇ ਲਾਭ ਹੇਤ ਸੁਭ ਕਰੇ॥ ੧੦੦॥

ਫਰੀਦਾ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ੍ਹਾ ਪੰਖੀਆ ਜੰਗਲਿ ਜਿਨ੍ਹਾ ਵਾਸੁ॥ ਕਕਰੁ ਚੁਗਨਿ ਥਲਿ ਵਸਨਿ ਰਬ ਨ ਛੋਡਨਿ ਪਾਸੁ॥ ੧੦੧॥

ਸੰਸਾਰਕੀ ਐਸੀ ਦਸਾ ਦੇਖਕੇ ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਵੈਰਾਗ ਕੀਆ ਹੈ ਤਿਨਪੈ ਅਪਨਾ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਨਾ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਮੈ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਤਾ ਹੂੰ ਉਨ ਪੰਖੀ ਤੁਲਯ ਬ੍ਰਿਤੀਵਾਲੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕਾ ਸੰਸਾਰਕੇ ਬਿਵਹਾਰੋਂ ਕੋ ਤਯਾਗਕੇ ਜਪ ਤਪ ਹੇਤ

ਜੰਗਲਮੇ ਵਸਨਾਹਿ ॥ ਪੁਨਾ ਕੰਕਰ ਚੁਗਨ, ਫੂਲ ਫਲਾਦਿ ਭੋਜਨ ਕਰ ਥਲਵਸਨ, ਬਿਖਮ ਥਾਨ ਪਰਬਤਾਦਿਕੋ ਮੇ ਰਹਤੇ ਹੂਏ ਰਬ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰਕਾ ਪਾਸਾ ਨਹੀ ਛੋਡਤੇ॥੧੦੧॥

ਫਰੀਦਾ ਰੁਤਫਿਰੀ ਵਣੁਕੰਬਿਆ ਪਤ ਝੜੇ ਝੜਿ ਪਾਹਿ ॥ ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾ ਢੂੰਢੀਆ ਰਹਿਣੁ ਕਿਥਾਊ ਨਾਹਿ ॥ ੧੦੨ ॥

ਸਰੀਰ ਕੀ ਅਨਿਸਿਥਰਤਾ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇ ਰੁਤਫਿਰੀ, ਜਬ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਬਦਲੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਵਣ ਕੰਬਿਆ, ਸਰੀਰ ਕੰਬਨੇ ਲਗ ਜਾਵੇਹੈ॥ ਅਰ ਪੱਤ੍ਰਾਂ ਤੁਲਜ ਨੇਤ੍ਰਾਦਿ ਅੰਗ ਇਸਕੇ ਝੜੇਝੜਪਾਹਿ, ਗਿਰ ਗਿਰ ਪੜੇਹੈ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾਸੇ ਬਚਨੇ ਹੇਤ ਲੋਗੋਨੇ ਵੈਦ ਹਕੀਮ ਖੋਜਤੇ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਖੋਜ ਲਈਆਂ ॥ ਪਰੰਤੂ ਚਾਰੋਂਮੇ ਰਹਣਾ ਜੀਵੇਕਾ ਕਹੀ ਨਹੀ ਹੋਸਕੇ ॥ ੧੦੨ ॥

ਫਰੀਦਾ ਪਾੜਪਟੋਲਾ ਧਜਕਰੀ ਕੰਬਲੜੀ ਪਹਿਰੇਉ ॥ ਜਿਨੀ ਵੇਸੀ ਸਹੁ ਮਿਲੈ ਸੇਈ ਵੇਸ ਕਰੇਉ ॥ ੧੦੩ ॥

ਜਬ ਯਹ ਦਸਾਹੈ ਤਬ ਜੀਵੋਂਕੋ ਐਸਾ ਉਤਸਾਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਯੇ ਯਹ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਚਾਹੀਏ ਜਨੋਂਕੋ ਚਿਤਮੇ ਐਸਾ ਉਤਸਾਹਕਰੇਂ ਜੋ ਹੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪਾੜ ਪਟੋਲਾ, ਫਾੜਕੇ ਅਪਨੇ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰੋਂਕੋ ਮੈ ਫਕੀਰ ਬਨਨੇ ਹੇਤ ਧਜਕਰੀ, ਗਲਮੇ ਕਫਨੀ ਬਨਾਇ ਲੇਵਾਂ ॥ ਵਾ ਕੰਬਲੜੀ ਪਹਿਰੇਉ, ਏਕ ਕਾਲੀ ਕੰਬਲਹੀ ਊਪਰ ਰਖੋਂ ॥ ਵਾ ਜਿਨ ਵੇਸੋਂ ਸੇ ਮੇਰਾ ਪਤਿ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮਿਲੇ ਮੈ ਸੇਈ, ਵਹੁ ਕੋਈ ਐਰਹੀ ਵੇਸ ਕਰਲੇਵੋਂ ॥ ੧੦੩ ॥

ਮ: ੩ ॥ ਕਾਇ ਪਟੋਲਾ ਪਾੜਤੀ ਕੰਬਲੜੀ ਪਹਿਰੇਉ ॥ ਨਾਨਕਘਰਹੀਬੈਠਿਆਸਹੁਮਿਲੈਜੇਨੀਯਤਰਾਸਕਰੇਉ॥੧੦੪॥

ਸੇਖਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਮੈ ਅਕਾਰਣ ਵੇਸਕੋ ਕਾਰਣ ਕਹ । ਸੋ ਸਮਜਕ ਨਹੀ ਯਹ ਗੁਰੂ ਤੀਸਰੇ ਕਹੇਂ ਕਾਇ ਪਟੋਲਾ ਪਾੜਤੀ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾੜਨੇਹੈਂ ਪੁਨਾ ਕਿਸਵਾਸਤੇ ਕੰਬਲੀ ਪਹਰਨੀਹੈ ॥ ਇਸ ਪੁਰਖਕੋ ਘਰਹੀ ਬੈਠਿਆ, ਗ੍ਰਿਹਸ਼ਤ ਮਾਰਗਮੇ ਥਿਰ ਰਹੇਹੀ ਸ੍ਵਾਮੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮਿਲਜਾਵੇ ॥ ਜਬ ਯਹ ਨੀਅਤ ਰਾਸਕਰੇਉ, ਮਨਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਸੁੱਧ ਕਰਲੇਵੇ ॥ ੧੦੪ ॥

ਮ: ੪ ॥ ਫਰੀਦਾ ਗਰਬ ਜਿਨਾ ਵਡਿਆਈਆ ਧਨ ਜੋਬਨ

ਆਗਾਹ ॥ ਖਾਲੀ ਚਲੇ ਧਣੀ ਸਿਉ ਟਿਬੇ ਜਿਉ ਮੀਹਾਹੁ ॥ ੧੦੫॥

ਅਹੰਕਾਰੀਯੋਂ ਕਾ ਖਾਲੀ ਰਹਨਾ ਗੁਰੂ ਚੌਥੇ ਕਹੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਜਿਨ ਪੁਰਖੋ ਕੋ ਧਨ ਅਰ ਜੁਵਾ ਵਸਥਾ ਕੀ ਅਗਾਧਤਾ ਸਮਝ ਕੇ ਅਪਨੇ ਧਨ ਜੋਬਨ ਕੀ ਬਡਿ ਆਈ ਕਾ ਗਰਬ ਹੈ ॥ ਵੁਹ ਪੁਰਖ ਇਸ ਲੋਕ ਮੇ ਆਇ ਕੇ ਅਪਨੇ ਧਨੀ, ਸੁਾਮੀ ਸੇ ਐਸੇ ਖਾਲੀ ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਵਰਖਾ ਕੇ ਪਾਨੀ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਵਿਬੇ, ਉਚੇ ਠਿਕਾਨੇ ਪਾਨੀ ਰੁੜ ਜਾਨੇ ਕਰ ਖਾਲੀ ਰਹਜਾਵੇ ਹੈਂ ॥ ੧੦੫ ॥

ਫਰੀਦਾ ਤਿਨਾ ਮੁਖ ਡਰਾਵਣੇ ਜਿਨਾ ਵਿਸਾਰਿਓਨੁ ਨਾਉ ॥
ਐਥੈ ਦੁਖ ਘਣੇਰਿਆ ਅਗੈ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ ॥ ੧੦੬ ॥

ਇਸੀ ਪੈ ਸੇਖ ਪੁਨਾ ਦ੍ਰਿਢਤਾ ਕਰੇ ਹੈਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਤਿਨ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਮਾਨੋ ਮੁਖ ਡਰਾਵਣੇ, ਕੁਸ੍ਰੀਯੋਂ ਜੈਸੇ ਹੈਂ ਜਿਨਹੁਨੇ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਸੇਂ ਨਾਮ ਵਿਸਾਰ ਦੀਆ ਹੈ ॥ ਇਸੀ ਲੀਏ ਉਨਕੋ ਐਥੈ ਦੁਖ ਘਣੇਰਿਆ, ਇਸ ਲੋਕ ਮੇ ਚਿੰਤਾਦਿ ਦੁਖ ਬਹੁਤ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਆਗੇ, ਪਰਲੋਕ ਮੇ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ, ਬੈਠਨੇ ਕੋ ਠਿਕਾਨਾ ਨਹੀ ॥ ੧੦੬॥

ਫਰੀਦਾ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤਿ ਨ ਜਾਗਿਓਹਿ ਜੀਵਦੜੋ ਮੁਇਓਹਿ॥
ਜੇ ਤੈ ਰਬੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਤ ਰਬਿ ਨ ਵਿਸਰਿਓਹਿ ॥ ੧੦੭ ॥

ਨਾਮ ਵਿਸਾਰਨੇ ਸੇ ਹੀ ਤੇਰੀ ਦੁਰਦਸਾ ਹੋਗੀ ਯਹ ਪੁਨਾ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਵੇ ਹੈਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਜੇ ਤੂੰ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਨ ਜਾਗਿਓ, ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਾਗਿਆ ॥ ਭਾਵ ਭਜਨ ਹੇਤ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਮੇ ਨਹੀ ਜਾਗਿਆ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਤੂੰ ਜੀਵਦੜੋ ਮੁਇਓਹਿ, ਜੀਵਤਾ ਹੀ ਮਰਗਯਾ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੇ ਤੈਨੇ ਰਬ ਕੋ ਵਿਸਾਰ ਦੀਆ ਯਾਦ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ॥ ਤਬ ਤੂੰ ਤੋ ਰੱਬ ਨ ਨਹੀ ਵਿਸਾਰਿਆ ॥ ਤੇਰੇ ਕਰਤੱਬਨ ਤੋ ਸਭ ਉਸਕੋ ਯਾਦ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਤੈਨੂੰ ਖੂਬ ਦੰਡ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ੧੦੭ ॥

ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਫਰੀਦਾ ਕੰਤੁ ਰੰਗਾਵਲਾ ਵਡਾ ਵੇਮੁਹਤਾਜੁ॥
ਅਲਹ ਸੇਤੀ ਰਤਿਆ ਏਹੁ ਸਚਾਵਾਂ ਸਾਜੁ ॥ ੧੦੮ ॥

ਪੀਛੇ ਕਹਾ ਜਾਗਣਾ ਭੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਐਸੇ ਜਾਨਨਾ ਹੈ ਯਹ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ ਕਹੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਕੰਤ, ਪਤਿ ਹਮਾਰਾ ਬਡਾ ਰੰਗਾਵਲਾ, ਆਨੰਦੀ ਹੈ ॥ ਪੁਨਾ ਬਡਾ ਵੇਮੁਹਤਾਜ, ਬਡਾ ਬੇਚਾਹ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਾਨਕਰ ਅਲਹ ਸੇਤੀ, ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਸਾਥ ਰਤਿਆ ਹੁਯਾ ਜੋ

ਜਾਗਣਾ ਹੈ ਯਹੀ ਸਚਾ ਸਾਜ, ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਹੈ॥ ਔਰ ਸਭ ਝੂਠੇ ਸਾਜ ਹੈ॥ ੧੦੮॥

ਮਃ ੫॥ ਫਰੀਦਾ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਇਕੁ ਕਰਿ ਦਿਲ ਤੇ ਲਾਹਿ ਵਿਕਾਰੁ॥ ਅਲਹ ਭਾਵੈ ਸੋ ਭਲਾ ਤਾਂ ਲਭੀ ਦਰਬਾਰੁ॥ ੧੦੯॥

ਗੁਰੂ ਜਾਨਨੇ ਮੈ ਬਿਸੇਖ ਕਹੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਸੁਖ ਦੁਖੋਂ ਮੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਪੁਨਾ ਚਿਤ ਸੇਂ ਨਿਖਲ ਵਿਕਾਰੋਂ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰ॥ ਅਰ ਅਲਹ, ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੋ ਜੋ ਬੁਝ ਰੁਚੇ ਸੋਈ ਭਲਾ ਜਾਨ॥ ਤਬ ਤੇਰੇ ਕੋ ਦਰਬਾਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ॥ ੧੦੯॥

ਮਃ ੫॥ ਫਰੀਦਾ ਦੁਨੀ ਵਜਾਈ ਵਜਦੀ ਤੂੰਭੀ ਵਜਹਿ ਨਾਲਿ॥ ਸੋਈ ਜੀਉ ਨ ਵਜਦਾ ਜਿਸੁ ਅਲਹੁ ਕਰਦਾ ਸਾਰ॥ ੧੧੦॥

ਕਹੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਵਰਤਨ ਭੀ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਮੇ ਨਹੀ ਈਸੁਰ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਗੁਰੁ ਯਹ ਕਹੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਜਿਨ ਬਿਕਾਰੋਂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਮੈ ਦੁਨੀ ਵਜਾਈ ਵਜਦੀ, ਸੰਸਾਰ ਬੁਲਾਯਾ ਬੋਲ ਰਹਿਆ ਹੈ ਤਿਨ ਮੇ ਤੂੰ ਭੀ ਵਜੇ ਨਾਲ, ਸਭ ਕੇ ਸਾਥ ਬੋਲਤਾ ਹੈਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਕੇ ਸੁਖ ਭਲੇ ਹੈਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਮੈ ਜਾਨਤਾ ਹੂੰ ਵਹੀ ਜੀਵ ਉਧਰ ਨਹੀ ਬੋਲਤਾ॥ ਭਾਵ ਖੁਸੀ ਸੇ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਤਾ ਜਿਸਕੀ ਇਨ ਦੁਖੋਂ ਸੇ ਰਖਯਾ ਕਰਨੇ ਹੇਤ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸਮਾਲ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ੧੧੦॥

ਮਃ ੫॥ ਫਰੀਦਾ ਦਿਲੁ ਰਤਾ ਇਸੁ ਦੁਨੀ ਸਿਉ ਦੁਨੀ ਨ ਕਿਤੈ ਕੰਮਿ॥ ਮਿਸਲ ਫਕੀਰਾਂ ਗਾਖੜੀ ਸੋ ਪਾਈਐ ਪੂਰ ਕਰੰਮਿ॥ ੧੧੧॥

ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਹਾਥ ਹੈ ਤੈਸੇ ਉਤਮ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਭੀ ਹਾਥ ਹੈ॥ ਯਹ ਕਹੇਂ ਹੇ ਦਿਲ ਤੂੰ ਤੋ ਰਤਾ ਹੁਯਾ ਹੈਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਕੇ ਸਾਥ॥ ਪਰੰਤੁ ਜਿਸ ਦੁਨੀਆ ਸਾਥ ਤੂੰ ਰੰਗਯਾ ਹੂਆ ਹੈਂ ਵੁਹ ਦੁਨੀਆ ਕਿਸੇ ਕਾਮ ਨਹੀ ਹੈ॥ ਕੇਵਲ ਮਿਸਲ, ਪੰਕਤੀ ਵਾ ਮਰਯਾਦਾ ਫਕੀਰੋਂ ਕੀ ਪਾਵਨੀ ਗਾਖੜੀ, ਕਠਨ ਹੈ॥ ਸੋ ਪਾਈਤੀ ਹੈ ਪੂਰ ਕਰਮ, ਪੂਰਨ ਕਰਮੋਂ ਸੇ॥ ੧੧੧॥

ਪਹਿਲੈ ਪਹਰੈ ਫੁਲੜਾ ਫਲੁ ਭੀ ਪਛਾ ਰਾਤਿ॥ ਜੋ ਜਾਗੰਨਿ ਲਹੰਨਿ ਸੇ ਸਾਂਈ ਕੰਨੋ ਦਾਤਿ॥ ੧੧੨॥

ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਕੇ ਭਜਨ ਕਾ ਅਧਿਕ ਮਹਾਤਮ ਕਹੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਿ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੇ ਪਹਲੇ ਪਹਰ ਮੇ ਭਜਨ ਕਰਨਾ ਫੂਲੋਂ ਕੇ ਤੁਲਯ ਹੈ ਅਰ ਪਿਛਲੀ

ਰਾਤ ਮੇ ਭਜਨ ਭੀ ਨਿਸਫਲ ਕਰ ਫਲ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਯਹ ਪਹਲੇ ਪਹਰ ਮੇ ਦਿਨ ਮੇ ਦੇਖੇ ਅਨੇਕ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਚਿਤ ਮੇਂ ਪਸਰੇ ਰਹੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਵੁਹਸੰਸਕਾਰ ਚਿੱਤ ਕੋ ਏਕਾਂਤ ਹੁਇ ਭਜਨ ਮੇ ਨਹੀ ਲਗਨੇ ਦੇਵੇਂ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਹੁਤ ਕਰ ਉਨਕੀ ਓਰ ਫੈਲੇ ਚਿਤ ਸੇ ਕੀਆ ਭਜਨ ਅਗਲੇ ਫਲ ਰੂਪ ਭਜਨ ਕਾ ਸਾਧਨ ਹੋਨੇ ਸੇ ਫੂਲ ਤੁਲਜ ਹੈ॥ਅਰ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੇ ਨਿੱਦ੍ਰਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਦਬੇ ਹੁਯੇ ਆਨ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਭਜਨ ਓਰਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮੇਂ ਬਿਘਨ ਨਹੀ ਕਰੇ ਯਾਂਤੇ ਵਹੁ ਭਜਨ ਪੂਰਾ ਭੋਗ ਮੋਖਾਦਿ ਪ੍ਰਯੋਜਨੋ ਕਾ ਸਾਧਕ ਹੋਨੇ ਸੇ ਮਾਨੋ ਫਲ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਦਾਤ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸੇ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੇ ਜਾਗਨੇ ਵਾਲੇ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਸੋਨੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਾਂਈ ਕੰਨੋ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਯਹ ਦਾਤ ਨਹੀ ਲੇ ਸਕਤੇ॥ ੧੧੨॥

ਦਾਤੀ ਸਾਹਿਬ ਸੰਦੀਆ ਕਿਆ ਚਲੈ ਤਿਸ ਨਾਲ॥ ਇਕ ਜਾਗੰਦੇ ਨਾ ਲਹਨਿ ਇਕਨਾ ਸੁਤਿਆ ਦੇਇ ਉਠਾਲ॥੧੧੩॥

ਯਹ ਅਪਨੇ ਅਧੀਨ ਕੁਛ ਨਹੀ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਸਭ ਕੁਛ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਹੈ॥ ਕਹੇਂ ਦਾਤੀ ਇਤਿ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਭਾਈ ਦਾਤੀ, ਸਭ ਵਸਤੁ ਕਾ ਦੇਨਾ ਸਾਹਿਬ ਸੰਦੀਆ, ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਅਪਨਾ ਬਲ ਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਕਾਹੂੰ ਜੀਵ ਕਾ ਕਿਆ ਚਾਰਾ ਚਲੇ ਹੈ॥ ਉਸ ਸਾਥ॥ ਭਾਵ ਕੁਛ ਨਹੀ ਚਲੇ॥ ਇਸ ਸੇ ਯਹੀ ਜਾਨੋ ਜਿਨ ਕੋ ਉਸਨੇ ਨਹੀ ਦੇਨਾ॥ ਵੁਹ ਜਨ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੇ ਜਾਗਤੇ ਭੀ ਕੁਛ ਫਲ ਨਹੀ ਲੇ ਸਕੇਂ॥ ਉਲਟੇ ਔਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਅਧਿਕ ਬੰਧਨ ਪਾਇ ਲੇਵੇਂ ਹੈਂ ਅਰਜਿਨ ਕੋ ਦੇਨਾ ਚਾਹੇ ਹੈ॥ ਉਨ ਸੁਤੇ ਜਨੋ ਕੋ ਭੀ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੇ ਜਗਾਇ ਨਾਮ ਮੇ ਲਗਾਇ ਕੇ ਸਭ ਕੁਛ ਬਖਸ ਦੇਵੇ ਹੈ॥ ਇਸ ਮੇਂ ਗਾਥਾ ਦੋ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਧਨੀ ਗੁਪਤ ਦਾਨ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਦੂਧ ਮੇ ਮੋਹਰੇਂ ਪਾਕਰ ਸੰਤੋਂ ਪਾਸ ਲੇ ਆਯਾ॥ ਏਕ ਜਾਗਤੇ ਬੈਠੇ ਥੇ ਉਨਕੇ ਪਾਤ੍ਰ ਮੇ ਊਪਰ ਸੇ ਦੂਧ ਪੜਾ॥ ਮੋਹਰਾਂ ਤਲੇ ਰਹ ਗਈ॥ ਦੂਸਰੇ ਸੋਏਕੋ ਜਗਾਇ ਕੇ ਦੀਆ ਤਲੇ ਕੇ ਦੂਧ ਸਾਥ ਮੋਹਰਾਂ ਉਸ ਕੇ ਪਾਤ੍ਰ ਮੇ ਪੜ ਗਈ॥ ਯਾਂਤੇ ਜੋ ਦੇਨਾ ਚਾਹੇ ਸੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਦੇਤਾ ਹੈ॥ ਉੱਦਮ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ੧੧੩॥

ਢੂੰਢੇ ਦੀਏ ਸੁਹਾਗ ਕੂੰ ਤਉ ਤਨ ਕਾਈ ਕੋਰ॥ ਜਿਨਾ ਨਾਉ ਸੁਹਾਗਣੀ ਤਿਨਾ ਝਾਕ ਨ ਹੋਰ॥ ੧੧੪॥ ਕੋਈ ਸਾਧੂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਚਾਹਤਾ ਹੁਯਾ ਬੀਚ ਮੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖ ਭੀ ਚਾਹੇ ਥਾ॥ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਸੇਖਜੀ ਕਹੇਂ ਹੇ ਸੁਹਾਗਕੂੰ, ਪਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕੋ ਢੂੰਢਤੇ ਸੰਤ ਜਨ ਤੈ ਤਨ, ਤੇਰੇ ਮਨ ਮੇ ਕੁਛਕ ਕੋਰ, ਕਾਨ ਪਨ ਹੈ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਚਾਹਤਾ ਆਨ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਆਨ ਓਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਮਤ ਕਰ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਿਨਕਾ ਨਾਮ ਸੁਹਾਗਨਿ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋਂ ਹੋਰ ਕਾਹੂ ਕੀ ਝਾਕ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਭਾਵ ਦੂਸਰੀ ਓਰ ਦ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਨਹੀ ਕਰੇਂ॥ ਤੂੰ ਸੰਸਾਰ ਸੁਖ ਭੀ ਚਾਹੇ ਹੈ ਸੋ ਅਛਾ ਨਹੀ ਕਰਤਾ॥ ਭਲੀ ਬਾਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੇ ਤਬ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸੁਖੋਂ ਸੇ ਸਬਰ ਕਰ॥ ੧੧੪॥

ਸਬਰ ਮੰਝ ਕਮਾਣ ਏ ਸਬਰ ਕਾ ਨੀਹਣੋ॥ ਸਬਰ ਸੰਦਾ ਬਾਣ ਖਾਲਕ ਖਤਾ ਨ ਕਰੀ॥ ੧੧੫॥ ਸੋਈ ਕਹੇਂ ਸਬਰ

ਇਤਿ ਏ, ਹੇ ਭਾਈ ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ ਕੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੇ ਮਝ, ਬੀਚ ਕਮਾਨ ਕਰਲੇ॥ ਔਰ ਸਬਰ ਕਾ ਹੀ ਤਿਸ ਮੇ ਨੀਹਣੋ, ਚਿੱਲਾ ਕਰ ਲੇ॥ ਪੁਨਾ ਸੰਤੋਖ ਕਾਹੀ ਤਿਸ ਮੇ ਬਾਣ ਕਰਲੇ॥ ਅਰ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹੁ ਹੇ ਖਾਲਕ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਮੈ ਇਨ ਕੋ ਧਾਰਤਾ ਹੁਯਾ ਖਤਾ ਨਾ ਕਰੀ, ਕਬੀ ਗੁਨਾਹ ਨਾ ਕਰੋਂ॥ ਭਾਵ ਮੇਰੇ ਧਨਸੁਬਾਣ ਧਾਰਨੇ ਨਿਸਫਲ ਨਾ ਹੋਵੇਂ॥ ੧੧੫॥

ਸਬਰ ਅੰਦਰ ਸਾਬਰੀ ਤਨ ਐਵੇ ਜਾਲੇਨ॥ ਹੋਨ ਨਜੀਕ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਭੇਤ ਨ ਕਿਸੇ ਦੇਨ॥ ੧੧੬॥ ਐਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੇ ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸਾਵਰੀ, ਸੰਤੋਖ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾ ਤਨ, ਸਰੀਰ ਕੋ ਏਵੇ ਜਾਲੇਨ, ਇਸੀ ਤਰਾਂ ਦਗਧ ਕਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਔਦਗਧ ਕਰਤੇ ਹੂਏ ਹੋਨ, ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸਮੀਪੀ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ॥ ਪਰੰਤੂ ਹਮ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਕੇ ਸਮੀਪੀ ਹੋਗਏ ਹੈਂ ਐਸੇ ਅਪਨਾ ਭਤ ਕਾਹੂ ਅਗਜਾਨੀ ਜੀਵ ਕੋ ਨਹੀ ਦੇਤੇ॥ ਅਰ ਆਪ ਵਹੀ ਸ੍ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ॥ ੧੧੬॥

ਸਬਰ ਏਹ ਸੁਆਉ ਜੇ ਤੂ ਬੰਦਾ ਦਿੜ੍ਹ ਕਰਹਿ॥ ਵਧ ਥੀਵਹਿ ਦਰੀਆਉ ਟੁਟ ਨ ਥੀਵੈ ਵਾਹੜਾ॥ ੧੧੭॥ ਯਾਹੀ ਤੇਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨ ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ ਧਾਰਨੇ ਕਾ ਯਹ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਜੋ ਆਗੇ ਕਹਤਾ ਹੂ ਜੇਕਰ ਸੰਤੋਖ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੇਗਾ ਤਬ ਨਿਸਚੇ ਜਾਨ ਵਧਥੀਵਹਿ ਦਰੀਆਉ,

ਨਿਜ ਸ੍ਵਰੂਪ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧੀ ਕੋ ਪਾਇ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨੰਦ ਬਨ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਤਾਸੇ ਵ੍ਰਟ,ਜੁਦਾ ਹੋਕਰ ਤੂੰ ਨਹੀ ਬਨੇਗਾ ਵਾਹੜਾ, ਛੋਟਾ ਨਾਲਾ ਰਜਵਾਹ ॥ ੧੧੭ ॥

ਫਰੀਦਾ ਦਰ ਦਰਵੇਸੀ ਗਾਖੜੀ ਚੋਪੜੀ ਪਰੀਤ ॥ ਇਕ ਨ ਕਿਨੈ ਚਾਲੀਐ ਦਰਵੇਸਾ ਵੀ ਰੀਤ॥੧੧੮॥ ਐਸਾ ਬਨਨੇਹੇਤ ਯਤਨ ਕਰਤੇ ਮਨਕੋ ਪੁਨਾ ਸਿਖਯਾ ਕਰੇ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇ ਮਨਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਦਰਕੀਦਰਵੇਸੀ, ਸਾਧਗੀਰੀਕਠਨ ਹੈ॥ ਅਰਤੇਰੀ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਸਾਥ ਅੰਤਰੀਪ੍ਰੀਤਨਹੀਸਿਰਫਊਪਰ ਕੀ ਚੋਪੜੀਪ੍ਰੀਤਹੈ ਇਸਲੀਏਮੈ ਕਹਤਾਹੂੰ ਇਕ ਨ ਕਿਨੈਚਾਲੀਐ,ਕੋਈ ਏਕਉਤਮਜਨਹੀ ਚਲੇ ਹੈ ਦਰਵੇਸਾਵੀ, ਦਰਵੇਸਾਂ ਵਾਲੀ ਰੀਤਿਮੇ ਸਭੀ ਨਹੀ ਚਲੇਂ ॥ ੧੧੮ ॥

ਤਨ ਤਪੈ ਤਨੂਰਜਿਉ ਬਾਲਣ ਹਡ ਬਲੰਨਿ ॥ ਪੈਰੀ ਥਕਾ ਸਿਰਜੁਲਾ ਜੇਮੂ ਪਿਰੀ ਮਿਲੰਨਿ ॥੧੧੯॥ ਐਸੇਕਠਨ ਮਾਰਗ ਮੇ ਭੀਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਚਲਨੇਕਾ ਉਤਸਾਹ ਸੁਗਮਜਾਨਕੇਕਰਯਹ ਕਹੇਹੈਮਨਐਸੇ ਜਾਨ ਜੋਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਰਾਹ ਜਾਤੇ ਮੇਰਾ ਤਨਭੀ ਤਨੂਰਕੇ ਸਮਾਨ ਤਪ ਜਾਵੇ ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਲਣ, ਲਕੜੀ ਸਮ ਮੇਰੇ ਹਾਡਭੀ ਬਲਜਾਵੇਂ ॥ ਅਰ ਉਸ ਮਾਰਗਮੇ ਚਲਤਾ ਹੂਆ ਜੇਕਰ ਪੈਰੋਂਸੇ ਚਲਤਾ ਥਕ ਜਾਵੋਂ ਤਬ ਸਿਰਸੇ ਚਲੋਂ ਜੇਕਰਮੇਰੇ ਕੋ ਪਿਆਰਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ॥੧੧੯॥

ਮ: ੩ ॥ ਤਨੁ ਨਾ ਤਪਾਇ ਤੰਦੂਰ ਜਿਉ ਬਾਲਣ ਹਡ ਨ ਬਾਲ॥ ਸਿਰਪੈਰੀ ਕਿਆ ਫੇੜਿਆ ਅੰਦਰ ਪਿਰੀ ਨਿਹਾਲ॥੧੨੦॥ ਤੀਸਰੇ ਗੁਰੂ ਪਿਛਲੇ ਕਥਨਪੈ ਸਿਖਯਾ ਕਰੇਹੈਂ ਹੇਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਵਨਕੇ ਉਤਸਾਹਵਾਲੇਤੂੰ ਅਪਨੇ ਤਨਕੋ ਨਾਤਪਾਉ ਤਨੂਰ ਸਮ ਪੁਨਾ ਲਕੜੀ ਸਮ ਹੱਡੋਂਕੋ ਭੀਮਤ ਜਲਾਨਾ ਕਰ ॥ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਪੈਰਾਨੇ ਕਯਾ ਫੇੜਿਆ, ਬੁਰਾਕੀਆਹੈ॥ ਜੋਤੂੰ ਇਨਕੋ ਦੁਖ ਦੇਨਾ ਚਾਹੇ ਹੈਂ॥ ਪਾਵਨੇਕਾ ਉਤਸਾਹਹੈ॥ ਤਬ ਕੇਵਲ ਅਪਨੇ ਅੰਦਰਹੀ ਪਿਆਰੇ ਕੋ ਦੇਖ ॥ ੧੨੦ ॥

ਹਉ ਢੂੰਡੇਦੀ ਸਜਣਾ ਸਜਣੁ ਮੈਡੇ ਨਾਲਿ ॥ ਨਾਨਕ ਅਲਖ ਨ ਲਖੀਐ ਗੁਰਮੁਖ ਦੇਇ ਦਿਖਾਲ ॥ ੧੨੧ ॥ ਅੰਦਰਮੈ ਪਿਆਰੇ ਕਾ ਸਮਾਲਨਾ ਭੀ ਗੁਰੋਂਕੀ ਦਯਾਸੇ ਹੋਵੈਹੈ ਯਹ ਗੁਰੂਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈਮੈ ਬਾਹਰ ਢੂੰਡਤੀ ਥੀ ਸਜਣਾ, ਜਿਸ ਸੱਜਣ ਕੋ ਸੋ ਸੱਜਣ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੇਰੇ ਸਾਥਹੈ ॥ ਪਰੰਤੂ ਅਸੁੱਧ ਮਨ ਬਾਣੀਸੇ ਅਲਖ ਹੋਨੇਤੇ ਲਖਯਾ ਨਹੀ ਜਾਵੇ॥ ਯਾਂਤੇ ਗੁਰਮੁਖ, ਮੁਖ ਗੁਰੂਹੀ

ਅਪਨੇ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਵਾਰਾ ਦਿਖਾਇ ਦੇਵੈਹੈ॥ ੧੨੧॥ ਹੰਸਾ ਦੇਖ ਤਰੰਦਿਆ ਬਗਾ ਆਇਆ ਚਾਉ॥ ਡੁਬ ਮੋਏ ਬਗ ਬਪੁੜੇ ਸਿਰਤਲਿ ਉਪਰ ਪਾਉ॥ ੧੨੨ ॥ ਗੁਰੁਭੀ ਅਧਿਕਾਰੀਜਨੋਂਕੋ ਦਿਖਾਵੈਹੈ ਅਨਧਿਕਾਰੀਯੋਂਕੋ ਨਹੀ ਯਹਕਹੇ ਹੰਸਾ ਦੇਖ ਤਰੰਦਿਆ, ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਮੇ ਸੰਤੋਂਕੋ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਬਿਚਰਤੇ ਦੇਖਕਰ ਬਗਾ ਆਇਆ ਚਾਉ, ਕਪਟੀਯੋਂਕੋ ਭੀ ਵੈਸੇ ਬਿਚਰਨੇਕੀ ਇਛਾ ਹੁਈ॥ ਐ ਇਛਾ ਨੁਸਾਰ ਬਿਚਰਤੇ ਕਪਟੀ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰਮੇ ਡੂਬ ਮਰੇ॥ ਐ ਡੁਬਿਯੋਂਕੇ ਸੁਭ ਗੁਣ ਰੂਪ ਸਿਰਤਲੇ ਹੋਗਏ॥ ਔਪਾਂਉਤੁਲਜ ਅਸੁਭ ਗੁਣ ਉਪਰ ਹੋਗਏਹੈਂ॥ ੧੨੨॥

ਮੈ ਜਾਨਿਆ ਵਡਹੰਸਹੈ ਤਾਮੈ ਕੀਆ ਸੰਗ॥ ਜੇਜਾਨਾ ਬਗ ਬਪੁੜਾ ਜਨਮ ਨ ਭੇੜੀ ਅੰਗ ॥੧੨੩॥ ਕਪਟੀਯੋਂਕਾ ਮੇਲਕਰ ਪੀਛੇ ਪਛ-ਤਾਵਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ॥ ਵਾ ਫਰੀਦ ਜੀਕੋ ਕੋਈ ਕਪਟੀ ਪੁਰਖ ਮਿਲਾ ਉਸਕਾ ਕਪਟ ਦੇਖ ਪੀਛੇਸੇਂ ਕਹੇਹੈਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਮੈਨੇ ਜਾਨਿਆਥਾ ਯਹ ਪੁਰਖ ਵਡਹੰਸ, ਉੱਤਮ ਹੰਸ ਰੂਪਹੈ॥ ਭਾਵ ਬਡਾ ਗਜਾਨੀਹੈ॥ ਤਬ ਮੈਨੇ ਸਤ ਸੰਗ ਹੇਤ ਮੇਲਕੀਆ॥ ਜੇਕਰ ਜੈਸਾ ਸੁਭਾਵ ਅਬਦੇਖਾ ਮੈਂ ਪਹਲੇਹੀ ਵੈਸਾ ਜਾਨ ਲੇਤਾ ਤਬ ਜਨਮ ਨ ਭੇੜੀ ਅੰਗ, ਕਬੀ ਜਨਮ ਭਰ ਅੰਗ ਨਾ ਮਿਲਾਵਤਾ॥ ਭਾਵ ਕਬੀ ਸਮੀਪਨਾ ਬੈਠਤਾ॥ ੧੨੩ ॥

ਕਿਆ ਹੰਸ ਕਿਆ ਬਗਲਾ ਜਾਕਉ ਨਦਰ ਕਰੇ॥ ਜੇਤਿਸ ਭਾਵੈ ਨਾਨਕਾ ਕਾਗਹੁ ਹੰਸ ਕਰੇ॥ ੧੨੪ ॥ਪੁਰਖ ਕਾ ਭਾਗਜ ਅਚਿੰਤਜ ਹੋਵੈਹੈ॥ ਯਾਂਤੇ ਬੁਰੇ ਭਲੇ ਸਭਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਸੁਧ ਕਰਨੇਮੇ ਯਤਨ ਕਰੇ ਉਪੇਖਜਾ ਨਾ ਕਰੇ ਯਹ ਗੁਰੁ ਕਹੇ ਕਿਆ, ਚਾਹੇ ਵਹੁ ਹੰਸ ਹੋਵੇ ਕਿਆ ਬਗਲਾ, ਚਾਹੇ ਬਗੁਲਾ ਹੋਵੇ॥ ਜਿਸਪੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇ ਸੋਈ ਸ੍ਰੇਸ਼੍ਟ ਹੋਜਾਵੈਹੈ ॥ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੇਤਿਸ ਭਾਵੈ, ਜਬ ਤਿਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰਕੋ ਰੁਚੇ॥ਤਬ ਕਾਗਸੇ ਹੰਸ ਕਰਦੇਵੇ ਹੈ॥ ੧੨੪॥

ਸਰਵਰ ਪੰਖੀ ਹੇਕੜੋ ਫਾਹੀਵਾਲ ਪਚਾਸ॥ ਇਹ ਤਨ ਲਹਿਰੀ ਗਡ ਥਿਆ ਸਚੇ ਤੇਰੀ ਆਸ॥ ੧੨੫॥ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਨਿਰਾਸ ਹੋਕਰ ਪਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਯਹ ਸਿਖਜਾ ਕਰੇ ਸਰਵਰਇਤਿ ਹੇਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰਮੇ ਪੰਖੀ ਹੇਕੜੋ, ਮੇਰਾ ਜੀਵ ਅਕੇਲਾ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿ ਇਸਕਾ ਸੰਗੀ ਨਹੀ॥ਪੁਨਾ ਇਸ ਪੰਖੀਕੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਫਾਹੀਵਾਲ, ਫਾਹੀਆਂ

ਵਾਲੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਪਰਾਸ, ਬਹੁਤ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਯਹ ਪੰਖੀ ਲਹਿਰੀ ਗਡਥਿਆ, ਕਾਮਾਦਿਕਾਂ ਕੀ ਲਹਰੋਂ ਮੇ ਗਡ ਗਯਾ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਅਪਨਾ ਉਡਨੇਕਾ ਬਲ ਇਸ ਕੋ ਕੁਛ ਨਹੀ॥ ਕੇਵਲ ਹੇ ਸਚੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਤਰਨੇ ਹੇਤ ਤੇਰੀ ਹੀ ਆਸਾ ਹੈ॥ ੧੨੫॥

ਕਵਣੁ ਸੁ ਅਖਰੁ ਕਵਣੁ ਗੁਣੁ ਕਵਣੁ ਸੁ ਮਣੀਆ ਮੰਤੁ ॥
ਕਵਣੁ ਸੁ ਵੇਸੋ ਹਉ ਕਰੀ ਜਿਤੁ ਵਸਿ ਆਵੈ ਕੰਤੁ ॥ ੧੨੬ ॥

ਫਰੀਦਜੀ ਪਤਿਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੇਤ ਏਕ ਸੰਤਸੇਂ ਚਾਰ ਬਾਤਾਂ ਪੂਛਤੇ ਭਏ॥ ਹੇ ਸੰਤ ਕਵਨ ਸੁਅਖਰ, ਕੌਣ ਐਸੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ਜਿਸਕਾ ਖਰਨਾ ਨਹੀ ਹੋਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਕੌਨ ਵਹੁ ਗੁਣ ਹੈ ਜਿਸਸੇਂ ਕਾਰਜ ਸਿਧੀ ਹੋਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਕੌਣ ਸੋ ਸ੍ਰੇਸ੍ਟ ਚਿੰਤਾਮਣਿ ਤੁਲਜ ਮੰਤ, ਗੁਪਤ ਵਸਤੁ ਹੈ॥ ਜਿਸਕੋ ਮੈ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੂੰ॥ ਪੁਨਾ ਕੌਨਸਾ ਮੈ ਬਾਹਰ ਵੇਸ ਧਾਰਨ ਕਰੂੰ ਜਿਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਪਤਿ ਵਸ ਆਵੇ॥ ੧੨੬॥

ਨਿਵਣੁ ਸੁ ਅਖਰੁ ਖਵਣੁ ਗੁਣੁ ਜਿਹਬਾ ਮਣੀਆ ਮੰਤੁ॥
ਏਹ ਤ੍ਰੈ ਭੈਣੇ ਵੇਸ ਕਰਿ ਤਾਂ ਵਸਿ ਆਵੀ ਕੰਤੁ ॥ ੧੨੭॥

ਇਨ ਚਾਰੋਂ ਕੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਉਤ੍ਰ ਕਹੇ ਸੋਈ ਸਿਖੋਂ ਪ੍ਰਤਿ ਗੁਰੂ ਕਹੇਂ ॥ ਨਿਵਣ ਇਤਿ ਨਿਵਣ ਸੁਅਖਰ, ਆਪਕੋ ਸਰਬ ਸੇ ਹੀਣਾ ਜਾਨਣਾ॥ ਯਹੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਫਲ ਦੇਨੇ ਸੇ ਅਖਰ ਹੈ॥ ਪੁਨਾ ਖਿਵਣ ਗੁਣ, ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਦੁਰਬਚਨ ਸਹਾਰ ਲੇਨਾ ਕਾਰਜ ਸਿੱਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਗੁਣ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੀ ਪਰਾਪਤੀ ਕਾ ਉਪਾਯ ਜਿਹਬਾ ਸੇ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਗੁਹਯ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਕਹੇ ਤੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਉੱਤਰ ਦੇਕਰ ਚੌਥੇ ਉੱਤਰ ਦੇਨੇ ਹੇਤ ਕਹੇ ਏਹ, ਜੋ ਆਗੇ ਕਹਣੇ ਹੈਂ॥ ਹੇ ਭੈਣੇ, ਸਖੀਏ ਤੀਨ ਵੇਸ ਕਰੇਂਗੀ ਤਬ ਤੇਰੇ ਕੰਤ ਵਸ ਆਵੇਗਾ॥ ੧੨੭॥

ਮਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੋਇ ਇਆਣਾ॥ ਤਾਣ ਹੋਦੇ ਹੋਇ ਨਿਤਾਣਾ॥
ਅਣਹੋਂਦਾ ਆਪ ਵੰਡਾਏ॥ ਕੋ ਐਸਾ ਭਗਤੁ ਸਦਾਏ॥ ੧੨੮॥

ਤੀਨੋ ਵੇਸ ਕਹੇ ਮਤ ਇਤਿ ਮਤ ਹੋਦੀ, ਬਯਵਹਾਰ ਪਰਮਾਰਥ ਕੀ ਪੂਰੀ ਬੁੱਧੀ ਹੋਤੇ ਭੀ ਜੇਕਰ ਵਡਿਆਈ ਕੀ ਇੱਛਾ ਛੋਡ ਇਆਣਾ, ਬੇਸਮਝ ਬਨ ਜਾਵੇ॥ ਪੁਨਾ ਸਰੀਰ ਔ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਪੂਰਨ ਬਲ ਹੋਤੇ ਭੀ ਜੇਕਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਨਿਤਾਣਾ, ਬਲ ਹੀਨ ॥ ਪੁਨਾ ਅਣ ਹੋਦਾ, ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਪਦਾਰਥ ਨਾ ਹੋਤੇ ਭੀ ਆਪ ਵੰਡਾਏ, ਅਪਣੇ ਸਰੀ

ਰਸੇ ਦੂਸਰੇਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਰੂਪ ਜੇਕਰ ਅਪਨਾ ਵੰਛਨਾ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਕੋਈ ਇਨ ਵੇਸੋਂ ਵਾਲਾ ਅਪਨੇ ਕੋ ਭਗਤ ਸਦਾਵੇ ॥ ੧੨੮ ॥ **ਇਕ ਫਿਕਾਨਾ ਗਾਲਾਇ ਸਭਨਾਮੈ ਸਚਾ ਧਣੀ॥ ਹਿਆਉ ਨ ਕੈਹੀ ਠਾਇ ਮਾਣਕ ਸਭ ਅਮੋਲਵੇ॥ ੧੨੯॥** ਪੀਛੇ ਕਹੇ ਤੀਨ ਵੇਸੋਂ ਵਤ ਪਭੂਕੇ ਵਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਚੌਥਾ ਔਰ ਵੇਸ ਕਹੇ ਇਕਇਤਿ ਏਕ ਆਪਣੇ ਮੁਖਸੇ ਦੁਰਵਚਨ ਕਿਸੇਕੋ ਮਤ ਕਹੋ ਕਿੰਤੂ ਐਸੇ ਜਾਣਕੇ ਦੁਰ ਵਚਨ ਕਹਣਾ ਬੰਦ ਕਰੋ ॥ ਜੈਸੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਕੋਈ ਕਹੇ ਸੋ ਬੁਰਾ ਜਾਨ ਪੜਤੇਹੈਂ ਤੈਸੇ ਤੁ ਮਭੀ ਔਰੋਂ ਕੋ ਬੁਰੇ ਜਾਨ ਪੜਤੇਹੋਵੇਂਗੇ ਅਰ ਯਹ ਭੀ ਜਾਣੋ ਸਭਮੇ ਏਕ ਪਰਮੇਸਵਰ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਹਿਆਉ, ਹਿਰਦਾ ਨ ਕੈਹੀ ਠਾਇ, ਕਿਸੇਕਾ ਮਤ ਭੰਗ ਕਰੋ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਾਣਕਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਸਭਮੇਂ ਅਮੋਲਵੇ, ਅਮੋਲਕਹੈ ॥੧੨੯॥ **ਸਭਨਾ ਮਨਮਾਣਕ ਠਾਹਣ ਮੂਲ ਮਚਾਂਗਵਾਂ ॥ ਜੇਤਉਪਿਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਕ ਤਾਂਹਿਆਉਨਠਾਹੇਕਹੀਦਾ॥ ੧੩੦ ॥**ਪੁਨਾਵਹੀ ਦ੍ਰਿਢਕਰਤੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰੇਂ ਫਰੀਦ ਕਹੇਂ ਹੇਭਾਈ ਸਭਕੇ ਮਨਮੇਂ ਮਾਣਕ, ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਕਾਹੂੰਕੇ ਚਿਤਕਾ ਠਾਹਣ, ਢਾਹ ਦੇਨਾ ਮੂਲ, ਆਦਿਸੇ ਹੀਮਚਾਂਗਵਾਂ, ਬੁਰਾਹੈ॥ ਚੰਗਾ ਨਹੀ ॥ ਇਸ ਲੀਏ ਮੈ ਕਹਤਾਹੋਂ ਜੇਕਰ ਤੁਮਕੋ ਪਿਰੀਆਦੀ ਸਿਕ, ਪਯਾਰੇਗੁਰੁ ਕੀ ਸਿਖਯਾਹੈ ॥ ਵਾ ਜੇਕਰ ਤੁਮਕੋਪਿਆਰੇਕੇ ਪਾਵਨਕੀ ਸਿਕ, ਖੈਂਚਹੈ॥ ਤਬ ਪੂਰਾ ਮੇਰਾ ਕਹਯਾ ਉਪਦੇਸ ਯਾਦ ਰਖਕੇਹਿਆਉ, ਹਿਰਦਾ ॥ ਭਾਵ ਚਿੱਤ ਨਾ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਕਾਹੂ ਪੁਰਖਕਾ ॥ ਯਹ ਧਾਰਨਾ ਰਖੋਗੇ ਤਬ ਤੁਮਕੋ ਅਕਸਮ ਪਤਿ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਮਿਲਨੇ ਮੇ ਕਿੰਚਿਤਬਿਲੰਬ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ॥੧੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀਮਤ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘਚਰਨ ਸਿਖਿਜਤ ਭਾਰਾ ਹਰਿਰੋਤਮ ਕ੍ਰਿਤਾਯਾਂ ਗੁਰਭਾਵ ਦੀਪਕਾਯਾਂਸਲੋਕ ਫਰੀਦਭਗਤ ਬਾਣੀ ਟੀਕਾ ਸਮਾਪਤ ॥ ੧ ॥

ਦੋਃ॥ ਉਤ੍ਰਾਰਧ ਬਚ ਭਗਤ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਟੀਕਾ ਲੇਖ ॥ ਲਿਖਯੋ ਸੁੰਦਰ ਧ੍ਯਿ ਕਵਿ ਕਰ ਬਲਲਾਇ ਬਿਸੇਖ ॥੧॥

੯ ੩ ੯ ੧

॥ ਸਾਲ ਨਾਥ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਮੈ ਖੰਡ ਬਿਸਨ ਕੇ ਆਹਿ॥ ਫਾਗਨ ਬਦੀ ਸੁ ਚਾਰਦਸ ਲਿਖ ਕੀਨੋਂ ਸੁਭ ਤਾਹਿ ॥ ੨॥